N

PLACEN

Alchindi

ET

Arnaldi

Opuscula

Medica

1501.

Abreuiadel co la glosa mayor

46, e

In nominē domini nostri

iesu Christi ⁊ matris eius virginis Marie: ꝑ quā prima cā voluit ostendere potentiā suā sup̄ naturam Liber magistri Gulielmi placentini de saleceto. In scientia medicinali: ⁊ specialiter perfectis incipit: qui summa conseruationis ⁊ curationis appellatur: Et sic incipit.

Eorum autē que fiūt ⁊ possunt sciri ⁊ habēt causas determinatas ⁊ ordinē aut fiunt ꝑ naturā aut ꝑ volūtatē. q̄ vo fiunt ꝑter istos modos nō habēt causas determinatas: videlicet ordinē: ⁊ dicunt̄ fieri ꝑ accidēs: sine a casu. Et ꝑp hoc d̄ his q̄ fiunt accidētaliter seu a casu nō hētur scientia: cū cām non habeāt nisi extimatiuam. de his vo q̄ ꝑ naturā aut volūtatē fiunt scia hētur veridica: cū causas hēant determinatas: ⁊ sint de rebus determinatis ⁊ finitis: ⁊ etiam pncipiū ⁊ cā eaꝝ reꝝ ex pte sciēdi: ⁊ ē intellectus seu aīa rōnalis: vt scriptū est in fine libri sexti metaphisicoꝝ ⁊ i libro de sensu ⁊ sensato: ⁊ de sōno ⁊ vigilia. Dicamus igitur q̄ indiuiduoꝝ substantie quedam sunt indiuidua substantiarū simplicium: ⁊ quedam sunt indiuidua substantiarū compositarū: silr ⁊ de accidentibus. Uidens hoc ⁊ cōsiderans q̄ pncipium ⁊ cā oīum rerū ex parte sciēdi erat aīa rōnalis: vt scriptum est: disposui in mente id quod reclusum erat in aīa: ⁊ acquisitum longo tempore ꝑ vsum rōnalē in opatione medicinali in scriptis reducere. Et etiam tū ꝑpter ꝯtinuam instantiā dñi Ruffini prioris sancti Ambrosij de placentia ⁊ socioꝝ eius: ⁊ amore cuiusdā filij mei qui Leonardinus vocat̄: quem ad ꝓfessionem artis medicinalis inducam ꝑ posse: tum ꝑpter vtilitatem quam pnominati ⁊ posteriores ex p̄senti ope poterunt consequi: nolui quod reclusum erat in anima ⁊ acquisitum ex longo tpe: vt post meū nō ē euanesceret absq̄ cōi vtilitate. Diuidā hoc opus in quatuor partes: ⁊ ꝓponā vnicuiq̄ pti ꝓpria capitula: vt qd̄ inqrꝛ facilius inueniri possit. Et cū hoc i vnoquoq̄ capitulo vniuscuiusq̄ ptis ponā pmo egritudinē noīatiue: scdo materiam: tertio signa significantia sup̄ egritudinē ⁊ cās. post hoc ponā curā breuiter penes phoꝝ intentionē. Ultimo de his dicam que sūt verificata apud me ꝑ vsum ⁊ operationem: in quibus si recte fiant vllam non inuenies deceptionē. Nec miret̄ aliqs si de his q̄ ptinēt ad operationē manualem nihil in hoc opere tanget̄: iam excusatus sum de hoc. Feci enim alium librū in quo de his que ptinent ad manualē opatione seu cirurgiā sm meā possibilitatē complete determinaui. Sed anq̄ accedā ad pncipale ꝓpositum faciā quoddā capl'm generale admonitoriū in quo tangā de oībus que ptinent ad laudē ⁊ honorē oīum medicoꝝ desiderātium vtilitatē ⁊ bonū finem ex operatiōe medicinali. Supplico creatori: vt in me ꝑ suā misericordiam huius opis cōplementi grām infundat. Primus liber erit de oībus egritudinibus a capite vsq̄ ad pedes appropriatis mēbris: ⁊ ponā cum hoc in principio huius libri quoddā capitulū de ꝯseruatione sanitatis: vt ꝑ hoc omnium ifirmitatum curatio euidentior ⁊ manifestior appareat ⁊ videat̄. Secundus erit de febribus: ⁊ de his que sunt necessaria in cōsideratione ⁊ curatione febrium. Tertiꝰ erit de decoratione ⁊ venenis. Quartus erit antidotariū in quo dicā de medicinis simplicibus ⁊ cōpositis vtilibus ⁊ necessarijs ad oīū infirmitatum curationem.

Capitulū generale admonitorium in quo determinat̄ de rebꝰ q̄ ptinent ad honorē ⁊ laudē cū vtilitate ⁊ fine bono medicinalis opatōis: ⁊ erūt admonitiones vndecim.

In hoc oēs sapiētes ꝯueniūt q̄ medicꝰ cū pmo accedit ad infirmū cuiuscunq̄ tpis sit infirmitas: dz vti deliberatiōe ⁊ inquisitiōe sup̄ naturā et ꝯsuetudinē infirmi in oī re: videlicet assellatiōe appetitu: ⁊ silibus. In pulsu vo dz medicus cū maxima instantia quo ad laicos ꝯsiderare: sz veritatem ignorare non ꝯuenit: astute tangere cū quiete pulsum infirmi est ꝯueniens: ⁊ est bonū videri vt medicus sit multum intentus de hac re. Nam oīa talia de medico hoībus fidem faciunt: que est valde vtilis in ꝯuenienti ope medicinali: ⁊ ꝑ istud astantes bonā hñt ꝓsumptōem de medico. Et in qbus rebus delectat̄ infirmus hora sanitatis inquirere conuenit: ⁊ etiā de somno ⁊ vigilijs: ⁊ similibus. Et cū hoc deliberatiue inquirere dz de infirmitate et eius cā seu causis ⁊ hoc per ꝯsiderationē in supfluitatibꝰ: egestiōe vrina: sputo: ⁊ sudore: ⁊ per narrationē infirmi ⁊ astantiū. Silr ⁊ ꝑ horā vel horas molestatiōis et quietis. nam talis inquisitio cū deliberatiōe reddit medicū auctorizabilē ⁊ scientē inł laicos ⁊ amicos infirmi: ⁊ facit de se ⁊ scia sua ꝑ talē inquisitionē fidē infirmo: ⁊ astantibus: etiā si ipse debilis aut parue scie fuerit: ⁊ per hoc ꝯfortat̄ mēs infirmi sup̄ eius opationē: ⁊ fit opatio medicinarum nobilior: ⁊ ꝯfortat̄ in tantū aīa infirmi per hanc fidem ⁊ imaginationē q̄ opatur cōtra infirmitatem fortius ⁊ nobilius ⁊ subtilius q̄z faciat medicus cum instrumentis ⁊ medicinis. Conueniens est vt in omni infirmitate pnosticatiōe vtaris ꝑ rememoratōem pteriti: ⁊ ꝯsideratiōem presentis seu demonstrationē annunciando de futuris astātibus ⁊ amicis infirmi ea que videntur magis ꝓpe varietatem: vt non credatur de te q̄ sis cā mortis eius qui morit̄: sed sis cā salutis eius q̄ saluat̄: nam talis narratio medicū extollit ⁊ famam eius multiplicat cū honore ⁊ vtilitate. Nullo mō ꝓsumas corā infirmo: nec ipso audiente aliquā debilitatem de eius natura ꝓferre: neq̄ aliquid mali de eo: etiā si de eius salute fueris desperatus: sed medico semp cōuenit infirmo salutem ꝓmittere: vt imaginatio bone dispositionis ⁊ salutis firma in infirmi aīa remaneat: nā talis infirmitas de salute opationem medici iuuat i oī re ⁊ effectu medicinarū cōtra materias ⁊ infirmitatem melior ⁊ nobilior reperit̄. amicis vo ⁊ secretis infirmi totam veritatem exponas de eo quod tibi per signa notoriū fuerit vt omnis suspectio si infirmus ad malū ꝯuerteret̄ a mentibus amicoꝝ infirmi ꝑ tuam bonā ⁊ verā narrationē tollatur. Non delectet̄ sapiens in laudibus stultorum. nam ꝑ hoc monstraret si in talibus delectaretur: vt stultoꝝ hēret familiaritatem qd̄ inconueniens ē ⁊ inhonestum. Unde dicit̄: stultorum laus dedecꝰ est. Cū laicis hēre familiaritatem nō placet: quia laici semper detrahunt sapientibꝰ: ⁊ nimia familiaritas cōtemptū parit: ⁊ etiā inhonestū est ⁊ indecens est coram infirmo ⁊ laicis de causis infirmitatis: ⁊ opationibꝰ disputando determinare. nā ex isto modo inquisitiōis laici tāq̄ veritatē ignorātes ⁊ veritatis cās sapientē deprimūt: ⁊ ignorans multotiens ab eisdē ꝑ philosopho reputat̄: meliꝰ ⁊ decentius videt̄ vt oīs

Visto 619

inquisitio cuꝫ altero ⁊ socio fiat in secreto. naꝫ lay
ci cū amicis ĩfirmi cās discordie seu cōtrouersie ĩ-
ter operatōes huiꝰ artis dicere possent se cōmo-
de ĩuenisse. nā oēs layci ꝑꝑ discordiā reptam iter
medicos solū sermonibus ⁊ aliqñ inqsitione causa
rū ⁊ egritudinū artē medicinalē reputāt vanita-
tē ⁊ dicūt medicos nō rōnabiliter ꝯ egritudines:
sꝫ vt plurimū casualr̄ oꝑari: ⁊ hoc nō ē nisi q: nu-
merus ignorātiū veritatē ĩ arte medicinali nume
rū nō ignorātiū excedere cōsueuit. Humilis pro-
batio ⁊ depssa cū altero socio ⁊ spāliter corā laycis
reddit medicū seu hoīeꝫ sapientē. nā taciturnitas
cū humilitate ⁊ facie depressa ĩ q̄ videat̄ cogitatio
cū sollicitudine facit fidē hoībus vt ĩ mēte humi-
lis vel tacētis sint claues sic incluse ꝙ posset veri
tatē a dubijs si placeret enucleare: etiam si in tali
cognitio veritatis nullo mō nō repiret̄. In mul-
tiloqo peccatū nō deest. ⁊ ĩ silentio nō cadit repre
hēsio praue locutiōis: ergo silentiū vtile vr̄ ĩ omni
bus: nisi nimis fuerit vitiosuꝫ vel dānabile seu re
ꝓhensibile: cū ex eo vel ꝓpter illud bone vel ido-
nee actiōis priuatio ꝓueniret. Nō tibi placeat ser
mones cū familiaribus infirmi multiplicare: nisi
fuerint necessarij ad oꝑationem quā ĩtēdis. Nec
sis ausus cū mulieribꝰ de domo secreta corā ĩfir-
mo tractare: cuiuscūqꝫ generis sit mulier: posset ĩ
de nasci suspitio in mēte infirmi vel amicoꝝ eius-
dē q̄ tuā rōnabilem vituperaret operatōeꝫ ⁊ famā
tui bonā deprimeret absqꝫ cā: ⁊ malā inter hoīum
cōitatē facere cōuolare. Abstinere ab omnibus q̄
cōiter hoībus displecere solēt delectabile ē: ⁊ ad
sapiētē pertinet facere caristiā de se ⁊ petere opti
mum salariū assignādo ꝓ cā visionē stercoris ⁊ vri
ne nō erit malū. Et ire ꝑ ꝯtratas nō cū facie eleua
ta ⁊ ĩdumētis mōstrantibꝰ honestatē: ⁊ videri nō
curari de seculo ⁊ obseruare leges hoīum ⁊ affir-
mare qd̄ cōitati placere solet ē hoībus amicabile:
nā quodlibet istoꝝ nō ē incōueniēs nec inutile: im-
mo talia oīa reddunt medicum auctorizabilē: ⁊ est
vulgo reputabit̄ ꝓ sapiēte: ⁊ maxime si eiꝰ opera
tiones inter vulgares fuerint rōnabiliter cōpro-
bare. Sanū ⁊ bonū cōsiliū ē valde vt infirmū nō
visites nisi vocatus fueris: q: ex tali visitatōe red
dis te suspectū ⁊ ĩsciētem: ⁊ perit in te fides infir-
mi de curatione sue infirmitatis: de q̄ fide multū
scripsimus supius. ⁊ euanescit in te verbū Hypo
cratū ĩ prologo ꝓnosticoꝝ vbi dicit: ꝙ qñ infirmꝰ
cognoscit se ꝑ medicū cōmittit se cū fide in mani-
bus eiꝰ: ⁊ fit ꝑ hoc finis oꝑatiōis medici laudabi-
lis. Et sup hoc vbo dicit. G. ꝙ ille medicꝰ plures
sanat de quo plēs cōfidunt egri. Et ille a ꝯrijs mi
nus sanat de quo minus egri cōfidūt. ꝑ hāc. n. tu
am visitatōeꝫ iā hēs ꝙ ĩfirmus ꝑ fidē quā hēat d̄
te nō se cōmittit in manibꝰ tuis: iꝫ potiꝰ tu te cō-
mittis ĩ manibꝰ suis: ⁊ sic eiꝰ fides reuoluit̄ ĩ ꝯriū
tue intētionis. Et ex hoc accidit vitiū prenomina
tū de nō fide: de quo multuꝫ diximꝰ: ⁊ ꝙ deteriꝰ
ē non eris amplius ausus de labore corporis p̄mi
um petere vllo modo. Jam. n. ex tua visitatōe abs
qꝫ petitione facta de labore corporis ab ĩfirmo pre
miū recepisti: mōstrasti ꝑ hoc te eē cōtentum si in
firmus se visitare permitteret. Iteꝝ aut infirmꝰ
fuerat tuus notꝰ ⁊ amicus ante ĩfirmitateꝫ vel nō
Si aūt tuus fuerat notus vel amicus ⁊ te vocare
ad suā visitatōeꝫ noluerit: iā signum habes ꝙ ꝓ-
pter ignorātiam veritatis q̄ꝫ cognoscit in te: aut ꝓ
pter vitia repta circa te tuam nō placet in infirmi
tate p̄senti hēre familiaritatē. Si vō tuus non fu
erat amicꝰ seu notus: sola visitatio nō petita ⁊ sus
pectum reddere voluit: q: si infirmi dispositio ad
melius cōuerteretur infirmus diceret cū amicis
tuā operationem casualem fuisse. Si aūt ad mor-
tem vel ad deterius alteraretur: nō dubitarent ĩ-
firmi amici te ex aliqua causa hoc fecisse: siue veꝝ
fuerit seu falsum: ergo visitatio nō petita inutilis
vr̄: mala: indecens: ⁊ nō fiēda: etiā si ĩfirmꝰ frater
fuerit vel alteriꝰ maioris gradus in ĩfirmitate in
firmꝰ ex impetu ĩfirmitatis vt in appoplesia ⁊ si-
milibꝰ vtutē eligēdi rōalē nō amisisset. In tali vō
casu hāc regulā ⁊ documētū int̄ amicos ⁊ familia
res ⁊ paupes locū hēre nō dicimus. Nullus me-
dicoꝝ desiderātiū honorem ⁊ laudē ex arte medi
cinali: ⁊ spālit̄ oꝑatiua p̄sumat dare alicui hoīum
siue fuerit suꝰ amicus: siue notꝰ: siue nō medicinā
opiatā ĩ q̄ piculū reperiret̄: vel stupefactiuā vene
nosaꝫ: seu acutā ĩfirmo: vel aborsuꝫ faciēteꝫ seu ꝑ
gnationē ĩpedientem sub aliq̄ spē boni vel maltie
nisi p̄sens fuerit: ⁊ spāliter cū remedio ꝯueniente
ad illā medicinā. ne qd sinistri accidere possꝫ: ⁊ ni
si de quātitate eius exhibitōis ĩ multis exptus fu
erit. ꝑ exhibitiōeꝫ taliū ⁊ ꝯsimiliuꝫ posset medicꝰ
recipientē reducere ad ĩteritū vel malū eē de quo
vitio ⁊ ĩteritu seu piculo ꝑsonaliter puniret̄ vel d̄
beret puniri. ⁊ quāuis aliqñ penā corporalē nō su
stinuerit: a mortali pena eterna nō excusaret̄. Et
qd̄ valde magnū malū ⁊ vituꝑosuꝫ existeret: pos
set fama homicidij ⁊ desperatōis de eo int̄ vulga
res currere cū effectu: a q̄ vita sua nullomō priua
ret̄: ⁊ eēt hoc cā ꝑpetui vitupij: ⁊ ꝓuatiōis acqrē-
di necessaria vtilia ⁊ cōuenientiā ad huiꝰ seculi vi
tā ducēdā. Et cū hoc timerēt hoīes eiꝰ hēre con-
uersatōeꝫ: ꝑ eiꝰ famā despationis seu malitie int̄
cōes ⁊ vulgares hoīes multiplicatā siue vera fue
rit siue falsa. apud illud meliꝰ ē bonū nomē re p̄-
ciosa ⁊ de aurata: ⁊ ꝙ plus ē: fama volat trāsitqꝫ
modū quocūqꝫ ferat̄. Scire eēt ꝯuenit ꝙ nullus
hoīum ꝑ se ꝑfecte pōt ꝑuenire ad artes oꝑatiuas
seu ꝯsideratiuas: nisi cū cōitate prioris ⁊ melioris
a quo doctrinalr̄ audire dꝫ cās ⁊ p̄ncipia: ⁊ regu-
las vl̄es artis: ⁊ vocabula arti ꝓpria: et mōs loqn
di ⁊ discerēdi cū altero si fuerit necessariū. ⁊ ꝑ istā
viā ⁊ modū qlibet secure pōt ꝑuenire ad artē opa
tiuā ĩ scia ꝓpa ad quā cū ꝑuenerit ⁊ veritate o-
ratōis hꝫ vsuꝫ ⁊ rōnē ĩ libro sicut ĩ isto determina
tā inuenerit: cōmode absqꝫ dubio ĩ subiecto ꝓpo
determinato ꝑ scientiam poterit oꝑari. Aliter vō
minime in subiecto nobili humano operare quis
presumat.

Cplm primū pmi libri in quo determinabitur de conseruatione sanitatis a die conceptionis vsq3 ad vltimum vite senij.

Eterminare aliqd d eo qd ptinet ad pgnātē ē vtile i hoc ca. Et cū hoc dicere d his q̄ sunt necessaria ⁊ vtilia mulierib⁹ tpe ꝯceptionis ne aborsus icurrāt ꝯueniēs ē. In h cōueniūt oēs phi ⁊ antiq medici. q3 extrema oiu3 sex reꝝ nō naturaliū sine necessariū pparāt pgnātē ad aborsu3. Similit dicēdū q3 pparāt oia corpora ad egritudines. v3 extremitas aeris pp nimiā caliditatē vel frigiditatē: ⁊ qetis ⁊ mot⁹: cibi ⁊ potus: somni ⁊ vigilie: inanitōis ⁊ replōnis: ⁊ accidētiū aīe. Et pp h dixit Almāsor lib. iiij. c. d rgimīe pgnāt3. Et Auic. cōsitet illud. iij. li. c. de aborsu: ⁊ de regimine vlī pgnātis: q3 pgnās dbeat sibi cauere cū magna diligētia ne se exponat lōgo tpe ad solē: ⁊ euitare p posse aerem nimis fri. vel cali. debeat: frigidum pp mortificatōe3 ⁊ destructōe3 caliditat3 naturalis mēbroꝝ: calidū q: dissoluit humiditatē naturalē mēbroꝝ: ⁊ vtutē aīalē siue spūalē destruit ⁊ pgnātē cogit ad frequētiā anhelit⁹: q̄ significat sr debilitatē vniuersalē toti⁹ corpor⁹: ⁊ p has vias pparat pgnātē ad aborsu3. Dicūt et idē eisdē locis q3 pgnās abstieat a supfluo motu ⁊ qete: a motu q: supflu⁹ mot⁹ dissoluit ⁊ calefacit nimis: ⁊ dissoluēdo cū calefactōe debilitat ⁊ frequētiā iducit i anhelitu: ⁊ p ꝯsequēs sincopī. Et q: nimi⁹ ⁊ fortis mot⁹ mouet humores i corpore pgnātis ⁊ iundatōe3 iducit: vt voluit Hypp. i. iiij. particula vbi

dicit: declarat aũt nauiga⁹ qm̃ motio corpora tur
bat: ⁊ ꝑparat ꝑ istã viã ꝑgnãtẽ ad aborsum. A ni-
mia qete abstinere ꝯuenit quoniam quies longa
vel ociũ impedit consumptionẽ superfluitatuꝫ: et
congregant̃ superfluitates in corpore pregnãtis
⁊ multiplicantur ⁊ ex multiplicatione quarum cũ
nõ possint ꝑfecte regi ⁊ a natura gubernari moli
ficant ligamenta quibus fetus alligatur matrici:
⁊ cum hoc fiunt causa multarum egritudinũ: ⁊ sic
preparant pregnanteꝫ ad aborsuꝫ. Utatur ergo
quiete temperata et motu: sed magis multiplicet
quietem vsqꝫ ad tempus partus. hora vero part⁹
vel his temporibus vtatur magis motu: quia fa-
cit ad facilem partum ⁊ facilem exitum fet⁹ ad lu-
cem. Utatur vt dñt idem philosophi pregnãs ci-
bis subtilibus ⁊ temperatis generatiuis bonorũ
humoruꝫ ac repressiuis nausee ⁊ fastidij ⁊ corobo-
rantibus os stomachi. sicut sunt carnes edi ⁊ gal-
linaruꝫ ⁊ perdicum. de vino boni coloris vel pa-
rum bibat: quod temperate sit aquatũ: vel de vio
nigro claro vl' rubeo: vt dicit Aui. auct. Hyppo.
iij. li. cap. de regimine vniuersali ꝑgnãtis. Non
repleat̃ in hora vno cibo ⁊ potu: sꝫ multotiens in
die poti⁹ comdere dꝫ: nã multitudo cibi seu pot⁹
stomachũ grauat ⁊ matricem ꝯprimit: ⁊ ĩpedit ꝯ-
hendo diafragma: ⁊ pp hoc ĩ spissat anhelituꝫ et
addit in debilitatẽ: ⁊ pp hoc ꝑparat ad aborsum.
Non sumat aliquo modo cibos hñtes amaritudi
nem ⁊ acuitatem: vt sũt capares: ⁊ lupini ⁊ oliue
immature: ⁊ sisamũ ⁊ cũ silia. vitare ꝓuocãtia mẽ
strua ⁊ vrinã: sicut cicera: apiũ: ⁊ faseoli: ⁊ ruta: et
silia. Si aũt haberet appetitũ defectũ vel debilẽ
seu destructũ vel coruptũ vt appeteret carbones
vel lutũ: sumat rõne appetit⁹ defecti vl' debilitati
de reb⁹ hñtib⁹ acredineꝫ vt sunt cepe: sinapis: et
nasturtiũ cũ aliquãtulo aceti ⁊ silia: ratiõe appeti
tus mẽdosi. s. qñ appetit carbones ⁊ lutũ: sumat
stomacho ieiuno citonia: ⁊ pira: ⁊ silia: ⁊ rob: vel
succũ de fructib⁹ acetosis ⁊ stipticis cũ qbus ad-
misceat̃ parũ de troc. ligni aloes: masticẽ quoqꝫ
atqꝫ olibanũ masticare ꝯuenit. sumat ẽt electuari
um de margaritis ante comestionẽ ⁊ etiã post vel
electuariũ de cardamomo. Troc. de ligno aloes
sic fiũt. Rñ. mastic; cardamomi: olibani ros. ru.
galange: nucismus. añ. ʒ. s. ligni aloes. ʒ. i. folij.
℈. i. mac;. ℈. s. fiant troc. cũ vino rubeo claro
sit vnusqsqꝫ. ʒ. i. sumat̃ ante prandiuꝫ vel ante ce
nam cũ vino nigro claro vel rubeo: ⁊ cũ. ℥. i. syru
pi ros. Electuariũ de margaritis sic fit ab Auic.
lib. iij capitu. de regimine vniuersali pregnantis
Rñ. margaritarum nõ perforatarum piretri añ
ʒ. j. zinziber: masticis ante. ʒ. iiij. zedoarie: vnic;:
se. apij: cassie lignee: cardamomi: nucismusc. añ.
ʒ. ij. been albi ⁊ rubei: piper;: ⁊ macro piper; añ.
ʒ. iij. cinamomi. ʒ. v. zucari. ll. x. dos. ei⁹. ℥. s. bis
in die ante prandium ⁊ ante cenam. Electuariuꝫ
de cardamomo ponem⁹ in antidotario. Somnũ
ꝓlonget tempore pregnationis pluribus vigilijs
nam somnus conseruat humiditatẽ naturalẽ ⁊ re
parat spiritus deperditos in vigilijs: vt apparet
per eius diffinitionem. somnus est quies animali
um virtutũ cũ intensione naturaliũ. Uigilie tem
perate humores equant ⁊ prestant bonitatem na
ture: quia disponunt membra ⁊ virtutes ad expul
sionem superfluitatum generatarum in somno
tempore digestionis excitando calorem naturalẽ
eẽntialiter ĩ mẽbris. Supflu⁹ somn⁹ multiplicat
hũiditates ĩ corpe ꝑgnãtis ĩ naturales: ex mltipli
catione qꝝ diuerse spẽs ĩfirmitatuꝫ multotiens
generantur: ⁊ fiunt tales infirmitates cause abor
sus. Sꝫ vigilie ⁊ supflue ⁊ ĩtẽperate cor⁹ exiccãt ⁊
exterminat virtututes cõiter ⁊ totũ corpus: ⁊ ꝑstãt
ꝑ istã viã cãm propriã ad aborsuꝫ. Sũmopere cu-

stodienda ẽ qlibet pregnãs ab operatõe vltimata
⁊ mala: vt scripsit Hyppo. Prima particula am-
phorismoꝝ. fallaces sunt replõnes q̃ sunt in vlti-
mo. siue replõnes fuerit quãtitatiue: ⁊ hee replõ-
nes dicũtur quo ad vasa. siue fuerint qlitatiue: ⁊
dicuntur hee replõnes quo ad virtutẽ. nam tales
replõnes dãt manifestã causam ad aborsum: nam
quãtitatiue calorem extinguũt ⁊ qlitatiue virtu-
tes naturales debilitãt ⁊ corrumpunt. Ab inaniti
one abstinere cõuenit q: oĩs inanitio ⁊ maxime si
superflua fuerit diminuit nutrimẽtũ fetus ⁊ calo
rẽ naturalẽ ⁊ spũs ⁊ per istam viã virtutes natu-
rales pregnãtis debilitant̃ q̃ digerũt nutrimẽtũ
fetus ⁊ fit h cã aborsus multotiẽs vel fit cã debili
tatis fetus q̃ sunt signa aborsus futuri. vt scripsit
Hyppo. in. v. parcicula amphorismoꝝ. Mulieri
in vtero habẽti si vẽter multũ fluat periculum est
aborciẽdi ⁊ in alio amphorismo ibidẽ. vbi dicit. si
lac multũ fluit a manillis ⁊c. significat fetũ debi-
litari ⁊c. In hoc tñ casu dicit Auic. qñ timet̃ abor
sus capi. de ꝯseruatõe embrionis ⁊ cautella ab ab
orsu: si ꝑgnãs incurreret nimiã lubricitatẽ matri
cis ex cursu humiditatũ tũc ꝑparet̃ clisteria leni-
tiua euacuãtia sterc⁹ ⁊ ꝓuocantia vrinã ⁊ clisteria
mũdificãtia mr̃icẽ: ⁊ purget̃ cũ pillul' feti. ⁊ yera
gali. Clistẽ ãt bonũ ad h sic fit. Rñ. sanie ameos:
leuistici: aneti: camomille: rute: tribli: fenugr. añ.
M. i. decoqnt̃ in. iij. ll. aq do⁰ ꝯsumat̃ medietas:
⁊ sũmãt̃ d i⁰. ℥. ix. ⁊ media. ll. olei ⁊. ℥. iij. olei sisa-
mi vl' de camomilla: clisterisa ipsaꝫ tm̃ oib⁹ qtuor
dieb⁹. vel fiat clistere cũ oleo decoctõis cologntí-
de vl' olõ de lilio ⁊ fit quãtitas olei. ll. s. nã ista ad
iuuãt ne aborsus fiat peccato humiditatis vel vẽ-
tositatis. A coytu ⁊ balneo ꝑgnãti ꝯuenit. s. ĩ ꝑn-
cipio abstinere. Nã coytus pp perturbationem
quã facit in humoribus ⁊ pp cõmotionem renũ ⁊
spiẽ in actu coeundi mouẽdo fortiter cotillidones
quibus fet⁹ alligat̃ matrici preparat ad aborsum.
In fine vero impregnationis cũ appropinquatur
hora partus tũc cũ coyt⁹ dilatet os vulue et ipsuꝫ
humidũ reddat nõ sic ẽ in cõueniens ymo cõfert
Balneũ võ vsqꝫ ad horã part⁹ similit̃ nõ est ꝯue-
niens cum sua humiditate actuali mollificet ⁊ re
laxet loca mr̃icis: ⁊ aperiat os ei⁹ caliditate actua-
li cũ humido: ⁊ faciat spirit⁹ ⁊ calorem exalare et
debilitãdo ꝑ istã viã preparat ad aborsum. In fi-
ne võ vꝫ hora ⁊ dieb⁹ partus humectatione sua
actuali partum efficit leuiore. Attẽdendũ ẽ hic ꝙ
oĩa que mouẽt matricẽ cũ suauitate ⁊ totũ corpus
pregnãtis: sicut sũt sternutatio cũ eleboro albo ⁊
pipere ⁊ similibus: ⁊ sicut hora doloris suauiter d
ambulare per domũ partũ aleuiant ⁊ abreuiant
similiter oĩa q̃ mollificãt os vulue ⁊ matricis ⁊ q̃
addũt ĩ dilatatione ligamentoꝝ fet⁹ hora part⁹
⁊ doloris ⁊ dieb⁹ ꝓpiqs partui sicut balneũ aque
dulcis tepidũ: ⁊ sicut sunt vnctiões q̃ fiũt circa os
vulue ⁊ in ipso ore mr̃icis: ⁊ circa renes cũ oleo de
camomilla ⁊ de aneto ⁊ cũ mucillaginib⁹ maluaui
sci fenugreci ⁊ se. lini ⁊ vngento de pinguedinib⁹
ꝙ ponem⁹ ĩ antidotario: ⁊ vngento de rasina al-
ba ꝙ faciem⁹ partũ alleuiãt ⁊ ipsuꝫ facilẽ reddere
ꝯsueuerũt. Bonũ ẽ vt ꝑgnãs delectet̃ ⁊ gaudeat
⁊ vtat̃ his q̃ ad h faciũt vt cãtillenis ⁊ instrumẽtis
musicalib⁹: nã ista ꝯfortãt naturã ⁊ calorẽ ⁊ spũs:
⁊ addũt ĩ nutrimẽtũ fet⁹ ⁊ corroboratõeꝫ ei⁹. Sũ
mopere abstineat ab ira tristicia ⁊ sollicitudine ⁊
fletu: nã ista affligunt naturam pregnantis ⁊ exi-
cant humiditaem naturalẽ: ⁊ resoluũt spiritus et
calorẽ naturalẽ: ⁊ ꝑparãt necessario ad aborsum
hora vero part⁹ obstetrix vngere dꝫ ylia ⁊ renes
⁊ ventrẽ: vuluã ⁊ inguina cũ vngentis ⁊ oleis dic
tis: ⁊ alijs q̃ dicem⁹ cũ determinabimus de his q̃
facile partũ efficiũt ⁊ q̃ educũt secũdinã ⁊ fetum

mortuum: et ponat de eisdem intra vulvam cum
manu ostetrix: ⁊ faciat parturientem ꝑ domuꝫ vl'
camerã suauiter deambulare: ⁊ eleuet sibi ylia et
renes cum manu ⁊ suauiter premat: ⁊ faciat par-
turiẽ ẽ sedere cũ cruribꝰ extensis: ⁊ postea retra-
bat crura ⁊ coxas versus se. Utat balneo vt dcũꝫ
est añ horã partus ꝑ plures dies. Si aũt ĩ partu
pp dolorẽ debilitaret mulier: ꝯfortetur cũ vino
odorifero ⁊ brodio galline pīguis: vl' brodio ⁊ car
nibus edi ⁊ uitellis ouoꝝ. Si võ partꝰ eẽt durus
vel tardaret: sumat ĩ potu cũ vino calido decoc-
tionis rute troc. vnũ de mirrha vl' ʒ. ij. succi rute
cũ vino calõ. Si võ medicīas sumere nõ posset: fi
at suffumigiũ cũ emboto ex mirrha ⁊ ex felle vac-
cino ⁊ castoreo ⁊ sanina ⁊ oppopõaco ⁊ sulfure et
filibus. Si vero adhuc magis tardaretur partꝰ
fiat sternutatorium cũ rebꝰ dcis superiꝰ. Si võ se
cundina nõ exiret vel sanguis mestruꝰ ĩ qntitate
debita fiant medicīe qs in cap. de his q educũt se
cundinã ⁊ fetuꝫ mortuũ dicemꝰ. Si aũt sanguis
mestruus nimius fluxerit vel exiret: ꝯstringatur
vt dicemus cap. de ꝯstrictione mestruoꝝ. Ante
natiuitateꝫ infantis si est possibille eligat nutrix
vel post natiuitatẽ q sit iuenies stature medie: et
eius color sit albꝰ mixtus rubedini: ⁊ eiꝰ mamille
sint magne ⁊ pectꝰ amplũ ⁊ magnũ lõgiqua a suo
partu ꝑ duos mẽses vl' tres: q: añ hoc tempꝰ lac
nõ est bene purificatum vel digestuꝫ. Et pp cãm
dictã lac parturientis de nouo añ tps dcũm non
ẽ ꝯueniẽs ad lactandũ: oĩno sit abstinẽs a coitu:
q: coytꝰ sãguinẽ ꝑturbat ⁊ ꝑmiscet ⁊ facit lac ma
lum ⁊ corruptũ vt dicit Auic. ꝑmo li. cap. regimi
ne lactantis neqꝫ sit mulier pregñs: neqꝫ mestrua
ta: nã ista corrũpũt lac ⁊ faciũt ipꝫ malũ. oĩno nu-
trix abstineat a rebꝰ acutis vt sũt cepe ⁊ alea: ⁊ ab
acetosis stipticis: ⁊ a pipe ⁊ filibꝰ: ⁊ a vino acuto ⁊
forti nõ limphato. sũmo studio caueat sibi a come
stione apij: q: elleuat vapores de ꝓprietate ad ca-
put. vt dñt phi: ⁊ facit pueꝝ ĩcurrere epilensiã. a
ruta ⁊ eruca abstineat: q: ꝯuertũt lac in mestrua
⁊ ea ꝓuocãt ⁊ ꝯturbãt sãguinẽ ⁊ ꝑmiscẽt. nutriri
dꝫ ex cibis bonis ⁊ tẽpatis canibꝰ vꝫ edi ⁊ arie
tis annualis ⁊ castrati: ⁊ carnibus pullorum: gal
linarum: perdicũ: fasianoruꝫ: ⁊ carnibus vitulo
rum triũ vel quatuor mensiũ: ⁊ vitellis ouorũ: ⁊
lacte caprino calido ꝯdito cũ zucharo ⁊ similibus
Sit vinũ eiꝰ albũ nõ acutuꝫ neqꝫ forte ⁊ bene lim
phatum. Si aũt ipsa nutrix inde ĩcurreret ĩfirmi
tatem remoueat a lactatõe ⁊ curet vt dicamus in
curatione egritudinũ particulariũ. j. ij. ⁊. iij. lib.
Et pp hoc si deficeret ex aliq causa ĩ lacte nutriat
bis ĩ die ex cibarijs factis ex faria fabarũ: risi: fur
menti ⁊ auene ꝯditis ⁊ factꝫ cũ lacte ⁊ aq carniuꝫ
pulloꝝ castrati ⁊ edi: ⁊ sumat vinũ dulce claꝝ cũ
aqua. Stati cũ infans a tenebris ad luceꝫ exierit
recipiat ipsũ obstetrix suauiter pręt ꝙ aliqđ mẽ-
brum duplicet vl' torqat si exitꝰ fuerit naturalis.
quia in exitu naturali fetus exit facie ĩclinata ver-
sus terraꝫ: ⁊ manibꝰ extẽsis circa lata: ⁊ cruribus
extẽsis sm longũ. oẽs alij exitꝰ sunt ꝑter itẽtionẽ
nature in qbꝰ obstetrix dꝫ manibꝰ laborare vt ad
exitũ vl' partũ naturalẽ reducat. Cũ võ manibus
ipꝫ ceperit dꝫ vmbilicũ fortr ligare cũ filo đ lana
vel de bombice seu de alia re triplicato ⁊ bñ tor-
to: ⁊ absqꝫ dolore ꝓ posse: ⁊ ĩcidat cũ forfice vl' cũ
rasorio paruo sm longitudineꝫ palmi vel circa: ⁊
ponat sup vmbilicũ pecia ĩfusa ĩ olõ vl' olõ ro. cali
do vt dolor ĩcisionis remoueat: locus ꝯfortet: et
post ĩcisionẽ ⁊ ligationẽ stati sm sñiaꝫ Aui. ĩfans
dꝫ ablui cũ aq sal' vl' salsa: vt sordicies pellis me-
liꝰ remoueat ⁊ citiꝰ. Et vt res aspe ⁊ dure calide
⁊ frie nõ sic infantẽ ledãt: ꝙuis hoc sit sñia Auic.
nõ obseruat ablutio de aq salsa in nra ꝯtra: sed lo
co eiꝰ fit aliqua fricatio cũ pãno lineo. post istã ab
lutionẽ cũ aq salsa vel fricationem volũt oẽs phi
ꝙ abluat immediate vl' balneet ĩ aq dulci: ⁊ in exi
tu balnei ponat iteꝝ pecia sup vmbilicuꝫ ĩfusa in
oleo vl' oleo ro. calido pp cãꝫ dcãm. Et tũc ponat
ĩfans in litheo azꝰ hñte quandã aspitatẽ cũ molli
cie: vl' in pecia alba ⁊ mũda lini: ⁊ sit talis ꝙ totuꝫ
infantẽ ꝯprehẽdere possit: tũc aliq pars lithei po
natur sub qlibet asella ⁊ inter coxas ⁊ testiculos ⁊
cũ hoc obstetrix cõprimat aures sm formã ⁊ situꝫ
debitũ: ⁊ formet ⁊ situet vnũqđqꝫ membrum sm
formã ⁊ sitũ naturalẽ: ⁊ mũdet nares a supfluita-
te oĩ die bis vl' ter vl' plies sm ꝙ fuerit necessariũ
⁊ ꝯueniẽs: ⁊ fasset cũ cuꝫ binda decẽter ponẽdo
brachia extẽsa circa latera ⁊ crura ⁊ coxas extẽsas
sm longitudinem: ⁊ cuꝫ fassiatus fuerit moueant
crura ⁊ pedes uersus naticas vt preparet illa mẽ
bra ad motum: ⁊ tunc ponat ipm in cuna: ⁊ eleuet
caput eius: ⁊ ponat pileũ sup caput eius vt ipsum
defẽdat a calore ⁊ frigore: ⁊ tunc mouendo cunã
nutrix cantilenas ⁊ voces mittat delectabiles vt
aĩa infantis ꝯfortet ⁊ firmet ĩ bono esse ⁊ statu: ⁊
incitetur ad somnum ꝓposse: ⁊ semp somnus oĩ
tempore excitationis sup vigilijs multiplicetur.
Coboptat oculos vt splendorẽ solis ⁊ aeris nõ vi
deat: q: nimia claritas ⁊ splendor aeris infantibꝰ
facit strabositatẽ. Et coboptura oculorum fit ex
pãnis hñtibus colores varios vitreos virides et
nigros vt oculi ꝯfortent ⁊ firment in aspectu di-
uersoꝝ. In oĩ balneatione ⁊ die ꝯprimat aliqntu
lum vesica vt liberius vrina exeat: ⁊ tangat anus
ab obstetrice multotiẽs in die cũ digito minimo
inucto oleo: vt supfluitas ĩtestinoꝝ liberiꝰ ⁊ me-
lius ⁊ leniꝰ exeat absqꝫ dolore ⁊ ĩpedimẽto. Post
ꝙ̃ infans tres vl' qtuor dies trãsiuerit in qbꝰ vm
bilicus cadere ꝯsueuit põat sup vmbilicũ vt forti
ter firmet: puluis q fit ex sanguīe draconis: mir
rha ⁊ mumia essentialit. ⁊ hoc oĩ die vsqꝫ ad. vij.
balneet bis in die vl' ter: ⁊ sit aq balnei ĩ estate mi
nus ꝙ̃ tepida. ĩ hyeme plusqꝫ tepida. lauet ter vl'
qter ĩ die sm necessitatẽ: ⁊ ĩ oĩ balneo tãgant oĩa
membra ⁊ formẽt: ⁊ situent scđꝫ naturalẽ cursuꝫ
vt purgent supfluitates a mẽbris et naso ꝯtinue
ꝓ vt necessariũ fuerit. Si võ añ qrtuꝫ mẽsem in
curreret dolorẽ vẽtris vl' fletũ nimiuꝫ pp nimiã
attractionem lactis: vl' pp caseitatẽ lactis ĩ stoma
cho: aut propt fortẽ impulsionẽ lactis ex ꝯpressi-
one mamille inuenire eius. succurrat ei qñ fuerit
pp nimiã qntitatẽ lactis attracti cum abstinentia
⁊ inunctiõe stomachi cum oleo de mastice ⁊ simili
bus ⁊ pãnis calidis circa vẽtrẽ. Eodem mõ proce
dat si fuerit ꝑpter impetuꝫ expulsionis ex cõpssi-
one mamille q inducit vẽtositateꝫ ĩ stõ. Si aũt fle
tus ⁊ dolor nõ remouet per istud: procedat ꝯtra
caseitateꝫ dando ꝯtinue infanti zucarum vel mel
cuꝫ lacte ad suggenduꝫ: ⁊ vngatur venter ĩfantis
cuꝫ oleo de camomilla in quo dissolutuꝫ sit aliqđ
coaguli edi vl' agni. Si aũt illa nõ ꝯferret ⁊ eẽt ĩ
eo ꝯcauitas oculoꝝ ⁊ fricatio nasi ⁊ anhelitus eiꝰ
haberet odorẽ vermiuꝫ ⁊ nõ apiret oculos: tunc
scires ꝙ h accideret pp ꝯgregatõeꝫ vermiuꝫ ĩ ite
stinis vl' stomacho ꝙuis in stomacho nõ generet
sꝫ post generationẽ in ĩtestinis bene mouet ⁊ in
trant stõm tunc ꝓcedas ꝯ vermes: vt li. ꝑmo ca.
de vermibꝰ dicemꝰ: ⁊ spãliter potes ipsũ circa vẽ
treꝫ ⁊ ĩtestina iungere cuꝫ oleo ĩ quo dissolutũ sit
aloes ⁊ mirrũ cũ succo absinthij ⁊ aliqntulo aceti.
Scias ꝙ rõne ĩfirmitatũ ꝑdcaꝝ hec regula cura-
tiõis hꝫ locũ: si eedẽ ĩfirmitates ꝯtingũt añ qrtũ
vl' pꝰ qrtũ mẽsẽ. Attẽdẽdũ ẽ ꝙ plorat vl' flet de
bilis puus ⁊ nõ ꝯtinuus si fiat ꝑ tps multuꝫ ante
lactationem ⁊ balneum non nocet: ymo calefacit
spiritualia ⁊ cerebrum: ⁊ dilatat pectus: ⁊ adiu-

uat ad mundificandum supfluitates contentas in
mēbris: ⁊ p̄ h̄ addit i ↄfortatōēz spirituū ⁊ caloris
natural'. sʒ si mult⁹ ⁊ fort' ⁊ ↄtinu⁹: p̄parat ifantē
ad rupturā: ⁊ ad ramicē ⁊ ad eminētiaʒ vmbilici.
Si aūt ifans post mēses q̄tuor icurreret pustulas
⁊ carbones: ⁊ bothor ⁊ filia s̄m sniaʒ Almās. li. iiij
cap. de electōe nutricis. dʒ vētosari. sʒ hoc nō fit
i nr̄a ↄtra quāuis a phis affirmet': sʒ loco vētosati-
onis balneam⁹ īfantes illi⁹ tpis i aq̄ decoctōis flo
ris camomille ⁊ rosaꝝ ru. ⁊ vngim⁹ loca apata cū
oleo de camomilla ⁊ oleo ro. mirtis ⁊ calidis actu
Nutricēt vero regim⁹ cū vino de granatis ⁊ fa-
rina ordei ⁊ lactucis ⁊ cucurbitis vsq ad tp̄s fer-
uoris. postea facim⁹ ipsaʒ ↄuerti ad ↄsuetudineʒ
suā. Cū h̄ aūt ↄsiderandū ē vtꝝ incurrat fluxum
vētris vel nimiā ↄstrictiōeʒ. Si vō icurreret flu-
xū ventris: miscerem⁹ cū lacte puluerē mirtiloꝝ
⁊ sanguinis draconis. ⁊ regeremus nutriceʒ cum
reb⁹ habētib⁹ stipticitateʒ de q̄bus dicem⁹ i. c. d̄
fluxu vētris. Si vō strictus fuerit s̄m ventreʒ fa
cimus suppositoriū de melle ⁊ sale: vel de melle ⁊
stercore muris: vt dicit Almā. ⁊ ēt Auic. ⁊ sup vē
trē ponim⁹ peciā īfusam i aq̄ decoctionis absintij
aloes ⁊ polij. Cū vō icipit ifans dētes emittere vn
gātur gingiue cū butiro omni die bis vt dolor re-
moueat' ⁊ fricet' gingiue aliq̄n cū grano ordei vel
spelte vt leui⁹ creāt. q̄n vero tp̄s locutiōis fuerit
fricet' pallatū ⁊ ligua i balneo cū sale ⁊ melle leui-
ter. ⁊ corā eo ⁊ cū eo varie ⁊ diuerse ⁊ leues voces
a diuersis hoīb⁹ p̄ferant': nā hoc adiuuat ad me-
lius p̄ferēdas voces ⁊ melior' mō: ⁊ omni tp̄e bal
neatōis ⁊ lactatōis caueat nutrix ne aq̄ seu lac au-
res itrare possit: ⁊ pp̄ h̄ bonū ē vt hora balneatio
nis semp̄ obturem⁹ aures īfantis cū bōbice mun
do ⁊ p⁹ balneatōeʒ remoueat': nā si lac vl' aq̄ aures
itraret: faceret infantē icurrere tinitū auriū ⁊ fi-
nal'r surditatē. Cū vero tp̄s venerit ⁊ h̄ erit vsq
ad dimidiū anni vel annū i quo possit comedere ⁊
masticare mollia: det' ei risuʒ coctū cū lacte. vl' su
mat micā panis īfusaʒ i aq̄ pulloꝝ: vel carnē mol-
lē reptā sup pect⁹ auiū vel pulloꝝ: ⁊ faciat ipsuʒ
nutrix abstinere a vino p̄posse: in potu det eideʒ
aquā vel aquā mell': ⁊ si ipsuʒ a vino abstinere non
posset det ei albū debile aqueū multū cōmixtū cū
aq̄. Nō lactet' ifans s̄m sniaʒ Auic. vltra duos an
nos. sʒ i ↄtra nr̄a bn̄ pōt lactari vsq ad tres annos
⁊ ē meli⁹: ⁊ melius ē si potest fieri vt a lacte remo-
ueat' in p̄ncipio hyemis vʒ i p̄ncipio decēbris ⁊ in
fine nouēbris q: tūc natura ē fortior ⁊ tp̄s sani⁹ ⁊
min⁹ corruptibile. ⁊ fiat talis remotio paulatim ⁊
nō subito: ne ex subita mutatiōe i ↄriū cōsuetudi-
nis ifans ifirmaret'. d̄ q̄ subita mutatiōe dixit Hy
po. ij. re. acutoꝝ. q̄ oīs mutatio q̄ fit subito ↄ cō-
suetudinem morbos generat. ⁊ ij. particula Am-
pho. s̄m multū ⁊ repēte euacuare ⁊c̄. Cū aūt ince
perit ambulare nō suspēdat' manibus a nutrice ne
caput adiutorij spatule exiret de loco: q: ex h̄ pos-
set puer icurrerem mollificatōeʒ toti⁹ brachij: ⁊ p̄
h̄ priuaret' motu. Sʒ i p̄ncipio sue ambulatōis p̄-
mittat' apodiari ad lignū vel bāchaʒ q̄ firma sit. ⁊
sic moueat' p̄ se circa latera ligni vl' bāchi: ⁊ sic sē-
p̄ circa ipsuʒ sit nutrix ne caderet: sic paulatiʒ mu
tet' ad iter cū curru: ⁊ postea successiue tā diu q̄ p̄
se iter faciat absq alio: ⁊ cū icepit fatigari ⁊ anhe
lare spissi⁹ introducat' q̄es i eo ⁊ somn⁹. ⁊ postea
comedat. Et vtat' in sua comestione de omni re vt
oīa sibi i p̄cessu tp̄is fiāt ↄsueta. vt Hypo. ij. par
ticula. oʒ igit' ad nō ↄsueta trāsmittere ⁊c̄. vt om-
niū habeat cōsuetudinem. Si. n. cōtingeret casus
mutatōis loci ⁊ carceris aut paupertatis: ⁊ nō esset
ↄsuetus ad calidū: frigidū: durū: molle: asperū: ⁊
lene: ⁊ ad rē boni mali saporis. q: ex illa cā ↄtinge
ret ipm̄ mutari ad nō ↄsuetum subito: fieret mor-
bosus subito vel moriretur: vt dixit Hypo. supe-
rius q̄ omnis mutatio que fit subito contra con-
suetudinem morbos generat. cum isto auteʒ regi
mine ⁊ bona dieta communi ⁊ aqua mellis vel vi-
no albo multuʒ limphato pōt in omni regione de
bito modo conseruari in sanitate bona vsq ad an
nos septem. nam tunc eius conditio quantum ad
mores disciplinam ⁊ artes incipiet variari. Con-
ueniens est vt modus conseruatiōis sanitatis i eo
etiam varietur. Si autem tertianam: vel aliquam
incurreret egritudinem in quarto quinto vsq ad
annum septimū: ⁊ esset egritudo de sanguine pos
set secūdum sententiam Almans. ⁊ Auice. secure
ventosari. Si vero infirmitas esset ex alia mate-
ria cuʒ aqua decoctionis reubarbari ⁊ māne ⁊ me
dulle cassie fistule ⁊ tamarindoruʒ an̄. ʒ. j. vel. ʒ. s.
⁊ dʒ esse colatura tota. ℥. ij. vel. ℥. j. s. secure pote
rit mundificari: ⁊ h̄ in pueris multotiens ante se-
ptimum annum tp̄e nostro operati fuimus ⁊ bene
nobis successit dei gratia interueniente. Cum au
tem iaʒ approximauerit ad annos septem. reser-
uet' aliud regimen tā ex parte morum quemadmo
dum ex parte nutrimenti ⁊ aliarum reruʒ vsq ad
ānos. xiiij. quoniam sicut mali mores malitiam cō
plexionis sunt sequētes ita cum ex consuetudine
acciderint mali mores seu ex conuersatione cum
malis hominibus: ⁊ habentibus paruos mores
sequitur eos complexionis malitia. ⁊ propter hoc
oportet vt tota tua intentio sit in meliorando mo-
res pueri cum icipit annum septimum itrare q̄ ē
principium electōis: ⁊ ex hoc ante predictum tem
pus moribus non informaretur cum nunduʒ noue
rit eligere: ⁊ h̄ aperte dixit Arist. ij. phisicoꝝ tra-
ctatu de casu seu fortuna: ⁊ propter h̄ nihil agit ⁊
c̄. Qd̄ animal brutuʒ ⁊ infans cuʒ agant absq ele
ctōe nō cadit in eis fortuna. Cuʒ ergo ad h̄ temp⁹
electionis cum conseruatione ↄductus fuerit: ma
nifeste reqrit bonoꝝ moꝝ informationem ex cau
sa iam narrata. Naʒ intēperato moꝝ custodia sa
nitatis anime ⁊ corporis simul consistit. ⁊ h̄ vult
Auic. lib. j. c. de regimine infantium fen. iij. nō ne
vides q̄ ira vehementer calefacit: ⁊ tristicia exic-
cat ⁊ infirmat: ⁊ q̄ pigritia virtutes relaxat ani-
males ⁊ cōplexionem ad fiatis proprietates incli-
nat. Ergo ex necessitate propter temperamentuʒ
morum ⁊ eorum equalitatem confortatur anima:
⁊ corporis conseruato remanet in bono statu: ⁊ p̄
pter h̄ totum corus est cū omnibus membris cum
vnum alij compatiatur ⁊ adiuuet i suis actionib⁹
⁊ passionibus: conueniens ⁊ vtile est in cōseruati-
one sanitatis puerorum vsq ad annos. xiiij. ⁊ pl⁹
vt a bonis viris ⁊ sapientibus ⁊ temperatis bo-
nis moribus informentur: vt vitia ⁊ praui mores
locum in eis non habeant: ne propter vitia ⁊ ma-
los mores in malam conuerterentur complexio-
nem. Nam sicut bona conseruatio sequitur bo-
nos mores acquisitos ex vsu: ita mala conserua-
tio sequitur vitia ⁊ mores malos acquisitos ex vsu
Ergo cum venerit ad etatem electionis magistro
litterato ⁊ bene morigerato erit tradendus: qui
cum informet ⁊ doceat cum quo etiam gradatim
est ordinandus ne ex subita mutatione ad id qd̄
non consueuit lederetur: de qua subita mutatio-
ne superius fecimus mentioneʒ: nec etiam cogen
dus est continue cum magistro in scolis morari:
nec imponendus est ei timor malus vel terribilis
ne ex nimia sollicitudine ⁊ timore conuerteretur
in imaginationis corruptionem seu pusillanimita
tem: ad quam conuersionem ex pueritia dicit Hy
po. particula sexta. si timor ⁊ pusillanimitas mul-
tum tempus habent perficiunt mlcuʒ huiusmodi
regatur ergo a magistro cū mō ⁊ ordine ⁊ i forme-
tur nō cum superfluo timore ⁊ nimia ira ⁊ sollicitu-

dine: sed bonis moribus ⁊ virtutibus: ⁊ bonis hy
storijs ⁊ exemplis antiquorum patrum ⁊ philoso
phorum: vt ex h̄ acquirat causam conseruationis
bone complexionis cum cōpositione vsq̄ʒ ad tem-
pus cōfirmationis membrorꝫ. Ex parte nutrimē
ti modum etiam habere cōuenit: q: cum excitatur
a somno balneandus est ⁊ fricandus ⁊ pectinan-
dus: ⁊ est confortandus ad expulsionem ster coris
⁊ vrine: deīde dimittendus ludere hora vna vt di
cit Auic. c. de regimine puerorum vsq̄ʒ ad annos
xiiij. Et post istum primum ludum vel motum dā
dum est ei aliquid ad comedendum: deinde dimit
tendus est prolixus ludere vel mouere. Secundo
iterum balneare: sed tale balneuꝫ nō fit in nostra
contrata quāuis vellent illud philosophi: ⁊ specia
liter balneuꝫ non fit neq̄ʒ fieri dʒ in pueris: sic cō
tinue postq̄ʒ ad sextū vel septimum annum perue
nerint quemadmodum ante hanc horam vel eta-
tem: ⁊ etiam cōsuetudo h̄ non requirit in aliq̄ regi
one: sed loco balnei possunt fieri fricationes ⁊ pe-
ctinationes que multuꝫ aleuiant caput ⁊ membra
post istas mundificationes factas ex balneo pecti
natione ⁊ fricatione est cibandus ⁊ potandus est
aqua vel vino albo debili vel limphato multū: q:
vinum forte vel vinum simplex vsq̄ʒ ad annos.
xiiij. multum ledit pueros in neruis capitis ⁊ in-
flāmatiōe. dicit Auic. li. j. c. de regimine aq̄ ⁊ vini
ꝙ vinū pueris ē sicut addere ignē igni. Senibus
v̄o da quātū tolerare pn̄t. Un̄ credo tū pp fortitu
dinē vinorꝫ tū pp debilitatē naturā puerorꝫ na-
torꝫ ī regione cal. ꝙ illud hēat locū: ī regione nr̄a
q̄ fria ē magis ⁊ ī q̄ pueri sūt vigorosiores ⁊ vina
debiliora q̄ʒ in cal'a regione: nō obseruat' h: nec re
gula. j. sic hʒ locū vt ī cal'a. Et ex h̄ pōt ī pueris re
gionis frie vl' declinātis ad frigiditatē dari vinū
debile aq̄tū honesta comestionis. ⁊ nō bibāt pue-
ri neq̄ʒ ī cal. neq̄ʒ ī fri. regione: vinū vl' aq̄ʒ multā
post eorꝫ comestiones: q: vnūq̄dq̄ʒ illorꝫ facit trā-
sire cibū crudū ad epar vl' facit cibū descendere a
stō an̄ pfectā digōnē: ⁊ sic p h̄ cā multarꝫ īfirmita-
tū ⁊ spāl'r fit cā male habitudinis ⁊ mali coloris ī
toto corpe ⁊ facie. Cū v̄o ad annos. xiiij. iā īcipiūt
approxi mari: ⁊ h̄ ē post. x. vel. xj. annos ī quo tpe
mēbra iā īcipiūt īdurari ⁊ humiditates minus di
stēdi: regēdi sūt minorādo ī eis exercitiū ⁊ separā
do ab eis illud ꝙ eos laborare facit: ⁊ pp h̄ vsq̄ʒ ad
vltimū adolescētie tēpato motu ⁊ exercitio vti de
beret. Si v̄o his tpibꝰ aliq̄s īcurrerēt īfirmitates
pueri pn̄t si eedē īfirmitates fuerīt ex sāguine: vt
carbones ⁊ pustule rubee securi vētosari ⁊ sacrifi
cari. Si v̄o ex alijs humoribꝰ pn̄t secure mūdifica
ri cū. ʒ. j. reubarbari ⁊ cū. ℥. iij. aq̄ decoctōis pru-
norꝫ: vl' cū. ʒ. j. vl'. ʒ. j. s. medicāis deturbit q̄d sic
℞. zuc. ʒ. xv. turbit albi mūdati. ʒ. x. zinziberis
ʒ. v. terant' ⁊ oribellent'. cū abstinētia v̄o ⁊ dieta ꝯ
ria ad īfirmitatē sil'r regnant' ⁊ erit ꝯueniēs ⁊ vti
le. In eorꝫ v̄o sanitate nō tardent' pueri ab eorꝫ co
mestione postq̄ʒ apetitꝰ fuerit nisi mēdosus repi-
ret': q̄d sciet medicꝰ p horā in q̄ an̄ comederat: ⁊ p
quātitatē assumptā de cibario ī pterito: ⁊ p anhe
litū ꝓueniētē ex eructuatōe cibi pteriti q̄ signifi-
cāt sup illud q̄d ī stō ꝯtinet': ⁊ p grauedinē vētris
nā oīa ista pn̄t significare sup appetitū mēdosū vl'
nō mēdosuꝫ. Nā si tardaret' hora comestionis pꝰ
q̄ʒ appetitꝰ affuerit ⁊ nō fuerit mendosus: stoma-
chus ex desiderio comedēdi loco cibi desiderati
humores traheret a mēbris ad stōm. ⁊ eēt talis at
tractio cā fetoris oris ⁊ doloris stōi ⁊ multarꝫ īfir
mitatū. Nō moueāt' pueri pꝰ comestionē nisi pa
rū ⁊ suauit': sʒ q̄escāt ⁊ dormiāt vt natura cibū sū
ptū meliꝰ ⁊ breuiꝰ digerat. Hic est modus regen
di eos vsq̄ʒ ad annos. xiiij. vltra v̄o hāc etatē regā
tur cōiter ꝫm ordinē quē dicemꝰ. In ꝯseruatōe sa

nitatis duo p̄ncipalia req̄runt'. s. cōueniens ordo
rerꝫ necessariarꝫ vt corpꝰ in debita dispōne ꝫm suc-
cessionē etatis remaneat. ⁊ aliud ē p̄uidere ꝫm si-
gna apparētia sup futurā infirmitatē ne eueniat:
aut absq̄ʒ forti eueniat lesiōe. Cōseruat' sanitas ꝫʒ
successionē etatis p debitā mēsuratōeʒ q̄litatū ae
ris motꝰ ⁊ q̄etis: cibi ⁊ potꝰ: somni ⁊ vigilie: ina-
nitōis ⁊ repl'onis ⁊ accidētiū aīe. Cōueniēs ⁊ ne-
cessariū ē vt corpa sana morēt' ī locis ī q̄bus calor
nō sit sic fortis ꝙ humiditatē corpis ī sudorē resol
uat: nā talis resolutio facit spūm ⁊ calorē exalare:
⁊ per ꝯn̄s vl'r totum corus debilitat ⁊ p̄parat ip-
sum ad īfirmitates ⁊ sincopī. Sil'r nō dʒ esse frigꝰ
tāte ītensionis vt ex eo corpora ꝯtrahant' ⁊ oripi-
lētur: q: tale frigus p̄parat ad extinctiōem final'r
caloris naturalis ⁊ mortificatōeʒ mēborꝫ ⁊ corru
ptionē digōnis Terra ⁊ mansiōes ī quibus sana
certus morā facere debēt nō sint hūide: neq̄ʒ mol
les vel palludose: neq̄ʒ multuꝫ sicce: neq̄ʒ sordide
sint neqʒ pulucrulēte: sʒ sint īter has dispōes me
die. ⁊ ꝓpter h̄ corpora habētia sanitatem pfectaꝫ
⁊ equalitatē si īueniūt māsiones vel loca calida vl'
frigida: debēt ea ꝯtēpare cū ꝯtrario: ⁊ si īueniūt
puluerulēta ⁊ sordida: talia loca aqua irorāda sūt
vt ex tali irorat' ōe tēperamētū suscipiāt: Si vero
loca humida palludosa vel mollia iueniant' debēt
morari sup solaria vl' loca alta: vl' sup lectos ī tra
⁊ exsicare loca cū igne ⁊ suffumigatiōibus cū thu-
re mirra ⁊ similibus. Si aūt corpora sana q̄ serua
ri ī sanitate debēt ī pfecta sanitate vel equalitate
supradicta n̄ reperiant': cū vt plurimū talis equa-
litas vel sanitas pfecta ī corporibꝰ de leui īueniri
nō possit sʒ sint corpora sana q̄ regi debēt a medi
co secūdū successionē etatis declinātia ad calidita
tē vel frigiditatē humiditatē vel siccitatē. mani-
feste tūc cōuenit vt medicus disponat aerē ī ꝯriū
sue cōpositiōis. videlicet si corpꝰ ad caliditatē de-
clinauerit: dʒ aerē ⁊ māsiōes alterare ad frigidi-
tatē. s. cū folijs salicis ⁊ populi: ⁊ aqua frigida vel
rosacea. si vero corus dclinauerit ad caliditatē cū
humiditate: alteret' aer cū re frigida ⁊ sicca vt est
acetū ⁊ similia. Et eodem mō ꝓcedat' in regimine
aliarꝫ cōpl'onū vel dispōnum. Et hoc vult. G. lib.
tegni. c. d̄ canis vbi dicit Curaº ⁊c. dicit. n. ꝙ oē ī
moderatū p īmoderatū ī ꝯriū ad moderatū duci-
tur. Sʒ vidēdū est h̄ q̄liter medicus mēsurare dʒ
debitū vsum aeris silis vel ꝯrij ī regimine corpo-
ris sani vel declinātis: q: cū ille q̄ regit' ex mora ī
loco vel māsioe seu aere senserit aliquā alteratōeʒ
sensibilē eū ledētē: statim aerem vel locū vsualem
relinquat: ⁊ sic p̄dicta sensibilis alteratio ꝓueniēs
ex loco māsione vel aere remouebit'. Uel si d̄ loco
vel māsione seu aere se remouere nō posset: dispo
nat medicꝰ aerē in ꝯriū eiꝰ ī quo erat: cū corus sa
num q̄d regit p̄mo īcipiat nocumentū vel altera-
tioneꝫ sentire. Māsiones vero exercituales sicut
tentoria ⁊ silia: si cogeret' ille q̄ regit' stare ī exerci
tu debent multū temptoria separari ab inuiceʒ ⁊
velociter portas versus septētrionem si estas fue
rit. si v̄o hyems ecōtrario. si v̄o herbe mali odorꝫ
ibi fuerint vel cadauera vel alie res fetide cōburā
tur. q: ignis remouet oēm malitiā ⁊ fetorem a re-
bus: et. erit morādū in illo loco: aliter aūt nō erit
bonū. Motū ⁊ q̄teʒ ī ꝯseruatione sanitatis ꝯue-
nit mensurare: de q̄ mensuratiōe dixit Hyppo.
ij. particula amphorismorum. In motione corpo
ris cū īceperit q̄s dolere: req̄escere statiꝫ remediū
ē. Et ī h̄ possumꝰ īuenire amphorismū de q̄ete cū
ceperit q̄s ex q̄ete ⁊ ocio nimio pigrascere ⁊ molli
ficari ⁊ lassari: mouere corpꝰ pꝰ talē q̄etē remediū
ē. Scire debes ꝙ motꝰ an̄ comestionē irritādo ca-
loreʒ ⁊ remouēdo supfluitates a corpore p̄pat sto
machū recipiēdū cibuꝫ cum auiditate ⁊ ad ipsum

digerēdū: ⁊ p̄ hoc añ comestionē ē sanitatis con
seruatiuus: sed post comestionez q: facit calorem
naturalē ad exteriora exalare ⁊ spūm debilitan-
do p istam viā virtutes naturales ⁊ digonē corrū
pit ⁊ ē ſm hoc infirmitatis generatiuus. ⁊ h̄ vult
Almansor. lib. iiij. cap. de mēsuratōe motus. ſz vi
dēdū ē de motu q fit post comestionē vt dicit. G.
sup amphorismo. ij. particule q dicit: vbi idigētia
nō oz laborare. dicit. n. ibi ꝙ cibus ꝑ occupat ex-
ercitiū ⁊ motū ne cito corpus dissoluaꝛ ⁊ debili-
tetur qui motus si fuerit stō vacuo in homine de
bili ſm ꝙ ibi mōstrat esset malus ⁊ inutil': et hoc
pōt per expimētū ꝓbari. Nōne videmus arato
res ⁊ laboratores terraꝝ et artificiales q nullomō
añ comestionē lōgū laborē ⁊ fortē sustinere pñt: ⁊
illū eūdē laborē post comestionē satis meli⁹ ⁊ me
liori modo sustinēt ⁊ ꝓficiunt. atqꝫ manifeste quō
mot⁹ duob⁹ modis respectu corporis dz ꝯsuari
q motus añ comestionē dz esse talis ⁊ tātus ꝙ ca
lorez naturalē ⁊ spūs excitet ⁊ ꝯfortet ⁊ nllomō d
bilitatē iducat: ſz poti⁹ naturā adiuuet ad expulsi
ones supfluitatū: ⁊ hic ē ille mot⁹ dū fiat añ come
stionē q ē sanitatis ꝯsuatiu⁹. suauis vō debilis ⁊
paru⁹ ⁊ curt⁹ post comestionē adiuuat ad melio-
rem ⁊ ciciorē descēsuz cibi ad fundū stomachi: et
hic ēt motus p⁹ comestionē digestionē nō ipedit
sed poti⁹ adiuuat ⁊ inducit qetē i cibo vt meli⁹ di
geraꝛ. ⁊ hoc vult Auic. pmo lib. cap. de regimine
ei⁹ qd̄ comediꝛ ⁊ bibiꝛ. Si vō mot⁹ fuerit lōgus
⁊ fortis ⁊ velox ita ꝙ non solū calorē augumētat
⁊ spūs naturales virtutes: ſz sua fortitudiē ⁊ lon
gitudine humiditatē substātialē i sudorē resoluit
⁊ sincopi vel debilitatē manifestā inducit. tūc hic
mot⁹ meli⁹ ē vt inueniat cibū in stō nō grauantez
stōm nec tēdentē eū q̄si inanitū: q: hic cib⁹ nō mō
tali occupat exercictū vt dicit. G. ⁊ vt atqꝫ i ara-
torib⁹ ⁊ artificialibus. Oportet ergo ꝯsuare in
motu vtrū sit lōgus vel breuis fortis vel debilis
⁊ vtruz sit p terrā vel mare vel fiat de loco frigi.
ad calidū vel ꝯuerso. Cū aūt qs facere voluerit
specialiꝛ lōgū necesse ē vt pparet corpus suū mū
dificando ipz cū medicia vel flebotomia ⁊ hoc añ
q̄ incipiat iter ⁊ paulati mutet se ad vsum cibari
orum q dz comedere in via: ⁊ ad comedenduz in
horis in qb⁹ necesse erit comedere in itinere: siue
iter fuerit eques siue pedes. Itez vtaꝛ motu ⁊ ex
ercitio plus solito añq̄ incipiat iter. Cū vō iter i
cepit ñ comedat nisi post qetē: ⁊ semp ferat pilleū
sup caput pp defēsionē ca. ⁊ fri. Cū vero hospita
tus fuerit ⁊ quieuerit p horaz tunc comedat bona
cibaria bona nutriētia ⁊ boni saporis in itinere:
⁊ p⁹iter nō bibat vinū stō vacuo: q: vinū sumptū
post laborē ⁊ motū neruos debilitat ⁊ mētē ledit
Semp deferat secū de medicis quib⁹ vsus fuerat
añ iter in ꝯta sua. si aūt hō debilis fuerit q nō pos
sit sustinere iter absqꝫ comestione ⁊ potu: parū co
medat ⁊ bibat vinū līphatū: ⁊ stet aliquātulū p⁹
comestionē añq̄ ire incipiat. ⁊ cū ire icepit suauiꝛ
deābleꝛ ⁊ vsqꝫ hospiciū si ē possibile ⁊ tūc faciat
vt diximus. Qui si in nocte ꝯtigeret ire nō cenet
vllomō quousqꝫ fuerit in loco quietis: ⁊ tunc ob-
suet mōus comestionis dictus supius. Et hoc re
gula d mot⁹ mēsuratiōe hēt locū siue mot⁹ fuerit
debilis vl' fortis seu lōgus rōne motus tantū. Si
aūt motus vel iter fuerit tpe caliditatis vel estus
vt in dieb⁹ canicularib⁹ ⁊ estate vel regiōe calida
caput cohopiat cū pilleo vl' pānis lineis defēdēti
bus ipz a calore. ⁊ comedat paꝝ añq̄ eat ⁊ vinū al
bū valde liphatū bibat: ⁊ mariē si siti vl' debilitatē
timuerit: nō eat īmediate post comestionē q: mo-
tus factus post comestionē mouet cibū i stō de la-
tere ad latus: ⁊ stomachū inflat ⁊ cibus male dige
ritur. Cibaria eius sint frigida sicut cibaria facta
de portulacis lactucis ⁊ cucurbitis: ⁊ bibat zucha
rum cū multa aq̄ fria vel bibat succum ordei cum
zucharo ⁊ aq̄ fria: sepe trahitiat syrupū ro. vel vi
ola. cū aq̄ fria: seu acetū cū aq̄ fri. ⁊ zucharo: mul-
totiēs i via coluat os suū cū aq̄ fri. ⁊ de ea trāsglu
tinat paulatī: ⁊ abluat faciē ⁊ mēbra exteriora cuz
aq̄ ro. ⁊ aqua psilij. ⁊ stomachū vngat cū oleo ro.
⁊ aceto omni die itineris. ⁊ comedat carnes con-
ditas cum aceto ⁊ agresta ⁊ pedes ⁊ extremitates
porcoꝝ ⁊ aīaliū ꝯditas cū agresta ⁊ aceto. ⁊ vinuz
valde limphatū cū eis bibat. cepas ēt cū aceto co
medere pōt: q: siti amputāt ⁊ remouent fastidiū ⁊
excitāt appetitū. nō eat cū fastidio si ē possibile: ſz
qescat tādiu ꝙ fastidiū sit remotū vel diminutū:
abstineat oīo se a salsis reb⁹ ⁊ acutis vt sūt alea ⁊
sinapis ⁊ silia. Secū deferat semp de troc. q sitim
amputāt: q sic fiūt. Rñse. citrulli cucurbite mūda
toꝝ añ. ʒ. j. se. lactucaꝝ: portlace. añ. ʒ. s. succi. li
qr. ʒ. s. teraꝛ ⁊ pistēꝛ troc. ad modū auellāe cū mu
cillagine psilij: vel succo portulace de qb⁹ si timet
de siti ⁊ calore vnū ꝯtinue teneat i ore: vel deferat
i ore p viā lapidē cristalinū paruū vel laminā ar-
gēteā tersā ⁊ mūdā: vel aliqd tale q: talia siti ⁊ ca-
lorē repmūt. nō loquaꝛ multū p viā neqꝫ clamet:
q: vox ⁊ clamor exsiccāt pallatū ⁊ linguā ⁊ faciunt
frequēti⁹ anhelare ⁊ siti iducūt ⁊ calorē. anhelare
aerē q ē circa supficiē aq̄ i h̄ casu multū ꝯfert ⁊ si-
ti ex pulmone venientē remouet meli⁹ q̄ pot⁹. ⁊ h̄
vult. G. i li⁹ tegni cap. de signis calidi pulmonis
⁊ sicci ⁊ stōi. Cū vō a motu ⁊ itinere cessauerit: ab-
luat sepe os suū cū aq̄ fri. ⁊ nō trāsglutinat de ea
aliqd ⁊ qescat añq̄ comedat p horaz: ⁊ abluat ex-
trema ⁊ faciē cū aq̄ tepida i q̄ sint rose recētes vel
sicce: ⁊ ēt totū cor⁹ post ablutōez stet aliqntulū. ⁊
comedat de cibarijs ꝯsuetis de carnib⁹ ꝯditis vt
dictū ē: ⁊ de olerib⁹ fris. ⁊ bibat de vino valde li
phato ⁊ de alijs potib⁹ dictis: ⁊ sint pot⁹ ⁊ cibaria
sua oīa actu fria i tpe cal. ⁊ regione cali. postq̄ vō
comederit qescat aliquātulū: ⁊ tūc vadat dormitū
⁊ dormiat si ē possibile i loco exposito vēto septē-
trionali: ⁊ cū pānis leuib⁹ q eū nō fatigēt. Si vō
iter vl' mot⁹ fuerit tpe fri. vl' regiōe fri. comedat ci
baria bona carnes ⁊ oua. ⁊ bibat bonū vinuz ⁊ bñ
nutribile rubeū ⁊ sint oīa cal'a actu. ⁊ comedat cū
eis pip ⁊ alea ⁊ spēs cal'as: ⁊ cohopiat caput ⁊ oīa
mēbra ne frig⁹ eū offendat: ⁊ h̄ faciat añq̄ icipiat
iter vel motū: ⁊ postq̄ comederit qescat aliquātu
lū: ⁊ postea eat viā suā. secūde ferat semp boās cō
fectōes calidas ⁊ bona electuaria: vt ē diagalēge
vel diazinziber de qb⁹ in via sepe comedere dz: ⁊
vinū cali. cū eis bibere vel līphatū cū aq̄ ca. i ma-
nib⁹ deferat cirothecas pelleas ⁊ ponat circa pe-
des ⁊ crura peciā iunctā ex vngēto qd̄ sic fit. Rñ.
cere: terbētine: rasi ne albe. añ. ʒ. j. olei de mastice
ʒ. ij. bulīāt simꝉ ⁊ coleꝛ ⁊ post positiōez pecie iūcte
ponat caligas duplicatas ⁊ sotulares i fine: ⁊ ñ so
tulares balnearēꝛ statī remoueanꝛ: ne aq̄ sotula-
riū ifrigidaret calligas ⁊ pedes finalr. Abstineat
summope oīs viator: tpe caliditatis marie a coytu
⁊ ēt tpe frio q: coyt⁹ sanguinē ꝯturbat ⁊ digonē
corrūpit ⁊ stōm debilitat. Omni die hora qetis ab
luat pedes ⁊ crura ⁊ man⁹ cū aq̄ decoctōis camo-
mille ⁊ absinthij. vngat nodos cum oleo de camo
milla vel de aneto calidis. In fine itineris añ co-
mestionē ⁊ post qetē faciat balneū vniuersale cuz
aqua supadicta. Si aūt iter fuerit p aq̄s deferat
secuz ea que rectificant aquas: vt sunt alea ⁊ cepe
Omnis colatura etiam aquas rectificat. Et deco
ctio aquarum ad ignem cum colatura rectificat
eas mirabiliter. citonia si coquantur in aqua salsa
eā rectificant: ⁊ si aqua salsa coleꝛ cum terra q̄ ap
pellatur creta eā rectificat: acetuz rectificationes
aquas: si vero iter fieret p mare añq̄ intret mare

⁊ omni die vngat pꝰ ea stõm totũ cũ olõ ď masti-
ce ⁊ oleo de mirtis ⁊ aceto mirtis : ⁊ vtatur omni
die cibarijs ꝯditis cum aceto ⁊ agresta ribes ⁊ se
besten ⁊ berbere: ⁊ cũ omnibꝰ rebus stipticis : ⁊ a
cetosis sua cibaria cõdiant: vinũ sit rubeum stip-
ticum vł' duꝝ. fassiet ⁊ liget bñ ⁊ fortit stomachus
eiꝰ totꝰ cũ binda ampla. si aũt vomitꝰ ꝑ istud regi-
men non cessaret recurratur ad capit. de colirica
passione. In mẽsuratõe cibi ⁊ potꝰ quo ad ꝯserua
tionẽ sanitatis oꝫ ꝯƀuare q̃ntitatẽ ⁊ q̃litatẽ tp̃s ⁊
ordinẽ cũ hoc ẽt ẽ vidẽdũ de ꝯsuetudie ⁊ regione
de q̃ ꝯsuetudie dicit Hypp. ij. ꝑticula amphoris-
moꝝ. Et multo tp̄e ꝯsueta ⁊ si fuerit deteriora in
suetis minꝰ molestare ꝯsueuerũt ⁊ iteꝝ ĩ alio am
phorismo. Assueti ꝯsuetos labores ferre: ⁊ si fue-
rint senes ⁊ debiles fortibꝰ ⁊ iuuenibꝰ facilíꝰ fe-
runt. Iteꝝ Aui. lib. j. cap. de regimie eius qď co
medit ⁊ bibi. Regiones hñt naturas ꝓpas ⁊ v-
sus. sunt res extra rõeꝫ ⁊ ĩ hoc expimẽtũ vicit rõ
nẽ. dic̃ silr ibi. Est nãqꝫ cibꝰ q̃ soles comedi ĩ quo
existit aliqď nocumẽtũ melior cibo bono nõ vsita
to. et ari. ꝑmo philosophoꝝ. existꝫ ꝯfat ⁊ scit ⁊c̃.
dic̃ ꝙ ꝯsuetudo ẽ altera natura: ⁊ methaphisica
ꝑmo ꝙ ꝯsuetudo corrũpit mẽtẽ hois: vt nõ veni
at ad cognitionẽ veritatis ⁊ vt hõ neget pricipia
⁊ naturã: sed obedire ei ꝙ audiuimꝰ ẽ ꝭm ꝯsuetu
dinẽ ⁊c̃. Modo potes videre q̃ntum ꝯsuetudo
opat̃ ĩ oĩbꝰ rebꝰ. ergo ꝭꝫ phos obƀuãda ẽ oĩs cõ-
suetudo nisi praua ⁊ mala fuerit: aq̃ praua ⁊ ma-
la q̃lꝫ remoueri dꝫ hoc ⁊ paulatim ⁊ nõ subito. vt
dicit Hypp. ij. ꝑticula amphorismoꝝ. ꝙ fallax ẽ
ꝭm multũ ⁊ repente facere aliqď paulatĩ vͦ certũ
nã natura nõ sustiet repẽtinas mutatiões: paula
tinas vͦ sic. Idẽ Hyppo. ij. ꝑticula regimis egri
tudinũ acutaꝝ. Nã ꝯsuetudies in dietadis dum
adest sanitas obƀuãde sunt ⁊c̃. dicit illic ꝙ nulla
mutatio dꝫ fieri ĩ his nisi paulatĩ ⁊ nõ subito: ⁊ ẽt
in eodẽ loco dicit ꝙ mala dieta cibi ⁊ potus ꝯsue
ta melior ẽ in custodiẽda sanitate q̃ȝ bõa nõ ꝯsue-
ta. Et maxime si ĩ ea subita mutatio fiat. ergo cõ-
suetudines obƀuãde sũt ⁊ nõ mutãde nisi fuerint
praue: ⁊ ille sẽ mutãde paulatĩ ⁊ nõ subito. Silr ⁊
regiones in ꝯƀuatiõe sũt cõsiderãde q: regio fria
meliꝰ ⁊ cũ minori lesione sustiet errores comedẽdi
⁊ bibẽdi q̃ rgio calã: eo ꝙ natura ĩ regiõe fria for
tior ẽ q̃ȝ ĩ calã. Et vẽtres calidiores ⁊ interiora sic̃
in tpibus fris: de q̃bus dicit Hyppo. ꝑma ꝑticu
la amphorismoꝝ. Uẽtres hyeme ⁊ vere calidissi
mi sunt natura ⁊c̃. Silr diximꝰ ⁊ ď regiõibꝰ. Quã
titas cibi mẽsurat̃: q: medicꝰ dꝫ semꝑ iniũgere
ei q̃ ꝯƀuat̃ vt in oĩ comestiõe aliqď dimittat de ap
petitu suo: q: natura melius mutabit mutãdum.
Mensurat̃ ẽt q̃ntitas q̃ñ nõ sentit hora comestio
nis neqꝫ pꝰ: tẽsionẽ neqꝫ grauitatẽ circa vẽtrẽ vł'
hypocrũdria. Bona eni natura ñ idiget mẽsurã
te: q: bona natura tãtuꝫ appetit q̃ntũ digere bñ
põt ⁊ q̃le ⁊ in plꝰ neqꝫ aliud: vt dicit. G. tractatu
de canis. Cap. de cãis sani corporis qď ẽ in melio
ri formaꝝ liꝰ tegni. Et q: hoc corꝰ nõ repit̃ ď leui
neqꝫ idiget mẽtiẽte de eo nõ facimꝰ mẽtionẽ. In
alijs vͦ corporibus sanis ꝑmo fiat. Qualitas mẽ
surat̃ ꝑmo ꝑ saporẽ. Uñ Auic. li. j. cap. de regimi
ne eiꝰ ꝙ comedit̃. oꝫ vt nutriẽs. Meliꝰ ẽ ꝙ meliꝰ
sapit dũmõ bone substãtie fuerit. Mẽsurat̃ ẽt q̃-
litas ex cognitõe ꝯplõnis ⁊ cõpõnis eiꝰ q̃ regit̃:
q: si fuerit cõplõnis calẽ ⁊ rare cõpõnis reget̃ cuꝫ
calõ hñte aliquam viscositatem moderato vsu: q:
silẽ augmẽtat vł' ꝯƀuat suũ silẽ: dũmõ vsus sit tẽ
patꝰ. Si vͦ nõ fuerit tẽpatꝰ facit suũ silẽ furere.
Et tũc cũ videt medicꝰ ꝙ ex vsu rei silis nimis au
gmẽtat̃ cõplõ: dꝫ mutare regimẽ ad fritatẽ cũ vi
scositate: vt fritas miuat calĩtatẽ auctã ⁊ reducat
ipsaꝫ ad tẽperamẽtũ ⁊ viscositas in. j. ⁊ ꝭo iꝑediat

raritatẽ corpis nc cito resoluat̃: ⁊ h̄ dꝫ facere mo-
derato vsu: q: cũ viderit ꝙ vsus reꝝ friaꝝ nimis
deꝑmit ꝯplõnẽ calãꝫ reuertat̃ ad aliũ modũ ꝯser
uatõis: q: vsus reꝝ friaꝝ ꝯtinuus ꝑmo induceret
eq̃litate in cõplõne calã: ⁊ finalr faceret ipsam ad
fritatẽ declinar̃: ⁊ sic ĩfirmaret̃. ⁊ h̄ totũ vult. G.
tractatu de canis cap. de canis alterãtibꝰ corpꝰ ex
necessitate. Primꝰ modus ꝯseruatõis q̃ fit ꝑ silẽ:
appellat̃ ꝯseruatio simplr. Scõs appellat̃ ꝯserua
tio ĩ melioratõe: sicut dixi ĩ calida cũ raritate. Ita
dico in fria cũ spissitudine. ⁊ in oĩbꝰ alijs simplici-
bus ⁊ cõpositꝫ. Cibi boni cõiter ad ꝯseruãdũ sani
tatẽ sunt carnes edi ⁊ castrati arietis vniꝰ anni: ⁊
macre carnes porcelloꝝ siluestriũ: ⁊ carnes salite
ꝑ. viij. dies porcelloꝝ domesticoꝝ vniꝰ anni vel
duoꝝ: ⁊ carnes caprioli ⁊ ꝑdicũ ⁊ fassiãoꝝ ⁊ pullo
rũ ⁊ gallinaꝝ caponũ: ⁊ siliuꝫ ⁊ breuit oĩuꝫ auiũ ď
gẽtiuꝫ in arboribꝰ ⁊ in pratꝫ ⁊ nõ in aq̃s. De legu
minibꝰ ⁊ granis sẽ cicera fracta ⁊ integra ⁊ aq̃ co-
rũ ⁊ risuꝫ ⁊ farꝝ. De herbis accipias petrosillũ:
feniculũ: boragineꝫ: spinachia: lactucas: actripli-
ces: bletas: biscoctas: ⁊ brodiũ cauliũ: ⁊ oua galli
naꝝ ⁊ spãlr vitellos ⁊ recẽtẽ caseũ. põt medicꝰ ex
bibere de piscibꝰ marinos hñtes carnes duras ñ
viscosas frãgibiles ⁊ carẽtes omni malo odore cõ
ditos cũ pipe ⁊ spẽbꝰ ⁊ vt plĩmũ assatos ⁊ nõ eli-
xatos ⁊ coctos in oleo. ⁊ comedat̃ cũ sinapi vel ale
is ⁊ cepis coctꝫ ⁊ aceto ⁊ pipe nã ista rectificãt ma
litiã pisciũ ⁊ ꝑparãt eos ad digõnẽ quãuis oẽs pi
sces sint ĩdigestibiles vt volũt oẽs phi. Et signũ ĩ
digestionis coꝝ ẽ sitis: q: oẽs pisces sitiꝫ generãt
De fructibꝰ: ficꝰ: vuas silia ante comestionẽ pura
⁊ coctana post comestionẽ ⁊ silia. Mẽsurat̃ tp̃us
cibi ⁊ potꝰ vꝫ rõne tẽpoꝝ anni. ⁊ ratione horarũ
comestionis. rõne tẽpoꝝ anni. Quia in vere dꝫ q̃
libꝫ nõ multũ comedere: ⁊ in die semel tm̃: nisi sit
hõ multi laboris ⁊ exercitij in quo dꝫ cibꝰ multi-
plicari ĩ nũero vt cito corꝰ ex labore nõ dissoluat̃.
Et nõ dꝫ bibere multũ. sꝫ aquã vinatã vel vinũ li
phatũ valde ďbile nã h̄ tp̃s bonitate sue cõplõnis
oẽꝫ materiã expellit ⁊ oẽm egritudinẽ manifestat
Et ꝑꝑ h̄ cũ multa cibaria ⁊ grossa hyeme sint co-
mesta si multiplcaret̃ quãtitas cibi cũ bono vino
in tãtũ multiplicaret̃ materia ꝙ natura nõ posset
ab egritudinibꝰ repletionalibus se custodire. Et
ꝑꝑ h̄ apparet qũo tp̃s potiꝰ ꝑtinet ad euacuatões
q̃ fiũt ꝑ flõiaꝫ ⁊ medicinas q̃ȝ ad replõnẽ cibi. ⁊ h̄
vult Hypp. vj. particula amphorismoꝝ. dicit. n.
ꝙ flõmia ⁊ farmacia fiãt vere potiꝰ q̃ȝ alijs tpibꝰ
si fieri debeãt. hoc qď dictũ ẽ de vino debili ⁊ lim
phato in vere nõ hꝫ locũ in regione vel ꝯtra in q̃
illo tp̄e carnes nõ comedunt̃ sꝫ sumũt hoies loco
carniũ legumina ⁊ pisces q̃ sũt indigestibilia ⁊ ma
la. vñ loco vini debilis ⁊ mali ⁊ limphati: dꝫ dari
vinũ bonũ albũ si intẽdit medicꝰ ꝓuocare vrinaꝫ
vel rubeũ si intendit stõm magis ꝯfortare: nã bo
nũ vinũ adiuuat stõm ⁊ naturã ad ĩdigõnẽ maloꝝ
ciboꝝ ⁊ indigestibiliũ. In estate vͦ dꝫ comedere
res nutribiles ⁊ sepe bis vel ter in die. ⁊ bibere vi
nũ albũ ⁊ bñ limphatũ: paꝝ ꝑꝑ debilitatẽ ṽtutis
sepe ꝑꝑ ꝯtinuã r̃stauratõeꝫ: eo ꝙ corꝰ a caliditate
aeris intẽsa ꝯtinue resoluit̃. sint cibi bone cõplõ-
nis: ⁊ frigidi actu cũ comedunt̃. Autũno vͦ come
dat rariꝰ ⁊ bona cibaria bone nature. ⁊ bibat bo-
num vinum album si indiget prouocatione vrine:
vel rubeum si ĩdiget confortatione stomachi. ⁊ bi
bat vinum limphatum ⁊ specialiter in fine come-
stionis. nullomõ fructus comedat h̄ tempore quã
uis estate ad reprimendũ calorẽ de his comedere
possit: nã autumnus ẽ tp̃s corruptõis: ⁊ oẽs fru-
ctus ⁊ spãliter humidi generãt materiã habilẽ ad
putrefractionem ⁊ ad fe. generandas. Si autẽ co
mederet ficꝰ ⁊ vuas ⁊ similes fructꝰ humidos: hi

bat cū eis syrupū acetosum cū aqua cal'a vel fria:
q: hic syrupus de ꝓprietate rectificat malitiā fru
ctuū humidoꝝ ⁊ ficuū: vt dicit almanso: lib. iiij.
de his q̄ expellūt nocumētū generatū a cibariis
malis: vel ſm bonā ꝯsuetudinē bibere pñt hoies
absq̧ nocumēto vinū i quo sit aliqd stipticitatis
limphatū cū ficubus spal'r. In hyeme vero come
dere pōt quātū vult qlibet hō ⁊ semel tātū: semel
q: manifesta resolutio nō fit in homine aliqua aut
pua ⁊ pp h nō reqrit numeꝝ cibarioꝝ: hoc ē mul
totiens comedere sed multū: quia natura est for
tis valde: ⁊ calor mut⁹ ⁊ multū pōt comedere. bi
bere dꝫ bonū vinū albū ⁊ rubeū absq̧ aqua: nisi
debile caput hēret. Et tūc bibat vinū valde lim
phatū i fine cibi spal'r. Attēde ꝙ hyēs bonitate
sui et fortitudie nature mltos ⁊ magnos errores
sustinet comestionū cibi ⁊ pot⁹: sꝫ īfirmitates ei⁹
male sunt curabiles: eo ꝙ nō fiūt nisi ex multa et
mala materia ⁊ male obediētie. Rōne horaꝝ mē
suraꝶ tps cibi ⁊ pot⁹ quo ad numerū horaꝝ come
stionis: vꝫ ꝙ oīs hō sanus iter diē ⁊ noctē ad mi
nus semel. ⁊ ad plus i die bis mane ⁊ vespe come
dere dꝫ: sꝫ qđ meli⁹ ⁊ tēpati⁹ oībus hoib⁹ existit
ē vna die comedere semel: ⁊ hoc circa meridiē co
medere ⁊ post tertiā: ⁊ alia die bis ante tertiā ⁊ in
vesperis: ⁊ i hoc ꝯueniūt oēs phi. Sꝫ comedere
semel corpib⁹ macris ⁊ extenuatꝭ sicut colericis ⁊
mlēcis: icōueniēs ē ⁊ inutile: colicꝭ pp nimiā acuita
tatē q̄ resoluit substātialem humiditatē i sudorē:
mlēcis pp debilitatē virtutꝭ natural'r ⁊ caloris: ⁊ p
pter ariditatē mēbroꝝ ne cito ꝯsumanꝶ: nā virt⁹
debilis multū cibariū vnica vice sūptū sufficiens
ad resistēdū ariditati mlīe ⁊ mēbroꝝ mlīci digere
re ⁊ rectificare nō pōt. ⁊ pp hoc bonū ē vt bis in
die comedat ⁊ paꝝ qlibet hora vt virt⁹ debil' ipm
cibū cū potu digerere valeat. Aliis aūt hoib⁹ co
medere sel' i die satꝭ cōueniēs ē rōne ꝯseruatiōis
sup eo ꝙ dictū ē ꝙ comedere i oīb⁹ dieb⁹ ter sic i
telligiꝶ. dicit Auic. lib. iij. c. de velocitate ⁊ tardi
tate descēsionis cibi ex vētre ꝙ cōiter inter hoies
cib⁹ remanet i stō a. xij. horis vsq̧ ad duodeci ho
ras: et per bonaꝫ computatōeꝫ vꝫ ꝙ semp i. xlviij
horis posset comedere oīs hō ter: ⁊ pp hoc appa
ret ꝙ circa finē horaꝝ ⁊ pncipiū. xvj. vl' xvij. eēt
tps comestionis. sꝫ eligerūt hoies comedere i die
⁊ nō i nocte: q: meli⁹ ⁊ decēti⁹ videꝶ ⁊ maxie esta
te ⁊ ſꝫ me tēpatius ē comedere i vna die semel ⁊
alia bis mane ⁊ vespe. hyeme vō pma hora noctis
i cenis: estate aūt añ occasuꝫ sol'. Eligēde sunt hōe
comestiōis ſꝫ tpa ⁊ māsiones ēt. nā oīs hō estate
comedere dꝫ friis horis ⁊ tēpatꝭ magꝭ ⁊ locis friis
⁊ cū idumētis subtilib⁹ nō facietib⁹ caliditatē ne
q̧ sudorē euenire cū hoc cibaria debēt eē fria ac
tu: ⁊ vinū liphatū ⁊ friuꝫ: hyeme vero extrario:
tpibus vō medijs ſm horas medias. Ordineꝫ vō
cibarioꝝ i mēsuratiōe cibi ⁊ pot⁹ attēdere dꝫ: ⁊ cū
hoc videre de his q̄ ipediūt digōnē: ⁊ etiā q̄ stōm
⁊ digōnē ꝯfortāt ⁊ pficiūt. nā nō ē ꝯueniēs vt ci
bus grossus hora comestionis añcedat subtilē. ⁊
hec ē snīa Almāꝭ ⁊ Auic. cap. de eo qđ comediꝶ ⁊
bibiꝶ: q: cib⁹ subtilis si sumiꝶ post grossuꝫ subti
lis añ digeriꝶ i stō q̄ꝫ grossus. ⁊ cū digestus fue
rit subtilis nō hñs exitū: q: ipediꝶ ei⁹ exit⁹ a gros
so nōdū digesto: natat subtilis digest⁹ sup grossū
⁊ corrūpiꝶ post ei⁹ digestionē cum ibi ebulitiōem
post eius digestionē recipiat: ⁊ illa ebulitio post
eius digestionē cū exitum liberꝫ nō habeat indu
cit violētiā i cibo subtili digesto ⁊ corruptōeꝫ: quo
corrupto corrūpiꝶ cū eo ali⁹ indigest⁹ q̄ suū impe
dit exitū. Sil'r in potu cū cibo attēdēdus ē ordo ⁊
rōne quātitatis pot⁹ ⁊ q̄litatis ⁊ hore. Rōne q̄n
titatis pot⁹ cū cibo: q: pot⁹ dꝫ ꝓporcionari ad ci
bū vt nō suphabūdet q̄ntitatē ita ꝙ faciat cibū i
undare i stō ⁊ fluctuare: q: talis inūdatio cibi i stō
cū fluctuatōe impedit digōnē ⁊ facit descendere a
stomacho ante digestionem. Nō dꝫ eē pot⁹ tam
parue quātitatis ꝙ nō sit sufficiēs ad portādū ci
bū p mēbra ⁊ ꝙ nō possit cibū sic humectare vt ci
bus de leui ipressionē ⁊ digōnē in stomacho reci
piat. Rōne q̄litatis attēdēdus ē etiā ordo. nā con
fundus stomachi sit loc⁹ digōnis pncipal'r ⁊ vinū
coadiuuet digōnē melius ⁊ magis vigorosum vi
nū ⁊ minus aq̄tum ifundo stomachi vl' in pncipio
comestionis sumi dꝫ: ⁊ ēt cū vinū forte pmū re
cipiꝶ occupaꝶ a cibo sequēti ⁊ natura: ita ꝙ nō sic
fumat ad caput vt eum percutiat. In medio vero
comestionis minus forte ⁊ magis debile vl' aq̄tuꝫ
In fine multū aq̄tū ⁊ valde debile. ⁊ istud trahiꝶ
a snīa Auic. cap. supradicto hac rōe: ⁊ ab Hyppo.
li. regiminis acutaꝝ egritudinū particula tertia.
Si vō dolorē times capitis mētisq̧ pcussionē: da
ei vinū debile liphatū: ⁊ post illud aquā. nā bonū
vinū ⁊ penetrabile sumptum i fine vl' circa finē ⁊
maxime si nō fuerit aq̄tū facit cibuꝫ trāsire idige
stū ad epar: ⁊ cū ipedimentū nō hēat a cibo seqn
ti de leui effumat ad caput ⁊ iducit dolorē ⁊ verti
ginē ⁊ cataꝝ ⁊ alias passiones ⁊ dissoluēdo: stōi
dbilitat i sequēti appetitū. sꝫ si liphatū fuerit cor
rugat os stomachi fritate sue mixtiōis ⁊ sua gra
uitate quā acqsiuit ab aq̄ cōprimit cibū ad funduꝫ
vbi viget digestio: ⁊ cū hoc facit qetē i cibo vt me
lius digeraꝶ: ⁊ ēt sua aq̄tate ipediꝶ ascēsus vino
sitatis ad caput ⁊ ad cerebꝝ: neq̧ inebriat: imo si
multū sumaꝶ de aq̄ imediate post crapulā ⁊ ebrie
tatē eā remouet vel ad min⁹ debilitat. Rōne ho
re attēdēdus ē ordo: q: totus pot⁹ necessari⁹ ad ci
bū q̄ hora comestiōis attēdiꝶ nō dꝫ sumi i pncipio
neq̧ i medio: neq̧ i fine tantū: sꝫ dꝫ pot⁹ cū cibo a
pncipio vsq̧ ad finē sic pmisceri vt tot⁹ potus tā
gat totū cibū ⁊ tot⁹ cib⁹ a totalitate pot⁹ sic hume
cteꝶ ⁊ pmisceaꝶ ꝙ natura vniformiter absq̧ ipedi
mēto pmixtionis i eis vtrisq̧ eadē hora digōneꝫ
pficiat. hic. n. modus potatōis magis ꝯsonās est
nature ⁊ magis adiuuās ad digōnē oīb⁹ alijs mo
dis potatōis. ⁊ ppter h magis itrat i ordinē ꝯser
uatōis sanitatis. Ea vō q̄ impediūt digōnē sunt
comedere diuersa cibaria ⁊ maxime diuersaꝝ na
turaꝝ i vna comestione vel prādio seu cena: ⁊ ex
pēdere lōgū tps i comestione: vel facere lōgā ho
rā i mensa int pncipiuꝫ prādij ⁊ finē. nā talis cōdi
tio iducit naturā ad digōnē nō vniformē neq̧ eq̄
lem i cibarijs. ⁊ erit h cā corruptionis cibi vel ma
le digōnis: ⁊ comedere hora cene vl' prādij cibaria
multa cū iure hñte micas panis ⁊c. ⁊ talia iura ap
pellanꝶ brodia: nā talia brodia vel iura inundant
i stō: ⁊ nō pmittūt cibaria qescere i loco digōnis ⁊
cedunt ebulitioni nature p nimiā humiditatē ac
tualē quā habent: ⁊ faciūt fiere cibū ⁊ stōm ⁊ rela
xant ipm: ⁊ finaliter destruūt appetitū. ⁊ comede
re subtile post grossuꝫ: ⁊ multiplicari vinū sup ci
baria: ⁊ nō obseruare debitā mixtionē cibi ⁊ pot⁹
⁊ extrario ſm ꝙ dictū ē. Ea vero q̄ stōm ⁊ dige
stionē ꝯfortāt sūt de ambulatio leuis ⁊ tēpata p⁹
comestionē vt cib⁹ cicius ad fundū stōi descēdat:
sicut fortis ⁊ nimis mot⁹ post comestionē digōnē
ꝯturbat ⁊ eleuat cibū a loco digōnis. ⁊ electuaria
cal'a vt diatriō ⁊ electuariū de cardamomo: ⁊ dia
ziziberꝭ ⁊ silia ⁊ comederꝶ res cal'as actu hyeme:
⁊ estate actu frias: ⁊ iacere cū vētre circa pluuiar vl'
sup lat⁹ dextꝝ. de electuarijs ꝯfortātib⁹ digōnē
mētionē i antidotario faciem⁹. Conuenit ēt ꝯre i
mēsuratōe seu ordinatōe sōni ⁊ vigilie i ꝯseruatōe
sanitatis: nā somnus diei vituperaꝶ. Ille vō qui
fit i nocte ē natural'. Et a phis ꝓbaꝶ ⁊ spal'r ab
hyppo. ij. pticula pnosticoꝝ. ⁊ quāuis diurn⁹ sō
nus vitupereꝶ si hō nocte vigilauerit vl' cogaꝶ vi

gilare propter causas commode potest dormire in die: ⁊ maxime si fuerit consuetus: nam consuetudo eius maliciam remouet. Mensuratur etiã somnus et vigilia in conseruatione sanitatis ſm modũ hunc: quia somnus nõ debet fieri imediate post comestionē: sed postq̃ cibus descenderit manifeste ad inferiorē partē ventris: ⁊ postq̃ hõ senserit superiorē partem ventris alleuiatam: et cũ intrat lectũ ⁊ incitatur ad somnũ: primo ordinet se ad iacendũ super latus dextrũ: vt epar intra suam concauitatē fundum stomachi recipiat: quia propter hoc digestio stomachi melius ⁊ velocius fiet ⁊ complebit̃. nam calor epatis ⁊ eiꝰ carnositas supponunt se stomacho sicut ignis lebeti per istã situationē: ⁊ fit per hoc digestio melior et nobilior. ⁊ cum post aliquod tēpus somni mouere in lecto se voluerit reuoluat corpus suũ totaliter super latus sinistrũ vt splen liberius ⁊ melius sanguinē ⁊ digestionē secundã a superfluitate melancolica mũdare possit: ⁊ etiam epar cui deseruit in hoc: vel supra ventrē vl' stomachũ: nam reuolutio corporis super ventrē vel stomachum hora somni digestionē confortat cũ calorē stomachus ⁊ totum corpus acquirat ex culcitra vel puluinari: preter hoc somnus aufert laborē ⁊ lassitudinem acquisitã ex labore in vigilijs: ⁊ impinguat corpus: ⁊ maxime cũ fuerit temperatus. Si autē prolixus et nimius fuerit facit corpus lassum ⁊ pigrũ ⁊ sup̃fluitatibus plenũ. Vigilie fieri debēt post complementũ digestiõis ⁊ post somnũ ordinatum. ⁊ debet vigilare homo post hoc tãdiu ꝙ lassitudinē sentiat: vel ad minus vsq̃ ad horã comestionis: ⁊ post comestionem tantũ ꝙ vigilias amplius sustinere nõ possit: vel tantũ ꝙ iam veniat hora in qua naturaliter dormire cõsueuit: et tunc est cõueniens vt a vigilijs cesset donec dormiat vel dormire incipiat. In conseruatione sanitatis est cõueniens vt mensurent̃ inanitiones et repletiões. Repletur quilibet sup̃fluitatibꝰ post digestionē ciborũ ⁊ potuũ: que repletio inutil' est cũ fit ex rebus quas natura nõ requirit: sed ex eis potius grauatur. Vñ cũ non sint de naturis mēbrorũ: neq̃ conuenientes ad nutriendũ membra requirit ipsa natura ex sui industria earũ expulsionem. Et propter hoc homo cũ in intestinis vl' vesica vel alio loco in quo superfluitates colligũtur aliquã senserit grauitatē statim debet ꝓmouere naturã ad expulsionē: ⁊ specialiter in expergefactione post somnũ: cũ homo debeat naturã ꝓmouere ad expulsionē stercoris: ⁊ vrine: ⁊ screatus: ⁊ mundificare pallatũ. Vñ dicũt phi: ⁊ verũ ꝙ retentio stercoris ⁊ ventositatis vltra debitũ dat causam ad colicam: ⁊ retentio vrine dat causam ad lapidem in vesica ⁊ vlcerationē: ⁊ ardorē ⁊ strãguiriam. Iterũ cum homo multa cibaria et diuersa generãtia humores naturales ⁊ innaturales comederit: necessario incurret repletionē quãtitatiuã vel qualitatiuã. Si autē humores generati fuerint boni ⁊ naturales implebũt venas vltra modũ: ⁊ ex hoc inducunt medicũ ⁊ hominē ad euacuationē eorũ cũ phlebotomia ⁊ purgatiõe de q̃ repletiõe dixit Hyppo. prima ꝑticula ãphorismorũ. In exercitãtibus ad summũ bone habitudines ⁊c. Si aũt humores replentes fuerint innaturales faciunt repletionē qualitatiuã siue innaturalem ⁊ malam: ⁊ propter hoc inducũt medicum ad mundificationē cũ medicina speciali ad illos humores malos ⁊ innaturales: nam si in corpore dimitterētur cum natura eos rectificare nõ possit: neq̃ potuit in prima generatione, si remanerent in venis facerent febres cõtinuas. si extra venas facerēt interpollatas seu apostemata. Replet̃ aliqñ qualitatiue homo propter abstinentiã nimiam a coitu. vñ dicũt philosophi. s. Almãsor et Auicē. ꝙ vsus coitus corpus repletũ alleuiat: ⁊ animã hylarem ⁊ letã efficit: iram quoq̃ sedat ac cogitationē remouet. ⁊ quoq̃ fit ꝙ melancolia ꝑ coitũ sanat̃. Nos vº mltas mulieres demõiacas factas pꝰ retentionē mēstruorũ: ⁊ per abstinētiam a coitu. s. viduas et virgines religiosas per vsum coitus curauimus. ⁊ multos viros de inflatione testiculorũ post abstinentiã a coitu cũ eius vsu curauimus vsus etiam coitus cum omni muliere curat melancoliam ex amore cõtingentē: tñ nimius vsus coitus: ⁊ maxime in corporibus extenuatis neruos debilitat ⁊ oculos fortiter ledit in hoĩbus: ⁊ vires corporis debilitat ⁊ senescit hominē ante tempus. ⁊ abbreuiat vitã. Et hoc vult Arist. li. de sensu ⁊ sensato ca. de necessitate mortis. Scias ꝙ nihil est quod ita immediate stomachum ledat ⁊ digestionē quemadmodũ coitus: ⁊ fieri debꝫ cum corpus nõ fuerit repletũ neq̃ nimis inanitũ. ⁊ hoc est post digestionē primam: ⁊ anteq̃ finiatur secunda: ⁊ hoc erit in nocte in matutinis post assellationē et vrine emissionē: vel in vesperis: in die ante cenã. Similiter balneũ est de genere repletionis, nam si fiat ⁊ fuerit tepidũ cum cibus digestus fuerit in stomacho corpus impinguat. si autē corpore inanito: ⁊ hoc post omnē digestionē ⁊ post mundificationē stercoris et vrine: ⁊ multũ in eo homo sudauerit ⁊ fricationē in eo multã sustinuerit: corpus extenuat ⁊ exiccat. Accidentia autē aĩe vt gaudiũ: ira: tristicia: sollicitudo: mensurari debent in conseruatione sanitatis. Nam vt vult Almansor in tractatu ꝯseruatiõis sanitatis. Gaudiũ enĩ temperatũ quod fit cum preuisione ⁊ nõ subito excitat naturã ⁊ cõfortat omnes naturales ⁊ aĩales virtutes ⁊ spũs: adiuuat sanas ad omnes actiones faciēdas melius ⁊ nobilius. ⁊ propter hoc bonũ est omnibꝰ hominibus: nisi indigētibus minoratione carnis: quia ĩpinguat ⁊ multiplicat carnē in corpꝰ ⁊ humiditatem. gaudiũ vº quod subito ⁊ absq̃ preuisione fit subito inducit euentationem in spiritibus a calore existētibꝰ circa cor: facit spiritum ⁊ calorē exalare absq̃ reditu ad cor: ⁊ sic mortem subitã inducit. Ira vº inflãmando spiritũ ⁊ calorē in corde si ꝑseuerauerit ĩflãmat cor ⁊ mēbra: ⁊ facit fe. possidere: ⁊ spãlit' si nõ calide fuerit nature: ⁊ ꝓpter hoc tales abstinere debēt. hñtibus vº cor frigidũ et cõplexiõē frigidã ꝯfert: nisi nimis ꝯtinua fuerit ⁊ nimis ꝑseuerauerit. vñ ist' aliqñ vtil' iudicat̃ tristicia ⁊ sollicitudo: carnē ⁊ spiritꝰ diminuũt: ⁊ faciunt hoĩem melancolicũ ⁊ immobilē: ⁊ oēs opationes aĩales ⁊ naturales diminuũt ⁊ destruunt ⁊ ꝑ hoc hõ sanꝰ q ĩ sanitate viuere ꝯsiderat dꝫ ea euitare ꝓ posse: nisi qñ itendit hõ minorare carnē ⁊ hũiditatē corporis: sicut qñ ꝑ hũiditatē ⁊ carnē multiplicatã timet ne in frigiditatē incidat: ꝓpt̃ hoc in cõseruatione sanitatis ē necessariũ vt homines sani ꝓ posse abstineãt ab hoĩbus hñtibꝰ ⁊ patientibus egritudines transeuntes de vno in alterũ: sicut sunt egritudines pestilentiales: obtalmia: lepra: ptissis: scabies: morbilli carbũculi: ⁊ fe. pestilentiales: ⁊ antraces: ⁊ oēs egritudines ex q̃bus emanat malus odor: sapor: ⁊ color: ⁊ cum hoc vti rebus ꝯseruantibꝰ ⁊ defendētibꝰ oculos ⁊ aures a futura infirmitate. s. cũ collyrijs ⁊ medicinis quas dicemus in antidotario. Dictũ ē ꝙ in cõi ꝯseruatione sanitatis duo ꝓncipalia requirunt̃. s. cõueniens ordinatio rerũ necessariarum de q̃ ordinatione iã diximꝰ: ⁊ aliud ē ꝓuidere ꝑ signa sup̃ futurã infirmitatē ne eueniat: aut absq̃ forti eueniat lesione: cũ quo scđo tractatũ ꝯseruatiõis sanitat' in cõi faciemꝰ. Nam hec ꝑs scđa valde vtilis ē in ꝯfuatione sanitat' ⁊ in oĩ opatõe

que pendet ex futuro. vt voluit Hypo. ꝓlogo ꝓ
nosticoꝝ translatione noua vbi dicit ꝙ de me
lioribus rebus est vt medicus vtaꝛ ꝓuisione. ⁊ ꝓ
ħ vtile ⁊ ꝯueniēs est omni bono ⁊ rationabili me
dico signa q̄ in sanitate apparēt significantia bo
num vl̄ maluꝫ in futuro cōsiderare vt malū futu
rum oīo per remotionē cause parte ad ħ faciēdū
remoueaꝛ: vel saltē debiliteꝛ vt corpus inde for
tem non suscipiat lesionē. sicut si aliqua dispōnū
corporis sani ꝑter solitū ꝑmutata fuerit vꝫ si ap
petitiua fortior vel debilior existeret vel exeuntia
a corpore plura sint vel pautiora. vl̄ somnꝰ breuior
sit aut longior: vel agitatio: vel etiam in somnien
tas adsit: vel sudor preter solitū a corpore decur
rat: vel ea q̄ a corpore manare solita erāt retineāꝛ
vt emoroidaꝝ ⁊ mēstruoꝝ sanguinis vomitꝰ qui
statutis diebus euenire solitus erat. vel sanguis
qui ex naribus fluere cōsueuit: vel si totius corpo
ris dissolutio fiat: vel ingenij pigritia: aut in ore
extraneus sentiaꝛ sapor. aut ea que non ꝯsueue
runt delectationem afferant aut econtrario: aut
coeundi desideriū aliquis augmentari sentiat vl̄
diminui vel in somno occurrat somnū quod non
consueuit. vel corporis calor conuertaꝛ et muteꝛ
aut tactus preter solitum ⁊ ad vltimū cū aliquod
non assuetū acciderit ⁊ permanserit aut augmen
tum ceperit egritudinem ꝓnosticabit futuram.
Quamobreꝫ cuiuslibet predictoꝝ cā subtiliter est
inuestiganda ⁊ ad eiꝰ sanationē festinandū. Et si
aliquando humoris dominij significatio apparu
erit. succurrendū erit cū medicina mundificante
illum humorē. ꝓprie ⁊ specialiꝛ si ille humor fue
rit extra venas ⁊ non fuerit sanguis. Si vero ille
humor fuerit sanguis dꝫ minorari vel remoueri
a corpore cū flebotomia. Si aliq̄ infirmitas ali
cui accidere temporibus determinatis consueuit
anteq̄ꝫ accedat hora vel tempꝰ aduentꝰ sui dꝫ fle
botomari si fuerit ex sanguine. Si vō ex alijs fue
rit humoribus dꝫ mūdificari cū medicina appro
priata ad illū humoreꝫ qui īfirmitateꝫ facere con
sueuit. Si dolor capitis vel emigranea fortis ⁊ mā
siuus fuerit: timenduꝫ est ne humores ad oculos
descendant ⁊ dillatent pupillam: vel generent in
oculo vel oculis maculas malas: seu terrā vel ca
taractam. Et si cū preseruatione ex medicinis mū
dificatiuis capitis ⁊ alterantibus malā dispōneꝫ
preuideri nō poterit recurraꝛ ad. c. ꝓprie īfirmi
tatis īferiꝰ in eodē li. Saltus faciei diu pseuerans
si multus fuerit ⁊ fortis oris torturā portēdit vi
cinam. Cuꝫ igiꝛ istud sentiri ceperit preuideaꝛ cū
medicinis solutiuis fortiꝛ ac vomitiuis de quibꝰ
dicemus in antidotario. Facies quoq̄ꝫ infirmi cū
forti aceto in quo mentastrū sit decoctū fricari cō
uenit: ⁊ comestio minuenda ⁊ subtilianda. a vino
preterea oīo abstinere dꝫ gargarismis: fricatiōi
bus: euacuationibus ⁊ sternutatorijs vniuersali
dꝫ patiens. Totius vero corporis saltꝰ multus
⁊ diu permanēs spasmuꝫ pronosticat. igitur cum
hoc alicui acciderit fortiꝛ euacuare ꝯuenit: ⁊ cor
pus totaliter fricare ⁊ calefacere ⁊ regimen oīno
subtiliare: ⁊ medicinas fortiter calefaciētes eideꝫ
tribuere: vt. c. de spasmo repletōis dicemꝰ. Stu
por ⁊ membroꝝ debilitas in parte altera ꝓtēdūt
paralesim. Subtiliandū est regimen cuꝫ ista ice
perit apparere: ⁊ cū medicinis calidis que faciūt
ad paralesim ꝓuidēdū erit. Rubedo faciei ⁊ ocu
lorum atq̄ꝫ manifestatio venaꝝ ī ipsis: ⁊ descēsus
lachrymarum ⁊ in poꝰ patiēdi luminis claritateꝫ
si ista affuerint cū dolore forti capitis freneꝛ ꝓno
stica erit. Preuideaꝛ huic cū infrigidatione totiꝰ
corporis: ⁊ vnctione totiꝰ capitis ex oleo ro. mir
to cuꝫ aceto: ⁊ cuꝫ flebotomia vene capitis ⁊ basi
lice: ⁊ cū medicina colerā mundificante: vt est me
dicina facta ex aloe scamonea ⁊ mirobalanis citri
nis ⁊ similibus. vel cū alia medicina magis tēpa
ta ⁊ minꝰ timorosa vt ē medicina facta ex tamari
dis māna ⁊ cassia fistula ⁊ succo ro. ⁊ silibꝰ. Incu
buꝫ ⁊ vertigo si perseuerauerint ⁊ fortes fuerint
epilensiaꝫ ꝓtendūt. preuideaꝛ patienti cum forti
mundificatione facta ex pillulis fetidis: ⁊ cū oxi
melle: sqlitico: vel cōposito dato cū triplo aq̄ de
coctionis ysopi: cipi: capari: acori ⁊ peonie: ⁊ ali
q̄ndo cū tyriaca. Tristicia absq̄ꝫ cā manifesta diu
permanens: ⁊ cordis malignitas atq̄ꝫ desperatio
melancoliā significāt. succurraꝛ ei cū his q̄ diceꝛ
cap. de melancolia. Si pusilanimitas ⁊ timor diu
perseuerauerit absq̄ꝫ cā manifesta: pronosticant
melancoliam. vnde Hyp. vj. particula amphoris
morū. si timor pusilanimitas multū tempꝰ habēt
perficiūt melancolicuꝫ huiusmōi succurrenduꝫ ē
cuꝫ rebꝰ ꝯferentibus ad melancoliaꝫ. Si ira ⁊ fu
ror cum instabilitate pseuerauerint ⁊ tempꝰ con
tinuauerint ꝓnosticant maniā. preuidendū ē cuꝫ
rebus ꝯferentibus ad maniaꝫ ⁊ demoniacā pas
sionem. Cuꝫ aliquis ante oculos quasi muscas vo
lare vel quasi pilos stare aspexerit: vel in circuitu
eoꝝ que aspicit fumū vel vaporem viderit: prīci
pium descensionis aque inuenitur. preuideaꝛ cuꝫ
medicinis illiꝰ capituli. s. aque descendētis ad ocu
los. Catarrus ⁊ coriza si frequenꝛ euenerint ⁊ ꝑ
seuerauerint timenduꝫ est ne ptisis vel asma: seu
passiones pulmonis eueniant ideo in breui tem
pore succurrendū ē. Sudor multꝰ ⁊ diu pseuerās
absq̄ꝫ cā extrinseca: corporis significat repletionē
succurratur ei cū flebotomia ac cibi paucitate. Si
aūt sudor fetidus fuerit fe. vicinā significat. sub
ueniēduꝫ est ei cum rebus mundificantibꝰ cole
raꝫ vnde Hypo. q̄rta particula amphoꝝ. Sudor
multus ex somno factus absq̄ꝫ cā manifesta signi
ficat quoniā plurimo cibo vtiꝛ: si vō nō accipienti
cibū ħ fit: significat quoniā euacuatione indiget.
Tremor cordis ⁊ freq̄ēs mortē portendit subita
neam. cuꝫ flebotomia ⁊ ventris solutione succur
ratur: ⁊ specialiter cū rebꝰ mouentibus humores
adustos melancolicos ⁊ venenosos: vt sunt poli
podium sene epithimū ⁊ elleborus niger ⁊ similia
Repletio superflua ⁊ nimia: timorem emorhoice
passionis. i. emissionis sanguinis cuꝫ vomitu vel
ex stomacho in futuro timorē appoplesie. ⁊ mortꝭ
subitanee affert: statim cuꝫ flebotomia succurraꝛ
Sensuum turbatio ac motuū debilitatio si cū re
pletione fuerint appoplesiam minanꝛ: cū flebo
mia ⁊ purgatione ⁊ gargarismo succurrenduꝫ est
Grauitas si in dextro fuerint latere apud costos
posteriores. i. in pfectas vel curtas ⁊ punctura at
q̄ꝫ tensio epatis significat lesionem. subueniaꝛ vt
dicemꝰ. c. ꝓprio de egritudinibus epatis. Ege
stio plus solito tincta yeteritiā significat: sꝫ si fue
rit alba vt egestio canis ycteriām cum opilatione
significat que deopilantia requirit. Facies ⁊ pal
pebre ⁊ extremitates si inflate fuerit ydropree ac
chacesiam significant. Chacesia ē mala dispositio
āntecedens ydropre. Feto: egestionis fastidium
atq̄ꝫ grauedinem existenteꝫ in venis ac membris
nutritiuis innuit. Egestiones liquide indigestio
nem significant: ⁊ malaꝫ in stomacho ⁊ epate dis
positionē: vel mundificationem humoꝝ malorū
existentium in venis: seu cursum humorum ex ve
nis ad intestina mediantibus mesaraicis que cō
tinuanꝛ cū ꝯcauitate epatis ⁊ ipsis intestinis. et
ħ vult. G. cōmento ꝓnosticorum. ij. parte vbi de
terminat de egestione liqda. Urina fetida putre
factionem in epate ⁊ venis significat: ⁊ ꝙ fe. eue
nire debent: seu vlceratio in vesica vl̄ vijs vriali

bus: ꝛ hoc per doloꝛem ꝛ puncturā loci distingui
tur. Lassitudo ꝛ dissolutio membroꝝ cū destru-
ctione appetitiue: fe. significant futurā. Quando
quis senserit ꝑ totum coꝛpus puncturas in mo-
dum acus: ꝛ cum hoc habuerit extensiones absqꝫ
voluntate significant super pustulas subcutāeas
succurrat̄ huic flebotomia ꝛ ventosatione. Com-
motio acuitatis continua sub cute cum ardore ꝛ
aliqua oxipilatione feb. interpolatam significat.
huic succurratur cū mundificatione. Fractio mē
broꝛum cum dissolutione absqꝫ causa extrinseca:
ꝛ cum obumbꝛatione visus ꝛ omnium sensuum: ꝛ
debilitate appetitus: febꝛe continuam significat.
huic cum flebotomia succurrat̄ statim anteqꝫ sup
ueniat. Destructio appetit⁹ ꝛ nausea colicā inuit
succurrendum ē cū clisteri somno ꝛ abstinentia.
Grauitas ꝛ tensio in inferioribus ventris ꝛ ylli-
oꝛum cum permutatione vrine a dispositione so-
lita nocumentuꝫ in renibus significant iam ince
ptum. cum rebus ꝓuocantibus vrinā succurrat̄
Urine ardoꝛ diu perseuerans: vesicā ꝛ virgā pu-
stulis hereditabit. de remedio huius dicem⁹ suo
cap. post. Mollis egestio faciens ani adustioneꝫ
ac puncturā disinteriā demōstrat futurā subueniat̄
ei cū mūdificatiuo alťatiuo coler̄ vt sūt mirobala
ni citrini. Prurit⁹ ani futuras significat emoꝛoi-
des: ꝛ spāliter si pꝛurit⁹ ille fuerit absqꝫ cā vmium
paruoꝝ ī loco existētiū. Carbunculoꝝ ꝛ pustulaꝝ
multitudo: magne exiture aduentū significat. Ex
multitudine nodoꝛum ꝛ glandularum timoꝛ ma-
le collectionis oꝛitur. Moꝛfea alba incurrit timo
rem albaras albe. i. mosee scabiose vel aspere que
pꝛotenditur vsqꝫ ad carnē vel os: pꝛopꝛie super le
pꝛam significat. Multus ruboꝛ faciei cū offusca-
tione ꝛ anhelitus angustia ꝛ vocis raucedo lepꝛaꝫ
q̄ iam incipit accidere timere faciunt ꝛ significant.
Succurrat statim cum mundificatiuis humoꝛum
adustoꝝ ꝛ alteratiuis: vt sunt medicine eleboꝛini.
ꝛ polipodij: sene ꝛ epithi: ꝛ similium. vt. ca. de le-
pꝛa dicemus. Quando quis pꝛurituꝫ habuerit sic
cum per totuꝫ coꝛus: ꝛ cū h̄ senserit puncturas in
modum acus ꝛ foꝛmicatōes quasdaꝫ cum stupoꝛe
ꝛ faciem cum oculis habuerit offuscatam lepꝛam
futurā significant. succurratur in bꝛeui cuꝫ rebus
conferentibus ad lepꝛam ne compositio cum ma-
la complexione firmetur. Quando medicus esta-
te aeris dispositionem cōsiderauerit ꝛ videbit ꝙ
multe euenerint pluuie nubes quoqꝫ ꝛ pluuiaruꝫ
multitudo nocte ꝛ die perseuerauerit ac meridio
nales venti multi perflauerint: vel etiam aer ita q
etus sit vt non moueatur: ꝛ cū h̄ etiā meridionalis
ventus turbidus existat: aerem pestiferum per ca
liditatem multiplicatam cum humido significant
regant coꝛus hominis tunc ꝛ specialiter si fuerit
puer vel iuuenis vel carnosus ꝛ rubeus: cum ciba
rijs acetosis ꝛ conditis cū agresta: ꝛ fructibus ace
tosis ꝛ rob: sicut si deberet comedere carnes pꝛo-
pter debilitatem comedat carnes edi ꝛ vituloꝛum
ꝛ galline starne ꝛ perdicum de sexu masculoꝛuꝫ ꝛ
aliarum auium: conditas cum pꝛedictis succis ace
tosis ꝛ similibus. si autē carnes nō comederit: ri-
sum ꝛ farrum ꝛ oꝛdeum condita cum eisdem come
dat. syrupum valde acetosum cum aqua fri. sepe
bibat: ꝛ sitim nullomodo substineat ꝛ vinum pꝛo-
pteria si bibere voluerit sit stipticū ꝛ acetosum mi
xtum cum triplo eius de aqua veri frigoꝛis. si ve-
ro homo senex fuerit sit eius vinum rubeum claꝝ
nutribile ꝛ bene limphatum: ꝛ faciat summo stu-
dio ipsum a fructib⁹ recentibus ꝛ vino puro ꝛ re
bus dulcibus ꝛ melle ꝛ similib⁹ abstinere: ꝛ a bal
neo aque dulcis: ꝛ ab omnibus rebus multiplicā
tibus materiam habilem ad putrefactionem ꝛ mł
tiplicantibus caloꝛem. Utatur iuuenis flebotō-
mia: puer scarificatiōe vel vētosatōe: senex mūdi-
ficationem cum medicina vomitiua vel solutiua ꝑ
secessum. locetur ad iacendum ꝛ standum in domi
bus ꝛ locis expositis ventis septemtrionalibus ꝛ
non meridionalibus. Nam ventus meridiona-
lis pꝛopter suos vapoꝛes humidos cum quadam
caliditate quos poꝛtat: omnem materiam dispo-
nit ad putrefactionem ꝛ dicitur hoc fieri in tem-
poꝛe omni pestilentiali nisi hyeme: maxime frigi-
do ꝛ sicco: pꝛopter eius contrarietatem tempera-
tur malitia. Cum accidit in fine estatis ꝛ pꝛincipio
autumni vt multus sit caloꝛ cum siccitate ꝛ pulue-
re ꝛ tardauerint frigus ꝛ pluuia: venire egritudi
nes ex coꝛꝛuptione aeris per dominium calidita-
tis ꝛ siccitatis significant. succurratur hominib⁹
tunc cum infrigidatione ꝛ humectatione loci ꝛ do
mus. Rorentur loca ꝛ māsiones omni die bis vel
ter cum aqua frigida: ꝛ facies cum aqua rosacea: ꝛ
spargantur parietes domus cuꝫ aceto: lauetur co
rus hominis ex aquā frigida sepe comedat cucur
bitas mellones ꝛ poꝛtulacas ꝛ similia cum aceto:
ꝛ bibat aquam frigidam veri frigoꝛis cum aceto
ꝛ per se vel aquam frigidam cum zucharo: vel vi-
num cum triplo aque si debilis fuerit. ꝛ comedat
carnes pulloꝛum ꝛ edoꝛum ꝛ vituloꝝ ꝯditas cum
agresta ꝛ rob acetosis: et vino de granatꝫ et aqua
ro. non ieiunet neqꝫ sitim aliquam patiatur. paꝝ
comedat ꝛ sepe. abstineat a coitu q: turbat sangui
nem ꝛ coꝛꝛūpit. Et si in die doꝛmire voluerit doꝛ
miat in loco frigido. Si i nocte apparitione mul-
te aeris appareant similes coꝛꝛuscationibus ꝛ ae-
ris caloꝛ fuerit similis ytericie: venti quoqꝫ flant
post quoꝛum aduentum multi homines ꝛ alia ani
malia egrotant. In nocte quoqꝫ radij ꝛ splendoꝛ
videantur atqꝫ egrotantes cito moꝛtem incurrūt
ꝛ difficulter aer attrahit̄: ꝛ egrotantium oꝛa feti-
dum emittunt odoꝛem: ꝛ infirmi in infirmitatib⁹
multum angustiantur ardoꝛem magnum habent
ꝛ sitim patiuntur vehementem ac eoꝝ extremita
tes infrigidantur vomunt ꝛ egerunt humoꝛes fe
tidos ꝛ diuersos significant aerem pestiferuꝫ pꝛe
sentem ꝛ moꝛtalem ex coꝛꝛuptione ꝛ putrefactio-
ne subiecte aeris ꝛ impꝛessione superioꝛum. Con-
uenit tempoꝛe tali vt homines abstinant ab her-
bis ꝛ fructibus ꝛ rebus nascentibus ex terra illo
tempoꝛe. Nam illa que nascuntur illo tempoꝛe ex
terra ꝛ in aere: pestiferam habent naturam. Con
ueniens ꝛ vtile cum hoc est vt homines sani tūc
vtant̄ sepe tyriaca stomacho ieiuno. estate cum
aqua frigida hyeme cum vino calido. medijs tem
poꝛibus cuꝫ vino limphato. ꝛ sit quantitas tyria
ce. ʒ. s. ꝛ liquoꝛ sit. ℥. iij. Et est sciendum ꝙ in hac
specie aeris pestiferi tyriaca andromaci que ap-
pellatur maioꝛ est magis vtilis ꝛ conueniens om
nibus alijs tyriacis factis ad hoc de vsu cuius ho
ra sanitatis dicit Auic. lib. v. c. de tyriaca. ꝙ quā
do homo ea vtitur tempoꝛe sanitatis vt diximus
ꝙ non incurrit egritudinem pestilentialem neqꝫ
nocent ei venena. Utatur in cibarijs suis lentib⁹
sumac ꝛ rizo ꝛ similibus condiant̄ sua cibaria cuꝫ
robubus acetosis ꝛ agresta ꝛ aceto ꝛ vino de gra-
natis. Et si carnes pꝛopter debilitatem comede-
rit condiant̄ cum eisdem succis. nullomodo sitim
sustineat. bibat aquam veri frigoꝛis cum agresta
ꝛ aceto ꝛ vino de granatis vel per se vsqꝫ ad sacie
tatem. Emplastetur coꝛ ꝛ pectus totum cum san-
dalis ꝛ rosis ꝛ camphoꝛā ꝛ aqua ro. si bibere vo-
luerit vinum: sit bonum clarum odoꝛiferum: ꝛ sit
mixtum cum triplo eius de aqua frigida. Suffu-
migetur locus vbi iacet vel domus eius cum thu
re ꝛ camphoꝛa ꝛ similibus quotidie in omni pꝛeui-

sione aeris pestilentialis ⁊ specialiter in h dicunt
phi vt. G. Almansor ⁊ Auic. ꝙ quando qs sumit
pondus. xxxvj. granoꝝ ordei in principio pestile
tie vsqꝫ ad dies aliquos de pillulis q̄ sic fiunt. nō
incurrit egritudinē. Et si in principio eius egritu
dinis recepit non morief ex illa infirmitate. Re.
aloes. ℥. ij. mirrhe croci ana. ℥. j. fiant pillule cuꝫ
vino. Scias ꝙ pestilētia que fit ꝑ impressionem
corpoꝝ superioꝝ non bene curatur neqꝫ rectifica
tur a medico. Si in uere squinantia multos inua
dat repletionem significat ⁊ multiplicatōem male
materie succurraf hominibus cū flebotomia vē
tosatōe ⁊ vētris solutione ⁊ abstinentia ⁊ cuꝫ gar
garismis factis ex rob nucum ⁊ moris ⁊ similibus
Cum in hyeme appoplesia ⁊ paralisijs ⁊ egritudi
nes istis similes fuerint multiplicate significāt re
pletionem ex materia frigida multiplicata pecca
to aeris corrupti per nimiā humiditatem. remo
ueatur matia talium subito ⁊ ꝯtinue cum pillulis
fetidis ⁊ similibus: ⁊ sternutatorijs: ⁊ abstinentia
a cibo ⁊ potu.

Capitm. ij. de dolore capitis q tenet totū caput.

Ec egritudo vꝫ dolor capi
tis q tꝫ totū
b caput a qbusdā appellaf ouaf eo ꝙ cō
ꝓhēdit totū caput circularit ⁊ vndiqꝫ
in modū oui: ⁊ a qbusdā vlr ꝫm ꝙ vni
uersam partē capitis comphēdit ⁊ ab alijs appel
laf communis ꝓ vt cōmuniter infert. Et a phi
losophis appellaf soda simplex. Et quidaꝫ alij ap
pellant dolorē istum egritudineꝫ cephalicam: seu
galleam. si aūt in vna parte capitis fuerit appella
tur emigranea. Et scias ꝙ dolor quandoqꝫ sumif
in medicina ꝓ signo: quādoqꝫ pro cā: ⁊ quādoqꝫ ꝓ
egritudine ipsa. verbi gratia. pro signo vt dicit
ꝙ dolor cuꝫ punctura in costis ⁊ tussi ⁊ fe. ꝯtinua
pleuresim significat. ꝓ causa vt dicit Auic. c. de si
gnis sode: dicit. n. ꝙ cū dolor ingredif membruꝫ
attrahit ad ipsum ⁊ ad membꝛ viciuuꝫ. ⁊ per istā
viam est cā egritudinis ⁊ maioris egritudinis.
Pro egritudine vt cū dr̄ ꝙ dolor capitis est egri
tudo sicut presenti. c. Fit aūt passio ista ab humo
ribus calidis ⁊ frigidis humidis ⁊ siccis: ⁊ quādo
qꝫ fit a qualitatibus absqꝫ matia: h egritudo ⁊ de
ca dicemus post.

Signa eius cum fuerint ex causa cali
da colerica sunt mordicatio ⁊
adustio vehemens cum punctura circa caput: ⁊ vi
gilie ⁊ citrinitas coloris non cum multa grauita
te. Et si fuerit cum superficie nasi rubeo: ⁊ calidi
tas cum strictura narium nō cum multa humidi
tate neqꝫ grauitate: significant siccitatem acutam
in materia cū caliditate. velox ⁊ subitus mot⁹ do
loris cū forti caliditate ⁊ augmentatōe doloris de
tertio in tertium diē ⁊ spālit in. iij. hora diei vere
materiā collericam significat: ⁊ si cum hoc vrina ⁊
egestio fuerit collerica: verior erit significatio si
vero grauitas cum q̄dam somnietate ⁊ humidita
te nariuꝫ ⁊ saliua dulci affuerit: ⁊ rubedo faciei cū
apparitōe venaꝝ: ⁊ cum h dolor augumentaf om
ni die in aurora vsqꝫ ad tertiam materiam sangui
neam significant esse in cā: ⁊ cum h specialr habi
tudo patientis satis carnosa fuerit: ⁊ ei⁹ vrina ru
bea ⁊ spissa. Cum vero frigus in capite: ⁊ tempo
ribus fuerit: ⁊ dolor nō fuerit vehemēs neqꝫ acu
tus sed grauis valde. ⁊ cū h affuerit grauitas som
ni ⁊ fastidium ⁊ pigritia ⁊ multitudo superfluita
tum nasi ⁊ multiplicatio doloris cum grauitate in
nocte ⁊ color corporis albus cū palliditate: vere ꝙ
h egritudo fit a flegmate significant. Ex maxime
h erit verꝫ si vrina fuerit alba ⁊ spissa ⁊ ei⁹ egestio
nō erit tincta. si autem cum frigiditate capitis ⁊ ti
porum fuerint vigilie ⁊ corruptio cognitionis nō
cū multa grauitate: ⁊ fuerit color faciei fuscus te
nebrosus vel cineritius seu plumbeus ⁊ multipli
cando doloris post nonam vsqꝫ ad occasum solis
magis ⁊ cum h superfluitas nasi non fuerit multi
plicata melancolia in cā significāt. ⁊ specialiter si
vrina fuerit glauca subtilis ⁊ eius egestio fetida ci
neritia vel nigra. si vero materie fuerit composi
te ⁊ signa cōposita erunt. Scire debes ꝙ materia
faciens dolorem capitis quādoqꝫ in capite conti
netur. s. intra craneum in mirigis ⁊ cerebro vl' ex
tra craneum in paniculo tegente craneū quādoqꝫ
non. cum vero materia in miringis ⁊ cerebro con
tinef: tunc sentit patiens in radicibus oculoꝝ do
lorem ⁊ tēsionem. si autem materia fuerit in pani
culo tegente craneum sentit patiens grauitatem
puncturam ⁊ commotionem sub cute ⁊ in capite ⁊
h est generale in omni dolore capitis. Quando ve
ro materia non continef in capite alia signa q̄ di
cemus inferius sunt necessaria. Preter h scire cō
uenit ꝙ cōtinuus dolor capitis vel interpolatus
q per medicinam non aleuiatur vel abreuiaf: futu
ram cecitatem significat: ⁊ visus corruptionem in
vno oculo vel duobus.

Cura si medic⁹ ꝓpēderit ꝙ cā hui⁹ fue
rit sanguis: ⁊ virtus ⁊ etas ꝯsen
serint secure siue alia ꝯsenserint siue non: fiat fle
botomia de vena que est inter indicē ⁊ policē que
appellaf cephalica. vel fiat ventosatio in spatulis
seu concauitatibus que sunt circa clauiculas pedis
Almansor Auic. ⁊ Serapio cōueniunt in cura illa
doloris capitis q ex hac causa fit. ⁊ videf bene cō
ueniens ⁊ rationabilis cura ratione cause antece
dentis ⁊ etiam ꝯiuncte per hanc viam. q: quando
natura exoneraf a cā currente ⁊ augumētāte cām
ꝯiunctam remanet virtus fortis super residuam
materiam ⁊ coniunctam ⁊ cā consumit ⁊ resoluit ⁊
vltimo destruit infirmitatem. Et cuꝫ medicus sit
adiutor ⁊ imitator nature. vt dicit. G. li. tegni tra
cta. v. de canis. c. de canis egritudinū membroꝝ
organicoꝝ. s. omniuꝫ natura operatrix: medicus
vero minister. Et Auic. lib. iiij. c. de cibatōe febri
citantiū: dicit. n. ꝙ virtus sanat egritudinem me
dicus vero nō ꝫ eam iuuat. conuenit cum h vt me
dicus disponat dietam ⁊ medicinas locales. Sit
ergo ei⁹ dieta frigida a pn⁹ vꝫ nutriaf cū lactucꝫ:
portulacis ⁊ cucurbitis cōditis cum aceto vel agre
sta seu vino de granatis: ⁊ mica panis lota cuꝫ aq̄
frigida cui superponaf vinū de granatis vel agre
sta. farrum ⁊ lentes comedere pōt. ⁊ de fructibus
pruna ⁊ persica ⁊ etiam pirra ⁊ coctana cocta ī pru
nis. ⁊ si esset debilis secure pōt comedere carnes
edi ⁊ pullorum ⁊ castrati conditas cuꝫ agresta vel
aceto seu vino de granatis. bibat aquam decocti
onis berberis seu aquam coctā simpliciter: siue vi
num de granatis cum aqua frigida: seu vinum de
bile cum triplo eius vel quatruplo de aqua. sit vē
ter eius largus omni die: vt asellet bis vel ter vel
semel ad minus: ⁊ si non: fiat clistere qd̄ melius ē
vel suppositorium. post flebotomiam ⁊ clistere vl'
suppositorium. abluaf caput infirmi cum aqua de
coctionis aneti: floꝝ camomille: ⁊ ro. ru. ⁊ vngaf
capitis cutis cū oleo de aneto ⁊ oleo de camomil
la mixtis simul. Scias ꝙ nihil ē deterius in egri
tudinibus capitis ⁊ neruoꝝ vt dicit Auic. ꝙ vi
num li. iij. c. de canonib⁹ curationis egritudinuꝫ
cerebri. siue sic dolor capitis seu egritudo ex cau
sa calida vel frigida: q: vinū de ꝓprietate debili
tat cerebruꝫ ⁊ neruos: ⁊ facit ad ista membra oēs
superfluitates transire.

Si autem materia fuerit collerica primo mun
dificetur corpus patiens cum decoctione que sic

b

fit. Recipe mirobalanorum citrinorum. ℥. j. pru
na numero. x. remoueantur nuclei a mirobalanis
mundentur ⁊ pistentur ⁊ buliant cum. lb'. j. aque
⁊ prunis donec remaneant. ℥. iij. in illa aqua ponã
tur. ℥. ij. zuchari albissimi ⁊ medietas. iij. partʒ. ʒ
vnius scamonee: vl'. ʒ. ʒ. vnius assate q̃ scamonea
sic assat'. Accipit' pomum vel coctonũ ⁊ cauat' ex ca
pite floris ⁊ extrahunt' grana cũ illo quod reuol
uitur circa ipsa ⁊ in concauitate illa coquit'. ponit'
scamonea ⁊ cooperitur cum parte pomi sub qua
parte foramen sit factum: ⁊ firmet' bene illa pars
cum veru ligneo ⁊ postea inuoluit' hoc totum cũ
massa de pasta ⁊ ponit' in furno a quo panis de
nouo fuerit extractus ⁊ dimittat' tam diu ꝙ po
mum sit coctum: ⁊ signum decoctiõis eius est adu
stio paste. h' est illa scamonea que appellat' assata
.i. preparata seu decocta. nã tunc cum sic prepara
ta fuerit multum amittit de virtute sua ⁊ acuitate
vel malitia: vel mundificet' cũ decoctione que sic
fit. ℞. mirobalanoꝝ citri. absintij: fumiterre: passu
laruꝫ ante. ℥. j. pistent' ⁊ buliant. ij. lb'. aque donec
remaneat. lb'. j. sumat' ante dieꝫ de ista aqua. lb'. s.
In mundificationibus istis super curationem do
loris capitis vicio colere: conueniunt omnes phi
prenominati. post mundificationem roret' eius ca
put cum oleo ro. ⁊ oleo vio. ⁊ aceto ⁊ aqua ro. ⁊ in
ungatur nares sepe in die ex istis ⁊ cũ oleo de ne
nufare. cibet' cum lactucis ⁊ scariolis cum cucur
bitis portulacis ⁊ similibus conditis cum aceto ⁊
vino de granatis vel agresta. bibat aquam frigi
dam vel aquam decoctionis berberis. ⁊ si esset de
bilis bibat vinum debile cum triplo vl' quatruplo
eius de aqua frigida: ⁊ tunc propter debilitatem
posset comedere carnes edinas ⁊ vitulinas trium
mensium vel duoꝝ: ⁊ carnes pulloꝝ ⁊ perdicuꝫ ⁊
similium: conditas cum robubus acetosis vel suc
cis fructuum acetosoꝝ seu stipticoꝝ. hic est mod⁹
curationis philosophoꝝ doloris capitis vicio co
lere. Multotiens multos curauimus cum pillulis
que sic fiunt. Re. reubarbari. ʒ. ij. masticis. ℈. j.
scamonee. ʒ. j. fiant pillule cũ succo rute vl' apij vl'
vino. dosis est. ʒ. j. vel. ʒ. j. s. vel. ʒ. ij. ẽm tenoreꝫ
virtutis detur in media nocte: ⁊ debent formari
per dies tres anteq̃ dent'. ⁊ si patiens non possit
recipere pillulas quãuis pillule perfectius operẽ
tur: dabam ei in aurora decoctionem q̃ sic fit. ℞.
tamarindorum. ℥. ij. mane. ℥. j. ⁊ dissoluebam ista
duo cum aqua decoctionis prunoꝝ: ⁊ erat tota de
coctio post colaturam. lb'. s. fortioribus dabam il
la duo. s. tamarindos ⁊ mãnamin eodeꝫ pondere
cum. lb'. s. aque decoctionis prunoꝝ: ⁊. ℥. j. miro
balanoꝝ citri contusorum ⁊ pistatoꝝ. si vero per
illas tales mundificationes non curabant': facie
bam flebotomiam de vena cephalica. s. de vena ĩ
manu que est inter policem ⁊ indicem: seu vento
sationem in parte posteriori capitis ⁊ in spatulis:
⁊ post ista faciebam emplastrum de flore camomil
le ⁊ rosis ⁊ menta vel maiorana: pistabam illa ⁊ fa
ciebam ea bulire: ⁊ embrocare caput cũ aqua ⁊ ꝺ
herbis faciebam emplastrum. si autem dolor per
illa non remouebatur: cum eadem remanente po
nebam super locum dolorosum oleum ro. calidũ
in quo erat aliquid opij ⁊ aceti hac ꝓportiõe. s. ℥. j
olei rosati ponit'. ʒ. j. opij ⁊. ʒ. j. aceti: ⁊ calidum su
perponebat' capiti vngendo cum petia: vel dabã
mane vel sero cum patiẽs ibat dormitũ troc. qui
sic fit. ℞. ℥. s. diapapaueris nostri ⁊ gra. j. opij.
misceat'. post troc. dabã duo coclearia vini ⁊ duo
aque mixta simul: ⁊ post illud ipsum iterum mun
dificabam cum medicinis supradictis. dabam sir
ci post mundificationes. ʒ. s. tyriace cum. ℥. j. sy
rupi ro. ⁊. ℥. j. vini de granatis. In multis in fine
cum dolor non remouebatur faciebam cauteriũ
ĩ parte anteriori ⁊ sub duob⁹ cornib⁹ ĩ parte po
steriori: ⁊ p istã viã meos curabã ĩfirmos ⁊ bñ suc
cedebat mihi. Ex pte diete regebã eos vt dixi. c.
de dolore capitis peccato sanguinis.

Si autem materia fuerit flegmatica vel melan
colica cura q̃si communis erit. primo purgabit' h'
partiẽs si materia fuerit flegmatica cum pillulis
cochijs que sic fiunt. ℞. coloquintide. ʒ. iij. ⁊ ter
tiam. scamonee. ʒ. ij. s. turbit sticados ante. ʒ. v.
pulueris pigre. ʒ. x. hic puluis pigre qui intrat in
istis pillulis ⁊ omnibus alijs in q̃bus recipit' pul
uis pigre sic fit. ℞. rosaꝝ ru. spice: masticis: xilo
balsami: carpobalsami: cinamomi: cassie: assari an
te. ʒ. j. aloes succotrẽsis. ʒ. xvj. terant' ⁊ cribelent'
de isto eodem puluere fiat pigra: etiam fiant pil
lule grosse ad modum ciceris cũ succo apij vel ru
te. dosis earum est. ʒ. ij. vel. j. ẽm virtutem detur
sero absq̃ cena.

Si vero materia fuerit melancolia purget' cũ
eisdem pillulis in quibus adiungat'. ʒ. j. elebori ni
gri ⁊ sene ⁊ epithimi ante. ℈. j. si vero pillulas re
cipere nõ posset recipiat. ℥. s. pigre que fit ex pul
uere dicto superius cum. ℥. j. mellis ⁊. ℥. iij. vini
calidi. si autem pigram neq̃ istas pillulas sumere
posset: sumat decoctionem q̃ sic fit. ℞. mirobala
noꝝ indoꝝ kebuloꝝ ante. ℥. j. turbit. ʒ. j. sene epi
thimi ante. ʒ. s. pistent' ⁊ buliant in. lb'. j. aque: sꝫ ĩ
fine decoctionis ⁊ non in principio ponãt' ad ignẽ
sene ⁊ epithimum: q: eoꝝ virtus resolueretur.
Accipiant' de illa aqua. ℥. iiij. ⁊ dulcoret' cum zu
charo: ⁊ det' ante diem per horam infirmo: ⁊ per
mittat' dormire quousq̃ medicina fuerit excitata
⁊ postea non dormiat: sꝫ aliquãdo suauiter deam
bulet vsquequo virtus medicine fuerit cõsumpta
vngatur caput post purgationẽ vel purgationes
cum oleo de spica: vel oleo de lilio que faciemus ĩ
antidotario. fiat emplastrũ super caput ꝙ sic fit.
℞. prassij vel marubij ꝙ idem ẽ absintij ro. rub.
floris camomille: aneti ante. M. j. farine fenugre
ci vel se. lini. lb'. s. cõtundant' ista ⁊ buliant in aqua
⁊ fiat emplastꝫ super caput. det' infirmo cum. ℥.
iij. vini decoctionis gariofiloꝝ. ʒ. s. tyriace post
purgationeꝫ comedat infirmus quando est absq̃
fe. carnes edi: ⁊ castrati: ⁊ arietis: ⁊ pullorum: ⁊ ꝑ
dicum: ⁊ fasianorum: ⁊ carnes omnium auium de
gentium in arboribus ⁊ non in aquis: ⁊ vitellos
ouorum: ⁊ aquam ciceris conditaꝫ cum cimino: vl'
cicera fracta condita cum puluere cinamomi ⁊ far
rum ⁊ feniculum ⁊ petrosillum ⁊ boraginem con
dita cum speciebus ⁊ oleo vel carnibus. bibat
aquam mellis: vel aquam decoctionis passularuꝫ
⁊ cinamomi ⁊ gariofilorum vel aquam decoctiõis
galange: vel vinum album mixtum cum duplo
aque decoctionis alicuius rei dicte superius. Si
autem per istam viam non curet' fiant duo caute
ria in capite: vnum in parte anteriori inter fron
tem ⁊ iuncturã: aliud in parte posteriori iter duo
cornua in occipicio. Nam si procedatur in dolori
bus istis cum purgationibus ⁊ regimine ⁊ caute
rijs vt scripsimus: indubitanter si vnq̃ per medi
cinam dꝫ liberari liberabit'. hoc in senibus mulie
ribus ⁊ iuuenibus experti sumus longo tempore
⁊ bene nobis successit.

Capim. iij. de dolore capitis cũ fe. ⁊ absq̃ apo
stemate ⁊ de eo qui fit in fine fe. in modũ crisis.

b IC dolor potest ꝯsiderari in modũ egritudinis
⁊ in modum accidentis põt considera
ri pro vt commouet' cum calidas fe. au
gumentatur: vl' prout sequit' ad aliq̃d
tempus fe. ⁊ significat super finem feb. post signa

digestionis: vel prout significat raptum materie ad caput si superueniāt in fe. añ apparitiōeȝ signorū digōnis. Pro egritudine sumit put immediate ledit ⁊ cāt a solutione cōtinui immediate seu ab alteratione complexionis.

Signa eius qñ sumitˀ p egritudine cū fe. sunt q: qescit cum qete fe. ⁊ cōmouetˀ cum caliditas fe. augumentatˀ ⁊ insomnietas: ⁊ cōmotio manifesta i artarijs timpoꝝ capitis: ⁊ pulsatio vehemēs apparēt. qñ vero sumitur pro accñte vel egritudine eueniente post fe. in modum crisis eius signa sunt: q: apparet ⁊ sentitˀ post q̄tuor dies ⁊ in dieb⁹ ceteris: ⁊ aduertit nausea p compassionem stomachi ad cerebꝝ ⁊ vertigo. Nam stomachus cōpatitˀ cerebro ⁊ cerebrum stomacho in suis infirmitatib⁹ ⁊ sentitˀ etiam post apparitionem signoꝝ digestionis complete vel diminute.

Cura ei⁹ q est cum fe. ⁊ absq3 apate vt curetˀ curādo fe. cū rebus alterātibus materiā ⁊ mūdificantibus ipsam: vt dicem⁹ li. ij. tractatu de febribus. Si vero dolor iste cum fe. fuerit cū vigilijs ⁊ siti. sumat patiens cuȝ aqua frigida in estate ⁊ aqua cal'a in hyeme de syrupo qui sic fit: ⁊ sit quantitas aque. ℥. iiij. ⁊ syrupi quātitas. ℥. j. s. R. se. aneti. ℥. iiij. croci mirre añ. ʒ. j. iusquiami. ʒ. j. mandragore opij ana. ℈. iiij. psilij ℥. ij. se. papaueris ⁊ lactuce: cucurbite: portulace: succi liquiritie. pistentˀ ⁊ buliant in. lī. ij. aque donec eis. iij. pars sit cōsumpta coletˀ ⁊ addatˀ. lī. j. zuchari ⁊ syrupizetˀ. hic syrupus sitim sedat ⁊ extinguit accidētalem caliditatem ⁊ delet alienationeȝ ⁊ febre: ⁊ dolorem capitis cū fe. ⁊ absq3 apate. Et si vis vt fortius operetˀ detˀ modo supradicto cum aqua decoctionis lactucaꝝ vel citrulli seu cucurbite. Ungatˀ caput cum oleo ro. in quo sit virtus papaueris ⁊ aliquid aceti. Dieta ei⁹ sit sicut dieta febricitantis: vel detˀ sero cū infirm⁹ vadit dormitū trociscos de diapapauere ⁊ grano opij dictus superius in dolore capitis ex colera.

Cura doloris capitis q fit in fine febriū in modū crisis requirit vt nō ponatur aliquid super caput: s3 omni die fiat clistere ⁊ specialiter si fuerit cum vertigine ⁊ nausea vel excitetˀ vomitus vel mundificetˀ venter cuȝ syrupo acetoso ⁊ aqua decoctionis reubarbari ⁊ scolopendrie: ⁊ erit patienti hec mundificatio valde vtilis: pro reliqijs ⁊ dolore ⁊ virtutum naturalium conseruatione.

Capl'm. iiij. de dolore capit3 ex dominio alicu⁹ vel aliquaꝝ q̄tuor qualitatum absq3 materia.

In hac specie doloris scire cōuenit put dicit Auic. j. li. fen. ij. c. de causis doloris absolute: ⁊ Almā. li. diuisionuȝ. c. de dolore capitis. Et li. iij. Auic. c. de soda accidente ex malitia cōplexionis q caliditas pprie facit dolorē ⁊ essentialiter. Et frigiditas similiter: ⁊ siccitas per accidens ⁊ paꝝ: humiditas nullomodo facit dolorem nisi fuerit cum materia multiplicata: ⁊ tunc facit dolorem cum grauitate ⁊ tensione.

Signa doloris q fit a caliditate sunt: q cum tangitˀ caput apparet calidum ⁊ oculi rubei videntˀ: ⁊ sentit ifirmus agitationem in capite: ⁊ expositio capitis ad solē seu ad ventum calidū: ⁊ subito post taleȝ expositionē sentit dolorem: ⁊ cū h sentit infirmus vtilitatem ex tactu frigide.

Cura eius ē: vngatˀ caput cū oleo ⁊ nenufare: ⁊ specialiter partem anteriorē: ⁊ non inungatˀ aliquo modo pars posterior: q: locus ille est multuȝ frigidus ⁊ oritur ibi nucha. Ungatˀ etiam pars anterior cum oleo ros. mixto cum aceto ⁊ aqua ro. In capite pueroꝝ ⁊ mulieꝝ ponatˀ oleum de camomilla seu aneto. bibat aquā cum vino de granatis vel agrestaȝ cum aqua: vel aquam decoctionis berberis. Comedat succū farri vel ordei vel portulacas cum aceto ⁊ lactucas: ⁊ cucurbitas conditas cum agresta.

Signa doloris a frigiditate sunt q ex tactu sentitˀ corp⁹ frigidū ⁊ vsus rei frigide nocet: ⁊ q ventus vel aer frigidus subito facit alteratōeȝ taleȝ: ⁊ iuuatur a rebus calidis.

Signa doloris ex siccitate facti sūt pcessio euacuationū ⁊ vigiliaꝝ ⁊ exercitioꝝ: ⁊ vsus coyt⁹ indebite ⁊ angustia ⁊ ois sollicitudo superflua: ⁊ augumentatˀ siccitas ex ɔtinuatiōe istoꝝ vel alicui⁹ istoꝝ seu exercitatōe alicuius istoꝝ. humiditas vero per se dolorē nō facit vt dictū est nisi iuncta fuerit cum aliq q̄litate vel materia, in h casu facit dolorē. s3 si cū alia misceatˀ q̄litate: aut miscetˀ cuȝ caliditate vel frigiditate.

Si cū caliditate misceretˀ multiplicaretˀ multū grauitas cū signis caliditat3 superi⁹ dictis.

Et si cū frigiditate misceretˀ oīa signa frigiditatis augumētarentˀ cuȝ humiditate: q: humiditas obtūdendo calorē multiplicat frigidū. si aūt siccitas iungatˀ cū caliditate augumētabitˀ siccitas in mēbris ⁊ signa caliditatis oīa augumētabuntˀ.

Si vo cū frigiditate siccitas aucta fuerit in pncipio signa frigiditat3 mitigabūtˀ. s3 in fine vigilie ⁊ male cogitatōes ⁊ imaginatōes manifeste augumētabuntˀ. Scire h ɔuenit q dolor capit3 ⁊ aliorū mēbroꝝ peccato q̄litatis vel q̄litatū absq3 materia raro fit ⁊ male discernitˀ nisi via hac. Nā qñ medic⁹ pcedit cū alteratiuis q̄litatis vel q̄litatuȝ in mēbro doloroso ⁊ nō ɔfert: ē vere signū q ibi ē materia cū q̄litate: ⁊ maxime si tale remediū fuerit factū multotiens ⁊ ex eo aleuiatōem infirmus non senserit.

Cura doloris capitis q fit a frigiditate. vaporatio cū reb⁹ habētib⁹ actualē calitatē ɔfert. vt sūt panni cali si ponantˀ sup caput ⁊ miliū calidū ⁊ sal. Ungatˀ etiā caput ei⁹ cū oleo de spica calō vel oleo de lilio: ɔfert et exonetˀ caput discohoptū ad solē i oriētē. Odorāmēta rerū calidaꝝ ɔgnt talē cōplexionē ⁊ curāt hūc dolorē ex ista cā cū absq3 materia ē: ⁊ largitas vētris vel p se vel p clistere ē optimū remediū i omni dolore capitis: ⁊ spālr si fuerit vitio alicui⁹ humoꝝ. bibere vinū odoriferꝝ mixtū cū aq decoctōis fenugreci vel apij ē aliqñ vtile. comedere carnes ⁊ oua ɔdita cū cinamomo gariofil' ⁊ silib⁹ spēb⁹ ⁊ pipe vtile ē ⁊ ɔueniēs. Comestio aleoꝝ coctoꝝ multū val3 i h empl3 factū cū cinere mixto cū aceto ⁊ olō amig. ɔfert. Empl3 factū ex sinapi est ɔuemēs. ⁊ oīa rubrificātia cuti ɔquāt istā cōplexionē.

Cura doloris capit3 pp siccitatē ē regere cuȝ q patitˀ cū cibis humectātib⁹ multi ⁊ boni nutrimenti sicut sunt vitelli ouoꝝ ⁊ iura gallinaꝝ pdicū ⁊ fasianoꝝ. ⁊ sorbitōes pigues facte cū humidis oleis ⁊ pinguedinib⁹ auiū ⁊ gallinaꝝ. Ungatˀ caput sepe cū oleo vio. ⁊ oleo de cucurbita ⁊ silibus. Uinū ei⁹ sit albū ⁊ bñ limphatū habēs aliquā dulcedinē vel multū cū claritate. emplastretˀ ⁊ epithimetˀ caput cū violis ⁊ cucurbitis ⁊ succis eaꝝ ⁊ ɔsimiliuȝ reꝝ. Ungatˀ totū caput cū medullis vituloꝝ ⁊ edoꝝ ⁊ ouiū castratoꝝ ⁊ arietū: q: talis vnctio multū in hoc operatˀ.

Si vero q̄litates due ad inuicem in dolore capitis cōuenerint equentˀ vel curentˀ cū medicinis superius dictis mixtis.

Capl'm. v. de dolore capitis vitio vermium.

Ultotiens ymo sepe contingit pueris ⁊ gulosis: ⁊ hñtibus humores viscosos i intestinis dolor capitꝫ vitio vermiũ generatoꝝ in intestinis q̃ semp ex materia viscosa ꝯtenta in intestinis generantur.

Cuius doloris signa sunt. vt fit prurituꝰ in naso vel corosio: ⁊ ꝯcauitas oculoꝝ ⁊ tenebrositas faciei cũ palliditate: ⁊ sentit̃ fetor vermiũ ex odore ⁊ eiꝰ anhelituꝰ fit fetens: ⁊ cõmotio involuntaria sentitur in intestinis.

Cura eiꝰ si fuerit puer infra. xiiij. annũ ẽ vt abstineat a rebꝰ dulcibꝰ ⁊ viscosis: q: talia materiã vermiũ augumẽtant. Comedat carnes ⁊ alias res ꝯditas cũ aceto ⁊ agresta. ⁊ bibat cũ cibarijs suis aquã decoctiõis nucleorũ psici: vel aquã decoctionis amigdalaꝝ amaꝝ comedat etiã amigdolas amaras cũ pane ⁊ nucleos persicoꝝ. mũdificet̃ de tertio in tertiũ cũ aqua decoctõis cassie fistule q̃ sic fit. ℞. medulle cassie fistule. ℥. j. vel. ℥. ij. dissoluat̃ cuꝫ. ℥. iiij. aque feruẽtis ⁊ colet̃ ⁊ det̃ añ diem. hec colatura mundificat intestina pueroꝝ a vermibus mũdificãdo ⁊ remouẽdo materiam ex q̃ vermes generant̃. dicit Auic. q̃ soluit flegma: vel fiat clistere cũ aq̃ decoctionis cẽtauree ⁊ oleo de amigdalis amaris vl' de psicis. Ungat̃ venter eius cũ oleo de psicis: vl' de amigdalis ama. mixto cum aloe ⁊ aliquantulo aceti.

Si aũt patiens fuerit iuuenis vel senex purget̃ cum pigra Almansoris quaꝫ diximꝰ in. c. de cura doloris capitis vicio flegmatꝫ: vel purget̃ cũ pillulis cochijs dictis illic: vel purget̃ cum pillul' fetidis q̃s dicemꝰ in antidotario: vel purget̃ cũ medicamine q̃d sic fit. ℞. turbit. ℥. j. zuchari zinziberis hermodactiloꝝ añ. ℈. j. puluerizent̃ ⁊ det̃ h̃ cũ aqua decoctõis amigda. amaꝝ vel psicoꝝ. Ungat̃ venter sup intestina: vel epithimet̃ cum succo absinthij mixto cũ aloe ⁊ agarico ⁊ aceto ⁊ oleo de amigdalis amaris vel psicis. Dieta sit vt supradictum ẽ in illo. c. ⁊ ẽt potus in. c. vermiuꝫ longius de eius cura dicemus: q: cã vermium est illius doloris cura.

Caplm. vj. de dolore capitis ex ventositate.

Ec egritudo sepe fit ex vapore seu ventositate eleuatis a materia ꝯtẽta in stomacho seu in intestinis: seu ex vẽtis calidis vel grossis aeris frigidis intrãtibus aures: vel pcutiẽtibus aures ⁊ caput totum.

Signa eius sunt sonituꝰ ⁊ tinitus in capite ⁊ pmutatio dolorꝫ d̃ loco ad locũ aliqñ: ⁊ fit pulsatio fortꝫ i capite hora q̃ dolor augumẽtat̃: aliqñ imaginat̃ hñs istũ dolorem ex cã narrata imaginatões corruptas: ⁊ cũ h̃ sentit scotomiam ⁊ vertiginem.

Cura huiꝰ doloris ẽ: vt cõsideret̃ pmo vtꝝ hec egritudo pmo ꝯtraxerit vaporẽ vel ventositatẽ a st̃o: seu a vento exteriori grosso frigido vel calido. q̃d scies q: nõ fuerit expositꝰ aduẽtũ. neq̃ȝ vẽtꝰ aliq̃s tpe istiꝰ dolorꝫ sẽtitꝰ fuerit. ⁊ si sẽtitꝰ fuit ñ sẽsit lesionẽ patiẽs ex ipo. Cũ ergo certꝰ fuerꝫ q̃ vapor vl' vẽtositas a st̃o pcedit: facias vt infirmus comedat carnes castrati ⁊ edi ⁊ pulloꝝ: gallinaꝝ: perdicum: fasianoꝝ: ⁊ carnes capreoli. i. gazel cõditas ⁊ coctas cũ aleis ⁊ caruis: seu semine ameos vel amomi: ⁊ cũ maiorana ⁊ aquã ciceris cõditam cũ cimino ⁊ pipere. Scias hic q̃ piper ẽ de meliorbꝰ rebus in ꝯfortatõe stomachi frigidi vẽtosi. vt vult Auic. ⁊ Almã. similr ⁊ piper longũ ⁊ oua sorbilia: ⁊ spãlit̃ vitellos ouorũ ꝯditos cum pipere vel pipere lõgo: cinamomo ⁊ gariofilis ⁊ galãge ⁊ croco comedat. Uinum sit acutũ subtile claꝝ ⁊ limphet̃ cum aqua decoctionis gariofiloꝝ longi piperis. Mũdificet̃ cũ pillul' feti. vl' pillul' stomaticꝫ q̃s i antidotario põemꝰ. vl' mũdificet̃ cũ medicamine q̃d sic fit. ℞. turbit. ℥. j. zuchari: hermod. ziziberꝫ añ. ℈. j. terãt̃ ⁊ misceãt̃ dent̃ i aurora vel matutinis cũ vino decoctõis ameos vel carui seu piperis lõgi. ponat̃ i auribus i firmi oleũ i quo dissolutũ sit castoreũ seu euforbium vel castoreũ mixtũ cũ euforbio eq̃lr vel oleum de spica vel de mastice: in q̃bꝰ bacce lauri sint ꝯtrite. Sumat aliqñ st̃o ieiuno post purgatõeꝫ. ʒ. tyriace cũ vino decoctõis pipis. sero. cuꝫ vadit dormitũ sumat. ʒ. j. diagalãge vel diaciminũ vel zinziber. ⁊ post illud abluat os suũ cũ vino decoctõis pipis lõgi. abluat̃ caput eiꝰ aliqñ cũ lexiuio i quo sauina: calamẽtũ ⁊ maiorana sint cocta. ⁊ sepe faciat fricatões capitꝫ cũ pectine ⁊ pãno aspero calido.

Si aũt hic dolor fuerit pp vẽtũ frigidũ exteriorẽ grossuꝫ vngat̃ caput cũ oleo dicto de castoreo ⁊ odoret castoreũ: sepe ⁊ ponat i aurib' d̃ codẽ olo vel oleo de spica vel oleo i quo carui ⁊ ameos ⁊ ciminũ sint dissoluta. roret ⁊ abluat sepe caput ⁊ faciẽ suã cũ anisio de quo expssuꝫ faciemꝰ smonẽ in antidotario ⁊ dicemꝰ eiꝰ laudes. ⁊ abluat caput suum cũ lexiuio dicto. Si vo exterior fuerit calidꝰ. odoret oleũ de nenufare vl' oleũ ro. vel oleũ de cucurbitis ⁊ faciat emplm̃ de rosis ⁊ nenufare super caput ponat in aures ⁊ nares oleũ ro. i quo dissoluta fuerit cãphora: ⁊ roret faciẽ suã cũ aq̃ ros. bibat aquã decoctõis granoꝝ granatoꝝ: vel aquaꝫ cũ agresta: vel aquã decoctõis berberis ⁊ filium. In dieta sua vtat̃ agresta ⁊ aceto ⁊ suis ꝯdimẽtis cum carnibꝰ. Scias q̃ hic dolor ex ista cã vltima cito recedit si bonum habuerit regimen.

Caplm. vij. de dolore capitis ex olfatu rei odorifere ⁊ fetide.

Ypocras i h̃. c. dic̃ particl'a. v q̃ calefacio ex aromatibꝰ ad multa vtil' ẽẽt nisi q: capitꝫ grauedinẽ facit pꝫ q̃ñ res venientes p olfatũ idučũt grauedinẽ capil'. ꝫ res veniẽtes ad cerebꝝ p olfatũ q̃ñq̃ȝ sũt cal'e ⁊ boni odorꝫ: vt muscꝰ gar. ambra ⁊ filia q̃ñq̃ȝ sr fri. ⁊ boni odorꝫ: vt cãphora: sãdali: vio. ⁊ ro. q̃ñq̃ȝ fetide.

Signa significãtia sup h̃. ex re ipsa vl' rebꝰ ipsis ad nasũ repsentatꝫ cum trahuntur.

Cura doloris capitis ex olfatu rei boni odoris cal. ẽ h̃. vt res fri. odorent̃ vt cãphora ⁊ aq̃ ro. ⁊ repsentent̃ ad nasũ sandali: ⁊ viole ẽt ꝯferũt. ⁊ anhelare. s. aquã ro. ⁊ trahere ipsã p nasũ ꝯfert. bibere aquã fri. ⁊ comedere res ꝯditas cũ aceto ⁊ agresta ⁊ vino de grañ. vtile ẽ. Et si cũ rebꝰ istꝫ odorifer ꝫ ẽẽt siccitas: misceat̃ cũ cãphora aleũ vio. vel oleũ de cucurbitis: ⁊ cũ illo oleo vngat̃ nares itra: ⁊ trahat fortit̃ patiẽs anhelitũ ad se p nasuꝫ. Et frons ẽt cũ codeꝫ oleo i quo sit aliquid aceti vngat̃.

Cura doloris capitꝫ ex olfatu rei odorifere fri. ẽ vt odorẽtur res cali. vt muscꝰ: ambra: ⁊ crocꝰ: ⁊ anisũ: ⁊ repsentent̃ ad nasũ iste res ⁊ fortit̃ manibus fricẽtur ⁊ patiẽs hora illa trahat anhelitũ p nasuꝫ fortit̃ ad se ⁊ cito curabit̃. bibat bonũ vinũ odoriferꝫ in quo sit modicũ aque: ⁊ ꝯficiat cibaria sua cũ cinamomo: gariofilis: croco ⁊ similibꝰ.

Cura doloris capitis ex olfatu rei fetide: vel ppter psentiã reꝝ fetidaꝝ: ⁊ si cũ ill' rebꝰ fuerit aucta caliditas cũ siccitate vel caliditas tm̃ h̃ ẽ. Ungãt̃ nares itra cũ oleo d̃ nenuf. ⁊ olo d̃ salice ⁊ aq̃ rosacea. nã oleũ de salice vt dicit Auic. li. iij. c. de

cura fode euenientis ex odoribus fetidis de ppe tate curat istum dolorē ex re fetida eueniente. vngatur etiam frons cū istis eisdeʒ oleis: ⁊ specialit de salice. Comedat cibaria cōdita cū aceto ⁊ agresta: ⁊ bibat vinū acerbū mirtū cū aq. Conueniens est hic scire q omnis fetor ⁊ omnis putrefactio fit a caliditate extranea: ⁊ omnis putrefactio caliditatē significat. vt pʒ p philosophū diffinientem putrefactioneʒ quarto methauroꝝ. dicit q putrefactio est corruptio in vno quoqꝫ humido proprie ſm naturam caliditatis ab aliena caliditate. Planū est enī q omnis putrefactio est cū caliditate in omni materiā. Cū ergo ita sit. Cura illius doloris facti ab dolore rei fetide: sane fit et fieri dʒ p exhibitioneʒ rerū frigidaꝝ appositaꝝ ad nasum ⁊ nares

Caplm. viij. de dolore capitis post coitum et post potum vini in ebriantis ⁊ nō inebriantis.

Talis dolor qui fit ex coitu hʒ causam manifestā ⁊ significationē ex re ipsa nam p coitum alterat stomachꝰ ⁊ totum caput ⁊ debilitat caput ⁊ alterat complexio cerebri ⁊ totiꝰ capitis: ⁊ fit dolor ⁊ apparet cōcauitas cū palliditate circa oculos. dolor vero qui fit ex potu vini inebriantis et nō inebriantis nō fit nisi q: vinū pp eiꝰ nimiā qntitatē nō digeritur in stomacho: ſʒ calefit: ⁊ fumat ad caput ⁊ occupat cerebrū ⁊ distendit miringas ⁊ inducit dolorem: aut pp eiꝰ acuitateʒ calefit in stō ⁊ ascendit cerebrum ⁊ sua acuitate pungit cerebrū ⁊ eiꝰ miringas ⁊ inducit dolorem. Significatio sup doloreʒ ex illa causa: ex re ipsa sumpta trahit p narrationem infirmi.

Cura doloris capitis post coitū sic fit. ponat in auribus oleū violatum sepe ⁊ totū corpus cōfortet cuʒ cibarijs humidis bene nutrientibꝰ vt sunt carnes pulloꝝ ⁊ edoꝝ gallinaꝝ ⁊ oua sorbilia cōdita cū cinamomo cardamomo ⁊ croco. sit vinū eius rubeū claꝝ nutribile. comedat omni die in prādio ⁊ cena. ℔. s. nucleorum pineaꝝ mundataꝝ. comedat fisticos. abstineat summope a coitu. cōfortet ⁊ vngant renes omni die cū vadit dormitū cuʒ vngento quod sic fit. ℞. olei vio. ℥. iiij. cere. ℥. s. pinguedinis anseris anatis ⁊ gallinaꝝ añ. ℥. j. dissoluant simul in cazola ⁊ fiat vngentū: ⁊ reseruet. h enī humectat et calefacit renes ⁊ cōseruat eos ab exiccatione. bibat omni mane stomacho ieiuno. ℔. s. lactis ouini vel caprini calefacti recent extracti de mamilla cū. ℥. s. zuchari albi. Sumat multotiēs in die de electuario q appellat restauratiuū: qđ faciemus in antidotario.

Cura eius q fit p potū vini inebriantis seu nō inebriantis est vt introducat somnꝰ in patiēte p posse: ⁊ excitet vomitꝰ in ipso cū aqua semi. aneti attriplicis ⁊ radicis raffani in qua dissolutum sit oximel cōpositū. ⁊ sit qntitas aq. ℥. vj. ⁊ oximel. ℥. iij. vel detur oximel cū aqua raffani: aūt oximel cum aqua tepida tātū. si aūtvomitū timuerit det in potu cū aqua calida. ℥. s. pigre: vel purget cū pillulis cochijs dictis supius. ⁊ si talia non posset recipere purget cū aqua decoctionis mirobala. q sic fit. ℞. miroba. citrinoꝝ. ⁊ kebulos añ. ℥. vj. pistet ⁊ buliāt i illa aq. Accipiāt d illa aq. ℥. iiij. ⁊ dlcoret cū zuc. ⁊ bibat: l' mūdificet cū medicamie q sic fit. ℞. turbit. ℥. j. hermodactiloꝝ: zinziberis zuchari añ. ℈. j. terant ⁊ misceant ⁊ det cum aqua calida balneet post purgationeʒ ⁊ vngat caput ⁊ frons ⁊ nasus totus intra cū oleo. ro. infundatur petia in aqua rosata ⁊ ponat sup caput pꝰ balneū ⁊ añ balneū etiaʒ bibat aquā decoctionis

granatoꝝ: vel agrestā cū aq frigida seu acetū cū aqua frigida ⁊ zucharo. comedat portulacas ⁊ lactucas ⁊ cucurbitas cōditas cuʒ agresta. pirra et poma acctosa comedat oēs fructos acetosos. comedat vitellos oui cuʒ agresta ⁊ pullos ⁊ carnes edi cōditas cū vino de granatis vel agresta ⁊ vitellis ouoꝝ. abluat in fine caput eius cū lixiuio i quo sit camomilla: vel maiorana cū rosis. ⁊ vngatur caput eius cuʒ oleo de camomilla vel oleo de aneto. Uerū est q nihil est q ita destruat ebrietatem queādmodū cepe si cū aceto comedant vel coriandruʒ si comedat cū zucharo ⁊ aceto. Almā sor. li. iiij. de sanitatis cōseruatione. c. de regimie potus ⁊ Auic. li. j. fen. iij. de regimine aq a vini. dicūt q ebrietas bis in mēse ꝯfert nisi fuerit continua: eo q virtutes alleuiat animalles: ⁊ requiescet facit: ⁊ vrinā puocat et sudorē ⁊ supfluitates resoluit ⁊ scias q maius nocumētuʒ vini non est nisi in cerebro ergo ex ipso nemo habēs cerebrū debile sumat neqꝫ in comesthone neqꝫ in ieiuno ⁊ nisi paꝝ ⁊ mirtū q: neruos ⁊ cerebruʒ de pprietate ledit ⁊ debilitat. facere hāc ebrietatē cōtinuā vl' discretā nō mihi placet qcqd dicat q: semper vidi q ex ea maiꝰ sequit nocumentum q̄ iuuamentuʒ Multos vidi q ex ista cā incurrerunt paralesim ⁊ appoplesiaʒ ⁊ mortui sunt: ⁊ mihi videt q hec regula de ebrietate bina in mēse vel vna hʒ locū in regione in qua vinū nō bibit nisi tēpore ebrietatis. In regione aūt in qua cōtinue vinū bibit nō hʒ locū ſm opinionē meaʒ.

Caplʒ. ix. de dolore capitꝫ vitio stomachi ex affinitate alterius mēbri.

Quandoqꝫ fit h dolor ex materia cōtenta in stomacho ⁊ quandoqꝫ fit ex matia cōtenta in cerebro: ſʒ pp affinitateʒ stōi cū cerebro cōpatit ei stomachus: ⁊ vz etiā p h q fit ex cā cōtenta in stomacho ⁊ nō est.

Signa significantia q materia est in stomacho ⁊ nō in capite sunt in ventre angustia ⁊ nausea et debilitas appetitꝰ ⁊ malitia digestiōis: aut ipsius destructio seu paucitas: ⁊ cū materia effundit ad stomachuʒ fit fortior cū vacuitas adest: ⁊ sup somnū post expgefactionem: ⁊ qñ sedat dolor capitis post comestionem ⁊ excitat hora famis semp: ⁊ eructuationes venientes a stomacho sunt fumose vel accide vel fetide: vel alterius saporis seu odoris significātis sup materiā cōtentā in stomacho: ita q dolor ex modo sue illationis videat fieri ex illa materia: ⁊ cū hoc dolor in cipit in anteriori parte sincipicitꝫ ⁊ declinat aliqntulū ad mediū sincipitis. tunc vo scit ⁊ sciri dʒ q materia doloris capitis in stomacho cōtinet. Si vo ad dextrū capitis declinauerit ex epate magis dʒ fieri. Si vo ad sinistrū capitis dolor declinauerit ex splene magis cōtingit. Si vero dolor in margine. i. in loco q est int frontem ⁊ iuncturā anteriorē fuerit: ex matrice pueniet magis. Si vo dolor in occipitio sentit ex renibus vel ex dorso magis puenire significat. Cū aūt dolor pseueraūerit ⁊ continuus fuerit ⁊ non mitigabit p comestionē sed potius augumētabit neqꝫ eructuatiōes aliqđ mali in stomacho significauerint: qnāuis signa appareāt significātia q materia in stō cōtinet: debes scire q in capite materia doloris cōtinet. ſʒ pp affinitatē ⁊ alligationem stomachi ⁊ cerebrum per compassionem in stō signa emergūt qnuis i capite matia cōtineat ⁊ h certificat q ex egritudie capitꝫ patit stomachꝰ vehemēt ex vbis. G. sup Ampho. Ypo. vj. pticula q dicit. qbꝰ cerebꝝ sursuʒ cōuertit ⁊c. G. ibi dicit q qñ forte accidit cerebro nocumētū q sto-

machus ei compatiť ⁊ debilitatur ⁊ currunt hu-
mores ad stomachū ⁊ fit vomitꝰ ⁊ fastidiū ⁊ rugi-
tus: ⁊ debilitať in oībus suis ꝑationibꝰ ipse sto-
machus: manifeste tū egritudo capite contineť.

Cura si materia in stō contineť ⁊ fuerit colerica qđ scies ꝑ rugitū fumo-
sum ⁊ acutū: ⁊ amaritudinis oris: ⁊ vomitū citri-
nuʒ vel viridē nō viscosuʒ. Nā viridítas vľ citri
nitas in vomitu ⁊ in sup̄fluitatibus sup̄ duas cās
generales hñt significare generatiuas: q: qñ citri
nitas vel viriditas in sup̄fluitatibꝰ apparuerit et
fuerit cū viscositate manifeste signū ē ꝙ illa viri-
ditas ē generata ꝑ viā indigestiōis ꝑ dñium fri.
⁊ quāuis in illa materia citrina vel viridi aliquā
do sapor sentiať amarꝰ nō est nominanda ħ maťia
cal'a dominio colore dummodo viscositas ibi af-
fuerit vt dictum est: seu fuerit intensa. Nam hic
sapor sua horribilitate mľtū inficit materiā frigi-
dam q̄ per taleʒ saporē calida nō iudicareť sed fri
gida verbigratia si ponať .ʒ.j. aloes in. lľ.iiij. aq̄
totū amaꝝ iudicať: sʒ nō potest dici totū caliduʒ
sʒ poterit dici de ħ toto ꝙ in eo est amaritudo cū
caliditate ī quo q̄ntitatiue vincit materia frigida
⁊ aquosa vel viscosa: sʒ si hec materia viscosa viri
dis vel citrina absq̇ amaritudine reꝑieť vel sen
tiretur simpliciť ⁊ absq̇ dubio ab oībꝰ frigida iu-
dicareť. Si aūt viriditas seu citrinitas apparue-
rit nō cū viscositate sed fluiditate ⁊ ebulitiōe: tūc
significat ꝙ illa viriditas vel citrinitas calidita-
te generať ⁊ fit. ⁊ ꝙ ita sit ꝙ isti coloris in succis ⁊
rebꝰ generenť ⁊ fiāt vt dirimꝰ apparet ꝑ coleres
lactucaꝝ ⁊ porroꝝ q: viriditas lactucaꝝ ⁊ similiuʒ
a frigiditate fit viriditas. vō porroꝝ a caliditate ⁊
fit: ⁊ ħ idē dicit. G. cōmento ꝓnosticoꝝ. c. de vo-
mitu. ꝓpeť materia colerica cū syrupo acetoso
cōposito ⁊ aqua calida. ⁊ omni mane ⁊ vesꝑis reci
piat. ℥.j.s. de syrupo cuʒ. ℥.iiij. aq̄ calide: vľ loco
syrupi sumat tantundē de oxizachara ⁊ erit bo-
num. facta alteratione materie q̄ digestio appel-
latur: ⁊ digestio in materia calida subtili appella
tur inspissatio: ⁊ in materia grossa frigida visco-
sa appellať subtiliatio ⁊ seꝑatio vel diuisio. mūdi
ficeť cū decoctiōe q̄ sic fit. ℞. mirob. indoꝝ. ℥.j.
citrinoꝝ. ℥.j. prunoꝝ. ℥.iij. rosaꝝ. ℥.s. pistentur
mirobalani ⁊ a nucleis seꝑenť ⁊ buliant cuʒ pru-
nis ⁊ rosis in. ℥. viij. aq̄: ⁊ tantū buliat ꝙ medie-
tas aq̄ ⁊ plus ꝯsumanť. postea coleť ⁊ in colatura
illa addať. ℥.ij. zuchari vľ. ℥.iij. ⁊ iteꝝ reducať ħ
totū ad ignē: ⁊ buliat aliquātulū ⁊ coleť: ⁊ ī matu
tinis ifirmo deť dormiat sr̄ ipʒ donec nā sup̄ me
dicinā fuerit excitata: ⁊ tē āpliꝰ ñ dormiat nisi eēt
nimis debilis donec medicine virtꝰ cōsūpta fue-
rit. Cū vō virtꝰ medicine cōsumpta fuerit: qđ sci
es q: in stomacho nō sentiť aliquis motus de ea:
neq̇ eructuatio aliqua neq̇ odor ex ea. tūc iniūge
infirmo vt aliquātulū dormiat. vt lassitudo mem
broꝝ ꝓpť fatigationē remoueať: ⁊ calor in interi
oribus cōforteť ⁊ cuʒ aliquātulū sic geuerit cibať
secure ex brodio galline ⁊ carnibꝰ eius: ⁊ intingat
carnes in vino de granatis seu aceto vel agresta
in quo sit puluis cinamomi cardamomi et croci
aliquātulū. ⁊ bibat vinū albū bene limphatū ƀm
medietatē ⁊ plus. ⁊ ħ documētuʒ sit generale in
cibatione ⁊ regimine omniū q purgāť ⁊ specialiť
si sunt absq̇ fe. Si aūt istā decoctionē sumere nō
possʒ recipiat đ pillul' q̄ sic fiūt. ℞. miroba. citri.
ʒ.iij. scamonee. ʒ.j. aloes. ʒ.s. masticʒ. ʒ.s. ro. ru.
℈.j. fiāt pillule ⁊ ꝯficiāť cū vino doctōis masticʒ
dosis eaꝝ est. ʒ.j. vel. j.s. vel. ij. sero qñ vadit dor-
mitum ⁊ nō cenet. si vō pillulas istas sumere non
posset sumat aquā q̄ sic fit. ℞. māne tamarindoꝝ
añ. ℥.j. dissoluanť ista in. ℥.iiij. aq̄ decoctiōis pru
norum coleť ⁊ deť ante dieʒ. Si aūt posses in
ducere eū ad vomitū esset valde vtile in isto casu
⁊ cū similibus quando materia in stomacho cōti-
netur in q vomitꝰ fit cū. ℥.ij. vel. iij. oximel cōpo-
siti seu syrupi acetosi ⁊ . ℥. viij. vel. vj. aq̄ decoctio
nis se. aneti ⁊ attriplicis ⁊ radicū raffani. ⁊ bñ po
test in fortibꝰ secure buliri in illa decoctionū cum
radicibꝰ ⁊ semine eleborí albi. ʒ.j. vel. ʒ.j.s. ⁊. ℥.j
seminis rapaꝝ: dʒ hic vomitꝰ semꝑ fieri post co-
mestionē ⁊ siľr oīs vomitꝰ. fiat ēt clisteř lenitiuū
si aliquā medicinaꝝ predictarū reciꝑe nō posset:
fiat clistere qđ facit Auic. li. iiij. c. de cura fe. fle-
gmatice ħ mō. ℞. aq̄ ficle. lľ.j. mell'. ℥.iij. olei cō-
munis. ℥.iij. salis. ℥.j. Dieta eius a ꝑncipio vsq̇
ad finē talis sit. comedat carnes castrati ⁊ edi ⁊ vi
tuloruʒ ⁊ puloꝝ ⁊ ꝑdicū. fasianoꝝ ⁊ omniū auiū
degentiū in arboribus ⁊ in pratis ⁊ nō in aqs cō-
ditas cū agresta vel vino de granatis seu aceto ⁊
speciebꝰ superiꝰ dictis. Comedat etiā lactucas: ⁊
cucurbitas ⁊ portulacas: boraginē ⁊ spinachia ⁊
aquā ciceris ⁊ farrū ⁊ risuʒ ⁊ succū ordei ⁊ oua cō
dita cū agresta vel vino de granatis ⁊ aceto cum
speciebꝰ. sit eiꝰ panis mūdus bene fermētatꝰ ⁊ sa
litꝰ ⁊ optime coctꝰ. Eius vinū sit albū debile ⁊ nō
limphatū. Abstineat a somno ī die ꝓposse: ⁊ spe-
cialiter immediate post comestionē: nā talis som-
nus replet caput fumositatibꝰ ⁊ dolorē capitʒ au
gumentat ⁊ facit.

Si aūt materia in stomacho cōtenta fuerit fri
gida flegmatica vľ melācolica: qđ scies ꝑ eructua
tioneʒ fetidā vel acetosaʒ ⁊ ponticā: ⁊ ꝑ appetitū
q delectať in rebus agrestibꝰ ⁊ melancolicis: et ꝑ
excitationē eiꝰ eo ꝙ ē fortior solito: ⁊ ꝙ eiꝰ affli-
ctio sit magis a meridie vsq̇ ad occasū solis tunc
cū ista aparuerint in parte vľ in toto vere melan
colicā cōtentā in stō significāt. Si aūt eructuatio
fuerit insipida ⁊ appetitꝰ debilis ⁊ malus ⁊ id qđ
ꝑ os emittiť viscosuʒ: ⁊ albuʒ: ⁊ eiꝰ aflictio fuerit
magis in nocte flegma cōtentū in stō significant
ꝙ doloris capitis ē cā.

Si aūt signa ista mixta apparuerint sup̄ maťiā
ipsaʒ significare debent: ⁊ si materia calida cū fri
gida mixta vt in flegmate salso ⁊ colera vitellina
⁊ siľibꝰ signa cōposita apparebūt: ⁊ tunc cura cō-
posita erit. Altereť ergo materia frigida cuiuscū
q̇ generis fuerit in hyeme cuʒ oximelle squilitico
mixto cū melle ro. colato eq̄liť: estate vō cuʒ oxi-
melle composito mixto cū eodē melle ro. eq̄liter ⁊
deť ista in aurora vel ortu solis cuʒ aq̄ decoctiōis
ciperi seu acori vel capari vľ aq̄ decoctiōis radicū
facta exhibitiōe illius digestiui ꝑ dies aliqđ fiat
vomitus die aliqua post comestionē in qua come
dat faseolos ⁊ cicera ⁊ cepas ⁊ sinapi: ⁊ pisces sali
tos ⁊ radices raffani. hoc eniʒ comestio preparat
omnem materiam contentam in stomacho ad vo
mitum: est enim comunis ⁊ conueniēs omni ho-
mini die vomitꝰ: cū vō comederit ista vel de istis
stet cū eis per horam anteq̇ sumat vomitiuum q
vomitiuꝰ sic fiet. ℞. oximellis squilitici. ℥.iij. seu
oximellis compositi aque decotionis se. attripli
cis: aneti: radicum raffani. ℥. vj. vel. viij. ⁊ posset
.ʒ.j. eleborí albi poni in decoctione dicta: ⁊ esset
tunc vomitus fortior: ⁊ sit omnis vomitiuꝰ bone
exhibitionis semper calidus actu. Si aū tvomitꝰ
tardaret ad exitum vltra debitum. excitetur cum
pēna vncta in oleo posita intra canam stomachi:
⁊ locetur hora vomitus infirmus ad iacenduʒ su
pra ventrem capite inclinato vt melius et leuius
fiat. ⁊ hoc est cōe ⁊ generale documentum in mo
do vomitus. potest fieri vomitus leuior cū syru-
po acetoso loco oximellis: ⁊ cū dicta aqua supius
in aqua non sit eleborus albus. Modꝰ comestio-

nis ⁊ exhibitionis ⁊ excitationis non variatur a
superiori. post vomitū qescat vel dormiat vt mē
bra ꝯfortent̄: ⁊ calor in interiorib⁹ intēdat̄ ⁊ vt v
tutes restaurētur. post quietē comedat bona ciba
ria ⁊ nutribilia. vt sunt brodia gallinarū ⁊ carnes
eiusdē. ⁊ bibat vinū limphatū vt superi⁹ dictum
ē. Cū vō vomitum facere nō poterit purget cum
pillulis stomaticis alkindi: vel pillulis cochijs vl'
fetidis q̄s ponemus in antidotario. Utat̄ electua
rio qđ appellat̄ diatritio pipercon ante comestio
nem ⁊ post: nā hoc electuariū stōm ꝯfortat ⁊ delet
materiā frigidā ꝯtētam ĩ stomacho: ⁊ rectificat in
eo digestionē: ⁊ ipm ⁊ modū quō fit ponem⁹ in an
tidotario. exhibeat̄ aliqñ. ʒ. s. tyriace ꝓbate ĩ au
rora cū. ℥. ij. vini calidi q: valde vtilis erit. nā sua
bona cōpositione ⁊ ꝓprietatē alterat oēm disposi
tionem. Uñ si dat̄ post purgationem in egritudi
ne calida cū materia: cū vino de granat̄ seu agre
sta vel aqua ro. aut aq̄ decoctōis berberis vel aq̄
fri. simpliciter confert: q: materiā ipsarū ꝯsumit ⁊
dispositionē remouet. si vō post purgatiōem det̄
in egritudine fri. cū vino cal. seu cū aqua decoctio
nis piperis lōgi delet eā. Dieta eius a ꝑncipio vs
q3 ad finē sit talis. Comedat carnes arietis ⁊ ca
strati ⁊ edi: gallinarū caponum fasianorū perdicum
⁊ oīum auiū ꝺgētiū ĩ arborib⁹ ⁊ ĩ prat̄ ⁊ ñ ĩ aq̄ vitu
lorū gazeli. i. capoli ⁊ carnes allarū anat̄ ⁊ anser̄
aliū: ⁊ carnes porci siluestr̄ ñ pigues ꝯdit̄ cū pi
pere longo seu cū pipere ⁊ cardamomo qđ meli⁹
ē. ⁊ ꝑdictas carnes aliqñ comedat assat̄ ⁊ aliqñ
comedat elixatas. De herbis comedat feniculum
⁊ boraginē ⁊ anetū ⁊ spinachia ⁊ bletas biscoctas
⁊ brodiū cauliū multotiēs ⁊ nō substātiā. In melā
colica materia oua sorbilia ꝯdita cū pipere longo
vel galanga seu cardamomo.

Comedere potest risum conditum cum melle
vel zucharo ⁊ farrum: ⁊ pone super ea puluerem
qui sic fit. Recipe piperis longi: cardamomi an̄.
ʒ. s. cinamom. ʒ. j. s. croci. ʒ. s. fiat puluis confor
tetur stomachus omni die cum vnctione facta ex
oleo de mastice ⁊ oleo de spica mixtis: ⁊ ponat̄ cū
eis aliquid aceti ⁊ sit totū cali. hora vnctionis.

Si aūt materia ista ĩ epate vel splene seu reni
bus ꝯtinet̄ aut matricē: ⁊ vrina cēt rubea spissa fi
at flebotomia in manu dextra de vena q̄ ē int̄ anu
larē ⁊ auricularē. si materia ĩ epe vel renib⁹ ꝯtinet̄
Si āt ĩ matrice vl' splene fiat flōmia đ saphena q̄ ē ĩ
tra clauiculā pedis ĩ parte domestica seu inferiori vl'
de saluatella q̄ ē inter anularē ⁊ auricularem pe
dis. si p cōpassionem istorū membrorū fuerit nō est
ista causa sanguinea: curet̄ vt superi⁹ dictū est cū
medicinis ⁊ dieta.

Capitulum. x. de dolore capitis ex percussio
ne vel casu.

Causa illius doloris
ē manifesta q: ē accidentalis extrinse
ca inducēs separatōem ⁊ ꝑcussiōnē ex
qb⁹ fit dolor: ⁊ ledit cōpositōem ⁊ cōple
xionē mēbri ⁊ ipsum debilitat ⁊ debilitādo ꝓparat
ipsum ad recipiēdū materiā habilē ad cursum ma
gis vt ē colera vel sanguis seu vtrūq3: ⁊ sic timen
dū est ne iste p viam istā vt causa apostbematis ca
lidi in loco leso qꝫ posset inducere febrem ⁊ finali
ter mortē.

Cura eius a ꝑncipio talis erit: statim a
ꝑncipio radat̄ loc⁹ si indigeret ra
sura ꝓp ꝑsentiā pilorū ⁊ vngat̄ cū oleo ro. vel olō
de mirtis: ⁊ emplastret̄ loc⁹ cū puluere mirtilorū
⁊ rosis mirtis cū aq̄ ro. ⁊ oleo ro. ⁊ aliquātulo ace
ti. postea imediate fiat flebotomia de vena cepha
lica ĩ parte ꝯria: seu de vena media vl' nigra qꝫ idē
ē. Si aūt flebotomia nō posset fieri: fiat ventosa
tio in parte spatularū seu in cruribus ⁊ si stipticus
vel constipatus fuerit: fiat clistere ex aqua ficle ⁊
oleo vio. ⁊ melle de aliquātulo salis vel supposito
riū ex aliqua re ꝓuocante secessum. post fleboto
miam vsq3 ad securitatē apatis ne fiat in loco em
plastret̄ omni die locus cum oleo ros. mirto cum
bolo armeno ⁊ puluere mirtilorū. Nutriatur cū
farina ordei vel farri: seu auene vel spelte vel pa
nici. lactucis: portulacis vel cucurbitis: vel etiam
cum cerebris gallinarū ⁊ edorū ⁊ arietum ⁊ castra
torū. ⁊ hoc specialiter fiat si sanguis post casum vl'
ꝑcussionem a narib⁹ ⁊ aurib⁹ exierit q: exit⁹ san
guinis p loca ista nocumentū penetrasse ad cere
brū significat: ⁊ cerebrū magis cōfortatur ex nutri
mento cerebri q̄3 ex alia re: ⁊ p istā viā cerebra ani
malium in hoc casu a philosophis laudātur. vt di
cit Alman. lib. diuisionum. c. de dolore capitis ex
casu ⁊ percussione. ⁊ Auicena eodē. c. li. iij. bibat
cum istis cibarijs aquam decoctiōis berberis seu
mirtilorū in qua sit aliquid zuchari vel vinum de
granatis cum aqua frigida. hic modus curatiōis
obseruetur vsq3 ad ꝑfectam securitatē apatis om
ni die. hic infirmus sit largus ꝭm ventrē: vel per
clistere seu p suppositoriū si p naturā ñ assellaret
bis vel semel ad minus. habita securitate ne apo
sthema ampli⁹ ex illa causa in loco leso possit gene
rari regat̄ cum carnibus edinis ⁊ pullinis condi
tis cum agresta ⁊ vitellis ouorum: ⁊ omnino sit cō
tentus in potu dicto vsq3 ad perfectam liberatio
nem. vel si vellet vinum bibere in fine sue curatio
nis sit debile album cui sit admixtum triplum vl'
duplum eius de aqua. in fine completa cura ad su
am consuetudinem comedēdi paulatim redeat. Et
tūc ꝯfortet̄ locus lesus omni die cū puluere mir
re: thuris: masticis ⁊ bolo armeno mixto cū oleo
de camomilla: vel de mirtis ⁊ cū cera calida. nā il
la cū sint calida actu ⁊ p suam naturā: cōfortāt lo
cum lesum ⁊ equāt complexionē: ⁊ resoluūt super
fluitatē residuati a membro. Si vō per flebotomi
am vel ventosationem ⁊ cū alijs medicinis dolor
nō remoueret̄ purget̄ secure cum pillulis cochijs
dictis superi⁹: ⁊ easdem ponem⁹ in antidotario.
⁊ pcedatur cū dieta ⁊ alijs vt diximus. Multos
de h casu curauimus p hanc viam ⁊ bene successit
Blancum de bononia qui a quodam mulo percus
sus fuit cum pede circa frontem ⁊ facies tota de
nigrata fuit ⁊ dolor capitis in eo erat immensus
co qꝫ ipsum tollerare non poterat nisi cum maxi
ma angustia. ad quem fui vocatus post tres dies
sue infirmitatis ⁊ curaui ꝭm istū modum ⁊ bñ fuit
ei: ita qꝫ sanitati perfecte fuit integre restitutus.

Si aūt cum casu ⁊ percussione haberet fractu
rā ossis vel depressiōne recurrat̄ ad cirugiam no
stram capi. de fractura cranei. Et ibi omnem mo
dum inuenies curationis qui est vtilis in h casu.

Capitulū. xj. de emigranea. i. dolore capitis in
vna parte tantum.

Migranea appella
tur dolor temporalis vel de ambulati
uus: ⁊ fit ex materia calida: ⁊ vt pluri
mum ex frigida qñ prolongatur. ⁊ fit
a vaporibus eleuatis ab eisdem. vnde dicit Auic.
in hoc. c. li. iij. qꝫ omnis egritudo longa ꝭm oēm
dispositionem fri. est. quandoq3 vero materia illi
us egritudinis in capite cōtinetur ⁊ qñq3 nō q̄ ve
ro in capite cōtinet̄ qñq3 cōtinetur ĩ parte ante
riori vt supercilio ⁊ fronte: ⁊ quando in parte po
steriori v3 in occipitio: siue contineat̄ in parte an
teriori siue posteriori. quādoq3 ꝯtinet̄ extra crane
um ⁊ quādoq3 intra. Et signa significātia sup lo

cum materie doloris capitis iam dicta sunt supe-
rius. regras signa illa distinctiua ꝑtinētia ad loca
materie in superiori. c. de dolore capitis vitio hu
morum.

Signa significātia sṙ emigraneā cāā
seu eiꝰ materiā sūt pulsatio ti-
poꝝ: ⁊ sensus caloris in loco manifeste: ⁊ spālr̄ ho
ra afflictionis: ⁊ dolor ad partē dextrā magis tē
dit: ⁊ ꝙ vsus reꝝ frigi. ꝯfert: ⁊ medicꝰ per tactū
sentit calorē ī loco: ⁊ qñ sentit infirmus calorē cū
pūctura absq̄ grauitate ⁊ cū ardore sup̄ dñiū co
lere significant: ⁊ erit verior significatio si cū istis
cū vrina fuerit subtilis ruffa vel citrina intēsa co-
lerica: ⁊ spālit̄ si añ hoc infirmus vsus fuerit rebꝰ
generātibꝰ colera: vt sūt alea: sinapis: pip̄ ⁊ silīa.

Si aūt cū calore sentit grauitatem ⁊ extēsionē:
⁊ vene in frōte ⁊ tīporibꝰ replete apparuerint: do
lor illic magꝫ firmabit̄: ⁊ saliua ad dulcedinē de-
clinauerit. ⁊ cū hoc vsus fuerit rebꝰ multiplicāti-
bus sanguinē vt carnibꝰ ⁊ vino dulci ⁊ sitibꝰ: ⁊ vri
na apparuerit ruffa vel rubea spissa dñiū sangui-
nis vere significāt. Et si cū istis medicꝰ horā affli-
ctiōis notauerit nō erit malū. nā sanguis ab ortu
solꝭ vsq̄ ad tertiā mouere ꝯsueuit. colerā vō a ter
tia hora diei vsq̄ ad nonā.

Signa materie fri. siue fuerit flegmatica siue
melīca sunt sensus frigiditatꝫ in loco: ⁊ medicꝰ p̄
tactū sentit ī loco fritatē: ⁊ ꝙ vsus reꝝ cali. ꝯfert
Et si cū istis fuerit grauitas manifesta: ⁊ vrina al-
ba spissa: ⁊ in memoria fuerit debilitas manifesta
⁊ in parte sinistra magis augumētabit̄ dolor: ⁊ i-
firmꝰ ante h̄ vsus fuerit rebꝰ flegmaticis vt lactu
cis: cucurbitis piscibꝰ: ⁊ carnibꝰ porcinis: vel car
nibꝰ elixatꝫ: sup̄ habūdātiaꝫ flegmatꝫ significāt.
Si aūt vrina cū alijs significātibꝰ sup̄ frigidita-
tē apparuerit clara subtilis: ⁊ ī parte sinistra ma-
gis dolor augumētabit̄: ⁊ memoria firma remāse
rit: ⁊ praue imaginatōes affuerint ⁊ somnia terri-
bilia apparuerint ⁊ īfirmꝰ vsus fuerit rebꝰ melicꝫ
caseo carnibꝰ siccis: caulibꝰ ⁊ leguminibꝰ ⁊ simili-
bus melancoliam habundare significant.

Cura illiꝰ doloris trahit̄ ab Amphorisͤ
mo Hypo. v. particula vbi dicit.
posteriora capitis dolētia ī frōte recta vena īcisa
iuuat. Et p̄ h̄ vba hic phs medicina vlꝫ vꝫ velle da
re ītelligi duo. p̄mū ꝙ oīs dolor capitis curat̄ vel
pōt curari p̄ deriuatōeꝫ materie ad ꝯtriū partis le
se ꝭm ꝙ oīs dolor capitꝫ ex q̄cūq̄ cā fiat: ⁊ ī q̄cūq̄
parte capitis vt flebotomia siue subtractio sangui
nis ex parte ꝯtria cōferat ⁊ sit vtilis. ⁊ argumētuꝫ
ꝯfirmās h̄ tale est. si. n. pars posterior fri. est: ⁊ vt
plurimū egritudines q̄ fiūt in ipsa sūt ex materia
fri. ⁊ flebotomia q̄ fit ex vena frōtis p̄ dicta eiꝰ vꝫ
ꝯferre bñ vꝫ ꝙ in omni dolore capitis ex q̄cūq̄ cā
fiat: ⁊ in q̄cunq̄ parte: flebotomia ex parte ꝯtra-
ria sit vtilis. Et videt̄ p̄ h̄ ꝙ dolor capitis vt plu-
rimū cāꝫ humoralē trahat ex venis seu matia cur
rēte p̄ venas ad locū. nā alit̄ flebotomia nō sic vti
lis iudicaret̄.

Si aūt materia fuerit sanguinea ⁊ vtus ⁊ etas
ꝯsenserint fiat flebotomia de cephalica q̄ ē iter ī-
dicē ⁊ policē manꝰ ꝯtrie partis lese: vel sacrificatio
in crurib⁹ seu spatulis cū vētosis. embrocet̄ locus
omni die bis cū succo solatri ⁊ oleo ro. Et si neces
se fuerit p̄p̄ ꝯtinuatōem doloris seu intensionem
addat̄ in embrocatōe facta aliq̄d opij vel iusq̄ami
seu papaueris albi vel nigri. Sit ꝯtinue largꝰ ꝭm
vētrē vel p̄ se vel beneficio clisteris lenitiui. Ab-
stineat a vino. bibat aquā decoctōis berberis: vel
aquā cum vino de granatꝫ vel aliq̄d silē istis. co-
medat lactucas portulacas ꝯditas cū agresta vel
aceto. Et si eēt debilꝭ posset comedere carnes edi
⁊ vituloꝝ paruoꝝ ⁊ pulloꝝ ꝯditas cum agresta ⁊
vitellꝭ ouoꝝ ⁊ aceto. Libaria facta ex farina ordei
⁊ auene ⁊ panici comedere poterit ⁊ vtilia erunt.

Si vō materia colerica fuerit poterit ꝭm dicta
Hypo. flebotomari de vena cephalica ꝯtrie partꝫ
parti lese: sed mihi vꝫ ꝙ scarificatio magis vtilis
sit in hac cā: q: sacrificatio subtiliores ⁊ magis acu
tos humores purgat ⁊ remouet q̄ flebotomia.
purget̄ sepe cum pillulis q̄ sic fiunt. ℞. aloes. ʒ. v
sene epithimi scamonee: masticis: añ. ʒ. s. fiāt pil
lule cū succo lactucarum. dosis eaꝝ ē. ʒ. j. vel. j. s.
seu. ij. dant̄ in sero sine cena. vel sumat decoctio-
nē q̄ sic fit. ℞. mirobalanoꝝ citrinoꝝ. ℥. j. pruno
rū. ℥. ij. pistent̄. mirobalani ⁊ buliāt ī. ℥. vj. aque
donec medietas sit ꝯsumpta colet̄ ⁊ in colatura il
la dissoluat̄. ℥. j. s. māne. ⁊. ℥. ij. syrupi violati. de
tur h̄ totū ante diē dormiat sup̄ illud donec medi
cina fuerit excitata postea cū excitata fuerit ñ dor
miat quousq̄ eiꝰ virtus fuerit cōsumpta. fiat ali-
qñ clistere de quo fecimꝰ mentionem superius. su
mat omni mane. ℥. iij. de aqua q̄ sic fit. ℞. corian-
dri: psilij añ. ℥. ij. zuchari. ℥. iiij. pistent̄ ⁊ buliant
simul aliquātulū ⁊ colent̄. Dieta ⁊ potus fiat vt di
ximꝰ in precedenti. Ungat̄ locꝰ cum oleo violato
vel oleo de salice: embrocetur etiā cum succo lactu
caꝝ ⁊ aqua ro. ⁊ si necesse fuerit ꝓpter acuitatem
doloris: misceat̄ cum eis aliq̄d opij vlꝭ iusq̄ami seu
papaueris albi vel nigri: ⁊ etiam aliquid aceti.

Si aūt p̄ hāc viā hic dolor neq̄ superior remo-
ueret̄: fiat cauteriū cū ferro ignito sup̄ locum: vlꝭ
vesicet̄ locus cū cātaridibus: vt dicit Auic. in h̄. c.
q̄d non vꝫ mihi sic vtile vt cauteriuꝫ cū ferro: nec
p̄ operatōem in vesicatiōe cū medicinis inueni tā
tā vtilitatē vt in cauterio cū ferro: ⁊ h̄ vult Albu-
chasis in sua cirugia. Qñ materia fuerit fri. fleg-
matica seu melācolica comedat carnes edinas ca-
stratinas ⁊ pullinas. ⁊ arietinas vnius anni: ⁊ car
nes p̄dicum ⁊ fasianoꝝ ⁊ oīuꝫ auiū degētiū in ar-
boribus ⁊ ī pratis ⁊ nō in aquis. Comedat ēt pul-
los colūbaꝝ ⁊ carnes caprioli ⁊ porci siluestris ma
cras ꝯditas cuꝫ pipere lōgo: galāga cardamomo
⁊ croco. pōt etiā comedere carnes assatas ⁊ ī testu
la ⁊ pastilo cōditas cū eodē puluere ⁊ folijs petro
silini ⁊ pingedine porci. Sumat aliqñ oua sorbilia
⁊ olera facta ex feniculo ⁊ boragie. ⁊ alea cocta po
test comedere cū melle. purget̄ pillulis fetidis vlꝭ
stomaticis seu cochijs: vel cū pillulis de elleboro
nigro. si materia fuerit melācolia q̄ sic fiūt. ℞. se-
ne epithimi añ. ℥. j. elebori nigri. ℥. ij. scamonee
masticis añ. ʒ. s. ro. ru. ℈. j. fiant pillule cum suc-
co polipodij seu cū vino decoctōis eiꝰ. dosis eaꝝ
ē. ʒ. j. s. vel. ʒ. ij. vel purget̄ cū decoctiōe q̄ sic fit.
℞. turbit. ʒ. ij. sene epithimi añ. ʒ. j. polipodij. ℥.
j. mirobalanoꝝ indoꝝ. ℥. s. pistent̄ ⁊ buliāt in. ℥.
vj. aque donec sit ꝯsumpta medietas: colet̄ ⁊ in co
latura illa addant̄. ℥. ij. mellꝭ ro. colati vel. ℥. ij. sy
rupi ro. det̄ ī matutinis ⁊ fiat somnꝰ sup̄ eā donec
virtꝰ eius fuerit excitata: ⁊ postea nō dormiat do
nec eiꝰ virtꝰ fuerit consumpta. Fiant clisteria cū
aqua decoctiōis agarici coloq̄ntide ⁊ centauree. ⁊
blete ⁊ sene ⁊ polipodij: ⁊ oleo ⁊ melle: ⁊ aliqñ cum
sale ⁊ alquādo nō. Ungant̄ nares cū oleo de spi-
ca vel oleo de castoreo: seu oleo de lilio que poni-
mus ī antidotario vel cū oleo in quo sit dissolutū
euforbiū vel castoreū. Emigraneā ex illa cā frigi
da vel causis curauimꝰ multotiens ⁊ multos reli-
giosos ⁊ nō religionsos in quacūq̄ etate ⁊ bñ suc
cessit nobis. Uñ scias pro certo ꝙ nihil vtiliꝰ ē in
doloribus mēbroꝝ q̄ non curant̄ per mūdificatio
nes ⁊ medicinas q̄ cauteriū nam ipsum resoluit
oēm materiam ⁊ equat oēm cōplexionē excedēteꝫ
vitio alicuius materie humoralis. In h̄ casu nar-

rat Auic. li. iij. c. de emigranea qꝫ quidam medici narrauerūt ei mirabile de quodam emplastro qꝫ sic fit. R. radicū cucumeris asinini: absinthij añ. M. j. decoquātur in oleo ⁊ aqua mirti equaliter ista duo donec dissoluta sint. Embrocetur locus dolorosus ex aqua ⁊ oleo ⁊ fiat emplastrum ex fe. ce. i. ex radicib⁹ ⁊ absinthio super locum dolorosum. h. n. emplastrum vt dicebant sanabat omnē emigraneam cum fe. ⁊ absqꝫ fe. ex quacūqꝫ causa fieret. sed nos de isto veritatem non scimus quia non vsi fuimus nostro tempore. alia enim narrata nobis meliora videntur temporibus suis.

Capitulum. xij. de aposthemate calido in cerebro ⁊ vocatur frenesis.

Omne aposthema cerebri vel velaminis cali. vel frigidum cōmuni nomine karabitus appellatur: ⁊ ab Alman. appellatur birsen: ⁊ ab Auic. sirsen. sed eposthema pectoris ⁊ costarum appellatur ab Auic. birsen. ⁊ ab Almā. sirsen. Et p hoc videre potes qꝫ in nominibus non est multa vis nisi apud medicos nominales qui delectatur in debilib⁹ ⁊ truffis ⁊ nō in inqsitione rei ⁊ eius cause seu causis. Et scire cōuenit qꝫ sermo illoꝝ qui dicunt qꝫ cerebꝝ non aposthematur neqꝫ os: est erroneus. Nam omne mēbꝝ viuū nutritur cum vita sit exitēs p alimentum: ⁊ cū hoc omne mēbꝝ hꝫ vias occultas vel manifestas p quas recipit ipsuꝫ. s. nutrimētum: vel per quas ad mēbꝝ deriuatur: ⁊ ipsum nutrimētū pp humiditatem actualem quā hꝫ per accidens: ⁊ etiaꝫ p multa accidentia possit alterari ⁊ mutari: pōt nutrimentuꝫ: putrefieri in ipso cū membro ⁊ corrūpi: ⁊ cū corrumpitur ⁊ putrefiat ledere pōt actualiter substātiā membri ꝺm cōplexionē ⁊ cōpositionem ⁊ continuitatē: q̄ lesio ē aposthematio manifesta: ⁊ p istā viā dicūtur mēbra sicca dura ⁊ mollia apari. Uerꝫ est qꝫ aposthematio q̄ ē iflatio manifesta sensibilis apud laycos seu eminentia cum generatione saniei manifesta apud sensum i illis mēbris nō sic dꝫ fieri: q: membra sicca vt ossa nō extēdūtur pp eoꝝ siccitatē: ſꝫ potius eoꝝ substantia frangitur vel separatur: mollia vero vt cerebꝝ ⁊ medulla pp fluiditatem substātiarū nō extēdunt: ſꝫ potius mollificant vel imbibūtur: ⁊ cū debent aposthemari putrefiūt eoꝝ substātie ⁊ macrescūt: ⁊ ꝺm h p istam viā pdicta membra ⁊ ēt dētes apari dicunt. Fit aūt frenesis i substātia cerebri aliqñ in parte anteriori: ſꝫ vt plurimū in velamine: ⁊ fit aliqñ a sāguine aliqñ a colera seu a materia adusta: ⁊ h totū dicit Auic. iij. li. c. de karabito calido. Et scias qꝫ frenesis dꝫ vera ⁊ nō vera. vera appellatur ab Auic. qñ incipit ⁊ ē egritudo p se pter qꝫ aliq̄ egritudo antecedat eā. ñ vera appellatur qñ fit post aliā egritudinē q̄ frenesiꝫ añcedit: vl' nō vera appellatur oīs alienatio q̄ est cum febre.

Signa ei⁹ sūt fe. ꝯtinua cū rubedine faciei ⁊ oculoꝝ: ⁊ magnitudo pulsus cū velocitate: ⁊ replō venaꝝ ⁊ hitudo corporꝫ crassa i q̄ sāguis mltiplicat⁹ ē: ⁊ vsus reꝝ generatiū sāguinē. ⁊ si cū istꝫ affuerit horror luminis ⁊ dolor capitꝫ ⁊ freqntia i pulsu: ⁊ ligua nigra aut citria: ⁊ pmixtio rōnis ⁊ mltiplicatio alienatōis: ⁊ cū h vigilie multiplicate fuerit ⁊ abomiatio loqlle ⁊ pigritia i ea: ⁊ clamor: p⁹ sōnū dormire ⁊ extremorū frig⁹ ⁊ agitatio ⁊ anhelit⁹ iordinat⁹: tūc scire ꝺbes qꝫ frenesis pfecta erit. Et si cū h i pn° añ ꝯfirmatōeꝫ apparuerit vrina q̄ attestatur sup dñiuꝫ sāguinis: vt ē vria russa ⁊ spissa verio: erit ei⁹ signific⁹ qꝫ matia ei⁹ fuerit sāguis: ⁊ si risus multiplicaretur certior erit significatio sup materiā sāguineā.

Signa eius que est colera: sunt feb. continua vehemētis caliditatis ⁊ acuitatis ⁊ saltus: ⁊ alienatio vehemēs. ⁊ vsus añ h reruꝫ acutaꝝ ⁊ calidaꝝ. s. aleī: sinapis piperis ⁊ mellis ⁊ vini acuti ⁊ rei salse ⁊ sitium ⁊ velocitas pulsus cū spissitudine ⁊ desideriū attrahēdi aerē cōtinue vltra solitū ⁊ citrinitas faciei ⁊ oculoꝝ ⁊ inqetudo ⁊ vociferatio ⁊ clamor multus. Si aūt humor hic esset adustus omnia illa accidentia intenderent in suo esse: ⁊ cū h apparet dispositio demonij ⁊ ira ⁊ sensus magnificarent ⁊ etiā inquisitio rerū cū extremis ⁊ manibus ⁊ oculi fuerint ꝯturbati valde. Uerū tamē frenesis non vera differt a vera in hoc vt narrat Auic. c. de karabito calido. q: nō vera seqtur in fortitudine sua fortitudinē fe. ⁊ alleuiatur cuꝫ alleuiatione fe. sed in vera est cō⁹ Ypo. particula. vj. ponit Amphorismū a quo trahitur cura frenesis calide q̄ talis ē. Melācolicis ⁊ freneticis emoroides innate bonū: apparet. ⁊ in h oēs alij phi cōueniūt qꝫ subtractio sanguis ⁊ specialit p flebotomiā de vena cephalica q̄ ē int policē ⁊ indicē ē ꝯueniens nisi virt⁹ ꝯdixerit. Si aūt cognoueris qꝫ infirmus defecerit vl' ꝯsuet⁹ sit deficere p flebotomiā: abstinere ab ea meli⁹ ē vel statim si ab ea abstinere nolueris q: vides eius habitudinē bonā ⁊ carnosam: ⁊ cōsideras qꝫ h nō accidit ei pp debilitatē ſꝫ pp timorē: ciba ipꝫ añ flebotomiā mica panis īfusa in vino de gra. seu agresta: q: h tale ꝺ ꝓpetate remouet sincopi ꝓueniētē ex flomia vt volūt phi ⁊ specialit Auic. j. li. c. de flebotomia. Et nō timeas flebotomiā facere omni hora ⁊ tpe si affuerit necessitas. q: vt dicit Auic. c. de flebotomia. flebotomia hꝫ duas horas: electā. s. ⁊ necessariaꝫ. electa qñ infirm⁹ potest expectare ⁊ illa hora ē int ortuꝫ solis ⁊ tertiā horaꝫ diei. necessaria qñ expectare nō potest pp ipetū ⁊ magnitudinē infirmitatis. ⁊ h dꝫ fieri omni hora ⁊ omni tpe. Scire ēt hic cōuenit qꝫ subtractio sanguinis cū iteratōe flebotomie bis in die vel in duob⁹ dieb⁹ bis est melior ⁊ magis laudabilis ⁊ min⁹ debilitate vl' offendit qꝫ subtractio in q̄ vna hora tota q̄ntitas sanguinis necessaria remouetur. ⁊ h dicit Auic. c. de flebotomia. verū ē qꝫ nostro tpe in vltos habuim⁹ infirmus q subtractione q̄ntitatis necessarie sanguis subtrahebāt ⁊ iteratiōeꝫ flebotomie sustinere nō valeant imaginādo timorē: ⁊ in istis iteratiōeꝫ flebotomie locū hre ñ dicim⁹ pp timorē sincopis future cōtīgētis ex imaginatiōe: seu pp vltimā debilitatē q̄ posset cōtingere ex imaginatiōe antecedēti sicut quotidie apparet in multis: ⁊ h vult Alman. c. freneñ. vel fiat vētosatio in spatulis ⁊ cruribus si timueris de flebotomia: vel fiat apertio emoroidaꝝ cū sanguisugis q: trahūt materiam. ⁊ si aperiri nō possent fiat flebotomia de saphena q̄ est sub cauila pedis. Nā ꝺ flebotomia hui⁹ vene ꝓuocat mēstrua ⁊ emoroydas. Ergo si emoroyde vt dicit Ypo. cōferunt ⁊ aptio illius vene ꝓuocat emoroydas: bene sequitur qꝫ apertio saphene conferat. ⁊ vtilis sit in h casu qꝫ cōcedim⁹. totum aūt qꝫ dictuꝫ est de flebotomia ⁊ subtractiōe sanguinis ē cōueniēs in frenesi q̄ fit vitio sanguinis ⁊ hoc vsqꝫ ad dies tres vel quatuor: ⁊ h vult Alman. c. de frenesi: q: vltra h temp⁹ firmaretur egritudo ita in mēbro qꝫ ex subtractione suanguinis tali: paruā aut nullā infirm⁹ recipit vtilitatem: ſꝫ poti⁹ cōueniens ē vt aperiatur vena in frōte: q: talis aptio post firmationē infirmitatis in loco remouet materiaꝫ apatis meli⁹: nisi qꝫ aliqs trahat ad locū cū cursus iā firmat⁹ fuerit. fiat etiā clistere sepe qō trahat materiā ad inferiora cū reb⁹ lenib⁹ hoc mō. R. violaꝝ. ℥. ij. malue. M. j. prunorum lī. s. bulliāt in aq: accipiatur de illa aqua. lī. j. ⁊ dis-

soluatur in illa aqua. ℥.j. tamarindorum et. ℥.j. mãne ⁊. ℥.ij. mellis vel zucbari vio. salis. ℥.s. ⁊. ℥.iij. olei violati facta mixtura omnium dissolutione coletur boc totum ⁊ tepidum ponatur cum instrumento: ⁊ cuꝫ voluntas assellandi affuerit non cogatur infirmus ad retentionem eius: quia talis retentio inducit in membris debilitatem ⁊ eleuat materiam ad caput: ⁊ inducit timorem ⁊ multotiens mortem. Embrocetur ⁊ vngatur caput a pn̄cipio vsqꝫ ad securitatem rei cum succo solatri vel semperuiue mixto cum oleo rosato vel oleo de salice: vel oleo de nenufare ⁊ aqua ro. ⁊ aliquantulo aceti. Et si somnū fortꝰ ꝓuocare volueris: põe cum eis oleū de papauere vel oleū de mandragora: seu granū opij: ⁊ nõ velis multū ista narcotica seu stupefactiua ꝯtinuare: q: finalr̄ extinguūt calorē naturalē ⁊ inducūt mortificationem: quãuis temporibꝰ ꝯueniētibꝰ necessaria fuerint ad ꝯstructionē accidētis timorosi vltra egritudinem: sicuti bora nimie i somnietatꝫ ⁊ furie. tota tua intentio vertat̄ circa cõtinuā assellationē cū clisteri leni dicto supius si ꝑse nõ assellauerit: vel cū clisteri facto ex aqua decoctõis prunoꝝ ⁊ oleo vio. ⁊ melle seu zucbaro vio. ⁊ aliquãtulo salis bibat sepe syrupū de nenufare cū vino de granatis ⁊ aq̄ decoctiõis prunoꝝ vl' ordei. ⁊ sit syrupꝰ. ℥.j. ⁊ vinuꝫ de granatis. ℥.j.s. ⁊ aq̄. ℥.iij. vl'.iiij. vl' syrupū rosatū vel syrupū de berberis cū eisdē aquis ⁊ h̄ fiat ñ bora comestionis: sꝫ añ ꝑ borā vl' duas: vel pꝰ. fricatiões pedū cū aceto sepe fiãt leues: q: introducūt somnū: fortes võ introducūt vigilias vt volūt oēs pbi. Scias si ꝑ ista remedia nõ alleuiat̄ freneticꝰ vel patiēs apã calidū in cerebro: ⁊ vrina apparuerit alba: q' moriet̄ ex necessitate in breui. ⁊ boc vult Auicē. li. iij. c. de karabito. dicit ibi q' nullus babēs karabituꝫ cuius vrina apparuerit alba: visus est liberatus. Cibet̄ cuꝫ lactucꝫ ⁊ portulacis ꝯditis cū aceto vel agresta: vl' cucurbitis coctis ⁊ cõditis cū agresta. vel cum cibario facto ex farina ordei. et si esset debilis nutriatur cū carnibus edi ⁊ pulloꝝ elixatoꝝ cum predictis berbis: vl' cū papauere ⁊ berbis ⁊ granis granatoꝝ: seu agresta ⁊ cū eisdē rebꝰ ⁊ aceto cõdiant̄. bibat aquā ordei vel aquā decoctiõis lentiū excorticataꝝ: vel aquā decoctiõis berberis vl' aquā cū agresta seu vino de granatis. ⁊ h̄ bꝫ locū a pn̄cipio vsqꝫ ad finē infirmitatis.

Cura eius q̄ ē a colera seu bumore adusto ē vt primo mundificet̄ cū medicina ꝯueniēte ad mundificationē istorū bumoꝝ ⁊ pꝰ mūdificationē istorum bumoꝝ fiat flebotomia vel subtractio sanguinis ex aliquo loco. ⁊ bic modus curatõis trabitur ex sententia pbilosopborum ⁊ specialr̄ ab Auic. c. de cura karabiti calidi ꝓueniētꝫ a colera ⁊ q̄rto li. c. de cura fe. pestilētialis. dicit eñi locis illis q' si materia egritudinis nõ fuerit sanguis. ꝑma in cura debemus incipere a mūdificatione: secūda a flebotomia.

Si võ materia egritudinis fuerit sanguis a flebotomia incipiēdū ē ⁊c. ⁊ obſua regulas flebotomie in subtractiõe sanguinis q̄s supiꝰ diximꝰ: vꝫ de diminutiõe sanguinis ⁊ quãtitate ⁊ numero ⁊ bora. fac oēꝫ bñtē karabitū calidū sive frenesim vt sit in loco obscuro nõ luminoso: neqꝫ sit in aspectu locꝫ ⁊ diuersoꝝ coloꝝ ne ledat̄ imaginatio ⁊ fiat furiosus: vl' ne ꝑ h̄ ꝯuertat̄ ad maiorē motū l' furiā maiorē. ⁊ h̄ sit generale i omni egritudine capitis in q̄ vigilie multiplicant̄. sint boies apud eū ſuiētes de qbꝰ ꝯfidat ⁊ in qbꝰ infirmꝰ delectetur. nã talia multū eū q̄escere faciūt.

Medicīa ꝯueniēs i mūdificatõe colerꝫ ñ aduste ⁊ ēt aduste sic fit. ℞. mã. ℥.j. tamarid. ℥.j.s. dissoluant̄ ista cū. ℥.iiij. aq̄ decoctiõis prunoꝝ ⁊ colet̄ aq̄ illa ⁊ det̄ infirmo añ diē. Si aūt materia fuerit adusta addat̄ cū prunis in decoctione aq̄ sene ⁊ epitbimi añ. ʒ.ij. polipodij. ʒ.s. ⁊ cū illa aq̄ dissoluant̄ mãna ⁊ tamarindi dicti. Aliud ad idem. ℞. mirob. ci. ℥.j.s. prunoꝝ. ℥.ij. pistent̄ ⁊ buliãt ℥.j. i. ℥.vj. aq̄ donec medietas sit ꝯsūpta colet̄ ⁊ ī colatura illa addat̄. ℥.ij. syrupi violati ⁊ det̄ ante diē. Si aūt materia fuerit adusta loco mirob. ci. ponat̄ cū prunis in decoctiõe. ℥.j.s. miro. indoꝝ ⁊ addat̄ sup h̄ sene ⁊ epitbimi añ. ʒ.ij. ⁊ fiat cū syrupo ⁊ q̄ntitate dationis ⁊ bora vt supius dictuꝫ est. Aliud. ℞. reubarbari. ʒ.ij. aq̄ decoctionis prunorum. ℥.iiij. pulverizet̄ reubarbaꝝ et ponat̄ in aqua illa ⁊ addat̄ cū illis. ℥.ij. syrupi vio. ⁊ dimittatur boc totū sic ꝑ boras duodeci postea colet̄ ⁊ det̄ ante diē. Si aūt materia adusta fuerit ponat̄ in decoctione aq̄ cū prunis sene epitbimi polipodij añ. ʒ.iij. in alijs fiat vt superius post talē mūdificationeꝫ secure potest fieri flebotomia de cepbalica q̄ est in manu vl' in curuatura brachij: seu ventosatio in spatulis vel in cruribus q' mellꝰ est aut apiatur sapbena vel emoroydes ꝓuocent̄ cū sanguisugis ⁊ erit valde vtile ⁊ bonū. qd̄ tēporibus nostris illo casu multotiēs experti fuimus. Confortet̄ post boc ⁊ vngatur caput cuꝫ oleo ro. vel oleo de salice vl' de nenufare aut de papauere vel de populeone in quo sit aliquid aceti. Et embrocetur locus cū pecijs infusis in succo solatri vl' succo sempuiue ⁊ aqua ro. ⁊ succo acetose. si autē ꝑ boc nõ q̄euerit siue nõ dormierit: addat̄ in vnctione ⁊ embrocatione se. papaueris ⁊ folia ⁊ succus: ⁊ si esset necessariuꝫ possent addi duo grana opij electi vel. ʒ.j. succi mandragore seu olei eius vel aliquid de iusq̄amo aut de succo berbe eius ⁊ semꝑ cū omnibus ponat̄ aliquid aceti: nã acetū ē vebiculū omniū medicinaꝝ. si aūt ponat̄ cū rebꝰ frigidis eas iuuat: et si cū calidis sil'r eas iuuat ad penetrandū. Sumat in aurora si possibile est ꝑ digestio. ℥.j. vel. j.s. oxizacbare cum. ℥.iij. vel. iiij. aque frigide vel aq̄ decoctiõis prunoꝝ seu. ℥.j. vl'. j.s. syrupi acetosi cū eadē aq̄. In omnibus suis cibarijs decoquãt̄ se. papaueris albi ⁊ lactucaꝝ ⁊ scariole inuoluta in petia linea subtili valde ⁊ psilium: ⁊ aliquando per se aliquando cum predictis. cibetur lactucis. portulacis ⁊ scariolis cõditis cū aceto: vel agresta: ⁊ cucurbitis coctis et conditis cum eisdem: ⁊ melones ⁊ citrullos seu arancios: ⁊ acetositatem citri comedere potest comedat et etiaꝫ succum ordei ⁊ auene ⁊ milij. bibat bora comestionis aquam frigidam seu aquam cum agresta vel vino de granatis: vel aquam prunorum seu aquā decoctionis berberis ante comestionem per boram: ⁊ post bibat aquam ordei. fricationes peduꝫ leues cum aceto sepe fiant. Fiat largus infirmus secundum ventrem omni die aut cum clisteri lenitiuo dicto superius: aut cum aliquo suppositorio. continuentur omnia ista ordinatim vsqꝫ ad finem si autem aliquo tempore infirmitatis nimis debilis fuerit nutriatur cum dieta carnium dicta in cura frenesis ex sanguine. si autem frenesis nõ fuerit egritudo per se que appellatur frenesis vera: ymo sit egritudo succedens vel sequens aliam egritudinem que appellatur frenesis non vera. omnia que dicta sunt superius ex parte scarificationis in cruribus: ⁊ ex parte apertionis ⁊ ꝓuocationis emoroydarum ⁊ clisteris: et ex parte vnctionum embrocationum: ciborum ⁊ potuum ⁊ fricationum leuium cum aceto fienda sunt ⁊ maxime cum accidentia frenesis future inceperint apparere. Flebotomia võ vniuersalis nõ ē fienda q: natura debilitata ex afflictiõe ifirmitatis ante-

cedentis quam frenesis non vera sequit impedit virtutē ne flebotomiam valeat sustinere neqꝫ medicinam fortem sꝫ alia a quibus virtus non sic debilitatur leniter ꝛ absqꝫ periculo fieri possūt. In fine frenesis ex sanguine vel ex colera aut ex colera adusta si qua vestigia alienationum remanent seu dispositiones male: fiant embrocationes sup caput spargendo aquā ex alto que tales sunt. ℞. florꝫ camomille: aneti: maiorane. ro. ru. añ. ℳ. .j. buliant in aqua. Aliud ad idem. ℞. aneti florū camomil'e: se. fenugreci: radicum maluauisci añ. ℳ. j. builant in aqua ꝛ fiat embrocatio.

Caplm. xiij. de apostemate fri. in cerebro ꝛ vocat letargia.

Letargia ē aposthema flegmaticum factum intra craneum. Et plurimum quidem eius fit in meatibus substātie cerebri absqꝫ vellaminibus. ꝛ appellat ab Almāsor birsen ꝛ ab Auic. sirsen: ꝛ raro fit in ventriculis ꝛ substantia cerebri. quoniaꝫ flegma raro cōgregatur ꝛ penetrat paniculos pp ipsorꝫ duritie: neqꝫ ī substantia cerebri ꝑpter ipsius viscositatem: sicē est etiam pleuresis ſm plurimuꝫ ex colera: ꝛ raro fit ex flegmate pp paruitatē penetrationis in' substantiam siphachiaꝫ neruosaꝫ durā: lꝫ fit possibile vt fiat illud in paucis amboꝝ: possibile ē. n. vt cadat h̄ apa in substātia cerebri ꝛ ī eiꝰ velaminibꝰ ꝛ tūc h̄ egritudo nominat noīe sui accidētis. s. obliuio: eo ꝙ hāc egritudinē cōmitat obliuio: sꝫ nō oīs obliuio ē litargia. nec omne apa frigidū in cerebro ē litargia. fit aūt h̄ aposthema in parte posteriori intra craneū in occipitio. ꝛ fit aliqñ ex flegmate ꝛ aliqñ ex melancolia: vel spēbus eoꝝ quāuis vt plurimum fiat ex flegmate. ꝛ cū h̄ generat ꝛ multiplicat ex cibis ꝛ potibus ꝛ rebus omnibus necessariis multiplicantibus flegma ꝛ generantibus ipsum.

Signa letargie q̄ fit ex flegmate sunt dolor capitis leuis ꝛ fe. lētanā fe. vt dicit Auic. ꝛ vt volunt oēs alij ē necessaria in omni apate facto ab humore putrefacto: ꝛ maxime si factū fuerit in mēbro pncipali vel intrinseco: ꝛ ista fe. aliqñ diminuit subeth: idest grauitatē somni ꝛ seqt ad eā subeth: ꝛ obliuio est ei 3a ꝛ actio inspirandi ꝛ respirandi ē rara ꝛ tarda valde debilis: ꝛ est cū tali inspiratione ꝛ respiratōe multiplicatio sputi ꝛ oscitatio cū aptione oris ꝛ remanet os eius aptū ꝑpter obliuionē: ita ꝙ oꝫ vt ab astantibꝰ claudat pp pigritiā in clausione. ꝛ aduenit ei singultꝰ pp affinitatē cerebri cū stomacho q̄ ei cōpatit: ꝛ apparet albedo in lingua: et pigritia ī respōsione ꝛ motu palpebraꝝ ꝛ egestio eius humida et vrina eius veluꝫ vrina asini: vel vt vrina pueroꝝ gulosoꝝ: ꝛ pulsus eius rarꝰ satis magnꝰ vndosus tremulus: ꝛ h̄ significat habūdātiā mīte humiditatis cū aliqua caliditate obtusa: ꝛ accidit ei aliqñ frigiditas extremoꝝ cū aliquo tremore.

Signa eiꝰ q̄ est ex melancolia sūt ꝙ oculi in illo remanent apti nō palpitantes sicut oculi intuētis vnam rē absqꝫ motu: ꝛ fe. lenta ꝛ dolor in illo fit fortior: ꝛ magis sentit q̄ꝫ in aliquo ꝛ fiunt cū litargia ista si litargia pōt appellari alienatio ꝛ rixa: ꝛ oculi tendunt ad exitū: ꝛ fit cū istis ꝛ supioribus obliuio emissiōis vrine: ita ꝙ si nō excitet vrinat ꝛ fit pp debilitatem lacerti vrinalis. ꝛ eius vrina subtilis alba: ꝛ color oculoꝝ albꝰ valde: ꝛ qñ ī homine multiplicat tremor capitis ꝛ obliuio ꝛ pigritia ꝛ grauitas capitis significant letargiam futuram. ꝛ pulsus in illo est paruus: spissus: strictus durus: ꝛ si aliquā apparentiam habebit erit ꝑpt caliditatem extraneā ꝛ non ꝑ naturam humoris vincentis. Attende hic differentiam inter letargiā ex flegmate ꝛ melācolia ꝛ subeth ꝛ cōgellatōeꝫ ꝛ letargiaꝫ q̄ fit ex flegmate mixto cū colera q̄uis hec non sit letargia: sꝫ appellatur sacbo. i. dormitatio vigilatiua. ꝛ fit qñ homo dormit oculis apertis in infirmitate ꝛ intuet in vnū locum. Iā apparet differētia manifesta inter letargiā ex flegmate ꝛ litargiā ex melācolia ꝑ superiꝰ narrata. sꝫ inter litargias ꝛ subeth ē differētia: q: ad oēm letargiā sequitur subeth vł ꝯgellatio. ad subeth vel cōgellatōem non seqtur letargia. Itē ad letargiam seqtur semp fe. lenta. ad subeth ꝛ congellationeꝫ nō sequitur quando sunt egritudines ꝑ se ꝛ nō accidentia. Inter subeth ꝛ ꝯgellatōe est differentia q: in subeth dormit homo grauiter oculis clausis in cōgellatōe dormit homo stupide oculis apertis Inter suchos vel sachos ꝛ letargiā ē differentia q: in suchos apparent signa materie frigide ꝛ calide mixta. In letargia apparēt signa materie frigide tantum. ꝛ ē sachos cum fe. magis manifesta q̄ꝫ in letargia.

Cura letargie q̄ est a flegmate penes sētētiā Auic. est ꝙ vsqꝫ ad duos dies vel tres vngat locus cū oleo ro. in quo sit aliqd aceti: vt locꝰ ꝯfortet ꝛ materia repellat. ꝛ in hac ī unctiōe q̄ fit cum oleo ro. ꝛ aqua ro. vsqꝫ ad duos dies vel tres ꝯuenit. Alman. lib. diuisionū. c. de birsen fri. ex flegmate. ꝛ fit cū oleo ro. aliqd aceti semp. fiat ēt flebotomia si virtꝰ ꝛ habitudo ꝛ etas ꝯsenserint de cephaca q̄ ē in manu. In h̄ alij non ꝯueniūt. ꝛ credo ꝙ Auic. motus fuit ad h̄ hac de causa. cum flebotomia euacuet omnem materiam contentam in venis ꝛ diminuat quantitatem vniuersalem humorum ex venis: ꝛ hoc aposthema ꝛ alia fiant ex cursu humorum habundantium in quantitate ꝛ qualitate in venis currentium preter naturam ad fontes membroruꝫ: ꝛ ibi colliguntur ꝛ faciunt aposthema. bene potest flebotomia euacuando partem humorum ex venis conferre in principio cuiuslibet aposthematis calidi vel frigidi ſm hanc viam. ꝛ hoc videtur velle. G. in commento re. acu. secunda particula capitulo quarto ꝙ si egritudo sub diafragmate descenderit. ibi enim dicit ꝙ flebotomia in omni aposthemate vtilis videtur in principio cum euacuet materiaꝫ venarum ſm quantitatem ꝛ qualitatem ex qua materia venarum generatur. ꝛ fit secundum modum dictum superius omne aposthema calidum ꝛ frigidum. post istam flebotomiam dicit Auice. ꝙ fiant clisteria acuta: ꝛ vnctiones super occipitium inducentes vigilias ꝛ ponatur in loco luminoso omnis letargicꝰ ad iacendum. ꝛ in hoc omnes alij cōueniūt. nō ꝑmittat in somno ꝑfundari sed excitet extendendo capillos euellēdo quosdā eoꝝ ꝛ fiāt fricationes fortes in pedibus ꝛ cruribus et ponant rubificātia sup partē posteriorē. ꝛ fiant gargarismata acuta mūdificantia caput. vt plurimuꝫ tue intētionis sit in faciēdo vt nō dormiat ꝑ posse: q: vigilie exiccādo hūiditatē cerebri hāc infirmitatē curare solēt. clistere acutū ꝯueniēs in h̄ casu sꝫ sentētiā Almā. sic fit. ℞. coloqntide cartami. 1. se. croci ortlam. seu croci añ pugillū vnū se. vrtice calamēti: corticū radicū caparis añ. ℳ. j. pistent ꝛ buliant in. lł. iij. aq̄ donec consumpta sit medietas. Accipiatur de illa aqua. lł. s. oleo oliue. ℥. ij. mirtinabati. ℥. j. ꝛ est quoddam quod fit ex aqua curente ꝛ piscibus conditis cum sale: sed loco eius ponitur sal quando potest haberi misceātur simul ꝛ coletur ꝛ fiat clistere cum fuerit tepidum. Aliud ad ideꝫ quod nostro tempore fecimꝰ multotiens ꝛ est multum vtile in hoc cāu. Recipe coloquintide agarici centauree ana. ℥. s. aneti

florum camomille assari añ. M. j. pistentur ⁊ buli
ant in aqua ⁊ accipiatur de illa aqua. lb. j. ⁊ miscea
tur cum ea. ℥. s. salis. ⁊. ℥. iiij. olei oliue ⁊. ℥. iij. mel
lis buliant simul ⁊ colentur ⁊ ponatur tepidum in
tra corpus. Ad idem. ℞. coloquintide. ℥. j. piste-
tur ⁊ buliant in. lb. j. olei oliue cum. ℥. iij. mellis ⁊
. ℥. s. salis. coletur ⁊ tepidum ponatur. illa enim
clisteria trahunt materiam frigidam ad inferius
⁊ exiccant cerebrum ⁊ inducunt vigilias. fricatio-
nes fortes pedum ⁊ crurium fiant cum sale ⁊ ace-
to: rubificātia lotū fiūt ex sinapi ⁊ aceto l' ex aceto
sqlitico ⁊ ex aleis pistatꝫ ⁊ mixt̄ cū aceto. Ungat̄
loc⁹ cū olo d̄ lilio l' spica l' d̄ castoreo: ⁊ aliñ d̄ costo.
ligēt̄ extrema fortiter ita vt doleāt ⁊ aliñ compri-
mantur. Gargarisma fiat ex oximelle composito
cum aqua decoctionis isopi vel oximelle squilitico
cum aqua calida vel cum aqua isopi calamēti ⁊ or-
gani. Fiant sternutationes cum pipere ⁊ eleboro
albo ⁊ sinapi. Fiat emplastrum ex isopo ⁊ menta-
stro ⁊ origano ⁊ sinapi ⁊ melle cum aliquantulo ace-
ti. si aūt posses ipsum purgare purga cum. ℥. s. pi
gre Alman. quam faciemus in antidotario: ⁊ da
ei cum. ℥. iij. aque mellis vel ei detur loco illus. ʒ.
j. s. pillularum cochiarum cum. ℥. ij. syrupi rosa-
ti. ⁊. ℥. iij aque mellis. Continua clisteria dicta q̄
magis ⁊ melius conferunt ⁊ procedas cum alijs di
ctis ordinatim. Libetur cum aqua lupinorum ⁊ aqua
ciceris cum ordeo ⁊ farro: vel cum aqua caulium ⁊
post comestionem comprimere ⁊ liga extrema vt
doleant. Si autem ad debilitatē veniret da ei car
nes edi ⁊ pullorum ⁊ perdicum ⁊ pota ipsum vsq;
ad finem cum aqua mellis vel cum aqua mellis in
qua decoquatur isopus vel yreos. In fine reduc
ipsum ad dietam conualescentis.

Cura litargie que fit ex melancolia est vt p̄mo
fiat clistere tale. ℞. sene epithimi: coloquītide mi
noris polipodij calamenti añ. M. j. decoquantur
in aqua: ⁊ cum. lb. j. aque illius decoctiōis: ⁊. ℥. iij.
olei de camomilla ⁊. ℥. ij. mellis ⁊. ℥. s. salis: fiat
clistere ⁊ pōatur tepidum. Aliud ad idem. ℞. flo-
ris camomille. aneti: sene epithimi polipodij añ.
M. j. fiat clistere cum. lb. j. decoctionis istarum re
rum ⁊. ℥. iij. olei de camomilla ⁊. ℥. iij. mellis po-
nat̄ tepidum. Si autem litargicus ex melancolia
vel ex flegmate retineret vrinam propter obliuio
nem comprimatur eius virga ⁊ excitet̄ ad egeren
dum ⁊ vrinandum cū suppositorio. ⁊ ponatur em
plastrum super virgam ⁊ pectinem factum ex flo-
re camomille oleo ⁊ melliloto ⁊ folijs apij ⁊ cala-
mento ⁊ radicibus lilij: vel embrocetur locus fe-
moris cum aqua decoctionis istarum herbarum. possꝫ
purgari si videretur q̄ esset fortis cum. ʒ. j. s.
pulueris pillularum stomaticharum Alkindi q̄s in an
tidotario faciemus: ⁊ misceatur ille puluis cum. ℥
. ij. syrupi ro. ⁊. ℥. iij. aque mellis potetur ex aqua
ordei vel ex aqua mellis in qua decoct⁹ sit isopus
vel yreos. In dieta fricatiōib⁹: emplastratōibus
sternutationibus ⁊ de gargarismis ⁊ de qete in lo
co luminoso ⁊ de vnctionibus in loco ⁊ omnibus
alijs fiat vt in litargia de flegmate diximus: pre-
ter q̄ in omnibus rebus addenda sunt sene epi-
thimum ⁊ polipodium que proprie melancoliam
respiciunt.

Caplm. xiiij. de vertigine ⁊ scotomia.

ertigo uel scotomia

est qñ homo imaginat̄ q̄ reuoluantur
res super ipsum: ⁊ q̄ eius cerebrum ⁊
corpus ipsius reuoluatur. quare acci-
dit aliquando q̄ non regat se ita vt firmetur imo
cadit. Et scias q̄ vertigo flegmatica vt narrat
Auicen. lib. iij. capit. illo similis est epilensie. Et
Alman. li. quarto. c. de significationibus acciden
tium dicit q̄ incubus ⁊ vertigo si fortes fuerint ⁊
diu perseuerauerint epilensiam significant futu-
ram. Fit autem quando resoluitur super seipsum
vel quando aspicit res que circulariter voluuntur
Infigitur enim figura vel forma reuolutionis in
anima vel imaginatione sentientis. ⁊ fit ex casu
seu percussione ⁊ vapore generato ⁊ retēto ī ipo ce
rebro cum hoc quia non sedatur cum vacuitate ne
q; excitatur cum repletione. fit etiam propter ha-
bundantiā sanguinis ⁊ ex colera ⁊ flegmate ⁊ etiā
melancolia.

Signa eius que fit ex reuolutione super seipsū
vel ex reuolutione rerum sensatarum a casu seu
percussione manifesta sunt ex re ipsa inducente.
Eius autem que fit ex vapore generato vel reten-
to in ipso cerebro sunt antecessio doloris capitis ⁊
tinitus ⁊ sonitus ⁊ tenebrositas longa vel fixa an-
te oculos ⁊ in gustu vel odoratu abreuiatio ⁊ pul-
satio in artarijs anterioribus ⁊ spatulis ⁊ graui-
tas in odoratu.

Eius que fit a sanguine sunt signa vene infla-
te: ⁊ facies ⁊ oculi ⁊ caput rubea ⁊ calida ⁊ somnus
⁊ grauitas ⁊ lassitudo ⁊ pulsatio in temporibus ⁊
capite: ⁊ vrina spissa subrussa.

Signa si a colera sunt vigilie ⁊ īflammatio abs
q; multitudine grauitatꝫ ⁊ imaginatōes citrine cū
vrina citrina vel aurea clara.

Si vero a flegmate fuerit erit ibi grauitas ⁊ pi
gritia ⁊ timor ⁊ multitudo somni: ⁊ albedo oculo-
rum: ⁊ corporis: ⁊ multiplicatio humidi in toto cor-
pore ⁊ erit cum h̄ vrina indigesta alba spissa ⁊ gu
lositas ⁊ indigestio.

Si autem a melancolia fuerit apparebit vrina
clara subtilis ⁊ indigesta ⁊ erit cum h̄ grauitas nō
multum intensa: ⁊ habebit vigilias ⁊ cogitatio-
nes corruptas ⁊ imaginatiōes: ⁊ capilli erūt nigri
vel glauci ⁊ exiles.

Cura eius que fit ex reuolutione super
seipsum vel aspectu rerum que re-
uoluuntur est quiescere ⁊ abstinere a talibus reb⁹
⁊ vti somno ⁊ tranquilitate ⁊ abstinere a vino for-
ti ⁊ acuto valde.

Que autem fit a casu ⁊ percussione curatur si-
cut diximus in cura doloris capitis ex casu ⁊ per-
cussione.

Cura illius que fit ex vapore generato vel re-
tento in ipso cerebro est cerebrum confortare ⁊ fa
cere vaporationem cum aqua decoctionis absin-
thij ⁊ floris camomille vel melliloti ⁊ maiorane ⁊
rosarum violarum ⁊ facere cauterium in anterio-
ri parte capitis in loco vbi terminatur digitus
medius manus quando radix palme ponitur su-
per radicem nasi habentis infirmitatem: ⁊ etiam
cauterium q̄ fit in duobus cornibus posteriori-
bus: ⁊ facere ipsum abstinere ab omnibus legu-
minibus ⁊ rebus acutis vt porris ⁊ aleis ⁊ simili-
bus. Et scias q̄ nihil deterius est in omni egritu
dine capitis ⁊ specialiter in vertigine ⁊ scotomia
quam nuces ⁊ res que condiuntur ex nucibus: vel
vinum forte non limphatum seu acutum. bo-
nas carnes comedat: ⁊ bibat vinum album de-
bile limphatum ⁊ pirra cocta in prunis post co
mestionem vel poma seu mespila matura ⁊ si-
milia farrum ⁊ panicum vel milium. purgetur
hic talis aliquando cum pillulis cochijs aliquan-
do cum yrea pigra quam faciemus.

Cura qñ ex sanguine ē vt fiat flebotomia ex ce-
phalica in manu seu in curuatura brachij ⁊ vētosa
tio in crurib⁹. Libet̄ ex lentibus coctis conditis cū
agresta ⁊ vino de granatis: ⁊ ex panico ⁊ milio:

et bibat aquam decoctionis berberis vel aquam decoctionis granorum granatorum vel lactucarū vel bibat aqua zuchari cū psilio: aut bibat vinum debile bene limphatum ꝛ comedat aliquādo carnes edi vel pullorum conditas cū agresta seu aceto: ꝛ post carnes semper comedat pirum vel pomum. s. citonium coctum sub prunis: vel comedat lactucas seu portulacas conditas cum aceto.

Cura vertiginis seu scotomie ex colera sic fit: prouocetur ad vomitum ꝑ posse cum syrupo acetoso ꝛ aqua calida vel aqua decoctionis aneti ꝛ seminis attriplicis ꝛ eodē syrupo acetoso composito. Si aūt uomere non posset bibat decoctionem que sic fit. ℞. mirobalanorum citrinorum. ℥. j. s. pistentur ꝛ buliant in . lb. s. aque cum. ℥. j. prunorum. Et accipiant. ℥. iij. illius aque ꝛ in illa aqua addant. ℥. ij. syrupi violati vel rosati ꝛ detur añ diē l' detur i matutis īfirmo. lb. s. aq̄ casei cū. ℥. j. s. pulueris reubarbari vel aliter ponat. ℥. j. s. puluer ꝫ reubarbari in. lb. s. aq̄ casei et dimittat i aq̄ illi ꝑ horas. xij. in matutinis ca efiat ad ignem ꝛ colet ꝛ det infirmo. Aliud ad idē. ℞. electuarij de succo rosarū simplicit. ℥. s. vl'. ℥. vj. qd̄ faciem⁹ i antidotario: ꝛ det matutinus cū. ℥. iiij. vel. vj. aq̄ de coctiōis prunorum ꝛ tamarindorum ꝛ sint tamarindi. ℥. j. Aliud ad idē. ℞. tamarindorum māne añ. ℥. j. dissoluant ista cū. ℥. iiij. vel. vj. aq̄ decoctōis prunorum politrici ꝛ scolopendrie: ꝛ det ante diē. nutriat ꝛ potet vt supius dictū est.

Quādo vō fit ex flegmate purget cū pigra quā in antidotario facim⁹ ꝛ det de ea ante diem infirmo vel in sero. ℥. s. cū. ℥. s. oximellis squilitici. ℥. iij. aq̄ decoctionis isopi ꝛ zedoarie. vel. ℥. vj. sumat semp ante cenā. ℥. j. s. oximellis cōpositi cum ℥. iiij. aque isopi ꝛ radicis raffani: et vomat si est possibile: vel sumat in sero cū vadit dormitū. ℥. j. s. pillularum cochiarum vel. ℥. ij. ꝛ nō cenet: vel pillularum stomaticharum alkindi q̄s facim⁹. Si āt pillul vl' pigrā sumere nō posset recipiat. ℥. j. s. vl'. ℥. ij. pulueris pillularum stomaticharum alchindi vl' pillularum fetidarum cū. ℥. ij. syrupi ro. ꝛ cū. ℥. iiij. vl'. iij. aque mellis in matutinis post noctē mediam.

Si vero ex melācolia facta fuerit: sumat omni die bis ante cenā ꝛ in aurora dici. ℥. j. s. oximellis ꝯpositi vel oximellis sqlitici: si fuerit hyems cum. ℥. iiij. aque decoctionis sene epithimi ꝛ prunorum vel. ℥. vj. ꝛ buliat in illa aqua aliquid mellis vel zuchari: si estas fuerit de quarto in q̄rtum diem sumat de pillulis fetidis. ℥. j. s. vel. ℥. ij. sero ꝛ non cenet: vel de pillulis ad melancoliā tātūdē quas faciemus. vel sumat. ℥. s. de diasene simplicis in aurora vel in vespis cū. ℥. iiij. aq̄ decoctionis sene ꝛ epithimi ꝛ. ℈. s. elebori nigri vel. ℈. j. ꝛ nō cenet. Aliud ad idem. ℞. sene epithimi añ. ℥. s. polipodij. ℥. j. mirobalanorum idorum. ℥. j. pistēt omnia ꝛ buliant in. ℥. vj. aque vsq; ad ꝯsumptionem medietatis: colent ꝛ in colatura illa ponant. ℥. ij. sirupi ro. ꝛ datur ante diē. Dieta eius talis sit: nullomodo tāgat nuces neq; porros. comedat carnes edi vel castrati arietis annual: carnes pullorum ꝛ gallinarum pdicum ꝛ fasianorum ꝛ omnium auiū degentiū in arboribus ꝛ in pratis ꝛ non in aquis: ꝛ comedat eas vt plurimum assatas ꝛ nō elixatas. bibat vinum albū debile stipticū limphatū vel rubeū eiusdem generis q: q̄uis vinum caput ꝑcutiat ꝛ fumos eleuet ad caput: in tali mātia adiuuat ad digerendū ꝛ sua stipticitate ꝯfortat stō; ꝛ non sic fumat ad caput ymo ꝑ stipticitatē suam furnū in suo ascensu impedit bonū esset vt multociens aquam mellis biberet loco vini hec dieta cōmunis est flegmatico ꝛ melancolico. possent etiam comedere vitelos ouorum ꝛ cicera fracta. ꝛ farrum ꝛ risum: raro tñ. ꝛ de herbis feniculum: boraginē ꝛ spinachia ꝛ aquā cauliū ꝛ non herbam: ꝛ h raro

Si aūt materia cōposita erit: signa ꝛ cura cōposita erunt.

Capitulm. xv. de epilensia.

Epilensia ſm medicos ē egritudo ꝓhibēs membra animata ab operationibus sensus ꝛ motus ꝛ erectione non integre. Et illud est propter opilationem contingentem ſm plurimum in ventriculo anteriori: et est quasi spasmus vniuersalis sed eius opilatio ē non completa. in appoplesia est magis completa ꝛ magis spasmus vniuersalis. Et scias ꝙ Auicē. capitulo illo dicit sternutatio est quasi epilensia debilis vel leuis. Epilensia vero quasi sternutatio fortis ꝛ multa. Et q̄uis posset fieri ex melancolia ex sanguine seu ex vapore eleuato ab humore recluso in aliquo membro vel ventriculo vel vermibus seu ascaridibus: tamen vt dicit Auic. vt plurimū fit a flegmate: ꝛ ꝯfirmat h auctoritate Hypo. que talis est. Omes que patiuntur epilensiam cum a cerebris suis anothomizantur inuenitur in eis humiditas mala fetida. et inuenitur quedam epilensia q̄ vocat mater puerorum: ꝛ interficit multum vt dicit Auic. Et hoc apellatur a Serapione libro septimo octauo capit. de permixtione medicinarum vbi ponit confectionem persicam sarra ꝛ appellatur mater: q: in primis. v. vl'. vij. diebus sue natiuitatis apparet vt plurimum et appellatur serra q: contrahuntur in tantum nerui mandibule inferioris: ꝙ infantes non possunt deglutire neq; aperire os vllomodo: ꝛ volunt medici ꝛ specialiter Auic. ꝙ quando peroxismi epilensie continuuantur ꝙ ipsa interficit. Fit autem epilensia ex materia ꝯtēta in substātia cerebri et vellaminibus eius ꝛ ista est deterior: aut in vellaminibus eius ꝛ ista est leuior. ꝛ fit ex causa cōtēta in alio membro. Et scias ꝙ epilensia vt plurimū accidit pueris propter humiditates ipsorū ꝛ mulierib⁹ ꝛ gulosis ꝛ bibulis ꝛ humidis natura. Scire etiam conuenit ꝙ epilensia puerorum ꝛ mulierum ꝛ omnium quorum sanguis paucus ē: parua est: ꝛ hoc propter constrictionem venarum. ꝛ hoc vult Auic. eodē cap. libro. iij.

Signa que i plurib⁹ epilēticis apparēt sūt citrinitas ligue ipsorū ꝛ viriditas venarum que fiunt sub ea: ꝛ antecedit plurimum eam mutatio corporis a complexione sua ꝛ grauitas in capite aut accidit ei in inflāmatio in ventre: ꝛ antecedunt eam coartatio in motu lingue: ꝛ somnia eorum mala ꝛ obliuio aut pauor ꝛ timor. ꝛ accidit ei vt loquatur secum et constrictio pectoris ꝛ ira ꝛ acuitas.

Signa eius que fit ex sanguine si quātitatiue peccauerit sunt inflammatio venarum que sunt in collo ꝛ gula ꝛ dispositio quasi prefocationis antecedit eam. ꝛ apparent grauitas in eo ꝛ lassitas et multiplicatio saliue dulcis ꝛ rubedo cum quadam fuscedine in oculis ꝛ facie ꝛ vapor sentitur calid⁹ in capite ꝛ est in eo stoliditas que est spēs melancolie ꝛ appellatur mala discretio: ꝛ eius vrina videtur rubea spissa aliquando rufa.

Signa quando fit a flemate sunt vrina in qua multiplicatur aliquod quod est simile vitro liquefacto ꝛ saliua spumosa multa grossa calida: ꝛ pauor ꝛ timor ꝛ albedo oculorū ꝛ corporis pigritia ꝛ grauitas ꝛ obliuio ꝛ aliū vomit⁹ flegmatic⁹ fit i co ꝛ notāda sūt etas regio ꝛ cōplexio ꝛ vsus rex in pterito ꝛ somnus ꝛ quies: nam ista adiuuant ad

significationem sup materiam egritudinis.

Si vero ex melancolia vel speciebus ei⁹ fiat: talia sũt signa. Urina glauca vel pallida subtilis cũ circulo granuloso ⁊ turbatio sensus seu ꝑmixtio rationis ⁊ nõ purgat̃ dispositio mala intellectus cum separat̃: sed semꝑ remanet ei⁹ ratio ꝯturbata ⁊ colo: faciei ⁊ oculoꝝ fuscus plumbe⁹ ⁊ capilli eius nigri vel plumbei ⁊ siccitas lingue ⁊ visus rerum in ꝑterito generantiũ melancoliam.

Si aũt ꝑꝑ coleram venenosam fieret ꝙ raro accidit vt volunt medici ⁊ specialiter Auic. apparent in eo colo: citrinus in oculis ⁊ facie et saliua citrina amara ⁊ stoliditas cum furia ⁊ motu ⁊ vrina rubea ⁊ subtilis acuta ⁊ siccitas lingue ⁊ sitis ⁊ fortis agitatio ⁊ tribulatio in accessione ⁊ spasm⁹ accessionis breuio: ꝗ̃ in alijs.

Signa qñ fit ex uapore sunt ꝙ infirmus sentit tinitum ⁊ motuʒ ⁊ eleuationeʒ vaporis ex aliquo mẽbro ⁊ etiam in muliere sentit̃ inundatio ex matrice ꝑꝑ mẽstruum retentũ aut ꝑꝑ sperma retentum venenosum inclusum in ea. ⁊ in muliere accidit plurimum ex istis cãis. ⁊ hoc specialiter in viduis ⁊ religiosis ⁊ virginibus habilib⁹ ad coytũ vnde abstinentia a talib⁹ potest significare in muliere super epilensiã.

Signa eius que fit a vermibus et a scaridibus sunt signa vermiũ vt ẽ ꝯcauitas oculoꝝ ⁊ clausio ⁊ odo: qui sentit̃ ex eis ⁊ ꝙ emittit de eis aliqñ ⁊ fricatio nariũ ⁊ obtenebratio faciei ⁊ oculorum ⁊ palpitatio eorũdem.

Cura cõis ẽ ꝙ fe. ⁊ spãlr̃ lõge cũ r̃soluũt materiã oẽʒ ꝯferũt vñ dic̃ Aui. ꝙ q̃rtana eo ꝙ digerit materiam mlĩcã ex lõgitudĩe sue afflictionis curat epilensiam lib. iij. illo. c. dicit Iterũ alterationes q̃ fiũt in contrariũ isti⁹ infirmitatis si magne fuerint curant eã. vñ Hypo. ij. particula amphorismoꝝ. Epilenticoꝝ iuuenib⁹ alterationeʒ mutationes maxime temporũ ⁊ locorum faciũt. Scias ẽt ꝙ qñ epilensia accidit alicui ante pubertatẽ: ⁊ mulieribus ante mẽstruoꝝ apparitionem: ⁊ nõ soluat̃ in viro. s. circa vigesimum quintũ annũ: ⁊ in muliere circa appitioneʒ menstruoꝝ ꝙ amplius non curat̃. vñ Hypo. iij. particula amphorismoꝝ. quecũqꝫ vero ꝑmanẽt pueris ⁊ nõ absoluũtur circa iuuẽtuteʒ: aut feminis circa mẽstruoꝝ eruptionẽ veterescere ꝯsueuerunt. Scire etiã ꝯuenit ꝙ omnes res acute vt alea sinapis ⁊ similia excitãt epilensiaʒ: ⁊ oẽs res fumose: vt legumina ⁊ oĩa q̃ de ꝓprietate cerebrũ ⁊ neruos ꝑcutiũt: vt nuces ⁊ vinũ vet⁹: tonitrua clamo: ⁊ timo: iterũ purgationes vniuersales et fricationes fortes a pectore inferius: ⁊ specialr̃ in cute ⁊ cruribus intrãt in curationẽ ei⁹. pectinatio capitis ⁊ eius calefactio cũ rebus confortantibus caput: vt ẽ absinthiũ ⁊ similia: ⁊ fricatio eiusdẽ ẽ ꝯueniẽtia omni epilentico. Et scias ꝙ coyt⁹ est nocibilio: eis ꝗ̃ aliqđ aliud: nisi in illis in quibus accidit ꝑꝑ abstinentiã ab ipo sicut in viduis: religiosis: virginibus habilibus ad coytũ: nã magis alijs rebus cerebruʒ ⁊ neruos debilitat ⁊ ꝑparat caput ad recipiendũ oẽʒ supfluitatẽ fumosam et humoralem. Sũme cõueniens esset vt oĩs epilenticus a quacũqꝫ cã fuerit vteret̃ ꝓ potu suo aqua mellis ⁊ nõ vino: q: vinũ oẽm superfluitatẽ eleuat ad cerebrũ. Sũmopere abstinere debent oẽs epilentici a comestione apij: ⁊ specialiter pueri ⁊ mulieres lactantes: de sua eniʒ ꝓprietate excitat epilensiã ⁊ spãliter eam inducit ĩ pueris: ⁊ petrosilij ⁊ cerfolij etiã. Cum suspensione radicis peonie ad collũ ⁊ cũ potatõe radicis aque decoctionis ei⁹ in q̃ ponit̃ mel: multos nostro tꝑe pueros curauim⁹ ⁊ maxime quoꝝ etas erat infra annos. vij.

Cura quando ex sanguine multiplicato in quãtitate seu q̃litate fit: ẽ vt fiat flebotomia saphene. i. vene q̃ est in talo: vel freq̃ues ventosatio crurium cũ extractione sanguinis. Mũdificet̃ post flebotomiaʒ ⁊ vẽtosatõeʒ cum decoctõe q̃ sic fit. ℞. manne. ℥. j. tamarindoꝝ. ℥. j. s. dissoluant̃ ista cũ ℥. iiij. vel. vj. aque decoctõis prunoꝝ ⁊ det̃ añ diẽ ꝯfortet̃ caput cũ oleo ro. mixto cuʒ oleo de absin. fiant fricatiões in partib⁹ inferiorib⁹. nutriat̃ ex carnib⁹ edi ⁊ castrati ⁊ pulloꝝ ꝯditis cum agresta ⁊ vino de granatis: vel berberis. De herbis comedat lactucas boraginem ⁊ feniculũ: ⁊ cucurbitas aliqñ: ⁊ aquã ciceris. bibat aquã mellis vel zuchari: vel aquã decoctionis berberis: Et si eẽt nimis debilis posset bibere vinũ album debile multum limphatuʒ. sumat post purgatiões ⁊ flebotomias ⁊ vẽtosationes. ʒ. s. tyriace cuʒ. ℥. iiij. aque decoctiõis peonie. ⁊ hoc semel in ebdomoda ⁊ da in aurora.

Cura vero qñ fit a colera venenosa ẽ vt purgetur cũ pillulis que sic fiũt. ℞. sene epithimi: scamonee añ. ʒ. j. aloes. ʒ. iiij. cõficiant̃ cum succo polipodij vel vino decoctionis elebori nigri. det̃ de his. ʒ. j. s. vel. ij. in sero absqꝫ cena. Si autem pillulas nõ posset recipere: sumat decoctionẽ q̃ sic fit. ℞. mirobalanoꝝ indoꝝ ⁊ citrinoꝝ. añ. ℥. s. sene epithimi añ. ʒ. ij. pistent̃ ⁊ bulliãt in aqua ⁊ colet̃: ⁊ cum ista colatura dissoluat̃. ℥. j. tamarindoꝝ: in q̃ dissolutõe addant̃. ℥. ij. syrupi vio. Aliud ad idẽ dissoluat̃. ℥. s. electuarij de succo ros. simpliciũ ꝙ faciem⁹ in antidotario cũ. ℥. iiij. decoctõis ãdicte ⁊ cũ. ℥. j. syrupi ro. facta purgatõe fiat vẽtosatio ĩ crurib⁹: vel flebotomia de saphena. fiãt ẽt fricationes in partib⁹ inferiorib⁹ ⁊ cõfortet̃ caput cuʒ oleo ro. ⁊ stomach⁹ cũ oleo đ mastice. potet̃ ex aq̃ mellis vel zucharo vel decoctiõis berberis ꝙ melius ẽ ĩ hoc casu nutriat̃ ex lactucis: portulacis: cucurbitis: ⁊ filibus ꝯditis cũ agresta ⁊ vitell̃ ouoꝝ seu vino de granatis cũ lẽtib⁹ excorticatis: milio panico ⁊ farina ordei. nutriat̃ etiã ex carnib⁹ edi castrati arietis annual̃: pulloꝝ ꝑdicũ ⁊ siliuʒ ꝯditis cũ agresta ⁊ mirtis vel berberis.

Cura ei⁹ q̃ fit ex flegmate ẽ purgatio cũ pillulis fetidis seu pigra: q̃ oĩa in antidotario fiẽt. fiãt ẽt clisteria de istis rebus. ℞. colognide interioris. ℥. s. agarici centauree añ. ℥. s. anisi sisileos añ. ℥. j pistentur ⁊ buliant cuʒ. M. j. blete. post decoctionem coletur ⁊ de colatura ista accipiatur. lt̃. j. ⁊. ℥. iiij. olei ⁊. ℥. ij. mellis ⁊. ℥. j. salis: misceatur ⁊ coletur iterum ⁊ ponatur tepiduʒ. confortetur caput cum oleo de mastice ⁊ spica: pectinetur sepe caput eius. inferiores fricationes fortes sepe fiant. sternutationes cum eleboro albo ⁊ pipere ⁊ similibus. ⁊ post purgationes fiant cauteria in anteriori parte ⁊ sub duobus cornibus posteriorib⁹. Scias ꝙ cauterium est sublimio: medicinarũ in omni epilensia post mundificationem ⁊ purgationem cuiuscunqꝫ cause sit. potetur ex aqua mellis raro ex vino limphato. Scias ꝙ vsus rute ⁊ sisileos in aqua ⁊ vino multum conferunt. ⁊ puluis celidonie cum zucharo multum prodest omni epilentico si sumatur. ℥. s. pulueris celidonie cum. ℥. ij. aque decoctionis mirtilorum ⁊ piperis longi auxilatur: specialiter post purgationem. posset vti omnis qui est epilenticus peccato humorum frigidorum vel ventositatis vaporalis oximelle composito in quo esset ruta cuʒ aqua decoctionis mirtilorum ⁊ piperis longi: ⁊ sit oximel. ℥. j. s. ⁊ aqua. ℥. iij. vel. iiij. ⁊ sit hoc calidum in hyeme in estate frigidum. Nutriatur aqua ciceris ⁊ cum herba feniculi: ⁊ cum carnibus capreoli ⁊ arietis annualis ⁊ castrati: perdicum fasianorum ⁊

omnium auium degentiū in arboribus ⁊ pratis ⁊ nō in aquis conditis cum pipere longo galanga ⁊ cardomomo zedoaria ⁊ croco.

Cura si ē ex melācolia talis erit. mundificet̄ cū pillulis stomaticis alchindi vel cū pillulis fetidis aut cum yeralogodion: q̄ fient in antidotario: vel fient clisteria ex istis. ℞. elebori nigri. ʒ. iij. sene epithimi ante. ʒ. s. centauree. ʒ. i. polipodij. ʒ. ij. fumiterre: blete ante. ℳ. i. pistentur buliant in aqua ⁊ post decoctionē colentur. Accipiat̄ de colatura illa. lī. j. misceat̄ cū. ʒ. iiij. olei ⁊. ʒ. iij. mellis ⁊. ʒ. j. salis: buliat ⁊ colet̄ iterum ⁊ ponat̄ tepidum. nutriat̄ ⁊ potet̄ vt dictū ē ante. confortet̄ caput ex pectinatione ⁊ oleo de spica ⁊ oleo de lilio aut de mastice seu de absinthio. fiant fricationes in partibus inferiorib⁹: ⁊ cauteria in capite locis dictis. post purgatiōes ⁊ clisteria abstineat a coytu hic epilētic⁹ plus alijs: ⁊ a nucib⁹ porris ⁊ cepis ⁊ similib⁹: a vino vero nō sicut alij. Scire ꝯuenit ꝙ carnes assate magis competunt ⁊ conueniunt omni epilentico: ⁊ specialiter si cū specieb⁹ comedantur q̄ elixate preter quam in die purgatiōis In die vero purgationis elixate magis cōferunt q: acuitatem ⁊ ventositatem medicine purgatiue magis equant ⁊ reprimūt q̄ assate. hoc regula ē generalis ⁊ conuenit omni epilentico ex q̄cunq̄ cā fiat ⁊ in omni etate: ⁊ vsus cerebroꝝ auiū ⁊ gallinarum ⁊ animalium qū capita assant̄ est de melioribus rebus.

Cura qū a vapore eleuato ab aliquo membro fuerit est vt ꝓcedat̄ in ea cuz omnibus reb⁹ dict̄ in cura eius q̄ fit ex flegmate aut melancolia: nisi ꝙ in ista epilensia cauteria debent fieri in mēbro ⁊ super locum a quibus infirmus sentit fumū vel vaporem eleuari ⁊ ꝓfundet̄ cauterium in membro si est possibile vsq̄ ad ꝓfunduz: ita ꝙ comprehēdatur intra cauterium totus locus infect⁹ penes possibilitatem. In alijs aūt cura eadem erit.

Cura eius que fit a vermibus seu scaridibus fieri dz sicut cura vermiū de qua pfecte dicemus. c. d̄ vermib⁹ inferi⁹. Omnis epilentic⁹ cōtinuatur ⁊ specialiter post purgationē electuario nostro quod faciemus in antidotario de peonia.

Caplm. xvj. de incubo.

h

Hec egritudo noiant̄. strāgulato: ⁊ icubus arabice albedinē. Incub⁹ ē egritudo in qua sentit homo cum ingredit̄ i somnum fantasma graue super se cadens ⁊ comprimit ipsum: ⁊ angustiat̄ eius spiritus ⁊ intersecat̄ vox ipsius ⁊ motus eius. Et fortasse prefocatur pp porrorum opilationes: ⁊ cuz ab ipso separat̄ excitat cū subito: et est antecessor vnius trium egritudinū: aut appoplesie: aut epilensie: aut manie. Fit aūt ex omni cā vel materia ex qua fit epilensia. Et eius signa manifesta sunt ex ipsa egritudine ⁊ narratione infirmi ꝑ vt dictum est in epilensia.

Cura est eadem cū epilensia: q: materia est eadem: nam incubus nihil aliud est q̄ epilensia parua vel imperfecta. Cōfortetur continue cerebrum et cor cū electuario quod sic fit. ℞. coralorum margaritarum nō pforatoꝝ ossis de corde cerui ante. ʒ. j. cornu cerui. ʒ. s. serici combusti. ʒ. s. galange: cardamomi: melegete: mirtilorū piperis longi: peonie gariofiloꝝ nucis mus. ante. ʒ. j. s. cinamomi. ʒ. j. macis: croci ante. ʒ. j. zucari. lī. iiij. fiat electuarium durum in modum stomaticon. sumit̄ mane ⁊ sero ad modū nucis: ⁊ bibitur post illud aliquod aque decoctionis peonie. Fit etiam ex eisdem rebus cū melle ⁊ sumitur eodē mō: ⁊ est meli⁹ in hyeme q̄ cū zucaro. Sumat bis in hdomada ꝑ qualibet vice. ʒ. s. tiriace in aurora cum. ʒ. iij. aque decoctionis peonie: ⁊ specialit̄ post purgationē ⁊ videbis mirabilia. Quidam voluerunt facere cauteriū sup pectus in ista infirmitate ⁊ fuit error. credebant eñ ꝙ hec egritudo esset in corde vel esset spiritualis Et est manifestum ꝙ est animalis: quia perficit̄ i imaginatione commode tñ posset fieri cauteriuz in anteriori parte capitis in loco vbi medius digitus manus cum radix palme ponit̄ sup radicē nasi eius qui habet̄ infirmitatem ⁊ specialit̄ post purgationes factas cum rebus superius dictis i cura epilensie.

Caplm. xvij. de melancolia.

s

Scias ꝙ melancolia ē nomē egritudinis ⁊ humoris cum dr̄ ꝙ humores sunt quatuor ⁊c. Melancolia est mutatio extimationū ⁊ cogitationū a cursu naturali ad corruptionem ⁊ timorē: ⁊ hoc est ex dominio humoris melancolici turbantis spiritum animalē interius ⁊ facientis ipsum siluestrem ⁊ timidum pp eius fuscitatem vel obscuritatē: ⁊ dr̄ fieri spirit⁹ animal̄ siluestris ⁊ timidus cum non obedit opationibus virtutum pendentiū ab electione. Et non miret̄ aliquis si spiritus animalis fit siluestris ⁊ timidus ex dominio humoris melancolici terrestris ⁊ nigri vincentis sup cōplexionē cerebri: aut pp quantitatem eius: aut ꝑpter qualitatem accidentalem turbantem vel ipsum offuscantem cū nihil reperiatur in extrinsecis ꝙ ita faciat hominē timere vt nigredo aeris vel ei⁹ obscuritas cum nigredo vel obscuritas aeris sit ꝯ̄ria dispositioni naturali spiritus animalis q̄ est lux seu vltima claritas: apparet manifeste ꝙ per presentiam humoris adusti ⁊ nigri super complexionem cerebri naturalem timere conuenit. Fit autem hoc egritudo pp materiam melancolicam vincentem in cerebro ⁊ in ipso contentā aut in stomacho aut in splene aut alibi. Illa materia aut est turbulentia sanguinis: aut fex eiusdem factus p viā adustionis: aut ē flegmā adustum ⁊ istud fit raro: vt dicit Auic. c. de melācolia ꝙ flegmā per adustionē conuertitur ad melancoliam: ⁊ facit hanc egritudinem: aut est melancolia non adusta sed mutata vel corrupta in malas qualitates. Et scias ꝙ vnaqueq̄ species melācolie cū nō mutat a mēbro. j. ⁊ fuerit i cerebro facit mliaz. vt vult Auic. eodē. c. ⁊ fit ex colica in q̄ nō supfluit adustio. Nā qū adustio vltimat̄ in cola vel mlia fit poti⁹ ex eis mania q̄ mlia: ⁊ nos i. c. de mania dicem⁹ d̄riaz iter melancoliam ⁊ maniam.

Signa ꝑuia ⁊ cōia ad mliaz sūt timor ⁊ pusillanimitas. vt dicit Hypo. vj. particula amphorismoꝝ. dicit. n. ibi. Si timor ⁊ pusillanimitas multū tps hñt pficiūt mlicū huius modi. Et cū h̄ ēt sūt extimatio mala ⁊ timor absq̄ cā: ⁊ velocitas ire ⁊ dilectio solitudinis ⁊ tremor ⁊ vertigo ⁊ sonit⁹ ⁊ tinit⁹ ⁊ prope i mirach: ⁊ timor de eis q̄ nō timent̄ fm ꝯsuetudinē. Cū aūt illa infirmata sunt: fit egritudo actu ledēs. Et spēs qdē isti⁹ egritudinis sunt q̄si īfinite. Quidā. n. eoꝝ timēt casū celi sup se: ⁊ qdā eoꝝ timēt ꝙ terra absorbeat eos: ⁊ qdā timēt latrones. Et qdā timent ne lup⁹ ad eos igrediat̄. Quidā vō alij sunt q imaginant̄ res corā oculis suis q̄ nō sūt vere. Et qdā imaginant̄ seipsos scōs reges aut lupos aut demones aut aues aut īstrumēta artificialia. Et qdā sūt q ridēt ⁊ ꝑpe qū matia ē sanguis cū imaginat̄ placibilia seu delectabilia. Et qdā sūt q plorāt: ⁊ ꝑpe qū egritudo ē ex pura mlia. Et sūt qdā q diligūt mortē: ⁊ qdā abhorrēt eā. Et sūt alie spēs diuerse de qb⁹ nō facim⁹ mētōez pp eoꝝ multitudinē.

Signa eius cuius materia fuerit sanguinea ⁊ continet in cerebro sunt superfluitates cogitationis ⁊ assiduatio sollicitudinis melancolie: ⁊ assiduus aspectus ad rem vnā ⁊ ad terrā: ⁊ multiplicat risus in illo absq; cā ⁊ cū causa ⁊ gaudium ⁊ erit absq; tristicia vehemēti. Et vrina eiꝰ erit spissa ruffa: ⁊ eius pulsus mollis: ⁊ color faciei ⁊ oculoꝝ rubeꝰ vel fuscus ⁊ somnietas cum q̄dam grauitate: ⁊ sapor in lingua sentiet dulcis in quo apparebit aliquādo amaritudo ⁊ aliquādo salsedo: ⁊ hoc erit propter quādaꝫ adustionem: ⁊ apparebunt vene in oculis ⁊ membris omnibus replete ⁊ in habitudo corporis vt plurimum carnosa videbitur.

Si aūt ex flegmate fuerit cū alijs signis significantibus melancoliam ibi erunt pigritia ⁊ paucitas caliditatis ⁊ qes multa ⁊ grauitas ⁊ obliuio ⁊ erit ridēs neq; gaudens. ⁊ eius vrina apparebit alba vel subpalida cum quadam spissitudine: ⁊ eiꝰ pulsus mollis ⁊ color faciei ⁊ color totiꝰ corporis albus vel palidus apparebit.

Si vero ex colera fuerit cum alijs signis significantibus melācoliā erunt ibi agitatio ⁊ cōmotio ⁊ instabilitas ⁊ clamor ⁊ audacia ⁊ rixa ⁊ color oculoꝝ ⁊ faciei trahet ad citrinitatē: ⁊ eiꝰ pulsus erit velox ⁊ durꝰ. ⁊ vrīa erit citrina vł sōruffa ⁊ tenuis

Si autē ex ipsa melācolia fuerit hēbit cū alijs signis odium erga hoīes ⁊ non obliuiscet: ⁊ cogitatio in eo erit plurima ⁊ non rixabit̄ ⁊ erit absq; audacia ⁊ cum quiete. Urina erit palida tenuis. ⁊ eius pulsus paruus strictus durus.

Si autem materia non fuerit in cerebro ꝯtenta sed in toto corpore apparebunt nigredo totius corporis ⁊ asperitas vel arefaꝰ vel retētio eius ꝙ ꝯsueuit euacuari ex splene ⁊ stomacho ⁊ ex emoroydibus ⁊ ano ⁊ menstruis: ⁊ erūt cū h̄ nigredo vehemens totiꝰ corporis: ⁊ multitudo piloꝝ nigroꝝ ⁊ ꝙ in eo fuit antecessio ciboꝝ generantium humorem melancolicū ⁊ etiam antecessio febriū longarum vel compositaꝝ q̄bus succedit humor melancolicus.

Si vero vitio splenis fuerit hec egritudo: ī eo erunt rugitus lateris sinistri ⁊ inflatio splenis: ⁊ h̄ nō separat ab eo ⁊ multitudo desiderij propter effusionē melācolie ad os stomachi ⁊ paucitas digestionis ⁊ inflāmatio. Et aliquando erit ibi quartana ⁊ mordicatio cum furia apparebit quandoq; Et scias ꝙ vt plurimum omnes melancolici sunt splenetici ⁊ etiam quartanarij.

Signa melancolie que fit vitio stomachi sunt nausea ⁊ sacietas cum in digestione ⁊ repletio in hora digestionis ⁊ multiplicatio doloꝝ apud comestionem q quiescunt post digestionem.

Signa vero eius q̄ fit ꝑpter materiam ꝯtentā in mirach. i. in paniculo interiori ꝯtinēte intestina: ⁊ nutritiua sunt grauitas ī mirach ⁊ attractio ad superiora ⁊ nausea inseparabilis ⁊ malitia anime ⁊ corruptio digestionis: ⁊ eructuatio acetosa ⁊ sputum humidum ⁊ rugitꝰ ⁊ exitus ventositatis ⁊ inflatio vt inueniant dolorem in stomacho aut ī vtrasq; spatulas: ⁊ ꝑprie post cibuꝫ vsq; quo digerat ꝑfecte. Et scire debes ꝙ vbicunq; materia illius infirmitatis contineat. potest esse aliquando sanguis aliquando colera aliquando melancolia. Et signa significantia super vnūquēq; istoruꝫ humorum ⁊ distinguentia super ipsos dicta sunt superius vbi posuimus signa significantia super melancoliam que fit ex materia contenta in cerebro.

Cura melancolie in cōi trahit ab Hypo. vj. particula Amphorismoꝝ vbi dicit. Melancolicis emoroydes innate bonū. Et G. sup illo Amphorismo dicit ꝙ emoroydes nō solū ꝺm purgatōes soluunt has egritudines: sꝫ etiam ꝺm purgatoꝝ humoꝝ q̄litates. nō est mirandum si melancolia ⁊ frenesis curent propter apertionem emoroydaꝝ. q: nigrum cōmixtuꝫ humoribus fit in sanguine sicut in vino fex ⁊c. ⁊ hic fex ꝑ apertionem emoroydaꝝ purgatur: ⁊ per apertionem saphene ⁊ saluatelle sicut vinum purgat ⁊ claꝝ fit per extractionem spine inferioris q̄ est in uegete purgando fecem inferiorē loco illius fecis que purgat facit descendere id q̄d est magis grossum ⁊ feculentū de vino ⁊ sic per consequēs vinuꝫ ex necessitate clarefit. eodē modo operat in corpore humano ꝓuocatio varicū in cruribus: apertio emoroydaꝝ vel venaꝝ prouocantium menstrua ⁊ emoroydas: vt est apertio saluatelle vel saphene in pede.

Cura melancolie que ē ex sanguine: fit ꝺm sententiam Almā. Auic. Serap. incipiendo a flebotomia ex basilica vel saluatella manus sinistre aut d̄ saluatella pedis sinistri aut d̄ saphena. Et sciat ꝙ saphena pedis est sub chauicula pedis in cōcauitate intrinseca: saluetella vero in pede ⁊ in manu est inter anularem ⁊ auricularem digitum. Et credo indubitanter ꝙ flebotomia pedis magis sit conferens q̄ȝ flebotomia manus. Naꝫ flebotomia venaꝝ pedis magis respicit mēstrua ⁊ emoroydas q̄ȝ flebotomia manus ⁊ apertio emoroydaꝝ īmediate confert huic egritudini ⁊ etiā mēstruoꝝ. vt dicit Hypo. superiꝰ ꝺm sententiam hanc magis iudicat vtilis flebotomia venaꝝ pedis quam manus. Ego aūt in veritate dico tibi ꝙ meo tp̄e nō inueni magnam vtilitatem in flebotomia que fit in melancolia ex quacūq; causa fiat: nisi h̄ modo. vꝫ post duas vel plures purgationes antecedentes cum rebus respicientibus ⁊ mouētibus materiaꝫ adustam: q: ꝺm intentionem medicorum si veruꝫ est ꝙ scripserunt. impossibile est ꝙ hec egritudo fiat ex aliquo humore nisi per adustionem ad genus melancolicum fuerit conuersus: preter q̄ȝ ex melancolia naturali. que cum corrumpitur preter ꝙ aduratur facit hanc egritudinem. ⁊ sic apparet manifeste ꝙ mundificatio cū medicinis vtilior est in hac infirmitate quam flebotomia: cū vt plurimum q̄d trahit̄ ex corpore per flebotomiam fit calidum ⁊ humidum q̄d est curatiuum illius īfirmitatis. ⁊ propter hoc dixit Alman. ix. li. c. de melancolia ꝙ studium medici totaliter fit in īpinguādo corpꝰ melancolici vt siccitas remoueat q̄ ē potentissima causa in generatione huius egritudinis ⁊ etiam principalis.

Factis igitur mūdificatōibus pluribus: si materia faciens egritudinem immediate ꝯcrerit radicē ex sanguine: vel fuerit fex sanguinis ⁊ vene corporis fuerint replete ⁊ habitudo carnosa. securius fieri potest flebotomia de venis manus vel pedis ꝙ melius est: ⁊ non extrahat sanguis totus vna vice sed pluribus vicibus: q: talis teraꝰ flebotomie minꝰ exiccat corpꝰ ⁊ naturā minꝰ debilitat. In alijs spēbus melie q̄ nō fiūt ex sanguine nllo mō flotomia fiat. sꝫ fit ꝯtentꝰ medicꝰ in mūdificatione cum medicinis dieta ⁊ rebus cōfortantibus caput ⁊ naturam totam: ⁊ spacialiter cerebꝛ ⁊ cor: ⁊ rebus rectificantibus splenem. Cōmune medicamen penes intentionem omnium medicoꝝ mūdificans materiam illius egritudinis a quacunq; causa fiat: sic fit. ℞. mirab. indoꝝ. ʒ. x. polipodij. ʒ. v. sene. ʒ. viij. turbit. ʒ. iiij. sticados. ʒ. x. passularum epithī cretensis ante. ʒ. x. omnia excepto epithimo in. lł. iij. aque coqueda sunt donec ad vnaꝫ. lł. ⁊ dimidiam redeant. cūq; hoc factuꝫ fuerit addat epithimū: ⁊ illico ab igne remoueat ⁊ dimit-

tantur donec infrigidari ceperint cūq̧ frigidata
fuerint manibus fricata colentur: ⁊ illa colatura
diuidatur in quatuor partes equales: ⁊ vnaqua-
q̧ pars debet dari infirmo de quarto in quartū
diem per tres horas post acceptionem pillularū
que sic fiunt. ℞. agarici duas tertias. ʒ. j. aloes.
ʒ. j. salis indi. ʒ. s. elebori nigri quartam. ʒ. j. con
ficiantur cū melle aut iulep: ⁊ hec pillule sunt vna
dosis aut debent dari omnes vna hora sero cum
vadit dormitum ⁊ non cenet. ⁊ post assumptionē
istarum pillularum per horas tres vt dictuʒ est
sumenda est quarta pars decoctiōis supradicte:
⁊ hoc decoctio debet complete recipi vsq̧ ad dies
xvj. ⁊ qualibet vice antēq̧ detur decoctio: pillu
le omnes que fiunt ex tota receptione sumen-
de erunt. hic modus mundificationis est ſm me-
dicos. quam mundificationem faciunt in melan-
coliam ex sanguine post flebotomiaʒ de venis su
pradictis. In alijs aūt specieb⁹ melancolie faciūt
istam eandem mūdificationem absq̧ flebotomia

Confiteor ⁊ assero ꝙ medicorum scientialis
est ⁊ recta aqua desistere non conuenit. sed tem-
pore meo multos curaui ſm viam hanc: ⁊ ſm eaʒ
semper ꝓcedebam in cura melancolie ⁊ bene suc-
cedebat mihi: q̄ talis erat primo in omnib⁹ specie-
bus melancolie tam ex illa que fiebat ex sanguine
quemadmodum in alijs faciebam syrupum taleʒ
℞. polipodij. lī. s. buglosse. i. lingue bouis me-
lisse aā. ℳ. j. ciperi capari: acori assari aā. ℥. j. se-
ne epithimi aā. ℥. ij. se. lactu. scariole endiuie aā.
. ℥. iij. pistenť omnia grossomodo preter epithi-
mū ⁊ sene que dimittanť sicut sunt buliāt omnia
alia pistata in. lī. iiij. aque donec cōsumpta sit me
dietas tūc in fine addanť sene ⁊ epithimū preter
ꝙ buliant: ⁊ dimittať aqua cum rebus quasi in-
frigidari tunc cū ipsa aqua tepuerit fricentur ea
que sunt in aqua manibus fortitter. ⁊ cuʒ fricata
fuerint colentur ⁊ in colatura illa addať. lī. j. mel
lis ro. cum folijs ⁊ iterum reducatur ad ignem ⁊
permitatur aliquantulum bulire postea iterū co-
letur ⁊ reponatur. hic syrupus rectificat spleneʒ
que rectificatio necessaria ⁊ vtilis est i cura cuius-
libet speciei melancolie: ⁊ cum hoc disponit ma-
teriam ad expulsionem ⁊ aperit masaraicas ⁊ oīa
nutritiua corroborat ⁊ confortat. detur de eo ma
ne stomacho ieiuno. ℥. iij. cum. ℥. iij. aq̄ decoctio
nis epithimi ⁊ mellis rosa. ⁊ hoc fiat vsq̧ ad dies
sex tunc in sero vel circa primum somnū recipiat
pillulas que sic fiunt. ⁊ non cenet. ℞. sene epithi
mi aā. ʒ. ij. eleborum. ʒ. iij. scamonee. ʒ. j. s. masti
cis. ʒ. j. mirob. indorum. ℥. s. turbit. ʒ. ij. agarici
. ʒ. j. s. fiant pillule cum succo polipodij vel vino
decoctionis epithimi. detur de his. ʒ. j. vel. j. s.
vel. ij. ſm virtutem. Si aūt pillulas recipere non
posset sumat in matutinis decoctionem q̄ sic fit.
℞. miroba. indorum. ℥. j. s. pistentur ⁊ buliant
cum. ℥. ij. prunorum siccoruʒ in. ℥. vj. aque donec
medietas sit consumpta: coletur ⁊ cum illa cola-
tura dissoluantur. ʒ. x. manne. Aliud ad ideʒ. ℞.
ʒ. s. elebori nigri: scamonee. ℈. j. puluerizentur
optime ⁊ dimitātur per vnaʒ noctem in. ℥. ij. rob
de vino ⁊. ℥. j. ⁊. s. māne in aurora ante dieʒ dis-
soluatur hoc totum cum. ℥. iiij. aque decoctionis
prunorum ⁊ dentur infirmo: ⁊ aliquando loco pil
lularum dictarum superius dabā. ℥. j. s. pillula-
rum fetidarum quas ponemus in antidotario cū
continuatione illarum medicinarum mundifica-
bam omnes melancolicos ⁊ dissoluebam spleneʒ
⁊ cum syrupo preparabam materiam: ⁊ cum ele-
ctuario ꝙ sic fit confortabam cor ⁊ cerebrū ⁊ totū
corp⁹. ℞. serici combusti. ℥. j. corali rub ei. ℥. s. os
sis de corde cerui. ʒ. ij. margaritarū nō ꝑforataꝝ
. ʒ. iij. cardamomi. ℥. s. pinearum mundatarum.
lī. s. isopi liquiritie. ʒ. ij. nucismus. gariofilorum
folij piperis longi cubebe: galange aā. ʒ. j. s. ci-
namomi. ʒ. v. macꝫ croci aā. ʒ. j. zuchari. lī. vj. co
quantur ad modum cuminate. In hyeme vō cō-
ficiatur cum. lī. iij. mellis dispumati ⁊ bene cocti:
addātur in fine. ℈. ij. musci. Sumitur mane aā
cibum per duas horas ⁊ sero ad modū nucis ma-
gne: ⁊ post illud bibať aliquid vini albi clari odo-
riferi limphati. hoc enim electuarium confortat
cor ⁊ cerebrum ⁊ animum gaudere facit: ⁊ ri-
sum multiplicat: ⁊ remouet malas cogitationes
⁊ imaginationes ⁊ rectificat memoriam: ⁊ cōfor
tat digestionem: ⁊ multiplicat humiditatem na-
turalē in toto corpore. Aliud ad idem quod fit li.
diuisionū. c. de his que cōferunt timori ⁊ melan-
colie. ℞. ro. ru. ʒ. vj. cipi. ʒ. v. gariofilorū masti-
cis spice assari aā. ʒ. iij. cinami: croci aā. ʒ. ij. ma-
cis cerdamomi maioris ⁊ minoris: nucismu. aā. ʒ
. j. teranť ⁊ cribellenť. decoq̄ť. lī. j. emblicoꝝ cuʒ
. lī. vj. aq̄ donec remaneat. tertia deide coletur ⁊
ꝓiciať sup ipsaʒ. lī. j. mellis ⁊ decoquať donec i-
spisseť ⁊ puluerizeť de sup puluis supra dictus ⁊
remoueať cū baculo citri vel salicꝫ doec ꝑmisceať
⁊ addať supra ipsam. ℈. j. vel. s. de musco. datur
sero ⁊ mane ad moduʒ nucis magne ⁊ aliquid vi-
ni albi limphati bibať post: h. n. electuarium ani
mum letificat: ⁊ timorē ⁊ tristiciam remouet ⁊ im
pinguat ⁊ colorē efficit bonū: ⁊ oris odorē ⁊ sudo-
ris ⁊ ꝯfert pulsui cordis: ⁊ si assidueť letificat ani-
muʒ: ita vt extrahat eū ad egritudinē similē risui
cōtinuo ex multitudine risus ⁊ bonitate aīe.

Ex parte medicinaꝝ oēs melācolicos occurrē-
tes mihi ex q̄cūq̧ cā essent curabaʒ ꝑ istā viā ⁊ mo
dū: nisi q: si videbā ipsū robustū ⁊ satis carnosuʒ
⁊ repletū ſm venas ⁊ ipsas venas apparētes ni-
gras faciebā post duas vel plures mūdificatiōes
ipsum de venis pedū flebotomari ⁊ spālit de sal-
uatella pedis sinistri. In alijs aūt speciebus melā
colie nullomō faciebā sꝫ per cōtinuationē medici-
naꝝ semꝑ ꝓcedebā ⁊ bū succedebat mihi vt mul-
ti sciūt q adhuc viuunt. Regebā eos ex parte die
te cū brodio gallinaꝝ ⁊ carniū castrati ⁊ edi: ⁊ ari
etis vnius anni ⁊ pulloꝝ ⁊ cū vitellis ouoꝝ ⁊ cum
cibarijs factis ex farina ordei ⁊ auene in q̄bus po
nebā vitellos ouoꝝ ⁊ puluerē spēruʒ q sic fit. ℞.
carda. ℥. s. melegete cubebe aā. ʒ. j. cinamomi ele
cti. ℥. j. zafrani macꝫ. aā. ℈. j. nucismus. gariofilo
rum folij aā. ʒ. j. teranť ⁊ cribelētur carnes ⁊ bro
dia ⁊ oīa alia cibaria cū isto puluere ꝯdiebam. nul
lomō exhibebā eis carnes siluestres neq̧ aīalium
neq̧ auium. potabā eos cum vino albo clarissimo
odorifero in quo ponebā tantum de aqua quātuʒ
erat medietas vini: vel ci⁹ tertia ſꝫ naturā vini ele
cti ꝙ hēri poterat. Dabā sepe ꝑ interuallū deco-
ctionē de elebore quā faciemus in antidotario: ⁊
ſꝫ modū dictū illic: ⁊ ē ꝑma decoctio que fit in. c.
de decoctionibus in nostro antidotario. In oīb⁹
speciebus melācolie: siue fuissent ex sanguine aut
ab alijs causis post exhibitionem medicinaruʒ fa-
ciebam vnum cauterium in parte anteriori ⁊ duo
in posterioribus cornibus capitis ⁊ profundabaʒ
ista cauteria vsq̧ ad os si erat possibile ⁊ dimitte-
bam ea aperta vsq̧ ad dies. xl. pro meo posse: vl-
tra h tp̄s nō curabā de his sed ꝑmittebā ea ꝯsoli
dari: ⁊ sic ſꝫ istū modū curā istā in oīb⁹ finiebā ⁊ si
aliqđ vestisitiū illi⁹ īfirmitatꝫ remanebat post ꝯti
nuatōeʒ istā: iteꝝ a capite īcipiebā quousq̧ tota cā
erat ꝯsūpta ⁊ mūdificata scđm meā possibilitatē.

Caplm. xviij. de melancolia ex amore vel ex de
siderio repatriandi ⁊ vocatur yliscbi.

Ec egritudo que appellatur ilischi

b .i. melancolia q̃z aliqs incurrit propt amorem: ⁊ est solicitudo similis melācolia in qua iam homo sibi adducit incitationem cogitationis sue sup pulchritudinem quarūdam formarū ⁊ figuraꝝ que insunt ei: deinde adiuuat ipsuz ad illud desideriuz eius ⁊ nō cōsequit̃ ⁊ quāuis trahat causaz ab extrinseco necesse est vt aliquis humorū q augumentat̃ ab illa cā extrinseca peccet ⁊ habundet: ⁊ erit ille humor melācolia mltiplicata ⁊ quātitate ⁊ qualitate vltra q̃z conuenit ⁊ erit frigida ⁊ sicca.

Signa significantia supistaz egritudinem sunt ꝓfunditas oculorū ⁊ siccitas ipsoꝝ ⁊ priuatio lachrymarū nisi cū fletus adest: ⁊ mot⁹ cōtinuus palpebraꝝ risibilis quasi aspiciat aliquid pulchrū delectabile: aut audiat rumorem de eo in quo delectet̃ aut lectificetur: ⁊ eius anhelitus est plurime interfectiōis et reuersionis: ⁊ alterat̃ dipositio eius ad risuz ⁊ fletum cum audit cantilenas amoris ⁊ precipue cuz fit rememoratio repudij ⁊ elongationis ab eo q̄ diligit: ⁊ sunt mēbra eius arefacta ⁊ palpebre fiūt magne pp vigilias: ⁊ eius pulsus ē absq̃z ordine ⁊ alterat̃ dipositio pulsus manifeste cū fit rememoratio eius quod diligit ꝓprie cū obuiat ei subito: ⁊ potest medic⁹ ex pulsu ingeniare sup cognitionem ei⁹ qd̄ diligit. ⁊ sciet ex h̄ cā infirmitatis ⁊ habebit viā ad curā ipsius: ⁊ ingeniū erit tale. cū medic⁹ pulsuz tetigerit rememorent̃ plura nomina rerū ⁊ virorū ⁊ mulierū corā infirmo ⁊ ipo audiente. h̄ faciat multotiens tangēdo semp pulsum infirmi. cūq̃z senserit diuersitatē in pulsu ꝓpter rememorationē alicui⁹ aut pp rememorationez mansionis vel figure seu loci aut regiōis aut artis in qua operat̃ aut generis ⁊ ꝓgeniei seu socij vel familiaritatis. scias q̄ illud est illud quod diligit. Ingeniet̃ tūc in acgrendo illud si est possibile q: p acq̄sitionez illius statiz curabit̃.

Cura eius talis erit. primo exhibeātur ea que inducunt somnum: vt est diapapauer in quo ponat̃ crocus. ⁊ ebrietas valde vtilis est in h̄ casu. occupat enī cerebrū ⁊ delet malas imaginationes: ⁊ purgat ipsum cerebrum a supfluitatibus ⁊ alterat eius dispositionē. sint continue coraz ipso mulieres ⁊ astātes ⁊ vetule q̃ confortent infirmuz in contrariū sue imaginationis: ⁊ excitent ipsum in amorem alteri⁹ ab eo qd̄ diligit: narrando de imaginata vel dillecta feda ⁊ inhonesta ⁊ turpiaꝝ: ⁊ ex parte ꝑsone ⁊ moꝝ. nā vetule cuz suis segacitatibus ꝓprie sciunt facere hoc: ⁊ ꝓpter hoc earum presentia in hoc casu est valde vtilis. corā eo fiant cantilene ⁊ solatia ⁊ incitetur ad coitū diuersarum mulierum que a vetulis ⁊ astantib⁹ multū laudent̃. de forma ⁊ figura ⁊ moribus excitetur patiēs ad discursuz huc ⁊ illuc equester ⁊ pedester cū ieiunib⁹ ⁊ mulieribus in quibus delectet̃ naz hec omnia remouēt malā imaginationē ⁊ cogitationem inductā ex amore. Locet̃ in loco luminoso ⁊ nō obscuro: nā obscuritas preparat ipsum ad solitudinē ⁊ solicitudinez q̃ sunt praua in tali cura: ⁊ disponentes infirmū ad prauas cogitationes ⁊ etiā imaginationes qd̄ malū est in infirmitate tali ⁊ incōueniēs. Nutriatur ex dicta dicta in .c. de melācolia: ⁊ etiā ex lactucis cucurbitis farina ordei et auene: q̃ cibaria cū puluere specieꝝ dicto supius ⁊ electuarijs dictis ibi. potet̃ ex vino albo limphato vt diximus ⁊ confortet̃ cor ⁊ cerebrū ⁊ totū corpus ex electuarijs dictis. balneet̃ sepe post cōmestionez in qua tepida decoctionis florum camomille ⁊ melisse. ⁊ vngat̃ caput ⁊ totum corpus ex oleo de nenufare camomelino: ⁊ anetino ⁊ de salice ⁊ mūdificet̃ cū rebus dictis si necessariū fuerit ⁊ si cū cōmoditate fieri poterit vt dictum ē in melācolia. Si vero ex desiderio repatriādi cōtingat: hec melancolia vel modus infirmitatis nō reqrit aliā curā nisi vt inducat̃ patiēs ad repatriandū si possibile fuerit si nō curetur vt dictum est in cura melancolie ex amore.

Caplm. xix. de melancolia in qua homo fugit a viuis ⁊ desiderat nō esse cum alijs ⁊ ē instabilis ⁊ vocat̃ cutubuth.

Ec egritudo vocat̃ cucubuth ad simi

b litudinem cuiusdā bestie seu animalis natantis sup aq̃s qd̄ sup eas mouetur diuersis motibus absq̃z ordine: ⁊ hēt hanc naturaz: q: q̃cūq̃z hora accidit ei aliqd noui fugit ab eo: deinde apparet ve incipit appere. et vocat̃ hoc animal apud laycos guardapisces ⁊ reperit̃ vt plurimū in aq̃s stantib⁹. Fit aūt ex colera adusta ⁊ melancolia: ⁊ apparet ⁊ manifestat̃ vt plurimū in februario ⁊ marcio.

Signa ei⁹ sunt q: patiēs diligit fugere ad hominibus viuis ⁊ desiderat mortuis apropinq̃re: ⁊ repente aduenit ei malitia formationis ⁊ fugit diem ⁊ noctē desiderat: ⁊ occultat̃ libent̃: ⁊ totū istud accidit ei deligendo solitudinē: ⁊ n̄ q̃escit in loco vno hora vna s̄z ꝯtinue discurrit huc ⁊ illuc ignorās quo vadat: cauēdo se ab hominib⁹: ymo q̄nq̃z nō cauet sibi ab eis negligēs penit⁹ illos: ⁊ parū discernit illos quos videt ⁊ ei fit pn̄s ⁊ ē ī vltio tristicie ⁊ solicitudinis q̃erimōie ⁊ cautele ⁊ color faciei citrin⁹. ligna ei⁹ sic. ⁊ ē sitiēs: ⁊ sup cura ipsi⁹ apparēt vlcera q̃ n̄ cōsolidant̃: ⁊ cā hui⁹ est materia melācolica corrupta currēs pp motū pedū ⁊ laborem cruriū ad ipa vulnera: ⁊ omnia eius membra fiūt arida pp laborem ⁊ ieiuniuz: ⁊ pp solicitudinē exiccatur corpus finaliter.

Cura eius est vt regat̃ cuz temperata ⁊ bona dieta ⁊ bene nutribili ⁊ optimo potu. de q̄bus supius fecim⁹ mētionez. balneetur sepe in aq̃ decoctionis ro. floruz camomille ⁊ salicū ⁊ vio. ⁊ specialit̃ post prandiū digestiōe ꝑma cōpleta. Ungat̃ caput ei⁹ cōtinue ex oleo ro. ⁊ oleo de salice ⁊ de papauere. introducat̃ somn⁹ cū vino ⁊ alijs reb⁹ ꝓposse. bibat sepe syrupū de nenufare vel syrupū de papauere cū aq̃ decoctionis zuchari: sene epithimi ⁊ nenufaris. ⁊ cōfortet̃ caput ⁊ cerebꝝ ⁊ cor cū electuarijs dictis supi⁹. c. de melia. bibat ī vino aquā decoctōis zuchari: nenufaris ⁊ violaꝝ purget̃ aliq̄n cū ieralogo diō: vl̄ cū pillulis stomaticis alchindi vel cum pillulis fetidis: seu cū decoctōe dict̄z supi⁹. Fiat flebotomia ī saluatella pedis sinistri si vene replete fuerit: aut repiant̃ mēstrua vl̄ emoroyde si fieri poterit. In fine fiant cauteria si v̄z tibi: ipsa. n. sunt vltima in cura illi⁹ melācolie post purgatōez maxime.

Caplm. xx. de stoliditate ⁊ amentia.

Ec egritudo semp fit pp lesionē facta in

b vētriculo medio cerebri ī quo vigēt cogitatio ⁊ imaginatio: silr ⁊ ꝑmixtio sēsus: seu alienatio q̄ in fe. fit: q̃ cū alijs malis signis mortē significat. Fit ēt alienatio seu ꝑmixtio sensus absq̃z fe. ⁊ tūc ē spēs melancolie: ⁊ quāuis hec īfirmitates fiāt ī cerebro ⁊ ī eodē ventriculo: cadit t̄n iter eos dr̄ia manifesta. nā alienatio seu ꝑmixtio sensus fit ī fe. aliq̄n ⁊ absq̃z fe. ⁊ est ledēs operatōes cogitatōis extimatiōis s̄m imitatōez seu additiōez malā stoliditas ⁊ amentia sunt

absq̧ fe. semper ⁊ ledunt operationes cogitationis vel extimatōis sʒ diminutiōeʒ aut destructionem: ⁊ appellat̄ fatuitas vel infantilia.

Causa aūt hui⁹ egritudinis est frigiditas pura aut frigiditas cū siccitate cōprehēdens sup medium ventriculū cerebri p longitudinem spacij: aut frigiditas flegmatica dominās illic. ⁊ ꝙ h̄ egritudo sit ex frigiditate ex nō ⁊ caliditate ē ꝙ illa egritudo nō est nisi diminutio ⁊ destructio spirit⁹ mouentis opationes cogitatiōis ⁊ memorie. nā caliditas monet cogitationē ⁊ spirit⁹ ⁊ mot⁹ adiuuat caliditatē: sʒ frigiditas īpedit caliditatē ⁊ motuʒ. In pmixtione sensus ē ↄ̄rio fit ex ↄ̄rijs causis.

Signa stoliditatꝭ ⁊ amētie sunt: quia desiderat esse cū pueris ⁊ vti operationib⁹ puerilib⁹ ⁊ conuersari cū eis ⁊ ridet de rebus quas facit ⁊ ridet sicut pueri ⁊ fit piger ⁊ male corrigit̄ ⁊ aliquādo tacite morat̄ ⁊ pmiscet cū fustib⁹ ⁊ manib⁹ in terra ⁊ aq̄. pmixtio vo sensus fit aliquādo cū fe. ⁊ aliqñ sine fe. ⁊ fit ex causis facientib⁹ melācoliā vincentib⁹ sup cogitationeʒ cū caliditate. ⁊ pp hoc ponit infirmū ad opatōes mobilem ⁊ velocem. ⁊ ad operationes cogitationis nō rationabiles.

Cura stoliditatis ⁊ amētie ē calefacere cerebrū cum electuario de musco quod sic fit sʒ Auic. ℞. musci. ʒ. s. cardamomi liquiritie gariofilis: ʒinʒiberis pipis longi añ. ʒ. x. cinamomi. ʒ. iij. ligni aloes. ʒ. j. croci. ʒ. ij. ↄficiat̄ cū ʒucharo vel cū melle. electuariū h̄ valet ad debilitatē stomachi cordis: ⁊ inflāmatōeʒ ⁊ ventositateʒ ⁊ cōfortat cerebrū. ⁊ ipʒ dat̄ sero ⁊ mane ad moduʒ castanee.

Ad idē. ℞. ʒinʒiberis. ʒ. ij. galange. ʒ. iiij. nucismusc. coralli ossis de corde ceruī: magaritaꝝ nō pforatarū gariofiloꝝ añ. ʒ. j. macis spice apij croci añ. ℈. s. cinamomi. ʒ. s. liquiritie. ʒ. s. ↄficiat̄ cū ʒucharo vel melle: ↄfortat cor ⁊ cerebꝝ ⁊ valet ꝓprie ad omnes passiones istorum mēbrorum et specialiter si fuerit pp debilitatē vel defectū aut ꝓpter frigiditatē. ponāt omnes tales ad iacendum in loco luminoso. cōuersationeʒ habeant cū amicis ⁊ fidelibus qui eum cōfortēt. solacia ⁊ cantilene multū conferunt in hoc casu. similit̄ ⁊ infrequenti. ablutio pedū cū decoctione florum camomile. ⁊ melliloto ⁊ aneti ⁊ similib⁹ est valde vtilis in omni specie melancolie ⁊ alienationis.

Cura pmixtionis sensus si fuerit causa fe. vel cū fe. curat̄ p curā fe.

Si aūt fuerit absq̧ fe. curat̄ p curam melancolie dictam supius: cū fiat ex eisdeʒ causis ⁊ humoribus inferentibus in mediū ventriculū vbi viget cogitatio ⁊ extinuatio. Dieta ⁊ pot⁹ nō variātur a dieta ⁊ potu dictis in melācolia cuʒ fuerint absq̧ fe. purgent̄ cū eisdeʒ medicinis dictis illic. si fuerit necessarium fiat flebotomia de saluatella pedis sinistri q̄ est iter anularē ⁊ auricularē. post purgationē nō obliuiscaris cauterij q̄d fit in medio capitis: q: in isto est valde bonū ⁊ vtile.

Caplm. xxj. de mania canina ⁊ vocatur demonium.

Vocatur cōmuniter passio ista dōmoniaca pp prauitatē accidentiuʒ. fit autē aut a colera adusta in qua vincit caliditas accidentalis: aut melancolia adusta in qua dominiat̄ accidentalis caliditas: ⁊ nō ex alia materia. Fit aūt in mulieribus vt plurimū ex retentione mēstruoꝝ inundantiū in venis matricis ex quibus eleuant̄ fumi mouentes imaginationē ⁊ cogitationē ad ea que visa fuerint in ꝑterito siue fuerint notata siue nō ⁊ inducunt pacientē ad narrandū de futuris: ⁊ ēt inducūt eū ad loquendū varijs linguis: ⁊ ꝙ plus est litteralit̄ etiā si nūq̧ litteras audiuerit. Fit ēt ex spermate retētio in matrice q̄d ↄuersuʒ ē post corruptionē ⁊ temporis lōgitudinē in venenuʒ: a quo fuim⁹ venenosus eleuat̄. mouet diuersimode cerebrū: imaginationē: cogitationē ⁊ extimationem: ita ꝙ inducat patientē admotiones easdeʒ ad quas mēstrua retēta inducūt: vt supius dictū est ⁊ h̄ vt plurimū contingit viduis ⁊ religiosis ⁊ virginibus habilibus ad coitū cū tēpus coeundi transierit. ↄtingit ēt multotiēs ꝙ ab istis supfluitatib⁹ retētꝭ eleutur fumus venenosus q̄ spargit̄ p mēbra. neruos ⁊ lacertos: ⁊ inducit in toto corpore rigorē tremorē ⁊ frigus absq̧ fe. ⁊ fastidiū ⁊ dolorē capitis ⁊ vigilias ⁊ tenebrositatē oculorū ⁊ similia.

Signa manie passionis demoniace. pmo tñ ponem⁹ differentiam int̄ maniaʒ ⁊ freneſiʒ ⁊ melancoliā nā ad freneſiʒ semper seq̄t̄ fe. cōtinua et ad omne apostema ꝙ putrefit ⁊ specialit̄ intrinseco: ⁊ q̄d fit in mēbris nobilib⁹ sequit̄ fe. ⁊ h̄ vult Auic. li. iij. c. de letargia. c. de signis melancolie: sʒ ad maniā ⁊ melancoliam nō sequit̄ fe. nisi per accidēs ⁊ raro. inter maniaʒ ⁊ melancoliā differt distat eniʒ quoniam mania semp fit ex materia colerica vel melancolica adusta in qua caliditas extranea vincit ⁊ dominiat̄: ⁊ in ea apparent signa furoris ⁊ audatie ⁊ instabilitatis ⁊ desperationis magis maiora q̄ȝ in melancolia. Melācolia vo fit ex omni materia adusta quā caliditas accidentalis terminauit ⁊ reduxit ad genus melancolicū: ita ꝙ nihil de acuitate q̄si in illa materia remansit: ⁊ fit ex melancolia naturali corrupta in qua est peccatū frigiditatis aut siccitatis vltra debitū. vel frigiditatis ⁊ siccitatis simul.

Quando vo fit a melācolia adusta passio demoniaca: demoniū ⁊ lupinositas ⁊ rapacitas ei⁹ fiūt cū cogitatiōe ⁊ qete spasmo aliquo deinde cū mouetur ⁊ loq̄t incipit ratiocinari cogitās postea cū iterat̄ sup eū nō est possibile ex eo euader neq̧ facere ipsuʒ silere: ⁊ extenuatio in ipo vehementior ē ⁊ color ad nigredinē decliuior: ⁊ somnia defiora: ⁊ vomit aliqñ acetosuʒ aliq̄d buliēs in terra.

Si aūt mania fuerit ex colera adusta. fient permutationes ⁊ contentiones velotius: ⁊ qes ab ea ⁊ nō recordat̄ ↄtentionis ⁊ odij sicut recordat̄ primus aut minorat̄ eius quies ⁊ multiplicat̄ ei⁹ motus: ⁊ rixa ⁊ agitatio ⁊ omnis furor ⁊ instabilitas

Eius aūt que fit pp retentionē mēstruoꝝ aut ꝓpter cogitationē spmatis scit̄ p narrationē infirme q: mēstrua nō purgant̄: ⁊ q: abstinuit a coitu: ⁊ ꝙ delectat̄ in verbis ⁊ opationib⁹ ptinētib⁹ ad coitū ⁊ ꝙ quescit qñ corā eo dicunt̄ verba coit⁹ et luxurie.

Cura ei⁹ ē vt pmo locet̄ i loco obscuro ne pp lumē aeris ⁊ varias res visibiles apparētes in luminoso ad furiā moueatur Et scias h̄ generale ꝙ intentio medicoꝝ in h̄ cāu ⁊ silib⁹ ē in humectādo plus q̄ȝ in frigidando. ⁊ h̄ vult. Auic. in cura istius infirmitatis pp inobedientiaʒ ⁊ instabilitatē incipiendū ē a reb⁹ inducentib⁹ somnū: ⁊ fricationib⁹ pedū ⁊ crurium: vt materia ad inferiora trahat̄. vñ Hypo. vj. particula amphorisinoruʒ. Maniacis varicibus aut emoroidib⁹ innatis mane solutio. Cū mania fuerit colera adusta stati remoueant̄ capilli ꝓposse ⁊ vngat̄ totuʒ caput cū oleo de nenufare ⁊ oleo de papauere mixtis cū succo lactucaꝝ in quo sit aliquid aceti. fiāt fricatiōes pedū cū aq̄ decoctionis folioꝝ salicis ⁊ floꝝ camomi. ⁊ ro. ru. seu cū aqua

decoctõis lactucaꝝ camomil. ⁊ ro. ru. aut cū aqua
decoctõis papaueris ⁊ melliloti ⁊ rosaꝝ humecte
tur caput eoꝝ cū lacte mulieris lactãtis puellam:
⁊ oleo de salice. post quietē vero fiat flebotomia
de vena saphena. aperit. n. emoroydas ⁊ ꝓuocat
mēstra q̃ ꝓuocatio ⁊ apertio valde vtiles sunt in
cura ista vt apparet ꝑ hypo. superiꝰ. purgeť si ē
possibile cū decoctione q̃ sic fit. ℞. sene epithimi
añ. ʒ. j. prunoꝝ. ʒ. ij. buliãt i aqua. coletur ⁊ cū. ʒ.
vj. vel. v. illius decoctõis dissoluanť. ʒ. ij. mãne ⁊
deť infirmo fiat in ṗncipio omni die vel in duobꝰ
diebus semel: clistere qḋ sic fit. ℞. sene epithimi
añ. ʒ. s. polipodij. ʒ. ij. blete. M. j. pisteнť ⁊ buli-
ant i aqua ⁊ recipiať in aqua illa. lł. j. in qua dissol
uanť. ʒ. ij. mãne ⁊. ʒ. iij. olei violati ⁊. ʒ. s. salis. co
leť post dissolutõem ⁊ imponať tepidū. Alia de-
coctio ad idē. ℞. miroba. indoꝝ. ʒ. j. s. sene epi-
thimi añ. ʒ. s. pruna numero. x. pisteнť ⁊ buliãt in
aqua coleнť ⁊ in. ʒ. vj. illiꝰ aque dissoluať. ʒ. j. mã
ne ⁊. ʒ. j. syrupi violati ⁊ deť ante diē. poteť vero
vsq3 ad finē feruoris cū aqua que sic fit ⁊ non cum
alia re. ℞. nenufaris se. lactucaꝝ añ. ʒ. j. papaue-
ris. ʒ. s. zucbari ro. ʒ. iij. prunoꝝ siccoꝝ. ʒ. iiij. or
dei. ʒ. j. s. buliant in. lł. vj. aque donec. v. remane
ant. coleť ⁊ cõseruetur. Ad idē. ℞. granoꝝ gra-
natoꝝ dulcium vel muzoꝝ añ. ʒ. ij. se. lactucaꝝ. ʒ
. j. se. papaueris. ʒ. s. zucbari. ʒ. ij. prunoꝝ siccoꝝ
ʒ. iij. buliãt in. lł. vj. aque donec vna ꝯsumpta fue
rit: coletur ⁊ reseruetur: ⁊ detur infirmo hora po
tatõis semꝑ. Ad idē ordei. ʒ. iij. prunoꝝ siccoꝝ. ʒ
iiij. papaueris albi. ʒ. j. zucbari. ʒ. ij. buliãt in. lł.
viij. aque donec vna. lł. fuerit ꝯsumpta coleť ⁊ re
serueť. Libeť cū lactucis: cucurbitis: portlacis:
ꝯditis cū agresta ⁊ vino de granatis ⁊ etiã cū ciba
rijs factis ex farina ordei ⁊ auene panico ⁊ milio:
in qbꝰ agresta ⁊ vinū de granatis ponãtur ⁊ h̄ vs
q3 ad finez feruoris.

Si aūt nimia debilitate laborauerit: cū carni-
bus edi ⁊ pullorum alteratis cū berberis: portu-
lacis cucurbitis ⁊ lactucis nutriať.

Si aūt materia melancolica adusta fuerit in cã
ꝓcedať cū cõfortantibꝰ caput ⁊ ꝓuocãtibus som-
nū vt superiꝰ dictū est: ⁊ aperiãtur emoroydes ⁊
mēstrua: ⁊ fiat clisteria ⁊ aptio saluatelle ⁊ saphe-
ne vt scripsimus: s3 in ꝓuocatione somi multipli-
ceнť papauer ⁊ nenufar: ⁊ addatur gra. j. opij vel
plus si fuerit necessariū.

Dieta ⁊ potꝰ nõ variãtur a supradictis. Mundi
ficeť cū decoctione q̃ sic fit. ℞. miroba. indo. ʒ. j.
elebori nigri. ʒ. j. sene epithimi añ. ʒ. s. pisteнť ⁊
buliãt ⁊ colētur ⁊ in. ʒ. iiij. illiꝰ decoctiõis dissol-
uãtur. ʒ. j. cassie fi. ⁊ coleť ⁊ detur añ diem. Post
mūdificatõem ⁊ alteratõem cauteriū in medio ca-
pitis valde vtile ē ⁊ necessariū.

Si vero ꝯtingeret h̄ egritudo ꝑꝑ retētiõez mē
struoꝝ: seu ꝑꝑ sperma corruptū ⁊ ꝯgregatū i ma
trice. ꝓuocētur mēstrua cū aptõe saphene vel cū
medicinis q̃s in. c. de retētiõe mēstruoꝝ dicemꝰ i
ferius. Si aūt ꝑꝑ sperma corruptū exciteť ad coi-
tū si est possibile: q: h̄ erit via melior ⁊ nobilior.

Si aūt ad coitū eã excitare nõ poterꝫ q: erit mu
lier honestatis seu religionis: facias ꝙ obstetrix
fricet fortiter os matricis ⁊ vuluã cū digito indi-
ce innoluto cū petia cū oleo de spica in quo cãpho
ra sit dissolnta: ⁊ fiat fricatio fortis ita ꝙ doleat ⁊
ꝯquerať patiēs. Quotidie bibat aquã frigidã i q̃
ponatur syrupus de nenufare seu de papauere.
Nutriatur ex lactucis cucurbitis portulacis ⁊ si-
milibus: ⁊ nõ ex carnibus nisi i vltimo debilitatis
fuerit ꝭm ꝙ dictū est supra. Comedat sepe diapa
pauer mixtū cū zucha. ro. ⁊ post illud bibat aquã
veri frigoris. Quãdo supponitur cãdela innoluta
cum petia que petia ligata sit cum filo firmiter
circa candelã ⁊ imbibita in oleo de spica vel de li-
lio: in quo dissoluta sint tria grana musci vel am-
bre valet mirabiliter in h̄ casu ⁊ suffocatiõe matri
cis: ⁊ in omni passione in qua cã cõtrahitur ex mē
struorum retētione: vel ex spermate corrupto ⁊ re
tento: ⁊ d3 caput exterius cãdele bene ligari cū fi
lo duplicato ne intraret tota candela matricez vt
possit extrahi omni hora ad voluntatem patiētis
⁊ medici: ⁊ hec candela q̃si continue vsq3 ad ꝑfectã
liberationem intra vuluã ⁊ matricē debet morari
⁊ cū ea os matricis fricari trahit. n. matricem ad
inferiora ⁊ spma corruptū eicit ⁊ resoluit aliquãdo

Ad idem. ℞. agni casti. ʒ. iij. mirtiloꝝ. ʒ. s. te-
rantur ꝑfecte ⁊ nõ cribelētur ⁊ icorporentur cum
melle crudo nõ dispumato ⁊ fiat electuariū. h̄. n.
electuariū remouet melãcolia ⁊ passionē demoni
acam ꝯtingētem ex spermate corrupto in matrice
viduaꝝ ⁊ virginū ⁊ religiosaꝝ ⁊ aliaꝝ in q̃bus ta
lis reperitur cã: ⁊ ēt que cõtingit ex mēstruoꝝ re
tētione: ⁊ ṗter h̄ destruit frigiditatem capitis que
cõtingit in mulieribus senibꝰ decrepitis ⁊ in oĩbꝰ
mulieribus in q̃bus frigiditas membroꝝ ⁊ capi-
tis ꝯtingit ex causis supradictis: ⁊ i oĩbus istis mi
rabiliter ꝯfortat appetitū. datur mane ⁊ sero cuz
itur dormitum ad modum nucis magne: ⁊ post il
lud bibatur aliquid vini limphati ꝭm medietatez
⁊ si adiungatur. ʒ. s. peonie in h̄ electuario mira-
biliter operatur cõtra epilensiam.

Capitulu3. xxij. de corruptione imaginationis
⁊ memoria.

F It autez a materia
colerica vel melãcolia vincēte in par-
te anteriori: aut ꝭm quãtitatē ⁊ quali-
tatē: aut ꝭm q̃litatē tantū. s3 corruptio
memorie fit propter dñiuz frigiditatꝫ in parte po
sterioꝛi: aut ꝑꝑ dñiuz frigiditatꝫ simul cū humidi
tate vel siccitate.

Signa corruptõis imaginatõis sunt:
q: imaginať qḋ nõ ē neq3 iue-
nitur: ⁊ vꝫ ei ꝙ videat res q̃bus nõ est inuentio: ⁊
debilitatur imaginãdo res imaginabiles: neq3 vi
det visiones ⁊ somnia nisi paꝝ ⁊ obliuiscitur ima-
ginatões formaꝝ sensataꝝ qualiť sunt: neq3 ima-
ginatur eas: ⁊ si fuerint illa cū vigilijs ⁊ motu ⁊ i
stabilitate: a siccitate fit.

Si vero cū somno ⁊ pigritia ⁊ visionibus plu-
ribꝰ absq3 recordatõe: fit a frigiditate. similiter si
fuerit cū siccitate lingue ⁊ oculoꝝ: tūc sup siccita-
tē significat. si vero cū humiditate sup humidita-
tem.

Signa corruptionis memorie sunt ꝙ nõ recor
dať: ⁊ si ē cum siccitate nõ iprimiť in memoria ali-
qd ⁊ sunt ibi vigilie ⁊ isomnietas: ⁊ est ibi seruatio
reꝝ preteritaꝝ: tamen nõ seruantur res momēta
nee illius hore.

Si aūt fuerit cū humiditate fit somnus profun
dus vel subeth ⁊ ṗterita nõ seruãtur ⁊ forsan ser-
uantur momētanee illꝰ hore ⁊ ē cū pigritia ⁊ imo
bilitate: ⁊ vt verius loquar semper est cum obli-
uione.

Cura corruptionis imaginationis est si
materia fuerit calida: vt primo fi
at flebotomia de vena cephalica: ⁊ vt cõtinue in-
frigidetur pars anterior cū rebus confortantibꝰ
partē anteriorē. ⁊ fiat inunctio cū oleo de nenufa
re ⁊ oleo rosato mixtis cuz aliquãtulo acet: vel cū
oleo de salice seu oleo vio. in quo sit aliqd mãdra-
gore ⁊ aliqd opij i modū grani ordeaci ⁊ aliqd ace-

ti. Mundificetur. cum medicinis. c. de mania. nutriatur & potetur vt dictũ ẽ illic.

Si vero materia fuerit melãcolia adusta vel nõ adusta: fiat vt dictũ ẽ i. c. de melãcolia facta ab humore melãcolico. sꝫ aduertẽdũ ẽ hic ꝙ clistere lenitiuũ qđ fit in. c. supiori de mania: multũ vtile ẽ necessariũ: & ẽ cõueniens si possibile fuerit vt fiat omni die vel in duob⁹ dieb⁹ semel. introducat̃ & somnus cũ reb⁹ dictis superi⁹ ꝑ posse. & nutriatur potet̃ vt dictũ ẽ supi⁹. Cura corruptõis memorie.

Si aũt ibi fuerit somn⁹ profundus vel subeth & obliuio. curet̃ vt dixim⁹. c. de subeth & obliuione tamen ꝯueniens & necessarium est vt fiat cauterium in parte posteriori vsqꝫ ad os in isto casu.

Si aũt ibi fuerit seruatio rerꝫ preteritarꝫ & obliuio momẽtanea ꝙ significat siccitatẽ: introducatur somn⁹ cũ oleo de papauere & oleo de nenufare: & comedat sepe de diapapauere & mũdificetur iste cum pillulis & yeris dictis. c. de melãcolia. potetur iste cũ bono vino claro odorifero mixto cuꝫ aqua. & nutriat̃ ex brodio gallinarꝫ & carniũ edi & castrati & arietis annualis. comedat fisticos & pineas mũdatas & vitellos ouorꝫ & feniculi & boraginis olus. & somnus introducatur & quies.

Scias iterum ꝙ ebrietas in isto casu valde vtilis eẽt & bona. q: humectat cerebꝫ & ipsum a superfluitatib⁹ mũdificat. & hoc vult Auic. fen. iij. libri primi. c. de regimine aque & vini. Fit ãt corruptio imaginatõis in somno ita ꝙ homo surgit & facit ea q̃ in vigilijs faciebat: & loqtur sicut in vigilijs. & ei⁹ cura est vt cura corruptiõis memorie in somno & plus: q: in ista, cura noctis vel somni in q̃ homo loqtur vel surgit vel operat̃ in somno vt in vigilijs: dꝫ infirmus ab astãte hora accessionis cum virgꝫ subtilib⁹ fortiť verberari tãdiu ꝙ excitet̃: & cũ infirm⁹ excitat⁹ fuerit post excitatõeꝫ iterꝫ bis vel ter cũ eisdẽ virgꝫ percutiat̃ ita vt manifeste sẽtiat dolorẽ. fiat h̄ omni nocte q: ꝑ istã viã cito curabit̃ post mundificatiõem & humorum purgationem si deus voluerit. & conuenit vt obseruet dietam & omnia dicta. c. de melancolia. & dictum est de destructõe siccitatis in cerebro & toto corpore & humoribus.

Capitm. xxij. de egritudine in qua homo palpitat & vocat̃ alue. i. palpitatio: & altio & oxitatio.

Ista passio fit ut plurimum ex multiplicatõe repletiõis in lacertis neruis & venis q̃ facit lassitudineꝫ ꝑꝑ q̃ꝫ accidit vt vene extẽdant̃ & fiat oxitatio & alarꝫ eleuatio. Nam ex materia replente venas & membra & ex materia mal a ꝯtẽta in stomacho eleuatur vapores & fumi q membra ꝑcutiunt superiora & faciũt ea mouere motibus istis varijs & diuersis. etiã fiũt iste dispositiões aliqñ cum rubedine faciei & apparitõe venarꝫ & aliqñ nõ. & ista egritudo cũ multiplicatur in homine significat repletionem.

Cura eius talis erit ꝑmo oꝫ si vene apparuerint replete & facies fuerit rubea vt fiat flebotomia de vena cephalica. & comedat carnes coctas & cõditas cũ agresta & berberis & vino de granatis & aceto & lentes excorticatas. & cibaria facta de panico & milio: & bibat vinũ album non multum nutribile aquosũꝫ limphatũ.

Si ãt facies nõ fuerit rubea neqꝫ vene apparuerint in oculis neqꝫ in facie: purget̃ cum pillulis cochijs de quib⁹ recipiat patiẽs. ℨ. ij. vel. ℨ. j. s. sero non cenet. Nutriat̃ ex cibis dictis ꝯditis cum pipere & croco & pipere lõgo & vino narrato. Factis mundificatõibus des patiẽti ad masticandũ acorum: q: vt dicit Auic. li. iij. c. j. de ꝓprietate curat hanc infirmitatem: & Hypo. curat ipsam cum potu vini boni odoriferi limphati sꝫ medictatẽ: particula. vij. Ampho. vbi dicit. Alices oxitationes vinum bibitũ. mensurate soluit egritudinem &c. ꝑ mensurate intelligit ꝙ ibi sit tantũ de aqua tantum quantum de vino.

Capitulum. xxiij. de appoplesia.

Appoplesia est ociositas membrorum a sensu & motu propter opilatõeꝫ ꝯtingẽtẽ i vẽtriculis cerebri & in cursib⁹ vel meatib⁹ spiritus sensibilis & motiui. fit aũt a materia humida frigida. & illa mat̃ia aut ẽ opilãs meat⁹ & vias ꝑ q̃s trãseũt spũs ex cerebro ad neruos & mẽbra & h̄ fit subito: aut ẽ opilãs vias & meat⁹ ꝑ q̃s trãseũt spũs ex artarijs & venis ad cerebꝫ & vẽtriculos. & h̄ opilatio aliqñ vocatur clausio: & h̄ ꝓprie cũ frigiditatis q̃litas. s. ꝑ dominat̃ in substãtia cerebri & suis vẽtriculis ex aliq̃ cã intrinseca vel extrinseca q̃ ẽ ꝯstringẽs meat⁹ spiritus: vt ꝑ vias debitas trãsire non possit ad neruos & mẽbra. aliqñ appellat̃ repletio & talis repletio dꝫ fieri & esse aliqñ cũ apostemate & aliqñ sine apostemate. & illud fit ꝟm plurimũ. s. ꝙ h̄ egritudo hꝫ eẽ & fieri a repletione humorali absqꝫ apostemate: & eiusmodi illatiõis vel speties sunt tres. vt vult Hypo. ij. particula Amphorisi. & G. sup eodẽ Amphorismo. & Auic. li. iij. c. de appoplesia. dicunt. n. si appoplectic⁹ spirauerit dure & angustiose & spumã habuerit ante os passio erit fortis. Si vo actio inspirãdi & expirandi fuerit diuersa & absqꝫ ordine & aliqñ quiescat: passia erit debilior prima si vo attractio aeris & emissio aliquẽ ordine habuerit passio erit debilior ꝑmis: in qua si medic⁹ recte & sapiẽter ꝯsiderauerit poterit medicinaliter opari. Cõtingit aliqñ vt narrat Auic. eodem. c. vt hõ incurrat appoplesiaꝫ. & nõ fit differẽtia inter ipm & mortuum. & h̄ ẽ q: in ta ib⁹ nõ appa ret anhelit⁹: sꝫ ipsorꝫ pulsus nõ integre cadit. & vꝫ ꝑ h̄ ꝙ calor innat⁹ in eis nõ idiget anhelitu magno neqꝫ euẽtatõe ad expulsionẽ vaporis fumosi a se: & illud accidit ꝑꝑ frig⁹ dominãs ꝑ naturam super totũ corpus aut super cor. vnde pceperunt phi ꝙ in tali casu differat̃ sepultura: & nõ solũ in illo casu sꝫ i omni casu ambiguo de morte dꝫ differri sepultura ꝟm sentẽtiaꝫ medicorꝫ vsqꝫ ad. lxxij. horas ad min⁹. Scias iterũ ꝙ oĩs appoplesia vsqꝫ ad dies. vij. aut conuertit̃ ad mortem: aut ad vitam manifeste: aut ad paralisim partis debilioris. & h̄ vult Auic. eodem. c. Si ergo ita est apparet manifeste si appoplesia cõuertitur ad partẽ dextrã ꝙ nerui partis dextre i sinistra ortũ habẽt: cũ pars sinistra debilior fit naturaliter dextra.

Signa appoplesie trahuntur vt plurimũ inter subeth & appoplesiam. nã appoplecticus clamat mugiẽdo vt boues faciunt cũ maxima angustia & diuersitate anhelat & fit subito & cadit vt epilẽticus: sꝫ in subeth non fiunt illa: imo fit gradatim subeth: & est in subeth somnus grauis ꝓfundus ita ꝙ nõ possunt oculos vllomõ aperire. Iterꝫ appoplesiam antecedũt ꝟꝫ plurimũ vertigo & scothomia & soda & inflãmatio venarꝫ: gule & colli: & tenebrositas visus & tremor in toto corpore: & stridor dentiũ in somno & grauitas & pigritia. Et vrina antecedens appoplesiam multotiens est plena resolutionib⁹ multis varijs & diuersis. & ei⁹ substãtia fit spissa: et ei⁹ color lacteus vel pallidus. Et si cũ apostemate fuerit ẽ febris et eam febrem antecedit: et est ibi rubedo faciei et oculorꝫ inflãmatio et apparitio cũ repletione venarꝫ frontis gule et totius faciei.

Si aūt absq̧ fe. fuerit ⁊ non fuerit ex sanguine tunc color faciei ⁊ oculorū ⁊ frontis est alb⁹ ⁊ antecedunt eaꝫ pigritia ⁊ vertigo ⁊ humorositas narium ⁊ oculoꝝ ⁊ pallati. Inter appoplesiaꝫ ⁊ epilensiam ⁊ paralisim restat differentia q: appopletici epilentici ⁊ paralitici: conueniunt in materia passionis ⁊ loco: conuenit videre in quo differant. epilentici ratione hore afflictionis appopletici dicūtur: sed ratione interpolationis nō paralitici cōtinue amittūt sensuꝫ ⁊ motū immediate toti⁹ corporis: vel in aliqua parte. alij duo nō: ⁊ in capitulis suis manifestabit̄ etiā differentia.

Cura cū omnis appopleticus sit absq̧ motu ⁊ sensu: nō requirit̄ in cura eius nisi consideret̄ dispositio faciei ⁊ oculorum ⁊ anhelitus: ⁊ habitudinis totius corporis que si repletioneꝫ significant cū habundantia caliditatis in materia fiat statim flebotomia de venis cephalicis immunibus seu in curuatura brachij: ⁊ tantum de sanguine extrahat̄ quātum possibile ē. et post flebotomia fiat clistere tale. ℞. coloquintide agarici: cētauree: mellilotı: sticados: blete aā. ℳ. j. pistent̄ ⁊ buliant in aqua. de illa aqua accipiat̄. lt̄. j. ⁊. ℥. iiij. mellis: olei cōmunis. ℥. iij. salis. ℥. j. misceant̄ simul ⁊ iteꝝ reducant̄ ad ignē ⁊ cū bulierint colent̄: ⁊ cum hec colatura tepida fuerit supponat̄ cum clisteri: ⁊ iteret̄ clistere totiens ꝙ moueat̄ patiēs ⁊ sentiat. tunc i ore infirmi ponat̄. ℥. j. s. electuarij de anacardis qđ faciem⁹ in tractatu de paralisi. nullomodo bibat vinū ſꝫ sit ꝯtent⁹ in aqua mellis q̄ sic fit. ℞. aque. lt̄. iij. mellis. ℥. iij buliant aliquātulū simul ⁊ colet̄. ꝯtentus sit in succo ordei ⁊ spelte ⁊ auene ⁊ aqua ciceꝝ vsq̧ ad dies v. vel brodio pulloꝝ ⁊ carnium edi vel galline. nō bibat vinū nisi post longū tp̄s: ⁊ cū biberit sit album debile ⁊ aquatū. fiant gargarismata cuꝫ oximelle sqlitico seu cōposito: ⁊ aqua decoctōnis isopi ⁊ yreos. ꝓuocent̄ sternutatiōes cum eleboro albo ⁊ pipere.

Si aūt humiditas cū frigiditate fuerit in causa fiat statim clistere ꝙ sic fit. ℞. agarici coloquintide elebori albi: cantauere minoris aā. ℥. s. melliloti: blete sticados polij aā. ℳ. j. pistent̄ ⁊ buliant i aqua colent̄: ⁊ accipiat̄ d̄ colatura illa. lt̄. j. ⁊ misceatur cū. ℥. iiij. mellis ⁊. ℥. iij. olei ⁊. ℥. j. salis: reducat̄ h̄ totuꝫ ad ignem iteꝝ ⁊ buliat̄ ⁊ colet̄ ⁊ cuꝫ tepidū fuerit superponat̄ ⁊ iteꝝ totiens ꝙ redeat ⁊ loquat̄. Naꝫ si per h̄ nō reuertitur neq̧ loquatur vel moueatur ⁊ sentiat mortale est: ⁊ erit signum mortis. fiant fricationes post clisteria in pedibus ⁊ cruribus cum sale ⁊ aceto: ⁊ sint fortes. Ungat̄ caput eius cum oleo de spica in quo dissoluta sint castoreum ⁊ euforbium. fiant gargarismata cum oximelle squilitico ⁊ aqua decoctōis isopi: yreos: sticados: ⁊ polij. Sternutationes fiant cum euforbio pipere ⁊ eleboro albo: ⁊ cum aliquo istoꝝ nutriatur ⁊ potetur vt dictū ē superi⁹. Cum v̄o inceperit os aperire ponat̄. ℥. j. s. electuarij de anacardis: ⁊ bibat aquam mellis post illud purget̄ sepe cū erectus fuerit ⁊ fuerit obediens operatōib⁹ medicinalib⁹ cum medicinis dictis. c. de epilensia ⁊ regat̄ vt dictum est vsq̧ ad finem: vt dicemus c. de paralesi. Sepe oīs appopletic⁹ purget̄ ex q̄cūq̧ causa fiat. postq̧ ad obedientiam ⁊ rationem redierit cum medicinis quas in. c. de paralesi dicturi sumus.

Si aūt ꝑ istā nō curaret̄ neq̧ rediret ad intelligentiā: fiat h̄ remediū. Accipiatur patella erea ⁊ inflāmet̄ perfecte in igne ita ꝙ rubeat ⁊ ponatur circa supficiem cutis capitis ita ꝙ capilli vrant̄ ⁊ calefiat locus: valde excitat h̄ materiā capitis ⁊ cōfortat caput ⁊ neruos ⁊ excitat appopleticum. ⁊ totum istud vult Auic. in illo casu: sed nos non fecimus mentionē vnq̧ neq̧ experimentū monstrauit h̄ nobis in veritate: sed vsi fuimus lōgo tp̄e ⁊ verificatuꝫ est apud nos facere cauteria in capite in cura istius infirmitatis qn̄ dicta remedia nō cōferunt. vnum in anteriori parte capitis: ⁊ duo in posteriori parte sub duob⁹ cornib⁹ posterioribus capitis ⁊ bn̄ succedebat nobis.

Capitulum. xxv. de paralesi.

Paralesis cōmuniter dr̄ mollificatio vni⁹ partis vel pluriū vbicunq̧ fuerit: ⁊ dicitur proprie mollificatio medietatis totius corporis ſm longitudinem seu mollificatio toti⁹ corporis a ceruice inferi⁹: ⁊ lingua ⁊ caput totaliter sana remanent. Paralesis autem fit a materia vel apostbemate opilante radices ⁊ capita neruoꝝ venientium ad membra paralitica vel mollificata. Fit etiā a remotione spondilium de loco: ⁊ est mortifera propter impedimentum quod inducitur in anhelitu. Fit etiam ex casu: percussione vel vulnere. q̄ autem fit ex casu percussione vel vulnere ita ꝙ lesio non conterat neruos: vel ꝙ lesio nō veniat ad profunditatem neruorum vel radices: sanat̄ beneficio flebotomie.

Si vero lesio talis fuerit ꝙ neruos cōterat aut veniat ad profunditatem neruorum seu radices: non curatur.

Signa paralesim perfectam a casu vl' percussione ⁊ vulnere ip̄a causa significat: ⁊ etiam q: illa paralisis que fit ab istꝭ causis subito fit: q̄ vero ab apostbemate vel habūdantia seu multiplicatione materie humoralis fit significatur per antecessionem tremoris ⁊ stuporis membri: ⁊ formicationem vel alterationeꝫ sensibilem in membris ⁊ materia paralesis: vel eius causam significant color faciei ⁊ oculoꝝ ⁊ habitudo totius corporis. Que si fuerit alba ⁊ absq̧ venis manifestis ⁊ cū habitudine molli ⁊ pingui frigidam causam significant.

Si vero cum rubedine ⁊ apparitōe venaꝝ fuerit ⁊ cum habitudine carnosa grossa super materiam calidam cum humiditate significant. Sciendum ꝙ vrina paralitici naturaliter debet esse discolorata propter occupationem caliditatis naturalis ab habundantiā humidi ꝙ impedit colorationem supfluitatis: sed per accidens fit colorata: q: cū renes ⁊ epar sunt debilitate ꝓpter compassiones ex infirmitate nō possunt discernere sanguinem ab aquositate: ⁊ sic vrina remanet colorata vt in opilatione epatis ⁊ idropisi. ⁊ h̄ vult Auicen. c. de paralesi. scias ꝙ paralesis que est ex apostbemate semper est cum febre ⁊ h̄ est eius differētia inter alias species.

Cura illius infirmitatis dubiosa ē semper ex quacunq̧ causa fiat. ⁊ specialiter post annos. xl.

Si aūt ꝯtingerit ex casu ꝑcussione ⁊ vulnere ⁊ ꝓfundet̄ vsq̧ ad radices neruoꝝ ⁊ post curatōeꝫ attrictionis neruoꝝ ⁊ ꝯsolidatiōis vulneꝝ remanserit paralesis nunq̧ curatur. In principio talis paralesis curatu ex flebotomia vel ex curatione vulneris ⁊ attrictionis neruoꝝ: aliter autem nō. Sit ꝯtent⁹ oīs paraliticus vsq̧ ad dies. xl. in potu aque mellis in qua decoquat̄ aliqđ isopi. ⁊ comedat cibaria facta ex farina ordei vel auene seu spelte. comedat aquam ciceris ⁊ spāl'r cū febre fuerit.

Si aūt fuerit absq̧ fe. comedat alea cocta ⁊ carnes galloꝝ elixatoꝝ cū herba vel se. feniculi. ⁊ carnes pulloꝝ paruoꝝ columbaꝝ assatas: et carnes edoꝝ et arietū vni⁹ anni et castrati et ꝑdicū et fa-

ãmoꝝ ⁊ pulloꝝ ⁊ gallinarũ ⁊ auiũ degẽtiũ i arborib⁹ ⁊ in pratis ⁊ nõ in aq̄s assatas: ⁊ vitellos ouoꝝ ⁊ carnes siluestres: ⁊ herbã feniculi ⁊ petroselini ⁊ boraginis. post dies ꝟo .xl. aut post duos mẽses bibere posset vinũ albũ odoriferũ in q̄ ponit̃ tãtũ de aqua q̃tũ de vino: purget̃ cum pillulis fetidis Alman. q̃ sic fiunt. ℞. pulueris pigre Alman. quam fecit Alman. c. de dolore et apãte stomaci: et nos illã eãdẽ faciemus in antidotario. ʒ. x. coloquintide interioris. ʒ. v. euforbij. ʒ. ij. s. castorei piperis asse serapini oppoponacis tapsie sinapis ana. ʒ. i. centauree minoris electerij vel loco eius scamonee ana. ʒ. v. fiant pillule cuꝫ succo rute in q̄ gũme ĩfundant̃. dosis est. ʒ. i. s. vl̃. ʒ. ij. dantur sero absq̃ cena de quarto in quartũ diẽ. ⁊ sic procedatur vsq̃ quo ter acceperit de istis pillulis. Vtatur in cibariis suis puluere q̄ sic fit. ℞. pipis. ℥. ii. ʒinʒiberis. ʒ. s. cardamomi pipis lõgi cinamomi ʒedoarie añ. ʒ. iii. spice macis ʒafrani ana. ℈. i. terant̃ ⁊ cribellent̃. vngant̃ membra lesa ⁊ radices neruoꝝ ⁊ pars capitis contraria parti lese. i. sana cũ oleo costino qd̃ sic fit. ℞. costi. ʒ. i. piperis piretri euforbi. ʒ. iii. castorei. ʒ. s. terant̃ ⁊ cribelentur oia et misceant̃ cũ. lĩ. s. olei de spica aut de lilio seu in media lĩ. olei laurini qd̃ meli⁹ est et reseruetur. Dieb⁹ ꝟo qb⁹ quiescit in q̄bus pillulas nõ recipit dꝫ recipere infirm⁹ die qlibet. ʒ. ii. de anacardina qd̃ sic fit. ℞. ʒinʒiberis: piretri: nigelle: costi: pipis longi: ⁊ piperis: acori: añ. ʒ. x. mirre rute sicce: asse aristologie lõge: baccarũ lauri castorei tapsie sinapis gentiane añ. ʒ. v. mellis anacardi. ʒ. v. vngant̃ res iste ex oleo nucũ ⁊ ꝯficiant̃ cũ melle dispumato. valet appoplesie paralesi: torture: tremori albaras morsibus scorpionũ ⁊ passionib⁹ oibus frigidis et spasmo humido: cuꝫ aũt sumit̃ ilico prouocat sudorẽ et infert fe. ⁊ si sumitur ⁊ non affert sanitatẽ: eger ab oi medicamine ꝑ dies. x. abstineat et obseruet bonã dietã et potũ ꝑm ꝙ narrauim⁹. deinde die vndecima ad eãdẽ curã redeũdũ erit.

⸿ Si aũt paralesis ꝯtingeret a casu vel ꝑcussiõe mollificatur corpus totũ ei⁹: aut aliqua mẽbra ei⁹ post illud et remanet eius mollificatio ꝑm suã dispositionẽ et neq̃ minuit̃ tũc nõ ẽ cura ei oino. Et qñ minuitur et nõ remanet ꝑm suam dispositionẽ tunc curatio eius est vt emplastretur locus sup quẽ cecidit ꝑcussio cũ emplastris calidis. et inungat̃ comprimendo cũ oleis calidis sicut cum oleo de oliuis i cui⁹. ℥. i. dissolute sint castorei. ʒ. ii. euforbii. ʒ. i. vl̃ cum oleo de costo vel oleo petroleo et similibus. Et fiat cũ emplastro tali. ℞. cere. ʒ. v. olei de lilio et de costo añ. ʒ. xxx. mirre oppopõacis ana. ʒ. v. castorei. ʒ. iij. euforbij. ʒ. ij. aggregent̃ oia et fiat emplastrũ sup locũ ꝑcussum vl̃ sup locũ lesum ħ emplastrũ ponat̃. ℞. farine fenugreci seminis been semi. malue maluauisci rasine armoniaci bdelij adipis anatis: cere ana. olei de lilio quod sufficit ad inspissandũ. pistent̃ et incidant̃ frustratĩ oia et bulliãtur et liquefiant oia simul: et collent̃ cum fuerint dissoluta et misceant̃ et fiat emplastrũ. hoc resoluit supfluitates et radices neruoꝝ ꝯfortat. sit oleũ illius emplastri. ℥. iiij. et non plus et quãtitas cere sit. ℥. ij. Scias ꝙ si exhibet̃ paralitico. ʒ. i. asse cũ vino calido in aurora multũ ꝯfert. et si virtus infirmi fuerit satis et fortis: nihil melius i cura paralesis q̃ʒ fames ieiuniũ et labor cũ sudore.

⸿ Capl̃m. xxvi. de graui dormitiõe q̃ appellat̃ subeth et de stupidis vel ꝯgelatis qui semꝑ habẽt oculos apertos.

⸿ Nomen huius egritudinis ẽ ꝯgelatio: et appellat̃ ꝑm quasdã dispositiones subet non vigilatiua et appellat̃ ꝑ quasdã alias dispositiones subeth vigilatiua. fit autẽ ex humore melancolico dominãte in parte posteriori cerebri: et ex flegmate. et ex cholera mixtis equaliter et generatis ꝑ viã indigõnis. Cã aũt hui⁹ indigõnis et multiplicationis hui⁹ materie et talis egritudinis ẽ repletio quaꝫ generat gulositas et multitudo comestiõis et pot⁹ et ebrietatis. Et est sciendũ ꝙ qñ humor melancolicus dominat̃ appellat̃ ꝯgelatio ꝓprie in qua hõ manet in eadẽ dispositione et habitu in quo erat hora iuasionis ipsius egritudinis. Nã si iuenit hoieꝫ rectũ stat recte: aut supine dormientẽ vel vigilantẽ sic manet vsq̃ ad finem.

⸿ Si ꝟo duo alij humores. s. flegma et cholera inequaliter abũdauerint: et flegma supabũdauerit cholerã i commixtiõe appellat̃ subeth. i. dormitio i qua hõ morat̃ semper oculis clausis. Si ꝟo cholera abũdauerit flegma i cõmixtiõe appellat̃ sabara subetina vel iascas. i. dormitatio in qua homo morat̃ oculis apertis absq̃ palpitatione. Signa congelationis sunt ꝙ homo remanet ꝑm habitudinem vnam donec euadit: et donec in ventriculo anteriori cerebri: q̄r humor opilans partem posteriorem cerebri est frigidus siccus coartans partem anteriorem: destruit sensus ⁊ motus voluntarios ⁊ si inuenit hominem sedẽtem vel scribentem vel in alio situ remanet ꝑm illam formã: ⁊ pulsus eoꝝ est paruus tardus paruus ꝓpter frigiditatem tardus ex siccitate. ⁊ est tardioris sanatiõis q̃ʒ subeth. ex flegmate ꝓꝑ duritiẽ materie ⁊ est cũ alienatione ⁊ absq̃ febre ⁊ in hoc differt a litargia.

⸿ Signa subeth cum somno in quo vincit flegma sunt. somnus grauis cum oculis clausis ⁊ obliuio ita ꝙ obliuiscit̃ mingere. ⁊ si ꝑ aliquã cãꝫ excitet̃ si recordat̃ de aliq̃ respõsione. ⁊ pulsus ei⁹ paruus cum quadã latitudine. Signa subeth vigilatiue sunt ꝙ oculi non claudiuntur ⁊ vigilant: ⁊ alienat̃ ⁊ aufertur itellectus ⁊ sequitur eos agitatio ⁊ est pulsus velox: spissus: ⁊ maior est pulsus illius ⁊ latior ⁊ breuior q̃ʒ pulsus habentis apã calidum in cerebro. Si autem equalis fuerit cõmixtio flegmatis ⁊ colere signa equalia erunt ⁊ oẽs tales sunt absq̃ febre. qui aũt habent apostemata siue fuerit calidũ in cerebro siue frigidum semper sunt cum febre.

⸿ Cura si materia fuerit melãcolica q̃ facit ꝯgelationeꝫ proprie fiat tale clistere. ℞. blete ⁊ meliloti añ. M. i. frustratim incidant̃ ⁊ coquant̃ in aquã post decoctionẽ coletur illa aqua. lĩ. i. s. ⁊ cum illa colatura misceant̃. ℥. s. elebori nigri. ⁊. ℥. ij. polipodij ⁊ floris camomille ⁊ aneti ana. ℥. s. ⁊ sint pistata oia ista: addantur cum istis etiam ℥. iiij. mellis. ⁊. ℥. iij. olei de oliua. ⁊. ʒ. i. salis: bulliant oia simul: ⁊ post ebulitionẽ ⁊ decoctioneꝫ colent̃ ⁊ supponat̃ cuꝫ fuerit tepidum. Aliud ad idem. ℞. elebori nigri. ℥. s. agarici. ʒ. s. polipodij. ℥. i. blete meliloti ana. M. i. pistẽtur ⁊ bulliantur in aqua per tempus coletur ⁊ de illa colatura accipiatur. lĩ. i. s. in qua ponantur. ℥. iij. mellis. ⁊ ℥. iij. olei de oliua. ℥. s. salis. Iterum cum istis bulliatur aliquãtulũ postea cũ fuerit tepidum supponat̃ tepidum. Remoueantur capilli si possibile fuerit ⁊ fricet̃ pars posterior cum oleo de spica vel oleo de lilio in quo dissolutum si castoreum vel bdeliũ seu serapi. ⁊ semen cicute purgetur cum pillulis cochijs vel fetidis: aut cum yeralogodion aut cum decoctionibus dictis. c. de melancolia. Dieta ⁊ potus sint vt scripsimus in codeꝫ tractatu de melancolia.

⸿ Si vero flegma superabundauerit coleraꝫ fiat primo clistere scdõꝫ ꝙ determinatũ est in. c. de appoplesia ⁊ in oibus alijs fiat vt ibi diximus. Si aũt cholera supabunda

uerit flegma in cõmixtõe fiat clistere tale. ℞. blete melliloti añ. M. i. coloquintide aloes turbit añ. ʒ. s. cẽtauree minoris. ℥. i. pistent ⁊ buliant ⁊ de illa colatura recipiat lb. i. s. in illa colatura ponantur. ℥. iij. mellis ⁊. ʒ. iiij. olei cõmunis ⁊ salis. ʒ. s. ⁊ buliant iterũ ⁊ colent ⁊ supponatur tepidum. fricet̃ ps posterior vsq̧ ad sinciput ⁊ ortum nuce cũ oleo de spica vel oleo de lilior: in quib⁹ dissoluantur mirra bdelliũ ⁊ sarcacola. fricent̃ pedes fortiter cum sale ⁊ aceto. ¶ Purgetur cũ pillul' cocbijs ⁊ yeralogodiõ: vel cũ pillulis stomaticis alcbindi vel cũ pigra. Alman. quã faciemus. In oĩbus istis passionibus post clisteria ⁊ mũdificationes cauteria sunt necessaria ⁊ vtilia. Dieta sit vt scripsimus in apoplesia ⁊ paralesi. Si v̾o materia fuerit commixta equaliter ⁊ medicie composite equales erũt respicientes equaliter flegma ⁊ coleram scđm possibilitatem ⁊ existimationẽ ꝓpinquã veritati. Si aũt corp⁹ repletũ videretur ⁊ facies rubuerit ⁊ vene apparuerint in oculis: ⁊ facie: flebotomia vel vẽtosatio ꝯueniẽs erit rõne diminutiõis quãtitatiue sed nõ qualitatiue.

¶ Capitulum. xxvij. de stupore ⁊ tremore.

Stupor semper fit ex materia humida cũ caliditate vel frigiditate sed tremor fit aut a debilitate virtutis regentis mẽbrũ: aut ex potu vini sup̾fluo vl' acuto aut ex dominio flegmatis ⁊ frigiditatis sup̾ neruos ⁊ mẽbra mobilia.

¶ Signa stuporis ex humiditate cũ caliditate sunt rubedo coloris oculoꝝ ⁊ faciei q̃ trahit ad nigredinẽ ⁊ apparitionẽ venaꝝ cũ habitudine carnosa: ⁊ dulcedo que sentitur in lingua. Et ꝙ vrina eius colorata est ⁊ spissa ⁊ vsus cibarioꝝ ⁊ potuũ gñantium sanguinem.

¶ Signa stuporis ex hũore flegmatico frigido sũt mollities corporis toti⁹ et albedo ⁊ faciei ⁊ corporis et grauitas sensuũ et pigritia et vsus rerũ gñantium flegma. et vrina apparet spissa alba lactea et pulsus paru⁹ mollis.

¶ Signa tremoris qui fit a casu virtutis sunt quia patiens deficit ex quocũq̧ labore et motu et releuatur ex oĩ re nutribili: et ꝙ nullo mõ famẽ pati põt quin quasi sincopizet et tunc tremor augmentatur.

¶ Signa tremoris qui fit per vsum vini sũt ꝙ potus aq̃ confert et abstinentia a vino: et ꝙ potus vini de granatis vel de agresta confert eis multum.

¶ Signa tremoris qui fit propter dominium frigiditatis vel humoris frigidi super membra sunt albedo et mollities corporis et pigritia et hebetudo sensuũ et pinguedo ĩ toto corpore equaliter.

¶ Scire cõuenit ꝙ oĩs stupor vel tremor a quacũq̧ cã fiat: sup̾ paralesiꝫ aut apploplesiã futurã significat.

¶ Cura stuporis ex humiditate cum caliditate est flebotomia et minoratio cibi. et scias ꝙ nihil melius est in stupore et tremore a quocũq̧ causa fiat q̃ꝫ abstinentia a vino quasi vsq̧ ad finẽ curationis: qꝛ de ꝓprietate et natura vini existit debilitare neruos et cũ hoc facit omnem superfluitatẽ transire ad neruos. et hoc est sensuale apud illos qui inebriatoribus considerant. et in hoc omnes philosophi conueniunt. purgetur sepe cum pillulis cochijs pigra Alman. Dieta eius sicut dictum ẽ in paralesi. ¶ Potus sit ex aqua mellis vel ex aqua mellis in qua decocta sit isopus. Fiat gargarisma ex oximelle squilitico cum aqua isopi.

¶ Si autem contingerit stupor ex materia frigida purgetur cum pillulis fetidis. et nutriatur cum rebus assatis vt plurimum et potetur cuꝫ aquis dictis et fiant p̃ter hec omnia que dicta sunt in paralesi.

¶ Si vero tremor ex debilitate virtutis regẽtis membra peruenerit: nutriatur cum carnibus assatis nutribilibus et aliquando elixatis et carnibus caponum pulloruꝫ et carnibus edi et arietis annualis et castrati et vitellis ouorũ et carnibus p̾dicum fasianorum et oium auiuꝫ degẽtium in arborib⁹ et in pratis et nõ in aquis. potetur aqua mellis aliquando hic bibere põt optimum vinum in quo ponatur tantũ de aqua quãtũ ẽ vinũ et plus. carnes capreoli et carnes porci siluestris macras comedere potest. De herbis feniculũ et boraginẽ et cicera fracta in quibus ponantur vitelli ouoruꝫ et risum cũ vitellis. confortetur cor et cerebrũ cũ electuarijs dictis. c. de melancolia. et vtatur in suis cibarijs puluere de speciebus dicto illic.

¶ Si vero tremor fuerit p̾p̾ vsum vini vel propter vsum alicui⁹ rei: abstinere a talibus erit cura eius. vñ Hypo. ij. p̾ticula Amphorismoꝝ. In omni motõe corporis cum ceperit quis dolere quiescere statim remedium ẽ: ⁊ etiam confortare cor ⁊ cerebrũ cum electuarijs de speciebus dictis. c. de melancolia erit conueniẽs ⁊ vtile in hoc casu.

¶ Si autem tremor fuerit ex dominio flegmatis seu propter frigus membrorum curetur vt diximus. c. de paralesi. quia tremor talis ⁊ ex tali causa quasi paralesis est. ⁊ in illa cura nõ requiritur aliud neq̧ ex parte mẽbri neq̧ ex p̾te dispositiõis ⁊ materie vel cause: nisi illđ qđ dcm̃ ẽ illic. Trocisci de sticados quos ĩ antidotario faciem⁹ valent contra oẽm tremorẽ de ꝓprietate.

¶ Capitulum. xxviij. de tortura oris.

Tortura est inclinatio oris ⁊ labioruꝫ ad partẽ dextram vel sinistram cum impotẽtia claudẽdi alterum oculorum: ⁊ cum sufflatione ex latere vno tantum cum p̃cipitur: vt sufflet aerem violenter. Fit autẽ ex molificatione ⁊ ex spasmo: ⁊ dicitur ꝙ lat⁹ ꝙ sanũ videtur. s. curuũ vel ꝯtractũ ẽ illud in quo ẽ egritudo ⁊ ẽ causa in ipso: ⁊ ẽ ministrans attractionẽ ad hoc vt equet. sꝫ hoc nõ ẽ veꝝ scđm plurimũ. nã in omni tortura cum hoc ꝙ ẽ peccatũ in forma ⁊ figura mẽbri sunt due dispositiões mãifeste. s. gibbositas ⁊ ꝯtractio ⁊ in contractione ẽ p̾mum p̾tm̃ contractum ex radicib⁹ lacertorum ⁊ neruorum mouẽtium mandibulas ⁊ labia: sꝫ in parte gibbosa necessario cadit elongatio neruorum vltra debitum ⁊ mollificatio. fit similiter tortura p̾p̾ exiccationẽ lacertoꝝ ⁊ neruorũ ⁊ dispositionẽ spasmosam eueniẽtẽ in se. acuta. ⁊ est signum mortis ⁊ curationẽ non recipit. ⁊ hoc vult Hypo. li. pronosticorum vbi dicit. prio oportꝫ faciẽ egri notare vbi innuit ꝙ spasmosa dispositio frontis ⁊ faciei in febre acuta mortẽ significat.

¶ Signa torture propter molificationeꝫ sunt motus debilis ⁊ turbatio sensus ⁊ multiplicatio saliue ⁊ sputi. ⁊ sentit in cute ex vtraq̧ parte leuitatem ⁊ non sentit extẽsionẽ ⁊ est palpebra inferior oculi que est in parte gibbosa demersa: ⁊ videtur medietas panniculi qui ẽ sup̾ pallatum quod est ex parte illius oculi mollificata etiam humidalata: ⁊ pellis frontis ex parte gibbosa. s. per quã spuit et sufflat extensa est absq̧ rugis ⁊ caret motu vsuali: ⁊ apparet ꝙ meditetur homo ad inferiora ⁊ aspiciat: ⁊ causa in hoc est communitas huius panniculi cum panniculo extrinseco vie lingue secante pallatum in longitudine ⁊ est conueniẽs ei: ⁊ tales dispositiones apparent in parte gibbosa et non in alia quando tortura fit ex mollificatione ⁊ non ex spasmo.

¶ Signa spasmose sunt sensus turbati quodaꝫ modo ⁊

retensio cutis cum qua destruuntur ruge ⁊ fiunt lacerti faciei duri: et minorat saliua et sputum ſm plurimū et est declinatio cutis ad partes oculi plus et reditio eius ab eis est difficilior.

Cura torture pp molificationē est vt bibat aquā mellis vsq₃ ad dies .xv. et comedat aquas ciceris seu cibaria facta ex farinis ordei auene fari et spelte. et condiant illa cibaria cū puluere qui sic fit. ℞. nucismusca. ʒ. i. piperis longi castorei glāge asi. ℈. i. zedoarie. ʒ. i. terantur et cribelent. post dies .xv. sumat eundem potū quē diximus. sed comedat carnes assatas aliquando elixatas de edo castrato et ariete annuali. comedat pullos paruos columbarum quomodo vult: et carnes omnium autē degentium in arboribus et in pratis et nō in aquis gallinas capones et gallos annuales et pullos gallinarū assatos. feniculū petrosilinū et aquā caulium et porrorū. Fiāt gargarismata cū oximelle squilitico et aqua sticados et nucismus. et piretri. Tenere ꝯtinue nuce muscatā et specialiter in parte gibbosa multū valet in omni tortura et etiā in contraria.

Purget cū pillulis et ieris dictis in .c. de paralesi. Vngatur locus cū oleo de spica vel de lilio in quib⁹ opoponacū dissoluat et piretrū et sinapi. vel cū oleo de aceto in quo dissoluat euforbiū vel castoreū seu vtrunq₃. fiant canteria vnum in occipitio et alterum in radice mandibule in parte torta et curuata et non in gibbosa Auice. libro iij. c. de tortura dicit q non d₃ fieri euacuatio in pͥncipio cū debilibus nō sufficiētib⁹ sed cū debilib⁹ sufficientibus nō cū medicina acuta forti: eo q medicina acuta et fortis exiccat materiā et minorat eā et exiccat neruos.

Cura spasmose est vt ante purgationem vaporetur locus tortus et tota facies cū aceto in quo bulierint calamētum et sticados et abrotanū et sinapis. vel aliquod istorū. fiant gargarismata ex aqua decoctionis nucismus. acori et piretri: et masticet sepe ista ꝑse absq₃ gargarismate. Fiāt etiam gargarismata cum aqua predicta et oximelle squilitico vel ꝯposito. Fiant cauteria post aures in occipitio.

Purget post ista si nō curaret cū medicinis dictis in paralesi. Fiant vnctiones et fricatiōes cū oleis narratis. Similiter dieta et potus sunt vt diximus. Facere q habens torturā recte aspiciat in speculo et mouere faciem contra partem lesam in speculo de calibe dicunt medici q multum confert et nos credimus illud: sed nobis videt q oē speculum sit in hoc conueniens et vtile.

Capitulū .xxix. de spasmo et tetano.

Spasmus est egritudo neruosa qua mouent lacerti ad pͥncipia sua et inobediētes sunt in dilatatiōe. Fit spasmus ex repletiōe et inanitiōe et ex dolore. fit etiā ex ventositate inflatiua spissa et accidit vt plurimā hic spasmus ex ventositate in membris particularibus vt in cruribus et etiam in toto: et remouetur in hora vna et vocatur tunc a laycis grāsus. humoralis aūt semꝑ fit materia humida replente et imbibente neruos et lacertos mobiles: et hec materia aliquādo est calida et aliquando frigida et hoc est ſm plurimū: et raro inuenitur calida: sed semper frigida.

Spasmus vero ex dolore ⁊ vulnere fit: eo qd dolor debilitando membrum: currunt humores ad locum debilitatum et dolorosum: et imbibuntur nerui loci dolorosi et vulnerati qui cum cerebro continuantur et spina: et per hoc continuatur passio cum cerebro ⁊ neruo ⁊ radicibus neruorū multiplicatur dolor vsq₃ ad principia neruorum ⁊ imbibuntur ⁊ alterantur ⁊ tenduntur nerui ita qd non dilatantur neq₃ sunt habiles ad motum: ⁊ sic fit spasm⁹. Et quia causa huius spasmi vel euentus eius quando ē vulnus vel apostema que non possunt remoueri a membro nisi post longum tempus: ⁊ spasmus est egritudo mala subito eueniens quam natura diu tolerare non potest: remanet talis spasmus per naturam sue cause incurabilis ⁊ mortalis. ⁊ hoc vult Hypo. vi. particula amphorismorū vbi dicit. In vulnere spasm⁹ superueniens mortale.

Ex inanitione fit ſm tres modos vt dicit Auic. li. iii. c. de spasmo. dicit spasmus eni siccus fit aliquando successione adurentium febrium sicut in fe. frenesis: ⁊ successione motuum ⁊ laborum corporalium et animalium sicut sunt vigilie angustia ⁊ timor: ⁊ hic spasmus bene curatur. Fit etiam hic spasmus ꝓpterea q febres faciunt eliquendo materias currere in neruis ⁊ lacertis et proprie cum corpus est plenum. Et accidit etiam pp communitatem oris stomachi: et vomitus remouet ipsū. iij. fit spasmus in fe. longis temporalibus que exiccant neruos ⁊ lacertos et etiam cerebrū: et ꝯsumunt humiditates innatas et fit spasmus qui vere dicitur spasmus de inanitione qui est mortalis necessario: de quo dicūt omnes medici quod non curatur. Alij vero duo modi qui ab Auice. vocantur spasmi de inanitione potius sub repletione continentur: ⁊ hoc potest manifeste videre per causas ipsorum narratas ab eodem quas in liberata posuimus. Ex eisdem causis fit tetanus ex quibus fit spasmus s₃ diuersificant in mō. nam proprie dicitur tetanus qñ nerui et lacerti anteriores et posteriores equaliter tenduntur. Sed spasmus nō dicitur fieri nisi quādo nerui vel lacerti tendūtur ad vnā partem tantū: et pp hoc tetanus dicitur fortior ⁊ acutior et fieri ex materia fortiori et acutiori q₃ spasm⁹ ad vnam partem: eo q fortius ledit ⁊ eius crisis est velocior. appellatur a quibusdam tetanus cuzez: et cuzez nō est aliud nisi spasmus particularibus. s. aut in oculo vel palpebra et aliquādo in toto et differt a spasmo et tetano: qr cuzez semper quasi fit a ventositate grossa dilatante neruos et lacertos: tetanus et spasmus fiunt vt dictū est. et cuzez particularis proprie appellatur gransus in nostro ydiomate.

Signa spasmi qui in veritate fit ab inanitione sunt q fit paulatim et successione egritudinum euacuantium: et que sunt longi temporis et longe afflictionis et successione euacuationis ꝑ medicinas et ꝑ se: et successione cholerice passionis et tenditur pulsus vt corda et sic apparet et añcedūt spasmū tremor et ꝯtractio labiorū et extēsio fortis

Signa eius qui fit a repletiōe sunt q prouenit subito et velociter subintrat in membris vt oleū vel vnguentum et hoc non esset nisi ibi esset caliditas addita aut fe. et pulsus eius inuenitur cum latitudine et quadam mollitie: et retentio vrine vltra debitum spasmum significat: et quando in oculis et membris faciei apparet torsio et tensio et saltus vltra debitum spasmum significat.

Spasmū aūt ꝯtingentē ex apostemate vulnere et dolore significāt res ipse et ei⁹ cā. Et scias q vrina est rubea in spasmo cum fe. in principio. Cū āt trahitur materia ad caput fit alba. Qñ fit a vētositate inflatur vēter et multiplicatur vētositas in membris et cōmotio et saltus.

Spasm⁹ vō q fit ab ināitiōe ñ curat. ⁊ h vult. H. sup Amphor. qrte ꝑticule q dicit spasm⁹ ex cerebro mortale.

Spasm⁹ vō q fit successiōe fe. adurētiū vt in frenesi: et successiōe motuū aīaliū sicut sūt vigilie et silia curat per euacuationē materie egritudis et ꝑ alteratiōes egritudis i ꝯtrariū cū spasm⁹ ex ista cā ñ fiat nisi qr materia acuta iñ

eta cum caliditate extranea ex qua inflammantur potest ledere neruos in siccitate ⁊ spasmum inducere que materia acuta si remoueretur a membris cum caliditate extranea priuarentur nerui ⁊ lacerti a tali effectu. ⁊ per hoc apparet ꝙ non dicitur fieri hic spasmus ab inanitione nisi per accidens. Nam spasmus qui directe fit ab inanitione non est effectus materie presentis cum qualitate extranea: sed est exiccatio neruorum ⁊ lacertorum adueniens a priuatione materie nutribilis ⁊ humoralis in qua longo tempore caliditas extranea cū siccitate: vel caliditas per se vel siccitas laborauerūt ⁊ finaliter per longam actionē neruos ⁊ lacertos potuerunt exiccare. apparet manifeste quo spasmus de inanitione fit paulatim ⁊ non subito. Similiter spasmus qui fit causa motuum animalium cum fiat subito ⁊ non paulatim dicitur fieri ab inanitione per accidens: quia talis motus vt vigilie ⁊ tristitia nō directe exiccant: sed primo principaliter affligūt virtutes animales qbus naturales virtutes ꝯpatiūtur. s. digestiua ⁊ nutritiua ⁊ similes ex qua cōpassiōe destruit humiditas naturalis mēbrorū ⁊ exiccant nerui ⁊ lacerti: ⁊ sic fit per accidens etiaȝ hic spasmus. vnde sola mutatio accidentium aie in contrariū. s. mutatio vigilaꝝ in somnū: ⁊ tristitie in gaudiū esset ei cura. vñ Hypoc. ij. pticula aphorismorū. In motione aie ⁊ corpis cum cepit qs dolere qescere statim remediū ē. Et si cū hoc ꝯfortet cor ⁊ cerebrū cuȝ electuario de musco qd facimꝰ i antidotario meliꝰ fiet. ⁊ etiā cū brodio carniū ⁊ pulloꝝ ⁊ auium ⁊ vino debili liphato: ⁊ cum oibꝰ rebus impinguantibꝰ corpus curabitur: ⁊ per istam viā recte poterit curari si deus voluerit.

¶ Spasmus aūt q fit in febribꝰ q̄ eliquādo materias faciūt eas currere ad neruos: ⁊ q fit p cōmunitatē oris stomaci in quo est mordicatio ⁊ presentia colere eruginose q̄ exiccat cerebrum ⁊ implet neruos curat p vomitū vt dicit Auice. ⁊ alius curat p euacuationē materie eliquate a se. ⁊ p ꝯfortationē neruoꝝ qui debēt inungi cum oleo de mirto ⁊ oleo de mastice. nā illa olea ⁊ vnctiones q̄ fiūt ex eis pparāt ⁊ confortant mēbra ne recipiāt supfluitates expulsas a mēbris alijs apparet manifeste quomō etiā hic spasmus dicit fieri ab inanitione per accidens.

¶ Spasmus vero ex repletione proueniens curatur eodem mō ⁊ cū eisdē rebus cū qbꝰ curat appoplesia ⁊ paralesis ex parte flebotomie clisteris ⁊ medicinaruȝ. s. pillularū cū yeris: ⁊ ex parte sternutationis ⁊ gargarismatum: fricationū ⁊ ēt ex parte cibi ⁊ potus ⁊ cauteriorū ⁊ omnium rerū. Et scias ꝙ cura spasmi non reqrit dillationem pp fortitudinē sui nocumēti ⁊ necessitatē opationis membri lesi. Iteꝝ scire cōuenit ꝙ nihil meliꝰ in cura spasmi de repletione q̄ȝ fe. si superueniat vel per se vel beneficio medici. vnde Hypo. iiij. particula amphorismorum. a spasmo ⁊ tetano habito fe. supueniens soluit egritudinē. Et particula. ij. febrē in spasmo melius est fieri q̄ȝ spasmum in se. Introducat fe. hoc mō: dat patienti ad bibendum cum vino decoctionis castorei. ʒ. ij. electuarij. de anacardis. nā hoc electuariū de pprietate fe. inducit ⁊ sudare facit ⁊ cū hoc remouet frigi. fricatiōes fortes cū pāno aspo ⁊ puluere euforbij itroducūt fe. ⁊ sunt vtiles in hoc casu.

¶ Si aūt spasmus qui fit a vētositate siue fiat in toto siue in parte qui a laycis grāsus appellat sic curat. primo fiāt fricatiōes ⁊ i toto vel in pte cū oleo de casto vl' olo de spica ⁊ pāno aspo: ⁊ fiat sepe clistere hoc. ℞. anisi feniculi: ameos amomi ana. ʒ. i. centauree minoris meliloti sticados assari aā. M. i. coloquintide bachaꝝ lauri. aā. ℥. s. pistētur ⁊ buliant i aq̄: colet ⁊ de illa colatura accipiatur lib. i. s. ⁊ in colatura ponat. ℥. iij. mell'. ⁊. ℥. iiij. olei ⁊. ℥. s. salis ⁊ supponat tepidū. Nutriat cuȝ carnibus coctis ⁊ conditis cū feniclo ⁊ se. ameos: amomi ⁊ aleoꝝ. bibat vinū acutū in quo ponat aqua decoctōis mellis: ameos feniculi: dauci amomi. Vtat in cibarij suis puluere qui sic fit. ℞. piperis longi cardamomi melegete zedoarie zinziberis aā. ℥. s. macis croci aā. ℥. s. terātur ⁊ cribelentur. p tetanū itelligimꝰ spasmū vniuersaleȝ ⁊ curam eius.

¶ Spasmus vō qui fit cū vulnere et dolore q̄uis dicatur sit icurabilis pōt ei exiber remediū cum icipit: ponendo sup locum dolorosuȝ ⁊ vulneratū ea q̄ remouēt dolorem vt sunt oleū anetinū calidū ⁊ oleū de camomilla ⁊ oleū d se. lini. Et emplastꝝ factū ex se. lini ⁊ farina fenu greci et floꝝ camomille ⁊ se. aneti ⁊ maluauisci radice: qd emplastrū ꝯdiri dȝ cū oleis supradictis ⁊ farina ordei: ⁊ dȝ esse calidum cū ponit sup locū. Et ponit infirmus q̄si continue in balneo aque tepide decoctionis reꝝ itrantiū in emplastro: ⁊ hic modus curationis habȝ locū i oī spasmo d ianitione. ⁊ si p istā viā dolor nō sedat vel remouetur: ponat circa locū dolorosum oleū qd sic fit. ℞. olei ro. ʒ. iij. opij. ʒ. s. iusquiami: papaueris albi aā. ʒ. i. corticū mādragore seminis apij aā. ʒ. s. terant ⁊ cribelent ⁊ misceantur cū pdcō oleo aliquātulo aceti de q̄ totꝰ locꝰ dolorosus vngatur. et sup vnctionē cū isto oleo ponat emplastrū supradictū calidū actu: et sic p istā viā curabit.

¶ Capitulum. xxx. de catarro et coriza.

Catarrus est cursus materie liquide et viscose a capite vsque ad gulaȝ: et si cursus fuerit ad nasum appellatur coriza. Si vero fuerit cuȝ violenta expulsione ex cerebro: et euenerit cum sonitu appellatur sternutatio. Jam tibi manifesta est differentia inter corizam et catarrum et sternutationum ex verbis. Et sciendum est ꝙ ista conueniunt in materia et radice generationis: sed catarrus vt vult. G. cum hoc ꝙ est signum in egritudine pulmonis et coste et causa augmētans apostemata illorum locorum: et coriza est signum absque causa. sternutatio vero in egritudinibus perniciosis: in principio mala est: et abundantiam male materie indigeste significat. In fine vero digestam materiam: fortitudinē virtutis expulsiue cerebri significat et hoc totum dicitur a. G. commento pronosticorum super verbo Hypo. ij. particula vbi dicit. coriza vel catarrꝰ in omni egritudine pulmonis et coste ⁊cete. Catarrus vel coriza aliquādo est cuȝ fe. aliquando sine fe. et fit quādoqȝ a causa calida et quādoqȝ a frigida. Causa enim calida dissoluendo humiditatem cerebri facit eam descendere ad gulā ⁊ nasum. Materia calida cum ascendit fumando ad cerebrum inuenit frigiditatem cerebri cum humiditate que inspissant illum fumum ⁊ reducitur in humiditatem subtilem: et descendit post hoc ad gulam et vocatur catarrus: et ad nasum et vocatur coriza.

¶ Causa vero frigida constringendo humiditatem cerebri facit eam descendere ad gulam et ad nasum.

¶ Signa catarri ex causa calida sūt subtilitas et acutas materie catarri. et inflatio et rubedo faciei et asperitas narium: et caliditas vehemens et pruritus. et amaritudo cuȝ acuitate que sentitur in gula.

¶ Signa eiꝰ q̄ frigiditate fit sūt tenebrositas oculoꝝ eminētia cū palore et albedie facie: a opilatō nariū et viscositas gros

ficies materiei: curretis: ⁊ impo^a attrahendi aerem per nasuʒ: ⁊ destructio olphatus rex.

Cura ex cā calida fit in principio ex uapore recepto ex aqua decoctiōis viole sicce ⁊ ordei excorticati ⁊ papaueris albi ⁊ camomille in os siue cū emboto siue absq͂ emboto. Embotū est instrumentū cū quo ponit̄ vinuʒ in botacijs vel fisconis. post purgationē vngantur nares cū oleo vio. ⁊ olfaciat patiēs cāp horā sepe ⁊ bibat syrupū de papauere vel de nenufare mane ⁊ vespere cū aq̄ decoctiōis iniubarū vl' sebestē vel pineaꝝ mūdataꝝ bibat aquā ordei vel aquaʒ decoctionis liquiritie vel zuchari. vel bibat aquā frigidā in qua sit syrup⁹ ro. vel vio. abstineat a vino: q2 vinū de ꝓprietate facit catarruʒ: vel bibat vinū albū debile agrestū cū duplo ei⁹ de aq̄ frigida. Comedat succū ordei ⁊ farri auene ⁊ spelte in quo succo supponat̄ penidij. Comedat cibaria facta ex spinachijs cucurbitꝫ: attriplicib⁹ ⁊ maluis. Et si esset debilis ⁊ cū febre regat̄ cū carnib⁹ pullorum pdicū ⁊ edoꝝ alteratis ⁊ conditis cū portulacis cucurbitis ⁊ similib⁹ siue fit cū fe. siue absq͂ fe. sic curat̄ cōtinue ſm possibilitatē. teneat in ore pillulas q̄ sic fiūt. ℞. gūmi ara bici: draganti amili: succi ligritie: se. citonioꝝ: psilij an̄. fiāt pillule grosse ad modū ciceris vl' fabe cū mucillagie psilli teneant̄ sub lingua. ⁊ nullomō sup repletionēʒ imediate neq͂ in die sup ceruicē dormiat faciens. abstineat a cotu omnino q2 eliquat cerebꝝ ⁊ facit mafiaʒ currere ad gulā. odorare sepe aquā ro. ⁊ attrahere ipsaʒ p nares vtile ē valde in hoc casu. Alie ad ideʒ. ℞. succi liquiritie zuchari albi an̄. ʒ. x. amili dragāti amigdolaꝝ dulciū excorticatarū an̄. ʒ. v. fiāt pillule grosse cū mucillagine se. citonioꝝ teneant̄ sub lingua: inspissant catarrū acutū ⁊ leniūt aspitatē etiam. Fiat flebotomia si etas ⁊ virt⁹ affuerint de vena cephalica ⁊ erit vtile. posset mundificari caput cū pillulis q̄ sic fiunt. ℞. miro. ci. absq͂ nucleis. ʒ. s. reubarbari. ʒ. j. aloes. ʒ. v. scamonee. ʒ. s. masticꝫ ligritie an̄. ℈. j. fiant pillule cū mucillagine psiliij vl' se. citonioꝝ dosis est. ʒ. j. vel. ʒ. j. s. sero nō cenet. decoctio ad idē Accipiant̄. ʒ. iiij. aq̄ feruētis decoctiōis prunorum in q̄ aqua feruēti cū fuerit in sicco ligneo ponant̄. ʒ. ij. reubarbari ⁊ dimittant̄ simul p horas duodeci ad min⁹ ⁊ postea colet̄: ⁊ ī illa colatura addant̄. ʒ. ij. syrupi rosa. ⁊ h̄ det in matutinis frigidū in estate ⁊ tepidū in hyeme.

Cura catarri ex causa frigida ē vt p̄mo euaporetur cū milio calefacto: aut cū aq̄ decoctōis ro. ⁊ melliloti ⁊ florꝫ camomille ⁊ absinthij. recipiat sepe p os fumū thuris masticis mirre ⁊ verniciis. purget̄ cū pillulis cochijs q̄ fient in antidotario vel cū puluere turbit q sic fit. ℞. zinziberis. ʒ. v. turbit. ʒ. x. zuchari. ʒ. xv. dant̄. ʒ. ij. vel. ʒ. j. s. cū aq̄ decoctionis mellis an̄ diē. vel in matutinis bibat aquā mellis vel aquā decoctiōis isopi liqritie ⁊ mellis: vl' bibat vinū albū debile in quo ponat̄ duplū ei⁹ de aq̄: ſʒ abstinere omnino a vino melius ē: q2 p naturaʒ suaʒ facit catarrum currere ⁊ corizaʒ. Comedat carnes castrati: edi: arietis annualis: pullorum ⁊ omniū auium degentiū in arboribus ⁊ in pratis ⁊ non in aquis: aliquādo assatas ⁊ aliquādo elixatas. Comedat aquā ciceris ⁊ cicera fracta ⁊ herbā feniculi ⁊ petrosellini ⁊ spinachias ⁊ borragines. Condiant̄ cibaria sua cū puluere qui sic fit. ℞. liquiritie. ʒ. v. cinamomi. ʒ. ij. cardamomi. ʒ. s. croci macis an̄. ℈. j. terantur ⁊ cribelentur. Scias q͂ in isto casu vtile ⁊ bonū est abstinere a vociferatione ⁊ clamore ⁊ loquella ſʒ possibilitatem. faciebam post purgationem tale remedium talibus facientibus dabam eis in sero ad comedendum cum ibant dormitū. ʒ. j. diazinziberis q͂ fiet in antidotario ⁊ post illud immediate dabā. ʒ. iiij. aq̄ frigide ⁊ hoc in estate ⁊ in hyeme vinum limphatum. hoc enim leniebat asperitatē ⁊ impediebat cursuʒ catarri ⁊ faciebat in aurora totuʒ q͂ in gula ⁊ pectore continebat̄ de superfluitate expuere sine difficultate: ⁊ inueniebat̄ hoc supfluū hora expulsiōis optime digestū ⁊ cōfortat stomachū et omnia nutritiua. Odorare nigellam ligatā in petia subtili ⁊ calefactā vtile inuenit̄: et specialit̄ post purgationem.

Capl'm. xxxj. de obtalmia calida ⁊ frigida ⁊ vocatur aposthematio oculorum.

O **Btalmia ē aposthe**matio vel inflatio que accidit in oculis ⁊ palpebris oculoꝝ donec aliquādo cooperiat totam rotunditatē oculi. Fit aūt hec egritudo aliqñ a cā extrinseca ⁊ aliquādo ab intrinseca: a cā extrinseca vʒ a sole fumo ⁊ puluere. a cā intrinseca. s. a superhabundantia seu a cursu alicuius humoris simplicium. s. a sanguine colera: flegmate ⁊ melācolia: vel a materia composita ex istis.

Signa obtalmie propter sanguineʒ sunt vehemētia ruboris aposthematio venaꝝ in oculis ⁊ fronte ⁊ inflatio magna eminens cū grauedine ⁊ dolore: ⁊ multitudo lachrymaꝝ cum lippitudine ⁊ tensione.

Signa eius que fit a colera sunt dolor cū punctura in modum acus vel spine: ⁊ inflatio cū rubedine trahente ad citrinitateʒ ⁊ cursus lachrymarum adurentium ⁊ excoriantium loca que tangūt ⁊ lippa: ⁊ inflatio ⁊ tensio minores q͂ in obtalmia que fit sanguine.

Signa eius que fit ex flegmate sunt grauitas nō cū multo dolore ⁊ inflatio magna absq͂ rubedine: q̄ cum tangit̄ cedit tactui ⁊ fit in loco impssio cū digito: ⁊ multitudo lachrimaꝝ aquosaꝝ cū lippitudine non digesta ⁊ habitudo corporis humida.

Signa obtalmie melācolie sunt paruitas inflationis absq͂ rubedine ⁊ diminutio lachrymarum ⁊ lippitudinis ⁊ nigredo vel obscuritas corporis ⁊ faciei ⁊ habitudo corporis extenuata ⁊ dolor cū q̄dā grauedine ⁊ fractōe loci.

Cā eius que fit ex fumo puluere ⁊ sole cognoscitur ex re ipsa ⁊ per narratōeʒ infirmi. statim eniʒ pp dolorem erit ibi materia aliqua q̄ cognoscit̄ p signa narrata superi⁹. Si vero materia composita fuerit ⁊ signa cōposita erunt.

Cura eius q̄ fit ex sanguine ē ut p̄mo fiat flebotomia de vena cephalica q̄ est in manu ɔtraria partꝫ lese vl' aposthemate si virtus ⁊ etas ɔsenserint: vel fiat vētosatio in spatulis si puer vl' decrepitus fuerit seu debilis. post flebotomiā vel vētosatōeʒ distilet̄ in oculo lac mulieris lactantis puellam ⁊ ponat̄ supra oculū emplastruʒ q̄d sic fit. ℞. folia solatri floris camomille. ro. ru. an̄. pistent̄ ⁊ buliāt ⁊ incorporent̄ cū farina ordei ⁊ ponat̄ tepidū super locū. ponant̄ petie infuse in succo solatri mixto cum aqua ro. sup locum comprehendendo frontem ⁊ oculum totum. Aliud coquantur tria poma in prunis vel igne ⁊ mundentur post coctionem cum quibus tres vitelli ouoꝝ misceantur ⁊ tepidū ponat̄ sup locum. In fine superponat̄ colliriuʒ album q̄d sic fit. ℞. ceruse ablute. ʒ. x. sarcocolle. ʒ. iij. amili. ʒ. ij. draganti. ʒ. j. opij. ʒ. s. terantur pistentur ⁊ incorporentur cuʒ aqua rosata ⁊ fiant magdaleones ⁊ ponantur in oculum. dissoluantur cum aqua ro. ⁊ coletur post h̄ illa aqua ⁊ ponatur in oculū: vl' cū la-

ete mulieris vel capraꝝ fiat illud. Aliud ad idem ℞. vitrioli de quo fit encaustrū. ʒ. ij. camphore. ʒ. j. ceruse. ʒ. iiij. psilij. ʒ. j. buliāt i. ℥. iiij. aq̄ rosa donec due remaneāt: coletur ⁊ ponatur in oculū fiant sepe ablutiones nariū ⁊ pedū ⁊ faciei cū aq̄ decoctionis floris camomille: mellilotī: ro. ru. et solatri vel acetose: seu ꝯsolide minoris. Mundificetur in fine cū decoctione q̄ sic fit. ℞. māne. ℥. ij. tamarindoꝝ. ℥. j. s. dissoluant̄ cū aq̄ decoctōis prunoꝝ ⁊ dent̄ in matutinis: ⁊ nō sit aq̄ vltra. ℥. vj. nec infra. ℥. iiij. Non bibat quasi vsq̄ ad finē nisi aquā vel aquā decoctiōis prunoꝝ seu berberis vel aquā mixtā cū agresta vl' vino de granatꝭ In fine bibere potest vinū albū debile limphatū cū triplo eius de aqua. Comedat lactucas cucurbitas ⁊ portulacas conditas cū agresta: vel succū ordei farri aue. ⁊ spelte cōditū cū lacte amigdolarum ⁊ agresta. Si vō patiēs fuerit debilis comedere potest carnes pulloꝝ ⁊ edi elixatas: ⁊ cū cucurbitis portulacis ⁊ lactucis cōditis cū agresta ⁊ vino de granatis ⁊ vitellis ouoꝝ.

Si vō materia fuerit colerica mūdificet̄ cū decoctione que sic fit. ℞. mirob. ci. ℥. j. s. pruna numero. x. pistent̄ ⁊ buliant̄ in. ℥. viij. aq̄ donec medietas sit ꝯsumpta: colet̄ ⁊ in illa colatura dissoluatur. ℥. j. s. tamarindoꝝ ⁊ det̄ ante diez. Aliud ad idē. ℞. aq̄ decoctionis prunoꝝ. ℥. iiij. in q̄ aq̄ cū fuerit feruēs ponant̄. ʒ. ij. reubarbari puluerizati ⁊ dimittāt̄ p̄ horas. xij. postea coletur ⁊ in illa colatura ponant̄. ℥. ij. syrupi ro. vel syrupi d̄ nenufare ⁊ dent̄ in matutinis. Aliud cū illa aqua prunoꝝ simplici dissoluant̄. ℥. ij. manne ⁊. ℥. j. tamarindoꝝ ⁊ det̄ ante diē. post mundificationes secure fiat flebotomia de vena cephalica manus partis infirme: vel ventosatio in collo ⁊ spatulis. vñ. Hypo. particula. vj. Amphorismoꝝ. Posteriora capitis dolentia in fronte recta vena incisa iuuat. ergo a ꝯ̄trio anteriora capitis dolētia in posteriori parte incisa vena iuuat. Sup̄ locum a p̄ncipio ponāt̄ petie infuse in succo solatri: ⁊ fiat emplastruz ex folijs solatri ⁊ acetose pistatis simul incorporatis cū vitellis ouoꝝ ⁊ albumine. h̄ enim emplꝫ extinguit colerā ⁊ delet obthalmiā calidā colericā. Intra oculū ⁊ supra ponat̄ colirium album qd̄ sic fit. ℞. ceruse ablute. ʒ. x. opij. ʒ. j. psilij. ʒ. ij. amili. ʒ. ij. misceant̄ cū lacte mulieris vel cū aq̄ ro. ⁊ liq̄dū ponat̄ in oculo: ⁊ substātia grossa supra oculū extra. Dieta ⁊ pot⁹ sint vt diximus supius. Fricationes ⁊ ablutiones manuū ⁊ pedū ⁊ faciei fiāt vt dictū ē i sanguinea. Quādo misceatur aliquid olei ro. cū duplo ei⁹ vini de granatis acetosis ⁊ ponitur de hac mixtura sup̄ rubedinē oculi vel sanguinē q̄ est in oculo p̄p̄ fricationē vl' percussionem sequenti die vel tertio curat̄: specialiter post flebotomiam vel ventosationem in spatulis.

Cura obtalmie ex flegmate ē vt p̄mo cū pillul' cochijs purget̄ vel cū pigra: vel cuz medicamine de turbit q̄ꝫ sic fit. ℞. zuchari. ʒ. xv. turbit. ʒ. x. zinziberis. ʒ. v. fiat puluis: dant̄. ʒ. ij. vel. iij. cuz aqua calida vel aqua decoctionis prunoꝝ in matutinis vel cū aqua feniculi. sup̄ oculū ponat̄ emplastrum ex farina fenugreci ⁊ mucilagine eius ⁊ flore camomille mixtis simul ⁊ ponat̄ calid[u]z sup̄ oculū. Aliud ad idē. ℞. melliloti floꝝ camomille añ. ℥. s. pistent̄ ⁊ i corporētur cum mucillagine fenugreci ⁊ dragantis ⁊ duobus vitellis ouorum ⁊ ponat̄ calidum super oculum. post sex vel octo dies. post duas vel vnā mundificationem ponatur hoc supra oculuz ⁊ intra. ℞. sarcocolle. ʒ. x. licij aloes añ. ʒ. ij. spume marꝭ croci añ. ʒ. j. s. succi celidonie. ʒ. iij. terant̄ subtilissime. vt alcohol ⁊ buliant in vino albo ⁊ aqua ro. colet̄: liquidum ponatur in oculum ⁊ substantia grossa supra oculuz Aliud ad idem. ℞. absinthij viridis. M. j. licij. ℥. s. farie fenugreci. ℥. s. mucillaginis fenugreci ℥. ij. sarcocolle. ʒ. x. succi celidonie. ℥. s. aloes. ʒ. ij spume maris croci añ. ʒ. j. misceantur simul ⁊ ponatur calidum in modum emplastri super oculuz vel extrahatur succus sine aqua ex omnibus pistatis ad inuicem ⁊ coletur ⁊ ponatur intra oculum Fiat ablutiones pedum manuum et faciei sepe cū aqua calida decoctionis absinthij melliloti ⁊ ros. ru. florum camomille. Bibat aquā mellis vsq̄ ad dies. ix. vel aquam decoctionis iuiubarū ⁊ mellis. Comedat aquaz ciceris vel farrum vel farina ordei seu auene: ⁊ condiantur ista cibaria cū puluere qui sic fit. ℞. cinamomi. ℥. ij. cardamomi. ʒ. ij. croci. ℈. j. fiat puluis cribratus. post dies. iiij. vel. v. comedat carnes edi: castrati ⁊ pulloꝝ elixatas: cum feniculo ⁊ boragine ⁊ petrosillino ⁊ spinachijs. post tempus dictum posset bibere vinū album limphatum.

Cura eius que ex melancolia fit est vt purget̄ cum pillulis fetidis aut cum decoctione que sic fit. ℞. miro. indoꝝ. ℥. j. s. sene epithimi añ. ʒ. ij. rosarum ru. ʒ. j. pistentur ⁊ buliant in. ℥. vj. aq̄ donec medietas sit consumpta. coletur ⁊ in colatura alia addantur. ℥. ij. syrupi vio. vel. ℥. ij. syrupi de nenufare. detur ante diem. Aliud ad idem. ℞. polipodij. ℥. j. elebori nigri. ʒ. ij. sene epithimi añ. ʒ. j. ro. ru. ʒ. s. pistentur ⁊ buliant in aqua: ⁊ cuz. ℥. iiij. illius aque dentur ante diem. ℥. ij. syrupi de fumo terre post mundificationē omni die bis abluantur pedes manus ⁊ facies cū aq̄ decoctōis absinthij: fumi terre: ro. ru. viola. ⁊ melliloti. In oculo ⁊ super oculū ponantur coliria ⁊ emplastra dicta in cura obtalmie ex flegmate. Colliriū ⁊ emplastrum speciale in h̄ casu sic fit. ℞. sene epithimi: rute celidonie añ. ℥. j. farine fenugreci ⁊ ordei añ. ℥. j. s. aloes mirre spume maris añ. ʒ. ij. vini albi aque rosate añ. ℥. iij. pistentur ⁊ buliantur et totum coletur ⁊ liquidum ponat̄ in oculum ⁊ substantia super oculum ⁊ sit calidum actu. Cura obthalmie que fit ex puluere fumo ⁊ sole est vt quiescat ⁊ remoueatur ⁊ elongetur a renocente. Nutriantur ⁊ humectentur oculi continue cum aqua rosata in qua psiliuz ⁊ camphora sint infusa: aut abluantur oculi cum aqua decoctionis rosa. vio. ⁊ nenufaris.

Si aūt existis causis contingeret peccatuz in oculo: vel augumentaretur propter cursum alicuius humorum quatuor curetur vt dictum est superius.

Si vero materie composite erunt quod cognosces per signa: ⁊ cura etiam composita erit.

Caplm. xxxij. de vlceribus oculorum.

Lcus accidit in oculo aut ex cā itrīseca aut extrīsca: a cā extrinseca vt percussione casu ⁊ similib⁹ ab ītrinseca vt aposthemate dolore ⁊ similibus. Fit etiam vlcus aliquando in pupilla oculi: aliquando in nigredine: aliquando in albedine eius. quod vero fit in pupilla est magis timorosuz alijs. Illud vero quod fit in coniunctiua vl' in albedine minus alijs timendum est ⁊ nociuū vlceris causa prouenientis ab intrinseco eadem est cum omnibus causis facientibus pustulas ⁊ aposthemata oculorū. Causa vlceris prouenientꝭ ab extrinseco est illa eadez cum omnibus que possunt inferre nocumētum ab extrinseco in oculuz

Signa vlceris ab extrinseco sunt apparitio puncti rubei ⁊ dolor: cum punctura in oculo ⁊ solutio continuitatis visibilis.

Signa vlceris ab intrinseco sūt pulsatio in loco ⁊ dolor vehemens ⁊ punctio ⁊ lachrymarum multitudo. Et si cum h̄ in aliqua parte albedinis vel nigredinis pupille: rubedo vel eminentia magis apparuerit q̄z in alia iam pustula vel eminentia orta est in loco ad quam vlcus sequitur de necesitate.

Cura vlceris pupille vel cornee seu ꝯiūctiue ab extriseca causa ē vt p̄mo fiat flebotomia vel vētosatio in spatulis ⁊ collo: ⁊ sup illō oculū pōat album oui mixtū cū olo ro. ⁊ sup ponant petie tres vel q̄tuor magne q̄ ꝯprehēdant frontē ⁊ maxillā totā īfuse in aq̄ q̄ sic fit. ℞. vini de granatis. ℥. ij. aq̄ ro. lī. s. boli armeni. ℥. j. puluerizent ⁊ bullāt in aqs dictis p tēpꝰ: coletur ⁊ in illa colatura petie infundant. Fiat h̄ vsq̄ ad securitatē vlceris ne ampliet vel aposthemat post securitatē ponat in oculū sief albū. p sief albuz intelligas trociscos factos de albis rebꝰ ꝓpe ad oculos: p coliriū aquā vel coliriū albū qd feci mus i obthalmia colerica. mūdificet cū decoctionibus dictis illic post flebotomia vel vētosationem.

Si aūt eminētia vel aposthematio p h̄ nō cessauerit: ē signū ꝑditionis vl' incurabilitatꝫ. Bibat aquā vel aquā prunorꝫ ⁊ regat cū dieta dicta ī obthalmia calida. Cū vo ꝑpēderis q̄ eminētia non decrescit imo augumētat: liget firmit ⁊ stringat oculus bene cū binda: ante vo q̄ h̄ eueniat suauit cū binda absq̄ aliq̄ strictura ē ligandꝰ: ⁊ sup oculum eminētez ponat pila aliq̄ de bōbice vel alia re: ⁊ intra oculū distilet sief thure omni die quod sic fit. ℞. armoniaci sarcocolle an̄. ℥. v. thuris. ʒ. x. croci. ʒ. ij. cōficiant ex mucillagine fenugreci. h̄ sief sanguinē generat ⁊ maturat et mollificat ⁊ incarnat. Aliud ad idē. ℞. boli armeni. ℥. s. thurꝫ. ℥. j. croci. ʒ. ij. puluerizētur optime ⁊ cribelent ⁊ dissoluant cū aq̄ decoctiōis fenugreci: ⁊ post dissolutionē colet illa aq̄ cū stamine ⁊ dimittat in vase p noctem vnā integrā: illud qd est clarꝫ de toto sup residentiā ponat in vase: ⁊ fex vl' residētia tota q̄ erit in fundo exiccet ad solē ⁊ reducat in puluerez ⁊ ille puluis incorporet cū mucillagine fenugreci ⁊ fiāt sief q̄ ponat sup vlcꝰ. h̄ medicamen curat vlcus ⁊ ꝯfortat mēbrū ⁊ incarnat ⁊ saniē facit. Aliud qd ponit q̄si in fine qd ꝯsolidat ⁊ ꝓhibet ne ex vlcere seq̄tur egressio nuce qd sic fit. ℞. anthimonij emathitis an̄. ʒ. x. achacie. ʒ. iij. aloes. ʒ. j. fiāt sief ⁊ amministrentur.

Aliud ad idē. ℞. sanguinis dracōis. ʒ. ij. aloes. ʒ. j. achacie. ʒ. iij. vitrioli citrini de quo fit encaustrum. ℥. j. terantur subtilissime aloes ⁊ sanguis draconis ⁊ cribelentur cū petia: vitriolū terat ⁊ buliant in. ℥. vj. aq̄ donec ꝯsumpta sit medietas: colet ⁊ in illa colatura ponatur in scutella vitreata ⁊ dimittatur p diē: postea clarꝫ ⁊ liq̄dū qd erit ibi separetur a fece: de illa aq̄ ponat in oculū raro: cū fece illa vel residētia. icorporetur puluis aloes ⁊ sanguis draconis ⁊ achacia q̄ nō poterat teri et fiāt sief q̄ ponat sup vlcera oculorꝫ hora ꝯsolidationis.

Si aūt vlcus fuerit a causa intrinseca sicut ꝓpapata aut aliud fiat statim a principio flebotomia vel vētosatio: ⁊ ēt mūdificatio sicut dictū ē supra Sup oculū vo ponatur solatrū mixtū cū mucillagine fenugreci ⁊ farina ordei: vel folia solatri pistata ⁊ mixta cū vitellis ouorꝫ ⁊ mucillagine fenugreci ⁊ oleo ro. ⁊ rosis. Intra vo oculū pōatur coliriuz albū qd fecimꝰ in obthalmia colerica ⁊ hoc vsq̄ ad apparitionē saniei. Abstineat omnino a vino ⁊ regatur cum cibo ⁊ potu vt dictū est supius post apparitionē saniei fiat sief sedatiuuz dolorꝫ quod est ꝓhibens egressionē vuee ⁊ quod cōsolidat q̄ sic fit ⁊ appellatur sief de plūbo. ℞. plūbi vsti: anthimonij: thucie ablute: eris vsti gummi arabici: draganti an̄. ʒ. viij. opij. ʒ. s. terātur ⁊ cribelentur cū panno subtili ⁊ aspergātur cuz aqua pluuiali ⁊ fiāt sief. Aliud sief quod sic fit in fine remouet vestigia vlceris ⁊ firmat corneam ⁊ consolidat ⁊ ꝓhibet egressionem vuee sic fit. ℞. climie ablute: thucie ablute: ceruse anthimonij: thuris an̄. ʒ. ij. mirrhe. ʒ. j. sarcocolle. ʒ. j. s. sanguis draconis: aloes opij. an̄. ʒ. j. fiant ex eis sief.

Aliud ad idē. ℞. vitrioli abluti de quo fit encaustrum. ʒ. j. ceruse thucie anthimoij: gūmi arabici opij an̄. ʒ. s. terantur subtilissime ⁊ buliāt in succo solatri bulitione parua ⁊ debili: postea cuz stamine largo coletur totū ī parasiде de vitro: ⁊ dimittatur per diem ita q̄ faciat residentiā. sꝫ liquidum sumat per se ⁊ spissuz per se: spissum exiccetur ad solem ⁊ fiant sief: ⁊ liquidum ponatur in oculo ⁊ sief similiter etiam h̄ confortat consolidat ⁊ prohibet egressionem vuee: ⁊ sedat dolorem mirabiliter.

Caplm. xxxiij. de albugine in oculo.

a **Lbugo siue** albedo que apparet in nigredine oculi seu sup pupillā est vestigiū remanens pꝰ vlcerū curatōez qn̄ consolidant: ⁊ ex h̄ manifeste apparet differentia inter albuginē ⁊ vngulā q̄uis in colere cōueniant vt plurimum: sꝫ in tractatu de vngula differentia erit magis manifesta. Cuius infirmitatis est illa eadē q̄ potuit inducere vlcera in aliq̄ parte oculi vel tunicarꝫ eius. Causa coiuncta immediata ad ipsum ē materia frigida infixa in tunica oculi dealbans cicatrizationē que cum difficultate ab oculo ⁊ loco in quo est remouet. Scias q̄ albula alia est subtilis ⁊ alia grossa: ⁊ alia est in puero ⁊ alia in sene subtilis aut grossa in sene male aut nullomodo curatur. in puero melius. Itez subtilis est in superficie tunice: grossa vero in profunditate.

Signa ex ipsa re percognitionē aposthematis vel ꝑcussiōis seu causus antecedentis manifesta sunt.

Cura est vt bibat vinum album debile limphatum: ⁊ comedat carnes castrati: edi ⁊ pulli et galinarum ⁊ arietis annualis ⁊ herbaꝫ feniculi petrosillini boraginis ⁊ oua sorbilia: ⁊ aues siluestres degentes in arboribus ⁊ in pratis ⁊ non in aquis: ⁊ carnes porci siluestris macras ⁊ carnes capreoli: ⁊ aquam ciceris et farrum et pirra cocta post comestionem: ⁊ comedat etiam vuas passas et ficus siccas pineas mundatas ⁊ festicos. Condiantur cibaria sua cum puluere facto ex cinamomo cardamomo ⁊ croco. Super albuginem ponatur medicamen quod sic fit. Recipe massecumine. i. aquavitri ⁊ dicitur aqua vasorum viridium. s. que fit de plumbo vsto ⁊ fit sicut lac de qua tinguntur vasa terrea: spume maris: albedinis que est in sumitate stercoris magni lacerti: salis rubei grossi zuchari albi duri de mecha an̄. ʒ. iiij. dicitur q̄ zucharum illud est quedam spuma que reperitur in mecha. et dicitur q̄ cadit super aerem qui sic vocatur et dicitur q̄ est species almezerion: sed loco eius pumicem ponebam acori celidonie sene ana. ʒ. x. coquantur alia

tria. s. acorus sene et celidonia in. lb. j. aque donec ad quartā redeat. colet ex hac colatura imbibatur puluis rex sup adictarum: et post ibibitōem exiccet i vmbra: et cū exiccat⁹ fuerit iterum terat sup marmorē et ibibat cū eadē aqua et exiccet et iterum teratur et fiat quater. vltimo terat super marmorē et cū panno lineo cribret et ponat sup albuginē: h. n. delet albuginē ita: vt dicit Almā. q nullū medicamen ei equat. adeo q destruit et remouet albuginē ab oculis aialium equorum et silium.

Aliud ad idē. R. floris eris. ʒ. j. thucie. ʒ. ij. vitrioli viridis de quo fit encaustum. ʒ. s. spuma maris celidonie rute ro. ru. acori. añ. ʒ. j. s. ista q̄tuor celidonia ruta rose et acorus pistent et bulliant i. ʒ. xij. vini albi agresti tādiu q medietas ↄsumat. colet et cum illa colatura nutriat puluis aliarum rerum et exiccet in vmbra. et post exiccatōez terat iterum sup marmorē et fiat h q̄ter. in fine optime terat et cribret cum petia et ponat sup albulā. h medicamen oculum ↄfortat et visum et delet albuginē absq dolore et angustia.

Capitulum. xxxiiij. de scabie in oculo.

Scabies ē asperitas

parua cū rubedine accidēs post obtalmiā et vlcera et existit in intrinseca parte palpebre: et assimilat cū iuersat palpebra spāliter cronica ficui q̄ ē incisa. Cā hui⁹ vt plurimū ē egritudo antecedēs: vt obtalmia vel vlcus: s3 cā tenēs ipsam i esse ē carnositas generata a materia salsa drinata p venas ex cerebro ad oculum. Significatio super ipsam trahitur ex visu et tactu.

Cura pmo fiat flebotomia vel vētosatio i spatulis et sub mēto et postea mundificet caput cū pillulis cocbijs vel cū pigra.

Si autē scabies fuerit subtilis nō cronica q scies eo q palpebra cū inuersat nō est grossa neq assimilat ficui scisse. tūc ponat sup ipsam scabiē subtilem sief viride lene vel rubeū lene q̄ sic fiūt. R. floris eris. ʒ. iij. vitrioli de quo fit encaustum viride adusti. ʒ. vj. arsenici rubei. ʒ. j. haurac spūe maris añ. ʒ. ij. vel. iij. salis armoniaci. ʒ. s. armoniaci aure. i. dissoluat armoniacū cum aqua rute vel succo eius. terantur oia in aqua i mortario et super marmorem et misceant cum succo: et distillent per alēbicum vel incorporent q̄ter cū succo et exiccetur et terat et cribret cū petia et fiat sief: et ponat super scabiē in modum pulueris. h ē colliriū viride valēs ad scabiē et venas rubeas q̄ sunt in ↄiūctiua oculi et palpebris et albuginē et tenebrositatē et vngulam. Colliriū rubeū lene sic fit. R. floris eris. ʒ. iij. vitrioli vsti. ʒ. iij. eris vsti. ʒ. ij. mirre croci añ. ʒ. j. piperis. ʒ. s. terant et misceant cum vino albo et distilent p alembicū vel terant q̄ter oia super marmorem et infundāt in vino q̄ter et exiccet et in fine cribelentur cum petia et fiant sief vel puluis. h. n. proprie valet ad scabiem non cronicam et albuginem.

Si vero scabies cronica fuerit: qđ scies cum inuersatur q̄re palpebra ē grossa et assimilat ficui scisso. Curetur incipiendo a flebotomia vel vētosatione purgatōe cū pillulis cocbijs vel pigra q̄s faciemus: et post illud fricet palpebra cū inuersa fuerit cū spuma maris vel cum pumice vel cū instrumēto q vocat rasorium cuius forma ē sicut forma ferri vel istrumēti cū quo vētosatores faciūt plagas p quas trahunt sanguinē cū ventosis: et fiat talis fricatio cū illo ferro q sanguis inde exeat: et cū eo ēt aliqd de carne illa aspa et scabiosa remoueatur: et hic ē melior modus remotionis malitie: et pertinet ad manualē operatōez post abrasionē cū ferro abluat locus cū aqua calida et aliquantulo aceti vel cū aqua calida decoctōis acetose et vitreoli de quo fit encaustum et distillet super fricationez cimīnum masticatū in pāno i ortu solis. ponatur sup locū rasum et scabiosum puluis citrin⁹ q̄ sic fit. R. sarcocolle. ʒ. x. succi celidōie sicci. ʒ. iij. licij. aloes añ. ʒ. ij. croci. ʒ. j. s. spume maris. ʒ. s. terantur i mortario et sup marmorē et cribelent et fiat puluis. hic puluis appellat citrin⁹ delet ppe scabiē et vz ad egritudines palpebrarum et venas rub. et colliriū viride vel rubeū. Nos multa collria faciem⁹ in antidotario ad h et pulueres et alias medicinas q̄s nō ponim⁹ hic. Dieta et potus sint vt dictū est in obthalmia calida vsq ad dies. xv. postea regat vt dictū ē in albugine. Melior modus curatōis carnositatis et scabiei et omnis superfluitatis palpebrarum est ille qui fit cum ferro et rasorio et similibus dum modo medicus de tali re fuerit consuetus vel habuerit conuersationem cum eo qui nouit hoc facere.

Caplm. xxxv. de venis rubeis in oculo cum q̄dam dispositione in modū tele aranee versus pupillam et vocatur sebel.

Sebel ē egritudo

que i cipit apparere i aliquo angulorum oculi cū venis rubeis sparsis habēs quādam radicem grossam: et spargit versus pupillā in modum tele aranee. et aliqñ est subtilis nō cronica neq grossa: et aliqñ est cronica grossa. fit aūt semper a materia deriuāte per venas a cerebro ad oculos.

Signa vtrum sit cronica vel nō cronica sunt grossities venarum seu subtilitas apparētiū in angulo oculorum et q non phibet visum vel prohibet: qñ prohibet visum et vene sunt grosse et radix que ē in angulo grossa tunc vere dicitur cronica. Alio modo đr subtilis et non cronica.

Cura subtilis et nō cronice est vt primo fiat flebotomia vel ventosatio in collo et spatulis: et post illud fiat purgatio cum pillulis fetidis vel cum pigra facta purgatione ponatur super sebel collirium quod sic fit. Re. minij eris vsti arsenici rubei: zuchari quod dicitur spuma añ. ʒ. j. mirre croci venarum rubearum. i. rose ante quartam. ʒ. j. armoniaci thuris añ. ʒ. j. puluerizentur quater et infundantur quater in succo rute et terantur quater et fiat puluis vel sief: vel fiat collirium distillatū ad elembicum vt fit aqua rosata. hoc enim collirium vocatur diacodion de basilicon. vel ponatur collirium viride vel rubeum.

Si autem cronica et grossa fuerit et prohibet visum: suspendatur cum filo et vncinis et incidatur cum rasorio vel flebotomo eleuetur cum vncino leui non incidente a coniunctiua et cornea: et suspēdatur cum filo et anectetur et incidatur a parte nasi et cornee: et hoc non bene fit nisi per illum qui vsus est in istis operationibus. deinde ponatur super locum aqua cimini masticati in petia vel vitellum oui cum albumine: postea puluerizetur locus cum puluere citrino vel viridi: vel collirijs viridi et rubeo dictis. Bibat vinum limphatum album et comedat bonas carnes que condiantur cū agresta vel vino de granatis et vitellis ouorum. abluat sepe oculos suos cum aqua decoctionis rosarum et camomille et melliloti et mirtilorum.

Caplm. xxxvj. de venis rubeis simpliciter et albis oculorum.

Ec egritudo est species sebel sꝫ differt b qꝛ sebel ē radix quasi carnosa ī angulo ocli ⁊ ledit vsqꝫ ad pupillā ī modū tele aranee: ⁊ in illa nō ē aliqd̄ istoꝝ: sꝫ sūt vene rubee plene sanguine ⁊ sunt in albedine oculoꝝ tm̄. Cā huius egritudinis sunt humores sanguinei mixti cū colā q p vēas descēdūt ad oculos.

Signa eius ꝯtrahunt ex visu ⁊ ex differentia sebel.

Cura eius eadem ē cū cura sebel subtili nō cronica. Bibat vinū album limphatū. Comedat carnes castrati edi ⁊ pulloꝝ. gallinaꝝ ⁊ caponū ⁊ carnes arietis annualis ⁊ omniū auiū degētiū in arborıbꝰ ⁊ in pratis ⁊ nō in aquis. oua sorbilia: aquā ciceris ⁊ farinā ordei ⁊ farri ⁊ spelte ⁊ auene ⁊ herbam feniculi boraginis ⁊ spinachie: ⁊ de piscibus recētibꝰ temalos lucios ⁊ carpiones assatos: ⁊ cōdiant oīa ista cibaria cū vitellis ouoꝝ: vel vino ð granatis ⁊ berberis ⁊ puluere de spēbus q sic fit ℞. cinamomi. ℥. j. cardamomi folij an̄. ʒ. ij. croci. ℈. j. terant ⁊ cribellent. purget sepe cum pillul' cochijs ⁊ yeris capitalibus ⁊ cū decoctionibꝰ dictis. c. de obtalmia calida. Vētoset in collo ⁊ spatulis ⁊ flebotomet de vena cephalica. Intra oculum ponat omni die bis stillicidiū de colirico nostro albo q̄ sic fit. ℞. armoniaci: floris eris: arsenici rubei an̄. ʒ. ij. thucie. ℥. j. vitrioli ð quo fit encaustrū. ℥. iij. rute: celidonie an̄. M. j. succi fenugreci. lī. j. pistent oīa ⁊ simul incorporentur ⁊ fiat magdaleon: ⁊ ponat in alembico sup fornacem ⁊ distillet in aqua vt fit aqua ro. Valet ad oēm maculā ⁊ albedinē ⁊ remouet lippitudinem ⁊ rubedinem proprie a quacūqꝫ causa fiat: ⁊ ꝯseruat visuꝫ.

Aliud ad idem qd̄ est fortius ⁊ appellat colirium rubeū qd̄ nos etiā fecimus qd̄ sic fit. ℞. mirre oppoponaci: bdelij: aloes: carpobalsami: armoniaci serapini croci masticis gumi arabici: boli armeni: thuris: dragāti an̄. ℥. j. terbentine mūdate clare. ℥. vij. vitreoli de quo fit encaustꝝ. ℥. iiij. succi celidonie fenugreci rute an̄. lī. s. misceant ⁊ icorporent oīa ista simul ⁊ cū lēto igne distillent p alēbicū ad fornacē ad modū aq̄ ro. h delet oēꝫ maculā de oculo ⁊ valet ad pānū ⁊ remouet pfecte sebel ⁊ oēm rubedinē ⁊ scabiem palpebraꝝ ⁊ omneꝫ vngulā: ⁊ pōit cū pēna stillicidiū ī oculo māe ⁊ sero.

Si aūt accipiant. ʒ. iiij. thucie ⁊. ʒ. j. cāphore ⁊ terant in mortario ⁊ sup marmorem ⁊ cribellent cū petia ⁊ dissoluant cum. ℥. iij. colirij albi nostri dicti ante istū ⁊ dimittant sic aliquātulū: ⁊ postea h totum colet cum petia rara ⁊ seruet. delet omnem rubedinē ⁊ oēm lippitudinē a quacunqꝫ causa fiat ⁊ spālit post pncipiū: ⁊ hoc totū facit ī paucis diebꝰ. ponit cū pēna stillicidium mane ⁊ sero cū vadit dormitum.

Caplm̄. xxxvij. de grossitie ⁊ asperitate ⁊ rubedine in palpebris ⁊ vocat silach.

Ec egritudo fit semper ex flegmate b falso vel sanguine adusto.

Signa sunt pruritus angloꝝ lachrymaliū ⁊ ī palpebris ⁊ rubedo cū asperitate.

Si aūt cronica ⁊ antiqua fuerit: signa eius sunt rubedo ⁊ inflāmatio: prurıtꝰ ⁊ asperitas: ⁊ dr̄ia inter istā infirmitatē ⁊ scabiē ē q̄ in scabie ē grossities carnis palpebre cū fit inuersatio partiū ⁊ eleuatio ⁊ absqꝫ pruritu in angulis. in ista vero nō sꝫ ita manifesta.

Cura eius cuꝫ fuerit non cronica est vt inclinet caput suū sup aquā calidā aq̄ decoctōis floꝝ camomille: rosaꝝ ⁊ foloꝝ solatri: ⁊ cū aq̄ eadē abluat oculos: nocte v̄o ponat sup oculos emplastꝝ qd̄ sic fit. ℞. succi folioꝝ solatri. ℥. j. portulacaꝝ. M. j. pistent ⁊ incorporent cū vitellis ouoꝝ ⁊ albuminibus duoꝝ ouoꝝ ⁊. ℥. j. olei ro. ponat etiā intra oculū coliriū albū de cerusa factū ī obthalmia calida. Et ī fine coliriū nostrū albū. c. de venis rubeis.

Si aūt cronica fuerit fiat flebotomia de vena cephalica manꝰ ⁊ vētosatio ⁊ mūdificatio cū pillulis cochijs vel cū yeris: seu cū aliq̄ decoctōuꝫ dictaꝝ in obthalmia calida. ⁊ assiduet ablutio cum aqua dicta an̄: ⁊ iclinatio capitis ⁊ faciei sup ipsaꝫ cuꝫ ē calida: ⁊ sup oculū ponat emplastꝝ qd̄ fit ð lētibus excorticatis ⁊ adipe granatoꝝ trito cum rob mixto vel emplastꝝ factū ex portulacꝫ ⁊ folijs solatri cū alijs rebꝰ dictꝫ ī nō cronica. Intra oculū ponat coliriū albū de cerusa vel coliriū nostꝝ albū q̄ fecimus. c. superiori de venis rubeis. obseruet dietā ⁊ potum vt supra: vel ponat sup carnositatē palpebraꝝ ⁊ asperitatē vel scabiem earū puluerē de cuꝰ pprietate ē subtiliare palpebras ⁊ remouere asperitatē ⁊ scabiem ab eisdē q sic fit. ℞. cristalli. ʒ. vj. mumie. ʒ. iiij. masticis vernicis an̄. ʒ. j. terant ista oīa subtilissimo mō: ⁊ cribellentur cū petia ⁊ ībibant cū aqua ro. vel agresta clarissima. ⁊ exiccet h totū ad solē in vase vitreato: ⁊ post exiccatōeꝫ terat sup marmorē ⁊ ībibat ⁊ exiccet: ⁊ fiat h quater: ⁊ in fine cribellet cū petia mūda subtili ⁊ reseruet vsui. ponit cum stillo argenteo vel de auricalco sup carnositatē intrinsecā palpebraꝝ sero cum vadit dormitū.

Capitulum. xxxviij. de vngula.

Vngula est macula alba in nigredine oculi tendēs versus pupillā aliqn̄ cuiꝰ figura ē ad modū vngule ⁊ ē sciēdū q̄ q̄dā ē leuis subtilis nō plurimū phibēs visuꝫ ⁊ q̄dam ē grossa cronica phibēs visuꝫ. Fit aūt ex materia fri. coagulata ⁊ ꝯdēpsata in loco q̄ distillauit a cerebro.

Signa manifestant ex visu medici ⁊ eius tactu.

Cura eius qn̄ fuerit subtilis nō phibēs visuꝫ purget cuꝫ pillulis cochijs vel pigra vel medicamine de turbit qd̄ sic fit. ℞. diazinziberis. ʒ. j. turbit hermodactiloꝝ an̄. ʒ. j. misceant ⁊ fiat vnꝰ trociscꝰ ⁊ sumit in matutinis: ⁊ post cū bibit aliqd vini limphati. Intra oculuꝫ supra maculā ponat coliriū viride vel rubeuꝫ: seu nostrum album.

Si aūt grossa ⁊ cronica fuerit suspēdat cū vncinis ⁊ incidat cū rasorio: ⁊ postea cōfortet locꝰ cuꝫ albumine oui ⁊ vitello ⁊ oleo ro. mixtis. ⁊ post cōfortatōeꝫ supra locū ponat coliriū albū nostꝝ qd̄ diximꝰ multotiēs: ⁊ aliqn̄ ponit coliriuꝫ rubeum quod fecimus.

Caplm̄. xxxix. de rubedine oculoꝝ ex percussione ⁊ vocatur tarfati.

Ec egritudo fit ex pcussione adueniēte b in oculis remanēte in albedine eoꝝ vestigiū rubedinis ī modū denarij vel semidenarij: vel q̄si ẜm istā figurā: ⁊ vocat in nostro idiomate macula rubea sanguinea. Cā pmitiua fuit pcussio: cā imediata est sanguis q currit ad locū ⁊ sparsus fuit extra venas ⁊ per venas in albedine oculi.

Signa manifesta sunt ex ipsa re.

Cura ē vt pꝰ fiat flōmia ð vēa cephalica manꝰ ꝯtra ptꝫ lese: vl' vētosatio in collo ⁊ spatul': ⁊ post illd̄ lenificet vēter cū de-

coctione que sic fit. ℞. mirobalanorum citrinorum ℥. j. pistentur ⁊ bulliant cum. ℥. ij. prunorum ficorum in. ℥. viij. aque donec medietas sit consumpta. coletur ⁊ cum illa colatura dissoluantur. ℥. ij. syrupi de nenufare ⁊ detur h̄ totum ante diem.

Aliud ad idem. ℞. ℥. v. aque decoctōis prunorum calide ⁊ dissoluantur in ea. ℥. ij. māne ⁊. ℥. j. tamarindorum ⁊ coletur ⁊ detur ante diem. quidam addunt ⁊ dant in hac decoctione. ʒ. j. pulueris reubarbari: ⁊ ex ea sequitur opus valde bonum ⁊ ad hanc infirmitatem valde conueniens. ponat sup oculum in principio petias infusas in succo solatri mixto cum albumine oui ⁊ oleo ro. vel in aqua decoctionis coriandri in quo dissoluantur bolus armenus ⁊ psilium. Intra oculuʒ ponatur lac mulieris lactantis puellam vel sanguinē columbinū: vel colirium album de cerusa ꝙ melius est: seu colirium nostrum album qđ fecimus superius. quandoqꝫ miscet aliquid olei ro. cum duplo eius vini de granatis acetosis: ⁊ ponatur đ hac mixtura supra rubedinem oculi: vel super sanguinem qui est in oculo propter percussionem vel fricationem in sequenti die vel tertio. curatur specialiter post flebotomiam vel ventosationem in spatulis. Dieta ⁊ potus ordinentur vt dictum est in obtalmia calida vsqꝫ ad dies. vij. postea redeat ad vinum albū valde limphatum ⁊ ad carnes ⁊ cibaria ꝯdita cuʒ agresta ⁊ vino de granatis ⁊ rob mororum acetosorum immaturatorum.

Capitulum. xl. de lachrymis oculorum.

Lachryme fiunt ex cursu materie que effunditur ad oculos ex cerebro p neruos venas ⁊ arterias. Causa lachrymarum quādoqꝫ est incisio vngule vel alterius infirmitatis que cum ferro ab oculo remouetur. qñqꝫ est repletio vel multiplicatio humoris acuti seu salsi: aut humidi nō occulti in cerebro venis ⁊ arterijs ⁊ neruis.

Signa lachrymarum ꝯtingētium ab humore acuto vl' salso sūt pruritus ⁊ ardor vel inflammatio in loco queʒ lachryme tangunt: ⁊ ꝙ stomacho ieiuno ⁊ tempore calido ⁊ hora diei calida magis ledunt. ⁊ ꝙ vsus rerum calidarum acutarum ⁊ salsarum infestat patientem.

Signa autem earuʒ que fiunt a materia calida sunt multitudo lachrymarum ⁊ specialiter in hyeme ⁊ tempore humido ⁊ ꝙ post cibum multiplicātur: ⁊ cum h̄ nō sentit ardorem neqꝫ inflammationem neqꝫ puncturam in locis que tangunt ⁊ vsus etiam rerum humidarum ⁊ nimius potus vim eas multiplicat.

Cura earum que fiunt per incisionem vngule vel alterius infirmitatis existentis in oculo est vt confortentur oculi post incisionem cum emplastro qđ sic fit. ℞. corticum granatorum: lentiuʒ excorticatarum añ. ℳ. j. pistentur ⁊ incorporentur cum mucillagine draganti.

Ad idem. ℞. aloes achacie: pulueris: glandis: licij: boli armeni gūmi arabici añ. ʒ. j. conficiant cum albumine oui vel cum mucillagine dragantorum ⁊ ponatur super frontem ⁊ oculos. Ad idem ℞. succi solatri. ℥. iij. ⁊ misceantur cuʒ bolo armeno ⁊ albumine oui: ⁊ ponat super frontem ⁊ oculum: vel succi semperuiue si succus solatri non reperiretur.

Si autem materia lachrymaruʒ fuerit acuta salsa purgetur cuʒ pillulis cochijs vel cuʒ pigra seu cum decoctione mirobalanorum citrinorum dicta superius. c. de rubedine oculorum ex percussione. Et post mūdificationem fiat flebotomia de vena cephalica manus: super frontē ⁊ timpora ponatur emplastrum ꝙ sic fit. ℞. boli armeni. ℥. s. masticis: draganti añ. ʒ. ij. puluerizentur ⁊ misceantur cum albumine oui vel mucillagine draganti: sup oculum vero ponantur petie infuse in succo sempuiue: vel succo solatri mixto cum agresta ⁊ cū puluere glandis mirre boli armeni. Intra oculuʒ ponatur sepe stillicidium de colirio nostro albo: vel ponatur super oculum ⁊ frontem simul emplastrum qđ sic fit. ℞. nucū cipressi: mumie: sanguinis draconis masticis: draganti añ. ʒ. ij. puluerizentur ⁊ misceantur vel incorporentur cum albumine oui seu cum mucillagine dragantorum. Abluantur sepe oculi cum aqua calida decoctionis fumi terre: sulfuris rosarum ⁊ sandalorum rubeorum ⁊ videbis mirabile.

Si vero materia lachrymarum fuerit humida: mundificetur caput cum pillulis fetidis vel pillulis cochijs aut pigra aut medicamine de turbit ꝙ fecimus ⁊ faciemus. Factis mundificationibus fiat cauterium in loco vbi terminatur digitus medius cum ponitur radix palme super radicem nasi: ⁊ profundetur cauterium vsqꝫ ad os ⁊ dimittatur. apertuʒ vsqꝫ ad dies. xl. ⁊ purgetur omni die bis a sanie vulnus factum cum cauterio. supra oculuʒ ⁊ intra ponantur omnia que dicta sunt superius. Sepe abluantur oculi cuʒ aqua pluuiali decoctionis gallarum mirre boli armeni: ⁊ nucum cipressi ⁊ sit aqua calida semper hora ablutionis. Cibetur cum carnibus assatis ⁊ conditis cum agresta ⁊ vino de granatis ⁊ berberis: seu sumac vel granis mirtilorum ⁊ aliquando cibetur carnibus elixatis cōditis cum eisdem rebus ⁊ cuʒ puluere qui sic fit recipe cinamomi. ℥. ij. cardamomi. ℥. s. folij galange añ. ʒ. ij. croci. ℥. s. piperis longi. ʒ. j. s. fiat puluis ⁊ cribelletur. Comedere potest etiaʒ lentes excorticatas farrum rizum ⁊ aliquādo cicera fracta herbam feniculi cum boragine ⁊ caules biscoctas Bibat vinum rubeum non dulce limphatum cuʒ aqua pluuiali seu cisterne. Sumat post prandium ⁊ cenam semper. ℥. j. electuarij de citonijs: ⁊ post illud bibat aquam frigidam.

Quidam vero sunt qui in h̄ casu incidunt venas ⁊ artarias frontis ex transuerso: sed meo tempore hoc nō feci: q: loco illius incisionis in eisdem locis ⁊ in loco capitis dicto superius faciebam cauteria profunda ⁊ ea aperta dimittebam vsqꝫ ad tēpus determinatum ⁊ bene succedebat mihi.

In constrictione lachrymarum ⁊ consolidatione vulneris noui in oculo non est aliquid ꝙ equatur huic confectioni. ℞. thucie. ℥. s. terantur perfecte in mortario mundo. ℥. j. aque ro. ⁊. ℥. j. vini de granatis acetosis: ⁊ post constrictionē ⁊ incorporatiōem perfectam istarum rerum in mortario coletur h̄ totum cum petia munda: ⁊ de illa colatura ponatur omni die mane ⁊ sero intra oculum: fiet in breui tempore lachrymarum constrictio ⁊ vulnerum ꝯsolidatio. Aquā valde bona ⁊ vtilis ī constrictione lachrymarum ⁊ remotione rubedinis sic fit. ℞. sulfuris. ℥. iij. aluminis zucharini: rosarum ru. nucum cipressi añ. ℥. j. pistentur perfecte ⁊ bulliantur in. ll'. iij. ⁊. ll'. ij. vini albi tandiu ꝙ vna. ll'. resoluat ⁊ quatuor remaneant: coletur ⁊ reseruetur in vase. de illa aqua tepida abluat patiens mane ⁊ sero oculos cum vadit dormitum ⁊ erit vtile valde.

Capitulum. xlj. de debilitate visus.

Debilitas visus appellatur quādo homo absqꝫ macula nō bene videt neqꝫ discernit: vt accidit senibus ⁊ decrepitis. nam omnis homo postqꝫ trāsit. xl. annos vel. l. debilitatur circa visum: ⁊ h̄ nō

est nisi quia instrumenta visus mutata sunt in cõplexione ⁊ compositione ꝓpter resolutione substantie ipsorum instrumẽtorum virtutum sensibilium factam a calore qui in membris finaliter inducit arefactionem ⁊ mortem: vel vltimam consumptionem. Fit aũt debilitas visus absq₃ causa narrata: quandoq₃ ꝓpter humiditatem currentẽ ad oculos offuscantem visum: ⁊ hoc est ẜm plurimum. Fit etiam a siccitate vincente super substãtiam oculi ⁊ fit ꝓpter compassionem ⁊ vitiuz contractuz a stomacho.

Signa debilitatis visus ꝓpter humiditatem currentez ad oculos a cerebro sunt ꝙ multiplicaẜ post comestionem ⁊ somnum ⁊ sacietatez nauseatiuaz ꝓprie: ⁊ ꝙ ante oculos videntur quedaz aliquando in moduz aq̃ descendentis vel in modum nebule ⁊ etiam humidi oculi apparent ⁊ emittunt lippitudinem indigestam post somnum specialiter.

Signa debilitatis visus propter debilitatem sunt ꝙ aleuiatur hora somni ⁊ post comestionem ⁊ hora famis ⁊ in meridie fortis fit: et oculi quasi semper sicci videntur ⁊ sentitur pruritus hora ieiunij specialiter.

Signa eius que sunt propter stomachum absq₃ eo ꝙ ĩ oculo sit ĩfirmitas aliq̃ sẽ ꝙ ĩfirmitas cessat ⁊ ñ fit sẽp imo fit fortꝫ cũ ẽ sacietas nauseatiua ⁊ destruẜ cũ fames adest ⁊ ieiunium et etiam bona exiccationis stomachi ⁊ citius sentit aleuiationez ex medicinis mundificatiuis quando est a stomacho q̃₃ quando est ex alijs causis.

Cura eius que fit propter humiditatez est vt primo ⁊ principaliter purgetur cum pillulis cochijs vel fetidis seu cum pigra quam faciemus in antidotario: vel cuz pillulis de agarico que sic fiunt. ℞. aloes. ʒ. ij. coloquintide sticados turbit añ. ʒ. s. masticis ro. ru. cassie cinamomi añ. ʒ. s. agarici. ʒ. iij. fiant pillule cuz succo rute. Dosis earum est. ʒ. j. vel. ʒ. j. s. vel. ij. ẜm virtutem ⁊ conditionem infirmi. vel purgeẜ cuz medicamine de turbit hermodactilo quod faciemus. Nutriatur cum dieta sicca videlicet carnibus assatis vel positꝫ in pastello seu in patella: nã caro cocta in patella: vel testuia in furno: seu frixa in oleo seu in pinguedine habentibus humores multos ⁊ specialiter frigidos confert. ⁊ similiter caro assata in veru: veruz est ꝙ illa que in pinguedine coquitur per longum vsum fastidiuz generat: ⁊ hoc volunt medici ⁊ specialiter Almansor. li. iij. c. de his que assumunt cibaria ex artificio. Comedere etiam potest oua sorbilia cum speciebus ⁊ pipere longo: vel feniculum cum petrosilino ⁊ boragine ⁊ panicum milium farrum ⁊ speltã ⁊ in his omnibus ponãtur species ⁊ piper lõguz. Bibat vinum stipticuz non fumosum in quo ponatur aliquid de aqua. Aqua mellis in hoc casu melior est vino. Usus seminis feniculi in omnibꝰ suis comestionibus ⁊ etiam ante comestionem ⁊ post est vtilis valde ⁊ conferens. Idez dicitur de siseleos quod non reperitur in libris medicorum ẜm experimentuz posset hoc rectificare. similiter vsus ramorum rute in vino hora comestionis iuuat ⁊ hoc credimus. Semel in ebdomada recipe. ʒ. s. tyriace fine ⁊ bone stomacho ieiuno ĩ aurora cum vino: vel aqua decoctionis rute vel seminis fenugreci est de melioribus rebus in debilitate visus ⁊ conseruatione eius: et maxime si sumitur in estate cum aqua in hyeme cum vino. Distilare in oculo aquam decoctionis basiliconis vel aquã celidonie aut aquam rute seu fel caprinum: vel colirium de fellibus vel colirium nostruz albũ multum confert. nã vsus alicuius istorum conseruat visum ⁊ ponit remedium in debilitate eius: ⁊ specialiter cum debilitas adest ꝓpter humiditatem aut ꝓpter etatem: aut colirium ꝙ fit de vino: vel succo granatorum dulcium ⁊ acetosorum in quo ponitur puluis piperis ⁊ lõgi piperis ⁊ salis armoniaci ⁊ aloes ẜz ꝙ in antidotario diceẜ. ʒ. j. cuiuslibet istorum quatuor ponaẜ in. lib. j. succi clari simẜ mixti.

Si aũt debilitas visus fuerit ꝓpter siccitatez tota intentio tua sit in humectando totuz corpus cum brodijs ⁊ iure carnium ⁊ vino dulci claro limphato: ⁊ conficere cibaria cum puluere qui sic fit. ℞. cinamomi amari. ℥. s. cinamomi non amari. ℥. ij. cardamomi. ℥. s. croci. ʒ. s. folij galange añ. ʒ. j. zuchari duri. ℥. j. fiat puluis cribelatus. Comedat fisticos auelanas ⁊ pineas mundatas ⁊ cicera fracta ⁊ farinam ordei auene rizi ⁊ etiam frumenti: ⁊ condiantur omnia illa cum lacte capraz vel ouium: ⁊ cuz speciebus dictis. Sepe balneentur tales absq₃ ꝙ in balneo sudent ⁊ specialiter facta digestione prima. aperiantur oculi sepe in aq̃ frigida ⁊ hoc in estate. ⁊ in oculis ponatur lac mulieris vel asine ⁊ aliquando oleum de amigdalis vel oleum vio. Abluantur oculi sepe ex aqua calida decoctionis violarum: fenugreci ⁊ etiam malnauisci.

Si võ ɔtingerit visus debilitas ꝓpter stomachum rectificẽtur humores ⁊ humiditates q̃ sunt in ipso cum oximelle composito vel sqlitico: ⁊ aq̃ calida decoctionis isopi vel siseleos: aut fenugreci ⁊ isopi. ⁊ purgetur sepe cum pillulis stomaticꝫ alchindi: vel cum pillulis fetidis vel cum pigra. Et si datur. ʒ. j. aloes cum. ℈. j. mirre ⁊. ℈. j. masticis post triturationem ⁊ cribelationem ⁊ trãsglutiatur hoc totum cum aliqua re in qua inuoluatur sicut est nebula que fit ex farina multuz cõfert ⁊ est vtile. Sumat iste. ℥. j. de electuario cardamomi vel diatriton: vel diagalange sero cum vadit dormitum: ⁊ post illud bibat grana. iij. vel. iiij. aque frigide erit vtile ⁊ conueniens. Nutriatur ex cibarijs dictis in debilitate visus propter humiditatem: et bibat vinum rubeum stipticum limphatum ẜm medietatem aut minus. Circa ea que ponuntur in oculis facias vt dictuz est supra in cura debilitatis visus ex humiditate. Auic. li. iij. ca. de debilitate visus dicit ꝙ amministratio pectinis est vtilis in conseruatõe visus: ⁊. c. v. de conseruatione visus dicit ꝙ iacere super collum ẽ in vtile.

Capitulum. xlij. de tumore palpebraruz ⁊ pilis inuersatis ⁊ nodositate.

Iste tres egritudines habent diuersum moduz curationis propter earum causas diuersas: ⁊ modum illationis diuersum. nam tumor palpebrarũ fit ex omni materia ex qua fit obthalmia: pili: vero non inuersantur nisi ꝓpter foramina inclinata ad partẽ anteriorem vel interiorem. Modus vel nodositas nõ fit nisi ex materia dura melancolica: vel gipsea conuersa in duritiẽ seu lapideitatem.

Signa tumoris palpebrarum ex quacunq₃ causa fiat sunt eadez cũ signis dictis. c. de obthalmia que fit ex sanguine coliria flegmate ⁊ melancolia. ⁊ etiam si materia erit composita aut simplex signa eadem erit.

Signa inuersationis palpebrarum manifesta sunt ex re ipsa ⁊ per sensum infirmi.

Nodoruz aparentium in palpebra signa manifesta sunt ex visu ⁊ tactu medici.

Cura tumoꝛis ẽ eadẽ eſt cũ cura obtalmie
ex parte flebotomie purgationis
emplaſtrationis dicte ⁊ potus a quacunq3 cauſa
niſi q3 in fine fiunt in tumoꝛe ex frigida cauſa cau
teria punctalia ĩ radice palpebꝛaꝝ apud ſupcilia
vt melioꝛ fiat equatio mẽbꝛi ⁊ rẽſolutio materie cõ
tente in palpebꝛis.

Cura piloꝝ q inuerſant̃ ⁊ pungũt oculũ eſt vt
pꝛimo ⁊ principaliter omnes pili inuerſati vna
eradicent̃ ⁊ in eodẽ foꝛamine ponat̃ ſumitas acus
ignita ⁊ inflãmata: ſtringit̃ ⁊ cõſolidat̃ foꝛamen
ꝑ h̃: ⁊ amplius pilus nõ redit neq3 generat̃. dicũt
qdã in h̃ caſu ꝙ ſi poſt eradicationẽ piloꝝ in fo
ramine opium diſſolutũ cũ maſtice ponat̃ ꝯfert.
Alij dicunt ſi pili inuerſati cũ pilis nõ inuerſatis
cõglutinent̃ cũ maſtice vel glutine aut colla ꝙ cõ
fert. Nam pili nõ inuerſati cõglutinati cũ inuer-
ſatis trahũt inuerſatos mediante glutine vel col
la ad exterioꝛa: ⁊ ſic curat̃. ſ3 omnia illa verba ſũt
cõmunia ⁊ bona in qb⁹ nõ cadit magna fluitas vl̃
vtilitas. nã ex ſola extraneatione piloꝝ cũ radici
bus ad q̃s ſeqt̃ aduſtio cũ puncta ſtilli vel acus eſt
cura ad quã nõ ſeqt̃ dubiũ neq3 falſitas aliqua: et
in illa ſis contẽtus ꝓ poſſe.

Cura nodi vl̃ nodoſitatis palpebꝛe ẽ vt inuer
ſet̃ palpebꝛa cũ tenaculis habentibus quãdã q̃-
draturam ⁊ cũ alijs tenaculis eiuſdẽ figure capia
tur nodus: vel fiat ab extrinſeco abſq3 inuerſatio
ne: ⁊ poſt h̃ ſcindat̃ pellis ſup nodũ ſm longitidi
ne3 rugationũ palpebꝛe extrahat̃. Et vt pfectioꝛ
fiat curatio ponat̃ ad intra vulnus aliquid alumi
nis zucharini vel ſalis rubei cũ albumine oui vſ-
q3 ad aliam diẽ: ⁊ tũc extrahat̃. ⁊ ſi aliqd de folicu
lo remanſerit ponat̃ intra vulnus vngentũ viri-
de vel puluis q remoueat foliculũ quo remoto cõ
ſolidet̃ vulnus ⁊ claudat̃ cũ puluere de maſtice ⁊
munia. ⁊ hec via eſt nobilioꝛ in hac cura omnib⁹
alijs. Scias in veritate ꝙ hec cura ⁊ ꝯſimiles nõ
poſſunt pfecte apphendi niſi ꝑ viſu3 vl̃ doctrinã
viſibilem.

Capl̃m. xliij. de caſu piloꝝ palpebꝛaꝝ ⁊ super
ciliorum.

Ec egritudo fit aut ab are
factione loci
b aut ꝑꝑ defectum granationis fumi ex
quo fit pilus ſicut apparet ĩ ſenib⁹ ⁊ d
crepitis: aut ꝓpt̃ materiã venenoſã
expirantẽ ad locu3 pili ⁊ inficientẽ ipſum. Ita ꝙ
materia pili non poſſit adherere ad generationẽ
eius.

Signa caſus piloꝝ q fit ꝑꝑ defectione3 fumi
ex quo generant̃: aut ꝓpt̃ arefactione3 loci ſunt
exiccatio loci: ⁊ ꝙ in loco nõ eſt facta aliqua immu
tatio: neq3 ex parte cõpoſitionis neq3 ex parte co
loꝛis: ⁊ ꝙ ipſe locus nudus videt̃ ⁊ locus mũdus
vt in caluicie apparet vel in cute caloſa.

Signa caſus ꝓpter infectione3 loci ex mat̃ia
venenoſa ſunt ꝙ in loco apparet aſperitas mani
feſta: ⁊ infectio ⁊ ruboꝛ cum pꝛuritu: ⁊ ꝙ ibi appa
ret ſcabioſitas cum partium eleuatione: ⁊ vene-
num liquidum multotiens emanat a loco ⁊ etiam
cutis vel locus totus in coloꝛe ⁊ ſubſtantia vide-
tur mutatus manifeſte a naturali curſu: ⁊ illa ſi-
gna etiam ſuper lepꝛam atteſtant̃.

Si autem caſus piloꝛum palpebꝛarum fuerit
ꝓpter arefactionem loci aut ꝓpter defectum fu-
mi ex quo pilus ſolet in loco generari ⁊ fieri nũ-
q̃3 regenerabunt̃ neq3 fient in loco illo neq3 req-
ritur aliud in iſto caſu niſi vt coꝛpus bene nutria
tur ⁊ impinguet̃ omni ingenio quo melius poteſt
fieri. ⁊ locus omni die humectetur cum oleo de
camomilla in quo diſſoluat̃ laudanum.

Cura caſus piloꝝ palpebꝛaꝝ ſupcilioꝝ
ꝓpter infectionem materie vene
noſe currentis ad locũ eſt vt pᵐo mundificet̃ ca-
put ⁊ totu3 coꝛpus ab illa medicina cũ pillulis fe-
tidis vel ſtomaticis alchindi: vel cũ decoctione q̃
ſic fit. ℞. miro. indoꝝ. ℥. j. eleboꝛi nigri. ʒ. ij. po
lipodij. ℥. s. ro. ru. ʒ. ij. pꝛuna numero. xx. piſtẽt̃
⁊ buliant̃ in. ℥. x. aque donec. iiij. remaneant. co
letur ⁊ in illa colatura addant̃. ℥. ij. ſyrupi ro. vel
. ℥. iij. vel. ij. rob de vino: det̃ in matutinis ⁊ iace
at vſq3 ad hoꝛa3 aſellationis: ⁊ poſtea nõ doꝛmiat
vſq3 ad hoꝛam poſt comeſtionẽ. Bibat continue
omni mane in auroꝛa p̃ter q̃3 in die medicine ſyru
pum factũ ex ſene epithimo ⁊ polipodio ⁊ ſcolo-
pendria cũ aqua decoctionis pꝛunoꝝ: ⁊ ſit quãti-
tas ſyrupi. ℥. j. s. ⁊ quãtitas aq̃. ℥. iij. vel. iiij. vẽ-
toſetur ſubmento vel in ſpatulis: vel fiat flebboto
mia de cephalica manus. Fricet̃ locus ſepe cũ ra
dio vl̃ inſtrumẽto acuto intincto in ſucco cepe: et
poſt fricatione3 ponat̃ ſup locum fricatum ⁊ ſup
foꝛamina piloꝝ palpebꝛaꝝ et ſupercilioꝛum me-
dicamen qd̃ ſic fit. ℞. oſſium miro. combuſtoꝛu3
. v. fumi thuris. ʒ. iiij. ſpice indice carpobalſami
añ. ʒ. iiij. lapidis lazuli. ʒ. x. fiat puluis ex oĩb⁹ cri
belant̃ q̃ter ⁊ trit⁹ ſup marmoꝛẽ ⁊ cũ radio omni
die ponat̃ ſup locũ. Fumus thuris ſic fit. ℞. gra
na thuris minuti ponant̃ in lampade plena oleo
⁊ ſup lampadẽ ponat̃ ⁊ firmet̃ cum terra ſcutella
vitreata: ⁊ ſub lampade poſtq̃3 obturata fuerit ⁊
poſita in teſtula plena cinere incendat̃ ignis ſua-
uis ⁊ nõ multũ foꝛtis: ⁊ cũ ignis bene inflamatus
fuerit ſub lampade ꝯtinue ꝓiciat̃ ſup ſcutella3
aq̃ frigida vt coaguletur circa ſupficiem intrinſeca
ſcutella fumus eleuat̃ a thure q eſt in lãpade ſub
q̃ eſt ignis. ⁊ cũ ꝑ longũ tp̃s factũ fuerit h̃ remo-
ueat̃ ſcutella: ⁊ qd̃ inuenietur adherere ſupficiei in
trinſece ei⁹ remoueat̃ cũ cultello ⁊ h̃ ẽ illud qd̃ ap
pellat̃ fumus thuris. Alius mod⁹ faciẽdi fumu3
thuris nobilioꝛ ſupꝛa dicto. ſumũt̃ grana thuris
⁊ ponũt̃ in lãpadẽ plenã oleo: ⁊ inflãmant̃ grana
thuris cũ igne q̃ grana ſũt in oleo: ⁊ cũ ignita fu
erit põat̃ ſup lãpadẽ ſcutella vitreata ita ꝙ ſcutel
la cõpꝛehẽdat totã circũferentiã lãpadis ⁊ plus:
⁊ ꝯtinue ſpgat̃ aq̃ frigida ſup ſcutellã vt fum⁹ ele
uat⁹ nõ inflãmet̃ ⁊ ꝯſumat̃ ab igne thuris ⁊ h̃ eſt
fumus thuris: ⁊ cũ remouet̃ ſcutella abꝛadat̃ qd̃
adheret ſcutelle ⁊ ſic colligitur. Aliud ad idẽ. ℞.
thuris. ℥. s. laudani. ʒ. ij. mirre. ʒ. j. olei de maſti
ce. ℥. ij. buliant̃ iſta ad inuice3 ⁊ diſſoluant̃: ⁊ poſt
diſſolutionẽ qd̃ fuerit in toto de ſpiſſo ⁊ viſcoſo
poſt fricatione3 radij intincti in ſucco cepe pona
tur ſup locũ cũ radio. Regat̃ cũ dieta et potu vt
dictũ eſt in melancolia ex materia aduſta colerica
vel melancolica.

Capitulum. xliiij. de pꝛuritu qui fit in angulo
oculi.

Pruritus non fit in lacryma-
libus oculoꝛu3 niſi
p ex materia ſalſa vel aduſta in qua cali
ditas accidẽtalis egit ⁊ induxit acuita
tem.

Signa pꝛurit⁹ ſunt rubedo ⁊ aſpitas
⁊ lacryme vrentes loca ꝓxi-
ma ⁊ ardoꝛ foꝛtiſſimus: ⁊ coloꝛ faciei rube⁹ mixt⁹
citrinitati.

Cura talis erit. Utat̃ omni die ſyrupo
de fumo terre cum zucharo vel
melle ſꝫ mat̃ia3 tp̃is vl̃ etatis cu3 aq̃ decoctionis
pꝛunoꝝ ſene ⁊ fumi terre. Et purget̃ cu3 pillulis
cochijs aut cũ pillulis ad ſcabiẽ ⁊ pꝛuritũ q̃ ſic fi-
unt. ℞. aloes miro. añ. ʒ. j. ſcamõce ro. ru. añ q̃r-
tam. ʒ. j. eleboꝛi nig. ℈. j. fiãt pillule cũ ſucco fu-

mi terre. dosis istarum est vna flebotometur de cephalica manus: et ventoset in spatulis et collo et mento. Nutriat bona dieta et tepata et bibat vinum albu debile bene limphatu. Abstineat a salsis acutis: leguminibus caseo et filibus pposse et a coitu pncipaliter in omnib egritudinib oculoz. Abluat sepe oculos suos cuz aq sulfuris q sic fit. R. aque. lb. ij. sulfuris. ℥. j. capbore. ℥. s. teratur et misceat et ponant in vase vitreo et dimittant ad solem p dies. xl. et plus. quod super est de claro e conuenies et bonum huic ablutioni. abluant oculi sepe ex aqua calida decoctionis fumi terre et polipodij. Intra oculum ponat coliriu nostru albu et coliriuz de cerusa multoties dictum.

Capitulum. xlv. de aqua descendente in oculum et de panno et vocatur catarracta post confirmationem.

Qua descedens in oculu hz duas species: qdaz est incipiens non cofirmata: et qdam est confirmata et non incipiens. Et est alia que videtur similis aque descendenti in oculo et est pus grossuz generatuz in tunicis oculoz et dicit alchamuati. Est et alia preter istas que appellatur pannus durus grossus. Est quedaz alia que fit pter opilationem nerui optici in q substantia oculi et color eius non variat neqz mutat: et appellat gutta serena. Fiunt omnes isti modo passionis ex materia flegmatica vel melacolia descendente a cerebro ad oculos inter vueaz et araneam telam: et aliquado inter vueam et cornea ex aqua materia generatur: et fit pannus: et aliqn couertitur in saniez fit etiam aqua descendes vitio stomachi.

Signa aque descendentis no cronice sed incipientis sunt qp an oculos videt volare aliquid in modum muscarum cimicum et festucarum: et si aliquando aleuiatur et aliquando aggreuat scias qp puenit a stomacho. Si vero no aleuiatur plus in vno tempore qz in alio et sit passio in duobus oculis tunc non est a stomacho sed a cerebro. Sed si i vno oculo passio fuerit: et aleuiat semper tunc no est a stomacho. Et si pupillaz est turbata quasi sit in ea fumus vel nebula tunc non est a stomacho.

Signa cronice confirmate et que appellat pannus sunt qp phibet visum: et videtur pupilla cum aspicitur opilata: et videtur qp aliquid rei extranee in modum panni vel tele habens extraneuz colorem a cornea et vuea fit in pupilla: et sunt modi istius plures: quedam est clara et quedaz nigra et queda que non mouet cu premit palpebra cum pollice fricando super pupillam. Signa eius que est in modum pueris sunt qp quando medicus comouet caput infirmi commotione forti vide manifeste pus ad inferiora descendere. Similiter cu expitur cu acu de eleuatione panni vel aq cronice et indurate melius descendit cum eleuat in inferiora: pus vero non eleuatur pter spissitudinem sua absqz conglutinatione substantie puris et h est differentia manifeste inter pannum et pus.

Signa serene sunt dolor frontis et oculoz qui antecessit egritudinez: et qp in substantia oculi no apparet aliqua malitia: imo oculi clari valde videtur absqz aliqua malitia: et h quia infirmitas non est in oculo sz in neruo veniente a cerebro ad oculum qui appellatur neruus opticus.

Cura aque descendentis ad oculum no cronice est vt purgetur cum pillulis cochijs aut fetidis seu cum pigra: et h fiat sepe. Abstineat omnino tempore sue curationis a vino: et comedat carnes vt plurimuz assatas et bibat aqua mellis. Condiantus cibaria sua cu puluere qui sic fit. R. piperis longi. ℥. s. cinamomi. ℥. j. s. cardamomi. ℨ. iij. croci. ℨ. s. comedat femiculuz et seme eius. Ponat omni die i oculis fel caprinum vel fel vulturis aut aquile: vel colirium nostrum rubeum vel coliru de fellibus qd sic fit. R. fel capre: gruis aquile vulturis aut omnia aut aliqua existis et misceant in scutella vitreata cum ℥. j. thutie et ℥. s. armoniaci et ℥. ij. flor eris et ℨ. j. salis rubei et ℥. s. spume maris q omnia terratur et cribelata sint in qua commixtione addantur succi celidonie rute feniculi an. ℥. iiij. vini albi. lb. j. distillet h totu p alembicu vel dimittat h totu ad solem p dies. xl. postea colet et iteruz ponatur in vase vitreo ad solem p dies quatuor: et reseruet Si aut non ponat vinuz exiccat h totum ad sole et fit puluis ex omnibus q terit super marmore i fine. xl. dierum quater et cribeletur quater et ponatur in loco. hic puluis delet pannum mirabiliter

Cura cronice talis erit ex parte medicinaruz vt dictum est. Nigra aut et illa q non mouetur et que intendit cum premit. Et eius aggregatio no est facilis: et est illa que saniem vel pus vocamus: curatur cu acu vel instrumento. Sunt quoqz que dam que curationem cu acu non recipiut: videlicet gipsea viridis et nigra et plumbea vehementis nigredinis et citrina.

Illa vero que e clara sola et dilatat cu premis eam police tuo: deinde redit et aggregatur. post mundificationes factas curatur cu instrumento h modo. ponas infirmum sedendo in loco claro: vt sol euz no videat: et facias caput eius inclinare sup sinciput ad posteriora in manib cuiusda astatis: et tu sis preparatus cu acu ferrea rotunda bene tersa subtili valde q melior est qz argentea tenendo acum cum pulpis digitorum indicis et pollicis man dextre si vis operari in oculo sinistro: et econuerso in dextro. et tunc in primas acu eleuando palpebraruz superiorez in medio coniunctiue vsqz ad palpebrarum et plus: et tunc reuolue acuz circulariter et superius et inferius: et cuz sic feceris deprime cu acu panu ad inferiora: et ipsuz ibi dimitte et extrahe acu suauiter: et pone sup oculum albumen oui mixtum cum aq ro. et camphora et sic dimitte vsqz ad aliaz diez: et facias sic vsqz ad tres dies: postea pone super oculum succum solatri: et intra oculum ponatur colirium album de cerusa. Si aut pannus huic opationi no fuerit obedies nunqz curabitur per instrumentuz neqz per medicinam. Post vsum vero medicinarum si fiant cauteria sm rugationem in fronte cuz ferro ignito et incidente et pfundentur illa cauteria vsqz ad os valde vtilia inuenientur plus alijs rebus: aut cauterium in verticem capitis vbi terminatur digitus palme medius quando radix palme illius q patit ponit super radice nasi. Scias qp huiusmodi medicatio non adiscit nisi per vsum et visuz: p doctrinam vero minime. omnes tales sint contenti in potu aque mellis vsqz ad horam firmationis et curationis: nullomodo bibat vinum.

Cura serena curationem non recipit nisi per mundificationem. Coliriu quod valet ad aquam cronicam descendentem et non cronicam: et ad panum et ad guttam serenam si aliquod colirium valere potest: sic fit. R. fellis gruis fellis lucij: fellis yrci: fellis ancipitris: fellis aquile: fellis perdicis an. ℨ. ij. eufor bij coloquintide serapini an. ℨ. j. terantur et cribelent et incorporentur omnia simul cum succo feniculi et fiant trocisci. Si aut coliriuz facere volueris: ponas cu supradictis. lb. j. vini albi et. lb. j. succi fenugreci et distilletur per alembicum vel dimittatur ad solez per dies. xl. et postea coletur et dimittat clarescere: et seruet vsui ad po-

nendum in oculo.

Si vero h egritudo a stomacho puenerit: curatur solum cū erbibitione orimellis squilitici vl' compositi cum recipit de eo omni mane. ʒ.j. vel. ʒ.j.s. cuȝ. ʒ.iij. vel. iiij. aque decocotionis feniculi ⁊ isopi ⁊ cum erbibitione pillularum fetidarum vel cochiarum de octauum in octauū diem ⁊ cum dieta sicca ⁊ potu aque mellis.

Capitulum. xlvj. de debilitate pupille ⁊ luminis et vocat alintisar.

Aspersio luminis vel destructio fit ppter dilatationem pupille: ⁊ dilatatio pupille fit aut ex humiditate aut ex siccitate: ⁊ fit a percussione ⁊ etiam post dolorem capitis ⁊ frontis vehementem. Et intelligas per pupillam foramen vuee tunice quod aliquādo ita dilatat' q pertingit vsq p totā nigredineȝ oculi vsq ad albedinem.

Signa dilatationis pupille ex humiditate sunt q ipsa pupilla videtur dilatata: ⁊ q humiditates fiunt per nares oculos ⁊ pallatum: ⁊ signa humiditatis omnia in capite oculis ⁊ facie apparent: ⁊ etiam: q: fit subito quasi ⁊ non paulatim.

Signa eius que a siccitate fit sunt arefactio oculorum ⁊ frontis ⁊ q humiditate nō apparent neq fluunt ab oculis neq naribus aut pallato: ⁊ q paulatim fit ⁊ nō subito.

Signa eius que fit a percussione aut post dolorem: manifesta sunt ex ipsa re ⁊ per infirmitatē antecedentem ex narratione infirmi.

Cura eius que fit propter dolorem capitis cum dilatata fuerit nō amplius fieri potest: ⁊ remanet incurabilis: in principio vero ⁊ cum nunduȝ perfecte fuerit dilatata pupilla curatur ponendo super oculum lentes excorticatas pistatas ⁊ mirtas cum bolo armeno et puluere mirtilorum ⁊ aqua ro. ⁊ vino de granatꝭ ⁊ succo berberis ⁊ incidantur cum h si possibile ē artarie ⁊ vene que sunt circa oculos ⁊ in fronte. Aliud ad ideȝ. ℞. succi solatri ⁊ semperuiue ⁊ plātaginis ⁊ misceantur: ⁊ petie munde infundantur in eis ⁊ ponantur sepe super oculos die ac nocte. Ad idem infundantur petie in aq ro. in qua dissoluta sit thucia ⁊ ponantur sup oculum: sup frontem vero ponat' emplastrum quod sic fit. ℞. masticis: thuris draganti añ. ʒ.s. pulurizentur ⁊ incorporentur cū albumine oui: ⁊ si hora doloris aut hora inceptionis dilatationis fieret cauteriuȝ in anteriori parte capitis in sincipite ⁊ pfundaretur vsq ad os ⁊ specialiter post purgationem cū pillulis ⁊ yeris conuenientibus ad dolorem capitis esset multum vtile ⁊ bonum. de quibus purgationibus pillulis ⁊ yeris. c. de dolore caiptis multuȝ diximus: ⁊ regatur cum dieta ⁊ potu vt diximus illic.

Cura eius que ab humiditate fit: est vt statiȝ purget' caput cuȝ pillulis cochijs ⁊ pigra: aut cū medicamine deturbit ⁊ post purgationē fiat cauterium loco dicto superius pfundatū vt diximus Regat' cum dieta ⁊ potu vt dictū est in dolore capitis vitio humiditatis cum frigiditate ponatur in oculo coliria de fellibus aut ponantur in oculo coliria alba q supius diximus.

Que autem fit propter siccitatem curatur cum succo solatri ⁊ succo semperuiue quando ponitur super oculum mirta cum albumine oui ⁊ regatur cum dieta ⁊ potu dictis. c. de melācolia que fit ex melancolia naturali corrupta.

Que aūt aduenit ppter percussioneȝ non est multum timenda: q: multotiens per se curatur. I fiat statiȝ in principio flebotomia de vena cephalica manus contrarie ⁊ super oculum ponatur albumen oui mirtum cum aqua rosa. ⁊ succo solatri aut semperuiue: ⁊ fiat emplastrum cum lentibus excorticatis ⁊ fabis tritis ⁊ mirtis cuȝ aqua foliorum salicis: ⁊ intra oculum ponat' colirium de cerusa dictum in obtalmia calida. Regatur in principio cum dieta ⁊ potu vt dictum est. c. de obtalmia calida ⁊ de macula ex pcussone.

Capituluȝ. xlvij. de his qui post occasum solis nihil vident nec in die. ⁊ dicitur hec egritudo noctilopa.

Fit autem ista infirmitas in qua homo non videt aliquid post occasum solis: aut propter infirmitatem antecedentem: aut vitio stomachi. aut ex materia grossa que in oculis existit ⁊ turbatio spiritus visibilis fit ex humiditate que in ipsis oculis reperit'. Infirmitas vō in qua hō nō videt in die ē subtilitas spirituuȝ ⁊ eoꝝ claritas ⁊ paucitas cum raritate substantie oculi ⁊ tunicaruȝ eius: ⁊ propter hoc in tenebris ⁊ obscuro melius ⁊ subtilius vident.

Signa eius qui non videt post occasum solis sunt ipa narratio infirmi: ⁊ nigredo vel turbatio oculorum ⁊ multiplicatio superfluitatum currentium ad oculos ⁊ eorum magnitudo. Eius vero q in die non videt est claritas ⁊ subtilitas tunicarū oculi ⁊ etiam narratio patientis.

Cura eius qui non videt post occasum solis est vt primo purgetur cum pillulis cochijs et pigra: postea vero flebotomia de vena cephalica. Regatur cum dieta calida et sicca videlicet cum carnibus assatis ⁊ auibus siluestribus ⁊ vino albo limphato. Ante prandium et post digōneȝ sumat. ʒ.ij. vel. iij. boni vini veterꝭ acuti. Intra oculū ponat' liquor epatis ircini aut caprini preparati cū pipe longo h modo. Fiāt scissiones multe cū cultello in substantia epatis: ⁊ impleatur quelibet scisio cū puluere piperis longi. h facto ponatur in testula ⁊ coquatur in furno ita q non exiccet' aut in veru quod non est sic bonuȝ ⁊ tunc remoueat' ab igne ⁊ accipat' piper lōgū ibidem coctum: ⁊ terat' vltima tritione et addat' aliquid musci cū eo. vltimo aspergat' ⁊ incorporetur cū liquore quod ex epate extrahit'. tunc exiccetur ⁊ iterum terat': ⁊ cribelet' cum petia ⁊ reseruetur vsui. Aliud ad idem. ℞. fel caprinum ⁊ misceatur cuȝ melle in cazola vel in vno vase vitri sup ignē ⁊ cum stillo ponatur in oculum: vel ponant' coliria de fellibus dicta in. c. de aqua descendente: aut. c. de panno Aliud ad idem valde bonuȝ. ℞. succi rute succi celidonie añ. ʒ.ij. cum quibus misceatur. ʒ.j. mellis ⁊ vnum fel caprinum ⁊ dissoluantur ⁊ misceantur omnia ista in vase vitreo ad solem: post dissolutionem coletur ⁊ intra oculum cum stillo ponatur. debet stare ad solem per mēsem ad minus.

Si aūt h egritudo vitio stomachi contingerit curet' eodem modo: ⁊ specialiter cū mundificatione preambula ex pillulis fetidis ⁊ stomaticis alkidi ⁊ yeris ⁊ cū pillulis cochijs ⁊ cū remedijs localibus dictis ⁊ dieta sicca narrata supius.

Si vero ppt' egritudinem antecedentē euenerit nūq curabit' nisi p curā infirmitatꝭ antecedētis per illam viam.

Cura illius q in die videre nō potest est vt regatur cū dieta in pinguatiua generatiua sanguinis grossi ⁊ spissi: vt sunt extrema porcelloꝝ ⁊ animalium agnoꝝ ⁊ arietū: ⁊ bibat vinū rubeū non dulce limphatū. Sepe ponat itra oculos aquāro. mirtā cū succo solatri ⁊ guma arabica ⁊ dragan-

cis ⁊ psilio. nã ista inspissant spiritū clarū ⁊ tunicas raras: ⁊ oculū red dūt robustū ⁊ rigidū. apperire oculos tales in isto casu sepe in aq̃ veri frigoris ꝯfert ⁊ est valde vtile.

Capl'z. xlviij. de pediculis q in palpebr ⁊ super ciliis fiunt.

Pediculi generant in locis istis ex materia putrefacta contenta ⁊ deriuata illic: ⁊ est egritudo transiens de vno ad aliū ꝑ ꝯuersationem cum habente ⁊ est q̃dam species pediculorum contenta in locis predictis ⁊ generata ex eadē materia ⁊ transiens de vno ad alium ⁊ appellatur piatoni: ⁊ isti multum inserũtur in locis vbi sunt ⁊ generant.

Signa sunt pruritus ⁊ ardor in locis ⁊ rubedo cum eminentiis pustulosis paruis: ⁊ ꝙ patiens a fricatione loci ⁊ scalpellatione abstinere non potest.

Cura est vt purget caput cū pillulis cochiis ⁊ pigra: ⁊ cū decoctionibus dictis. c. de melancolia. Ungantur ⁊ fricent loca cū aqua decoctionis sulfuris ⁊ aluminis zucharini ⁊ fumi terre ⁊ staphisagrie: nã staphisagria destruit tales pediculos non solum in hoīe ſ etiam in auibus ⁊ aīalibus. Abluere etiam loca ista cum aqua decoctionis sulfuris ⁊ salis ⁊ absinthii ē vtile. Ungentū bonū ad h̄ sic fit. ℞. axūgie liquefacte ⁊ colate. ℥. iiij. sulfuris argētiuiui aã. ℥. s. misceant ⁊ tangant loca cū illo. Aliud ad idē. ℞. staphisagrie. ℥. s. argēti viui. ℥. s. misceant ⁊ incorporent cum. ℥. ij. butiri ⁊ de illo loca pediculosa ⁊ piatonosa vngant: ⁊ videbis mirabile. Bona dieta nutriat pro posse: ⁊ bibat vinum optimū bene limphatum.

Capitulum. xlix. de fistula lachrymali oculi ⁊ ordeolo.

Fistula lachrymalis appellat a medicis garab: ⁊ ē cū angulus lachrymalis resudat: ⁊ ēt cū ꝓmit sanies vel virus ab eo egredit tūc fistulã pati dicim⁹: ⁊ aliq̄n appar eminētia in loco extrinseco q multotiēs aperit: ⁊ cū ꝓmit reddit sanies ad lachrymale: ⁊ tūc vere dr̄ fistula: ⁊ aliq̄n nō aperit ſ expirat ꝑ cōpressionē ad lachrymale. Ordeolū ē apa oblōgū in modū grani ordei vel panici seu milii nascens in extremitate palpebre.

Fit aūt fistula ex materia humida vel melācolica descēdente ad locū lachrymalis.

Ordeolū vo semꝑ fit ex materia sanguinea vel ex sanguine colerico.

Signa fistule sunt humiditas currēs cū expssione a lachrymali: ⁊ rubedo ⁊ largitas lachrymal: ⁊ eminētia apparēs aliquādo in parte exteriori ⁊ fetor loci cū tangitur.

Cura fistule ptinet ad cyrugiã: de q̃ in li. nostro fecim⁹ mētiōe: ſ nihil meli⁹ in hac cura q̃ cauteriū punctale: ⁊ cū h̄ abstinere a salsis: acutis ⁊ melācolicis ⁊ a flegmatic ⁊ a vino forti acuto nimis. Medicamen bonū sic fit. ℞. aloes: thuris: sarcocolle sanguis draconis balaustie anthimonii: aluminis zucharini aã. ℥. j floris eris. ℥. ij. terant subtilissime ⁊ fiat sief cū vino vel succo rute ⁊ ꝯseruet vsq ad tps necessitat h̄ aūt medicamē in aqua dissoluit ⁊ illa aqua stillãdo ponit in fistulã aūt in lachrymali postq̃ sanies ex loco tota expressa fuerit: ⁊ tūc locat ad iacēdū i firm⁹ sup lat⁹ sanū ⁊ sic dimittit ꝑ horas tres. ⁊ sic ꝯtinuãdo ꝑ ebdomadã vel per lōgum tps donec sanies tota exiccata fuerit ꝑfecte. Aliud ad idē ℞. olei veteris vini veteris boni ⁊ electi aã. lt'. ij. ⁊. s. litargiri puluerizati ⁊ cribelati. lt'. j. coquantur illa simul in cazola ad ignē ꝑ diem integrã donec nigr ⁊ relucēs fiat: deīn de eo fiat tente q̃ ponant in fistulã de ꝓprietate oēm eradicãt fistulã ⁊ exiccãt. Aliud qd ē valde vtile in hoc casu cū sanies erit a lachrymali ⁊ nō ē ibi vuln⁹ ab extrinseco: ē ponere puluerē citrinū q sic fit in lachrymali ℞. ziniar. ℥. iij. vitreoli de quo fit enacustr adusti. ℥. vj. arsenici rubei: baurac: ⁊ spume mar aã. ℥. j. salis armoniaci. ℥. s. armoniaci. ℥. ij. armonia cū dissoluat in succo rute ⁊ incorporentur species cū illo succo ⁊ fiãt trocisci ⁊ exiccētur. ⁊ cū necesse fuerit terãtur sup marmorē vt alcohol ⁊ ponat in lachrymali. Aliud qd ꝓbauimus in lachrymali. dissoluat thucia ꝯtrita ad marmorē vltima ꝯtritione cum colirio nostro albo: ⁊ post dissolutionē colet cū pecia ⁊ reponat. de h̄ liquore ponat omni die bis in lachrymali ⁊ iaceat sup lat⁹ sanū finaliter exiccat fistulã istã specialiter cū nō erit sanies nisi ex lachrymali: ⁊ ꝙ in radice nasi nō ē perforatio. Purgare sepe caput patientis cū pillulis cochiis vel pigra aut medicamine deturbit valde ē vtile ⁊ bonū. Si vrat angulus oculi infistulatus omni mane vsq ad dies. xxx. vel. xl. ⁊ sero cū vadit dormitū silr cū oleo rosato feruēti si fistula fuerit nō aperta vel fuerit aperta ⁊ mūdificata a carne ⁊ osse corruptis sanabit. ⁊ spãliter si cum vadit dormitū ponat emplastr sup oculū qd sic fit. ℞. mumie: boli armeni aloes: tucie masticis aã. fiat ex oīb⁹ puluis ⁊ incorporet in modū emplastri cū vino rubeo stiptico.

Cura ordeoli ē vt fiat flebotomia de cephalica vel vētosatio in spatulis ⁊ abstineat a vino puro: ⁊ emplastret ordeolū in ꝑncipio cū licio ⁊ aloe seu cum succo acetose ⁊ aloe. postea ponat cera noua calida die ⁊ nocte sup ipsum vel laudanū ⁊ curabitur die q̃rto vel circa illud. primū remediū mitigat dolorē. ſm ordeolū resoluit. Aliud ad idē pone micas panis in aqua tã diu ꝙ fiat i modū masse ⁊ desup pone vel iunge ipz cū butiro: ⁊ sepe abluat cum aqua calida.

Capitulum. l. de his que extrinsecus cadūt in oculis.

Quando puluis seu festuca aut vermis vl' aliqd aliud simile istis cadit in oculis: statī ne incarnet vel inuiscet in tunica oculi vel in interiori parte palpebre eidē subueniat: nã propter dolorē aut fricatōe partiū oculi posset oculus apari ⁊ in malã egritudinē ex illa cã cōuerti aut mutari.

Cura ei⁹ talis fit: inoluat stillus de argēto aut auro vel de ligno in pice aut resina ⁊ fricet pix aut resina q̃ ē i sūmitate illa ꝑ oculū ⁊ sup rē q̃ oculū itrauit. nã adheret res pici aut rasine: ⁊ sic potest leuiter ⁊ absq difficultate abstrahi ⁊ remoueri.

Capl'm. lj. de his q ex nimia niuis albedine videre non possunt.

Qui icurrūt ifirmitatē sic hñtes oculos varios ⁊ albos ꝓprie: ⁊ qui sum habēt debilē.

Cura illi⁹ euētus ⁊ timor ē vt hō q timet d h̄ iduat vestib⁹ nigris ⁊ ferat i capite ⁊ manib⁹ suis res nigras ⁊ virides: q: iste duo colores faciūt ad ꝯgregatōe luminis visibilis ⁊ ēt spūs. Ligare ēt sup oculos zindalū nigr vel viride ē vtile valde sero cū vadit dormitū. Embrocare oculos cū succo solatri vel sempuiue ē valde vtile ⁊ ꝯueniēs.

Capl'm. lij. d ardore ⁊ dolore q in oculo accidūt ex vehemētia frigoris ⁊ vēti.

Multi propter frigus & ventuz incurrunt ardorē & dolorē oculoꝝ & ardor & dolor pparāt oculum ad obtalmiā & ruborē ex qbus infirmitatib⁹ oculus posset icurrere defectū visus aut debilitatē. In cura illi⁹ tria reqrūt. Primo vt pcedat cū defensiuo ꝯ ventū & frig⁹. ij. vt curent ardor & dolor postq̄ aduenerint. iij. vt pcedat ꝯ ruborem si ex istis euenerit. Defensiuum frigoris & vēti ē oīs cobopertura pannoꝝ calefaciēs faciē & oculos tēperate & defendēs eos a vēto cuiuscūq̄ generis & figure fuerit. Uinū bibere stō ieiuno & comedere zinziber & gariofilos & nucesmus. hora itineris vēti & frigoris: & spālr si fuerit bonū vinū ē optimū defensiuū etiā.

Ea vero q̄ remouent dolorē & ardorē ab ocul' postq̄ aduenerint. sunt ablutōes q̄ fiūt cū aqua decoctionis camomille mellilotí & herbe fenugreci: rosaꝝ: aneti & radicū maluauisci & abstinētia a vino forti. Similiter & emplastratio ex istis rebus sero cū vadit dormitū: cū qbus farina ordei & fenugreci ponenda erit: aut ablutōes q̄ fiunt cuz aliq̄ illarū reꝝ vt plurimū ēt ꝯferunt. Si aūt ardor post ista euenerit abstineat a vino & bibat aquā mellis: & fiat flebotomia vel vētosatio in spatulis & collo. Purget ēt cū pillulis cochijs aut pigra: & finaliter purget vt dictū ē. c. de rubedine oculoꝝ & c. de obtalmia calida. Panis īfusus ī aqua fri. si ponatur sup oculū sero cū vadit dormitū postquam malaxatus fuerit cū manu in modū paste erit vtile valde.

Capl'm. liij. de strabositate.

Strabositas ē egritudo q̄ accidit ppter nocumētū ꝯtigēs ī neruis & lacert' mouētib⁹ oculū ex diuersis cāis facietib⁹ oculū dcliā ad diuersas ptes: ptē. s. dextrā aut sinistrā supiorē seu īferiorē. Cā strabo. pncipaliter in pueris ē humiditas ībibēs neruos & lacertos mouētes oculos veniētes a cerebro. fit ēt a siccitate eueniente eisdē vt in febribus acutis fit aliquando in appoplesia: spasmo & epilensia & h subito cum sint species spasmi ex repletione.

Signa strabositatis veniētis ex humiditate sunt q fit subito: & corpus totum humidum videtur: & q per nares & oculos & pallatum fluunt humiditates continue & multe & si cum h fuerit strictura vētris cici⁹ fiet: & cū h significatōes erunt veriores. Eius vero que fit a siccitate sunt signa q: subito nō fit ꝫ paulatiz & fit vt plurimū post egritudinem longam. Iteꝝ si strabositas est ad superiora vel inferiora videbitur strabo q videat res duas cū vnam videbit. Sed si strabositas fuerit ad dextram aut sinistraz h non continget.

Signa eius q̄ fit cū epilēsia appoplesia & spasmo: determinata sunt ex re ipsa & p antecessioneꝫ illaꝝ infirmitatum.

Cura strabositat' que fit post egritudinem acutam: aut ī egritudine acuta est signū mortis & nō curatur nisi per curam ipsius egritudinis.

Cura strabositatis q̄ fit ab humiditate si fiat in infante nō curat neq̄ sanatur nisi in ipsa infantia In infante. n. oꝫ vt laboret medic⁹ vel custos pueri vt faciat pueꝝ ipsuꝫ aspicere ad rē vnam. s. candelā vel speculum positum in contrarium partis strabositatis: aut ponat rē rubeam lanam aut filium in cōtrariū strabositatis ad quē inducat infantem ad aspiciēdum cōtinue. aut s̄m plurimū. tota intentio medici & custodis sit in h vt continue & violenter tot⁹ aspect⁹ pueri sit ad cōtrarium strabositatis propter positionē speculi: aut positionē alicuius alterius rei.

Si aūt strabo senex vel iuuenis fuerit: & fuerit strabositas ex humiditate imbibente neruos: curet vt dictum ē in cura spasmi de repletione. & cū h conet ꝯtinue & violenter ad aspectū vnius rei videlicet ad speculū aut ad rē rubeam positam in cōtrario strabositatis siue liget aliquid rubei vel lucidi ad temp⁹ ꝯtrarium strabositati ad q cōtinue aspiciat patiens. ponat intra nasuz strabosi succ⁹ folioꝝ oliue vt cap purget: l' castorcū tritū & mixtū cū vino: q: exiccat humiditatē neruoꝝ oculi p istā viā proprie: & adiuuant ad curā huius infirmitatis venientis ex humiditate a proprietate quam ad h habent.

Si aūt a siccitate cōtingerit humectet corp⁹ si fuerit absq̄ fe. cū comestione lact' & brodio carnium. Ungat pars lesa cū oleo de camomilla & oleo vio. & silibus: vt breuiter dicā: curet vt dictū ē. c. de melācolia ex parte dicte & pot⁹. nā non reqrūtur medicine in h casu nisi sint humectatiue vt electuaria restaurativa & diadragantū & similia. Et sicut regimē qd fit in melācolia facta ex melācolia naturali corrupta: aut regimē & medicine q̄s diximus in spasmo de inanitione.

Capl'm. liiij. de eminentia oculoꝝ vel oculi.

Eminentia oculoruz vel oculi fit aliqn̄ ex vomitu pcedente aut ex conamine vel clamore seu pcussione: aut ex materia currēte ad neruos oculoꝝ & implēte cōcauitatē cranei in quo oculus locat vel situat. Et cū in loco pprio fuerit impletio aut impedimētū necessario fit oculus eminēs.

Signa q̄n fit pp vomitū aut ex conamine seu clamore manifesta sēt ex ipsa re inferente. Si autem eminentia fuerit ppter cursum a concauitate cranei in qua oculus ē situatus.

Signa contrahuntur ex priuatione causaꝝ narrataꝝ: & a dolorē qui continue in pncipio eminentie existit.

Cura eminētie siue fuerit a vomitu: aut a clamore vl' pcussione seu ex cursu materie: bonuꝫ est q statim in principio fiat flebotomia de cephalica aut ventosatio in spatulis & sepe purgentur caput & stomachus cum pillulis cochijs vel pigra: aut cum decoctiōibus dictis in obtalmia calida. sup oculū ponatur emplastrum qd sic fit. ℞. aloes: licij: acbatie aā. ℥. s. incorporētur cum succo solatri vel semperuiue aut acetose: & super emplastrum ponatur rotula de lana vel coto & stringatur bn̄ cum binda: vel premantur super emplastrum rotula de colla & stringatur cum binda de super bene & decenter. apparet ex istis v bis manifeste q hora vomitus strictura circa oculos & frontem est vtilis valde ne eminentia aut lesio in oculis ex conamine accidat. Item aliud. ℞. boli armeni masticis: mumie vernicis colle carte aā. ℥. s. incorporentur & misceantur cum albumine oui & poatur super oculuz & stringatur bene cū binda. Iaceat infirmus supinus & abstineat a vomitu & sternutatione pro posse: & faciat gargarisma cum melle rosato & aqua calida. Et teneat in ore zinziber vel aliquid quod flegma remoueat. Parum comedat & raro: & nullomodo bibat vinum sed aquam vel aquam berberis seu aquam decoctionis granatoruz.

Capl'm. lv. de his qui post somnum oculos aperire non possunt. & vocatur h passio gesse.

Quando post dormitionem vel somnuz homo oculos aperire nō pōt: ꝯtingit h̄ pp fumos ⁊ vapores eleuatos a cibo nō rectificato in stō ascēdentes cerebꝝ: ⁊ illic ex frigiditate cerebri in humiditatē actualē ꝯuertuntur: ⁊ postea hora somni descendendo p neruos ⁊ specialr qñ somnus fit super repletionem immediate currūt illi humores ad palpebras ⁊ lacertos mouētes ipas ⁊ oculos. Uñ pp h̄ post somnū qdā oculos aperire non possunt.

Signa isti⁹ egritudinis ꝯtrahunt ex narratiōe infirmi: ⁊ ex ipsa re apparente ẜm sensum.

Cura purget cum pigra aut cum pillulis cochijs seu fetidis: ⁊ fiat ante comestionē ⁊ post gargarisma cū aqua decoctionis zinziberis aut piretri ⁊ oximelle squilitico aut oximelle cōposito. Embrocent oculi cuz vadit dormitum cum aqua decoctiōis rosaꝝ melliloti ⁊ floris camomille. Ouū mixtum cuz oleo ro. ⁊ adipe galline resoluta ⁊ conq̄ssata sil' ⁊ colata palpebris in hora dormiendi superponat. Emplastratio facta ex rosis mirtis cuz oleo ro. super oculos hora dormiendi confert ablutio aque calide decoctionis rosarum ⁊ lentium: multum operatur ⁊ est bonum.

Caplm. lvi. de dolore auris.

Dolor auris fit qñq3 a repletione ⁊ multitudine sanguinis tēdente neruos auris absq3 apate. Et fit ab effusione materie acute mordicatiue absq3 apate. Et quādoq3 fit ab apate calido aut fri. intra aurē. Et fit a frigore ⁊ vento venientibus ab extrinseco: fit etiam ex ventositate grossa ibi inclusa. fit etiam a percussione ⁊ casu. ⁊ fit aliquādo ab humiditate absq3 sanie: ⁊ cum h̄ egreditur sanguis aliquando absq3 percussione ⁊ vlcere.

Signa doloris ex repletione ⁊ multitudine sanguinis absq3 apate sunt rubedo facici ⁊ grauitas capitis ⁊ frontis ⁊ maxime cum infirmus vuoluit se super faciē suā ⁊ pulsatio vehemens ⁊ inflatio venaruz tempoꝝ ⁊ frontis ⁊ sensus saporis rei dulcis absq3 eius pñsentia in lingua.

Signa ei⁹ q̄ fit a maťia acuta sᷓ dolor acut⁹ cuz mordicatōe ⁊ citrinitate facici ⁊ loci: ⁊ cū amaritudine lingue ⁊ vomitu colerico.

Signa eius q̄ fit ab apate calido vel fri. variantur ẜz naturā apatis. nam si apa fuerit calidū erit ibi dolor acut⁹ aut pulsatiuus: ⁊ fe. acuta: ⁊ sitis ⁊ vigilie. Si aūt materia frigida fuerit ⁊ ibi fe. lenta ⁊ occulta: ⁊ dolor cum grauedine aut fractione ⁊ pōderositate: ⁊ imaginatio mala ⁊ corrupta.

Signa ei⁹ q a vēto ꝓcedit: sūt frig. sēsibil' in loco: ⁊ ꝙ hō sustinuit fri. ⁊ vētū ⁊ post illud immediate absq3 febre habuit dolorē.

Signa ei⁹ q̄ fit ex vētositate grossa sunt tensio vehemens ⁊ multitudo sonit⁹ ⁊ motionis intra aurē cū capitis leuitate.

Signa eius que fit a percussione ⁊ casu sunt manifesta propter narrationem infirmi ⁊ astantium.

Signa ei⁹ q̄ fit ab humiditate aut ex cursu sanguinis absq3 sanie a loco sunt ꝙ egredit humidū liqdum vel sanguis absq3 febre ⁊ ē ibi grauedo cū ponderositate.

Cura eius q̄ fit ex repletōe aut ex multitudine sanguinis ē vt fiat flebotomia de vena cephalica manu aut ī brachio: aut vētosatio in spatulis ⁊ collo. Bibat aquam vel aquā mellis vel aquā berberis vel aquā granatoꝝ. Comedat cucurbitas portulacas ⁊ farinā ordei ⁊ farri ⁊ auene cōditam cū lacte amigdolaꝝ vsq3 ad cessationem doloris postea comedat carnes pullorū ⁊ gallinaꝝ ⁊ castrati conditas cū agresta. Purgetur cū decoctione tamarindoꝝ māne ⁊ prunoꝝ dicta in obtalmia calida. Intra aurē ⁊ supra ponat oleum ro. tepidū mixtum cū aceto ⁊ semine iusqami. Emplastꝝ cōueniens ad h̄. ℞. floꝝ camomille se. aneti farine fenugreci ⁊ se. lini an̄. buliant illa in aqua vsq3 ad spissitudiuem: ⁊ in fine addant. ʒ. ij. vel. iij. olei de aneto vel de camomilla. Circa aurē ponat oleū d aneto calidū in quo sint granū vnū opij ⁊ duo iusqami. Si autem dolor fuerit ex materia acuta purget cum aqua decoctionis prunoꝝ māne ⁊ tamarindoꝝ ⁊ similium: aut cum decoctione reubarbari: ⁊ fiat etiā subtractio sanguinis ex parte ꝯria. ponat oleū ro. vel oleū de aneto calidꝫ in ipsa ita ꝙ impleat: cum dieta ⁊ alijs rebus. fiat vt dictum ē supra. fiant sepe clisteria lenia i illo ⁊ i supiori q: valde vtilia sūt i casu illo.

Cura doloris ex apate si fuerit apa calidū est vt statiz flebotomet de vena cephalica in manu vel ī brachio ⁊ iteret flebotomia si dolor nō minueret: aut fiat vētosatio in collo ⁊ spatulis. Purget sepe cū decoctiōe de māna ⁊ tamarindis dicta supius multotiēs. Intra aūt vsq3 ad sedatōez doloris ponat oleū ro. mixtū cū aceto in quo granuz opij ⁊ grana. ij. iusqami ⁊ granū. s. se. apij. sint dissoluta: ⁊ sit oleum tepidū actu. Et h̄ vnctio fiat ēt circa aurē. Et scias ꝙ ista opiata ⁊ similia stupefactiua valent ad oēm dolorē auris siue fuerit a cā frigida siue calida ⁊ dolorē remouent: sꝫ in cā frigida non debent sic ꝯtinuari ⁊ poni vt in calida. cessato dolore in parte vel in toto ponat emplastꝝ quod sic fit. ℞. radices maluauisci numero. xii. decoquantur ⁊ extrahat ab eis lignū qd̄ in medio existit ⁊ incidat frustratim postea contūdant cum pillo ⁊ incorporent cum farina fenugreci ⁊ se. lini ⁊ butiro ⁊ se. aneti ⁊ flore camomille. Ad idē aliud. ℞. mucillaginis se. maluauisci ⁊ se. fenugreci ⁊ se. lini an̄ ʒ. iij. incorporent cum cepe lilij cocto ⁊ cuz. ʒ. j. seminis aneti ⁊. ʒ. ij. floris camomille ⁊. lł. s. butiri ⁊ fiet emplastrum quod ponatur actu calidum super aurem.

Si vero apa frigidū fuerit purget sepe cū pillulis cochijs: ⁊ si corpus fuerit repletū: post purgationē fiat flebotomia de cephalica vel vetosatio in spatulis. Intra aurē ponat oleum de spica calidū vel oleū de amigdalis amaris: ⁊ supra aurē ponat emplastꝝ qd̄ sic fit. ℞. capita alei cocta numero. iiij. vel cēpas. iiij. coctas i prunis vł in igne pistent perfecte postq̄ bene munda fuerint ⁊ incorporent cū. iiij. vel. v. vitellis ouoꝝ ⁊. ʒ. iiij. butiri vel asungie porcine. Aliud ad idem. ℞. absinthij. lł. s. coquat ⁊ cōtundat ⁊ incorporet cum mucillagine seminis lini ⁊ fenugreci ⁊ cū. ʒ. iiij. melł ⁊ cum. iiij. capitibus alei coctis ⁊ ponat sup aurē.

Si aūt ex vento vel ex frigiditate sensibili contingerit: euaporet auris cum milio calefacto: aut cum ruta ex furfuribus mixtis cum vino ⁊ calidis seu pāno calido ⁊ vngatur auris intus ⁊ extra cū oleo de ruta calido seu de spica aut de amigdalis amaris.

Si vero ex vētositate grossa fuerit: ponat intra aurem oleū de aneto in quo castoreuz sit dissolutum aut euforbium: ⁊ super aurem ponatur euaporatiuum de sale ⁊ milio mixtis ⁊ calidis: vel de furfure ⁊ sale mixtis ⁊ calidis. Abstineat a multo cibo ⁊ potu: ⁊ a somno diei ⁊ vtatur subtili dieta ⁊ vino debili non fumoso limphato: ⁊ carnibus auium ⁊ aleis coctis.

Si ex casu vel percussione prouenerit fiat flebotomia statim de cephalica. vel ventosatio in spatulis ⁊ collo: ⁊ vngatur locus intra ⁊ extra cum oleo ro. vel oleo de mirtis in quo sit aliquid opij: ⁊ extra aurem ponat̃ emplastꝝ qđ fit ex rosis mirtis: farina ordei coctis ⁊ bulitis simul. vel ponat̃ puluis thuris minuti mixtus cū lacte intra aurē ⁊ circa si dolor extrinsecus fieret. Abstineat a carnibꝰ ⁊ vino vsq₃ cessationem acuitatis doloris. Comedat farinā ordei vel milij ⁊ similiū ⁊ bibat aquā prunorꝫ vel berberis vel aquā decoctionis granatorū. Cū vero humiditas vel sanguis ab aure absq₃ sanie vel vlcere seu ꝑcussione exierit: distillet̃ ī aurē aqua decoctionis absinthij calida aut aqua decoctōis foliorꝫ mirti vel acetū in quo bulita sint interiora granatorꝫ aut in quo bulite sint galle ⁊ nuces cipressi. Si aūt bulian̄t bolus ar. ⁊ thus in aceto ⁊ nuces cipressi: ⁊ colet̃ ⁊ distillet̃ tepidū in aure ꝯfert. nā oīa ista exiccant humiditatē ⁊ ꝯstringunt sanguinem.

Si aūt humiditas aut sanguis cōgelatus fuerit in loco auditus: distillet̃ succus porri mixtꝰ cū aceto: aut succus granati elixati cū aceto: aut succus rute: aut dissoluat̃ mel ⁊ sarcocolla ī aqua: aut aloes mirra ⁊ sarcocolla ⁊ mel. dissolnātur in aqua ⁊ ista aqua tepida distillet̃ in aurē. vel buliat scoria ferri in aceto vel dimittat̃ in aceto per mensem ⁊ postea distillet̃ in aurem ꝯfert: vel accipiatur magnes aut marchasita ⁊ ꝯterat̃ ⁊ buliatur cū aceto aut agresta. postea cum fuerit tepidū in aurem distillet̃. Cauteriū post aurem ⁊ post purgationem in istis casibus ē valde bonū.

Capitulum. lvj. de vlcere in aure.

v **Lcus** fit in aure aut ꝑꝑ aꝑa antecedens: aut ꝑꝑ materiam acutā vlcerantē locum intrinsecum auris aut a ꝑcussione ⁊ casu ⁊ similibus.

Signa vlceri sunt dolor cōtinuus cuꝫ acuitate ⁊ grauedine ⁊ ꝙ sanies egredit̃ a loco ⁊ fetor.

Cura si vlcus nouū fuerit ponat̃ cum tenta aliquid de oleo ros. mixto cum vngento albo qđ sic fit. ℞. olei ro. ℥. iiij. cere. ℥. s. ceruse. ℥. j. fiat vngentū in quo in fine ponan̄t duo albumina ouorꝫ Mūdificet̃ caput cum pigra vł cū pillulis cochijs Bibat vinū limphatum album debile. Si aūt vlcus cronicū fuerit sumat̃ aloes: mirre sarcocolle sanguinis draconis ⁊ olibani an̄. ℨ. ij. teran̄t ⁊ cribelen̄t: ⁊ ponat̃ hic puluis in aurem h̄ modo: īuoluat̃ licinium in melle ⁊ postea in puluerem: ⁊ sic in aurē mittat̃. h. n. medicamē mūdificat vlcera auriū antiq̄ ⁊ ꝯsolidat finaliter.

Si aūt vlcus ꝓfundum fuerit ⁊ longinquū dissoluat̃ h̄ medicamen cū aqua mellis ⁊ imponat̃. Aliud si magis antiquū fuerit summat̃ scoria ferri ⁊ infundat̃ in aceto mense vno aut plus. post h̄ coletur ⁊ distilletur in aurem ex qua currit humor antiquus multum. Purgetur sepe cum vngento apostolorum omne vlcus auris siue nouuꝫ aut medium aut antiquum fuerit.

Si autem a casu vel percussione fuerit: fiat flebotomia in parte ꝯtra vel ventosatio in spatulis ⁊ in collo ⁊ h̄ in principio ⁊ ponat̃ circa aurem ⁊ supra boliū armenū ⁊ puluis ēt mirtilorꝫ mixtus cū oleo ro. ⁊ abstineat a vino ⁊ carnibus vsq₃ ad dies tres vel quatuor.

Caplm. lviij. de sonitu ⁊ tinitu aurium.

h **Egritudo** quandoq₃ ex repletione capitis accidit: quādoq₃ ex debilitate nerui audibilis. Fit etiaꝫ ex subtilitate sensus auditus: aut lenitate seu claritate.

Signa sonitus ex repletione capitis sunt ꝙ accidit post facietatem nauseatiuam ⁊ multitudineꝫ vini ⁊ post somnum factū post cibum immediate: ⁊ spāliter quando somnus fit in die ⁊ post strictu ram ventris.

Signa eiꝰ q̄ fit ex debilitate nerui audibilis sunt ꝙ oīs sonitus fortis ledit infirmum ⁊ nō bene audit nisi voces ⁊ sonos bene formatos ⁊ distinctos ⁊ ꝙ semper ⁊ continue audit subtiliationes aliquas. Signa eius q fit ex subtilitate sensus auditus sunt ꝙ fortificatur ⁊ magis infestat hominē hora ieiunij post repletionem ⁊ facietatem minus ledit: ⁊ immediate post somnum quasi non sentitur.

Cura eius que fit ex repletione capitis siue fuerit ꝑ compassionem ex stomacho: seu non. purgetur cum pillulis cochijs vł pigra seu cum pillulis fetidis: ⁊ posset infirmus si vellet medicus ante acceptiōem pillularꝫ recipere ℥. j. s. oximellis compositi in omni die cum aqua calida vel cum aqua decoctionis feniculi ⁊ esse aq̄ quatrupla ad oximel vel syrupum seu tripla: ⁊ hoc fit vt materia melius disponatur ad purgationē ⁊ preparetur: sed in multis casibus ⁊ egritudinibus tali preparatione non indiget medicus vt dicemus inferius. post purgationem distilletur in aurem oleum de amigdalis amaris in quo dissoluta sit ruta ⁊ aliquid euforbij: aut oleum de spica in quo dissoluatur castoreum ⁊ euforbium. Inclinet aurem suam stomacho ieiuno super aquam calidam decoctionis sansuci camomille ⁊ calamenti aut super aquam decoctionis mellilotí: ⁊ maiorane: origani ⁊ isopi: ⁊ ipsum vaporem aque recipiat per embotum vel tortirolum positum super aquam. Abstineat omnis habens tinitum ⁊ sonitum in aure a vino puro ⁊ fumoso nouo autem veteri ⁊ a leguminibus ⁊ porris ⁊ nucibus ⁊ similibꝰ

Si autem ex debilitate auditus tinnitus contingerit distilletur in aurem acetum in quo bulierit absinthium: aut acetum in quo bulierit sticados aut polium: aut distilletur vinum agreste vel forte in quo bulierint rose ⁊ ruta. Recipiat vaporem aque decoctionis absinthij ⁊ sticados rosarum. Si vero ex subtilitate sensus aut claritate tinitus cotingerit distilletur in aurem oleum rosatum decoctum cum aceto aut distilletur oleum cū aceto in quibus dissoluta sint duo grana opij vel tria aut aliquid de aqua decoctionis iusquiami: aut distilerur in aurem oleum decoctum cum semine papaueris ⁊ mirtilorum. Bibat vinum album debile limphatum cuꝫ aqua decoctionis berberis vel granorum granatorum: aut cum aqua đcoctionis sumac ⁊ agreste. Comedat cucurbitas ⁊ portulacas: farrum risum: farinam ordei ⁊ auene conditam cum agresta ⁊ similibus: ⁊ cum puluere specierum qui sic fit. Recipe cinamonij. ℨ. ij. cardamom. ℥. s. croci. ℨ. s. Comedat carnes edi arietis annualis ⁊ castrati: pullorum caponum ⁊ gallinarum ⁊ carnes omnium auium degentium in arboribꝰ ⁊ in pratis ⁊ non in aquis. Vtatur per interuallum pillulis de mastice ⁊ aloe post cibum aut pillulis cochijs. Sed prime sunt meliores in h̄ casu.

Capitulum quinquagesimumnonum de grauedine auditus ⁊ surditate ⁊ appellatur a medicis taras.

f **Vrditas** si naturalis: hoc est contracto ex natiuitate non curat̃ ⁊ ponit hominem mutum non loquentē: ⁊ h̄ vult Ari. libro de animalibus tractatu. vj. in fine di-

cit ꝙ omnis surdos naturaliter est mutus ⁊ econ uerso. ⁊.c.xxiij. vbi determinat de diuersitate ac cidentium in mēbris animalium: dicit ibi in fine Ari. quō sicut sermo intrat per instrumentum au ditus: ita erit ꝑ linguam ꝑ motum vocis. Fit etiā ex carne addita in aure: ⁊ fit ex sorde q̄ est in mo dum cere coadunata in foramine auris. Fit iterū ex apostbemate ⁊ fit ex materia grossa ⁊ frigida. Fit etiam ventositate grosse frigida. Fit aliquan do ex frigore aduenie̅te auri abextrinseco: ⁊ fit ex siccitate in aure. Signa eius que fit ex carne ad dita sunt aspicere in ea in sole ⁊ ꝙ infirmus sentit grauedinem cū opilatione in loco ⁊ ꝙ aliquis fe tor emanat ab aure. Signa eius q̄ fit ex sorde con trahunt ex visu ad solem ⁊ tactu. Signa surdita tis ex apostbemate sūt signa significātia sup apo sthema calidum vel frigidum in aure: de quib⁹ in dolore auris fecim⁹ mentōez. Ei⁹ vero que fit ex materia grossa frigida ⁊ ex ventositate grossa sūt grauitas cū frigiditate ⁊ cōmotio cuȝ sonitu: ⁊ ꝙ in nocte magis infestat: ⁊ ꝙ frigiditas aeris ⁊ ve ti frigidi multum ledūt infirmuȝ. Si vero a frigi ditate aeris contingerit trahunt significationes a narrationibus infirmi. Si autem a siccitate ꝑ uenerit significationes contrahuntur a puna tione significationum earum narratarum supe rius.

Cura carnis addite est vt mūdificet cū vngēto viridi qd̄ sic fit. ℞. alu minis zucharini: floris eris an̄. ʒ. s. melis. ʒ. s. incorporent simul postea mundificet cū vngento apostoloruȝ quod faciemus in antidotario: vel cū aliqua re que sic fit. ℞. feces vini. ʒ. s. ⁊ intelligas per feces vini grepulas h̄ est id qd̄ parietib⁹ vege tis applicat calcis. ʒ. s. fiat vngentuȝ in modum mellis cum aqua cineris et intromittat in aurem cum coto vel tenta. Cura sordiciei coadunata e vt extrahat cum instrumento facto ex auricalco ar genteo vel ferreo habente quandam latitudineȝ cū curuitate: vel mollificet cū oleo aliquo calido ⁊ postea mūdificet cū coto ⁊ tēta facta de petia aut de stupa.

Cura surditat̄ ex apostbemate calido aut frigi do cōtrahit ex cura doloris aur̄ ꝑpt̄ apostbema frigiduȝ aut calidū in arue de qua cura supius fe cimus mentionem.

Cura eius q̄ fit ex materia frigida vel ventosa grossa purget sepe cum pillulis cochijs ⁊ pigra ⁊ vtat ꝑ digestiuo oximelle cōposito cū aqua deco ctionis radicū feniculi. post purgationē ponatur oleum de camomilla calidū vel oleum de spica ca lidum: vel de costo in quo sit aliquid euforbij: vel oleū ro. in quo dissolutum sit castoreū: aut oleum de amigdalis amaris in quo dissoluta sit ruta vel sauina ⁊ castoreū euforbium ⁊ costus ⁊ similia. Et recipiat fumū intra aurem ꝑ embotū aque deco ctionis calamēti sauine ⁊ sinapis ⁊ Aristo. ⁊ cen tauree ⁊ similes: ⁊ fiat fortis inunctio circa aures ⁊ super verticem capitis ex oleis sepe dictis. Ad idem. ℞. bacharū lauri. ʒ. s. terant ⁊ bulliantur ⁊ misceant cū oleo de lilio ⁊ ponat in aurē ⁊ circa: ⁊ erit vtile valde.

Si aūt surditas ex frigore contingerit: curet cum oleo de camomilla calido: aut cum oleo de li lio aut de spica: seu cuȝ oleo de costo ⁊ specialiter in hyeme. Purgetur cuȝ pigra aut cum pillulis cochijs seu cum pillulis fetidis. Utatur omni se ro cum vadit dormitū electuario de galanga aut de cardamomo aut diazinzibere: ⁊ post illud bi bat aliquid aque frigide.

Si vero ex siccitate contingat: equaliter locus cum oleo vio. aut cum oleo de salice vel de nenu fare. Fiat balneum stomacho ieiuno ex aqua tepi da decoctionis florum camomille ⁊ rosarū. vltimo inducat sternutatoriū: egredietur si deus voluerit ⁊ intelligas h̄ ꝑ siccitatem res siccas: faseolos ci cera ⁊ similia: ⁊ de curis istarum rerum intrantiū aurem dicemus inferius. Cauterium ꝓfundum vsqȝ ad os si fiat post aures vtile erit in omni egri tudine auris que non fit ꝑpter siccitatē ⁊ specia liter valet i illa que fit ex materia fri. vel vētosa.

Caplm̄. lx. de vermibus aurium ⁊ de animali bus intrantibus aures.

Vermes in aure ⁊ omni bus lo cis corporis generant ex matia marci da putrefacta que est fetens ⁊ horribi lis nature membri: ⁊ per h̄ apparet ꝙ actor illius rei immediate ē calor accidentalis ina tus ꝑ putrefactionem.

Signa vermium sunt titilatio ⁊ pru ritus: dolor ⁊ casus vermiuȝ ab aure: ⁊ ꝙ medicus aspiciat intra aurem ad so lem. tunc eniȝ certe poterit determinare de ver mibus ⁊ q̄litate eorū vtruȝ sint a causa intrinseca vel extrinseca ꝓuenerint sicut pulices cimices et similia.

Cura intra aurē ponat succ⁹ absinthij aut mētastri: aut succ⁹ foliorū ꝑ sicorū: aut oleuȝ de amigdalis amaris seu de ꝑsic̄ aut oleum cōmune vel de oliuis. Item. ℞. aloes. ʒ. s. agarici coloqntide. ʒ. j. terant ⁊ puluerizen tur ⁊ misceant cū aqua feruente ⁊ distillet in au reȝ. Aliud. ℞. fel. alicui⁹ aīalis ⁊. ʒ. ij. aloes ⁊ dis soluat cū aceto ⁊ distillet in aurē. omnia illa va lent ad vermes q̄ fiūt in vulnerib⁹ ⁊ ano. Si aūt aures mundificare voluer̄ ab aliqua supfluitate ponas in nocte aliqd̄ oleū calidū intra ⁊ mane cū radio inuoluto ex coto vel petia alba mūdificare ab omni supfluitate poteris vl̄ ponas acetuȝ cali dum in quo sit dissolutū haurac ⁊ mel aut sal itra aurē: ⁊ postea balneet ⁊ in balneo ponat aurē in q̄ ē supfluitas sup spondā tine l̄ parietē ⁊ exhibit ⁊ si nō exierit mūdifica ipsaȝ aurē cū stillo inuo luto posito infirmo ad radiū solis vt intra aureȝ medicus omneȝ supfluitatem videre ⁊ mundare possit. ⁊ dī etiā ⁊ est verum si pulex aut cimex aut aliqd tale intrauerit aurē ꝙ si ponat intra aureȝ capillus vel filū serici duplicatū: applicabit ver mis vel animal ad filū ⁊ sic libere poterit extrahi absqȝ diffilcultate.

Caplm̄. lxj. de his que in aurem extrinsecus cadunt.

Quando lapis aut cicer vel aq̄ vl̄ aliquid simile istis aurē intrauerit ab extrinseco: iaȝ ma nifestum est istud medico ꝑ narratio nem infirmi ⁊ ꝑ aspectus in aurē cuȝ exponit ad radiū solis.

Cura hora dormiendi vel in aurora an̄ dieȝ ponat oleum de camomilla seu de aneto tepidū in aurē ⁊ post illud ꝑ tp̄s po nat infirm⁹ ex opposito ad solē ita ꝙ radi⁹ reuer beret in aurē: ⁊ tunc cū stillo vel instrumēto fer reo terso vel argēteo totū qd̄ in aure videbit ex trahat. aut ponat infirm⁹ post positioneȝ olei te pidi in aurē in balneo tepido ⁊ incline sup aurē sup supficiē parietis balnei: ⁊ ponat sternutatori uȝ in naso ⁊ stringāt nares ⁊ pmittat sternutare exhibit ꝙ erit in aure si deus voluerit. Et si ali

quid sordiciei ibi remanserit mundificetur locus cum stillo inuoluto ex coto vel pecia subtili mūda. Et si durum fuerit vt lapis ⁊ talia quod remanserit extra haec cum instrumento plicato ponēdo infirmū ad solez vt diximus. Si aūt aqua vel aliquid tale ibi fuerit: incliner caput sup aurez lesaz ⁊ saltet sup pedez illius partis: nec negligenda ē talis cura q: quando in aure est aliquid in conueniens nascit aliquādo dolor ⁊ sequitur egritudo mala.

Caplm.lxij. de sanguine fluente ex naribus.

Dicere conuenit q fluxus sanguinis ex narib⁹ aliquando est artarialis aliquando venalis: ⁊ aliquando fit post febres acutas ⁊ post apparitionem signoꝝ digestionis ⁊ dicit creticus: aliquando ante apparitionē signoꝝ digestionis in febribus acutis ⁊ nō acutꝭ: ⁊ aliqñ absq fe. fit in homine sano: ⁊ h ppt acuitatē eius aut ppt eius multitudinem. Fit etiaz a casu ⁊ percussione.

Signa significantia inter sanguinez artarialem ⁊ venalem sunt q sanguis artarialis exit a loco cum inundatione ⁊ motu tortuoso. venalis vero minime. Itez sanguis artarialis est valde subtilis ⁊ rubeus magis q̄ venalis. Et sequit ad sanguinem artarialē sincopis quasi in instanti a venali aūt non sic. Similiter artarialis nō sic ex omni medicina debili stringitur nec sic de leui vt venalis: nec res que ponūtur sup epar conferunt in fluxu sanguinis artariarum quemadmodum res que ponuntur sup cor ⁊ roratio. In venali satis bene conferunt ⁊ pficiunt.

Signa fluxus sanguinis cretici sunt q fiat post fe. ⁊ post apparitionē digestionis in supfluitatibus ⁊ in die aliqua cretica ⁊ q dolor fortis antecessit: ⁊ habitudo corporꝭ fat⁹ carnosa exstat aut colirica: ⁊ vrina visa fuerit rubea aut subrubea vl citrina intensa: ⁊ ante oculos ⁊ circa imaginationes apparebāt res rubee ⁊ ignee et q post istum fluxum sentit se alleuiatum manifeste.

Signa eius que fit ex acuitate sanguinis sunt claritas ⁊ subtilitas sanguinis qui egreditur ⁊ q erit paulatim ⁊ nō subito: ⁊ cū tangit sentit vehemens caliditas.

Signa eius que fit ppter multitudinem sanguinis sunt q corpus valde repletum videt: ⁊ rubedo faciei ⁊ totius corporis ⁊ q subito emittitur in quātitate maxima ad quam seqt sincopis multotiens: ⁊ q aū fluxum vsus est patiens reb⁹ multiplicantibus sanguinem vt vino ⁊ carnibus: ⁊ q abstinuit a coytu ⁊ flebotomia longo tempore: et q dolor capitis vehementer aū cessit eū.

Signa eius q̄ fit a casu ⁊ pcussione ex ipsa re sunt manifesta. si sanguis creticus fuerit nullo ē restringendus: sed dimittendus duz virtus sustinere poterit. sed si debilitas virtutis affuerit vel nō fuerit creticus: statiz p posse stringat epithimando nasum ⁊ faciē cum aqua rosata frigida: ⁊ ponendo acetum mixtuz cum albumine oui intra nasum cū coto vel petijs infusis in eis: ligatio extremorum cōfert in h. Et ponere ventosas siccas absq scarificatione sup splenem ⁊ epar est bonū valde: ponere puluerem boli armeni mixtum cuz tela aranea ⁊ albumine oui intra nasum ⁊ supra est conueniens ⁊ conferens valde. Quando sanguis qui exit a narib⁹ in fe. continua et non fit in die cretica ⁊ exit paulatim ⁊ niger: mortē significat: ⁊ etiam in die cretica talis sanguis nō essz bonus cum tali exitu.

Cura eius qui fit ppter acuitatem sanguinis est ſm q diximus in parte. Scire etiam hic conuenit q omnis fluxus sanguinis ex naribus ppter rupturaz artarie in fronte intra cranceum. aut radice nasi non curatur. ⁊ h vult Almansor li. diuisionum c. de fluxu sanguinis ex narib⁹. ⁊ Auic. ⁊ Serapio ⁊ omnes medici eodem. c. in h conueniunt.

Si aūt fluxus sanguinis ex naribus fuerit in corpore sano vel non sano ⁊ contingerit ex acuitate ei⁹ ⁊ fuerit strictus ſm ventrem: fiat clistere p̄mo si possibile fuerit q mundificet coleram quod sic fit. ℞. māne tamarindorum añ. ℥. j. s. dissoluātur in. lb. j. aq decoctionis prunorꝝ ⁊ ℥. j. olei vio. ⁊ ℥. ij. mellis ⁊ ℥. s. salis bulliantur aliquātulum simul ⁊ colentur: ⁊ colatura cum instrumento imponantur. Ligentur post h extrema ⁊ ponantur ventose absq scarificatione super splenez ⁊ epar ⁊ ventose super spatulas ponantur absq scarificatione. Utatur rebus ingrossantibus sanguinē sicut aqua psilij ⁊ aqua frigida: aqua granatoruz ⁊ vino eius aqua berberis ⁊ sumac ⁊ mirtilorum. Et vtatur cibarijs condit̄ cū agresta aceto ⁊ similibus: valet farina ordei et auene. Utat extremis porcelloꝝ cū aceto ⁊ similibus. Intra nasuz vero ponatur puluis q sic fit cum albumine oui vel aq camphore: aut succo solatri vel plantaginis. ℞. galle aloes: pulueris molēdini. i. volatice thuris sanguinis draconis aluminis zucharini añ. ℥. s. terantur ⁊ cribelentur. Aliud. ℞. camphore cōtrire ⁊ misceant cum tela aranea ⁊ albumine oui ⁊ succo solatri. Aliud ad idem. ℞. pulueris rasure cartaꝝ ⁊ misceat cum albumine oui ⁊ imponat. Aliud ad idem. Recipe mumie teratur ⁊ misceatur cum tela aranea ⁊ albumine oui ⁊ imponat cū tenta in naso. Totū caput cū facie aspergat cū aqro. in qua dissoluta sit camphora ⁊ psilium ⁊ erit vtile in h. illud idē pōt fieri cū aqua veri frigoris ⁊ eisdem rebus. Ponat intra nares puluis aloes cum albumine oui ⁊ erit bonū. Omnia q̄ dicta sūt hic valent ad fluxum sanguinis narium q fit ppt acuitatem ⁊ caliditatē sanguinis. siue fuerit cum febre siue absq fe.

Cura eius q̄ fit pp multitudinē sanguinis ē vt fiat flebotomia de vena ep̄tis ⁊ splenis: ⁊ eadē hora extrahatur sanguis mult⁹ q̄si vsq ad sincopiz. Et ponant vētose super epar ⁊ splenem absq scarificatiōe. vel saltim fiat flebotomia de vena epatis q̄ est inter anularē ⁊ auricularē manus dextre si flebotomiā ambaꝝ partiū infirm⁹ timeret: aut medicus de virtutis debilitate dubitaret modo aliquo ratione cibi ⁊ potus medicinarum ⁊ puluerum ⁊ aliarum reruz que fiunt circa nasum caput ⁊ faciem fiat vt superius dictum est. Clisteria ⁊ ligationes extremorꝝ in hoc sunt valde vtilia.

Capitulum. lxiij. de vlceribus que fiunt in interioribus narium.

Ulcera fiunt in naribus a materia acuta vel salsa aut adusta currente ad nares q̄ descendendo vlcerant ⁊ crustas faciunt in parietib⁹ nasi. fiunt ⁊ a casu ⁊ percussione.

Signa vlceꝝ que fiunt a causa intrinseca sunt q: infirm⁹ sentit pruritum ardorem ad acuitatem in naso: ⁊ cum fricantur parietes intrinsece nasi cum digito exit sanguis ⁊ escara. Et post escaram quandoq exit liqdum subtile croceum vel viride aut nigrum.

Signa vlceruz que fiunt a casu ⁊ percussione satis nota sunt ex narratione infirmi.

Cura vlceꝝ q̄ fiūt a materia deriuata a cerebro ē vt sumat patiēs d syru-

po qui sic fit omni mane vsq̄ ad dies. viij. vl' ix. vl' circa. ℥. j. s. cū aqua decoctōis prunoꝝ siccoꝝ vel viridiū. ℞. scolopendrie politrici adianti capillorum veneris fumiterre polipodij cicoree aā. M. j. sene epithimi aā. ℥. j. cuscute. ℥. s. melliloti viridis. ℥. j. s. vel. sicci. ℥. iij. pruna sicca numero. xxx. pistent omnia p̄ter pruna ⁊ bulliant in. lb. iiij. aque vel plus tā diu q̄ medietas ad ignē siccetur postea colet: ⁊ in illa colatura addat de zucharo quātum de colatura reperiet. Iterum reducatur ad ignē ⁊ syrupizet. Hic syrup⁹ appellat syrup⁹ de melliloto q de ꝓprietate cōpositōis alterat ⁊ digerit ⁊ aptat omnem materiam salsam ⁊ acutam ad purgationem ⁊ etiam ipsam remouet paulati ⁊ nō subito: dat in ortu solis: ⁊ etiam potest dari ante cenam completa digestione prandij ſm quātitatē dictam cum triplo eius de aqua prunorum vel quadruplo post tempus syrupi purget cū pillulis cochijs vl' pigra Almasoris q faciem⁹ i antidotario vel cū decoctione q sic fit. ℞. tamarindoꝝ māne aā. ℥. j. s. dissoluant illa cū aqua decoctionis prunorum sene epithimi ⁊ fit aq̄. ℥. v. vel. iiij. vel purgetur cū pillulis q sic fiunt. ℞. masticis spice aā. ʒ. ij. aloes. ʒ. vj. fiant pillule cum succo apij dosis eaꝝ est. ʒ. j. vel. j. s. vel. ij. cū vadit dormitū ⁊ tūc paruū cenet. Ungant parietes nasi intrinsece cū oleo ro. tepido: aut cū vngento facto ex adipe gallinarū ⁊ anserū ⁊ cera. sepe anhelet p nasum aquā calidā vel aquā decoctionis maluauisci aut aquā decoctionis solatri et malue: ⁊ h est melior dictur q̄ ablutio vlcerū nasi cū sale ⁊ aceto exiccat humiditatem ⁊ nō ꝓhibet eoꝝ incarnationē: ⁊ specialiter quādo ad istam ablutionē seq̄t vnctio facta ex oleo ro. ⁊ cera.

Cura vulnerū nasi a causa extrinseca est vt statim fiat flebotomia vel vētosatio in spatulis ⁊ ponatur sup vulnus albumē oui mixtū cū puluere camphore. post illud ponat ⁊ consolidet cū vngēto de cerusa: aut cū puluere facto ex mumia thure ⁊ mastice. Lauent sepe cum vino calido decoctionis mirre ⁊ thuris.

Caplm. lxiiij. de polipo ⁊ emoroydibus narium ⁊ nasi.

Cum aūt in naribus caro mollis oritur ⁊ ex eis humores fluxerint: ⁊ si nares stringant inueniuntur molles. tunc caro talis appellatur emoroydes si sanguinē temporaliter emisserit: si vero non emisserit appellat caro mollis tantū. Si aūt pedem vel infiltrationē habuerit cum quadam duritie non vltimata appellatur polipus. Si vero duritiem ⁊ soliditatem habuerit appellat ficus vel cācer. Fit aūt caro mollis ex materia humida descendente a cerebro q conuersa est in carnem per viam putrefactionis: similiter ⁊ emoroydes molles. polipus vero fit ex materia melancolica mixta cum flegmate que in formam ⁊ carnem illam conuertitur a calore accidentali innato per putrefatione ⁊ corruptionem.

Cancer vero fit ex materia melancolica adusta ⁊ solidata vel indurata currente p venas ex cerebro ad partes nasi ⁊ conuertit in carnem ⁊ duritiem a calore accidentali ⁊ in mēbro illo ⁊ partib⁹ nasi. vltimo infiltrat ⁊ inserit.

Signa carnis mollis ⁊ emoroydarū sunt mollities ⁊ q̄ nulla soliditas ibi reperit: ⁊ humores ab eis emanant temporaliter: ⁊ tactus nariū etiam mollis est cū stringuntur a medico.

Signa polipi est opilatio meatus nasi ⁊ grossicies que apparet in interiori: ⁊ q̄ figura eius est sicut figura fici: ⁊ est ibi durities aliqua ⁊ fetor.

Signa cācri sunt q̄ apparet in naso vene nigre sanguine melancolico plene: ⁊ durities ibi reperitur vltima quasi ⁊ fetor: est in tollerabilis illis Et emanat a loco virus fetens viride aut nigrum liquidum currens vt acetum: ⁊ sentit in loco calorem cum pulsatione ⁊ aliquo dolore.

Scire hic conuenit q̄ hec cura ⁊ superior potius pertinet ad cyrugiam q̄ȝ ad istum librum. Et est sciendum q̄ caro mollis in naso siue emoroydes aut polipus si in carūculis nasi fuerit infiltrata q̄ non curatur absq̄ recidiuatione: eo q̄ radices istorum per manum aut operatione cyrugicā euelli non possunt neq̄ remoueri.

Cancer vero siue fuerit in carunculis siue non curationem non recipit per cyrugiam: sed potius augumentum in quantitate ⁊ malitia aut q̄litate.

Cura carnis mollis polipi ⁊ emoroydaꝝ nasi sic fit. primo totum illud q̄ cum tenaculis vncinis ⁊ pizigarolis potest remoueri remoueat: et post hoc ponatur tenta inuoluta in vngento viridi q̄d sic fit. ℞. aluminis zucharini: floris eris aā. ℥. s. mellis. ʒ. ij. cribelentur ⁊ incorporentur simul. sepe in die abluatur locus cum aceto: aut aceto squille calido in quo dissoluatur sal ⁊ alumen zucharinū: vel īfundatur tenta in aceto ⁊ postea inuoluatur in puluere qui sic fit. ℞. pulueris affodillorum. ℥. s. resalgar. ℈. j. misceant et ponantur intra narem super egritudinem: si posset medicus cum stillo ferreo caudo inflāmato tāgere locum lesum ⁊ radices esset vtile ⁊ supremum. Et post vstionē ponere butirum ⁊ albumen oui intra nasum ⁊ extra: hora cauterizationis cohoperiat totam faciē ⁊ nasum cum pānis infusis in aqua ⁊ aceto vel aq̄ rosata.

Cura cancri nullomodo fieri potest: sed p medicinas mitigari potest malitia eius et refrenari ⁊ eius augumentum tardari. et hoc vult. Hypo. vj. particula amphorismorum cum dicit. quibuscunq̄ absconditi cancri fiunt non curare melius est: curati enim cicius pereunt: non curati multū tempus ꝑficiunt. Confortetur ergo locus omni die bis vel plures cum oleo rosato mixto cū camphora: vel cum vngento facto ex oleo rosato cera ⁊ camphora. Ponantur petie infuse in succo solatri super locum. purgetur sepe caput ei⁹ in omnibus istis infirmitatibus cum decoctione q sic fit. ℞. mirobalanorum indorum. ℥. j. s. sene epithimi aā. ʒ. ij. prunorum. ℥. iiij. bulliant in. ℥. viij. aq̄ tandiu q̄ medietas sit consumpta: coletur ⁊ in colatura illa dissoluatur manne tamarindorum aā. ℥. j. ⁊ detur ante diem semel in ebdomada: vel purgetur cum pillulis stomaticis alkindi vel fetidis. Abstineat a leguminibus caseo carnibus salitis ⁊ omnibus rebus generantibus melancoliam. Bibat vinum album limphatum: ⁊ sic tota tua intentio in multiplicatione humide diete nutribilis.

Caplm. lxv. de amissione olphatus ⁊ appellat cassen.

Priuatio uel amissio odoratus aliquando est naturalis aliquādo non: fit aliquando ab opilatione in meatibus nasi: aliquando ex opilatione in colatorio: ⁊ intelligas per colatoriū foramen quod est in pallato: ⁊ est hec illa egritudo in qua dicūt homines q̄ sunt infrigidati: ⁊ q̄ tūc non sentiunt aliquem odorem nisi fortem valde: ⁊ fit per dominium frigiditatis in partibus anterioribus cerebri ⁊ meatibus eius: ⁊ illa que nō est natural' aliqū est cronica aliqñ nō. Priuatio-

nis odoris signa sunt p̄hibitio anhelit⁹ ⁊ vocis imꝑfectio: ⁊ in naso apparet opilatio manifesta cum in nasum aspicit ad radium solis: ⁊ in somno morat ore apto: ⁊ omnino nares stringūt postea dillatant ⁊ vētositas egredit impetuose ⁊ vehementer ex latere vno significat sup opilationem ex ventositate grossa.

Signa eius que fit ex opilatione colatorij sūt ꝙ meat⁹ eius sunt opilati: ⁊ ex naribus nō egreditur superfluitas ⁊ ꝙ intra nasum nihil manifesta apparet.

Signa eius que fit propter frigiditatē in meatibus cerebri sunt ꝙ aliqñ sentit malū odorē et nō sentit bonū. ⁊ oculus semp in talibus q̄si turbatus videt ⁊ res frigide nocent: calide videntur ꝯferre: ⁊ dispositio capillorū ⁊ frontis tāta videt frigida. Nullomodo priuatio odoris aut olfatus q̄ est per naturam neq̄ cronica multum curatur. Si vero nō fuerit p naturā neq̄ cronica: aliquādo curatur aliqñ non.

Cura priuationis olfatus ex opilatione meatus nasi aut ex ventositate grossa est vt purget cū pillulis cochijs aut pigra aut cū trocisco quod sic fit. R. turbit hermodactilorum añ. ʒ. j. diazinziberis. ʒ. ij. fiat trocisc⁹. dat in matutinis cū vino albo limphato. aliqñ remouet a trocisco hermodatilis ⁊ loco ipsius ponit. ℈. j. scamonee ⁊ ē valde bonum. Si aūt ibi caro mollis vel polipus fuerit: curet vt dictum est superi⁹. anhelet p nasum multotiens in die aquā calidā decoctionis isopi mellilotti: sticados: aut aquam fumi terre et assari: aut sansuci quod melius ē. fiant sepe sternutatoria cum castoreo aut eleboro albo piretro seu euforbio: odoret sepe sauinam ⁊ calamentū ⁊ ozimū. i. basilicone.

Cura eius que fit ex opilatione colatorij ē vt odoret nigellam tritam. Aliud ad idem. R. nigelle. ʒ. s. ⁊ terat ⁊ incorporet cum oleo ro. ⁊ liniant nares nasi intrinsece: ⁊ cū h impleat os suū aq̄ ⁊ reuoluat caput super collū ⁊ violenter attrahat anhelitum ⁊ sugat oleū ro. narib⁹. Aliud ad idē trahat p nares puluerē coloquintide aut elebori seu piperis. bibat vinū limphatum. Comedat cibaria calida actu. fumū thuris per os ⁊ nares sepe trahat ⁊ vernicis ⁊ mirre: colofonie ⁊ rasine et similium. Odoret sepe laudanū mixtū cū puluere nigelle: ⁊ sepe recipiat fumū nigelle posite sup carbones. Si aūt priuatio odoris fuerit p dominium frigiditatis in meatibus cerebri ita nō sentiat bonum odorem: fiat caput purgium alteratum cū castoreo aut serapino: oponaco bdelio ⁊ similibus.

Si vero odorē nō senserit odoret sepe ozimū gariofilatum ⁊ rutā ⁊ mentam ⁊ origanū. odoret etiam gariofilos ⁊ spicā indam. Si aūt materia presens aliqua videret puget cū pillulis: pigra ⁊ trocisco vt superi⁹ diximus. abstineat vino puro ⁊ fumoso. Et sint cibaria sua hora comestionis calida ⁊ erit vtile valde.

Capl'm. lxvj. de fetore narium ⁊ nasi.

Hec egritudo fit ex vlceribus polipis ⁊ emoroydib⁹ que fiunt in naso. Et d̄ curis istorum multū locuti fuimus superius. Fit etiā ex fumo eleuato a materia fetida marcida corrupta ⁊ cōtenta in ore stomachi vel partibus inferioribs que infiltratur in foraminibus pallati aut in caruneulis nasi. Et fit aliquādo ab eadem materia fetida cōtenta in vijs nasi per quas transit anhelitus fetoris.

Signa fetoris ex materia cōtenta in stō vl' partib⁹ iferiorib⁹ sūt ꝙ post comestionē non sic sentitur: ⁊ non apparet fetor sic horribilis ⁊ etiam cum fetore nasi post comestionē sentitur odor comestionis mixtus ⁊ ꝙ plus est sentitur fetor ex ore cum nares stringuntur ita ꝙ ex naribus patiens anhelare nō possit: ⁊ h ante comestionem.

Si vero fetor narium fuerit ex materia contenta in vijs narium nasi vel partibus illis sentitur fetor ante comestionem ⁊ post equaliter cum nares stringunt ita ꝙ patiens nō anhelat ex naso hora illa null⁹ mal⁹ odor venit ex anhelitu oris

Cura fetoris ex polipo vel emoroydib⁹ seu ex vlceribus nasi completur per curationem istarū infirmium de curis quarum ſm nostrum posibile fecimus mentionem ꝓprijs capl'is.

Cura fetoris qui fit ex materia cōtenta in stomacho vel partibus inferioribus est vt materia digeratur ⁊ preparetur cum syrupo de mellitoto facto ca⁰ de vulneribus que fiunt in interioribus narium: ⁊ post digestionem purget cum pillulis fetidis aut stomaticis alkindi: seu cum decoctione miro. indo. ⁊ māne quā fecimus multotiens: ⁊ ipsam in antidotario faciemus. fiat etiā vomit⁹ q̄ sic fit. R. radices raffani acuti incisi frustratim . ʒ. s. sc. aneti attriplicis sinapis ⁊ ceparū añ. ʒ. j. elebori albi. ʒ. j. pistentur ⁊ bulliant in. lt. j. aq̄ donec medietas sit consumpta: coletur ⁊ in illa colatura ponat. ʒ. iiij. oximellis compositi. det totū illud infirmo postq̄ stomach⁹ eius fuerit repletus ex piscibus salitis vel siccis cum sinapi ⁊ radice raffani acuti ⁊ cepis ⁊ porrī crudis: ⁊ fasceolis ⁊ ciceribus: ⁊ est bonum vt comestio istarum rerū antecedat vomitū per horam vt bene cibaria in humiditatibus stomachi inuiscentur. ⁊ cum vomitinum receperit excitet post horam cum pena inuncta in oleo que ponatur in canna stomachi: ⁊ inclinet hora vomitus infirmus super ventrē suum facie inclinata versus terram vt melius ⁊ leuius vomitus fieri possit. in debilibus ⁊ timidis elecborus non ponitur: omnia vero alia ponantur ⁊ est leuior medicinarum ⁊ melior in remotione omnis humoris ⁊ humiditatis cōtente in stomacho ⁊ cicius aleuians ⁊ magis notabiliter. verum est ꝙ omnis vomitus addit in timorem super pectus debile ⁊ super oculos debiles. Abstineat sapiens in egritudinibus pectoris ad oculos a vomitu p posse si timor aliquis apparuerit propter aliquā causam nouam vel veterem: vt est sputum sanguinis saniei: aut eminentia oculorum seu eorum tenebrositas vel offuscatio eorumdem. Utatur bona dieta temperata generante sanguinem vt dictum est. c. de melancolia. ⁊ bibat vinum limphatum. abstineat ab omnibus generantibus melācoliam. sugat vinum decoctionis nucismuscate per nares omni die bis vel semel. puluis ad hoc conueniens sic fit. Recipe calami aromatici rosarum albarum vel rubearum que inueniuntur in campis: ciperi: spice omnia illa puluerizata ⁊ cribelata si insufflentur in nasum multum operantur in hoc ⁊ etiam quelibet per se operat. Aliud ad id m si dissoluatur. ʒ. s. tyriace omni die in vino odorifero et trahatur vinum illud per nares mirabiliter operatur contra istud. Aliud ad idē Recipe calami aromatici gallarum mirre seminis cipe campestris añ. ʒ. ij. terantur ⁊ cribelentur rose o puluere in fine addat. grana. j. musci. po in qu tionē vini insuffletur hic puluis in narest ablu ad idem. Recipe spice inde: galienus gs. Aliud m: coquantur omnia ista in. lt. iij. vinarofilorū et illud vinū p nares bis in die tra ı odorifer

batur: ⁊ puluis istarum specierum post ablutio-
nem cum vino in nares insuffletur. Aliud ad idē
⁊ est valde vtile. teneantur in naso nocte ⁊ die etiā
pillule de mirra ⁊ aloe q̄ sic fiunt. ℞. aloes. ʒ. iij.
mirre. ʒ. j. fiāt pillule cum vino odorifero. Ualēt
etiā ꝯtra fetorem oris si transglutiantur tres ī no
cte: ⁊ due in aurora. Fiunt etiā pillule iste aliomō
℞. aloes. ʒ. iiij. mirre croci ān. ʒ. ij. ⁊ he valēt pro
prie ꝯtra febrē pestilentialem si. iiij. vel. v. sumā
tur sepe. vel de qnq̄ diebus semel tpe pestilentie
Illud qđ nos fecimus tpe nostro ē ꝙ omni die in
mane faciebamus trahi vinū melius qđ poterat
reperiri p nares cuidam dn̄e que erat nobis val-
de nota: ⁊ h tpe vite sue ⁊ bn̄ fuit ei: ⁊ nihil aliud fe
cimus. ⁊ sic per istā viam infirmitas obtundeba-
tur ad tps quando vero ab ablutiōe per aliqđ tē-
pus abstinebat: statim infirmitas manifestabat.
Scias ꝙ oīa ista scripta in illo. c. multum valent ⁊
sunt valde vtilia.

Capl'm. lxvij. de dolore dentium.

Dolor dentium aliqñ est cum apo
sthemate gingiue ⁊ aliqñ absq̄ dolor
q fit ex aposthemate gingiue fit aut ex
sanguine aut colera: seu sanguine acu-
to. dolor vero q fit absq̄ apate fit a materia frigi
da occupante ligamentum dentium ⁊ substantiā
dentis.

Signa doloris qui fit pp materiā ca-
lidā cū apate sunt rubedo lo
ci ⁊ maxille cum eminētia gingiue ⁊ acuitas dolo
ris vel grauitas cū acuitate: ⁊ ꝙ actus aque frigi
de confert patienti cum tenuerit aquam ipsam in
ore.

Signa ei⁹ qui fit ex materia fri. sunt dolor cū
grauedine ⁊ ponderositate ⁊ fractione in loco ⁊ ē
absq̄ rubedine ⁊ acuitate intēsa.

Cura doloris q fit ex materia calida cū
apate est vt fiat statim flebotomia
de cephalica man⁹ ꝯtrarie vel vētosatio in spatu
lis. Clistere lenitiuum in h casu est vtile bonum:
vel mūdificet corpus cum pillulis cochijs aut cū
decoctiōe māne ⁊ reubarbari ⁊ aqua prunorū. Te
neat in ore continue aquā frigidā aut acetū per se
vel cū aqua ro: vel vino de granatis: granū opij
decoctū cū aceto ⁊ illud acetū teneat in ore multū
valet: sedat. n. dolores mirabiliter. Si accipiant
duo grana opij ⁊ vnū granū iusquiami ⁊ tria gra
na mādragore ⁊ buliāt in. ʒ. iiij. aceti ⁊. ʒ. ij. aque
ro. per tps ⁊ colētur ⁊ abluant sepe dens doloro
sus ex illa colatura calida hyeme ⁊ frigida estate:
sedat talem dolorē mirabiliter.

Si aūt cum dolore fuerit aposthematio gingi
ue aut eminentia gingiue manifesta: pforet emi-
nentia vel apa cū flebotomo: ⁊ post pforationem
abluatur ter in die loc⁹ cum vino ⁊ aceto decoctio
nis aluminis zucharini: vel salis seu mirre qđ bo
num est ⁊ sic pfecte curabitur. Fiat omni die in ex
trinseco super mandibulam emplastratio ex fari-
na lini: flous camomille ⁊ radice maluauisci ⁊ bu-
tiro ⁊ farina fenugreci ⁊ erit vtile ⁊ bonum.

Si autem dolor fuerit ex materia fri. purgetur
pmo cū pillulis fetidis vel stomaticis alkindi: vel
cū medicamine deturbit si possibile fuerit: aut fi-
at clistere ex aqua decoctionis blete in q̄ decoqua
tur agarici centauree ān. ʒ. s. mellis. ʒ. iij. olei. ʒ.
vj. salis. ʒ. s. coletur ⁊ tepidū imponatur sup dentē
ponat. ʒ. j. tyriace rabi quam faciem⁹ vel. ʒ. j. ty-
riace andromaci: ⁊ postea abluat dens cum aceto
calido. Aliud ad idem. ℞. foliorū mirti corticum
pini dentium aleorū sanguinis draconis ān. ʒ. ij.
pistent ⁊ buliant ī aceto ⁊ cum illo aceto calido ab
luatur dens sepe in die. Aliud ad idē. ℞. castorei
euforbij piretri opij mirre ān. ʒ. j. pistentur ⁊ bu-
liant in aceto ⁊ cum illo aceto abluantur dentes
multotiens. Aliud ad idē: aduratur dens doloro
sus cū ferro ignito posito sup dentem cū cānula
enea vel ferrea. Ad idē ponat granū opij mixtū
cum vino grano masticis super dentem doloro-
sum ⁊ liquefiat super dentem cum ferro ignito
multum valet ⁊ expertum est. Ad idem. ℞. opij
iusqami se. apij ān. ℈. j. fiant pillule cum aceto ⁊
ponat vna sup dentē dolorosū: ⁊ teneat per ho-
rā ī loco: sedat. n. dolorē mirabiliter valet ad om
nem dolorem ex omni causa. Scias indubitanter
⁊ h volūt philosophi ꝙ dolorosus dēs pp corrup
tionem substantie sue aut quia putridus est non
curatur nisi cum erradicatione. vnde factis medi
cinis si curationem non recipit fm meum ꝯsiliū
melius est vt eradicet: q: amplius nō recidiuat ⁊
pfectam recipit curationem.

Capl'm. lxviij. de extractione dentium.

Dentes erradicantur mul
tis modis:
aut cum medicinis aut cū ferro: sꝫ cū
medicis nō videt mihi bene posse fie-
ri salua sentētia antiquorū. Medica-
men eradicās dētes debiles ac dolentes propter
corruptionē insubstantia dentis. ℞. portulace sil
uestris: radicis caparū piretri: lac titimali lac ana
bule. i. esule: arsenici rubei: radicis coloquintide
ān. ʒ. s. terant ⁊ cōspergant: vel nutriant ex tāto
aceto ꝙ in eo bene submergant ⁊ sic vsq̄ ad. viij.
dies dimittantur: ⁊ omni die addat aliquid aceti
post h omni die ex medicinis illis contritis epi-
thimetur dens decies in die ⁊ scalpelletur cū fer
ro ante q̄ medicine ponantur ⁊ sic fiat donec mo
ueatur: ⁊ postea leuiter extrahatur. Aliud coquā
tur rane fluuiales in oleo donec dissoluantur: ex
illo oleo conspergantur dentes per multos dies
⁊ scalpellentur ⁊ postea extrahantur. idē fiat cū
fece aceti fortissimi. Aliud ad idē. ℞. piretri sca
monee: elebori albi: euforbij ān. ʒ. iij. terantur et
dimittantur in aceto ⁊ cum istis rebus tangatur
dens in die multotiens: postq̄ in circuitu scalpel
latus fuerit ⁊ sic in breui mouebit et poterit leuit
extrahi. Idem facit semē vrtice ⁊ radix mori ⁊ ra
dix celidonie vt dicūt qdam: sꝫ nos nō credimus
illud nec vsi fuimus nostro tempore placet aūt no
bis ⁊ vsi fuimus nostro tempore: ⁊ dens qui de-
bet extrahi primo leuiter scalpelletur ⁊ postea tā
gatur cum puluere aliquo ex dictis: vel cum pul-
uere euforbij in quo non est deceptio q: eradicat
ossa de pprietate. vltimo extrahatur cū ferro le-
niter ⁊ absq̄ dolore pposse. Et post extractionē
abluatur locus cum vino decoctōis mirre: ⁊ vide
bis mirabile si deus voluerit: q: stati consolidabi
tur locus ⁊ dolor perfecte remouebitur. Empla-
strum conueniens ad omnem dolorem dentis ex
quacunq̄ causa fiat quod ponitur extra supra mā
dibulam dolorosam sic fit. ℞. xij. radices malua-
uisci ⁊ coquantur bene ⁊ perfecte ⁊ post decoctio
nem scindātur ⁊ extrahatur ab eis lignū ⁊ inci-
dantur frustratim ⁊ postea pistentur ita ꝙ per pi
stationem in naturam axungie: conuertantur ⁊
cum eis misceatur farina istarum rerum. ℞. fari
ne fenugreci seminis lini aneti floris camomille
ān. ʒ. j. farine ordei. ʒ. iij. incorporentur simul:
in fine cum eis omnibus misceantur. ʒ. iij. olei
de aneto vel. ʒ. iij. olei de camomilla: ⁊ pona-
tur hoc emplastrum actu calidum super locum ⁊
erit valde bonū. de proprietate sedat omnes do-

lores ⁊ maturat omnem materiam ⁊ ipsam finali
ter resoluit.

Caplm. lxix. de congelatione ⁊ stupore.

Tupor dentium contingit ex
esu acetosorum aut ex
comestione rerum habentium stiptici
tatē aut ex fructibus acerbis seu ex co
mestione rez ponticaz.

Cura ꝯgellationis stuporis dentiuz ex
istis causis talis erit. masticenť
portulace cum amigdalis amaris: aut ꝯiuncti aut
singulariter ⁊ erit vtile ⁊ bonum: ⁊ cā huius ē q: i
portulacis est humiditas multa: ⁊ ē ibi stipticitas
aliq̄ cuz frigiditate ⁊ in amigdalis est caliditas cū
siccitate. vnde cū miscetur innasciť temperies que
remouet mortificationem membri viuificando lo
cum ⁊ adiuuat multū admistio saliue cū eis in qb⁹
est caliditas actualis cū salsedine ⁊ humiditate q̄ i
illo casu multū confert. ⁊ vltra istud de proprieta
te portulaca facit h̄ non cū complexione fri. ⁊ hu.
amigdale amare faciunt h̄ per complexionem ea-
rum que est ca. ⁊ sic. q: caliditate sua confortant ca
lorem in dentibus ⁊ remouent frigidum conge-
lans ⁊ siccitate consumunt humidum superfluum
quod est iuuans frigidū conseruans: portulaca re
mouet per se congelationem a dentibus ⁊ stupo-
rem: ⁊ amigdale amare. similiter vinū si teneatur
in ore ⁊ deducatur per os facit h̄ in breui. nihil est
ꝙ sit ita vtile in remouendo congelationem vt est
mel calidum si in ore teneatur aliquantulū. si ma-
sticentur sex grana piperis hora stuporis dentiū
⁊ congelationis ⁊ post illud abluať os cū vino ca.
statim remoueť stupor aut ꝯgelatio.

Capitulum. lxx. de dolore dentium ex statu rei
frigide.

Dum res frigida tetigerit den
tes extinguendo par
uam caliditatem quā in dentibus inue
nit eos ledit ⁊ ipsos ad mortificationē
⁊ corruptionez preparat. succurrendū
est in ṗncipio ne nocumentū dictum cito eis eue-
niat. Oleum ca. desuper est ponendum: vel masti
cetur vitellus oui assatus cali. multotiens: aut pa
nem calidum multotiens patiens mordeat. Et ite
rum fricatio ex balsamo vel oleo de balsamo aut
oleo de lilio seu de spica ē conueniens: ⁊ retinere
in ore vinum ca. decoctionis cubebaz valde ē vti
le ⁊ bonum: aut vinum cali. simpliciter. Si macis
masticetur dentibus ⁊ abluatur post illud cum vi
no calido confert valde ⁊ est propria cura huius
passionis.

Caplm. lxxi. de concauatiōe ⁊ corrosione in ore
⁊ dentibus ⁊ confirmatione motoz ⁊ abstersione
eoz ⁊ ipsoz conseruatione.

Communiter a medicꝫ pas
sio concaua-
tionis ⁊ corrosionis gingiuaz ⁊ carni-
um oris appellatur cācrena aut dispo
sitio cācerosa: q̄ semper fit ex materia
putrefacta ⁊ marcida corrodens gingiuas ⁊ car-
nes gingiuaz dentis. corrosio fit ex eadem mate-
ria intrante substantiam ossis dentis que alterat
complexionem ossis dentis ⁊ eius compositionē
⁊ sua ligamenta etiam.

Signa corrosionis gingiuaz sunt sputū sangui
nolentū ⁊ cum aspicitur in ore videtur caro gingi
uaz marcida ⁊ corrosa ⁊ quod anhelitus fetet. in
dentibus vero apparet perforatio ⁊ corrosio ma-
nifesta: ⁊ etiam apparet ibi fetor ⁊ dēs corrosus.

Cura oꝫ ṗmo vt purgeť cum pillulis co
chijs aut cum fetidis aut cū deco
ctione ad melancoliam. mundificenť gingiue om
ni die ter cum aceto squilitico in quo dissolutum
sit alumen zucharinū aut alumen de fecib⁹. pona
tur etiā supra loca corrosa vngentuz viride q̄d sic
fit. ℞. aluminis zucharini: floris eris mellis an̄.
ʒ. j. misceanť simul. post mundificationē loco po-
nať super locum corrosuz puluis q sic fit. ℞. masti
cis coralli rubei thuris an̄. ℥. s. teranť ⁊ cribelenť
⁊ ponatur super locuz mūdificatū. abluatur sepe
locus cum vino decoctionis mellis: isopi ⁊ yreos
dictum est ꝙ dēs corrosus non recipit emendatio
nem nisi per extractionem vel vstionem cū ferro
ignito. Et si moueť vel dolet nil melius ⁊ vtili⁹ est
quam vt absq̄ꝫ dolore extrahatur cum instrumen
tis pro posse.

Cura ad dentes motos sic fit. Ligenť dentes
q mouenť cum filo de serico aut filo de lino cū dē
tibus q non mouenť infiltrando filum cū denti-
bus ad moduz sepis. Et postea si in dentibus eēt
aliqua superfluitas remoueatur cum instrumen-
tis ferreis pro posse. ⁊ post mundificationem ab-
luanť dentes omni die cū vino calido ⁊ post ablu
ationez continue ponať super gingiuas ⁊ dentes
puluis factus de corallis ⁊ mastice. Nō presumat
talis masticare rem durā rem difficilem ad masti-
candū. Scias ꝙ nihil melius est in ꝯseruatōe dē-
tium quam abstinere a masticatione rez duraz ⁊
habentium soliditatem ⁊ a rebus nimis calidis ⁊
frigidis actu. naz res calide actu nimis dissoluūt
ligamenta dentium ⁊ spiritū vitalem faciunt exa-
lare ⁊ sic gingiuas ⁊ dentes finaliter mortificant.
Res vero frigide aut ꝯgelatiue nimis extinguūt
calorem naturalem ⁊ spiritum ⁊ sic membz debi-
le ⁊ pauci sanguinis de leui ex tali causa mortifica
tur. patet ex dictis ꝙ res calide ⁊ frigide exceden
tes dentib⁹ non conueniūt quod vez est ⁊ sensus
hominū h̄ determinat manifeste. Abstersiuū dē-
tiū vltimū ⁊ bonū sic fit. ℞. gripule vegetis in q̄
poniť bonū vinū. ℥. ij. terať ⁊ cribeletur postea
ex isto omni die dentes fricenť ⁊ post fricationez
abluanť cum vino ca. in hyeme ⁊ frigido in estate
Aliud ad idē. ℞. salis gēme: spume maris alumi-
nis zucharini: corticis vasoz viridiū an̄. ℥. j. fiat
puluis ex oib⁹ cū quo dentes fricenť. Itē spuma
maris perse h̄ operať vel pumex.

Capitulum. lxxij. de fetore oris.

Fetor oris fit aliquando ex mate-
ria adusta calida corrupta ⁊
marcida cōtenta in ore stomachi. fit ēt
ex flegmate corrupto ī stō ⁊ ēt fit ex dē
te marcido ⁊ ex gingiuis marcidis.

Signa fetoris ex materia calida in stō
sunt ꝙ alleuiatur post come-
stionē ⁊ ei⁹ fetor cū acuitate ⁊ fumosa eructuatiōe
⁊ in ieiunio fit fortior ⁊ acutior. Signa ei⁹ q fit ex
flegmate corrupto sunt ꝙ nō alleuiať post come-
stionē nisi paz ⁊ est cum fetore eructuatio acetosa
marcida.

Signa eius q̄ fit ex dente marcido vl' ex corrup
tiōe carnis ⁊ gingiuaz ⁊ pellis interioris oris sūt
manifesta ex visu ⁊ tactu medici ⁊ etiam per nar-
ationē infirmi.

Cura in materia calida. ṗmo oꝫ vt dis-
ponať materiā que in stomaco cō
tineť ⁊ digerať cū syrupo quē faciem⁹ de mellilo
to. c. de vulneribus interiorib⁹: ⁊ dať hic syrup⁹
bis in die ī mane ⁊ an̄ cenā cū aqua decotiōis epi-
thimi ⁊ mell' in h̄ casu ⁊ erit quātitas syrupi omni
vice. ℥. j. s. ⁊ aqua erit. ℥. iiij. purgeť cū medicinis
dictis. c. de melancolia: ⁊ nutriať cū dieta ⁊ potu
dictis illic. Fiat vomit⁹ ṡm multotiens scripsim⁹
⁊ specialiter in. c. de fetore nasi. Omni die vene-
ris in aurora sumat. ʒ. s. tyriace cum vino odo-

rifero: aut cum aqua decoctionis epithimi. Semper in aurora sumat. ℥. iij. electuarij qd sic fit. ℞. nucismus. ℥. j. macis croci spice an. ℈. j. cardamomi. ℥. ij. musci. grana. iiij. zuchari. lb. ij. fiat electuarium in modum diarodon abbatis. de proprietate h electuarium remouet fetorẽ oris vitio stomachi. Scias q masticare omni die stomacho ieiuno nucem muscatã mulieribus ⁊ viris mirabiliter valet in h casu ⁊ istud probauimus. Multum auxiliatur ⁊ prodest in eo qui patitur fetorem oris vitio caliditatis stomachi: aut ex materia calida vel adusta: bibere vinum de granatis post electuarium dictũ aut post masticationem nucismus. ⁊ etiã sero cum vadit dormitum. Ad idem ↄtra fetorem oris si masticetur semen leuistici mane ⁊ sero cum vadit dormitum mirabilem inuenies effectum si transglutiatur.

Cura fetoris ex materia frigida est vt disponatur materia cum oximelle composito aut oximelle squilitico ⁊ aqua decoctionis epithimi: ⁊ post digestionẽ purgetur cum pillulis fetidis aut stomaticis aut cum medicamine deturbit facto multotiens. Ungatur sepe os stomachi cũ oleo de mastice mixto cum oleo de spica ⁊ aliquantulo aceti. Nutriatur vt dictum ẽ in melancolia ex humore naturali ⁊ potetur. etiam fiat vomitus sepe sumat tyriacã semel in ebdomada cum vino odorifero. Masticet omni mane. vj. grana piperis cũ. ℥. s. nucismus. ⁊ post illud bibat vinum odoriferũ vetus vel nouum melius q possit reperiri. Sumat omni mane stomacho ieiuno. ℥. ij. electuarij d diatriton piperon in quo ponatur aliquid musci qd faciemus in antidotario: ⁊ post illud bibat aliqd boni vini. Utatur sepe stomacho ieiuno calamo aromatico ⁊ masticet ipsũ. ⁊ post illud bibat aliquid boni vini.

Cura fetoris oris qui propter dentẽ marcidũ est vt mundificetur dẽs omni die a superfluitate ⁊ abluat cum aceto sepe in die ⁊ in eius concauitate ponatur mastix cum mirra: vel medietas grani musci. vltimo si fuerit possibile extrahatur dẽs marcidus. ⁊ h est via nobilior ⁊ melior ex qua non prouenit recidiuatio.

Si autem pp gingiuas marcidas acciderit: curetur vt dictum est. c. de concauatione ⁊ corrosione in ore ⁊ dentibus.

Caplm. lxxvij. de his que phibent fluxum saliue currentis ab ore apud somnum.

f

Fit semper hec egritudo ex humiditate multiplicata in stomacho per viam indigestionis ⁊ per vsũ humidi actualis: nõ regrit hec egritudo signa peccato sue materie q: ex se per narrationem infirmi satis nota est.

Cura vtile ⁊ cõueniens ẽ vti digestiuo ↄfortante stomachũ cum calefactione ⁊ exiccatõe temperata sicut ẽ diatriton piperon cũ zucharo in estate ⁊ in hyeme cũ melle. aut sicut ẽ diagalange: aut diazinzib vel electuarium de cardamomo vel rosata nouella posset et fieri h digestio cũ oximelle composito ⁊ cum aqua decoctionis ciperi capari acori. Ungatur stomacus omni die in aurora stõ ieiuno cũ oleo de mastice ⁊ oleo de spicha: aut cum oleo de lilio. purget sepe cum pillulis stomaticis alkindi: aut cum medicamine deturbit. Fiat vomitus sepe q: vtilis erit multũ: ⁊ fiat vt dictũ ẽ capl'o de fetore nasi ⁊ oris Gargarisma fiat sepe cũ eisdem rebus ⁊ erit bonum: preterea bibere aquam calidã in mane cũ alumine de aromania ⁊ vinũ coctũ in potu sumere ⁊ triticum factũ ⁊ assatũ absq liquore aliquo comedere confert: in cenis comedere panem biscoctũ cũ sinapi prodest. Comedere res assatas ⁊ bibere vinum ponticum ⁊ stipticum est vtile ⁊ conueniẽs. Masticare sepe scariolas recentes cũ sale valde ẽ vtile ⁊ specialiter stomacho ieiuno ⁊ zinzib comedere in ieiuno: ⁊ cubebas masticare est bonũ ⁊ in hoc casu conferens.

Caplm. lxxviij. de pustulis paruis albis ⁊ rubeis in ore ⁊ lingua cum vlcere ⁊ vocatur colla.

p

Passio ista fit aliquãdo a materia calida acuta vel nõ acuta: ⁊ aliquãdo a materia flegmatica putrefacta fit etiam a corrosione ⁊ putrefactione in ore ⁊ dentibus.

Signa pustularum contingẽtiũ in ore ex materia calida vel acuta sunt rubedo in ore: ⁊ grauitas: aut acuitas ⁊ feruor fortis cum excoriatione pallati ⁊ lingue: ⁊ multitudo pustularũ i locis ⁊ q infirmus rẽ calidam ⁊ asperã masticare vel comedere nõ potest.

Signa talis passionis contingẽtis ex flegmate putrefacto sunt albedo pustularũ ⁊ latitudo ⁊ inflatio labiorũ ⁊ gingiuarũ ⁊ multitudo saliue cũ salsedine ⁊ calore.

Signa pustularum que fiunt ex corrosione ⁊ putrefactione sunt corrosio ⁊ putrefactio lingue ⁊ gingiuarum ⁊ multiplicatio saliue cũ fluxu aque.

Cura pustularũ q̃ fiũt ex materia cal'a acuta vel ñ acuta ẽ vt fiat flebotomia d vena cephalica: vel vẽtosatio in spatulis. comedat res molles. bibat vinum limphatum cũ aqua psilij: aut cũ aqua cucurbitarum seu portulacarum. ⁊ sit aqua dupla ad vinum. abluat os suum sepe ⁊ gargarizet aquam rosatã vel per se: vel mirtam cum aceto aut aquam psilij vel prunorum vel cũ aqua decoctionis lactucarũ vel succo earũ quod melius est per se vel cum aceto: teneat in ore medicamen quod sic fit. ℞. rosarum spodij coriandri: sumach lentium excorticatarũ seminũ portulace: seminum cucumeris ⁊ cucurbite an. ℥. s. pistentur ⁊ simul misceantur: ⁊ in fine addatur aliquid camphore. abluatur os post illud cum aliqua aquarum dictarũ ⁊ aceto. Aliud ad idem. ℞. aluminis zucharini. ℥. s. syrupi compositi. ℥. ij. aceti. ℥. j. aque. ℥. iiij. bulliantur simul ⁊ colentur hec: ⁊ cum illo fiat gargarisma: vel fiat ablutio oris ⁊ erit valde vtile.

Cura pustularum que fiunt ex flegmate putrefacto ⁊ marcido ẽ vt purgetur cum pillulis cochiis vel pigra aut medicamine deturbit. abluat os cum melle ⁊ alumine: vel cum vitreolo de quo fit encaustrum: aut cum oximelle composito mixto cum aqua rosata vel aqua prunorum: ⁊ teneat sepe in ore mirobalanos citrinos ⁊ piretrum mixtos cum iulep. Abluat sepe os suum cum aqua calida in qua sit oximel ⁊ alumen zucharinum ⁊ post illam ablutiõem gargarizet mel rosatum cũ aqua psilij vel aqua decoctionis prunorũ.

Cura pustularũ que sunt in lingua ⁊ ore ex corrosione ⁊ putrefactione est vt mundificetur locus marcidus post purgationem cum pillulis cochijs vel pigra aut cũ medicamine quod sic fit. ℞. aluminis zucharini: floris eris: mellis an. ℥. ij. misceantur. ponatur hoc medicamen super locum corruptum ⁊ dimittatur aliquantulum: ⁊ postea abluatur locus cum melle rosato mixto cũ aqua prunorum vel psilij: aut abluatur cum iulep ⁊ aqua frigida. ponatur super locum marcidum ⁊ corruptum alumen fecis vini ⁊ dimittitur per horã ⁊ postea abluitur locus cũ aceto ⁊ aqua frigida: ⁊ h cõ-

fert multum: ⁊ h̄ probauimus longo tempore. Facta mundificatione ⁊ remota putredine. ponatur sup locū mūdificatū puluis q̄ fit ex mastice ⁊ thur ⁊ corallis albis ⁊ in aurora abluatur os cum vino calido: ⁊ sic locus firmabit̄ ⁊ cōsolidabitur ⁊ restituetur.

Capl'm. lxxv. de fluxu sanguinis ex gingiuis.

c Vm ex gingiuis sanguis manauerit: ⁊ gingiue cū h̄ corrose fuerint: scias q̄ h̄ accidit ex materia currente a capite ad gingiuas ⁊ dentes q̄ cum in loco permanet putrefit ⁊ marcescit ⁊ p̄ tēpus in venenosam ⁊ marcidam materiam ꝯuertitur: ⁊ sic finaliter corrodit substantiam gingiuarū ex quibus gingiuis emanat sanguis subtilis ⁊ malus cum tanguntur ⁊ fricantur ab aliqua re aspera ⁊ dura.

Signa manifesta sunt ex re ipsa ⁊ per narrationem patientis.

Cura fricentur gingiue cū puluere trociscorum qui sic fiunt. ℞. arsenici citrini ⁊ rubei: calcis gallarum: aluminis añ. ℥. ij. fiant trocisci cum aceto forti. post purgatiōem ⁊ positionem pulueris qui fit ex istis trociscis abluantur dentes ⁊ os cū aceto ⁊ melle mixtis. Aliud ad idem fricentur gingiue cum puluere affodillorum mixto cuȝ puluere corticum granati ⁊ dimittatur sic per horam ⁊ postea abluantur gingiue ⁊ dentes ⁊ os cum vino calido aut aceto. Aliud fricentur gingiue cum alumine fecū ⁊ aceto ⁊ postea colluantur gingiue ⁊ os cum aqua calida ⁊ melle rosato erit vtile ⁊ bonum. Remota corruptōe ⁊ malitia a gingiuis ponat̄ super gingiuas puluis factus ex mastice thure ⁊ corallis: nā hic puluis firmat gingiuas ⁊ dentes motos ⁊ eas indurat ⁊ cōsolidat: ⁊ ponit post mundificationem corruptionis eas vt non sanguinent. Idem videtur facere puluis ossis sepie ⁊ plus q: dealbat dentes abstergendo.

Capitulum. lxxvj. de casu vuule.

q Vando aliquis senserit in gutture qđ nō ꝯsueuit sentire: aut in radice lingue: ⁊ cum hoc medic⁹ preceperit aperire os ⁊ linguam extrahere ⁊ videbitur vuula elongata ⁊ mollificata: iaȝ casum vuule pati hominem dicere poterit in veritate absq̄ dubitatione. Fit auteȝ aliquādo ex materia calida currente ad locum ⁊ ē cum febre ⁊ plurimum absq̄ febre fit etiaȝ a materia frigida humida deriuata a cerebro in modum catarri.

Signa quando est ex materia calida sunt tumor ⁊ rubedo loci: ⁊ infirmus sentit in saliua sua dulcedinem: ⁊ eius facies apparet tota rubea ⁊ apparet calida: ⁊ vene oculorum ⁊ frontis apparent ⁊ sunt replete: ⁊ cum aperitur os infirmi videtur vuula pēdēs rubea cum quadam grossitie in summitate eius plus solito. Signa casus vuule ex materia frigida sunt multitudo humiditatis in ore ⁊ q̄ sentit catarrum descendentem a capite: ⁊ vox eius rauca auditur: ⁊ ē color vuule albus ⁊ tota facies cum oculis trahit ad albedinem: ⁊ cum aspicitur in os infirmi videtur vuula elongata ⁊ pendēs vltra debitum.

Cura eius que fit ex materia calida: siue fuerit cum febre siue absq̄ febre ē si febris fuerit in principio vt statim fiat flebotomia de cephalica manus dextre: aut fiat ventosatio in spatulis ⁊ collo. Fiat etiam clistere lenitiuuȝ sepe de quo in multis locis: vȝ in dolore capitis ⁊ frenesi fecimus mentionem. fiat gargarisma cum aceto ⁊ aqua rosata. Ad idem. ℞. rosarum balaustiarum añ. ℥. ij. camphore. ℈. s. fiat puluis: eleuetur vuula cum isto puluere ⁊ cocleari: vel fiat etiā gargarisma ex illo puluere ⁊ aceto. Ad idem. ℞. gallaruȝ balaustiarum: aluminis zucharini añ. ℥. ij. fiat puluis: eleuetur vuula cuȝ illo puluere ⁊ cocleari approximādo vuule suauiter. post illud fiat gargarisma cum aceto ⁊ melle rosato.

Cura eius quando fuerit ex materia frigida ē vt purgetur caput cum pillulis cochijs aut cuȝ pigra quam faciemus seu medicamine de turbit. fiat clisteria lenia ⁊ acuta. gargarizet oximel compositum cum aqua balaustiarum aut cum aqua decoctionis rosarum. Ad idem dissoluatur vitriolum de quo fit encaustrum quod vocatur zegi in aqua balaustiarum aut in aqua decoctionis rosarum ⁊ fiat gargarisma ⁊ erit vtile. Ad idē. ℞. aluminis zucharini. ℥. s. oximellis cōpositi. ℥. ij. misceantur ⁊ fiat gargarisma cum aqua balaustiarū vel aqua decoctionis rosaꝝ vel fiat gargarisma ī principio sepe cum rob de nucibus: vel eius syrupo ⁊ aqua calida ⁊ h̄ ē vtile: vel cuȝ isto rob ⁊ melle rosato ⁊ aqua calida. Factis purgationibus vniuersalibus ⁊ particularibus ⁊ gargarismis ⁊ non curatur. Incidatur cum ferro ignito imposito p̄ canulam: ⁊ post incisionem immediate fiat gargarisma cum aqua rosata ⁊ aceto: aut cum aceto ⁊ aqua decoctionis balaustiarum ⁊ sic curari poterit.

Capl'm. lxxvij. de sanguisugis que bibuntur.

s I aliquis aquam i q̄ sanguisuge ꝯsueuerunt esse biberit ⁊ post illud titilationem senserit in gutture ⁊ sanguis subtilis inde manauerit tūc existimandum est sanguisugam in gutture esse. Aperiendum est ergo os egri ⁊ lingua extrahenda ⁊ premenda in superius: ⁊ erit tunc inspiciendum guttur in sole vtrum sanguisuga pendere visa fuerit vel non. Si aūt visa fuerit capiatur cum tenaculis ⁊ extrahatur: aut cum forficibus quibus sagitte extrahuntur. si auteȝ oculta fuerit ita q̄ videri non possit fiat gargarisma cum sinapi ⁊ aceto aut cum sale ⁊ aceto ⁊ aqua decoctionis aleoruȝ statim post illud remouebitur de loco in quo est ⁊ cadet vel ad exteriora si eger fuerit sapiēs: vel ad interiora. vel fiat gargarisma ex aceto ⁊ assa aut: si ex aceto ⁊ sale ⁊ nigella aut aceto cepe ⁊ ruta.

Si autem post eius casum vel remotionem sanguis a loco emanauerit: gargarizet infirm⁹ aquā rosatam cum aceto vel aquam decoctionis corticum granatorum balaustiaruȝ ⁊ sumach vel insufflet̄ur gutturi puluis qui sic fit. ℞. sanguinis draconis balaustiaruȝ: amidi: thuris añ. ℥. ij. Ad idē aqua decoctionis balaustiarum ⁊ aluminis zucharini stringit illum sanguinem. Si auteȝ sanguisuga stomachum intrauerit vel ei annexa sit: sumantur in potu medicine quibus vermes expelluntur de quibus medicaminibus dicemus. c. de vermibus. Res que sanguisugas exire faciunt vel exire facere consueuerunt est vt eger balneum ingrediatur ⁊ moretur in eo donec magnam sitim patiatur: ⁊ tunc aquam frigidissimam in ore teneat diu cūq̄ ceperit tepefieri eam expellat ⁊ aliam sumat ⁊ sic iteretur aqua in ore multotiens. Sanguisuga querendo frigiditateȝ quandoq̄ ad os venire cōsueuit ⁊ sic extrahi poterit. Medicamen bonū ad h̄ sic fit. ℞. farine lupinorum: turbit sticados polij se. nigelle añ. ℥. ij. incorporent̄ cum succo absinthij ⁊ fiant troci. ⁊ sit vnusquisq̄ coruȝ. ℥. j. detur stomacho ieiuno cum aqua decoctionis nigelle ⁊ videbis mirabile.

Caplm. lxxviij. de his que intrant guttur sicut spine ossa ꝛ similia.

A que intrāt guttur sunt sicut spine vel ossa aut bolus rei dure vt est caro dura vel neruosa: seu panis durissimus aut aliquid tale.

Cuȝ ergo aliquid tale infigitur in' gutture vel meri opoꝛtet considerare figuram rei infixe.

Si. n. quod infixum est non habuerit fixuras aut ramificationes seu frustra percutere posterius collum patientis cum manu satis foꝛtiter confert. Nam hec percussio mouendo collum mouet meri ꝛ guttur violenter que cum collo alligata sūt ꝛ per consequens mouet rem infixam ꝛ eam inundare facit ꝛ sic pꝛeparat eam ad descensum trahicere sepe aquam est vtile ꝛ eam gargarizare. bibere ꝛ trahicere oleum ꝛ intrare balneum confert ꝛ est vtile.

Si res illa que est in gutture videri possit capiatur cum vncinis vel tenaculis ꝛ extrahatur. deglutire bolos duros ꝛ magnos conueniens est.

Si autem per istam viam non descenderit ponatur candela dura in meri vel gutture ꝛ cum ea impellatur res ad inferius: aut fiat hoc cum tenta subtili plumbea ꝛ erit melius.

Si autem res illa frustra habuerit aut scisa vel ramosa: ꝛ per aliquam ex rebus dictis non descēderit trahiciat infirmus aliquam parteȝ spongie marine ligate ad filum ꝛ cum erit in gutture trahatur violenter ad exterioꝛa ꝛ sic curabitur. Aliud gargarizet patiens oleum tepidum ꝛ deglutiat de eo aliquid: ꝛ post illud deglutiat bolum panis asperi duri: ꝛ sic res illa remouebitur si deus voluerit. Aliud fiat gargarisma cum oleo calido ꝛ oximelle composito vel squilitico mixtis remouebuntur res infixe sine dubio.

Caplm. lxxix. de grauedine lingue.

Grauedo lingue alia est antiqua alia vero non antiqua ꝛ quedam est cum febꝛe acuta: ꝛ quedā est absq̧ fe. q̄ vero ē absq̧ febꝛe semp fit ex materia frigida ibibēte lacertos ꝛ neruos lingue: q̄ vō fit cū fe. acuta fit pp destructōeȝ cōplexionis ꝛ cōpositōis substātie lingue ꝛ a febꝛe moꝛtificāte virtutē motiuā ꝛ ipsam debilitāte ꝛ ē h̄ in fe. acutis vnū ex signis significātib⁹ moꝛtē: fit ēt pp abꝛeuiatōem ligamēti existētis sub lingua. fit aliquādo pp ranulā q̄ ē sub lingua ꝛ nascit̄ in modū glandule: aut in modū alicui⁹ carnis hñtis figurā lingue parue.

Signa grauedinis lingue absq̧ feb. sunt impedimētū i loq̄la ꝛ ꝓlatio mala indictionib⁹ in q̄b⁹ cadit. l. ꝛ. r. ꝛ ꝙ audit⁹ ꝛ oēs alij sensus sunt ꝯturbati: ꝛ ēt in ꝓlatōe sua cū vult loq̄ foꝛtiter aut subito ꝓferre aliq̄d ꝯ suā volūtatē emittit salinā ꝛ humiditatē ab oꝛe: ꝛ ē signum paralesis vl'is.

Signa grauedinis lingue cū fe. sūt diminutio loq̄lle ꝛ ꝙ infirm⁹ extra os linguā emittere nō potest: ꝛ adustio eiusdē cū nigredīe ꝛ asperitate. Et tūc ipsa grauedo cū alijs circunstantijs in fe. acuta est signum moꝛtis.

Signa ei⁹ q̄ fit pp abꝛeuiatōeȝ ligamēti sūt ꝙ lingua adheret parti iferioꝛi ꝛ nō potest extra os emitti.

Signa ei⁹ q̄ fit pp ranulā sunt vt cū eleuat̄ lingua ad partē supioꝛē apparet ibi glādula manifeste: ꝛ ibi vī ꝙ sit q̄daȝ alia lingua parua sub alia: ꝛ iflat̄ ꝛ eminet sub mēto cū augumētabitur.

Cura grauitas antiq̄ q̄ ē q̄si a natiuitate aut a natiuitate nō sanatur aut male curatur.

Si aūt nō antiq̄ fuerit ꝛ absq̧ fe. ꝛ cū h̄ accide rit a materia fri. mollificāte lacertos ꝛ neruos lingue. curat̄ pmo cū mūdificatōe facta cū pillul' cochijs vel fetidis aut cū medicamine deturbit. pñt ēt fieri in h̄ casu clisteria lenia ꝛ acuta: fricet̄ post h̄ sepe ligua cū sale gēm: ꝛ sale armoniaco aut cū piretro ꝛ castoꝛeo ꝛ pipere: ꝛ aliq̄n cū eufoꝛbio q̄d ē foꝛti⁹: aut fricet̄ foꝛtiter cū alumie fecū ꝛ post fricatōem abluat̄ cū aceto ꝛ aqua fri. mixtis. Nutriatur ex carnib⁹ assatis ꝛ auib⁹: gallinis coctis i testula vel pastillo ꝯditis cū pipe croco ꝛ alijs silib⁹ ꝛ salvia. Bibat vinū albū bñ limphatū: ꝛ vtat̄ sinapi cū suis cibarijs ꝛ comedat alea cocta fic⁹ siccas ꝛ nuces ꝛ similia.

Cura ei⁹ q̄ ē cū fe. vt sepe tangat̄ cū oleo ro. ꝛ mucillagine psilij: ꝛ fricet̄ ꝛ abluat̄ cū aqua cali. ꝛ aceto ꝛ melle ro. ꝛ iulep mixtis simul ꝛ nutriat̄ sicut febꝛiēs.

Cura ei⁹ q̄ fit pp bꝛeuitatē ligamēti ē vt icidat̄ ligamētū: ꝛ post incisionē ponat̄ sup locū atramētū de quo fit encaustꝝ aut alumē fecū: ꝛ post illud abluatur locus cum aqua frigida.

Cura ei⁹ q̄ fit pp ranulā si fuerit magna ē vt icidat̄ cū rasoꝛio vel flebotomo capiēdo ipsaȝ cum vncinis ꝛ post icisionē fricet̄ loc⁹ cuȝ vitreolo de quo fit encaustꝝ aut cū alumine fecū: aut cū vngēto viridi ꝙ fit ex alumine floꝛis eris ꝛ melle eq̄lit̄: ꝛ post illud ablūat̄ loc⁹ cū aceto ꝛ aqua ca. mixtis. Nutriatur vt dictū est in anterioꝛi.

Caplm. lxxx. de magnitudine lingue.

Liqñ magnificatur lingua i tm̄ ꝙ os cā decēter capere neq̧ retinere pōt q̄n semp appareat aliq̄d d̄ ea. fit aut semp h̄ egritudo ex materia fri. ꝛ humida. multiplicata ꝛ lacertȝ ꝛ substātia lingue. fit ēt ex vētositate vapoꝛosa implēte ipsaȝ ꝛ inflāte.

Signa ei⁹ sunt magnitudo multiplicata i oēs dimēsiones: ꝛ retētio sputi vel saliue in ea ꝛ ꝓiectio ei⁹ ad exterioꝛa ꝛ difficultas plicationis ꝛ loquelle.

Signa aūt ei⁹ q̄ fit ex vapoꝛe implēte sunt ꝙ magna tēsa videt̄ ꝛ min⁹ flectitur. In alijs aūt cōuenit cum superioꝛi.

Cura ei⁹ q̄ fit ex humiditate: fricet̄ foꝛtiter ꝛ sepe cū cepe aut cū acetosita te citri aut cū oleo ꝛ aceto tādiu ꝙ curat saliua ex ea: ipsa. n. flectet̄. Si ergo sufficit bñ ē: si vero nō purget̄ cū pillul' cochijs vel fetidis aut pigra: seu cū medicamine deturbit: ꝛ postea fricet̄ cū sale armoniaco vel cuȝ sale gēma: aut masticet̄ piretꝛ ꝛ cū illo abluat̄ lingua cū foꝛti aceto: aut cū aceto d̄ coctionis castoꝛei: seu cū aceto decoctōis rute cipi ꝛ piperis. gargarizet sepe patiēs oximel sq̄liticū cū aqua decoctōis castoꝛei. Nutriat̄ ꝛ potetur vt dictum est in paralesi.

Cura ei⁹ q̄ fit ex vapoꝛe vētoso ē vt purget̄ cū reb⁹ dictis ꝛ fiat gargarizato cū aqua decoctiōis pꝛunoꝝ ꝛ rosaꝝ: aut cū aqua fri. Almā. li. diuisionū. c. de magnitudine lingue dicit ꝙ aqua fri. i h̄ casu ꝯfert. ꝛ cā hui⁹ ē q: aqua fri. reuocat caloꝛem ad intra a quo fit resolutio materie vapoꝛose. ꝛ h̄ vult Hypo. v. particl'a Ampho. vbi dicit. Est āt vbi in tetano siue vulnere iuuene bñ carnoso estate media infusio aque frigide ꝛc. vl' aqua decoctionis feniculi carui ꝛ piperis longi aut in fine cum rebus dictis superius. Regatur cum cibo ꝛ potu dictis in paralesi.

Caplm. lxxxi. de glandula que nascitur sub lingua ꝛ vocatur ranula.

f Jt autez hec passio ex materia humida q̄ i carne ꝯuertit̃ ⁊ aliq̄n acquirit in loco q ē sub lingua formā lingue parue ⁊ tūc vocat̃ ranula: ⁊ aliq̄n acquirit formā rotundā ⁊ tūc vocat̃ nodus vel grossities.

Signa ranule sunt ꝙ ab vtraq̧ parte ligamēti lingue q̄dam eminētia hn̄s figurā lingue vʒ ⁊ in medio istaꝝ iter vnā ⁊ alterā ē q̄dā eminentia rotūda i moduʒ ciceris vel fabe q̄ ꝯtinuat alias duas ad inuicē: ⁊ tūc vere ranula vocatur.

Signa nodi vel rotūditatis sunt ꝙ vʒ sub lingua circa ligamētū i moduʒ auelane vel glādule: ⁊ ꝙ impedit eleuatōem lingue ad pallatū vel loq̄lā ⁊ etiam comestionē.

Cura ranule vel nodi ē vt scindat̃ ranula vel nodus ⁊ extrahat̃ ꝓposse si fuerit magne quātitatis ⁊ postea fricet̃ cū vngento viridi acuto vel cū zegi. i. atramēto: aut cū alumine fecū ⁊ postea abluant̃ cū aceto ⁊ aqua ca. mixtis.

Si vo parue q̄ntitatis fricet̃ cum reb⁹ dictis ⁊ sale: ⁊ abluat̃ cum aceto ⁊ aqua ca. mixtis ⁊ scalpelet̃ cū flebotomo ⁊ iteꝝ fricet̃ cū sale ⁊ alijs rebus. s. zegi. i. alumine fecū ⁊ vngēto viridi acuto qd̄ fit de melle alumine zucharino ⁊ flore eris aq̄liter.

Caplm̄. lxxxij. de apatibus q̄ fiunt in lingua.

a Posthematio lingue fit aliq̄n a cā calida ⁊ aliq̄n a frigida.

Signa apatis ca. i lingua sunt rubedo lingue faciei pallati ⁊ labioꝝ ⁊ ardor pallati ⁊ oris: ⁊ ꝙ dolor apatis rubeus vel citrinus fit trahēs ad rubedinē.

Signa apatis fri. i lingua sunt albedo lingue ⁊ faciei ⁊ labioꝝ ⁊ pallati ⁊ mitigatio ardorʒ pallati ⁊ oris: ⁊ multiplicatio salue i ore ⁊ pallato.

Cura apatis calidi in lingua ē vt fiat flebotomia de cephalica aut vētosatio in spatul' cū scarificatōe. Abluat̃ os ꝯtinue cū aceto vel vino de granatis ⁊ aqua ro. mixtis: aut cū aceto ⁊ mucillagine psilij: aut mucillagine dragagāti ⁊ aqua ro. Gargarizet ꝯtinue mel ros. cuz aqua frigida ⁊ aceto vel vino de granatis. Ad idē ℞. aluminis zucharini. ℥. j. terat̃ ⁊ misceat̃ cū. ℥. iij. syrupi acetosi cōpositi ⁊. ℥. iiij. aque frigi. ⁊ fiat ablutio oris ⁊ gargarizatio. Nutriat̃ cū cibis liq̄dis ⁊ brodijs gallinaꝝ ⁊ carniū castrati ⁊ edi: ⁊ cū farina ordei ⁊ farri vel cū succo facto ex eisdē: vel cū aqua ciceꝝ seu cuz lactucis ⁊ cucurbitis. ⁊ potetur cuz vino limphato debili albo.

Cura ei⁹ q̄ fit ex materia fri. ē vt purget̃ caput ⁊ totū corp⁹ cū pillulis cochijs aut pigra: seu cuz medicamine deturbit. Abluat̃ os ꝯtinue cuz oximelle cōposito. ⁊ aqua cali. aut cū melle ro. ⁊ aqua calida decoctōis ciperi isopi ⁊ liquiritie. Aliud ad idē. ℞. isopi yreos liq̄ritie zuchari an̄. ℥. s. pistētur ⁊ bulliātur i aqua ⁊ cuz illa aqua dissoluat̃ mel rosatum ⁊ fiat ablutio ⁊ gargarizatio sepe in die. Nutriat̃ cū carnib⁹ pulloꝝ ⁊ castrati ⁊ similium. ⁊ herba feniculi ⁊ petrosilini: ⁊ caulis ⁊ cuz rizo ⁊ ciceribus fractis ⁊ potet̃ cū vino liphato. Si post mūdificatōez apatis calidi vel fri. i lingua remaneret vlcus vel excoriatio q̄ non ꝯsolidaret̃: ꝯsolidetur cū puluere masticis dragagāti mixtis simul ⁊ oī die an̄ positionē pulueris ꝓdicti abluatur lingua cū vino calido q̄r facit adherere carnē de sui natura ⁊ proprietate.

Caplm̄. lxxxiij. de curatione ⁊ spasmo eius.

b Egritudo semꝑ fit aut ꝯtingit ꝓpter peccatū q̄ ē in radice lingue ⁊ lacertis illi⁹ loci aut ꝓp peccatū existēs i ligamēto qd̄ est sub lingua.

Signa ei⁹ q̄ fit peccato radicʒ lingue sunt ꝙ lingua male mouet̃ ⁊ igrossat̃ ⁊ curat̃, ita ꝙ extra os libere nō pōt emitti ⁊ sic apparet q̄n aspicit i os ifirmi. Signa vo ei⁹ q̄ fit peccato ligamēti qd̄ ē sub lingua ad pallatuz hn̄ leuari non pōt: ⁊ ꝙ apparet abreuiatio lingue manifeste ad partē iferiorē versus mentū vel circa dentes inferiores.

Cura ei⁹ q̄ fit peccato radicis lingue est gargarizatio cū oleo ro. ⁊ oleo d̄ camomilla ⁊ purgat̃ caput cū pillulis cochijs aut fetidis aut cū medicamine deturbit: ⁊ inunge caput ⁊ collū cum oleo de aneto ⁊ similib⁹: ⁊ embrocare ceruicē cū aqua decoctionis aneti ⁊ camomille: fiat etiā gargarisma cū aqua decoctōis aneti ⁊ camomille ⁊ lilij ⁊ melle ro. mixtis. Ad idē. ℞. liquiritie isopi yreos an̄. ℥. s. zuchari. ℥. j. c⁰. ci. ʒ. j. fiat gargarisma ex illo puluere cū aqua ca.

Cura ei⁹ que fit peccato ligamēti qd̄ ē sub lingua aut ꝓp abreuiatōez ei⁹ est vt incidat̃ ⁊ postea fricet̃ cū atramēto vel zegi ꝙ idē est. i. vitreolo d̄ quo fit encaustꝝ ⁊ postea fiat ablutio cuz aqua ca. ⁊ melle ro. Nutriat̃ cum cibis bonis temperatis ⁊ vino limphato.

Caplm̄. lxxxiiij. de scisuris labioꝝ ⁊ nasi.

i Infirmitas ista in membris istʒ ⁊ extremitatibus semꝑ fit ex flegmate salso adusto aut ex melancolia adusta: seu ex materia reducta ad gen⁹ melancolicum ꝑ viam adustionis.

Signa scisuraꝝ locoꝝ dictoꝝ q̄ fiūt a materia salsa adusta sunt ardor ⁊ prurit⁹ vehemēs ⁊ ꝙ cruste in locis illis generant̃: ⁊ ab illis locis humiditas acuta erit aliquā ⁊ partes illoꝝ locoꝝ aliq̄n separant̃: ⁊ ēt superfluitates in modū piloꝝ emanāt ⁊ apparēt in scisuris locoꝝ ⁊ tumor loci cum q̄dā duritie ibi manifeste videtur.

Signa scisuraꝝ q̄ fiūt a matia melica adusta reducta ꝑ adustionē ad gen⁹ melācolicū sūt siccitas scisuraꝝ ⁊ ꝙ ab eis nō emanat humiditas aliq̄: ⁊ ꝙ prurit⁹ ⁊ ardor aliqs ē i loco ⁊ nō ē ibi tumor loci tāt⁹: neq̧ iflatō queadmodū i scisurʒ ex alia cā.

Cura scisuraꝝ q̄ fiūt ex flegmate salso adusto ē vt mūdificet̃ totū corp⁹ si possibile ē cū syru⁰ q̄ sic fit. ℞. fumiterre: polipodij scolopē. an̄. ℳ. j. sene epithimi cuscute an̄. ℥. j. politrici scariole lactucaꝝ vio. an̄. ℥. ij. pistēt̃ oia grossomō ⁊ bulliāt i lī. vj. aq̄ donec ꝯsūpta sit medietas: coletur ⁊ i illa colatura ponāt̃. lī. ij. zuchari: t. lī. iij. melli' ro. ⁊ reducat̃ iteꝝ ad ignē ⁊ syrupizet̃. dāt̃ de h̄ oi mane ℥. ij. vl̄. iij. cū. ℥. iij. vl̄. iiij. aq̄ dcoctōis prunoꝝ: si posset aliq̄n recipe de pillul' fetidis eēt bonū ⁊ vtile. excoriet̃ loc⁹ cū alumine fecū vl̄ cū vngento viridi: aut cū vitriolo de quo fit ēncaustꝝ: p⁹ excoriatōez mūdificet̃ cū vngēto aploꝝ: i fine ꝯsolidet̃ ⁊ mūdificet̃ cū vngēto qd̄ sic fit. ℞. mucillaginis se. citonioꝝ amili: dragāti an̄. ℥. s. oli ro. ℥. iij. cere. ʒ. ij. adipis anatʒ collati. ℥. ij. vl̄ anserʒ puluerʒ iso. cribelati. ʒ. iij. dissoluat̃ p⁰ cera ⁊ oleū ⁊ adepi q̄b⁹ dissolutʒ ⁊ addat̃ alia ⁊ in mortario tādiu moueāt̃ donec i vnū trāseat ⁊ fiat iunctio ex eo abluatur sepe loc⁹ cū aq̄ decoctōis fumitēre florʒ camomille ⁊ isopi. Aliud ad idē. ℞. adipis anatʒ anserʒ ⁊ galline liq̄factoꝝ an̄. ℥. j. cere. ℥. j. s. resine. ℥. iij. olei ro. vel vio. pulueris thuris: mucillaginis fenugreci maluauisci se. li. an̄. ℥. s. ponāt̃ rasina ce-

ra ⁊ oleum ⁊ dissoluantur ⁊ post dissolutionem colentur ⁊ misceanť cū alijs rebus ĩ mortario ⁊ moueanť tādiu ꝙ oīo sint facta vnū ⁊ reserueť vsui. h vngentū de ꝑpetate post mūdificatiōez scisuraꝝ eas remouet ⁊ consolidat.

Cura scisuraꝝ q̄ sunt a maťia melica adusta est vt purgeť si possibile fuerit cū syrupo q sic fit. ℞. mirobalanoꝝ idoꝝ. ℥. iij. elebori nigri. ℥. iiij. sene epithimi. añ. ℥. j. fumiťre scolopēdrie scariole añ. ℳ. j. pistenť ⁊ buliāť ĩ. lť. iiij. aque donec medietas sit ꝯsumpta coleť ⁊ ĩ illa colatura addāť. lť. ij. mellis. ro. reducať ad ignē ⁊ syrupizeť. dātur oī mane vel de tertio ĩ tertiū. ℥. ij. vť. iij. cū. ℥. iij. vel iiij. aque decoctōis p̄unoꝝ. fricet loc⁹ cū oximelle sqlitico ⁊ alumine fecū vel cū vngēto viridi tādiu ꝙ loc⁹ sanguinet ⁊ tūc coboprat cū paniculo oui. ij. mūdificeť cū vngēto aploꝝ. vltimo ĩcarnetur ⁊ ꝯsolideť cū vngēto qđ sic fit. ℞. terbētine. ℥. iiij. cere. ℥. iiij. olī vio. ℥. vj. l'rosati: puluerꝫ gallaꝝ ⁊ mastic ꝫ añ. ℥. iij. dissoluanť ad ignē cera terbētina ⁊ oleū qbus dissolutis ponanť ĩ mortario ⁊ misceať cū alijs reb⁹: ⁊ tādiu misceanť cū pistello ꝙ sint vnita: ⁊ addať. ℥. iiij. aque ro. ĩ fine. h cōglutinat scisuras post mūdificatōez dictā spāliter qñ fiūt ex melia adusta. Aliud ad idē. ℞. axungie porci liq̄facte. lť. s. amili dragāti añ. ℥. s. arg. viui ℥. j. aurip. ℥. s. ĩcorporēť ⁊ vniāť siľ ĩ mortario. Attēde ĩ istis ⁊ ĩ alijs scisuris ꝙ si nō curanť ꝑ viā istā semel ꝙ reiterāda ē vsqꝫ ad vices tres: ⁊ si ꝑ istas reiteratōes nō curāť cauterizeť loca scisa cū cauterio de auro vť argēto aut auricalco. Et post cauterizatōez fiat ꝯsolidatio cū vngētis dictis. Regimē ex parte cibi ⁊ pot⁹ sit ut dictū est. c. de melācolia ex materia adusta.

Caplm. lxxxv. de sq̄nātia ⁊ sp̄cb⁹ ei⁹: ⁊ vocāť iste egritudines q̄ nascunť in lingua ⁊ proſocant canguamith.

Omnes egritudines q̄ ĩ gula nascunť ĩ qb⁹ angustia sētiť cū difficultate deglutiēdi cibū ⁊ anhelandi cū difficultate vocanť noīe sq̄nātia .i. apata ĩ gutture. ⁊ a qbusdā vocanť strāgiōnū ⁊ spāl'r qñ ē absqꝫ fe. a laycis ſm diuersas regiones diuersis noīb⁹ nūcupanť: ⁊ ſm ꝙ ĩ diuersa loca occupāt: vocanť a qbusdā glandule vel nodi vť orcselli vt gadetbeli: ⁊ ꝑꝑ diuersitatē istaꝫ layci ⁊ mulieres fricāt brachia fortiť ⁊ dolorē ĩferūt ĩ locis hūtib⁹ affinitatē cū gula. Et vt ꝑꝑ dolorē trahať materia ad locū aliū vꝫ ĩ quo fit fricatio violēter. fit egritudo h aliqñ a sanguine aliqñ a colera ⁊ fit ēt aliqñ ex flegmate ⁊ aliqñ a percussione supueniente collo.

Signa ei⁹ qđ fit ex sanguine sť difficultas trāsglutiēdi cibū vť aerē anhelādi eq̄l'r vel ĩeq̄liter h ē si maior difficultas fuerit ex parte ꝺglutiēdi cibū sq̄nātia erit magis versus cānā stōi vel meri qđ idē est.

Si vero difficultas anhelādi maior fuerit difficultate trāsglutiēdi cibū: sq̄nātia erit magis versus cānā pulmonis seu tracheā arteriā qđ idē ē.

Si aūt eq̄litas ibi fuerit tā ex parte deglutiēdi q̄ꝫ ex parte anhelādi sq̄nātia erit eq̄l'r ĩ locis ꝑdictis. Iteꝫ rubedo faciei ⁊ oculoꝝ ⁊ tensio coporis toti⁹ ⁊ si cuꝫ h fuissꝫ antecessio ciboꝝ generātiū sanguinē ⁊ multa repletio eoꝝ iaꝫ verisimile erit ꝙ hec egritudo ex dñio sanguinis ꝑuenit ⁊ ꝯtigit. Et si dulcedo salue affuerit ⁊ dolor loci aggrauatiu⁹: ⁊ vt plurimū fe. ⁊ carnositas corporis manifesta: tūc ꝑdicta signa magꝫ necessaria erūt.

Signa ei⁹ qđ ex colera fit sunt sitis ⁊ ĩflāmatō ⁊ dolor acut⁹ ĩ loco ⁊ fe. aliqñ: ⁊ dolor loci ⁊ faciei rubeus cū citrinitate ⁊ saliua amara: ⁊ habitudo totius corporis magis tenuis q̄ꝫ carnosa ⁊ antecessio ciboꝝ generātiuꝫ colerā ⁊ multitudo eoꝝ.

Signa ei⁹ qđ fit a flegmate sunt multitudo cursus salue cuꝫ raucedine vocis ⁊ paucitas doloris cuꝫ grauitate: ⁊ ꝙ vt plurimū ē absqꝫ fe. ⁊ paucitas rubedinis ⁊ faciei ⁊ corporis ⁊ habitudo tota humida ⁊ flegmatica aꝫ: ⁊ ꝙ fuerit ēt in eo q patitur antecessio ciboꝝ generātiuꝫ humores flegmaticos. Et ĩ oībus istis ꝯpatib⁹ gule ĩfla tio aliqñ aꝫ extra aliqñ ĩtra: ⁊ aliqñ extra ⁊ ĩtra eq̄liter.

Signa ei⁹ qđ fit ex ꝑcussiōe sunt nota ex re ipsa ⁊ ꝑ narratōez ĩfirmi.

Cura ei⁹ q̄ fit ex materia sanguinea est: q: oꝫ vt ꝑmo fiat flebotomia de vena cephalica ĩ manu aut ventosatio ĩ spatul'. fiat ēt clistere lenitiuū vt dictū ē ĩ freneśi. gargarizet ꝯtinue vsqꝫ ad dies tres viuū de moris aut đ granatis: seu succum vť rob corticū nucuꝫ viridiū cuꝫ aqua ca. ⁊ syrupo ro. vť zuc⁹ ⁊ aceto: aut cuꝫ aqua ro. ⁊ zuc⁹ ⁊ aqua ca. Nutriať bis dieb⁹ cuꝫ succo ordei vť farri: aut cū medulla panis lota ĩ aqua frigida ĩ q̄ ponať zuchaꝝ ⁊ vinū de granatis: aut nutriať aqua ciceꝝ aut aqua pulloꝝ alterata cū vino de granatis vť cucurbitis aut portulacis: potet vinuꝫ de granatis cū aqua fri. aut agrestā aut aquā decoctōis sumacb ⁊ zuchari. Soluať si necesse fuerit cum decoctōe q̄ sic fit. ℞. medulle cassie fi. ℥. j. māne tamarindoꝝ añ. ℥. j. s. dissoluantur oīa cuꝫ ℥. v. vť. vj. aque decoctōis p̄unoꝝ.

Si aūt ꝑ viaꝫ istaꝫ vsqꝫ ad dies. iiij. vel. v. curat⁹ nō fuerit gargarizet. ℥. j. mirre cuꝫ. ℥. j. mellis cōpositi cum aqua ca. decoctōis p̄unoꝝ: ⁊ faciat h gargarisma bis ĩ die añ prandium ⁊ añ cenā. Aliud ad ideꝫ. ℞. isopi: liq̄ritie mirre añ. ℥. iij. teranť ⁊ misceanť cum melle ros. ⁊ fiat gargarisma cuꝫ aqua decoctōis mirre. h tp̄e nutriať bonis carnib⁹ auium ⁊ q̄drupedum: ⁊ poteť vino debili limphato ⁊c. Cura ei⁹ q̄ fit a colera ē vt ꝑmo clisterizetur cuꝫ clisteri dicto in. c. đ freneśi ⁊ postea fiat flebotomia de vena cephalica q̄ est ĩ manu: aut fiat vētosatio ĩ spatul' ⁊ collo ⁊ fiat vsqꝫ ad dies tres ꝯtinue gargarizando cuꝫ aqua decoctōis p̄unoruꝫ ⁊ vino de gra. vel orizachara aut cum rob de corticib⁹ nucuꝫ: aut cuꝫ vino de moris. Nutriať ⁊ potetur vsqꝫ ad dies. v. vel. vj. vt superi⁹ dictuꝫ ē. Emplastreť gula ⁊ colluꝫ ĩ illa sq̄nantia ⁊ ĩ illa q̄ fit ex sanguine cuꝫ emplastro qđ sic fit. ℞. farine fenugreci: se. lini añ. ℥. j. se. maluauisci: malue floris camomille: isopi añ. ℳ. j. olei de camomilla ⁊ de lilio añ. ℥. ij. buliant simul vsqꝫ ad spissitudinē ĩ aqua cuꝫ oleis dictis ⁊ ponať calidu ꝫ suꝑ loca h .n. resoluit suꝑfluitates q̄ remanserunt ĩ loco absqꝫ aliqua attractōe. post h emplastꝫ reducatur ad carnes edi ⁊ castrati ⁊ pulloꝝ: ⁊ oīuꝫ auiuꝫ degentium ĩ arborib⁹ ⁊ in pratis ⁊ nō in aq̄s ⁊ ad vinum valde limphatuꝫ. purgeť si necessarium fuerit cū decoctōe dicta supi⁹. vel cuꝫ alia q̄ sic fit. ℞. māme. ℥. j. reubarbari. ℥. ij. dissoluanť ista cuꝫ aqua feruēti decoctiōis p̄unoꝝ ⁊ dimittanť sic ꝑ horā ⁊ postea colētur ⁊ añ diē. detur h totum ĩfirmo: ⁊ sit quātitas aque vsqꝫ ad. ℥. iiij. vť. v. ⁊ nō plus clisterizetur sepe q: vtile ē ⁊ meli⁹ ꝙ ĩ h casu fieri pōt flebotomiam.

Cura ei⁹ q̄ fit a flegmate ē vt statiꝫ purgetur cuꝫ pillul' cocbijs vel pigra: aut cum medicamine deturbit aut pillul' fetidis: vel fiat clisteria sepe q̄lia facta sunt ĩ dolore capitis ex cā frigida: ꝑmo lenitiuuꝫ ⁊ illud qđ sic fit. ℞. aque decoctōis blete. lť. j. mellis. ℥. iij. agarici colognтide añ. ℥. s. salis. ℥. s. pistētur ⁊ buliāť ⁊ colētur ⁊ cum est tepidum supponať. poteť vsqꝫ ad dies. v. aut cū aqua mel-

lis: aut cum aqua decoctionis liquiritie ⁊ isopi ⁊ zuchari. Nutriatur vsq; ad tps dictum cū farro ⁊ aqua cicerum ⁊ pullis elixatis: aut cum cibario facto ex vitellis ouoꝝ ⁊ mica panis ⁊ aqua mixtis ⁊ bulitis simul. In fine redeat ad dietam ꝯsuetā. Oēs vꝫ Almansor li. diuisionū. c. de squinantia: ⁊ Serapio li. ij. c. xviij. de egritudinibus sqnantiaꝝ. ⁊ Auic. li. iij. c. de suffocationibus ⁊ adbaba .i. decolatione: ⁊ ē apa quo videt̄ homini ꝙ deficiat ⁊ vocat̄ h apa in cōi finātia ⁊ conueniunt ꝙ gargarisma factum ex stercore canis albo ⁊ comedentis ossa: ⁊ stercore adip. i. lupi ⁊ stercore hois vel pueri nutriti cū pane lupinoꝝ ⁊ vino veteri ⁊ extricato mixto cum melle ⁊ linita super gulaꝫ ⁊ colluꝫ multuꝫ valet ⁊ specialr post cessatōeꝫ furoris ⁊ caloris: ⁊ specialr Auic. fuit opinionis huius: q cura non placet cum sit inhonesta: ⁊ ēt q: talis egritudo si est curabilis curatur p alios modos positos a medicis bene ⁊ bono mō in pncipio ⁊ augmento ⁊ statu ⁊ fine vt p talem inhonestatē ⁊ melius. ⁊ h cura ƀm eos plus valet in melācolico ⁊ flegmatico apate ꝙ̄ i alijs ⁊ specialiter in fine.

Cura ei⁹ q fit a pcussione est eadem in omnib⁹ cum ea que fit ex sanguine: ita ꝙ nō requiritur additio neq; diminuti oīn ea.

Capitulum. lxxxvj. de tussi.

Tussis est cōmotio violenta pulmonis ⁊ pectoris: vl voluntaria aduehenies ex nocumēto ꝯtingente sensibilter vel sensibiliter in via anhelit⁹ vel pulmone. fit aūt h egritudo aut ꝓpter aliquid quod est in pulmone ⁊ est necesse vt egrediat̄ vt sanies vel humor grossus seu sanguis: aut ꝓpter rem subtilē acutaꝫ descēdentem ex capite cōmouētem cānaꝫ pulmonis: aut fit ꝓpter humiditatē ipsi⁹ pulmonis q ꝯtinet̄ in ipso aut ꝓpter siccitatē aut ꝓpt caliditatē eiusdeꝫ aut ꝓpter vlcus in ipso: aut ꝓpter apa ei⁹: ⁊ illud apa aut est sanguineū vel colericū: aut frigidū flegmaticuꝫ durū aut ꝓpter aerē frigidū aduehemētē cāne pulmonis. Et sunt vt apparet iste cause cōmunes ex quibus tussis commouet̄. vij. numero.

Signa tussis ꝓpter rem in pulmone q ex necessitate exire debet sūt si est illud ꝙ debet exire sanies: q: fit post pleuresim vel pipleumoniaꝫ: ⁊ post sputū sanguinis et post dolorē lateris pungitiuꝫ vel post dolorem aliquem cōtingentē locis illis. Si aūt illud quod exire debet est humor grossus frigid⁹ viscosus significat̄ ꝙ talis tussis cōmouetur post corizam vl catarrū: ⁊ ꝙ humor qui expellitur aliquando ē talis ⁊ ƀm colorem ⁊ ƀm substantiam.

Signa eius que fit ex materia acuta subtili descendēte a capite sūt tussis absq; sputo ⁊ ꝙ fit fortis post somnū ⁊ ꝓprie in nocte: ⁊ ꝙ hora tussis infirmus sentit sicut humiditas cedit motui tussis. ⁊ cum h sentit descensum illi⁹ humiditatis a capite ad cannam pulmonis seu ad pulmonem.

Signa eius que fit ꝓpter humiditateꝫ ipsius pulmonis sunt multitudo sputi ⁊ habundātia ei⁹ ⁊ ꝓprie post somnū ⁊ viscositas flegmatis in gutture ⁊ cōmotio vomitus cum eo ⁊ in plibus dispositionibus eius.

Signa eius que fit a siccitate pulmonis sunt ꝙ est absq; sputo ⁊ aleuiatur cum sorbitione amili: ⁊ fit fortis cuꝫ adest fames ⁊ sitis ꝓprie: ⁊ aleuiatur apud somnum ⁊ comestionem ⁊ potum vini plurime cōmestionis: ⁊ apud introitum balnei: ⁊ est cū tali tussi semper aliquid constrictionis anhelitus aut parum aut plurimum: ⁊ illud ƀm quantitateꝫ siccitatis pulmonis et extenuationem corporis et frequentiam in pulsu cum paruitate ⁊ velocitate.

Signa eius que fit ex caliditate pulmonis sūt vehemētia sitis ⁊ magnitudo anhelitus ⁊ pulsus ⁊ rubedo faciei cū anhelitu ascendentiū vice vna post aliam.

Signa tussis propter vlcus in pulmone sunt egressio sanguinis aut sanici: aut cortices egredientes in tussi: aut fit post sputū sanguinis vl pleuresim: aut post catarrum calidum acutum descendentem a capite ⁊ extenuat̄ cuꝫ illa tussi corpus ⁊ cōmittat̄ eam fe. ethica vel minuta.

Signa ei⁹ que fit pp apa calidum sunt fe. ⁊ cōstrictio anhelitus vehemens ⁊ frequentia pulsus magna: ⁊ rubedo maxillaꝝ intensa.

Si vō pp apa flegmaticū molle tussis ꝯtingerit signa talia erūt: magna ꝯstrictio anhelit⁹ absq; plurima caliditate: neq; ē rubedo i facie neq; i maxillis ⁊ multitudo saliue ⁊ sputi.

Si aūt tussis euenerit pp apa dux i pulmone erūt ei⁹ signa h. s. ꝯstrictio anhelit⁹ ƀꝫ aliquos dies ⁊ tussis sic. absq; sputo: ⁊ nō ē caliditas i pectore si tāgat̄ ⁊ ē ibi difficultas attrahendi vētū ⁊ infirm⁹ sentit ꝯstrictiōeꝫ anhelit⁹: deiñ debilitatur paulatim ƀm trāsitū dieꝝ ⁊ nō ē ei sanitas ⁊ qñq; aleuiat̄ parum.

Cura tussis pp saniē retētaꝫ i pulmone post pleuresim dicet̄ i. c. de pleuresi. Ei⁹ vō cura q fit pp retētōeꝫ sanguinis ē vt statim fiat flebotomia d vena media vel cōi ⁊ post flebotomiā fiat clistere lenitiuum ƀm ꝙ dictum ē in. c. de frenesi. Nutriat̄ cuꝫ farina ordei vel farri aut farina furfuris: aut succ̄ eaꝝ vt aqua ciceꝝ Et si flebotomia fieri nō posset aut pp etatem aut propter alia impedimenta ponātur ventose in spatulis ⁊ naticis. Et ꝯtinuetur vsus clisteris nisi infirmus bis vel ter die qualibet assellauerit vel si vtus eius nō fuerit nimis debilis: in istis casibus a clisteri abstinere ꝯuenit ⁊ medicinis mouentibus vel purgantibus. Bibat omni mane cum aqua decoctionis penidioꝝ ⁊ isopi de syrupo q sic fit. R. isopi liquiritie añ. ℥. s. passulaꝝ ficuum siccaꝝ dactiloꝝ: pineaꝝ mundataꝝ: sebesten fisticoꝝ papaueris albi añ. ℥. j. capill. veneris enule vrticarum añ. M. j. pistentur omnia ⁊ buliant in. lb. iij. aque donec consumpta sit medietas: ⁊ coletur ⁊ in colatura illa addatur. lb. j. s. zuchari ⁊ reducatur ad igneꝫ ⁊ syrupizet̄. datur. ℥. ij. illius syrupi mane ⁊ sero cum. ℥. iij. alicuius aquarum dictarum superius. Nutriatur post principium carnibus auium ⁊ castrati ⁊ edi ⁊ galinarum. Potetur ex vino albo limphato cum aliqua aquarum dictarum superius. Utat̄ in cibarijs suis rob de vino vel puluere qui sic fit. R. liquiritie: cardamomi: cinamomi: croci: añ. ʒ. s. fiat puluis cribelatus. purgetur si fuerit necesse cum. ℥. iiij. aque decoctionis isopi i qua dissoluta sit. ℥. ß. medulle cassie fi. ⁊. ℥. ij. mane: ⁊ dentur in matutinis.

Cura tussis que fit propter humorem grossuꝫ frigidum retentum in pulmone vel canna eius est vt post purgetur cum pillulis cochijs vel fiat clistere ex. lb. s. aque decoctionis isopi ⁊ blete ⁊. ℥. iij olei: ⁊. ℥. iij. mellis ⁊. ℥. s. agarici ⁊. ℥. s. coloquintide vel centauree ⁊. ℥. s. salis: coquantur simul ⁊ coletur ⁊ tepidum ponatur. h enim de sui natura ⁊ proprietate trahit materiam frigidam a capite ⁊ pectore ad partes inferiores: ⁊ confert tussi ex illa causa. Teneat post purgationem vnam vel duas ex pillulis que sic fiunt sub lingua vel nocte cum vadit dormitum recipiat duas ⁊ deglutiat. R. opij: storacis: mirre: añ. fiant pillule in modū ciceris. Ad idem. R. piperis: zuchari: liquiritie: añ. ʒ. s. isopi maci: croci añ. ℈. s. fiant pillule cuꝫ aqua decoctionis liquiritie. Sumat post purga-

tione omni sero cum vadit dormituȝ. ʒ. j. vel. j. s.
cuȝ aqua frigida pulueris qui sic fit. ℞. yreos: iso
pi liquiritie croci añ. ʒ. ij. fiat puluis cribelatus ⁊
sit quantitas aque. ℥. iij. vel. iiij. Nutriatur bonis
carnibus ⁊ ciceribus fractis conditis cum pulue-
re dicto ⁊ vino dulci claro limphato cum aqua de
coctionis isopi vel liquiritie: aut liquiritie isopi ⁊
croci. Sumat aliquando de diazinzibere quod fa
ciemus in antidotario: ⁊ post illud bibat aliquid
et aquis decoctis dictis. Puluis qui datur con-
tra tussim humidam siue sit cum febre sic fit. ℞. ca
pillorum veneris seminis vrtice yreos isopi añ. ʒ.
j. liquiritie. ℥. j. cardamomi. ℥. s. cinamomi electi
℥. ij. cassie lignee: zinziberis: folij nucismus. gario
filorum macis: croci añ. ʒ. s. piperis longi. ʒ. ij. fiat
puluis cribelatus: dantur in aurora. ʒ. ij. vel. j.
cum vino dulci vel aqua decoctionis isopi ⁊ liqui-
ritie: vel cum succo facto ex farina ordei vel spelte
⁊ frumenti mixtis equaliter condito ⁊ cocto cum
lacte amigdalarum. hic puluis materiam digerit
⁊ resoluit ⁊ eam leniter ⁊ absq; labore spuere fa-
cit.

Cura eius que fit ex materia acuta subtili de-
scendente a capite ad pectus est vt bibat omni ma
ne. ℥. j. syrupi de papauere: ⁊ gargarizet cum eo
aquam decoctionis rosarum balaustie iuiubaruȝ
sebesten aut granorum pini mundatorum seu fisti
corum. In ore suo sub lingua teneat continue aut
sepe pillulas que sic fiunt. ℞. amili draganti amig
dalarum dulcium: fabarum excorticatarum semi-
nis papaueris gummi arabici boli armeni añ. ʒ.
ij. conficiantur cum muciliagine psilij vel mucilla
gine granorum citoniorum: ⁊ fiant pillule ad mo-
dum lupini. omnia hic dicta materiam inspissan-
do subtilem digerunt ipsam ⁊ inspissant ⁊ faciunt
ipsam abilem ad screatum. Nutriatur ex succo or
dei vel farri: frumenti vel risi ⁊ carnibus castrati
⁊ edi ⁊ gallinarum ⁊ pullorum ⁊ caponuȝ: ⁊ ex aui
bus degentibus in arboribus ⁊c. Potetur vino
dulci limphato cum aqua frigida. Et hic modus
curationis habet locum in tussi que est cum feb. ⁊
cum aposthemate calido.

Si autem per viam istam non curaretur: sum
mat duas vel tres de pillulis que sic fiunt sero cū
vadit dormitum. ℞. thuris mirre opij croci. ℈.
s. succi liquiritie. ʒ. j. fiant pillule cum rob. abra-
datur caput post ista ⁊ lauentur sinapi confecto ⁊
decoctione ficuum. Ungatur totuȝ caput cū oleo
rosato ⁊ oleo de aneto vel de camomilla mixtis:
fiat cauteriuȝ vltimo in anteriori parte capitis pe
nes commissuram: ⁊ dimittatur vulnus apertum
longo tempore. Solicitetur cura isti⁹ tussis ⁊ ca-
tarri: q: ducit ad ptisim. hec autem cura confert
omni catarro descēdenti ad pectus ad stomachū
aut ad intestina ita q̄ faciat fluxum vētris: aut ad
oculos ita q̄ sit causa doloris ⁊ vlcerum in eis.
Ad idem comedat omni mane ⁊ sero patiens cum
vadit dormitum vnam radicem zinziberis ⁊ po-
stea comedat. ℥. j. zuchari rosati veteris ⁊ bibat
post illud aliquid aque frigide ⁊ erit ei valde vtile.

Cura tussis propter humiditateȝ pulmonis vt
apparet in flegmaticis ⁊ senibus est vt in potu sū
mat omni mane. ℥. ij. syrupi de isopo cum aqua d
coctionis seminis vrticarum qui syrupus sic fit.
℞. isopi seminis vrticarum: capillorum veneris
seminis vel radicis raffani añ: ficuuȝ siccarum nu
mero. x. dactilorum tantundem decoquantur in
aqua ⁊ fiat syrupus bene coctus cum zucharo. pos
set fieri in senibus cum melle. purgetur sepe cum
pillulis cocijs vel pigra aut cum medicamine de-
turbit. Ungatur gula caput ⁊ pectus mane ⁊ sero
cum oleo de spica ⁊ oleo de mastice: ⁊ super locuȝ
vnctum vel loca ponatur pannus calidus ad ignē
Nutriatur cū bonis carnibus castrati ⁊ edi ⁊ pul
lorum ⁊ gallinarum ⁊ auium prati ⁊ arborum. Et po
tetur cum vino limphato ita q̄ aqua superhabun
det vinum: sero post purgationem cum vadit dor
mitum. comedat. ℥. j. diazinziberis vel diagalan
ge vel diacardamomi: ⁊ post illud bibat. ℥. v. vel
vj. aque frigide.

Si autem per hoc non curaretur summat de
cōfectione que sic fit. ℞. succi liquiritie. ʒ. x. isopi:
capillorum veneris vreos croci: carui: piperis ari
stologie rotunde: amigdalarum amarum nastur-
tij añ. ʒ. v. fiat electuarium cum melle vel zucha-
ro: ⁊ datur de eo q̄ sit sicut nux. h enim educit sa-
niem ex pectore ⁊ humores grossos a stomacho ⁊
gutture. teneat in ore ex pillulis que sic fiunt. ℞.
piperis mirre carui: amigdalarum amarum añ. ʒ
. ij. asse fetide. ʒ. j. conficiantur cum rob: ad mo-
dum ciceris fiant. Ad idem. ℞. mirre storacis li-
quide: thuris opij: fiant ex eis pillule vt piper ⁊
transglutiantur. iij. vel. iiij. hee pillule remouent
tussim impedientem somnum ⁊ dormire faciunt:
⁊ mundificant pectus ⁊ canna pulmonis ex mate
ria frigida.

Cura eius que fit a siccitate pulmonis est vt sū
mat in mane si est cuȝ febre. lib. s. aque ordei ⁊ post
tres horas intret balneum aque tepidū decoctio-
ctionis violarum maluauisci: ⁊ seminis vel herbe
maluarum. Cibetur post illud cum succo ordei vel
frumenti vel farri: ⁊ cum cucurbitis ⁊ similibus
scilicet endiuijs lactucis ⁊ cum carnibus edi: pul-
lorum alteratis cum predictis herbis. Bibat rob
de vino in quo ponitur aqua decoctionis iuiuba-
rum vel liquiritie. hora somni bibat aquam psilij
citrulorum ⁊ cucurbite: ⁊ cum eis detur iulep. te-
neat in ore ⁊ specialiter sub lingua de pillulis que
sic fiunt. ℞. succi liquiritie. ʒ. x. seminis cucurbite
seminis citrulli seminis portulace añ. ʒ. v. confici-
antur cum mucillagine psilij vel albumine oui: fi-
ant ad modum ciceris.

Si vero absq; feb. fuerit: summat panem cuȝ
lacte caprino vel asinino: ⁊ potetur cum eo in quo
sit aliquid zuchari: ⁊ sit capra pascens ordeum hu
midum ⁊ herbas humidas: vel comedat carnes
pullorum ⁊ edorum alteratas cum herbis dictis:
videlicet endiuia ⁊ lactucis. Ungatur pectus ⁊ sp
na cum oleo violato ⁊ mucillagine psilij ⁊ albumi
ne oui mixtis. Condiantur cibaria cum vitellis
ouorum ⁊ rob de vino cum quibus ponatur ali-
quid de puluere qui sic fit. Recipe cinamomi. ℥.
j. cardamomi croci ana. ℥. s. fiat puluis cribe-
latus.

Cura eius que fit a caliditate pulmonis est vt
nutritur cum pedibus animalium ⁊ carnibus edi
⁊ pullorum decoctis ⁊ conditis cum psilio: lactu-
cis: cucurbitis: portulacis: endiuijs: ⁊ similibus ⁊
cum sanie ordei ⁊ frumenti ⁊ potetur cum iulep ⁊
aquam cucurbite portulace seu lactuce ⁊ similibus
Bibat etiam rob de vino cuȝ aquis predictis aut
cum aqua frigida. ponat super pectus oleum vio-
latum mixtum cum aqua psilij ⁊ camphore. bibat
in aurora omni mane. lib. s. aque ordei: ⁊ post tres
horas cibi sui teneat sub lingua pillulas bichichi
as que sic fiunt. Reci. succi liquiritie zuchari albi
añ. ʒ. x. amili: dragāti: amig. dulciū excorticatarum
añ. ʒ. v. fiant pillule grosse ad modum ciceris cuȝ
mucillagine seminis citoniorum.

Cura tussis ex vlcere si est recens ⁊ non anti-
qua ⁊ vlcus recens ita q̄ sanguis adhuc egredia-
tur cum tussi est vt summat in potu aquam ordei
cum cancris fluuialibus: ⁊ syrupum de papauere
cum lacte quem faciemus in antidotario. fiat fle-

botomia de vena media si virtus ⁊ etas consen-
serint: vel ventosatio in naticis ⁊ non in spatulis
sed ponant̃ ventose super aduictorium apud cubi
tum. Et si non assellauerit semel vel bis in die fiat
clistere lenitiuum dictum in frenesi.

Si vero anhelitus constringeretur vel esset dif
ficilis sumat trociscos de papauere qui sic fiunt.
℞. seminis papaueris albi medule seminis cucur
bite ⁊ citrulli an̄. ʒ. x. amili dragãti: gũmi arabici
succi liquiritie an̄. ʒ. v. thuris boli armeni: sangui
nis dracõis karabe an̄. ʒ. ij. mirre cinamomi opij
an̄. ʒ. j. fiant trocisci cum rob de vino: et sit vnus-
quisqꝫ trociscus. ʒ. ij. sumatur sero ⁊ mane cũ sy-
rupo de papauere vel rob mirti. Epithimentur
pectus ⁊ spina cum oleo de mirto vel cum vngē-
to facto ex cera ⁊ oleo de mirtis. Si vero tussis an
tiqua fuerit ⁊ sanies cucurerit cum sonitu: ⁊ anhe
litus constringatur quando sanies non exspuitur
⁊ retinetur: sumatur in potu decoctio isopi vel ei⁹
syrupo decotio sic fit. ℞. isopi: liquiritie: seminis
vrticarum an̄: mellis vel zuchari duplum istaruꝫ
rerꝫ bulliãt̃ i aq̃ ⁊ colent̃. Alia decoctio. ℞. ordei:
isopi: yreos: an̄. ℥. s. mell'. lī. s. bulliãt in. lī. vj. aq̃
donec. iij. pars sit consumpta coletur ⁊ seruetur.
Syrupus sic fit. ℞. isopi yreos: liquiritie seminis
vrticarum capillorū veneris aristologie rotun-
de sanguinis draconis mirre thuris an̄. ℥. j. macꝫ
croci opij an̄. ʒ. j. pistentur ⁊ bulliãtur in. lī. iiij. aq̃
donec medietas sit consumpta. coletur et in cola-
tura illa addantur. lī. ij. zuchari ro. veteris. redu
catur iterum ad ignem ⁊ syrupizetur. de quo su-
mat patiēs mane. ℥. ij. cũ. ℥. iij. vel. iiij. decoctio
nis isopi.

Si vero anhelitus constringeretur ⁊ sanies vt
plurimũ in pectore habundaret: ⁊ ꝙ ex eo exspue
rit fuerit fetidum ⁊ sonaret in pectore ad modum
oremgimonis bibat eger sepe. ʒ. j. mirre cũ. ʒ. iij.
melis ⁊. ℥. ij. aque isopi. suffumiget os guttur et
gulam cum pillulis que sic fiunt. ℞. aristologie
rotunde: mirre storacis thuri an̄. ʒ. j. arsenici ru-
bei. ʒ. iij. aggregentur cum butiro vacino: ⁊ fiant
pillule ad modum auelane ⁊ fiat quelibet suffumi
gatio ex vno aureo pillularuꝫ. ⁊ hec suffumigatio
confert etiam tussi plurime humiditatis.

Si vero vicus fuerit siccum quod scietur ꝙ fit
siccum post sputum sanguinis ⁊ saniei deinde ab-
sciditur sputum ⁊ remanet tussis sicca absqꝫ spu
to. curetur cura dicta in parte superiori vbi dixi-
mus de tussi ex siccitate pulmonis sumat sepe lac
caprinum cum zucharo in quo sit aliquid thuris
vel sanguinis draconis. Dicta in omnibus istis ⁊
potus erunt eedem cum dieta ⁊ potu dictis in tus
si cum caliditate et siccitate pulmonis. potent̃ isti
in prandio ⁊ cena specialiter cum vino ⁊ aqua or-
dei: si auteꝫ non assellarent tales imo essent sicci ſꝫ
ventrem leniantur cuꝫ medula cassie fistulle ⁊ mã
na dissolutis cum aqua calida decoctionis ordei.
si autem nõ assellarent tales imo essent sicci ſm vē
trem leniantur cuꝫ medulla cassie fistule ⁊ manna
dissolutis cum aqua calida decoctionis ordei.
Curaui quendam dominum in bononia qui vo-
cabatur bondedeus de tussi cum vlcere ⁊ absqꝫ fe.
a quo vlcere emanabat vel sanguis vel sanies cõ-
tinue cum tussi. verum tamen saniem raro ⁊ par-
um in quantitate: ⁊ substinuerat hãc passionem ꝑ
. xviij. annos vt dicebat ⁊ iudicatus erat ptisicus
per omnes medicos: ⁊ accepit vxoreꝫ bis tempo
ribus ⁊ habuit filios ⁊ filias ex ea ⁊ ego vidi eos
nã si fuissꝫ ptisic⁹ mortu⁹ fuissꝫ an̄ ãnũ solũmõ ex
coitu et pter hoc q: febre ↄsumpsisset eũ ante tem
pus h ⁊ destruxisset omnes virtutes naturales in
breui tempore. Rexi cum postqꝫ suam infirmita-
tem cognoui solum cũ electuario quod sic fit. ℞.
trociscos stelle. xij. zuchari rosati veteris. lī. j. et
miscebant simul. recipiebat omni mane ⁊ sero de
isto elactuario. ℥. j. ⁊ bibebat post illđ. ℥. iiij. aque
frigide: ⁊ cum h regebam ipsum cum bona dieta
nutribili ⁊ vino rubeo limphato ⁊ curat⁹ fuit per
fecte in vno anno solum per istaꝫ viam absqꝫ alia
medicina omnino: verum est quando venter eius
nimis exiccabatur ꝙ soluebam ipsum cum mãna
⁊ reubarbaro dissolutis cum. ℥. iij. aque feruen-
tis decoctionis prunorum ⁊ postea colabatur: et
dabam colaturam hanc ante diem.

Cura tussis ꝓpt̃ aposthema si fuerit aposthe-
ma calidum est eadem cum tussi ex caliditate ⁊ eti-
am siccitate pulmonis preterqꝫ in cura illa fit fle-
botomia vel ventosatio in spatulis ⁊ naticis: ⁊ eti
am aliquando fiant clisteria lenia: ⁊ mundificatio
cum medicinis vtilibus ⁊ necessarijs in h casu: vt
est mundificatio cum manna ⁊ reubarbaro vl' me
dula cassie fistule dissolutis cum aqua feruente de
coctionis prunorum vel ordei. In dieta autem et
potu non erit differentia.

Cura eius que fit propter aposthema frigidũ
molle flegmaticum in principio est eadem cum su
periori: ⁊ cum febre minuetur vel incipiet minui:
tunc iuuetur cum solutione ventris ⁊ clisteribus ⁊
dieta ⁊ potib⁹ dictis in parte superiori de tussi ex
humiditate pulmonis: fiant etiam in illa post fle-
botomiam purgationes: suffumigationes recep-
tas in ore ꝑ embotum factas ex mirra vernice et
thure.

Cura tussis que fit propter aposthema durum
melancolicum non bene fit vel cum difficultate ⁊
male fit quia vt plurimum incurabilis est. Rega-
tur per tempus hoc modo bibat sepe vel cõtinue
aquam mellis subtilē clarã: ⁊ teneat in ore suo ole
um amigdalarꝫ ⁊ ipsum degluttiat paulatim: vel
pillulas bichichias dictas superius: ⁊ aliquando
pillulas ⁊ storace quas superius in isto. c. fecim⁹.
Vngatur pectus ⁊ collum omni die cum vngen-
to facto ex cera ⁊ oleo de camomilla: seu cuꝫ vngē
to facto ex cera ⁊ oleo de camomilla ⁊ pinguedine
anatꝫ collata ⁊ galline ⁊ mucillagine se. lini ⁊ fenu
greci. Purgetur aliquando cum pillulis cochijs
vel cũ aqua decoctõis sene ⁊ epithimi ⁊. ʒ. j. vl'. ij.
pluerꝫ reubarbari. fiãt sepe suffumigatões đ mir
ra. Nutriatur ex bonis gallinis ⁊ similibus post
dies. xv. ⁊ vino claro dulci limphato bene cuꝫ aq̃
mellis vel ordei ante h tempus: ⁊ post aliquando
nutriatur cum lacte recenter mulso adhuc calido
in quo sit aliquid zuchari: ⁊ comedat etiam sorbi-
tiones factas de farina ciceris vel ordei vl' fabe in
eodem lacte. ⁊ bibat aquam mellis vel ordei. Ali-
quando clisterizetur infirmus cum clisteribus le-
nibus si fuerit siccus ſm ventrem. Cura tussis ex
frigiditate aeris est vt sumat brodia calida in qui-
bus sint crocus cinamomum ⁊ macis: vel sorbitio
nes calidas de farina ordei vel ciceris in quibus
sint eedem species: ⁊ caueat omni ingenio quo po
test ab aere frigido. bibat vinum limphatum ſm
medietatem ⁊ plus cum aqua calida hyeme: esta-
te cum frigida: vel bibat aquaꝫ mellis sero cuꝫ va
dit dormitum. sumat. ℥. j. diazinzibeis vel dia-
galãge: ⁊ bibat post illud. ℥. iiij. aque calide ĩ hye-
me frigide in estate. post aleuiationem intret bal-
neum aque decoctionis rosarum vel isopi. Si au-
tem per viam istam non aleuiaretur purgetur cũ
pillulis cochijs vel pigra aut cum medicamine de
turbit: ⁊ postea iterum fiat vt dictuꝫ est. Scire cõ
uenit hic commune remedium contra tussiꝫ que
fit ex presentia materie frigide ⁊ vētositatis. Vta
tur ↄtinue habēs tussim hãc mane ⁊ sero hac cõ-

fectione. Recipe pulueris cimini. ℥. s. misceatur cum. lb. s. diatriton pipercon facto cum ꝛ melle. facta purgatione vna vel duab⁹: ꝛ videbis mirabile.

Capl'm. lxxxvij. de asmate.

Quando quis attrahit aerem cum difficultate vel emittit: seu cum difficultate attrahit simul ꝛ emittit: ꝛ cum h tussit quasi continue dicitur inueritate pati asma. verū est ꝙ quando cadit peccatum ꝛ attractione appellatur disnia ꝛ maxime si est absq sono vel orgmone. Quando vero cadit peccatum in expulsione dicitur asma ꝛ maxime cum ibi fuerit sonus ꝛ orgmon. cum vero peccatum fuerit in attractione ꝛ expulsione simul cum sono in pectore ꝛ tussi: tunc a quibusdā vocatur ortomia: tamen cōmuni sermone a sapiētibus omnes ille infirmitates vocantur asma. Asma sepius accidit senibus ex multo flegmate habundantibus. cuius causa est humor nimis superfluus in pulmone contentus cerebro nullū patiēte nocumentum nisi egritudo fuerit composita. Fit autē aliquando a siccitate pulmonis absq materia: vel caliditate pulmoni absq materia. fit aūt vt plurimum ex flegmate viscoso coadunato i pulmone ꝛ in vijs pulmonis ꝛ canne ꝛ aliquando descendit ex capite: aliquando currit ex alijs membris ad pulmonem vel ad vias canne pulmonis: seu ad partes spiritualium. fit autē aliquando ex gibbositate naturali vel accidentali ꝛ etiam ex destructione complexionis ꝛ compositiōis cāne pulmonis ꝛ viarum eius vt in leprosis contingit. Et h asma qd ex istis causis fit nunqꝫ curatus beneficio medici. Aliquando fit a materia humida calida currente per venas ad pulmonem ꝛ vias spiritualium.

Signa eius qd fit ex flegmate contento i pulmone ꝛ locis ꝛ vijs spiritualium sunt ꝙ cū mouetur ad intra pectus auditur sonus: ꝛ proprie cum infirmus iacet supinus ꝛ aer cum difficultate attrahitur ꝛ emittitur aliqñ ꝛ expuit cū difficultate hora excreationis ꝛ tussit multum: ꝛ illud quod expuit est viscosum valde ꝛ tenax. Et q2 illa materia aliquando descendit a capite ad pectus ꝛ aliquando non. videre conuenit si catarrus ꝛ corīza asma antecesserint: signū est ꝙ a capite radicem sumpsit asma h. Si vō nō: ñ. Signa ꝛ cura eius quod posset fieri vitio caliditatis vel siccitatis pulmonis ꝛ spiritualiū: ꝛ ex vlcere dicta sunt. c. de tussi: ꝛ ideo de curis ꝛ causis etiam signis hic nihil tangēt. Signa asmatis qd fit ex materia calida ꝛ humida sunt apparitio rubedinis faciei ꝛ totius corporis ꝛ repletio manifesta: ꝛ vsus rerū multiplicantiū hāc materiā ante hāc infirmitatem ꝛ vsus vini dulcis cum multiplicatione.

Cura asmatis ex materia frigida viscosa descēdente a capite eadem est cum cura asmatis prouenientis ex materia frigida viscosa aliunde nisi q2 in asmate quod fit a materia fluente a capite requiritur confortatio capitis principaliter in illo asmate ꝙ fit ex alia cā h nō requiritur. Et ꝙ eadē fit cura istius ꝛ illi⁹ ex parte generationis materiei apparet ꝛ eius deriuatōnis ad diuersa loca nam cum res vel cibus seu potus qui ore recipitur ad stomachum tendit: ꝛ in eo non bene digerit vel rectificat: currit indigestus p mesaraicas ad epar ꝛ ibi remanet indigestus ꝛ vadit per venas ad cerebrū ꝛ ad alia membra. Et cum natura cerebri inueniat hanc materiam indigestam ꝛ eam rectificare non possit expellit ipsam indigestam ꝛ crudam ad partes inferiores aliquā do ad pectus ꝛ tunc facit tussim ꝛ asma: ꝛ aliquando ad gulam ꝛ facit catarrū ꝛ aliquando ad nasum ꝛ facit corīzam: ꝛ ad stomachum ꝛ facit fastidiū ꝛ fluxum ventris aliquando. Et h vult Hypo. vj. particula Amphorismoꝝ. vbi dicit ꝙ traguli a diaria lōga capiunt. ꝛ. vij. particula qbuscūqꝫ egestiones spumose in diaria his a capite flegma defluit. Et iterū p viam indigestionis ꝯtingentē pp multitudinem cibi in nō sua hora. aut pp malitiā eius ex parte frigiditatis ꝛ viscositatis eleuantur fumi vaporosi ascendentes ad caput ꝛ cerebrū qui in ipso cerebro pp frigiditatē ꝛ humiditatē ipsi⁹ in materiā humidam ꝯuertunt q ad diuersa loca inferius expellit ꝛ est generans diuersas infirmitates sm diuersitatē locoꝝ ad que currit vt dictū est. Vtat ꝯtinuis diebus syrupo de isopo q sic fit ℞. isopi. ℥. ij. liqritie aristologie rotunde mirre yreos. se. v. ticaꝝ añ. ℥. j. ficuum siccaꝝ passulaꝝ sebesten: pineaꝝ mundataꝝ iuiubaꝝ fisticoꝝ añ. ℥. s. radicis enule. ℥. ij. s. pistent omnia ꝛ buliant in. lb. iiij. vl. vj. aque donec remaneāt nisi due. lb. colentur ꝛ in colatura illa addant. lb. ij. zuchari vl mellis ꝛ syrupizetur. de illo syrupo bibat cum aq decoctiōis isopi omni mane. ℥. ij. ꝛ sit aqua. ℥. iij. post sex dies sumat sero cum vadit dormitum. ʒ. ij. vel. ʒ. j. s. pillulaꝝ cochiarum ꝛ non cenet: vel. ʒ. s. pigre vel. ʒ. ij. medicaminis deturbit cum vino calido limphato. Comedat carnes edi castrati ꝛ pullorum ꝛ succum ordei farri ꝛ spelte si fuerit cum febre vel aquam cicerum. Bibat aquam mellis vel zuchari vel aquam decoctionis isopi ꝛ zuchari: vel vinum album limphatum cum aqua decoctionis isopi vel liquiritie cicera fracta condita cum zucharo valde vtilia sunt: succus auene similiter vtilis est in h casu. Vngatur pect⁹ ꝛ pars posterior cum oleo de lilio vel de camomilla: vel de aneto seu de spica: vel fiat vngētum ex aliquo istorum cum cera ꝛ butiro ꝛ erit melius: ꝛ cum illo vngantur. Vtatur in cibarijs suis puluere qui sic fit ℞. liquiritie: cinamomi: cardamomi: folij mellegete añ. ℥. j. macꝫ croci añ. ʒ. s. isopi. ℈. j. fiat puluis qui cribeletur. Sumat sepe mane ꝛ sero de electuario quod sic fit. ℞. succi liquiritie isopi capilloꝝ veneris añ. ʒ. v. cardamomi piperis: amigdalarum amarum: aristologie rotunde: seminis vrtice añ. ʒ. ij. s. conficiantur cū melle dispumato. h enim superfluitates grossas ex pectore expellit. Iterū diazinziber nostrum ꝛ diacardamomum que facimus in antidotario vtilia sunt. sumuntur mane ꝛ sero ad modum nucis: ꝛ bibitur aliqd aque decoctionis isopi postea: vel aliquid aque frigide in estate ꝛ calide in hyeme. Fiant si est possibile clisteria ꝛ vomitus sepe quia multum conferunt in h.

Cura asmatis ex materia calida ꝛ humida currente ad pectus ꝛ spiritualia est vt fiat flebotomia de vena communi vel cephalica: vel fiat ventosatio in naticis ꝛ spatulis: vel fiant clisteria ꝛ vomitus aliquando. In syrupis electuarijs ꝛ vnctionibus ꝛ aqs ꝛ decoctōib⁹ fiat vt dictū ē pter ꝙ i illa cā fiat mūdificatio vl purgatio cū reubarbaro l manna ꝛ cassia fistula etiam dieta ꝛ potus non differunt.

Si vero asma cum febre fuerit curetur vsqꝫ ad dies. xiiij. sine carnibus ꝛ vino ꝛ in alijs procedatur vt dictum est: ꝛ vbi in medicinis positum est mel ponatur zucharum. Si vero materiam currentem a capite contingerit: confortetur caput post purgationes cum suffumigijs factis ex mirra vernice mastice ꝛ thure: ꝛ cum pectinatione: ꝛ emplastrationibus factis ex rosis camomilla san-

dalis ⁊ abſinthio: vel abſinthio ⁊ bacis lauri ⁊ ro-
ſis ⁊ camonilla ⁊ gallis. Jſta reſoluunt materiam
loci poſt purgatiōez abſq; pmutatiōe: neq; pmit-
tūt currere materiā ad locū.

Capitulum. lxxxviij. de pleureſi.

p
Lureſis eſt apoſthe-
ma ꝯtingēs ī pelliculis coſtaꝝ cū pun
ctura ⁊ dolore ⁊ fe. ꝯtīua ⁊ tuſſi. Et fit
vt plurimū ex materia colerica q: vꝫ ꝙ
maťia aliqua nō poſſit ſubſtātiā mēbri paniculoſi
penetrare niſi ſit acuta ⁊ calida pp duritiē ⁊ ſolidi
tatē mēbri paniculoſi. fit aliqñ ex ſanguine aduſto
aliqñ ex ſanguine non aduſto: ⁊ ifť ex flegmate ſal
ſo ⁊ etiam dulci.

Signa cōia ad pleureſim ſunt dolor
lateris pūgitiuus ⁊ ꝯſtrictio
anhelit⁹ ⁊ fe. ꝯtinua ⁊ pulſus ſerin⁹: ⁊ p pulſuz ta
lē fit diſtinctio inter dolorē coſtaꝝ ex ventoſitate
⁊ pleureſim: ⁊ p appoſitionē vaporoſi vt dixit Hy
po. li. d̄ regimine acutoꝝ q incipit a vaporatiuis ī
pncipio vt expiať ſi dolor coſtaꝝ pp fuerit apa aut
pp ventoſitatē. Naꝫ qñ dolor alleuiať ⁊ recedit ⁊
nō ē pulſus ſerin⁹ tā medic⁹ hꝫ certitudinē ꝙ apa
adhuc ibi non eſt.

Si vo pulſus ſerinus q hꝫ ſignificare magnā
diuerſitatē ī loco cū dolore vehementi affuerit: ⁊
dolor p euaporatiuū aliqd̄ non alleuiabiť cert⁹ eſt
medicus de apate in loco.

Si aūt ex ſanguine fuerit vel ꝯtingerit erunt
cū pdictis ſignis rubedo faciei ⁊ toti⁹ corporis: ⁊
repletio venaꝝ ⁊ pulſus ⁊ anteceſſio repletionis
vini ⁊ reꝝ generantiū ſanguinē: ⁊ vrina ruffa vel
rubea ſpiſſa apparebit ⁊ ſputum cum primo īcepe
rit apparere erit valde rubeū ⁊ dolor non ſic cum
punctura ſentiť: ſꝫ cū quadam grauitate. Signa
ei⁹ q̄ eſt ex colera cū alijs cōmunib⁹ ſunt vrina ru
bea clara ſubtilis: ⁊ ē iſta punctura lateris in mo-
duz acus ⁊ dolor acutior q̄ȝ in illa que fit ex ſangui
ne: ⁊ pulſus durior ⁊ minor q̄ȝ ī illa fe. acutior. Si-
gna qñ fit ex ſanguine aduſto ſunt nigredo lingue
⁊ vrina clara nigra ⁊ ſiccitas oris ⁊ ſitis vehemens
⁊ retētio ſputi ⁊ lingue aſperitas ⁊ nigredo toti⁹
corporis ⁊ fortitudo fe. ⁊ fecū retentio. Signa ei⁹
q̄ ex flegmate fit vel ſanguine ī quo dominať fleg
ma ſunt ꝙ fe. ē qeta multū ⁊ lenis ⁊ dolor ē abſq;
pūctura cū grauitate ⁊ pondere in latere: ⁊ ſputū
ei⁹ tendit ad albedinē ⁊ ei⁹ vrina apparet palida
vel citrina cū ſpiſſitudine ⁊ pulſus ei⁹ paru⁹ ⁊ mol
lis quodammodo.

Cura pleureſis ex ſanguine vt ſtatim a
pncipio fiat flebotomia de vena
media brachij qd̄ eſt in ꝯtrio partꝫ apoſthemoſe vſ
q̄ȝ ad mutationē coloris ſanguinis ī nigredinē: vľ
magis intēſaꝫ ⁊ rubedinē q̄ȝ erat rubedo ſanguis
q pmo exibat a vena. Et ſi flebotomia de vena illa
fieri nō poſſet aut pp etatē vel timorē: fiat vētoſa
tio ī naticis vel ſpina cū ſcarificatōe ad quā ſequiť
cliſtere lenitiuū īmediate: vel. fiat flebotomia d̄ ve
na epatis vel ſplenis ī manu que eſt inter anularē
⁊ auricularē: ⁊ ſi virtus ſtaret: poſſet bene vſq; ad
dies tres reiterari flebotomia de vena media vel
de vena manus eiuſdē partis ī q̄ erit apa ⁊ eſſet h̄
reiteratio vtiľ ⁊ bona. poſt flebotomiā vngať loc⁹
doloroſus cū olo d̄ camo. ⁊ olo d̄ aneto mixtꝫ ſiľ ⁊
calidis actu ponať poſt vnctionē ſup locū empla-
ſtꝝ qd̄ ſic fit. ℞. radicum altee vel maluauiſci co-
cti ⁊ parati. ℥. iij. violaꝝ floꝝ camomille añ. ℥. ij.
farine ordei. ℥. vj. īcorporenť ⁊ miſceanť cū oleo d̄
camomilla ⁊ oleo violato ꝙ ſufficit ad faciendum
emplaſtꝝ. ponať calidū ſup locū. ſi vēter infirmi
eſſet ſicc⁹ fiat ſuppoſitorium vel cliſtere lene quod
eſſet melius. recipiat omni mane. ℥. ij. vel. iij. de
ſyrupo qui ſic fit cū. ℥. iiij. vel. v. aque decoctiōis
liquiritie violaꝝ ⁊ ordei. ℞. ficus ſiccas albas vel
virides. x. numero paſſularum. ʒ. x. radicis liqui-
ritie piſtate. ʒ. v. iuiubas. xx. ſebeſten. xx. bulliant
in. lľ. iij. aque donec medietas ſit conſumpta. cole
tur ⁊ ſyrupizetur cum. lľ. j. zuchari poſt receptio-
nem iſtius ſyrupi per vnam horam vel duas vel
ante ſumere poteſt de aqua ordei vel ptiſana ⁊ nū
quam hora cibi neq; cum ſyrupo comedat ſuccum
ordei vel auene vel ptiſanam vel ſuccum furfuris.
Bibat hora comeſtionis aquam decoctionis ra-
dicis feniculi liquiritie ⁊ zuchari vel aquam zu-
chari purā: aut aquā mellis in q̄ paꝝ ſit de melle.

Si autem infirmus eſſet debilis multum: come
dat carnes pullorum elixatas cum cucurbitis vel
ordeo vel violis vel carnes edi coctas cum lactu-
cis vel endiuijs. ⁊ bibat vinum album debile lim-
phatum cum aqua zuchari vel aqua calida ⁊ ſpe-
cialiter in hyeme: aut aqua decoctionis liquiritie
non ſit dies aliqua in qua infirmus non aſſellet in
hac egritudine quia bene erit ei ⁊ melius alleuiabi
tur a tuſſi ⁊ leuius exſcreabit: poſſet aliquibus die
bus mundificari ⁊ bene cum. ℥. ij. manne diſſolu-
te cum. ℥. iiij. aque decoctionis violarum aut iu-
iubarum: aut cum. ℥. ij. medulle caſſie fi. diſſolute
cum. ℥. iiij. vel. v. aqua decoctionis rerum dicta-
rum: ⁊ poſt diſſolutionem colentur ⁊ illa colatura
eſt illud qd̄ dať infirmis in matutinis in iſto caſu.

Cura pleureſis que fit ex colera eſt vt ſtatim fi
at ſubtractio ſanguinis ex contraria parte ſi cor-
pus fuerit repletum: vľ ex eadem ſi non fuerit re-
pletum: ⁊ poſt ſubtractionem fiat mundificatio
cum decoctione que ſic fit ex. ℥. j. tamarindoꝝ ⁊. ℥
ij. medulle caſſie fiſtule cum. ℥. iiij. vel. v. aque de
coctiōis prunoꝝ vel iuiubaꝝ. in omnibus alijs re
gatur infirmus vt ſupius dictum eſt preter q: in
iſto caſu requiritur maior extinctio. fit ergo pot⁹
eius hora comeſtionis cum aqua decoctionis pſi-
lij. ⁊ cucurbitaꝝ: aut cum aqua decoctionis cucu-
meris lactucarum ⁊ zuchari aut cum aqua decocti
onis endiuie cucurbite cucumeris ⁊ pſilij ⁊ gūmi
arabici: ⁊ h̄ eſt melior ⁊ magis medicinalis huic
egritudini ⁊ cum aliqua iſtaꝝ decoctionum ⁊ ſpe-
cialiter cum vltima. detur in ortu ſolis ſyrupus
dictis ſuperius: vel detur aqua ordei ante ſyrupū
vel poſt ſyrupum p duas horas: ⁊ nunquam deť
aqua ordei cuꝫ ſyrupo vel cibo neq; ptiſana ⁊ etiā
vngantur ſpatule ⁊ ſpina in hac cum mucillagine
pſilij ⁊ oleo roſato ⁊ populeon ⁊ oleo de papauere
ponatur ſepe ſup locum doloroſuꝫ ſpongia infuſa
in aqua decoctionis floꝝ camomille ⁊ violaꝝ: vel
aneti ⁊ violarum. Bibat etiam continue vel ſepe
iulep cum aqua decoctionis pſilij ⁊ erit bonum.

Cura eius que fit ex ſanguine aduſto eſt eadē
in omnibus cum colerica. ſed in iſta maior adhuc
q̄ȝ in omnibus alijs requiritur extinctio. Vngan-
tur ergo ſpatule ⁊ ſpina ⁊ ceruix cum oleo de man
dragora aut oleo de nenufarre ꝙ eſt melius ſeu
oleo de papauere. continue bibat iulep ꝙ ſic fit.
℞. zuchari. lľ. ij. aque roſ. lľ. j. ⁊ miſceantur ⁊ fiat
ſyrupus bene coctus: ⁊ detur cum aqua decoctio
nis papa. vel aqua decoctiōis nenu. ⁊ cucur. ⁊ cu-
cumeris. teneat continue in ore mucillagi. pſilij: ⁊
cū oībus reb⁹ bibat aquā decoctiōis pſi. papaue-
ris ⁊ cucurbite. Cliſterizetur ſepe cum leuibus et
colericus ſiľr ⁊ nullomodo vēter exiccari dimitta
tur q: valde nociuū erit.

Cura eius q̄ fit ex flegmate dulci ē vt pmo pur
getur cū medicamine deturbit diſſoluto cū aqua
decoctionis violaꝝ ⁊ iſopi ⁊ in. ij. die flebotome-

tur ex eadē parte. ponat sup locū oleū de aneto ⁊ de camomilla. Emplastr̄ qd̄ fit de milio calido: seu euaporatoriū factū ex furfure flore camomille ⁊ melliloto. recipat omni mane in aurora de syrupo qui sic fit. ℥. ij. ℞. isopi liquiritie melliloti uuis barum an̄. ℥. j. seminis endiuie ⁊ lactucar̄ an̄. ℥. j. pistentur ⁊ bulliantur in. lb. ij. aq̄ donec medietas sit ꝯsumpta colet ⁊ syrupizet cū. lb. j. zuchari vel mellis ⁊ det cū. ℥. iij. vel. iiij. aq̄ decoctionis isopi uuibar̄ ⁊ se. endiuie ⁊ lactucar̄. posset in isto casu dari oximel vel ydromel ꝓ digestiuo cū eadē aq̄. omnis eius potus fiat cū ista aqua.

Si aūt post rupturā aliqs istor̄ nō bene in fine mūdificaret: mundificet cū rebus dictis in asmate ⁊ tussi ꝑ naturā ⁊ conditionē ei⁹ qd̄ exscreatur ⁊ ex parte quantitatis ⁊ substantie in cibo: ⁊ quo ad virtutē ⁊ quo ad egritudinē nō sit variatio a cibis dictis in principio: ⁊ nullomodo ꝑmittatur venter eius exiccari q̄r malū erit ⁊ in isto casu ⁊ in alijs. Attendēdū est ꝙ Hypo. ꝑma particula regiminis morbor̄ acutor̄ dicit ꝙ d̄s dari in pleuresi oximel ī estate cū aqua frigida hyeme vero cum calida. Et. G. sup eodē verbo qd̄ dicit. eis aūt q. pleuretici sunt de potibus oximellis dādum est ⁊c. vel de potibus ydromellis cū aq̄ frigida estate hyeme v̄o calida. ⁊. G. distinguit sup h̄ ⁊ dicit ꝙ aqua frigida dat ratione fe. ⁊ caloris innaturalis ⁊ secaniabin: vl' ydromel ratione digestionis materie ⁊ electionis. sed in fe. pestilētiali oēs ꝯuenit ꝙ aq̄ frigida sola est danda ⁊ nō calida est danda ad sacietatem.

Caplm̄. lxxxix. de peripleumonia.

Cias ꝙ peripleumonia est aposthema pulmonis vel velaminis eius. fit aūt ex materia calida sicut flegmon ⁊ fit ex omni materia composita aliqn̄ veniente a capite ⁊ aliquādo ꝑ venas ad pulmonē. Et specialiter semꝑ fit ex materia flegmatica currēte ꝑ venas ad pulmonē vel currēte a capite distillando vel fluendo ad eū de hoc modo generatiōis aposthematis qd̄ fit ꝑ cursum materie stillando a capite ad pulmonē vl' partes inferiores vt dicūt medici nō videt ꝙ possit fieri: cū ille humor poti⁹ spargat sup membrū q̄ colligat in loco in modum aposthemat̄ ⁊ si fit: fit per istam viā currit humor ⁊ distillat a capite ad pulmonē: vel illas partes pelliculosas. Et pulmo cū sit rare nature vt spongia imbibit ex materia distillante ⁊ inflat: ⁊ h̄ inflatura cū aliquādo faciat sonitū aliqn̄ impediat anhelitū potest aposthema ex istomodo appelari: ⁊ sic fit ⁊ h̄ intendūt medici. Scias ꝙ aliquando est egritudo ꝑ se ⁊ aliqn̄ est sequēs ad alteram egritudinē ⁊ h̄ sepe fit.

Signa ꝑipleumonie quando est incipiens: ⁊ est egritudo per se: ⁊ fit a materia calida sunt fe. cōtinua ⁊ fortissima cōstrictio pectoris cū suffocatione ita ꝙ videt infirmo vt pareat pre nimia suffocatiōe: ⁊ rubedo maxima in maxillis ⁊ dolor in parte anteriori pectoris ⁊ tussis valida ⁊ sputum spumosū: ⁊ in pectore ⁊ intra pectus sentit grauitas absq̄ punctura acuta vel forti absq̄ multo calore. Et vrina rubea aliquando spissa ⁊ aliquando clara: ⁊ pulsus velox cum mollitie: ⁊ asperitas lingue cū nigredine. Et cum iacet suppinus vel super ventrē infirm⁹ fit eius suffocatio vel grauitas maior q̄ quādo iacet sup aliquid later̄.

Signa eius q̄ fit a materia frigida sunt ꝯstrictio anhelit⁹ cū orégmone ⁊ sonitu in pectore ⁊ viscositas sputi ⁊ fe. lēta ⁊ vrina quasi citrina spissa. ⁊ pulsus rarus ⁊ mollis ⁊ magna grauitas in pectore absq̄ aliquo quasi dolore sensibili. ⁊ in lingua ei⁹ mollities est in principio absq̄ asperitate ⁊ nigredine.

Signa materie cōposite erūt cōposita ex his ꝑm multitudinem ⁊ paucitatem materie vincentis in aposthemate.

Si aūt h̄ ap̄a seq̄t ad pleuresim vel ad aliā egritudinem: ista signa dicta simplicia vel cōposita incipiūt apparere post ꝑmā egritudinē. s. pleuresī vel aliā antecedentem.

Cura eius q̄ fit ex materia calida est vt fiat flebotomia de vena cōmuni l' media vsq̄ ad sincopim: vel vsq̄ ad tenorem virtutis: ⁊ h̄ si patiens timeret reiteratione flebotomie. Si v̄o iteratione flebotomie nō timeret placet magis medicis specialit̄ Auic. li. j. c. de flebomia ⁊ li. quarto de curationibus vniuersalibus febrium putridar̄. multiplicatio flebotomie in numero melior est q̄ in q̄ntitate: ⁊ h̄ ē magis ꝯsonū veritati ⁊ virtus minus ledit ex multiplicatione numeri q̄ ex multiplicatione q̄ntitatis. Sequēti die vel. iij. si virtus aliquo modo constat: fiat clistere nisi ꝑ se assellauerit omni die de quo clisteri in pleuresi fecimus mentionē: ⁊ h̄ omni die si necessarium fuerit. Si v̄o debilis fuerit fiāt suppositoria omni die semel aut bis ante prādiū ⁊ ante cenā. In aq̄s potibus cibis emplastris vnctiōib⁹ syrupis decoctōib⁹ ⁊ electuarijs fiat vt dictū ē in pleuresi calida.

Cura ꝑipleumonie ex causa frigida est vt ꝑmo purget cū pillulis cocbijs vel medicamine detur bit dissoluto cū syrupo vio. aut cū aq̄ mell' aut cū aq̄ decoctiōis liq̄ritie ⁊ isopi: post purgationem ꝑ duos dies vl' tres fiat flebotomia de vena media vel cōmuni vl' fiat vētosatio ī posterioīb⁹ cū scarificatione. nullomō vēter siccus dimittat q̄n assellet oī die semel aut bis ꝑm ꝙ medico videbitur ex parte necessitat̄ ⁊ virtut̄. In cibis potib⁹ ⁊ oīb⁹ alijs reb⁹ fiat vt dictū ē ī pleuresi ex maťia frigida In maťia v̄o cōposita fiat cōpositio medicinar̄ cibor̄ ⁊ potuū ⁊ oiū aliar̄ rer̄. Scire hic conuenit ꝙ si illa ap̄ata post aptionē vel rupturā a die rupture vsq̄ ad dies. lx. nō pugāt: ī ptisī trāseūt. ⁊ appellāt tales empici a die rupture vsq̄ ad dies. lx. p⁹ dies. lx. ptisici appellat ⁊ h̄ vult Hyp. v. particula Amphor̄. Qui cū ex pleuretic̄ empici fiūt ⁊c. Multotiēs feci cauteria ī pectore hora purgatiōis saniei ⁊ fuerūt vtilia valde: aut cautiū. Obſuet regula dicta ī pleuresi colerica ⁊ sāguinea de repletōe aq̄ ordei ⁊ ptisane ī omni pleuresi et peripleumoniasi necessaria fuerit.

Capl̄m. lxxxvij. de sanguinis ꝓiectōe cū sputo in rascatione seu vomitu. i. emoptoica passione.

Proiectio sanguinis ab ore qn̄q̄ fit cū rascatiōe: qn̄q̄ cum vomitu: qn̄q̄ cum tussi qn̄q̄ fit a gingiuis.

Signa ꝓiectiōis ei⁹ a gingiuis sūt gingiue sāguinolēte ⁊ vlcerate ⁊ ꝙ cū fricāt sanguināt: ⁊ ꝙ aduenit absq̄ rascatōe vomitu ⁊ tussi.

Signa ꝓiectōis sāguinis cū rascatōe sūt ꝙ ī pectore nō ē grauitas ⁊ ꝙ īfirmus sputt sanguinem absq̄ tussi ⁊ cū rascatione.

Signa ꝓiectiōis sanguinis ex ore ꝓuenientis ab ore stōi sunt sensibilis grauitas in stō ⁊ partib⁹ ei⁹: ⁊ ꝙ ꝓuenit cū vomitu absq̄ tussi difficili: aut absq̄ tussi omnino.

Signa ꝓiectiōs sāguinis ex pulmōe ⁊ spiritualibus seu thorace sunt tussis fortis ⁊ grauitas ī pectore ⁊ thorace: ⁊ id qd̄ ꝓicit est spumosum: ⁊ cū h̄ in maxillis est alteratio ⁊ quo ad calorē ⁊ quo ad compositionē mēbri q̄ est extenuatio ꝓpͤe.

Cura sanguinis venientis a gingiuis ē dicta. c. superiori de fluxu sanguinis ex gingiuis.

Cura sanguinis venientis cum rascatione nō est multū timēda q: natura absq; medico emēdat h vitium: sed si ꝓiectio talis sanguinis ꝯtinuaret̃ fiat gargarisma cuꝫ succo solatri aut plantaginis dissoluto cū aq̄ decoctiōis sumac ⁊ mirtiloꝝ: ⁊ cū h fiat flebotomia de vena cephalica alicu⁹ man⁹. Comedat ī cibarijs suis sumac ⁊ portulacas ⁊ mirtos: ⁊ aliqñ fiat gargarisma cū melle ro. vl' zucharo ro. ⁊ aqs dictis. bibat cū cibarijs suis vinū rubeuꝫ ponticū cū aq̄ decoctionis sumac vel mirtilorum mirtū: ⁊ sit aq̄ dupla ad vinū vel equalis.

Cura eius q̄ ꝓuenit ex stō cū vomitu ⁊ aliomō est vt fiat flebotomia de saluatella manus dextre vel sinistre q̄ est inter anulareꝫ ⁊ auricularē digitum: ⁊ comedat cibaria cōdita cum agresta ⁊ vino de granatis acetosis vel rob seu succuꝫ fructuum acetosoꝝ ponticoꝝ ⁊ stipticoꝝ vt est succus sorbarum nespiloꝝ ⁊ pirrorum ⁊ mirtilorum. Recipiat trocis. q sic fiunt omni die vnū cū succo plantaginis ⁊ vino rubeo pontico vel stiptico. ℞. mumie masticis: boli armeni sanguinis draconis añ. ℥. s. terant̃ ⁊ conficiant̃ cum succo plantaginis vel solatri. fit vnusquisq; troci. ʒ. ij. vel. j. s. ad minus. Aliud ad idem. ℞. boli armeni gūmi arabici. balaustie sanguinis dracōis: thurꝭ añ. ℥. s. fiant trocisci cū succo citonioꝝ: vel cuꝫ agresta vel cū vino de granatis vel cū succo plantaginis: ⁊ sit vnusquisq; troc. ʒ. j. dat̃ in aurora ⁊ ante cenā cū syrupo de citonijs vel de mirtis vel syrupo ro. vel aq̄ ro. omnia cibaria in isto casu condiant̃ cum agresta vel vino de granatis acetosis vel sumac vel cū mirti. Sit vinum vl' potus eius ponticus. Comedat carnes edi castrati pulloꝝ perdicū fasianoruꝫ ⁊ omniū auiuꝫ degentium in arborib⁹ ⁊ in pratis ⁊ non in aqs. fabam fractam ⁊ farinaꝫ ordei ⁊ rizū comedat etiam. ponat super stomachum eius emplastrum qḋ sic fit. ℞. mumie masticis thuris nucis cipressi boli armeni sanguinis draconis añ. ℥. j. picis naualis cere añ. ℥. iiij. dissoluātur in cazola ⁊ fiat emplastrum.

Si autem hic vomitus euenerit temporaliter ⁊ infirmus senserit se melius ⁊ etiam aleuiatum: non fiat aliquid quia natura facit illud ꝓpter melius sicut in muliere que longo tempore menstrua non habuerit ⁊ de viro qui consueuit habere emoroydas ⁊ modo non habet.

Cura eius qui fit cum tussi est vt fiat flebotomia de basilica vel de saluatella in aliqua manuū: seu ventosatio in naticis ⁊ partibus posteriorib⁹. Si autem hec exscreatio sanguinis fuerit longi tēporis ⁊ cum febre significat super vlceratione pulmonis ⁊ erit egritudo incurabilis: sed post cōseruari ⁊ reduci infirmus ad tp̄s lōgi⁹ beneficio medici. Utat̃ cucurbitis ⁊ portulacis ⁊ lactucis ⁊ succo ordei ⁊ auene. ⁊ si fuerit debilis vtat̃ carnibus dictis conditis cū rob vini vel cū sapa ⁊ ēt si fuerit absq; fe. Utat̃ etiā cibario facto ex faba fracta ⁊ ciceribus fractis. Utat̃ etiaꝫ stō ieiuno lacte caprarum vel lacte asine in quo semp sit aliquid zuchari. bibat vinum dulce claꝝ limphatum cuꝫ aq̄ decoctionis cucumeris vel seminis eius ⁊ citoniorum vel se. eorum. Ungat̃ pectus ⁊ spina cū vngento confecto sic. ℞. cere. ℥. s. olei ro. ℥. iiij. camphore. ʒ. ij. fiat vngentum. Sumac omni die bis vel semel de electuario quod sic fit ⁊ specialiter si fuerit absq; fe. ℞. zuchari rosati veteris. lł'. j. trociscoꝝ stelle. numero. xij. misceantur: si vero cum febre fiat sic. ℞. zuchari rosati. lł'. j. karabe: coralli margaritarum non perforataꝝ sanguinis draconis añ. ʒ. iij. opij macis croci papaueris albi añ. ʒ. s. terant̃ ⁊ misceantur simul. Ad idem. ℞. thuris sāguinis draconis. ʒ. iiij. karabe. ʒ. v. emathitis: terre sigillate añ. ʒ. x. aluminis scissi. ʒ. ij. s. balaustie. ʒ. iij. opij. ʒ. j. reubarbari. ʒ. ij. fiant ex omnibus troc. x. cū succo portulace. de. quibus ē dandus vnus omni die cum aqua decoctioni citoniorum vel mirtiloꝝ vl' pirrorū. liganda sunt ambo adiuctoria firmiter ⁊ core. Jaceat si est possibile vt plurimū supinus. Embrocetur pectus hora exitus sanguinis cuꝫ aqua rosata ⁊ sandalis camphora sepe p se. Et in cibarijs suis recipiat de terra sigillata: bibat sepe syrupum de papauere cuꝫ aqua decoctionis citonioꝝ vel eius se. vel cum aq̄ decoctionis karabe: vel mirtilorum ⁊ opij. multū dormiat: parum comedat ⁊ sepe si fuerit necessarium.

Caplm. lxxxj. de ptisi.

Tisis est vlcus pulmonis cuꝫ cōsumptōe substātial' humiditatis totius corporis a calore accidētali. Hec egritudo fit aut post sputuꝫ sanguinis cū tussi aut sanici vt in peripleumonia ⁊ pleuresi. cum non fit mūdificatio saniei in dieb⁹. lx. a die rupture vt vult Hypoc. v. particula Amphorismoꝝ. Quicūq; ex pleureticꝭ ⁊c. aut post corizam vel catarrum descendenteꝫ a capite ad pulmonē: aut post tussim longā antiquā affligentē infirmū multū. Cū aūt aliqs patit̃ diminutionē carnis post aliquaꝝ egritudinū dictarum supius ⁊ fuerit eger cum fe. lenta ⁊ emisserit sanguinē cū excoriatōe iaꝫ ip̄m ptisiꝫ pati dicim⁹. Sunt ⁊ signa alia ꝯtracta ex humiditate. s. longitudo colli ⁊ eminētia epigloti: ⁊ eleuatio spatularum q̄ significāt sup ptisim futurā ⁊ cū alijs supi⁹ dictis sup ptisim p̄sentē. Sunt ⁊ alia signa ꝯtracta ex pulsu q: ī ptisico pulsus ē ḋbil' strict⁹ subtil' ex ḋbilitate vtutꝭ: strict⁹ ex p̄uatōe humiditatꝭ natural'. paru⁹ ex lesione organi. Urina ei⁹ subtil' nō multū tincta. subtilis pp cōsumptionē. nō multū ticta ḋ supfluitate colerica paꝝ ei admiscet̃. Et h ꝓpt̃ debilitatē expulsiue ⁊ ꝓpt̃ priuationē digestionis ꝯtingentis ex debilitate virtutis q̄ laxata ē ex mutatione complexionis ⁊ compositionis nutritiuorum. Et apparet oleagina in superficie ex liquefactione pinguedinis membrorum que cum liquefit currit ad epar ⁊ miscetur cū vrina: ⁊ h est signum mortis.

Cura tota intentio medici sit in mundificatione vlceris et incarnatione ꝓ posse ⁊ consolidatione: ⁊ omnia ista melius reperiuntur in vna substantia nutribili. s. lacte q̄ꝫ in alia re: naꝫ in lacte est serosa substantia frigida et humida que multum mūdificat ⁊ abstergit. Et ƀꝫ quosdam est calida ⁊ sicca: sed non videtur. Nam sicut in ydropico aquosa substantia frigida ⁊ humida indicatur quāuis sit salsa ⁊ calida ƀm sensuꝫ tamen frigida est in veritate ⁊ cura per caliduꝫ vt omnes volunt medici etiaꝫ si febris habuerit: ita serosa substantia lactꝭ que aquosa dicitur quāuis ƀm quemdam effectū videatur calida per illud qḋ recipit a coagulo in separatione sua a caseo ⁊ butiro tamen in se frigida ⁊ humida in veritate existit cū sit aquosa substantia ƀm plurimū vt vult Jsaac. c. de lacte. vñ dicit̃ calida ratione sue actionis et laxatōis ⁊ aliquātulo acuitatꝭ: ⁊ dr̃ frigida q: partes aquose sunt multiplicate sup calidas in q̄trupio: ⁊ ƀm h dicitur vere frigida ⁊ est humida: ⁊ est ibi butirositas que incarnat calida ⁊ humida. ⁊ ēt ibi caseata substantia frigida et sicca que consolidat. vnde conueniens est vt detur lac asine qḋ est meli⁹ omni mane stō ieiuno ⁊ sit calidum cum bi-

bitur: vel detur lac caprinuz in quo semper pona tur aliqd zuchari ne coaguletur in sto. nam zuchar vel mel cum miscetur cum lacte impedit coagulationem eius in sto. Comedat cum ipso lacte micas panis calidi qz magis nutribilia erunt et meliora illa duo simul quod libz p se: et magis roborantia virtutem. sz tamen sciendum est quod lac non est conveniens ptisico: neqz ethico tpibus vel hora in qbus fe. crescit vel mutatur vel manifesta tur plus solito: et specialiter ptisico q hz cuz ptisi fe. humoralem aliquam: neqz ethico cum fe. humorali: naz p conversionem lactis ad humorem corruptum ad quem de facili convertitur pp debilitatem sue compositionis et complexionis augumentatur fe. humoralis: et p consequens pti sis et ethica similiter: et h vult. Hypo. v. particula vbi dicit. Lac dare caput dolentibus malum. imo tunc est co ueniens vt pmutatio ad alias res et dietam aliam fiat sapienter et cum ordine. Sumat de electuario quod sic fit. R. zuchari ro. veteris. lib. j. karabe margarita ruz non perforatarum: ossis de corde cerui sanguinis draconis an. ʒ. ij. macis croci opij an. ʒ. s. misceantur simul. Sumat de isto omni mane et sero ad modum nu cis vel. ʒ. iij. et bibat post illud aliqd lactis asine vel capre vel aquam decoctionis ordei et mirtilorum. Quidaz sunt q nutriunt continue tales patientes ex zucharo rosato veteri et psert multum et elongat eos i vita. et h vult Avic. li. iij. c. de ptisi et vlcere in pulmone. Nutriatur vt plurimum cum succo ordei vel auene vel spelte: et sumere posset de succo farine frumenti: qz sua viscositate pglutinat et ipedit dissolutionem mem brorum pp multam et magnam adherentiam quam fa cit i membris: potest comedere pedes et extrema por corum. et de piscibus anguillam et tencam ex eadem cau sa. Carnes vitulorum et edi et agnorum et pullorum et pul larum et omnium auiuz comedat cuz fuerit debilis coctas cum cucurbitis lactucis et portulacis vel cum ali quo istorum. Bibat vinum album clarum limphatum cuz aqua veri frigoris vel cum aqua decoctionis ordei vel cu curbite vel portulace. Ungatur pectus et spina om ni die cum populeon mixto cum oleo ro. et aq ro. vel cum vngento facto ex oleo ro. et cera. Troc. de camphora pferentes ad ethicam et ptisiz q auferunt sitiz et an gustiaz sic fiunt. R. spodij. ʒ. iiij. rosarum. ʒ. vij. se. maiorum se. portulace se. cucurbite: dragantiae spice cel tice gummi: liquiritie ligni aloes: cardamomi an. ʒ. iiij. croci. ʒ. ij. zuchari manne an. ʒ. vij. camphore. ʒ. j. s. pficiantur cum mucillagine psilij: et sit vnus quisqz trociscus. ʒ. j. s. et detur cum syrupo rosa to et aq psilij sero cum vadit dormitum.

Capitulum. lxxxxij. de vlcere accidente in pe ctore absqz febre et aliquando cum febre: et vocatur empima.

Vlcus tale quandoqz fit in pulmone et velaminibus eius et tunc est cum fe. et fit ex distillatione humoris a capite descendentis in modum catar ri vel corize qui pcutit substantiam pul monis et eam vlcerat. Et aliquando fit post pleure sim et peripleumoniam que convertitur in saniem: et illa sanies pp suam acuitatem cum deriuatur ad pulmo nem vel paniculum diuidentem pectus per medi um sm longitudinem. vel ad paniculum cohoopi entem et defendentem cor et pulmonem a duritie pe ctoris. corodit substantiam quaz tangit et in qua re sidet et facit empima et si non purgatur vt dic. Hypo. v. particula Amphorismorum. Quicunqz ex pleureti cis empici sunt vel ex alia causa transeunt in pti sim si vsqz ad dies. xl. non purgantur. Et quandoqz fit in ipsa substantia pectoris vel raritate et h aut ex cau sa extrinseca vel intrinseca: et fit cum h aliquando in vno latere pectoris vel duobus: et est quocunqz modo fiat absqz febre aliquando in illo casu: et aliquando cum febre.

Signa vlceris in pulmone vel vela minibus sunt illa eadem que di cta sunt in. c. de ptisi: sicut febres minute et lente et anhelitus constrictio et similia. Et si cum pdictis ap paruerint exiccatio pulparum digitorum et extenuatio maxillarum cum rubedine intensa: et defectus expul sionis saniei cum virtutis debilitate et inflatione pe duz et fetore eius quod exspuitur: et quod illud sputum desce dit ad fundum aque quando exspuitur in aquam que est in scu tella et capilli capitis incipiunt cadere mortez in bre ui significant. et h vult Hypo. v. particula Ampho rismorum vbi dicit. qui a ptisi molestantur &c. et si fie ret diaria cum istis citius moriretur. vt ipse. Hypo. ibi dez vult vbi dicit. a ptisi habito diaria superueniens mortale. et illa signa hnt locum in significatione su per vlcera pulmonis et velaminium siue sit egri tudo per se siue incipiens ex se: siue succedat ad pi pleumoniam pleuresim et tussim: longam et simi lia.

Signa vlceris quod est in raritate vel substan tia pectoris: siue fiat ab extrinseca causa seu ab in trnseca siue fuerit in vno latere aut in duobus sunt narratio infirmi super causam manifestaz extrin secam: et quod dolet in vno latere et sentit ibi graue dinem cum suspensione ponderis et inflammatio ne maiori quando iacet specialiter super aliud la tus. s. in quo non est egritudo tunc potes vere di cere quod vlcus est in vno latere tantum. Si vero eq liter senserit illa accidentia in toto pectore et quan do reuoluitur sentit eadem accidentia in quolibet latere: tunc vere dicas quod i ambobus lateribus vl cus continetur: et etiaz febris non sic continue est in vlceribus pectoris vt est in vlcere pulmonis et velaminum. imo multotiens contingit quod vlce ra que sunt in pectore et raritate eius sunt absqz fe bre et id quod exspuitur ex vlceribus pectoris non est sic spumosum vt est illud quod ex pulmone et vela minibus exspuitur et h est quia omnis superflui tas que a pulmone et velaminibus eius expellitur pp continuum motum pulmonis et velaminum maiorem et magis continuam acquirit spumam qz illud quod ex pectore et partibus aliis illorum locorum expellitur: imo vlcus pectoris est absqz fe. vt pluri mum. Scire etiam pvenit quod multotiens in vlceri bus pectoris et pulmonis et velaminum est fe. mi nuta lenta differens ab ethica: qz ethica consequi tur ex necessitate vlcera pulmonis et velaminum: et dicitur h minuto lenta ab ethica qz semper fit a materia flegmatica putrefacta ad intra venas vel extra: et est humoralis vel materialis: ethica non. pulsus in humorali est paruus cum quadam mol litie vel latitudine. paruus ex frigiditate materie: mollis vel latus pp eius humiditatem. sed in ethica est subtilis strictus. subtilis propter subti litatem organi: strictus ex consumptione humidi naturalis. s. cum est egritudo perse: in vtraqz est debilis paruus frequens. Et credere debes quod iste egritudines cuz coponuntur male a medicis cogno scuntur. et specialiter ille ex affinitate quam habent vt vides. Est et alia differentia in vlceribus istis et superfluitatibus que ex istis locis expelluntur que est valde vtilis in cognitione differentie infirmi tatum spiritualium et pectoris: que differentia cotrahitur ex substantia ipsius superfluitatis et eius odore et ipsius grauitate. nam si illud quod ore expellitur cum tussi non fuerit sanguis sed sanies: et volueris discernere vtrum sit sanies vel humor flegmaticus. pside ra si illud quod exspuitur hz odorez fetidum vel grauem qz odor fetidus pfectam putrefa ctionem significat grauis principium vltime pu trefactionis cum corruptione vult significare.
Et hoc scies cum sputum hoc ponitur super car

bones ⁊ fetet vel hꝫ odorem grauem: ⁊ intelligas
ꝑ odorem graue͂ odore͂ q priuatus est delectatiōe
⁊ incipit fetere. Si au͂t i substātia sua h sputū fue-
rit saniosuꝫ q̄d scies ꝑ albedine͂ cū pauca viscosi-
tate ⁊ eiꝰ grauedine. nā qn̄ sanies vel sputū sanio
sum spuit in aqua: eo ꝙ aereū eiꝰ ꝑpt̄ putrefactio
nem inductā in materia ⁊ loco expirauit descendit
statiꝫ ad fundū vasis in quo e͂ aq̄. tūc vere scire de
bes ꝙ cū ista tria affuerint in eo q̄d exspuit ꝙ est
sanies ⁊ nō humor flegmaticus q: humor flegma-
ticus natat ex causa contraria: ⁊ nō fetet neqꝫ in se
neqꝫ in substātia sua saniosus videt. Id q̄d dictū
est i ptisico de vrina dicit hic.

Cura si vlcus pectoris fuerit a causa ex-
trinseca ⁊ sanguis nō multꝰ in ꝑn-
cipio ex vulnere exierit ⁊ eger fuerit cū virtute sa
tis forti: fiat flebotomia de vena media vl̄ de ma-
nu aut fiat ventosatio in naticis vel tibijs ⁊ ꝯforte
tur pectus ⁊ locus lesis cū oleo ro. mixto cū pulue
re sandaloꝝ camphore ⁊ mirtilorum. Gargarizet
syrupū rosatū cuꝫ camphora sandalis ⁊ rosis tri-
tis: aut cū melle rosato ⁊ aq̄ decoctionis mirtiloꝝ
sandaloꝝ ⁊ camphore. Sumat vsqꝫ ad dies. vij. ꝑ
cibo succū ordei farri ⁊ auene ꝯditū cū penidijs:
vel sumat cucurbitas vel lactucas aut portulacas
q̄ meliores sunt si condiant cū vino de granatis
dulcibꝰ: aut olō cū oleo ro. seu olō mirtino. bibat
aquā decoctiōis mirtiloꝝ vel aquā decoctōis por-
tulacaꝝ ⁊ zuchari: aut aquaꝫ mixtā syrupo ro. Si
au͂t essꝫ nimis debilis comedat carnes ꝑdicuꝫ pul
lorum ⁊ turturoꝝ ⁊ edi ⁊ vituloꝝ paruoꝝ cōditas
⁊ coctas cuꝫ portulacis vel lactucis aut cucurbitis:
⁊ condiant post h cum rob mirtiloruꝫ vel vino de
granatis dulcibus aut aqua rosata: ⁊ bibat vinuꝫ
rubeum in quo sit aliquid stipticitatis mixtū cum
duplo aque alicuius ex dictis. Sumat sepe troci-
scos stelle cum rob de vino vel de mirtis: aut tro
ciscos de karabe quos faciemus vel terram sigilla
tam cum agresta ⁊ rob vel aquam decoctionis ba
laustiarum ⁊ zuchari vel mirtiloꝝ. Post cōstricti
onem sanguinis curet vt ptiscus in vlceribus pe-
ctoris a causa intrinseca: i principio cura est eade͂
in omnibus cū superiori. Et e͂ hic attēdenduꝫ ꝙ vl-
cera q̄ fiūt in raritāte pectoris ⁊ substātia eiꝰ siue
sint cū fe. siue absqꝫ fe. Curant cū cura supiꝰ dicta
vel ducūt vsqꝫ ad tꝑs q̄d est. xxiiij. annoꝝ vt vult
Auic. li. iij. eode͂. c. vlcerū vo pulmonis ⁊ velami
nis in principio cura e͂ eade͂ ex parte flebotomia ⁊
ventosationis ⁊ ꝯfortatōe loci cū supradictis: ⁊ ex
parte ꝯstrictiōis sanguinis dieta ⁊ potus. sꝫ post
ꝯfirmatione͂ sanguinis eade͂ erit cura cū cura pti
sici in oibus: ⁊ erit ide͂ iudiciū: ⁊ h cura hꝫ locuꝫ in
omni vlcere q̄d fit in pectore spiritualibꝰ in ꝑnci-
pio siue sit cuꝫ fe. siue absqꝫ fe. scias vt dicit. Hy-
po. iij. particula Amphorismoꝝ: ⁊ Galie. sup eo-
dem Amphorismo ꝙ ptisici ⁊ vulnerati in pecto-
re ⁊ pulmone moriūtur vt plurimuꝫ in autūno. et
propter hoc dixit. Hypo. Autūnus ptisicis ma-
lus.

Caplꝫ. lxxxxiij. de dolore cordis ⁊ apostemate
eius.

Ecgritudies nūqꝫ fiūt i corde ita
vt confirment vsqꝫ ad ꝑfectum
b augmētuꝫ cause: eo ꝙ an̄ h tꝑs iterfi
ciunt ꝑꝑ nobilitate͂ mēbri ⁊ ꝯtinuā ne
cessitate͂ sue oꝑatiōis ad totū corpꝰ ad
ꝯseruatione͂ vite. vn̄ ex istis causis cor nō sustinet cō
firmatione͂ istaꝝ ifirmitatū qn ante deficiat ⁊ mo
riat patiēs. vn̄ cū icipit aꝑari soluit eiꝰ substātia
⁊ alterat eiꝰ cōplexio: ⁊ fit dolor statim cor incipit
debilitari i oꝑatione necessaria ⁊ cū qescit eiꝰ oꝑa
tio vꝫ cordis in ꝯtinēti infirmus morit ⁊ qescit vi
ta a qete motus oꝑatiōis eius. fit autem dolor ex
alteratōe ꝯplexiōis calide vel frigide: sicce vel hu
mide. Soluit au͂t cōtinuitas ex cursu humoꝝ ad
cor ꝑter naturā in modū aꝑatis: ⁊ natura propter
causa narratas ꝯfirmatione͂ istaꝝ ifirmitatū non
expectat. Et fit solutio ꝯtinui a causa extrinseca ⁊
illa nō curat neqꝫ cōsiderat a medico ratione cura
tionis.

Signa dolorꝫ ex cōplexione calida n̄
cōfirmata sunt vehemētia ca
liditatis pectoris: ⁊ velocitas innaturalis cū fre-
quētia pulsus: ⁊ etiaꝫ magnitudo nō naturalis: ⁊
egressio anhelitus ad magnitudine͂ ⁊ velocitateꝫ
⁊ freqūētiaꝫ i naturale͂ ⁊ sitis vehemēs q̄ nō seda
tur ꝑ potū sꝫ ꝑ aere͂ frigidū: ⁊ delectatio i attra-
ctione aeris frigidi ⁊ suauitas i re frigida: ⁊ liq̄fa
ctio corporꝫ ⁊ mēbroꝝ ⁊ extenuatio absqꝫ aliq̄ cā:
⁊ tristia ⁊ cōturbatio ꝑmixta inflāmatiōi ⁊ in mi-
sericordia sup mala ⁊ malitias q̄ fiūt: ⁊ fe. aliqua.
Signa doloris ex cōplexiōe frigida sunt decli
nato pulsus ad paruitate͂ raritate͂ ⁊ tarditateꝫ nō
naturale͂. ⁊ fit pulsus frequēs cū virtꝰe͂ debilis vt
succurrat necessitati: ⁊ fit anhelitꝰ debilis ⁊ virtꝰ
e͂t: ⁊ delectatio in tactu rei calide ⁊ ledit a frigidis
⁊ ꝯfortat i gustu ⁊ olfatu rei calide: ⁊ timor ⁊ sup-
fluitas i pietate ⁊ misicordia ⁊ destructio letitie fa
ciei. Signa eiꝰ q fit ex cōplexiōe sicca sunt ꝙ corpꝰ
iā extenuatū e͂ sꝫ nō totū ⁊ pulsus durꝰ paruꝰ fre-
q̄ns: ⁊ cōtinua siccitas ligue ⁊ pallati. Signa egri
tudinis cordis i quo suphabūdat humiditas sūt il
la q̄ significāt appoplesiā aut paralesiꝫ. nā cor no-
bilitate sue oꝑatiōis ⁊ motꝰ i qbꝰ dominiū potꝰ sic
citatis q̄ꝫ humiditatꝫ reqrit. Si dn̄aret i eo humi
ditas accidētalis tantuꝫ ꝙ posset cor ifirmare aut
suffocaret calore͂ naturale͂ ⁊ iterficeret subito aut
ad appoplesia vl̄ paralesiꝫ subito cōuerteret.

Cura calidiatis cordis nō ꝯfirmate est
sumere i potu lac acetosū butiro
extracto: ⁊ rob acetositatis citri ⁊ rob maloꝝ gra
natoꝝ ⁊ nō granatoꝝ ⁊ succos acetosos oēs ⁊ fru
ctus: aut aquā decoctōis reꝝ acetosaꝝ omnium ⁊
aquā citruloꝝ ⁊ troc. d̄ cāphora q sic fiūt. ℞. thu
ris sanguis drac. an̄. ʒ. j. endiuie ⁊ karabe an̄. ʒ. s.
emathitꝫ tre sigillate an̄. ʒ. j. s. aluminis scisi ba-
laustiaꝝ duas tertias vniꝰ. ʒ. fiāt troc. ⁊ vnusqsqꝫ
troc. ʒ. ij. ⁊ det i potu cū. ℥. ij. succi alicuiꝰ dicit su-
pius ⁊ granis. ij. opij. Et e͂t fiat emplꝫ ꝯtinue cū
sandalis ⁊ rosis cāphora ex aq̄ ro. sup pectꝰ ⁊ cor:
aut ex oibus sil̄ aut ⁊ quolibet ꝑ se. Comedat res
acetosas ⁊ frigidas ⁊ carnes edi ⁊ vitulos ⁊ pullo
rum ꝯditas cū agresta ⁊ aq̄ ro. vino de granatis ⁊
berberis ⁊ silibꝰ. ⁊ bibat aquā frigidā vl̄ ꝑ se cum
vino de granatis agresta vel aq̄ ro. odoret oi die
camphoram mixtam cum sandalis aceto ⁊ aliquā
do de mace.

Cura frigiditatis cordis nō cōfirmate e͂ dare i
pota vinū forte odoriferuꝫ puꝝ nō multe quātita
tis ⁊ odorare odorifera calida: ⁊ troc. q sic fiūt om
ni die sumere cū vino rubeo. ℞. sandaloꝝ rubeo
rum emathitis sanguinis draconis ossis de cor-
de cerui an̄. ʒ. s. macis croci nucis muscate gario
filorum spice an̄. ʒ. ij. margaritarum non perfora
tarum. ℈. s. musci ambre grana. viij. fiant troci-
sci cum vino ⁊ fit vniusquisqꝫ trociscis. ʒ. j. s. fiat
etiaꝫ in vnctio omni die circa pectus ⁊ cor cū oleo
de spica in quo dissolutus sit muscus vel cum oleo
de lilio in quo dissoluta sit camphora. Die quali-
bet comedat de diamusco multotiens vel diamar
gariton seu diatriton pipereon cum musco ⁊ zu-
charo ad modū castanee vl̄ nucis. ⁊ post illd̄ bibat
de vino odorifero claro. ℥. ij. vl̄. ℥. iij. Emplet pe
ctus cuꝫ emplo q̄d sic fit. ℞. spice celtice costi sa-

nine cipi cioamomi gariofiloꝝ folioꝝ mirti ſandaloꝛuȝ rubeoꝝ ro. ru. ſpice inde mente oꝛtulane añ. ℥. j. teranť ⁊ fiat emplaſtrū cū vino ⁊ farina fenugreci ⁊ ſe. lini. Comedat carnes ꝑdicū pulloꝝ columbaꝝ ⁊ faſianoꝝ ⁊ edoꝝ ⁊ caſtrati vel arietꝫ annualis aſſatas ⁊ ꝯditas cū multitudine ſpecierum. Comedat ēt vitellos ouoꝝ ⁊ cicera fracta ⁊ herbā feniculi boꝛaginis: ⁊ omnia cibaria iſta cōdianť cuȝ pulrere q ſic fit. ℞. pipis. ℥. j. cinamomi gariofiloꝝ cardamomi nuciſmuſ. folij galāge pipis lōgi ȝinȝiberis. añ. ʒ. ij. croci. ʒ. j. macis ſpice añ. ℈. j. fiat puluis cribelatᷓ. bibat vinuȝ odoriferum in quo nihil aut parū de aq̄ ponať. tēpatam tñ de eo q̄ntitatē ſūmat: qꝛ vinū cū ſumiť in q̄ntitate nimia ita ꝙ nō digerať mutať in maſiaȝ frigidā ⁊ ſic nocet in illo caſu ⁊ nō iuuat. Uſus tyriace electe omni die vl' ꝺ tertio ī ťtiū ſi ſūmať cū vino decoctiōis macis ⁊ coꝛalli multū ꝯfert in h.

Cura ſiccitatis coꝛdis nō ꝯfirmate ē vt patieſ vitet in ꝑmo omnē laboꝛē animalē ⁊ coꝛpoꝛalē: ⁊ ſpecialiť triſticiā ſolicitudineȝ ⁊ irā: omni die bis vngať pectus ⁊ ſpina poſterioꝛ ex oleo vio. ⁊ cera mirtis: vl' ex oleo ro. mirto mucilagie ſe. lini maluauiſci ⁊ fenugreci. Comedat lac caliduȝ oī mane capnū ī quo ſit aliqd zuchari: ⁊ ītret balneū aque dulcꝫ tepidū ⁊ nō ſudet ī eo: ⁊ poſt balneū vngať ex rebus dictis vel bibat. ℥. v. vini dulcis in quo ſit. ℥. j. olei de amigdalis: ⁊ h in matutinis: ⁊ poſt illud ꝑ hoꝛam comedat ſuccū oꝛdei in quo ſit oleū amigdal. ⁊ zuchaꝝ: ⁊ poſtea ītret balneū tepidū ⁊ faciat vt dictuȝ ē ſyrupᷓ. Et ſi eēt debilis multum comedat bꝛodia carniū ⁊ gallinaꝝ et pulloꝝ caponū alterata cū cucurbitis vel lactucis q̄ duo poſt decoctionē reiciant ⁊ ꝯficianť illa bꝛodia et īſpiſſenť cuȝ vitellis ouoꝝ ⁊ mica panis vl' farina oꝛdei Bibat vinuȝ dulce. clarū mixtuȝ cuȝ aq̄ dulci ita ꝙ vinuȝ vicat ī cōmixtiōe: ⁊ ꝑ hoꝛā poſt vel duas ītret balneuȝ ⁊ fiat vt dictuȝ ē de balneo et vnctionibus. Comedat ſepe diadragantuȝ ⁊ reſtauractiuū mixta ſiť vel nō mixta q̄ faciemus.

Si aūt ibi eſſet aliq̄ fe. oculta nō bibat lac neqꝫ cibariū in quo ſit oleū neqꝫ vinū niſi aq̄ ſuꝑ vinū multū dominareť: ſȝ comedat ſuccū oꝛdei ⁊ bibat aquā cū zucharo vel aquam decoctiōis zuchari ⁊ violaꝝ ⁊ ligritie: ⁊ comedat bꝛoda edi ⁊ pulloꝛoꝝ alterata cū cucurbitis ⁊ lactucis: ⁊ nō ſint ibi vitelli ouoꝝ. Ungať ſepe ex oleis dictiſ. ⁊ nō intret aliquo modo balneū vſqꝫ ad remotiōeȝ fe. ⁊ comedat de electuarijs dictis.

Cura humiditatis nō ꝯfirmate ī coꝛde vl' ꝯfirmate. Cureť vt appopleſia paraleſis ſeu epilēſia qꝛ ſi augumētareť ī coꝛde ita vt ledat vl' domineť in eo: generat aliquā dictaꝝ infirmitatū. vt dicit Almāſ. li. diuiſionū. c. de egritudinibᷓ coꝛdis: et cauſa eſt hec. nā cū coꝛ mēbꝝ calidū ſit ⁊ ſiccum ex totalitate ſua in vino ⁊ accidat ꝙ ī tantum habundet humiditas ꝙ domineť in eo obtundendo caloꝛem in radice infrigidat totū coꝛpos ⁊ cerebꝛuȝ qꝺ eſt frigidū ꝑ naturam: ⁊ ꝑ iſtam viā facit egritudines ꝑdictas. Et ſi iteꝝ multū ſuꝑhabundaret ⁊ firmareť in coꝛde extingueriť caloꝛē naturalem in eo ⁊ induceret ſubito moꝛtē.

Caplm. lxxxiiij. de debilitate coꝛdis.

d Ebilitas coꝛdis ut plurimū contingit ex frigiditate vincente ſuper coꝛ aut ex fumo eleuato ex materia frigida ꝑcutiēte coꝛ ⁊ īpediēte motuȝ eius. Fit etiam in infirmitatibᷓ cū infirmus moueť: eo ꝙ cū ſpiritus ſint pauci ⁊ mēbꝛa laſſata ex infirmitate pꝛeſente vl' antecedente. Et etiā cū laſſenť mēbꝛa ⁊ ſpiritus ex motu ꝑſenti in infirmitate neceſſario fit debilis ⁊ multotiēs ſincopis vel defectus.

Signa debilitatis abſqꝫ ſincopi ſunt debilitas caliditatis in pulſu pectoꝛe ⁊ oībus mēbꝛis: ⁊ timoꝛ ⁊ auaritia ⁊ ſolitudo cū ſolicitudine abſqꝫ cauſa manifeſta: ⁊ tremoꝛ coꝛdis abſqꝫ caliditate: ⁊ tarditas pulſus cuȝ frequētia ⁊ diſpoſitio ꝯſtrictionis anhelitus: ⁊ ēt fit ſincopi ſimiliſ adeo ꝙ aliqñ ſuꝑuenit ſincopis. hec autem ſigna vel plurimum vel pꝛo maioꝛi parte attendenda ſunt in debilitate coꝛdis cum infirmitate.

Cura debilitatis ē vt vtať bono vino odoꝛifero claro abſqꝫ aq̄: ⁊ comedat carnes aliqñ aſſatas ⁊ aliqñ ñ aſſatas edi ⁊ pullorum caſtrati ⁊ arietis annualis ⁊ ꝑdicū ⁊ faſianorum ⁊ omniū auiuȝ degentiū in arboꝛibᷓ ⁊ in pꝛatis ⁊ nō in aq̄s ⁊ vitellos ouoꝝ ſoꝛbiliū ⁊ cicera fracta. Et ꝯdianť cuȝ puluere q ſic fit. ℞. macis: croci: ſpice añ. ℈. j. coꝛalli rubei margaritaꝝ nō ꝑfo ratarū: oſſis de coꝛde cerui añ. ℈. j. s. cinamomi. ℥. ij. galange nuciſmuſc. gariofi. folij pipis longi cardamomi: melegete: pipis añ. ʒ. ij. fiat puluis et cribeleť. Utať talis infirmuſ etiaȝ ludis ⁊ ſolatijs ⁊ augumento in ſomno ⁊ indumentis muſcatis et odoꝛiferis ⁊ ſepe in eis doꝛmiat ⁊ deuitet coitum ⁊ laboꝛem. Utatur ante cibum ⁊ poſt diamuſco et diamargariton vel electuario quod ſic fit. ℞. maſticis. ℈. j. cinamomi piperis longi: ſinſibꝛij baſiliconis odoꝛiferi meliſſe folij coꝛiandri ſicci ſpice nardi añ. ʒ. j. coꝛalli karabe margaritaruȝ non ꝑfoꝛatarum ſpodij añ. ʒ. s. muſci ſextam. ʒ. j. conficiantur cum melle extracto ex mirobalanis kebulis confectis cum melle ſumitur ad modum nucis mane ⁊ ſero. Ad idem. ℞. emblicoꝛum indoꝛum kebuloꝛum añ. ℥. ij. piſtentur groſſomodo buliāt in aqua longo tempoꝛe ⁊ colentur et recipianť de illa aqua. ℥. xij ⁊ addantur. ℥. vj. mellis diſpumati cum eis: ⁊ buliantur iterum donec de toto non remaneāt niſi. ℥. xij. de iſto decocto: ⁊ faciat de illo vt de ſuperioꝛi. Ungatur pectus cuȝ oleo de lilio vel de ſpica mixtis cuȝ gallia muſcata. Utatur ſuffumigationibus odoꝛiferiſ ſepe. Purgeť ſicut poſſibile cuȝ pillulis cochis vel fetidis vel cū decoctionibus dictis. c. de melancolia ibidem.

Caplm. lxxxv. de pulſu ⁊ tremore coꝛdi ⁊ vocať caphacam.

h Ec egritudo ut plurimum fit cum caloꝛe: fit etiam ex melancolia mixta cum ſanguine.

Signa tremoꝛis vel caphacā ex caliditate ſunt velocitas ⁊ frequentia pulſus ⁊ velocitas ad iram ⁊ ꝙ circa pectus et coꝛ ſentitur caliditas manifeſta et ſiccitas lingue pallati ⁊ ſitis que non ſedatur per potum frigidū quamuis aleuiet frigidus potus ſeu melius ⁊ foꝛtius ſedatur ⁊ remouetur per aerem frigidum.

Signa tremoꝛis coꝛdis pꝛopter multitudineȝ melancolie cuȝ ſanguine ſunt coꝛruptio imaginationis ⁊ timoꝛ et ſilueſtritas: et omnis diſpoſitio habitudinalis ⁊ coloꝛis que fit ex dominio melancolie ſuper totum coꝛpus ⁊ partem.

Cura caphacā vel tremoꝛis coꝛdis qui fit a caliditate eſt vt pꝛimo fiat flebotomia cephalice manᷓ ſiniſtre vel medie vel fiat ventoſatio in tibijs ⁊ naticis. Purgetur ſepe cū deoctione mūdificante colerā aduſtā dictaȝ. c. de melācolia vl' cū pillul' cochij s. Utať ſepe lacte aceto ſo vl' troc. de cāphoꝛa: vel comedat ſepe electu-

ariuꝫ quod ſic fit. ℞. ex zucharo ro. veteri in quo miſceat̃ puluis q̄ ſic fit. ℞. t̃re ſigillate corallí rubei margaritaꝝ nõ pforataꝝ oſſis de corde cerui añ. ʒ. iij. opij. ℈. ij. croci macẜ añ. ℈. j. puluerizẽtur ⁊ miſceãt̃ cũ. lt̃. j. zuchari p̄dicti. Bibat vinũ debile mixtũ cũ aq̄ ro. vel cũ aq̄ frigida: comedat carnes elixita cũ portulacis vel lactucis aut cucurbitis ꝯditas cuꝫ agreſta vel vino de granatis: berberis vel mirtiloꝝ.

Cura tremoris ex melãcolia mixta cũ ſanguĩe eſt eadẽ cũ cura ex melancolia naturali corrupta. Utat̃ vltra illud electuario de muſco ⁊ lentificãte facto. c. eodeꝫ. Et vtat̃ ſuffumigationibus vnctionibus odoriferis: gaudio ſolacijs ⁊ veſtimẽtis nouis ⁊ varijs ⁊ odoriferis ⁊ in eis iaceat. Utat̃ aliqñ coitu ⁊ nõ laboret ⁊ h̄ raro. Prouocent̃ ꝓ poſſe emoroydes in h̄ caſu cũ apoſitiõe ſanguiſugaꝝ circa foramen ani: aut ꝑ apertionẽ vene ſaphene que eſt in vacuitate claiucule pedis ⁊ ſpecialiter ſiniſtri.

Caplm. lxxxxvj. de ſincopi.

ſ

Incopis qñq3 eſt egritudo ꝑ ſe: qñq3 fit cũ egritudine alia videlicet hora acceſſionis egritudinis q̄ eſt ei⁹ cauſa vt accidit in febre ſincopali ⁊ peſtilentiali. Et ſciaſ ꝙ ſincopis quocũq3 modo fiat appellat̃ a ſapiẽtibus mors temporalis. Sincopis qñ eſt egritudo ꝑ ſe fit ꝓpter diſpoſitionẽ q̄ accidit cordi cõmunitate cerebri: ⁊ in illo modo ſincopis h3 locũ multum imaginatio ⁊ timor alicuius rei nocentis ſeu ĩferẽtis ĩ extimationẽ vl̃ cogitationẽ nõ ẜm cõſuetudinẽ. Et fit ẽt ex ſpiritu exalante ꝑꝑ raritatem poroꝝ aut ꝓpter fumũ eleuatũ de aliqua matia venenoſa vel frigida ꝑcutiẽte cor ⁊ h̄ caſu cõuenit ſincopi q̄ fit cũ alia egritudine que cauſa aliqñ eſt frigida aliquãdo calida.

Signa ſincopis qñ ẽ egritudo ꝑ ſe ſunt debilitas cordis ⁊ paruitas ⁊ diminutio pulſus ⁊ anbelit⁹ raritas cuꝫ obliuione attrahendi aerẽ: ⁊ ꝙ ex omni cã leui accidit ⁊ talis ſincopis ẽ ſignũ mortẜ ſubite. vnde Hypo. particula. ij. Qui exſoluunt̃ frequent̃ ⁊ fortiter abſq3 cauſa manifeſta repente moriuntur.

Signa ei⁹ q̄ ex raritate poroꝝ fit ſunt raritas poroꝝ ⁊ ipſoꝝ paucitas ⁊ mẽbroꝝ ſpũaliũ caliditas ſenſata ꝑ ſenſuꝫ. Signa ſincopis ꝓpt̃ fumum eleuatũ a materia egritudinis in q̄ fit q̄ eſt calida vel frigida ſunt ſigna ſignificãtia ſuꝑ ipſaꝫ egritudinem in qua fit.

Cura ſincopis qñ eſt egritudo per ſe ẽ duobus modis: aut hora poroſmi: aut añq3 adueniat. hora võ poroſmi curat̃ cũ rorãtione aq̄ frigide vel aq̄ ro. ⁊ effuſione ipſi⁹ ſuper faciẽ ⁊ pectus ⁊ extrema: ⁊ fricatiõe extremoruꝫ leui ⁊ ſuaui cũ aq̄ ro. vel frigida ⁊ aceto: ⁊ inſufflare muſcũ in caruncúlas naſi aut vinũ odoriferũ vel ambrã. ante horã acceſſionis vel poſt vtatur diamuſco vel diarodon abbatis vel diamargariton aut diagalange cũ auro ⁊ argẽto ⁊ margaritis. Continue deferat in manu ſua laudanuꝫ mixtũ cũ ambra muſco ⁊ ſandalis rubeis. vtat̃ ſepe tyriacha ⁊ ante cibuꝫ ⁊ poſt cũ vino odorifero vel vino de granatis. Bibat vinũ meli⁹ qđ poſſit reꝑiri in quo ſemꝑ ponat̃ aliqđ aque. Condiãtur carnes ⁊ cibaria ſua cũ puluere ſpecieꝝ dicto ſuꝑius ĩ cura debilitatẜ cordis. Abſtineat a coitu ſuꝑfluo. Si veſtigiũ alicui⁹ male materie appareret: mũdificet̃ cũ decoctionib⁹ dictis. c. de melancolia ⁊ vtat̃ dieta dicta in debilitate cordis.

Cura ſincopis ex raritate poroꝝ vl̃ exalatione ꝓpt̃ aliquã cauſaꝫ ẽ vt ꝯſtringant̃ pori cũ aq̄ frigida vel roſata mixta cũ puluere ſandaloruꝫ ⁊ camphore: ⁊ in ore infirmi: ponat̃ vinũ odoriferũ ⁊ oua ſorbilia: extrema ẽt ꝯfortent̃ cuꝫ aq̄ ro. vel frigida ꝓ poſſe. Nutriat̃ bona dieta ⁊ vino vt ſuperius dictuꝫ eſt.

Cura ſincopis q̄ eſt cuꝫ infirmitate calida vel frigida ẽ vt hora poroſmi regat̃ cũ potibus ⁊ rorationibus ⁊ in ſufflationib⁹ ⁊ emplaſtrationib⁹ circa cor: ⁊ fricationib⁹ debilib⁹ extremoꝝ dictis ſuꝑius: ⁊ cuꝫ cibo egritudinis hora acceſſionis ⁊ añ acceſſionẽ. Alijs vero horis regat̃ infirm⁹ ẜm ꝙ egritudo reqrit de purgationib⁹ ⁊ dieta ſyrupiſ ⁊ electuarijs ⁊ ſimilib⁹. Nã ſi fuerit egritudo frigida cũ reb⁹ calidis: ſi vero egritudo fuerit calida cũ rebus frigidis ⁊ emplaſtris ſandaloꝝ circa cor ⁊ ſimiliuꝫ: ⁊ cibis confortãtibus cor vt ſunt brodia carnium alterata cum rebus frigidis videlicet lactucẜ: portulacis cucurbitis: agreſta vino de granatis ſumac berberis mirtis ⁊ ſimilib⁹: et vino debili multum limphato. In egritudine frigida regimẽ ſit contrariuꝫ.

Caplm. lxxxxvij. de egritudinibuſ ſtomabi ex parte cõplexionis.

l

Editur ⁊ infirmat̃ ſtomachuſ aut ꝑꝑ dominiũ frigidi cũ ſicco vel humido ⁊ h̄ cũ materia ⁊ abſq3 materia aut ex dñio calidi cuꝫ humido vl̃ ſicco ⁊ h̄ cuꝫ materia ⁊ abſq3 matia: ⁊ addito ⁊ diminutio iſtaꝝ q̄litatuꝫ cuꝫ materia ⁊ abſq3 matia vitra ꝯueniẽs ĩfirmãt ⁊ debilitãt ſtõꝫ manifeſte: ledit̃ ⁊ infirmat̃ ſtomach⁹ ex debilitate corꝑis ſtomachi etiã.

Signa debilitatis ſtõi ex frigiditate abſq3 matia ſunt acetoſa eructatio ⁊ lenitas vẽtris ⁊ ei⁹ iflatio ⁊ mltitudo vẽtoſitatis ⁊ lõgitudo more cibi ĩ ſtõ ⁊ ſenſus leſiõis ex re frigida: ⁊ aleuiatio ab vſu rei calide. Et ſi cũ frigiditate fuerit humiditas matialis ⁊ nõ matialis. ſigna talia erũt vꝫ ꝙ cũ ſignis ſignificãtibus frigiditatẽ appebũt multitudo ſputi ⁊ aſſiduatio nauſcee ⁊ paucitas ſitis ⁊ velocitas deſcẽſiõis cibi abſq3 plurima alteratiõe ĩ eo: ⁊ ꝙ cũ egeſtiõib⁹ ⁊ ſputo emittit̃ humiditas mucoſa vl̃ aq̄a ĩſipida ⁊ bonitas digõniſ leuiũ carniũ ⁊ malitia grauiũ.

Si võ cũ frigiditate ſiccitas affuerit cũ matia ⁊ abſq3 matia ſigna talia appebunt vꝫ extrenuatio corꝑis ⁊ diſpoſitio ſilĩs ethice ⁊ ſitẜ vehemẽs ⁊ aſꝑitas ĩ ligua ⁊ pallato ⁊ cãna ſtõi: ⁊ incẽdiũ añ comeſtionem ꝙ ſedat comeſtio aut minuit aliqđ: ⁊ magnitudo ſpleniſ aliqñ ⁊ vomit⁹ acetoſus faciẽſ cõgellationẽ in dentibus ⁊ dolor ſtomachi ⁊ ꝓpẽ ante comeſtionẽ.

Signa debilitatis ſtõi abſq3 matia ſunt ſitis et fetida eructuatio cũ ſiccitate oris lingue ⁊ pallati: ⁊ ꝙ vſus reꝝ frigidaꝝ ꝯfert ⁊ calidaꝝ nocet. ⁊ manifeſtã in ſtõ ſentit caliditatẽ ⁊ circa ſtõm.

Si võ cũ caliditate fuerit humiditas ſiue ſit cũ matia ſiue abſq3 materia h̄ ſigna appebunt: paucitas appetit⁹ ſeu debilitas ⁊ mltitudo ſaliue ⁊ nauſee: ⁊ mollicies ſtõi ſentit̃. ex leui cauſa ĩcurrit fe. de putredine.

Si ãt cũ calĩtate fuerit ſic. ſiue cũ matia ſiue abſq3 matia appebũt h̄. Nauſea cũ vomitu colere: ⁊ eructuatio fumoſa fetida p⁹ comeſtionẽ: ⁊ corruptio ciboꝝ leuiũ ſic̃ carniũ auiũ ⁊ cdoꝝ ⁊ bonitas digeſtionis grauiũ ⁊ groſſoꝝ ⁊ carnium bouinarum ⁊ ſimilium.

Signa debilitas ſtomachi ⁊ digeſtionis ꝓpt̃ debilitateꝫ corporis ſtomachi ſunt ꝙ fit poſt vomitum plurimũ aut poſt medicinã fortẽ: aut poſt lõgũ fluxũ vẽtrẜ: ⁊ ꝙ digerit cibũ paucũ ⁊ a mlto l̃ groſſo grauat̃ vltra moꝫ. Attẽdẽdũ ẽ h̄ ꝙ quã-

do d: de humido cū materia vel absq̧ materia q̄ itelligit̄ ⁊ dz itelligi q̄ humiditas nunq̄ oio oēz materiaz relinqt sz appellat̄ hmiditas cū materia ⁊ absq̧ materia: qñ aquositas vel humiditas aq̄a ñ humoralis p̄sens i mēbro fuerit vt i carnib⁹ membroz ydropicoz manifeste apparet. Quādo vo humiditas humoralis sicut humiditas sanguinis vl' flegmatis i mēbris affuerit appellat̄ humiditas cuz materia: ⁊ de isto mō humiditatis cū materia ⁊ absq̧ materia determinant medici ⁊ specialiter Auic. li. p̄mo fen. ij. c. qnto de egritudinibus cōpositis. De siccitate vo q: siccitas dicit priuationē humiditatū oiuz ⁊ humiditatū humoz h̄ntiū sic. potēialē. pōt esse i mēbris ⁊ cū materia actuali ⁊ absq̧ materia. Et si vba sup⁹ dicta de q̄litatibus passiuis absq̧ materia ⁊ cū materia intelligi debent qcqd dicat̄ a medicis ⁊ ēt qd dictū ē hic ⁊ alibi de q̄litatib⁹ actiuis ⁊ passiuis cū materia ⁊ absq̧ materia. Sciendū ē q̄ ad peccatū q̄litatuz simpliciū cōpositaz seq̄t̄ fm plurimū peccatū humorum aut humiditatū i mēbris ⁊ raro contrarium accidet.

Cura frigiditatis stōi absq̧ materia ē vt vngat̄ stomacus omni die cū oleo de mastice ⁊ spica mirtis ⁊ actu calidis. Et bibat patiēs bonū vinū odoriferū ⁊ laboret multū ⁊ fatiget se. ⁊ paruz ⁊ raro comedat et abstineat a coitu q: nihil deteri⁹ in h casu q̄ coit⁹. Comedat carnes arietis ⁊ castrati et edorum assatas et aliquando elixatas conditas cum pipere vel aleis ⁊ sinapi: et carnes auium siluestrium ⁊ animalium conditas cum speciebus et pipere et vtatur sepe diatrion pipereon ⁊ diagalanga ⁊ diazinzibere ⁊ vtat̄ ameos carui et origano saturegia ⁊ silibus in suis cibarijs.

Cura debilitatis pp frigiditatē cū humiditate ē vt omni die sumat dimargariton l' diatriton pipeon cū melle ⁊ spēb⁹. Vtat̄ stomach⁹ sepe cū oleo de spica de lilio ⁊ de mastice. Comedat sepe pip cū passulis stō ieiuno: ⁊ post comestionē vtat̄ cū cibarijs vino veteri odorifero absq̧ aq̄. Et sepe comedat zinziber p se ⁊ in cibarijs. Condiant̄ cibaria sua cū aleis sicub⁹ vel sinapi ⁊ sic de alijs. Comedat carnes dictas supius conditas vt diximus.

Cura frigiditatis cū siccitate vl' humiditate cū materia ē vt sumat sepe oximel sqliticū vl' oximel cōpositū: aut cū aq̄ decoctiōis yreos vl' isopi vl' calamenti vel cipi vl' capari. Mūdificet̄ sepe cū pillulis fetidis vl' stomaticis alkindi: aut cū medicamine de turbit: seu cuz decoctiōe miro. kebuloz. Vtat̄ sepe stomach⁹ cū oleo de spica ⁊ de mastice vel de lilio ⁊ ēt aliqñ de costo. Ↄtinue si ē possibile deferat emplm̄ sup stōz qd sic fit. ℞. terbentine rasine añ. ℥. j. picis naualis. ℥. iij. serapini opoponacis bdelij añ. ℥. s. cere. ℥. iij. nucismus. spodij: gariofiloz sq̄nāti: ros. ru. folij spice croci añ. ʒ. ij. pipis. ℥. j. macis thuris vernicis añ. ℥. s. ponant̄ gūme in vino odorifero ⁊ dissoluant̄ ⁊ q̄ possunt teri terant̄ ⁊ cribelent̄. Terbentina rasina pix naualis ⁊ cera liq̄fiant: ⁊ cū liq̄facta fuerit addant̄ gūme dissolute in vino: et cū omnia fuerint liq̄facta colent̄ ⁊ icorporent̄ cū spēbus dictis ⁊ fiat cerotū sup coriū cohoptū de petia subtili et sic sup stomachū ponat̄.

Si vo siccitas p se vel cuz materia affuerit: fiāt omnia q̄ dicta sunt pret̄ q̄ sicca diminuant̄ ⁊ humida in oibus rebus ⁊ dieta ⁊ electuarijs augumentent̄. ⁊ vngenta sint minu⁹ acuta ⁊ vinū magis dulce ⁊ minus acutū. Comedat carnes frixas assatas ⁊ aliqñ elixatas ↄditas cū specieb⁹ dictis. Laboret p posse ⁊ nō dormiat in die: ⁊ paz comedat ⁊ raro si humiditas sup siccitatē habundauerit. Si vo siccitas sup habundauerit humiditati plus dormiat ⁊ plus comedat ⁊ sepius ⁊ multiplicet humida et res humectantes cū caliditate bona ⁊ forti.

Cura debilitatis stōi ppter dominium caliditatis stōi ē vt ipsa caliditas stōi eq̄t̄ ⁊ reprimat̄ cum frigidis ⁊ acetosis cibarijs ⁊ grossis vt sūt carnes vacine ⁊ porcelloz ↄdite ⁊ alterate cū reb⁹ acetosis. s. sumac vino de granatis agresta ⁊ silibus. ⁊ multiplicare cibū in quātitate ⁊ hora penes capacitatez stomachi. Bibat aquā frigidā vl' aquā cuz agresta vl' vino de granatis. ⁊ vngere stomachū cū oleo ro. ⁊ aceto valde ē vtile ei i h casu: ⁊ vti coitu post comestionē immediate alterat mirabiliter stōm coitus hora dicta ad frigiditatē q̄ est cura illius passionis. Et nō decipiat̄ medicus vel infirmus in tali vsu coitus: q: posset multiplicatio tal' coitus sic fieri q̄ alteraret infirmū ad alterā egritudinem deteriorē ista ita q̄ fieret ydropic⁹ per hanc viaz: fiat ergo temperate ⁊ cum modo ⁊ discretione.

Cura caliditatis ⁊ humiditatis cū materia ⁊ absq̧ materia ē vt alteret̄ stomachus cū oximelle cōposito vel melle ro. mixto cuz q̄truplo eius de aq̄ calida: vel de aq̄ calida decoctionis cipi vel capri. post h p dies. vj. vel. viij. purget̄ cuz pillulis stomaticis alkindi vel cū pillulis cochijs: vel fiat vomitus cū aliquo vomitiuo dicto sup⁹ post comestionez: ⁊ postea iterū fiat mūdificatio cū pillulis dictis vel cū medicamine deturbit: aut purgetur cū aq̄ decoctionis miro: ci. kebulos ⁊ emblicorūz dulcorata cū zucharo rosato aut cū melle rosato. Confortet̄ stomachus cū electuario q̄ sic fit. ℞. zucharo ro. lī. j. trociscoz stelle. ʒ. vj. misceant̄ d quo sumat mane ⁊ sero ad modū nucis ⁊ bibat p⁹ illud aliquid vini albi limphati. Comedat carnes edi castrati pullorum ⁊ caponum ⁊ gallinarum et similium conditas cum agresta ⁊ vino de granatis ⁊ sumac ⁊ mirtis similibus ⁊ cuz puluere qui sic fit. ℞eci. cinamomi. ℥. ij. cardamomi. ℥. iij. croci. ℈. j. Bibat vinum rubeum clarum in quo sit aliquid aque. Vngatur stomachus omni die cū oleo de mastice ⁊ oleo rosato mixtis. Si autem ista dispositio stomachi esset cum humiditate carnosa ⁊ rubedine faciei: ⁊ vsus esset infirmus añ hoc rebus cacidis ⁊ humidis: ⁊ vrina essez russa spissa ⁊ pulsus velox latus. fiat flebotomia de vena media vel de vena epatis in manu dextra ⁊ non minus ppter hoc vtatur dieta dicta sed vinum magis limphetur in illo casu q̄ in superiori.

Cura caliditatis ⁊ siccitatis stomachi absq̧ materia ⁊ cum materia est si fuerit absq̧ materia nō requirit nisi dieta dicta in debilitate stomachi vitio caliditatis: ⁊ q̄ ter in die sumac vinuz de granatis cum aqua frigida vel oxizachara cum aqua frigida: aut syrupum acetosum vel acetum cuz eadem aqua. Vtatur quiete et somno q: vtilia sunt in casu in illo ⁊ similibus.

Si autem ibi mateiria colerica fuerit purgetur cum decoctionibus factis ex tamarindis cassia fistula manna ⁊ similibus. vel cuz yera pigra: aut cum pillulis cochijs aut cum decoctione mirobalanorum citrinorum ⁊ tamarindorum ⁊ prunorum. Vngatur stomachus cum oleo rosato ⁊ aceto: ⁊ aceto continue. Dieta ⁊ potus sint vt dictuz est in caliditate ⁊ siccitate absq̧ materia. Si vero siccitas ibi fuerit per se absq̧ materia solus pot⁹ vini dulcis ⁊ cibaria humida ⁊ extrema porcellorūz ⁊ vitulorū conferunt ⁊ curant ⁊ omnia q̄ multiplicant humiditatem ⁊ carnem in corpore ⁊ mēbris: vt sunt brodia carnium ⁊ oua sorbilia ⁊ pul-

tes de farinis factis in iuribus carnium ꝛ vt sunt
getes ꝛ mltiplicatio somni ꝛ comestionē.
Cura debilitatis digestōis ex debilitate corpis
stōi ē vt iungat stomach⁹ cū olō d̄ spica ꝛ mastice
vł olō d̄ li. ꝛ mastice ponat sup stōm cerotū dictū
supi⁹. ꝯfortet stomach⁹ cū electuarijs dictꝫ illic
ꝛ cū cibarijs ꝯditꝫ factꝫ i eadē pte. Utat sepe di
margaritō diagalāge ꝛ diatritō pipeō ꝛ vino ve
teri forti puro ꝛ bono. Comedat p se ꝛ in cibarijs
suis zinziberis gariofilos ꝛ nucesmuſ. ꝛ galanga
Conficiant carnes ei⁹ assate ꝛ frixe ꝛ ēt elixate cū
pipe cardamomo ꝛ croco. Moueat añ comestio
neꝫ ꝛ laboret: ꝛ post comestionē nō dormiat ſꝫ qe
scat pret ꝙ dormiat: ꝛ spālr i die si materia aliq̄ p ali
qua signa dc̄a manifestaret q̄ eēt causa debilitatꝫ
Mūdificet cū pillulis stomaticis alkidi: vł cū co
chijs vł cū aliq̄ medicinaꝝ dictaꝝ supi⁹. Si autē
cū fe. fuerit: curet fe. p posse ꝛ ñ negligat h̄ egri
tudo qui curet cuꝫ medicinis pri⁹ hic dictis ꝛ sint
tēperatiores ꝙ qñ fuerit absqꝫ febre.

Caplm. lxxxviij. de aposthemate calido stōi.

f It autem h̄ apa aut in ore stōi aut spatiosi
tate eius ꝛ fit semp ex materia cali. co
lerica vł sanguinea currēte ad locū p
venas. ꝛ aliqñ fit ex materia cōposita
ex his duab⁹.
Signa aposthematꝫ calidi colerici sūt dolor acu
tus q sentit in ore stōi. in iferiori parte ei⁹ ꝛ fe. cō
tinua. Et si fuerit apa i ore stōi: destruit appetit⁹
si aūt i parte iferiori destruit digestio ꝛ retentio.
Et si apa in ore stōi ꝯtinebit apparebit aliqñ emi
nentia i parte exteriori si fuerit in alijs partibus
stōi nō apparebit eminētia nisi nimis magnū fue
rit aut multuꝫ eminēs. Si aūt ex sanguine fuerit
omnia signa apparebūt pret ꝙ dolor i sanguineo
erit dolor grauis cū caliditate. In colerico cū acu
itate. ꝛ ꝙ vrina apparebit rubea clara vel russa.
In sanguineo turbida vel spissa i eisdē coloribus
Et pulsus in vtroqꝫ velox ꝛ spissus: ſꝫ in colerico
durus: i sanguineo mollis ꝛ vomit⁹ i vtroqꝫ ꝛ sitꝫ
ſꝫ sitis maior i colerico erit.
Cura apatis calidi ē vt statiꝫ fiat flebotomia in
vena epatis man⁹ dextre q̄ ē int anularē ꝛ auricu
lareꝫ q̄ appellat saluatella. Et post flebotomiam
fiat vomit⁹ cū aq̄ calida pura si possibile fuerit vel
cū aq̄ decoctōis aneti violaꝝ ꝛ se. attriplicis et sy
rupo acetoso. Ungat tot⁹ stomachus cū oleo ro.
ꝛ aliquātulo aceti: ꝛ ponat sup locum dolorosum
in pncipio emplꝫ qd̄ fit de sandalis ꝛ ro. ꝛ farina
ordei ꝛ oleo ro. ꝛ aceto. In augumēto ꝛ statu em
plastruꝫ factū ex farina fenugreci se. lini ꝛ malua
uisci ꝛ oleo de camomilla ꝛ vitellis ouoꝝ. fiāt se
pe clisteria ex. lł. j. aq̄ decoctionis violaꝝ ꝛ. ℥. iij.
mellis ꝛ. ℥. iij. olei vio. ꝛ aliquātulo salis. Sumat
syrupū de citonijs vel de mirto vel de agresta cū
aq̄ decoctionis sumac vel citoniorū vel berberis
posset sumere p mollificatiuo. ℥. iiij. aq̄ decoctio
nis endiuie vel lactucaꝝ vel violaꝝ i q̄ essent dis
solute. ℥. ij. medulle cassie fistule ꝛ colate. Sumat
p cibo vsqꝫ ad fe. diminutionē succū ordei vł far
ri vel auene: ꝛ si essꝫ nimis debilis aquā pullorum
vel edi decoctoꝝ cū lactucis cucurbitis portulacꝫ
endiuijs ꝛ similib⁹: vel cū agresta vel cū vino de
granatis. Babat iulep vel syrupū ro. vel vinum
de granatis vel agrestā cū aq̄ decoctionis lactu
carum vel endiuie aut portulace. Cū vō fe. incipit
minui sumat trociscos de rosis q fiet in antidota
rio in fine ꝛ cū antiquat sumat trociscos stelle vel
bdelij q in antidotario fiet. recipiunt cū iulep vel
cū syrupo ro. ꝛ aqs decoctionis herbaꝝ dictarū
Emplm ꝯueniēs ad digestioneꝫ ꝛ resolutionem
hui⁹ aposthematis sic fit. R. farine fenugreci se.
lini aneti floris camomille añ. ℥. j. olei de se. lini ꝛ
camomille añ. ℥. iij. pinguedinis anseris ꝛ anatis
ꝛ galline añ. ℥. j. maluauisci cocti ꝛ mūdati a ligno
intrinseco ꝛ bene pistati ꝛ cōtusi. lł. j. icorporetur
simul. Et si regreret ispissationē ispisset cū farina
frumēti vł siliginis ꝛ addat in fine. ℥. iiij. mellis ꝛ
ponat calidū sup apa. cū infirmitas elōgat come
dat carnes pulloꝝ ꝛ edi: arietꝫ annualis ꝛ castrati
ꝛ ꝯdiant cū cinamomo cardamomo ꝛ croco. Bi
bat vinū claꝝ rubeū in quo sit multū de aq̄ calida
hyeme ꝛ frigida estate.

Caplm. lxxxix. de aposthemati frigido stōi.

a Posthema frigidum fle
gmaticuꝫ inci
piens raro accidit vt volunt medici ꝛ
specialit Almāsor li. diuisionum. c. de
egritudinib⁹ stōi. Et silr raro ē melan
colicū icipiēs: ſꝫ vt plurimū melācolicū vel duꝝ
succedit ad apa calidū vł ad illud i quo subtile re
soluit ꝛ durū remanet.
Signa apatis frigidi flegmatici sunt
fe. lēta ꝛ pulsus paru⁹ et moll
ꝛ spissus ꝛ vrina nō multuꝫ tincta ꝛ spissa ꝛ dolor
leuis cū grauitate ꝛ mollicies loci cum iflatione ꝛ
multitudo sputi cū casu appetit⁹.
Signa apatis frigidi melācolici sūt vrina glau
ca ꝛ subtilis ꝛ pulsus paru⁹ subtilis strict⁹ ꝛ dur⁹
ꝛ durities loci ꝛ fe. multum oculta: ꝛ durities loci
cū q̄daꝫ eminētia ꝛ fetor oris ꝛ ꝙ aliqñ appetit ci
bum ꝛ aliqñ nō appetit: ꝛ dolor cū pondere ꝛ fra
ctura: ꝛ cogitatiōes male sup seipsuꝫ: et isomnie
tas mala ꝛ iordinata.
Cura apatis frigidi flegmatici quāuis raro ac
cidat ē vt fiat iunctio cū oleo ro. mixto cū aloe in
quo sit aliqd aceti: ꝛ sup ventreꝫ ponat emplm ꝙ
sic fit. R. farine lupinoꝝ se. lini vł fenugreci añ.
aloes q̄ntū est quarta vni⁹ illi⁹: misceant ꝛ icorpo
rentur cū adipe anserꝫ vel anatis seu galline: aut
cū adipe vrci vł capre seu arietis. Non excitet ad
vomitū hic patiēs: q: vomit⁹ quodāmō trahens
materiā ex ipetu motiōis: addit i augumentū isti
us apatis. fieri pōt i pncipio flebotomia d̄ vena
epatis in manu q̄ ē inter anularē ꝛ auricularē: et
mūdificatio cū pillulis fetidis aut cuꝫ medicamiꝫ
deturbit qd̄ meli⁹ ē: seu cū pillulis stomaticꝫ al
kindi. fiant clisteria lenia ꝛ de pulpa coloqntide.
nā illa sunt magis ꝓpria i cura illius aposthema
tis ꝙ aliqd aliō ex medicinis dictꝫ. Cōtinuet em
plastruꝫ dictū cū vnctiōe vsqꝫ ad pfectā resolutio
nem. Aliud ad idē. R. maluauisci cocti mūdati a
ligno iteriori ꝛ optime cōtusi ꝛ frustratim icisi. lł.
j. mucilaginis maluauisci ꝛ se. lini añ. ℥. ij. aloes.
℥. s. farine lupinoꝝ. ℥. iij. terbentine. ℥. iiij. olei d̄
mastice. ℥. ij. farine ordei ꝙ sufficit ad inspissan
dum ponat calidū sup locū. h̄. n. maturando re
soluit ꝛ sedat grauitatē ꝛ iducit mollificationē in
apate melancolico. Nutriat i pncipio cū succo aq̄
ordei ꝛ aq̄ cicerū aut cū succo auene i qb⁹ cibarijs
ponat aliqd croci mixti cū cinamomo potet ex aq̄
mellis aut ex aqua decoctiōis squināti ficuuꝫ sic
caꝝ: ꝛ zuchari. Si aūt esset multū debilis nutria
tur cū carnib⁹ edinis pdictis ꝛ pullis ꝛ similibus
decoctis cū feniculo ꝛ mirtis ꝛ berberis. Et pos
set bibere tunc de vino albo limphato hyeme cū
aqua calida ꝛ estate cū frigi. Si aūt appetit⁹ esset
defect⁹ possent pdicte carnes assari cū mirtꝫ ꝛ fi
cubus siccis ꝛ passulis. ꝛ ꝯdiri cū agresta et vitell
ouoꝝ ꝛ puluere de cinamomo ꝛ croco: et tūc erūt
valde bone.
Cura apatis frigidi melācolici ē vt vngat locus
dur⁹ aposthemosus omni die bis cuꝫ oleo de spi

ca mastice ꝛ butiro mirtis equaliter in qua mirtu ꝛ
rasit aliquid aloes ꝛ aliquid aceti: ꝛ fiant empla-
stra dicta superius ꝛ etiã aliud quod sic fit. ℞. adi
pis anatis anseris ꝛ galline añ. ʒ. j. storacis liquid'
bdellij mirre spice masticis ciperi squinanti añ. ʒ.
.s. amigdalarum amararum excorticatarum. ʒ. j. ꝛ se-
caulum. ʒ. s. dissoluantur gũme in vino ꝛ alia te
rantur ꝛ misceãtur simul ꝛ fiat emplastrum: ꝛ in fi
ne addantur pinguedines. In potibus ꝛ cibis re-
gatur vt superius dictũ est. purgetur vltra ꝙ di
ctum est superius principaliter cum aqua decotio
nis sene ꝛ epithimi ꝛ elebori nigri dulcorata cum
zucharo.

Capl'm. c. de aposthemate duro stomachi ꝛ vo
catur dubelet.

Hoc aposthema differt a supe-
riori quod superius dictum est ꝛ ẽ egri
tudo per se incipiens. Istud autem
dubelet semp succedit ad aposthema
calidum cuius subtile iam resolutum est: ꝛ reman
sit grossum quod debet resolui ꝛ mollificari: aut in
saniem aut venenum mutari.

Signa eius sunt sedatio fe. ꝛ dolor post aposthe
mata calidũ magnum sensu perceptum velociter ꝛ
remanentia inflationis cum grauitate ꝛ pondere
in loco vbi aposthema apparuit in principio: ꝛ hec
erunt specialia signa collectionis saniei in loco: et
si per vomitum aut per secessum sanies visa fuerit
ꝛ expulsa iam certum signum est ꝙ aposthema mu
tatum est insaniem. si ergo cõmoueatur tremor ꝛ
egestio sãguinis ꝛ saniei ꝛ detumescit aposthema
ad sensum: iam credas ꝙ disruptum est ꝛ apertũ

Cura si stipticus fuerit eger fiant cliste
ria lenia ꝛ etiam acuta de quibus
multotiens fecimus mentionem: ꝛ emplastra ꝛ vn
ctiones dicte. c. anteriori: ꝛ specialiter emplastrũ
de gũmis ꝛ pinguedinibus. Ruptura facta ꝛ sa-
nie visa per inferiora aut per superiora ꝛ minora
to tumore mundificetur locus: ꝛ cibetur infirmus
cum lacte dulci calido actu ꝛ aq̃ calida. ꝛ si vis ma
gis mundificare ciba ipsum cum aqua mellis ꝛ si-
napi: aut cum aqua mellis simpliciter ꝛ da aliquã
do de vno et aliquando de alio donec aposthema
mundificatum ꝛ consolidatũ fuerit: aut vlcus apo
sthematis. Si vero infirmus debilis ꝛ infir-
mitas nimis longa fuerit ciba ipsum non dimit-
tendo illa mundificatiua ꝛ cum solidatiua cum die
ta ꝛ potibus dictis capitulis antecedẽtibus ꝛ tũc
bene erit ei.

Capl'm. cj. de vlcere stomachi.

Ulcus stomachi aut fit prop-
ter rupturam aposthematis aut a ma
teria venenosa vel acuta vlcerante sto
machi substantiam: aut fit a causa ex-
trinseca vulnerante. Scire hic conuenit ꝙ ad om
ne aposthema intrinsecum saniosum ꝛ vulnus se-
quitur febris necessario: ꝛ hoc contingit ex calidita
te loca maiora: ꝛ q: fum⁹ saniei liberius expirat ad
cor ꝛ cerebrum. Si autem aposthema durum vel
lapideum fuerit sicut multotiens contingit in epa
te splene ꝛ intestinis et stomacho nõ facit fe. eo ꝙ
ab eo nihil putridi resoluit' vel saniosi: vel eleua-
tur ꝙ possit cor ꝛ cerebrum conturbare vel inflã-
mare.

Signa significantia super vlcus sto-
machi sunt dolor in quo vul-
nus existit ꝛ ꝙ fit fortior cum comedat res aceto-
sas ꝛ acutas ꝛ in egestione ꝛ vomitu infirmi appa
ret sanguis vel sanies cum dolore in vtraqȝ spatu
las: aut sub collo aut sub vmbilico: ꝛ vẽtositas ei⁹
que erit ab ore fetida sentitur ꝛ post digestionem
aleuiatur a grauitate ꝛ dolore ſm plurimum.

Signa vulneris ab extrinseca causa ex re ipsa ꝛ
p sensum manifesta sunt.

Cura vulneris quod fit in stomacho:
aut post aposthema aut a matia
ventosa vel acuta est vt mũdificet' si fuerit in esta
te cũ aqua decoctõis ordei q̃ debet dari in aurora
ꝛ añ vesperas: vel mundificet' cum aqua decoctio
nis gũmi arabici ꝛ liquiritie aut cum aq̃ casei. In
hyeme vo eodẽ modo ꝛ eisdẽ horis. ꝛ sumat aquã
decoctiõis mellis ꝛ ordei: aut aquã decoctõis iso-
pi squinanti ꝛ mellis p mũdificatiuis aut mel ro.
calidũ cũ aq̃ calida. ꝛ sit q̃ntitas cuiuslibet mũdifi
catiui circa. ʒ. iiij. vel. vj. post mũdificatiuũ p du-
as horas ꝛ añ comestionẽ sumac medicamẽ ꝙ sic
fit. ℞. thuris sanguinis draconis añ. ʒ. v. rosarum
balaustiarum karabe añ. ʒ. ij. boli armeni. ʒ. iij. fiat
puluis de quo sumat bis in die post mũdificatiuũ
p duas horas añ comestionẽ. ʒ. ij. cũ. ʒ. v. succi ci
toniorum: vel syrupi eius aut cũ aq̃ decoctionis su-
mac vel mirtilorum aut portulace. ponat ꝯtinue em
plastrum q̃d sic fit sup locũ in quo sentit' dolor vl'
grauitas: vel sup locũ vlceris penes existimatio-
nem. ℞. boli armeni mumie: mirre aloes: mastic'
añ terant' ꝛ incorporent' cũ. ʒ. vj. picis naualis aut
rasine. Cibet' cũ carnibus siluestribus ꝛ auibus ꝛ
etiã domesticis conditis cum rob citoniorum: sumac
mirtilorum ꝛ vitellis ouorũ ꝛ vino rubeo claro lim-
phato estate hyeme vo nõ: ꝛ sit vinũ aliq̃ntulũ sti-
pticum. Comedat etiã lentes excorticatas ꝛ rizum
ꝛ farrũ ꝛ fabã fractam si esset cũ fe. bibat aquã cito
niorum vel sumac vel aquã mirtilorum ꝛ ꝯsimilium
succũ ordei ꝛ farri ꝛ auene comedat: ꝛ sumac sepe
diadragãtum i quo sit puluis sumac ꝛ mirtilorum bo
li armeni: masticis: ꝛ sanguinis draconis.

Cura vulneris ab extinseca causa fit vt scriptũ ẽ
in libro nostro cyrugie.

Capl'm. cij. de nausea ꝛ fastidio.

Nausea est egritudo ꝓprie oris
stomachi q̃ causatur aut
a matia humida mollificãte os stõi: aut
a materia viscosa q̃ infiltrat' i vilis ori
stõi: aut a debilitate virtutis ꝯtente i
ore stõi. Et illa debilitat' aut a corruptiõe cõplexi
onis cũ cõpositiõe aut absqȝ cõpositiõe. Nausea ꝛ
fastidiũ sup malã materiã replẽtẽ ꝛ ledẽtẽ os stõi
significãt. Differt fastidiũ a nausea q̃uis ab eisdẽ
causarent' causis: q: fastidiũ d' cũ ẽ ipotẽtia trã
glutiẽdi: nausea d' cũ ẽ impotẽtia recipiẽdi cibum
ꝛ labor et cũ ꝛ mouet nasum cũ ẽ cib⁹ corã eo quãuis
ante diẽ cib⁹ ab eodẽ fuerit appetitus.

Signa nausee ꝛ fastidij sũt abhoïatio
cibi ꝛ reiectio eiusdẽ cũ recipi
tur excitatio vomitus hora recipiendi ipm ꝯtur-
batio ꝛ cõmotio faciei ꝛ nasi cũ cib⁹ pñtat' ꝛ ipotẽ
tia trasnglutiẽdi post masticationẽ.

Cura nausee ꝛ fastidij pp p̃sentiã matie
humide vl' viscose mollifiãtis os
stõi ẽ vt p̃paret' os stõi cũ oximelle sqlitico vl' cõpo
sito ꝛ aq̃ decoctõis mellis ꝛ sumac ꝛ mirtilorum acha
tie aut sq̃nãti et herbis seu agreste. Comedat res
assatas carnes vz siluestres ꝛ domesticas ꝛ auium
carnes ꝯditas cũ aceto ꝛ agresta vitell' ouorum ꝛ pul
uere q sic fit. ℞. ciamomi. ʒ. j. cardamomi: gario
filorum: galãge añ. ʒ. j. croci. ʒ. s. Purget' cũ pillul'
fetidis ꝛ p̃uocet' vomit⁹ cũ vomitiuis dict' supi⁹.
Ungat' stomach⁹ cum oleo de mastice ꝛ aceto. Fiat
empl'm sup os stõi h mõ. ℞. mastic' thuris verni-
cis boli ar. añ. ʒ. j. terant' ꝛ misceant' cũ aceto for-
tissimo ꝛ buliat tã diu ꝙ spissum fiat ꝛ ponat' sup
petiã ꝛ stõm: sepe sumat p⁹ comestionẽ d electua-

rijs istis vz diagalange vel diacitoniten cũ speciebus.

Cura ei⁹ qđ fit ex debilitate virtutis i nate ex lesione cõplexiõis ⁊ cõpositiõis ẽ eadẽ cũ illa in dieta electuarijs ⁊ oib⁹ alijs nisi q: iste q patit nauseam vel fastidiũ pp debilitatẽ vtutis nõ dz comedere nisi paꝝ ⁊ raro: ⁊ nõ dz purgari cũ medicina nisi vestigiũ alicui⁹ matie ibi fuerit manifestũ. Et si fuerit multũ debil' comedat adhuc min⁹ ⁊ sepi⁹.

Caplm. ciij. de eructuatiõe.

Eructuatio fit pp expulsionem vẽtositatis ex ore generate dñio humoris frigidi in stõ. aut ex debilitate vtutis q̃ fit pp mutationẽ cõplonis eius. Et scias hic φ debilitas fit in mẽbris ex suphabũdãtia vl' diminutiõe cuiuslz qlitatis pme vz caliditatis: frigi. sic. ⁊ hu. ɔiunctis vl' sepatis. Et h vult. G. cõmẽto Amphorismoꝝ pticula. iij. sup illo Ampho. Egritudines qdẽ in pluuialibus ⁊c. Et Auic. c. de qlitate generatiõis humoꝝ fen pma.

Signa eructuatiõis cũ dñio humorꝫ flegmatici sũt vrina alba ⁊ spumosa ⁊ rugit⁹ i stõ habũdãtia saliue viscose expulse p os: ⁊ i ieiuno ⁊ añ comestionẽ az rugitus vel eructuatio manifesta ⁊ hora digõnis fit fortꝫ ɔmotio in stõ ⁊ itestinis. ⁊ ẽt φ res cale cõferũt ⁊ fri. nocent: ⁊ habitudo ɔueniẽs ad hũc humorẽ ⁊ longa comestio reꝝ fri. ⁊ viscosaꝝ ⁊ φ aliqñ i egestiõib⁹ apparẽt humores frigidi viscosi.

Signa vẽtositatꝫ vitio qlitatis absqȝ matia sunt φ aliqñ habitudo corpis est i ɔria dispositiõe ad cõplexiõez stõi aliqñ nõ: ⁊ φ hora digõnis mltiplicant vẽtositatis ⁊ rugit⁹ i stõ ⁊ eructuatio ita φ expellunt cibũ a loco digestionis: ⁊ cũ h apparẽt signa significãtia sup caliditatẽ aut fri. siccitatẽ vel humiditatẽ dñantẽ i stõ. ex qb⁹ qlitatibus dñantibus ɔiunctis vl' sepati ledit ⁊ debilitat vtus stõi digestiua: ⁊ ẽt virt⁹ oĩs vt scriptũ ẽ p medicos dictos supius. Et qñ nõ apparuerit aliq signa neqȝ vestigia alicui⁹ matie dñantis: tũc magꝫ certa erit significatio sup debilitatẽ vtutis vitio qlitatis vl' qualitatũ.

Cura eructuatõis q̃ ẽ vitio humorꝫ fri. dñantis ẽ vt eqt matia illa cũ oximelle cõposito vel sqlitico ⁊ aq decoctõis pipis et mellis vl' pipis longi ⁊ mellis: ⁊ fit qntitas syrupi qlz vice in aurora ⁊ añ cenã. ℥. j. s. vl' ℥. ij. ad plus ⁊ qntitas aq. ℥. iiij. vl. vj. Ungat loc⁹ oĩ die eisdẽ horis cum oleo de lilio ⁊ mastice vl' oleo de spica ⁊ ɔiũctis ⁊ sepatis. Purget post eqtiõez matie cũ pillulis fetidis vel stomaticꝫ alkindi: ⁊ cũ medicamine deturbit. Libet cũ aleis coctis ⁊ sinapi ⁊ cũ carnib⁹ edi arietꝫ ⁊ castrati ⁊ oiuz auiũ degẽtiuz i arborib⁹ ⁊ i pratis ɔditis cũ pipe lõgo. Comedat semina dissoluẽtia vẽtositatẽ vt sunt semina ameos amomi feniculi carui: anisi: cimini ⁊ siliũ. Comedat ẽt herbaz feniculi petroselini. Bibat vinũ album claꝝ odorifeꝝ vl' acutũ. paꝝ i die dormiat et comedat paꝝ: ⁊ oĩo abstineat a coitu eo φ i h casu nil deterius ⁊ magis nocens ⁊ in h ɔueniunt oẽs. Deferat patiẽs sup stõz cerotũ qđ fecim⁹ in cura fri. ⁊ humiditatꝫ vel sic. stõi: fiat ẽt vomit⁹ cũ aliquo vomitiuo dicto supi⁹ q: vomit⁹ valde ẽ vtilis in h casu. Cura eructuatõis pp debilitatẽ vtutis ex dñio alicui⁹ vel aliqꝝ qlitatũ pmaꝝ ẽ vt minuatur qlitat suphabũdãs ⁊ itendat ei⁹ ɔria cũ ɔrio. vbi gratia si habũdauerit caliditas vel fri. alteretur ⁊ diminuat caliditas cuz frigidis ⁊ frigiditas cũ calidis sic in alijs. Nõ idiget talis patiẽs purgatiõe sꝫ solũ alteratiõe ⁊ ɔfortatiõe cũ reb⁹ ɔriis ad cõplexiõez excedẽtẽz. s. cũ syrupo ro. vl' zucharo ei⁹ ⁊ aq fri. i cõplexiõe calida ⁊ cibis viscosis duris ⁊ fri. ⁊ multa comestiõe ⁊ multa qete ⁊ puo motu: ⁊ cũ mora i balneo aq decoctõis herbaꝝ fri. ⁊ i cõplexiõe frigida cũ electuarijs. s. diatriõ ⁊ simib⁹ calidis: ⁊ vino bono ⁊ empl'is calidis ⁊ reb⁹ subtilibus ⁊ parua ⁊ rari comestiõe: ⁊ labore multo ⁊ vigilijs silr: ⁊ cũ vsu pipis ⁊ zinziberis nõ ɔfecti ⁊ ɔfecti ⁊ stuffe.

Caplm. ciiij. de singultu.

Singultus ẽ spasmosa egritudo adueniens stõ ⁊ ori ei⁹: aut pp inanitiõez aut ppt ei⁹ repletiõez aut pp mordicationẽ sic ɔtingit multotiẽs i febrib⁹ vt ppt vẽtositatẽ grossaz extẽdẽtez ipsuz: aut pp apa epatꝫ magni ⁊ nutritiuoꝝ.

Signa singult⁹ ex inanitõe sũt φ fit aut post longã solutiõez ventris p iferiora aut p supiora sicut solutio cũ vomitu aut post lõgã afflictiõez cũ fe. ⁊ ẽt absqȝ fe. ⁊ nõ fit subito sꝫ paulati. et singult⁹ accñs ex causis istꝫ vt plurimũ ẽ ieuitabilis ⁊ mortẽ significat verũ ẽ φ qñ accidit i fe. hz qstionẽ ⁊ ifert dubitatõez: eo φ põt accidere ex mordicatõe ⁊ de h habebis differẽtiã iam inferius.

Signa singult⁹ q fit ex replõne sũt φ fit subito ⁊ absqȝ aliq ĩfirmitate lõga pcedẽte: ⁊ φ post vomituz vl' solutõez ⁊ añ bñ se hz: ⁊ cũ recipit cibũ vl' gentem male se habet.

Signa ei⁹ q̃ fit pp mordicatiõez oris stõi sũt φ excitat post comestionẽ rei calide aut p⁹ comestiones pipis aut sinapis qñ spal'r bibit vinũ p⁹ assũptionez istoꝝ vel alicui⁹ istoꝝ: ⁊ φ fit post vomituz colere rubee aut viridis seu nigre sicut ɔtigit in fe. tertianis ⁊ ɔtinuis de colera simplici ⁊ cõposita ⁊ etiam quartanis.

Signa ei⁹ q fit ex vẽtositate grossa sunt q: fit p⁹ sacietatẽ nauseatiuã ⁊ accidit ifantib⁹ vt plurimũ post multitudinez suctionis mamille ⁊ habẽtibus habitudinẽ humidã ⁊ repletis et multũ comedẽtibus ⁊ bibẽtib⁹ idifferent vinũ ɔtinue ⁊ quotidie.

Signa singult⁹ q fit ab apate calido sũt fe. acuta ⁊ nausea ⁊ vomit⁹ aliqñ hora acessiõis ⁊ mordicatio circa os stõi φ qñ sumit aliqs res calidas statim icurrit singultũ patiẽs: ⁊ alcuiat ifirm⁹ post vomitũ ⁊ ẽt post assellatiõnẽ magnã.

Cura singult⁹ ex inanitiõe vl' q fit p⁹ diariaz lõgã ẽ vt sumat sepe succum ordei ɔditũ cũ lacte: aut lac calidũ sm φ ex vbere extrahit: ⁊ iura caponũ ⁊ pulloꝝ ⁊ vitellos ouoꝝ ⁊ vinũ dulce plurime cõmixtiõis ⁊ sorbitões leues ⁊ bonas. ⁊ iungere totũ corp⁹ ⁊ spinã cũ oleo vio. vl' oleo de se. lini ⁊ simib⁹ ẽ ɔueniens ⁊ vtile: ⁊ embrocare corp⁹ ⁊ caput cũ aq decoctõis maluauisci ⁊ fenugreci ⁊ se. lini ⁊ florꝫ camomille: post iunctiones nõ cenet.

Cura ei⁹ q fit ex replõne ẽ vt itroducat ad vomituz cũ oximelle cõposito ⁊ aq radicũ raffani fortis ⁊ acuti ⁊ se. aneti ⁊ sinapis ⁊ se. attriplicꝫ ⁊ cepaꝝ. Sumac tps vomitũ electuariũ qđ vocat diatrion pipcon: ⁊ bibat post illud vinũ actu ca. mixtũ cuz aq hyeme estate vo frigidũ. Comedat carnes assatas ⁊ res siccas vt sũt carnes auiũ ⁊ qtrupeduz siluestriũ ⁊ alea cocta. purget ẽt cũ pillul' cochijs vl' stomaticis alkindi p iferiora: aut cũ pigra: ⁊ vtatur post h troc. stelle dissolutis cũ vino odorifero. aut cũ succo plantaginis ⁊ vino calido. Si aũt p h nõ cessaret iteret vomit⁹ ⁊ purgatio cũ pillul' ⁊ pigra. Ungat os stõi cũ oleo de spica ⁊ oleo đ mastice mirtꝫ sil'. Utat dieta sicca vt dictuz ẽ ⁊ carnib⁹ siluestrib⁹ ⁊ volatilib⁹ ɔditis cũ pipe ⁊ croco ⁊ vinoꝝ granatꝫ: agresta: ⁊ succo ribes ⁊ herb. ⁊ hi-

bat vinū vt dictū est.
Cura singult⁹ pp vētositatē grossaꝝ īfiltrataꝝ i stō ⁊ ore ei⁹ ē vt sumat sepe semē ameos aut carui vl' herbā simsib:ij: ⁊ calamēti ⁊ ziziberis ⁊ masticē singularit' de vno quoqꝫ istoꝝ ⁊ ꝯiunctiz. ʒ. ij. cuz vino actu calido: vel sumat ꝺ puluere q sic fit. ʒ. j. cū. ℥. ij. vini calidi. ℞. pipis: pipis lōgi: ameos. amomi: carui: zinziberis: masticis: sisileos: feniculi calamēti: simsib:ij: gariofiloꝝ: zedoarie: galāge: croci aā. ʒ. ij. terant' ⁊ cribelent' vl' fiat electuarium cū istis ⁊ melle de quo sumat patiēs. ʒ. s. cū vino calido decoctiōis carui vl' ameos aut calamēti. posset purgari cū pillul' alkindi aut fetidis seu cū pigra aut cū medicamine deturbit. Bibat vinuz albū claꝝ odoriseꝝ mixtū cū aq̄ calida valde: ⁊ comedat carnes elixatas cū fenic. ⁊ folijs petrose. ꝯditas cū pipe ⁊ sinapi ⁊ tales vt s't carnes arietis annualis vl' castrati aut carnes auiū vel caponuz seu pulloꝝ ⁊ posset comedere easdē carnes assatas ⁊ ꝯditas cuz pipe cinamomo zizibere ⁊ cardamomo ⁊ croco. balneet se i aq̄ decoctōis calamēti ⁊ simsib:ij ⁊ sil'ium.

Cura ei⁹ q̄ fit ab apate epatis calido est flebotomia basilice ⁊ itelligas p basilicā venā q̄ ē in parte inferiori i cubito: ⁊ ē iter anularē ⁊ auricularez in manu: recipiat aquā ordei ⁊ aquā granatoꝝ: ⁊ emplastrare epar cū sandal' ē bonū ⁊ ēt cū aqua ro. ⁊ aceto ⁊ cāphora ⁊ sumere i potu aquā solatri ⁊ endiuie bulitā ⁊ colatā cū syrupo acetoso erit vtile. Purget' ēt cū aq̄ vel decoctōe q̄ sic fit. ℞. reubarbari. ʒ. ij. terat' ⁊ pulueriçet' ⁊ det' cū. ℥. iiij. vl' v. aq̄ decoctiōis prunoꝝ i matutinis. Sup epar ponatur empl'z qd̄ sic fit. ℞. rosaꝝ ru. sandaloꝝ ru. aā. ℥. ij. succi solatri. ℥. iij. farine ordei. ℥. ij. farine fenugreci. ℥. j. terant' ⁊ sil' misceant' cū aceto. Fiat etiā flebotomia i pede ꝺ vena q̄ ē iter anularem ⁊ auricularē ⁊ erit ꝯueniēs ⁊ maxime post mūdificationem cū reubarbaro. Comedat succū ordei ⁊ farri ⁊ auene ⁊ aquā ciceris i q̄ decocta sint se. endiuie ⁊ lactucaꝝ ⁊ portulacaꝝ: ⁊ bibat de potibus supradictis aqs decoctiōis ipsoꝝ potuū vl' reꝝ ex qbus fiūt potus' supiores. Si aūt debilis sit post. v. vel. vij. dies comedat carnes edi coctas cum lactucis vel endiuijs seu portulacis aut cucurbitis: ⁊ ꝯdiant' cū agresta vl' vino de granatis. Comedat ēt carnes pulloꝝ ⁊ gallinaꝝ ꝯditas eodē mō. Nō pmittat' hic ifirmus aliquo mō cū siccitate vētris: s'z sepe ei fiāt clisteria lenia et ēt suppositoria si clisteria sustinere nō posset.

Cura singult⁹ ex mordicatiōe pp reꝫ calidā ē vt bibat aquā calidā deinde sumat oleū amigdalinū: aut sumat de butiro recēti paulatiz. tūc si sedetur bonū ē: si nō administra ei vomitiū dando i potu post comestionē syrupū acetosuꝫ cū aqua calida ⁊ euomat eā multotiēs ⁊ buliāt i aq̄ semē aneti ⁊ atriplicis ⁊ semē lactucaꝝ ⁊ scariole: cū q̄ aq̄ det' syrupus acetosus multotiēs ⁊ euomat sepe p posse. Comedat sorbitiōes de auena ⁊ farina ordei: ⁊ bibat vinū de granat' cū aq̄ calida: aut ribes vl' berberis: seu aquā ordei. Et si essz debil' comedat sorbitiones de pulpis ⁊ carnib⁹ decoctis cū cucurbitis vel endiuijs: lacucis vel portulacis. ponat sup os stōi empl'z qd̄ fit ex cera ⁊ oleo ro. mixtis ⁊ aliquantulo aceti.

Chpl'm. cv. de inflatione seu ventositate q̄ fit in stomacho seu vētre.

f Jt autē h egritudo aut ex ventositate generata p viam idigestiōis: ⁊ h aut pp mltitudinē ciboꝝ aut pp ei⁹ malitiā q: sūt frigidi viscosi. aut generata pp fumū eleuatū a caliditate accidētali vel naturali agēte i reꝫ calidaꝫ ⁊ fumosaꝫ velut in aleum ⁊ cepas.

Signa iflatiōis ⁊ vētositatis pp rē frigidā sunt cōmotio ⁊ rugit⁹ q sentit' post digestionē cibi in latere sinistro supra splenē ⁊ cū pmit' supra splenē ⁊ itestina ⁊ stōm audit' rugit⁹: ⁊ emittit' p iferiora hora illa ⁊ ēt p os ruct⁹ ⁊ ēt ꝙ parua comestio ⁊ rara ꝯfert. Signa iflatiōis ex caliditate reꝝ assumptaꝝ ⁊ ex caliditate agētium sunt ꝙ mltitudo comestiōis cū duritie cibi ꝯfert: ⁊ ꝙ eructuatio sētitur fumosa calida acuta: ⁊ appēt in ligua ⁊ palato vestigia caliditatis vt ē nigredo cū aspitate: vl' aspitas absqꝫ nigredine: ⁊ ispissatio saliue cū albedine absqꝫ viscositate.

Cura vētositatis generate p viā idigestiōis est masticare ⁊ deglutire ciminū cū thure ⁊ euitare cibos ⁊ herbas frigidas ⁊ viscosas ⁊ iflatiuas: ⁊ abstinere a comestione ⁊ a comestiōe supra comestiōez ⁊ ab aq̄ frigida ⁊ a potu supfluo. Utat' diacimino hora digōnis ⁊ post comestionē: aut diatrion pipeon cuz melle vel zucharo vel diazinzibere vel diagalanga. Comedat sepe aleū coctū: ameos: amomū: feniculū carui: sit largus fm vētrē. Patiēs vētositatē paꝝ comedat sepi⁹ magis ⁊ multū laboret: qescat paꝝ ⁊ fatigetur ⁊ ieiunet plus solito. ⁊ comedat bona cibaria ⁊ digestibilia sic sūt carnes edi ⁊ castrati ⁊ arietis annualis ⁊ carnes pulloꝝ ⁊ pullaꝝ ⁊ volatiliū degētiū iarborib⁹ ⁊ i pratis ⁊ nō i aqs ꝯditas cuz pipe lōgo ⁊ pipe ⁊ croco: ⁊ aliqn̄ assatas ⁊ aliqn̄ elixatas ꝯditas cū feniculo ⁊ cū petroselino ⁊ cū cisdez carnib⁹ elixatas. comedat sinapiz ⁊ erucā ⁊ cōdimētuz ꝙ fit de aleis coctis ⁊ vitellis ouoꝝ ⁊ pipe ⁊ aq̄ carniū. bibat vinū albuz odoriseꝝ ca. actu hyeme: estate vero frigidum

Cura iflatiōis ꝯtingentis ex fumo eleuato a re calida aut pp caliditatē ē vt comedat cibaria grossa ⁊ fri. resistētia acuitati caliditatis ⁊ fumositati eleuate a re calida acuta ⁊ vt abstineat a reb⁹ calidis ⁊ spāl'r acutis: ⁊ vino puro acuto. S'z bonū ē vt hic patiēs sumat vinū debile ⁊ agrestū: ⁊ ꝙ ml'tuz qescat ⁊ paꝝ laboret vl' fatiget'. Extiguat' acuitas sue calidi. cū vino de gra. ⁊ aq̄ fri. mixtis: vel orizachara ⁊ aq̄ fri. mixtis ⁊ sumptis stō ieiuno.

Capl'z. cvj. ꝺ diminutōe ⁊ destructiōe appetit⁹.

i Ste moduſ egritudinis aut fit ex malitia cōpl'onis oris stōi ca. vl' frigide: aut ex aliquo humoꝝ cali. vel fri. q i ore stōi ꝯtinet' vl' currit: aut ex lesiōe nerui veniēt' a cerebro ad os stōi: ⁊ fit cū epar nō trahit a stō reꝫ plurimam.

Signa diminutiōis ⁊ destructiōis appetit⁹ pp cōplexiōez calidā sūt sitis ⁊ eructuatio fumosa ⁊ fetida: ⁊ iflatio sensibil' oris stōi ⁊ ei⁹ amaritudo ⁊ ꝯferētia ex potu frigido ⁊ siccitas lingue.

Signa diminutiōis appetit⁹ pp frigiditatē sūt eructuatio acetosa ⁊ sensibil' frigiditas i ore stōi ⁊ abhominatio ⁊ leuitas ⁊ vtilitas ex potu calido et viscositas ⁊ lenitas apparēs i ligua: ⁊ ꝙ nullo mō sitim patit'.

Signa ei⁹ q fit ex materia calida sūt mordicatio oris stōi ⁊ nausea ⁊ sitis cuz multa amaritudine: ⁊ ꝙ aliqn̄ euomit aliqd i modū croci vl' in modū vitelli oui.

Signa destructiōis appetit⁹ ex matia fri. vl' viscosa sunt nausea q̄ cōis ē ad istas duas materias: ⁊ vomit⁹ cum repulsiōe cibi iā desiderati: ⁊ habūdantia humiditat' cū saliua i ore ⁊ eructuatio acetosa mala.

Signa ei⁹ q̄ fit ex egritudie nerui veniēt' a cerebro ad os stōi sūt q: patiēs nō inuenit pp medicinas ⁊ cibos acutos sensuz aut pl'rimū sensū ⁊ n̄ ac-

cidit ei nausea neqꝫ vomitꝰ.

Signa destructiōis appetitꝰ eo ꝙ epar nō trahit a stō rem plurimā fūt egestio alba ⁊ viridis: et ꝙ corpꝰ cōtinue extenuat̄ ⁊ ꝙ egestio est plurime q̄ntitatꝫ q̄ꝫ cibꝰ ⁊ fluide substātie. Scire ēt hic ꝯuenit ꝙ dīstructio appetitꝰ ī cronicꝫ egritudibꝰ ē magꝫ significatio ⁊ fortior: ⁊ magꝫ maligna qn̄ renuit rē desideratā qn̄ p̄sentat̄ corā eo: ⁊ h̄ vult Sera. li. iij. c. de destructiōe appetitꝰ: ⁊ cū h̄ ī eisdē egritudinibꝰ cronicis mortē significat ꝫm plurimū ⁊ raro ꝯ̄triū apparebit.

Cura destructiōis appetitꝰ ex cōplexiōe calida absqꝫ materia ē sumere sepe vinū de gra. aut oxizacharā seu agrestā vel ribes aut succū vl̄ decoctiōez berberꝫ cū aq̄ fri. estate aut aq̄ ca. hyeme: seu ī fortibꝰ ⁊ robustis acetū ⁊ comedere lactucas: endiuias portu. ⁊ cucurbitas ⁊ melones cū aceto aut agre. siue sint carnes aut aliqd aliud. Utat̄ qete ⁊ an̄ comestionē ⁊ post. nā illa sufficiūt in h̄ casu cuꝫ matia nō ē p̄sens vl̄ peccās.

Cura diminutiōis appetitꝰ ꝑꝑ cōplexiōez frigidaꝫ absqꝫ matia ē vt sumat oī die stō ieiuno ⁊ sero cū vadit dormituꝫ diatrion pipeon aut digalāga nostrū: vel diazizibere seu electuariū de cardamomo: ⁊ comedat carnes assatas in veru vl̄ sup prunas ꝯditas cū pipe ⁊ pipe lōgo ⁊ croco: ⁊ bibat vinuꝫ claꝝ odoriferꝝ optimi saporꝫ. Utat̄ īfirmꝰ motu an̄ comestionē ita ꝙ corpꝰ calefiat ⁊ laboret ml̄tuꝫ ⁊ nō dormiat in die ꝑ posse sꝫ deambulet per loca suauiter.

Cura eiꝰ q debilitat̄ ꝑꝑ p̄ntiaꝫ matie ca. ē eadē ī oībus cū illa q̄ fit ꝑꝑ caliditatē tātuꝫ p̄ter ꝙ ī isto casu reqrit̄ mundificatio matie cū medicina aut ꝑ vomituꝫ aut ꝑ secessuꝫ alteratiōe ⁊ digestiōe p̄cedēte. digestio fiat cuꝫ oxizachara vl̄ syrupo acetoso cōposito cū melle. ro. colato ⁊ aq̄ decoctiōis se. lactucaꝝ vl̄ endiuie. Facta altatiōe ⁊ digestiōe purget̄ cuꝫ aq̄ decoctiōis tamaridoꝝ mane ⁊ prunoꝝ aut cū decoctiōe q̄ sic fit. ℞. reubarbari. ʒ. ij. teratur ⁊ puluerizet̄ ⁊ distēꝑet̄ cū. ℥. iiij. aq̄ feruentis decoctiōis prunoꝝ ⁊ tamaridoꝝ ⁊ det̄ an̄ diē: aut fiat vomitꝰ cū aq̄ ca. aut aq̄ decoctiōis se. attripilicis ⁊ aneti ⁊ syrupo acetoso cōposito: ⁊ ī dieta ⁊ alteratiōe fiat vt dictuꝫ est ī cura ex caliditate absqꝫ matia. fiat ēt emplm̄ sup os stōi. ℞. masticꝫ. ʒ. iij. cere. ℥. s. olei ro. ℥. ij. dissoluāt̄ siml̄ ⁊ ponāt̄ sup petiaꝫ ⁊ humefiat vel aspgat̄ cum aceto ⁊ ponat̄ sup stōꝫ ⁊ possꝫ cuꝫ istis aliqn̄ poni mirra ⁊ eēꝫ multū vtile: h̄. n. emplꝫ in isto casu ml̄tuꝫ ꝯfert ⁊ excitat appetitum.

Cura debilitatꝫ appetitꝰ ex p̄ntia matie fri. ꝯtēte in stō vel ī ore eiꝰ ē vt dissoluat̄ matia aut alteretur cuꝫ oximelle cōposito: vl̄ oximelle sqilitico mixto cū triplo eiꝰ de aq̄ calida. Facta alteratiōe ⁊ digestiōe purget̄ cū ꝑ illulis fetidis aut cū decoctione q̄ sic fit. ℞. miro. kebuloꝝ. ℥. j. s. embilicoꝝ. ℥. s. pistent̄ ⁊ buliāt ī. lī. j. aq̄ donec ꝯsumpta sit medietas: colet̄ ⁊ ī illa colatura addāt̄. ʒ. ij. vl̄. iij. zu. ⁊ iteꝝ buliat ⁊ colet̄ ⁊ det̄ an̄ diē. In dieta ⁊ potu ꝓcedat medicus vt dictū ē ī cura vitio frigiditatꝫ absqꝫ matia: ⁊ ēt ī motu ⁊ labore ⁊ vigilijs vt dictū ē illic: sr̄ os stōi pōat̄ tale emplastꝝ. ℞. mirre: bdelij: masticꝫ an̄. ʒ. ij. terāt̄ ⁊ puluerizent̄ ⁊ dissoluant̄ in cazola. ℥. ij. olei de mastice vl̄. ℥. iij. olei d̄ spica. ℥. s. cere ⁊ ponat̄ sup petiā ⁊ aspgat̄ cū aceto cuꝫ fuerit frigidū ⁊ ponat̄ sup os stomachi.

Cura eiꝰ q fit ꝑꝑ egritudinē venietēꝫ a cerebro ad os stōi ē vt ꝯfortet̄ caput cuꝫ rebꝰ odoriferis: sicut ē diamuscuꝫ ⁊ electuariū de ambra ⁊ diamargariton cū musco: ⁊ abluat̄ caput sepe cū aq̄ decoctionis absinthij sauine ⁊ meliloti et rosis et ciperis. odoret ꝯtinue mirrā mixtā cuꝫ musco et laudano. Comedat res assatas: ⁊ bibat vinū rubeum stipticū liphatuꝫ. Sup os stōi ponat̄ sepe emplm̄ factū ī cura d̄bilitatꝫ appetitꝰ ꝓpter p̄sentiaꝫ materiei frigide

Cura d̄bilitatis appetitꝰ ꝑꝑ h̄ ꝙ epar nō trahit a stō rē plurimā ē ꝯfortare epar cū vino odorifero veteri: ⁊ comedat cibaria ca. vt sunt carnes assate ⁊ elixate ꝯdite cuꝫ rebꝰ apperiētibꝰ ⁊ calefacientibꝰ sicut cū puluere q sic fit. ℞. cinamomi. ℥. ij. pipis lōgi: cipi: capari: cardamomi: galāge: gariofiloꝝ an̄. ʒ. ij. croci. ʒ. s. fiat puluis. sup epar ponatur emplꝫ qd̄ sic fit. ℞. sandalos ru. ℥. j. cipi: capari acori: rosaꝝ ru. an̄. ℥. s. olei de mastice ⁊ olei ro. an̄. ℥. ij. aceti. ℥. s. farine ordei qd̄ sufficit ad inspissanduꝫ. pl̄uerizata ⁊ cribelato misceāt̄ siml̄. sumat diacardamomū mane ⁊ sero ⁊ bibat post illd̄ aliqd vini boni odoriferi ca. hyeme ⁊ frigidi estate. Sumat sepe de tyriaca stō ieiuno cum vino ca. apiant̄ vene epatis cū aq̄ decotiōis reubarbari ⁊ ameos ⁊ amomi: cipi an̄. ℥. s. pistent̄ ⁊ buliāt ī duabus. lī. aq̄. donec ad vnā redeat: colet̄ ⁊ ī colatura illa ponant̄. ℥. iiij. vel. v. zuchari: ⁊ buliāt aliquātulum ⁊ iteꝝ collet̄. dat̄ de isto oī mane īfirmo. ℥. j. cū vino albo vl̄ cuꝫ aq̄ decoctiōis cipi: h̄. n. apit opilatiōes epatꝫ ⁊ splenis: ⁊ ꝯfortat epar ī sui attractiōe ⁊ in oībus suis virtutibus.

Caplm. cvij. de appetitu canino.

Nominatur h̄ egritudo appetitus caninꝰ nomine deriuato a canibꝰ q desiderāt comedere multū ⁊ diuersuꝫ cū fame absqꝫ sacietate. Fit aūt ex multitudie colere nigre q̄ effūdit̄ ad os stōi: aut fit ex frigore stōi aut ꝑꝑ vehementiā laboꝝ aduenientꝫ homini ꝑꝑ ambulatōeꝫ seu rē ꝯsimilē: aut ꝑꝑ vehemētiā raritatis corpis ⁊ mēbroꝝ: seu ꝓpt̄ egritudines resolutiuas: aut ꝓpt̄ euacuatiōes. Signa appetitꝰ canini ꝯtingētis ex multitudine colere nigre fluentis ad os stōi sunt ꝙ ē cuꝫ multitudie comestionis ml̄titudo egestiōis ⁊ ꝯtingit mordicatio vehemēs in stō ⁊ ore eiꝰ si īfirmꝰ nō comedit ⁊ nō tolerat qn̄ comedat: ⁊ fit debilitas ⁊ defectio si tardat̄ eiꝰ comestio multum.

Signa appetitꝰ canini ex frigore stōi sūt ꝙ egestio nō est ꝫm q̄ntitatē assumptoꝝ sꝫ plus satis. et ꝙ aliqn̄ fit singultꝰ cū h̄: ⁊ īfirmꝰ ē absqꝫ siti ⁊ ī stō ⁊ in ītestinis īflatio sensibilis reperit̄.

Signa appetitꝰ canini ꝓpt̄ vehemētiā laboris ⁊ deābulatiōis sunt fames intensa post laborē ⁊ sincopis ⁊ sudor multꝰ ⁊ ansietas cū siti.

Signa appetitꝰ canini ꝓpt̄ vehemētiā raritatꝫ seu ꝑ egritudines resolutiuas aut euacuatiōes sūt antecessio euacuationū ⁊ īfirmitatū ⁊ exiccatio fecum. Et ꝙ comestio nō bene sedat famē: qꝛ vacuitas ⁊ exiccatio mēbroꝝ inducūt ꝯtinuā attractionem nutrimēti ab epate ⁊ stō: ⁊ h̄ signa nō habēt locū in isto casu qꝛ virtus mēbroꝝ debilis est ⁊ ꝓstrata.

Cura appetitꝰ canini ex ml̄titudine colere nigre currētis ad os stōi est vt disponat̄ matia illa cuꝫ oximelle cōposito ⁊ aq̄ decoctiōis prunoꝝ sene ⁊ epithimi ad vomitū vel ad secessuꝫ. p̄parata matia ꝑ aliquos dies purget̄ cū pillul̄ fetidis vl̄ cū pillul̄ ad meliaꝫ dcis. c. d̄ melācolia vl̄ d̄coctōe dcā illic: vl̄ fiat vomitꝰ cū aliquo vomitiuo dicto supius in quo ponant̄ sene ⁊ epithimi. Comedat carnes pigues elixatas ⁊ coctas cū lactucis et spinachijs et boragine. bibat vinū dulce et bonū et repleat̄ stomachus ex vino plus q̄ꝫ ex cibo. Fiat flebotomia ex vena splenis si habitudo fuerit carnosa vl̄ pinguis aliter nō: ⁊ illa vena ē ī manu sinistra īter anularē ⁊ auricularē di-

gitum. posset fieri cauterium si ista nō conferent. Et h vult Almā. li. diuisionuz super. c. illo: sz ego meo tpe tale cauteriū nō feci nec expimētū ī h me certificauit.

Cura appetit⁹ canini ex frigore siue sit cū materia siue absq̄ materia ē eadē cū cura dicta in stō fri. superius: sz in isto casu oz vt īfirm⁹ ɔfortet̄ ⁊ assidue et curationem.

Cura appetit⁹ augumētatiui ultra q̄s ɔuenit pp vehemētiā laboris deabulationis est vt comedat aquā vl' ius carniū cū specieb⁹ ɔdietibus odoriferis: ⁊ sumat ī potu vinū odorifez in quo sic aliqd aq̄ ⁊ ,phibeat̄ a somno: deinde igrediat̄ balneū ⁊ post qescat vt dicit Hypo. ij. particula. In motione corporis cum ceperit qs dolore qescere statim remediū est.

Cura appetit⁹ canini ex raritate corpis aut pp egritudines resolutiuas seu euacuatiōes ē sessio ī aq̄ fri. aut in locis fri. ⁊ inungere totuz corp⁹ cuz oleo mirtino ⁊ cera: aut cū oleo d̄ mastice ⁊ aq̄ ro. seu cuz oleo ro. ⁊ sandalis ⁊ cera. Et sint cibi eius grossi hu. viscosi tarde penetratiōis sicut cibaria ɔdita cuz sumac agresta aut vino de granatis: et sicut sunt carnes vacine ⁊ arietis ⁊ extrema porcorum: ⁊ sunt sicut cor epar ⁊ stomach⁹ ⁊ īferiora animaliuz ⁊ case⁹ recēs ⁊ panis azim⁹ ⁊ pultes de farina frumēti siue coquant̄ in aq̄ simplici siue ī iurib⁹ carniuz ⁊ pinguedine: ⁊ ēt cibaria de frumēto cocto ī iurib⁹ carniū sunt vtilia in isto casu.

Caplm. cviij. de bolismo ⁊ est fames vehemens mēbroz cū destructōe appetit⁹ ⁊ attractiōis stōi.

Cias q bolism⁹ ē fames magna ⁊ ei⁹ intēsio ē fames q̄ accidit ex sacietate stomachi: ⁊ membra in illo sunt famelica valde ⁊ indigētia nutrimento: sz tn̄ stomachus respuit oēm cibū ⁊ vene sūt inanite: ⁊ ,puenit ex hac causa sincopis multotiēs: ⁊ ɔtingit ī illa egritudine aliqñ q appetit⁹ canin⁹ vl' voluntas magna comedēdi antecedit eā ⁊ aliqñ non. Unde siue antecedat siue nō egritudo h ē principalit̄ fames mēbroz ⁊ pauptas nutrimēti ,pueniēs ex inanitiōe venaz cum destructiōe appetitus stōi et attractiōe. Fit aūt ex frigiditate aeris accidēte in itineribus q̄ mordicat omnem virtutē stōi ⁊ exprimit materiaz venaz ⁊ mēbroz ad stōm ⁊ replet ipsum p viā istaz inducit inanitionē ⁊ exiccationē ⁊ paup̄tatem in mēbris. vnde mēbra remanēt famelica ⁊ stomach⁹ fit repletus ⁊ destruit̄ appetitus cū attractiōe in ipo. Fit ēt ex caliditate dissoluent̄ materiā mēbroz ⁊ venaz vt accidit in febricitātib⁹ ⁊ laborantibus. vn̄ cū humores dissoluant̄ p mēbra currūt ad stōz ⁊ replent ipsuz ⁊ destruūt attractionē ⁊ appetitū ī stomacho: ⁊ talis destructio appetit⁹ ⁊ attractionis cum fuerit in stō cuz paup̄tate mēbroz ⁊ inanitione venaz appellat̄ bolismis siue fames magna mēbroz. Et quāuis istā famē antecedat aliqñ .s. in pricipio appetit⁹ canin⁹ stōi: tn̄ finalit̄ destruitur ille appetit⁹ stōi ex materia currēte ⁊ replente ipsum stōm ⁊ fames mēbroz cū inanitione remanet: ⁊ tūc vere appellat̄ bolism⁹. vn̄ bolism⁹ vere est fames mēbroz cuz destructiōe appetit⁹ in stō ⁊ attractiōis. Et p h az differētia manifesta inter appetituz bolismū ⁊ caninū: nā ī appetitu canino vt⁹ apetitiua ⁊ attractiua stomachi remanet ī sua natura. In bolismo aūt ille ambe v̄tutes d̄struūt̄ ⁊ mortificant̄ finalit̄: ⁊ fames mēbroz remanet cū inanitione venaz.

Signa bolismi cōmunia sunt antecessio frigiditatis aeris ⁊ specialiter cuz aliqs ī itinere vl' alibi magnaz in corpore toto sustinuerit frigiditatez ⁊ q post istud habuit appetitū comedendi ⁊ euz in breui amisit: ⁊ exiccatio mēbroz ⁊ debilitas ⁊ sincopis aliqñ: ⁊ lassatio ⁊ arefactio ,ppt̄ laborez hora vl' tpe calido: aut arefactio mēbroz pp dissolutionē ⁊ exiccationez vt ī fe. magni ⁊ lōgi laboris ⁊ ēt sacietas ⁊ destructio attractiōis cū arefactiōe mēbroz ⁊ eoz exiccatione ⁊ destructiōe appetit⁹ finalit̄. Si aūt bolismus ɔtingat ex frigiditate aeris ⁊ materia in ore stōi frigida fuerit: talia signa apparebūt. s. fastidium sacietas vomit⁹ flegmatic⁹ et viscosus: ⁊ eructuatio ei⁹ acetosa vel insipida erit ⁊ saliua trahet ad insipiditatē aut ad acetositatē: ⁊ cū h frig⁹ fuerit ī stō ⁊ oībus mēbris: ⁊ color corpis tot⁹ pallidus aut terre⁹ videt̄: ⁊ ēt vrina ad albedinē ⁊ palliditatē trahet. Et pulsus ei⁹ erit debilis paruus ⁊ freques: ⁊ ei⁹ egestio videt̄ mollis viscosa alba ⁊ aliqñ dura: eo q nihil comedit: ⁊ p h exiccat̄ multotiēs. Si aūt bolism⁹ pp dissolutōez ⁊ laborē hora vl' tpe calido euenerit: ⁊ fuerit in ore stōi vel spatiositate eius colera: aut humor de genere calido: talia signa apparebūt. s. q habebit amaritudinē oris ⁊ ardorē cū exiccatiōe lingue ⁊ ei⁹ aspitate: et sentit caliditatē in stō ⁊ oībus mēbris: ⁊ ei⁹ saliua erit amara aut amara cuz acetositate: ⁊ vrina eius erit subtilis cū citrinitate ⁊ ruffedine: ⁊ pulsus velox spissus ⁊ durus: ⁊ ei⁹ egestio sicca cū citrinitate vel nigredine multotiēs az: ⁊ ei⁹ ruct⁹ famosus calidus sensibilit̄ erit: ⁊ color corporis trahet ad citrinitatē vel nigredinem.

Cura bolismi ex frigiditate exteriori cū p̄sentia materiei frigide ī stō ⁊ ore ei⁹ ē vt sumat oximel sq̄liticum aut cōpositūz bis ī die cū aq̄ decoctiōis cipi aut cū aq̄ decoctiōis galange. Et vngat̄ stomachus ī die ante prandiuz ⁊ cenā cū oleo de mastice ⁊ spica mirtis: ⁊ cū eis ponatur aliqd aceti. semp h calidū cuz vnctio fit. Si aūt in iūcturis ⁊ nodis sentiret aliquā lapitudinez: vngant̄ loca illa cū oleo ro. calido nō fricādo sz tāgendo loca nodoz lenit̄ ⁊ suauiter. Comedat sepe electuariū de musco ambra diatrion pipeon. purgetur p vomitū: aut p inferiora cū pillulis fetidis seu cū decoctiōe facta ex mirobalanis kebulis ⁊ īdis ⁊ emblicis ⁊ h ē melior purgatio: q: mouet materiam ⁊ stōm stipticat ⁊ corugat. ⁊ ex h excitat appetitū. Condiant̄ cibaria cū speciebus odoriferis mixtis cū aceto ⁊ agresta ⁊ vitellis ouoz ⁊ sint assata vt plurimū vel frixa. Bibat vinū purū odoriferum claz in quo sit aliqd stipticitatis ⁊ paruz bibat ⁊ ipsuz absq̄ aq̄ sumat. Balneet̄ sepe in aq̄ decoctiōis absinthij: melliloti ⁊ floris camomille. sumat de tyriaca aliqñ ⁊ specialiter post purgationem cum vino dicto hyeme calido estate frigido.

Cura bolismi pp dissolutionē ⁊ laborez hora et tempore calido cuz p̄sentia materie calide in stō ⁊ ore eius est vt mēbra rorent̄ ⁊ ɔfortent̄ cū aq̄ ro. vel aqua fri. ⁊ vngat̄ stomachus ⁊ totū corp⁹ cuz oleo de mirtis ⁊ oleo ro. mixtis ⁊ iuncture oīum mēbroz: ⁊ sumat sepe vinū de granatis vl' oxizacharam aut agrestā cuz aq̄ fri. estate ⁊ calida hyeme. purget̄ cū mirobalanis citrinis ⁊ emblicis et reubarbaro. nā corrugant os stōi ⁊ purgant coleram: ⁊ remouēt materiā calidā a stō ⁊ ore ei⁹ ⁊ cōfortant appetitū: aut mūdificet̄ cū reubarbaro ⁊ tamarindis dissolutis cuz aq̄ decoctiōis prunoz. Bibat vinū claz odoriferū bene limphatū vl' vinum de granatis cū aq̄ frigida. Comedat carnes elixatas ɔditas cū agresta vel sumac aut berberis: seu cuz agresta aut aceto. Confortent̄ oīa cibaria sua cum specieb⁹ odoriferis ⁊ reb⁹. acetosis dict̄. Utat̄ sepe electuario de musco ⁊ ambra et post illud bibat vinū de granatis aut agrestā mixtā cuz aq̄ frigida. balneet̄ infirm⁹ ī aqua decoctiōis ro-

sarum ⁊ mirtiloꝝ ⁊ endiuie. Et post balneū vnga tur stomachus ⁊ totū corpus cū oleo de mirtis ⁊ oleo ro. mirtis in qbus sit aliqd aceti.

Caplm. cx. de malitia appetitus ⁊ est appetitus comedendi carbones ⁊ lutum ⁊ gipsuz ⁊ silia.

Alis appetitus aut fit impregnāte aut in alijs hoībus viris ⁊ mulierib⁹. Impgnāte semp fit ex materia menstruali redundāte ad os stō vbi appetit⁹ viget: ⁊ illa materia cū fit multi formis ⁊ diuersaꝝ naturaꝝ ⁊ fit grosse masie ⁊ melācolice ſm plurimū diuersimode ⁊ varijs modis inficit ⁊ ꝯturbat locū appetit⁹. In alijs vo viris ⁊ mulierib⁹ accidit cū mēstrua retinenť vel redūdāt ad os stōi ⁊ ad ipsū stōm aut cū epar splē opilanť: ⁊ redundat humor melācolic⁹ ad locū appetitus: aut q: mali et diuersi humores melācolici vel adusti in stō ex malis cibaris generanť: aut q: p caliditatē extraneā humores q sunt ī venis ⁊ extra venas p corruptionē ad materiā melācolicā vł acetosaz acutā ꝯuertunť: ⁊ az in qrtanis ⁊ flegmaticis de flegmate acetoso ⁊ salso: ⁊ illa maťia mala ⁊ diuersa ī colore ⁊ substātia ⁊ sapore ad stōz reddit p aliquā viā vel causaz inficit vel corrumpit locum appetitus ⁊ os stomachi: ⁊ ſm ei⁹ malam naturam ⁊ complexionem.

Signa isti⁹ infirmitatꝫ sup causas cōtrahūť et verificanť ex modo appetēdi diuersa ⁊ ea q̄ sūt male nature vt sūt res fetide ⁊ horribiles: ⁊ q̄ aduersanť nutrimento ꝯuenienti ad corp⁹ humanū: vt sunt carbones gipsuz ⁊ lapides.

Cura appetitus mali corupti impgnante ē vt comedat sepe diacitoniten cū specieb⁹ nō laxatiuū: aut electuarium de cardamomo aut diagalange nostrū ⁊ comedat de carnibus edi ⁊ galinaꝝ pulloꝝ pdicū ⁊ filiū. Et comedat aliquādo d̄ cerebellis edi ⁊ arietis assatis ⁊ elixatis ⁊ euomat qbusdā horis post comestiōnē vomitu leui ⁊ comedat de cepis ⁊ aleo ⁊ sinapi añ vomitū post comestionē aliqd tñ paꝝ ⁊ hora vomit⁹ bibat de aq̄ tepida cū syrupo acetoso ⁊ īducat vomitū p posse leuiter p vt possibile fuerit. Vngatur os stōi ꝯtinue cū oleo de mastice ⁊ oleo de spica mirtis ⁊ addať eis aliqd aceti. bibat vinū odoriferum claꝝ puꝝ: ⁊ aliqñ pp debilitatē capitis ponat aliqd de aq̄: ⁊ maxime si mulier fuerit p naturam debilis capitis.

Cura coruptōis appetit⁹ in mulierib⁹ nō pgnātibus in viris talis. est sumat semp stō ieiuno. ℥. j. s. oximellis squilitici aut oximellis cōpositi cū aq̄ decoctiōis cipi vel cardamomi qd̄ melius ē. Vngatur stomach⁹ ei⁹ ⁊ os stōi ꝯtinue cū oleo de mastice ⁊ oleo de spica mirtꝫ ⁊ addat eis aliquid aceti. fiat vomit⁹ cū oximelle ⁊ aq̄ decoctōis sinapis: se. attriplicis aneti ⁊ cepaꝝ ⁊ radicū raffani acuti vel fortis. Comedat cepas post comestionē ⁊ ante vomitū ⁊ alea ⁊ radices raffani acuti. post vomitū sumat in potu aquā infusionis aloes: et post illud omni mane sumat de electuario qd̄ sic fit. ℞. rosate nouelle. ℥. vj. limature acuū ablute cum vino ⁊ aceto. ℥. s. misceanť: ad modū nucis recipiť in mane ⁊ bibiť aliqd boni vini post illd̄. Aut sumat electuarium de cardamomo vel electuariū de musco aut de ambra. Bibat bonū vinū ⁊ odorifeꝝ clarū ⁊ cibaria delectabilia. s. carnes castrati ⁊ arietis ⁊ edi ⁊ pulloꝝ ⁊ caponū pdicū ⁊ fasianoꝝ. Mitigeť appetitus ⁊ sopiať cū corrosione ossium pullorum columbaꝝ assatoꝝ ⁊ carne salita sicca preparata facta cum ameos ⁊ spodio ⁊ nuce mus. et cardamomo minori ⁊ maiori. h. n. sed ant omnia q̄ diximus Vtať tyriaca bis aut semel in ebdomada stomacho ieiuno cum vino calido.

Caplm. cx. de vehemētia sitis.

Vltitudo sitis ⁊ ei⁹ vehemētia q̄nq3 fit ppter caliditatē stomachi ⁊ pprie oīs eius materia ⁊ absq3 materia: ⁊ fit q̄nq3 caliditas illa cū inflammatione febrium ita ꝙ qdam eoꝝ non cessant bibere: ⁊ nō satiātur donec moriantur in primo. Fit etiaz ex potu vini acuti ⁊ fortissimi et ex potu aquaꝝ calidaꝝ p naturam ⁊ salsarum. Et ista per nimiā sitiz quā indcūt interficiunt multotiens. Et fit ppter exibitionez medicinaꝝ laxatiuaꝝ: ⁊ per medicinas siccas et cibos salitos facientes sitim p naturaz aut ppter paucitatē potus respectu cibi sumpti. Aliquando ꝯtingit ex humorib⁹ viscosis ⁊ piscib⁹ salitꝫ ppe ⁊ humorib⁹ salsis quos natura desiderat expellere abluēdo ⁊ fit p viam indigestionis. vnde cum natura non digerit cibū aut vult dissoluere materiam viscosam ab ore stōi calefit illa materia vel cibus indigestibilis ⁊ calefit cum fumo indigestionis os stomachi ⁊ creat sitim. Et fit ex cōmunitate alterius mēbri: vt in diabete. i. quādo homo cōtinue mingit exiccať epar ⁊ postea stomachus ⁊ sic fit sitis. Et fit ppter opilationē viaꝝ stomachi et epatꝫ vt in ydropisi. Et fit mł'totiēs ppter caliditatē pulmonis ⁊ spiritualiū. Et fit ppter cōmunitatem intestinoꝝ cum calefiunt ⁊ exiccanť attrahunt humiditatē a fundo stomachi et stomachus ab ore eius ⁊ fit sitis.

Signa sitis ppter caliditatem absq3 materia aut cū materia salsa vł acuta nitrosa dulci vł īpediēti p suā ebulitionē sunt amaritudo ⁊ salsedo ⁊ acuitas siue dulcedo q̄ sentiunť in ore stomachi: ⁊ ꝙ vrina ē rubea vel ruffa tincta: ⁊ ꝙ saliua hꝫ spissitudinē cum paruitate ampulaꝝ: ⁊ ꝙ post potū frigidū sedatur ⁊ nō cito redit si ibi fuerit febris erunt signa manifesta magis.

Signa sitis q̄ fit ex potu vini vel aq̄ru3 calidaꝝ p naturam aut salsaꝝ sunt ex reb⁹ ipsis manifesta Et non indiget h̄ species sitis alijs significationibus nisi vt res ipse sint note eisdem.

Sitis vo q̄ fit ppter medicinā laxatiuā aut ppē medicinas siccas aut ppter cibos salitos seu ppē paucitatez potus respectu cibi sumpti nō indiget alia notificatione nisi vt habeat de reb⁹ ipsis notitiam.

Signa sitis q̄ fit ex comestione piscīu ⁊ ciborum viscosoꝝ q non digeruntť: aut pp humores salsos quos natura expellere desiderat abluēdo sūt grauitas post comestionē illoꝝ ciborum ⁊ ansietas et eructuatio acetosa ⁊ fumosa q̄ non extinguiť ⁊ fit augumētum hora digestionis: ⁊ ꝙ potus post aliquod tempus sumptus addit in ea3. s. sitim. Et si cū h̄ in ore stōi fuerint humores salsi erit sputū vł saliua salsa multū ⁊ potus dulcis sumpt⁹ augumētat ea3. ⁊ ardor vehemēs cū punctura et acuitate sentiť in ore stōi ⁊ ex potu aceti mixti cū aq̄ frigida manifestam sentit alleuiationē.

Signa ei⁹ q̄ fit ex in digestione sunt eructuatio fumosa ⁊ grauitas capitis ⁊ obtenebratio oculorum ⁊ mētis: ⁊ somn⁹ cū malis ⁊ prauis imaginationibus: ⁊ vrina eius cruda apparet ⁊ hore ebulitionis cibi in stō. fit pulsus spissus debilis ⁊ frequens ⁊ sentit infirmus inflāmationē ⁊ cōmotionez ⁊ vētositatē multam hora qua cib⁹ consueuit digeri.

Signa sitis pp diabeten sunt nota ex cognitiōe ipsius diabetis q̄ est egritudo renū veniēs ex caliditate cū siccitate ipsoꝝ: ⁊ ipsa dispositio renū calida trahit humiditatē ab epate ⁊ epar p siccita-

tem inductã ĩ ipſo ex cauſa dicta trahit mediãtibꝰ meſaraicis a ſtõ fundo: ⁊ fundus ab oꝛe eiuſdẽ ſtõi ⁊ fit ſitis ꝑ iſtũ modũ: ⁊ valde excelẽtiſſimũ ſignũ huius ſitis ẽ mľtiplicatio vꝛine ĩdigeſte ĩ numero ⁊ q̃ntitate: imo multotiẽs ſĩc bibit̃ ꝑꝑ cauſas narratas ita mingit̃.

Signa ſitis ꝑꝑ opilationeꝫ ſũt durities ſplenis ⁊ epatis q̃ aꝫ ex tactu locoꝝ ſub q̃bus ſunt illa mẽbꝛa: ⁊ ꝙ egeſtio aꝫ aliq̃n alba vt egeſtio canis: ⁊ vꝛina rubea ſubtilis aliq̃n ⁊ ſpiſſa aliq̃n: et citrinitas faciei ⁊ ructꝰ amarꝰ colericus aliq̃n ⁊ ĩflatio ſtõi et nutritiuoꝝ ⁊ maxime poſt comeſtionẽ. Sitꝫ q̃ fit ex caliditate pulmonis ſigna ſũt ĩflãmatio vľ caliditas q̃ ſentit̃ ĩ locꝫ ſpiritualiũ: ⁊ ꝙ ex oĩ motu debili vel foꝛti augumẽtat̃: ⁊ potꝰ aq̃ vel rei alterius nõ ſedat eã. ſꝫ aer frigidꝰ vel aer q ẽ in ſuꝑficie aq̃ frigide cũ attrahit̃ eã aleuiat pluſq̃ꝫ potꝰ rei liq̃de: ⁊ fit ĩ iſto caſu anhelitꝰ frequens ⁊ cũ q̃daꝫ ex ſufflatione calida. Si v̊o ſitis fuerit ꝑꝑ caliditateꝫ vel egritudinẽ calidã ĩteſtinoꝝ ſigna ſunt egeſtio ſicca ⁊ nigra: ⁊ doloꝛ apparẽs q ſentit̃ ĩ inteſtinis ⁊ eleuatio vẽtris ⁊ ĩferioꝛũ mẽbꝛoꝝ poſt potũ manifeſte. Et ſi aliq̃n egerit liq̃dum multuꝫ illa egeſtio vrit lacertos ani.

Cura ſitis ꝑꝑ caliditatẽ cũ materia acuta vel ſalſa vľ nitroſa ſeu dulci impediẽti ꝑ eiꝰ ꝯuerſionẽ ad acutã: aut abſq̃ꝫ mat̃ia ẽ vt ſumac oĩ mane ĩ oꝛtu ſolis ⁊ oĩ ſero añ cenã. ℥. j. s. ſyrupi acetoſi vel orizachare vel acetoſitatis citri aut arãcij. cũ. ℥. iiij. vľ. vj. aq̃ decoctiõis prunoꝝ ⁊ endiuie aut lactuce ſeu cicoꝛee: ſeu ſe. caꝝ ſi herbe nõ reꝑient̃: aut cũ aq̃ decoctõis acetoſitatꝫ citri aut arãcij q̃ melioꝛ erit ĩ h̃ caſu ⁊ ſpãlr ſi materia ibi pñs fuerit cũ diſpoſitiõe. Comedat oĩa cibaria ſua ꝯdita cũ aceto vel cũ agreſta aut cum vino de granatꝫ aut ſucco berberis. Cibaria ſua ſint ex carnibꝰ ⁊ fiãt etiam ex farina oꝛdei. Comedat lactucas: cucurbitas: poꝛtulacas: melones: citrullos: ẽdiuias: ⁊ ſcariolas cũ aceto ⁊ agreſta. cãcros ſumere cũ aceto ſepe dꝫ ꝑſica ⁊ pꝛuna acetoſa ⁊ poma eiuſdẽ ſapoꝛis ꝯueniẽtia ſunt ⁊ vtilia valde talibꝰ. Bibat vinũ albũ ĩ quo ſit tãtũ de aqua quantũ ẽ vinũ ⁊ aliq̃d aceti ſeu agreſte. Purget̃ materia ſi ibi fuerit cũ aliquo vomitiuo leui vel foꝛti dicto ſuꝑiꝰ: aut cuꝫ decoctõe q̃ ſic fit. ℞. reubarbari. ʒ. ij. pulueriꝫet̃ ⁊ cribelet̃ ⁊ miſceat̃ cũ. ℥. ij. ſyrupi ro. ⁊. ℥. iiij. aque endiuie vel lactucaꝝ ⁊ detur añ diem. poſſet h̃ decoctio colari in delicatis.

Cura ſitis q̃ fit ex potu vini vel aquaꝝ ca. ꝑ naturã ẽ vt ſepe ſumat orizacharã vel vinũ de granatꝫ: aut ſyrupũ de papauere vel de nenufare ſeu de mirtꝫ mixtũ cuꝫ aqua veri frigoꝛis. ⁊ comedat poꝛtulacas lactucas vel ſcariolas cũ aceto aut cucurbitas vel melones ⁊ bibat vt dictũ ẽ.

Cura ſitis q̃ fit ꝑ medicinas ſiccas aut ꝑꝑ ciboſ ſalitos nõ ĩdiget niſi emẽdatõe diſpoſitiõis q̃ emẽdat̃ ꝑfecte cũ orizachara vel ſyrupo ro. vel violato cũ recipiunt̃ cũ aqua endiuie vel ſcariole ſeu lactucaꝝ aut berberis. Ungat̃ os ſtõi omni die bis cũ oleo ro. mirto cuꝫ aceto. poſſet cõmode poni in balneo talis ſitiẽs quãuis balneũ multotiẽs ſitim ĩducat. nã q: trahit virtutẽ oĩs medicine purgatiue ad exterioꝛa ſ̃m hãc viã cũ potibꝰ ꝑdictis hãc ſitim ex iſtꝫ cauſis remouet ſuauit̃ ⁊ bñ. Cibet̃ ⁊ potet̃ vt dictũ ẽ ſupꝛa. Scias ꝙ ĩ ſiti q̃ fit ꝑꝑ comeſtionẽ reꝝ ſalſaꝝ aut paucitatẽ potꝰ reſpectu cibi ſũpti ꝯcepit̃ potꝰ boni vini limphati aut nõ limphati ſi virtꝰ digeſtiua debilis fuerit ⁊ ſtomachꝰ fri. Et ſi cũ h̃ cibaria fuerint groſſa ⁊ tarde digeſtionis: tũc vinũ puꝝ meliꝰ ẽ q̃ꝫ limphatũ.

Cura ſitꝫ ex comeſtione piſciũ vel cibarioꝝ viſcoſoꝝ eſt vt doꝛmiat vel comedat de electuarijs calidis vt ẽ diagalãga vel diaꝫinꝫiber vel diacitoniten vel diaciminum ⁊ cũ eis bibat̃ in hyeme vinũ odoꝛifeꝝ ca. ⁊ eſtate fri. ⁊ ĩ ſecũda mẽſa paꝝ comedat ⁊ bona cibaria ⁊ digeſtibilia. Comedat de electuarijs ⁊ bibat vinũ dictum. Si v̊o hec ſitꝫ fuerit ex humoꝛibus ſalſis curet̃ cum ſyrupo acetoſo cõpoſito vel oximelle ſumpto cũ aqua decoctioniſ endiuie vel lactucaꝝ ſeu berberis vel cicoꝛee vel acetoſe: ſeu remoueat̃ cũ ſyrupo de fumoťra acetoſo ⁊ aq̃s dictis. Abſtineat ab acutis ⁊ ſalſis. ⁊ bibat vinũ multũ limphatũ. purget̃ cũ vomitu q ſic fit. ℞. oximellis cõpoſiti. ℥. iiij. vel. iij. ⁊ det̃ poſt comeſtionẽ cũ. ℥. vj. aque decoctõis fumiterre ſe. attriplicis: aneti: rapaꝝ ⁊ radicũ raffani ⁊ cepaꝝ. vel purget̃ cũ pilulis ſtomaticis Alkindi: aut cũ decoctõe facta. c. de melãcolia q̃ fit ex mirobalanis indis. Sitis ex digeſtione curat̃ ab Hypo. in Amphoꝛiſmo particula. v. vbi dicit. Quibuſcũq̃ꝫ ẽ deſideriũ nocte biber̃ ſi ſuꝑ doꝛmierit bonũ. abſtinere a comeſtione ĩ. ij. hoꝛa comeſtionis ſue vſitate ẽ vtile ĩ h̃ caſu. Comedat diaciminũ vel diagalãga vel diaꝫinꝫibere vel diacardamomũ ⁊ bibat cũ eo aliq̃d boni vini odoꝛiferi q: vtile erit: ⁊ ẽt bonum vinum ꝯfert ꝑ ſe in h̃. ponere ſuꝑ ſtõm iſtiꝰ ſitiẽtis pãnũ calidũ vel puluinar ⁊ inũgere ipſuꝫ cũ oleo de ſpica erit bonũ. ⁊ amplexari iuuenẽ ꝓterq̃ꝫ cocat. ⁊ voluere vẽtrẽ verſus culcitrã ⁊ ponere ſuꝑ ſtõm catulum lactãteꝫ vel iuuenẽ ꝯferũt Et oĩa illa rectificãt ⁊ adiuuãt ad digeſtionẽ ꝑficiendã: vt ſcribet̃. c. de debilitate digeſtionis.

Cura ſitis ꝑꝑ diabeten aut ꝑꝑ renũ caliditatẽ ẽ vt ꝯfoꝛtent̃ renes ⁊ extinguat̃ eoꝝ caliditas cũ vnctõe facta ex oleo ro. ⁊ oleo vio. vľ mirti. mixtis cũ aliquãtulo aceti. ⁊ ꝙ ſuꝑ renes ponat̃ petia ĩfuſa ĩ ſucco ſolatri vel ſemꝑuiue aut plãtaginis ⁊ addat̃ ĩ iſtis ſuccis ſemꝑ aliq̃d aceti. Bibat ſepe ille ſitiens ſyrupũ ro. vel ſyrupuꝫ de mirtis mixtũ cuꝫ ſyrupo de papauere vel de nenufare ⁊ cũ aqua decoctiõis mirtiloꝝ ⁊ lactucaꝝ ⁊ endiuie ſeu cicoꝛee ſeu plãtaginis. In dieta ⁊ alijs medicinis fiãt vt ſcribet̃ inferiꝰ. c. de diabetica nam cura diabetice eſt cura illius ſitis.

Cura ſitis pꝛopter opilationem eſt vt ſepe bibat non hoꝛa comeſtionis oximel compoſitum vľ ſquiliticum cum vino albo diuretico odoꝛifero. ⁊ ſit oximel. ℥. j. s. ⁊ vinum. ℥. v. vel. vj. qualibet hoꝛa potationis. vel ſumat pꝛedictum oximel cum aqua decoctionis ſeminis endiuie ⁊ radicis capari aut acoꝛi vel ciperi ⁊ ſeminis endiuie vel cicoꝛee aut ſumat de ſyrupo qui ſic fit. ℞. acetoſe. M. j. cicoꝛee lactucarum ſeminis endiuie ſeminis ſcariole añ. ℥. j. ciperi. ℥. s. reubarbari. ʒ. vj. nenufariſ papaueris albi: calami aromatici cardamomi capari añ. ʒ. vj. radicum feniculi. lb. s. aceti: lb. s. mellis roſati cum folijs. lb. ij. fiant. lb. iiij. ſyrupi. hic ſyrupus opilationem ſplenis epatis ⁊ meſaraicarum aperit ⁊ ſitim remouet ex illa cauſa ⁊ etiam in omnibus alijs cauſis cum materia confert. in medicinis ⁊ cibis fiat vt ſcribetur. c. de opilatiõe epatis ⁊ ſplenis inferius.

Cura ſitis que fit ex caliditate pulmonis eſt vt ſepe anhelet aerem qui eſt in ſuperficie aque frigidiſſime aut que eſt in aliquo vaſe: gargariꝫet ſepe acetum mixtum cum aqua frigidiſſima ⁊ cum ſyrupo de papauere vel de nenufare. ponat ſuper pectus petiam infuſam in aqua roſata mixta cum camphoꝛa ⁊ ſandalis aut in aqua roſata tantum: aut in aqua frigida mixta cum camphoꝛa vel ſandalis aut in ſucco endiuie vel lactuce aut cicoꝛee: ſeu melonis vel cucumeris aut cucurbite.

Cura ſitis ex caliditate inteſtinoꝝ ſiue pꝛopter egritudinem calidam inteſtinoꝝ eſt eadem cũ cu-

ex egritudinis que fuerit in locis illis de quibus fit mētio inferius: tamen conueniens est in speciali vt sepe clisterizetur si fuerit siccus ꝫm ventrem cum clisteri quod sic fit. ℞. violarum: endiuie lactucarum añ. ℳ.j. bulliant in aqua ⁊ cum. ℔.j. illius aque ⁊ cum. ℥.iiij. olei de papauere vel de nenufare vel de oleo de cucurbitis ⁊. ℥.iij. zuchari violati vel. ℥.iiij. syrupi violati: fiat clisterere aut fiat simpliciter cum aqua melonis vel cucurbite ⁊ oleo violato vel de nenufare ⁊ aqua psilij qđ erit valde bonum. Iterum potest fieri cum aqua decoctionis psilij in aqua camphora sit dissoluta ⁊ admixta cum oleo de papauere vel de nenufare aut de violis. Bibat sepe syrupum violatum cū aqua psilij: vel syrupum de papauere cum aqua decoctionis lactucarum: endiuie ⁊ cicoree vel syrupum ro. vel de mirtis cum aqua decoctionis citonioꝝ vel berberis si esset nimis largus ꝫm ventrem. Ungatur stomachus ⁊ intestina cum oleo de mirtis vel oleo ro. ⁊ aqua ro. mirtis cum sandalis ⁊ cāphora ⁊ aliquantulo aceti: vel fiat emplastrum ex eisdem rebus cum farina ordei vel milij super stomachum ⁊ intestina.

Capitulum. cxj. de debilitate digestionis ⁊ corruptione eius.

Debilitas digestiōis ⁊ eius corruptio fit aut ex frigore eius aut propter humiditatem: aut ex frigore cum humiditate: aut ex humiditate cum caliditate aut propter caliditatem cum siccitate: aut ex frigiditate cum siccitate: aut ex debilitate corporꝭ stomachi. Et omnia ista possunt euenire cum materia ⁊ absq; materia.

Signa debilitatis stomachi ex frigore eius sunt eructuatio acetosa ⁊ lenitas ventris ⁊ eius inflatio ⁊ multitudo vētositatis: ⁊ longitudo more cibi in stomacho ⁊ vrina alba vel glauca ⁊ pulsus hora digestionis debilis ⁊ spissus ⁊ inquietudo vel continua reuolutio đ latere ad latus cum cibus digeri debet.

Signa debilitatis peccato humiditatis sunt multitudo sputi insipidi ⁊ nausee multitudo: ⁊ sitis paucitas ⁊ velocitas descēsionis cibi absq; plurima alteratione facta in eo: ⁊ vrina illius vt plurimum apparet karopos ⁊ pulsus debilis ⁊ mollis.

Signa corruptionis ex frigore cum humiditate sunt illa eadē dicta superius composita ⁊ simul combinata.

Signa debilitatis propter humiditatem cum caliditate sunt paucitas appetitus ⁊ multitudo saliue ⁊ nausee: ⁊ vomitus aliquando ⁊ priuatio sitis: ⁊ ꝙ eructuat aliquando acetosum: aliquādo fumosum ⁊ fetidum ⁊ in eo plurima ventositas fit.

Signa debilitatis digestionis propter caliditatem cum siccitate sunt sitis ⁊ fetida fumosa calida eructuatio: ⁊ siccitas oris ⁊ pallati ⁊ corporis extenuatio: ⁊ dispositio similis ethice: ⁊ asperitas totius corporis ⁊ arefactio ⁊ cutis corrugatio.

Signa debilitatis digestionis ex debilitate corporis stomachi sunt ꝙ fit post vomitum plurimum ⁊ post purgationem cum medicinis fortibus: aut post fluxum ventris ⁊ generat ipsum superfluus cibus ⁊ grossus sed in eo paucus cibus ⁊ bonus digeritur.

Signa debilitatis propter frigiditatē cū siccitate sunt incendium ante comestionem quod comestio sedat aut minuit ⁊ splenis magnitudo ⁊ durities ⁊ vomitus acetosus ⁊ etiam eructuatio que in dentibus faciunt frigus vel congelationem ⁊ dolor stomachi ante comestionem proprie. Sciendum est hic ꝙ iste dispositiones ⁊ qualitates possunt esse cum materia ⁊ absq; materia: quando. n. fuerint cum materia omnia signa dicta promptiora ⁊ intensiora ⁊ manifestiora erunt debiliora vero cum fuerint absq; materia. Scire hic oportet ꝙ omnis complexio excedens perse vel cum materia debilitat omnem virtutem ⁊ hoc volunt medici omnes: ⁊ Auicē. dicit li. iij. c. de destructione ⁊ debilitate appetitus.

Cura debilitatꝭ ex frigore stomachi absq; materia est vt sumat diacalamētū vel diatrion pipereon vel diacardamomū vel diazinziber ⁊ similia. Ungatꝛ stomachꝰ omni die bis cū oleo de spica vl' oleo de lilio. parū hora comestionis sumat de cibo. Bibat vinū purū ⁊ bonū ⁊ parū Et cibaria sint vt plurimū assata vel cocta in pastillo aut in testula condita cum aleis ⁊ pipere ⁊ croco vitellos ouorum cum pipere ⁊ croco comedat. Comedere post nuces ⁊ ficus siccas ⁊ alea cocta ⁊ sinapi. Si autem ibi fuerit materia ꝙ scies q: per ista: bonam non suscipit aleuiationem. Digeratur ⁊ purgetur illa materia frigida cum oximelle composito vel oximelle squilitico ⁊ aqua decoctionis ciperi ⁊ piperis longi ⁊ mellis. purgetur cum pillulis fetidis vel stomaticis aut cum medicamine đ turbit. In dieta ⁊ potu ⁊ vnctionibus fiat vt dictum est supra.

Cura debilitatis peccato humiditatis est vomitus cum oximelle ⁊ aqua decoctionis radicum raffani sinapis seminis atriplicꝭ ⁊ aneti. Utatur diagalanga ⁊ electuario de scoria ferri ⁊ mirobolanis conditis. Comedat cubebas ⁊ piper longū ⁊ piper ⁊ ciperos ⁊ ciminum vngatur stomachus cū oleo de spica vel oleo de costo. vtatur trociscis stelle cum rob vini: aut cum vino decoctionis ciperi aut mirtilorum ⁊ piperis longi. In dieta vel cibarijs ⁊ vino fiat vt dictum est supra: ⁊ sit vinum huiusmodi rubeum odoriferum stipticum. similiter in purgationibus fiat vt dictum est. sed in isto casu decoctiones ⁊ medicine que fiunt ex mirobalanis kebulis vtiliores sunt.

Cura debilitatis vitio frigiditatis cum humiditate est vt cibetur hic infirmus cum rebus fixis vt vult Almansor li. diuisionum. c. de regiminibꝰ stomachi. Comedat res assatas ⁊ coctas in pastillo vl' testula cōditas cū pipe lōgo ⁊ pipe cinamomo ⁊ croco ponat cū eis aliquid de vino granatoꝝ vl' agresta aut cum succo berberis vel vino decoctionis eius. Utatur diacitoniten diagalanga diatrion pipereon aut dianthos seu diamargariton: vl' mirobalanis conditis. Sepe mundificetur cū vomitu ⁊ clisteri: ⁊ etiam aliquando cum pillulis stomaticis vel fetidis aut medicamine deturbit. Ungatur cum oleis ⁊ vngentis dictis superius. Bibat vinum rubeum forte odoriferum purum: parū tamē comedat ⁊ bibat: ⁊ nullomodo in die dormiat: abstineat a coitu vt ab inimico mortali. Utatur trociscis stelle post purgationes cum vino rubeo odorifero stiptico in aurora.

Cura debilitatis stomachi vitio caliditatis ⁊ humiditatis est vt flebotometur de vena q̄ est iter anularem ⁊ auricularē i manu dextra aut de basilica. ⁊ dꝫ sumere pigram sepe cum vadit dormitum: ⁊ sumere omni mane mel rosatum vel zucharum ro. cum aqua decoctionis mirtiloꝝ aut berberis. sumat aliq̄ pillulas stomaticas Alkindi aut ꝯfectiōes de miroba. ci. ⁊ kebulis ⁊ indis. Bibat vinū rubeū stipticū i quo ponatꝛ de aqua decoctio-

nis mirtiloꝝ vel berberis. Confortetur stomachus cū oleo de mastice in quo sit aliqd mēte ꝛ mirtilorum. Libet cū carnibꝰ assatis ꝛ elixatis ꝛ vitellis ouoꝝ: ꝛ berberis feniculi petroselini: ꝛ ꝯdiantur cū cardamomo galāge ꝛ pipe lōgo ꝛ cinamomo ꝛ croco ꝛ aliquātulo agresta vel vino de granatis. Utatur sepe in auroꝛa zucharo ro. ꝛ trociscis stelle mixtis. ꝛ bibatur post illud aliqd vini limphati cuȝ aq ua mirtiloꝝ.

Cura debilitatis ꝓpter caliditatē ꝛ siccitatem est balneatio cū aq̄ tepida dulci absq̄ multa moꝛa in balneo ꝛ comedere lac ꝛ succū oꝛdei ꝛ omnia impinguatiua vt sunt iura carnium ꝛ vinum dulce in quo aliqd aq̄ ponatur ꝛ ficus recentes ꝛ rape ꝛ similia. De electuarijs comedat diadragantuȝ mixtum cū equali q̄ntitate diapapaueris vel restaurativi. Ungatur stomachus cuȝ oleo de nenufare: ꝛ etiā spina tota vel cū oleo de papauere: ꝛ h̄ cura tota ꝓpꝛie habet locū cū siccitas est absq̄ materia ꝛ ꝑdominatur caliditati. Si aūt caliditas ꝑdominatur siccitati ꝛ fuerit absq̄ materia cura erit tūc cū rebus acetosis: verbigratia cū syrupo acetoso: vl' vino de granatis vel oꝛizacbara vl' agresta mirtꝭ cū aqua veri frigoꝛis. Comedat carnes vacinas ꝛ agninas ꝛ pisces recentes ꝛ carnes arietis ꝛ auiū ꝯditas cū agresta vel sumac aut aceto vel vino de granatis. bibat vinū albū debile bene limphatū. Ungatur stomachꝰ cū oleo de papauere vel oleo de nenufare vel rosato qescat multū ꝛ paꝝ laboꝛet ꝛ doꝛmiat in die post comestionē. Si aūt matia ibi fuerit p̄sens cū illis q̄litatibus dieta ꝛ potꝰ ꝛ cōdimēta ciboꝝ eadē erūt. lactucas ꝛ scariolas ꝛ herbas frigidas sicut sūt poꝛtulace ꝛ cucurbite sumere in isto casu ꝛ supioꝛi absq̄ matia erit multū vtile. ꝛ si ꝯdiantur cū aceto vel agresta ꝛ similibus erit melius. Fiat vomitꝰ sepe cuȝ syrupo acetoso ꝛ aq̄ ca. vel cū aq̄ decoctiōis se. aneti: attriplicis: et lactucaꝝ ꝛ se. cepaꝝ. Purgetur cū decoctione miro. citrinoꝝ ꝛ reubarbari ꝛ aq̄ decoctiōis p̄unoꝝ et tamarindoꝝ. Ungatur stomachꝰ cū oleo de papauere ꝛ de nenufare.

Cura debilitatis ꝓpter frigiditatē cū siccitate absq̄ materia ē vt vtatur cibis tēpatis vȝ carnibus edi ꝛ pulloꝝ ꝛ arietū annualiū ꝛ vitellis ouorum ꝛ herba feniculi: petroselini: boꝛaginis: spinachij ꝛ carnibꝰ auiū degentiū in arboꝛibꝰ ꝛ ī pꝛatis ꝛ nō ī aqs ꝛ passulis ꝛ ficubꝰ viridibꝰ ꝛ siccis: cōdiantur omnia ista cū puluere q̄ sic fit. ℞. pipis longi cardamomi: nucismus. gariofiloꝝ: piperis. zinziberis: aā. ʒ. j. cinamomi electi. ʒ. j. croci. ʒ. j. fiat puluis ī sapoꝛibꝰ ꝛ ꝯdimētis suis. semp cū puluere isto ponatur rob vini. Ungatur stomachus cū oleo d̄ spica ꝛ oleo d̄ lilio. Bibat vinū rubeū foꝛte odoriferuȝ bonū absq̄ aq̄. Comedat sepe diamuscuȝ diamargariton: diacitoniten: diacardamomum diagalāga. Si aūt materia melancolica ibi cū p̄dictis q̄litatibꝰ affuerit regatur vt dictū est sup̄ius in oībus: sȝ rectificetur illa materia ꝛ purgetur cū decoctōe mirobalanoꝝ indoꝝ sene epithimi ꝛ polipodij: ꝛ dulcoꝛetur cū zucharo vel melle illa decoctio: vel cū pillulis fetidis p̄cedente digestione cū oximelle cōposito vel melle ro. colato ꝛ aq̄ decoctionis passulaꝝ ꝛ iuiubaꝝ. sepe balneetur in aqua dulci ꝛ paꝝ laboꝛet sed nō multū doꝛmiat in die. Attendendum est hic ꝙ nihil deterius in egritudinibus stomachi q̄ȝ coitus. nā coitus inimicatur stomacho ꝛ specialiter frigido: aut' vult Almā. iiij. c. de iuuamētis ꝛ nocumētis coitus: dicit. n. ibi. habētes coꝛpoꝛa sicca a coitu abstinere debēt vt ab inimico interficiente: sȝ amplexari iuuenē mulierem absq̄ coitu ita ꝙ stomachus alterius stomachum tangat: aut tenere catulum lactantem super stomachū aut tenere iuuenē vel reuoluere stōm versus culcitram: aut tenere puluinar calidū versus stomachum. omnia ista stomachum frigidum ꝛ debilem confoꝛtant ꝛ coꝛroboꝛant ꝛ adiuuant ad digestionem ꝑficiendam ꝛ complendam: ꝛ etiaȝ q̄dlibet perse multum confert ꝛ iuuat vt vult Auic. li. iij. c. de cura cōplexiōis frigide ꝛ sicce stomachi. Emplastrum ꝯueniens ad debilitatē stomachi ꝓpter frigiditatem aut humiditatē vel' frigiditatē cū humiditate: seu frigiditateȝ cū siccitate aut ꝑꝑ debilitateȝ coꝛpoꝛꝭ stomachi sic fit. ℞. calami aromatici galange spice macis coꝛalli rubei cardamomi thuris vernicꝭ aā. ʒ. s. cere. ʒ. ij. rasine. lꝭ. s. picis grece. ʒ. ij. olī d̄ spica olī d̄ mastice aā. ʒ. ij. bdelij serapini opoponacꝭ armoniaci aā. ʒ. s. terbētine. ʒ. iiij. dissoluantur gūme ī vino: ꝛ disoluātur postea ī cazola cū igne ꝛ colentur: ꝛ cum colata fuerint addatur puluis specierum pꝛedictarum ꝛ fiat emplastrum.

Cura debilitatis digestiōis ꝓpter debilitateȝ coꝛpoꝛis stomachi ē vt vngatur stomachꝰ cū oleo de spica ꝛ de lilio ꝛ de mastice ꝛ fiat post illud emplastrum dictū sup̄a stōȝ. In dieta ꝛ potu fiat vt dictum ē superius in causis frigidis cū matia ꝛ absq̄ materia. Et scias ꝙ bꝛodia ꝛ res fluentes ꝛ liqde addunt in istam debilitatem ꝛ digestionem impediunt plus ceteris cibis eo q᷑ cedūt vomitui digestionis ꝛ nō qescunt in eo sicut ipsa digestio rerequirit: ꝛ h̄ dicūt omnes antiqui ꝛ specialiter. G. commento regiminis acutoꝝ super verbo quod īcipit ptisana vero oꝛdeacea merito me iudice existente ꝛc. et Alman. lib. iiij. c. de regimine cibi. Attende hic generale conueniēs ꝙ nō fallit. Omne q̄d cuȝ difficultate masticatur ꝛ laboꝛet: cū difficultate in stomacho digeritur ꝛ hoc est sensuale. sȝ contrarium ex ista causa non affirmatur. s. ꝙ de leui absq̄ aliqua difficultate masticatur bene digeritur in stomacho: nam instantia est in bꝛodijs ꝛ similibus. Comedat diacitoniten: diatrion pipereon: diaciminum: diagalanga: diacardamomum: diābꝛa: diamuscū ꝛ similia. Abstineat a coitu ꝛ nimio potu ꝛ somno diei ꝛ quiete superflua. Si auteȝ cōtingerit ꝙ aliqua materia in tali subiecto ꝛ causa multiplicaretur: mundificetur illa materia cuȝ aliqua medicinarum dictarum superius: ꝛ specialiter cum aliqua medicina mirobalanata: nam omnes mirobalani stipticitate eoꝛum omnem stomacum confoꝛtant ꝛ coꝛroboꝛant. ꝛ ꝓpter hoc in egritudinibus stomachi eoꝛū medicine sunt meliores ꝛ magis eligende: ꝛ specialiter in causa debilitatis eius pꝛopter debilitatem coꝛpoꝛis eius. Et est sciendum hic ꝙ cibus moꝛatur in stomacho cōmuniter in omnibus hominibus a. xij. hoꝛis vsq̄ ad. xxiiij. hoꝛas: specialiter qn̄ sani sunt homines īrepꝛehensibiliter.

Caplm. cxij. de speciebus vomitus.

Pties uomitus cōmunes ꝛ manifeste sunt a quatuoꝛ: fit. n. vomitꝰ ꝓpter cibaria acuta ꝛ salsa moꝛdicātia os stōi ꝛ cōmouētia ipsuȝ os stōi et lacertos eius ad expellendum quod in stomacho cōtinetur per superioꝛa ꝛ vomitum. vt sunt poꝛri sinapis alea cepe raffanꝰ ꝛ similia. Fit etiaȝ ex multitudine cibi fluidi grauantis stomachum qui ī eo non rectificatur: eo ꝙ hoꝛa digestionis inundat ꝛ mouetur ꝛ eicitur ad os stomachi et sic expellitur per vomitum. Fit aliquādo et materia expulsa ad stomachum a toto coꝛpoꝛe ꝛ epate mediantibꝰ meseraicis: ꝛ etiam ex splene: ꝛ h̄ vult. G. commento pꝛonosticoꝝ. c. de egestione. dicit ibi ꝙ intestina ꝛ stomachꝰ recipiunt a toto coꝛpoꝛe superflui-

tates mediātibus meseraicis ⁊ epate: ⁊ illa matia expulsa ad stõꝫ grauat: aut mordicat ipsuꝫ stõm et mouet ipꝫ ad vomitū ⁊ ista ē matia aliqñ colerica aliqñ flegmatica: aliqñ melācolica ⁊ aliñ sāguinea. Fit ēt ex matia ipsa ꝯgregata in ipo stõ q̄ generatᷓ i ipo ex in ordinato regimine ⁊ malo: ⁊ ēt ex malis cibarijs q̄ de natura i malas ⁊ diuersas materias mutanᷓ q̄ grauāt stõꝫ ⁊ ꝯturbāt ⁊ eū ad vomitum excitāt. Attēdēdū ē ꝙ differētia ē iter vomitum subuersionē ⁊ nauseā. Uomit⁹ dr̄ ⁊ fit qñ expellēs mouet ita ꝙ moueᷓ ⁊ eleuat illud qđ expelli dꝫ cū motu ei⁹ ad supiora ꝑ viā oris. Subuersio fit et dr̄ fieri qñ expellēs mouet ⁊ moueᷓ: sed ñ manifestaᷓ mot⁹ neqꝫ fit i re q̄ dꝫ expelli. Nausea fit qñ hõ renuit qđ representaᷓ tortura faciei ⁊ nasi: ⁊ cū h̄ excitaᷓ expellens sꝫ nõ moueᷓ id qđ expelli dꝫ. pꝫ ꝙ subuersio ⁊ nausea naturaliter antecedunt vomitum.

Signa vomit⁹ q̄ fit ꝑꝑ cibaria acuta ⁊ salsa satis nota sūt ex re ipa sꝫ tamē mordicatio sentiᷓ in stõ ⁊ ēt acuitas ⁊ agitatio ⁊ mot⁹. salsedo iueniᷓ i lingua ⁊ meri.

Signa vomit⁹ ex multitudie cibi fluidi silr manifesta sunt: sꝫ sentit infirmus inundationem ⁊ cõmotionem fluctuosam in stomacho subuersionēꝫ.

Signa vomit⁹ ꝑꝑ materiā expulsaꝫ ex mēbris ad stõꝫ sunt cõmotio labij inferioris ⁊ h̄ ē cõmune signū in omni vomitu añqꝫ eueniat ⁊ dolor ⁊ commotio in epate ⁊ mēbris si ab epate ꝓuenerit ⁊ mēbris: ⁊ si a splene dolor: commotio ⁊ agitatio circa splen: ⁊ rugitus in partibus in quib⁹ primo materia currens moueᷓ.

Si aūt materia colerica fuerit: erit cū amaritudine oris ⁊ siti ⁊ caliditate: ⁊ id ꝙ expelliᷓ erit fluidum nõ viscosuꝫ: ⁊ erit crocei coloris: nā nõ oē croceuꝫ vel viride qđ ore expelliᷓ dꝫ iudicari colericū nisi substātia matie ꝑuata fuerit viscositate ⁊ aquositate. Et si cū h̄ hõ fuissꝫ vsus herbis idigestibilibus ⁊ reb⁹ frigidis ⁊ viscosis ⁊ isipidis ei⁹ habitudo foret flegmatica silr ⁊ cõplexio quāuis vomit⁹ esset viridis vl̄ citrin⁹ nõ iudicareᷓ coleric⁹ sꝫ flegmaticus: ⁊ de cognitiõe illi⁹ humoris viridis vel citrini cui⁹ nature sit qñ ꝑ supiora vl̄ inferiora expelliᷓ satꝫ supi⁹ i dolore capitꝫ disputauim⁹. vñ ꝑ dicta illic ⁊ ꝑ signa posita hic si medicus recte ꝯsiderauerit veniet i ei⁹ ꝑfecta cognitiõeꝫ. Cõsiderāda ē vrina ēt vtrū sit alba vl̄ rubea: q: rubea dñium colere alba dominiū flegmatis significat. Et si pulsus pu⁹ debilis et mollis sentiaᷓ: verior erit significatio ꝙ matia vomit⁹ nõ ē colerica quāuis viridis vel citrina videatur. econtrario in ꝯtrium.

Si aūt vomit⁹ vl̄ materia ei⁹ fuerit flegmatica ⁊ substātia eius ſm plurimuꝫ alba viscosa ⁊ erit absqꝫ siti ⁊ caliditate. Et aliqñ erit color viridis et color succi lactucaꝝ: ⁊ talis color repiᷓ i humorib⁹ q̄ sunt in stõ generatis ꝑ viā idigestiõis ex herbis ⁊ fructib⁹ q̄ ñ digerūᷓ ⁊ sīt ipfecte maturatõis: ⁊ h̄ vult. G. cõmēto ꝓnosticoꝝ tractatu de vomitu: ⁊ ei⁹ sapor isipid⁹ vl̄ acetosus ⁊ vrina apparet spissa magis ⁊ pulsus paruus ⁊ mollis.

Si võ matia vomit⁹ melācolica fuerit erit sapor pontic⁹ mixt⁹ acetositati ⁊ eius substātia erit nigra aut cineritia ⁊ fluida in q̄ erit residētia grossa in modū fecis ⁊ amaritudo multotiēs acetositate ⁊ ponticitate et salsedine mixta erit. Et si fuerit habitudo patiētis melancolica ⁊ ei⁹ cõplexio: ⁊ vrina glauca ⁊ pulsus paruus ⁊ durus erūt ꝑdicta signa magis vera ⁊ magis necessaria sup h̄.

Si aūt materia vomit⁹ fuerit sanguinea manifesta erit ex colore suo ⁊ sapore q̄ erit dulcis. Si aūt sanguis fuerit coagulat⁹ ⁊ dolor ⁊ tēsio fuerit in epate vel splene signū erit ꝙ ab illis locis deriuaᷓ. sꝫ si fuerit a splene erit magis grossus niger ⁊ feculētus. Si aūt ꝑꝑ rupturā vene in stõ ꝯtigerit vomit⁹ sanguis: sanguis erit magis fluidus ⁊ dolor sentieᷓ in stõ: in epate aūt ⁊ splene nullū habebit dolorē nisi ꝑ quādā cõpassionē. Et si illđ qđ vomitu expelliᷓ fuerit durū filtrosuꝫ: vl̄ i modū frustri carnis ⁊ cū sanguine signū est ꝙ ꝓuenit a stõ in quo ē vlcus vl̄ craneū filtrosuꝫ fistulosuꝫ: ⁊ h̄ vult Auic. li. iij. c. de. vomitu sanguis. Et idem erit iudicium in carne q̄ expelliᷓ ꝑ intestina seu in carne filtrosa si cum sanguine per inferiora expellaᷓ.

Signa vomitus ex materia congregata in stomacho propter mala cibaria vt inordinato regimine sunt illa eadem que significant super materiam expulsam ad stomachum preter quia non sunt illa cum signis significantibus malum in epate neqꝫ in splene: illa võ sic.

Cura vomit⁹ q̄ fit ꝓpter cibaria acuta ⁊ salsa ē abstinētia ab eis ⁊ comedere portulacas cuꝫ vino: de granatis ⁊ agresta ⁊ ēt aceto: ⁊ bibere vinū limphatū stipticū cū aqua berberis ⁊ sumac vel mirtiloꝝ: vel cuꝫ aq̄ frigida vel cū aqua de cisterna: ⁊ comedere carneᷓ coctas cū sumac ⁊ mirtis: ⁊ ꝯdire eas cū agresta vel vino de granatis vel aceto ⁊ succo pomoꝝ acetosoꝝ vl̄ prunoꝝ imatu. acetosorum. sup stõꝫ ponat emplastrum ꝙ sic fit. R. mirtiloꝝ corticuꝫ granatoꝝ ciperi añ. ℥. ij. teranᷓ ⁊ cribelenᷓ misceāᷓ cū. ℥. iiij. farine ordei ⁊. ℥. ij. olei ro. ⁊ tāto aceto qđ sufficiat ad emplastꝝ faciēduꝫ et liget h̄ emplastꝝ circa os stõi fortiᷓ cū fassia. Curaᷓ h̄ vomit⁹ ⁊ oīs vomitus cū vomitu si ibi materia nocēs fuerit. ⁊ h̄ vult Auic. li. iij. c. de cura vomit⁹ absolute. purgeᷓ cū vomitu facto ex syrupo cõposito de radicib⁹ ⁊ aq̄ se. attriplicis ⁊ aneti ⁊ radicū raffani. Mundificetur per inferiora cū decoctione reubarbari et tamarindorum.

Cura vomitus ꝑꝑ cibū fluidū ⁊ inundāteꝫ est vt ꝓuoceᷓ vomit⁹ ⁊ mūdificeᷓ aquositas ⁊ exciteᷓ stomachus cū vomitiuo facto ex oximelle cõposito vel sqlitico ⁊ aq̄ raffani: aneti: ameos amomi ⁊ se. attriplicis. Nutriaᷓ cū reb⁹ assatis ꝯditis cuꝫ berberis ⁊ sumac ⁊ mirtilis ⁊ agresta ⁊ vino đ granatis in q̄bus addaᷓ ꝓ cõdimēto vitellus oui mixtus cū puluere de cardamomo galanga cinamomo pipe longo ⁊ croco. Bibat vinū forte odoriferum ru. stipticū in quo ponaᷓ aliq̄d aq̄ decoctiõis mirtiloꝝ: posset si debilis esset multum comedere iura carniū ꝯdita cū vitellis ouoꝝ in q̄b⁹ iuribus ponēᷓ puluis dictis ⁊ puluis mirtiloꝝ ⁊ maxime si in illis iuribus sumac ⁊ berberis coquerenᷓ cuꝫ carnibus.

Cura vomit⁹ ꝑꝑ materiā expulsam ad stomachum ex epate vel splene ⁊ alijs mēbris est vt ponatur sup epar si ꝓuenerit ab epate emplastꝝ cõfortatiuuꝫ epatis qđ sic fit. R. sandaloꝝ rubeoꝝ rosarum rubeaꝝ ciperi mirtilorum calami aromatici masticis añ. ℥. s. spice. ʒ. j. cere. ℥. s. olei de mastice. ℥. j. olei rosati. ℥. iij. liquefiat cera cum oleis quibus liquefactis deponatur ab igne ⁊ incorporetur cum puluere rerum ⁊ extendatur super petiam ⁊ aspergatur cuꝫ aceto forti ⁊ ponatur super epar ⁊ fassietur ⁊ ligetur bene super locum cū fassia.

Si autem ex splene materia deriuatur fiat aliud emplastrum super splenem ꝙ confortat euꝫ ꝙ sic fit. Recipe ciperi capari calami aromatici acori nucū cipressi añ. ℥. s. succi absinthij succi eupatorij añ. ℥. s. armo. ℥. ij. cere. ℥. iij. oli đ spica. ℥. iiij. dissoluaᷓ armoniacū i aceto forti ⁊ cū dissolutum fuerit ponaᷓ ad ignē i cazola cū aceto in quo fue-

rit dissolutum ⁊ cum ceperit dissolui addatur ce-
ra ⁊ oleū cuꝫ eo ⁊ dissoluant̄ qbus oibus dissolutꝫ
addat̄ puluis rez̄ p̄dictaꝝ ⁊ succi p̄dicti ⁊ incorpo
rentur: ⁊ fiat talis īcorporatio in vna scutella: ⁊ si
oleuꝫ ⁊ liquores p̄dicti nō suffecerint ad īcorpora-
tōeꝫ faciēdā addat̄ d̄ p̄dicto olō ita ꝙ fiat bōa īco-
poratio ⁊ mixtura ⁊ ponat̄ h̄ sup̱ coriū ⁊ postea su
p̱ splenem ⁊ liget̄ bn̄ cuꝫ fassia. hoc.n. emplastꝝ
splenē ꝯfortat ⁊ dissoluit ⁊ eiꝰ aperit opilationes:
⁊ superfluitates q̄ in ipso ꝯtinent̄ ⁊ resoluit ⁊ ꝯsu
mit. Sup̱ stōm vō ponat̄ emplastꝝ ꝙ ꝯfortat, ip-
suꝫ ita ꝙ sup̱fluitates ab alijs mēbris epate sple
ne nō recipiat quod sic fit. ℞. masticꝫ thuris ⁊ bo
li armeni terre sigillate an̄. ℥. s. sandali rubei cala
mi aro. ciperi mirtiloꝝ an̄. ℥. j. piperis lōgi galan
ge talk siue stelle terre croci curcume an̄. ʒ. ij. terā-
tur oīa ⁊ cribelent̄ ⁊ accipiant̄. ℥. vj. olei de masti
ce ⁊. ℥. j. cere ⁊ dissoluant̄ ad ignē ⁊ cum dissoluta
fuerit deponant̄ ab igne ⁊ cum eis puluis rez̄ su-
pradictaꝝ addat̄ ⁊ fiat emplastꝝ qd̄ ponat̄ sup̱ co
riuꝫ ⁊ postea sup̱ stōm: ⁊ ligetur bn̄ cum fassia fir-
miter.

Si vō materia currēs fuerit colera mūdificet̄
ex decoctōe facta ex mirobalanis citrinis reubar-
baro: mirtil̄ tamarīdis. post purgatōeꝫ bibat bis
ī die ante cenā ⁊ ante prandium p̱ vnā horā vnū d̄
trociscis stelle cū. ℥. j. syrupi de mirtꝫ vel de agre
sta: aut rosis ⁊ vino stiptico limphato cū aqua de-
coctionis mirtiloꝝ ꝙ meliꝰ erit. In dieta ⁊ potu
fiat vt dictum ē supra. Et in illo casu possent iura
pulloꝝ ⁊ galinaꝝ ⁊ edoꝝ dari comeder̄ ⁊ maxime
si fuerint alterata cum agresta vel vino de gra. ⁊
alijs rebꝰ acetosis ⁊ stipticis.

Si aūt mat̄ia currēs fuerit flegmatica mūdifi
cet̄ cū decoctōe facta ex mirobalanis kebulis reu
barbaro mirtil̄ sq̄nāto ⁊ zucharo rosꝭ. veteri. Nu
triat̄ vt dictū ē cū rebꝰ assatis simpl̄r vel coctis ī
testula vel pastillo ꝯfortatis cū spēbus ⁊ rebus sti
pticis ⁊ agrestis: ⁊ vinū eiꝰ sit rubeū odorifeꝝ pu
rū absq̄ aq̄ si ibi fe. nō ē: si vō eēt cū fe. ponat̄ mul
tū de aq̄ decoctōis mirtiloꝝ.

Sꝫ si materia currēs fuerit melācolica purge
tur ⁊ mūdificet̄ cū decoctōe q̄ fit ex mirobalanis ī
dis: reubarbaro: sene epithimo: mirtil̄ ⁊ polipo-
dio. Nutriat̄ ⁊ potet̄ vt dictū ē hic īmediate cum
vomitu colerico ⁊ potet̄ sil̄r siue fuerit cū feb. siue
absq̄ fe. ī isto ⁊ vomitu flegmatico det̄ an̄ cenaꝫ ⁊
an̄ prādiū semp̱ trocisci stelle cū melle ro. colato ⁊
vino rubeo stiptico.

Si aūt mat̄ia currēs fuerit sanguis flebotome
tur de vena īferiori brachij vel de saphena ī ma
nu dextra: ⁊ ligent̄ adiutoria fortiter cū corigijs ⁊
coxe sil̄r: ⁊ ponāt̄ vētose magne absq̄ icisione sup̱
epar ⁊ splenē. Sumat ter ī die cū syrupo de agre
sta trocꝫ. stelle cū syrupo de agresta vel mirtis vl̄
cū miua citonioꝝ vel aq̄ decoctionis mirtiloꝝ vel
berberis. Scias ꝙ ī omni vomitu ex q̄cūq̄ cā fiat
ligatio fortis adiutorioꝝ ⁊ coxaꝝ: ⁊ positio vēto-
saꝝ sup̱ epar ⁊ splenē absq̄ scarificatiōe sunt val-
de vtilia. Sil̄r attēdēdū ē ꝙ mordicatio cū vomi-
tu ī omni vomitu ē valde vtil̄ si mat̄ia ī stō ꝯtieret̄
⁊ dꝫ fieri vomitꝰ cū re ꝯueniēte ad humorē pec-
cātē vl̄ currētē. In vomitu vō q̄ fit ex mat̄ia ꝯgre
gata ī stō p̱cedat̄ ī oibꝰ s̄ꝫ diuersitatē mat̄ie vt di-
ctū ē supra ꝯ̄ colerā: fl̄a meł̄iaꝫ ⁊ sāguinē: ⁊ ꝯ̄ ꝯpo
sitā si cōposita fuerit: q: rōne ꝙ illa mat̄ia ꝯtinet̄ ī
stō eadē ē cura ⁊ idē regimē.

Capitulum. cxiij. de colerica passione.

p Assio colerica ē illa
in q̄ hō simul ⁊ eadē hora emittit p̱ vo
mitū ⁊ p̱ īferiora humores ⁊ cibaria ⁊
nihil retinet: ⁊ numerat̄ iter p̱ acutas p̱p̱ cōtinuū
motū expulsionis: ⁊ ꝙ naturā q̄si qescere nō p̱mit
tit nō expectat qn̄ ante septimū diē īterficiat: vel
curet̄ p̱se aut bn̄ficio medicinali. Fit aliqn̄ h̄ egri-
tudo post nauseaꝫ ⁊ fastidiū ex humoribꝰ fri. ⁊ vi-
scosis generatis ex piscibꝰ ex fructibꝰ frig. aut re-
bꝰ fri. ⁊ humi. q̄ cū multiplicant̄ in stō ⁊ intestinis
destruūt oēꝫ v̄tutē ⁊ retētiuā ī sup̱iori ⁊ īferiori.
Fit aliqn̄ ex multiplicatiōe colere rubee ī stō ⁊ ite-
stinis cū sup̱fluitate q̄ mordicat intestina ⁊ stōm ⁊
excitat vomitū eadē hora ⁊ secessuꝫ: ⁊ h̄ ē deterior
eaꝝ ⁊ peior ⁊ magis timorosa.

Signa passionis colerice ex fri. cā sūt
an̄cessio sacietatis ⁊ nausee: ⁊
multitudo vētositatū ī vētre ⁊ intestinis an̄ īfirmi
tatē p̱ dies aliquot: ⁊ ꝙ īcipit cū dolore vmbilici ⁊
punctura eiꝰ. deinde aduenit solutio plurima aut
absq̄ vomitu aut cū vomitu flegmatico: vel epati
co. ⁊ intelligas p̱ vomitū epaticū qn̄ emittit infir-
mus p̱ os aquositatē sil̄eꝫ aque ablutiōe carnis re
cētis ⁊ ꝙ comedit absq̄ lōgitudine t̄pis pisces fri
gidos aut cibaria fri. generātia ⁊ faciētia de p̱pri
etate nauseā ⁊ fastidiū ⁊ materiā frigidā ⁊ viscosā.

Signa colerice ex effusione colere rubee ad stōꝫ
⁊ īstina ē nausea vehemēs ⁊ sitis assidua: ⁊ cuꝫ bi-
bit aquā fri. sedat̄ nausea donec calefiat in stoma-
cho: deiñ euomit eam ē solutio vētris qn̄q̄ cū ea:
⁊ quādoq̄ sup̱fluit adeo ꝙ facit sup̱ueniēte in sy-
rupo sincopiꝫ: ⁊ pulsus eiꝰ cadit: ⁊ ē cū ea estuatio
⁊ moblititas ⁊ īflāmatio magna ⁊ vehemēs. ⁊ mul
totiēs turbatio mentis.

Cura colerice ex cā frig. ē vt bibat sepe
aquā calidā cū sentit puncturas ⁊
tortionē in vētre ⁊ ī intestinis ī q̄ bulita fuerint ci
minū ⁊ galāga ⁊ piper longuꝫ: ⁊ reqrat infirmus
somnū p̱posse. Et p̱hibeatur ab assellatōe quātū
possibile ē ⁊ infundat panē biscoctū vel siccū val-
de bene coctū in vino veteri: ⁊ eū comedat postq̄
bn̄ īfusꝰ erit ⁊ factꝰ mollis p̱ infusionē. Et si sentit
post h̄ grauitatē vel dolorē in capite suo dormiat
iteꝝ p̱ posse. Et cū euigilauerit ītret balneum aq̄
decoctionis floris camomille ⁊ absinthij ⁊ mellilo
ti ⁊ rosarum rubearum. Ungatur totus stoma-
chus cum oleo de mastice ⁊ oleo rosato ⁊ aliquan-
tulo aceti. Nutriatur post vomitum ⁊ mundifica
tionem aqua calida dicta superius vel cum aqua
calide mixta cum melle vel pipere longo cum per
dicibus fasianis et turturibus: et pullis vel gali-
nis assatis in ventre quoꝝ cocta sint grana mirti
loꝝ ⁊ piper longum vel ciminum. Bibat bonum
vinum odoriferꝝ in quo ponatur aqua decoctiōis
mirtiloꝝ ⁊ galange vel piperis lōgi. sepe ante prā
dium ⁊ ante cenā sumat trociscos stelle cum vino
decoctionis mirtiloꝝ vel aqua decoctionis pipe-
ris longi: ⁊ etiam post prādiū sepe sumat tyriacā
cū eisdē liquoribus. Si aūt h̄ mō nō mūdificaret̄
mūdificet̄ cū decoctione facta ex mirobalanis ke
bulis reubarbaro mirtil̄ ⁊ zucharo ro. ⁊ tūc post
mundificatōem maxime si esset infirmus debilis
posset cibari ex brodio galine bone in quo ponerē
tur vitelli ouoꝝ ⁊ puluis galāge ⁊ mirtiloꝝ: ⁊ bi-
bere vinū rubeū puꝝ mixtum cum aqua decoctio
nis mirtiloꝝ: ⁊ postea facere īfirmū redire ad suā
consuetudinem.

Cura passionis colerice ex cā calida est vt su-
mat cū incipit plurimum aque ca. ⁊ vt euomat eaꝫ
cum facilitate ⁊ egrediatur ab eo plurimum illius
colere. Cum ergo p̱uenit vomitꝰ vel assellatio ad
hoc vt virtꝰ cadat ⁊ sup̱fluit: tūc ligent̄ vtraq̄ ad
iutoria ⁊ coxe eiꝰ: ⁊ infrigidet̄ stomachꝰ eius cum
niue ponendo eā sup̱ ipsum: aut ponendo pānos ī
fusos ī aqua ro. mixta cū aceto: seu ī aqua fri. mi-

xta cum eodem sup ipsum stomachum ⁊ totuz ven
trē. fundatꝛ sup extrema aq̄ fri. aut ꝯspgantꝛ extre
ma. s. man⁹ ⁊ pedes cū aq̄ fri. ⁊ sepe vice post vicē
da ei ī potu rob granatoꝝ acetosoꝛuz purum: aut
agrestā purā: ⁊ aliqn̄ misceantꝛ ista cū aqua fri. si p
se illa bibere nō posset: ⁊ qn̄ illa euomit ista reitera
multotiēs ⁊ da ei in potu cū aliquo ex istis liquoꝛi
b⁹. si vomit⁹ nō cessauerit: spodiū ⁊ lutū armenū ⁊
ro. siccas vel dissolue ea ī aqua maloꝝ acetosoꝝ vł
da ei ī potu puluerē mirtiloꝝ p se vł cuz terra sigil
lata ⁊ cuz aqua maloꝝ acetosoꝝ vł cuz liquoꝛibus
dictis aut cū aqua berberis ⁊ puluere coꝛticū gra
nati ⁊ sanguine dꝛaconis: ⁊ da ei aliqn̄ cuz virtus
fuerit remanēs de aq̄ veri frigoꝛis vel p se vł cum
spodio aut cū bolo armeno. Et si euomit r̄itera do
nec videas vomitū aleuiari paꝝ p aut ꝫm aliqd ⁊ tē
fac eū soꝛbere aquā carnis assumptā ex pullulꝭ ꝯtri
tis ⁊ pistatꝫ: ⁊ funde sup illā aquā carniuz pulloꝝ
paꝝ aque citonioꝝ ⁊ paꝝ vini ⁊ pulueriza desuper
panē siccū ⁊ bn̄ coctū ⁊ bn̄ tritū. Et si euomit istud
reitera illud sup īfirmū donec recipiat illud: ⁊ da
ei ī potu aquā agreste ī q̄ īfusi sint pulli ⁊ pdices ⁊
pulli ⁊ colūbini assati ⁊ ꝯtriti ī vētre quoꝝ sint po
sita grana mirtiloꝝ ꝯtrita aut fruct⁹ berberis: ⁊
cū recipit cibū tunc da ei ī potu vinuz odoꝛiferꝝ sti
pticū: ⁊ cohopi euz vt doꝛmiat. nā nihil ē meli⁹ in
vomitu ⁊ vētris fluxu q̄ꝫ somn⁹. Et si post somnū
sentiret se aleuiatū ⁊ foꝛtē cōmode possꝫ poni ī bal
neo tepido aque decoctōis rosaꝝ ⁊ floꝝ camomil
le: ⁊ post exitū a balneo dꝫ iungi stomach⁹ ⁊ totus
vēter cuz oleo ro. ⁊ oleo de mastice mixtis eq̄liter
cū qb⁹ addatꝛ aliqd aceti vel vini de gra. acetosis.

Capitulum. cxiiij. de debilitate epatis.

Ebilitas epatis cō-
D
muniter vocatꝛ qn̄ vł epar nō rectifica
tur qd̄ a stō mādatꝛ: aut qn̄ diminuitꝛ di
gestio ī eo ⁊ q humoꝛes ꝯuenīētes nō
mādat ad mēbꝛa neq̄ꝫ mādare pōt: ⁊ h totū ē aliqn̄
vitio alicui⁹ q̄litatis ex q̄tuoꝛ q̄litatib⁹ absq̄ꝫ ma-
teria ⁊ cum materia.

Signa debilitatis ep̄is sunt egestio si
milis aque carnis recētꝫ cum
abluitꝛ: ⁊ paucitas appetit⁹ ⁊ extenuatio coꝛpoꝛis.
Sꝫ si fuerit cū caliditate ⁊ cū materia vł absq̄ꝫ ma
teria p̄dicta debilitas hēbit infirm⁹ ī facie ⁊ toto
coꝛpoꝛe coloꝛē rubeū mixtuz citrino vel citrinum
puꝝ cū mala foꝛma coꝛpoꝛis absq̄ꝫ ei⁹ īeq̄litate: ⁊
alteratōez cū doloꝛe sentiret ī dextro latere apud
costas posterioꝛes: ⁊ patietꝛ siccitatē ⁊ asperitatē ī
oꝛe ⁊ pallato ⁊ sitiz vehemētē. Et ei⁹ vꝛina erit ruf
fa vel rubea seu citrina itēsa subtilis vł spissa: sub
tilis cū fuerit caliditas absq̄ꝫ materia vł cuz opila
tōe. spissa cū materia ī epate fuerit multiplcata si-
ue p opilatōez aut p habūdātiā ei⁹ ī quantitate ex
cā generāte ipsaz. sꝫ si fuerit debilitas cum frigi-
ditate habebit patiens in facie ⁊ toto coꝛpoꝛe co-
loꝛem album vel palidum seu liuidum absq̄ꝫ ineq̄-
litate cutis: ⁊ grauitatez totius coꝛpoꝛis ⁊ lateris
dextri: ⁊ pigritiā ⁊ somnietatē. ⁊ ei⁹ vꝛina erit al-
ba subtilis vł glauca: seu palida si p̄dicta debilitas
fuerit absq̄ꝫ materia ⁊ cū opilatōe. Si v̄o cuz ma-
teria erit vꝛina lactea vel karopos vel palida spis-
sa ex mat̄ia multiplicata ī ep̄e aut pp opilatiōem q̄
īpedit ei⁹ trāsitū ad loca debita: aut ex reb⁹ gene-
rātib⁹ ipsaz materiā frigidā ī ipso: q̄ materie cali-
de vel fri. multiplicate ī ep̄e aut pp opilatiōez aut
pp aliā cāz faciēt tumoꝛē ī pedib⁹ ⁊ mēbꝛis post lō
gū tp̄s ⁊ finalitꝛ cacesiā ⁊ idropisim.

Cura dbilitatꝫ ep̄is pp caliditatē absq̄ꝫ
matia: fiat emplastꝝ sup epar qd̄
sic fit. ℞. sandali rubei ⁊ albi: rosaꝝ ru. ⁊ cāphoꝛe
añ. ʒ. j. terantꝛ ⁊ puluerizētur ⁊ misceantꝛ cuz aqua
ro. ⁊ aliquantulo aceti ⁊ infundatur filtꝝ vel pan
nus de lana in h toto cum fuerit calidum: ⁊ h cali-
dū supponatꝛ epati ⁊ cum tepꝫ ceperit remoueatꝛ:
⁊ alius loco eius ponatꝛ. Aliud ad idē. ℞. succū so
latri ⁊ misceatur cū puluere sandaloꝛuz ⁊ campho
re ⁊ ponatꝛ cū eis aliqd aceti ⁊ calefiat h totū ī quo
cuz calidum fuerit imponatur filtruz vel pannus
⁊ fiat iterando cum tepuerit vt dictum est supꝛa.
Aliud ad idem. ℞. succum semperuiue succuz ace
tose vel plantaginis ⁊ misceantur cum puluere ro
sarum rubearum camphoꝛe ⁊ aliquantulo aceti: ⁊
fiat cū fuerit calidum vt dictum est in allijs. Su-
mat in potu syrupum acetosum vel oxizacharam
vel vinum de granatis cum aqua decoctionis oꝛ-
dei endiuie vel solatri: cuscute acetose aut cicoꝛee
vel lactucarum. Agrestam etiam bibat vel succuz
berberis vel acetose cum aqua decoctionis lactu-
caꝝ vel endiuie. Abstineat a cibis calidis ⁊ vino ⁊
cofectionibus de melle. Comedat succum oꝛdei vł
auene ⁊ holus factum ex cucurbitis lactucis ⁊ bo
ragine in quo ponatur aliquid aceti. Comedat me
lones ⁊ psica ⁊ pꝛuna acetosa: ⁊ bibat cuz eis aquā
decoctionis berberis vel acetose aut aquam deco
ctionis granatoꝛum aut acetum cum aqua. Si au
tez esset debilis comedat carnes edi perdicuz pul
loꝝ castrati iuueuiꝭ ꝯcoctaꝭ cū cucurbitꝫ herba en
diuie vel herba lactucarum seu herba scariole: ⁊
condiantur ille carnes cū agresta vel vino de gra
natis aut succo berberis vel acetose: aut aliqua re
acetosa vel agresta ⁊ similibus. Si vero debilitas
epatis fuerit ex caliditate cum materia fiat ꝫm q
dictum est in omnibus. ⁊ purgetur cum decoctio
ne facta ex reubarbaro ⁊ aqua decoctionis pꝛuno
rum ⁊ tamarindoꝛum: ⁊ sit puluis reubarbari. ʒ.
. ij. vel. ʒ. j. s. ⁊ aqua decoctionis tamarindoꝛum
⁊ pꝛunoꝛum sit. ℥. iiij. detur ante diem in matuti-
nis ⁊ h sepe vice post vicem. Sumat post purgatō
nem quādo fuerit cum materia: ⁊ ante purgatio-
nem quādo fuerit absq̄ꝫ materia trocisci berberis
q sic fiūt. ℞. suc. berberꝫ. ʒ. x. se. endiuie se. citrul
li seminis potulace añ. ʒ. iij. rosarum. ʒ. ij. reubar
bari. ʒ. j. spice. ʒ. s. foꝛmentꝛ trocisci ponderis vni
us aurei: ex quibus detur vnus cum syrupo aceto
so aut cum succo granati. Cura debilitatis ex fri-
giditate absq̄ꝫ materia est vt recipiat cum oximel-
le omni mane vnum de trociscis de reubarbaro q
sic fiunt. ℞. spice macis: succi eupatoꝛij succi absin
thij seminis fenugreci anisi añ. ʒ. ij. reubarbari. ʒ
. x. foꝛmentur trocisci pondere auri vni⁹. Fiat em
plastrum tale super epar. ℞. ciperi masticis spice
calami aromatici squināti croci mirre añ. ℥. s. dis
soluantur mirra ⁊ mastix in vino ⁊ misceantur cū
alijs ⁊ fiat emplastrū super epar. Trocisci alij foꝛ
tioꝛes superioꝛibus q recipiuntur omni mane in
auroꝛa cum apozimate de radicibus sic fiunt. ℞.
lacce reubarbari añ. ʒ. iij. spice seminis apij: ame-
os masticis squinanti iuniperi: amigdalaruz ama
rum costi amari: rubee succi euapoꝛatoꝛij assari
aristologie rotunde gentiane añ. ʒ. j. s. foꝛmentꝛ
trocisci pondere vnius aurei. Apozima de radici
bus cum quo pꝛedicti trocisci recipiuntur sic fit.
℞. coꝛticum radicum apij fenureci añ. ʒ. x. semi-
nis apij seminis fenugreci floꝝ squinanti aut sq-
nanti ameos añ. ʒ. v. rosaꝝ rubeaꝝ spice añ. ʒ. iij.
pistentur ⁊ coquantur in. lt. j. aque donec ad ter-
tiam redeat ⁊ sumatur in potu cum trociscis post-
q̄ꝫ fuerit colata. Nutriatꝛ cum cibis digestibilib⁹
vt sūt carnes castrati ⁊ arietꝫ annualꝭ ⁊ carnes edo
rū ⁊ caponū gallinaꝝ pulloꝝ ⁊ oiuz auiū degētiū
ī arboꝛib⁹ ⁊ ī pꝛatꝫ ⁊ nō ī aqs. coquantꝛ cū herba fe
niculi ⁊ petrose. anisi aut ī testula vł pastillo ⁊ ī ve-

ru ⁊ vitellos ouoꝝ comedat etiam. Condiantur sua cibaria cū puluere q̄ sic fit. ℞. cinamomi. ʒ. ij. cardamomi gariofiloꝝ nucismus. galāge añ. ʒ. ij. croci. ʒ. j. fiat puluis cribelat⁹. Bibat vi. claꝝ odoriferꝝ puꝝ vel mirtū cū aq̄ decoctōis endiuie vl' cicoree. Si aūt materia fuerit peccās cū q̄litate fri. mūdificet̄ cuꝫ decoctōe q̄ fit ex mirobalanis kebulis ⁊ reubar. sene ⁊ epithimo: rosis ⁊ scolopēdria ⁊ melle ro. ⁊ zucharo ro. aut cū pillul' stomaticis alkindi vl' fetidis aut pigra q̄s faciem⁹. Idē ē modus curatōis cū caliditate ⁊ sicc. frigi. ⁊ sicci. absq̄ mat̄ia ⁊ cū mat̄ia. Scire hic ꝯuenit ꝙ q̄daꝫ sunt q̄ de ꝓpetate valēt ⁊ remouēt debilitatē oēꝫ ⁊ ipinguāt epar sicut sunt passule cū suis iterioribus qñ bñ masticāt̄ ⁊ comedūt̄ ⁊ sicut puluis epis adib qñ duo aurei ex eo sumūt̄ cū vino dulci vel cocto ī aurora ꝯfortat epar ⁊ sanat oēꝫ debilitatē ⁊ cōplexionē ī eo īductaꝫ ex q̄cunq̄ cā fiat.

Caplm̄. cxv. de apatibus ⁊ exituris epatis.

Posthema epatis

a qñq̄ ē calidū sāguineū aliqñ colericū: qñq̄ ē flegmaticū ⁊ aliqñ melicuꝫ. Attēde h̄ dr̄iaꝫ iter apa ⁊ exiturā. nā apa appellat̄ cū ē egritudo ꝑse ⁊ ꝑse icipit. Exitura vero cuꝫ ꝯseq̄t̄ ad aliā egritudinē: aut cū aliq̄ egritudo terminat̄ ꝑ apa: tūc apa a phis exitura appellatur īueritate.

Signa apatis calidi sanguinei sūt vrina ru. ⁊ spissa ⁊ pulsus magn⁹ lat⁹ ⁊ mollis: ⁊ color faciei rube⁹ mixt⁹ fuscedini. Et dolor sub costis aggrauatiu⁹ cū pulsatōe ⁊ motu. ⁊ ꝙ ex tactu īuenit̄ durities cuꝫ figura q̄si lunari suꝑ epar: ⁊ hītudo carnosa sanguinea: ⁊ ꝙ añ īfirmitatē vsus ē reb⁹ generātib⁹ sanguinē. ⁊ feb. īseparabilis ⁊ dulcedo ī ore ⁊ defectio appetit⁹ ⁊ sitis sꝫ nō vehemēs: ⁊ tussis nō multū sic. ⁊ singult⁹.

Signa apatis ca. colerici sunt vrina ru. acuta ī q̄ aliq̄ apparet spissitudo: eo ꝙ colera īpedimento apatis ⁊ ꝑꝑ duritiē ⁊ opilatōeꝫ ⁊ grossitiē īductā ī epe ad loca ꝓpa nō mādat̄ vñ cuꝫ remaneat ī modū suꝑfluitat̄ ī ipo epe miscet̄ cuꝫ vrina ⁊ ipsā quodāmō īspissat ⁊ pulsus velox ⁊ dur⁹ īquo multa reperit̄ diuersitas ⁊ febris īseparabil' ⁊ vehemētia sitis ⁊ oris amaritudo. ⁊ color faciei ⁊ toti⁹ corporis citrin⁹ ⁊ singult⁹ aliqñ ⁊ tussis sicca cuꝫ q̄ nō ē sputum ⁊ casus appetitus.

Signa apatis flegmatici cū icipit ē fe. īseparabil' lēta oculta defectio appetit⁹ cuꝫ nausea ⁊ singult⁹ sꝫ ē absq̄ siti. Et ei⁹ vrina ē citrina vl' palida spissa: ⁊ pulsus paru⁹ ⁊ moll: ⁊ tussis aliqñ ⁊ grauitas latis dextri ⁊ color toti⁹ corporis alb⁹ vl' liuidus ⁊ habitudo mollis vel pinguis ⁊ tumor sensibilis cum duritie multa.

Signa apatis melici sūt ꝙ apparet tactui sub cost̄ res dura ⁊ corrūpit̄ color toti⁹ corporis ⁊ faciei: ⁊ ꝯuertit̄ ad paliditatē vl' cinereitatē: ⁊ singultus q̄ ē de cōib⁹ signis ⁊ sitis vehemens ⁊ pōdus graue ī sinistro latere: ⁊ tussis ⁊ defectio appetit⁹ absq̄ nausea ⁊ vomitu: ⁊ vrina glauca subtil' ⁊ pulsus paruus strictus ⁊ durus.

Cura apatis calidi sāguinei ē vt fiat flebotomia d̄ basilica aut de saphena man⁹ sinistre ī ṗncipio ⁊ post illud ꝑ tres dies mūdificet̄ cū decoctōe q̄ fit ex reubarbaro tamarindus ⁊ prunis. Fiat flebotomia ī istis apatib⁹ ⁊ similib⁹ ī parte ꝯ̄ria ī ṗncipio cū corp⁹ fuerit repletuꝫ ⁊ carnosuꝫ: qñ vo nō īuenit̄ fit ex eadē et hvolunt oēs. Emplastret̄ epar cum sandal' cāphora ⁊ aq̄ ro. ⁊ īfrigidet̄ ꝯtinue cuꝫ succo solatri ⁊ acetose ⁊ semꝑuiue ⁊ aq̄ ro. ⁊ cū eis ponat aliq̄d aceti sēꝑ. Bibat ī aurora ⁊ añ cenā oxizacharā vel vinum de gra. vel syrupuꝫ acetosuꝫ cum aqua decoctionis endiuie lactucaꝝ vl' solatri aut semꝑuiue. Comedat vsq̄ quo febris fuerit diminuta succuꝫ ordei vl' farri vl' auene vl' lactucas coctas vel cucurbitas ꝯditas cū agresta vl' vino de gra. Bibat cuꝫ cibo aquā decoctōis granatoꝝ vl' agreste vl' aquā decoctōis pomoꝝ acetosoꝝ: ⁊ sit semꝑ larg⁹ s̄ꝫ vētrē aut ꝑse aut b̄ñficio clisteris lenitiui vel suppositorij. Et cū febris aleuiata fuerit ex carnib⁹ pullinis vel edinis ꝯditis ⁊ coctis cuꝫ berberis agresta vino de gra. vel pomis acetosis regat̄ ⁊ vsq̄ ad vltimuꝫ infirmitat̄ sit ꝯtēt⁹ ī potu dicto si est possibile. Si foret nimis debilis bibat vinū debile limphatū ita ꝙ aq̄ vīcat sapore ⁊ odore ī cōmixto.

Cura apatis colerici ī epate ē eadē cuꝫ supradicta ī oīb⁹. sꝫ ī colerico mūdificatio cuꝫ decoctōe dicta illic dꝫ sepi⁹ fieri q̄s flebotomia: ī suꝑiori flebotomia sepius dꝫ fieri q̄s mūdificatio.

Cura apatis flegmatici ī epate ē etiā flebotomia: ⁊ h̄ nō ē rōne materie et dispositiōe ipsi⁹ materie: sꝫ q̄ omne apa vbicūq̄ fiat semꝑ fit ex cursu materie ꝑ venas ad locuꝫ aposthemosuꝫ: et flebotomia oēꝫ mat̄iā ꝯtētā ī venis et currētē ꝑ venas eq̄lit̄ minuit et ꝓportōalr̄. Iō voluit. G. ī cōmēto regiminis acutoꝝ suꝑ v̄bo Hypo. vbi dicit Et si dolor ꝑ calefactoriū nō alleuiat⁹ fuerit et ad furculā ascēderit ⁊c. ꝙ flebotomia sit ꝯferēs ī omni apate et ē min⁹ timorosa q̄s medicina q̄uis medicina sit ꝯueniēs vt voluit Hypo. eodē. c. et in h̄ oēs ꝯueniūt. Purget̄ sepe cuꝫ medicamine d̄ turbit et aq̄ decoctōis endiuie vl' lactucaꝝ aut cicoree vel decoctōe facta ex mirobalanis kebulis et reubarbaro et sq̄nāto. Bibat ī mane et ī aurora et añ cenā de oximelle cōposito. ʒ. j. s. cuꝫ. ʒ. iij. aq̄ decoctōis ciperi aut capari: vel ameos aut amomi fiat īfirm⁹ larg⁹ s̄m vētrē: aut ꝑ clistere ꝙ meli⁹ ē: aut cū suppositorio. Emplastret̄ epar ī ṗncipio cū absinthio pistato et farina ordei vl' melice: et cum puluere facto ex ciperis: gall': cipss: sq̄nāto: caparis: mastice: vernice: et granis mirtiloꝝ et farina lupinoꝝ et buliāt ī aq̄ vsq̄ ad spissitudinē et addatur aliq̄d aceti ī fine. In ṗncipio vsq̄ ad q̄etē vl' sedatōeꝫ fe. bibat aquā decoctōis endiuie et scariole vl' cipi ī q̄ coq̄t̄ mel vl' zucharꝝ. Comedat aquaꝫ cauliuꝫ vel ciceris vel farinaꝫ ordei vel auene vel spelte vel bolus factum ex spinachijs et herba feniculi cuꝫ lacte amigdalarum. Ungatur epar cuꝫ oleo de mastice vel oleo de spica mirto cum oleo rosato et aliquantulo aceti. Cum vero febris incipit minui vel sedari: nutriatur ex carnibus edinis et pullinis alteratis cuꝫ lactucis et cucurbitis: spinachijs et attriplicibus. condiant̄ cum agresta vl' berberis aut vino de granatis et vitellis ouorum et puluere qui fit ex cinamomo galanga: gariofilis et croco. Bibat vinum album limphatum cuꝫ aqua decoctionis endiuie vel lactucarum vel portulacarum.

Cura aposthematis duri melancolici cum incipit. et cum febre: Curatur cum flebotomia de saphena eiusdem partis vel contrarie si corpus fuerit plectoricum: et parum in isto subtrahatur de sanguine. Mundificetur sepe cum decoctione facta ex mirobalanis indis sene epithimo ⁊ reubarbaro. ⁊ semper venter eius sit largus: aut per clistere q̄d melius est: aut per suppositorium. Ungatur cum oleis dictis in flegmatico et emplastretur et addatur in emplastro supradicto puluis farine fenugreci et seminis lini et herba floris camomille et mellilothi. In dieta et potibus fiat vt dictum est in apate flegmatico: et qñ est cum febre et hora qua fe. tepescit. Sciēdum est hic ꝙ apata calida et fri. epatis requirūt emplastra maturatiua cū ve-

ꝑtinet ad ſtomachum ⁊ non reſoluuntur que matu
rēt: ⁊ habeāt vtutē mollificatiuā ⁊ ꝯfoꝛtatiuā ⁊ re
ſolutiuā. nā oē apa vt vult. G. cōmēto ꝓnoſticoꝝ
particula. j. ſup verbo. ꝙ ſi tranſierit diē. xx. dicit
.n. ibi ꝙ omne apa poſtꝗ̃ nō interficit ſubito: aut
reſoluit̃ totalit̃ aut reſoluit̃ ſubtile ⁊ groſſū rema
net: aut ꝯuertit̃ in venenū vincēte caloꝛe accidē-
tali i ꝯuerſione. Emplaſtꝝ qd̄ facit in apatibꝰ ca.
in ſtatu ⁊ poſt ſtatū anteꝗ̃ apiant̃ ſic fit. ℞. fari-
ne oꝛdei. ℥. iiij. farie fenugreci ſe. lini an̄. ℥. ij. pin-
guedinis anſeris: anatis ⁊ poꝛci an̄. ℥. ij. ciperi ſq
nanti an̄. ℥. j. s. terbentine. ℥. iiij. maluauiſci cocti
mundati a ligno iterioꝛi iciſi fruſtrati ⁊ piſtati op-
time ita ꝙ reducꝰ ſit ꝑ piſtatōez ad naturā aſun-
gie. lī. j. olei de maſtice olei ro. an̄. ℥. iiij. cere. ℥. j.
diſſoluat̃ armoniacū terbētina ⁊ cera i cazola ad
ignē ⁊ cū diſſoluta fuerit incoꝛpoꝛēt̃ in moꝛtario
cū maluauiſco ꝑparato dicto ⁊ oībus alijs rebꝰ ⁊
icoꝛpoꝛēt̃ ⁊ reducāt̃ ad vnū cū piſtello ſm ꝙ meliꝰ
fieri pōt: poſtea ertēdat̃ ſr̄ coꝛiū ⁊ ponat̃ ſup epar
Emplaſtꝝ ac apata fri. ꝑꝑ cauſas dictas ꝯueniēs
ſic fit. ℞. bdelij ſerapini armoniaci opoponaci an̄
℥. s. cipi capari acoꝛi ſquināti an̄. ℥. s. farine ſe. li-
ni fenu. an̄. ℥. iij. maluauiſci ꝑparati. lī. j. olei d̄ ſpi
ca. ℥. ij. terbētine. lī. s. diſſoluant̃ gūme in vino ⁊
cū diſſoluta fuerint addat̃ cū eis terbētina ⁊ diſ-
ſoluat̃ cū eis: ⁊ cū diſſoluta fuerīt oīa ponāt̃ i moꝛ
tario ⁊ icoꝛpoꝛent̃ cuꝫ piſtello ita ꝙ vnū coꝛpꝰ fiat
⁊ ponat̃ ſup coꝛium ⁊ poſtea ſup epar: iſta. n. em-
plaſtra cū h̄ ꝙ maturāt ꝯfoꝛtāt ⁊ mollificāt: adiu-
uāt naturā ad mūdificatōez ſaniei ꝑꝑ apertiōez ⁊
rupturā. ſꝫ raro apata epis ꝯuertunt̃ ad ſaniē ita
ꝙ mūdificent̃ cuꝫ ſanitate ifirmi: imo ſm pluri-
muꝫ ⁊ q̄ſi ifirmꝰ ad moꝛtē ꝯuertit̃: eo ꝙ natura in
tā nobili mēbꝛo ꝑꝑ neceſſitatē ſue opatōis ad to-
tū coꝛpꝰ ſaniē cuꝫ vlcere lōgo tpe ſuſtinere nō pōt
⁊ cū tal' diſpoſitio neꝗ̃ ꝑ naturā neꝗ̃ bn̄ficio me-
dici leui tpe curari ⁊ remoueri nō poſſit ſeq̄t̃ ex ne
ceſſitate ꝯſideratōis ꝙ ſit cum ad ſaniē euenerit
incurabilis ⁊ moꝛtalis: ⁊ hoc firmiter credimus
abſꝗ̃ dubio.

Capl'm. cxvj. de opilatiōe ⁊ duritie epatis.

f Jt ex matia aduſta vl' flegmatica
groſſa viſcoſa ⁊ aliqn̄ ē cuꝫ
fe. ⁊ aliqn̄ ſine fe.

Signa opilatōis cōia ſūt ꝙ
aliqn̄ ē ſine fe. ⁊ gra
uitas quā ſētit vl' iuenit ifirmꝰ ſub latere dextro
ē abſꝗ̃ doloꝛe ⁊ pꝛauitas digeſtionis ⁊ vētris le-
nitas. Si aūt fuerit abſꝗ̃ fe. ⁊ fuerit ex matia adu
ſta vꝛina eiꝰ erit tīcta cuꝫ ſubtilitate: ⁊ coloꝛ totiꝰ
coꝛpoꝛis declinabit ad citrinitatē vl' nigredinē ⁊
erit ifirmꝰ cuꝫ ſiti vehemēti: ⁊ patiet̃ pꝛuritū ⁊ ar
doꝛē i carne ⁊ toto coꝛpoꝛe: ⁊ vꝛina iducet ardoꝛē i
virga ⁊ habitudo coꝛpoꝛis erit extenuata ⁊ ſubtil'
⁊ pulſus ſpiſſus cuꝫ q̄dā velocitate. Si aūt cuꝫ fe.
fuerit ſigna magis intēſa erunt.

Si vō ex matia viſcoſa ⁊ flegmatica ꝯtingeret
epis opilatio ⁊ abſꝗ̃ fe. erit vꝛina ſpiſſa nō coloꝛa
ta ⁊ hītudo totiꝰ coꝛꝑis ſq̄lida ⁊ diſcoloꝛata palida
vel liuida: ⁊ patiet̃ ſero iflatōez peduꝫ ⁊ pulſus eiꝰ
erit paruꝰ debilis cuꝫ q̄dā mollitie ⁊ erit ifirmus
abſꝗ̃ ſiti ⁊ defectuꝫ patiet̃ appetitꝰ ⁊ multiplicabi
tur ſputuꝫ iſipiduꝫ in eo: ⁊ fiet vomitꝰ vel nauſea
quandoꝗ̃.

Si vō cuꝫ fe. fuerit h̄ ſigna d̄bilioꝛa erūt ⁊ magꝫ
remiſſa. nā cali. febꝛilis minuēdo humi. vl' exiccā
do eā mitigat ſigna ꝑdicta: ſꝫ ea oīo nō deſtruit.

Cura opilatōis epis ex materia aduſta
abſꝗ̃ fe. ē vt ſumat̃ oximel cōpoſi
tuꝫ cuꝫ aqua decoctionis ſcariole cipi endi. ⁊ zu-
chari. Sumat de diacurcuma ſepe ante cenam.
Mundificetur cum aqua decoctionis reubarbari
ſene epithimi ⁊ ſq̄nāti ꝯdita cuꝫ melle ro. colato.
Bibat vinuꝫ albuꝫ odoꝛifeꝝ claꝝ i quo ponat̃ ali
q̄d aq̄ decoctiōis cipi ⁊ ſcariole vl' cicoꝛec. Come-
dat herbā feniculi petroſelini ⁊ boꝛaginis ⁊ car-
nes caſtrati: edi: pulloꝝ: ⁊ oiuꝫ auiuꝫ degētiuꝫ in
arboꝛibꝰ ⁊ i pꝛatꝫ ⁊ nō i aq̄s coctas cuꝫ herbis ⁊ i
veru: teſtula ⁊ paſtillo: ꝯdiāt̃ cuꝫ puluere cinamo
mi cardamomi galāge: gariofiloꝝ ⁊ croci ⁊ aliquā
tulo aceti. fiat ēt ꝯdimētuꝫ cum carnibꝰ qd̄ ſic fit.
℞. aliquātulū folioꝝ petroſelini: mēte: duos vi-
tellos oui ⁊ bolū panis: ⁊ ad iuicē piſtēt̃ ⁊ cum eis
ponat̃ aliq̄d de ſpēbꝰ dictis: ⁊ diſſoluat̃ h̄ totū pi
ſtatuꝫ ſil' cuꝫ aceto foꝛti vl' agreſta ⁊ buliat i lebete
ad ignē. hoc. n. opilatōes aperit ⁊ appetituꝫ ꝯfoꝛ
tat ⁊ ſtomachum.

Si āt cuꝫ fe. vl' caloꝛe fuerit opilatio. fiat flebo
tomia de ſaluatella manꝰ dextre ⁊ regat̃ cuꝫ alijs
rebꝰ vt dictuꝫ ē ꝑter ꝙ vbi ponit̃ mel i ſupioꝛi cu
ra ponat̃ hic zuchaꝝ: ⁊ qn̄ vinuꝫ dat̃ det̃ aq̄ deco
ctōis endiuie: zuchari: ciperi: ⁊ vini d̄ gra. vl' agre
ſte aut aceti: vl' det̃ aliq̄d vini debil' cuꝫ eadē aqua
mixti. Vngat̃ leuit̃ nō fricādo epar omni die cum
oleo de ſpica i quo ſit aliq̄d aceti ⁊ poſtea cohopia
tur cuꝫ pecia ca. de lino vel de filtro.

Cura opilatōis epis ex materia viſcoſa vel gip
ſea ē vt recipiat ifirmꝰ omni mane i auroꝛa vel an̄
cenā oximel ſq̄liticuꝫ vl' oximel cōpoſituꝫ cuꝫ aq̄ d̄
coctōis cipi capari ſe. ſcariole ⁊ endiuie aut cuꝫ vi
no albo odoꝛifero fri. eſtate ⁊ hyeme cali. Sumat
diacurcuma vel diatrion piꝑeon: ⁊ bibat poſt il-
lud vinuꝫ albuꝫ. purget̃ ſepe cuꝫ turbit ⁊ reubar
baro mixtꝫ ⁊ puluerizatꝫ cuꝫ melle ro. colato ⁊ aq̄
decoctōis endiuie ⁊ ſcariole. Vngat̃ epar cū oleo
de ſpica i quo ſit aliq̄d aceti: ⁊ poſt vnctōez ponat̃
pecia ſup epar vl' filtꝝ cal. Bibat vinuꝫ albuꝫ abſ
ꝗ̃ aq̄ odoꝛifeꝝ. Comedat carnes ⁊ herbas coctas
⁊ ꝯditas cuꝫ ſpēbꝰ vt dictuꝫ ē ſupꝛa. poſſet cōmo
de ⁊ bn̄ comedere alea cocta: nuces ⁊ ficꝰ ſiccas cuꝫ
eis. poſt purgatōes r̄cipiat i auroꝛa trociſcos ſtel
le cuꝫ vino ⁊ melle ro. colato: et aliqn̄. ℥. s. tyriace
cuꝫ vino. Attēde hic ꝙ ſi epar adib exiccet̃ i fur-
no vel ad ſolē et terat̃ et cribelet̃ et detur cuꝫ vi-
no cocto ſtomacho ieiuno poſt purgationem ꝙ ſa
nat omnem egritudinem epatis et idropiſim de
pꝛopꝛietate. et debꝫ eſſe quantitas pulueris. ℥. ij.
et vini. ℥. iij.

Capitulum. cxvij. de ventoſitate in epate.

b Ec egritudo que uē
toſitas epatis appellatur fit ſemꝑ ex
materia in q̄ caloꝛ naturalis nō ꝯſequi
tur vltimuꝫ digeſtionis: imo ꝯuertit
ipſaꝫ materiā i fumuꝫ et vapoꝛē vētoſuꝫ: q vapoꝛ
vētoſus ſua ſubtilitate et vapoꝛoſitate mobili in-
ducit̃ i meſaraicis et vacuitatibꝰ q̄ circha epar exi
ſtūt et mouēt̃ ſic vēti et nubes: et ſuo mō dilatant
loca illa et doloꝛē faciunt et toꝛtōez.

Signa vētoſitatꝫ i epe et partibꝰ eiꝰ
ſunt tēſio ſub latere dextro q̄
mouetur et agitatur hoꝛa digeſtionis cibi: et ſeda
tio per compꝛeſſionem vehementem cum manibꝰ
ſuper ipſuꝫ. Et exiſtimant ſtulti medici ex iſta cau
ſa vel modo doloris vel toꝛtionis ꝙ ſi opilatio vl'
apoſthema et rugitꝰ circha partem yliorum et cir
cha radices coſtarum ex parte dextra: et ſequitur
multotiens febꝛis doloꝛeꝫ talē. Et vꝛina apparet
valde ſpumoſa vl' ſpiſſa et alba vel glauca: et quā-

do ē cū fe. est vrina magis colorata et minus spissa: ⁊ pulsus magis frequēs ⁊ debilis magis.

Cura vētositatꝫ grosse sub epe ē vt vtatur reb⁹ carminātib⁹ vētositatē ⁊ ꝯfortātib⁹ epar: vt ē diaciminū diatrion pipeō ⁊ diacurcuma: ⁊ bibat vinū bonuꝫ claꝝ odoriferꝫ cui non admisceaꝶ aliqd aq̄. Comedat alea cocta ⁊ nuces cū ficub⁹ sic. ⁊ carnes castrati ⁊ edi ⁊ arietꝫ annualis ⁊ carnes caponū pdicū ⁊ fasia. ⁊ sitiuꝫ coctas i veru testula ⁊ pastillo ꝯditas cū spēb⁹ pipe ⁊ aleis coctꝫ ⁊ oua sorbilia ⁊ spāl'r vitellos ꝯditos eodē nō: ⁊ herbā feniculis aneti ⁊ petroselini conditam cum speciebus pipere oleo ⁊ aleis.

Si aūt eēt cū fe. ponaꝶ i vino de aq̄ decoctōis ameos vel anisi vel feniculi seu amomi: ⁊ tūc accipiat ꝑ electuario rosatā nouellā vel diaziziberos sup locū dolorosū vl' granatū ponaꝶ miliū calidū positū i saculo vel miliū cū sale ⁊ ameos: aut absinthiū pistatū ⁊ mixtū cū se. feniculi sisileos anisi ⁊ sale recipiaꝶ puluis bacharꝫ lauri ⁊ misceaꝶ cū cimino ⁊ furfure ⁊ vino: ⁊ ponaꝶ h̄ totū cal. sup locū Ungaꝶ loc⁹ oī die cū oleo d̄ spi. vl' d̄ li. ⁊ d̄ aneto.

Capl'm. cxviij. de malitia ⁊ corruptiōe hitudis ⁊ ē pncipiū idropisis: ⁊ vocatur cacesia.

Cacesia ē mala habitudo toti⁹ corporis añcedēs idropisiꝫ ⁊ fit pp malitiā vl' corruptōeꝫ cōplexionis cal. epis aut fri. absq̄ mat̄ia multa ⁊ cū mat̄ia: ꝑmutaꝶ tñ i cacesia color corporis ⁊ faciei ad albedinē ⁊ citrinitatē: ⁊ inflāꝶ palpebre ocu. ⁊ facies multotiēs ⁊ oēs extremitates. s. manus ⁊ pedes: ⁊ ꝯuertiꝶ totū corpus quasi in vna massa ⁊ ꝯsequtur ipsaꝫ corruptio digestionis.

Signa cacesie cōia sūt ꝙ qñq̄ fit appetit⁹ fortꝫ: ⁊ natura remanet i retētōe ⁊ ꝭm ordines: ⁊ fiūt sincopis qñq̄ ⁊ vigilie ⁊ qñq̄ nō: ⁊ minoraꝶ cū ea vrina ⁊ sudor ⁊ fit fortis inflatio mirach: ⁊ ventositas multiplicaꝶ qñq̄ ⁊ testiculi inflanꝶ multotiēs: ⁊ vlcera si ꝯtigerēt i ea eēnt difficil' ꝯsolidatōis pp corroptōeꝫ cōplexiōis ⁊ qñq̄ accidit i cōmesuris ⁊ gigiuis caliditas ⁊ prurit⁹ pp vaporē corruptuꝫ ascēdentem: ⁊ fit corpus debile molificatum.

Signa cacesie pp corruptōeꝫ cōplexionis cal'e epis sunt sitis ⁊ caliditas mēbroꝝ extremoꝝ q̄ sētiꝶ i plātis manuū ⁊ pedū: aliqñ cū fe. ⁊ aliqñ absq̄ fe. ⁊ vētris siccitas multa: ⁊ paruitas appetit⁹ ⁊ aspitas lingue absq̄ grauitate: ⁊ rubedo vrine absq̄ dolore forti sub costis dextris.

Signa cacesie ex corruptōe cōplexiōis fri. epis sūt solutio vētrꝫ cū mollitie corpis: ⁊ corruptio coloris cū tumore faciei: ⁊ paruitas appetit⁹ ⁊ digestiōis cū grauitate ⁊ dolor aliquo sub lateꝶ dxtro.

Cura cacesie ex cā cal. ē vt sumat patiēs bis i die i aurora ⁊ añ cenā syrupū aceto. vel oximel cū aq̄ decoctōis cicoree endiuie: scariole: solatri aut acetose vl' cucur. Comedat carnes assatas sup prunas vel in veru: ⁊ pisces de bonis aqs carnes quoꝝ sint absq̄ viscositate ⁊ sint frāgibiles ⁊ boni odoris. Et si cū istis differētijs pisces eēnt sq̄mosi: tūc carnes eoꝝ eēnt meliores: hee sūt ꝺrie bonoꝝ pisciū. Comedat carnes edi ⁊ castrati ⁊ arietꝫ annual's ⁊ pulloꝝ ⁊ vituloꝝ ꝯditas cū aceto vel agresta aut vino de gra. siue succo sumac aut berberis. Bibat vi. limphatū odoriferꝫ albū cū aq̄ decoctōis endi. cicoree aut lactuca. purgeꝶ sepe cū reubar. ⁊ turbit ⁊ aq̄ decoctōis pruno rū scariole vel solatri: endiuie aut portulace vl' ordei. Sup epar ponaꝶ empl'ꝫ factū ex absinthio solatro: acetosa flore camomille ⁊ farina ordei ⁊ suc. eupatorij vel herba eius. posset cōmode comedere herbas feniculi ⁊ petroselini: lactucarum atriplicis: portulacaꝝ vel scariole ⁊ aquā ciceris ⁊ farinam ordei: ⁊ debēt ista cibaria ꝯdiri cū puluere specieꝝ q̄ fit ex cardamomo cinamomo gariofilis folio galanga ⁊ croco.

Cura cacesie ex cā fri. ē vt sumat vinū odoriferū claꝝ absq̄ aq̄ pōticū: ⁊ comedat carnes assatas ⁊ frixas ⁊ alea cocta ⁊ nuces cū ficub⁹ siccis ⁊ herbā feniculi ⁊ petroselini: cerfolij anisi ⁊ aneti ⁊ vitellos ouoꝝ: ⁊ ꝯdianꝶ illa cū pipere lōgo ⁊ cardamomo: cinamomo: gariofilis nuce mus. ⁊ croco aut sinapi vel aliquo alio ꝯdimēto cal. recipiat oī mane i aurora ⁊ añ cenā oximel cōpositū vl' sq̄liticū cū aq̄ decoctōis ciperi capari acori ameos amomi aut assari seu eupatorij ⁊ mellis. Mūdificeꝶ cū pillulis fetidis vel stomaticis alkidi vel cū reubarbaro ⁊ turbit mixtis ⁊ icorporatis cū melle ⁊ aqua decoctōis ciperi acori vl' capari vel assari seu eupatorij aut ameos vl' amomi. Ungaꝶ epar cū oleo de spica ⁊ ponaꝶ empl'm sup epar q̄d sic fit. ℞. assari absinthij ciperi capari acori farine lupinoꝝ añ. ℳ. i terant ⁊ pistenꝶ ⁊ icorporenꝶ cū oleo d̄ spica ⁊ olo de se. lini. Sepe cōmedat de diacurcuma aut d̄ diatrion pipereon vel electuariū de cardamomo.

Sēp attēt⁹ sis ꝙ i cacesia siue fiat ex cā cal. seu fri. semp habūdat ibi mat̄ia fri. ⁊ opilatō. Et ꝑ h̄ ꝯuenit i alteratōe ⁊ mūdificatōe vt ꝑcedaꝶ cū apiētibus ⁊ remouētib⁹ materiā fri. ⁊ opilatōeꝫ.

Capitulum. cxix. de ictericia ⁊ speciebus eius.

Ictericia est defedatio cutis absq̄ ipsius i eq̄litate: ⁊ ē alia citrina vel viridis ⁊ alia nigra: ⁊ fit citrina vel viridis vitio epatis: nigra vero vt plurimū fit vitio splenis. Fit aūt ictericia vitio epatis quādoq̄ ꝑpter multā caliditatē epatis in seipso: aut q: calefactū ē ex cibis aut medicinis calidis vel apate calido: aut opilatōe aut pp multitudinem colere rubee: aut propterea q: natura expellit eā ad exteriora: aut ex morsione vermium venenosoꝝ aut propter debilitatem fellis ab attractione colere.

Signa ictericie propter multā caliditatē epatis i se ipso naturalis sunt colores citrini semp: ⁊ i albugine oculoꝝ eorū ē semper citrinitas: ⁊ nō accidit eis magnū nocumētum nisi cū illud superfluit in eis ⁊ eoꝝ vene sunt valde ample ⁊ manifeste. Et vrina semp valde incensa videtur.

Signa ictericie ꝑpter aposthema calidū sunt ꝙ fit ex cibis calidis vel medicinis calidis: vel potu vini fortis puri ⁊ ꝙ ad ipsuꝫ sequiꝶ feb. cōtinue ⁊ dolor in latere dextro sub costis ⁊ vrina ē rubea spissa vel viridis ⁊ pulsus diuersus velox frequēs cum quadam asperitate quam facit in pulpis digitoꝝ tangentis.

Signa ictericie ex multitudine colere in quantitate sunt ꝙ egreditur cum vomitu colera ipsa ⁊ solutione ventris: sed ictericia semper remanet i eodem statu: et vrina apparet rubea spissa et etiaꝫ viridis multotiens absq̄ feb. Ictericia vero que fit ex opilatione cum causatur a diuersis opilationibus varias habere debet significationes. nam opilatio que inducit ictericiā aut est in orificio cistis quod adheret epati et in ipso epate: aut ē i orificio per quod expellitur colera ad intestina: aut in orificio in quo colera mandatur ad stomachū.

Signa ictericie pp opil'ōnē factā i ipo epe sꝰ grauitas i latere dextro: et ꝙ egestio fit alba paulati: et vrina alba paulati: et ꝙ h̄ bꝫ locū cū epar reti-

net pp ſui debilitatem totam coleram: ita ꝙ nihil
de ea mittit cū vrina: aut q: virtꝰ diſcretiua ep̄is
nō facit vllā diſcretōem ī ſupfluitatibꝰ ita ꝙ tota
colera retinet ī ep̄e ⁊ venis cū humoribꝰ ⁊ nihil d̄
ea mādat cū vrina neq3 egeſtione. ſ3 qñ colera re-
tēta ī ep̄e mādat cū vrina ꝙ fit multotiēs ⁊ ſepe ī
illa opilatōe: ⁊ tūc vrina ī iſta ictericia ⁊ iſta opila-
tōe apparet ſpiſſa turbida rubea: ⁊ ē īfirmꝰ abſq3
vomitu ⁊ amaritudine oris: eo qd̄ nihil de colera
aut q̄ſi nihil vel paꝝ mādatur ad ſtōm.

Signa ictericie pp opilatōe3 meatꝰ quo colera
mādat ad īteſtina: ſūt ꝙ ſubito fit egeſtio ſilis ege
ſtioni canis: ⁊ ꝙ iſta ictericia fit fortis ſubito ⁊ dif
ficultas exitꝰ fecis ⁊ ītēſio ictericie. Et ſi epar re-
maneret multū debile ī expulſione ſupfluitatꝫ ad
loca alia: vel virtꝰ diſcretiua ep̄is nō diſcerneret ī
ſupfluitatibꝰ: tūc cū ill' ſignis fieret ⁊ videret ci-
trina remiſſa: ſ3 ſi p̄dicta duo nō ꝯtingerēt ī ep̄e fi
eret vrina valde tincta ⁊ ſpiſſa pp duplicatōe3 co-
lere q̄ mittit cū vrina q̄ ꝯſueuerat mādari ad īteſti
na ⁊ mō pp opilatōe3 nō mandat ſ3 remanet ī ep̄e
cū vrina: ⁊ apparet aliqñ vomitꝰ colere ⁊ oris ama
ritudo ī iſta ictericia: ſ3 minꝰ apparet de vomitu
colere ī iſta ictericia ⁊ oris amaritudine q̄3 ī icteri-
cia q̄ fit pp debilitatē corporis fellis ab attractiōe
de qua inferius dicemus.

Signa ictericie pp opilatōe3 meatꝰ quo colera
mādat ad ſtōm ſūt ꝙ vrina ⁊ egeſtio ſūt groſſe ru
bee ſicut bolū pp effuſionis multitudinē colere ad
īteſtia: ⁊ ꝙ īfirmꝰ ē abſq3 oī amaritudīe oris ⁊ ſine
vomitu colr̄e oīo qd̄ ñ ē ſic ī alijs ictericijs ex toto.

Signa ictericie q̄ fit ī modū criſis ſūt ꝙ fit pꝰ
fe. ⁊ ī die cretica: ⁊ fit ſubito ⁊ ſpargit p totū cor-
pꝰ: ⁊ fit aliqñ nō ī die cretica vel añ ſeptimā diē: ⁊
tūc ē malū ſignū ſpālit ī fe. acuta. ⁊ h̄ vult Hypo.
pticlā. iiij. vbi dic. Ictericia ī fe. añ ſeptimū malū
nā vt dicit. G. h̄ ictericia añ ſeptimū duo ſignifi-
cat. nature debilitatē ⁊ habūdatiā vel multitudi-
nē materie quā rectificare nō pōt ipſa natura.

Signa ictericie ex morſione vermiū ſūt mani-
feſta ex re ipſa: q: ſubito aduenit ⁊ infert leſionē ī
mēbris ⁊ dolorē ſm materiam vermiū.

Signa ictericie ex d̄bilitate corporis fellis ab
attractōe ſūt nauſea ⁊ vomitꝰ colere abſq3 graui-
tate ī ep̄e ⁊ amaritudo oris ⁊ ſitis ⁊ vrīa tīcta valde

Signa ictericie nigre cū nō fiat ſ3 plurimū aut
ex redunatōe melic ad epar pp opilatiōe3 factā in
meatibꝰ qbꝰ melia mādat ad ſplenē aut pp opila
tōe3 factā ī ipſo ſplene ⁊ aliqñ ictericia nigra fit ex
epate ēt ſicut manifeſtū erit īferiꝰ ſūt ꝙ ī ictericia
nigra ſūt durities ⁊ grauitas ſplenis: ⁊ īflatio vel
tumor ⁊ pōdus ī loco ſiniſtro ſub coſtis ⁊ vrina ap
paret nigra: ⁊ iſtā ictericiā veniētē vitio ſplenis vl'
meatuū eiꝰ nō añcedit niſi raro ictericia citrina vl'
viridis imo incipit per ſe.

Signa ictericie nigre q̄ fit vitio opilatōnu3 me
atꝰ colere vel ep̄is añcedūt eā ictericia citrina vel
viridis: ⁊ dolor lateri dextri ſum coſtꝫ ⁊ grauitas.
Et vrina citrina vel viridis añcedit vrinā nigrā q̄
ī illa ictericia nigra facta vitio ep̄is apparere ſolet
Scias vt vult Auic. li. iij. c. de ictericia ꝙ vrina vi
ridis vel nigra ī oī ictericia cuiuſcūq3 generꝫ fue-
rit q̄3to magꝫ ſpiſſa ⁊ nigra fuerit. tāto epar magꝫ
ſanū ⁊ forte ī expulſiōe malaꝝ ſupfluitatū ſignifi-
cat: ⁊ ita veꝝ ē ⁊ videbitur ſi ſapiens in h̄ rcte ꝯſi-
derauerit.

Cura ictericie pp caliditatē multiplica-
tā ī ipſo ep̄e p naturā ē ꝙ alteret
epar ⁊ īfrigidet cū rebꝰ acetoſis v3 cū vino d̄ gra
natꝫ ⁊ agre. vel ſuc. berberis aut aq̄ decoctōis eiꝰ
cū q̄ īfirmꝰ recipe d3 mane ⁊ ſepe orizacharā vel
ſyrupū acetoſū cōpoſitū vel aquā acetoſe. Bibat

vinum album debile limphatu3 valde ita ꝙ aqua
ſit dupla ad vinū. Comedat carnes coctas cū cu-
curbitis vl' lactucis aut portulacꝫ ⁊ ꝯditas cū agre
ſta vl' vino de granatis ſeu aceto vel ſumac vl' ber
beris: folia lactucaꝝ ſpinachioꝝ ⁊ feniculi come-
dat cū aceto ⁊ ēt elixata ⁊ vitellos ouoꝝ cu3 ſupra
dictis ꝯdimētis: ⁊ piſces valde bonos electos cō-
ditos vt dictū ē ī carnibꝰ: ſ3 piſces ī iſto caſu nō d̄
bēt elixari ſ3 aſſari ⁊ poſtea ꝯdiri vt dictū ē cū ace
toſis ⁊ rebꝰ hn̄tibꝰ acetoſitatē. Sup epar ꝯtinue
q̄ſi ponat oleū ro. mixtū cū aliquātulo aceti ⁊ epi-
thimet epar cū petia vl' filtro īfuſo in ſucco ſola-
tri aut acetoſe vel lactucaꝝ ī quo ſucco ponat pul-
uis ſandaloꝝ ⁊ roſaꝝ ⁊ aliqd aceti: vl' puluis alia-
rum reꝝ ⁊ ꝯſimiliū ⁊ erit h̄ valde vtile.

Cura ictericie pp ap̄a calidū ē p̄ncipalit fleboto
mia d̄ ſaluatella manꝰ ꝯrie ſi corpꝰ fuerit plectori
cu3. Si v̄o plectoricū nō fuerit fiat flebotomia de
eadē parte ⁊ mūdificatio cū reubarbaro ⁊ aq̄ de-
coctionis prunoꝝ. In dicta potu vnctionibꝰ ⁊ em
plaſtris fiat vt dictū ē ſupra in cura ap̄atis calidi
in epate:

Cura ictericie ex multitudine colere ē vt ſepe ſol
uatur cū decoctiōe q̄ ſic fit. ℞. nitro. ci. ℥. j. piſtet
⁊ buliāt cū decē prunis ī. ℥. vj. aq̄ donec ꝯſumpta
ſit medietas. coletur ⁊ in illa colatura ponat. ℥. j.
reubarbari ⁊ dimittat ſic p horas. vj. ⁊ poſtea co
letur ⁊ fortiter exprimat ⁊ in illa colatura addant
. ℥. ij. ſyrupi de nenufare vel ſyrupi roſati ⁊ det h̄
totū in matutinis. Et ſi reubarbaꝝ ponere nolue
ris ponas in decoctione loco eiꝰ. ℈. s. ſcamonee
electe vel grana. v. vel. vij. qd̄ melius ē: ⁊ ſi ſcamo
nea3 coq̄re nolueris pone de nō cocta duo grana
vel tria in decoctione ⁊ erit valde bonū ⁊ vtile.

Bibat mane ante prandiū ⁊ añ cenā; orizachara3
vel ſyrupū acetoſu3 cū aq̄ decoctiōis lactucaꝝ vel
endiuie vel ſcariole ſeu cicoree. Comedat ſuccū fa
ctum ex farina ordei vel auene ſup quē ponat ali
quid de agreſta vl' vino de granatis. Comedat ēt
cucurbitas: lactucas portulacas ꝯditas cū agreſta
vel vino de granatis vel ſumac aut berberis. co-
medat ēt carnes edi: vitulorū caſtrati iuuenis vel
pulloꝝ ꝯditas cū eiſdē ſuccis ⁊ coctas cu3 herbis
dictis. Bibat vi. al. debile mltū limphatū: aut bi
bat agreſtā vel vinū de granatis ſeu acetū cu3 aq̄
decoctionis ſcariole vel cicoree ⁊ ſiliū. pices bo-
nos ⁊ de bonis carnibꝰ aſſatos ⁊ ꝯditos cū aceto
vel agreſta vel aceto vel ſilibus comedere poteſt
In vnctionibꝰ ⁊ epithimatibus fiat vt ſcriptū eſt
ſupra in cura ictericie ꝓpter caliditatē multipli-
catā in ipſo epate.

Cura ictericie pp opilationē factā ī ipo ep̄e eſt ſi
fuerit cū caliditate febrili: aut alteriꝰ ꝯditiōis ⁊ cū
vrina valde rubea ⁊ virtute debili vt regat cū aq̄
decoctionis endiuie: cicoree: ſcariole: acetoſe latu
carum ⁊ ſiliū: ⁊ det talis aq̄ cū ſyrupo acetoſo cō-
poſito vel oximelle qd̄ melius erit: vel ſumat de
ſyrupo q ſic fit mane ⁊ ſero ante prādiū ⁊ añ cenā
cū. ℥. iij. aq̄ decoctōis herbarū p̄dictaꝝ. ℞. endi-
uie: ſcariole lactucaꝝ: cicoree: melliloti. añ. M. j.
ſcolopendrie: acetoſe: politrici: adiāti: capillis ve.
añ. M. j. pruna numero. xx. ſe. melonis: cucume-
ris cucurbite citrulli cipi capari acori añ. ℥. j. piſtē
tur ⁊ buliāt in. lī. iiij. aq̄ donec medietas ſit ꝯſum
pta. colet et in colatura illa addant. lī. ij. zuchari
vel mellis ⁊ reducat ad ignē ⁊ colet ⁊ poſtea ſyru
pizet. Purget ſepe cū reubarbaro ⁊ aq̄ dicta cū
quo ſemp ponat aliqd zuchari vel mellis. Come-
dat carnes edi caſtrati arietis anualis ⁊ pulloꝝ co
ctas ⁊ elixatas cū herbis predictis: vel in paſtillo
aut in teſtula ꝯditas cū aceto vel vino de gra. vel
ſucco berberꝫ: aut ſumac ⁊ puluere q ſic fit. ℞. ci-

namomi cardamomi añ. ℥. iiij. gariofilorum croci
galãge folij añ. ℈. j. fiat pulvis cribelatus. Come
dat ēt herbas spinachijs feniculi ꝛ cucurbitas suc
cũ farine ordei auene vel spelte ꝯditũ cũ vino de
granatis vel agresta: aut comedat aquã ciceris ĩ q̃
decocta sint semina herbaꝝ dictaꝝ. Bibat vinuz
albũ diureticũ odoriferꝝ limphatũ cũ aqua deco-
ctõis acetose vel cicoree. Comedat sepe de tria san
dalo mirto cũ rosata nouella. posset ēt bñ purga-
ri ꝛ vtiliter cũ reubarbaro ꝛ turbit mixtis ꝛ disso-
lutis cũ aqua decoctõis acetose cicoree ꝛ prunoꝝ.
Experimẽtũ qđ ꝓbauimꝰ ꝯ oẽm ictericiã de opila-
tõe ꝛ ĩ quo nõ repieꝶ aliq̃ descriptio sic fit. ℞. pra
sij viridis ortulani. lł. j. pisteꝶ bñ ꝛ ꝑfecte ꝛ decoq̃ꝶ
ĩ. lł. vij. vini albi donec. v. remaneat: coleꝶ ꝛ de ta
li colatura sumat patiẽs ĩ aurora. ℥. iiij. omni die ꝛ
añ cenã. ℥. iij. curabiꝶ ictericꝰ ĩ paucꝫ diebꝰ cũ ob-
seruatõe diete dicte ꝛ dicẽde. qdã addũt ꝑꝑ ama-
ritudinẽ ĩ decoctõe. lł. ij. mellis ꝛ non nocet: ꝯfor-
tat appetitũ ꝛ assellare facit: sꝫ aqua decoctõis po-
litrici ꝑse multũ valet ĩ h: seu vinũ decoctõis eius-
dẽ: vel vinũ aut aqua decoctõis politrici ꝛ adiãti ꝛ
epatice ꝛ scolopẽdrie ꝛ endiuie ꝛ eupatorij.

Si aũt ictericia ex opilatõe absq̷ fe. ꝛ calidita-
te manifesta fuerit: omni die sumat añ cenã ꝛ ĩ au-
rora. ℥. j. s. oximellis cõpositi cũ. ℥. iij. aque deco-
ctõis capari vel acori aut assari: vel cũ aqua deco-
ctõis sene epithimi vel polipodij ꝛ mellis. Purge
tur sepe cũ pillulis fetidis dissolutꝫ ꝛ mixtꝫ cũ mel
le aut melle ro. colato: aut cũ reubarbaro ꝛ turbit
mixtis cũ vino albo ꝛ melle aut melle rosa. colato:
aut cũ aqua decoctõis sene epithimi scolopendrie
polipodij ꝛ sq̃nãti ꝛ assari ꝛ reubarbaro. fiãt cliste
ria ex aqua sicle blete oleo melle coloq̃ntide. ℥. s. ꝛ
aliquãtulo salis. Comedat añte prandiũ ꝛ añ cenã
brodiũ cauliũ vel porroꝝ vel sicle calidũ actu: ꝛ sit
ĩ quãtitate circa. lł. s. ꝛ carnes coctas cũ eisdẽ ꝛ cũ
eis vtaꝶ sinapi: vel ex sapore facto ex aleis coctꝫ car
damomo ꝛ aceto fortissimo. Comedat etiã carnes
arietis coctas cũ feniculo ꝛ petroselino ꝛ porris vł
caulibꝰ: ꝑdices fasianos pullos colũbaꝝ ꝛ pullos
galinaꝝ ꝛ gallos coctos ĩ pastillo vel testula aut ve
ru ĩ qbꝰ cocta sint alea cũ passulis ꝛ se. feniculi. cõ
diãꝶ cũ puluere q̃ sic fit. ℞. cinamomi gariofilo-
rũ piꝑis: piꝑis lõgi nucismus. galãge folij añ. ʒ. j.
croci. ʒ. s. fiat puluis cribelatꝰ. semꝑ ĩ oĩbꝰ istis ꝛ
cũ silibꝰ ꝯdimẽtis ponaꝶ acetũ q: facit multũ pe-
netrare medicinas ꝛ ꝯdimẽta ad mẽbroꝝ ꝓfundi
tatẽ. Bibat vinũ albũ claꝝ odoriferꝝ ĩ quo nõ po-
naꝶ aliqd aque aut paꝝ ponaꝶ de aq̃ decoctõis fe-
niculi aut capari siue acori seu squinãti. Utaꝶ sepe
añ cenã ꝛ añ prãdiuz electuario de cardamomo vł
diacurcuma maiori. ꝯforteꝶ epar cũ emplastro fa-
cto ĩ cura apatis duri ĩ epate.

Cura ictericie facte ex opilatõe meatuũ qbꝰ co
lera mãdaꝶ ad ĩtestina ꝛ ad stõm ẽ vt fiat cũ cliste-
ribꝰ lenibꝰ ĩ ꝑncipio. ꝛ postea cũ acutis ꝛ spãliter
qñ opilatio ĩ istis meatibꝰ fuerit absq̷ feb. Cliste-
ria lenia ꝛ ꝯuenientia ad opilatõez ĩ istis meatibus
siue fuerit cũ febre siue absq̷ fe. fiũt ex aqua sicle vł
cauliũ ꝛ ex oleo oliue vel oleo vio. melle vel zucha
ro ꝛ aliquãtulo salis ꝛ medulla cassie fi. Si vo abs-
q̷ fe. fuerit fiũt ex aqua porri vel cauliuz seu sicle ꝛ
oleo oliue ꝛ melle ꝛ aliquãtulo salis ꝛ. ℥. s. agarici
ꝛ. ℥. s. coloq̃tide. Purgeꝶ ēt sepe cũ reubarbaro
cassia fi. ꝛ turbit: ꝛ aqua decocotiõis prunoꝝ: sene
ꝛ epithimi. vel aqua decoctõis politrici adiãti pol
lipodij: radicũ apij: petroselini asparagi ꝛ brusci.
In dieta ꝛ potu electuario ꝛ emplastris ꝛ sapori-
bus ꝛ puluuribꝰ qñ ẽ cũ fe. ꝛ qñ ẽ sine fe. fiat vt di-
ctũ ẽ ĩ cura ictericie. fiat ēt flebotomia ĩ omni icte-
ricia de saluatella manꝰ dextre q̃ ẽ inter anularẽ
ꝛ auricularẽ digitum: siue fuerit cum fe. siue absq̷
fe. postq̷ vrina ĩfirmi visa spissa colorata vel colo-
rata multuz quãuis spissa nõ fuerit: quia vtile erit
valde.

Cũ aũt cura ictericie facta fuerit cũ medicinis
intrinsecis ꝛ mũdificatõibꝰ ꝛ remanebit tĩctura ĩ
oculis ꝛ ĩ facie: cureꝶ illa tinctura q̃ remãsit ĩ oculꝭ
ꝛ facie cũ balneis decoctiõis camomille ꝛ rosaꝝ ꝛ
ablutõe cũ aqua ro. ꝛ aceto.

Cura ictericie q̃ fit ĩ die cretica vel ex expulsio
ne illiꝰ colere ad cuti ẽ vt iuueꝶ natura ad expulsio
nẽ illius colere ad exteriora vł eiꝰ extractõe cũ aq̃s
decoctõis floꝝ camomille ꝛ aneti: ꝛ sepe ꝛ ꝯtinuo
recipiat syrupũ acetosuz cõpositũ vel oxizacharã
cũ aqua ca. aut oximel cõpositũ cũ aqua decoctõis
prunoꝝ ꝛ radicũ feniculi ꝛ apij ꝛ purgetur cũ reu
barbaro ꝛ aqua decoctionis prunorum: ꝛ obserue
tur dieta cum potu dicto superius quando est cuz
febre.

Cura ictericie ex morsu venenosorum est sume
re in potu lac aut oleum amigdalinũ: deiñ aquam
granatoꝝ aut vinũ de granatis cuz aqua endiuie
vel cicoree qđ melior erit. Clisterizeꝶ cũ clisteri le-
ni dicto ꝛ mũdificeꝶ cũ reubarbaro: ꝛ regaꝶ sicut
ictericus absq̷ fe. sꝫ de cura ista li. iij. ĩ parte de ve
nenis largiꝰ ꝛ melius loq̃mur.

Cura ictericie ꝑꝑ debilitatẽ fellis ab attractio
ne ẽ eadẽ cũ illa q̃ ẽ ꝑꝑ opilatõez meatꝰ adherẽtꝫ
epati. nã oĩa q̃ ꝯfortãt epar ꝯfortãt fel ꝛ ecõuerso:
ꝛ q̃ ꝯferũt epati in h casu ꝯferũt felli ꝑꝑ alligatio
nẽ ꝛ affinitatẽ istoꝝ mẽbroꝝ ad inuicẽ. vñ in cura
icterici ꝓuenientis ex istis causis ĩ situ: q̃ ꝓsunt vni
ꝓsunt alteri ꝛ eꝯuerso ex natura affinitatꝫ ꝛ aliga
tionis ꝛ positionis.

Cura ictericie nigre vitio splenis fit ꝛ fieri dꝫ
ꝭm q̄ dictũ ẽ. c. de magnitudine ꝛ durite splenis
cũ fe. ꝛ absq̷. fe. fiant tamẽ sepe clisteria que valde
vtilia sunt ex aqua decoctionis porri vel cauliũ vł
sicle: sene epithimi: pollipodij cuscute ꝛ sq̃nãti cuz
melle ꝛ oleo oliue ꝛ aliquantulo salis. Fiat aliquã-
do flebotomia de saluatella manus sinistre. nã fle
botomia huius vene sanguinem minuit melanco
licum: ꝛ ꝑ h alleuiat ictericiã nigrã ꝛ ꝯfert egritu-
dinibus splenis spãlr cũ fuerit vrina rubea spissa
siue ibi fe. fuerit siue non.

Caplm. cxx. de idropisis cum febre ꝛ absq̷ fe.

Idropisis penes medicorũ

ĩtẽtõez ẽ egritudo matiaꝶ cuiꝰ cã ẽ ma
teria fri. exuberãs ꝛ ẽ mẽbra ĩgrediẽs
ꝛ crescũt ꝑ ipsaz materiã fri. aut mem
bra oĩa manifesta: aut loca partiũ ĩ qbꝰ sunt regi-
mẽ nutrimẽti ꝛ humores. Et fit h egritudo ex mul
tis causis primitiuis vꝫ ex potu aque fri. post labo
rẽ aut nimiũ coituz: aut ĩ ieiunio aut post balneũ:
cause aũt añcedẽtes sunt cõplexionales vel cõposi
tõales nutritiuoꝝ ꝛ epatis spãliter ex qbus ĩnasci
tur debilitas epatis q̃ ẽ potẽtissima cã ad idropi-
sim: ꝛ ex debilitate epatis fit error ĩ mutatiõe hu-
moꝝ ꝛ seq̃stratõe suꝑfluitatũ q̃ cũ nõ separanꝶ ne
q̷ sequestranꝶ retineꝶ ꝑter naturã ĩ epate ꝛ vacui
tatibꝰ eiꝰ ꝛ mẽbroꝝ adiacẽtiũ eidẽ: ꝛ replẽtur ve
ne ꝛ redeũt ad summũ cũ natura nõ ẽ potẽs ĩ ex-
pulsione suꝑfluitatũ ꝛ replenꝶ vacuitates q̃ sunt ĩ
ter mirach ꝛ sifac ꝛ fit idropisis. Apparet manife-
ste qũo debilitas epis ẽ potẽtissima cã ꝛ necessa-
ria ĩ generatõez idropisis quãuis aliq̃ spẽs idro-
pisis ĩcipiat fieri vitio digestionis stõi ꝛ ꝑꝑ debi-
litatẽ ꝑmo natã in stomacho ꝛ alia vitio digestio-
nis mẽbroꝝ: ꝛ. iij. vitio digestionis epis. tñ imedi
ate oꝫ q̄ vnaq̷q̷ cãꝝ dictaꝝ ĩducat debilitatem
ꝛ errorẽ ĩ epate ꝛ ex parte digestionis ꝛ sequestra-

tionis anteq̄ idropiſis ex ea generetur vel fiat: ⁊ ex h̄ erit manifeſtũ ꝙ ĩpoſſibile ē ꝙ curet̃ idropiſis abſqꝫ epis curatõe: ſunt tñ eiꝰ ſpẽs tres. Timpanites aſclites ⁊ ĩpoſarca.

Cauſe timpanitis añcedẽtes ſunt mala cõplexio fri. ſtõi vel calida excedẽs q̄ debilitat vĩtutẽ ita ꝙ cibos ĩconueniẽtẽ chilũ vel humidũ ꝯueniens ad nutrimẽtũ mẽbroꝝ mutare nõ põt: ⁊ cibi vẽtoſi ⁊ ĩdigeſtibiles ⁊ debilitas virtutꝫ ſtomachi reſpectu eiꝰ qđ ſumit̃: ſiue corruptio digeſtionis ſtomachi ⁊ opilatio viaꝝ qbꝰ cibi ⁊ ſuꝑfluitates mãdant̃ ad loca debita vel cõſueuerũt mãdari: ⁊ etiã apa calidũ ĩ epe: ⁊ colere recluſio ĩ ĩpo epe ex opilatõe viaꝝ qbus ſuꝑfluitates mãdant̃ ad loca ꝓpa.

Cã ꝯiuncta ad timpanitẽ ē vẽtoſitas q̄ reſoluitur a cibis cũ calor ſtomachi ē debilis ex dominio frigiditatꝫ ĩ ipſo ita ꝙ cibos ſupradictos rectificare nõ põt neqꝫ mutare ĩ debitã rẽ ꝯueniẽtẽ ad nutrimẽtũ: aut cũ calor accidẽtal̃ dñat̃ in ſtomacho ita ꝙ debilitat virtutẽ digeſtiuã eo ꝙ ex dñio illiꝰ caliditatꝫ fit diſtẽperãtia ĩ cõplexione ſtomachi vt apparet ĩ febricitãtibꝰ ⁊ debilitat̃ virtꝰ digeſtiua ſtomachi ex corruptõe cõplexionis ꝑ exceſſuꝫ caliditatis ſuꝑ ꝯueniẽtẽ cõplexionẽ ſtõi ⁊ ſic illa caliditas accidẽtalis reſoluit ĩ fumũ illud qđ a ſtõ nõ rectificat̃: ⁊ cũ iſta ſint cã quare ꝯueniẽs digeſtio nõ fit ĩ ſtõ ꝯuertit̃ illud qđ in ſtõ recipit̃ vt plurimuꝫ ĩ fumũ ⁊ vaporẽ ꝑ viã indigeſtionis ⁊ remanet ex neceſſitate aliqđ humoroſuꝫ qđ nõ ꝯuertit̃ in fumum neqꝫ vaporem ex via indigeſtionis ⁊ tranſit cũ fumo ⁊ vapore illđ humidũ ad loca ad q̄ ſuꝑfluitates natura ſolet mãdare: ⁊ ſic qñqꝫ expellit̃ extra corpus aut nõ mãdat̃ ad loca debita neqꝫ expellit̃ ꝓꝑ debilitatẽ virtutis regẽtis totũ corpꝰ ⁊ ſic ĩplẽtur vacuitates mẽbroꝝ ⁊ loca partiũ ĩ qbꝰ ſunt regimẽ nutrimẽti ſiue mẽbra nutritiua ⁊ ĩterponit̃ cũ ñ expellit̃ extra hic fumꝰ vel vapor mixtꝰ cũ aliquo humido inter mirac ⁊ ſiphach ĩteriꝰ ⁊ inflatur vẽter exterior manifeſte: ⁊ fit idropiſis timpanitica q̄ qñ percutit̃ cũ manu ſonat vt timpanũ humectatũ eo ꝙ nõ ſolũ ex fumo generato per viã indigeſtionis ꝑ dñiuꝫ calidi vel fri. ſupra ſtõm fit hec paſſio: ſꝫ ex fumo multiplicato mixto cũ aliq̃ parte humidi qđ nõ fuit rectificatũ neqꝫ expulſuꝫ extra a natura ſꝫ remãſit cũ fumo dicto: q fumꝰ vincit ĩ cõmixtione ⁊ ĩplẽtur ex eo loca partiũ nutritiuoꝝ: ⁊ ꝑ iſtã viã fit ſpẽs idropiſis.

Cauſe aſclitꝫ añcedẽtes ſunt mala cõplexio frigida vel ca. q̄ vincit cõplexionẽ naturalẽ epis ⁊ v̄tutẽ debilitat: ⁊ cõpoſitio ſicut opilatio ⁊ ſilia q̄ impediunt trãſitũ humoꝝ ⁊ ſuꝑfluitatũ ad ꝓpria loca ſicut pꝫ in ictericia de opilatõe meatuũ coler̃ ex qbꝰ expellit̃ ⁊ attrahit̃ colera.

Cã ꝯiũcta ad aſclitẽ ē ſuꝑfluitas aquoſa q̄ non egredit̃ ex parte ſui exitꝰ q2 reuertit̃ neceſſario ⁊ fluit ad aliũ locũ neceſſariũ ĩ quo cõprehẽdi ⁊ conſtringi nõ ſolet ⁊ h̄ ꝑ viã reſudatõis aut ꝓꝑ multitudinẽ materie: aut ꝓꝑ vehementiam expulſionis quã facit natura ex neceſſitate vincẽte ĩ vijs quas habẽt ſuꝑfluitates ad ſpatiũ vẽtris ⁊ ad vacuitatẽ vẽtris ĩ qua ſunt iteſtina ⁊ plurimũ ſtatõis ⁊ recluſionis iſtiꝰ aquoſitatis ⁊ ſuꝑfluitatis aquoſe q̄ ē cã ꝯiũcta aſcliti ē ĩter zirbũ ⁊ ĩter ſiphac ĩtrinſecũ: ⁊ redũdat ad ĩtrinſecã ſuꝑficiẽ mirach ſuꝑ ſiphac intrinſecuꝫ.

Cauſe antecẽdẽtes ĩpoſarce ſunt corruptio digeſtionis tertie q̄ ē in mẽbris q̄ digeſtio tertia nõ poteſt rectificare ſanguinẽ neqꝫ humores qui veniũt per venas ad membra ⁊ ita humores predicti cum remaneãt crudi declinãtes ad aquoſitatẽ vel flegmaticitatẽ nõ adherẽt mẽbris adherẽtia naturali: imo remanẽt ĩ vacuitatibus mẽbroꝝ ⁊ ĩculcantur in eis ⁊ eaſdeꝫ replent ⁊ humores mali qui in mẽbris nõ rectificant̃: ⁊ cuꝫ h̄ corruptio digeſtionis ꝑme ⁊ ſecũde. Silr̃ frigiditas multiplicata ĩ mẽbris ĩpediẽs digeſtionẽ humoꝝ ⁊ ſanguis ĩ mẽbris ⁊ adherẽtiam naturalẽ ⁊ ẽt caliditas liquefaciẽs mẽbra ⁊ humores ⁊ opilatio ĩ meatibꝰ ꝑ quos natura iſtas ſuꝑfluitates expellere ꝯſueuerat.

Cã ꝯiuncta ĩpoſarce ē humores ⁊ humiditates male nõ adherẽtes mẽbris q̄ poſtqꝫ impleuerint vacuitates mẽbroꝝ ⁊ ipſa tumefecerit mẽbra redeũt ad epar ⁊ ad vacuitates nutritiuoꝝ ⁊ ĩplẽt vacuitatẽ in qua ſũt ĩteſtina ⁊ zirbũ: ⁊ intrãt poſt iſtã impletõem mirach ⁊ ſiphac ĩtrinſecũ ⁊ ſic ĩflantur in illa ſpecie idropiſis oĩa mẽbra eq̃liter ⁊ totũ corpꝰ cuꝫ vẽtre vt manifeſtũ ē hic ex cauſis narratis ĩ cauſis añcedẽtibꝰ.

Signa idropiſis cõia ſunt ĩflatio pedũ ⁊ vẽtris tumor v̄ſis: ⁊ dolor ĩ latere dextro ⁊ ſiniſtro ⁊ corruptio coloris declinis ad citrinitatẽ ⁊ nigredinẽ ſeu fuſcitatẽ: ⁊ inflatio oculoꝝ ⁊ ſitis cũ deſtructione vel debilitate appetitus: ⁊ h̄ contingit v plurimum ex nimio potu.

Signa timpanitis ꝓpria ꝑter cõia ſunt egreſſio vmbilici plurima ⁊ tẽſio mirach ĩ modũ timpani ⁊ corde: ⁊ mẽbroꝝ arefactio cuꝫ aſꝑitate ⁊ cum percutit̃ vẽter manu ſonat q̄ſi vter ĩflatus non vt plenus aqua: ⁊ patiẽs eſt appetens eructuatõeꝫ ⁊ aleuiat̃ per eã ⁊ ꝑ exitũ vẽtoſitatis ⁊ nõ ĩflant̃ pedes ĩ timpanitate ſicut ĩ alijs: ⁊ ē eius pulſus lõgior qꝫ pulſus alioꝝ idropicoꝝ cuꝫ ĩ eo nõ ſit tãta debilitas queadmoduꝫ ĩ alijs cũ virtꝰ q̄litate ſua nõ ledat̃: ⁊ fit cuꝫ h̄ velox ex natura grauedinis cum neceſſitate: ⁊ eiꝰ vrina ē aliqñ multũ tincta ꝓꝑ apa aut ꝓꝑ caliditatẽ multiplicatã ĩ ipſo epe ex recluſione colere q̄ mãdat̃ ad loca ſua: ⁊ hec ē vna ex cauſis añcedẽtibus q̄ ꝓueniũt vitio epatis: ⁊ aliquãdo eiꝰ vrina nõ ē multuꝫ tincta ſꝫ ē habẽs ampulas magnas ⁊ groſſas.

Signa aſclitis ſunt grauitas ĩ vẽtre ſenſibilis: ⁊ cũ ꝑcutit̃ venter audit̃ ſonus ſicut ſonitꝰ aque cõmote ⁊ ẽt qñ mutat̃ de latere ĩ latꝰ: ⁊ eiꝰ tactꝰ ē ſic̃ tactꝰ vtris pleni nõ ſic̃ vtrꝫ pleni ĩflatõe: ⁊ nõ ĩflãtur mẽbra oĩa ſicut ĩpoſarca: ſꝫ collũ ⁊ extrema ꝑter pedes extenuãt̃ ⁊ ē ĩcute corporis ⁊ mẽbroꝝ tẽſio ſicut ē tẽſio cutis humide extẽſe: ⁊ apantur teſticuli ⁊ virga multotiẽs ⁊ pedes. ⁊ pulſus eiꝰ eſt paruus frequẽs declinis ad duritieꝫ ⁊ extẽſioneꝫ velaminis: ⁊ alqñ declinat ad mollitieꝫ ex lenitate humiditatis multiplicate: ⁊ euenit poſt duritiem epatis ⁊ lapideitatẽ: ⁊ fit vt plurimũ eiꝰ vrina colorata eo ꝙ natura nullã facit digeſtioneꝫ ĩ ſuꝑfluitatibꝰ colericis ⁊ melãcolicis: ſꝫ remanẽt cum vrina ⁊ ſic tingit̃ ⁊ añcedit eam ictericia citrina vel nigra: ⁊ ē patiẽs cũ fluxu vẽtrꝫ qñ idropiſis ĩcipit vitio apatis ĩteſtinoꝝ ⁊ qñ ĩcipit vl̃ fit vitio apatis epis ē cuꝫ ſtrictura vẽtris.

Signa ĩpoſarce ſunt v̄ſis ĩflatio oĩuꝫ mẽbroꝝ ⁊ faciei: q̄ſi accidit huic ſicut corpori mortuo: ⁊ facies ꝓprie ĩpinguat̃ ⁊ fit ĩflata vel tumoroſa: ⁊ eſt eiꝰ corpꝰ oĩo abſqꝫ arefactiõe: ⁊ cũ digitꝫ ꝑmunt̃ ĩ omni loco corporis eiꝰ locꝰ cõprimit̃ ⁊ nõ ĩflat̃ vẽter neqꝫ vmbilicꝰ vt ĩ aſclite. ⁊ plurimuꝫ ſequunt̃ eã fluxus vẽtris ⁊ lenitas nature tẽdens ad albedinẽ ⁊ fit pulſus eiꝰ vndoſus latus lenis: ⁊ h̄ ē ex multitudine humiditatis ĩ toto ⁊ ĩ lacertis. Et dicit̃ ꝙ qñ pruritus ĩ naſo accidit ⁊ cũ h̄ apparuerit mollities ĩ facie ⁊ ĩ manu ſiniſtra ꝙ hic idropicus morit̃ ĩ ſecũdo die: ⁊ vrina eiꝰ vt plurimũ eſt alba vel lactea ſpiſſa. Scire hic conuenit ꝙ qñ vrina fuerit rubea vel multuꝫ tincta ĩ aſclite ſpãliter ⁊ ĩ alijs ſpeciebus idropiſis ⁊ fuerit pauca in quanti-

tate ⁊ sepe mincta cum debilitate virtutis mortez
significat.

Cura idropisis timpanitis ē quādo fue
rit cū caliditate epis: aut apate ca
lido ī epe vt clisterizeꝛ cū clisteri ꝙ sic fit. ℞. floꝝ
camomille vel herbe mellitoti: anisi feniculi: tribu
loꝝ añ. M. j. pistenꝛ ⁊ buliant ī aqua ⁊ colenꝛ: acci
piaꝛ de illa colatura. lb. j. ⁊ addanꝛ ī ea. ℥. iij. olei d
camomilla vel de aneto vel de lilio. ⁊. ℥. iij. mellis
⁊. ʒ. ij. salis. h. n. resoluit vētositatē cuʒ humidita
te mixtā absqʒ aliq̄ calefactiōe. Aliud ad idem. ℞.
anisi: feniculi: mellitoti: floris camomille se. endi.
cicoree lactucaꝝ: se. portulacaꝝ cipi añ. M. j. pistē
tur ⁊ buliant ⁊ colenꝛ: ⁊ in. lb. j. colature addāꝛ. ℥.
iij. zucari vel mellis ⁊. ℥. iij. olei de aneto vel de ca
momilla aut de lilio: ⁊. ℥. iij. salis ⁊ supponaꝛ tepi
dū. h. n. de ꝓprietate alterat caliditatē ⁊ resoluit
vētositatē cū humiditate ⁊ ꝓuocat vrinā absqʒ ca
liditate aliq̄. Sup epar ponaꝛ emplastꝝ factuʒ ex
sandalis: rosis farina ordei ⁊ succo solatri cuʒ ali
quātulo aceti: aut fiat emplastꝝ ex succo absinthij
plantaginis ⁊ rosis: ciperis ⁊ farina ordei ⁊ aliquā
tulo aceti. sup stomachū fiat euaporatio cuʒ milio
calefacto aut cuʒ furfure: milio ⁊ aliquātulo salis.
purgeꝛ semel ī ebdomada cū pillulis q̄ sic fiūt. ℞.
reubarbari. ʒ. ij. carui: ameos añ. ʒ. j. coloquinti
de turbit: scamonee añ. ʒ. s. ꝯficianꝛ cū succo eupa
torij. deꝛ. ʒ. j. vel. ʒ. j. s. vel. ij. de ꝓprietate ꝯfor
tāt epar ⁊ stomachuʒ ⁊ resoluūt vētositatē expellē
do humidū. Bibat vinū albū odorifeꝝ limphatū
cū aqua decoctōis se. feniculi vel ameos seu amo
mi. Nō dormiat ī die vllomō: paꝝ comedat ⁊ ciba
ria valde digestibilia: vt sunt carnes castrati vl̓ edi
aut pulloꝝ vel galinaꝝ: ꝑdicū fasianoꝝ ⁊ oīuʒ aui
uʒ degētiuʒ ī arboribus ⁊ ī pratis ⁊ nō in aqs assa
tas vt plurimuʒ vel elixatas aliqñ cum feniculo vl̓
petroselino ꝯditas cum vino de gra. vel agresta
seu succo berberis: aut aceto ⁊ cinamomo carda
momo ⁊ croco: vel comedat vitellos ouoꝝ cuʒ cis
dē ꝯdimētis: aut holus factuʒ ex herba feniculi vl̓
petroselini. Si aūt fuerit absqʒ caliditate manife
sta epatis ⁊ sine fe. cureꝛ cuʒ clisteri qd̄ sic fit. ℞.
ameos amomi carui sisileos se. fenicli añ. ℥. s. mel
liloti camomille cētauree añ. M. j. cologntide aga
rici añ. ℥. s. pistenꝛ ⁊ buliāt ⁊ colenꝛ ⁊ in illa colatu
ra addanꝛ. ℥. iij. mellis ⁊. ℥. iij. olei de aneto ⁊. ℥.
s. salis. Aliud ad idē. ℞. centauree minoris her
be feniculi eupatorij camomille mellitoti se. endi
uie cicoree lactucaꝝ añ. M. j. cologntide. ℥. s. mel
lis. ℥. iij. olei de spica vel de lilio. ℥. iij. salis. ℥. s.
fiat vt dictuʒ ē ī alijs. Sup epar ponaꝛ emplastꝝ
qd̄ sic fit. ℞. succi absintij eupatorij aut solatri añ.
℥. iij. sandaloꝝ rubeoꝝ rosaꝝ rub. añ. ℥. s. olei de
mastice. ℥. iij. aque ro. aceti añ. ℥. j. terantur teren
da ⁊ pulucrizenꝛ ⁊ īcorporenꝛ oīa simul cū farina
ordei vl̓ lupinoꝝ ⁊ ponaꝛ tepiduʒ super epar. Ali
ud ad ideʒ. ℞. rosaꝝ ru. sandali albi citrini ⁊ ru
bei añ. ℥. s. succi plātagi. ⁊ eupatorij añ. ℥. iiij. ma
sticis mirre nucū cipressi añ. ʒ. iij. olei de spica. ℥. ij
aque ro. ⁊ aceti añ. ℥. s. farine lupinoꝝ qd̄ sufficit
vel ordei fiat vt dictū est superius. Emplastretur
stomachus vel vaporeꝛ cum se. carui: ameos feni
culi dauci amomi mixtis cum milio vel alio modo
vaporeꝛ cū milio furfure ⁊ sale mixtis sisileos dau
co carui ⁊ se. feniculi ⁊ anisi: purgetur cum pillulis
stomaticis alkindi vel fetidis que sic fiunt. ℞. her
modactiloꝝ cimini turbit añ. ʒ. s. reubarbari. ʒ. ij
sisileos carui dauci añ. ʒ. s. agarici coloquintide
scamonee añ. ʒ. s. fiant pillule cum succo eupatorij
aut succo cicoree. dosis earum est a. ʒ. j. vsqʒ ad. ij.
Scias ꝙ vsus camedreos ⁊ origani ⁊ sisileos sa
nant timpanitem ⁊ eam diminuunt de proprieta
te. Bibat patiens vinum album forte odoriferuʒ
clarum absqʒ aqua non dormiat in die: ⁊ paꝝ co
medat panis eius sit fermentatus salitus ⁊ bene
in quo semper si est possibile ponantur semina fe
niculi cimini carui aut puluis camedreos: ⁊ origa
ni vel ameos aut amomi. Scias ꝙ comestio carni
um assatarum absqʒ pane. ⁊ cum vino dicto ⁊ est
melior ꝙ̄ cum pane carnes dicta superius come
dat assatas preterqʒ in die medicine. In die vero
medicine comedat carnes elixatas cuʒ feniculo pe
troselino ⁊ amomo vel cimino ⁊ similibus resoluē
tibus ventositatem. Et condiantur sua cibaria
cum puluere qui sic fit. Recipe cinamomi. ℥. j.
cardamomi. ʒ. ij. cimini carui semi. feniculi anisi
añ. ʒ. s. gariofilorum: nucismus. piperis longi: pi
peris zinziberis añ. ʒ. ij. croci. ʒ. j. fiat puluis cri
belatus ⁊ addatur in isto ꝯdimento vinuʒ de gra.
vel agresta aut succus berberis vel vinum sumac
Utatur sepe tyriaca in aurora cum vinum deco
ctionis cimini vel ameos vel amomi. Comedat di
aciminum vel diacardamomum: aut diagalanga
mixtum cum diacurcuma. Si autem non curare
tur h mō redeundum est a principio istius cure ⁊ ꝑ
ordinem ꝓcedendum.

Cura asclitis quando est cum fe. vel apostbe
mate ca. ⁊ vrina valde ru. est cum aqua endiuie ci
coree ⁊ lactucarum ⁊ syrupo acetoso cōpōito aut
oximelle ⁊ aliquando cū eo qd̄ euacuat vel exiccat
humiditatem absqʒ calefactione vt est aqua carda
momi ⁊ aqua infusionis mirobalanorum ⁊ vt sunt
trocisci de berberis quos faciemus aut trocisci d
reubarbaro. G. curabat asclitē cum fe. ⁊ apostbe
mate vt narrat Auic. li. iij. c. de cura asclitis h mo
do ⁊ specialiter quando virtus erat debilis. Ciba
bat infirmum cum carne edi assata ⁊ carne perdi
cum ⁊ carnibus auium siluestrium degentium ī ar
boribus ⁊ in pratis assatis etiam: ⁊ pane de simila
ordei ⁊ spelte: ⁊ cum cibario facto ex lentibus ⁊ ace
to ⁊ croco: ⁊ h faciebat vt virtus conseruaretur ⁊
nullo mō dabat iura neqʒ cibaria elixata nisi die
medicine. Et dabat ante medicinam per vnam di
em ⁊ in die medicine predicta cibaria cuʒ aceto me
die fortitudinis ⁊ non incurrebat sitiʒ validam.
Et soluebat ipsum cum decoctione que sic fit. ℞.
mirobalanorum citrinoruʒ. ʒ. vij. fumiterre. ʒ. iij
absinthij. ʒ. ij. eupatorij. ʒ. ij. endi. ℥. j. spice aro
matice. ʒ. ij. decoquantur in. lb. iij. aque donec re
deant ad. lb. ij. ⁊ colentur ⁊ misceantur cum ea. ʒ. x
zuchari: ⁊ sic bibebatur. Et iterum cum pillulis q̄
sic fiunt cum purgabat. ℞. lac exule vel lactarole
⁊ misceantur cum zucharo ⁊ lacte ficuum tādiu ꝙ
inspissentur ⁊ fiant pillule: de quibus dabat duas
aut tres magnas vt cicer ante prandium: ⁊ dabat
post illud in potu infirmo rob de agresta vel suc
cum acetose vel de berberis. Et super ventrem fa
ciebat h emplastrum qd̄ sic fit. ℞. boli armeni vel
crete rubee ⁊ aquam ⁊ farine ordei ⁊ milij ⁊ sterc⁹
vacinum ⁊ fimum caprinum ⁊ cinerem quercus ⁊
vitis ⁊ baurach ⁊ sulfur: ⁊ miscebantur omnia cuʒ
aceto. Super epar ponebat aliud qd̄ sic fit. ℞. sā
dali albi: citrini rubei: rosarum rubearuʒ: succi so
latri: succi eupatorij ⁊ absinthij: farine ordei añ. ⁊
aliquantulum aceti ⁊ miscebatur simul ⁊ soluebat
infirmum eundem multotiens cum syrupo ro. in
quo infundebat mezereon ⁊ mirram vel lac exule
vel lactarole. Et concedebat de fructibus ficus sic
cas nuces ⁊ zucharum: ⁊ precipiebat vt sustineret
sitim. Et quandoqʒ vt dicit conterebat folia me
zereon. i. laureole ⁊ permiscebat cum melle ficuū:
⁊ dabat ei ante comestioneʒ ⁊ post. per mel ficuuʒ
intelligit dulcedinem ficuum cum eius humidita
te: vel mel ī quo fic⁹ inuoluiꝛ. Et ad vltimū nō di

mittebat ipm die vno absqꝫ expulsione. Hec sunt
verba philosophi ⁊ hic est modus curationis eius
vt scriptum est. Alium modum curationis quem
multotiens fecimus ponemus. Sed sciendum est
ꝙ quando asclites fuerit cum fe. ⁊ virtute debili ⁊
eius vrina fuerit rubea ⁊ micta cuꝫ difficultate: ꝙ
male aut nunq̈ꝫ curabitur: ⁊ h nostris temporibus
fuit verificatuꝫ: sed si vrina in quantitate multipli
cata fuerit ⁊ absqꝫ difficultate expulsa ⁊ color om-
ni die fuerit remissus: bene asclites cum fe. benefi
cio medicinali poterit curari si deus voluerit h mo
do. parꝝ comedat ⁊ hora comestionis si ē possibile
non bibat sꝫ post comestionem ꝑ duas horas vel
tres. si vero a potu hora comestionis abstinere nō
possit: parꝝ comedat ⁊ parꝝ bibat. Et nullomodo ī
die dormiat nisi per necessitatē sicut quando esset
nimis debilis aut quando non dormiret in nocte.
Et si sitis ante prādium vel post multum eum infe
staret abluat sepe os suum cum aceto vel gargari-
zet acetum medie fortitudinis cum aliquantulo vi
ni albi odoriferi ⁊ erit vtile. nam h sitim omneꝫ mi
nuit ⁊ remouet per naturam sui. Comedat panem
de simila spelte vel ordei conditum cum cardamo-
mo ⁊ amomo ⁊ se. feniculi. Comedat carnes edi vl'
castrati aut arietis annualis coctas cum feniculo ⁊
caulibus: ⁊ coctas cum vino de gra. aut agresta vl'
succo berberis aut succo acetose. ⁊ aquam cauliuꝫ
⁊ lentium aliquando comedat in qua ponatur pul
uis ameos amomi ciamomi cardamomi croci ⁊ se.
feniculi ⁊ piperis longi. Comedat carnes auiuꝫ sil
uestrium non degētium in aqs assatas vel coctas
in testula vel pastillo conditas cum vino de gra.
vel aceto aut agresta vel cū succo berberis vel ace
tose ⁊ puluere dicto. Scias ꝙ comestio carniuꝫ di
ctarum vt diximus absqꝫ pane ⁊ potu esset melior
q̈ꝫ cum pane ⁊ potu. Sed potus post duas horas
vel tres esset magis vtilis quaꝫ hora comestionis.
Et multiplicatio carnium assatorum vel coctarum
in pastillo vel testula: conditarum vt diximus est
melior q̈ꝫ comestio carnium elixatarum: ⁊ etiaꝫ q̈ꝫ
comestio brodij herbarum dictarum ⁊ citius du-
cens ad sanitatem. Sumat pro potu asclites cum
fe. vinum album odoriferum clarum ⁊ optimum ī
sapore limphatum cum aqua decoctionis cicoree
acetose endiuie berberis ⁊ ciperis aut caparis: ⁊
sit quantitas aque vt erit quantitas vini ⁊ plus si
vinum fuerit bonum vel minus si nō fuerit vt scri
ptum est. Super epar ⁊ super ventrem emplastra
dicta superius ponantur post duas aut tres pur-
gationes nā nō sunt bona imo mala in omni idro
pico nisi postq̈ꝫ materia ⁊ causa coniuncta manife-
ste incipit minui: ⁊ hoc per longum vsum manife-
stum est nobis ⁊ nostrꝫ amicis qui vsi sunt h. Pur
getur semel in ebdomada vel bis vel ter ꝫm teno-
rem virtutis purgetur cum medicinis que vt plu
rimum ducunt per vrinam. nam omnis idropisis
⁊ specialiter asclites non fit nisi ex materia quam
natura ad loca vrinarum expellere non potest: vel
in qua natura sequestrationem facere non potuit
imo remanet in epate ⁊ partibus nutritiuorum: ⁊
implentur ex illa materia vel humiditatibus vacu
itates epatis ⁊ loca vacua nutritiuoruꝫ tādiu ꝙ pe
netrat inter mirach ⁊ siphach intrinsecum: ⁊ sic in
flatur venter ⁊ fit idropisis. Patet igitur per cau
sam narratam ⁊ per illud quod dictum fuit in pn-
cipio ꝙ medicine vrinaꝫ prouocantes cum solutio
ne ventris sunt omnibus alijs in hac passione vti
liores ⁊ meliores: ⁊ h manifeste apud nos fuit veri
ficatum per vsuꝫ ⁊ per dicta philosophoruꝫ. Pil
lule que soluunt ventrem cum prouocatione vri-
ne sic fiunt. ℞. reubarbari. ʒ. ij. turbit: agarici: co
loquintide: zinziberis añ. ʒ. j. se. endiuie: lactuca-
rum: cicoree se. apij. añ. ʒ. s. formentur pillule cuꝫ
succo lactucarum vel endiuie. Dosis earum est. ʒ.
j. s. vel. ij. Ad idem. ℞. scamonee. ʒ. s. rosaruꝫ ru
bearum. ℈. j. se. endiuie: lactucarum: cicoree: apij
añ. ℈. ij. coloquintide reubarbari añ. ʒ. iij. fiāt pil
lule cum succo lactucarum vel endiuie vel cicoree.
Dosis earum est. ʒ. j. vel. ʒ. j. s. ⁊ plus ⁊ minus ꝫm
virtutem. Si autem pillulas istas recipere nō pos
set sumat decoctionem que sic fit. ℞. aque decocti
onis se. endiuie lactucarum scariole prunorum se.
apij. ℥. iiij. ⁊ sup. ʒ. ij. pulueris reubarbari ⁊. ʒ. s.
turbit: fundatur aqua ipsa dum fuerit feruens: ⁊
totum h dimittatur sic vsqꝫ ad horas. vij. tunc co-
letur ⁊ detur cum. ℥. ij. syrupi acetosi. Vtatur se-
pe in die diacurcuma mixto cum zucharo rosato
veteri ⁊ secum bibat tria cloclearia vini dicti supe
rius. posset aliquādo sumere de puluere qui sic fit
ex epate lupi exiccato ⁊ puluerizato. ʒ. ij. cum vino
decoctiōis passularum: vel vino decocto quod ap
pellatur rob: q: de proprietate ⁊ per naturam sui
hanc curat infirmitatem. hec est cura que est con-
ueniens asclit cum febre vel caliditate excedente.

Cura asclitis que est absqꝫ vrina rubea vel feb.
aut absqꝫ forti caliditate est vt purgetur cum pillu
lis fetidis vel cum pillulis que sic fiunt. ℞. folio-
rum mezereon. ʒ. ij. euforbij. ʒ. j. reubarbari. ʒ. j.
s. rosarum rubeaꝝ: masticis: añ. ℈. j. turbit: aga
rici: coloquintide: añ. ʒ. s. fiāt pillule cum succo eu
patorij: vel absinthij. Ad ideꝫ. ℞. se. endiuie: cico
ree: lactucarum: apij: feniculi: petroselini: añ. ʒ. s.
euforbij: mezereon: añ. ʒ. j. reubarbari. ʒ. ij. colo-
quintide agarici turbit añ. ʒ. s. masticis rosarum
rubearum añ. ℈. j. fiant pillule cum succo eupato
rij vel absintij. dosis omnium istarum pillularum
est a. ʒ. j. vsqꝫ ad. ʒ. ij. Si autem pillula sumere nō
posset: purgetur cum medicina que sic fit. ℞. reu-
barbari puluerizati ⁊ cribelati. ʒ. ij. ⁊ super ipsiꝫ
fundantur. ℥. iij. aque decoctionis seminis apij: fe
niculi: ciperi: capari: acori: lactucarum: cicoree: sca
riole: detur cum. ℥. ij. oximellis compositi in ma-
tutinis. De emplastris post purgatiōes sup epar
⁊ super stomachum vt dictum est superius fiat bis
in die. comedat de diacurcuma ad modum nucis
magne ante cenam ⁊ ante prandium. ⁊ post illud
bibat. ℥. ij. vini veteris puri albi odoriferi vel no-
ui fortissimi ⁊ vigorosi vel de dialaca vl' de electua
rio scorie ferri que omnia fient in antidotario. Si
autem hec egritudo esset cum fluxu ventris vel so
lutione nimia: regatur solum cuꝫ medicina que sic
fit nisi ꝙ sumat aliquam medicinam solutiuam vel
purgatiuam. ℞. spodij ceruse galle balaustiaruꝫ
sumac se. agarici ⁊ acetose añ. ʒ. j. ciperi squinanti
anisi spice reubarbari lace corticum radicis capa-
ris añ. ʒ. s. se. endiuie. ℥. s. se. agni casti se. portu-
lace añ. ʒ. j. opij. ℈. s. camphore sextam. ʒ. j. fiant
trocisci cum succo berberis vel citonioruꝫ. sit qui-
libet trociscus. ʒ. ij. vel. ʒ. s. datur cum vino de-
coctionis citoniorum vel berberis vel sumac vel
sumat si habuerit fluxum ventris rob vel succum
citoniorum cum vino vel syrupo de mirtis vel de
agresta: aut trociscos stelle cum eisdem syrupis ⁊
erunt meliores.

Curauimus quēdam ascliticum qui vocabatur
azo de guidis bonis de ciuitate parme solum
cum trocisco qui sic fit ex continuo vsu diacurcu-
me maioris. ℞. turbit. ʒ. j. zinziberis zuchari añ.
℈. ij. scamonee electe grana ordei duo terantur ⁊
incorporentur cum vino: hunc trociscum recipie-
bat semel in ebdomada in matutinis ⁊ assellabat q̈
ter vel quinqꝫ omni die ante prandium: ⁊ ante ce-
nam sumebat ad modum nucis de diacurcuma: ⁊
post illud bibebat aliquid optimi vini albi odori-

feri: ⁊ sic cum emplastris dictis superius ⁊ dieta
bona liberatus fuit per curam nostram perfecte i
fra sex menses ⁊ vixit in bona sanitate longo tem
pore: ⁊ erat eius etas tpe infirmitatis plus annis
.lx. Erat in infirmitate sua satis bone virtutis ⁊
eius appetitus satis bonus ⁊ erat absq̧ fe. ⁊ absq̧
fluxu ventris: sed eius venter ⁊ testiculi erant im-
mense inflationis ⁊ eius vrina erat bene rubea ⁊
semper bone quantitatis. Dieta eius fuit talis si-
cut narrabitur hic. multum siciebat ⁊ tunc ablue-
bat os suū ⁊ gargarizabat acetum medie fortitudi
nis ⁊ aliqn̄ miscebat cum illo aceto de vino ⁊ aliqn̄
non: panis ergo asclitis absq̧ fe. ⁊ caliditate vehe
mēti sit talis vt dictum est supra: ⁊ modus come-
dendi cum tpe similiter. Comedat carnes assatas
auium siluestriū nō digentium in aqs in testula ⁊ i
pastillo ꝯditas cū aleis ⁊ petroselino ⁊ carnes edi
⁊ arietis annualis vl' castrati assatas. similiter gal
los capones ⁊ galinas ꝯditas cum aleis ⁊ petrose
lino. Comedat pisces salitos siccos cū sinapi ⁊ ale
is: nuces ⁊ ficus siccas sepe ⁊ vitellos ouoꝝ sepe.
nullomodo comedat carnes elixatas nisi die pur-
gationis ⁊ tunc elixentur carnes ⁊ sua cibaria cuȝ
porris ⁊ caulibus ⁊ de eis non comedat. s. de por-
ris ⁊ caulibus sed comedat ipsas res elixatas cum
sinapi aut cum aleis coctis cum ficubus siccis nuci
bus aut passulis. Cōdiantur omnia sua cibaria cū
puluere q̄ sic fit. ℞. piperis longi: gariofiloꝝ: nu
cis muscate: galange: folij: añ. ℥. ij. cardamomi. ℥.
iiij. cinamomi. ℥. j. croci. ℥. ß. fiat puluis cribelatus
nam hic puluis aperit ⁊ resoluit aquositatem ⁊ re-
tinet appetitum. In omnibus suis ꝯdimentis po
naẗ vinum de granatis aut agresta vel succuȝ ber
beris aut acetum si nō presto est aliud. Bibat pa-
rum ⁊ non dormiat in die: ⁊ abluat sepe os suū cū
aceto medie fortitudinis vel cum aceto mixto cum
vino: q: h̄ extinguit valde sitim idropico: ⁊ non bi
bat hora comestionis si fuerit possibile sȝ per du-
as horas aut tres post: nam tolerare sitim inueri-
tate in tali egritudine resoluit aquositatem ⁊ detu
mescere facit. Sit vinum eius odoriferum claꝝ
subtile acutum ⁊ vetus si est possibile inueniri de-
clinans ad citrinitatem in quo non ponatur aliqd
aque. nam visio aque idropico nocet vt vult Auic.
li. iij. in cura asclitis nedum bibere. puluis epatis
lupi exiccati si sumatur stomacho ieiuno cum vi-
no suo vel cum rob sanat de proprietate hanc pas
sionem: ⁊ in hoc conueniunt omnes medici. Em-
plastrare epar ⁊ ventrem cum emplastris dictꝭ su
perius ⁊ specialiter post purgationes erit multuȝ
vtile: sȝ ante purgatione inutile reperietur. Su-
mere tyriacam cum rob aut vino suo per interual
la ⁊ post purgationes multum confert ⁊ est bonū.
Hec est vera cura asclitis absq̧ fe. ⁊ vehementi ca
liditate epatis: ⁊ quando est absq̧ fluxu vētris: nā
idropisis que est cum fluxu ventris ⁊ virtutis de-
bilitate ⁊ vrina pauca ⁊ rubea nunq̧ curaẗ: aut ma
le potest curari etiam si in virtute fuerit fortis. nā
propter fluxum ventris medicus nō inuenit cām
exiccationis humiditatis recluse inter mirach ⁊ si
phac intrinsecum eo ꝙ si cum exiccatiuis ⁊ reso-
lutiuis ꝓcedere voluerit fluxus multiplicabitur ⁊
debilitas virtutis augumentabiẗ ⁊ crescet: ⁊ h̄ hȝ
locum qn̄ fluxus ventris fuerit absq̧ infirmi ale-
uiatione. Si aūt fluxus in idropico fuerit cum ma
nifesta aleuiatione infirmi: tunc est vtilis ⁊ conser
uandus: nam signum est ꝙ natura ex suo ingenio
⁊ ꝑꝑ melius h̄ operaẗ. Scriptum tn̄ superius ē q̄-
liter medicus ꝓcedere dȝ in idropisi cum fluxu vē
tris satis commode. Attēde vt vult Auic. li. iij. in
cura asclitis ꝙ flebotomia nō est cōueniens alicui
idropico nisi quando idropicus fit ex retentione
sanguinis: vt accidit mulieribus ꝓpter menstrua
aut habentibus emoroidas cum constringuntur
vnde Hypo. i Amphorismis particula. vj. Emo-
roidas antiquas sanari si non vna relicta fuerit pe
riculum est idropem fieri: aut ptisiȝ: ⁊ in h̄ casu fle
botomia potest fieri in idropisi ⁊ similibus. Almā
sor li. diuisionū: ⁊ Auic. li. iij. c. de cura asclitis vo
lunt ꝙ qn̄ vēter idropici augumentatur: ⁊ medici
ne bibite non multum conferre videntur ⁊ etiam
extrinsece emplastrate: ꝙ incisio sub vmbilico per
tres digitos continuos vel circa fiat. Sed hic mo
dus curationis mihi non placet: sed relinquere in
firmum melius ⁊ honorabilius est: ⁊ ꝙ aqua nō ex
trahatur subito sed paulatiȝ ⁊ per longuȝ tempꝰ
successiue q: cū eiꝰ euacuatiōe spiritus naturalis ⁊
calor resolueretur: ⁊ fieret sincopis ⁊ mors finali-
ter. Nam cum omni superfluitate bona ⁊ mala.
naturali vel innaturali quādo expellitur extra cor
pus semper secum de calore naturali ⁊ spiritu ali-
quid expellitur ex resolutione quorum virtus de-
bilitatur vt vult Auic. li. j. fen tertia. c. de regimi
ne adolescentium. Sanum ⁊ vtile consilium vide-
tur omnino incisionem idropici dimittere nisi vir
tus in vltimo fortitudinis fuerit q: ꝫm plurimum
meo tempore vidi mori idropicos in quibus facta
fuit incisio cum ferro: sed vidi aliquos liberari q:
per fricationem ⁊ scalpelationem ventris pellem
vulnerauerunt ita ꝙ aqua exibat guttatim tādiu
ꝙ venter omnino detumescebat: ⁊ sanitati post h̄
ifirmꝰ restituebaẗ. Sȝ si post exiccatōeȝ aq̄ vel re
solutōeȝ medicꝰ vel ifirmꝰ nō istabat cū ꝯfortatio
ne nutritiuoꝝ ⁊ epatꝭ ⁊ restitutōe cōplexiōis debi
te ⁊ compositiōis ꝙ in breui recidiuabat in deteri
orem dispositionem ⁊ moriebatur. Sciendum est
hic ꝙ quidaȝ antiquoruȝ dicunt ꝙ asclites est de-
terior timpanite ⁊ qdā dicūt ecꝯuerso. q. n. dicunt
ꝙ asclites ē deterior timpanite respiciūt cāȝ añce
dētē in epate vȝ opilatōe ⁊ caliditatē multiplicatā
ex presentia colere que non mandatur ad loca sua.
nam talis dispositio inducit medicum ad h̄ vt vta
tur contrarijs in cura illius: videlicet calidis con-
tra opilationem vt fiat de opilatio: ⁊ frigidis con
tra coleram retenta in epate propter opilationem
ne inflāmetur: ⁊ hoc est grauius ⁊ difficilius q̄ȝ vti
rebus calidis tantum vel frigidis in curatione ali
cuius infirmitatis: sed si vellet in cura asclitis tan
tum considerare causam coniunctam que est aquo
sitas multiplicata inter mirach ⁊ siphac que indu-
cit curationem ad h̄ vt cum rebus calidis ⁊ sic-
cis resolutiuis ꝓcedat tunc vteretur tantum re-
bus simplicibus calidis ⁊ non contrarijs: ⁊ est h̄ le
uius curatori infirmo ⁊ nature. In timpanite est
contraria consideratio: q: qui dicit ꝙ timpanites
est deterior asclite respicit causam coniunctaȝ que
ē ventositas non pura sed mixta cum humiditate
vincente in cōmixtione ventositatis ⁊ interclusa in-
ter mirach ⁊ siphac interius contra quam cāȝ si so
luȝ cuȝ calidis ꝓcedere voluerit carminando ven-
tositatem multiplicabit eandem resoluendo humi
dum in fumum. Si vero cum frigidis vel debilibꝰ
calidis procedere voluerit nunquā remouebit ven-
tositateȝ sed eius materia multiplicabitur: ⁊ sic cu
ra eius nunq̧ terminabitur. Sed si causam ante-
cedentem que est mala digestio stomachi solam cō
siderare voluerit non requireretur in cura ipsius
nisi multiplicatio reruȝ que habent confortare di
gestionem ⁊ stomachū ⁊ sic respectu illius cause he
ne curaretur: ⁊ eius fineȝ medicꝰ leuiter absq̧ dif
ficultate q̄si consequereẗ. vnde dicendum est illis
qui dicunt ꝙ asclites deterior est timpanite: veꝝ
est rōne cause antecedentis considerate in epate.
Illis vero qui dicunt ꝙ timpanites ē deterior as-

clite veꝝ est ratione cause ꝯiuncte que est ī vtraqꝫ
inter mirach ⁊ siphac interius que egritudinē te-
net in eē immediate: ⁊ h̄ totum ē manifestū ex cau
sis narratis hic.
Cura iposarce ē oībus alijs leuior: ⁊ pōt in quo
libet absqꝫ difficultate fieri ⁊ finiri: ⁊ nullus quasi
ex ea morit̄ nisi aut ꝓꝑ ignorantiaꝫ aut propter in
obedientiam. Si aūt hec passio ꝯtingerit mulieri
ꝓꝑ retentionem menstruoꝝ que ad epar ⁊ ad mē
bra redundauerunt: vel superuenerit viro qui cō
sueuit habere emoroidas ⁊ modo non hꝫ fleboto-
mia de saphena que ē interius ī tallo erit valde cō
uemēs ⁊ bona: ⁊ maxime si mulier fuerit bone ha
bitudinis ⁊ fuerit eius etas infra annos. xxxvj. ⁊
etas viri infra. xl. annos. aliter aūt flebotomia in
idropisi nō laudat̄ neqꝫ fieri dꝫ. purget̄ cum pillu
lis q̄ sic fiunt semel vel bis in ebdomada. ℞. aga-
rici: coloquintide: mezereon: turbit: ameos: amo-
mi: se. feniculi: apij: an̄. ʒ. j. reubarbari. ʒ. ij. fiant
pillule cū succo absinthij. dosis earum est a. ʒ. j. vſ
qꝫ ad. ʒ. ij. ſm virtutē. vel purget̄ cum pillulis fe-
tidis vel cum trocisco qui sic fit. ℞. turbit: hermo
dactyloꝝ an̄. ʒ. j. zinziberis zuchari an̄. ℈. ij. fiat
trociscos cū vino ⁊ detur ante diem cum vino ca.
Ad idē. ℞. scamonee. gra. iij. turbit. ʒ. j. zinzibe-
ris: zuchari an̄. ʒ. s. fiat trociscus cum vino ⁊ det̄
cum vino ca. in matutinis. Comedat ante cenam ⁊
ante prandium in ortu solis. ℥. s. de diacurma vel
de dialaca: vel de diacardamomo. Lutetur cor-
pus suū totum ex creta rubea vel luto ⁊ ponat̄ sic
ad solem donec lutum ꝑfecte fuerit exiccatum ita
ꝙ lutū per se vel cum pauca fricatione remoueat̄:
⁊ ita fiat omni die stomacho ieiuno. paꝝ comedat
⁊ semel in die tantum si est possibile: ⁊ res assatas
comedat. s. carnes coctas in testula vel pastillo. de
auibus siluestribus ⁊ domesticis ⁊ carnes arietis
annualis ⁊ edi ⁊ caprioli conditas cum aleis ⁊ sina
pi. Et comedat alea per se ⁊ cum vitellis ouoꝝ. Et
nuces cum ficubus siccis. Bibat vinum vetꝰ for-
te acutū album clarum vel nouum eiusdeꝫ nature
⁊ panem dictum superius: ⁊ seruet ordinem come
stionis ⁊ potus ſm ꝙ dictum est supra. Multum
laboret ⁊ paꝝ comedat ⁊ sitim sustineat ⁊ fameꝫ lō
gam ꝓut possibile fuerit. condiantur omnia ciba-
ria sua cuꝫ puluere q sic fit. ℞. piperis: piperis lō
gi an̄. ℥. s. cardamomi. ʒ. ij. cinamomi: galange: zī
ziberis an̄. ʒ. j. croci. ʒ. j. fiat puluis. Et semper in
ꝯdimētis suis ponat̄ aliqd de aceto ⁊ mēta ⁊ aleis
Nō dormiat ī die ⁊ sepe exponat corpꝰ suū ad solē
⁊ ad laborem ꝯtinuum pro posse. Curabitur. n. ꝑ
fecte per istam viā si deus voluerit a quacūqꝫ cau
sa procedat. Indubitanter credat omnis homo ꝙ
solum cum exibitione. ʒ. ij. reubarbari pulueriza-
ti ⁊ cribelati ⁊ electi ⁊ exhibiti in aurora mixti cum
℥. iij. oximellis compositi ⁊. ℥. iij. vel. iiij. aque de-
coctionis lactucarum scariole ⁊ radicum feniculi.
Multos curauimus cum obseruatione diete di-
cte conuenientis: ⁊ non dabā hanc rem nisi ꝺ ter-
tio in tertium diem vel quartum ſm virtutem. Ite-
rum dabam nisi. ʒ. j. reubarbari: alijs vero diebꝰ
quibus non sumat. reubarbarum dabat ante prā
dium ⁊ cenam. ℥. j. s. oximellis squillitici vel com-
positi cum aqua decoctionis lactucarum scariole ⁊
radicis feniculi ⁊ specialiter quādo infirmus erat
absqꝫ fe. quando vero erat cum fe. dabam cuꝫ ea-
dem aqua syrupum compositum vel mel ros. si ve
ro habebat fluxum ventris dabam syrupum de ci
tonijs cum eadem aqua vel syrupum de agresta ⁊
de reubarbarum semel in ebdomada vl̄ bis ſꝫ vir
tutem ⁊ cibaria confortantia retentiuam ⁊ empla-
stra sitr: ⁊ quantitas reubarbari non erat in fluxu
cum idropisi vltra. ij. aliquomodo. Et hic modus
medicationis est communis omni idropisi ⁊ exper
tus a quacūqꝫ cā fiat. dicitur ⁊ est probatum ꝙ si
accipiatur succus cucumeris asinini: vel eius aquo
sitas que est intra cucumerem ⁊ exiccetur ad soleꝫ
perfecte ita vt induretur ⁊ ex eo fiant pillule gros
se ad modum ciceris magni ⁊ sumatur vna in me-
dia nocte ⁊ post ipsam bibant̄. ℥. iij. vini decoctio
nis reubarbari ⁊ mellis ꝙ sanat omnem idropicū
expellendo totam aquam vna die: vel quasi totam
hic modus curationis cum succo cucumeris asini
ni est periculosus ⁊ non habet locū nisi in hoīe for
ti ⁊ robusto ⁊ nō ē opꝰ nisi sapiētꝭ medici ⁊ expti.

Caplm. cxxj. de debilitate splenis.

a Ppellatur d̄bilitas splenis
qn̄ splen ipse de
ficit ab attractione melācolie. Nā h̄ ē
eiꝰ officium proprie purgare totuꝫ cor
pus a sup̄fluitate melācolica ⁊ epar spe
cialiter: ne natura ꝑ remanentiaꝫ eiꝰ in epate ⁊ ve
nis īpediat̄ in nutrimento membroꝝ ⁊ ꝙ nihil de
hac sup̄fluitate in mēbris remaneat nisi illud qd̄
fuerit necessarium ad vtilitatem nutrimenti. Fit
aūt hec passio ex alteratione complexionis cali. vl̄
fri. vincentis in splene: ⁊ debilitantis virtutem cō
munē splenis ⁊ totum splen ⁊ virtutē attractiuaꝫ
eius per h̄: nam debilitas splenis ⁊ oīum mēbroꝝ
fit ex dominio alicuiꝰ quatuor q̄litatum supra ꝯue
nientē cōplexionē ipsius mēbri ex qua ī vtute mē-
bri manifesta fit debilitas: ⁊ h̄ volunt oēs ⁊ ē veꝝ
simpliciter apud sensum.

Signa debilitatis splenis vitio cali-
ditatis sunt corruptio coloris ⁊
declinātis ad nigredinē cuꝫ claritate: ⁊ turbatio
albuginis oculoꝝ cū casu appetitus ⁊ ꝙ circa ylia
ex parte splenis sentit̄ caliditas manifesta: ⁊ eius
vrina spissa ⁊ colorata est.
Signa debilitatis splenis ꝓpter frigiditateꝫ
sunt conuersio coloris ad nigredinē cū obscurita-
te: ⁊ turbatio albuginis ocloꝝ cu liuiditate vl̄ plū
beitate: ⁊ casus appetitꝰ eo ꝙ nihil de melancolia
mādat̄ ori stomachi vt ꝯfortet̄ appetitꝰ vt consue
uit mandari: q2 nihil attrahit splen ꝺ melancolia
ab epate propter debilitatē eius: ⁊ ꝙ locus q est
circa splen frigidus sentit̄ ꝑ tactū ⁊ vrina apparet
turbida clara sup̄ius.

Cura debilitatis splenis ex caliditate ē
confortare splen apparet cū oleo
ro. mixto cū capare: cipi ⁊ acoro ⁊ succo eupatorij
vel endiuie aut cicoree vel lactucaꝝ ⁊ absinthij: ⁊
aliquātulo aceti succo acetose vel cicoree. ponatur
ventosa magna sup splen absqꝫ incisione ⁊ h̄ sepe.
fiat flebotomia de saluatella manꝰ sinistre que est
inter anularē ⁊ auricularē digitū. Bibat vinū al-
bum forte ⁊ bonū in quo ponat̄ aliqd de aqua. Et
comedat carnes castrati ⁊ edi: arietis ⁊ pulloꝝ ⁊ si
miliū conditas cū agresta vel succo berberis aut
vino de gran. seu aceto ⁊ puluere specieꝝ q sic fit.
℞. cinamomi. ʒ. j. croci. ℈. j. fiat puluis. vtat̄ ro
sata nouel a in q̄ ꝑ q̄lꝫ. ℥. misceat̄ trociscꝰ vnꝰ stel
le ⁊. ʒ. j. vini de gra. Si aūt materia aliq̄ videret̄
multiplicari in loco: purget̄ cuꝫ reubarbaro sene
epithimo ⁊ polipodio ⁊ prunis: aut cū reubarba-
ro simpliciter ⁊ aqua calida.
Cura debilitatis splenis ꝓꝑ frigiditatē est cō-
motio vel fricatio eiꝰ super locū sub quo ꝯtinetur
cū manu ⁊ equitatio ⁊ exercitium. Cōfortet̄ cū em
plastro facto solum ex armoniaco: vel ponat̄ sup
ipsuꝫ vngētuꝫ qd̄ sic fit. ℞. succi absinthij. ℥. iij.
aceti. ℥. ij. armoniaci. ℥. j. bdelij: opoponaci: sera-
pini an̄. ℥. s. olei de oliua. ℥. ij. dissoluant̄ gūme in
aceto ⁊ succo ⁊ postea reducantur ad ignē cū oleo
⁊ succis ⁊ aceto: ⁊ cū omnia fuerit dissoluta adda-

tur.ʒ.s.cere cum eiſdem ⁊ liqueſiant omnia ⁊ co-
lenť: ⁊ de h omni die ponať ſuper ſplen. hoc.n.ca
leſacit ipſum ⁊ cōfortat ⁊ remouet eius debilitatē
Uentoſe magne abſqꝫ ſcarificatōe ſuper ipſum ali
quando ponanť. Inducitꝰ ꝑ iſtum modum ꝯforta
tio attractionis ſuꝑ ſplen ⁊ ī ſplene: ⁊ dilatanť. vie
eiꝰ aperiunť. bibat vinū odoriferꝝ abſqꝫ aqua vetꝰ
vel nouū claꝝ. Comedat carnes dictas ſupiꝰ elixa
tas cū caulibꝰ ⁊ porris ⁊ de brodio ipſaꝝ ⁊ eaſdem
carnes comedat multotiēs aſſatas ⁊ carnes in pa
ſtillo coctas ⁊ teſtula. Et ꝯdianť cibaria ſua cū vi-
tellis ouoꝝ ⁊ aceto ⁊ puluere q ſic fit. ℞. piperis:
piperis longi añ. ʒ.s. cardamomi: caparis: gario-
filoꝝ: nuciſmuſ. folij: galāge: añ. ʒ.j. croci. ʒ.s. fi-
at puluis cribelatꝰ. Si aūt materia melancolica vľ
flegmatica viſa habundare fuerit. purgeť cū pillu
lis ſtomaticis alkindi vel fetidis: vel cū decoctiōe
que ſic fit ex. ℈.j. elebori nigri ⁊. ʒ.ij. reubarbari
diſſolutis cū aqua feruenti decoctōis prunoꝝ: ſe-
ne epithimi ⁊ coleť h totū cū datur: ⁊ ſit quātitas
aque īfunduntꝰ eleborꝰ ⁊ reubarbaꝝ. ʒ.iiij. pōt da
ri ſolū reubarbaꝝ cū vino puro ⁊ erit vtile ⁊ bonū
nā iſta medicamina ꝯfortant epar ⁊ ſplen: ⁊ aperi
unt oēm opilatōez nutritiuoꝝ meſaraicaꝝ ⁊ exci-
tant appetitum ⁊ ꝯfortāt remouēdo melācoliaz ⁊
flegma digeſtionē ī ſtō ⁊ mēbris oībuſ: ⁊ remouēt
debilitatē a ſplene ⁊ ab epate ī hac paſſione ⁊ ꝯſi-
milibus. Bonū ⁊ vtile ē nō dormire ī die.

Capłm. cxxij. de magnitudine ſplenis ⁊ duri-
tie cum fe. ⁊ ſine fe.

m Agnitudo ſplenis
qdam ē cū fe. qdā ſucceſſione febris ēt
qdā ē ſine fe. ⁊ h q ē abſqꝫ fe. qdā ē anti
q dura: qdaz eſt q nō ē antiq neqꝫ mul
tum dura. Fit āt ſemꝑ ex materia melācolica mul
tiplicata ī ipſo q ē faciens opilatōem ī meatibꝰ ipſi
us ſplenis: ⁊ ꝑ h eiꝰ ſubſtātia quātitatiue multipli
cat ad tactū ⁊ dureſcit cū nihil vel paꝝ de illa ma
teria īfiltrata vel multiplicata ī ſplene a natura re
ſoluať ⁊ fit ꝑ h incōueniēs inſtrumentum ad reci-
piendum ⁊ attrahenduz ſuperfluitates que in epa
te generantur.

Signa magnitudinis ſplenis ſūt ma
nifeſta ex tactu ſuꝑ locum ſini
ſtrꝝ q ē ſub coſtis in latere ſiniſtro ⁊ ex duritie eiuſ
⁊ ex apparentia ſue eminentie in loco dicto.

Cura magnitudinis ſplenis cū fe. vt cu
reť febris ſm ꝙ īferius li. ij. dice-
mus nō negligēdo magnitudinē ſplenis quin fiat
aliqd cōtra eā qđ febri non noceat aut paꝝ noceat
nō ſenſibiliter tñ. Uaporeť ſplen cū aceto forti ca-
lido ⁊ ponať ſuꝑ ipſum filtꝝ vel petia infuſa ī ace-
to đcoctōis mellilotí: roſaꝝ ru. floꝝ camomille vľ
abſinthij. Sumat ſyrupū acetoſuz cū aqua deco-
ctōis caparꝫ aut acori: cicoree endiuis lactucaꝝ. re
cipiat aliqñ diarodon abbatis aut roſatā nouellaz
vel trociſcos de roſis q fiēt īferiꝰ.

Cura eiꝰ qñ fuerit ſucceſſione alicuiꝰ fe. aut cō
tingerit poſt feb. ē euaporatio cū aceto forti ī quo
bulita ſint ruta ⁊ calamētū aſſaꝝ ⁊ caparis: ⁊ ſuꝑ
ipſuz ponať filtꝝ īfuſuz ī eodē ſepe añ prādiū ⁊ ce
nā. Bibat oximel cōpoſitū vel ſyrupū acetoſuz cū
aq decoctionis caparis acori ciperi aſſari ⁊ mirti-
loꝝ: ⁊ ſumat trociſci caparis vel agni caſti ſepe cū
ſyrupo acetoſo vel oximelle ⁊ aqua decoctōis cico
ree vel endiuie. Sumat electuariū de cardamomo
aut diagalāga. bibat vinū albū odoriferꝝ ī quo po
nať de aqua vel de aqua decoctōis ſe. lactucaꝝ en
diuie vľ cicoree. Comedat carnes coctas cū fenicu
lo ⁊ petroſelino ꝯditas cū aceto ⁊ puluere q ſic fit.
℞. cinamomi. ʒ.j. cardamomi pipis lōgi gariofi.
añ. ʒ.ij. croci. ʒ.s. fiat puluis cribelatus.

Cura magnitudinis ⁊ duritiei ſplenis abſqꝫ fe.
qñ antiq nō fuerit ē vt ſumat omni mane trociſcū
vnū de agno caſto cū ſyrupo acetoſo cuz zucharo
q ſic fit. ℞. ſe. agni caſti ſe. tamariſci amboꝝ añ. ʒ
x. ſe. endiuie ⁊ portulace añ. ʒ. v. ꝯficianť cū vino
⁊ ſit pōdus vniuſcuiuſqꝫ. ʒ.iij. Si aūt hō eſſet mul
tū repletꝰ fiat flebotomia ex ſaluatella q ē in ma-
nu ſiniſtra. Abſtineat oīs ſplenecticꝰ a rebꝰ vnctuo
ſis groſſis viſcoſis ⁊ dulcibꝰ. bibat vinū claꝝ odo
riferꝝ vetus vel nouū claꝝ abſqꝫ aq. Et comedat
carnes caſtrati: arietis annualꝭ ⁊ edi: ⁊ carnes ga-
linaꝝ ⁊ caponū ⁊ galloꝝ cum incipiunt cantare: ⁊
carnes ericij ⁊ capreoli: ⁊ carnes oīuz auiū degen-
tiū in arboribus ⁊ in pratis ⁊ nō ī aquis. ⁊ ſpāliter
vitet carnes auiū habētiū colla lōga ⁊ crura lōga
coctas aliqñ cū feniculo petroſelino: porris ⁊ cauli
bus: ⁊ aliqñ coctas in teſtula vel paſtillo aut veru.
pōt comedere brodiū lētiū ⁊ vitellos ouoꝝ ⁊ alea
cocta ⁊ nuces ⁊ ficus ſiccas ⁊ piſces aſſatos cū ſina
pi in qbus cocta ſint alea. Cōdianť oīa ſua cibaria
cū aceto vel vino de gra. ⁊ ſinapi: vel puluere qui
ſic fit. ℞. piperis. ʒ.j. piperis lōgi: cinamomi: car
damomi: galāge: zinziberis gariofiloꝝ: folij añ. ʒ
ij. croci. ʒ.j. fiat puluis. Suꝑ ſplen ponať filtꝝ in
fuſuz ī aceto ca. in quo diſſoluta ⁊ cocta ſint armo-
niacū ⁊ nuces tamariſci: caparis ⁊ ſe. endiuie ⁊ ſca
riole. aut flores camomille mellilotū ⁊ abſinthiū.

Cura magnitudinis ſplenis cū duritie quādo
antiq fuerit ē vt ſumatur vnus de trociſcis capa-
ris qui ſic fiunt. ℞. corticū radicis ſe. agni caſti añ
ʒ. x. ſcolopēdrie. ʒ. vij. ariſtologie lōge folioꝝ ru-
te: ſe. naſturtij: acori: nigelle: armoniaci: añ. ʒ. iij.
diſſoluať armoniacū in aceto cū quo cetera ꝯficiā
tur ⁊ formētur trociſci pondus quoꝝ ſit. ʒ.ij. ex q
bus vnꝰ cū oximelle cōpoſito vel apozimate de ra
dicibꝰ ī potu ſumať. Alij ad idē. ℞. fructꝰ tamari
ſci. aureos. iiij. piperis albi: ſpice armoniaci añ. ʒ.
ij. teranť omnia ꝑter armoniacuz qđ diſſoluať in
aceto ſqlitico ⁊ cum ipſo cōficianť trociſci ⁊ fiat pō
dus vniuſcuiuſqꝫ aur. i. dantur vt ſupradicti. fiat
emplaſtꝝ ex armoniaco ſuper ſplen: vel ponať fil
trum īfuſum ī aceto decoctionis aſſari: armoniaci
caparis: acori ciperi: nucū cipreſſi abſinthij fumi-
tere. Ungatur aliquādo cuz vngēto qđ ſic fit. ℞.
ſucci eupatorij: abſinthij: cicoree aceti añ. ʒ.ij. ar-
moniaci opoponaci bdelij ſerapini añ. ʒ.s. pigue-
dinis anſeris galine anatis añ. ʒ.j. diſſoluanť gū
me in aceto ⁊ ſuccis ⁊ poſt diſſolutōez reducantur
omnia ad ignē ⁊ diſſoluanť ⁊ addanť pinguedineſ
⁊ diſſoluanť cum eis: ⁊ poſt diſſolutōez coleť totū
⁊ reponatur. hoc mollificat duritiē ⁊ aperit opila
tiones ſplenis: ⁊ diminuit magnitudinem ⁊ ꝯfor-
tat ⁊ oēm mollificat nodoſitatē. In cibo ⁊ potu ⁊
regimine oīuz fiat vt ſcriptū eſt ſupra. Attenden-
dū ē hic ꝙ in omni egritudine ⁊ magnitudine ſple
nis purgatio cū pillulis fetidis vel decoctōibus đ
reubarbaro dictis ⁊ eleboro ingro ⁊ pillulis ſto-
maticis eſt vtilis ⁊ conueniens poſtqꝫ materia fue
rit medico manifeſta: ⁊ etiā flebotomia de ſaluatel
la manꝰ ſiniſtre ſi habitudo fuerit carnoſa ⁊ bene
fortis nō erit mala imo conueniēs. Omnis ſplene
ticus abſtineat a ſomno dici ꝑ poſſe q: erit bonū.
Sumat ſepe de diacurcuma de dialaca ⁊ electua-
rio de ſcoria ferri ⁊ de diacardamomo cōfecto cuz
limatura acuum abluta cum vino ⁊ aceto: ⁊ hoc
ſpecialiter poſt purgationes in. lľ. j. cuiuſlibet ele
ctuarij ponuntur. ʒ.ij. vel. ʒ.ij.s. limature acuuz
ad plus.

Capitulum. cxxiij. de inflatione ſplenis ex. ven
toſitate.

ſ Igna inflationis splenis ppter ventositatē sunt tēsio sub latere sinistro absq; apostbemate du ro ⁊ qñ premit sup ipsuz fit planū pre ter q doleat: ⁊ qñq; puenit ex eo cum vehemēter pmit desuper eructuatio aut rugit⁹.

Cura illius inflatiōis est vt sumac troc. de capare cū vino veteri ⁊ oximel le cōposito ⁊ sumat diaciminū ⁊ dialaca ⁊ electua rium de scoria ferri. Euapoꝛet cū vino decoctio nis mētastri carui saturegie sisileos ⁊ cimini vl' cū milio calefacto ⁊ furfure ⁊ sale toꝛrefactis in sarta gine. dimittat omnia ventosa ⁊ bibat vinū albuz optimū absq; aq. Utat dieta aleis coctis vt dictū est supi⁹: ⁊ cimino in suis cōdimētis feniculo ⁊ ca rui oꝛigano ⁊ saturegia. Laboret ⁊ abstieat a som no in die ⁊ qete p posse. sumat qñq; de tyriaca cū vino decoctiōis cimini vl' carui aut ameos vl' amo mi oꝛigani vel saturegie. Sciēduz est hic q vsus troc. de caparis dissoluit omnē magnitudinē du ritiē opilationē ⁊ grossiciē splenis de ppꝛietate: vt vult Sera. ⁊ oēs pueniūt in h. Et dr̄ q si poꝛ cellus vl' similia vteref istis troc. p lōgū temp⁹ et scinderef post h q splen nō inueniref in eo qđ tñ non credimus.

Caplm. cxxiiij. de colica.

h Ec passio fit aliqñ ex retētiōe fecis: ⁊ retētio fecis fit ex siccitate. ⁊ siccitas fit aliqñ ppter siccitatē ciboꝝ: aliquādo pp multitu dinez vrine ita q tota humiditas ciba lis ⁊ actualis trāsit cū ipa vrina. Aliquādo pp cali ditatē vētrꝭ q̄ hūiditatē fecū exiccat: vt accidit co lericis ⁊ laboꝛantib⁹. Aliquando accidit ex nimia caliditate aeris vel laboꝛis seu sudoꝛis inbalneo q trahit humiditatē fecū ad cutiz. Aliquando ptin git ppter raritatē poꝛoꝝ coꝛpoꝛis p quā humi ditas fecum et totius coꝛpoꝛis exalat ex omni leui causa. Aliquādo contingit ex siccitate ipsoꝝ inte stinoꝛum. Aliquādo fit ex flegmate grosso aggre gato in intestinis: fit etiam aliquando ex pauca ef fusione colere ad intestina. vnde nō excitat virtus expulsiua: ⁊ sic nascit siccitas in fecibus ppter lon gam moꝛam.

Signa retētionis fecis ex siccitate ci boꝛum sunt comestio glādiuz ⁊ rizi ⁊ nespiloꝝ ⁊ siliuz. ⁊ panis sicci de spelta et oꝛdeo facti.

Signa retentionis fecis pp multitudinē vri ne sunt mltitudo vrine ⁊ difficultas ⁊ raritas ege stionis ⁊ sitis cum caliditate sensibili circa renes.

Signa retētiōis fecis pp vētris caliditatē sūt vehemētia sitis ⁊ fecis siccitas semp: et sensibilis ardoꝛ circa ventrem et intestina: ⁊ ardoꝛ ani hoꝛa egestionis.

Signa eius q̄ fit ex vehemētia caliditatis ae ris aut laboꝛis vel sudoꝛis in balneo sunt q fex re tinetur ⁊ exiccatur post cibos sumptos sicut exic catur post sudoꝛem multiplicatum in balneo aut post laboꝛem vel caliditatem aeris calidi tangen tis coꝛpus.

Signa eius q̄ fit ppter raritatē coꝛpoꝛis sūt puitates fecis i omnib⁹ dieb⁹ sue sanitatis ⁊ schi bale q̄ amittunt cum eis. Schibale sunt egestiōes q̄ emittunt in modum nucū: ⁊ multitudo famis ⁊ vehemētia appetit⁹: ⁊ siccitas fecis plurima sem per.

Signa eius q̄ fit ppt exsiccitatem ipsius inte stini sunt extenuatio mirach vētris subtilitas ei⁹ ⁊ vt nō inueniat causa siccitatis fecis ⁊ difficulta tis exit⁹ eius: ⁊ est cū ea sitis ⁊ ardoꝛ cū excoꝛiatiōe hoꝛa egestionis.

Signa ei⁹ q̄ est ex grosso flegmate aggregato in stomacho ⁊ intestinis ⁊ est illa que fit fm pluri mum: sunt q fit post saciatatē nauseationem pluri mam: ⁊ fex retinet ⁊ ventositas omnino. Et mul tiplicatur ⁊ fetet eructuatio desuper: ⁊ multiplica tus nausea ⁊ fit doloꝛ foꝛtis: ⁊ sudat sudoꝛe fetido vel frigido infirmus. et vrina eius est alba ⁊ spu mosa valde.

Signa eius que fit ppter paucitatē colere que effundit ad intestina sunt difficultas exitus fecis: ⁊ albedo egestionis ⁊ inflatio ventris: ⁊ commo tio colere cum vomitu vel cum rubedine vrine vel eius siccitate.

Cura colice que puenit ex siccitate cibo rum est vt eger sumat in potu iu lep aut syrupum violatum vel syrupum de nenu fare aut decoctionem ficuum vel passularum: aut rob dulce siue oleum sisaminum in quo dissolutuz est de zucharo quātum ipsum est super ignem aut de penidijs. fiat sepe clistere lenitiuum quod su perius diximus ⁊ quod dicemus in h.c. inferius Bibat vinum limphatum album cum aqua deco ctionis lactucaꝝ vel endiuie vel spinachioꝝuz: aut violarum vel nenufaris: aut cum aqua calida. Et comedat spinachias: maluam ⁊ mercoꝛellā in qb⁹ cocte sint carnes castrati arietis ⁊ edi. et comedat bꝛodia galinaꝝ ⁊ pulloꝝ pinguiū: ⁊ abstineat ab oībus stipticis ⁊ ponticis ⁊ constrictiuis.

Cura colice q̄ fit pp siccatē fecū ptingentē ex multitudine vrine ē vt patiēs comedat carnes pas sulaꝝ ⁊ anatꝭ ⁊ dactilos et sisamos factos cū ami lo: vl' butiꝝ coctū cū farina oꝛdei: ⁊ butiꝝ crudū et penidios: ⁊ ficus siccas cum butiro: ⁊ assiduare ac ceptionez medulle cassie fistule ⁊ māne ⁊ syrupuz violatum vel de nenufare ⁊ pꝛuna infusa in iulep ⁊ syrupo violato ⁊ omnia illa que mouent ventrē cum opilatione meatuum. comedat mercoꝛellam: spinachiam maluam: cucurbitas in quibus coquā tur carnes pingues ⁊ pinguedines auiū ⁊ anima lium: ⁊ comedat de ipsis carnibus cum rob vel zu charo mirtis cum vitellis ouoꝛum ⁊ butiro. Un gat sepe renes cum oleo de mirtis vel oleo rosato mirto cum puluere boli armen ⁊ aliquātulo aceti Bibat vinum dulce claꝝ limphatum vel rob mi xtum cum aqua.

Cura colice que fit ex siccitate fecum contingē tem propter caliditatem ventrꝭ est vt comedat ce resa humida recentia ⁊ psica humida recētia melo chia. j. mumacas ⁊ pꝛuna mollia ⁊ recentia ⁊ ficus humidas recentes et similia. Et de herbis spina chia et atriplices et maluas lactucas cucurbitas poꝛtulacas ⁊ melones ⁊ similia: ⁊ carnes vitulinas ⁊ agninas ⁊ poꝛcellinas coctas in eisdez herbis et extremitates animalium: ⁊ condiantur omnia ista cū aceto agresta vel vino de granatis ⁊ succo ber beris ⁊ de mirtilis. Bibat vinum debile limpha tum multum. Clisterizetur cū clisteri lenitiuo q̄si omni die.

Cura colice ex siccitate fecum contingente pro pter laboꝛem vel aerem calidum aut propter sudo rem in balneo est inungere totum coꝛpus cum ce ra ⁊ oleo rosato vel de mirtis et intrare balneum frigidum ex aqua decoctionis rosarum folioꝛum salicis: vel aque frigide decoctionis solatri ⁊ san daloꝛum: ⁊ dimittere laboꝛem ⁊ alterare cum foli is arboꝛum frigidarum ⁊ roꝛare coꝛpus sepe ⁊ as pergere cum aqua rosata. In cibo ⁊ potu ⁊ cliste ribus ⁊ comestionibus fructuum humidoꝛum fi at vt dictum est ibi supra immediate.

Cura illius q̄ fit pp raritatē coꝛpoꝛis ē vt su

mat̃ pro cibo carnes pingues .s. carnes porcoꝝ crassoꝝ ⁊ vituloꝝ: agnoꝝ ⁊ oiuz auiū ⁊ animaliuz ⁊ volatilium habentiuz pinguedinem multā. ⁊ bibere vinū dulce grossuz nouū in quo ponat̃ aliqd de aq̄: ⁊ comedere sepe ⁊ mĩtū hora vna ⁊ qescere ⁊ dormire ⁊ abstinere ab omni labore ⁊ motu ⁊ coitu erit ꝯueniēs: ⁊ vti multa qete ⁊ somno ⁊ vngere sepe totū corp⁹ cū oleo ro. ⁊ cera mirtis vel oleo de mirtis ⁊ cera: ⁊ iteꝝ intrare balneū aquaꝝ dictarum fri. post comestionē herbaꝝ dictaꝝ illic ē. vtile ⁊ ꝯueniēs ⁊ vti clisteri lenitiuo si nō assellaret die qualibet.

Cura colice ꝑꝑ siccitatē intestinoꝝ est administrare vinū dulce nouū sepe ⁊ mĩtū ⁊ vuas recentes ⁊ ceresa ⁊ comedere brodia pinguia auiū ⁊ animalium stō ieiuno et sumere aliqd in potu de oleo aliquo ante cibū semꝑ vel vt plurimuz. Comedat faseolos ⁊ aquā coꝝ coctas cū carnibus pinguib⁹ ⁊ aquā lētiuz in qua butiꝝ vel pinguedo cocta sit. Clisterizet̃ ex clisteri facto ex oleo vio. vel de nenufare ⁊ aq̄ violaꝝ maluarum ⁊ mercorelle in quo ponatur aliquid mellis te parum salis et intrare balneum tepidum ratione doloris est vtile: aliter vero non.

Cura colice q̄ fit ex flegmate grosso aggregato in intestinis ⁊ stō est vt hora accessiōis vel peroxismi fiat clistere ṗmo lenitiuū ⁊ si non sufficit fiat secūda magis forte. Et si ꝑ h̄ dolor nō remoueret̃ clisterizet̃ cū acuto. Clistere lene qđ fit in febricitantibus ⁊ est eis ꝯueniēs sic fit. ℞. aq̄ decoctionis blete. lĩ. j. vel. s. salis. ʒ. j. vel. ij. olei vio. ℥. iij. ⁊ suponat̃ tepidū. si aūt infirm⁹ fuerit absq̄ fe. ponatur in aq̄ ṗdicta pugillus furfuris ⁊. ℥. iij. mellis vl̃ zuchari rubei ⁊. ʒ. ij. salis ⁊. ℥. j. olei đ oliua Clistere fortius isto sic fit. ℞. fic⁹ citrinas numero. xlv. furfuris pugillū vnuz ⁊ pugillū vnū altee sicle. M. j. decoquant̃ in duabus. lĩ. aq̄ donec ad lĩ. j. deueniat ⁊ colet̃ ⁊ ꝓiciat̃ suꝑ eā. ℥. j. salis vel. ij. ⁊. ℥. ij. olei vel. iij. ⁊ si ipsuz forti⁹ facere voluerꝫ ponas cuz ipso aureuz. j. vel. ij. de colirio albo qđ sic fit. ℞. sandali duri. ʒ. x. colognitide scamōce aā. ʒ. ij. ⁊. s. terant̃ ⁊ puluerizent̃. hic est puluis supposito rij albi cū isto puluere fiāt supositoria longa cū aliquo liquore: nā remouēt colicā vētosaz ⁊ humoralē ex materia viscosa fri. Clistere forti⁹ et qđ dr̃ acutū sic fit. ℞. colognitide. ʒ. x. cētauree minoris. ʒ. v. rute calamēti origani herbe marie: saturegie aā. M. j. decoquāt̃ deinde dissoluant̃ in ea olei vel sepi arietis ⁊ mellis aā. ʒ. j. castorei. ʒ. ij. serapini. ʒ. j. oppoponaci. ʒ. s. vel. j. suppositorij albi aur̃. j. olei de spica vel de lilio. ℥. ij. s. fiat ex oībus clistere. dissoluit colicā ⁊ yliacā cū est fortis h̄ est clistere acutū qđ si dolor fuerit fortis vel difficilis nimis ponat̃ in ipso quātitas ciceris de opio Aliud clistere spgēs valde vētositatez. decoquat̃ ruta in oleo tribus vicib⁹: deinde sumant̃ ex eo. ʒ. xx. dissoluant̃ in eo castorei: oppoponaci: serapini a. ʒ. s. vsq̄ ad. j. ⁊ clisterizet̃. ⁊ si fuerit dolor forꝫ ponat̃ in eo quātitas ciceris opij. remouetur per h̄ clistere in eadē hora vt plurimū dolor ⁊ fit somnus. Et post h̄ dat̃ ei tyriaca cū vino decoctionis ameos vel amomi vel carui aut sisileos vel origani vel pipis: seu cū vino puro calido. Vtat̃ sepe electuario de cardamomo aut diacimino vel diamargariton ⁊ similib⁹. Vngat vētrez ⁊ totū corp⁹ cuz oleo de spica vel de lilio in quibus aloes dissoluat̃ hora doloris intret balneū aq̄ decoctionis melliloti: floꝝ camomille: aneti ⁊ absinthij ⁊ origani et cū inceperit debilitari exeat ⁊ qescat: ⁊ ita cū medicinis ⁊ balneis tā diu faciat ꝙ dolor remoueatur ⁊ sedet̃. Bibat vinū vet⁹ ⁊ forte absq̄ aq̄ ⁊ hyeme calidum actu: ⁊ comedat alea cocta nuces ⁊ fic⁹ siccas ⁊ fisticos ⁊ penidios: ⁊ dimittat fructus humidos ⁊ recentes ⁊ agrestam ⁊ sumac ⁊ omnia q̄ ventrem stringunt. Comedat carnes coctas cum caulibus porris ⁊ bleta conditas cum sinapi ⁊ puluere qui sic fit. ℞. piperis. ℥. ij. nucꝫ indice. ʒ. ij. pipis longi. ʒ. iij. croci. ʒ. s. fiat puluis.

Cura illius que fit propter paucitatem effusionis colere ad intestina est eadem cum illa que fit i ictericia ex opilatione meatus quo colera mandatur ad intestina. Et de hac plene dictuz est supra.

Capitulum. cxxv. de colica ex aposthemate.

Aposthema in intestinis ⁊ alijs locis semper fit ex materia currente per venas ad loca debilia: sed hoc aposthema quod inducit colicam semper est calidum ad quod semper sequit̃ febris continua ⁊ ē eius cura impossibilis postq̄ fuerit confirmata: et vocatur nomine proprio h̄ colica yleos. i. domine miserere: vt plurimum fit in subtilibus ⁊ superioribus intestinis. curat̃ tamē in ṗncipio si medic⁹ recte considerauerit: ⁊ h̄ vsq̄ ad primam periodū que finit̃ in die quarto.

Signa colice propter aposthema calidum sunt febre continua ⁊ sitꝫ ⁊ vomitus colere ⁊ maxima inflatio ⁊ dolor in superioribus ventris ⁊ pulsatio ī ventre. ⁊ si fit fortis euomit infirmus fecem: ⁊ fit anhelitus eius fetidus ⁊ est eructuatio eius quando fetida ⁊ totum corpus similiter: ⁊ est infirmus cum omni inquietudine ⁊ reuolutionibus quasi continuis.

Cura istius est vt statim in principio fiat flebotomia basilice deinde saphene: postea sorbeat infirmus de aqua decoctionis endiuie vel de aqua decoctionis foliorum altee ⁊ malue ⁊ cuscute humidi in q̄ dissoluta sit medulla cassie fistule ⁊ fūdatur desuper oleū de amigdalis dulcibus. Et vngatur locus dolorosus cū oleo anetino vel camomillino. Cibetur cum iuribus herbarum leniuz videlicet ex iure malue mercorelle attriplicis spinachia ⁊ similium ⁊ ex decoctione ciceris ⁊ aneti: ⁊ confortetur cum aqua pullorum in qua ponatur aliquid croci ⁊ cinamomi: ⁊ bibat syrupū violatum cuz aqua decoctionis herbarum: vel aquam psilij ⁊ aquaz citrulli. Clisterizetur sepe cum aqua ordei ⁊ altee ⁊ rob. ꝙ si fortior sit siccitas clisterizetur cum aqua ordei ⁊ rob tātum. ꝙ si fortior fiat inflammatio clisterizetur cū aqua ordei ⁊ albumine oui ⁊ mucilagine psilij: aut cum aqua violarum ⁊ mercorelle ⁊ psilij ⁊ oleo violato vel de nenufare ⁊ zucharo albo ⁊ oleo de papauere. In fine post omnia ista ponantur emplastra maturatiua ⁊ molificatiua super locū sicut emplastrum qđ fit ex mucillagine fenugreci ⁊ se. lini ⁊ rob ⁊ altea mixta cum oleo amigdalarum vel de aneto aut de lilio ⁊ similibus.

Fit etiam yleos ex mala materia non aposthemante intestina sed adherente vilis stomachi ⁊ intestinorum superiorum. Et fit etiam ex exiccatione stercoris in ipsis intestinis superioribus.

Signa yleos ex materia adherente vilis stomachi ⁊ intestinorum sunt vomitus plurimus absq̄ febre plurima vel nausea ⁊ inquietudo ei⁹ quod est in concauitate ventris ⁊ dolor ⁊ punctura: ⁊ aq̄ inuenitur in superioribus ventris eius ⁊ commouetur post comestionē ⁊ non sedatur nisi cum vomitu: ⁊ sunt cū ea tristicia ⁊ frigus extremitatum quandoq̄.

Signa eius que fit ex exiccatione stercoris in intestinis superioribus sunt torsio dolor ⁊ punctura ⁊ cōmotio in superioribus intestinis.

Cura eius que fit ex materia adherēte ē eadē cū sup̄iori. Et ꝙ sepe recipiat troc. stelle cū rob.

Cura eiꝰ q̄ fit ex exiccatiōe stercoris ī sup̄ioribꝰ ē eadē sil'r: ⁊ cū h̄ recipe sepe syrupū vio. cuꝫ scamonea aut oleū vio. in eadem. In oībus alijs fiat vt dictū est superius in apostemate.

Cap'lm. cxxvj. de colica ex ventositate.

C Olica aūt vētosa q̄ fit ex retētione vētositatis q̄dā fit ꝑꝑ multitudinē vētositatis eiꝰ q̄ multiplicatur: aut ꝑꝑ cibos īflatiuos quoꝝ q̄ntitas ē multa: aut ꝑꝑ sup̄fluitateꝫ cibi plurimi: aut ꝑꝑ debilitatē vētris. q̄daꝫ fit ex coartatōe vētositatꝫ inter duas tunicas ītestinoꝝ ⁊ est illa quā laici ⁊ mulieres appellant malū matroni in viro ⁊ muliere malū ventositatis vł' matricis: q̄daꝫ fit ex flegmate q̄d paulatī resoluit̄ ⁊ inflat: q̄dam fit ex melācolia que effundit̄ ad ventreꝫ ⁊ inflat ipsum.

Signa colice vētose ex cibis īflatiuis sunt ꝙ est rugitꝰ vētris ⁊ augumetuꝫ q̄d nō sanat̄ nisi cū desup̄ vehemēter cōprimit̄ ⁊ dolor difficilis ledēs in vmbilico: ⁊ difficilis euacuatio plurime quātitas ⁊ vētositatis retentio: ⁊ si egredit̄ cū ea aliq̄d nō egredit̄ cū quātitate q̄ dolor ē sedet vehemēteꝫ ⁊ q̄n̄q̄ꝫ est cū h̄ lenitas. Cū ergo īueneris vētrē lenē aut eq̄lē ⁊ dolorē vehemēteꝫ tūc colica erit vētosa fortis: ⁊ ꝙ ip̄a accidit post vsuꝫ fructuū vł' herbaꝝ. Signa eiꝰ q̄ fit ex coartatiōe vētositatis iter duas tunicas itestinoꝝ sunt vehemētia doloris: ⁊ ꝙ nō egredit̄ ex ea vētositas oīo ⁊ ꝙ nō rugit p̄ cōp̄ressionē desup̄ factā ⁊ fixat̄ dolor in vno loco tātū et nō mouetur neq̄ꝫ aliquo tempore quasi quiescit.

Signa eiꝰ q̄ fit ex flegmate ꝙ paulatī resoluit̄ sunt ꝙ sedat̄ dolor q̄n̄q̄ꝫ: ⁊ cōmouet̄ post duas horas aut tres ⁊ q̄n̄q̄ꝫ cōmouet̄ caꝫ euaporatio: ⁊ dimittere euaporationē confert.

Signa eiꝰ q̄ fit ex melācolia q̄ effundit̄ ad ventreꝫ sunt acetositas eructuatiōis: ⁊ inflatio vētris subito cū dolore vehemēti: ⁊ oīa ista sentiunt̄ circa splen ⁊ os stomachi plus q̄ꝫ alijs partibus ventris.

Cura colice vētose ex cibis īflatiuis mł'tis est q̄n̄ fit post multū vsuꝫ fructuum ⁊ herbaꝝ vt sumat eger de diacimino cum vino: vel aq̄ deoctiōis cimini ⁊ carui vel saturegie ⁊ origani: aut sisileos ⁊ feniculi. si ergo sufficit bene ē: ⁊ si nō tūc det̄ ei cōfectio de bacis lauri. Et si fortior fit dolor sumat filoniū ⁊ oīa ista fiant īfine. Si āt oīa ista n̄ ꝯferēt: purget̄ cū pillul' fetidis aut cū eisdē tritis ⁊ dissolutis cū melle ro. colato: aut melle simpliciter ⁊ vino calido. Et si h̄ recipe non posset eger sumat medicamē q̄d sic fit. ℞. turbit. ʒ. j. hermodactiloꝝ. ʒ. s. scamonee. grana. vj. diazinzibereos. ʒ. j. mell'. ℥. j. misceāt̄. det̄ cū vino calido. Sumac post purgationē tyriacā cū vino decoctionis gariofiloruꝫ ⁊ pip̄is lōgi. fiat clistere q̄d fecimꝰ sup̄iꝰ. c. de colica ex fece sicca q̄d fit ex ruta oleo ⁊ castoreo. Bibat vinū forte albuꝫ puꝝ absq̄ꝫ aq̄: hyeme calidū estate frigidū. Comedat carnes laudabiles animaliū ⁊ auiū de q̄bus multotiēs fecimus mētionē sup̄iꝰ coctas cū feniculo petroselino ⁊ aleis: vel coctas in pastillo ⁊ testula cuꝫ aleis ⁊ ficubꝰ siccis ꝯditas cū sinapi et puluere q̄ sic fit. ℞. pip̄is. ℥. ij. pip̄is longi gariofiloꝝ nucis īdice cinamomi nucismus'. an̄. ʒ. j. croci. ʒ. j. comedat ficus siccas nuces ⁊ alea cocta ⁊ oua sorbilia cū puluere sup̄radicto vel sinapi. Abstineat ab oībꝰ fructibus humidis ⁊ herbis humidis: ⁊ specialiter a pirris ⁊ persicis ⁊ silibus. post purgationē intret balneum ⁊ etiam ante si dolor fuerit vehemēs aut intolerabilis. ponat vētosaꝫ magnā absq̄ꝫ icisione Vngat̄ locꝰ dolorosus cū oleo de spica aut de costo: ⁊ euaporet̄ locus cū milio torrefacto ⁊ furfure ⁊ sale mixtis ⁊ in saculo positis.

Cura erit eadem si contingerit ex multitudine ciborum.

Cura eius q̄ ꝓuenit ex coartatōe ventositatis inter duas tunicas intestinoꝝ ē eadē in oībus cuꝫ sup̄radicta: ⁊ abstinētia ⁊ positio vētosaꝝ ⁊ euaporatio sup̄ locū doloris ⁊ vinū puꝝ ⁊ forte sunt magis ꝓp̄ria in hac q̄ꝫ in sup̄iori.

Cura eius q̄ fit ex flegmate q̄d paulatī resoluitur ē vt euaporet̄ locus dolorosus cū milio vł' cuꝫ milio ⁊ sale ⁊ furfure: ⁊ nō alleuiat̄ p̄ h̄ dimitte euaporationē: ⁊ purga ipsuꝫ cū pillulis fetidis vł' stomaticis Alkindi p̄ se vel dissolutꝫ cū melle ⁊ vino aut cū medicamine de turbit aut pigra quā fecimꝰ Et post purgationē p̄cipe infirmo vt somnū ꝓlōget ⁊ a cibo abstineā p̄ vnā dieꝫ si ē possibile aut p̄ magnū t̄ps: ⁊ tūc iteꝝ vaporet̄ cum eis q̄ diximus ⁊ si nō ꝯferret tūc iteꝝ iniungat̄ ieiuniū ⁊ clisterizetur cū clisteribꝰ dictis ⁊ purget̄ ⁊ postea vaporetur ⁊ fiat vsq̄ꝫ ad finē cure. In dieta potu ⁊ cōdimentis ciboꝝ satis dictum est superius.

Cura illius q̄ fit ex melācolia q̄ effundit̄ ad vētreꝫ est vt hora poxismi coquant̄ calamētuꝫ cip̄i ⁊ ruta ⁊ origanū ⁊ nigella ⁊ saturegia ⁊ sisileos cuꝫ aceto forti ⁊ fiat vaporatio ⁊ bibat aquam calidaꝫ decoctionis cimini carui sisileos ⁊ clisterizetur cū clisteri facto ex ruta ⁊ oleo ⁊ castoreo ⁊ alijs rebus dictis superius. naꝫ hoc clistere de ꝓp̄rietate exiccat vētositatē ⁊ eam carminat et resoluit flegma ⁊ melancoliā. purget̄ an̄ poximū ⁊ post cū decoctōe ex sene epithimo: polipodio: eleboro nigro et zucharo vel rob. Dieta ⁊ potus in isto non variātur ab his que superus dicta sunt in eodem. c.

Cap'lm. cxxvij. de colica ex vermibus.

V Ermes semp̄ vt volūt philosophi generātur ex materia fri. marcida ⁊ putrefacta in intestinis superioribꝰ vł' inferioribꝰ: vel in fine lōgatōis: ⁊ geneartōeꝫ ipsoꝝ semper antecedit sacietas nauseatiua. nā vermes dictis locis sunt triū specierum vꝫ longi qui sunt in gracilibꝰ et sup̄ioribus intestinis. Et lati siue cucurbitini in grossis ⁊ inferioribꝰ. Minuti ī anno siue in fine longationis.

Sgna colice ex vermibꝰ sunt multiplicatio cibi ⁊ nauscatiua sacietas ⁊ mordicatio circa vētreꝫ hora ieiunij: ⁊ accidūt ab eis subeth: et cōditio q̄si sincopis ⁊ mortis: ⁊ cōcauitas oculoꝝ ⁊ nariū frigiditas ⁊ pruritus ⁊ odor oris est odor vermium.

Cura colice ex vermibus diffusius dicetur. c. de vermibꝰ. Curat̄ t̄n̄ cum rebꝰ iterficientibꝰ vermes ⁊ eos extra educētibꝰ sicut cū succo absinthij ⁊ sticados ⁊ polij ⁊ aq̄ lupinoꝝ: aut aq̄ amigdalaꝝ amaꝝ vel aq̄ nucleoꝝ p̄sicorum: aut aq̄ rute vel vino decoctiōis rerum dictarum. Vngat̄ stomachum ⁊ totuꝫ ventrē ⁊ anū cū re q̄ sic fit. ℞. olei d̄ amigdalis amarꝫ vł' de nucleis persicoruꝫ vel olei rosati. ℥. ij. aloes. ℥. s. aceti boni. ℥. s. misceantur super vngentuꝫ ponatur emplastrum hoc. ℞. absinthij: rute. M. j. pistentur bene ⁊ buliant cum aceto et farina ordei simul et ponatur calidum super ventrem. Recipiat aliquando ante diem cum vino calido de medicamine quod sic fit. ℞. turbit. ʒ. x. zuchari. ʒ. xv. zinziberis. ʒ. v. fiat puluis cribelatus. dosis eius est. ʒ. j. vsq̄ꝫ ad. ij. sumat alijs diebus de electuario quod sic fit. Recipe sticados sicci: polij sicci ana. ℥. tres farine lupinorum. ℥. j. fiat electua-

riũm cum fiat ad modũ nucis. Bibat post illud aliquid vini. Utat̃ aleis coctis p se ⁊ in cibarijs suis q: exiccãt materiã vermiũ ⁊ resoluũt: ⁊ ipsam extra corpus expellũt ⁊ remouẽt. Bibat bonũ vinũ ⁊ vtatur bona dieta carniũ ⁊ similib⁹ ƺ q̃ dictum est supra.

Capitm. xxxviij. de fluxu ventris.

Fluxus uentris

fit aliquãdo cuz sanguine ⁊ sanie: ⁊ fit aut propter apã natũ in itestinis: aut ꝑpter venaz scisaz: aut pp debilitatẽ epatis: aut ꝑpter excoꝛiationẽ in supioꝛib⁹ vel inferioꝛib⁹ itestinis aut in ano. Aliquando sine sanguine ⁊ sanie fit: ⁊ h aliquãdo fit ꝑpter debilitatẽ epatis ab attractione: aliqñ ꝑpter debilitatẽ ad degestionem. Aliqñ fit ex decursu colere acute ad intestina. Aliquando fit pp velocitatẽ descẽsus cibi a stõ ⁊ itestinis: ⁊ h fit aut ꝑpter multitudinez flegmatis in eis aut ꝑpter resolutionẽ eoꝝ ⁊ molitiẽ ipoꝝ aut ꝑpter lubꝛicitatẽ accidẽtez in eis: aut pp pustulã vel bothoꝛ accidentem in supficie eoꝝ. Aliqñ fit a multitudine effusionis colere nigre ad os stõi. aliqñ fit ex catarro vł flegmate descendente a capite ad partez inferioꝛez vel ad stõm. ⁊ h vult Hypo. vij. particula Amphoꝛismoꝛum vbi dicit. Quibuscũq̃ȝ spumose egestiones fiunt his a capite flegma defluit. aliqñ fit pp multitudinẽ cibi aut q: ẽ solutiu⁹ in natura sua aut q: fit pp erroꝛẽ oꝛdinis eius aut pp motũ post ipsum. Aliqñ fit ꝑpt̃ multitudinem potus aq̃ sup ipsũ. aliqñ fit pp paucitatem resolutionis coꝛpoꝛis.

Signa ista ꝯtrahũtur cõiter ex trib⁹ ꝯditionib⁹ ꝯseruat̃ in re que expellit̃: vz ex substãtia ei⁹ q̃ euacuat̃ ⁊ p hoꝛã euacuatõis vel expulsionis: ⁊ p dispositionẽ commixtionis ⁊ etiã p doloꝛẽ ⁊ modũ doloꝛ̃. nã qñ flux⁹ fuerit pp apostema natũ in itestinis erit cuz fe. ꝯtinua ⁊ doloꝛe vẽtris ⁊ siti. ⁊ erũt vomit⁹ ⁊ inflatio in pte supioꝛi vel iferioꝛi ƺ q̃ locatũ fuerit: ⁊ pulsatio manifesta in loco et cogit̃ multotiẽs infirm⁹ ⁊ specialr̃ cũ apã fuerit i parte supioꝛi vomere stercus ⁊ nõ retinere cibũ. Et fit p h stomacho ieiuno anhelitus fetidus ⁊ eructuatio specialiter fetida. Et i pncipio videt̃ emittere egestionẽ sanguinolẽtã. ƺ cũ rũpit̃ emittit p iferioꝛa specialr̃ ⁊ aliqñ p supioꝛa saniẽ ⁊ tũc febꝛis ⁊ oĩa alia accidẽtia mitigãt̃ manifeste vñ Hypo. Circa generationẽ saniei doloꝛes ⁊ fe. accidunt magis q̃ȝ facta sanie.

Erit ẽt vel emittit̃ sanguis vel sanies in fluxu ventris ꝑpter scisurã vene ⁊ excoꝛiationẽ itestinoꝛũ.

Et pp debilitatẽ epat̃ erit silr̃ sanguis ƺ nõ sanies q̃ veniat ab epate: differentia tamen inter ista manifesta reperitur q: sanguis q erit cũ fluxu ꝑpter excoꝛiationẽ erit cũ pũctura ⁊ est cũ eo rasura itestinoꝝ ⁊ humoꝛes ẽt veniũt cuz eodẽ. vñ sanguis in tali fluxu erit pauc⁹ ⁊ non purus. Et si hic flux⁹ fuerit pp excoꝛiatõez itestioꝝ supioꝝ id q̃d euacuat̃ sbtile ẽ ⁊ paruũ. ⁊ p lõgũ tps postq̃ȝ sẽtit doloꝛẽ ⁊ pũcturã in vmbilico ⁊ ventre erit illud ⁊ euacuat̃ ⁊ est valde mixtũ totũ illud quod euacuatur simul siue sit sanguis aut rasura aut humoꝛes seu egestiones. ⁊ h ꝯtingit pp lõgitudinẽ trãsitus in quo mixtio meli⁹ fieri potest.

Si aũt pp excoꝛiationẽ iferioꝝ vł grossoꝝ itestinoꝝ fuerit: illud q̃d euacuat̃ cũ sanguine ẽ grossuz multũ in quãtitate: ⁊ imediate cũ sentit doloꝛez ifirm⁹ i vmbilico ⁊ vẽtre emittit̃ illud q̃d euacuat̃. Et pp h oꝛ vt nõ fit mixtũ sił multũ q̃d euacuat̃ vł exit: ƺ qñ vnaq̃q̃ȝ res fit sepata a sanguine q ꝑuenit ab iferioꝛib⁹ intestinis. sanguis aũt q venit cũ fluxu vẽtris pp venã scisaz ẽ pur⁹ ⁊ satis quãtitate: ⁊ ipsuz cõmittat̃ doloꝛ vẽtris absq̃ pũctura aliq. Obƺuant̃ aũt ꝯdictiões substãtie ratione mixtiõis ƺ q̃ dictũ ẽ i fluxu vẽtris pp excoꝛiationez. Flux⁹ vo vẽtris q fit pp debilitatẽ epatis ẽ cũ defectu appetit⁹ ⁊ cũ grauedine epat̃ i latere dextro: ⁊ illud q̃d emittit̃ sile est loture carnis recentis. ⁊ sic apparet q̃ in tali fluxu sũt multiplicate macule sanguis. Sanguis aũt ab emoꝛoidibus ꝑuenit subito euenit ⁊ ẽ niger grossus: ⁊ apparet eminẽtie circa anũ a qb⁹ euenit ⁊ ẽ in loco illo grauitas ⁊ doloꝛ: ⁊ specialit̃ qñ emoꝛoide sũt extrinsece. Si vo itrinsece fint tũc doloꝛ ⁊ grauitas ẽ itra anũ ⁊ sanguis q erit antecedit oẽz exitũ egestiõis

Signa aũt flux⁹ pp debilitatẽ epatis ab attractione ad digestionem sunt q̃ fit absq̃ sanguine ⁊ sanie ⁊ est fluxus albus ⁊ viridis ⁊ coꝛp⁹ fit molle cũ eo: ⁊ minoꝛat̃ sanguis in venis ei⁹ ⁊ citrinat̃ coloꝛ ⁊ albificat̃ ⁊ plumbescit ⁊ deficit appetitus ⁊ fit nausea ⁊ lassitas vniuersalis. Signa fluxus ꝑpter effusionez colere acute ad itestina sunt q̃d fit fe. adurẽtes aut post acceptionẽ medicinaꝝ acutaruz aut vini puri: ⁊ oĩuz q̃ calefaciũt epar ⁊ moꝛdicant ipsum: ⁊ faciunt seq excoꝛiationem cum ꝓlongantur.

Signa fluxus ex velocitate descensionis cibi a stomacho ⁊ intestinis sunt q̃ fit ꝑpter motũ laboꝛiosum post cibuz: ⁊ q̃ cibus in seipso facit illud esse necessarium quoniã est lubꝛicus viscosus subtilis vel pinguis: aut plurime quãtitatis: aut ẽ in ipso virtus solutiua ⁊ est ibi multitudo flegmatis ⁊ fluxus albus videt̃ ⁊ est cum multitudine sputi: ⁊ est cum eo paucitas nausee ⁊ sitis ⁊ vomitus flegmatis ⁊ exitus eius cum cibo commixti egestiõe ⁊ cum eis. Et egestio in q̃ nõ ẽ plurima alteratio. Et h spẽs diaria appellat̃ ⁊ lienteria. Quãdo vo accidit ꝑpter molitiẽ ⁊ repletionẽ sunt illa eadem signa p̃eter q̃ cũ eo nõ ẽ vomitus flegmatis: neq̃ȝ egestio flegmatis etiam. Si aũt ꝑpter bothoꝛ vł pustula contingentẽ in supficie intestinoꝝ euenerit doloꝛ: tũc excitat̃ in stomacho post cibum intestinis in loco in quo nõ inueniebat̃ ante cibũ. Cũq̃ȝ cibus descenderit ab illo loco sedat̃ doloꝛ ille et cõmouet̃ in loco inferioꝛe illo: deinde sedat̃ ⁊ non cessat permutari ƺm h. Et quod est in egestione ẽ virtus subtile: ⁊ cibi etiã cũ sua dispositiõe nõ sũt alterati omnino aut nõ sunt alterati plurima alteratione: ⁊ sunt velocis exitus ⁊ descẽsionis: ⁊ ꝑpe si moꝛiet̃ infirmus. Si aũt infirmus nõ moꝛiet̃ sũt tardioꝛis exitus ⁊ sentit̃ grauitas cibi descẽdẽtis subito ꝑcipitari ad h inferioꝛa sicut lapis cadens: ⁊ h species in veritate lienteria appellat̃.

Signa flux⁹ facti a multitudie effusionis colere nigre ad os stomachi sunt q̃ cõmouet̃ cũ eo appetitus: moꝛdicatio ⁊ acetositas cõmouent̃ in oꝛe stõi ⁊ i oꝛe: ⁊ sedat̃ illud apud comestionẽ aut apd potũ paꝝ olei. f. alicuius ⁊ non sedatur cum cibis non vnctuosis sedatione quam habet cum vnctuosis.

Signa flux⁹ ex catarro capitis sunt q̃ fit post somnũ ⁊ diuersitatẽ egestiõis deinde retinet̃ vẽter euigilãs dũ pseuerat euigilãs ⁊ i suis egestionibus flegma manifeste apparet.

Signa eius q̃ fit pp multitudinẽ cibi et maxime solutiui sunt q̃ virtus appetitiua foꝛtioꝛ est retentiua: ⁊ q̃ vehemẽtia appetitus est absq̃ moꝛdicatione oꝛis stomachi. Cũq̃ comedit ƺm apetituz grauat cum quare natura soluit̃.

Signa ei⁹ q̃ fit pp erroꝛẽ in oꝛdine sũt q̃ antecedũt aũ cibũ res velocis exit⁹ vt sunt pꝛuna cerasa ⁊ similia: et iste res quãuis nõ sint solutiue sunt tñ lubꝛice vł pigues vt sunt bꝛodia piguia ⁊ molia.

Signa ei⁹ q̃ fit pp multitudiẽ pot⁹ aq̃ fri. su-

per cibuȝ ex re ipſa ſunt nota.
Signa ciꝰ que fit ꝓpter paucitatē reſolutio-
nis corporis ſunt multitudo carnis ⁊ paruitas ap
petitus ⁊ longitudo quietis ⁊ dimiſſio motus.

Cura fluxꝰ cuȝ ſanguine ꝑꝑ apoſthema
qđ fit aut factū ē: aut cū ſanie ꝑꝑ
apoſthema ꝙ rūpit̄ aut ruptū ē: ſi habitudo fue-
rit conueniēs ⁊ virtus fuerit ꝯſtans eſt vt fiat fle
botomia de ſaluatella manus dextre inter annu-
larem ⁊ auricularē digitū ⁊ fiat cliſtere conforta-
tiuum quod fit ex oleo ro. ⁊ roſis et mirtis coctis
⁊ bulitis ſimul ⁊ fiat h̄ bis ī die aut ſemel. Empla-
ſtretur locꝰ apoſthemoſus cū emplaſtro qđ fit ex
farina ordei roſis mirtis ⁊ balauſtis ⁊ oleo ro. ⁊ ex
ſucco acetoſe ⁊ plātaginis ⁊ ſempuiue. poſt p̄ncipi
uȝ v̄o ap̄atis ſup locū doloroſuȝ ponat̄ emplȝ qđ
fit ex maluauiſco p̄parato farina ſe. lini fenugreci
⁊ vitellis ouoꝝ duoꝝ ⁊ pinguedine porci vel buti
ro. Et h̄ empl̄m valde maturatiuum ē ⁊ ponit̄ ad
maturāduȝ ad h̄ vt natura ſaniē faciat vl̄ generat
⁊ rūpat̄ ap̄a ⁊ aperiat̄. Nutriat̄ vſqȝ ad tempꝰ in
quo rūpet̄ qđ ſcies ꝑ emiſſionē ſaniei ⁊ ꝑ ceſſatio
neȝ doloris: vel ſucco facto ex farina ordei vel fa-
be fracte rizi ſpelte vel auene: aut comedat micaȝ
panis ablutā cū aq̄ ⁊ dulcoratā cū ſyrupo roſato.
⁊ agreſta aut cū vino de granatis. Bibat aquā or-
dei coctā cū mirtis vel ſumac aut berberis: aut bi
bibat ſyrupū de agreſta vel de mirtis aut ſumac
vl̄ berberis. Si v̄o virtus debilis fuerit comedat
carnes edi vel pulloꝝ coctas cum ſumac vl̄ mirtis
aut berberꝫ ꝯditas cū vitell̄ ouoꝝ ⁊ agreſta vl̄ vīo
de granatis aut ſucco citonioꝝ vel pirroꝝ ſeu mi
ua facta ex eis ⁊ poſſȝ bibere vinū ſtipticū limpha
tū cū aq̄ đcoctōis p̄dictaꝝ reꝝ poſt aptōeȝ ap̄atis
⁊ rupturā ⁊ emiſſionē ſaniei. Fiat ſepe cliſtere cuȝ
aq̄ decoctiōis fabaꝝ mirtiloꝝ ordei ⁊ melle ro. et
oleo ro. ⁊ ſumat ꝑ os decoctionē q̄ ſic fit. ℞. reu-
barbari. ʒ. ij. fiat puluis cū quo puluere ponātur
℥. iiij. aq̄ decoctōis mirtiloꝝ vel ſumac ⁊ dimittat̄
ſic ꝑ horas. vj. ⁊ poſtea colet̄ ⁊ dulcoret̄ cuȝ. ℥. ij.
vel. iij. ſyrupi de mirtꝫ vel de roſis ⁊ det̄ ante diē
omni mane. poſt mundificationē ſumat vnū troc.
de mirtis vel de berberis cū ſyrupo de agreſta vl̄
de mirtis ⁊ vino rubeo ſtiptico. Carnes dictas ⁊
carnes turtuꝝ ⁊ perdicuȝ coctas in veru in teſtu-
la vel paſtillo conditas vt dictuȝ eſt comedat ⁊ ri-
zum ⁊ ſuccum fabe fracte: ꝯdiant̄ etiā cū puluere
q̄ ſic fit. ℞. mirtiloꝝ ſpodij an̄. ʒ. ij. galange cina
momi cardamomi zuchari an̄. ℥. s. croci. ℈. ij. h̄
appetitū confortat ⁊ digeſtionē. Scias hic ꝙ cli-
ſteria magis ꝯferūt in egritudinibꝰ inferioꝝ inte-
ſtinoꝝ q̄ȝ ſupioꝝ: imo in egritudinibꝰ ſubtiliū in
teſtinoꝝ vl̄ ſupioꝝ paꝝ aut nichil ꝯferūt. Sȝ me
dicine ſumpte ꝑ os magis ꝯferūt in egridinibus
ſubtilium inteſtinoꝝ. Factis mūdificationibꝰ fir-
metur locus vbi fuerit ap̄a vel excoriatio vel a quo
emanabat ſanies cum troc. q̄ ſic fit. ℞. mūne: boli
armeni: maſticis dragāti an̄. ℥. s. terāt̄ ⁊ incorpo
rentur cuȝ vino decoctionis mirtiloꝝ ⁊ croci. hic
enim troc. cū ore ſumit̄ ⁊ ſanat̄ vlcera inteſtinorū
⁊ excoriationē q̄ eſt in ſupioribus inteſtinis. Sȝ ſi
ſupponant̄ cuȝ cliſteri dicto ꝯferunt excoriationi
⁊ vlceri inteſtinoꝝ inferioꝝ. dat̄ ꝑ os cū rob aut
miua citonioꝝ: vel ſyrupo de agreſta aut de mir-
tis. Cura fluxus q̄ fit abſqȝ ſanguine et ſanie ⁊ fit
propter debilitatem epatis ab attractione aut ad
digeſtionē ē vt ꝯfortet̄ epar cū vnctōe q̄ fit ex olō
de ſpica ⁊ oleo đ maſtice mixtꝫ: ⁊ ponere ſup epar
emplaſtra ꝯfortātia ⁊ apientia ſicut eſt emplaſtꝝ
factum ex ſucco abſinthij aut eupatorij mixtis cuȝ
vino in quo diſſolutum ſit armoniacū cū qbꝰ pul
uis roſaꝝ ⁊ ſandaloꝝ mixtus ſit. ponant̄ ſepe vē
toſe magne ſuper epar abſqȝ inciſione. mundifice
tur cum reubarbaro ſm̄ ꝙ dictum eſt ſupra. Co-
medat ante prādiū ⁊ ante cenā diatrion pipereon
diacardamomuȝ: diacalamentum ⁊ diagalanga.
Bibat vinū puꝝ odoriferum clarum vetus vl̄ no
uum. Sumat carnes dictas ſuperius conditas cū
puluere q̄ ſic fit. ℞. piperis longi. ℥. s. cinamomi
. ℥. j. cardamomi galange: nuciſmuſ. folij: gariofi
loruȝ: cubebe an̄. ʒ. ij. croci. ʒ. j. Utatur troc. ſtelle
cum rob aut vino dicto ſuperiꝰ ieiuno ſtomacho ⁊
fiat h̄ ſepe.

Cura fluxus ꝓpter multitudinem colere acute
effuſe ad inteſtina eſt vt ſumat ſepe in die ſyrupuȝ
de agreſta aut ſyrupuȝ de mirtis vel oxizacharā
⁊ comedat ſuccum factum ex farina ordei vel aue-
ne vel rizi. Et ſumat troc. de aetoſa qui ſic fiunt.
℞. roſarum rubearum ſpodij an̄. ʒ. v. ſe. acetoſe
vel herbe ſumac: balauſtie gūmi arabici: ſe. portu
lace an̄. ʒ. ij. s. opij. granas. ij. formētur cuȝ ſucco
citonioꝝ troc. ī pōdere. ʒ. ij. ſumitur in mane vnꝰ
cum. ℥. j. vel. ij. rob citonioruȝ vel miue ſumat lac
acetoſum decoctum cum lapidibus ⁊ ferro ignitꝫ
purgetur cum decoctione que ſic fit. ℞. miroba-
lanorum citrinorum emblicorum an̄. ℥. j. acetoſe ⁊
portulace an̄. M. j. piſtentur ⁊ buliant in. ℥. vj. aq̄
donec medietas ſit conſumpta. colentur ⁊ in cola
tura illa addātur. ℥. iij. zuchari roſatū veteris. bu
liat iterum ⁊ coletur ⁊ detur ante diem. hec enim
decoctio mundificando materiam colericaȝ ſtrin
git ventrem. Si aūt infirmus eſſet debilis ⁊ egri
tudo ꝓlōgaretur et caderet virtus et medicamina
non viderentur multam conferre: tunc cura eius
eſſet cibare egruȝ cum micis leuibus pinguibus ī
die multotiens dando coclear paruuȝ vice: aut cū
brodio galinarum valde pinguium in quo ponat̄
mica panis cum vitellis ouorum abſqȝ albumine
⁊ aliquid de puluere cardamomi galange: ⁊ nō co
medat pro vice niſi tria vel quatuor coclearia val-
de parua ⁊ nil cum eo bibat. Sepe in die et nocte
comedat. Et ſi a potu abſtinere non poſſet bibat
vinum ſtipticuȝ rubeum limphatum cuȝ aqua de
coctionis granorum granatorum vel berberis.

Cura fluxus ex velocitate deſcenſionis cibi a
ſtomacho vel inteſtinis eſt cum talis fluxus fiat a
diuerſis ⁊ multꝫ cauſis ſicut iā apparuit in ſignis
⁊ inferius apparebit in cura vt omnis talis fluxꝰ
curetur ſemper cum ſuo contrario: ⁊ ex parte cibi
⁊ potus ⁊ ex parte medicinarum. conuenit tamen
vt vnamquamqȝ cauſam particularem ꝓpria cura
ponatur. aliter poſſet error incidere in cura fluxꝰ
Si autem fluxus contingerit ex deſcenſione cibi a
ſtomacho ⁊ inteſtinis ꝓpter motuȝ laborioſuȝ cu
ra ꝓpria erit vt fiat ſomnus ⁊ quies poſt comeſtio
nem ⁊ vt cibi eius ſint confortati cum rebus ſtipti
cis que faciunt ipſos cibos in ſtomacho ⁊ inteſti-
nis longi permanere vt ſunt condimenta que fi-
unt ex ſumac vel agreſta ⁊ mirtis ⁊ berberis ⁊ ſi-
milibus. Et vt infirmus bibat bonum vinum ru
beum ſtipticum cum cibo parum tamen: ⁊ vt ci-
baria ſua ſint non elixata ſed in veru ⁊ ſimilibus
cocta: ⁊ ꝙ ſtiptica ⁊ groſſa comedantur ante ſub-
tilia. Confortentur etiam cibaria ſua cum pulue-
re qui ſit ex galanga pipere longo ⁊ croco. Si au-
tem fluxꝰ fuerit quia cibus in ſeipſo facit illud quo
niam eſt lubricꝰ viſcoſus ſubtilis aut pinguis aut
plurime quantitatis aut in ipſo eſt virtus ſoluti-
ua: ⁊ hoc totum medicus debet ſcire ex inquiſitio
ne ſuper infirmum de natura cibi p̄teriti. Cure-
tur ſi cibus eſt lubricus viſcoſus cum rebus aſſatꝫ
vel coctis in paſtillo vel teſtula cōditis ⁊ ꝯfortatis
cū pipe ⁊ pipere longo galāga cubebis carpobal
ſamo cinamomo nuce indica gariofilis nucemuſ-

cata ⁊ croco ⁊ cū agresta vel sumac mirtis berbe
ris ⁊ vino de granatꝫ ⁊ similibꝰ. Bibat vinū opti
mum in quo nō ponat̄ aq̄. paꝝ tn̄ bibat ⁊ qescat et
dormiat post comestionē. Illud idē faciat si fuerit
cibꝰ pinguis vel solutiuꝰ. ponat̄ tn̄ in balneo ille q
patit̄ fluxū ꝓꝑ cibū solutiuū ⁊ sit balneū tepidum
aq̄ decoctiōis camomille melliloti rosaꝝ foliorū
salicis ⁊ nespiloꝝ. Sumat post exituʒ balnei. ʒ. s.
tyriace electe cū. ℥. ij. syrupi de mirtis vl̄ de agre
sta aut de berberis vel de sumac: ⁊ erit bonū. Illi
v̄o q patiunt̄ fluxuʒ ꝓꝑ multā quātitatē ciborum
assumptā nō indigent nisi abstinētia et ꝯfortatiōe
stomachi cū diagalanga vel rosata nouella vl̄ dia
citoniten. Bibat vinū bonū rubeuʒ paꝝ tn̄ calidū
hyeme estate v̄o frigidum. Cibaria eius sint val-
de digestibilia pauce quātitatis: vt sunt carnes ꝑ
dicum fasianoꝝ turturū auiuʒ paruaꝝ galinaꝝ et
similiuʒ. ꝯdiant̄ et coquant̄ vt dictuʒ est supra. nā
brodia pinguia istaꝝ carniuʒ possent sumi in par-
ua quātitate in isto casu ⁊ erunt satis vtilia. Si v̄o
fluxus fuerit ꝓꝑ multitudinē flegmatis in eis qd̄
sciet̄ ex albedine fluxus ⁊ multitudinē sputi ⁊ pau
citate nausee ⁊ similiuʒ: ⁊ ꝙ in egestione erit visco
sitas. curabit̄ cū vomitu ⁊ cuʒ purgatiōe ex pigra
vl̄ purgatiōe q̄ fit ex mirobalanis kebulis: sgnāto
mastice: vl̄ cū medicamine deturbit. ⁊ vino rubeo
stiptico actu calido: ⁊ cuʒ cibis ⁊ potibꝰ dictis su-
ꝑius et suis ꝯdimētis. Utat̄ hic patiēs fluxum ex
ista causa diatrion pipeon ⁊ diagalāga ⁊ diacito-
niten paꝝ comedat ⁊ sepe ⁊ optima cibaria narra
ta. Si aūt ꝓꝑ mollitieʒ stōi ⁊ eius repletiōeʒ fluxꝰ
ꝯtingerit cuiꝰ signa dicta sūt supiꝰ eadē sunt ⁊ hic
p̄ter ꝙ in illo casu nō ē vomitꝰ flegmatis neqꝫ ege
stio. Curabit̄ cū electuarijs dictis: ⁊ nō purgabit̄
neqꝫ ꝑ vomitū neqꝫ ꝑ solutōeʒ: ⁊ recipiet sepe ty-
riacaʒ cū miua de citonijs ⁊ vino pontico: ⁊ eiꝰ die
ta erit sicut dieta dicta. Si aūt ꝓꝑ pustulā q̄ est in
stō ⁊ intestinis ꝓuenerit ꝙ scies qr excitat̄ post ci-
bum dolor in stō ⁊ intestinis in loco in quo nō in-
ueniebat̄ ante cibū: ⁊ cū cibꝰ descēderit ab illo lo
co sedat̄ ⁊ nō cessat ꝑmutari s̄ʒ h: ⁊ ꝙ est in egesti
one virꝰ subtile: ⁊ cibi ēt cum sua dispositiōe non
sunt alterati oīo aut nō alterati plurima alteratio
ne. Curabit̄ cum cibis acetosis ⁊ stipticis: vt sunt
carnes cocte ⁊ condite cū agresta ⁊ sumac aut rob
citonioꝝ ⁊ pirroꝝ ⁊ vitellis ouoꝝ ⁊ aliquātulo ace
ti ⁊ sicut sunt vinuʒ de granatis ⁊ syrupus eius ⁊
agresta ⁊ eius syrupꝰ: ⁊ rob vl̄ syrupꝰ mirtiloꝝ vi
nuʒ eiꝰ sit ponticū limphatū cū aq̄ cisterne: aut cū
aq̄ decoctiōis mirtiloꝝ vel citonioꝝ aut pirrorū
sumat sepe croc. de acetosa de qbꝰ iaʒ fecimꝰ mē-
tionē ⁊ pl̄uere de granis granatoꝝ vl̄ granis da
ctiloꝝ: ⁊ d̄ granis vuaꝝ cū miua citonioꝝ vl̄ cum
syrupo de agresta vl̄ d̄ mirtꝫ: ⁊ h̄ an̄ prādiū ⁊ an̄ ce
naʒ aut cū syrupo d̄ nucibꝰ vel rob q fit li. iiij. c. d̄
robubꝰ. purget̄ cū reubarbaro ⁊ miua citonioꝝ:
vl̄ cū syrupo de mirtꝫ: ⁊ silibꝰ. Cū aūt fluxꝰ ꝯtin-
gerit ꝓꝑ lubricitatē accidētē ĩsupficie stōi ⁊ intesti
norū ꝙ scies ꝑ exitū ciboꝝ nō alteratoꝝ aut par
ue alteratiōis ⁊ ꝙ sūt velocis exitus cibi ⁊ descē-
sionis. Et ꝓprie si moueret̄ infirmꝰ: ⁊ qn̄ v̄o infir
mus nō mouet̄ sunt tardioris exitus ⁊ sentit̄ gra-
uitas cibi descēdentis subito p̄cipitari ad inferio
ra sicut lapis cadēs. Curabit̄ cū electuario de sili
qs qd̄ sic fit. ℞. siliquaꝝ. i. balaustiaꝝ fructus ta-
marisci an̄. ʒ. x. ameos. ʒ. xvj. granoꝝ passularuʒ
ꝯtritoꝝ vt alcohol. lt̄. j. vel quartā. lt̄. j. granorū
mirti contritoꝝ vt alcohol. lt̄. s. fiat electuariū cū
zucharo vl̄ electuario d̄ thure ⁊ electuario de gal
lis ⁊ sumat puluerem de granis granatoꝝ et simi
lium ex dimittat aquam calidam omnino: ⁊ sumat
aliqn̄ aquam veri frigoris. ⁊ nutriat̄ cum carnibꝰ
assatis supꝑ prunas ⁊ in veru conditas vt superius
dictum est ⁊ bibat vinum ponticuʒ mixtuʒ cuʒ aq̄
frigida. purget̄ cum decoctione facta ex miroba-
lanis kebulis ⁊ embilicis ⁊ ameos ⁊ mirtis et det̄
cum miua citonioꝝ ⁊ syrupo de agresta et simili-
bus.

Cura eius qui fit a multitudine effusionis cole
re nigre ad os stomachi est vt fiat flebotomia ba-
silice ⁊ solutio cum decoctione epithimi mirobala
norum indorum sene rosarum rubearū ⁊ zuchari
rosati veteris. ⁊ post illud ponat̄ ventosa magna
absqꝫ incisione super splen. Sumat trociscos stel-
le sepe mixtos cum zucharo rosato veteri: aut cuʒ
rosata nouella aut diacitoniten cum zucharo fiāt
sepe clisteria mundificatiua ex aq̄ epithimi ⁊ mel
le rosato ad que subsequunt̄ clisteria stiptica q̄ fi-
unt ex aqua decoctionis siliquaꝝ gallaꝝ et melle
rosato. ⁊ vino pontico. Utat̄ sepe ꝓ mundificati-
uo puluere de epithimo cum rob aut cum miua ci
toniorum. In aurora debet sumere de sorbitioni
bus vnctuosis: vel sorbitionibꝰ seu brodijs factis
ex galinis pinguibus et mica panis. naʒ tales sor
bitiones confortant naturam ⁊ ĩpinguāt ⁊ incar-
nant intestina ⁊ eadē defendunt a corrosione: : qr
ista colera nigra sua acuitate ⁊ venenositate corro
dendo intestina mortē inducit. vn̄ Hypo. iiij. par
ticula Amphorismoꝝ. Disinteria si a felle nigro
inchoauerit mortale. Potet̄ ex vino stiptico lim-
phato cum aqua decoctionis pirroꝝ vel citonio-
rum vl̄ mirtilorū. Comedat carnes auiū ⁊ galina
rum coctarum ⁊ conditaruʒ cuʒ rob vel agresta ⁊
mirtis vel cuʒ succo berberis ⁊ coquātur in pastil
lo vel veru aut testula: ⁊ aliquādo in lebete cuʒ pir
ris ⁊ citonijs ⁊ mirtis. In isto fluxu requirit̄ sepis
sima mundificatio materiei cum confortatione ĩ-
testinorum ⁊ stomachi ⁊ incarnatione ⁊ extinctio
ne acuitatis eiusdem materie ne incidat corrosio-
nem membri ⁊ fiat vt dixit Hypo.

Cura eius que fit ex catarro vel flegmate de-
scendente a capite ad stomachum ⁊ intestina est p̄
mo mundificare ipsum cum pigra aut cum pillu-
lis cochijs ⁊ comedere sepe de electuario d̄ thure
⁊ comedere carnes arietꝫ ⁊ vituloꝝ non coctas in
aq̄ ⁊ auiū ⁊ pulloꝝ ꝯditas cū puluere q sic fit. ℞.
bubebe carpobalsami an̄. ʒ. ij. pipis lōgi pipis ga
lāge: nucismus. gariofiloꝝ an̄. ʒ. j. croci. ʒ. s. abra
dat̄ caput ⁊ fricet̄ fortit̄ cū pāno aspo ⁊ emplastre
tur cū sinapi ⁊ aleis ita vt vesicet̄: vl̄ euforbio ⁊ fi-
at sternutatio cum eleboro albo ⁊ gargarisma cuʒ
melle ro. ⁊ sinapi ⁊ mastice ⁊ thure vel cū oximelle
cōposito ⁊ electuario de thure. Nō dormiat ĩ die
neqꝫ supꝑ ceruicē ⁊ specialit̄ post repletioneʒ: ⁊ fiat
vomitꝰ cū aq̄ calida post expꝑgefactionē. Bibat vi
num valde limphatū ⁊ sit nō acutuʒ: talē recipiat
dietā vt supꝑius dictū est. Scias ꝙ cura ista recti-
ficat̄ ⁊ fit ꝑ curā catarri s̄m ꝙ in. c. de catarro feci
mus mētionem.

Cura eius qui fit ꝓpter multitudinem cibi est
vt remensuret̄ comestio cū quātitate qua non sol
uatur natura: ⁊ leditur ꝓpter vehementiaʒ appe
titꝰ accipiat cū comedit ex cibo dulci vnctuoso et
⁊ bucellam ⁊ ex pingui carne ꝓprie vel bucellā pa
nis infusi in oleo aliquo. ⁊ comedat aliquando reʒ
modicam ex luto aliquo vel luto armeno.

Cura eius qui fit ꝓpter errorem inordine co-
medēdi ē alteratio illius ordinis et ꝯfortare sto-
machum ⁊ intestina cum potibus ⁊ cibis dictis.
Cura fluxus q fit ꝓpter multitudinē potꝰ aq̄ fri-
gide supꝑ cibū ē bibere vinū ꝑmixtū vt festinet se-
datio sitis ⁊ minoratio aq̄ ⁊ cito ad somnū currere
⁊ vti diacitoniten an̄ comestionē vel electuario d̄
thure aut de citonijs coctis vel pirris aut casta-

neis ꝛ tenere aliquid ĩ oꝛe quod sedet sitiȝ est multum cõueniens in h.

Cura illius q fit pp paucitatẽ resolutiõis corpoꝛis ẽ exercitiũ foꝛte ꝛ lõguȝ ꝛ fricatio foꝛtꝫ cum pãno aspo ꝛ sudare in balneo sicco multum: ꝛ paꝝ comedere: ꝛ comedere res q̃ de facili ressoluat vt carnes polloꝝ ꝛ edoꝝ ꝛ polloꝝ columbaꝝ ꝛ nõ qefcere in die ſꝫ ꝯtinue ꝑ posse laborare ꝛ se mouere. Scire hic ꝯuenit ꝙ clisteria mũdificatiua sunt valde vtilia in oĩ fluxu ventris ad q̃ succedũt clisteria ꝯfoꝛtantia ꝛ stiptica ꝛ specialiter qñ sanies vel rasura intestinoꝝ expellit̃ vt in excoꝛiatiõe ꝛ post rupturã apatꝫ ꝯtingit de q̄bus clisterijs ĩ antidotario plenã fecim⁹ mẽtionẽ: ꝛ maxime si egritudo fuerit in ĩferioꝛibus intestinis hꝫ locũ qđ dixim⁹.

Caplm. cxxix. de fluxu vẽtris pp erroꝛẽ in oꝛdine comedendi.

E isto .c. in .c. de fluxu absolute dicto sup⁹ facta est mentio. vñ in h loco paucioꝛa dicem⁹. Scire tñ hic cõuenit ꝙ erroꝛ ĩduct⁹ ĩ comestione facit indigestionẽ ꝛ indigestio ẽ causa multiplicatõis sup̄fluitatũ in stõ ꝛ intestinis ꝛ multiplicatio sup̄fluitatũ in locꝫ dictis vilos intestinoꝝ ꝛ stõi mollificat ꝛ relaxat ꝛ ꝑ h fluxũ inducit. Cõditiões q̃ impediũt digestiões sũt quatuoꝛ. Pꝛia ẽ qñ multa cibaria ꝛ diuersa ꝛ diuersaꝝ naturaꝝ sumũt̃ ĩ vna hoꝛa. Scđa ẽ qñ grossũ sumit̃ añ subtile vl' ꝯuerso. Tertia qñ mixta cibaria cũ iure habẽte micas panis sumunt̃. Quarta ẽ qñ iter pncipiũ ꝛ finẽ pꝛãdij multa ẽ moꝛa. ꝛ h vlut Almã soꝛ. li. iij. c. de regimine cibi ꝛ oẽs alij ẽt. Manifeste apparet quomõ erroꝛ in modo comedẽdi ventris fluxũ inducit vel inducere potest.

Signa flux⁹ pp erroꝛẽ ĩ oꝛdine sũt ꝙ res subtiles ꝛ molles ꝛ pigues antecedunt ĩ comestiõe: ꝛ ĩ fluxu deberet esse ꝯtrũ ꝛ ꝙ virt⁹ expulsiua est foꝛtis in eo vt ẽ notũ infirmo ꝛ virt⁹ retẽtiua debilis: ꝛ ꝙ infirmus sentit ꝛ scit ꝙ cibaria nõ faciũt moꝛã ĩ eo nisi sine stiptica ꝛ dura spãſr qñ subtile comedit̃ ꝛ liqdũ ꝛ pigue ante grossũȝ ꝛ stipticũ. Cura ei⁹ ẽ vt infirm⁹ sit ꝯtẽtus in re vna ĩ pꝛãdio ꝛ cena ꝛ sit ei⁹ cibariũ stipticuȝ vel assatũ: aut in testula vl' pastillo ꝯditũ cum agresta ꝛ vitellis ouoꝝ ꝛ specieb⁹: vel cuȝ vino de granatis aut de berberis. Bibat vinũ rubeũ stipticuȝ absq̧ aq̃: ꝛ h in hyeme estate vo frigiduȝ sit limphatũ cuȝ aq̃ mirtiloꝝ vl' sumac vl' berberis. Rectificet̃ stomach⁹ cũ diacitoniten facto cuȝ specieb⁹ vel diagalãga: seu cũ electuario de thure. paruȝ bibat ꝛ paruȝ comedat vice vna: ꝛ sic perfecte curabitur.

Caplm. cxxx. de fluxu vẽtris pp apostbema ĩtestinorum vel labij quod ruptum est.

Oc apostbema qñq̧ generatur ĩ intestinis qñq̧ in stõ qñq̧ in mẽbris q̃ affinitatẽ hñt cũ itestinis ꝛ stõ: ꝛ omne apostbema vt dictuȝ ẽ multotiens fit ex cursu materie male ꝑ venas ad locũ apostbemosuȝ. ꝛ a pncipio vsq̧ a tps rupture patit̃ febris ꝛ doloꝛ augumẽtatur ꝛ sitis ꝛ tumoꝛ: facta sanie ꝛ rupto apostbemate omnia accidentia incipiũt debilitari ꝛ destrui.

Signa flux⁹ pp apostbema qđ ruptũ ẽ in intestinis vl' alibi sunt minoꝛatio fe. ꝛ cessatio doloris ꝛ pulsationis in loco in quo aderat apa ꝛ remanẽtia aliq̃ grauitatꝫ ĩ eodem: ꝛ post grauitatẽ accidit ĩfirmo aliq̧s tremoꝛ ĩ membꝛis ꝛ alleuiat̃ grauitas ꝛ sanies expellit̃ ad stõm ꝛ intestina ꝑ vias aliq̧s: ꝛ sic tal' fluxus inductus inducitur in esse per istud mediuȝ.

Cura fluxus pp apa qđ ruptũ ẽ in itestinis aut stõ. si fuerit illud qđ emittitur de sanie plurime q̄ntitatis ꝛ ĩfirm⁹ fuerit valde debilis ẽ vt cibet̃ omni hoꝛa cũ aq̃ carnis ꝛ bꝛodio galinaꝝ pinguiũ coctaꝝ cũ pane vsq̧ ad dissolutionẽ carniũ: ꝛ post aliquã decoctionẽ mẽbꝛẽtur galine ita ꝙ mẽbꝛa galine natẽt sup aquã vt panis: nã h aq̃ vel bꝛodiũ ex hac decoctiõe acqrit magnã virtutẽ ꝛ infirmũ valde ꝯfoꝛtat ꝛ adiuuat ad mũdificationẽ loci saniosi ꝛ intestinoꝝ: ꝛ excoꝛiationis ꝛ ꝯfert multũ incarnationi loci vlcerati ꝛ excoꝛticati in aq̃ vel bꝛodio ipso possent poni vitella ouoꝝ vel puluis cinamomi cardamomi mirtilloꝝ ꝛ croci: ꝛ adderẽt ista manifeste in ꝯfoꝛtationeȝ virtutis vt nõ caderet. Mũdificet̃ cũ aq̃ mellis sumpta vice vna ꝛ medicamẽ incarnatiuũ vice alia vt electuariũ de thure ꝛ silia: ꝛ h donec ꝯsolidetur. ꝛ h hꝫ locum maxime qñ sanies euenerit ex ruptura apatũ intestinoꝝ subtiliũ vel supioꝝ. Si aũt euenerit h sanies ex intestinis inferioꝛib⁹ supponat̃ aq̃ mellis calida cũ clisteri et post aquã fiat clistere icarnatiuũ ꝛ ꝯsolidatiuũ. Nutriat̃ ex pullis assatis ꝛ positis in testula ꝛ pastillo nutritꝫ ꝛ cõfoꝛtatis cũ agresta ꝛ rob vel succo berberis ꝛ mirtis ꝛ vitellis ouoꝝ ꝛ specieb⁹. Bibat vinũ rubeũ limphatum cuȝ aqua. Si aũt sanies q̃ expellit̃ fuerit pauce q̄ntitatis: ꝛ infirm⁹ fuerit debilis vt dictum est: regat̃ etiã vt dictũ est. Si aũt satis foꝛtꝫ fuerit sumat lac in quo extincti fuerit lapides isãmati vel ferrũ: ꝛ sumat sepe troc. stelle cũ mina vl' syrupo de agresta. Vngat̃ sepe locus doloꝛosus cũ vngento facto ex oleo de mastice cera ꝛ oleo de aneto: in alijs regat̃ vt dictũ est. Si vo materia saniosa q̃ facit fluxum ventris cõtenta fuerit in epate ꝑpter apostbema quod ruptũ est ibi: vel partibus q̃ habent affinitatẽ cuȝ vijs vꝛinalib⁹. Mundificetur ꝑ vias vrinales cũ se. apij: feniculi et cicoꝛee ꝛ endiuie ꝛ similiuȝ q̃ mundificãt ꝑ vꝛinã: et sic ꝑ deriuationẽ materie saniose ad alterã partẽ fluxus curabit̃. Et de istis medicinis multũ scripsimus in egritudinibus renũ vesice. In dieta ꝛ potu clisteribus ꝛ medicinis ꝯuenientib⁹ ad intestina fiat fm qđ scriptuȝ est. Sed si materia apostbematis rupti esset in pectoꝛe vel partibus illis quãuis ad intestina declinet ꝑ vias ocultas. mũdificet̃ cũ rebus dictis. c. de ptisi nõ negligẽdo intestina ꝛ stõȝ qn cõfoꝛtet̃ cuȝ rebus supꝛadictis ꝙ si materia contineat̃ in locis alijs q̃ȝ in stomacho ꝛ intestinis quod scietur ex grauitate ꝛ doloꝛe loci ꝛ ex aleuiatiõe eius tunc fiat cuȝ mundificatiõe ꝑpa conuenienti ad illum locum non neglıgẽdo naturam stomachi ꝛ intestinoꝛum ꝛ sic curabit̃ si deus voluerit.

Caplm. cxxxj. de fluxu ventris ex catarro.

Atarrus est egritudo q̃ fit ex materia subtili viscosa descẽdẽte a capite ad stõȝ vel itestina. aut ad gulã ꝛ fauces. vñ cũ descẽdit ad stõȝ ꝛ itestina mollificat vilos ꝛ ĩpe dit digestionem: ꝛ sic fit fluxus ventris.

Signa fluxus qui fit ex catarro sũt ꝙ fit post somnũ ꝛ diuersitatem egestionis ꝛ post repletioneȝ ciboꝝ ꝛ potuum ad quã sequit̃ somnus immediate. deinde retinet̃ vẽter cum pseruat homo vigilãs.

Cura isti⁹ flux⁹ ẽ vt curet̃ catarrus fꝫ ꝙ fuerit vt dictum est. c. de catarro sup⁹. Abstineat a diuersitate ciboꝛ: et sit ꝯtent⁹ hoꝛa comestiõis in re vna tãtuȝ. s. vt comedat carnes arietis annualis: vl' castrati: vel ꝑdicũ: aut fasianoꝛ: vel pulloꝛ: aut galinaꝝ ꝯdictaruȝ cũ sumac vel mirtis: aut cum berberis ꝛ cũ rob de vi-

no: aut cū mīua citonioꝝ q̄ fit ex. ℔. j. ſucci citoniorum ⁊ ℔. j. zuchari ⁊ ℥. iij. aceti. bulliāt ſil' vſqꝫ ad ſpiſſitudinem ⁊ colentur. bibat vinum ſtipticum limphatū ſm medietatē: nullomō in die dormiat neqꝫ ſup repletionē. Comedat ſepe de electuario de thure qd fiet. c. de fluxu vētris cū ſanie pio dali ⁊ poſt illud bibat miuā de citonijs. Comedat vitellos ouoꝝ aliqn̄ cū ſpeciebꝰ. purget cū pillul' cochijs vel pigra ⁊ ſuffumiget cū thure ⁊ maſtice. Sepe comedat de cubebis ⁊ vitet coitū ꝑ poſſe q2 facit materiā currere ad inferiora. In alijs fiat vt dictum eſt in. c. de catarro.

Caplm̄. cxxxij. de diaria.

Diaria cōmuni ſermone ē fluxus vētris ſimplicit cū quo humores: aut vtute nature: aut violētia accidētis emitūt q aliqn̄ ſūt calidi: aliqn̄ frigidi: hic modꝰ diarie aliqn̄ fit corpore īfirmo vel ī fine īfirmitatis ī modū criſis aliqn̄ fit corpe exiſtēte ſano ⁊ ī vtroqꝫ accidit diaria h̄ aut fluxꝰ: aut vtute nature vt dictū ē ⁊ eius intēſio aut violentia accidentis.

Signa diarie corpore exiſtēte infirmo qn̄ acciderit intenſio naturali ſūt ꝯſtātia vtutꝫ reſpectu īfirmitatꝫ ⁊ bonitatꝫ appetitꝰ ⁊ expulſiōis: ⁊ ꝙ anqꝫ accidat diaria viſa ſt ī vrina ⁊ ſupfluitatibꝰ ſigna digeſtiōis cōplete vel diminute: ⁊ ꝙ ī die idicatiōis ſigna ſatis bona apparuerit et ī ſeqn̄ti die cretica ſupuenit diaria: vl' fluxꝰ cū aleuiatiōe īfirmi. corpore vō exiſtēte ſano ſi diaria ſupuenerit itēſione naturali ſufficit ſolū vt aleuiatio manifeſta vel melioratio ſubſeqt ad ipaꝫ diariā vel fluxū: ⁊ cū h̄ appetit meliꝰ ⁊ magis ſapide ⁊ etiā melius digerit ⁊ cū maiori qete.

Signa diarie q̄ fit violentia accidētis corpore exiſtēte īfirmo vel ſano ſunt qd ī infirmo añ eius euentū nō apparuerūt ſigna ꝑfecte digeſtiōis neqꝫ diminute in aliqua die idicatiua vel cretica. Et aduenit talis diaria vel fluxus cūꝫ deſtructiōe appetitꝰ ⁊ digeſtiōis ⁊ ad ipſaꝫ diariā ſeqt grauitas ⁊ laſſitudo ⁊ nō leuitas corporis ⁊ mēbroꝝ mō aliquo: ī corpore vō ſano ſufficit ꝙ ipſaꝫ diariā vl' fluxum ſeqt mēbroꝝ grauitas cū debilitate appetitus ⁊ digeſtiōis ⁊ totiꝰ corporꝫ. ⁊ ꝯfirmāt tales cōfirmatiōes oēs ꝑ Amphoriſmuꝫ Hypo. j. particula vbi dicit. In ꝑturbatōibꝰ vētris ⁊ vomitibꝰ q ſponte fiunt ⁊c.

Si aūt humores q emittūt fuerit calidi in ano ſentit ardor: ⁊ punctura ⁊ color: humoꝝ erit citrinus ⁊ eoꝝ ſubſtātia fluida nō viſcoſa ⁊ īfirmꝰ patietur ſitim ⁊ amaritudinē oris: ⁊ ſi habitudo ⁊ cōplexio totiꝰ corporis fuerit ſignificātia caliditateꝫ ⁊ ēt etas: ⁊ cū h̄ vrina fuerit multū tīcta: ſigna magis certa erunt.

Si vō humores frigidi fuerit oīa ſigna q̄ſi ꝯria apparebūt ꝑter ꝙ in colore humoꝝ poſſet eſſe deceptio: nā poſſent apparere colores humoꝝ citrini vel viridis tn̄ maṫia frigida erit: et iſtis coloribus citrinis vel viridibꝰ quomō appent ī humoribus ⁊ q̄liter habeāt ſinificare ſup materiā frigidā vel calidā ſatis plenarie diximꝰ. c. de dolore capitis vitio ſtōi ⁊. c. de vomitu ſitis diſputauimꝰ: ſufficiat ꝙ dictum eſt illic ſup iſtam materiam.

Cura diarie q̄ eſt ex maṫia calida ꝑpter violentiā accidētiuꝫ ē vt mūdificentur ſtomachus ⁊ iteſtina ſi maṫia fuerit ibi ſiue ſit cū fe. ſiue abſqꝫ fe. cū decoctiōe facta ex mirobalanis citrinis: emblicis ⁊ mirtis ⁊ zucharo ro. veteri: ⁊ det in matutinis: aut cū decoctiōe facta ex ℥. j. reubarbari ⁊. ℥. j. mirobalanoꝝ emblicorum mirtis ⁊ zucharo ro. veteri. q̄liter tales decoctiones fiant ſupiꝰ in multꝫ locis dictum eſt. Vtat ſepe in mane ⁊ ante cenā poſt decoctionem troc. de berberis vel de ſtelle mirtꝫ cū zucharo ro. veteri ⁊ bibat poſt illud vinuꝫ decoctiōis ſumac vel berberis aut mirtiloꝝ. ⁊ ſit vinū rubeū ſtipticū ſi fuerit abſqꝫ fe. ſi autem cum fe. fuerit loco vini ſumat aquā decoctionis ſumac vel mirtiloꝝ aut berberis. Vomitꝰ etiaꝫ multum videtur vtilis. vt vult Hypo. particula. vj. Amphoriſmorum. dicit eniꝫ a diaria habito diuturna ſpontaneus vomitꝰ ſupueniēs ſoluit diariā. ⁊ h̄ cura dr̄ fieri ꝑ ꝯtrariuꝫ trāſpoſitionis maṫie. inducit medicum Hypo. ad moduꝫ curatiōis quaſi dicat ꝙ ſi natura per ſe nō moueat ad remouenduꝫ materiā de loco infirmo ad locum aliuꝫ vel ꝯtriuꝫ medicꝰ cū inſtrumento cōuenienti h̄. Cibet ſi fuerit cū fe. cū rizo vel cum faba fracta facta in modū rizi: aut cuꝫ cibario facto ex farina ordei ⁊ aq̄ ciſterne: ⁊ ꝯdiant illa cibaria cū vitellis ouoꝝ ⁊ puluere mirtiloꝝ et ſimiliū vel coquant oua totaliter cuꝫ cortice ſuo in aceto tādiu ꝙ dureſcāt ⁊ cū cocta fuerit accipiant vitelli eoꝝ ⁊ comedant cū agreſta vel vino de granatis bibat vinū ſtipticū bene limphatuꝫ cū aq̄ ciſterne vel pluuie decoctiōis mirtiloꝝ vel ſumac aut neſpiloꝝ vel ſorbaꝝ. Si aūt virtus eſſet debilis aut eſſet abſqꝫ fe. nutriat cū ꝑdicibꝰ: turture ⁊ pulliſ ⁊ faſianis ⁊ carnibus edi ⁊ alijs rebꝰ dictis coctꝫ ī veru vel teſtula vel paſtillo conditis cum puluere mirtiloꝝ vel ſumac: aut cū neſpilis vel ſorbis ⁊ cinamomo: galāga ⁊ croco ⁊ agreſta vel vino d̄ granatis vl' ſuco berberꝫ ꝯfortet ſtomachꝰ ⁊ vēter cū oleo de maſtice ⁊ oleo d̄ mirtis mirtꝫ cū cera ī moduꝫ vngēti. ſomnꝰ itroducat ꝑ poſſe ⁊ qes ⁊ dormiat ſup vētreꝫ q2 cibus melius ex h̄ digeritur: ⁊ voluntas aſſellandi minus excitat.

Cura diarie q̄ eſt ex materia frigida ꝑpt violentiam accidētiuꝫ eſt vt introducat vomitꝰ leuis ꝑ poſſe q2 vt vult Hypo. ſatis conueniēs eſt ī cura iſta vt ſuperius dictum eſt: et melius eſt vt fiat qn̄ eſt frigida qꝫ calida: nam vt plurimuꝫ quod in ſtomacho continet volunt philoſophi et maxime Auic. li. iij. c. d̄ egritudinibꝰ ſtomachi eſt flegma ⁊ humores frigidi: ⁊ per h̄ multuꝫ bene: ſuauiter expelluntur per vomitū. Mundificentur inteſtina cuꝫ rebus ſtipticātibus ipſa membra videlicet cuꝫ decoctione mirobalanoꝝ kebuloꝝ ⁊ emblicorum mirtilorum ⁊ aniſi ⁊ nutriat cum pullis aſſatis ⁊ turturibus perdicibus ⁊ faſianis ⁊ auibꝰ degentibus in arboribꝰ ⁊ in pratis ⁊ nō in aqs ꝑdtis. cū agreſta ⁊ vitellis ouoꝝ vel cū vino de granatꝫ aut ſucco berberis ⁊ puluere cinamomi cardamomi ⁊ croci. bibat vinū ſtipticū multum limphatū cum aq̄ decoctionis neſpilorum vel ſorbarum aut berberis ⁊ pipe longo ſiue fuerit cū fe. ſiue abſqꝫ fe. ⁊ ꝯfortet ſepe cū diacitoniten vl' cuꝫ electuario de. thure. Vngat totꝰ vēter cum oleo de ſpica et oleo de maſtice mirtis. poſſet comedere aliqn̄ lentes excorticatas coctas cuꝫ ſumac aut rizū cōditū cum ſpeciebus.

Si aūt diaria fuerit ꝑpter idustriā nature ſiue ſit ex materia frigida aut calida: ſiue fuerit die cretica aut non nihil fiat niſi debilitas ſuperuenerit ſed nutriatur cibis bonis ⁊ potibꝰ dictꝫ ſuperiꝰ.

Si autem virtus debilitaretur: tunc procedatur ſm naturam ⁊ habundantiam materie contra diariam vt ſupius dictum eſt ⁊ ſpecialiter cū electuarijs cōfortantibꝰ ſtōm ⁊ inteſtina ſicut cū diacitoniten ⁊ troc. ſtelle ⁊ ſilibꝰ aut cū vino quod ſic fit. R. fialas duas vini rubei ſtiptici. ℥. iiij. zuchari roſati veteris. ℥. ij. mirtilorum contuſoꝝ et gariofiloruꝫ numero. xl. ⁊ piſtent ⁊ miſceant omnia iſta ſimul ⁊ buliant ad inuicē ī lebete donec medietas ſit cōſumpta. coletur hoc et reſeruetur. dan-

tur de eo ante cenā ꝛ prandiū. ʒ. iiij. vel. vj. hyeme calidum estate frigidum.

Capl'm. cxxxiij. de fluxu vētris cū sanie piodicali ꝛ cū sanie cronica ꝛ ꝯtinua.

Cire hic cōuenit qđ

sanies īpossibile ē vt pueniat nisi a mēbro excoriato vl' vlcerato: ꝛ qñqꝫ fit ꝑiodicalis vl' ponit tps breue vl' magnū inter suas accessiōes vl' apparitiones: tūc ꝓsumat medic⁹ ꝙ venit a loco vel mēbro excoriato vel vlcerato qđ liberū trāsitū nō hꝫ ad intestina vel stōꝫ ꝛ ex hac causa facit piodū vl' interpollationē. Illa sanies q̄ ē ꝯtinua siue sit cronica aut n̄: venit a stō vl' itestinis aut mēbris q̄ liberū ꝛ ꝯtinuū trāsitū hꝫ ad itestina. Fit aūt oīs sanies ex actiōe caloris naturalis ꝛ innaturalis eq̄liter dominātis sup ꝯuersionē humoꝝ q̄ in saniē conuertunt̄.

Signa saniei piodicalis sūt ꝙ fit post exituras vel apata q̄ fuerunt manifesta i aliq̄ pte corpis: ꝛ h̄ totū scit̄ p dolorē loci ꝛ tumorē ꝛ grauitatē ꝛ pūcturā ꝛ afflictionē i loco i quo sanies generabat̄ añ fluxū vētrꝫ: ꝛ i quo mēbro generat̄. Signa vō saniei q̄ ē cronica aut nō cronica ꝯtinua sunt ex re ipsa manifesta ꝛ etiā ex narratione infirmi.

Cura fluxus ex sanie piodicali est vt ꝯsideret̄ loc⁹ i quo sanies fuit vl' existit: ꝛ si ē declinās ad ptes vrina aliū mūdificet̄ cū aq̄ decoctōis apij ꝛ feniculi. dauci: cicoree ꝛ endiuie ꝛ mellis vel zuchari: aut cū aq̄ mell' vl' zuchari vbi decocta sint ligritia isopus ꝛ yreos ꝛ aliq̄ntulum croci: ꝛ sic de alijs ptib⁹: ꝛ ꝯfortet̄ stomach⁹ ꝛ itestina cū troc. stelle aut spodio aut berberꝫ mirtis cū zuc. ro. nouello. In cibis ꝛ potib⁹ fiat vt dictū ē in diaria. Sup locū in quo ꝯtinet̄ fiat vnctio cū vngēto facto ex oleo de camomilla ꝛ oleo đ mastice ꝛ cera: aut fiat emplꝫ cū maluauisco ꝑparato et farin: fenugreci: se. lini aneti floris camomille mixtis cū farina ordei ꝛ butiro qđ sic sufficiēs ad incorporādū oīa sil'. Omni die mūdificet̄ loc⁹ saniei ꝑ posse in aliq̄ hora ꝛ in alia ꝯfortet̄ ꝛ icarnet̄ cū reb⁹ ꝛ troc. ꝛ electuarijs dictꝫ ꝛ dieta: ꝛ sic fiat successiue donec sanies fuerit exiccata.

Cura flux⁹ cū sanie cronica ꝛ ꝯtinua siue veniat ab intestinis: seu a stō aut aliūde ē vt fiat mūdificatio itestinoꝝ ꝛ stōi p os: aut cū clisteri cū aqua mellis actu calida vel tepida aut cū aq̄ mellis vbi sint duo vel tres vitelli ouoꝝ ꝛ aliqđ pinguedinis ꝛ post istā ablutionē fiat clistere taliter icarnatiuū ꝛ ꝯsolidatiuū ꝙ sic fit. ℞. eupatorij barbe yrcine vel succi ei⁹ glandiū aut corticū glādiū añ. ʒ. j. risi abluti. ʒ. ii. coquant̄ i aq̄ ꝛ accipiat̄ de illa aq̄ . lb. j. ꝛ dissoluat̄ in illa aqua cū fuerit tepida ꝛ colata de medicamine qđ sic fit. ℞. thuris: sanguinis dracōis: ceruse litargirij añ. ʒ. j. opij. ℈. j. terātur ꝛ cribelent̄ iste medicine ꝛ misceāt̄ simul cū duob⁹ vitellis ouoꝝ vel trib⁹ ꝛ fiat clistere: aut p⁹ mūdificatiōes sumat p os de electuario qđ sic fit. ℞. granoꝝ passulaꝝ ꝯtritoꝝ vt alcobol. lb. s. granorum mirti contritoꝝ vt alcobol: aut in fumo. ʒ. iij. balaustie. j. siliquaꝝ de spinis: ꝛ balaustie de granatis thuris: fruct⁹ vl' ligni tamarisci añ. ʒ. v. ameos. ʒ. viij. fiat electuariū cū zucharo. ꝛ h̄ ē electuarium de thure ꝯueniēs ad stringēdū vētrē ꝓuocās appetitū ꝛ remouēs vētositatē ꝛ ꝯsolidās vlcera ꝛ excoriationem: ꝛ fit ex. vij. reb⁹ absqꝫ zucharo cū quo ꝯficit̄. Bibat vinū stipticū liphatū cum aq̄ mirtiloꝝ vel sumat aut berberis. Dieta ꝛ ꝯdimenta ꝛ sapores sint vt dictū est supra.

Capl'm. cxxxiiij. de disinteria.

Disinteria

est fluxus vētris cū excoriatione itestinoꝝ: ꝛ oīs excoriatio aut ē noua cū q̄ nō ē putrefactio: aut ē antiq̄ cū q̄ ē putrefactio mala. Fit aūt noua ꝛ antiq̄ sēper aut ex colera pura aut a colera nigra aut ex flegmate salso.

Signa disinterie ꝛ excoriatōis q̄ fit ex colera si fuerit lesio in supiorib⁹ itestinis ꝛ fuerit absqꝫ putrefactōe et nō antiq̄ sūt pūctura i vētre ꝛ egestio i q̄ sūt viscositates et mucillago ꝛ dolor sup vmbilicū: et ꝙ descēdit fex post dolorē ꝛ pūcturā p horā vnā aut post longū tps ꝛ dolor egestiōis ē croce⁹ ꝛ substātia subtilis ꝛ eius dolor ē dolor colere ꝛ ē substātia coler̄ mixta valde cū fecib⁹ ꝛ mucillaginib⁹ ꝛ supfluitatib⁹ ꝓpt lōgū trāsitum cū eisdē. Si aūt fuerit in supiorib⁹ intestinis ꝛ fuerit cum putrefactiōe ꝛ fuerit antiq̄ erūt cū mucillagine sanies ꝛ sanguis ꝛ erūt ista mixta multū ad iuicē ꝛ cū fece ꝛ erūt cū ea tristicia ꝛ sitis. ꝛ si cū istis signis dictis ꝛ dicēdis fuerit vrina ꝛ color ꝛ habitudo ex cōplexio ꝛ pulsus significantia colerā tūc signa magꝫ nota erūt. Si āt materia vel excoriatio fuerit i intestinis iferiorib⁹ nō erit mixtio supfluitatū ꝛ fecis ad iuicē ꝑꝑ trāsitū breuē: ꝛ seq̄t̄ exitū fecis punctura. Si aūt fuerit absqꝫ sanie ꝛ cū sanguine videt̄ ꝙ egritudo sit noua. Si aūt cū sanie ꝛ sāguine fuerit magꝫ antiq̄ indicabit̄: Et si ad dolorē vmbilici ꝛ pūcturā seq̄t̄ fecis exit⁹ ꝛ supfluitatū erit absqꝫ dubio egritudo in iferiorib⁹ intestinis. In alijs signis oīb⁹ eq̄t̄ supiori. Signa disinterie vel excoriatiōis q̄ fit ex colera nigra vl' melācolia sunt pūctura assidua ꝛ egestio nigra ex q̄ cū de ea i t̄ra ꝓhicit̄ bulit ꝛ odor āt ex ea odor aceti ꝛ si fuerit i supiorib⁹ intestinis: mixto ei⁹. s. melācolie ē multū cū fecib⁹ et nō emittit̄ statiꝫ post dolorē sꝫ p tps aut horā. Si aūt fuerit i itestinis iferiorib⁹ stati post dolorē emittitur extra ꝛ nō ē ammixtio ei⁹ cū fece neqꝫ supfluitatib⁹ tūc egritudo erit i inferioribus itestinis: ꝛ si color vrine ꝛ cōplexio ꝛ habitudo ꝛ vsus reꝝ generātiū melācoliā ꝯuenit sup dominiū melācolie veriora ꝛ magis manifesta erūt signa: q̄ egritudo si antiq̄ fuerit nūq̄ curabit̄ si vō noua curat̄ fꝫ Almā. 6m Hypo. iiij. particula Amphorismoꝝ nō curat̄ siue noua fuerit siue antiq̄ dicit. n. disintia si a felle nigro icohauerit mortale ē: ꝛ alio mō. egritudinibus qbuscūqꝫ icipiētib⁹ si fel nigrū aut sursū aut deorsū exierit mortale. ꝛ h̄ ē verū si cepit cū vlcere vl' excoriatōe manifesta: ꝛ illud vult Hipo. si aūt incepit nō cū vlcere vel manifesta excoriatiōe ꝛ cito cū cura diligēti subueniat̄ bñ curabit̄. ꝛ h̄ intendit Almā. cū alijs. q curā ei⁹ ponūt.

Signa disinterie ꝛ excoriatiōis q̄ fit ex flegmate salso sicut ꝙ accidit post corizā ꝛ catarrū ꝛ nō ē cū ea i egestiōe sanies plurima neqꝫ colera neqꝫ rubedo neqꝫ viriditas: imo flegma ꝛ viscositates: neqꝫ multa acuitas in ē q̄ pungat multū ꝛ vētositas cū ea ē plurima: ꝛ si fuerit isupiorib⁹ vel iferiorib⁹ itestinis accidit đ ammixtiōe cū fecib⁹ ꝛ de diuersione vt dictū ē in alijs si hēret pruritū vel scabiē vel habuisset in preterito esset fortius signum super hoc.

Cura disinterie q̄ fit ex colera pura ē vt ꝯfortent̄ itestina ꝛ stomach⁹ cum puluere de bolo q̄ sic fit. ℞. psilij assari. ʒ. xx. arnoglosa. ʒ. x. gūmi: boli armeni añ. ʒ. xx. se. portulace se. mirti añ. ʒ. x. terant̄ et fit dosis. ʒ. iij. i mane ꝛ ante cenā cū rob de citonijs. Nutriat̄ cū vitellis ouorum rizo aut succo ordei aut cum lacte in quo extinctū sit ferrū aut lapis ignit⁹. ꝯdiant̄ ista cibaria cū adipe renū capraꝝ vl' edi: bibat rob cito-

norum vel sirupum cum aqua decoctionis mirtorum aut sumac vel berberis. Si autem ista non conferūt mundificetur stomacus ꝛ intestina cū decoctione q̄ fit ex mirobolanis ci. emblicis ꝛ berberis: ꝛ nutriatur cū diete dicta paluis assatis ꝛ auibus non degentibus in aquis: vel coctis in testulla vel pastillo. nutritis ꝛ cō ditis cum vitellis ouorū ꝛ agresta aut mirtis: seu succo citoniorum vel cū nespilis sorbis: ꝛ his similibus ꝛ cum puluere facto ex cinamomo cardamomo mirtis ꝛ croco ꝛ aliquantulo aceti. Scias ꝙ acetum valde malum est per se ꝛ cum alijs rebus si ibi fuerit excoriatio quia vlcerat ꝛ corodit. sed si non fuerit cū excoriatione non nocet in fluxu colerico si misceatur cum suis cōdimentis qꝛ destruit coleram. posset comedere vitellos ouoꝝ coctos i aceto cū suis corticibꝰ ꝛ p̄se: ꝛ cū suis ꝯdimētis dictis. fiāt clisteria mūdificatiua ꝛ incarnatiuaq̄ fiunt ex aq̄ mellis ꝛ vitellis ouoꝝ ꝛ adipe renum: caprarum vel edi ꝛ sunt tepida bona suppositionis ad que clisteria mundificatiua ꝛ incarnatiua succedant confortatiua ꝛ constrictiua que fiunt ex aqua decoctionis mirtorum fabe vel sumac cum qua aqua misceantur adeps renum caprarum: vel edi ꝛ puluis boliarmeni dictis superius in eodem. c. posset etiam bibere vinum stipticum limphatum cū aquis dictis ita ꝙ aqua sit dupla ad vinum: ꝛ hec regula curatiōis hꝫ locum in febre ꝛ absq̄ febre.

Cura desinterie que fit ex melancolia est vt vitet acetum omnino ꝛ condimentum ꝙ fit ex eo: ꝛ cōedat vitellos ouorum ꝛ cibum de rizo conditū cū adipe renum caprarum ꝛ edi ꝛ amigdalis frixis ꝛ cū papauere ꝛ portulacis ꝛ eius seminibus ꝛ cum semine ameos ꝛ anisi. Bibat sirupum de pirris vel de citonis cū aqua pluuialis vel de cisterna: aut aqua mirtorum vel de sumac. comedat succum ordei vel auene bibat aliquādo vinum stipticum cum aquis dictis sumat sirupum de nenufare vel de rosis cum puluere boliarmeni. postea si fuerit necessarium qꝛ non curatur mundificetur cū ℥. j. reubarbari ꝛ aqua decoctionis sene ꝛ epitimi ꝛ miro. indoꝝ anisi ꝛ ameos mundificetur sepe cum clisteribus mundificatiuis factis ex aqua mellis ꝛ adipe pinguedinis renū capre. vel edi ꝛ fiat hoc in die bis aut ter postea fiant clisteria cōstrictiua cum aqua decoctionis eupatorij succi barbe hircine ꝛ glandium ꝛ rizi abluti in aqua ponatur de puluere qui sic fit. ℞. turis san. dra. ceruse litargirij an̄. ʒ. j. opij. ℈. j. ꝛ addantur cum isto puluere duo vitelli ouorum vel tres: ꝛ fiat clistere mundificatiuum vna vice ꝛ constrictiuum alia: ꝛ ita in omni fluxus ventris fiāt clisteria prius mundificatiua vice vna ꝛ constrictiua vice alia. Confortentur cum cibis dictis superius in quibus nullo modo ponatur acetum: alia omnia sic.

Cura desinterie que fit ex flegmate salso est vt bibat aquam decoctionis sumac ꝛ ordei cum sirupo de citonijs vel aquā decoctionis mirtorum ꝛ ameos et anisi cum eisdem sirupis: ꝛ comedat rizum conditū cū adipe renum caprarum vel edi: ꝛ vitellis ouorū ꝛ lac in quo extincta sint lapides igniti ꝛ ferrum: carnes cōditas ꝛ conditas vt dictū est. c. illo supra clistericetur bis vel ter in die cum clisteri facto ex aqua decoctionis sicle polipodij fumiterre melli ꝛ ordei ꝛ cum oleo ō mastice. vel oleo de camomilla aut aq̄ mellis ꝛ sicle post illa successiue fiant clisteria cum aqua decoctionis sumac mirtiloꝝ ꝛ boliarmeni i qua dissoluāt troc. stelle: vel troc. de spodio aut pulsus de bolo. sumat sepe i auro duos troc. stelle cū sirupo de citonijs vel de mirto: ꝛ aqua decoctionis mirtiloꝝ vel nespilorum ꝛ similium: ꝛ ponat medicus in istis clisteribus stipticis et constrictiuis semper vitellos ouorum ꝛ pinguedine renum capre ꝛ edi aliquātulum vini stiptici. Sciendū est hic ꝙ clisteria mundificatiua ꝛ incarnatiua siue cōstrictiua in omni fluxu ventris ꝛ disinteria que fit vitio inferiorum intestinorum plus valent ꝛ conferunt ꝙ quando fit vitio superiorum intestinorum. Medicine vero que sumuntur per os magis valent quando fluxus vel desinteria aut excoriatio fit vitio superiorum ꝙ econuerso. regula ista est vtilis cum fe. etiā in isto casu multotiens curauimus de isto fluxu ventris ꝛ disinteria facta mundificatione cum clisteri lenitiuo ꝛ mundificatiuo solum cum clisteri facto cū vino rubeo stiptico decoctionis mirtilorum ꝛ cum rubeis ouorum: ꝛ hoc vltime valet in tenasmone.

Capitulum. cxxxv. de excoriatione ꝛ tenesmone.

Enasmone est difficultas assellandum cum conamine ꝛ pondere semper fit ex dominio flegmatis viscosi aderentis intestino cui admixtum ē aliqd colere mordicātis ꝛ voluntatem assellandi excitātis ꝛ huic volūtati viscositas humoralis obedit: ꝛ sic inascitur diuersitatas motus illo casu ex diuersitate causarū dictaꝝ ꝛ fit dolor in loco ꝛ grauitas. Excoriatio fit ex causis dictis superius

Signa Tenasmonis sunt frequentia assellationis pauce vt sputum ꝛ dolor ledens proprie anum: ꝛ illud cum quo egreditur egestio non est p̄mixtū cū fece: ꝛ iuuatur habētes superpositione colirij plusq̄ reliquis curationibꝰ: ꝛ si est ibi excoriatio noua emittitur sanguis manifeste. Si vero vetus fuerit sanies cum sanguine vel per se nō mixta cum fece. Firmandum est hic quod in oī fluxu ventris ad quē sequitur aleuiatio siue cū fe. siue absq̄ febre siue sit accidens siue egritudo p̄ se aut medicinalis est significatio super bonū in futuro. Si vero ad ipsū non sequitur aleuiatio in parte neq̄ in toto: est mali significatio super futurum ꝛ timenda: ꝛ si constringeret in augmento debilitatis virtutis mors i proximo expectabitur absq̄ dubio. nam talis cōstrictio significat ꝙ natura in suis operationibus est destructa: ꝛ ꝙ nullum posse hꝫ cōtra accidēs vel infirmitatē vel corpꝰ natura: ꝛ per hoc nihil expellit vel expelli potest extra eo ꝙ accidens vel īfirmitas principia naturalia itrinseca intendit destruere ꝛ potest.

Cura Tenasmonis est vt sedeat infirmus ter vel quater in die in aqua calida decoctionis lentiū: ameos: floris camomille melliloti aneti ꝛ supponatur postq̄ exierit ab aqua licinū quod sic fit. ℞. croci thuris mirre licij. an̄. ʒ. j. opij. ʒ. ß. fiāt licinia paruar in pondere. ℈. j. ꝛ supponatur. hoc enim licinium dolorem sedat ꝛ somnū inducit. Et sciatis ꝙ sōnus in fluxu ꝛ tenasmone est de melioribus rebꝰ sumat etiam in mane vnum de troc. qui sic fiunt. ℞. se. iusq ami. ʒ. ij. se. anti. se. fenicli an̄. ʒ. v. ameos. ʒ. ii. ß. opij ʒ. j. se. apij. ʒ. x. fiant trocis. cū vino ponderis. ʒ. j. vel aurei. ꝛ administratur cum rob vel syrupo de citonijs Mundificetur cum clisteribus mundificatiuis dictis in disinteria ex flegmate salso ꝛ cum constrictiuis. sumat per os decoctionem que sic fit. ℞. mirabolanoꝝ citrinorum ꝛ emblicorū an̄. ʒ. vj. aneti feniculi: ameos an̄. ʒ. j. pistentur ꝛ bulliant in. ℥. viij. aque donec cōsumpte sint partes due: coletur ꝛ colatura illa addatur ʒ. ij. rob vel sirupi de citonijs ꝛ detur ante diem purgando causam constringente tenasmonem. Regatur cum dieta ꝛ potu dictis in cura disinterie ex flegmate salso.

Capitulum. cxxxvj. de vermibus in intestinis et ano.

Ermes quidam Sunt parui ꝛ quidā lati ꝛ alij longi. longi nascuntur in subtilibus ꝛ superioribus intestinis lati nascuntur in inferioribus ꝛ grossis intestinis: parui in ano ꝛ longatione. Vbicūq̄ fiant vel nascantur causa vel materia omnium est flegma viscosum ꝛ humiditates male que generātur e ;

fructibus ⁊ malis ⁊ grossis cibarijs per viam idigestionis ⁊ gulositas ⁊ multiplicatio ciborum in quantitate impediendo digestionem. dant causam ad hoc.

Signa Vermium paruorum qui sunt i ano ⁊ longationis fine sunt pruritũ in ano ⁊ commotio: ⁊ apparent aliquando extra in modum vermium casei.

Signa latorum ⁊ longorum qui in itestinis grossis lõgis nascunt̃ sunt citrinitas coloris vel palliditas ⁊ velocitas cõmotionis famis ⁊ ipsius tolerantie paruitas ⁊ vehementia mordicationis ⁊ sincopis ⁊ dolor in ventre tempore famis ⁊ sensibilitas eleuationis eorum ⁊ inuolutionis ipsorum in illa hora ⁊ aqua currens ex ore ⁊ egressio eorum ex inferiorum regiõe aut superiore cum labor adest aut fe. acuta: ⁊ cum accidit dolor in ventre vehemens facit incurrere rem similem epilensie ⁊ sincopi ⁊ spasmo ⁊ mortiimo multotiens interficiunt pp suam vehementiam ⁊ prurit⁹ nasi ⁊ fricatio inordinata ipsius ⁊ oculorum concauitas ⁊ sentitur odor vermium in anelitu manifeste.

Cura Vermium qui in fine longatiõis ⁊ ano nascuntur ⁊ apparent est vt abluat̃ locus cum aqua salsa vel marina cal. actu: ⁊ supponere oleum ablutũ quousq; fiat album aut vngere locu3 cu3 oleo de persicis vel de amigdalis amaris cõfert etiã multũ: lauare locũ cũ aqua rute vel absinthij aut calamenti vel lupinorum seu persicarie vel matricarie cõfert multum: ⁊ est conueniens tangere extra ⁊ intra cũ felle vacino ⁊ similibus aut cũ oleo ro. in quo sit aliquid de aloes aut cũ aloe mixto cũ oleo de amigdalis amaris aut nucleis persicoru3. mundificetur si est possibile cu3 clisteri facto ex aqua absinthij ⁊ oleo aliquo ex dictis ⁊ aloe vel pigra ⁊ aliquantulo salis. Bibat vinum album limphatum ⁊ comedat res assatas ⁊ aues bone carnis ⁊ alea cocta.

Cura vermium longorum ⁊ latorum q itestinis nascuntur est q: oportet in primis vt non cibetur ante tertiã ⁊ toleret famem donec laboret labore conuenienti super famẽ deinde sorbeat aliquid lactisica vt cum fecerit illud duobus aut tribus diebus dissoluat̃ medicamẽ in lacte cum aliquantulo aceti quod sic fit. ℞. corticis citri ⁊ se. git ⁊ nigelle turbit añ. ʒ. ij. farine lupinorum. ʒ. j. sticados arabici. ʒ. ß. conficiãtur oĩa illa cum aceto simul ⁊ dãtur. ʒ. iiij. cu3 lacte quando fames est valida Aliud quod est melius ⁊ leuius. ℞. farine lupinorum. ℥. ij. centonici. ℥. iiij. fiat puluis cribelatus ⁊ conficiantur cum melle et dantur. ℥. iiij. añ diem cum aqua vel vino. Abstineat ab vnctuosis ⁊ dulcibus ⁊ viscosis ⁊ grossis generantibus materia3 dictam sicut a pasta ⁊ cibarijs que fiunt ex ea piscibus ⁊ faseolis ⁊ fructibus humidis. Bibat vinum album limphatum odoriferum ⁊ bñ limphatũ si est cu3 fe. ĩfirmus. Vngatur venter quotidie cum oleo quod sic fit. ℞. olei ro. vel de ruta aut de amig. ama. vel de nucleis persicoꝝ. ℥. iij. aceti. ʒ: ß. pulpe coloquintide rute fellis vacini aloes añ. ʒ. iij. fit aũt hoc vnguentum solum ex aliquo oleorum vel oleo ro. mixto cũ aleo et aliquantulo aceti: ⁊ super vnctionẽ ponat̃ emplastrum quod sic fit. ℞. absinthij rute añ. m. j. pistẽtur ⁊ coquãtur cum aceto ⁊ cũ eis misceat̃ de farina lupinorũ ⁊ ponat̃ calidũ sup vẽtrẽ. purgant̃ ẽt pueri ⁊ maiores cum aqua que sic fit. ℞. medulle cassie fistule. ℥. j. dissoluatur cum. ℥. iij. aque decoctionis turbit in maioribus ⁊ colentur ⁊ datur ante diẽ. In infantibus ⁊ lactãtibus dissoluatur cũ. ℥. ij. aque decoctionis nucleorum persici vel amig. ama. sola aqua decoctionis amigd. ama. vel nucleorum psicoꝝ postq; bene pistata fuerint expellit vermes lactantiũ vel puerorum ⁊ inunctio dicta Comedat res assatas vel conditas cũ agresta aut aceto ⁊ sale ⁊ bibat vt dictũ est: vel bibat aquã decoctiõis nucleorum psici in qua aliquid aceti ponatur.

Capitulm. cxxxvij. de debilitate renum.

Debilitas renum fit aliquando ex alteratione cõplexionis aliquamdo ab extenuatione eorum: aliquãdo pp dilatationem viarum ita q superfluitates decurrunt plusq; debeãt ad ipsos: ⁊ sũt grosse albe mixte cum rubedine.

Signa Debilitatis renum ex cõplexione sunt signa significantia caliditatem aut frigiditatem renum vt loci caliditas vel frigi. cũ dolore: ⁊ quod vsus rerum calidaru3 aut fri. nocet aut cõfert: ⁊ coloratio aut discoloratio vrine cu3 multitudine vel paucitate: nã multa vrina ⁊ sitis continua caliditatem renum significant: ⁊ si cum hoc non humectatur os per potum aque: ⁊ semper mingit post potu3 aque: ⁊ vrina fuerit alba subtil' quasi aq̃ ⁊ caro minuit̃ ⁊ tunc verius caliditatẽ renũ significabũt: ⁊ est timendum ne iste ad eticham conuertatur contraria signa frigiditatem.

Singa debilitatis pp extenuationẽ sũt signa significantia extenuationem corporis sicut sitis ẽ extenuatio mẽbrorum ⁊ q vsus rerum impinguantium corpus confert: ⁊ q vrina ẽ multa limpida ⁊ alba ⁊ absq; superfluitatibus cõtentis in ipsa.

Signa debilitatis renum pp dilatationem viaꝝ p quas humores ⁊ superfluitates mãdant̃ ad renes sunt q vrina apparet cũ superfluitatibus albis vel rubeis in modũ loture carnis: ⁊ absq; dolore sensibili q̃si: s3 sentit in dorso aliquẽ dolorẽ non intensum: ⁊ paucitas appetitus coitus ⁊ q mingit sepe superfluitates dictas cũ vrina pauca vt plurimũ.

In cura debilitatis renum ex cõplexione sciendũ est q debilitas ex ista cã magis mãsiua ⁊ pseuerãs est q̃3 ex causis alijs: ⁊ deterius curatur. Si aute3 debilitas fuerit ex cõplexiõe fri. cõfortẽtur renes cũ oleo de spica ⁊ oleo d̃ mastice mixtis cũ cera ĩ modũ vnguẽti ⁊ nutriatur cum carnibus castrati arietis ⁊ edi cocti cum feniculo petroselino ⁊ borragine: ⁊ carnibus auiũ coctis in pastillo ⁊ testula aut veru conditis cum mẽta petroselino ⁊ sinapi factis cum rob aut puluere spẽrũ qui sic fit. ℞. piperis longi. ʒ. ij. cinamomi. ℥. j. ameos amomi añ. ℈. j. cardamomi garicfilorum nucismus. añ. ʒ. j. ß. croci. ʒ. ß. fiat puluis cribelatus. Bibat vinum album clarum odoriferum medie rubedinis limphatum cum aqua decoctionis mellis ⁊ galange. cõedat ẽt vitellos ouoꝝ cõditos cũ spẽbus dictis ⁊ de herbis feniculũ petrosilinu3 borragine3 ⁊ mẽta3 ⁊ sclarcã.

Si materia fuerit ibi frigida apparens vel peccans mundificetur cum aqua decoctionis torbit ⁊ reubarbari scolopendrie se. apij ⁊ ameos ⁊ dulcoretur cũ melle aut melle ro. Super renes fiat emplastrum cu3 cera ⁊ laudano: mastice mirra vernice ⁊ ture ⁊ oleo de mastice. Si aũt non curaretur per hoc fiat cauterium super locũ vbi sentitur dolor ⁊ non imprimatur multũ ⁊ dimittat̃ aptũ lõgo tpe. nã de pprietate tale cauteriũ alterat̃ cõplexionẽ frigidã cũ hũore ⁊ absq; hũore. Si vero debilitas fuerit ex cõplexione calida confortẽtur renes cum vnctione que fit ex oleo ro. ⁊ cera vel oleo de papauere aut oleo de mirtis ⁊ cera ponat̃ emplastrum factũ ex sandalis rosis camphora ⁊ farina ordei ⁊ oleo. ro. ⁊ aliquãtulo aceti super ipsos.

Si autem materia fuerit presens calida mũdificetur corpus cũ aqua decoctionis reubarbari latucarum ⁊ endiuie ro. ⁊ cicoree: vel se. cucurbitarum melo. ⁊ citrulli ⁊ dulcoretur illa aqua cum zucaro vel rob. Nutriatur cum carnibus dictis conditis ⁊ coctis cũ agresta ⁊ succo berberis vel de gra. uel cucurbitis lactucis enduijs ⁊ rapis. nã rape valde vtiles sũt in hoc casu Bibat vinum stipticum limphatũ cum aqua fri. aut cũ aqua decoctionis endiuie lactucarum rosaru3 mirtilorum cucurbitarum ⁊ similium. Comedat etia3 rapas ⁊ cucurbitas farrum rizum ⁊ vitellos ouoru3 cõ

ditos cũ lacte amigd. ⁊ agresta ⁊ vitellis ouoꝝ ⁊ vino de gra. vel succo berberis seu mirtiloꝝ. ⁊ de berberis comedat portulacas lactucas ⁊ endiuiã ⁊ cõdiãtur cũ eisdẽ reb⁹: ⁊ corpore supino iaceat sup terrã frigidã ita ꝙ renes tangãt terrã: ⁊ super lectos frigidos de rosis ⁊ psilio.

Cura Debilitatis ꝑꝑ extenuationem est eadẽ cum cura debilitatis stomaci ex domi nio siccitatis: preter ꝙ vnctiones que fiunt circa stõmn in cura ista fiunt circa renes ⁊ spinã in ista: ⁊ ꝑꝑ hec cura illius requiraꝫ illic. Vngat̃ sepe renes ⁊ spina tota cuꝫ populeone ⁊ oleo. ro. mirtis ⁊ comedat brodia gallinarum pinguiũ ⁊ similiũ sumat sepe restauratiuũ mixtum cũ diadraganto. ⁊ abstineat a coitu tãꝗ̃ a re mortali ⁊ destruente.

Curã debilitatis renũ propter dilatationẽ meatuũ est vt vngat̃ renes cũ oleo de mirtis ⁊ oleo de mastice mirtis cũ cera: ⁊ super renes ponatur emplastrũ factũ ex sandal' mumia bolo armeno ⁊ sandal' ⁊ rosis ⁊ oleo ro. ⁊ dragantis gummi arabico ⁊ farina ordei ⁊ aliquantulo aceti. Comedat carnes auium vel aĩaliuꝫ conditas cum agresta aut vino de gra. vel sumac berberis aut de mirtis ⁊ vitellis ouorũ ⁊ puluere de mirtis ⁊ cinamomo. Bibat vinum stipticum limphatuꝫ cum aqua veri frigoris: aut cum aqua mirtilorum vł berberis. Fiat flobotomia de pede ex eadeꝫ parte doloris si corpus non fuerit plectoricum: si vero corpus plectoricum fuerit fiat de contrario pede. Vtat̃ sepe trociscis stelle vel de spodio aut de berbere cum aquis dictis ⁊ vino. Comedat rizum farrum ⁊ farinaꝫ ordei ⁊ paucum de faba conditum cum agresta vel vino de granatis: ⁊ puluere supradicto. Abstineat a ꝓuocantibus vrina nã ⁊ coitu oĩo.

Capitulum: cxxxviij. de lapide in renibus.

Lapis in renibus et vbicunqꝫ fiat semper fit ex materia viscosa in qua calor agit fortiter ⁊ eam mutat in lapidem sicut apparet in lapide qui fit in fornace.

Signa lapis in renibus sunt dolor simul colice: ⁊ illud est quoniã natura cum eo constringitur ⁊ commouetur nausea vel sincopis: ⁊ sentitur dolor in ylijs ⁊ os vt distinguat̃ inter dolorẽ yliorum ꝑꝑ lapidem renũ ⁊ dolorem yliorum q fit ex ipsa yliaca per vrinam: cũ eniꝫ est in vrina sicut arena: aut õ ꝯsuetudine egri est vt mingat post talem dolorem harenã vel lapides: aut minxit añ illã per aliquos mẽses vrinã nigram cum qua fuit dolor in renibus vel turbulentia tũc est lapis in veritate. Si vero non fuerit aliquod istorum signorum tunc dolor postsacietatem nauseatiuã est significatio colice ⁊ etiam nausea quãuis antecedat lapidem: plus est cum colica ꝗ̃ cum lapide: ⁊ locus doloris vẽtris in colica est amplior ⁊ ad anteriora decliuior: sed in lapide q est ĩ renib⁹ est locus eius minor ⁊ ad posteriora decliuior ⁊ iterũ dolor colice permutatur dolor vero renũ nõ permutatur. Similiter significatio lapidis renũ est dolor in renibus ⁊ circa ⁊ ylijs ⁊ emũctorijs cum grauitate ⁊ opilatione ita vt quasi aliquid sit suspẽsum in eis.

Cura lapidis in renibus vel vijs venientibus ad vesicam est vt fiat clistere lentium de quo fecimus metioneꝫ tractatu de colica: ⁊ sit hoc clistere multũ vntuosuꝫ ⁊ pingue plusquã aquꝫ quia quãuis non vadat ꝑ loca aut ad loca in quib⁹ lapis continetur: vel per q̃ transit in aleuiando itestina a superfluitatibus que loca illa cõprimũt: melius dilatantur emunctoria ⁊ vie vrine ⁊ sic liberius ⁊ suauius descendente põt lapis ad vesicam ⁊ non est inconueniens iterare talia vsqꝫ ad doloris cessationem ⁊ lapidis descensionem. Ingrediatur eger balneum aq̃ decoctiõis aneti: florũ camomille melliloti apij ⁊ maluaruꝫ ⁊ mercorelle: dauci ⁊ ciceris sacerdotalis. Fiãt vnctiones circa renes ⁊ ventrem ⁊ loca dolorosa cuꝫ oleo de spica vel de lilio ⁊ oleo anetino ⁊ de camomilla ⁊ oleo de scorpionum: equitet equũ q nõ suauiter ãcedat ⁊ descendat de gradu in gradũ super scalam fortiter aut saltet fortiter sup vnũ suoꝝ pedũ. Sumat sepe cassiã fi. cũ aq̃ decoctionis cauliũ ⁊ se. apii lactucarũ scariole ⁊ cicore ⁊ petroselini ⁊ ciceris sacerdotalis. ⁊ saxifragie quia facit lubricare lapidem ad vesicaꝫ. ponat emplastruꝫ super ylia quod fit ex maluauisco preparato se. lini farina fenugreci ⁊ aneti mirtis ⁊ ĩcorporatis cum oleis de aneto ⁊ camomilla ⁊ mucillagine malee ⁊ mercorelle: sumat etiaꝫ aqua decoctiõis apij petroselini anisos amomi carui dauci milij solis saxifragie ciceris sacerdotalis lactucarum endiuie capari ciperi ⁊ cicoree: vel per se aut cũ aliqua de medicinis que frangunt lapidem quas ĩferius dicem⁹. Bibat vinũ album limphatũ cũ aqua dicta aut cũ aqua decoctionis apij milij sol' endiuie ⁊ ciceris sacerdotalis: ⁊ cicoree ⁊ mellis. Comedat carnes arietis anualis vel castrati aut edi vel auium decoctas cuꝫ feniculo ⁊ petroselino: spinachijs vel boragine. Comedat cuꝫ eis sinapim cõditũ cũ rob. moueatur pedibus continue ⁊ currat secundũ ꝙ est possibile: nã ista faciunt descendere lapidẽ ad vesicam cũ alijs dictis. Cuꝫ ergo egreditur lapis in vrina ⁊ non sequitur ipsum mictus sanguinis bonũ ẽ quia significat ꝙ lapis est leuis ⁊ paruus sed quando sequitur ipsum mict⁹ sanguinis tũc curetur cum medicamine quod faciemus in excoriatione emunctoriorum ⁊ vesice: ⁊ cuꝫ flebotomia saphene vel saluatelle.

Et si lapis peruenerit in meatib⁹ virge ⁊ est magnus ita ꝙ non exit aut est conuersus secũdũ latitudinẽ. ponatur tunc virga in aqua calida decotionis violarum ⁊ maluarum ⁊ olei violati ⁊ ponat̃ in foramine virge oleum violatum vel de aneto cum mucillagine altee vel se. lini: ⁊ fricetur locus in quo sentitur lapis vel continuetur ⁊ expellat̃ ad iteriora vice vna post aliam donec egrediatur: ꝙ si nõ egreditur per viam istam ⁊ sentiatur in virga ⁊ doloꝛ augmẽtatur ⁊ fit fortio ⁊ apostematur locus tunc scindatur locus ĩ quo cõtinetur lapis ⁊ extrahatur ⁊ postea conglutinetur loc⁹ incisus cum mastice ⁊ bolo ⁊ albumine oui ⁊ consolidetur.

Capitulum. cxxxix. de apostematibus renum.

Apostema in renbus et alijs locis semper fit ex materia currente per venas ad locum apostemosum.

Signa apostematis in renibus sunt ꝙ in principio sui sentitur fe. permixta ñ habens paroxismum cũ oripilatione vel rigore manifestum ⁊ sentit infirmus grauitatem cum iacet supin⁹ in renibus siue dorso ⁊ impeditur vrine transit⁹ ⁊ videtur post tẽpus ꝙ circa epar fiat aliqua eminentia.

Cura eius est vt in principio fiat flobotomia de vena pedis eiusdem lateris ad qð dolor magis inclinare videtur que est inter auricularẽ ⁊ anularem digitũ ⁊ sumat in potu aquã se. portulace endi. lactucaruꝫ ⁊ cucurbile dulcoratã cũ zucharo vio. aut cũ sirupo de nenufare ⁊ aqua citrulorum ⁊ melonũ ⁊ cucumaris ⁊ vngatur loc⁹ cũ oleo vio. vel de nenufare. Comedat portulacas lactucas endiuias cucurbitas ⁊ melones spinachias ⁊ attriplices ⁊ condiant̃ cũ oleo vio. vel de nenufare: aut cũ lacte amig. dulciũ aut aquã ordei vel cibarium factũ ex farina eius vel auene cum oleis dictis vel lacte amigdalarum dulcium. Cuꝫ ergo feceris illud vsqꝫ ad dies vij. vel. viij. ⁊ febris minuitur ⁊ non sanatur infirmus: aut etiã si a principio febris non fuerit multum intẽsa da ei in potu aqua decoctionis ordei ⁊ se. altee ⁊ malue ⁊ scariole vel cicoree ⁊ vnge locũ cũ oleo de camomilla ⁊ ane-

ro vel de semine lini. ꝛ pone: ꝛ emplastrum maturatiuum quod fit ex maluauisco ꝛ farina fenugreci ꝛ se. lini: ꝛ pinguedine porci vel butiro: vel fiat emplastrũ cum farina fenugreci se. lini. ꝛ ordei: ꝛ frumenti mixtis ꝛ pditis ꝛ coctis cum oleo camomellio ꝛ anetino ꝛ de semine lini. Mundificetur sepe cum aqua decoctõnis manne casie fistule: ꝛ reubarbari ꝛ se. lactucarum ꝛ cicoree ꝛ similium. Tunc sedatur dolor totius ꝛ remanet grauitas tunc precipe infirmo vt saltet super pedes ꝛ descendat per gradus scalarum ꝛ moue dorsũ renum vbi est grauitas leuiter cõprimendo etiam fortiter si saniem non inceperit mingere.

Si autem saniem mingere inceperit: eris excusatus a fricationibus ꝛ compressionibus fortibus ꝛ lenibus ꝛ tunc cum minxerit saniem da ei in potu mundificatiuũ vice vna ꝛ cõsolidatiuũ vice alia ꝛ fiat sic continue donec facta sit consolidatio ꝛ mundificatio: sicut mundificatiuum quod fit ex aqua mellis in quo ponitur semẽ apij ꝛ lactucaꝝ ꝛ ciceris sacerdotalis ꝛ gũmi arabicũ qđ datur cũ trocis. alkekengi ꝛ cõsolidatiuum sicut electuariũ de thure vel trociscos de bolo q dantur post mũdificationem cã consolidationis ꝛ etiã alia mundificatiua ꝛ cõsolidatiua que faciemus. c. de vlcere renum ꝛ vesice. Bibat vinũ limphatum albuꝫ cũ aqua decoctionis mellis ro. ꝛ gũmi ara. ꝛ milij solis ꝛ ameos ꝛ ciperi ꝛ ciceris sacerdotalis. Comedat carnes animalium ꝛ auium coctas ꝛ conditas cũ cucurbitis lactucis portulacis: aut cũ feniculo petroselino ꝛ borragine vel spinachijs: ꝛ condiantur: ꝛ cum puluere specierum ꝛ rob. vel cũ sinapi melle ꝛ rob. Utatur sepe lacte stomaco ieiunio in quo ponatur mel vel zucharũ Utatur rizo ꝛ rara ꝛ farina ordei cõditis cũ lacte amigda. vel lacte caprino super renes in extrinseco ponatur emplastruꝫ quod sic fit. ℞. boli armeni: mirre mumie: thuris masticis. pũueris nucis cipressi ꝛ mirtilorum añ. ʒ. ß. draganti gũmi arabici sang. dra. añ. ʒ. iij. misceantur cum oleo de mastice ꝛ cera ꝛ extendãtur super corium ꝛ postea cohoperiantur ex panno subtili valde ꝛ sumatur cũ corio bene ꝛ firmiter.

Capitulum. cxl. de duritie in renibus.

Durities in renibus fit

aut post apostema a quo resoluitur subtile aut ꝙ incipit ex se: ꝛ fit ex materia gipsea: vel melancolica vel composita ex his: ꝛ hec egritudo est deterior alijs quia aut male curatur. aut nullo modo curatur.

Signa duritiei in renibus sunt ꝙ minoratur quantitas vrine: ꝛ ꝙ ẽ grauitas renum ꝛ spine cum aliquo dolore: ꝛ incipit venter inflari post tempus ꝛ fit idropicus secundum dies: ꝛ vt plurimum fit talis durities post apostema calidũ in renibus ꝛ post febrem eius.

Cura duritiei in renibus est vt fiat emplastrꝫ de maluauisco dicto in. c. anteriori super renes ꝛ dorsum ꝛ fiat inunctio cum vnguento facto ex adipe anseris anatis ꝛ gallinarum ꝛ adipe renũ yrci vel edi arietis li. uefactis ꝛ mixtis cũ cera ꝛ oleo de camomilla: aut fiat inunctio super renes ꝛ dorsum cum medulla ossis cruris cauri vel vitulli aut cerui. Bibat bis in die ante prandium ꝛ ante cenaꝫ oximel compositũ cum aqua decoctionis ordei ꝛ mellis vel se. maluauisci ꝛ mellis. ꝛ hoc est melior. Mundificeẽ semel in ebdemoda cũ aqua decoctionis reubarbari se. malue ꝛ altee ꝛ apij ꝛ dulcoretur cum sirupo de nenufare vel sirupo vio. Regatur cũ dieta vt dictũ est in c. superiori in cura apostematis calidi tempore quo se. minuitur. vel remouetur.

Capitulum. cxlj. de vlceribus in instrumẽtis. s. intra virgam renes ꝛ minctoria.

Ulcera vesice et renũ

fiunt post apostemata cũ conuertuntur ad saniem: aut ex materia acuta vlcerãte: aut percussione ꝛ casu et fiunt in vesica ꝛ emunctorijs in renibus.

Signa Ulcerum in locis dictis sunt emissione sanguinis vel saniei. sed distinguitur. Si aũt vlcus fuerit i vesica sanies egreditur ante vrinam ꝛ sentitur dolor circa vesicam ꝛ femur ꝛ vrina cũ difficultate emittitur. Si aũt vlcus fuerit i emunctorijs vel renibus sanies emittitur mixta cuꝫ vrina: sed si venerit a renibus sentitur dolor in quodammodo spine versus caudã ꝛ i dorso. Si aũt fuerit in emunctorijs erit dolor circa partem in qua ẽ vlcus. Est ꝛ aliqua distinctio vel differentia vlcerũ renũ ꝛ vesice: quia quod egreditur ex vlceribus renũ est frustruꝫ carnis paruũ: sed ex vlcere vesice egrediuntur cortices vel squame ꝛ dolor vesice est fortior ꝙ que est in renibus ꝛ in ambobus lateribus renum est grauitas Quando vero vlcus est in meatu meus inter vesicã ꝛ renes distinguetur per dolorem loci vel punctionem vel ꝓpositionẽ signoꝝ dictorum in vlcerum vesice.

Cura Ulcerum renum ꝛ viarum vrinalium ꝛ vesice est eadem ꝛ cũ eisdem fit medicinis Mundificetur locus saniosus aut excoriatus cũ aqua mellis: aut cũ aqua mellis decoctionis se. endiuie lactucarum ꝛ cicore: ciperi ꝛ ciceris sacerdotalis ꝛ se. altee vel malue in qua dissoluantur trocisci alkekẽgi vice vna: ꝛ vice alia sumat trociscos cõsolidatiuos de bolo que sic fiunt. ℞. boliarmeni carabe añ. ʒ. v. acatie balaustie: gũmi arabici ypoquistidos añ. ʒ. j. ß. se. apij. iusquiami añ. ʒ. j. fiant trocisci cũ succo berberis vel mirtiloꝝ: ꝛ sit pondus vniuscuiusqꝫ. ʒ. ij. datur cum aqua decoctionis mirtilorum vel berberis. aut sumat: ꝛ scias ꝙ trocisci alkechengi ꝯsolidant ꝛ incarnãt cũ istis aqs quos iuenies bono mõ i ãtidotario.

Si aũt vlcus fuerit i vesica vel sanies iniciatẽ cũ lacte ꝑ siringã coliriũ albũ ꝙ sic fit. ℞. ceruse salcocole thuris gũmi: amilij opij sanguinis draconis añ. ʒ. j. fiant coliria cũ mucilagine altee: ꝛ facta primo mundificatione cum aqua mellis itromissa in vesicam cum siringa: ꝛ inimicaꝫ ẽt cũ siringa intra vesicã sepe causa mũdificationis aqua ficuum vel mellis. Scias hic ꝙ ea q̃ iniciuntur cũ siringa i vesicã magis valẽt in vlceribus vesice ꝙ ea q̃ sumũtur ꝑ os: ꝛ ea q̃ sumũtur ꝑ os magis valẽt in vlceribus renũ ꝙ meatuũ. Ungatẽ loca extrinseca q̃ sũt super vulnera cũ vnguẽtis dissolutiuis qꝛ multũ adiuuãt sicut vnguẽtũ de cerusa aut v. guencũ fuscũ ꝛ emplastra ẽt multũ cõferunt. Bibat vinum stipticũ rubeũ cũ aqua mell' liphatũ vel cũ aq ficuũ. Comedat lac cũ mele vel rizum coctuꝫ cũ lacte aut farrum cũ lacte aut fabã vel panicũ. Comedat ẽt carnes arietis vel castrati aut edi. perdicũ ꝛ similium conditas cũ lacte ꝛ puluere mirtilorum ꝛ cardamomi ꝛ cum rob aut vitellis ouorum. Comedat festicos auelanas ꝛ pineas mundatas ꝛ similia.

Capitulum. cxlij. de minctu saniei ꝛ sanguinis.

Hec egritudo fit aut pꝰ

casum ꝛ percussionẽ aut ex commixtiõe cibi acuti sicut alei sinapis nasturtij ꝛ similium aut ex humore acuto vel salso currente ad renes vel vias vrinalium. ꝓuenit aliquando a vesica: aliqñ a renibus ꝛ partibꝰ illis. Et scias ꝙ mictus saniei sequiẽ ad minctum sanguis ꝛ apata rupta ꝛ vlcera: ꝛ ad excoriatõꝫ viaꝝ vrie vt dictũ ẽ

Signa minctus sanguinis ꝛ saniei manifesta sunt ex visu: sed refert in distinctione per signa vtrum a renibus vel vesica: nam sanguis qui venit a renibus vel chili subito venit: ꝛ mul

tus in quantitate ⁊ fluidus ⁊ non trūbosus ⁊ infirmus sentit grauitatem vel dolorē in renibus vel in dorso ille qui a vesica descendit venit trūbosus ⁊ nō multꝰ in quantitate: ⁊ circa femur ⁊ vesicam sentit alterationem ⁊ grauitatem.

Cura minctus sanguinis siue veniat a renibus vel vesica aut aliunde est vt fiat flobotomia de basilica aut de vena manus q̄ est inter ānularem ⁊ auricularem sumat omni die vnum troc. de carabe cum aqua sumat vel mirtilorum aut berberis troc. sic fiunt. ℞. carabe gūmi arabici licij an̄. ʒ. ij. ſ. olibani. ʒ. ij. se. apij. opij. amborum. an̄. ℈. ſ. formētur troc. pondere aurei: vnius vel. ʒ. j. q est melius cū succo berberis aut mirtilorum: aut cuz vino rubeo stiptico: aut sumat troc. de spodio vel bolo cum aqua portulace vel cum succo citoniorum ⁊ similium. Cōedat carnes coctas ⁊ cōditas cuz agresta ⁊ vitellis ouorum aut cū succo berberis ⁊ mirtilorum aut citonioꝝ ⁊ similium. Bibat vinum ponticum limphatuz cum aqua sumac vel aqua citoniorum aut pirrorum nespilorum aut sorbarum super locum percusum vel attritum ponatur emplastrum quod fit ex bolo ar. acatia ⁊ aloe ⁊ licio confectis cum aceto ⁊ aqua.

Si autē minctus sanguinis fuerit ex materia acuta vel salsa curetur eodem mō ⁊ mūdificetur corpꝰ aliquādo cū aqua decoctionis reubarbari ⁊ māne ⁊ mirtilorum dulcorata cum miua citoniorum vl' sirupo .ro. Et dieta ⁊ potus sunt vt dictum est.

Si aūt sanies post minctū sanguinis mingeretur sumat patiens de troc. qui sic fiunt. ℞. se. mellonis citruli cucurbite excorticatorum an̄. ʒ. x. boli ar. gummi arabici thuris sanguis dra.. an̄. ʒ. v. opij. ʒ. iij. se. apij. ʒ. ij. formentur troc. pondere. ʒ. ij. vel. ʒ. j. ex qbus vnꝰ cum. ℥. j. sirupi de papauere sumatur oi die. Intra virgam iniciatur cum siringa de coliris quod sic fit. ℞. ceruse sarcocolle thuris gūmi arabici opij sanguis draconis an̄. ʒ. ij. fiant coliria cum lacte asine ⁊ cum lacte asine dissoluantur hora iniectiōis. Modus iniectiōe talis est primio fiat iniectum cum ydromelle ⁊ mingat eger ⁊ postea iniciatur colirium dissolutum cuz lacte asine. Dieta ⁊ regimen fit pꝫut dictum est. c. de vlceribus in renibus ⁊ vijs vrine.

Capitulū. cxliij. de retentiōe vrine ⁊ difficultate.

Rine retētio seu difficultas fit aut pp egritudinē in emunctorijs: aut ppter egritudinē in meatu virge: ⁊ hec egritudo que fit i predictis locis ambobus: aut est lapis aut caro nata in modū veruce: aut est opilatio sanguinis vl' saniei aut apā fit ēt ex alia causa difficultas vrine propter molitiem lacerti vesice seu palesim: ⁊ fit ppter vehemētem retentionem vrine.

Signa q iste egritudines sunt in emūctorijs sunt grauitas in dorso ⁊ repletō vesice ex vrina.

Si autem ibi fuerit opilatio paruz aut nihil miget infirmu:: ⁊ tunc dolor ⁊ :grauitas augmentantur circa dorsum ⁊ epar.

Si autem lapis ibi fuerit erit cuz nuasea ⁊ cū dolore yliorum ⁊ constringetur venter. Et si in vrina fuerit visa harenosa ante vel eodem tempore erit certiꝰ signum ad lapidem.

Si fiat ex carne nata in moduz veruce semp fiet minctus saniei aut sanguis ⁊ dolor ⁊ grauitas loci ⁊ ipedimentum vrine non remouetur sed potiꝰ augumētantur. Sed si fiat propter saniem vel sanguinem q mingitur hoc manifestum erit sensibus.

Si autem propter apā contingerit erunt dolores ⁊ tensio ⁊ grauitas augmentata in dorso cum fe. continua forti. Quando eedē infirmitates erunt in meatu vesica: verbi gratia. si opilatio fuerit in meatu virge erit sꝫ repletione vesice ⁊ inflatione tendente i modū corde ⁊ grauitate in pectine ⁊ ancha ⁊ dolore vehementi.

Si autem fuerit propter lapidem in vesica inferius. c. de lapide in vesica dicemus signa ⁊ curaz eius

Si autē retentio vrine fuerit pp sanguinē vel saniem: aut propter carnem natam in modū veruce antecedet p tps minctus sanguinis ⁊ saniei: ⁊ erit in loco ardor fortissimus ⁊ specialiter post expulsionē vrie ⁊ etiam hora expulsionis.

Si autem propter apā i vesica euenerit erit fe. valida ⁊ vehemētia doloris in pectine circa femur ⁊ alienatio. Quando vero difficultas cōtigerit pp mollitiem lacerti vesice signum est q patiens mingit leuiter quando super vesicam ⁊ femur fit cōpressio.

Signa difficultatis vrine propter vehementez retentiōem vrine sunt q si compressio fit super vesicaz egreditur vrina ⁊ q vrina fuit retenta vltra voluntatem per tempus.

Cura difficultatis vrine pp egritudines q̄ sunt in emūctorijs pp sicut opilationē aut pp lapidē est sumere in potu ea q̄ prouocāt vrinā ⁊ frangunt lapidē in renibus ⁊ vesica sicut medicamē quod sic fit. ℞. se. apij vitis rubee tinctorum seminis petrosilini macedonici: iuniperi: semi. ameos semi. feniculi: spice amigdala. ama. an̄. ʒ. x. assari se. mellonis an̄. ʒ iv. cantaridarū capita quarum ⁊ ille abscisce fuerint. ʒ. ſ. armoniaci. ʒ. j. ſ. dissoluatur armoniacuz in vino ⁊ alie species conficiantur ex illo: ex quibus fiāt forme similes auelanis de quibus sumatur. a. ʒ. j. v q ad. ij. cum vino albo vel aqua decoctionis apij ⁊ cicoree vel scariolē. hoc medicamen valde confert difficultati vrine que fit propter opilationem aut lapidē in emunctorijs vel vesica. Aliud medicamen quod frangit lapidem ⁊ aperit opilationem ponemus: c. de lapide inferius ⁊ est fortius isto ⁊ cum eo de alijs vtilibus ⁊ bonis in tali casu ⁊ similibus.

Si autem difficultas vrine fuerit propter opilationem inductam ex sanguine vel san e quod scietur q: hoc accidit post minctum sanguinis aut saniei: aut propter opilationē factā ex carne orta i modū veruce Si talis caro fuerit in emunctorijs non hꝫ curationez Iuuatur tamē qn̄ fuerit in emunctorijs: quando fuerit in virga cū vnctionibus factis extra super locum dolorosum vel grauē ⁊ cū balneis ⁊ rebus dictis. c. de luritie renum fiat ergo balneuz cū maluauisco se. fenugreci ⁊ lini mellilotо ⁊ flore camomille: ⁊ vngatur cuz vnguēto de pinguedinibꝰ facto superius. Si autē opilatio fuerit propter sanguinē vel saniem contingentez in virga vel vijs vrinalibus curet cū ꝓuocantibꝰ vrinam vt dictū est. c. de lapide in renibꝰ. Et cōedat aq̄ cicerum in qua decocte sint radices feniculi petrosilini: ⁊ semē ameos ⁊ amomi vl' cimini. ⁊ comedat herbam feniculi petroselini ⁊ boraginis: aut comedat brodium caulium ⁊ blete ⁊ herbas non posset comedere carnes coctas cū eisdē ꝯditas cū sirupo cōfecto cū rob ⁊ carnes auium etiam. Bibat vinum limphatum album cum aqua colata decoctionis graminis capari ⁊ mellis sumat cū eadē aqua oi mane. ʒ. j. de puluere q sic fit. ℞. saxifragie. ℥. j. se. apij ⁊ scariole an̄. ℥. ſ. zuchari. ʒ. iij. misceantur ⁊ puluerizentur ⁊ cribelentur Si autem retentio vrine fiat propter apā in renibus vel vesica curetur vt dictum est. c. de apostemate i renibus ⁊ vt dicetur. c. de apate in vesica: Si autem retentio vrine vel difficultas fuerit pp mollitiē lacerti vesice curetur cum in vnctione facta circa virgam vl' femur cū oleo de spica aut oleo de costo aut oleo de scorpionibus ⁊ cōfortetur locus cū emplastro facto ex castoreo oppoponaco calamo aromatico ⁊ oleo de spica: ⁊ sumat sepetiriacam cum vino decoctionis castorei ⁊ se. apij aut diatrion pipereon. Quando vero difficultas vrine fuerit post vehementem retentiōe vrine tunc curetur cū balneo aque decoctiōis apij fenicu

li melliloti: fenugreci caulium rubee tinctorum ⁊ croci ortulani ⁊ fiat emplastrum super pectinem vel femur cū eisdem herbis ⁊ oleo de camomilla ⁊ oleo de aneto sumat puluerem de saxifragia ⁊ se. apij ⁊ scariole dicto superius cū aqua dieta illic. cōprimat fortiter femur ⁊ vesica manibus ⁊ expelletur vrina per violentiam. Utatur dieta dicta superius. Scire hic cōuenit ꝙ introitus in balneū dictū superius aq̄ decoctionis herbarum multū vȝ in retentione oī vrine: sed vti rebus prouocantibus vrinaȝ vesica existente piena ē inconueniens ⁊ iutile q: multiplicando vrina ad vesicā addit in difficultatem vrine vehementiā retentionis ⁊ dolorem tūc cōpressio cū manibus est magis vtilis ⁊ bona Auic. li. iij. dicit ꝙ si intromittatur i capite virge pediculus vel cimex prouocatur vrinam.

Capitulum. cxliiij. de fluxu in sensibile vrīe ⁊ migentibus in lecto ⁊ diabetica vel diaria.

Fiant ex multitudīe caliditatis cū humiditate: aut ex mollificatione lacerti vesice aut ex nimio potu aque multiplicate vrinam in renibus ⁊ vesica sicut potus aq̄ vel potus diureticus: sed diaria proprie. i. diabetes fit ex caliditate renum excedēte cum materia: vel absq̄ materia que attrahit vehementem humiditatem ⁊ humidū a nutritiuis: ⁊ per hoc debilitatur retentiua ex grauedine illius ꝙ attractū est ⁊ cōfortatur expulsiua ⁊ multiplicatur per hoc voluntas migēdi ꝯtinue ex natura iꝯtinentie ⁊ sitis ⁊ exicatur corpus infirmi ita ꝙ qñq̄ conuertitur per viaȝ illam ad ethicam.

Signa in sensibilibus fluxus vrine ⁊ migētibus in lecto satis nota sūt ex narratione infirmi. Si aūt cōtigerit hoc propter caliditateȝ cū humiditate: tūc erit sitis aliqua ⁊ sensibilis caliditas in renibus non multū intensa: ⁊ aliqua mordicatio in vrina: ⁊ profunditas somni cum reuolutione in loco: ⁊ istud contingit multum in pueris. cū. n. profundantur in somno hora reuolutionis excitatur virtus expulsiua preter q̄ȝ excitetur ex grauedine vrine ⁊ expellitur ⁊ ex ista causa contingit in eisdem superfluitas prime digestionis in lecto aliqñ se emittere stercus.

Si aūt propter frigiditatem euenerit. tūc apparebūt sensibilis frigiditas renum ⁊ totius corporis ⁊ priuatio sitis: ⁊ erit in vigilijs vrina absq̄ mordicatione ⁊ profunditas somni cū reuolutionibꝰ in lecto ⁊ erit vrina spissa turbida. Si aūt ꝑꝑ mollificationē lacerti vesice vel paretesim euenerit cū mollificatio aliqñ ledit expulsiuam vt diximus superius. c. de difficultate vrine: qñq̄ ledat retentiuam vt in isto casu tūc in vigilijs emittet vrinā insensibiliter: sȝ si per nimium potum aut diurectica satis notum erit hoc q: abstinere a talibus erit sufficiens significatio super causam.

Signa diabetis vel diarie vrine sunt sitis intensa ⁊ exiccatio corporis: ⁊ ꝙ per potū aque non remouetur sitis: ⁊ secundū ꝙ bibit statim migit preter ꝙ q̄si aliq̄ imutatio i vrina in colore ⁊ sustantia sit facta.

Cura insensibilis fluxus vrine ⁊ migētiū in lecto qñ fuerit ex mollificatione lacerti vesice aut ꝑꝑ nimiū potū aut per vsuȝ diureticoꝝ est abstinere a rebus diureticis ⁊ nimio potu ⁊ vti potibꝰ ⁊ cibarijs stipticis vt est vinum rubeum limphatuȝ cū aqua decoctionis mirtorum aut sumac: seu balaustiarum aut ipoquistidos: ⁊ comedere carnes conditas ⁊ coctas cum agresta vel cū citonijs: nespilis ⁊ sorbis ⁊ similibus. Ungantur loca femoralia ⁊ virga ⁊ partes adiacentes illis cum oleo de costo aut de lilio in quo dissoluantur castoreum bolum armenuȝ ⁊ mustix mumia ⁊ mira. sumat aliqñ de tiriaca cum vino stiptico limphato cū aquis dictis superius.

Si autem migere in lecto in somno cōtingeret propter caliditatem habundantem cum humiditate fiat taler remedium quod sic fit. ℞. se. coriandri assati infusi in aceto vini in die ⁊ nocte emblicorum sticados boli armeni. glandiū siccarum: carabe lentiuȝ excorticatarum añ. ʒ. ij. fiat puluis cribellatus de quo patiens sumat omni mane. ʒ. ij. vel. iij. vel. j. cū miua citoniorum aut sirupo de agresta vel aqua sumat ⁊ similium: obseruet potum ⁊ dietam secūdum ꝙ superius dictuȝ est. comedat tamē sepe carnes ericij coctas cū sumac vel mirtis: conditas cum puluere dicto ⁊ miua citoniorum vel pirorum aut mirtorum.

Si vero in lecto migere contingerit ꝑꝑ frigiditatem dominantem cum humiditate curetur cū medicanine quod sic fit. ℞. glandium siccarum. ʒ. xx. thuris. ʒ. xv. mirre. ʒ. iij. coriandri: assati: acori ciperi añ. ʒ. v. terantur ⁊ cribellentur: ⁊ sumantur ꝺ isto puluere mãe stomaco ieiuno. ʒ. ij. vel. iij. vł. j. ſ. cū uino rubeo stiptico limphato cum aqua decoctionis piperis longe galãge cardamomi ⁊ croci: ⁊ cum isto eodem puluere condiantur cibaria sua et cum aqua decotionis istaꝝ rerū eius vinum limphet comendat carnes ericijs coctas cū sumac ꝯditas cum isto puluere ⁊ rob vel miua citomorum. sumat sepe tyriacam cum vino decoctionis pulueris pipi longi dicti: aut cum vino decotiōis mumie aut coriandri. scias hic quod carnes ericij quod ꝓprietate curant migentē in lecto vt volunt phīci et specialiter. Auic. li. ij. c. de ericio Et maxime si condiantur vt dictum est.

Cura diabetis vel diare vrine est quando fuerit ex caliditate absque materia vt sumat patiens de troc. que sic fiunt. ℞. spodii succi liquiritie añ. ʒ. xv. se. lactucaꝝ. ⁊. ʒ. x. se. portulace. ʒ. vij. ſ. rosaꝝ coriādri sicci añ. ʒ. vij. s. acatie: gūmi arabici sandali: lentium excorticataruȝ balaustie boli ar. añ. ʒ. j. cāphore. ℈. j. fiāt troc. pondere. ʒ. iij. cum aqua ro. detur vnus in potu in aurora cū aqua granatorum seu miua citoniorum ⁊ similium. Eplastrum quod ponitur supra renes cōtra diabetem vel diariam que cōperatur circulo qui incipit ab vno puncto ⁊ redit ad idem quod sic fit. ℞. se. portulace solatij ⁊ pinguedinis porci se. mellonis citruli aut rasure cucurbite ꝙ cūq̄ presto fuerit ⁊ permiscet qñ fit tepido. troc. ad idem ⁊ specialiter quādo fuerit inflāmatio ⁊ caliditas cū materia. ℞. spodij. ʒ. ij. carnis berberis. ʒ. v. boli armeni. ʒ. iij. thuris. ʒ. ij. se. portulace. ʒ. vj. sandali. ʒ. ij. ypoquistidos. ʒ. v. campbore. ʒ. i. lace. ʒ. iij. terantur ⁊ fiant trocis. cum aqua ro. pondere. iij. ⁊ detur vnus in potu cuȝ sirupo de papauere Comedat lentes excorticatas vel coctas vel prima aqua eiecta conditas cum aceto vł agresta Bibat vinum limphatum vt dictum est supra. Utatur dieta narrata in cura in sensibilis fluxus vrina.

Si aūt materia cuȝ caliditate ibi vila fuerit habundare mundificetur cum aqua decoctionis emblicorum reubarbari ⁊ mirtorum. nā talis decoctio mūdificando materiam constringit vrinam ⁊ fluxum vētris.

Capitulum. cxlv. de maci renum.

Macies renum ⁊ exiccatio vel extēuatio fit aut ꝑꝑ siccitatem vincentem in renibus: aut ex priuatione nutrimenti.

Signa extenuationis vel maciei renuȝ sūt dolor in dorso non fortis ⁊ extenuatio corporis ⁊ paucitas desiderij coitꝰ: ⁊ multitudo vrine ⁊ albedo eius.

Cura eius est vt impinguetur corpus vt dicemus li. iij. c. de his que impinguāt ⁊ īferius in isto primo li. c. de his que augent sperma.

Comedat pultes de farina frumenti ⁊ rixum coctum in lacte vel in aqua pingui. abstineat ab acetosis ⁊ salsis ⁊ agrestis vel cicutis oio nisi pre confortatione appetitus vel melioratione: quia talia destrunt fa-

stidium inductū a pinguibus. Comedat et micam panis cū brodijs pinguibus. ⁊ bibat vinum dulce nouū ⁊ vetus. Abstineat a coitu tāq̄ ab inimico interficiēte. Utatur in cibarijs suis puluere q̄ sic fit. ℞. cinamomi. ʒ. j. liquiritie. ʒ. ß. cardamomi. ℈. ij. croci. ℈. ß. Comedat sepe lactū zucharo: pineas fisticos vuas virides ⁊ passas: ⁊ fic⁹ virides ⁊ passas: ⁊ amigdalas dulces ⁊ auelanas. Comedat etiam cibariū quod fit ex farina frumenti vel risi. cū zucaro ⁊ lacte. Utatur aliquando balneo dulci tepido aque decoctionis rosarū ⁊ florum camomille ⁊ maluarum post prandium ⁊ cenam ⁊ paruam in eo faciat moram. Utatur qete ⁊ sōno tēporibus longis. Ungantur renes cum vnguento quod sic fit. ℞. oleı ro. ʒ. j. butiri. ʒ. ij. pinguedinis anseris anatis ⁊ gallinarū añ. ʒ. j. cere. ʒ. j. pinguedinis renū edi ⁊ arieti s añ. ʒ. ij. dissoluantur omnia i cazola: colentur ⁊ reseruentur. Abstineat a flobotomia solutione ventris nisi p̄ necessitate. oua sorbilia ⁊ nuces virides ⁊ caro arietina ⁊ gallinarum pinguium ⁊ castrati ⁊ similium rene impinguant ⁊ totum corpus. Scias q̄ hec egritudo nisi curetur ducit hominem ad ethicam.

Capitulum. cxlvj. de distillatione vrine.

Quandoque contigit q̄ homo emittit vrinā paulatim stillando ⁊ inuoluntarie ⁊ vocatur stranguria ⁊ aliquando nihil quasi emittit: ⁊ tūc vocat̄ suria: ⁊ q̄nq̄ tēporaliter inoluntarie ea emittit stillando: ⁊ vocatur tūc disuria. Et est sciendum q̄ de talibus nominibus sapiens curare nō d₃ dūmodo cām ⁊ infirmitatē i veritate cognoscat: q: tunc cōtra causa recte ⁊ naturaliter p̄cedere poterit. Et hec infirmitas q̄n hora emittit vrinam inolūtarie stillādo est q̄nq̄ cū adustione vrine: ⁊ aliq̄n absq̄ adustione: ⁊ illa q̄ est absq̄ adustione aut fit pp̄ humiditatē cōplexionalem ⁊ cum materia aut a debilitate vesice.

Signa distillationis vrine inuolūtarie q̄n fuerit cum adustiōe sunt dolor i virga ⁊ circa femur: ⁊ ardor ⁊ vrine paucitas cum distillatione inuoluntaria.

Signa distillationis pp̄ humiditatem q: vrina emittitur inuoluntarie secūdū tēpus aut paulatī stillādo absq̄ ardore ⁊ punctura ⁊ apparēt in ipsa vrina superfluitates albe longe vel rotunde.

Signa distillationis vrine pp̄ debilitatem vesice sunt q̄ patiens nihil emittit de vrina quasi: ⁊ illud quod emittitur inoluntarie emittit̄ ⁊ cū premitur vesica vl' femur exit vrina violenter.

Cura distillationis vrine inoluntarie cum adustione est vt sumat patiens de trocis. q̄ sic fiunt. ℞. glandium. ℈. v. mirtilorum rosarum añ. ℈. j. ß. acatie. ℈. j. amilli gūmi arabici boli ar. añ. ℈. j. lētium excorticatarum. ℈. v. fiant trocisci. pondere. ℈. ij. cū succo prunorum imaturatorum aut cū aqua ro. dat vn⁹ mane ⁊ secundo cū succo citoniorum aut cū succo nespillorū vel sorbarum. Bibat vinum rubeū stipticū limphatum cum aqua mirtilorum vel glandium aut sumac vel nespilorum similiū. Comedat lētes excorticatas vel biscoctas abiecta prima aqua conditas cū agresta vel sumac aut cū sorbis: ⁊ carnes auium vel animaliū coctas ⁊ cōditas cū agresta vel vino de granatis seu cū nespilis vel sorbis seu mirtis ⁊ citonijs pirris ⁊ minis eorū. Ungatur renes ⁊ virga ⁊ femur cū vnguēto quod sic fit. ℞. gumi arabici opij añ. ℈. j. mirtilorum ceruse boli ar. añ. ℈. ij. aceti. ʒ. ß. olei rosa. ʒ. iij. cere. ʒ. ß. terantur ⁊ incorporētur simul ad ignē. Comedat et risū farrū ⁊ farinam ordei conditam cū puluere mirtilorū vl' agresta aut succo berberis vl' granatorū ⁊ fabā fractā si voluerit ⁊ pirra cocta sub igne.

Cura distillationis vrine abq̄ ardore pp̄ complexionem humidum est vt sumat troc. qui sic fiunt. ℞. glandium thuris añ. ℈. j. granorum coriandri ciperi iuniperi mirre galange cinamomi enule acori añ. ℈. ij. ß. terantur ⁊ fiant troc. cū vino rubeo pondere. ℈. ij. vel. iij. datur vnus cum vino decoctionis ciperi ⁊ iuniperi in aurora ⁊ ante cenā. Ungantur renes ⁊ virga ⁊ femur cū oleo de ma. ⁊ o'lo. lilio ⁊ de camo. Ad idē. ℞. masticis. mirre mūie añ. ℈. ij. fiāt troc. pōdere. ℈. j. vl' ij. cum succo plantaginis. dat̄ vnus ante cenam ⁊ in aurora cum miua citoniorum vel sorborum ⁊ nespilorum ⁊ similibus. Bibat vinum rubeum odoriferum limphatum cū aqua ciperi vel iuniperi vel piperis lōgi. Comedat carnes animalium assatas ⁊ auiū aut coctas in pastillo vel testula conditas cū mēta ⁊ mirtis ⁊ agresta: vitelis ouorum ⁊ succo berberis vel mirtilorum: ⁊ puluere q̄ sic fit. ℞. galange piperis longi añ ʒ. ß. cinamomi. ʒ. j. cardamomi. ℈. ij. croci. ℈. j. fiat puluis cribellatus. comedat vitellos ouorum ⁊ risum cōditum cum lacte vel brodio carnium butiro ⁊ puluere specierum.

Cura distillationis vrine pp̄ debilitatem vesice est vt comedat diatrion piperi on vel diagalanga seu diacardamomum ⁊ similia: ⁊ vngat pectinē ⁊ virgā cū oleo de spica aut de costo: ⁊ faciat super pectinem emplastrum de castoreo: cera: spica cinamomo ⁊ ciperis ⁊ galia dissoluta ⁊ incorporata cum oleo de spica vel de lilio. Utatur dieta dicta in cura distillatiōis absq̄ ardore ⁊ bibat vt dictum est illic.

Capitulum. cxlvij. de adustione vrine.

Mictus vrine q̄nq̄ fit sine distillatione ⁊ egreditur volūtarie ⁊ cum ardore vehementi in fine ⁊ hora exitus ⁊ est duarum specierum aut cum sanie aut sine sanie.

Signa adustionis vrine siue cū sanie siue sine sanie manifesta sunt ex ipsa narratione infirmi ⁊ ex eo q̄ sanies in vrina apparet vel videtur in foramine virge ante exitum vrine vel post.

Cura adustionis vrine cum sanie satis sufficienter dictum est in curatione: vlcerum renum ⁊ virge ⁊ dicetur adhuc de ea i cura scabiei vesice: fiunt tamen troc. tales. ℞. se. mellonis excorticatorum. ℈. x. se. citruli. ℈. v. se. cucurbite. se. portulace se. iusquiami albi se. altee amigdalarum excor. draganti amilli succi liquiritie papaueris albi boli armēi se. adij añ. ℈. ij. incorporentur cum mucilagine psilij. Et fiant troc. pondere. ℈. ij. vel. iij. datur vnus in aurora ⁊ ante cenam cum. ʒ. j. sirupi vio. ⁊ aqua frigida vel vino albo limphato cum aqua decoctionis se. mellonis vel cucurbite: tales remouent ardorem ⁊ mundificant saniem ⁊ consolidant vlcus finaliter si ē possibile. Jn dieta ⁊ potu regatur vt dictum est. c. de vlceribus renū ⁊ viarum vrine ⁊ vesice.

Cura ardoris vel adustionis absq̄ sanie est vt comedat portulacas: lactucas: endiuias: cucurbitas cōditas cum vitellis ouorum ⁊ oleo amig. dulcium vel violato. Comedat oua sorbilia ⁊ ius gallinarum pinguium ⁊ pullorū: ⁊ pruna matura valde ⁊ persica ceresa dulcia: ⁊ mellones ⁊ ficus humidas ⁊ ius carnium porcorum ⁊ ipsas carnes ⁊ edorum ⁊ agni. Et bibat vinum multum limphatum cum aqua frigida vl' cum aqua decoctionis endiuie ⁊ prunorū aut se. citruli ⁊ similium. sepe intret balneum tepidum aque decoctionis maluarum ⁊ altee ⁊ psilij. Comedat etiā succum ordei vel farinam ordei ⁊ bibat aliq̄n ptisanam vel aq̄ ordei cū iure gallinarū piguiū vl' caniū porcorū piguiū sūato i māe vnū de troc. q̄ dictis sunt sup̄ imediate facti ex seminibus frigidis cum sirupo violato ⁊ aqua frigida aut aqua decoctionis prunorum ⁊ similium. Abstineat a rebus salsis acutis acetosis ⁊ coitu ⁊ labore ⁊ forti motu ⁊ itinere. De his que dantur in potu contra adustionē vrine ⁊ excoriationē vesice ē aqua

que sic fit. ℞. epatice. ℔. ß. adianti politrici: capilli veneris scolopẽdrie: foliorum lactucarum: endiuie lingue bouine boraginis. añ. ℥. iiij. mirtilorum liquiritie añ. ℥. j. pistẽtur omnia grosso mõ ⁊ bulliãt in. ℔. iij. aq̃ ⁊ duabus vini albi tã diu ꝙ due. ℔. resoluantur ⁊ tres remaneant: tunc colentur ⁊ addantur in illa aqua. ℥. vi. zuchari: ⁊ iterum bulliat aliquantulum ⁊ coletur ⁊ reseruetur. de hac aqua mane ⁊ sero ante cenam sumat patiens oĩ die. ℥. iij. De his que iniiciunt̃ cũ siringa in vesicam cõtra ardorẽ vrĩe ⁊ adustionẽ. ℞. se. papaueris albi. ℥. iij. pistent̃ pfecte ita ꝙ humidũ fiat in mõꝫ olei ⁊ adatur cũ eo. ʒ. j. opij boni: ⁊ misceantur cũ eis. ℥. xij. olei vio. ⁊ ponãt oĩa illa ad igneꝫ ⁊ calefiant bene ⁊ misceantur ꝯtinue cũ spatula ⁊ ponant̃ in saculo ⁊ fortiter exprimãt̃ cũ torculari ⁊ reseruetur: vel accipiãtur grana viridia aut recentia papaueris albi ⁊ fiat ex eis oleũ vt fit cũ torculari oleum de lino ⁊ erit vtile. vt superius ad operandũ cum siringa. ad idem valet ℞. se. papaueris albi. ℥. iij. se. mundarorum cucurbite melonis cucumeris añ. ℥. i. pistentur perfecte in mortario ⁊ fiat ex eis lac cũ aqua frigida ⁊ coletur ⁊ reseruetur in vase: omni mane ⁊ ante cenam sumat. ℥. ß. de electuario quod sic fit. ℞. zuchari vio. diapapaueris añ. ℔. ß. misceantur ⁊ post electuarium sumat. ℥. iij. de aqua supradicta. melius alijs rebus destruit ardorem vrine ⁊ renum scabiem ⁊ vesice.

Capitulum. cxlviij. de cautela ⁊ generatione lapidis ⁊ de custodia ne fiat.

Summa preuisionis ne lapis in vesica vel renibus generetur est abstinere a rebus grossis ⁊ viscosis ⁊ dulcibus sicut a vino nouo dulci nõ claro ⁊ aq̃s turbidis ⁊ aluminis et arenosis ⁊ que malũ habent colorem ⁊ saporeꝫ: ⁊ a caseo specialiter ⁊ a lacte ⁊ azimis rebus que fiũt ex eis carnibus siccis piscibus. carnibus bouinis ⁊ porcinis non assatis ⁊ leguminibus ⁊ fungis ⁊ similibus naꝫ omnia talia ⁊ similia generant materiam ⁊ humorem q immediate a calore in lapidem conuertitur secunduꝫ naturam loci ⁊ quantitatem materie q: impossibile videtur ⁊ est quod aliqua materia vel humor cõdem pseretur vel induretur in termino lapidis nisi ab agente calido vel frigido: sed impossibile est ꝙ in corpore viuo agens frigidũ in tantum intendatur in actu frigiditatis vita remanente ꝙ possit ex materia grossa lapidẽ generare: nã frigidum intensum actu in corpore ita ꝙ agere possit talem actionem imo virtutes naturales destruit ⁊ finaliter vitam: relinquitur ex necessitate ꝙ tale agens in viuo actu sit calidum ⁊ non frigidum ⁊ materia in qua agit sit frigida grossa viscosa q: materia si esset calida colerica resolueretur ab agente calido. Si aũt esset sicca quãuis frigida desiccaret a calido ⁊ dissolueretur preter ꝙ in substantiã lapideam conuerteretur nisi ammisceretur cum humido viscoso. Et signum huius est sabulum quod nũꝗ a caliditate fornacis in lapidem conuerteretur nisi cum aqua ⁊ terra habente viscositatem commisceretur; ⁊ per h patet ꝙ lateres nunꝗ fiunt nisi cum terra viscosa que admiscetur cum aqua in qua calor solis ⁊ fornacis inducit duritiem ⁊ finaliter lapideitatem: nam viscositas retinet partes siccas ne separentur a calido agente donec totum ⁊ partes in substantiam lapideaꝫ mutentur: apparet manifeste ꝙ lapis non generatur in viuo nec põt generari ⁊ fieri nisi ab agẽte calido ⁊ a materia viscosa; ergo summa preuisionis ne lapis fiat in renibus vesica hominis est custodia a rebus viscosis ⁊ calidis acutis vt dictum est: ⁊ per istam causã ⁊ causis que contrahuntur ex cibis ⁊ potibus voluerũt medici ⁊ specialiter Serapio. ꝙ custodia a generatiõe lapidis vt plurimum consistit in regimine cibi ⁊ potus dicit enim. c. de cautella generatione lapidis cibi aũt ⁊ potus grossi tarde digestionis: quoniam secũdũ plurimum sunt semper causa generationis lapidis tunc si non ascindimus eos: ⁊ non ponimus reginẽ in eis sanum: ⁊ secũdum ꝙ conuenit malitie cõplexionis ipsorum ⁊ discernimus virtutem ciborum ⁊ potuum est cornprio ex eis maior ꝙ iuuamentum cum medicinis cõuenietibus: quod ẽ quia comesta ⁊ bibita sumũtur omni die necessario: ⁊ non est de proprietate hominis vt accipiat eas semper: quod si possibile est illud quibusdam hominibus non est tamen in medicinis de virtute iuuatiua que stet cum opositione regiminis nocitiui. Ita ergo oportet vt caueatur a generatione lapidis donec nõ generetur omnino aut nõ moretur quãdo generatur: neqꝫ magnificetur penitus. Preter hoc scire cõuenit ꝙ de rebus nocibilioribus in generatiõe lapidis est gullositas ⁊ fastidiũ ⁊ multiplicatio cibarum in vna hora: ⁊ imediate dormire post repletiõꝫ ⁊ coitus et post repletiõꝫ nocet multũ ⁊ dat cãꝫ ad lapidis generatõnem impediendo digestionem. Abstinere a somno lõgo super collum ⁊ a longitudine stricture cinguli ⁊ multitudine equitationis ⁊ labore dorsi est vtile ⁊ conueniens valde. Uti vomitu sepe post repletionẽ destruit materiam ⁊ exiccat illam ex qua lapis solet generari bonum est ad defensionem sepe recipere sirupum acetosum de semine diureticis ⁊ frigidis ⁊ calidis ⁊ radicibus ⁊ bibere vinum album odoriferum diureticuꝫ limphatum cũ aqua decoctionis radicuꝫ feniculi petrosilini vel apij: melõis cucurbite: citruli coquere carnes suas ⁊ sua cibaria cum petrosilino ⁊ feniculo ⁊ cucurbitis ⁊ similibus. bonũ est recipere. ʒ. ß. tiriace bone electe semel in ebdomoda cum vino diuretico albo cum aqua decoctionis radicum vel se. calidoruꝫ ⁊ frigidorum: valde cõueniens ẽ sumere bis in mẽse de puluere qui sic fit. ʒ. j. cũ vino vel aqua dicta in aurora defendit ne lapis in renibus vel vesica nullomodo generetur. ℞. saxifragie se. apij: milij solis añ ℥. ß. zucari. ℥. j. ß. terantur ⁊ cribellentur ⁊ misceantur. Comedat melones ⁊ cucurbitas ⁊ citrulos ⁊ eorum se. ẽ laudabile ad defensionem lapidis ⁊ maxime si renes fuerint calidi: ⁊ in estate complexio hominis calida p naturam.

Capitulum. cxlviiij. de lapide in vesica.

Satis sufficienter de materia lapidis ⁊ causis eius superius determinatum est hic vero ponemus signa lapidis in vesica ⁊ eius curam. Sed sciendum est cũ lapis generetur semper secundũ plurimũ ex materia grossa viscosa ⁊ ex agente calido forti: quomodo potuit esse ꝙ in pueris lapis generetur in vesica secundũ plurimũ vel sẽper ⁊ in senibus in renibus: in puellis ⁊ mulieribus raro nũꝗ in vesica: satis nota est ex re ipsa q̃stio hoc respiciẽdo subtiliter in causis necessarijs ad generationem lapidis in locis dictis ⁊ etatibus nominatis: sed conueniẽs est ppter nouitatẽ tui in scientia hac breuiter in scriptis hoc determinabo. Scire conuenit ꝙ ad generatione lapidis requirũtur tria de necessitate vt iam superius probatuꝫ: ẽ videlicet presenti. materie grosse viscose ⁊ agens calidum forte: ⁊ strictura viarum loci per quas superfluitates expelluntur vt materia possit colligi in loco ⁊ stare taꝫ diu ꝙ calor fortis ipsam materiam dictam in lapideꝫ mutet. cum ergo in pueris calor naturalis multus sit ⁊ virtutes naturales fortes facientes bonas et optimas operationes quamuis gulositas in eis det viam ab generationem materie viscose et grosse ipse calor naturalis epatis: ⁊ renum ipsam materiam gene

ratam in pueris propter gulositatem liquefacit et
facit eam currere per vias vrinales vsqȝ ad vesicam
quam inuenit spaciosam ⁊ frigidam per naturam sue
compositionis ⁊ neruositatis ⁊ inuenit cum hoc mate
ria collecta in spaciositate vesice vias strictas in pue-
ris ⁊ longas a spaciositate vesice ad exitum exteriorē
in qua tales superfluitates colligantur. vnde tum pro
pter frigiditatem vesice que eas superfluitates congre-
gat que liquefacte erant a calore epatis ⁊ renum: tum
propter spaciositatem vesice que eas colligit ⁊ conser
uat per tempus: tum propter vias strictas ⁊ lōgas vir
ge in pueris que impediunt eorū expulsionē calor natu
ralis multus ⁊ satis fortis ipsas materias cōgregatas
in loco. ex causis narratis in lapidem magnuȝ mutare
potest in eis: sed in senibus cum calor naturalis sit de-
bilis ⁊ virtutes naturales diminute multum cum ge
neratur materia viscosa in epate calor ipsius epatis ⁊
renum ipsam materiam liquefacere nō potest neqȝ fa
cere q̄ currat per vias vrinales a renibus ad vesicaȝ
⁊ sic remanet in concauitate renuȝ que parue sunt. Un
de calor ille q̄uis sit debilis propter habilitatem quā
inuenit in materia ⁊ paucitate propter suam paruam
spaciositatem concauitatis renum ipsam materiaȝ col
lectaȝ ibi in paruos lapides satis rationabiliter muta
re potest: sed cum puelle mulieres q̄uis recipiant eas
raro superfluitates missas a renib⁹ ⁊ epate ad suas ve
sicas: q2 vesice earum habent collum curtum imo bre
ue valde ⁊ viam exteriorem amplam valde ⁊ spatiosi-
tas vesice ante q̄ pereant est parua comparatione ad
pueros: ⁊ hoc probatum est ex sensu per anothomiam
⁊ medici omnes conueniunt. natura enim cum disposi
tione tali reperta in vesica superfluitates ad exteriora
ante q̄ congregentur ad generationem lapidis expelli
tur ⁊ signum huius est quia puelle plus ⁊ sepius mingūt
in lecto q̄ pueri: ⁊ mulieres sepius ⁊ plus q̄ viri. ⁊ per
has causas volunt medici q̄ lapis i vesica mulieris nō
generatur aut raro generatur: ⁊ tunc cum generatur nū
q̄ fit ita magnus quēadmodum in pueris aut in viris
patet ex dictis causa generationis lapidis in renibus
senum ⁊ vesicis puerorum ⁊ non puellarum.

Signa lapidis in vesica sunt albedo vrine ⁊ eius
subtilitas: ⁊ fex arenosa post conturbatio-
nem eius ⁊ erectio virge: ⁊ q̄ puer plerumq̄ scalpit ipsaȝ
⁊ laborat cum ea: ⁊ retentio vrine ⁊ difficultas exitus
eius cum dolore vehementis ⁊ exitus anni.

Cura eius fiet per ordinē prout dicem⁹ h. Scias
q̄ lapis vesice est diuerse substantie secundū
speciem: nam quedaȝ species eius est que frangitur cuȝ
medicinis ⁊ quedam non: nam quando medicat⁹ fue
ris lapidem per mensem aut circa cū medicinis quas
dicem⁹ hoc ⁊ i antidotario specialiter ⁊ nō videris vri-
nam prouocari ⁊ accidentia minori: sed contrarium: et
cum hoc infirmus non inuenit alleuiationem aut non
egreditur harena in vrina tunc scias q̄ lapis est durus
planus non obediens ad frangendum cum dolor hui⁹
est minor: tunc oportet vt curetur cum ferro ⁊ nō est cō
ueniens vt dimittatur post eius experientiam per mē
sem vel circa illud: nisi extrahatur lapis cum incisiōe
quia ex continua ⁊ nimia afflictione ducit post tempus
dictum egrum ad ethicam. Comodo icisiōis extractio
nis secundum veritatem qui est absqȝ errore in cyru-
gia nostra plane diximus sufficiat quod dictuȝ est illic
cum medicinis secundum ordinem hoc modo curaf.
primo ordinentur cibi ⁊ potus ⁊ aque potabiles secun
dum q̄ dictum est capitulo d lapide in renibus ⁊ cap.
de difficultate vrine ⁊ retentione eius. ⁊ medicine di-
cte in antidotario que valent in expellendo ⁊ frangen
do lapidem. hora vero vehementis doloris ponatur
in balneo quod sic fit. Re. florum camomille: aneti mel
liloti ante fasciculum vnuȝ: caules ad quātitatē omniuȝ
farine fenugreci ⁊ seminis lini an̄. ℥. iiij. olei de aneto
olei de camomilla anne. ℥. quattuor buliant herbe in
aqua balnei ⁊ farine cum oleis proiiciantur in balneo
absqȝ q̄ ferueant cum herbis ad igneȝ. Ungantur ylia
⁊ renes ⁊ femur ⁊ virga ⁊ partes genitales anq̄ intret
balneum ⁊ postq̄ balneum exierit ⁊ cum exierit balneū
fuerit temperatus: anteq̄ intret balneum per horam
sumat de simplicibus que remouent lapidem ⁊ expel-
lant aut frangūt: sicut sunt oliue inmature ⁊ caparis hu
mida ⁊ ficus ⁊ cicer nigrum vel aqua decoctionis eius
⁊ radicuȝ apij feniculi petrosillini: aut aquam decoctio
nis ⁊ radicum apij ⁊ feniculi ⁊ petrosillini. Sed nota q̄
si intra quamlibet siccum ponatur ℈. j. tyriace vsqȝ ad
℈. iij. q̄ multum confert ⁊ in vrine prouocatione ⁊ fra
ctura lapidis. Similiter cibariū factum ex amigdalis
amaris ⁊ etiam dulcibus confert in hoc; ⁊ specialiter si
cum oleo de amigdalis amaris condiantur. ⁊ etiaȝ ipe
amigdale amare per se valent hec que narrata sunt su-
muntur in vitio lapidis in modum cibi. Ea autem
que sumuntur in modum medicine sunt costus: cassia
lignea ⁊ spica: pipe ciperi cortices radices caparis ⁊ ci
nis scorpionum adustorum ⁊ oleum de scorpionibus.
sanguis yrci siccus ⁊ vitrum adustuȝ ⁊ lapis spongie
⁊ vitrum tritū sicut alcohol ⁊ saxifragia ⁊ stafisagria
⁊ similia. ⁊ cinis scorpionis qui sic fit. sumant scorpio-
nes ⁊ positi in ollam nouam habentem os oppilatum
super laterculum in furno mittant in quo non sit vehe
mens calor ⁊ stent in furno per horas sex deinde extra
cti puluerizentur ⁊ reponantur. Oleum de scorpionis
fiet in antidotario: ⁊ medicina de sanguine yrci. Me-
dicamen conueniens ad frangendum lapidē infra dies
xl. penes sententiam. Alman. sic fit. Re. carpobalsami
seminis raffani vel radicis dulci: seminis petrosillini
macedonici corticuȝ radicis opoponaci: corticum radi
cis caparum amigdalarum amarum. saxifragie: squi-
nanti: ciperi: spice: rute: cassie lignee scolopendrie semi
nis cicute gēciane aristologie rotūde: assari carui agre-
stis: armoniaci serapini bdeli. piperis acori ante pres
equales: gumme sufficienti balsamo malaxentur ⁊ ex
eis alie species conficiantur ex quibus informent pil-
lule ad modum ciceris. Dosis earum est. ʒ. j. apozima-
te de seminibus. ⁊ datur cum eis quandoqȝ sexta. ʒ. j.
de cinere scorpionum. Aliud ad idem sed nō est ita no-
bile vt plurimum. Re. cineris scorpionum adustoruȝ
lapis iudaici: lapis spongie an̄. ʒ. iij. terantur ⁊ cribellē
tur. Dosis eius est. ʒ. j. cum vino albo subtili aut cum
aqua mellis: distilletur in foramine virge oleuȝ de scor
pionibus cum siringa aut absqȝ ea. Ungantur ylia cuȝ
oleo de lilio ⁊ oleo de spica ⁊ femur ⁊ genitalia. Utatur
sepe his que minuūt dolorem sicut diximus. Sumat
sepe de tyriaca cum cinere scorpionis ⁊ aqua mellis. et
sepe clisterizetur cum oleo anetino ⁊ herba aneti flor
camomille: melliloti ⁊ melle. Non multum comedat
cibaria ⁊ abstineat a somno diei pro posse.

Capitulum. cl. de illis in quibus generatur lapis et
magnificatur.

QUi enim vult conseruari
q ne lapis in renibus aut in vesica genere-
tur vel augmentetur abstineat a rebus vi
scosis ⁊ salsis ⁊ melancolicis videlicet a
pasta azima ⁊ omnibus que fiunt ex ipsa ⁊ a leguminib⁹
specialiter fabijs robilijs faseolis ⁊ similibus ⁊ caseo sa
lito ⁊ lacte nisi preparatum fuerit vt inferius dicetur ⁊
a carnibus salitis ⁊ vino grosso ⁊ dulci ⁊ ab omnibus
interioribus animalium ⁊ a carnibus porcellorum re-
centibus elixatas ⁊ carnibus bouinis ⁊ reb⁹ facietib⁹ fa-

stidium ⁊ a somno super repletionem ⁊ a retentiõe vrine postq̄ voluntas mingendi affuerit: quia ista sunt de potentioribus ad generandum lapidem in omni loco ĩ quo potest generari: ⁊ ex illa cã ⁊ supradictis habes ꝙ lapis in pueris generatur magis q̄ in alijs etatibus. De causis lapidis ⁊ modis generationis eius in supiori capitulo satis quo ad veritatem determinatum est de dieta ⁊ omnibus que sunt necessaria ne lapis augmentetur: vel fiat in cap. superiori de cautela ⁊ custodia ne fiat perfecte determinatum est. Lac preparatur cum ẽ calidum vt extrahitur de mãmilla. extinguitur ĩ eo ferrum vel lapis ignitus ⁊ ponitur in eo aliqd mellis vel zuchari quod melius est ⁊ dať sic p se stomacho ieiuno.

Capitulum. clj. de frangendo lapidem ⁊ administratione instrumenti quo migit ille cui retinetur ꝑꝑ lapidem ⁊ vocatur alkazenati idest siringa vel cathatir.

Ommunis conditio et bona conueniens ad istud capitulũ ⁊ ad omnem operationem quam intendit medic' ĩ homine viuo est administrare omni ingenio eo que sunt contraria infirmitatib' ⁊ earum causis ex quibus timetur perditio viuorum vľ indebitũ seu nõ tolerabile augmentuȝ infirmitatis presentis vel future: ⁊ preter hoc satis videtur rationabile bonum ⁊ conueniens vt eligatur ꝙ hõ viuat in qualibet parte mali: ⁊ ꝙ non moriatur statim si est possibile vt fiat per medicum cognoscentem veritatem: ⁊ hoc vult Serapio li. iiij. cap. xxxij. vbi dicit ꝙ iuuamento siringe que vocatur cathatir vel alkazanati: nam de ꝓprietate boni medici ⁊ rationabilis est vt vult Hypo. prologo pronosticorum in fine vt omnino omni periculum cum instrumentis ⁊ modus prohibeat quod posset contingere: aut faciat ipsum tolerabilius: aut vt addatur ad vnam horam vel dicit vel partẽ temporis. Et scias ꝙ siringa est instrumentum quod fit de ere vľ argento aut auro longũ plus q̄ virga hominis cũ erigitur subtile vt foramen virge rotundum carnosum vľ foratum: in cuius foramine intromittitur stilus vel filum lane hor. operationis ⁊ hoc instrumentum debet ab vna eius extremitate habere maiorem amplitudinem: ⁊ latitudineȝ q̄ in altera: ⁊ illa pars ampla hora operationis debet remanere extra virgam ⁊ strictior ⁊ subtilior debet poni intra foramen virge ⁊ inungi cũ aliquo oleorum tempore operationis. Sapiens medicus non vtitur hoc instrumento nisi hora qua lapis descendit ad collum vesice ⁊ opilat viam vrine ita ꝙ homo mingere non potest ⁊ patitur intolerabileȝ dolorẽ: ⁊ cum hoc neq̧ balneum neq̧ aliqua medicinarũm dictarum superius confert: aut tempore opilationis colliquefiat aut per carnem natam aut per materiam currentem ad illum locum que in ipso figitur ⁊ firmať: aut hora qua sanguis qui exiuit venam aliquam coagulať in collo vesice ⁊ impedit exitum vrine omnino ⁊ fit tũc dolor intolerabilis ⁊ multotiens fedi. Modus operationis cum siringa talis erit. primo clisterizetur infirmus ꝓ posse: si est homo ad hoc ⁊ fieri cõmode poterit ⁊ euacuentur intestina si possibile fuerit: nam talis euacuatio intestinorum ⁊ specialiter cum clisteri multum alleuiat vesicam ⁊ collum eius ab omnibus suis infirmitatibus ⁊ doloribus: euacuatis intestinis cum clisteri leni vel forti resupinetur infirmus ⁊ eleuetur virga. ⁊ in foramine eius intromittatur siringa in cuius foramine siringe sit filum de lana vel stillus: ⁊ cum descenderit siringa ad spaciuȝ vesice per formen virge tunc extrahatur violenter filum lane vel stilus ⁊ minget infirmus si deus voluerit: vel post etractionem fili lane vel stili ponatur per foramen siringe in vesicam aliqd de aqua decoctionis mellis seminis apij: cicoree ⁊ scariole vel similium: nam talis aqua vesicam a superfluitatibus mundificat ⁊ vrinam prouocat ⁊ opilationem factam a materia humorali leuiter remouet absq̧ dolore. Cum vero ista operatio multotiens post balnea ⁊ clistere vľ clisteria iterata fuerit ⁊ non contulerit neq̧ alleuiauerit ymo medicus timuerit de apostemate nato duro in collo vesice tunc audacter si infirmus nõ fuerit in vltimo debilis fiat perforatio in loco qui ẽ inter testiculos ⁊ anum descendendo vsq̧ ad collum vesice cum eadeȝ perforatione: ⁊ tunc in eodem foramine intromittatur canula ita ꝙ infirmus possit per partem illam vrinam emittere: aut vsq̧ ad fineȝ vite: aut vsq̧ ad finem curationis egritudinis impedientis vrine transitum per virgam. Et non miretur aliquis de huiusmodi operatione quia philosophica est: ⁊ ratio huius opationis ⁊ siliuȝ est dicta in ꝑncipio isti' cap. per verba Hypo. ⁊ Serapiõis ⁊ omnes in ea cõueniunt.

Capitulum. clij. de scabie in vesica.

Ec egritudo semꝑ fit cum vlcere vel excoriatione viarum vrine: ⁊ fit a materia adusta vel salsa semper.

Signa scabiei in vesica vel collo eiusdem sunt adustio vrine: ⁊ ꝙ in vrina apparet superfluitates in modum furfuris ⁊ squamarum ⁊ sentitur fetor ex ea ⁊ dolor cum pruritu: ⁊ in vrina aliquando apparent humiditates in modum saniei ⁊ sanguinis.

Cura eius est vt omni mãe stomacho ieiuno bibat ℥. iij. vľ. iiij. aque d̕coctionis hordei ⁊ liquiricia. ⁊ post potum per horam intret balneum aque decoctiõis maluaꝝ violaꝝ ⁊ maluauisci ⁊ silaȝ: ⁊ põe itra vesicam cum siringa si est possibile oleum rosatum mixtum cum lacte mulieris vel capre aut asine ⁊ aqua d̕coctionis granorum granatoruȝ vel aqua psilij vľ violarum. Utatur trociscos de semine dictis capitulo de adustione vrine cum syrupo violato ⁊ aqua hordei. Bibat vinum dulce rubeum clarum limphatum cũ aqua hordei dicta. Comedat frumentum coctum ⁊ rizum ⁊ farrum cum iure carnium pinguium ⁊ cuȝ lacte ouium vel caprarum vel vaccarum aut asinarum. condiat etiam sua cibaria cum oleo rosato ⁊ oleo amigdalarum. Comedat aliquando carnes porcellorum ⁊ pedes ⁊ extrema animalium ⁊ carnes auium ⁊ gallinarũ quando coquuntur in aqua cum maluis vel hordeo et liquiricia: aut cucurbitis ⁊ portulacis: ⁊ tunc condianť cum aliquo ex lactis dictis. Comedat sepe stomacho ieiuno lac asine vel vace vel capre aut ouis in quo ferrum vel lapis ignitus extinguatur ⁊ ponatur post extinctionem ferri vel lapis aliquid zuchari vel mellis in ipso ꝙ melius ẽ. Abstineat a coytu salsis acetosis ⁊ acutis scilicet aleis ⁊ similibus. Utatur aliquãdo succo facto ex farina frumenti vel siliginis vel hordei ⁊ similiũ cocto ⁊ condito cum lacte amigdalarum vel ouium capre asine ⁊ vaccarum. Utatur puluere facto ex liquiricia cardamomo cinamomo ⁊ croco. Mundificeť aliquando raro tamen cum syrupo facto ex fumoterre: semine epithimo: mirobolanis: indis: violis iniubis et seminis cucurbite mellonis ⁊ cucumeris ⁊ similium ⁊ dulcoretur cum zucharo: vel mundificetur cuȝ aqua calida in qua dissoluta sit medula cassie fistule.

Cap. cliij. de apãte est vesica ⁊ virga ⁊ ei' istatione.

Oc apostema secunduȝ plurimum est calidum ⁊ fit cum febre inseparabiliť: interficit ex nimio dolore ĩ primo periodo hoc est in die quarto vel ante vt vult Hypocrates secunda particula pronosticorum ĩ fine ⁊ fit aliquãdo durum sed durum in loco vesice fit semper post resolutionem calidi cum extensione fe. resoluitur enĩ subtile de calido ⁊ quod est ĩ eo d̕ duro terestri ⁊ mĩlico remanet: ⁊ fit ẽt p' percussionẽ ⁊ casum: sȝ inflatõ eius et virge absq̧ rubedine ⁊ fe. semꝑ fit ex decursu ventositatis mixte cum humiditate ad locum vesice ⁊ virge.

Signa aposťatis calidi in vesica sunt fe. calida adurens ⁊ nigredo ligue ⁊ alienatio ⁊ vehemens dolor cum punctura in vesica ⁊ retencio vrie.

Signa vero duri sunt ꝙ fit post apostemam calidū:
⁊ post casum ⁊ percussionem: ⁊ apparet tactui apud cō
missuram vel locum qui est inter testiculos ⁊ anuz cū
est apostema magnuz vel eminens: ⁊ fit exitus stercoris
vel vrine difficilis propter compressionem prouenien
tem ex duritie ⁊ magnitudine apostematis duri in lo-
cis illis: nam cum loca illa contiguerunt: ⁊ affinie sint
valde ad inuicem in talibus infirmitatibus compatiū
tur ⁊ in suis operationibus debilitantur: ⁊ sentitur du-
rities ex tactu in loco dicto manifesto.

Signa inflationis virge sunt inflatio manifesta cuz
eleuatione cutis eius ⁊ extione absq3 dolore ⁊ lucidi-
tas absq3 coruscatiōe: ⁊ loci mollicies ita ꝙ cedit tactui
⁊ redit post tactum ⁊ compressionem ad figuram pri-
mam.

Cura apostematis calidi in vesica est vt fiat fleboto
mia de basilica manus sinistre que est inter annularez
⁊ auricularem ⁊ hec est statim in principio. Ungatur
continue locus qui est circa vesicam ⁊ virgam cuz ol̃o
violato vel oleo rosato seu cū oleo de neufare aut oleo
de papauere seu d̃ mandragora. Emplastretur locus
etiam omni die cum herba violarum ⁊ maluarum ⁊
de bletis decoctis ⁊ conditis cum oleo violato ⁊ popu
leon aut oleo de neufare ⁊ papauere: seu oleo de cucur-
bitis: ⁊ fiat hec continue vsq3 ad dies tres: die vero ter
tio vel quarto fiat flebotomia de saphena sinistra que
est intus in talo: ⁊ tunc fiat emplastruz super locuz do
lorosum ⁊ circa cum farina seminis lini ⁊ fenugreci et
seminis aneti: flore camomille ⁊ mucillagine malua-
uisci: ⁊ condiantur omnes iste res ⁊ misceantur cum bu
tiro ⁊ oleo de aneto vel de camomilla: nam hoc ēpla-
strum dolorez sedat ⁊ remolit ⁊ apostema maturat ca
lidum ⁊ resoluit. Fit etiaz emplastrum cuz farina faba
rum ⁊ rob ⁊ oleo de semine lini ⁊ farina seminis lini ⁊
mucillagine maluauisci. apostema enim per istud aut
conuertitur ad sanitatem aut saniem aut duritiez. Si
autem conuertitur ad saniem curetur cum medicinis
dictis in vlceribus vesice ⁊ viarum vrine ⁊ virge ⁊ re
num. Bibat vsq3 ad generationem saniei aquam de-
coctionis hordei ⁊ liquiricie: vel aquam decoctionis
hordei scariole ⁊ cicoree lactucarum seu cucurbitarum
in aqua qua semper ponatur aliquid zuchari. Come-
dat illis diebus aquam cicerum ⁊ succum hordei ami
gdalas ⁊ cucurbitas coctas cum lacte amigdalaruz aut
lactucas conditas cum eodem lacte hic. Cum vero
sanies fuerit generata quod scies per mitigationez do
loris ⁊ diminutionem febris tunc regatur cum carni-
bus pullinis edinis ⁊ castratinis coctis ⁊ conditis cuz
folijs petrosillini feniculi ⁊ amigdalis cucurbitis ⁊ la-
ctucis: ⁊ vtatur rob in suis saporibus ⁊ zucharo cum pul
uere facto ex liquiricia cinamomo ⁊ cardamomo ⁊ cro
co. Utatur sepe balneo aque decoctionis fumiterre ⁊
floris camomille ⁊ rosarum ⁊ vnctionibus que ex oleo
de lilio ⁊ oleo de camomilla vel aneto. ⁊ tūc bibere po
test vinum album limphatum cum aliqua ex aquis di
ctis. Si vero ad duritiem conuerteretur comedat car
nes predictas ⁊ auium coctas cum ciceribus aut feni-
culo ⁊ cucurbitis mixtis. ⁊ bibat vinuz album limpha
tum cum aqua decoctionis prunorum feniculi ⁊ cucur-
bitarum vel lactucarum. Sepe mundificetur corpus
cum aqua decoctionis cassie fistule ⁊ mane ⁊ seminis
mellonis cucurbite ⁊ cucumeris ⁊ feniculi ⁊ similium.
Comedat aquam caulium siue sit per se siue in ea elixa
te fuerint carnes animalium ⁊ auium. Emplastretur
femur ⁊ locus qui est inter anum ⁊ testiculos siue appa
reat durities in loco vel non cum emplastris mollificā
tibus dictis superius: ⁊ inungatur etiam cum vnctio-
nibus lenibus ⁊ oleis dictis illic. Cum autem inflatio
apparuerit in virga ⁊ locis illis absq3 rubedine ⁊ cum
dolore: fiat euaporatio cum aqua decoctionis cimini
carui ameos absinthij: aut cuz aceto in quo bulita sint
absinthium sauina ⁊ origanum colatum ⁊ similia. Un-
gatur totus locus inflatus cum oleo costino vel de spi-
ca aut de lilio. Mundificetur infirmus cum turbit: zin
zibere hermodactilo zucharo an̄. ℈.ij. Utatur diacimi
no ⁊ diagalanga. ⁊ continue bibat vinum albuz limpha
tum. Comedat alea cocta ⁊ non cocta nuces fic⁹ ⁊ ami
gdalis: ⁊ carnes assatas conditas cum pipere ⁊ croco
⁊ carnes elixatas cum porris ⁊ caulibus balnea alumi
nosa ⁊ sulfurea salsa sunt vtilia valde. Utatur sinapi i
suis cibarijs. Abstineat a ventosis ⁊ specialiter a pasta
azima ⁊ a rebus que fiunt: purgetur aliquando cum pil-
lulis fetidis quia erit vtile valde. Si ꝯtingeret ꝙ illa
inflatio esset cum rubedine ⁊ dolore intolerabili vel for
ti curetur ⁊ regatur infirmus vt dictuz est vsq3 ad dies
vij. in apostemate calido in vesica superius ⁊ mundifi
cetur locus si est putridus cum melle rosato ⁊ vino ca-
lido secundum quod diximus in cyrugia nostra capitu
lo de pustulis albis vt milium ⁊ rubeis ⁊ cetera. illic ve
re determinauimus de omnibus vtilibus ⁊ necessarijs
illius loci.

Capitulum. cliiij. de his que ingrossant virile mem
brum ⁊ augmentant.

Istud capitulum quamuis d̃

honestate humida non contingat: spectat tamē
ad medicum secundum considerationem artis
⁊ per naturam subiecti eiusdem vt philosophi volunt
⁊ voluerunt vt apparet per eorum dicta ⁊ narratiōes:
tamen aliquid conueniens ⁊ vtile secundum artem i
eo dicatur penes intentionem propositam. modus p-
cedendi vt addatur in longitudinem ⁊ grossitudinem
virge vltra mensuraz naturalem talis erat. primo opor
tet vt abluatur ⁊ lauetur omni die virga bis cuz aqua
calida decoctionis piperis vel aqua decoctionis liti-
ma lifricando fortiter tādiu ꝙ locus rubeat aut inflari
⁊ tumefieri incipiat. post ruborem apparentem mani-
feste ⁊ tumorem aliquem inductum ex fricatione forti
cuz aquis dictis bene calidis: vngatur locus. s. tota vir
ga vsq3 ad femur ex omni parte cum oleo de costo vel
de spica vel aliquo alio oleo ex similibus. post vnctio-
nem ponatur super virgam circunquaq3 ⁊ vndiq3 em
plastrum factuz ex pice liquida alba armōiaco mixtis
equaliter extensis super corium ⁊ fiat vl' omni die bis
vel ter vsq3 ad mensem vel dies. lx. vsus frequens co
ytus multum confert in hoc ⁊ maxime cū muliere mol
li cuius os vulue calidu3 inueniatur ⁊ asperum quodā
modo.

Capitulum. clv. de his que augēt sperma ⁊ que va
lent ad erectionem virge.

A que

conferunt in hoc quedaz sunt ciba-
ria: quedam sunt vnctiones: ⁊ que
dam sunt electuaria seu grana vel fructus. Ci-
baria vtilia ad hoc sunt carnes arietis cocte cum cice-
ribus factis vel cepis quando condiuntur cuz puluere
qui sic fit. ℞. cinamomi. ℥. j. galange. ʒ. ij. cardamomi
ʒ. j. croci. ℈. i. fiat puluis cribellat⁹. carnes passerum ⁊
pullorum columbarum: pullorum gallinarum ⁊ testicu
li gallorum ⁊ arietis ⁊ porcoꝝ cū coquūtur i veru ⁊ cō-
diunt̃ cū puluere supradicto: vel in aqua cum ciceribus
aut cepis multum valent. pastinace coquātur cū puluē
dicto ⁊ fisticis ⁊ granis pineaꝝ ⁊ cuz puluere sunt bone
valde. vinum dulce ⁊ nouum multum valet cum his
cicera per se ⁊ faseoli in hoc multum operantur ⁊ spe-
cialiter cum vino nouo: ⁊ debent legumina ista condiri
cum carnibus arietis ⁊ puluere dicto. Electuarium
ad hoc conueniens ⁊ valde bonum sic fit. Recipe se-
minis baucie se. naponū cepaꝝ raffani aspagi eruce se. pi
neaꝝ mūdataꝝ cardamōi pipis lōgi fistici ligue auis:
yrigi: beē al. ⁊ ru. satiriō costi dulcis pipis lōgi ziziberis

nasturcij añ. ʒ. ß. terantur ⁊ cribellentur ⁊ cum melle conficiãtur datur de eo. ℥. j. cũ. ℥. j. lactis calidi ⁊ cũ. ℥. ß. penidij. que sint de melle ⁊ zucharo mãe ⁊ sero: hoc eniȝ auget sperma ⁊ erectionem multiplicat. Aliud ad idẽ ℞e. auelanaꝝ amigd. nucis indice piperis fistici añ. ℥. j. piperis longi zinziberis se. peonie añ. ʒ. iij. conficiantur cum penidijs de zucharo. omni mane ⁊ sero sumatur de eo. ℥. j. ß. cũ vino nouo dulci. Ad idem. ℞e. lactis vacini lib. ij. in quo ponantur. ℥. ij. vini granati dulcis ⁊ coquatur vsqȝ admellis spissitudinẽ ⁊ de eo omni mane stomacho ieiuno sumanť quasi sorbendo. ℥. ij. ß. vľ. iij. post cuius comestionẽ comedanť pisces recẽtes assati in veru vel super prunas: ⁊ calidi condianť cum cepis: ⁊ cũ eis bibatur vinum nouũ vel grossum ĩ quo aliquid aque ponatur. Istud medicamen in corporibus extenuatis operatur illud quod superiora in repletis ⁊ pinguibus. Equitatio super equos valet ĩ hoc multum ⁊ facit erectionem ⁊ confortat virgam mirabiliter. Ad idem ⁊ est valde forte. ℞e. asse dulcis. ʒ. ij. ⁊ misceať cum melle ⁊ sit mel. ℥. j. ⁊ bibatur cum vino dulci per horam añqȝ coeat erit vtile ⁊ bonum. Aliud ad idem forte quasi in vltimo. ℞e. stincorum recentiũ sanoꝝ non corrupto. ʒ. ij. vel. iij. vel. iiij. cubebe pipis longi ⁊ lingue auis: satirion añ. ʒ. j. pistẽtur optĩe oĩa simul ⁊ misceãtur cũ melle bene dispumato cocto ⁊ mũdato: ⁊ comedantur per horã ante qȝ coeat totum simul. Vngentum. ℞. olei de spica. ℥. iij. cere. ℥. ij. euforbij pips cubebe sinapis costi dulcȝ añ. ʒ. j. ß. musci gra. viij dissoluatur cera cum oleo ⁊ fiat vngentũ in quo puluis aliarum reꝝ incorporetur de hoc vngento vngãtur renes ⁊ sumen: femur virga ⁊ inferiora testiculoꝝ multũ confortat virgã ⁊ inducit erectioneȝ. possunt etiãm iniungi loca illa cum oleo de costo ⁊ erit bonũ ⁊ laudabile

Capitulum. clvj. de diminutione coytus.

Passio ista fit quandoqȝ propter diminutionem virtutis ⁊ debilitatẽ instrumẽti ⁊ consumptionem humiditatis spermatice: ⁊ propter destructionem digestiue membroꝝ vt accidit senibus decrepitis: ⁊ tunc hec passio cũ ꝯtingat ex istis causis nullo modo curationem recipit. Fit etiam ex debilitate desiderij coytus. ⁊ fit ex paucitate spermatis. Et fit propter frigiditatẽ totiꝰ corporis. Quandoqȝ fit propter quietem spermatis non mordicantis quãdo[illegible]pter extenuationem ⁊ solicitudinẽ: quãdoqȝ ppť mollificationẽ instrumẽti: quandoqȝ propter paruitatem inflationis in interioribus ventris: quandoqȝ pp̄ frigus virge in neruis virge ⁊ paralesim. Omnes iste cause enumerate hic sunt nouẽ q̃rum. viij. recipiũt vtilitatem per medicinas ⁊ opatiões: nona vero neqȝ per medicinas neqȝ per opationẽ curationẽ r̃cipit: neqȝ diminutionem: sed omni die eius malitia ⁊ causa augmentum recipit vsqȝ ad finem vite.

Signa diminutionis coytus quando fit ex debilitate desiderij coytus sunt attritio corporis ⁊ extenuatio ⁊ debilitas ipsius ⁊ citrinitas coloris ⁊ paucitas cibi.

Cura eius est confortare corpꝰ videlicet cor ⁊ opar ⁊ omnia membra cum gaudio tribudio ⁊ excitatio temperato ⁊ similibus. ⁊ cum rebus que impinguant: ⁊ bene digeruntur in prima secunda tertia digestione: sicut sunt iura gallinarum ⁊ pullorum ⁊ carnes eorum ⁊ carnes arietum ⁊ edorum ⁊ auium pinguium. que omnia condiantur cuȝ puluẽ qui sic fit. ℞e. cardamomi pipis longi gallange zinziberis cubebe añ. ʒ. ij. croci. ʒ. ß. cinamomi electi. ℥. ij. fiat puluis cribellatus. Comedat sepe pultes de farina frumenti ⁊ riri coctos cũ lacte ouino vel caprino vel vacino ⁊ super ipsos aspergať multum de puluere dicto. Vtatur sepe loquelis varijs ⁊ diuersis cum mulieribus ⁊ tactibus ⁊ conuersationibus cum eis: ⁊ sint loquelle tales que faciant ad coytum. Vtatur vino dulci limphato ⁊ bonis electuarijs calidis de quibus in antidotario fecimus mentionem: raro vtatur coytu ⁊ sepe prouocet somnum. Vtatur aliquando fabis ciceribus faseolis conditis cum puluere piscibus assatis in oleo ⁊ vero paruis ⁊ conditis cũ lacte ⁊ puluere.

Signa eius que fit ex diminutiõe spermatis in substantia ⁊ quiete ⁊ mordicatione sunt paucitas exitꝰ spmatis ⁊ in numero ⁊ in quantitate apud coytuȝ. ⁊ tarditas aliquando ⁊ raritas aliquando frigus sensibile in instrumentis genitalium.

Cura eius est vt vtatur omni re impinguante ⁊ multiplicante humiditatem vt sunt pisces recentes assati cum comeduntur cepe crude cum eis ⁊ ẽt cocte q̃uis non sic bone sint in hoc: napi cocti in igne ⁊ cum carnibus ⁊ conditi cum speciebus ⁊ rape cocte in igne. etiã sunt valde bone: ⁊ sicut sunt iura gallinarum pinguiuȝ ⁊ carnes eaꝝ ⁊ caponum pullorum edorum ⁊ pullorũ columbarum ⁊ passerum ⁊ testiculi omnium animaliũ que comedantur sunt boni valde: dactili infusi in lacte calido: ⁊ auelane fistici ⁊ pinee mũdate ⁊ castanee cocte in eodem multum operantur in hoc. Vinum dulce rubeum spissum aquatum medio modo multum videlicet cum supradictis. oua sorbilia ⁊ specialiter vitelli faciunt optime quod intenditur. Medicamen de tereniabin quod facit ad hoc sic fit. ℞e. lactis vacini vľ ouini lib. ij. vini granati dulcis. ℥. ij. coquantur h̄ vsqȝ ad spissitudinem ⁊ comedantur de eo in ieiuno. ℥. iij. vel iiij. post cuius sorbitionem comedantur pisces recentes cum cepis vt dictum est. ⁊ sint conditi cuȝ puluere supradicto: postea post vnam horam vel duas itret balneum aque dulcis tepidum in quo aliquam faciat moram nõ multũ: ⁊ cuȝ exierit de balneo dormiat somno longo ⁊ bene erit ei in hoc casu.

Signa eius que fit propter frigus sunt multitudo spmatis apud coytum in digesti fluidi ⁊ non coagulati p̄ se neqȝ coagulatur in aqua frigida cum in ea spargitur ⁊ est ipsum spma subtile in substantia ⁊ difficilis exitꝰ ⁊ paulatim cum continũatione partis post partem hora coytus. Si autem cum frigiditate siccitas aggregaretur signa erunt paucitas carnis totius corporis ⁊ sanguinis: ⁊ paucitas spermatis ⁊ difficultas exitus eius.

Cura quando fuerit propter frigiditatem absqȝ siccitate est vt sepe ter in die vel quater sumat de lectuario diatrion piperzon: ⁊ post illud bibat vinum dulce limphatum mediocriter seu diagalange aut diaspermatõ quod faciemus. Vtatur etiam pipere cubebis ⁊ zinziberis sepe in die: ⁊ comedat carnes assatas cõditas cũ pipere longo ⁊ zinziberis cubebis cardamomo ⁊ croco multotiens immo vt plurimum. Bibat vinuȝ rubeũ non dulce acutum in sapore non limphatuȝ. Comedat mel auellanas ⁊ ficcus siccas ⁊ alea cocta ⁊ cruda etiã. Sepe vtatur carnibus anserũm anatum ⁊ similium: ⁊ condiantur tales carnes cum alcis ⁊ pipere ⁊ croco ⁊ cubebis. vngantur renes ⁊ virga cum oleis calidis de costo.

Si autem cum frigiditate aggregata fuerit siccitas cura erit cum cibis calefacientibus ⁊ ingrossantibus ⁊ inflammantibus vt sunt cicera mes ⁊ omnes carnes non pingues animalium ⁊ volatilium pinguium maxime si condiantur cum speciebus melle ⁊ zucharo. Bibat vinum dulce limphatuȝ quodammodo. Vtatur balneo ⁊ piscibus conditis vt dictum est supra. Vtatur omni die medicamine de tereniabin dicto: post cuius assumptionem recipiat diatrion ⁊ vinum album dulce limphatuȝ secundum aliquid: eruce pastinace cõdite cũ pipere ⁊ speciebus melle ⁊ zucharo multum valent.

Signa vero quando diminutio coytus fuerit propter paucitatem mordicationis spermatis ⁊ propter quietem ⁊ congelationem eius sunt paucitas desiderij hora exitus ⁊ ꝙ egreditur plurimum sperma hora coitus ⁊ illud est congellatum grossum ⁊ pingue.

Cura eius est vt confortetur totum corpus cũ nutri

mento calido dicto superius ⁊ cum electuarijs calidis videlicet cum diasatirion diatrion pipereon ⁊ similibus. ⁊ fiant vnctiones cum oleis calidis circa renes ⁊ virgam ⁊ testiculos ⁊ sumen. nam impinguantia oīa cum caliditate vt sunt carnes ⁊ iura carnium auium ⁊ animalium pinguium condita cum speciebus dictis: ⁊ fisticis pineis dactilis auelanis ⁊ ficubus siccis ⁊ nocibus. multum valent solatia ⁊ motus cum gaudio ⁊ cōuersationes in lecto specialiter cū mulieribus ludendo addunt in desiderio tali vinum dulce bonum nutribile valet si in eo aliquid aque fuerit.

Signa eius cum fuerit propter solicitudinem sunt elongatio longa a coytu ⁊ angustia de preterita ⁊ spes in qua est cogitatio de re habenda vel non habenda ī futuro ⁊ timor de re ⁊ castitas: ⁊ cum approximat ad mulierem vt coeat si est erectus remouetur erectio.

Cura eius est elongare patientem talem a castitate ⁊ a consilijs castitatis ⁊ mouere ipsum in contrarium eorum que significant hec ⁊ nutrire eum cum omnibus facientibus sperma ⁊ ventositatem ⁊ erectionem de quibus dictum est satis superius ⁊ specialiter cum napis coctis cum carnibus conditis cum speciebus ⁊ in igne coctis ⁊ cum rapis coctis in igne: similiter ⁊ prouocare ipsum ad solatia delectationes corporis ⁊ coit⁹

Signa mollificationis instrumenti cum exiccatiōe totius corporis sunt debilitas totius corporis ⁊ impotentia erectiōis. ⁊ debilitas virge in hoc ⁊ sensibilis stupor in ea.

Cura eius est viuificare istrumenta coytus ⁊ specialiter virgam ⁊ testiculos, cum vnctiōe ex oleo de costo ⁊ vngento in quo intrat euforbium ⁊ similibus superi⁹ dictis: ⁊ confortare omnia membra cum nutrimēto calido ⁊ electuarijs calidis dictis in superioribus capitulis ⁊ locis: ⁊ fricare sepe loca genitalia manibus: ⁊ intrare balneum post comestionem rerum calidarū ⁊ habentiū ventositatē in quo nō sit mora magna: sed fricatio genitalium cum manibus ⁊ vngento fortis fiat in balneo. talis enim fricatio in balneo trahendo materiam ⁊ humores ad membra corpus impinguat ⁊ mēbrum virile confortat in actione coytus mirabiliter. Iterum omnis visio mulieris cum qua est narratio eorum que pertinent ad vsum coytus est vtilis in hoc ⁊ in omnibus istis casibus.

Signa eius quod fit propter puitatē inflatiōis sunt paucitas erectionis ⁊ paucitas inflationis in ventre, ⁊ debilitas erectionis hora qua erigitur.

Cura eius est vt comedat faseolos fabas recentes ⁊ vuas ⁊ mes ⁊ condiantur cum aliquantulo salis ⁊ asse dulcis vel cardamomi ⁊ galange. Comedat napos coctos in prunis ⁊ carnibus rapas coctas in igne etiaȝ quia ista sunt vtilia in hoc. sumat sepe lac recens cum melle ⁊ cinamomo ⁊ repleatur ex cibis multum hora comestionis. Comedat pisces recentes assatos ⁊ non assatos paruos specialiter conditos cum cepis crudis pipere cinamomo ⁊ cardamomo. vinum dulce spissuȝ in quo ponatur de aqua ꝯfert in hoc. ⁊ omnia electuaria calida superius narrata ⁊ vnctiones ⁊ balnea valēt multum post repletionem magnam specialiter.

Signa eius quod fit in neruis virge sunt ꝙ spma ē habundans ⁊ subtile egrediens facile: ⁊ desiderium ē satis firmum: sed erectio in se in ipsa est debilis valde

Cura eius est vt sumat electuarium de anacardis ⁊ inungatur virga cum oleo de spica in quo dissoluantur castoreum ⁊ anacardum: ⁊ comedat carnes assatas conditas cum pipere ⁊ rob ⁊ cibaria calida ⁊ ventosa condita cum pipere longo cubebis galāga cinamomo cardamomo ⁊ croco. Bibat vinum acutum limphatū valde. Vtatur balneo sicco vel stupha in quo faciat fricatione virge cum oleo de euforbio mixto cum anacardis pipere ⁊ costo. Nos vero ex nobis per vsum inuenimus cibariam mirabile in hoc conferens non solum senibus ⁊ diminutis in coytu sed etiaȝ in decrepitis et in eis excitat bonam voluntatē coeundi qđ sic fit. recipiuntur pisces parui recentes qui vocantur mulinarij vel borsoni aut botuli: aut alij pisces parui qui nominibus diuersis secundum regiones diuersas nuncupātur ⁊ assantur tales pisces in oleo communi vel coquūtur ⁊ condiuntur ⁊ comeduntur cum re que sic fit. ℞. galange piperis longi: piperis cardamōi: cinamomi: zinziberis: nucis incide: croci: stincorum non corruptorum sanorum añ. ʒ. ij. pinearum mundatarum fisticorum auelanarum dactilorum vuarum passarum añ. ʒ. j. pistentur omnia simul pistatione perfecta ⁊ conficiātur cum rob vini ⁊ comedatur in mediate post illud. Aliud quod sic fit. coquantur castanee mūdate ab omnibus suis corticibus cum carnibus arietis vel galli vel passerum vltima coctione ⁊ postea accipiuntur et coquantur debiliter in lacte ouino vel vacino condiantꝰ cum speciebus dictis ⁊ comedantur ⁊ videbis mirabile in omni etate ⁊ in viliori meli⁹ possunt ista duo hora comestionis misceri simul: sed melius ⁊ honorabili⁹ est ea successiue comedere.

Capitulum. clvij. de nocumento quod fit in multitudine desiderij coytus ⁊ spermatis.

t **Alis passio** vel modus infirmitatis fit aut propter multitudinem sanguinis aut ex acuitate spermatis: aut ex multitudine humiditatum preparatuȝ vt fiat sperma.

Signa eius quod fit propter multitudinē sanguinis sunt rubedo coloris ⁊ carnositas seu pinguedo eius: ⁊ virtus totius corporis et permanentia virtutis super multitudinem coytus.

Cura eius est vngere renes ⁊ virgam ⁊ testiculos cum vnguento facto ex oleo rosato cera ⁊ camohora vel vnguento facto ex populeon litargiro ⁊ aceto: vel vnguēto facto ex populeon ⁊ argēto viuo mixtis ⁊ aliquantulo aceti: ⁊ post inunctioneȝ cuȝ istis dormire mirabiliter vȝ: imo nimius vsus istorum paralesim virge faceret. Comedat omnia acetosa ⁊ agresta ⁊ bibat vinum debile ⁊ agreste limphatum. Vtatur flebotomia ⁊ purgationibus cum medicinis. comedere lentes coctas ⁊ conditas cū aceto vel agresta ⁊ lactucas crudas ⁊ portulacas cum aceto vel agresta talia in isto casu mirabiliter operantur.

Signa eius quod fit ex acuitate spermatis sunt debilitas que aduenit homini cum egreditur sperma: et egressio spermatis cum mordicatione ⁊ nocumento: et adustio in virga hora egressionis spmatis. Et scias ꝙ exitus talis spermatis cum conditionibus dictis significat ꝙ vsus coytus cum continuatione citius ducunt hominem ad ethicam ceteris rebus cum propter naturam talis spermatis patiens abstinere non potest.

Cura eius est vt humectetur corpus patientis ⁊ infrigidetur cum rebus frigidis ⁊ humidis videlicet cuȝ cucurbitis mellonibus ⁊ portulacis ⁊ lactucis. aut acetosa crudis ⁊ coctis conditis cum aceto vl̄ agresta aut vino de granatis. Bibat aquam frigidam cum vino aquoso vl̄ agresta. Comedat carnes agnīas: ouinas: caprinas: porcellinas: coctas cum aceto vel agresta: aut coctas in gellatina aut conditas cum papauere aut acetositate citri aut arancij aut limonis ⁊ similium. Vngātur renes ⁊ genitalia cum vngentis dictis superius frigidis: ⁊ super vnctiōem dormiat īfirmus ⁊ sentiet vtilitatem maximam per hoc remouebuntur omnia accidentia dicta in spermate acuto ⁊ remanebit bene.

Signa eius ꝙ fit propter habundanciam humiditatuȝ vt sperma fiet ⁊ generetur ⁊ multiplicetur sunt habundantia spermatis in quantitate specialiter ⁊ eius subtilitas ⁊ albedo coloris ⁊ multitudo inflationis.

Cura eius est vt comedat lentes coctas cum origano vel menta aut ruta calamēto ⁊ cimino: aut porros ꝯdi

tos cum eisdem rebus ⁊ cum sinapi. Comedat sepe de electuario qd sic fit. Re. cimini carui origani rute mẽte ⁊ calamẽti an. ʒ.i. ʒinʒiberis cinamõi an. ʒ.iij. ameos amomi an. ʒ.i. fiat electuarium durum cum lib. vj. zuchari: ⁊ bibat post illud vinum album purum acutum. Comedat specialiter carnes ⁊ cibaria sua cum sinapi vel cimino ⁊ menta: ⁊ erit ei melius.

Capitulum. clviij. de erectione assidua ⁊ vocatur satiriasis. ⁊ de priapismo.

Hec egritudo cum ɔtinuatione ⁊ assiduatione eius nocet toti corpori inflãmando ipsum ⁊ furiam iducẽdo: ⁊ perducit hominẽ ad spasmum ⁊ ad egritudines malas perniciosas. Fit autẽ ex multitudine materie calide sanguinee cum ventositate. Fit aliquando ex multitudine spermatis in quantitate cum ventositate. Fit etiam ꝑpter rem facientem illud de proprietate: vt sunt stinci recentes ⁊ fumen stelhõis cum recipitur in medio veris ⁊ comedũtur. hic addas differentiam inter priapismum ⁊ satiriasim quãuis secundum formã sint idẽ: q2 priapismus fit absq3 desiderio ⁊ necessitate nisi quãdo accidit propter dimissione3 coytus ⁊ tunc est idem cum satiriasi: sed satiriasis accidit quandoq3 cum desiderio ⁊ necessitate: priapismus vero nõ. Scias ꝙ preter hoc accidit mulierib⁹ vt viris: ⁊ cura in vtroq3 erit eadem preter quando accidit in muliere preter pruritum oris vulue ⁊ matricis vt dicemus capitulo de vlceribus in matrice ⁊ pruritu ⁊ priapismo: tunc cura erit vt illic dicemus verum est ꝙ in viro satiriasis ⁊ priapismus sunt ⁊ fiunt ex eisdẽ causis ⁊ eodem modo curantur: na3 priapismus nil aliud est ꝙ̃ tẽsio vge absq3 dsiderio ⁊ nẽcitate vt fit i pueris.

Signa satiriasis ⁊ erectionis assidue ex multitudine materie calide cum ventositate sunt erectio continua ⁊ totius corporis rubedo cum caliditate ⁊ membrorum carnositate: ⁊ furor cum inflatione faciei ⁊ oculorum: ⁊ primũ desideriũ mulieris vt stet cũ ea.

Cura satiriasis scilicet ex tali causa est vt fiat flebotomia ⁊ euacuatio post flebotomiam cu3 medicina. Vngantur renes ⁊ genitalia omnia cum vngentis fri. superius dictis: ⁊ dormiat super vnctionem illã quia bene erit ei. comedat lactucas melones ⁊ similia cum aceto ⁊ agresta bibat vinum multum limphatum ⁊ debile ⁊ non maturum. Vtatur acetosis ⁊ stipticis et agrestis paru3 ⁊ raro comedat. vtatur sepe coytu ⁊ male iaceat ⁊ fatiget corpus suum multum sepe sudet pro posse omnia hora: abluat sepe genitalia cum aqua veri frigoris quia erit vtile.

Signa satiriasis que fit ex multitudie spermatis cũ ventositate sunt albedo totius corporis cum pinguedine multiplicata. ⁊ dimissio coytus ⁊ multiplicatio vẽtositatis in ventre ⁊ locis inferiorib⁹ ⁊ erectio assidua ⁊ appetitus coeundi cum muliere absq3 furia calida.

Cura illius satiriasis est purgare ipsum cum pillulis fetidis vel cum medicamine de turbit: ⁊ ꝙ infirm⁹ recipiat sepe de agno casto vel de menta aut de origano aut de calamento ⁊ cimino ⁊ similibus. aut de electuario facto ex istis ⁊ similibus dissoluentibus ventositatẽ ⁊ carminantibus vt sunt bace lauri. Vngantur renes ⁊ virga ⁊ omnia genitalia cum vngentis frigidis dictis. Bibat vinum debile absq3 aqua: ⁊ comedat lentes prima aqua eiecta conditas cu3 herbis ⁊ seminib⁹ dictis carminantibus ventositatem ⁊ similia cibaria: aliquando coeat quia bene erit ei. ⁊ specialiter stomacho ieiuno. parum ⁊ raro comedat ⁊ cõedat cibaria pauci nutrimẽti. fatiget corpus suum ⁊ male dormiat ⁊ iaceat in lecto duro.

Signa satiriasis que fit propter exhibitionem alicuius rei ex re ipsa sciuntur.

Cura illius est abstinere a re illa ⁊ vti post illam re3 lactucis portulacis ⁊ similibus ex rebus acetosis ⁊ agrestis ⁊ coytu quandoq3 ne fureret patiens bibat aquam frigidam ⁊ non vinu3 sedeat in aqua frigida. quousq3 stuporem sentiat in genitalibus. Vngat renes ⁊ genitalia cum vngentis frigidis ⁊ dormiat super vnctionem quia erit vtile.

Capitulũ. clix. de illo qui in fine coytus illico egerit.

Pessima ⁊ inconueniens atq3 inhonesta videt hominibus passio ista: cuius causa est immediata est innata debilitas lacertorum claudentium os intestini longationis cum retentione superfluitatis vsq3 ad horam in qua voluntarie eadem expellitur superfluitas: quia hora illa vel parum post debilitantur ⁊ retentionem facere non valent: eo ꝙ spiritus ⁊ calor naturalis viuificantes ⁊ conseruantes ipsos lacertos in propria dispositione ⁊ hora coytus exalant. Unde innascit per hoc tanta debilitas in eisdem lacertis ꝙ a propria operatione naturali deficiũt ⁊ sic cogitur homo immediate post coytum insensibiliter in lecto prime digestionis superfluitatem aut stercus emittere absq3 propria voluntate.

Signa huius sunt mollificatio corporis ⁊ vehemens desiderium coeundi cum muliere ⁊ delectatio in coytu: ⁊ ꝙ anus non regitur in retentiõe stercoris etiam firmiter ante coytum.

Cura huius est ꝙ oportet istum tale3 anteꝗ̃ coeat egerere ⁊ facere ibi violentiam in egerendo ante vsum coytus in hora: ⁊ est vtile ⁊ bonum vt ponat in ano ante horam coytus suppositorium quod sic fit. Re. acatie thuris balaustie gummi arabici boli armeni sanguinis draconis an. ʒ.i. terantur conficiantur cum succo plantaginis vel solatri: formentur ad modũ ossis dactili. horis vero quibus non coit vngatur extra ⁊ intra cum oleo de mirtis aut oleo de spica celtica aut oleo de mastice vel de gallis. Vtatur sepe stomaco ieiuno athanasia cum succo plantaginis ⁊ vino rubeo stiptico: aut vtatur de agresta aut de citõijs aut de mirtis cum vino stiptico. Vtatur etia3 sepe ante prandiũ vel cenam electuario de citanijs cum eodem vino. comedat cibaria stiptica aut condita cum stipticis poss3 secundum tempora aliter mundificari cum mirobolanis emblicis nutritis cum aqua decoctionis seminis anisi ⁊ mirtilorum ⁊ zucharo rosato. Nam talis mundificatio lacertos ani retentiue confortat ⁊ corroborat. ⁊ per hoc valet in fluxu ventris ⁊ tenasmone.

Capitulum. clx. de illo qui ex nimio coytu debilitatur.

Modus passionis talis fit proptẽ raritatẽ corporis ⁊ cutis ⁊ propter paupertatem spiritus caloris in epate ⁊ corde.

Signa huius sunt extenuatio corporis ⁊ raritas cutis ⁊ palliditas coloris totius corporis vl tereitas aut citrinitas cum quadam liuiditate: ⁊ nobilius signum ⁊ melius omnibus alijs est illud quod cognoscit infirmus de seipso super hoc.

Cura huius est vt nutriatur talis ex iure carnium gallinarum caponum ⁊ pullorum pinguium in quo dissoluantur vitelli ouorum ⁊ crocus cum speciebus odoriferis ⁊ bibat aliquid boni vini dulcis odoriferi: ⁊ hoc ante coitum per horã iaceat ⁊ dormiat p⁹ coytum in lecto molli suauiter absq3 timore. abluat faciem suam ante coytum ⁊ post cũ aq̃ frigida vel rosata quia erit vtile. Abluat pedes ⁊ manus cu3 aqua decoctionis rosarum ⁊ foliorum salicum laudanum mixtũ cum gariofilis ⁊ musco ⁊ sandalis ⁊ croco portet super se ⁊ fricet membra sua cum eo ante horam coytus. Vtatur electuario de musco vel de ambra quia confert in hoc.

Capitulum. clxj. de illis que addunt in desiderio qui fit in coytu.

Ale desiderium uel delectatio non requiritur in coytu nisi vt generatio melius ⁊ meliori modo fiat. Ea que conferuntur in hoc sunt si ieiunus masticet cubebas vel non ieiunus ⁊ inungat cum eis ⁊ saliua caput virge ⁊ etiam totam virgam ⁊ coeat post illud cū muliere ⁊ eleuet crura eius fortiter ⁊ se cōstringat hora cōcussionem versus mulierem firmiter delectatio vltima acquiretur que erit conueniens ad cōceptionē. idē operatur piretrū sic masticatū: sed nō cū suauitate tanta imo cum mordicatione ⁊ feruore in vulua mulieris ⁊ ideo non est tā suaue ⁊ bonū ⁊ cubebe. Aliud ad idē ℞. olei de lilio vel de spica. ℥. x. asse dulcis. ℥. j. dissoluatur assa cum oleo ⁊ sic per dies aliquos dimittatur: postea ex hoc oleo vngatur virga. hoc autem quāuis delectationē in coytu augeat fetet ⁊ horribilitatē inducit: vnde non est ita conueniens vt primū: si aūt loco asse ponātur. ℥. ij. cubebe trite ⁊ puluerizate i aliquo oleorū dictorū ⁊ dimittatur per dies: ⁊ postea fiat inunctio virge ⁊ capitis eius cū oleo eodem faciet mirabilem delectationē specialiter si fiat crurū mulieris eleuatio ⁊ viri depssio hora concussionis: vterqꝫ enim delectabitur mirabiliter. Aliud ad idē. ℞. piretri zinziberis cinamomi aā. ℥. j. terant ⁊ cribellent ⁊ incorporentur cū aq̄ in qua dissolutum sit aliquid gummi arabici ⁊ fiant trocisci parui: ⁊ sit vnusquisqꝫ. ℥. ß. dissoluatur vnus illorū cum saliua hora coytus ⁊ inungatur virga ⁊ caput eius: ⁊ fiat vt dictū est in alijs. Aliud valde nobile ⁊ odoriferum masticentur cubebe ⁊ fortiter misceantur cum saliua masticando. ⁊ cū eisdē masticetur granum vnum masci vel ambre ⁊ inungatur cum re hac caput virge cum fuerit calida ⁊ de recenti masticata ⁊ fiat tunc coytus: predicto modo acquiretur ab vtroqꝫ delectatio mirabilis.

Capitulum. clxij. de illis qui diminuūt sperma ⁊ erectionem virge.

Aque diminuunt sperma ⁊ erectionem virge sunt duorū generum scilicet frigida acetosa ⁊ stiptica ⁊ calida carminantia ventositatem ⁊ dissoluentia eiusdē cū exiccatione. Qui ergo vult minuere sperma ⁊ virge erectionem cum rebus frigidis vtatur lactucis portulacis cucurbitis ⁊ similibus frigidis: ⁊ carnibus caprinis ⁊ lentibus prima aqua eiecta conditis ⁊ confectis cum aceto vel agresta aut succo ribes ⁊ similibus: ⁊ vngantur renes ⁊ gēitalia cum populeō in quo sit extinctū argentum viuum vel cū alia re frigida. Bibat vinum debile limphatum. parū comedat ⁊ raro: ⁊ non dormiat in re molli neqꝫ super renes: nam dormire super renes coytum excitat. Quando vero voluerit remouere erectionem virge cum calis ⁊ minuere sperma comedat cum cibarijs suis cuiuscūqꝫ generis sint semen agni casti: coriandri ⁊ rutam origanum ⁊ mentam vel calamentum: ciminum ⁊ ciperum ⁊ bacas lauri. piper longum ⁊ piper: fiat puluis ex omnibus vel quibusdam expergatur super cibaria: nam de proprietate ista dissoluendo ⁊ exiccando ventositatē erectionē remouent: sperma minuunt: in flegmatico vel sene equando cōplexionem ⁊ calefatiēdo materiam operantur contrarium: sed frigida in omni etate ⁊ complexione minuunt vtrunqꝫ. Medicamē bonum ad hoc ⁊ est frigidum sic fit. ℞. seminis lactuce seminis portulace aā. ℥. v. psilij: seminis coriandri sicci aā. ℥. j. ß. balaustie. neufaris aā. ℥. j. cāphore. ℈. v. terātur ⁊ fiant trocisci cum succo lactucarum vel portulace ⁊ sit vnusquisqꝫ trocis. ℥. ij. detur vnus omni die stomacho ieiuno vsqꝫ ad dies. v. vel. vj. cum sirupo vio. ⁊ aqua decoctiōis lactucarū vel portulacarū vel limonū. Aliud medicamē calidū ad idē exiccans vētositatem sic fit. ℞. sem. agni casti. ℥. v. foliorū mētastri: rute sicce: cimini: ciperi baluste aā. ℥. j. in mane ⁊ aū cenā de isto puluere vsqꝫ ad aliquos dies sumātur. ℥. ij. cū vino albo decoctionis cimini vel agni casti.

Capitulum. clxiij. de retentione menstruorum.

Menstrua retinentur aut propter paucitatem sanguinis ⁊ humiditatis in toto corpore aut propter grossiciem eius aut ex prouocatione lactis aut propter apostema vel alias egritudines que in matrice contingunt.

Signa retentionis menstruorum propter paucitatem sanguinis vt sunt extenuatio corpis citrinitas coloris ⁊ plūbeitas cum citrinitate: ⁊ qꝫ fit post egritudines alias ⁊ tristiciam ⁊ solicitudinem ⁊ longā cogitationem super aliquid vel de aliquo ⁊ vigilias ⁊ afflictiones animi ⁊ corporis ⁊ laborē: ⁊ post habitationem in locis calidis ⁊ siccis vel siccis tantum.

Signa retentionis horum ꝓpter grossiciem sanguinis ⁊ frigus eius sumit multiplicatio pinguedis ⁊ corporis mollities ⁊ vsus rerū frigidarum ⁊ viscosarum ⁊ grossarum habentium naturam opilationis.

Signa retentiōis menstruorū ex multitudine ꝓuocatione lactis sunt inflatio māmillarū plus solito ⁊ multiplicatio lactis in quantitate vltra consuetudinem: ⁊ qꝫ menstrua suis temporibus non prouocantur.

Signa ⁊ curationes retentiōis menstruorū ꝓpter apostema ⁊ alias egritudines que in matrice accidunt inferius in suis capitulis dicentur.

Cura retentionis menstruorū ꝓpter paucitatē sanguinis ē impinguare corpus omnibus modis ⁊ vijs quibus melius ⁊ leuius citius potest impinguari. cōuenit igitur vt ante comestionē moueatur motu debili ⁊ tēperato vel fiant fricationes extremorū corporis totius: nā per illā viā calor vniuersaliter ꝯfortatur in totū corpus ⁊ mēbra: ⁊ ꝓpter hoc omnes vtutes naturales excitantur ad suas meliores opatiōes pfectas fiēdas: calor. n. naturalis vt ꝓpositū ē i phia oīum naturaliū vtutū ē instrm. ⁊ ꝓpter hoc virtutes naturales sui ꝯfortatione ⁊ melioratiōe ꝯfortātur ⁊ meliorātur. Comedat post talem confortationē ⁊ motum sorbitiōes factas de farina frumenti vel siliginis aut farri: rizi ciceris ⁊ fabarū coctas ⁊ conditas cū lacte butiro ⁊ puluere cardamomi ⁊ misceatur cum eis vinum dulce rubeum spissū mediocriter vel clarum ⁊ sorbeantur calida: ⁊ cum steterit per horam vel minus intret balneum in quo parū moretur: ⁊ cum balneum voluerit exire vngat corpus totum cum oleo de neufare vel vio. aut ro. ⁊ post vnctionē spargatur super totum corpus aqua tepida ⁊ tūc intret lectum mollem ⁊ dormiat secundum qꝫ melius potest loco fri. ⁊ humido. Vtatur bis in die cibarij conditis cum cardamomo ⁊ croco factis ex iure gallinarū pinguium ⁊ carnium in quo dissoluantur vitelli ouorū ⁊ mica panis: vel farine rerum dictarum ⁊ iterum coquantur illa ⁊ comedantur: ⁊ post istam comestionem vel cū ea bibatur vinum dulce nouum satis spissum ⁊ redeat ad balneum: fricationes: motum ⁊ vnctiones: vt plenius ⁊ difficilius li. iij. ca. de his que impinguant corpus dicetur. corpore humectato vel impinguato fiat pesarium vel suppositorium in vulua cum radice maluauisci ⁊ malue inuoluta in oleo de costo vel de assa aut de lilio aut de euforbio.

Cura retentionis menstruorum ex grossitudine sanguinis vel frigore est vt comedat aquā ciceris rubei ⁊ albi ⁊ brodium faseolorum ⁊ ipsos faseolos: ⁊ condiātur cum aneto ⁊ cimino: carui ⁊ origano calamento mentastro ⁊ similibus: Vtatur brodio porrorum et caulium in quo ponatur pipe ruta calamentum aut ciminum. Comedat carnes arietis coctas cum eisdem ⁊ cōedant cū sinapi vel aleis aut ruta. bibat vinū albū subtile acutū valde. pōat pmo suppositoriū i vulua vel pesariū factū ex radice malue vel maluauisci l' capsibar-

bassi quod apud nos auedonum vocatur: ⁊ hoc per dies .iij. post illos tres dies si non prouocarentur vngantur radices cum oleo de spica vel de lilio aut de costo vel de castoreo vel de assa: ⁊ si per hoc non prouocarẽtur aspergatur puluis euforbij vel costi vel castorei sup radices vnctas ex oleo aliquo predictorum. fiat flebotomia de saphena que est in talo: naꝫ de proprietate flebotomie illius vene est menstrua prouocare aut ponantur ventose cum scarificatione intra crura ĩ pulpis crurium: ⁊ si ponantur vẽtose super sumẽ conferunt absq̃ scarificatione; hoc est in loco qui est sub vmbilico ⁊ sup femur. fiant sepe suffumigationes cum aqua decoctionis calamenti sauine rute. sinapis ⁊ similium: vel cuꝫ gummis quando ponuntur super prunas vt est assa vl' euforbium aut castoreum vel galbanum. serapinũ bdeliuꝫ opoponacũ ⁊ similia. trocisci de myrrha sunt valde conuenientes in hoc casu qui sic fiunt. ℞. myrrhe. ℥. j. ß. farine lupinorum. ℥. ij. ß. foliorum rute mẽtastri: pulegij; rubee: asse: serapini; opoponaci añ. ℥. j. formentur trocisci cum succo rute in quo gumme sint mollificate ⁊ fit vnusquisq̃. ℥. ij. datur vnus in die cum aqua decoctionis iunipi. tales trocisci bonitate eoꝛuꝫ prouocãt mẽstrua ⁊ eijciũt fetũ mortuũ si sepe mulier eis vtat.

Cura quando retinentur multitudine ꝓuocatiõis lactis est vt confortentur mamille cum reb⁹ stipticis vꝫ cum farine galle vel valeriane ⁊ puluere boli ar. faria hordei ⁊ farina lentis ⁊ fabarum mixtis ⁊ incorporatꝫ cum aceto agresta ⁊ oleo de mirtis: ⁊ post emplastrationem ⁊ confortationem mammillarum fiãt ordinati oĩa que dicta sunt in prouocatione mẽstruoꝝ vitio sanguis grossi vel vitio frigoris ⁊ sic sanabit. abstineat a lactatione per multos dies ⁊ bene erit ei.

Cap. clxiiij. de fluxu menstruoꝝ rubeoꝝ ⁊ nõ rubee.

Si autem egritudo aut ex habũdantia sãguinis vel alioꝝ humoꝛuꝫ: aut propter subtilitatẽ eius aut propter casum ⁊ percussionem aut propter difficultateꝫ partus aut propter emoroidas vel vlcera in vulua vel ore matricis.

Signa fluxus menstruorum ꝓꝑ multitudinẽ sanguinis sunt ꝙ corpus cum eo est forte neq̃ debilitatur: ⁊ color corporis est ꝭm dispositionem naturalem: neq̃ alteratur vnde non oportet vt laboret in retentione eorum donec mulier incipiat debilitari.

Si autem propter multitudinẽ aliorum humoꝝ cõtingit hec egritudo tunc color totius corporis mutatur. ⁊ color menstruoꝝ fit albus vel palidus seu plũbe⁹ vel declinãs ad citrinitatem ⁊ similiter color faciei: ⁊ accidant talia menstrua sic mutata vt plurimũ ꝑpost alias ĩfirmitates ⁊ debilitas totius corpis ⁊ epis cõmitantur semꝑ talia menstrua alterata proprio calo. e. ⁊ cum eis est debilitas appetitus ⁊ vrina remissa cum multis uꝑfluitatibus declinantibus ad albedinẽ vel liuiditatẽ.

Signa eoꝝ q̃ fiunt ⁊ multiplicantur ꝓꝑ subtilitateꝫ sanguinis ⁊ acuitatẽ eius sunt debilitas totius corporis ⁊ alteratio coloris corporis ⁊ menstruoꝝ ad citrinitatẽ manifestã. ⁊ subtilitas sanguinis menstrui q̃ cognoscit per colorẽ mẽstruoꝝ cadẽtiũ super petiã albã mũdam ⁊ mordicationẽ eoꝝ ⁊ calefactionẽ in ore vulue q̃ fiunt hora exitus. Et scias ꝙ talia menstrua fluxu ipsorum a matrice ducunt vt plurimũ mulierẽ ad idropẽ ⁊ multotiens ad ethicã ⁊ finaliter ad mortẽ nisi in breui eidem sucurratur. Si aũt cursus mẽstruoꝝ accidit a matrice post casum ⁊ percussionẽ signa manifesta erũt ex re ipa propter narrationem patientis ⁊ priuationem aliaruꝫ significationum.

Signa ⁊ curatiões fluxus menstruoꝝ ꝓpter emoroidas in matrice ⁊ propter vlcera ⁊ ꝓpter difficultatem partus inferius proprijs capitulis dicentur manifeste

Cura fluxus menstruorum propter multitudinem sanguinis est vt fiat flebotomia ex vena manus que est inter annularem ⁊ auricularẽ digitũ ex pte epatis si virtus fuerit fortis; vel ex parte splenis si vir⁹ non fuerit fortis. nam vt volunt omnes antiqui flebotomia illius vene de manu de proprietate stringit fluxum menstruorum quẽadmodum flebotomia saphene que est intus ĩ talo de proprietate ea prouocat ⁊ currere facit. flebotomia de basilica in hoc casu est valde bona: ligare radices mammillaꝝ cum binda ⁊ eas fortiter stringere multum vtile est: si ponat ventose super pectus ⁊ sub mammillis absq̃ scarificatiõe erit hoc vtile bonum ⁊ conueniens. Ligatio adiutoriorum ⁊ cosarum cum bindis stringentibus multum iuuabit ad h ⁊ faciet quod intendis. ꝯforta vuluã ⁊ loca illa cum emplastro quod sic fit. ℞. boli ar. mirtiloꝝ: rosaꝝ ru. balaustiaꝝ añ. ℥. iiij. terantur fortiter ⁊ bene incorporent ⁊ misceatur cum aqua rosata ⁊ albuminibus ouorum ⁊ aliquantulo aceti: ⁊ ponatur fri. super vuluã emplastrũ hoc. sedeat mulier in aqua veri frigoris ita ꝙ aqua eleuetur vsq̃ ad femur ⁊ videbis mirabile. Et si in eadem aqua posueris puluerem boli ar. ⁊ mirtiloꝝ ⁊ aliquantulo aceti magis erit conueniens ⁊ bonum. Comedat brodia gallinaꝝ ⁊ vitellos ouoꝝ ⁊ iura carniũ ⁊ caponũ ꝑdicũ ⁊ auiũ degẽtiũ in arborib⁹ ⁊ in pratis ⁊ nõ in aquis ꝯdita cum puluere mirtilloꝝ ⁊ agresta ⁊ vino de granatis acetosis. ⁊ aq̃ rosata. Bibat vinũ stipticuꝫ mixtũ cũ aq̃ pluuie: aut cũ aq̃ cisterne fri. ꝓut põt reperiri

Cura flux⁹ mẽstruoꝝ nõ rubeoꝝ ẽ vt ꝑmo mundificetur corpus si materia fuerit alba flegmatica cũ mirobolanis kebulis nutritis ⁊ decoctis cũ aq̃ melliloti scolopendrie ⁊ cuscutaꝝ mellis rosati ⁊ mirtiloꝝ. vel mundificetur cũ medicamine de turbit dissoluto in predicta aqua post mundificationẽ ꝯfortetur epar cũ emplastro qd sic fit. ℞. rosaꝝ rubeaꝝ sandaloꝝ ru. mirtiloꝝ añ. ℥. j. terantur ⁊ puluerizent ⁊ cribellentur ⁊ incorporent cũ oleo de mastice ⁊ farina hordei: ⁊ addatur cũ eis aliqd aceti vini ⁊ calidũ ponat super epar hoc eni emplastꝝ confortat epar ⁊ eius digestionẽ rectificat si debilitata fuerit: ⁊ ꝑ hoc remouet fluxũ menstruoꝝ flegmaticorũ. Bibat vinũ ru. claꝝ non spissum neq̃ dulce. Comedat carnes edi castrati arietis gallinaꝝ pulloꝝ caponum et omniũ auiũ degentiũ in arborib⁹ ⁊ in pratis: ⁊ vitellos ouoꝝ ⁊ lentes excorticatas vel biscoctas ⁊ rizũ ⁊ fabã fra. ⁊ cõdiantur illa cibaria cũ pipere ⁊ croco. Utat dia balanga nostro ⁊ diatrion pipereon. super vuluã ponantur emplastra dicta superius in fluxu mẽstruorũ ꝓpter multitudinẽ sanguis. ventose absq̃ scarificatiõe in pectore ⁊ sub radice mãmillaꝝ ⁊ circa epar ⁊ spleneꝫ ⁊ similiter ponant ⁊ erit bonũ. Si aũt materia fuerit melancolica mũdificet cũ mirabolanis indis nutritis ⁊ decoctis in aqua decoctionis sene epithimi ⁊ cuscutaꝝ et mellis ro. ⁊ mirtiloꝝ aut cum pillulis fetidis. Bibat vinũ rubeum dulce clarum vel vinum rubeum stipticum in quo sit aliquid dulcedinis ⁊ nutriatur cuꝫ dieta dicta superius hic imediate: ⁊ iuribus carnium ⁊ auiũ ⁊ ꝯdiant sua cibaria cũ rob de puluere fcõ cardamomo pipe ⁊ gariofil' ⁊ croco. ponat emplm dictũ illic supius sup epar: ⁊ vẽtose locis dictis absq̃ scarificatiõe ponãtur: et cõfortent nutritia epar ⁊ stomach⁹ cũ electuarijs ꝑus dictis ⁊ ꝯstringat os vulue vt supi⁹ dcm̃ ẽ cũ emplastris dictis. Si vo mã colerica magis fuerit mũdificet cũ mirabolannis citri. vel reubarbaro nutritis ⁊ decoctis cũ aq̃ decoctiõis prunoꝝ ⁊ plantaginis ⁊ mirtiloꝝ. Bibat vinum ru. lipbatum stipticũ cũ aqua pluuie vel cisterne: ⁊ nutriatur cũ carnibus ⁊ reb⁹ dictis nutritis ⁊ decoctis cũ portulacis lactucis vel cucurbitis ⁊ agresta berberibus ⁊ vino de gra. sumac ⁊ reb⁹ acetosis. Epithimetur epar cõtinue cũ petijs infusis ĩ olo ro. aq̃ ro. ⁊ puluere sandaloꝝ rubeoꝝ mixtis ⁊ addatur aliqd aceti vini cuꝫ eis. Uentose absq̃ scarificatione ponant sub radicib⁹ mammillaꝝ ⁊ super epar ⁊ splen. Emplastrũ constrictiuũ dictũ superius põat sup vuluã ligent adiutoria aliqñ ⁊ erit vtile sepe q̃si ⁊ ꝯtinue comedat ro. nouellã vl' zuc. ro. vet⁹ qdlꝫ ꝑ se vl mixtã sit.

Cura flux⁹ menstruorum ꝓpter subtilitatem sangui-

nis est vt omnia fiāt p ordinē q̄ dicta sunt in fluxu mēstruoꝝ pp habūdātiā3 colere et sanguinis: preter q̄3 in illo casu non debet fieri mūdificatio cum medicinis neq3 debet fieri subtractio sanguinis cū flebotomia neq3 cū ventosis. Administrent ergo cibi acetosi ⁊ pot⁹ stiptici ⁊ īfrigidatiui ⁊ igrossatiui sanguinis vt sunt grana acetosa ⁊ lētes biscocte vel excorticate ⁊ ribes: citonia pirra: sumac ⁊ berberis: ⁊ sicut carnes ꝯdite cū amilio zucharo ⁊ attriplicib⁹ vel lactucꝭ ⁊ portulacis: ⁊ vt est panis siccus īfusus in agresta vl' vino de granatis aut aceto. sedeat in aq̄ veri frigoris in aq̄ ponant psilium galle ⁊ mirti ⁊ silia. Sumat sepe syrupū de agresta vel de mirtis aut de citonijs et athanasiā dissolutā3 cū succo plantaginis vel solatri ⁊ cū eis misceat aq̄ pluuie vel cisterne: aut aq̄ decoctiōis mirtoꝝ vel sumac vel pirroꝝ vel sorbaꝝ vel nespilorum ⁊ silin3. Utat ligaturis adiutorij ⁊ coxaꝝ cu3 binda ita q̄ doleat.

Cu3 vo acciderit fluxus mēstruoꝝ post casum vel pcussione3 tūc fiat flebotomia de basilica q̄ est in manu inter anularē ⁊ auricularē: ⁊ sumat sepe troc. de karabe q̄ sic fiunt. ℞. karabe: gūmi edere vel arabici aā. ℨ. ij. s. balaustie ypoqstidos acatie aā. ℨ. j. se. apij opij aā. ℨ. s. informent troc. pondere. ℨ. j. s. cu3 succo citonioꝝ vel pirroꝝ vel nespiloꝝum: aut plātaginis vel solatri: ⁊ det cū syrupo de agresta vel de citonijs: aut sumac vl' de mirtis: ⁊ aq̄ decoctionis alicui⁹ istaꝝ rerꝫ: nā troc. isti valent ꝯ omne3 fluxu3 mēstruoꝝ ex causa calida: ⁊ fluxū ventris calidū: facta mundificatione stringunt menstrua ⁊ vomitu3: etiam emplastra ⁊ epithimata constrictiua suprus dicta ꝯtinue sup vuluam ponant. Nutriat cum dieta supius dicta in cura fluxus mēstruoꝝ vitio colere ⁊ vitio subtilitatis sanguinis. Ligent extrema q: in h casu valde erit vtile post flebotomiam specialiter.

Capłm. clxv. De aposthematibus matricis.

Posthemata. matricꝭ aliquādo sūt calida: aliqñ frigida dura: siue calida siue frigida fuerint semp fiunt ex materia decurrente p venas occultas ⁊ manifestas ad locū in quo apostema ⁊ apparet et orit ⁊ tale apa matricis siue sit calidu3 siue frigidū accidit qñq3 aut ex retētione mēstruoꝝ aut ex difficultate ptus: aut ex pcussione sup matricē aut ex tensione in matrice.

Signa aposthematis calidi in matrice ex q̄cūq3 cā contingerit sunt fe. acuta vt in pleuresi ⁊ nigredo lingue: ⁊ dolor capitis ⁊ loci q est inter vmbilicu3 ⁊ pectinē ⁊ dolor chati. i. renū ⁊ ylioꝝ: ⁊ difficultas vrine ⁊ egestionis: ⁊ freqntia pulsus ⁊ anhelitus: vrina rubea vt plurimū ⁊ pauca eo q̄ mulier cogit ad migendu3 sepe et fit liuida multotiēs ex cōpassione loci i quo est putredo: ⁊ multociēs retinet egestio ⁊ vrina i ista passione: ⁊ signū q̄ apa est acutu3 nō sanguineu3 est qñ cu3 fe. acuta non vident signa sanguinis multiplicata q̄uis significantia caliditatem multa sint. s3 si apa acutū nō resoluit totaliter: aut nō resoluit subtile calidu3 necessario ꝯuertit ad saniem vel venenū cuius signa quādo ꝯuertit ad saniē vel ad venenū sunt diminutio doloris ⁊ fe. grauitate loci: ⁊ q̄ emittit p vuluā est sanies aut venenum: ⁊ distinguit inter saniē et venenū pfetorem putredinis ⁊ debilitatē infirmi: na3 in conuersione apatis in venenū est fetor manifestus intolerabilis in ꝯuersione eius in saniē est odor grauis non sic intensus: ad conuersionis aposthematis matricis in venenū seqt debilitas virtutis regētis totū corpus ⁊ naturaliu3. qñ vo ad saniē conuertit sequtur ꝯfortatio virtutis regentis totiu3 ⁊ naturaliū Et scias q̄ ꝯuersio aposthematis in venenū est signum incurabilitatis ⁊ mortis: eo q̄ remouere talem corruptionē cu3 mūdificatione veneni ⁊ remotione loci putridi est īpossibile pp cauernositatem loci ⁊ ineptitudinē eius. Signa apostehematꝭ duri in matrice sunt q es caloris fe. ⁊ acutas eius cu3 reliqs grauitatꝭ ⁊ specialiter qñ aposthema fit durū post calidu3 a quo subtile resoluit ⁊ a3 p̄dictis magnitudo in pectine ⁊ sumine: ita q̄ tāgitur durities: ⁊ fit exitus ei⁹ vrine ⁊ stercoris difficilis cū frequentia exitus vrine.

Cura apatis calidi in matrice ex q̄cunq3 causa fuerit est vt fiat flebotomia de saphena aut de vena basilica. clisteriзet matrix cu3 mucillagine psilij aut ex oleo ro. cum aq̄ arnoglose ⁊ lactucaꝝ aut portulacaꝝ. īponant talia liquida ⁊ silia in vuluā in illo casu ⁊ omnib⁹ egritudinibus matricis in qb⁹ mundificatio ⁊ alteratio vel ꝯfortatio loci reqritur cu3 clisteri qd̄ appellat pēsariu3 qd̄ est factu3 ad modū virge hominis. in cuius vna extremitatū vel sumitatum est foramen paruu3 rotūdum vt est foramē virge: in alia vo extremitate vel alio capite est foramē amplū habēs magnā latitudinē i cui⁹ foramine magno ponit lignum inuolutū cu3 petia vel stupa: ⁊ cū illo ligno extrahendo ⁊ in primēdo fortiter et violenter repletur humidis ⁊ liquidis ⁊ expellūtur in vuluam ⁊ in h differt a clisteri qd̄ ponit i ano: q: clistere anib3 manicā: clistere vel pēsariu3 vulue trahit ad se aq̄a cu3 illo ligno qñ bene strictū incedit in foramine quod transit: ⁊ illa humida lignum expellit per violentiam inductam ab eodem cum violenter ⁊ fortiter imprimitur in foramine pesarij cum extrahuntur humida ad se. alteret locus lesus matricis cu3 aq̄ decoctiōis mellis ro. dissoluti cu3 cāphora ⁊ psilio. Emplastretur cōtinue os vulue cū mucillagine psilij ⁊ malue ⁊ violaꝝ mirtis ⁊ i spissatis cū melle ro. cāphora ⁊ farina ordei. bibat cōtinue vsq3 ad feruoris mitigationē aquā ordei vel aquā decoctionis ordei ⁊ prunoꝝ. Comedat lactucas cucurbitas ⁊ portuacas ⁊ succū ordei vl' auene in qbus ponat vinu3 de granatis aut agresta seu succus berberis: vel comedat carnes edi vel pullorum ꝯditas ⁊ coctas cū eisdē reb⁹. Si aūt calor febrilis ⁊ feruor loci p ista nō remouerētur addātur in p̄dictis aqs se. papaueris albi vel mucilago ei⁹ ⁊ oleū de mandragora vel de papauere aut de nenufare. Si vo male dormierit vngat caput in āteriori parte in fronte v3 in margine cū oleo de papauere vel de mādragora aut de nenufare cū quibus ponat aliquid aceti. ⁊ si cū h sitim habuerit bibat syrupū de nenufare vel violatū aut rosaꝝ cu3 aq̄ ordei vel lactucaꝝ seu endiuie vel portulacaru3 seu prunoꝝ ⁊ ordei. Si aūt dolor esset intolerabilis sedeat infirma in aqua decoctionis floꝝ camomille fenugreci se. lini aneti ⁊ melliloti ⁊ papaueris ⁊ psilij ⁊ mādragore ⁊ nō trāseat aq̄ istius balnei vel fomētationis vmbilicū: cu3 vo cessauerit dolor ⁊ fe. erit minuta aut ꝯuersum erit in saniem aut ad duritiē. Cū vero sanies fuerit generata ordinetur q̄ mulier sedeat sepe in aqua calida decoctionis melliloti vel camomille. ⁊ vngat loc⁹ aposthemosus cu3 oleo de camomilla vl' de aneto aut de lilio ⁊ ponat intra vuluā vel matricē cum pesario vel tenta: ⁊ ābulet descendendo p scalas vl' ascendendo ⁊ p posse cū omni ingenio: v3 saltatiōe positione digiti vel instrumēti fiat vt aperiat ⁊ sanies fluat: cu3 vero inceperit fluere mundificetur cu3 melle ro. mixto cum farina ordei ⁊ farina fenugreci: lini: terbentina mixtis simul: aut cum farina ordei vitellis ouoꝝ ⁊ melle ro. mixtis: vel cum

melle rosato farina ordei ⁊ mirtis mirtis seu cum vngēto apostoloꝝ qđ ponit̃ cū licinio usq; ad locum vlceratum si fuerit possibile. post mūdificationem incarnetur ⁊ consolidetur cum re que sic fit. ℞. mellis ro. coll ati. lib. s. thuris minuti gallaruꝫ cipssi: mumie aā. ʒ. s. pūerizet̃ ⁊ misceat̃. Abluatur locus ⁊ vulua tota intra usq; ad locuꝫ vlceratum sepe cū vino rubeo stiptico calido. Nutriat̃ ex bonis carnibꝰ ⁊ bono vino albo limphato tempore mundificatiōis ⁊ incarnationis et ꝯsolidationis. Comedat aquā cicerum ⁊ iura gallinaꝝ ⁊ carnium in qbus coquant̃ herba feniculi: petrosilini boraginis: spinachioꝝ vel cucurbite posset patiēs mundificari in principio medio ⁊ fine cū aq̃ pruno rum in qua dissoluerentur māna ⁊ tamarindi vel reubarbaꝝ: hec. n. mūdificatio cum talibꝰ tolleret materiā currētē ad aposthema hora pncipij ⁊ hora mundificationis cum apa foret saniosuꝫ ⁊ vlceratum.

Cura apātis duri siue illa durities fuerit p se radix siue fuerit p resolutionē partis calide aposthematis calidi: post cuiꝰ resolutionē remāsit eadē durities est vt mollificet̃ durities illa ⁊ totus locus cū sessione q̄si ꝯtinua in aquis decoctionis radicis maluauisci malue ⁊ violaꝝ: aut in aquis đ coctionis aneti floꝝ camomille radicū maluauisci ⁊ malue ⁊ cū eis semp ponat̃ aliqđ olei. semp ponatur sup locū duꝝ diaquilō ad scrofulas qđ fiet in antidotario vel emplastrū de bdelio armoniaco ⁊ storace ⁊ oleo de se. lini vel de lilio aut de camomilla dissolutis ad inuicē ⁊ cū cera. clisterizet̃ matrix sepe cū rebꝰ mollificantibꝰ sicut cum oleo de camomilla et mucilagine se. lini vel fenugreci: aut cū oleo de aneto mixto cū storace liquida: vel clisterizet̃ cū aq̃ decoctionis maluauisci ⁊ melliloti in q̄ dissoluat̃ mel ro. ⁊ oleū de se. lini: ⁊ aliquando armoniacū vel bdeliū. Vngat̃ sepe locus exterior durꝰ ⁊ clisterizet̃ matrix cū vngēto qđ sic fit. ℞. pinguedinis anseris: galline: anatis aā. ʒ. j. butiri. ʒ. iij. bdelij. armoniaci aā. ʒ. s. olei đ camomille vel de se. lini. ʒ. ij. dissoluant̃ gūme in oleo ⁊ liquefiant cū pinguedinibꝰ ⁊ butiro dictis in cazola ad ignē ⁊ collet̃ ⁊ reseruet̃ vsui: Si p istā viā nō resoluit̃ neq; mollificat̃ ita ꝙ veniat ad saniē: ⁊ neq; apiat̃ vt possit mūdificari: ſ; magnificet̃ eiꝰ durities ⁊ dolor ⁊ grauitas loci et fe. tūc scias ꝙ apa duꝝ factū est cācer ⁊ non amplius curat̃ ſ; monet̃ mulier cū cācer in loco illo specialiter ñ recipiat curationē: ⁊ h vult Hypo. particula. vj. Quibuscūq; absconditi cācri fiūt nō curare meliꝰ est curati citius pereūt. si aūt aleuiaret̃ dolor ⁊ minoraret̃ aposthema ⁊ grauitas ⁊ fe. tūc aut resolueret̃ totalit̃: aut ꝯuerteret̃ ad saniē: ⁊ tūc ꝯfortaret̃ appetitus ⁊ digestio in omnibꝰ mēbris ⁊ fieret somnus trāqlitas ⁊ aleuiatio manifesta. Si aūt non resolueret̃ totaliter ſ; p mollificationē ad saniē ꝯuerteretur tūc erit necesse vt fiat mundificatio ⁊ incarnatio ⁊ ꝯsolidatio loci vt dictū est supra. Comedat spinachiam feniculū: boraginē ⁊ lactucas et cucurbitas carnes edi: arietꝫ ⁊ castrati: ⁊ pulloꝝ galliaꝝ ⁊ auium degentiū in arboribꝰ ⁊ in pratis ⁊ iura eorū ⁊ vitellos ouoꝝ ⁊ oua sorbilia ⁊ condiant̃ cū rob ⁊ sapa ⁊ zucharo ⁊ puluere cardamomi: cinamomi: liqritie: nucismus. gariofiloꝝ ⁊ croco. Bibat vinū claꝝ dulce in quo semp ponat̃ aliqđ aq̃. Si aūt fieret cācer vel mutaret̃ ad cācrū: ꝯseruet̃ ⁊ blandiatur cū vngento qđ sic fit. ℞. olei ro. ʒ. iiij. cere. ʒ. s. cāphore. ʒ. s. fiat vngētuꝫ ex istis. continue fomentet̃ locus ex aq̃ decoctionis psilij: nenufaris ⁊ viloláꝝ ⁊ papaueris albi ⁊ sedeat in ipsa duꝫ tepida fuerit: ⁊ post ablutionē fiat in vnctio cū vngēto de camphora. dicto posset h mulier patiēs aposthema durū in matrice mūdificari comode a pncipio vsq; ad finē cum aq̃ decoctionis prunoꝝ in q̄ dissoluantur manna ⁊ tamarindi medulla cassie fistule. dat̃ talis decoctio ante dieꝫ per duas horas remouet materiam melancolicā currentē ad locuꝫ ⁊ adustam.

Caplm. clxvj. de vlceribꝰ in matrice ⁊ pruritu ⁊ priapismo in muliere.

Vlcera in matrice et pruritus ⁊ priapismus in muliere ꝓprie fiūt aut ex materia salsa deriuata ad locū q̄ pp suā salsedinē corrodit ⁊ vlcerat: aut ex materia adusta q̄ sua acuitate corrodit ⁊ vlcerat: vel fiunt post aposthemata saniosa que rumpuntur: ⁊ omnia vlcera huius loci aut sunt cū humiditate multa aut non: accidit etiam quādoq; ex istis humoribus salsis ⁊ acutis ita ꝙ supfluunt donec destruunt virtutem: ⁊ quādoq; accidit illi mulieri que habet hanc infirmitatē ex humoribus dictis vt non sanet̃ ex coitu ⁊ accidit ei priapismus: ⁊ quotiens cum ea fit coitus addit̃ malitia eiꝰ. Scire ꝯuenit ꝙ priapismꝰ aduenit in muliere ex amore ⁊ ex causis dictis in. c. đ satiriasi ⁊ priapismo in viro: ⁊ tunc curat̃ vt dictum est illic: ⁊ accidit ex humoribus salsis ⁊ acutis q mordicando desiderium fricationis in locis illis multiplicant quod ē idem in muliere vt satiriasis in viro quamuis coitus offendat.

Signa vlcerum matricis quando nō fuerint humida multū siue fuerint ex flegmate salso siue ex materia adusta sunt pruritus loci non bene tolerabilis ⁊ ardor vel īflatio ⁊ priuatio superflue humiditatis currentis ex loco: ⁊ fetor cū quadā acuitate: ⁊ ꝙ ex matrice emanat sanguis mali coloris mixtus cum veneno vel sanie indigesta.

Signa vlcerum matricis quando fuerint multum humida sunt fetor malus intolerabilis ⁊ ardor cum pruritu non sic intensus vt in superioribꝰ et cursus humiditatum multaꝝ quasi continue in quibus est venenum indigestum nigrum vel viride aut liuidum mixtuꝫ aliquando cū sanguine aut sanie.

Signa vlcerū que fiunt post aposthemata saniosa ⁊ cura dicta sunt superius. c. de aposthemate sanioso calido vel duro.

Cura vlcerum nō habentiuꝫ multā humiditatem est vt comedat carnes castrati arietis edi gallinarum pulloꝝ et omnium auium degentium in arboribꝰ ⁊ in pratis oua sorbilia ⁊ vitellos ouoꝝ specialiter: boraginem spinachias lactucas endiuiā herbam feniculi ⁊ petrosilini multam cum alijs aquam cicerū: aues paruas ⁊ condiantur omnes carnes eius ⁊ iura carniū cū rob ⁊ vitellis ouoꝝ ⁊ puluere cardamomi: mirtilorum: cinamomi: liquiritie gariofiloꝝ et croci cum vino granatorum dulciuꝫ vel muzorum. Bibat vinum album bene limphatum. mundificetur sepe cū aqua decoctionis sene epithimi rosaruꝫ rubearum mirobalanorum indorum: ⁊ dulcoretur cum zucharo vel melle rosato ⁊ clarificetur. p posse sumat de quarto in quartū dieꝫ vel de quarto in q̄rtum diem in mane ante diem. ʒ. vj. vel. v. de ista aqua plus vel minus fm ꝙ assellauerit. mundificetur locus vlceratus si fuerit quare humiditatis cum melle rosato mixto cum farina ordei terbētina. clisterizetur sepe cum aqua tepida decoctionis sene epithimi. fumiterre: flore camomille ⁊ rosaꝝ in qua dissoluant̃ tria predicta et in qua dissoluta non fuerint: sedeat sepe ⁊ abluat os matricis cum eadem aqua quando tepida fuerit. Aliud medica-

men valde bonum in hoc. ℞. mellis ro. ℥. s. farine lupīoꝝ: filiginis ⁊ fenugreci: sarcocole an̄. ʒ. s. misceant̄ ꝑ se ponant̄ in oꝛe matricis cū licinio vel dissoluant̄ in aq̄ pꝛedicta ⁊ ponant̄ intra matricē cū clisteri seu pēsario. Si aūt feruoꝛ ardoꝛ pꝛurit⁹ essent intolerabiles vel multū intensi: in omnib⁹ istis aquis ⁊ clisterib⁹ aut pēsarijs ⁊ mūdificatiōibus pōat̄ semē papaueris iusqami ⁊ de camphoꝛa in bona quātitate miscendo cū eis vel decoquēdo in aqs in qbus sedere debet patiēs: vel cuꝫ quib⁹ matrix dꝫ clisterizari. facta mūdificatione incarnent̄ ⁊ ꝯsolident̄ vlcera cū reb⁹ dictis in curatiōe vlceruꝫ q̄ sequunt̄ ad apā calidū vel duꝝ. Medicamen vtile ⁊ bonū incarnatiuū exiccatiuuꝫ ⁊ ꝯsolidatiuuꝫ vlcerū matricis: specialiter post mūdificationē totius coꝛpoꝛis et loci sic fit. ℞. aloes tucie: ematitis: pulueris carte ꝯbuste pulueris cucurbitis dure ⁊ sicce aduste. ʒ. j. puluerizent̄ ⁊ cribelentur ⁊ ponat̄ h̄ medicamē sup̱ locū cuꝫ licinio vl̄ cū clisteri quod fiet ex p̄dicta aqua tepida ⁊ illo medicamine.

Cura vlceꝝ matricis habētiuꝫ multā humiditatē est vt in omnib⁹ fiat vt dictuꝫ est supꝛa. dieta videlicet mūdificatiōibus loci: ablutiōibus fomētationibus ⁊ puluerib⁹ et medicinis incarnatiuis ⁊ ꝯsolidatiuis: p̄ter q꞉ in vlceribus istis habētib⁹ multaꝫ humiditatē requirit̄ mundificatio loci de tertio in tertiū: vel omni die vsqꝫ ad ꝑfectaꝫ mundificationē cum vngēto apostoloꝝ aut ꝑ se aut qn̄ miscent̄ cuꝫ vngēto viridi qd̄ fiet in antidotario: aut cuꝫ eisdē mixtis dissolutis in qua decoctionis fumiterre vel rosaꝝ: ⁊ tūc debēt imponi cū clisteri. qn̄ v̄o nō dissoluunt̄ cū aq̄ vel re liquida debēt imponi in matrice cū licinio: ⁊ tūc foꝛtius ⁊ meli⁹ vnūquodqꝫ operabit̄. exiccata humiditate ⁊ facta mūdificatione debita incarnent̄ ⁊ ꝯsolident̄ vulnera vel vlcera vt superius scriptum est.

Caplm. clxvij. de cancro in matrice.

Alis egritudo

videlicet cācer vbi cūqꝫ fiat semꝑ nascit̄ ⁊ generat̄ ex materia que ꝑ adustionē ad genus mellā colicum mutata est inserta ⁊ infiltrata in venis circūdātibus locū cācri ⁊ ipse vene ad ip̄z cācrum semꝑ expirāt: et supfluitates melācolicas quas in se habent ad ei⁹ augumētuꝫ malitie ⁊ quātitatis continue mandare consueuerunt.

Signa cancri siue successerit ad apostbema vlcus ancedēs: siue sit egritudo ꝑ se incipiens q꞉ in eius p̄ncipio apparet in modū ciceris vel fabe: ⁊ vene apparēt circa locū sue natiuitatꝭ nigre ⁊ liuide vl̄ terre ⁊ fit ꝯtinue argumētatio ipsius cū duritie ⁊ caloꝛe et pulsatione in loco quousqꝫ vlceret̄. tempoꝛe v̄o vlcerationis aut qn̄ succedit ad apata dura seu malitiosa: vl̄ ad vlcera antiqua aut fraudulēta: tunc emanat ab eo virus viride vl̄ nigruꝫ liqdū fluēs vt aq̄ vl̄ acetuꝫ ⁊ fetet loc⁹ venenosus ⁊ venenū emanās fetet fetoꝛe veneni exeūtis a cadauere qd̄ ē in via putrefactionis ⁊ ebulitiōis: ⁊ labia ei⁹ vlceris sunt dura nodosa infiltrata: ⁊ tale vlc⁹ facit cum malitia sua de āmbulatione ꝯtinuā lentā tamē. ⁊ ideo q꞉ radix cācri est vene circundantes ipsum plene sanguine melancolico adusto inserte in ꝓfunditatib⁹ et supficialib⁹ mēbꝛi in quo existit nō recipit curationeꝫ nisi cū remotiōe mēbꝛi in quo ē: ⁊ ei⁹ totali scisiōe ⁊ facere istud in cācro matricꝭ ⁊ locis illis ē impossibile cū remanētia vite: ⁊ ꝑ h̄ impossibile ē cācrū illius loci ꝑ artē medicinalē curare et sic remanet incurabilis oīb⁹ locis curatiōe ꝑfecta nisi ſꝫ ꝙ diximus. ⁊ h̄ videtur velle Hypo. particula. vj. amphoꝛismoꝝ ubi dicit. canceri asconditi non curare melius est. G. sup̱ illo ꝓbat qd̄ dixim⁹ de cancro ⁊ radice eius.

Cuꝫ ergo ꝓbatū sit ꝙ cācer nō recipit curationem ꝑfectā nisi cū remotione mēbꝛi: videt̄ ꝯueniens vt de curatiōe ei⁹ aliqd dicat̄ absqꝫ mēbꝛi remotione q̄ appellatur cura blandiēs ⁊ mitigatiua malitie eius. Mundificet̄ sepe patiēs cuꝫ pillulis fetidis aut cuꝫ aq̄ decoctionis mirobalanoꝝ indorum sene epithimi cuscute: pꝛunoꝛuꝫ fumiterre et dulcoꝛent̄ cuꝫ melle ro. ⁊ zucharo: et dissoluat̄ in illa aq̄ semꝑ aliqd māne omni. die sedeat in aqua tepida decoctiōis rosaꝝ malue et radicū maluauisci in q̄ pōat̄ aliqd olei rosati. Epithimet̄ locus cōtinue cuꝫ vngēto qd̄ sic fit. ℞. olei ro. vel nenufaris aut papaueris. ℥. s. cere. ʒ. s. cāphoꝛe. ʒ. s. teratur camphoꝛa ⁊ puluerizet̄: ⁊ postqꝫ cera dissoluta fuerit cuꝫ aliquo oleoꝝ ad ignē ⁊ infrigidatū fuerit h̄ totum misceat̄ puluis cāphore in eo ⁊ ponatur etiā ibi aliquid aque rosate. Clisterizet̄ sepe matrix cum aqua decoctionis camphoꝛe nenufaris ⁊ papaueris albi ⁊ rosaꝝ rubeaꝝ ⁊ aliquātulo iusquiami: paꝝ tamē ⁊ specialiter si doloꝛ vltra debituꝫ augumētaret̄. Abstineat a rebus acetosis ⁊ agrestis ⁊ causib⁹: poꝛris: leguminib⁹ ⁊ caseo ⁊ rebus q̄ fiūt ex caseo ⁊ carnib⁹ salitis ⁊ azimis. Utatur vino dulci claro limphato ⁊ dieta calida ⁊ humida cuꝫ declinatione maioꝛi multum ad humiditateꝫ q̄ꝫ aliud. Utat̄ ꝓ condimēto in suis cibarijs rob in quo ponat̄ paꝝ vini granati dulcis vel muzi: vel de agresta dulci quodāmodo: ⁊ ponat̄ cum eis de puluere q̄ fit ex cardamomo liquiritia croco zucharo ⁊ aniso. nō recipiat in suis cibarijs vel condimentis aliquid acutum vel foꝛtiter caliduꝫ.

Caplm. clxviij. de ragadijs in matrice et appitione virge: ⁊ rei q̄ nominat̄ furfur. i. caro addita oꝛta in oꝛe matricis que quandoqꝫ ꝓlongat̄ qn̄qꝫ abꝛeuiat̄: ⁊ nō pꝛolongatur nisi in estate ⁊ abꝛeuiatur in hyeme.

Agadie sunt scisure

cum qbusdaꝫ eminentijs carnosis a quibus ꝑ fricationē cuꝫ virga et etiaꝫ ꝑ se emanat sanguis: fiunt aliqn̄ ꝑꝑ sic citatem loci eminentem vt contingit in partu difficili aut pꝛopter apostbema quod rumpitur ⁊ aduenit quandoqꝫ ꝙ consolidat̄ ⁊ acquirunt foꝛmam verucarum ⁊ poꝛroꝝ ⁊ apparent ragadie matricis qn̄qꝫ in collo matricꝭ intra aut extra ita ꝙ videri possunt: quandoqꝫ pꝛeter ragadias oꝛit̄ in oꝛe matricis caro addita: ⁊ quandoqꝫ apparet res super muliere que est sicut virga commouēs sub coitu: ⁊ qn̄qꝫ aduenit ei vt faciat cuꝫ mulieribus similiter qd̄ fit eis cum quibus coitus: et quandoqꝫ est bothoꝛ magnum vel eminentia. ⁊ furfur quidem est caro addita oꝛta in oꝛe matricis que quandoqꝫ ꝓlongatur ⁊ quandoqꝫ abꝛeuiatur et non ꝓlongat̄ nisi in estate eo ꝙ caloꝛ facit in ea dilatationē ⁊ extensioneꝫ: ⁊ abꝛeuiatur in hyeme eo ꝙ frigus eam constringit ⁊ erugat.

Signa ragadiarū intrinsecarum vel non intrinsecaruꝫ sunt doloꝛ aput coitum ⁊ exitus virge sanguinolente: ⁊ si pōatur sub muliere speculum coꝛam vulua eius ⁊ apiatur vulua eius vel innersetur cum cuffa absqꝫ scarificatione consideretur super illud quod in speculo repꝛesentabitur et apparebit in eo: significabit super ragadiaꝝ foꝛmam ⁊ figuꝛam ⁊ earum malitiam.

Cura ragadiarum matricis est quando fuerit cum siccitate caloꝛe ⁊ pꝛuritu ⁊ scisuris vt sepe in die fomētetur locus ⁊ humectetur sedendo in aqua frigida decoctionis cancrorum ⁊ ranaꝝ: vel limacie ⁊ malue: aut in aqua de-

coctionis se. lini ⁊ cācroꝝ vel limaciaꝝ facta fomē tatione ⁊ ablutione loci insciſſione aquaꝝ ꝑdicta- rum. Vngaꝫ locꝰ lesus si apparet vel ponaꝫ cū li- cinio vſqꝫ ad locū lesuꝫ vngētū de cerusa q̇ ꝺ sic fit ℞. olei ro. ℥. iiij. cere. ℥. j. diſſoluaꝫ cera cuꝫ oleo ad ignē ⁊ post diſſolutioneꝫ ab igne deponaꝫ ⁊ in spiſſeꝫ cū cerusa puluerizata ⁊ cū inspiſſatū fuerit addanꝫ duo albumina oui ⁊ aliq̄d aq̄ ro. ⁊ misceā- tur cū eis ⁊ in fine addaꝫ ⁊ puluere cāphoꝛe ⁊ erit melius. Aliud ad idē valde bonuꝫ. ℞. populeon. ℥. iiij. cāphoꝛe. ℥. s. ceruse. ℥. j. albumina duo oui misceanꝫ simul abſqꝫ igne ⁊ in fine addaꝫ cum eis miscēdo de aq̄ ros. ad libitū. talia vngēta caloꝛem remouent pꝛuritum a loco in quo ragadie sunt et mollificāt ⁊ humectant ⁊ pꝛeparant ipsas ragadi- as ad digestionē ⁊ mundificationē postq̄ ꝯsolida tio bꝛeuioꝛ ⁊ melioꝛ fiet. Regaꝫ cū dieta ⁊ potu di ctis in vlceribꝰ matricis et cancro. subtrahaꝫ ali- quando sanguis de basilica q̄ est in manibꝰ ex par te splenis: aut in pedibus ex eadeꝫ parte. nā talis subtractio sanguinis multū aleuiat matricē a cur su materiei facientis ⁊ conseruantꝭ ragadias post mundificationē loci ⁊ remotionē pꝛuritus: ablua- tur sepe locus calidus cuꝫ vino decoctionis minu ti thuris et nucis cipꝛeſſi ⁊ aloes vel tucie aut mu- mie ⁊ sic confirmabitur ⁊ consolidabitur locus.

Cura ragadiaꝝ cuꝫ venerint cum eminentijs et humiditatem est eadem cum supioꝛi ex parte fle botomie de basilica manꝰ ⁊ ptꝭ pedis sinistre ⁊ ēt ex parte mundificationē cum medicinis: similiter ex parte reꝝ que mitigant ardoꝛē ⁊ pꝛurituꝫ ⁊ fe- bꝛem: ⁊ q̄ incarnant ⁊ ꝯsolidant ⁊ nutriunt. pꝛeter qꝛ in istis ragadijs que habēt eminentias ⁊ humi ditatem debet fieri mundificatio cū vngento apo stoloꝛum cum poniꝫ super ragadias ꝑ se aut cū vn gento viridi si foꝛtioꝛ mundificatio fuerit neceſſa- ria: aut ꝓpter humiditatē habundāteꝫ: aut ꝓpter eminētias ragadiaꝝ multiplicatas: vel fiat mun- dificatio ipsaꝝ cum vngento facto ex mixtiōe isto rū. sepe inuerseꝫ vulua cū cuſſa magna vt manife stetur medico ꝑ visuꝫ quātuꝫ contra infirmitateꝫ operaꝫ ⁊ qualiter: ⁊ h̄ habet locuꝫ si eas ꝑ visuꝫ as picere non poſſet.

Cura vero virge q̄ apparet in vulua ⁊ circa vul uam ⁊ furfur nō est poſſibile fieri a medico nisi cuꝫ ferro incidendo eam: vel vrendo ⁊ incidēdo simul. ⁊ est via melioꝛ ⁊ nobilioꝛ ⁊ securioꝛ.

Caplm̄. clxix. de egritudine que vocatur mola ⁊ dicitur inflatio matricis.

t Dm mulier est plurimi spmatis et est cō sueta viro ⁊ etiā quāuis non consueta ⁊ illud sperma nō abscindiꝫ ymo muli er remouetur ⁊ pꝛiuatur ab expulsione spermatis per separationem a viro aut per aliquā aliam causam: tunc congregaꝫ illud sperma in ma trice ⁊ menstrua retinenꝫ neceſſario illud sperma coꝛrumpit menstrua retenta: vꝉ ipsa menstrua per se coꝛrumpunꝫ: mutatur illud totum in carnosita tem puram aut in humiditatem mixta cum vento sitate ita ꝙ augumentatur eius quantitas multuꝫ ⁊ inflatur per h̄ matrix tota ⁊ tumescit venter sicut impꝛegnante ⁊ plus et sic generatur hec egritudo que mola vocatur in mulieribus habentibus talē materiam specialiter.

Signa mole ex quacunqꝫ causa fuerit sunt magnitudo ventris et in flacio eius sicut apparet in pꝛegnante et retencio menstruoꝝ simpliciter aut quasi ꝫm totum: ⁊ pꝛo- longatio tempoꝛis partus vltra menses noueꝫ: et per istam ꝓlongationem ⁊ mollitiem maxillarum ⁊ ꝑ ꝓlongationem tempoꝛis in quo apparet mo- tus mole sicut motus embꝛionis: et ꝙ quādoqꝫ nō moueꝫ omnino imo quandoqꝫ mutatur a loco suo post compꝛeſſionem: deinde parit post laboꝛem vehementem frustrum carnis cui non est foꝛma ⁊ quandoqꝫ egrediuntur ex eo ventositas groſſa ⁊ humiditates plurime tantum: et tunc detumescit venter ⁊ destruuntur accidentia.

Cura mole est vt mollificetur locus ma tricis ⁊ os vulue cum aqua calida decoctionis maluauisci se. lini fenugreci ⁊ florum camomille malue ⁊ aneti post mollificationeꝫ fiat pensarium aut clistere vel suppositoꝛium in os ma tricis et vulue cum aqua tepida decoctionis rute vel calamenti seu mente in qua diſſoluantur troci sci de mirra qui facti sunt superius. c. de retentio ne menstruoꝛum. purgeꝫ sepe cuꝫ pillulis fetidis aut cum pigra. Vtatur electuario de anacardis. Supponaꝫ radix malue aut maluauisci aut taſſi- barbasi inuncta in oleo de costo vel de spica aut ꝺ lilio: et cum inuncta fuerit in voluatur in puluere mirre ⁊ rubee aut euforbij seu castoꝛei vel costi. Vtaꝫ menta ⁊ calamento ⁊ oꝛigano ⁊ ruta in suis cibarijs. Sumat cum aqua rute. ℈. j. vel. ij. tyria ce rabi: ⁊ cum succo rute vel mente quem faciemꝰ in antidotario ⁊ de eadem faciat pensarium vꝉ cli stere in matrice cuꝫ aqua rute vel mente. Sit cibꝰ eius aqua ciceris vel faseoloꝝ vel bꝛodium poꝛro- rum vel caulium: ⁊ caro arietis ⁊ galloꝛum condi- ta cum sinapi ruta pipere ⁊ similibus. Bibat vinū album acutum diureticum quod erit vtile. Vnga tur femur ⁊ venter totus ⁊ vulua cuꝫ partibꝰ adia centibus cuꝫ oleo de costo vel de spica aut de lilio semel in die ad minus cuꝫ incipit emittere frustra carnium aut humiditatem sanguineam vel vēto- sitatem detumescit venter ⁊ bene curaꝫ. Si auteꝫ per istas operationes nihil emiſſerit de superflui tatibus dictis erit signuꝫ male curationis vel dif ficilis curationis. ⁊ cum curationē hec infirmitas non receperit cognoscas ꝙ ex affinitate matricis replete superfluitatibus malis non conuenienti- bus ad naturaꝫ ꝙ eedem superfluitates redibunt ad epar ⁊ splenem ⁊ ad partes nutritiuoꝛum ⁊ in- ducent erroꝛē in pꝛima ⁊ secūda digestione ⁊ sic fi et mulier ydropica ⁊ moꝛietur: videꝫ ergo neces- se ꝙ mola si nō curata fuerit nec curari poterit ꝙ conuertatur ad ydropisim ⁊ interficiat ⁊ in h̄ om- nes conueniunt. Sepe fiat flebotomia saphene: quia ꝓuocando menstrua iuuat ad curationem eiꝰ Scire conuenit ꝙ iste modus curationis dbet rei terari bis vel ter ꝫm ꝙ poſſibile fuerit: ⁊ si egritu do per iterationem binam vel trinam non remo- ueatur: credenduꝫ est ꝙ aut egritudo incurabilis est aut in cognitionem cause et egritudinis medi- cus manifeste decipitur. Attende hic regulam ꝙ iteratio curationis in egritudinibus longis ⁊ du- bijs multum ē conueniens vtilis ⁊ neceſſaria: ⁊ fie ri post comede ab intelligēte abſqꝫ periculo imo cum infirmi vtilitate.

Caplm̄. clxx. de pꝛefocatione matricis.

f It autem hec egri- tudo aut ꝓpter retentionem mēstruo rum aut ꝓpter retentionem sperma- tis quod mutatur in fumum ⁊ veneno sitatem.

Signa pꝛefocationis matricis sunt ꝙ accidit simile epilensie: sed dif ferentia inter eā ⁊ epilensiam est ꝙ mulieri in hac egritudine nō deficit ratio sua: neqꝫ currit ex oꝛe eius spuma: ⁊ sentit aliquid eleuari ex parte pecti nis vſqꝫ quo perueniat ad os stomachi: de inde ca dit ⁊ superuenit ei sincopis ⁊ cadit quasi moꝛtua: ⁊

tunc non sentit eius pulsus neq3 anhelit⁹: ⁊ quandoq3 prefocat⁊ morit: ⁊ quandoq3 sanat post laborem ⁊ desperationē: ⁊ si ɔtingat q̄ retineātur mēstrua his tēporibus qbus accidit prefocatio ⁊ fortior ⁊ malignior ⁊ timorosa mag. Si aūt contingat q̄ mulier subito moriat vel videat mortua: tardet eius sepultura vsq3 ad duos dies vel circa nā illud in hac egritudine ⁊ similib⁹ et omnib⁹ subitis accidit q̄ natura cū oībus suis virtutibus ocultat circa ꝓfunditatē corporis ⁊ specialiter circa cor fugiendo i petuz infirmitatis ⁊ vt saluet in radice vsq3 ad tēpus ⁊ moriat tunc ex illa causa velut mortua: ⁊ experit de morte eius ꝓpter ocultationē vite ꝑ tardationē sepulture: et ꝑ positionē bombicis vel coti carminati ⁊ arificati circa nares: nā impossibile est vt vita aliquomodo remaneat in aliquo et q̄ nō habeat aliquā partē anhelitus ocultā vel manifestam que mouebit ipsum cotum debiliter. Uel oculta ⁊ cummouebitur cotum hit super aliquem anhelitum ⁊ ꝑ ɔsequens sup vitam ocultam: sicut ꝑ omnimodā quietē eius circa nares significabit super priuationē anhelitus ⁊ super mortem.

Cura ꝓfocationis matricis hora accessionis est q̄ fricent pedes fortiter et q̄ inducat sternutatio cū puluere elebori albi: aut cum euforbio vel pipere puluerizato ⁊ q̄ ponātur odorifera circa os matricis ⁊ fiat cū q fumus sulfuris vel asse fetide: vel corij marcidi vel pān marcidi: ⁊ superfluitatū fetidarū circa os ⁊ nares: ⁊ etiā vult Hypo. v. particula abi dicit. ad matricū pcipitaciones ⁊c. debet etiam ostetrix vel mulier docta in h imponere digitū inunctū de oleo de spica vel de lilio in os vulue ⁊ fricare fortiter illuz locū cum digito ⁊ statim trahet matrix ad inferiora ex quacunq3 causa fuerit: ponat vētosa magna absq3 incisione sub vmbilico et erit vtile valde. si ligent crura ⁊ coxe fortiter cuz aliq re erit bonū ⁊ ɔferēs remota accessione si nō habuerit mēstrua h3 q̄ dictum est supra. Si aūt mulier mēstruata fuerit horis ɔsuetis: tunc intendas ad minorationē spmatis modis talib⁹. Si nupta fuerit vtat coitu: et nupta nō fuerit nubat: ⁊ si nubere noluerit curet flebotomia ⁊ purgatiōib⁹ cuz pillulis fetidis ⁊ similibus. ⁊ cū reb⁹ dictis. c. de his minuūt spma et virge erectionē. ⁊. c. d cura satiriasis. Illud quod multotiēs inuenimus in h casu vtile est vt mulier sepe sumat. ʒ. j. pulueris sc. agni casti cuz. ʒ. j. mellis rosati ⁊ aqua calida ⁊ videbis mirabile.

Capitulū. c lxxj. de his que constringunt vulua.

Causa et signa. manifesta sunt ex re ipsa: sunt tamē quidā q volunt trahere significationē ex ipsa vrina: dicendo q̄ vrina virginis subtilis limpida apparet: ⁊ assignant ꝑ causa q̄ cū vie matricis et vulue stricte: si ꝑꝑ virginitatē non debet ex locis illis affinitate ɔstrictiōis viaz illius loci purgari ⁊ descendere ꝑ vesicaz nisi subtile ⁊ humidū. Alij vero ꝑ aliā viā trahere volunt significationē sup virginitatē ex modo mingēdi: nā virgo cū migit sibilat subtilius ⁊ acutius q3 corrupta: ⁊ mingit lōgius q3 corrupta: ⁊ mingit longius quasi q3 puer. Quidā vero volunt notare sup virginitatē ꝑ aspectum in ore vulue: et h est officium obstetricis q̄ consueta est in h ⁊ docta fuit a medico sm viā anothomie illius loci: nā foramē vel os vulue ꝑ q̄ virga hominis ad matricē ingredit ante q3 corrūpatur nodus virginitatis ē strictū cōtextum venis ⁊ artarijs manifestis rugatū in cuius textura ⁊ rugatione sunt eminētie parue ad modum acuitatis ciceris: quā texturā ⁊ ligationē ⁊ formā os ꝑdictū strictum amittit hora corruptiōis nodi virginitatis ⁊ apparet hora corruptiōis illius exitus alicuius sanguinis manifeste et tunc foramē illud dillatatur manifeste ad oculum cognoscētis: ⁊ est differentia inter illū sanguinem qui erit hora illa a vulua ⁊ sanguinem menstruum in tempore quātitate ⁊ colore tempus enim exitus sanguinis corruptionis virginitatis minimum est comperatione temporis menstruorum ⁊ quātitatis minima etiaz: color vero sanguinis qui erit hora corruptionis virginitatis clarus ⁊ nō fuscus est: eo q̄ a venis et artarijs per violentiam ⁊ nō in modum superfluitatis erit. color vero menstruorum ex causis contrarijs fuscus ⁊ turbidus reperit ⁊ apparet.

Cura ad constringendum vuluam ita q̄ manifeste appeat q̄ corrupta virgo videatur et credatur: primo oportet vt mulier abluat os vulue ⁊ sedeat per horaz in aqua calida decoctionis gallarum nucis cipressi ciperi ⁊ gūmi arabici: cum vero ab aqua in mediate remota fuerit exiccet os vulue cum petia lini munda: ⁊ ponat super ipsam vuluam ⁊ circa os eius petiam lini in fuso in re que sic fit. ℞. gallie muscate. ʒ. iij. gariofili. ʒ. j. musci. ℈. s. terātur ⁊ dissoluātur in. ʒ. j. vini rubei stiptici: ⁊ aliquātulum ad ignem calefiat. Aliud quod facit apparere corruptam virginē manifeste. ℞. gallarū aluminis zucharini squināti: foliorum lilij: ciperi an̄. ʒ. j. terantur et buliant in. lb. iiij. aque tam diu q̄ aqua virtutem rerum recipiat: de hac aqua mulier sepe abluat os vulue et de ea in vuluam sepe ponat: cuz vero bene stricta fuerit vulua per istam operationem tunc eum vir accesserit ad eam vt coeat: vel ante aliquantulum accipiatur aliqua pars parua intestini columbe et impleatur sanguine eiusdem columbe ⁊ immittat vulue post q3 vero ad eam vir accesserit ⁊ cū ea coire ceperit scindetur intestinum et sanguis fluet et sic virgo videbitur. Aliud ad idez ⁊ est fortius q̄d facit appere mulierem que iam peperit vt sit virgo ita q̄ cum vir eam cognoscere voluerit diuti⁹ ⁊ difficilius imponere virgam poterit q3 si nō essz corrupta sic fit. ℞. vini rubei stiptici. lb. iij. aceti vini rubei. ʒ. iij. masticis gummi arabici: nucis cipressi gallarum aluminis zucharini an̄. ʒ. j. terantur ⁊ puluerizentur et buliant in vino tam diu q̄ consumantur de toto mixto. ʒ. iiij. abluatur vulua de re illa sepe indie cuz fuerit calida ⁊ post ablutionem epithimetur cuz petia in fusa in eadem re sed ante epithimationem cum petia aspergat sup foramen oris matricis in tra labia vulue puluis q sic fit. ℞. boli armeni masticis gummi arabici mumie armōiaci an̄. ʒ. s. terantur simul in mortario vltima constrictione ⁊ reseruetur ad vsum. nā hic modus quasi os matricis consolidabit: ⁊ specialiter ⁊ operatio illa dicta continuabitur. semp eniz cum hic puluis ponatur super foramē oris matricis omni die semel ad min⁹ debet super ipsuz puluerem ⁊ foramē poni petia infusa in vino calido ⁊ sic operatio complebitur penes intentionem.

Capitulū. clxxij. de his que auferunt humiditatem a vulua.

Multiplicatio humiditatis in vulua addit in sterilitatez ⁊ impedit generationem. nam humiditas matricis cū multiplicat ledit eius asperitatē ⁊ virtutem retētiuam seminis impedit ⁊ ꝑꝑ h curari ⁊ remoueri debet a medico ꝑ posse. Signa humiditatis vulue ⁊ matricis sunt mollities corporis maxillaruz ⁊ oris: ⁊ superfluitates que ore naribus ⁊ oculis auribus expellunt multiplicantur ⁊ sunt nō bene digeste ⁊ certius signū omnibus alijs est q̄ semper os matricis humidū inuenitur: ⁊ corpus mulieris sm visum cum h totum humidum indicatur.

Cura mundificet aliqñ cum medicamine deturbit aut cū pillulis fetidis ⁊ nutriat cū rebus assatis stipticis preterq̃3 in die medicine ⁊ vtat vino stiptico. sepe vtat balneo sicco in quo abstergat vuluā cuȝ absinthio: origano: arthemisia ⁊ calamēto. cōtinue defferat intra vuluam petiam infusam in vino stiptico calido decoctionis aluminis zucharini: cupularum: glādium ⁊ corticum pinearum balaustie: ciperi ⁊ similium: ⁊ exiccabit per istam viam radix humiditatis currentis a corpore ad locum et loci etiam humiditas consumabitur.

Capitulum. clxxiij. de his que vuluam calefaciunt.

Frigiditas matricis cum intensa et manifesta fuerit extinguit semē cū collectū fuerit i loco conceptionis: ⁊ p̄ h̄ hec infirmitas nō ē a medico negligenda. nā omnis frigiditas est omnium virtutū naturalium mortificatiua: caliditas vero viuificatiua dicit vt vult hypo. particula. v. vbi dicit. Que cūq3 frigidas ⁊ dempssas habent matrices ⁊c.

Signa sup vuluam nō calidaȝ sunt q̄ quasi nō habet pilos circa femur ⁊ vuluaȝ ⁊ q̄ tarde incipit eos mittere ⁊ sunt subtiles ⁊ exiles ⁊ minuti ⁊ flaui: ⁊ ei⁹ mēstrua alba vel rubea subtilia clara pauca in quātitate ⁊ rara in tēpore et mulier nō est desiderās coytū ⁊ nullomodo delectat in coitu neq3 sp̄ma emittit ⁊ male generat: ⁊ nō generat mulier talis nisi cū colerico ⁊ vehemēter calido: quāuis per naturam cōtra iectatis mulieris ad vix ex parte serus meli⁹ ⁊ citius ⁊ sepius cōcipiat mulier cuius matrix est frigida ⁊ complexio frigida q̄3 illa cuius matrix ē calida ⁊ complexio eius calida: et h̄ est communis in humana natura ⁊ verius s̄m sensum.

Cura. ea que calefaciunt vuluā sunt electuaria calida vt diamuscū ⁊ diambra ⁊ diatrion quod est nobilius in isto casu specialiter s̄m quod in antidotario fiet supponat in vulua carni agreste vel domesticū excoriatū vl' contritum ⁊ mixtum cū oleo de spica aut de costo seu de lilio ⁊ incorporatū ita q̄ spissitudineȝ accipiat supponat etiā sibi in vulua cubebas tritas ⁊ mixtas ⁊ inspissatas cuȝ oleo de spica. Vtat sepe suffumigationibus factis cū mirra mastice vernice q̄ recipiatur in vuluā cuȝ emboto. Comedat carnes assatas ⁊ calidas: ⁊ bibat vinū stipticū odoriferū. mundificetur temporaliter cum pillulis fetidis ⁊ medicamine deturbit.

Capl'm. clxxiiij. de his que valēt ad impregnādum.

Hoc capitulum intrat in. c. de difficultate impregnationis q̄ dicemus inferi⁹. cōmuniter ea q̄ valēt ad impgnādū sunt vt eligant duo q̄ cōueniāt ad h̄ faciendum videlicet vt cōplexio viri sit cōtraria cōplexioni mulieris, iteruȝ vir ⁊ mulier abstineāt lōgo tēpore a coitu p̄ posse: nā h̄ exiccat matricē in muliere: ⁊ cōfortat aspitatē ⁊ virtutē retētiuā in ipsa ⁊ in viro addit in maturationē ⁊ maiorē p̄fectionē spermatis. cōueniēs ad intentioneȝ istā est vt vir neq3 mulier sint ebrij: q: sperma ebrij fit fluidum nimis ⁊ est indigestum et lubricat ita q̄ nō cōgregatur in loco conceptiōis. Vtat mulier ante horā coitus p̄ ser vel quatuor horas balneo aque calide decoctionis spice celtice florum camomille melliloti: psilij: siseleos suffumiget os matris ⁊ matrix tota cū oppoponaco: carpobalsamo ⁊ semine ben et costo ⁊ spica ⁊ supponat mulier intra vuluam omni die ante coitū medicamē quod sic fit. R. carpobalsami xilobalsami: storacē: siseleos: semi. peonie mirre an̄. ʒ. j. terant ⁊ cribellētur ⁊ fiant troc. cuȝ oleo balsami ⁊ oleo rosato in quo dissolut⁹ sit muscus. Aliud ad idem. R. balsami. ℈. j. mirre carpobalsami an̄. ℈. j. siseleos seminis peonie an̄. ʒ. j. terātur ⁊ incorporent ⁊ fiant forme ad modū nucis dactilorum cuȝ oleo rosato in quo dissoluat muscus. sedeat sepe mulier in aqua decoctōis galaruȝ mirtilorum balaustie. mūdificet sepe cū aqua decoctionis mirobolanorum kebulorum emblicoruȝ rosarum mirtilorum ⁊ dulcoretur cuȝ zucharo rosato veteri. sepe comedat siseleos ⁊ fumigetur super ipsum purum e mixtum cum semine peonie. Vtatur sepe in ebdomada tyriaca dissoluta cū vino calido decoctionis siseleos ⁊ semine peonie. Bonuȝ ⁊ vtile videtur vt hora coitus sit in mediate post menstruorum purgationem. tunc enim vir incipiet ludere cuȝ muliere tangendo mamillas ⁊ pectinem ⁊ fricando marginē siue maceriaȝ. i. loca pilo aque sunt circa vuluam: nam medici volūt q̄ iste locus sit locus fortissime delectationis in muliere: ⁊ hoc narrat. Auicena. li. iij. in regimine et curatione sterilitatis: ⁊ faciat cum hoc videre diuersa obscura ⁊ motiones in facie ⁊ oculis mulieris. ⁊ cum viderit q̄ mulier excitat ad coituȝ quod cognoscet per motiones diuersas in oculis et per excitationes ⁊ anhelitum diuersum: tunc vir excitetur super mulierem ⁊ coeat ⁊ hora coitus mulieris crura vehementē eleuet ⁊ sit hora illa caput mulieris inferius mersum. Abstineat vir etiam hora coitus ab emissione sui spermatis donec nouerit mulierem suum impleuisse desiderium: ⁊ tunc vir trahat naticas mulierē ad se ⁊ violenter firmet secum genitalibus versus mulierem ⁊ suum emittat semen. nam omnes isti modi dant viam ad cōceptionem si sterilitas nō fuerit manifeste in causa: si autem sterilitas fuerit manifeste in causa. q̄r vir non generat aut mulier nō concipiat tunc non intrat in tētioneȝ artis medicinalis sed relinquitur diuinitati.

Capitulum. clxxv. de his que prohibent impgnationem ⁊ aborsum faciunt.

Quamuis istud capitulum non sit de mandato legis tamē ad ordinē semine medicinalis propter periculum quod contingere posset ex conceptione in muliere nō sana vel debili: vel que esset nimis iuuenis. De his que impediunt ⁊ p̄hibent impregnationem est vt vir compleat suuȝ coitum prius q̄3 mulier: ⁊ tunc mulier post coitum viri ⁊ etiam post coitum suum ⁊ viri aperiat crura ⁊ stet pedibus ⁊ saltet fortiter retro per. vij. vl' viij. passus ⁊ saltet etiam super vnum pedem ⁊ descēdat per gradus scalarum: ⁊ sic emittet sperma suū ⁊ viri extra. si mulier post coitum in mediate supponat sibi oleum de pice liquida vel de iunipo vel de menta nō concipiet. Et si vir an̄ coitum inungat caput virge cum eisdem oleis vel de succo mēte vel rute vel ex succo iuniperi vel ex pulpa coloquintide nō generabit neq3 mulier cōcipiet. similiter cuȝ succo sauine vel scolopendrie. dicitur q̄ si hora coitus suspendat scolopendria viridis ad coxas mulieris nō cōcipiet. iterum si mulier cōtinue per. x. dies sumeret omni die. ʒ. iij. de semine rute sauine vel iuniperi emitteret fetum mortuuȝ ⁊ nō cōciperet: vel sumat de eisdem seminibus taȝ diu continue q̄ odor illius seminis in vrina vl' sudore sentiat nō cōcipiet: ⁊ si acciperet faceret aborsum. omnia breuiter que mēstrua p̄uocant cōueniunt in isto casu: de quibus faciemus mentioneȝ de retentione mēstruorum. Aliud ad idē. R. se. sa

uine. ℥. x. mētastri ficci foliorū rute añ. ℥. ij. rubee: carui: agreste: pulegij ceruini añ. ℥. j. hec omnia puluerizata cū lacte ficuum in modū electuarij cōficiant: ex quo in mane ⁊ circa noctē ad magnitudinem vnius auelane parue sumat. Sumat iterū omni die stōacho ieiuno. ℥. ij. electuarij de anacardis cū vino decoctionis rubee ⁊ sc. iunipi. ⁊ quod valet ad h̄ multū est suffumigatio in traiectorio cō nuce cipressi ⁊ serapino ⁊ mirra: ⁊ comedere alea ⁊ acuta ⁊ supponere ante coitum ⁊ post fel vacinuꝫ ⁊ tauri ⁊ frustrum salis gēme: ⁊ bibere apij vel leuistici radices: et supponere radiceꝫ esse fetide: et omnia illa singulariter per se in hoc iuuant.

Capitulum. clxxvi. de difficultate impregnationis.

Difficultate impgnatiōis cōtingit ex multitudine adipis aut ꝑpter paruitatē vel magnitudinem virge: vel ex abreuiatione ligamenti capitis virge aut ꝑpt velocitatem erectiōis mulieris ⁊ velocitatē mot⁹ post coitum: aut q: matrix est frigida vltra debituꝫ: aut ex lubricitate matricis ⁊ debilitate ipsius aut ꝑpter ventositatē grossaꝫ in matrice: aut ꝑpt superfluitatē caliditatis matricis aut ꝑpter exiccationem matricis aut ꝑpter emoroydas ⁊ vlcera in matrice: aut q: spma est calidum nimis vel frigidum: aut q: vir ⁊ mulier cōueniunt in complexione calida vel frigida ⁊ innascit complexio mala ⁊ distemperata in matrice ita ꝙ nō est cōueniēs ad generationem. hec aūt sunt cōditiones. xij. impedientes manifeste cōceptionem. Addit autem aliqua cōmuniter a medicis videlicet ꝙ quādo mulier nō emittit sperma hora coitus nō fit generatio: ⁊ h̄ sententia quāuis ſm sensum a medicis affirmetur quo ad veritatem nō est necessaria vt ꝓpositū ē ab Aristotele. li. de animalib⁹. c. xix. vl' xiiij. ſm diuersas translationes ꝙ sperma mulieris nō est necessarium ad generationē: ⁊ pbat vel multis rationibus: quaꝝ prima est ꝙ vbi est mēstruuꝫ ibi nō est sperma ⁊ vbi est sperma ibi nō est mēstruum secunda ratio est per testimonium contractum ex mulieribus que tempoꝛib⁹ suis impregnabant ⁊ que modo impregnant dicunt ⁊ dicebant ꝙ impregnabant ⁊ impregnant absqꝫ delectatiōe: ⁊ ex h̄ trahit argumentū tale. omnis emissio spermatis est cum delectatione: mulieres impregnant ⁊ impregnabant vt testificate sunt absqꝫ delectatione aliqua: ergo absqꝫ emissione spermatis: ⁊ sic spma mulieris nō est necessariū ad generationem cum absqꝫ eius semine generatio fiat ⁊ possit fieri vt apparet. tertia ratio ē si mulier haberet spma cōueniens ad generationē quare ex se absqꝫ viro aliquando nō generaret: sed hoc nō est possibile: ergo sperma mulieris nō est necessariū ad generationem. Reformemus sententiam medicorum super h̄ ꝑ verba Ari. eodem. c. vbi dicit. Illud quod putāt homines qdam ꝙ femine cōueniant generationi ꝑpter quod aliquando emittūt sperma apud coitum ⁊ propter delectationē quaꝫ habent in coitu est falsum: sed est verum ꝙ exit aliquando in aliquibus mulierib⁹ ⁊ specialiter albis facientibus feminis ⁊ nō nigris ⁊ brunis facientibus masculos: quoddam humidum album fluidū sed nō est spermaticum imo est aꝓpriatum loco: ⁊ est aliqua pars menstrui que per fricationem ⁊ calorem loci mutata est in albedinē: sed non est spermaticum neqꝫ semē vex agēs ⁊ coagulans vt ē semen viri. naꝫ si esset sic vt ꝓbatū est posset mulier generare absqꝫ viro quod est impossibile. apparet manifeste intelligentibus veritatem ꝑ verba philosophi ꝙ humidum quod exit a muliere hora coitus siue sit sperma siue non impedit generationē aut generationem facit imperfectam: ⁊ ꝙ nō est illud humidum vtile siue necessarium in generatione. vnde cum medici aliquando subtiliter videant hoc humidum exire a muliere in coitu ⁊ cū aliqua delectatione voluerunt subtiliter iudicare ꝙ sperma mulieris erat semen ⁊ necessariū ad generationem: ⁊ hoc iꝫ ꝓbatum est. ꝓpter h̄ vult philosophus ꝙ totum quod exit de muliere ⁊ quod est in muliere sit loco materie necessarie ad generationem ⁊ loco nutrimēti: ⁊ illud quod exit a viro per viam virge ⁊ hora coitus sit semen ⁊ sit loco forme ⁊ agentis ⁊ perficientis non negat quin de substātia istius seminis virilis intret materiam generationis vt substantia coaguli in materiam casei: ⁊ h̄ est pura veritas quā a sapientibus credi ⁊ affirmari necessarium est.

Signa difficultatis impregnationis ex multitudine adipis sūt manifesta ex humiditate ipsius mulieris. nā quando totaliter pinguis ⁊ repleta videt et venter eis ad inferiora descenderit cum pinguedine vltimata vl' quasi bene manifestaret consideranti ꝙ nō impregnatur ꝑpter multitudinem adipis in matrice et loco generationis: sꝫ si mulier esset extenuata circa pectus ⁊ spatulas ⁊ adiutoria ⁊ coxas: ⁊ appareret in ipsa descēsio ventris vltra mensuram: et multiplicatio pinguedinis et spissitudinis in loco femoris ⁊ vmbilici cuꝫ frequentia anhelitus ⁊ ei⁹ cōmotiōe ⁊ lederet a qualibet ventositate ⁊ stercoris retentione aut aggregatione ventositatis in ventre ⁊ esset apparens ꝯstrictio vel opilatio oris matricis apud tactuꝫ obstetricis: iaꝫ verificatum erit apud te de hoc totum quod intendis.

Signa que est ꝑpter paruitatem virge vl' magnitudinem ex re ipsa satis nota sunt vnde Auic. li. iij. c. excusandi medicum in illis que docet et delectatione ⁊ cetera. ⁊ capitulo de sterilitate in cura: ⁊ Almansor in li. diuisionum. c. de difficultate impregnationis: dicunt ꝙ paruitas virge impedit generationem. Iterum Auic. li. iij. c. de spermate generante ⁊ nō generante: ⁊ Ari. li. de animalibus. c. xix. vel. xiiij. ſm diuersas trāslatiōes dicunt ad litterā ꝙ longa virga facit ad difficultatem impregnationis: ⁊ causa in vtroqꝫ est quia virga parua nō est sufficiens ad eiciendūꝫ sperma ad locum conceptionis. sed in virga longa debilitat semen ⁊ spiritus gignitiu⁹ ante ꝙ̄ veniat ad locū generationis: ⁊ sic in vtroqꝫ peccatuꝫ inuenies. et per hoc dicit Arist. eodem capitulo nominato de animalibus ꝙ virga mediocris magis consonat generationi ceteris ⁊ est ita.

Signa difficultatis impregnatiōis ꝑpter breuitatem ligamenti capitis virge sunt ꝙ capud virge est arcuatum ⁊ ꝙ tendit ⁊ inclinat versus partem testiculorum: ⁊ si habens hoc videret exitum sui spermatis videret ipsuꝫ sperma exire filose et nō in simul cū impetu: sed successiue et tortuose et malo modo.

Signa difficultatis impregnationis eo ꝙ mulier velociter cū crurib⁹ aptis post coitū surgit et saltat ad posteriora sunt manifesta ex ipsa re. vnde non indiget narratione.

Signa ei⁹ q̄ ē ꝑp frigiditatē matric̄ sūt subtilitas mēstruoꝝ ⁊ ꝑuitas rubedis eoꝝ: ⁊ piloꝝ paucitas i pectine et mēstruoꝝ paucitas i quātitate: ⁊ tarditas ⁊ raritas in tp̄e: ⁊ pili illis locis sunt flaui rari exiles ⁊ debiles valde.

Signa illius que fit ex lubricitate matricis ⁊ ipsius debilitate sunt ꝙ currūt ex matrice assidue humiditates plurime: ⁊ ꝙ fit embrionis aborsus ante ꝙ̄ magnificetur: ⁊ ꝙ mollities apparet i ma

rilis ꝛ toto corpore ꝛ ãchis specialiter ꝛ pigritia ad motũ ꝛ opationes.

Signa eius que fit ppter ventositatē grossã in matrice sunt inflacio suminis ꝛ partiũ eiꝰ ꝛ nocere a cibis inflatiuis: ꝛ aborsus ante q̃ꝫ magnificet embrio ꝛ rugitꝰ cõmotio cũ sonitu in uētre ꝛ intestinis. Illiꝰ vero que ē ppter supfluitatē caliditatis signa sunt extenuatio totius corpis mulieris ꝛ mēbrorũ ꝛ multitudo piloꝝ tã in numero q̃ꝫ i quãtitate ꝛ grossicie in sumē ꝛ paucitas mēstruoꝝ ꝛ grossitudo ipsoꝝ ꝛ eoꝝ nigredo.

Signa eiꝰ q̃ fit ppter exiccatione matricis sũt extenuatio mulieris ꝛ paucitas mēstruoꝝ ꝛ eorũ spissitudo ꝛ raritas pilorum ꝛ vulue siccitas assidue: ꝛ asperitas loci cum priuatione humiditatis hora coitus.

Eius vō q̃ fit ppter vlcera et emorydas signa dicta sunt superius capitulis suis pprijs.

Signa eius que fit ppter malitiaꝫ complexionis spermatis ex parte caliditatis sunt citrinitas coloris corporis ꝛ spermatis: ꝛ eius paucitas ꝛ fetor odoris ꝛ distenperantia coloris in toto corpore manifeste ꝛ specialiter circa genitalia: ꝛ multitudo piloruꝫ cum grossicie ipsorum ꝛ ꝙ omni die apparent in vrina resolutiones longe rubee. Ex parte vero frigiditatis sunt multitudo spermatis fluidi nō digesti ꝛ eius subtilitas ꝛ priuatio piloꝝ in locis genitaliũ: ꝛ qui nascunt̃ sunt subtiles debile ꝛ rari ꝛ vrina eiꝰ est subtilis ꝛ clara ꝛ priuatio appetitus coeundi ꝛ pigritia in toto corpore et in modo erectionis.

Signa difficultatis ppter cõuenientiam mulieris ꝛ viri in cõplexione calida vel frigida distēperata sunt illa eadē signa q̃ significant caliditatē in vtroqꝫ accidētem: verbi gratia ex parte caliditatis corpora eorum citissime crassescãt ꝛ tãgentibus calida sentiant̃ ꝛ macra existãt ꝛ gracilia ꝛ vene eoꝝ manifeste sint ꝛ motꝰ velox ꝛ anhelitus et pulsus ꝛ omnia q̃ in eis considerant̃ velociora ꝛ tales mulieres ꝛ viri obstinati ꝛ crudeles sunt ꝛ pauci somni multoꝝ piloꝝ crispoꝝ ꝛ intēsoruꝫ in nigredine ꝛ cito nascunt̃ in eis ꝛ eoruꝫ color ruffus ac rubeus cũ obscuritate quadã. Ex parte frigiditatis in vtroqꝫ sunt ꝙ tarde crescunt capili quoqꝫ in eis tarde nascũt̃ ꝛ subtiles ꝛ debiles: ꝛ sunt hebetis existētes ingenij ꝛ tardaꝝ operationũ: pulsus eoruꝫ paruus ꝛ anhelitus occultus ꝛ tangentibus apparent eorum corpora frigida: ꝛ huiusmodi nō sunt potētes in coitu ꝛ sunt parum generãtes filios debilis desiderij ꝛ multi somni.

Cura difficultatis impgnatiōis pp adipeꝫ ē vt intēdas ad extenuationē corporis cũ dieta sicca parui nutrimēti: ꝛ vtat̃ vino acerbo ꝛ pane milij ꝛ carnibꝰ salitis ꝛ piscibus salitis ꝛ siccis: sinapi aleis et similibꝰ. purget̃ sepe cum pillulis fetidis ꝛ similibus. Jaceat sup rē duram: paruꝫ dormiat multũ vigilet ꝛ laboret ꝛ ieiunet. Utat̃ suffumigationibus siccis q̃ fiunt ex castoreo: sinapi costo ꝛ euforbio: mirra ꝛ sarcocola factis ex omnibus vel ex vnoquoqꝫ p se: et recipiat̃ suffumigatio taliũ in matrice cũ traiectorio vl'em boto posito sup prunas: sup quas ista in simul vel singulariter ponēda sunt. fiat ēt puluis ex omnibus istis vel ex aliquo istorum supponat̃ cum radice tapsibarbassi vel malue aut maluauisci inuoluti in eodem puluere. facta extenuatione supponantur ꝛ dētur ea que cõferunt ad impregnationeꝫ dicta superius. c. de his que valent ad impregnationem.

Cura difficultatis impregnationis ppter virgam paruam vel longam est vt ille qui habet paruam virgam eligat ex mulieribus paruis: ꝛ debet cum coitus fit deprimere caput mulieris ad inferiora ꝛ eleuare anchas ad superiora quãtuꝫ possibile est cum vehemētia cõtinuationis vel adherētie apud euacuationē vel emissionē spermatis ita vt nō se moueant: sꝫ vterqꝫ hora illa adhereat alteri fortiter ꝛ vehementer: nã ex modo tali coitus virga cũ peccauerit ppter breuitatem acquirit cã ꝛ modum expellendi ad locum cõceptionis vt fiat generatio. Si vero peccatũ fuerit ppter longam virgam eligat vir ex mulieribus magnis habentibus anchas longas ꝛ extensas ꝛ in modo coitus fiat vt dictum est in parua virga: nã ex vehementia adherentie continuabit̃ calor matricis ꝛ vulue ꝛ cum femore viri ꝛ longitudine virge: ita ꝙ sperma neqꝫ eius spiritus poterit debilitari quamuis transeat per viam longam ad loca conceptionis: ꝛ sic fiet ex isto generatio.

Cura eius que fit ppter abreuiationem ligamēti capitis virge est vt omni die vngat̃ cum butiro vel vngento de pinguedinibus auium ꝛ substētetur virga post vnctionem cuꝫ ligatione eius ad superiora super astelam lenem ꝛ equalem Si vero h̄ noluerit incidat̃ illud ligamentum ex transuerso ꝛ curetur ita ꝙ amplius nō continuetur cum parte aqua seperatum est: ꝛ hec via perfectior est in hoc casu.

Cura eius que fit ppter velocitatem erectiōis mulieris ꝛ saltatione ad exteriora ē vt mulier post coitum iaceat super spinam anchis eleuatis ꝛ coxis coniunctis ad inuicem per duas horas vl' circa ꝛ plus vel minus ſm ꝙ fuerit necessarium ꝛ añ coitum ponat ventosam magnam cum igne super matricem absqꝫ scarificatione: ꝛ vtat̃ continue electuarijs vt est diaciminum diamargariton et diagalanga. Utatur sepe suffumigationibus de bdelio oppoponaco mirra serapino: storace carpobalsamo: mastice ꝛ similibus. tãgat os matricis ante horam coitus aliquantulum cum oleo balsami.

Cura eius que fit ppter frigiditateꝫ matricis est vt mulier vtat̃ cibarijs nutribilibus carnibus videlicet arietis ꝛ auium ꝛ galinarum ꝛ gallorum ꝛ comedat oua sorbilia condita omnia cum speciebus calidis ꝛ odoriferis: ꝛ bibat vinum dulce rubeum odoriferum clarum. Calefiat totum corpus cum electuarijs calidis que dicemus vt diambra ꝛ similia. Pensarizet̃ matrix sepe cum aqua decoctionis sisileos ꝛ se. peonie: ꝛ omni die comedat sisileos tan in hora comestionis quemadmodum in ieiuno. Utat̃ cubebis: pipe longo ꝛ cardamomo si fiat pensarium cum vino rubeo calido decoctionis bdelij erit vtile ꝛ magis conferens: et si post illud intromittat̃ in os matricis oleum balsami videbis mirabile.

Cura illius q̃ fit ex lubricitate matricis ē vt mulier purget̃ cũ pillulis factis ex colognitida turbit hermodactilis zinzibere: mixtis ꝛ incorporatꝫ cũ vino in quo mastix sit dissolutus. ꝛ sumat de istis pillulis. ʒ. j. vsqꝫ ad. ij. ſm virtutē. sepe sumat fumum p traiectorium factum ex pipere et euforbio ꝛ storace vel ex alijs rebus similibus. Utat̃ vomitu facto ex aqua decoctionis radicum raffani acuti se. aneti seminis attriplicis sinapis ꝛ ceparuꝫ in qua dissoluant̃. ℥. ij. oximellis composita. ꝛ si mulier esset fortis posset in eodeꝫ vomitu poni. ℈. j. pulueris elebori albi. Utatur cibis coctis in veru aut infrixorio ꝛ preparatis in patella: aut in pasta cum pipere ꝛ rebus calidis. Utatur bono vino stiptico.

Cura eius que fit propter ventositatem grossa in matrice ꝛ locis illis est vt omni die preter q̃ꝫ tempore impregnationis vtatur lauationibꝰ factis ex aqua decoctionis ameos amomi carui cimi

ni calamenti pulegij ⁊ siseleos: ⁊ ꝙ vtatur puluere
istarū rez mirto cū pipe longo ⁊ pipe ⁊ similibus
sumat sepe ellectuaria calida vt diagalanga ⁊ dia
ciminū ⁊ diamargariton. Comedat carnes assa-
tas ⁊ coctas cum feniculo petrosilino ⁊ seminibus
eorum. Bibat vinū acutū bonuz parū tamen in
q̄titate. Laboret et ieiunet ⁊ nō repleatur hora
comestionis: ⁊ abstineat a somno dici. Sepe tan-
gat os matricis cū oleo de costo vel de spica. aut
quod melius esset cū oleo balsami in quo ponatur
aliquid pulueris siseleos seminis vel se. peonie.
Cura vero eius que fit ꝓpter superfluitatem
caliditatis ē equare eius caliditatē cū rebus frigi
dis. s. cibis frigidis et potibus sed nō est necessa-
rium vt longo tempore exibeantur ne p vsuz ipso
ruz ad frigiditatē ꝯuerteretur que ē q̄litas morti
ficatiua ⁊ virtutū naturaliū destructiua. Utatur
ergo vino limphato i quo aliqua nō repiatur acui
tas neq̄ fortitudo mala ⁊ cibis tempatis: carnib⁹
edi ⁊ pullorū castrati et agnoz conditis cū lactu-
cis spinachijs boragine cucurbitis ⁊ similibus.
Fiant pessaria aliquādo cū aqua decoctionis man
dragore ⁊ peonie vel mirtorū seu rosarū suffumi-
getur matrix cū camphora ⁊ gūmi arabico aut cū
sanguine draconis ⁊ caphora. Utatur succo ordei
in quo dissoluatur cardamomū. Abstineat a labo
re ⁊ ieiunio. Comedat sepe ⁊ multū dormiat ⁊ ge
scat. Utatur agresta rob ⁊ lactucis in suis cōdi-
mentis et vino muzo granatoz: si aliquando co-
mederet de zucharo rosato veteri mixto cū roxa
ta nouella vel per se esset bonum ⁊ vtile.

Cura eius que fit ꝓpter exiccationē ma
tricis est vt assiduet balneū post
comestionem et ꝙ comedat sepe ⁊ dormiat ⁊ quie
scat vt plurimū et comedat iura gallinaz ⁊ carni
um pinguium ⁊ auium condita cū vitellis ouorū
⁊ puluere cardamomi ⁊ croco. Fiant etiaz pultes
de farina furmēti in iuribus carniū et comedan-
tur in aurora et condiantur cū puluere dicto. Bi
bat vinum nouū rubeum dulce sepe sedeat quasi
omni die in aqua calida decoctionis maluauisci
florū camomille: fenugreci malue ⁊ boraginis et
lingue bouis. Utatur ellectuarijs restauratīs et
impinguantibus que ponētur capitulo de impin
guatione corporis extenuati li. de decoratione et
etiam in antidotario assiduet coituz quia hume-
ctat matricem ⁊ tangat sepe os matricis cuz pin
guedine anseris anatis ⁊ galli mixtis ⁊ ad inuicē
liq̄factis: ⁊ fiant ex eis pessaria ⁊ clisteria vulualia
Cura illius que fit ꝓpter emoroydas vel vl-
cera cum impossibile sit ꝙ purgacio fiat absq̄ ma
tricis sanitate: prius oportet vt existis mulier cu
retur infirmitatibus ante q̄ concipiat: de cura
quorum satis superius suis capitulis dictum ē: et
illud sufficiat in isto casu.
Cura illius que fit ꝓpter maliciā ꝯplexionis
spermatis calide vel frigide ē si peccat in calidita-
te vt eligat ex mulieribus albā mollē ⁊ frigidā ſm
cōplexionē ⁊ sit eius regimē ex pte cibi ⁊ pot⁹ de-
clinans ad frigiditatē ⁊ tēpamentū vt ad carnes
edi: agnoz ⁊ porcelloz ꝯditas cū agresta: vl' vino
de granatis muzis aut succo berberis aut ribes.
⁊ vtatur vino stiptico limphato. Utatur aliquan
do oxizacchara stomacho ieiuno cū aqua decoctio
nis lactucaz vel portulacaz: aut zucha. rosato ve
teri. Si autē peccaret p frigiditatē eligat ex mulie
ribus brunā vel declinantē ad nigredinē cui⁹ mē
strua sunt multa ⁊ rubea valde: ⁊ vtatur vino acu
to limphato ⁊ cibarijs carneis ꝯditis cū specieb⁹
⁊ pipere: sicut sunt carni arietis pulloz collūbaz
⁊ passerum comedat omni die ante prandiū ⁊ ce-
nam de diamargariton vel diamusco vel diaga-
langa vel diasatirion ad moduz nucis ⁊ erit vtile
in hoc.
Cura illius que fit ꝓpter ꝯueniētiā etiā in cō-
plexione est duobus modis: nā si vterq̄ equalis
fuerit cōplexionis fiet necessario generacio nisi ali
quod extrinsecū impedierit: Si ambo ꝯuenerint
in cxplexione calida vel frigida distemperata ne-
cesse est vt vir experiatur de se in aliqua muliere
que sit contrarie cōplexionis ad suā: nā decentius
⁊ honestius ē vt vir potius hanc mutationem fa-
ciat q̄ mulier: vel fiat mutacio circa mulierē cum
rebus mutantibus complexionez eius ad suū con
trarium ſm ꝙ possibile fuerit. s. cū rebus frigidis
vel calidis dictis superius in cura vitij caliditatis
vel frigiditatis: nā melius ꝙ ē in muliere fiat hec
mutacio q̄ in viro ⁊ ꝙ vir maneat in natura pro-
pria cum mulier assimilet materie ⁊ terre in gene
ratione: sicut materia vel terra mouet ⁊ preparat
vt semine iniecto generacio fiat: ita mulier debet
disponi ad virum vt cū suum emiserit vir semē ꝙ
inueniat matricem vel locū preparatū ad genera-
tionem faciendam. Ea autē que communiter valent
ad impregnationē ⁊ de proprietate preparant mu
lieres ad conceptionem ⁊ iuuant sunt semē bau-
cie quādo teritur ⁊ potat cum vino odorifero: et
radix eius cū comeditur: ⁊ h ꝯtinue vsq̄ ad duas
lunationes seu duo menstrua: ⁊ ex eis que multuz
valent ex rebus que supponuntur est ameos cum
teritur et miscetur cum medula ossis cerui aut vi-
tuli: ⁊ supponatur cum licinio vel lana ante horaz
coitus die primo vel secundo vl' tertio post purga
tionem menstruoz: Nota hic ꝙ omnia que sup-
ponuntur in vulua causa impregnationis magis
valent ex plus operantur diebus quattuor post
purgationē menstruorum imediate q̄ alijs tem-
poribus q̄uis omni tēpore aliquid cōceptionem
operētur. Similiter coagulū leporis quādo misce
tur cū butiro cocto ⁊ suppōitur dieb⁹ dictis iuuat
cōceptionē. Iterum stercus vulpis cum oleo rosa
to mixtum si supponatur cum licinio facit idē. Il-
lud quod est fortius omnibus alijs ⁊ est phicuz est
vt accipiatur succus peonie femine vl' masculi ⁊ mi
sceantur cum puluere seminis eiusdē ⁊ supponat
diebus dictis erit mirabile. Illud vero qd nostro
fecimus tēpore ⁊ in quo in multis fecimus verita
tem est ꝙ mundificabamus mulierem ante men-
strua cum aqua decoctionis mirobolanoz kebulo
rum ⁊ indorum rosarum rubeaz ⁊ dulcorabamus
ipsam cum zucharo rosato veteri ⁊ dabamus de
ista aqua. ℥. iiij. vel. v. cum vino rubeo stiptico an
te diē per horā: ⁊ hoc faciebam⁹ ante q̄ mēstrua
accederent: post curationem menstruoz diebus
quinq̄ primis omni sero mulier sedebat p horam
in aqua calida decoctionis rosaruz rubearum et
gallaruz ⁊ balaustiaruz ⁊ radicū peonie pistatarū
grossomodo cum vero exibat ab illa aqua intra-
bat lectum ⁊ exiccabat vuluam cuz pāno lineo mū
do ⁊ statiz imediate supponebat cū cādella vel lici
nio inuolutis in balsamo mixto cū puluere se. peo
nie vel mixto cū succo eiusdez peonie: ⁊ omni die
per mensez in ortu solus vel stomacho ieiuno co-
medebat vel semine siseleos. ʒ. ij. per se vel mixto
cū ameos: ⁊ in h inuenim⁹ plus veritatē q̄ in alijs
⁊ deus melius nouit. Experimentū qd fecim⁹ domi
nabus de latture tpe quo fuim⁹ cū dn̄o martio de
laturre ad purgationē: ⁊ bene nobis successit sic
fit. primo fiebat tale balneū. ℞. mirtilorū rosarū
an̄. lb. s. corticuz mādragore. lb. s. pulueris galle.
lb. ij. bulliant aliquantulum omnia illa postq̄ pi-
stata fuerint grossomō in duabus situlis aq̄ i q fer
rarij extiguūt fera ignita: ⁊ i illa aq̄ cū fuerit tepi-
da sedeat ꝯtinue mulier postq̄ a suis fuerit purga

ta menſtruis ꝑ nouē dies omni ſero cū vadit dor
mitū: ⁊ fit omni ſero aqua ipſa tepida: ⁊ cū intra
uerit lectū ſupponat ſibi cādelā intra eos matric;
inunctā cū oleo qđ ſic fit. ℞. olei roſati. ℥. j. muſci
ambre añ. grana. xij. pulueris corticū mādragore
cribellati cū petia lini. ʒ. s. miſceant̄ oīa iſta cum
oleo roſato ſupradicto die vltima ſui mēſtrui. in
aurora diei ſumat. ʒ. s. trifarie magne cū vino ru
beo calido: ⁊ h̄ faciat de quarto in quartū diē om
ni menſe donec fuerit pregnans: q: impregnabit̄
ſi fuerit poſſibile ipſā habere filiū de illo homīe
Ea que probauimus ⁊ in quibꝰ veritas eſt inuēta
ſi fuerit poſſibile vt mulier faciat filiū ꝑ medicinā
ſunt hec. ℞. corticis mādragore peonie agni caſti
roſaꝝ rubearū pipis longi caſſie lignee añ. ℥. s.
piſtentur groſſomodo ⁊ buliant in vino rubeo
odorifedo qđ ſit. lt̄. vj. tā diu ꝙ. lt̄. ij. reſoluantur
⁊. iiij. remaneant tūc collet̄: ⁊ reſumet̄ de illo vino
bibat mulier in aurora diei. ℥. iiij. cū. ʒ. s. tripha
re magne de quarto in quartū preter ꝙꝫ in diebus
in quibꝰ habet mēſtrua omni ſero cū vadit dormi
tū preter ꝙꝫ tpe mēſtruoꝝ ſedeat in aqua que ſic
fit. ℞. ſitulas duas aque in qua ferrarij extingūt
ferra ignita: ⁊ in ea buliant h̄. ℞. arthemiſie: pa
pauēris albi: corticis mādragore: agni caſti roſaꝝ
ru. peonie: caſſie lignee añ. lt̄. j. piſtent̄ groſſo
modo ⁊ buliant in aqua ſuperius dicta ⁊ in ipſa ſe
deat cū fuerit tepida: ⁊ omni ſero faciat ipſā tepi
dā: ⁊ herbe ſemper in ipſa aqua dimittuntur.

Caplm̄. clxxvij. de ſterilitate.

ſ

Terilitas fit duobus modis aut ꝑ naturam ex
re oculta: aut ꝑ cāſ dictas capitulo de
difficultate impregnationis vel ꝓpter
aliquā illaꝝ: aut ꝑꝑ appoſitionē rerū
dictaꝝ capitulo de his que prohibent impregna
tionem ⁊ que aborſum facilem faciunt.

Signa ſterilitatis cōmunia ꝑter illa
que dicta ſunt capitulo de dif
ficultate impregnationis ſunt ꝙ mulier recipiat ꝑ
embotū in vuluā fumū rerū habentiū odorē ⁊ cō
tegantur optime veſtimētis ⁊ ligentur veſtigia cū
corrigia circa corpus ita ꝙ fumꝰ per aliꝗꝫ ꝑtem ad
os ⁊ ad nares nō poſſit aſcendere: ſi poſt h̄ ſentit
odorē ad os ⁊ nares aſcendere nō ſtat per eā quin
generet: verū et quātū ex ꝑte ꝙ matrix nō ē opil
lata. Si vero nō ſentit tranſire odorē ad os ⁊ na
res pro ea remanet ex ꝑte oppillationis matricis
⁊ h̄ vulue ypocras particula quinta amphoriſmo
rū vbi dicit mulier ſi inutero nō ꝯcepit velis aūt
ſcire ſi ꝯcipiat ⁊ cetera. Quidam volunt expiri de
ſpermate ſubtili h̄ mō ꝓiciendo ipſū ſperma ſuꝑ
aquā: ⁊ ꝙ illoꝝ natat ſuꝑ aquā ex parte illius acci
dit defectus. Alij dixerūt fundat̄ vrina amborū
ſuper lactucā ⁊ exillo erit defectus vrina cuiꝰ exic
cauerit lactucā. Quidā volūt experiri alio modo:
ſumant̄. vij. grana ordei ⁊. vij. fabe ⁊. vij. grana
tritici ⁊ ponant̄ in vaſe teſteo ⁊ mingat ſuper ea
vnus amboꝝ ⁊ dimittat̄. vij. diebꝰ: tūc ſi grana
naſcunt̄ nō ē ſterilitas ex parte eius. Alij dicunt
ſi ſupponat̄ alium inferius in vuluam ⁊ ſentiatur
odor ⁊ ſapor tranſire de ſuꝑ nō erit ſterilis. ⁊ h̄ eſt
verū vitio oppillationis vt dictū ē de fumo odo
rifero qui recipit̄ per embotū. Iteꝝ cuius os ma
tricis ante purgationē ⁊ poſt ante coitū eſt ſemꝑ
humidū nō ꝯcipit. nā per nimiā lubricitatē ſper
ma retineri nō pōt. Quādo os matricis nō ē op
poſitū directe ad os vulue ⁊ ad introitū virge nō
fit conceptio: quia ſperma ad locū cōceptionis nō
poteſt directe cū virga mādari: ⁊ ſignū huiuſmōi
eſt ꝙ mulier multū ſentit dolorē ⁊ ꝯmotionē in
matrice apud coitū. Si aūt ſperma peccauerit vel
matrix caliditate vel frigiditate: ſiccitate vel hu
miditate non ꝯcipiet ⁊ ſcietur h̄ per ſigna dicta in
capitulo de difficultate impregnationis: ⁊ reme
dia ibi poſita ſunt cōtra vnāquāꝗꝫ cauſam curabi
lem ſiue ſit opillatio ſiue aliud.

Capitulum. clxxviij. de his que facilitant par
tum ⁊ educunt ſecundinā ⁊ egredi faciunt fetum.

b

Ic ſciendū eſt ꝙ fetus ī ma
trice tribꝰ cō
tinetur pāniculis: primꝰ quorū eſt ſe
cundina que ē pannniculꝰ ꝯprehendēs
aliū ſecundū pāniculū in quo ꝯtexunt̄
vene ex tranſuerſo cuius pulſatiles diuiduntur in
duas venas ⁊ eius quiete in venā vnā ⁊ hic pāni
culus ſecundus vocatur biles ⁊ eſt inuolutus ⁊ ef
funditur ad ipſū vrina fetus: ⁊ tertius pāniculꝰ
dicitur abras ⁊ eſt ille in quo reponitur ſudor et ē
ſuperfluitas tertie digeſtionis et nō requirit̄ in
generatione fetus. Alius panniculus ſeu vas ad
ſuperfluitatem egeſtionis colligendā eo ꝙ illđ ex
quo nutritur eſt ſubtile in quo nō eſt durities ⁊ ꝙ
trahitur per vmbilicū vadit ad epar ⁊ nō ad ſto
mahcū ꝗꝫuis alique ſuꝑfluitates ad inteſtina ⁊ ſto
machū ingenioſe mādant̄ vt natura a principio ſe
aſſueſcat ad mandandū ꝑ vias debitas ad ſtoma
chū ⁊ inteſtina ad eaſdē ſuperfluitates ⁊ ad adiu
uandum operationes illorū membrorū cū res du
ras ⁊ groſſas comedūt poſt ꝑtū ⁊ ille tales ſuper
fluitates crocee ꝑ ſeceſſum expelluntur hora ꝑtus
a natura pueri vt ſciunt mulieres poſt ſeꝑationē
trium veſicaꝝ que fiunt ex ſpermate viri ⁊ men
ſtruo fermentato: ⁊ ante ꝯplementū cordis epa
tis ⁊ cerebri que generant̄ ex illis tribus veſiculis
cōpletur ⁊ perficit̄ vmbilicus ⁊ ſecundina cū om
nibus ſuis ꝑtibus primus panniculus ꝯprehēdit
intra ſe omnia ⁊ alios panniculos ⁊ fetū totaliter
ſecundus cōprehendit in ſe vrinam ne ſua acuitate
tenerimā ſubſtantiā fetus ledere ⁊ tangere poſſꝫ
in mediate. In tertio qui mollis ⁊ tractabilis val
de colligit̄ ſudor ne illud ſudor augumentet̄ ſuꝑ fe
tum ⁊ ſuper matricem et vt mollicie ſua ſuauis ſit
ad tactum fetus ⁊ vt fetū defendat a duritie alio
rum ⁊ nocumentis que ex ſuperfluitatibus et alijs
cauſis accidere poſſent. Scire etiā conuenit hic ꝙ
ſanguis menſtruus retentus in pregnante in tres
diuiditur ꝑtes in ꝑtem videlicet conuertitur in
nutrimentū ⁊ partem que eleuatur ad mamillas
vt lactis fiat generacio in futuro ⁊ partem que eſt
ſuꝑfluitas ſtans vſꝗꝫ ad horā partus ⁊ tunc expel
litur ⁊ eſt multe ꝗꝫtitatis vt ſciunt obſtetrices et
mulieris pacientes hec autē narrationes de pāni
culis ⁊ vmbilico ⁊ generatione cordis ⁊ epatis et
cerebri ex veſicis dictis ſuperius ⁊ ſuꝑfluitatibus
que retinentur cū fetu vſꝗꝫ ad horam fetus ꝓhice
ſunt ⁊ verificate ꝑ anothomiā ⁊ narrationē obſte
tricum ⁊ mulierū filiātiū ⁊ que ꝑtus multos ſuis
tꝑibus ſuſtinuerunt cū aborſu et abſꝗꝫ aborſu mi
chi non videtur ꝙ iſta per medicum modis alijs
poſſint verificari.

Cura ad partū facilē faciendū ⁊ educen
dum ſecundinā que remanſit poſt
exitum pueri ad lucē ⁊ ad educendum fetū mor
tuū vel viuū ſic fit. Uſus balnei aque calide decoc
tionis maluauiſci: florum camomille ⁊ maluarū ⁊
violaꝝ erit vtile ſpecialiter ante ꝙꝫ eueniat hora
vel dies ꝑtus. Ungat̄ totus venter ⁊ vulua ⁊ re
nes cū oleo de camomilla vel de lilio aut de nar
ciſco ſeu de ſpica. Utatur iuris gallinarum pin
guium ⁊ carnium conditis cum ſpeciebus ⁊ cro
co: ⁊ hoc ante partum ⁊ poſt partum: ſimiliter ho
ra partus non multiplicet permutationē de late
re in latus: ſed extendat pedes ſuos: deinde eri

gat sup eos subito aliquotiēs: ⁊ tūc humectet os matricꝫ cū oleo de camomilla vio. ⁊ lilio tepidis: aut cū pinguedinibꝰ anseris gallinaꝝ ⁊ anatis butiro ⁊ pinguedine porci liquefacta cū eisdē rebꝰ tāgat totuꝫ ventrē ⁊ renes: aut mollificetꝰ vulua et femur cuꝫ mucilagine fenugreci ⁊ semine l ni mal uauisci: ⁊ habet locuꝫ maxime si mulier fuerit ex mulieribꝰ siccis vel strictis: ꝓuocetꝰ sternutacio cuꝫ aliquo sternutatorio hora afflictiōis quia facit ptuꝫ accelerare. Si autē ptus fuerit difficilis pp difficultatem scissionis secundine que necessario scindi debet ⁊ secundo emitti post fetuꝫ: ⁊ p h secundina vocatꝰ debet obstetrix eaꝫ scindere cum vnguibꝰ aut cultello paruo. Si vero retineretꝰ inducatur sternutatio cū aliqua re ⁊ suffumigetꝰ cuꝫ galbano ⁊ assa vel cuꝫ alico illoꝝ vel fiat vt dicemus inferius de his que fetuꝫ egredi faciunt. Ea auteꝫ que egredi faciūt fetuꝫ vinuꝫ vel mortuuꝫ sunt sumere in potu trociscos de mirra q in andidotario fient ⁊ decoctioneꝫ carniuꝫ dactiloꝝ ⁊ fenugreci cuꝫ ruta. Confortetꝰ mulier cuꝫ iuribꝰ pulloꝝ ⁊ gallinaꝝ pinguiuꝫ ⁊ carniuꝫ ꝯditis cuꝫ vitellis ouoꝝ cardamomo ⁊ croco: ⁊ bibat vinuꝫ dulce nutribile claꝝ limphatuꝫ ſm fortitudinē ⁊ debilitatē mulieris ⁊ fortitudinē viri similiter. si vero ista nō ꝯferunt soluatꝰ de gallia muscata q̄ꝫtum ē sexta pars. ʒ. vnꝰ in vino odorifero ⁊ detꝰ in potu vice vna post aliaꝫ tā diu ꝙ ꝯferat. Iteꝫ aliud fortius si requiritꝰ suffumigetꝰ p traiectoriuꝫ vel embotuꝫ cuꝫ mirra oppoponaco et galbano. Similiter fiat sternutacio cū elleboro albo vl' pipere ⁊ similibꝰ: ista eiciunt fetuꝫ mortuuꝫ ⁊ secundinaꝫ. Ea vero que sedeant doloreꝫ qui remansit in muliere post partū ⁊ exitum secundine sunt sumere in potu. ʒ. ij. vel. iij. aut. iiij. de trifera magna cuꝫ vino decoctionis arthemisie vel aqua calida decoctōis eiusdē ⁊ sumere vnū trociscuꝫ stelle cuꝫ vino decoctionis mandragore corticis vel aque decoctionis eiusdem corticis. Item sumat mulier auṝ. j. mirre cū. ʒ. s. aque rute vel suci eiusdeꝫ. Si vero partus fieret difficilis ita ꝙ ꝯtingeret mori fetū: recipiat de trociscis qui sic fiūt. ℞. mirre oppoponaci: galbāi ⁊ serapini āā. ʒ. iii. asse ʒ. ij. fit vnus glq̄ꝫ. ʒ. iij. ⁊ ꝯficiantꝰ cū aqua rute. detur vnus cū aqua decoctionis dactiloꝝ ⁊ fenugreci ⁊ mirre ⁊ suffumigetꝰ cū eisdem trociscis per traiectorium isti vero trocisce appellantꝰ trocisci de gūmis qui de ꝓprietate faciunt fetū statiꝫ eicere mortuū. Sedeat mulier quasi ꝯtinue postq̄ꝫ nouit fetū esse mortuū in aqua decoctionis calamēti sauine ⁊ arthemisie: vt serpentarie. Unde dicitur ꝙ si accipiatꝰ radix athanasie vel herbe bisarie et ponatꝰ ad corā mulieris q̄ꝫ emittit fetū mortuū ⁊ si suspendatꝰ ad collū vel ad humeꝝ ꝙ ꝓhibet impregnacionē: ꝑ herbā bisariā intelligas serpentariā et econuerso.

Caplm. clxxviiij. de exitu matricis.

Hec egritudo cōtingit mulieribus propter mollificationē ligamētoꝝ matricꝫ vel humiditatē multiplicataꝫ in ipsa matrice.

Signa istius infirmitatis satis nota sunt p narrationē ipsius mulieris ⁊ si cū appareāt molliciēs mēbroꝝ ⁊ laxitas ⁊ mollificacio maxillaꝝ ⁊ anchaꝝ ⁊ multiplicacio humiditatis quasi omni hora circa vuluā ⁊ matricem iam verificatum ē q̄d intendis.

Cura descensionis matricis vel exitus eius ē vt mundificetꝰ corpus totū cū pillulis fetidis aut cū medicamine de turbit: et q̄d melius ē mūdificetꝰ cū decoctione mirobolanoꝝ kebuloꝝ ⁊ mirtoꝝ dulcorata cū zucha. rosa. veteri. Utatꝰ hec mulier quasi ꝯtinue dieta stiptica videlicet rebꝰ assatis ⁊ vino stiptico ꝯditis cuꝫ sumach berberis mirtilis ribibes ⁊ agresta ⁊ vino de granatis in quibus ponatꝰ puluis factus ex pipe longo cardamomo galāga ⁊ croco. Multuꝫ ꝑpatꝰ in hac egritudine sessio in aquis stipticis sic est aqua curcume q̄ sic fit. ℞. cipressi: costi: spice celtice et nardi: mirre: rosaꝝ: murti balaustie vel capita granatoꝝ cupularū glādiū āā. ʒ. j. nespiloꝝ ⁊ sorbaꝝ si possint inueniri āā. lꝰ. s. pistentꝰ omnia grossomodo et buliāt in tāta aqua ꝙ mulier possit sedere balneādo se vsq̄ ad femur cū tepida fuerit sedeat in ea mulier: cū vero infrigidata fuerit exeat et exiccet vuluā cū pāno mūdo lineo ⁊ ponat super eā puluerē stipticū qui sic fit. ℞. karabe: thuris: balaustie: galaꝝ: antimonij: acacie aluminis: nucis cipressi āā. ʒ. s. terantꝰ et cribellentꝰ. Aliud inungatꝰ os vulue cū oleo de mirtis vel rosato et post vnctionē cohopiatꝰ puluere qui sic fit. ℞. nucis cipressi: mumie balaustiaꝝ aluminis zucharini boli armeni āā. ʒ. s. terantꝰ ⁊ cribellentꝰ: solus nucis cipressi puluis vel cupulaꝝ glādiū sufficit in h multotiens. Sedere in aqua verifrigoris est vtile dūmodo tempus breue fuerit abluatꝰ os vulue sepe cuꝫ aqua rosa. et post eius ablutionē ponatꝰ sup os vulue puluis nucū cipressi vel galle vel mirtiloꝝ: erit ꝯferens ⁊ vtile multū. Cōuenerūt antiqui in h si ponantꝰ ventose absq̄ scarificatione aut olula sup femur corā duobꝰ inguibꝰ erunt vtiles et bone. Si vmbilicus post ptū egreditꝰ sumatꝰ tētadura ⁊ fortis ⁊ inuoluatꝰ sup ipsaꝫ pānus: ⁊ accipiatur minutū thus ⁊ teratꝰ ⁊ ꝯficiatꝰ cū albumine oui ⁊ liniatꝰ sup vmbilicū ⁊ de eo vmbilicus impleatꝰ cū tenta: aut fiat illud cū puluere mumie. i. nucis cipressi ⁊ erit ꝯferēs ⁊ curās ad tps.

Caplm. clxxx. de signis impregnationis ⁊ signis fetus masculini ⁊ feminini.

Signa verificata super impregnatioēs ⁊ sup masculinitatē ⁊ femineitatē sunt ꝙ vulga post coytuꝫ remanet sicca in qua nō appet humiditas: ⁊ ꝙ mulieri accidit pigritia ⁊ tarditas: ⁊ declinatio ad somnū ⁊ coartatꝰ os matricꝫ adeo vt ipsuꝫ nō ingrediatꝰ stillus: post vero dies aliquos retinentꝰ menstrua ⁊ pupilla mamille denigratꝰ ⁊ ꝯmouentꝰ desideria mala ⁊ nausea ⁊ vomitus: ⁊ apparet malicia coloris in facie ⁊ pannꝰ ⁊ fit pruritus ⁊ calor maior q̄ꝫ ante in ore matricis ⁊ vulue: ⁊ in fundo vrine ⁊ p corpus vrine appent resolutiones albe in modū bombicis carminati.

Masculini fetꝰ signa sunt bonitas coloris mulieris ⁊ pāni paucitas ⁊ puritas coytus ex desiderio naturali q̄ꝫuis desideriū fricationis loci fit magnū ex multiplicationē caloris ⁊ supfluitatū in loco que inducunt pruritū: et inflacio papille mamille dextre et nigredo papille trahentis ad rubedinē ⁊ aduentus sanguinis ad foramē naris dextre: et leuitas motuū ⁊ tocius corporis et inflacio ventris circa latus dextrū magna ⁊ specialiter cum grauedine et eleuacio matricis sup os stomaci ⁊ super vmbilicum.

Feminini fetus signa sunt inflacio pupille mamille sinistre ⁊ aduentꝰ sanguinis ad foramē naris sinistre ⁊ grauitas motuū ⁊ īflacio vētris circa ptē sinistrā cū grauedine illiꝰ loci: ⁊ nigredo papille mamille sinistre et depressio ventris circa coxas ⁊ femur cū inflacione et grauitas tociꝰ corporis et pigritia et multitudo panni in facie et malicia coloris et multitudo desiderioꝝ maloꝝ cum superfluitate.

Preparacio siue cura ꝯferēs ad masculinādū vl' feminādū ē vt vir reuoluat mulierē hora coytꝰ

vl' iniectionis spmatis in matricē sup lat⁹ dextrū ⁊ fiet masculus: econtra fiet femina. Dicit etiā ab antiquis ꝙ coytus qui fit vsqꝫ ad dies qnqꝫ post ꝑfectā menstruoꝝ purgationē facit masculuꝫ et post. v. vsqꝫ. ad. viij. facit feminā: ⁊ post illos vsqꝫ ad vndecimū facit iteꝝ masculū post ea fit hermofroditus. Narrat a quibusdā ꝙ si mulier sumat sepe de tyriaca cū vino decoctionis sisileos ⁊ semine peoni masculi facit masculū ⁊ si supponatur balsamū mixtū cū semine peonie masculi vl' ꝑ se vsqꝫ ad. v. dies post purgationē menstruoꝝ: vel vsqꝫ ad vndecim post octo faciet masculū: similiter omnia q̄ addūt in sanguinis caliditatē faciunt ad masculū: ecōtrario ad feminā et ꝑ h̄ scire ꝯuenit ꝙ sanguis mulieris pregnātis de masculo calidior est sanguine mulieris ꝑgnantis de femina. Scire hic ꝯuenit q̄d philosophi narrauerūt sup numeꝝ filioꝝ ex mulierib⁹ habentib⁹ filios: videlicet vt si cōsidereť sup vmbilicū primi nati vel secundi vel tertij ex muliere ꝯtinuatū cū fetu hora ptus nā si in ipso vmbilico ꝯtinuato cū matrice ⁊ fetu fuerit ruga vna vel nod⁹ habebit filiū ⁊ si in ipso vmbilico nō fuerit ruga neqꝫ nod⁹ aliqs: nō erit post natū illū fili⁹ neqꝫ ꝑgnatio: ⁊ si fuerint in ipso vmbilico ruge vel nodi tūc ꝑgnacio vel filiacio erit ſm numeꝝ rugaꝝ ⁊ nodoꝝ existentiuꝫ in ipso vmbilico. Sapiēs medicus de h̄ obstetrices informare debet cū specialiter de talib⁹ scripturā ⁊ auctoritatē inueniat: ⁊ post talē informationem debet ex ipsis obstetricibus querendo ab eisdē scire si viderint ⁊ senserint in ipso vmbilico ꝯtinuato cū fetu ⁊ matrice ante ꝙꝫ incidať rugā vel nodū aut rugas vel nodos ⁊ ꝑ istā viā debet hāc sententiā acquirere: ⁊ sua sup h̄ ꝓferre ꝓnostica. nā hoc est de illis que nō possunt sciri absqꝫ experimēto et vsu: cū cām imediatā quo ad nos cognitā nō habeant ideo ex sensib⁹ requirit suā ꝯfirmationē et veritatē. Auic. li. tertio capitulo de cā geminorū ⁊ de ꝑgnatiōe sup ꝑgnationē narrat talia. Dicit etiā eodē capitulo ꝙ multitudo spmatis et ipsius diuisio in duo vel in plura: ⁊ casus eiusdē in duos ventres vel plures ē cā geminoꝝ vl' pluriū: et ꝙ incolumitas duoꝝ filiorū vel pluriū i vna matrice eadē hora nō ē plurima ⁊ raro fiunt inter geminos dies plurimi: ⁊ ꝙ ſm plurimū fiūt gemini ex vno coytu ⁊ paꝝ ⁊ raro cōtingit ꝙ ex duob⁹ coytibus vel ex coytu sup ꝑgnationē fiat ꝯceptio. nā si fiat ꝯceptio ex duob⁹ coytib⁹ vel sup ꝑgnationē: fit in mulierib⁹ que habēt corpa tenera ⁊ sunt multorum piloꝝ ⁊ multi sanguinis ꝓꝑ fortitudinē caliditatis eaꝝ. Fit ēt ꝯceptio sup ꝑgnationē duabus de causis aut ꝓꝑ fortitudinē matricis sicut est matrix mulieris mēstruātis sup ꝑgnationē et nō ledit mulier neqꝫ fetus aut sicut ꝯtingit in muliere debili qnqꝫ. s. qn̄ apeř os matricis pre nimia delectatiōe hora coytus: tūc enīꝫ ex ista cā matrix dilatat os suū ⁊ deglutit ſꝫ sperma post primā cōceptionē ⁊ reponit illud sperma ſm in loco cōceptionis et fit ex eo secunda generacio vel ꝯceptio partus: cuius ꝯceptionis secunde tardať post ptū prime ꝯceptionis ꝑ tātū tp̄s ꝑ ꝙꝫtuꝫ elongatur ſa ꝯceptio a prima videlicet ꝑ dies decē aut qndeciꝫ aut. xxx. aut. lx. ad plus et rarissime ꝯtingit ꝙ vltra h̄ tp̄s secunda ꝯceptio a prima elongetur: et si fieret fieret in muliere fortissima ⁊ terribilli. ⁊ eēt illud in muliere que menstruareť absqꝫ aliqua lesione vel debilitate sui ipsius: ⁊ fetus post primaꝫ ꝑ menses duos vel plus ꝙꝫuis raro eueniat ꝙ mulier menstrueť post ꝯceptionē absqꝫ debilitate fetus. vt ypocras in quinta particula aphorismorū vbi dicit. Mulieri in vtero habenti si purgatōes cxeant impossibile ē fetū esse sanū: ⁊ h̄ habet locū in omnib⁹ mulierib⁹ vt plurimū nisi ipsa eēt terribilis ⁊ fortissime nature vt dictū est apparet manifeste per philosophos q̄ sunt. Alice mulieres que possunt mēstruari absqꝫ lesione fetus hora cōceptionis ⁊ sui ipsius vsqꝫ ad duos menses vl' circa: sed sua mēstrua nō debēt esse in tāta quātitate nec poterūt esse vt erāt ante ꝯceptionē q: tūc vere fetus nō eēt sanus eo ꝙ nō nutrireť a mēstruo. Assignat idē philosophus aliā bonā rationē in cōceptiōe geminoꝝ ex vno coytu capitulo de generatione embrionis dicit ibi ꝙ accidūt gemelli quādoqꝫ ꝓpter multitudinē spmatis q̄d spargitur ad duos ventres matricis vel plures sparsione replente totū ſm singularitatē ⁊ quādoqꝫ accidunt ꝓpter diuersitatē expulsionis duaꝝ eiectionū quādo ꝓuenit illi diuersitati motus matricis in attractione vt apparet in eo qui deglutit bucellā post bucellā: ⁊ vt respirat piscis emittēdo inspirationē post inspirationē: ⁊ tales deglutiones ⁊ respirationes que fiunt in coytu sentient ille ⁊ illa qui ex coytu soliciti sunt valde in talibus hora coytus: ⁊ vteꝝ tales iniectiones ⁊ attractiones singulares nō fiunt pure: imo sunt tremule quasi vna queqꝫ caꝝ sit ꝯposita ex motibus: sed ipsa nō ꝯpletur nisi apud numeꝝ titulationū imo sentiť post omneꝫ mensurā titulationū qui es quedā: deinde reddit quiete simili ei que ē inter eiectiones cū virga eicit sperma: ⁊ fit omnis vicissitudo secunda debilioris virtutis ⁊ minoris numerationes titulationiꝫ ⁊ fortasse sunt vices vltra tres aut quattuor: ⁊ ꝓꝑ illud multiplicať ipsaꝝ delectatio: ipse enim mulieres delectanť ex motu spermatis q̄d est in eis ⁊ ex motu spermatis viri in ore matricis: imo delectantur per ipsuꝫ motū qui accidit matrici ꝙꝫuis quidam ꝯcedāt vt. Auic. dicit ꝙ mulieres nō delectarentur nisi vir sperma emitteret: ⁊ illud huic philosopho ſm suā litterā falsum videť ꝙꝫuis ſꝫ quosdā hic ſmo nō verificeť sicut apud illos qui dicūt ꝙ sperma mulieris non est necessariū in generatione ⁊ de illa materia superius multū diximꝰ capitulo de difficultate impregnationis.

Caplm. clxxxi. de exitu ani siue mollificatione.

e

Greditur anus ⁊ mollificať aut ꝓꝑ aposthēationē: vel inflationē que nasciť in capite intestini longaonis: aut ꝓpter humiditatē mollificantē ipsum longaonē vel propter casum aut percusionem super dorsum siue propter ligationem fistule ani vel ficteris aut propter paralesim lacertorum ficteris seu ani.

Signa mollificatiōis ani ꝓꝑ aposthemationē vl' inflacionē sunt ꝙ intestinū nō ingrediť sed impelliť ⁊ dolor loci cuꝫ eminētia manifesta.

Signa mollificatōis ani ꝓꝑ humiditatē mollificantē ipsuꝫ longaonē sunt ꝙ ingrediť cū īpelliť ꝑ violentiā: ⁊ infirm⁹ sentit in eius exitu quādaꝫ grauitatē cū punctura ⁊ conamine: ⁊ semꝑ cū egestione apparēt supfluitates mucilaginose ⁊ spālr in fine egestionis ⁊ albe.

Signa mollificatōis ani post ligationē fistule ficteris aut ꝓꝑ casuꝫ vel ꝑcussionē sup dorsuꝫ aut ꝓꝑ paralesiꝫ lacertoꝝ ficteris vel ani sunt ꝙ subito aduenit ⁊ mollificanť pedes cū h̄: ⁊ ꝙ fistula et percussio antecesserūt ⁊ ꝙ stercus siue supfluitates exeunt inuoluntarie.

Cura mollificatōis ani vel exit⁹ ꝓꝑ aposthemationē vl' inflaciōeꝫ est vt si vir vel mulier patiens fuerit ad h̄ ꝯueniens flebotomeť de vena q̄ ē intus in talo: vl' de vena pedis q̄ ē inter anularē ⁊ auricularē digitū: ⁊ mūdificeť totū corpus ⁊ intestina cū aqua decoctōis mirobolanoꝝ kebuloꝝ ⁊ emblicoꝝ: mirtoꝝ ⁊ anesi dulcorata cū zuccharo ro. veteri ⁊ si ꝑ istā viā nō igredi

retur ⁊ esset paciens puus aut etatis nō ɔuenien
tis ad purgationē ingrediatur eger aquā calidaꝫ
frequenter et in ea sedeat in qua decocta sint semi
na aneti ⁊ flores camomille ⁊ rose ⁊ mellilotū. et
vngat sepe cū oleo de camomilla vel de aneto vel
de rosis inspissatis cuꝫ cera postꝙ ita itera verit
multociens impellatur ad interiora ⁊ sic ɔtinuet
donec ingrediatur: cūqꝫ ingressus fuerit vngat
foramē ani cuꝫ oleo rosato calido et ponat sup ipꝫ
puluis qui sic fit. ℞. balaustie ceruse gallaꝝ alumi
nis zucharini antbimonij añ. ℥. s. puluerizentur
⁊ cribellentur. Aliud ad idē. ℞. galle balaustie cu
pule glandiū mirtorū añ. ℥. j. terantur ⁊ pulueri
zentur. Aliud ad idē. ℞. aluminis zucharini mu
mie añ. ʒ. iij. terantur ⁊ cribellentur: et fiat h̄ pul
uerizatio sup anum post iniectionē cū oleo rosato
totiens quotiens assellauerit si exierit intestinum
et semper abluatur cum aqua decoctionis gallaꝝ
rosarū et mirtorū: ⁊ h̄ sit documentū generale in
omni exitu in testini. Iterum stringatur fortiter
foramē ani post eius ingressum. Utat omnis qui
patitur exitum ani dieta stiptica videlꝫ carnibus
assatis ⁊ elixatis conditis cū puluere cardamomi
et lentibus excorticatis vel biscotis: vitellis ouo
rum duris elixatis cum cortice in aceto conditis
cum mirtis sumach berberibus ⁊ cum agresta ⁊
puluere cardamomi. Bibat vinū rubeū stipticuꝫ
limphatum cuꝫ aqua cisterne vel aqua decoctio
nis mirtiloꝝ vel sumach.

Cura mollificationis ani pp humiditateꝫ est
vt mundificetur cuꝫ decoctionis dicta superius
de mirobolanis si est possibile ⁊ clisterizetur cum
melle rosato et aqua calida decoctionis mirtiloꝝ
⁊ plantaginis ⁊ balaustiarū vel rosarum gallarū
vel melliloti. ɔtinue post assellationē sedeat in aq̄
calida decoctionis balaustie gallaꝝ cupule glādiū
⁊ foliorum mirti aut granoꝝ eius: aut abluat anū
cum ea: ⁊ post ablutionem vngatur cū oleo rosato
in spissato cum cera vel oleo de camomilla vel de
aneto mirti cum cera. fiat in omni assellatione vt
dictum est supra in documento generali ⁊ de posi
tione pulueꝝ sup anum post ablutionē ⁊ vnctio
nibus. regatur cuꝫ dieta ⁊ potu dictis illic. si pos
set sumere stomaco ieiuno de trociscis stelle disso
lutis in vino stiptico vel aqua decoctionis mirto
rum vel sumach: aut de trocisci stelle mirtis cū zu
charo rosato veteri qđ post ea dissoluentur in vi
no vel aquis dictis. s. stomaco ieiuno esset valde
vtile ⁊ bonuꝫ.

Cura mollificationis ani vel exitus qui est pp
percussionē aut casum sup spondiles dorsi aut pp
fistulam ligatā vel firmatā: aut pp paralesim la
certorum ani vel ficteris a medico fieri non pōt
aliquo ingenio: sed blandiri ⁊ cōfortari possunt lo
cus ⁊ spondiles dorsi cum emplastris ⁊ vngentis
dictis in capitulo de paralesi ⁊ dieta.

Caplm. clxxxij. de emoroydibus ⁊ ficis in ano ⁊ ficteri.

e **Moroydarū** qđā sūt emi
nētes ⁊ qđā
pfunde intrinsece: ⁊ de eminētib⁹ qđā
sunt veruce dure nō emittētes humo
rem aliquem ⁊ nominant qñ sic. sunt fi
ci ab hominibus: ⁊ quedā sunt molles emittentes
humorē crudū ⁊ nominantur morales: ⁊ quedam
sunt humide sanguine emittentes sanguinem tē
poraliter ⁊ aliquando ɔtinue vel quasi ɔtinue om
nes enim iste infirmitates generantur ex mate
ria melancolica grossa frigida: aut ex materia ge
nerata p viaꝫ adustionis: aut ex sanguine grosso
turbido malencolico. Scire etiam hic conuenit ꝙ
iste egritudines ani quandoqꝫ sunt cum apostbe
mate ⁊ dolore loci ⁊ febre: ⁊ quandoqꝫ non.

Signa emoroydaꝝ que sunt sicut ve
ruce dure nō emittentes ali
quem humorē ⁊ sunt eminentes manifeste sunt ea
rum apparitio ⁊ tuberositas tactabil' ⁊ dura in lo
co ⁊ superacio ipsius cum sua superficie ⁊ rotun
ditate a superficie loci in quo ē vndiqꝫ: ⁊ ei⁹ forma
est quasi forma mori: ⁊ nihil emanat inde ⁊ quādo
est sic appellatur ab hominibus ficus seu morum
specialiter si habuerit pedem sup quem substente
tur in modum fici. Si autem tale nō habuerit pe
dem sed fuerit adherens quasi ſm suā totalitatem
superficiei loci ꝗuis alias in se retinuerit differē
tias appellatur ꝓprio nomine veruca ꝗuis medi
co non cōueniat de noībus disputare. Si aūt ta
les eminentie appentis extra molles fuerint si nō
dure siue habuerint pedem distinctum a sup̄ficie
loci siue non: ⁊ ab eis emanauerit humor alb⁹ cru
dus vel viscosus aut viridis vel niger fetidus: tūc
vere appellantur ⁊ denominantur morales: si ve
ro sanguinem emiserint fluidum vel grossuꝫ ni
grum temporaliter vel continue possunt dici ⁊ di
cuntur emoroydes. Signa emoroydarū intrinse
carum vel profundaꝝ sunt dolor ⁊ grauitas intra
anuꝫ ⁊ difficultas egerendi. ⁊ ꝙ cum egestiōe sem
per vł temporaliter emanat sanguinis aut humor
malus vel ante vel post egestionem: ⁊ verius ⁊ no
bilius signum significans vere sup emoroydas et
verucas intrinsecas est inuersare longaonē cum
ventosa magna absqꝫ incisione: ⁊ tunc aspectus su
per intestinum inuersa tum ditabit veritatem su
per egritudinem imediate.

Cura emoroydaꝝ appentium ⁊ mororū
⁊ cōdilomatum seu verucaꝝ fico
rum quādo nō emittant sanguinē specialiter est si
sapiens medicus rationabiliter vult opari vt to
tum corpus totaliter mundificet si est possibile et
est psona ad h̄ ex pte etatis ⁊ virtutis cum rebus
mundificantibus malitiā aut humores grossos sic
est decoctio que sic fit. ℞. mirobolanorum indoꝝ
℥. j. emblicoꝝ vel kebuloꝝ. ℥. s. sene epithimi fu
miterre añ. ℥. s. pistentur mirobolani grosso mo
do ⁊ bulliantur in. ℥. viij. aque donec medietas sit
consumpta: si in fine decoctionis ante ꝗ colletur
adat sene epithimū ⁊ fumus terre ⁊ in simul per
mittant aliqꝫtulū ⁊ fricent manib⁹ ⁊ collent ⁊ dul
coretur illa collatura cū zucharo rosa. ⁊ det ante
diē. Si aūt decoctionē sumere nō posset recipiat
de pillulis que sic fiunt. ℞. ellebori nigri reubar
bari añ. ℥. s. sene epithimi scamonee añ. ℈. ij. te
rantur ⁊ ɔficiant pilulle grosse ad modū ciceris
grossi ⁊ ɔficiant cū succo fumitterre. sumant de ip
sis. ℈. ij. vel. iij. sero cū vadit dormitū vel in me
dianocte. Si aūt ipse eminentie essent morales ꝙ
ab eis emanaret humor crud⁹ viscosus vel albus
purget cū eisdē rebus. s. decoctiōe ⁊ pillulis post
ꝗ in eis fuerint addita zinziber ⁊ turbit ⁊ maxi
me de quolibet. ʒ. s. Scias ꝙ flebotomia vene ba
silice q̄ manifestat in pede vel in manu in loco qui
est inter anularē ⁊ auricularē digitū in omnibus
emoroydib⁹ ē vtilis vltra modū nisi qñ ab eis ema
nat sanguinis multitudo cū debilitate virtutis et
lassitate nodoꝝ ⁊ geniculoꝝ: in tali vero casu ⁊ cā
neqꝫ purgacio neqꝫ flebotomia vtilis reperiretur
sed nociua vnaquaqꝫ. Et scire ɔuenit ꝙ costringe
re vel ɔsolidare vel exiccare oēs emoroydas anti
quas a qb⁹ sanguis emanat tpaliter vł ɔtinue nō
ē tutū neqꝫ ɔueniēs: vt narrat ypo. vj. pticu. am
phorismoꝝ vbi dic. emoroydas antiqꝫs sanari si nō
vna relicta fuerit pticulū ē ydropisiꝫ fieri aut ptisiꝫ
ymo oꝫ vnūquēqꝫ medicū credere ꝙ flux⁹ emoroy
daꝝ ɔseruat hoīem a multis īfirmitatib⁹ piculosis

larē ⁊ auricularē digitū : mundificet totū corpꝰ
⁊ malis: vt volunt omnes phi medicinales capi-
tulis de emoroydibus ⁊ sanguinis eiectōe ꝑ iferio
ra: quia sicut menstruū in muliere ita quasi ſm sa-
nitatis cōseruationē sunt emoroydes in viro. vn
de sicut menstrua quādo nō eueniunt nocent ⁊ sic
quādo veniant vltra debitū offendūt. similiter h
vult ypocras quinta particula amphorismoꝝ vbi
dicit. menstruis euenientibꝰ ⁊ nō euenientibus a
matrice ⁊ cetera ita emoroydes in his qui eas cō-
sueuerunt habere si veniūt ſm ↄsuetudinē ꝑterqꝫ
hominem debilitent vel mēbra aut nodos seu ge
niculos multū vtiles sunt ⁊ bone: qñ ex eis proue
nit debilitas vniuersalis aut ꝑticularis aut lassa-
cio in mēbris ⁊ nodis statiz cōstringi ⁊ cōsolidari
debent ꝓ posse a medico: ⁊ post ꝓcessuz tꝑis ali-
quā ex illis apire ita ꝙ sanguis fluat ſm aliquam
quātitatē nō debilitātē infirmū neqꝫ ledētē. et h
est via recta in isto casu ⁊ cā. post purgationē mū
dificationē ⁊ minorationē ligetꝰ vnaqꝫqꝫ singulari
ter cū filo vel incidat cū ferro ignito qd melius ⁊
nobilius repiet post casuz ⁊ incisionē emplastret
locus cū puluere mumie vel galle seu mirtoꝝ mix
to cū albumine oui aut cuz vngento de cerusa aut
puluere litargirij ⁊ albumine oui: aut emplastret
locus vel ponat sup ipsuz h ꝙ sic fit. ℞. balaustie
aluminis acatie pulueris molendini añ. ʒ. j. teran
tur ⁊ cribellentur: iste puluis per se vel mixtus cū
albumie oui loco super ponat. Abstinea ab omni
bus melancolicā ⁊ humores grossos generantibꝰ
videlicet casco leguminibus carnibꝰ siluestribus
bouinis ⁊ vrcinis carnibꝰ: ⁊ vinis grossis ⁊ turbi
dis. Comedat vitellos ouoꝝ ⁊ oua sorbilia carnes
edi castrati: arietis ānualis pulloꝝ gallinaꝝ ca-
ponū ꝑdicū fasianoꝝ ⁊ omniū auiū degentiū in
arboribꝰ ⁊ in pratis ⁊ nō in aquis. Bibat vinum
albū clarū odoriferꝝ subtile. Comedat rixū farruz
⁊ succū ordei cicera fracta: ↄdita omnia ista cū lac
te caprino vel ouino ⁊ puluere cardamomi cina-
momi electi ⁊ croci. Si aūt post incisionē ⁊ liga-
tionē veniret dolor fortis malus vel aposthema
vel ante: ⁊ paꝝ aut quasi nihil emanasset a loco
de sanguine ꝑ incisionē seu vstionē fiat flebroto-
mia de saluatella in pede vel basilica in manu si fi
eri post ⁊ ē ꝑsona ad h conueniens. Si aūt flebo-
tomia nō fieret ponant vētose in pulpis crurium
vel sub cauiculis pedū in cōcauitate interiori vel
exteriori. Si aūt sanguis ante incisionez vel post
multū fluxerit non fiat flebotomia neqꝫ ventosa-
tio cū scarificatione: sz hora vehementis doloris
aut hora appentis aposthemaꝫ in loco fiat sessio
in aqua calida decoctionis aneti florū camomille.
semine fenugreci: mellilotis: altee ⁊ maluaꝝ. ⁊ cuz
remotus fuerit patiens a sessione huius aque vn
gatur locꝰ cū vngento qd sic fit. ℞. iusquiami al-
bi ⁊ nigri añ. aure. ij. aluminis fici vitreoli de quo
fit encaustrū añ. aur. j. tapsie: ceruse añ. aur. j. cere
ʒ. s. olei rosati. ʒ. iij. dissoluat cera cuz oleo cuz te
piduz fuerit addat puluis supradictaꝝ rerū ⁊ mi
sceantur simul. hoc enim vngentū dolores sedat
⁊ aposthemata mitigat ⁊ emoroydas destruit et
desicat. Sunt autē quidaz qui tales infirmitates
absqꝫ incisione ⁊ ferro vel ligatione exiccant ⁊ de
lent cuz medicinis acutis corodentibus ⁊ mortifi-
cantibus ipsas emoroydas: ficos ⁊ ↄdilomata ex-
tra appentia sed h via nō ē sic recta neqꝫ passibi-
lis ⁊ infert dolores maiores ⁊ citius inducit apo-
sthema in loco. Aliud mitigans dolores emoroy-
darum ficoꝝ ⁊ ↄdilomatuz ⁊ aposthema : ⁊ ante
incisionē et post sic fit. ℞. iusquiami albi. ʒ. j. opij
ʒ. s. papaueris albi ⁊ nigri añ. ℈. ij. ceruse litargi
rij añ. ʒ. s. cere. ʒ. s. olei rosati. ʒ. iij. dissoluantur

cera ⁊ oleuz ad ignē in cazola ⁊ post dissolutionez
deponantur ab igne. et cuz totuz fuerit tepidum
addatur puluis aliaꝝ reꝝ dictaruz miscendo sem
per ⁊ agitādo cū spatula vt incorporacio recta fiat
addat aliqd aceti in fine. trocisci stelle si recipiant
vel trocisci de karabe dissoluantur cuz succo plan
taginis ⁊ detur vnus illoruz ieiuno stomaco om-
ni die cum vino rubeo stiptico: stringet emoroy-
das ventrē ēt specialiter mundificatis intestinis
cum decoctione mirobalanoꝝ emblicoꝝ ⁊ similiū
Puluis cōsolidans emoroydas ⁊ verucas ani mū
dificatas sic fit. ℞. masticis draganti: gummi
arabici: boli armeni opij: añ. ʒ. ij. mumie. ʒ. iij. te-
rantur cribellent ⁊ incorporentur cuz albumine
oui ⁊ ponatur sup locū: aut per se absqꝫ albumine
oui constringēsto locū ⁊ cōsolidādo dolorē omnē
mitigat contingentē in loco. Cōfectio medicami-
nis quod ponitur sup anū post incisionē aut casuz
vel corrosionē: ⁊ post casuz escare ⁊ ignis ↄburen
tis locū quod locū firmat ⁊ ↄsolidat ⁊ dolorē miti
gat sic fit. ℞. achatie rubee pure scorie plūbi vel
litargirij añ. aur. ij. coriandri sicci aur. j. dragagā
ti aur. j. terant ⁊ misceant cū albumine oui ⁊ lima
tur h sup pānuz ⁊ ponatur super locum. dicit ꝙ si
fiat suffumigacio cū folijs mirti ↄtinue ⁊ sepe ad
emoroydas ficos ani ⁊ ↄdilomata ꝙ denigrantur
cadunt ⁊ remouent post longuz tempꝰ. Illud idē
opatur suffumigacio facta cū corticibus caparis ⁊
eius radicibus ⁊ pulpa coloquintide ⁊ mirra et nu
cis cipressi: et ablutio cū aqua calida decoctionis
ipsaꝝ reꝝ videt opari idem: ⁊ sessio in ipsa et ista
ſm istum moduz valent ad tales infirmitates quā
do sunt pue et pui tēporis: ad antiquas vero ⁊ ma
gnas non sic valent. Remotio taliū infirmitatuz
cum ferro ignito incidente est vltima in bonitate
ad quā nō sequitur dolor neqꝫ aposthema neqꝫ ali
quod impedimentuz vel malitia ⁊ per hoc magis
eligenda est opatio hec a sapientibus doctis et cō
suetis bene facere ⁊ opari qꝫ aliqua aliaꝝ ex dictis
superius: ad quā opationē nobilē debet sequi alte
racio loci cū infrigidatione vsqꝫ ad tꝑs cōsolida-
tionis ⁊ cōglutinationis. Si aūt emoroydes vel fi
ci seu ↄdilomata aut mora fuerint nō appentia sz
intrinsica vel profunda: debent curari cum eisdez
medicinis ⁊ rebus ⁊ dieta ⁊ potibus: ei eodē mo-
do vt superius dictū ē preter ꝙ in curatione taliū
infirmitatum cū sunt intrinsece nō apparentes re
quiritur inuersacio lōgaonis vel intestini cū cura
magna absqꝫ incisione ita ꝙ oculis videri et mani
bus tangi et euelli radicitus possint cū ꝓprijs in-
strumentis vel medicinis. Si aūt ipe emoroydes
sanguinolēte ↄstringerentur: ⁊ post talē ↄstrictio
nem fieret infirmitas vel aliqua lesio in corꝑe to-
to vel in mēbro ꝓprio: apiantur cū vnctione facta
ex felle vacino vel taurino mixto cū medula ana-
cardi vel puluere eius: vel costi aut castorei vel eu-
forbij seu pipis vel sinape: super quā inunctio po
natur: emplastrum ex cepis crudis pistatis ⁊ con-
tusis et humectatis vel infusis cum aliqꝫtulo aceti
squilitici aut eius oximellis super locum emoroy-
darum quas intendis apire: aut ponatur sangui
suga super vnam quāqꝫ emoroydā appentem vel
non appentem: ⁊ erit h vtile et valde bonum.

Capitulum. clxxxiij. de fistulis in ano.

Fistule ani quedā sunt penetran-
tes ⁊ quedam non pene-
trantes siue penetrātes siū nō sēp fiunt
ex mā venenosa adusta melācolica de
currente ad intestinuz longaonē q ipz
corodit ⁊ vlcerat ⁊ parit ꝑ tēpus fistulam in loco.

Signa fistule penetrātes sunt ꝙ egre
ditur stercus ⁊ ventositas ho

ra egestiōis per foramē fistule manifeste: ⁊ hoc verificabitur cyrugico cum posuerit in os fistule tētā subtilem plumbi ⁊ cum ea fistulam temptauerit cum destructione tunc inueniet tentā profundari vsqꝫ ad longationē.

Signa fistule nō penetrātis sunt ꝙ neqꝫ stercus neqꝫ ventositas per os fistule appentis egreditur oculte neqꝫ manifeste: ⁊ cū experit cyrugicꝰ de ea tenta plumbi non inueniet ipsam tentā profundari vsqꝫ ad longationeꝫ.

Cura fistule penetrantis ē vt mundificetur totū corpus cū pillulis fetidis aut cum decoctione mirobalanoꝝ indoꝝ et kebuloꝝ: sene epithimi ⁊ fumiterre dulcorata cuꝫ zucharo rosato ⁊ vtat dieta tempata ⁊ vino albo limphato ⁊ abstineāt ab omnibus generantibus malencoliam ⁊ materiā adustā mundificet tota fistula vsqꝫ ad longationē cū vngento viridi fco ex melle rosato alumine zucharino flore eris: tritis ⁊ mirtis equaliter aut cū puluere affodiloꝝ quem faciemus in cyrugia nostra ⁊ dilatetur os fistule vsqꝫ ad longationē cū tenta de spongia aut cū tenta de medula cāne melice: aut cū teneritate aristologie rotunde. Cū vero hoc totū factū fuerit cauterizetur locus vsqꝫ ad profundū ⁊ remoueat escara ignis cū butiro: ⁊ incarnet post illud cū puluere thuris rotundi minudi ⁊ in fine cōsolidet cum puluere nucis cipressi: vel fiat aliud qđ est nobiliꝰ ⁊ magꝭ certū post dillatationē oris fistule: liget h fistu. h mō. Accipiat filū lane vel lini duplicatū et fiat ingeniose qđ transeat per os fistule ⁊ foramē intestini longatōis ⁊ descendat p foramē ani ⁊ ligetur sic ⁊ moueat filum omni die tā diu ꝙ omne quod est in medio sit secatum cū filo ⁊ cū secatū fuerit incarnet locus ⁊ consolidetur ꝗuis per se incarnaretur ⁊ consolidaretur.

Cura quando fistula ani non fuerit penetrans est vt mundificetur locus infistulatus cum vngento viridi facto vel puluere affodilorum ⁊ dillatet os eius vt dictū est supra: ⁊ posset hec fistula nō penetrans cauterizari ⁊ esset vtile ⁊ conueniens qa cauterium vt dictū est alibi omnē malā dispositionem cuiuslibet membri rectificat: vnde dicit cauterium est medicamē valde nobile iuuans ad alterandum dispositionē membri eius cuius cōplexioneꝫ volumus rectificare ad resoluendū materias corruptas in membro cōtentas ⁊ ad strigendū fluxum sanguinis. Medicamē valde nobile ad fistulas ani ⁊ lacrimaliū. ℞. aceti vini fortissimi ⁊ clari ⁊ olei vetustioris ꝙ inueniri potest ā. lī. ij. s. litargiri puluerizati ⁊ cribellati. lī. j. coquant illa simul die integro donec nigrū ⁊ relucens fiat: deinde ex eo fiat tente ⁊ immittant hoc. n. emplastruꝫ valde desicat absqꝫ mordicatiōe ⁊ cū glutinat plagas recentes dū sunt sanguinolente ⁊ vulnerat et vlcera antiqua mundificata. Aliud medicamē vel de nobile in hoc sic fit. ℞. aloes thuris sarcocolle sanguinis draconis balaustie antimonij aluminis zucharini ā. ℥. s. floris eris. ℥. i. fiant ex eis si ēē cum succo fumiterre ⁊ reponantur tam diu ꝙ durescant ⁊ cū neccesse fuerit ponat vnus in fistula ⁊ continuetur omni die vsqꝫ ad dies. vij. mūdificat de proprietate fistulā. ⁊ finaliter consolidat ⁊ lacrimalē ⁊ eā que est in ano. De mundificatione tocius corporis cum pillulis ⁊ decoctionibus ⁊ dieta ⁊ potu fiat vt dictū est supra.

Caplm. c. lxxxiiij. de inflatione ⁊ eruptione venarum in ano.

Quando currit sanguis ex ano cum distillatione: aut inpulsione continua appellatur disruptio venaꝝ in ano: ⁊ nō est conueniēs vt abscindatur talis sanguis dum non debilitat. ⁊ dum permanet nigri coloris. Si autē egreditur cum in pulsu ⁊ exitu continuo in aliqua dispositione ⁊ facit incurere tremorē cordis ⁊ debilitatē nodorum ⁊ geniculorum ⁊ non per se constringitur stringatur beneficio medicinali. Si vero currit piodice ⁊ non debilitatur infirmus per talem cursum non oportet vt stringatur: nam cursus talis sanguinis est euasio ⁊ cura multarum infirmitatū que euenire possunt.

Signa illius infirmitatis ex re ipsa ⁊ per narrationem infirmi satꝭ sunt manifesta.

Cura inflationis ⁊ eruptionis venaruꝫ in ano que facit euenire debilitatem in toto corpore ⁊ membris nodosis est vt recipiat omni die stomaco ieiuno vnum de trociscis karabe: vel de trociscis stelle cū succo plātaginis ⁊ aqua decoctionis sumach ⁊ mirtilorum: nam negligentia huius cure et eius tarditas inducit debilitatem epatis ⁊ finaliter ydropisim in infirmo si posset sustinere flebotomiā vel positionē ventosarum in pulpis cruriū vel ventriculis eorum cuꝫ scarificatione fiat ante porismū per dies multos quia aleuiabit talem fluxum in hora sua. Si auteꝫ esset nimis debilis vel timoris super hoc: dimittatur et curetur cum alijs rebus. Comedat res assatas ⁊ elixatas conditas cum agresta vel vino de granatis sumach ⁊ berberis. Utatur vino stiptico rubeo limphato cuꝫ aqua decoctionis sumach vel mirtilorum berberis ⁊ sorbarum vel nespiloꝝ ⁊ piroꝝ non maturorū ⁊ similiū sup anuꝫ ꝯtinue ponat ceram rubeā vel bolū armenū cū albumina oui mixtuꝫ ⁊ aliqꝫtulo aceti. Abstineat ab aleis cepis pipe ⁊ vino forti acuto ⁊ ab omnibus rebus acutis generantibus humores acutos ⁊ calidos: quia apiunt venas ⁊ faciunt currere sanguinem. Utatur vitellis ouorum quādo oua coquuntur cū suo cortice in aceto ⁊ condiantur cum agresta vel sumach ⁊ similibus. Utatur rebus stipticis pro posse. Sepe super anum ponat puluerem mumie masticis: gummi arabici ⁊ boli armeni incorporatum cum albumine oui et erit vtile.

Caplm. clxxxv. de vermibus in ano.

Vermes qui nascunt in ano quidam sunt parui ⁊ qdaꝫ sunt similes vermibus casei: ⁊ quidam sunt lati ⁊ quidā cucurbitini vl alteriꝰ figure. omnes semp fiunt ex materia grossa viscosa flegmatica generata a rebus viscosis per viam indigestionis.

Signa vermiū in ano sunt pruritus ani ⁊ cōmotio in ipso ⁊ appēt circa foramē aut in foramine qñ aspicitur in loco vermes aliqui ꝓm aliquam figuram.

Cura vermium ē vt vngat cū oleo de amigdalis amaris. ⁊ de medulis psicoꝝ: aut cū oleo de absintio: aut cū oleo ro. in quo aloes sit dissolutū vel puluis agarici aut coloquintide sedeat sepe in aqua calida decoctionis folioꝝ psici ⁊ absinthij vel polij: aut sticados vl similium. Si abluat anus cū aceto calido decoctiōis amigdalaꝝ amaraꝝ ⁊ post ablutōeꝫ fiat inunctio cū oleo rosato mixto cum aloe destruxit vermes ani ⁊ mortificat. Mūdificet si ē possibile cū medicamine de turbit ⁊ aqua decoctionis medulaꝝ psicoꝝ vel amigdalaꝝ amaraꝝ. Abstineat a pasta azima ⁊ piscibus ⁊ fructibus recentibus ⁊ rebus viscosis ⁊ fastidio ⁊ somno post repletionē. Utatur rebus assatis conditis cum speciebus: ⁊ bibat vinuꝫ acutum album ⁊ non rubeuꝫ nō limphatū.

Capl'm. clxxxvj. de ragadijs ⁊ sciſuris ani.

Agadie ani ſunt ſciſure q̄ fiunt in anno ex materia ſal

r ſa vel aduſta currēte ad locū ⁊ vlcerā te ⁊ apoſthemāte ipſum manifeſte.

Signa ragadiaꝝ ani ſunt dolor ⁊ ardor ⁊ inflacio loci cum ſciſuris appentibꝰ manifeſte ⁊ ꝙ ex eis emanat venenū nigrum vel rubeū aut viride fetēs: ⁊ loci tumor aliquādo cum febre ⁊ aliquādo abſq; febre.

Cura ragadiaꝝ ani eſt quādo eſt cū febre et apoſthemate vt fiat flebotomia de baſilica manꝰ ⁊ ꝙ mūdificet̄ corpꝰ cū pi[l]ſ fetidis: vel ex decoctione que fit ex mirobalanis indis ⁊ kebulis ſene epithimi fumiterre decoctis ⁊ mollificatis in aqua prunoꝝ dulcurata cū zucharo roſato. ⁊ ſit doſis eiꝰ ad plus. ʒ. vi. vel. v. factā mundificationē vngat̄ cōtinue locꝰ vel emplaſtet̄ locus cū vngento de ceruſa in quo ſit camphora. Aliud vngentum. ℞. arſenici litargirij ſulfuris an̄. ʒ. i. olei roſati. ʒ. iiij. aceti. ʒ. s. miſceant̄ ſimul addat̄ in fine aliquid cāphore. hoc vngentū ardorem remouet ⁊ ipſas ani ragadias cōſolidat ⁊ ſpecialiter ſi locus bene mūdificatus fuerit. Si febris ibi fuerit bibat vinū debile valde limphatū ⁊ cōtinue ſedeat in aqua calida decoctionis roſaꝝ malue violarū ⁊ maluauiſci ⁊ comedat carnes et res elixatas cū cucurbitis lactucis ⁊ portulacis et ſimilibꝰ. cōdiant̄ res cū agreſta ⁊ rob de pomis vl' prunis. Comedat ſuccū ordei factū ex farina ordei vel farri aut auene ⁊ aqua ciceꝝ. Si aūt ragadie ani fuerint abſq; febre oculta vl' manifeſta mūdificet̄ totū corpus cū medicinis dictis pillulis et decoctionibus: ⁊ mundificet̄ locus ⁊ fricet̄ cū vngento apoſtoloꝝ aut cū vngento viridi. Sedeat ⁊ fricet̄ locꝰ ragadiaꝝ cū aqua decoctionis aneti floꝝ camomille: melliloti: maluauiſci ⁊ fenugreci. poſt talē ſeſſionē in aqua tali exiccet̄ locꝰ ⁊ cōfortetur cū emplō facto ex vitellis ouoꝝ farina ordei ⁊ melle ro. aut vngat̄ locꝰ cū oleo de medulis oſſiū piſcoꝝ in quo diſſolutū ſit bdeliū. ſuffumiget̄ locꝰ cū bdelio: ⁊ poſt ſuffumigationē tāgat̄ locus ⁊ vngatur cū vngento facto ex adipe galline anatis et anſeris ⁊ puluer̄ dragagāti ⁊ gūmi arabici fiat ēt ſuffumigacio cū ſerapino bdelio ⁊ radicibꝰ capparis: poſt quā ſuffumigationē ſedeat in aqua calida decoctionis herbe iuſquiami vel ſeminis: florū camomille aneti ⁊ ſeminis fenugreci: ſi dolor fortis fuerit exiccet̄ poſt hoc locꝰ ⁊ inungat̄ cū vngento qđ ſic fit. ℞. terbētine litargirij arſenici gummi arabici an̄. ʒ. i. terant̄ ⁊ miſceant̄ ⁊ addat̄. ʒ. s. ceruſe mixte cū pinguedine anatis bene ablute. Si autē ex ragadijs flueret aliquid ꝙ īfirmū lederet: abluat̄ locꝰ ſepe cū aqua decoctionis mirtiloꝝ vl' ſumac vel folioꝝ neſpiloꝝ ⁊ ſorbaꝝ ⁊ ſimiliū: et ſedeat infirmꝰ in ea ⁊ ponat̄ poſt exiccationē loci cū pāno lineo ſup ragadias puluis yreoloꝝ. i. granoꝝ exiſtētiū in vua ⁊ puluis volatice molēdini cū miſcent̄ ad inuicē cū albumine oui vel ꝑ ſe in fine regat̄ cū vngento de ceruſa qđ ſic fit. ℞. olei ro. ʒ. iij. cere. ʒ. s. diſſoluant̄ ad inuicē ⁊ deponantur ab igne poſt diſſolutionē: ⁊ cū tepeſcūt inſpiſſent̄ cū ceruſa radēdo ipſaꝫ ſup cerā ⁊ oleū mixta ⁊ diſſoluta ⁊ tepida miſcēdo ſemꝑ cū ſpatula ⁊ poſt ꝑfectam incorporationē addant̄ duo albumina oui ⁊ de aqua ro. et. ʒ. ii. camphore pulueriʒate ⁊ cribellate ſm̄ poſſibilitatē.

Capl'ꝫ. clxxxvii. đ apoſthematibꝰ ani ⁊ ficteris

Poſthematū ani quedaꝫ ſunt frigi

a da ⁊ quedā calida calida ſunt ex materia calida ſanguiea vl' colerica: frigida ex materia malēconica vel flegmatica viſcoſa dura vel gipſea.

Signa apoſthematis calidi in ano vel ficteri ſunt dolor acutus ⁊ rubedo ⁊ inflatio manifeſta: ⁊ feb. vt plurimū acuta vel fortis: ⁊ vrina incēſa acuta ⁊ frequētia pulſus cū malo anhelitu: ⁊ dolor renū ⁊ ꝑtis poſterioris ⁊ ancharū ⁊ yliorū ⁊ difficultas egeſtionis ⁊ vrine. Si aūt apoſthema eſſet frigidū erit ibi quies caloris ⁊ febris ⁊ acuitatis cū manifeſta grauedine et difficultate egeſtionis et vrine: et erit vrina remiſſa et turbida et pulſus puus et debilis: et aliquādo rarus ⁊ tūc ē prauū ſignū: ⁊ magnitudo inflationis in loco abſq; punctura ⁊ feruore ⁊ yliorum grauitas.

Cura apātis calidi eſt vt fiat flebotomia de baſilica ī mān vl' ī cubito: ⁊ altere tur locꝰ cū oleo ro. ⁊ emplaſtret̄ locꝰ cū plātagīe ⁊ mucillagīe pſilij ⁊ farina ordei ſimul mixtis ⁊ decoctis: ⁊ cōtinue quaſi ſedeat in aqua calida decoctiōis arnogloſe mercurialis ſciganeti ſe. aneti ſe. lini: fenugreci ⁊ vngat̄ cum populeon ⁊ cliſterizet̄ aqua decoctionis maluaꝝ prunoꝝ ⁊ caſſie fiſtule ⁊ oleo roſa. vel oleo de nenufare aut oleo violato ⁊ aliq̄ꝫtulo mellis roſati. Mundificet̄ totū corpus cū decoctione que ſic fit. ℞. tamarindorū mānc an̄. ʒ. j. s. diſſoluāt̄ illa duo in. ʒ. vi. aque decoctionis prunoꝝ ⁊ collet̄ ⁊ det̄ ante ortū ſolis infirmo per duas horas. aliud ad idē. ℞. medule caſſie fiſtule. ʒ. iij. vel. ij. ſm̄ virtutē: diſſoluant̄ cū. ʒ. iiij. vel. v. aque decoctionis prunoꝝ ⁊ collent̄ ⁊ detur ante diē ⁊ fiat hoc vſq; ad dies. v. vl'. vij. ⁊ nutriatur omni die vſq; ad illud tp̄s cū ſucco ordei farri vl' auene ꝯdito cū lacte amigdalaꝝ aut comedat lactucas cucurbitas portulacas ſpinachias ⁊ ſimilia ꝯdita cū lacte amigdalaꝝ. Sumat ſepe ſyrupū de nenufare vel roſa. aut violato cū aqua decoctiōis prunoꝝ ⁊ ordei: aut iſtā aquā ꝑſe. poſt quintū dieꝫ vl' ſeptimū comedat pullos ⁊ carnes edinas ⁊ ſilia ꝯdita cū cucurbitiſ lactuciſ portulacis ⁊ ſimilibꝰ bibat vinū debile limphatū vſq; ad medietatē ⁊ plꝰ maturet̄ cū maluauiſco mixto cū butiro ⁊ vitellis ouoꝝ ⁊ cepis coctis poſt maturationē apiat̄ ⁊ mūdificet̄ cū vngento aploꝝ vel cū farina ordei mixta cū melle ⁊ vitellis ouoꝝ. abluat̄ locꝰ cū vino et ſup ip̄m pulueriʒet̄ thus minutū cōtritū ⁊ cribellatum ⁊ ꝯſolidetur.

Si aūt apoſthema fuerit duꝝ ⁊ abſq; feb. mūdificet̄ corpus cū pillulis fetidis aut cū medicamine de turbit aut cū decoctione mirobalanoꝝ indorum ⁊ kebuloꝝ dulcorata cū zucharo roſa. ⁊ fiat flebotomia de ſaphena que ē intꝰ in talo: ſi poſſibile fuerit maturet̄ locꝰ cū oleo de ſpica vel de lilio aut cū emplaſtro facto ex maluauiſco terbētina cepis ⁊ aleis coctis ⁊ vitellis ouoꝝ: farina fenugreci ⁊ ſemīe. lini mixtis cū butiro vel aſungia liquefacta ⁊ collata. Comedat brodiū ciceꝝ ⁊ caulīꝫ et herbā feniculi ſpīachioꝝ petroſilini ⁊ boraginis ⁊ carnes edi caſtrati arietis anualis caponū gallinarum pulloꝝ ⁊ oua ſorbilia. condiantur iſta cū ſpeciebus ⁊ rob vel agreſta ⁊ ſalſamēto qđ fit ex ſpeciebꝰ leuiſtico ſaluia petroſilino ⁊ acceto vel agreſta. poſt maturationē ſi nō reſolueret̄ ꝑ viā iſtam apiat̄ aut cū ferro aut cū alia via cū medicinis cauterizantibꝰ ⁊ vlcerātibꝰ ⁊ mūdificet̄ ⁊ in fine ꝯſolidet̄ cū puluere mumie ⁊ nucis cipſſi: ſepe a ꝓncipio ſedeat ī aq̄ calida decoctionis abſinthij ſemi. lini aneti fenugreci floꝝ camomille ⁊ melliloti et erit valde vtile ⁊ bonū.

Capl'm. clxxxviij. de prurītu in anno.

p **Ruritus** ani ſemꝑ fit vl' ex vermibꝰ vel ex flegmate

falso: vel ex materia adusta que salsedinem in adustio
ne sua acquisiuit.

Signa eius per narrationē infirmi satis manife
sta sunt: ⁊ accidit habentibus hanc infir-
mitatē ardor in loco ⁊ feruor: ⁊ punctura ⁊ vstio cum
pruritu manifesto.

Cura pruritus propter vermes iam dicta est supe
rius capitulo de vermibus in ano quādo vo
pruritus contingerit in ano ex materia salsa vel adu-
sta sedeat omni die in aqua calida decoctionis fumiter
re ⁊ sulfuris in qua semper ponatur aliqd olei cōis. mū
dificetur corpus cū pillulis fetidis vel cum decoctione
que sic fit. ℞. sene epithimi fumiterre añ. ℥. s. mirabo
lanorum indorum. ℥. j. citrinorum kebulorum añ. ℥. s. prunorum
numero. x. pistentur mirabolani grosso modo ⁊ buliant
cum prunis in. ℥. viij. aque donec medietas sit cōsum
pta: tūc in fine addantur sene epithimi fumiterre ⁊ bu-
liant aliquantulum ⁊ coletur bene ⁊ in illa colatura ad
dantur. ℥. ij. s. zuchari ⁊ iterum dissoluatur ad ignē ⁊ co
letur: ⁊ detur in matutinis añ diē p horas duas. posset
sumere per tēpus succū fumitterre vel sirupum factū ex
eo cum aqua decoctionis sene aut prunorum: ⁊ eēt val
de vtile ⁊ conueniens. Ungatur locus in quo pruritus
magis existit cum oleo de mastice i quo sit aliquid sul
furis: ⁊ semper abluatur ante istam vnctionem cum aq̄
dicta decoctis sulfuris ⁊ fumiterre: ⁊ erit vtile ⁊ bonū
Abstineat ab omnibus acutis salsis ⁊ azimis ⁊ bibat vi
num album diureticum bene limphatū: nutriatur pa
tiens ex rebus humidis habentibus frigiditatem non
intensam: vt sunt carnes edi ⁊ pullorum condite cum
cucurbitis lactucis ⁊ portulacis ⁊ similibus.

Cap. clxxxix. de ruptura siphac seu mirach.

b **Ecegritudo** fit aūt ex ruptura siphac
aut mirach quod est mē
brum paniculorum neruorum extensum subti-
le album infra quod ⁊ super quod intestina locata sunt
naturaliter: aut fit ex dilatatione meatus qui appellat
anebitum: ⁊ est ille meatus per quem testiculus ascen-
dit superius vsq; ad femur: ⁊ est suspensorium testiculi
dextri aut sinistri: ⁊ descendit post rupturam mirach in
ista specie rupture aut intestinum aut zirbum idest re-
ticulum vsq; ad bursam testiculorum vel kistiz eorū
seu post dilatationem meatus predicti: ⁊ aliquando cō
tingit ꝙ ruptura mirac est parua ita ꝙ intestina non d
scendunt inferius. In dilatatione vero meatus parua
vel magna semper aliquid ad kistiz testiculorū descē
dit de zirbo ⁊ aliquando de intestino ⁊ ꝙ inflatur mani
feste bursa testiculorum aut secundum aliquid: res aūt
que inducunt hanc egritudinem sunt res humide mol-
lificantes intestina ⁊ loca inguinum vt balneum ⁊ res
humide que comedūtur vt fructus humidi ⁊ olera hu
mida: ⁊ olera maluorum mercurialis violarum ⁊ simi
lium: ⁊ sicut sunt res ventose generantes ventositatē
que fiunt de azimo ⁊ legumine ⁊ vt est multa comestio
⁊ comestium diuersarum rerum in vno prandio vel ce
na que ventositates dilatando loca intestinorum ⁊ in
guinū aggrauant mirach ⁊ ipm per tempus remouēt
aut dilatant meatum dictum dilatando loca illa: ⁊ etiā
saltus facit ad h ⁊ clamor ⁊ vociferatio ⁊ motus super
fluus ⁊ equitatio mala ⁊ malo modo facta ⁊ ascensio et
descensio graduum.

Signa rupture cum descensu intestinorum ⁊ zir
bi sunt quando resupinatur eger super dor
sum ⁊ eleuaueris pedes eius ⁊ crura ⁊ posueris manū
tuam super locum rupture ⁊ presseris ipsum redibit to
tum aut pars eius. aut cum rugitu aut absq; rugitu: vel
cum facilitate aut cum difficultate. Illud vero quod re
dit cum facilitate ⁊ cum forti rugitu est ventositas de
qua inferius capitulo de hernia dicemus. Si vero re-
diret cum difficultate aliqua ⁊ paruo rugitu tunc exi-
stimandum est ꝙ ē itestinum cū autem redibit cū diffi-
cultate maxima ⁊ quasi absq; rugitu erit zirbum: ⁊ sci-
as ꝙ zirbum facit figuram in bursa testiculorum vel ki-
sti testiculorum: sicut est figura retis inuoluti cum pan-
no lineo: intestina vero in kisti faciunt eminentiam aut
grossiorem ⁊ magis tengibilem ⁊ descretiuam ⁊ dolo-
rem maiorem quam rete iterum cum appareret emi-
nentia manifesta in mirach que per compressionem re
mouetur ⁊ redit cum homo stat vel sedet super ruptu-
ram significat.

Cura rupture intestinalis vel reticularis est ne pus
comestionē ambulet neq; moueatur pro pos
se nisi debiliter. non comedat fabas neq; faseolos neq;
lentes neq; olera neq; aliquem cibum inflatiuum vel
male digestionis ⁊ dure vt sunt nerui ⁊ interiora ani-
malium. studeat infirmus omni die vt sit mollis secū
dum ventrem: quia valde vtile est in hoc casu. Loco
propterea supponendum est obstaculum vel ligamen
tum seu lumbar factum de panno lineo ⁊ coto quod ha
bet plumaceolū quadratum qui firmetur super ruptu
ram vt non emineat extra. ⁊ sub illo plumaceolo pona
tur aliquod emplastrum constrictiuum de illis que fe-
cimus in cyrugia nostra capitulo de ruptura libro pmo.
Scire hic conuenit ꝙ quies continua vel quasi ⁊ iacere
corpore suppino quasi continue ⁊ constrictio loci cum
emplastris ⁊ ligaturis ⁊ abstinere a rebus vētosis ⁊ for
tis agitationis ⁊ motus sunt de rebus necessarijs ⁊ cō
uenientibus ad totam operationem huius capituli ita
ꝙ absq; illis operatio non erit vtilis aut perfecta. Em
plastrum satis bonum ad rupturam sic fit. ℞. gallarū
cypressi. ℥. ij. myrrhe ciperi sansuci: gallarum achacie:
olibani gummi arabici añ. ℥. j. dissoluatur gummi ara-
bicum in vino: ⁊ cum dissolutum fuerit cum eo puluis
aliarum rerum aggregetur ⁊ fiat emplastrum quod po
natur super rupturam egro suppino iacente: ⁊ super ip
sum fiat substentatio vel ligatio cum lumbari vel liga
mento alio ⁊ sic stet vsq; ad dies. vij. vel. v. ad minus
⁊ tunc iterum soluatur ⁊ ordinentur omnia super locū
vt diximus hoc enim regimine cum ligatura ⁊ empla
stro dolor remouetur ⁊ sedatur ⁊ prohibetur foramen
rupture ampliari immo forsan cum quiete longa ⁊ bo
na dieta consolidabitur. Aliud emplastrum quod est for
tius illo cum quo multos paruos ⁊ magnos cum non d
scenderat ad kistiz testiculorum aliquid rectificauimus
sic fit. ℞. mumie colle carte añ. ℥. j. boli armeni. aloes
añ. ℥. s. masticis thuris dragagāti gummi arabici añ.
ʒ. ij. picis naualis dure ⁊ idurate. ℥. v. colofonie. ℥. j. di
mittatur colla in acero per horam ⁊ plus: ⁊ postea liq-
fiat ad ignem in cazola cum pice nauali quibus lique-
factis deponatur ab igne ⁊ incorporetur cum puluere
omnium aliarum rerum: ⁊ fiant magdaleones in aqua
frigida. Comedat carnes castrati ⁊ edi: pullorum ⁊ ga
linarum: perdicum: fasionorum ⁊ arietis annalis capre
oli ⁊ leporis ⁊ carnes macras porci siluestris ⁊ aliquan
do interiora animalium ⁊ pedes vt ligamenti nutrimē
tum generetur ⁊ omnium auium degentium in arbo-
ribus ⁊ in pratis ⁊ non in aquis. Comedat oua sorbi-
lia ⁊ vitellos specialiter. de piscibus assatis raro tamē
⁊ bonos electos: caseum recentem ⁊ fructus stipticos
coctos in igne ⁊ non in aqua farrum ⁊ rizum comedat
⁊ cicera fracta condita cum lacte caprarum vel ouium
aut lacte amigdalarum ⁊ succum hordei conditum eo
dem modo. de herbis feniculum ⁊ petrosillinum bora
ginem ⁊ portulacas. Bibat vinum rubeum stipticum.
Condiantur sua cibaria cum puluere qui sic fit. ℞. pi-
peris. ℥. iij. cardamomi galange nucismus. foliorum ga
riofilorum croci piperis longi añ. ʒ. j. fiat puluis cribe
latus. Si vero intestina vel rete descenderint ad kistiz
testiculorum vel eorum bursam comprimatur bursa te
sticulorum ⁊ locus eminens tandiu ꝙ redeant. Si aūt
redire non possunt propter magnitudinem descensus
retis vel intestinorum ⁊ propter eorum duritiem i pro
pria substantia vel propter opilationem factam in mea
tu: tunc oportet vt infirmus clisterizetur semel vel bis

in die ita ꝙ omnia intestina ⁊ venter totus euacuetur ⁊ locus mollificetur ⁊ grossities ⁊ opilatio remoueatur que reditum impediebant. ⁊ post clistere sedeat ipse i firmus per longum tempus in aqua calida decoctiōis florum camomille aneti radicum maluauisci seminis lini florum malue ⁊ similium: ⁊ cū exierit ab aqua ponatur super testiculos inflatos ⁊ rupturam spongeam i fusam in aqua bene calida ita ꝙ locus totus bene calefiet ⁊ mollificetur: ⁊ tunc resuppinetur patiens ⁊ eleuentur crura ⁊ caput deprimatur inferius multum: ⁊ comprimatur locus eminens ⁊ bursa testiculorum cum manibus a medico tādiu leuiter absq3 dolore ꝓ posse aut cum paruo dolore vt intestina vel rete aut aliud ad locum suum redeat illa hora reditus intestinorum vel renis corpore infirmi iacente suppino. statim super rupturam ponatur aliquod ex emplastris dictis ⁊ ligetur cū lumbari ⁊ fassia sic firmiter ꝙ amplius non descendāt si possibile est. Si vero per istum modū prima die vl' secunda zirbum vel intestina non redirent ad interiora continuetur omni die operatio clisteris ⁊ sessionis i aqua calida dicta ⁊ operatio spongie vt redeant: q2 necessario per tales operationes continuatas ad interiora redibunt: ⁊ post reditum cum emplastro ⁊ ligatione procedatur vt dictum est ⁊ dieta: potu ac regimine dicto superius: hac enim via locus firmabitur ⁊ non dilatabitur vllo modo: sed forsan per longum tempus cō solidabitur. Scias ꝙ corpora humida vt pueri ⁊ mulieres sanguinei ⁊ habentes humiditatē grossam ⁊ humidam melius alijs has tales recipiunt operationes ⁊ melius firmantur ⁊ consolidantur ꝗ̄ sicca ⁊ melancolica corpora. operatio vero que fit cum ferro calido vel frigido non bene spectat ex toto ad istum tractatum: s3 ad librum nostrum quem fecimus de cyrugia quē ante istum compleuimus ex speciali amore in quo de incisione ⁊ vstione cum ferro conueniente ad hanc operationem secundum nostrum posse ⁊ penes nostram electionem complete determinauimus. verum est ꝙ quidam antiquorum opinionis fuerunt ꝙ vstio facta cū ferro ⁊ instrumento habente figuram semicirculi cum illa eleuata superius ita ꝙ hec vstio cum tali instrumēto sequetur os pectinis hora qua fit curat rupturā profundā scilicet magna ⁊ parua: ⁊ hoc est possibile sed nostro tempore non verificatum fuit istud apud nos: ⁊ volunt tales philosophi ꝙ magnitudo ⁊ spissitudo illius i strumenti sit secundum figuram ⁊ magnitudinē rupture siphac ⁊ dilatationem meatus per quam zirbum ⁊ i testina descendunt inferius ⁊ deus melius nouit.

Capitulum. clxxx. de apostematibus testiculorum ⁊ virge.

a **Apostemantur aliquando testiculi** ⁊ inflantur similiter ⁊ virga: ⁊ contingit h̄ in testiculis aut ex materia calida colerica vel sanguinea aut ex frigida flegmatica vel melancolica: in virga fit istud vel ex fumo aut vapore calido vel frigido inflante ⁊ tendente ipsam virgam vt corda ⁊ addente i longitudinem ⁊ latitudinem ipsius. fit etiam ex materia molli frigida flegmatica aquosa colecta in modum apostematis frigidi.

Signa apostematis calidi testiculorum sunt rubedo ⁊ dolor cum pulsatione ⁊ grauedine ⁊ aliquando cum pūctura. ⁊ ipsa rubedo quandoq3 declinat ad citrinitatem quandoq3 ad fulcedinem vel intensam rubedinem: ⁊ tactus loci calidus: ⁊ vrina cum apparet rubea: aliquando liuida ⁊ spissa ⁊ pulsus velox ⁊ spissus ⁊ est cum febre secundum plurimū.

Signa apostematis frigidi testiculorum sunt tactus loci non multum calidus ⁊ durities ⁊ grauitas et albedo ⁊ vrina alba vel palida vel discolorata ⁊ spissa vel tenuis ⁊ pulsus debilis ⁊ paruus.

Signa inflationis virge ex vapore calido sunt iflatio cum caliditate parua que tendit ipsam ⁊ replet velut corda ⁊ dilatatio eius secundum longitudinem ⁊ latitudinem manifestam: ⁊ febris ⁊ vrina subtilis ampullosa ruffa ⁊ pulsus velox cum quadam tensiōe velut corda: cum vero locus infirmus vel virga inflata tendit ad rubedinem manifesta fit ex vapore calido si autem tendit ad albedinem vel lucidiatatem fit ex ventositate grossa inflante locum.

Signa apostematis frigidi in virga sunt mollities loci ⁊ albedo ⁊ priuatio doloris ⁊ vrina alba ⁊ spissa velut vrina puerorum ⁊ mollities pulsus. ⁊ differentia inter apostema molle in virga ⁊ inflationem ex ventositate vaporosa est ꝙ tangitur locus infirmus apostemosus ⁊ inuenitur mollis cedens tactui tunc est ex humore flegmatico aquoso cū vero nō cedit tactui ⁊ tēdit vt corda est in veritate ex vapore ventoso calido vel frigido.

Cura apostematis calidi in testiculo dextro vel sinistro aut ambobus ē vt fiat flebotomia manus vel brachij contrarij vel flebotometur de saphena que est intus in talo in pede dextro vel sinistro. aut ponantur cuffe cum scarificatione in pulpis crurium aut intra cauilas pedum. Si autem ambo testiculi equaliter apostemarentur apostemate calido fiat flebotomia de manu vl' brachio dextro eo ꝙ illa pars fortior ⁊ melius labores sustinet mundificetur etiam cū decoctione facta ex aqua decoctionis prunorum ⁊ tamarindorū in qua. ʒ. ij. pulueris reubarbari dissoluantur ⁊ dimittātur per horas sex ⁊ fit aqua. ℥. iiij. ad plus ⁊ post horas sex coletur ⁊ detur infirmo. Aliud ad idem. ℞. diagridij grana. iiij. turbit. ℈. j. ⁊ ß. diazinziberis. ʒ. j. sirupi violati. ℥. j. misceantur cum aqua calida decoctionis prunorum ⁊ detur ante diem per horas duas vel tres vngatur locus in principio vsq3 ad augmentum cum oleo rosato calido ⁊ sepe sedeat in aqua veri frigoris ⁊ epithimetur locus cum aceto ⁊ aqua rosata ⁊ oleo rosato. ⁊ emplastretur locus cum emplastro facto ex malua semperuiua ⁊ solatro decoctis pistatis mixtis ⁊ preparatis cum oleo rosato vel oleo violato seu de neufare ⁊ farina hordei. In augmento vngatur cum oleo de camomilla vel oleo de lilio aut de aneto vel de semine lini ⁊ locus emplastretur cum emplastro facto ex flore camomille seminis lini: melliloto farina fenugreci et succo absinthij decoctis pistatis preparatis ⁊ mixtis cū farina frumenti vel siliginis ⁊ butiro vel axungia porci liquefacta: aut pinguedinibus auium anserum ⁊ similium. Bibat vsq3 ad cessationem caloris ⁊ fe. aquam decoctionis prunorum ⁊ zuchari rosati vel zuchari puri. Comedat succum hordei farri vel hauene: cucurbitas lactucas portulacas ⁊ similia cōdita cū lacte amigdalarum vel agresta vel vino de granatis ⁊ similib⁹ Post feruoris cessationem vel doloris cōedat carnes edi ⁊ pullorum ⁊ castrati coctas cum herbis dictis ⁊ cōditas cum agresta vel vino de granatis aut aceto. Comedat iterum aquam cicerum ⁊ herbam spinachiorū boraginis attriplicis ⁊ lactucarum ⁊ feniculi. Bibat vinum debile limphatum cum aqua dicta aut cum aqua frigida pura.

Cura apostematis frigidi testiculorum est vt mundificetur corpus cum pillulis fetidis vel stomacis alkindi: aut de hermodactilis maioribus aut cum medicamine de turbit: aut ex decoctōe facta ex prunis sene epithimo ⁊ fumoterre i qua coquantur. ʒ. ij. eleborí nigri ⁊ dulcoretur cum zucharo aut melle rosato ⁊ meli⁹ erit ⁊ sit quantitas huius decoctionis cum datur. ℥. iij. vel iiij. ⁊ plus vel minus secundum virtutem infirmi. vngatur locus continue cum oleo de spica vel de lilio aut de costo. sedeat sepe in aqua calida decoctionis melliloti absinthij: fumiterre: florum camomille: seminis lini radicis maluauisci ⁊ fenugreci. Super locum ponatur emplastrum quod sic fit. ℞. bdelij serapini: armoniaci: oppoponaci añ. ℥. ß. olei de spica lib. ß. cere. ℥. j. rasine. ℥. iij. farine fenugreci. ℥. j. litargirij. ℥. j. ß. ponantur. iiij. gumme predicte in vino ⁊ dimittantur tan

dim ꝙ fiat dissolute. ponatur rasine ad ignem cum cera ⁊ dissoluatur ⁊ tunc addantur oleum ⁊ gūme dissoluta ⁊ cum omnia dissoluta fuerint coletur cum stamine et inspissetur hoc cum farina fenugreci vel seminis lini hoc enim emplastrum digerendo materiā frigidam ⁊ siccam ipsam resoluit. Aliud ad idem. Re. pinguedinis anseris anatis gallinarum aā. ℥. ij. dissoluantur iste pinguedines in cazola cū quatuor primis gummis dictis in alio emplastro dissolutis in vino ⁊ liquefiant: ⁊ post liquefationem colentur ⁊ inspissentur cum farina fenugreci vel lini prout necessarium fuerit. hoc enim mollificat proprie ⁊ maturat: ⁊ in sicca materia ⁊ dura valde vtile est. posset comode fieri emplastrum de faba fracta cocta ⁊ bene condita in qua poneretur puluis cimini: ⁊ confert confortando ⁊ resoluendo dieta ⁊ potus sint carnes ⁊ vinum limphatum vt dictum est supra.

Cura inflationis virge ex vapore calido est vt flebotometur de basilica in manu vel in brachio: vel de saphena in talo aut ventosetur in naticis cum scarificatione vel ventriculis crurium. Ungatur locus cum vngento facto ex oleo rosato ⁊ cera mixtis simul: ⁊ ablutis cum aqua veri frigoris vsqꝫ ad nouem vices. fiat vaporatio loci sepe post vnctionem cum aqua calida decoctionis florum camomille rosarum ⁊ neufaris. Bibat sepe sirupum de neufare. vel sirupum ro. cum aqua frigida: vel aque decoctionis prunorū. Bibat vinum album debile bene limphatum. mundificetur cum reubarbaro: aut tamarindis ⁊ aqua decoctionis prunorum Comedat succum hordei farri ⁊ lactucas spinachias ⁊ similia conditas cum lacte amigdalarum carnes edi ⁊ castrati ⁊ pullorum alteratas cum portulacis: lactucis papauere cucurbitis ⁊ similibus. Sepe abluatur virga cum aceto vini ⁊ erit vtile.

Si autem inflatio virge esset cum vapore frigido vel ventoso: tunc mundificetur cum medicamine de turbit vel pillulis artheticis vel fetidis. Euaporetur sepe virga inflata cum aqua calida decoctiōis calamēti carui origani ⁊ saturegie vel mentastri. Ungatur locus inflatus cum oleo de spica vel de aneto aut de lilio ponatur emplastrum factum cum faba ⁊ cimino super locum: aut emplastrum quod sic fit. Re. ameos amomi carui origani calcamenti aā. ℳ. j. terantur ⁊ misceantur cum farina lupinorum ⁊ puluere cimine ⁊ oleo de aneto vel de camomille ⁊ buliant in aceto vsqꝫ ad spissitudinem. hoc emplastrum resoluit ventositatem exsiccando absqꝫ attractione. Comedat carnes assatas vel elixatas cum feniculo ⁊ petrosillino: ⁊ condiantur cum sinapis alleis pipere ⁊ similibus. Bibat vinum album odoriferum purum absqꝫ aqua. Abstineat a somno diei ⁊ quiete. Utatur labore ⁊ ieiunio exponat se. cum genitalibus ad solem ita v sudet ⁊ erit bonum.

Cura apostematis mollis in virga eadem est cuꝫ cura inflationis ex ventositate vel vapore frigido ventoso: nisi quia in cura istius apostematis additur in rebus calidis plus sicut in vnctione cuꝫ oleo de castoreo ⁊ euforbio. ⁊ ꝙ gumme omnes ponuntur in emplastris illius vt sunt armoniacum bdelium serapinum ⁊ similia. In dieta ⁊ potu ⁊ mundificationibus non differt verum est ꝙ hoc apostema requirit clisteria calefactiua exsiccatiua vt plurimum ⁊ abstinentiam maiorem ꝙꝫ inflatio ex ventositate vel vapore frigido: eo ꝙ calidum resoluendo ventositateꝫ inducit: sed est impossibile vt frigidam generet materiam.

Capitulum. clxxxj. de ramice vel hernia.

Alis egritudo quandoqꝫ fit ex aqua descendente ad kistiꝫ testiculorum que granata ē ex errore digestiōis in epate ⁊ expellitur ad siphac ⁊ dilatando meatum qui est in capite suspensorij descendit ad bursam testiculorum ⁊ eam inflat: ⁊ hec hernia vt plurimum accidit infantibus ⁊ pueris propter golositatem: aliquando fit ex ventositate descendēte ad eundem locum que multiplicatur per errorē prime digestionis. fit etiaꝫ ex hūiditate quā calor potuit in carnositatē mutare. pⁱma vocat̄ ramex aquosa vel hernia: secunda ventosa: tertia a medicis carnosa. differt hernia seu ramex a ruptura siphaci qua intestinā ⁊ zirbum descendunt ad kistim testiculorūꝫ quia cum tāgitur hernia ⁊ manibus palpatur non dolet cum tangitur ⁊ reticularis similiter sed non sic dolet vt intestinalis eo ꝙ intestina neruosa magis ⁊ sensibilia sunt ꝙꝫ zirbum vel tete. Hernie carnose signa sunt ꝙ fit lucida velut vesica plena aqua: ⁊ cedit tactui: ⁊ si suppinetur infirmus ⁊ comprimatur non facit rugitum neqꝫ dolet.

Signa ventose sunt q: non cedit tactui ⁊ tendit pellis vt timpanum ⁊ sonat quando percutitur quasi vt timpanum: ⁊ cum resuppinatur infirmus ⁊ manibus premitur facit rugitum in eius transitu.

Signa ramicis carnose sunt ꝙ intra kistim inuenit manifesta durities non cedens tactui seperata a pelle testiculorum vt res a folico ⁊ grauis ponderosa.

Cura ramicis aquose est vt resoluatur ⁊ exiccetur locus cum vngento de costo ⁊ emplastro exiccatiuo ꝙ fit ex sale bolo armeno ⁊ cypressi ⁊ stercore caprino: ⁊ aceto forti ⁊ farina hordei vel milii. Utatur rebus assatis ⁊ vino acuto puro ⁊ ex purgationibus factis ex pillulis fetidis: ⁊ pillulis de mezereon: vel de reubarbaro Curatur etiam per perforationem factam cum flebotomo in duabus partibus commissure duorum ouorū. ⁊ si est fortis extrahatur tota aqua hora vna si autem fuerit debilis non extrahatur tota hora sed paulatim. post aque extractionem cauterizentur foramina facta cum flebotomo quasi vsqꝫ ad profundum: nam si cauteriuꝫ non sequetur ad istam operationem redit egritudo post menses ⁊ dies. Si autem infirmus timeret cauteriuꝫ cauterizentur vulnera vsqꝫ ad profundum cum tenta in voluta in vngento viridi vstio aut in voluta in puluere affodilorum. continue post extractionem aque ponat super locum vbi cōsueuit apparere ruptura siphac emplastrum factum ex bolo armeno ⁊ mastice puluerizatis ⁊ mixtis ⁊ incorporatis cum albumine oui ⁊ firmetur super locum cum binda ⁊ continue sic deferatur donec vulnera sint consolidata: in pueris ⁊ lactantibus: hec egritudo vt plurimum bonitate ⁊ fortitudine nature per se curatur. in alijs cum incisione ⁊ cauterizatiōe vt dictum est. Mundificentur vulnera cum vngento apostolorum ⁊ consolidentur cum vino calido ⁊ puluere nucis cypressi. Utatur rebus siccis ⁊ carnibus assatis ⁊ vino puro. hora vero qua flebotomum imponitur ⁊ extrahitur aqua cibetur cum mica panis infusa in vīo de granatis ne sincopis post fluxum aque ex testiculo superueniret quando vero ista egritudo parua est ī paruis curatur solum ⁊ bene cum emplastro ⁊ vnctionibus ⁊ mundificationibus dictis ⁊ regimīe diete bene facto ex rebus exiccatiuis calidis.

Cura hernie ventose est vt vngatur locus cum oleo de aneto ⁊ de camōilla vel de lilio ⁊ sedeat sepe ī aq̄ calida decoctionis calamenti: ameos amomi: carui origani: saturegie. ⁊ emplastretur locus cuꝫ eisdem herbis puluerizatis ⁊ mixtis cum farina lupinorum ⁊ bulitis ⁊ incorporatis in aqua: ⁊ hora inspissationis addatur oleū laurinum. posset fieri perfocatio vt in aquosa: quia in omni ventosa semper multa vel aliqua humiditas reperitur ⁊ tunc procedatur in cura eius vt dictum est in aquosa. Comedat sinapim ⁊ carui feniculum ⁊ ameos ⁊ amomum ⁊ carnes conditas cuꝫ eisdeꝫ ⁊ alea nuces ⁊ ficus siccas simul ⁊ bibat vinum acutum albū absqꝫ aqua: moueatur ante prandium ⁊ cenam ⁊ abstineat a somno diei ⁊ vtatur abstinentia. ad solem se sepe exponat.

Cura ramicis carnose est vt excorietur carnositas a pelle testiculorum scindendo ipsam pellem cum rasorio ⁊ tunc euellatur tota carnositas cum suis radicibus secundum ꝙ possibile fuerit ⁊ postea continuetur pel-

lis cum sutura ꝛ confortetur locus ꝛ consolidetur vt di
ctum est in cyrugia vel absq̃ incisione post talis carno
sitas aliquando curari hoc modo. primo mundificetur
cum emplastro de gummis ꝛ pinguedinibus facto su
perius in cura duri apostematis testiculorũ ꝛ post mũ
dificationem forsan resoluetur cum vnctionibꝰ ꝛ em
plastris dictis in cura de apostemate molli in virga.
Dieta eius sit vt dictum est illic ꝛ potus etiam. sedeat
sepe in aqua calida dicta in cura hernie ventose ꝛ cum
ea testiculos abluat regatur cum ꝛ potu dictis i cura a
postematis frigidi testiculorum. Scire hic conuenit ꝙ
cura hernie carnose est difficilis valde ꝛ male vel nullo
modo potest fieri perfecte nisi secundum cyrugiam se
cundum ꝙ dictum est quod valde est timorosum: pre
ter hoc nobilius ꝛ honorabilius est vt bonus medicus
eam relinquat ꝙ̃ intromittat.

Capitulum. lxxxiij. de doloribus iuncturarum ꝛ po
dagra.

E plurimuꝫ dolores iunctu
rarum omnes fiunt ex materia frigida cruda in
digesta cum qua aliquando permiscetur aliquid coler
ꝛ aliquando aliquid sanguinis ꝛ hoc est secundum mi
nus: ꝛ est cum eis aliquando vehemẽs caliditas ꝛ ali
quando nominatur aliquis dolor iuncturarum nomie
proprio: vt podagricus dolor a pede ꝛ cyragricus a cy
ros ꝙ est manus: ꝛ sciaticus ꝛ scia: contingit tamen ali
quando propter dolorem vehementem ꝙ alterantur
ligamenta in tantum ꝛ membrum mollificatur secun
dum totum ꝛ debilitatur ꝙ propriam amittit figuram ꝛ
resilitos ex loco proprio ꝛ nascitur durities ex humore
gipseo indurato ꝛ lapideato in loco ita ꝙ amplius non
recipit neq̃ recipere potest mollificationem neq̃ solu
tionem per beneficium medicinale neq̃ per naturam
ꝛ hec species ab omnibus dicitur incurabilis ꝛ est: ꝛ nõ
miretur aliquis de tali dislocatione iuncturarum cum
non sit aliquid ꝙ ita immediate destruat virtutem re
gentem membrum vt dolor: quia destructa membrũ
non regitur: ꝛ cum a virtute membrum non regit̃ amit
tit figuram propriam ꝛ compositionem ꝛ formaꝫ. Im
possibile est enim vt dolor fiat in membro nisi cum di
stantia partium continui ꝛ alteratione complexionis
membri proprie a quibus causis virtus destruitur et
membri forma propria vt dictum est.

Signa doloris nodorum ꝛ iuncturarum in quibꝰ
non est materia calida vel caliditas acu
ta sunt loci caliditas cum tangitur ꝛ rubedo ꝛ subita i
flatio cum apostematiõe loci sed talis apostematio lo
ci iuncturarum non est vt sunt cetere apostemationes
quia apostematio dolorosa iuncturaruꝫ nullo modo vt
cetere fit famosa neq̃ facit collectionem: sed ex neces
sitate aut resoluitur aut induratur per resolutioneꝫ sb
tilis ꝛ durum remanet ꝛ sclirotizatur ꝛ fit quasi lapis:
ꝛ amplius non curatur siue talis dolor fiat ex causa frigi
da siue calida. Si auteꝫ in dolore tali magis habũdãs
colera ꝙ̃ sanguis erit dolor magis acutus. ꝛ color cuꝫ
rubedine sua ꝛ tendat ad citrinitatem magis cum qua
dam claritate ꝛ vrina rubea clara magis ꝛ subtilis cuꝫ
habitudine colerica ꝛ extenuata quodammodo. Si ve
ro magis sanguis i causa habundauerit erit dolor pul
satiuus magis ꝛ grauis ꝛ color in rubedine sua tendet
ad obscuritatem magis: ꝛ erit vrina rubea spissa cum
habitudine humida ꝛ carnosa. Signa doloris junctu
rarum ex causa frigida sunt loci frigiditas vel tempe
rata cum tangitur: ꝛ albedo absq̃ rubedine: ꝛ vrina di
scolorata ꝛ spissa. Cauendum tamen est hic de vrina
in tali causa: qꝛ ex dolore in frigida causa coloratur cuꝫ
epar ꝛ membra inflammentur. Iterum si complexio
totius corporis ꝛ habitudo super frigiditateꝫ significa
uerit veriora erunt signa frigiditatis materie.

Scire conuenit ꝙ hec cura fit duobus modis. vno
modo preseruatiuo qui pertinet ad egritudineꝫ de fu
turo ꝛ modo curatiuo qui pertinet ad egritudinem de
presenti.

Cura doloris iuncturaruꝫ que pertinet ad egritu
dinem de futuro est vt si fuerit dolor ex ma
teria frigida vt mundificetur ante horam peroxismi p
dies multos cum pillulis maioribus de hermodacti
lo quas faciemus: ꝛ cum medicamine de hermodactilo
quod faciemus inferius aut cum vomitu ꝓfortetur locꝰ
cum oleo rosato vel de mirtis. abstineat omnis pati
ens dolores iuncturarum hora peroxismi ex quacunq̃
causa fuerit ꝛ ante horam peroxismi a receptiõe oximel
lis acetosi: vel sirupi acetosi: quia liquefaciũt materiã
ꝛ eam currere faciunt ad nodos: ꝛ a vino omnino ante
horam ꝛ hora vehementis doloris: quia vinũ neruos
vehementer percutit ꝛ debilitat ꝛ cerebrum etiam et
replet eos superfluitatibus ꝛ ad eos easdem superfluita
tes portat ꝛ transire facit. Abstineat eisdẽ horis ab ab
lutione aque calide ꝛ tepide ꝛ specialiter ante purgatio
nes ꝛ vomitum: quia rarificando ꝛ mollificãdo nodos
trahit humores ad ipsos ꝛ addit in dolorem ꝛ causam
ꝛ in istis tribus conditionibus conueniunt specialiter
in arthetica omnes medici. c. de doloribus articulorũ
considera hic de nocumento vini in omni egritudine
neruorum ꝛ articulorum secundum philosophorum i
tentiones ꝛ veritatem: ꝛ sensus cum visu verificabit il
lud de raritate pororum ꝛ mollificatione membrorum
totius corporis a balneo ꝛ aqua calida satis complete
in venis particula. v. Amphorismorum per ypocratẽ
determinatum quomodo trahit materiam ad locum
ꝛ mollificat ꝛ rarificat ꝛ membra debilitat: ꝛ propter
hoc ante purgationes ꝛ vomitus ablutionem aque ca
lide ꝛ balneum in articulo doloribus non concedimus
sed aquam frigidam non prohibemus omnino: qꝛ lo
cum confortat ne materiam currentem recipiat ex le
ui causa. Uerum materiam firmatam in loco vel que iã
cucurrit indurat ꝛ eam inobedienteꝫ facit ad resolutio
nem: sed hora peroxismi dolores superficialiter miti
gat: vt vult Hypo. particula. v. Amphorismoruꝫ vbi
dicit. In articulis tumores ꝛ dolores absq̃ vlceratiõe
ꝛ cetera. tamen post mitigationem talem in nodis ve
hementiores aliquando redire consueuerunt. Abstine
re etiam conuenit pro posse a repletione nauseatiua ꝛ
a somno i mediate post cenam vel comestionem ꝛ spe
cialiter a somno dici ꝛ labore illarum iuncturarum añ
horam peroxismi ꝛ a coytu quia est de rebus nocibilio
ribus ex omni causa. abstineat etiam infirmus ab azi
mis viscosis piscibus rebus salsis ꝛ caseo ab omnibus
interioribus animalium: quia sunt mala valde ꝛ a lacte
ꝛ rebus que ex eo fiunt. fricare loca iuncturarum ꝛ spe
cialiter post purgationes cum rebus plurime resolutio
nis ꝛ subtiliationis vt sunt sinapis calamentuꝫ sauina
ꝛ euforbium ꝛ similia quando pauca fuerit materia et
frigida erit aliquando conueniens ꝛ vtile seu empla
strare iuncturas cum eisdem rebus: sed hoc non fiat i
principio neq̃ quando materia fuerit in cursu.

Si autem apostema calidum esset in iuncturis seu
dolor esset ex materia calida regimẽ tale nõ erit aliquo
modo conueniens nec vtile: sed oportet vt fiat fleboto
mia vel ventosatio in parte contraria ꝛ mundificatio
cum pillulis de hermodactilo minoribus: aut cum me
dicinis mundificãtibus coleram vt sunt decoctionis d
reubarbaro ꝛ tamarindis ꝛ similibus. Confortetur lo
cus dolorosus qui fit ex colera vel sanguine cõtinue cũ
oleo de mirtis vel rosato ꝛ emplastretur cum succo so
latri semperuiue ꝛ rosis ꝛ similibus. Attendere hic cõ
uenit ꝙ quando cum dolore articulorum vehementi i
cipiunt apparere tremor cordis ꝛ anhelitꝰ malus signi
ficant mortem subitaneam. Si vero turbatio mentis
ꝛ alienatio ꝛ tremor cordis superuenerint: paralesim
futuram significant ꝛ etiam subitam multotiens.

Cura doloris articulorum ratione temporis presen
tis ꝛ specialiter cuꝫ fuerit ex materia calida sanguinea

vel colerica ē vt fiat flebotomia de manu dextra si fuerit dolor in pede dextro vel sinistra si fuerit in sinistro ꝛ econuerso: si fuerit dolor in manu dextra vel sinistra fiat flebotomia de pede dextro vel sinistro eiusdē partis ꝛ purgetur post flebotomiā specialiter si colera fuerit in causa cum pillulis de hermodactilo minoribus que non valentes incedere surgere faciunt ꝛ pedibus ambulare ꝛ tales pillule sic fiunt. ℞. aloes hermodactilorum alborum aā. ʒ.j. scamonee. ℈.j. rosarū rubearum tritarum vel semine apij. ℈.ß. conficiantur cum vino decoctionis hermodactilorum fiāt grosse ad modum ciceris. dosis ē. ʒ.j. vl'. ʒ.j.ß. aut mundificetur cum medicamine de hermodactilis quod sic fit. ℞. pulueris hermodactilorum alborum mundatorum a cortice exteriori. ʒ.j.ß. diagradij vel scamonee pondus granorum hordei quatuor zuchari. ʒ.ij.ß. zinziberis. ʒ.ß. pulnerizentur omnia ꝛ misceantur preter scamoneam. In fine addatur scamonea cum alijs ꝛ non puluerizetur vltime vt alia hoc enim medicamen de ꝓprietate humores calidos a nodos eradicat ꝛ remouet ꝛ facit incedere non valentes de lecto surgere ex ista causa comeditur in media nocte ꝛ post illud bibat aliquid vini albi limphati cū aqua calida ꝛ super ipsum dormiat infirmus per horas duas vel vsq ad horam in qua natura excitata fuerit ad sellam: ꝛ tunc surgat ꝛ nō dormiat neq comedat quousq mundificatio facta fuerit. bibat ante quā finiatur mundificatio ꝛ postq̄ sepe assellauerit de aqua simplici tepida bis vel ter q: lauat stomachum ꝛ intestina a superfluitatibus ꝛ medicina. ꝛ hec est regula generalis in omni medicina que datur i tali substantia conueniens sanis ꝛ infirmis. Ungatur locus dolorosus leuiter cū penna nō fricando neq tangendo locum cū manu omni die bis vel ter cū oleo ro. vel oleo de mirtis vel oleo d̄ nenufare: ꝛ epithimetur cū succo solatri semp̄uiue ꝛ plantaginis: ꝛ hoc vsq ad cessationem doloris vel mitigationem. cū vero dolor cessauerit vel mitigatus fuerit vngatur locus leuiter vt dictum est cū oleo de aneto: aut oleo de camomilla ꝛ d̄ semine lini. ꝛ emplastretur locus cū emplastro facto ex farina fenugreci: se. lini: aneti mixta ꝛ incorporata cum maluauisco decocto mundificato a ligno suo interiori ꝛ pistato ꝛ preperato vt diximus in cyrugia ꝛ cum eis addantur. ℥. ij. vel. iij. vnctuositatis pinguedinum anatis anseris ꝛ gallinarum hec sedat dolores resoluēdo absq attractione ꝛ maturando materiam sicut superior epithimatio dolorem sedat locū ꝯfortando ne materiā reprimat repercutiendo. Nullomodo vinum bibat ꝛ specialiter hora acessionis neq ante per tempus ꝫ bibat horis doloris ꝛ ante aquam decoctionis prunorū: aut ante quam decoc. prunorum ꝛ zuchari ro. ventris vel aquam decoc. ordei. Comedat succū ordei factum cum lacte amigdalarum aut succum a vene vel spelte qđ erit melius. Si autē esset debilis posset comedere predicta cōdita cū vitellis ouorum aut carnes edi vel pullorum cōditas cū lactucis vel portulacis seu cucurbitis boragine spinachijs ꝛ similibus ꝛ conditas cū agresta vel vino de granatis: seu cum rob pomorum ꝛ aqua ro. ꝛ puluere cardamomi ꝛ cinamo. ꝛ croci. post cessationem doloris ꝛ eius curationem bibere posset vinum debile valde limphatum ꝛ vti dieta etiam bona: carnibus auium ꝛ pullorum gallinarum ꝛ arietis castrati ꝛ caponum ꝛ omnium auium degentium in arboribus ꝛ in pratis ꝛ non in aquis. Scias ꝙ nihil deterius est i egritudinibus neruorum articulorum ꝛ cerebri quam omne vinum: siue egritudines fuerint ex materia calida seu frigida quia de proprietate portat superfluitates ad neruos nodos ꝛ cerebrum. ꝛ hoc est sensibile ꝛ manifestum considerantibus in operationibus vini ꝛ eius effectibus diurnis. conuenit omni habenti dolorem articulorum ex quacunq causa contingat vt post curationem ꝛ ante aduentum perorismi vtatur mundificatione ꝛ flebotomia ꝛ preuisione ante dicta. Cura doloris articulorum hora perorismi si fuerit ex materia frigida flegmatica aut melancolia mixta est vt mundificetur cum pillulis de hermodactilo maioribus que sic fiunt. ℞. hermodactilorum alborum mundatorū a corticibus suis satirion sene ana. ʒ. v. eufor bij. ʒ. ij. turbit pulnis pigre. ʒ. x. cologntide cētauree miorꝭ aā. ʒ. v euforbij. ʒ. ij. turbit. ʒ. x. tapsie zinziberis sinapis pipis castorei' aā. ʒ. i. informent pille cū vio decoctiōis hermodactilorꝫ vl' tapsie grosse ad mōm ciceris dosis ex eꝭ. ʒ i. vsq ad. ij. pulnis pigre qui intrat i istis pillulis sic fit. ℞. rosarum rubearum spice masticis xilobalsami carpobalsami cinamomi: cassie lignee: assari ana. ʒ. i. aloes. ʒ. xvi. fiat puluis optime cribellatus. Alie pillule fortiores ꝛ nobiliores de hermodactilis que non valentes surgere incedere faciunt ꝛ pedibus ambulare sic fiunt. ℞. hermodactilorum alborum mundatorum a corticibus suis satirion arnoglose aā. ʒ.ß. ꝛ coloquintide: bdelij ana. ʒ. i. cētauree minoris. ʒ.ß. euforbij: castorei: opoponaci. asse: galbani ana quartam. ʒ. i. scamonee zinziberis: sinapis. cassie: piperis ana ℈.ß. pulnis pigre ʒ. i. informentur pillule cum vino decoctionis hermodactilorum alborum: ꝛ fiant grosse ad modum ciceris: dosis earum est. ʒ. i: vel. ʒ. i.ß. ꝛ plus vel minus secundum virtutem. Auic. li. iij. in cura dolorum iuncturarum ponit ꝙ tyriaca post purgationem confert ꝛ specialiter in causa frigida. aliud medicamen vt dicitur valde bonum erradicans podagram flegmaticam: sed nō vsi fuimus eo temporibus nostris ꝙ sic fit. ℞. camedreos camepitheos aristologie gentiane valeriā ematorane dauci petrosilini foliorum rute foliorum cucurbite rubee tinctorum assari sauine anteos ana. ʒ. ij. terantur ꝛ cribellent ꝛ fiat pulnis. detur omni mane in aurora. ʒ. i. cum aq̄ calida ꝑ totum hyeme ꝛ non comedat nisi post. vij. horas ꝛ erit vtile ꝛ bonum valde. Aliud erradicans arteticam ꝛ podagram quo vsi fuimus tēporibus nostris in multis ꝛ bene successit eis ꝙ sic fit. ℞. pulueris hermodactilorum alborum mundatorum ʒ. i. turbit. ℈. i. diagradij. grana. iij. ꝛ in fortibus. iiij. zinziberis. ℈. ij. zuchari. ʒ. ij. incorporentur ad inuicem datur media nocte cum vino limphato calido ꝛ potest aliomodo dari primo comedatur per se medicamen ꝛ post illud bibatur vinum limphatum calidum ꝛ faciat vt dictum est supra in regula generali. Si autem excitaretur vomitus hora assellationis: confortetur natura super ipsum cum aqua tepida psiteone penne iniuncte i oleo intra gullam. Scire hic conuenit ꝙ nihil est melius ꝛ nobilius in podagra ꝛ doloribus articulorum quā vomitus siue fuerit medecialis seu naturalis aut spōtaneus. Uomitus cōmunis articulorum ꝛ podagra sic fit. ℞. radicum raffani. ℥. i. se. aneti attriplicis sinapis ceparum aā. ℥.ß. pistentur ꝛ bulliant in. ℥. viij. aque donec. ℥. ij. sint consumpte. collentur ꝛ cum illa collatura addantur. ℥. ij. oximellis compositi vel squilitici. datur hoc tepidum vel calidum postquam venter fuerit repletus per horam ex faseolis ciceribus cepis ꝛ porris piscibus salitis ꝛ sinapi ꝛ vino acuto. addatur in fortibus in aqua decoctionis. ʒ. i. elebori albi ligati inpetia ita ꝙ dissoluatur virtus eis in ipsa decoctione. hora doloris ꝛ antequam fiat perorismus vngat' locus cum olo de mirtis vel oleo ro. mirtis cum oleo de absinthio ꝛ fiat ēplo ex roꝭ. absinthio ꝛ faria hor. mixtis ꝛ decoctis i aq̄. Si aūt dolor intolerbilis fuerit ꝛ spēalit' qn̄ mā fuerit calida ponatur in suis vnctionibus ꝛ emplastris vel epithimatibus aliquid opij vel iusquiami mādragore ꝛ papaueris ꝛ nenufaris: quia locum stupefaciunt ꝛ dolorem sedant ꝛ eius acuitate verum tamen talia nacotrica stupefactiua non sunt continuanda in operationibus medicinalibus: ꝛ quia compactam ꝛ duram faciūt materiam ꝛ inobedientem in fine ad resolutionem post cessationem doloris ꝛ eius resolutionem vngatur locus cum oleo de spica vel de lilio aut de absinthio vel d̄ costo: ꝛ emplastretur locus cum emplastro facto ex se-

rapino bdelio armoniaco dissolutis in vino ⁊ mixtis
cum farina fenugreci ⁊ semine lini ⁊ succo absinthij ⁊
pinguedinibus auium vel cuꝫ alijs emplastris que fa
ciemus ad hoc in antidotario. resoluit enim hoc ma
teriam frigidam ⁊ mollificando maturat. hora perori
smi vinum nullomodo bibat: sed aquam mellis tantū
quia omne vinuꝫ neruos ⁊ articulos debilitat ⁊ ad eos
materiam currere facit. post peroxismum bibat vinuꝫ
limpatum plus ⁊ minus secundum naturam vini: ⁊ si
esset senex posset bibere vinum purum ⁊ acutum non
multum in quantitate: ⁊ comedat vitellos ouorū ⁊ car
nes assatas ⁊ elixatas arietis ānualis. castrati edi pul
lorum gallinarum: caponum ⁊ omnium auium degen
tium in arboribus ⁊ pratis ⁊ non in aquis: ⁊ condian
tur cum speciebus pipere ⁊ croco ⁊ aleis coctis mixtis
cum agresta ⁊ vino de granatis ⁊ similibus sed non cū
aceto. Sunt quidam qui post purgationes ⁊ cum inue
terata fuerit egritudo ⁊ non curantur volūt facere cau
terium infra nodos: sed hoc nolunt philosophi nec su
mus vsi istio nostris temporibus nisi in sciatica vt infe
rius dicetur. Et si fieret cauteriuꝫ infra nodos nō debet
fieri vt tangat neruos neqꝫ impediatur eius consolida
tio ⁊ debet profundari vsqꝫ ad os: ⁊ hoc est illud cauteri
um quod intelligitur a philosophis.

Capitulum. clxxxxiij. de sciatica ⁊ dolore anche.

p

Ropterea ꝙ iunctura anche profūda est vt super ipsam est pluri
ma caro super quam non apparet signuꝫ apo
sthematis manifeste si contingat vt fiat do
lor in ea ex aliqua causa aliqua preter quam
ex re extrinseca cum dolor eius sit species vna ex speci
ebus doloris iuncturarum non est existimandum ꝙ lo
cus sit aposthemosus qui dolor fit ex duabus causis cō
munibus: materia videlicet calida ⁊ frigida.

Signa doloris anche cōmunia sunt ꝙ locus doloris est priuatus signi
ficationibus aposthematis quia locus nō est durus ſꝫ
tractabilis neqꝫ eminens manifeste ⁊ dolor tendit pre
ter hoc ad coxam ⁊ lacertum cruris ⁊ ad pedeꝫ ex par
te extrinseca in noduꝫ virge ⁊ conuertitur pes in itine
re ad intrinseca vt plurimum ⁊ aliquando ad extrinse
ca. Si vero fuerit materia frigida erit color cutis de
clinans ad albedinem vel plumbeitatem: ⁊ locus cuꝫ
tangitur frigidus inuenitur ⁊ si vsus fuerit ante aduen
tum doloris rebus frigidis ⁊ viscosis erit verior signa
aliorum ⁊ specialiter si passus fuerit fastidium ⁊ abho
minationem. Et si habuerit cum hoc habitudinem
humidam ⁊ frigidam seu melancolicam ⁊ dolor poti
us cum grauitate fuerit ⁊ loci fricatione quam cuꝫ acu
itate ⁊ punctura: ⁊ vrina in tali erit discolorata spissa
nisi dolor per irritationē caloris eam immutauerit tūc
verificata erit signa super materiam frigidaꝫ. Si aūt
materia calida fuerit vrina erit rubea spissa vel subti
lis ⁊ habitudo carnosa vel tenuis ⁊ locus rubeus ⁊ cali
dis: ⁊ dolor acutus terribilis cū febre ⁊ acuitate ⁊ oris
amaritudine ⁊ si vsus fuerit ante infirmitatem rebus
colericis vel sanguineis erit verior signa.

Cura Sciatice differt in quibusdam a dolo ribus iuncturarum: eo ꝙ locus magis
ꝓfund⁹ ⁊ magis spissus ⁊ carnos⁹ locis alijs repit ⁊ re
cipit eius ligamentum quasi ex omni causa debili ⁊ for
ti ⁊ mollificationem ⁊ resilit vertebrum ex ea in alijs
non sic euenit. Si materia fuerit frigida introducatur
vomitus pro posse multotiens secundum moduꝫ dictū
superius qui euacuando stomachum cum vomitu erra
dicat humores viscosos ⁊ omnes malas humiditates
decurrētes. ad nodos inferiores post vomitum. fiat
inunctio hora peroxismi ⁊ ante cum oleo rosato vel de
mirtis: aut de absinthio fortiter calido tangendo locū
cum penna suauiter ⁊ nō fricando quia omnis fricatio
materiam trahit ad locum: ⁊ epithimetur locus dū ma
teria est in cursu cum succo solatri semperuiue ⁊ absin
thij: vel emplastretur cum eisdem herbis pistatis de
coctis ⁊ incorporatis cum farina fenugreci se. lini ⁊ or
dei ⁊ aliquantulo trium olerum dictorum. Non presu
mat aliquis ante purgationem ⁊ dū materia est in cur
su vti medicis calidis i moꝫ vnctōis epithimatōis vl
emplastratōis i dolore anche etiam aliorum: quia vt
volunt omnes ⁊ specialiter. Almansor li. diuisionuꝫ. c.
de sciatica ⁊ dolore iuncture anche per tales vnctiōes
⁊ res calidas super locū putrefit super fluitas ⁊ fit egri
tudo difficilis sanationis valde. nam materia inspissa
tur ⁊ fit sicut res cocta super ignem quem ingrossatur
⁊ induratur posset etiam mundificari corpus totum
pillulis fetidis vel de hermodactilis maioribus et re
bus similibus. Post vomitus et mundificationes
vngatur locus cum oleo de spica vel de lilio vel de co
sto: ⁊ emplastretur ancha cum emplastro facto ex mal
uauisco preparato farina fenugreci semine lini mixtis
⁊ incorporatis cum butiro vel pinguedinibus auium.
Bibat hora doloris aquam mellis tantum: vl aquam
decoctionis mellis ⁊ mirtillorum. Comedat vitellos
ouorum ⁊ carnes arietis annualis castrati: edi: capreo
li: caponum gallinarum pullorum perdicum fasianorū
⁊ omnium auium degentium in arboribus ⁊ in pratis
⁊ non in aquis coctas in veru ⁊ in testula ⁊ in aqua cuꝫ
feniculo petrosillino ⁊ spinachijs conditis cum specie
bus ⁊ pipere ⁊ agresta vel succo berberis ⁊ vino de gra
natis inspissato cum vitellis ouorum.

Si vero non sedatur dolor neqꝫ curatur per illud
reiteretur cura ⁊ fac infirmum pati famem ⁊ sitiꝫ ⁊ ab
stinere a balneo ⁊ motu difficili quia inducit lassitudi
nem ⁊ debilitatem in membro: ⁊ pone super locū em
plastrum quod fit ex sinapi mixto cum stercore colum
bino ⁊ ficubus quod habet vesicare locum vel empla
strum factum ex herba que vocatur tapisia vel vacha
ria apud veronam ⁊ est similis donaiere in suis folijs:
⁊ eius folia sunt pilosa ⁊ magis alba ꝙ̄ folia donaiere pi
stata ⁊ contusa ⁊ mixta cum sinapi ⁊ ficubus pistatis ad
inuicem: aut ex emplastro facto ex sinapi euforbio ⁊ ficu
bus pistatis mixtis ad inuicem: ⁊ cum locus fuerit ve
sicatus aperiantur vesice ⁊ currat aquam deinde eua
poretur locus vesicatus de aqua calida vel aqua deco
ctionis florum camomille ⁊ seminis lini. Si vero do
lor sedatur bonum erit: si autem non reiterata.

Si autem egritudo fiat vetus ⁊ induretur locus fiat
cauterium triangulatum comprehendens intra se no
dum anche totaliter ⁊ profundetur cauterium quasi vs
qꝫ ad os ⁊ non dimittatur consolidari quasi vsqꝫ ad tē
pus magnum: sed maneat apertum ponendo intra vul
nera ea que impediunt consolidationem aut ponendo
super ipsa cepas ipsas crudas contusas cum butiro: ita
ꝙ a vulneribus emanat vel possit emanare sanies et
venenum in loco contentum. Usus clisteris acuti et
fortis in illo casu multum valet ⁊ ante vomitum ⁊ post
sed nihil est ꝙ equetur vomitui in doloribus ancharū
siue fuerit in ambabus anchis siue in vna tantum: et
etiam in podagra siue fuerit vniuersalis aut particula
ris. p⁹ cessationem ⁊ remotionem doloris potest bibe
re vinum vetus limphatum: ⁊ obseruare dietam dictā
⁊ consuetudinem absqꝫ legumine.

Cura sciatice tempore peroxismi quādo fuerit ex ma
teria calida est vt bibat aquam decoctionis prunorum
aut aquam decoctionis zuchari ⁊ mirtorum vel berbe
ris seu aquam frigidam cum agresta vel vino granato
rū. ⁊ comedat cucurbitas portulacas lactucas spina
chias ⁊ boraginem coctas ⁊ conditas cum lacte amig
dalarum zuchari ⁊ agresta: vel vino de granatis: come
dat succum hordei conditum cum lacte amigdalarum
⁊ zucharo. comedat pullos paruos coctos cum herbis
predictis ⁊ carnes edi ⁊ gallinarum conditas cum vi
tellis ouorum ⁊ agresta: cum sumac vino de granatis ⁊
succo berberis ⁊ similibus. statim cuꝫ incipit dolor au

geri fiat flebotomia de basilica manus illius partis in qua est dolor: ⁊ si in ambabus partib⁹ fuerit dolor fiat flebotomia ex ambabus partibus ⁊ post flebotomiam fiat inunctio leuiter cum penna ex oleo rosato tepido: vel oleo de mirtis vel oleo de neufare in quo aliquid aceti ponatur. epithimetur locus cum fuerit cursu materia cum succo plantaginis solatri ⁊ semperuiue ⁊ similium. Si autem dolor per istam non diminueretur neqꝫ cessaret fiat flebotomia de sciatica ⁊ que est inter annularem ⁊ auricularem digitum partis pedis infirme: vel que est infra cauiculam exteriorem vel que est supra curuaturam geniculi vel infra in parte exteriori partis lese: ⁊ fiat in ambabus partibus si dolor fuerit in vtraqꝫ sciatica fiat etiam vomitus post omnia ista si dolor perseueraret hoc modo postq̃ venter fuerit bene repletus ⁊ hora repletiõis per aliquod tempus trãsierit: sumat aquam decoctionis semine aneti attriplicis raffani ⁊ ceparum cum. ℥. ij. oximellis compositi ⁊ sit quantitas aque. ℥. vj: in qua si esset fortis posset decoqui. ʒ. j. elebori albi: si vero non. Si vero vomitus post illud nimis tardaretur: excitetur natura cum penna posita in gulam inunctaꝫ in oleo violato ⁊ erit vtile ⁊ infirmus hora vomitus ⁊ positionis penne in gulam iaceat super stomachum facie inclinata versus terram. post vomitum tardetur comestio ⁊ potus per diem mediam ⁊ plus secundum ꝙ possibile fuerit. fiat post quietem doloris inunctio cum oleo de aneto ⁊ oleo de camomilla calidis ⁊ emplastretur locus cum emplastro facto ex farina fenugreci ⁊ seminis lini vel hordei floribus camomille semine aneto melliloto vel maluauisco preparato ⁊ incorporentur simul cum butiro vel pinguedinibus auium ⁊ tunc incipiat comedere dietam magis siccam videlicet carnes assatas conditas cum similibus speciebus ⁊ vitellis ouorum vel coctas in testula vel pastillo conditas cum succo berberis ⁊ vino de granatis ⁊ sumac ⁊ similibus: ⁊ bibere vinum album valde limphatum. posset infirmus mũdificari cum pillulis de hermodactilis minoribus que fiunt de quatuor rebus quas superius in dolore articulorum ex causa calida fecimus. Si autem post vehementiam doloris infirmus indigeret rebus natura corticis ⁊ stupefactiuis ponatur super locum cum oleis ⁊ vngentis vt dictum est superius i cura arthetice ⁊ podagre. ⁊ si remaneret grauitas in loco cum aliqua claudatione fiat cauterium in fine secundum ꝙ diximus in sciatica frigida: quia tale cauterium in tali casu vtile ẽ valde secundum ꝙ sapiens operatores affirmant.

Capitulum. clxxxiiij. de doloribus dorsi.

b Ec egritudo fit ex repletione vene magne quamuis raro existens super dorsum que vena nota est considerantibus in anothomia quia transit super spinam interius super superficieꝫ spine a collo vsqꝫ ad caudam ⁊ est grossa vt digitus magnus ⁊ valde manifesta fit etiam ex frigore alterante dorsum ꝙ est neruosum ⁊ frigidum valde ex natura sue compositionis ⁊ ex humore crudo decurrente illuc alterante ⁊ replente loca illa: ⁊ fit etiaꝫ ex labore vel itinere multo ⁊ ex multitudine coytus ⁊ ex debilitate vel infirmitatibus renum.

Signa doloris dorsi ex repletione sunt habitudo pinguis valde ⁊ carnosa ⁊ repletio cibi et potus generatiui sanguinis ⁊ rubedo faciei ⁊ toti⁹ corporis ⁊ inflatio maxillarum ⁊ faciei ⁊ extensio sensibilis in dorso toto cum dolore ⁊ pulsatione ⁊ caliditate manifesta quantum ad tactum: ⁊ vrina ruffa ⁊ spissa.

Signa doloris dorsi propter frigiditatem ⁊ materiã frigidam sunt ꝙ sedatur per ambulationem ⁊ calefactionem ⁊ ꝙ paulatim fit ⁊ sepe: ⁊ ꝙ patiens vsus est rebus frigidis vel aere frigido ⁊ ventoso ⁊ vrina discolorata ⁊ spissa ⁊ tenuis.

Signa doloris dorsi qui fit ex labore vel itinere manifesta sunt ex re ipsa: quia post laborem ⁊ iter sentitur dolor in dorso semper.

Signa eius qui fit ex coytu manifesta sunt etiam per visum coytus: nam post coytum sentitur dolor in dorso maniefeste semper.

Signa doloris dorsi qui fit ex debilitate renum vel infirmitatibus renum ⁊ eius cura requiri debet in capitulo de egritudinibus renuꝫ dicto superius.

Cura doloris dorsi contingenteꝫ propter repletionem vene ante dicte est vt fiat flebotomia ꝺ basilica in cubito vel manu subtrahatur sanguis vsqꝫ ad sincopim si possibile fuerit vel fiat ventosatio in corpis naticis ⁊ pulpis crurium si flebotomia fieri nõ posset. Utatur pauco cibo condito cũ agresta vino de granatis vel succo berberis aut acetoso aut cuꝫ aceto. fundatur super spinam totam sepe aqua rosata ⁊ pannus infusus in ea deferatur super spinam ⁊ collum vel aqua frigida. iaceat super terram madidam ⁊ bibat cum comedit vinum debile ⁊ agrestum limphatum cuꝫ aqua frigida: ⁊ quando vero non comedit bibat aquam frigidam cum vino de granatis aut cum sirupo rosato vel agresta. qui enim patitur dolorem in dorso propter materiam frigidam aut frigiditateꝫ vel propter repletionem antedictam: non tardet in eius cura: quia aut incurreret ⁊ mortem subitanem vel paralesim vel appoplesiam in breui tempore forsan eadem die vel hora purgetur ⁊ mundificetur corpus infirmi cum pillulis fetidis vel cochijs: vel de hermodactilo maioribus aut cum medicamine de turbit vel de hermodactilo quod sic fit. ℞. hermodactili albi mundati. ʒ. j. turbit. ℈. j. scamonee grana. iij. vel. iiij. diaꝫiꝫiberis. ʒ. iij. dat totũ istud ante diem ⁊ post illud bibitur aliquid boni vini limphati calidi clisterizetur etiaꝫ cum clisteri acuto: quia erit valde vtile ⁊ conueniẽs. post mundificationẽ fiat inunctio a collo vsqꝫ ad caudam super dorsuꝫ cum oleo de spica vel de costo aut de lilio. Bibat vinum acutuꝫ vetus bene limphatum. comedat carnes assatas castrati ⁊ arietis annualis ⁊ auium conditas cum pipere alleis de speciebus ⁊ rob: vel conditas cum sinapi ⁊ pipere. sumat etiam vitellos ouoruꝫ cum carnes non assaerint conditos eodem modo. In fine intrat tinam aque decoctionis sulfuris calamenti: pulegij: sauine et similium.

Cura eius qui fit ex labore vel itinere est vt quiescat vt vult. Hypo. secunda particula amphorismorum. In motione corporis cum ceperit quis dolore quiescere statim remedium est. Balneetur sepe in aqua calida decoctionis florum camomille rosarum ⁊ maluauisci. Ungatur dorsum ⁊ totum corpus cum oleo de aneto ⁊ de camomilla mixtis. Comedat brodia gallinarum ĩspissata cum vitellis ouorum in quibus aliquid macis ⁊ croci ponatur. Bibat vinum odoriferum limphatum.

Cura illius qui fit ex nimio coytu dicta est superius capitulo de illo qui ex nimio coytu debilitatus est. Utatur brodijs gallinarum ⁊ caponum ⁊ pinguibus ⁊ vino rubeo dulci ⁊ condimentis specierum ⁊ rob: ⁊ a coytu longo abstineat tempore ⁊ erit vtile.

Capitulum. clxxxv. de gibbositate ⁊ ventositate gibbositatis.

g Ibbositas fit semper aut ex exitu spine de loco ⁊ plicatione ossium pectoris eo ꝙ ligamenta spondilium colli ⁊ spatularum ⁊ ossium pectoris mollificantur ⁊ relaxantur aut impelluntur a materia currente illuc: aut propter apostema natum in loco ex percussione vel ex se: aut propter ventositatem impellentem ⁊ mouentem ipsa ossa ⁊ ligamẽta violent ita ꝙ facit ea resilire ꝺ loco ⁊ sic fit gibbositas

Signa gibbositatis propter exitum spondilium dorsi sunt dolores antecedentes in dorso

cum febribus acutis vel fortibus vt sunt febres apo-
stematum ⁊ pulsus magnitudo ⁊ vehementia calidita
tis ⁊ continuitas ⁊ adherentia febris inseparabilis et
cum febris separatur vel incipit separari: post illud pa
rum remanet dolor ⁊ grauitas in dorso ⁊ fit gibbosi-
tas.

Signa gibbositatis ex ventositatibus sunt ꝙ contin
git post dolorem dorsi ⁊ absꝫ febre ⁊ ꝙ īfirmus sentie
rit commotionem ⁊ tensionem post longum tempus
in dorso anteꝗ̄ gibbositas adueniat ⁊ tunc incipiunt
natice diminui ⁊ caro ipsarū exiccari: ⁊ hoc est propter
curationē ⁊ extensionem lacertorum dorsi qui cum na
ticis ⁊ carnositate naticarum continuantur. vnde con
trahuntur superius violenter propter gibbum amit-
tunt lacerti ⁊ musculi naticarum latitudinem ⁊ fundi-
tatem ⁊ spissitudinem ex quibus natice substentantur
⁊ fiebant ita ꝙ non remanet in locis naticarum nisi lō-
gitudo musculorum vel lacertorum ⁊ sic extenuantur
⁊ diminuūtur natice: ⁊ hec est communis significatio
omnibus gibbositatis.

Cura gibbositatis post eius confirmationē
ex quacunꝫ causa cōtingat nullo mo
do curatur: sed in principio cū est in via fiendi potest be
neficio medici curari. Si autē gibbositas prouenerit
propter asma ⁊ tussim interficit ante iuuentutem ⁊ hoc
vult. Ypo. quinta particula amphorismorum vbi di
cit. Quicūꝫ gibbi fiūt ex asmate aut tussi ante iuuentu
tem pereunt: ⁊ hoc est propter duas causas quarū vna
est ꝙ tussis ⁊ asma motibus suis mouent ossa pectoris
⁊ spōdiles dorsi taliter ꝙ inducunt maiorē ⁊ magis pro
fundam ⁊ eminentem gibbositatem ante ⁊ retro ⁊ intꝰ
⁊ extra. Secunda causa est cum enim propter hanc emi
nentiam multiplicatam ante ⁊ retro intus ⁊ extra mul-
tiplicetur impedimentum in spiritalibus ⁊ anhelitu
ex quo impedimento impeditur thorax tempore cali
ditatis aucte propter etatem vt non sit capax ad susci-
piendum sufficientem aerem ad euentationem caloris
multiplicati vel intensi secundum etatem iuuentutis
necessario deficiēte loco a capacitate aeris necessarij
ad euentationem caliditatis intense per etatem vita
finietur ⁊ fiet mors.

Si autem contingerit gibbositas propter apostema
calidum natam ex percussione vel ex causa intrinseca
absꝫ percussione cum febre vel absꝫ febre fiat fleboto-
mia de basilica si possibile est aut subtrahatur sanguis
cum ventosis positis super naticas ⁊ pulpas crurium
⁊ vngatur locus cum oleo rosato vel de mirtis aut de
neufare ⁊ emplastretur locus cum rosis mirtis sanda-
lis farina hordei ⁊ similibus mundificetur etiam si est
possibile cum manna ⁊ cassia fistula ⁊ aqua prunorum
⁊ similibus. Nutriatur cum succo farine hordei: hane
ne farri conditi cum lacte amigdalarum vel cum oleo
rosati. Bibat aquam hordei vel aquam decoctionis
prunorum ⁊ lactucarū vel cucurbitarum vel scariolarū
⁊ similium deficiente febre vngatur cum oleo de camo
milla vel de aneto: aut de lilio mirtis vel per se ⁊ po-
natur sup locum emplastrum factū ex maluauisco pre
parato farina fenugreci ⁊ semine lini ⁊ pinguedinibus
auium scilicet anseris anatis ⁊ gallinarum proprie pos
sent addi in fine propter maiorem resolutionem ⁊ for-
tificationem loci armoniacum: bdelium: oppoponacū
dissoluta in oleo de camomilla vel aliquantulo alterꝰ
olei ex dictis mixta ⁊ incorporata cum alijs rebus ad
inuicem confortentur spondiles posteriores ⁊ ossa pe-
ctoris cum ligaturis ⁊ plumaceolis vel substentaculis
factis ex stupa madefacta ⁊ petijs inuolutis in albumi
ne oui positis ⁊ colatis super emplastrum dictū ⁊ tūc
comedat carnes ⁊ res assatas aut coctas in aqua con-
ditas cum rob aut cum succo berberis: agresta ⁊ succo
mirtillorum ⁊ sumach ⁊ similium ⁊ cum speciebus ⁊ vi
tellis ouorum. Bibat vinum rubeum acutum vel ve-
tus limphatum cum aqua decoctionis mirtorum vel
sumach.

Si vero materia frigida fuerit aut apā frigidū mū
mūdificetur corpꝰ totaliter cū pillulis fetidis vel de
hermodactilo maioribus: aut cum pillulis cochijs aut
cum medicamine de turbit vel de hermodactilo facto
in sciatica ⁊ dolore articulorum. super locum continue
feratur emplasturm quod fit ex armoniaco ⁊ laudano
dissolutis ⁊ incorporatis ad inuicem cum pistello in mor
tario: aut emplastrum quod fit ex bdelio oppoponaco
armoniaco ⁊ serapino dissolutis in vino mixtis ⁊ incor
poratis cum pinguedinibus auium ⁊ farina seminis li
ni: fenugreci: ⁊ vngatur locus cum oleo de spica ⁊ oleo
de mastice mixtis vel oleo de costo. Confortetur locus
⁊ firmetur cum bindis ⁊ substentaculis dictis superiꝰ.
Jaceat vt plurimum suppino corpore vel super aliqd
lacertum. Comedat carnes assatas vel coctas in testu
la ⁊ pastillo ⁊ vitellos ouorum ⁊ cicera fracta ⁊ farrū
⁊ rizum condita cum lacte amigdalarū ⁊ eius carnes
condiantur cum pipere ⁊ speciebus vel cum sinapi.
Bibat vinum rubeum clarum acutum limphatū: aut
bibat claretam factam cum vino melle ⁊ speciebus. et
in omnibus suis condimentis: cibaris: emplastris et
vnctionibus pro posse ponatur ysopus quia de proprie
tate valet ad hanc passionem a quacunꝫ causa fiat: et
specialiter quando cum ficubus siccis ⁊ liquiritia com
ponitur.

Cura gibbositatis ex ventositate impellente est vt
procedatur a principio cum rebus carminantibus vē
tositatem ⁊ specialiter post purgationem cum pillulis
fetidis maioribus aut cum medicamine de hermoda
ctilis quod sic fit. Recipe pulueris hermodactilorum
alborum. ʒ. j. turbit. ℈. j. diagradij. j. scamonee grana.
iij. diazinziberos. ʒ. ij. melli rosati. ℥. j. misceantur. da
tur ante diem per horas duas cum aqua calida decoc-
tionis cimini ⁊ mellis. medietas istius medicaminis
datur in pueris. Jn adultis datur totum plus ⁊ minus
secundum virtutem ⁊ infirmi conditionem continue
super locum in quo apparet vestigium gibbositatis po
natur emplastrum quod fit ex sinapis stercore colum-
bino ⁊ ficubus siccis equaliter mixtis simul ⁊ incorpo-
ratis. si feruor ⁊ vesicatio vel rubor factus in loco per
illud emplastrum infirmū lederet remoueatur empla
strum ⁊ vngatur locus cum oleo rosato vel de mirtis
vsꝫ ad feruoris cessationem. postea vngatur locus
cum oleo de costo in quo puluis cimini dissoluatur.
Emplastretur locus cum emplastro facto ex calamen-
to: pulegio: origano: carui ⁊ cimini ⁊ farina lupini: semi-
nis lini ⁊ fenugreci mixtis decoctis ⁊ incorporatis simꝉ
Solum armoniacum per se extensum super petiam ⁊
cum oleo de costo vel de lilio mollificatū perfecte ope
ratur in hoc resoluit ventositatem ⁊ ossa suis proprijs
locis firmat exiccando loca lesa. Jn omnibꝰ alijs dieta
⁊ potu vnctionibus ⁊ emplastris ligationibus ⁊ alijs
regulis fiat vt superius narratum est in cura gibbosita
tis propter materiam frigidam vel apostema frigidū
Aqua vero q̄ limphat vinū illius est aq̄ decoctiōis car
damomi vel piperis vel piperis longi ⁊ similium. Si
autem propter asma aut tusim gibbositas eueniret. Cu
retur cura asmatis ⁊ tussis vt dictū est capitulo de tus
si ⁊ asmate non negligendo modum medicationis em-
plastrationis vnctionis ⁊ mundificationis dictum hic
capitulo proprio.

Capitulum. clxxxvj. de varicibus et elefantia.

Varices sunt vene gros
se virides vel nigre plene sanguie me
lancolico inuolute apparentes super
crus ⁊ accidunt plures illarum portan
tibus onera in dorso vtatoribus ferrarijs ⁊ cursori
bus. Elefantia est infirmitas que accidit in pede ⁊
crure ex materia grosa sanguinea vel flegmatica con
uersa per adustionem ad grossitiem ⁊ duritiem melā
colicam infiltrata in omnibus mēbris cruris ⁊ pedis
⁊ etiam in cute ita ꝙ ipsa cutis vesicatur ⁊ impustula
tur denigratur ⁊ plumbescit ⁊ magnificatur pes ⁊ crus
vltra modum: ⁊ corugatur pellis cruris ⁊ pedes ⁊ as
peratur cum quibusdam scisuris: ⁊ fit apostema duruz
difficilis sanationis immo in veritate impossibilis sa
nationis per viam medicinalem ⁊ appellatur hec in
firmitas a sapientibus lepra pedis aut cruris aut vtri
usqꝫ.

Signa varicum ex se per visum ⁊ tactum
manifesta sunt. Elefantie signa ex sā
guine grosso melancolico sunt caliditas loci ad tactū
⁊ tenebrositas in colore ⁊ asperitas loci cruris vel pe
dis ⁊ vrina infirmi spissa ⁊ tenebrosa vel radiosa ci
trina intensa apparet ⁊ vsus ī īfirmitate rerum gene
rantium sanguinem grossum vt carnes bouine arieti
ne vinum spissum grossum ⁊ rubeum ⁊ turbidum.
Signa elefantie que fit ex flegmate grosso vehe
menter sunt grossitudo cruris ⁊ pedis in simul absqꝫ
rubedine ⁊ intensa asperitate loci ⁊ tactus loci videt
frigidus absqꝫ caliditate ad minus intensa ⁊ non ha
bet eminentias pustulatas vt sanguinea.

Cura Varicum dicta ē in cyrugia nostra: hic
tamen aliquid circa eam dicetur verū
est ꝙ hic infirmitas post eius confirmationem curatō
nem non recipit per medicinas. In principio cum
est in via fiendi potest beneficio medicinali curari abs
qꝫ cyrugia male tamen fiat flobotomia de basilica pe
dis non infirmi eadem die vel diuersis diebus: ⁊ flo
botomia pedis sani precedat. Si autem infirmitas
esset in ambobus cruribus: fiat flobotomia in amba
bus manibus primo: postea in cruribus ambobus hec
vena in pedibus ⁊ manibus perfecte reperitur inter
annularem ⁊ auricularem digitum: ⁊ hec vena in cu
bito vocatur basilica quia est basis omnium venaruz
existentium in brachijs ⁊ quia est secundum radicem
magis ab epate omnibus alijs existentibꝰ in brachijs
⁊ in locis dictis in manibus appellatur epatica ⁊ sple
netica: ⁊ pedibus saluatella mundificat enim ⁊ minuit
flebotomia huius vene ⁊ istarum venarum plus om
nibus alijs venis melancoliam ⁊ grossum sanguinem
totius corporis purgetur totum corpus cum pillulis
fetidis vel decoctionibus factis de elleboro nigro ca
pitulo de malancolia. Vngatur totus locus cum oleo
de mirtis ⁊ oleo rosato. mirtis cum puluere gallarum
cipressi: vel gallarum simpliciter. Emplastretur totū
crus ⁊ confortetur cum emplastro facto ex farina mi
lij melice ordei. ℥. v. ⁊ ex pulueris boliarmeni ciperi
mirtorum. ℥. j. ⁊ ex olei de mastice. ℥. vj. in fine adda
tur tantum vinum rubeum stipticum ꝙ sufficiat ad in
corporandum totum ponatur continue super crus ⁊
crura ⁊ ligetur bene firmetur cum binda ⁊ ordinetur
ꝙ infirmus die ⁊ nocte quando iacuerit ꝙ eleuatis
cruribus ⁊ pedibus iaceat. Abstineat a motu ⁊ labore
pedum ⁊ cruruz pro posse quia tales motus vl labor
est potentissima causa illius infirmitatis non vtatur
talis infirmus vino grosso nouo vel veteri: sed vino
albo claro acuto subtili limphato secundum naturam
vini ⁊ debilitatem ⁊ fortitudinem sui capitis ⁊ neruo
rum. Abstineat ab omnibus grossis generantibus
humores melancolicos ⁊ grossos videlicet a carnibꝰ
bouinis porcinis salitis: caseos lacte pastis azimis ⁊
ab omni legumie ⁊ pēne ⁊ milij ⁊ melice siliginis ⁊ or
dei vtatur carnibus edi castrati: arietis annualis gal
linarum caponum pullorum ⁊ omium auium degen
tium in arboribus ⁊ in pratis ⁊ non in aquis: ⁊ vitel
los ouorum ⁊ spinachijs: boragine ⁊ feniculo petrosi
lio: lactucis: attriplicibus: cucurbitis ⁊ similibus.
Est ⁊ alius modus curationis contra talem infir
mitatem qui semper debet sequi ad modum predic
tum ⁊ est pertinens ad cyrugiam plus qui sic fit. Em
plastretur locus qui est sub genu per digitos tres cum
bitumine quod fit ex bolo armeno mumia aloe mastic
dragantis gummi arabico equaliter pulverizatis ⁊
cribellatis ⁊ incorporatis cum albuminibus ouoruz
Circundetur totus locus dictus cum isto emplastro ⁊
firmetur fortiter ⁊ bene super locum cum binda ita ꝙ
humores non possint ad inferiora descendere per ve
nam aliquam ⁊ dimittatur sic per diem vnam sequen
ti die aperiatur illa vena magna vel magnificata cum
flobotomo in loco qui est supra cauiculam pedis per
digitos. iiij. vel. iij. ⁊ sit vulnus flobotomie satis ma
gnum vt grossus sanguis totus exeat: ⁊ dimitatur flue
re ex flobotomia sanguis qui est in vena tam diu ꝙ to
ta vena que est a bitumine cum ligatura inferius factā
sub genu perfecte euacuetur ⁊ h cito fiat: quo facto cō
stringatur sanguis ⁊ ligetur vulnus flobotomie ⁊ totuz
crus vsqꝫ ad genu de nouo cum bitumine dicto ⁊ bin
dis ⁊ ordinetur ꝙ infirmus stet sic vsqꝫ ad dies duos
cruribus ⁊ pedibus eleuatis ⁊ sic curabitur per con
tinuationem bituminis ⁊ ligature vsqꝫ ad tempus bre
ue si deus voluerit. Alius modus curationis per viā
cyrugie qui est valde nobilis qui sic fit: fiat ligatio cuz
bitumine ⁊ binda fortiter ⁊ firmetur sub genu vt di
ctum est postea scindatur pellis que est super venam
vel varicem subtiliter ita ꝙ corpus vene manifeste
appareat ⁊ non ledatur: similiter fiat in loco qui est su
per cauiculam pedis: cum vero h factum fuerit in lo
co superiori ⁊ inferiori capiatur vena cum digito ⁊
eleuetur ⁊ optime ligetur cum filo in parte superiori ⁊
inferiori tunc cum h factum fuerit incidatur corpꝰ ve
ne totaliter ex transuerso supra ligaturam in loco qui
est apud cauiculam infra ligaturam in loco qui est sub
genu: ⁊ quod est in medio totum euacuetur post euacu
ationem totalis vene que est in medio duarum ligatu
rum ligetur totum crus cum bitumine ⁊ bindis: ⁊ stet
pedibus eleuatis sic vsqꝫ ad dies. iij. in cibo ⁊ potu fi
at vt dictum est in cura absqꝫ incisione superiori. At
tende hic post ligaturam cum bitumine ⁊ binda si fie
ret stupor in pede ⁊ membris inferioribus ⁊ denigra
tio ꝙ significarent mortificationem membri inferioris
vnde oportet te esse attentum in hoc ⁊ considerare di
ligenter ne accidat error peior priore.
Cura elefantie siue fuerit ex sanguine siue ex qua
cunqꝫ causa fiat post eius confirmationem ⁊ augmētū
curationem non recipit per viam medicinalem. In
principio sue natiuitatis ⁊ cum est in via vt fiat ⁊ au
gmentetur potest beneficio artis curari si in eius cura
rationabiliter procedatur. si autem elefantia continge
rit ex sanguine grosso melancolico: primo mundifice
tur totum corpus cum pillulis ⁊ medicinis dictis cap.
de melancolia secūdo fiat flobotomia de saluatella vl
basilica pedis contrarij tertio fiat ventosatio cum sca
rificatione super crus ⁊ pedem ⁊ fiat iterum floboto
mia de vena que est in curuatura poplitis aut genu. le
uiter cum pēna vngatur omni die totum crus cum pe
de cum oleo de mirtis calido vel oleo rosato in quo
nuces cipressi sint decocte: fiat emplastrum super crus
cum rosis floribus camomile melliloto puluere mirto
rum ⁊ boli armeni ⁊ farina gallarum mirtis ⁊ incor
poratis cū oleo ro. ⁊ mucilagie se. citoniorum vel psilij ⁊
farina melice vel milij: stet vsqꝫ ad finez cure pedibꝰ
eleuatis multū ordinet ꝙ olo abstineat a motu ⁊ coitu

Comedat carnes edi ⁊ castrati ⁊ arietis annuales ⁊ carnes gallinarum: caponum: ⁊ pullorum gallinarum: et columbarum. Comedat etiam vitellos ouorum ⁊ spinachia: attriplices: feniculum: lactucam ⁊ mercurialē petrosillinum ⁊ boraginem ⁊ condiantur omnia talia cum lacte amigdalarum ⁊ butiro ⁊ cum speciebus vsqꝫ pipere ⁊ zucharo. Bibat vinum album clarum odoriferum bene limphatum. Abstineat ab omnibus carnibus siluestribus quia de proprietate generant sanguinem melancolicum ⁊ grossum ⁊ ab azimis caseo carnibus salitis ⁊ lacte ⁊ ab omnibus leguminibus ⁊ a vino nouo ⁊ veteri grosso. Abstineat a multa repletione cibi ⁊ potus. Sepe iteretur mundificatio cum pillulis ⁊ medicinis ⁊ ventosatio cruris ⁊ flebotomia vene q̄ est in curuatura poplitis vel genu ⁊ sic remanebit illesus.

Cura elefantie ex flegmate grosso est vt in omni ebdomada semel aut bis fiat vomitus post repletionem cibi ⁊ potus ⁊ post vomitum vtatur abstinentia cibi potus ⁊ laboris ⁊ motus: ⁊ stet cruribus ⁊ pedibus eleuatis mundificetur totum corpus aliquando cum medicamine de turbit vel cum pillulis de hermodactilo maioribus. Scire hic conuenit ꝙ nihil est quod ī hac cura ex quacunqꝫ causa fuerit possit vomitui equari: ⁊ specialiter si ex flegmate fuerit. Vngat omni die crus totum leuiter cum pēna ex oleo de mirtis ⁊ oleo de liliis mixtis simul: ⁊ fiat emplastrum super totum crus et pedem cum absinthio contuso pistato ⁊ incorporato cū puluere nucis cypressi mirtorum boliarmeni myrrhe aloes oleo de mirtis ⁊ farina melice ⁊ siliginis mucillagine citoniorum semine vel mucillagine semine fenugreci ⁊ vino rubeo stiptico. Vtatur cibis ⁊ potibus dictis supra ⁊ in condimentis suis pipere ⁊ croco. Sepe abluatur crus totum cum pede ex aqua decoctionis ciceris vitis caulium ⁊ absinthij: quia de proprietate hec aqua multum resoluit ⁊ exiccat: ⁊ teneat in ipā crus tempore longo. Ligetur firmiter emplastrum cum binda super locum comprimendo ipsum locum fortiter: nam talis ligatio membrorum confortat vt de leui materiam currentem ex superioribus membris non recipiat.

Capitulum. dlxxxvij. de vulneribus ⁊ excoriationibus que fiunt in lumbis in dorso ⁊ anchis quando homo longo tempore iacere cogitur vel quia propter equitationem talia fiunt aut propter calciamenta stricta.

Iste modus infirmitatis quamuis manifestam ⁊ sensibilem causaꝫ habeat disponuntur loca in quibus fit per materiaꝫ currentem ad ea per fricationeꝫ ⁊ compressionem factam in eisdeꝫ locis quia materia calida semper iudicabitur: cum completa fuerit talis infirmitas ab omnibꝰ excoriatio appellatur ⁊ accidit ī dorso anchis ⁊ naticis.

Signa excoriationis future sunt pruritus ⁊ dolor ⁊ rubedo in dorso vel anchis aut coxis ⁊ specialiter quando aliqua iacuerit lōgo tempore in infirmitate super loca illa contingunt talia accidentia etiam quando homo equitat sellam strictā ⁊ fricantur loca coxarum ⁊ naticarum ⁊ calefiunt vltra debitum.

Cura a quacunqꝫ causa contingit excoriatio in membris narratis est vt stati a principio epithimetur locus lesus cum petijs infusis in aqua rosata ⁊ sternatur cum folijs salicis ⁊ violarum ⁊ mirtorum: aut epithimetur cū succo solatri aut sempuiue vel aqua decoctionis sumach mixto cum aqua rosata ⁊ ordinetur ꝙ quandocunqꝫ petie infuse in liquoribus predictis videntur exiccari infundantur taꝫ diu ꝙ feruor ardor ⁊ pruritus fuerint remoti. postea omni die bis vel ter ponatur super excoriationem vngentū de cerusa q̄ feruorem remouet ⁊ consolidat tales excoriationes: puluis corticum granatorum de proprietate consolida omnem excoriationem postqꝫ per aliquos dies excoriatio epithimata fuerit ex epithimatibus dictis: sed talis puluis oportet vt sit tritus ⁊ cribellatus vt alcocbol: hoc est in vltimo vt potest res teri ⁊ cribellari aliter enim non sic valeret in consolidatione illius excoriationis ⁊ super istum puluerem semper ponatur petia infusa in aqua rosata vel aqua decoctionis sumach vel mirtilorum ⁊ sic in breui dicta ꝯsolidabitur excoriatio ⁊ specialiter si propter equitationem cōtingerit aut propter calciamenta stricta.

Capitulum. dlxxxviij. de doloribus qui fiunt in extremitatibus membrorum ⁊ membris exterioribus.

Si autem dolores in istis locis ⁊ membris contingerint scilicet manibus vł pedibus ⁊ fuerit subiecti non artetici consueti ⁊ non fuerint a casu neqꝫ ꝑcussione neqꝫ a causa extrinseca manifesta sed propter materiam currentem vel causam intrinsecā hoc euenerit necessario existimanduꝫ est ꝙ illud contingit aut propter alterationem complexionis membri aut propter cursum materie calide vel frigide ad loca dolorosa.

Signa dolorum contingentium ex causa calida in extremitatibus mēbrorum sunt rubedo ⁊ calor ⁊ pruritus que significant alterationeꝫ complexionis membrorum si fuerint absqꝫ tumore manifesto ⁊ duritie cum caliditate. Si autē cum tumore talia ⁊ cum duritie loci fuerint apostema futurum significant.

Signa dolorum prouenientium ex causa frigida in membrorum extremitatibus sunt priuatio caliditatis ⁊ rubedinis ⁊ stupor ⁊ fuscedo ⁊ grauitas ⁊ formicatio que cum affuerint paralesim futuram aut membri proprij mortificationem significant.

Cura dolorum existentium in extremitatibꝰ membrorum ex causa calida pͥmo oportet vt vngantur loca dolorosa cum oleo rosato calido: aut cum vngento facto ex oleo rosato ⁊ cera mixtis et incorporatis ad inuicem. Si autem per hoc non remoueretur dolor membrorum: si fuerit ī ambobus pedibꝰ fiat flebotomia de ambabus manibus. Si vero in manibus fuerit fiat flebotomia de pedibus de vena que est inter annularem ⁊ auricularem digitum. Si vero in vno pede vel manu tantum fuerit: fiat in contrario pede vel manu contraria: postea inungatur locus cum oleo rosato calido vel vngento dicto. Nutriatur vsqꝫ ad tres dies vel circha cum dieta frigida ⁊ subtili videlicet cum succo hordei vel farine hauene vel spelte cōdite cū lacte amigdalaꝝ ⁊ agresta vel vīo ð granatis aut succo berberis vel acetose. Comedat lactucas portulacas cucurbitas: spinachias: boraginem cōditas eodem modo. Bibat vinum de granatis cum aqua frigida ⁊ sit aqua quintupla ad vinum aut agrestam aut aquam decoctionis sumach vel mirtilorum: aut acetose vel berberis post dies quatuor cōedat pullos ⁊ carnes edi vel castrati conditas cum rebus dictis ⁊ vitellos ouorum ⁊ bibat vinum album debile ⁊ agrestuꝫ valde limphatum cum aqua posset mundificari cuꝫ aqua decoctionis prunorum tamarindoꝝ ⁊ manne in qua ʒ.j. pulueris reubarbari ponetur.

Cura dolorum ex frigida causa prouenientium in extremitatibus membrorum est cum incipit vt fundatur super membꝝ vel mēbra ex alto aq̄ calā ⁊ lenit locꝰ dolorosus māibꝰ fricet ⁊ vngat cū olo ð camōilla vł de

aneto mixto cum cera. Si autem per hoc dolor non sedaret tunc mȯdificetur corpus cū pillulis fetidis uel de hermodactilis maioribus: aut cū medicamine de turbit: vel cū medicamine de hermodactilis facto ī sciatica ⁊ dolore articulorum. Ungatur post mundificationem locus dolorosus cū oleo de spica vel de lilio aut de costo ⁊ fundatur sepe super ipm aqua calida decoctionis absinthij: florum camomille melliloti ⁊ similium. Nutriatur cum carnibus pullorum columbarum ⁊ pullorum gallinarum ⁊ castrati ⁊ edi assatis ⁊ vitellis ouorū ⁊ cōdiant talia cū spēbus ⁊ pipe. Sumat sepe brodia cauliū ⁊ porrorū in quib⁹ coquantur carnes vtatur sinapi cū suis cibarijs ⁊ bibat vinum debile limphatū bene. Abstineat a coytu ⁊ ab azimis ⁊ leguminib⁹ ⁊ lacte ⁊ similibus.

Caplm. clxxxix. de tumore ⁊ pruritu q accidūt digitis in autūno ⁊ hyeme.

Hec infirmitas vel malitia semp fit ex frigiditate aeris coartantis vapores ⁊ fumos q decurrunt ad pedū digitos ⁊ manuū vnde cū tales vapores sint calidi ⁊ coartati in digitis pedū ⁊ manuū violenter inducunt prurituz ⁊ tumorem ex necessitate.

Signa ex re ipa ⁊ per narationem infirmi satis nota videntur.

Cura tumoris ⁊ pruritus qui accidunt in pedibus ⁊ manibus rōe frigiditatis ē vt super digitos ⁊ loca tumoris ⁊ pruritus fundatur sepe aqua calida salsa ⁊ longo tempore teneantur pedes in aqua decoctiōis sicle aut decoctionis sulfuris seu aque decoctiōis absinthij: fumiterre ⁊ melliloti: aut aqua decoctionis berbene: epithimi: paritarie rosaꝝ. Ungantur loca pruritus cum oleo de spica ⁊ oleo de mastice aut oleo de camomilla ⁊ de semine lini. Si autez mēbꝝ vel membra magnificentur vltra debitū fiat emplastrum super locuz quod sic fit. Recipe ficcuum siccarum. libras. ß. alia ⁊. ℥. ß. cepe vnum vel duas pistent simul ⁊ incorporentur cū vino odorifero. Aliud. ℞. sinapis. ℥. j. ficcuū siccarū. lō. ß. mellis. ℥. ij. pistentur ⁊ in corporent cū oleo in quo sulfur sit dissolutus purget sepe cū pillulis fetidis vel pillulis stomaticis alkindi aut cū decoctione facta ex mirobolanis indis: mirtis: rosis ⁊ epithimo: dulcorata cum zucharo rosato bibat bonum vinum odoriferum claruz limphatū quodāmodo: ⁊ vtatur temperata dieta generatiua boni sanguinis non melancolici neqꝫ sanguinis adusti vel salsi.

Caplm. cc. de his que accidunt in vnguibus ex feditate.

Infirmitates que vnguibus accidunt communiter sunt quinque videlicet puncta. Alba: citrinitas gibbositas cum tinea ⁊ excoriatione: curuitas ⁊ scisura alba puncta dominium frigiditatis in corde ⁊ partibus spiritualium significant. Citrinitas vnguium eleuationem fumi colerici ad spiritualia ⁊ ad os stomachi ⁊ oris fetorem significat. Gibbositas dominium flegmatis salsi ⁊ melancolie acetose in toto corpore ⁊ spiritualibus significat. Curuitas vnguium dominiuz siccitatis in spiritualib⁹ ⁊ nutritiuis significat. Unguium scisura dominiū melācolie in nutritiuis ⁊ stomacho ⁊ spiritualib⁹ significat.

Cura punctorum alborum in vnguibus est ratione totius corporis vt mundificetur cum pillulis fetidis vel medicamine de turbit, ⁊ confortetur cor cum diatrion pipereon aut cum diamargariton: vel cum puluere qui sic fit. ℞. macis croci corali rubei ana. ʒ. ij. fiat puluis cribellatus de quo cum vino rubeo claro odorifero sumat patiens omni mãe stomacho ieiuno. ʒ. ß. Utatur dieta calida ⁊ speciebus pro condimento ⁊ bibat vinum odoriferū clarum limphatum super vngues continue deferatur pix vel storax liquidum aut armoniacum mollificatuz cum oleo de spica aut cum mastice aut cum frustrib⁹ vitri. radantur puncta alba aliquando vt subtiliora ⁊ magis obedientia ad epithimata ⁊ vnctiōes fiant.

Cura citrinitatis vnguium est ratione totius corporis ⁊ mundificetur cum pillulis minoribus de hermodactilo que fiunt ex quatuor rebus quas supernis in articulorum doloribus fecimus. aut cum decoctione facta ex reubarbaro tamarindis manna ⁊ rosis. Utat vino albo limphato ⁊ carnibus conditis cum agresta vel sumac aut acetosa vel berberis succo ⁊ similibus. Super locum ponatur continue epithima factum ex semine eruce ⁊ aceto aut ex semine ceparum ⁊ agresta: aut ex semine cicute ⁊ acetose abluātur sepe vngues cū aqua calida decoctionis sulfuris aut auripigmenti in qua sit alquid aceti quia erit vtile.

Cura gibbositatis ⁊ tinee vnguium est vt mundificetur corpus cum medicinis dictis capitulo de melancolia ⁊ que dicentur capitulo de scabie ⁊ flegmate salso inferius libro tertio de decoratiōe ⁊ venenis fiat epithima super vngues ex sale ⁊ fece aceti ⁊ albumine fecum ⁊ aceto: vel fiat emplastrum ex squilla contusa ⁊ mixta cum oleo sisamine vel de lilio aut de camomilla: vel fiat emplastrum ex cepe crudo mixto ⁊ cōtuso cum sale ⁊ fece aceti.

Cura curuitatis vnguium est vt per hebdomadam feratur emplastrum de pinguedinibus auium contusis ⁊ mixtis ad inuicem super vngues: deinde soluantur. que si post qꝫ emplastrum solutum fuerit ⁊ remotū ab vnguibus molles inueniantur fricande erunt cum frustribus vitri vel astellis alicuius vasis vitri fracti tam diu q equales fiant ⁊ iteretur hec fricatio cum vitro multotiens post emplastrum factum ex pinguedinibus donec vngues equales facte fuerint: postqꝫ vero vngues per istum modum equales facte fuerint cera mollificata super ipsos vsqꝫ ad eorum duritiem deferatur aut armoniacum album mixtum ⁊ dissolutum cum cera.

Cura scisurarum vnguium est vt mundificetur corpus cum rebus mundificantibus melancoliam aut humores adustos secundum q dictum est superius capitulo de melancolia. Nutriatur corpus cum rebus impinguantibus ⁊ humectantibus totum corpus vt sunt brodia gallinarum cum vitellis ouorum ⁊ vina rubea dulcia ⁊ similia: humectentur vngue ⁊ mollificētur cōtinue cum aqua tepida ⁊ pinguedinibus auium dictis superius ⁊ cera mollificata ⁊ emplastris humidis pinguibus dictis in cura curuitatis vnguium. Scire hic conuenit q cum vngues valde turpes fuerint ⁊ nō curantur per aliquem ex modis dictis multotiens iteratur quia conuenit vt mollificentur cum aliquibus medicaminibus mollibus vnctuosis tam diu q per continuam mollificationem cadant: aut eradicentur cum ferro aut cum medicamine acuto facto ex calce viua et sapone molli: vel ex alumine fecum mollificato ⁊ posito super radices vnguium ita q corrodantur ⁊ cadant: cum vero vngues ceciderint vel extirpate fuerint: nullo modo cum manu vel alia re tangantur ne tortio vel curuitas eiusdem accidere possint: ⁊ sup loca cera mollificata continue vsqꝫ ad perfectam restaurationem deferatur: ⁊ deus melius nouit.

Liber pmꝰ Gulielmi placentini feliciter explicit.

Incipit liber secūdꝰ eiusdē q ē de febribꝰ ⁊ de his que sunt necessaria in curatione febrium.

Caplm primū de diffinitiōe febris ⁊ eius diuisione in sua genera ⁊ suas species.

f

Ebris est calor naturalis alteratꝰ i corde ad id qd est preter naturam procedēs ab ipo per venas ⁊ artarias mediantibus spiritibus ⁊ sanguine p totum corpus: ⁊ nocet sensibiliter operationibus naturalibus Si aliquis sophistarum vellet dicere qd in febre empiala ⁊ lipparia calor febrilis nō vadit in totum corpus cum in empiala exteriora sint frigida ⁊ in liparia econuerso videtur quod nō sit verum quod in omni febre calor: innaturalis procedat per totum corpus ⁊ sic diffinitio predicta non erit generalis neqꝫ vera simpliciter. Ad quod dicēdum est qd sicut terra p essentiam suam ⁊ naturaliter descēdit ad iferius ⁊ ignis semp ascendit ad supius vt est manifestum ⁊ impediūtur illa secūdo per accidens in talibus motibus ita febris per suam essentiā ⁊ naturaliẜ pcedit a corde in totum corpus: pōt tamē impediri p accidēs a materia opillante meatus ⁊ vias p quas calor debet transire in totum corpus vt dictū est in lipparia ⁊ empiala quia ēpiala fit ex flegmate grosso vitreo frigido cuius aliqua pars putruit ⁊ calefacta est: alia vero remāsit frigida: eo qd calor accidentalis nūdū potuit eam penetrare ⁊ calefacere: ⁊ sic per suam frigiditatem multam infrigidat exteriora: ⁊ impedit calorem accidentalem transire a loco putrefactionis ad extrema. In lipparia est alia causa quasi cōtraria. vel dicatur ꝙ omnis febris cum sit morbus vniuersalis per effectum lesionis in totū corpus: ⁊ in omnes operationes totius corporis vere potest dici secunduz istam dispositionem ⁊ modum ꝙ calor procedit a corde in totum corpus quāuis secūdum sensuz tactus nō appareat calor accidentalis in aliquibus mēbris sed potius frigiditas vt manifestum est in exemplis superius dictis. Diuiditur febris primo in genera sua prima videlicet in febrem de inflammatione spiritualium ⁊ febrem de inflammatione membrorum radicalium ⁊ humiditatum eorumdem ⁊ febrem putridam humoralem: ⁊ differūt ista genera proprie per differentias suorum subiectorum. Iterum differunt illa genera per alium modum ⁊ conueniunt: quia ad effimeram multotiens sequitur ethica vel putrida: ⁊ ad putridam eticha: sed ad ethicam nunquam sequitur effimera neqꝫ putrida neqꝫ ad putridam effimera ⁊ h contingit propter subtilitatem ⁊ grocissiem diuersoꝝ subiectorum febris nam calor in naturalis inflammatus in substantia aerea spirituali iflammare potest mēbrum ⁊ calefacere accidentaliter. Similiter calor in naturalis insertus in humoribus inflammare potest de leui membra radicalia ⁊ eorum humiditates ⁊ facere ethicam: sed impossibie est vt natura resoluat calorem a membris duris ⁊ cum in ipsis extinguat ⁊ remaneat in humoribus per se uel in spiritibus. Similiter si natura poterit calorem ab humoribus putrefactis resoluere: verisimile erit qd ipsum a substantia aerea spirituali remouebit cum sit grauius ⁊ difficilius talem calorem accidentalem insertum in humoribus putrefactis apud naturam ⁊ medicum remouere ⁊ resoluere quam a substantia spirituali: ⁊ ita in alijs substantijs superius dictis. Conueniunt ista genera febris etiam differunt in quadam natura causarum: quia febris effimera non requirit ex causis medicinalibus que sunt tres videlicet primitiua antecedens ⁊ coniuncta effimera primitiuam tantum ethicam antecedentem tantum: putrida primitiuam antecedentez ⁊ coniunctam: ⁊ in hoc conueniunt omnes. Nobis autem videtur rationabiliter quod potest effimere ⁊ ethice coniuncta causa assignari nam omne quod est quod fuit ⁊ quod erit tam diu quod cōseruatur in esse: aut est vel fuit vel erit tale quod conseruans ⁊ conseruatum sunt idem aut diuersa: si sint idem sequitur hoc impossibile quod faciens ⁊ factuz sunt idem: ⁊ perficiens ⁊ perfectum idem. Si diuersa ergo aliud est quod conseruat ⁊ quod conseruatur ergo effimera ⁊ ethica cum conseruentur in esse ⁊ durabilitate tporaliter necessario eis conseruans vel cōseruantia assignabuntur que erunt aliud ab effimera ⁊ ethica: ⁊ cum remouebuntur ab esse ⁊ durabilitatē remouebuntur ethica ⁊ effimera: ⁊ sic patet manifeste de causa coniuncta in istis febribus que sic se habent ad istas febres quemadmodum putredo in febribus putridis q̄ tā diu ꝙ durat feb. putrida durat: ⁊ cum destruiẜ febris destruiẜ putrida: sed quia noīe causa coniuncta in ethica ⁊ effimera non est sic manifesta diciẜ pp h a quibusdā ꝙ causa coniuncta in eis non assignaẜ neqꝫ debet assignari: sed cō probatuz sit ꝙ ē possibile vt aliquid possit tpaliter permanere absqꝫ causa cōs

uante ipsum fuit nobis visum ꝙ erat cõueniens ⁊ vtile vt febri effimere ⁊ ethice cãm coniunctam noie ꝓprio assignaremus contracto ex congerie vocabuloꝝ. Nomen propriũ cause cõiuncte in febre ethica contractum ex congerie vocabuloꝝ est habilitas humiditatũ mẽbroꝝ radicaliũ existentium in fontibus mẽbroꝝ ad inflãmationem in qbus reperta sunt subtilitas ariditas cũ quasdã acuitate ⁊ paucitas respectu mẽbrorum que nutriunt̃ vel q̃ debent ab eisdẽ nutriri: ⁊ hec cã q̃ cito reperta fuerit in ipsis humiditatib⁹ fiet ethica: ⁊ cum ab eisdem poterit per naturam aut per operationem medicinalem remoueri curabit̃ ipa ethica verꝫ est ꝙ quãdo ista cã aucta bene fuerit: ⁊ cõfirmata in secunda humiditate membroꝝ propter nimiã habilitatẽ inflãmationis ⁊ exiccationis repertã in ipsa humiditate secunda vel tertia mẽbrorum ita figit̃ ⁊ firmat̃ calor accidentalis in eisdẽ ꝙ neqꝫ per naturã neqꝫ per artẽ ab eisdẽ poterit remoueri: tunc ipsa ethica remanet incurabilis post illud sicut putrida remanet incurabilis cum putredo erit vniuersaliter ꝑ oẽs humores venarũ ⁊ per venas ita ꝙ tota massa humorum venarum putrefit vel quasi putrefit: tunc necessario membra priuantur nutrimento humorali ⁊ fit vltima debilitas ⁊ mors ex necessitate materie: ⁊ de istis tribus humiditatibus que sunt in fontibus mẽbrorũ radicalium faciemus inferius fidẽ in tractatu de ethica. Nomen vero cause coniuncte in effimera contractam ex congerie vocabuloꝝ est subtilitas substantie spiritualis ⁊ igneitas ⁊ raritas ⁊ spirituum coadunatio ⁊ velocitas motus cũ quadam siccitate excedente ⁊ habilitatem ad maiorẽ inflãmationem q̃ ei conueniat per naturã spiritus in eo ꝙ spiritus: ⁊ hec causa q̃ cito reperta fuerint in spiritu erit effimera ⁊ si in eodem spiritu multiplicaretur fieret ethica vel putrida necessario post diẽ vel aliquod tps ⁊ si a spiritibus per naturam vel artẽ remoueri poterit curabitur ex necessitate materie spiritualis recipientis de leui effectũ medicinaꝝ vel operationem naturaꝝ vel nature: ⁊ per h̃ manifeste apparet considerantibus recte in istis materijs vel subiectis quare effimera leuis ⁊ breuius curatur q̃ ethica vel putrida. nam h̃ contingit ex habilitate subiecti febris vel inhabilitate recipiendum effectum medicinarum vel operationem nature: verum est ꝙ prima species ethice leuius curatur q̃ putrida sed deterius cognoscitur ⁊ deterius curat̃ ⁊ grauius q̃ effimera ⁊ h̃ totũ est per habilitatẽ ⁊ inhabilitatem subiecti vt dictũ est. Secũda species ethice cũ ad vltimũ eius deuenerit ⁊ ad principium tertie nunquã curatur ⁊ h̃ est ꝓꝑ fixuram caliditatis extranee in subiecto duro quod restaurationem neqꝫ ĩpressionem recipit a medicinis neqꝫ alterationẽ ex inhabilitate sui ad effectum alterationis ⁊ operationẽ nature. Differunt ista genera febrium ẽt per naturam causaꝝ medicinalium que diuersimode eis attribuunt̃: de qbus causis medicinalibus inferius capitulo de febre putrida fidem faciemus nã febri effimere per medicos attribuitur cã primitiua tãtum ⁊ nõ antecedẽs: neqꝫ cõiuncta: ethice antecedẽs tãtum ⁊ nõ primitiua nec coniuncta.

Putride attribuunt̃ oẽs modi causarum: primitiua videlicet antecedens ⁊ coniuncta.

Caplm. ij. de febre effimera ⁊ speciebus eius.

Prime species feb. effimere sunt tres quarũ prima ⁊ magis principalis ẽst illa que fit solum ex inflãmatione spirituum absqꝫ apostemate ⁊ dolore absqꝫ materia mixta peccante in q̃titate: imo fit ex causa diuersa que precedit eam ab eo scd̃m ꝙ currit consuetudo vt est superfluus labor aut ira ⁊ similia.

Secũda spẽs ei⁹ est illa que fit ꝓꝑ apostema aut dolorem ⁊ de ista faciemus inferius capitulum ꝓprium.

Tertie species eius est illa q̃ fit ꝓꝑ humorem multiplicatũ in q̃ntitate quo ad virtutem: ⁊ de ista inferius dicemus cap. de febre putrida ex sanguine.

Febris vero effimera que est de inflãmatione spirituum iterꝫ diuidit̃ i febrẽ effimeram de inflãmatione spirituũ animaliũ qui habent esse in cerebro ⁊ feb. effimeram de inflãmatione spirituũ naturaliũ qui habẽt esse in epate: ⁊ febrẽ effimeram de inflãmatione spirituũ vitaliũ qui habent esse in corde.

Signa cõmunia febris effimere que fit solum ex inflammatione spirituum propter causã diuersam que precedit eam ab eo secundum ꝙ erit cõsuetudo sunt q: non habet ꝑiodos sed est vnus ꝑiodus tantum: ⁊ neqꝫ incipit cum rigore neqꝫ oripillatione: ⁊ vrina non multũ tingitur in illa febre neqꝫ mutatur in substantia neqꝫ odore ab eo ꝙ consueuerat nisi modicum aut non in aliquid: ⁊ cũ corpus egri tangitur per totũ non inuenitur calor superfluus neqꝫ mordicatiuus multum vltra naturalem modum ⁊ consuetudinẽ: neqꝫ anhelitus est vehementer consecutiuus: neqꝫ lingua est vehementis asperitatis in ista febre neqꝫ siccitatis neqꝫ pulsus fit in ea velox neqꝫ frequens multum: ⁊ p⁹ eius declinationem fit aliquis sudor vel humorositas aut cutis roratio ⁊ h̃ contingit propter calorem febricalem dissoluentẽ partem subtilem humorum vel humiditatũ que euaporat a porris cutis hora qua calor accidentalis extinguitur ⁊ exalat: qui calor hora sue exalationis secũ trahit humiditatem subtilem dissolutam ⁊ eam ex porris cutis exalare facit: ⁊ sic fit raritas per corpus vel humorositas: ⁊ iterum hec feb. vt plurimum finitur in die: ⁊ nocte: ⁊ aliquando extenditur vsqꝫ ad dies tres ⁊ h̃ est raro: cum autem per transit dies tres egreditur a genere effimere ⁊ fit necessario ethica vel putrida: ⁊ tunc calor augmentatur necessario per totum corpus ⁊ fit magis mordicatiuus ⁊ superfluus ⁊ vrina incipit manifeste in colore ⁊ substãtia ⁊ odore mutari ⁊ variari ⁊ pulsus fit tunc velox ⁊ frequens vehemẽtis ⁊ lingua alteratur manifeste ad asperitatem ⁊ siccitatem: ⁊ cum ista incipiunt apparere tunc vere scitur ꝙ effimera mutata est ad aliud genus febris.

Species febris effimere que fit ex inflãmatione spirituum animaliũ cõmuniter sunt sex.

Quaꝝ prima ẽ illa que fit ex vigilijs non consuetis vel excedentibus nam cũ oẽs vigilie naturaliter ex sic ẽt corpora ⁊ calefaciãt si fiant in tpe non consueto vel modũ excedant magis calefaciunt ⁊ exiccant ⁊ specialiter substantiã cerebri ⁊ eius partes ⁊ spiritus animales cum cerebrum ⁊ eius partes ⁊ spiritus plus alijs laborent mẽbris in vigilijs: ⁊ calefaciendo spiritus animales acuunt calorẽ in cerebro ⁊ febrẽ inducunt effimerã scd̃m habilitatẽ subiecti ad recipiendũ inflãmationem.

Secũda est illa q̃ fit pp multã moram sub sole: nam sol lumine ⁊ claritate sui calefacit aerẽ circũdantẽ capita hoium: vnde per longã morã sub radijs solis ⁊ eius lumine aereo subtiliat spirit⁹ animales ⁊ eos calefacit ⁊ inflãmat vltra debitum ⁊ sic finaliter inducit effimeram.

Tertia ẽ illa q̃ fit ꝓꝑ nimiã solicitudinẽ: ⁊ h̃ est ꝓꝑ congregationẽ caloris ⁊ spiritus circa cerebrum ⁊ debilitatẽ instrumentoꝝ sensibilium cũ natura negligat ipsoꝝ vsum ex solicitudine contrahente calorem ⁊ spiritus ad cerebrum in quo inculcantur ⁊ inflãmantur in se ipsis ⁊ sic fit febris hec.

Quarta est illa q̃ fit ꝓꝑ laborẽ ⁊ lassitudinẽ: nam labor cũ calefaciat mẽbra oia ⁊ neruos mutat ⁊ cerebrũ calefacit spiritus ⁊ acuit calorem ⁊ febrẽ finaliter ĩducit ⁊ lassat corpus totaliter ⁊ propter distemperantiã in toto ⁊ in neruis ⁊ ad istam effimerarã vt plurimum superuenit febris putrida ꝓꝑ ebulitionẽ ⁊ cõmotiões in humoribus factã ex motu cũ labore.

Quinta est que fit propter catarrũ ⁊ corizam nam omnis catarrus vel coriza semper fit ex materia que

descendit ad pallatum gullam vel nasum: ⁊ h̄ aut propter viam dissolutionis ⁊ a calido q̄ humiditatem receptam circa celebrum dissoluit ⁊ eam inferius descendere facit vt nix a calido in montibus dissoluitur in estate ⁊ inferius descendit aut a frigido constringente quod facit a substantia grossa per viam constrictionis humidum eliquare ⁊ descendere inferius vt apparet quādo aliqs manibus pilaȝ niuis cōstringit humidū eniȝ ⁊ subtile descendit inferi⁹ ⁊ terrestre remanet vnde cū iste cause catarri vel corize in cerebro multiplicant videlicet causa dissoluens cū multiplicat spiritus inflāmat ⁊ febrem facit: ⁊ etiaȝ cā frigida cōmodum naturalem excedit coadunando spiritus ⁊ calorē in ventriculis cerebi impeditur eoꝝ euentatio ex frigido constringente: ⁊ sic inflammātur in seipsis ⁊ fit febris effimera ⁊ talis febris multotiens ducit pacientem ad pleuresim vel peripleumoniam.

Sexta est que fit propter somnū: cū enim in somno calor naturalis ⁊ spiritus sensibilium circa cerebrum congregentur si somnus nō excesserit modum neq̧ nature intentionem conseruat spiritus animales ⁊ sensibilia instrumēta ⁊ ab eisdem lasitudineȝ vel fatigationē in vigilijs acquisitam remouet: sed si moduȝ excesserit in longitudine ⁊ profūditate inducit in spiritibus animalibus existentibus circa cerebrum coartationē ⁊ eorum impedit euentationem ⁊ sic ipsi spiritus inflammantur in se ipsis cum careant euentatione ⁊ cursu ⁊ fit febris que inducit hamineȝ ad peripleumoniam ⁊ sequentiam multotiens.

Febris effimere species q̄ fit pp inflāmationeȝ spirituum vitaliuȝ sunt sex prima est illa que fit ex ira cuȝ ira inflāmet sanguineȝ ⁊ spiritus circa cor inducit si excedit effimeram: ⁊ hec effimera multotiens inducit sinocham vel tertianam.

Secunda est illa que fit ex tristicia: nam cū ex intensa tristicia ⁊ longa spiritus ⁊ calor cōgregent circa cor ⁊ nō possint bene euentari pp debilitatem īductaȝ in mēbris anhelitus ex fuga spirituū ad radiceȝ necessario spiritus in se ipsis inflammantur ⁊ fit febris ⁊ hec febris ducit hoīem ad defectum appetitus ⁊ melācoliam ⁊ aliquando ad febrem quartanam.

Tertia ē illa fit que pp longā moram in aere frigido cū. n. aer frigidus manifeste ledat thoracē eo q̄ frigidū nocet neruis ⁊ thoraci pp eoꝝ distēperātiam in frigiditate cōplexionali ex natura sue cōpositionis: eo q̄ thorax ossuosus ⁊ neruosus est valde: ⁊ ēt q̄ stringit gulaȝ ⁊ impedit pulmonē in mundificatione humiditatis tū pp lexionem thoracis ex frigido tū pp impedimentū in anhelitu ⁊ pp impedimentū in mūdificatione coadunātur spiritus ⁊ alterant ex dolore thoracis spiritualia: ⁊ fit febris que inducit multotiens hoīem ad asperitatem cāne pulmonis.

Quarta ē illa que fit pp dimissionē balneī tēporib⁹ consuetis nam cū balneū mundificet corpus totū a superfluitatib⁹ subcutaneis que sunt in porris cutis totius corporis: cū priuatur corpus hoīs tali mūdificatiōe tēporib⁹ cōsuetis cōgregant superfluitates in porris p q̄s spiritus artariales ⁊ calor naturalis consueuerint anhelare ⁊ euentari: ⁊ sic p priuationē euentationis inflāmant ipsi spirit⁹ in seipsis ⁊ fit febris effimera q̄ ducit hoīem multotiens aut ad scabiē aut ad cōtinuā fe. cū fit in presentia humidi superflui cū calido accidētali.

Quanta est illa q̄ fit propter balneū ex aquis termarū vel aq̄s calidis naturaliter: nam cū aque calide naturaliter termaꝝ sint oēs sulfure calefaciūt aerem balnei ⁊ aerē circūdātē balneū q̄ anhelat plus q̄ȝ requirunt calor et spiritus ipsius cordis ⁊ sic per suā caliditateȝ actualē excedentē caliditatē aeris conuenientis ad euētatione spirituū cordis ⁊ caloris fit feb. que multotiēs ducit hoīem ad dolorem capitis ⁊ sitim intolerabilē vitio pulmonis.

Sexta est illa q̄ fit pp longaȝ morā in balneo calido: naȝ cū balneū calidū corpus totaliter calefaciat ⁊ p lōgam morā in ipso exalēt spirit⁹ ⁊ calor ⁊ fiat debilitas in toto ⁊ specialiter in virtute qua anhelitus fit ⁊ complet: cogitur ex talib⁹ causis ipsa virtus anhelandi ad frequētē velocitatē cū debilitate ⁊ sic inflāmant spūs in corde ⁊ fit feb. q̄ multotiens ducit hoīeȝ ad ethicā.

Species febris effimere que fit ex inflammatione spirituū naturalium sunt cōmuniter nouem.

Prima eaꝝ est illa q̄ fit pp famen cuȝ enim fames corpus exiccet ⁊ calefaciat cū excesserit epar ⁊ stomachū: ⁊ facit currere humores ad stomachuȝ hora qua cibum sumere consueuerat: conturbantur naturales spiritus ex humorib⁹ currentibus non putrefactis ⁊ calefiunt: ⁊ per continuationē cū spiritibus vitalibus inflāmant tales spiritus ⁊ fit febris ⁊ h̄ vt plurimuȝ in putridam conuertitur eo q̄ materiam inuenit in loco nō suo ⁊ est non naturalis ⁊ fit calida cū humiditate sua ⁊ sic putrefit ⁊ facit febrem putridam post effimeram: ⁊ h̄ effimera est difficilis cognitionis.

Secunda est illa que fit fluxum vētris vel fit pp frequentē assellationem aut propter medicinā vel alia simili causa nā ex frequenti ⁊ inordinata assellatione multiplicata in quātitate vltra debitū: aut ex acuitate medicine seu eius ventositate conturbātur oēs humores venarum ⁊ epatis ⁊ calefiūt ⁊ cōmouentur spiritus indebite ⁊ sic inflammantur in se ipsis: ⁊ cū sua inflāmatione motu ⁊ turbatione continuantur cū vitalibus ⁊ fit effimera primo que ad ethicam spasmum ⁊ morteȝ multotiens ducit.

Tertia est q̄ fit pp vini potationem multiplicati in q̄ntitate vel qualitate respectu pacientis: nam vinum cū fuerit calidū ⁊ acutū vltra q̄ȝ natura recipientis requirat: spiritus naturales calefacit ⁊ etiam totum corpus ⁊ inflāmantur vitales spiritus per continuatiōeȝ cū naturalibus inflāmatis ⁊ fit febris si aūt habūdans fuerit in quātitate vinum facit mundare humores in venis ⁊ epate ⁊ spiritus naturales mouet indebite in locis naturalium ⁊ eos inflāmat. Iterum per viam indigestionis eleuantur fumi sicci ⁊ acuti ab ipso vino sicut eleuantur a lignis viridibus quādo sub eis accēditur ignis debilis ⁊ ipsi inflammant naturales spiritus cum sint actu calidi ⁊ acuti ⁊ scdm hanc viā fit effimera q̄ multotiens cōuertit ad vomitū ⁊ ad sinochā.

Quarta est illa q̄ fit pp comestioneȝ ciboruȝ calidorū: nam cibi calidi actu vel potentia cū virtus ipsoꝝ confortat in stomacho a caliditate mouente ipsa cibaria calefiunt spiritus naturales in stomacho epate ⁊ ol bus nutritiuis ⁊ eos inflāmant: ⁊ per consequens vitales inflāmantur ab eisdem: ⁊ fit feb. que vt plurimū inducit capitis dolorem ⁊ oculoꝝ rubedinem.

Quinta fit ex fastidio cū fastidium ⁊ nausea fiant ex multitudine materie humide mollificantis os stomachi ⁊ replentis stomachum ⁊ destruentis appetitū preperat ipsum stomachū ad recipiendū superfluitates loco cibi qui non sumit calefit igit epar calefactione nō conuenienti pp priuationē humidi nutrimētalis quod nō recipit neq̧ recipi pōt: ⁊ ēt calefiūt vene ⁊ mēbra cuȝ ad ea non mandet nutrimentū vsuale: ⁊ sic inflāmant naturales spirit⁹ ⁊ fit feb. q̄ ducit hoīem ad vomitum ⁊ diariam ⁊ ad sitim: ⁊ aliq̄n ad ydropem finaliter.

Sexta ē illa que fit pp sitim: nam oīs sitis aut fit ex presentia rei salse in ore stomachi: aut rei calide acute aut propter viā indigestionis aut propter caliditatē auctā in renib s ⁊ mēbris: ⁊ oēs iste cause calefaciūt turbant ⁊ mouent spiritus naturales in epate ad caliditatem excedētem ⁊ fit febris per continuationem spirituum naturaliū qui sunt inflāmati cū vitalibus. Similiter ēt fumi q̄ eleuant ad os stomachi p viam indigestionis cuȝ sint calidi ⁊ acuti ⁊ inflāmabiles de leui illud idem operant vt scriptū ē supra de febre pp q̄ntitatem vini multiplicatam ⁊ ista multotiens ducit ad fluxum vrine vel diabeticam passionem.

Septima est que fit propter aliquid qđ continetur in stomacho qđ euomi possit si natura iuuetur cum instrumento medicinali: illud enim qđ euomi potest est aut aliquid eueniens de foris aut aliquid natum intus quod natura expellere desiderat: ⁊ eo quod euomi potest cum quadam facilitate scitur ꝙ non est adherens multum stomacho ⁊ ꝙ est calidum non cõueniens ad naturam: aut venenosum satis subtile vel viscosum cũ acetositate vel salsedine: ⁊ illud tale cuiuscũqꝫ generis sit: aut per caliditatem ⁊ venenositatem actualem ⁊ potentialem quas habent spiritus naturales inflammat indebite ⁊ facit febrem aut per presentiam sui turbat digestionem in stomacho ⁊ epate ⁊ ledit nutritiua oĩa impediendo digestionem: ⁊ sic spiritus inflammantur in seipsis ⁊ continuantur cum sint turbati cum vitalibus ⁊ fit febris hec que ducit multotiens homines ad diariam vel vomitum.

Octaua ẽ illa que fit pp cibum multi nutrimenti videlicet tardi ⁊ grossi ⁊ durantis multum in membris ⁊ ille cibus qui facit h̃ est cibus multi nutrimenti penes hanc litteram: vt sunt pultes spisse de frumento ⁊ carnes graues vt porcine ⁊ arietine: ⁊ vinum rubeũ grossum ⁊ similia vnde cum talis cibus multum ⁊ longet fatiget naturam spiritus ⁊ calor inflãmant̃ ex longo labore ⁊ fit febris ad quam sequtur sudor p viaꝫ lassitudinis sicut accidit in homine q̃ p laborem ⁊ lassitudinem sudat: ⁊ aliqñ accidit sincopis.

Nona est q̃ fit pp cibum subtilem ⁊ de facili conuertibilem: nam cibus subtilis ⁊ sicc⁹ ⁊ conuertibilis de facili inflãmat ex sui natura calorem ⁊ spiritus ⁊ inflammant̃ ab eisdem de facili ⁊ conuertit̃ in vaporem ⁊ fumum calidũ ⁊ sic ex eo fit febris que de facili in ethicã conuertitur.

Signa febris effimere contingens vitio spirituũ animalium ⁊ specialiter propter vigilias sunt antecessio vigiliarum ⁊ grauitas capites ⁊ oculoꝝ ⁊ rubedo cum lachrymis ⁊ lassitudo in membris ⁊ capite sensibiliter ⁊ frequentia pulsus cum eius debilitate ⁊ duritie artarie.

Signa febris effimere propter longam morem sub sole sunt antecessio ipsius patiens sub sole: ⁊ sensibilis caliditas cutis capitis ⁊ faciei: ⁊ alterando coloris cutis ipsi⁹ faciei ab eo ꝙ inerat ei in h̃ ⁊ frequẽtia anhelitus cũ pulsus velocitate.

Signa effimere propter solicitudinem sunt facies decliuis ad citrinitatem ⁊ equalitas pulsus ſm plurimum sed accidit in eo diuersitas in dilatatione ⁊ constrictione penes diuersitatem solicitudinis ⁊ mot⁹ oculorum satis est equalis ad clausionem ⁊ apertionem ⁊ inclinatio capis circa terram cũ q̃dam locutione circa seipm vel infra se vt inueniat medium sue cogitationis.

Signa effimere ex labore sunt antecessio laboris cũ calefactione iuncturaꝝ sup alia ⁊ tactus lassitudinis ⁊ siccitas corporis ⁊ pulsus paruus ⁊ debilis ⁊ declinat ad duritiem aliqñdo: ⁊ fit vrina citrina calida propter motum: ⁊ propter resolutionem subtilis humectant̃ aliqñ iũcture si labor non fuerit superflu⁹ ⁊ exsiccant̃ si modũ excesserit.

Signa effimere ppter cataꝛꝫ vel corizam qñ ẽ ex cã calida sunt rubedo faciei ⁊ oculoꝝ ⁊ mordicatio ei⁹ qđ currit: ⁊ ei⁹ subtilitas. ⁊ caliditas tact⁹ faciei ⁊ capitis ⁊ si accidit se. nocet ⁊ non iuuat ⁊ sentitur in gutture acuitas ei⁹ qđ descẽdit ad gutur: ⁊ vehementia adustionis ei⁹ ⁊ attractio ipsi⁹ ⁊ subtilitas cũ inflammatione qñ irascit̃ ⁊ sputũ qđ emittit̃ declinat ad rubedineꝫ ⁊ citrinitatẽ.

Si aũt fe. effimere fuerit propter cataꝛꝫ ex causa frigida signa erũt ꝙ sentit̃ frig⁹ ei⁹ qđ currit in naso ⁊ commotio in naso ⁊ gutture cũ tensione frontis ⁊ vehemẽtia opilationis ⁊ nãsitas ⁊ grossitudo ei⁹ qđ expuitur cũ viscositate: ⁊ albedo ipsi⁹ ⁊ iuuamentum a febre ⁊ nõ nocumentum.

Signa effimere propter somnũ sunt antecessio multitudinis somni ⁊ ꝓfunditas ⁊ inflatio oculoꝝ ⁊ vocis raucedo cũ opilatiõe in naso ⁊ mũcrositas: ⁊ grauitas totius corporis ⁊ pigritia ⁊ lassitudo: ⁊ debilitas memorie cũ falsis ⁊ terribilib⁹ imaginatõib⁹.

Signa feb. effimere contingentis vitio spirituũ vitaliũ ⁊ specialiter propter iram sunt ãcessio ire ⁊ velocitas anhelit⁹ cũ frequẽtia ⁊ oculoꝝ rubedo ⁊ maxillarũ ⁊ tremor q̃dã ⁊ inflatio faciei vt in dormiente quasi: ⁊ vrina ẽ acuti tact⁹ ⁊ pulsus est grossus non plen⁹ frequens: ⁊ vocis altitudo vel clamor cũ in sufflatiõe aeris p anhelitũ.

Signa effimere ex tristicia sunt igneitas vrine ⁊ ei⁹ acuitas ita ꝙ infirm⁹ sentiat acuitatem ipsius ex dominio siccitatis in ea ⁊ motus oculoꝝ ad clausionem decliuis: ⁊ oculoꝝ subuersio propter resolutionem cum quiete ⁊ facies est tendens ad citrinitatem propter ꝓfunditatem caliditatis ⁊ pulsus est decliuis ad debilitatem cũ duritie. Signa effimere ex longa mora in aere frigido sunt cũ in primis tangit̃ corp⁹ infirmi nõ inuenit̃ vehementis caliditatis sed cũ figitur man⁹ sentit̃ calor eleuari ⁊ pulsus est paru⁹ non vt pulsus habentis angustiam tristiam ⁊ tamen: eo ꝙ non est ibi resolutio vt in illis: sed fit velox propter necessitatem attrahendi aerem nisi fuerit frig⁹ vehemens ⁊ fortasse fit dur⁹ ⁊ oculi non sunt profundi: imo qñqꝫ sunt inflati propter vaporẽ coartatũ: ⁊ vrina est alba eo ꝙ caliditas est prefocata: ⁊ tincta quandoqꝫ queꝫ caliditas q̃ resoluta fuit ex poris expellit̃ ad viã vrine.

Signa effimere pp dimissionẽ balnei temporibus consuetis sunt congregatio sudoris ⁊ superfluitatum in toto corpore: ⁊ vrina est spissa ⁊ turbida colorata ⁊ grauitas anhelitus ⁊ grauitas ⁊ lassitudo corporis ⁊ membroꝝ cũ quadam pigritia ⁊ aliquando diminutio appetitus eo ꝙ non fit superfluitatũ mũdificatio ſm consuetudinem.

Signa effimere ppter balneum in aq̃is termarum sunt ipsa balnea ⁊ cause facientes balneum calidũ actu ⁊ asꝑitas cutis cũ quadam nigredine ⁊ additio caliditatis post temp⁹ ⁊ debilitas pulsus cũ minoratiõe ⁊ velocitate ⁊ fit vrina nõ colorata ⁊ nõ tumescit corp⁹ neqꝫ profundant̃ oculi.

Signa effimere pp longam morã in balneo calido sũt magnitudo anhelit⁹ cũ debilitate ⁊ spissitudine pulsus ⁊ sitis q̃ meli⁹ sedat̃ per attractionem aeris frigidi q̃ꝫ p potũ frigidũ ⁊ rubedo maxillaꝝ ⁊ oĩum membroꝝ grauitas ⁊ lassitudo.

Signa effimere ↄtingentis vitio spirituũ naturaliũ ⁊ spãliter pp famẽ sunt debilitas pulsus ⁊ paruitas ⁊ declinatio aliqñ ad duritiẽ tinctura vrine cũ ardore ⁊ destructio appetitus post famẽ cũ eructuatiõe fetida ⁊ oris amaritudo ⁊ grauitas toti⁹ corpis ⁊ mẽbroꝝ ⁊ cõmotio in ore stomachi.

Signa effimere ppter fluxum ventris sunt pulsus durus ⁊ tensus ⁊ debilis ⁊ paru⁹ ⁊ spissus ⁊ vrine paucitas ⁊ sitis vigiliaꝝ multiplicatio ⁊ malus appetitus ⁊ ordinatus.

Signa effimere propter vini potationem multiplicatã sunt debilitas mot⁹ corporis: ⁊ vrine multiplicatio ꝑter ꝙ fit digesta ⁊ ↄturbatio mentis aut dolor capitis ⁊ oculoꝝ obtenebratio ⁊ vomit⁹ aliquando seu grauitas stomachi.

Signa effimere pp ciboꝝ calidoꝝ comestionẽ sunt pulsus velocitas ⁊ spissitudo ⁊ oris amaritudo ⁊ tinctura vrine ⁊ sitis q̃ p potũ friũ mitigat̃ ⁊ manifesta calefactio in stomacho ⁊ oĩbus mẽbris.

Signa effimere pp fastidiũ sunt alteratio eructuationis ad acetositatem aut fumositatẽ: ⁊ vrina cruda ⁊ indigesta seu aquosa ⁊ palpebraꝝ grauitas ⁊ inflatio ⁊ grauitas stomachi ⁊ omnium nutritiuorum.

Signa effimere pp siti sũt ãcessio ipsi⁹ sitis ⁊ desideriũ

potus rei frigide fluentis ⁊ velocitas pulsus cum frequentia ⁊ debilitate ⁊ vrine paucitas ⁊ eius coloratio cum punctura.

Signa effimere propter aliquid q̄ in stomaco continetur quod euomi possit sunt grauitas stomachi cū eructuatione postquā aliquid emittitur aquositatis ⁊ commotio labij inferioris ⁊ fastidium ⁊ nausea ⁊ oculorum tenebrositas ⁊ comestio alicuius rei faciētis h̄ vt medicina seu cibus vomitiuus.

Signa effimere ꝑpter cibū multi nutrimēti ⁊ grossi ⁊ duri sunt inflatio stomachi cum eructuatōe vētosa ⁊ grauitas mēbroꝝ ⁊ somnus immediate post comestionem ⁊ velocitas pulsus cū freqētia ⁊ inflatione anhelitus ⁊ pigritia ad motum.

Signa effimere propter comestionem cibi subtilis sunt inflatio seu sibilus in stomacho cum caliditate ⁊ eructuatio fumosa calida ⁊ oris amaritudo ⁊ sitis ⁊ coloratio vrine cum tenuitate eiusdem ⁊ sensibilis caliditas in membris ante aduentum febris ⁊ oculorum rubedo cum dolore capitis in parte anteriori vel dextra: ⁊ pulsus velocitas cum frequentia ⁊ caliditate artarie.

Cura fe. effimere in communi est vt habens effimeram propter facietatē nauseatiuam ⁊ ꝑpter opilatōem ⁊ propter catarrum omnino abstineat a balneo ⁊ specialiter ī principio rei quia balneum egritudinem generat putridam: ⁊ in istis casibus multum timetur ⁊ conuersione effimere in putridam: ⁊ in illa que est propter multitudinem cibi in non sua hora: sed ī fine ratione resolutionis ⁊ humectationis: ⁊ ratiōe mēbrorum ⁊ spirituum qui sunt calefacti preter modum concedi. potest in illa effimera que est propter dempsitatem ⁊ constipationem cutis in principio conceditur. In omnibus autem febribus effimere balneum meli⁹ est in fine q̄ȝ in principio propterea quia preparat materiam ad putrefactionem in principio ⁊ habilitat ad recipiendum intra se causas putrefactionis: ⁊ hec sententia est. Auic. de balneo libro quarto capitulo de curatione febris effimere secundum modum vniuersalem ī sene concedi potest ⁊ specialiter in corporibus siccis similiter potare aquam frigidam cum succo granatorū acetosorum aut per se est vtile ⁊ conueniens preter q̄ȝ in illa que est ex opilatione nutritiuorum ⁊ ex facietate nauseatiua ⁊ aposthemate ex in digestione: ⁊ isti tales in principio ab omni cibo abstinere debent: ⁊ prouocare in eis somnum vtile est. Illi vero qui patiuntur ꝑpter famem vigilias ⁊ laborem non debent in principio abstinere a cibo. sed debent comedere panem ablutum cum vino vel aqua vt sit magis penetrans: cū vino si virtus est debilis ⁊ non indigeret forti extinctione cum aqua si virtus constat ⁊ non patiuntur in visceribus ⁊ indigentium h̄ multa infrigidatione deliciari ⁊ gaudere est conueniens in his quia patiuntur effimeram propter angustiam solicitudinem ⁊ cogitationē in illis qui propter opilationem vel fastidium patiuntur non est sic conueniens sed eis conuenit proprie vt vtātur subtiliatiuis ⁊ aperitiuis vt est oximel compositū sepe in die cum aqua calida decoctionis radicum feniculi ⁊ petrosillini ⁊ similium. Iterum fricatio extremitatum in omni effimera si leuis fuerit fricatio satis cōueniens est ⁊ specialiter in illa que est propter opilationem cum repletione ⁊ nauseatiua facietate. fundere aquam calidam decoctionis rosarum ⁊ florum camomille in fine est vtile ⁊ prouocare somnum quia equant naturam spirituum ⁊ complexionem totius corporis post febres ⁊ rorationem: nam in febre effimera vera nunquam sit sudor vt volunt omnes philosophi roratio vero sic: ⁊ h̄ est propter exalationem caliditatis extranee que potuit dissoluere partes subtiliores ⁊ aereas humorum ⁊ humiditatum membrorum ⁊ in vaporem satis humidum conuertere: ⁊ post conuersionem ora sue exalationis ad cutim trahere ⁊ omnes partes corporis quasi quodam rorare sudore.

Communis cura in omni effimera a quacunq̄ȝ causa contingat est conuertere corpus ad contrarium eius quod ipsam accidere fecit: ⁊ proprie fiat istud vsq̄ȝ ad horam rorationis corporis que fit communiter ad pl⁹ vsq̄ȝ ad horas. xxiiij. Si vero vsq̄ȝ ad hoc tempus se data non fuerint per rorationem vel per alium modū alterationis immo remansit cum lassitudine ⁊ tremore vel malo appetitu ⁊ vigilijs iā est signū q̄ conuertitur vel conuersa est ad aliud genus febris quod non ē effimera.

Cura febris causa vigiliarum est vt iaceat in molli lecto: ⁊ vt vngātur nares ⁊ aures ⁊ frons cum oleo violato tepido vel oleo de nenufarre quod melius erit sup caput eius fundatur aqua calida decoctionis florum camomille rosarum ⁊ violarum post declinationem caloris intret balneum vel fiant fomentationes cum aqua tepida decoctionis herbarum dictarū quod melius erit: ⁊ post ea fiat inunctio cum oleis dictis. Comedat carnes edi ⁊ pullorum coctas cum lactucis ⁊ similibus conditas cum agresta vel succo granatorum ⁊ bibat vinum limphatum ita quod aqua sit tripla ad vinum vel bibat iulep aut syrupum de nenufarre cū aqua. posset etiam comedere portulacas cucurbitas ⁊ pruna ⁊ similia ⁊ dormiat post comestionem per longū tempus quia bene erit ei si vero hora magni feruoris affligeretur siti bibat iulep ⁊ sirupum violatum vel de nenufare cum aqua frigida in estate: ⁊ hyeme vero cū calida.

Cura febris effimere propter longam moram sub sole est vt fundatur super caput ⁊ sinciput liquor qui sic fit. ℞. aque rosate. lib. j. olei rosati li. ſ. aceti. ℥. iij. misceantur. Iterum infundatur pannus in eodem liquore ⁊ teneatur super caput vsq̄ȝ ad finem febris ⁊ cum exsiccatur iterum infundatur in eodem capiti supponatur ⁊ fiat sic successiue vsq̄ȝ ad febris remotionem: cum vero quieuerit febris ponatur eger in balneum tepidum aque dulcis decoctionis rosarum vel violarum aut solatri ⁊ cū a balneo exiuerit aqua tepida ⁊ nō calida fundatur super caput ⁊ totū corpus ⁊ poatur ad quiescendum ⁊ dormiendum in loco frigido ⁊ lecto molli ⁊ quieto. sumat in potu ante prandiū ⁊ post balneum sirupum de nenufarre vel iulep aut sirupum violatum vel vinum de granatis acetosis cum aqua frigida ⁊ sit aqua quintupla ad sirupum: vel succum de granatis: vel sumat in potu furmentum fractum coctū q̄ sit prius ablutum multotiens cum aqua calida cui admisceatur cum fuerit bene coctum multa aqua frigida: ⁊ ex isto potu cibali sumat patiens vsq̄ȝ ad facietatem. post remotionem febris comedat carnes edi ⁊ pullorum ⁊ brodia gallinarum ⁊ auium: ⁊ cucurbitas coctas ⁊ lactucas ⁊ attriplices coctas ⁊ conditas cum aqua pulloꝝ. Bibat vinum multū limphatum vel iulep aut succū de granatis vel sirupum ro. vel de nenufare cum aqua frigida postea redeat paulatim ad dietam consuetam.

Cura effimere propter nimiam solicitudinē ⁊ cogitatōeȝ est vt sumat vinū odoriferꝝ claꝝ ⁊ bene limphatū ⁊ mixtum cum aqua: ⁊ vtatur lectificantibus ⁊ solatijs ⁊ dormiat ſm posse ⁊ vngatur totum corpus cū oleo ro. ⁊ extrema leuiter manibus fricenī: ⁊ intret patiens aliquādo balneū tepidū aque dulcis decoctionis floꝝ camomille ⁊ rosaꝝ: ⁊ comedat carnes edi pullorū ⁊ gallinaꝝ conditas cum croco ⁊ aqua rosata ⁊ succo granatoꝝ dulcium vel muzoꝝ ⁊ fructus humidos vt pruna melones ⁊ cucurbitas portulacas: lactucas: marascas virides ⁊ siccas ⁊ similia cocta ⁊ condita cū lacte amigdalaꝝ vel oleo rosato comedat vitellos ouoꝝ cum succo granatorū vel berberis ⁊ croco: vel bibat succum ordei dissolutum cū vino odorifero bene limphato.

Cura effimere propter laborem est trāquilitas in

loco quieto ⁊ tẽperato: ⁊ molli culcitra et lecto vt vult Hypo. Secũda particula Amphorisinorum vbi dicit. In omni motiõe corporis cum cepit qs dolore stati qescere remediũ ẽ. Inungere nodos ⁊ articulos ⁊ loca laxa cũ oleo ro. tepido est multũ vtile vel vio. ⁊ specialiter si fiat inunctio circha spinaȝ vel coilũȝ caput. Sepe post fe. intret balneuȝ aq̃ decoctiõis rosaꝝ ⁊ vio. Bibat vinũ multe cõmixtionis ⁊ comedat vitellos ouoꝝ ⁊ carnes edi ⁊ pulloꝝ ⁊ iura gallinaꝝ ꝯdita cũ croco et cinamomo ⁊ cardamomo: ⁊ minus comedat q̃ꝫ ꝯsueuit ꝓpter virtutis debilitatem ⁊ digestibilia de facili ⁊ brodiũ ꝯditũ cũ croco ⁊ oleo violato cinamomo ⁊ cardamomo: multũ quiescat et dormiat pro posse

Cura fe. effimere ꝑꝑ corizã et catarrũ ẽ vt fiat flebotomia quãuis breue fuerit tẽpus ĩ quo flebotomia fuit: vel fiat extractio sanguinis cũ vẽtosis ⁊ post extractionẽ sãguinis fiat purgatio cũ pillulis cochijs Almã. aut cũ medicamine deturbit: et comedat succũ ordei ꝯditũ cũ lacte amig. vl' brodiuȝ cicerũ: ⁊ vel bibat iulep vel syrupũ vio. ⁊ de nenufare ⁊ silia cũ aq̃ decotiõis liqritie iuiubaruȝ et passulaꝝ. post qetẽ fe. vtat balneo vino limphato multũ ⁊ carnibꝰ edi ⁊ pulloꝝ ⁊ vitellis ouoꝝ ⁊ cõdiant cũ rob croco: cinamomo: cardamomo ⁊ liqritia. Mundificet sepe cum pillulis cochijs.

Cura effimere ꝑꝑ lõgũ ⁊ ꝓfundũ somnũ ẽ vt fricent extrema fortiter ⁊ aspgant facies oculi et frõs ⁊ totũ caput cũ aq̃ ro. ⁊ in estate ⁊ ĩ hyeme cũ anfio ⁊ fiat clistere lenitiuũ si die illa semel aut bis nõ assellauerit ad minꝰ bibat sepe mel rosaꝝ cũ aq̃ calida hyeme ⁊ estate cũ frigida: ⁊ h̃ vsq̃ ad cessationẽ fe. ⁊ cũ fe. cessauerit intret balneũ aq̃ decoctionis floꝝ camomille ⁊ absinthij ⁊ comedat parum ⁊ dietã digestibilẽ de facili: ⁊ vinũ bibat limphatuȝ videlicet carnes pulloꝝ ⁊ edi ⁊ siliuȝ conditas cũ agresta vino de granatis ⁊ cinamonio.

Cura effimere ex ira est vt sup caput eiꝰ fundatur aq̃ ro. ⁊ sup pectꝰ: ⁊ emplastret pectꝰ paciẽtis cũ sandalis rosis ⁊ cãphora nutritis cũ aq̃ ros. si ẽ possibile. Bibat aquã ro. cũ vino de granatꝫ acetosis vl' cũ acetositate citri: ⁊ comedat portulacas ⁊ lactucas aut scariolas cũ aceto: ⁊ bibat aquã frigidaȝ cũ succo de ribes ⁊ cũ succo maloꝝ acetosorum: ⁊ astãtes introducãt verbis ⁊ solatijs ꝓ posse trãquilitatẽ. post qetẽ fe. intret balneũ tepiduȝ aq̃ dulcis decoctiõis violaꝝ ⁊ folioꝝ salicũ ⁊ siliuȝ in qua paꝝ moret: ⁊ post exitũ a balneo roret totum corpꝰ eius cũ aq̃ ro. ⁊ sup caput eiꝰ fundat aq̃ frigida ⁊ post omnia redeat ad suã consuetudineȝ paulatiȝ ⁊ ad vsuȝ vini limphati.

Cura effimere ꝑꝑ tristitiã ẽ supiꝰ dicta in cura effimere ꝑꝑ cogitationẽ ⁊ solicitudinẽ: nisi q: ĩ cura effimera ꝑꝑ tristitiã infirmꝰ reqrit maiorem ꝯfortationẽ cordis cũ rebꝰ frigidis odoriferis vt cũ sãdalis rosis ⁊ cãphora ⁊ silibꝰ q̃ꝫ r̃qrat q patit ꝑꝑ cogitatõeȝ q. n. patit ꝑꝑ cogitatõeȝ magꝫ ĩdiget ꝯfortatiõe cerebri cũ rebꝰ odoriferis calidis ⁊ cũ musco ambra ⁊ silibus: ⁊ cũ hoc vterq̃ꝫ indiget gaudio tripudio cãtilenis ⁊ solatijs ⁊ ludis ⁊ balneo tẽpato aq̃ dulcis decoctiõis rosaꝝ ⁊ similibꝰ.

Cura effimere ꝑꝑ longã morã in aere frigido est vt fricent extrema ⁊ totũ corpꝰ cũ oleo de spica vel de aneto vel de camomilla. nõ fortiter sꝫ leuiter ⁊ tẽperato modo. ⁊ cũ fe. cessare cepit manifeste intret balneũ vel stuphã nõ multũ calidũ et stet ꝑ tẽpus vt sudet ⁊ exeat a loco calido indutus ⁊ intret locũ cũ indumẽtis ⁊ qescat ⁊ sudet ibi per tẽpus ⁊ dormiat ⁊ quiescat: postea comedat cibos subtiles ⁊ leues ad digerẽdũ ⁊ paꝝ in quãtitate et bibat vinũ forte ⁊ bonũ odoriferꝝ absq̃ꝫ aq̃: ⁊ si necesse fuerit iterũ redeat a capite tã diu q̃ꝫ curet et redeat ad suã consuetudinem.

Cura effimere ꝑꝑ dimissionẽ balnei tẽporibꝰ ꝯsuetis ẽ vt sepe intret balneũ aq̃ dulcis tepidum in quo corpꝰ eiꝰ fricet leuiter ⁊ ꝯtinue cuȝ furfure ⁊ semine. mellonũ vl' cucurbite ⁊ aliquãtulo salis deinde egrediat ⁊ quiescat ⁊ vngat totalit̃ ex oleo ro. vel de nenufare: ⁊ comedat succũ farine ordei vel cucurbitas aut portulacas seu lactucas coctas ⁊ ꝯditas cum lacte amig. vel oleo ro. vel vino de granatis ⁊ silibꝰ. Bibat vinũ claꝝ albũ bene limphatum: ⁊ sic s̃m tempora redeat ad cõsuetudinẽ.

Cura effimere ꝑꝑ balneũ in aquis termaꝝ est vt vngãt omnia mẽbra ⁊ totꝰ corpus cum oleo de aneto vel de camomilla leuiter ⁊ suauiter ⁊ ponat in stupha tempate calida: ⁊ sup eũ fundat aq̃ calida dulcꝫ tẽpate decoctiõis camomille aneti ⁊ meliloti ⁊ siliuȝ: ⁊ exeat a stupha sic indutꝰ ⁊ quiescat ⁊ dormiat in loco tempato ⁊ molli postea comedat carnes edi ⁊ pulloꝝ ⁊ iura gallinaꝝ ⁊ siliũ: ⁊ bibat vinũ claꝝ odoriferꝝ in quo ponat aliquid aq̃: et sic redeat ad suam consuetudinem.

Cura effimere ꝓpter longaȝ morã in balneo ẽ vt sup corpus eiꝰ fundat aq̃ que sit quasi frigida: ⁊ post illud spgat totũ corpus ⁊ pectꝰ ⁊ cor specialiter cũ aq̃ ro. mixta cuȝ sandalis rosis cãphora et similibꝰ: ⁊ tũc qescat ⁊ dormiat ꝓ posse: ⁊ bibat hora qua vult dormire aquã frigidã cũ succo de granatis vel berberis ⁊ siliũ: ⁊ cũ dormierit comedat iura gallinaꝝ ⁊ edi ⁊ pulloꝝ cuȝ agresta vel succo de granatis vel aq̃ rosata seu succo berberis ⁊ bibat vinũ rubeuȝ clarum odoriferum ⁊ mixtum cũ aqua frigida.

Cura fe. effimere q̃ fit ꝓpter famẽ est duobus modis: aut ante cenã ante q̃ꝫ eueniat fe. videlicet cũ incipit patiẽs sentire fricationẽ vel lassitudinẽ aut dolorositatẽ: aut postq̃ꝫ iã fe. facta est ⁊ formata: cũ aũt incipit sentire lassitudinẽ comedat cibũ factũ de farina frumẽti cũ zucharo infrigidatum cũ succo granatoꝝ vel berberis: aut lactucas cuȝ agresta vel aceto vel portulacas et bibat vinũ rubeum clarũ valde limphatũ. Si aũt febris facta ẽ bibat aquã frigidã alteratã cũ zucha. ⁊ rob ⁊ syrupo ro. vel vio. seu de nenufare deglutiẽdo paulatiȝ ⁊ suauiter: ⁊ nõ sumẽdo de potu multã quãtitateȝ subito ne calor ⁊ mẽbra nutritiua subito infrigidarent ⁊ fieret ydropisis: post tẽpus cũ inceperit declinare sumat succũ ordei cũ vino de granatis vel agresta vel berberis aut cucurbitis: vel lactucas seu portulacas ꝯditas cũ amig. vl' oleo rosato. Bibat vinũ albũ debile bene limphatũ. In fine post fe. intret balneũ aq̃ dulcis tepidũ decoctionis rosaꝝ ⁊ violaꝝ in quo paꝝ moret: ⁊ cum a balneo exiuerit roret faciẽ ⁊ extrema cum aq̃ ro. ⁊ vadat dormitũ in loco tẽperato ⁊ molli.

Cura effimere ꝑꝑ fluxuȝ vẽtris est vt nutriat cũ citonijs coctis in prunis vel in igne: aut cũ cibario facto ex lentibꝰ excorticatis ⁊ pistatis ⁊ mixtis cũ vitellis ouoꝝ ⁊ aq̃ cisterne ⁊ buliãt ⁊ fiat cibarium: aut coquant lentes in aq̃ ⁊ eiecta aq̃ pistent lentes ⁊ misceant cũ vitellis ouoꝝ ⁊ aq̃ pluuiali et croco: ⁊ coquant ad inuicẽ ⁊ fiat cibariũ: aut cibẽtur cũ cibario facto ex grano rizi in aq̃ sumac. Bibat vinũ rubeũ stipticũ claꝝ limphatũ cũ aq̃ decoctiõis sumac vel aq̃ cisterne. ponat in fine fe. in balneo aq̃ decoctiõis rosaꝝ ⁊ folioꝝ sorbaꝝ ⁊ nespiloꝝ ⁊ citonioꝝ ⁊ siliuȝ in quo paꝝ moret: ⁊ cum balneũ exierit bibat syrupũ de citõijs cũ vino rubeo stiptico calido ⁊ qescat in loco molli tẽpato: a calido ⁊ frigido aere se custodiat post balneũ specialiter.

Cura effimere ꝑꝑ vini potationẽ multiplicati in quãtitate vel qualitate est vt vomitus introdu

caꝫ ꝑ' posse cū aqua calida ⁊ oximelle: aut bibat patiēs aquā frigidā cū agresta vel aceto: vino ꝺ granatis vel succo berberis ⁊ silibus rorent facies ⁊ mēbra extrema cū aq̄ ro. ⁊ qescat in loco frigido ⁊ dormiat: ⁊ post somnū et fe. qetē intret balneū aq̄ decoctiōis rosaꝝ ⁊ stet ibi tā diu ꝙ sudet ⁊ postea exeat: ⁊ hora exit⁹ fundet aquā rosatā sup caput ⁊ vadat dormitū: ⁊ cū qeuerit ꝑ tēpus comedat lactucas cū aceto aut portulacas vel cucurbitas conditas cū agresta vel vino granatoꝝ: ⁊ bibat aquā frigidā cū succo berberis vel de granatꝭ: ⁊ post h̄ ad suaꝫ redeat consuetudinē paulatim.

Cura effimere ꝑꝑ comestionē ciboꝝ calidorū est vt bibat syrupū acetosuꝫ vl' orizacharā aut vinuꝫ de granatis vel agrestā seu succū de berberꝭ cū aq̄ frigida estate hyeme cū calida: et mūdificeꝫ corp⁹ cū tamarindis prunis et māna ⁊ silib⁹. Comedat poma acetosa ⁊ granata omniū geneꝝ. In fine comedat succū ordei ⁊ bibat acetosa dicta. Intret balneū tepidū aq̄ dulcis decoctiōis rosaꝝ in quo paꝝ moreꝫ ⁊ specialiꝫ postq̄ fe. ꝑ diē integrū quieuerit: ⁊ sic paulatim conuertaꝫ ad suū vsum.

Cura effimere ꝑꝑ fastidiuꝫ est vt vēter soluaꝫ cū oximelle sq̄litico aut pigra vl' pillu. stomaticꝭ alkindi: ⁊ comedat carnes ꝯditas cū aceto vel agresta vel succo de granatis acetosis aut succo berberis: ⁊ bibat vinū stipticū limphatū cū aq̄ frigida: aut introducaꝫ vomit⁹ cū aq̄ calida ⁊ oximelle cōposito: ⁊ postea nutriaꝫ ex cibis dictis. in fine p⁹ fe. ponaꝫ in balneo aq̄ decoctiōis absinthij rosaꝝ ⁊ siliuꝫ: ⁊ tūc ad suaꝫ redeat consuetudinem.

Cura effimere ꝑꝑ siti est sumere in potu aquā frigidā cū syrupo de nenufare vel vio. aut syrupo ro. seu cū vino de granatꝭ muzis aut acetosis: aut cū zucharo ⁊ aceto seu agresta: balneare in aq̄ frigida si est possibile vtile erit. comedat patiēs res acetosas ⁊ erit vtile.

Cura effimere ꝑꝑ aliq̄d qđ contineꝫ stomacho qđ euomi potest h̄ dꝫ est dictū sumat patiēs aquā frigidā cū oximelle cōposito vel oximelle sq̄litico ⁊ excitet vomit⁹ cū pēna inuncta in oleo q̄ ponaꝫ in os vsq̄ ad canaꝫ stomachi vel meri: vel fiat clistere lenitiuū ⁊ postea pl⁹ acutū si nō bñ assellauerit. Post mūdificationeꝫ stomachi nutriaꝫ cum iure gallinaꝝ vel auiū ⁊ vitellis ouoꝝ: ⁊ carnib⁹ edi et pulloꝝ ꝯditis cō agresta ⁊ vino de granatis ⁊ succo berberis ⁊ specieb⁹ ⁊ vitellis ouoꝝ. Bibat vinuꝫ claꝝ albū odoriseꝝ in hyeme purū ⁊ calidum in estate frigidū ⁊ limphatū.

Cura effimere ꝑꝑ cibū multi nutrimēti vl' tardi seu grossi ⁊ durātis multū in mēbris ē abstinere a cibo ⁊ potu ⁊ specialiter a reb⁹ viscosis grossis ⁊ duris ⁊ tarde digestiōis: et vtaꝫ qete et sōno ꝓ posse hora fe. ⁊ sumere dꝫ post qetē fe. de vino claro odorifero ꝙ possit in ꝓfundū penetrare ⁊ digestionē ꝑficere ⁊ cōplere. Comedat carnes edinas pullinas ⁊ silia conditas cuꝫ agresta ⁊ vitellis ouoꝝ ⁊ specieb⁹ ⁊ exercitio: ⁊ solutiōe vētris anteq̄ h̄ ei accidat si possibile fuerit vtaꝫ q̄ vtile quodlibet erit.

Cura effimere ꝑꝑ cibi subtilis comestioneꝫ est abstinere ab eisdē cibis subtilis ⁊ ē egri succurrēduꝫ cū cibis rectificātib⁹ stōꝫ ⁊ nutritiua ⁊ carnibus edi ⁊ pulloꝝ rectificatis cū agresta ⁊ vino de granatis ⁊ succo berberis ⁊ silib⁹: aut cū lactucis portulacis ⁊ cucurbitis rectificatis cū succis acetosis amig. ⁊ oleo ro. Bibat vinū ponticū limphatū abstineat a motu ⁊ vtaꝫ qete ⁊ somno ⁊ itēdat i rectificatiōe stōi cū reb⁹ stipticis ponticis vl' acetosis ⁊ erit vtile ⁊ conueniens.

Caplm tertiuꝫ de febribus effimerꝭ ꝑꝑ apāta

Ec species effimere fe. q̄stioneꝫ hꝫ. Videꝫ b enī qbusdā hoīb⁹ ꝙ h̄ fe. nō sit accidēs sꝫ egritudo ꝑ se cū oīs fe. sit calor natu ralis mutat⁹ i igneū calorē. ergo cū talis calor mutat⁹ imediate ledat mēbra ⁊ ꝯseruet i esse ꝑ causaꝫ ꝓpriā videꝫ ꝙ oīs fe. sit egritudo ꝑ se. Si aūt vellet aliqs dicere ꝙ nō ē egritudo ꝑ se fe. effimera q̄ seqꝫ ad apā imo est accidēs: eo ꝙ apā ē egritudo ad quā seqꝫ effimera ꝑ ebulitionē materie in loco apēmoso ad quā seqꝫ inflamatio calorꝭ in corde ex ꝯtinuatiōe artariaꝝ loci lesi ad cor ⁊ sic fe. apātis semꝑ accidēs iudicabiꝫ ita ꝙ ꝑ similitudineꝫ erit oīs fe. accidēs. naꝫ oīs fe. putrida semꝑ seqꝫ ad causam putridā ⁊ putrida ad humoralē ergo sicut fe. effimera apātis sequiꝫ ad aposthema ꝑ ebulitionē ⁊ inflāmationē i loco aposthemoso: ita omnis fe. putrida seqꝫ ad putredinē existēteꝫ i loco putrefactiōis ⁊ putredo seqtur ab humore congregato in loco putrefactiōis ex via ebulitionis ⁊ putrefactiōis ⁊ sic videꝫ ꝙ omnis fe. sit accidēs ⁊ nō egritudo ꝑ se. Dicēdū ꝙ h̄ q̄stio nō ē ꝯferēs in arte ⁊ opatiōe medicinali: sꝫ est poti⁹ nocēs ⁊ īpediens. Unde distinguēdū ē hic ⁊ ē ꝯueniēs dicere ꝙ omnis fe. q̄ seqꝫ ad apā intrinsecū vl' extrinsecuꝫ magnū ⁊ venenosuꝫ fit nō solū ꝑ ebulitionē materie in loco apēmoso: sꝫ ꝑꝑ multiplicationem putrefactiōis in venis ꝑ q̄s materia apātis deriuatur ad locū apēmosuꝫ ⁊ ꝑ putrefactionē materie apātis: ⁊ ꝑ istā viā fe. apātis ē egritudo ꝑ se et nō ꝑ accidēs: ⁊ tūc nominaꝫ egritudo cōpita videlicet fe. cū apāte cuꝫ q̄ ꝑ lōgā afflictionē ⁊ defectioneꝫ nutrimēti aliqñ cōponiꝫ ethica q̄ est ēt egritudo ꝑ se quāuis in h̄ casu nō appellaꝫ egritudo simplex. sꝫ cōpita: fe. vō q̄ seqꝫ ad aposthema paꝝ extrinsecuꝫ videlicet ad furūculuꝫ: vl' ad aposthema ꝑ ꝙ aliqđ mēbroꝝ ꝑncipaliuꝫ modificaꝫ vt ē apā post aures: vl' ꝙ fit sub ascellus. vl' īguib⁹: aut parte aliq̄ genitaliū cuꝫ nō fiat nisi ꝑ ebulitionē materie in loco apēmoso: ⁊ specialiter hora qua humor aposthematis ꝯuertiꝫ in saniē nā tūc talis ebulitio inflāmādo mēbra aposthemosa ꝑ ꝯtinuationē ebulitionis ⁊ inflāmationis mēbroꝝ q̄ cōtinuanꝫ cuꝫ eo inflāmat spiritualia ⁊ cor: ⁊ sic fit hec fe. effimera q̄ appellaꝫ accidēs apātis cū causaꝫ ꝯiunctaꝫ ꝯueniēteꝫ ad fe. q̄ est egritudo ꝑ se. nō habeat neq̄ habere videꝫ. s. putredinē eleuatā a causa antecedēte q̄ ē causa ꝓpria imediata et necessaria ad fe. putridā. Effimera vō q̄ est egritudo ꝑ se vel q̄ est accidēs aposthematis parui extrinseci hanc causam nō requirit neq̄ habere debet.

Signa effimere ꝑꝑ aposthema sūt antecessio apātis ⁊ dolor in loco speciali cū intēsionē ⁊ rubedine ⁊ pulsus vellocitas cū frequētia plusq̄ fuerit añ aposthema ⁊ dolorem: ⁊ vrina aquosa ⁊ subtilis alba ꝓpter cursū materieꝝ ad aposthemata ⁊ loca dolorosa.

Cura ꝯueniēs est vt in apāte ratiōe ꝑncipij fiat flebotomia vel mūdificatio cū medicinis ⁊ vt subtilieꝫ r̄gimē ⁊ nō bibat vinum: sꝫ succū de granatis vl' succū berberis mixtum cuꝫ aq̄ aut agresta vel syrupuꝫ ro. vel de nenufare cuꝫ aq̄ fri. aut aquā frigidā cuꝫ zucharo: ⁊ comedat succuꝫ ordei vel farri factū de farina ali⁹ hoꝝ: aut lactucas vel portulacas seu cucurbitas coctas ⁊ ꝯditas cū agresta vel amigdalis vel oleo rosa. ⁊ sit tota intentio tua in infrigidatiōe loci cuꝫ niue et rebus frigidis specialiter vsq̄ ad augumētuꝫ: ⁊ fiat emplastrū sup aposthema et locū dolorosum ex solatro rosis sepniua maluis plantagie ⁊ similib⁹ et oleo ro. ⁊ de nenufare ⁊ alijs eiusdeꝫ

virtutis. Et hic modus curationis ex parte pncipij cū reb⁹ frigidis nō hꝫ locū in apatib⁹ q̄ fiūt in locis ad q̄ pncipalia suas mandāt supfluitates nisi ille res frigide ponant circha apata ⁊ nō sup apa. In augumēto pone res calidas tēperatas maturatiuas cū frigidis pdict̄ vt sūt maluauiscus vitelli ouoꝝ butirꝝ fe. lini malue flores camomille fenu greci ⁊ pinguedo porcina ⁊ silia: In statu tātū maturatiua cū resolutiuis. In fine mūdificatiua cum abstersiuis: sꝫ caue tibi ab vsu frigidoꝝ ī pncipio ne noceāt apati ⁊ faciāt ipsuꝫ crudū ⁊ durꝫ ⁊ nō infrigidēt viā inter corp⁹ ⁊ ipsuꝫ apa infrigidatione penetrāte vsqꝫ ad pfundū: nā talis īfrigidatio cū modū excesserit ⁊ quātitatē debitaꝫ quāuis calori accidētali ꝯferat ⁊ fe. crudificat tñ apa ⁊ ipsum in scliros꜡ ꝯuertit ⁊ firmat. Post vō infrigidationē loci ⁊ toto corpis reddeat infirmus ad vsum vini multū limphati ⁊ carniū edoꝝ ⁊ pulloꝝ ⁊ iuriū eorumdē sꝫ ꝯdiant sua cibaria cū agresta succo berberis ⁊ vino granatoꝝ vl' cū lactucis cucurbitis ⁊ portulacis ⁊ similibus: ⁊ sic paulati ad suam reddeat consuetudinem.

Capl'm. iiij. de ethica ⁊ speciebus eius.

e Thica q̄nqꝫ est simplex egritudo p se q̄nqꝫ compōit ex aliq̄ fe. ꝯtinua vel interpolata ⁊ est tūc male cognotiōis: ⁊ ēt cōpōit cū apate et ē difficilis cognotiōis: ⁊ nō appellat tūc egritudo simplex sꝫ cōposita. siue enīꝫ sit egritudo simplex siue cū aliq̄ cōponat infirmitate ei⁹ subiectum ꝓprie nō ē nisi humiditates mēbroꝝ q̄ sunt tres: videlicet ros: cābiū: ⁊ glutē circha humiditatem. n. q̄ est in capitibus venaꝝ paruaꝝ nō fit feb. cōtinua: neqꝫ interpolata: neqꝫ ethica: neqꝫ effimera eo ꝙ est in ꝯtinuo motu: ⁊ cū sitꝫ ꝯtinuo motu nō putrefit ⁊ ꝑ paucitatē ⁊ subtilitatē ⁊ teneritatem sui corporis cū inflāmat stati resoluit ⁊ non durat quē illa inflāmatio aut trāsit in ethicā aut ī putridā ẜm habilitatē subiectoꝝ ⁊ q̄nqꝫ in ethicaꝫ ⁊ putridā simul ꝯuertit: sunt auteꝫ species ethice tres ꝓpter differētiā reptā in humiditatib⁹ q̄ sūt in fōtib⁹ ꝯcauitatib⁹ ⁊ supficeb⁹ mēbroꝝ ꝯsilium ⁊ sunt subiecta imediata ad ipsas fe. ethicas.

Prima species ethice fit ex īflāmatōe humiditatis pme membroꝝ q̄ appellat ros: cadit. n. sup mēbra post digestionē humiditatib⁹ q̄ est in capitibus venaꝝ paruaꝝ sicut ros ⁊ ea mēbra rorat ⁊ humectat post calefactionem ⁊ dissolutionē: ⁊ illa species ethice est difficilis cognitionis ⁊ facilis curationis.

Secūda species ethice fit ex inflāmatiōe secūde humiditatis mēbroꝝ q̄ appellat cābiū. ⁊ nominat sic q: imediate ponit in mēbris ẜm ꝯuenieteꝫ ⁊ possibilē quātitatē loco eius ꝙ ab eo dissoluit a naturali calore: ⁊ h̄ ē cognitiōis bone: curationis tamen male ⁊ specialiter cum mēbra ad arefactionem peruenerint.

Tertia species ethice fit p inflāmationē humiditatis tertie mēbroꝝ q̄ glutē appellat seu viculū mēbroꝝ ⁊ ista humiditas ē de substātia mēbroꝝ ligans ⁊ ꝯtinuās mēbra ꝯsilia ad inuicē ⁊ h̄ est species est facilime cognitiōis ⁊ impossibilis curationis. Dubitat a q̄busdaꝫ quomodo potest esse ꝙ h̄ fe. fiat solū p inflāmationē mēbroꝝ humiditatuꝫ factā a calore inaturali absqꝫ putrefactione cū putrefactio sit corruptio in humido ꝓprie ⁊ ẜm naturaꝫ caliditatis ab aliena caliditate. Dicēdū est hic ꝙ putrefactio pōt ꝯsiderari ⁊ sumi duob⁹ modis generaliter ⁊ specialiter. generalit' ꝭ ꝙ in diffinitione aristotelica ꝯtinet q̄ est de omni putrefatōe in omni humido quocūqꝫ modo fiat cū victoria et dominio extranee caliditatis sup caliditatē naturaleꝫ ⁊ humiditatem naturalē ⁊ talis putrefactio fit ⁊ fieri pōt in omni re elemētata videlicet in lapidibus mineris ⁊ plātis animalib⁹ reb⁹ oībus q̄ inducunt in esse p generationē: ⁊ ẜm istū modum putrefactiōis dicim⁹ ꝙ fe. ethica est fe. de putrefactione cū subiecta ei⁹ sint humida ⁊ corrumpantur ⁊ dissoluant et inflāment a calore extraneo: et ab eodē firmant. Differēt putrefactio specialiter sicut ī arte medicinali q̄ non fit neqꝫ fieri pōt in humano corpe nisi in humorib⁹ humorosis q in epate ẜm plurimum generant vt est sanguis vl' colera seu flegmatica: aut melācolia: ⁊ vt sunt eoꝝ species naturales vl' innaturales in q̄b⁹ cause putrefactionis q̄ a medico ꝯsiderant pūt coadunari ⁊ multiplicari vt sunt multiplicatio humoris quo ad virtuteꝫ ⁊ ei⁹ viscositas ⁊ grossicies ⁊ viaꝝ opillatio ⁊ coartatio in loco vt nō expiret ꝙ ꝯgregatū ē: q̄n. n. humor ꝯgregat in loco maxime ita vt nō exspiret cū alijs causis dictis ebulit in loco ꝯgregato ⁊ fit p ebulitionē eleuatio fumoꝝ a materia putrida q̄ erat coadunata in loco putrefactionis q veniunt ad cor ⁊ inflāmāt ⁊ calorē naturalē in eo: ⁊ ipꝫ ignūt ⁊ post illud calor cordis discurit sic ignitus mediantib⁹ artarijs ⁊ venit p totuꝫ corp⁹: ⁊ nocet sensibiliter opatiōib⁹ naturalib⁹: ⁊ sic fit fe. q̄ putrida a medicis appellat. talis. n. putrefactio ē impossibile vt fiat in humiditatib⁹ mēbroꝝ q̄ sūt substantia specieꝝ ethice cū pdicte cause putrefactionis nō possint ꝯtingere in ipsis eo ꝙ p tertiā digestionē expoliate sūt ab omni cōdictiōe humorali p quā pdicte cause eueniūt: sꝫ acq̄siuerūt vnctuositateꝫ ⁊ tēpamētū substātie q̄ eas pparat ad īflāmationē ⁊ ꝯsumptionē vl' resolutionē ⁊ non ad aliud vt manifeste apparet inunctuositatib⁹ exterioribus vt oleo ⁊ silib⁹ q̄ ab igne inflāmant pter ꝙ putrefiāt vel ebuliāt. Sciēdū ꝙ cause cōmunes ethice sūt oēs cause exiccāteꝫ corp⁹ cū calefactione vt sūt aer sicc⁹ ⁊ calid⁹ ⁊ labor nimi⁹ ⁊ supflu⁹: nimia abstinētia a cibo ⁊ potu: ⁊ vsus reꝝ calidaꝝ acutaruꝫ vigilie supflue. nimia euacuatio. vl' vsus rerū facietiū illō vt ē coit⁹ spālr ⁊ accidētia anime ꝯria ethicā curāt p accidēs vō eam generare ⁊ īducere possunt. verbi gratia si ē multiplicatio cibi ⁊ pot⁹ ⁊ cibi frigidi spālr ⁊ pot⁹ īpediēdo digestioneꝫ ⁊ infrigidādo nutritiua deficit nutrimētū ī mēbr̄ ⁊ p viā istā calefiūt humiditates mēbroꝝ ⁊ exiccātur ⁊ inflāmant ⁊ fit ab eis ethica p accidēs similiter ꝯuenit ex omnibus alijs.

Signa cōia ethice sunt ꝙ in ea nō fit porisim⁹ ⁊ ꝙ īuenit semp q̄eta ⁊ lēta absqꝫ dimissionē ⁊ ei⁹ puls⁹ fit velox spissus subtilis ⁊ long⁹: et vrina apparet q̄si vt vrina hōis sani: si aūt cū hos cibatus fueris in diuersis horis ⁊ semp post comestionē fe. magnificat ⁊ infirm⁹ magis infestat ethicā esse absqꝫ dubio ē ꝓnunciādū. Si vō infirm⁹ fuerit absqꝫ nigredie lingue: ⁊ ei⁹ siccitate ⁊ sic magnitudie pulsus ⁊ vehemētia caliditatis ⁊ iq̄etudinis et anxietate: sꝫ habuerit fe. lētā absqꝫ dimissiōe ⁊ absqꝫ porisimo vt dictū ē supius tūc vē ethic⁹ iudicabit: ꝓpa signa pme speciei sūt pdicta cū q̄b⁹ ē alteratio coloris ⁊ aliq̄ mutatio cōpositiōis mēbroꝝ officialiū: ⁊ vniuersalis corpis extenuatio absqꝫ ariditate manifesta ⁊ ꝙ vrina hꝫ aliq̄ꝫ pinguedinē supnatātē absqꝫ dolore renū ⁊ grauitate. ⁊ si cū istis fuerit reliq̄e pulcritudis carnis ⁊ sāguinis ⁊ virtutis cū ordine ⁊ fe. dicta sup⁹. ⁊ tēp⁹ ē breue in quo talia signa icepint apparere vere tūc spēs pma ethice sibi iudicabit q̄ ē facilis curatiōis ⁊ grauis cognitionis. Signa secūde spēi ethice sunt ꝙ si cū pdict̄ vel post ꝯsiderationeꝫ predictoꝝ vrina appareat oleagina sup⁹ sepi⁹ ⁊ mag̃ ⁊ pulsus fit debilior

⁊ magis ſubtilis ⁊ debilis ꝙ̄ an̄ ⁊ facies incepit ex
tenuari maīfeſte ſ; nūduz ſit arida neqꝫ tornatilis
⁊ oculi ꝯcauant̄ ſ; nō ꝓfūdant̄ et minuit̄ caro maī
feſte: ſ; ad h̄ corp⁹ nō ſit aridū ⁊ apperit⁹ remāſit
cū digeſtiōe q̄dā: ſ; pl'critudo corpis ⁊ carnis ma
nifeſte incipit minui ⁊ exiccari. ⁊ cū h̄ longū ē tp̄s
ꝙ illa apparere icipiūt vl' incepūt ve tūc ethic⁹ in
ſecūda ſpē iudicabit̄ q̄ cū bona deliberatiōe pote
rit curari: ⁊ maxime ſm ei⁹ p̄ncipiū ⁊ mediū ſi in-
firm⁹ fuerit obediēs ⁊ neceſſaria habuerit vt īfe-
rius ſcribem⁹. Signa. iij. ſpēi ethice ſunt ꝙ cū ſi-
gnis ſignificātib⁹ ethicā coiter apparēt vl' icipiūt
maīfeſte apparere ꝓfūdatio oculoꝝ: ⁊ ꝙ nares et
oculi ſūt tornatiles. ⁊ facies tornatilis ēt. et aures
minorāt̄ ⁊ manifeſte ſubtiliāt̄: ⁊ cutis frōtis ⁊ faci
ei tēdit̄ vel icipit tēdi ⁊ corp⁹ totalit̄ deſiccari p̄te-
rea collū fit tenue ⁊ epiglot⁹ foris ꝓminet vltra ſo
litū: ⁊ vnū quodqꝫ oſſiū pectoris cū ſuis extremi-
tatib⁹ manifeſte īcipit appare vl' apparet: ⁊ fit ei⁹
vox exilis ⁊ acuta: ⁊ vix audit̄: ⁊ pulſ⁹ fit cadēs cuz
debilitate toti⁹ corpis ⁊ cū ei⁹ debilitate vltimata
⁊ poſtrēo nō videt̄ corp⁹ totū niſi oſſa ⁊ coriū ⁊ cor
dē manifeſte appēt. eo ꝙ caro tota diſſoluta eſt: ⁊
vene apparēt totalit̄ ⁊ vacue a ſāguine neqꝫ caꝝ cō
cauitas magne rei capax exiſtit: pl'critudo quoqꝫ
atqꝫ claritas ab ipſi⁹ corpore oīo receſſerūt ⁊ cut;
deſiccata videt̄ ⁊ ē facta ſilis cuti exn̄tis ī ſenio. vē
ter ēt patiētis deſiccat̄ ⁊ dillatat̄: donec videat̄ ac
ſi coſtis adhereret: ⁊ ꝙ nihil ī ſe ꝯtineat: mirach pre
terea vētris ī tātuz ſubtiliat̄ vt nō videat̄ niſi ſo-
lummodo coriū ⁊ p̄ter hoc ſpaſmat̄ ⁊ deſiccat̄: oſſa
quoqꝫ raſete ⁊ pectis man⁹ plerūqꝫ apparēt ⁊ vn-
gues curuāt̄: cūqꝫ corp⁹ ad hūc terminū dimin-
tiōis ⁊ debilitatis deuenerit ī fine q̄ſi. iij. ſpēi ethi
ce eſſe dicet̄ ⁊ nūqꝫ ſanari poterit. ſ; poterit infir
mus blādiri quodāmō ſubſtētari ⁊ mors h; aliq̄ō
ſpatiū tardari. ſ; ſi ſupuenerint infirmo piloꝝ ca
ſus ⁊ deſtructio appetit⁹: ⁊ diaria ⁊ fluxus vētris
mors ī ꝓximo erit vt vult Hypo. particula. v. am
phoriſmoꝝ vbi dicit qbuſcūqꝫ ptiſicis diaria ſup
uenerit moriuntur.

Cura p̄me ſpeciei ethice qn̄ eſt egritudo
p ſe ⁊ ſimplex ē h̄ ꝙ nō ē cōpoſita
neqꝫ cū apate. neqꝫ cū alia fe. ē vt in aurora ſumat
aquā ordei vl' ſuccū factū de farina ordei mollem ⁊
bn̄ coctū ꝯditū ⁊ factū ī aq̄ decoctiōis gallinarum
pulloꝝ vl' carnis porcine ⁊ lactucaꝝ vl' portulacaꝝ
aut cucurbitaꝝ ⁊ ſiliū cū nō ſenſerit īfirm⁹ h̄ a ſto
macho deſcēdiſſe ītret balneū tepidū aq̄ dulc; vel
aq̄ dulc; alterate cuz herbis frigidis. ſ. papauere
cucurbit; maluis folijs ſalicū ⁊ populi ⁊ ſiliū ꝙ fit
in loco vbi calor nō poſſit eū ledere ⁊ paꝝ ī eo mo-
ret̄ ita vt nō ſudet. neqꝫ cohopiat̄ vas balnei cum
pānis: vl' alijs reb⁹: nā p talem cohopaturā fieret
anhelit⁹ īfirmi ſpiſſior ⁊ velocior ⁊ fe. augumētare
tur. Cū vo a balneo exiuerit vngat̄ corp⁹ totaliter
cū oleo vio. vl' populeon: vl' de ſeminib⁹ cucurbi-
taꝝ vl' de nenufare vl' de papauere albo: ⁊ tūc in-
tret lectū valde mollez: ⁊ ſit lect⁹ in domo frigida
nō calida q̄ ſit ſtrata cuz reb⁹ viridib⁹ frigidis. vt
ſūt folia ſalicis vitis maluaꝝ ⁊ vino. ⁊ ſiliuz ⁊ cuz
aliquātulū qeuerit ⁊ dormierit nutriat̄ ex piſcib⁹
aſſatis ſup prunas vel in veru ꝯditis cū ſucco gra
natoꝝ dulciū: aut cū rob: aut cū ſucco vue acerbe
dulcorato cū penidijs vel zucharo: et tales piſces
debēt haber̄ aliqd viſcoſitatis ī ſe cuz bono odore
⁊ carne frāgibili vt ſūt temoli ⁊ ſtregiones carpio
nes lucij ⁊ anguille ⁊ nō ꝯcedūt̄ tales piſces eo ꝙ
bn̄ ī ſtomacho digerāt̄: ſ; qr ꝯ̄triāt̄ cū ſua frigidi-
tate ⁊ viſcoſitate diſſolutioni caliditatis extranee
q̄ exiccat mēbra ⁊ eoꝝ humiditates ⁊ eorum nutri
mētuz multū adheret ⁊ durat ī mēbris lōgius. et

bibat cū eis vinū ſubtile nō acutū limphatū ⁊ no
uum vl' nutriat̄ cū iurib⁹ gallinaꝝ vel pulloꝝ pdi
cū faſianoꝝ ⁊ carniū edoꝝ porcelloꝝ et agnoꝝ ī q
bus coquāt̄ lactuce vel portulace ſeu cucurbite vl'
endiuie ſpinachie ⁊ ſilia. ꝯdiāt̄ ſua cibaria cuz rob
granatoꝝ dulciū. vl' cū ſucco vue nō multū acerbe
ī quo pōat̄ aliqd d̄ puluer̄ q ſic fit. ℞. cardamomi
. ℥. j. ligritie. ʒ. ij. croci. ℈. ij. fiat puluis cribella-
tus. Utat̄ an̄ cenā ſtomacho ieiuno ſucco facto ex
farina frumēti ⁊ cocto cū lacte capraꝝ: ⁊ addat̄ cū
eo aliqd zuchari: vel penidioꝝ. ⁊ dormiat cuz tali
cibo p tp̄s. ſ. ponant̄ ſepe poſt prādiū: ⁊ an̄ cenā ſu
per pect⁹ ⁊ ſpinā pāni īfuſi ī aq̄ ro. ī q̄ diſſoluti ſint
ſandali rubei ⁊ roſe ⁊ cāphora: ⁊ cū exiccati fuerit
vl' tepefacti iteꝝ īfundāt̄ ī eadē aq̄ ⁊ reb⁹: ⁊ ponā-
tur ſup loca. ſi aūt pp eoꝝ frigiditatē actualē īfir
mus ſentiret rigorē vl' oripillationē. ſeu tremorē
in mēbris ⁊ corpe calefiāt talia ad ignē aliquātulū
⁊ tūc cū eis fiat vt dictū ē. pōt ēt aliqn̄ comedere
lac. caprinū vl' vacinū ī quo ſit aliqd zuchari. ⁊ fiat
ſēp h̄ ieiuno ſtomacho ſ; vacinū cū zucharo ē no-
bili⁹ ratiōe nutrimēti ꝙ̄ caprinū ſi ī eo lapis igni
tus vl' ferrū extinguat̄. ſumat an̄ diē p horas du-
as q̄ſi omni die vnū de troc. cāphoratis ⁊ cū. ℥. j.
ſyrupi vio. ⁊ cum troc. q ſic fiūt. ℞. ſpodij ſe. cucu
meris citruli endiuie lactuce portulace roſaꝝ ſan
daloꝝ ru. ⁊ albo. an̄. ʒ. j. cāphore pond⁹ granoruz
ordei. xviij. ꝯficiāt̄ cū ſucco mucillagis ſe. citonio
ruz: ⁊ ſit vn⁹ qſqꝫ ī ponder̄ aur̄. j. Bibat ſepe cū ſu
is cibarijs loco vini ſyrupū de nenufare vl' iulep cū
aq̄ veri frigoris ⁊ ſpāīr in eſtate ⁊ horis alijs cali-
dis: alijs vo tēporib⁹ ⁊ horis bibat vinū limpha-
tum vt dictū eſt de fructib⁹ comedat mellones et
pruna acetoſa ⁊ ficus virides cū ſyrupo roſ. vl' iu-
lep ⁊ pſica cū vino albo līphato induat ſepe camiſi
am īfuſaz ī aq̄ ro. ī q̄ diſſoluta ſint cāphora ⁊ ſāda-
li albi ⁊ nenufar. ⁊ lōgo tpe dormiat cū ea: ⁊ cū te-
pida facta fuerit iteꝝ īfundat̄ ⁊ induat̄ comedat la
ctucas vl' portulacas vl' ſpinachias: aut attriplices
vl' maluas ſeu cucurbitas coctas ī aq̄ ⁊ ꝯditas cuz
oleo ro. vel vio. aut de nenufare cuz iſto mō ⁊ via
poterit p̄ma ſpecies ethice curari ſi fuerit in cura
cōtinuatio ⁊ ordinis actio vt ſcriptū ē reddeundo
ſēp a capite quo vſqꝫ cura cōpleta fuerit. Si autez
ethic⁹ talis fieret nimis ſicc⁹ ſ; vētrē ⁊ inteſtina ſo
lum cū māna prunis ⁊ caſſia fiſtula eius mollificet̄
vēter ⁊ ſupfluitas expellat̄. comedat īmediate no
cte ⁊ circha meridiē ad modū nucis ⁊ bibat poſt il
lud iulep cū aqua frigida de reſtauratiuo ꝙ ſic fit
℞. vnā gallinaz veterē ⁊ pinguē ⁊ vnā pdicem et
quartā partē vni⁹ edi ⁊ quartā vni⁹ agni partis an
terioris ⁊ buliāt carnes ille videlicet carnes gal-
line ⁊ pdicis tātuz vl' carnes agni ⁊ edi ⁊ p ſe tātū.
eo ꝙ ſufficit in ſyrupo ſi gallina ⁊ pdix coquāt̄ aut
carnes agni ⁊ edi: ⁊ h̄ fit ꝓpter humanā cōmodi-
tatē tā diu ꝙ caro tota ab oſſib⁹ ſepet̄. tūc accipia
tur. lī. s. de pulpis pectoris ⁊ allaꝝ pdicis ⁊. lī. s.
de pulpis pectoris ⁊ allaꝝ galline. ⁊ eodēmodo fi
at de carnib⁹ edi ⁊ agni qn̄ vis facere ſyrupuz de
illis carnib⁹ ⁊ incidat̄ fruſtratiz ⁊ poſtea ponant̄
in mortario ⁊ ꝯtundat̄ vltima ꝯtuſiōe qb⁹ ꝯtuſis
⁊ ordinatis in mortario addant̄. ʒ. viij. de pulue-
re q ſic fit. ℞. cardamomi cinamomi gariofi. folij
cubebe: zinziberis: draganti gūmi arabici: galan
ge nuciſmuſ. an̄. ʒ. j. croci macis an̄. ℈. ij. ⁊ addāt̄
cū iſtis de reb⁹ iſtis. ℥. iij. ℞. amidi liquiritie pi-
neaꝝ mūdataꝝ amig. dulciū mūdataꝝ paſſularū
auelanaꝝ mūdataꝝ: ſebeſtē fiſticoꝝ ſe. cucurbita
ruz mellonū cucumeris mūdatoꝝ papaueris albi
ſe. lactucaꝝ portulacaꝝ an̄. ʒ. ij. ⁊. ℥. iiij. penidioꝝ
⁊ miſceant̄ cū carnib⁹ ꝯtuſis in mortario miſcen-
do cū piſtello ſm poſſibilitatē: poſtea accipiantur

.lī.iiij. zuchari albissimi: ⁊ dissoluant̄ cū aq̄ pingui
decoctiōis carniū p̄dictaꝝ ⁊ fiat syrupꝰ coctus ad
modū stomaticon cū quo in mortario fiat electua
riuȝ ꝯfectū cū rebꝰ q̄ sunt in mortario miscēdo cū
pistello quousq̄ fuerit infrigidatū. h̄. n. electuari
um de ꝓprietate sue cōpositiōis calorē accidētalē
extinguit ⁊ naturalē ꝯfortat ⁊ stomachū digestio
neȝ ⁊ appetitū ⁊ humiditates mēbroꝝ simpliciuȝ
ꝯseruat augumētat ⁊ restaurat ⁊ totaliter corpus
impinguat ⁊ dillatat pectꝰ ⁊ odorē oris efficit bo
num valet ethicis ꝓpue in p̄ma specie: et omnibꝰ
speciebus.

Cura secūde speciei ethice est vt omnis ethicꝰ
tāq̄ ab inimico mortali a coitu abstineat: ⁊ a cogi
tationibꝰ ⁊ ira: motu ⁊ statiōe in locis calidis ⁊ mo
tu sub sole ⁊ a vigilijs: ⁊ vtat̄ somno ⁊ q̄ete ꝯtinua
ſm posse: ⁊ generalit̄ vtat̄ rebꝰ humidis cū infri
gidatiōe: ⁊ abstineat a siccis cū calefactiōe. Si aūt
in hac spē ethice fe. sitiȝ fuerit ⁊ ardor atq̄ acuitas
⁊ nocumētū troc. de cāphora quos in supiori par
te huiꝰ cure fecimꝰ quotidie in matutinalibꝰ horꝭ
in potu tribuant̄ cū iulep: vl' syrupo de nenufare
aut cū mucillagine psilij ⁊ silibꝰ: cū vo sol ortꝰ fue
rit: bibat aquā ordei vl' ius gallinaꝝ si virtꝰ fuerit
debilis: aut ius pulloꝝ si virtꝰ se sustinuerit alte
ratū cū lactucaꝝ folijs aut cū folijs papaueris vl'
substātia cucurbite vl' portulacaꝝ aut se. istaꝝ re
rum. Si vo nocte potū desiderauerit iulep bibat
cū aq̄ decoctiōis psilij vel papaueris: aut syrupuȝ
vio. vl' de nenufare cū eidē aqs ⁊ silibꝰ impōnune
in hac specie ⁊ in oibꝰ in illa re dȝ sapiēs medicus
cū infrigidatiōe pectoris ⁊ partis posterioris cuȝ
epithimabꝰ frigidis ⁊ oleribꝰ ⁊ oleis sicut cū san
dalis rosis cāphora solatro sēpuiua ⁊ silibꝰ: ⁊ cuȝ
maluis cucurbita: scariola ⁊ lactucis. sumat ex aq̄
frigida paulatī ī potu ⁊ vt dictū ē nō patiat̄ famē
neq̄ siti. eo q̄ calorē ⁊ fe. augumētāt ⁊ corpis hu
miditatē resoluūt ⁊ exiccāt: ex cibarijs vo eger nō
sumere dȝ tātū quātū ei ē necessariū ⁊ specialiter
in estate sȝ ad mltas vices ptiēda sunt: tota itētio
tua sit hyeme ⁊ estate specialiter vt attrahat aerē
frigidū: q: ē vtile ꝓpter eiꝰ trāsitū immediate ad
cor ⁊ spiritualia q̄ in hac egritudīe terribiliter le
dunt̄: si aūt hyeme reqreret ignē ꝓpter aliquaȝ
causaȝ. q nō est ei cōueniēs sit ille ignis absq̄ fu
mo ⁊ calore sensibili et hic ignis fieri dȝ de lignis
vitis siccis ⁊ nō de carbonibꝰ: nā ignis de carbo
nibus duplicatā hȝ siccitatē ⁊ fumū siccū plꝰ alijs
rebꝰ emittit vt sciūt ferarij. ⁊ sit p̄ h̄ malus ⁊ ethi
cis ⁊ patiētibꝰ in oculis: postq̄ vo trāsierit spaciū
duaꝝ horaꝝ ex quo sumpsit aquā ordei quā supꝰ
diximꝰ intret balneū tepidū alteratū cū oibꝰ rebꝰ
frigidis supius dictis in quo paruam faciat mo
ram. ⁊ cū ab eo exiuerit vngant̄ anteriora ⁊ poste
riora cū oleo de nenufare tepido: vl' de papauere
aut de violis seu cucurbitis: vel cū populeon ⁊ im
mediate inuoluat̄ in linteo infuso in aq̄ rosacea vl'
ī aq̄ decoctiōis sandaloꝝ ⁊ cāphore ⁊ siliū. In die
ta ⁊ potu vt supꝰ dcm̄ ē regat̄ pter q: ī cura istius
spēi reqrūt̄ frigida ⁊ humida itensiora ⁊ magꝭ cō
tinua q̄ȝ in p̄ma. Si aūt siccitas ⁊ macies iaȝ vltra
ꝯueniēs infirmū occuppauerit lac vacinū iuueni
lis etatis ex quo butyꝝ sit extractū cū ferro ignito
vel cū lapidibꝰ ignitis. aut cū ingenio meliori p̄ ci
bo sumat aut lac caprinū. q: absq̄ labore ⁊ difficul
tate nature ꝯuertit̄ in nutrimētuȝ ⁊ mēbroꝝ vir
tutes ꝯfortat: ⁊ si necesse fuerit vinū dare pp̄ desi
deriū sumat vinū albū dulce claꝝ limphatū cū aq̄
veri frigoris: ita q̄ sapor vini paꝝ in gustu sentia
tur: si vo ſm vetrem largꝰ fuerit ponat medicꝰ in
lacte vel aq̄ ordei. vel syrupis suis cortices panis
bene cocti ⁊ vitellos ouoꝝ coctoꝝ cū corticibꝰ sin-
is in aceto aut aq̄ ro. aut vitellos ouoꝝ ꝯditos cū
succo berberis vl' ypoqstidos seu cū agresta: ⁊ vē
ter exterior epithimet̄ cū sādalis: bolo armeno et
acatia ⁊ silibꝰ ꝯfectis cū farina fabaꝝ vel lētiū et
aq̄ ro. aut succo solatri: vl' sempuiue seu cū aq̄ de
coctiōis ꝯsolide maioris q̄ erit valde bona.

Cura blādiēs ⁊ refrenās tertiā speciē ethice ē
vt obseruent̄ regule generales q̄ dant̄ de lacte in
curatiōe ethice p̄ma vt nō sumat lac nisi acetosum
ſm plurimū neq̄ de eo recipiat aliqd nisi post ex
tractionē butiri. eo q̄ butyꝝ omnē calorē irritat ⁊
inflāmat viuificat ⁊ acuit ⁊ cū eo misceat̄ aliqd zu
chari. Simile qñcūq̄ aliquis ethicꝰ ī q̄cūq̄ specie
fuerit: vel aliqs alius infirmꝰ senserit post exhibi
tioneȝ lactis doloris augumētuȝ ⁊ grauedinē ma
iorē q̄ȝ añ ⁊ sitis intētionē ⁊ oris amaritudinē nul
lomodo ei exhibendū est: significāt. n. tali medico
intelligēti q̄ lac cōuertit̄ ad malā ⁊ incōueniētem
materiā ⁊ nō ad nutrimētuȝ mēbroꝝ. Et est iterū
ꝯueniēs ⁊ valde bonū ⁊ specialiter in hac specie vt
sumat patiēs lac ex vbere vel mamillis mulieris q̄
est magis naturale hominibꝰ ⁊ melius oibus ali
is sugēdo ⁊ lactādo ꝓprio ore ⁊ labijs: sȝ abbor
reret facere istud in muliere subtrahat lac ex ma
millis asine q̄ est secūdo melius alijs: vel ex ma
millis caput q̄ est tertio bonū inter illa ⁊ ſm istuȝ
modū lac nō requirit aliquā mutationē neq̄ alte
rationem: sȝ omne lac ⁊ in ethico ⁊ in omnibꝰ īfir
mitatibus reqrit stomachuȝ mūduȝ ab omni ma
litia: q: valde ꝯuertit̄ ad omne q̄ inuenit siue bo
num fuerit. siue malum: ⁊ ꝓpter h̄ dubiū est dare
lac ⁊ in ethico ⁊ alijs īfirmitatibꝰ ⁊ specialiter abs
q̄ zuccharo: ⁊ cū nō sugat̄ ꝓprio ore a mamillis.
Vngat̄ tota spina a nuca vsq̄ ad caudaȝ omni die
bis añ prandium ⁊ cenā cū populeon vel oleo de ne
nufare vel de papauere vel de cucurbitꝭ: ⁊ post vn
ctionē infirmꝰ induat camisiā infusam in aq̄ rosa.
vel aq̄ decoctionis sandaloꝝ rubeoꝝ. ⁊ cāphore.
vel aquā decoctionis violaꝝ ⁊ sempuiue ⁊ siliū su
mat. sepe de restauratiuo q̄ supius in p̄ma specie
fecimꝰ et bibat vinum dulce nouū clarꝰ q̄ potest
reperiri rubeum potꝰ q̄ȝ albuȝ limphatū cum aq̄ ve
ri frigoris: ⁊ h̄ specialiter in estate. ⁊ in hyeme cuȝ
aq̄ calida. Vtat̄ gaudio ⁊ solatijs tripudijs ⁊ cāti
lenis ⁊ delectet̄ in auditu ⁊ visu instrumentoꝝ ha
bentium sonū delectabilē. sepe comedat ⁊ multuȝ
dormiat ⁊ qescat ⁊ paꝝ in hora sumat in quātitate
de cibo. Vtat̄ dieta dicta supius. sumat p̄ siti ⁊ ar
dore troc. cāphore quos fecimꝰ supius cū iulep vl'
syrupo de nenufare: aut syrupo violato ⁊ aq̄ fri
gida vel aq̄ decoctionis nenufaris vel psilij. sepe
emplastrent̄ spiritualia anteriora ⁊ posteriora cū
sandalis cāphora rosis tritis et cribellatis mixtis
cum farina ordei ⁊ succo solatri. vl' aqua rosata aut
cum succo semperuiue.

Si aūt medicus timeret de diaria vel fluxu vē
tris sumat sepe de troc. spodij q̄ sic fiunt. ℞. pul
ueris ro. ru. spodij añ. ʒ. v. boli. armeni gūmi ara
bici añ. ʒ. ij. succi berberis: succi sumac añ. ʒ. iij. se
minis acetose. ʒ. iij. balaustie. ʒ. j. s. se. coriādri in
aceto infusi ⁊ postea torefacti. ʒ. ij. fiant troc. quo
rum vnusq̄sq̄ duas ponderet. ʒ. de q̄bus vnꝰ in
mane ⁊ alius ante cenā cū rob simplici de citonijs
aut succo de granatis: vel succo berberis sumat̄.
stringunt de ꝓprietate fluxū ventris: et remouet
diariam: vel nō p̄mittunt eam euenire. ⁊ specialit̄
ethicis. Scire conuenit q̄ qñ diaria cum casu capi
lorum superuenerit ethico ⁊ etiam absq̄ casu mortē
in breui significat: ⁊ hoc vult omnes: cū. n. h̄ egri
tudo sit incurabilis ꝓpter dominiū sicci supra to
tū corpus ⁊ omnia membra: ⁊ si superuenerit diaria
cū humiditates naturales ⁊ accidentales euacuā-

tur stomachus debilitatur: ⁊ appetitus: et deficit
nutrimẽtũ ꝑ viã istã: ⁊ fit mors. Hec est cura ethi
ce vere cũ est egritudo simplex ⁊ nõ ẽ cõposita cuꝫ
alia egritudine neqꝫ cũ alia fe. qñ vo fuerit ꝯpoita
cum alia egritudine vel fe. ꝙ est ſm plurimũ: ⁊ fit
ꝑ cõpositionẽ cuꝫ alia egritudine male ⁊ impfecte
curatiõis: raro. n. ymo rarissime iueniť ethica abs
qꝫ alia fe. vľ egritudie. Cũ. n. cõpoita fuerit tũc cu
ra cõposita erit ħ modo. nã si sapiẽs medicꝰ timue
rit magis de ethica q̃ꝫ de alia egritudine vľ fe. mul
tiplicare dꝫ in medicinis ⁊ cibis ⁊ potibꝰ ea q̃ va
lent ꝯ ethicã nõ negligẽdo medicinas ⁊ cibaria al
terius infirmitatis: eꝯrio in contrarium.

Si aũt equaliter timuerit de ethica ⁊ alia infir
mitate: cura ex parte ciboꝝ potuũ ⁊ medicinarum
eq̃liter cõpoita erit: nã de ꝓprietate nature vľ vir
tutis q̃ curat omnẽ infirmitatẽ ordinate ⁊ nõ me
dicꝰ ẽ ponere vnũ quodqꝫ ꝯtrariũ ad suũ ꝯrium:
ita ꝙ cũ medicamine cõpoito opať ꝯ egritudineꝫ
cõpoitaꝫ ponẽdo calidũ ꝯ frigidũ ⁊ destruẽdo hu
midũ cũ sicco et ecõuerso: ⁊ qñ natura nõ ẽ in egri
tudine composita vel simplici potes facere illud. s.
destruere egritudinẽ cũ medicamine cõposito vel
simplici ponẽdo vnuꝫ qđqꝫ ꝯriuꝫ ꝯ aliud tũc non
erit species infirmi quocũqꝫ modo fiat curatio.
Bene regulatꝰ in natura sanat infirmitatẽ ⁊ non
medicus: sꝫ medicꝰ minister erit boni instrumenti
vel nõ boni. Sub regimine ⁊ cura illiꝰ fe. ethice cõ
tineť regimẽ ⁊ ordinatio diete cibi ⁊ potꝰ medici
naꝝ egritudinis q̃ ethica senectutis appellať q̃ ẽ
absqꝫ fe. ⁊ fit vt plurimũ in senibꝰ. fit ẽt in pueris
⁊ in oibꝰ etatibꝰ. Cõtingit ⁊ causať ex dominio sic
citatis sup omnia mẽbra: eo ꝙ mẽbris nõ mãdať
nutrimẽtuꝫ propter ꝑuationẽ digestionis in sto
macho ⁊ epate ex victoria sicci sup nutritiuis: aut
ex habũdantia humiditatis dominãtis in stoma
cho multiplicate ꝑ indigestionẽ ⁊ ex errore come
stionis ciboꝝ ⁊ fructuuꝫ. Cura in omnibus regať
vt dictuꝫ est in ethica fe. p̃ter q: in ethica senectu
tis q̃ causať ex habundãtia humiditatis in stoma
cho reqriť aliqñ ꝯfortatio ⁊ rectificatio stomachi
⁊ appetitꝰ cuꝫ electuario ad vermes ⁊ vino deco
ctionis cipi vel cuꝫ melle rosato ⁊ vino rubeo de
coctiõis cipi capari ⁊ acoꝝ. in oibus alijs regať vt
dictuꝫ ẽ in fe. ethica fiat iunctio circha stomachũ
in senecta ex habundãtia humidi cuꝫ oleo de spica
⁊ silibꝰ: ⁊ hoc omni die.

Caplm. v. de febribus putridis ⁊ speciebꝰ ea
rum ⁊ suis causis cõmunibus ⁊ primis ⁊ significa
tionibus.

Febris putrida fit ex hu
moribus
coartatis vel ex humore coartato ĩ mẽ
bro vel mẽbris ita ꝙ nõ expiret: neqꝫ
libere cuꝫ euẽtatione naturali regiť a
natura vel virtute: sꝫ ex ipsa cohartatiõe ĩ loco ca
lido in quo ẽ calefit ⁊ ebulit ⁊ emittit fumuꝫ putri
dũ ad cor ⁊ sic fit tũc putrida fe. De fe. putridi alia
ẽ ꝯtinua ⁊ alia iterpolata. ꝯtinua dr̃ q̃ fit de mate
ria corrupta ⁊ putrefacta inter vasa vel venas iter
polata q̃ fit de materia putrefacta extra venas in
aliqbus partibꝰ corpis. Species feb. interpolate
sunt tres videlicet fe. de genere colere: fe. de ge
nere flegmatis: ⁊ fe. de genere melãcolie. Cũ eniꝫ
sanguis venas exierit ꝯuertiť in saniẽ vľ aliã ma
teriã a sanguine vt vult Hypo. vj. particula am
phorismoꝝ vbi dicit si in vẽtreꝫ. i. in aliquẽ locũ
extra venas sanguis effundať p̃ter naturã neces
se est in saniẽ ꝯuerti: ⁊ sic est manifestũ ꝙ fe. inter
polata q̃ ẽ de materia putrefacta extra venas nũ
q̃ꝫ ex sanguine fieri potest: ꝯtinua vero sic cũ san
guis in sui natura intra venas remanere possit ⁊
in eodẽ loco vitiari ⁊ putrefieri cuꝫ nõ regiť a na
tura vel virtute ⁊ putrefactiõis cause in eo coadu
nentur ⁊ fiãt. Iteꝝ tã ꝯtinua q̃ꝫ interpolata alia ẽ
simplex ⁊ alia cõposita. simplex fe. appellať a phis
qñ est vna fe. nõ ꝯiuncta cum alia fe. neqꝫ cuꝫ alia
egritudine cuiuscunqꝫ materie fuerit simplicis vel
cõpoite. Cõpoita cõiter dr̃ tribus modis: dr̃. n.
fe. cõpoita cũ cõpõiť cũ alia fe. eiusdeꝫ generis vľ
diuersoꝝ geneꝝ ⁊ de tali cõpositiõe inferius loco
suo ꝓpriũ faciemꝰ capľꝫ illa sola est fe. q̃ vere dici
tur cõpoita vt vult. G. secũdo de crisi. Est et alia
fe. cõposita q̃ appellať cõpoita eo ꝙ cõponiť cum
alia egritudine. s. cũ aposthemate vel ydrope vel
alia egritudine: ⁊ ħ fe. ꝓprie dr̃ egritudo cõpoita
⁊ nõ cõpoita fe. de illa fecimus mẽtionẽ. c. de feb.
effimeris q̃ accidũt ꝓpter aposthemata ⁊ iteꝝ fa
ciemus. c. de fe. cõpoitis. Diciť etiaꝫ feb. cõpoita
ratione materie cõpoite ⁊ de illa fe. ⁊ eiꝰ cõpositio
ne inferius. c. ꝓprio mẽtionẽ faciemꝰ. Cause feb.
putridaꝝ ꝯsideranť duobꝰ modis cõiter ⁊ ꝓprie:
cõiter ſꝫ ꝙ medici ꝯsiderant causas: ⁊ tũc dicitur
cã id ꝙ p̃mo est ⁊ ex quo ꝓuenit inuẽtio alicuiꝰ dis
positionis in corpore humano. aut eiꝰ fixiõis ⁊ dr̃
egritudo iteꝝ dispositio nõ naturalis in corpore
humano ex q̃ in opatiõe ꝓuenit nocumẽtũ ⁊ ꝓuẽ
tu p̃mo. i. imediate. sed ex causa vel causis ꝓuenit
nocumẽtũ cuꝫ medio videlicet mediãte egritudi
ne: De istis causis quas medicꝰ ꝯsiderat q̃dã appe
lanť primitiue: q̃daꝫ antecedentes: q̃dã cõiuncte:
verbi gratia primitiue dicunť cause omnes q̃ ad
mouenť extrinsecꝰ sicut aer: cibꝰ ⁊ potꝰ ⁊ acciden
tia anime ⁊ similia: q̃daꝫ dicunť antecedẽtes sicut
cõplexionales: cũ poitionales: humorales: ⁊ ina
nitiones ⁊ repletiones ⁊ silia. q̃daꝫ dicunť cõiun
cte sicut putredo in fe. ⁊ aquositas in ydrope ⁊ ma
teria agregata in mẽbro aposthemoso et in apate
⁊ similia: ⁊ tales cause q̃ a medicis ꝯsideranť cõue
niunt ⁊ differũt in qbusdã ad inuicem videlicet q:
cause antecedẽtes semp inferũt egritudinẽ cũ me
dio. s. mediãte ꝯiuncta: primitiue aliqñ cuꝫ medio
sicut cibꝰ q cõuertiť in humorẽ calidũ vel frigidũ
⁊ ille humor cũ non regiť a virtute putrefit ⁊ facit
fe. vľ aliã egritudinẽ. ⁊ aliqñ absqꝫ medio sicut aer
feruẽs vel pestilẽtialis q cuꝫ imediate inspirat ad
cor fe. generat. cause vero coniuncte semp inferũt
egritudinẽ absqꝫ medio vt scriptũ est de putredi
ne in fe. ⁊ de alijs consimilibus. cause. n. iste ſm ꝙ
ꝯsideranť a medico cõmuniter vt dictũ ẽ. ⁊ cõueni
unt omnibꝰ egritudinibꝰ aut omnes simul aut q̃
dam qbusdaꝫ. aut aliq̃ alicui infirmitati. sꝫ tñ ap
pellanť omnes cause ad omnes ĩfirmitates penes
intentionẽ medicoꝝ. Sunt ⁊ alie cause q̃ ꝓprie ap
pellanť cause putredinis ⁊ fe. putridaꝝ. s. multi
tudo humoris quo ad virtutẽ ⁊ grossitudo eiusdẽ
⁊ eius viscositas ⁊ coartatio in loco ita vt priuetur
euẽtatione cõuenienti vt nõ libere expiret: ille. n.
quattuor cause sunt principales ⁊ ꝓprie omnis pu
tredinis febrilis sunt ⁊ alie cause iuuãtes istas et
addẽtes in his. sꝫ nõ sunt principales vt ille vide
licet vt sunt malꝰ cibus p̃paratus: vt de leui corũ
pat illud ꝙ ab eo generatur vt lac ⁊ sicut ẽ cibus
aquosus mali nutrimẽti aquositateꝫ cuius recipit
sanguis: vt est illud ꝙ a fructibꝰ generať: ⁊ sicut
est comestio mellonis cucumeris ⁊ cucurbite: ⁊ si
cut sunt motus ⁊ balneationes que fiũt post co
mestioneꝫ maloꝝ ciboruꝫ vel alioꝝ q nõ bene di
geruntť: ⁊ sicut est expositio ad solẽ vltra debitum
⁊ accipe calefacientia sup repletionẽ. ⁊ sicut eti
am ẽ dimittere cautellã q̃ꝫ cõsueuit habere homo
ratione tẽporis ⁊ hore impediẽdo digestionẽ ĩ sto
macho ⁊ epate ⁊ alia multa ꝯsimilia. Significatio
nes significãtes fe. putridas sunt vt narrat Almã

so: li. iiij. c. de significatiõibꝰ maloꝝ accidẽtiũ. Cũ
egestio fuerit fetens magis solito fastidiũ ⁊ maliti
am in venis innuit. Iteꝝ feroꝛ q ex vrina emanat
magis solito fe. euenire significat. silr lassitudo et
dissolutio cũ destructiõe appetitiue fe. significãt.
Iteꝝ lassitudo pustularis q sentit sub cute ac si es
set punctura acuũ fe. interpolatã significat. similit
lassitudo vniuersalis cũ dissolutiõe mẽbroꝝ ac si
aliq s esset fustibus verberatꝰ febrẽ ꝯtinuã signi-
ficat. De veris ⁊ nobilioribꝰ significatiõibꝰ signi-
ficantibꝰ febres putridas sunt velox ꝯstrictio pul
sus respectu sue dillatatõis seu sistoles velox respe
ctu sue diastolis ⁊ expiratio in anhelitu maioꝛ q̃ĩ
spiratio ⁊ h̄ est ꝙ necessitas ad mũdificãduz sup-
fluitates q̃ in corde sunt vel q̃ ad coꝛ veniũt ꝓpter
putrefactionẽ inducẽtez fe. satis maioꝛ ẽ q̃ necces
sitas attrahẽdi aerẽ causa euẽtatiõis caloris coꝛdis
Et plurimũ qdẽ fe. putredinis antecedit disposi-
tio cui admiscet caliditas extranea sensibilis in mẽ
bro ⁊ associant ei lassitudo ⁊ pigritia: aliccs saltus
mẽbroꝝ ⁊ cõmotio somni ⁊ vigilie ⁊ doloꝛ capitis
⁊ frõtis: ⁊ pulsatio ⁊ tẽsio venaꝝ ⁊ ypocũdrioꝝ et
destructio appetitꝰ siue eius casus cuz senbilitate
in stomacho alicuiꝰ rei extranee salse videlicet aut
insipide vl' amare aut acetose seu dulcis vltra con-
suetudinẽ febrez putridã significãt. Silr pigrescit
homo in suis opatiõibꝰ ꝯsuetis ⁊ debliter ⁊ ioꝛdi-
nate ⁊ cũ laboꝛe mouet mẽbra ⁊ iuite comedit ⁊ cũ
nausea: ⁊ in somno videt fãtasias in ꝯsuetas ⁊ ma-
li coloꝛis ⁊ odoꝛis fetidi ⁊ in vigilijs desiderat som
nuz in ꝯsuetũ ⁊ coboptura pãnoꝝ vere illa cũ p̃di
ctis febrem putridam euenire significãt vel ꝙ iam
euenit.

Caplm. vj. de regimine egritudinũ acutarum
communi.

Egritudo oĩs acuta vt phi vo
lunt tria reqrit vi-
delicet ꝙ eiꝰ mãtia sit calida ⁊ ꝙ sic ve
locis motꝰ ⁊ magni: ⁊ ꝙ eiꝰ mãtia ꝯclu
sa sit in oĩbꝰ venis totiꝰ coꝛpis: aut cõ-
clusa in aliq̃ parte coꝛpis vt in apostbemate pleu-
retico vl' pipleumõicho: ⁊ totũ istud determinatũ
est a. G. in cõmẽto amphoꝝ. ij. particula sup am-
phoꝛismo acutoꝝ moꝛboꝝ ⁊c. neq3 existimãdũ est
ꝙ egritudo quãuis sit velocis motꝰ ⁊ magni sit acu
ta vt effimera ⁊ appoplesia ⁊ silia nisi in ipsa repta
fuerint silr tria supiꝰ dicta ⁊ idẽ. G. sup eodez am-
phoꝛismo dicit ꝙ velocitas egritudinuz acutaꝝ ⁊
mobilitas ⁊ instabilitas materie moꝛboꝝ acutoꝛũ
impediũt medicũ ẽt sapiẽtẽ ne possit i eis recte vti
ꝓnosticatione. in qetis võ ⁊ habẽtibꝰ oꝛdinẽ i suis
motibꝰ ⁊ tẽpoꝛibꝰ nõ est sic: ⁊ ꝓpter h̄ dicit Rasis
in almãsoꝛe. febricitãtes ⁊ p̃cipue acute nõ solum
necesse est vt medicꝰ sepe eos videat: s3 vt ẽt eis se
pe assistat ⁊ h̄ est ne pp velocitatẽ sui motꝰ ⁊ insta-
bilitatẽ materie eueniat aliqđ accidẽs: vl' remoue
atur vt intẽdat vel debilitet quin a medico possit
recte ꝯsiderari ⁊ eiꝰ apphẽde significationẽ bo-
nam vel nõ bonã: ⁊ vt meliꝰ possit cognoscere bre
uitatẽ ⁊ longitudinez eius ⁊ ad quid conuerti pos
sit ⁊ debeat.

Signa febris ⁊ egritudinis acute sunt sitis ve-
hemẽs ⁊ nigredo lingue ⁊ pulsus velox et spissus
cũ magna diuersitate ⁊ cauma foꝛte circha spiritua
lia ⁊ nutritiua ⁊ apparet vrina acuta ignita valde:
vel rubea spissa: ⁊ doloꝛ capitis in parte anterioꝛi
⁊ dextra si aũt cũ apostbemate fuerit sentiet ĩfir-
mus doloꝛẽ manifestũ insepabilẽ in loco apẽmo-
so ⁊ sensibilẽ lesionẽ opatiõis mẽbri in quo ẽ i mẽ-
bris vicinis coꝛdi illi mẽbro leso: ⁊ multiplicabunt
vigilie ⁊ turbabit vel minuet cõsuetꝰ somnꝰ: ⁊ si si
gna illa apparuerint post augumẽtũ signoꝝ indi-
gestioni cũ debilitate virtutis moꝛtẽ significabũt
si võ post apparitionẽ signoꝝ digestiõis apparue
rit cũ constãtia virtutis vitaz significabũt.

Cura egritudinis ⁊ fe. acute est vt statĩ: p̃ma
die vel secũda vel tertia ad plus fiat flebotomia de
loco ꝯsueto: ⁊ iteret flebotomia eadẽ die vel secun
da si possibile fuerit: nã iteratio flebotomie minus
molestat atq3 debilitat naturã q̃ subtractio sãgui
nis in quãtitate magna in vna hoꝛa. si aũt fleboto
mia fieri nõ posset ꝓpter videlicet incõsuetudinez
vel etatẽ nõ ꝯuenientez fiat subtractio sanguinis
cũ vẽtosis vel cũ aparitiõe emoꝛoydaꝝ vel cũ apa
ritione vene q̃ est intꝰ in talo q̃ appellat saphena:
vel subtractiõe sanguinis p diẽ aut duas dies ab
plꝰ. mũdificet coꝛpꝰ cũ aliq̃ medicinaꝝ mũdifican
te sanguinẽ vel purgãte leuiter ⁊ suauiter coleraz
aut humorẽ adustũ: ⁊ h̄ vult Hypo. particula se-
cũda ⁊ quarta amphoꝝ. vbi dic. Inchoãtibꝰ moꝛ-
bis si qd videt mouẽduz moue ⁊c. In statu võ silẽ
tium melius est. Auic. li. quarto fen p̃ma tractatu
secũdo de febribꝰ putrefactiõis in initio ad curati
ones vniuersales fe. putridaꝝ. dicit si nõ est dige
stus nõ moueas nisi in p̃ncipio apud statũ nõ mo-
ueas aliquid donec vincãt natura et digerat. Et si
ipsa nõ mouet moue tu hoꝛa motꝰ eiꝰ ⁊c. Vñ idem
dicit eodẽ loco ⁊ talis est ista euacuatio neccessaria
q̃ nõ est in sua hoꝛa sicut cibatio neccessaria q̃ nõ ẽ
in hoꝛa sua ⁊ ꝓpoꝛtio illiꝰ euacuatiõis ad cessãduz
ex cõsuetudine ⁊ malitia materie est sicut ꝓpoꝛtio
illiꝰ cibatiõis ad ꝓhibẽdũ virtutẽ a cursu suo: me-
dicari in valde acutis si expedit eadẽ die: differe.
n. in talibꝰ malũ est ⁊ hic modꝰ curatõis habet lo-
cum dũ virtꝰ satis fuerit: foꝛtis: ⁊ coꝛpꝰ repletum
humoꝛibꝰ s̃m venas: si. n. virtꝰ fuerit foꝛtis ⁊ sta-
tus ꝓpinquus q cognoscet p apparitionẽ signoꝛuz
digestionis vel indigestiõis tũc regat solũ cum aq
oꝛdei vel ptisana. ⁊ sepe sumat iulep vel' syrupũ de
nenufare cũ aqua frigida. si egritudo fuerit absq3
apostbemate. Si aũt cum apostbemate fuerit su-
mat illos syrupos cũ aqua decoctiõis liqritie ⁊ ne
nufaris vel vio. ⁊ radicuz petroselini vel feniculi
⁊ vino granatoꝝ dulciũ vel muzoꝝ. Si aũt statꝰ
longinqus fuerit vel remotꝰ nutriat cũ succo fari
ne oꝛdei vel iure pulloꝝ alterato vel decocto cum
lactucis vel scariolis aut poꝛtulacis seu cucurbi-
tis ⁊ similibus. sepe fomẽtent pedes ⁊ abluant cũ
fricationẽ debili cũ aq̃ decoctionis floꝝ camomil
le ⁊ rosaꝝ. vngant sepe omni sero timpoꝛa ⁊ frõs
⁊ vertex totꝰ capitis cũ oleo rosa. vel de nenufare
seu de papauere in aliquid ponat aceteti. sepe ab-
stergant lingua ⁊ pallatum cũ mucillagine psilij ⁊
aqua cucurbitarũ seu cucumeris vel mellonis aut
acetose. seu lactucaꝝ. bibat vinũ de granatis dic-
tum supius limphatũ vt dictũ est aut vinũ albuz
debile limphatũ cũ aqua frigida ita ꝙ sapoꝛ vini
paꝝ sentiat post comestionẽ. Consideret hoꝛa ẽt
in qua cibũ sumere debet ipse patiẽs: nã hoꝛa ma
gis ꝯueniẽs ⁊ magis vtilis est hoꝛa ĩ qua cõsueuit
sua sanitate cibũ recipe: aut hoꝛa ration infirmita
tis que magis tẽpata ⁊ frigida repit in die vel ĩ q̃
infirmitas erit magis quieta ⁊ minoꝛis inflãmati
onis. Regat sic omnis habẽs acutaz si est ad tẽpꝰ
statꝰ vel crisis: in statu. n. vel crisi subtiliet dieta ĩ
vltimo si virtꝰ tolerare possit. Si aũt in statu vel
crisi debilis fuerit virtꝰ: aut medicꝰ de debilitate
virtutis timuerit illico in ipso statu: vel ĩ ipsa afli-
ctione infirmus cibandus erit vt vult Hypo. par
ticula p̃ma amphoꝛismoꝝ sup amphoꝛismo. Con-
templari igit opoꝛtat egrotãtem si dieta sufficiat
ad statuz egritudinis ⁊ vtrũ ille priꝰ deficiat ⁊ nõ
sufficiat dieta: aut egritudo deficiat vel obtũdat
⁊c. ⁊ in cõmẽto regi. acutoꝝ egritudinũ particula

prima p̄rafo. quo sumpto si loco dolor ingruerit ⁊ cetera. dicit ꝙ vsus eius est pp virtutē ⁊c. Ptisana ordei fit multis modis cū or. sicut est cuȝ succo ⁊ cū cortice ⁊ h̄ est melior ſm Hypo. ⁊ magis mundificatiua: ⁊ ē cū ordeo excorticato: ⁊ h̄ magꝭ nutribilis: et minꝰ abstersiua ⁊ fit h̄ modo. R. ordei. ℥. j. aq. ℥. xx. decoquat̄ tā diu ꝙ nō remaneāt nisi. ℥. iiij. ⁊. ℥. j. ⁊. ʒ. ij. illud. n. ꝙ est rubeuȝ ⁊ subtile ꝙ a fece potest separi aq̄ ordei appellat̄: grossū ⁊ spissum de re appellat̄ ptisana cū fece. Fit aq̄ ordei et aliter obseruet̄ ꝓportio aq̄ ordei. ſm ꝙ dictū est ⁊ decoquat̄ taȝ diu ꝙ auferat inflatio ab ordeo. ⁊ ꝙ aq̄ p decoctionē nō acquirat viscositatē aliquā tūc collet̄. ⁊ h̄ est aq̄ ordei. melior. ⁊ minus inflatiua ⁊ magis humectatiua. Si aūt cū ordei. decoctiōe ponant̄ radices petroselini vel feniculi: erit aq̄ magꝭ diuretica ⁊ magis diuisiua. seu apitiua ⁊ minꝰ iuuatiua seu inflatiua de medicis ꝯueniētibꝰ ad mūdificationē particularē ⁊ in particularibꝰ curꝭ medicinas ponemꝰ particulares ꝑut vnicuiq̄ fuerit ꝯueniens. De signis bonis ⁊ malis mortē vel vitā significātibꝰ in vna q̄q̄ fe. locis ⁊ capitulis ꝓpriis determinabimꝰ. Sup eo ꝙ dictū est in p̄ncipio cure egritudinū acutaꝝ h̄ de facto purgatiōis vl' mūdificatiōis nō est timēduȝ illud ꝙ Hypo. dixit p̄ma particula amphorismoꝝ. Digesta medicari ⁊ mouere nō cruda ⁊c. cū. n. mat̄ia cruda nō sit obediens ⁊ in principio omnis materia sit cruda nō ē in principio fiēda aliq̄ mūdificatio cū medicina solutiua. Exponēdum ē hic ꝙ bonꝰ medicus ꝯsiderat mūdificationē q̄ fit i egritudine duobꝰ modis ratiōe p̄ncipij ⁊ ratiōe finis: verbi gratia ratione p̄ncipij ꝯsiderat ⁊ facit purgationē respiciēdo materiā antecedēteȝ ⁊ currēteȝ ad locū apemosuȝ in apate q̄ ex sui essētia p cursuȝ obediēs indicat̄ ⁊ fit ꝓpter talē mūdificationē respicientēȝ in apate humorē currēteȝ diminutio in infirmitate ⁊ in augumēto infirmitatis in fe. putrida facit purgationē in principio respiciēdo humorē ⁊ materiā currētē ad locū putrefactiōis in quo ē materia cū q̄ cause putrefactiōis actu repiunt̄ q̄ faciūt ipsaȝ in obedientem ⁊ indigestā ⁊ fit talis purgatio in principio fe. vt fe. minus duret: ⁊ vt eiꝰ minuat̄ augumētuȝ seu malitia accidētiuȝ. In fine apatis fiat mūdificatio vel p naturā: vel p medicū ratiōe cause ꝯiuncte existentis i loco apostemoso q̄ digesta ē ⁊ obediens: ſȝ in p̄ncipio erat fixa in membro ⁊ inobediens vt sensibꝰ ē notū. In fe. putrida in fine fit mūdificatio ratiōe materie existētis in loco putrefactionis q̄ est cā antecedēs ad putrefactionē ⁊ fe. q̄ digesta est: ſȝ in p̄ncipio erat cōpacta ⁊ indigesta ⁊ nō obediēs alicui mūdificatiōi: ſȝ mō in fine remote sunt b̄nficio digestiōis cause putrefactionis ab ipsa materia q̄ coadunata erat in loco putrefactionis ⁊ facta ē obediēs p naturā ꝯuenienti mūdificationi ⁊ ratiōabilr apparet mānifeste recte itelligenti quomodo mūdificatio ſm phos principio et in fine in omnibus egritudinibus fieri pōt et dȝ.

Capłm. vij. de febre ex sanguine et speciebus eiusdem.

Febris sanguinis duobꝰ modis fit. p̄mo fit ex multitudie sanguis absq̄ putrefactionē cuȝ ipse p ebulitionē ⁊ in vndationē quā facit i venis ⁊ loco calido sui multitudine iflammetur in seipso: ⁊ fit ex eo tunc fe. effimere. de inflāmatiōe sanguinis q̄ in breui tpe in putridā mutat̄ nisi b̄nficio naturali vel medicinali sanguis minuat̄ ⁊ alterēt̄ ⁊ talis fe. sinocha inflatiua a medicis appellat̄. Si aūt voluerꝭ hanc fe. ꝯsiderare ſȝ materiam humoralē inflāmatā ⁊ calefactā ꝯ naturam inter putridas numerat̄. Si v̄o volueris ipaȝ fe. ꝯsiderare q: solū ex iflāmatiōe sanguinis absq̄ putrefactiōe fit inter effimeras numerat̄ et ē pp hāc naturā quā hȝ q: fit ex materia iflāmata naturalit̄ de leui in putridā ꝯuertit̄: ſȝ in alijs effimeris nō ē sic: eo ꝙ solū fuerit de inflāmatiōe spirituū a cā primitiua ꝑter ꝙ in eis peccet aliq̄ humoralis materia nisi esset effimera pp apa q̄ est accidēs apati qn̄q̄ ⁊ qn̄q̄ ē egritudo hn̄s ꝓp̄iā materiā putrefactaȝ iunctā cū apate vt supꝰ scriptū est. c. iij. de fe. effimeris q̄ accidēt pp apata. Secūdo fit ex sanguine corrupto ⁊ putrefacto in venis q̄ nō regit̄ a natura. ymo cause putrefactiōis multiplicate sunt in eo q̄re putrefit ⁊ eius fumꝰ putridus venati espirat ad cor ⁊ facit ꝯtinuā fe. q̄ sinochꝰ a medicꝭ appellat̄ ⁊ h̄ fe. ⁊ omnes ꝯtinue possunt incipe cū frigore ⁊ rigore extremitatū nō multū itēsis vt vult Auic. li. q̄rto. c. de digestiōibus fe. cōpositaꝝ. ⁊ h̄ nō ꝯtingit in talibꝰ fe. nisi ꝓpter venenositatē materie ⁊ acuitateȝ: aut ꝓpter eiꝰ multitudineȝ ex q̄bus nascit̄ in ꝯtinētia materieꝝ. G. ēt in cōmēto ꝓnosticoꝝ particula secūda sup. parafo. ⁊ cū fuerint pedes ⁊ caput ⁊ plāte manuuȝ frigida ⁊c. Dicit ꝙ rigor fit in p̄ncipio potissimi in egritudinibꝰ acutis ⁊ ꝯtinuis. cuiꝰ species. s. fe. sāguis putridi sunt tres. s. augmastica epimastica: et homotena. Dicit̄ augmastica ab augeo q: videt̄ ꝙ semp fit in augumēto: ⁊ h̄ est ꝙ putrefactio multiplicata ē super eius resolutionē. Epimastica dicitur ab epi ꝙ ē supra eo ꝙ incipit fortiter ⁊ semp diminuit̄ et h̄ ꝯtingit quia resolutio plus est putrefactionē. Homotena dicit̄ ab homos ꝙ est vnum q: semp videtur in statu: ⁊ h̄ est q: resolutio equat̄ putrefactiōi ⁊ ecōuerso: cū. n. iste ꝯditiones ⁊ ꝓportiones i sanguine putrefacto repiunt̄ fiunt tales species feb. putride ex sanguine. ⁊ durāt tantuȝ iste species febris putride ex sanguine quātuȝ ipse ꝓportiones ⁊ ꝯditiōes dicte in sanguine durauerint putrefacto. Ambigit̄ homo sup eo ꝙ videt̄ ꝙ. G. dixerit ꝙ febris putrida nō fit ex sanguine: q: cū putrefit eius subtile conuertit̄ in coleram ⁊ grossum in melancoliam: h̄ est dicere nō fit febris ex sanguine qn̄ ipse sanguis finaliter a caliditate extranea conuertatur subtile in coleram ⁊ grossum in melancoliaȝ ⁊ hoc contingit habilitate materie sanguinis: naȝ ꝓpter suā dulcedinē cū caliditas extranea et naturalis inserit̄ in ipso sanguine id ꝙ est dulce calefit p̄ter modum ⁊ acuit̄ ⁊ mutat̄ in coleraȝ ꝙ v̄o grossum ⁊ foculentū residet ⁊ mutat̄ in melancoliā: nā manifestum est ꝙ ipse. G. voluit ad litteram p̄mo de crisi ⁊ secūdo ꝙ sanguis putrefieret ⁊ ex eo tres species febris putride dicte supꝰ fierent quod vero dicit Auic. de eo opinat̄ fuit quod febris nō fieret ex sanguine dicit narrando ⁊ inquirendo dubia que possunt ex hoc accidere quod ante dicit̄ ꝙ G. dicit ꝙ febris sanguinis non componit̄ cuȝ fe. aliqua verum est cum aliq̄ febris continua sensibiliter ⁊ apparenter ꝓpter eius dominium ⁊ multitudinem super alios humores in venis qui aut ꝑuissime quantitatꝭ aut nimie sunt respectu sanguinis: quia quamuis alijs humores in venis cuȝ sanguine putrefiant non apparet nisi vniuersalis putrefactio que fit ex solo sanguine in venis: sed non tenuit. Gulielmi quin cum febre interpolata componi possit quod raro accidit. ymo rarissime: ⁊ nō dicat aliquis quod putrefactio sanguinis in venis dicat̄ vniuersalis putrefactō eo ꝙ oēs hūores cū sanguine et ille sanguis totaliter cum eis putrefiat: naȝ cum natura amplius eos si essent totaliter putrefacti non rectificata propter vltimam ⁊ malam putrefactionem mutationem factam in eis p̄uarent̄ mēbra nutrimēto humorali: ⁊ sic tota virtꝰ deficeret ⁊ fieret mors ⁊ sequeret̄ ꝙ omnis febris

putrida ex sane esset mortalis ex necessitate qd est impossibile ⁊ cōtra sensum ⁊ de tali mutatōe humo rū mutatorum qui nō possunt rectificari a natura loquitur .G. sup amphorismo secunde pticule q dicit: vbicūq; cib⁹ pter naturam ⁊ cetera dicit. n. ibi qd qñ humores mutant mutatōe debili possunt aliqñ a natura rectificari si aūt talis mutatio fuerit multa ⁊ magna nunq; rectificat quē vel resoluunt totaliter vel expellant extra corp⁹. Dubitāt homies quare augmastic⁹ epimastic⁹ ⁊ homoten⁹ nō fiūt in alijs feb. vt fiunt in ista vl' isti tres modi afflictiōnis quare nō possunt repiri in alijs febrib⁹ vt in ista. Ad h dicēdū ē q modi resolutōis cū putrefactione nō possunt repiri in alijs necessarijs eo modo quo in sanguine reperiunt: aut propter subtilitatem materie aut viscositatē aut grossiciē q impediunt has varietates.

Signa febris sanguinis absq; putrefactōe sunt vrina rubea vel ruffa ⁊ spissa absq; malo odore ⁊ lividitate occulta vel manifesta ⁊ magnitudo pulsus absq; diuersitate ⁊ oculorum ⁊ faciei rubedo: ⁊ repletio venarum ⁊ toti⁹ corporis manifesta et cū magna inspissatione ⁊ anhelitu ⁊ grauitas toti⁹ corporis: ⁊ in somno videre res rubeas ⁊ purpureas ⁊ in gustu sentire dulcedinē manifestam.

Signa febris ex sanguine putrefacto sunt pulsus magnitudo cū velocitate ⁊ manifesta diuersitate ⁊ sistoles maior et velocior diastole ⁊ expiratio i anhelitu maior ⁊ velocior inspiratōe: ⁊ fit vrina rubea ⁊ aliqñ inopos cū fetore ⁊ liuiditate manifesta vel cū appositione man⁹ ⁊ frontis ⁊ timporum ⁊ dolor ⁊ pulsatio ⁊ cauma forte circha spiritualia ⁊ diuersitas saporum et dulcedinis circha gustū ⁊ linguam ⁊ toti⁹ corpis ⁊ mēbrorum lassitudo cū quadā oppilatione ⁊ nigredo lingue vl' ei⁹ aspitas. In speciebus illi⁹ febris. s. in augmastico q ē deterior alijs ⁊ epimastico que ē melior alijs: ⁊ homoteno q ē media inter alias nō possunt tpa egritudinū: videlicet tps pncipij augumēti ⁊ stat⁹ ⁊ declinatōis ab inuicē distingui p significatōes ptractas ex modo afflictōis s3 distinguunt in eis tantū p significatōes cōtractas ex superfluitatib⁹ in qb⁹ sapiens psiderat indigestiōes pncipiū digestiōis ⁊ pfectā digestionē nā cū incipit aliqua spēs istarum febrium incipiunt apparere signa indigestiōis: ⁊ tā diu q durauerint in eodem statu erit pncipium infirmitatis: cum vero signa indigestiōis recepit apparere vel signa indigestiōis intēdi in supfluitatib⁹ plus solito erit augumētum postq; vero signa digestiōis pfecte apparuerint: aut signa indigestiōis in summo augumētata fuerint erit stat⁹ ad bonum post apparitionē signorum digestiōis pfecte ⁊ ppleta: vel ad malum post apparitionem signorum indigestionis in summo post q appebunt signa crisis ⁊ mortis.

Cura febris sanguinis pp multitudinē quo ad vasa absq; putrefactōe ē vt fiat flebotomia vsq; ad sincopim vel fiat s3 minorē qtitatē: s3 fiat cum iteratōe i eadē die i diuersis horis aut i sequēti ⁊ hec via nobilior ē ⁊ quo ad naturā ⁊ quo ad vsum medicatōis vt vult. Hypo. secunda pticula amphorum vbi dic s3 multū ⁊ repētē euacuare: aut repiere aut alt quomō l3 corpus mouere fallax ē ⁊ omnino nature inimicū paulatim vero certū ⁊ nō aliter trāsire ad aliud. Si vero pp debilitatē vel timorē flebotomie eā substinere nō posset extrahat sanguis cū ventosis in spatulis et naticis vl' alijs locis debitis sm q meliori modo sanguinis multitudo pōt remoueri a mēbris ⁊ corpe post subtractionē sanguinis: ⁊ ante nutriat cū mica panis lota in aqua frigida ⁊ bibat vinū de granatis cū aqua frigida comedat ēt lactucas: portulacas: cucurbitas ⁊ scariolas coctas ⁊ crudas pditas cū agresta vel aceto. Si aūt esset stiptic⁹ s3 vētrem mundificet cū aqua calida dissolutōis cassie fistule tamarindorum ⁊ mānc collate cū stamine. Comedat ēt pruna acetosa infusa in aqua frigida ⁊ cū eis bibat vinū de granatis acetosis vl' agrestā mixtam cū aqua frigida: ⁊ h faciat quousq; febris remota ē ⁊ tūc reddeat ad vsualē dietā paulatim ⁊ nō subito si autē conuerteret in putridā curet vt inferius dicetur.

Cura febris ex sanguine putrefcō ē vt fiat flebotomia vel ventosatio vt supi⁹ dictū ē: ⁊ post ea mundificet cū aqua decotiōis prunorum in qua dissoluti sint tamarindi māna: ⁊ medula cassie fistule nutriat cum succo ordei vel succo farine auene sup quē ponat vinū de granatis aut agresta: bibat bis in die. ℥. ij. p qualz vice in māne ⁊ āte cenā de oxizacharas. ℥. iiij. decoctōis prunorum vel pomorum acetosorum. Comedat lactucas portulacas ⁊ scariolas ⁊ cucurbitas pditas cū aceto vel agresta. Si aūt virtus debilitaret pp acuitatē infirmitatis vel eius longitudinē comedat carnes edi vel pullorum alteratas ⁊ decoctas cū cucurbitis: lactucis: scariolis: ⁊ portulacis: ⁊ condiant cū aceto vel agresta: sepe bibat aquā frigidā cū vino de granatis vel agresta aut cū succo berberis: sepe insero ⁊ añ cenā abluat pedes suos vsq; ad crura leuiter fricādo cū aq decoctōis maluarum rosarum ⁊ cicore. eo q trahit omnē materiā inferi⁹ ⁊ somnū puocat: nā ois fricatio pedū leuis ⁊ debilis h ēt facit: s3 fricatōes cum aspitate ⁊ fortes inducūt vigilias ⁊ h ē sensibile et maifestū. Et repit hic mod⁹ fricatōis in glosa sup Almāsorē li. nono decimo cap. de feb. in q caliditas ⁊ frigiditas in vna dispositōe inuenit. Vngat multotiēs in die frons ⁊ timpora ⁊ vertex cū oleo de papauere ⁊ oleo rosato mirtis addito aliquātulo aceti: q: inducit somnū ⁊ pfortat cerebrū ne fumus eleuet ad ipm vt alienatio fiat: ptinuet h regimē vsq; ad pfectā crisim ⁊ postea p duas dies vl' iij. secūdo reddeat paulatim psueta quousq; restitut⁹ fuerit integre sanitati. Si aūt incurreret vigilias ita q nō dormiret aut male dormiret sumat sero hora dormiēdi. ℈. ij. syrupi de papauere in quo ponant duo grana pulueris opij aut vnū: et erit vtile valde ⁊ cū h facias locis dictis vnctionē pdictā ⁊ frons epithimet tota cū ptib⁹ adiacētib⁹ ei ⁊ cū timporib⁹ cū succo lactucarum ⁊ papaueris et similiū: vl' cū aq decoctōis earumdē vl' cū aqua decoctōis iusqami albi ⁊ portulacarum vl' semputiue vel seminū earum.

Caplm. viij. de feb. tertiana pura iterpolata.

Ec febris semp fit ex colera multiplicata extra venās in aliq pte corpis .s. i stomacho vel alia pte corpis i q cāe putrefactōis pncipales qtuor pualēt ita q nō regitur a vtute: s3 putrescit i loco i quo naturalr n euētatur ⁊ eius putrefactio expirato ad cor ⁊ fe. facit tertianā.

b

Signa tertiane pure iterpolate sunt vrina ignea i colore: aut ruffa vel citrina incensa cū substātia tenui habens odorem malū ex putrefactōe cuius pulsus in statu peroxismi ⁊ egritudinis satis eqlis ⁊ nō diuersus est ⁊ ē magnus ⁊ velox: in pncipio paroxismi puus quodāmodo apparet ⁊ spissus vl' tardus nō habēs diuersitatē sensibilē ⁊ incipit cū rigore forti absq; dētiū pcussiōe q ē similis puncturis acuū ⁊ ē cū pauco frigore ⁊ est spacium rigoris plus satis quā frigoris spaciū et corp⁹ cito calefit: ⁊ sentit medicus vel seruiens si tetigerit corpus patientis mordicationē caloris in manu: ⁊ accidit vomitus colere.

multotiens hora ꝑoxiſmi ⁊ ante ⁊ poſt ⁊ alienatio multotiēs ⁊ nauſea ⁊ eſtuatio ⁊ ſoluit venter ꝑ ſe motu ſpōtaneo aliqñ: ⁊ ſoluit vel curat ꝑ h aut ꝑ vomitū colericū: aut ꝑ ſudorē vl'ẽz ipſa feb. tertiana pura in vno paroxmo qñqꝫ apparet colera citrina intenſa in omnibꝰ ſuis mūdificationibꝰ: et hec feb. euenit vt plurimū habētibꝰ ꝯplexionem calidā ⁊ ſiccā ⁊ q vſi ſunt labore ⁊ expoſitōe ad ſolē ⁊ q vſi ſunt rebꝰ calidis ⁊ ſiccis: ⁊ vino forti acuto nō limphato eiꝰ paroxiſmꝰ nō trāſit horas .xij. et ſm plurimuz .viij. ⁊ ꝯſumit tota febris in quarto paroxiſmo ſm plurimuz: ſꝫ impoſſibile eſt vt .vij. trāſeat vt vult. Hypo. quarta ꝑticula amphoriſmoꝝ vbi dicit tertiana vera nō in .vij. ꝑticula iudicat longiſſima: h ē dicere ſi tertiana nō finit ꝑfecte in .vij. ꝑiodis nō ē vera tertiana: ſꝫ ꝯuerſa ē in nō verā: vel nothā. vel ab ipſo ꝑncipio fuit nō vera vl' tertiana vera ſi iudicat in .vij. pariodis ē longiſſima inter veras tertianas: q: nulla vera tertiana trāſit hūc terminū finit omnis ſuus paroxꝰ cū ſudore ſenſibili ⁊ manifeſto ⁊ equat eius pulſus in augumēto paroxiſmi et egritudinis fit ſitis valida: ⁊ valde certum ſignuz huius feb. ⁊ cōmune ad alias eſt qñ cōmuniter accidit hominibꝰ h feb. vel alia ⁊ cū h eiꝰ ſigna materialia vel alteriꝰ emergūt

Cura in ꝑncipio huius feb. nō ꝯueniūt oēs medici. fuerūt quidā vt Auic. ⁊ eius ſequaces q voluerūt ꝙ flebotomia fieret in hac feb. vſqꝫ ad ꝑiodos .iij. ſi poſſibile fuerit. Iterū voluerūt ꝙ nō fieret mundificatio in ꝑncipio huius feb. cū mirobalanis neqꝫ cū ſcamonea neqꝫ cuz aliqua medicinaꝝ huius generis: ſꝫ bñ affirmant ꝙ mundificatio in ꝑncipio cuz tamarindis ⁊ ſimilibꝰ dādo de tamarindis vſqꝫ ad .ʒ.xl. ē vtile valde de. Ra. in almāſore ⁊ in diuiſiōibꝰ vt vult ꝙ fiat flebotomia ſꝫ placet ei ⁊ ſequacibꝰ vt ſtatim a ꝑncipio fiat mundificatio cū mirobalanis tamarindis ⁊ ſimilibꝰ veꝝ ē ꝙ. Auic. li. ꝑmo capitu. de flebotomia ꝓhibet fieri flebotomiaz in feb. acuta ⁊ materia acuta: q: ipſa acuit humores ⁊ ſubtiliat ⁊ furere facit: ⁊ ſꝫ hāc ſententiā nō videt ꝯueniēs Iteꝝ flebotomia inanit vltra venas ⁊ totuz corpus ⁊ euacuando venas epatis ꝑparat eas vt mediante vacuo attrahant humores qui ſunt extra venas ad venas ⁊ ſic ꝑ iſtā rationez flebotomia faceret ex interpolata ꝯtinuā: ⁊ h ꝓbat Auic. lib. ꝑmo fen quarta capitulo de flebotomia vbi dicit preterea tibi caue debes ſuꝑ repletionē ⁊ cetera ⁊ ibidem. Amplius flebotomia q: ad diuerſum trahit naturā retinet ſm plurimū ꝙ eſſet ꝯtra intentionē naturaliter ſe habētis. Ita diuerſitas antiquorum tollit ſic. Auic. cū dixit ꝙ flebotomia erat cōueniēs reſpexit multitudinē materie intra venas ⁊ extra que meliꝰ remouet ꝑ flebotomiā qꝫ ꝑ mūdificationē. Almanſore reſpexit ſingularitatē materie q̄ meliꝰ remouet niſi ſanguinea fuerit ꝑ medicinā qꝫ ꝑ flebotomiā in mundificatōe materie in ꝑncipio cū mirobalanis ⁊ tamarīdis reſpexit. Raſis materiā plꝰ qꝫ diſpoſitionē. Auic. magis timuit diſpoſitionē qꝫ materiā ⁊ ꝑꝑ h fuit cōtentꝰ in exhibitiōe tamarindoꝝ tātū qui extinguūt plus qꝫ mūdificent ſed mirobalani mundificāt plus qꝫ extinguant ⁊ ꝑ h quilibet bñ dixit: ſed. Raſis meliꝰ in h bibat omni die ante ortū ſolis ⁊ añ cenā. ʒ.j.s. oxizachare cū aq̄ frigida aut cū aq̄ decoctōis prunoꝝ vl' acetoſitatis pomoꝝ citonioꝝ vel arācij poſt receptionē illiꝰ digeſtiui ꝑ duas horas ſumat ſuccuz ordei aut aquā ordei ſeu ptiſanā: aut mica panis ablutā cū aq̄ frigida mixtā cū vino de granatis ⁊ ſilibus aut ſumat lactucas vel portulacas coctas vel crudas cū aceto aut cucurbitas coctas ⁊ ꝯditas cū agreſta vel ſucco de berberis: ſeu cū aceto: tota .n. tua intentio ſit in extinctōe huius feb. cū rebꝰ frigidis niſi infirmꝰ leſus fuerit ꝑ apoſthema: aut ꝑ opillationē innutritiuis: aut ꝑ rē frigidā ꝑſentez: in loco: q: alteratiuū huius febris ē digeſtiuū: ⁊ digeſtiuū ē alteratiuū febris ⁊ eiꝰ curatiuū: ⁊ hic modus curatōis ⁊ regula nō habet locū niſi in iſta materia tantū: qꝫuis in ſanguine poſt flebotomiā cōueniat: hora vero paroxiſmi ⁊ afflictōis ſitis ⁊ caliditatis bibat vinū de granatis aut ſuccū berberis cū aqua frigida ſed hora rigoris cū calida ⁊ vomat in ꝑncipio ꝑoxiſmi ſi pōt h facere de leuibibendo aquā tepidā mixtaz cuz zucharo ⁊ aceto ⁊ erit vtile ⁊ multū aleuiabit infirmuz.

Si autē eſſet nimis debilis poſſꝫ comedere carnes edi vel pulloꝝ coctas cū herbis dictis ⁊ cōditas cū ſucco berberis vel agreſta aut vino de granatis ſeu aceto bibat vinū agreſte vl' vinū de granatis cū aqua frigida poſt tertiā vel quartā acceſſionē mundificet cū decoctōe q̄ ſic fit. buliant pruna acetoſa q̄ maturant in auguſto in aqua ⁊ accipiat de illa aqua. ℥.iiij. vel .v. ⁊ diſſoluant in ea. ℥.ij. de tamarindis ⁊ collet ⁊ in illa collatura ponant .ʒ.ij. pulueris reubarbari vl' .ʒ.j. ⁊ det ante diē ꝑ vnā horaz vel duas vel accipiat quarta .ʒ.j. ſcamonee optime diſſoluat cū. ℥.ij. aque prunoꝝ ⁊ det in hora ꝑdicta: vel mundificet cū. ℥.vj. aque prunoꝝ cuz qua diſſoluant. ℥.ij. tamarindoꝝ et ℥.j. medule caſſie fiſtule ⁊ collet ⁊ det añ diez: vel mundificet cū decoctōe q̄ ſic fit. ℞. mirobalanoꝝ citrinoꝝ. ℥.j.s. remoueant ab eis nuclei: ⁊ piſtentur ⁊ buliant cū. ℥.ij. prunoꝝ i. l'i. j. aque tā diu ꝙ nō remaneāt niſi. ℥.v. collet illa aqua fricādo fortiter mirobalanos manibꝰ ⁊ cū illa collatura diſſoluant. ℥.ij. tamarindoꝝ ⁊ collet: ⁊ det ante diez ꝑ horas: h regimine indubitant curabit omnis habens verā tertianā ante ꝑiodos .vij. ſi deus voluerit. Scire hic cōuenit ꝙ mica panis abluta cū aq̄ frigida ⁊ poſt abiutionē mixta cū vino de granatꝫ aut ſucco berberis: aut cuz aliquo acetoſoꝝ eſt de melioribꝰ cibis in omni egritudine in qua timet de materia calida aut de caliditate excedente.

Caplm. viij. de tertiana ꝯtinua.

Materia iſtius feb. ē eadē cū materie tertiane interpolate ⁊ ſigna eadē ꝑter q: materia ius ē intra venas: ⁊ eius accidētia ſunt maligniora ⁊ intenſiora: ⁊ ꝑꝑ h cadit in iſta dubiuz maius: ⁊ ſecūdo requirit ſollicitudinē maiorem ⁊ maius ſtudiū etiā.

Signa fe. tertiane ꝯtinue ſunt omnia ſigna dicta in tertiana interpolata ꝑter q: i ꝯtinua nō fit rigor neqꝫ frigiditas: ⁊ lingua apparet aſꝑa ⁊ nigra vel citrina ſꝫ nigra ē deterior: ⁊ aliqñ apparet alba ⁊ ē melior alijs ⁊ caliditas ꝯtinua maior ⁊ vrina intēſa rubea vl' ruffa intenſa cū q̄dā liuiditate ⁊ tenuis in ſubſtātia: ⁊ eiꝰ pulſus velox ſpiſſus cū diuerſitate maiori ⁊ eiꝰ expiratio maior ſatꝫ inſpiratiōe qꝫ in interpolata ⁊ extuatio ⁊ ſitis maior ⁊ alienatio: ⁊ ē differētia inter iſtā ⁊ ſanguineā q: tertiana ꝯtinua mouet fortiꝰ in tertio ⁊ hora tertia diei: ſanguinea vero nō ſic ſꝫ in omni die ⁊ in ortu ſolis magis infeſtat ⁊ ē cū ſanguinea rubedo corꝑis ſuperflua ⁊ extēſio ⁊ diſpoſitio ſimilis aſmati ⁊ conſtrictioni anhelitꝰ q̄ i tertiana ꝯtinua nō ſic iuenit

Cura cōueniens ē vt des infirmo omni die in potu añ ſyrupū acetoſaz vl' oxizacharā aut ſyrupuz de prunis cuz aqua calida vel frigida ſm ꝙ tēpus fuerit. In ortu vero ſolis: aut poſt da ſibi aquā ordei aut micā panis lotā in aq̄ frigida multotiēs vl' ſuccū ordei ⁊ bibat tūc vinū de granatꝫ vl' ſuccū berberis vl' agreſtā ſeu acetū cū aq̄ frigi. vl' cōedat ſuccū auene vl' farie ſpelte

aut micā panis ablutā mixtā cū vino de granatis aut succo berberis ⁊ filiꝰ aut lactucas portulacas seu cucurbitas: vel scariolas ꝯditas cū agresta vł succo berberis: aut vino de granatis in die bibat aquā mellonis vel cucurbite seu citruli: aut acetositatis citri. sumat ante vespas orizacharā: vel syrupū de prunis simił ⁊ comedat dietā suā dictaꝫ circha occasuꝫ solis. Cū vero vadit dormitū bibat syrupū de papauere vel de nenufare cū aqua frigida vel aqua psilij abluant pedes omni sero cum aqua decoctōis folioꝝ salicis: vel populi: vł rosaꝝ. Ungaꝛ frons tipora ⁊ vertex sero cū oleo de nenufare vel de papauere vel oleo violato sepe abluat os suū ⁊ dentes ⁊ pallatū cū mucillagine psilij aut cū vino de granatis ⁊ aq psilij. Comedat pruna acetosa ⁊ omnes fructus acetosos ⁊ specialiter post septimā diē vel quintā: ⁊ bibat aquā frigidā quātū vult: nisi malitia stomachi frigidi: vel oppillatio nutritiuoꝝ seu aposthema impedierit. Flegbotometur in principio si corpus repletuꝫ fuerit ⁊ carnosuꝫ vel pingue ⁊ rubeuꝫ valde. Mundificeꝛ cuꝫ aliqua medicinaꝝ dictaꝝ in cura tertiane interpolate. Utaꝛ in die ⁊ nocte ⁊ meridie trociscis cāphore cuꝫ aqua psilij: q: sitiꝫ remouent ⁊ calore extingunt quos fecimꝰ in cura ethice. Si vero nimis debilitareꝛ: nutriaꝛ cum carnibꝰ edinis vel pulloꝝ alteratis cuꝫ berberis frigidis ⁊ cōditis cuꝫ agresta: vł succo berberis seu vino de granatis: aut acetositate citri ⁊ similibus ⁊ bibat vinū agreste limphatum cuꝫ multa aqua frigida.

Capłm. x. de causone.

Causon est febris ꝯtinua de colera subtili clara mobili coartata ⁊ putrefacta ꝺm plurimuꝫ in venis mēbroꝝ spiritualiuꝫ q̄ sua acuitate ledit cerebꝝ ⁊ spiritualia manifeste ⁊ os stomachi: fit etiā ꝺm quosdā ex salso flegmate acuto ⁊ subtiliatio p viā adustiōis ꝯcluse in venis oibꝰ ⁊ spāłr i. venis oris stomachi ⁊ spūaliū

Signa sunt pulsus velocitas cū frequentia ⁊ vrina acuta rubea: ignita: seu ruffa ⁊ aspitas lingue cū citrinitate vel nigredine: ⁊ occultatio timpoꝝ ⁊ insepabilitas ⁊ ē lassitudo in ea leuior q̄ȝ in alijs: ⁊ h̄ ē pp maiorē caliditatē magis penetrātē quā acquirūt nerui ⁊ lacerti ab ipsa q̄ȝ ab alijs ⁊ pp h̄ fit equatio neruoꝝ maior q̄ȝ alijs ⁊ sentit infirmꝰ cauma i spūalibꝰ et nutritiuis maiꝰ ⁊ magis acutū q̄ȝ in alijs. Et i ea que ē ex flegmate salso acuto salsedinē acutā in gustu sentit manifeste aut tpałr ⁊ pulsationē in timporibꝰ ⁊ capitis dolorē in dextra pte ⁊ anteriori: ⁊ multotiens patiēs icurrit vomitū colericū ⁊ secessuꝫ colericū: ⁊ supuenit alienatio ⁊ sanguinis fluxus specialiter in statu ⁊ i fine augumēti ⁊ ꝯtinue habet sitim validā ⁊ infestaꝛ a pte validius de tertio in tertiū diē ⁊ hora tertia diei.

Cura philosophi volūt q̄ flegbotomia ⁊ sanguinis fluxꝰ narriū ⁊ cuiuslibet ptis corpis addat in maliciā ⁊ augumētū istiꝰ feb. q: ppositū ē in regulis vniuersalibꝰ q̄ ois flegbotomia ⁊ sanguīs minutio acuit humores ⁊ multiplicat colerā ⁊ sic ē nociua huic: sꝫ ꝯcedūt: si vrina esset spissa: ⁊ habitudo carnosa ⁊ rubedo q̄ in pncipio cōmode fieri posset ⁊ maxie si in diuersis horis ⁊ successiue sanguis subtraheret. sꝫ volūt oēs ⁊ affirmāt q̄ absq̄ mora a pncipio fiat mūdificatio de tertio in tertiū diē maioris getis cū tamarindis māna ⁊ aq prunorū post digestionē vo mūdificeꝛ cū aliq ex decoctiōibꝰ dictꝫ cura tertiane pure: ⁊ totū illud affirmat. Auic. li. q̄rto cap. de causone. Si vo assellauerit omni: die bis vł ter p se nō indiget mūdificatione sꝫ regimine extinctiuo. et si incurreret fluxū ventris colericū tūc debet regi cū medicinis ꝯstrictis supiꝰ dictis capitulo de disinteria ⁊ fluxu colerico. ⁊ volūt oēs q̄ isti infirmi dormiāt p posse sup suas medicinas mūdificatiua vsq̄ ad pmā assellationē: postea vero minime nisi incurreret nimiā debilitatē: sumat orizacharā vel syrupū acetosuꝫ: aut vinū de granatis: seu succū berberis ante ortū solis cū aqua frigida si nutritiua fuerint absq̄ opillatione ⁊ interiora absq̄ aposthemate: ante tertiā. Comedat lactucas vel portulacas scariolas vel cucurbitas cū aceto vł agresta seu vino de granatis seu succo berberis: vel comedat succū ordei vł auene: aut aquā ordei in meridie ⁊ ante cenā ⁊ in nocte bibat aquā veri frigoris cū iulep vel syrupo de papauere: vel de nenufare aut cū succo berberis vel vino de granatꝫ seu aceto. Comedat acetositatē citri ⁊ fructꝰ acetosos sepe omni sero cū vadit dormitū sumat. ℥. j. s. syrupi de papauere vel de nenufare cū aqua psilij vel cū aqua decoctōis lactucaꝝ vel portulacaꝝ seu acetose. Unganꝛ frons et timpora: ⁊ vertex capitis sero cū vadit dormitū cū oleo de papauere vel de nenufare vel de mādragora: ⁊ abluat pedes ⁊ crura vsq̄ ad genua fricādo leuiter cū aqua decoctōis folioꝝ salicis: vł populi violaꝝ nenufaris rosaꝝ ⁊ papaueris albi. Emplastrenꝛ spiritualia ⁊ os stomachi multotiens in die ⁊ nocte cū puluere sandaloꝝ rosaꝝ ⁊ cāphore mixto ⁊ incorporato cū aqua rosacea vel cū succo sempuiue solatri vel acetose aut endiuie ⁊ similia. si supueniret debilitas mala vel nocens nutriaꝛ cū carnibꝰ alteratis: ⁊ vino vt dictū ē capitulo de tertiana ꝯtinua sumat trociscos quos fecimus in cura ethice cū aqua frigida q: sitim remouent ⁊ calorē febrilē alterant.

Capłm. xj. de tertiana nō pura q̄ nota appellaꝛ.

Fit autem hec feb. ex materia cōposita ex colera ⁊ flegmate grosso vel subtili coadunato in stomacho vł alia pte corpis extra venas in loco vbi cause putrefactōis preualens ⁊ habēt in materia posse q̄ feb. facit. Ambigit homo q̄r febris interpolata qbusdā horis affligat hominē ⁊ qbusdā nō cū semp materia vł ps materie vsq̄ ad pfectā ꝯsumptionē in loco putrefactionis repiaꝛ ⁊ q̄r tertiana sic: ⁊ quottidiana sic ⁊ quartana sic affligūt. Dicēdū ē q̄ materia putrefacta extra venas nō retineꝛ in loco ita calido q̄ caliditas loci ⁊ inculcatio cū coartatōe phibeant putridā materiā resolui totałr tpe porismi ⁊ q̄ȝuis id q̄ putrefactū ē in eo actu resoluaꝛ remanet eiꝰ ps incinerata cū aliqua caliditate extranea in loco putrefactōis q̄ ē fermentū secunde putrefactōis in alio porismo cuiꝰ materia iteꝝ icinerabiꝛ ⁊ remanebit i loco putrefactōis cū cā i q̄ putrefactōis cause nūdū integre coadunate erūt ita vt materia actu putrefieret ⁊ faceret febrē ⁊ ita succedit porꝰ ad porismū p interualla quo vsq̄ tota materia q̄ ē in loco putrefactōis ꝯsumpta fuerit: ⁊ locꝰ putrefactōis bn̄ficio medicialis: vł p naturā sic fuerit ꝯfortatꝰ q̄ nihil eadē mādaꝛ nec aliqd recipit q̄ possit mādari: ⁊ sit cessat: sꝫ i ꝯtinua nō ē sic imo q̄si ꝯriū quē cū materia ꝯtinue sit i loco tā calido ꝯculcata ⁊ coadunata q̄ nō possit totałr q̄ putrefactū ē resolui gn putrefactō ptꝫ ꝯtinueꝛ cū pte ⁊ expiret libere absq̄ ipedimento ad cor: sit q̄ ꝯtinue affligit donec natura p se aut bn̄ficio medicinali totā materiā i q̄ cāe putrefactōis ppant ꝯsumpserit aut post digestionē eā mūdificauerit: ⁊ tūc scā erit crisis et feb. cessabit: ⁊ si aliqd icineratū remāsisset in venis nō mūdificatū erit vt fermētū in aliq cā vł sili vt ipsa febris reuertaꝛ. Quod autē quottidiana affligit odie ⁊ tertiana in tertio ⁊ quartana in quar-

to ē q̄ nos sensibiliter videm⁹ q̄ cū sanguis ha-
beat in se oēs causas putrefactionis videlicet cali
ditatē humiditatē ⁊ nunq̄ʒ extra venas repiat̃ in
cōtinua existit putrefactōe absq̄ʒ rigore. Sed fleg
matica materia cū multaʒ habeat humiditatē que
potētissima cā ad putrefactionē imo maior causa-
ruʒ putrefactōis quasi in cōtinua putrefactōe exi-
stit cuʒ multū habeat affinitatē cū sanguine: eo q̄
ē apta vt in aliquo tpe fiat sanguis ē enīʒ sanguis
nō bene coctus sʒ q: ē extra venas ⁊ habet frigidi
tatē impedit̃ sua ꝯtinua putrefactōe ⁊ interpollat
horas. vj. ⁊ affligit hominē p. xviij. Colera vero
cuʒ sit priuata humiditate ⁊ sit extra venas q̄uis
habeat caliditatē iuuantē ad putrefactionē: tar-
dat tū suaʒ putrefactionē p. xxvj. horas ⁊ affligit
p. xij. ad plus. Melācolia vero cū sit extra venas
⁊ pauca respectu alioꝝ humoꝝ ⁊ habeat siccitateʒ
⁊ frigiditatē que sunt omnino ꝯtraria putrefactio
ni stat in quiete p. xlviij. horas: ⁊ affligit p. xxiiij.
ratio talis ꝯueniens medico secundū sensuʒ: ē ⁊ in
talib⁹ alia ratio magis rationalis ⁊ magis prope
veritatē videlicet q̄ quēadmoduʒ scamonea p sui
naturā quaʒ acq̄siuit a ꝯponentib⁹ purgat colerā
⁊ adamas trahit ferrū: ⁊ agaricu. vel turbit pur-
gat humores frigidos p naturā sue ꝯpositiōis ex
materia cū forma: ita humores supra dicti cū fue-
rint extra venas habēt naturā affligēdi hominēʒ
vt dcm̄ est ⁊ cū h̄ mouentia generaliter omnia ſm
omnē moduʒ mouēdi videlicet stelle ⁊ celli adiu-
uant p̄dictas materias de ꝓprietate ad tales affli
ctiōes varias cuʒ quadā falsa quiete: ⁊ sic ſm ratio
nē tales supueniūt hoībus aliquādo afflictiones.

Signa tertiane nō pure sunt vrina ci
trinia vel sub ruffa cū medio-
cri substantia ⁊ nō ē multa velocitas, neq̄ʒ spissitu-
do in pulsu respectu tertiane vere ⁊ appens in eo
diuersitas manifesta ⁊ ei⁹ porismus extendit̃ ſm
plurimū vltra horas. xij. ⁊ ei⁹ frig⁹ maius rigore
In pura ē ecōtrario ⁊ tardat̃ ei⁹ accessio plusq̄ʒ in
vera: ⁊ longi⁹ durat: ⁊ nō ē in ea tāta sitis vl' estua
tio: aut caumia quēadmodū in pura ⁊ nō erradicā-
tur cū sudore copioso multum ⁊ eius lingua q̄uis
sit aspa nō ē sic aspa vel citrina aut nigra vt in pu
ra: ⁊ sentit impedimētū ex potu aque frigide ⁊ do
loreʒ vl' grauedinē capitis ⁊ tensionē in ventre: et
ista nō appent in pura ⁊ multotiēs ꝓlongat̃ eius
porismus. xxx. ⁊ plus ⁊ ſm q̄ elongat̃ eius poris-
mus vltra horas. xij. elongat̃ a pura ⁊ magis pti-
cipiat de flegmate ⁊ ecōtrario in ꝯtrarium.

Cura tertiane nō pure seu note ē vt fiat
clistere nō multū acutuʒ aut lene
omni die vl' suppositoriuʒ: ⁊ sumat semp in auro-
ra. ℥. j. s. oximellis ꝯpositi vl' mellis rosati vl' syru
pi acetosi ꝯpositi cū aqua decoctōis prunoꝝ ⁊ ra-
dicū petroselini vel feniculi ⁊ ante cenā introdu-
cat̃ vomit⁹ ꝓ posse cuʒ aqua decoctōis aneti ⁊ se-
minis attriplicis calida actu ⁊ oximelle composito
Mundificetur sepe p̄ter q̄ expectet̃ digestio vltra
cuʒ turbit ⁊ reubarbaro ⁊ simul mixtis ⁊ dent̃ cuʒ
aq̄ decoctōis prunoꝝ ⁊ ysopi. Et ausculta hic ſmo
nē ꝯuenietē si videris ⁊ cognoueris multiplicare
colerā i ꝯpositōe multiplicata i medicinis ea q̄ cole
rā pl⁹ remouet. Et si videris magis multiplicari
flegma i ꝯpositōe q̄ʒ colerā multiplica i medicinis
ea q̄ magis flegma remouēt ⁊ mundificāt: ⁊ si vi-
debis eq̄liter ambo i ꝯpositōe habundare ⁊ tu ꝓce
das cuʒ medicina q̄ equalit̃ purgat ambo vbi gr̄a
si videris habūdare colerā sup flegma multiplica
tu tamarindos sup reubarbaꝝ ⁊ turbit: vel multi
plica tamarindos ⁊ reubarbaꝝ sup turbit. Et si vi
debis habūdare flegma multiplica turbit sup reu
barbaꝝ ⁊ tamarindos ⁊ i equalib⁹ equaliter: ⁊ pp

h̄ dicit̃ ab antiq̄s q̄n q̄ʒ indigem⁹ in infirmitatib⁹
in vna hora medicina forti debili forti eo q̄ mouet
humores grossos ⁊ viscosos: debili q: in quātitate
paꝝ mouet ⁊ verificat̃ hec regula q̄n virt⁹ fuerit
debilis: ⁊ egritudo pigra ⁊ longa: vel materia ei⁹
cōposita quā mundificare intendim⁹. Scire hic cō
uenit q̄ in p̄ncipio egritudinis cuius materia ē cō
posita ex colera ⁊ flegmate debem⁹ multiplicare
medicinā mouentē colerā plus. In fine multipli-
care medicinā mundificātē flegma plus: nā colera
ex velocitate sui mot⁹ ⁊ acuitate sue ꝯplexionis in
principio magis infestat ⁊ meli⁹ parat̃ ad motū ⁊
mundificationē sed in breui extinguit̃: flegma est
tardi mot⁹ a p̄ncipio ⁊ inobediens ⁊ magis habile
ad motū p viā digestionis ⁊ ſm h̄ verificat̃ regula
ante dicta. Mundificet̃ ēt cū decoctōe q̄ fit ex mi
robalanis citrinis ⁊ kebulis ⁊ tamarindis cuʒ de-
coctione prunoꝝ. Sumat sepe in die de cōfectiōe
tali. ℞. diarodon abbatis: tria sandali an̄. ℥. iiij.
misceant̃ ⁊ bibat post illud in hyeme vinū de gra-
natis mixtū cū aqua decoctionis ysopi ⁊ prunorū
vel liquiritie in fine infirmitatis si multū elonga-
retur: posset sumere rosatā nouellā loco istoꝝ: eo
q̄ magis destruit materiā frigidā ⁊ ꝯfortat stoma
chum ⁊ appetitū. Vngat̃ sepe stomachus cū oleo
de mastice ⁊ oleo rosato mixtis addito aliquātulo
aceti. In principio comedat brodiū ciceꝝ rubeoꝝ
aut succū ordei farrū: seu succū eius: vel succū aue
ne ꝯdita cū lacte amigdalaꝝ. ⁊ bibat vinū de gra
natis mixtū cū aqua decoctōis ysopi ⁊ prunoꝝ vel
liquiritie aut decoctōis passulaꝝ ⁊ sebestē ⁊ grano
rū granatoꝝ: seu aquā decoctōis zuchari ⁊ radicū
petroselini ⁊ feniculi ⁊ similiuʒ. Sepe purget̃ nisi
bis vel ter p se assellauerit in die: sed ꝯtinuare in
talib⁹ clisteria lenia ⁊ acuta meli⁹ ē ⁊ magis medi-
cinale. Si aūt cōstaret tibi de debilitate virtutis
regas infirmi cū carnib⁹ edi ⁊ pulloꝝ alteratis cū
lactucis: cucurbitis ⁊ similib⁹ ⁊ ꝯdiant̃ cū agresta
vel vino de granatꝭ aut succo berberis ⁊ speciēb⁹
absq̄ʒ pipe: ⁊ tūc bibat vinū claꝝ odoriferꝝ mixtuʒ
cū aqua vincēte aqua in ꝯmixtione. Comedat her
baʒ feniculi petroselini ⁊ lactucaꝝ: portulacaꝝ: et
spinachioꝝ ⁊ cōdiant̃ cū lacte amigdalaꝝ: vl' cū iu
re carniū dictaꝝ si in p̄ncipio ifirmitatꝭ vsq̄ʒ ad di
es q̄ttuor vl' circha videret̃ tibi qd̄ habitudo hoīs
esset carnosa ⁊ rubea vl' nigra ⁊ corp⁹ repletū ap-
paret ⁊ venas amplas ⁊ repletas haberet secure
flegbotomare facias bis ī die aut bis in duob⁹ die
bus q: multū aleuiabit ifirmū ⁊ materiā antecedē
tem minuet q̄ erit valde vtile ⁊ cōsonans arti me-
dicinali in fine: ⁊ specialiter post purgationeʒ vel
purgatiōes cū accessio minuit manifeste tā ex pte
durabilitatis q̄ʒ ex pte acuitatis sumat patiens in
aurora vnū trociscū de rosis vel de stella cū syru-
po rosato ⁊ aqua decoctōis ysopi ⁊ passulaꝝ quos
trociscos faciem⁹ in antidotario si deus voluerit.

Caplm̄. xij. de feb. quottidiana pura īterpola.

It autem hec feb. ex materia
frigida humi. fleg-
matica generata a piscib⁹ ⁊ reb⁹ frigi-
dis ⁊ p viā indigestōis: ⁊ accidit plimū
habētib⁹ ꝯplexionē frigidā ⁊ humidā
vt mulierib⁹ eunuchis ⁊ pueris ⁊ q̄ sunt in q̄ete et
in hyeme ⁊ q̄ habēt nauseatiuaʒ facietateʒ ⁊ durat
ſʒ plurimū vsq̄ʒ ad dies sexaginta q̄ttuor ⁊ ei⁹ p̄n-
cipiū tardat̃ vsq̄ʒ ad. xviij. dies: durat tū in aliqui
bus vsq̄ʒ ad mēses plures ⁊ affligit hoīeʒ ita q̄ a q̄
busdā ethica iudicat̃ ⁊ multotiens in fine fit cū ea
ethica vel post longā afflictionē ⁊ specialiter a ma
lis medicis ethica simpliciter iudicatur et de di-
uersitate inter istā ethicā capitulo de ꝯtinua fleg-
matica mētionē faciem⁹ q̄uis aliq̄n ⁊ in q̄busdaʒ

erradicet totaliter in tp̄e minoꝛe qn̄ materia pauca fuerit ⁊ natura patiētis calida ⁊ fortis ⁊ specialiter si estas fuerit ⁊ erroꝛ nō fuerit in regimine fit etiā ex materia vitrea vt acetosa pōtica vl̄ dulci et hec ē minꝰ mala ⁊ minus durās omnibꝰ alijs ⁊ fit ex flegmate salso ⁊ hec ē acutioꝛ ⁊ magis ꝑiculosa alijs ⁊ magis cū terribili siti infestans.

Signa flegmatice ꝑiodice sunt frigꝰ puꝝ in doꝛso ⁊ lacertis oīum mēbꝛoꝝ ⁊ pulsus ꝑuus cū velocitate ⁊ spissitudīe ⁊ mollitie vene ⁊ manifeste diuersitate: ⁊ vꝛina in eius ꝑ̄ncipio videt alba nō multū spissa vel turbida spissa grossa coloꝛata: imo aliquādo liuida in fine augumēti vl̄ in statu fit rubea ex caloꝛe inserto in grosso subiecto ⁊ fortioꝛis impꝛessiōis: fit ⁊ ē etiā ꝑꝑ materiā putrefactā q̄ resoluit ⁊ miscet cuꝫ vꝛina: ⁊ fit vꝛina turbida ⁊ coloꝛata ⁊ tūc significat eiꝰ materie digestionē: ⁊ qꝛ patiēs vsus fuit ante eā rebꝰ frigidis flegmaticis viscosis vt piscibus herbis humidis ⁊ fructibꝰ humidis ⁊ silibꝰ ⁊ cū h̄ illo tp̄e multi hāc febꝛē pati inueniant: iā certꝰ es eā esse flegmaticā ⁊ nō sepat cū sudoꝛe nisi pauco ⁊ eius sudoꝛ ē viscosus vene aūt cū recedit febꝛis nō omnino a diuersitate purificant: neqꝫ coꝛpꝰ a neutralitate imo reliquie ex ea remanēt q̄ i coꝛꝑe sunt vsqꝫ quo alia venit accessio. Durat eius afflictio ꝑ xviij. hoꝛas ⁊ stat aliqn̄ in quiete salsa ꝑ. vj. hoꝛas ⁊ incipit circha occasuꝫ solis ⁊ durat vsqꝫ ad meridiē ꝺm plurimū ⁊ in ista feb. albescit facies ⁊ palpebꝛe iferioꝛes inflant: ⁊ emittit multotiens flegma ꝑ os cū vomitu: et cōe signū in omni flegmatica est destructio appetitꝰ cū lenta accessione.

Cura opoꝛtet vt ꝑ̄ma die det oximel ꝯpositū cū aqua tepida: vl̄ cū aqua tepida decoctōis aneti vl̄ attriplicis ⁊ ꝯfoꝛtādꝰ ē vt vomat: sꝫ nō ē multū cogēdꝰ ⁊ ꝯsidarādū ē in re q̄ vomitu expellit vl̄ q̄ ꝑ secessuꝫ emittit vtrū sit viscosa grossa vel subtilis: aut alteriꝰ ꝯditōis qꝛ ꝺm ꝙ fuerit addēdū vel diminuēdū in medicinis maioꝛis incisiōis vl̄ minoꝛis: nā quāto res erit grossioꝛ ⁊ viscosioꝛ tanto addēdū ē plus in incisiōe ⁊ dissolutōe ⁊ q̄to fuerit magis salsa ⁊ adusta tāto addēduꝫ ē in alteratōe ⁊ extinctōe plus vel cū mūdificatōe leui ⁊ nō acuta: ecōtrario i viscosa grossa ⁊ vitrea. Si aūt ꝑ se bis aut ter īter diē ⁊ noctē assellauerit nō recipiat medicinā mundificātē ꝑ intestina: sꝫ recipiat. ℥. s. vl̄ ʒ. vj. zuchari rosati ⁊ post illud sumat. ℥. j. oximellis cū aqua tepida. Sumat de tertio in tertiū diē ⁊ plus ⁊ minꝰ ꝺm ꝙ tibi videbit de virtute ⁊ multitudīe materiei ⁊ de medicamīe deturbit de cuiꝰ ꝓpꝛietate ē erradicare hāc febꝛeꝫ ⁊ oēs humoꝛes flegmaticos generatos ex fructibꝰ piscibꝰ ⁊ silibꝰ ꝙ sic fit. ℞. turbit alb. mūdati a coꝛtice suo cribellati. ʒ. x. masticis zinziberis an̄. ʒ. j. zuchari. ʒ. xj. misceat det ꝺ isto medicamīe ab aur̄. j. vsqꝫ ad. s. cū aq̄ cali. aliud ad idē. ℞. turbit. ʒ. x. zuchari. ʒ. v. zinziberis. ʒ. v. fiat puluis cribellatꝰ. De h̄ medicamine det a. ʒ. j. vsqꝫ ad. ʒ. iij. ad plꝰ cū aq̄ calida decoctōis ysopi vel decoctōis radicis feniculi aut petroselini: vl̄ leuistici. Nutriat ex cibario facto cū bletis zucharo aceto ⁊ sale ⁊ oleo vel cū cibario fcō ex mēta ⁊ oleo zucharo ⁊ aceto ⁊ aliq̄ntulo salis sumat sepe salsamēta ⁊ salsa. Nutriat ēt cū mica panis mixta cū zucha. vel melle ⁊ aceto: aut cū iure cauliū ⁊ blete ꝯdito cū sale ⁊ oleo mixtis. Vtat folijs petroselini: ⁊ feniculi cerfolij ⁊ similiū qn̄ ꝯdiunt cū lacte amigdalaꝝ aut oleo sale ⁊ aceto mixtis. bibat vinū stipticū mixtū cū aqua calida ita ꝙ aqua abundet supꝛa vinū aut aqua decoctionis amomi vel ameos seu feniculi sit hoꝛa sue comestionis ante ꝑoxismū ꝑ multas hoꝛas vel postq̄ caloꝛ quieuerit vel descenderit ad calcaneū

Si timuerit de debilitate capitis ꝑꝑ vinū sumat loco vini aquā decoctōis granoꝝ granatoꝝ ⁊ mellis aut zuchari: aut aquā decoctōis passulaꝝ ⁊ berberis in qua sit aliqd aceti. Abstineat a cucurbitis mellonibꝰ ⁊ rebꝰ frigidis flegmaticis pꝛo posse qꝛ ista talia augumētādo materiā huius febꝛis eā elōgant: ⁊ ipsam faciūt timoꝛosaꝫ ipsa. n. ꝑ se ⁊ ex natura sue afflictōis suspecta ē ad moꝛtē ⁊ oīs flegmatica etiā ꝑꝑ eius quasi ꝯtinuā afflictionē ⁊ inobedientiā materie ad resolutionē ⁊ digestioneꝫ ⁊ expulsionē: nā omnis egritudo longa timoꝛosa est ꝑ modū sue afflictionis ⁊ longitudinis. Si vero virtus debilis videret aut medicꝰ timeret de eius debilitate. Nutriat cū ꝑdicibꝰ fasianis pullis assatꝫ in veru vel pastillo: vel carnibꝰ edi nutritis ⁊ cōditis cū aceto vel agresta ⁊ cardamomo aut cū salsamento alio: aut cuꝫ succo berberis: aut vino de granatis ⁊ gariofilis ⁊ similibꝰ: ⁊ omnino abstineat a iuribꝰ ⁊ micis qꝛ humoꝛes augumentāt ⁊ materiā febꝛis nā sicut in tertiana sapientes magis timent de dispositione q̄ꝫ de materia ⁊ ꝑꝑ h̄ magis opponūt cōtra dispositōe q̄ꝫ ꝯtra materiā ita in flegmatica magis opponūt ꝯtra materiā q̄ꝫ cōtra dispositionē nō negligēdo dispositionē in flegmatica neqꝫ materiā in tertiana ꝯfoꝛtet virtus cū bono regimine a ꝑ̄ncipio ita ꝙ longā possit substinere afflictionē: sed in fine meliꝰ ⁊ decentius poterit subtiliari. Si autē hec egritudo post ꝑ̄dictū regimē ꝑ longū tēpus videat augeri vel stare soluat eger cū re que sic fit: neqꝫ ascultes sermones illoꝝ qui dicūt ꝙ est ꝯueniens in talibꝰ expectare digestionē nā omni die aliqd digerit ꝙ remoueri poterit ⁊ in reliquo digestio expectet ꝺm ꝙ apparuerit de veritate: ⁊ h̄ totū vult. Auic. li. quarto capitulo de cura flegmatice ꝑiodice. ℞. turbit. ʒ. j. suci absinthij quartā. ʒ. j. colloquintide sextam ʒ. j. agarici. ʒ. s. yere pigre. ʒ. s. masticis sextā. ʒ. j. ꝯficiant cū oximelle vel melle rosa. det h̄ totum ante diē cū aqua calida mediū si virtꝰ debilis fuerit ⁊ obediēs ad asellā. Si aūt hec febꝛis transiret quartā ebdomadā vel quasi circha illud de trociscis rosis ꝯpletis tribuat in potu qui sic fiūt. ℞. rosaꝝ rubeaꝝ. ʒ. x. suci eupatoꝛij. ʒ. vj. suci absinthij ʒ. iij. masticis. ʒ. j. s. spice assari synāti anisi an̄. ʒ. j. infoꝛment trocisci quoꝝ vnꝰ q̄sqꝫ sit. ʒ. iij. vl̄. ij. ex qbꝰ vnꝰ cū. ℥. j. huiꝰ liquoꝛis det ad potādū ante diē q sic fit. ℞. coꝛticū radicū apij feniculi an̄. ʒ. x. se. vtroꝛūqꝫ ameos cuscute anisi spine albe ysopi an̄. ʒ. v. coquāt cū. lī. j. aq̄ donec ad medietatē reddeat ⁊ misceat ex eo aliqd cū. ℥. j. syrupi acetosi et det cū ꝑ̄dicto trocisco summoꝑe ab aq̄ frigida abstineat specialit cū pura fuerit absqꝫ admixtōe aliq̄ qꝛ augumētādo materiā ipsaꝫ feb. elongat ⁊ suuꝫ tardat finē ⁊ facit ipꝫ ꝑnitiosuꝫ sumat i diarodon abbatis vel rosatā nouellā: aut ellectuariū de cardamomo vl̄ diatrion: ⁊ bibat post illud aliqd boni vini liphati: qꝛ vtile repiet ꝑꝑ stomachū ⁊ digestionē. Seiēdū ꝙ oīa diuretica in qbꝰ habūdat caliditas ꝯferūt in hac feb. cū vt plurimū eiꝰ materia purget ꝑ vꝛinā. Itē in fine post multas purgationes ꝯueniens est vt det infirmo ante dieꝫ multotiens. ʒ. s. tyriace cū aqua decoctionis ysopi vl̄ feniculi seu ameos vel amomi qꝛ resoluit et cōfoꝛtat virtutem et materiā destruit flegmaticam.

Caplm̄. xiii. de febꝛe quottidiana cōtinua que flegmatica appellatur.

b Ec autem febris de flegmate putrefacto intra venas contingit ⁊ fit vt plurimū in hyeme ⁊ hominibus quietis absqꝫ laboꝛe ⁊ motu ⁊ in regionibꝰ frigidis ⁊ locis humidis ⁊ speciali-

rer quãdo vtunẗ rebus frigidis: videlicet cucurbi
tis mellonibus ⁊ ꝑsicis ⁊ similibꝰ: aut rebꝰ visco-
sis carnibꝰ porcelloꝝ ⁊ carnibꝰ agnoꝝ ꝑuoꝝ et
interioribus animaliũ ⁊ piscibꝰ recentibꝰ: nã ta-
lia coartant calorẽ naturalẽ in epate ⁊ nutritiuis
omnibꝰ ita ꝙ nõ digerunẗ ⁊ sic multiplicant ma-
teriã humidã viscosam in nutritiuis ⁊ venis. Un
de cũ natura nõ: euentat ipsam materiã generatã
ab ipsis eã nõ regit putrefit ⁊ facit febrẽ cõtinuam
lentã si ipsa materia in venis repiatur.

Signa sunt q: ẽ absq̃ frigore ⁊ inter
polatione: in hora vero fleg-
matis h̄ ẽ circha occasuꝫ solis fortius affligit vt fa
ciunt alique febres in horis deputatis suis ꝓprijs
materijs: ⁊ fit vrina in principio discolorata spissa
liuida quodãmodo in augumento ⁊ statu colorata
ruffa ⁊ spissa ⁊ eius pulsus ꝑuus velox ⁊ spissus et
mollis ⁊ eius expiratio maior inspiratione: ⁊ sisto
les in pulsibus maior diastole ⁊ nausea ⁊ destruc-
tio appetitꝰ ⁊ vomitus flegmaticus ⁊ fit in ea mul
totiens absq̃ labore: ⁊ nõ est hec febris magne in-
fiammationis imo lente affligit: sꝫ longi spacij et
afflictionis ⁊ est multũ absconsa ⁊ latens ⁊ ꝑꝑ h̄ la
tica appellaẗ: ⁊ ꝑꝑ suã lõgã ⁊ ocultã vel intrinsecã
afflictionẽ cũ cõtinua calefactione corpora exiccat
ita ꝙ ꝑ h̄ a medicis ethica indicatur: ⁊ ſm istã viaꝫ
⁊ afflictionis modũ videtur habere magnã affini
tatẽ cũ ethica: sed differt ab ea proprijs accidenti
bus ⁊ differentijs q: in ethica pulsus est subtilis ⁊
strictus ⁊ siccus in flegmatica cõtinua ẽ ꝑuus mol
lis cũ quadã latitudine. Jteꝝ ethica quasi semꝑ ẽ
vnius tenoris q̃uis post cibũ ꝑ tempus intendaẗ
aut inflãmetur fortius q̃ ante. Latica vero in prin
cipio noctis: siue sumpserit cibũ siue nõ semꝑ ma-
gis incipit infestare: ⁊ circha mediã noctẽ magis
inflammaẗ vrina in latica: in principio spissa ⁊ di-
scolorata ẽ cũ quadã liuiditate si augumẽto ⁊ sta-
tu ruffa in a emultũ variaẗ vrina in colore ⁊ substã
tia in ethica ẽ quasi semꝑ vnius tenoris ⁊ est in sub
stantia ⁊ colore similis vrine sani hominis: ⁊ oloa-
gina in suꝑficie aut paruꝫ elongatur ab vrinis sa-
norũ. Jteꝫ pellis membrorũ ⁊ faciei ⁊ ypocũ drio
rum in ethica tensa videẗ ⁊ arida in latica seu con-
tinua de flegmate nõ est sic imo mollis apparet et
absq̃ aspitate manifesta. Ueꝝ ẽ ꝙ iste due febres
multotiens ad inuicẽ cõponunẗ ⁊ sunt tunc male
cognitionis: ⁊ quasi impossibilis curationis: eo ꝙ
latica ex natura sue materie ꝑ cuius curationẽ ipa
curatur requirit ex toto cõtrariũ ſm illud ꝙ con-
uenit ethice ex natura sue curationis.

Cura primo oportet ꝙ materia istius fe
bris flegmatice digeratur ⁊ cale-
fiat cũ oximelle aut melle rosato mixto cũ aqua ca
lida radicũ ⁊ h̄ faciat in aurora et ante cenã ⁊ sit a-
qua quadrupla ad oximel vel mel rosatũ ⁊ sit quã-
titas oximellis vel mellis rosati. ℥. ij. s. pro quali-
bet vice ad plus: ⁊ ad minus. ℥. ij. ⁊ mundificeẗ se
ꝑ vsq̃ a principio cũ aliquo ex medicaminibus de
turbit dictis suꝑius cũ medicamine de colloquin-
tida ⁊ cõfortetur stomachus cũ zucharo rosato et
diarodon abbatis ⁊ bibat post illud aquã decoctio
nis ysopi ⁊ liquiritie: vel aquã decoctõis feniculi
herbe cicoree ⁊ radicũ petroselini aut aquã passul-
laꝝ lactucaꝝ endiuie et petroselini. Purgeẗ etiã
cũ pillulis de colloquintida que sic fiunt. ℞. aga-
rici. ʒ. j. colloquintide quartã. ʒ. vniꝰ ysopi. ʒ. iij.
suci liquiritie prasij sinapis omniũ. ʒ. j. ꝯficianẗ cũ
aqua ysopi ⁊ dragãti fiãt grosse vt cicer magnuꝫ.
Dosis em. ʒ. j. plus et minus ſm virtutẽ. Ad idem
℞. colloquintide. ℥. s. agarici. s. ʒ. diagradij. ℈.
ij. ysopi suci liquiritia prasij sinapis añ. ʒ. s. confi-
ciantur vt suꝑiores: ⁊ erit dosis eadẽ. Utaẗ a ꝑn-
cipio dieta ꝯfortando naturã anteq̃ virtus debi-
litetur et bibat vinũ limꝑhatũ albũ debile cuꝫ aq̃
decoctionis granoꝝ granatorum vel sebesten aut
berberis ⁊ mellis. Si vero timeret de debilitate
capitis abstineat a vino ⁊ bibat aquã solã dictam.
Comedat aquã ciceris rubei vel folia sicle condita
cũ lacte amigdalaꝝ aut oleo de amigdalis vel ci-
bariũ factuꝫ ex folijs feniculi petroselini ⁊ spina-
chioꝝ cõditũ cũ passulis ⁊ lacte amigdalarum aut
carnes edi vel pulloꝝ ꝑdicũ vel fasianoꝝ seu galli
naꝝ sex mensiũ coctas cũ lactucis spinachijs attri
plicibus ⁊ endiuijs ⁊ similibꝰ ⁊ cõditas cũ agresta
⁊ succo berberis vel aceto seu vino de granatis et
cardamomo aut assatas ⁊ cõditas cũ rebus aceto-
sis ⁊ frigidis tota intentio tua in curatione huius
febris sit in ꝯfortatione stomachi ⁊ appetitus ne
desinat q: de facto appetitus in illa febre morteꝫ si
gnificat: ⁊ ſa intentio sit in mundificatõe sue mate
rie q: solũ ꝑ istã viaꝫ ꝑfecte curabiẗ si deus voluc
rit. Si autẽ timeres de ꝯuersione eius in ethicaꝫ
aut de cõpositione ethica ꝑparate cũ medicinis di
ctis in cura ethice ⁊ cõpone eas cũ medicinis istis
ponẽdo de medicinis illius febris flegmatice in cõ
positione plus si magis de flegmatica timueris.
Si autẽ de ethica magis timueris adde medicias
ethice plus nõ negligẽdo alias ⁊ talẽ modũ obser
ua in omni egritudine ꝯpoita: ⁊ erit vtile ⁊ me-
dicinale.

Caplm̄. xiiij. de quottidiana nõ vera seu notha

Ec febris dicitur nõ
h
vera quottidiana: eo ꝙ fit ex flegmate
nõ vero sed in naturali q̃ febris seruat
modum accessionis neq̃ horã ſm ꝙ di
ctum est in vera quottidiana

Signa eius sunt signa eadẽ dicta in
vera quottidiana intensa vel
remissa in signãdo frigiditatẽ aut caliditatẽ respec
tu eius frigiditatis aut caliditatis quã significaue
runt accidentia flegmatice vere.

Cura Jdẽ ẽ modꝰ curatõis illiꝰ nõ vere
cũ vera ex ꝑte diete ⁊ cibi ⁊ medi
cinaꝝ ⁊ digestõis ⁊ alteratõis ⁊ potꝰ ⁊ omniũ nisi
q: curatõe illiꝰ nõ vere addiẗ in medicinis calidis
vl' frigidis cibis ⁊ potibꝰ ⁊ alioꝝ ſm ꝙ signa signi
ficabũt suꝑ additõeꝫ dispositõis caliditatis vel fri
giditatis vel diminutionẽ respectu frigiditatꝫ aut
caliditatꝫ quottidiane vere. Scire hic ꝯuenit qꝺ
ois medicina solutiua ⁊ ẽt ois cibꝰ vel fortis opa-
tio subtrahẽda ẽ hora ꝑncipij accessiõis ꝑoxismi:
vel augumẽti ⁊ statꝰ eiusdẽ: ⁊ ẽ tardãda vsq̃ ad de
clinationẽ ipsiꝰ ꝑoxismi vel est fienda si fuerit nec
cessaria anteq̃ ꝑoxismꝰ veniat ꝑ duas vl'. iij. nisi
sincopis vel accidẽtia dissoluẽtia virtutẽ suꝑ ueni
rent. Unde. G. ꝯmẽto amphorismoꝝ ꝑticula pria
suꝑ amphorismo. Cõtẽplari aũt oportet ⁊ egrotã
tẽ si sufficiat dieta ad statũ egritudis ⁊ cetera. dic
n. ibi. Accidẽtibꝰ virtutẽ dissoluẽtibꝰ illico ĩ statu
vel ꝑoxismo dãdus ẽ cibꝰ nã vt ꝓbaẗ ibi etiã suꝑ
amphorismo. Jn tenuibꝰ dietꝫ peccãt egrotãtes
⁊ cetera. Nihil est ꝙ ita defendat virtutẽ ⁊ ꝯser-
uet sicut cibus ⁊ ꝙ omnis virtus deficit ⁊ destrui
tur ꝑ abstinentiã in tali ergo casu ⁊ cũ simili nõ ha
bet locũ neq̃ debet habere quo ad sapientẽ: regu
la aũt dicta de abstinẽtia ab omni re hora ꝑoxismi

Caplm. xv. de fe. quartana pura interpolata.

Emper hec feb. fit ex materia
s
melãcolica naturali vel
adusta facta ex alijs humoribꝰ per viã
adustõis: aut ex ipa melãcolia nãli adu
sta ⁊ raro incipit pura ꝑ se imo ſꝫ ꝑlimũ fit post fe.
lõgas ⁊ erraticas ⁊ autũno vl' hyme vt vult ypo. li.

prognosticoꝝ pticula tertia vbi dicit febrib⁹ vero inordinate vagātib⁹ qrtane sunt future certius tñ circha autūno ⁊c. ⁊ accidit vt plurimū habentib⁹ vitiū splenis imo quasi est impossibile vt eueniat absq̃ duritie ⁊ opillatōe splenis ⁊ qui vtunt̄ in sanitate sua rebus generantib⁹ melācoliā sicut sunt lentes ⁊ caules ⁊ pori: ⁊ caseus vetus ⁊ carnes salite ⁊ similia.

Signa sunt in pncipio vrina alba subtilis aut russa spissa ⁊ incipit cū oripilatione ⁊ piloꝝ corpis eleuatione ⁊ fractione membroꝝ ⁊ nodoꝝ ac si pcuterent̄ fustib⁹ et dentiū pcussione ⁊ eius caliditas ē maior ⁊ magis acuta q̃ in flegmatica satis ⁊ minor q̃ in tertiana ⁊ causone: sed eius siccitas ⁊ aspitas nō sunt infra siccitatē tertiane: pulsus eius ē puus strictus occultus plus q̃ in alijs ita ꝙ solū ex pulsu posset bon⁹ medicus cognoscere eā si in sanitate eius noticiā habuisset ⁊ eius porismus mouetur de quarto in quartū diē ⁊ hora octaua diei ſm plurimū.

Cura si vrina fuerit rubea ⁊ spissa in pncipio ⁊ habitudo ꝯsonās ad illud fiat flebotomia de saluatella q̄ ē i manu sinistra inter annularē ⁊ auricularē digitū. Si vero vrina fuerit alba ⁊ tenuis: aut tendens ad tenuitatē nullomodo fiat flebotomia: sed recipiat omni die in aurora ⁊ ante cenā p. ij. horas. ℥. ij. s. oximellis cōpositi vel oximellis squilitici aut syrupi acetosi cū ℥. iiij. aque decoctionis cipi assari ⁊ epithimi dulcorate cū zucharo. Die vero accessionis in pncipio porismi sumat patiens cū aqua tepida decoctionis aneti ⁊ attriplicis oximel vel syrupū acetosum: ⁊ fiat vomitus pro posse: ⁊ si vomere nō posset comedat sinapim salsā ⁊ siclā: vel cepas et his similia: ⁊ de sup ista bibat vinū multū limphatū: ⁊ post h̄ recipiat iterū syrupū accetosū cū aqua decoctionis raffani. Alijs ēt dieb⁹ fiat vomitus si cōmode fieri pōt absq̃ labore graui: ⁊ tunc largi⁹ comedat. Utat̄ balneis tempatis diebus quib⁹ non affligit̄ in quib⁹ nō sudet pro posse. Utat̄ ēt quiete et somno ⁊ omnib⁹ reb⁹ multiplicantib⁹ humiditatē ⁊ pinguedinē. Abstineat a coytu ⁊ labore ⁊ ieiunijs specialiter in dieb⁹ quietis. Die vero accessionis ⁊ maxime ante accessionē nō comedat: sz regat̄ cū vomitu ⁊ alijs rebus vt dictū ē: neq̃ dormiat hora accessionis ⁊ bene pānis cohopiat: cū vero sudauerit aut in fine porismi dormiat si vult Si aūt die accessionis vellet comedere comedat anteq̃ accessio veniat p horas quattuor: vel quīq̃ q: fortior erit ad substinendū labores porismi: et vomitus melius fiet ⁊ leuius. Et comedat illa die succū ordei vel aquā ciceꝝ rubeoꝝ vel iura gallinaꝝ ⁊ caponū cū mica panis. bibat vinū albū valde limphatū ꝯdiant̄ sua cibaria hora illa cū puluere cardamomi eo ꝙ sudare facit ⁊ materiā digerit ⁊ humiditatē naturalē ꝯfortat. Post accessionē p multas horas ⁊ dieb⁹ quietis comedat ficus siccas ⁊ virides ⁊ nuces ⁊ allea cocta ⁊ carnes edi ⁊ pulloꝝ ⁊ gallinaꝝ: ⁊ galloꝝ castratoꝝ ⁊ arietū annualiū ⁊ carnes agninas assatas ⁊ pulloꝝ pdicū ⁊ fasianoꝝ ⁊ rapas coctas in igne ⁊ aqua elixent̄ sue carnes cū folijs spinachioꝝ boraginis feniculi et petrosilini: aut cū folijs rapaꝝ vel cū rapis ipsis. Bibat vinū citrinū odoriferū limphatū si fuerit absq̃ opillatione manifesta in epate ⁊ splene. Si vero cū opillatione fuerit patiēs quartanā nō limphetur vinū diebus quietis die vero accessionis sic. Scire hic ꝯuenit ꝙ vinū nouū clarū nō turbidū magis humectat materiā melancolicā ⁊ eā rectificat q̃ vetus et peccatū melācolie naturalis et nō naturalis satis maius est ex pte siccitatis q̃ ex pte frigiditatis: ⁊ p̄ h̄ philosophi magis laborant in curis egritudinis melancolie cōtra siccitatē q̃ cōtra frigiditatē nō negligēdo frigiditatē. Sepe in die ante accessionē purget̄ cū pillulis fetidis vl̄ cū decoctione de epithimo quā faciem⁹ capitulo de melancolia: aut cū decoctione que sic fit. ℞. mirobalanoꝝ indoꝝ. ℥. j. s. sene epithimi añ. ℥. ij. polipodij. ℥. j. rosaꝝ ru. scolopendrie añ. ℥. s. pistentur mirobalani et bulliant cū alijs rebus pter q̃ cū epithimo in. l̄ī. j. aque donec consumpte sint due ptes aque ⁊ tunc in fine decoctionis addatur epithimū ⁊ dimittant̄ omnia in simul donec aqua tepida facta fuerit tunc fricentur res manibus in aqua illa ⁊ postea colletur: et in illa collatura addantur. ℥. ij. syrupi rosati ⁊. ℥. ij. aque decoctiōis pruuoꝝ ⁊ detur h̄ totū ante diē per duas horas. Attendēdū ē hic: nā si materia quartane adusta fuerit necesse ē vt multiplicet̄ humidū sup calidū. Sed si fuerit nō adusta addat̄ in calidū ⁊ humidū equaliter humido tamen vincente in re. Iteꝝ medicine mundificātes materiā adustā debent esse leues ⁊ debiles ⁊ nō acute ⁊ debent dari in substantia liquida fluida. Si vero materia nō adusta fuerit medicine magis acute erunt: ⁊ in substātia magis dura et etiā magis fortes omnia. n. que aduste cōueniunt magis ad mollitiē et tēperamentū declinare debent q̃ que ad nō adusta sunt vtiles et cōueniunt: siue sit cibus aut potus aut medicina. Post duas vel. iij. purgationes sumat in die post accessionē in aurora. ℨ. s. tyriace cū. ℥. iij. vini limphati decoctionis cappari ⁊ epithimi seu ciperi et erit vtile. Si autē h̄ febris transiret dies. xl. Bibat vinū vetus aliquo modo limphatū vel clarū nouū odoriferū subtile acuti saporis non limphatum et vtat̄ sepe de tyriacha manne cum surgit: aut diatrion pipereon vel diacalamentū aut diagalange in eadē hora vel medicamē de assa ꝙ sic fit. ℞. asse folioꝝ rute sicce piperis añ. ℥. j. fiat electuariū durū cū melle de quo ad modū auelane recipiat hora dormiendi. Ingrediat̄ diebus nō accessionis balneū in quo sudet multum. Purget̄ sepius q̃ ante ⁊ cū medicinis fortiorib⁹ Trociscos expertos ad quartanā facimus in antidotario ⁊ modū ⁊ tempus dandi ponemus illic post aliquas accessiones ⁊ etiā mūdificationes poteris dare de medicamine ꝙ sic fit. et videbis mirabile. ℞. electuarij nigri. ℥. j. s. terantur pfecto modo ⁊ misceant̄ cū. ℥. iij. ⁊ rob de vino ⁊ dimitte sic per vnā noctē tunc collet̄: ⁊ in illa collatura ponat̄ grane. iij. vel. iiij. diagridij electi non triti in vltimo ⁊. ℈. j. pulueris reubarbari ⁊ det̄ infirmo. Ante per horas duas vel tres de proprietate mundificando suauiter absq̃ labore per vsū debitū curat quartanā sequenti die post purgationem in aurora sumat. ℨ. s. tyriace cū vino puro calido ⁊ erit vtile plus quā appareat.

Caplm. xvj. de febre quartana ꝯtinua.

Aro secundum veritatē et penes philosophoꝝ intentionē accidit quartana ꝯtinua. Fit autē ex eadē materia conclusa intra venas ⁊ coartata et putrefacta ex qua fit interpolata differunt tñ: q: in illa nō fit interpolatio neq̃ frigus siue oripillatio vl̄ fractio: sed de quarto in quartū diē ⁊ octaua hora diei: ⁊ omni die fit maior afflictio.

Signa quartane cōtinue sunt ꝙ pulsus est apertior quā in interpolata ⁊ magis velox et spissus ⁊ eius caliditas accidentalis cōtinua ⁊ siccitas lingue cū asperitate fortior ⁊ cum siti quam in interpolata ⁊ vrina semper omni die: ⁊ omni hora est aut russa vel rubea subtilis vel spissa.

Cura. si vrina fuerit spissa vel subtilis rubea vel russa: ⁊ habitudo ꝯueniat in h anteq̃ aliqua fiat opatio medicinalis cōtra eaꝫ fiat flebotomia si virtus ⁊ etas ⁊ ꝯsuetudo ꝑmiserint naꝫ flebotomia vt volunt omnes ⁊ specialiter. Auic. li. quarto capitulo de cura quartane ꝯtinue semꝑ ē ꝯferens in omni egritudine que est de materia cōtenta in venis vel currēte ꝑ venas sed attendēdū ē hic ꝙ in quartana interpolata plus ꝯtra siccitatē q̃ ꝯtra frigiditatē sapiens intendere debet imo calefactio in interpolata debet esse equalis et nō intensa in ꝯtinua debet medicus declinare ad infrigidationē manifeste nō negligendo humectationeꝫ: nā humectatio calorem quartane obtundit ⁊ siccitatē materie melācolice destruit manifeste tota intensio tua sit cōtinue in ꝓuocationē secessus cū suppositorijs vel medicinis lenib⁹: aut clisterij: seu cū clisteri ꝙ sic fit. ℞. aque decoctionis sicle ⁊ epithimi. lb. j. olei violati. ℥. iij. salis. ℥. s. mellis. ℥. ij. fiat clistere ⁊ supponatur omni die in aurora: vel alia hora ꝯpetenti ꝭm ꝙ medico videbit̃ de virtute ⁊ necessitate rei in syrupis aquis ⁊ potib⁹ cibis ⁊ carnib⁹ fiat vt dcm̄ ē in iterpolata q: idē ē regimē nisi q: in ista maior ⁊ subtilior requirit̃ ꝯsideratio: ꝑꝑ ꝯtinuā afflictōeꝫ

Caplm̄. xvij. de quartana nō pura seu notha.

Ic modus febris semper fit ex materia grossa gypsea spissa in qua adheret humiditas accidentalis. Unde ex ꝯpositione ⁊ duritie sui subiecti cū putrefit longius durat ⁊ forti⁹ affligit ⁊ ei⁹ paroxismus magis durat ⁊ cū fortiorib⁹ accidētib⁹

Signa eius sunt signa quartane: sed in ista pulsus magis diuersificatur ⁊ peior ⁊ magis occultus. Et vrina eius fit albior: q̃ in vera ⁊ spissior in die ante accessionē: sequenti die post accessionē fit rubea cū quadā spissitudine ⁊ vt breuiter dicā omnia signa appēt magis intensa ⁊ accidētia maligniora q̃ in vera quartana. Attendēdū ē hic ꝙ omnis quartana que ex se incipit ⁊ nō sequit̃ ad aliā egritudinē: siue q̄ non fit ꝑ ꝯuersionē egritudinis etiā quartana breuior est ⁊ melius curat̃ q̃ illa que succedat ad egritudinem aliā vel priorem.

Cura recipiat bis in die in aurora ⁊ ante cenā ꝑ horas duas. ℥. ij. s. oximellis squillitici pro qualibet vice cū. ℥. iiij. aque decoctionis ysopi ⁊ epithimi ⁊ mellis sepe mūdificet̃ ⁊ specialiter dieb⁹ maioris quietis cū pillulis fetidis: vel pillulis stomaticis alkindi. aut cū pillulis de ellehoro nigro: seu cū decoctionib⁹ ⁊ medicinis dictis capitulo de cura melācolie: in cibis et potib⁹ medicinis trociscis ellectuarijs ⁊ omnibus rebus regat̃ vt dictū ē cura de quartana interpolata cū medicinis tā̄ fortiorib⁹. Hic vero infirm⁹ vtat̃ balneis sepe ⁊ specialiter post aliquas purgationes in q̄bus multū sudet absq̃ ꝙ debilitetur. Cōmune bonū ē in omni interpolata vt infirmus omnino abstineat a somno hora paroxismi ⁊ specialiter in q̄rtana pura ⁊ nō pura ⁊ ꝯtinua hora accessionis q: ꝑ h frigus vel horripillatio minor ⁊ accessio vel paroxismus abbreuiat̃ magis. Scire hic conuenit ꝙ hec quartana specialiter ⁊ vera aliq̃ndo durat vsq̃ ad annū: ⁊ specialiter ꝑꝑ errorē in cura eius: ⁊ forsam vsq̃ ad annos duos vel tres: ⁊ ꝭm Auic. vsq̃ ad ānos. vij. vel annos. xij. ꝙ nobis nō visum nec verificatū. Sunt aūt quedā febres que sunt de genere quartane nothe: seu nō vere: ⁊ appellantur ab Auic. li. quarto pithamos ⁊ fiunt ex materia ex qua quartana fit: sed ē grossior ⁊ durior ⁊ minor ⁊ ꝭm plurimū fiunt ex melācolia flegmatica gypsea vel pontica: ⁊ dicit Auic. auctoritate Hypo. ⁊ appellant̃ quintane aut sextane vel septene seu nouene: q: fiunt penes tales reuolutiones. G. dixit se nō vidisse tꝑibus suis has febres.

Cura tamē ipaꝝ est in omnib⁹ vt cura quartane sed in istis requirit̃ maior subtiliatio et resolutio ⁊ digestio ꝑ somnum ⁊ humectationem q̃ in quartana ⁊ longior: ⁊ cū h indiget ingrossatione regiminis vt virt⁹ nō deficiat ꝑ longā afflictionē

Caplm̄. xviij. de frigore vel tremore qui non calefit.

Alis infirmitas semp cōtingit ex fumo vel vapore eleuato a materia frigida vitrea vel viscosa aut flegmatica frigida valde que per putrefactionem non calefit.

Signa huius infirmitatis satis manifesta sunt solū ex narratiōe infirmi: ⁊ specialiter quādo sapiens medicus cognouerit tremorē vel frigus: ⁊ ꝙ ad ipsum nunq̃ inuenit caliditatē accidentalē sequi.

Cura bonū est vt infirmus hora illa deambulet ⁊ laboret ⁊ pānis cohoperiat̃ vehementer: nullo modo dormiat ⁊ vngat spinā ⁊ totū corpus ante horā accessionis cū oleo de costo vel de spica actu calido sepe vsq̃ a ꝓncipio mundificet̃ cū aliquo ex medicaminibus deturbit aut cū pillulis fetidis vel de hermodactilis factis cōtra frigidā causaꝫ: hora vero tremoris vel frigoris sumat post mūdificatiōes aliq̄s medicamē. de assa ad quātitatē auelane. Medicamē asse cuꝫ vino calido ꝙ sic fit. ℞. asse folioꝝ rute siccoꝝ piperis aā. ℥. s. fiat ellectuariū cū melle aut sumat de ellectuario de anacardis ad modū auelane hora tremoris cū vino calido omni die in aurora sumat de diatrion pipeon ad modū nucis: vl' de diamusco: vel de diagalange ⁊ similiū. Utat̃ carnib⁹ assatis ⁊ bono vino veteri absq̃ aqua sepe recipiat de tyriacha cū vino calido: ⁊ erit vtile ⁊ conueniens ⁊ specialiter post purgationes.

Caplm̄. xviiij. de febre sincopali que fit ex humoribus calidis acutis.

Ontingit febrem superuenire alicui que ꝭꝫ maiorem ꝑtē in die tertia paroxismū facit. Fit autē iste modus febris ex materia calida colerica que ꝯuersa ē cū sua putrefactione ad venenū: ꝑꝑ hoc multiplicat̃ in estate ⁊ autumno ꝭm plurimū ⁊ in omnib⁹ habētib⁹ cōplexionē calidā ⁊ siccā: ⁊ qui vsi sunt rebus calidis ⁊ siccis: vt alleis pipere ⁊ sinapi: nasturcio et his similibus.

Signa eius sunt casus pulsus post duas aut tres ꝑcussiones et sitis vehemēs ⁊ vrina colerica acuta cū liuiditate i ꝑte superiori manifesta vl' oculta: ⁊ corp⁹ cū ea cito marcescit ⁊ eius facies tornatilis fit in breui: ⁊ fit sincopis semꝑ aut ꝭm plurimū hora ꝓncipij paroxismi si fuerit interpolata. Si vero ꝯtinua fuerit hora accessionis incipit ⁊ fit ipsa sincopis ꝭꝫ plurimū: ⁊ h ꝑ se ⁊ infallibiliter sup febris sincopalē significat ꝙ si sincopis fuerit cū accidentib⁹ significantib⁹ materiā calidā significat feb. sincopalē de materia calida si vero cū accidētib⁹ significātib⁹ materiaꝫ frigidā fuerit febrem sincopalē de materia frigida significat.

Cura tota intensio tua sit in ꝯfortationem virtutis ⁊ ꝯtradictiōe accidentis ⁊ sincopis: nā hec infirmitas ex malitia sui accidētis ⁊ ne virtus cadat requirit ꝙ omni tꝑe ⁊ hora infirmus nutriat̃ ⁊ regat̃ cū reb⁹ ꝯfortātib⁹

cor: ⁊ infrigidãtib⁹ calorẽ spiritu₃ ⁊ omnino custodiat̃ ab omni euacuatiõe ⁊ re multiplicãte caliditatem ⁊ vacuitatẽ: si võ hora parorismi vel alia hora sincopis sup veniret ⁊ os cu₃ dẽtib⁹ clauderet̃ apiat̃ secure cũ aliquo instrumẽto ⁊ ꝓhiciat̃ in os infirmi ita ꝙ transglutiat si possibile fuerit aliqd de aq̃ frigida in qua sit vinũ de granatis muzu₃ vel forte: ⁊ ponat̃ in ipsa aq̃ vel vino de mica panis abluta: aut aliqd de aq̃ ordei cu₃ succo de granatis muzis: aut aliqd de vino rubeo stiptico cũ aq̃ veri frigoris ⁊ sit aqua multiplicata sup vinũ: aut aliquid de succo berberis cu₃ mica panis ⁊ aq̃ frigida induat multotiẽs in die camisiã infusa₃ ĩ aquã rosata₃ vl' aquã mixtã cũ cãphora ⁊ puluere sandaloꝝ nullomõ extrema fricent̃: q: talis fricatio i fe. tali trahit calorẽ extra ⁊ dimittit ṗncipiũ ⁊ inducit sincopim imo multotiẽs mortẽ: nã cũ ista feb. fuerit ex causa calida addit̃ in augumẽtu₃ ⁊ ei⁹ malitiã p fricationẽ cũ omnis fricatio irritet calorẽ ⁊ spiritum ⁊ eũ euaporare facit ⁊ sic inducit p istã viã in tali casu sincopi ⁊ ipsa₃ si inuenit augumẽtat: in egritudine ex causa frigida q̃ fuerit hui⁹ generis ꝯtrariũ fricatio extremo opat̃ vt inferius apparebit. Sumat talis patiẽs ante parorismũ ⁊ hora maioris quetis troc. de karabe cũ aq̃ rosa ⁊ vino de granatis aut succo berberis seu agresta: aut vino stiptico et aqua frigida valde multiplicata super vinũ. Nutriat̃ multũ ante accessionẽ ex carnibus pulloꝝ et edoꝝ alteratis ⁊ ꝯditis cũ lactucis cucurbitis: portulacis enduijs ⁊ silibus: ⁊ ꝯditis cũ agresta succo berberis ⁊ granatoꝝ: aut cu₃ acetositate citri: aut cũ succo fructuũ acetosoꝝ. sepe bibat aqua₃ frigidam cũ succo fructuũ acetosoꝝ. ꝯueniens est vt sumat post multas accessiones de tyriaca cũ succo granatoꝝ vel berberis: aut cũ agresta ⁊ aq̃ veri frigoris: ⁊ sit aq̃ multiplicata valde in cõpositiõe ⁊ potu tali tyriaca de sui ꝓprietate omne destruit venenum: ⁊ si dat̃ cũ talib⁹ reb⁹ frigidis colerã ⁊ ei⁹ vẽositatẽ destruit omnino: ⁊ h̃ ꝯueniũt omnes ⁊ veritas sic se h₃ si tyriaca fuerit de vipis ⁊ pbisice compositionis et h̃ regimine vsq₃ ad eius finẽ hec febris regatur ⁊ nõ aliomodo.

Caplm. xx. de febre sincopali que fit ex humoribus frigidis crudis.

[f] It autem hec febris ex materia flegmatica frigida q̃ ẽ in loco putrefactionis. s. extra venas vel intra acqsiuit manifestã venenositatẽ q̃ cum fumat vel expirat ad cor sua venenositate coartat spiritu₃ ⁊ calorem in ipso: ita ꝙ libere nõ euẽtat̃ ⁊ sic fit sincopis: seu defectus mortalis q̃si accidit h₃ plurimũ hyeme ⁊ autũno ⁊ hominib⁹ hñtib⁹ cõplexionẽ frigidã ⁊ qui vsi sunt reb⁹ frigidis flegmaticis ⁊ melãcolicis vt piscib⁹ ⁊ herbis ⁊ fructib⁹ humidis ⁊ aqua frigida cum rebus indigestibilibus.

Signa hui⁹ sunt sincopis q̃ accidit oi die hora parorismi ⁊ specialiter circha occasu₃ solis ⁊ defect⁹ pulsus q̃si in omni secũda pcussiõe ⁊ inflatio oculoꝝ ⁊ faciei ⁊ palliditas ⁊ mal⁹ appetit⁹ cũ vomitu flegmatico ⁊ corp⁹ mollificat̃ ⁊ vrina apparet discolorata spissa ⁊ aliquãdo tenuis cum liuiditate oculta seu manifesta.

Cura sumat patiẽs omni mane in aurora. ʒ. ij. se. apij vel sisileos seu feniculi vel petrosilini: aut ameos vel amomi cũ. ʒ. ij. s. syrupi acetosi vel mellis rosati aut oximellis cõpositi cũ aq̃ mellis: vl' aq̃ decoctiõis cipi ⁊ mellis. a ṗncipio omni die fiat fricatio ṗma pedum ⁊ coxaru₃ fricatiõe media cũ pano medie aspitatis vt materia ad extiora trahat̃: ⁊ post illã fricationẽ inceptam p tẽpus fiat iteꝝ cũ illa alia fricatio manuũ ⁊ brachioꝝ ⁊ pectoris: ⁊ sit tẽp⁹ istaꝝ fricationũ lõgũs valde ita ꝙ nõ possit egri tẽpori somni ⁊ dormitionis sue qetis. sumat hora parorismi: ⁊ añ parorismum micã panis cũ succo ordei vl' aq̃ ordei. aut panes cũ ydromelle ⁊ zucha. Si võ sitĩ habuerit sumat syrupũ acetosu₃ vel oximel cũ aq̃ calida decoctionis passulaꝝ aut granoꝝ granatoꝝ dulciũ. Si võ famẽ habuerit ⁊ nõ fuerit debilis: s₃ sat̃ fortis nutriat̃ cũ cibis dictis ⁊ mica panis. aut cũ mica panis ⁊ vino rubeo stiptico mixto eq̃li mixtura ⁊ sit in hyeme aq̃ calida actu: estate võ frigida. omnino a potu aq̃ frigide abstineat ⁊ a piscib⁹ ⁊ silib⁹. Si võ debilis fuerit nutriat̃ cõpulis ⁊ carnib⁹ edinis assatis ⁊ arietinis ꝯditis cu₃ agresta aut succo berberis vel vino de granatis ⁊ silib⁹. ⁊ bibat vinum dictũ limphatũ vt dictũ est ƀm tẽpora. Si aũt erit strict⁹ ƀm vẽtre₃ ⁊ nõ sellaret fiat suppositorium de sapone omni die ante cenã ⁊ prãdiu₃ vel de salgẽma: aut alia re vel fiat clistere cũ aq̃ decoctionis ficle ⁊ oleo viola. ⁊ melle ⁊ aliquantulo salis ⁊ erit vtile valde. Regat̃ hic patiens: a ṗncipio vsq₃ ad finẽ h̃ regimine ⁊ nõ alio q: bene curabit̃ si deus voluerit.

Caplm. xxj. de febribus mixtis videlicet quartanis ⁊ sextanis.

[f] Ebres ista semper fiunt ex flegmate vitreo ⁊ colera nigra spissa mixtis: aut ex aliis materijs grossis et duris et spissis mixtis ad inuicẽ. Uidẽdu₃ ẽ hic de differẽtia inter fe. cõmixtas ⁊ cõpositas ƀm medicu₃ febres aũt cõmixte appellant̃ q̃ fiũt de mat'ia non pura: s₃ mixtis grossa spissa q̃ est diuersaꝝ naturarum ƀm ꝓpriã materiã sicut est materia q̃ fit ex flegmate aliquo grosso spisso ⁊ melãcolia vincẽte melãcolia in cõpositiõe: aut vincẽte flegmate q̃ fit ex cõmixtiõe equali illoꝝ duoꝝ: ⁊ aliquãdo ꝯtingit quod tales materie ꝯtingunt ex materijs adustis q̃ miscent̃: ⁊ aliqñ ex nõ adustis. Compoite võ feb. appellant̃ qñ vna fe. miscet̃ cũ alia fe. ꝯtinua vl' interpolata eiudẽ generis vel diuersoꝝ geneꝝ vt cũ cõponit̃ tertiana cũ tertiana ꝯtinua vel interpolata aut cũ ethica ⁊ h̃ ꝓprie dicit̃ fe. cõposita: vel dicitur fe. cõpoita qñ cõpoit̃ cum alia egritudine videlicet cũ apostbemate aut cũ vulnere. vl' cũ alia egritudine alteri⁹ generis: ⁊ h̃ nõ dicit̃ fe. cõpoita ꝓprie: sed egritudo compoita.

Signa sunt vrina discolorata tenuis: s₃ in diẽ post accessionẽ colorã apparet ⁊ pulsus ocultus ⁊ paruus ⁊ spissus apparet: ⁊ nõ habẽt h̃ fe. certũ modũ neq₃ horã afflictionis s₃ in ordinate in suis sunt accessionib⁹: aliqñ. n. faciũt parorismũ de quinto in quintũ aliqñ de sexto in sextu₃: aliqñ affligũt de sero: aliqñ in nonis: aliqñ in nocte ⁊ aliqñ in die ⁊ vagãt semp in accessionib⁹ suis ⁊ ƀm plurimũ in quartanas cõuertũt vt vult. Hypo. iij. particula ꝓnosticoꝝ Ubi dicit febrib⁹ vero inordinate vagantib⁹ quartane sunt future et specialiter in autũno ⁊ hyeme.

Cura neccesse ẽ vt patiẽtes has feb. q̃libet die ante accessionẽ mũdificentur cũ reb⁹ euacuãtib⁹ flegma ⁊ melãcoliã ⁊ materiam adustã vt sunt pillule fetide aut stomatice alkindi q̃ fiẽt aut mundificent̃ cũ aliquo ex medicaminib⁹ turbit mixto cũ aliq̃ ex decoctõib⁹ factis ꝯ melãcoliã aut quartanã supius capitulis supra diebus vero quib⁹ meli⁹ qescit ante prãdiũ ⁊ ante cenã p horas: sumat ꝓ qualibet vice. ʒ. ij. oximellis compositi aut. ʒ. ij. oximellis squilitici aut cũ aqua decoctionis radicũ feniculi apij ⁊ similiũ: aut cu₃ aqua decoctõis cipi vel cappari aut assari seu acori. Ungat̃ stomachus patiet̃ ⁊ splen sepe cũ oleo

de spica in quo sit aliquid aceti. Die vero accessionis anteꝗ̃ accessio veniat ꝑ horas duas vl' tres comedat de succo ordei: aut de aq̃ ciceꝝ rubeoꝝ in quibus ponat̃ de puluere cardamomi ⁊ aliaꝝ specieꝝ. Bibat de vino odorifero limphato cũ aq̃ calida vl' aq̃ decoctiõis radicũ: diebꝰ vo q̃etis maioris comedat carnes arietis annualis: vel pulloꝝ: seu edi coctas cũ spinachijs ⁊ feniculo: aut assatas conditas cũ puluere specierũ ⁊ succo berberis: aut vino de granatis seu de agresta. Bibat vinũ odoriferꝝ clarum limphatũ paꝝ semꝑ sero hora dormiẽdi sumat de diagalãge aut diatriõ pipeon: aut diamusco ad modũ castanee vel nucis ⁊ bibat cũ h̄ post aliquid boni vini paꝝ. post aliquas accessiões die accessionis in aurora sumat. ʒ. s. tyriace maioris cuꝫ vino calido: ⁊ erit bonũ ⁊ ꝯueniẽs: q꞉ calefacit materiaꝫ q̃ remãsit ⁊ resoluet ⁊ cõsumet eã ⁊ fiet accessio minor in intẽsione ⁊ durabilitate.

Caplm. xxij. de febre que empialos vocatur

A causa ⁊ materia huiꝰ fe. ꝯuenerũt omnes phi: ſꝫ in nominibꝰ nõ conuenerũt q꞉ qdã appellãt empialã illã quã alij lippariã vocãt de qua diuersitate nõ est curãdũ postꝗ̃ in cã ⁊ modo afflictiõis ꝯuenerũt. in empiala frigescũt exteriora ⁊ interiora calẽt. ecõuerso in lipparia. Auic. at̃ ſm nomina ꝯriũ dicit. Materia huiꝰ fe. q̃ empiala vel lipparios dicit̃ ē materia flegmatica grossa vl' colerica grossa mixta cũ humido cuiꝰ vna pars cũ putruit ex caliditate extranea quaꝫ acquisiuit ꝑ viã putrefactiõis interiora calefacit et siti generat Alia vo pars adeo in loco putrefactiõis retẽta est ꝙ nũdũ potuit calefieri: ſꝫ refugit caliditatẽ ⁊ sua frigiditate actuali infrigidat extrema donec dissoluta fuerit vel digesta a natura vel beneficio medicinali. vel alio modo potest itelligi ꝙ h̄ fe. fit ex flegmate grosso: cũ. n. nõ resoluit̃ ex flegmate grosso intrinseco qñ inflãmat̃ ⁊ putrefit nisi aliqd ꝙ calefacit locũ putrefactiõis cũ nõ resoluat̃ nisi qñ putredo eiꝰ ē putredo flegmatis calefacit interiora ⁊ exteriora quodãmodo ⁊ qñ virtꝰ effundit̃ ad locuꝫ vbi est lesio tũc euacuant̃ exteriora a calore ⁊ infrigidant̃ extrema ꝓpter qñ in exterioribꝰ est materia flegmatica cruda vitrea grossa: fit etiã frigiditas quẽ multotiẽs resoluit̃ ex eo vapor q nõ putrefit: ſꝫ eleuat̃ ⁊ calefit quodãmodo: ſꝫ illa caliditas associat̃ cũ illa vapore spatio paruo. Deinde separatur illa caliditas a vapore calefacto ⁊ reddit ad frigiditatẽ quã habebat in radice ante putredinem ⁊ sic infrigidant̃ mẽbra exteriora. vel dr̃ ꝙ ꝑs materie flegmatice vitree colligit̃ ⁊ calefit in loco putrefactionis intra corpus. Alia vo pars absqꝫ aliq̃ putrefactiõe ſꝑgit̃ suꝑ mẽbra et lacertos exteriores ⁊ eos infrigidat frigiditate sua naturali. Si at̃ materia huiꝰ fe. fuerit grossa humectata accidentaliter cũ illa colera fuerit pauca ⁊ fuerit in intrinseco corporis putrefit ⁊ calefac̃ locũ ⁊ nõ resoluit̃ ex ea aliquid accidit ꝙ natura cũ calore ꝯuertit̃ ad locum putrefactiõis vt ipsaꝫ paucã materiã ⁊ malaꝫ destruat ⁊ resoluat ⁊ sic natura cuꝫ calore extrema relinquẽdo ⁊ infrigdat: ⁊ nõ fiũt tales modo infrigidationis ⁊ calefactionis ex ista materia nisi hora accessionis eo ꝙ cũ putredo excitat̃; excitat̃ virtꝰ infrigidatõis i parte materie q̃ nõ putrefit ⁊ h̄ fit ꝑ excitationẽ ꝯtrarij mouẽtis suũ ꝯriũ. ⁊ est differẽtia inter istã ⁊ emitriteuꝫ: eo ꝙ in emitriteo materia colerica putrefit in exterioribꝰ et facit rigorem manifestũ cũ punctura de tertio die in tertiũ ⁊ eiꝰ caliditas extranea plus durat multũ q̃ꝫ eiꝰ frigiditas vel rigor q̃ꝺ nõ fit in empiala vel lipparia: ⁊ ꝑ̄ter h̄ affligit̃ cotinue ex flegmate putrefacto intra venas cũ intẽsiõe accessiõis omni die in occasu solis. hic modꝰ afflictiõis neqꝫ ꝯriꝰ fit in empiala neqꝫ lipparia. Necesitat hora in modo afflictionis empiale ⁊ lipparie. dicit. n. ꝙ fe. est calor innaturalis ꝓcedẽs a corde mediãtibꝰ artarijs ⁊ venis in totũ corpꝰ cũ fe. empiala ⁊ lipparia sit fe. deberet calor inaturalis ꝓcedere ex corde in totũ corpꝰ vt apparet ꝑ febris diffinitionẽ. Dicẽduꝫ est hic ꝙ queadmoduꝫ terra ad inferiꝰ naturalit̃ descẽdit ⁊ ignis ad supius: ⁊ ꝑ accidẽs natura terre vel ignis impedit̃: ita febris omnis in eo ꝙ febris ꝓcedit ꝑ sui naturam a corde in totũ corpꝰ nisi ꝑ accidẽs a re frigida q̃ nõ putrefit impediat̃ vt apparet in empiala ⁊ lipparia manifeste: et ꝑ h̄ nõ seq̄t̃ ꝙ nõ sint febres. s. empiala ⁊ lipparia.

Signa sunt vrina colorata ⁊ tenuis et sitis: ⁊ ꝑuitas velocitas ⁊ spissitudo pulsus ⁊ eiꝰ inspiratio ⁊ manifesta frigiditas in exterioribꝰ q̃ nõ calefit ⁊ intrinseca caliditas febris lẽtes manifeste: ⁊ eiꝰ accessio ſm plurimum fit omni die: ⁊ sentit ĩfirmus fatigationẽ ⁊ fractionem in membris ⁊ alices ⁊ esitationes.

Cura sumat̃ in aurora ⁊ ante cenã syrupus acetosus ꝯpositꝰ vl' mel rosatuꝫ cũ aq̃ calida decoctiõis radicũ feniculi petrosilini ⁊ apij ⁊ similiũ. Mũdificet̃ sepe cũ decoctione facta ex mirobalanis citrinis indis ⁊ turbit que sic fit. ℞. mirobalanoꝝ citrinoꝝ ⁊ indoꝝ añ. ℥. j. pistent̃ ⁊ buliãt cũ rosis ⁊ prunis in. ℥. viij. aq̃ donec medietas cõsumpta sit: collet̃ ⁊ ponat̃ in illa collatura. ℥. ij. syrupi ro. ⁊. ʒ. j. vel. s. turbit ⁊. ℈. j. zinziberis puluerizati ⁊ cribellati: aut mũdificet̃ cuꝫ pillulis stomaticis alkindi. post multas mũdificationes abluat̃ corpꝰ infirmi vel cũ aq̃ calida vl' itret balneũ in quo nõ sudet nisi paꝝ. Recipiat de trociscis paruis rosaꝝ omni die vnũ cũ syrupo acetoso vel melle rosato in aurora specialiter. post multas mũdificatiões ⁊ cũ aq̃ radicũ: q sic fiũt. ℞. rosaruꝫ rubeaꝝ. ʒ. x. spice nardi succi liqritie añ. ʒ. j. se. citruloꝝ se. endiuie añ. ʒ. ij. formẽtur troc. cum aq̃ ro. ⁊ syrupo ro. ⁊ sit vnusqsqꝫ. ʒ. ij. vel. ʒ. j. aut sumat codẽ modo ⁊ hora trociscos de spodio q sic fiũt. ℞. spodij. ʒ. x. rosaꝝ rubeaꝝ. ʒ. iij. succi liquiritie laudani añ. ʒ. v. ꝯficiãt̃ cũ mucillagine psilij ⁊ sit vnusqsqꝫ. ʒ. ij. vel. ʒ. j. nutriat̃ ante purgationem cũ aq̃ ciceꝝ vel sicle vel cauliũ: aut succo ordei q̃ ꝯficiant̃ cũ lacte amigdalaꝝ ⁊ aliquãtulo aceti: ⁊ bibat vinũ agreste limphatũ cũ aq̃ passularuꝫ vel sebesten: aut vinũ de granatis dulcibꝰ post mundificationes ⁊ febris elongationem. Nutriat̃ cuꝫ dieta carniũ ⁊ reꝝ quas diximꝰ in quottidiana vera interpolata: ⁊ bibat vinũ ſm ꝙ dictum est illic. Sero hora dormiẽdi sumat de diarodon abbatis aut de rosata nouella ad modũ castanee vel nucis ⁊ cum eo bibat aquaꝫ decoctionis sebesten aut passularum seu granorum granatorum dulcium.

Caplm. xxiij. de febre que lipparia vocatur.

Ista est in contraria dispositione ⁊ motu ad ãtecedentem. Fit aũt ex flegmate vitreo quod in oculto corporis ⁊ ꝓfundo comprehẽsuꝫ est ⁊ ibi infrigidat̃ forti infrigidatione: veꝝ in ipso accidit putredo quare spergitur ex eo vapor eius q̃ꝺ cũ putrefit spargit̃ ⁊ inflãmat̃ in exterioribꝰ: ⁊ illud q̃ꝺ nõ est putrefactũ infrigidat̃ in interioribꝰ: ⁊ ꝑ istã viã fit et apparet calor febrilis in exterioribus ⁊ frigus absqꝫ febre i interioribꝰ sentit̃: ⁊ nõ apparet h̄ frigꝰ nisi h̄ tẽpore: quẽ est qetuꝫ ⁊ associat̃ ei ⁊ patit̃ ab eo ꝙ occurrit ei. sed postqꝫ incipit in eo putredo mouet̃ ⁊ ĩfrigidat̃ infrigidatiõe quadã quãuis nõ ꝑueniat ad h̄ vt curat ꝑ totũ corpus: sed remanet circha interio

ra ꝓpter eius locationem in profundo corporis.

Signa sunt pulsus rarus ⁊ tardus ⁊ inspiratio filr: ⁊ vrina eiꝰ videt̃ discolorata ⁊ tenuis ⁊ est absq̃ siti ⁊ sentit manifestam frigiditatē intra corpꝰ ⁊ in exterioribꝰ caliditatem ⁊ est cum interpolatione manifesta.

Cura sumat de oximelle cōposito vl' de oximelle sqlitico vel de melle rosato. ℥.ij. ꝑ q̃libet vice in mane ⁊ ante cenā cuꝫ aq̃ decoctionis radicū vel seminū calidoꝝ: aut radicum cappari ⁊ siliuꝫ. Mundificet̃ sepe cū medicamine deturbit: aut cū pillulis fetidis vel stomaticis alkindi: aut cū decoctiōe facta ex mirobalanis kebulis ⁊ turbit ⁊ cū decoctiōe radicū cappari. Bibat in ꝑncipio aquā mellis vel aquā decoctionis radicū ⁊ mellis. Nutriat̃ cū aqua ciceꝝ vl' succo ordei ⁊ brodio cauliū ⁊ sicle: vel cū feniculo ⁊ spinachijs mixtis ꝯditis cū lacte amigdalaꝝ. Si vero indigeret ꝯfortatiōe virtutis nutriat̃ cū carnibus edi pulloꝝ ⁊ arietis annualis ⁊ gallinaꝝ coctꝫ cū herbis dictis ⁊ conditis cum succo berberis vl' granatoꝝ: aut cū agresta ⁊ puluere cardamomi ⁊ specieꝝ. Bibat vinū albū odoriferꝫ mixtum cū aq̃ calida vel frigida ꝺm ꝙ tēpus fuerit: aut limphatum cū aq̃ decoctiōis passulaꝝ. fundat sup̱ se post mundificationes multas aquā calidā: ⁊ sumat hora dormiēdi de tyriaca cū aq̃ calida vel aqua decoctionis radicū: ⁊ ꝯfortet stomachū suuꝫ cū diagalanga vel diatrion pipeon sumēdo de aliquo illorum ad modum castanee in aurora: ⁊ bibat post illud aquā decoctionis sebesten vel passularuꝫ. Diebus vero quietis sumat de trociscis rosarū vel de spodio factis in cura superiori cum melle rosato ⁊ aqua calida: vel aqua decoctionis radicum.

Caplm. xxiiij. de febribus compositis.

Omnes antiqui intēdunt ꝓprie ꝑ febres compositas qñ febris cōponit̃ cū alia febre eiusdē generis vel diuersi generꝫ: verbi gratia cū febre eiusdeꝫ generis sicut qñ tertiana cōponit̃ cū tertiana ꝯtinua. vel īterpolata vl' quottidiana ⁊ quottidiana continua vl' interpolata ⁊c. Cum febre vero diuersoꝝ geneꝝ vt quottidiana cū tertiana ꝯtinua vel interpolata vel cū quintana vel econuerso. aut tertiana cum sanguinea aut quottidiana cum ethica: aut quartana cum ethica ⁊ aliquādo tres febres cōponunt̃ ad inuicē vt due de tertiane interpolate cū ꝯtinua quottidiana vel sanguinea: aut tertiana cōtinua. aut due quottidiane interpolate cū tertiana ꝯtinua vel sanguinea ⁊ sic de alijs. Et quēadmodū componunt̃ due interpolata ita componūtur due cōtinue sed forsan quidā nō cōcedūt hoc ꝓpter difficilē cognitionem eaꝝ: ⁊ disputare de talibꝰ nō pertinet ad medicū: imo inquisitio de talibꝰ impedit bonā opationē medicinalē. Et de ista q̃stionē Auic. fecit mētionē li. iiij. c. de febribꝰ ꝯpoītis: ⁊ dimittere has q̃stiones est vtile medico: vt ꝓbat. Gali. lib. de cōplexione ⁊ cōmēto regiminis acutoruꝫ sup̱ illo parafo videt̃ aūt mihi ꝙ oportet ⁊c. dicit in locis illis ꝙ error paruus qđ adiscit disciplus ex scientia dyaletice fit causa maioris erroris ⁊c. ꝓpter quaꝫ cōpositionē febriū ordo ꝑiodoꝝ ipsarum ⁊ corpora ⁊ accidētia ipsaꝝ febriū ita cōmiscētur ꝙ cognosci minime possunt nisi sapiens subtilissime circha ipsarum cōpositionē ꝯsiderauerit: ⁊ cū h̄ vsus fuerit cū recta inuestigatione ⁊ inq̃sitione circha diuersas species febriū cōpositaꝝ. accidētia. n. febrium cōpositarum tribus variant̃ modis: nā omnes accessiones siue ꝑoxismi compositarū febrium aut sunt cōmunicantes aut subintrātes: aut coalternātes. verbigratia cōmunicātes dicunt̃ quādo vnus incipit ⁊ alter incipit cū additione manifesta in rigore frigore ⁊ oripillatiōe manifesta siue veniat in eadē hora siue paꝝ postq̃ꝫ primꝰ incipit. Subintrātes appellant̃ qñ primus subintrat anteq̃ꝫ bene finiat̃ secūdus. Coalternās appellat̃ ꝙ postq̃ꝫ p̄mꝰ incipit ⁊ finit̃ ⁊ stat post h̄ in q̄ete ꝑ tēpus ⁊ tūc secundus incipit ꝓmoueri. verbigratia ponat̃ ꝙ aliqua tertiana incipit in. iij. hora diei ⁊ finiat̃ in duodecima ⁊ stet absq̃ꝫ aliq̃ afflictione vsq̃ꝫ ad tertiam vel quartā horā diei secūdi ⁊ tūc sup̱uenerit accessio vel rigor secūde vel alterius febris tūc talis poxismus vere coalternās appellat̃ ⁊ sic in omnibus alijs continuis ⁊ interpolatis. Sed debes scire ꝙ primus ⁊ secūdus sunt male cognitionis: sed p̄mꝰ est deterioris omnibus. vltimus vero est leuioris cognitionis omnibus.

Signa sunt ꝯsideratio in modo ⁊ q̄litate afflictionis ⁊ nō est iudicādum de natura febris cōposite ⁊ eiꝰ causa ꝑ circūuolutionē ⁊ reuolutionē ꝑoxismi ⁊ accessiōis: sꝫ ꝑ modū ⁊ qualitatē afflictiōis q: due quintane ꝺꝫ reuolutionē faciūt ꝑoxismū de tertio in tertiū dummodo ꝑoxismꝰ sit coalternās ⁊ due tertiane faciūt ꝑoxismū omni die: dūmō ꝑoxismꝰ sit coalternās nō tamē ꝓpter h̄ debet vocari febris q̄ facit ꝑoxismum de tertio in tertiū tertiana. neq̃ꝫ febris q̄ facit ꝑoxismū omni die quottidiana: sꝫ p̄ma vocatur sic q: sunt due q̄ntane ⁊ altera vocat̃ sic q: sūt due tertiane: ꝓpter h̄ ꝯuenit medico intelligēti vt cōsideret in modo afflictionis ⁊ hora ⁊ q̄litate: naꝫ si infirmus incurrit ꝑoxismū de tertio in tertium ⁊ ꝑoxismꝰ fuerit absq̃ꝫ rigore manifesto ⁊ puncturꝫ carniū ⁊ in pulsu nō fuerit velocitas neq̃ꝫ spissitudo: imo potius cōtrariū. s. diuersitas cū tarditate: neq̃ꝫ vrina fuerit colorata ⁊ colerica acuta sꝫ discolorata ⁊ tenuis vel spissa ⁊ fuerit ꝑoxismꝰ lōgior q̃ꝫ in tertiana ⁊ magis durās ⁊ in suo motu nō fuerit velocitas sed potiꝰ tarditas tūc nō poteris iudicare ꝙ talis febris nō debeat tertiana vocari: sꝫ potius q̄ntana ⁊ specialit̃ cū fuerit absq̃ꝫ siti ⁊ caumate ⁊ oris amaritudine: si vero illa febris q̄ affligit omni die fuerit absq̃ꝫ frigore maīfesto imo fuerit cum rigore ⁊ puncturis ⁊ mordicatione: ⁊ cū siti valida ⁊ caumnate ⁊ amaritudīe oris ⁊ secessu vl' vomitu colerico ⁊ cū pulsu veloci ⁊ spisso absq̃ꝫ mlta diuersitate ⁊ cum vrina colorata colerica acuta: tunc iudicandum erit ꝙ hec febris quamuis faciat ꝑoxismū omni die nō est quottidiana de flegmate sed sunt secunde tertiane: ⁊ ꝺm istum modum compositionis febrium fiat iudicium de qualibet febre composita ꝑ modum ⁊ qualitatē febris composite nam quādo videris hominem extenuatū et vrina fuerit aliquādo similis vrine sani hominis cuꝫ quadam oleaginitate: ⁊ aliquando fuerit colorata spissa ⁊ non inueneris infirmum quin semp̱ caleat accidentaliter ⁊ febrem habeat et eius pulsus fuerit subtilis strictus cū quadaꝫ mollicie ⁊ omni sero in occasu solis sentit in mēbris ⁊ dorso ⁊ lacertis mēbrorum suorum frigus aliquod vel accessionem et cum hoc habuerit nauseā ⁊ malum appetitū ⁊ in oculis ⁊ facie quasdaꝫ inflationes pallidas ⁊ impedibus similiter: ⁊ vene corporis iam incipiūt apparere ⁊ figure ossium vltra debitum ⁊ cū hoc cutis frontis ⁊ timporū incipiat a re fieri ⁊ semper post prandium et comestionem calor febrilis manifeste augumentatur poteris secure iudicare ꝙ hec feb. est ethica composita cum flegmatica.

Cura postq̃ꝫ cognoueris febris compositioneꝫ: videlicet ꝙ aliqua febris fuerit composita cum alia febre eiusdē generꝫ aut diuersi generis: vt tertiana cuꝫ tertiana: vl' tertiana cum quottidiana: aut quottidiana cum ethica:

aut alia ſm aliū modū compoſitionis tu debes ꝓ-
cedere ꝯ febrē cōpoſitā eiuſdē generis cū medici-
nis dictis in curis ſimpliciū illius generis: ⁊ ſi ma
teria cōpoſita reperiret vt eſt in tertiana nō vera cū
medicinis dictis ī cura tertiane nō vere. Si vō ter
tiana cōponeret cū flegmatica componas medici-
nas flegmatica ⁊ tertiane vere ſimul hoc modo ſi
magꝭ timuerꝭ de tertiana q̄ȝ de flegmatica addas
in cōpoſitione medicinaꝝ ciboꝝ ⁊ potuū de aquis
⁊ decoctionibꝰ ea que magis valēt ꝯ colerā ⁊ eam
deſtruāt nō negligēdo naturā flegmatis: ſeu ea q̄
dicta ſunt in curis flegmatice. Si vō magis timue
ris de materia flegmatica ſeu de febre flegmatica
multiplica medicinas flegmaticas ſup colericas ⁊
omnia alia nō negligēdo ea que coleraȝ extinguūt
⁊ deſtruunt. Si aūt equaliter timueris de vtraqȝ
miſceas omnia eq̄liter ⁊ h̄ ſemp nō negligēdo ma
gis timoroſuȝ ⁊ magis eminēs ⁊ ledēs. Eodē mo
do ꝓcedat qn̄ ethica cōponit cū flegmatica vel fe,
alia. Attēdendū ꝙ ethica cū cōponit cū alia febre ⁊
ſpecialiter cū quottidiana quaꝝ cōpoſitio ē ſꝫ plu
rimum ꝙ eſt male curatiōis ⁊ dicifficilis: imo ſm
plurimū ethica cū ſic cōponit mortalis inuenit ⁊
impoſſibilis curatiōis. Eodē modo dicēdū ē ſi ali
qua febris cōponeret cuȝ alia febre que ſupuenire
ꝓpter apoſthema in ſtomacho epate vel alio mē-
bro. verbigratia ſicut ſi aliquis haberet tertianaȝ
vel quartanā ⁊ ſupueniret ⁊ pleureſis vel pipleu-
monia vel ſquinātia tūc ꝯueniēs eſt vt medicꝰ op
ponat ſe cū medinis cōuenientibus ad apoſthema
cum maiori ⁊ ſubtiliori ꝯſideratione nō negligen-
do febrē priorē ⁊ eius curaȝ. Scire hic conuenit ꝙ
omnes febres ſeu egritudines cōpoſite ⁊ ſpecialit
ſi fuerint geneꝝ diuerſoꝝ ſunt maioris timoris et
difficilioris cure q̄ȝ ſimplices: ⁊ ꝓpter h̄ indigent
ſubtiliori ꝯſideratione cū melliori ⁊ maiori inueſti
gatione ſi recte ⁊ phiſice curari debēt. O q̄ȝ pauci
inuenti ſunt tēpore noſtro q ſm ꝙ ꝯuenit in curꝭ
febrium ⁊ egritudinū cōpoitarum ꝓcedāt vt nā
regrit: ⁊ vt plurimū egritudines quas noſtro tē-
pore vidimus ⁊ curauimus aut fuerunt febres vel
egritudines ꝯpoīte vel de materia cōpoīta: ⁊ rariſ
ſime inuenimꝰ febre vel egritudines que haberēt
materiā ſimplicē ⁊ nō cōpoſitā neqȝ apoſthema ēt
⁊ in apoſthematibus iſtud magis difficile repit
⁊ veꝝ eſt Scire hic cōuenit ꝙ philoſophi aliud vo
lunt p egritudinē compoſitā ⁊ aliud p febrē cōpoſi
tam: nā febris ꝓprie ⁊ vere nō dicit compoīta niſi
quādo componit cū alia febre eiuſdeȝ generis vel
diuerſoꝝ generū: egritudo varo dicit cōpoīta qn̄
ꝯponit cū alia egritudine eiuſdē generis vl' diuer
ſorum geneꝝ: vt qn̄ egritudo cōſimiliuin cōponit
cū egritudine officialiū vel cū cōmuni egritudine
verbigratia ſicut cōponit febris cum apoſthema-
te vel vulnere ⁊ ſimilium.

Caplm. xxv. de febre que' emitriteus dicitur.

e

Mitriteus dicit febris cō-
poīta ex duabꝰ
febribus quaꝝ vna ē tertiana ⁊ altera
flegmatica: ⁊ dicit emitritꝰ ab emi ꝙ
eſt mediū ⁊ triteus tertiana: vnde emi
triteus quaſi cuius febris vna pars in cōpoſitione
ſemp debet eſſe tertiana: ⁊ ſm hoc volūt quidā ꝙ
ſpecies emitritei ſunt tres videlicet pmo quādo co
lera putrefit extra venas ⁊ flegma intra ⁊ ſecundo
quādo flegma putrefit extra venas ⁊ colera intra.
tertio quādo colera extra venas putrefit ⁊ melāco
lie intra: ⁊ poſſunt ponere quartū modum quādo
melācolia putrefit extra venas ⁊ colera intra et ſic
ſm iſtū moduȝ tot ſunt ſpecies emitritei quot ſūt
cōpoſitiones que ſunt inter febrē flegmaticā inter
polatā vel ꝯtinuaȝ vel quartanā interpolataȝ aut
continuā ⁊ febreȝ tertianā ⁊ ſic videret ꝙ ſpecies
emitritei eſſent quattuor ad minꝰ ſed penes inten-
tionem phoꝝ emitriteus nō eſt niſi vna ſpecieruȝ
febriū cōpoſitaꝝ ⁊ ꝓbatur ſic: emitritꝰ eſt febris
cōpoſita cuius vna pars eſt tertiana pura vel non
pura: ⁊ omnes phi antiq volūt p tertianā abſolu-
te tertianam interpolatā: ⁊ p aliā volūt eius ꝯriaȝ
in qualitatibꝰ actiuis ⁊ paſſiuis materialibus ⁊ ta
lis cōpoſitio impoſſibile eſt vt fiat niſi ex tertiana ī
terpolata ⁊ cōtinua flegmatica. ergo nō eſt emitri
teus niſi vna ſpecieꝝ febriū cōpoītaꝝ quāuis eniȝ
tertiana interpolata alijs modis poſſit cōponi cū
quartana interpolata vel cōtinua aut flegmatica ī
terpolata nō tamē ꝓpter h̄ dicunt ſpecies emitri
tei: ſed dicunt febres cōpoſite vel ſpecies febrium
compoſitarum que fiunt ⁊ poſſunt fieri ex tertia-
na cōtinua vel interpolata cum quartanis ⁊ alijs
⁊ ſic ſm iſtā cōpoſitionē emitritei quā verā credi-
mus manifeſta eſt nobis cauſa eius ⁊ loca cauſarū
ipſius febris compoſite manifeſta ſimiliter erunt
ipſa. n. p naturā ſue cōpoſitionis qn̄qȝ facit poriſ-
mum cōmunicātes: ⁊ iſte eſt difficilioris cognitio-
nis alijs vt ſupra ſcriptū eſt: ⁊ qn̄qȝ ſubintrantem
⁊ iſte eſt etiā male cognitionis: ⁊ qn̄qȝ ſubalternan
tem ⁊ iſte eſt melioris cognitionis omnibus alijs.

Signa ſunt ꝙ patiēs cōtinue affligit
⁊ ſemp eiꝰ acceſſio intēdit cir-
cha occaſum ſolis ⁊ calor circha noctē multiplicat
⁊ nūqȝ euacuant vene a febre ⁊ afflictione febrili: ⁊
facies ⁊ oculi minus tumeſcūt q̄ȝ in flegmatica pu-
ra: ⁊ habet infirmꝰ pulſuȝ paruū velocē ⁊ ſpiſſum
cū quadā mollitie: ⁊ alia hora affligit manifeſte de
tertio in tertiū diē cū rigore ⁊ ſpecialit circha ter-
tiam vel poſt tertiā: ⁊ ſi eſt tertiana vera in cōpoſi
tione durat acceſſio circha horas. xij. ſi aūt nō ve-
ra fuerit durat acceſſio q̄ cū rigore incipit ⁊ que fit
de tertio in tertium diē plus. xij. horis non mul-
tuȝ: et omnia accidētia ſignificantia tertianā ſunt
magis acuta ⁊ magis intēſa. Si tertiana fuerit pu
ra in cōpoſitione ⁊ breuiuſ finiat in nō pura durat
longiꝰ ⁊ ſunt magis remiſſa: vt ſunt ſitis ⁊ cauma
⁊ rigor ⁊ calor ⁊ oris amaritudo ⁊ ſimilia ſignificā
tia ſup dominiū colere. Urina vō in emitriteo ſem
per liuida q̄ſi videt: ſꝫ hora acceſſiōis colere ⁊ poſt
acceſſionē fit magis colorata q̄ȝ ante ⁊ minꝰ ſpiſſa
tn̄ liuidior: ⁊ tūc pulſus infirmi hora caloriſ p rigo
rem fit magis velox ⁊ ſpiſſus ⁊ durꝰ cū minori di
uerſitate ꝓpter eq̄tionē inductā ex qualitatibꝰ co-
lere ſup ꝯrietatē flegmatis: ⁊ apparet lingua aſpa
⁊ citrina vel nigra multotiēs: ⁊ ſignificant proprie
ſup ꝯtinuā afflictioneȝ ⁊ patit infirmꝰ nauſeaȝ et
defectionē appetiꝰ: ⁊ eſt hec febris cōpoſita timo-
roſa durās vſqȝ ad. xx. vel. lx. dies ſm plurimum
quāuis ſm plurimū ante h̄ tēpus accidētia tertia-
ne minuant ⁊ euaneſcant ⁊ fit ſudor manifeſte de
tertio in tertiū diē pter ꝙ febris eſt toto remouea
tur ⁊ incipit in augumēto poriſmi tertiane aliena
tioneȝ ⁊ vana loqt ⁊ plꝰ q̄ȝ in tertiana ſimplici nō
cōpoīta.

Cura oportet vt ſoluat infirmꝰ a pͥnci-
pio cū rebꝰ reſpiciētibꝰ coleraȝ ⁊
flegma hac via ſi colera habundauerit ſup flegma
ꝙ raro ꝯtingit addēdū eſt in medicinis colere ſu-
per medicinas flegmatis aut ecōuerſo. Si vō eq̄li
ter timeret de malitia flegmatis ⁊ colere ⁊ medici
ne in cōpoſitione eq̄les erūt. Mūdificet ergo cuȝ
decoctiōe q̄ fit ex tamarindis māna ⁊ turbit cū aq̄
decoctiōis prunoꝝ ⁊ ſyrupo roſ. aut ex decoctiōe
q̄ fit ex mirobalanis kebulis tamarindis caſſia fi-
ſtula cū aq̄ decoctiōis prunoꝝ ⁊ ſyrupo ro. aut cū
reubarbaro mixto cū ſyrupo ro. ⁊ aq̄ prunoꝝ ⁊ ſu
mat bis in die ꝓ digeſtiuo ſyrupū acetoſuȝ cū aq̄

decoctionis prunoꝝ ⁊ granoꝝ granatoꝝ vel ber
beruz: aut oricbaram mixtã cũ melle ros. ⁊ eadem
aq̃ inducat vomit⁹ hora affactionis cũ syrupo ace
toso cõposito ⁊ aq̃ calida. Nutriat cuz succo facto
ex farina ordei. vel auene vel farri vel spelte ↄdito
cuz lacte amigdalaꝝ in quo aliq̃ virt⁹ pipis ponat
h modo. Accipiat aliqd pipis pistati grosso modo
⁊ liget in petia ⁊ dimittatur bulire cũ cibo vsq ad
decoctionẽ: ⁊ tũc remoueat petia cũ pipe a cibo: ⁊
hora comestiõis ponat sup cibariũ vel ptisanã vi-
nuz de granatis vel succũ berberis vel agrestã. ⁊
sumat pro potu aliqd istoꝝ cũ aq̃ fri. estate hyeme
cũ calida. posset comedere aquã ciceꝝ absq pipis
virtute: ⁊ cũ virtute pipis in qua vinũ de granatꝭ
poneret. aut succus berberis vel agresta. Hic mo
dus medicatiõis hꝫ locũ vsq ad dies. vij. si virtus
⁊ etas ⁊ ↄsuetudo ⁊ habitudo corporis conueniret
ꝑma die vel secũda aut tertia posset fieri flebotõ-
mia ↄueniẽter: q: vt ꝓpositũ est in cura quartane
ↄtinue flebotomia in omni materia q̃ in venis cõ-
tinet cõueniens est eo q quãtitatez materie absq
aliquo timore seu periculo minuit. Post. vij. dies
⁊ cũ signa digestiõis incipiũt apparere: ⁊ furor co
lere incipit manifeste debilitari: purget cũ medici
nis fortiorib⁹ vt est medicamẽ q fit ex reubarba-
ro ⁊ turbit mixtis cũ syrupo ro. aut melle rosato ⁊
aq̃ decoctionis prunoꝝ vel radicũ feniculi ⁊ siliuz
aut purget cũ decoctiõe facta ex mirobalanis ke-
bulis ⁊ citrinis ⁊ reubarbaro dulcorato cũ syrupo
rosato ⁊ aq̃ prunoꝝ ⁊ ĩ fine post. xiiij. die vl. xx. mũ
dificet cũ pillulis stomaticis alkindi: ⁊ nutriatur
cũ carnibus pulloꝝ: edoꝝ gallina: ꝑdicũ ⁊ similiũ
coctis cũ lactucis cucurbitꝭ ⁊ portulacis ⁊ similib⁹
ↄdiant cũ agresta vino de granatis succo berbe-
ris ⁊ sumac. ⁊ tũc bibat vinũ albũ limphatũ cũ aq̃
frigida aut cũ aq̃ decoctiõis berberoꝝ vel sumac
aut granoꝝ granatoꝝ vel pomorum acetosorum.
Post istas purgationes vltimas sumat de troci.
rosaꝝ vel spodij cũ syrupo violato. et aq̃ decoctio
nis radicũ in aurora. ⁊ vtat diarodon abbatꝭ mix
to cũ rosata nouella. aut cuz diagalãga ⁊ zucharo
ro. veteri. posset comedere de istis carnib⁹ ⁊ simi
libus coctis in veru testula ⁊ pastillo conditis cum
agresta vino de granatis ⁊ succo berberis vel su-
mac ⁊ puluere cardamomi ⁊ cinamomi electi absq
nocumẽto aliquo ⁊ timor bene rectũ ⁊ ↄueniẽs iu
dicat a sapiẽtib⁹. si virtus in qnta vel septima de-
bilitaret respectu longitudinis egritudinis vt se-
cure cũ carnib⁹ ⁊ vino vt dictũ est supius cõtinue
nutriat. ⁊ specialiter si priora cibaria recipere non
posset ꝓpter abbominationẽ aut fastidiũ posset et
in fine circha dies. xx. sumere de tyriaca cũ vino d
granatis ⁊ silib⁹ ⁊ esset valde vtile: eo q confortat
naturam ⁊ finit materiã infirmitatis post purga-
tiones factas.

Caplm. xxvj. de febre pestillentiali.

Multotiens accidit aeri vt al
teretur in q̃litatibus suis actiuis ⁊ passiuis. s. calidita
te frigiditate humiditate et siccitate. et
mutat ĩ sui substãtia ⁊ putrefit sicut ac-
cidit aq̃ vt putrefiat ⁊ sicut aqua nõ putrefit modo
aliquo ꝓpter suã simplicitatẽ: ⁊ h est cõmune cuiꝫ
rei simplici: imo ꝓpter illud q rei admiscet de cor
poribus terrenis putridis fetidis malis q̃ miscet
ei: ⁊ accidit toti qualitas mala: silit aer nõ putrefit
nullomodo ꝓpter suã simplicitatẽ imo ꝓpter illd
q ei admiscet de vaporib⁹ malis fetidis putridis
q̃ miscent: ei ⁊ accidit toti q̃litas mala ⁊ causa hui⁹
putrefactiõis ⁊ mutatiõis q̃ fit in aere q̃nq est ma
nifesta ⁊ q̃nq oculta ⁊ nõ manifesta. Causa manife
sta mutãs aerẽ ẽm omnes suas q̃litates actiuas et
passiuas est vẽti ducẽtes fumos ⁊ vapores malos
ex locis corruptis ⁊ fetidis ad locũ bonũ ⁊ nõ cor-
ruptum in quibus locis malis fetidis sunt corpora
exiccata vl' occisa nõ sepulta: sꝫ relicta ĩ supficie ter
re et fortasse hec cã ẽ ꝓpinqua loco in quo venit pe
stilentia absq quod venti ducãt putrefactionẽ cor
porum ⁊ locoꝝ putridoꝝ sicut accidit terris ⁊ vil-
lis ⁊ locis in q̃bus ꝓprie habitationẽ ponit linum
⁊ canabs in aq̃s stantib⁹ a q̃bus aquis stantibus ⁊
lino eleuant fumi ꝓfundi ⁊ fetẽtes qui aerẽ mutãt
mutatione mala fetẽti ⁊ putrida ẽm substãtiam et
q̃litatẽ: ⁊ talis aer cũ inspirat mẽbra spiritualia et
totũ corpus ẽm naturã sui imutat ⁊ putrefacit hu
mores ꝓut eos inuenit habiles: ⁊ facit fe. q̃ a medi
cis pestilẽtialis appellat. Causa vero aeris putri
di oculta est q̃ accidere facit putredines in terris
⁊ supficie terre pp causas. euẽtus quaꝝ ignoratur
⁊ ꝑncipiũ omniuz istaꝝ est forme ex formis celi fa-
cientes illud esse necessariũ cuius euentus ignora
tur: sed tales cause nõ equaliter inferunt in omni-
bus habitantib⁹ in loco pestilentiali: eo q homi-
nes nõ equaliter sunt dispositi quãuis sint in loco
infecto. vnde Auic. li. quarto. c. de febre pestilen-
tiali dicit Agens. n. solum cũ ↄuenit ⁊ patiẽti non
est ꝑparatio nõ accidũt actio ⁊ passio. Et est scien-
dum q qualitates actiue ꝑme. s. caliditas ⁊ frigidi
tas cuz multiplicant ꝑter solitũ ⁊ debitum in aere
mouẽt corpora ⁊ humores ad corruptionẽ ⁊ putre
factionem. Siccitas vero ⁊ humiditas disponunt
omnem materiã ad patiendũ cuz facilitate aut cuz
difficultate vt de leui putrefiat vl' nõ putrefiat de
leui. nã humiditas ꝑparat ad patiẽduz omnẽ ma-
teriaz cũ leuitate ab omni agẽte. siccitas vero dis
ponit corpus ad patiẽduz cuz difficultate ab omni
agente. Apparet manifeste quomodo humiditas
est potẽtissima causa ad putrefactionẽ aeris ⁊ alio
rum: ⁊ potest hoc ꝓmoueri p diffinitionẽ putrefa
ctionis que talis est. Putrefactio est corruptio in
humido ꝓprie ⁊ ẽm naturã caliditatis ab aliena ca
liditate. Manifestuz est q egritudines ⁊ febres q̃
accidũt causa siccitatis disponentis aerẽ ⁊ humo-
res pauciores ⁊ acutiores sunt q̃ꝫ que acidũt causa
humiditatis multiplicate in aerẽ ⁊ in alijs rebus ⁊
totũ vult Hypo. iij. particula amphorismorũ vbi
dicit constitutiões vero anni omnino quidem sicce
pluuialib⁹ sũt saniores ⁊ min⁹ mortifere nõ negat
Hypo. quin in sicco tẽpore fiãt egritudines ⁊ feb.
de putrefactione ⁊ corruptiõe vbi dicit q fiũt pau
ciores ⁊ mag' acute q̃ꝫ in humido. vñ dicit Hypo.
in eadẽ particula. In siccis tẽporib⁹ fiũt fe. acute:
⁊ in tẽporib⁹ siccis febres acutas ⁊ egritudines de
acuta materia oportet expectare ⁊c̃. sed egritudi-
nes ⁊ febres pestilẽtiales semp fiũt ⁊ ẽm plurimũ
fieri debẽt ex aere humido turbido ⁊ ĩfecto ab hu
miditate putrefacta vel ex humiditate disponente
aerẽ ad putrefactionẽ cuz causa mouẽs vel agens
manifesta vel oculta supuenerit. fiũt ergo ẽm plu
rimuz omnes egritudines pestilentiales siue om-
nes egritudines de putrefactiunt ab humido dis
ponẽte vel existẽte in aere ⁊ reb⁹ elemẽtatis vt ꝓ-
positũ est p diffinitionẽ putrefactionis.

Signa de signis ꝑtinẽtib⁹ ad h capi-
tulũ q̃dã sunt q̃ significãt pesti
lentiaz p via cause aut causaꝝ q̃daz significãt ipaz
egritudinẽ in patiẽte. Signa que significãt pesti-
lentiam p viã cause: aut causaꝝ sunt multiplicatio
animaliũ vel verminz in terra q̃ generant ⁊ fiunt
ex putrefactione vt sunt rane. ⁊ specialit' rane par-
ue que apparẽt hora pluuie cũ caliditas intẽsa est
in aere ⁊ fuga animaliũ que habitant sub terra ad
supficiẽ: terre vt sunt mures terrei qui talpe ap-
pellant et fuga animaliũ volatilium a nidis suis ⁊

oua in nidis dimittere: ⁊ alteratio aerꝫ in die vno
ad calidū frigidū siccū ⁊ humidū: et multiplicatio
nubiū ⁊ claritatis ⁊ turbulētie in aere in die mul-
totiens: ⁊ alteratio diei in ortu solis ad turbulētiā
⁊ claritatē ⁊ pluiā ⁊ ad austrinalē dispositionē. Et
si videris ꝙ sol qn̄qꝫ orit̄ cū claritate qn̄qꝫ cuꝫ tur-
batione aut orit̄ cū nebula que est vt puluis ⁊ cum
multiplicatiōe vēti australis iudica pestilētiaꝫ eue
nire. Si aūt cū hoc in autūno specialiter: ⁊ in alijs
temporib⁹ videris multiplicare stellas cadētes: ⁊
ignes descēdentes in aere ⁊ ignē ꝑpēdicularēꝫ in
modū lācee vel sagitte et videris signa significātia
pluuiā hora magne caliditatis ⁊ non pluit: ⁊ vide-
bis variolas in pueris ⁊ hominib⁹ multiplicare iā
es certus sup̱ euētuꝫ pestilētie per viā cause ⁊ cau
sarum.

Pestilentialis febris signa sunt ꝙ ē quieta ex
terius: ⁊ turbans interius ⁊ apparet mortalis ſm
plurimuꝫ ⁊ est ſm caliditatē ⁊ fortē inflāmationeꝫ
in interiorib⁹: ⁊ eius pulsus debilis velox ⁊ spissus
sentit̄: sed augumētat̄ in nocte ⁊ similiter ei⁹ anhe
litus: sed aliquādo fetens fit ⁊ est expiratio maior
manifeste ipsa inspiratiōe: et fistoles in pulsib⁹ ma
ior diastole ⁊ eius vrina aliquādo parꝝ inmutat̄ ab
vrinis sanorꝝ in colore ⁊ substātia ⁊ est fetēs qn̄qꝫ
et aliquando apparet ruffa vel rubea spissa liuida
manifeste; ⁊ est cū tussi vehemēti ⁊ aspitate ⁊ nigre
dine vel citrinitate lingue ⁊ similiter est cū calu et
debilitate appetitus ita quādoqꝫ ꝙ si nō resistit̄ ei
ab stantib⁹ ⁊ medicis cū comestione violent̄ morie
tur infirmus. ⁊ multiplicant̄ in ipsa inquietudo et
debilitas virtutis toti⁹ corporis ⁊ tussis absqꝫ mū
dificatione ⁊ dolor oris stomachi: ⁊ ꝑuenit post il-
lud ad sincopim multotiēs ⁊ ꝑmixtionē rationis ⁊
multiplicātur vigilie ⁊ mollificatio corporis ⁊ de-
bilitas in qua homo stat ita vt nō loquat̄ vel tepor
ita ꝙ videt̄ esse infirm⁹ absqꝫ febre: ⁊ egestio ⁊ om
nes sup̱fluitates que a corpore expelluntur fetide
⁊ liquide vel indigeste sūt ⁊ fiunt: ⁊ fit cuꝫ ea dolor
laterꝝ ⁊ ypocūdriorꝫ ⁊ neruorꝝ intensio vl' spasm⁹
⁊ vt breui⁹ dicat̄ cuꝫ videris inter homines ⁊ ani-
malia tales egritudineꝫ multiplicari eris cert⁹ ex
paucis signis ꝙ ipsa est febris pestilētialis: ⁊ dete
rius ꝙ est in ea est ꝙ post apparitionē digestionis
⁊ signorꝝ crisis ipsa febris pestilētialis multotiens
in crisi ipsa subiecto hominē interficit: sed in non
pestilētialibus semp̱ est ꝯtrariuꝫ vel ſm plurimuꝫ
vt vult. G. cōmento amphorismorꝫ super apho
qbuscunqꝫ crisis his nox difficilis ante acumē sup̱
ueniens vero leuior vt in pluribus. Dicit. n. ibi ꝙ
omnis crisis plus attinet sanitati q̄ꝫ morti nisi egri
tudo fuerit pestilētialis ⁊c. ⁊ causa huius est: eo ꝙ
putredo veniēs ab aere putrefacto: ⁊ dispositio ī-
ducta ab occultis causis que nō sciūtur ita ꝯfirma-
ta ⁊ coartata sunt in radice cordis ⁊ spiritualiū ꝙ
nullomodo possunt a natura ⁊ virtute cum instru-
mentis ⁊ medicinis remoueri quamuis in materia
humorali febrili putrefacta digestionē cōpleat ⁊ ꝑ
ficiat: ⁊ ꝓpter hoc necesse est medico sapiēti vt con
tinue a principio instet cū confortatiōe cordis vio-
lenter ⁊ spiritualiuꝫ cū rebus ꝯfortātib⁹ cor: ⁊ cuꝫ
euacuatiōib⁹ vniuersalib⁹ ⁊ particularib⁹ ⁊ nutri
mento vt inferius in cura eius dicemus.

Cura duob⁹ modis intēdit̄ ī cura febris
vel egritudinis pestilētialis vide-
licet cū reb⁹ defendentib⁹ que ꝑtinent ad p̄uisionē
cum defensione: ⁊ rebus ꝑtinētib⁹ ad egritudinē
factam. s. contrarijs alterantib⁹ egritudinē et re-
mouentib⁹ cāꝫ egritudis ⁊ eius accidētia. Res vō
que ꝑtinent ad defensionē cum p̄uisione sunt cibi
elixati cū lactucis portulacis vel scariolis cōditi cū
aceto ⁊ succo berberis vino de granatis ⁊ acetosi-
tate citri ⁊ vinū stipticū limphatū cuꝫ aq̄ veri fri-
goris ⁊ sit aqua equalis vino in quātitate ſm cō-
mixtionē. aut cibi assati vt sunt carnes volatilium
⁊ animaliū. ⁊ isti sunt meliores quia in sua siccitate
actuali plus ⁊ melius defendūt putrefactionem ⁊
minus putrefiūt alijs ⁊ corrumpunt̄. Utant̄ etiaꝫ
cōdimentis que fiūt ex aqua rosata ⁊ sumac ⁊ reb⁹
⁊ fructibus acetosis. De his auteꝫ que defendūt a
pestilentia est rorare domos ⁊ cameras cum aqua
veri frigoris ⁊ aceto ⁊ sternere cameras ⁊ domos
cū folijs salicuꝫ ⁊ rosis nenufare ⁊ folijs nespilorꝝ
mirtilorꝝ ⁊ citoniorꝝ ⁊ vitis ⁊ similiū. ⁊ rorare faci
em sepe ⁊ spiritualia cuꝫ aqua rosata ⁊ abstinere a
coitu ⁊ balneis calidis aque dulcis: et habere do-
mos ⁊ loca que respiciant versus septētrionē naꝫ
aer septētrionalis ⁊ ei⁹ ventus. s. boreas rectificat
pestilentiā: eꝯrio in austro ⁊ parte meridionali. q̄r
auster pestilentiā facit ⁊ firmat. Abstinere a fructi
cus humidis ⁊ herbis humidis est vtile nisi recti-
ficent̄ cuꝫ reb⁹ stipticis ⁊ acetosis. Multiplicare ci
bos ī numero meli⁹ ē q̄ꝫ multiplicare ipsos ſꝫ quā
titatem. Rectificare aerē pestilentialē infectuꝫ ex
vaporibus fetidis eleuatis a corporib⁹ mortuorꝫ
⁊ paludib⁹ bonū est quia sicut de ꝓprietate pluuie
⁊ nubiū ⁊ vaporꝝ hūidorꝝ est inficere aerē ꝑ viā cō
mixtionis ⁊ ipsaꝫ ꝑparare ad putrefactionē ⁊ pe-
stilentiam ita de natura ignis ē resoluere ⁊ destru
ere omnes vapores ⁊ sup̱fluitates mixtas cū aere
que putrefaciūt aerem ⁊ disponūt ad putrefactio
nem. Si aūt aliquis hominum ꝑmanentiū in loco
pestilentiali videt̄ repletus ſm venas ⁊ esset vsus
subtractione sanguinis fiat flebotomia vel subtra
ctio sanguinis cū ventosis: ⁊ verꝝ est ꝙ omnis ho
mo qui est in loco vel in terra pestilētiali si sumpse
rit de pillulis que sic fiunt omni die pondus. xxvj.
granorꝫ ordei aut. xviij. ⁊ specialiter in principio
pestilentie ⁊ mortalitatis euadet a pestilentia ⁊ eā
non incurret. ℞. aloes. ʒ. j. mirrhe croci an̄. ʒ. ß.
terrant̄ ⁊ ꝯficiant̄ cuꝫ vino: ⁊ cū vino recipiant̄.
Bibere cū suis cibarijs in prādio ⁊ cena acetū bo
num vel agrestā cū aqua niuis vel cuꝫ aq̄ veri fri-
goris est de meliorib⁹ reb⁹: ⁊ comedere cum aceto
lentes excorticatas ⁊ coctas est conferēs: et sumac
cū cibarijs. odorare camphorā: sandalos: lignum
aloes rosas thus: costum: storacē ⁊ similia: ⁊ suffu-
migatio domos ⁊ cameras ex eis multū ꝯfert. su-
mere bolum armenū cū aceto ⁊ aqua frigida reme
dium affert: ⁊ sit qualibet vice pondus boli arme-
ni. ʒ. j. qui vtit̄ tyriaca de tertio ī tertiū diē in au
rora tēpore pestilentie ⁊ mortalitatis: ⁊ eaꝫ recepe
rit cū vino de granatis: vl' succo berberꝫ: aut agre
sta vel vino stiptico decoctiōis sumac aut cū aceto
sitate citri mixtis cū aqua veri frigoris secur⁹ erit
ab egritudine pestilentie ⁊ mortalitatis si deus vo
luerit.

Cura egritudinis vel febris pestilentialis iam
facte est vt a p̄ncipio si vincens fuerit sanguis fiat
flebotomia multiplicata in numero. Si vō alij hu
mores fuerint magis vincētes q̄ꝫ sanguis in ma-
teria febris euacuet̄ p̄ter digestionē cū medicinis
simplicibus vel cōpositis a ꝓpriatis ad humorem
vel humores habundantes vel peccātes in infir-
mitatibus ꝯfortent̄ a medico ⁊ ab stantib⁹ infirmi
patiētes pestilentialē febrem vt viriliter comedāt
maxime si appetit⁹ malus ⁊ debilis fuerit: nā plu-
rimi eorꝝ qui viriliter agūt sup̱ illud ⁊ violent̄ co-
medunt ter vel quater in die rectificatos cibos ab
soluūt ⁊ viuūt. hi vō faciūt ꝯriū moriunt̄ ⁊ specia
liter si ypocūdria tendunt̄ ⁊ multiplicant̄ vigilie ⁊
ꝑmixtio rationis ⁊ calus appetit⁹ nutriant̄ cū mi
ca panis abluta cū aqua veri frigoris super quam
post ablutionē addat̄ succus granatorꝝ vel berbe

ris aut agresta: aut acetositas citri aut cũ lacte ace
toso: seu cũ succo ordei sup quẽ ponat agresta vel
succus acetosus. Bibat vinũ de granatis cũ aqua
veri frigoris: aut comedat lactucas vel portulacas
seu scariolas cũ aceto fortissimo ⁊ coctas ⁊ crudas
Si virtꝰ incipiet debilitari ⁊ diminui appetitꝰ: nu
triat cũ pullis assatis ⁊ carnibꝰ edi assatis ⁊ pdici
bus ⁊ similibꝰ nutritis ⁊ ꝯfortatis cũ acetositate c i
tri: succo de granatis vl' berberis: vel agresta: ace
to: mirtis ⁊ sumac: aut fructibus acetosis: ⁊ bibat
cũ eis vinũ albũ odorifex limphatũ cui sit admix
tum quãtũ est quintuplũ eius aq dulcis veri fri
goris. Nullomodo substineat sitiz neqz famẽ sz bi
bat aquã frigidam vsqz ad facietatẽ ⁊ specialiter si
mẽbra nutritiua fuerint absqz opilatione et apate
roret facies cũ aq rosata sepe in die ⁊ pectꝰ ⁊ late
ra fiat emplastr sup pectꝰ cũ sandalis ⁊ rosis ⁊ cã
phora mixtis ⁊ incorporatis cũ aq rosata et sterne
domos cameras ⁊ lectũ cũ folijs salicis altee: mir
torum nespilor sorbar ⁊ pomor acetosor ⁊ pir
rorum ⁊ citonior rosar rubear ⁊ vitis ⁊ similia.
rorent parietes camere ⁊ lecti cũ aceto et aq rosa.
mirtis. abluat lingua ⁊ mũdificet a sua asperita
te cuz aceto ⁊ mucillagine psilij et syrupo acetoso.
sepe sumat in die ⁊ nocte de trocsicis cãphore cum
vino de granatis ⁊ acetositate citri ⁊ similibꝰ: aut
sumat de diarodon abbatis mixto cũ triasandalo
⁊ bibat post illud vinũ de granatis vel agrestã vl'
succũ berberis cũ aq frigida. Nõ sic dies in q me
dicus nõ faciat infirmũ assellare cũ suppositorio vl
clisteri aut cũ decoctiõe medicine medicãtis mate
riam pestilẽtie. a principio vsqz ad finem semp de
bent fieri medicine ex reubarbaro tamarindis mi
robalanis citrinis ⁊ kebulis ⁊ indis confortatis et
mixtis vel decoctis cũ aq decoctiõis prunor ace
tosorum aut mirtor aut pomor acetosor. Absti
neat patientes febrẽ pestilentie a balneo calido aq
dulcis: ⁊ potu aque calide tamqz ab inimico morta
li: q multiplicat pestilẽtiaz multiplicãdo calidum
accidentale cũ humido ⁊ appetitũ deicit ⁊ spiritũ
exalare facit: ⁊ cũ rarificat per h virtutẽ debilitat
vniuersalem. Tu nõ inuenies aliqd taz vtile ⁊ bo
num in curatiõe febris pestilẽtialis queadmodum
abstinere ab vsu aq calide ⁊ ablutiõe eius ⁊ ab vsu
brodior carniũ habẽtiũ caliditatẽ ⁊ humiditatez
actu nisi ipsa brodia rectificata fuerint cuz agresta
vino de granatis berberis vel aceto ⁊ similibus.
Electuaria seu syrupi q dant cũ aq frigida vtilia ⁊
valde bona sunt vt triasandalũ ⁊ diarodon abba
tis ⁊ zuchar rosatũ ⁊ silia. ⁊ h vult Almã. ⁊ omnes
alij. c. de curatiõe huius febris. Si vo infirmꝰ non
dormiret sup timpora ⁊ frontẽ ponant petie infu
se in succo solatri ⁊ succo sempuiue ⁊ aq ro. mirtis
vel succo lactucar ⁊ folior papaueris cuz oleo de
papauere aut de nenufare ⁊ aliquãtulo aceti. Su
mat sero cũ vadit dormituz syrupuz de papauere
vel de nenufare cũ aq veri frigoris q: bonuz erit,
posset infirmꝰ in fine infirmitatis ponere sup sua
cibaria aut post remissionẽ feruoris de puluere q
sic fit miscendo ipsuz cum aliquãtulo vel aliquo ex
succis acetosis supius dictis. R. cardamomi. ʒ. s.
cinamomi electi. ʒ. j. galãge. ʒ. j. croci. ℈. j. gario
filor nucismus. añ. ʒ. s. terant ⁊ cribellent: ⁊ esset
hic puluis etiã ꝯueniens sup cibaria cũ succis ace
tosis q vtunt in pulsione pp defensionẽ de qui
bus facimus supius mẽtionem in principio cure.
Halyabas. in cõmento tegni. c. de resumptiõe vl'
de regimine conualescẽtis sub verbo. Et iam nar
raui omnes istas res sicut dixi paulo ante ⁊c. dicit
q post. G. ⁊ diascoridẽ inẽre sunt herbe vltimi iu
uamẽti velocis valoris sic valor cãphore i egritudi
nibus pestilẽtialibꝰ calidis: ⁊ muscus in egritudi-
nibus pestilentialibus frigidis: ⁊ multa alia bona
ponit in alijs herbis illic ⁊c. Et specialiter ex dicit ve
locitas faciẽdi euadere herbe cuius flos assimilat
celesti ⁊ vocat rostrũ porcinũ seu cicorea ex pũctu
ra scorpionũ ⁊ ex morsu serpentis ⁊ viperarũ do
nec dicit q qui biberit ex ea aliqd ⁊ mordet ipsuz
vipera aut serpens aut scorpio non sentiet pp
eas dolorẽ: et si esset ex rebus que sunt deteriores
eis vel istis rebus ⁊ maligniores: q stat anno vno
q non imprimit in corpus eius venenum ⁊c.

Capitulũ. xxvij. de variolis ⁊ morbilis.

Variole sunt pustule
parue rotunde que cõmunites accidũt
toti corpori: ⁊ vt plurimũ eueniunt pue
ris ⁊ dolosce(n)tibus ⁊ fiũt a materia ma
la multiplicata in venis calida sanguinea putrefa
cta cũ quibus semp est febris conclusa. Et morbili
sunt pustule colerice in quãtitate numero ⁊ duri
tie minores variolis ⁊ maioris timoris nisi i oculis
quia minus accidũt in oculis q variole et fiunt ex
materia sanguinea mixta cũ colera in quaplꝰ mul
tuz habundat colera q in variolis imo ʒm pluri
mũ fiũt maioris ex colera pura: ⁊ sũt angustie do
loris ⁊ pũctiõis q variole pp acuitatẽ colere: ⁊ va
riole sunt maioris grauedinis in dorso pp ve
nam magnã extensam interius supra dorsum que
est semp plena sanguine qui sanguis fit malus ex
materia variolar ʒm plurimuz ⁊ est magis calida
eor materia ⁊ adusta q fit materia variolar: ⁊ nõ
accidunt ita morbilli cõmuniter p totuz corpus vt
variole ⁊ specialiter in oculis.

Signa variolar ⁊ morbillor sunt fe
bris acute caliditatis et dolor
dorsi ⁊ narrium pruritus ⁊ in somno timor ⁊ gra
uitas capitis ⁊ ocular rubedo cum pulsatione in
timporibꝰ ⁊ fronte ⁊ punctio in toto corpore senti
tur. Et debes hic scire q hec accidẽtia in morbilo
sunt inferiora ⁊ magis acuta q in variolis. Et sci
as q morbilus vel variole citrine ⁊ dure parue vl'
minute vel inolute ⁊ violacee ⁊ rubee vehemen
tis rubedinis: ⁊ ille que sunt ambulatiue vt formi
ca: ⁊ ille que faciunt supficiẽ corporis quasi spasma
tam: omnes tã variole q morbili sunt male dispo
sitionis ⁊ nature ⁊ specialiter si dure vel cũ labore
egredi videant ⁊ mutari neqz febris neqz estuatio
sedant neqz aleuiant: ⁊ si cũ hoc sincopis supuene
rit ⁊ tremor cordis eger absqz dubio moriet. e con
trario si febris cito atqz calor sedaret ⁊ egressio va
riolar ⁊ maturitas: non erit timenduz de egro q
bene ⁊ cito liberabit.

Cura variat modus curatiõis morbillo
rum ⁊ variolar ʒm diuersitatẽ tẽ
porum ipsius infirmitatis: quia alia est cura vario
larum ⁊ morbillorũ ante q apparere incipiant: ⁊
alia postqz manifeste apparẽt: ⁊ alia cuz incipiunt
mutari ⁊ apiri: ⁊ alia quãdo faciunt crustas ⁊ esca
ras. Ratione tẽporis in quo sentit dolorẽ in dor
so ⁊ pruritum in naso ⁊ alia accidẽtia significantia
futuraz infirmitatẽ: sed mundũ ipsa infirmitas in
cipit apparere conuenit vt fiat flebotomia aut sub
tractio sanguinis cuz vẽtosis: ⁊ sumat micã panis
cum succo granator ⁊ aqua frigida: aut sumat tro
ciscos de spodio qui sic fiunt. R. rosar rubearum
spodij añ. ʒ. v. seminis acetose. ʒ. ij. s. sumac semi
nis portulace añ. ʒ. j. s. balaustie. ʒ. j. gũmi arabici
ʒ. j. opij. grana. ij. cõficiant cuz succo berberis vel
acetose: ⁊ sit pondus vniuscuiusqz. ʒ. j. vel. ij. dan
tur cũ succo granatorum aut berberis seu agresta
⁊ similibus: vel syrupo de mirtis aut de agresta ⁊
de aqua frigida: aut sumat trocsicos campphoratos
quos fecimus in cura ethice. Comedat eger succũ

farine ordei vel auene aut spelte seu farri conditum cum lacte amigdalarum super quem. Semper aspergant succum berberis aut succum granatorum acetosorum seu agrestam ⁊ his similia. In potu sumat aliquem succum istorum cum aqua frigida: aut comedat lentes excorticatas coctas cum aceto conditas: comedat etiam cibarum factum ex holeribus frigidis videlicet ex lactucis portulacis scariolis ⁊ cucurbitis conditum cum lacte amigdalaruz ⁊ succo aliquo acetoso stiptico nullomodo aliud bibat neq̃ comedat.

Si vero strictus fuerit secundum ventrem sumat in mane aquam decoctionis prunorum: aut tamarindos cum aqua decoctionis prunorum aut mãnam: hoc enim regimine aut omnino pustularum vel variolarum aut morbillorum egressio prohibebitur: aut si quid egressum fuerit paruuz erit postq̃ vero apparere inceperint morbilli vel variole nullomodo flebotometur neq̃ sanguis subtrahatur neq̃ aliquid quod ventrez soluat in futuro detur quod ideo fieri conuenit quia flebotomia tardat exitum earuz ⁊ materiã earum corruptam ⁊ malam quam natura propter eius malitiã intendit expellere ad exteriora reprimit ⁊ dat causaz vt currat ⁊ redeat ad interiora ⁊ principalia ⁊ interficiat. Si vero h̄ tempore daretur aliquod solutiuũ vt prepararet materiam variolarum vt ad intestina deriuaretur ⁊ sic solutiuum debile vel forte fieret causa magne solutionis ventris disinterie quod ẽ signum mortale in variolis ⁊ morbillis: ⁊ cum hoc disturbamus naturaz ab intensione propria mundificationis materie male per viam conuenientez ⁊ esset talis operatio contra sermonem. Hypocratis p̃ma particula amphorismorum vbi dicit. Quecũq̃ oportet ducere vndecunq̃ natura repit inde ducere oportet per conuenientez regionem nullomodo h̄ tempore aliquo oleo tangatur neq̃ comedat vnctuosa neq̃ bibat vinum: quia oleum multiplicat eius corruptionem ⁊ febrem maiorem inducit: ⁊ materiam variolarum ⁊ morbillorum inflammat ⁊ auget. omnia alia eam acuunt ⁊ faciunt ipsam maligniorem et magis acutam ⁊ dolorosam Iterum nullomodo postq̃ inceperint variole apparere sumat infirmus de trociscis spodij neq̃ cãphore quia operantur contra illud quod natura intendit. tempore expulsionis cohoperiatur temperate ita q̄ non sentiat debilitatem: neq̃ grauedinem cuz pãnis vt sudor prouocetur ⁊ materia ad cutis superficiem tota leniter ⁊ suauiter ⁊ cito trahatur. Sepe in die si nauseam ⁊ tribulationem ⁊ estuationem senserit sumat de aqua que sic fit. ℞. ficuum siccarum: vue passe: lentium excorticatarum seminis fenugreci: ligni de lacca vel de mirtis: aut sandali rubei añ. ℥. j. pistentur ⁊ buliant in. lb. iiij. aque donec eius medietas sit consumpta colletur et reponatur: h̄ autez aqua: vel eius vsus variolas prouocat ⁊ cito maturat ⁊ appetituz confortat ⁊ estuationem remouet. Aliud ad idem. Recipe radicum feniculi seminis anisi petrosilini: succi berberis añ. ℥. j. sandalorum. ℥. s. ficuum siccarum passularum añ. ℥. iij. pistentur ⁊ buliant in. lb. iiij. aque donec meditas sit consumpta: colletur et tota die, vel multotiens in die infirmo tribuatur. Comedat hoc tempore etiam vt superius dictum est ⁊ bibat aquam decoctionis passularum ⁊ radicis feniculi ⁊ seminis mirti et granorum granatorum vel berberis. Sepe in die ponat in oculis narribus ⁊ auribus ⁊ gargarizet de aqua que sic fit ne oculis vel auribus aut gula vel narribus aliqua colligatur vel fiat variola aut morbillus. Recipe aque rosate. lb. j. sumat carnositatis granati añ. ℥. s. pistentur ⁊ buliant aliquantulum cum aqua rosata collet̃ ⁊ infrigidet̃. Ad idẽ ℞. granorum granatorum acetosorum sumac vel berberis añ. ℥. j. buliant in aqua rosata ⁊ collentur Si terat̃ anthimoniuz vltima triciõe ⁊ fricetur cũ succo coriandri vel succo solatri ⁊ postea collet̃ ille succus cum petia et ponatur in oculis narribus ⁊ auribus: defendit membra illa a malicia variolaz ⁊ morbillorum. Scire hic conuenit q̄ morbillus vl' variola si nascatur ⁊ augumentetur in oculo auribus vel narribus q̄ destruit operationẽ illius mẽbri in quo maturata fuerit. Si vero in gula multiplicaretur bene destrueret anhelitum aut cibi trãsitum ad stomachum. Vngantur sepe nares ⁊ aures cum oleo de mirtis vel oleo rosato propter loci defensionem. Cum vero morbillus ⁊ variole bene mature fuerint ⁊ ꝑfecte ad suꝑficiem cutis exierint ⁊ sanguis vel virus ex eis emanat aut incipit emanare. regatur cum dieta ⁊ potibus dictis superius nisi fuerit nimis debilis ⁊ tunc si nimia debilitas. vel sincopis suꝑueniret posset comedere carnes pullorum vel edorum coctas cum lactucis cucurbitis ⁊ portulacis endiuijs ⁊ similibus ⁊ conditas cuz aceto vel agresta aut succo berberis vl' granatorum aut acetositate citri vel arancij. Vinũ nullomodo bibat secundum q̄ dictum est. Locetur h̄ tempore vltime maturationis ad iacendum super folia salicis vt dormiat: aut super folia populi vel pomorum acetosorum vel pulverizetur lectus suus totus ex rosis tritis vel floribus violarum siccis: vel ex floribus nenufaris bene tritis et mixtis cum puluere sandalorum: naz ista adiuuant ad mũdificationem variolarum cum confortatione locorum in quibus fuerint ⁊ variolas exiccant. abstineant ꝓ posse a carnib⁹ ⁊ vino vsq̃ ad horam in qua febris ⁊ calor ⁊ feruor ⁊ estuatio recesserint et cortices qui sunt super loca variolarum ⁊ morbillorum qui incipiunt remoueri aut remota sunt: tunc enĩ bibat vinum debile limphatum multum: ⁊ comedat carnes alteratas cum rebus et siccis acetosis et herbis frigidis vt dictum est. Si autem eorum exiccatio nimis tardaretur tangantur variole cuz coto vel lana icui infusa in aq̃ salsa. Si vero estas fuerit: fiat suffumigium ex sandalis rosis ⁊ mirtis Si vero hyemes locetur infirmus coram igne facto ex lignis tamarisci vel salicis. Tempore vero exiccationis vel crustarum vel escararum: variolarum ⁊ morbillorum: vngantur cortices fedi ⁊ sicci cum oleo tepido leuiter: vel cum oleo rosato et oleo de camomilla mirtis et tepidis. et sepe abluantur membra balneetur totũ corpus in aqua dulci tepida vel in aqua dulci decoctionis maluauisci vel malue ⁊ florum camomille. posset etiam ponere plantas pedum in aqua calida dulci ⁊ aquis balneorum dictis tempore quo incipiunt apparere et maturari si angustiam ⁊ puncturam fecerint morbilli ⁊ variole tempore supra dicto: quia mollificãdo loca illa remoueret angustiam ⁊ traheret materiam ipsam ad extrema cum velociori maturatione. Cum vero cadunt cruste vel cortices. comedat carnes alteratas cum herbis frigidis ⁊ succis acetosis dictis ⁊. Bibat vinum album valde limphatum. Si autem signa concaua vel feda remanent in locis variolarum impinguetur corpus cum iuribus gallinarum ⁊ carnium conditis cum vitellis ouorum: aut cum succis factis ex farina in iuribus carnium ⁊ bibat vinum dulce limphatum et vtatur sepe balneis aque dulcis: et specialiter post comestionem per longum tempus. Vngantur loca concaua ⁊ feda omni sero cũ re que sic fit Recipe litargiri contriti et abluti cum aqua per

nouem vices radicum cannarum siccarum: farine risi: ossium vetustorum: seminis . mellonum. farine ciceris granorum fabarum excort. costi lupinorum excor. an. ℥. ij. puluerizent optime et cribellentur ⁊ incorporentur ⁊ misceantur cū mucillagine psilij fenugreci ⁊ seminis lini: emplastrent cum h loca lesa ⁊ cōcaua morbillorum ⁊ variolaruz omni nocte ⁊ in mane abluatur h ⁊ remoueatur cū aqua tepida dulci: aut cum aqua decoctionis fabarum vel rizi ⁊ similium.

Caplm. xxviij. de cognitione longitudinis et breuitatis febris.

Ea autem ex quibus

cognoscitur breuitas vel longitudo cuiuslibet egritudinis sunt ipsa egritudo ⁊ modus afflictionis: ⁊ an sit cita vl' tarda apparitio signoruz digestionis materie que in superfluitatibus cōsideratur. Ipsa vero egritudo sup seipsam significat vtruz sit breuis vel longa: quē omnis egritudo que est de materia calida breuior ē q̄z que ē de materia frigida: nisi illa egritudo que est de materia frigida sit fortissime lesionis ex nocumento facto in nobili opatione mēbri principalis vt est apoplesia vel spasmus aut epilepsia: ratione hore accessionis vt est colica de ventositate ⁊ frigida materia cōgregata in intestinis: nam tales egritudines nō fiunt breues ꝓpter materiam sed propter nocumentū accidens in membris que longo tempore lesionez fortissimā ⁊ velocem substinere nō possunt: ⁊ h contingit propter continuā neccessitatē et nobilitatem operationis mēbri in quo apparet lesio et fit que operatio neccesse est vt destruatur nisi natura infirmitatē vel causam eius vincat per se aut cū beneficio medicinali: aut neccessario natura superabitur a morbo ⁊ eius causa: propter fortissimā ⁊ malā lesionez accidentalem in nobili operatione quaz natura diu tolerare nō potest ⁊ sic per istam viaz egritudo fit egritudo frigida breuis cum eius materia fuerit pauca ⁊ natura fortis in resolutione ⁊ expulsione eiusdem: vt multotiens contingit in colica cui superueniret fluxus ventris in eadē hora ⁊ expulsio ventositatis cuz sonitu ⁊ abq̄z sonitu: ⁊ vt contingit in appoplesia vel spasmo cui superuenit febris ⁊ apparitio emoroydarum. Item non omnis egritudo que est parui et debilis nocumenti est longa vt effimera sed illa in qua accidentia contraria ad egritudinem breuem coniungunt: longa dicitur. Per modū afflictionis cognoscitur egritudinis breuitas vel longitudo: naz si in breui post principium infirmitatis accidentia omni die intendunt et fortiora et maligniora fiunt: ⁊ anticipent respectu solitorum anticipare et magis durant q̄z ante consueuerunt neccessario breuitatem principij augumenti ⁊ status significāt: ⁊ ſm h significant totius temporis infirmitatis breuitatez: naz impossibile ē vt modus infirmitatis sic quasi a principio varietur et infirmitas prolongetur: econtrario in contrarium. Unde. Hypocras quarta particula amphorismorum. Quibuscunq̄z peroxismi fiunt si qua hora febris dimiserit in crastinū eadem hora accipiat discreta. Tempora anni significant breuitatem et longitudinez egritudinis: naz estas infirmitates omnes ad bonuz vel ad malum abreuiat: hyemes vero prolongat. Unde. Hypocras particula secunda amphorismorum estiue quartane vt plurimum fiunt breues: autumnales vero longe et maxime que ad hyemez coniunguntur. Cita apparitio signoruz digestionis: vel tarda que in superfluitatibus cōsideratur vel apparet significat breuitatem vel longitudinē egritudinis: nam si appareant signa digestionis in vrina egestione et sputo cito post principium significant principium fuisse breue ⁊ augumentum breue ⁊ statum: et sic totū tempus infirmitatis breue erit et econtrario. Si signa digestionis in egritudine salutifera multuz tardauerint ab eorum apparitione post principiū infirmitatis longam significant infirmitatē. Sed si signa indigestionis omni die augumentantur ⁊ fiunt maligniora cū virtutis debilitate ⁊ malo appetitu: et cuz eis visa fuerit aliqua signa crisis mortem in breui vel longam egritudinem significant ex neccessitate.

Ea autem que iuuant ad egritudinem abreuiandam sunt paucitas cibationis ⁊ vsus ciboruz calidorum ⁊ tempora calida: et regiones calide: et vt corpus habeat mollem carnem et paucam ⁊ cutim laxam: et omnia que corpus calefaciunt. Et vehementia incendij febris: et accidentiū ipsius fortitudo et conclusio febris.

Sed corporis durities et tempus frigidum et multitudo cibationis: et multitudo carnis cuz duritie: et paucitas caloris febrilis: et leuitas accidentium: et tarda digestio: et vsus rerum frigidaruz prolixitatē febris significant.

Similiter species febris breuitatem vel longitudinem significant. Nam effimera se esse breuem significat: quia quartum non pertransit: tertiana quoq̄z pura decimoquarto non transit diem ⁊ ex subtilitate et mobilitate materie breuez se esse significat: vt plurimum remouetur in septimo diebus vel. xi. et est valde secura.

Notha vel non pura tertiana cuius materia mixta ex flegmati et cuius accidentia mixta sunt accidentibus flegmatis non est bene secura. Et adeo fit mansiua vt plerūq̄z per quartam partem anni aut medietatem durat. Cum ea enim est acuitas et digestionis tarditas. Et corruptio viscez

Quartana enim longam se esse significat et est valde secura et durat si non in eius cura fuerit error: aut ad medium annū vel ad annum ad plus si pura fuerit. Si vero pura non fuerit vel ceciderit error in eius cura durat vsq̄z ad annos. xij. vel minus: et ista propter sui longitudinē ducit hominē ad ydropisim: et pura etiā in qua error curationis fuerit multiplicatus.

Flegmatica vero mala est et longa et suspecta ad mortem et mortis suspitionem in se habens ex eius continua quasi afflictione et inobedientia materie eius et frigiditate cuz multiplicatione putrefactionis omnes preterea febres que sunt continue breuiores sunt interpolatis suis excepta ethica que est longa: quia calor in ethica cum vehementior fuerit erit magis longa: eo q̄ calor eius fundatus est in subiecto duro: et cū difficultate imprimitur et remouetur. Cum vero eius calor debilis fuerit: erit magis breuis: eo q̄ non sic profundatur in membris duris.

Febris autem concluse vehementis caloris et fortis incendij et inflammationis et velocis motus tertiana continua et sanguinea quas medici continuas egritudines ⁊ febres vocant: decimo quarto diem non transeunt: ⁊ specialiter si non fuerint in vltimo caloris et incendij cum vero ad vltimum caloris et incendij deuenerint in tertio et quarto die delebuntur. Si vero in medio fuerint in septimo finientur. In istis febribus timor est maximus.

Febris etiā pestilētiales sunt breues eo q̄ spiritꝰ

alia multuꝫ in eis leduntur quarū lesionū natura
longo tempore substinere nō potest ꝓpter nocu-
mentū contingens in operatione nobili ⁊ continue
neccessaria ad conseruationē vite.

Febres autē ꝯposite omnes. s. de materia cō-
posita sunt longe omnes ⁊ difficilis curationis.

Caplm. xxviij. de cognitione tēporū febris.

Tempora febris ⁊ egritu
dies cō-
siderantur duobꝰ modis videlicet vni
uersaliter ⁊ particulariter vniuersali-
ter respectu totius tēporis infirmita-
tis salutifere: q: omnis egritudo de qua quis con
ualescit habet quattuor tēpora principium: augu-
mentuꝫ: statū: ⁊ declinationē nō salutifera aliquā
do in augumento accessionis interficit: ꝑticulari-
ter cōsiderantur tempora infirmitatis respectu cu
iuslibet peroxismi vel accessionis: quia in quolibet
peroxismo vel accessione sunt et cōsiderantur ista
quattuor tempora ꝑticulariter videlicet principiū
augumentuꝫ: status ⁊ declinatio principiū autē in
medicina dicitur tribus modis. s. hora in qua inci
pit egritudo manifeste apparere ⁊ sentiri ab infir
mo: siue hora in qua infirmus sentit manifeste agi
tationeꝫ ⁊ alterationē ⁊ conuersionē a sanitate ad
infirmitatē nō appellatur principiū punctum ini-
tiale a medico propter eius insensibilitatē: ⁊ est ri
diculosum dicere hunc punctū esse principiuꝫ in-
firmitatis quo ad medicū: eo ꝙ in ipso nō repitur
aliqua vtilitas q̄ꝫtū ad operationē medicinalē: ⁊ ē
aliud principiuꝫ ꝙ appellatur spaciū trium dieꝝ
in infirmitatibꝰ habentibus plusq̄ꝫ sint dies. vij.
⁊ vlti. nam tale principium non assignat̄ in infir-
mitatibus que terminant̄ in quarto die vel ante
vel circha id. Modo tertio est aliud principiū in-
firmitatis ꝙ est vna pars ex partibus temporum
vel temporis totius infirmitatis. Principiū autē
ꝙ est pars totius infirmitatis est hora in qua ca-
lor innatus prefocat̄ a materia submersa tam diu
in membro donec nō apparet maturationi aut di
uersitati eius cōtrarie maturationi vestigiū. Au-
gumentuꝫ quidem est hora in qua mouet̄ caliditas
innata ad resistendū materiei motu manifesto ⁊ ap
parent signa digestionis aut cōtraria digestioni.
Status est hora in qua vehemens fit pugna inter
nāꝫ ⁊ māꝫ apparet victoria vnius eaꝝ ambaꝝ sup
aliam ⁊ est hora pugne ⁊ eius spasmuꝫ in acutis et
habentibꝰ poxismos acutos est vnus poxismus:
aut secundo peroxismi: ⁊ nō potest cognosci nisi ꝑ
illuꝫ peroxismuꝫ. Declinatio est hora in qua calor
innatus iam dominatur materiei ⁊ vincit eā: ⁊ exi
stit in seperatione cognitionis eius rei post rem ⁊
tunc aleuiatur caliditas oculti ⁊ expellit̄ ad extre-
mitates donec resoluit̄ ⁊ multotiens ingrossat̄ et
scire quidē cōuenit ꝙ plures febres ꝯplent princi
pium augumentū ⁊ statuꝫ in paroxismo vno: ⁊ fa
ciunt paroxismū aliū declinando. Existimandū ē
ꝙ illud ꝙ ē plus neccessariū ad curationē egritu-
dinū acutaꝝ est cognoscere egritudinis statū non
n. ē terror vl' dubiū nisi vsq̄ꝫ ad h̄ tempus: neq̄ꝫ nu
tricatio vel ordinatio regiminis mensurat̄ nisi ꝫm
h̄ tēpus ⁊ nullomodo morit̄ eger post statum nisi
sup̄uenerit alia egritudo post statuꝫ q̄ neccessario
inferat vel ꝑ accidens cū. n. infirmus fuerit valde
debilis in fine crisis ⁊ natura rē innaturalē expel
lit vel desiderat expellere expellendo rē innatura
lem secū res caloris naturalis ⁊ spiritus transit et
propter debilitatē et paucitatē caloris ⁊ spiritꝰ q̄
transiuit cū re innaturali hora expulsionis nō po-
tuit calor ⁊ spirtus redire ad cor et radiceꝫ imo in
suo reditu deficit: ⁊ sic fit mors per accidens hora
declinationis post statū ⁊ specialiter fit talis mors

qñ homo ī fine crisis fatigat̄ ⁊ turbat̄ ꝑter naturā

Signa ergo que in sup̄fluitatibus cō
siderant̄ si semꝑ fuerint vt in
principio apparuerūt: ⁊ accessiones vel paroxismi
nunq̄ꝫ mutant horā affligendi: neq̄ꝫ fortius solito
affligūt neq̄ꝫ longius durat afflictio accessiōis q̄ꝫ
ꝯsueuit semꝑ infirmitas in principio erit. Si aūt
signa digestionis in sup̄fluitatibꝰ incipiant appa
rere oculte vel manifeste ⁊ afflictio vel poxismi fi-
ant maligniores ⁊ magis acuti ⁊ durant longius
solito iam augumentū venit: ⁊ tam diu ꝙ sic fue-
rint et variatione ⁊ augumēto tali durabit augu-
mentū in omni infirmitate cōtinua ⁊ interpolata.
Cū aūt signa digestiōis apparuerint manifeste et
cōplete in superfluitatibꝰ ⁊ afflictiones ⁊ poxismi
equales erūt in afflictōe ⁊ durabilitate erit egritu
do in statu: postq̄ꝫ vō signa digestiōis incepint di-
minui ⁊ sup̄fluitates iaꝫ videnť redire ad suas na
turales cōditiones ⁊ accidentia vel accessiōis ⁊ po
xismi manifeste vel oculte declinant vere declina-
tio tūc tēporis erit. Et dicēdū ē hic ꝙ signa dige-
stionis ⁊ indigestiōis cōsiderata in sup̄fluitatibꝰ et
materijs sunt fortiora in significando differētiaꝫ
tempoꝝ infirmitatis omnibus alijs signis ⁊ signi
ficationibus et maxime si egritudo fuerit pure ma
terialis seu humoralis q̄ꝫuis in pestilentiali vt scri
ptum ē supra quodammodo instantia reperiatur.

Caplm. xxx. de significationibus bo-
nis ⁊ malis apparentibus in febribus.

Dormire vt est cōsuetudo homi
nis sani: ⁊ sentire leni
tatē ꝑ somnū absq̄ꝫ stupefactōe ⁊ mentis turbatio
ne valde bonū ē et vtile qōlibet istoꝝ pulcritudo
coloris egri et sui motus leuitas ⁊ ꝙ facile egritu
dinē tolerat ⁊ pulsus fortitudo: et anhelitꝰ bōitas
⁊ intellectꝰ stabilitas cū memoria ⁊ virtus appeti
tiua mala manēs in lecto decēter in modū sani su-
per aliqō lateꝝ iacere vel supra ventrē si in cōsue
tudine habuerit hec oīa sunt bona signa et lauda-
bilia. Maturitas manifeste ap̄pens in vrina ege-
stione ⁊ sputo et in omnibꝰ sup̄fluitatibꝰ cū ꝯtinua
tione ap̄pitiōis sup̄ bonitatē ꝑfectā ⁊ salutē ⁊ do-
miniū nature sup̄ morbū ⁊ eius victoriā significat
cū virtus pulsuꝫ faciens sana fuerit et corpis mo-
tus faciles et appetitꝰ comedēdi vel bibēdi fortis
neq̄ꝫ destruit̄ bonū ē: neq̄ꝫ pauendū accidētia ma
la si qua ap̄puerint ꝙ si cū h̄ materiei digestio iaꝫ
p̄cesserit nullomō ex eis ē timēdū: sꝫ cōsiderēdū ē ꝙ
ipsa accidētia erūt cā crisis ⁊ p̄cipue si in die appu
erint q̄ diē creticū p̄cedit. Signoꝝ virtutes intra
se cōferēde sunt iure: videlicet cū alijs vnū nāq̄ꝫ si
gnū bonū videlicet vt pulsus bonꝰ: vel bonꝰ anhe
litus vl' bonꝰ appetitꝰ aut bōa virtus totiꝰ corpis
aut aliqō aliud bonū signū cū forte fuerit multis
malis ꝑponderat signis plerūq̄ꝫ ēt in signis bōis
multa nō bona signa cōiungunt̄. De signis malis
vel signoꝝ maloꝝ q̄dā sunt debilia siue nō bona:
q̄dā sunt mala siue fortiora alijs q̄dā sunt mortalia
siue fortissima in significādo malū valde: h. n. ordi
ne ⁊ modo ꝓnosticatio ex eis assumpta verior ⁊ fir
mior erit. Scias ꝙ nihil ē deteriꝰ in īfirmitatibꝰ
omnibꝰ ⁊ specialiter in longis q̄ꝫ destructio appe-
titus: ⁊ maxime qñ infirmꝰ renuerit: ⁊ nauseaue-
rit sup̄ ipsum post representationē corā eo. Cū fa-
cies infirmi multū remota fuerit a dispositōe quā
habebat in sanitate ⁊ fit macra: mala tornatilis: ⁊
sicca: signū h̄ est malū nisi h̄ euenerit infirmo ꝑ ac-
cidens h̄ ē ex alia cā q̄ꝫ ex ꝓpria īfirmitate sicut ex
tristitia vigilijs ventris fluxu nimia abstinētia et
dolor aut ex aliqua euacuatione ⁊ similibus: tunc
n. malitia signoꝝ erit minor si ex talibꝰ ꝯtingiret
accidētibꝰ. si facies egri repletōi appropinq̄ re vis⁊

fuerit malū erit nisi h accidérit pp nimiū potum: aut cibū sumptū de nouo tūc. n. eius mala significatio erit minor. Diuersitas caloris in corpe febricitantis repta ita q̄ sc̄m ventrē ⁊ ypocūdria sit calidus ⁊ sc̄m alia mēbra frigidus signū est. nō bonus. Unde. Hypo. quarta pticula amphorismorum. In deficientibus febribus si qua extrema frigida fuerint ⁊ cetera ⁊ tertia pticula pronosticorū vbi dicit. Et ventris ⁊ laterꝝ calor magnus sꝫ frontis ⁊ extremitatū dispositio frigidior ⁊ cetera. Cū facies in colorē extraneū cōuersa fuerit pp aerē qui est talis nature q̄ mutat faciē et corpus paulatim ⁊ q2 homo est visus cibis generatiuis humoris qui est talis coloris signū malū erit. Cū vrina fuerit nigra: ⁊ omnes superfluitates que p os ⁊ inferiora expellunt nigre fuerint signū mortale erit: ⁊ si appuerint in febre magni incendij erit adhuc magis mortale. Cū vrina fuerit visa in egritudine longa que erit similis vrine hominis sani virtute existente debili mortē in proximo significat in egritudine breuij raptum materie ad caput vel mortem. Quando in egritudine acuta vrina retinetur. Significat crisim aut mortē cū virtutis debilitate: ⁊ anteq̄ signa digestionis appeant oculte vel manifeste mortē: ⁊ specialiter si talis retentio in nō die cretica primo appuerit cū contrarijs ꝯditionibꝰ crisi. Quando in egritudinibus acutis anhelitus erit fetens: ⁊ os etiā pp q̄ fit in infirmo ꝑ naturā aut ante infirmitatē erit signū mortale. Frequēs reuolutio in lecto et ex figura iacendi in figura mutatio ⁊ discohopire verecūda ex discohopertura quorū cōsueuit in sanitate infirmus verecūdari ⁊ ventositatū expulsio cū sonitu sunt signa nō bona: significant. n. egri inquietudinē ⁊ mentis perturbationē. Quādo facies egri fuerit extenuata ⁊ erunt oculi ꝯcaui ⁊ timpora plana: ⁊ aures frigide et citrine ⁊ pulpe earꝫ cōtracte ⁊ totius faciei cutis tensa erit ⁊ color faciei ⁊ corporis aliquādo appuerit citrinus vel viridis aut niger neq̄ eger passus fuerit solutionē aut aliq̄ euacuationē de his q̄ facere consueuerunt: ⁊ cū h nō videat neq̄ audiat ⁊ propter h infirmo visa fuerint signa alia mortalia omnia illa mortē demonstrabunt in breui. Cū in febre vnus oculorꝫ puior fc̄o ito appuerit ⁊ oris tortura: aut alba oculorū in somno preter solitū visa fuerint hec signa omnia pnitiosa erūt. Stridere dentibus preter solitum in egritudine acuta malū erit: spasmū. n. significat et alienationē vel maniā. Cū eger faciē a lumie remouerit ⁊ ad tenebras fugerit ⁊ oculi inuoluntarie fuerint lacrimate: neq̄ h acciderit pter fluxū sanguinis narriū malū ita significabunt in egritudine acuta. Rubedo in albis oculorꝫ ⁊ vene oculorū rubee in eis sunt signa mala in acuta. Cū oculi fuerint ꝯgellati qui nō mouentur et tremuli nō quiescentes sed ex multo tremore videntur circuire ex signis sunt mortis. Et si p̄ter h vident egredi ad exteriora et profundari: ⁊ lippitudo in eis apparuerit: omnia hec sunt signa nō bona in acutis. Quādo eger aliq̄d ex lateribus nō quieuerit: sed supinus semper iacere apparuerit ⁊ pter h ad partes pedū descendit signū est mortale. Apostema magnū in ventre calidū cū vehementi febre est signū malum: virtue vero existente debili calore febrili remanente est signū pnitiosum. Frigiditas extremitatū in acutis signū ē nō bonū: ⁊ quādo frigiditas earū magis augumentat fit maius malū: et si cū h magnus calor fuerit in ventre et sitis ē mortale: ⁊ cū h si anhelitus fuerit spissus ⁊ pulsus similiter cū virtutis debilitate mors propinqua erit. Quando extremitates et vngues mutantur in colorem nigrū vel liuidū et manus ⁊ pedes similiter

et virtus non fuerit debilis imo satis fortis et apparuerint talia in die cretico post apparitionē digestionis oculte vel manifeste h erit bonū signū significat enim egri euasionē per viaꝫ mundificationis ad extrema q̄ si loca illa vlcerent et corrumpantur et fiant putrida non sunt medicamina repercussiua et cōfortatiua locorū apponenda: naꝫ talia medicamina faciunt infirmitateꝫ ad interiora redire et egrū interficiunt. Quando rubedo fuerit circha radices auris et eger cōqueritur de dolore circha radiceꝫ et fuerit h in frenesi: aut oculi in squinantia rubere ceperint: aut aliquis locus pectoris in pleuresi aut aposthema fuerit sub asellis aut in mamillis non erit locus aliquis ex locis dictis et consimilibus infrigidandus neq̄ cōfortandus cū rebus frigidis et stipticis: sed emplastra tēperate calida apponenda: ⁊ super loca aqua calida decoctionis florū camomille et similiū ab alto distillando fundenda erit et ventose superponende: si materia ad digestionē ad modū stupidi visa fuerit peruenire: cum h enim eger liberabit si deus voluerit. Contractio testiculorū et virge in acutis egritudinibus est malum et cū spasmo et vltima debilitate virtutis est mortale. Quando signa crisis apparuerint ante digestionē materie et in die nō cretica neq̄ crisis secuta fuerit sunt significantia malū. Cum eger in nocte vigilauerit et die dormierit laboriose tamen: ⁊ nō ꝯtinue ē signum non bonū: et si excitat aliquādo a somno et semper debilitas ac ipsius malitia augumentat est signum pernitiosum. Priuatio digestionis cū remanentia virtutis egritudinis prolixitatē significat: sed cū casu virtutis est pernitiosū. Egritudines calide et fortes in senibus et in habentibꝰ complexiones frigidas et temporibꝰ ⁊ regionibꝰ frigidis deteriores sunt suis cōtrarijs. Squinantia cū febre fortis caloris pernitiosa est. Cū peruenerit causoni tremor semel et plures et nō sudauerit eger: ⁊ egritudo nō fuerit aleuiata sed debilitas et dispositionis malitia fuerint augumētate signum est pernitiosum. Cum labia contorquentur aut narres vel palpebre aut supercilia in acutis post multam debilitatē ⁊ post amissioneꝫ sensus est signum pernitiosum. Tremor cordis assiduus in acuta egritudine signū est nō bonū: similiter ⁊ singultus: ⁊ si cū h anhelitus fuerit cōstrictus ⁊ febris calor augumentatus est signū pnitiosum. Dolor frontis cū acutissima febre est signum pernitiosū: ⁊ specialiter si fuerit in capite aut aure vel ventre. Cū in corpore egri fuerit vlcus citrinum aut rubeum aut nigrū signū est pnitiosū Oculorū cōgellatio quorꝫ palpebre nō palpitant est mortale accidens. Egritudo in homine semp sano qui nunq̄ egrotauit timorosa ē. Cū testiculi ⁊ virga in acutis procedunt ⁊ intestinū prolapsū fuerit signū ē pnitiosum. Sanguinē ex narribus paulatim ⁊ debiliter fluere non est bonū: ⁊ si cū h fuerit niger est deterius: ⁊ si in die cretico contingerit est pernitiosum. Quādo aposthema orit in aliquo membro aut dolor: ⁊ sequit post ipsaꝫ estuatio et inflāmatio ⁊ sitis ⁊ inquietudo est malū: ⁊ si contingit tremor cordis cū eo est mortale. Uomitus coloris sicle et fluxus ventris similis est malꝰ. Faciei feditas aut apparens in ea vt puluis in acutis est signū malū. Mortuorū nomina proferre est signum malū. Quando vomitus aut ventus in acuta febre multus fuerit est signum malum: ⁊ si fuerit secutus singultus erit pernitiosū. Quādo oculus subito fit citrinus aut: niger et eger subito prefocatur ita q̄ saliuam trahicere: non potest est signum pernitiosum. Sitis vehemens cū sudore frigido ē signum pernitiosum. Anheli

tus frigidus cū casu virtutis significat egruz ap-
propinquare morti. Cū in lingua pustule apparu
erint eq̄lis ciceribꝰ in magnitudine ⁊ fuerit fortis
feb. ⁊ acuta eger in p̄ncipio sequētis diei morietur
Quando vulua frenetici aposthematur tunc iam
prope mortem est. Cum sudor fluxerit vt serpens
est mortale. Cum spasmus superuenerit febri acu
te post dies aliquos a principio signum erit per-
nitiosum. Quando eger rem similem ziniar euo-
muerit signum malum erit: et deteriores febres
sunt incendentes quas ista committantur acciden
tia. Tremor in principio absq̄ sudore qui ipsum
sequatur: et sudor paucus: et precipue in capite
⁊ fronte et timor et sensuum perturbatio ⁊ extre-
mitatum frigus: ⁊ precipue si fricate fuerint non
calefacte: ⁊ vehemētia vigiliaꝝ estuatio ⁊ nausea
⁊ superficiei corporis frigiditas cū magno incen-
dio in interrioribus ⁊ anhelitus spissus ⁊ extremi
tatum rubedo ⁊ vrina nigra ⁊ pauca ⁊ viridis spis
sa quasi mel ⁊ sitis absq̄ caloris febrilis: quiete de
struitur ⁊ aposthema in epate ⁊ stomacho ortuz et
vrine constrictio ⁊ ventris fluxus niger ⁊ viridis
⁊ distillatio sanguinis nigri fluentis ex narribꝰ ⁊
egri reuolutione de vno latere ad aliud: ⁊ si ipsius
situs diuersis cōstat dispositionibꝰ ⁊ ventris in-
flatio: ⁊ in stomacho aposthematis generatio. Et
si eger omnibus que inuenit adhereat ⁊ suspēdat
se omnia hec malū protendunt. Cum res nigra et
acetosa ex qua terra ebulit sup quā cadit de ven-
tre egreditur p̄nitiosa ē: ⁊ si fuerit cum virtute de
bili mors iam est. propinqua. Quando ex narribꝰ
egri colera distillauerit citrina: vel viridis maluz
erit. Cum eger parū sudauerit: aut ipsius corpus
quasi humectatū fuerit ⁊ precipue caput ⁊ ceruix:
post anhelitū frigiduz mors propinqua esse signi
ficatur. Sudor in fronte post vehementiam labo
ris ⁊ casum pulsus ⁊ motus est mortale: ⁊ si casus
pulsus est vehemens mors propinqua est. Quan-
do eger pedes vsq̄ ad pectus eleuauerit sursum:
deinde retro proiecerit erit signum p̄nitiosum.
Quanto febris fuerit adurens fortiter que subito
se aleuiauerit et calor quieuerit absq̄ euacuatione
precedēte neq̄ sunt premissa que calorē extinguāt
neq̄ ex permutatione in frigido aere pulsus velo
citer quieuerit ⁊ motus fuerint debilitati ⁊ dispo
sitio quieti similis sup̄uenerit signū est ꝙ cito mo
rietur. Cum os contorquetur in frenesi neq̄ inde
eger fit leuior: neq̄ eius sensus reddit ad eū signū
est mortale: sed si cum h̄ leuior ⁊ ad suuz reddit sen
sum est bonuz. Cūq̄ egro superuenerit yceritia
ex qua ipsius egritudo fuerit nō aleuiata: sed po-
tius eius malitia augetur signū est mortale. Om-
nis sudor qui nō tenet totuz corpus nō est bonus
similiter qui fit in die non cretico: neq̄ est talis ex
quo eger aleuietur ē nō bonus. Si autē in die fiat
cretico ⁊ fuerit calidus est bonus. Si fuerit frigi-
dus ⁊ paucus: ⁊ fuerit in capite tantū ē mortalis.
Sudor frigidus cū febre acuta pernitiosissimus ē.
Quādo post sudorē tremor sequit̄ signū est maluz
Cum rigor inciderit febre non deficiente iā debili
existente corpore mortale. Febricitanti sudor sup-
ueniens febre non deficiente malum morbus pro
longatur ⁊ humorē plurimū significat verba. Hy
pocratis in suis secretis. Quando in facie infirmi
fuerit aposthema cui nō inuenit̄ tactꝰ ⁊ fuerit ma-
nus eius sinistra poita sup pectus suū scias ꝙ mo
rietur vsq̄ ad. xxiij. dies: ⁊ p̄cipue quādo in prin-
cipio sue egritudinis palpat sepe narres suas. Et
quando fuerint in vtrisq̄ genibus infirmi apo-
sthemata vehementia magna: scias ꝙ moriet̄ vsq̄
ad. viij. dies ⁊ precipue quādo in p̄ncipio sue egri
tudinis sudauerit sudore multo. Quādo fuerit su-
per venam que est sup ceruicem que generat som
num pustula parua: ⁊ super ipsam sicut forma pul
ueris tunc scias ꝙ ille infirmus morietur in quin-
quagesimo secundo die ⁊ signum est q: in princi-
pio sue egritudinis sitiuit multū. Quando fuerit
super linguā pustula vt est musca canina: aut sicut
granum penta dactili ꝙ similatur semini miraso-
lis tunc scias quod patiens illā moritur in die illo
quo apparuerit talis pustula: ⁊ signum illius ē q:
desiderat in principio sue infirmitatis res calidas
in suis cibis. Quando fuerit super aliquē digitoꝝ
pustula parua nigra similis horobo. i. robilio et
dolebit tunc scias ꝙ patiens eam moriet̄ in duo-
bus diebus ab egritudine sua ⁊ signū illius est: q:
erit in egritudine sua grauis corporis. Quando
fuerit in police manus sinistre pustula parua simi
lis fabe fusci coloris vel palidi que nō dolet: tunc
scias quod infirmus morietur in sex diebus a prin
cipio sue egritudinis ⁊ signuz illius est quia a prin
cipio sue egritudinis assellabit multis assellatio-
nibus. Et quando in digito medio pedis sinistri
fuerit pustula cuius color est color tersionis aurifi-
cis que tersio appellatur embrunice tunc scias ꝙ
habens eā morietur in. xii. die a principio sue in-
firmitatis: ⁊ signū illius est quia desiderat in prin
cipio sue egritudinis res acrimoniā habentes de
siderio vehementi. Cū fuerint vngues digitoruz
fusci vel pallidi coloris ⁊ in fronte pustula sangui
nea: tunc scias ꝙ habens eā moriet̄ in quarto die
a principio sue egritudinis: ⁊ signuz illius est quia
erit multe sternutationis in principio inceptionis
sue egritudinis ⁊ multaꝝ oscitationū. Et quando
fuerit in pollicibus duoruz pedū pruritus vehe-
mens: ⁊ fuerit color ceruicis fuscus valde tūc scias
quod habens illud morietur in quinto egritudi-
nis sue ante occasum solis. Et signū illius est quia
mingit in principio inceptionis sue egritudinis
vrinam multū exuberantez. Quando fuerint sup
palpebras infirmi tres pustule quarū vna sit ni-
gra alia fusci vel pallidi coloris: ⁊ tertia ad sub al-
bedinem decliuis: tunc scias ꝙ habens eā morie-
tur in die. xxvij. a p̄cipio sue egritudinis ⁊ signū
illius est quia erit in principio sue egritudinis spu
ti multi. Quando fuerit super palpebrā illius ocu
lorum pustula sicut auelana leuis fusci coloris tunc
scias ꝙ habens eā moriet̄ in duobus diebus egri
tudinis sue: ⁊ signuz illius est quia in principio in-
ceptionis sue egritudinis dormiet somnū multuz
grauē. Quando currit ex narribus sanguis tra-
hens ad sub albedinem vel ruffedinē: et apparet
in manu eiꝰ dextra pustula alba que nō dolet tūc
scias ꝙ habens eaz morietur in. xiij. die a princi-
pio sue inceptionis egritudinis: ⁊ signuz illius est
quia nō desiderat cibū omnino. Quando appare-
bit in coxa sinistra infirmi rubedo vehemens que
nō dolet tunc scias ꝙ habens eaz moriet̄ in. xxv.
die egritudinis sue: ⁊ signuz illius est q: in princi-
pio inceptionis sue infirmitatis inuenit pruritum
vehementē ⁊ desiderat comedere olera. Quando
fuerit post aurē sinistraz pustula nigra: ⁊ tunc sci-
as ꝙ habens eam moriet̄ in vigesimoquarto: die
egritudinis sue: ⁊ signuz illius est quia desiderat
in principio sue egritudinis potare aquā frigidaz
desiderio vehementi. Quando post aurez sinistrā
vel retro fuerit pustula dura vel grauis alba simi
lis frumento tunc scias ꝙ habēs eā moriet̄ in die
xx. a p̄ncipio sue egritudinis in illa hora in qua ap
p̄uerat pustula ⁊ signū illius ē q: mingit a p̄ncipio
sue egritudinis vrinā multā. Quādo fuerit post au
rē dextrā pustula rubea calida silˀ s ꝯbustiōi ignis
tūc scias ꝙ habens eā moriet̄ in. vij. die a p̄ncipio
sue egritudinis: ⁊ signuz illius ē q: in p̄ncipio sue

egritudinis vomit vomitu multo. Quādo fuerit sub mento pustula rubea in magnitudine fabe: egiptiace scias ꝙ habens eā moriē in quadragesimo secundo die ab inceptione sunt egritudinis. Et signū illius ē q: expuit in pncipio sue egritudinis sputū multū. Et accidit in principio quibusdā hominibus dolor in pelle ē cohopit caput virge: cuz ergo accidit illud alicui deinde apparet in cubito. i. iūctura illa pustula fusci coloris tūc scias ꝙ moriē in die quinto suo egritudinis: ⁊ signū illius ē q: desiderat in pncipio sue egritudinis bibere vinū. Quādo fuerit sup latus dextrū pustula nō dolens fusci coloris tūc scias ꝙ habens eā moriē nono die sue egritudinis ante ortū solis. Et signū illi⁹ ē q: erit in egritudine sua multaꝝ excitationū. Quādo fuerit in titilico sinistro. i. sub asella pustula fusci coloris in magnitudine citonij tūc scias ꝙ habens eā moriē in quintodecimo die egritudis sue ⁊ signū illius ē q: accidit in inceptione sue egritudinis somnus multus ⁊ grauis. Quādo fuerint sup calcaneū pustule multe nigre tūc scias ꝙ infirmus moriē in. xxiij. die a principio sue egritudis ⁊ signū huius ē q: desiderat a principio sue infirmitatis aereȝ frigidū: ⁊ cibos frigidos desiderio vehemēti. Quādo fuerit sup pectus sinistrū pustula subalbida tunc scias qđ habens eā moriē in die quarto sue egritudinis Et signū illius ē q: accidit in inceptione sue egritudinis pruritus vehemens in oculis suis ⁊ nō sufficit scalpere eos. Quādo fuerit in medio capitis pustula sicut nux nigra lenis que nō dolet tunc scias ꝙ habens eā moriē in die xl. sue egritudinis ⁊ signū illius ē q: accidit a principio sue egritudinis desideriū mellonis ⁊ exuberatio vrine. Quādo fuerit sub cute pustula ⁊ in palpebra oculi sinistri inferiori pustula etiā alba tunc scias ꝙ patiens eas moriē in. xl. die sue egritudinis ⁊ signū illius est q: accidit ei in inceptione sue egritudines desideriū rerū dulciū.

Caplm. xxxi. De cognitione digestionis ⁊ indigestionis humoꝝ in febre.

b Ic requiritur videre de digestione in communi et speciebus digestionis. Digestio est cōplexio a naturali calore ex cōtraiacentib⁹ digestionib⁹. Et iterum ꝯmuniter digestio diciē ꝑmutatio facta a virtute circha aliquid ꝓp melius vel digestio ē humoruȝ vel materie ad aptatio vt meli⁹ a corpore expellatur ⁊ talis digestio attendiē in supfluitatib⁹ vel digestio ē alteratio faciens cessare putredinē manente subiecto. Et hec digestio fit ꝓprie in humoribus qui sunt ꝓprie materie febris vl' digestio est ꝑmutatio nutrimētis indebitū nutrimentū et hec digestio ꝓprie fit a virtute naturali que attrahit ⁊ nutrit manifestū ē ꝙ omnis digestio ⁊ indigestio ꝯsiderata a medico ꝓprie attendiē in supfluitatib⁹ naȝ digestio ⁊ indigestio attendiē in vrina proprie quādo febris fuerit absq; aposthemate: cū vero cū aposthemate fuerit attendiē digestio ⁊ indigestio tarda: ⁊ velox in vrina ⁊ supfluitatibus q̄ emanant a mēbro leso ⁊ aposthemoso: nā' cuȝ vrina mutata fuerit in febrib⁹ de subtilitate inspissitudineȝ: vel in se habuerit residentiā albā vel nebulā vel aliqd aliud natans ꝑ corpus eius ꝙ in principio in ea nō appebit diciē digesta. Scire hic cōuenit ꝙ omnis digestio in materia ⁊ supfluitatib⁹ reddit substantiam spissam vel quodāmodo vel simpliciter. Dicitur. n. ꝙ flegma vitreū ꝑ digestionē fit subtilius. idest liquidius: aut magis molle: sed inspissat vrinam qn̄ secū corporaliter misceē. Et est sciendū ꝙ vrina proprie attestaē ꝑ suas vel suā significatōeȝ sup egritudines epatis ⁊ venaꝝ renū ⁊ vesice: et egestio sup egritudinē itestinoꝝ stomachi ⁊ mesaraicaruȝ sputū sup egritudines pulmonis ⁊ spiritualiū: ⁊ mucillago ⁊ lipitudo sup egritudines cerebri ⁊ suaruȝ ꝑtiū. Cū ergo in vrina egestione et sputo ⁊ similibus superfluitatib⁹ que ab aposthemate deriuanē vel aposthemoso ꝯsideranē si fuerit facta aliqua immutatio: neq; aliqua mollities vel alteratio in aposthemate erit signū indigestionis. Cū vero vrina in feb. ⁊ egritudinib⁹ epatis ⁊ renū ⁊ vesice mutata fuerit in substātia vel colore absq; ypostasi cū illaritate coloris et bona mutatione in ipsa substantia et confortatione motus et somni ⁊ appetitus ⁊ vigor ratione pulsus et anhelitus signū erit digestionis si aūt cū istis ꝯditionibus visa fuerit in fundo eius ypostasis vel nebula pēdens erit signuȝ cōplete digestionis: Sed mutatio ipsius in contrariū et mutatio ꝯdictionū dictarū in cōtrariū erit signū indigestionis et longitudinis infirmitatis ⁊ mortis finaliter: ⁊ ꝓp h dicitur ⁊ ē veꝝ si signa crisis videlicet tribulatio et angustia ⁊ multiplicatio alienatiōis et vrine ⁊ egestionis retentio: ⁊ vnguiū denigratio: ⁊ extremorum frigiditas cuȝ tremore et malus anhelitus et pulsus debilitatione et similia appeant vel incipiant apparere ante apparitionē signoꝝ digestionis oculte vel manifeste longam egritudinē ⁊ indigestionem significant: vel mortē aut imperfectaȝ crisim: et in egritudine pulmonis ⁊ costaꝝ si infirmus nichil expuit neq; febris diminuitur vel ꝙ expuit est subtile et indigestuȝ: ⁊ cū labore expellitur signuȝ indigestionis erit. Si vero spuerit aliquid cū lenitate subtile tamē cū quadā albedine et cuȝ aleuiatione anhelitus ⁊ grauedine loci in quo est infirmitas iam incipit materia aposthematis digeri ⁊ maturari. Si vero id ꝙ expuiē ē spissuȝ albū mixtū cū saliua: ⁊ de leui expellitur ⁊ cū modica tussi ⁊ aleuiatione loci manifeste ⁊ diminutōe febris manifeste erit signū cōplete digestionis et salutis finaliter. Si vero spuit rubeuȝ puꝝ vel citrinū vel nigrū vel viride erit signū indigestiōis: et si cū h anhelitus fit malus ⁊ pulsus debilis ⁊ vrina liuida vel tenuis in vltimo ⁊ grauitas maior in loco cū tussi graui et molestia erit h totū signū indigestionis et mortis finaliter ⁊ specialiter si post ista in die nō cretica signa crisis immediate inceperint apparere vel apparuerint: sed si cum sputo rubeo vel citrino esset cōmixtio sputi albi ita ꝙ rubedo vel citrinitas nō haberet dominiū in mixtione significaret cū alijs bonis significationib⁹ dictis supra perfectā digestionē in futuro ⁊ salutē sȝ ꝙ dictū ē de vrina et sputo ex ꝑte digestionis ⁊ indigestionis: ⁊ ita intelligatur in omnibus alijs superfluitatibus que a corpore expelluntur.

Caplm. xxxij. De crisi et signis significantib⁹ crisim et eius malitiā aut bonitatem.

c Risis est velox motus morbi cū infirmus ad mortē vel salutē deduciē. Species aūt crisis sunt sex quaꝝ prima est in qua eger mutaē subito ad bonā ⁊ ꝑfectā salutē. Secunda est in qua eger subito mutaē ad malū et moritur. Tertia est in qua eger vsq; a pncipio paulatim et oculte mutatur ad bonū et saluaē. Quarta est in qua eger paulatim a principio paulatim mutatur ad malū et moritur. Quinta in qua eger subito mutaē ad imperfectā salutē. Sexta ē i qua eger subito mutaē ad malū nō finitū ⁊ postea mutatur paulatim ad morteȝ. Scire hic ꝯuenit ꝙ tales mutatōes in quib⁹ eger subito ⁊ velociter mutatur ad ꝑfectā salutē vel mortē fiunt in egritudinibus acutis ⁊ cōclusis q̄ terminanē i q̄rto die: vel aūt: nat i. xx. diē vel. xl. ad plus: ⁊ h vult Hypo. ij.

particula amphoꝛiſmoꝝ vbi dic̃ acute egritudies
in .xiiij. dieb⁹ iudicant̃ ⁊ pꝛima particula ꝓnoſti-
coꝝ vbi dicit: ſpirit⁹ bon⁹ ex ſuo ꝓpꝛio oꝛdine co-
gnoſcit̃: ⁊ habet euidentẽ ſalutis oſtẽſionẽ in acu
ta egritudine q̃ cũ feb. ẽ cuius termin⁹ ẽ in .lx. die
Volũt. G. ⁊. Hypo. ꝙ dies .lx. ⁊ dies .xiiij. ſunt
dies in quib⁹ venit criſis egritudinis acute: et ꝙ
egritudo acuta requirit cõdictiones tres ꝙ ipa fi-
at de materia acuta ⁊ ꝙ ipſa ſit cõcluſa in omnib⁹
venis coꝛpoꝛis: aut ſit cõcluſa ⁊ collecta in aliquo
loco coꝛpoꝛis in modũ apoſthematis vt fit in pleu
reſi ⁊ ꝑipleumonia ⁊ ſimilib⁹: ⁊ ꝙ ipſa ſit ẽt velo-
cis motus ⁊ foꝛtis ⁊ timoꝛoſi: alie autẽ mutatiões
quattuoꝛ fiunt in ꝓlixis ⁊ cronicis egritudinibus
apparet manifeſte: ⁊ videt̃ ꝑ diffinitionẽ criſis ⁊ ꝑ
verba ph̃oꝝ ꝙ nõ debeat appellari criſis in veri-
tate niſi illa q̃ fit in egritudine acuta et in qua eger
ſubito mouet̃ ad ſalutẽ ꝑfectã ⁊ ſignũ huius eſt q͛
criſis ſm̃ rei veritatẽ: ⁊ q̃ vere criſis a ph̃is appel-
latur: neq3 fit nõ incipit fieri niſi hoꝛa ſtat⁹ qñ acci
dentia vltimant̃: ⁊ finit̃ in declinatione accidẽtiũ
nã illa ꝓpꝛie ẽ hoꝛa in qua fit velox motus ⁊ foꝛtis
⁊ vltim⁹ et ad bonũ: ⁊ h̃ vult. G. ſup amphoꝛiſmo
ſecunde ꝑticule qui dicit quibuſcũq3 criſis fit his
nox difficilis ante acumẽ. Dicit. n. ibi ꝙ oĩs criſis
plus attinet ſanitati q̃3 moꝛti niſi ꝑ accidẽs vt in
egritudine peſtilentiali cũ ergo ſm̃ rectũ oꝛdinez
nature mouẽtis oꝛdinate omnia q̃ mouet: cui⁹ mi
niſtratoꝛ eſt medicus nõ fiat criſis niſi in fine hoꝛe
dicte ⁊ hoꝛa illa nõ cõtingat aliquẽ moꝛi niſi ꝑ acci
dens ⁊ omnis criſis plus attinet ſanitati q̃3 moꝛti
videt̃ ratõe ꝯditionũ dictarũ et hoꝛe in qua fit ꝙ
bñ põt affirmari: et dici in veritate penes bonã im
pꝛeſſionẽ materialẽ ꝙ criſis vera nõ dicit̃ niſi illa
in qua eger ſubito mutat̃ ad ꝑfectã ſalutẽ. Illa ve
ro in qua eger ſubito mutat̃ ad moꝛtẽ nõ debet cri
ſis a medico appellari: ſed mutatio mala cũ careat
talis mutatio oꝛdine ⁊ tp̃e determinato fit. n. talis
mutatio qñ in ꝑncipio qñq3 in augumento qñq3 in
pꝛincipio ſtatus et acceſſionib⁹ diuerſis: alie autez
quattuoꝛ mutatiões termini ſiue fines in certi ĩfir
mitatũ in quib⁹ aliqñ finit̃ egritudo ad bonũ ocul
te vel ad malũ: qñq3 cũ oꝛdine qñq3 abſq3 oꝛdie ap
pellari a medicis ꝓpꝛie debent ſigna ſignificantia
criſim ⁊ q̃ eã antecedũt ſunt intellect⁹ diſturbatio
et ſcotomia ⁊ vertigo et inquietudo egri. ⁊ eius cõ
uerſio in figuris et locis et cõſtrictio anhelit⁹ ⁊ do
loꝛ capitis ⁊ colli foꝛtis ⁊ triſticia et nauſcea ⁊ rube
do faciei ⁊ ymaginatões añ oculos appẽt ⁊ lachry
me inuolũtarie fluũt ⁊ labioꝝ citatio ⁊ ĩ ſtomacho
doloꝛ. aut in inferioꝛib⁹ ventris ⁊ doꝛſi ⁊ rigoꝛ: ac
vꝛine ⁊ egeſtionis duricies ⁊ ſitis vehemẽs et tre
moꝛ ⁊ ꝯctio pellis ypocũdrioꝝ ad ſupioꝛa. Si aũt
cũ iſtis accidẽtib⁹ terrefaciẽtib⁹ extraneis: fuerit
egritudo acuta ⁊ viſa fuerint hec ſigna ĩ die vl' noc
te añcedẽte creticã ⁊ cũ h̃ pulſus fuerit ĩ foꝛtitudie
augumẽtat⁹. ⁊ ſigna digeſtõis ꝯplete vl' oculte in
ſupfluitatib⁹ apparuerint añ ſecure abſq3 oĩ dubi
tatõe iudicari põt ꝙ criſis fiet cũ fluxu ſanguis ex
narrib⁹: aut fluxu vẽtris: aut vomitu: aut his ſili-
bus: ⁊ ꝙ egri diſpoſitio mutabit̃ ad ꝑfectã ſalutẽ:
aut ad bonũ manifeſte. Si vero talia accidẽtia ap
paruerint virtute exiſtẽte debili: ⁊ añ appitionez
ſignoꝝ digeſtõis oculte vel manifeſte cõuerſionẽ
ſignificabũt ad moꝛtẽ vel ad malã diſpoſitionẽ cũ
n. vulg⁹ videt in ĩfirmitate illa accidẽtia terribilia
⁊ timoꝛoſa ſupuenire egro ⁊ medici diminuti mltũ
terrent̃ ⁊ fugiũt: ⁊ diffidũt de infirmo omnino nõ
ꝯſiderãtes q̃ hoꝛa ⁊ die ſupuenerũt accidẽtia terri
bilia ⁊ timoꝛoſa: aut poſt appitõez ſignoꝝ digeſtio
nis vl' ĩdigeſtõis: aut añ ⁊ vꝛtute exiſtẽte d̃bili vl' foꝛ
ti vñ ꝑ h̃ decipiunt̃ ⁊ vitupant̃ multotiẽs ab aſtã
tibus ⁊ ab amicis infirmi in ſuis ꝓnoſticatõibus
ꝑꝑ. ꝙ ꝯueniens ẽ vt ſapiens medicus aſtute ⁊ cuz
deliberatõe in his vellit ⁊ debeat continue ꝯſide-
rare ſm̃ ꝙ dictũ ẽ ſupius: ⁊ veritatẽ ſm̃ apparitio
nem ſignoꝝ poſſit enuntiare.

Signa ſignificãtia malitiã vel bonitatẽ ꝑfectã
vel impfectã criſis ſunt ſex. Primũ ẽ vt criſis fiat
cũ aliqua purgatõe manifeſta. Secundũ ẽ vt hu-
moꝛes mali ⁊ nociui qui ſunt cã infirmitatis. ⁊ nõ
alij purgent̃. Tertiũ ẽ vt ipſi humoꝛes mali pur-
gentur ꝑ ꝯuenientẽ regionẽ. Quartũ ẽ vt criſis
fiat cũ quiete ⁊ lenitate. Quintũ ẽ vt fiat in die cre
tica poſt appitionẽ ſignoꝝ digeſtiõis. Sextũ ẽ vt
fiat in die cretica ſi aũt aliqḋ ex dict3 ſex ſignis in
criſi aliq̃ defecerit erit diminuta vl' ipfecta. Si vo
omnia affuerit mutata ĩ ꝯtriũ erit mala ⁊ moꝛtalis

Caplm̃. xxxiij. de cognitõe ſpecieꝝ euacuatõis
criſis ⁊ ꝑ quam ꝑtem debeat fieri ipſa euacuatio.

Omnis enim criſis aut fit ꝑ
ꝑmutationem
o materie de vno mẽbꝛo ad aliud. ſic quã
do fit apoſthema poſt aurẽ aut in collo
vel pede vel alio loco: aut ꝑ mũdifica-
tionẽ manifeſtã cũ fluxu ſanguinis narriũ: vl' flu-
xu ventris: vel vomitu aut ſudoꝛe: aut cũ ꝓuoca-
tione vꝛine aut apitõe emoꝛoydaꝝ vel mẽſtruoꝝ
Ea aũt q̃ manifeſte ſignificãt criſim ꝑ exiturã ĩ ali
quibus mẽbꝛis coꝛpoꝛis ſunt feb. nõ multe calidi-
tatis aut acuitatis: ⁊ ꝙ infirm⁹ doleat ⁊ agitet̃ in
aliqua ꝑte coꝛpis plus ſolito ſicut poſt aurẽ vel in
pede aut in inguine coxa vel crure ⁊ ſimilib⁹: ⁊ vt
vꝛina patiẽtis ſit ſubtilis nõ ſignificãs ꝑfectã di-
geſtionẽ imo diminutã ⁊ ꝙ virt⁹ infirmi ſit ſalua
nõ in vltimo foꝛtitudinis: neq3 in vltimo debilita
tis ⁊ ꝙ materia infirmitatis nõ ſit pure calida: ſed
habeat naturã admixtiõis ꝯfirmo ꝙ criſis ſit futu
ra ꝑ fluxũ ſanguinis narriũ cũ ẽ faciei ⁊ oculoꝛuz
rubedo ⁊ reuerberatio ⁊ radij ante oculoꝝ appen
tes: ⁊ lachryme fluẽtes oculoꝝ tenebꝛoſitas ⁊ pꝛu
ritus narriũ ac eaꝝ rubedo ⁊ cutis q̃ ẽ ſub ypocũ
drijs ꝯctio ad ſupioꝛa ⁊ anhelit⁹ ꝯſtrictio. ⁊ fron-
tis ⁊ timpoꝝ pulſatio ⁊ venaꝝ apparitio manife-
ſta in fronte et timpoꝛib⁹ vltra q̃3 erat in ſanitate
Cõfirmatio vero criſis future cũ vomitu ẽ nauſcea
⁊ ſtomachi ſubuerſio et labij inferioꝛis citatio et
fluxus ſaliuaꝝ ab oꝛe aliqñ cũ ſingultu: aliqñ cũ in
undatione ſtomachi. Significatio ſup criſim q̃ de
bet fieri ꝑ ſudoꝛẽ eſt retẽtio vꝛine poſtq3 ſigna cri
ſis apparuerint vel inceꝑint apparere et ventris
ꝯſtrictio: ⁊ pulſus lenitas cũ plenitudine ⁊ inun-
datiõe: et ꝙ coꝛp⁹ totũ ſentiat̃ calidũ et humoꝛo-
ſum cũ punctiõe et acumine in eo exiſtẽte. Nona
vero ꝙ criſis fit cũ fluxu ventris eſt vt grauitas
in inferioꝛibus ventris ſub vmbilico ⁊ toꝛtio ⁊ agi
tatio ⁊ commotio manifeſta: ⁊ exitus ventoſitatis
cum ſonitu.

Signa ſignificãtia ſup criſim ꝑ vꝛinã
ẽ vꝛina retẽtio ⁊ grauitas fe-
moꝛis ⁊ cõmotio circha veſicã ⁊ femur: ⁊ ꝙ mate-
ria egritudinis fuit ſm̃ plurimuz aquoſa ⁊ graui-
tas circha renes ⁊ ſpinã vſq3 ad veſicam manife-
ſte. Confirmatio future per apitionẽ emoꝛoyda-
rum vel menſtruoꝛũ eſt pꝛuritus ani ⁊ tuberoſita
tes ſiue eminentie venaꝝ circundantiũ annũ viſe
fuerint: ⁊ vꝛina turbida ⁊ ſpiſſa aliqñ apparuerit.
Si vero circha pectinẽ ⁊ uuluã muliere grauedinez
ſenſerit ⁊ mẽſtrua nõ habuerit añ in ſua ĩfirmita-
te ⁊ agitationẽ ⁊ cõmotionẽ habuerit in matrice:
et circha matricẽ: ⁊ fuerit ſua ꝯſueta habere men
ſtrua dieb⁹ illis qb⁹ tales emergũt ſignificatiões
⁊ vꝛina habuerit ĩ fũdo quãdã nigredinẽ fiet ei⁹ cri
ſis ꝑ ꝓuocatõez mẽſtruoꝝ ⁊ ſpãlr ille ſignificatões

⁊ supiores dicte melius verificabunt si p ost a pp
tionē signoꝝ digestiōis apparuerint aliq̄ ī die cre
tica plerūq₃ feb. sanguinee terminant p fluxū san
guinis narriū: ⁊ feb. q̄ cōcomittat aposthema epa
tis calidū terminat s₃ plurimū p fluxū sanguinis
ex narre dextra: frenesis p fluxū sanguinis ⁊ sudo
re in capite febres acute ⁊ q̄ fiūt de materia cole-
rica vt plurimū p sudorē ⁊ vomitū ⁊ fluxū vētris
colericū. Quartū p apertionē emoroydaꝝ ⁊ mē-
struoꝝ: ⁊ p fluxū vētris nigrū ⁊ feculētū ⁊ fluxuz
vrine nigre flegmatice ⁊ nothe p fluxū vrine ⁊ flu-
xu vētris ⁊ aliqñ sudore ⁊ fluxu vētris colerico et
flegmatico lente ⁊ mixte p apa ī aliqb⁹ ptibus cor
poris vt dictū ē: finiunt ⁊ terminant vt plurimuz

Capl'm. xxxiiij. de diebus creticis ⁊ de modo numerationis ipsorum diuisim ⁊ ꝯiunctim.

Dies vero cretici dicunt a cri
si: q₂ omnes muta-
d tiones cretice de quib⁹ fit s'mo inferi⁹
in eis fiunt de dieb⁹ creticis quidā sūt
cretici solū ex impetu infirmitatis: qui
dam sunt cretici nō solū ex impetu infirmitatis: s₃
recipiunt iuuamentū ⁊ manifestā alteratione a cor
poribus supcellestib⁹ ⁊ superiorib⁹. Dies vero cre
tici in quib⁹ fit mutatio solū p impetū infirmitatꝫ
vel violentiā aut acuitatē materie infirmitatis nu
merant sic ⁊ semp cōiunctim prim⁹ dies. secund⁹
⁊ tertius. Iteꝝ terti⁹ quart⁹ ⁊ quint⁹. v. sextus se
ptimus. vij. octaus nonus hic enim finiunt dies
cretici qui dicunt dies cretici solū p impetū ⁊ vio
lentiā ⁊ acuitatē materie infirmitatis: nā nō ē pos
sibile ꝙ vltra diē nonā remaneat materia infirmi
tatis nec ipsa infirmitas cū virtute ꝯueniente ad
motū creticū cū tanta acuitate q̄ p se sola fit suffi-
ciens ad faciendū diē creticū quin ipsa infirmitas
vel eius materia mitiget vel debilitet: ⁊ tūc vltra
dies istā ē neccessariū ad h ꝙ aliqua dies sit cre-
tica ꝙ nō fiat cretica nisi natura cuz infirmitate a
superiorib⁹ corporib⁹ ⁊ cellestib⁹ dispositionib⁹ ⁊
mutationib⁹ recepit manifestā alteratione ⁊ mu-
tationē ⁊ expimentū h totū rectificabit cū ratione
qñ nō ē possibile cū natura vltra istā diē manife-
ste incipiat debilitari: vt substineat infirmitatē cū
impetu acuto ꝯueniēte ad diē creticū p se: qn ipsa
natura vincat manifeste infirmitatē cū sua mate
ria añ hāc diē vl' penit⁹ vincat: ⁊ h ē sensibile ⁊ ma
nifestū aspicientib⁹ in motibus infirmitatū: ⁊ spe
cialiter q fiunt in dieb⁹ creticis. Si. n. aliter esset
posset quelibet dies cretica fieri ꝙ ē impossibile ⁊
ꝯtra sensuz ⁊ expimētū. Hec aūt regula numeran
di dies creticos vel mod⁹ appellat a medicis re-
gula vel mod⁹ numerādi dies p replicationē fac-
tam in die tertio vel appellat mod⁹ vel regula ter
naria. Hesitat homo hic de duobus videlicet de
replicatōe tertie diei in numeratione ⁊ de die. se-
ptima q̄ numerat in istis dieb⁹ creticis q nō sunt
cretici nō solū p īpetū infirmitatis. ⁊ ipsa dies se-
ptima ē finis p'me septimāe medici q̄ disponit cre
tica sicut inferi⁹ appebit p motū ⁊ mutationē in-
dutā a corpib⁹ supiorib⁹: ⁊ dies quarta eā indicat
s₃ reuolutionē corpis cellestis. Dicēdū ē qd fit re
plicatio dieꝝ in enumeratōe ad denotādū ipfectio
nē dieꝝ qui a medicis ꝯsiderātib⁹ ⁊ specialiter fit
replicatio semp in die tertio qñ numeratio fit s'm
regulam ternariā ⁊ modū numerādi de tertio in
tertiū diē: nā dies naturalis ⁊ reuolutōis solū de
eodē ad idē s'm motū diurnū fit in. xxiiij. horis di
es vero medicine s'm ꝙ inferi⁹ appebit cōstat ex.
xxiiij. horis ⁊ paꝝ plus: ⁊ ppter h replicatio q̄ fit
in die tertio notat hāc impfectionē. Sup ꝯditōez
septimi fit distinctio h modo qñq₃. n. ꝯsiderat se-
ptima dies s'm ꝙ indicata ē a die quarta: ⁊ s'm ꝙ
est finis p se: septimane p diuisionē mensis medici
nalis qui fit a reuolutōe lune sub. xii. signis penes
medici ꝯsiderationē vt inferi⁹ veri⁹ mōstrabit: ⁊
s'm hāc ꝯsiderationē nō debet numerari cū dieb⁹
in quib⁹ fit crisis solū p īpetū infirmitatis sed est
dies fortior ⁊ nobilior de dieb⁹ in quib⁹ fit crisis
⁊ pmutationē ⁊ alterationē factā in corporib⁹ in-
ferioribus a motu corpoꝝ superioꝝ vel cellestiuz:
quādoq₃ considerat p viā replicatōis quinti diei
qui ē dies de dieb⁹ creticis qui sunt cretici solū p
impetū ⁊ acuitatez infirmitatis: ⁊ indicat p h sup
nonā diez ⁊ s₃ h ⁊ p viaz istā in diebus tertijs qui
sunt cretici s'm regulā ternariam vel p modū re-
plicationis tertie diei numerat. Unde cū natura
in ipso fortis inueniat ⁊ supiora in ipso faciāt ma-
nifestaz mutationē et sensibilez fortior dies ex die
bus creticis iudicat et est. Et ē sciendū ꝙ omnes
febres que terminant solū per impetū infirmita-
tis videlicet in nono septimo: quinto ⁊ tertio fiūt
⁊ sunt de materia colerica calida ⁊ sic: vel materia
mutata ad acuitatē per viaz putrefactionis: ⁊ pro
pter h fuit neccesse cū omnis talis egritudo sit co-
lerica vel de tali materia sit fortissimi nocumēti vt
finiatur ad bonū vel malū infra h tēpus q₂ natu-
ra egritudinē fortissimi nocumēti et fortissime acui
tatis diu tolerare nō potest quin vincat aut vinca
tur. Si autē diez istā transiret neccessario mollifi
caretur materia et acuitas infirmitatis diminue-
retur ⁊ sic hec egritudo cōuerteretur ad egritudi-
nes que terminantur diebus in quib⁹ fit mutatio
crisis nō solū p impetū: sed p reuolutionē corpoꝝ
cellestiū et sic est manifestū quomodo virtus dieꝝ
qui numerantur s'm regulā et modū trinariū con
uertitur post nonuz diē ad virtutez dieꝝ qui nu-
merantur s'm regulā ⁊ modū quaternariuz vel ad
virtutez dierum in quibus fit crisis non solū per
impetuz sed per iuuamentuz et mutationē que fit
a corporibus superioribus et cellestibus. Sciēdū
est etiā ꝙ omnis febris cōtinua que fortius moue-
tur de tertio in tertiū diē fit de materia calida vl'
fit de materia que per viā putrefactionis mutata
est ad caliditatez: et s'm h quottidiana ꝯtinua vel
interpolata aliquādo de tertio in tertiū forti⁹ mo
uetur aspicientibus vero et cōsiderantib⁹ in hac
ratione ⁊ s'm rectuz vsum operationis sensibiliter
apparebit. Dies vero cretici in quib⁹ fiunt muta
tiones s'm ꝙ corpora infirma recipiunt mutatōez
et alterationē a corporibus cellestibus numerant
aliquādo cū replicatione: aliquādo absq₃ replica-
tione diei: imo s'm diuisionē q₂ secunda septima-
na nō replicat vel ꝯtinuat vnq₃ cū septimana pri-
ma nec. xxviij. cū. xx. septimana. dies vero diuidē
tes septimanas p mediū siue dies quarti semp ad
inuicez replicant vt inferi⁹ monstrabit manifeste.
Ad euidētiā omniū istaꝝ reꝝ conuenit medico vt
supponat duas generales radices pbatas in na-
turali philosophia quaꝝ p'ma est materia q̄ ē sub-
iecta generationi ⁊ corruptioni ⁊ variationi ⁊ om-
ni mutatiōi nō ē aherēs vie vni: neq₃ ordini vni
q̄uis sit vna numero in oībus vt ppoitū ē primo
physicoꝝ ⁊ quarto celi: ⁊ p'mo de generatione ⁊ li.
de sensu ⁊ sensato. Secunda radix ē q̄ adheret vie
vni ⁊ ordini vni: est causa ⁊ pncipiū omnis muta-
tionis ⁊ variatiōis ⁊ alterationis que sunt ⁊ fiunt
in corporibus inferiorib⁹ et est motus corpoꝝ su-
perioruz: ⁊ h totuz propoituz ē. viij. physicoruz et
prima pte libri methauroꝝ. Cū ergo corpora su-
periora p suuz motū sint causa inferioꝝ motuū et
variationū ⁊ alterationuz vt dictuz est tales mu-
tationes ⁊ alterationes potius debent attribui so
li ⁊ lune q̄ alijs corpib⁹ supiorib⁹: eo ꝙ magis sen
sibiliter ⁊ appenter mutant inferiora ⁊ variant q̄₃

alia sup̄iora. Manifestū ⁊ sensibile est ꝙ sol omni
anno mutat res sm generationē ⁊ corruptionē au
gumentū ⁊ diminutionē ꝑfectionē ⁊ in ꝑfectionē
siue maturationē ⁊ imaturationē: ⁊ similiter luna
omni mense: cū ergo sol cū sit tardioris motus qꝫ
luna: ⁊ luna sit velocioris motꝰ sint ista duo radix
omniū mutationuꝫ q̄ fiunt in inferiorib⁹ videt̄ ꝙ
res que sunt tardi motꝰ ⁊ q̄ recipiūt suas varieta
tes a corp̄ib⁹ sup̄iorib⁹: ⁊ specialiter penes muta-
tiones q̄ fiunt in toto anno a sole sm ꝙ mouet̄ sol
sub. xij. signis de eodē ad idē ꝑ totū annū simpli-
citer soli attribuant̄ ⁊ attribui debēt ex narratis
dictis ⁊ cōdictionib⁹. Res vero que sunt velocio
ris motus ⁊ recipiūt velociter ⁊ omni mense suas
varietates a superiorib⁹ corp̄ibus ⁊ specialiter sꝫ
ꝙ luna mouet̄ omni mense sub. xij. signis de eodē
ad idē simpliciter lune attribuant̄. Cū ergo de in
firmitatib⁹ que fiunt incorp̄ibus humanis quedā
sunt cronice ⁊ tardi motꝰ: quedā sunt acute ⁊ ve-
locis motus videt̄ cōueniēs ⁊ vtile apud medicos
vt egritudines cronice ⁊ tardi motꝰ in suis varie-
tatib⁹ ⁊ alterationib⁹ potiꝰ soli qꝫ lune attribuant̄
⁊ ꝑ motū solis vel sm motū eius debeāt variari ⁊
mutari ⁊ terminari ⁊ finiri qꝫ ꝑ motū lune. Acute
vero egritudines que sunt velocis motꝰ sm suas
varietates ⁊ alteratōes lune ⁊ nō soli attribui de-
bent ⁊ ꝑ motuꝫ lune sub. xij. signis sm ꝙ fit omni
mense alteratio ⁊ mutatio ad bonuꝫ vel malū ter-
minari debeat. In talibus varietatib⁹ ⁊ mutatio
nibus ⁊ alterationibus factis in corp̄ibus inferio
rib⁹ a sole ⁊ luna sol assimilat̄ regi magno ⁊ luna
eius vicario: nā sicut p̄sentia vicarij magis respi
cit facta regis qꝫ rex: ⁊ magis ꝑticulariter et velo
citer currit per loca regni qꝫ rex: sꝫ rex dat vicario
suo omnē virtutē neccessariā ⁊ vtilē ad suū officiū
similiter luna magis ꝑticulariter ⁊ velociter cur-
rit ꝑ loca solis qꝫ sol. Sed sol dat lune omnē virtu
teꝫ ꝯuenientē ad h̄ faciendū ⁊ mutandū ⁊ sicut rex
pigriꝰ ⁊ tardiꝰ ⁊ cū maiori maturitate: ⁊ magis cō
munia intendit qꝫ eiꝰ vicariꝰ ita sol pigriꝰ ⁊ tardiꝰ
⁊ magis cōmuniter respicit inferiora qꝫ luna. Et
quēadmodū sol ꝑ suū motū sub signis. xij. mutat
tēpus anni sm quattuor manifestas differentias
verbi gratia. Cū eniꝫ sol faciat motū suū sub arie
te tauro ⁊ gēminis: ⁊ erit h̄ a medio martij ꝑ totū
aprilē madiū ⁊ mediū iunij disponet̄ aer ⁊ tp̄s sm
tēp̄ie ⁊ dicet̄ illud tp̄s ver ⁊ incipiet fieri genera-
tio reꝝ manifeste. Cū vero mouebit̄ post h̄ sub cā
cro leone ⁊ virgine: tūc sol erit in maior declina-
tione ⁊ fortitudine sup̄ capita nostra ꝓut esse pōt ⁊
in maiori declinatione versus septētrionē dispo-
netur eniꝫ hora illa aer ⁊ tp̄s sm caliditatē ⁊ sicci-
tateꝫ: ⁊ appellabit̄ tale tp̄s estas: ⁊ tūc cōplebunt̄
res generate ⁊ ꝑficient̄ ⁊ h̄ tp̄s durabit a medio
iunij ꝑ totuꝫ iuliū augustuꝫ ⁊ mediuꝫ septembris.
Ultra h̄ tp̄s mouebit̄ sol sub libra scorpione ⁊ sa-
gittario ⁊ tūc incipiet sol declinare versus meri-
diē ⁊ remoueri a nostris ꝑtibus ⁊ tunc mitigabit̄
feruor estatis manifeste ⁊ mutabit̄ tp̄s ad frigidi-
tatē ⁊ siccitatē ⁊ appellabit̄ h̄ tp̄s autumnꝰ et illo
tp̄e incipit fieri corruptio reꝝ ⁊ cadunt folia ab ar
boribus: ⁊ durat tale tp̄s a medio septēbris ꝑ to-
tum octobrē nouembrē ⁊ mediū decēbris. Post
illud mouebit̄ sol sub capricornio aquario ⁊ pisci-
bus: ⁊ erit tūc sol magis remotꝰ a nostris capiti-
bus ⁊ in maiori declinatōe versus meridiē qꝫ esse
pōt ⁊ appellat̄ tale tp̄s hyemes ⁊ durat a medio
decēbris ꝑ totū ianuariū februariū vsqꝫ ad mediū
martij: ⁊ tūc res remanent absqꝫ generatōe ⁊ mu
tatione manifesta: ita ꝙ tota matura arboꝝ ⁊ her
baꝝ reuoluit̄ circha radices sub terra. Ita ⁊ eodē
modo luna reuoluit̄ sub. xij. signis omni mense ⁊

facit quattuor manifestas mutationes ⁊ differen-
tias vbicumqꝫ incipiat que septimane a medicis et
hoīb⁹ cōmuniter appellant̄: ⁊ talis mensis ⁊ eius
septimane alr̄ a vulgarib⁹ ⁊ alr̄ a medicis ꝯsiderā
tur de mensib⁹ aūt lunarib⁹ quidā dicit̄ mensis cō
iunctiōis qdā mēsis reuolutionis: qdā vero mēsis
appitionis. Mensis aūt cōiunctionis dicit̄ totuꝫ
illud tp̄s ꝙ est a die ꝯiunctionis vere solis et lune
quousqꝫ luna circuiuerit omnia signa ⁊ iteꝝ fuerit
cōiuncta cū sole: ⁊ h̄ erit in. xxx. diebus ⁊ dimidia
plus ⁊ minus qn̄qꝫ verbi gratia ponat̄ ꝙ sol sit in
principio arietis ⁊ luna sit cōiuncta secuꝫ in eodem
gradu cū mouebit̄ luna a sole in principio arietis
nō cessabit donec omnia ꝑagrauerit signa ⁊ redie
rit ad principiū arietis in quo fuit ꝯiuncta cū sole
⁊ h̄ erit in. xxvij. dieb⁹ ⁊ plus sed cōuenerit ad p̄n-
cipiū arietis nō inueniet solē in primo gradu arie
tis in quo fuit iuncta cū sole imo inuenit soleꝫ iam
transiuisse vltra vsqꝫ ad principiū tauri q: ꝑ tantū
spaciū videlicet mouet̄ sol quolꝫ mense h̄ ē ꝑagrat
vnū signū. vnde luna iteꝝ mouet̄ ex necessitate ꝑ
totū arietē ante qꝫ solē inueniat ⁊ durat hic motꝰ
lune ꝑ totū ante qꝫ solē inueniat ꝑ duos dies ⁊ di
midiū et sic ille mensis ꝯiunctionis cōstat ex dieb⁹
xxx. ⁊ plus sed hic mensis nō ꝯsideratur a medico
imo ab astrologo: eo ꝙ reuolutio lune in sua ꝯiun
ctione cū sole in plus ē qꝫ sint. xij. signa: imo sꝫ ve
rā ꝯiunctionē iā. xiij. signa circuiuit que reuolutio
ꝑfectā reuolutionem totiꝰ circuli excedit: ⁊ sic hic
mensis appellat̄ mensis vere ꝯiunctionis. Mēsis
aūt reuolutionis ꝑfecte siue luna inueniat solē siue
nō cōstat ex. xxvij. dieb⁹ ⁊ tertia diei. Mensis ve-
ro appitionis. i. sꝫ ꝙ luna videt̄ ante qꝫ intret sub
radijs solis ⁊ postqꝫ incipit apparere cū sepat̄ a so
le ꝯstat ex. xxvj. dieb⁹ ⁊ die media ⁊ qꝫuis isti duo
menses sint de ꝯsideratione medici nō fuit ꝯueni
ens neqꝫ vtile in opatione medicinali vt haberet
duos menses in enumeratione dieꝝ creticoꝝ acci
deret eniꝫ ꝑꝑ diuersitatē reptā in mensib⁹ ⁊ radi
ce ꝯcta ex duobus mensib⁹ diuersis error in enu-
meratione: ⁊ ꝑꝑ istā causam voluit medicus et fuit
cōueniens vt ex illis duob⁹ mensib⁹ facerēmꝰ vnū
menseꝫ cōmunē q in suas diuideret̄ septimanas ⁊
quartas ⁊ dies medicinales: vt ꝑ hoc ⁊ sm istam
viā posset medicus venire ad rectā enumerationē
dieꝝ sm replicationē ⁊ diminutionē ꝓut cōuenit
oīb⁹ dieb⁹ creticis medicinalib⁹ sm modū ⁊ regu
lam quartana: aut sm dies replicant̄ semꝑ in die
quarto: aut in medietate septimane: ⁊ hic mensis
qui fit ex illis duob⁹ iunctis simul appellat̄ medi-
cinalis ⁊ eius septimane cū diuidit̄ ipse mensis in
quattuor ꝑtes appellant̄ septimane medicinales:
⁊ medietates illaꝝ septimanaꝝ appellant̄ quarte
siue quattuor dies medicinales ⁊ cetera. Procrea
tio mensis medicinalis ex mense reuolutionis et
mense appitionis sic fit: ꝯiungant̄ ⁊ mensis reuo-
lutionis ⁊ mensis appitionis simul ⁊ diuidat̄ illud
totū ꝑ mediū: illud ꝙ inde venerit ꝑ diminutōem
in duas ꝑtes equales erit mensis medicinalis ver
bi gratia mensis reuolutionis cōstat ex. xxvij. die
bus et tertia diei que ē hore. viij. Et mensis appi-
tionis cōstat ex. xxvj. dieb⁹ ⁊ medietate diei que ē
hore. xij. Si cōponant̄. xxvij. ⁊. xxvj. ad inuicē fi-
ent. liij. dies: qui si diuidant̄ ꝑ mediū inuenieť nu
merus qui erit. xxvj. dieꝝ ⁊. xij. horaꝝ. Si aūt cō
ponant̄. viij. hore mensis reuolutionis ⁊. xij. hore
appitionis fient hore. xx. que si diuidant̄ ꝑ mediū
venient pro medietate hore. x. que si cōiungantur
cū. xij. horis mensis q factus ē ex illis duob⁹ ha-
bebis ꝙ ille mensis qui ꝓcreatus ē ex mense reuo
lutionis qui ꝯstat ex. xxvij. dieb⁹ ⁊ tertia: ⁊ mense
appitionis qui cōstat ex. xxvj. diebus ⁊ medietate

ꝯſtabit ex .xxvj. dieb⁹ ⁊ .xxij. hoꝛis: ⁊ hic pꝛopꝛie
appellaṫ menſis medicinalis q mēſis medicinalis
ſi diuidaṫ in quattuoꝛ partes eq̄les fiēt ſeptimane
medicinales ⁊ quarte medicinales et dies medici-
nales ꝑ diones ſucceſſiuas vt inferius diceṫ: ver-
bigratia mēſis medicinalis q ꝯſtat ex .xxvj. dieb⁹
⁊ .xxij. hoꝛis ſi didaṫ ī quattuoꝛ partes fient ſepti
mane .iiij. ita q̄libet ꝯſtabit ex .vj. dieb⁹ ⁊ .xvij. ho
ris ⁊ didia hoꝛa. ſi vͦ iteꝝ q̄lib; ſeptimana didaṫ
in duas partes equales inuenies ꝙ quelibet me-
dietas cōſtabit ex trib⁹ dieb⁹ ⁊ .viij. hoꝛis et didia
hoꝛa ⁊ quarta hoꝛe: ⁊ ſi diſeris iteruz ſeptimanas
in quartas ⁊ dies inuenies ꝙ q̄libet dies medici-
nalis cōſtabit ex .xxiij. hoꝛis ꝑfectis ⁊ quartadeci-
ma illius hoꝛe: ⁊ ꝓpter impꝑfectionē reptaz ī medi
dietate cuiuſlibet ſeptimane reſpectu dieꝝ īteg͛ro
ruz ⁊ ꝑfectoꝝ fit ſemꝑ replicato in quartis vl̄ me-
dietatib⁹ ſeptimanaꝝ ⁊ ꝓper ꝑfectionē reptaz in
die .vij. q̄ eſt dies vltima p̄me ſeptimane nō conti
nuaṫ vel replicaṫ p̄ma ſeptimana cū. ſecūda ſ; ter
tia cū ſecūda ꝯtinuaṫ vel replicaṫ ꝓpter impꝑfectio
nem reptā in fine ſecūde ſeptimane: ⁊ ſic ſumūtur
tres ſeptimane p̄me in .xx. die vt inferius videbiṫ
manifeſte ⁊ hic numerus appellaṫ p̄m⁹ pariodus
et ſecūd⁹ finiṫ in .xl. die: ſeptimane cui⁹ cōputanṫ
diuiſiz ⁊ ꝯiuncti vt ſeptimane p̄mi pariodi vniuer
ſalis: ⁊ terti⁹ finiṫ in .lx. die ſeptimane cui⁹ tres ſi-
militer diuiſiz ⁊ ꝯiunctim cōputanṫ vt ſeptimane
p̄mi pariodi vniuerſalis. p̄ma dies ſecūdi pariodi
vniuerſalis ē .xxi. ⁊ p̄ma dies tertij pariodi vniuer
ſalis ē .xli. habem⁹ ergo ꝙ pariodi vniuerſales ſūt
tres q in .lx. die finiunṫ: ⁊ vltra .xl. diē vel ad pl⁹
lx. nō fit numeratio dieꝝ ꝯuenientiū ad egritudi-
nem acutā: ⁊ cōſumiṫ illic virt⁹ dierū quartaꝝ vel
dieꝝ diuidentiū ſeptimanas ꝑ mediuz ⁊ remanet
virtus dieꝝ creticoꝝ tātum in ſeptimanas q̄ virt⁹
remanet in ſeptimanis vſq; ad mēſes ſex ⁊ poſtea
deſtruiṫ virtus ſeptimanaꝝ ⁊ trāſit in mēſes ⁊ fi-
naliter in annos poſt vnuz vel .ij. Ad verā euiden
tiam ſciendi q̄liter p̄ma ſeptimana nō ꝯtinuaṫ cuz
ſecūda ſed ſecūda cum tertia ⁊ q̄re ſuꝑ medietates
omniuz ſeptimanaꝝ ad inuicē ꝯtinuanṫ req̄riṫ re
gula que ſic iacet. Omnis numer⁹ cōtinēs in ſe me
dietatem ſui numeri integri: vel min⁹ medietate ꝓ
impꝑfecto numero ſumiṫ in ariſ. ⁊ omnis numerus
ꝯtinens in ſe plus medietate ſui numeri integri ꝓ
integro reputaṫ. Et ſumiṫ alia regula contiens ad
ſciēduz h̄ eſt ꝙ natura cōputatio dieꝝ vel numera
tio incipiet ab incōpleto numero vl̄ nō integro nu
mero: imo omnis cōputatio dieruz vel numeratio
ſemꝑ incipit a cōplero vel integro numero ⁊ ſic cō
cludiṫ ſ; iſtas regulas cū dies medicinalis exiſtat
ex .xxiij. hoꝛis ⁊ plus aliquātulum vt videbiṫ fit ꝙ
omnis dies q̄ cōtinet in ſe plus .xij. hoꝛis ſumiṫ ꝓ
integro: ſ; ſi ꝯtineret in ſe hoꝛas .xij. vel .xj. aut mi
nus ꝓ nihilo aut ꝓ impꝑfecto reputabiṫ: et omnis
ſeptimana q̄ cōſtabit ex ſex dieb⁹ ⁊ hoꝛis plus .xij.
reputabiṫ ꝓ ꝑfecta vel integra ita ꝙ nō ꝯtinuabiṫ
vel replicabiṫ cū ſua ſucceſſiua ⁊c̄. Cuz ergo pꝛima
ſeptimana medici facta diſione mēſis medicinalis
in .iiij. partes cōſtet ex ſex dieb⁹ ⁊ .xvij. hoꝛis ⁊ di-
midia. q̄ hoꝛe ſeptimi diei ſunt plus medietate di
ei integri medicinalis ſumiṫ vltima dies p̄me ſep-
timana pꝛo ꝑfecta ⁊ integra: ⁊ pꝛopter h̄ in enu-
meratione dieruz creticoꝝ pꝛimi ꝑiodi vniuerſa-
lis nō replicaṫ dies .vij. imo dies .viij. fit p̄ma di-
es ſecūda ſeptimane. Si vero ꝯiunxeris dies ⁊ ho
ra p̄me ſeptimane qui dies ſunt ſex et hoꝛe .xvij. et
didia cuz dieb⁹ et hoꝛis ſecūde ſeptimane que non
continuaṫ cum pꝛima imo p̄ncipiū ſecūde ſeptima
ne eſt. octaua dies: ⁊ conſtat ex tot dieb⁹ ⁊ hoꝛis ⁊
media hoꝛa ſicut pꝛima ſeptimana. ꝓcreabiṫ tūc ꝑ
coniunctionem iſtarum duarum ſeptimanarū ad
inuicez numer⁹ dieꝝ qui erit ex .xiij. dieb⁹ ⁊ .xj. ho
ris. ⁊ qꝛ ille hoꝛe .xj. ſunt pꝛincipiuz .xiiij. diei ⁊ de
nā ipſius .xiiij. qui eſt finis ſecūde ſeptimane: ⁊ nō
ſunt ille .xj. hoꝛe neq; medietas diei imo min⁹ me-
dietate diei ponunt ipſuz .xiiij. diē impꝑfectuz qui
ꝑ replicationē factaz in ipſo cōpleṫ ⁊ ſic fit finis ſe
cunde ſeptimane ⁊ p̄ncipiuz tertie ⁊ facit ꝑ talē re
plicationez diē .xvij. ⁊ .xx. cretici occurrere q̄ ſunt
inuente cretice ꝑ expimētū. Si aūt ꝯiunganṫ tres
ſeptimane ſimul ſ̄m ꝙ q̄libet ꝯſtat ex ſex diebus ⁊
xvij. hoꝛis ⁊ dimidia inuenies ꝙ finienṫ in .xx. die
bus ⁊ .iiij. hoꝛis ⁊ didia: ⁊ gratia illaꝝ q̄ttuoꝛ ho-
raruz que ꝓ nihilo reputanṫ vel ꝓ re impꝑfecta fit
aliquādo criſis in p̄ncipio .xxj. diei raro tamē. ⁊ ſi
cut ꝯtinuanṫ ille tres ſeptimane pꝛimi ꝑiodi vni-
uerſalis ꝯiunctim ⁊ diſim: ita tres ſeptimane ſecū
di ꝑiodi vniuerſalis que terminanṫ in die .xl. ⁊ ſi-
militer tres ſeptimane tertij periodi vniuerſalis
que terminanṫ in die .lx. ⁊c̄. Cuz ergo luna ſit ve-
locis motus ⁊ nō pigri reſpectu ſolis vt dictuz eſt
ſuꝑius attribuunṫ ei motus ⁊ mutatiōes egritudi
num acutaꝝ ⁊ eaꝝ materieꝝ ⁊ cū ipſa luna foꝛtio-
res ⁊ nobilioꝛes ⁊ magis ſenſibiles faciat mutatio
nes in inferioꝛib⁹ cū fuerit ſuꝑ ſuas quadraturas
que fiūt ꝑ diſiones mēſis medicinalis in .iiij. par-
tes ꝙ̄ quādo nō fuerit fuit ꝯueniēs ⁊ rationabile
vt luna egritudines acutas ⁊ que regunṫ curſu ei⁹
in fine ſeptimanaꝝ medicinaliū ⁊ medietatib⁹ ſep
timanaꝝ foꝛtius ⁊ nobili⁹ īmutaret ꝙ̄ quando ex-
tra fuerit quadraturas ⁊ medietates. aſpicit enim
nūc luna coꝛꝑa inferioꝛa foꝛti aſpectu quadꝛato cū
fuerit ſuꝑ ſuas quadraturas: ⁊ cū fuerit ſuper me
dietatem aſpicit inferioꝛa medio aſpectū īter foꝛti
tudinem ⁊ debilitatē: ⁊ ꝓpter h̄ fines ſeptimana-
rum ⁊ medietates eaꝝ fiūt dies cretici inuenti per
motuz lune ⁊ ꝑ regulaz q̄ternariam ⁊ modū cōpu
tationis replicatōis facte in quartis ⁊ medietatib⁹
ſeptimanaꝝ: Dies vero cretici qui numeranṫ per
regulā quaternariā ⁊ replicanṫ ſemꝑ in quaternis
⁊ medietatibus ſeptimanaꝝ ⁊ qui numerāṫ ꝑ di-
monem ſecūde ſeptimane a pꝛima ⁊ ꝯtinuationez
tertie ſeptimane cuz ſecūda aut per replicationē.
xiiij. diei ſic coniunctiz ⁊ diuiſiz debent numerari
vſq; ad diē .xx. que eſt finis pꝛimi ꝑiodi vniuerſa-
lis: ⁊ eodē modo fiet numeratio ſecūdi ꝑiodi ⁊ ter
tij vniuerſalis in ſuis ſeptimanis quartis vel me-
dietatibus ſ̄m ſeꝑationē ⁊ ꝯiunctionē. ꝓcedaṫ ſic
in numero p̄mi ꝑiodi vniuerſalis exempli gratia.
j. ij. iij. iiij. hic finiṫ medietas p̄me ſeptimane ⁊ ite
rum fit replicatio ꝑ impꝑfectionē ꝑ cauſaz narratā
ſuꝑius in .iiij. die ſic: iteꝝ .iiij. v. vj. ⁊ .vij. hic finiṫ
p̄ma ſeptimana ⁊ nō finiṫ cū ſecūda ꝓpter cauſaz
aſſignataz ⁊ ꝓcediṫ ſic ad ſecūdaz ſeptimanā. viij.
ix. x. xj. hic finiṫ medietas ſecunde ſeptimane ⁊ re
plicaṫ in enumeratiōe .xj. et diciṫ. xj. xij. xiij. xiiij.
hic finiṫ ſecunda ſeptimana ⁊ ꝯtinuaṫ cū tertia ex
cauſa narrata ſuperius h̄ modo .xiiij. xv. xvj. xvij.
hic finiṫ medietas tertie ſeptimane ⁊ fit in ea repli
catio h̄ modo .xvij. xviij. xix. xx. hic finiṫ tertia ſep
timana: ⁊ eſt finis egritudinū acutaꝝ ſermone ab
ſoluto ⁊ cōplementuz pꝛimi ꝑiodi vniuerſalis .xl.
vero dies eſt finis ſecūdi ꝑiodi vniuerſalis ⁊ ter-
minus acutaꝝ ꝯuerſiuaꝝ. Dies vero cretici iuuē
ti ꝑ motuz lune ſuꝑ egritudines acutas ⁊ qui nu-
merantur ꝑ quartas ſunt hij .iiij. vij. xj. xiiij. xvij.
xx. xxiiij. xxvij. xxxj. xxxiiij. xxxvij. ⁊ .xl. ⁊ de iſtis q
dam indicatiz appellanṫ vt .iiij. ſuꝑ. vij. xj. ⁊ .vij.
ſuper .xiiij. ⁊ .xx. ⁊ .xxj. ſuꝑ .xxx. ⁊ .xxxiiij. ⁊ .xl. dies
vero qui ſunt cretici ſolum per impetū infirmita-
tis ⁊ nullomodo regulanṫ ꝑ motum lune neq; per
regulā quaternariā ſunt terti⁹. v. ⁊ nonus: ⁊ finiṫ

co:um virtus hic vt scriptũ est sup:a: ⁊ post nonũ
transit eoꝝ virtus ad dies qui diuidunt septimanas
ꝑ mediuꝫ vel ad quartas dieꝝ. Scire hic conuenit
ꝙ dies qua incipit infirmitas nõ dꝫ enumerari in
dieb⁹ infirmitatis nisi h̄ modo. ponat̃ ꝙ infirmus
incipiat die dñico vel alia die quovis ĩ tertia. hora:
die lune hora q̃ incipit erit p̃ma dies finita ⁊ tũc in
cipit secũda ⁊ die martis in eadeꝫ hora erit secũda
dies finita ⁊ tũc incipiet tertia: ⁊ die mercurij ĩ ea
dem hora erit. iij. dies finita: ⁊ tũc incipiet. iiij. et
sic de omnib⁹ vsqꝫ ad finẽ septimanaꝝ ⁊ ꝑiodo:ũ
Itẽ scire ꝯuenit ꝙ omnes dies q nõ sunt nũerati
hic sicut sextus ⁊ consimilis nõ sunt cretici neqꝫ in
eis fit crisis nisi mortalis aut cum conuersione.

Caplm. xxxv. de significatione v:ine ĩ cõmuni

VRina cum sit generalis sup̃fluitas digestiõis secũde: ⁊ sit collamẽtũ sanguinis ⁊ alio
rum humoꝝ factũ de oꝑatiõe nature ⁊
in epate generet̃: oꝑatio cui⁹ epatꝫ nõ
est ꝓpter epar tantuꝫ: sꝫ ꝓpter epar ⁊ omnia alia
mẽbra q̃ alimẽtuꝫ suscipiut ab humo:ib⁹ generatꝫ
in epate cũ v:ina potest sm̃ h̄ cõmode ex v:ina tra-
hi significatio sup epar ⁊ materiã omniũ venaꝝ: ⁊
sup renes ⁊ vesicã cũ transeat ꝑ loca illa simplicit̃ ⁊
ꝑ se ⁊ per ꝯsequẽs sup omnes ꝯditiões co:poris si
gnificat quodãmodo eo ꝙ ẽ ꝯseq̃ns ꝓ materia hu
morali q̃ currit ꝑ totũ co:p⁹ ad omnia mẽbra eius.
Significatio v:ine ꝓprie trahit̃ ex colo:e quãtita
te substãtiaꝫ ⁊ etiã ex ꝯtentis: variat̃ etiã signifi-
catio sm̃ etatẽ: sexũ: ⁊ impregnatiõeꝫ: tẽp⁹ cõple-
xionem habitudinẽ: inanitionẽ: repletionẽ q̃lita-
teꝫ cibi ⁊ pot⁹: motũ: q̃etẽ: somnũ ⁊ vigiliã ⁊ sꝫ ac
cidentia anime ⁊ ꝑ horã visionis postq̃ in vase est
collecta: variat̃ etiã ꝑ balneationẽ vnctiões empla
stra ⁊ medicinas sumptas per os v:ina alba lactea
vel karapos ⁊ glauca frigiditatẽ vniuersalit̃ signi
ficant in nutritiuis ⁊ epate. Si vº aliqui isto:um
coloꝝ v:ine fuerint cũ substãtia spissa significabũt
sup multitudinẽ flegmatis ⁊ sup verm.s ⁊ eo:um
materiã ⁊ sup colicã ⁊ sup arteticã frigidã ⁊ egritu
dinem neruoꝝ ⁊ dolo:ẽ capitis ex frigida causa ꝓ
senteꝫ aut futuꝝ ⁊ sup epilẽsiaꝫ sincopiꝫ ⁊ parale-
siꝫ appoplesiaꝫ ⁊ spasmũ: ⁊ sup ydropisiꝫ ꝓpt̃ ha-
bundantiã materie frigide et humide extinguẽtis
calo:ẽ in mẽb:o ⁊ impediẽtis digestiõeꝫ ⁊ signifi-
cat sup nauseã ⁊ fastidiũ ⁊ destructionẽ appetit⁹
⁊ liẽteriaꝫ ⁊ multiplicationẽ saliue et humiditatis
currẽtis ab o:e in somnis ⁊ vigilijs sed cũ signifi-
cat liẽteriã erit pauce quãtitatis valde. Si vº aliq
istoꝝ coloꝝ fuerint cũ tenui substãtia significabũt
habundãtiaꝫ frigiditatis cũ siccitate ⁊ sꝫ h̄ domi-
nium melãcolie in epate ⁊ toto co:pore ⁊ sup egri
tudines melãcolicas videlicet quartanã futuraꝫ ⁊
melãcoliã ⁊ ꝯdilomata ⁊ ficos ⁊ emo:oydas ⁊ retẽ
tioneꝫ mẽstruoꝝ: appetitũ caninũ ⁊ bolismũ ⁊ le-
p:ã ⁊ opilationẽ in epate ⁊ splene. Et si fuerit mul
te in quãtitate tales v:ine significabũt caliditateꝫ
renũ q: renes ꝑ caliditatẽ suã atrahunt tota humi
ditatem ab epate anteq̃ digerat̃ et collet̃ ⁊ ꝓpter
h̄ fiũt tales v:ine discolo:ate ⁊ tenues ⁊ multe ⁊ si-
gnificabũt diureticã ⁊ renũ caliditatẽ. Si aũt ta-
les v:ine multe vise fuerit in feb:e acuta vel egri-
tudine acuta significãt raptũ materie ad cereb:uꝫ
⁊ freneſiꝫ ⁊ mo:tẽ finalit̃. Cũ. n. caliditas ꝑ remo-
tioneꝫ materie calide a loco in quo generat̃ v:ina
debilitet̃ ⁊ adullet̃ non potest facere mutationẽ in
v:ina colo:ando: ⁊ sic ꝑ ĩdigestionẽ fit discolo:ata ⁊
tenuis. Urina vº sub pallida pallida sub citrina ci-
trina cõmunit̃ significat equalitatẽ caliditatis na-
turalis in epate ⁊ nutritiuis ⁊ bonã ⁊ cõpetẽteꝫ di
gestionẽ. Sed in mulieribus eunucis pueris ⁊ fle-
gmaticis ⁊ senib⁹ possũt tales colo:es ⁊ v:ine tales
significare tertianã colere vitelline vel citrine: aut
duas tertianas vt in sene: ꝯtinuã vero vt in pueris
⁊ in mulierib⁹. Si vº tales v:ine ⁊ colo:es fuerint
cũ substãtia tẽui ⁊ radiosa opilationẽ ĩ epate ⁊ sple
ne significãt. ⁊ si fuerint pauce quãtitatis fluxũ vẽ
tris significabũt. Si vº multe fuerint quantitatis
largũ potũ aut caliditatẽ renũ ⁊ epatis significa-
bunt. v:ina autẽ sub ruffa: ruffa: rubea sub rubea
sub rubicũda: rubicũda semꝑ excessum caliditatis
significant: ⁊ colere dominiũ in epate ⁊ venis ⁊ fle
gmatis salsi. cũ vero tales v:ine ⁊ tales colo:es ap
paruerint significãt ycteritiã citrinã ex habũdan
tia colere absqꝫ opilatiõe epatis ⁊ colicã cuꝫ feb:e
Si aũt tales v:ine fuerint subtilis substãtie signi-
ficabũt ycteritiã cũ opilatõe ⁊ specialiter si lõgo tẽ
po:e tales apparuerit. Si vº cũ spissa substãtia ap
paruerint ante mudificationẽ materie q̃ ꝯtinebat̃
in epate ⁊ venis: aut fo:tẽ ebulitionẽ materie cali-
de in epate q:e nõ exspirat ꝓpter opilationẽ signi
ficabunt ⁊ sic ꝑ ꝯsequẽs aut mo:tẽ aut ydropisim
asclitẽ significãt. Et si cũ asclite tales apparuerint
v:ine pauce quãtitatis mo:tẽ significabũt speciali
ter si virt⁹ debilis fuerit. tales vero v:ine cũ tali-
bus colo:ib⁹ significant tertianã ꝯtinuã ⁊ interpo
lataꝫ: causonẽ ⁊ emitriteũ ⁊ freneſiꝫ futurã ⁊ quar
tanam si die post accessionẽ fuerit rep:esentata: ⁊
antracẽ vel carbũculũ ⁊ specialiter quando cũ te-
nui fuerint sb̃a ⁊ mediocri quãtitate. Si vº cũ sub
stãtia fuerit spissa significãt sinochã vl' sinocũ ⁊ ei⁹
spẽs. Si vero cũ substãtia mediocriter spissa signi
ficabũt causonidẽ sinochidẽ vel flegma salsuꝫ ⁊ sca
biem vel feb:eꝫ ex flegmate salso aut ex colera adu
sta humefacta ⁊ habũdantiã sanguinis co:rupti ⁊
calefacti. Urina vero ynopos ⁊ kianos adustionẽ
in epate adustionẽ in renib⁹ ⁊ ebulitionẽ fo:tem si
gnificant: vel rupturã vene in epate ⁊ renib⁹: vel
purgationẽ mẽstruoꝝ vel continẽtiaꝫ de materia
sanguinea vl' de colera mixta cũ sanguine putrefa
cto intra venas: aut putrefactionẽ cõmunẽ in epa
te ⁊ venis ⁊ vlcerationẽ vesice ⁊ stranguiriã. Uri-
na liuida debilitatẽ caliditatis naturalis in epate
⁊ venis significat. ⁊ co:ruptionẽ cũ putrefactione
cõmuni in epate venis ⁊ vijs v:inalib⁹. significat
ergo sm̃ h̄ stranguriaꝫ ⁊ aptionẽ vene vel ruptu-
raꝫ in vijs illis ⁊ vesice vlcerationẽ ⁊ feb:ẽ ꝯtinuã
⁊ ydropisiꝫ ⁊ specialiter ascliteꝫ. Que si pauce fue-
rit quãtitatis ⁊ micta cum difficultate in continua
mo:tem significat ⁊ remoto vitio vesice ⁊ viaꝝ v:i
nalium ĩ asclite cũ virtutis debilitate ⁊ mo:tẽ om
nino significat: ⁊ paraleſiꝫ ⁊ empima tussiꝫ ⁊ catar
rum ⁊ epilẽsiam ⁊ vitiuꝫ matricis. Si auteꝫ multe
quãtitatis fuerit in die cretica apparuerit solutio
oneꝫ feb:is ꝯtinue ⁊ solutioneꝫ quartane signifi-
cat ⁊ solutionẽ opilatiõis epatis ⁊ splenis. Urina
viridis adustionẽ ĩ epate ⁊ venis significat: ⁊ ycte
ritiaꝫ virideꝫ sed si b:eue fuerit tẽpus in quo inci-
pit apparere adustionẽ ⁊ ycteritiã absqꝫ opilatiõe
significat: si vero longũ tẽpus fuerit in quo ince-
perint apparere: significat viridẽ ycteritiã cũ opi
latione. vnde cũ ꝯgregent̃ humo:es calidi in epa
te ⁊ venis vt nõ expirẽt ad sua loca ꝓpter opilatio
nem ebuliunt fo:titer in locis nõ suis ⁊ calidis ⁊ vi
rescunt ⁊ miscent̃ cũ v:ina ⁊ faciũt v:inã viridẽ et
significat adustionẽ in renibus epate et illis locis
⁊ ꝓpter h̄ significat emitriteũ ⁊ spasmũ de inani-
tione ⁊ mo:tẽ ꝑ viam adustionis finaliter. Urina
nigra cũ fuerit multe quãtitatis solutioneꝫ quar-
tane cũ fluxu mẽstruoꝝ significat ycteritiã nigrã
ex p:esentia melancolie et humoꝝ generatoꝝ per
viam adustionis in epate ⁊ vijs v:inaliũ ⁊ ruptu-
ram vene in locis illis significat etiã ficos ⁊ condi

lomata ⁊ emoroydas ⁊ quartanā ⁊ vitiū in epate ⁊
splene. Si aūt nō fuerit multe quātitatis ⁊ minus
spissa ⁊ pauca in quātitate ꝑfectā adustionē ⁊ mor
tē in febre ꝯtinua significat. Attendendū est hic
ꝙ si vrina viridis antecesserit nigrā adustionem ⁊
spasmū ⁊ mortē significat ꝑ viā adustionis. si vero
liuida antecesserit nigrā: extinctionē caliditatis ⁊
mortē ꝑ viā extinctiōis significat. Itē vrina que
in ꝑncipio spissa videt̄ cū sit tenuis digestionem si-
gnificat que vero tenuis videt̄ cū sit spissa signifi-
cat digestionē. Urina vō que semꝑ est illius teno-
ris et nūꝗ mutat̄ indigestionem significat. Scire
hic ꝯuenit ꝙ vrina rubea multotiēs apparet in egri
tudine frigida vt in opilatione epatis et splenis et
ydropisi. cū. n. colera retinet̄ in epate in ydropisi
⁊ opilatiōe ⁊ ad sua loca mādari nō possit necessa-
rio ebulit ⁊ cōmiscet̄ cū vrina ⁊ facit ipsā rubeā: ⁊
ꝓpter h̄ sapiētes medici miscēt in tali casu res diu
reticas calidas cū diureticis frigidis vt est scriptū
in locis suis ⁊ similiter in colica frigida ꝓpter do-
lorē inflāmant humores in epate ⁊ miscētur cum
vrina ⁊ fit vrina colorata. similiter apparet multo-
tiens vrina alba in egritudine calida vt in frenesi
mortifera. cū. n. tota materia calida rapiat̄ ad cere
brū ⁊ relinquat epar fit vrina alba cū nihil calidi
misceatur cū ea ꝓꝑ eius absentia. apparet. et alba
cū apostema magnū calidū fuerit in aliquo ꝯgre
gatū ad qd̄ omnes materie calide mādātur ⁊ re-
manet epar absꝗ materia calida q̄ cū vrina miscea
tur. Et sic in febrib⁹ in qbus calor extinguit̄ ⁊ tales
vrine omnes mortē cōmuniter significāt. apparet
manifeste quomodo omnes colores vrine possunt
dici. xviij. quāuis ꝫm rei veritatē sint infiniti ꝫm
ꝙ mixtiōes materie possunt variari in infinitum.
Ex ꝯtētis trahit̄ etiā significatio sicut ex vrina sꝫ
quia cōtēta appropriant̄ ꝓprijs mēbris in infirmi
tatibus ⁊ dispositionib⁹ dicit̄ eorū significatio ꝓ-
prior ⁊ verior q̄ vrine significatio. Cū aūt superfici-
es vrine que est in circōferentia eius cū vrine colli
gitur in vase vitreo vel cristallino ⁊ lucido terso et
in figura similis vesice q̄ dicit̄ circulus vrine ⁊ ē si-
milis vrine i colore ⁊ substātia nō significat aliud q̄
ipsa vrina eo ꝙ pars ei⁹ est ⁊ fit circul⁹ in vrina vt i
alijs liquorib⁹: sꝫ q: ipse circul⁹ fit ex partib⁹ ma-
gis leuib⁹ ipsius substātie vrine ⁊ aeris potest ipse
circulus recipe aliquas mutatiōes ⁊ varietates ex
habilitate sue aereitatis cū aquositate ex qbus me
dicus trahet aliquādo bonas ⁊ vtiles significatio-
nes. Si aūt circul⁹ tot⁹ liuidus apparuerit quadā
plumbeitate significabit cōmunē infirmitatē ce-
rebri vt epilēsia vel paralesiā appoplesiā ⁊ spasmū
Si vero igne⁹ fuerit ⁊ rube⁹ egritudinē calidā in
cerebro ⁊ specialiter in parte dextra. Si vō rube⁹
obscur⁹ fuerit dolorē vel apostema in parte ante-
riori ꝑ dominiū sanguinis significare poterit. Cū
aūt pallidus cū tenuitate visus fuerit egritudinē
melācolicā significat ⁊ specialiter per dominiū me
lancolie in sinistra parte cerebri. Si aūt aquosus ⁊
spissus cū declinatiōe ad albedinē apparuerit ob-
liuionē ⁊ mollitiē in cerebro significabit ⁊ speciali
ter in parte posteriori per dominiū flegmatis in
loco. Cū aūt ampula vel granū vel spuma in supꝑ
ficie vrine apparuerit significabit dominiū humi
ditatis in qua inclusa est ventositas aut per agita-
tionē ꝯtingentē ex vento ⁊ intensione significabit
ventositatē simpliciter cū humiditate ⁊ specialiter
in nutritiuis ⁊ intestinis ⁊ appellat̄ ampula: aut cō
tingentē ex casu humorū sup mēbra ⁊ fit granum
⁊ significat cursum materie a cerebro ad inferiora
aut contingētē ex calorē mouēte humiditatē ꝑ viā
ebulitionis: ⁊ appellat̄ spuma q̄ significat excessū
caliditatis supra humidū in epate ⁊ nutritiuis et
specialiter si ei⁹ vrina fuerit multū tincta. Si antē
discolorata fuerit vētositatis dominiū significat.
Nebula vō apparēs circha supficiē vrine vel īfra
significat sup dominiū caliditatis resoluētis hu-
mores infirmi ⁊ aereā naturā: aut significat super
habundantiā flegmatis salsi qd̄ sui acuitate humi
dū agitat ⁊ resoluit absꝗ sumptiōe ⁊ pruritu ꝫm
h̄ innuit ⁊ in spiritualib⁹ agitationē ⁊ extra venā
caliditatē. putredo vel virus aut sanies si in fundo
vasis visa fuerit vlcerationē in vesica ⁊ renibus si-
gnificat: ⁊ destinguit̄ h̄ per dolorē loci ⁊ strangu-
ria mōstrat. Pinguedo supnatās vrine: liqfactio
nem renū aut mēbrorū denuntiat. destinguit̄ per
dolorē ⁊ febrē quia si fuerit cū febre absꝗ dolore
totius corporis liqfactionē ⁊ ethicā dicit. Si vero
absꝗ febre ⁊ cū renū dolor renū liquefactionē in-
falibiliter dicit humor ī fundo vrine cū apparuerit
indigestionē materie febrē significat et arthreticā
siue dolorē in epate renibus ⁊ vesica. Si vero na-
tās fuerit: malitiā in spiritualibus ⁊ ore stomachi
dicit. differētia est inter saniē: humorē ⁊ pingue-
dinem ⁊ yposteſiꝫ: naꝫ trahit̄ h̄ modo. In yposteſi
est claritas radiosa ⁊ pulcritudo manifesta ⁊ est cū
residet in fundo iuncta ⁊ cōpacta alba pineata ⁊ eq̄
lis ⁊ cōmiscet̄ cū vrina: quādo mouet̄ vas nō fit vri
na turbida neꝗ post quietem velociter descendit
imo multotiēs nō descendit. humor. n. cum fuerit
in fundo vasis quāuis aliquādo fit albus apparet
turbid⁹ ⁊ absꝗ radiositate ⁊ pulcritudine ⁊ cū mi
scet̄ corpori vrine assimilat̄ sepo liqfacto ⁊ turbat
vrinā manifeste. Sanies vō in suo exitu mordicat
locū vrinaliū. ⁊ infert dolorē ⁊ cū miscet̄ cū vrina
turbificat totā vrinā ⁊ est eius odor malus grauis
vel fetid⁹: ⁊ velociter descendit inferi⁹ post modū
vasis in quo colligitur: ⁊ humor etiā. sꝫ nō tā cito
q: plus in eo repit̄ de aereitate. Pinguedo semꝑ
supnatat ⁊ nūꝗ coagullat̄: neꝗ descendit ad fun
dū ⁊ est similis oleo in figura ⁊ dispositiōe. San-
guis cū in vrina visus fuerit significat rupturā ve
ne chilis aut in renib⁹ aut in vesica: et distinguit̄
eius euētus ꝑ dolorē loci: ⁊ quātitate ⁊ figurā quā
acqrit cū est in vase: naꝫ sanguis q ꝓuenit a vesica
est paucus ⁊ ē coagulatus: sanguis vero qui venit
a renibus ⁊ a kili ē pluris quātitatis ⁊ nō sic
coagulatus. Arenulle si albe ꝫm plurimū fuerint
⁊ cū dispositione ⁊ grauedine ⁊ dolore circha vesi-
cā ⁊ femur a vesica ꝓueniūt. Si aūt rubee ꝫm plu
rimū eueniūt ⁊ cū rubedine ⁊ dolore circha. qn-
tā spōdilē dorsi versus anū a renib⁹ emittunt̄.
Sed si apparuerint ꝑmo ⁊ nō vise fuerint ante la-
pidē generandū significāt. ⁊ si post h̄ steterint ꝙ
nō apparuerint ⁊ postea iterū apparuerint resolu-
tionē lapidis formati significāt. Quādo pilose su-
perfluitates apparet in corpore vrine ⁊ eius fundo
significāt calorē accidērale in renib⁹ q renū substā
tiā resoluit ⁊ acqrit hāc figurā ex renum figura ⁊
specialiter h̄ fit quando patiēs absꝗ febre fuerit:
si vō cū febre signū ē ꝙ hee supfluitates pilose lon
ge a mēbris simplicib⁹ decidunt̄ q̄ a calore febrili
resoluunt̄ vel incipiunt resolui: ⁊ ꝫm hoc enūtiant
ethicā febrē ꝑmā speciē videlicet ⁊ secūdā. Cū su
perfluitates similes furfurib⁹ ꝯtinent̄ in vrina et
dolebit infirm⁹ circha vesicā ⁊ femur ⁊ partes ve
sica scabiē in vesica ⁊ vijs ⁊ vrinaliū mōstrant. Si
vero absꝗ dolore ⁊ grauedine in partibus dictis
apparuerint sanguinē ⁊ humores adustos ī venis
significāt ⁊ vniuersalē scabiē: si absꝗ febre īfirm⁹
fuerit. Si vero cum febre ⁊ habitudine extenuata
ethicā vel ꝑncipiū ethice significāt: vel febrē de
flegmate salso. Cū in vrina circha fūdū contente
fuerint qdā resolutiones crinoydales q̄ sunt simi-
les partib⁹ albis frumenti quando bene mollit̄ ⁊

ſunt nõ bene rotũde ⁊ habẽt quandã groſſiciẽ ſen
ſibilẽ ſignificãt ꝙ accidentalis calor inſertꝰ ẽ in ꝓ
fundita te mẽbroꝝ ꝯſimiliũ: ⁊ eoꝝ ſubſtãtias reſo
luit: ⁊ ꝓpter h̄ tertiã ſpeciẽ ethice ſignificat: ⁊ erit
eaꝝ ſignificatio verior ſi mẽbra exteriora arida fue
rint. Quãdo fuerint in vrina reſolutiões ſubtilio
res furfurībꝰ ⁊ magis rotũde ⁊ albe ⁊ maiores ſi
miles ſquamis piſciũ: ſcabiẽ in renibus ⁊ veſica ⁊
partibꝰ illis ſignificãt ⁊ in epate aduſtionem ⁊ fle
gma ſalſuʒ ⁊ ſcabiẽ ⁊ in venis aduſtionẽ. diſtingui
tur eoꝝ ſignificatio ꝑ dolorẽ ⁊ grauedinẽ in parti
bus veſice ⁊ renũ ⁊ epate ⁊ ꝑ cõſideratione in ha
bitudine exteriori. Si vero exterior habitudo ſicca
fuerit ⁊ in ſupꝑficie aliqd in modũ pinguedinis na
tauerit ſecũdaʒ ſpeciẽ ethice demõſtrant manife
ſte. Cuʒ reſolutiões albe minute ſimiles athomis
in vrina viſe fuerint viris ⁊ mulieribꝰ curſuʒ hu
moꝝ ad nodos ſignificãt: ⁊ cũ illi humores ſint fri
gidi ꝑcucientes nodos ⁊ mẽbra dura reſoluunt ab
illis humoribꝰ partes minute q̃ cuʒ vrina miſcent
⁊ ſignificãt ethicã ⁊ dolorẽ in dorſo et cruribꝰ. Si
circha fũduʒ vrine magis apparuerit dolor in par
tibꝰ inferioribꝰ mõſtrat: ſi vero circha mediũ ⁊ ſu
perius apparuerint dolorẽ ⁊ cõmotionẽ in collo ⁊
ſupioribꝰ partibꝰ magis mõſtrant. Cuʒ aũt in mu
liere mẽſtruata vel cui mẽſtrua nõ venerint ſꝫ vſũ
viſe fuerint tales reſolutiões albe ſimiles coto vel
bõbaci carminato ꝓgnationẽ ſignificant. Reſolu
tiones ſpermatice cũ in vrinis apparuerint diuul
ſe ꝑ corpꝰ vrine habẽtes figurã longã ⁊ rotũdaʒ ⁊
que ſunt albi coloris ſignificãt coitũ factũ de no
uo naturalẽ vel nõ naturalẽ: aut emiſſionẽ ſpmatꝫ
in ſomno aut emiſſionẽ ſpmatis inuolũtariã ſicut
in gonorea: aut paraleſim virge ⁊ teſticuloꝝ ⁊ debi
litatẽ virtutis retẽtiue ſpmatis in teſticuloꝝ ⁊ mẽ
bro generatiuis ſignificãt. Reſolutiones cũ appa
rent in vrina ſimiles cineri ⁊ pulueri ſignificãt fi
cos ⁊ cõdilomata ⁊ emoroydas ⁊ vitiũ ſplenis ⁊ re
tentionẽ mẽſtruoꝝ ⁊ habũdantiã melãcolie ⁊ egri
tudinẽ melãcolicũ. nã tales ſupfluitates decidunt
a materia melancolica que de ꝓprietate facit tales
egritudines. vnde cuʒ materia melãcolica ſit talis
coloris ⁊ ſubſtãtie ſignificãt tales egritudines ꝓ
uenientes a tali materia. Ypoſtaſis eſt quodã ꝯten
tuʒ vrine ⁊ eſt ſupfluitas tertie digeſtionis q̃ ſepa
tur ab humiditate ⁊ humoribꝰ q ꝯuertunt in hu
miditates mẽbroꝝ que in ſanoꝝ vrinis nõ videt eo
ꝙ natura reſoluit eos in fumos ⁊ vapores. In vri
nis vero infirmoꝝ videt eo ꝙ natura illas ſupflui
tates reſoluere nõ poteſt: ſꝫ cũ eſt potẽs digerere
humores in venis expellit venatiʒ eãdeʒ ſupflui
tatẽ ad epar ꝑ eaſdeʒ vias ꝑ quas humores cucure
runt ad mẽbra ⁊ in epate ⁊ miſcent cũ vrina ⁊ extra
expellunt. Ypoſteſis q̃daʒ appellat naturalis que
dam nõ naturalis. Naturalis dicit in qua circun
ſtantie ⁊ differẽtie repiunt q̃ ſunt. v. quaꝝ ꝑma ẽ
vt reſideat in fũdo eo ꝙ deriuet a mẽbris haben
tibus grauitatẽ ⁊ ſꝫ hãc grauitatẽ habere ꝯuenit
q̃ ſignificat ꝙ natura nõ impedit ab infirmitate in
ſuis actiõibꝰ quin det vnicuiqꝫ qđ ſuũ eſt. ſ. locũ ⁊
alia ſecũda vt in ſubſtãtia ſua ꝯtinuitatẽ partiũ ha
beat qđ ſignificat vniformẽ actionẽ nature vt i ipa
⁊ humiditatibꝰ ⁊ humoribꝰ in qbus ſepata fuerit.
tertia eſt vt habeat figurã pineatã q̃ ſiginificat no
bileʒ ⁊ ꝑfectã actionẽ nature in ipſa ⁊ digeſtiõe cu
ius eſt ſupfluitas: eo ꝙ vnicuiqꝫ parti dedit in cõ
poſito ꝓpriã cõpoſitionẽ. videlicet partibꝰ terreis
⁊ groſſis ⁊ grauibꝰ inferiorẽ locũ: aereis et igneis
in ipſa ypoſteſi locũ ſupiorẽ: et ſic ipſa ypoſteſis ex
h̄ acqſiuit acuitatẽ in parte ſupiori ⁊ groſſiciẽ ⁊ la
titudinẽ in iferiori: ⁊ ꝑ iſtã viã habuit formã pinea
tam. quarta eſt vt ſit albi coloris: nã tũc ſignifica
ꝙ natura in tertia digeſtiõe aſſimiliat mẽbris per
viã digeſtiõis eoꝝ nutrimẽtum q̃ ſunt alba: ⁊ ex h̄
ſupfluitas illius nutrimẽti albedineʒ acqrit in ſua
mutatiõe. v. eſt vt ꝯtinuet aparitio in tpe vſqꝫ ad
finẽ q̃ ſignificat ꝙ natura in ſuis actionibꝰ nõ im
pedit qñ ꝯtinue poſtqꝫ incepit faciat qđ ſuũ ẽ. cuʒ
n. talis ſupfluitas incepit in vrinis apparet cũ dif
ferentiis dictꝫ: ꝑfectã digeſtionẽ in venis ⁊ in mẽ
bris oĩbꝰ ⁊ victoriã nature ſup materiã morbi ⁊ ſic
ſalutẽ denuntiat ex neceſſitate futurã. Ypoſtaſis
vo nõ naturalis appellat qñ peccat in vna differẽ
tiaꝝ vl' pluribꝰ. verbigratia qñ peccat in colore q
ſit nigra ⁊ reſidẽs in fũdo ſignificat ꝙ nã deficit i
ſuis ꝓpriis locis ⁊ deſtruit ꝑ h̄ ſignificat extintio
neʒ caloris naturalis ⁊ mortẽ. qñ vo non obſeruet
tẽpus. ſ. ꝯtinuationẽ ſue apparitiõis ſignificat ꝙ
natura interpolat in ſuis actiõibꝰ ⁊ ꝑ h̄ debilitatẽ
nature ⁊ impedimẽtuʒ in mẽbris notat: ⁊ malitiã
materie ad reſiſtenduʒ opationibus naturalibus.
Quãdo vo ypoſteſis peccauerit in ꝯtinuatiõe ſub
ſtãtie ⁊ forma: ⁊ ꝙ nõ reſidet in fũdo ſignificat de
bilitatẽ nature q̃ nõ poteſt reſoluere fumos ⁊ va
pores ⁊ vẽtoſitatẽ q̃ diſſoluit ꝯtinuationẽ ſubſtã
tie ⁊ eleuat ipſaʒ ypoſtaſiʒ a loco in quo reſidẽtiaʒ
habere dʒ ꝑ naturã vt dictũ ẽ ſupra: ⁊ cũ h̄ ſignifi
cat malitiã materie quã natura vincẽ nõ poteſt ꝑ
fecte: ⁊ longã infirmitatẽ ⁊ male terminabilẽ. Ua
riat iteꝝ vrine ſignificatio ꝑ etatẽ: nã vrina in pue
ris diſcolorata ⁊ ſpiſſa eſſe debet qbꝰ ꝓpter gulo
ſitatẽ ⁊ humiditatẽ multiplicatã in eis. humiditas
eniʒ. obtũdit calorẽ ⁊ inſpiſſat ſupfluitates: ſꝫ ra
tione virginitatis ⁊ in virginitate vrina liuida vi
det ⁊ nõ ſerena vel clara ⁊ h̄ eſt ꝓpter ꝯgregatio
nẽ ſupfluitatũ q̃ debẽt purgari ꝑ coitũ: ſꝫ in eis q̃
coitu vtunt dũmodo ſane ſint non ſunt liuide imo
ſerene ex cauſa ꝯria. In iuuẽtute vrina ſit colorata
⁊ tenuis mediocriter bonitate caloris naturalis ꝑ
ficientis digeſtionẽ ⁊ dãtis vnicuiqꝫ ꝙ ſuuʒ ẽ. In
ſenectute cũ calor iaʒ incipit minui ſit pallida ⁊ te
nuis quodãmodo cũ ſupfluitatibꝰ q̃ ſepant a mẽ
bris ⁊ humoribꝰ q nõ rectificant. In ſenio ſit diſ
colorata ⁊ tenuis ꝑ naturã ex dominio frigiditatꝫ
cũ ſiccitate naturali: ⁊ reſolutiões apparẽt manife
ſte in ea que a mẽbris reſoluunt ex humoribꝰ adu
ſtis qui inducũt pruritũ naturalẽ. In decrepitꝫ vo
ꝑ accidẽs vrine eorũ qui ſunt in ſeĩo ſpiſſe fiũt ꝑꝑ
humiditatẽ multiplicatã in mẽbris ⁊ epate ꝑ viam
indigeſtiõis que miſcent in vrina ⁊ ipſaʒ rubificãt
⁊ iſpiſſant. Per ſexũ vrina etiã variat. nã vrina vi
ri videt coloratior ⁊ magis digeſta naturaliter qꝫ
vria mulieris. vrina mulieris magis ſpiſſa ẽ ⁊ tur
bida ⁊ athomoſa qꝫ viri quãuis ꝑ accidens h̄ ꝯdiº
aliquãdo variet ꝓpt purgationẽ vrina dʒ in mu
lieribꝰ variari: q2 ꝑgnãtis ꝑmo mẽſe ⁊ ſecũdo ſpiſ
ſa ⁊ turbida videt: ⁊ in eius fũdo ⁊ ꝑ corpus vrine
ſunt reſolutiones albe in modũ bombicis carmi
nati. iij. iiij. ⁊. v. mẽſibꝰ ſit vrina magis clara ⁊ ſe
rena ⁊ cũ minoribꝰ reſolutionibꝰ ⁊ minꝰ in quãti
tate q2 frequẽtius mingit ex grauedine matricis
ad veſicã. Secũdũ tẽpus ẽt variat vrina q2 tempꝰ
calidũ calefacit copora ⁊ humores: ⁊ frigidũ infir
mat. vnde colorat vrina vel diſcolorat multiplica
tur vl' diminuit. eſtas minuit vrinã ⁊ hyemes mul
tiplicat: ꝑ accidẽs vo tꝑs mutat vrinã in ꝯriũ ſue
nature. Cõplexio mutat vrinã: q2 ꝯꝰ calida tingit
vrinã. frigida nõ tingit: ſicca inducit tenuitatẽ. hu
mida ſpiſſitudineʒ. ⁊ ſm h̄ colicꝰ facit vrinã colora
tam ⁊ tenuẽ: ſanguineꝰ coloratã ⁊. ſpiſſaʒ: melãco
licus diſcoloratã ⁊ tenuẽ: flegmaticꝰ diſcoloratã et
ſpiſſaʒ. Uariat ſm habitudinẽ vrina etiã: q2 habi
tudo ſicca vrinã attenuat: humida eã ſpiſſa reddit.
Repletio ⁊ inanitio variãt vrinã: nã inanitio vr

naʒ minuit in quātitate ⁊ addit in colorē eiuſdē rubificādo: ecōtrario repletio opat̄. Qualitate cibi ⁊ potꝰ ⁊ quātitate variat̄ vrina in ſubſtātia ⁊ colore: naʒ cibꝰ calidis tingit vrinā ⁊ ſiccꝰ attenuat: humidus inſpiſſat frigidus vō nō tingit vrinā. Iterum multiplicatio potꝰ vrinā multiplicat: ⁊ paucitas vrine minuit quātitatē. Motu ⁊ qete fit vrine variatio ꝑ ſe ⁊ ꝑ accidēs ꝑ ſe vt motꝰ mltiplicādo calorē ⁊ ꝯfortādo digeſtionē vrinā tingit: ⁊ facit ſm ſubſtantiaʒ eā mediocrē: ſʒ deſtruēdo ⁊ cōſumēdo humiditatē ſubſtātialē extiguit calorē ⁊ ī frigidat corpus ⁊ fit vrina diſcolorata ⁊ tenuis. Quies debilis ⁊ in ṗncipio ꝯgregādo calorē intra ꝑ accidens tingit vrinā: ſʒ cū lōga fuerit cōgregādo humiditatē obtūdit calorē ⁊ facit dirrecte vrinā diſcoloratā ⁊ ſpiſſaʒ: q2 flegma multiplicat. Somno ⁊ vigilij vrina variat̄: nā ſomnꝰ in ṗncipio tingit vrinā ⁊ ſi nō fuerit nimis longus reddit ipſaʒ digeſtam Si vō longꝰ fuerit ⁊ ſupfluus facit vrinā diſcoloratā ⁊ ſpiſſaʒ vigilie multiplicādo calorē ⁊ minorādo ſupfluitates in ṗncipio vrinā tingūt ⁊ faciūt ipaʒ mediocrē in ſubſtātia: ſʒ finaliter conſumādo corpꝰ attenuat vrinā ⁊ faciūt ipſaʒ diſcoloratā. Accidētia animi diſponūt vrinā q̄ ante reuocant ī ṗncipio ad interiora vt triſtitia ſolicitudo ⁊ nimia cogitatio ⁊ ſimilia: in ṗncipio tingūt ea: ſed finaliter deſtruēdo digeſtionē in ſtomacho ⁊ epate diſcolorare habēt vrinā ⁊ reddere eā melācolicaʒ ⁊ tenuē Gaudiū vō ⁊ letitie ꝯfortādo calorē ⁊ equādo complexionē: virtutē digeſtiuaʒ in epate ⁊ nutritiuis ꝯfortāt ⁊ ſic reddit vrinā bene coloratā ⁊ mediocriter ſpiſſaʒ ⁊ naturalē. Per horā viſionis ſignificatio vrine variat̄. Quidā voluerūt ꝙ vrina poſtq̄ eſt facta ꝑ .vj. horas debeat videri: ſʒ nō eſt veruʒ q2 turbat̄ eiꝰ ſubſtātia ⁊ mutat̄ eiꝰ color ab eo qd̄ fuit ante ⁊ falſificat̄ eiꝰ ſignificatio quāuis aliquādo vrina nō turbaret̄ ꝑ morā acqrit diſpoſitioneʒ ab aere extriſeco ⁊ eiꝰ calor extiguit̄ a quo erat rectificata ita ꝙ nō ſeruet verā ſignificationē: ⁊ ꝑ h̄ voluerūt omnes philoſophi ꝙ vrina nō ē videnda niſi vſqʒ ad horā vnā poſtq̄ʒ factā eſt viſio in illa hora vidēda ē ī ꝑtes tres h̄ modo ſtatiʒ cū micta eſt dʒ videri ⁊ in medio hore ⁊ in fine hore: nā h̄ tēpore acqrit omnes varietates cū qbꝰ medicꝰ rectificat eiꝰ ſignificationē ⁊ q̄ ſunt ydonee ad ꝯſiderāduʒ eiꝰ ſignificationē. Iteꝝ ꝑ horas volūt determinare de loco ⁊ vaſe in quo vidēdaʒ eſt. Vas dʒ eſſe de vitreo vel criſtallo mūdo claro lucido ⁊ debet habere formā ve. ⁊ dʒ videri in loco claro vbi ſol ſuos radios nō emittat: q2 diſgregādo viſuʒ ⁊ attenuādo colorē vrīe variaret̄ eiꝰ ſignificatio iteꝝ nō dʒ eſſe multū lōginqua a viſu aſpiciētis nec nimis ꝑpinqua q2 quātū magis a propinquat ad viſuʒ tāto ſpiſſior videt̄: ⁊ quāto magis elōgat̄ a viſu tāto clarior videt̄: ⁊ h̄ eſt ꝓpter ſupfluitates q̄ ī ipſa ſunt q̄ cū ſubſtātia vrine nō vniunt̄ ſʒ natāt ꝑ ipſaʒ. In alijs liquoribꝰ repit̄ ꝯriū ſm plurimuʒ Omne balneū eo ꝙ trahit ſupfluitates ad cutī vrinaʒ attenuat: ſʒ q2 balneuʒ aliud aq̄ ē dulc̄: aliud ē ſulfureū: aliud eſt eneū aliud ē gipſeū: color vrine variat̄ ſm naturā balnei: nā balneū dulce nō multum tingit vrinā ſulfureū ⁊ alia ſic: ⁊ plus attenuāt vrinā q̄ʒ balneū dulce. Vnctiones emplaſtra ⁊ medicine q̄ ore ſumunt̄ vrinā variāt nam medicine q̄ ore ſumunt̄ ſm eaꝝ cōplexionē ſubſtātiaʒ ⁊ colorē vrine tīgūt: q2 ſi ſunt ſubſtātie eaꝝ crocee vl̄ nigre aut virides ſeu alterꝰ coloris variāt vrinā penes eaꝝ colores: ⁊ ſi ſunt calide vel frigide addūt in coloreʒ vel minuunt ſʒ ꝙ eaꝝ ꝯplexio cōſtat: ſi vero ſicce vel humide fuerint mutāt ſubſtātiaʒ vrine ſʒ ſpiſſitudinē vel tenuitatē. Emplaſtra vel vnctiones calida vel frigida: frigida diſcolorare habent vrinaʒ ⁊ calida colorare. ſʒ ꝑ accidēs frigida cōgregando ṗma facie addunt in colorem ſupfluitatū: finaliter extinguūt calorē ⁊ de albant vrinā q2 faciunt finaliter qd̄ ſuū eſt ꝑ nāʒ. calida vō addunt in colorē finaliter: ⁊ ṗma facie ꝑ viam naturalē eo ꝙ calidū ſemꝑ naturaliter calefacit ⁊ addit in colorē

Capl'm. xxxvj. de ſignificationibꝰ egeſtionum.

ſ Icut vrina eſt generalis ſuperfluitas digeſtionis ſecūde ⁊ ſignificat ſup egritudines epis ⁊ venaꝝ: ⁊ ꝑ ꝯſequēs ſuper egritudines totiꝰ corporis ita egeſtio ē generalis ſupfluitas digeſtionis prime ⁊ ſignificat ſup egritudines inteſtinoꝝ ⁊ ſtomachi ⁊ ꝑ ꝯſequēs ſup egritudines totiꝰ corporis cū inteſtina ⁊ ſtomachꝰ recipiant omnes ſupfluitates a toto corpore mediantibꝰ meſaraicis. Egeſtionū alia ē bona ⁊ naturalis: alia eſt q̄ nō eſt bona ſed elongata naturali ⁊ bona. Egeſtio naturalis ⁊ bona eſt illa que nō peccat in ſubſtātia neqʒ quantitate neqʒ numero neqʒ qualitate ⁊ que expellit̄ hora vel horis ꝯſuetis. dicit̄ ꝙ egeſtio nō peccat in ſubſtantia qn̄ nō eſt liqda vt fluat: neqʒ exiccata vt materia lapidis ſʒ eſt mediocris ſubſtātie. qn̄ vero ē penes quātitatē aſſumptoꝝ tūc nō peccat in quātitate. quando emittit̄ ſemel aut bis aut ter in die et ſpecialiter quādo homo ſurgit vel in aurora aut ſm horaʒ vel horas cōſuetas nullomodo in numero peccat. Cū vero eiꝰ color fuerit citrinꝰ vel vergēs ad citrinitateʒ dicit̄ obſeruare q̄litatē vel colorē naturaleʒ ⁊ odorē cū nō fetet plus ſolito: ⁊ ꝙ nō vrit in exitu vltra ꝯſuetudinē. Color eiꝰ naturalis dʒ eſſe citrinus q2 naturaliter ⁊ ingenio naturali colera mandat̄ a kiſti fellis ad inteſtina vt pungat muſculos qbus virtꝰ expulſiua ꝑficit ſuaʒ opationem in expellēdo ſupfluitates cū grauat̄ inteſtina ab eis et vt viſcoſitatē ſupfluitatuʒ q̄ earū impediret expulſioneʒ ⁊ ſuo colore citrino cū ſupfluitatibꝰ eas tingat. Cuʒ eniʒ egeſtio talis cū talibꝰ ꝯdictionibus fuerit viſa in aliquo homine ſano vel infirmo ſanitateʒ vel bonitatē ſup inteſtina ⁊ ſtomachū ⁊ omnia nutritiua ſignificat: ⁊ ꝑ ꝯſequēs ſup totū corpus ēt ſignificat q2 nihil mali ad inteſtina vel ſtomachuʒ a mēbris neqʒ epate ꝙ poſſit mādari ſi in epate ⁊ mēbris ꝯtineret̄ cū inteſtina ⁊ ſtomachus ꝯtinent̄ vel maximaʒ affinitatē habēt cuʒ epate ⁊ omnibꝰ mēbris mediantibꝰ meſaraicis: ⁊ ſupfluitates recipiāt ab epate ⁊ mēbris ipſis meſaraicis mediantibꝰ vt ē notu ſtudētibꝰ in anothomijs philoſophoꝝ: ⁊ ſi infirmꝰ nō habuerit plenū vētrē ſuperfluitatibꝰ ſʒ vacuū ⁊ tractabilē ⁊ ſpiſſuʒ carnoſum ⁊ nō extenuatū ſiue vel aridū erit eiꝰ ſignificatō melior ⁊ nobilior ſup ſanitatē vniuerſalē. Nō naturalis ⁊ que egreſſa a diſpoſitōe naturali eſt liqda que fit abſqʒ ſonitu vētoſo ſignificat ꝙ natura expellit ſupfluitates nō ꝯuenietes ad nutrimētuʒ ꝑter ꝙ impediat̄ a morbo ⁊ digeſtione. ⁊ ſignū huius ē q2 exit egeſtio abſqʒ ſonitu ⁊ cū ordie quāuis fiat liqda ꝑ viaʒ indigeſtionis aut expulſionē materie que ē cauſa infirmitatis ad inteſtina ⁊ ſtomachuʒ: ⁊ cū h̄ infirmꝰ aleuiat̄ ꝑ h̄ aut infirmitas deficit ſm ſ̄cum vel ꝯſiderationē tamē in eo ꝙ liqda eſt nō ꝯſonās nature: ⁊ ſignificat ꝙ natura laborat ꝯ̄ aliquā cauſaʒ quā vincit vel vince pōt que ē nō naturalis ⁊ mala: ⁊ ſm h̄ talis egeſtio nō naturalis eſt quāuis bona iudicari poſſit ꝑꝑ ſua conſequētia. Si vō talis egeſtio q̄ liqda eſt ꝑ induſtriaʒ ne mūdificātis ſupfluitates nō ꝯuenietes ad nutrimētuʒ imo q̄ ſunt cauſe infirmitates ṗſentis cōdemplaret̄ in aliq̄ die cretica ſignificaret tūc dominiuʒ ne ſup infirmitatē ⁊ ꝙ nutritiua omnia vʒ epar ⁊ ſplen ſtomachus ⁊ inteſtina eſſent ſana ⁊ ꝙ

ſuis actionib⁹ regerent̄ a natura ⁊ nō a morbo vel
infirmitate: ſ; ſi talis egeſtio ꝑmanet in ſua liqdi-
tate: ⁊ exiret abſq; ordine ⁊ frequēter ⁊ cū ſonitu:
⁊ infeſtaret egrū vigilijs ⁊ labore ſic induceret i in
firmo finaliter ⁊ mortē. na; talis egeſtio nō fit ta-
lis vel talis ꝯdictionis niſi ꝑ victoriā infirmitatis
⁊ cauſe ſupra naturā ⁊ ſup opationē naturales exi
ſtentes in epate nutritiuis ⁊ toto corpore. Egeſtio
aquoſa liqda ⁊ alba ſignificat deſtructiōe; digeſti
onis in ſtomacho ⁊ virtutis retētiue debilitatē: et
pter h ſignificat ꝙ nihil de colera ad īteſtina ⁊ ſto
machu; mūdat̄: ſ; egeſtio citrina ſignificat multi-
tudinē colere mixte cū egeſtiōe: ⁊ ꝑ h dominiū ex-
tranee caliditatis ſup nutritiua ⁊ totū corp⁹. Ege
ſtio viridis ſignificat multitudine; colere viridis
generate ꝑ viā aduſtiōis q̄ cōmiſcet̄ egeſtiōibus et
fit viridis ſm illud. fit ēt viridis ex comeſtiōe her
baꝝ quaꝝ digeſtio nō rectificat̄ in ſtomacho ſicut
ſunt blete porri ⁊ ſilia: ſ; differt q: viriditas q̄ fit in
egeſtiōib⁹ ꝑ victoriā colere viridis vel citrine adu
ſte eſt abſq; viſcoſitate ⁊ ſpiſſitudine ſubſtātie. viri
ditas vō q̄ fit ex herbis eſt cū ſpiſſa ſubſtātia vl' li-
quida in q̄ eſt viſcoſitas vel tenacitas partium ſeu
adherētia vt in viſco ⁊ terbētina: ⁊ talis egeſtio vi
ridis q̄ fit ꝑmixtionē colere viridis ſignificat ex-
ceſſum caliditatis extranee in ſtomacho ⁊ epate et
cōmunē aduſtionē: ⁊ ſpaſmū finaliter. Egeſtio vō
viridis q̄ fit ex cōmixtiōe herbaꝝ ſignificat indi-
geſtionē ⁊ debilitatē caliditatis naturalis ī ſtoma
cho ⁊ epate: ⁊ diminutionē nutrimēti qđ ſolet mē
bris mādari: eo ꝙ ſtomach⁹ male cibaria ⁊ in ꝑfe-
cte rectificat ꝑꝑ malitiā reptā in herbis ⁊ fructib⁹
nō maturis ⁊ mal'. Si aūt cū egeſtiōe lumbrici fue-
rint mixti ⁊ expulſi erit ſignum fortitudinis natu-
re ⁊ ei⁹ potētie ī expellēdo ſupfluitates malas ⁊ ſpe
cialiter ſi h fiat in die criſis vel circha criſis. ſi autē
abſq; egeſtiōe expellant̄ mortē ſignificāt: ſiue mor
tui ſiue viui fuerit: neq; mouent̄ vermes ꝓpter in
cōtinētiā nature vel defectū ad exterior: aut nō mo
riat̄ cū infirmo ſ; vt ꝯſeruēt̄ in eſſe naturali. Ege
ſtio pauca viſcoſa lenis ſiue ſit alba ſiue citrina ſem
per mala ē in omni egritudine acuta ⁊ nō acu. na;
fit pauca ex debilitate expulſiue ⁊ inobediētia eius
qđ expelli d;. viſcoſa fit ex liqfactiōe adipis noui
q̄ liqfit a caliditate q̄ nō eſt vehemētis malitie. ⁊ al
ba ex ipſo adipe q nundu; putruit. lenis ſiue eq̄lis
fit qn̄ nō eſt in egeſtiōe mala aliq̄ pars cui nō cueni
at nocumētū ab īfirmitate: ⁊ cauſa ſic egeſtio bona
⁊ naturalis dicit̄ lenis eq̄lis. Quādo nō inuenit̄ in
re q̄ digerit̄ aliq̄ ps quā natura nō rectificet ⁊ reſo
luat: ⁊ fit ſ; iſtū modū eq̄lis ꝑ viā nature: ⁊ alia eq̄
lis ꝑ viā innaturalē ⁊ malā. Fit ēt alba ⁊ viſcoſa et
pauca ex humorib⁹ viſcoſis q male expellunt̄: ⁊ al-
ba ex eiſdē albis humorib⁹ ⁊ crudis: ⁊ lenis ex eoꝝ
lenitate. ſ; differt h a ſupiori q: fit pauca viſcoſa al
ba lenis: ꝓpt liqfactionē adipis ē fetens. q̄ non ex
humorib⁹ frigidis nō eſt fetēs ⁊ vtraq; eſt mala in
ſui natura ⁊ malā egritudinē ſignificat vl' lōgā vel
mortē. Si vō talis egeſtio pauca viſcoſa lenis: fue
rit citrina vel viridis ſignificat liqfactionē adipis
veteris q̄ fit a caliditate vehemētioris malitie ⁊ in
tēſioris q̄ ſit caliditas liqfaciēs nouū adipē: ⁊ ſ; h
ei⁹ ſignificatio peior ⁊ magis timoroſa ē. Egeſtio
vō nigra vel viridis pinguis ⁊ fetida mortē ꝓcul-
dubio ſignificat. Nigra aūt fit ꝑꝑ admixtionē me
lancolie pure ⁊ male vincētis in ꝑtib⁹ nutritiuoꝝ
ſ; viridis fit ꝑꝑ admixtionē melācolie aduſte ⁊ ma
le q̄ ſignificat aduſtionē ⁊ ſpaſmū. piguis vō fit ꝓ
pter liqfactionē adipis q̄ fit a caliditate ignea quā
natura refrenare non pōt. fetida vō fit a caliditate
accidētali q̄ inducit ebulitionē in humiditatib⁹ nu
tritiuoꝝ ⁊ naturalē in eis deſtruit caliditate;: ⁊ ꝑ
h ſignificat omnē putrefactionē in humorib⁹ ⁊ to
to corpore. Egeſtio vō diuerſoꝝ coloꝝ eſt mala et
ſignificatiua eſt mort⁊ ⁊ ſignificat lōgitudinē mor
bi multotiēs. nā talis egeſtio ⁊ q̄ eſt multoꝝ colo-
ru; ⁊ multaꝝ diuerſitatū notat ꝙ materia egritu
dinis ē diuerſaꝝ naturaꝝ ⁊ ꝙ humores mali di-
uerſi habūdat in cor in qb⁹ natura vniuerſalit̄ age
nō pōt: imo ex eoꝝ diuerſitate ⁊ malitia nō regunt̄
a virtute vel natura: ⁊ opant̄ ꝯ natura; diuerſimo
de ſm ꝙ ſunt diuerſi: ⁊ ꝑ viā iſtā talis egeſtio mor
te; cū debilitate virtutis ſignificat. cū fortitudine
vō: egritudinis longitudinē ſignificat. Sed ſi ta-
lis egeſtio diuerſoꝝ coloꝝ apparet ꝑꝑ medicia la
xatiuā exhibita homini infirmo vel ſano ſignifica
ret bonitatē medicine et ei⁹ vtilitatē ⁊ po. nature
ſup malā materiā indeſtruēdo ⁊ vincendo bñficio
medicinali ꝯuenietis. ⁊ h vult Hypo. iiij. particula
amphoꝝ vbi dicit. Egeſtiōes nigre vl' q̄lis ſāguis
ſpōte veniētes ⁊c. Quādo vētoſitas cū ſonitu ⁊ abſ
q; ſonitu expellit ⁊ de volūtate paciētis nihil mali
ſignificat: imo vigorē dicit ne in expellēdo ſupflui
tates: ⁊ ſpecialiter ſi ī ſua ſanitate de expulſiōe hu-
ius rei nō fuerit verecūdus. Si vō infirmus fuerit
verecūdus de expulſione hui⁹ rei cū ſonitu ⁊ abſ-
q; ſonitu: ⁊ in īfrigiditate emittet vētoſitatē abſq;
ſonitu vl' cū ſonitu nō cū ſua volūtate ſignificaret
nimiū dolore; cogētē naturā hui⁹ rei ꝑter volūta
tē patiētis. aut ſignificaret mēte; lexā q: nō eligit
cū ſit ꝯſuet⁹ verecūdari in ſua ſanitate de h inter
honeſtū ⁊ in honeſtū ꝯueniēs ⁊ incōueniēs: ⁊ ſpe-
cialiter h; locū hec ſignificatio ꝯcta ex vētoſitate
expulſa cū ſonitu ⁊ abſq; ſonitu cū expulſa fuerit ī
ꝑſentia aſtantiū ⁊ aicoꝝ vl' mulieꝝ. Uētoſitas vō
abſq; ſonitu minorē malitiā ⁊ ſubtiliorē materia;
⁊ magis carminatā ex q̄ facta fuit ſignificat q̄ vēto
ſitas q̄ expellit̄ cū ſoitu ⁊ potētiorē naturā ſup ſup
fluitates in expellēdo ⁊ carminādo. Uētoſitas vō
que int⁹ claudit̄ ⁊ reſoluit̄ ꝑ īteſtina groſſiciē me ⁊
vētoſitatis ſignificat ⁊ ne debilitatē in expellēdo
⁊ carminādo ⁊ reſoluendo qđ reſoluendu; erat ⁊
expellendū: ⁊ ſm h cū alijs malis ſignis ⁊ cōmuni
debilitate virtutis mortem ſignificat.

Caplm. xxxvij. de ſignificationibus contract⁊
expulſu.

Philoſophi ꝯuenerūt ſup h
ꝙ ſcia pulſ⁹ ma-
le ꝑ doctrinā ex altero ⁊ ex ſcriptis an-
tiquoꝝ ap̄hendit̄: imo plurimū ei⁹ re-
ctificat̄ ꝑ vſu; ⁊ tactū. Dicit̄ ꝙ pulſus
eſt mot⁹ receptaculoꝝ ſpirit⁹ ad regendū ipſu; ꝑ
aerē attractū ſm dilatationē ⁊ cōſtrictionē ſm ꝙ
narrat Auic. G. dixit ꝙ lōgo tp̄e ſtetit ꝙ non ꝑce
ꝑit ꝯſtrictionē pulſus vel ſiſtolē: ſ; poſtq; ꝑcepit
apte fuerunt ei porte pulſus ſalua pace ſui quāuis
dicat ſic cū ſiſtoles ſeu ꝯſtrictio ſit remotio a tactu
⁊ tact⁹ nō ap̄hēdit aliqd niſi tāgendo: nō videt̄ ꝙ
ſit ꝯp̄hēſibilis res ꝑ ſenſu; tact⁹ ſ; ꝑ extimationē
in expiētia pulſus: ⁊ in acqſitione ſcie ei⁹ ꝑ tactu;
quinq; requirūt̄: tria ex ꝑte hoīs qui tāgit̄ ⁊ duo
ex ꝑte ei⁹ q; tāgit: ꝑmū qđ requirit̄ ex ꝑte hoīs q
tāgit̄ ē vt homo ſit melioris cōplexiōis ⁊ maior⁊
eq̄litatis ⁊ nobilioris ſanitatis ſ; ꝙ pōt eſſe in ſua
vita. nam per viā iſtā acquiret medic⁹ quātū elon
gabit̄ pulſus in omni aduerſitate que aduenit ho-
mini vltra tēꝑamētū ſuū ⁊ ſanitatē que incurat ꝑ
naturā ⁊ ſpecialit̄ ſi recte ⁊ cū diſcretione in moti
bus ⁊ quietib⁹ pulſus ꝯſiderauerit. ſm eſt ꝙ pul-
ſus d; tāgi hora q̄ homo ē magis elōgat̄ ab omni
re mutāte ⁊ turbāte cōplexionē ⁊ ei⁹ natura; ſicut
ſunt accidētia aīme: ⁊ oēs res neceſſarie tñ ītēdun
tur vel remittunt̄ plus ſolito: eo ꝙ alterat cōple-
xionē ⁊ mouet nā idebite. tertiū ē ꝙ pulſus d; tā-

gi in brachio manu existēte sup latus ⁊ nō sup vo
lā neq resupinata: ⁊ h est ex ppȷis causis: vna qz
est humilitas loci ad tāgendū. alia est honestas lo
ci ad tactū: nā honeste absq scandalo in quolz ho
mine pōt brachiū tāgi ⁊ ppꝛie in loco q est ppe ra
setā in pte honestica vbi meli⁹ ⁊ nobili⁹ mot⁹ pul
sus vel variatio sentit vl' manifestat. Itez p tactū
pulsus in loco pnominato nō cogit homo discobo
periri neq pānos reicere a se neq ēt cogit ad ali
quā ꝯueniētez alterationē vel mutationē. Et pter
h vena pulsatilis q tangit in loco dicto dedirecto
trāsit ad coꝛ ⁊ radices ei⁹. vñ directe ⁊ meli⁹ varie
tates ⁊ mutatiōes cordis qd est radix vite demo
strat alȷs vēis ⁊ p ꝯsequēs mutatōes ⁊ alteratōes
q in toto sunt vel fiūt demōstrare pōt. Itez man⁹
nō dz locari sup volā qz talis situatio man⁹ addit i
augumētū latitudis ⁊ minuit ex eleuatiōe ⁊ lōgitu
dine. neq dz suppinari qz addit in eleuationē ⁊ lō
gitudinē ⁊ diminuit ex latitudie. Primū ex duo
bus q requirunt ex pte medici ⁊ in expiēria de pulsu
est q medic⁹ dz esse tēpat⁹ ⁊ bene cōponit ⁊ elon
gatus ab omni re variāte ei⁹ extimationē ⁊ imagi
nationē. s. ab ira ⁊ ab omnib⁹ accidētib⁹ anime et
ab inanitiōe ⁊ repletiōe ⁊ motu ⁊ laboꝛe supfluo et
silib⁹: nā talia turbāt digestionē tact⁹ medici ita q
varietates q ꝯtingūt in pulsu ei⁹ q tāgit ab eodez
actoꝛe ſm q sunt nō possunt discerni vel distingui
modo debito ⁊ ꝯueniēte. Secūdum ē qz ptinet ad
medicū vt tāgat pulsuz in brachio sinistro ppt ma
ioꝛē directionē pulsus ptis sinistre ad coꝛ ⁊ vt eie
uet manū ifirmi sinistrā cum sua sinistra ⁊ figuret
manū ifirmi sup lat⁹ nō extēdendo digitos homi
nis. neq ꝯstringēdo eos vltime: sz ponat eos me
dio modo iter vltimā extēsionē ⁊ plicaturā ⁊ tūc cō
uenit vt medic⁹ cū quattuoꝛ digitis man⁹ sue dex
tre extēdēdo pulpas quattuoꝛ digitoꝛum oꝛdinate
sup venā in loco dicto tāgat pulsuz eius ⁊ ꝯsideret
omnes ei⁹ varietates ex pte diastolis ⁊ sistolis ⁊ ex
pte quietis inter illas. nā p istū modū pōt aphen
dere lōgitudinē ⁊ breuitatē grossiciē ⁊ subtilitatē
⁊ omnes alias varietates q in eo accidere possunt.
De causis pulsus qdā sunt ꝯmunes ⁊ necessarie in
grediētes ꝯstitutionē pulsus: ⁊ sunt tres. pma est
virt⁹ vitalis q est in coꝛde q ē mouēs pulsū: ⁊ secū
da. est istrumētuz obediēs tertia ē necessitas ppt
euētatōez ⁊ supfluitatū expulsionē. et qdā sunt nō
ingrediētes in ꝯstitutionē pulsus: ⁊ de istis quedā
sunt insepabiles p mutationē quaz pmutat iudi
ciuz pulsus: ⁊ tales sunt oēs tres naturales. Et q
daz sunt sepabiles ⁊ vocant mutatiōes absolute
⁊ sunt res non naturales ⁊ res contra naturam si
cut sunt egritudines. ⁊ cause egritudinum.

Genera pulsus sunt. x. Primū est gen⁹ sump
tum ex quātitate diastolis. Secūduz gen⁹ ē sump
tum ex qlitate pcussiōis vene in digitos. Tertiū ē
gen⁹ sumptū ex tpe cuiuscūq motiōis qrtū ē ge
nus sumptū ex essentia istrumēti. Quintū ē gen⁹
sumptū ex ei⁹ euacuatiōe aut repletiōe. Sextuz est
gen⁹ sumptū ex caliditate tact⁹ ipsius vl' frigidita
te. Septimū ē gen⁹ sumptū ex tēpoꝛe qetis. Octa
uum ē gen⁹ sumptū ex eqlitate pulsus aut ieqlita
te vel diuersitate. Nonū gen⁹ ē sumptū ex ei⁹ oꝛdi
ne vel inoꝛdinatiōe in diuersitate sui: Decimū ge
nus ē sumptū ex pondere. Gen⁹ vō pmū qd sumi
tur ex quātitate pulsus significat ſz q i eo ꝯsiderā
tur: lōgitudo latitudo ⁊ pfūditas penes istas tres
dimēsiones vl' diametros distingunt nouē speci
es pulsus simplices in eo quaz tres pme ſm longi
tudinē ꝯsiderant ⁊ sunt long⁹ curt⁹ ⁊ mediocris:
⁊ alie tres ſm latitudinē ⁊ sunt lat⁹ strict⁹ ⁊ medio
cris. vltime vō tres ꝯsiderant ſz pfunditatē ⁊ sūt
pfund⁹ vel ocult⁹ apt⁹ vl' alt⁹ vel mediocris. oēs
species iste simplices hui⁹ gener ꝯsiderati ſz quā
titatē diastolis multitudinē caliditatis naturalis
vel extranee significāt aut diminutionē vel medio
critatē. verbigratia lōg⁹ lat⁹ ⁊ apt⁹ ⁊ multitudinē
caliditatis. Curt⁹ vō strict⁹ ⁊ pfund⁹ ꝯriū: medio
cris iter ista mediocritatē caliditat significat. Di
stinguit ēt ſm gen⁹ qd sumit ex quātitate pulsus
put in eo ꝯsiderant lōgitudo ⁊ latitudo ⁊ pfundi
tas. Nouē vō species pulsus cōponite ⁊ de his q
dam sunt q nomē habēt: qdā q nomē nō habent.
Est nāq qdā pulsus qui in lōgitudine ⁊ latitudine
⁊ altitudine est augumētat⁹ ⁊ vocat magn⁹: ⁊ signi
ficat multitudinē caliditatis naturalis cū obediē
tia istrumēti absq diminutiōe virtutis. Sed si in
oībus illis dimēsiōib⁹ fuerit diminut⁹ vocat par
uus ⁊ significat ꝯriū: ⁊ est ali⁹ qui existit inter eos
⁊ vocat tēpat⁹ ⁊ hz significationē mediā iter illos
Pulsus vō q ē in latitudine ⁊ altitudine augumē
tatus vocat grossus ⁊ significat materiā multaz ⁊
bonā cū multo caloꝛe ⁊ virtute. Ille vō qui minu
tus in eis dicit subtilis ⁊ significat ꝯriuz. qui non
est iter illos dicit eqlis ⁊ significat eqlitatē in hoc.
Species vō generis qd sumit ex qlitate pcussiōis
vene in digitos sunt tres. s. foꝛtis ⁊ est ille q apud
diastolē tactui resistit: ⁊ debilis q ē ei ꝯrius eo q
apud diastolē tactui nō resistit: ⁊ ē eqlis q iter eos
medius ꝯsiderat. foꝛtis. n. vigoꝛē ⁊ augumētū vir
tutis si aūt: debilis vero contrariū: equalis mediā
naturam inter illa.

Species vō genris qd sumit ex tēpoꝛe cuiusq
motionis sunt tres. s. velox ⁊ est ille qui cōplet mo
tum suum in breui: ⁊ est ali⁹ qui ē ei ꝯrius ⁊ vocat
tardus: ⁊ qui est inter eos medius dicit eqlis ve
lox caloꝛē cū virtute ⁊ necessitate significat. tard⁹
vero ꝯriū: medius equalitatē inter ista.
Species generis qd sumitur ex essentia istrumēti
sunt tres. s. mollis qui recipit redditū ad interio
ra facili cōpssione ꝯrius durus dicit. medi⁹ inter
illos mediocris appellat. mollis vō obediētiam in
strumenti significat: durus contrariū. equalis in
ter illos medius.

Specis generis qd sumit ex eo qd ꝯtinet sunt
tres: videlicet plen⁹ qui sentit sicut in eius foꝛami
ne esset humoꝛ implens: ⁊ ei ꝯrius est vacuus: ⁊ in
ter eos est mediocris. plen⁹ vero significat habū
dantiam humiditatis: vacuus cōtrariū: medi⁹ me
dium. Species generis qd sumit ex tactu sūt tres
s. calidus frigidus ⁊ tēpatus. calidus vō calidita
tē: frigidus frigiditatē: ⁊ tēpat⁹ mediū significat.

Species generis q sumit ex tēpoꝛe sunt tres
s. frequēs rar⁹ ⁊ mediocris. frequēs dicit ille cui⁹
tēpus sensibile qd est inter duas pcussiones ē bre
ue. s. inter diastolē ⁊ sistolē qñ sistoles sentit: quā
do vō sistoles nō sentit tūc dicit tepus breue qd ē
inter duas sistoles. ⁊ contrari⁹ est rarus ⁊ qui ē in
ter eos est mediocris spissus vl' ꝯsequēs emmētez
necessitatē cū virtutis debilitatez significat ⁊ ra
rus ꝯtrariū qui lassus vel resolut⁹ appellat ⁊ me
diocris mediocritatem.

Genus vō pulsus qd sumit ſm equalitatez di
citur equale vel diuersum seu inequale: ⁊ h quidez
ē p cōperationē similitudinis vel dissimilitudinis
aut partiū vnius pulsus: aut vnius partis pulsus
verbigratia sicut aliquis pulsus qui est mediocris
inter foꝛtitudinez ⁊ debilitatez vel inter magnitu
dinem ⁊ paruitatez ⁊ sic in alȷs. ratiōe partiū vni
us pulsus sicut quādo diastoles multe cōsiderant
⁊ vna illarū vltima velocioꝛ apparet ratiōe vnius
partis pulsus quādo. s. diastoles vni⁹ variat a me
dio eius qz in fine eius velocioꝛ videt q in medio
dicit etiā q pulsus equalis duobus modis abso
lute vl' simplicit qñ est mediocris vel eqlis iter oīa

genera pulsuum dicta vel nō simpliciter: sed respectu extremitatis vnius generis tantum. s. quando eius equalitas tantum ↄsideratur inter magnitudinem ⁊ paruitatem vel inter fortitudinem ⁊ debilitatem: ⁊ tale genus significat bonitatem virtutis ⁊ caloris equalitatē ⁊ instrumenti obedientiam econtrario in equalis. diuersus vero vel inequalis qui nō est inequalis absolute neqꝫ simpliciter neqꝫ in aliqua re. Genus quod est sumptum ex ordinatione duas habet species ordinatꝰ diuerse et inordinatus diuerse. vnde dicitur ordinatus qui habet certū ordinē sup quem transit ⁊ sʒ vnā diuersitatē vel plures tñ semp redit a capite sicut esset vnꝰ circulus verbigratia sm vnam diuersitatē ⁊ plures sicut qñ fit pulsus magnꝰ fortis: ⁊ sic in suis diastolibꝰ semp redit a capite sm multas: sicut quādo pulsus fit magnꝰ fortis velox spissus: et sic semp redit a capite ⁊ tale genꝰ virtutis ↄstātiaʒ significat. In ordinatꝰ fit sm ↄriuʒ: ⁊ cōtrariū significatū nō habeat ordinē aliquē sup quē trāseat h genus pulsuū qd est vnū de. x. generibꝰ pulsuuʒ potest ↄtineri ⁊ locari sub ineqli ⁊ esset vna ex speciebus pulsus inequalis: nā vbicūqꝫ est inordinatio ibi inequalitas repit. sed nō ↄuertit: nā iequalitas fit multotiēs ꝓpter intēsionem factā in vna diastole respectu aliaꝝ q̄ eaʒ ꝑcesserūt in qbꝰ fuit forsan equalitas ⁊ etiā fit inequalitas ⁊ considerat in vna diastole sub vno digito vel pluribꝰ qꝛ finis eiꝰ quantū ad ꝑcussionē fit fortior vel debilior suo ꝑncipio ⁊ medio. Ordinatio ⁊ inordinatio semp requirunt diuersitatē vel in genere aut in specie vel numero manifeste: cum ordo sit ꝓportio prioris ⁊ posterioris in loco suo: ⁊ ecōtrario ⁊ inordinatio.

Genus vō qd ex pondere sumit est ꝑ ꝓportioneʒ ⁊ cōpatiōeʒ tēpoꝝ quattuor q̄ sunt duobꝰ motibꝰ ⁊ duabꝰ quietibꝰ sm q sensus cōphendere potest vl discernere: ⁊ si sensus h nō posset tūc fit ⁊ cōsideratur ꝑ oppositionē ꝓportiōis quātitatū ꝓportionum tēpoꝝ diastolis ad tēpus q est iter duas diastoles ⁊ ad vltimū tēporis in quo est motus ad tēpus in quo est quies: ⁊ fit etiā ꝑ cōpositionē tēporis motꝰ ad tēpus motꝰ ⁊ temporis qetis ad tēpꝰ quietis. sed prior modꝰ ē magis rationabilis ⁊ melior. In isto genere cōsiderant duo modi: qꝛ dicit q talis pulsus ponderis quidā est boni ponderis ⁊ quidā est mali ponderis. pulsus vō boni ponderis dicit ille qui seruat cōpatione ꝓportiōis quātitatum ꝓportionū quattuor tēpoꝝ que sunt duobus motibꝰ ⁊ duabꝰ quietibꝰ. ⁊ talis pulsus ponderis significat virtutis cōstantiā sm necessitatem vt est pulsus iuuenis sani in iuuene: ⁊ pulsus pueri sani in puero ⁊ silibꝰ. In pulsu vō mali ponderꝭ tres species repiunt. vna est illiꝰ cuius pondus est mutatū iuxta etatē illius cuius est pulsus: sicut cū iuuenis hʒ pondus pulsus pueri vel sicut quando erat puer. secūda est sepati ponderis sicut cū puer habet pondus sicut est pondꝰ senis tertia ē in qua est multa egressio sicut ille cuius pondus hominis nō assimiliat ⁊ talis pulsus magnā mutationeʒ significat in dispositionibꝰ ⁊ h ⁊ illud genꝰ pulsus in quo ꝓportiones musice ↄsiderant ⁊ cadūt. nā sicut in vocibꝰ ⁊ sonis musice cōsiderant ꝓportiōes tēpoꝝ motus ⁊ quietis ⁊ ꝓpter h fit vox bona ⁊ delectabilis: ⁊ cōtrariuʒ in cōtrariū: ita in pulsu ponderis sm similitudinē ꝓportionis tempoꝝ ex parte motuū ⁊ quietū considerant ⁊ tūc fit pulsus qui pulsus ponderis appellat. Species aūt pulsus cōpoitur vel cōtinui qui habēs ꝓpria nomina sic ordinantur ⁊ numerant: quaꝝ vna est pulsus gazelās qui est diuersus vel inequalis: facit vnā ꝑcussionē deinde intersecatur vel quiescit ⁊ fit velox significat enim fortitudinem virtutis cū plurima necessitate ⁊ duritie instrumēti vel causa eius est virtutꝭ fortitudo cum plurima necessitate ⁊ duritie instrumenti quare non obedit sm q virtutes precipiunt de diastole in vna vice; sed iuuatur a necessitate ⁊ fit velox ⁊ fortior qua aut sicut aliquis quando nō obedit in actione sua ⁊ iuuatur ab altero ⁊ fit velocior ⁊ fortior ⁊ nequior qua ante. Alia species est vndosus qui diuersus est vel inequalis cum quo in principio est molicies cum paruitate et eleuatione partium ad superiora: ⁊ habet latitudinē ⁊ assimiliatur vndis aquarū alie alias sequunt secūduʒ rectitudinem cum quadam diuersitate que est inter eas cum eleuatione ad superiora ⁊ descensione ad inferiora sm velocitatē ⁊ tarditatem. causa huius est debilitas secundū plurimū virtutis: quare nō potest fieri diastoles nisi paulatim ⁊ paulatim ⁊ instrumenti lenitas libet virtus non sit multum debilis. nam humidum instrumentū ⁊ molle non recipit cōcussionem cum motu sicut instrumentū siccum que in vnamquāqꝫ partem ipenetrat quare cadit sm quod ⁊ eleuat secūdum partem ⁊ sic fit vndosus. Et de illis est vermicularis qui similiat vndoso sed est paruus cum multa spissitudine ⁊ eius spissitudo extimatur velocitas sed non est cuiꝰ causa est fortis debilitas ita vt tarditas spissitudo et diuersitas in partibus pulsus cōiungant queʒ virtus in vna hora dilatare non valet sed paulatim et paulatim. Et de illis ē formicās cuius diuersitas est in eleuationis ad superiora ⁊ precessione ⁊ consecutione ē manifestior sine eius diuersitates in latitudine imo forsitan nō apparet illud cuius causa ē debilitas fortior qua in vermiculoso. ita vt tarditas. ⁊ spissitudo ⁊ diuersitas in partibus formicātis augumentat: ita q virtus non valeat mouere in hora debite cum dilatatione: sed paulati ⁊ de illis est serinus q vndoso assimiliat in formi mouēdi. sed est durior manifeste et cum duritie partes ipsius in duritie diuerse existunt ⁊ dicitur serinus pulsus velox spissus durus cuius partes in magnitudine diastoles diuerse existūt ⁊ in duritie ⁊ mollitie. Causa huius est diuersitas eius q in corpore vene est infusum secūdū putrefactioneʒ sui: aut in ipsius cruditate vel sui maturitate siue diuersitas dispositionis venarum in sua duritie ⁊ mollitie vt aposthema in neruosis membris. Et de illis est causa sorcinam que ordinatur vel gradatur in duersitate suarum partium ⁊ demutatione ad augumentum vel econtrario: ⁊ cauda sorcina considerantur in pluribus multis et ī vno in partibus multis et in vna ⁊ eius diuersitas pendet proprie ex magnitudine ⁊ fit cum est in operatione velocitatis ad tarditatem vel fortitudinis ad debilitatē causa vero pulsus sorcini est quandoqꝫ virtus debilis quamuis ordinate procedat: ⁊ in eo sunt tres modi scilicet: quādo incipit a debili ⁊ finitur in forti et appellatur cauda reditiua; et est alius modus quando incipit a forti ⁊ finitur in debili: ⁊ appellatur cauda finitiua. Et aliꝰ modus qui appellatur mansiua cauda quia in eodem statu permanet. deterior omnibus est cauda finitiua: deinde mansiua melior est omnibus reditiua que est significās aliquam fortitudinem quamuis omnes debilitatem significent: ⁊ de illis est mesalinus siue acualis: et dicitur sic ad similitudinem cuiusdam acus que est curuata in medio existens grossior cum duabus: extremitatibus tenuis qua vtuntur inter saracenos sutores sustelioꝝum idest: barbarum ⁊ sellaꝝ ⁊ talis pulsus procedit ex diminutione ad aliquem vsnum in augumento: postea rediantur inferius et redit ad diminutionem: et est sicut due caude sorcine cum continuantur apud maiores eius extremitates. semp. n. incipit a debili ⁊ finit in de-

bili: sed in eius medio aliquē terminuz vigoris re
cipit ⁊ parū durat eius: ea est debilitas innata ꝓꝑ
indigestionē materie ⁊ inobedientiā instrumēti cū
quadā duritie ⁊ diuersitati sui medij: ⁊ d illis ē bis
pulsans seu martelinus de quo quidā dicunt ꝙ ē
vnus pulsus etiā precessione ⁊ cōsecutione: ⁊ qui-
daꝫ ꝙ sunt duo quoꝝ vnus sequit̄ alteꝝ: sed q: in
eo nō existit tꝑs qd dilatetur ad colligendū sistolē
deinde diastolē nō dicitur ꝙ sit secundo sed vnus
nō enim omne de quo sentiunt̄ due percussiones
oportet ꝙ sint secundo pulsus: q: gazelans: esset
duo pulsus: nō enim est cōueniens vt sic duo pul-
sus nisi cū incipit ⁊ fit diastoles ⁊ postea reddit in
ferius faciendo sistoleꝫ: deinde iteꝝ reddit ⁊ facit
diastolē: cā cuius est virtutis fortitudo ⁊ plurima
necessitas ⁊ durities instrumenti qr̄ nō obedit ei
qd virtutes ipsi precipiunt de diastole vt vna vi-
ce secū quis vult vnica actione aliquid incidere et
nō obeditur ei adiuuatur ab alia precipue cū neces
sitas subito augumentat̄. et de illis ē etiā habens
quietē cadens in medio qui assimiliatur gazelanti
sed differentia est inter gazellantē ⁊ cadentē ī me-
dio quē secunda gazelantis antevenit ꝙꝫ ꝯpleatur
prima: sed in cadante in medio est pulsus q venit
post tempus quietis cū cōplet̄ ꝑcussio prima: cuiꝰ
causa est lassitudo virtutis ⁊ eius defectus: aut ac
cidens veniens subito ad qd anima ⁊ natura subi-
to redeunt: ⁊ de illis est pulsus mali ponderis ver
bigratia sicut quādo pulsus iuuenis fit sicut pl'sus
pueri vl' quād o pulsus pueri fit sicut pulsus senis
aut sicut pulsus qui nō assimiliat̄ ponderi: ⁊ pl'sus
hominis quoꝝ causa eius est propter augumentū
necessitatis quādo pondus fuerit malū in disposi
tionibus tēporis quietis: si aūt maluz pondus fu-
erit in dispositionibus tēporis motus tunc eius cā
erit augumentū debilitatis aut priuatio necessita
tis: sed velox propter velocitatē sui motus ē alius
ab h. Et cū istis speciebus ⁊ de istis capitulis sunt
pulsus spasmosus ⁊ tremulus ⁊ retortus qui filo:
quod torquet̄ assimiliat̄: ⁊ est cū eis diuersitas in
precessione cōsecutione ⁊ situ ⁊ latitudine eius cor
dosus assimiliat̄ retorto ⁊ retortus tremulo: sed in
tremulo diastoles ē magis oculta ⁊ similiter exitꝰ
ab equalitate in eleuatione ad superiora est in re-
torto ocultior: sed tensio in cordoso est manifesta ⁊
est cuꝫ eius inclinatione ad vnā ꝑtem tantum. Et
causa cōmunis in omnibus istis est siccitas egritu
dinalis seu egritudines de sicca materia vt accidit
in fine frenesis et spasmo ⁊ ethica. Species vero
pulsuum cōpositoꝝ quo ad nos sunt in finite nec
sunt hn̄tes nomina. In omnibus generibꝰ pulsuū
prenominatis in quibus cadit sup̄fluitas augumē
ti vel diminutionis ille est pulsus naturalis qui est
equalis nisi in forti. In forti vero ꝗ̄to fortitudo
plus augumentatur tanto ē magis naturalis: naꝫ
causa fortitudinis directe nō ē nisi virtus ⁊ obediē
tia cū necessitate bona: ⁊ simpliciter h aliqd aliorū
geneꝝ nō prebuerit augumentuꝫ nisi fortitudinis
augumentū ⁊ ꝑ viā istaꝫ ⁊ causam factū fuerit ma
nus ille pulsus erit naturalis: ꝭm vero alia genera
pulsuuꝫ que nō tolerant augumentū neqꝫ diminu
tionē ille pulsus ē naturalis qui erit mediocris et
ordinatus: ⁊ qui erit boni ponderis. Scire hic cō
uenit ꝙ debilitas pulsus quā facit hereditate ma
la cōdictio frigida maior est ea quā facit mala cōdi
ctio calida hereditate: quē caliditas magis ē cōue
niens calori innato ꝙꝫ ipsa frigiditas cuiuscūqꝫ ge
neris sit: ⁊ ꝭm h magis ē virtutibus omnibus con
sonans. Complexionis vero calide pulsus est vehe
mentis necessitatis. Et si virtus et instrumentū cō
uenerint erit pulsus magnꝰ. Si vero vnū illoꝝ fue
rit mutatuꝫ mutabitur pulsus ⁊ neqꝫ extimes ꝙ si
calor innatus fuerit augumentatus ⁊ fortis qꝛ mi
nuat de virtute ⁊ ecōtrario in calore innaturali et
cōplexione innaturali calida. Complexio frigida
facit declinare pulsum ad ꝑuitatem ⁊ tarditateꝫ ⁊
raritatē. Sed si instrumentū fuerit molle erit lati
tudo eius augumentata: ⁊ similiter eius tarditas
⁊ raritas: sed si duꝝ fuerit erit minus h. Cōplexio
vero humida operatur vndationē ⁊ dilatationeꝫ
in pulsibus. Complexio vero sicca facit cōstrictio-
nem et duritiē. tu vero in cōpoītis obserua prin.
⁊ compone verbigratia ꝯ° calida et sicca ponit pul
sum magnū et velocē cū virtute et durū cuꝫ coar-
tatione. Calida vero et humida ponit pulsuꝫ velo
cem ⁊ magnum ⁊ latuꝫ ⁊ vndosum. Cōplexio vero
frigida ⁊ humida dat pulsuꝫ ꝑuum tarduꝫ ⁊ rarū
cuꝫ mollitie ⁊ dilatatione. Cōplexio frigida ⁊ sicca
dat pulsum ꝑuum rarum tarduꝫ et durum cū co-
artatione et cōstrictione. In omnibus illis pulsi-
bus ⁊ motibus ꝯpoītis ⁊ simplicibus obserua vir-
tutem necessitatem obedientiam vel inobedientiā
instrumenti quandoqꝫ enim accidit vni homini vt
condi. duorū laterum ipsius diuersificentur: erit
enim in homine aliquo vt vnū duoꝝ lateruꝫ sit fri
gidum ⁊ aliud calidū ⁊ accidet propter diuersita-
tem que prouenit ex caliditate ⁊ frigiditate horum
duorū laterū vt pulsus diuersi fiant: eritqꝫ pulsus
calidi latis pulsus calide cōplexionis: ⁊ lateris fri
gidi pulsus cōdictionis frigide. Et per h scitur ve
re qd pulsus in vna diastole ⁊ sistole nō est ꝫꝫ mo
dum acessionis ⁊ recessionis cordis imo ꝭm motuꝫ
diastoles ⁊ sistoles ipsius corporis artarie. pulsus
masculoꝝ sunt maiores ⁊ fortiores pulsibus mulie
rum valde propter vehementiaꝫ virtutū eoꝝuꝫ et
necessitatis ipsoꝝ: ⁊ propterea ꝙ eoꝝuꝫ necessitas
in magnitudine completur ē eoꝝuꝫ pulsus etiā tar
dior pulsu mulieꝝ ⁊ rarior ꝭm plurimuꝫ ⁊ omnis
pulsus in quo ꝑseuerat virtus et est spissus opor-
tet proculdubio vt sit velox: est enim cū ante est ve
locitas ꝙꝫ spissitudo: per h igitur sicut pulsus ma-
sculorum est tardior ita rarior. pulsus puerorum
est lenis propter humiditatem ⁊ debilis ⁊ spissus
eo ꝙ calor est fortis ⁊ virtus nō est fortis eo ꝙ nun
dum sunt cōpleti: sed pulsus pueroꝝ complexione
sui corpori s satis est magnus eo ꝙ instrumentum
est obediens ⁊ molle ⁊ necessitas est satis fortis et
virtus comꝑatione paruitatis corporis ipsoꝝ nō
est parue ꝗ̄titatis: sed respectu pulsus completo-
rum ⁊ iuuenū nō est mgnus sed est velocior ⁊ spis-
sior propter necessitateꝫ: in eis autē multiplicatur
fumosi vaporis collectio propter multā digestio-
nem ipsorum ⁊ frequentiā eius in eis: ⁊ propter h
valde est necesse ipsum extrahere ⁊ caloreꝫ innatū
euentare. Pulsus iuuenū ē multe magnitudis et
nō multe velocitatis: imo ē in ipsa diminutꝰa spis
situdine: ⁊ ē tēdēs ad raritatē sꝫ pulsus in ꝑncipio
iuuentutis ē maior ⁊ in medio ⁊ fine ē fortior: ⁊ h ē
ꝓꝑ virtutis fortitudinē: hn̄t ergo ex magnitudine
ꝙ defuit ex velocitate ⁊ spissitudine ⁊ ēt ꝓꝑ neces
sitatis augumentuꝫ ⁊ instrumenti obedientiā cuꝫ
perfecte fit magnus absqꝫ spissitudine. Pulsus se
num ē ꝑuus vel minor ꝓꝑ debilitatē ⁊ ē rarus vel
rarior ꝓꝑ diminutionē necessitatis ⁊ diminutus
in necessitate. Pulsus vero decrepitoꝝ est ꝑuus
rarus ⁊ tardus ⁊ est mollis ꝑ accidens ꝓꝑ humo
res extraneos ⁊ non propter naturales. In vere
quidem pulsus est paruus non tamen in omni re:
sed est equalis in omni re. Et est in fortitudine au
gumentatus fortitudine virtutis vel bonitate cuꝫ
necessitate temperata.

In estate fit velox spissus propter necessitatem
intensam cum virtutis debilitate que contingit
ex resolutione spiritus que fit a calore exteriori

dominātē. In hyeme qdē ē maioris raritatꝫ ⁊ tardioris debilitatis: quē virtus debilitatur in corporibus frigidis et macilentis: ⁊ calor ad profunduz trahitur ⁊ quasi extinguit᷑: sed in corporibus calidis ⁊ carnosis ⁊ fortibus calor confortat᷑: ⁊ fit virtus fortis: ⁊ talis calor refrenat frigus. In autūno fit pulsus inequalis debilis ⁊ h̄ ꝓꝑ multitudinē conuersionis cōplexionis accidentalis nec ad calorem ⁊ nunc ad frigiditatē illo tempore con⁹ vero dissimilis semꝑ efficit deterius nocumētū q̄ȝ similis ⁊ equalis q̄ȝuis sit mala: vnde cū con° autumni fit cōtraria vite virtutē debilitat ⁊ humiditatem naturalē exiccat: ⁊ fit per h̄ pulsus debilis ⁊ ꝑuus ⁊ durus ⁊ spissus. Variatur pulsus ſm regionem ⁊ mutatur: naz regio temperata confortādo virtutem fortificat pulsum ⁊ magnificat. Re vero calida dissoluēdo spiritū addit in spissitudinez pulsus debilitatē ⁊ velocitatē ex necessitate augumētata. Regio frigida quibusdaz corporibus addit in fortitudinez ⁊ necessitatez vt hyemes ⁊ ſm h̄ variat pulsum vt hyemes ⁊ si regio fuerit ſm conditionē autumni disponit pulsuz vt autumnus. Cibus et potus disponunt pulsum propter eorū q̄ȝtitatem additaz vel diminutaz: ⁊ propter eoꝝ qualitates: naz si cibus vel potus fuerit mediocris q̄ȝtitatis vl̄ equalis augumentabitur pulsus in magnitudine ⁊ velocitate ⁊ spissitudine propter augumentum virtutis ⁊ caloris factum ex cibo mediocri vl̄ equali ⁊ ex potu. Sed si cib⁹ ⁊ potus fuerint multe q̄ȝtitatis et specialiter cuz duritie substantie cibi fiet pulsus inequalis inordinatus ⁊ spissus ⁊ debilis propter grauitatē cibi suꝑ virtutem eo ꝙ virtus ipsum cibū immutare nō potest nisi plus longum tempus ⁊ cū maximo labore et lassitudine: ⁊ ꝓpter h̄ fit diuersus ⁊ ꝑseuerans vsq̄ȝ ad finez digestionis ⁊ post digestionē ex lassitudine acquisita ī graui digestione tā diu ꝙ nō quieuerit ⁊ maxime cum non receperit nutrimentū ⁊ confortationez tunc enim cuz nutrimentuz ⁊ confortationē receperit a cibo digesto fit ſꝫ ꝙ erat ante aceptionē cibi ⁊ fortior ⁊ velocior ⁊ magis equalis. Si vero cibus et potus fuerit pauce q̄ȝtitatꝫ fiet pulsus minoris diuersitatis et magnitudinis ⁊ velocitatis q̄ȝ in cibo multo cuz sua diuersitate ⁊ malitia paruz durabit quia materia pauca cito digerit᷑. Scire hic conuenit ꝙ quādocūq̄ȝ virtus deficit vel debilitat᷑: siue fit ex multitudine siue paucitate cibi ⁊ potus pulsus semꝑ similes erunt in paucitate ⁊ raritate vsq̄ȝ in finez rei. Si vero natura fortis fiat indigerēdo fiet pulsus temperatus equalis ⁊ bonus: ⁊ ex multitudine etiaz vini q̄ȝuis vinū sit subtile ⁊ penetratiuuz prouenit diuersitas in pulsu ex nutrientib⁹ vel cibis tamen ex ipso nō prouenit tanta diuersitas q̄ȝtuz est illud ꝙ prouenit a cibis vel nutrientibus que vino assimiliantur ⁊ h̄ est propter raritatem substantie vini ⁊ eius habilitatez ⁊ penetrationez ad epar ⁊ membra: nā ꝓpter raritatez sue substantie vinuz ⁊ velocitatez sue penetrationis quasi moraz nō facit in stomacho imo statim cū calefit in stomacho immediate transit ad epar absq̄ȝ aliqua conuersione. Qualitate vero cibi ⁊ potus pulsus immutatur: videlicet frigiditate et caliditate: naz cibi ⁊ potus cum frigidi fuerint actu ⁊ potentia proueniunt ex eis sicut ex alijs frigidis quia minorant ⁊ tardant pulsuz ⁊ addunt in debilitatez minuendo calorez ⁊ eo ꝙ frigidas tardat velocitatē penetrationis ad epar ⁊ membra. Si vero calidi fuerint actu ⁊ potentia ex cōtrarijs causis addunt in magnitudinē ⁊ velocitatez et fortitudinez quia caliditas adiuuant ad velocē penetrationez et sic digestionez ⁊ virtutuz confortationē. Vinū preterea inter alios potus cū fratrem sumptū fuerit non fiet ex eo nocumentū sicut nocumentuz ꝙ fit ex alijs rebus frigidis nā alie res tardant᷑ in stomacho ⁊ morantur donec calefient ⁊ mutent᷑ ⁊ earuz penetratio propter eaꝝ frigiditatē multū tardatur: ⁊ fit ex eis nocumentuz in natura: nā frigidas ⁊ res feigide faciunt deficere naturā ⁊ virtutes extinguunt ante q̄ȝ ad penetrationē distributionez ⁊ resolutionez perueniat: ⁊ propter hoc fit ex rebus frigidis speciale nocumentuz in corporibus que oppilationibus sunt apta: sed ex vino frigido cuz sumitur nō fit illud imo minus omnibus alijs rebus nocet ꝓpter suaz frigiditatē actualez naz velocius alijs rebus calefit in stomacho et remouetur velociter nocumentuz ꝙ ex eo prouenit: ⁊ h̄ ē ex habilitate sue substātie ⁊ velocitate sue penetrationis ad epar ⁊ membra. Cū vero vinū fuerit actu caliduz hora qua sumitur penetrat in corpus ⁊ nō elongatur multuz a natura: ⁊ fit eius resolutio velox ⁊ ante penetrat in corpus ⁊ venas q̄ȝ ipsius cōpleatur calefactio et digestio: et similiter res alie cū calide sumunt᷑ nocumentuz eorū nō est ita magnū sicut quādo sumunt᷑ frigide: quē natura obuiat eis cū diffusione et penetratione et resolutione. Vinū et sua substātia et bonitate sue conditionis ⁊ conuenientia sue essentie sanos efficit fortes eo ꝙ velociter prebet augumentū in substātia spiritus: ⁊ ꝑ viam istaz addit in fortitudinē virtutis moderate sumptū: ⁊ per materiā istaz addit in augumentuz pulsus ⁊ magnitudinez ⁊ velocitatez ⁊ fortitudinē nisi ſm q̄ȝtitatis multitudinē multiplicatū fuerit. Scire cōuenit ꝙ vinum ⁊ omnes alie res cū sumunt᷑ calide ⁊ frigide impediunt plura corpus quādo inueniunt cōplexionē similez vel dissimilē excedentem. verbigratia nā res frigide vt succus granati ⁊ similia reddunt homines fortes habentes cōdictionē malā calidā ⁊ oximel reddit infrigidatos semꝑ vigorosos vt vult auic. auctoritate. G. capitulo de pulsu qui prouenit ex cibo ⁊ potu libro primo ꝑte secunda. Aqua preterea q: nutrimentū penetrare facit quodāmodo vigorat ⁊ operat᷑ in similitudinez operationis vini: sed q: nō calefacit sed infrigidat nō addit in necessitatez ⁊ fortitudinē pulsus vt vinum. Variat᷑ pulsus ex somno ⁊ vigilijs ex somno ratiōe principij ⁊ ex ꝑte digestionis ⁊ etiā ex parte somni qui fit in hora inanitionis: pulsus vero in principio somni si stomachus fuerit repletus fit paruus debilis spissus et ocultus eo ꝙ calor naturalis vel motus caloris naturalis tunc in principio est ad constringenduz et submergendū ⁊ nō ad dillatādū ⁊ manifestanduz quē ipse in hora illa totus tendit ad ocultū: ꝓpterea q: alia mouet ip̄m ad digerenduz nutriens et maturandū suꝑfluitates. Et fit pulsus ꝑ h̄ aliquādo tardus ⁊ rarus ⁊ amittit spissitudinē ⁊ lꝫ possꝫ dici ꝙ in calore accidit augumētū ꝓꝑ constrictionez ⁊ coadunationē tamē priuatus est augumēto quo dillatet ⁊ augumentet pulsuz: eo ꝙ natura cū anima retrahit ip̄m ad locū digestionis ⁊ maturationis suꝑfluitatū: ⁊ accidit simile ꝙ accidit ī anhelitu ⁊ pulsu submersi in aqua frigida ⁊ lassi ⁊ estuati ꝓꝑ motū nā qui submersi est in aqua frigida in principio habet pulsū ocultū ⁊ paruū ⁊ debilē ecōtrario in eo qui estuatus ⁊ lassatus ē ꝑ motū plꝰius vero ī somno hora digestiōis vl̄ qn̄ fc̄a est digestio aut ē in via ꝯplementi reddit ⁊ fit fortis magn⁹ ⁊ apertus: eo ꝙ calor reddit ex profundo ⁊ ocultatione ad locū suū: ⁊ cū h̄ virtus incipit augumētū ex nutriente. Cū aūt somnus inuenerit inanitōez ⁊ nō inuenerit aliqd in stomacho ꝙ ad digerēduz tēdat faciet declinare ꝯplexiōez ad ꝑtē īfrigidatōis ⁊ sic fiet pulsus ꝑuus tardus ⁊ rarus. Et quanto hic somnus fuerit lōgior ⁊ profundior erit ꝑuitas

pulsus et tarditas et raritas maior. Similit̄ som
nus modum excedens ꝓpter eius longitudinem
⁊ profunditatē addit in ꝑuitatē tarditatē ⁊ rari-
tatē pulsus: ⁊ h̄ erit ex cōgregatione sup̄fluitatuꝫ
⁊ humiditatū que nō resoluunt̄ sed calorem extin-
guunt naturalē ⁊ corpus stupidū reddunt. In vi-
gilijs variat̄ pulsus ratione principij ⁊ longitudi
nis et ratione q: homo se euigilat a somno p̄ natu
ram ⁊ subito p̄ aliquā violentiā: pulsus autē in p̄n
cipio vigiliaꝝ quādo homo se euigilat per naturā
⁊ specialiter post sup̄fluitatū purgationē cū corp⁹
⁊ membra sunt nutrita ⁊ virtutes fortificate ex nu
triente digesto ⁊ diuiso p̄ membra declinat ad ma
gnitudinē velocitatē ⁊ fortitudinē: ⁊ sic reddit ad
taleꝫ dispositionē: cū vero multū durauerint ⁊ ex
cesserint modū propter longitudinē ⁊ laborē eo ꝙ
spiritus resoluunt̄ ⁊ mēbra laxant̄ fit pulsus ꝑu⁹
debilis ⁊ spissus. Cū autē subito per aliquā violē-
tiā homo se euigilabit fiet pulsus in principio ꝑu⁹
⁊ tepidus ⁊ quietus eo ꝙ virtus obūbrata ⁊ victa
est cū causa que ei subito euenit: deinde post illam
quietē vel tepiditatē reddit pulsus ⁊ fit magnus ⁊
velox: ⁊ sic addēdo ⁊ diminuendo ꝯm fortitudineꝫ
cause ⁊ debilitatē ⁊ longitudinē ⁊ breuitatē redit
pulsus ad naturalē dispositionē: ⁊ maxime cū cau
sa eueniens subito omnino destructa fuerit vel cō
sumpta. Pulsus p̄ exercitiū variatur ex p̄te mot⁹
naꝫ exercitiū in principio dum fuerit tēperatū fa
ciet pulsum magnū ⁊ fortem propter augumentū
caloris ⁊ fortitudinē ipsius. Si autē motus fuerit
sup̄fluus fiet pulsus velox ⁊ spissus ex superflua
necessitate quā facit motus: ꝙ si exercitium fuerit
prolixuꝫ aut breue et cuꝫ h̄ tamen fortissimuꝫ fue-
rit destrueret̄ qd̄ ex fortitudine prouenit: et fiet
pulsus debilis et ꝑuus propter caloris ⁊ spirituū
resolutionē: ⁊ remanet velox et spissus propter au
gumentuꝫ necessitatis et propter ꝙ virtus retra-
hitur ne sufficiat magnitudini. Si vero magis pro
lixum fuerit exercitiū et longius durabit multipli
cabitur resolutio spiritus et caloris: et mēbra in-
current lassitudinē cōmuneꝫ: ⁊ fiet tūc pulsus for-
micans et ex debilitate ⁊ fortitudine ⁊ spissitudine
forti: ⁊ si cuꝫ h̄ perseuerauerit exercitiū in tantum
multiplicabit̄ debilitas cū raritate et debilitate ⁊
ꝑuitate ꝙ fiet mors. Per balneū pulsus variatur
manifeste siue calidux siue frigiduꝫ fuerit balneuꝫ
caliduꝫ in principio multiplicando calorem ⁊ cale-
faciendo multiplicabit necessitatē: ⁊ sic fiet pulsus
magnus velox et fortis: sed quia multū resoluit et
mollificat membra ⁊ spiritus exalare facit finalit̄
pulsum debilē tarduꝫ ⁊ rarū ⁊ sincopim et etiam
morteꝫ inducit. Balneū autē frigidū cōgregādo
caloreꝫ intra virtuteꝫ confortat in sui principio: sꝫ
si perseuerauerit extinguendo et destruendo vir-
tutes vt apparet hyeme animalibus accubantib⁹
in cauernis terre operatur pulsum debilē ꝑuum
et ocultuꝫ ⁊ defectū inducit. Pulsus propter pre
gnationē specialiter variat̄ nā ex cōmunitate filij
in attractiōe aeris mulieris pregnantes duabus
attrahunt necessitatib⁹ et duabus attractionibus
aeris indigent: vnde cū virtus nō multū augumē
tatur nec multū minuat̄ nisi quātuꝫ euenerit pro-
pter lassitudineꝫ paucā que prouenit ex pondere
pregnationis sic ꝯm h̄ remanet virtus media cum
forti necessitate: ⁊ augumentat̄ pulsus ⁊ fit velox
et spissus. Dolor immutat pulsuꝫ ratione princi-
pij ⁊ durabilitatis ⁊ finis ⁊ ratione fortitudinis
sue ⁊ ratione loci in quo est: naꝫ dolor in principio
sui si fuerit fortis in membro nobili faciet virtutē
ebulire ⁊ remouebit ipsaꝫ ad resistendū et refrenā
dum et inflāmabit caliditateꝫ ⁊ sic fiet pulsus ma-
gnus et velox ⁊ spissus: naꝫ ebulitio ⁊ caloris in-
flammatio ratione sui principij faciet magnitudi
neꝫ ⁊ velocitateꝫ: sed si perseuerauerit in quocūqꝫ
mēbro fuerit siue fuerit debilis siue fortꝫ destruē
do complexionē ⁊ virtutē destruet̄ magnitudo et
velocitas pulsus: supplebunt vicē coruꝫ spissitu-
do ⁊ paruitas ⁊ formica ⁊ vermicula^a^ ⁊ si in h̄ augu
mentatus fuerit veniet ad raritatē ⁊ perditioneꝫ
Et ꝯm istuꝫ moduꝫ erit iudiciū pulsus aposthema
tis cū fe. ⁊ absqꝫ feb. ⁊ iudiciuꝫ mutationis pulsus
que fit ex rebus contrarijs nature essentie pulsus
vt sunt cōplexiones innaturales ⁊ mutationes cō-
positionis ⁊ cōtinuitatis. Variatur etiā pulsus ex
accidentibus anime: videlicet ex ira: gaudio solici
tudine: timore: ⁊ similibus. Ira ꝯm s̄bito dillatat
speciem ⁊ facit feruere magnū operat̄ pulsuꝫ velo
cem et spissuꝫ cuꝫ eleuatione ad superiora absqꝫ ꝙ
in eo cadat diuersitas māifesta. sꝫ si cū ira misceat̄
timor vl̄ verecūdia sup̄uenit diuersitas eo ꝙ timor
vl̄ verecūdia dīnuit calorē et eleuationē: sꝫ si lōgo
t̄pe p̄seuerauerit resoluēdo virtutē et iducēdo fe.
inducit diuersitatē manifesta cuꝫ debilitate ⁊ spis
situdine. Gaudio eo ꝙ ad exteriora paulatim mo-
uet caloreꝫ ⁊ confortat cor et membra: nō fit pul-
sus velox et spissus vt in ira imo fit magnus ꝯm
necessitatē ad iraꝫ et tar⁹ et tar⁹ caꝫ leītate eo ꝙ
addit in virtuteꝫ ⁊ inducit finaliter equalitateꝫ cū
fortitudine. Tristitia operatur pulsum ꝑuuꝫ debi
lem tarduꝫ et rarum eo ꝙ calor suffocatur et sub-
mergit et virtus et fortitudo debilitantur. Timor
qui s̄bito venit: facit pulsum velocē et inordinatū
et diuersnm: eo ꝙ s̄bito calor conuertitur ad cor ⁊
obūbrando spiritualia ponit diuersitateꝫ ⁊ inordi
nationem in motu cordis et artariaꝝ. Sed timor
qui est assuetus et venit ordinate mutat ꝯm ꝙ est
res timoris et sollicitudinis.

Capitulum. xxxviij. de regimine conualescentis.

Conualescente appellant̄ qui exeūt
c
ab infirmitate post crisim perfectā vel
imperfectam conualescentes post cri-
sim perfectā vel imperfectaꝫ debent re
gi regimine vsqꝫ ad duos vel tres dies quo in īfir
mitate ante crisim perfectaꝫ vel imperfectaꝫ rega
bantur: ⁊ h̄ propter duas cās vna quaruꝫ est ne su
bito et absqꝫ ordine fiat mutatio a regimine infir-
morū ad regimē sanorum: nā oīs s̄bito stata muta
tio in contrariū consuetudinis ledit corpus: secun
da causa quia timenduꝫ ē in omni infirmitate sem
per ne aliquid ocultuꝫ de radice infirmitatis ⁊ ma
terie antecedentis remansisset in profunditate cor
poris ꝙ reciperet augumentū ⁊ dispositionē ma-
lam ex qua fieret recidiuatio et ex mutatione regi
minis ad id qd̄ non erat ꝯsonans infirmitati quia
i mpossibile videtur ꝙ si aliquid remansisset de ra
dice infirmitatis quin illud debet moueri vel pari
die vel impari et sic cuꝫ nō mutabitur regimē illd̄
de leui poterit remoueri et h̄ totuꝫ vult. Hypo.
prima p̄ticula re. acu. deinde vero quib⁹ terminuꝫ
videris et cetera dicit enim ibi ꝙ necesse ē vt con-
trariatio medici amplectat̄ dieꝫ pare ⁊ ī parē post
terminū ⁊ cetera. Cōualescentes post crisiꝫ p̄fectā
et equalē nō debet flebotomari neqꝫ mediciari ⁊ h̄
totū vult. Hy. p̄ma p̄ticula amphorismoꝝ vbi dic̄
Ea quoꝝ crisis fit ex quoꝝ facta ē equalit̄ ⁊ cetera
Nā humores et sanguis eoꝝ sunt pauci boni. Et
equalis. vñ cū nō malos humores hñt ⁊ sint debi
les ab omni re alterāte ⁊ debilitante remoueri de
bent. vñ. Hypo. ij. p̄ticula amhoꝝ. Sana haben-
tes corpa farmacijs vti difficile ē. Regāt̄ tales cū
regimine equali declinādo ad aliquā frigiditateꝫ

⁊ specialiter cōualescentes ex egritudine acuta et maxime estate ⁊ autumno. Nutriant igit si timueris plus de distēpantia caliditatis ⁊ mēbroꝝ siccitatē ꝗ̄ de virtutis debilitate cū brodio pulloꝝ vel pullaꝝ alterato cū vitellis ouoꝝ ⁊ agresta vel vino de granatis ⁊ aquā ro. ⁊ succo berberis. Aut cū carnibus eoꝝ alteratis cuꝫ lactucis cucurbitis portulacis ⁊ vitellis ouoꝝ spinachijs ⁊ similibus. Utatur vino claro albo vel clarificato limphato cuꝫ aqua frigida ⁊ nō cū calida: q: calida estate ⁊ autūno adaptat omnē materiā ad putrefactionē ⁊ h̄ determinatū est in regimine fe. pestilentialis ab omnibus. Egri ex pestilentia nō presumāt aquā bibere calidā sed faciant ex frigida ⁊ nō supsit aqua vino neq̄ vinū aque hyeme. Aqua pōt esse calida in principio veris: ⁊ de tali calefactiōe aque ⁊ pot⁹ sꝫ tempora loquit Hypo. prima pticula re. acu. secūdo ex eis aūt qui pfetici sunt de potibus oximellis dāda: ē si hyemes fuerit damus potū ⁊ omnia actu calida. Si aūt estas frigida ⁊ omnia actu frigida ⁊ ce. Si vero magis timueris de debilitate virtutis ꝯforta membra ⁊ virtutes cū brodio gallinarum annualiū caponuꝫ perdicū ⁊ similiū alterato cū vitellis ouoꝝ ⁊ rebus frigidis ⁊ acetosis et stipticis nā vt volūt phi caro pulloꝝ equat humores ⁊ caro gallinaꝝ magis ꝯfortat virtutē. Nō sustineant cōualescentes famē neq̄ sitiꝫ neq̄ repleant satiatiue: nā fames ⁊ sitis calefaciūt mēbra ⁊ inflāmant corpus ⁊ inducūt feb. Replō satiatiua corrūpit ꝯplexionē ⁊ multiplicat materiā malā nō nutribilē que putrefit ⁊ faciet recidiuā sepe comedat parum tamē: ⁊ digestibilia boni nutrimēti. Abstineat a fructib⁹ humidis q: faciūt redire feb. ⁊ comedant fructus stipticos ⁊ acetosos ⁊ specialiter post comestionē: a forti labore ⁊ motu ēt abstineat et a coitu summope: dormiant post comestionē ⁊ vtantur motu debili ſm q̄ erit possibile ante comestioneꝫ. Utatur solatijs cantilenis ⁊ cōuersatione cū hominib⁹ q delectantur in solatijs ⁊ cantilenis: ⁊ ſm istā viā gradatiꝫ reddeant ad naturales cōsuetudines. Uarient eoꝝ cibaria ſm diuersa artificia aliquādo. n. cōdiant in testula vel pastillo vel veru vl' alio modo delectabili cuꝫ spēbus ⁊ succis acetosis habeāt vestes nouas leues ⁊ frigidas estate ⁊ autumno ecōtrario hyeme: ⁊ iaceant locis frigidis ⁊ tēperatis estate ⁊ autumno ⁊ cū pānis leuib⁹ hyeme ecōtrario ſm virtutis tolerantiā. Conualescentes post crisim impfectā eodē regimine: sꝫ ante ꝗ̄ illud q̄ remansit post crisim impfectā insultū faciat cōtra naturā mundificet cū aliqua medicina leui: videlicet cū reubarbaro tamarindis ⁊ similib⁹ aut cū turbit ꝫinꝫibere ⁊ similib⁹ aut si pustule rubee multiplicent in mēbris aut furunculi fiat flebotomia vel scarificatio cū ventosis: ⁊ semp regimē bonū supius dictū multiplicet vel rectificet: ⁊ hoc totū vult Hypo. secūda pticula amphorismorum. Si ex egritudine cibū accipiens quis nō cōualescat ⁊ cetera. Iteruꝫ que reliquunt in morbis post crisim subuersionē facere ꝯsueuerūt. Et iteꝝ Nō pura corpora ꝗ̄to magis nutries tāto magis ledes. Conueniens nature imo neccessariū ē p viā medicine vt tales ꝯualescentes qui crisiꝫ impfectā habent mundificent ante ꝗ̄ recidiua fiat: q: recidiua deterior est sua radice eo q̄ inuenit naturā debilem: ⁊ vt confortent ꝯtinue nature eaꝝ cū auib⁹ paruis ⁊ magnis degentibus in arborib⁹ ⁊ in pratis ⁊ nō in aquis: ⁊ pullis pdicibus fasianis ⁊ vitellis ouoꝝ ⁊ brodio ciceꝝ ⁊ similibus alteratis cum speciebus ⁊ succo granatoꝝ: ⁊ carnib⁹ gallinaꝝ ⁊ castratoꝝ alteratis cū cucurbitis spinachijs lactucis portulacis ⁊ succo berberis: ⁊ omnibus rebus stipticis ⁊ acetosis: ⁊ cū h̄ bibat vinū albū claruꝫ ⁊ odoriferꝫ ⁊ clarificatū limphatuꝫ. Ita q̄ aqua nō dominet vino neq̄ ecōtrario. Sumat omni mane de aliquo ellectuario cōfortatiuo digestionis ⁊ stomachi: ⁊ cū eo aliquid boni vini limphati bibat vt est restauratiuum nostrū ⁊ similia: ⁊ sic paulatiꝫ regantur quousq̄ ad pfectaꝫ sanitatem conualescentes fuerint restituti.

Explicit liber secundus de febribus: ⁊. Incipit tertius de decoratione ⁊ venenis: ⁊ primo de decoratione: secundo de venenis.

Capitulum. xxvij. de his que ingrossant corpus et macrū ipsum faciunt.
Capitulum. xxviij. de his que sudorē totius corporis bene redolere faciunt.
Capitulum. xxviiij. de diminutione fetoris vrine ⁊ egestionis.
Capitulum. xxx. de custodia corporis mortui ne feteat ⁊ ne cito putrefiat.
Capitulum. xxxi. de his que prohibent fetorem pedum.
Capitulum. xxxij. de regimine extremitatum digitorum pedū ⁊ manuū ne a frigore corrumpantur ⁊ succursu si incepta fuerit corruptio: ⁊ sanatione eius qđ corruptuʒ est.
Capitulum. xxxiij. de his que prohibent fixuras que fiunt in calcaneis et appellatur muge.

Furfures sunt quedā supfluitates que nascuntur in supficie cutis ex mala cōplexione ipsius cutis sicca cū caliditate ⁊ adustiōe ⁊ sic illa caliditas adustiua cū siccitate sepat subtiliores partes cutis ⁊ magis supficiales et leues et fiunt per viā istā in capite furfures: ⁊ cū significēt pncipiū vniuersalis adustionis ⁊ dominiū male cōplexiōis calide ⁊ sicce ex qua pōt p tempus tota cōplexio alterari ⁊ membrorū compositio mutari: dant furfures per viā istaʒ significationes ad leprā. Fiunt ēt furfures ex aliqua materia melancolica colerica vł salsa adusta aut sanguine adusto ⁊ tales sunt grossiores ⁊ plures ſm numerū fiunt.

Cura cōmunis cōtra furfures ē vt pmo radatur totū caput: ⁊ omni nocte vngaꝛ totū caput cū oleo rosato vel oleo de camomilla aut de aneto cū quo ponaꝛ semp aliquid aceti ⁊ in ortu solis semp abluaꝛ cū aqua tepida vel calida caput in balneo vel sine balneo: ⁊ si talia nō suffecerint abluaꝛ tribus diebus vel quattuor cū farina ciceris vel lupinorū vel fabe ⁊ semine altee et aceto. Abluaꝛ etiā cū aqua in qua cocta fuerit sicla vel caulis vł blitis: aut ranacolus cū baurach pauco vel sale ⁊ si p hoc nō curareꝛ iterū reitereꝛ multotiens rasura capitis cū vnctionib⁹ ⁊ ablutionibus dictis: ⁊ abstineat infirm⁹ a vino puro salsis ⁊ acutis ⁊ melancolicis: vt a carnib⁹ salsitis ⁊ caseo ⁊ leguminibus ⁊ similibus. Si vero furfures fuerint ex materia humorali adusta mondificeꝛ corp⁹ cū pillulis fetidis vel cochijs: aut cū pigra aut cuʒ aliquo medicamine respiciente caput ⁊ materiam adustā: ⁊ radaꝛ caput sepe: ⁊ vngaꝛ omni sero cuʒ vngento qđ sic fit. ℞. cere. ℥. j. s. rasine. ℥. iij. thuris seminis fenugreci añ. ℥. s. olei comunis. lł. j. liquefiant cera ⁊ rasina frustratiꝫ incisa in caʒola ad ignē ⁊ cū liquefacta fuerit addaꝛ puluis fenugreci ⁊ thuris cū eis ⁊ deponaꝛ totū statiꝫ ab igne ⁊ colletur ⁊ reserueꝛ. Semel vel bis aut ter in ebdomada laueꝛ caput cū re q̄ sic fit. ℞. farine ciceris. ℥. c. farine fenugreci: furfuris triti: baurach albi triti sinapis añ. ℥. xv. altee. ℥. x. misceanꝛ omnia simul cū pauco aceto ⁊ aqua aut laueꝛ cū farina lupinorū ⁊ lisiuio: vel alumine fecuʒ ⁊ aqua tepida: ⁊ hoc est fortius alijs post ista sepe inungaꝛ caput cuʒ oleo rosato. Si auteʒ curatio tardaretur iterum caput abradatur ⁊ fiat vt dictū est quia nihil vtilius ē q̄ʒ abrasio cū abstinentia a rebus salsis ⁊ melācolicis siccis ⁊ acutis.

Capitulū secunduʒ de casu capilorū ⁊ alopitia.

Circa hic conueniit de casu capilorum siue alopitia qđ fit ex arriditate cutis ⁊ defectu fumi ex quo capili fiebāt ⁊ generabanꝛ. Unde sicut arriditas terre est causa sterilitatꝫ eiusdē ita arriditas cutis que fit in senib⁹ vel pfectis est cā cōtracta a loco pilorū quia capilus deficit ⁊ nō regeneraꝛ ⁊ cū hoc ē addens in causaʒ debilitatis digestionis in mēbris a qua materia fumosa nō eleuaꝛ vt cōuenit: ⁊ omnes tales cause in senibus coniunguntꝛ et secundū hoc talis casus vel caluities curationē nō recipit. Fit antē alopitia ex materia corrupta marcida que corodit radices capilorum aut ex defectu materie ex qua pilus solet generari. Unde exiccanꝛ radices ⁊ cadunt capili: vt accidit in infirmitatibus ⁊ febrib⁹ longis propter ⁊ habentib⁹ humores corruptos ⁊ marcidos circha radices capilorū sicut in tinea ⁊ hec species alopitie est curabilis nisi per longaʒ putrefactionem loci pellis capitis facta fuerit calosa lucida ⁊ tersa ac si esset igne ꝯbusta p hāc enim cōbustionē remanet h̄ incurabilis nā pellis sic ē idurata ⁊ ꝯtinuata ad inuicē qđ caret foraminib⁹ ⁊ nō inueniūt fumi q̄ sunt pilorū mā viā ad exitū vt pil⁹ fiat vł genereꝛ.

Cura cōueniens est ⁊ vtile primo vt cōsidereꝛ quis humor in corpe pacientis magis emineat. Si aūt locus multū fuerit humidus ⁊ patiens vsus fuerit rebus humidis cū alijs signis corpis dictis supius locis multis: flegmatis habundantiā significat. Si aūt locus fuerit calidus cū citrinitate ⁊ patiens vsus fuerit rebus calidis ⁊ siccis dominiū colere significat ⁊ specialiter si habitudo corporis cū alijs signis conuenerit. Si antē locus siccus fuerit absq̄ calore manifesto dominiū melācolie significat ⁊ specialiꝛ. Si habitudo corpis fuerit melācolica ⁊ patiens vsus fuerit rebus melancolicis et cuʒ h̄ signa melācolie habūdauerint dicta alibi locis determinatꝫ. Quādo vero noueris qđ flegma fuerit in eā mundifica corpus cū pillulis cochijs vel medicamine deturbit. Si aūt colera supabundauerit mundifica infirmū cū decoctione mirobalanorū citrinorū vł cū aliqua medicinarū mundificantiū colerā. Cū vero noueris qđ melancolia habūdauerit mundifica melancoliā cū pillulis fetidis vel cū decoctiōe aliqua dicta capitulo de melancolia post h̄ abradaꝛ sepe caput: ⁊ purgeꝛ tota cutis pfecte ⁊ cuʒ pāno aspo friceꝛ donec rubere incipiat postea vero friceꝛ cū cepis incisis ex transuerso donec patiens in loco incensionē sentiat: ⁊ ardorē ⁊ postq̄ factū fuerit pmittaꝛ sic manere p diē ⁊ noctē. Et secunda die illud idē fiat: ⁊ cū in loco ampule vel vesice incepint apparere. Ungaꝛ totus locus cū adipe anatis anseris porci vel galline et pmittaꝛ infirmus quiescere absq̄ fricatiōe p aliquos dies. Si vero pili tūc incepint apparere abradaꝛ iterū sepe ⁊ locus fricetur cū pāno aspo omni die ⁊ vngaꝛ sepe cū oleo qđ sic fit. ℞. seminis leuistici capilorū veneris florū camomille añ. ℥. j. buliant in aqua: donec dissoluta sint postea accipiatur de illa aq̄. lł. j. ⁊ lł. j. olei de camomilla vel de spica ⁊ tādiu buliant ad inuicē qđ aqua fuerit cōsumpta ⁊ tunc reponaꝛ et seruetur. Ad ideʒ aliud post abrasionē pfectā factaʒ multotiens friceꝛ loc⁹ lesus et depilat⁹ cuʒ oleo de tartaro vel tartaro conbusto aut fece conbusta mixta: cuʒ oleo communi vel aliq̄ntulo aceti fortissimi donec vesicari ceperit vel vri fortiter: aut purificetur ⁊ vesicetur cutis post fricationem cum panno aspero et cepis cū re que sic fit. Recipe spume maris. ℥. x. baurach. ℥. vni⁹ salis rubei sulfuris euforbij: añ. ℥. duas stafisagrie: cantaridarum añ. ℥. j. omnia terantur et cuʒ oleo cōmuni misceantur et

fiat in modū vngenti. In fine autē hora consolidationis vngatur cū adipe anatis anseris vel galline aut cū vngento de cerusa ꝙ fiet in antidotario: aut vngatur cū vngento citrino facto cū resina ꝙ fecimus superius.

Cura furfuris: reiteretur hec cura a capite multotiens: donec perfecta fuerit et abstineat patiens a rebus generantibꝰ humorem peccantem et vtatur bonis cibarijs boni nutrimenti et vino limphato. Ungentum ꝙ communiter multiplicat pilos in omni loco sic fit. Recipe cineris capillorum humanorum pulueris capillorū veneris farine fenugreci ꝛ pulueris seminis leuistici pulueris florū camomille añ. ℥.j. fiat vngentū cū ℥.iij mellis ꝛ ℥.viij. fecis olei de lilio vel de oliuis: vngatur locus omni sero ex eo ꝛ in ortu solis abluatur bene cū aqua calida decoctionis capillorū veneris ꝛ florū camomille sed si fierent scarificationes p totū locū lesum post abrasionē pilorū ꝛ fricationē cū pāno aspo ꝛ ante fricationē cū cepis ꝛ rebus vesicantibꝰ ita ꝙ sanguinis flueret multitudo: cura esset breuior ꝛ perfecta magis.

Capitulum tertium de generatione capillorū in locis in quibus euelluntur ꝛ etiā de ꝯfirmatiōe illorū qui cadunt ꝛ medicationes iudicij caluitij.

Quando locus depilatus fuerit propter aliquā cām intrinsecam ꝯsiderādū est quis humor habūdauerit in causa vt supius dictū ē: nā illū purgare vel mundificare cōuenit: aut cū pillulis fetidis: aut cochijs: aut cum medicamine de epithimo ꝛ elleboro nigro ꝛ mirobalanis indis. Facta mundificatione ꝛ ordinata dieta in cōtrariū humoris qui mundificatus fuerit: fricetur locus sepe cū spuma maris: ꝛ cinere leuistici ꝛ cinere capillorū veneris aut florū camomille seu cinere capillorū humanorū conbustorū mirtis cū oleo veteri vel oleo de aneto: aut oleo de camomilla ꝛ ex tali oleo vel talibꝰ vngendus ē patiens singulis noctibus cuius regimē ad ea que calefaciunt est redendū: vtatur vino forti nō limphato ꝛ si locus vlceraretur cū scarificatione ꝛ fortiter cū cepis fricaretur ꝛ alleis: ꝛ similibꝰ et sinapi esset vtile ad q̄ fricationē sequeretur vnctio pnominata. Modus alius ꝯfectōis alterius q̄ est valde vtilis q̄ ꝯfectio sic fit cū mō opatōis. R. olei de camomilla vl' spica. ℥.iiij. cātaridarū habentiū allas et capita abscisa. ʒ.xij. ꝯficiantur sic terantur cātarides ꝛ misceatur cū oleo deinde oleū cū ipsis in pua olla positū sup ignē lentū cū ligno cōmiscendo coquatur donec ipz inspissetur postea ab igne depositū reponatur cui parū musci vel ambre ē admiscendū vt redoleat: de quo si locus fricatꝰ fuerit donec vesicas habeat apparebit citissime natiuitas pilorū. Idē facit oleū de tartaro cui admixtū sit aliqd musci vel ambre vel oleū de alumine fecū: cōtinuetur abrasio pilorū omnibus locis quibus intenditur generatio de nouo: eo ꝙ est de melioribus rebus qbus cōfirmantur capili vl' pili cū medicamine ꝙ sic fit. R. laudani. ℥.iij. olei de mirtis vini rubei stiptici misceantur: ꝛ omni sero radices pilorū fortiter fricentur: ꝛ mane cū aqua calida decoctionis mirti ꝛ florū camomille abluantur. Item sola inunctio cōtinua cū oleo de mirtis ad quā sequitur sola ablutio aque calide decoctionis balaustiarū vel corticū granatorū aut farine gallarū. Et mirtorū firmat capilos si sepe ꝛ frequenter fiat ad idē ꝙ fortiter firmat ꝛ denigrat capilos. R. emblicorū foliorū mirti añ. ℥.ij. pistentur ꝛ bulliat in. lb.iij. aque donec nō remaneat nisi. lb.i. colletur ꝛ misceatur cū. lb.j. olei onfacini vel de mirtis ꝛ coquatur hoc totū vsq ad cōsumptionē cui in fine facta decoctione addatur. ℥.j. laudani dissoluti in vino stiptico: ꝛ de tali cōfectione omni sero radices capillorū fortiter fricentur: ꝛ cū aliqua aqua calida ex dictis superius abluatur locus inunctus. Ad idē. R. foliorum mirti ꝛ foliorū papaueris russi capillorū veneris spice ciperi seminis sicle seminis apij emblicorū añ. M. j. hec antē omnia pistata in. lb. iij. aque decoquantur donec vna remaneat: colletur ꝛ misceatur cū. lb. j. olei de camomilla vel de mirtis ꝛ iterū coquatur donec aqua cōsumpta fuerit: cui admiscende sunt. ℥.j. acatie ꝛ. ℥.j. cineris pini ꝛ tunc reponatur et omni sero radices capillorū inungantur ꝛ in mane cum aliqua aquarū dictarū superius abluatur. Medicamē prohibens caluitiū ꝛ curans qd ex eo iam incipit sic fit. R. capillorū veneris foliorū mirti corticū pini: thuris añ. ℥.ij. omnia ista assentur donec possint teri: ꝛ cū trita fuerint misceantur cū eis laudani ꝛ mirre añ. ℥.ij. ꝛ incorporentur cū vino veteri: et oleo de semine raffani: vel oleo de mirtis: misceantur ita ꝙ fluat totū ꝛ liquidum fiat: ꝛ ex illo radices capillorū omni nocte vngantur ꝛ mane lauetur cū aliqua aquarū superius dictarū calida: h. n. sanat caluitiū iam inceptum. Iterū sola ablutio cōtinua cū aqua decoctionis gallarū mirtorū gummi arabici firmat capilos: ꝛ etiā ablutio lexiuij debilis decoctionis earundē rerū facit illud.

Capitulum quartum de scisuris seu corrosione capillorum.

Scire hic conuenit et est bonū cū vtilitate ꝙ hec passio cerebri siccitatē ꝛ dominiū siccitatis in toto corpore ꝛ humoribus significant. Unde conueniens est mutare: ꝛ specialiter nutrimentum in contrariū siccitatis.

Cura si fricentur sepe capili cum oleo et aqua contusis ꝛ incorporatis mixtis ad inuicem vtile reperietur ꝛ nunq̄ abluantur capili nisi cū debili lexiuio in quo semper aut radices malnauisci aut folia fenugreci vel lini: coquantur ponantur. Aliud ad idē sepe abluantur capili ꝛ fricentur cū aqua decoctionis psilij seminis fenugreci vel herbe eius seminis lini vel foliorū malue: ꝛ maluauisci: ꝛ cū h̄ introducantur balneū ꝛ quies: ꝛ comestio humida ꝛ multiplicetur potus in comestione ꝛ ante ꝛ post dummodo digestionē stomachi non impediat: hec cura vtilis est cū h̄ siccitas corporis humorum ꝛ caput sunt in causa. Si vero corrosio capillorū vel scisura euenerit in corpore et habitudine humida in corpore bene carnoso ꝛ pulcro ꝛ bene formato ꝛ sano procedendū est contra istā infirmitatē cū purgationibus factis ex pillulis fetidis ꝛ similibus ꝛ flebotomia: ꝛ cū abstinentia a vino ꝛ cibarijs multis multiplicantibus sanguinem ꝛ humores in corpore. Communiter ad omnem scisurā capillorū a quacunq causa fiat cōtinua ablutio vel fricatio capillorū cū aqua tepida decoctionis fenugreci vel herbe eius ꝙ melius est ꝛ seminis lini ꝛ radicū maluauisci eā remouet ꝛ abstinentia ab acutis siccis: ꝛ signū huius est ꝙ hec passio raro accidit pueris ꝛ mulieribus ꝛ flegmaticis Sola ablutio cōtinua cū herba fenugreci est conueniens in hac cura. Et prolongat capilos vltra modum.

Capitulum quintum de crispandis planandis ꝛ longificandis capilis.

Crispatio capillorum nō fit nisi cū magno studio circha substantiā capillorū: fricentur sepe capili cū sunt humidi post ablutionē ꝛ non sicci sed passi cum folijs vitis albe aut gallarum aut folijs dumi: aut fricentur cum re que sic fit.

Recipe farine fenugreci mirre seminis iusquiami
foliorū vitis albe: foliorū galle: auripigmenti: cal
cis an̄: terantur et cribellentur: ⁊ cuꝫ eis capili fri
centur fortit̄ hora post ablutionē qua sunt medij
inter humiduꝫ ⁊ siccuꝫ quibus fricatis inuoluant̄
capili ad inuicē ⁊ nectantur vel fiant ex eis crines
multuꝫ inuoluti: aut inuoluantur fortiter circha
cordulaꝫ paruā: ⁊ sic dimittantur per noctem aut
per noctem ⁊ diem. Et per viam istam si sepe fiat
illud acquirent capili formam tortuosaꝫ quam re-
mouebunt per longū vsum sola tortuositas vel in
uolutio seu citrinatio capiloꝝ si fieret omni nocte
post pectinationē cuꝫ pectine humefacto in lesiuio
ita ꝙ capili humectarent̄ aliquo modo per longū
vsum induceret crispationē. Aplanantur capili ex
vsu medicinaꝝ que remouent scisuras capiloꝝ de
quibus superius diximus. Si autē sepe capili la-
uentur cū aq̄ calida vl' aq̄ calida decoctiōis radicis
maluauisci aut folioꝝ malue: ⁊ vngantur nocte cū
oleo violato vel de nenufare aut de camomilla be
ne fient plani. Elongant̄ capili ex medicamine ꝙ
sic fit. ℞. folioꝝ rubi capili veneris viridis mirre
mirobalanoꝝ kebuloꝝ pistentur ⁊ ponant̄ in ab-
lutione ⁊ coperiatur caput ex hac medicina postꝗ̄
malefactū fuerit ex aqua in qua emblici fuerint po
siti. Aliud ad ideꝫ abluant̄ capili cū aqua decoctio
nis sicle in q̄ aliquid sinapis ponat̄ ⁊ post ablutio-
nem ante perfectam exiccationē vngant̄ capili cuꝫ
oleo cōmuni. Aliud ad ideꝫ ꝙ ē valde nobile ⁊ pro
batum in elongatione capiloꝝ decoquat̄ herba fe
nugreci in lesiuio: ⁊ continue dimittatur in lesiuio
cum quo fiat ablutio capiloꝝ semper: ⁊ cuꝫ capili
fuerint medie exiccationis inungatur pecteꝫ cum
oleo ⁊ postea pectinentur capili: hec enim ablutio
cuꝫ tali pectinatione capilos elongat vltra modū
⁊ multiplicat.

Caplm̄. vi. de regimine eius qui vult ne cani-
cies ad eū ꝓperet̄: ⁊ de his q̄ inducunt glaucedi-
nem rubedinē albedinē ⁊ nigredinē capiloꝝ.

Ultotiens fiūt cani

m in hominibꝰ in tempestiui ⁊ aliquādo
tardari solēt causa sue ꝯplexionis que
est calida vel frigida q: in cōplexione
frigida ꝓparant cani in calida vero tardant̄. De
his que caniciē tardant est trifera minor que sic fit
℞. mirobalanoꝝ indoꝝ: kebuloꝝ beliricoꝝ: em-
blicoꝝ an̄. terant̄ ⁊ inungant̄ oleo: ⁊ cōficiant̄ cuꝫ
melle dispumato ⁊ bene cocto: sumat̄ de ea omni
mane ad modū nucis ⁊ bibat̄ aliqd boni vini odo
riferi: post nutriant̄ tales in quibus canicies in-
tenditur tardare cuꝫ rebus frixis in oleo vel pin-
guedine porci: aut cū rebus assatis: vel cuꝫ rebus
calidis ⁊ siccis: nā canicies ꝰm plurimū fit ex ha-
bundantia humidi cū frigido: cōuenit ergo absti-
nere ab omnibus humidis videlicet lacte et cibis
humidis qui fiunt de pane ⁊ aqua ⁊ a brodijs et
frumento cocto ⁊ omnibus viscosis ⁊ piscibus: et
ab vsu aque frigide: ⁊ ablutione cū aqua frigida ⁊
ab vsu aque rosate ⁊ camphore. Nā vsus aque ro
sate ⁊ taliū multiplicat caniciē ante tēpus. Bibat
vinū forte ⁊ acutū: vl' vetꝰ absq̄ aq̄ ⁊ paꝝ. Multi-
plicatio vini ꝰꝫ q̄ntitatē multiplicādo vapores ī ca
pite humidos caniciē īducit aut bibat mel cū aq̄ sa
pore mellis vincente ī cōmixtiōe vtat̄ salsamētis
⁊ pipe ⁊ sinapi in suis ꝯdimentis comedere potest
vitellos ouoꝝ cū cōdimentis dictis siclā feniculū
⁊ similia: multꝰ vsus balnei ⁊ coytus inducit cani-
ciē ante tp̄s. Si aūt ꝑ vsum reꝝ calidaꝝ incurre-
ret calorē extinguat̄ talis cū aceto vel agresta vi-
no de granatis ⁊ succo berberis: aut syrupo ace-
toso vel oxizachara dissoluta in aq̄ frigida in esta

te: et calida in hyeme. Ungantur radices capiloꝝ
omni sero cum oleo de spica: vel de costo: ⁊ mun-
dificetur caput aliquādo cū pillulis cochijs: ⁊ non
dormiat post repletionē ⁊ specialiter in die sumat
sepe de tyriaca magna ieiuno stomaco videlicet se
mel in edomada: vel electuario de anacardis: ⁊ bi
bat cū eis aliquid boni vini. Scire hic cōuenit ꝙ
phisici non intendunt aliq̄ dare tincturaꝫ in capi
lis de qua sit curandū nisi in albis vel canutis: q:
eadem tinctura numero que daret citrinitatem vl'
ruffedinem flaueitatem vel rubedinē in albis ca-
pilis in alijs capilis rubeis vel soris vel nigris da
ret vel faceret nigredineꝫ vel augumentare. Tin
ctura ad faciendū capilos glaucos vel citrinos seu
de auratos cū caui vel albi fuerint sic fit. ℞. gum
mi arabici alcāne an̄. ℥. j. gallarum de quibus fit
encaustruꝫ. ℥. ij. folij roxi de quo preparant̄ coria
yrcorū ⁊ arietū an̄. ℥. iij. pinstent̄ ⁊ buliant in lesi-
uio valde debili ⁊ dimittantur sic cū lesiuio ꝑ dieꝫ
et nocteꝫ: ⁊ tunc cum illo lesiuio abluantur capili
optime ⁊ post ablutioneꝫ coperiant̄ ⁊ dimittant̄
sic donec fuerint medie exiccationis tūc fricentur
radices capiloꝝ cuꝫ succo corticū nucis ⁊ pectinen
tur capili cuꝫ pectine continue humectato in succo
predicto ita ꝙ omnes capili sentiant de illo succo
et postꝗ̄ omnes de illo succo tacti fuerint ⁊ hume
ctati dimittant̄ sic ꝑ horas sex aut per noctē vnaꝫ
integrā: postea pectinentur absq̄ pectine humec-
tato in succo predicto: et sic dimittat̄ vsq̄ ad aliaꝫ
ablutioneꝫ. Succꝰ corticū nucis sic fit. Accipiant̄
nuces virides ⁊ immature in principio. Junij vel
circha ⁊ excorient̄ et pistentur illi cortices fortiter
et exprimatur succus ab eis et colletur et reponat̄
in vase vitreo per totū annuꝫ: et si permittat̄ bu-
lire aliq̄ntulū ad ignē melius conseruat̄. Ad idem
fricentur omnes capili ⁊ radices cuꝫ carnositate
pomi arancij: vel cum puluere alcāne humectato
cuꝫ aqua tepida vel vrina ꝙ satis melius est. Uel
carnositate granatoruꝫ postꝗ̄ abluti sunt cū lesi-
uio ante dicto ⁊ facti sunt medie exiccationis et sic
dimittat̄ per horas. vj. et sic fient citrini vel glau
ci: sed tinctura de arancijs nobilior est sed illa que
fit de succo nucū melior est ⁊ fortior illa vero q̄ fit
de puluere alcāne humectato cū vrina melius fit
et magis durat alijs. Ad rubedineꝫ capiloꝝ fit ta
le remediū. ℞. farine lupinoruꝫ. ʒ. x. mirre. ʒ. v.
aluminis roze aluminis fecuꝫ vini an̄. ʒ. iij. teran-
tur et fiat confectio in modū vngenti ex eis cū lesi
uio facto ex cinere sermentoꝝ de qua confectione
tangantur omnes capili postꝗ̄ abluti fuerint cuꝫ
lesiuio ante dicto et dimittant̄ sic ꝑ noctē vnā: de
inde lauentur cuꝫ aqua tepida: fiat istud iteruꝫ et
iteruꝫ quo vsq̄ tincti fuerint: nam tales tinctura
primo facit ruffedineꝫ secundo rubedineꝫ. Idem
operatur puluis rubee tinctoꝝ si misceatur cū lesi
uio sermentoruꝫ in moduꝫ vngenti: ⁊ obseruet̄ in
operatione eius tēpꝰ ⁊ ablutio ꝑmi lesiuij facti ex
gūma arabica ⁊ alijs ad albedinē capiloꝝ nigroꝝ
⁊ intelligas hic per albedinē diminutōeꝫ aliq̄ ni
gredines: nā ē impossibile vt nigredo capiloꝝ in
albedinē conuertat̄ hoc medicamē sic fit abluant̄
capili cū aqua calida et cuꝫ sapone: ⁊ cuꝫ capili fue
rint medie exiccationis fumigētur cuꝫ sulfure: et
post fumigationem inungantur capili cum re que
sic fit. Recipe stercoris yrundinum: enule sicce:
sulfuris: flori cappari siccimes: seminis raffani:
seminis: sambuci siluestris sicci terantur perfe-
cte ⁊ incorporentur in modum vngenti cum felle
vacino et aliquantulo aceti fiat sic. Sepe redeun
do a capite donec color mutatus fuerit: postꝗ̄ il
lud factum fuerit multis vicibus ⁊ capili ceperint
de albari vngatur cum oleo de lilio vel sabucino.

Tinctura que inducit nigrediē in capilis sic fit: primo humectent capili cū aqua tepida postea fricentur fortiter manibus cū puluere gallaꝝ. Ultimo inungant cū oleo deinde accipiant eris vsti dragaganti aā. ʒ. v. salis gemme. ʒ. ij. aluminis. ʒ. j. terant ꝛ incorporent cū aqua calida ad moduꝫ paste mollis ꝛ dimittant sic ad iuicē p horas quattuor vel sex: abluti ꝛ humectati capili capitis ꝛ barbe cū aqua calida ꝛ exiccati manibus fricando liniant ex pdicta medicina: ꝛ tunc copiant omnes pili cū folijs viridis sicle propne ne medicamē: nimis desicaret qui postq̄ p horas sex sic pmanserint cū aqua calida lauari ꝛ mundificari debent. Scire cōuenit ꝙ tales tincture ꝛ cōsimiles ꝛ medicamina nō multū valent nisi multotiens iterent ꝛ cōtinuentur: ꝛ hec est veritas recta. Alia tinctura ad idē faciens pulcrā nigrediē sic fit. ℞. litargirij calcis nō extincte aā. ʒ. ij. cere pulcre. ʒ. iiij. ceruse. ʒ. viij. infundant ꝛ misceant omnia ista cuꝫ aqua postq̄ vltimo fuerint trita in modū vngenti ꝛ vngant omnes capili ꝛ radices ꝛ folijs copiantur ꝛ sic p quattuor horas vel tres dimittant: ꝛ postea cū mucillagine fenugreci vel maluauisci lauentur ꝛ fiet nigredo in fine pectinent cū fuerint exiccati. Ad idē alia que est fortior omnib⁹. ℞. litargirij calcis aā. ʒ. ij. aque. lī. ij. terant ꝛ misceant ad solē in vase vitreo p tres dies dimittant miscēdo semp medicinas ad inuicem cū spatula lignea ꝛ in fine tēporis aqua collet ꝛ mittat lana alba in ea si denigrat bona est. Si aūt nō fiat nigra adiungat iteꝝ litargirij ꝛ calcis aā. ʒ. ij. in eadē aqua: ꝛ ad solem dimittat p dies tres: tūc iteꝝ collet ꝛ expiat cū lana alba si denigrauerit: cū aūt lanā denigrauerit est bona si aūt non tādiu reiteret sic ꝙ bona fiat cū vero bona facta fuerit accipiat pulvis alcāne ꝛ misceat cuꝫ pdicta aqua in modū vngenti ꝛ ex ea fricent capili abluti cū lexiuio debili decoctionis gallaꝝ postq̄ fuerint medie exiccationis ꝛ sic dimittant p totā noctē ꝛ pectinent cū pectine vncto oleo aliquo ꝛ fiat nigredo. Aliud ad idē pbatū abluant capili cū lexiuio debili facto cum cinere ꝛ gummi arabico alcāna galis et folijs roxi dicto superius: ꝛ cū capili fuerint medie exiccationis fricentur fortiter cū vitreolo de quo fit encaustrum dissoluto cū aceto ꝛ vino ꝛ dimittant sic p noctē ꝛ postea pectinent fiet nigredo fortis ꝛ durabilis. Scire hic cōuenit ꝙ nihil ē ꝙ ita colorate habeat capilos ꝛ ipsos pulcros ꝛ flauos reddere queādmodū ponere caput discoptū ad solē ꝛ etiā pectinatio ad solē multū facit ad h: coptura, vero cōtinua reddit capilos nigros ꝛ ante tempus inducit caniciē: nā caliditas solis cū sit viuificans ꝛ equalis in mundificādo ꝛ digerendo reddit res coloratas ꝛ pulcras: cutim de eius natura sit omnia viuificare ꝛ reducere eas in esse meliori. Coptura vero cū impediat operationē solis ꝛ faciat ad cōgregationē superfluitatū denigrat ꝛ p viā indigestionis inducit canitiē ꝛ offuscationē i capilis aā tēp⁹.

Capitulū. viij. de his que capilos euellunt ꝛ omnino destruunt ita ꝙ nō renascunt: et de his que odorē psilotri destruunt et prohibent adustioneꝫ psilotri et sanatione eius ꝙ iam adurit.

e **Uulsio et pilorum** destructio fit duob⁹ modis: modo imperfecto ꝛ tēporali: ꝛ modo pfecto et perpetuo. Secundū primū modum euellunt pili ꝛ destruunt cū aliquo psilotro: naꝫ psilotrū nō erradicat pilos: sed eos circha radiceꝫ in supficiē cutis corrodit: ꝛ cū radices piloꝝ remanent sub cute tēporaliter crescunt ꝛ renascuntur: psilotrū cū quo fit destructio piloꝝ in locis sic fit. ℞. calcis albe quā aqua nō tetigit cineris cocleaꝝ maris aā. ʒ. j. arsenici citrini. ʒ. j. puluerizent in vltimo ꝛ ponant simul in mortario et misceant cū aqua in moduꝫ vngenti: p horas duas sic manere dimittant ꝛ seruent eius opatio sic ē faciēda pmo calefiat locus quē intendis depilare p inclinationem sup fumū aque calide vel p introitū in stufaꝫ preter ꝙ locus balneet loco calefacto inungantur omnes capili circha radicē nō fricādo locū: sed applicando vngentū ad locuꝫ leuiter cū manu: quia fricatio loci induceret excoriationē cū vero vngentum erit applicatū ad locū incline loc⁹ cū vngento sup fumū aque calide donec locus incepit depilari: vel stet in stufa diligens donec locus fuerit calidus ꝛ pili p experientiā incepint remoueri tunc cū manibus leuiter pili omnes remoueant ꝛ loc⁹ cū aqua calida leuiter abluat: ꝛ in fine totus locus leuiter tangat cū pēna inuncta in oleo rosato vel manu ꝛ sic fiat omni sero cū oleo vsq̄ ad dies tres vt locus excoriari nō possit: posset etiā leuit locus fricari post remotionē piloꝝ ꝛ ablutionē loci cuꝫ aqua tepida cū farina ordei vel fabaꝝ vel seminuꝫ mellonū mundatoꝝ et cōtussoꝝ: q: talis fricatio loci tardat piloꝝ generationē ꝛ remouet acuitatē psilotri: posset adiungi in psilotro vt acutior fieret de cinere vitiū vel de baurac. Si locus pilosus fortiter fricaret absq̄ aqua ꝛ loci calefactōe cū spuma maris ꝛ gipso bene remouent pili vsq̄ ad supficiē cutis post quoꝝ remotionē locus ē regendus vt dictū ē post opationē psilotri. Aliud ad idē forti⁹ ꝙ sic fit. ℞. calcis non extincte. ʒ. iij. aque. lī. j. s. misceant ꝛ sic p tres dies dimittant tūc collet aq̄ et in eadē aqua collata addat. ʒ. iij. pulueris calcis nō extincte p tres dies dimittant sic ꝛ tunc in eadē aqua mixta cū calce secūda addant arsenici citrini. ʒ. iij. ꝛ tādiu sub sole dimittant donec pēna immissa depilet ꝛ postq̄ ita factū fuerit ꝛ ꝯpositū procedat in eius opatione ratione pncipij medij ꝛ finis vt dictū ē supius. Secūdo modo euelluntur pili ita vt non renascant hac via et ingenio primo necesse est vt omnes pili vnatim cū omnib⁹ suis radicibus euellant qbus euulsus ponat sup locuꝫ psiliū mixtū ꝛ dissolutū cū aceto aut emplastretur locus cū iusqamo ꝛ opio mixtis cū aceto forti ꝛ vngatur locus cū sanguine ranaꝝ morantiū in aqua que nō mouet aut cū sanguine testudinis: aut vngatur locus depilatus cū oleo in quo stelio sit coctus vsq̄ ad pfectā dissolutionē aut exitius dicit ꝙ si vngat locus cū melle mixto cū castoro mult vicibus pilis euulsis pfecte cū suis radicib⁹ ꝙ nō renascent. Aliud fortius ꝛ verius omnib⁹ alijs ꝙ ponit sup locū pilis euulsis vt dictū ē. ℞. succi iusquiami viridis. ʒ. ij. vel aqua in qua iusquiamū vl eius semē coctū fuerit. ʒ. ij. aque dulcis. ʒ. iiij. aceti. ʒ. iij. aluminis zucharini. ʒ. s. ceruse. ʒ. j. succi nespiloꝝ ꝛ sorbaruꝫ aā. ʒ. s. sanguinis draconis: dragagāti: masticis: gummi arabici aā. ʒ. j. opij. ʒ. j. terant ꝛ simul misceant in modū vngenti. Et ponat ꝯtinue vel omni nocte ad locū depilatū cū vero vident pili iteruꝫ oriri dimittant crescere intantū ꝙ possint euelli cū suis radicib⁹ ꝛ tūc abluatur locus cū aceto decoctiōis seminuꝫ iusquiami vel in quo viride iusquiamū coctū fuerit: ꝛ iteꝝ inungant cū medicamine dicto ꝙ fit de alumine et cerusa ꝛ alijs ꝛ iteret iste modus euulsionis ꝛ ablutionis cū aceto decoctōis iusquiami viridis vl ei⁹ seminis: ꝛ vnctōe cū medicamine ante dicto vicibus multis tādiu ꝙ amplius nō nascant pili: hic est melior modus omnibus alijs ꝛ verior: ꝛ magis prope veritatē: sed ē maioris laboris nā p aliq̄ viā nō pōt natiuitas piloꝝ remoueri a locis in quib⁹ per naturā nascunt nisi pellis fuerit calosa p adu-

stionem loci cū igne vel ꝑ medicinā cauterizatiuā
sȝ hic modus nō pertinet ad decorationē cū sic sup
ficialis pulcritudo pellis secūdū istā viā destruat̄
priuant̄ etiā loco capilloꝝ per naturā sicut in calui
tio naturali que depilatio pertinet ad medicū. Ea
que odorē psilotri destruūt sunt folia frigida cū ex
eis locus fricat̄ aut coperit̄: ⁊ specialiter si ipsa fo
lia infundant̄ in aq̄ rosata ⁊ similib⁹ sicut folia psi
ci ⁊ citonioꝝ ⁊ croci ortulani ⁊ folia ciperi ⁊ rosarū
⁊ folia camomille ⁊ aneti ⁊ melliloti ⁊ similia. Un
gentuȝ ꝙ destruit odorē psilotri sic fit. ℞. olei ro.
℥. ij. cere. ℥. s. croci. ʒ. s. cāphore. ʒ. j. liq̄fiat cera
cū oleo ad igneȝ quib⁹ liq̄factis ponant̄ in scutella
vitreata: ⁊ cuȝ eis misceant̄ puluis cāphore ⁊ cro
ci: ⁊ abluat̄ cū aqua rosata cū h̄ ꝙ tale vngentū re
mouet odorē psilotri eius sedat ardorē ⁊ adustio
nem. Ea aūt que ꝓhibēt ne psilotrū faciat adustio
nem: neqȝ pustulas: neqȝ vesicas sunt ꝙ quādo pi
li sunt remoti vel sunt in via remotiōis si aliq̄ sen
titur mordicatio in loco vt locus statiȝ abluat̄ cuȝ
aqua tepida leuiter fricādo donec totum q̄d est de
psilotro remoueat̄ ⁊ postea loc⁹ epithimet̄ cū aqua
frigida longo tēpore vel ponat̄ locus in aqua fri
gida ⁊ stet tādiu ꝙ tota mordicatio sensibiliter re
cedat: tūc vngat̄ locus cū oleo rosato dicto mirto
⁊ incorporato cū albumine oui ⁊ aq̄ rosata vl' cū po
puleon. Postqȝ vero loc⁹ fuerit vesicatus ⁊ vstus
curet̄ ⁊ epithimet̄ locus cū pāno de supposito ⁊ in
fuso in aqua rosata mixta cū aliquantulo aceti ⁊ lē
tibus excorticatis ⁊ pistatis: vel vngat̄ ⁊ emplastre
tur totus locus cū vngento de cerusa. Aliud vngē
tum valde vtile ad h̄ sic fit. ℞. litargirij. ℥. j. olei ro
sati. ℥. iij. albumina ouoꝝ tria miscēdo cū spatula
lignea ī scutella vitreata incorporent̄ simul ⁊ ex eo
continue locus epithimet̄: si leuiter locus fricetur
cū oleo rosato mixto cū pauco aceto multū valet in
remotione vstionis et in consolidatone eius quod
adustum est.

Caplm octauū de saphati ⁊ pustulis rubeis ca
pitis ⁊ faciei humidis ⁊ rubore faciei cum pustulis
siccis ⁊ pruritu.

Ec egritudo aliquando est cum pustulis
h humidis aliquādo cū pustulis siccis et
pruritu. ⁊ pma vel secūda potest esse re
cens vel vetusta pma ita recēs vt vetu
sta semp fit vel ex flegmate salso in quo nūduȝ pue
nerit adustio: aut ex sanguine quodāmodo adusto
mixto cū colera: secūda fit ex flegmate quod' termi
nauit adustio: aut ex sanguine mixto cū colera hu
miditate cui⁹ finit̄ adustio. Signa pme speciei sūt
ꝙ in capite vel facie apparēt pustule emminētes ma
nifeste albe ⁊ rubee a quib⁹ emanat sanies si pman
tur: ⁊ est locus absqȝ pruritu cū rubedie nō multū
intēsa: sed sentit infirm⁹ in loco vbi apparet ardo
rem ⁊ calorē. Signa secūde speciei sunt rubedo in
tensa cū citrinitate ⁊ in loco apparēt pustule par
ue minute que raro saniem emittūt etiā si manib⁹
premantur fit locus crustosus ⁊ est cum pruritu ve
hementi ⁊ rubedine.

Cura prime speciei que saphati humida
appellat̄ est vt primo purget̄ cum
pillulis cochijs aut cū decoctiōe mirobalanoꝝ ci
trinoꝝ ⁊ prunoꝝ in qua serta. ʒ. j. dissoluat̄ ⁊. ʒ.
j. aloes. ⁊ dulcoret̄ cum zucharo: ⁊ fiat flebotomia
de cephalica: ⁊ ponant̄ vētose in posteriori parte
capitis in radice nuce. Iteȝ vētose que submento
ponunt̄ vtiles sunt valde clarificāt. n. faciē. Absti
neat a reb⁹ acutis dulcib⁹ ⁊ salsis ⁊ cōuertibilibus
vel a lacte caseo carnibus salitis ⁊ aleis: ⁊ vino por
ris ⁊ caulib⁹ ⁊ similibus. Nutriat̄ cibis insipidis
⁊ bonis vt cucurbita lactuca spinachijs portulaca
⁊ carnibus elixatis cū eis vt carnibus edinis pul
linis ⁊ similibus: ⁊ codiant̄ cū aqua ro. succo berbe
ris vino granatoꝝ muzoꝝ vel agresta dulci. absti
neat omnino a vino si est possibile si vero possibile
nō fuerit bibat vinū debile aquosuȝ mixtū cū du
plo eius de aqua: epithimet̄ locus vel vngat̄ omni
sero cuȝ re que sic fit si recēs saphati fuerit. ℞. ve
naruȝ curcume: litargiri alcāna ari. rotunde corti
cum granatoꝝ añ. ʒ. s. terant̄ optime ⁊ cribellent̄
⁊ incorporent̄ cū oleo rosato ⁊ aliquātulo aceti. Ad
ideȝ infundat̄ pānus lineus in aceto calido decoc
tionis acetose vel vermicularis mixto cum oleo ro
sato. ⁊ puluere sandaloꝝ ⁊ aliquātulo camphore ⁊
videbis mirabile. Aliud ad idē si saphati fuerit ve
tusta lauet̄ locus sepe cū aqua calida decoctiōis psi
lij ⁊ radicū maluauisci: ⁊ post ablutionē vngat̄ cuȝ
vngento facto ex cera ⁊ oleo ⁊ adipe anseris: vel
galline: seu anguile: sepe inijtiat̄ intra narres ⁊ in
nasali caput pingui factū ex oleo violato. vl' de cu
curbita. aut de amigdalis dulcibus ⁊ simib⁹. Ali
ud ad idem. ℞. sandalis adusti vitreoli de quo fit
encaustrum sulfuris: terre argēti viui: galle radi
cum curcume litargiri ari. ro. añ terant̄ ⁊ cribellē
tur ⁊ misceant̄ cuȝ oleo rosato ⁊ aceto ⁊ ex h̄ omni
sero locus epithimet̄ post ablutionē cū aqua cali
da decoctionis psilij vel acetose: si aūt per h̄ locus
non curaret̄ scalpelland⁹ erit ⁊ fricādus post scal
pellationem cū oleo de tartaro ⁊ oleo de alumine
fecū: postqȝ fricationē epithimet̄ locus cū vngen
to ꝙ sic fit. ℞. olei rosa. ℥. iiij. cere. ℥. s. litargirij
ceruse: cāphore arsenici citrini. radicū cucumeris
añ. ʒ. s. liquefiat cera ad ignē cū oleo quib⁹ lique
factis depōant̄ ab igne ⁊ ī scutella vitreata puluis
reȝ misceat̄ cū eis pfecte. In fine hoc vngētū ab
luatur cū aqua rosata ⁊ aceto ⁊ reseruetur.

Cura secūde speciei que est cū pruritu ⁊
vehemēti rubore est vt mūdifice
tur totū corpus ⁊ caput cū pillulis cochijs vel feti
dis: aut cū decoctiōe alia dicta supius. c. de melā
colia: ⁊ flebotomet̄ vt dictū est supius ⁊ etiā de ve
na frontis ⁊ sumitate nasi: ⁊ ventoset̄ locis narra
tis in saphati humida. lauet̄ omne die locus rube
us ⁊ tota facies cū aqua decoctiōis malue: violaꝝ
⁊ maluauisci. excoriet̄ ⁊ mūdificet̄ locus infect⁹ cū
sapone ⁊ aq̄ tepida ⁊ h̄ multotiēs tādiu ꝙ tota cor
ruptio sic remota ⁊ mūdificata. aut cū oleo de tar
taro vel alumine fecuȝ. sepe ⁊ applicent̄ sanguisu
ge sup loca inferiora postqȝ ꝑ longū tempus stete
rint sup locū lesuȝ substātia saponis: aut oleuȝ de
tartaro vel substātia aluminis fecuȝ dissoluta cuȝ
aqua tepida ⁊ cū infirmus fortes senserit mordica
tiones abluat̄ locus cū aq̄ tepida decoctionis fenu
greci maluaꝝ violaꝝ ⁊ maluauisci ⁊ post ablutōeȝ
vngat̄ locus cū oleo rosato mixto ⁊ incorporato cū
caphora ⁊ mucillagine psilij. Nutriat̄ vt dictū est
supra ⁊ abstineat a vino ⁊ a reb⁹ salsis ⁊ acutis ⁊ si
a vino abstinere nō posset bibat vinū debile lim
phatum cū duplo ei⁹ de aqua frigida. sepe epithi
metur facies panno infuso in acetositate citri vel
arācij: ꝙ melius mixta cū mucillagine psilij vl' mal
uarum aut violaꝝ sepe ⁊ specialiter in fine vngat̄
locus ⁊ epithimet̄ cuȝ vngento facto ex cera cam
phora ⁊ oleo rosato arsenico ⁊ alijs. ⁊ descriptio.
istius vngenti fit in fine cure supius saphati humi
de. Reiteret̄ cura ista si necesse fuerit: q: ꝑm istum
modum bene reducet̄ infirm⁹ ad pristinā sanitatē
si deus voluerit: ⁊ specialiter iteret̄ purgatio ⁊ fle
botomia de cephalica si epithimet̄ facies vel ab
luatur omni sero ꝑ longum tēpus absqȝ aliq̄ custo
dia ⁊ cū custodia absqȝ dubio pfecte curabit̄ omne
saphati ⁊ omnis rubedo faciei siue recēs siue vetu
sta fuerit cuȝ aqua que sic fit. ℞. aque liquide. ll'. j.

vel aque rosate. lb. j. quod satis melius est sulfuris triti in vltimo vt alcobol. ℥. j. s. põat ħ sulphur in aliqua istaꝝ aquaꝝ ⁊ dimittat ad solem in vase vitreo per longũ tẽpus vel absq; sole in ipsa aq̃ continue: ⁊ de ea fiat epithima vel ablutio faciei omni sero ⁊ videbis mirabile.

Caplm nonũ de alguescen. i. de pustulis liuidis que appellant gossoni ⁊ sũt similes nodis que fiunt in pncipio lepre.

h Ec egritudines gossoni siue alguescen ⁊ sapbati videlicet rubedo faciei cuz pustulis siccis vel humidis male sunt ⁊ timẽde q2 in eis peccat semper materia salsa: vel melãcolia adusta ⁊ per modum ⁊ naturam eoꝝ dant significationem eoꝝ ad lepraz ⁊ sunt egritudines preambule ad lepram futuraz.

Cura pmo mũdificet totũ corpus multotiẽs cũ pillulis cochijs ⁊ fetidis aut cũ aliqua decoctiõe facta. c. de melãcolia: ⁊ abstineat ab oĩbus generantib⁹ melãcoliã vt dictuz est. c. eodẽ ⁊ dicet. c. de lepra. Abstineat a vino forti: ⁊ aqua bibat vel vtat vino debili valde limphato ita quod aqua dupla sit ad vinum ⁊ plus. sumat dietã ordinatã. c. de melãcolia ⁊ vt dicet. c. de lepra. Si corp⁹ fuerit carnosuz ⁊ pingue fiat flebotomia de vena cephalica que est in manu inter indicez ⁊ policẽ aut ponant vẽtose in collo ⁊ submẽto q2 faciẽ clarificãt: sed vsus vẽtosaꝝ in collo destruit memoriã: ⁊ vsus vẽtose que ponit submẽto visum debilitat. Epithimet loc⁹ cũ sapone dissoluto cuz lexiuio orti ⁊ aliquãtulo aceti: ⁊ dimittat tãdiu q locus vesicet. Aliud q est fortius ⁊ vicẽ cõbustionis tenet. ℞. arsenici citrini triti: salis alkali: calcis viride eris añ. lb. s. argenti viui. ℥. s. salis armoniaci. ℥. iij. terant omnia ⁊ misceãtur ad inuicem in mortario: vel cũ aqua pma donec argẽtum viuũ sit extinctũ: postea desicent ⁊ desicata iteruz terantur ⁊ misceãtur cũ pdicta aqua ita q fiat quedam massa in moduz paste valde molis deinde ponantur in vase cũ quo fit aqua rosata ⁊ distillet per alembicũ ⁊ in vase vitreo seruet hoc distillatuz vel sublimatũ. Aqua aũt pma cuz qua cõficiunt tales medicine sic fit. ℞. calcis viue: chali gen⁹ salis ẽ q repit apud illos qui faciut vitrũ añ. ℥. j. terantur pfecte ⁊ cũ eis misceat. lb. j. aq̃ ⁊ dimittãt sic p dies tres agitãdo omni die trib⁹ vicib⁹ cũ spatula postea collet: ⁊ ħ est pma aq̃ de qua loqt philosophus in ħ casu: ħ. n. medicamẽ desicat emoroydas ⁊ fistulas ⁊ vlcera sordida ⁊ vrit vt cauteriũ. cum vero loc⁹ vesicatus vel pustulosus fact⁹ fuerit abstergatus cum vitreolis sale ⁊ aq̃ calida vel leuiter lauet: deinde cũ terbẽtina dissoluta cũ melle loc⁹ epithimetur ⁊ sic per dies tres pmaneat quo remoto locus cuz sale ⁊ aqua tepida lauet et fricet quo terso ⁊ mũdificato epithimet cuz medicamine q sic fit. ℞. arsenici citrini lapidis cũ vl' quo barberij acuunt cultellos añ. ℥. j. thuris. ℥. s. terant vt alcobol ⁊ misceant cũ mucillagine psilij de ħ medicamine locus decies in die erit liniẽdus: ita q nihil de eo aliqua vice remoueat: sed addat medicamẽ supra medicamẽ et sic continue fiat vsq; ad dies tres. q postq; tres dies ↄtinuos sic factũ fuerit locus lauetur cum sale vel vitreo. ⁊ aqua tepida: si aũt per ħ nõ curaret ad eũdem regimẽ redeũdũ erit donec sanet. nã tale regimẽ destruit eos. Aliud medicamen valde bonũ q multotiẽs fecim⁹ sic fit. fricet locus lesus cuz alumine fecũ dissoluto cuz lexiuio omni die semel vsq; ad dies tres vel cũ oleo ei⁹ aut cũ oleo de tartaro pter q locus abluat vel abstergatur cũ aliqua re in fine dieꝝ triũ in sero lauetur locus cũ lexiuio ⁊ farina orobi vel lupinoꝝ ⁊ post ablutionẽ epithimet locus tot⁹ cũ vngẽto q sic fit ℞. olei rosati. ℥. iiij. cere. ℥. s. ceruse: arsenici citrini litargirij añ. ℥. s. cãphore. ʒ. ij. liq̃fiat cera cum oleo in cazola ⁊ post liquefactionẽ ponat in scutella vitreata: ⁊ addat puluis omniũ aliaꝝ reꝝ tritaruz ⁊ cribellataꝝ subtiliter cũ oleo ⁊ cera liq̃factis pfecte ⁊ incorporet in fine addat aliqd aq̃ rosate ⁊ aceti. Si aũt per ħ nõ curaret tãdiu redeas a pncipio hec enim est via recta absq; fallatia.

Caplm. x. de impetigine ⁊ serpigine que fiunt in facie ⁊ collo ⁊ alijs membris.

t Ales egritudines fiunt ex materia salsa adusta vel ex sanguine ĩfecto p adustionẽ s3 tñ eius adustio nũduz finiuit suã humiditatẽ. Signa impetiginis ⁊ serpiginis sunt q scalpat supficies cutis ⁊ ipsa cutis etiã ⁊ nascunt in collo ⁊ oĩb⁹ mẽbris: ⁊ sunt cũ pruritu ⁊ ardore serpigo ⁊ ẽt impetigo ⁊ differũt ĩ ħ q2 ĩpetigo ẽ circha supficiẽ cutis serpigo vero magis pfundat in cute et currit huc ⁊ illuc serpẽdo per cutẽ ⁊ vtraq; infirmitas tãtũ a laycis appellat ignis saluaticus vel volatica: ⁊ differt illa que fit a sanguine ab illa que fit a flegmate salso. q2 illa que fit a sanguine est cũ rubedine magis intensa ⁊ ei⁹ cutis supficies magis humida videtur cũ pustulis humidis puis albis. ⁊ in ei⁹ supficie ↄtinet aliqd quasi in modũ roris. Alia aũt q̃ fit a flegmate salso est magis adusta ⁊ cum pruritu maiori ⁊ nõ cõtinet in eius supficie ros neq; aliqd in modũ humiditatis. s3 est sicca adusta manifeste ⁊ ẽ de genere albaras ⁊ significat leprã vt albaras ⁊ corrodit radices capilloꝝ ita vt cadant.

Cura ↄueniẽs vtile erit patiẽti hãc ĩfirmitatẽ vt vtat dieta narrata. c. de melãcolia ⁊ vt dicet. c. de scabie ⁊ pruritu: ⁊ vtatur medicinis mũdificatiuis vt dictũ est illic ⁊ dicet in scabie. vngat loc⁹ cũ adipe anatis vel galline postq; locus fuerit sepe ablutus ⁊ fricat⁹ cũ aqua tepida decoctionis maluauisci vel fenugreci: vel lapatij acuti scalpellet locus ita q sanguis fluat ⁊ abluatur locus cũ aqua calida ne coaguletur in locis incisis: vel ponãtur sanguisuge in loco ita q sanguinis ex loco exeat. post fricetur loc⁹ fortiter cũ oleo de tartaro aut cũ alumine fecũ vel fecib⁹ tãdiu q locus vesicetur ⁊ mũdificet postq; mũdificationẽ ⁊ vesicationẽ vngatur locus cũ aqua cuz qua vasa terrea vitreãtur mixta cũ aceto: aut cũ oleo de frumento q sic fit. ℞. triticũ mũdum ⁊ in piscide vitreata habẽte collũ longũ ⁊ foratum ponatur ⁊ piscis tota copiatur ex argilla vel terra cõfecta q̃ nõ destruitur per ignẽ. vel ex terra de q̃ fiunt forme cãpanaꝝ: quo facto accipiatur vna testula in fũdo cuius. s. in centro fundi sit foramẽ tam magnum q colluz piscidis possit libere intrare. tunc vero oppilletur os piscidis cum pilla facta ex filis eris ita q frumentũ nõ possit exire cũ caput piscidis fuerit versum: ⁊ illa hora colluz piscidis foratũ ponat in foramine teste: ⁊ tũc circha colluz piscidis: ⁊ circha piscidez ⁊ supra piscidẽ ponãtur stercus vacinum siccuz ⁊ carbones ⁊ in ipsis acẽdat ignis paulatim ⁊ sub foramine teste ponatur vas vitreuz in quo recipiatur oleũ q exibit ex ore piscidis opillato in quo est frumentũ. ħ enim de ppietate sanat impetiginez nouã ⁊ veterem. Aliud ad idẽ q impetiginez ⁊ serpiginẽ curat. ℞. radices remisij. vl' lapatij acuti. ⁊ abluantur ⁊ cõtundãtur: ⁊ dimittãtur cõtinue in aceto forti: ⁊ de istis radicibus fricetur locus lesus omni die in paucis diebus curabit egritudo. Vngẽtũ de cerusa cãphoratũ multũ valet ad ħ facta mũdificatiõe loci cũ alumie fecũ: vel oleo ei⁹ facta scarificatiõe loci vl' posit3 sanguisugis

Caplm. xj. De his que clarificant subtiliant: ⁊ albificant faciem citrinant rubificant ⁊ eam denigrãt

Iste modus opatio

nis plus trahit̃ ex vsu ⁊ expimẽto quã
ratione: ⁊ propter h̄ mulieres ex parte
in talib⁹ multū de tali opatione noue
runt ⁊ sciunt. Ea aũt que subtiliãt cutiꝫ ⁊ lucidã et
clarã reddũt ⁊ dealbãt sunt gũmere ꝯfectiones ⁊
epithimata facta ad h̄. Gũmera. i. simpisma vel li-
nitio habẽs virtutẽ insitã in se subtiliãdi lucidãdi
clarificãdi: ⁊ dealbãdi ex ꝓprietate sue cõpositiõis
sic fit. ℞. farine ciceris: fabaꝝ: ordei ⁊ amidi: dra-
gaganti seminis raffani añ puluerizẽtur ⁊ sup la-
pidem tãdiu fricẽtur ꝙ fiat vt alcohol. tũc cũ lacte
cõspergãtur ita ꝙ fluat: ⁊ ex eis in nocte tota faci-
es epithimetur. ⁊ mane lauetur cuꝫ aqua calida in
qua viole sicce cuꝫ furfure cocte sint. h̄ gũmera. i.
linitio siue simpisma ꝙ idẽ est vel medicina debet
cõtinuari per longum tempus quãdo quis vult ꝙ
eis appareat effectus ⁊ ad min⁹ cõtinuetur vsqꝫ p
x. dies. Ad idẽ ⁊ est gũmera vtilis. ℞. amigdalas
excorticatas: amilũ ⁊ dragagãtũ cõterãtur vltime
⁊ misceãtur omnia cuꝫ aqua croci ortulani: ⁊ ex eis
epithimetur facies in nocte: et in die lauetur cum
aqua in qua camomilla ⁊ viole cocte fuerint. Aliud
ad ideꝫ. ℞. amilũ dragagãtũ: amigdalas dulces
excorticatas puluerizatas cũ lacte aspgãtur: ⁊ eis
facies epithimetur: et cũ siccari cepit remoueatur
epithima ꝙ postqꝫ per ebdomadã vnaꝫ factũ fue-
rit loc⁹ est abluẽdus cũ aqua calida. Aliud ad ideꝫ
valde nobile ꝙ sic fit. ℞. ceruse. lb. j. teratur ⁊ dis
soluatur cũ aqua lipida. facta disolutiõe collet̃ cũ
pãno spisso valde ita ꝙ illa colatura recipiatur in
parasidevitreata illud vero ꝙ remansit ĩ petia rei
ciatur. colatura dimittatur p noctẽ ita ꝙ faciat re
sidentiã in fundo parascidis: tũc aqua supnatans
reiciatur: ⁊ residẽtia exiccetur optime ad solẽ: ⁊ fit
semp scutella copta cũ pãno lineo mũdo ita ꝙ pul
uis neqꝫ aliud possit supuenire residẽtie: cũ vo re-
sidentia exiccata fuerit cũ ea misceat̃ tantũ de ami
do quãtum est residẽtia ceruse. ⁊ tantũ de draga-
gantis albissimis puluerizatis subtilit̃ vt alcohol
⁊ residẽtie tũc ꝯspergãtur cũ lacte omnia ⁊ epithi
metur facies cõtinue. xv. noctib⁹: ⁊ in mane lauet̃
cũ aqua decoctiõis furfuris ⁊ violaꝝ siccaꝝ: h̄ eni
gũmera ⁊ ei⁹ vsus mirabiliter dealbat faciẽ ⁊ cla-
rificat p se. res intrãtes in hac gũmera absqꝫ la-
cte solũ cuꝫ aqua furfuris multũ oparẽtur ad de-
albandũ ⁊ clarificandũ faciẽ. Aqua anfij siue afiũ
sic fit. ℞. radicuꝫ ⁊ folioꝝ assari baccari valeriane
⁊ radicuꝫ ⁊ folioꝝ gariofilate ⁊ betonice añ. ℥. iiij.
cipi. ℥. iij. leuistici. ℥. j. florentine: vel sansecule ꝙ
idẽ est seu xentarole. ℥. vj. floꝝ camomille rosarũ
rubeaꝝ añ. ℥. iij. floꝝ sambuci vel beze ꝙ est idem
floꝝ lilij. ℥. iij. roris marini. ℥. iij. ysopi. ℥. j. serpi-
lij. ℥. iij. gariofiloꝝ spice nucismus. cardamomi fo
lij melegete añ. ℨ. ij. galãge macis zedoarie. añ. ℨ.
j. cinamomi electi. ℥. ij. zinziberis cubebe añ. ℨ. ij.
pistentur omnia ista bono modo cũ specieb⁹ ⁊ di-
mittantur in vino albo odorifero per diẽ ⁊ nocteꝫ
⁊ postea distillẽtur cũ alembico: vt fit aqua rosata
clarificat faciem frigidã ⁊ redolere facit: videlicet
cõtra omnẽ egritudinẽ frigidã ⁊ spgitur sup mẽ-
bra infrigidata vt aqua rosata sup mẽbra calefac-
ta neruos infrigidatos calefacit ⁊ omnia ꝑncipa-
lia in frigidis ⁊ melãcolicis calorẽ ⁊ spiritus mul-
tiplicat ⁊ confortat. Ea autẽ que inducũt rubedi-
nem in facie sic fiũt. ℞. sinapis albi arsenici rubei
partes equales. h̄ trita cũ lacte aspgãtur. ⁊ ex eis
ebdomadã vnaꝫ facies epithimetur. ⁊ fiat epithi-
ma lene ⁊ subtile ne pellis excoriaret̃. gũmera alia
in hoc nobilis. ℞. croci orictalis rubee cum aqua
tinctores tingunt thuris: mirrhe: masticis añ suc
cicepe ꝙ vocat̃ bulbus siue scalõgnia tantũ ꝙ ex
eo possint res cõfici: ex hac cõfectiõe in nocte faci
es liniatur: ⁊ in die lauetur cũ aqua tepida vl' fri
gida. Medicamen rubificans. ℞. ysopi sicci. ℨ. x.
croci orictalis. ℨ. ij. zuchari. ℨ. xiij. ex eis fiat pul-
uis de quo singulis dieb⁹. ℨ. ij. sumant̃ comedere
carnes ⁊ bibere vinũ rubeuꝫ grossuꝫ: ⁊ vti eis que
fiũt ex melle ⁊ cũ aqua calida dulci lauari sepe: ⁊ co
medere vitellos ouoꝝ sunt de his que rubificant:
similiter cicer ⁊ ficus ⁊ granata dulcia idẽ faciunt.
Gũmera rubificãs faciẽ. Accipiat̃ de ligno ꝙ ap-
pellatur brasile: aut de radice pedis columbini: et
pistent̃ ⁊ buliant in aqua in qua ponat̃ cotũ: ⁊ di-
mittatur per horaꝫ: ⁊ postea extrahat̃ ⁊ exiccet̃ ad
solẽ. cuꝫ vero cũ ipso opari volueris tãgas facieꝫ
cũ saliua vel locũ sup quem humectatũ cum saliua
fiat fricatio cũ coto rubificatio. Sola fricato cũ pe
de columbino absqꝫ decoctiõe sup locũ hũectatuꝫ
cũ saliua rubificaret. Citrinare faciẽ artificialiter
ꝑtinet ad ypocritã vel gaiofum vel fraudulẽtum:
dormire in loco vbi sit ciminuꝫ ciminuꝫ citrinat fa
ciem: ⁊ vti cimino in omni cibario: ⁊ odorare cimi
num ⁊ linire faciẽ cuꝫ puluere cimini postqꝫ facies
inclinata fuerit super aquã calidã multum citrinat
sola suffumigatio h̄ faceret. linire faciẽ cum pulue
re de cimino h̄ facit. Si liniatur facies cuꝫ acetosa
mõtana citrinat morari in locis calidis ⁊ aquas bi
bere stantes: ⁊ vti in comestione aceto ⁊ comestiõe
luti vel crete ⁊ multum vigilare: tristari cũ sollici-
tudine faciẽ citrinant mirabiliter ⁊ imediate dor-
mire sup cibos in quibus sit ciminũ multiplicatuꝫ
faciem citrinat. Denigrare faciem pertinet ad eos
qui non delectant in ornatõibus ⁊ decorationibus
sicut est opponere se soli: ⁊ comedere ex cibis salsis
⁊ balneationem dimittere: ⁊ cum hoc etiã relinq-
re omnia que faciem abstergunt ⁊ mũdificant co-
medere origanum sepe ĩ suis cibarijs ⁊ vti miroba
lanis conditis faciẽ denigrant si epithimet̃ forti-
ter ⁊ sepe facies vel locus aliqs cuꝫ psilotro ⁊ mer
dascengi denigrabit̃ color qui remoueri nõ pote-
rit nisi difficulter: ⁊ si talem colorem remouere vo
lueris lauet̃ cũ aceto in quo coctum fuerit vsnee vl'
stercus passeꝝ vel vermicularis vel acetosa vt her
ba que appellat̃ corrigiola vel cuꝫ herba que appel
latur saponaria ⁊ est melior: aut lauet̃ cum aceto-
sitate citri vel arãcij vel cum lacte acetoso: aut fri-
cetur locus cum aceto ⁊ farina ciceris multis vici-
bus donec locus ad suam pristinam redeat dispo-
sitionem: tãgere locum cuꝫ succo corticum nucis ⁊
⁊ corticum granatoꝝ viridium: ⁊ cũ succo corticuꝫ
ligni q' nascitur apud aquã quod vocat̃ vnitiũ cu-
tim denigrat ⁊ faciem: ⁊ remouetur talis nigredo
cuꝫ rebus superius enumeratis: ⁊ specialiter si lo
cus cum vrina calida lexiuio ⁊ aceto ⁊ sapone frice
tur si tangatur loc⁹ denigratus cuꝫ oleo ⁊ fricetur
cum vrina statim remouebit̃ talis nigredo: ⁊ tunc
in fine abluatur locus cum sapone ⁊ aqua: comedẽ
do quando homo intẽdit multiplicare nigredinẽ
multum operat̃ fames ⁊ vti rebus in mundis: ⁊ ia
cere ⁊ stare in loco imundo ⁊ vti rebus sordidis et
imundis ⁊ nõ curare de seculo: neqꝫ de aliqua re se
culari ⁊ munda. Gũmera aut linitio dealbãs faciẽ
⁊ est magne honestatis sic fit. omni sero cũ mulier
vadit dormitum abluat faciem suaꝫ cuꝫ lacte ami-
gdalarum vel cũ lacte ouium calido vel caprarum
vt exit ab vbere ⁊ postea epithimet̃ cum petia infu
sa in ipso que stet per noctem integrã super facieꝫ
⁊ mane abluat̃ cum eodem lacte fiet decoratio ma
nifesta in hoc multo melius est lac ouinum vel ca-
prinũ qꝫ de amigdalis. Sciendũ est hic ꝙ ĩ gume

ris linitionibus ⁊ ablutionibus' factis cum cerusa ⁊ argento viuo semꝑ cadit timor: nam vsus istoꝝ ⁊ similium torturã ⁊ paralesim ⁊ nigredinẽ dentiuz ⁊ fetorem oris cuz corruptione gingiuaꝝ finaliter inducit absqꝫ dubio. hec linitiones per continuuz vsum effectum manifeste ostendunt bone bonuz ⁊ male malum.

Capl'm. xij. de his que ꝓhibet mutationez coloris que fit in facie a sole ⁊ a vento.

Ex summa huius capituli est facere vmbrã ⁊ faciem cõtinue coperire cum pãno lineo aut cum pãno lane humefacto cũ pãno lineo infuso in aqua dragagãti vel psilij. Aliud ad idẽ. ℞. dragagãti amili gũmi arabici mucillagĩs psilij mucillaginis citonioꝝ teranꞇ ⁊ misceanꞇ cum mucillagine psilij aut albumine oui aut cuz succo portulace ⁊ epithimeꞇ facies. vl' infũdatur pãnus lineus in eis vel aqua ipsorum vel in aqua vnius illoꝝ ⁊ ponaꞇ supꝯ faciez in itinere. Iterum si infundaꞇ medula panis sicci albissimi in aq̃ frigida tãdiu ꝙ bene dissoluaꞇ ⁊ ex ea facies epithimetur. vel ex pãno albissimo hora itineris epithimetur: vel soluz ex albumine oui ⁊ dragagãti multum defendit quodlibet istorum alterationem coloris faciei ⁊ a vento ⁊ sole. Si autẽ color faciei fuerit mutatus epithimeꞇ facies in nocte cum ceroto ꝙ fit ex cera ⁊ oleo: aut adipe galine et farina ciceris ⁊ dimittaꞇ superfaciẽ longo tempore: ⁊ postea abluaꞇ facies cum aliqua ex gũmeris dictis super indecoratione faciei. Si autem dure remoueretur color acquisitus a sole vel vento liniaꞇ continue facies cum gũmera aliqua dealbantibꝰ ⁊ clarificantibus faciem ſm ꝙ superius narrauimus in. c. de decorationibus faciei impinguari ⁊ longo tempore morari in vmbra ⁊ abstinere de labore et motu remouent colorem acquisitum a sole ⁊ vento ⁊ specialiter si continue facies sit coperta cum panno lineo mundo.

Capl'm. xiij. de his que debent pannum faciei ⁊ letigines ⁊ vlcerum ⁊ cicatrices ⁊ vestigia variolarum.

EA autez que pannũ faciei ⁊ locoꝝ solẽt destruere sunt que leuiter cutim excoriant vt est epithima quod sic fit. ℞. seminis raffani vel seminis eruce vel fecis croci ortulani añ decoquanꞇ omnia ista. per feces croci ortulani intelligas residentiã quã facit aqua decoctiõis eius: ⁊ intelligas per fecem cuiuslibet herbe vel rei nisi specifice diceret fex olei vl' vini ⁊c. croci ortulani añ. decoquãtur omnia ista simul in aqua vel aliquod istoꝝ per se donec aqua ingrosseꞇ cuz illa aqua conspergaꞇ puluis optime tritus et cribratus ex cinamomo et costo factus: ⁊ ex tali epithimate locus epithimeꞇ Aliud. ℞. sinapim ficus siccas vel virides. añ. pistentur: ⁊ cũ eis locus epithimeꞇ cum aqua calida aut epithimeꞇ locus cum pãno infuso in aqua tãdiu ꝙ locus rubeat: ⁊ cũ rubeus factus fuerit tũc locus epithimeꞇ cuz rebus dictis ⁊ nõ est negligẽdum ne pellis faciei vlcereꞇ cum epithimatibꝰ dictis: nã cum dolor incipit statim medicamẽ remoueatur ⁊ locus ab epithimate quiescat post quietẽ redeundum est post medicamẽ. Aliud ad idez. ℞. fructus arboris rosacij siluestris ⁊ amigdalas ⁊ seminis mellonuz añ excorticenꞇ ⁊ pistenꞇ: ⁊ misceãtur cuz equali mẽsura vnius illorum cuz terra argenti viui ⁊ fiat ex eis epithima. Aliud. ℞. lupinorum seminis raffani seminis eruce costi amigdalarum amaraꝝ: haurach pipis bdelij pondera equaliter confice sic. dissolnaꞇ bdelium in aqua acetose montane aut in aqua saponarie ex qua alie medicine conspergan ꞇ ⁊ fiat ex eis epithima. Si abluantur pãnus faciei cum sapone dissoluto in aqua calida ⁊ post cutis ablutionẽ vngaꞇ locus cum oleo de tartaro vel oleo de alumine fecuz destruiꞇ pãnus per longum vsuz. Res autez que adiuuant ad destruendum letigines magnas ⁊ ꝑuas ⁊ pannum etiaz sunt purgationes que fiunt cuz pillulis ⁊ decoctionibus dictis in. c. de melãcolia ⁊ flebotomia que est de vena in manu sinistra inter anularem ⁊ auricularem digitum ⁊ vocaꞇ saluatella manꝰ seruiens spleni. Epithima ad lentigines magnas et paruas sic fit. ℞. farine lupinorum amigdalarum amaraꝝ excorticataꝝ: haurach seminis raffani añ pistenꞇ ⁊ cuz mucillagine fenugreci conspergan ꞇ ⁊ fecis epithimeꞇ omni sero: ⁊ mane in ortu solis: facies lauetur cum aqua calida decoctionis violarum ⁊ furfuris. Semper fiat ablutio cum aqua calida ante positionem medicaminis ⁊ post eius remotionem. Aliud. ℞. farine lupinoꝝ: amigdalarum amaraꝝ seminis caulis ex his omnibus cum lacte ficuum fiat epithima: si autez fiat emplastꝝ cuz sapone idez operabitur: si tamen incipit sapo facere punctionem lauetur locus cuz aqua tepida ⁊ vngatur cuz oleo rosato vel de amigdalis. ⁊ iterum postea sapo apponatur ⁊ sic fiat donec remouetur. Si autem dissoluatur armoniacũ ⁊ fiat epithima idem facit: omnia autez epithimata vel emplastꝝ vel vnctio que facit ad lentigines magnas vel paruas vel ad pãnum debet poni postq̃ patiens exiuerit balneum aut postq̃ locus cum pãno infuso in aqua calida humectatus fuerit et calidꝰ factus ⁊ non aliter. Si fricetur omni die locꝰ pannosus: vel lentiginosus vel venosus vsqꝫ ad longum tempus leuiter ⁊ mediocriter cum alumine fecum humectato: ⁊ post fricationem abluaꞇ locus cum aqua calida: ⁊ post ablutionẽ tangaꞇ locus cũ balsamo: vel epithimeꞇ cuz vngento de cerusa vel cum vngento citrino quod faciemus in antidotario destrueꞇ omne vestigium et omnis macula antiqua que per viam medicine destrui possit. Cicatrices vulnerum melioranꞇ ⁊ aplanantur sed impossibile est vestigium vulneris ⁊ variolaꝝ totaliter remoueatur. locus vero albior: planior bene fieri potest per medicinas. Cicatrices epithimande sunt cuz litargirio albificato cuz oleo rosato similiter si sepe tanganꞇ cuz adipe anatis. vel anseris cicatrices cõfert supꝯ quas cicatrices inunctas ponaꞇ cõtinue diaquilon: vel emplastrum de fermento. aut emplastrum factũ ex pane similaginis cuz dactilis mixto superponi debet vestigia variolarum destruunꞇ ſm ꝙ est possibile destrui et remoueri per vsum balnei ⁊ per corporis impinguationem: nã vestigia variolaꝝ cõcaua ⁊ nigra male aut nullomodo remouenꞇ nisi nigre valde superficiales sint. Epithima ⁊ vnctiones ⁊ lauatiões que dealbant clarificant ⁊ faciem subtiliant multũ valent in hoc si fiant vt dictum est superius: ⁊ ea que remouent etiã vestigia vlceꝝ vel cicatrices multũ conferunt. Epithima ꝙ remouet variolaꝝ vestigia ⁊ pustulaꝝ sic fit. ℞. merdasengi zuchari rosati vel mellis rosati radicis cãne sicce farine ciceris: ossium vetustoꝝ farine rizi seminis mellonũ excorticataꝝ seminis ozimi domestici costi omniũ añ. pistenꞇ omnia ⁊ misceanꞇ cũ mucillagine fenugreci: ⁊ seminis lini ⁊ fiat omni nocte epithima super faciem ⁊ super vestigia variolaꝝ ⁊ pustularuz Si vestigia variolaruz ⁊ pustularum epithimenꞇ sepe cum oleo amigdalaꝝ in quo sulphur dealbatum ⁊ subtiliatum fuerit dissolutum mirabiliter operanꞇ albedinez ⁊ planiciem. Ad destruenduz pannum faciei ⁊ letigines h̄ est valde vtile. Vngãr

tur locus pannosus ⁊ lentigines omni nocte cum oleo de nucib⁹ ⁊ emplastret locus cu₃ nucib⁹ pistatis ⁊ mane abluat locus cum sapone molli et aqua calida ⁊ lexiuio ⁊ fiat hoc per aliquos dies. ⁊ postea inungant loca lesa cum litargirio albificato inuenis manifeste effectum veritatis.

Caplm. xiiij. de his que auferunt sanguinē mortuum vel viriditatem contingentem ex casu vł p̄cussione in aliquo membrorum.

Quando quis percu

titur ⁊ in loco vel membro percusso nō remāserit post percussionē dolor vulnus ⁊ calor. ⁊ fuerit necessariū viriditatem vel sanguinē mortuū remouere supponantur in loco folia caulis vel raffani. aut mētastri viridis nā illud vltimu₃ alijs duobus fortius existit. Emplastrum vtile ad hoc. ℞. arsenici citrini: lapidis cu₃ quo acuunt cultelli vel rasorij añ. ℥. s. thuris. ʒ. ij. fiat puluis ⁊ incorporet cū succo raffani vł mentastri ⁊ fiat h emplastrum super locu₃ multis vicibus: aut epithimetur locus cu₃ succo coriandri: aut epithimetur locus ex solo arsenico citrino vel mirto cum armoniaco. Si aūt fuerit in loco vuln⁹ vel calor vel dolor primo anteq̄ fiat aliud oportet vt vulnus curet vt dictum est in cyrugia. Si autē dolor ⁊ calor absq̄ vulnere fuerint in loco p̄ma fiat flebotomia in parte cōtraria vel subtractio sanguinis cu₃ ventosis ⁊ infirmus abstineat a carnibus ⁊ vino ⁊ vtat rebus frigidis vsq̄ quo securus fuerit ne locus apostemet: ⁊ vngat locus dolorosus ⁊ calidus cu₃ oleo rosato ⁊ epithimet cu₃ bolo armeno vel succo solatri vel succo semperuiue ⁊ similiū vt puluere mirtilor oleo rosato mixtis ⁊ aliquantulo aceti: cu₃ vero dolor ⁊ calor fuerit remoti fiat vt dictum est supra ratione loci maculati et tunc redeat ad dietam vsualem.

Caplm. xv. de pruritu ⁊ scabie ⁊ magnis pustulis.

Pruritus et scabies

⁊ pustule semp fiunt cū materia salsa q̄ fit ex cōmixtione humoru₃ adustor et humidorum equali vel inequali vincente humido in cōmixtione: vel sicco ⁊ cum vincit humidum in cōmixtione fit scabies humida ⁊ pustule. Cum vero vincit siccu₃ fit sicca cu₃ forti pruritu Cum vero humidū et siccū equalia fuerint fit scabies in veritate que est humidior q̄ pruritus sicc⁹ ⁊ siccior q̄ pustule. Contingit autē ⁊ fit ſm plurimum imo semp illis qui comedunt cibaria corrumpentia sanguinē ⁊ qui talibus cibarijs frequenter vtunt vt sunt caules allea: cepe: sinapis res acute ⁊ sale: porri: carnes salite ⁊ caseus: ⁊ panis melaginus ⁊ milij: ⁊ legumina omnia ⁊ vinum vet⁹ grossum: ⁊ quando nullomodo vel raro vtunt balneo na₃ balneum omnem subcutaneā macula₃ remouet aut subtiliat: vel minuit: ⁊ accidit laborantib⁹ ⁊ multum ieiunantibus.

Signa manifesta sunt ex tactu ⁊ visu ⁊ ex infirmi narratione.

Cura. si possibile est fiat flebotomia in manibus de vena epatꝭ ⁊ splenis ⁊ maxime si secundum plurimū continet ab vmbilico superius. Si autem continet ab vmbilico iferius fiat flebotomia de saluatella in pede dextro ⁊ sinistro nā flebotomia istarum venar manuum ⁊ pedum purgat ⁊ remouet sanguinem grossu₃ et melancolicum: a uenis ⁊ mēbris omnibus et toto corpore: si aūt flebotomia fieri nō posset ponātur ventose cum scarificatione in spatulis ⁊ naticis et dorso. eo quod superfluitatē subcutaneā ⁊ scabiosam bene remouebit: ⁊ abstineat omnis scabiosus ab omni re salsa ⁊ acuta ⁊ dulci: ⁊ vtat rebus humidis acetosis ⁊ vino limphato. Mundificet corpus ante flebotomiā: ⁊ post cum re que sic fit. ℞. mirobalanorum citrinor. ʒ. xv. celidonie. ʒ. ij. epithimi sene fumi terre vel eius seminis añ. ʒ. v. seminis scariole seminis rosar polipodij: absinthij añ. ʒ. iij. coquantur omnia in. lł. iij. aque donec ad duas partes vnius. lł. aque reducant p̄ter epithimum quod in fine decoctionis debet addi: et post h omnia manibus fricata collent in qua collatura ponant. ʒ. x. terreniabim: si aūt terreniabim non habeat ponat pro eo zuchar rosatum vetus ⁊ talis decoctio multis sumat vicib⁹. Siru⁹ ad scabiē ⁊ pruritum sic fit. ℞. sene epithimi añ. ℥. j. polipodij prunor siccorum añ. lł. s. fumi terre. lł. j. zuchari. lł. s. pistent omnia grossomodo et buliant cum zucharo in. lł. v. vini ⁊. lł. v. aque donec quasi consumpta sit medietas tunc collet ⁊ reseruet de quo omni mane stomacho ieiuno sumat patiēs. ℥. iiij. absq̄ adiuncto: educit enim materiā adustā salsa₃ ⁊ sic curat scabiē ⁊ pruritū. Pillule valētes ad scabiem ⁊ pruritū. ℞. aloes mirobalanor citrinorū añ. ʒ. j. scamonee rosarum rubear añ quartam. j. tertie fiant pillule cum succo fumi terre vel aq̄ decoctiōis eius. ⁊ est potio vna facta purgatiōe multotiens post flebotomiam vel ventosationem ante potio talis quottidie erit sumēda. ℞. pruna. x. tamarindorum mundatorum a suis seminib⁹ zuchari añ. ʒ. x. sup ista fundant due partes aque feruētis ⁊ per noctem vnam sic dimittant tunc fricent manibus ⁊ collent ⁊ in potu dent. Si autem bulirent aliquantulu₃ fortius operarent addant istis sene ⁊ fumus terre ⁊ tunc ex decoctione sumantur omni die. ℥. iij. Electuarium ad scabiem. ℞. mirobalanorum citrinorum. ℥. j. sene fumi terre añ. ℥. s. succi absinthij quantum sufficit ad eorum conspsionem addat huic medicine quantū est quarta mirobalanorum conficiat cum melle sumatur ex hac medicina quātum est magnitudo auelane: si aute₃ pruritus est siccus sumat serum sepe cum mirobalanis citrinis ⁊ indis ⁊ zucharo ⁊ comedat succum frumenti ⁊ ordei cum zucharo mane ⁊ sero: ⁊ sepe post mundificationem vna₃ vel plures balneet in aqua calida in qua sit acetum ⁊ oleum rosatu₃ ⁊ folia apij ⁊ fum⁹ terre vel similia. ⁊ potest ieiuno stomacho lac potare acetosum. Aliud remedium ad scabiem ⁊ pruritum ratione mundificationis ⁊ preparationis materie sic fit. primo abstineat ab omnibus generantib⁹ flegma salsu₃ ⁊ humores adustos: vtat vino limphato albo ⁊ nutriat ex carnibus edi castrati ⁊ piscibus recentibus conditis cū aceto ⁊ ex carne volatilium domesticorum ⁊ carnibus porcellor recentibus ⁊ agnorum annualiu₃ ⁊ vitellis ouorum. Comedat spinachias rapas et folia eorum ⁊ lactucas cucurbitas: scariolas boraginem et brodium cicerum ⁊ similia et omni die in ortu solis ⁊ antecenam summat. ℥. ij. syrupi de fumo terre facti ex sene ⁊ epithimo cum melle si scabies fuerit humida cum. ℥. iiij. aque calide. Si autem scabies fuerit cum pruritu ⁊ sicca sumat eundem syrupum factum cum zucharo in eadem quātitate ⁊ eisdem horis ⁊ cum aqua calida: et purget sepe cum pillulis ⁊ decoctionibus dictis superius ⁊ flebotometur et ventosetur post purgationem vel purgationes: ⁊ intret balneum aque dulcis sepe in quo sit oleum rosatum ⁊ aliquid aceti vł oleum de camomilla cu₃ folijs apij ⁊ fumi terre. Pillule alie bone ⁊ vtiles in hoc sic fiunt. ℞. aloes. ʒ. ij. sene epithimi fumi terre añ. ℥. s. agarici. ʒ. j. scamonee masticis añ. ʒ. s. mirobalanorum indorum ʒ. iij. terantur ⁊ conficiantur pillule cum succo fu-

miterre vel apij. dosis est. ℥. ij. vel. j. s. vel. j. ad minus. Post balnea ⁊ purgationes ⁊ subtractionem sanguinis fiant vnctiones. Ungentuz ad scabiem valde bonum. ℞. litargirij: attramenti citrini an̄. ℥. ij. hoc per vnam ebdomadam dimittantur ad solem agitando frequenter cum spatula miscendo cum aceto omni die et postea reponantur. Aliud ad idez. ℞. baurach costi: salis: eleborj albi an̄. ℥. j. storacis. ℥. vij. aceti ⁊ olei r osati quod sufficit ad incorporandum vt possit ex eo inungi in balneo: et postq̄z corpus fuerit linitum maneat sic et postea lauetur ex aqua balnei. Aliud ad idem ⁊ est fortius. ℞. argenti viui extinti: catbimie argenti scabiose: elebor: albi: alchali: litargirij: ex his omnibus cum aceto ⁊ oleo rosato mixtis fiat vngentum ⁊ in sero vngantur membra ⁊ stet sic per totā noctem ⁊ mane ingrediatur balneum: ⁊ tunc fricetur patiens cum saponaria vel vermiculari postea lauetur cum aqua calida. his factis super ipsum fundatur aqua frigida ⁊ cum oleo rosato vngatur ⁊ tunc intret lectum. Aliud ad idem. ℞. assungie porci liquefacte. lī. s. salis triti in vltimo. ℥. ij. sulphuris. ℥. iij. misceantur: et si veles ipsum facere fortius adde cum predictis. ℥. s. argenti viui extincti. Ungantur membra scabiosa de isto vngento tribus diebus continue preter quod remoueatur ⁊ postea vadat infirmus ad balneum ⁊ fricet omnia membra sua cum rosis ⁊ floribus camomille: ⁊ sic faciat de tertio in tertium donec plena liberatus fuerit. Si autem necesse fuerit purgetur iterum ⁊ aperiantur vene que sunt in pedibus inter anularem digitum ⁊ auricularem ⁊ secundum istā viam omnis scabiosus poterit perfecte absq̄z periculo liberari.

Capitulum sextum decimum de prohibitione generationis pediculorum ⁊ destructione eoꝝ qui nati sunt.

m Ultiplicantur pediculi in hominibus propter inmunditiam ⁊ propter mutationē aque ex multo labore. et sudore: et multiplicatione sordiciei propter negligentiam. ⁊ pigritiam balneandi ⁊ mutandi pannos lineos ⁊ laneos. naz in laneis magis multiplicantur q̄z in lineis: eo q᷑ in laneis plures multiplicantur sordicies ⁊ retinentur propter eorum raritatez ⁊ spongiositatem ⁊ sic cū eis plus fiunt pediculi ⁊ sepius: ⁊ ex illa causa deferentes pannos lineos indigent pānis mundis sepius ⁊ balneis ⁊ fricationibus abstergentibus aliis hominibus. Comestio rerum habentium malū odorem ⁊ fetentium: ⁊ ficuum viridium ⁊ siccaruz absque amigdalis ⁊ nucibus pediculos in omnibus hominibus multiplicat. comestio vero alleorum cum nucibus ⁊ amigdalis destruit materiam ex qua pediculi generari solent. conuersatio vero ⁊ vsus cum hominibus in mundis in quibus multiplicantur pediculi dat causaz ad pediculos generandos: viatoribus ⁊ facientibus itinera longa per terram ⁊ aquas ⁊ mare ⁊ specialiter cum iacēt ⁊ fricantur in alienis lectis ⁊ pannis immundis et si ipsi per se sint etiaz īmundi pediculi contingunt ⁊ eueniunt imo multiplicantur. Ea autem que pediculos destruunt et venire non permittunt sunt omnia contraria: et vt pediculosi dudeant in vsu balnei ⁊ fricationum ⁊ rerū omnium que cutim et corpus totum abstergunt ⁊ mundificant: ⁊ specialiter circha superficiem. conueniens ⁊ vtile est vt tales pannos mutent quanto plus possunt et sint panni linei panni etiam delecto omni die mutentur si possibile est. Medicamen interficiens pediculos ⁊ lendines sic fit. extinguatur argentum viuum ⁊ misceatur cuz oleo ⁊ inungatur ex eo cingulus factus ex filis laneis cum quo pediculosus cingatur: vel quod super se appendat. Aliud. ℞. arsenici rubei stafisagrie: eleborj albi: baurach anteterantur ⁊ misceantur cuz aceto ⁊ fiat inunctio. x. diebus continue et dimittantur sic cum vngento omni die per horam: ⁊ postea abluat̄ ⁊ lauetur cū aqua cali. aliō suffumigent̄ panni omni die cū eleboro albo vel lupinis: aut cuz ciclamine idest pane porcino: vel cum folijs citri. Aliud. Si ponantur folia citri vel absinthij. vel rosarij. siluestris ī oleo ⁊ ex eo patiens inungatur valet quia pediculos interficit. Aliud si misceatur terra argenti viui cum oleo ⁊ inungatur ex eo patiens interficit pediculos: ⁊ idem facit eleborus albus. Sola fricatio fricatio cum puluere staphisagrie fortis per membra destruit pediculos mirabiliter absq̄z nocumento Sola mundificatio corporis ⁊ cutis: facta cuz balneo aque decoctionis absinthij: ⁊ cuz continua alteratione panorum lineorum mundorum alborz lecti ⁊ vestimentorum impediret generationez pediculorum ⁊ generatos destrueret.

Caplm̄. xvij. de his que ocultant odorem alleorum ceparum ⁊ porrorum.

c I caseus incidatur in parua frustra ⁊ coquatur in oleo vl' oleo onfancino in patella: ⁊ conspergātur vndiq̄z ex puluere gariofilorum: ⁊ comedatur post esum alleorum ⁊ ceparum vel porrorum remouebunt odorem illorum. gariofili soli si bene masticentur ⁊ per longum tempus post comestionem illorum ⁊ similium eorum remouebunt odorem. Idem operatur coriandrum siccum vel viride ⁊ eius succ⁹. Ruta si masticetur ⁊ comedatur post illud idem facit. Nam inest ei proprieras faciendi illud. Zedoaria si masticetur et comedatur et post illa idez facit: ⁊ si sumitates rubi qui facit moras masticentur post predictorum comestionem faciunt idem: ⁊ specialiter si vinum odoriferum post bibatur non in multa quantitate. Et si menta vel mentastrum vel herbe marie masticentur ⁊ comedantur post allea et similia: ⁊ cum ea aliquid aceti bibatur remouet eorum odorem. Similiter si fabe vel lentes assate comedantur post illa sedant eorū odorem quodammodo si masticentur pars. i. cimini et per. s. gariofilorum et grana. iij. spice vel. i. musci ⁊ trahiciantur remouebitur odor illorum et similium perfecte.

Capitulum. xviij. de his que ocultat odorē vini et his que multum bibere faciunt et de leui inebriant ⁊ his que aleuiant ebrietatem ⁊ decuratione eius.

q Uando post vinum masticantur cepe: vel cepe similis cun cubebis: aut coriandrū masticare: aut comedere cepas aut napos condictos cum aceto: ⁊ bibere aliquid aceti omnia talia odorem vini remouent deprimunt ⁊ destruunt. Medicamen forte ad hoc. Recipe ciperi cubebe zedoarie misceantur: ⁊ masticentur fortiter post vinum sumptum eius destruunt odorem. si comedantur poma acetosa vel maciana q᷑ idez est: ⁊ fortiter masticentur post potum vini ⁊ cum eis aliquid sumatur aceti odorez vini mirabiliter destruunt: ⁊ odorem oris reddunt bonum. Ea que valent ad multum vinum bibere dum sunt vt ea die qua vult bibere non multum repleatur cibo neque comedat dulcia: taffeam viridem vel albam sorbeat cibarium est q᷑ fit de carnibus et aqua et vocatur taffea alba. si autem in eodem cibario ponatur herba vi

ridis dicet taffea viridis ⁊ comedat micas molles
in iure pingui ⁊ carnem habentem pinguedinem
admixtam comedat temperate nec illa die labo-
ret post comestionem: sed statim postquam experge-
factus fuerit bibere incipiat ⁊ sit non habēs gra-
uedinem cibi precedentis diei in stomacho. Alia
que ad potandum valde iuuant sunt comedere car
nes salitas cum carnibus nostranis aut carnes cū
caulibus imperialibus aut carnes cum lentib⁹ vel
ciceribus sumere acetositatem citri post vinū: aut
ribes: aut berberis aut citonia: aut granata aceto
sa vel maciana acetosa idest poma nostrana vl' res
salsas aut acetosas auxiliantur multum ne vinum
noceat. ꝙ autem retardat ebrietatem est medica-
men hoc. ℞. semina caulium: ciminum: amigdala
rum excorticatas. mentastrum: sal. absinthij: ru-
tam siccam ameos terantur ⁊ misceantur. ⁊ sumā-
tur de eo. ʒ. ij. ieiuno cum aqua frigida: ⁊ hoc ha-
bet locum si ille qui sumere debet calorem non ha
bet: nam si calorem patiatur nullomodo de medi-
camine sumat. Aliud ꝙ coadiuat ad bibendum et
impedit vinum vt non noceat est comdere anteq̄
vinum sumatur ⁊ post amigdalas salitas vel lētes
salitas autē oliuas conditas sale: aut capares na
pos conditos cum sale et almuri. Medicamen ꝙ
ebrietatem euenire facit sic fit. ℞. nucismuschate.
ʒ. s. cassie lignee. xiloaloes añ tertia pars. ʒ. j. mā
dragore seminis apoij. seminis iusquiami añ. ʒ. j.
ex his omnibus tritis trocisci informentur quorū
vnus si cum vino dissolutus fuerit vehementer in
ebriat ⁊ sit vnusquisq̄. ʒ. s. vel. j. in pondere. Ali-
ud decoquatur iusquiamum magnum nigrum et
cortices mandragore in aqua donec rubea fiat que
si cum vino misceatur vehementer inebriat. Aliud
sumatur aqua in qua decoquitur lolium ꝙ nasci-
tur cum frumento ⁊ misceatur cum vino vel detur
aqua in qua vsnee aut res habens mucillaginem
madefacta fuerit: aut vinum in quo xiloaloes ma-
defactum fuerit tribuatur. Aliud fortius. Reci-
pe mirrhe: cassie lignee opij iusquiami omniū añ.
ʒ. vni⁹ sextam partem: spice: gariofilorum añ ter-
tiam. ʒ. j. hec trita cum vino mixto tribuantur ⁊ ē
vna dosis. Ea autem que manifeste aleuiant ebrie
tatem sunt acetum ⁊ aqua cum miscentur ⁊ bibun-
tur: aut aqua mixta cum lacte aut sero acetosa mul
tum tribuenda sunt. Et si acetum ⁊ oleum rosatū
super caput mixta fundantur valēt. Et si campho
ra mixta cum aqua rosata naribus applicetur vel
odoretur vtilitatem prebet. Scire hic conuenit ꝙ
vtilius in hoc casu est vomitus voluntarius vl' co-
actus: preterea valde vtile est ad hoc vt manus et
pedes ponantur in aqua frigida: ⁊ vt cum sale de-
center fricentur. Comedere micas panis vel buce
las infusas in aqua agresta vel aceto vel succo ber
beris: aut vino de granatis acetosis multum con
fert. Et si talia comederentur cum lentibus coctis
plus conferunt. Si comedantur caules aut caules
imperiales cocti post vini assumptionem exceden
tis quantitatem: virtus vini omnino destruetur.
Iterum si comedatur cepe cum aceto forti ⁊ abluā
tur testiculi cū aceto ⁊ aqua virtus vini destruetur
manifeste ad sensum.

Cura ebrietatis postq̄ virtus vini de-
structa est vt incipit destrui ē diu
dormire: ⁊ post somnum ingredi balneum ⁊ sede-
re in balneo. i. stupha scilicet tēperato: ⁊ super ca
put eius fundatur multitudo aque tepide et exeat
balneum. et comedat pulos coctos conditos cum
agresta vel vino berberis vel vino de granatis:
aut comedat gellatinam aut cibarium factum cum
aceto. deinde vice alia dormiat ⁊ post somnū fun
dat oleum rosatum mixtum cū aceto super caput
specialiter si dolorem capitis habuerit: ⁊ post hoc
iterum dormiat. ⁊ si sanitas crapule tardauerit bi
bat parum vini cum multa aqua. Multum loqui ⁊
longam incedere viam suauiter ⁊ olfacere oleū ius
quiami ⁊ folia salicis nec non rosas ⁊ camphoram
⁊ aquam rosatam nec non infundere caput in aqua
tepida. sunt de his que crapulam remouent. Aliud
℞. seminis scariole seminis caulium: berberis mū
dati a suis granis sumac: lentium excorticatarum:
rosarum spodij añ. ʒ. x. ex quibus omnibus tritis
et cribratis. ʒ. iij. cum sexta. ʒ. vnius camphore et
cum. ℥. j. acetositatis citri aut cum succo mali gra-
nati acetosi vel succo ribes sunt potande. Aliud si
trahiciatur de semine coriandri sicci mixti cū equa
li quantitate zuchari albi quantum potest tribus
vicibus valet. Rob siue succi qui valent ad crapu
le remotionem ⁊ eam curant sunt rob de succo vue
acerbe: ⁊ rob de acetositate citri ⁊ rob de ribes de
berberis de granatis ⁊ de pomis acetosis: ⁊ breui
ter omnes res acetose valent ad istud. Aliud aqua
in qua sumac ⁊ tamarindi atq̄ pruna fuerint infu
sa sumatur ⁊ cum succo acetositatis citri vel aran-
cij misceantur: aut granati acetosi qui sit eisdē quā
titatis quibus tantum zuchari quantum est totū
addatur que omnia vsq̄ ad spissitudinem coquan
da sunt: ex quibus postea quasi sorbendo aliquid ē
sumendum. Sollēnitas que attenditur in curatio
ne crapule non habet locū in nostra contracta eo
ꝙ continue vtitur vinum illic ab hominibus. In
terra vero saracenorum habet locum: eo quod fa-
ciunt beuariam temporaliter in qua bibunt vinū
absq̄ mensura ⁊ modo: et inebriantur malomodo
ita ꝙ ebrietas durat in eis per. xxiiij. horas et pl⁹
Unde cum non sint consueti bibere vinum magis
leduntur a vino q̄ consueti ⁊ propter hoc in eorū
cura crapule maior requiritur sollemnitas quā in
xpanis.

Capitulum. xviiij. de tumoribus qui fiunt in
modum tumoris pediculi qui cito fiunt ⁊ cito rece
dunt ⁊ precipue quando homo scalpit.

Ec passio semper cō

b tingit aut propter superfluitatem san-
guinis qui est in venis que ad superfi-
ciem cutis bonitate nature expellitur:
aut propter malitiam stimulantis materie mem-
bra ad exteriora: ⁊ differentia inter istos duos mo
dos infirmitatis talis est quia ex prima homo ma
nifestam sentit aleuiationē in omnibus membris
quamuis in superficie membri infirmitatem habe
at. In alia sentit totum contrarium: videlicet gra
uedinem ⁊ lassitudinem in omnibus membris in-
firmitatem in exterioribus ⁊ tunc significat febrē
continuam in futuro. Unde multum preuidendū
est ⁊ subtiliter considerandum.

Cura primo fiat flebotomia aut subtrac
tio sanguinis per aliquam viam si
possibile fuerit et postea mundificetur totum cor-
pus si patiens strictus fuerit secundum ventrem
⁊ egritudo fuerit ex violentia materie ⁊ eius habū
dantia cum tamarindis ⁊ aqua prunorum ⁊ man-
na: aut purgetur cum decoctione mirobalanorū
citrinorum tamarindis ⁊ aqua prunorum ⁊ simili-
um. Nutriatur cum gelladina ⁊ cibis acetosis: vi
delicet cum lactuca portulaca ⁊ cucurbitis: et cum
carnibus conditis cum agresta aceto vino de gra
natis acetosis ⁊ succo berberis ⁊ similib⁹. Bibat
vinum debile limphatum cum quincuplo eius de
aqua frigida. In fine vero ponatur in balneo aq̄
tepide decoctionis rosarum acetose et foliorū mal

ue ⁊ violarum. post balneū lauetur totum corpus cuz aqua rosata in qua sit aliquid aceti albi: crociscos de camphora vel spodio sumat aliquando cuz iulep sepe: bibat iulep aut syrupum rosatum cum aqua frigida aut zucharum album mixtum cū aceto ⁊ aqua rosata. aut succum citri vel arancij mixtum cuz aqua frigida.

Capitulum. xx. de alasef vel de sudationibus. idest pustulis paruissimis que fiunt in corpore hominis ex sudore et aliquando fiunt in membris vt pulicis morsus.

d **Esudatio vel** resudatio nō contingit neq͂ fit nisi ex sudoris multitudine tempore magni caloris postea fiunt in mēbris pustule parue rubee vł citrine. Fit autem hec egritudo ex vapore calido qui resoluitur a materia calida colerica vel a subtilitate sanguinis: ⁊ eleuatum cum sudore ad superficiem cutis ⁊ ipsam inficit.

Cura primo oportet vt totum corpus lauetur ex aqua frigida in qua aliquid aceti ponatur et infundantur panni in aqua rosata et ponantur super membra et cum exiccati fuerint iterum infundantur: et super loca ponantur: locetur infirmus ad iacendum ⁊ morandū in locis frigidis vel infrigidatis cum vino vel cum aqua frigida: ⁊ epithimentur loca cum aqua frigida ⁊ oleo rosato ⁊ aliquantulo aceti. Nutriat̃ patiens cum omnibus cibarijs acetosis vel cum cibarijs conditis cum succis acetosis destruentibꝰ coleram ⁊ subtiliantibus sanguinem: vel eius acuitatem. Si autem corpus fuerit repletum flebotometur vel mundificetur cum tamarindis ⁊ aqua prunorum ⁊ similium post infrigidationē locorum epithimentur loca cuz croco ortulano ⁊ radicibus celidonie mixtis cuz aceto ⁊ oleo rosato balneetur in aqua tepida decoctionis rosarum ⁊ fricentur mēbra cum sale alcanna et aceto mixtis. In fine vero fricentur omnia eius membra cum sulphure ⁊ vngatur totum corpus cum oleo rosato in quo sit aliquid camphore ⁊ aceti.

Capłm. xxj. de morphea alba ⁊ rubea ⁊ albaras

d **Ifferentia istarum ē** talis: quia morphea alba fit ex materia frigida quā natura non mēbris assimilat in colore. Unde remanet macula alba in superficie cutis. Nigra vero fit ex materia melancolicā quam natura non assimilat membris ⁊ ideo fit macula nigra in superficie membrorum. Albaras vero fit ex eadem materia ex qua fit alba ⁊ ex qua fit nigra. sed differt ab eis in h̄: quia in albaras est materia ꝓfundata vsq͂ ad carnem et os ⁊ est cuz ea aliquādo pruritus: asperitas: ⁊ scabiositas: ⁊ fit tunc de genere serpiginis vel impetiginis. In alijs vero duabus morpheis materia non continet̃ nisi in superficie cutis tantū ⁊ sunt priuate alijs conditionibus: virtus enīz expulsiua in alba ⁊ nigra est fortior ⁊ materia subtilior et paucior Sed in albaras materia est grossior ⁊ virtus debilior ⁊ ꝓpter h̄ male ⁊ cuz difficultate curat̃: imo secundum plurimum nullomodo curatur.

Cura morphee albe est: vt sepe in aurora ad moduz nucis magne sumat̃ de trifera minori quaz facimus. c. de his que tardant canitiem: ⁊ post eā vel cuz ea bibat̃ aliqd vini vel sumat̃ de pillulis cochijs vel medicamē de turbit bis in mēse: ⁊ post purgationē fricet̃ morphea alba cuz tāpno cū tapsia: ⁊ semine raffani: ⁊ rubea cum eleboro albo ⁊ sinapi tritis: et cum aceto forti mixtis: aut fricetur locus multotiens ad solem cū scalonia: vel cepe tādiu ꝙ locus vesicetur: fricetur locus etiaz aliquādo cuz radice lapacij acuti contusa infusa ⁊ dimissa in aceto albo: vel emplastretur locus cuz sinapi ⁊ stercore columbino ⁊ ficubꝰ siccꝫ pistatis ⁊ mixtis simul. h̄ enim emplastruz mirabiliter rubificat locuz. ⁊ albedinē remouet: si autem locus nimis inflaretur ⁊ doleret vngatur cuz oleo rosato calido. Nutriatur patiens cum carnibus assatis ⁊ rebus calidis: vt sinapi alleis: ⁊ salsamentis. ⁊ bibat vinum non multiplicatum in quantitate absq͂ aqua. vtatur electuarijs calidis: ⁊ abstineat habens morpheam albam ab omni re generante flegma ⁊ humores frigidos. Si incurreret dolorem capitis vel aliquam caliditatem membrorū ex vsu rerum calidarum reprimatur cum aceto vel syrupo acetoso: aut cum aceto et aqua frigida ab vsu aque rosate et coitu: et a balneis aque dulcis multum abstinere debet talis patiens: sed si inueniret balnea salsa: vel aluminosa sulphurea: aut enea vtatur his ⁊ fricationibus locoruz in quibus morphea reperitur.

Cura morphee nigre primo oportet vt mundificetur totum corpus et regatur regimine ⁊ dieta dictis in capitulo de melācolia. Si autem corpus esset carnosum et pingue: et rubeum fiat flebotomia de saluatella manus sinistre ⁊ pedis sinistri: locus vero fricetur cum sapone ⁊ aqua calida sepe: ⁊ ingrediatur balneum ⁊ vtatur regimine humectante. epithimetur etiam locus cum semine raffani et eleboro albo ⁊ semine eruce ⁊ aceto: ⁊ preter hec omnia remedia que valent ad pannum faciei sunt vtilia et conuenientia in casu illo et fieri debent si fuerint necessaria.

In cura vero albaras est attendendum ꝙ omnis morphea vel albaras que non rubet de facili quando fricatur vel cum acu pungitur sanguinez non emittit est difficilis curationis vel incurabilis econtrario in contrarium. preter hoc albaras ⁊ omnis morphea dat significationem ad lepram de futuro. primo conueniens est vt fiat vomitus quasi omni die: ⁊ mundificetur corpus cuz medicamine de turbit: vel cum pillulis cochijs: aut fetidis: vel stomaticis alkindi: ⁊ vtatur electuario de anacardis: aut tyriaca semel in ebdomada. Regatur habens albaras cum dieta desicatiua. videlicet cum rebus ⁊ carnibus assatis ⁊ cuz sinapi et salsamentis ⁊ vino veteri ⁊ in quantitate pauco: ⁊ sicca. vtatur carnibus auium siluestriuz: ⁊ rebus calidis desicatiua: et specialiter si corpus humidum fuerit ⁊ pingue. Si autem corpus extenuatum fuerit vtatur rebus humidis boni nutrimenti vt dictuz est. c. de melancolia ⁊ vino limphato. Epithimetur albaras cum re que sic fit. R. tapsie. portulace agrestis: vel lactarole: stafisagrie: vel radicū tampni: ventriū cantaridaruz an̄ partes equales hec omnia pistata misceātur in aqua in qua rubea fuerit cocta. ⁊ postq͂ locus fuerit fortiter fricatus cum cepe vel cum scalonia ponatur super locum ⁊ dimittatur tamdiu quod locus fuerit manifeste alteratus vel vlceratus vel vesicatus: tunc si tota albaras destructa fuerit cum suis radicibus bonuz erit ⁊ tunc debet curari cum consolidantibus ⁊ dātibus colorem loco: vt est color naturalis cutis de quibus inferius dicemus. Si autez de malitia aliqd remāserit cōtinuet̃ fricatio cū cepe ⁊ sinapi ⁊ rebus vlcerantibus ⁊ vesicātibꝰ donec tota malitia sit remota: vlcerat̃ ⁊ vesicat̃ locus cū succo anacardi quādo locus cū eo fricat̃ corodit̃: vesicat̃: quādo fortiter fricatur cum alumine fecum alleis et

aceto: et summū q̄ potest fieri in h casu est tāgere locum cū ferro ignito. Si autē albaras fuerit in loco in quo ventose solent poni subtrahatur sanguis ex loco: et postea inungatur ex litargiro albificato q̄ sic fit. Teratur litargiriuꝫ ꝛ admisceatur cum oleo rosato ꝛ exiccetur ad solem: ꝛ cū exiccatū fuerit ībibatur cū oleo rosato ꝛ exiccetur ad solem et cum exiccatū fuerit iteꝝ teratur et ībibatur cuꝫ oleo rosato et exiccetur ad solem ꝛ tādiu sic fiat donec litargiruꝫ sit albificatū ꝛ sic cum isto epithimetur locus in quo albaras facta est propter appositionem ventosaꝝ remoto sanguine qui est in loco cum ventosis dealbabitur iteretur hic modus rectificationis loci lesi per ventosas multotiens si necessarium fuerit ponendo ventosas super locū vngento sepe vel epithimando ipsam morpheam cū litargirio albificato. Illud q̄ plus valet in remouendo panū ꝛ morpheam albam et nigram ꝛ rubeam est fricatio vel epithimatio temperata cū lacte ficuum vel foliorum eius ad quā post excoriationē loci sequitur inunctio cum litargirio abluto. De his que habent rectificare locū vbi erat albaras ꝛ tingere ꝑm rubedinem vel nigredinem vel consolidare est h q̄ sic fit. ℞. cere rubee: mirrhe: fecis vini aluminis roze añ terantur et misceantur: ꝛ loc⁹ ex istis tādiu fricetur multis vicibus donec patiēs angustietur: h enim locum tingit et eius tinctura. xx. manet diebus. Aliud si epithimetur locus ex rubea mixta cum aceto valet. Aliud fiat epithima ex rubea et tapsia mixta cū aqua in qua brasilū fuerit coctū idē operatur. Ultimum remediū ad albaras si curari potest post excoriationē ꝛ remotionem albaras cum rebus vesicātib⁹ ꝛ vlcerantibus aut cum ferro ignito sic fit. ℞. litargirij albificati ℥. iij. rubee tinctorum brasilij añ. ℥. j. s. teranť ista duo ꝛ misceantur cum litargirio albificato: ꝛ cum his misceantur ita vt fiat liquiduꝫ de aqua in qua brasilium fuerit coctuꝫ: vel creta rubea de isto omni die locus excoriatus vsq̄ ad curationem epithimetur. Dicitur q̄ si albaras vel aliqua ex morpheis omni die epithimetur cum sanguine serpentis nigri q̄ de proprietate hic sanguis curat: ꝛ remouet albaras et morpheam: de quo nostro tempore non scimus veritatē ꝛ deus melius nouit.

Capitulum. xxij. de lepra.

Hec infirmitas fit ꝛ prouenit ex sparsione colere nigre: vel melancolie in toto corpore: ꝛ corrumpitur cōplexio mēbrorum ꝑ h ꝛ ipsorum forma: ꝛ aliquando continuitas: ita q̄ corroduntur membra aliquando ꝛ cadunt: casu qui fit ab vlceratione ꝛ aliquādo fit q̄ nō vlcerantur ꝛ fit quasi sicut cancer ꝯmunis toti corpori. Causa materialis huius egritudinis est melancolia naturalis cū cōculcatur in mēbris preter naturam: ꝛ aduritur absq̄ q̄ putrefiat: ꝛ melancolia generata ex alijs humoribus ꝑ viam adustionis et est impossibile vt fiat hec infirmitas nisi ex materia reducta ad genus melancolicū per viā adustionis aut ex ipsa melancolia naturali adusta: apparet manifeste q̄ in ista egritudine leditur cōplexio cōpositio et continuitas: ꝛ quando hec materia expellitur ad membrū vnuꝫ facit accidere duritiem: aut sephiros: aut cancrū: per sephiros intelligas duritiem melancoliā absq̄ sensu ꝛ caliditate ꝛ fit preter q̄ circha sephiros apparent vene nigre: vel virides circundantes ipsum plene sanguine melancolico adusto que apparent in cancro. Et si fuerit hec materia adusta subtilis facit accidere esthiomenum. Et si expellitur hec materia ad superficiem cutis fit impetigo: vel morphea nigra: vel albaras ꝛ si spergeretur per totū corpus ꝛ putrefieret faceret febrē melancolicā ꝛ si nō putrefieret ꝛ spergentur per totū corpus ꝛ corrumperetur in natura sui: ita q̄ nō regatur a natura ꝛ cōculcatur in membris omnibus fit ex ea lepra manifeste species cuius omnes sunt quattuor: sed modi istius infirmitatis particulares sunt īfiniti: sicut modi quibus aduruntur humores: et reduci possunt ad genus melancolicū per viam adustionis. Assignantur in lepra cā primitiua antecedens ꝛ coniuncta. Causa primitiua in lepra est comestio omnis rei generantis melancoliā: vt est comestio vel vsus lentium ꝛ omniū leguminū ꝛ porroꝝ ꝛ carniū siccarum et cauliū ꝛ casei ꝛ fungorum ꝛ tartufularum ꝛ aceti et carnium siluestrium ꝛ specialiter leporis et vulpis ꝛ lupi: ꝛ conuersatio ꝛ vsus cum leporis: et nimius coitus: ꝛ nimia abstinentia ab eodē: eo q̄ superfluus coitus sanguinē turbat ꝛ corrumpit nimia vero abstinentia congregat sperma quo aggregato corrumpitur ꝛ in venenuꝫ mutatur ꝛ inducit melancoliā ꝛ lepram. Ex coitu cū muliere mēstruata acquirit fetus causam ad lepram cū. n. hora illa purgetur menstruum superfluum ꝛ melancolicuꝫ feculentum nō conueniens ad nutrimentū inficiť semē: sed non corrumpiť quin possit aliquādo fieri ex eo conceptio ꝛ in tali conceptione acquiritur radix complexio malis ad generandū melancoliā et eam multiplicandā in corpore generando ꝑ infectionem quaꝫ acquisiuit semē hora conceptionis. s. hora qua menstruū purgabať. Unde cū tale corpus venerit ad finem iuuentutis in qua humores aduruntur: ꝛ ad senectuteꝫ in aqua per naturā etatis melancolia multiplicatur h radix melancolie ꝛ infectionis acquisita hora coitus cū mēstruata operatur vt fermentum in pasta paulatim ꝛ oculte immutando complexionem ꝛ formam totius corporis donec superuenerit hora vel tempus a quo iuuetur ꝛ augumentetur: ꝛ sic per viaꝫ istā dat talis coitus causam ad leprā. Unde quilibet sapiens hora illa a coitu abstinere debet: ꝛ specialiť cū cognoscere vult mulierē in qua possit fieri cōceptio ꝑ naturā: ꝛ si vult cōsiderare honestatē naturalē ēt in qua cōceptio fieri nō posset. Comestio omniū reꝝ acutaꝝ videlicet alleoꝝ ꝛ ceparum: sinapis: ꝛ piperis: ꝛ omniū reꝝ generantiū melancoliā ꝑ naturā aut adurendo dat causam ad leprā: leitiuū labor ꝛ vigilie superflue et ars: ꝛ officiū in quo ignis semꝑ ē necessarius sicut ars ferrariorruꝫ et similiū dant causam ab lepram: habitatio in septentrione et in locis in quibus siccitas cum caliditate acuta dominatur: vel frigiditate: ꝛ habitatio in montibus in quib⁹ hee qualitates dominanť dant cāꝫ ad leprā. Causa antecedens ad leprā ē cōplexio sicca epatis ꝛ splenis. ꝛ omniū membroꝝ cū caliditate q̄ generant ꝛ multiplicant hūores calidos siccos adustos in toto corpe: ꝛ ēt humores ipsi adusti generati in mēbris a rebus melancolicis numeranť in antecedenti causa. Causa coniuncta sunt humores q non reguntť a natura ꝛ sunt corrupti absq̄ putrefactōe inculcati in mēbris ꝛ sp̄si ꝑ totū corpus: qui cōplexionē cōpositionē īmediate ꝛ cōtinuitatē mēbroꝝ mutant mutatione innaturali ꝛ eā in malo esse cōseruant ita q̄ fit infirmitatis que lepra appellať.

Signa communia ad lepraꝫ sunt pruritus membroꝝ cum scabiosa dispositione: ꝛ siti et ardore vehementi: ꝛ asperitate totius corporis nā pruritus ꝛ scabies sunt de his que leprā antecedunt ꝛ cōconmitantur et est ex natura materie salse generate per viā adustiōis ī aq̄ dominať siccitas cū caliditate et acuitate: ꝛ raritas et casus superciliorum et barbe: et rotunditas oculorum cum inflatione palpebrarū ꝛ superciliorum: ꝛ oris labiorum: et vocis raucedo cum diffi-

cultate anhelandi et emissionis vocis per nasuz ⁊ fetor ascellarū ⁊ sudor totius corporis ⁊ pedum: ⁊ oris et nodi apparent in cute faciei et in toto corpore et color faciei et oculorum fit rubeus cum fuscedine: et contractio neruorūz digitorum manuū et pedum ⁊ nodositas in articulis: et vngues scinduntur cadunt ⁊ fiunt mali coloris ⁊ forme: et tota facies apparet horribilis ex aspectu leprosi timent et fugiunt pueri: eo ꝙ facies ⁊ aspectus leprosi disponuntur a complexione ⁊ forma contraria dispositioni naturali ⁊ equalitate que est in pueris: et in plantis pedum inueniuntur vlcera fetida que consolidari nō possunt: ⁊ aliquando in cruribus ⁊ certissimum signum ꝙ nō fallit est ꝙ si medicus quando dubiuz est de lepra asperexit in os leprosi ⁊ cōpresserit digitis suis linguā patientis: et viderit circha lingue radicem ⁊ vue: ⁊ in pallato scissuras et pustulas vstas paruas albas rubeas ⁊ citrinas fetentes que contingunt ex fumo eleuato a materia que aduritur. Unde cum reuerberetur talis fumus horribilis in loco cum ascendit ad caput non resoluitur imo inficit loca illa secundum quod est: significat vniuersalem adustionem in materia totius corporis et secundū hoc vere lepram significat: ⁊ tales pustule pallati et que sub lingua sunt et circha vuam tenent locum gramegne vel graminis que apparent in carnibus porcorum. Dicitur ꝙ si flebotometur leprosus ⁊ colligatur sanguis in parasside ꝙ post eius residentiam inuenitur in fundo eius quasi harena vel puluis: ⁊ illud significat adustionem vniuersalem factam in omnibus humoribus venaruz ⁊ totius corporis: ⁊ propter hoc dicitur esse signum lepre oculte ⁊ manifeste cū impossibile sit vt fiat nisi post adustionem vniuersalem contingentem in humoribus venarum et totius corporis: pulsus eius subtilis inuenitur ⁊ paruus et debilis: et vrina tenuis cum colore intenso quandoqꝫ ⁊ quandoqꝫ absqꝫ colore: imo remanet glauca: coloratur cum fit adustio: discoloratꝰ finita adustione ⁊ incinerata materia. Si autem pellis totius corporis et membrorū fuerit cineritij vel terrei coloris: ⁊ fuerit aspera et dura et cum pilis valde raris et minutis ⁊ fuerit in colore pellis infirmi et tactu similis pelli elefantis: tunc iudicabitꝰ cum alijs signis ꝙ lepra erit ex melancolia naturali cuius subtile resolutum est. Si autem vlcerationes in membris apparuerint fetide horribiles cuz casu membrorum ⁊ corrosione carnis: indicabitur ꝙ lepra illa erit ex materia melancolica adusta cuius subtile remanserit cum grosso et est materia talis in modum veneni: vel colera adusta cuius grossuz adustum est mixtum cū subtili ⁊ est talis colera facta per viaz venenosam cōburens membra que tangit. Si autem color totius corporis parum imutatus est a dispositione naturali. Sed est cum pruritu forti ⁊ contractione ⁊ nodatione in membris et articulis tunc fiet lepra que causatur a flegmate salso. Si autem color totius corporis fuerit rubeus vergens ad fuscedinē et cadunt pili capitis: et facies inflata fuerit et in facie tota et toto corpore fuerint botbor vel pustule emittentes humorē venenosum vel rubeum cū fuscedine tunc lepra illa iudicatur esse ex sanguine adusto si senserit ꝑ carnes ⁊ membra formicationes cum puncturis ⁊ stupore principium lepre significabit.

Cura quando medicus bene machinatus fuerit ꝙ egritudo est in principio: et membra infirmi neqꝫ ceciderint neqꝫ continuitatem vel propriā complexionez amiserint poterit hec infirmitas curari aut occupari ita ꝙ eius vestigia non apparebunt: vel ad minus in superficie corporis nō demonstrabuntur primo oportet vt ordinetur eius regimē vel dieta que sit humida ⁊ non sicca declinans ad frigiditatez potius ꝗ̄ ad caliditatem. Nā si in materia adusta perfecte destruatꝰ siccitas nō remanebit vestigiū eius quin tota substantia eius mala emēdetur ⁊ remoueatꝰ maius ⁊ fortius peccatum ꝙ est in adusta materia trahitur a siccitate. Bibat vinum album clarum odoriferum vergens ad dulcedinem limphatum. Ita ꝙ tantum de aqua quantuz de vino ponatur: vel bibat vinum coctum dulce clarum limphatum vt dictum est: vel bibat rob de vino mixtū cum aqua aut aqua decoctionis passularum vel dactilorū aut aqua mellis zuchari. Comedat carnes edi agnorū annualium et ouium nō lactantium: ⁊ carnes pullorum ⁊ pullarum et gallinarum iuuenum coctas in aqua: ⁊ conditas cum vitellis ouorum ⁊ mica panis. Comedat etiam sepe succum factum de farina frumenti coctum in iure carnium condictum cum vitellis ouorum ⁊ butiro et aliquando absqꝫ butiro. De herbis comedat spinachiā: boraginem: attriplices cucurbitas lactucas: vel endiuiam potest poni cum eis in vere de herba fenugreci: condiantur sua cibaria cum oleo violato: aut de nenufare: autem de cucurbitis: ⁊ cuz rob de vino: ⁊ cum puluere qui sic fit. Recipe liquiritie. ℥. ij. cinamomi. ℥. j. croci. ʒ. s. fiat puluis cribratus. Si autem corpus infirmi fuerit carnosum sanguineum pingue: et eius color fuerit rubeus vergens ad fuscedinem fiat flebotomia de vena media: ⁊ post hoc quiescat per multos dies: et fiat flebotomia de pede ⁊ manu sinistra ex vena que seruit spleni et semper in omni flebotomia fiat magnum vulnus vt grossicies sanguinis vel eius fex libere possit exire. In alijs vero habitudinibus non laudamus flebotomiam cum minuat humidum velane: neqꝫ in illa videtur vt ꝗ̄titas materie que est causa infirmitatis minoretur: purgetur vnus quisqꝫ leprosus bis in ebdomada vel semel ad minus cum decoctione de epithimo ⁊ conuenientibus ad illud hoc modo: decoctio de epithimo sic fit. Recipe mirobalanorum indorum. ʒ. x. polipodij. ʒ. v. sene. ʒ. viiij. turbit. ʒ. quattuor sticados. ʒ. x. passularum enucleatarum. ʒ. x. epithimi. ʒ. x. buliant omnia excepto epithimo in. lL. tres aque donec medietas aque fuerit consumpta: tunc addatur epithimum ⁊ illico deponatur ab igne: ⁊ cum aqua infrigidari ceperit fricentur ea que sunt in aqua manibus fortiter et cum fricata fuerint colletur aqua et reseruetur. Pillule ad hoc sic fiunt. Recipe agarici. ℈. ij. aloes. ʒ. vnius salis indi. ʒ. s. elebori nigri quartam ʒ. vnius fiant pillule ex his omnibus et conficiantur cuz rob aut iulep autem cum melle omnes iste pillule sunt vna dosis vel due partes istarum pillularum sunt vna dosis: ⁊ postqꝫ infirmꝰ pillulas sumpserit per tres horas stet anteqꝫ sumat decoctionem ante dictam: et post tres horas sumat tertiaz partem decoctionis antedicte. Iterata decoctione cum pillulis bis aut ter: sepe post iteratam mundificationem infirmus balneetur in aqua dulci decoctionis malue: foliorum rosarum violaruz ⁊ nenufaris et non cohoperiatur balneū eo ꝙ posset facere febrem inspissando anhelitum: ⁊ cū steterit in balneo aliquantulum fricetur totū corpus cum farina fabarum ciceris et furfuris. Et post fricationem vngatur totum corpus cum oleo de nenufare calido vel de violis aut cum oleo rosato vel de cucurbita. Omni die sumat preter diem in qua pillulas et decoctionem sumpserit de syrupo qui sic fit. Recipe sene. ℥. j. cuscute. ℥. s. polipodij ʒ. iij. epithimi. ℥. j. s. et scolopendrie: capilli veneris et politrici adianthi aā. M. j. seminis lactucarum endiuie cucurbite: cucumeris et mello

nis añ. ℥. j. passularum. ℥. iij. buliant omnia preter
epithimum in. lb. iiij. aque donec. lb. j. eiusdem aque
sit consumpta tunc addatur epithimū et deponat
ab igne: et cum infrigidari ceperint fricentur om-
nia manibus: et cum fricata fuerint colletur aqua:
et fiant ex eis. lb. vi. syrupi cum. lb. iiij. zuchari de
quo sumat patiens in aurora omni die. ℥. iij. cum
℥. iij. aque decoctionis prunorū si macule vel nodi
vel durities in modum morphee fuerint: vel impe
tiginis per membra mollificentur et remoueantur
tangendo ea de die in diem cū oleo violato et oleo
de nenufare mirtis in quo de camphora bono mo
do ponatur: et sit tale oleum hora qua fit talis ope-
ratio feruens ita q̄ comburat locum vel tangatur cū
ferro ignito plano q̄ erit melius: et h̄ fiat tantum
donec omnes macule que erāt in cute fuerint mol
lificate et mortificate: post h̄ redeat ad balneum et
purgationem et consolidentur loca vsta excortica-
ta cum vngento de cerusa posset purgari cū pillu
lis fetidis loco pillularum supradictarum aliquan
do et tunc non reciperet decoctionē. Sepe sumere
debet de sero cum zucharo scilicet: ieiuno stoma-
cho quia bene operabitur in leproso effectum vti-
lem et bonū. Si autē per viam illam infirmitas nō
videret minui neq̄ ad melius alterari: tunc opor
tet q̄ medicetur cum carne viparum preparatarū
et coctarum vt dicetur: et bibat etiam vinum de
viperis q̄ dicetur vel fiet inferius per viperas in
telligamus hic serpentes qui appellantur scurzi:
habent enim caput planum et subtile: et in medio
sunt grossiores: et habent caudam curtam subtilē
vt lacerta et strepitum faciunt in suo motu: et de-
bent capi in locis siccis longinquis a palude et lu-
to et debent esse in colore flaui: etiam si dentes pa
res habuerint in parte dextra et sinistra mandi-
bularum meliores erunt: tunc cum inuentum fuerit
h̄ abscindantur capita serpentum et caude: et remo
ueantur interiora et abluantur et ponantur in olla
noua vel lebete et cum eis ponatur aqua et aliquid
olei piper galanga anetum et sal: et possunt cū eis
aliquando polli pulli columbarū eo q̄ cibariū fi-
eret saporosius et magis delectabile apud gustum
et tādiu simul dimittantur coqui quod caro vipa-
rum tota dissoluatur: his gestis comedat pati-
ens ius et carnes bibat de vino q̄ fit cum viperis
hoc modo. Accipiantur due vel tres vipere prepa
rate et decoquātur in vno sextario vini donec dis-
solute sint: et tunc illud vinum sit calidum buliens
cum viperis ponitur in vegiticulo in quo due sex-
taria vini fuerint inuenta et sic vsui reseruetur. cū
vero patiens ex comestione viperarum et iuris ex
vsu vini viparum incurerit scotomiā: et ceciderit et
inflari ceperit et absq̄ sensu steterit iam sufficit ei
vsus huius rei: quia cum cutis inflata ceciderit in
uenietur sub ea cutis noua et caro mollis: et sic libe
rabitur perfecte. Si ergo contentus post h̄ in die
ta et potu antedictis et balneetur et nutriatur vt su-
pradictum est vtatur post h̄ tyriaca electa cum vi-
no decoctionis pasularum quia bene erit ei. Nos
autē absq̄ viperis curauimus in ciuitate bononie
Abatē sancti martini de rufigno et in h̄ fuerunt te
stes omnes magistri et scolares medicinales q̄ tūc
temporis erant bononie: et in ciuitate verone do-
minum. Oldiuisium de padua: et nō dubitamus q̄
multi per viā istam et specialiter cum vsu viparum
vt est dictum liberarentur si infirmitates essent in
principio: et absq̄ destructione cōpositionis et con-
tinuitatis membrorum. In electuario quod sic fit
inuenimus mirabilem effectū. Recipe sene epithi
mi añ. ℥. iij. elebori nigri rosarū rubearum añ. ℥. s.
terantur perfecte et fiat electuariū cum melle di-
spumato: de quo electuario sumitur. ℥. j. cum aqua
decoctionis sene et epithimi de tertio in tertiū diē
vel de quarto alijs vero diebus sumūtur quattuor
trocisci de tyro cū eadem aqua vel vino claro lim-
phato ī aurora diei diebus veneris semper sumun
tur similiter quattuor trocisci de tyro cum. ℥. j. ty
riace et vino vel aqua supradictis et plus vsi fuimus
hac re in cura lepre alijs rebus et cetera. Quo mo-
ritur hic cū enim cancer qui est lepra vnius mem-
bri: et sit de illis quibus non est sanatio quid tunc
dicemus de lepra cum sit eadē materia et eodē mo-
do adusta et sit cancer totius corporis. Solutur q̄
in lepra est condictio vna que nō est in cancro vide
licet q̄ lepra spergitur per totum corpus: et non fi-
gitur in profunditatibus membrorum cum venis
plenis sanguine melancolico: vt in cancro in quo
sunt radix cancri et specialiter in principio: et an-
teq̄ membra amittant propriā formam et compo-
sitionem: et propter h̄ quando administrantur cu-
rationes fortes substentant egritudinē leprosam:
ita q̄ egritudo nō agit super membra simplicia: sz
in cancro est totū oppositum: et fit per h̄ lepra cu-
rabilis: cancer vero non nā cancer propter infil-
trationem sue malitie et venenositatis in venis et
simplicibus membris: eo q̄ sua materia colecta ē.
et non sparsa nō recipit administrationem medici-
narum fortium que sunt necessarie in eius eradica
tione nisi destruatur cum toto membro in quo est
et propter h̄ medicine fortes bene conuenientes ad
hoc nō possunt substentare egritudinem quin egri
tudo agat in membra simplitia ita q̄ compositio-
nem et formam destruat et totam naturam membri
in quo ē destruat: et sic remanet incurabilis. Sci-
re hic conuenit q̄ si castretur leprosus cum fuerit
in principio sue infirmitatis curabitur a lepra cum
paruo adiutorio nos vero nunquā probauimus: et
ratio quia castratio inducit humiditatem et minuit
caliditatem: et conuertit complexionē in contrariū
eius q̄ inuenit. Unde viros effeminat: vt volunt
philosophi et sensus h̄ manifestat: sed bene spera-
uimus in domino tempore nostro experiri h̄. Fuit
quidam castratus in verona vt dixit nobis quidam
medicus amicus noster et curatus fuit absq̄ medi
co post castrationem a lepra sed remansit absq̄ bar
ba toto tempore vite sue vt castrati remanent. Et
nos in cyrugia nostra de castrationis modis ple-
narie determinauimus.

Caplm. xxiij. de verucis et porris ficis et celsis.

o Mnes tales infirmitates causantur et
fiunt ex materia grossa melācolica: que
loco illo quo nascuntur colligit et adu-
natur et differentia sm formam et figu
ram: sed nō secundū materiā neq̄ curationē porri
in figura habent quandam asperitatē circha suam
superficiē. Veruce nullā habent asperitatē in sua
superficie et sunt eiusdem q̄titatis cū porris. Fici
habent pedem subtilem et caput magnū per celsum
intelligas morum: mor habet formā et figuram
mori et appellatur porrus tiberosus: et est maioris
quantitatis q̄ porrus vel veruca.

Cura. si fricentur veruce communiter
cum omni re habente acuita-
tem et aceto forti bene remouebuntur. Fricatio
cum folijs mirti. Aut cum folijs caparis viri-
dis: et aceto similiter porros et verucas ficos de
struit et mora. Medicina omnia acuta et carni-
um corosiua. Ut medicamen de sapone et calce.
Et medicamen de arsenico quod appellatur.
caliditio vel fit de flore eris et similium veritas
destruunt. Siue ficentur et vlcerentur et

mundificetur vsqꝫ ad radiceꝫ bene valet in ħ: facta mundificatione incarnetur locus cuꝫ puluere minuti thuris et cōsolidetur si fricentur fortiter omni die cuꝫ aceto et sale bene destruentur: si veruce scarificentur circha radices; ⁊ specialiter si multas radices habuerint: ⁊ post fricationem conspergantur veruce cum suis scarificationibus ex puluere affodilorum cū fortato cum rodelguar: ita ꝙ totus locus denigretur bene eradicabunt ⁊ post ꝙꝫ denigrate fuerint cū appositione butiri remoueatur totuꝫ ꝙ fuerit mortificatuꝫ: et ħ fiat tādiu reiterando medicamē acutuꝫ donec tota radix fuerit euulsa: post mundificationē ⁊ incarnationem consolidetur locus: si fricentur veruce multiplicate cuꝫ cepe squilitico ⁊ aceto destruentur omnino ⁊ specialiter si membrū in quo sunt per longū tempus anteqꝫ fiat fricatio cuꝫ verucis in aqua calida morā fecerit: si cuꝫ solo vitello squile viridis: ħ est cuꝫ eo ꝙ est in medio squile veruce ⁊ porri ⁊ similia fricentur omni die vsqꝫ ad paucos dies destruentur perfecte: fricatio cuꝫ sale aceto valet multuꝫ ⁊ verucas remouet. Si medicus posset cū medicinis mundificantibus ⁊ remouentibus melancoliā infirmuꝫ purgare multū bonū oparetur: ⁊ si corpus esset pleniuꝫ ⁊ carnosum valde ⁊ fieret flebotomia de saluatella manus sinistre esset ħ vtile valde. Abstinere a rebus generantibus melancoliā: vti: dieta narrata in lepra: ⁊ melancolia est bonuꝫ et conueniens de medicinis ꝯuenientibus ad istā malitiam dictum est in capitulo de lepra: ⁊ melancolia sufficienter. Si fricentur porri et veruce cuꝫ portulacis remouebuntur in breui: ⁊ cū carnositate et mucilagine que reperitur intra corticeꝫ limaciaꝝ que limatie reperiuntur in vineis ⁊ ortis bene curantur si fiant sepe hec.

Capitulum. xxiiij. de superfluitate aurium purganda.

m

Mollificetur primo ꝙ ē intra aureꝫ de sordicie cuꝫ oleo tepido: ponendo oleum ipsum hora qua itur dormitum in aurē et mane in ortu solis vel aurora: vadat patiens ad stufam: ⁊ ponat aurē mundificandā super soliuꝫ calidū stuphe ⁊ permittat exire totuꝫ ꝙ in aure continetur si exire potest ⁊ cū a balneo exierit ponat stiluꝫ inuolutū ex coto in aure suauiter: ⁊ reuoluat per aureꝫ mundificando ꝙ remanserat aut si non vult ire ad stufam inclinet aurem in aqua positum fuit oleū sup aquā bulientem vel calidam decoctionis camomille vel aneti: ⁊ postea mundificetur cū stilo ⁊ coto. Aliud ponat acetum in aurem ⁊ baurach vel vinuꝫ ⁊ baurach: vel aqua calida ⁊ baurach ⁊ postqꝫ ibi parū remanserit expellatur ⁊ ponatur in balneo vel tenenda ē auris postqꝫ illa exiuerint super vaporem aque calide per aliquod tempus: quo facto mundificanda est auris cum coto ⁊ stilo vt dictū est. Si medicus habuerit instrumentū eneuꝫ vel ferreū vel argenteum subtile valde cuius extremitas vna esset inclinata ⁊ plana aliquantulū bene ⁊ competenter posset absqꝫ aliqua mundificatione antedicta omnem sordiciem ab aure remouere absqꝫ aliqua re. ⁊ specialiter si fuisset in ħ vsus vel habuisset conuersationem cū magistro qui suis temporibus ħ facere consueuerat.

Capitulum. xxv. de his que auferunt fetorem ascellarum.

s

Si sumatur litargirū albificatū ⁊ conspergatur cum aqua rosata in qua sit camphora dissoluta. Et fiant inde trocisci: ⁊ tegantur inferius et superius cuꝫ rosis: ⁊ maneant sic donec desiccentur ⁊ reponantur: ⁊ fiat ex eis medicamen cum necesse fuerit: remouebitur malus odor. Ad idē abluatur thucia cum sale ⁊ aqua ⁊ post ablutionem conficiatur cum aqua rosata ⁊ cāphora ⁊ fiant trocisci ⁊ reseruetur ⁊ cū necesse fuerit epithimetur locus ⁊ fricetur. Aliud ad idem. ℞. rosarum rubearuꝫ. lī. j. gallie gariofillate mirrhe spice: ciperi aluminis añ. ℥. j. terantur simul ⁊ cribellentur et ex eis informentur trocisci cum aqua rosata ⁊ cū necesse fuerit fiat epithima in loco ⁊ fricatio. Si abluantur omni sero ascelle cū vino decoctionis nucis muschate vel macis ⁊ croci. vel cum vino in quo sint dissoluta tria grana musci remouebitur omnis odor malus a loco. Et si epithimetur locus cū ansio ⁊ fricetur: bonū operabitur in hoc si patiēs fetorem ascellarum ⁊ pedū ⁊ aliorū membroꝝ purgetur cū pillulis fetidis vel stomaticis alkindi vel cū aliqua decoctionum dictarū in capitulo de melancolia ⁊ lepra erit vtile multū ⁊ sic cuꝫ hoc vsus fuerit in dieta sua odoriferis vt gariofilis ⁊ similibus ⁊ abstineat ab alleis: cepis: porris: ouis: eruca herba de qua fit assa: ⁊ ab ipsa assa ⁊ similibus: et cum ħ abstinuerit a fastidio erit summe bonum et conueniens.

Capitulum. xxvj. de his que prohibent ne puerorum testiculi ⁊ puellaruꝫ mamille appareat magnitudo.

m

Modus procedendi in ħ: fiat emplastrū ex cimino cōcusso ⁊ ꝯsperso cum aqua super mamillas ⁊ testiculos: ⁊ stringatur ciminū super testiculos ⁊ mamillas cū petia infusa in aceto et aqua bene fortiter absqꝫ dolore: ⁊ sic vsqꝫ ad tres dies dimittatur ⁊ tunc remoueatur: ⁊ loco illius fiat emplastrum cum cepe lilij albi pistati et incorporati cum aceto et aqua et bene fortiter ligetur ⁊ sic per tres permaneat dies ꝙ non remoueatur. Ista enim emplastra ⁊ medicamina conuenit vt fiant super testiculos ⁊ mamillas multis vicibus in mense. Si accipiantur duo lapides virides quibus acuuntur flebotomi: ⁊ fricentur ad inuicem cum aqua et aceto. Et fiat emplastrum: vel epithima ex eo ꝙ ab eis resoluitur conseruat testiculos ⁊ mamillas ne eis appareat magnitudo: teratur alumen et misceatur cuꝫ oleo rosato: ⁊ ex eo omni die et mane et sero vngatur mamille ⁊ testiculi absqꝫ fricatio ħ enim defendit ne ad augumentū inconueniens deueniatur. Aliud. Recipe boli armeni gallarum viridiū ante terantur ⁊ cribrentur et misceantur cuꝫ melle et fiat epithima ꝙ postqꝫ per diem integrum sic permanserit lauetur cum aqua frigida ⁊ hoc fiat multis vicibus in mense durabit enim per ħ paruitas testiculorum ⁊ mamillarum longo tempore. Aliud. Recipe ceruse lapidis marmoris albi ꝙ de leui scinditur añ. partes equales terantur: ⁊ ꝯspergantur ex oleo mirtino ⁊ cuꝫ succo iusquiamo misceantur ⁊ fiat emplastrum ħ enim neqꝫ mamillas neqꝫ testiculos: neqꝫ pilos in femore crescere ꝑmittit: sicut fricatio cum tactu mamillas ⁊ testiculos augumentat ita si nō tangantur neqꝫ fricentur eorū tardabitur augumentum et casus. Si omni nocte vel die epithimentur cum aqua rosata ⁊ aceto in quibus sit aliquid camphore ⁊ thucie et cum binda vel saculo superius versus gulam eleuentur mamille ⁊ testiculi versus femur non veniet eis augumentum: neqꝫ casus nisi in senectute: aut post longum tempus.

Capitulum.xxvij. De his que augumentant corp⁹ ⁊ ipsum grossum faciunt.

Mirabilis fuit cōdictio huius rei: macrescere.n.q̄libet corpus est possibile ⁊ de leui fieri potest h̄ in quolibet homine sꝫ īpinguare q̄libet corpus ē impossibile: ⁊ maxie corp̄a extenuata hn̄tia epar magnū ⁊ venas magnas ⁊ h̄ ē pp̄ duo p̄mū quidē est caliditas epatis aucta cuꝫ caliditate membrorum ⁊ eorum siccitate: que ē potens resoluere humores ⁊ humiditates membroꝝ anteq̄ȝ impinguedinē cōuertātur secundū est cū vasa totius corporis sunt magna manifesta valde sunt plus capatia humoꝝ ⁊ humiditatū q̄ȝ natura possit conuertere impinguedinē ⁊ carnositatē: ⁊ sic talia corpora semp̄ extenuata remanent. Ea autē que habent macrescere corpus ⁊ extenuate sunt cibaria pauci nutrimenti vt olera ⁊ legumina salsa ⁊ acetosa: ⁊ que mouēt ventrē: ⁊ vti rebus prouocantibus vrinā ⁊ sudoreꝫ multuꝫ valent: ad hoc multū coire: ⁊ paruꝫ comedere: ⁊ ieiunare: ⁊ multū moueri ⁊ laborare: ⁊ paꝝ ⁊ male dormire: ⁊ maxime super stratū duꝝ ⁊ indumentis aspis: ⁊ balneare in ieiuno: ⁊ abstinere a comestione post balneuꝫ: ⁊ longā moram facere in balneo: ⁊ vti vino veteri limphato ⁊ comedere panem siccū de spelta ordeo: ⁊ milio ⁊ dormire in ieiuno post balneuꝫ longuꝫ ⁊ laboreꝫ de necessitate omnia ista habēt corp⁹ extenuare. Abstinere a rebus dulcibus ⁊ carnibus ⁊ vino nouo ⁊ lacte ⁊ similibus multuꝫ facit ad h̄. Usus electuarioꝝ calidorum valet ad illud ⁊ mouentiuꝫ corpus: ⁊ prouocantium vrinā vt est vsus trifere minoris ⁊ maioris: ⁊ vsus diatrion pipeon diacurcume ⁊ diagalange ⁊ diaciminuꝫ ⁊ similiuꝫ ⁊ debet homo morari anteq̄ȝ comedat post eorū receptioneꝫ donec appetitus qui fuit irritatus reprimatur ⁊ extinguat̄ et debet talis pati famē atq̄ȝ sitim ⁊ morari sub sole cuꝫ mansionibus et locis calidis ⁊ in balneo sudare ⁊ medicinas facientes maciem sepe sumere. Medicamē efficiens corpus macrū sic fit. Recipe ameos seminis apij seminis fenugreci rute cimini an̄ partes equales vel.ʒ.j.sansuci sicci.vł baurach an̄ quarta vnius partis vel.ʒ.j.lacce partes .ij.vł ʒ.ij.pulnerizentur de quoꝝ puluere trahiciat patiens quottidie vtens eo pondus aur. vnius h̄ medicamē vehementer exiccat. Medicamē aliud. R. trifere minoris.ʒ.iij.pulueris pigre turbit an̄.ʒ.i. sumatur h̄ medicamē qualibet ebdomada semel. Aliud. R. cimini piperis salis zedoarie an̄.ʒ.ij.terantur ⁊ cribrentur: ⁊ sumat̄ de illo puluere pondus vnius aurei de tertio in tertiū diē in ortu solis cū.℥.j.aceti vel.℥.iij.boni vini albi veteris mirabiliter extenuabit omne corpus. Impinguatur auteꝫ corpus ꝙ est possibile impinguari per vsuꝫ vini rubei dulcis: ⁊ noui specialiter ⁊ vsum lactꝫ in ieiuno cuꝫ in eo ponitur zuchaꝝ: aut mel: ⁊ p̄ vsuꝫ reruꝫ dulciū: ⁊ per abstinentiā a labore vigilijs et superfluo motu: ⁊ ab omnibus rebus prouocantibus vrinā et sudorē et mouentibus ventrē ꝓpter suam acuitatē ⁊ caliditatē. Utatur rebus nutrientibus multū vt est triticū coctuꝫ in iure carniuꝫ et absq̄ȝ iure pingui et vt sunt pultes de farina que sobētur cū vino dulci ⁊ nouo ⁊ brodia carniū inspisata cū vitellis ouorū ⁊ mica panis vel farina. Cibaria omnia de farinis facta ⁊ granis ꝯdita ⁊ cocta cū lacte ⁊ zucharo ⁊ puluere qui sic fit multū impinguat. R. cardamomi.℥.j.nucismuschate galange pipis longi an̄.℥.s.cinamomi electi.℥.iij.liquiritie.℥.j.macis croci an̄.ʒ.s. fiat puluis cribratus abstineat a rebus acetosis ⁊ salsis ⁊ acutis nisi pro sapore cibi: vt appetitus melioretur ⁊ nō deficiat. Comedere res humidas nutribiles carnes videlicet ⁊ iura carniū ⁊ brodia cuꝫ vitellis ⁊ speciebus dictis impinguat mirabiliter corpus vel alterat ad melius. Cōmune preceptum in h̄ casu est vt homo desiderans impinguari vł meliorari aut defendi ab exiccatione vtatur ante comestionem vel cibuꝫ debili de ambulatione vel subtili et vt a forti motu ⁊ de ambulatione graui abstineat: ⁊ vt ei⁹ lectus sit mollis ⁊ loco frigido ⁊ multū quiescat ⁊ dormiat: ⁊ vt vngatur corpus eius cuꝫ oleo violato vł de nenufare omni die post cibū ⁊ tunc intret balneuꝫ aque tepide dulcis: ⁊ fricentur omnia sua membra tem̄pate quousq̄ȝ aliquantuluꝫ rubere videantur loci solacia et instrumenta delectabilia cōtinue aut sepe fiant corā eo: bis ī hyeme ter in estate comedat et semper post prandiū per horas vel cenā balneuꝫ ingrediatur: ⁊ h̄ omni die aut de die in dieꝫ ſm ꝙ medico cōsideranti videbitur: omne enim cibariū ꝙ fit ex farina ciceris fabarū rizi tritici ⁊ ordei ⁊ similiuꝫ condituꝫ ⁊ coctuꝫ cum lacte ⁊ zucharo: ⁊ iure carniuꝫ ⁊ caseo recenti absq̄ȝ sale ē vtile in h̄: ⁊ etiā si tale cibariuꝫ fieret absq̄ȝ pinguedine cōferret fructus quoq̄ȝ quorum nuclei comeduntur cuꝫ zucharo vt amigdale auelane: phistici et nuces dulces recentes: ⁊ pinee corpus impinguat: ⁊ plus omnibus alijs fructibus impinguant et plus omnibus alijs fructibus impinguant vue mature. Impinguat etiam corpus ⁊ grossum faciunt arietina caro porcellina ⁊ edina ⁊ galline: et castratia ⁊ oua assata: ⁊ mice panis super quas funditur pullorum pinguedo et columbarum cū assantur: ⁊ carnes cocte cuꝫ aqua vel cuꝫ aliqua herba a speciebus ⁊ abstinere a flebotomia ⁊ solutione ventris et coitu sorbitione facta ex farina frumenti ciceris fabe rizi cuꝫ lacte et butiro et ex pane: si bibantur in ieiuno multuꝫ valent. Medicamē impinguatiuum sic fit sumant̄ semina cucurbitarum excorticatarum ⁊ terant̄ vltime ⁊ cum lacte vacino aspergantur ⁊ fiant trocisci subtiles ex quibus cū lacte ⁊ zucharo rosato.℥.j.trahiciatur. Aliud sumantur: farina ciceris fabaruꝫ: rizi ⁊ amigdalaꝝ: dulciū excorticatarum ⁊ mice panis sicce: et ex eis fiat cibariū cuꝫ lacte ⁊ zucharo et in ieiunio comedatur: et cuꝫ comederit p̄ horam balneuꝫ intret in quo faciat morā non multū ⁊ cuꝫ exiuerit et quieuerit nutriatur nutrimento proprio et vsitato. Aliud sumant̄ amigdale excorticate dulces ⁊ auelane ⁊ seminis papaueris albi et fristici: et butiruꝫ vacinū: ⁊ zucharuꝫ pistentur vltime ⁊ terantur et cuꝫ butiro vngantur ⁊ dissoluantur cū zucharo: ⁊ in aurora aliquid de eo comedat̄. Aliud sumatur caput arietis pingue bene mundificatuꝫ: ⁊ optime pistetur cui addant̄.ll.s.caude arietis et.ll.ij. lactis et ciceris rizi: tritici an̄ vnius cuiusq̄ȝ.℥.iij. quibus tantum aque admisceatur vt ex ea possint coperiri: ⁊ sic eo quattuor h̄ totuꝫ vsq̄ȝ ad dissolutionem omniū: ⁊ postea ex aqua collata.℥.iij.⁊ pinguedinis.℥.ij.et olei rosati ⁊ olei de nucibus an̄.ʒ.j.sumantur et fiat suppositoriuꝫ ex his in nocte postq̄ȝ ascellauerit: et dormiat cuꝫ eo tota nocte tenendo ipsum in ventre: et fiat hoc his in ebdomada et si fieret cibariū ex his omnibus preter ꝙ sint ibi olea erit vtilius in h̄. Aliud cibariuꝫ impinguatiuum et est nobile valde sic fit. sumantur fictule panis sicci multe et in iure pingui carnium cuꝫ feruet ponantur ⁊ cū mollificate fuerint et bene in iure ībibite extrahantur vnatim ⁊ conspergantur bene ex caseo recenti et in fine ponatur aliquid super eas de puluere specierū dicto superius: et anteq̄ȝ infrigidentur comedantur: et post eas et cuꝫ eis bibant vinum rubeum nouum: et stet per.iij. horas anteq̄ȝ comedat cibaria vsitata. Electu-

aria impinguatiua ⁊ medicinas in antidotario faciemus vel ponemus.

Capitulū. xxviij. de his que sudorē bene redolere faciunt.

Primo oportet vt fiat flebotomia vel mundificatio cū pillulis ⁊ medicinis mundificantibus humores putridos ⁊ vtat patiens cibarijs odoriferis cū dictis cōspeciebus odoriferis: ⁊ bibat vinū clarum odoriferū in quo aliquid aque ponat sumatur omni mane semē iunipi in potu cū vino: aut cassia lignea aut gariofili. Sepe vtat fricationib⁹ ⁊ balneis in ieiunio in quo rose: ⁊ gariofilata ponant: ⁊ betonica ⁊ similia comedant capita cardorū: ⁊ semina apij: fenugreci ⁊ fiseleos: fricet totū corpus cū baurach: ⁊ trociscis de rosis quos fecim⁹ capitulo de fetore ascellarū mutet sepe camisias: ⁊ eas faciat odoriferis cū musco ⁊ specieb⁹ in mūdo lecto ⁊ bn̄ odorifero dormiat: ⁊ a fetidis rebus se abstineat.

Capitulū. xxviiij. de diminutione fetoris vrine ⁊ egestionis.

Conuenit in isto casu vt homo: abstineat a fastidio ⁊ ab omnib⁹ rebus fetidis videlicet ab alleis fenugreco et semine lini cepis eruca porris ⁊ caulibus: assa: ouis: asparigis qui de pprietate fetorē in vrina multiplicant ⁊ similibus: ⁊ vtat vino odorifero claro limphato aliquātulū ⁊ semine iunipi ⁊ semine fenugreci ⁊ ysopi ⁊ yreos in suis cibarijs cōdiant omnia sua cibaria cū puluere qui sic fit. R. cinamomi electi. ℥. ij. gariofilorū galange: piperis longi cardamomi: zinziberis folij nucismuscate an̄. ℥. ij. macis: croci an̄. ℥. j. musci grana. vi. fiat puluis cribratus.

Capitulū. xxx. de custodia corporis mortui ne feteat ⁊ cito putrefiat.

Qui enim intendit in cura huius rei: oportet vt eleuet ad superiora crura ipsius mortui ⁊ anus ⁊ sic caput mortui depressū versus terrā: ⁊ ponat intra anū ⁊ corpus mortui clistere calidū factū ex decoctione colloquintide ⁊ baurach. quo facto eleuet caput mortui ad supiora ⁊ eius pedes reuoluant versus terrā: ⁊ sic teneat donec totum clistere exeat cū fecibus ⁊ fiat iste modus clisterizandi sepe tādiu ꝙ intestina omnia euacuata sint ab omni supfluitate ⁊ stercore. Quibus gestis ⁊ factis fiat clistere odoriferū conseruatiuū corporis ꝙ includat cū coto fortiter intra corp⁹ qđ sic fit. R. aloes: mirrhe acatie galliemuscbate cāphore an̄ terant pfecte ⁊ dissoluant cū aqua rosata ⁊ ponat h̄ totū intra corpus p anū: ⁊ includat vt dictū est. Itez dissoluat h̄ totū cū aceto ⁊ sale ⁊ aqua rosata Et de eo vngat omnes iuncture. Itez pdiat argentū viuū cū aloe: sale: mirrha ⁊ alumine ⁊ gallia muscbata mēsura equali: quib⁹ mixtis ⁊ incorporatis ipleant nares ex eo ⁊ oīa foramina corpis illud qđ de pprietate pseruat cadauere ne putrefiat ē vt liniat totaliter cadauere cū pice liquida calida. Factis pluribus clisterib⁹ euacuantib⁹ intestina cadaueris si p os cadaueris ⁊ anū iniciat acetum: in quo dissoluta sint mumia ⁊ sal. ⁊ aloes ⁊ puluis mirrorū ⁊ puluis carpobalsami ⁊ xilobalsami cōseruabitur longo tpe illesum: specialiter si omnes articuli eius ēt ex ista reungant ⁊ fricent omnis pp ea mortuus vt volūt antiqui qui iacet sup suā faciem ventrē suū nō habebit inflatū ⁊ cū eius narribus argentū viuū fuerit in iectū cerebrū eius nō destuet: sed cōdempsabit in vnā massam.

Capl'm. xxxi. de his que phibēt sudorē pedū.

Si abstinuerit a repletiōe que fit ī sero ⁊ cenis ⁊ biberit vinū odoriferū limphatū erit vtile valde. Ablutio pedū omni sero cū alumine dissoluto ī aqua calida aut cū aqua calida decoctionis foliorū cipssi vel foliorū tamarisci ⁊ foliorū vel granorū mirti perfecte remouebit sudor ⁊ malus odor pedū. Si abluantur pedes cū aqua decoctionis folij ⁊ yreos erit nobile medicamē in h̄: ⁊ est conueniens regibus ⁊ nobilibus ⁊ magnatibus.

Capl'm. xxxij. de regimine extremitatū pedū digitorū ⁊ manuū ne a frigore corrumpant.

Cire hic cōuenit qđ nihil ē deterius ad velociter auferēdū frigoris nocumentum ꝙ vt pedes sint suspensi ⁊ manus pendētes discopte. Cōuenit pro defensione frigoris ne noceat vt manus ⁊ pedes fricent vehementer absq; aliquo liquore post fricationē vngat ex oleo veteri vl' oleo de lilio vel de spica: facta inunctione inuoluantur pedes in pānis lineis actu calidis ⁊ lana molli: deinde calcient ex caligis subtilib⁹ largis mollibus duplicatis summope cauendū ē ne pedes calciant sotularib⁹ frigidis madefactis aut humectatis: ea aūt que nocumentū adueniens ex rebus a frigore expellunt sunt herbe calide vt maiorana ⁊ ozimū ⁊ calamētū cū in eis inuoluunt inunctio cū oleo lanrino vel de costo ⁊ similibus si inuoluant pedes et manus cū pāno lineo infuso ex vtraq; pte in pice liquida liquefacta ad ignē nō solum illud defendit extremitates a nocumento frigoris: sed etiā illud ꝙ incipit corrumpi prohibet putrefieri. Idē operat sparadrapū factū ex cera rasina ⁊ oleo de spica vel de costo: ⁊ in manibus cirotece de pelle agnina facte defendunt manus a frigore ⁊ nocumēto eius aduemente: ppterea omnis viator vel homo qui timet de nocumēto ꝙ posset extremitatibus euenire nō vtatur pati sitiz vel frigus aut aliqđ aliud ex quo extremitates pati possint p h̄ fortasse extremitas velociter corrumpentur.

Signū autē lesionis cōtingentis ex frigore in extremitatib⁹ est ꝙ frigus qđ ei nocebat iam alieniari sentit licet eorū opimentū nō sit mutatū neq; augmentatū neq; ab aere frigus est remotū h̄. n. nō aduenit nisi ex sensus minoratione vel debilitate: oportet ergo vt cū frigus nocere cepit ꝙ opimentū pedū mutet ⁊ fricatio in eis multa fiat et post fricationē copiantur ac mediocri incessu continue moueant. Si aūt cōtingerit pedes vel extremitates apostemari vel eorū sensus minui ad h̄ poterunt curari nisi extremitates virides vel nigre fiant tunc anteq; nigrescant vel virescant debent in aqua calida decoctionis palee tritici vl' ponantur in aqua ī qua caules vel napi bullierint: vel in qua anetū vel camomilla vel mellilotū vel sticados: aut semen lini vel fenugrecū: cū vnū qđq; separatum coctū fuerit aut omnia simul: ⁊ maxime si iuxta ignem cū aliquo oleorum superius dictorū fricari fuerint sepe. Cū autē extremitates vel pedes virides vel nigri facti fuerint tunc festinetur ad scalpellandum profunde vt ad carnem deueniatur ⁊ sanguis ab eis fluere permittatur donec per se sanguis restringatur ⁊ stent cum pedibus ⁊ locis scalpellatis in aqua calida ne sanguis in ore vulnerum vel venarum congelletur ⁊ exire prohibeatur. Cū autem sanguis fuerit restrictus vel eius fluxus minutus fuerit fiat epithima ex bolo armeno dissoluto in aqua ⁊ pauco aceto quod superponendum est loco leso vel viridi vel

nigro ⁊ sic ē dimittendū p die vnā ⁊ nocte3: deinde ex vino tepefacto vel aqua ⁊ aceto lauandū: et post hoc quoqꝫ bis aut ter epithimandū ⁊ ad vltimum vtendū ē tādiu h epithimate donec loca denigrata videas iam esse facta dura ⁊ retenta. Si autē ante scalpellationē durities membroꝝ fuerit soluta ⁊ malū reddat odorē in putredinē versa fuerit tūc scalpellatio nullomodo vtilis repiet vnde necesse est vt omnia que sunt in illis locis cadant ⁊ fiat h absqꝫ tarditate ne corruptio veniat vsqꝫ ad carnē sanā illo loco: nā mali medici aut medici nō bene astuti cū ferro violenter cutim remouēta dictis locis ⁊ carnē putrefactā sub cute licet ibi non magna repiat ꝯcauitas s3 locus sit tenuis ⁊ subtilis qua propter multotiēs neruos ⁊ cordas sanas ⁊ vtiles taliter operādo extrahunt ⁊ distendunt ⁊ incidunt deinde malas egritudines ⁊ incurabiles faciunt in illo loco ⁊ membro generari: caro vero putrida: cū ferro a mēbro remouenda nō ē in tali casu imo emplastrū ex folijs ficie aut folijs caulis coctis ⁊ butiro calido admixtis cōfectis in modu3 panis cōuenit fieri ⁊ est supponendū calidū. Idē operat emplastrū factū ex lentibus coctis ⁊ pistatis ⁊ mixtis cū melliloto ⁊ farina fenugreci ⁊ butiro ⁊ aliquātulo salis bn̄ cōfiteor ꝙ opatio cū ferro in membro subtili ⁊ debili corrupto in quo nō magis repit ꝯcauitas vel profundata corruptio nō ē sic rationabilis queadmodū opatio cū emplastris mundificatiuis ⁊ emplastris ꝯfortantibꝰ loca sana que circha loca putrefacta sunt apponenda s3 opatio cū ferro i mēbro subtili ⁊ grosso siue corruptio fuerit profundata siue nō si sapienter ⁊ absqꝫ extensione neruoꝝ ⁊ cordaꝝ ⁊ lesione ptis: sane fiat erit vtilis valde ⁊ velotioris actionis ꝙ̄ illa que fit cu3 emplastris: ꝙ̄uis in ea sit timor ex pte mali medici ⁊ inusitati in h. Facta mundificatōe carnis putride ⁊ remoto ꝙ putridū erat totaliter ꝯsiderandū est vtrū putrefactio ingressa sit os aut nō si aūt nō ingressa fuerit os incarnet locus cū puluere thuris minuti: vel cu3 vngento facto ex ipso: ⁊ in fine cōsolidet cū puluere nucis cipssi ⁊ similiū. Si vero ingressa fuerit ipsa corruptio os tūc necesse erit ipsu3 os corruptū radere cū aliquo instrumētorū ⁊ remouere totū ꝙ corruptū ē: aut aliquā eius ptē auferre aut totū a iunctura remouere: ⁊ post ossis ablationem locū incarnare ⁊ cōsolidare. Qui eni3 nō huius artis vsus ē indiget medico sciente ꝙ̄uis doctrinā huius artis habuerit.

Caplm. xxxij. de his que prohibent fisuras q̄ fiunt in calcaneis ⁊ ampellantur muge.

i Ntentio huius rei qnqꝫ vergitur ad ptē defensionis ne scisure vl muge fiant: qnqꝫ vergit ad ptē curatiōis postqꝫ facte sunt. Intentio defensiōis ne fiant est vt pedes sepe lauentur cū aqua calida aut aqua calida decoctionis fenugreci vel seminis lini vel radicum maluauisci ⁊ longo tēpore teneantur pedes i aqua illa donec pedes ⁊ loca illa in quibus ꝯsueuerūt euenire scisure mollificentur post mollificationē vngant loca cū oleo de mastice vel de spica inspissato cū cera aut fricet locus cū puluere dragagāti triti vt alcohol. Et post h epithimet ex pice liquida aut supponat pedi ⁊ calcaneo pannus infusus in oleo calido ⁊ sit semꝑ homo calciatus ex caligis largis absqꝫ sotularibꝰ: ⁊ si absqꝫ sotularibꝰ stare noluerit sint largi absqꝫ adherentia ad pedē ⁊ strictura: ⁊ caueat sibi a puluere ⁊ frigore secundū ꝙ melius potest.

Intentio vero que vergit ad ptem curationis postqꝫ muge vel scisure facte fuerint est vt curetur locus cū mundificatiuis calefactiuis in quibus sit virtus cōsolidationis: vt est vngentū ꝙ sic fit. ℞. sepi caprini. ℥. j. pulueris gallaꝝ tritaꝝ vt alcohol ℥. j. liquefiat sepū ⁊ collet ⁊ misceat cū puluere gallaꝝ ⁊ ponat sup scisuras antiquas ⁊ nouas nā hoc mundificando putredinē locū cōsolidat. Aliud ad id ē. ℞. litargirij. ℥. v. terat ⁊ misceatur cu3. ℥. xx. olei ⁊ coquat in ca3ola agitādo cū spatula ꝯtinue donec fiat vt pix ⁊ tūc addant. ℥. iij. galbani et tūc ite3 buliat donec inspisset de quo cū tepidū factū fuerit ponat sup scisuras h. n. antiqꝫ scisure ⁊ noue auxiliabit et cōfert. Aliud. ℞. picis liquide olei de semine lini ān̄ misceant ⁊ coquant donec inspissentur cū tepidū fuerit ponat guttatim sup locu3 antiqꝫ scisure ⁊ putride ⁊ cadenti cōfert. Aliud in mundificādo ⁊ cōsolidando. ℞. adipis pedū bouū ℥. ij. cui galbani. ℥. s. misceat ⁊ decoquant vt pax inspissent ⁊ cū fuerit inspissatū ponant sup rugas ⁊ scisuras mundificando cōsolidabit mirabiliter. Attendendū est hic ꝙ omni die scisure ante ꝯsolidationem debent calefieri ⁊ mollificari in aqua calida ⁊ cū fuerint mollificate debent exiccari cū pāno lineo ⁊ post h cū vngentis ⁊ medicinis curari. Cōmune remediū ꝙ defendit ne scisure vel muge eueniant: ⁊ destruit eas que sunt facte ē: vt homo qui timet de h a principio hyemis vsqꝫ ad finē deferat sup calcaneū petiā infusam in pice liquida et sup illā petiā ⁊ totū pede3 ponat sotularē factum de pāno lini ⁊ sup illū deferat aliū sotularē de pelle agnina noua ꝯtinēte totū pedē ⁊ postea deferat sup omnia ista caligas duplicatas lōgas ⁊ nō deferat sotulares de corio neqꝫ ocleas manebit. n. ille sus tota hyeme absqꝫ aliq̄ grauitate si deꝰ voluerit

Explicit liber tertius de decoratiōe ⁊ venenis
Incipit quartus de cautella venenosoꝝ.

Capitulū primū in quo determinat de cautella venenosoꝝ ⁊ collectionibꝰ ⁊ agregationibꝰ sanatiōis ⁊ venenoꝝ morsus ⁊ animaliū venenosoꝝ.
Caplm secundu3 de illis que fugant serpentes et venenosa animalia ⁊ rapatia vt lupus ⁊ similia et ea interficiunt.
Capitulū tertiu3 de morsu serpentum qui nocent quando mordent per vulnus ⁊ nō per venenū de quo sit curandū.
Capitulū quartū de morsu hominis ⁊ q̄drupedū.
Capitulū quintū de puncturis paruoꝝ venenosorum ⁊ morsu eoꝝ.
Capitulū sextū de mineris que in potu sumunt et opantur vt venena.
Capitulū septimū de plantis ⁊ herbis calidis venenosis que in potu dant vel comestione.
Capitulū octauū de plantis ⁊ herbis frigidis venenosis que in potu vel comestione dantur.
Capitulū nonū de animalibus que corrumpunt vl interficiunt cū eoꝝ corpora comeduntur.
Capitulū. x. de fellibus venenosis ⁊ interficientibus extremitate animalis et sanguine et sudore et ouis venenosis.
Capitulū. xi. de piscibus frigidis ⁊ assaturis suffocatiuis ⁊ frigidis ⁊ carnibus corruptis.
Capitulū. xij. de sanguine ⁊ lacte cōgellatis in stomacho corruptis.
Capitulū. xiij. de his qui sumpserūt vinū vl aquā frigidā in ieiunio vel post nimiu3 laborē aut post egressionē de balneo: aut post coitū factū corpore inanito vel aquā saponis.

E venenis que
dam sunt que dant̃ oculte ⁊
operant̃ oculte ⁊ quedã dan
tur manifeste ⁊ operant̃ ma-
nifeste: que aũt dant̃ oculte
⁊ oculte operantur sunt sicut
turbit ⁊ scamonea: ⁊ similia
que qñ miscent̃ cum cibarijs
habentibus sup̃fluã dulcedi
nem aut superfluã acetositatẽ que eoꝝ obtundunt
saporem: ⁊ odorẽ ⁊ illa tamẽ venenosa nõ amittũt
eoꝝ virtutes quin paulatim alterent ꝯplexionẽ ⁊
mutent in contrariũ nature hominis ⁊ sic ꝑ longũ
vsum ⁊ continuuꝫ finaliter interficiunt ⁊ sicut res
venenose: vl' alia venenosa que cadunt in cibarijs
ex tectis: vel que ꝑ accidens submergunt̃ ⁊ ocul-
tantur in vino ꝙ est in vasis q̃ dimittunt̃ ad aerẽ
extra domũ vel que in cellarijs absq; coꝑtorio re
ponuntur q̃d in illo genere sunt: nã vt plurimuꝫ
venenosa animalia diligunt odorẽ vini ⁊ ad ipsuꝫ
currunt. Unde quandoq; moriunt̃ in ipso: ⁊ qñq;
bibunt ex eo: ⁊ vomũt in ipso ẽt. Sicut dr̃ de puel
la q̃ nutrita fuit napello a ꝑ̃ncipio sue natiuitatis
vt interficerent̃ ꝑ eã reges q cũ ea coirent ⁊ dicit̃
ꝙ saliua eius interficiebat animalia ⁊ de vetula q̃
vsa ẽ napello ita ꝙ nutriebat̃ eo. Que aũt operan
tur manifeste sunt sicut napellus ⁊ opiũ ⁊ similia q̃
dant̃ manifeste cã nocendi vel sicut animalia que
mordẽt manifeste homines in vigilijs ⁊ in somno
vt serpentes ⁊ canes. Unde ꝑ tales modos nocẽ
di cũ venenis que pre manibus malis ⁊ bonis ho
minibus occurrunt. Indiget homo qui timet de
exhibitione venenoꝝ ne destruat̃: cautella ⁊ pre-
uisione in talibus vt venena nõ noceant: vel vt de
bilitetur virtus eoꝝ vt paꝝ noceant ⁊ nõ interfici
ant sicut vsus medicaminis de assa ⁊ medicaminis
de nucibus ⁊ ficubus ⁊ vsus tyriace de terra sigil
lata ⁊ metridati ⁊ vsus tyriace maioris que fit de
viperis: nã vt vult. Auic. in quinto in fine capituli
vbi narrat vtilitates tyriace ⁊. Almansor. lib. viij.
capitulo primo in quo ponit agregationes ⁊ sum-
mas medicandi venena ⁊ omnes conueniunt in h̃ ꝙ
vsus medicinaꝝ que valent cõtra venenũ defen-
dunt hominẽ ne ei venenosa noceant vl' impediũt
vt paꝝ noceant specialiter vsus tyriace maioris q̃
fit de vipis vnde quãdo quis sapiens vel timens
de veneno senserit omni ebdomoda bis vl' ter aut
semel ad minus. ʒ. j. tyriace de vipis cũ. ℥. iij. vini
calidi in hyeme vel vini limphati in vere ⁊ autum
no vel aqua frigida in estate nõ incurret egritudi
neꝫ pestilentialẽ nec nocebũt ei venena si deus vo
luerit p̃ter h̃ oportet habere cautellã in modo co-
medendi de re ⁊ quãtitate nõ ꝯuenit homini timẽ
ti de veneno vt statim comedat de cibario vl' re cũ
sibi presentat̃: sed oportet q̃d sint duo vel vnus q̃d
melius ẽ qui de illa re prius comedat ⁊ de illa plus
in quãtitate q̃ȝ timens de veneno comedat: ex isto
enim modo sumendi rẽ timorosaꝫ manifestabit̃ ti
menti vtrũ in re sumenda sit aliquid de quo sit ti-
mendũ vel nõ. Caueat sibi timens de venenosita-
te ne ei exhibeat̃ ab omni re in qua dulcedo vl' ace
tositas vel acuitas vel vnctuositas sit multiplicata
nã sub saporib⁹ ⁊ rebus talib⁹ possunt optime res
venenose exhiberi absq; ꝑ̃uisione: nisi superuenerit
cautella q̃ȝ ante diximus de hora ⁊ q̃titate come-
dendi id ꝙ representat̃. Cũ cibus vel potus vl' ali
qua: alia res malũ habuerit saporẽ vel odorẽ ⁊ co-
loreꝫ relinquenda ẽ ⁊ maxime si representet̃ absq;
cautella iam dicta de modo ⁊ quãtitatẽ recipiendi
rem cõueniens ⁊ vtile est: ⁊ ad cautellã veneni per
tinet vt timens de veneno nõ ludat cũ animali ꝙ
ignorat neq; rẽ quã nescit in os suum mittat neq;
corpus suum ex ipsa fricari faciat: in mansionibus
vbi ẽ timor venenosoꝝ animaliũ sint fenestre clau
se ⁊ fugẽtur animalia vt inferius dicemus. Quan
do quis morsus fuerit et ignorat̃ cuius sit morsura
vel punctura illico postq; patiens morsurã vl' pun
cturam senserit liganda est ꝑs que superest loco mor
so ⁊ est locus sugendus cum ventosa vehementer
ignita: aut ventosa cũ scarificatione sup̃ ponenda
est loco ⁊ sanguis inde extrahendus: ⁊ ẽ imponen
dum emplastrũ sup̃ locũ patientẽ factuꝫ ex pullis
scisis in medio calidis existentib⁹: aut depilandus
pullus ex pennis que circha anum sunt et ponere
foramẽ ani pulli sup̃ morsuꝫ vl' puncturã extrahet
per suã caliditatẽ ⁊ motũ venenũ ad se. Attrahit̃
venenũ ad exteriora: aũt ꝑ medicinas rubificãtes
que sunt note vt sunt allea ⁊ sinapis ⁊ cicuta ⁊ cepe
et similia que inferius dicem⁹ aut ꝑ similitudineꝫ
sicut adeps cocodrili ad morsum cocodrili et caro
vipe post abscisionẽ extremitatũ eius in extractio
ne veneni sui ⁊ sic de alijs. Postq; vero eger sen-
serit ex isto modo curandi quieuisse dolorẽ neq; ad
profunditatẽ corporis penetrãdo accidere ꝑ̃sense
rit iam aderit species bonitatis: ꝙ si h̃ non fuerit
modo ponat̃ sup̃ pũcturas emplastꝝ ꝙ sic fit. ℞.
fimi columbini mẽtastri añ. pistent̃ simul ⁊ misceã
tur vel fiat emplastrũ ex vrina ⁊ sulfure sup̃ locũ.
Aliud. ℞. castorei sinapis serapini asse sulfuris:
stercoris columbini: mentastri: pulegij ceruini añ.
pistent̃ ꝑfecte ⁊ incorporent̃ ⁊ misceant̃ cũ pice et
oleo veteri agitando cũ pistello in mortario donec
iuncta sint omnia simul et incorporata: et postea lo
co supponat̃ ĩmodũ emplastri. Si aũt infirmus vt
ante senserit frigiditatẽ in mẽbro ex huius empla
stri suppositione remediũ senserit ex calidis reb⁹
studie ipsuꝫ curare. Si vero ex rebus calidis mani
feste nocumentum senserit: ex rebus ⁊ emplastris
frigidis curare stude ⁊ hec est generalis regula in
cura venenosoꝝ animaliũ ⁊ etiã alioꝝ h̃m'. n. ꝙ in
loco emergunt vel appent oportet medicũ sapien
tem medicinas inuenire cõuenientes. Cõmune re
mediũ ad omne venenũ bibitũ ⁊ nõ bibitũ ẽ tyria
ca de vipis ⁊ vomitus: ⁊ ẽt omnes alie tyriace q̃s
in antidotario faciem⁹: statim ⁊ quacũq; hora qua
homo timens de veneno incipit sentire mutatio-
nes nõ cõsuetas ⁊ extuationẽ post assumptionem
alicuius rei que h̃ facere rationabiliter non debet
subito tribuat̃ ei aqua tepida ⁊ oleum in potu: de
quibus ita repleat̃ vt vomat ⁊ confortetur natura
cõpositione penne inuncte in oleo ⁊ cũ manu vt vo
mitus fiat. Si aũt pigritaret̃ nã in vomitũ facien
do coquat̃ in aqua anetum ⁊ in eadẽ aqua admisce
sal ⁊ mel ⁊ burach cũ enim multotiens vomuerint
cõsidera si in inferioribus ventris extuationẽ sen-
tiat: ꝙ si ita fuerit fiat supositoriũ vl' clistere ꝙ me
lius est: ⁊ successiue detur ei medicamẽ solutiuũ. s.
vt sunt pillule fetide vel stomatice aut pigra ⁊ simi
lia. Si aũt post quieuerit ab omnib⁹ accidentibus
vtile erit: si aũt nõ cõsidera accidẽtia que ipsuꝫ cõ-
comitant̃ quãdo ergo videris vel cognoueris per
signa ⁊ ꝑ narrationẽ infirmi stimulationẽ incen-
sionẽ ⁊ corosioneꝫ in aliquo loco corporis ventris
lac butiꝝ ⁊ oleũ amigdalinũ ad potandũ egro tri-
bue quẽ etiã sumere facias cõfectiones calidas et
subtiliatiuas ex zucha. ⁊ oleo amigdalino dulci h̃
nãq; acuitatẽ veneni frangunt ac eius equant cõ-
plexionẽ ⁊ malitiã ⁊ eius reprimunt mordicationẽ
Si aũt feruor ⁊ rubor faciei venaꝝ tumor atq; an
gustia ⁊ sitis ⁊ fetor oris ac oculoꝝ citrinitas ap-
paruerit tunc significabunt venenũ ꝙ est ꝯtrariũ
cõplexionibus ex tota sui substãtia ꝙ refrenari et
⁊ destrui debet cum aqua ⁊ niue vel cuꝫ sauich ⁊ aq̃

et niue ꝛ zucharo atqȝ cum aqua rosata trociscos de camphora factos in etbica cum aqua vel aqua rosata ei tribue ꝛ conforta infirmum vt oleum rosatum infrigidatum cum aqua vel cum aqua rosata vel suco cicoree vel endiuie sumat. Considera post hoc in quo loco corporis vehementiorem sentiat dolorem vel inflamationem cui ex lenticula aque infrigidata in niue vel ex succo solatri ꝛ consimilium. emplastrum rozatū ex aceto vel epithima superpone ꝛ fiat hic tādiu ꝙ locus stupidus fiat deinde psilium atqȝ lac vacinum de quo extractum est butirum: nec non succum fructuum frigidorum ei tribue in quo si a principio signa manifeste repletionis apparuerint ipsum flobotoma: si vero strictus fuerit secundum ventrē solue cuȝ medicina deinde ciba eum cum cibis infrigidantibus ꝛ extinguentibus vt sunt cibi facti ex lactucis cucurbitis ꝛ portulacis ꝛ pedinus porcorum ꝛ agre ꝛ similibus. hoc eni venenū nocens complexionibus hominum cum totalitate sua destruūt ꝛ maxime quando in eis caliditas repetitur. Cum ergo videris in infirmo congellationem ꝛ alenzezȝ ꝛ stuporem ipsum cum sinapi ꝛ alleis medicina de assa ꝛ similinus rectifica. Vinum quoqȝ vetus ꝛ forte ac purum potare facias ac dormire ipsum non permitas: sed sitire eum fac: corpus eius frica ꝛ caput atqȝ pectus cum pāno calefacto calefacias ista enim venenum oīo frigidum destruunt. Si autē non apparēt talia signa: sȝ vides egrū mutari ad peiꝰ ꝛ incipit sincopis superuenire cum frequenti dissolutione virtutis tunc cito succurre: hec enim significationes venenoꝝ sunt deteriores omnibus ꝛ velocius inferētes mortē subito post illā tiriacā de vipis tribue aūt metridatū vinūqȝ quoqȝ ad potādū ei da ꝛ extre bꝰ odoriferis adbibitis atqȝ succo carnis ipsū ꝯforta ꝛ in loco ventoso atqȝ frigido eū sedere facies. quem subtilissimus camisijs ī fusis ī aqua rosata habente sādalum rubeum vestire debes. locum qui est in ore stomaci ipsius fricare cōuenit cū etiam aliquis boris vomere ꝛ sternutare facias hic si multū debilis fuerit: ī ipsius os ventum sufla aut flabellando ītrare coge cui si frequenter sincopis acciderit que fortius existat et oculretur pupilla oculi pulsus quoqȝ ꝛ anhelitus ad vltimum deueniant debilitas ꝛ si superuenerit sudor ꝑuus ꝛ frigidus proculdubio morietur: hoc enim accidentia vltimam malitiam veneni significant ꝙ substantia sui ꝛ complexione nocent vt malitia napelli ꝛ similium cui hec remedia dicta alijs melius conueniunt.

Capitulum secundum de illis que fugant serpentes ꝛ venenosa animalia ꝛ rapatia vt lupum ꝛ similia ꝛ ea interficiunt.

A autem que fugant venenosa vt serpētes ꝛ rapatia vt lupos ꝛ gūme ꝛ plante ꝛ lapides ꝛ terrarum vene vt sulfur: ꝛ similia animalia: fugātia alia animalia timorosa ꝛ venenosa sunt ꝛ gati ꝛ furores ꝛ pauones ꝛ grues ꝛ gallus ꝛ gallina ꝛ ciconie ꝛ cigni ꝛ mustella ꝛ ceruus ꝛ similia his de natura quoꝝ est capere animalia venenosa ꝛ ea interficere. ꝛ debēt talia in curtinis et domibus et locis timorosis et putridis nutriri: semper timens de animalibꝰ venenosis: potens fuerit de habere lampadem luminosam longe a loco vbi dormit ꝛ cum hoc debent esse ibi homines apud lampadem qui submissa voce ratiocinētur continue de quolibet naȝ propter lumen lāpadis ꝛ propter voces ibunt venenosa ad ipsos loquentes ꝛ locū in quo dormiet dn̄s dimittent: dicitur preter h̄ si smeragdus melior qui possit haberi teneatur in manu vel digito fixa in anullo ꝙ de proprietate fugat animalia venenosa. De his que serpentes expellunt ex domo in locis in quibus homines morantur sunt fumigationes que fiunt cum cornibus cerui aut vngulis capre aut sulfure ꝛ capilis hūanis: si cicer siluestris vel sacerdotalis ponatur in foraminibus serpentum fugient serpentes vel non exibunt a cauernis. Si aūt domus vel locus in quo quis dormierit suffumigetͬ cum galbano serpentes fugient. Si aūt roretur domꝰ vel camera cum aqua in aqua sal armoniacus fuerit dissolutum serpentes ei nullomodo apropinquabunt ꝛ si de illa aqua fundatur in foraminibus ipsorum moriuntur. Cum autē quis tenuerit in ore sal armoniacum donec fuerit dissolutū ꝛ postea spuerit in os serpentis morietur. Quando domus vel camere suffumigata fuerit ex pice: aut bdelio fugabuntur serpentes ꝛ similiter ex serapino. Si vngatur pāni ex pice nauali ꝛ ponantur in foraminibus serpentum expelluntur. Quādo in orto multiplicatum fuerit abrotanum fugiēt serpentes a loco illo: si ex eo fuerit locus stractus vel cāera serpentes fugiunt. Cum fiet fumus vel ignis de lignis granatorum in loco expellet serpentes ꝛ plurima venenosorum animalium. Si ponatur sinapis tritum in foraminibus serpentum fugat serpentes. Dicitur ꝙ si vipera bonum intuetur smeragdum mox eiꝰ oculi eliquantur ꝛ effluunt a capite. Et preter ista fiūt vnctiones circa corpus ad fugandum serpentes sicut ꝗ̄do fit inunctio ex oleo ꝙ sic fit. ℞. foliorum pini vel foliorum cipressi granatoꝝ iuniperi foliorum agni casti abrotani radicum herbe de qua fit assa affodillorum: dauci: carpobalsami: ꝛ radicum nasturcij an̄. ℥. ſ. pistētur omnia simul: vel pistetur vnūquodqȝ per se ꝛ ponatur in oleo: ꝛ ex eo limatur corpus totaliter. Aliud ℞. radicum herbe de qua fit assa floris cipressi: granorum iuniperi an̄. ℥. ij. radicum mandragore. ℥. j. carpobalsami carui an̄. ℥. iij. teratur ꝛ coquatur cum oleo donec recipiat spissitudinem ꝛ fiat iunctio. Aliud ad idē ℞. floris pini. ℥. j. radicis mandragore. ℥. ij. iusquiami albi. ℥. iij. terantur ꝛ misceantur cum oleo ꝛ aceto ꝛ fiat inunctio. Aliud ad idem. ℞. granoꝝ iuniperi. ℥. ij. storacis. ℥. j. misceantur cum oleo ꝛ lineatur corpus ex eo Si lineatur manus ex spolio dragōtee. s. herbe bissarie vel ex succo eius vel ex decoctione eius non morderet ipsum vipera. Et de illis que interficiunt serpētes est sputum hominis ieiunij specialiter colerici proiectum in os serpentes ꝛ maxime quando colericus sumit in ore suo ieiunus salem armoniacum.

Fugatio scorpionum quando multi scorpiones capiuntur ꝛ ex eis domus suffumigatur omnes alij fugiunt Dicitur ꝙ mures cum cauda venātur scorpiones ꝛ eos comedunt. Si domus cū sulfure ꝛ galbano ꝛ vngula asini fuerit suffumigata fugabuntur scorpiones. Si oleum fundatur in ipsorum foraminibus nō exibunt amplius: sed fugiuntur de loco. Dicitur ꝙ formice comedunt scorpiones ꝛ proprie illos qui vocantur yeraret. i. parui qui in foraminibus muri morantur. Si dissoluatur in aqua assa fetida: ꝛ ex ea locꝰ roretur non ibi apropinquabunt scorpiones: ꝛ si pēnē lineantur in pice nauali vel nigra. aut assa ressoluta ꝛ foramina ipsorum inungendo circundentur non exibūt vlterius.

Effugantur pulices quādo roratur domus ꝛ ex aqua ī aqua cocta sint absinthium ꝛ coloquintida ꝛ nigella ꝛ interficiunt: similiter si roretur domus ex aqua in qua coctus fuerit cicer siluestris vel sacerdotalis vel ruta: aut oleander omnes pulices moriuntur. Scripta ē si herba sinata vel herba persicaria in lecto posita fuerit stupefiunt pulices ꝛ capiūtur de leui. ꝛ dicitur ꝙ fugiunt ex odore caulis ꝛ foliorum oleandri dicitur fiat fonea in angulo domus: in qua ponitur aliquid sanguinis vel sanguinis yrci ꝙ omnes pulices congregant ibi ꝛ moriuntur: ꝛ si vngatur lignum ex adipe ericij ꝙ oēs ꝯgregantur super lignū illud. Sed hic attendendum est ꝙ nihil est melius in fugatione pulicum quaȝ habere cameram mundam ab vrina ꝛ omni superfluitate ꝛ sepe mutare lintheamina ꝛ camisias ꝛ omni die

purgare locum cum scopa ⁊ rorare ipsam cum aqua frigida: ⁊ omni die hora qua homo exit de lecto si fecerit lectum lintheamina pānos lecti euentare ad aerē ⁊ solem: ⁊ dimittere vsq ad horam dormiēdi hic vero modus solet pulices ⁊ cimices mirabiliter expurgare.

Cimices ⁊ scarabeos mirabiliter fugat fumus factus ex pallea: vel stercore vacino: ⁊ fumus vitreoli de quo fit encaustrū ⁊ nigelle. ⁊ si facies ex predictis suffumigetur si postea mordent non multum inferūt nocumentum: Et si vngatur concula maria ex oleo ⁊ ponatur iuxta locum valet ad hoc. Dicitur ꝙ si fiat fumus ex herba marina que appellatur origa fugat scarabeos.

Fugantur musce ex aqua in qua coquitur elleborus niger: si ponatur arsenicum in lacte omnes musce morientur que tetigerint lac: vel fugiunt. Fumus etiā thuris fugat eas: sed melius in hoc casu est vt homines domos ⁊ loca sua mundent omni die cōtinue ab omni re ex qua musce possunt suscipere nutrimentum: nam per priuationem alimenti a locis euffugabuntur.

Mures effugiunt si domus ex vitreolo ex quo fit encaustrū suffumigetur si ex merdasengi ⁊ aqua ferri ⁊ rodelgar ⁊ farina ⁊ oleo fiant trocisci ⁊ comederit de eis. hoc medicamen omnino eos finiet: ⁊ rodelgar per se si misceatur cum farina ⁊ fiant trocisci mures mirabiliter interficit: ⁊ specialiter si aquā in domo non inuenerint: dicitur ꝙ si vnus ex muribus castretur ⁊ dimittatur ꝙ omnes alios interficiet: ⁊ eos finiet Et si vnus ex muribus capiatur ⁊ ligetur in medio domꝰ cum corda subtili alij ab eo fugient nec de suis foraminibus egredientur. Iterum si quis vnum ceperit murē ⁊ eius excorticauerit faciē ⁊ dimiserit eū omnes alij fugient. sed in effugatione muriū cū eiꝰ destructione nihil melius inuenimus tēpore nostro quā gatus in domo nam mures timore eius fugiunt ⁊ per ꝓpriam naturam ipse gatus fugat ⁊ interficit eos.

Fugatur formice ex fumo sulfuris: picis nigre vel naualis ⁊ assa. ⁊ si de aliquo istorum per se vel coniunctum in eorum foraminibus aliquid ponatur morientur omnes. Et si ex aliquo illorū fiat epithima circa foramen non amplius exibunt.

Effugantur tinee ne ledant pannos ex absinthio calamento ⁊ corticibus citri.

Vespe fugiunt ex suffumigatione sulfuris ⁊ alleorum: ⁊ ex linitione succi altee vel oleo. Et quedam auis quam non cognosco que appellatur albarati. i. frāgens ossa que fugatur ex ciueta vel incicorate que appellatur vdud. i. auis clamans in nocte. ⁊ effugat etiam ex fumo facto ex pēnis eius ⁊ membris ipsius cū cōburuntur ⁊ hoc est verum secundū ꝙ dicitur. sed experimentum non verificauit hoc nobis.

De fugatione rapatium dicitur ꝙ leo ꝓpter gallum album: ⁊ propter murem ⁊ gatum fugit hoc enī vidimus leonem fugere propter gatum mortuum ⁊ viuum.

Et lupus fugatur ex presentia squile.

Et dicitur ꝙ leopardus fugatur propter arborē que vocatur leopardi arbor. Dicit ꝙ si gati siluestres ⁊ dabac. i. dania: ⁊ aliud ꝙ vrse est simile fugantur ex succo rute ⁊ amigdalarū amararum.

Conueniunt omnes ꝙ squila ⁊ eleborus porcos ⁊ canes atq leones: nec non ex beluis plurimas interficiunt ⁊ fugant. herba que vocatur lopardum strangulas: leopardum cito interfecit. ⁊ strāgulator adib. i. lupi lupum interficit. ⁊ strangulator canis canem ⁊ similia: ⁊ ruta interfecit mustellam ⁊ eam fugat.

Capitulum. iij. de morsu serpentum qui nocent quando mordent per vulnus ⁊ non per venenum de quo sit curandum.

In hoc loco Et sequentibus nos dicemus de venēis ⁊ aīalibus venenosis secundum ꝙ nostro tempore occurit: pro manibus nobis ⁊ penes narrationem antiquorū pbōr primꝰ serpens de malitiosis qui interficiunt veneno proprie est basilicus ⁊ nominatur regulus. cuius longitudo secūdū ꝙ dicitur est duorū palmorū ad plus ⁊ hꝫ coronā super caput: ⁊ dicit regulus pp hoc ⁊ est eius caput acutū: ⁊ oculi rubei: ⁊ color sui corporis est decliuis ad nigredinem ⁊ citrinitatem: ⁊ hic serpens adurit totū sup ꝙ incedit. ⁊ non oritur i circuitu cauerne eius aliquid: ⁊ omne animal teretur ex eo: cū eum sentiunt: ⁊ aues cum vollant super suā habitationē cadunt, ⁊ interficit suo sibilo vt dicitur cū eum exaltat: ⁊ interficit ex propinquo. ⁊ ille super quē cadit visus eiꝰ serpentis moritur ⁊ non est verum ꝙ si homo viderit primo ipsum ꝙ serpens moriatur. ⁊ liquefit corpꝰ hominis statim post morsum eiꝰ. ⁊ morit qui illi mortuo apropinquat: ⁊ raro euadit qui vicinat huic serpenti: ⁊ qui tangit eum cum virga mediante virga moritur: ⁊ qdā miles vt dr̄ tetigit ipū cū lācea ⁊ mortuꝰ ē miles ⁊ equꝰ eiꝰ: ⁊ ipse serpēs tetigit eq labiū ⁊ mortuꝰ ē equꝰ ⁊ miles multipticatur hic serpēs ī tra arcobc. ⁊ inibia.

Signa morsus eius sunt si videris mortuum subito. ⁊ proprie si fuerit vbi multiplicatur tale animal ⁊ non erit ibi casus cause primitiue apparētis tūc eris certus de hoc. ⁊ scias ꝙ non est ei curatio penitus eo ꝙ subito interficit.

Harmene secundum quod scriptum est assimilatur regulo in proprietatibus ⁊ hoc nō subito interficit aliqñ interficit nō solū morsu: sed etiā visu ⁊ aliqñ auditu sibili sui: ⁊ animal morsum ab eo dissoluitur ⁊ morit oē animal ꝙ ei appropinquat: ⁊ est secūdū quosdā eius longitudo vt longitudo reguli ⁊ secundū quosdā est eius longitudo ab vno cubito vsq ad cubitū ⁊ semis ⁊ dicitur ꝙ morsus eius est incurabilis. sed quidā volunt vt. ℥. i. papaueris si misceatur cū. ℥. i. castorei confert si detur patienti in potu ⁊ ponat de hac re sup morsuram tantundem.

Hirundo est serpens niger habens aliquas eminentias in modum allarum ⁊ eius longitudo est circiter vnum cubitum ⁊ interficit ante duas horas ⁊ accidit ex morsu eius singultus. ⁊ alteratio coloris. stupor ⁊ frigus membrorum. ⁊ somni profūditas ⁊ clausio palpebrarum cū vehementia pulsus cordi qui est ꝓpriꝰ ei ⁊ magnitudo doloris eiꝰ erit vt dicet iam inferiꝰ.

Aspidis sicca assimilatur i ꝓprietatibꝰ ⁊ figuris yrundini dicte ⁊ cura eius eadē est cū illa ⁊ eius longitudo est a tribus cubitis vsq ad quinq. ⁊ non curatur quia dicitur ꝙ interficit a duabus horis vsq ad tres.

Serpens qui appellatur spuēs ⁊ asillus eius longitudo est vsq ad duos cubitos: ⁊ non valet in eo nisi curatio vniuersalis qñ mordet aliquem remanet q est morsus absq sensu ⁊ motu: quietus dormiens profunde: ⁊ cum hoc incurrit clausionē oculorū: ⁊ colli torsionē: ⁊ spasmū ⁊ pulsū inordinatū: ⁊ non sentit dolorem. sed quādoq sentit in initio rei intestinorum dolorē: ⁊ hoc scies qr videbis ipsum intromitentē digitos suos violenter in ore vt euomat: ⁊ dicit ꝙ hic serpens eleuat caput suum vt expuat venenum. ⁊ narratur ab eisdem ꝙ locus morsus eius est paruus secūdū quātitatē acus absq apostemate vel inflatione: ⁊ currit ex eius punctura sanguis niger ⁊ paucus. non viuit qui morsus est ex eo vsq ad dies tres: eo ꝙ accidunt huic morso tenebrositas oculorum. ⁊ in visceribus dolor intolerabilis ⁊ ore stomaci: ⁊ somni profunditas: ⁊ alia dicta superius.

Cornuta de qua dicit ꝙ lōgitudo est ab vno cubito vsq ad duos ⁊ super caput eius sunt due eminentie sicut duo cornua: ⁊ color corporis eius est sicut color cineris: ⁊ eius vēter est sicut squamme sicce dure que strident super terram cum strepitu: ⁊ eius dentes sunt equales: recurui ⁊ plurimum eius in locis ⁊ herenosis ⁊ emplastris generis. quedam appellatur parua

propter cornua parua eo ꝙ iam cornua ceciderūt: aut
propter breuitatem sui corporis. ⁊ nominātur omnes
eodem nomine: ⁊ sunt eiusdem operationis ⁊ effectus
⁊ dicitur per viam cognitionis ꝙ sentiuntur in locis
morsus eius quasi claui: aut acus: ⁊ inflātur labia oris
morsi: ⁊ accidunt vertigo: ⁊ tenebrositas oculorum: ⁊
destruitur ratio ⁊ incurrit maximā corporis grauitatē.

Andrius vel edusudurus cum est in aqua nomi-
natur a grecis andris ⁊ quando habitatio eius est in
campo nominatur kedusudurꝰ ⁊ accidit ex morsu eiꝰ
in principio dolor vehemens: ⁊ vt inflametur locus
morsus. ⁊ fiat viridis ⁊ accidunt morso vertigo ⁊ vo
mitus colere fetide. ⁊ motus inordinatus: ⁊ vltima
debilitas ⁊ mors in tertia hora ⁊ non transit tertiam
secundum plurimum vt dicitur: vulnus cōmitantur
egritudines eum. s. morsum a quibus non sanatur for-
sitan.

Serpens qui vocatur ydria notus non est sed
dicitur ꝙ eius morsus egreditur ⁊ dilataē: ⁊ color eius
ofuscatur ⁊ egreditur ab eo humiditas nigra fetida
valde: ⁊ eius curatio fit difficilia ⁊ prolongatur quare
conuenit vt consideretur in cura eius cum solicitudie

Serpentes omnes quos nominauimꝰ vsq; ad
locum istum appellantur surdi eo ꝙ non audiunt. ope
rantur enim suos effectus propria natura ⁊ dispositō
ne ⁊ nos ponemus curam generale conuenientem oī-
bus tangendo de propria cuilibet: preter hoc serpētes
diuersificantur in masculineitate ⁊ femineitate ⁊ sunt
masculi deteriores feminis quāuis femine sint pluri
mum dentium ⁊ plura vulnera cum morsu inducunt
nam venenum feminarum non est nimis acutum ex
natura sexus. ⁊ iterum senes deteriores sunt iuueni-
bus propter siccitatem maiorem ex natura etatis. Et
cum hoc magni sunt deteriores paruis ⁊ curtis ⁊ i ea
dem specie. Et serpentes qui habitant nemores ⁊ lo
ca inaquosa sunt deteriores his qui inhabitant loca
aquosa ⁊ littora: ⁊ h quia venenum mitigatur ꝓpter
humiditatem locorum. Et iterum famelici ⁊ irati sūt
deteriores repletis ⁊ quietis: nam propter repletionē
⁊ quietem mitigatur acuitas veneni ⁊ propter hoc ve
nenum serpentum deterius est in estate q̄ꝫ i hyeme q:
ex tempore calido acquirit acuitatem. Quidam exti-
mauerant ꝙ venenum serpentum ⁊ viperarum sit fri
giduꝫ propter illud ꝙ accidit de frigore morsis ab eis
⁊ hoc est error: nam tale frigus non accidit morso ex
vipera vel serpentibus nisi q: calor naturalis ⁊ spiri-
tus resoluunt veneno natura sue acuitatis ⁊ venosita
tis: nam serpentes non ex eo ꝙ mortificatur in hyeme
sunt frigide complexionis: sed ex eo ꝙ sunt pauci calo
ris respectu sui corporis ⁊ temporis frigidi.

Cura Serpentum surdorum erit cōmu
nis omnibus. ⁊ de quibusdaꝫ erit
particularis in particulari. secundum pluri
mum morsus venenosorum serpentum non curatur
ex eo quod subito aut in breui interficit vt dictum est.
cōmuniter in cura morsus surdorum proceditur stati
cum incisione mēbri morsi si possibile fuerit aut cum
adustione vltima penetrante vsq; ad profundum mē
bri morsi ⁊ venenati. nam combustio cōburit venenū
⁊ stringit meatus ne spergatur per mēbra ⁊ totum cor
pus: ⁊ si fuerit vomitus. aut super repletionem ex pi-
scibus salitis: cepis sinapi ⁊ simlibus aut absq; reple-
tione cum oximelle ⁊ aqua decoctionis aneti radicum
raffani seminis sinapis ⁊ attriplicis ⁊ similium erit vti
e valde Bibere de tiriaca ⁊ aqua decoctionis papaue
ris ⁊ castorei sepe: ⁊ ponere de ea super morsuram ⁊ lo
cum venenatum erit vtile ⁊ conueniens ligare mē
brum fortiter super morsuraꝫ ne venenum ascendat
ad cor est de melioribus rebus. Particulariter consi-
deratur morsus surdorum ex parte operationis me-
dicinalis vt in harmene vt dictū est ꝙ in morsu eius
valēt. ʒ. j. papaueris ⁊. ʒ. j. castorei cōiunctim ⁊ separa
tim si ponatur super morsuram ⁊ ore sumant cum aq̄
mellis vel vino. Medicamenꝰ particulare ad morsū
cornute est vt sumaē semē raffani cū vino: ⁊ ꝓpe quā
do euomit cum eo: ⁊ post vomitum cōfert ciminū tri
tum: ⁊ iterum sisamū cū vino cōfert: ⁊ similiter casto
reuꝫ cū vino ⁊ calamentū cāpestre cū vino ⁊ semē raf
fani vtile est in hoc: ⁊ si ponatur sal tritus cū pice nigra
aut naualli super morsum: aūt cepe trituꝫ cū aceto mi-
rabile videbis sumat patiens nucem cipressi munda-
tam cum granis mirti: de vino quoq;. ʒ. j. ß. cuꝫ aqua
mellis vl̄ vino. aut sumat. ʒ. ij. aristologie cū vino aut
aceto mixto: ⁊ similter succum prasij sumat cum vino
aut mixto cum aceto ⁊ est bonū ⁊ conueniēs vt empla
stretur locus cum calce ⁊ oleo ⁊ calamento ⁊ corticibꝰ
radicis quercus ⁊ similibus singulariter ⁊ coniunctiꝫ
⁊ misceatur cum eis omnibus aūt cum vna illarum
rerum farina ordei ⁊ erit melius: Preter illa vene-
nosa que surda sunt: sunt alij serpentes venenosi non
surdi qui nocent principaliter veneno proprio ⁊ mor-
sura: sed nō nocent per morsum nocumento de quo sit
curandum multū sicut vipera: ⁊ omnes sepentes mor
dentes qui nō sunt surdi qui habēt vnū dentē vel plu
res in mādibula qualibet nam serpentes q habēt vnū
dētē in mandibula sunt masculi ⁊ sunt deterioris vel
maioris vel acutioris veneni q̄ꝫ femine: ⁊ sunt fortio
ris operationis ⁊ cognoscitur inter masculum ⁊ femi-
nam per vulnera facta in mēbri que videntur plura
in vnoquoq; latere mēbri morsi a serpente femīa: aut
non videtur nisi vnum foramē in qualibet parte mē
bri morsi a serpenie qui est masculus. Si signa morsus
serpētis venenosi vltra ꝙ sit masculs vel femina sūt ꝙ
a principio egreditur a loco morso sanguis: deinde vi
rus feruens ⁊ fortasse incipit exire aquosus sanguis: d
inde spumosus: deinde vt erugo eris: ⁊ tunc conuerti-
tur vere ad substantiam veneni: ⁊ coloreꝫ eius ⁊ do-
let locus deinde perambulat dolor eius: ⁊ postea ap-
paret apostema calidū ⁊ rubeum habens bothor ⁊ ve
sicas. sicut fit ex adustione ignis ⁊ perambulat quādo
deinde fit viride apostema illud proprie morsuꝫ ⁊ sub
ore: ⁊ accidit in visceribus inflatio ⁊ rubedo in corpo-
re. deinde sudor frigidꝰ: ⁊ corruptio coloris decliuis ad
viriditatem: ⁊ cōmotio vertiginis ⁊ frequentia anhe
litus a nausea ⁊ singultus. ⁊ euomit quandoq; vomi-
tum colericum. ⁊ fit difficultas vrine: ⁊ grauat caput
⁊ aduenit ei quandoq; fluxus sanguinis narium: ⁊
apparet grauitas in dorso. deinde sudor frigidus ⁊ tre
mor vehemens ⁊ sincopis: ⁊ tales secundum plurimū
moriuntur in tres diebus ⁊ remanent quandoq; vsq;
ad septimuꝫ.

Cura Cōmunis in omnibus istis vene-
nis est vtilis valde que fit cum in
cisione mēbri vel ligatione forti super morsuꝫ ⁊ vulnꝰ
⁊ adustio cū ferro ignito: ⁊ exhibitio tiriace bone ⁊ ele
cte que dꝫ poni supˀ morsuꝫ ⁊ exhiberi per os i potu cū
vino aut cum vino ⁊ aceto. Res aūt particularis que
conferūt in hoc sunt sicut multiplicetur somnus ⁊ vi-
num nā multotiens ista excusant medicū ⁊ infirmū ab
omni alia curatione. vsus alleoruꝫ vtilis est valde in
omni veneno ⁊ cū hoc si allea non inuenirentur bonū
est vti cepis ⁊ porris loco alleorum: ⁊ de bonis medi
cinis in hoc casu est semel harmel. i. cicute vel herba
eius: ⁊ etiam grana citri si sumantur cū vino aut cum
vino ⁊ aceto: dicitur ꝙ si virga cerui assata comedaē
hora dispositionis veneni quod multum confert. De
tiriacis fortibus in hoc preter tiriacas omnes est ti-
riaca que sic fit. ℞. anisi piperis aur̄. iiij. corticum ari
stologie rotunde. castorei aā. aur. j. cōficiatur cuꝫ vino
cuius dosis sit nux vna. Ad idem. ℞. castorei mirre
piperis: arsenici rubei aā. ʒ. ij. seminis aneti. ℥. ij. con
ficiantur cum vino. butirum vetus ⁊ nouum si sumaē
multotiens liberat infirmum. sedere in tina lactis ⁊
vigilare ⁊ deambulare ⁊ blneum in balneo quo sudet

patiens est vtile valde. Item vinum per se ⁊ omnia
coagula ⁊ specialiter coagulum leporis multum va-
lent cum bibuntur cum vino mixto cum aceto vincē
te vino in cōmixtione. Dicitur ꝙ si homo accipiat ce-
pe sqmiliticū vel siluestre ⁊ ipsum masticet ⁊ deglutiat
illud quod ex eo currit. ⁊ emplastretur loc⁹ morsus cuꝫ
substantia que remāsit non penitus morietur patiens.
Et iterum dicitur si bibatur vrina hominis nō morsi
ꝙ biberat hominem morsuꝫ a vipa. Iterum dicit̄ ꝙ
si suspendat̄ lapis qui dicit̄ lapis serpentis ꝙ fit sana
tio a veneno vipe ⁊ similiū. Iteꝝ radix acori apiuꝫ sil-
uestre: ⁊ folia aristologie ⁊ ei⁹ radix aut agaricū quod
cūqꝫ illorum sumatur in potu cū vino dulci valet ad
illud. Similiter succus anagallis ⁊ auricula muris.
Et iterum si sumatur ciminum montanum: ⁊ succus
caulis valent cū vino aut sumatur duo aurei costi cū
duob⁹ obolis piperis valent ⁊ de melioribus que di-
cta sunt ad morsuꝫ viperaꝝ ⁊ alioꝝ serpentum est vt
sumantur aur. ij. oppoponaci cum aceto etiā similiter
iij. aurei costi ⁊ gentiane. Et iterum sucus rute: ⁊ iteꝝ
succus foliorum malorum sansuci ⁊ similiter acetū ca-
lidū per se: ⁊ cū illis multum valet in hoc. Emplastra
que ponuntur super morsuꝫ viperarū valēt sicut em
plastrum factum ex sauina. ⁊ bacis lauri ⁊ ex camomi
la ⁊ ex squila assata ⁊ ex farina orobi mixta cuꝫ vino
omnia simul aut singulariter. Iterum emplastretur cū
gallina scisa est bonū valde. ⁊ similiter cum carne vi-
pere ⁊ ranis scisis. ⁊ ex oleo: ⁊ oleū laurinū vel in quo
coquitur laurus est bonum valde. Sunt de serpenti-
bus qui faciūt egredi sanguinē ex omnib⁹ porris ⁊ mea
tibus sicut affordius ⁊ saberti. ⁊ etiam aperiūt vulne-
ra consolidata lōgo tempore ⁊ faciunt currere sangui-
nem ex eis cum dolore continuo ⁊ vomitu sanguinis
⁊ sputo sanguinis. Et dicunt homines ꝙ isti duo ser-
pentes corpora habent harenosa. ⁊ super corpora eoꝝ
puncta sunt nigra ⁊ alba ⁊ est eorum longitudo ab vno
cubito vsqꝫ ad duos. Et dixerunt quidam ꝙ minores
sunt viperis ⁊ ipsorum caude: ⁊ capita parua sunt mi
nora ⁊ sunt coloris harenosi ⁊ aliquādo nigri vel al-
bi ⁊ rubei ⁊ sūt super eoꝝ capita squāme albe incise: ⁊
est in eorum incessu strepitus propter siccitatem corti
cum ventriū ipsorum: ⁊ est sicut esset strepitus folioꝝ
verge sunt grauis motus equalium dentium morsus
eorum facit manare sanguinem ex poris ⁊ meatibus
ita ꝙ ex angulis oculorum: ⁊ naribus: auribus ⁊ p os
anum ⁊ virgam: ⁊ cum vomitu: ⁊ aliquando apostēa
tur locus ⁊ denigratur. ⁊ currit ex eo res parua ⁊ aquo
sa ⁊ soluitur venter. ⁊ constringitur anhelitus ⁊ fit dif
ficultas vrine ⁊ abscinditur vox: ⁊ mollificantur mē-
bra ⁊ fit obliuio: ⁊ accidit spasmus: ⁊ cadunt dentes: ⁊
infirmus moritur.

Curatur Venenum eorum cum potu
vini plurimi ⁊ specialiter cuꝫ
super ipsum fit vomitus. ⁊ maxime postquā comede-
rit ipse morsus oua mollia pisces salitos: ⁊ allea. bonū
est ꝙ iteretur vomitus super ipsum morsum: ⁊ postea
comedat panē ⁊ pisces positos super prunas ⁊ comede
re vuas passas ⁊ semē raffani est ex eis que cōfert mul
tum ⁊ proprie cum vino: ⁊ iterum sumere succum pa
paueris cū radice lilij celestis ⁊ vino. Sed ratione sā
guinis confert albumē oui cum vino: emplastro cum
portulacis ⁊ faria ordei: aut folijs vitis decoctis aut
arnoglosa: aut galle. ⁊ sunt de his que retinent sangui
ne per cauterium. vt porri ⁊ vt vrtica ruta cuꝫ farina
ordei cum albumine oui cū ponūtur super morsuram.
Inueniuntur serpentes facientes sitim quorum longi
tudo est palmi vnius ⁊ super eorum corpora inueniun
tur vestigia plurima nigra: ⁊ eorum capita sunt parua
⁊ colla grossa ⁊ incipiunt eorum colla grossa a capitib⁹
vsqꝫ ad caudas: ⁊ dicitur ꝙ multiplicatur in regione
lochiatiz ⁊ assez ⁊ eorum forma est forma vipe: ⁊ color
postremi eoꝝ vsqꝫ ad caudas ad nigredinē decliuis: ⁊
incedunt quassando caudas eoruꝫ. ⁊ accidit morso ex
ipsis vt dicitur ꝙ venter eius aduratur ⁊ inflametur q̄
re non sciatur ex aqua: immo nō cessat bibere absqꝫ exi
tu alicuius rei per vrinam. aut sudorē: ita ꝙ inflatur
eius venter totus: ⁊ currit aqua in venas ipsius ⁊ fit
ydropicus. Post curationem nihil melius inuenitur
in hoc q̄ꝫ vt continue bibant oleum tales euomant: dei
de est bonū os clisterizare cum his que educunt feces
⁊ humiditates: ⁊ atrahūt aquā ad inferiora vt clisteria
facta ex colloquintida agarico ⁊ centaurea ⁊ aqua si-
cle ⁊ similium: vt dentur diuretica post hoc sicut est de
cotio que fit ex semine apij spice ide cinamomi. assa-
ri. sisileos. porro ⁊ similium. Emplastro fiat super mor
suram cum sale calce ⁊ oleo: ⁊ emplastratio cum eis. ⁊
eis que dicemus ad morsum canis rabiosi.

Inueniunt serpentes qui dicuntur salientes ⁊ vo
lantes ⁊ sunt parui breues minuti ⁊ ocultantur quan
doqꝫ in arboribus insidantes vt ꝓiciant se ad illum
qui transit per eos: ⁊ exeunt ꝓcedentes ad eum: ⁊ di-
cunt quidam se vidisse tales serpentes in partibus d̄
bestrem ⁊ sunt ad rubedineꝫ decliues ⁊ sunt calidi val
de ⁊ maligni ⁊ accidit ex morsu illorū dolor vehemēs
⁊ transit vniuersaliter per totum: ⁊ fit mors. Sed ei⁹
cura est communis cura ⁊ cura viperaꝝ ⁊ dicit̄ ꝙ due
eius extremitates sunt in grossitudine equales medio
Serpens qui appellatur hilicinus vel durosus habi
tat in hilicibus vel vnicibus ꝙ credimus idem. i. ar
boribus que sic nominantur: ⁊ dicitur quod sunt arbo
res venenose vt est fraxinus vel egenos ⁊ secunduꝫ
quosdā dicitur ꝙ hilices sunt arbores castanearuꝫ sꝫ
nihil non videtur verum: ⁊ accidit ex morsu eoruꝫ ex
coriatio cutis illius qui morsus est ab eo: ⁊ excoriatio
illius cutis qui ꝑmiscet̄ ei ⁊ curat ipsū ⁊ habet odorē
malignum mortificans eum qui presens est siue sit le-
dens siue non ⁊ accidunt iterum ex eo accidentia mor
sus viperarum. Cura eius est cura viperarum. ⁊ etiaꝫ
cōmunis dicta primo capitulo ⁊ etiam secundo. ⁊ cō
fert morsui eius proprie bibere vinum aristologiam
cum vino. ⁊ radicem affodili ⁊ septemneruia.

Serpens qui miliaris appellatur habet coloreꝫ
quasi milii propter suam citrinitateꝫ ⁊ accidūt ex mor
su eius accidentia malarum viperarum ⁊ cura illius ē
cura illarum.

Serpens nominatus seisetella habet colorem si
milem colori serpentis salientis vel volantis ad du-
as ptes: sꝫ saliens est deterior ⁊ cura illi⁹ ē cura illa.

Serpens raff. i. aspis humida ē habēs colores
diuersos ⁊ dicitur ꝙ est malignus interficiens in die
secundo: cum corrosione epatis ⁊ fractione intestinoꝝ
⁊ cura eius est cura paruarum viperarum

Serpens teristalis habet accidentia vt sunt ac-
cidentia viperarum: verum fiunt cū inflāmtione loci:
morsus: ⁊ vesicis. ⁊ duritie apparente ⁊ cursus humi
ditatis sanguinee nigre ex illo loco: ⁊ accidunt ei alte
ratio rationis: ⁊ tenebrositas visus ⁊ spasmus morti
cans. ⁊ cura eius est cura viperarum tamē notitia hu
ius serpentis est in scientia per ꝑhos verifica.
Serpens qui fonuisus vocatur habet morsum simi-
lem morsui viperaꝝ q: accidunt corruptio ⁊ mollifica
tio: sicut accidit ei qui habet ydropisiꝫ ex morsu eius
Et accidit ei ꝓfunditas somni. ⁊ obliuio: ⁊ egritudies
in epate ⁊ ieiuno ⁊ colon. ⁊ iste serpens non est notus
etiā sed cura eius est vt cura viparū ⁊ cura cōmunis
dicta capitulo primo ⁊ secundo.

Serpens qui nominatur aniruditis ⁊ archarus
sunt scd̄m longitudinem vsqꝫ ad cubitū ⁊ eoruꝫ color
est sicut color aranee: ⁊ suā ipsoꝝ corpora sūt vestigia
⁊ dicitur quod accidit dolor vehemēs ex morsu eorū
in loco. ⁊ apostema maximum. ⁊ currit ex morsu eius
virus ⁊ interficiunt in tertio: ⁊ mora est quandoque
vsque ad. vij. Cura morsus eorum est communis.

sed proprie datur eis in potu castoreum ⁊ cinamomuz ⁊ radix centauree dantur de vnoquoqꝫ .ʒ.ij. cum vino. Et confert in h radix centauree maioris iuuamentum magnum. ⁊ radix assoasir .i. nasturtii ⁊ succus eius ⁊ radix gentiane. Emplastrū ad istū morsum bonuz ℞. mellis decocti ⁊ exiccati ⁊ triti radicum granatorum centauree feminis lini seminis harmel volubilis siluestris. rute añ pistentur ⁊ incorporentur simul ⁊ ponatur super morsuram. Emplastra aproprjata vlceribus putridis valent in hoc.

Serpens qui appellatur scelfir est putrefaciens ⁊ dicitur ꝙ est in regionibus aser ⁊ egipto: ⁊ habet caput latum collum paruum. caudam curtam ⁊ ventrem rotundum ⁊ sunt super caput eius linee ⁊ squame: sed super corpus eius sunt linee diuersi coloris: ⁊ cum incedunt contrahūt. ⁊ non rectificantur ⁊ accidit apostema dolorosam ex morsu eius ⁊ putrefactio toti⁹ corporis: post contritionem eius ⁊ casus capillorū: ⁊ qñqꝫ festinat putrefactio perdens illud ꝙ est sanum: ⁊ dicitur ꝙ est serpens viperarum.

Cura ergo eius est cura cōmunis ⁊ cura viperarum ⁊ post illud cura eius est conueniens secūdū accidentia ⁊ dispositiones.

Serpentes qui appellantur dracōes sunt de hiis qui habet hanc naturam ⁊ minor draconum vt dicitur est .v. cubitorū: magni vero sunt .xxx. cubitorū ⁊ supra ⁊ dicunt homines ꝙ draconi insunt oculi magni: ⁊ sub mandibula inferiore est eminentia sicut mentuz ⁊ sunt ei dentes plurimi ⁊ dicitur ꝙ dracones multiplicantur in partibus nubie. ⁊ indi sunt maiores ⁊ illi de nubia qui sunt in regione asie sunt vsqꝫ ad quattuor cubitos. sed indi sunt magni valde ⁊ dicitur ꝙ sunt vt diximus: ⁊ facies habent citrinas ⁊ nigras ⁊ sunt eius vehementis amplitudinis: ⁊ supercilia cohoperiunt oculos eorum: ⁊ super colla eorum sunt squame: ⁊ in omni mandibula sunt tres dentes: ⁊ ego possum dicere de hoc q: fui in episcopatu milani cum domino. Martino de la turre quem curabam debilitate neruorum ⁊ stupore ⁊ tremore eorum in quodam suo castro ꝙ vocatur pezanum: ⁊ quidam eius castaldus dixit eidem domino. Martino ⁊ mihi vultis ꝙ ducam vos ad locum in quo vidi mauis mirabile ꝙ vidistis ⁊ diximus ꝙ sicler nos cum eo ⁊ quibusdā aliis hominibus iuimus: ⁊ ipse castaldus duxit nos post ista verba ad quēdam locum desertum in quo maxima materia lapidum secundum longitudinem tēporis facta erat ⁊ cum fuimus ibi ipse castaldus cum multis aliis hominibus dixit ꝙ breue tempus erat ꝙ viderat i loco illo vnum spolium serpentis cuius longitudo erat per bonam mensuram ad suum cubitum plus .xxx. cubitis. ⁊ videbatur os spolij serpentis magnum ꝙ puer .x. annorum intrasset absqꝫ lesiōe ⁊ homines qui secum erāt. ⁊ homines de illa terra verificabant hoc.

Et propter hoc bene possumus credere hoc ꝙ dicit Auic. ⁊ hoc est proprie veritas ⁊ sciat quilibet sapiens ꝙ tales dracones possunt inueniri in aliis regionibus preterqꝫ in india. Accidit ex morsu eorum dolor paruus deinde inflāmat. ⁊ masculi sunt deteriores feminis ⁊ cura eorum est cura vlcerum putridorum ⁊ malorum vt dicemus in cura canis rabiosi. Abedismon pessim dicitur ꝙ est de gñe draconū. ⁊ accidit ex morsibus draconum. ⁊ dicitur ꝙ dentes draconum sunt vehementes. ⁊ propter hoc dicitur ꝙ de proprietate draconis est vt carminet carnem. ⁊ mēbrū quod mordet vnde magnificatur timor in vulnere eius ⁊ sic indiget cura malorum vulnerum valde. Morsus draconis marini curatur cum sulfure ⁊ aceto: ⁊ dicit ꝙ quādo adeps cocodrili emplastratur confert. ⁊ plumbum cum fricatur super ipsum iuuatur eo ⁊ medicie quas scribemus in .c. morsus rutelle sunt vtiles in hoc. ⁊ proprietyriaca prima ⁊ cōmunis: basilicon bibitū ⁊ emplastratum confert ei Marencarem dicitur ꝙ sunt de genere draconum marinorum: ⁊ accidit ex morsu eorū illud quod accidit ex morsu viperarum. ⁊ cura eoruz est cura viperarum. Alkateraf ⁊ hamidi sunt serpentes ex morsu quorū accipiunt dolor vehemens: ⁊ plurima frigiditas ⁊ stupor ⁊ dolor ⁊ mors proculdubio ⁊ corum cura est cura venenosorum frigidoruz emplastretur eorum morsus cum aceto tepido ⁊ foliis lauri. ⁊ inungatur cum oleo de piretro ⁊ similibus. ⁊ ex oleo calido mixto cum squilla ⁊ vrtica ⁊ datur in potu ei qui est morsus succus foliorum lauri cum aceto ⁊ cuz assa ⁊ ruta. Aliud ℞. mirre piperis. rute añ. aur. j. vel. ij. datur cum vino ⁊ prima tiriaca quā dicemus capitulo de rutella est in hoc vtilis valde.

Capitulum quartum de morsu hominis ⁊ quadrupedum.

De morsus cuiuscunqꝫ animalis sic est deterior qui fit a ieiuno siue sit homo siue non homo preter ēt morsum animalium fiunt infixiones vnguiuz auiuz ⁊ spinaruz ex quibus per ignorantiam cure cōmunis. ⁊ perditur mēbruz ⁊ moritur homo.

Curantur infixiones vnguium auiuz ⁊ spinarum ⁊ similiuz prima cū in eis ponitur oleū calidum cuz pāno vel lana: aut qñdoqꝫ inungatur cum oleo calido abstergendo deinde si videretur tibi ꝙ malitia in fixionū vel morsus augmentaretur mundificetur locus prius cum suctione ventosarum. ⁊ post suctionē emplastretur locus cum cepis pistatis ⁊ mixtis cum melle ⁊ fabis masticatis sicut sunt. aut cuz cepis melle ⁊ sale ⁊ similibus. vel cum oleo mixto cuz euforbio ⁊ castoreo post remotionem suspicionis infixionum vel morsus mundificetur locus cum vnguento apostolorum ⁊ cōsolidetur. Unguentum nigrum est de melioribus rebus in isto casu post cessationem apostematis: ⁊ suspicionez in fixionis vel morsus quod sic fit. ℞. litargirij. ℥. xx. contriti ⁊ cribelati olei. lī. ij. aceti. lī. x. concucīātur ad inuicez donec coaguletur: ⁊ ponatur super ipsuz post quā coagulatur. lī. j. de rubea tinctoruz trita ⁊ cribelata. euitetur apostema loci si fuerit necesse confortando partes membri que sunt circa infixiones vel morsuram cuz oleo rosato ⁊ puluere boliarmeni ⁊ aceto mixtis ⁊ positis illic ad modum epithimatis cum petiis. ⁊ tunc infirmus bibat vinuz de granatis cuz aq̄ ⁊ sit aqua tripla ad vinū: ⁊ comedat saccum ordei vel farri vel micā panis lotā in aqua ⁊ similia. continue super. vulnus factū ex spina vel vnguib⁹ auiuz ⁊ similibus: armoniacuz ponatur: aut pix liquida: curret enī gūme tales talia vulnera post quaz bene cū oleo calido sūt mollificata: ⁊ cū emplastris dictis mūdificata.

Morsus hominis in homine ⁊ morsus cuiuslibet animalis in homine curatur cum cepe sale ⁊ melle mixtis ⁊ positis super morsuram cum vnguento facto ex adipe cera ⁊ oleo. Et curatur etiam valde bene cum emplaustro facto ex cinere aceto melle ⁊ cepe: ⁊ iterūm cum thure mina to ⁊ trito mixto cum oleo ⁊ vino. Quando accidit ex morsu hominis ieiuni specialiter: vel alterius animalis corruptio in mēbro oz vt curetur primo. ⁊ vngatur locus morsus cō oleo calido abstergendo: ⁊ post vnctionem emplastretur cuz emplastris dictis. vel cum emplastro facto ex radice fenugreci melle ⁊ farina fabarum mixtis cuz aqua ⁊ aceto: ⁊ permutetur sepe in die emplastrum ⁊ fiat ivnctio cum oleo omni vice. Morsus fit a cane rabioso quādoqꝫ ⁊ quandoqꝫ non rabioso. fiunt autem canes rabiosi propter conuersionem sue cōplexionis ad melancoliam magnam venenosam: ⁊ hec conuersio eius accidit aut ex aere vt cibis ⁊ potibus: aut per naturam sue creationis. Ex aere calido accidit cum calor est vehemens in aere comburit humores in canibus qui

alterant eorum complexionem: ⁊ sic fiet rabies ⁊ specialiter in autumno fit rabies etiam cum vehemēs fit frigus in acre: ꝙ congelat sanguinem in canibus: facit ipsos declines ad nigredinem ⁊ alterant per hoc eorum complexiones: ⁊ fit in eis rabies vere fit rabies ex cibis ⁊ potibus cum canes lambunt sanguinez mortuorum ⁊ comedunt ex cadaueribus ⁊ bibunt ex aquis putridis replentur ex melancolia putrida: ⁊ alterant eorum complexiones ⁊ fiunt rabiosi. Quandoqꝫ fit per naturam quā cōtrahunt ex semine cū materia in prima creatura sicut accidit in lepra. Significationes ꝙ canis est rabiosus sunt ꝙ non comedit: ⁊ famen patitur ⁊ non bibit aquā ⁊ ꝙ color totius corporis ⁊ faciei totus alteratur ⁊ timet cum videt aquam immo oripilatur ex visu aque ⁊ tremit: ⁊ multiplicatur tenebrositas in oculis eius ⁊ est semper solitarius ⁊ est ignarus: ⁊ nō cognoscit dominū suum: ⁊ fiunt oculi eius rubei ⁊ vehementis asperitatis: ⁊ extrahit linguam. ⁊ currit saliua spumosa ex ore eius ⁊ fluit nasus capite eius depresso ⁊ auribus eius mollificatis ⁊ mouet eas: ⁊ inclinat dorsum eius: ⁊ specialiter ad latus ⁊ ambulat timidus decliuis: quasi sit ebrius tristis ⁊ angustiosus ⁊ precipitat cum passu. ⁊ cauda eius firmatur inter coxas: ⁊ currit contra omnē formam que ei ocurrit inuadēdo ipsā siue sit paries siue arbor: aut aīal: ⁊ latrat cū raucedine parum ⁊ obscure ⁊ cum latrat fugiunt alij canes ab ipso longinquo ⁊ fit instabilis ⁊ mānet tacitus ⁊ squalidus totus: ⁊ cum presens fit alicui cani non rabiosi repente blandit ei ⁊ obediens fit inter manus eius. ⁊ conatur fugere ab eo: Et lupus rabiosus est deterior cane: ⁊ fiunt multa animalia rabiosa sicut lupus ⁊ vulpes ⁊ mustella ⁊ muli vt dixerunt quidam. Et cum canis rabiosus vel aliud animal rabiosum momorderit hominem fit vulnus dolorosum in principio sicut sunt vulnera aliarum rerum. ⁊ post tempus representantur in eo forme timoris ⁊ incipit expauescere: ⁊ vigillare plus solito: ⁊ deficit appetitus comedendi ⁊ bibendi aquam propriam: ⁊ desiderat esse per se ⁊ habere alios homines odio ⁊ incipit murmurare absqꝫ causa māifesta ⁊ fit vox morsi rauca ⁊ plorat timore aque ⁊ humiditatum ⁊ quotiens aproximatur aque maginatur canem quasi timet ex ea: ⁊ quandoqꝫ nō teretur ex aqua immo nauseat eam. s. aquam ⁊ diligit in terra voluntuari quandoqꝫ ⁊ accidit proiectio spermatis absqꝫ desiderio: ⁊ fit spasmus ⁊ sudor frigidus ⁊ sincopis ⁊ mors ⁊ quandoqꝫ moritur sitiendo ante has dispositiones ⁊ desiderat aquam quandoqꝫ deide proclamat ex ea cum obuiat ei ⁊ sorbet ex ea: quandoqꝫ strangulatur per eam ⁊ moritur ⁊ latrat sicut canis ⁊ fit raucus ⁊ abscinditur vox eius quandoqꝫ ⁊ fit sicut apostolicus non valens tollerare vt clametur. Et quandoqꝫ mingit pingnedinem in qua sunt res carnose mirabiles q̄si sint animalia ⁊ quasi canes parui ⁊ vrina eius secundum plurimum subtilis apparet ⁊ quandoqꝫ vrina retinetur ita ꝙ mingere non valet ⁊ fit siccus vt plurimū secundum ventrem. ⁊ fit homo morsus promptus ad mordendum homines quibus omnibus morsis accidit post illud tempus quod accidit ei qui morsus fuerat ⁊ non teritus est ab aqua aliquis morsus ex cane vel homine rabioso qui euaserit per curationem aut absqꝫ curatione ⁊ maxime cum viderit faciem suam in speculo ⁊ non cognouerit seipsum aut cuz in eo ymaginatus est canis nisi duo viri de quibus dicitur ꝙ morsi fuerunt ab homine qui morsus erat a cane rabioso: ⁊ dicitur ꝙ incipit ex morsu canis rabiosi tremorem ⁊ moritur ad dies. xl. secundum plurimum ⁊ quandoqꝫ vsqꝫ ad ebdemodam. ⁊ quandoqꝫ vsqꝫ ad menses ⁊ dicitur a quibusdam vsqꝫ ad annos. vij. sed non creditur neqꝫ est verum.

Quando vero morsus fit a cane non rabioso ꝙ significatur per priuationem signorum significantiuz super canem rabiosum curabitur cum emplastro facto ex cepis sale ⁊ melle mixtis ⁊ pistatis ⁊ simul perfecte incorporatis ꝙ ponitur super vulnus per diem ⁊ noctem integram ⁊ post illud curabitur tale vulnus vel morsus: ⁊ etiam morsus leonis: ⁊ omnis animalis dentis absqꝫ rabie ⁊ proprie veneno cum vnguento nigro ꝙ sic fit. ℞. cere galbani picis liquide sepi alicuius añ. ℥. j. liquefiant in cazala adinuicem ⁊ collentur ⁊ fiat vnguentum hoc enim bis in die calidū super morsuram ⁊ vulnus ponatur: nam de proprietate huius vnguenti est sanare ⁊ mundificare ⁊ incarnare ⁊ consolidare plus omnibus alijs vnguentis. morsus ⁊ vulnera que fiunt a sagitis ⁊ spinis ⁊ vnguibus auium ⁊ animalium ⁊ rostris ⁊ dentibus animalium. s. lupi vulpis mustelle: canis: hominis: ⁊ similiū ⁊ specialiter apparebit vt diximus proprietas ⁊ vtilitas huius vnguenti si obseruabitur a principio vulneris illud ꝙ superius dictum est. s. de dilatatione vulneris cum oleo calido ⁊ de eius corrosione ⁊ attractione sanguinis ad exteriora cum cepis ⁊ sale ⁊ melle mixtis.

Cura vero canis rabiosi vel alicuius alterius animalis rabiosi est ex parte diete omni modo vt dictū est capitulo de melancolia nisi quia in potu morsi a cane rabioso vel animali rabioso debet omni ingenio aqua multiplicari. ⁊ si esset iam dispositus ꝙ nollet videre aquam superueniat discretio boni medici ꝙ cū canula vel stagnata recipiat aquam preterqꝫ eam videre possit ponendo in ore infirmi cannā vel stagnatam cum aqua vt aqua. os et gulā infirmi libere possit intrare absqꝫ aliqua visione et posset immo debet vsqꝫ a principio mundificari cum medicinis dictis eodem capitulo si fuerit necessarium et specialiter cū accidentia melancolie iā incipiunt manifeste appareret vel timoris seu rabiositatis.

Cura vero ex parte loci et defensionis cum medicinis ebibitis ne infirmus incurreret rabiem et incurrerit vt emendetur si est possibile est statim a pricipio morsus canis rabiosi vel animalis rabiosi vel ad minus vsqꝫ ad tres dies attrahatur sanguis cum ventosis ab ore vulneris et post extractionē sanguinis cauterizetur vulnus perfecte vsqꝫ ad profundum cum ferro ignito. nam post dies tres hec cura non esset vtilis eo ꝙ venenum post duos vel tres dies diffusum erit per totum corpus et posset remoueri per istam operationem in loco vulneris immo talis operatio post diffusionem veneni in totum corpus confortando locum vulneris faceret venenum plus currere per corpus et fortius. Semper enim a principio ponantur super locum vulneris ea que habent vulnus dilatare ⁊ prohibere ne consolidetur vt sunt sicla sinapis mel anacardum ⁊ cepe cum melle sale ⁊ eruca ⁊ similia: ⁊ non expectetur in cura morsus ex cane rabioso specialiter vel animali rabioso vt incurrat terrorem ex aqua vel humiditatibus quia puostquam territus fuerit ab aq̄ non curabitur ⁊ specialiter si complexio eius sicca fuerit nam cuius complexio fuerit humida tardetur longius a timore aque: ⁊ causa quia terētur morsi a cane rabioso est ꝙ cum complexio veneni sicca in membris firmata fuerit ⁊ facta fuerit masiua renuit contrarium ⁊ recipere illud non potest immo sequitur siccitatem ⁊ sic finaliter interficit sed antequā appareat vestigiū timoris ⁊ fixionis complexionis sicce ex veneno optime per medicinas ⁊ regimen curari poterit propter has causas contractas complexione sicca vel humida que est in hominibus tardatur timor aliquando in morsis immo vsqꝫ ad vnam ebdemodam quandoqꝫ vsqꝫ ad duas ⁊ cōmuniter vsqꝫ ad dies. xl. ⁊ humidis ⁊

pueris ⁊ mulieribus vſqꝫ ad menſes. vj. Medicine bibite ⁊ emplaſtrate que curant morſum canis rabioſi ⁊ preuident ne morſus ex cane rabioſo vel animali rabioſo incurrat rabiem ſic fiunt primo illud ꝙ bibitur ē tale. ℞. cineris cancrorum aduſtorum cum ſuis corticibus ⁊ totalitatibus eorum in furno ⁊ regula poſtꝗ̄ triti ⁊ cribrati fuerint. ʒ. x. gētiane. ℥. v. thuris. ʒ. j. terāt ⁊ cribrentur ⁊ miſceatur omni die a principio vſqꝫ ad dies. xl. continue recipiat. ʒ. iij. vel. j. ad minꝰ de hoc medicamine cum aqua frigida. hoc autē medicamē ſi datur a principio continue operatur māifeſte ꝙ morſus ex cane rabioſo non incurrit rabiem ⁊ etiam ſi iaꝫ inceperit timere ⁊ continuabit hoc medicamē vſqꝫ ad tempus dictum poſtꝗ̄ inceperit ipſum ſumere perfecte curabitur: ſumat etiam de tertio in tertium diem ʒ. ſ. tiriace bone hora qua vadit dormitum cum. ℥. iij. vel. iiij. aque frigide quia erit adiuuans ī hoc ⁊ vtile. Emplaſtrum ꝙ continue debet poni ſuper vulnus vſqꝫ ad perfectam curationem ſic fit. ℞. aceti vini. lī. i. ſ. oppopōaci. ℥. iij. picis liquide albe. lī. j. buliāt ad inuicem donec incorporata ſint ⁊ facta in moduꝫ ſpiſſitudinis ⁊ emplaſtri ⁊ tunc ponatur ſuper vulnus ⁊ ñ ſit aliquis auſus dedigere alia que debent fieri in principio in hoc caſu propter iſta medicina: ſed procedat cum mundificatione ⁊ dieta humoris melācolici ⁊ vētoſatione ⁊ cauterio vt eſt ſuperius plenarie dictum.

Morſus rapatium ⁊ puncture vnguinm ipſoruꝫ vt leonis ⁊ leopardi ⁊ luporum ⁊ ſimilium ⁊ morſuſ cocodrili ⁊ ſimie ⁊ gati muſtelle. muris ⁊ mugali ⁊ omnis animalis ex cuius morſu fit dolor malus ⁊ tmetur ne venenum inferat. Curatur vt dictum eſt in cura canis non rabioſi ⁊ rabioſi cum emplaſtris ventoſatōnibus mundificationibus cauterijs: dieta ⁊ potibus ⁊ omnibus alijs rebus preter ꝙ medicamē de cancriſ gentiana ⁊ thure non daꝫ niſi contra morſum canis rabioſi vel alterius animalis rabioſi. In alijs vero nō datur: nam in medicinis morſus cocodrili ponuntur adeps cocodrili adeps anſeris etiā in medicinis morſus ſimie ponuntur radix fenugreci ⁊ amigdale amare ⁊ ficus ſicce ⁊ in medicinis morſus gati ponuntur nigella ⁊ ſiſamum ⁊ in medicinis morſus muſtelle ponuntur ficus ſicce ⁊ farina orobi ⁊ in medicinis mugalli ꝙ eſt animal minus muſtella ⁊ aſſimilatur in morſu ⁊ modo muſtelle ponuntur radix gētiane ⁊ coagulum edi ⁊ agni ⁊ race ⁊ ſenābrium ⁊ ſimilia.

Capitulum. v. de puncturis paruorum venoſorum ⁊ morſu eorum.

Scorpiones differunt propter maſculineitatem ⁊ femineitatē per aculeum ⁊ per allas. ⁊ ſecūdū colores: vt ſcriptum eſt ī antiqs ſcripturis. per maſculineitateꝫ ⁊ femineitatem: nam maſculꝰ eſt extenuatur minutus ⁊ paruus īuenitur femina vero pinguis ⁊ groſſior exiſtit. per aculeum quia quidam ſcorpiones videntur habere duos aculeos ⁊ quidaꝫ vnū ⁊ ſcitur per quoſdam quia quidam dimittunt duo foramina poſt puncturam ⁊ quidaꝫ vnum. per allas etiam differūt quia ſecundū quoſdam qdā habēt alas ⁊ volant ⁊ ventus prohibet aliquando ne cadant: ⁊ mouet eos de regione in regionem: differunt etiam ſecundum colores quia dicitur ꝙ ſunt. viiij. colorum videlicet quidam ex ipſis ſunt albi quidam citrini: rubei: cineritij: ferandi: virides: aurei habentes nigras caudas. ⁊ extremitates caudarum: ⁊ ſunt quidam vinoſi coloris ex punctura quorum ſentitur vt punctura acus ⁊ nociuus dolor ⁊ ſunt ex eis fumoſi: ⁊ accidūt ex morſu eorum riſus ⁊ permixtio rationis: diuerſificatur etiam quia ſunt quidam qui habent. ſex. ſpondiles in cauda ⁊ ſunt fortes valde ⁊ īterficit morſus eorum ⁊ ſunt quidam minus fortes: ⁊ habent pauciores ſpondiles in cauda ⁊ morſus eorum non interficit. Significatur morſus ſcorpionis: quia locus morſus apoſtemaꝫ ſtatim cum duritie rubore ⁊ dolore intenſo. ⁊ infrigidaꝫ locus quandoqꝫ: ⁊ inflatur quandoqꝫ: ⁊ fit punctura ī loco vt punctura acus. ⁊ videtur infirmo vt comprimatur locus cum pila ſalis: et fit aliquādo ſudor et tremor labij inferioris et totius corporis et frigus eius et expulſio rei viſcoſe cū vomitu qui congellaꝫ ſuper ipſum ⁊ fit molificatio totius corporis: ⁊ eminentia in īguinibus: ⁊ tenſio virge et accidit inflāmatio ī vētre et excitantur ſuper hominē morſum bumbus vel trulla et ſpecialiter ſi morſus fuerit ab vmbilico inferius ſed ſi fuerit ſuperiꝰ fit apoſthema ſub aſcellis et cruciatio plurima ⁊ alteraꝫ color faciei ppter: et ſcorpio ſit fortiſſime malitie in tēdūtur oīa accidētia dicta ⁊ fiūt forciora: ita ꝙ locus morſuſ apparet cauterizatus ab igne vel ferro ignito. Curaꝫ cura cōmuni et generali cum tiriaca et cauterio loci extractione ſanguinis ex puntura a pncipio ſtatim cum ventoſis. ſed cura eius proprie eſt cū oleo de ſcorpionibꝰ ꝙ ſic fit. ℞. ariſtologie gentiane: ciperi. corticuꝫ: radicum caparis aā. ʒ. j. piſtentur omnia groſſomodo et pbiciantur in. lī. i. olei amigdalaꝝ amararuꝫ et dimittanꝫ ſic per ebdomadā: deinde collenꝫ et proicianꝫ in oleo illo ſcorpiones. x. et ſtet ſic ſub ſole tribus ebdomadis deinde adminiſtreꝫ ſuper locū morſum tiriaca ad illud valde bona ſic fit. ℞. caſtorei pipis albi: opij mirrhe aā. ʒ. j. informentur trociſci cum ſucco ariſtologie vl' rute et ſit vnuſquiſqꝫ ī pondere. xxxvj. grana ordei et danꝫ. ℥. iiij vini valet etiā hꝰ ī morſu rutele. Ad idē. ℞. oppoponacis mirrhe galbani. caſtorei pipis albi aā teranꝫ et conficianꝫ cuꝫ mele et ſtorace. aā. et deꝫ cum vino in modum caſtanee. Aliud. ℞. radicum coloquintide. caparis ariſtologie longe: abſinthij: cicoree aā. ʒ. ſ. fiat puluis datur cum vino de eo. ℈. j. pueris et magnis eſt eniꝫ mirabile in hoc cui non eſt par. Dicitur ꝙ ſi in morſu malitioſi ſcorpionis in vltimo dantur. ii. grana opii. ⁊. ii. iuſquiami confecta cum meile ꝙ multum confert. Emplaſtra bona ſi ponatur anacardus ſuper morſurā erit valde vtile ſi fuerit concuſſus et humidus Aliud. ℞. maiorane ſicce vel viridis et miſceatur cum vrina hominis et fiat emplaſtrum. aliud ꝙ datur ad bibendum in hoc valde bonum terantur dentes. iii: allei et dentur cum vino veteri optimo et erit vtile et bonū et fiat ex eis emplaſtrum ſuper locum morſuꝫ erit magis conferens ſi deus voluerit. Algererat ſeu aliarti ſunt vt ſcorpiones habentes corpus gilboſum trahētes poſt ſe caudam et eorum venenum calidum dicitur: et multiplicatur in alcoꝫ et in aſcari honorato. de punctura eorum non curatur prima die ſed poſt diem accidit anguſtia et alteratur color et quandoqꝫ ycteritia accidit et lingua apoſtematur et vlceratur locus puncture et mingit infirmus ſanguinem et non aſcillat et incipit cum pulſu cordis et ſincopi et cōuertitur ad mortem et non oportet vt negligatur propter lenitatem ſitus eius quandoqꝫ eſt mali veneni. Primo curatur cum cauterio et medicinis vniuerſalibus ad venenum cum tiriaca et attractione ſanguinis ex loco cum ventoſis. et ſumat ſepe aquam lactucarum et cicoree et aquam ordei et omnia extinctiua caloris: et bibat vinum debile limphatum multum cum aqua veri frigoris. et bibat vinuꝫ de granatiſ. vel ſuccum de pomis acetoſis cum aqua frigida. Tiriaca bona ad hoc ſic fit. ℞e. corticum radicum caparorum gentiane abſinthii ariſtologie rotunde. aā. cicoree ſicce. ʒ. iiii. terātur et miſceantur et fit eius doſis. ʒ. ii. cum aqua decoctionis cicoree. Aliud ad idem. ℞e. cicoree ſicce. fo-

liorum malorum acetosorum. coriandri. an. partes eq
les datur de eo cum aqua predicta quantum trib⁹ di-
gitis ter capi potest. si autem accideret calor fortis vl'
inflatio extinguatur cum suco fructuum acetosorum ꝛ
aqua frigida: vel cum eiusdem succis ꝛ aqua frigida
ꝛ camphora ꝛ curetur cum aqua endiuie: ꝛ si mingeret
sanguinem curetur cum medicinis ad mictu3 sangui
nis: ꝛ si apostemetur lingua fiat flobotomia ꝛ in mictu
sanguinis similiter. in principio circa vulnus fiat epi-
tima cum bolo armeno vel oleo rosato ꝛ aqua rosata
ꝛ aliquantulo aceti.

Rutella mordet vt scorpio ꝛ algerat ꝛ videtur
q fit nature eiusde3 ꝛ malitie illorum duorum ꝛ est ani
mal q assimilatur paruo araneo ꝛ vocatur phiphyr.
i. rapax ꝛ solet muscas venari situ vero magno araneo
ꝛ habenti longos pedes assimilatur. Species autem
rutelle sunt sex rubea viridis ꝛ depicta siue que est va
rij coloris alba lucens ꝛ citrina ex morsu rubee sequi
tur dolor fortis in loco morsus: ꝛ totius membri ꝛ ven
tris strictura. sed ex morsu que est coloris viridis est p
uus dolor cum pruritu qui vehementer sedat ex mor
su ei⁹ qui e varij coloris vel q est depicta sequitur do
lor fortis in toto corpore frigiditas ꝛ tremor. Ex mor
su vero albe sequit dolor pu⁹ ꝛ prurit⁹ ꝛ vetris flux⁹.
Ex morsu vero eius q super dorsum h3 lucetes lineas
ꝛ vocatur lucens sequitur paruus dolor ꝛ pruritus at-
q3 stupor: ꝛ relaxatio totius corporis: sed ex morsu eius
que citrina est habens super se pilos accidut dolor for
tissimus ꝛ tremor atq3 sudor ꝛ inflatio ventris. Cura
omnium equaliter est vt infirmus sedeat cum mem-
bro leso in aqua calida donec dolor sedetur: nam cum
in aqua per vnam horam quiescet: ꝛ cum ex aqua exie
rit dolor reuertetur iterum ꝛ cum dolor quieuerit per
viam istam locum ex aqua in qua multum salis fue-
rit resolutum line ꝛ laua ꝛ tunc corpus calefac patien
tis ꝛ fac ipsum in egredi balneum ꝛ sudare ipsum in
eo multotiens per dies aliquos ꝛ postea pone super
locum emplastrum q sic fit. Reci. cineris ligni sicci:
calcis: salis alchali vel salis simpliciter an conspergã
tur vel incorporentur ex aqua calida ꝛ ponatur super
locum. dentur. ʒ. ij. nigelle patienti ꝛ erit vtile. Aliud
ad idem. Re. nigelle. ʒ. x. dauci cimini an. ʒ. v. semi-
nis iuniperi gallarum cipressi. an. ʒ. iij. spice inde ba-
charu lauri aristologie rotude carpobalsami: cinamo
mi: gentiane plantaginis seminis apij. an. ℥. ij. teratur
pistentur ꝛ pficiant cu3 mele ꝛ detur de eo ad magnitu
dinem nucis cum vino veteri: vel cum nouo purifica
to idem. idem operatur medicamen factu3 cotra scor
piones dictum superius q fit de oppoponaco ꝛ mirra
ꝛ alijs rebus.

Ad puncturam vesparum aranearum: apum for
micarum volantium: stellionum: lacertum ꝛ pedicu-
lorum qui vocantur piatoni ꝛ vermium habentium.
xl. pedes: ꝛ salamandre ꝛ scorpionis marine ꝛ aranee.
marine ꝛ rane rubee. Comunis operatio contra pun-
cturas omnium paruorum animalium ꝛ vermium e
illa que dicta est in cura morsus ꝛ puncture scorpionis
simpliciter ꝛ in cura rutellarum videlicet cum tiriaca
communi ꝛ tiriacis factis in punctura rutella ꝛ scor-
pionum. Cura propria vnicuique vermium narra-
torum trahitur ex proprijs significationibus cuiusli-
bet verbi gratia ex morsu vespe ꝛ apis accidant dolor
ꝛ rubedo: ꝛ apostema in loco sed inflatio aliqua ꝛ in pu
ctura magnaru3 ꝛ aliquando timor: ꝛ perditio aliqua
do ꝛ in paruis: sed faciunt vesicas in loco manifeste: ꝛ
lingua grauatur ex eorum morsu aliquando ꝛ aliquan
do fit spasmus propter hoc.

Et est differentia manifesta inter puncturas ves
perum ꝛ appum quia vespa mordet ꝛ pungit preter
q dimittat aculeum apes vero parua dimittit aculeu
vnum: ꝛ apes magna siue habens caput magnum di
mittit aculeos plurimos quandoq3. Cura conuenies
vtrisq3 est statim super locum morsum ponatur suc-
sansuci: vel pistetur coriandrum ꝛ ponatur super lo-
cum: ꝛ sumat patiens res frigidas per os. s. succu3 la
ctucarum ꝛ similium ꝛ vinum granatorum ꝛ berberis
ꝛ fiat emplastrum super locum cum maluis violis ꝛ
rosis succo citrulorum ꝛ similium: accipatur lenticula
aque ꝛ pistetur cum aceto ꝛ ponatur sup locu ꝛ vide-
bis mirabile: ponatur iterum panus infusus in aqua
frigida ꝛ aceto: ꝛ erit vtile valde: vel in quibus dissol
uatur opiu3 ꝛ sene ꝛ iusquiamu aliquid camphore cu3
succis lactucarum ꝛ solatri ꝛ erit conueniens. Aliud
bonum conueniens est vt ponatur membrum morsu3
in aqua calida: ꝛ dimittatur per hora3 deinde permu
tetur subito ad aquam frigidam salsam mixtam cu3
aceto. statim remouebitur dolor fricetur statim locus
cu saliua ꝛ aceto post puncturam sedabit dolor ꝛ no fi-
et apostema neq3 inflatio.

Ex puncturis araneorum aliquando consequun
tur seua accidentia ita q extremitates infrigidantur
ꝛ cutis oripilatur: ꝛ erigitur virga ꝛ tenditur ꝛ imple
tur venter ventositate. Curatur eoꝝ morsus cu3 ruta
sicca: ꝛ ciperis contritis quando datur cum vino: ꝛ e
conueniens vt patiens sudet in balneo: ꝛ post balneu
sumat tiriaca: ꝛ bibat vinu calidu tota die paulatim
ꝛ non subito.

Formica volans est in iudicio cura apum: sed est
longior ea: ꝛ habet aculeum ꝛ pedes longos araneales
citrinos longiores pedibus vesparum ꝛ cingulum h3
citrinum ꝛ non est ei de ingenio ad fabricandum ha-
bitaculu suum q est in vespisimo fabricat habitaculu
suum de luto habente orificia lata ꝛ facit pilos vt ara
neus: qui cum egrediuntur de cauernis suis incedunt
ambulatione aranei ꝛ est de iudicio vesparum secun
dum quodam ꝛ propter hoc cura eius non variatur
a cura vesparum ꝛ apum.

Stellio ꝛ lacerta quando mordent dimittunt in
loco morsus dentes paruos subtiles ꝛ nigros: ꝛ non
cessat dolor puncture donec auferantur dentes cu seta
vel cum aliquo ingenio: nam post extractionem den
tium sedatur dolor: ponuntur quadoq3 cinis ꝛ oleum
sup morsura calida valde ꝛ sedatur dolor ꝛ extrahut
detes ꝛ si comedat cicorea ꝛ ponatur pistata super lo
cu pfert detur etia3 in potu tiriaca rutelle ꝛ erit bonu.

Animal habens pedes. xl. q quandoq3 antecedit
in itinere suo ante ꝛ qdoq3 retro cedit habet venenu
vt dicit ꝛ habet. xx. pedes in qualibet parte ꝛ dicit q
eius longitudo est qnq3 vsq3 ad vnu palmu. Curatur
morsus eius cum succo affodilorum vel cu sale ꝛ aceto.

Dicitur q de salamandra ab antiquis q est bestio
la similis lacerte habes quatuor pedes ꝛ est curte cau
de ꝛ pensant quidam q ipsa no aduritur ꝛ si proicia
tur in igne imo ignem extinguit sed veritas sensualis
cu ratione no manifestat hoc. ꝛ accidunt ex morsu ei⁹
dolor vehemens ꝛ inflatio in corpore: ꝛ grauitas in li
gua ꝛ punctio ꝛ tremor ꝛ stupor. Et fit quadoq3 i me
bro nigredo rotunda cum casu membri. Curatur cum
rasina ꝛ melle quando sumuntur in potu cu decoctio
ne camepiteos ꝛ decoctione foliorum lilij: vrtice ꝛ olei
ꝛ quidam dant in illo casu ranas decoctas ꝛ ius earum
ꝛ ponunt carnes salmandre pro emplastro super eius
morsuram ꝛ testiculum campestrem ꝛ folia rute.

Ex morsu scorpionis marini accidit inflatio ve
tris ꝛ forma ydropis: ꝛ quandoq3 accidit exitus ven
tositatis absq3 dolore.

Cura eius est sicut cura rutelle ꝛ cura cois dicunt
sapientes quod aranea marina est maligna valde. q2
inuadit animalia ꝛ corpora: ꝛ salit ad ea ex logiquo vt
ea mordeat. Et si mordere n pot sufflat ad ea nociua suf
flationem ꝛ accidit ex morsu eius apostema magnum
ꝛ velox perditio quandoq3. Cura morsus eius cum ti
riaca magna ꝛ cura communi proprie. si aliqui ver
mes sint venenosi de quibus non sit facta mentio.

loco illo curantur absq3 dubio eorum venena cum cura communi vel aliqua cura propria dicta tractatu illi⁹: ⁊ deus melius nouit.

Capitulum. vj. de mineris que in potu sumuntur et operantur vt venena.

Alxia nocendi et interficiē

m di inuenitur in mineris: ⁊ maxime ī quosdā lapide qui assimilatur corallo quia dicitur ꝙ. ℈.ß.est interficiens: ⁊ operatur tota sui substantia vt napellus: ⁊ secundum hoc est de venenis vltimis ⁊ veris ⁊ accidit ex potu ei⁹ et accidit ex potu napelli. Cura eius est vt vomat cum oleo ⁊ nucibus ⁊ cū decoctione seminis napi ⁊ butiro ⁊ ꝙ post vomitū sumat tyriacam magnam: ⁊ vinū diamuscum ⁊ diamargariton. ⁊ radices ceparis conferunt in hoc valde.

Argentum viuum quando bibitur non leditur ex eo bibens eo ꝙ egreditur cum dispositione sua ad inferiora: sed quando funditur in aurē accidit dolor vehemēs ⁊ commixtio rationis: ⁊ quandoq3 perducit ad spasmū epilensiam ⁊ appoplesiam propter lesionem substantie cerebri cum frigore eius ⁊ commotione ⁊ ipsius permutatione. Sed extinctum ⁊ sublimatum est nociuum ⁊ incisiuum ⁊ inducit puncturam ⁊ tortionem intestinorum: ⁊ deambulationem sanguinis ⁊ grauitatem lingue ⁊ stomachi ex subtilitate quam acquisiuit ex artificio cum sua mala frigiditate ⁊ apostematur corpus ⁊ retinetur vrina ⁊ non extinctum frigiditate sua actuali ledit stomachum ⁊ intestina cum dolore ⁊ torsiōe anteq3 egrediatur per inferiorem regionem. Cura eius est bibere vinum cum aqua mellis ⁊ ʒ.iij. myrrhe vna vice post aliam multotiens ⁊ facere clistere cum eisdem rebus ⁊ baurach ⁊ post illud adhibere ei ea que conferūt in rasura intestinorum vt dictum est capitulo flux⁹ vētris: ⁊ cum hoc addere ea que cor confortant. Quādo autem in aurem fuerit infusum oportet vt patiens saliat super pedem illius partis inclinando aurem versus terram secundum ꝙ possibile fuerit: ⁊ non intromitatur aliud neq3 radius in aurem causa colligendi argētum viuum: quia cum non possit colligi acquirit condictionem ex commixtione rei intromisse vt magis interiora versus cerebrum penetret: quia fit error in eius cura per viam intromissionis: nam solus saltus cum auris inclinatione sufficit ⁊ specialiter in principio rei

Ex potu litargirij accidit vt apostemetur corpus patientis ⁊ lingua eius grauatur: ⁊ stercus ⁊ vrina non retinetur: immo superfluit fluxus ventris ⁊ vrie ⁊ sentit grauitatem in intestinis: ita ꝙ egreditur anus ⁊ fit rasura ⁊ fit inflatio in capite longaonis ⁊ erit a ventre eius quasi glandula lapidea: ⁊ fiunt dolores ⁊ accidentia sicut yleos: ⁊ fit color corporis sicut color plumbi vel limatura plumbi. Cura introducatur vomitus cum baurach. ⁊ cum decoctione seminis apij aneti ⁊ ficus. ⁊ sumat post vinum. ʒ.iij. myrrhe cum vino aut spica celtica cum fimo columbo bibentis vinum: quia curat ꝭ de proprietate: ⁊ oportet vt sumat ysopum absinthium aut semen apij aut seminis piper cum vino aut pondus. ʒ.j. myrrhe cum pondere. ʒ.ß. piperis donec sudet: ⁊ dantur. vj. uel. iiij. grana scamonee in aqua mellis ⁊ vtatur cibarijs factis ex carnib⁹ agni edi ⁊ similiū ⁊ vtatur aperitiuis ⁊ prouocatiuis ⁊ solutiuis ⁊ quando per se absq3 violentia emiserit vrinam ⁊ stercus est signum liberationis.

Ex cerusa quando bibitur vel intrat per anhelitum accidunt corporis albificatio lingue: ⁊ membrorū mollificatio: ⁊ fit tussis ⁊ singultus ⁊ permiscet̄ ratio: ⁊ corpus infrigidatur cerebrum exiccatur ⁊ fit sincopis ⁊ fit in ventre punctura ⁊ mordicatio in stomacho. ⁊ in gutture ponticitas ⁊ asperitas in lingua ⁊ in ore stomachi dolor ⁊ ypocundrijs ⁊ albificantur color corporis ⁊ mingit infirmus quandoq3 nigrum sanguinem. Curatur quando infirmus comedit sisamum vel semen lini et bibit vinum purum super ipsum ⁊ non permittat̄ dormire ⁊ bibat aquam mellis cum. vj. granis vl. iiij. scamonee ⁊ prouocantia vrinam ⁊ prouocetur vomitus cū oleo de lilio vel de aneto: uel de camamilla vel de spica ⁊ clistericet̄ sepe cū clisteri lenitiuo: ⁊ cū oleis fiat in omnibus vt dictum est superius in cura ei⁹ qui sumpsit litargiruꝫ.

Quando aliquis sumpsit gipsum accidit ei illa que accidunt ei qui sumpsit cerusam: Sed maior fit strangulatio ⁊ malus anhelitus in stomacho q̄ȝ in illo. Curat̄ cum cura ceruse vel cura fungorum. ⁊ post hoc sumat in potu mucillaginem fenugreci ⁊ seminis lini ⁊ malue ⁊ radicum maluauisci ⁊ psilij ⁊ mundificetur sepe cum scamonea ⁊ aqua mellis vt dictum est superius: ⁊ si fieret excoriatio intestinorum curetur vt dictum est superius ī fluxu ventris de proprietate curatur ysopo ⁊ cinere extremitatum vitis.

Ex vzifure ⁊ almagra accidit ꝙ accidit ex argento viuo: sed accidit qn̄q3 solutio ventris plurima ex istis. Cura argenti viui extincti est eadem cum illis ⁊ in fine fiant sorbitiones ex brodio gallinarum ⁊ auium pinguium.

Ex potu limature ferri vel squamarum eius fiunt vehemens dolor ⁊ mordicatio fortis in gutture ⁊ incisio in visceribus ⁊ vlcera ⁊ vomitus. Cura dare conuenit lac cum eo ꝙ soluit cum fortitudine vt est puluis pillularum fetidarum vel stomaticarum ⁊ post illud sumat butirum crudum ⁊ coctuꝫ tam diu donec dispositiones male sedentur ⁊ assiduetur effusio olei rosati et olei violati ⁊ de salicibus mirtorum cum aceto sup eorum capita ⁊ quandoq3 patiens sumat aliquid ex magnete vt agregetur illud ꝙ separatum est super seipsū deinde consequenter adhibeātur solutiua ⁊ datur quādoq3 de magnete infirmo. ʒ.j. in potu ⁊ post illō ad sorbendum iura vnctuosa lubricantia cum butiro cocto vacino vt fiat solutio ventris si fuerit descendens. Vel vt euomat ipsum cum eis si in stomacho ad hoc fuerit.

Azinzar idest ziniar vel viride es ⁊ calx ⁊ arsenicum faciunt vehementem puncturam ⁊ mordicationem in gutture ⁊ incisionem in visceribus ⁊ vlcera ⁊ vomitū ⁊ accidit oris siccitas ⁊ dolor in stomacho ⁊ solutio vētris cum sanguine: ⁊ vrine difficultas ⁊ egrediunt̄ cū vrina quandoq3 ⁊ proprie calx ⁊ accidit frigus extremitatum ⁊ sincopis ⁊ exiccatur lingua ⁊ accidit prefocatio. Cura vomat primo cum oleo aliquo in aqua calida: ⁊ nuces masticet: ⁊ post vomitum sumat iulep vel syrupum violatum cū aqua calida: ⁊ post illud sumat decoctionem seminis lini vel rizi vel eruce: vel succū malue cum melle ⁊ continue sumat lac ⁊ mucillagines viscosas.

Cura gipsi sunt iura pinguia ⁊ adeps ⁊ proprie cū maluis: ⁊ curatur proprie calx cum clisteribus vnctuosis leniuicatiuis ⁊ ꝙ valet in hoc est vrina asini ⁊ ʒ.j. fellis gazeli idest caprioli quando datur cū aqua calida.

Accidit ex potu aluminis ⁊ dragagāti tussis vemēs perducens ad ptisim. Cura eorum est continue assumere lac asininum ⁊ potare butirum crudum ⁊ zucharum ⁊ syrupum de ysopo ⁊ similia.

Capitulum. vij. de plantis ⁊ herbis calidis venenosis que in potu vel comestione dantur.

Apellus est herba que pre

n ter hoc ꝙ sit calida venenum habet ex propria natura quo interficit animalia subito. o quam parum cōfert tyriaca magna seu tyriaca andromaci cum suum venenum: immo multotiens nihil confert. Accidit autem ex potu eius vt labia potantis apostemetur: ⁊ eius lingua: ⁊ egrediuntur oculi ⁊ fiunt super ipsum vertigo ⁊ sincopis ⁊ tenasmon ⁊ raro euadūt q ex ea sumunt qn in ethicā cadāt aut ptisim ⁊ si sagitte imbibuntur ex succo eius interficiūt quem

inueniunt statim. Cura secundum q[uod] est possibile fieri sic fit preparetur patiens ad vomendum cum decoctione seminis napi: ⁊ detur in potu vinum ⁊ butirum vacinum coctum multiplicando potum post potum. ⁊ exhibendo decoctionem corticum glandium cum vino: sed cura principalis post vomitum ⁊ etiam ante est exhibitio tyriace cum vino ⁊ musco ⁊ metridati ⁊ diamusci ⁊ diamargariton cum vino decoctionis capparorum macis ⁊ croci: ⁊ dicitur q[uod] nascitur vel nutritur animal quodam apud radicem napelli in modum muris de carne illius si comedatur vel sumatur quod de proprietate sanat venenum napelli: quia eius natura est contraria napello in summo: sed de hoc non habeo veritatem q[ua]uis si dicatur. Cura vniuersalis est bona in hoc: videlicet vomitus ⁊ vsus tyriace magne ⁊ metridati ⁊ similium.

Quando quis sumpsit cornua spice accidit nigredo lingue ⁊ exit vrina ex virga hominis guttatim ⁊ emergunt signa frenesis. Curatur post communem curam que est cum vomitu facto ex aqua hordei ⁊ oleo rosato tepido ⁊ similibus quando datur infirmo aureum camphore cum. ℥. j. aque rosate: ⁊ cum hoc si emplastretur cum sandalis ⁊ rosis ⁊ aqua rosata ⁊ camphora pistatis simul ⁊ incorporatis: ⁊ epar etiam: sumat sepe patiens sanich malorum acetosorum ⁊ vinum de granatis et succum berberis ⁊ sanich hordei ⁊ aquam frigidam cum iulep: ⁊ sirupum violatum ⁊ similia scilicet aqua solatri ⁊ aqua lactis acetosi.

Est quedam herba que markion vocatur ⁊ facit accidentia vt napellus ⁊ curatur cum medicinis napelli ⁊ non cum aliis rebus per euforbium cum per os sumitur fiunt angustia. ⁊ inflammatio ⁊ morditatio in ventre ⁊ singultus: ⁊ ventris fluxus ⁊ maxime cum superfluit. Curatur eius malicia ⁊ emendatur cum vomitu facto ex oleo violato ⁊ aqua decoctionis violarum ⁊ maluarum mixtis cum iulep vel sirupo violato ⁊ post vomitum sumat butirum coctum ⁊ crudum ⁊ sumat aquam granatorum maiorum: ⁊ aquam malorum acetosorum et maiorum ⁊ lactis acetosi aquam ⁊ similia.

Lactitimali ⁊ mezereon ⁊ scamonea ⁊ caiusnemelon ⁊ omne lac herbarum venenosarum in iudicio ⁊ curatione sunt eiusdem curationis ⁊ condicionis. Accidunt ex eis mordicatio ⁊ dolor in ventre ⁊ i[n] intestinis ⁊ solutio ventris ⁊ vomitus flegmaticus ⁊ spumosus ⁊ commotio in stomacho ⁊ intestinis ⁊ toto corpore ⁊ singultus deinde superuenit spasmus ⁊ destruit vox ⁊ fit mors finaliter. ʒ. ij. lactis titimali ⁊ similium interficiunt: et de scamonea. ʒ. ij. ⁊ de mezereon ⁊ camemelon. ⁊ caiusnemelon. ʒ. ij. interficiunt secundum plus ⁊ minus secundum virtutem recipientis ad minus q[uod] datur de his p[ro] medicina est sexta pars. ʒ. j. Curantur talia ⁊ emendantur cum butiro crudo ⁊ cocto cum rebus que valent ad mictum sanguinis ⁊ solutione ventris dictis suis capitulis: ⁊ curantur cum aqua decoctionis malorum acetosorum ⁊ citoniorum ⁊ succo berberis ⁊ sumach ⁊ cum balneo aque decoctionis gallarum ⁊ nespilorum ⁊ sorbarum ⁊ similium. ⁊ si multiplicaretur dolor detur patienti post ista in potu tyriaca magna: vel metridatum vel medicamen de terra sigillata: ⁊ post ista ratione male complexionis acquisite ex his detur in potu oximel et aqua endiuie ⁊ lactucarum ⁊ cicoree ⁊ similium.

Qui enim sumit in potu oleandrum qui est herba venenosa expensa super terram ⁊ est valde calida ⁊ nascitur in ripis aquarum ⁊ fluuiorum incurrit inflationem ventris ⁊ angustiam vehementem ⁊ inflammationem ⁊ aqua in qua oleander sedet vel nascitur est mala valde sumitur cum sirupo violato vel iulep si non est excusatio a receptione eius. Curatur eius malitia cum decoctione fenugreci: ⁊ cum dactilis ⁊ decoctionis seminis agni casti ⁊ ipsius agni casti est ipsius tyriaca ⁊ ficus cum melle ⁊ zucharo ⁊ iulep ⁊ rob vini: ⁊ omnia dulcia sunt conuenientia in hoc ⁊ preter h[oc] vnctuosa ⁊ viscosa ⁊ vsus clisteriorum rerum dulcium est valde conueniens.

Anacardi faciunt accidere i[n] gutture ⁊ ventris concauitate incisiones ⁊ mordicationes ⁊ inflammationes cum egritudine acuta: ⁊ quandoq[ue] destruunt quedam membra: ⁊ quando saluatur aliquis ab eis faciunt accidere alienationem: ⁊ pondus aur. ij. de viridibus ⁊ recentibus interficit: ⁊ in quibusdam hominibus non nocent de proprietate cum sint humidi flegmatici: et maxime quando cum nucibus non comeduntur. Cura ipsorum fit cum oleo amigdalino ⁊ sisamino ⁊ butiro crudo ⁊ cocto ⁊ lacte ⁊ oleo de semine lini ⁊ iuribus pinguibus ⁊ post sedationem mordicationis: sumatur lac acetosum vacinum infrigidatum vel cum niue vel oleum vio. infrigidatum vel aquam hordei infrigidatam vel aquam fructuum: ⁊ sedeat patiens in aqua decoctionis gallarum vel mirtillorum ⁊ sorbarum ⁊ curetur cum cura apostematis calidi: ⁊ granorum pini curant malitiam huius rei ⁊ nux est eorum tyriaca proprie.

Qui sumpsit erucam egrestem incurrit egressionem oculi ad exteriora ⁊ adustionem ⁊ vehementem inflationem. Curatur tamen cum vomitu ex aqua calida ⁊ oleo ⁊ cum cura oleandri dicta superius.

Cum quis recipit gummam rute montane i[n]currit retentionem egestionis ⁊ vrine ⁊ apostematur lingua ⁊ accidunt rugitus ⁊ inflatio ⁊ adustio in gutture ⁊ stomacho ⁊ fiunt quandoq[ue] agressio oculi ⁊ rubedo faciei et eminentie cum pruritu in toto corpore ex acuitate eius ⁊ quandoq[ue] perducit ad difficultatem ⁊ paruitatem anhelitus. Curatur cum vomitu facto ex oleo violato ⁊ aq[ua] calida ⁊ maxime si post vomitum sumpserit lac ⁊ butirum crudum ⁊ gargarizet aquam hordei cum oleo rosato ⁊ lacte dulci ⁊ preter hoc sumat in potu syrupum acetosum ⁊ infusionem absinthii vel decoctionem origani. ⁊ forsitan castoreum cum aceto calefacto aut melle confert de proprietate aut per semitam expulsionis a corpore cum resolutione verumtamen infrigidatio per viam necessitatis melior est in hoc.

Cataputia: condisi ⁊ elleborus albus: ⁊ ciclamen ⁊ succus cucumeris asinini: ⁊ species nigelle venenose male: ⁊ agaricum nigrum quasi sunt eiusdem condictionis i[n] accidentibus ⁊ curatoria inducunt fortissimam ascellationem et vomitum ⁊ quandoq[ue] illa ⁊ specialiter elle. albus congregant aliquid q[uod] non expellitur imo prefocant ⁊ inducunt sincopim ⁊ casum virtutis: ⁊ sudorem frigidum ⁊ spasmum ⁊ maxime elleborus albus et agaricum nigrum. Dicit q[uod] G. voluit q[uod] pulsus bibentis elleborum album specialiter i[n] principio est latus rarus debilis valde propter prefocationem caloris innati sub materia plurima q[uo]d est co[n]sueta medicine virtus subito ⁊ eam non potest expellere ipsa natura: ⁊ cum dominatur apparet diuersitas cui non est ordo: eo q[uod] virtus intrinseca est coartata: cum vero incipit equari ⁊ ordinari dispositio egri fit bona: s[ed] si dispositio egri non fuerit tendens ad rectificationem: imo ad singultum ⁊ spasmum debilitatur pulsus ⁊ diuersificatur absq[ue] ordine ⁊ tardatur eo q[uod] extinguitur calor: apparet ex dissolutione humidi venalis quandoq[ue] vnctuositas humiditatis ⁊ dicitur post hoc q[uod] elleborus albus de proprietate interficit canem. Cura ellebori ⁊ aliorum fit ⁊ fieri debet cum lacte ⁊ butiro cocto plurimo ⁊ cum iuribus pinguibus ⁊ balneo tepido et cum multiplicatio omnis humidi et cum exhibitione tyriace magne cum lacte et butiro et aqua tepida conueniens et vtile esset in principio addere in vomitu si materia tracta ad stomachum non esset tota expulsa facto cum aqua calida et oleo violato et similibus vel addere in clisteri facto ex eisdem rebus et agarico et post hoc rectificare naturam cum rebus dictis.

Accidit ei qui sumpsit elleborum nigrum ventris solutio magna et prefocatio et pulsus cordis et lingue adustio et strictura et inflatio et spasmus cum singultu et mors finaliter et. ʒ. ij. de eo faciunt hoc et interficiunt et plus et minus secundum virtutem. Cura eius fit cum tyriaca et vino calido et absinthio mixto cum vino: aut q[ua]ndoq[ue]. ʒ. ij. cum vino sumuntur

de medicamine q̄ sic fit. ℞ecipe castorei anisi cimini
spice ante terantur ⁊ ponatur super loco doloroso vel i-
flatio pannus calefactus vel spongeam infusam in a-
qua calida decoctionis absinthij. Ciba ipsuȝ post hoc
cum superfluit eius malitia: ⁊ virtus incipit debilita-
ri cum iure gallinarum pinguium ⁊ vino dulci limpha
to multum cum aqua calida ⁊ cuȝ caseo recenti mixto
cum butiro ⁊ melle ⁊ si solutio superfluat sedeat patiens
in aqua frigida ⁊ bibat succos stipticos ⁊ medicinas cō
strictiuas que dicte sunt in fluxu ventris.

Quando quis sumit castoreum plus debito ⁊ specia
liter nigrum fetidum ⁊ cinerulentum incurrit calidita
tem cerebri ⁊ alienationem cum instabilitate ⁊ motu
⁊ sitim ⁊ nigredinem lingue cum suffocatione ⁊ inter-
ficit in die primo. Cura conuenit vt prouocetur vomi
tus cum aqua decoctionis aneti sebesten vel passulla-
rum ⁊ calamenti mixta cum melle ⁊ vino ⁊ post vomi
tum vtatur agresta vel acetositate citri ⁊ succo fructu-
um acetosorum ⁊ aceto vini per se ⁊ lacte vacino aceto
so ⁊ lacte asinino ⁊ tyriaca cum succo malorum aceto-
sorum.

Squila per vsum longum inducit excoriationem ī-
testinorum ⁊ viarum epatis ⁊ antecedunt ista punctu
ra ⁊ incisio sumat statim patiens cum sumit hoc lac ca
lidum ⁊ decoctum cum ferro ignito ⁊ vitellos ouoruȝ
elixatorum in aceto ⁊ succos stipticos cuȝ frixis ⁊ assis
⁊ vino stiptico limphato cum aqua decoctionis mirti
lorum vel sumach.

Strangulator adib: ⁊ leopardi ⁊ omnia genera strā
gulatorum inducunt ponticitatem cum siccitate ⁊ apo
stema in pallato meri ⁊ canna pulmonis: ⁊ cum hoc ele
uatur ex ore īfirmi vapor fumosus ⁊ peruenit lesio ei⁹
vsq; ad scisuram lingue ⁊ tremorem temporuȝ ipsius
deinde ad spasmum prefocatiuum rugitum in ventre
⁊ malam ventositatem ⁊ accidunt sinthomatha ⁊ ocu
lorum tenebrositas cum humiditate in oculis: ⁊ specia
liter quando vult ire ⁊ grauatur pectus: ⁊ scias q̄ stran
gulator leopardi est amari saporis ⁊ horridi odoris.
Cura conuenit vt statim introducatur vomitus cum
aqua aneti ⁊ similium ⁊ oleo: ⁊ fiat clistere cum eisdem
⁊ postea da in potu origanum prasium rutham ⁊ absin
thium: ⁊ sticados cum vino ⁊ camepitheos cum vino
⁊ detur. ʒ. j. ſ. olei balsami vel. ʒ. j. tyriace cum vino in
quo ferrum fuerit extinctum vel argentum vel aurum
⁊ conueniens in hoc est scoria ferri vel coagulum edi
aut cerui: seu gazel: deinde nutries eum cum iuribus pī
guibus gallinarum ⁊ similium.

Quando datur alicui cortex rizi vel semē vrtice: aut
turbit citrinum seu medula fructuum rancida aut mel
malum seu viscus accidit ex cortice rizi qui nominatur
⁊ scribitur in veneni dolor in ore ⁊ lingua: ⁊ lingue in
flatio ⁊ extenditur dolor vsq; ad vmbilicum ⁊ stoma-
chum ⁊ eius intestina ⁊ inflatur corpus totum aliquan
do. Curatur cum oleo decoctioni citoniorū ⁊ cum eis
que dicemus in cura cantaridarum.

Ex comestione seminis vrtice accidunt que accidūt
ex squila tussis fortis ⁊ curatur ex eisdem rebus ⁊ cum
aqua hordei vel sirupo violato ⁊ iulep ⁊ similibus.

Ex exhibitione turbit citrini accidunt ea que acci-
dunt ex elleboro nigro ⁊ agarico nigro. Curatur tamē
ex potu olei amigdalarum ⁊ ex rebus dictis in cura elle
bori nigri ⁊ iuribus.

Cum quis sumit medulas nucum vel auelanarum
vel fructuum rancidas incurrit scisuras lingue nauseā
⁊ sincopim ⁊ angustiam ⁊ ea que dicta sunt de squila.
Curatur earum malitia cum squila succo fructuum ace
tosorum ⁊ insipidorum ⁊ stipticorum ⁊ habentium sti-
pticitatem cum acetositate.

Quando datur alicui mel malum q̄ est acutum val-
de ⁊ q̄ est faciens sternutare propter ipsius malitiam:
⁊ acuitatem accidunt sincopis quandoq; frig⁹ ⁊ sudor
⁊ ea que accidunt ex comestione squile. Cura ei⁹ est vt
vomat continue cum sirupo violato ⁊ acetoso simplic ⁊
aqua tepida ⁊ comedat pisces salitos ⁊ rutam ante vo
mitum ⁊ post sumat tyriacam cuȝ aceto calido ⁊ iulep.

Ex potu visci fit rugitus in ventre ⁊ vertigo absq;
fluxu ventris. Cura introducatur vomitus cum aqua
calida melle ⁊ sale ⁊ clisterizetur cum eisdem rebus et
oleo ⁊ sumat tyriacam cum aceto ⁊ aquaȝ decoctionis
absinthij ⁊ eruce: piperis: castorei vel cum sirupo aceto
so composito q̄ est melius.

Capitulū. viij. de plantis ⁊ herbis frigidis veneno
sis que in potu vel comestione sumuntur.

Datur aliquando alicui opi
um aut nux methel aut iabro ⁊ est radix man
dragore ⁊ vocatur quandoq; asebizezi: seu
iusquiamum album aut nigrū vel vua vul
pis stupefactiua mala seu coriandrum humidum vel
psilium aut fungi vel tubera ⁊ conueniunt cum istis in
capitulo sagitte armene per comestionem opij seu po-
rum accidunt stupor ⁊ extremitatum frigus ⁊ pruritus
sicut ex odore opij quando odoratur ⁊ vertigo ⁊ singul
tus ⁊ oculoruȝ tenebrositas ⁊ strictura gutturis ⁊ anhe
litus ⁊ citrinitas ⁊ offuscatio extremitatum labiorū ei⁹
⁊ faciei citrinitas ⁊ sensuum difficultas ⁊ profunditas
somni: ⁊ retentio lingue ⁊ submersio oculorum ⁊ perdu
cit ad spasmū ⁊ mortem post sudorem frigidum: ⁊ hoc
totum facit propter ingrossationem sanguinis cum in
frigidatione spirituum quare non currit ⁊ fit mors et
ʒ. ij. de eo interficiunt ⁊ plus ⁊ minus secundum virtu
tem ⁊ magis facit operationem suam cum datur cum
vino nisi vinum in sua qualitate ⁊ quantitate ⁊ resistat
eo q̄ vinum ducit melius ⁊ magis subito virtutē opij
ad cor ⁊ membra: ⁊ corpora calida ⁊ colerica magis re
sistunt virtuti opij. Curatur eius malitia ⁊ venenum
cum vomitu facto ex oleo de nucibus ⁊ aqua calida et
sale ⁊ cum syrupo acetoso aqua ⁊ melle: aut cum aqua ⁊
melle post hoc clisterizetur cum clisteribus calidis et
acutis sumat sepe tyriacam cuȝ vino ⁊ assa: vt electua
rium de anacardis cum eisdem potibus vel cinamo-
mum cum sirupo acetoso: seu castoreum autem piper
cum vino: aut syrupo acetoso aut origanū rutam ⁊ sa-
le ⁊ allea ⁊ nuces sunt vtilia in hoc: vel sumat de tyria-
ca q̄ sic fit q̄ est ei propria. ℞e. asse sauine: castorei pipis
ante terantur ⁊ cū malle conficiantur dat in modū aue
lane vel nucis. Similiter si sepe biberit aur. j. asse cuȝ
℥. iij. vini odoriferi esset vtile: ⁊ vinū p se antiquū si su
matur in multa quantitate esset mirabile fricentur ex-
trema ⁊ caput proprie et impediatur somnus cum ster
nutatione facta ex euforbio et elleboro et vngatur totū
cum oleo de costo ⁊ alijs oleis calidis. Sorbeant iura
pinguia gallinaruȝ et aniuȝ et bibat vinuȝ decoctionis
cinamomi in quo aliquid musci ponatur.

Accidūt ex potu nucis metel vertigo et rubedo ī ocu
lis et tenebrositas et ebrietas et somni profunditas et
aurcus. j. de ea exhibitus interficit et fit ex ea sudor et
anelitus frigidus ante hoc quando de ea datur. ʒ. ſ. fa
cit somnum et non interficit nisi homines debiles. Cu
ratur cuȝ vomitu facto ex sale et aqua tepida et post vo
mitum et ante etiam datur vinum odoriferum bonuȝ
cū pipere et piretro et baccis lauri: vngatur totuȝ cor-
pus cum oleis calidis ⁊ ponantur extrema in aqua cali
da et laboret et dormiat: ⁊ vtatur iuribus pinguibus
⁊ vino dulci cum rebus dictis in cura opij.

Cum datur iabro vel radix mandragore q̄ idē est
facit eadem accidentia que faciunt opiuȝ ⁊ nux methel
⁊ litargira: ⁊ surditas: ⁊ thetanus. Cura eius est sicut
cura opij: ⁊ vinum de absinthio conuenit ei piretrum ca
storeum ⁊ absinthium cum vino ⁊ acetum cum eis et
omnibus calefactis conuenit. Vtatur sepe sternutato-
rijs ⁊ fricationibus extremorum et tyriaca cum vino
et vtatur dieta dicta superius.

Accidit bibenti iusquiamum album vt mollificen-

tur membra ⁊ lingua aposthemetur: ⁊ egrediatur spuma ex ore: ⁊ rubent oculi. Et accidunt post illa vertigo ⁊ tenebrositas oculorum: ⁊ constrictio anhelitus et surditas ⁊ pruritus corporis ⁊ gingiue ebrietas et permixtio rationis: et facit epilensiam. ⁊ quandoqꝫ rugit ⁊ ignit quandoqꝫ ⁊ quandoqꝫ emittit vocem vt mulus vel mula quandoqꝫ.

Et ex iusquiamo nigro accidunt eadeꝫ signa interiora tamen cum prefocatione infrigidatione extremoruꝫ ⁊ spasmo ⁊ destructione ymaginatiōis. Cura vtriusqꝫ est vt statim sumat lac vacinum vel caprinum: aut vinum cum melle ⁊ butirum ⁊ grana pini decocta cum vino ⁊ iterum decoctio ficuum ⁊ vinum dulce plurimū ⁊ comedat cepe assatum ⁊ sumat in potu semen raffani ⁊ sinapis ⁊ nasturcij ⁊ semen vrtice cum vino ⁊ etiam aquam decoctionis cepe ⁊ allei raffani ⁊ tyriaca est de melioribus rebus cum aqua decoctionis piperis ⁊ vomitus fiat in principio cum oleo aqua calida ⁊ sale ⁊ radicibus raffani vel eius semina ⁊ fiant clisteria acuta ⁊ fortia: ⁊ sepe sumat vinum aliquid post aliquid cum pipere ⁊ absqꝫ pipere sumat in potu vinum. decoctionis piperis vel castorei ⁊ rute vel mente. ⁊ cardamomi ⁊ foliorum lauri ⁊ oleum balsami cum lacte est multum conueniens: vel tyriaca in qua est balsamus. Emplastretur venter continue cum farina tritici ⁊ vino calido ⁊ farina lupinorum.

Quando quis vuam vulpis sumpserit fiunt offuscatio coloris: ⁊ lingue exiccatio: ⁊ singultus: ⁊ vomitus: ⁊ ventris fluxus muscosus cum abrasione intestinorū: ⁊ fit sapor in gustu vt sapor lactis. Cura sumat sepe ī potu lac asininum vel muliere cum melle aqua lipōdere: vel caprinum. ⁊ anisum cum cardamomo. Comedat amigdalas amaras ⁊ pectora gallinarum ⁊ allas: inducatur vomit⁹ in principio ⁊ sumat tyriacā cū vīo.

Ex coriandro humido quando comeditur lib. ʃ. de eo vel. ℥. iiij. de succo eius eueniūt vertigo ⁊ scotomia ⁊ permixtio rationis ⁊ grossitudo vocis ⁊ somni profunditas ⁊ fiunt sermones sordidi vt sermones ebrij: ⁊ sentitur ex eo odor vt odor coriandri. Introducatur vomitus cum oleo ⁊ aqua aneti ⁊ baurach vł sale ⁊ vtatur rob in omnibus suis cibarijs ⁊ per se: ⁊ cibetur cum vitellis ouorum ⁊ iure anseris pinguis ⁊ gallinarum condito cum pipere ⁊ bibat bonum vinum absqꝫ aqua paulatim tamen: ⁊ sumat de tyriaca cuꝫ rob. Ex comestione psilij accidit debilitas virtutis ⁊ pulsus: ⁊ frig⁹ in toto corpore: ⁊ tristicia ⁊ constrictio anhelitus: ⁊ tensio ⁊ inquietudo ⁊ stupor cum debilitate ⁊ sincopi. Cura eius est eadem cum cura coriandri: sed piper magis contra psilium quam contra coriandum.

Ex comestione fungorum ⁊ rubeorum malorum accidunt strangulatio ⁊ constrinctio anhelitus ⁊ ventris ⁊ inflatio stomaci: ⁊ singultus: ⁊ punctura: ⁊ citrinitas coloris ⁊ puitas pulsus ⁊ corripitatio ⁊ sincopis ⁊ sudor frigidus ⁊ mors ergo omnes sunt mali ⁊ specialit̃ propter multam quantitatem comestam de eis: ⁊ omnes illi qui sunt nigri vel virides: vel varij coloris: qui nascuntur in locis male terre ⁊ vene: ⁊ impetrosis ⁊ apud arbores ⁊ herbas malas sed illi qui nascuntur in locis notis bonis ⁊ qui condiuntur cum pipere ⁊ rebus odoriferis ⁊ vino ⁊ aceto possunt comedi. Curatur eorum malitia cum vomitu facto ex radice vł succo raffani cū aqua aneti ⁊ oleo de lilio: aut aliquo oleorū: ⁊ sumat p⁹ vomitum tyriacam cum melle ⁊ vīo odorifero: ⁊ euaporentur loca nutritiuorum cum decoctione absinthij origani ⁊ ficuum: sumat sepe de diatrion pipeon vł diaciminum ⁊ vinuꝫ antiquum syrupum acetosum etiaꝫ sumat cum sale ⁊ calamento ⁊ nutriat̃ cum cibarijs ⁊ vino victo superius.

Sagitta armena est sagitta īfecta veneno frigido ⁊ interficit alterando ꝯplexionē toti⁹ ad ꝯ̃ria ei⁹ ꝙ ē ꝑ naturam. Cura cum vino eius est vt sumat galbanum cum vino statim: ⁊ cauterizet̃ loc⁹ sagitte vt dcm̃ ē de morsu venenosorum mordentium: ⁊ regatur regimine eoꝝ qui sumpserunt coriandrum psiliū ⁊ fungos. Dicitur ꝙ caro dannule est tyriaca ad illō ⁊ emplastratio ex stercore humano super vulnus similiter.

Capitulum. viiij. de animalibus que corrūpunt vel interficiunt cum eorum corpora comeduntur.

Ea autem que h̄ faciunt principaliter ⁊ operantur sunt sicut cantarides ⁊ lepus marin⁹ ⁊ stellio aut lacret⁹ ⁊ salmādra rane lacunales virides ⁊ rane rubee marine ⁊ citrine accidunt specialiter ex cantaridibus ⁊ alkebikegi idest lupino siluestri ⁊ staphisagria mordicatio cuꝫ quadam mordicatione punctura ⁊ dolor in membris: ⁊ dolor extensiuus ab ore vsqꝫ ad pectinem: ⁊ per anchas genua ⁊ ypocundria ⁊ vlceratio vesice dolorosa apostematis virgam ⁊ pectinem ⁊ partes eius cum inflammatione vehementi ⁊ fit voluntas mingendi absqꝫ ꝙ patiens mingere possit ⁊ quando mingit mingit sanguinem aut frustrum sanguinis cum dolore vehementi ⁊ fit aliquando ventris solutio ⁊ sincopis ⁊ permixtio rationis ⁊ cadit cum surgit ad sellam ⁊ vt plurimuꝫ ei⁹ malitia ⁊ nocumentum est in vesica: ⁊ sentit infirmus in ore odorem picis ⁊ vt plurimum nocent in autummo cum fine veris. Cura cantaridarum staphisagrie ⁊ alkebikegi idest lupini siluestris ⁊ eorum signa sunt communia primo necesse est vt introducatur vomitus cum aqua ficuum ⁊ aneti ⁊ oleo violato ⁊ sale: et fiat clistere ex eisdem rebus ⁊ sumat continuo in potu lac calidum ⁊ aqua psilij ⁊ portulace ⁊ butirum crudum ⁊ clisterizetur post illa ex aqua hordei altee ⁊ mucillaginis seminis lini ⁊ albumine oui: aut cum aqua rizi ⁊ aqua hordei cum decoctione fenugreci aut decoctione pultis facte ex farina frumenti ⁊ cum iuribus pinguibus ⁊ oleo amigdalarum ⁊ adipe anseris ⁊ vitellis ouorum sorbilium ⁊ butiro cocto cum melle aut iulep ⁊ oleo amigdalarum ⁊ lac acetosum vacinum bonum est in hoc: et etiam confert ei aqua mellis et decoctio semenis cucumeris mellonis et ficcuum cum syrupo violato: ⁊ quando talia bibūtur sunt vtilia: ⁊ etiam oleum de citonijs ⁊ ponatur cum siringa continue oleum rosatum in virgam vel cum aliquo instrumento leuiori modo quo potest fieri ⁊ sepe ponatur ī balneo aque tepide decoctionis violarum ⁊ ficuum nutriatur cum iuribus pinguibus ⁊ vtatur pro potu rob cum aq̄ decoctionis lactuce vel endiuie.

Ex potu vel comestione leporis marini accidunt cōstrictio anhelitus ⁊ rubedo oculorum ⁊ difficultas vrine ⁊ tussis sicca ⁊ sputum sanguinis ⁊ mictus eiusdem ⁊ vrina violacea ⁊ dolor in stomacho ⁊ vomitus superfluus colere ⁊ sanguis ⁊ icteritia: ⁊ angustia ⁊ dolor renum ⁊ egestio eius est violacea: ⁊ sudat sudore frigido ⁊ abhorret cibum ⁊ cum videt pisces terretur ⁊ cum non terretur a piscibus sanatur ⁊ sentit saporem piscis fetidi cum eructuatione salsa: ⁊ multi per hoc conuertūtur in ptisim. Cura est continue sumere in potu lac capnum ⁊ lac asininum ⁊ mulieris sugendo ex mammilla ⁊ etiam decoctionem altee vel cicoree vel endiuie et ius vel decoctionem cancrorum fluuialium ⁊ comedere cancros absqꝫ alia re. ⁊ carnes eritij assati ⁊ eius sanguinem. Fortiores medicine que sumuntur post ista sūt calcamentum fluuiale recens calidum ⁊ sanguis anseris ⁊ vrina hominis in antiqua ⁊ sumere. ʒ. j.. ℈. ij. decoctionis radicuꝫ bucormarien scilicet herbe marine cum vino aut tantundem de kitrā idest pice nigra cuꝫ vino videlicet post quietem accidentium: sumat de pillulis que sic fiunt. ʒ. j. ℞. ellebori nigri ⁊ scamonee agarici succi liquiritie ante conficiantur cum vino signum sanitatis est ꝙ non terretur a piscibus ⁊ comedit de his ⁊ si caderet in ptisim: curetur cura ptisis.

Uinum in quo cadit ⁊ moritur stellio est mortificās ⁊ caro similiter ⁊ accidunt ex h̄ vomitus ⁊ dolor stomachi. Cura eius est cura cantaridaruꝫ.

Ex potu ſalamandre vel laceiti vel eorum comeſtio ne accidit apoſtema lingue ⁊ pruritus ⁊ dolor capitis ⁊ aduſtio ⁊ oculorū tenebroſitas ⁊ doloris ī ano ⁊ ydropiſis ⁊ ſpaſmus in ventre: ⁊ vrine retentio ⁊ deſtructio rationis ⁊ lingue apoſtematio ⁊ mollificatio ⁊ greſſus priuatio ⁊ denigratio coloris corpis: ⁊ putrefactio partium corporis que cadunt cum curatur homo. Cura ſumat lac dulce: ⁊ inungatur cum oleo calido ⁊ balneetur ⁊ ſumat ſiſamum cum zucharo: ⁊ detur in potu cum butiro vacino ⁊ tyriaca cum vino decoctiōis ligni aloes vel vino calido: ⁊ ſi ſumatur armoniacum cum terbentina ⁊ ſtorace ⁊ aqua decoctionis camepitheos ⁊ granorum pini foliorum cypreſſi ⁊ ſeminis vrtice erit vtile ſi in ea addatur oleum ⁊ ſimiliter oua teſtudinis marine conferunt ⁊ ſane cocte cum calamento.

Accidunt ei qui bibit ranas lacunales virides ⁊ marinas rubeas offuſcatio coloris trahentis ad citrinitatem ⁊ corporis inflatio ſecunduȝ ſemitam mollitiei vſ in chaceſia: ⁊ aduſtio in gutture ⁊ ore: ⁊ difficultas anhelitus ⁊ occulorum tenebroſitas. caligo ⁊ fetor oris ⁊ fit quandoqȝ thetanus ⁊ ventris ſolutio diſinteria permixtio ratiōis ⁊ vomitus ⁊ ſyncopis: ⁊ emiſſio ſpermatis abſqȝ voluntate ⁊ qui ſoluantur amittunt dentes. Sȝ ex ranis citrinis deſtruitur appetitus: ⁊ acetat eructuatio ⁊ corrumpitur color ⁊ fit ſincopis ⁊ nauſea ⁊ vomitꝰ ⁊ dolor oris ſtomachi ⁊ apoſtematur venter ⁊ crura. Cura iſtarum ranarum eſt eadem euomat cum oleo ⁊ aqua calida aut cum vino plurimo ⁊ vtať diacurcuma ⁊ omni re conferente ad ydropen ⁊ vino proprie ⁊ rebꝰ aſſatis ⁊ calamo aromatico: ⁊ ciperis cum vino vtať exercitio ⁊ cum vnctuoſis cum oleis calidis ⁊ de ſpica ⁊ tyriaca maiori cum vino decoctionis ciperi

Capitulum. x. de fellibus venenoſis ⁊ interficientibus extremitatē animalis ⁊ ſanguine ⁊ ſudore: ⁊ ouis venenoſis.

Um fel bibiť vel ſumitur

c aliquo ingenio ſuperuenit ſincopis quaſi cōtinue ⁊ interficit: ita ꝙ medicina raro cōfert. Cura neceſſe eſt vt fiat vomitus cum butiro aqua ⁊ oleo ⁊ ſimilibus. Et poſt vomitum exhibeatur tyriaca continue metridatum ⁊ diamuſcum ⁊ diamargariton cum vino odorifero: ⁊ ſorbeat iura gallinaruȝ ⁊ pullorum ⁊ carnium in quibus aliquid muſci macis ⁊ croci ponatur. Bibat vinum odoriferum.

Accidit ex potu fellis leopardi vel comeſtione vt bibens vomat coleram citrinam vel viridē ⁊ ſentit odorem aloes in naſo: ⁊ ſaporem eius in ore ſuo ⁊ fit ycter icia ex eo ⁊ eſt mortale ⁊ ſi ptranſeat horas quattuor ſeperatur de eius euaſione. Cura ť euomat vt dictum ē ⁊ poſt vomitum ſumat tyriacam aut tyriacam de terra ſigillata que ſic fit. Re. terre ſigillate baccharum lauri aā. ℥. j. coaguli caprioli. ℥. iiij. ʒ. rute myrre aā. ℥. j. cōficiantur ⁊ doſis eius eſt ad modum nucis cum aqua endiuie euomat iterum ⁊ fiat balneum cuȝ aqua decoctionis roſarum ⁊ gariofilate ⁊ betonice.

Cum quis ſumit fel canis aque ſecundum quantitatem vnius lentis interficit poſt ebdomadam vt dicitur Cura eſt vt ſtatim ſumat butirum coctum cum gentiana cinamomo ⁊ coagulum leporis ⁊ vngatur totus cuȝ oleo de ſpica vel de lilio: ⁊ ſubtilier regimē ⁊ fiat ex iuribus pinguibus auium ⁊ gallinarum.

Extremitas caude ceruitie facit accidere vehementem anguſtiam in nutritiuis ⁊ ſincopim cum ſumiť ore ⁊ interficit. Cura fiat vomitus cum butiro ⁊ aqua aneti ⁊ ſumat poſt vomitum tyriacam cum aqua decoctiōis fiſticorum ⁊ auelanarum quater in die vel detur id ꝙ ſic fit. Re. auelane fiſtici fellis elefantis vel equi ante miſceatur datur cum vino odorifero.

Quando quis bibit ſanguinem tauri recenteȝ incurrit difficultatem anhelitus: ⁊ dolorem in brancis ⁊ meri. ⁊ rubedinem lingue: ⁊ expuit fruſtra ſanguinis congellati in dentibus ⁊ gingiuis ⁊ fiat nauſea magna cuȝ anguſtia: ⁊ fit corroſio in lingua ⁊ ſic perducit ad prefocationem ⁊ ſpaſmum. Cura non fiat vomitus: ſed cliſtere ⁊ ventris ſolutio: ⁊ ſpecialiter poſtqȝ ſumpſerit ficus immaturas: ⁊ ſemina caulis ⁊ aſſam ⁊ baurach et cinerem lignorum ficuum cum aceto aut piper cuȝ aceto vel aliquo coagulorum cuȝ aceto ⁊ emplaſtretur vēter cum farina hordei. aqua decoctionis aſſe vel herbe eius ſolutio fieri debet cum pillulis fetidis vel puluere earum cum melle ⁊ vino decoctionis cauliū vel eius ſeminis.

Quando quis ſumpſerit ſudorem animalium fiet facies viridis ⁊ apoſtematur ⁊ currit ex corpore ſudor fetiduſ. ⁊ ſpetialiter ab aſcellis ⁊ inguinibus. Cura fiat vomitus ſtatim: ⁊ detur ei in potu vinum cum. ℥. ʒ. ſalis gemme: ⁊ confert ei tyriaca de terra ſigillata facta ſuperius de cura fellis leopardi.

Oua alate ſunt oua animalis venenoſi ꝙ ego nō cognoſco: ⁊ dicitur ꝙ quaudo aliquis bibit de his ꝙ ſtatim moritur: ⁊ ſi non feſtinetur in eius cura non confert aliqd. Cura introducať vomitꝰ ſtatim ⁊ fortiter ⁊ poſt vomitum ſumat ſtercus ancipitris vel auſturis: ⁊ ſumat gentianam cum ficubus ſicis ⁊ oleo: ⁊ emplaſtretur caput cum ſale: ⁊ vngatur corpus cum butiro vacino cocto.

Capitulum vndecimum de piſcibus frigidis ⁊ aſſaturis ſuffocatis ⁊ frigidis: ⁊ carnibus corruptis: ⁊ turtis ſuffocatis ⁊ frigidis.

X piſcibus frigidis et pro

e prie poſitis in loco humoroſo accidunt accidentia fungorum ⁊ non apparet aliquando aliquid vſqȝ ad diem vnum vel duos: accidunt enim ex eorum comeſtione ſtrangulatio ⁊ ſingultꝰ: ⁊ ſudor frigidus: ⁊ ſincopis: ⁊ inflatio ventris: ⁊ alia dicta capitulo fungorum.

Cura eſt eadem cum cura fungorum ⁊ ſpecialiter ſumere tyriacam cum vino de pipere ⁊ pillulas fetidas vel puluerem ipſaram cum vino ⁊ melle.

Aſſature ſuffocate ⁊ carnes corrupte ⁊ turte cum coperiuntur ⁊ nono euaporant ſubmergitur fumus ad pfundum rei ⁊ fit venenum. Ergo non eſt conueniens vt cohoperiantur: ſed talia calida actu comedantur: ⁊ euaporare abſqȝ aliqua cohopertura dimittantur. Accidunt ex comeſtione rerum iſtarum colerica paſſio et triſtitia. ⁊ ventris ſolutio cum vomitu. ⁊ deficit ratio comedentis quandoqȝ per diem aut dies: ⁊ fit ſomnus pfundus ⁊ mors. Cura fiat vt dictum eſt in paſſione colerica calida ⁊ frigida ⁊ fiat vomitus cuȝ aqua calida ⁊ oleo ⁊ ſumat poſt vomitum tyriacam cum rob vel ſirupo citoniorum vel de agreſta: ⁊ terra ſigillata cuȝ eiſdem ſyrupis eſt valde bona: ⁊ eius tyriaca ſimiliter. Cibetur iuribus pinguibus auium ⁊ gallinarum. Et bibat rob. de vino vel de granatis: ſeu de berberis cuȝ aqua decoctionis ciperi.

Capitulum. xij. de ſanguine ⁊ lacte coagelatis in ſtomacho ⁊ lacte corrupto.

Vandoqȝ corrumpitur lac

q in ſtomacho ꝙ ſcitur quando conuertitur in acetoſitatem ⁊ putrefactionem aliam fit ab eo vertigo ⁊ ſincopis: ⁊ punctura in ore ſtomaci: ⁊ accidit colerica paſſio quoniā ex eo mortifera.

Cura introducatur vomitus cum aqua mellis ⁊ pꝰ vomitum ſumat vinum purum cum diatrion pipereō vel tyriacam: ⁊ vngatur totus venter ⁊ ſtomachus cū oleo de coſto vel oleo de ſpica: ⁊ vtatur dieta equali cuȝ vino bono puro in quo ſit aliquid mellis.

Cum congellatur sanguis in stomacho vel vesica: vel intestinis: aut alibi fit ex eo proculdubio venenum q̄uis per naturam non sit adeptus vt conuertatur ad venenum: nam cum congellatur in aliqua cōcauitate corporis accidunt accidentia mala: nam cum congellatur in pectore destruit color faciei: ⁊ minoratur pulsus ⁊ debilitatur: ⁊ perducit ad frequentiam in primis ⁊ mollificationem ⁊ sincopim ⁊ si congellatur in stomacho infrigidatur corpus ⁊ accidunt prefocatio ⁊ paruitas pulsus: ⁊ continua sincopis ⁊ quando congellatur in vesica accidunt accidentia proxima similia illis: ⁊ similiter intestinis ⁊ dolor loci distinguit hoc cum sua grauitate.

Cura communis fit cum coagulo ⁊ proprie leporis cum lacte fici ⁊ aceto ⁊ cardamomo ⁊ aqua cineris lignorum fici iterata ⁊ bdelium ⁊ sticados. Et dicitur ꝙ lac caprinum liquefacit omne coagulatum in concauitatibus: ⁊ iterum. Re. asse caulis ante partes equales ⁊ detur in potu cum aceto ⁊ videbis mirabile: ⁊ conuenit propter hoc si fieri potest ꝙ patiens vomat cuȝ melle: ⁊ succo apij ⁊ aqua calida ⁊ post vomitum sumat tyriacam de terra sigillata: aut tyriacam magnam cum aqua decoctionis croci. Iterum. Re. duo frustra terre sigillate ⁊ coaguli leporis. ʒ. vij. ⁊ caprioli an̄. ʒ. viij. gengiane aristologie rotūde seminis rute siluestris myrrhe an̄. ʒ. j. conficiantur dosis eius sit vt nux cum aqua calida ⁊ syrupo acetoso. Quando datur aur̄. j. cordumeni idest carui agrestis cum aur̄. j. asse ⁊ aqua calida destruit sanguinem coagulatum in vesica: ⁊ idem operantur folia acetose montane ⁊ fortius agaricum aut siseleos aut aliquid coagulorum: aut. a. j. carpobalsami aut ʒ. ij. blacthe birantie: aut. ʒ. ij. ligni peonie aut radicis q̄n in potu sumitur cum aqua calida ⁊ aceto vincente aq̄ in commixtione. Iterum omnes medicine frangentes lapidem in vesica initiantur cum siringa: ⁊ fiat clistere aliquando: ⁊ si ista non valent non fit excusatio quin fiat incisio ⁊ extrahatur sanguis coagellatus in vesica sicut lapis extrahitur.

Quando lac coagulatus in stomacho ex aliqua causa ignota vel nota accidit sudor frigidus ⁊ sincopis ⁊ febris multotiens cum rigore: ⁊ si eius congelatio fuerit cum coagulo tunc erit deterior ⁊ velotior ad prefocandum ⁊ est coagelatio lactis de genere coagelatiōis sanguinis. Et apparent preter iam dicta paruitas pulsus ⁊ prefocatio constringens anhelitum ⁊ inflatio ventris manifeste.

Cura euitet omnis qui habet lac. vel aliud congellatum in stomacho salita: quia addunt in caseitatem. Vtatur in potu per se: aut mixto cum aqua aut ponatur cum eis. ʒ. xv. calamenti quia mirabiliter resoluit ipm statim: quia de proprietate cōseruat omne lac a coagulatione. Iterum sumat in potu cuȝ aceto ⁊ aqua calida aur̄. j. de aliquo coagulorum: quia educit ipsum per vomitum aut per solutionem ⁊ sumat sepe de medicina facta superius de terra sigillata ⁊ aq̄ calida ⁊ aceto: aut sumat cum aceto ⁊ aqua ciceris ligni fici: ⁊ specialiter quando iterratur cinis in ea: ⁊ iterum omnes medicine q̄ valent in congellatione sanguinis in stomacho ⁊ vesica valent etiam contra congellationem lactis ī stomacho a quacunq̄ causa fuerit.

Capitulum. xiij. de his qui sumpserunt vinum vel aquam frigidam in ieiunio post nimium laborem: aut post egressionem de balneo: aut post coytum factum ī corpore manito vel aqua saponis.

Cum quis sumit vinuȝ in ieiunio: ⁊ specialiter vinū grossum ⁊ dulce feculentum ⁊ post exercitium laboreȝ ⁊ coytuȝ facit accidere prefocationem doloris ⁊ inflationem ⁊ paralesim.

Cura introducatur vomitus pro posse cum omni re quem est melior medicinarum aut vētris solutio seu flebotomia post hoc sumat aquam frigidam cū rob de granatis cum aceto aut vino berberis: aut aquaȝ acetositate citri vel malorum acetosorum. Quando quis bibit aquam frigidam in ieiunio aut post coytum vel laborem fortem ⁊ biberit eam ita ꝙ stomachus specialiter impleatur timetur de corruptione complexionis epatis ⁊ totius corporis: ⁊ fit per h ydropisis.

Curatur ipsius malitia in principio cum diatrion pipereon diacurcuma diamusco ⁊ diamargariton: sed potare vinum clarum purum odoriferum post eam est de melioribus rebus. Quando quis per ignorantiam aut per aliquem modum ocultum sumeret aquam sapōis calicis vel arsenici curaretur cum eisdem rebus quibus curatur ille qui sumpsit calcem aut arsenicum secundū ꝙ suis capitulis superius dictum est: ⁊ specialiter cum vomitu cum decoctione seminis lini ⁊ rizi eruce mellis molochie ⁊ similium: in omnibus istis ⁊ superius dictis in quibus non est facta mētio de dieta exhibeatur dieta equalis que confortet virtutem que fit de iuribus gallinarum aut auium seu carnium pinguium ⁊ vinum limphatum cum aquam secundum naturam recipientis: ⁊ deus melius nouit.

Liber quartus incipit in quo determinabitur de medicinis compositis ⁊ simplicibus vtilibus ⁊ necessarijs ad omnium infirmitatum curationem ⁊ primo fiet mētio de compositis secundo de simplicibus medicinis.

Caplm pmū de indigentio medicinarum ꝯpositarum.

c

Ondictiones et cause que inducunt medicos ad inuentionem medicinarum compositarum sunt septem: quarum prima est: quia medic⁹ indiget multotiens medicina que calefaciat corpus secundum aliquam mensuram: ⁊ non inuenit medicinā secundum illam mensuram: nam non oportet vt medicina qua egritudo curatur sit nisi secundum egritudinem ⁊ per comparationem eius: verbigratia quando in corpore hominis fuerit egritudo frigida qua corpus elōgatur a complexiōe sua naturali quattuor numeris tunc necessarium est vt sit medicina qua medicatur egritudo elongata a complexione naturali per quantitatē caliditatis addite equali huic quantitati ⁊ cum multotiens medicus non possit talez medicinā inuenire simplicem cuius calefactio ⁊ frigidatio sit huius mēsure cogitur inuenire duas medicinas: ⁊ eius simul componere quarum vna sit calidior cōplexione tēperata tribus numeris ⁊ alia calidior temperata. v. numeris: et sic fiet cōplexio composita media inter vtrasq; que erit calidior complexione temperata. iiij. numeris hic conuenit vt meli⁹ appareat īceptio hui⁹ littere scire ꝙ gradus in arte medicinali sunt quattuor. primus secundus tertius ⁊ quartus: ⁊ in vnoquoq; gradu sunt tres mansiones siue numeri: ⁊ sic manifestum est ꝙ. xij. sunt māsiones vel numeri in gradibus rerum. Unde cum dicitur ꝙ egritudo sit elongata a complexione temperata cum declinatione ad frigiditatem quattuor numeris intelligitur ꝙ illa frigiditas sit in principio secundi grad⁹ videlicet in eius prima mansione vel numero: ⁊ cum dicitur ꝙ medicina composita debet esse calida in cōtrarium illus conuenit fieri ex medicīa simplici calida tribus numeris ⁊ erit illa medicina calida in fine primi gradus tantum: ⁊ sic erit minus calida q̄z sit frigiditas infirmitatis que tendit ad principium secundi gradus. Unde illa medicina calida tribus numeris debz componi cum medicina calida quinq; numeris q̄ erit calida in medio secundi gradus ita ꝙ excedet frigiditatem infirmitatis per vnum numerum quare si pōatur in medicina calida trib⁹ numeris que est minus calida p numez vnū quam frigiditas infirmitatis acquiret hec medicina a medicina simplici calida quinq; numeris per compositionem cum ea vnum numeruz ⁊ habebit hec medicina per compositionem. quattuor numeros caliditatis vt egritudo habet quattuor numeros frigiditatis ⁊ sic per rectam compositionez ad eam fiet vera curatio per contrarium: vt volunt medici: apparet manifeste ꝙ necessitas curationis induxit aliquando medicos ad compositionem medicinarum: maxime cum medicine simplices non possunt aliquando inueniri conuenientes ad curationem infirmitatis cū qualitatibus contrarijs secundum numerum vel intensionem infirmitatis secunda est quia necesse est aliquando medicare membruz cum aliqua re dura que per se non adheret membrum sicut est coralus vel ziniar: vel cerasa ⁊ similia. Unde apparet ꝙ oz ea considerare ⁊ miscere cuz re alia conuinente ad illam infirmitatem vt adhereat membro vel carnij ⁊ ziniar quādo commiscetur cum melle vt melius corrodat ⁊ mundificet aut coralus quando miscetur cum cera et oleo vt fiat emplastrum super stomachum. Tertia est quando volumus facere emplastrum ex radicibus ⁊ herbis siccis: oportet vt decoquantur ⁊ pistētur ⁊ misceantur cum pinguedine vel oleo aut alia re ad hoc vt possint extendi ⁊ emplastrari super locum. Quarta est quando volumus dare aliquam medicinam violentam sicut elleborum vel portulacam siluestrem vel fellichinum ꝙ est idem vt fecit. Hypo. qui dabat istas medicinas in pleuresi cum volebat mouere materiam humoralē preter sanguinem. ⁊ miscemus cum medicina violentia medicina q̄ frangit eius malitiam ⁊ remouet suam horribilitatem vt non euacuetur hora qua recipitur: neq; postq; recepta fuerit nisi post longuz tempus specialiter cum vltimo non possit retineri propter horribilitatem eius aliquando ⁊ ad hoc vt virtus eius confortetur in meliorem operationem sicut miscemus cū elleboro diacalamentum ⁊ sifeleos ⁊ res odoriferas ⁊ cuz turbit: zinziber ⁊ zucharum ⁊ sic d̄ alijs. Quinta est quādo volumus dare aliquam medicinam sedatiuam doloris per viam stupefactionis sicut est opium iusquiamum ⁊ cortices mandragore ⁊ similia ꝙ nos ponim⁹ cum his que habent refrenare eorum malitiam. Refrenamus enim malitiam cum castoreo ⁊ ⁊ pipere ⁊ ruta ⁊ similibus ⁊ malitiam mandragore cum absinthio ⁊ sinapi ⁊ castoreo ⁊ similibus: ⁊ malitiam iusquiami cū alleis ⁊ semine raffani ⁊ cepis ⁊ similibus. Sexta est quando volumus ꝙ medicina operetur effectus contrarios in frigiditate videlicet quando volumus dissoluere materiam loci ⁊ confortare locum vt non recipiat aliquid sicut quando ponimus res calidas resoluentes cum rebus stipticis frigidis sicut in augmento apostematis: quia ponimus florem camemille ⁊ absinthium causa resolutionis ⁊ miscem⁹ cis rosas ⁊ sandalos causa confortationis loci vt non recipiat de materia amplius quam consueuerit currere ad locum. Septima causa est quem quando volum⁹ expellere venena multa calida ⁊ frigida facimus medicinam compositam vt resistamus diuersis venenis ⁊ diuersimode: ⁊ venenosis infirmitatibus. Et hoc fuit causa quare inuenta fuit tyriaca post metridatum eo ꝙ metridatuz nō erat tanti fortitudinis contra omne venenū vt est tyriaca

Capituluz secundum de causis quare medicine simplices in composita ponuntur.

s

Implices medicine ponuntur in medicina composita propter causas octo. quarum prima est quia medicīa simplex ponitur in composita ex natura egritudinis propter quam componitur illa medicina vt carnes vipere in tyriaca ꝓpter venenosas infirmitates ⁊ pestilentiales ⁊ venena ebibita. Secūda causa est vt mutetur qualitas mala nociua que est in medicina vt nō noceat sed conferat sicut piper ⁊ anisum cum ponuntur in scamonea: vel zinziber in turbit vel assa cuz fellichinio. Tertia causa est vt medicina aliqua equet medicinam primam ⁊ alia aliam: ⁊ sic vna post aliam donec composita sit reducta ad finem quem intēdit operator vt fit in ellectuario de anacardis ⁊ diacurcuma. nā medicine simplices in ponderibus suis: ⁊ vna post aliam ponuntur in electuario de anacardis vt operentur principaliter contra egritudines neruorum ⁊ in diacurcuma vt operētur principaliter contra ydropisim asclitē. Quarta causa est vt confortentur alie medicine que intrant in medicinam compositam vt radices lilij celestis a corpus: ⁊ agaricum in tyriaca crocus ⁊ macis ī diamusco. Quinta est vt penetratio iuuetur aliarum medicinarum ⁊ velocior fiat per corpus ⁊ membra vt ponitur ruta in tyriaca: ⁊ acetum in medicinis frigidis ⁊ apium in diureticis. Sexta causa est vt rectificetur malitia qualitatis que est in alia medicina. vt piper vel castoreum quando ponitur cum opio vel iusquiamo: vel semi. frigida diurectica quando ponuntur cum cātaridibus vel piper ⁊ anisum quando ponuntur cum scamonea. Septima causa est vt permaneant alie medicine ita vt non resoluantur velociter vt opium quādo ponitur in confectionibus calidis. Octaua causa ē vt cōtinuentur virtutes illarum medicinarum composita sicut ponitur vinum in thyriaca ⁊ cera in vnguētis

Capitulum tertium de causis quare multiplicat̃ quã titas alicuius medicamine simplicis: vel minuitur in medicina composita.

Causa quare multiplicatur quãtitas vnius medicine super alteram sunt septem prima quarum est quem quando virtus medicine est vehemẽs ponit̃ de ea quãtitas parua: ⁊ quando est debilis ponitur quãtitas mul ta vt consequatur per suam multitudinem illud a quo deficit virtus eius. Secunda est quando medicina est multorum vel paucorum iuuamentorum tunc ponitur de ea multa quantitas: sed quando medicina est vehe mentis operationis ⁊ virtutis fortis in calefactione vel infrigidatione ⁊ alijs qualitatibus ponitur de ea parua quantitas sicut est euforbium vel opium ⁊ quan do est medicina que confert multis egritudinibus de qua dicitur ꝙ est multorum iuuamentorum quamuis eius non sit ita vehemens: sicut est agaricus vel reubar barum ponitur de ea multa quantitas sicut est in com posita medicina respectu aliarum medicinarũ que mo uent corpus sed si virtus eius fuerit vehemens ponit̃ quantitas parua sicut est scamonee virtus. Tertia cau sa est quia oportet vt sit quantitas medicine secundum situm membri quem si medicina ponitur ĩ composita propter membrum longinquum vel profunde positũ debet eius quantitas multiplicari ne eius virtus antequam veniat ad membrum lesum positum in profũdo resoluatur ⁊ non appareat illius effectus in loco leso in tentus a medico. Quarta causa quoniã quando iuua mentum medicine est iuuamentum nobilis quantita tis sublimis proiicitur ex ea quantitas magna ⁊ si non est sic ponitur de ea quantitas parua. Quinta causa est quoniam quando iuuamentum alicuius medicine est iuuamentum in alia ex medicinis composite medicine ponitur de ea quantitas parua ⁊ si est iuuamentum pro prium non inuentum in aliqua aliarum medicinarũ tunc ponitur de tali medicina quantitas magna. Sexta causa est quem quando in medicina inuenitur aliquod nocumentum mixtum cum iuuamento vel ra tione sui: vel ratione corporis tunc ponitur in compo sita de ea quantitas parua. Septima causa est quoniã quando in medicina composita sunt alie medicine que destruunt virtutem alicuius medicine ⁊ ipsa est vtilis operationis ponitur de ea quantitas multa.

Capitulum quartum de quantitate pulueris specie rum ponenda ⁊ quo ad gulam ⁊ quo ad effectum inten tum contra infirmitatem in confectionibus zuchari vł mellis.

Conueniens ⁊ vtile reperitur p medicos ⁊ infirmos si in vnaquaqꝫ lib. mellis bene cocti ⁊ spumati ponantur. ℥. iij. pulueris specierum tritarum ⁊ cribellatarum: nã ex isto modo confectionis fi et effectus melior ⁊ operatio medici nobilior. Posset poni in lib. j. mellis cocti ⁊ spumati. ℥. j. ſ. pulueris spe cierũ preparatarũ vt dictũ est: ⁊ tunc non esset cõfectio tam bone operationis neque effectus sed esset maio ris delectatiões ad gustũ. In lł. vero zuchari syrupiza ti ⁊ cocti perfecte ponitur ⁊ poni debet. ℥. j. pulueris spe cierũ preparatarũ ⁊ cribellatarum quia tũc cõfectio erit perfecte operationionis s̃m intẽtionem medici ⁊ sciẽ tie. Si aũt in. lł. zuchari syrupizati vt dictũ est ponatur ℥. ſ. pulueris specierum dictarum vel. ℥. ij. ponantur tantum erit cõfectio melioris saporis ⁊ diminute ope rationis secundũ medicũ ⁊ penes intensionẽ medici nalẽ. Nos aũt volumus intelligere p puluerẽ specierũ preparatarũ omne ꝙ põt conteri: ⁊ teritur ⁊ cribratur ⁊ ꝙ per istã viã intrat in cõfectionib⁹ sꝫ nõ volum⁹ in telligere ea que intrant in cõfectionibus in modũ nu cleorũ pinearũ vel amigdalarũ: neqꝫ volum⁹ intelligere medulas seminis melõis, cucurbite ⁊ similiũ neqꝫ gũ mas humidas neqꝫ ea q̃ cõtundũtur ⁊ nõ puluerizant̃ neqꝫ cribrant̃. nã ea q̃ sũt hui⁹ nature cõfectiõis nõ de bent põi in ꝓportiõe bõa superi⁹ ad lł. mell' vel zuchari.

Ca. v. de tyriacis ⁊ metridato ⁊ medicis optatis.

Tyriace andromaci descriptio est melior dscriptionem ex medicinis que tyriace appellantur ⁊ est radicalis dscriptio ad alias tyriacas ⁊ iam nixi sunt plures medicorum sicut dicitur ⁊ specialiter. G. vt adderent in ea non propter ne cessitatem facientem necessarium illud eis: neqꝫ propt̃ aliquid vocans eos ad illud: sed querentes vt memo ria remaneret ab eis in ipsa sicut remansit. andromaco ⁊ sanum consilium est ne moueatur aliquid de eo ꝙ ex perimento iuuatiuum inuenitur fortasse enim comple xio cum illo pondere est significans illud cuius iuuamẽ tum inuenit experimentum: ⁊ quando mouetur a suo pondere non consequitur illam ꝓprietatem: ꝙ si aliqs dicat ꝙ scit causam facientem illa pondera facere istã proprietatem tũc dicet mẽdatiũ in ea cui contradicet̃ super illud sicut si dicat aliquis se scire pondera electua riorum in equis: ⁊ in homine ⁊ in alijs: ⁊ hec tyriaca ẽ sublimior medicinarum compositarum: ⁊ melior earũ propter multitudinem iuuamentorum: ⁊ proprie in ve nenis que sunt ex puncturis ⁊ morsibus sicut serpentũ scorpionis: ⁊ canis rabiosi: ⁊ venenis bibitis interficiẽ tibus: ⁊ ad egritudines flegmaticas: ⁊ melancolicas et ad paralesim: ⁊ appoplesiam: ⁊ epilensiam ⁊ torturam ⁊ tremorem: ⁊ ad eum qui secum loquitur: ⁊ ad mare riam ⁊ lepram: proprie ⁊ albaras: ⁊ confortat cor ⁊ ale uiat anhelitum: ⁊ acuit sensus: ⁊ appetitum: ⁊ confortat stomachum: ⁊ delet pulsum cordis ⁊ rutinet sputuẽ san guinis: ⁊ confert ad plures dolores renum ⁊ vesice ex quacunqꝫ causa sint ⁊ frangit lapidem⁹ proprie ĩ vesica: ⁊ confert ad vlcera intestinorum: ⁊ durities ĩtrinsecas in epate ⁊ splene ⁊ alijs ab eis vtrisqꝫ ⁊ ad periodos am borum ⁊ non efficit has operatiões nisi propter prope tatem forme eius sequentem complexionem simpliciũ ipsius ita vt confortet spiritum ⁊ calorem innatum qꝛ iuuatur natura per illud super contrarietatem faciẽtia calida ⁊ frigida vincit virtutem eorum. Et distinguantur etates in tyriaca secundũ tempora dicitur eni esse ĩ infantia vsqꝫ ad menses sex: eo ꝙ vsqꝫ ad illud temp⁹ uaturam medicinarum simplicium que in ipsa intrat p actionem ⁊ passionem ad inuicem non potest cõplexio nem mediam conuenientem ad operationẽ tyriace cõ sequi cũ effectu post sex menses fit pubertas que durat cum augmento sue virtutis in regiõib⁹ calidis quousqꝫ habeat annos. x. ⁊ in regionibus frigidis vsqꝫ quo con sequatur annos. xx. deinde fit iuuenis ⁊ stat in regioni bus calidis quousqꝫ habeat annos. xx. ⁊ in regionibus frigidis quousqꝫ habeant annos. xxx. post. xxx. annos ĩ regionibus calidis: ⁊ post. xxx. annos vel. xl. declinat: ⁊ post annos. xl. expoliatur a virtute tyriace ⁊ fit senes ⁊ est tunc sicut vna confectionum declinata a gradu ty riace ⁊ post fit senectus ⁊ mors ⁊ non operatur aliquid. Et oportet ꝙ detur de illa que est recens ⁊ fortis mor so ex aur̃. ſ. vsqꝫ. ad. aur̃. j. ⁊ debili plus ⁊ minus secun dum ꝙ inferius dicetur. Et via prima ad cognoscen dum inter tyriacam fortem ⁊ debilem bonam ⁊ malã secundum experimentum est vt aliquis homo sumat in potu pillulas laxatinas vel medicinam purgatiuã: ⁊ tunc considerat medicus si eum soluerit sumat in po tu patiens hora purgationis vel ante tyriacam tunc si retinet eum ꝙ non soluatur ⁊ ꝙ virtus medicine destru atur erit tyriaca recens fortis ⁊ bona: ⁊ bone erit ado lescentie vel virtutis. Si autem non retinuerit eã erit mala ⁊ debilis ⁊ erit in principio infantie vel in fi ne senectutis. Scđa via ẽ vt capiat̃ gall⁹ domestic⁹ iu uenis vł fasian⁹ q gall⁹ siluestris appellat̃: ipẽ. n. ẽ for tioris ꝯplexiõis q̃ꝫ domesticus ⁊ excitet̃ sup ipsum ani

mal venenosū vel ponaꝛ de aliquo veneno in vul-
nere paruo facto super allā sinistram ꝓpe corā. ⁊
post hoc detur in potu cum vino de tyriaca ⁊ pona
tur de ea etiā in vulnere: post venenuꝫ specialiter
cum animal incipit debilitari tunc si animal vire-
rit erit tyriaca bona ⁊ bōe etatis. Tertia via ē vt
detur tyriaca illi qui sumpsit opium vel iusquia-
mū nigrum vel corticē mandragore. Et si tyriaca
destruxerit virtutē alicuius istorum erit bona: ⁊ si
non nō erit bona. In napello tyriaca parum ope-
ratur: eo ꝙ quasi subito interficit: sed dicūt quidā
ꝙ electuariū de musco magis iuuatiuum ē in hoc
q̄ꝫ tyriaca: quantitas autem que in potu datur de
tyriaca in omni quaqꝫ egritudine est illa. In tussi
quidē antiqua ⁊ dolore pectoris ⁊ lateris datur in
potu lupinus vnus cum aqua mellis aut cū iulep si
fuerit cuꝫ febre. In rigore aūt periodico ⁊ frigo-
re ⁊ vomitu in initio periodi detur in potu lupin⁹
vnus cum aqua aut vino ꝙ non sit minus tribus
ʒ. neqꝫ plus. ʒ. iiij. s. Sumat ille qui habet collicā
⁊ inflationē in stomacho ⁊ pūcturā: quātitatē lupi
ni cuꝫ aqua mellis aut iulep vt dictū est. patiēs ca
sum appetitus similiter aut cū aqua aut cū vino si-
cut dictū est: aut lupinū vnū cū decoctione assari.
Et deꝛ in ydropisi lupinus vn⁹ ante cibū degluti
endo aut cuꝫ quantitate. ʒ. j. ⁊. s. aceti mixti. Sed
patiens sputū sanguinis si fuerit ꝓprie tēpus ei⁹
egritudinis daꝛ vsqꝫ ad auꝛ. j. cū aceto cōmixto et
si fuerit spaciū longuꝫ mane ⁊ sero auꝛ. j. vel min⁹
cuꝫ decoctiōe citoniorꝫ vel syrupo eius: vel de die
bus i dieb⁹ cū melle dispumato cocto valde: aut cū
aliquo mundificatiuo pectoris vt ē rob. Ille vō q
patiꝛ abscisionē vocis sumat de ea in potu. ʒ. s. cū
aqua mellis vel rob aut teneat eaꝫ sub lingua. Cō
tra vlcera intestinorꝫ ⁊ vētris solutionē ⁊ sangui-
neam cū aqua sumach. Contra cōstrictionē anhe
litus daꝛ cum oximelle ꝙ sit minus. ʒ. j. de ea fiat
gargarismus ad epilensiam in primis deinde deꝛ
in potu de ea quātitas quarte. ʒ. j. vsqꝫ ad mediuꝫ
auꝛ cū aq̄. aut oximelle squilitico ⁊ similiter in do-
lore capitis ⁊ emigranea cōtra viciū lapidis vesice
⁊ renū daꝛ cum decoctiōe apij: ⁊ ꝓhibet colericaꝫ
passionē ⁊ retinet naturā. Et est sciendū ꝙ quādo
quis vtiꝛ per interuallū. s. ter in mense vel quater
hora sue sanitatis nō nocēt ei venena ⁊ nō impedi
unt nocumēta in eo⁊ fit securus ab egritudinibus
pestilentie. Naꝫ administratio tyriace ante aduē
tum cū regimine bono ꝓhibet pestilentiā. Et ap-
pellatur tyriaca noua ⁊ faciēs dormire vsqꝫ ad du
os mēses vel. iij. eo ꝙ opiū adhuc est in sua potē-
tia faciēs dormire p̄ter ꝙ eius virtus sit ꝯtracta ⁊
reducta ad mediū complexiōis quā intēdit natu-
ra cōmunis ipsius tyriace: vel causa p̄ter quā inuē
ta fuit et facta. Descriptio tyriace andromaci. ℞.
tro. squile auꝛ. xlviij. trociscorū d̄ vipis auꝛ. xxiij.
trociscoruꝫ andaracharon auꝛ. xxiij. pipis nigri:
pipis longi añ auꝛ. xxiij. scordeon idest allei silue-
stris: opij: boni cinamomi: rosaꝝ rubeaꝝ seminis
napi siluestris idest rapasti yreos agarici: succi liq
ritie: balsami puri añ auꝛ. xij. mirrhe croci zinzi-
beris reubarbari: radicum pentafilon mentastri
montani: prasij: seminis petrosilini: macedonici
sticados: arabici costi amari: piperis albi: pule-
gij ceruini: olibani: floris squināti terbentine cas-
sie lignee nigre spice inde polij añ auꝛ. vj. storacis
liquide seminis apij siseleos nasturtij babilonici vl
yiopi vel sticados montani ꝙ est melius ameos ca
medreos camepitheos succi ypoqstidos spice cel-
tice folij indi gentiane romane seminis fenugreci
terre sigillate vitrioli adusti de quo fit encautruꝫ
ꝙ appellatur colcotar amomi nasturtij albi: acon
carpobalsami ypicon fu vel valeriane ꝙ idem est
gūmi arabici cordameni vel carui agrestis quod ē
ideꝫ anisi acatie serapini añ auꝛ. iiij. dauci galbani
aspalti vel bituminis iudaici ꝙ est idē oppopona-
cis centauree minoris aristologie rotūde castorei
añ auꝛ. ij. mellis dispumati. lꝉ. x. vini bene redolē
tis ⁊ clari puri. lꝉ. iij. enumeratis medicinis que in
trāt i tyriaca sunt. xliiij. p̄ter vinū ⁊ mel ꝫm sentē
tiam serapionis ⁊. Auic. opiū ⁊ ypoquistidos. ⁊ se
rapinum ⁊ succus liquiritie ⁊ storax liquida ⁊ aca-
tia ⁊ oppoponacū sumanꝛ hec omnia in mortario
ponanꝛ duo pauco mellis dispumato moueantur
donec molescant: deinde in vino infundanꝛ ⁊ per
tres dies in vase vitreo manere ꝑmittanꝛ postea
spica: cinamomū ⁊ trocisci ⁊ cassiā ligneā et nastur
tiū atqꝫ castoreuꝫ ⁊ foliū ⁊ terra sigillata ⁊ colcotar
⁊ aspaltū atqꝫ amomum hec: omnia trita in morta
rio misceanꝛ ⁊ ex vino aspergan ꝛ donec vniantur
deinde mel ⁊ gūmi arabicū ⁊ terbētina ⁊ galbanū
⁊ balsamū sumanꝛ. ⁊ i cazola posita donec sint mix
ta agitenꝛ que taliter p̄parata alijs medicinis que
in mortario sunt adiunganꝛ ⁊ cuꝫ omnia simul fue
rint terrāꝛ ⁊ agitenꝛ donec sint simul mixta. dein
de q̄ ex eis fit ex piscide argētea vl aurea stagnea
vel plumbea vl vitrea que possit capere h̄ medica
men in duabus partibus sui reponaꝛ: h̄ auteꝫ vas
nō sit plenū cuius os cum corio optime ligeꝛ quot
tidie tm̄ vel ꝑ interualum vel per aliquot dies dis-
cohoperiaꝛ ac per vnam horā manere sic permit-
tatur. Ex hac quoqꝫ medicina nō nisi post sex men
ses aliquid sumaꝛ nisi ex causa dicta scilicet ꝓpter
somnum. Trocisci de viperis sic fiunt sumanꝛ vi-
pere femine que sic discernunꝛ a masculis ꝫm hūc
modum quia masculi habent in omni latere vnum
dentem: femine vero plures ⁊ vipere iste sunt ser
pentes capita habentes plana lata ꝓprie apud ꝓ
pinquitatem colli minuti subtilis valde: caude qua
rum sunt curte strepituꝫ facientes ⁊ sonitum in in
cessu et neqꝫ omnes vipere sunt conuenietes istis
trociscis. Sed flaue vel ruffe: cornute vero mini-
me ⁊ eliganꝛ ille que sunt veloces caput frequen-
ter agitantes ⁊ que sunt bone habitudinis ⁊ pin-
gues oculos habentes rubeos quaruꝫ anus iuxta
caudam inueniꝛ. colliganꝛ vel capianꝛ in tempore
veris specialiter vel in eius medico hoc est in fine
maij vel in medio eius ⁊ non sint morantes in lacu
bus: neqꝫ in littoribus maris neqꝫ in locis que aq̄
salse vicina existant. Cum aūt colecte fuerint illico
ex eaꝝ capitibus ⁊ caudis quantum est. quattuor
digitorꝫ mensura abscindanꝛ. ⁊ si post abscisioneꝫ
moueanꝛ. ⁊ multum stent anteq̄ꝫ quiescant ⁊ agi-
tentur: ⁊ sanguinis ab eis fluxerit multitudo sto-
mastice sunt ⁊ congrue: ⁊ si sint aspect⁹ audatie an
te abscisionē extremorꝫ sunt vtiles. Si aūt ꝯtrari
uꝫ huius ꝯtingat nullomodo in medicamine sunt
ponende: cū mortue fuerint extrahanꝛ viscera et
ꝓprie fel ipsarum ⁊ abluantur cū aqua ⁊ sale: vl cū
aqua dulci exquisitissime deinde per frustra incise
in caldaria mūda cuꝫ aqua ⁊ sale ⁊ aneto donec dis
soluanꝛ ⁊ caro separetur coquātur: deinde ꝓhiciā
tur ossa ⁊ ius a carne colletur ignis vero cum quo
coquētur sit fortis qui de carbonibus quercus fi-
at: caro quoqꝫ primo prematur vt humor qui est in
ea egrediatur: deinde de carne illa sumatur pon-
dus aliquod cui quantū est quarta pars illius pon
deris de tortellis admisceatur: per tortellas intel
ligas panem de frumento coctum ita vt possit cō-
teri ⁊ in quo non sit multum fermenti imo vicineꝛ
pani azimo ita ꝙ non habeat aliquid acetositatis
in se imo sit perfecte exficionis terratur ille panis
vt alcohol: deinde cum carne viperaꝝ preparata
vt dictum est terrantur ⁊ simul misceanꝛ ⁊ ex quā
titate parua iuris decoctionis infundantur ex qui

bus postq̄ multotiens ⁊ mixte bene fuerint trocis
ci informentur subtiles. Qui vero eos conficit ma
nus ⁊ digitos balsamo inungat quos in vmbra de
sicet singulis horis reuoluendo qui cū desicantur
in vase sicco nil humorositatis habēte esse debent
postq̄ aūt bene desiccati fuerint in vase vitreo re
ponatur. Trocisci de squila sic fiunt sumat squila
tēpore messium que neq; sit parua: neq; magna: et
coboperiat ex pasta vndiq;: et ponat sic in furno
super latetrē donec pasta bene cocta fuerit ⁊ assa-
ta: tūc extrahat ⁊ pHiciatur pasta ⁊ q̄ ei adhesit: ⁊
q̄ intus est de cepe accipiat cui quantū est medie-
tas eius de farina orobi trita ⁊ cribellata ei admi-
sceatur: que postq̄ fuerint terrant ⁊ misceātur ali
quotiens ⁊ ex vino donec fuerit bene mixta imbi-
bantur ⁊ informent trocisci. Andromacus aūt vo
lebat vt administrarētur cū cepe sic p̄parato due
partes farine ⁊ tertia eius esset squila qui aūt eos
format ex oleo rosato inungat manus suas trocis-
cos informando eos faciat ⁊ in vase vitreo recon-
dat. Trocisci andaracharon sic fiunt. ℞. darsesa
ban: ⁊ intellige per darsesaban arborē habētē spi
nas magnas que appellatur spinū album vel cor-
ticis eius: calami aromatici: costi: xilobalsami: as-
sari polij: amomi: masticis: fu. floris cotille albe et
appellatur anatellū fetidum añ aur. vj. floru; squi
nanti: vl' sumitatū eius aur. xx. reubarbari: cassie
lignee cinamomi añ aur. spice ide: folij añ aur. xvj.
mirrhe añ aur. xxiiij. croci aur. xij. terrātur et cri-
bentur ⁊ cu; vino redolente conficiciantur ex qui
bus informent trocisci ⁊ exiccentur in vmbra: fiāt
omnes isti trocisci parui. s. in pondere. ʒ. s. vel cir
cha. Tyriaca de rabi sic fit ⁊ est de melioribꝰ opia
tis. ℞. opij. ʒ. xxiiij. euforbij: spice nardi cardamo
mi: pipis albi zaffrani: piretri: assi feminis iusqa
mi albi: ⁊ elebori albi añ. ʒ. xij. ꝯficiantur cu; mel-
le dispumato ⁊ bene cocto postq̄ bene trita ⁊ cri-
bellata fuerit: h aūt valet ad dolorē capitis ex cau
sa frigida data ad modu; ciceris cum aqua deco-
ctionis maiorane: valet etiā ad dolorē dentiū cu;
fricant ex ea. Et valet ad grossitudinē splenis da-
ta ad modum ciceris cum aqua ⁊ aceto calidis ⁊ si-
mul mixtis ⁊ ad ventositatē grossam data cum aq̄
apij si est ex latere sinistro ⁊ si ē ex latere dextro cū
aqua scariole ⁊ lactucaru;. Et valet ad morsu; scor
pionis cum aqua data in qua sit cocta assa fetida: ⁊
valet ad dolorem capitis qu fit ex opillatione lon-
ga ⁊ causa frigida data cum decoctiōe cimini: ⁊ ad
mulieres que non habēt fluxum sanguinis post p
tu; data cum decoctione fenugreci. Et valet tristi
bus cum aqua frigida: ⁊ dicitur q̄ non credo q̄ va
let disintericis cum aqua mixta cum oleo rosato et
ad emoroydas data cū aqua porri p̄uocando emo
roydas ⁊ menstrua emplastrata et bibita ⁊ ad coi-
tum aqua decoctionis cicer rubeorum: ⁊ ad poda
gram cum decoctiōe rute ⁊ ad dolorē capitis si ex
ea inungat caput cu; oleo rosato ⁊ ad dolorē ocu-
lorum si detur potu cū decoctione psilij ⁊ ad tinitū
aurium cu; decoctione aneti: ⁊ etiā si in aurē distil
letur ⁊ illis qui nō possunt dormire cū vino vel aq̄
decoctionis papaueris: semp datur in omnibꝰ in
firmitatibus in modum ciceris. Tyriaca diatese-
ron que datur in puncturis scorpionū ⁊ aliorum rep
tilium: ⁊ pernitiosis venenis confert: ⁊ tyrace ma
gne in bonitate vicina existit sic fit. ℞. gētiane ari
stologie baccar lauri mirrhe oiu; añ partes eq̄les
terrātur ⁊ misceant cū melle dispumato ⁊ repōat
i vase. sumat de ea aure. r. ⁊ plus cu;. ℥. j. boni vini
cū fuerit necesse. Tyriaca de terra sigillata q̄ ē ex-
perta: nā si eā aliqs potauerit q venenū sumpserit
vomere n̄ cessabit donec totū euomat venenū. ℞.
terre sigillate baccar lauri añ. ℥. iij. terrant ⁊ cum

butiro vacino iungātur ⁊ cū melle ꝯficiant ⁊ i vase
reponant: q. n. timet ne ei ocultē exhibeat vene-
nū. añ cibū vel post de ea sumat aliqd i modum ca
stanee cū vino aut quando malū supuenerit acci-
dens nā si ea vtēs sumpserit venenū illico eū euo-
mere faciet: ⁊ si venenū nō acceperit nequaquā vo
mitū euenire faciet q̄ propter donec vomitus fue-
rit ipsa i potu dāda erit: post h autem significatio-
nes q̄ apparent sunt attendēde ex medicinis quas
i curis diximus venenosorum dādum ē. Descriptio
medicaminis de assa q̄ loco tyriace ponit: ⁊ valet
ꝯ venena frigida i puncturis scorpionū ⁊ rutelle ⁊
egritudines frigidas sic fit. ℞. foliorum rute sicce
costi mentastri sicci: piretri carui agrestis añ. ʒ. ij.
asse. ʒ. ij. s. ꝯficiant cū melle dispumato dosis eiꝰ
ē ad modū auelane vsq; ad quātitatē nucis cum vi
no. Tyriaca siue medicamē q̄ fit de nucibus ⁊ ficu
bus oīa venena aīalium venenosorum morsus neces-
se p̄hibet sic fit. ℞. nucū a duobus corticibꝰ exco-
ticatarum. ʒ. j. salis grādinosi marini foliorum rute añ.
ʒ. j. ⁊. ℈. j. ficuū albarum quātum sufficit ad cōmixti
onem p̄dictorum ex quibus cū mixta fuerint fiāt tro
cisci ad modū nucis. qui casum timet ne veneno pe
reat sumat ante cibum de ea h namq; medicamen
bonitate sue compositionis venena expellit. Me-
tridatum q̄ est medicamē nobile q̄ ponit loco ty
riace si quis eo assidue vtat ⁊ ei res pnitiosa tribu
atur non nocebit: cū h etiam cibi appetitū confor-
tat: coitum cū mouet: ⁊ colorem reddit pulcru; at
q; malas cogitationes ex colera nigra ⁊ fabulatio
nes anime p̄uenientes remouet: vrine quoq; diffi-
cultatem dissoluit: ⁊ antiquo fluxui vētris auxilia
tur: visum nec nō alios acuit sensus sic fit. ℞. mir
rhe croci orientalis agarici zinziberis cinamomi
añ. ʒ. x. thuris: macis: spice nardi nasturtij: sq̄nā-
ti elebori nigri: xilobalsami sticados siseleos: costi
dulcis: galbani terbentine piperis longi castorei
ypoquistidos: storac; liquide oppoponaci folij añ
ʒ. viij. cassie lignee: piperis nigri. piper; albi mel
liloti scordeon polij dauci balsami vl' succi ligni bal
sami carpobalsami: medicaminis de fuscio bdelij
añ. ʒ. vij. spice celtice armoniaci masticis gummi
arabici: seminis fenugreci rosarum rubearum seminis
petrosilini macedonici cordumeni gentiane roma
ne pulegij ceruini añ. ʒ. v. anisi maiorane: achatie
auelane inde: ipericon inguinis stinci añ. ℥. s. assa
ri serapini añ. ʒ. iij. opij. ʒ. vj. foliorū rute. ʒ. ij. s.
ꝯficiant sic gūme i vino infundant veteri ⁊ in mor
tario donec mollescant ⁊ cū pistello agitent dein-
de cum melle dispumato q̄ sufficit conficiant. De
h autem medicamine quantū est auelana aut parum
plus aut parum minus ē dandū: cu; aūt supuenerit
accidēs aliqd ⁊ fuerit neccesse h sumere medicamē
loco tyriace bibit ex eo quantū est vna nux cum vi
no vel alia re cōueniente ad aliud accidens. medi-
cine istius confectionis sunt. lv. p̄ter mel ⁊ vinum
Tyriaca que defensio appellat medicaminis q̄ in
trat in metridato sic fit. ℞. passularum mundatarū
℥. s. terbentine. ℥. iij. mirrhe squināti añ. ʒ. xii. ci-
namomi bdelij b lace bisantie spice celtice. cassie li
gnee mellilotiᷓ ciperi baccarum lauri añ. ʒ. iiij. calami
aromatici. ʒ. viiij. croci orientalis aspalti añ. ʒ. ij.
s. conficiant sic ea que mollificari possunt in vino
veteri poīta dimittant donec liquefiant. alia autē
omnia trita ⁊ cribellata cum eis cōiungantur ⁊ cū
melle dispumato confecta ⁊ mixta reponant. Me
dicine istius confectionis preter mel ⁊ vinum sunt
xiiij. h enim electuarium scilicet medridatu; sic cō
fectum ponit in omni re loco auree alexandrine ⁊
adriani que duo sunt in antidotario nicholai ⁊ est
illis duobus melius ⁊ nobilius. Athanasia ē vna
de bonis confectionibus p̄prie valet contra fluxū

sanguinis mēstruorum data cum succo plantagi-
nis infecto ex fricatione eius sup lapidē molarē
valet mirabiliter contra fluxū vētris. Et si distē
peretur cū eodem succo plantaginis infecto valet
cōtra fluxum sanguinis narriū si in narribus po-
natur vel attrahat q sic fit. ℞. cinamomi cassie li-
gnee añ. ʒ. iij. et grana. vj. squinanti croci storacis
calamite: valeriane sileleos iusquiami apij: dauci
anisi opij. añ. ʒ. j. s. ⁊ gra. iii. spice folij ⁊ castorei:
pulegij: lauri maiorane piperis albi piperis longi
petrosilini: mirrhe ematbitis sanguinis dracōis:
corali rubei costi boliarmeni vitreoli auripigmēti
assari acori: corticū mandragore añ. ʒ. s. mellis ꝙ
sufficit. dosis eius est. ʒ. iii. vel. iiij. cum succo pre-
dicto ante prandium ⁊ cenā. est enim vna ex medi
cinis opiatis. Athanasia alia que fit cū epate adib
conferens doloribus epatis: stomachi ⁊ splenis ⁊
vētositatibꝰ: ⁊ disinterie ⁊ tussi antique: et eis qui
euomunt sanguinē ⁊ est sedatiua doloꝝ sicut cōfe-
ctio filonij ⁊ valet ad fluxum ventris et sanguinis
expulsionem ⁊ dolorem renumet ventositatem re
num ⁊ vesice ⁊ asmati ⁊ tussi ⁊ mundificat pectus.
⁊ confert sicut emplastrum super emoroydas posi
ta cuius dosis est a quartis aurei vsqꝫ ad medium
sic fit. ℞. croci mirrhe: opij castorei seminis iusqa
mi albi costi. cordumeni papaueris spice eupatorij
epatꝫ adib cornu cerui adusti: cornu capre añ. ℥. s.
terrant ⁊ conficiant cū melle dispumato: ⁊ pona
tur cum eis aliquid boni vini: ⁊ dimittant sic vsqꝫ
ad menses sex ⁊ postea vtere. Rubea trociscata q:
est rubea eo quia recipit trocisco dicit trociscata:
valet febribꝰ colericis de materia cōposita ⁊ quot-
tidianis specialiter post purgationem vel purga-
tiones si dat ad modum auelane cū syrupo rosa-
to: vel melle rosato estate cū aqua frigida: ⁊ hye-
me cū calida que sic fit. ℞. cinamomi liquiritie pa
pauerꝭ añ. ʒ. iij. ⁊. grana. vi. croci rosaꝝ iusquia-
mi seminis apij añ. ʒ. ii. ⁊. grana. v. spice nardi vio
larum añ. ʒ. j. ⁊. grana. viij. s. gariofiloꝝ storacis
opij boni añ. ℈. s. mirrhe anisi: trocisci croci: ma
gnetis et adriceri añ. grana. xv. mellis. ꝙ sufficit.
Trocisci adriceri sic fiūt. ℞. amomi cinamomi fo
lij croci mirrhe cassie lignee añ. ʒ. s. spice. ℈. j. bal
sami vel succi ligni balsami p eo costi squinanti ca
lami aromatici carpobalsami assari. valariane añ.
ʒ. xv. seminis fenugreci: masticis añ. ʒ. x. maiora-
ne. grana. v. cōficiant cū vino in quo dissoluta ē
storax sicca. Trocisci magnetis sic fiunt. ℞. croci.
ʒ. iij. rosarū mirrhe añ. ʒ. j. xilobalsami: aloes añ.
℈. ii. informent trocisci cum aq rosata omnia ista
sunt ex medicinis opiatis. Attende hic ꝙ non de-
bet dari aliqua medicina opiata vel tyriacalis con
tra aliqd viciū morbi nisi post purgationē vel pur
gationes ꝙ meliꝰ est: q: si materia fuerit talis qd
a tyriaca pfecta cōsumi nō possit vl medicina opia
ta fierēt ex vna febre vel egritudine due febres vl
egritudines plures. Unde et bene dicit ꝙ omnis
medicina opiata tria bona facit ⁊ ꝯfortat: ⁊ consu-
mit ⁊ resoluit: verum est si datur post purgationē
vel purgationes. aliter autem regula nō verifica
retur: sed potius falsificaretur.

Capitulū. vi. de confectionibus que sunt pro
prie contra infirmitates sed nō sunt delectabiles
apud gustum.

℞ima istarū confec

p tionū est confectio de anacardis que
valet paralesi torture: ⁊ appoplesie ⁊
omnibus egritudinibus frigidis. Et
doloribus capitis ⁊ doloribus intestinoꝝ vento-
sis ⁊ humoralibus ⁊ doloribus capitis ex materia
frigida ⁊ specialiter quādo sunt absqꝫ febre h autē
medicina pprie sanat ⁊ statim sudare facit oportet
vt hora qua sumit corpus totaliter coopertur
⁊ stet sic tādiu ꝙ pfecte sudauerit cuius permixtio
sic fit. ℞. zinziberis piretri: nigelle costi: pipis lō
gi piperis: acori añ. ʒ. x. mirrhe foliorū rute: asse
gentiane: aristologie. longe: baccaꝝ lauri. castorei
tapsie sinapis. añ. ʒ. v. mellis anacardi. ʒ. v. ⁊ ter-
tiam inuoluant medicine post cōtrictionem pfectā
cū oleo de nucibus ⁊ cōficiant cū melle dispuma
to. datur ad modū castanee. vel dant. ʒ. ij. vl. j. bꝫ
virtutem per se: ⁊ cū vino calido. vel aqua decoc-
tionis sauine: h enim electuariū attrahit febrē effi
meram ⁊ valet spasmo de repletiōe ⁊ omnibꝰ egri
tudinibus frigidis: ⁊ inflāmat corpus statim ⁊ re-
mouet grauedinē lingue quādo cū eo fricat ⁊ cō-
fortat sensus debilitatos mēbroꝝ omnium et eos
acuit cū lesi sunt ppter frigiditatē ⁊ maxime quā-
do cū eo emplastret est enim in omni causa frigidi
tatis magne bonitatis ⁊ vtilitatis. Confectio me-
dicaminis ad lumbricos ⁊ vermes qui sunt in inte
stinis ⁊ stomacho expta in omni etate quādo sunt
cum febre ⁊ etiā absqꝫ febre sic fit. ℞. cētonici albi
℥. vi. farine lupinoꝝ. ℥. iij. cribellent ⁊ conficiant
cum melle dispumato. datur per se ad modū nucꝫ
vel castanee: ⁊ datur pueris ⁊ habentibꝰ febres cū
vermibus ⁊ lumbricis quādo dissoluit cū aqua ca
lida vel cum aqua decoctionis endiuie ⁊ lactuce et
sanat eos ⁊ remouet fluxum vētris: ⁊ ipsū curat
qui in est pueris ppter vermes ⁊ gulositatē cū
potentia materie frigide: Mel anacardinum ꝙ in
trat in electuario de anacardis ⁊ alijs confectioni
bus sic fit. tere anacardos ⁊ pone eos in aceto: ⁊ di
mitte sic diebus octo ⁊ coque eos lento igne: ⁊ re-
noua acetum ad duas partes ⁊ colla cū linteo po
ne fecem in medicina loco anacardi ⁊ cū aceto po
ne tantūdem mellis: ⁊ coque h simul vsqꝫ ad spissi
tudinem mellis. ⁊ h erit mel anacardinū. Filoniū
iuuans yliosos cū maximo coartant dolore: ⁊ ti-
metur ne sincopis egro supueniat vētositatē car-
minant somnū puocat sic fit. ℞. pipis ameos fo-
liorum rute mētrastri: castorei baccarum lauri: cimi
ni añ. ℥. j. opij mandragore: iusquiami seminis añ
℥. s. conficiant cū melle dispumato ꝙ sit eiusdē
quātitatis vt sunt omnes species. dosis eius ē aur
i. cum vino decoctionis cimini ⁊ endiuie vel lactu-
carū. addat. ℥. i. tertia de scamonea in toto. ⁊ tūc
fiet solutiuum. Filonium aliud ꝙ fecit filon tara-
susi ꝙ sic fit. ℞. iusquiami albi pipis nigri añ aur
xx. opij. aur. x. croci aur. v. spice piretri euforbiañ
aur. i. conficiant cū melle dispumato duplo: dat
in modum castanee plus ⁊ minus sm virtutē cū
vino decoctionis cimini ⁊ endiuie. vel lactucarum
ꝯtra easdem passiones vt superius dat. Aliud ad
idē. ℞. semis croci ortulani. ʒ. x. serapini. ʒ. ii. cō
ficiant cum penidijs: ⁊ cum fuerit necessariū su-
matur de eo. ʒ. v. cum vino ⁊ alijs dictis ⁊ est mi-
rabile h experimentum. Confectio de baccis lauri
spergens ventositatē fortiter que dat ad bibēdū
in dolore costarum ⁊ intestinoꝝ ventoso: etiā non
inuenitur ei par in h sic fit. ℞. rute sicce. ʒ. x. ame
os amomi nigelle seminis leuistici: origani carui
seminis petrosilini amigdalaꝝ amararū. pipis ca
lamenti piperis longi dauci: acori añ. ʒ. ii. baccaꝝ
lauri castorei añ. ʒ. iiii. oppoponacis. ʒ. iii. confici
antur cum melle. dat cum vino calido vel vino de
coctionis leuistici. dosis eius est ad modum auela
ne vel castanee ad plus. Trifera magna sic fit. ℞.
opij cinamomi gariofilorum galange spice zedoa
rie zinziberis costi storacis calamite calami aro-
matici ciperi yreos. peucedani acori mandragore
spice celtice rosarum piperis anisi apij petrosilini
fenugreci semis macedonici dauci iusquiami albi

ozimi añ. ʒ. j. conficiant̃ cuz melle dispumato ⁊ be
ne cocto. ʒ. ij. vel. iiij. ad plus cum vino arthemi-
sie vel savine vel endivie: valet mulieribus ꝓpter
retentionē mēstruorum dolorosam: aut quādo nō
bene purgant̃ in ꝑtu cōtra dolorem stomachi. vi
ris aūt valet cum aqua seminis fenugreci: ⁊ valet
cōtra vitia matricis ex frigiditate: ⁊ tunc recipitur
cum vino decoctionis arthemisie ⁊ similium: ⁊ ꝓ-
uocat mēstrua si fiat pēsarium ex ea cū bombice vł
coto inuncto oleo ⁊ in vulvam posito. si det̃ vt di-
citur cum vino decoctionis mādragore vel sambu
ci valet ad impregnationē: ⁊ pueros dormire facit
si dat̃ cuz lacte mulieris in modum ciceris. Trife-
ra alia magna valens ad malitiā digestionis: ⁊ fri
gus stomachi ꝓ prie ⁊ mollificationē in stomacho
⁊ vesica ⁊ addit in desiderio cōcundi sic fit. ℞. mi-
robalanorum nigroꝝ exticatoꝝ. ʒ. vj. belliricoruz
emblicorū seminis apij. cassie lignee ameos origa-
ni añ. ℥. j. spice amomi cardamomi acori añ. ʒ. iij.
cinamomi. ʒ. iiij. piperis longi piperis rose asini-
ne: salis indi. añ. ℥. s. scorie ferri. ℥. iij. serapini. ℥
j. s. salis armoniaci. ℥. s. tere. ⁊ cribella ⁊ inung-
cum oleo amigdalaꝝ ꝯfice cum melle det̃ de ea. ʒ.
ij. vel. iij. cum vino. Trifera minor sic fit. ℞. miro
balanorum nigroꝝ: kebuloꝝ belliricoꝝ emblicoꝝ
ablatis nucleis añ. partes equales terrātur: ⁊ in-
ungant̃ cum oleo vel butiro: ⁊ conficiant̃ cū melle
de quo omni mane ad nucis magnitudinez suma
tur cum vino veteri mixto cum melle rosato. aut ꝑ
se valet cōtra canitiem: ⁊ eā tardat: ⁊ vsus eius elō
gat vitam: ⁊ acuit omnes sensus: ⁊ stomachū ⁊ ap
petituz confortat. Diacurcuma sic fit. ℞. croci. ʒ.
xij. maiorane valariane. añ. ʒ. iiij. spice. ʒ. vj. anisi
dauci assari: reubarbari petrosilini. añ. iiij. costi
cassie floris squinanti. añ. ʒ. j. rubee. ʒ. ij. succi lilij
eupatorij polij scolopendrie. añ. ʒ. ij. olei balsami.
ʒ. j. mirrhe. ʒ. iiij. terrant̃ ⁊ involuant̃ in oleo bal
sami ⁊ ꝯficiant̃ cuz melle: ⁊ detur de eo cū oximel
le vł melle rosato. ʒ. j. aut cū rob: valet ad dolores
antiquos existentes in epate ⁊ splene ex frigore et
grossitie: ⁊ aperit opilationes accidētes in omni-
bus instrumētis nutrimēti: et fugat ventositates
grossas ab eis ⁊ ꝓuocat vrinā: ⁊ ꝯfert omnib⁹ do-
loribus renum ⁊ vesice ⁊ matricis accidentibus ex
materijs grossis ⁊ duritiei que est ex eis et ydropi
si: ⁊ quādo admiscet̃ in qualibet. lī. eius. ʒ. ij. lima-
ture acuū ablute cū aceto ⁊ tunc magis valet ꝯtra
vitium splenis ⁊ opilationē nutritivoꝝ ⁊ fit de ge
nere electuarioꝝ ferratoꝝ. cōfectio medicaminis
solutivi mūdificantis stomachū ⁊ expellētis ab eo
superfluitates humiditatum remanētiū in eo ex fru
ctibus humidis ⁊ cibis grossis sic fit. ℞. turbit al
bi gūmosi mūdati a cortice suo. ʒ. x. zinziberis. ʒ.
v. zuchari. xv. terrant̃ perfecte ⁊ cribellent̃ ⁊ agre
gentur ⁊ misceant̃ sitqꝫ dosis. ʒ. iii. plus ⁊ min⁹ ſꝫ
necessitatem et virtutē in febre flegmatica secure.
Confectio ad eum qui evomit cibū cum significati
onibus frigiditatis ⁊ cōfortat stomachū ⁊ nutriti-
va omnia sic fit. ℞. squinanti. ʒ. j. pipis. ʒ. s. thu-
ris: ciperi: añ. ʒ. j. vermicularis sive pentadactili.
ʒ. s. zinziberis cinamomi cassie lignee calamēti añ
quart. ʒ. j. masticis ligni aloes añ tertiaz. ʒ. i. gari
ofiloꝝ galiemus. añ. sextā. ʒ. i. belerici. ʒ. i. s. ame
os tantundē: sumant̃ interiora passulaꝝ ⁊ terran
tur ⁊ coquant̃ cū aqua ⁊ exprimant̃ ⁊ decoquātur
donec grossa fiat ⁊ spissa: ⁊ conficiant̃ cū ea. ⁊ tunc
sumat̃ de ea omni die ad nucis magnitudinē. Me
dicamen ad tussiz frigidā sic fit. ℞. stercoris locu-
starum aut vermiū sirici. ʒ. ii. bibant̃ omni die as-
ma ⁊ tussim antiquā removet. Iteꝝ si bibat̃ omni
die pineaꝝ. ʒ. ii. mundataꝝ a corticibus suis cum
syrupo de ysopo idē facit. Confectio alia mirabi-
lis ad hoc sic fit. ℞. succi: liquiritie ysopi capilis ve-
neris. añ. ʒ. x. cordumum pipis: amigdalaꝝ amara
ruz aristologie rotūde seminis vrtice. añ. ʒ. v. mel
lis dispumati ꝙ sufficit h. n. electuariū pect⁹ ⁊ spi
rituali ab omni superfluitate flegmatica viscosaz cō-
posita mundificat: ⁊ vocē clarificat ⁊ mirabilit̃ ex-
pellit superfluitates ex pectore. Ad idē ℞. liquiritie
℥. i. ysopi yreos. añ. ℥. s. zuchari. ℥. ii. zinziberis.
℥. i. misceant̃ ⁊ sero ⁊ mane sumat̃ de h medicami-
ne cocłar vnū cuz miva: aut rob ⁊ vocē clarificat ⁊
tussim removet antiquā cōtingentē ex materia vis
cosa et adherente. Confectio de calamento seu de
ysopo diarijs appellat̃ sic fit. ℞. calamēti. ℥. j. yso
pi origani pulegij saturegie seminis vrtice yreos
capiloꝝ veneris. añ. ℥. s. pipis liquiritie aristolo-
gie mirrhe. añ. ℥. ij. croci piperis longi cubebe añ
℥. i. fiat pulvis cribratus ⁊ conficiat̃ cū melle dis-
pumato videlicet senib⁹ ⁊ decrepitis stomachū fri
gidum cōfortat ⁊ tussim removet antiquā ⁊ appe-
rit opilatiōes mesaraicaꝝ ⁊ splenis: ⁊ sensus acu
it ⁊ auditum ⁊ calefacit renes et omnia nutritiva.
mane ⁊ sero sumitur ad modum nucis per se absqꝫ
adiuncto aut cum rob.

Capitulum septimum de yeris.

Yera que pigra appel

y latur sic fit. ℞. pulveris rosa. rubeaꝝ
spice masticis xilobalsami carpobalsa-
mi cinamomi cassie lignee: assari oīum
añ. ʒ. v. aloes. ʒ. lxxx. terrat̃ aloes per se ⁊ cribre-
tur: ⁊ post misceat̃ cum pulvere cribrato aliaꝝ re-
rum: ⁊ cōficiat̃ cum melle dispumato: valet in do-
loribus factis ex causa frigida ⁊ calida ⁊ cōpoita: et
removet fastidium stomachi: ⁊ ipsuz in omnib⁹ su
is opationib⁹ cōfortat: solvit colerā ⁊ flegma ⁊ om
nem materiā quā invenit ī stomacho ⁊ intestinis: ⁊
vermes īterficit ⁊ eos educit mortuos ⁊ vivos: da
tur cū aqua calida decoctiōis lactucaꝝ vel rosarū
vel violaꝝ aut cū vino calido in frigida causa. do-
sis ei⁹ ē ab aur̃. i. vsqꝫ ad. ʒ. ii. Yeralogodion que
ꝓpter bonitatē suaz medicina benedicta appellat̃
ipsa enim est plurimi iuvamēti: ē. n. mūdificās cor
pus ab vltimis extremitatib⁹ suis cū solutiōe in q̄
nō est labor omniū humoꝝ ⁊ superfluitatū: ⁊ cōfert
ad egritudines capitis ⁊ dolorē ⁊ emigrancā ⁊ ce-
phalcā ⁊ vertiginē ⁊ ad alguesgues: ⁊ maiaz ⁊ epi
lensiaz ⁊ tremorē ⁊ paralesim ⁊ mollificationem ⁊
appoplesiaz: ⁊ ꝯfert ad dolores auris ⁊ oculi: ⁊ cō
fortat stomachū ⁊ apit opilatiōes epatis ⁊ splenis
⁊ ꝓvocat mēstrua: ⁊ removet difficultatē anhelit⁹
⁊ ꝯfert ad quartanaz ⁊ omnes passiōes flegmati-
cas ⁊ crudas ⁊ febres antiq̄s valet ad dolores iun
cturaꝝ ⁊ podagrā ⁊ novā sciaticā ⁊ est vtilis ad ty
riam ⁊ alopitiaz ⁊ vlcera antiq̄ in capite ⁊ etiaz ad
alia ⁊ albaras ⁊ morpheā ⁊ impetiginē ⁊ excoria-
tionē ⁊ leprā ⁊ ad scrofulas ⁊ aposthemata frigi-
da ⁊ cācros cui⁹ ꝑmixtio h est. ℞. pulpe coloquin
tide. ʒ. v. cepe squile assate: agarici scamonee ele-
bori nigri armoniaci scordeon añ. ʒ. iiij. s. epithi-
mi camedreos bdelij. aloes añ. ʒ. iij. thimi ypicon
folij indi prasij polij cassie pipis albi piperis lōgi
croci cinamomi opoponacis polipodij serapini:
castorei mirrhe petrosilini aristologie longe succi
absinthij euforbij spice cinamomi zinziberis añ.
ʒ. ij. gentiane sticados arabici añ. ʒ. j. s. mellis dis
pumati ꝙ sufficit ad conficiendū. dosis ei⁹ est aur̃.
iiij. ⁊ plus ⁊ minus ſm virtutē cū aq̄ tepida ⁊ mel
le aut cū aqua decoctionis epithimi ⁊ passularuz.
Yeralogodion ſm aliā descriptionē factaz a pau-
lo sic fit. ℞. cepe squile asse agarici armoniaci cor-

ticum ellebori nigri scamonee hiperico an. auř
x. ponpodij epithimi bdelij aloes cedreos pra
ßi i cassie an. auř: viij. myrrhee opoponaci pe
trosilini piperis: piperis longi pipis albi cina
momi croci castorei aristologie longe añ. auř.
iiij. mellis quod sufficit valet ad omnia dicta su
perius in alia: ⁊ datur eodem modo ⁊ in eadem
quantitate ⁊ contra easdem passiones.

Capitulum octauum ꝺ modo cōfectionis me
dicinarum solutiuarum.

Quando aliquis vult

componere medicinam laxatiuam ex sim
plicibus medicinis laxatiuis sumat de vnaqua
que quantum sufficit vni dosi ad purgationem
⁊ postea si totum fuerit compositū ex quattuor
medicinis accipiat quartam totius ⁊ si ex quinqꝫ
quintam ⁊ sic in alijs numeris. vbigratia. si fiat
medicina laxatiua ex scamōea aloe agarico ⁊ co
loquintida sumemus ex aloe. ʒ. iij. ⁊ ex coloqui
tida. ℈. j: v. ⁊ ex scamonea. ℈. v. ⁊ agarici. ʒ. j.
⁊. ℈. j. habebimꝰ i sūma ex omibus colectꝭ simꝉ
ʒ. v. cuius totius quarta est. ʒ. j. ⁊ q̄r. ʒ. vnius.
⁊ hoc sufficit vni dosi de hoc composito ⁊ si fue
rit composita ex quinqꝫ medicinis sumens qn
tam partem totius. verbigratia. Reci. turbit.
ʒ. j. aloes. ʒ. iij. agarici. ʒ. j. ⁊. ℈. j. coloquintiꝺ
℈. v. scamonee. ℈. v. collectis medicinis simꝉ
fiet sūma de omnibus qꝫ erit totum compositū
ʒ. v. ⁊. ℈. iij. cuius quinta erit. ʒ. j. ⁊. quinta. ʒ.
vnius. ⁊ hec quantitas de hoc cōposito sufficit
vni dosi in vno homine.

Ca. ix. ꝺ lectuarijs solutiuis ⁊ non solutiuis.

lectuariū quod appel

latur diaciminum sic fit. Reci. cimini car
meni infusi i aceto vini die ac nocte exsiccati tor
refacti foliorum rute ex siccatorum i vmbra pi
peris zinziberis. an. ʒ. ij. v. baurach armeni. ʒ
x. agrega medicinas tritas ⁊ cribratas ⁊ cōfice
cum melle dispumato ⁊ reponatur in vase. hoc
enim electuarium remouet dolores quos gene
rauit frigiditas ⁊ destruit egritudines flegma
ticas senum ⁊ comfortat stomacum: ⁊ digerit ci
bum ⁊ destruit appetitum cauinum: ⁊ eructua
tionem acetosā ⁊ datur cum aqua calida ad mo
dū castanee: ⁊ valet ad febres flegmaticas ⁊ me
lanconicas. Electuarium de succo rosarū sim
plex sic fit. Re. zuchari succi rosarum viridiuꝫ
an. lb. j. ⁊. ℥. iiij. scandalorꝫ rubeorum. ʒ. xviij.
spodij. ʒ. iij. diagredi electi. ʒ. xij. cāphore. ℈.
j. terantur ⁊ cribrentur: facto verbo sirupo cuꝫ
zucharo ⁊ succo predicto ⁊ bene decocto incor
porentur omnia simul in mortario agitando cō
tinue cum pistello donec fuerit totuꝫ infrigida
tum: ⁊ tunc reponetur in vase: datur de eo i au
rora vel in matutinis fractum cum aqua calida
ʒ. ij. vel. iij. vel. iiij. vel cuꝫ aqua decoctiōis pru
norum ⁊ sirupo rosato plus ⁊ minus secundum
virtutem purgat humores colericos ⁊ reliqas
que remanent post crisim imperfectā: valet ter
tianarijs proprie ex egritudinibus compositis
⁊ flegmaticis. Electuarium ꝺ calamēto sic fit.
Recipe calamenti semis petrosilini an. ʒ. xij. zi
ziberis auř. vj. seminis apij: capituꝫ hisopi mō
tani an. auř. iiij. seminis leuistici auř. xvj. pipis
auř. xviij. siseleos auř. v. tere ⁊ cuꝫ melle dispu
mato confice valet ad frigiditatem stomaci ve
hementis frigoris ⁊ eructuationem acetosam:
⁊ appetitum caninum ⁊ singultum qui fit ex re
pletione humorum grossorꝫ flegmaticorꝫ ⁊ fe.
antiquas que fiunt ꝑpter frigus ⁊ maliciaꝫ di
gestiōis. Electuarium qꝺ vocař diatriton pi
pereon sic fit. Re. pipis: albi: pipis nigri: pipis
lōgi cassie lignee: galāge calami aromatici: cro
ci: ciperi: spice inde: garofilorꝫ cardamomi: ci
namomi: grossi: costi dulcis: cinamomi subtilis
carpobalsami. assari: zinziberis seminis myrti
sicci an. ℥. i. masticis. ℥. v. vel. ℥. j. qꝺ melius est
tere ⁊ cribella ⁊ confice cū melle vꝉ zuchraro: va
let senibus egritudinibus iūcturaꝝ renū ⁊ vesi
ce: ⁊ destruit obliuionem: ⁊ tardat eius vsus ca
nos ⁊ destruit hūores crudos ⁊ frigidos: ⁊ va
let sode facte ex humoribus frigidis: ⁊ cōfortat
cerebrū frigidū: ⁊ remouet vapores frigidos a
cerebro eleuatos a frigida materia: ⁊ tussim fle
gmaticam destruit ⁊ preparat stomacū vt corrū
⁊ ipsum rectificat: ⁊ frangit grossam ventosita
tem ex eo: ⁊ cibum digerit; ⁊ excitat appetitū: ⁊
resoluit qꝺ ex flegmate ingrossatum est in sto
maco ⁊ alijs mēbris ⁊ acuit ⁊ abstergit visuꝫ ⁊
mentem: ⁊ delet obliuionē: ⁊ si misceař in lb. v.
istius electuarij. ℥. v. pulueris cimini mirabili
ter destruit tussim antiquā ⁊ malā ⁊ vocem cla
rificat: ⁊ podagram remouet frigide cause: ⁊ q
cunqꝫ senex vtitur ex eo nō indiget in cōseruati
one sanitatis alio: datř de eo mane auř. j. v. ⁊ se
ro cū itur dormitū auř. j. per se absqꝫ liquore.

Aliud ad idē sic fit. Reci. pipis albi nigri ⁊ lō
gi an. ʒ. iij. xilobalsami. ℥. j. amoni spice an. ʒ.
iiij. zinziberis semis apij siselcos cassie lignee
assari enule an. ʒ. j. tere ⁊ cribella ⁊ confice cum
melle dispumato datur. ʒ. ij. cū aqua tepida vꝉ
vio. Bñdicta simplex sic fit. Re. turbit zucha
ri an. ℥. x. diagridij hermodactili ro. an. ʒ. v.
garofilorꝫ spice polipodij exule croci saxifrigie
pipis lōgi amomi semis apij salis gēme galāge
macis carui fenugreci spgi brusci granorꝫ solis
an. ʒ. j. cōficiantur cū melle dispumato valet ad
guttā artheticā ⁊ podagrā ex frigiditate renes
⁊ vesicā purgat. dosis eiꝰ ē. ℥. v. vꝉ ꝺm vtutem.
Electuariū qꝺ diactionitē appellař sic fit. Re.
carniū citoniorꝫ mūdatorꝫ a cortice exteriori ⁊
duricie intrinseca ⁊ de seminibus suis postqꝫ
in aqua bñ cocta fuerit. lꝉ. iij. mellis dispumati
lꝉ. iiij. v. cinamomi zinziberis galāge an. ʒ. iij.
gariofilorꝫ nucis muscate cardamomi. an. ʒ. i. v.
zedoarie liquiri an. ʒ. i. spice ligni aloes macis.
an. ℈. i. croci. ʒ. v. pipis. ℥. iij. cōficiantř sic ac
cipianř carnes citoniorꝫ coctorꝫ ⁊ mūdatoruꝫ ⁊
cribrēř p canā pforatā postqꝫ bñ fuerit pistata i
mortario cū pistello tūc misceanř ꝯ melle dispu
mato i vase: ⁊ dimittař p vnū diē ⁊ postea hoc to
tū sic ꝯmixtū ponař ad ignē i vase aliquo i quo
possit decoq ⁊ cū cepit bulire agiteř cum ligno
scisso i q̄ttuor ptes cōtinue absqꝫ aliq̄ itermissio
ne vsqꝫ ad pfectā decoctioneꝫ. Signa pfecte de
coctiōis sunt qꝫ cū agitař cū ligno scisso diuidi
tur sepatur quasi totaliter a fūdo vasis i quo co
quit ⁊ a lateribꝰ ⁊ ēt cū aliqd de eo ponitur sup
lapidē marmoreū cū ifrigidatuꝫ fuerit sepař
de leui habita pfecta decoctiōe deponař cū va
se ab igne ⁊ addař puluis spēꝝ oiuꝫ dictaꝝ sup
ius agitādo semp cū ligno donec icorporatio p
fecta facta fuerit: hoc facto vꝉ finito extēdař su
per lapidē vel lignū de nuce iunctū cū oleo ro.
vel coopto de puluere spēꝝ ⁊ cū ifrigidatū fue
rit icidatur i frustra pua ⁊ reponař: hoc eni ele
ctuariū ꝯfortat stomacū pncipalē ⁊ digestiōem
⁊ appetitū: ⁊ si sumař post comestionē ꝯfert ad
ascellationem diurnā. Si vo añ sumař iuuat ad
fluxū vētris ⁊ ipm remouet de natura sue bone
cōpositiōis colorē facit bonū: ⁊ ois nutritiua cō
fortat ⁊ ꝯseruat i bono statu: ⁊ reddit hoieꝫ hila

rem: et usus eius est conveniens in hyeme plus: et si cõficeret cũ zucharo posset in estate sumi cũ utilitate bõa et secure: pprie valet flegmaticis melancolicis et senib⁹ et mulierib⁹. Si aũt poneret in hac cõfectiõe medietas pulueris speciez supi⁹ dictaz minus fortis ẽ min⁹ acuta apd gustum esset tamẽ minoris opatiõis et effectus debilioris ad illud qd intẽditur. Si vo quinta ps specierum poneret eẽt magis delectabile apd gustum: sed puissime operatiõis. et posset dari i febrib⁹. Si aũt ipm laxatiuũ facere volueris põe in qualibet li. eius. ʒ. viij. scamonee et turbit albi et gumosi mũdati a cortice suo. ʒ. xii. et tũc dosis erit an. ʒ. iiij. vl. ii. plus et min⁹ in vtutẽ: et p istã viam et modũ posses oẽ electuariũ et ɔfectionem facere laxatiuum. Si pfecte stipticũ et ventris cõstructiuum facere volueris noli ponere postq̃ perfecte coctũ fuerit aliquã speciẽ nec aliquem puluerẽ speciez in ipo nisi solũ. v. pulueris gariofilorum pro qualibet lib. et sic inuenies effectũ in eo. Electuariũ de myrtis ɔferẽs ad solutionez ventris et flegmatis vomitũ in humiditate et malitiã digestionis que ẽ in stomaco sic fit. Re. granoz myrti bonoz siccoz. ʒ. xx. mirabolanoz indoz belliricoz emblicoz cinamõi an. ʒ. xx. piperis longi: pipis albi: ƺiƺiberis an. ʒ. x. masticis: cordumeni: karui: anisi cimini spice cassie cardamõi costi an. ʒ. vj. nucismuschate seminis apij an. ʒ. v. folii indi: amomi an. ʒ. iiij. tere et cribella et cõfice cũ melle dispumato. dosis eius est. ʒ. iii. vel. viii. Electuariũ qd vocatur almutaguachil cui⁹ significatio ẽ cõfidens: et fuit relatũ. Salomoni confortat stomacum: et confert ad malitiã digestionis: et est illd qd dabat in potu israelita nomẽ regis est: et est exptũ sic fit. Re. spice gariof. ciamõi nucismuschate cardamõi gallie gariofilate bõe an. aur. j. pipis albi. ƺinƺiberis castorei an. ʒ. ii. thuris albi minuti aur. iiii. zuchari albissimi quantũ sunt oẽs medicine et misceantur medicie cũ zucharo et cũ melle dispumato et fit dosis eius aur. iii. in ieiuno vel hora dormiendi.

Capi. x. de medicis q̃ educunt per vomitum.

Medicina Vomitiua sic fit Re. seis aneti sinapis an. ʒ. ii. salis. ʒ. i. ellebori albi pondus. iii. vel quattuor grãoz hordei terãtur et cribrẽt et sumantur post cibuz cum aqua calida decoctiõis aneti i qua dissoluta sit. ℥. j. v. oximellis ɔpositi et aliquantulum salis:

Aliõ ad idem. Re. seis attriplicis. ʒ. v. et põd⁹ quattuor granoz hordei ellebori albi: terantur et sumantur post cibuz cũ aq̃ calida decoctionis aneti in qua dissoluta sit. ℥. j. v. oximell' ɔpositi.

Attende q omnino medicia vomitiua melius et nobili⁹ opatur cũ venerit ad stomacũ repletũ quam vacuum et minus infestat pacientem et leuius facit suam operationem.

Aliud ad idẽ terat sirop⁹ et comedat cũ radicibus rafani vl capitib⁹ eius: p⁹ ipm bibat aqua calida cũ melle et euomet qñ hõ vult euomere facilitate comedat cepas vel cepas narcisci et sinapim et pisces salitos et faexolos et cicera et bibat affluenter: et post illa p horã sumat aquã decoctionis aneti seis attriplicis salis et radicũ rafani in qua sint dissolute. ℥. ij. vel. iij. oximellis cõpositi: et cũ biberit hoc per tẽpus et voluerit vomitum inducere ponat intra os suum pennam inũctam cum oleo aliquo.

Aliud valde leue. sumatur oximel cuz aqua calida decoctiõis aneti in qua ponantur. ℥. ij. olei cõis fiat vomitus lenis et maxie si introducatur penna inuncta in aliquo oleo in meri vel canna stomaci. Aliud sola aqua calida i qua ponitur sal et ponitur aliquid olei vomitum inducit.

Ca. xj. d suffufet et viuris et trazeis et salibus.

Ex suffufet et viuros intelligũt sapientes medicinas et ɔfectiones que dantur cõtra aliquod morbi vitiũ i modum pulueris mixti cũ zucharo vel melle absq̃ aliqua ɔfectiõe: et dant tales medicie quãdo cũ aqua: quãdoq̃ cũ vino: et quãdoq̃ per se et p aliqua pmixtiõe. et in nostra lingua appellantur tales medicine trazee.

Suffufet aristotelis qd ipe scripsit Alexãdro ad diariã et corruptionẽ stomaci: citrinitatẽ coloris et fetorẽ oris et obliuionẽ: et cibum digerit et letificat sic fit. Re. cinamõi folij indi: cardamõi xiloaloes assari melegete: mirabolanoz kebulorum enucliatoz melliloti rose asinine: epatice scolopendrie cimini: pipis longi: pipis ƺinƺiberis gariofiloz nucismuschate cardamõi maioris an. ʒ. ii. musci ambre cãphore. ʒ. j. zuchari albissimi duri scrupulũ oium totius medicie. dat cum aqua frigida stomaco ieiuno: sed post cibũ plus valet. dosis eius est a. ʒ. j. vsq̃ ad. iij.

Suffufet aliud qd est ɔuatiuũ ad vines et debilitatẽ stomaci sic fit. Re. mirabolanoz citriorum et embilcoz an. ʒ. ii. medule turbit. ʒ. iii. penidioz. ʒ. vj. dosis ei⁹ est. ʒ. viij. cũ aq̃ decoctionis scolopẽdrie vl squinati qd meli⁹ ẽ in ieiuo.

Viur cõtra rasurã et solutionẽ vẽtris ɔtinuã supfluã et corruptionẽ stomaci et debilitatẽ eius sic fit. Re. ircos croci hipogstidos an. ʒ. v. gallie. ʒ. j. per galliã intelligas quãdã herbaz q̃ sic vocat terat vnũqdq̃ per se et misceat dat in ieiuno cũ vino stiptico vel aq̃ decoctionis sumat vel nespilorum vel sorbarum. dosis eius ẽ. ʒ. ij. sero et mane ante cibum. Viur aliõ ad pueros sic fit. Re. zuchari albissimi rosaz rubeaz lini croci sumach spodij celidõie ozimi acbatie hipoquistidos an. ʒ. j. dosis ei⁹ ẽ gr. iij. vel. v. puo et magno ẽm qd fuerit cuz vino stiptico vel succo plantaginis in ieiuno contra fluxum ventris et stomaci debilitatẽ. Viur qd dat pueris faciens ambulare et facit currere vẽtrez et abscindit ab eis nocumẽtũ flegmatis et colere sic fit. Re. mirabolanoz belliricoz emblicoz pireti rosarum rubeaz balaustiarũ sumach mirtiloz rubee bucis vomice gallaz ozimi cardami gariofiloz ameos an. ʒ. ii. teratur et cribretur dat cũ aqua decoctiõis cardamõi in ieiuno. dosis ei⁹ ẽ ʒ. viij. vel. x. Trazea quã fecim⁹ et ẽ de genere suffufet et viur confortãs stomacũ et digerẽs in oibus nutritiuis et colorẽ corporis efficit bonũ et oris odorẽ et excitat appetitũ in scõa mẽsa et remouet nauseã et fastidiũ sic fit. Re. zuchari albissimi li. j. ƺinƺiberis albi mũdati. ℥. v. et fiat ex eo puluis cribrat⁹ ƺiƺiberis albi mũdati. icisi frustrati. ℥. j. gariofiloz incisoz frustratiz an. ʒ. j. v. anisi. ℥. j. nõ pistet anisũ neq̃ tereat sz remaneat integrũ ẽm sui naturã misceatur. dosis p⁹ cibũ sit ad volũtatẽ recipiẽtis ẽm quosdã addit ℈. j. v. masticis frustrati incisi. Si aũt spẽs iste diuidant per mediũ et ponãtur in eadẽ ɋtitate zuchari fiet trazea dulcior et magis delectabilis ad gustũ: sed erit debilioris effectus. Sal ɔueniens calefactis et ad solutionẽ vtriusq̃ coler facit appetere cibũ sic fit. Re. sal gẽme li. j. et dirumpatur i frustra pua et torrefiat sup sartaginem ferri aut sup lapidẽ aut vas figuli: deinde aspgatur sup ipm acetũ vini forte multotiens: deinde teratur et cito tricõiz eiur et misceatur cũ

eo grana granatoꝝ torrefactoꝝ paꝝ et sumach
mūdati cū granis suis q̄tū ē tertia salis et co-
riandri sicci torrefacti et succi berberis cōtriti:
et admisceatur ⁊ administrent̄. Sal aliō ad idē
faciens ad dolorē stomaci ⁊ epatis ⁊ ad dolorē
iuncturaꝝ et ad oēs passiōes q̄ fiūt ꝑpter sup
fluitates sic fit. Re. salis cōis li. j. salis armōia
ci. ʒ. ij. piperis albi. ʒ. iiij. zinziberis piperis nigri
an. ʒ. ij. anisi granoꝝ pini: granoꝝ eruce: ame
os spice an. ʒ. j. ozimi. ʒ. ij. apij siluestris. ʒ. j. v
tere ⁊ pulueriza. et fit dosis aur̄. ij. cū aqua tepi
da. Pāis salis qui ponitur sup mēsā magna
tuꝫ hora comestiōis sic fit. Re. salis cōis ad tuā
volūtatē siue sit nigri aut turpis aut alteri⁹ ge-
neris teratur perfecte et dissoluatur cū aq̄ fri-
gida paulatiꝫ et colet̄ illa aq̄ et ponat̄ sup lapi
dem ad solē vel in vase terreo vel ad ignē exsic
cabitur: et fiat sal albissi⁹. cū ergo īcipit igros
sari ponet̄ i scutella vl' vase facto de v̄gl'is par
uis et ꝯprimat̄ māibus et panis albissim⁹ sal ⁊
durus: q hora comestiōis sup cibaria abradat̄
cū cultello et saliuntur cibaria.

Caplm. xij. de alochat. i. electuaris mollibus
que lambuntur.

Er alochat intelligas res liq
das currētes que
tenētur in ore ita q̄ aliqd post aliqd cur
rat paulatī et nō ipeliat̄: sed stet ꝑ istū modum
exhibitiōis tpe lōgo i suo transitu ex ore ad sto
macū vt effectū faciat i pulmōe et spiritalibus.
Loch ad tussim siccā sic fit. Re. semē lini tor-
refactum et confitiatur cū melle et exhibeatur.
Aliud loch qð mūdificat pulmonē et tussim
antiquā ex flegmate viscoso destruit ⁊ vocē cla
rificat sic fit. Reci. ireos ligricie bisopi. an. ʒ. j.
croci. ʒ. j. terātur ⁊ ꝯficcātur cū rob ⁊ melle dis
pūato ⁊ r̄cipiat̄ i nocte hora dormiēdi ⁊ i auro.
Loch aliud ad tussim q̄ fit ex caliditate ⁊ sicci-
tate sic fit. Re. seis citrulli excorticati. ʒ. v. ami
gdalaꝝ dulciū excorticataꝝ. ʒ. vj. seis altee. seis
malue an. ʒ. v. gūi arabici dragagāti amili seis
citonicoꝝ excorticati an. ʒ. iiij. succi ligricie peni
doꝝ an. ʒ. iiij. v. terātur ⁊ cribrent̄ ⁊ sumātur
radices ligricie mūdate ⁊ ꝺcoq̄tur cū aq̄ donec
aqua ingrosset̄: deide ꝓijciātur cū ea rob: ⁊ co-
aguletur cū ea medicie ⁊ dat̄ i potu cū pultib⁹ fa
ctis ex aq̄ furfuris ⁊ faria fabarum ⁊ penidijs ⁊
oleo amigdalaꝝ dulciū ⁊ potet̄ p⁹ ipꝫ aq̄ ordei.
Caplm. xiij. de sirupis factꝫ cū zucharo ⁊ mel
le et clarificatione eorum.

Sirupus acetos⁹ siplex sic fit. R
zuchari albissi li. ij.
aceti li. j. aque li. iiij. misceant̄ ⁊ buliāt: quo
usq̄ totū in modū sirupi factū fuerit sumuntur
de illo cū aq̄ calida i hieme: ⁊ frigida in estate.
ʒ. ij. vel. i. v. in aurora ⁊ añ cenā destruit colerā
⁊ acuit appetitū ⁊ siti remouet ⁊ sit aq̄ tripla ad
sirupū vl' dupla ad minus. Oximel simplex fit
eodē mō ⁊ dat̄ eodē mō ⁊ destruit colerā vitelli
nā ⁊ citrinā ⁊ flegma salsū ⁊ siti remonet ꝯtingē
tem ex causis talib⁹: sed i oximelle ponitur mel
dispūatū loco zuchari Sirup⁹ acetosus ꝯposi
tus sic fit. Re. aceti bōi li. x. aq̄ dulcis clare lib.
xx. radicū fenugreci icisaꝝ frustrati ⁊ petrosili-
ni ⁊ apij an. ʒ. iij. seis leuistici dōci an. ʒ. i. scolo
pēdrie capillis veneris eupatorij an. ʒ. ij. radi-
cum aspargi ⁊ brusci i cisaꝝ frustrati an. ʒ. iiij.
seminis eorūdē an. ʒ. ij. pistētur oia grosso mō:
⁊ ꝓijciatur i aceto ⁊ aq̄ dimittat̄ sic die ⁊ nocte: ⁊
postea ponātur ad ignē ⁊ dimittat̄ totū sic buli
re donec tertia toti⁹ fuerit ꝯsumpta q̄ ē li. v. et
cuꝫ fuerit infrigidatū collet̄ ⁊ pro oib⁹ duabus
lib. hui⁹ aq̄ pōatur li. i. zuchari reducat̄ p⁹ hoc
totū ad ignē ⁊ coq̄tur lēto igne donec inspissa
tum fuerit ⁊ sirupizatū: tūc iteꝝ colet̄ ⁊ reserue
tur. dat̄ cū aq̄ calida i hyeme et frigida i estate.
dosis ei⁹ ē. ʒ. ij. mane et añ cenā cū duplo vel tri
plo de aq̄ ad plus: valet ꝯ materiā ꝯpositā ⁊ fri
gidā adaptat eā ad purgatiōnē ⁊ eā digerit: sitī
remouet ⁊ singultū q patit̄ dolorē i iūcturis nō
assiduet eū: qm̄ submergitur i iūcturis ⁊ trahit
hūorem ex itestinis iferiorib⁹ ⁊ resoluit humi-
ditatē: ⁊ si daret̄ in fluxu veneris induceret ra
suram. Eodē mō fit oximel ꝯpositū ⁊ dat̄ eo
dem mō ⁊ in eisdē horis: sꝫ oximel datur i mate
ria frigida melācolica ⁊ flegmatico vitreo ⁊ gip
sea magꝭ: ⁊ ēt i ꝯposita ex istis. Cū aūt aliquem
sirupū facto de zucharo vel de melle clarificare
volueris accipias illud zuchaꝝ vl' mel crudum
quod volueris: ⁊ in q̄libꝫ li. zuchari vel mellis
crudi pōe duo albumina oui vel tria ad plus ⁊
dissolue agitēdo fortiter cū manu: ⁊ non cū alia
re zuchaꝝ vel mel albuminib⁹: facta dissolutio
ne ⁊ incorporatiōe istoꝝ duoꝝ ad inuicem adde
cū istis aquā purā decoctiōis herbaꝝ de q̄ vis
facere sirupū i qua nō sit aliqd aceti: vel aliquaꝫ
purā absq̄ aceto: ⁊ tūc pōe hoc totū ad ignē i le
bete: ⁊ dimitte bulire lēto igne: ⁊ cū spuma ce-
perit eleuari pōe apud parietē lebetis vbi emi
net ebulitio aquā frigidā leuiter cū cocleari par
uo ⁊ facias hoc ꝯtinue donec spuma tota in siml'
collecta fuerit ⁊ eleuata: qua collecta dpōe lebe
tem ab igne ⁊ ꝑmitte totū ifrigidari ⁊ post infri
gidationē remoue spuma totā cū cocleari leuit̄
qua remota collet̄ qð remāsit cū staminea ⁊ tūc
iterū reducatur ad ignē ⁊ addatur acetū paula
tim vsq̄ ad quātitatē q̄ sirup⁹ vel oximel sapo
rem aliqueꝫ aceti habeat: ⁊ tūc dimittat̄ bulire
leuiter ⁊ paulatī donec hū siropizat⁹ ispissat⁹ fu
erit i modū mellis liq̄facti i sirupis q fiūt absq̄
aceto dimittatur bulire post remotionē spume
⁊ collaturā ꝑter qð adūatur ei aliqd leuiter et
suauiter donec sirupizat⁹ fuerit ⁊ ispissatus ad
tuā volūtatē: Sirup⁹ acetosus mūdificās cole
ram sic fit: Re. mel dispumatū vl' zuchaꝝ ⁊ ace
tum forte ⁊ aquā vt dictū ē supi⁹: ⁊ decoq̄ lēto
igne ⁊ accipe succi cucumeris ⁊ scamonee an. ʒ.
i. aut pl's aut min⁹ cū quātitate necessitatꝭ secū
dū mēsurā quā vis: ⁊ tere ipa ⁊ pōe i pāno lini ⁊
suspēde i vase ⁊ frica ipꝫ oi hora donec ꝯsuma
tur ⁊ nō remāeat i pāno aliqd: cū ergo coagula
tur remoue ipm ab igne. ⁊ qdā ponūt loco sca-
monee radicē scamonee cū radicib⁹ apij ⁊ fenu
greci ⁊ alioꝝ iprīcipio decoctiōis. Sirup⁹ ace
tosus educēs flegma sic fit. Re. mel ⁊ acetū sgle
cū radicib⁹ ꝑdictis ⁊ coq̄tur ⁊ accipe medule car
tami vel turbit q̄tū scis eē ꝯueniēs vtuti hois
⁊ tere ipaꝫ ⁊ pōe i pāno suspēso i vase sicut ꝑmo
⁊ vtere ipo. Sirup⁹ acetosus expellēs melāco
niam sic fit. Re. mel aut zuchaꝝ ⁊ acetum ⁊ alia
vt dictū ē supius: deide accipe quātū vis ellebo
ri nigri epithimi ⁊ polipodij cōtere ⁊ pōe i pāno
⁊ suspēde ipm i vase ⁊ coque ipm sicut ꝑmū: po
ne ꝑ q̄libet li. zuchari vel mellis de re laxatia i
pāno. ʒ. i. ⁊ fit dosis sirupi cū aq̄. ʒ. i. v. ⁊ plus ⁊
min⁹ s̄m vtutē ifirmi. Sirup⁹ ꝯfortās stoma
cum valēs mirabilr̄ ꝯ dolorē bilioꝝ vitio renū
mūdificās renes ⁊ vias vrinales expellendo la
pillos ⁊ arenulas repras i illis breui tpe sic fit.
Re. reubarbari. ʒ. v. radicū petrosilini apij a s
pargi brusci fenugreci an. ʒ. ij. semis apij fenu-
greci petrosilini leuistici siseleos an. ʒ. ij. seis pa

paueris albi endiuie cucurbite mellōis cucume
ris portulace an. ʒ.j. folioꝝ papaueris lactuca-
rū scariole scolopēdrie an. M.j. pistētur gros
so mō ⁊ buliātur in li. iiii. aque ex illa aq̄ fiat si-
rupus cū duabus lib. zuchari: dātur omni ma
ne ⁊ añ cenā. ʒ.ij. vel. iii. cū aq̄ vel vino albo de
coctionis radicū apij: ⁊ valet etiā i ardore vrie.
Sirupus acetosus sqliticꝰ vel oximel sic fit.
Reci. squilitici li. viii. mellis dispumati li. iii.
buliāt lēto igne ad inuicē donec bñ sirupizatꝰ fu
erit. Aliud ad idē. Re. aceti sqlitici li. iii. aque
lib. vj. mellis. li. iii. buliāt ad inuicē ⁊ fiat sirupꝰ.
Aliud ad idē cōferēs ad difficultatē vrie ⁊ do
lorē lateꝝ ⁊ stomaci ad malitiā digestiōis ⁊ eru
ctuationē acetosā sicut p̄dicti sirupi de squila et
melle sic fit. Re. cepe sqle li. ii. ziziberis. ʒ.j. se
mīs apij. ʒ.ii. seīs baucie siluestris. ʒ.v. seīs fe
nugreci anisi an. ʒ.j. ameos. ʒ.v. cimini carme-
ni mēte an. ʒ.j. radicū herbe de q̄ fit assa piretri
an. ʒ.j. hisopi. ʒ.j. calamēti. ʒ.j. leuistici. v. car
ui. ʒ.ii. rute. ℈.vi. folii. ʒ.v. terant̄ cōtritione
grossa ⁊ infundātur in li. ix. aceti sqlitici ⁊ li. iii.
mellis dispumati: ⁊ dimittant̄ in vase vitreo p
multos dies postea buliāt ad inuicē ⁊ collet̄ et
fiat sirupꝰ. Alius modꝰ eiusdē oximellis cum
eisdē herbis sic fit. Sumātur oēs herbe dicte
⁊ infūdantur li. iii. aceti sqlitici ⁊ li. vj. aq̄ deco
ctionis herbaꝝ dictaꝝ mellis dispūati li. iii. bu
liant aq̄ ⁊ acetū ⁊ mel simul ⁊ fiat sirupꝰ. Dat̄ cū
aqua calida in ieiuno de eo. ʒ.i. v. vel. ii. Ace-
tum sqliticū sic fit. Reci. sqlā albā mūdatam et
incide ipam cū cultello de ligno ⁊ ifiltra ipsam
cū filo ita vt ad inuicē frustra nō adhereāt ⁊ ifi
la ea ⁊ pone i filis: ⁊ nō sit vnū vbi est aliud ⁊ ex
sicca in vmbra. xl. diebꝰ: deinde accipe. ʒ.xviij.
ipsiꝰ sqle exsiccate ⁊ pone in lib. xviii. aceti boni
⁊ pone ipa in vase ad solē: ⁊ dimitte. lx diebꝰ et
opila vas bñ: deinde extrahe sqlā ex eo: ⁊ expri
me ipam ⁊ cola ipsā cū pāno: ⁊ pone de ipa sic sic
cata in li. vii. aceti li. i. ⁊. ʒ.iiii. Modꝰ aliꝰ est
vt non exsiccet̄ sqla: sed accipiat̄ sicut est postq̄
ad inuicē partes eiꝰ cū cultello ligneo sepate sīt.
⁊ ponatur de ea i aceto ſm ꝓportionē añ dictā
⁊ hic modꝰ aceti sqlitici ē magis laxatiuus quā
superior modus vel magis soluēs ⁊ hoc tale ace-
tum qñ coluit̄ cū eo os abscindit sanguinē cur-
rentem ex gingiuis ⁊ ore ⁊ exsiccat humiditatē
carnis gigiuaꝝ ⁊ dentiū ⁊ idurat dētes qūi mo
uentur: ⁊ facit os odiferū ⁊ odor eiꝰ etiā valet ad
fetorē eius. Nā qñ de eo dat̄ in potu abstergit
cannā pulmōis ⁊ indurat eā: ⁊ clarificat vocē:
⁊ ꝯfortat eā: ⁊ est ꝯueniēs ei qui habet dolorē
stomaci: ⁊ ei qui nō digerit cibū: ⁊ ei qui patitur
epilēsiam ⁊ scotomiā: ⁊ et cui dñat̄ colera nigra
⁊ desipiētibꝰ ⁊ prefocatiōi matricis: ⁊ ei qui ha-
bet splenē grossum: ⁊ ad venā sciaticā: ⁊ ꝯfortat
corꝰ mollificatū ⁊ rarefactū: ⁊ colorē corporis
bonū efficit: ⁊ visum acuit: ⁊ ꝯfert ad stricturā
anhelitus: ⁊ similiter administret̄ in dolore au
ris ꝯfunditur i ea sedat ipm: ⁊ ꝯuenit ad omne
quod dixi si nō fuerit vlcus in aure intus: ⁊ su-
matur in potu oī die in ieiuno parumper ⁊ gra-
dratim de eo donec ꝑueniat ad. ʒ.vj. Sirupꝰ
de cicorea sic fit. Re. folioꝝ de cicoree. M.j. fo
liorum boragis lactucaꝝ violaꝝ floris scariole
lingue bouie acetose bactisorere ⁊ ē herba cuiꝰ
flos celestis est: ⁊ eiꝰ semē est vt semen scariole
agrestis: sed nō ē albū neq̄ nigrū: ⁊ nascit̄ i bla
dis vt plurimū: ⁊ credo q̄ sit scariola agrestis
an. M.v. reubarbari. ʒ.ii. pistentur herbe ⁊ co
quātur in lib. xii. aq̄ donec tertia pars ꝯsumpta
fuerit: ⁊ collet̄ ⁊ addētur in illa aq̄ li. ij. zuchari
⁊ cū dissolutū fuerit zuchaꝝ ad ignē cū aq̄ iterū
colletur ⁊ ponatur ad ignē cū reubarbaro pul-
uerizato ⁊ ligato in vna petia ⁊ sepe exp̄matur
cū manu petia reubarbari tādiu ꝑmittat̄ deco
qui q̄ bñ sirupizatū fuerit totū ⁊ tūc ab igne de
ponatur ⁊ reseruetur. ⁊ dantur de ea in aurora
ʒ.ij. vel. iii. cū aqua decoctiōis prunoꝝ ⁊ tama-
rindoꝝ. hic aūt sirupꝰ operatur ꝯ omnē mate
riam venenosam in alterādo ⁊ mūdificādo eā
⁊ ꝓprie valet in atrace et carbūculo ⁊ similibꝰ ⁊
febre pestilētiali estiuali vel autūnali: confortat
cor ⁊ nutritiua extinguēdo calorē accidentalem
⁊ mundificādo materiā ⁊ vrinā ⁊ secessum: ⁊ fac̄
appetere cibū: ⁊ somnū inducit. Sirupus qui
appellatur iulep sic fit. Re. zuchari li. j. v. ⁊ fū
datur sup ipm aq̄. ʒ.iiii. decoquatur lēto igne ⁊
fundatur sup ipsū aq̄ rosata. ʒ.ii. ⁊ auferat̄ ab
igne coletur ⁊ administretur datur in febribus
acutis ⁊ fortis inflāmatiōis et sitim sedat.
Sirupus ro. et violatus et de neufare sic fiūt
buliātur rose et flores neufaris albe ꝓpe vl' vio
le in aq̄ et postq̄ zuchaꝝ dissolutū fuerit et in-
corporatū ē cū albuminibꝰ ouoꝝ vt dictū ē fun
datur aq̄ decoctiōis rosaꝝ aut neufaris vel vio
larum sup zuchaꝝ ꝓ qualibet li. zuchari. ʒ.iiij.
et ponitur ad ignē et fit vt dictū ē i caplo de
clarificatiōe sirupoꝝ. Sirupꝰ ro. datur cū aq̄
frigida in febribꝰ acutis et calidis die ac nocte
et que fiūt de flegmate salso: et appetitū ꝯfor-
tat et excitat. Similiter sirupus de neufare sꝫ
prouocat somnū et violatꝰ sꝫ vsus violatꝰ de-
icit appetitū et ventrem laxat. Sirupꝰ de neu
fare fit ex aq̄ decoctiōis neufaris et zucharo i-
corporato cū albūibus ouoꝝ vt dictū ē: hic siru
pus lenit naturā et stomacū ꝯfortat et sōnū in-
ducit et sitim et ardorē et nigredinē lingue de-
struit: datur in acutis tertianarijs et sinochis
et i oī cā in qua requiritur extinctio cū hume-
ctatione et ꝯfortatione. Sirupus d̄ papauer̄
sic fit. Re. seīs lactucaꝝ fabaꝝ excorticataꝝ se-
minis portulace seīs solatri vl' folij. eiusdē an.
ʒ.iiij. seīs papaueris albi. ʒ.viii. vel. viij. capi-
ta veridia papaueris ifundātur i duabꝰ lib. aq̄
per noctē postq̄ grosso mōo fuerint pistata et
buliāt sequēti die tādiu q̄ nō remaneat nisi lib.
j. aq̄ collet̄ et cū illa colatura dissoluantur lib.
iiij. zuchari postq̄ zuchaꝝ mixtū fuerit cū al-
buminibꝰ ouoꝝ ſm doctrinā dictā decoq̄tur
et clarificet̄ vt dictū ē supra datur de eo. ʒ.v. vl'
ij. cū. ʒ.iii. decoctiōis lactucaꝝ vel portulacarū
mane et sero pꝰ cenam et prandiū ad sōnū ꝓuo
candū et siti remouendam: et specialit̄ i febribꝰ
de colera ⁊ frenesi cansone ⁊ sinocho et silibus.
Aqua mellis vel zuchari q̄ ꝯfert ad febrē et i-
flationē et multitudinē sitis et i stomaco et tussi
ex caliditate et ꝯfert pleuresi sic fit. Re. rosarū
ru. mūdataꝝ. li. iiii. et pōe eas in vase vit. i die ⁊
nocte et ꝓijce sup eas aq̄ calide lib. x. et opila ca
put vasis ita q̄ nō expiret et dimitte eas die et
nocte: deinde extrahe eas et exp̄me valde et co-
la ipa et ꝓijce sup ipā zuchari li. xx. vel mellis
et coq̄ eā lēto igne donec igrossetur et cola et vte
re. Aq̄ mellis et zuchari faciens ad egritudi-
nes frigidas et dolorē epatis et pectoris sic fit.
Re. mellis vel zuchari li. ii: aq̄ lib. iiii. decoqua
tur lēto igne et auferatur spūa eiꝰ et ferueat do
nec remaneat tertia pars eiꝰ et auferat̄ ab igne
et colletur. Si vō ipā fortiorē facere volueris:
pone in ipa pꝰ ablationē spume aliqd masticis:
croci: cinamōi: et galange vel hisopi. et buliat cū

ipsis spēbus et ispissetur et collet. Sirup⁹ q appellat mina q fit de citoniis et ē ꝯfortans stomacū et strigit vētrē et ꝯfortat ad dolorē ventris epatꝫ et vomitū et singultū sic fit ℞. citoniorum acetosoꝝ lib. xxx. vini boni antiq li. xxv. ꝺ coquant leui igne donec medietas toti⁹ ꝯsumatur: donec colatur spūa ei⁹ et coletur et auferatur ab igne donec clarificetur et iteꝝ reducūtur ad vas scdo: et ꝓiiciatur sup ipaꝫ mell' clari vel zuchari albissimi li. x. et buliat tūc lēto igne: deinde sumatur zizibéris masticis an. ℥. ii. cardamomi maioris et minoris: cinamōi melege assi. ℥. iiii. gariofiloꝝ. ℥. iii. croci nō triti. ℥. iiii. tere cōtritiōe grossa et pone grossa et pone i panno lini et ꝓiice i vase et frica oibꝫ hora et buliat sup ignē donec ispissetur: deide dpōe ab igne et cola ipm: deinde accipe musci. ℥. v. et pōe ipm cuꝫ vino antiquo et ꝓiice sup ipm desup et pmisce ipꝫ bn̄ et repōe ipꝫ vsqꝫ ad horaꝫ administratiōis. Qn̄ volueris ipm facere absqꝫ spēb⁹: tūc fac ipꝫ cū succo citōioꝝ muzoꝝ et decoq eū vsqꝫ ad mediū et cola eū et accipe de eo lib. ii. et succi malorum mōtanoꝝ muzoꝝ decocti vsqꝫ ad medium li. i. vini antiq bōi li. i. mellis boni aut zuchari li. i. decoquant oia siml' lēto igne donec igrossetur et auferas spūam ei⁹: deinde accipe ligni aloes crudi. ℥. ii. masticꝫ gallie croci an. ℥. i. masticis. ℥. i. v. spicis gariof. nucismuscbate melegete cardamōi cinamōi zizibéris an. ℥. i. musci. ℈. i. tere oia pter galliaꝫ et muscū et liga in panno lini et ꝓiice i vase iquo ē succ⁹ et tere muscū et galliā p se ꝛ misce ipa cū vio ꝛ medicis ꝛ vtere.

Sirup⁹ de fructib⁹ ꝯfortās stōacū ꝛ viscera. ꝛ abscidit vōitū ꝛ solutiōeꝫ vētris ꝛ colerā confert pgnātib⁹ cū vōit⁹ aduēit eis sic fit. ℞e. succū citōioꝝ ꝛ maloꝝ ꝛ piroꝝ ꝛ granatoꝝ muzoꝝ ꝛ sumach ꝛ sorbaꝝ dquoqtur donec ispissent. Si aūt vis decorare ipꝫ ꝓiice zuchari supra quātū vis ꝛ buli ipm ꝛ cola ꝛ vtere. Descriptio sirupi d papauere alia ꝯferēs ad eos qb⁹ catarr⁹ descēdit ꝛ ꝓhibet illos q euomūt sanguinē: sumat de papauerib⁹ mūdatꝫ. l. numero aq pluuialis li. xv. ꝛ ifūdātur i ea trib⁹ dieb⁹ ꝛ decoquant donec dissoluātur ꝛ ꝯsumātur eius medietas ꝛ exprimātur papauera ꝛ ꝓiiciātur bn̄: ꝛ mēsurent de ea li. iiii. v. decoqtur donec fiat ei spissitudo deinde trant a catie rubee croci mirre balaustie ypoqstidos an. ℥. j. ispisset bn̄ ꝛ repōatur i vase ꝛ admistret. Sirup⁹ de grāis mirti ꝯferens ad debilitatē stōaci ꝛ solutiōeꝫ vētris supfluaꝫ: ꝛ retinet mensura ꝛ ꝯfortat viscera sic fit. ℞e. succi granatoꝝ mirti collati. li. v. zuchari vl' mllis li. v. pmisceātur ambo ꝛ decoquātur donec i spisset ꝛ admistret. Sirup⁹ q dat ꝯ vitiū lapidis ꝛ frāgit lapideꝫ: ꝛ ipꝫ ex renib⁹ ꝛ vesica expellit mirabl'r qn̄ dat ꝛ dꝫ sic fit. ℞. opij. ℥. iiij. acori pōd⁹ granoꝝ. xij. piretri euforbij castorei corticū radicū capparis seis iusqami galāge isopi an. ℥. i. cinamōi seis daucie siluestris seis apij costi petrosolini cassie lignee mēte mirre camepitheos calamēti fluuial' ꝛ mōtani gētiane mōtane radicū liqricie enule ameos p'asij scolopēdrie astriologie lōge ꝛ rotūde seis ameos masticis radicuꝫ lilij celestis cimi carmeni gariof. semis fenugre. sgle assate sinapis gra. pini anisi carpobalsami seis eruce siluestris cordumeni semis rute siluestris seis apij costi ligni nigri asse an. pōd⁹ gra. xij. lapidis iudaici. ℥. j. pistentur oia grosso mō ꝛ buliāt i li. ij. aq donec medietas sit ꝯsūpta collet ꝛ in illa collatura addatur li. j. mell' dispūati ꝛ sirupizet ꝛ addatur i fine. xviij. grana olei balsami vl' olei qꝫ loco balsami ponitur. datur de eo. ℥. ij. in aurora cuꝫ. ℥. ij. aq decoctiōis radicū que ponūtur iferius i tertio ca. ꝛ nō inuenitur ei par i frāgendo lapidē ꝛ educēdo sumit ter i hebdomada magꝫ ꝛ min⁹ ꝯm virtutem. Sirupus de agresta faciens ad caliditatem stomaci ꝛ solutionē ventris coleraꝫ ꝛ dolores caliditatis ꝛ venena ab scidit sitim ꝛ confortat stomacum pregnantiū vt nō recipiāt humores malos. ℞e. succi de vua imatura vl' agresta li. vj. ꝛ decoquatur tādiu qꝫ remaneat medietas ꝛ colletur tunc dimittatur p nocte: deide reducatur ad vas ꝛ ꝓiiciantur sup ipꝫ. ℥. ij. gariof. cucuffoꝝ positoꝝ in petia ꝛ decoquatur tādiu donec remaneat odor agreste ꝛ tūc addant li. iij. vel. iiij. zuchari ispissetur ꝛ clarificet ꝯm doctrinā dictā supi⁹. Agresta de q fit hic sirup⁹ eligit ꝛ rōne tpis ellectiōis ꝛ rōne fortioris opationis ē. n. agresta q̄ fit de vuis acerbis ꝛ illa dꝫ fieri vltia septimana. Julij ꝛ hoc ē magne opationis: ē alia q fit vltia sep. madij: ꝛ illa fit d pōis acetosis imaturis ꝛ palmis vitiū: ꝛ hoc ē fortioris opatiōis: ꝛ ē q̄ fit d nespil' ꝛ sorbis: ꝛ illa fit vltia septi. agu. ꝛ hoc ē oib⁹ alijs fortior in oī re hec ellectō de agresta locuꝫ hꝫ in nr̄a contrata.

Sirup⁹ de opio q dat ꝯ ardorē vrie cū trocissis q valēt ad hoc ꝛ aq frigi. vl' aq̄ deco. lactu' vel endiuie qd ē meli⁹ ꝛ ardorē ꝛ strāguriā q ē ex vlcere sedat sic fit. ℞. opij. pōd⁹ gr. ordei. iiij iusqāi pōd⁹ gr. viij. ordei corticū mādragoꝛe. ℥. i. v. se. apii. ℈. iii. se. papa. se. lactuc. an. ℥. j. v. foli. lactu. endi. vl' cicoꝛee an. M. j. foli. papa. ꝛ mercurial' an. M. i. pistetur grosso mō ꝛ bu. in li. iii. donec ꝯsumat medietas: collet ꝛ addatur zu. ꝛ ispis. clarificet ꝛ sbuet. Ca. xiiii. d robub

Rob de Vino sic fit. Accipiāt vue vltie maturi ꝛ exprimūtur: ꝛ exhibit mustū ꝛ stati collat et pōit ad igneꝫ ꝛ bullit ꝛ spūat tādiu qꝫ ꝯsu. me. vl' ꝯsu. tres ptes ꝛ hic mod⁹ vlti. melior ē valet ad oēm egritu. epatꝫ ꝛ splēis q ē cū opi. l' duricie qn̄ miscet cū medicis ꝯuēientib⁹ ad illō: ꝛ ē et valet ydropicꝫ ꝛ egrctudib⁹ renū ꝛ vesice ꝛ egrtudib⁹ spūaliū asmati ꝛ tussi antiq. Rob d nucib⁹ sic fit. ℞. cortices nucū imaturaꝝ ꝛ pistentur bn̄: ꝛ exprmat ꝛ extrahat suc⁹ ab eis ꝛ collet ꝛ posses addere aliqd mellis dispumati in fine: ꝛ buliat ad ignē donec ispisset ꝛ colet ꝛ resuet.

Rob de moris imaturis fit eodeꝫ mō opatur eodē mō ꝯ egritudines dictas ꝛ dat cū eisdē rebus cuꝫ quibus datur rob de nucibus.

Rob de p'nis imaturis sic fit. Sumūt p'nell imaturi vl' q icipiūt denigrari ꝛ ꝯtūdūtur ꝛ fit in oib⁹ vt dcūm ē i rob d mirtis: ꝛ opat vt rob de mirtis ꝛ ē i oib⁹ suis opatiōib⁹ sicut illō ꝛ ē melior. Generalis regula de rob qūo sit ꝛ nois expositio hic dicat p rob vbicūqꝫ repitur i scia medicie intelligas sucū vl' hūidū actuale expssū a re p⁹ ꝯtussionē rei ꝛ decoctū vsqꝫ ad spissitudinē vel qsi vsqꝫ ad sirupizationē ꝛ specialr qn̄ decoqtur ꝛ spissat absqꝫ adiūcto fit ꝛ pōt fieri ex qlibet hoc mō recipit res viridis semigesta ꝛ pfecte ꝯtūdit ꝛ exprimitur ei⁹ suc⁹ cū torculari vel manib⁹: vel alio mō ꝛ collat illō qꝫ exprimit ex re ꝛ ponit tūc ad ignē ꝛ bulit donec ei⁹ medietas sit ꝯsumpta: aut donec ei⁹ ꝯ e: ptes ꝯsumpte fuerint: ꝛ spūatur: ꝛ reseruat: ꝛ hoc erit rob cuiuslibet rei: ꝛ erit hui⁹ nature ꝯm qꝫ ē res ex q deriuatū fuit: ꝛ erit pter hoc fortioris ꝛ nobilioris opatiōis qꝫ res ipa vl' qꝫ ipꝫ si n̄ decoctū fuerit.

Caplm. xv. de aquis ꝛ decoctionibus.

Ecoctio nr̃a que per visuȝ stõacū ⁊ nutritīs ꝯfortat ⁊ corrobo- rat ⁊ ea a superfluitate melãcolica ⁊ flegmatica mūdificat ⁊ oẽs sensus ⁊ integꝝ clarificat: ⁊ specialiter visuȝ ⁊ memoriā: ⁊ facit acqrere in toto corpe cõplexionē bonā ⁊ iuuenilē ⁊ excusat ventrem ab oibꝰ medicis laxatiuis ⁊ malas destruit cogitatiões. ⁊ valet ad tremorē cordis ⁊ ꝯfortat appetitū ⁊ vocat̃ alio noie sirupꝰ de ligricia sic fit. ℞e. ellebori gri. ʒ. j. sisileos anisi an. ℥. v. fu barbari. ʒ. iij. pipis lõgi cinamõi ziziberis turbit albi ⁊ gumosi mūdati a cortice suo ꝑfecte gariof. nucismus. an. ʒ. ij. masticis croci epthi masticis an. põdꝰ granoꝝ hordei. xvj. ligricie mūdate. ℥. iiij. pistent̃ grosso mõ ⁊ ponãtur i li. musti expssi ꝺ nouo ab vuis collati: ⁊ ponat̃ hoc totū cū medicis ad ignē i lebete. ⁊ ꝑmittat̃ bulire sic tã diu donec medietas et totiꝰ sit ꝯsumpta tūc iterꝝ pꝰ eius ifrigiditationē collet̃ cū expssione reꝝ fortissime ⁊ reseruet̃ i vase vitreo. hec medicina est ãnualis eo ꝙ anno itegro reicipit̃ ⁊ sumitur semel i hebdomoda i aurora ꝑ se absqȝ adiuncto vl̃ bis ad pl̃s. Dosis eiꝰ ĩ q̃libet vice est. ℥. iii. vl̃. iiii. vl̃. v. ad plus. Decoctio alia quaȝ fecimus ad vẽrositatẽ matricis ⁊ eiꝰ hūiditateȝ exsicãdā ⁊ ipiꝰ frigiditatẽ remouẽdā ⁊ ad delendam vẽrositatẽ ꝯtingẽtẽ eã ĩ ꝑmate retẽto vt accidit vgĩibꝰ viduis ⁊ religiosis aptis ad coitū: ⁊ ꝯfert multū ad iꝑegnationẽ vel cū bõitate cõfortatiõis matricis remouet supfluitates eiꝰ exsicãdo sic fit. ℞e. cipi mãdragore vl̃ corticis eiꝰ ysopi sisileos ameos an. ℥. i. agni casti. ℥. ij. piperis lõgi: pipis an. ℥. v. croci. ʒ. ij. cassie lignee peõie. ʒ. iiij. alii ponuntur. ʒ. j. v. ellebori nigri mellis li. iiii. v. aq̃. li. xv. pistẽtur oia grosso mõ ⁊ buliãtur tã diu cū aq̃ ꝙ tertia totiꝰ sit ꝯsumpta. collet̃ de ista aq̃ colata sumat mulier omni mane i aurora vsqȝ ad duas purgatiões mẽstruales. ℥. iiii. vel. vj. absqȝ adiūcto ꝑ se tm̃ et videbis mirabile. Decoctio de reubarbaro q̃ apit opilatiões epatis ⁊ splẽis ⁊ curat yctericiā cum opilatiõe nigra ⁊ citrinā atqȝ viridẽ ⁊ curat febres antiq̃s ⁊ mūdificat renes ⁊ vesicā a supfluitatibꝰ ⁊ arenulis et q̃ ꝯfert ad oẽs egritudines nutritiuoꝝ et excitat appetitū sic fit. ℞. radicū fenugreci petrosilini apij an. ℥. j. seis lactuce endiuie cucumeris cucurbite ⁊ melliõis an. ʒ. ij. pistent̃ ⁊ buliãt i. ℥. viij. aq̃ dulcis donec ꝯsūpta fuerit medietas: collẽtur ⁊ misceãtur cū ea. ℥. iij zucbari vel mellis ⁊. ʒ. j. aceti boni: ⁊ reducat̃ ad ignem ⁊ buliat tã diu ꝙ tertia ipius sit ꝯsūpta; collet̃ ⁊ addat̃ in ipã. ʒ. j. v. reubarbari puluerizati ⁊ cribrati et reubarbaꝝ cū oibꝰ his misceat̃ hora q̃ deponit̃ ab igne postqȝ collatū fuerit ⁊ bibat̃ totuȝ in aurora cū aq̃ calida vl̃ de tertio in tertiū. vel oi die vsqȝ ad ꝑfectã curatiõeȝ. Aliud ad idẽ. Recipiat̃. ʒ. j. reubarbari puluerizati ⁊ cribrati ⁊ misceat̃ cū. ℥. ij. oximellis cõpositi ⁊ bibat cū vino calido albo oi die: vel de tertio i tertiū: sanabit. n. ꝑfecte oẽm ydropicū: ⁊ specialr̃ asclitẽ ⁊ oẽm yctericiã de opilatiõe et hoc specialr̃ qñ fuerit absqȝ febre si aūt cū febre fuerit det̃ cū aq̃ calida decoctiõis fenugreci et petrosilini. Aliter sumat̃. ʒ. j. v. reubarbari pl̃uerizati et cribrati ⁊ misceat̃ cū. ℥. ij. aq̃ decoctionis mirtoꝝ vel sumach. aut berberis ⁊ silium ⁊ ℥. ij. aq̃ ro. et det̃ hñti fluxū vẽtris colericū vel disintericū sanabit eū: si det̃ post tres vel quatuor ꝑoxismos de tertiane sanabit etiaȝ ꝑfecte. Decoctio de mirabolãis sumãtur de mirabo. citrinis vel kebul̃. ʒ. x. vl̃. xij. absqȝ nucleis ⁊ terant̃ ⁊ dimittãt̃ i. ℥. viij. aq̃ feruẽtis nocte ⁊ die et fricẽtur fortiter cū mãibꝰ collentur ⁊ misceãtur cū. ʒ. xx. mãne: ⁊ det̃ añ diem i potu. Scire hic ꝯuenit ꝙ de mirabolanis nõ dat̃ nisi aq̃ in potu. Decoctio mirabolanoꝝ purgat hũores colericos si fuerit facta ex citrinis si aūt ex kebulis facta fuerit purgat hũores flegmaticos: si ãt ex vtrisqȝ hũores ꝯpositos et stomacuȝ ꝯfortat ⁊ appetitū põt dare secure. ⁊ nõ hñti febrẽ cum manna vero hũores acutos soluit et remouet.

Decoctio alia sic fit. ℞e. ℥. ij. tamaridoruȝ et. ℥. ij. mãne ⁊. ℥. j. medule cassie fistule ⁊ dissoluãtur cū aq̃ feruẽti decoctiõis ꝑunoꝝ et dat̃ ante diẽ valet hoc febribꝰ acutꝭ: et mūdificat sanguinẽ a supfluitate: ⁊ mouet colerã: et oẽ ꝙ i itestis ⁊ stomaco inenit̃ ⁊ purgat absqȝ lesiõe põt dari sic duo i oi etate sȝ dat̃ pueris i minori q̃titate ⁊ vmes educit. Aq̃ de radicibꝰ sic ꝯferẽs ad dolorẽ epatis vel splenis ⁊ meseraicaꝝ ⁊ difficultatẽ vrĩe ⁊ ad oẽȝ malitiã nutritiuoꝝ: ⁊ cū febre ⁊ absqȝ febre dat̃ ꝑ se ⁊ adiuncta cū sirupis vl̃ oximelle aut melle ro. et oleo ⁊ similibꝰ sic fit. ℞e. corticū radicū fenugreci apij sq̃nanti seis fenugreci anisi apij spice odorifere capilis veneris mastici passulaꝝ añ q̃rū vis ꝺ quoq̃tur i aqua ⁊ colletur et dat̃ i potu cū fuerit necesse. Aqua alia fortior ista q̃ valet i egritudinibus frigidis plus ⁊ fortiꝰ opatur i oi egritudine frigida ⁊ in oibꝰ opilatiõibꝰ sic fit. ℞e. corticū radicū fenugr̃. apij an. ʒ. i. seis fenugr̃ci aisi apij rosaꝝ ru. calamẽti sq̃nãti an. ʒ. v. passularuȝ. ʒ. ij. assari. ℈. j. spice. ℈. j. fūdant̃ super ea. ℥. viij. aq̃ ue ⁊ dequoq̃tur donec. ℥. ij. remãeat: colletur et fundatur sup eo ex oleo amigdalaꝝ. ℈. iij. et dent̃ in potu cū opilatiõe cū febre et absqȝ fe. Aqua que dat̃ idifferẽtialiter ꝑter horã comestiõis in oi opilatiõe nutritiuoꝝ cū febre et absqȝ febre ⁊ difficilitate vrĩe sic fit. ℞e. radicū fenugreci petrosilini apij an. ℥. ij. scolopẽdrie capiloꝝ veneris an. ℥. j. seis lactucaꝝ endiuie ⁊ cicoree an. ℥. v. seis fenugreci apij an. ℥. iij. seis mellonis cucurbite cucumeris an. ℥. v. pistẽtur oia grosso mõ ⁊ buliãt i li. vj. aq̃ donec tertia ipiꝰ sit ꝯsūpta colletur ⁊ reseruetur ⁊ det̃ in potu. Aqua alia q̃ dat̃ in febribꝰ acutis ⁊ tertiãis iterpolatꝭ et cõtinuis q̃ siti remouet et soluit ventrẽ et destruit colerã sic fit. ℞e. pruna sicca numero. xx. vel viridia numero. xij. seis lactucaꝝ portulacarum endiuie cicoree cucurbite an. ℥. v. buliãt in li. vj. aq̃ donec tertia eiꝰ fuerit cõsumpta collet̃ et reseruet̃ et det̃ in potu cū fuerit necesse.

Aqua q̃ dat̃ ꝯ dolorẽ ꝯtingẽtẽ in stomaco et intestis et i margie capitꝭ si fuerit matricꝭ sic fit ℞ecipe ciperi cappari acori sisileos. an. ℥. j. assari. ℥. ij. rubee tinctorum. ℥. iiij. pistentur ⁊ buliant in li. iii. vini cum li. iiij. mellis dispumati taȝ diu quã due ꝑtes totius sint consumpte colletur ⁊ reponat̃: ⁊ dantur. ℥. vi. cuȝ. ℥. iii. aque calide in hyeme estate vero frigide in aurora proprie: confortat enim in omni muliere purgationeȝ mestruoꝝ naturalem.

Cap. xvi. de ꝯditis delectabilibus ad gustū.

Onditum nostruȝ de liquiricia sic fit. ℞. ellebori nigri. ʒ. iii. fubarbari. ʒ. i. v. piperis longi omniū ziziberis turbit albi gumosi mūdati ꝑfecte a cortice suo gariof. nucismuscbate. an. ʒ. i. masticis croci masticis sene epithimi. an. gr. vi. liquiricie mundate. ℥. ii. terantur ⁊ cribrent̃ subtilissime. et fiat

electuariū coctum optime in modum cuminate
vel stomaticon cum li.iiii.zuchari: ⁊ nō ponant
species in sirupo nisi quando perfecte coct⁹ fue
rit ⁊ nullo modo incorporētur species nisi ī mor
tario cum sirupo agitando continue cū pistello:
donec infrigidatum fuerit perfecte qa virtus
specierum resoluentur ab igne: sumitur in au
rora ad modum nucis bis vel semel ī hebdomo
da. Et bibatur post illud aliquid boni vini ī hye
me ⁊ estate mixti: hoc enim conditū stomacum
⁊ nutritiua confortat ⁊ corroborat: ⁊ ea a supflu
itate malancolia ⁊ flegmatica mundificat ⁊ oēs
sensus in integrum clarificat ⁊ specialiter visuꝫ
⁊ memoriā conseruat: ⁊ facit acqrere in toto cor
pore cōplexionē bonā iuuenilē ⁊ malas destruit
cogitationes ⁊ valet ad tremorē cordis ⁊ pulsū
cordis: ⁊ appetitū confortat ⁊ omnia nutritiua.
Conditum de papauere sic fit. ℞e. suci liqui
ricie: liquiricie mūdate dragagāti gumi arabi
ci an. ʒ.iii. ℈.i. feminis papaueris albi. ʒ.i. v.
amigdalarum dul. ʒ.iii. ⁊. ℈.i. amili semis ci
toniorꝫ portulace an. ʒ.i. ⁊. ℈.ii. semis mellōis
cucumeris ⁊ cucurbite mūdatarum a suis corti
cibus seis lactuce seis malue an. ʒ.i. zuchari li.
iii. dequoqtur sirup⁹ vt stomaticō: ⁊ incorporē
tur spēs cum sirupo in mortario cuꝫ pistello do
nec infrigidatum fuerit perfecte: hoc enim con
ditum somnum leuiter inducit: ⁊ valet ethicis mi
rabiliter ⁊ extenuatis ⁊ habentibus tussiꝫ dn̄io
siccitatis: sitim remouet ⁊ ardorem vrine ōstru
it coytum ⁊ remouet caliditatem renum.
Conditum nostrū ꝙ fecimus contra ethicam
⁊ senectam propter dominiū siccitatis super to
tum corpus sic fit. ⁊ vocatur restauratiuuꝫ. ℞.
vnam gallinam veterem pinguem ⁊ ꝑdicem vel
quartam partem vnius edi lactantis. vel quar
tam vnius agni non lactantis partis anterioris
⁊ bulliant iste carnes. videlicet carnes galline ⁊
perdicis tantum vel carnes edi vel agni tantuꝫ
per se: eo ꝙ sufficit sirupo si gallina ⁊ perdix co
quatur aut carnes edi ⁊ agni: ⁊ hoc fit propter
humanam cōmoditatem taꝫ diu ꝙ tota caro ab
ossibus seperetur. tunc accipiantur li. v. ō pulpis
pectoris ⁊ alaꝝ perdicis ⁊ li. v. de pulpis pecto
ris ⁊ alaꝝ galline ⁊ eodem modo fiat de carni
bus agni ⁊ edi quando vis facere sirupum de il
lis carnibus ⁊ incidantur frustrati ⁊ postea po
nantur in mortario ⁊ contudantur vltima con
tusione: quibus contusis ⁊ ordinatis in morta
rio addantur. ʒ.v.iii. de puluere qui sic fit. ℞e.
cardamomi cinamomi gariof. folii cubebe zin
ziberis dragaganti gumi arabici galāge nucis
muscbate an. ʒ.i. masticis croci an. ℈.v. ⁊. ad
dantur cū istis. ʒ.iii. de reb⁹ istis. ℞e. amidi li
quiricie pineaꝝ mūdataꝝ amigdalaꝝ dulcium
mūdataꝝ passulaꝝ auenelaꝝ mūdataꝝ sebestē
fistiloꝝ seis cucurbitaꝝ mellonuꝫ ⁊ cucumeris
mūdataꝝ. papaueris albi seis lactucaꝝ portula
carum an. ʒ.ii. ⁊ addatur ēt cū istis. ʒ.iii. peni
dioꝝ ⁊ misceantur cū carnib⁹ ꝯtusis ī mortario
miscendo cū pistello ꝫm possibilitateꝫ: ⁊ postea
accipiantur li. iiii. zuchari albissimi: ⁊ dissoluā
tur cū aqua decoctiōis carniū pinguiū supradi
ctarū: ⁊ fiat sirupus ad modū stomaticō cū quo
in mortario fiat conditū perfcūm cum rebus q̄
sunt ī mortario miscēdo cū pistello quousqꝫ fue
rit infrigidatum: hoc enim cōfectum cuꝫ ꝓprie
tate sue ꝯpositiōis calorē accidentalē extinguit
⁊ naturalē ꝯfortat stomacū digōnē ⁊ appetituꝫ
⁊ humiditates mēbrorum simpliciū ꝯseruat au
gmētat ⁊ restaurat ⁊ totalr̄ cor⁹ ipinguat ⁊ di
latat pectus ⁊ odorē oris efficit bonū ⁊ delecta
bilem. valet ethicis in prima specie.
Ad idem aliud ⁊ vocatur restauratiuum de la
cte ꝙ sic fit. ℞ec. zuchari puri albi li. iiii. lactis
ouini vel caprini absqꝫ aqua. li. i. v. calami aro
matici mirtiloꝝ cardamōi: gariof. an. ʒ.ii. hoc
electuarium curat senectā vel extenuatos habē
tes stomacū humidum ⁊ defectum appetituꝫ cō
fortat stomacum: ⁊ ipm ꝓparat ne recipiat sup
fluitatē ab alijs mēbris ⁊ nutritia oīa ⁊ cerebrū
specialiter si paciens absqꝫ febre fuerit.
Si vō fuerit cū febre fiat h̄ mō. ℞e. zuchari li.
iiii. mirtiloꝝ. ʒ. viii. ꝫm vtrāqꝫ receptionē sic cō
ficiant̄ dissoluat̄ zucharaꝝ cū lacte toto ⁊ pona
tur ad ignē ⁊ cū bn̄ liq̄factū fuerit collet̄: ⁊ iteꝝ
reducat̄ ad ignē: ⁊ ōquoq̄tur ī modū sirupi aut
stomaticon: ⁊ tūc icorporet̄ ī mortario cū plueṙ
specieꝝ semꝑ agitādo cū pistello vsqꝫ ad ei⁹ in
frigidationē dat̄ in mane ⁊ an̄ cenā ⁊ post illud
bibitur vinū dulce si patiēs absqꝫ febre fuerit.
si vō cū febre fuerit bibat rob post illō vel vinū
dulce rubeū limphatū ⁊ sit vinū raꝝ vt aq̄. Do
sis ei⁹ ꝓ qualibet hora est. ʒ.i. vel. i. v.
Conditum de aleis faciēs ad morpheā ⁊ hūo
rem crudū ⁊ fla: ⁊ addit in v̄tute ⁊ clarificat co
lorē: ⁊ ꝯuertit vt ēt cū e o quasi ad formā adole
scentie ꝯferēs oī egretitudini: sumit̄ in hyeme
calefacit cor⁹ ⁊ erigit naturā ⁊ sic fit. ℞e. vnam
scutellā ciceꝝ rubeoꝝ ⁊ ifundantur ī aqua dulci
nocte integra: deinde lēto igne coquantur do
nec aqua nigrescat tūc fricentur cicera fortiter
deinde collet̄ aqua ⁊ post ea sumunt̄ allea ⁊ sci
datur vnūquodqꝫ granū alleoꝝ: deinde coquā
tur allea cū aq̄ ciceꝝ ⁊ fiāt sic cerebꝝ hec s̄t mol
lea valde post ea accipiātur allea ꝑ se: ⁊ fūdatur
sup ea lac dulce vacinū ī tāta q̄ntitate ꝙ s̄bmer
gatur ipa digitis q̄ttuor: deide coquātur lento
igne ⁊ leui donec exsicet̄ lac vt quasi deinō fun
datur sup butiꝝ vacinū ēt oēs cū mēsura: post
ea coquat̄ lēto igne donec ignis exsicet butirū
vel quasi: deide ꝯfice ipm ī vase eneo donec fiat
sicut massa: deide funde de sup mellis vl̄ zucha
ri soluti cū rob albi clari q̄ntitatē q̄ supemineat
ei q̄ttuor digitis ⁊ decoqꝫ ipm donec coagulet̄
aut quasi deide pōe sup vnā quāqꝫ libraꝝ alleo
rum aur̄. xii. de fisticis mūdatis ⁊ aur̄. iii. pipis
⁊ aur̄. x. seis portulace ⁊ aur̄. x. cimi ⁊ aur̄. x. ga
lange ⁊ aur̄. x. cinamōi: tere has medicias ⁊ ꝓ
ice desuꝑ ⁊ ꝑmisce ea ⁊ pōe ī vase viridi: ⁊ suma
tur de tali ꝯdito q̄ntū ē nux māe ⁊ sero valet ad
oēs dispositiōes. Cōditū ō rosis vl̄ de viol̄ ꝙ
appellatur zuchaꝝ rosatū vl̄ violatum: aut mel
rosatū vel violatū iuuatiuū ad fe. ⁊ dolorē sto
maci ⁊ alteratiōeꝫ māe cal̄e: ⁊ qn̄ fit cū melle va
let ad alteratiōeꝫ māe frie sic fit: sumātur viole
vel rose rubee ablatis capitib⁹ icise mundate ex
venis suis albis duris: ⁊ expādātur sup pānuꝫ
mūdū donec exsicet̄ hūiditas eaꝝ: post ea pistē
tur ꝑfcē ī mortario: et ꝓ vna q̄qꝫ et folioꝝ pōat̄
li. ii. zuchari et misceat̄ ꝑfcē et dimittantur ad
solē agitādo māe et sero cū spatula vsqꝫ ad di
es. L. et tūc iteꝝ addat̄ tātum de zucharo albo
duro q̄ntū fuit medietas zuchari ꝑmo poīti ī re
ceptia: et eodē mō fiat zuchaꝝ violatū ꝙ datur
cū aq̄ ī estate et frigida ī hyeme c̄la ꝯ stricturaꝫ
vētris et siti colicaꝫ: vsus tn̄ ei⁹ facit fastidium.
Zucharum vero rosatum vetus datur contra
fluxum ventris colicum et contra fastidium cū
aqua fria ī estate et cal̄a ī hyeme. Mel vō rosatū
vel violatum fit cū rosis vel violis pistatis ī vl
timo ⁊ ponuntur due li. mellis pro vna quaque
li. ro: vel violarum ⁊ dimittitur ad solem. xxx.
diebus ⁊ tunc adiungitur tantum de melle quā

tum fuerit medietas ponderis rosarum vel vio
larum positarum primo: ⁊ dimittit̃ sic postea ꝑ
tres dies ponitur ad ignem ⁊ dissoluitur ⁊ col-
locatur ⁊ appellatur tunc mel rosatum collatuȝ
vel mel violatum coctum ⁊ datur cum aqua fri
gida in estate ⁊ calida in hyeme contra materiã
compositam vel frigidam loco sirupi. si autem
non collatur fortioris est operationis in egri-
tudinibus stomaci ⁊ in testiculorum in aliis autẽ
minime. Conditum de margaritis: qḋ appel
latur diamargariton. valet tristibus ⁊ habenti
bus tremorem cordis ⁊ pulsum ⁊ omneȝ debili
tatem cordis ⁊ stomaci sic fit. ℞e. gariofo. cina
momi galãge spice ligni aloes trocisci diarodõ
trocisci diaui an. ʒ. v. nucis indice macis anto-
folij alipte muscate zedoarie reubarbari stora
cis calamite an. ʒ. i. margaritarum perforatarũ
⁊ non perforatarum. zinziberis ossis de corde
cerui. vel loco eius karabe vel corali rubei lima
ture eboris vel ossis elefantis blacte bizãtie an.
ʒ. v. musci ambre cardamomi leuistici semis ba
siliconis an. ℈. i. minus granis duobus ampho
re. gra. vj. conficiantur cuȝ melle rosato aut cũ
sirupo facto de zucharo cuminate. datur ĩ hye
me cum vino in estate cum aqua ro. vel frigida.
Alipta confecta que iactratur in hoc cõfecto sic
fit. Reci. laudani boni. ℥. iij. storacis calamite.
ʒ. v. storacis rubee. ℥. i. ligni aloes bõi. ℥. ij. am
bre vel musci. ʒ. i. confice sic pone diebus canicu
laribus laudanum ⁊ storacem rubeam ⁊ calami
tam in catino ad soleȝ ⁊ dimitte tã diu qḋ disol
uatur: ⁊ cum incipit disolui pone ĩ mortario ca
lido ⁊ ꝑmisce ea simul cũ pistello calido ferreo: ⁊
tunc adde puluereȝ cãphore ⁊ ligni aloes: post
ea adde muscũ vel ambrã disolutã cũ. ʒ. iij. aque
rosate: sȝ nõ adde totã aquã rosatã disolutã cuȝ
musco sed aliqd de ea serua aliã: ⁊ vnge marmo
rem cum aqua q̃ remansit: ⁊ fac de ꝯfectione il-
la formãs cũ manu sup marmorẽ inunctã ex aq̃
rosata. in modũ lũbrici: vel in modũ alicuius lon
gitudinis ⁊ sit vnaq̃q; lõgitudo. ʒ. i. ⁊ non plus.
Cõfectio de rosis ⁊ appellat̃ diarodõ abbatis: ⁊
dat̃ ycttericis ⁊ epaticis ptisicis ethicis cãdiacis
ex cã calida: ꝯualascentibus ex acutis ⁊ longis in
firmitatibus sic fit. ℞e. sãdali rubei: ʒ. v. draga-
gãti gũi arabici: spodij an. ℈. ij. assari spice ma
sticis: cardamomi croci ligni aloes gariof galie
muscate anisi. fenugreci cinamomi suci ligricie
reubarbari semis basilicõis: berberis scariole
portulace citrulli mellõis cucurbite cucumeris
an. ℈. i. margaritarũ ossis de corde cerui. an.
℈. v. zuchari albi rosarũ. an. ℥. i. ʒ. iij. cãphore.
gra. vi. musci si volueris ipȝ facere odoriferum
gra. iij. v. cõficiãtur cũ sirupo fcõ ex aq̃ decoctio
nis. rosarũ datur mãe ⁊ sero cũ aq̃ fria. sunt q-
dã q ponũt ĩ ista ꝯpositõe ẽtiã ꝑtẽ ℈ vnius cãpho
re: sȝ ñ placet nobis facit. n. dolorẽ capitis ⁊ abo
minationẽ ⁊ nauscam ⁊ hec certificauit expimẽ
tum ⁊ vsus eius. Idẽ dicimus de cãphora ĩ tria-
sandalo qḋ nullomodo ponatur in aliquo istorũ
aliquid de camphora. Confectio de sandalis
⁊ appellatur triasaudalũ. ⁊ dat̃ ꝯ calorẽ stoma
ci ⁊ epatis pisicis: yctericis pacientibus acutas ⁊
tricianariis sic fit. Reci. sandali rubei. ʒ. v. iij.
rosarũ zuchari. an. ʒ. vi. reubarbari spodi. suci
liquiricie: citrulli mellonis cucumeris scariole.
an. ʒ. j. v. cãphore. ʒ. i. ꝺm quosdam ⁊ ꝺȝ quosdã
camphore gr. iiij. ⁊ hec melius ad gustum.
Aliud vero fortius infriat conficiatur cum aq̃
decoctiõis rosarũ ru. q̃ sꝫ q̃dã q̃ addũt ĩ ista cõpo
sitiõe. ℈. i. camphore. Cõditum nostrum qḋ ap
pellatur zinziberis sic fit. Recipe. zinziberis al
bi mundati an cocti neq; exsicati. ʒ. ij. liquiricie
munndate. ℥. v. melegete gariof. nucismuscate
cardamoni an. ʒ. ij. fiat electuariũ. cũ sirupo fa
cto ex lib. iiij. zuchari hyeme vel. viij. lib. zucha
rii estate vel. vi. lib. zuchari albi in tẽporibus me
diis: valet habẽtibus catarrũ ⁊ tusim ex materia
fria viscosa ⁊ cruda: et ꝯfortat stomacũ cor cere
brum sũmitur ad modũ nucis sero et mane. bi-
bitur post illud aq̃ fria in estate: ⁊ hyeme vinuȝ
lipbatũ actu calĩm. Diapenidiõ cõe hoc est quod
cõiter vtit̃ sic fit. ℞e. pediorũ. ʒ. vj. ⁊. v. pinearũ
amigdalarũ mũdatarũ seminis papaueris albi.
an. ʒ. iiij. ℥. j. cinamomi gariofilorũ ziziberis su
ci liquiricie dragaganti gũi arabici amili semis
citrulli mellõis cucumeris: cucurbite purgati.
an. ʒ. j. v. decoq̃tur viole in aq̃ ⁊ cũ illa aq̃ fiat
siropus decoctus ad modũ stomaticũ ⁊ sit zucha-
rum lib. i. valet in oĩ tussi cum febri. ⁊ sine febri
datum cũ aq̃ decoctionis penidiorũ ⁊ piearuȝ ⁊
amigdalarũ quãdo erit cũ febri ⁊ sine febri dat̃
cũ aqua decoctionis zinziberis ⁊ mellis mane
⁊ sero. Electuariũ qḋ appellatur diadragagan-
tum sic fit. ℞e. diadragagãti albi. ʒ. ij. gũi ara
bici. ℥. ix. ʒ. ij. pẽidij. ℥. iiij. seminis citruli mel
lonis cucurbite purgati. an. ʒ. ij. amidi. ℥. v. liq
ricie. ʒ. ij. ꝯficiãt̃ cũ siru. fcõ ex aq̃ decoctiõis vio
larũ ⁊ decoq̃t̃ vt stomacũ: dat̃ mane ⁊ sero ĩ pue
ris cũ febre ⁊ absq; febre ⁊ ĩ tussi sica cũ aq̃ deco
ctionis gũi arabici ⁊ pẽidiorũ. fiat sirupus huius ele
ctuarij cũ lib. i. zuchari. Cõditũ nr̃ȝ qḋ appella
tur diagalãga sic fit. ℞. galãge. ℥. iij. liquiricie
mũdate. ℥. i. ziziberis pipis lõgi ysopi gariofo.
cardamõi nucis muscate: an. ʒ. ii passularũ. ʒ. i. v
conficit̃ ex lib. iiij. zuchari ĩ yheme estate viij.
mediis tꝑibus ex. vi. zuchari valet epaticis sple
neticis ⁊ hñtibus stomacũ hũidũ ꝯfortat nutriti
ua ⁊ facit appetere cibũ: ⁊ apꝑit epilones mesa
icarũ: ⁊ ꝯfortat vesicã ⁊ renes. et dat̃ ad moduȝ
nucis mane ⁊ sero: ⁊ bibat̃ post illud vinũ albuȝ
calĩm ĩ yheme: et frigidũ ĩ estate purũ tñ parũ in
quantitate. Cõditũ nr̃m de vĩo qḋ bibit̃ ẽt hye
me: ⁊ valet senibus ⁊ hñtibus neruos frios ⁊ mẽbra
fria ĩ ista potatiõe qñ fit ĩtrãt. ℥. ii. ⁊. ℈. i. cũ lar
go põdere spẽrũ ꝓ q̃libet li. mellis dispumati ⁊
sic fit. ℞e. vnũ sextariũ vini ꝺm cremonẽses. l
vnũ q̃rtariũ vini de medio ꝺm veronenses vel
ꝺm oẽs gẽtes duodecimã ꝑtẽ vnius plaustri vini
mellis dispũati. li. xxv. cinamõi. ℥. iij. spice. ℥. ij
gariof. ʒ. iij. ziziberis. ℥. v. galãge. ʒ. iii. zedoa
rie. ʒ. i. croci. ʒ. i. folii. ℥. v. pipis. ℥. i. ligricie. ℥
v. nucismuschate masticis. an. ℥. v. fiat pluis ex
oĩbus ⁊ misceat̃ cũ vĩo ⁊ melle in vna breta vel ti
na agitãdo cũ magno ligno sciſſo ĩ q̃ttuor ꝑtes
per vnã horã: ⁊ reponat̃ ĩ vase ⁊ vtere cõfortat
enim stomacũ: ⁊ aperit opilatiões epatis ⁊ sple
nis: ẽt curat eius q̃rtanã: ⁊ sumit̃ ĩ oĩ hora. fit se
cundũ aliũ modũ ẽt ex ꝑte ꝓportiõis spẽrũ q̃nti
tas tñ vini ⁊ mellis nõ mutat̃. ℞e. pipis. ℥. ii. ci
namõi. ℥. i. ⁊. ℈. viii. ziziberis. ℥. i. cardamõi.
℈. viii. folii. ℈. iiii. galãge. ℈. v. garof. ℈. ii.
masticis. ℈. i. spice. ℈. v. zaffrani. ℈. i. nucis-
muschate. ʒ. i. ⁊. ℈. i. In hac potitiõe qñ fit in-
trant. ʒ. ii. ⁊. ℈. i. spẽrũ cũ largo põdẽ ꝓ q̃libet
li. mellis dispũati. Vel alr. ℞e. cinamõi electi. ℥
iiii. spice. ℈. i: gariof. ℥. v. ziziberis. ℥. i. carda
mõi. ℥. v. galange. ʒ. ii. ⁊. ℈. ii. zedoarie. ʒ. i. ⁊.
℈. i. zaffrãi. ʒ. i. ⁊. ℈. i. folij. ℥. v. pipis. ʒ. v. ⁊.
℈. i. fiat vt dcũm ẽ ĩ pmo mõ. In hac potitiõe
ĩtrãt ꝓ q̃libȝ li. mell. ʒ. ii. spẽrũ cũ largo põder.
Conditum nostruȝ de cardamõis sic fit. ℞e. ga
lãge calami arõatici. ziziberis ciamõi pipis lon
gi. an. ʒ. ii. masticis. ʒ. v. cardãõi ℥. i. gario. nucis

muſcbate folij melegete cucube an̄.ʒ.s. reubarba
ri.ʒ.i.s.macis zaffrani an̄. ℈.ii.paſſulaꝝ.℥.i.s.
cõdiant̄ cū ſyrupo facto ex aqua decoctõis roſaꝝ
cū.lſ.v.h enī ꝯditū ſtomachū cõfortat ⁊ digeſtio
nē:⁊ excitat appetitū ⁊ apperit oppillatões epaꝝ
⁊ meſaraicaꝝ et ſplenis:⁊ valet ydropcis ex omni
cauſa ⁊ colorē efficit bonū et cõfert in omnibus
egritudinibꝰ nutritiuoꝝ ex cauſa frigida: ⁊ ſpecia
liter in quibꝰ requirit̄ ꝯfortatio caliditatis natu-
ralis ⁊ cõfortat renes ⁊ veſicā et appit viā ipſorū
⁊ in omni mēbro corpis digeſtionē ꝯfortat ⁊ voca
tur electuariū de cardamomis cõſeruans humi-
ditatē naturalē ⁊ accidētalē reſſoluit poſſet in hye
me cõfici cū melle loco zuchari dat̄ ad modū nu
cis in aurora et ante cenā: ⁊ bibit̄ poſt illud aliqd
vini odoriferi paꝝ tamē:et ē exptū in his omni
bus in vtroq; ſexu. Cõditū noſtrū de peonia ſic
fit. ℞eci.peonie.℥.i.macis ſpice croci corali rubei
margaritaꝝ nõ pforataꝝ maſticis an̄.ʒ.s.mirtilo
rū.℥.i.s.cinamomi nuciſmuchate gariofiloꝝ fo
lij zinziberis piperis longi cardamomi melegete
an̄.ʒ.ii.liquiritie.ʒ.v.anacardi.℥.i.s. muſci am-
bre an̄ gra.vi.terrant̄ ⁊ cribrent̄ optime ⁊ ꝯfician
tur cū melle diſpumato bn̄ cocto vel cū ſyrupo
bene cocto facto cum.lſ.viii. zuchari:h conditum
valet ad epilenſiam: ⁊ paleſim ⁊ ſpaſmum de re-
pletione ⁊ ad omnem egritudinē frigidam in qua
calefactio ſit neceſſaria: ⁊ delet dolorem ventris
ex ventoſitate:⁊ cõſeruat memoriā:⁊ remouet ob-
liuionē:⁊ ſenſus ebetis curat datur ad modū nu
cis in aurora:⁊ poſt illud bibit̄ aqua mellis vel vi
nū limphatū:põt ēt dari ſero comede cum itur
dormitū:⁊ erit vtile. Conditū noſtrū de pineis
ſic fit:ſument̄ pinee mundate.lſ.i.croci.ʒ.ii.car-
damomi:gariofilorū nuciſmuſcbate folij cubebe
cinamomi electi an̄.ʒ.i.conficiant̄ ſic: terrant̄ ſpe
cies pter crocū et cribret̄:poſtea diſſoluat̄ crocus
cū pua quātitate aque decoctõis liquiritie ꝯcuſſe
⁊ cū illa aqua diſſoluant̄.lſ.iii.zuchari:⁊ fiet ſy-
rupus coctus vt ſyrupus cuminate vl' ſtomaticon
⁊ cū coctus fuerit deponat̄ ab igne ⁊ agitādo cū
ſpatula lignea leuiter incorporent̄ ſecū in lebete
pinee mundate integre et probiciat̄,ſup marmorē
inunctā cū pēna ex aqua roſata in qua ſit aliquid
muſci diſſoluti valet h ptiſicis tuſſientibꝰ ⁊ cardia
cis:ſed inuentū fuit q: addit in coitu et deſideriū
multiplicat ⁊ pulmonē ⁊ cor letificat ⁊ ridere facit
Cõditū q̄ appellat̄ ſtomaticon ſic fit. ℞.cinamo-
mi zinziberis an̄.ʒ.ii.gariofiloꝝ galange an̄.ʒ.i.
nuciſmuſcbate ſpice ligni aloes cardamomi ma-
cis an̄.ʒ.s.fiat puluis cribratus et fiat ſyrupꝰ coc-
tus in vltimo ex aqua decoctõis roſaꝝ cū.lſ.ii.zu
chari:⁊ ꝯficiant̄ in lebete poſtq̄ lebes remotꝰ fu-
erit ab igne ⁊ pbiciant̄ ſup marmorē. valet ſtoma
ticis ⁊ ꝯfortat digeſtionē ī ſtomacho ⁊ epate ⁊ om
nibꝰ nutritiuis. Si aūt volueris facere ipm laxa-
tiuū purgatiuū colere:pone in vna quaq;.lſ.℥.j.
ſcamonee electe vel.℥.ij. turbit electi ſi laxatiuū
flegmatis ⁊ humoꝝ flegmaticoꝝ facere volueris.
Doſis eius cū fuerit laxatiuū ē.℥.s.vel.ʒ.iij.plus
et minus ſm naturā recipiētis in aurora vel ante
diē p horā ⁊ plus. Cõfectū de galanga in quo in-
trat auꝝ ſic fit. ℞.galange.℥.ij.cinamomi gario-
filoꝝ carpobalſami cardamomi nuciſmuſcbate zin
ziberis an̄.ʒ.i.pipis petroſilini ſeminis apij ſemi-
nis baſiliconis ligni aloes macis dragagāti oſſis
de corde cerui ſandali rubei an̄.ʒ.ij.croci margari
tarū corali rubei ſucci liquiritie zedoarie an̄.ʒ.j.ro
ſaꝝ.ʒ.ij.penidij.℥.ij.zuchari duri.lſ.j.paſſularū
℥.iiij.cõficiant̄ cū ſyrupo facto ex aqua decoctõis
roſaꝝ rubeaꝝ cū.lſ.vi. zuchari: ⁊ addant̄ cū ſpe
ciebus auri pfecti.℈.iiij.⁊.℈.j.muſci:ſed muſcꝰ
ponat̄ ſup conditū in fine cū aqua roſata ⁊ deco
quitur ſyrupus ad modū cuminate:valet h melan
colicis ⁊ ſplenenticis ⁊ epilenticis cardiacis paleti-
cis habentibus frigiditatē ſtomachi: ⁊ omnibus
egritudinibus de cauſa frigida datur in modū nu
cis in aurora bibitur poſt illud aliquid boni vini
odoriferi.

Caplm.xvij. de pulueribus.

Puluis communis cõtra vētoſitatē qui po-
nitur ſup legumina ⁊ cibaria quadra-
geſimalia ſic fit. ℞.ſeminis aniſi ame-
os amomi carui petroſilini calamenti
pulegij an̄.℥.vi.ſiſileos.℥.j.s.apij.℥.ij.leuiſtici.
℥.ij.origani.℥.iij.cimini piperis an̄.℥.iij.cinamo
mi zinziberis an̄.℥.s.⁊.ʒ.ij.liquiritie mundate a
cortice ſuo.lſ.j.piſtent̄ omnia ⁊ cribrent̄ perfecte
⁊ ſubtiliſſime:hic enī puluis ſtomachū letificat ⁊
cibos groſſos adiuuat ad digerendū:⁊ ventoſita-
tem diſſoluit ⁊ carminant.⁊ vrinā prouocat:⁊ ap-
perit opillationes meſaraicaꝝ ⁊ ſplenis et epatis
Alius ad idē. ℞.piperis.℥.iij.ſeminis fenugreci
℥.iiij.ſiſileos ſeminis ſclaree ſeminis apij carui
ameos amomi eufragie.ʒ.ij.liquiritie mundate.
℥.iij.fiat puluis cribratus clarificat enim viſum
vſus huius pulueris ⁊ ventoſitatē diſſoluit. Aliud
quē probauimus ⁊ vſi fuimus tēporibus noſtris
ſpecialiter poſt comeſtionē vel in fine comeſtiõis
ſic fit. ℞.ſeminis fenugreci.lſ.j.piperis longi.℥.
j.fiat puluis cribratus hic enī puluis de proprie-
tate viſum clarificat ⁊ conſeruat ⁊ addit in coitū:
et ventoſitatē generatā a leguminibus remouet ⁊
equat piſces in diſpoſitione ipſoꝝ: quidā addunt
in h puluere.℥.j.ſeminis ſclaree ⁊ bene faciunt ſed
tunc nõ eſt ſic delectabilis ad guſtū ſed eſt maioris
opationis. Alius ad idē. ℞.ſeminis fenugreci.lſ.
j.ſeminis ſclaree ſiſileos piperis iuniperi yreos
eufragie an̄.ʒ.i.terrant̄ omnia ⁊ cribrent̄. Doſis
iſtius pulueris eſt.ʒ.ij.⁊ ſuperioris ſimiliter: ⁊ da
tur cū vino limphato vel aqua vel vino vel brodio
ſm q̄ dari ⁊ recipi põt melius nā vſus iſtius ⁊ ſu-
perioris viſum inducit iuuenilē. Aliud. ℞.rute ſic
ce celidonie ſicce eufragie ſicce an̄.℥.i.j.ſeminis fe-
nugreci.℥.ij.ſiſileos carui an̄.℥.j.cinamomi electi
℥.ij.piperis longi cubebe carpobalſami an̄.℥.s.
ſeminis ſclaree.℥.j.s.ſeminis apij.ʒ.iij. fiat pul-
uis optime cribratus: vſus huius pulueris viſum
cõſeruat ⁊ acuit ⁊ ventoſitatē remouet ⁊ vrinā pro
uocat ponit̄ enim ſup omnia cibaria ⁊ ſumitur de
eo omni mane in aurora.ʒ.j.cū aqua vel vino de-
coctionis fenugreci vel ſclaree:⁊ cõſeruat viſum ⁊
acuit. Puluis imperatoris qui ponit̄ ſup omnia ci-
baria q̄drageſimalia:⁊ q̄ vēro ſunt ſic fit. ℞.cina-
momi electi.℥.iij.zinziberis.℥.s.cardamomi ga
riofiloꝝ nuciſmuſcbate:folij cubebe galāge liqri-
tie pipis lõgi an̄.ʒ.s.ſe.fenugreci ſe.ſclaree an̄.ʒ.
vi.fiat puluis cribratꝰ cū quo miſceant̄.℥.iiij.zu-
chari duri albiſſimi:cõſeruat enī viſum ⁊ acuit: ⁊
diſſoluit ventoſitatē et digeſtionē in ſtomacho ⁊
nutritiuis augumentat:et odorē oris ⁊ colorē bo-
num efficit. Puluis qui fit propter cõualeſcentes
et lente febrientes ſic fit. ℞.cinamomi electi.℥.j.
cardamomi.℥.j.gariofiloꝝ nuciſmuſcba.folij an̄.
ʒ.s.croci.℈.ij.galāge.℈.j.liqritie mūdate.℥.s.
fiat puluis cribratꝰ hic puluis adiuuat digeſtiõē
⁊ nutritiua:⁊ pprie epar cõfortat:⁊ humiditatem
ſubſtantialē cõſeruat:⁊ accindētalē cõſumit ⁊ reſ-
ſoluit:⁊ cū h excitat appetitū in ſecūda mēſa. aliꝰ
ad idē quē faciebamꝰ domino marchioni pelauici
no tempore quadrageſimali ⁊ ponebat ipſum ſup
omnia cibaria ſic fit. ℞e.cinamomi.℥.iij.pipis.
℥.iii.ziziberis.℥.s.cardamomi gario.nuciſmuſ.

folij galange cucube liquiritie pipis longi añ. ℥. s. seminis fenugreci. ʒ. vi. fiat pulu9 cribratus cum quo adiungant̃. ℥. iiii. zuchari albissimi plus ⁊ minus ad voluntatē recipiētis: cōseruat visuz ⁊ acuit ⁊ dissoluit ventositatē ⁊ digestionē in stomacho et nutritiuis augumentat: ⁊ odorē oris ⁊ colorē efficit bonum addit in coitu.

Caplm. xviij. de trociscis.

Trociscorum cōfectio q̄ galliamuschate: appellat̃ sic fit. ℞. masticis. ℥. ii. gūmi arabici. ℥. j. cāphore. ℈. j. terrant̃ ⁊ fiant trocisci cū aqua rosata ⁊ exiccentur in vmbra: post exiccationē tere eos ⁊ ꝯmisce eos in oleo in quo bulite fuerint species iste h̄ modo fit. ℞. olei sanbucini vel de lilio. ℥. iiii. cinamomi gariofiloꝝ nucismuschate añ. ℥. s. buliāt omnia ista ad inuicē donec medietas olei sit ꝯsumpta: tūc colletur et incorporet̃ malasando cū manibus cū speciebus supradictis ⁊ fiant trocisci ⁊ fiat vnusq̄sq; trociscus. ʒ. i. ⁊ in fine vngat̃ vnusquisq; cū aq̄ rosata in qua muscus fuerit dissolutus intrant tales trocisci in medicinis electis que valent ad egritudines cordis ⁊ cerebri ⁊ nutritiuoꝝ. Trocisci diarodon qui intrant in diamargariton sic fiunt. ℞. rosaꝝ rubeaꝝ viridiū. ʒ. iiij. spodij. ʒ. ij. sandali rubei. ʒ. ij. ⁊. ℈. ij. ⁊ gra. ij. croci. ʒ. ij. ⁊ gra. viij. camphore gra. xij. terrant̃ ⁊ pistent̃ rose recentes in pila: ꝑfecto modo deinde misceant̃ alie species cōtrite ꝑ se cū rosis bz q̄ melius misceri possunt preter camphorā vltimo addat̃ cāphora: ⁊ informent̃ trocisci cum aqua rosato ⁊ fiant trocisci: ⁊ sit vnusquisq;. ʒ. j. s. trocisci diaui qui intrant similiter in di a margariton sic fiunt. ℞. violaꝝ viridium. ʒ. v. amili. ʒ. iiij. papaueris albi. ʒ. ii. ⁊. ℈. j. seminis plantaginis. ʒ. j. reubarbari. ℈. v. balsami. ℈. j. pistent̃ viole vltime ⁊ cū eis incorporent̃ alie species ꝯtrite: ⁊ in fine addat̃ muscus dissolut9 cū aq̄ rosata ⁊ sit vnusquisq; trocisci. ʒ. j. s. exiccentur in vmbra. Trocisci de rosis sic fiunt. ℞. rosaꝝ rubearū. ʒ. v. spice masticis añ. ʒ. j. s. informent̃ trocisci cū vino vel rosis viridib9 ⁊ sit vnusquisq;. ʒ. ij. valent ad dolorē stomachi ⁊ febre flegmaticas in quib9 ē humor colericus ⁊ ad inflāmationē anhelitus ⁊ malitiā digestionis. Trocisci alij de rosis sic fiunt. ℞. rosaꝝ. ʒ. iii. ligni aloes spice masticis cassie lignee squinanti cinamomi absinthij añ. ʒ. j. informent̃ cū vino veteri: ⁊ sit vnusq̄sq;. ʒ. ii. dantur in potu cū aqua decoctionis radicū petrosilini apij ⁊ fenugreci valent dolorib9 stomachi ⁊ malitie digestiōis ⁊ inflationi ⁊ inceptione ydropisis ⁊ in febrib9 antiquis erraticis vel spleneticis: et debent dari post purgatiōes in aurora ante horā accessionis. Trocisci ad quartanā. ℞. absinthij eupatorij costi zedoarie vernicis ameos aristologie scordeon mirrhe euforbij añ. aur̃. i. aloes bdelij piretri serapini opoponacis seminis cicute acori amomi añ. ʒ. i. infundant̃ serapinū ⁊ opoponacū ī vino: ⁊ moueant̃ ⁊ terrant̃ medicine ⁊ cribrent̃ ⁊ cōficiantur ⁊ fiant trocisci: ⁊ sit vnusquisq; trociscus aur̃. i. dat̃ in aurora die accessionis cū aqua decoctionis raffani et. ℥. i. oximellis cōpoīti: nō debent dari isti trocisci nisi post purgationē vel purgationes ⁊ in corporib9 fortib9 ⁊ fortis virtutis: faciunt eniz ꝯuerti quartanā in tetianā ⁊ post illud curat̃ tertiana vt dictū ē capitulo de tertiana: eradicant tales trocisci quartanā in tp̄e valde breui. Trocisci stelle sic fiūt. ℞. mirrhe castorei spice cassie terre sigillate ⁊ corticū mandragore añ. ʒ. iiii. opij croci costi stelle terre. i. talk añ. ʒ. v. papaueris albi. ʒ. vi. dauci sisilcos anisi seminis iusquiami albi storacis liquide seminis apij añ. ʒ. iii. infunde gūmas in vino odorifero: et tere medicinas et cum eo fac trociscos et sit vnusquisq;. ʒ. s. vel. ʒ. i. et exiccentur in vmbra tales trocisci ⁊ nominant̃ trocisci stelle qui nō ꝑmittunt vitā recedere: cōueniunt stomacho recipienti superfluitates expulsas ex reliquis membris et aufert eructuationē acetosaz: ⁊ liniuntur sup̄ frontē cū oleo rosato et aliquātulo aceti sedant dolorē capitis cōferūt ad catarros: et dolorē dentiū si ponat̃ vnus coꝝ sup̄ dente corroso: et cōferunt ad dolorē auris: ⁊ ad sputū sanguinis ⁊ cursum eius ex omni morbo: ⁊ ad tussiz cronicā ⁊ conferunt ad febres ꝑiodicas si sumant̃ in poēn cū aq̄ maiorane: ⁊ ad venena ex ꝑcussione bibiti cū aqua vite. Trocisci ad delendū vngulā ⁊ remouendum scabiez ⁊ sebel et cōstringens lacrimas sic fit. ℞. viridis eris. ʒ. iii. vitreoli eris de quo fit encaustꝝ adusti. ʒ. vi. arsenici rubei baurach. spume maris añ. ʒ. i. salis armoniaci. ʒ. s. armoniaci. ʒ. ii. dissoluatur armoniacū in succo rute ⁊ species ex eo conspergantur et fiant trocisci: ⁊ sit vnusquisq;. ʒ. ii. Trocisci de calcamento qui cōferunt vngule ⁊ cōstringunt lacrimas: ⁊ delent pannū sic fiunt. ℞. eris vsti vitreoli de quo fit encaustruz añ. ʒ. vi. floris eris. ʒ. ii. salis armoniaci baurach arsenici sublimati añ. ʒ. i. terrant̃ et dimittant̃ sic per ebdomadam: ⁊ fiant ex eis trocisci: cū succo rute: isti autez trocisci ⁊ omnes medicine cōuenientes ad oculos qui sunt in dura substantia vel in modū pulueris debent cōteri sup̄ marmorē ter vel quater vt alcofol: ⁊ cribrari cū petia subtilissima hora qua in oculum ponunt̃. Trocisci de mirrha aleuiantes ꝑtuz ⁊ ꝓuocantes mēstrua sic fiunt. ℞. cinamomi mirrhe añ. ʒ. ii. s. folioꝝ rute siccoꝝ: calamenti carui pulegij rubee asse: serapini opoponaci añ. ʒ. ii. fiant trocisci ⁊ sit vnusquisq;. ʒ. ii. ⁊ datur in aurora cuz vino vel aqua decoctionis sauine. Trocisci de gūmis aleuiantes ꝑtum ⁊ prouocantes menstrua et qui extrahunt fetuz statiz sic fiunt. ℞e. mirrhe opoponaci serapini galbani añ. ʒ. i. asse. ʒ. s. fiāt trocisci cuz succo rute ⁊ sit vnusquisq;. ʒ. ii. dat̃ in potu cū aqua decoctionis fenugreci dactiloꝝ ⁊ rute: ⁊ sit ex eis suffumigatio omni hora. Ad idē. ℞. ciclaminis elebori albi calamēti serapini euforbij fiant trocisci cū aqua sauine: ⁊ supponant̃ in vuluā educunt fetuz viuū ⁊ mortuuz: ⁊ menstrua prouocant. Itē ad idē. ℞. euforbij. ʒ. ii. ⁊ terrant̃ bene et suppōat̃ sexta. ʒ. vnius cū lana: educit mēstrua et fetū mortuū ⁊ viuū: ⁊ talis medicina non debet dimitti ad plus nisi ꝑ horā eo q̄ faceret fluere sanguinē indebite qui sic fit curreret̃ cōstringatur vt dictū ē in capitulo de fluxu menstruoꝝ. Trocisci cōtra ardorē vrine ⁊ vlcera renū ⁊ vesice sic fiunt. ℞. seminis mellonis cucumeris cucurbitaꝝ lactucaruz seminis portulace seminis papaueris albi endiuie iusquiami semi. apij ameos amomi sanguinis dracōis: corticū mādragore añ. ʒ. i. zuchari albi duri liquiritie añ. ʒ. s. terrant̃ ⁊ cribrentur ⁊ incorporentur cū mucillagine psilii ⁊ sit vnusquisq; ʒ. i. s. Trocisci alij ad vlcera renū et vesice qui dantur cōtra ardorem vrine: ⁊ sedant dolorem ⁊ ē in eis cōfortatio ⁊ lenitas: ⁊ vocant̃ trocisci de alkekengi sic fiūt. ℞. seminis citrulli. ʒ. x. boli armeni gūmi arabici thuris sanguis dracōis semi. papaueris albi amig. excorticataꝝ succi liqritie amili: dragagāti oīum añ. ʒ. x. semi. apij. ʒ. ii. granatoꝝ solatri faciēt ʒ ioculas̃ ru. ʒ. iii. opij. ʒ. i. fiāt trocisci cuz mucillagine psilij ⁊ sit vnusquisq;. ʒ. i. s. Trocisci alij ad idē. Recipe seminis mellonis excorticati. ʒ. x. seminis citrulli. ʒ. v. seminis cucurbite seminis portulace seminis iusquiami albi seminis altee amigdalaꝝ excorticataꝝ dragāti amili succi liquiritie papaueris albi boli armeni seminis apij

añ. ʒ. j. opij. ʒ. j. fiant trocisci cũ mucillagine psilij: ⁊ sit vnusquisq̃. ʒ. j. s. Trocisci alij ad idẽ. ℞. seminis mellonis excorticati. ʒ. x. seminis citrulli cucurbite portulace papaueris albi añ. ʒ. j. seminis iusquiami albi. ℈. ij. zuchari albissimi. ℥. s. fiant trocisci cũ mucillagĩe psilij sit vnusq̃sq̃. ʒ. j. s. omnes isti trocisci dant̃ cũ syrupo facto cõtra ardorẽ vrine capitulo de syrupis in aurora ⁊ ante cenã ⁊ cũ aqua decoctionis lactucaꝝ vel endiuie extingunt eniꝫ mirabiliter ardorẽ vrine ⁊ sanant vlcera: vel cõseruant vt nõ cõuertant̃ in maiorẽ lesionẽ ⁊ ea incarnant. Si nimis retineret̃ vrina darẽtur tũc cũ aqua decoctionis radicũ apij ⁊ eius herbe fenugreci ⁊ petrosilini. ⁊ tũc magis ꝓuocat vrinam. Trocisci de karabe ad abscindendũ sanguinem mẽstruũ nimis fluentẽ ⁊ emoroydas ⁊ omnẽ fluxũ sanguinis vndecũq̃ veniat sic fiunt. Reci. karabe gũmi nucis ⁊ lacte balaustiaꝝ succi barbe yrcine añ. ʒ. v. thuris. ʒ. ij. opij. ʒ. j. agregent̃ cũ mucillagine psilij quoꝝ dosis sit. ʒ. s. cũ. ℥. j. succi vel aque sumach. Trocisci de karabe alij sic fiunt. Recipe thuris sanguinis dracõis añ. ʒ. iij. ⁊. ℈. j. karabe. ʒ. v. ematitis terre sigillate añ. ʒ. iiij. aluminis. ʒ. ij. s. balaustie. ʒ. iij. opij. ʒ. j. raued seni. ʒ. ij. ex his omnib⁹ fiant trocisci cũ succo plantaginis vel portulace: ⁊ sit vnusquisq̃. ʒ. j. vel. s. datur ꝯ fluxum sanguinis narriũ ⁊ vomitũ sanguinis et sputũ sanguinis ex quacũq̃ causa fiant: et cõtra disinteriã et fluxũ colericũ ventris cũ aqua decoctionis portulace vel plantaginis ⁊ similiũ ⁊ sumit̃ in aurora ⁊ ante cenã ⁊ cũ febre ⁊ sine febre. Trocisci de sticados qui ꝓprie valent cõtra tremorẽ membroꝝ de ꝓprietate ⁊ palesiꝫ ⁊ torturã sic fiunt. ℞. sticados. ℥. j. ysopi. ʒ. ij. peonie. ʒ. iij. fiant trocisci cũ mucillagine dragaganti et melle rosato: et sit vnusquisq̃ in pondere aur. j. datur in aurora cum aqua decoctionis sticados ⁊ mellis.

Capitlm. xviij. de pillulis.

Pillule stomatice alkindi q̃ cõfortant stomacũ ⁊ faciũt appetere cibũ: ⁊ sunt valentes ad stomachũ ⁊ epar ⁊ splenẽ: et mundificãt sensus ⁊ itestina ⁊ educunt sup̃fluitatẽ ex toto corpe videlicet colerã melãcolia ⁊ flegma sic fiũt. ℞. mirobalanoꝝ kebuloꝝ. ʒ. vi. salis indi agarici absinthij scamonee subalbide añ. ʒ. iij. assari anisi semis apij añ. ʒ. ij. medule turbit albi mũdati. ʒ. xvij. epithimi cretẽsis rubei mũdati recẽt. ʒ. v. pulueris pigre. ʒ. vij. gar. ʒ. j. fiat pillule cũ aq̃ decoctiõis pcidioꝝ q̃ tãdiu buliant donec ꝯuersa fuerint in substãtiã spissaꝫ ⁊ fiãt pillule ad modũ ciceris magni. Dosis eaꝝ ẽ. ʒ. j. s. vl' ʒ. j. Pillule cochie q̃ valẽt ad dolorẽ capitis ⁊ specialit̃ q fit ex materia frigida ⁊ ꝯposita: ⁊ ꝑter h̃ remouẽt catarꝫ ⁊ valẽt in epilensiã: obthalmia ⁊ omnib⁹ egritudinib⁹ auriũ oculaꝝ et omniũ istrumẽtoꝝ sensibiliũ sic fiũt. ℞. pulueris pigre. ʒ. x. colloquintide. ʒ. iij. ⁊ tertiã scamonee. ʒ. ij. s. turbit sticados añ. ʒ. v. fiãt pillule ad modũ ciceris grossi cũ succo rute vel apij. Dosis eaꝝ ẽ. ʒ. j. s. vel. ʒ. j. pulueris pigre qui intrat in omnib⁹ pillulis q̃ hic fiunt sic fit. ℞. pulueris rosaꝝ rubeaꝝ spice masticis xilobalsami carpobalsami cinamomi cassie lignee assari añ. ʒ. j. aloes. ʒ. xvi. fiat puluis cribrat⁹ ⁊ terrat̃ aloes p̃ se absq̃ alijs specieb⁹. Pillule fetide almãsoris q̃ dant̃ in palesi ⁊ omnib⁹ egritudinib⁹ frigidis capitis et sunt optime ĩ tortura et podraga frigida antiq̃ et icidũt humorẽ crudũ ⁊ q in iuncturis repit̃ sic fiũt. ℞. pulueris pigre. ʒ. x. pulpe coloquintide. ʒ. v. centauree minoris plantaginis seminis añ. ʒ. v. euforbij. ʒ. ij. s. castorei zinziberis asse fetide serapini oppoponaci tapsie sinapis pipis añ. ʒ. j. dissoluat̃ serapinũ et assa cũ succo porri vel rute vl' aq̃ eius ex quib⁹ ꝯficiant̃ pillule ⁊ fiant grosse ad modũ ciceris. Dosis eaꝝ ẽ. ʒ. ij. vl'. ʒ. j. s. plus et min⁹ ꝑm virtutẽ pillule. De hermodactilis ad podagrã ⁊ arthetică calidã sic fiũt. ℞. hermodactiloꝝ alboꝝ. ʒ. iij. aloes. ʒ. iii. scamõee. ℈. ij. ⁊ gra. v. seminis apij. ℈. s. conficiant̃ cũ succo apij. Pillule de hermodactilis ad podagrã frigidã ⁊ arthethicã sic fiũt. ℞. hermodactiloꝝ alboꝝ satyrion seminis plantaginis añ. ʒ. s. pulpe colloquintide bdelij añ. ʒ. j. et tertiã centauree minoris ʒ. s. euforbij castorei oppoponaci asse galbani añ. quartã. ʒ. j. pipis scamonee zinziberis sinapis tapsie: añ. ℈. s. pulueris pigre. ʒ. j. cõficiant̃ cũ succo porri vel apij fiãt grosse ad modũ ciceris. Dosis eaꝝ ẽ. ʒ. j. s. vel. ʒ. j. Pillule bicbichie q̃ valẽt cõtra tussiꝫ siccã cũ febre ⁊ absq̃ febre q̃ tussis fit ex acuitate materie fluẽtis a crebro vl' q̃ fit ex humiditate fluẽte ex cerebro cũ sui liquiditate ⁊ requirit in sua cura inspissationẽ sue substãtie sic fiunt. ℞. succi liquiritie zuchari albi añ. ʒ. x. amili dragagãti amigdalaꝝ excorticataꝝ dulciũ añ. ʒ. v. fiat pillule grosse q̃ teneant̃ sub lingua donec dissoluant̃ cũ mucillagine seminis citonioꝝ. Pillule alie ad idẽ sic fiũt. ℞. succi liqritie amili dragagãti amigdalaꝝ dulciũ excorticataꝝ gummi arabici añ. ʒ. ij. zuchari. ʒ. v. fiant pillule grosse ad modũ ciceris. Pillule de storace ad tussiꝫ q̃ inquietat hominẽ in nocte: ⁊ facit euigilare absq̃ caliditate: ⁊ inducunt somnũ: ⁊ tussiꝫ sedant sic fiũt. ℞. mirrhe storacis liquide opij añ. ʒ. ij. fiãt pillule vt pip ⁊ sumant̃. ij. vel. iij. ĩ hora dormiẽdi. Pillule de mastice ⁊ aloe que dant̃ post cibũ ⁊ añ ĩ hora omni ⁊ sunt mũdificantes stomachũ ⁊ ꝯferẽtes ad sodã ⁊ ad fastidiũ ⁊ ad debilitatẽ appetit⁹ sic fiũt. ℞. aloes. ʒ. iij. masticis. ʒ. j. fiãt pillule cũ succo solatri dosis ẽ. ʒ. j. vl' s. ⁊ sint grosse ad modũ ciceris: sumit̃ de eis sero hora dormiẽdi q̃si ꝯtinue tres vl' q̃ttuor ⁊ idẽ opãtur p̃ tp̃s. Pillule de reubarbaro q̃ valẽt ꝯ omnẽ opilationẽ epatis ⁊ splenis ⁊ sanãt ydropisiꝫ ⁊ omneꝫ veteritiã cũ opilatiõe sic fiũt. ℞. reubarbari electi a cortice suo mũdati. ℥. j. terrat̃ ⁊ cribret̃ et incorporet̃ cũ succo apij ⁊ fiant pillule grosse vt cicer sumit̃ de ipsis pillulis omni die ĩ aurora. ʒ. j. ⁊ post eã bibat. ℥. j. oximellis ꝯpoiti cũ vino decoctiõis apij vel radicis eius. Si p̃ h̃ incurreret patiens fluxũ vẽtris abstineat ab eis p̃ dies aliquos tãdiu q̃ natura sit ꝯfortata ⁊ ꝯfirmata. Pillule fetide maiores ꝯferẽtes ad dolorẽ colice ⁊ podagre ⁊ dorsi ⁊ cruriũ ⁊ resoluũt humorẽ viscosũ grossũ in corpe ⁊ ꝯferũt omnib⁹ egritudinib⁹ splenis et melãcolie sic fiũt. ℞. bdelij serapini armoniaci oppopõaci seminis harmel pulpe collogntide aloes electi epithimi añ. ʒ. x. scamonee. ʒ. vi. cinamomi spice croci castorei añ. ʒ. ij. euforbij. ʒ. j. infundant̃ gũme in aq̃ porri vel succo eius ⁊ fiãt grosse vt cicer. Dosis eaꝝ ẽ. ʒ. j. s. vel. ʒ. j. ⁊ plus ⁊ min⁹ ꝑm virtutẽ. Pillule de aloe q̃s fecim⁹ sic fiunt. ℞. masticis spice cassie lignee ligni aloes cubebe. añ. ℈. j. gariofiloꝝ folij añ. ℈. s. colloquintide agarici turbit electi hermodactili albi mũdati sene epithimi añ. ʒ. s. elebori nigri. ʒ. j. reubarbari. ʒ. j. s. aloes. ʒ. iiij. ꝯficiant̃ cũ succo rute in quo. ℈. ij. scamonee residẽ tñ fecerint p̃ noctẽ integrã. Dosis eaꝝ ẽ. ʒ. j. vl'. ʒ. j. s. vel. ʒ. ij. ꝑm virtutẽ: hec pillule valent ad inflationẽ faciei ⁊ rubeã ⁊ nigrã ⁊ palliдaꝫ cõtingentẽ ex eleuatione fumoꝝ a materia adusta melãcolica ⁊ salsa ⁊ colerica ⁊ ad descẽsuꝫ humoꝝ a capite ⁊ valẽt ad dolorẽ capitis siue fuerit ex causa calida: siue ex frigida ⁊ ad omnes egritudines oculoꝝ ⁊ capitis cũ materia ⁊ absq̃ febre datur in sero hora dormiendi ⁊ tunc nõ est cenanduꝫ.

Caplm. xx. de oleis.

Oleum de scorpioni

bus sic fit. ℞. aristologie gentiane ci-
peri corticū radicū caparis añ. ʒ. j. pi-
stenť ⁊ proiiciant ī. lī. j. olei amigdali-
ni amari et dimittanť ebdomada vna: deinde col-
lentur et ponanť in eo scorpiones decē ⁊ stent sub
sole tribus ebdomadis deinde colleť ⁊ administre
tur in medicinis lapidū renū ⁊ vesice et puncturis
scorpionū et venenosoꝝ. Aliud ꝙ appellatur sim-
plex oleū de scorpionib⁹ sic fit. Accipiunť scorpio-
nes decē ⁊ ponunť in. lī. j. olei amigdalaꝝ amara
rum ⁊ sub sole dimittuntur tribus ebdomadis in
vase vitreo et tunc colletur et reseruetur sed h̄ in
causis dictis non est ita bone operationis vt oleū
dictum superius. Oleum nardinum siue de spi-
ca sic fit. ℞. olei. lī. j. spice. ℥. s. masticis costi cipe
ri squinanti calami aromatici añ. ʒ. j. h̄ omnia pul
uerizata in p̄dicto oleo poita ad solem ꝑ ebdoma-
dam ore vasis clauso dimittanť: deinde colleť et
exprimanť feces ⁊ scophe que in manib⁹ remanse
rint emplastris cōfortantib⁹ stomachū ⁊ neruos
admisceanť optime eniꝫ sunt: h̄ oleū stomachū cō
fortat ⁊ neruos: ⁊ cibū digerit ⁊ ventositatē remo
uet: ⁊ sedant omnē dolorē cōtingentē ex cā frigi-
da: ⁊ delet granfuꝫ seu spasmū ꝑticularē ventosuꝫ
vl' fumosuꝫ. oleū aliud nardinū siue de spica sic fit
℞. calami aromatici ciperi folioꝝ lauri xilobalsa-
mi folij indi enule e sauine squinanti mirti cordumē
ti sansuci añ. ʒ. ij. terranť cōtritione grossa ⁊ proi
cianť in vase ⁊ sup ea vinū ⁊ aqua infundať sup ea
lī. vij. s. olei cōmunis: decoquanť lento igne in va
se duplici sex horis ⁊ moueať hora omni deinde au
feratur ab igne ⁊ dimittať donec infrigideť: ⁊ col
letur oleū ⁊ reserueť semꝑ itelligas ꝑ bulire in du
plici vase in quo ē oleū cū medicinis debet poni in
vasa in quo erit aqua ⁊ suspendi cū filo vel aliquo
ligamine ita ꝙ vas olei ⁊ medicinaꝝ hora bulitio-
nis aque natet ꝑ aquā vsqꝫ ad horā decoctionis et
sub vase in quo erit aqua ignis accēdi debet: h̄. n.
oleū est de meliorib⁹ oleis ꝯferens ad omnē dolo
rem qui fit ex frigiditate in ventre: ⁊ ventositate in
trinseca: ⁊ sedat dolores auris frigidos et eos re-
mouet: ⁊ aufert doloreꝫ capitis ⁊ emigraneā facto
caputpurgio ex eo: ⁊ coloreꝫ bonū efficit: ⁊ aufert
colicā passioneꝫ ⁊ punctionē ventosam: ⁊ ꝯfert ad
dolores eaꝝ ⁊ sedat dolores epatꝭ ⁊ ventris: ⁊ cale
facit matricē ⁊ iniicit in foramine virge et confert
renibus et vesice ⁊ ad mollificationem vesice.
Oleū de mastice sic fit. ℞. olei. lī. iij. masticis. ℥.
vi. terrať mastix ⁊ misceať cuꝫ oleo in vase vitreo:
⁊ buliat in vase duplici per horas sex deponať ab
igne ⁊ dimittať sic hoc eniꝫ oleū ꝯfert ad debilita-
tem stomachi ⁊ aposthemata eius ⁊ lenit duritiem
eius ⁊ nutritiuoꝝ. Oleum de costo sic fit. ℞. costi
amari. ℥. j. pipis piretri euforbij añ tertiā. ℥. j. siue
℈. viij. castorei. ℥. s. terranť ꝑfecte ⁊ cribrenť et
misceanť cū. ℥. vi. olei laurini: h̄. n. ꝯfert palesi tor
ture appoplesie ⁊ omnib⁹ egritudinib⁹ neruoꝝ: ⁊
eos mirabiliter calefacit: ⁊ ventositatē ressoluit et
colicā frigidā ⁊ ventosam. Oleū costinū aliud. ℞.
costi amari. ʒ. x. folioꝝ prasij. ℥. v. terranť grosse:
⁊ infundanť in vino in nocte: ⁊ proiiciať sup medi
cinas. lī. j. s. olei cōmunis decoquať in vase dupli
ci donec cōsumať vinū ⁊ oleū remaneat: h̄ oleū da
tur in potu ad frigus lacertoꝝ ⁊ ꝓprie stomachi ⁊
epatis: ⁊ apperit oppillatiōes lacertoꝝ cōfortans
eos faciens colorē esse bonū cōseruans nigredinē
capiloꝝ ⁊ delet ventositatē ⁊ dolorē auris vento-
sum ⁊ frigidū remouet. Oleuꝫ de camomilla sic fit
℞. olei cōmunis. lī. ij. seminis fenugreci floruꝫ ca
momille exiccatoꝝ in vmbra añ. ℥. ij. ponantur ista
duo in oleo in vase vitreo et dimittať ad solem die
bus. xl. h̄. n. oleuꝫ temꝑate calefacit omne mēbruꝫ
et ressoluit supfluitas a mēbris absqꝫ attractione.
Oleuꝫ de lilio sic fit. ℞. cassie lignee costi carpo-
balsami masticis añ. ℥. j. gar. cinamomi añ. ℥. s. cro
ci. ℥. j. terre ⁊ ꝓhice in vase vitreo cum. lī. j. s. olei
cōmunis ⁊ cū lilijs numero triginta postqꝫ ꝓiece-
ris illud ꝙ est in eis de citrinitate ⁊ radice folioꝝ
eoꝝ ⁊ ponať in vmbra in loco tpato vsqꝫ quo sumat
oleuꝫ virtutē eius ⁊ tunc administreť: h̄. n. oleum
cōfert ad frigus matricis ⁊ eius prefocationē ⁊ co
licā et calefacit renes et vesicā. Oleuꝫ de lilio sim-
plex sic fit. pone in. lī. ij. olei ꝯmunis. xxx. numero
de florib⁹ lilij post qꝫ ꝓieceris illud ꝙ est in eis de
citrinitate et dimitte sic in vmbra donec oleū vir-
tutē eoꝝ recipiat facit eniꝫ hoc oleuꝫ illud ꝙ facit
supius ⁊ cū minori calefactōe. Oleuꝫ de absinthio
sic fit sumunť. ℥. ij. absinthij: ⁊ ꝓhiciunť ī. lī. j. olei
⁊ dimittunť ad solē dieb⁹. xl. ⁊ seruať sic calefacit
membra frigida ⁊ stomachum et neruos et ipsam
corroborat. Oleuꝫ de aneto sic fit. sumiť. ℥. j. semi-
nis aneti ⁊ ꝓhiciť in. lī. ij. olei et dimittiť ad soleꝫ
diebus. xx. hoc eniꝫ. ē sedatiuū doloris cuiuslibet
de ꝓprietate ⁊ equat omnem ꝯplexionē ⁊ resoluit
absqꝫ attractione. Eodē modo fit oleuꝫ de mellilo
to ⁊ eandē habet ꝓprietatē. Oleuꝫ rosatuꝫ vl' vio
latuꝫ vel de nenufare sic fit. sumanť. ℥. ij. rosaruꝫ
viriduꝫ vel violaꝝ vel floꝝ nenufaris alboꝝ ⁊ po
nuntur in. lī. j. s. olei cōmunis et dimittitur ad so
lem diebus. xl. ⁊ cōseruatur: sed oleuꝫ rosa. infri-
gidat cōfortādo loca ⁊ mēbra omnia ita ꝙ calefacit
infrigidatos ⁊ calefactos īfrigidat: oleuꝫ vero vio
latuꝫ humectat omnia mēbra et loca cū infrigida-
tione: sed oleuꝫ de nenufare somnū ꝓuocat infri-
gidando ⁊ humectādo. Oleuꝫ ꝙ ponitur loco bal-
sami sic fit. ℞. carpobalmai mirrhe nucis inde añ.
℥. s. ypicon. ʒ. ij. terrantur omnia grossomodo et
dimittantur residere in. ℥. iiij. olei veteris vsqꝫ ad
menses sex et reserueť. Aliud ꝙ poniť loco balsa-
mi ⁊ est nobilius illo sic fit. ℞. olei. lī. j. s. mirrhe
xilobalsami oppoponaci bdelij aloes carpobalsa-
mi armoniaci serapini nucis indice ypicon macis
gūmi arabici thuris dragagāti añ. ℥. j. lateris tri
ti quē nunqꝫ ignis tetigerit infusi in. ℥. iij. olei cō-
munis terbentine mundate ⁊ clare. ℥. vij. terranť
omnia ⁊ malaxentur ad inuicē in mortario ⁊ ponā
tur in vase alembici ⁊ distillentur h̄ vt aqua rosa. ⁊
h̄ erit illud ꝙ diximus valet ad vitiū lapidis cū po
nitur in medicinis lapidis ⁊ aplanat durities et ci
catrizationes: ⁊ ponitur loco balsami in omni re;
neruos mirabiliter cōfortat: ⁊ videlicet ad palesiꝫ
⁊ albuginē oculi remouet ⁊ obliuionē ⁊ stuporem
mēbroꝝ: ⁊ frigus tollit. Oleū de alleis ꝙ neruos
⁊ nodos cōfortat: materiā frigidā ab eis ressoluit
facta purgatiōe ventositatē carminat: et prohibet
materiā currere ad locū debilē sic fit. ℞. olei ꝯmu
nis. lī. ij. rosaꝝ rubeaꝝ siccaꝝ mirtiloꝝ añ. ℥. ij. al
lei. ℥. iiij. pistentur omnia grossomodo ⁊ ponātur
in vase vitreo cū oleo ⁊ cōtinue dimitte ad solē: vl'
buliatur aliquādiu ad ignē cū reb⁹: ⁊ erit idē licet
nō ita bonū sicut ꝙ poniť ad solē. Oleū de amig.
amaris vel dulcib⁹ sic fit. sumuntur amig. amare
vel dulces ⁊ mundantur ꝑfecte ⁊ pistantur vltima
pistatione et inuoluntur in stamine et calefiunt cū
stamine in quo sunt inuolute in sartagine ⁊ postea
exprimitur oleū cū torculari et reseruatur. Oleuꝫ
de vitellis ouoꝝ sic fit. Elixantur oua tādiu ꝙ du-
rescant ⁊ accipiuntur vitelli et calefiunt in sartagi
ne fortiť ita ꝙ quasi vrantur distillatur ex eis oleū
aut exprimēdo cū torculari aut distillādo cū alem-
bico sicut fit aq̄ rosa. ⁊ h̄ est melius oleū ꝙ fit ex vi

tellis ouorum hoc eni oleū carnem erat illi vulneribus. ⁊ ea consolidat ⁊ ardorē ⁊ adustionē remouet

Oleū de laterib⁹ sic fit sumanť lateres quos aq̄ nō tetigit. ⁊ frāgatur i ptes q̄ttuor. ⁊ accēdūt super eos ignis tā diu q̄ rubescāt ⁊ mīgūtur i oleo ⁊ postea terūtur vt milliū ⁊ ponūtur sic i vase alēbici ⁊ fit ex eis distilatio vt fit i aq̄ rosata: colligitur h̄ oleū i vase vitreo ⁊ reseruatur ip̄z eis ꝯfert oib⁹ egritudinib⁹ frigidis ⁊ flegmaticis ⁊ facit ad lapidē egritudinē auris ⁊ vesice ⁊ ad vermes q̄n distillatur i aurē ⁊ ad dolores pūgitiuos ⁊ ad palesī ⁊ torturā q̄n cū eo fit inunctio aut bibitur: ⁊ ad sciaticā ⁊ arheticā ⁊ dolorem dorsi: ⁊ si dissoluatur in eo armoniacū ⁊ fit ex eo emplm̄ ⁊ ponitur supra splenē delet eū ⁊ oīa apostemata dura: ⁊ q̄n distillatur ex eo i nasū epiletici ꝯfert ei ⁊ q̄n iūgitur cū eo posterior pars capitis ꝯfert ad obliuionē ⁊ si distillať de eo sup dētē dolētē ꝯfert ⁊ si supponatur ex eo i vuluā extrahit fetū mortuū ⁊ viuū ⁊ si supponatur cū lana i ano iterficit vermes ⁊ si fiat ex eo colirīū confert descendenti in oculum ⁊ omnibus venenis frigidis ⁊ puncture scorpionū: ⁊ q̄n venator iūugit rete ex eo aggregantur pisces ad ip̄m.

Aliud oleū q̄d ponitur loco balsami sic fit. ℞. myrre carpobalsami nucis indice an. ℥. ʒ. bigicon ℥. i. terrātur grosso mō ⁊ misceantur cū. ℥. v. olei vel ℥. i. v. terbentine ⁊ i fine addātur gr. v. musci. ⁊ gr. iii. ambre ⁊. ℥. i. olei de lateribus. hoc eni loco balsami pōt pōi in ōi loco facit eis opationes vt balsam⁹ ꝯfert oib⁹ dolorib⁹ matricis ⁊ abstergit panum ex oculo ⁊ prouocat vrinā ⁊ menstrua ⁊ exsicat humiditates matricis ⁊ frigori eius ⁊ ꝯfert ⁊ extrahit fetum ⁊ secundinā ⁊ valet si ponatur ad impregnationem cum lana vel coto ⁊ extrahit fracturas officium cum yrcos.

Capl̄m. xxi. de vnguentis.

Vnguentum de cerusa

sic fit. ℞. cere. ℥. i. olei ro. ʒ. iiij. dissoluatur cera ad ignem in cazola postq̄ incisa fuerit frustratim ⁊ tūc ceruse agitandō continue cum spatula donec fuerit impissatum et tūc misce cum eis duo albumīa oui postq̄ infrigidatum fuerit et in fine adde cum eis aliquid camphore hoc. n. vnguētum super menbra ponitur adusta hora qua vesice incepit apparere vel ellenari et infrigidat mirabiliť omne calefactum et remouet arsuram et puncturā i mēbris inductam a flegmate salso et colera adusta. Et specialiter si adiungatur opii pondus. xii. granoꝝ ordei et pondus granoꝝ ordei et quartum iusqaimi et. ʒ. i. pulueris corticum mandragore hoc. n. vnguentum sic ordinatum valet cācro reprimendo ei⁹ malitiam pl⁹ aliis rebus q̄uis cancer sit incurabiľ

Unguentum de calce sic fit sumatur calx alba et mūda q̄ aq̄ ñ tetigit et abluatur cum aqua frigida per nouem vices et in fine dimittatur residere et separetur ab aq̄ ƀm q̄ melius potest separi et tūc addatur oleum rosatum et misceatur cum eo agitando cum spatula pfecte vel econuerso fiat. Primo incorporetur oleum cum calce et postea abluatur et h̄ nobilior et melior modus operationis imo tect⁹ h̄. n. vnguentum sanat oīa vlcera facta ab igne postq̄ vesice facte fuerint et sanat vlcera sordida que fiūt a materia falsa et adusta post eorum mūdificationem bonam.

Unguentum appostoloꝝ sic fit ℞. cere albe resine an. ʒ. xiiii. oppoponaci floris eris an. ʒ. ii. armoniaci: ʒ. xiii. aristologie longe thuris minuti an. ʒ. vi. litargiri. ʒ. viii. mirre g albāi an. ʒ. iiij. bdelii. ʒ. vi. infūdatur bdelio i aceto vini postq̄ frustratim incisum fuerit conficiatur sic dissol uantur gume oēs cum bdelio et cera ad ignem cum oleo post q̄ omis dissoluta fuerint pfecte colletur totum et addatur tunc pluis aliarum reꝝ que pūt ꝯteri et cribrari et agiteť ꝯtinue cū spatla donec infrifidatū fuerit pfecte hoc. n. vnguētuz noīatur vnguentum apostolorum vel vnguentum veneris et est vnguentum rectificans cum facilitate fistulas dificiles et scrofulas paruas nec. n. aliqd est simille ei et mūdificat vulnera ex carne mortua et post consolidat. dicitur duodecim appostoloꝝ q̄a est xii medicinaꝝ.

Unguentum citrinū q̄ coquitur in citro sic fit ℞. boracis. ʒ. ii. cāphore. ʒ. i. coralli albi. ʒ. v. belirici marini dragaganti albi cristalli antalis dentalis olibani albi vitri an. ʒ. iii. serpentarie. ℥. i. marmoris albi. ʒ. ij. ceruse albe. ʒ. vi. cōficitur sic terūtur in mortario simul dragagātū et emblici marini et omnia alia terruntur sigillatim et eodem mortario et debes cribraŕ cum pāno subtillissimo postea. ℞. arūgie recētꝫ porci li. i. v. sepi caprini. ℥. i. v. pinguedis. gallie ℥. i. liq̄fiat omnes iste pinguedines in aq̄ bulliente ad ignem vel ponatur in vase q̄ stet in aq̄ bulliente ita q̄ liquefiant soluz ex calore aque tangētis vas in quo pinguedines resident tunc cū liq̄facte fuerint colletur cū panno subtilissimo et reponatur in scutella vitreata vel argentea et tunc apponatur pluis omnīū reꝝ preter causā phore et boracis et cum hoc factum fuerit buliant pinguedines incorporate cum puluere iuacuitate vni⁹ citri vel duoꝝ postq̄ā acetositas a citris remota fuerit et cum ceperit bulire post parūu tempus ponatur in scutella añ dicta et tūc cuz tepuerit addaŕ pluis cāphore ⁊ boracis agitādo continue cum spatula tandiu q̄ totum coagu larum fuerit et reponatur in vase tūc possent addi. gr. vi. musci dissoluti cum lacte caprino calido fieret per hoc plus odoriferum hoc vnguentum vel gumera seu simapisma vel lintris pulchrā reddit faciem vel albam ⁊ cuti tersam et decoram valet panno et lentiginibus et cicatricibus et remouet nigredinem acquisitam a sole emendat maculas que sunt in facie peccatoris.

Unguentum viride sic fit ℞. floris eris aluminis zuchari mellis a. n. ℥ii. terrantur perfecte et simul misceantur hoc enim vnguentum fistulas ⁊ vlcera mala ⁊ difficilis mundificationis mundificat ⁊ scrofulas et carnem mortuam remonet ab omni vulut et stringit sanguinez.

Unguentum de cerusa sic fit. ℞. ceruse. ʒ. v. litargiri. ʒ. ii. scorie argenti aur. i. dragaganti. ʒ. i. terranť et cribrenť et sūaŕ cere al. ʒ. i. liq̄fiat cū. ʒ. i j: olei ro. et pūcianť et icorporentur medicine in mortario remouet excoriationē et adustionē ignis.

Unguentum citrinum nostrū sic fit. ℞. cere. ℥. iii. rasine. ʒ. vi. thuris fenugreci an. ℥. v. icidantur frustratim cera et rasina et dissoluātur ad ignē cū cazola et cum quasi dissoluta fuerit addantur li. ii. olei cois et cū ceperit builire addatur cū eis pluis thuris et fenugreci et cum omnia ad inuicem fuerit dissoluta colletur totum in vrceo vitreato et reseruetur hoc. n. vngentum carnem in oī vulnere nouo et veteri multiplicat vulnera noua consolidat et dolores articuloꝝ sedat et mollificat neruos et cordas ꝯtractas.

Unguentum de litargiro sic fit sumantur. ʒ. vi. litargiri et inbibatur ex aceto et aqua et oleo simul in mortario et ibibaŕ donec itumescat et albifiscet: ⁊ hoc appellaŕ litargirū albū deide suma: plū bi vsti anthimoni balaustiaꝝ venaꝝ curcume galbi vsti alluminis cuati larum sanguis draconis ferici vsti aluminis chatimie argenti. i. superfluitates q̄ remanent in circūferentia vasis in quo purificatur argentum. an. ʒ. i. puluerizentur et misceantur cum litargiro albifi

cato cum pistello in mortario donec vnita sint hoc autē vnguentum carnem mirabiliter generat ꝛ indurat ꝛ cuti perficit ꝛ oēs humiditatem vulnerum eficat ꝛ remouet.

Unguentum de palma sic fit sumatur li. i. adipis vituli mūdati a pel'icul'suis icidat frustrati ꝛ misceat cū co olei veteris litargiri triti ꝛ pulueriȝati ꝛ cribrati. li. i. v. ꝛ dragaganti. ℥. ii. triti ꝛ cribrati ꝛ pulueriȝati ꝛ post hoc ponātur omnia i caȝola ad ignem ꝛ agitādo ꝯtinue cū spatula palme vl' ligni glandiū ꝛ ꝑ substātiam ligni glandiū vel palme frustratim incisa ponatur in vnguento hora decoctionis. ꝛ decoquatur tam diu agitando cum spatula donec fiat in termino spissitudīs sicut est spissitudo cere mollificate hoc. n. vnguentum consonat omia vlcera ꝛ incarnat.

Unguentum leniens ꝛ mollificans duritiē que remansit i mēbris post restaurationē fracture: vel dislocatiōis: vel vlceris ꝯsolidationē sic fit. Re. cer' ℥. i. olei de lilio adipis gallie aut anatis medule cruris vaccini mucillagis seis lini an. ℥. i. agregētur in mortario cum pistello ꝛ fiat vnnctio cū eo

Capl'm. xxi. de emplastris et epithimatib⁹

Emplastrum confortans stomacuȝ et epar ꝛ calefaciēs ea: ꝛ resoluens ventositatē. sic fit. Re. absītbij costi ciperi ȝinȝiberis an. ʒ. v. olibani. ʒ. iij. masticis. ʒ. v. calami aromatici gallie squināti gariof. cinamomi an. ʒ. ij. mιue facte cū vino ꝛ aq̄ citoniorū ita ꝙ res siml' agregētur. postq̄ trite ꝑfecte fuerit quantum fuerit necessarium.

Emplastrū forte resoluēs apostema duruȝ i stomaco ꝛ epate ꝛ splene ꝛ administratur vbi n̄ ē febris neq̄ caliditas maīfesta sed vbi est durities aut apostema antiquū sic fit Re. seis lini fenugreci seis caliū carpobalsāi. ℥. x. cordumeni yreos amigdalaꝝ amaraꝝ costi mirre spice cipi an. ʒ. v. bdeli. ʒ. vij. masticis. ʒ. i. storacis liquida. ʒ. iii. armoniaci cere adipis anatis an. ʒ. iij. olei camemilini. ʒ. xx. dissoluant' gume i. ʒ. xx. vini. deinde agregentur ꝛ icorporet' simul cum eo ꝛ oleo malarā do cū pistello in mortario. ꝛ oīa q̄ possūt teri terāt' āte icorporationem ꝛ mixtionem.

Empl'aꝝ bonuȝ ad apostemata i stomaco ꝛ epate ꝛ splene cū nō fuerit ātiquū sic fit Re. fenugreci semis lini aneti sicci violaꝝ sicaꝝ camemille sicce alte sicce masticis an. ʒ. v. spice cipi squinanti calami aromatici an. ʒ. ij. cere. ʒ. iii. olei camemilin: ʒ. xv. terant' ꝛ pistentur ꝑfecte ꝛ agitētur cum oleo malarando in mortario cum pistello ꝛ vtere:

Emplastrum aliud ad idē decoquat' i oleo cōmuni cost⁹ ꝛ cipi ꝛ spica ꝛ sumant'. ℥. iii decolibet. ꝛ sumat' mucillago seis lini. ꝛ fenugreci ꝛ decoquat' dōec ispissēt' ꝛ sumatur de eo. ʒ. v. agregent' ꝛ terrantur ꝛ fiat emplastrum cum eis.

Emplastrum bonū ad splenē dissoluatur armoiacū in aceto ꝛ ponatur super splenē dissoluit ꝛ mollificat eum. Aliud ad idem sumatur absinthiū ꝛ eupatoꝝ ꝛ pistentur ꝛ misceantur cū farina lupinoꝝ et icorporentur miscendo adinuicem cū aceto decoctionis fenugreci sanat splenē ꝛ durum mollificat

Empl'm bonū ad epar capl'm cū apostemate sumat' solatꝝ ꝛ epatica ꝛ eupatoriū ꝛ pistentur perfecte ꝛ misceātur cū farina ordei ꝛ mucillagie psilli. ꝛ aceto vini ꝛ fiat emplꝫ q̄d remouet calefactionem epatis ꝛ eius apostema calidum.

Emplꝫ nr̄ꝫ ꝙ confortat stomacū ꝛ ipꝫ calefacit ꝛ apetitū excitat. Re. armoiaci. ℥. ii. armōiaci cere an. ℥. i. olei d̄ mastice. ʒ. ii. dissoluatur ad inuicē. ꝛ malexētur manibus ꝛ extendatur super corium.

Aliud Re. laudani cere armōiaci an. ʒ. i. bolia mei. ℥. i. masticis dragaganti gūi arabici sanguīs dracōis an. ʒ. ii. pulueris gariof. ʒ. i. olei de mastice ꝙ sufficit ad icorporādū gumas cū pl'ueribꝰ ita ꝙ emplꝫ duꝝ cū molitie remanet hoc emplꝫ ventrē stringit stomacū ꝛ digestiuaꝫ ꝯfortat ꝛ appetitū ꝛ oīa nutritiua ꝛ spal'ter i oībus nutritiuis retentiuam

Aliō ꝙ digōnē ꝯfortat ꝛ opilatiōes appit sic fit Re. gariof. ʒ. ii. masticis spice galāge pipis longi an. ʒ. ii. cere laudāi armōiaci an. ℥. i. fiat emplꝫ cū oleo de spica. ponatur super corīū.

Aliud solatꝝ si pistetur ꝑfecte et misceatur cū mucilagine psilij ꝛ aceto alterat maifeste epar calꝫ ꝛ maturat apostema cal'm i ipso. Scire hic ꝯuenit ꝙ oia ēpl'a epithimata seu vnctiones q̄ ponūt' sup epar ꝛ splenē ꝛ nodo pl's opātur fcā purgatiōe vel flobotomia q̄ ante.

Emplꝫ nr̄ꝫ ꝙ fecimꝰ ꝯtra stomacum frigidum Re. bdeli masticis thuris vernicis mirre an. ℥. v. rasine albe mūde clare li. v. cere. ℥. iij. picis naual' ℥. iii. calami aromatici ro. rubearuꝫ nucis cipressi galange pipis longi gariof. an. ʒ. i. spice croci an. ʒ. i. cinamomi. ℥. i. olei de mastice. ℥. ii. aloes. ℥. v. terātur q̄ teri pūt ꝑfecte liquefiant alia ꝛ misceantur: ꝛ fiat ēplꝫ sup corīū ꝛ coopiatur cū pāno subtili. ꝛ sumat' vndiq̄ ꝛ ħꝫ diuersas latitudies ꝛ ponat' super stomacū frigidum.

Emplastrum eradicās dolorem artheticū si ponatur post purgationem sup ex locum dolorosum Re. calamētum exsicatiuuꝫ ꝛ tapsiam ꝛ sinapi ꝛ cortices radicis caparis ꝛ ficus ꝛ lac cum quo agregētur postq̄ optime triti fuerit ꝛ superponatur. hoc enim dolorem eredicat si continetur.

Emplastrū ꝙ leit duritie et extenuat lapiditatē ex maturis sumat' fenugrecum et amigdale amare et armoniacū et bdeliū et resoluat' cum oleo d̄ lilio vel de aneto.

Empl'm eradicans sciaticam ꝑprie post purgationem Re. stercoris colūbini sinapis ficuū sicaꝝ an. ʒ. iii. pistētur ꝑfecte et siml' misceat' et rorētur cum aceto et loco supponatur post rubificationem loci vnstuatur vstio vel rubedo loci cum oleo rosato calō leuiter absq̄ aliqua fricatione.

Empl'm ad rupturā. Re. nucis cipssi. ʒ. iiij. cipi sansuci sanguis dracōis galloꝝ achatie thuris gumi arabici. an. ʒ. ij. agregētur cū glutine pisciū dissoluto i aceto ꝛ fiat empl'm ꝛ oī die sumat de puluere nucis cipssi cū vīo ꝛ aq̄ mixtis: ꝛ erit vtile valde

Empl'm ad mollificādū scrofulas ꝛ resoluēdum eas. Sumat'. ℥. j. litargirij triti ꝛ misceat' cū. ℥. ij. ʒ. olei ꝛ ponat' ad ignē icaȝola ꝛ dimittat' bulire lēto igne miscēdo cū spatl'a semꝑ donec totū sit dissolutū: deinde addant' mucillagis se. lini ꝛ muci laginis fenugreci. an. ℥. ij. mucillagis maluasci. ℥. j. ꝛ miscēdo cū spatl'a cōtinue coq̄tur donec ispissitudinē mell' nō cocti ꝛ viscositatē totū fuerit reductū ꝛ cū infrigidatū fuerit fiāt magdaleōes i aq̄: ꝛ vsui reseruet'. Epithima ad epar cal'm. Re. succi solari ℥. ij. olei rosati. ℥. iij. aceti. ℥. i. misceant' ꝛ calefiant ꝛ ifundātur filtꝝ icis cū fuerit mixta ꝛ ponat' sup epar. Epithima aliō ad idē. Sumat' epatica ꝛ lactuca: ꝛ pistētur ꝛ extrahat' sucus ex eis: ꝛ misceat' cū aceto mucillagie psilij ꝛ oleo rosato ꝛ infundantur petie i ipo ꝛ epar epithimet' cū eis. Epithīa ad epar opilatū frigidū ꝛ duꝝ dissoluant' bdeliū ꝛ armoniacū i oleo de spica: vel de lilio ꝛ misceat' cū suco eupatorij recētis ꝛ absinthij vl' cū aq̄ decoctionis eorundē: ꝛ fiat epithima sup epar ꝛ spene ꝛ cū petijs infusis in eo. Epithīa sedās dolorē articuloꝝ ꝛ scie stupefaciēdo. Re. opij. ʒ. j. iusqāi corticū mādragore an. ʒ. ij. se. apij aneti an. ʒ. i. terantur

perfecte cribentur et incorporetur et misceantur con mucillagie psilij et oleo rosato et aliquantulo aceti ⁊ cū pettiis īfusis ī eo epitbeť locus dolorosꝰ sedat enim dolorem: ƺ eiꝰ vsus materiam frigidā icludat

Epitbīa aliō sedās dolorē equādo oēm ɔplexionem ex natura sue eqlitatis. ℞e. flor camemille seminis aneti memilloti an. ʒ. i. pistētur pfecte. ⁊ misceāť cū mucillagie feungre. maluauisci. ⁊ sei s lini. ⁊ oleo de camemilla. ⁊ aneto. ⁊ aliquātulo aceti. ⁊ infūdātur petie in ħ. ⁊ epitbimeť locus hoc eni anodinū. i. eqtiuū oīs cōplexiōis appellať. ⁊ ē sedatiuū oīs doloris equādo cōplexionē menbri lesi.

Emplastrum fit de rebꝰ grossis. ⁊ duris quead inuicē miscetur:

Epitoima vero fit de rebus mollibus ⁊ fluentibꝰ liquidis ⁊ vnguentis.

Caplm. xxiii. de gargarismis.

Gargarismus qui mūdificat caput ⁊ d pōit flegma. ℞. piratri piperis lōgi ziziberis an. ʒ. i. sinapis. ʒ. vi. grā. granati acetosi. ʒ. iiij. teraň ⁊ ɔficiāť cū melle ⁊ fiat gargarismꝰ cū aq calida. Alius ap idē. ℞e. sinapis sansuci an. ʒ. i. aceti ⁊ mell' qtitā ē necesse misceantur et administrenť. Gargarus ad paresim et torturā et grauitatē lingue. ℞e. sinapis origani ziziberis pipis albi pipis lōgi pipis nigri piretri omnium an. ʒ. iiij. baurach. ʒ. ii. i. ysopi sicce radicis lilicelestis radicū capparis stafisagrie an. ʒ. iij. granor granati torrefactor sansuci sicci an. ʒ. viij. terantur et ɔficiātur cū melle dissoluanť cū seccia bi mirto cū aq calida et gargarizetur cū eo. Gargarismi q fiūt ɔ sqnātiā et dolorē i gutture pmo cum succo moror imaturor et succo corticū nucū imaturor et succo berberis et vio de granatis et silīū cū aq cal'a et peaiūt. n. māam a loco et ɔfortant locū ne amplꝰ materiā recipiat. Gargarismꝰ q fit i augumēto et ɔfortat locū et dissoluit māam sqnantie. dissoluat medulle cassie fistule cū aq cal'a et misceatur cū aq solatri. Gargarismꝰ qui mūdificat et resoluit oēs supfluitatē gutturis oris: ⁊ gigiuar ⁊ loca ista ɔfortat sumiť oximel sqlliticꝰ vl' eiꝰ acetuz et dissoluiť cū aq cal'a vel aq decoctiōis ysopi q melius ē. Alius q. vocē clarificat et mūdificat canez pulmōis et guti et totū caput et ɔfert ad catarr sumitur ysopꝰ yreos liqricia et crocus terūtur pfecte e misceanť cū melle ro. et aq calida vl' aq decoctionis liqricie q ē melius. Ca. xxiiij. d clisteribꝰ.

Clistere lenitiuum q fit i feb. acuta et frenesi.

Sumūtur viole et folia lactucar papaueris et malne et buliūt in aq et cū li. i. v. iliꝰ aq ⁊. ʒ. iij. oli vio. et. ʒ. ii. zucbari viol et. ʒ. j. salis similis mixstis cū clisteri tepidū ponať hoc. n: assellare facit et siti remouet et somnū inducit. Aliud lenitiuū q ē fortius illo. buliāt blete in aq: et cū lī. j. iliꝰ aq et. ʒ. iij. olei viol. vel oleo cōis et. ʒ. iij. mellis et. ʒ. v. sal' et fiat clistere hoc eni assellare facit et trabit materiā a nutritiuis et stomacū et intestia. et caput aleuiat.

Clistere fortius illo q mūdificat intestia a sfluitatibus fluatic et materiā vmiū et vmes iterficit buliant cētaurea et ficla i aq et cū lī. j. illius aq ⁊. ʒ. iij. mell' et. ʒ. iii. olei ci. ʒ. i. salis fiat clistere:

Clistere vtile et bonū in pricipio melie peralesis torture et subet et atrabit fl'a a capite ⁊ hūores frigidos et aleuiat cerebr et totū caputī sic fit. ℞eci. agarici colloquītide cētaure. ʒ. v. foliorū sicie porror an. Mi. pistenť et buliant ad inuicē pꝰ decoctionē sumantur li. j. v. istiꝰ aq et misceātur cū ea. ʒ. olei et. ʒ. iiij. mellis et. ʒ. j. salis et fiat clistere.

Clistere q fit ī exclisterii et excoriatiōe et lābricata te intestinor. ℞. ro. rubear foliorū mirti humide granor mirti balaustie an. ʒ. v. cupular glādiū. ʒ iii. decoquātur cū li. iiij. aq donec remaneat li'. i. v. Sumatur de illa aq li'. v. et pijciatur in eo qtita ʒ. iº. vitelli assati mirti cū oleo ro. et adiungať cu eis marmoris gūi arabi carte ɔbuste amili torrefacti cerusse acacie sanguis draconis an. ʒ. v. postq oia trita et cribrata fuerit tūc clisterizeť cū aq frigida. Clistere bonū et vtile ad illum quē punctio post assellationē seqtur ex acuitate eiꝰ q soluiť mordicatio et fit p ipm excoriatio decoquatur adeps renum capra quā sal nō tetigit cū ordeo excorticato et rizo. et colleť et pijciatur in ipam vitellū oui assatum mirtum cū oleo ro. et. ʒ. iij. fieť albiq sic fit ℞e. ceruse. ʒ. v. dragagāti gumi arabici amili an. ʒ. iij. climie. ʒ. ij. opij. ʒ. j. terre et cribella et ɔfice cum albumine oui et fit vnusquisq. ʒ. iij. Aliud ad idem. ℞e. sanguis dracōis ceruse cartar ɔbustarum gumi amili an. ʒ. i. vitellos triu ouor assatos olei ro. ʒ. iij. et. ʒ. ij. et li. v. suci ordei decocti cum sepo renum capra q sal nō tetigit et misceatur et ponať tepidum. Clistere q ɔfert ad ipregnationez misceať galbanum coctuz cum lacte capno et clisterizetur mulier cum eo.

Caplm. xxv. de caputpurgijs.

Caputpurgiū appellatur omne q caput purgat: et specialiter illud q poniť cum nastali vel q poniť in naso aliquo medio vel igenio per qd purgatur mā ventosa vel humorosa capitis. Scire hic ɔuenit q caputpurgiū vel nastale ñ dz fieri nisi pꝰ vlersales pgatōes totꝰ corpis.

Caputpurgiū q valet ad solā antiquā ex ventositatibꝰ et fl'ate ɔferēs ad dolorē oculor et tinitum auriū ⁊ vētositatibus sic fit. ℞e. fellis tauri musci mirre an. ℈. i. aloes. ℈. v. terātur. et fiāt pille vt lens et cū necesse fuerit dissoluātur cū aq cal'a vel aqua decoctiōis fauie q meliꝰ erit et iponatur cū nastali. Aliud ad idē. ℞e. castorei oppoponacis croci fell' adip an. ʒ. i. teraň et ɔficianť et fiāt pile ⁊ dissoluanť cū aq et ponātur in naso cū nastali vel alio igenio. Aliud q abscindit descensum lacbrymar ad oculos et valet ad sodā frigidā et vētosam sic fit. ℞e. fellis adip et fellis tauri sicci sicle an. ʒ. v. misceātur et fiat caputpurgiuz ex eis. Caputpurgiū q valet ad emigraneā antiquā que fit ex fl'ate ⁊ vētositatibus grossis sic fit. ℞e. oppoponaci fellis lucij. vel alterius piscis an. ʒ. ii. lentium amararum. ʒ. vi. serapini origani an. ʒ. i. terantur ⁊ cribrentur ⁊ fiant pille ⁊ soluantur ex eis duo grana ordei cum oleo de amigdalis dulcibꝰ ⁊ oleo de auelanis ⁊ oleo de semine cucurbite ⁊ fiat ex eis caputpurgium in capite omnis mensis. Caputpurgium ad sodam ex caliditate sic fit. ℞e. spodij. ʒ. ii. opij. ʒ i. croci. ʒ. v. terantur ⁊ conficiantur cū oleo d neufare vel oleo violato aut lacte mulieris puellam lactantis. Aliud ad idem. ℞e. amili zucbari an. ʒ. ij. opij. ʒ. iij. spodij. ʒ. i. croci. ʒ. v. fiāt pillule ⁊ dissoluantur cū aqua frigida. Caputpurgium quod valet ad furfures capitis sic fit. ℞e. camphore croci an. ʒ. iii. spodii. iij. grana hordei succi hordei. iii. grana hordei terantur et conficiantur cū albumie oui fiant pillule ⁊ dissoluantur cum pondere triu granorum aque pulmalis aut cum lacte mulieris ⁊ oleo violato ⁊ ponantur in naso. Caputpurgiuz nostrum mirabile quod fecimus conferens ad debilitatem visus ⁊ tenebrositatem ⁊ pānum ⁊ lacbrymas sic fit. ℞e. succi icoree succi rute succi eupatorii succi celidōie ⁊ eufragie fellis tauri gruis ⁊ lucii insceanť et fiat caputpurgiū bis vl' ter i bebdoma pꝰ purgationē factā oi bebdomada cū pillis cocbijs

Caplm. xxvj. de colirijs.

Sief memite quod ponit̃ in oculo ⁊ sup̱ frontẽ in p̱ncipio obthalmie spẽaliter post fleubotomiã ⁊ purgationẽ ⁊ non timet̃ in oculo fiat eminẽtia vl' vlcus sic fit. ℞. sief memite rosaꝝ rubeaꝝ aloes licij sandali rubei gallaꝝ croci añ. ʒ. ij. terãt̃ pfecte ⁊ fiant trocisi in magnitudine pillulaꝝ ⁊ cũ necesse fuerit dissoluantur cuꝫ succo coriandi vel succo endiuie vl' aqua rosata Per sief mẽite volunt intelligere sapientes trociscos factos ꝓuos ex alicꝰ succo herbe vt ẽ sempuiua ⁊ sil's ⁊ ex mẽite que ẽ spẽi gladiũ cuiꝰ color ẽ citrinꝰ vergens ad nigredinẽ ⁊ facile frangit̃. ⁊ eiꝰ substãtia est amara ⁊ eius figura rotũda ⁊ assilat̃ gargatule inio ẽ ipa gargatula vt credo ⁊ ẽ frigida ⁊ sicca qui in estate fieri debent ⁊ ad solẽ siccari

Sief albũ qđ ponit̃ in principio obthalmie rubee ne augumẽt̃ ⁊ ne eminẽtia vel vlcus fiat in oculo ⁊ sedat mirabil'r dolorẽ occuli sic fit. ℞e. cerusẽ ablute. ʒ. x. scariole grosse ʒ. ii. dragagãti. ʒ. ii. opij. ʒ. v terant̃ pfecte ⁊ fiant forme similes lenti.

Puluis citrinus abstergẽs lippitudĩe ⁊ humorositatem ab oculo sic fit. ℞e. scariole. ʒ. x. aloes. ʒ ij. croci. ʒ. ii. myrre ʒ. i. terat̃ illa optĩe ⁊ fiat puluis

Puluis azꝰ qui oculũ ꝯfortat ⁊ hũorositatẽ vel lippitudinẽ ⁊ grauedinẽ remouet spẽaliter qñ põit̃ in oculo cũ lacte mulieris puellã lectãtꝫ sic fit. ℞. myrrhe. ʒ. x. scariole albe pinguis. ʒ. x. terant̃ et dimittant̃ in lacte mulieris iuuenis puellam lactãtis ⁊ dimitantur in lacte in vmbra donec exsiccata fuerint ⁊ post eaꝝ exsiccationẽ addantur. ʒ. iij. de sief mẽite ⁊ reponantur quosqꝫ erit necesse eo. vti.

Sief de olibano vel thure qđ ponit̃ in oculo pp̱ incarnatiõẽ vlceris e mũdificationẽ ⁊ ꝯsolidatiõẽ ⁊ confortationẽ cornee nerũpat̃ sic fit. ℞e. armõiaci sarcocole añ. ʒ. v. thuris. ʒ. x. roci. ʒ. ii. conficiãt̃ cum mucillagine fenugreci vel. seis lini ⁊ fiat sief

Sief de plũbo qđ incarnat ⁊ consolidat vlcus in oculo ⁊ dolorẽ sedat sic fit. ℞e. plũbi vsti ãthimonij thucie ablute eris vsti gũmi arabici dragaganti añ. ʒ viii. opij. ʒ. v. fiat sief cũ aqua pluuiali.

Sief carnẽ generãs ĩ vlceribus oculoꝝ ⁊ ꝓhibẽs egressionẽ vuee: ⁊ subtilias vestigiũ vlceris q̄ remãet pꝰ eiꝰ ꝯsolidatiõẽ sic fit. ℞e. climie ablute tucie ablute ceruse ãthionij thuris añ. ʒ. ii. mirre. ʒ. i. scariole grosse. ʒ. i. sãguis draconis aloes opij. añ. ʒ i. fiat ex eis sief. Elixir q̄ ĩpedit ne egressio fiat ex vlcere sic fit. ℞e. anthimonij emathithis ante. ʒ. x. achatic. ʒ. iii. aloes. ʒ. i. terrantur ⁊ cõficiantur cuꝫ suco solatri vel aqua pluuiali ⁊ fiat sief. Attẽde hic q̄ qñ aliqđ ponit̃ ĩ oculũ ĩ modũ: aq̃ vl' colirij. dꝫ eẽ in vltimo claritatis ⁊ lenitatis ꝺm q̄ meliꝰ possibile fuerit ⁊ si aliqđ ponit̃ in oculo in modũ pulueris dꝫ ꝯteri sup̱ marmorẽ ꝯtritione vltima: Hoc mõ terãt̃ res: dq̄bus puluis fieri dꝫ ĩ mortario ⁊ cribẽtur cũ pãno sericino ⁊ pꝰ cribrationẽ ponatur sup̱ marmorẽ: ⁊ terat̃ optime vt fit cinabriũ ⁊ cribret̃ cũ pãno sicino ⁊ sic cribretur ⁊ teratur tã diu sup̱ marmorem donec aliquã aspitatẽ vel nocumẽtum in oculo cõponitur non facere possit

Medicamẽ exptũ ⁊ valde bonũ ita q̄ nõ reperitur et simile ĩ remouẽdo albedinẽ oculi ⁊ delendo materiã albã q̃ apparet ĩ oc'lo sic fit. ℞e. aq̃ de q̃ p̱parãt̃ vasa terrea spume maris stercoris magni lacerti baurach alumis zucharini añ. ʒ. iii. acori celidonie añ. añ. ʒ. x. celidonia ⁊ acorꝰ coquantur in lib. v. aque donec ad quartam lib. redeat ⁊ colletur ⁊ ex hac aqua inbibat̃ puluis aliaꝝ reꝝ dictarũ sup̱iꝰ ⁊ exsiccetur ĩ vmbra ⁊ iteꝝ terat̃ sup̱ marmorem et cribret̃ ⁊ fiat sic q̃ter: ⁊ vltimo reseruetur in vase vitreo hoc eñi medicamẽ grossam remouet albedinẽ ita q̄ ab oculis ꝗ quoꝝ ⁊ alioꝝ animaliũ remoueret albedinem.

Sief. rubeũ q̄ remouet scabiem ⁊ sebel ⁊ vngulaꝫ sic fit. ℞e. emathitis vitrioli de quo fit encaustrũ ꝯbusti añ. ʒ. ii. eris vsti. ʒ. ii. mirre croci añ. ʒ. i. piperis longi: ʒ. v. terant̃ perfecte ⁊ ꝯspgantur ex vino veteri ⁊ fiat sief. ⁊ reseruet̃. Sief. viride exptũ ĩ vngula ⁊ lachrymis ⁊ fistula q̃ fistula emittit saniẽ ex lachrymali sic fit. ℞e. floris eris. ʒ. iii. vitrioli de quo fit encaustrum ꝯbusti. ʒ. vi. arsenici rubei baurac spume maris añ. ʒ. i. salis armõiaci. ʒ. v. armo. ʒ. ii. dissoluat̃ armoniacũ ĩ suco rute ⁊ fiat ex eo sief

Sief de vitriolo quod ꝯfert vngule ⁊ albedini ⁊ maculis albis ⁊ nigris q̃ sunt in oculo sic. fit. ℞e. eris vsti vitrioli de quo fit encaustrum. añ. ʒ. vi. floris eris. ʒ. ii. salis armoniaci. baurac arsenici sublimati añ. ʒ. i. terãtur ⁊ per hebdomadaꝫ dimittant̃ ⁊ ex suco rute in quo sal armoniacũ fit dissolutum ꝯspgantur ⁊ fiat sief. Colirium nostrum albũ ℞e. armoniaci floris eris arsenici rubei añ. ʒ. ii. thucie ʒ. i. vitrioli de quo fit encaustrum. ʒ. iii. rute celidonie añ. M. i. suci fenugreci lib. i. v. pistet̃. similis ⁊ misceantur ⁊ fiant magdaleones ⁊ ponantur ĩ vase alembici sup̱ fornacem ⁊ distellent̃: hoc valet ad oẽꝫ maculam ⁊ albedinem ⁊ remouet lippitudinẽ ⁊ ꝯs̃uat visuꝫ ⁊ ponitur stilicidiũ ĩ oculo mãe ⁊ sero

Colirium ꝯs̃uans visum ⁊ oculos abstergit ⁊ clarificat sic fit. ℞e. vini de granatis dulcibus ⁊ acetosis añ. lib. ij. ⁊ ponat̃ vnũq̄dqꝫ p̱ se in vase vitreo ⁊ os sit bene clausuꝫ ⁊ dimittatur ad solem a p̱ma die iunij vsqꝫ ad vltimaꝫ augusti: vel dimittat̃ ad solem duobus mẽsibus: ⁊ tũc q̄ claꝝ erit d̃ vtroqꝫ recipiat ⁊ misceat̃ ⁊ reponatur in vase p̱ se ⁊ vnaq̄qꝫ libra huius liquoris mixti ponatur. ʒ. iiii. pulueris q̃ sic fit. ℞e. aloes piperis nigri piperis longi salis armoniaci. añ. ʒ. ij. terantur ⁊ cribentur

Colirium valde bonum ⁊ expertum contra obthalmia calidam in principio sic fit. ℞e. vini d̃ granatis acetosis. ℥. iii. suci herbe feniculi. ℥. ii. misceãtur simulis ⁊ bulliantur parum ad ignem. colletur hoc totum bis cum pãno valde spisso ⁊ in vase vitreo reseruetur: ponatur sero cum vadit dormituꝫ in oculo: curat ⁊ remouet obthalmiam calidam. Idem quasi operatur sucus fenugreci ⁊ maxime qñ ponitur in oculo si clarificetur.

Aliud. ℞e. anthimonij abluti multiones cum aq̃ ⁊ post talem ablutionem lauetur cum aqua pluuiali per hebdomadam. ʒ. xx. thucie cathimie auri per cathimiã auri intelligas sup̱fluitatem q̃ remanet ĩ circũferentia vasis in quo aurum purificatur añ. ʒ vii. abluantur ista simili abluatione dicta superius de anthimomo marchasite sil'r ablute. ʒ. vi i. margaritarum perforatarum corali añ. ʒ. ii. folij. croci añ. ʒ. i. cãphore. ℈. j. musci põdꝰ. x. granorum ordei lapides p̱ dies tres cum aqua pluuiali lauẽtur ⁊ terantur deinde oĩa misceãtur ⁊ super marmorẽ multociens terantur ⁊ cribentur cũ pãno siricino ⁊ reseruetur vsui. Mane. ⁊ sero cũ stilo in modum pulueris ponatur: visus eius oculũ iuuenĩl'r redit

Aliud quod valet contra reliquas obthalmie calide ⁊ destruit que remansit in albis oculorum carnositatem ⁊ mirabiliter operantur contra obthalmiam frigidam in predictis liquoribus addatur. ʒ. i. floris eris. ʒ. i. thucie ⁊ ʒ. i. coperosie ⁊ vltimo terantur ⁊ bulliant cum predictis liquoribus aliquãtulum ⁊ tunc colletur bis vt dictum est superius sero ponatur ĩ oculum: et spetialiter post purgatiõẽ et videbis mirabile si misceatur aliquid olei rosati cum tãtũdem vini de granatis acetosis ⁊ ponatur in oculum in quo apparet rubedo liberabit̃: ⁊ specialiter post: flebotomiam vel ventosationem factam in spatulis.

Capl'm. xxvij. De dẽtifriciis

Doctrina conueniens

ad vsum dẽtifricij. ẽ q dẽtifricium nõ faci
at effectũ bonũ nec vtille sic p se nisi qñ ante dẽtifri
cũ purgãt dẽtes cũ ferro ita q aliqd sorditiei vl
gipscitatis i dẽtib⁹ vl circa dẽtiũ radices nõ rema
neat facta purgatiõe tali vl mũdifficatiõe dẽtium
tũc i vtutẽ dẽtifricia valẽt ⁊ opãt alia vo via ⁊ mõ
parz aut nihil dẽtifratia cuz ferre videt ⁊ talis pur
gatio vl mũdifficatio dẽtiũ cũ ferro fieri ꝯuẽt i eo
ꝗ ꝯseruatiõez dẽtiũ vl eoꝝ decoratiõez desiderat
semel ad min⁹ quolibz mẽse vl bis. Et pter ista de
medicaminib⁹ dẽtiũ qdã sũt ꝯfortatiua dẽtiũ ⁊ gi
giuaꝝ: qdã vo sũt abstersiua ⁊ mũdifficatiua ⁊ dẽ
tiũ dealbatiua cum decoratiõe.

Dentifriciũ q p⁹ purgationẽ cũ ferro a gipsci
tate ⁊ croccitate dentes dealbat sic fit. ℞e. medule
ossis sepie. ʒ. ii. tartari duri de vino albo. ʒ. i. terã
tur ⁊ cribrentur ⁊ fiat puluis ⁊ cũ ipso puluere fri
cẽtur dẽtes fortiter cũ digito ĩuoluto ex pãno lini.

Ad idẽ fiat puluis solus ex tartaro puluerizato
cũ quo fortiter frigentur dẽtes cũ digito ĩuoluto
ex pãno lineo vel staĩe ⁊ p⁹ fricationẽ abluũtur dẽ
tes cũ vino albo.

Ad idẽ ℞e. ossis sepie tartai mirre sacrocole añ.
ʒ. v. frigẽtur dẽtes vt dictũ ẽ: ⁊ p⁹ fricationẽ ablu
antur dentes cũ aceto mixto cũ vino.

Ad idẽ ℞e. farine lupinoꝝ: farine fabaꝝ: ossis se
pie añ. ʒ. i. fiat puluis ⁊ dẽtes cũ eo fricentur ⁊ ab
luãtur cũ vino decoctiõis ossis sepie.

Dẽtifriciũ confirmãs dẽtes ⁊ cõfortans gingi
uas obseruata regula mũdificatiõis dẽtiũ cũ ferro
sic fit. ℞e. corali rubei. ʒ. i. masticis vernicis añ. ʒ.
v. terrãtur ⁊ sero absqz fricatiõe aliq hic puluis le
uiter super gingiuas ponatur ita vt adhereat.

Aliud ad idẽ. abluantur oĩ die dẽtes facta mũdi
ficatione ipsoꝝ cũ aceto squilitico: aut cũ acẽto sq
litico in quo mastix ⁊ vernix dissoluantur erit vtile
valde ⁊ bonũ in q reqritur in decoratione dentiũ.

Dẽtifricium q carnẽ marcidaz ⁊ cancrenã a gingi
uis remouet sic fit. ℞e. mire sarcocole. añ. ʒ. i. alu
minis zucharini floris eris vitrioli d quo fit ẽchau
strum añ. ʒ. v. mellis quantum sufficit ad incorpo
randum: fricentur dentes vel gingiue cum ista re
vel cũ puluere reꝝ absqz melle ⁊ p⁹ fricationem fi
at ablutio cũ vino pontico calido.

Capl'm. xxviij. de liquoribus qui ponuntur i ve
sica cũ siriga ⁊ medicis ad lapidẽ in reib⁹ ⁊ vesica.

Onfectio

colirij q mittitur in vesi
cã sedãs dolorez q est in
ea ⁊ alterans eius malaz dispositionẽ ⁊ i car
nans ⁊ cõsolidans vlcera sic fit. ℞e. ceruse sarcoco
le thuris gumi arabici amili opii san. draconis añ
ʒ. ii. terrãtur ⁊ fiãt ex eis coliria cõfecta cum succo
apii vsus eoꝝ talis erit. In primis ponatur i vesi
caz aqua mellis mixta cũ aqua decoctionis apii ⁊ se
mis lactucarũ cucurbitaꝝ: ⁊ p⁹ ea dissoluantur ista
cũ lacte mulieris vel alio lacte et iniciantur ĩ vesicã
cũ siringa et sumat ante hoc et p⁹ de sirupo q vri
naz pꝛouocat. Sirupus q vrinaz pꝛouocat et q datur
cũ oĩ re q pꝛouocat vrinã sic fit. ℞e. seminis apii fe
nu greci capilloꝝ veneris scollopẽdrie seminis cu
curbite mellonis cucumeris endiuie lactucaꝝ cico
ree añ pistentur et buliat in aqua et dulcoretur cuz
zucharo: ⁊ fiat sirupus valde aquosus.

Cõfectio medicaminis ad lapidẽ sic fit. ℞e. semi
nis mellonis carpobalsami seminis raffani dauci
petroselini añ. ʒ. i corticis radicũ capparis oppopo
naci amigdalarũ amararũ baccarũ lauri sqnanti ci
pi spice cassie lignee scolopẽdrie harmel gentiane
aristologie rotũde assari carui bdelii armoniaci se
rapini mirre pipis acori añ. ʒ. v. soluãtur bdelium
armoniacũ sapinuz et mirra in vio subtili albo aut
in aqua mellis et agregẽtur et fiant forme pillula
rum et dẽtur in potu oĩ die de his. ʒ. v. vsqz ad. ʒ.
i. cũ aq seminis apii et aq semis fenugreci et capil
loꝝ veneris et nutriat patiẽs cũ aq ciceris nigri et
oleo amigdalaꝝ. et qñqz ꝯfortat hic medicamẽ qñ i
noluit i oleo balsami taliter q humectat et ꝯficit cũ
gumis vt dictũ ẽ et cũ ea dat d cier scorpionũ vi. ꝑs
ʒ. vni⁹ et pulueris meditas l' põd⁹ grãoꝝ ordei. v.
et nõ debẽt scorpiones eẽ adusti nisi sz quãtitatẽ q
ꝯteritur vsus hui⁹ medicamis ꝯtinu⁹ vsqz ad dies. xl.
frãgit lapidẽ in vescicis pueroꝝ et aliaꝝ etatuz.

Aqua q iniicit i vesicã cũ siriga sedãs dolorem et
mũdificãs vlcera et pꝛouocãs vrinã sic fit. ordeũ buli
at i aq dõec aliquãtulũ tucsceũt et collet et. recipiat
lli i. d illa aq et cũ ea ponant. ʒ. iij. mellis pluerisrei
ex dragagãto: gumi arabico thure miuto san. dra
cõis opio papauere albo et semine lactucaꝝ mello
nũ et cucurbite. ʒ. iij. buliãt iteꝝ i illa aq aliquãtulũ
cũ istis reb⁹ et iteꝝ collet et ipõat cũ tepida fuerit.

Cõfectio pꝛouocãs vrinã retẽtã pp opillõnẽ factã
i vijs vrine et visice sic fit. ℞e. scis apij valeriãe ma
iorane dauci rubee ameos petrosilini sauie asseri le
mis fenugreci galli: costi amigdalaꝝ amaraꝝ añ.
ʒ. xx. semis mellõis. ʒ. x. cãtaridaꝝ mũdataꝝ ab al
et capite. ʒ. i. armõiaci. anr. i. armoniacũ dissoluat
i vio et fiãt forẽ ex eis files auelãis dos ẽ. ʒ. iij. cuz
aq decoctõis semis mellõis et apij l' cũ vio albo sub
tili valz mãifeste ꝯ diff cltatẽ vriẽ et mollitiẽ i cor
pore et ydropisiz et yposacrã et ꝯ egritudĩes i qb⁹
ẽ necessaria subtiliatio corpis et qñ ẽ caliditas addit
i illa semẽ mellõis. et tũc dos ẽ. ʒ. i. plus l' min⁹ sz
q videbit i tractatu d trociscis et sirupis nos feci
m⁹ mirabiles medicĩas ꝯ ardorẽ vriẽ et vlceris cõ
solidatõez. Expimẽtũ ꝯueniẽs q valz ad vitiũ la
pidis renũ et vesice et pꝛopꝛie ꝯ dolorẽ ꝯtigẽtẽ ex d
scẽsu arenule l' lapidis a renib⁹ ad vesicã q dolor a
laycis appellat yliac⁹ sic fit. ℞e. sanguinẽ yrci ru
bei q alijs melior ẽ pascẽtis p ãnũ l' mediũ ãnũ ede
rã vl saxifragiã et oẽs herbas diurticas et exsiccet i
furno vl ad solẽ et fiat pluis et det cũ vio dcoctõis
reubarbari et semis apij milij solis et radicis her
baꝝ diureticaꝝ vl det cũ tyriaca: vl cũ trociscis et
vio dictis p⁹ clistere ⁊ blancũ repellet lapidẽ reten
tũ i vijs vriẽ et vesica et remouebit opilõnẽ a locis
snis absqz dubio. Do. ei⁹ ẽ. ʒ. i. l. ʒ. ij. ad pl's.

Capl'm. xxviiij. d fomẽtatõib⁹ et embrocatõibus.

Ex fomentationez

volũt itel
ligere an
tiq humectatões que fiũt i mẽbris et toto cor
pore qñ mẽbrũ vl corp⁹ totã ĩfundit in aq dcoctio
nis herbaꝝ hñtiũ virtutẽ abstergẽdi mũdifican
di et calefaciẽdi cũ mollificatiõe et hũectatõe et aliq
resolutõe et ẽt voluerũt itendere p fomẽtatõez re
ceptiõez fumi vl caloris q ab aqs dcoctiõis herba
ruz hñtiuz virtutẽ qs sup⁹ dixim⁹ resoluit pter q
mẽbrũ vl corp⁹ aquã tãgat. Per ẽbrocatiõez volu
erunt itelligere spsionẽ aq a b alto sup mẽbruz vl
corp⁹ dcoctõis herbaꝝ hñtiuz virtutez ꝯfortandi
mẽbruz vt materiã fluentez nõ recipiat vl resoluen
di materiã q remansit in membro p⁹ purgationez
vel cessationem augumenti et status infirmitatis
membri.

Fomentatiões q valent ꝯ duritiez mẽbri restau
rati et q mollificant duritiez q remansit i membris
post vlceris ꝯsolidationem sic fiunt. ℞e. radicum
maluauisci et folioꝝ malue meliloti añ. M. j. scis fe
nugreci. seis lini añ. ʒ. i. olei cõis. ʒ. iij. decoquat
in aq qtitate situle eaz diu q aq viscosit tẽ acqrat
ex reb⁹ et in ea cum fuerit tpata membrum ponat

⁊ tā diu reſideat mēbꝛū ī ea donec pellꝭ rugationē ag‍rat. Ad idē ſumāt radices maluauiſci. xx. vel. xii. ⁊ icidant̄ fruſtratī ⁊ buliāt ī vino nouo cum extrahitur de vua ꝑ aliquod tp̄s: ⁊ ponatur mēbrū ī illo muſto cū fuerit tp̄atū hoc eni vinū mollificat ocꝫ duritiē ⁊ relaxat cordas ⁊ ligamēta ɔcta pꝰ vlceriſ ɔſolidationem ⁊ r̄ſtaurationē. Fomētatio q̄ reſoluit materiā colicā ⁊ ɔfortat mēbrum ſic fit: ℞e. foliorum malue roſaꝝ rubeaꝝ folioꝝ lactucaꝝ vł ēdiuie cicoree foliorū roſe aſinine añ. M. i. buliant in aqua ī qua ſit acetū ⁊ cū temperata fuerit ponitur in ea mēbrum ī quo fuerit egritudo reſoluet colerā q̄ ī mēbꝛo remāſit pꝰ ſtatū īfirmitatis ⁊ variolarū ⁊ puſtellaꝝ caſaruꝫ ⁊ lenit cuti ⁊ abſtergit

Fomētatio q̄ remouet r̄ſiduū flatis ꝙ remāſit in mēbꝛo lꝭ ī mēbꝛis ſic fit. ℞e. cētauree abſinthi ī calamēti pulegij añ. M. i. coq̄nt̄ ī aq̄ ſit ī q̄ aliquid aceti ⁊ in ea r̄ſideat mēbꝛum cū fricatione debili ⁊ fiet reſolutio cuꝫ mollificatione. Fomētatiōes q̄ remouēt reſiduū flatis ſalſi m̄ie ⁊ huoꝝ aduſtoꝝ ſic fiūt ℞e fumi terre mellilotī floꝛis camamille ro. ru. aceto ſe. añ. M. i. ſene epithimi añ. ℥. i. olꝭ. lꝭ. v. buliāt oīa ī aq̄ ī qua mēbꝛum reſidentiaꝫ lōgā faciat ſepe

Ad idē. ℞e. furfuris. lꝭ. v. violaꝝ roſaꝝ ſeīs lini fenu greci. añ. ℥. ii. olꝭ. coīs. lꝭ. v. melliſſe vel neſil. M. i. buliant in aqua ī q̄ ſepe mēbꝛuꝫ vel mēbꝛa faciant reſidentiam ⁊ erit valde vtile

Embꝛocationes q̄ reſoluūt reſiduuꝫ freneſis manie ⁊ m̄ie ⁊ alioꝝ apatū calidoꝝ ⁊ doloꝝ ſic fiūt reſ floris cāomille ſemis. apij. ro. ru. mellilotī. ſeminis altee ⁊ maluaꝝ añ. M. i. buliāt ī aqua ⁊ ɔ ſpōgia vł ſcutella fiat ꝙ cadat ſup mēbꝛuꝫ ab alto ꝑ lōgum tēpus dum fuerit calꝭa ⁊ hec ē vtile in hac intentione ⁊ pꝰ embꝛocationē caput vngatur cuꝫ oleo de camomila tepido ⁊ tunc locꝰ co opiat̄ vſqꝫ ad aliam. hoꝛā huius operationis.

Embrocationes q̄ reſſoluunt reſiduuꝫ litargie ſubet ſtupoꝛis cuꝫ aptione oculoruꝫ ſic fiunt. ℞e. abſinthij ſauine centauree maioꝛis ⁊ minoꝛis ariſtologie. longe rotunde ru. añ. M. i. buliāt ⁊ fiat ꝙ he aqua cadat ab alto foꝛtis ſup caput duꝫ fuerit calꝭa ⁊ pꝰ embꝛocationē vngat̄ locus letargie q̄ ē in ꝑte poſteriori. ſ. ī occipitio vł ſubꝫ cū oleo d̄ ſpica vł de coſto ⁊ locus ſtupoꝛis qui eſt in ꝑte āteriori vbi dominatur ſenſus cōmunis cuꝫ oleo d̄ aneto vel oleo d̄ camomilla ⁊ ſilꝭibus ⁊ hꝫ ꝙ dictuꝫ ē d̄ ēbꝛocatiōibus rōne capitis idem intelligat̄ ī oībꝰ alis mēbriſ

Capꝭlm. xxx. de licinijs.

Ex licinium intelligunt philoſophi omne ꝙ ponitur in ano cū coto vel lana ꝑ ſe ī modū ɔfectonis ⁊ ꝓpꝛie ɔtenaſmōeꝫ ⁊ mordicationem ⁊ ventris fluxum.

Liciniuꝫ ꝙ ponitur ī ano qñ tenaſmōe fuerit doloꝛ foꝛtis ſic fit. ℞e. croci thuris licij mirre añ. ʒ. v. opij. ℈. diſſoluatur opium vino ⁊ ɔficant̄ alie medicine ɔ illo vino ⁊ īuoluant̄ licinia d̄ panno ī illis medicinis vel ɔficiant̄ ille medicine ⁊ voluant̄ circa. filiuꝫ groſſuꝫ ⁊ fiant foꝛme oblunge curte circa filiuꝫ ⁊ ſupponant̄ cuꝫ fuerit neceſſe ⁊ ſit vnumq̄dqꝫ. ℈. i. vel. ʒ. i.

Aliō ad idē. ℞e. thuris licij gumi arabici añ. ʒ. i opij. ʒ. v. fiant licinia cū vino longa circa filum ⁊ ſupponat̄ vnū hoc eni doloꝛē ⁊ punctiōē ſedat ſomnum facit ⁊ impedit frequētēꝫ aſſellationē. Liciniū aliō ſedans doloꝛē ⁊ puctiōē ⁊ ī ducēs q̄etē vt ſomnuꝫ ꝙ fieri dꝫ pꝰ cliſtere mundificatiuuꝫ ⁊ ɔfortatiuuꝫ ſic fit. ℞e. mirre boli armeni acatie ypoqſtidos vel litij croci añ. ʒ. v. opij. ℈. i. fiant foꝛme ꝑue circa filum vt eſt dictum ⁊ ɔficiant̄ cuꝫ vino pōtico ⁊ continue vnam ſupponatur in ano.

Aliud ad idē ℞e. ſanguinis draconis bol armēi ceruſe ablute nouies cū aqua maſticis añ. ʒ. v. opij iuſqami croci añ. ℈. i. ɔficiant̄ ɔ vino pōtico ⁊ fiant foꝛme circa filum ⁊ ɔtinue teneat̄ vnuꝫ in anno ſomnuꝫ īducet ⁊ q̄etem et frequētē aſſellatiōē rēouet

Aliō ꝙ ē meliꝰ alijs. ℞. opij iuſqami albi papaueris coꝛticum mādragoꝛe añ. ℈. v. coꝛticuꝫ granoꝛuꝫ mirre croci maſticis añ. ℈. i. ɔficiāt̄ cuꝫ ſuco plātaginis ⁊ vīo pōtico ⁊ fiant licinia ꝑua circa filuꝫ ⁊ ſupponat̄ vnūq̄dqꝫ ꝑ ſe ſucceſſiue ⁊ talia inducunt ſomnuꝫ ⁊ q̄etē manifeſtaꝫ ⁊ punctionē remouent ⁊ doloꝛem.

Aliud ad idē nō ita ſublime. ℞. maſticis mirre añ. ʒ. v. croci. ℈. i. opij. ℈. ij. fiāt licinia ꝑua cum mucillagine pſilij ⁊ ſupponat̄ ɔtinue vnuꝫ ī tenaſmone ⁊ fluxū ventris inducit eni q̄etem ⁊ ſomnum pꝛouocat.

Capitulum. xxxi. de ꝓ penſarijs.

Ex penſaria itelligunt philoſophi oē q̄d ponitur ī vl̄ua cuꝫ lana vel coto vel ꝑ ſe aut cum inſtrō facto ī moduꝫ cliſteris ſiue ſit aqua aut vnctuoſum aliquod.

Suppoſitoꝛiuꝫ ꝙ ponit̄ ī vulua ſedans doloꝛē matricis ɔſtingentē ex materia calida vel aduſta vel ragadijs vel ex flate ſalſo ſic fit. ℞. cerie olei camemile adipis anatis opij añ ꝑtes eq̄les miſceantur ſimul ⁊ cum lana vel coto ſupponatur hoc.

Cōfectio ɔueniēs ad doloreꝫ matricis ꝓꝑ apoſtemaleꝫ ſic fit. ℞. ſeminis lini cōtriti altee. añ. ʒ. v. vitelli oui elixati croci. añ. ʒ. ij. opij ſeminis iuſquiami añ. ʒ i. adipis gallīne. ʒ. ij. piſtentur ꝑfecte ⁊ agregent̄ cum rob ⁊ fiant ſuppoſitoꝛia cum lana. vel coto vel ꝑ ſe. Decoctio q̄ ponitur cuꝫ penſario ꝙ eſt inſtr̄m factuꝫ modum virge hoīs vel ad moduꝫ cliſteris ītra vuluam vel ī q̄ ſedetur ꝓpter doloꝛem matricis ex ventoſitate ſeu apoſtemate aut pꝛopter multam ⁊ materiam replentem ipſam matricem ſic fit. ℞. ſanſuci vel maioꝛane ſilibrij aut mente ſticados vel polij abꝛotani ſemis cauliū fenugreci ſeīſ lini camemile mellilotī an. M. de quoquant̄ oīa ī aqua cū qua fiat pēſariū vł ſedeat ī ea. iuuat eī ad īpgnatiōē qñ ſterilitas fit ꝓꝑ humiditatē matricis aut doloꝛē Confectio licinij ꝓuocātis mēſtrua ⁊ emoꝛoidas ſic fit. ℞e. ciclamis elleboꝛis albi calamēti ſerapini eufoꝛbij. an. ʒ. ij. terrāt ⁊ īcoꝛporēt̄ ɔ aqua decoctiōis ſauine: fiāt ſuppoſitoꝛia lꝭ licinia q̄ ponāt̄ ī vulua vł ano. Confectio abſidēs ſanguinē menſtruum ⁊ emoꝛoidaꝝ ſic fit. ℞e. carabe gūi nucū lacte balauſtiaꝝ barbe ircine ſeu licij in ʒ. v. thuris. ʒ ij. opij. ʒ. iij. terāt̄ ⁊ fiāt trociſci. i. ſuppoſitoꝛia ſubtilia cū mucillagiē pſilij ⁊ ſit vnuſqſqꝫ. ʒ. ij. ⁊ det̄ cū aq̄ ſumac lꝭ ꝑ ſe in ieiunio: ⁊ ſupponat̄ ī vuluā cū aqua ſumac lꝭ ꝑ ſe vel pꝰ eius mollificationē. Quādo ſupponitur cuꝫ lana lꝭ coto balſamꝰ ī vuluā ī die qua pꝰ purgatōeꝫ mēſtruorū vel ī die qua ceſſet mēſtrua māifeſte ꝑꝑat matrīcē ad ɔceptionē ⁊ eaꝫ ɔfoꝛtat vt generet ⁊ ſpālꝭr ſi mulier fuerit purgata vł r cū decotione aliq̄ ſcā capitulo de melēconia lꝭ ſirupo nr̄o q̄ fit de elleboꝛo nigro ⁊ vino nouo.

Aliud ad idē ꝙ ꝓbauimꝰ ad ɔceptōeꝫ facta purgatōe cuꝫ ſirupo nr̄o dicto ſupiꝰ q̄ fit de elio ⁊ muſcho. ℞. mirre carpobalſaī xilobalſaī mellilotī ypicō nucis īdice añ. ʒ. ij. terantur groſſo mō ⁊ miſceantur in. ℥. iii. olei cōis vel de ſpica ſuper ꝙ poſt ebdomadaꝫ addantur muſci. gra. vii. ambꝛe. gra. viii. ſupponatur hoc ī vulua cum lana vel coto in die pꝰ purgationeꝫ menſtruoꝝ: ⁊ ɔtinuetur hec ſuppoſitio vſqꝫ ad dies ſeptem vel q̄nqꝫ: ⁊ tunc albis diebꝰ vtatur coytu ⁊ hoꝛa coytus remoueatur

ſed ãte coytũ ⁊ pᵒ ſit ſẽpi vuluã ⁊ videbis mirabile
Aqua q̃ ſupponit̃ cũ pẽſario intra vuluã valʒ ad ꝯ
ceptionẽ exſiccans matricẽ ⁊ eã ꝯfortat ad retentio
nẽ ſeminis viri ſic fit. ℞. ypicõ melli loti peouie vl̃
eius ſeminis añ. ℥. i: mirre carpoballſami galle bala
uſtiaꝝ añ. ℥. v. piſtẽtur ⁊ bulliãt i l̃ẽa i q̃ pluuiaſ do
nec medietas ſit cõſũpta collet̃ ⁊ ſupponatur

Caplm̃. xxxii. de ponderibus cũ inuentione eorũ
per naturam.

Rana ordei vel frumẽti cum

ſũt ducta i eſſe cõiter natura voluit ipanã
hẽ radicẽ ois ponderis ex ipſis granis vt in radice
ponderũ nõ poſſit iueniri error: ſʒ vt ſemꝑ i oi loco
ꝯ i oi homine cõueniẽter veritas ponderis ꝑ varie
tatem radicis põderis date a natura iueniret̃ ſiper
accidens vel a eã aput gentes alicuius cõtracte de
ſtruerent̃ nam veritas ponderis vel aliaꝝ rerũ im
poſſibile ẽ vt aput omnes hoĩes ex toto deſtruat̃
vt in philoſophia perfectiſſime ẽ ꝓmptã ⁊ fuit cõ
ueniens preter hoc ⁊ ꝯmodũ nature cõmune apud
humanã naturã ſumere radicẽ ponderis ex grãis
ordei naturalibus vel granis frumẽti vel karatis
q̃ ſunt i caſſia fiſtula co ꝙ ñ ẽ neq̃ inueniť aliqua
medicĩa tã mala vel venenoſa ſeu malitioſa q̃ non
poſſit abſq̃ aliquo periculo vl̃ nocumẽto ſenſibili
a quolibet hoĩe perfecto ad põdus grani ordei re
cipi omni hora. Sciat vnuſq̃ſq̃ qui delectatur in
ſcĩa ponderũ ⁊ q veritatẽ põderũ vult inveſtigar̃
ꝙ. xxiiii. grana ordei coĩa multiplicant̃ i: ℈. apud
oẽs gẽtẽ ⁊. xxiiii. ℈. in qualibʒ. ℥. ⁊. xii. ℥. faciunt
livrã in oi loco ſequitur de neceſſitate ꝙ. iii. ℈. ſũt
octaua ꝑs. ℥. ⁊ a medicis appellat̃. ʒ. ſeq̃t̃ igitur ex
neceſſitate ꝙ. ℈. ſit tertia ꝑs. ʒ. põt igitur ql̃ʒ ſecũ
dũ iſtã r̃õẽ ſumere minimũ pondᵒ ⁊ maximum ⁊
medium conueniẽs i oi homine: ⁊ i omni loco ſm̃
ꝙ videbitur ei fore neceſſariũ ⁊ vtile i vſũ medicia
rũ. Per. aureũ volũt qdã itelligere ſeptimã ptẽ. ℥
⁊ credimᵒ ꝙ veritas ñ ẽ ſit ⁊ qdã volunt ꝑ aureũ
intelligere. ʒ. i. v. ſed hoc nõ repit̃ ſic verũ ꝑ dicta
philoſophorũ i vſu põderũ medicinarũ. per kirat
vel ſiliq̃ idẽ ẽ itelligũt põdus quatuor granorũ or
dei. Et ꝑ fabã egiptiacã itelligunt pondᵒ vniᵒ lupi
ni vel põdᵒ nouẽ granoꝝ ordei ſẽꝑ itelligas ꝑ gra
na ordei cũ corticibᵒ ſuis ⁊ ꝑ grana frumẽti ꝙ ſint
abſq̃ ſuis corticibᵒ i vſu ponderũ. Per coclear ve
ro itelligas aur̃. j. vel. ʒ. ii. ſm̃ quoſdã ⁊ ꝑ danich põ
dus granoꝝ ordei vel ſeptẽ ſʒ quoſdã ſʒ nos ñ cre
dimᵒ hec vltimũ. Et ꝑ bolũ intelligit̃ põdus. xii.
granorũ ordei vl̃. ℈: v. Et. per ſextariũ vel cotillã
intelligũt antiq. ʒ. vi. ⁊ danich. ii. vel aure. iiii. v.
vel ꝑ cotillã intelligit̃ põdus quodã. ix. ℥. Et. per
eminã itelligũt. ℥. xx. vel. xvi. ⁊ hoc vltimũ ẽ ma
gis verũ. ℞. ſolidũ vel exagiũ itelligunt. ʒ. i. v. ⁊
ſic ſm̃ quoſdã differũt iſta duo ab aure. Attẽde ꝙ
ſiliq̃ ẽ põdus ⁊ ẽ nomẽ cuiuſdã rei ⁊ naſcitur vt plu
rimũ i terra hieroſolymitana ⁊ ibi tẽperata cũ cal
liditate iudiciatur: ſʒ i alijs terris frigida ⁊ ſtiptica
reperitur. ⁊ appellatur balauſtia de ſpina q̃ naſcit̃
ſuꝑ arborẽ ſpinoſã i fractis vel ſepibus ⁊ vocat in
cremona fetelẽga hec veritas ẽ ꝙ ſiliqua ẽ karoba
⁊ appellatur ſiliq̃rũ nabati ⁊ granũ qđ eſt in illa ſi
liqua ſiue karoba eſt põdus ⁊ ſimiliatur grano ꝙ
reperitur i caſſia fiſtula: raſis ponit iſtas ſiliquas i
tractatu de trociſcis.

Secũda ꝑs iſtius libri de medecinis ſimplicibus

Secunda pars iſtiᵒ libri q̃rti q̃ ẽ đ medicinis ſimplicibᵒ re

qrit i ſui pᵣĩcipio. ſ. ꝙ reſ particulares ⁊
ſenſibiles cũ qbus medici operãt̃ poſſint cognoſci
tribᵒ viis rõne experimẽto ⁊ narratiõe antiquoꝝ
ſm̃ ꝙ in ſuis libris repiunt̃ ipſe reſ ſcriptũ cũ natu
ris ⁊ operationibus ſuis. Rõne võ cõi cognoſcũt̃
res particulares hoc mõ: q: ñ ẽ poſſibile ſiões ſẽſuſ
ꝯueniũt ſuꝑ naturã calidã vl̃ frigidã vniᵒ rei qn
ita ſit in v̇itate: v̇bi grã ſi oculus viderit aliquã reʒ
rubeã: ⁊ guſtus indicauerit eã amarã vl̃ acutã vel
falſã vel dulcẽ: ⁊ odoratᵒ dixerit eã eẽ odoriferam
odore mordificatiuo ⁊ tracᵒ inuenerit eã lenẽ ⁊ in
ficientẽ mẽbrũ q̃litate calefaciente ipſũ pᵒ tp̃s tac
tus fuerit ⁊ auditᵒ ꝯueniẽs cũ alis ſm̃ ſui naturã in
veritate poterit ſapiẽs iudicare ꝑ rõneʒ cõeʒ ex ſẽ
ſu ꝯctaʒ ꝙ talſ res erit calida: et ꝑ ꝯriũ erit frigida
et ſic i alijs q̃litatibᵒ: experimẽto cognoſcit̃ reſ duo
bᵒ mõis ꝑmo exꝑimẽto phoꝝ req̃rũtur res ſepteʒ
ꝑma q̃rũ vt res de q̃ medicus vult exꝑiri vacua q̃
lʒ q̃litate acq̃ſita ex calĩtate accidẽtali aut frigidita
te: vl̃ vicinitate alicuiᵒ rei. vl̃ ex alteratione facta in
ea vt piſces et caſeᵒ cũ ſaliũt̃ fiũt cali ꝑ aceñs et aq̃
ꝑ calitatẽ ignis fit acta calã et calx ꝑ abutionẽ i fri
gidat: et amigdale ꝑ lõgiquitatẽ tp̃is fiũt rãcide.
Scđa cã vt exꝑiat̃ đ re i egritudine ſimplici. Ter
cia vt medicina ꝓbet̃ i ſuis ꝯ̃ris vt melius videat̃
q̃ʒ rẽ meliᵒ et nobiliᵒ opet̃. Quarta vt virtᵒ medi
cine eq̃tur de potẽtia virtuti i firmitatis. Quĩta ob
vt obſuet̃ tp̃s ſue opatiõis vtꝝ hoc faciat i ꝑnci
pio vl̃ i fine Sextã vt ꝯtinutas ſue opatiõis obſue
tur hoc ẽ ꝙ ſemꝑ faciat qđ fecit aut nõ. Septiã vt
exꝑiatur i hoĩe: eo ꝙ reubarbaꝝ dicit̃ frigidũ reſ
pectu equi et calidam reſpectu hoĩs Narratiõe
phoꝝ cognoſcit̃ res cõueniẽs vt poſteriores ꝑmiſ
et bonis phis credant đ rebᵒ ſm̃ ꝙ ſcripſerũt: ſed
hec r̃õ ẽ vt dicit hali comẽto tegni i capitulo đ cãis
curatiuis ſuꝑ illo v̇bo ad inuẽtionẽ vero cauſaꝝ
ſalubriũ q̃cũq̃ qdẽ cã ad iaʒ factaʒ egritudinẽ ſũt
ſalubres rõne vtẽdũ ẽ dicit ibi ꝙ ſucceſſio libri ex
libro et vitiũ ſcriptorũ fallit narratiouẽ antiquoꝝ
Alio mõ ſingulares ſciunt̃ ꝑ exꝑimẽtũ ſicut qñ me
dicus vtitur in diuerſis hoĩbᵒ et diuerſis infirmita
tibᵒ et tẽporibᵒ diuerſis aliq̃ re ꝯ morbi vitiũ: et ei
us effectᵒ bonᵒ vl̃ nõ bonᵒ ñ variatur incipiamᵒ
ponere medicinas ſimplices et ſingulares. et nar
rabimᵒ naturaʒ vniuſcuiuſq̃ et ſuaʒ opatiõeʒ prin
cipaleʒ: et ponemᵒ in ipſis ꝑ alphabetũ icipiendo
ab a vſq̃ ad vltimaʒ l̃raʒ alphabeti latinorũ. Et
ſciendũ ꝙ qñ noſ dicimᵒ đ aliq̃ re q̃ eſt calĩa vl̃ fri
aut equal̃ aut hñs aliq̃ aliã opatiõeʒ ꝙ totũ refer
tur ad humanã ꝯplexionẽ et ñ ad aliam rem nam
ipa humana ꝯplexio ẽ radix et centrũ ad q̃ oia me
dici ꝯperant et referre volũt et ꝓꝑ h̃ naturalr̃ me
dicis oia ꝯſiderant̃. Uñ qñ nos dicimᵒ đ aliq̃ re q̃
eſt calĩa vl̃ frigida et hũida i ꝑmo gradu. 2ᵒ. et 3ᵒ.
totuʒ ad iipſaʒ naturaʒ humanam referrimᵒ. Ap
paret manifeſte ꝙ gradᵒ reꝝ q ꝯſiderant a medi
cis ſunt q̃tuor: pᵣimᵒ gradᵒ imutat naturaʒ hoĩs ſẽ
ſibilr̃ ꝑ vſũ ſʒ i ꝑncipio q̃ñ ſenſibilit̃: et cũ mutat
ſenſibilit̃ abſq̃ nocumẽto. Tertiᵒ gradᵒ imutat ſẽ
ſibilit̃ cũ leſione ꝑ vſũ Quartᵒ gradᵒ nocumẽto ſẽ
ſibili et vſᵒ eiᵒ lõgᵒ deſtruit cõplexiõeʒ et ꝯpoſitio
neʒ naturaleʒ. Uñ nõ dʒ dici neq̃ dicit̃ ꝙ ſit aliqđ
in gradu aliquo ni cõplexionatũ et cõpoſitionatũ
ex ꝯ̃rijs et ꝓꝑ h̃ aq̃ et terra elementa cetera nõ ſũt
i gradu q: ſi eẽnt i gra du ſequeret̃ ꝙ eſſent vl̃ calĩa
vl̃ frigida ꝯperatione hũane ꝯplexiõis vl̃ ꝯpera
tiõe q̃litatis ꝯ̃rie exñtis i ipſis: aut ꝯparatiõe eq̃liſ
ꝯplexionis et ſic eẽnt ꝯplexionata: ⁊ h̃ ꝓpt̃ ẽ
qđ eſt ipoſſibile et i libro đ generatiõe et in libro đ
aia et đ celo et mũdo. Et ꝓꝑ h̃ i vno quoq̃ gradu
treſ manſiões notantur. ſ. ꝑma ſcđa et tertia. ſeq̃tur
ꝙ omnes gradus ꝯtinet i ſe. xii. manſiões. Aqua na
turalit̃ frigida eſt hũida q̃ ꝯplexiõibᵒ temperatis

⁊ calis ⁊ sanguineis nõ nocet imo iuuat ⁊ näles i cor pore ꝯseruat hũores ⁊ illa melior ⁊ magis eligenda ē q̄ i põdere leuior repit ⁊ q̄ de leui i stomac dormu tritiuis absq̧ nocumēto alteratiões recipit ⁊ q̄ calo rē et frigiditatē veloci⁹ suscipit ⁊ aq̄ limpida ⁊ clara est ñ hñs i se saporē pter saporē delectabilē cū in sipiditate vl odorē vl colorē aliquē malū ⁊ querit sup lapides vl lutū cenosū ⁊ visus septētrionē vel orientē aq̄ vo q̄ ex frigiditate sui nõ puenit ad hvt delectet. imo sui frigiditate forti gingiuas ⁊ dentes stupefacit mala ē ventrē eni iflat ⁊ sitim nõ minuit imo appetitū destruit ⁊ corp⁹ debilitat manifeste ⁊ ñ ē ꝯgrua. Aq̄ vo q̄ est cocta quousq̧ ei⁹ substantia minuat̄ min⁹ ē i fl tuita ⁊ ei⁹ descēdit ⁊ meli⁹ penetrat p mēbra. Pluuial' aūt aq̄ his q cito icur runt fe male ē ⁊ manie si lōgi ē tpis i suis tñ disposi tiõib⁹ ē bo a. s. in subtiliatiõe ⁊ ꝯfortatõe ret tiõe ⁊ sil'ib⁹. Aq̄ eni frigida vētrē strigit siue clisterize tur siue bibat̄ ⁊ spālit̄ q fit ex acuitate mãc. Aq̄ vo stãtur bida ⁊ putrida i epate opillõnē gñrat ⁊ la pidē i renib⁹ ⁊ vesica ⁊ splenē augumētat ac reple tionē ep tis ⁊ nutrit iuoꝝ corrūpit ⁊ generat fe. sz q̄ ifrigidata ē cū niue vl q̄ ex frigida iuenit̄ vt hoc stomacū pcutit ⁊ spālit̄ ñ i ieiuno bibat̄ ⁊ ex parmītū i frigidat. q̄ nulli ꝯsumāt ieiuni bibere ni calefa. ti fuerit fortit̄ absq̧ ipedimēto sensibili tūc eni ꝯfert eis sup cibū aūt ñ accipiat̄ imediate aut pa ñ p⁹ sto macū cibū corroborat ⁊ ꝯgestere facit cibū i loco di gestionis ⁊ appetitū auget. Preterea aq̄ hñs ma lum saporē ⁊ odorē q̄uis aliq cū medic mi bibāt aliq̄ndo mala est neq̧ a sapienti⁹ bibēda. Aq̄ aūt cala q̄ ieiuni q̄nq̧ bibunt stomacū a pcedentibus nutrimētis superfluitatib⁹ lauat q̄ ventrē fort. ssol uit hec aūt si frequēt̄ bibat̄ stomacū corrūpit ⁊ d bilitat. Aq̄ i q boies balneāt̄ nõ est ꝯueniēs vt sit miltū cala vl nimis frigida sz ꝯuenit q̄ inter hec duo temperiē teneat hec ē balneū tēperatū ꝯple xiõib⁹ magis ꝯfert. Balneū vo aq̄ frigide corpo ra pigua corroborat ac calidiora reddit q̄ pri⁹ erāt ⁊ spālit̄ in statē. senib⁹ quoq̧ ⁊ spālit̄ d crepitis no cet ⁊ hñt̄ b⁹ corpora debilia ⁊ vsus ei⁹ lōgi⁹ deni grat mēbra ⁊ labia oris ⁊ facit frigora febriētia ⁊ nutrit ea manifeste ledit. Sz balneū aque calide fa tigationē vel lassatiõē remouet ⁊ dolorē minuit ac q̄ apostemata mollificat ⁊ corporis auget pulchri tudinē ⁊ ei⁹ carnes ⁊ vrinā puocat finalr̄ corp⁹ d bilitat ac sanguinē ex qbus exire ꝯsueuit cito fluere f. cit ⁊ virtutē dicit Aq̄ q̄ näl'r̄ sunt cale vt sulfuree ⁊ bitumiose vl ialise aut nitrose vl fe lse aut lumio se vl f. lse aut lumiose ⁊ ferree aut enee opant̄ i cor porib⁹ sz naturā rei sup q̄s trāseunt vbi gra sulfe ree ⁊ alumiose calefaciendo neruos frigidis egritu dinib⁹ neruorū cõferūt. ⁊ q̄n eas ingrediunt̄ patiē tes scabiē ⁊ pustulas pficiunt ⁊ itestina fortit̄ calefa ciunt ⁊ pcipue epar et ei⁹ virtutē dissoluit ⁊ laxāt Salse ⁊ q̄ sale armoniaco sunt salite ac malā habē tes saporē ventrē laxant cū bibūt̄ vl cū i eis se sedent aut cū eis clisterizāt̄. Aq̄ vo alumiose ꝯuen tib⁹ sanguinē ꝯuenientē spālit̄er a stomaco. atq̧ mulierib⁹ mēstruorū nimietatē patientib⁹ ⁊ emo roydib⁹ ꝯferūt. ⁊ fe i corpib⁹ cal's generāt. Aq̄ q̄ currunt sup terrā ex q̄ extrahit̄ ꝯpillatiões ha bentib⁹ corruptā vtil' ꝯprobat̄. Aque q̄ sunt fisce istis et ille ē q̄ bulliunt adurunt collicā ⁊ dissoluunt acetosam ⁊ q̄ fiunt ferguare crudo vl vitereo ⁊ vento sitatē istarū i menbris remouent ⁊ spasmū expellūt humidū. Aq̄ vero q̄ artificial'r̄ fiunt ex reb⁹ istis ⁊ ꝯsil'ib⁹ idē opāt̄ p vsū sz nõ sunt ita potentes in suis opationib⁹ vt naturales. Acetosa frigida sūt lz nõ sint vhemētis frigiditatis ⁊ sicca cū q̄daz sub tilitate ⁊ secuitate colerā rubeā ⁊ sanguinē repmū

atq̧ strigūt ventrē si stomac⁹ ⁊ intestina munda fue rint. Si aūt i eis fuerit multitudo flegmatis vētris fluxū inducunt ⁊ in testina final'r̄ excoriant et cor pora infrigidāt virtutē quoq̧ debilitāt et digesti uam et ppe in epatē et neruosis mēbris et neruis nocēt: ⁊ oficāt cõpa ⁊ cetia iss vtutē exsiccāt apet tiā a mara calefaciūt excitāt fortiter sanguinē ad adustio nē pducūt ⁊ malitiā colleraz quoq̧ rube ā i sanguie augumēta acut i sūt m'l'o plus cal'a q̄ amara. calo rē augent et corpora velocit i flamant ac sanguinē adurunt ipsū i colerā rubeā p'io mutāt et postea in nigrā. Amiluz i caliditate satis temperatū exi stit et humiditatē manifesta i quo viscositas repi turq: menbra exconata fiunt plana pect⁹ et epiglo tū lenit cū pultes ex eo cū zuchato et oleo amig dalino fiunt. Sepe aūt cõestū i epate et spiene opi latiõē creat cū lentib⁹ p se strigit fluxū colere. Aq̄ furfuris declinat ad caliditat. sz cū parua sicci tate grata substātie furfuris: f unt tñ ex ea pultes q̄ quandā fitem t. nsionē mundificant pulmõē Aq̄ ordei declinat ad frigiditatē cū humiditate febricit ntib⁹ acute ꝯfert et lenit pect⁹ atq̧ siti se dat et ardorē q̄ ifirmis exhibet ñ dz q strict sunt sz ventrē ni p⁹ mundifi atiõe itestiorū et stomaci apria fece. vl saplluitate anteriorus et hoc est ppba bilitatē sue puriõis i rē q̄ iuen t. A tū frigidū est et ñ cū vsq̧ ad 6m gradū ē est ꝯpositum ex suba cal'i et frigida et ꝑsius ãbe sube sunt subtiles sz frigida suba magis domians est. vsus ei⁹ maciē efficit et virtatem destruit sperma quoq̧ minuit colerā m corroborat nigrā rubeā vo et sanguinē debilitat et minuit et etiam destruit cibos qb⁹ ad mis. tur subtiuat prohibet̄ ambulationē cancrena et adurentam apostem tā in vlceribus minorat vnam et gargarism⁹ ex eo fact⁹ abscindit i lurum humoꝝ ad gutturi et sorbetur ad tussim antiquā calefactam et ad sanguisugā et ꝯfert et quanto ma gis decoqtur tanto frigiditas ei⁹ acetositas vl ma litia et ꝯfert ad morsū venenosoꝝ canis rabiosi et et q impota sumpsit opiū ei usq̧ mū post clister tenitū vsq̧ ad vicera itestinoꝝ Almuri vl almo rosia q̄ mora appell it ilamo ē ois liquor q ex ta sale cū quo. sale ꝯdiūt̄ pisces vl carnes q̄ reseruāt d bet et sup q̄s ponūt̄ semiact pēs cale et est cal' et sicū i tio gradu opat̄ eni totū id qd opat̄ sal et ē fort⁹ sale et subtil' q̄ et ventre laxat et viscositates icidit cibosq̧ subtiliat grossos et sini fac ac stomacū et epar calefacit. Almuri vl almorosia fic f t q̄n car nes assant vl citrant̄ aut legumia et gr. citāt et ꝯ diūt̄ cū sale et aq̄ et ꝯquassāt̄ ill. liquor q recipiūt̄ i cibo almuri vl satmu ia vl ossomolgari cū piper vl speb⁹ appell'at̄. An vidē ē q̄ q̄ fit ass ē cala et sic ca i tio q̄ i stomaco lōgū fac morā i sat dē ñ dissol uit: luxuriā tñ ꝯmouet et excitat appetitū: Anisū ē herba vl semē valde notū et appellat̄ te icilūro m nū i quo aliqd dulcedis rep t ⁊ dicit q̄ ē cal' i sō ⁊ siccū i tio ē sedatiuū dolorū resoluit ventositatē ⁊ ē aptoi i ipo cū optitate ⁊ adustio: ꝯfert virgini ⁊ i flatiõi i facie ⁊ sode fatet ex vapore humido ⁊ ꝯfert febel antiquo ⁊ puocat lac. ⁊ ē vtile i opillatiõe epa t s ⁊ splenis ⁊ renū ⁊ visce puocat vrinā ⁊ mēstrua et ꝯstrigit vētrē p vnū i ta q̄nq̧ i hribus atiqs valz et absintiū notū ⁊ ē plurium ipeciērū sz est amari⁹ tāto meli⁹ et i ipo ē stipticitas cū acuitate cal' ē i pio siccū i 6o vl vsq̧ ad tiū ꝑhibz pāruā a tiea et coaup tiõe v nū et encaustrū ab alteratiõe et cartas a cor rosiõe id. t p vsū bonū colorē et remouē fricatio vel empl' tio facta ex eo vētig a violacca i oculo ⁊ a ist ocul p⁹ pcussiõnē pōi sp duritiē et valz vsus ei⁹ s. c iodā et aq̄ decoctiõis ei⁹ ꝯfert dolori auris et q̄n d eo bibitur an vinū ꝯfert ebrietati et valet

obthalmiam antiquā: sirupꝰ eiꝰ vel succꝰ excitat ap
petitū ⁊ mirabilr ꝯfortat stōacū si bibaṫ. ℥. iii. qli
bet die ī aurora de suco eiꝰ vl' sirupo eiꝰ vl' ꝺcoctio
ctiōis ipiꝰ ꝯtinue vsq₃ ad dies. x. confert icteritie ⁊
ydropisi. Emplastꝝ factū ex eo sup splenē cū deco
quiṫ ī aceto ⁊ misceaṫ cū farīa lolii ficubꝰ ⁊ nitro sa
nat splenē: succꝰ ipiꝰ nocet sto. ⁊ ꝓpē ꝑꝑ q̄₃dā sal
sedinē sūit qñ misceṫ cū spica ⁊ oleo ro. ꝯfert dolori
stomaci cū oleo de spica vl' de acbana ꝯfert dolori
epatis ⁊ yliorꝝ. ꝓuocat vrinā et mēstrua ⁊ soluit co
lerā si bibaṫ cū bidromelle: ⁊ nō fiat iuua nētā ꝑ ip
sum ī flegmate neq₃ malēcōia ꝯfert feb. antiq̄ valet
morsui scorpionis ⁊ similiū venenosorꝝ. Acbana ē
succꝰ pruneiorꝝ īmaturorꝝ frigida ⁊ sic. ī fine primi
gradꝰ stiptica ē ⁊ ꝓhibet fluxū sanguis ⁊ denigrat
capillos ⁊ ꝯfert panaritio: ⁊ oīꝰ apatiōus calis ⁊
oris vlceratiōibꝰ ⁊ ꝯfert visū ī egritudibꝰ ocli calif
marie valet cōstringit fluxū vētris ⁊ valet disinte
rie ⁊ solutiōi sanguinee ⁊ eminēte ma... ⁊ ani ⁊
mollificatiōi āborꝝ siue ēplastreṫ siue bibaṫ siue cli
sterizeṫ. Assarꝝ ē berba multarꝝ radicū ⁊ bōi odoris
ca. ⁊ sic. in tertio calefacit mēbra frigida ⁊ ꝯfert sci
atice ⁊ doloribꝰ nutri. iuorꝝ: ⁊ grossiciei cornee: cō
fert opillatiōi epatꝪ ⁊ splēis ⁊ ydropisi silr cū ꝺco
quitur in musto ⁊ colat ꝑꝰ duos mēses valet ī ea
dem cā ꝓuocat vrinē ⁊ mēstrua. Anthimoniū ē sb
stantia ꝑ ūbi mortui ⁊ silaṫ ī vtute plūbo adusto. f.
in ꝑmo sic. in scd̄o ꝯsolidat vlcera ⁊ destruit carnes
additas ⁊ ꝓhib₃ fluxū sanguis ex naribꝰ ⁊ ꝯseruat
visum ⁊ remouet sordicies vlcerū oculorꝝ ⁊ valꝪ cū
lana vel coto flux sanguis matricis. Armōiacū gū
ma ē satꝪ nota est calidū ī tertio sic. ī primo resolu
tiuum mūdificatiuū fortiter si misceaṫ cū oleo ⁊ mel
le resoluit duricies iūcturarꝝ ⁊ vlcerꝝ ꝯfert dolori
illicorꝝ ⁊ sciatice si ponaṫ ī modū empli sup loca ⁊
extrabit ex vulneribꝰ surculos ⁊ spias ifixas. Cū
bibiṫ de eo auṙ. dissoluto cū vīo ꝯfert duriciei epa
tis ⁊ splēis si dissoluatur cū aceto ⁊ ēplet ex eo
splē sanat eū. Arbor gūme arabice ē frigida ⁊ sic.
ꝓhibet fluxū sanguis ⁊ sputū sanguis ⁊ fluxū ma
tricis. Anazaꝰ vel cōsolida maior est duarꝝ spērꝝ:
vnus babet florē citrinū ⁊ aliꝰ celestē: caudꝰ est ⁊ i
eo est multa viscositas cū būiditate ⁊ ī eiꝰ substan
tia ē ꝑfunda stipticitas ⁊ ꝓhibet āplatiōnē vul
nerum ⁊ extrabit surculos leuat dolorē mole si biba
tur cū vino cōfert dolori renū adberētiā facit in oī
re soluta vñ ꝯfert rupture ī principio siue ēplastreṫ
siue cōedatur. Anacardꝰ ē fructus similis castanee
sed durꝰ q̄si vt ē os dactali in cuiꝰ medio vel cari
tate inuenitur aliqd in modū mellis viscosū calidꝰ
est ⁊ sic in quarto eradicitat neruos et porros ⁊ pu
stulas nigras et albas ⁊ ꝯfert palesi ⁊ tortuṙ ⁊ ner
uorum frigiditati ⁊ corruptiōi memorie: fumꝰ factꝰ
ex ipo siccat emoroidas ⁊ sicos: malitiā eiꝰ frangit
oleū de nucibꝰ. Anas auis nota ē: est calidior oībꝰ
auibꝰ dr̄ ꝙ infrigidatos calefacit: ⁊ calefactos fac
possidere se. piguedo eiꝰ mollificationē durit̄ē et
eius caro frāgit ventositatē ⁊ īpinguat corpꝰ ⁊ cla
rificat vocē: ⁊ eiꝰ piguedo colorē bonū facit: ⁊ ipius
stomacus ē plurimi nutrimēti qd̄ ē melius de tota
eius carne sunt eius alie: ⁊ ē eius caro maioris nu
trimenti carne oīum auiū si bñ digeratur augmen
tum efficit in coytu ⁊ multiplicat spma. idē dicaṫ ꝺ
ansere. Aueliana nomē appellaṫ bōdach tardiꝰ di
geritur q̄₃ nux: sed ē minꝰ vnctuosa ⁊ magꝪ nutrit
ca. est ⁊ sic. nō multū circa ꝑmū: vsus eiꝰ facit cole
ram et vētositatē in vētre inferiore ⁊ ē magꝪ stipti
ca q̄₃ nux. ⁊ cū assaṫ ⁊ cōediṫ cū pipe maturat corizā
⁊ augmentat cerebꝝ. dr̄ ꝙ si liniaṫ sup vertice puero
rum bñtium oculos varios delet varietatē cōfert
tussi antique ⁊ adiuuāt ad screādū. Auis q̄dā repiṫ
apud nos q̄ qualia vocatur de natura cuiꝰ nr̄i ꝑde
cessores nō locuti fuere ꝭm nostrā opinionē. nā ipa
auis ꝭ₃ formā ⁊ varietatē sue pēne q̄si assimillaṫ ꝑ
dicis ꝭm mores ⁊ escā assimilatur galline sed ē par
uioris corpis q̄₃ aliq̄ illarꝝ ⁊ venatur suū nutrimen
tum cū pedibꝰ vt gallina cōedit miliū ⁊ grana ⁊ si
milia sed eius mores sunt ꝑdicis q: abscōse moraṫ ī
cauernis terre ⁊ circa terrā vt ꝑdix ē breuis vola
tus vt ipa q̄si et refugit a regiōe in regionē tēpore
byemali vt turtur et est auis valde timorosa de oī
re natura eiꝰ caro in principio cū redit ad nostrā
regionem añq₃ pinguescat melācōica est ⁊ sicca. ⁊ ñ
est bōi saporis sed est saporis frei et. q̄₃uis oīs caro
dicatur calida ⁊ būida de bac ⁊ boui. a ⁊ bircina et
similibus dr̄ ꝙ sunt melancōice ī ꝯpatiōe ad tꝑatā
vel bumanā naturā. cū vo pinguescit valet tꝑe au
tūnali dr̄ calida ⁊ būida māifeste cōtempatur enim
eiꝰ ꝯplexio ꝑpter aquisitionem pinguedinis ex pa
stu ⁊ ꝑpter banc diuersitatem q̄ reꝑitur in eiꝰ car
ne dr̄ ⁊ creditur ꝙ addat in reumata ⁊ cursu būorꝝ
de membro in membꝝ ⁊ signū bꝰ est q: vsus lōgꝰ
eius cū fuerit pinguis fastidiū generat ⁊ omne fa
stidium est pricipalis ⁊ ꝑpria causa ad guttaꝪ ⁊ reu
ma cū sit ꝑpria significatio sup frigidam ⁊ multaꝪ
materiam in ore stomaci per indigestionem multi
plicatam ꝭm vero sententiam Almansoris ꝑmo li.
capitulo de nominanda aggregatiōe iuuamenti ⁊
instrumentorꝝ nutricatiōis dicit eñ ꝙ res delecta
biles apud gustū afferentes plus aliis nutriūt ⁊ ꝑ
ficiūt. ⁊ in boc ꝯuenit secū Auic. capitulo de eo qd̄
comeditur ⁊ bibitur fen tertia apparet ꝑ istos vi
ros qn tꝑe sue saporositatis ⁊ maturationis ⁊ īpin
guatiōis cū eius caro tūc temporis sit valde sapo
rata ꝙ eius nutrimentum est valde bonum ⁊ vtile
hominibus. Membra capitis cerebꝝ ꝯfortat ⁊ sō
num ꝓuocat eo ꝙ in cerebro delectabilem ⁊ va
porosam multiplicat būiditatem quasi vt perdix.
⁊ h̄ plꝰ opatur tꝑe piguedis ⁊ maturatiōis. q: tūc
tꝑis diuinꝰ eiꝰ caro matura si assaṫ tempate ⁊ cōe
datur cū salmoria vl' vīo ꝺ granatꝪ ⁊ similibꝰ. Mē
bra pectoris lenit asperitatē būiditate sua actuali acq̄si
ta ꝑ ꝺcoctionē ⁊ suū nutrimentū ⁊ ꝑ eiꝰ matura
tionem tꝑe tali ⁊ iducit gaudiū ⁊ ridere facit eo ꝙ
cor ꝯfortat ⁊ pulmonē ⁊ totū corpꝰ. Mēbra nutri
menti lōgꝰ vsus eiꝰ ꝑꝑ nimiā pinguedinem facit
fastidiū qd̄ est in ꝯueniens iarticlosis ⁊ guttosis et
babentibꝰ vitiū lapidis ⁊ berene. s₃ si assaṫ tꝑe vt
dictū est ⁊ cōedat vt est dictū cū suis ꝯdimentꝪ ex
citat appetitū ⁊ ꝯfortat digestionē ⁊ bonū gerat
nutrimentū vt supiꝰ est mōstratū ꝑ auctorꝝ dicta.
Membra generatiōis augmentat spma ⁊ coytū ex
citat ⁊ manifeste iducit ī lenibꝰ erectiōē ⁊ iuuenibꝰ
⁊ ꝯfortat matricem et eam calefacit et iducit bonā
volūtatē ī vtroq₃ sexu. sc. ī principio sui aduentus
añq₃ pinguescat in ꝯueniens est q̄rtanariis et me
lanconicis oībꝰ et silibꝰ. s₃ tꝑe sue piguedis oībꝰ ta
libꝰ manifeste ꝯfert et ñ nocet. Agnꝰ castus planta
est et eiꝰ folia assimilantur foliis ꝑsici ca. in primo
sic. ī scd̄o dissoluit ventositatē et est ī primo sic. in
ꝭo dissoluit vētositatē et ē ī ꝑmo aptio cū stipticitate
valet tremori et lassitudini. vsus eiꝰ sodā inducit:
multiplicat lac et spma minuit. Dosis eiꝰ est. a. ʒ.
j. vsq₃ ad. ʒ. ii. apit opilatiōes splenis et epatꝪ valꝪ
bydropisi desiccat spma. et si pōantur sup renes et
dorsū folia et stipites et stipites eiꝰ ꝓhibent pol
lutionē et vge erectionē. et ꝑ boc castꝰ dr̄ et suffu
migāṫ mulieres luxuriose et distruit ꝯsideriū: eiꝰ
folia fugant venenōsa si bibatur. ʒ. i. seminis eius
cum aqua frigida confert morsui canis et lupi si de
tur omni mane ī aurora. ʒ. i. pulueris agni casti cū
℥. j. mellis roī. ⁊ aq̄ frigida valet contra suffocatio

nem matricis ⁊ epileńiam ꝯtingētē ex ſpmate corru
pto ⁊ ſpecialiter ī mulieribuſ ⁊ ēt ꝯ maleconia ex ea
dem cā. Alle auiū meliores aillaꝝ oīum auiū ſunt al
le gallinaꝝ et aile anſeꝝ ſunt boe digōnis ⁊ nutri
menti. ⁊ boc ē ꝓpter multitudinē mot⁹ q ē in eis et
multiplicat nutrimētū eaꝝ ꝓpter multitudinē car
nis q̄ eſt in eis. Acor⁹ eſt radix plāte q̄ naſcit in aq̄
ſicut papir⁹: ſed ē triāgulata ca. eſt ⁊ ſic. in ſcdo cō
fert dolori epatis frigido mūdificat ſtomacū ⁊ atte
nuat ſplenē manifeſte: ꝓuocat vrinā ⁊ mēſtrua: et
confert rupture ⁊ diſtillatiōi vrie addit in coytu ⁊
valet ad dolores matricis ⁊ inteſtinoꝝ ⁊ raſure eo
rum ⁊ ſpecialiter iteſtina ſunt frigida. Argentū vi
uum notū eſt ⁊ ē de mineris terre: frigidū ē ⁊ hūi
dum in tertio: mixtū cū oleo ro. ſi fiat ex eo iunctō
eſt medicamē pediculoꝝ ⁊ lēdinū. dr̄ ꝙ ſi inūgat
ex eo cingulus moriunt oēs pediculi ⁊ currunt ad
ipſū: ſ; vſus iſti⁹ rei ⁊ vſus argēti viui: ſup faciē
marceſcit dentes ⁊ facit accide repaleſi; ⁊ deſtruit
auditū ⁊ inducit fetorē oris ⁊ viſum deſtruit: ⁊ ſina
liter vſus ei⁹ ⁊ vſus ſublimati interficit. Attramen
tum per attramētū intelligit vitriolū de quo ſit en
cauſtrū et ē q̄ttuor ſpēꝝ videlicet viride albū citri
num ⁊ rubeū. viride ē fortior oīb⁹ aliis q̄ſi vena ter
re ē ca. ⁊. ſic. oē in tertio. aduſtiua ſunt oīa ⁊ valde
ſtiptica ⁊ ꝯſtringit fluxū ſanguis ī oī loco ꝓhibēt
de ambulatione c: iſipile ⁊ extirpāt ventoſitatē a fi
ſtulis ⁊ ſufflant in narib⁹ ꝯ fluxū ſanguis nariū ⁊
operatur mirabiliter ꝯ renulā p⁹ ei⁹ vlcerationē va
let ꝯ ſcabiē ⁊ duritiē palpebraꝝ. Arſenicū; vena
terre ē. aliḋ ē rubeū: aliud albū: ⁊ aliud citrinū: ru
beū melius eſt qḋ de leui terit: ca. ē in tertio ſic. in
ſcdo abradit pilos ⁊ eſt ꝯueniēſ cū adipe vulnerib⁹
ſordidis confert mirabilit̄ rubedini faciei hūide. ſi
miſceat cū adipe deſtruit pediculos ⁊ veſtigia ſan
guīs ſi miſceat ꝯ mirra ⁊ ꝯ pice nauali veſtigia vn
guium cū oleo ro. mirto deſtruit emoroidas ⁊ ficos
in ano. Ariſtologia ē triū ſpēꝝ: q̄dā eſt longa: q̄dā
rotūda: ⁊ q̄dā eſt ſilis planitici vit;: et rotūda dr̄ fe
mina ⁊ lōga maſculus appellat: ⁊ oēs ei⁹ ſpēs cali
de ſunt in tertio: ⁊ ſicce in ſcdo extrabit ſpīas ⁊ fur
culos. ⁊ lōga ē melior in vlcerib⁹ ⁊ naſcētis eo ꝙ
mag; abſtergit ſ; rotūda ē fortior in remouendo
ventoſitatū dolores. ⁊ ꝯfortat auditū ⁊ mūdificat
ſordes auriū. rotūda ē ꝯueniens aſmati ⁊ tuſſi anti
que: ⁊ ꝯfert ſingultui ⁊ ſplēi cū oximelle ⁊ cū aq̄ or
dei dolori lateris ⁊ ſpecialr̄ rotūda: aure⁹ de lōga
ducit hūores frigidos et colericos. ⁊ ꝯfert ſtomaco
qñ bibitur cū mirra ⁊ pipe purgat ſuꝑfluitates ma
tricis parturiētiu;: ⁊ educit fetū mortuū ⁊ ꝓuocat
menſtrua: ⁊ ꝯfert puncture ſcorpiōis. Alcana her
ba ſatis nota eſt frigida ī ꝑmo ſic. in ſcdo ſtiptica ⁊
exſiccatiua ē abſq; nocumēto ⁊ apitiua orificioꝝ ve
narum eius decoctio ꝯfert apatib⁹ calidis ⁊ aduſti
oni ignis ⁊ ꝯſtrigit fluxū ſanguis in vlnerib⁹ v; in
fracturis oſſiū ⁊ fit oleū ex ea ꝙ mēbra laſſa cōfor
tat. linit ſup frōtē ad ſodā calidā ⁊ ē vtilis in dolo
ribus matricis ⁊ vncturis capilloꝝ alboru;. Amo
mum ſemē arboris q̄ ē inuoluta ſicut rete et ē boni
odoris rubeū hñs colorē: eſt et ſiccum ī ſcdo ſubti
liat et maturat et ꝯfortat: et valet ī podagra qñ bibi
tur. vſus ei⁹ grauat et facit ſodā ⁊ inducit ſomnum
apit opilatiōes epat; et ſplenis et ē vtilis in egritu
dinibus epat;. valet egritudinib⁹ matricis ⁊ intrat
in penſarijs ei⁹: ꝯfert in pūcturis ſcorpionū. Aſſa
eſt duaꝝ ſpēꝝ fetida ⁊ odorifera: ſ; fetida ē fortior
in oībus operatiōibus ſuis: calida ē in fine tertii: ſic
ca in ſcdo reſoluit ventoſitates et ſanguinē coagu
tum in ſtomaco. valet ad verucas. cōfert paleſi et
dolorib⁹ nreuoꝝ et apatib⁹ intrinceſis. v; in epilē
ſia: et ſi fiat ex ea gargariſma eradicat ſanguiſugā

annexam gutturi. gargariſma ei⁹ clarificat vocem
et valet tuſſi antiq̄ et pleureſi frigiḋ et nocet ſtoma
co et epati: addit in coytū mirabilit̄ et mēſtrua ꝓ
uocat: et ꝯfert dolori iteſtinoꝝ pūgitiuo et ſolutio
ni antiq̄ frigide. valet in q̄rtana ſi ponat ſup mor
ſuram canis rabioſi et vmiū et ſcorpionū et rutel
le mirabiliter ꝯfert. Acetoſa eſt duaꝝ ſpēꝝ: q̄dā ē
domeſtica: ⁊ q̄dā eſt ſilueſtris. et ſilueſtris ē fortior
in oī re frigida ē et ſicca in ſcdo: ea aūt q̄ eſt ſilis en
diuie coleram deſtruit. et alia etiā et ei⁹ humor ſat;
eſt laudabilis. ꝯfert ſcabiei vlceroſe: dr̄ ſi radix ei⁹
ſuſpendat collo ꝙ ſanat ſcrofulas. ꝯfert fluxui ma
tricis et ventris. ſedat nauſeam et valet in deſide
rio luti vel crete. Aſin⁹ cinis epat; aſini cū oleo va
let ſup ſcrofulas et leprā ſana. qñ ſedet in iure car
nis aſini fit iuuatiuū: epar eius aſſatum comeſtum
ī ieiuno ꝯfert epilenſie ⁊ vngula eius aduſta: potiōi
eius oī die eſt duo coclearia cū aq̄ decoctiōis peo
nie. Apium eſt ſpecieꝝ mōtanu; v; ſilueſtre et dōe
ſticum et romanum. et nō romanum eſt calidum oē
in primo ſic. in ſcdo eſt reſolutiuu; inflatiōis et ap
itiuu; opilatiōis faciēs ſudare: ſ; ſilueſtre eſt vlce
ratiuu;. reſoluit apata flegmatica in ꝑncipio: nocet
epilenſie et eā excitat et radix ei⁹ frangit dētem ſuſ
penſa in collo ꝓpe valet ī apatib⁹ mām illaꝝ calidis
qñ ponitur in empl'is ꝯfert epati et ſpleni et eſt con
ueniens in comeſtiōe cu; lactuca valet ī hidropiſi et
epar mundificat et ip; calefacit et ꝓuocat vrinā et
menſtrua et purgat renes et veſicam et eſt malum
ꝑgnantib⁹: ꝓhibeat lactantib⁹ eo ꝙ ſanguinē cor
rumpit et coytu; excitat et lactatum diſponit epilē
ſiam. Azulē gumma ſilis armōiaco ſ; ē ī ſuis v̄tuti
bus debilior: armōiaco calidū ē ī ſcdo ſiccū ī tertio
eradicat putrefactīa et ī ipo ē abſterſio cu; acuitate
et pauca ſtipticitate educit verucas et ꝓlōgat pilos
palpebraꝝ: et eo cōfert aſmati et bibitur et ſuppoſi
tum menſtrua ꝓuocat. Amigdale note ſt̄ ⁊ eaꝝ vn
ctuoſitas eſt minor vnctuoſitate nucū dulcis eq̄lis
eſt declinās ad hūiditatē: amara ē ſicca ī ſcdo. ī oī
bus ſpēꝝ amigdalaꝝ ē abſterſio et mūdificatio et
apertio. ſ; amara mag; apitia ē alijs abſterſiua ſbti
liatiua īflatīa quodāmō ē oīs amara ꝑ medicia ſūt
et ñ ꝓnutrimento. dulcis v̄o bonū ꝑſtat nutrimētū
l; paꝝ cōedere amigdalas dulces īpiguat ⁊ oleum
amare val; ī dolorib⁹ auriū et amar ꝓhĭbt ebrieta
tē et ꝯferūt tuſſi antiq̄ et aſmati. dulces et oleū eaꝝ
ꝓpe ꝯfert paleſi: amare vtiles ſt̄ ī opilatōib⁹ epat;
et ſplenis et mūdificāt renes et veſicā et dulces ſi
milit̄ ſ; ſt̄ debiliores amaris ꝯ venenū cāis rabioſi
amare ēplaſtrate et cōeſte. Ameos ca. ē et ſic. ī t̄tio
ꝯfert hūectatiōi ſtomacūi et ſedat nauſeā ſtōaci ⁊ ſb
uerſionē aīe: et ē bonū epati et ſtōaco frigidis et ꝓ
uocat vrinā: et mūdificat renes et veſicā et ꝯfert vē
toſitatib⁹ et dolori vētris pūgitio: et mūdificat ma
tricē qñ ſit ſuffumigatō ex eo cū gūma pini antiqs
febrib⁹ ꝯfert: valet ī pūcturis venenoſoꝝ. Ambra
eſt manatio fōt; ī mari ī liḋ qḋ dr̄ ꝙ ē ſpūa maris
vel ſterc⁹ aīal ñ ē veꝝ: illa ē melior q̄ ē griſia: dīn
de vari: deinde citrina. nigra v̄o mala ē ca. ī ꝑmo:
ſic. ī ſcdo ꝯfert ſenib⁹ ⁊ decrepit; ſbtilitate ſue ca
lefactiōis ꝯfert cerebro ⁊ oīb⁹ ſenſib⁹ ⁊ cordi. Ara
nea ei⁹ ſtrigit fluxū ſāgnis qñ pōit ſup vlnera ⁊ iu
dicat frigida ⁊ ſic ꝓhib; vlcera apari: coqtur ara
nea ī oleo ⁊ diſtillat ī aurē ⁊ ſedat dolorē ei⁹ dr̄ ꝙ
qñ pōit ī ēplaſtris frigidis ⁊ ligat ſup frōtē ſanat
tertiauā: ⁊ tela alba ſpiſſa qñ ligat ſup adiutorium
ſanat tertianā. Aloes qdē ē ſucc⁹ ꝯgelat⁹ exiſtens
intra cicatricū et rubedinē et ē triū ſpēꝝ: aliḋ ſbcu
trinū: aliḋ arabicū et aliḋ ſemegenū: meli⁹ oībus
aliis ē ſbcutrinū: aq̄ ei⁹ eſt ſicut aq̄ croci calidus eſt
et ſiccus in ſecundo ē exſiccatiu⁹ abſq; mordicatio

ne ⁊ in ipo est stipticitas ꝓua ꝯfert dolorib⁹ iūctu-rarum: mūdificat sup̄fluitates colericas q̄ sunt ī capite. ⁊ qñ liniť super frontē cū oleo ro. sanat sodā ⁊ confert in vlcerib⁹ oculoꝝ ⁊ operatur cōtra cursum lachrymaꝝ: mūdificat sup̄fluitates colericas ⁊ flegmaticas que sunt in stomaco qñ bibūtur ex eo ʒ.i. cū aqua frigida vel tepida destruit appetitum falsum ⁊ corruptū valet in icteritia ⁊ ledit epar: dantur de eo duo aur̄. vel tres ſm quosdaʒ: vel. ʒ. i. v. qđ melius est. cū enim ponitur in medicis solutis expellit nocumentū eaꝝ a stomaco. quandoq; solutione educit sanguinē quando ponitur cū vīo dulci super emoroidas eminentes ⁊ scissuras in ano abscindit sanguinē currentē ex eis. prouocat emoroidas quando solus bibiť ⁊ quādo datur in dieb⁹ frigidis timetur ꝙ faciat exire sanguineʒ solutione. Arūdo est vehemētis frigiditatis ⁊ eius cinis calidus in cortice absterſio est et folijs et eius rad. x cū cepe silvestri extrahit infixa in carne folia ei⁹ sunt vtilia super crisipilā lanugo que ē ei⁹ flos inducit surditatem eo ꝙ inuiscatur ⁊ nō egrediť: ꝓuocat vrinam et mēstrua ⁊ cōfert morsui scorpiōis. Abrotanum est calidū in primo: siccū ī scđo: subtile ⁊ amarum est ⁊ aperitiuū qñ đcoquiť in oleo aliquo ⁊ fit ex eo inunctio ꝓperat natiuitatē barbe: remouet apostemata flegmatica: eius decoctio ꝯfert cōtussioni quando dequoquitur in lixiuio remouet frigiditatē a capite: confert difficultati anhelit⁹: stomacum calefacit ⁊ remouet eius frigiditatē: ⁊ specialiter quando decoquitur. multū etiā valet in frigore flegmatice quando coqtur cū oleo ⁊ fit inūctio: prouocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ iuuat ad lapidē qñ sterniť in locis fugat venenosa. Alumē ē triū spēꝝ scilicet fissum humidū et retortū. fissum est flos aluminis: inuenitur tñ qđdā alumē in quo nō est stipticitas manifesta sed insipiditas: ⁊ illud nō valet aliqd calidū et siccū est in tertio in ipo est exsiccatio ⁊ stipticitas fortis et ꝓhibet fluxū oīs sanguis et fluxū sup̄fluitatū interficit cimices ⁊ pediculos ⁊ oris fetorē: cōfert dolori dentiū qñ cū eo coluiť os cū aceto vl' vino calido vlcera difficilia desiccat. Anetū calidū est in scđo ⁊ siccū in primo maturatiuū humoꝝ frigidoꝝ ⁊ sedatiuū doloꝝ ⁊ carminatiuū ventositatum: oleū ei⁹ ꝯfert dolorib⁹ neruoꝝ ⁊ facit somnū ⁊ exsiccat humiditatē auris: Anetū ⁊ eius semē lac multiplicat ⁊ in seie ei⁹ ē vomitatio: ⁊ per hoc nocet stomaco: ⁊ cōfert dolori ventris pūgitio: semē eius abscindit amoroidas ortas: et eius cinis ē bonus ano ⁊ vge ⁊ testiculis. Adeps anatis ē calidior et siccior deinde adeps castratis ⁊ decrepitʒ castrati est leuior: adeps anatis ⁊ subtilior adipe galline ⁊ adeps galline et cerui sunt magne calefactionis et adeps vacce ē media inter bouinā ⁊ caprinā: ⁊ omnis adeps masculi est fortior. Adeps anseris valet ad scissuras faciei ⁊ labii: ⁊ adeps porci valet ad ap̄ata: adeps recēs vipe valet vt nascantur pili euulsi a palpebris ⁊ cōfert panno ⁊ aq̄ in oculo descendenti: et adeps piscis similiter ꝯfert spasmo adeps cerui: caprini adeps ꝯfert mordicatiōi intestinoꝝ ⁊ vlcerib⁹ eoꝝ: ⁊ capina ē fortior in cura vlceꝝ intestinoꝝ q̄ʒ adeps porcina: ⁊ hoc ꝑꝑ velocitatem sue congelationis: sed porcia magis sedat mordicationem: oīs adeps valet ī mollificatiōe duritieꝝ ⁊ cōtractionū: adeps porcina ꝯfert puncturis venenosorum ⁊ capina cātaridib⁹. Alleū aliud domesticuʒ ⁊ aliud porcinū: et aliud silvestre. porcinū vero ē cōpositū ex alleo ⁊ porro. in silvestri ē amaritudo ⁊ stipticitas ⁊ vocať aleū serpētis. calidū ē oē in quarto: sed silvestre calid⁹ est aliis: confert domesticuʒ ⁊ oīa alia ad alterationē aquaꝝ: ⁊ est vlceratiuū et adustiuū cutis ⁊ resoluit inflāmationē decoctio ei⁹

interficit lendines ⁊ pediculos: apit ap̄ata intrinseca: fit ex eo clistere ad sciaticā et valet: facit sodā. sʒ qñ decoqť vel assať sedat dolorē dētiū: visū debilitat: vsus ei⁹ ꝯfert tremori qñ cōediť cū nuce ⁊ oliuis: qñ sedet ī ei⁹ decoctiōe vl' folioꝝ ei⁹ ꝓuocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ extrahit secūdinā ⁊ qñ teriť aur̄. de eo ⁊ dať cū aq̄ mellis extrahit v̄mes: ⁊ flegma quādo decoqtur in aq̄ ꝑfecte: aut cū carnib⁹ fit materia sp̄mitis ⁊ adiuuat ad desideriū coytus ⁊ eq̄t materiā flegmaticā et eā adurit: ⁊ confert ad pūcturā omniū venenosoꝝ et cāis rabiosi. Altea vel malua uisc⁹ idē est calida cū eq̄litate maturatiua: mollificatiua resolutiua: et semē sił'r mollificat ap̄ata et ꝓhibet ea ⁊ resoluit ⁊ maturat vlnera: et sedat dolorē iūcturaꝝ ⁊ ꝓꝑe cū adipe anseris: cōfert semē ⁊ totū tussi antiq̄ ⁊ facile efficit sputū ⁊ cū stipticitate sui ꝓhibet sputū sāguīs. valet in ardore vrīe decoctio radix ei⁹ ⁊ in ardorē intestinoꝝ: ⁊ valet ī duritie matricis ⁊ ani ⁊ qñ đcoctio ei⁹ dať cū vīo ꝯfert in difficultate vrīe ⁊ lapidis. decoctio radicis ei⁹ remouet pūcturas apū abluēdo. Affodillus calid⁹ ⁊ sicc⁹ in fine tertij radix ei⁹ ē abstersiua ⁊ resolutiā ⁊ cinis radicis ei⁹ ꝯfert alopitie ⁊ serpigini qñ pōiť radix ei⁹ cū farīa hordei valet in ap̄atib⁹ calidis in principio ꝓuocat vrinā ⁊ mēstrua. ⁊ qñ radix teriť ⁊ poniť cū fece vini sup ap̄ata testiculoꝝ ꝯfert: datur de eo tres aur̄. ꝯ morsum venenosoꝝ. Auꝝ est eq̄le limatura ei⁹ igrediť in medicis melācōie: ⁊ ex eo fit cauteriū veloci⁹ sanabile q̄ʒ ex alia re: retētio ipi⁹ in ore remouet fetorē ei⁹ qñ poniť in puluerib⁹ oculoꝝ: ꝯfortat visū: ꝯfert dolori ⁊ tremori cordis ⁊ timori ⁊ ei q solus loqtur. Agaricū đr qđ generatur ī arbore acetosa ꝑ viā putrefactiōis ⁊ đr ꝙ ē fūgus abiectis melius ē illud qđ ē albū frangibile leue porrosū valde ē duaꝝ spēꝝ. s. albū qđ appellatur femīa: nigꝝ duꝝ qđ appellatur mascul⁹ ⁊ ē maliū calidū in primo: siccū ē in scđo ī eo ē amaritudo māifestū cū q̄dā dulcedie resolutiuū icisiuū huorum grossoꝝ apitiuū oīuʒ opilationū valet ad sciaticā ⁊ ad oēs egritudies neruoꝝ de ꝓꝑetate datur cū melicrato ī fe. lōgis ꝯfert epilēsie ⁊ mundificat cerebꝝ ⁊ ꝯfert asmati: ⁊ potio ei⁹ ē vsq; ad aur̄. et datur ad bibēdū cū oximelle ⁊ ꝯfert icteritie: solutione educit hūores grossos melācōie ⁊ flegmatʒ ⁊ colere rubee adiuuat medicias solutias ⁊ facit eas peruenire ad extrema corporis: ꝓuocat vrinā ⁊ menstrua: sedat dolorē renū ⁊ cōfert tremori cordis et fe. antiqs valet ꝓꝑeꝫ ꝯ oē venenū frigidū. Argētuʒ frigidū ē et exsiccatiuū ꝯfert limatura ei⁹ qñ ponitur ī medicis hūiditatib⁹ viscosis: ꝯfert fetori oris eius cū ī medicis ad hoc ponitur ⁊ tremori cordis. Abelʒ ē bōi odoris ⁊ acuti ca. ⁊ sic. ī tertio ē vehemētis exsiccatiōis cū resolutiōe ⁊ mordicatiōe fit ex eo oleū qđ ꝯfert valde surditati antiq. Astigar ca. ē ⁊ sic. ī tertio ꝯfortat appetitū qñq; ⁊ de ꝓꝑietate curat quartanā. Alaunoch ⁊ nigꝝ ⁊ ñ nigꝝ vtrūq; est frigidū ⁊ humiduʒ ī p̄mo: ⁊ ñ fricetur lamīa piūbi cuʒ aliacuʒ aliquo ex oleis valet illud oleuʒ ī ap̄atib⁹ calidis valde: plumbuʒ vstum valet in vlceribus malignis cācrosis. ⁊ vlcerib⁹ iunctuaꝝ ⁊ confert obthalmie cū abluitur ⁊ vlcerib⁹ mamille ligatur lamīa sup renes ⁊ ꝯfert pollutiōi frequēti ⁊ remouet desiderium coyt⁹. Aumeli. i. oleuʒ dulce calidū ē ⁊ humidū. sʒ caliditas ē maiorū hūiditate: cōfert doloribus iūcturaꝝ: fit ex eo collyriū ad tenebrositatē oculoꝝ: Agalug. i. l gnū idū vel arabicuʒ ē bōi odoris hñs corticē ītrās ī numero spēꝝ que vēduntur: ⁊ in ipo ē stipticitas cū amaritudie ca. ē ⁊ siccuʒ collutio facta ex decoctione eius facit oris odorē bonū: ꝯfert frigiditati pectoris ⁊ lateris: bibiť cū aq̄ frigida ad dolorē itestinoꝝ pungitiuuʒ

Agaalent ideſt arboꝛ gūme arabice: frigida ē ⁊ ſic-
ca ꝓhibēs fluxū ſanguinis ⁊ fluxū matricis ⁊ ven
tris ⁊ ſputū ſanguis. Auricula muris ē duaꝝ ſpe-
cierum vna quaꝝ ē de natura malue ⁊ nō ē ſtiptica
⁊ alia que ē de natura abſinthij ⁊ ē ſtiptica dī ꝙ ex
trahit ſpines ⁊ ſurclos ⁊ facit adherere plagas va
let illa que calida iudicat̃ ꝯfert epileſie ⁊ torture. et
quando ex ea fit ſternutatio mundificat cerebꝝ.
Albugiliſe eſt ſpinoſa piloſa aſpera viridis habēs
plurima folia: ⁊ eiꝰ radix eſt coloris ru. calida eſt ⁊
ſicca: ⁊ eius radix eſt fortioris opationis ꝙ̄ folia qñ
fricatur cū radice vel folijs moꝛphea cōfert. Deco
ctio eiꝰ valet ictericie cū opilatiōe ⁊ abſqȝ opilatiōe
⁊ multū opatur in doloribꝰ renū ⁊ veſice: ꝯfert fe-
bribꝰ antiquis multū opatur ꝯ̄ moꝛſum venenoſo
rum poſtq̄ piſtat̃ ⁊ ponitur ſup moꝛſurā. Ameſus
ca. eſt ſic. cū vtute eſt vehemētis aduſtiōis ⁊ abſter
ſionis abſterget dētes: et valꝫ initio lapidis ⁊ vene
noſa multū. Amocb bōi odoꝛis ca. et ſic. odoꝛē oꝛis
efficit bonū: ꝓhibet putrefactionē mēbroꝝ ⁊ dila
tationē vlceruꝫ cōfoꝛtat cerebꝝ ⁊ gingiuas confor
tat coꝛ: ⁊ oīa viſcera ꝯſtringit naturā. Atbamarac
ꝓhibet eleuationē vapoꝛis ad cerebꝝ. ꝓhibet epilē
ſiaꝫ. Ablage ⁊ eiꝰ ſe. ſilis baucie ſile ſemini baucie:
ꝓuocat vrinā ⁊ ꝯfert ſpleni valde. Aliſefem. i. ſquā
tū calidū ē ⁊ ſiccū in pmo ⁊ abſtergit ⁊ deſiccat cū eq̄
litate ꝯfert pāno faciei multū valet in moꝛſu cāis ra
bioſi. Acdifreni frigida ⁊ ſicca ꝯfert apoſtematibꝰ
intrinſecis calidis ⁊ cū linitur ſup pūcturam veſpe
illicon ſanat eā. Abitbilon. i. herba ſilis cucurbite
ſi ponatur ſup vlnera recētia illico ſanat ea. Atru
milon ca. eſt ⁊ ſic. cū quadā ponticitate: apit opila-
tiones nutritiuoꝝ ⁊ doloꝛibus iūcturaꝝ ꝯfert val
de. Alcinat iſta teſticulus vulpis ca. eſt ⁊ hūida au
gmētat coytū. Arthemiſia vel arboꝛ marie herba
eſt ſimilis piretro vt plurimū de ea qꝺ opatur eſt
eiꝰ radix inciſiua reſolutiua ca. ē ⁊ ſic. apit opilatio
nem et facit ſternutationē: confert doloꝛibꝰ ancha
rum et eijcit fetū: multum opatur ꝯ̄ oīa venenoſa.
Aſius. eius vtus apitiua ⁊ generatiua carnis reſol
uit exituras ſi ponatur ſuper ipas cū pice vel terbē
tina: ꝯfert vlceribꝰ antiqs et ſi trāſglutat̃ cū mel-
le valet in vlceribꝰ pulmonis qñ linit̃ ſup ſplenem
cuꝫ aloe et aceto ꝯfert. Blacee bizātie ſunt fruſtra
ſimilia vnguibꝰ aromatica bōi odoꝛis: ⁊ apportan
tur ſ̄ꝫ plurimū in demecha meliores ſunt ille q̄ decli
nant ad albedinē ca. ⁊ ſic. in ſcꝺo ſubtiliatiue ſunt
ſuffumigatio eoꝝ ꝯfert epilētie. ſuffumigatio eaꝝ
circa vuluā remouet ſuffocationē matricis. Ben ē
ſemen magnū declinās ad albedineꝫ maius cicere
⁊ habet medulā lenē vnctuoſam calidū ē et ſic. ī ſe
cundo mūdificatiuū ē ꝯfert in opilationibꝰ nutriti
uoꝝ et confert lētiginibꝰ ⁊ ꝯfert apoſtematibꝰ du
ris oibus ⁊ verucis: ⁊ calefacit neruos: ⁊ lenificat
ſpaſmū et ſcabiē in facie duritici epatis ⁊ ſplēis cō
fert: ⁊ ſedat ventoſitateꝫ ⁊ deſtruit flegma ſi bibat̃
cum melle: loco eiꝰ ponit̃ macis vel caſſia lignea.
Bedegard ⁊ hꝫ ſpinas longas q̄ aſſimilant̃ folijs
amomi: ⁊ eiꝰ ſtipes nō aſcendit qñ vltra duos cu-
bitos ē frigida ⁊ ſicca: dicit̃ ꝙ eſt calida reſolutiua
et apitiua eſt: ⁊ retinet ꝓpꝛie fluxū ſanguis cōfert
ſpaſmo ⁊ oī egritudini ⁊ ꝯ̄ctioni neruoꝝ: ⁊ valet in
ſputo ſanguis: ⁊ ꝯfortat ſtomacū: valet febribꝰ fle
gmaticis ⁊ longis ⁊ opatur ꝯ̄ pūcturas ſcoꝛpionuꝫ
et ponitur loco eiꝰ fumꝰ terre. Balſamꝰ eſt arboꝛ
egyptiaca naſcēs in loco qui dicit̃ oculus ſolis cuiꝰ
folia et odoꝛ rute ſilantur ⁊ nō colligit̃ de eo ī āno
vltra id qꝺ ē inter qnquaginta ⁊ ſexaginta lib: expi
tur de eo qui cū ponit̃ ſup lac ſtatim coagulatur. et
cū permiſcet̃ cū aq̄ agitādo inſpiſſatur et coagula
tur et ablutio ipius a pāno lineo cum ei adheret: ⁊

quarta ꝯditio eſt ſubtilitas odoꝛis eiꝰ: lignū eius ca
lidū et ſiccū in ſcꝺo: et ſemen eius calidꝰ ē ligno et
balſamus calidioꝛ illis duabus: apit opilationes ⁊
confert viſceribus groſſis et extrahit fracturas oſ
ſium et valet ꝯ̄ ſpaſmū et cōfert vertigini et epilen
ſie: abſtergit pannū ab oculo et albedinē valet aſ-
mati et piplemonie frigide mūdificat ſtomacū et cō
foꝛtat epar: confert doloꝛibus matricis: et apit os
eius valet per hec conceptioni et cōfert egritudini
bus veſcice et aufert rigoꝛes et valet ꝯ̄ res veneno
ſas. Behē eſt lignū vl' radices aſpere exſiccate con
tracte groſſe et duaꝝ specieꝝ alba rubea et calida
et ſicca in ſecūdo: ꝯfoꝛtat coꝛ et ꝯfert tremoꝛi coꝛ-
dis: augmentat ſperma loco eius ponitur lignum
auis vel tudiri. Baurac ē ſal groſſum ru. qꝺ ē fran
gibile et laminoſum et rubeū ē melius ca. et ſic in
ſecundo: abſtergit et lauat foꝛtiter attenuat capil-
los cū puluerizatur ſuper eos: confert torſiōe ner
uoꝛum et paleſi: diſſoluitur cum vino vel melle aut
ſirupo de hyſopo: et valet ſurditati et ſonitui: in
hidropiſi et nocet ſtomaco: ſoluit quando comedit̃
cum ruta vel cimino aniſo feniculo et ſimilibus: ſe
dat doloꝛem ventris et vermes interficit: eſt tiria
ca fungoꝛum. Bulbus eſt quoddā genus cepe qꝺ
comeditur et vocatur ſcilognia et eius folia ſunt ſi
milia folijs poꝛri. et roſa ipſius eſt ſimilis viole ē
ca. in tertio et in ipo eſt ſuperflua humiditas exaſ
perat linguam linitur ſuper pannum et cōfert et ſu
per verucas: confert ſuperfluitatibus et vlceribus
capitis: valet in fiſtulis lachrymaꝝ que eſt dulcis
et rubeus eſt bonus ſtomaco cum non bene digeri
tur pungit et inflat: excitat coytum. Bathecha. i.
quedam ſpecies melōis frigida et humida in ſecū
do: omnis melo et eius ſpecies conuertunt̃ ad om
nem humoꝛeꝫ quem in ſtomaco inueniunt: et ſunt
bone abſterſionis: mundificat cutim et eius interi
us confert panno et moꝛphee et furfuribus et pꝛo
hibet fluxum fieri ad oculum: mouet abſqȝ laboꝛe
vomitum vſus eius: omnis melo eſt tarde digeſtio
nis et male calefactus bibat poſt ipſum oximel et
humectatus ziziber ꝯditū vel vinū: ꝯfert lapidi re
num et veſice et ardoꝛi vrine. Bule ē calidus et ſic
ꝯus in ſecundo ſtipticus eſt et confoꝛtat viſcera: va
let toꝛture et paraleſi cōſtringit ventreꝫ et deſiccat
ventoſitatē. Bellirici mirabolani frigidi ſunt ī pꝛi
mo ſicci in ſecūdo: cōfoꝛtant ſtomacū cū apptatione
et aggregatiōe vt coꝛtū: et in hoc ſunt vltimi ſtrin
gunt ventrem poſt lenitatē: et ipſi conferunt in te
ſtino recto et ano. Bederēgenu ca. ē et ſic. in ſecun
do omnibus egritudibus flegmaticis et melanco
nicis confert: confoꝛtat cerebꝛum: et aufert tremo
rem coꝛdis et ſingultū et digeſtionē cōfoꝛtat: poni
tur ꝺ eo ꝺ coꝛtice citri. Boꝛago herba ē q̄ ſ̄m Iſac
ca. eſt et ſic. in ſecūdo gradu quod non credimus tē
perata aūt vī. declinat aūt ad caliditatē et humidi
tatem et habet pꝛopꝛietatem generandi leticiā ſi in
vino miſſa potui datur: cōfoꝛtat coꝛ: et ꝓinde antiq
miſcebāt cū medicis cardiace paſſiōi valētibus que
etiam cum aqua cocta et melle aut zucharo potata
canales pulmonis et gutturis optime curat. Buci
de' ca. eſt in ſecundo ſic: in pꝛimo confert doloꝛi iun
cturarum et podagre: augmentat coytum: et vene
nis confert. Bibar. roſa eius eſt citrina in medio
rubea et eſt groſſioꝛ floꝛe camomille: ca. in ſecundo
ſic: in pꝛimo. odoꝛ eius ventoſitatibus groſſis in ca
pite confert. Bachekē ē eq̄lis declinās ad ſiccitatē
ſtiptica eſt et malenconicam generat: vētrem ſtrin
git: valet multum in ruptura more emplaſtri ſup
poſita. Beſceguaſceꝫ declinat ad caliditatē et ſicci
tatē valꝺ paꝝ ī eo ē ſtipticitas ꝓhibēs curſū: et qñ
miſcet̃ in cibo galloꝝ et coturnicē ſiūt foꝛtes ad pꝛe

lium: ꝯfert fistule in lachrimali: mũdificat pulmo-
nem: vrinã ꝓuocat. ⁊ frãgit lapidẽ ⁊ ꝓuocat men-
strua: cõtra venenũ canis rabiosi operatur. Bedo
ragi calidũ in primo ⁊ i ipso est humiditas sup̃flua
quasi vsq₃ ad scdm valet in apostematibꝰ calidis ⁊
cõfert eius semẽ i melãconia si emplastretur eiꝰ se
men super oculum confert pulsationi. cõfortat cor
⁊ desiccat pulmonẽ vsus eius nocet stomaco: valet
in difficultate vrie ⁊ pũcturis vespaꝝ ⁊ scorpionũ
Bilomen semẽ eius est igneũ titimali soluit tota
vehementer cũ violẽtia ⁊ est de venenosis. Butirꝝ
calidũ est ⁊ humidũ in primo: sed eius humiditas
est plus caliditate. ẽ sedatiuũ doloꝝ mollificatiuũ
⁊ resolutiuũ: ĩpinguat ⁊ hũectat: ⁊ mollificat ner-
uos ⁊ lacertos: vnguantur gingiue pueroꝝ ⁊ den
tes leuius nascuntur comedat̃ cũ amigdal̃ ⁊ zucha
ro remouet tussim frigidam siccãm maturatiuũ est
valde: lenificatiuũ ẽ. vsus eius soluit leniẽdo fit cli
stere ex eo: valet ꝯ apostemata calida visceꝝ vesci
ce ⁊ amatricis resistit veniẽs cũ ex eo linit̃ morsus
vipere ⁊ venenosoꝝ aĩaliũ. Bithumẽ iudaicũ ẽ ni
grum sĩle pici. quidã dicũt ꝙ emanat de quibus-
dam mõtibꝰ: ⁊ quidã ꝙ natat in quibusdã meatibꝰ
aq̃ ẽ siccũ ⁊ calidũ in tertio ⁊ frangibile: liq̃facit sã-
guinẽ coagulatũ in stomaco qñ bibit̃ ⁊ ꝯfert scro-
fulis si emplastret̃ sup ipas ⁊ ꝯfert podagr̃ ⁊ sciba
tice si emplastret̃ ꝯfert tussi ⁊ vlceribꝰ pulmõis fu
mus eius ꝯfert tussim ⁊ vlceribꝰ pulmõis fumꝰ eiꝰ
confert duritiei matricis clistere factũ ex eo cuz aq̃
hordei valet in disinteria. Bdelium meliꝰ ẽ variũ
frangibile ẽ calidũ ⁊ siccũ disrumpit vẽtositatẽ et
sanguinẽ congelatũ dissoluit ⁊ lẽificat mẽbra ⁊ ma
turat apostemata dura ⁊ scrofules confert ꝯtusio
ni ⁊ spasmo ⁊ omni duritiei ⁊ tussi antiq̃. fumꝰ eni
retinet sanguinẽ emorroidaꝝ ⁊ qñ ponit̃ cũ soluti
uis ꝓhibet abrasionẽ ꝓuocat mẽstrua ⁊ mũdificat
matricẽ ⁊ lapidẽ frangit. Butyꝝ coctũ ẽ fortiꝰ in
maturatiõe q̃₃ crudũ calidũ ẽ ⁊ humidũ in p̃mo ma
turatiuum. ⁊ resolutiuum maturat oĩa apostema-
ta magna ⁊ p̃ua cũ melle ⁊ zucharo si datur lẽit pe
ctus ⁊ maturat sup̃fluitates: soluit ventrẽ cũ ami-
gdalis valet in venenis. Bebisi calidũ ẽ multũ ⁊ ẽ
de titimalis ⁊ soluit fortiter sicut aliqs titimaloꝝ:
Barba hircina frigida in primo sic. q̃si i tertio: suc
cus eius ẽ stipticus fortiter ⁊ folia eiꝰ ꝯsolidãt vul
nera: succus cõstringit sputũ sanguinis qñ bibitur
cum aqua hordei stomacũ confortat ne recipiat ma
teriam a membris alijs: succus eiꝰ cum vio ventrẽ
stringit ⁊ appellat̃ hipoq̃stidos ⁊ cõsolidat vlcera ĩ
testinoꝝ. Balaustia frigida ẽ in primo sic. ĩ scdo re
tinet oẽz fluxũ et generat melanconiã: ꝯsolidat vl
cera antiqua ⁊ excoriationẽ q̃ fit a sella cũ quis equi
tat: fortes efficit dentes motos ꝓhibet fluxũ sãgui
nis ⁊ cõfert vlceribus intestinorum. Coagulum
melius oĩbus alijs coagulũ leporis omne coagulũ
calidũ ẽ ⁊ sic. in quarto resoluit omne coagulatum
⁊ coagulatum in stomaco ⁊ mãmilis: ⁊ oẽ liquiduz
indurat cũ bibit̃ resoluit sanguinẽ ꝯgellatũ in pul
mone. si supponatur post purgationẽ menstruoꝝ
iuuat ad ĩpregnandũ mirabiliter confert iusquião
nigro: ⁊ valet ad venena oĩa. Citꝝ cortex citri ẽ ca.
in primo sic in secũdo et eius caro calida ⁊ hũida ĩ
primo ⁊ ꝫm quosdã frigida ẽ ⁊ sic. in tertio eius ace
tositas frangit coleram rubeam: ⁊ eius caro infla
tiua. sed cortex ⁊ semẽ resolutiua sunt: eius acetosi
tas delet rubedinẽ faciei ⁊ pãnũ: s₃ cortex facit odo
remoris bonũ: ãblutio facta cuz acetositate remo
uet ictericiaz ab oculis acetositas eius sedat tremo
rem cordis calidum: sed eiꝰ caro est mala stomaco
et tarde digõnis ⁊ facit colicaz semen eius op̃atur
contra venena scorpiõis. Cerusa est cinis plũbi nũ
dum mũdati frigida ⁊ sicca: in scdo valet in conso-
lidacione vlcerum apostematibus oculi calidis ⁊ fi
xuris ani s₃ in cap. venenosoꝝ ẽ. Camomilla mul
taruz specierum est cuius flos est albus ⁊ alia cuiꝰ
flos ẽ citrinus ⁊ alia cuius est purpureus omnis ca
lida ⁊ sicca in primo ẽ resolutiua siue attratiõe ape
ritiua subtiliatiua sedat apostemata calida resoluẽ
do ipsa: mollificat tetbanum et sedat omnes dolo
res resoluendo tẽperate absq₃ attractione confert
lassitudini plus alijs rebus. sedat sodam ex natura
sui aufert icteritiam: prouocat vrinam ⁊ frangit la
pidem: oleum eius confert in febribus antiquis ⁊
periodicis. Cepe notum est calidum in tertio ⁊ in
ipso est superflua humiditas: crudum non nutrit:
sed decoctum prestat nutrimentum humidum: re-
tificat nutrimentũ aquarum proprie ⁊ ẽ rubificati
uum ⁊ ventosum multiplicat saliuaz ⁊ valet cũ mel
le ad albulam oculi: ⁊ mouet vomitum quedam eiꝰ
species proprie ⁊ est difficilis ⁊ male digestionis et
si comedatur cum aceto excitat appetitum ⁊ stoma
cum debilem confortat: aperit orificia emoroidaꝝ
⁊ prouocat menstrua: ⁊ omnes species eius coytuz
excitat: valet ⁊ in morsu canis rabiosi quando ẽpla
stratur cum ruta ⁊ sale super locum morsum. Cora
lus herba est in mari ⁊ cum extrahitur fit lapis fri
gidus in primo: siccus in secundo prohibet fluxum
sanguinis vndecunq₃ proueniat siue ex ano vl̃ aliũ
de confortat oculum abstergendo ⁊ exsiccando hũi
ditates sputum sanguinis retinet confortat stoma
cum si suspendatur ad colluz ⁊ propter hoc suspen
ditur ad collum puerorum ⁊ confortat cor proprie:
⁊ valet apostematibus testiculorũm calidis. Cepe
azir assimulatur squile in virtutibus ⁊ operationi
bus: sedat dolores frigidos matricis ⁊ operat̃ cõ
tra venenum scorpionis ⁊ rutelle. Castoreum ẽ te-
sticulus animalis marini ꝙ biuera appellatur ⁊ in
uenit̃ pura suspensũ ex radice vna adulterat̃ ex o-
pio ẽ calidũ ĩ p̃mo. siccũ ĩ scdo resoluit inflationẽ ⁊
calefacit corpꝰ ꝯfert neruis ⁊ calefacit eos ⁊ tremo
ri ⁊ spasmo ⁊ epilensie: ꝯfert obliuioni ⁊ litargie et
paralesi lingue ⁊ bibit̃ cũ aceto supra singultũ ⁊ va
let: delet dolorẽ vẽtris pungitiuũ ⁊ resoluit vẽtosi
tatẽ ⁊ ꝓuocat menstrua ⁊ extrahit fetũ qñ dant̃. ʒ.
ij. cũ mẽtastro vel calamẽto ꝯfert morsui venenoso
rum ⁊ est tyriaca p̃focationi elebori. Caseus ẽ ille
qui fit ex lacte: recocta ẽ q̃ fit ex sero pꝰ extractionẽ
casei: recẽs ẽ frigidꝰ ⁊ hũidus in tertio salitꝰ ca-
lidus ⁊ siccꝰ in eo. Aqua vo casei calida iudicatur
ꝓpter qd̃ acq̃siuit ex coagulo. melior ẽ medꝰ inter
illũ q̃ extẽditur vt viscꝰ ⁊ frangibilẽ q̃a ambo mali
sunt: recẽs multũ nutrit ⁊ ĩpinguat. ⁊ si dcoquat̃ ĩ
aqua ⁊ dat̃ illa aq̃ lactãtibꝰ multiplicat lac nõ vet
sed salitꝰ aliquãtulũ mediꝰ ẽ mediꝰ inter recentz ⁊
salitũ veterẽ ⁊ recocta ẽ ex parte magis melãcõica
salitꝰ aliq̃tulũ nõ vetꝰ ꝯuenit stomaco. s₃ recocta
minꝰ stomaco nocet q̃₃ caseus oĩs caseꝰ lapidẽ ge-
nerat ⁊ aq̃ casei colerã soluit: assatꝰ nõ salitꝰ multũ
ꝓhibet solutionẽ vẽtris. Cinamomũ est multaꝝ
specieꝝ melius oĩbꝰ alijs ẽ hñs bonũ odorẽ sapo-
rez acutũ absq₃ forti mordicatiõe declinãs ad rube
dinẽ obscurã. ⁊ ꝙ super vnã radicẽ existit calidũ
ẽ ⁊ siccũ in tertio: rectificat oẽm putrefactionẽ et
omnẽ vtutẽ coruptã: mũdificat pectꝰ ⁊ ꝯfortat oĩa
nutritiua: ⁊ epar ⁊ apit eoꝝ opilatiões ⁊ ꝓuocat vri
nam et mẽstrua ⁊ confortat matricẽ: loco eiꝰ ponit̃
cassia lignea. Cerebꝝ meliora sunt cerebra volati
lie ⁊ ꝓp̃e mũtanoꝝ siluestriũ ⁊ q̃drupedibꝰ melio-
ra arietis ⁊ vituli oẽ frigidũ ⁊ humiduz ẽ: oẽ gene
rat flegmã ⁊ hũores grossos oẽ facit nauseã ⁊ facit
appetitũ ⁊ ẽ male digõnis. Cerusa taris ẽ cala ⁊
sica ꝯfert paleſiẽt torture. crocꝰ melior ẽ recẽs hõi

doloris subtilis sup cuius pilos ē aliquātulū albe-
dinis nō velociter tingens neq3 de levi frangitur
calid⁹ est ⁊ siccus in primo stiptic⁹ resolutiu⁹ ⁊ ma
turatiuus ē rectificat hūorē putrefactū ⁊ ꝯfortat et
eius vsus colorē efficit bonū: ꝯfortat cor ⁊ oīa istru
menta anhelitus ⁊ odor ei⁹ inducit somnū in pleu
retico: debilitat appetitū: seu vomacū ꝯfortat sua
stipticitate: excitat coytū: et ꝯfert duritici matri-
cis et ꝓuocat vrinā: ⁊ ad partū difficilē: dicitur ꝙ
vsus eius inducit risum ⁊ tres aur. de ipo interfici
unt letificādo: Coloquintida ē masculus ⁊ femina
alba ē melior laxa levis calida ē ⁊ sicca. in tertio est
attractiua ex lōginquo ⁊ incisiua hūoꝝ viscoꝝ valet
in sciatica ⁊ in egritudinibus neruoꝝ oībus frigi
dis. purgat cerebrū ⁊ solutiōe educit flegma gros
sum ex iūcturis ⁊ neruis ꝓpe ⁊ resoluit colerā ⁊ cō
fert colice humide ⁊ ventose valde ⁊ valet ī morsu
scorpionis Cicer aliud rubeū aliud albū aliō nigꝝ
⁊ aliud in modū herbi ⁊ p̄ter hoc aliud silvestre et
aliud domesticū et silvestre ē fortioris opatiōis sed
est deterioris nutrimēti q̄ȝ domesticū sed male dige
stionis: oē calidū ē ⁊ siccū: clarificat voceȝ ⁊ nutrit
pulmonē ē inflatiuū: decoctio ei⁹ valet hidropisi et
ictericie ⁊ apit opilatiōes epatis ⁊ splenis ⁊ spālit
nigri decoctio ⁊ opilationes renū ⁊ viaꝝ vrinalū:
⁊ mirabiliter coytū ꝯfortat. ⁊ scias ꝙ illa ē bona ī
qua cicera p̄mo infundunť. Colūbe ī pulis qui vo
lare nō possunt ē caliditas cū hūiditate sup̄flua san
guinis ipaꝝ ꝯstringit fluxū sanguis qui fit ex vela
mie cerebri. volātes sunt levioris digōnis ⁊ melio
ris humoris q̄ȝ pulli: calefacti comedāt eos cū agre
sta ⁊ silibus: oua eaꝝ sunt mali saporis ⁊ nimis ca-
lida. Cubebe calide ⁊ sicce sunt in secūdo aperitiue
sunt: sunt bone egritudinib⁹ capitis ⁊ catarro vo
cem clarificat: ⁊ opilationē nutritiuoꝝ aperiant
renes ⁊ vesicā mundificāt: et sputū masticātis eas
delectat eum q vtiť si ex saliua masticis vnguať ca
put vge hora coytus. Cuscute ē res involuta sup
spinas ⁊ arbores que nō habet folia ⁊ nascitť in pra
tis super plātas ⁊ sup linū: et appellať a q̄busdaȝ
podagra lini: calida ē in principio primi sicca in se-
cundo mūdificat stomacū et attrahit sup̄fluitates
subtiles ex venis: apit opilatiōes splenis et epatis
et nutritiuoꝝ et ꝯfortat stomacū et mirabilit̄ opať
cōtra ictericiā ex opilatiōe: decoctio ei⁹ multū opa
tur in febrib⁹ antiquis. Ciminū est multaꝝ specie
rum valet: quoddā est minutū: quoddā grossuȝ: ca
lidum est in tertio: siccū in secūdo: in ipo est stipti
citas et resoluit ventositates et grossum eligitur:
minus vsus eius citrinat faciē: delet apostemata
testiculoꝝ quādo miscet̄ cum faba et oleo et melle
valet tremori cordis frigido ꝯfert difficultati vrīe:
et dolori ventris pungitiuo et īflationi: operatur
cōtra morsum vmium venenosoꝝ. Castanee quā-
uis frigide sint aliquā habēt ī se caliditatē: sūt aūt
melioris nutrimēti glandib⁹ mi⁹ stringūt vētrē
stomacū inflant et intestina et ventositatē faciūt: si
bene digerantur corpus īpinguāt et appetitū con
fortant. Capparis calid⁹ est et sicc⁹ in secūdo quā
do ponit̄ cum sinapi vel per se in musto conseruat
p̄ȝ ab ebulitiōe resoluit: icidit et subtiliat atq3 mū
dificat vias opilatas: confert sciatice et doloribus
iūcturaꝝ et exsiccat humiditatē in cerebro: cōfert
asmaticis de ꝓprietate sanat splenē: et eius remo
uet duriciem et ꝯfert melāconie: augmētat coytū:
prouocat mēstrua et interficit lūbricos. Cedulis est
calida in primo: sicca in secundo: decoctio eius est
diuretica et prouocatiua et eius substantiaȝ post d
coctionem melanconica fit: eius nutrimentum est
paucum et malum: decoctio eius et semen tardat
ebrietatem: obfuscat visum: eius visus malus ē sto
maco: sed decoctio confert ictericie ex opilatione:
prouocat vrinam et menstrua et proprie eius de-
coctio: Coriandrum frigidum est et siccum in secū
do: in ipso est stipticas et stupor et p hoc sedat oēȝ
pulsationem: dicit̄ ꝙ in ipso est substantia subtilis
profundans penetrans et per hoc confert in sco-
fulis: sed secundum totum et eius plurimum est fri
gidum sicut dictum est confert pulsationi in oculo
⁊ eius vsus obtenebrat visum ꝯfert tremori cor-
dis calido et confortat stomacum calidum: et impe
dit vapores ascendere ad cerebrum: desiccat sper-
ma ⁊ frangit virtutem coytus et cōfert apostema
tibus testiculorum calidis: vsus eius inducit tristi
tiam et sincopim. Canis vrina canis destruit veru
cas et poros: dicitur ꝙ sanguis canis prohibȝ or-
tum capillorum euulsorum: dicitur ꝙ sanguis cāis
rabiosi valet ad morsum eius. Caro omnis ī eo ꝙ
caro calida est cum materia ex qua fit in mediate sit
sanguis animalis coagulatus a calido. Caro vero
est cibus confortans corpus et est magis propin
quus conuersionis ad sanguinem veruȝ est ꝙ vna
est calidior alia et in humiditate vna superat alte-
ram sicut caro caprina que est siccior carne ouina.
caro autem ouina q̄uis cum caliditate sua sit sub-
tilis non est tamen ita bona et digestibilis vt ē ca
ro arietis annualis caro vero castitati est media in
ter istas duas. Caro agni noue natiuitatis mali et
indigestibilis et mali chimi existit. Carnes iuuenes
thaurorum et capriarum et edorum qui de eis sunt
parui sunt bone digestionis et nutrimēti: sed edi
na est minoris superfluitatis q̄ȝ arietina est melior
in iuuenibus et sanis fortibus et laboratorib⁹ q̄ȝ
edina et magis eos confortat et melius resistit cali
ditati et labori. edina vero melius digeritur in se
nibus et decrepitis conualascentibus et in firmis
et in eis meli⁹ imutatur absq3 labore a debili cali
ditate. Caro lactantis a lacte laudabili est bona: ⁊
que lactat a malo lacte mala est. Omnis caro de-
crepiti mala est et extenuati animalis. Omnis ca-
ro que est circa os ē digestibilior et que est partis
dextre est melior illa que est partis sinistre. Caro
aūt mamilie ī q̄ nō ē neru⁹ ē suauis ꝓprie genera
tionē lactis et ꝓpter generationē silue. Caro radi
cis lingue. nā nutrimētū ipoꝝ cū bn̄ digerūtur ē
bonū et testiculoꝝ caro melior ē illis. Caro que te
xitur inter pāniculos et ē substentaculū vt ē caro
epatis et cordis et silium ē mala et mali nutrimēti.
Oīs fet⁹ nascēs d humida mr̄e ī sua natiuitate ei⁹
caro ē mala sȝ caro ei⁹ fetus q nat⁹ ē de sicca mr̄e
in sua natiuitate dū lactat ē bona valde. De carni
bus aīalium silvestriū q̄drupediū. Caro capoli sil
uestris qui gazel q appellatur cū sua declinatione ad
melāconiā ē melior oīb⁹ aliis: Caro v̄o porci silue
stris nō est pinguedo vł durities ē levior carnib⁹
domesticis et velocioris digestiōis ⁊ nutrimēti me
lioris et specialit̄ ī hyeme. Oīs caro silvestris aīał
volatilis et q̄drupedis siccior et mag̃ melāconica
est carne domestica eiusdē aīalis. Caro q̄dem volu
cris melior ē caro p̄dicis et gallinaꝝ et ē subtilior
aliaꝝ auiū carne: caro volucrū hn̄tium colla lōga
et magnū caput: et q̄ sūt eq̄tice vt grues et anseres
et ꝯsimiles mala ē. sȝ ale magnaꝝ auiū exercitātiū
sunt bōi chimi et vniuersaliter caro oīs auis ē sic-
cior carne q̄drupedis. Caro v̄o cocta in aq̄ hūidi⁹
prestat nutrimētū carne cocta in veru vł in patella
sȝ nō ē ita durabile ī mēbris et plures p̄stat sup̄flui
tates et materiā mag̃ habilē ad putrefactiōeȝ. et
oīs caro recipit alterationē a reb⁹ cū qb⁹ cōditur.
nā carnes cū senib⁹ calidis et reb⁹ calidis ꝯdiūtur
calide indicantur. que vero cum agresta aceto et si
milib⁹ conduuntur frigide iudicātur ꝑ artificium.

Caro vaccina ſiccioꝛ ē carne caprina ⁊ caprina ſic
cioꝛ eſt carne ouina ⁊ difficicilioꝛis digeſtionis. le
poꝛis vō caro calida ē ⁊ ſicca. Omnis pinguedo et
adeps eſt mali nutrimenti ⁊ pauci ⁊ ſubleuat cibū
⁊ male digeritur: ⁊ eiꝰ vſus deſtruit appetitū ⁊ fa
ſtidiū inducit. Salita vō caro ⁊ ſpecialiter poꝛcina
in principio ſue ſalſedinis hum'da iudicatur: cum
vero exſiccata fuerit ſicca et magni nutrimenti iu-
dicatur et praui pinguis vero caro lenit ventrez.
Caro vero vaccina plurimi eſt nutrimenti ⁊ gene
rat egritudines melācolicas debꝫ comedi in fine
hyemis et vere ⁊ i principio eſtatis ⁊ ē minꝰ viſco
ſa ꝙ̄ caro poꝛci in ſua groſſicie. Caro anatis ē plu
rimi nutrimēti ſed nō eq̄tur carnibꝰ gallinaꝝ i bo
nitate: ſed vētres anatū ſunt ſuaues ⁊ earū epata
bona ⁊ ſuauia in cibo. idem in anſere. Jus galloꝝ
decrepitoꝝ eſt bonū colice ⁊ egritudinibꝰ melan-
colicis: ius gallinaꝝ multū confoꝛtat v̄tutes. pullo
rum vero ius humoꝛes tēperat magis ius carnis
vaccine acetoſum ē bonum ſolutioni colerice ⁊ flu
xui ventris colerico. ⁊ caro vaccina ꝓhibet attra-
ctionē colere ad ſtomacū ⁊ lepoꝛina aſſata ē bona
vlceribus inteſtinoꝝ. varia vero caro non ſalita
natat in ſtomaco ⁊ eſt minoꝛis nutrimenti ꝙ̄ illa q̄
eſt abſq̧ pinguedine. ſalita vero varia que nō ē ſic
ca nō natat in ſtomaco ⁊ ſanguinē ſatis generat tē
peratum. Caro vero animaliū q̄ de vētre aīalium
ante partum extrahunt ⁊ caro decrepitoꝝ impin
guatoꝝ oīs mala ē: oīa interioꝛa aīaliū p̄ter epa-
ta gallinaꝝ ⁊ epata de quibus ſuperius fecimꝰ mē
tionē et eoꝝ extrema vl' pedes ⁊ ſilia tarde digerū
tur et ſanguinē groſſum generāt: ſed anterioꝛa ſūt
melioꝛa ⁊ lenioꝛa ſunt poſterioꝛibꝰ. Criſomila fri-
gida ē ⁊ hūida in ſcđo: ſꝫ oīum nucleoꝝ ē calidū ⁊
humidū in ſcđo. humoꝛ eaꝝ ē velocioꝛis putrefac
tionis: ſed melioꝛa ſunt ſtomaco ꝙ̄ pſica eaꝝ īfuſio
ſitim ſedat febrē generat ꝓpter velocitatē ſue pu-
trefactionis ⁊ infuſio ſiccaꝝ confert febꝛibꝰ acutis
Calx per calcē ſignificamꝰ cineritatē coꝛpoꝝ lapi-
doſoꝝ ⁊ oſtra eoꝝ extincta ⁊ nō extincta ſic ē: ſed n̄
extincta calidioꝛ eſt extincta: abluta exſiccat abſq̧
moꝛdicatione ⁊ vtraq̧ abſcindit fluxū ſanguinis.
ſed abſoluta ꝯſolidat ⁊ ꝯfert aduſtioni ignis. Cip
us ē radix ſilis poꝛꝛo: ſꝫ ē lōgioꝛ ⁊ ſubtilioꝛ ⁊ ē aro
maticū cū amaritudine difficile frangibile extenu
at vētoſitatē coloꝛē efficit bonū: ⁊ odoꝛē efficit bo
nū: ⁊ odoꝛ oꝛis ē ſimlr memoꝛie et putredi oꝛis cō
fert: calefacit ſtomacū et epar: cōfert diſtillationi
vꝛine ⁊ frigoꝛi veſcice ⁊ matricis ⁊ febꝛibꝰ antiqs.
Cipſſus eſt arboꝛ magna calida in p̄mo: ſicca ī ſe
cundo ⁊ ē ſtiptica valde: et eiꝰ pōticitas ē pl's ama
ritudine: folia et nux eius ſunt ſtiptica: ſed nux eſt
foꝛtioꝛ in omni re: eiꝰ folia ⁊ nux ꝯſolidāt vulnera
valet nux eiꝰ ad ſputū ſanguīs cū vino ꝯfert ī vlce
ribus q̄ ſunt in teſtis ⁊ rupture. Cancer fluuial' eſt
difficilis digōnis ⁊ plurimi nutrimēti. Decoctio
eius cū mes extrahit ſpinas ⁊ res acutas īfixas in
mēbris. ſꝫ marinꝰ ſubtilioꝛ cū lacte aſine ꝯfert pri
ſi cōfert moꝛſui ſcoꝛpionū ⁊ rutelle: ⁊ ſumit' cis eiꝰ
cuꝫ melle ⁊ gētiana ad moꝛſum cāis rabioſi. Cācer
marinꝰ: p cancrū marinū intelligūt ſpēm cācri q
habet oīa mēbꝛa dura vt lapis: qđ de eo ē aduſtū
eſt ſubtiliꝰ reliq̄s aduſtis ꝓhibet lachꝛymas ⁊ re-
ſoluit cū ſale vngulas: ꝓhibet q̄rtanā cū dr̄. Chꝛy
ſolocāna frigida ē ⁊ hūida in p̄mo. ⁊ tēperatur ſꝫ
quoſdā tēperatū p̄bet nutrimētū. Coturnices ti-
metur ex comeſtiōe eaꝝ ſpaſmꝰ ⁊ thebanꝰ nō per
hoc comedūt elleboꝝ: ſed quia ī ſubſtantia eaꝝ eſt
hec virtꝰ ⁊ nutriūtur ex elleboꝛo vt credit' ꝓpter
ſimilitudinē ꝯplexionis. Caſſia eſt pluriū ſpēꝝ et
dicitur qđ eſt coꝛtex radicis moꝛi de ſe quaꝝ vna
eſt boni ſapoꝛis et odoꝛis ⁊ alia cuius ſapoꝛ ē ſapoꝛ
ſpice: ⁊ alia eſt nigra declinans ad purpureitatem
cuiꝰ odoꝛ ē ſimilis ſandalo. ⁊ alia ē nigra boꝛꝛibilis
odoꝛis fixa ſubtilis coꝛticis: ⁊ aliq̄ ad albedinē poꝛꝛi
odoꝛis: ⁊ dicitur q̄ īuenit' quoddā ſimile qđ ꝯuer
titur ad cinamomū. oīs ca. ⁊ ſic in ſcđo illa melioꝛ ē
que ē rubei coloꝛis pura plana lōgi ligni croſſa et
boni odoꝛis reſoluit ventoſitates croſſas confert
epati ⁊ ſtomaco: ⁊ ipa ꝯfoꝛtat ꝓuocat vꝛinā ⁊ men
ſtrua. ⁊ valet doloꝛibꝰ renū veſice ⁊ matricis. Ci
tonium frigidū ē in fine p̄mi ſic. in principio ſecun
di ſtipticū ꝯfoꝛtatiuū foꝛtiter ē. oleū eiꝰ ꝯfert ſciſ
ſuris frigoꝛis ⁊ foꝛnice: eiꝰ comeſtio generat dolo
rem neruoꝝ: ſuccꝰ eius ⁊ ſirupꝰ etiā ꝓhibet ſputū
ſanguinis ⁊ ꝯfert aſmatici ⁊ tuſſi. ⁊ ſimiliter eiꝰ ſe
men aſp̄itati gutturis. ⁊ lenit canā pulmōis ꝯfert
vomitui ⁊ ebꝛietati ⁊ ſedat ſitim: ⁊ ſirupꝰ eius ꝯfoꝛ
tat ſtomacū recipiētem ſup̄fluitates ꝯſtrigit fluxū
ventris. Crocus hoꝛtulanꝰ calidꝰ eſt in p̄mo ſic.
in ſcđo ē ſtipticꝰ ſm equalitatē ⁊ maturatiuꝰ ꝯfert
ad colla pueroꝝ ſi fiat linimētū ex eo cū melle. Ca
lamētū aliud eſt fluuiale ⁊ aliud eſt montanū ſimi
le hiſopo: calidū ⁊ ſiccū in tertio. potꝰ decoctionis
eius confert cōtrictioni lacertoꝝ: ſuccus eius iter-
ficit vermes in aure. decoctio eius confert aſmati
⁊ tuſſi antique ⁊ extrahit humoꝛes viſcoſos ex pe-
ctoꝛe. ⁊ cōfert paucitati appetitus: ⁊ debilitati ſto
maci: ⁊ valet ſigl'tui ictericie ꝺ opilatiōe. decoctio
eiꝰ ꝓuocat vꝛinā ⁊ mēſtrua ⁊ ꝯfert doloꝛi pūgi-
tiuo ventris ⁊ colice paſſiōi frigide ⁊ fit emplaſtꝝ
ex eo ad tremoꝛem coꝛdis: eius decoct o valet ri-
goꝛi. Cardamomū aliud ē magnū vt cicer hñs in-
tra ſe granū albū cū frangit': ⁊ aliud paruū vel'ēs
aromaticū ca. eſt ⁊ ſic. in tertio calefacti cū ſtiptici
tate ꝯfert vomitui ⁊ nauſee cū aqua maſticis ⁊ aq̄
vtriuſq̧ granati. ⁊ vſus eius ſpecialiter in electua
rijs ⁊ ſirupis conſeruat humiditatem ſubſtātialē
⁊ accidentalē reſoluit. Coꝛdumeni ca. ⁊ ſic. i tertio
cōfoꝛtat ⁊ calefacit iīterioꝛa oīa ⁊ ꝯfert egritudibus
neruoꝝ ⁊ paraliſi ⁊ epilempſie bibitum cū aqua ſe
dat tuſſim frigidā ⁊ longam operatur cōtra v̄mes
⁊ doloꝛem pungitiuum ventris: moꝛſui ſcoꝛpiōis
confert. Calamus aromaticus modoſus ⁊ qui eſt
hiacinti coloꝛis eſt melior calidus ⁊ ſiccus ⁊ ſecun
do ſubtiliatiuus cuꝫ ſtipticitate eſt. confert ſangui
ni moꝛtuo: valet contuſſioni: ⁊ abſtergit viſū: apo
ſtematibus epatis ⁊ ſtomaci cuꝫ melle valet ⁊ tuſſi
antique: pꝛouocat vꝛinam ⁊ mēſtrua: multū opera
tur in doloꝛibꝰ matricis ſi cum ſemine apij ⁊ mel-
le bibatur. Centaurea eſt maioꝛ ⁊ minor vtraq̧ eſt
calida ⁊ ſicca. in tertio abſterſiua cum ſtipticitate ⁊
acredine eſt: ⁊ dicitur ſi coquatur cum carne inciſa
coniungit eam: confert attritioni ⁊ ſciatice ſi ex ea
fiat cliſtere valet vtraq̧ in difficultate anhelitus ⁊
confert opilationi epatis ⁊ ſplenis: pꝛouocat men
ſtrua et vermes interficit: ⁊ confert doloꝛibus et
colice. Ceresa ſunt duarum ſpecierum ſcilicet dul
cia ⁊ acetoſa: ⁊ dulcia citius maturātur: ſed dulcia
humida ſunt cum quadam caliditate in quibus fri
giditates cū inſipiditate notat': vrinaꝫ ꝓuocant ⁊
materiam in ſtomaco ⁊ inteſtinis generant ex qua
vermes vel lumbꝛici in inteſtinis fiunt: ventrem
laxant et ſtomacum mollificant. Acetoſa ſunt fri
gida et habent quandam ſiccitatem profundatam
in humido: coleram reprimunt et ventrem ſtrin-
gunt colericū: ſitim extingunt et excitant. et ſecun
dum q̄ plus vl' minus abūdant acetoſitate hec op̄
antur materiā humidā finaliter relinquūt ī īteſti
nis ⁊ ſtomacho que viam multaꝝ infirmitatū cō
tingentium ex putrefactiōe eſſe poteſt. Cartamꝰ
eſt duaꝝ ſpecieꝝ. ſ. ſiluestris ⁊ domeſticꝰ ca. ē ⁊ ſic

in secundo oīs mundificat pectus. nocet stomaco ⁊
cascat lac in eo: educit flegma solutione. s. adustuꝫ
et ꝯfert colice. Chitrā est de genere picis nigra: ⁊
est lucida valde vt aloes epaticū ca. ⁊ sic in quarto
fortē efficit carnē lassam cōfert attritiōi lacertoꝝ:
sedat sodā frigidā abstergit vestigia vlceꝝ in ocu
lo cōfert tussi antiq̄ et vlcerībꝰ pulmōis: interficit
vermes ⁊ ꝓuocat mēstrua ⁊ fetū mortuuꝫ educit:
emplastrū ex eo factū super morsum serpentis ha
bentis cornua valet si iūgat̄ vga ex eo an̄ coytū ꝓ
hibet impregnationē. Costus ē triū specieꝝ qua
rum vna est alba lenis ⁊ aromatica: ⁊ alia ē nigra
lenis: ⁊ ē amara: et alia est grauis odoris: costꝰ al
bus recēs grossus nō corrosus ē melior. et amarus
ca. ē et in secundo ꝯfert oībus egritudinibus ner
uorum ⁊ doloribus pectoris bibitus ⁊ suffumiga
tus ꝓuocat mēstrua et vrinā et iterficit fetū. Cro
comagina que est nigra pōderosa ⁊ nigri coloris ē
melior. calefactiua et maturatiua abstergit oculuꝫ
⁊ prouocat vrinā. Climia auri est sup̄fluitas q̄ ad
heret parieti vasis in quo putrificat̄ aurum est eq̄
lis: sed insiccitate ē decliuis ad tertiū: in ip̄a ē exsic
catio ⁊ abstersio ꝯfert in vulneribꝰ fraudulentis ⁊
ꝯfortat oculū ꝯfert albugini ⁊ initio aq̄. Climia ar
genti est superfluitas que adheret vasi in quo puri
ficatur argentū. vltio fit climia ex ere ⁊ marchasi
ta ē sicut climia auri: sed ē frigidior: est abstersiua
mundificatiua et exsiccatiua cū eq̄litate absq̄ mor
dificatiōe ꝯfert in vulneribꝰ hūidis que cū diffi
cultate consolidātur. Cusus. i. herba de q̄ fit lau
danū ē et triū specieꝝ videlicet alba nigra ⁊ rubea:
calida ē ⁊ humida: neruis nocet ⁊ in foliis eiꝰ ē sti
pticitas decoctio eius ꝯfert in vlceribꝰ qn̄ admini
stratur cū oleo de lilio ⁊ melle ⁊ vitro sedat sodas
ꝯfert spleni emplastrū factū ex ea cū aceto ꝓuocat
mēstrua: ⁊ ꝓhibet impgnationē. Canabis semen
eius ca. est et sic. in secūdo fugat ventositates ⁊ est
male digestiōis et nocēs stomaco: exsiccat spma et
oleū eiꝰ ꝯfert dolori auris. Cartas. i. carta de pan
no ca. in p̄mo sic ī scdo q̄ de ea est adustuꝫ ꝓhibet
fluxū sanguinis nariū ⁊ alioꝝ locorum. Cucurbita
frigida est ⁊ humida in scdo q̄ elixata ē aliquantu
lum nutritia est velocis descēsionis. de facili mu
tatur ad corruptionē ꝯfert eiꝰ succꝰ dolori auris ca
lido et tussi ex calida cā: ⁊ eiꝰ decoctio valet sup̄flu
itatibus calidis ī stomaco et eas remouet et febri
bus colericis et valet in ardore vrine ⁊ ip̄aꝫ vrinā
ꝓuocat. Licorea siue rostꝝ porcinū est herba cuiꝰ
flos est celestis tēperata est sed ad caliditatē decli
nat: et valet sirupꝰ factꝰ ex ea ꝯ antracē: et carbū
culū si detur bis in die cū aqua decoctionis floꝝ ⁊
semis eiusdē: et est eius dosis. ℥. ij. qualibet vice: ⁊
quātitas aq̄ decoctiōis. ℥. iiij. qualibet vice: ⁊ valet
sirupus et herba de sua natura vt vult Halicomē
to tegni ī fine sup̄ vbo q̄d incipit. Et iam narrauit
oēs istas res sicut dixi paulo ⁊c: contra egritudi
nem pestilentialē calidā et frigidā et oēs egritudi
nes venenosas. Cucumer eiꝰ semē est melior semīe
citrul: et cucumer est melior ⁊ subtilior qui est ma
turus frigidꝰ humidꝰ in scdo: sedat caliditatē ⁊ co
leram: sed eius chimus est malus p̄paratus ad pu
trefactionē: et exitās putrefactionē et febres pra
uas: rectificat odor eius sincopī calidam sedat sitiꝫ
⁊ nō nocet stomaco: sed male digerit̄ ꝓuocat vri
nam et ꝯfert ardori vrine. Cucumer asininus sus
penditur fructus eius in fine estatis in p̄āno et co
latur eius succus ī scutellā et exsiccat̄ ad solē: et est
fortior scamonea et magis nocēs et venenosus est
calidus et siccus in tertio: qn̄ ponit̄ in clisteribꝰ cō
fert sciatice: resoluit succus eiꝰ ꝓuocat vrinam ⁊
menstrua: et suppositus interficit fetū. Cornu cerui
et caput adustū ita q̄ albescat abstergit dentes et
cōfirmat gingiuas et ꝓhibet materias ab oculo:
et ꝯfert sputo sanguinis et disinterie et nō nocet
stomaco. Cinis oīs calidus est et siccus et ē abster
siuus et exsiccatiuus: sed ablutio cū aq̄ munuit eiꝰ
abstersionē et rtificat res putrefactas: cinis ligno
rum stipticoꝝ sicut quercus stringit sāguinē et re
mouet impetiginē et scabiē et proprie eius lexiuiū
sed cinis almezereon est abstersiuꝰ et putrefactiuꝰ
Capillus veneris est calidus et siccus color ip̄iꝰ ē
inter rubedinē et nigredinē mundificat pectus et
pulmonē: et si ponat̄ in lexiuio augmētat capillos
et eos facit flauos et calefacit caput: nomeꝫ eius h̄
significat q̄ trahitur a venere. Capilli adusti cale
faciūt et exsiccāt decoctio ip̄oꝝ cū sunt adusti facit
nasci capillū. Capilli hoīs mixti cū aceto ponunt̄ ī
modū emplastri sup̄ morsurā cāis rabiosi et valꝫ.
Cassia fistula melior est illa que ē splendida et pin
guis vel spissa humida ē: sed ē eq̄lis in frigidita
te et caliditate resoluit et lenit valet leniendo do
lori podagre: epar mūdificat et cōfert icterici et do
lori epatis soluit absq̄ nocumento: et educit colerā
adustā et flegma octaua eius de turbit idem facit.
Cubeze est siluestris domestica: sꝫ siluestris altea
appellatur est frigidus et humidus ī primo: sꝫ do
mestica calida est oīs maturat et lenificat et abster
git absq̄ mordificatione ꝯfert apostematibꝰ cali
dis et additiōi eoꝝ: facit nasci carnē in vlceribus
oculoꝝ facit habūdare lac et lenit pectus. domesti
ca est male stomaco qui lenit ip̄m ꝯfert vlceribus
renū et vesice et rasure intestinoꝝ. Cantum. i. celi
donia calida ē et sicca valet ad formicaꝫ et eradicat
scabiē masticatur eiꝰ radix et sedat dolorē dentiū:
succꝰ eiꝰ acuit visum: et dicitur qn̄ excecat̄ pullus
hirundinis mater apportat plantā istam et redit
visus. Canderes est siligo vel spelta nutrimentuꝫ
eius est frigidiꝰ nutrimēto tritici et minoris nutri
menti et satis bone digestionis. Cauda. i. aspella
equi est nascēs in locis cōcauis et in vallibus frigi
da ē in primo sicca: in scdo est stiptica absq̄ mordi
catione adiuuat ad fluxū sanguinis vndecūq̄ cōso
lidat neruos et vulnera valet idropisi et egritudi
nibus epatis ꝯfert in attritione lacertoꝝ. Canta
rides calida et sicca ī tertio adustiua et putrefactia
est eradicat verucas linita cū aceto et vnguē mol
lificatū remouet: paꝝ de ea ꝓuocat vrinā et valet
idropisis et quando miscetur paꝝ de ea in medi
cinis ꝓuocatiuis mēstruoꝝ et vrinarum adiuuat
eas. Colla: colla cutiū ca. et sic: sed pisciū minoris
est caliditatis: omni colle inest vtus glutinatiua et
exsiccatiua valet in vlceribꝰ et oī re ī qua queritur
adherentia valet sputo sanguinis et intrat in me
dicinis sputi sanguinis et rupture: Camphora gu
ma cuiusdā arboris magni ē vel superfluitas eius
dem frigida ē et sicca in tertio. vsus eius facit acce
lerare canitiem: ꝓhibet cū aceto fluxū sanguis na
rium facit vigilias: confert in medicis obthalmie
calide ⁊ abscindit coytū et stringit fluxuꝫ ventris
colericum. Cera tēp̄ata et addit in coytu. et prouo
cat et stringit ventrē: ponitur in vnguētis propt̄
adherentiam. Digiti citrini siue brancha vrsina
eius figura est sicut vola manus cōmixta ex citrini
tate et albedine calida est et sicca in scdo. soluit su
perfluitates grossas et cutim mūdificat et confert
manie: loco eius viris alba ponitur. Drascesean ē
habens odorem et sub cortice egreditur rubeum
tendens ad purpureitatē calidus est in p̄mo: siccꝰ
in scdo habet in se stipticitatē et resoluit ventosi
tates: et retificat putrefactionem et mollificationē
neruoruꝫ: prohibet sputū sanguinis et confert in
flationem stomaci: eius decoctio ventrem strigit

Detbui.i.scandella vel loliūqđ nō credit̄ ē granū simile bordeologiꝰ strictiꝰ et magis soliduēt ama⁊ declinat ad caliditatem: sic in tertio constringit vētrem facit scotomiā ⁊ duritiē mollificat ⁊ confert doloribus ani ⁊ mollificatiōi: Dub ē arbor babens corticē ⁊ nucē ē frigidꝰ in primo ⁊ siccus in scđo abstergit ⁊ mūdificat ⁊ ē malus senibꝰ ⁊ pectori. Demestciꝰ grana ⁊ folia administrant̄ sed eius grana ⁊ folia ad ministrant̄ sed eius grana sūt fortiora in omnibus calida in tertio sicca in secundo ⁊ confert palesi ⁊ torture ⁊ mollificationi neruorum ⁊ colice ⁊ apostematibꝰ epatis ⁊ splenis. Dēsar cuiꝰ folia similia sūt folijs tritica. ē i p̄mo sic ⁊ in scđo ⁊ fructꝰ eius babet velamina duo veltria ⁊ eius succꝰ ē melior berba delet alopitiā ⁊ radix eius excitat coitū Dirdar ⁊ appellatur arbor cimicū bꝫ capita infiata in quibꝰ ē būiditas que fit cimices in ipa ē stipticitas ⁊ absterfio decoctio radicis folioꝝ eiꝰ confirmat ossa fracta expellit flegma aureꝰ corticis crossi eius. Dende. in seie eiꝰ sunt pācta nigra calida ē ⁊ sicca valde soluit cū subtilitate ⁊ est venenosa sed solatio eius cōseruat nigredinē capilloꝝ potioeiꝰ ē granū ⁊ dimidiū soluit bumiditates ⁊ melancoliā ⁊ flegma qđ ē in iuncturis ⁊ nō bibit̄ nisi in regiōe frigida ⁊ frigida complexione miscet̄ cū amilo ⁊ croco q: sola nō datur Daucus semē baucie siluestris calidus ē ⁊ siccꝰ ē apitiuus ⁊ puocat vrinā ⁊ menstrua Durā caro eius ē melior carne pulloꝝ ⁊ magis tēpata caro eius efficit augmētū in cerebro ⁊ in intellectu auget spma ⁊ coitū. Dinā vtus iuris est sicut vtus iuris vaccaꝝ. Dab.i. spēs lacerti raro inuenitur nisi i regionibus arabū stercus eiꝰ stercus lacerti ⁊ ꝓprie albedo que ē in ipso cōfert albugini oculi ⁊ descensiōi aque Dragagātū ē gūma arboris alboris fortis viscositatis frigidū ad siccitatē declinās exsiccatiuū ē vt gūmi arabicū ponit̄ in egreditudinibus oculoꝝ ⁊ pectoris

Emblicus ē debilior oībus mirobalāis siccus ē cū frigidate pauca extinguit calitatē sanguinis denigrat eius decoctio capillos ⁊ eos fortes efficit i radicibus ꝯfortat cor ⁊ intellectū ꝓstat augmētū ꝯfortat stomachū ⁊ anū ⁊ excitat coitū soluit flegma ⁊ melanconia ⁊ post solationē stringit ventrē. Epithimū ē flos ⁊ semē ex stipites qui ꝯfracti ⁊ inoluit̄ ꝙ rubeū est acuti odoris meliꝰ ē ca. ē ⁊ sic in tertio valꝫ in oībus opilationibꝰ ⁊ ꝯfert melācōie ⁊ spasmo sitim facit ⁊ excitat coleram rubeā potio eiꝰ est vsqꝫ ad aure. iiii. soluendo educit melancōiā ⁊ flegma non recipit multā decoctionē qn vtus eiꝰ resoluatur: vnde semꝑ in fine decoctiōis ponit̄ Ebenꝰ nigra melior ē ⁊ q̄ ē solida ⁊ lucens vt cornu i qua non sunt lince calida est ⁊ sicca in secundo post fricationē suꝑ lapidē ⁊ subtiliat ⁊ abstergit abstergit pānū oculi ⁊ fit ex ea eos ad medicinas oculi boc illud quod exit ab ea per fricationē illiꝰ cū altera icollirius ⁊ cū collirius valet ad albuginē ⁊ pannū i oculo. Eruca alia est siluestris cal̄a ē in scđo sicc. i p̄mo sed in bu. ē bumiditas vsus eiꝰ facit sodā sꝫ lactuca remouet boc facit lac babūdare ꝯfortat digestionē facit erectionē ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ debilitat coitū. cōfert cū vino morsui mustelle Endiuia alia ē siluestris ⁊ alia bortulana aparit ⁊ est conferens opilationi splenis ⁊ epatis frigida est ⁊ bumida in primo sicca vero est sicca in primo aparit omnes opilationes nutritiuoꝝ ⁊ renū ⁊ vesice ꝯfortat cor ⁊ ꝯfert apatibꝰ gutturis qn̄ ex decoctione eiꝰ fit gargarisma cum medulla cassie fistule delet coleraꝫ ⁊ remouet nauseam quando comeditur cū aceto cōstringit ventrē ꝓprie siluestris cōfert quartane ⁊ antiqs febribus confert inpuncturis scorpionū. Eusorbiū gūma ē eiꝰ vtus debilitatur post annos. iiii. claꝝ citrinuꝫ bn̄s odorē acutū ē melius adustiuū ⁊ abstersiuū mirabiliter ē calidū ⁊ sic cū in principio quarti cōfert palesi ⁊ torture soluendo ēducit flegma viscosum retentū in vtrisqꝫ anchis ⁊ eius oleū multū operat̄ in paralesi ⁊ spasmo. Equus dicit̄ ꝙ si additiōes que sūt suꝑ genu terant̄ ⁊ bibantur cū aceo qt sanant epilensiā ⁊ sodā coāgulū equi ꝓprie valꝫ fluxui ventris Erugo ferri in ipsa ē infrigidatio ⁊ stipticitas ꝯfert fluxui parturientiū. Eritius ē triū speꝝ ille qui ē notus ⁊ alius q bꝫ spinas sagittales ⁊ appellat̄ porcꝰ spinosus ⁊ alius q est marinus ⁊ ē spēs piscīū babētiū ostrata. Caro eiꝰ cōfert scrofulis ⁊ nodis puis duris ⁊ oībus egritudinibꝰ neruoꝝ ⁊ palesi ⁊ spasmo ⁊ extenuationi vel senecte que fit in pueris ⁊ cū oximelle cōfert bidropicis ⁊ multū opat̄ illo ex pueris q mingit in lecto ⁊ cōfert febribꝰ antiqs Enula caliditate ⁊ sicca in scđo sed in ipsa est bumiditas superflua que impedit e tā calefactionem eius confert sciatice ⁊ omnibus doloribus vētris ⁊ iuncturaꝝ ⁊ emplastꝝ factū ex folijs eius valet doloribus extrisecis frigidis adiuuat ad spuendū cum melle ⁊ ꝑse mundificat pectus ⁊ vinum decoctionis eius mundificat pulmonem: Decoctio radicis eius prouocat vrinam ⁊ menstrua ⁊ confert omnibus egritudibꝰ vesice ⁊ ardori vrine. Ematites lapis ē qui īuenitur in minerijs nō ablutus calidꝰ ⁊ siccus in secondo abstersius ⁊ subtiliatiuus est extenuat carnem bumidam eius puluis confert vlceribus oculorum ⁊ ea consolidat ⁊ asꝑitati palpebraꝝ ⁊ scabiei rectificatō proprietate gomorea: Eleborus niger calidus est ⁊ siccus vsqꝫ ad secundū resolutiuus ⁊ subtiliatiuus est ⁊ ipse de ꝓprietate ꝑmutat corpꝰ a sua cōplexiōe ⁊ facit acquirere bonam complexionem iuuentūē ⁊ ꝯfert palesi ⁊ doloribus iūcturaꝝ decoctio eius i aceto sedat tinnitum si in aurem distillectur ducit ex toto corpore melancoliam ⁊ sanguinem mundificat ab oī suꝑfluitate et confert epilēpsie ⁊ melancolie. Eleborus albus calidus ⁊ siccus inmedio secundū sed albus ē maioris amaritudinis potio eius cuꝫ superflait facit accidere singultum ⁊ spasmum ⁊ prefocationem ⁊ mortem excitat sternutationem ⁊ confortat visum Eupatorum est ex berbis amaris et appellatur saluia siluestris calidū est in primo siccū in secundo subtiliatiuum ⁊ abstersiuum est confert egritudinibus epati ⁊ doloribus valetqꝫ et eius opilationibus ⁊ confortat ipsum ⁊ confert duriciei splenis ⁊ confert febribus antiqs ⁊ proprie succus eiꝰ Epar bumor generatus ex eo est grossus sanius ex eis est epar anatis pinguis ⁊ gallinarū epar capraꝝ ⁊ ꝓprie bircoꝝ excitat epilēsiā epar adip vel lupi ꝯfert doloribus omnibus epatis et bidropisis: Euasneum calidum in primo siccuꝫ in scđo estipticū ⁊ abstersiuū ē tingit capillos

Fabe note sunt que autem crosse sunt ⁊ nō ꝑforant̄ gurgulionibus meliores sunt declinant ad frigiditatem ⁊ siccitatem manifeste abstergunt ⁊ inflant delent lentigines ⁊ pannū ⁊ faciunt bonū colorem ⁊ ꝓprie cortices ⁊ farina ⁊ emplastrū factū ex eis suꝑ apostemata testiculoꝝ cū puluere cimini ⁊ aceto valet inflationi testiculorum faciunt sodam conferūt sputo sanguis ⁊ tussi cū melle apostematibus gutturis sunt male digestionis ⁊ decocte cum aceto ⁊ aq̄ conferunt solutioni antiq̄ ⁊ disinterie Fex melior ē fex vini veteris ⁊ fex aceti ē vebemētis vtutis aduritur post exsiccationeꝫ eius ⁊ fit adustiua et desiccatiua et fortis abstersionis fex vero nō adusta confert inflamatiōi et emplastꝝ factū ex ea constringit fluxū matricis adusta vo oēm suꝑfluitatem que est in cute desiccat et remouet, ita ꝙ delet morpheam Fumus oīs exsiccatiuis est sed fumꝰ thuris et terbētine valet ad vlcera lachrymalū: fumꝰ visum debili

in secundo oīs mundificat pectus. nocet stomaco ⁊ cascat lac in eo: educit flegma solutione. s. adustuz et ꝯfert colice. Chitrā est de genere picis nigra: ⁊ est lucida valde vt aloes epaticū ca. ⁊ sic in quarto forte efficit carnē lassam cōfert attritiōi lacertoꝝ: sedat sodā frigidā abstergit vestigia vlceꝝ in oculo cōfert tussi antiq̄ et vlcerib⁹ pulmōis: interficit vermes ⁊ ꝓuocat mēstrua ⁊ fetū mortuū educit: emplastrū ex eo factū super morsum serpentis habentis cornua valet si iūgat̄ vga ex eo añ coytū ꝓhibet impregnationē. Costus ē triū specieꝝ quarum vna est alba lenis ⁊ aromatica: ⁊ alia ē nigra lenis: ⁊ ē amara: et alia est grauis odoris: cost⁹ albus recēs grossus nō corrosus ē melior. et amarus ca. ē et in secundo ꝯfert oībus egritudinibus neruorum ⁊ doloribus pectoris bibitus ⁊ suffumigatus ꝓuocat mēstrua et vrinā et iterficit fetū. Crocomagina que est nigra pōderosa ⁊ nigri coloris ē melior. calefactiua et maturatiua abstergit oculuz ⁊ prouocat vrinā. Climia auri est sup̄fluitas q̄ adheret parieti vasis in quo putrificat̄ aurum est eq̄lis: sed in siccitate ē decliuis ad tertiū: in ipa ē exsiccatio ⁊ abstersio ꝯfert in vulnerib⁹ fraudulentis ⁊ ꝯfortat oculū ꝯfert albugini ⁊ initio aq̄. Climia argenti est superfluitas que adheret vasi in quo purificatur argentū. vltio fit climia ex ere ⁊ marchasita ē sicut climia auri: sed ē frigidior: est abstersiua mundificatiua et exsiccatiua cū eq̄litate absq̄ mordificatiōe ꝯfert in vulnerib⁹ hūidis que cū difficultate consolidātur. Cusus. i. herba de q̄ fit laudanū ēt triū specieꝝ videlicet alba nigra ⁊ rubea: calida ē ⁊ humida: neruis nocet ⁊ in foliis ei⁹ ē stipticitas decoctio eius ꝯfert in vlcerib⁹ qñ administratur cū oleo de lilio ⁊ melle ⁊ vitro sedat sodas ꝯfert spleni emplastrū factū ex ea cū aceto ꝓuocat mēstrua: ⁊ ꝓhibet impgnatiōnē. Canabis semen eius ca. est et sic. in secūdo fugat ventositates ⁊ est male digestiōis et nocēs stomaco: exsiccat spma et oleū ei⁹ ꝯfert dolori auris. Cartas. i. carta de panno ca. in pmo sic i scdo q̄ de ea est adustuz ꝓhibet fluxū sanguinis nariū ⁊ alioꝝ locorum. Cucurbita frigida est ⁊ humida in scd̄o q̄ elixata ē aliquantulum nutritia est velocis descēsionis. de facili mutatur ad corruptionē ꝯfert ei⁹ succ⁹ dolori auris calido et tussi ex calida cā: ⁊ ei⁹ decoctio valet supfluitatibus calidis i stomaco et eas remouet et febribus colericis et valet in ardore vrine ⁊ ipaz vrinā ꝓuocat. Cicorea siue rostꝝ porcinū est herba cui⁹ flos est celestis tēperata est sed ad caliditatē declinat: et valet sirup⁹ fact⁹ ex ea ꝯ antracē: et carbunculū si detur bis in die cū aqua decoctionis floꝝ ⁊ semis eiusdē: et est eius dosis. ℥. ij. qualibet vice: ⁊ quātitas aq̄ decoctiōis. ℥. iiij. qualibet vice: ⁊ valet sirupus et herba de sua natura vt vult Malicometo tegni i fine sup vbo q̄d incipit. Et iam narrauit oēs istas res sicut dixi paulo ⁊c: contra egritudinem pestilentialē calidā et frigidā et oēs egritudines venenosas. Cucumer ei⁹ semē est melior semie citrul: et cucumer est melior ⁊ subtilior qui est maturus frigid⁹ humid⁹ in scd̄o: sedat caliditatē ⁊ coleram: sed eius chimus est malus ꝑparatus ad putrefactionē: et excitās putrefactionē et febres prauas: rectificat odor eius sincopī calidam sedat sitiz ⁊ nō nocet stomaco: sed male digerit̄ ꝓuocat vrinam et ꝯfert ardori vrine. Cucumer asininus suspenditur fructus eius in fine estatis in pāno et colatur eius succus i scutellā et exsiccat̄ ad solē: et est fortior scamonea et magis nocēs et venenosus est calidus et siccus in tertio: qñ ponit̄ in clisterib⁹ cōfert sciatice: resoluit succus ei⁹ ꝓuocat vrinam ⁊ menstrua: et suppositus interficit fetū. Cornu cerui et caput adustū ita q̄ albescat abstergit dentes et cōfirmat gingiuas et ꝓhibet materias ab oculos et ꝯfert sputo sanguinis et disinterie et nō nocet stomaco. Cinis oīs calidus est et siccus et ē abstersiuus et exsiccatiuus: sed ablutio cū aq̄ minuit ei⁹ abstersionē et stificat res putrefactas: cinis lignorum stipticoꝝ sicut quercus stringit sāguinē et remouet impetiginē et scabiē et proprie eius lexiuiū sed cinis almezereon est abstersiu⁹ et putrefactiu⁹. Capillus veneris est calidus et siccus color ipi⁹ ē inter rubedinē et nigredinē mundificat pectus et pulmonē: et si ponat̄ in lexiuio augmētat capillos et eos facit flauos et calefacit caput: nomez eius ꝯ significat q̄ trahitur a venere. Capilli adusti calefaciūt et exsiccāt decoctio ipoꝝ cū sunt adusti facit nasci capillū. Capilli hoīs mixti cū aceto ponunt̄ i modū emplastri sup morsurā cāis rabiosi et valz. Cassia fistula melior est illa que ē splendida et pinguis vel spissa humida ē: sed ē eqnalis in frigiditate et caliditate resoluit et lenit valet leniendo dolori podagre: epar mūdificat et cōfert ictertci et dolori epatis soluit absq̄ nocumento: et educit colerā adustā et flegma octaua eius de turbit idem facit. Cubeze est siluestris domestica: sz siluestris altea appellatur est frigidus et humidus i primo: sz domestica calida est oīs maturat et lenificat et abstergit absq̄ mordificatione ꝯfert apostematib⁹ calidis et additiōi eoꝝ: facit nasci carnē in vlceribus oculoꝝ facit habūdare lac et lenit pectus. domestica est male stomaco qui lenit ipm ꝯfert vlceribus renū et vesice et rasure intestinoꝝ. Cantum. i. celidonia calida ē et sicca valet ad formicaz et eradicat scabiē masticatur ei⁹ radix et sedat doloꝝ dentiū: succ⁹ ei⁹ acuit visum: et dicitur qñ excecat̄ pullus hirundinis mater apportat plantā istam et redit visus. Canderes est siligo vel spelta nutrimentuz eius est frigidi⁹ nutrimēto tritici et minoris nutrimenti et satis bone digestionis. Cauda. i. aspella equi est nascēs in locis cōcauis et in vallibus frigida ē in primo sicca: in scd̄o est stiptica absq̄ mordicatione adiuuat ad fluxū sanguinis vndecūq̄ cōsolidat neruos et vulnera valet idropisi et egritudinibus epatis ꝯfert in attritione lacertoꝝ. Cantarides calida et sicca i tertio adustiua et putrefactia est eradicat verucas linita cū aceto et vnguē mollificatū remouet: pax de ea ꝓuocat vrinā et valet idropisis et quando miscetur pax de ea in medicinis ꝓuocatiuis mēstruoꝝ et vrinarum adiuuat eas. Colla: colla cutiū ca. et sic: sed pisciū minoris est caliditatis: omni colle inest vtus glutinatiua et exsiccatiua valet in vlcerib⁹ et oī re i qua queritur adherentia valet sputo sanguinis et intrat in medicinis sputi sanguinis et rupture: Camphora gumma cuiusdā arboris magni ē vel superfluitas eiusdem frigida ē et sicca in tertio. vsus eius facit accelerare canitiem: ꝓhibet cū aceto fluxū sanguīs narium facit vigilias: confert in medicis obthalmie calide ⁊ abscindit coytū et stringit fluxuz ventris colericum. Cera tēpata et addit in coytu. et prouocat et stringit ventrē: ponitur in vnguētis ꝓpt̄ adherentiam. Digiti citrini siue brancha vrsina eius figura est sicut vola manus cōmixta ex citrinitate et albedine calida est et sicca in scd̄o. soluit superfluitates grossas et cutim mūdificat et confert manie: loco eius viris alba ponitur. Drasceseā ē habens odorem et sub cortice egreditur rubeum tendens ad purpureitatē calidus est in pmo: sicc⁹ in scd̄o habet in se stipticitatē et resoluit ventositates: et retificat putrefactionem et mollificationē neruoꝝ: prohibet sputū sanguinis et confert inflationem stomaci: eius decoctio ventrem stringit

Dethui.i.scandella vel loliũq͛ nõ credit̃ ẽ granũ
simile bordeologiꝰ strictiꝰ et magis soliduet amaꝝ
declinat ad caliditatem:⁊sic in tertio constringit vẽ
trem facit scotomiã ⁊ durities mollificat ⁊ confert
doloribus ani ⁊ mollificatiõi: Dub ẽ arbor habens
corticẽ ⁊ nucẽ ẽ frigidꝰ in primo ⁊ siccus in sc͞do ab
stergit ⁊ mũdificat ⁊ ẽ malus senibꝰ ⁊ pectori. De
mesteiꝰ grana ⁊folia administrant̃ sed eius grana
⁊ folia ad ministrant̃ sed eius grana sũt fortiora in
omnibus calida in tertio sicca in secundo⁊ confert
palesi ⁊ torture ⁊ mollificationi neruorum ⁊ colice ⁊
apostematibꝰ epatis ⁊ splenis. Desar cuiꝰ folia si
milia sũt folijs tritica.ẽ i ꝓmo sic ⁊ in sc͞do ⁊ fructꝰ
eius habet velamina duo veltria ⁊ eius succꝰ ẽ me
lior herba delet alopitiã ⁊ radix eius excitat coitũ
Dirdar ⁊ appellatur arbor cimicũ hꝫ capita infla
ta in quibꝰ ẽ hũiditas que fit cimices in ipa ẽ stipti
citas ⁊ abstersio decoctio radicis folioꝝ eiꝰ confir
mat ossa fracta expellit flegma aureꝰ corticis crossi
eius. Dende.in seieeiꝰ sunt pũcta nigra calida ẽ ⁊
sicca valde soluit cũ subtilitate ⁊est venenosa sed solu
tio eius cõseruat nigredinẽ capilloꝝ potio eiꝰ ẽ gra
nũ ⁊ dimidiũ soluit humiditates ⁊ melancoñiã ⁊fle
gma q͛d ẽ in iuncturis ⁊ nõ bibit̃ nisi in regiõe fri
gida ⁊ frigida complexione miscet̃ cũ amilo ⁊ croco
q: sola nõ datur Daucus semẽ daucie siluestris cali
dus ẽ ⁊ siccꝰ ẽ apitiuus ⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ menstrua
Durã caro eius ẽ melior carne pulloꝝ ⁊ magis tẽ
pata caro eius efficit augmẽtũ in cerebro ⁊ in intel
lectu auget spma ⁊ coitũ. Dinã ṽtus iuris est sicut
ṽtus iuris vaccaꝝ. Dab.i.spẽs lacerti raro inue
nitur nisi i regionibus arabũ stercus eiꝰ stercus la
certi ⁊ ꝓprie albedo que ẽ in ipso cõfert albugini
oculi ⁊ descensiõi aque Dragagatũ ẽ gũma arboꝝ
alboris fortis viscositatis frigidũ ad siccitatẽ decli
nãs exsiccatiuũ ẽ vt gũmi arabicũ ponit̃ in egredi
tudinibus oculoꝝ ⁊ pectoris

Emblicus ẽ debilior oĩbus mirobalãis siccus ẽ
cũ frigidate pauca extiguit calitatẽ sanguinis de
nigrat eius decoctio capillos ⁊ eos fortes efficit i
radicibus ꝯfortat cor ⁊ intellectũ ꝑstat augmẽtũ ꝯ
fortat stomacũ ⁊ anũ ⁊ excitat coitũ soluit flegma
⁊ malanconia ⁊ post solationẽ stringit ventrẽ. Epi
thimũ ẽ flos ⁊ semẽ ẽt stipites qui ꝯfracti ⁊ inuoluit̃
q͛ rubeũ est acuti odoris meliꝰ ẽ ca.ẽ ⁊ sic in tertio
valꝫ in oĩbus opilationibꝰ ⁊ ꝯfert melãcõie ⁊ spas
mo sitim facit ⁊ excitat coleram rubeã potio eiꝰ est
vsq͛ ad aure.iiii.soluendo educit melancoĩã ⁊ fleg
ma non recipit multã decoctionẽ qn ṽtus eiꝰ resol
uatur: vnde semꝑ in fine decoctiõis ponit̃ Ebenꝰ
nigra melior ẽ ⁊ q̃ ẽ solida ⁊ lucens vt cornu i qua
non sunt lince calida est ⁊ sicca in secundo post fri
cationẽ sup lapidẽ ⁊ subtiliat ⁊ abstergit abstergit
pãnũ oculi ⁊fit ex ea eos ad medicinas oculi hoc il
lud quod exit ab ea per fricationẽ illiꝰ cũ altera icol
lirius ⁊ cũ collirius valet ad albuginẽ ⁊ pannũ i ocu
lo. Eruca alia est siluestris cala ẽ in sc͞do sicc.i ꝓmo
sed in hu.ẽ humiditas vsus eiꝰ facit sodã sꝫ lactuca
remouet hoc facit lac habũdare ꝯfortat digestionẽ
facit erectionẽ ⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ debilitat coitũ. cõ
fert cũ vino morsui mustelle Endiuia alia ẽ siluestris
⁊ alia hortulana aparit ⁊ est conferens opilationi
splenis ⁊epatis frigida est ⁊humida in primo sicca
vero est sicca in primo aparit omnes opilationes nu
tritiuoꝝ ⁊ renũ ⁊ vesice ꝯfortat cor ⁊ ꝯfert apatibꝰ
gutturis qñ ex decoctione eiꝰ fit gargarisma cum
medulla cassie fistule delet coleraꝫ ⁊ remouet nau
seam quando comeditur cũ aceto cõstringit ventrẽ
ꝓprie siluestris cõfert quartane ⁊ antiqs febribus
confert inpuncturis scorpionũ. Euforbiũ gũma ẽ eiꝰ
ṽtus debilitatur post annos.iiii.daꝝ citrinũ hñs

odorẽ acutũ ẽ melius adustiuũ ⁊ abstersiuũ mirabili
ter ẽ calidũ ⁊ sic cũ in principio quarti cõfert palesi
⁊ torture soluendo ẽ[illegible]cit flegma viscosum retentũ
in vtrisq͛ anchis ⁊ eius oleũ multũ operat̃ in para
lesi ⁊ spasmo. Equus dicit̃ q͛ si additiões que sũt su
ꝑ genu terant̃ ⁊ bibantur cũ aceto q͛t sanant epilen
siã ⁊ sodã coãgulũ equi ꝓprie valꝫ fluxui ventris
Erugo ferri in ipsa ẽ infrigidatio ⁊ stipticitas ꝯfert
fluxui parturientiũ. Eritius ẽ triũ speꝝ ille qui ẽ no
tus ⁊ alius q͛ hꝫ spinas sagittales ⁊ appellat̃ porcꝰ
spinosus ⁊ alius q͛ est marinus ⁊ ẽ spẽs piscũ habẽ
tiũ ostrata. Caro eiꝰ cõfert scrofulis ⁊ nodis puis
duris ⁊ oĩbus egritudinibꝰ neruoꝝ ⁊ palesi ⁊ spas
mo ⁊ extenuationi vel senecte que fit in pueris ⁊ cũ
oximelle cõfert hidropicis ⁊ multũ opat̃ illo ex pue
ris q͛ mingit in lecto ⁊ cõfert febribꝰ antiqs Enula
caliditate ⁊ sicca in sc͞do sed in ipsa est humiditas su
perflua que impedit c tũ calefactionem eius confert
sciatice ⁊ omnibus doloribus vẽtris ⁊ iuncturaꝝ ⁊
emplastꝝ factũ ex folijs eius valet doloribus extri
secis frigidis adiuuat ad spuendũ cum melle ⁊ ꝑ se
mundificat pectus ⁊ vinum decoctionis eius mun
dificat pulmonem: Decoctio radicis eius prouocat
vrinam ⁊ menstrua ⁊ confert omnibus egritudibꝰ
vesice ⁊ ardori vrine. Ematites lapis ẽ qui iuenitur
in mineris nõ ablutus calidꝰ ⁊ siccus in secondo ab
stersiuus ⁊ subtiliatiuus est extenuat carnem humi
dameias puluis confert vlceribus oculorum ⁊ ea
consolidat ⁊ aspitati palpebraꝝ ⁊ scabiei rectificat q͛
proprietate gomorcã: Eleborus niger calidus est ⁊
siccus vsq͛ ad secundũ resolutiuus ⁊ subtillatiuus
est ⁊ ipse de ꝓprietate ꝑmutat corpꝰ a sua cõplexiõe
⁊ facit acquirere bonam complexionem iuuenilẽ ⁊ ꝯ
fert palesi ⁊ doloribus iũcturaꝝ decoctio eius i ace
to sedat tinnitum si in aurem distillectur ducit ex to
to corpore melancoliam ⁊ sanguinem mundificat
ab oĩ supfluitate et confert epilẽpsie ⁊ melancolie.
Eleborus albus calidus ⁊ siccus in medio secundũ
sed albus ẽ maioris amaritudinis potio eius cũ su
perfluit facit accidere singultum ⁊ spasmum ⁊ pre
focationem ⁊ mortem excitat sternutationem ⁊ con
fortat visum Eupatorium est ex herbis amaris et
appellatur saluia siluestris calidũ est in primo siccũ
in secundo subtiliatiuum ⁊ abstersiuum est confert
egritudinibus epati ⁊ doloribus valetq͛ et eius opi
lationibus ⁊ confortat ipsum ⁊ confert duriciei sple
nis ⁊ confert febribus antiqs ⁊ proprie succus eiꝰ
Epar humor generatus ex eo est grossus sanius ex
eis est epar anatis pinguis ⁊ gallinarũ epar capraꝝ
⁊ ꝓprie hircoꝝ excitat epilẽsiã epar adip vel lupi ꝯ
fert doloribus omnibus epatis et hidropisis: Euas
neum calidum in primo siccũ in sc͞do estipticũ ⁊ ab
stersiuũ ẽ tingit capillos

Fabe note sunt que autem crosse sunt ⁊ nõ ꝑforant̃
gurgulionibus meliores sunt declinant ad frigidi
tatem ⁊ siccitatem manifeste abstergunt ⁊ inflant
delent lentigines ⁊ pannũ ⁊ faciunt bonũ colorem
⁊ ꝓprie cortices ⁊ farina ⁊ emplastrũ factũ ex eis su
ꝑ apostemata testiculoꝝ cũ puluere cimini ⁊ aceto
valet inflationi testiculorum faciunt sodam conferũt
sputo sanguis ⁊ tussi cũ melle apostematibus guttu
ris sunt male digestionis ⁊ decocte cum aceto ⁊ aq̃
conferunt solutioni antiq̃ ⁊ disinterie Fex melior ẽ
fex vini veteris ⁊ fex aceti ẽ vehemẽtis ṽtutis adu
ritur post exsiccationeꝫ eius ⁊ fit adustiua et desicca
tiua et fortis abstersionis fex vero nõ adusta con
fert inflamatiõi et emplastꝝ factũ ex ea constringit
fluxũ matricis adusta vo oẽm supfluitatem que est
in cute desiccat et remouet, ita q͛ delet morpheam
Fumus oĩs exsiccatiuus est sed fumꝰ thuris et terbẽ
tine valet ad vlcera lacrymalũ: fumꝰ visum debili

tat. flos eris ē stipticus corrosi⁹ ⁊ mordicatiuus cor
rodit carnē additā valet in exituris ani et emoroida
rū fistula pastoris ca. ē ⁊ sic. in scḋo suce⁹ ei⁹ frāgit
lapidem et cōfert vlcerib⁹ intestinorū et egritudi
nibus matricis q̄ sunt dolorose ꝓuocat vrinam et
mēstrua furmentū mediū inter duritiē et raritatē
et inter rubedinē et meli⁹ est calidū est et tēpatū in
siccitate et humiditate. furmētū elixatū est tarde ⁊
male digestionis sed frumētū rubeū est plurimi nu
trimenti sanic frumenti est tarde digōnis et frumē
tū coctū ūmes generat sanguis tū generatus ex eo
ē tēperatior sanguie qui generatur ex oibus aliis
granis fenugrecū calidū ē in primo ⁊ siccū sed hꝫ
humiditatē extraneā digestiuū maturatiuū lenitiuū
et sedatiuū doloris oīs ē et decoctio herbe eius et se
mis et oleū ipsi⁹ ꝓlongat capillos et cōfert scisuris
eoꝝ sed vsus ei⁹ facit fetere odorē corporis et sudo
ris mūdat vrsures capitis clarificat vocē et nutrit
pulmonem et cōfert egritudinib⁹ pectoris fit clistē
re ex decoctione ei⁹ ad apostema matricis et dolo
rem et coartationem ipsius decoctio ei⁹ cū aceto va
let vlceribus itestinoꝝ ferrū aliud ē naturale aliud
artificiale purificatū et aliud calibs vinū et aqua in
qbus extinguitur ferrū cōfert apati epatis et sple
nis et opilationib⁹ amboꝝ et mollificationi stoma
ci corīa et erugo ei⁹ cōstringit fluxū sanguis ex ma
trice et emoroidib⁹. faseoli rubei calidiores sunt
aliis oēs declinant ad caliditatē et siccitatē sꝫ i eis
humiditas supflua meliores sunt q̄ȝ mes et ꝯferūt
pectori et pulmoni et humorē generāt crossuꝫ sed
sinapis remouet eoꝝ nocumētū et acetū cū sale et
pip cū origāo et bonū vinū subtile et acetū ꝓuocat
mēstrua ꝑpe rubei: feloē calidū ē et siccuꝫ in quar
to oē fel cōfert obscuritati visus et oē fel ꝯfert ob
scuritati visus et oē fel ē solutiuū et valet ad dolorē
matricis et testiculoꝝ ēplastꝛ et sup positū faligo
que ē leuioris ē melior ois calida ē et exsiccatiua il
la que assumitur ex fumo ligni pini cū gūma et bde
lio ponit̄ sup adustione ignis et dimittit̄ donec ca
dat. furfur calidū ē et siccū in primo mūdificat et
lenificat abstergendo confert apātibus calidis cū
aceto sorbitio facta ex eo cū zucharo et oleo amig
dalino lenit pectus et ventrē felegemisk. i. ozimū
gariofilatū calidū ē et siccū et ē odoris similis odori
gariofiloꝝ aperit opilatiōes et in ambab⁹ narib⁹
et cōfert tremori cordis comestum q̄ ex flegmate ⁊
melācolia fu. i. valeriana habet duas spēs. s. mas
culum et feminā folia eius sunt sicut folia apii ra
dix eius aromatica et est calida et siccat et ei⁹ virt⁹
ē vt vtus spice ꝓuocat vrinā et menstrua ei⁹ decoc
tio et cōfert dolori lateris fausel. i. auellana inda
et appellatur in nostra cōtrata gargatela ē propin
qua vtuti sandali et loco eius ponit̄ infrigidat caꝫ
stipticitatē et confert apostematibus calidis et ē
cōueniens inflatioi in oculo et obtalmie calide
fael. i. fructus super quē ē cortex similis in colore
corticib⁹ auellanaꝝ et figura eius ē vt figura fisti
ci color fistici color eius est inter album et nigrum
calidus est cum pauca siccitate cōfert mollificati
one neruorꝫ et ventositatibus emoroidarum et
eas sanat et habet in se vtutē pomoꝝ mandragore
fulfumiē. i. radix piperis cōfert dolorib⁹ piperis
et spasmo et ē calida et sicca cōfert vētositatib⁹ fri
gidis et colice. fesirei. i. vitis alba calida ē et sicca
in tertio calefacit abstergit et subtiliat radix eius ō
let verrucas et cuꝫ borob et fenugreco ei⁹ radix pā
num abstergit et vestigia nigra remanentia post vl
cera radix eius cōfert epilēsie et vertigini q̄n de ea
omni die sumit̄ cōfert tussi et dolori lateris et radix
eius interficit fetum si supponat̄ decoctio eius mū
dificat̄ matricē si in ea sessio fiat. feluzabaragi fri

gidū ē et siccū ꝯfortat capillos decoquuntur rami
eius cū aceto et bibit̄ ad splenem et ei⁹ decoctio ꝓ
uocat menstrua: fūgi frigidi sunt et humidi i tio
generant hūoreꝫ grossum malū venenosuꝫ et recti
ficat̄ eoꝝ malitia cū vino pipere et ozimo postq̄ȝ eli
xāt̄ generat stuporē et apoplexiā et mortē subitāeā
et sunt omnes venenosi et spāliter qui nascunt̄ ino
cumento locoꝝ putridoꝝ et ferri erugiosi. fisticū
ē siccū et calidū in scḋo aperit opilatiōes epatis et
splenis ꝑpter suā amaritudinē et aromaticitātem
et aperit meat⁹ nutrimenti et confortat os stomaci
et excitat coitū. fosesisis ē animal existēs in lectis
et vocatur igil et fetet cum ꝑmitit̄ odor eius va
let pfocationi matricis quando terit̄ et ponit̄ i fo
ramine vge sanat difficultatem vrine et dicit̄ q̄ po
nit̄ in faba et deglutit̄ anteq̄ȝ iuadat febris quarta
na et cōfert fachilesus mūdificat cuꝫ abstersiōe ⁊
incisione et calefatione si bibant̄ tres aure de ea ⁊
nō plus cō vino vl̄ mellicrato sanat icteritiam spāli
ter de opilatione ꝓuocat mēstrua et soluendo edu
cit flegma a quosuꝫ dāt̄ de ea aur. iii. vl̄. iiii. ad pl⁹
fuca cōueniens ē q̄ fit de pane cocto et fermento
generat humorem malū et est mali nutrimēti. dici
tur q̄ si infundatur os elephantis ex ipso duꝫ ē ca
lidum q̄ mollificatur et fit artificiale et nocet vela
mini cerebri q̄ fit cū hordeo ꝓuocat vrinam. feni
culum hortulanum calidum est ⁊ siccum in secundo
siluestre in tertio apit opilationes epatis et splēis
acuit visus eius visum vnde serpentes et animalia
comedunt ipsum vt oculi illuminetur et dicitur et
est vex si sumantur. ʒ. ii. de eius seie oī die p⁹ prā
dium et cenam q̄ visum conseruant et augent quo
cūq̄ȝ modo sumatur humidū et recens facit habū
dare lac ꝓuocat vrinam et menstrua datur in febri
bus antiquis cum aqua frigida et radix eius terit̄
et ponit̄ super morsuꝫ canis rabiosi et confert. fu
mus terre fri. in ꝑmo sic. in scḋo purificat sangui
nem et aperit et clarificat: sed notatur calor i eo ꝓ
pter qḋ sentitur de amaritudine in eo stomacū con
fortat et aperit opilationes nutritiuoꝝ lenit natu
ram valet in scabie et febrib⁹ antiqs. ficus alba est
melior deinde rubea et postea nigra cum vehemē
ter ē matura omnis calida est et hūida imatura fri
gida et abstersiua est et que ē sicca et calida in fine
ꝑmi. nutrimentū ficus q̄uis non sit in robore nu
trimenti carnis et granorū est tamē vehemētioris
roboris q̄ȝ nutrimentū omniū fructuū delet imatu
ra verucas et morpheas albas ⁊ rubeas cū decē ti
fricatione et pānū: ⁊ spāliter lac eius et generat pe
diculos nisi rectificet̄ ex amigdalis vel nucibus di
cit̄ q̄ humida ⁊ sicca confert epilēpsie sicce et hūde
et ꝯfert asperitati guturis aperit opilatiōes epatis
et splenis humida est mala stomaco sed sicca nō sic
et oēs quidē spēs ficus sunt incōuenientes currui
materieꝝ ad stomacū et per hoc disponūt corpus
humores ad putrefactionē et inducūt recidiuā i fe
bre spāliter et hec vere videm⁹ nostris tēporibus
et etiam illi qui nobiscū fuerunt hec viderūt cōfert
renibus et vesic ꝗ que hu. est et que sic est et admini
stratio eius debet fieri in ieiuno: et bibere post ip
sam vinum limphatū vex ē q̄ sirup⁹ accetosus cō
positus vel oximel cum aqua frigida sumptus recti
ficat eius malitiaꝫ. fex olei melior fex ex fecib⁹ istis
est fex olei de croco fex expssionis olei est calidaꝫ in
primo fex olei de croco tingit linguā et dentes et ꝑ
durat eius tinctura per sex horas fex expssiōis olei
ꝯsolidat vlcera que fiunt in corporibus siccis. fer
mentū calidū sed humidū et siccū sunt ꝫm quantita
tem salsedinis in ipso est abstersio et per accetosita
tem infrigidatio resoluit extrahit materias ex ꝓ
fundo corporis: fit ex eo emplastꝝ ad dolorē q̄ ē

in inferiore pte pedis exsiccat lac in mamillis: foliū
callidum est siccū ī secūdo qñ spargit̃ ī pannis con
seruat eos a tineis: odorē efficit bonū tentum sub
lingua. cōfert stomaco ⁊ epati prouocat vrinam

Glans frigida est in primo siccum in scđo: stip-
tica est sed castanea minus ea: ⁊ in castanea est paꝝ
calliditatis ⁊ hoc pp suā dulcedinē: in castanea est
abstersio sȝ in vtraque est stipicitas et in flatio ī vē
tre īferiore tarde digestionis est castanea: sȝ est sa
tis boni nutrimēti sȝ nutrimentuȝ castanee ⁊ glan
dis laudatur ī porcis plꝰ q̄ȝ ī hominibꝰ si zucharuȝ
comedatur cū castaneis fit bonū nutrimētū raruȝ
cōfortatur eoꝝ nutrimentū ex carne porci salita de
nouo: castanea cōfert sputo sanguis ventrē cōstri
git ⁊ ꝯfert disinterie ⁊ fluxū sanguinis. Geoluȝ est
granum pini maioris ⁊ est melioris nutrimenti q̄ȝ
nux temperatum est. sed attinet caliditati. nutrimē
tum prebet forte ⁊ rectficat humditates corruptas
in itestinis: mundificat pulmoneȝ ex sanie ⁊ humo
ribus grossis ⁊ excitat coytū ⁊ ꝯfert vesice. Gentia
na folia eiꝰ sunt similia folijs nucis ⁊ sunt multū iu
xta radicē: calida est in tertio sicca ī scđo ī ipa ē stip
ticitas ⁊ abstersio ⁊ subtiliatō cū bibunt̃ ex ea. ʒ. ij.
cum vino remouet torsionē neruoꝝ que fit ex pcus
sione vel casu: aperito pilationes epatis ⁊ splenis:
prouocat vrinā ⁊ mēstrua: ⁊ facit si supponat̃ abor
tire semē medicina ē proprie ad puncturas scorpio
num. Geñȝ cū aduritur augmentat̃ eius subtilitas
frigida ⁊ sicca in ipo ē stipticitas cū viscositate con
stringit fluxuȝ sanguis ⁊ conglutinat loca vlcera-
ta ⁊ ea adherere facit: linit̃ ex eo caput vel fit pluis
ex eo ⁊ retinet fluxū sanguis ex naribꝰ: ponitur cū
albumine oui ad obthalmiā calidā. Gēsensiū mun
dificatiuū apiriuū sedatiuū inflatiōis ⁊ ventositatū
resoluit humiditates viscosas in stomaco: ⁊ cōfert
stomacis infantiū ⁊ ventositatibꝰ matricū. Gezar
semen siluestris ē fortiꝰ ca. est in secūdo hu. in pⁱmo
cōfert pleuresi ⁊ tussi antique: nutrita ē facilioris
digestionis ⁊ confert hidropicis sedat dolorē ven
tris pungitiuū ⁊ excitat coytū. ⁊ prouocat vrinam
⁊ menstrua: sed siluestris est fortior ī oībꝰ. Geguer
frigidū est ⁊ siccū in fine secundi. sed panicū ē me-
lioris dispositionis in oī re q̄ȝ miliū cocte ⁊ aq̄ fur
furis simile ⁊ oleo amigdalino. ⁊ ꝓbet bonū nutri
mentum euaporatiuū est vnūquodq̄ȝ tarde digesti
onis est in stomaco ⁊ in sua substantia ⁊ in pane: et
vnūq̄đq̄ȝ vētreȝ stringit almansor. Gallie ⁊ gallus
adeps pulloꝝ calidior est adipe gallinaꝝ macrarū
galloꝝ melior est qui nō cātat adhuc vel calcant et
melior gallinaꝝ est qua nondū parit oua antiq ma
li sunt testiculi galloꝝ velocis sunt digestiōis ⁊ lau
dabilis ius galloꝝ cōuenit tremori cordis ⁊ dolo-
ri iuncturaꝝ. caro gallinaꝝ q̄ sunt pulle efficit aug
mentū in intellectu: ⁊ cerebꝝ gallinaꝝ confert flu
xui sanguis ex velaminibꝰ cerebri: ius galloꝝ con
fert asmati ⁊ galliaꝝ caro clarificat vocē. ius gal-
li veteris cū polipodio ⁊ aneto confert colice ⁊ do
lori stomaci ex ventositate ⁊ soluit melanconiā: sed
cum cartamo flegma ⁊ caro gallinaꝝ augmētat co
itum galline scisse: aut gallus super cor suū qñ po
nitur super morsurā serpētis atrahit ad se venenū
⁊ confortat. Gasganeū. i. foliū nil calidū in primo
siccū in secundo abstergit cū stipticitate ⁊ tingit ca
pillos. Guarescen. i. genus colūbaꝝ ⁊ credo q̄ sint
turtures sanguis eius est bonus vlceribus oculi
sed eius caro est difficilis digestionis ⁊ stringit vē
trem. Garil. i. stellio: caro eius est calida multum:
extrahit spinas ⁊ surculos: stercus eius tritū era
dicat verucas ⁊ valet ad albuginem oculi granum
lauri dictū est in caplo de mest. Granum nil ca. ē
et sic. in fine scđi soluit melancōiā ⁊ hūores gros-
sos ⁊ vermes ⁊ confert morphee. Granuȝ pini ca.
est ⁊ humidum in tertio. sed magnum ē equale de
clinat ad caliditatem ipinguatiuū est oc: ꝯfert tus
si ⁊ humoribꝰ putrefactis in pulmone: confert sto
maco: augmentat coytum per se ⁊ cum adiuncto.
Granum alkikil est album maiꝰ cartamo cōfert las
situdini: vsus eius facit fastidiū: emēdatur eiꝰ mali
tia cum zucharo: mordicat ⁊ aperit ⁊ resoluit. Gra
num viride calefacit ⁊ humectat exsiccat̃ per tem-
pus vsq̄ȝ ad finem secundi mundificat ⁊ calefacit
cum lenitate ⁊ stipticitate: conseruat capillos ⁊ pal
pebras a corrosione: cōfert tussi antique: ꝯfert sple
ni: excitat coytum ⁊ prouocat ⁊ mundificat renes.
Gramen facit adherere plagas sanguineas eiꝰ de
coctio lapidem frangit. Gallia est quedaȝ confectō
que fit de emblicis ⁊ alijs rebꝰ in antidotario Auic
confortans viscera resoluit confortat ⁊ stipticat vi-
scera ⁊ facit augmētum in coytu ⁊ cōfert doloribꝰ
neruorum. Gummi arabicum calidum est ⁊ siccum
⁊ omnes species gūmi similiter confortat stipticat
⁊ conglutinat. lenit tussim calidam ⁊ expellit nocu-
mentum pulmonis ⁊ vocem clarificat. Gariofilum
calidum est et siccū est in tertio: corporis odoreȝ bo
num efficit ⁊ abstergit visum: ⁊ confortat stomacū
⁊ epar ⁊ confert vomitui ⁊ nausee. Galbanum cali
dum est ⁊ siccum in tertio carminat ventositatem et
resoluit: confert scrofulis ⁊ lassitudini ⁊ spasmo qñ
epilenticus ipm odorat reuiuiscit asmati ⁊ tussi an-
tique valet: prouocat menstrua ⁊ extrahit fetuȝ cū
tyriaca venenosorum. Granatum quod est dulce ē
frigiduȝ ⁊ humidum in primo acetosum frigiduȝ ⁊
siccum in secundo: acetosum reprimit coleraȝ pro-
hibet cursum superfluitatum ad viscera ⁊ proprie
vinum eius acetosum exasperat pectꝰ ⁊ dulce lenit
ipsum granatum muzum confert inflamationi sto
maci: confert vinum de granatis ebrietati ⁊ prope
acetosi succus granati acetosi confert solutioni co-
lerice ⁊ muzum confert febribus acutis antiquis. si
militer acetosum. Galanga calidum est ⁊ siccum in
secundo odorem oris efficit bonum confert stoma-
co ⁊ est digestiuum cibi ⁊ colice frigide. Gubera. i.
mespila frigida sunt in primo siccum in secundo re
tinet fluxum ⁊ sunt minoris operatiōis ī hoc q̄ȝ sor
be ⁊ reprimunt coleram ⁊ tardant ebrietatem si su
mantur post vinum retinent vomitum ⁊ conferūt
fluxui colerico. Gagates est habens odoreȝ aspalti
confert podagre. confert prefocationi matricis et
epilensie quādo fit suffumigatio ex ipso circa os.
Gusune. i. species fungoruȝ inest ei suauitas vt sua
uitas lacertorum ⁊ carnositas ⁊ aquositas nō q̄ ita
mali humoris est ⁊ eius figura est rotunda. Galia ē
quedam herba que galia odorifera appellat̃ odor
eius confortat cor: confert doloribus frigidis matri
cis prouocat menstrua: ⁊ preparat ad impregnatio
nem. Gluten est genꝰ gūmaꝝ ca. est ⁊ sic. resoluti-
uum ⁊ maturatiuū. Galle sunt frigide in primo hu
mide in secundo prohibent cursum hūiditatū ad li
guam ⁊ stōacum valent ad fluxū ventris antiquū.
⁊ confortantur omnes medicine ventris ex ipsis.

Homo: fex vrine hominis sedat crisipilā ⁊ remo
uet scabiem: ⁊ quādo vrina eius coquit̃ cū melle in
vase eneo abstergit albuginem oculi: vrina hoīs si
bibat̃ nouem diebus in ieiuno liberat splenē et spe
cialiter si infirmꝰ suā ꝓpriā vrinā biberit. Holus
frigidus et humidꝰ est in secūdo ꝯfert emplastꝝ ex
eo apa[illegible]ibꝰ calidis ꝯfert tussi calide et sedat eā et siti
similiter et ꝯfert ardori vrine et difficultati emissio
nis eiusdem. Huthomam eq̄lis ꝯplexionis est de-
clinās ad hūiditatē exsiccat absq̄ȝ mordicatione et
est stiptica cum resolutione est media inter triticū
et hordeum. Heuisistidos vocatur hipoquistidos

frigidus ⁊ stipticus est declinat ad siccitatē constri
git omnem fluxum materie. Hearfelus. i. lactuca
asini frigida est ⁊ hūida ⁊ est stiptica cū parua cale
factione ⁊ apitione. Haase. i. hisopius hispana ca.
est ⁊ sic. in fine secundi mūdificat pectus ⁊ pulmo/
nem ⁊ confortat digestionē ⁊ appetitū prouocat vri
nam ⁊ menstrua. Haser. i. tribuli calidi ⁊ sicci sūt
in primo cū stipticitate parua augmentū efficiūt in
coytu ⁊ lapidem frangūt in renibꝰ ⁊ vesica et con/
ferunt difficultati vrine ⁊ colice. Harmel ca. est ⁊
sic. dicitur ꝙ si teratur ⁊ misceatur cū melle ⁊ vīo
et felle perdicis vel gallinaꝝ ⁊ aqua fenugreci est
conueniēs debilitati visus prouocat vrinā et men/
strua. Haltit ca. est et sic. in tertio: cōfert podagre
et dolori iuncturaꝝ et solutione educit hūorez cru
dum grossum et viscosum et vmes. Handacoca ca.
est et sic. in fine primi cōfert dolori lateꝝ ex flegma
te et ventositate: vētrē stringit si dať succꝰ eius cū
cōstrictiuis dicitur ꝙ tertianariꝰ si tria ex folijs eiꝰ
vel tria ex granis ipsiꝰ et q̄rtanariꝰ quattuor acci/
piet ꝙ variabiť eius circuitus et fiat sanus: et hoc
secūdū me habēt locū post aliquā vel aliquas pur/
gationes herba viri qua vitꝫ abluiť in ipa est stip
ticitas cū hūiditate ca. est succus eius valet ad tus
sim antiquā et remouet emoroidas. Hasassi ca. est
et sicca in quarto adustiua est et excoriatiua adurit
stomacū et vomitū iducit. Haurum. i. spēs karabe
vel eius arbor equalis est declinat tū ad siccitatem
confortat oculū ꝓhibet ipregnationē et ꝯfert diffi
cultati vrine. Herbū. i. robiliū vel cicercula ca. est
et sic. in secūdo abstersiuū ⁊ aperitiuū est ꝯfert du
ritiei mamillaꝝ et vsus eius facit mingere sangui/
nem et soluit naturā. et q̄n miscetur cū aceto sedat
thenasmonē et dolorē ventris pūgitiuū. Hes ca.
est et sic. in tertio in adusto est stipticitas et vnitatꝫ
consolidatio prohibet vlcera maligna ambulatiua
et ea cōsolidat ꝯfert duritiei palpebraꝝ et visū acu
it. Hermodatilus ca. est et siccꝰ in scd̄o solutiuꝰ est
confert podagre et sedat dolorē stomaci si bibatur
cū zinzibere et similibꝰ addit in coytu dať de eo.
ʒ. ii. vel. i. 5. vel. i. Hyrūdo auis est et diciť ꝙ i vē
tre eiꝰ primo inueniūtur duo lapides quoꝝ vnus
habet colorē vnū et alius habet colores plres qui
si ponitur sup spatulā vel adiutoriū epilētici sanat
eum et vsus cōestionis eius et visum acuit.

Iuiube frigide sunt in primo sed equales in sicci
tate et humiditate: conferunt acuitati sanguīs cali
di et pectori et pulmoni sunt male stomaco et male
digestionis et nutrimenti: cōferunt dolori renū et
vesice. Iusquiamū nigꝝ oībꝰ alius est deteriꝰ ⁊ ma
gis ventosum frigidū est et siccū in tertio sedat do
lores stupefaciendo et mollificādo locū et podagre
et auris prohibet fluxū materieꝝ ad oculū confert
sputo sanguīs: abscindit fluxū sanguīs et dormire
facit et subeth. et oleū eius similiter. Iale flumīs ē
planta cuiꝰ flos est similis neufari et est submersa ī
aqua ex qua paꝝ apparet frigida et stiptica ē con/
fert prurituı et vlceribus fraudulētis. Iuniperus
calidus ē in primo siccꝰ in secūdo carminat subtiliat
et calefacit: et apit opilationes et confert doloribꝰ
pectoris et tussi: ꝯfortat stomacū ꝓuocat vrinam ⁊
menstrua: loco pipis ponitur a quibusdā. Interfe/
ctor canis facit accidere fluxū sanguīs in hoībus et
canes subito interficit. Iabrol diciť ꝙ figura eius
est similis figure hoīs fri. est et sicca ī tertio: nā co
tica est vel stupefactiua et somnifera: et eius oleum
similiter constringit lachrymas acutas: iterficit pu
eros et facit subeth oībus hoībꝰ et ꝑparat matricē
ad conceptionē. sed absq coytu virili nō facit filos
q̄uis laici contrariū dicant vel concedāt. Id quo

adheret aurū: hoc nomen amoniaco cōuenit: sꝫ hoc
est artificiale ꝙ fit ex vrina in fantiū et aceto mixto
et ordinata in vase eneo calidū est et siccū: in tertio
constringit et calefacit et desiccat eliquat carnem ⁊
finaliter consolidat et constringit.

Karabe est gūmi vt sandaraca cuiꝰ odor ē citrinꝰ
calidum est paꝝ tū sic. in scd̄o constringit sāguinē
exeūtē a quocūq loco et ꝯfert tremori cordis ⁊ spu
to sanguīs et retinet vomitū: cōfortat stomacū: vē
trem stringit. kamepiteos calidus est et siccus ī ter
tio apitiuus et abstersiuꝰ est cōfert sciatice q̄n bibi
tur cū aq̄ mellis apit opilationes splenis epatis cō
fert icteritie nigre: ꝓuocat vrinā et mēstrua. kame
dreos calidū et siccū in tertio cōfert tussi antique ⁊
duritiei splenis et epatis et icteritie cum opilatiōe:
prouocat vrinā et menstrua et extrahit fetū. karme
zi fri. in primo sic. in scd̄o cōfortat splenē et omnia
nutritiua. kekengi frigidū et siccū est in scd̄o ꝯfert
icteritie et vlceribꝰ viaꝝ vrine et inflamatiōi anhe
litus. kebikengi ca. est et sic. folia et stipites eradi/
cant albaras et albedinē vnguiū: sanat verucas et
scabiē. Decoctio eiꝰ confert sabafati. karui. semen
est calidū et siccū in scd̄o: expellit ventositates ⁊ cō
fert tremori cordis et vmes interficit. keurangue
remouet tristitiaꝫ et cor letificat. keisim ca. et sic. in
secundo expellit ventositates et stomacū confortat
et vmes educit et menstrua. kenikeseū frigiditatez
et siccitatem habet cū humiditate sup̄flua cuius ma
gnitudo est sicut magnitudo testiculi et habꝫ veru
cas et in sapore eiꝰ est quedā dulcedo: est aūt mino
ris malitie q̄ fungi et tubera et ē solide substantie.
kerse ca. est et sic. in scd̄o confortat epar et nutritiua
et eoꝝ vias apit. keykēꝫ. ca. est et sic. mundificat ⁊
delet vestigia vlceꝝ et variolaꝝ et visum acuit ⁊ cō
fert asmati: et per hoc cōuenit lactantibus. vsꝰ eiꝰ
splenē extenuat et menstrua prouocat cū aqua mel
lis. korū eius semen lenificatiuū et calefactiuum ē.
eius grana sunt bona pectori et tussi: succꝰ foliorū
herbe eius ꝯfert solutioni pueroꝝ. kerted est ar/
bor gūme que appellatur dragagantum et est frigi
da et sicca screatum inspissat. kali est calidum et ab/
stersiuum confert morphee et scabiei et carnē addi/
tam corrodit. kimolca est laminosa sicut marmor al
ba splendida et frangibilis confert adustioni ignis
cum aqua et aceto: et aduritur et confert vlceribꝰ
difficilis in carnationis.

Lepus siluestris frigidꝰ est et humidus et recti/
ficatur cū melle et zucharo cū inūgitur ex cerebro
gingiue infantiū dentes eoꝝ oriunť velociter absq
dolore confert sanguis vł eiꝰ caro disinterie: et so
lutioni antique cum bibitur eiꝰ coagulū cū aceto cō
fert epilensie. sed quando bibitur tribꝰ diebꝰ conti
nue post purgationē menstruorum prohibet ipre/
gnationē. Lepꝰ marinꝰ est aīal ostracū lutosuꝫ de
clinans ad aliquam rubedinem. si ponatur loco em
plastri super oculū visum acuit et mundificat pan
num et morpheā et venenosa res est et vlcerat pul
monem et iterficit. Locuste que nō habēt alas sūt
meliores: pedes eaꝝ verucas eradicant vt dicitur
abiectis extremitatibꝰ et capite. et si bibātur gra.
xii. cū puluere myrthi confert hidropisis et gutta/
tioni vrine. Longū piper calidū est in tertio siccuꝫ
in scd̄o et resolutiuū et egritudines frigidas remo
uet cū aqua epatis caprini assati confert pāno ī ocu
lo cōfortat stomacū et appetitum et efficit augmen
tum in spermate. Lapis qui inuēitur in vētre spō
gie dicitur ꝙ frangit lapidē renū et vesice. Lapis
lacteus cū. n. lapis iste fricať cū aqua egreditur ex
eo aliquid qd̄ est sicut lac est ītēptatꝰ cōfert apatibꝰ
calidis in principio vsq ad statū: ex fricatiōe eiꝰ cū

aqua fit alcohol ꝛ ꝓhibet cursum superfluitatum ad oculū ꝛ vlcera accidētia in ipo. Lapis molaris ꝓhibet fluxū sanguis ꝛ apata calida. Lapis i quo acuitur fricatio ei⁹ ponit̄ sup mamillas ꝛ testiculos vt nō magnificent̄ ꝛ ē bona apatibus calis. Lapis alagi retinet sanguinē ꝛ ꝓhibet fluxum sanguis ex vulnerib⁹ ꝛ vlcerib⁹. Lapis lune inuenitur apud augmētū lune in terra arabū dicit̄ ꝙ si suspendit̄ super arbore fructificat ꝛ suspēditur sup epilētič cū sanat eū. Lapis qui in oleo extinguit̄ dicit̄ ꝙ iflāmatur in aqua. Lapis armenus in ipo est aliquantulum azuli abluitur ꝛ nō facit nauseam: sed nō ablut⁹ facit nauseā: soluendo educit melāconiā forti⁹ ꝙ̄ lapis azuli ꝛ valet ad egritudines melāconicas: ꝛ ponitur loco ellebori nigri. Lutū sigillatū fit ex quadā terra que est i lacuna vz in terra plana vbi herba nō nascit̄ neqꝫ lapis inuenit̄ illic: ꝛ fit ꝫm formam trociscoꝝ: ꝛ adheret lingue cū ponit̄ sup eas constrigit sanguinē fluentē ex oī loco ꝛ ꝓhibꝫ catarꝛ ꝛ effusionē materie ad mēbra ꝛ cōstringit mirabiliter omnē fluxū ventris ꝛ rasurā remouet itestinoꝝ siue clisterizet̄ aut bibatur. Lutū omne ē exsiccatiuū ꝛ abstersiuū cōstringit carnē lassā ponitur super duritiē ꝛ scrofulas: liniunt̄ hidropici ꝛ spleneti ci ꝛ iuuantur. ꝛ sanat carnē. Lutū armenū rubeum est frigidū in primo sic. in scdo retinet sanguinem. ꝛ confert apatib⁹ calidis ꝛ pestilētialib⁹ linitū ꝛ bibitū in re vulnerū optimū est: ꝛ sputo sanguis ꝛ vlcerib⁹ intestinoꝝ ꝛ fluxui matricis ꝛ fe. pestilentialibus ꝯfert ꝛ spāliter si bibatur cū vio subtili et aqua ro. Lutū samiū fri. ē ꝛ cōglutinatiuū valde in apatibus māmillaꝝ valde cōfert eruptōi sanguinis a matrice ꝛ egressiōi sanguis cū egestione. Lutum qd̄ comeditur opilatiuū ē ꝛ corruptiuū cōplexiōis: tamē os stomaci cōfortat ꝛ delet eleuationes cibi et ꝓhibet vomitū. Lutū creticū ē multe acreitatis confert iflāmationi ꝛ rubedini oculorum ꝛ alleuiat parturitionē ꝛ suspensū sup pregnantes eas ꝯseruat. Lacticiniū est ois herba que habꝫ lac acutū solutiuū incisiuū adustiuū. lac eoꝝ est ca. ꝛ sic. qñ lac eoꝝ ponitur in lacuna eleuantur pisces sup aq̄: eradicat mora ꝛ verucas ꝛ clauos de manib⁹ ꝛ pedib⁹ eradicat verucas ꝛ duritis que sunt i circuitu fistularum: soluit flegma ꝛ aquositatē si ponantur due gutte vel tres de lacte sup ficū vel in foramie fic⁹: vel super vnā soluit sufficiēter ꝛ marie qñ desiccat̄ sup ficuꝫ vel vuas. Laudanū ē humiditas pendens in pilis capraꝝ ꝛ barbis eaꝝ cū pascūt plantū que nominatur casus ca. est in fine primi sic. in scdo in ipo est pauca stipticitas sed est subtile maturatiuū humiditatū grossaꝝ facit nasci pilos. cōfert cū oleo ro. in soda ꝛ pulsatiōe capitis ꝛ tussi resoluit apata matricis ꝛ suppositū extrahit fetū mortuū ꝛ secundinā: ꝛ qñ bibit̄ cū vino antiquo stringit ventrem. Lubine ca. est in primo sic. in scdo est resolutiua calefactiua maturatiua mēbra cōfortat. ꝛ spasmū ꝓhibent: humido ꝛ sicco cōfert catarro hūido ꝛ corize antique tussi ꝛ vocē clarificat: ꝓuocat vrinā ꝛ menstrua: ē ꝙ siccū est ex ea vētrē strigit. Lacca gūma est in vtute karabe existit: confert tremori cordis ꝛ confortat epar ꝛ valet icteritie ꝛ hidropicis ꝛ doloribus epatis. Luf duaꝝ ē speꝝ plana ꝛ crispa. plana ca. ꝛ sic. in primo: crispa in scdo: apit ꝛ icidit humores grossos. ꝛ crispa in oibus ē fortior: radix ei⁹ si pistetur ꝛ misceat̄ cum melle ꝛ vio sanat morphe am et pānū ꝛ fissuras frigoris: succus vue que dōestica est ꝯfert dolori auris ꝛ quādo ponitur cū oleo ro. in nares sanat polipū ꝛ cancꝝ confert asmati ꝛ spuere facit: crispa si ponatur in vino mouet coytū ꝛ mundificat renes ꝛ vesicam ꝛ odor eius nocet pregnantibus. Lingua auis ca. ē i tertio hu. in primo mundificatiua est: confert tremori cordis: additur in coytu. Lingua bouis equalis cōplexiōis est: declinat tñ ad caliditatē. remouet alcola in ifantibus. lenificatiua ꝛ ꝯfortatiua cordis. bona in melēconia ꝛ tremori cordis ꝛ cōfert tussi ꝛ aspitati gutturis: si siccetur ꝛ fiat puluis ex ea: sanat vlcera difficilis sanationis. Lingua arietis duaꝝ speꝝ est parua ꝛ magna ꝛ maior melior est in oībus fri. ꝛ sic. dicit̄ i tertio: sed stiptica est māifeste cōstrictiua est ois fluxus ꝛ sanguis ꝛ alioꝝ valet in apatibus calidis ꝛ vlceribus de ambulatiuis ꝛ venenosis ꝛ crisipilatis ꝛ cum malua et cerusa ꝛ per se ꝯfert omni dolori capitis ex caliditate ꝛ alioꝝ ꝛ obthalmie calide: ꝛ operatur multū in sputo sāguis ꝛ cōfert solutiōi aquose quocūqꝫ modo detur dicitur ꝙ si bibantur tres radices ei⁹ cū. ℥. iij. vini vsqꝫ ad tres accessiones ꝙ sanat tertianā ꝛ quartanā si bibantur. iiij. Lingua est substantia cōposita ex carne laxa in qua lacerti ꝛ vene penetrant ꝛ humor ei⁹ est hūidus. Limoniū pro arbore ponit̄ hic fruct⁹ eius stiptic⁹ sicc⁹: confert solutioni ventris ꝛ sanguis ꝛ datur cum vino ad hoc. Lac in ipo sunt tres substantie. aquositas caseitas ꝛ butirositas. Lac acetosum fri. est ꝛ recēs est ꝛ tēperatū cū declinatione ad frigiditatē: meli⁹ est muliebre post muliebre caprinū ꝛ postea ouium ꝛ vaccinū: qd̄ eni valde ē albū ꝛ nō currit vt aq̄ ꝛ extrahitur de nouo amāmilla aut ꝙ suggit̄ ꝛ qd̄ est d̄ aiali boni pastus ꝛ sano melius ē oibus alijs. vsus eius pediculos generat sed rectificatur p̄ vsuꝫ mellis vel zuchari in eo: nocet neruis ꝛ habētib⁹ egritudines frigida ꝛ flegmaticas ꝛ inducit tenebrositatem in oculis. tamē cū mulgetur in oculo confert obthalmie calide. Lac caprinū ꝛ asininū valet in extenuatione ꝛ ethicis si corpus mūdū inueniat vsus e⁹ inducit opilationes ꝛ ictericiam de opilatiōe: aqua casei soluendo educit colerā adustā ꝛ cuꝫ epithimo educit melāconiā ꝛ cū reubararo mūdificat totū corpus: ꝛ vsus lactis ꝛ casei facit euenire lapidem. Lac caprinū ꝛ asininū ē acetosū cōfert feb. ethicis ꝛ lac manifeste confert potui medicinaꝝ mortaliū. Lampas vel candela est planta ꝓpinq̄ hisopo ca. est in primo: sic. in secundo abscindit omnē fluxū ꝛ consolidat ꝛ fluxū sanguis ex narib⁹ ꝛ sputū sāguis ꝛ vlceribus intestinoꝝ. Liliū est de genere hireos est albū ortulanū ꝛ siluestre cui⁹ flos purpure⁹ est: ꝛ illud est forti⁹ in omnib⁹ operationib⁹ ca. ꝛ sic. in scdo radix ois lilii est abstersiua: desiccatiua cōfert panno ꝛ lentiginib⁹: eius radix conueniēs ē in neruis incisis confert anhelitui in dilatatione ꝛ spleni: oleū eius bibitū ꝛ inunctū duritiei matricis. ꝛ quādo decoquitur in oleo ro. nō est par i. egritudinib⁹ matricis. Lactuca quedā est domestica: quedam ē siluestris: sed siluestris fortior existit: ꝛ existit quasi in virtute papaueris nigri fri. est ꝛ hu. in scdo: sed siluestris frigidior existit sanguis generat⁹ ex ea ē melior sanguie generato ex alijs olerib⁹ frigidis ꝛ elixata est melior ꝛ nutribilior alia: cōfert apatibus calidis: ꝛ si cōedatur in medio prādij vel in fine prohibet egritudies ebrietatis: facit somnū ꝛ remouet vigilias elixata ꝛ cruda ꝛ confert oib⁹ egritudinib⁹ capitis que fiūt ex sole vel ex calido ꝯfert obtalmie calide: multiplicat lac ꝛ valet tussi ꝛ caliditati stomaci: exsiccat spma ꝛ sedat desideriū eo vt⁹ ꝛ multitudinē pollutiōis: ꝛ ꝓuocat vrinā ꝛ mēstrua. Lactuca asini est fri. ꝛ sic. in fine primi: apitiua ebstersiua est multū ꝯfert apatib⁹ duris vbicūqꝫ sint ꝛ remouet grossiciem palpebrarum: ꝛ mundificat epar. et splenem ꝛ prouocat menstrua ꝛ vrinam. Laur⁹ granum lauri calidum est ꝛ siccum in secundo: confert eius oleum doloribus neruorum frigidis: confert stricture ꝛ difficultati dilationis deglutiendi: oleū

eius confert dolori epatis ⁊ nutritiuoꝝ: prouocat
menstrua ⁊ vrinā. ⁊ oleū eius cōfert opilationi iun
ctum. Liciū est succꝰ granoꝝ carbosani vel corna-
stelli in caliditate et frigiditate ē tēperatū sȝ est sic.
in secūdo cōfortat capillos ⁊ eos tigit: ꝯfert obthal
mie: ⁊ abstergit corneā ⁊ pānū remouet: ⁊ oculi sca
biem sanat: cōfert fluxui ad stomacū valet scissura
ani: fluxui antiquo ⁊ debilitati stomaci ⁊ disinterie.
Lacertꝰ est melior stellione ꝓpter illud quo nutrit
eius stercus ꝯfert albugini ⁊ pruritui et acuit visū.
Limacia ē de ostrachis extinguit sanguinē: et ster
cus eius adustū cōfert vlceribꝰ oculoꝝ. Lupinꝰ ca.
est in primo sic. i scd̄o: abstergit resoluit absq̄ mor
dicatiōe cū q̄daȝ stipticitate: subtiliat capillos ⁊ ab-
stergit pānū ⁊ morpheā et extrahit vmes decoctus
⁊ linitꝰ sup sumen ⁊ deglutitꝰ et per se: et cū melle
prouocat vrinā et mēstrua. Liquiritia eius radix de
clinat ad caliditatē et humiditatē: lenit canā pulmo
nis ⁊ mūdificat eā ⁊ clarificat vocē: sitim sedat ⁊ cō
fert inflāmationi stōaci et ardori vrie et vlceribꝰ re
num et vesice et scabiei et valet in fe. ātiquis. Lēs
est quoddā gr. siluestre: ⁊ quoddā domesticū decli
nat ad caliditatē et siccitatē. sed substantia eiꝰ p se
frigida indicat̄ ē cōstructiua cū abstersiōe et indica
tur substantie cōposite: vsus eius facit possidere le
prā et egritudies melāconicas: et nocet neruis si ꝺ
coquat̄ in aq̄ maris vel salita valet ad postēata mā-
millaꝝ ex cōstrictiōe lactis vel sanguis. ē mala sto
maco et facit inflationē: vsus eiꝰ visum obtenebrat
et facit opilatiōes q̄n decoquitur absq̄ cortice suo:
stringit vētrē et cū cortice abiecta prima aq̄ ispissat
sanguinē et strigit vrinā et mēstrua. Lana cū adu-
ritur ꝯfert vlceribꝰ ⁊ carni addite: et stringit sāgui
nem cum albumine oui si misceatur.

Macis ē cortices nucismuschate declinās ad ru
bedinē ⁊ citrinitatē et ꝯfortat cor et oīa spiritualia
et odorē oīs efficit bonū. Mirabolani sūt. v. spēꝝ
citrini kebuli indi emblici et belirici meliores oībꝰ
aliis sunt citrini: oēs. n. sunt ꝯstrictiui et oēs quidē
frigidi sunt in primo sic. in scd̄o oēs mirabolani cō
ferūt lepre ⁊ clarificāt vocē et extingūt colericā: cō-
ferunt tremori cordis et tristicie ex amore et ex vo-
luntate repatriādi: q̄n bibūtur citrini soluūt colerā
⁊ paꝝ flegmatis ⁊ nigri melanconiā ⁊ kebuli fleg-
ma ⁊ melanconiā: alij vo soluūt hūores eq̄liter ⁊ vē
trem oēs cōstringūt pꝰ eoꝝ solutionē: ⁊ specialit̄
si vtantur oēs cōfortant appetituȝ ⁊ nutritiua oīa.
Mādragora fri. est ⁊ hu. vsq̄ ad tertiū somnifera
est si supponatur. vel sedeat̄ in decoctiōe eiꝰ prepa
rat matricē ad cōceptionē. Muscus ē folliculꝰ aīal
sicut gazer melior ē qui hȝ colorē palee: deide nigꝝ
melior ex pte coloris ⁊ odoris est pomalis citrinus
calidum et siccum. in secundo confert sode frigide
⁊ confortat cor et cerebrum ⁊ visum ⁊ sanat tremo
rem cordis et melanconiam ex solicitudine: et est ty
riaca napelli. Muscum aliud aqueum: aliud terre-
um marinum et petrosum omne est frigidum cum
stipticitate sanguineȝ retinet in omni loco linitum
et ꝯfert apātibꝰ calidis et doloribꝰ calidis iūctura
rum fit emplīm ramici intestinoꝝ: et facit eaȝ detu
mescere. Mastix qui ē albꝰ magnꝰ mūdꝰ ē melior
calidorē et siccꝰ in scd̄o stipticꝰ et resolutiuꝰ ē ꝯfor
tat dentes et gingiuas ⁊ opatur in lauandis liq̄dis
mulieꝝ pili inuersati adherēt p eū cōfortat stoma
cum et epar ⁊ ꝓuocat appetitū et eiꝰ oleū silr cōfert
apātibꝰ epatis et stōaci ꝯfert fluxui sanguis p infe
riora ⁊ disinterie et rasure. Mu ē frustra diuersaꝝ
figuraꝝ in colore agarici stiptica cū amaritudīe bo
ni odoris ca. et sic. in tertio. ⁊ habet hūiditatē extra
neam ⁊ confert doloribꝰ iuncturaꝝ bibitū ⁊ linitū
et cōfert doloribꝰ vesice ⁊ ꝯstrictioni. Mezere oē
ca. et sic. in quarto: educit aquositatem et p doc dat
in potu hidropisi et multū operatur. Maru est spe
cies lingue bouine et vocatur in cremona sclarea ē
ca. et sic. in scd̄o resolutiuū rarifactiuū īflationum ⁊
flegmaticis: cōfert dolori stomaci ⁊ cōfortat ipm̄ et
intestina: et semē eius cū frigitur ꝯfert rasure inte-
stinorū et disinterie. Marmacora. i. marubiuȝ seu
prasiū icteritiā citrinā et viridē que fit ex opilatiōe
remouet vsus eiꝰ est declinās ad viriditatē est dua
rū spēꝝ aromaticꝰ vȝ et nō aromaticꝰ ca. i. iii. ⁊ sic.
in scd̄o apit opilatiōes flegmaticas vbicūq̄ sint cū
ponit̄ in vīo inebriat: confortat stomacū et intestia
et apit opilatiōes viscerꝝ et exiccat hūiditates stōa
ci. Medcsenȝ ē decliue ad siccitatē sed ē debilis ca
lefactionis et infrigidatiōis abstersiuū cū stipticita
te constrictiuū ⁊ conglutinatiuū et efficit odorē cor
poris bonū et ascellaꝝ: confert rasure coxaꝝ et ab-
stergit pānū et cicatrices nigras curat: creat carnē
in vlceribꝰ per accidēs ponitur ablutū in alcofol ⁊
abstergit oculū valet in fluxu vētris et vlceribus ī
testinoꝝ specialiter si abluatur. Mescatramesir. i.
pulegiū ē ca. et sic. ī tertio extrahit hūiditates vis-
cosas ex pectore ⁊ pulmōe: ꝓuocat vrinā ⁊ mēstrua
fortiter et bibitū et suppositū fetū extrahit. Mum
est parietes domoꝝ apū est equale ē opilatiuū leni
tiuū et cōglutinatiuū: lenit durities apostematū et
extrahit surculos et spias: cōfert aspitati gutturis
et q̄n cōcutitur cū oleo violato ꝓhibet lac cōgelari ī
māmillis lacītiū si misceat̄ cū sorbitionibꝰ de mi-
lio et riso valet ad vlcera intestinoꝝ. Magnes ē la
pis qui attrahit ferrū niger ībibitus rubedine est
melior in quo nō est pmixtio dat̄ in potu ꝯ bibitio
neȝ limature ferri cū retinet̄ et educit eā. Marcha
sitā alia est aurea: alia argētea ferrea et erea calida
est oīs in scd̄o: sic. ī tertio cōfert q̄n linitur cū aceto
sup morpheā. dicit̄ q̄ si suspendatur sup collū infā
tis nō timebit adusta et nō adusta abstergit oculuȝ
et confortat. Maiorana ca. est et sic. in tertio ē api
tiua resolutiua cum fortitudine et ē subtilis substā
tie q̄n pistatur et linitur super scarificationeȝ ꝓhi
bet ne illa vulnera dealbent̄: aperit opilatiōes cere
bri et cōfert emigrance frigide et vētositatibꝰ gros
sis valet decoctio eiꝰ ī hidropisi ī pncipio ꝯfert dif
ficultati vrine et dolori pungitiuo vētris. Mumia
est in virtute piscis et aspalti. est in scd̄o stiptica re
solutiua ē et ꝯfert apātibꝰ flegmaticis et est conue-
niens frature ⁊ rupture casui et pcussioni valȝ ī epi
lensia et vertigine. prohibet sputū sanguis ex pul-
mone est bona ad vlcera que fiūt in fotamie vge et
vesica et confert in pūcturis scorpionum. Myrra
est gūma currēs ex arbore iameni calida est et sic.
in secundo quando miscetur cum oleo myrtio ⁊ lau
dano iuuat ad confortandum capillos consolidat et
cooperit ossa nuda: abstergit vestigia vlcerum in
oculo. bona est tussi antique humide prouocat mē
strua supposita cum aqua rute vel pensarizata cuȝ
aqua lupinorum extrahit fetum et vermes valet bi
bita in puncturis scorpionum. Menithe est simile
glandibus coloris citrini et est fructus cuiusdā her
ba que nascitur in littoribus aquarum est frigiduȝ
et siccum in primo multum stiptica est confert apo-
stematibus calidis et sanat crisipilā ex succo fructꝰ
eius fiunt trocisci ad obthalmiam calidam et oēs
egritudines oculorum in quibus requiritur infri-
gidatio cum stipticitate. Misce est proprie substan
tie fabarum est frigida temperata in siccitate et hu
miditate confert emplastrum factum ex ea cum vi
no vel albumine oui ad concussionem et fracturam
ossium chimus eius laudabilis est quando excorti-
catur et specialiter cum comeditur cum oleo quan
do decoquitur abiecta prima aqua si iterū decoqua

tur ĩ secunda constringit ventrē: et cum aceto re-
mouet coytum. Melica ledora siue vt Rogeri⁹ ma
la brāca sicca est q̄ et parum nutrit et ventrem strin
git Almansor. Manna est oīs ros cadens super la
pidem vel arborē. et que fit dl̄cis coagl̄atur vt mel
⁊ assumit omnis ros de natura rei super quam ca-
dit ⁊ dicitur omnis talis ros lenificatiua cum dul-
cedine. Musa nota ē nutrit velociter: et est lenifica
tiua multitudo eius generat oppilatiões et addit ĩ
colera et flegmate ſm complexionem confert adu
stioni gutturis et pectoris: grauat stomacum mul
titudo eius: calefactus post ipsam sumat oximel et
infrigidatus mel augmentum efficit in spermate:
et conuenit renibus: et prouocat vrinam. Medula
vitulorum est conuenientior omnibus aliis. deide
tauri: postea caprarum vltimo ouium calida et hu
mida est cum abstersione ⁊ linitate. et si digeritur
multum nutrit confert duritiei ⁊ lapidositati: ꝯtur
bat stomacum et delet appetitū. sed piper et semi
na emēdāt eius malitiā: fugāt vermes venenosas.
Muri id de sale q̄ erit, ex condimento pisciū ⁊ car
nium et granorum calidum ⁊ siccū. ĩ tertio ⁊ abster
git ⁊ mundificat cum stipticitate humores flegma
ticos: confert dolori anche: auffert humiditatem a
stomaco et visceribus ponitur in clisteribus ad mū
dificandum viscera ab humoribus viscosis et frigi
dis. Menta calida est ⁊ sicca in secundo ⁊ ĩ ipo ē hu
miditas supflua: ꝓhibet fluxū sanguinis et sputū
ex pulmone: et coagulationem lactis in mammillis
more ēplastri supposita confortat stomacum et cale
facit ipm et sedat singultum et digerit et prohibet
vomitum flegmaticum et sanguineum: et confert
icteritie: et proprie eius sirupus adiuuat ad coytū
propter inflationem que est in ipsa et humiditatē:
et si supponatur ante coytū prohibet ipregnatiōez.
Mel est ros occultus cadens super flores illud est
melius quod est bone vere dulcedinis boni odoris
declinās ad acuitatem et rubedinem calidum est ⁊
siccum in secundo. sed mel taberzet et de cannis ca
lidum est in primo siccum in secundo et humidū mū
dificatiuum et apitiuū orificiorū venarū: et ꝓhibet
pediculos et lendines et interficit ambos si liniat̄
cum sale mundificat aures et abstergit tenebrosita
tem visus. aqua mellis confortat stomacum et facit
appetere cibum: mel cuius spuma non est abiecta ĩ
flat et soluit ventrem. sed decocta non mouet neq̄
inflat si bibatur mel canne calefactum cum oleo ro
sato confert morsui venenosorum stringit quādoq̄
flegmaticos et nutrit plurimū. Morum dulce est
calidum et humidum. acetosum est frigidū et humi
dum: acetosum retinet apostemata oris et gutturis
et ē cōferens apostematib⁹ oris et mollificatōi den
tium. Morū ē malum stomaco corrūpit̄ eni ĩ eo mo
rum exsiccatium ⁊ salitū ventrē retinet et ꝯfert di-
sinterie. Mirtus in ipa est amaritudo cū ponticita
te frigida est in primo sicca. in secundo retinet solu-
tionem et sudorem omnem fluxum sanguinis ⁊ hu-
morem prohibet dolores pulmonis ⁊ tusim specia
liter eius sirupus confirmat capilos eius oleum vl̄
decoctio et prohibite fetorem ascellarum et sudo-
ris confert apostematibus calidis et omni percus-
sioni in principio valet in obthalmia et vngula con
fortat stomacū et prohibet cursum superfluitatum
ad stomacū. succus eius confert ardori vrine et ve-
sice: et eius aqua vel decoctio stringit naturā. et so
lutionē colericam mĩxtā preparat enim mēbra vt co
rium. Mus sanguinis ei⁹ eradicat verucas. ⁊ ster
cus eius linitum cum cepa proprie valet in alopicia
et si bibatur stercus muris cū thure et aqua mellis
frangit lapidem. et si supponatur colirium factum
ex eo soluit ventrē pueri dicitur q̄ si ponatur sup

morsum scorpionis sanat. Nenufarum habet florē
coloris palee in quo est lunaris figura cum rarita-
te ca est et sicca in primo in ipso est stipticitas pauca
cum resolutione et propter illud digerit. confert
apostematibus calidis maturando cum farina fe-
nugreci et semine lini et papaueris et quando infū
ditur eius succus super caput cum aceto et oleo ro
sato sedat sodam. si decoquatur cum cimino et ficu
bus siccis confert apostematibus testiculorū ⁊ ani.

Nux methelem venenum. et est stupefactiua silis
nucis super quam sunt spine grosse. ⁊ similis nuci
vomice. et eius semen est simile seminis. citri facit
subeth et pondus vnius dauic inebriat. et est mala
stomaco et inimica cordi ⁊. ʒ. i. ex ea est venenum
diei sive. Napellus est herba nascens in montib⁹
⁊ cum valibus ex qua fit venenum pernitiosum et
est in summo caliditatis et siccitatis et cōfert lepre
⁊ albaras cum sumitur ex eo in potu . ℈. 5. maior
quantitas que ex ea datur est medietas. ʒ. i. vl̄. ℈.
j. tyriaca vero est mus napelli qui nutritur ex ea et
diamuseum coturnices ex eo cibantur et non mori
untur. Napellus moysi est animal et moratur ĩ ra
dice napelli sicut mus et est maior tyriaca cōtra na-
pellum. et valet in lepra et albaras et omnibus vt
napellus et est tyriaca omni veneno et vipere.

Nux calida est in tertio et sicca in primo secūdū ipa
est humiditas grossa que deletur cum antiquatur
tyriaca eius est oximel cum nocet emplastrū ex re
centi valet vestigijs percussionum. et melle ⁊ ruta
confert torsioni neruorum facit sodam. ⁊ bothor in
ore ⁊ lingua ⁊ palato. idest pustulas paruas: succ⁹
eius ⁊ rob nocent tussi. ⁊ est difficilis digestionis ⁊
mala stomaco. sed nutrita ⁊ confecta ⁊ recens ē me
lior stomaco ⁊ est minoris nutrimenti. ⁊ nutrita cū
melle confert stomaco frigido. ⁊ eius nocumentū
non est nisi in stomaco calido sedat dolorē ventris
pungitiuum ⁊ eius cortex retinet fluxum sanguinis
menstrui ⁊ omnem fluxum. vsus eius longos edu
cit vermes ⁊ ascarides cum ficubus ⁊ ruta confert
omnibus venenis. ⁊ si misceatur cum sale ⁊ cepe et
fiat emplastrum valet morsui canis rabiosi ⁊ reli-
quorum. Nux muscata eius quantitas ē ad modū
galle et est frangibilis ⁊ calida ⁊ sicca in fine. secun
di. odorem oris bonum efficit. confortat visum con
stringit ⁊ prouocat ⁊ confert difficultati vrine.

Nux cypressi est emplastrum rupture proprie et
bibita multum confert. Napi calidi sunt ⁊ humi-
di qui inflationem ac crudam generant flegmati-
cum. sperma quoq̄ acuunt ac gutturis ⁊ pectoris
lenitatem efficiunt: renes ⁊ dorsum calefaciunt.

Nux indica quando in ea non inuenitur aqua est si
gnum q̄ est antiqua calida in principio secundi sic.
in primo que ex ea ⁊ viridis ē humida ⁊ in se habz
humiditatem grauis est stōaco. sed pauco nutrimē
to suo est boni nutrimenti ⁊ cortex medule eius si
digeritur. post ipsam non. sumatur cibus nisi post
horam. augmentat coytum antiquatur. solutione
educit vermes. Nux tamarici calida est in princi
pio primi ⁊ sicca in fine eius abscindit fluxum san-
guinis decoctio cum aqua ⁊ aceto. valet duritiei
splenis. Nasturcium eius virtus est similis virtu
ti sinepis calidum est ⁊ siccum in tertio retinet ca-
pillos cadentes bibitum. ⁊ linitiū confert sciaticē
mundificat pulmonē ⁊ confert asmati calefacit sto
macum ⁊ epar ⁊ confert grossiciei splenis. augmē
tum efficit in coytu ⁊ soluendo educit vermes pro
uocat menstrua ⁊ eijcit fetum. Narciscus assimila
tur petrosilino romanus calidus est ⁊ siccus. extra
hit spinas stirculos radix ei⁹ cū melle. ⁊ herrum
puit parua apostemata oleum eius confert neruu⁹
apit opilatiōes cerebri ⁊ ꝯfert socebūide radix eius

quando cōeditur excitat vomitū. ⁊ succꝰ eius con-
fert dolorib⁹ matricis ⁊ vesice. Nil vl' nigella cali
da. in primo siccū in scdo stipticū est ꝓhibet fluxuz
sanguis domesticū exsiccat abs; mordicatiōe. ⁊ in
siluestri est acuitas: confert alopitie confert omni
apostemati in principio confert tussi puerorꝫ vehe
menti que facit vomere ⁊ succus eius cōfert pleure
si mlie confert spleni ⁊ proprie siluestre. Nema ca.
est ⁊ sic. in prin. interficit pediculos. confert aposte
matibus frigidis quando decoquitur cum aceto et
misceatur cum oleo rosato confert obliuioni quan
do bibitur cum vino cōfert singultui ⁊ apostemati-
bus frigidis epatis. confert vermibus ⁊ ascaridi
bus ⁊ extrahit fetum mortuū prouocat vrinā ⁊ con
fert puncturis vesparum ⁊ apum. Nenufar ē flos
herbe que nascitur in stagnis cuiꝰ folia et vocatur
caulis aque: ⁊ ē duarum specierum albus ⁊ croce⁹
frigiduz et humidum in secūdo fit symus ex eo sub
tiliatiuꝰ valde confert. secundū totū apostematibꝰ
calidis facit somnū ⁊ sedat sodā calidā colericā eius
symus confert pleuresi ⁊ tussi calide minuit polutio
nem ⁊ frangit desideriū coytus. cū bibitur cū syru
po de papauere. ⁊ sperma congelat syrupꝰ eiꝰ con
fert fe. acutis. ⁊ est vehementis extinctionis. Ne-
remisch est ca. ⁊ sic. in tertio stomaco et epati frigi
dis confert vt spica. idest lābrusca. Nabach stipti-
ca est et ꝓprie eius sauich confortat stomacū strin
git ventrem: ⁊ confert fluxui sanguis mēstrui ⁊ vl
ceribus intestinorū ⁊ solutioni facte ꝓpter debili
tatem stomaci imaturā excitat colericā passionē eo
ꝙ non digeratur. Nucleus cū aduritur confert vlce
ribus fraudulentis: ⁊ stat in alcofol loco thucie: ⁊
retinet pilos palpebrarum ⁊ facit eos nasci: ⁊ con-
fert vlceribꝰ oculorꝫ ⁊ oritur piorꝫ. Nigella est ca.
⁊ sic. in tertio incisiua flegmatis ⁊ resoluit hūidita
tes ⁊ cōfert corize ⁊ proprie torrefacta et posita i pā
no lineo ⁊ ligata cōfert stricture pectoris: interficit
vermes ⁊ ascarides si liniatur super lumen vel bi
batur proprie curat febres flegmaticas ⁊ melancōi
cas: fumus eiꝰ fugat venena. Nux est mala senibꝰ
⁊ illi quibus generant frigidi hūores sedat dentiū
dolores calidos nocet neruis ⁊ stomaco: ⁊ facit siti
porpterea quia adunat caliditatem.

Opium est succus papaueris nigri egyptij: me-
lius est grauius acuti odoris frangibile ⁊ ꝙ facile i
aqua resoluit ⁊ nō coagulatur in liquefactiōe ⁊ re-
soluitur in sole est fri. ⁊ sic. in quarto: eius potio nō
est vltra pondus. xii. granorꝫ hordei: est narcoticū
sedatiuum oīs doloris siue sit bibitū siue linitū: ⁊ po
tio eiꝰ ē quantitas lenticule magne: facit dormire
si suppōat cū licinio: aut abs; licinio sedat dolores
obthalmie calide retinet solutionē ⁊ cōfert disinte
rie ⁊ vlceribꝰ intestinorꝫ eius tyriaca est castoreū.
Oua meliora ex eis sunt oua galline ⁊ recētia. ⁊ me
lius ꝙ est in eis ē vitellꝰ: ⁊ corꝫ artificiū meliꝰ vt ñ
coagulentur cū aliquo pꝰ oua gallinarꝫ sunt oua ꝑ-
dicis ⁊ asianorꝫ. ⁊ vltimo oua anatis tñ malū effici-
unt nutrimentū. s. oua anatis ⁊ anseris oua equalia
sunt albumen tñ ad frigiditatē declinat vitellꝰ vō
ad caliditatē mollia vō ꝺm artificiū sūt meliora om
nibus. albumē sedat dolores mordicatiuos ⁊ vitel
lus cū croco ⁊ oleo ro. ꝯfert valde percussioni valent
ethica ⁊ pleuresi ⁊ aspitati gutturis ⁊ stricture ha-
helitus ⁊ in sputo sanguis cū sorbet iporꝫ vitellus
tepidꝰ. cocta vō cū aceto itegra iporꝫ vitelli prohi
bent effusionē materie ad stōacū ⁊ in testina et pro-
hibent fluxū ventris et disinteriā. Opoponacuz
ca. est et sic: in tertio resolutiuū est et lenificat duri
ties fit colliriū ex eo et visū acuit ēplm. factuz ex eo
confert splēi et lenit durities matricis et bibit cū
aqua calida et prouocat vrinam et mēstrua. ponun

tur decem aurei de eo in duobus vitrolis musti et
clarificatur de eo post duos menses et cōfert splēi
et hoc mustum valz ydropicis. Oleum olea diuersi
ficantur secundum ꝙ sunt ei fiunt est enim oleū de
balsamo et oleum de lilio et vrtica et de cartamo et
de narcisco et de extremitatibꝰ vitiū et ꝺ camemi-
la et violarum ⁊ de aneto ⁊ similibus ⁊ sunt natu-
rarum diuersarum secundum ꝙ fiunt ⁊ nascunt.
Oliue oleum de oliuis quoddam est ꝙ fit de oliuis
imaturis. ⁊ quoddā ꝙ fit de vltime maturis ꝙ nō
fit de oliuis imaturis appellat oleum onfacinum.
⁊ frigidum et siccum. in primo illd vero ꝙ fit ꝺ ma
turis dicitur calidum equaliter declinat tamen ad
humiditatem ꝙ si lauetur est temperatum in humi
ditate ⁊ siccitate ⁊ fit minus calidum. oleum de oli-
uis siluestribus est sicut oleum rosatuz omnis olei
species corpora confortat motum aleuiat. ⁊ onfaci
num stomacum confortat. Oliue grosse sunt diffici
lis digestionis ⁊ omnes oliue etiam. sed salite earꝫ
⁊ condite cum feniculo et speciebꝰ confortant appe
titum et stomacum ⁊ impediunt fumos ad cerebrū
ascendere. Olibanum est thus cum inflāmatur fu-
mat. guma pini non fumat calidum est i secūdo sic-
cum. in primo confortat interiores sensus. consoli
dat vlcera oculi et replet ea. vomitum retinet et sto
macum confortat retinet fluxū ventris cū sanguie.
⁊ confert disinterie ⁊ febribus flegmaticis. Origa-
num calidum est et siccum in secundo carminatiuū
et subtiliatiuum masticatur ⁊ sedat dolorem dentis
confert epati et stomaco ⁊ prouocat vtrunq;. et ex-
trahit vermes et ascarides. Ostracū caro ostraci sil
uestris cū teritur et linitur fortiter desicat omnes
tunice ostraci et cortices cū aduruntur abstergunt
morpheam ⁊ consolidant vlcera. et delēt albuginē
oculi. Ordeum est frigiduz et siccum in primo eius
nutrimentum ē minꝰ nutrimēto tritici. aqua eiꝰ cō
fert egritudinibus pectoris. et quando bibitur cuz
aniso et semine fenugreci facit abundare lac aqua
eius infrigidatiua et humectatiua febrium. in cali-
dis quidem pura. in frigidis quidem cum apio ⁊ fe
niculo datur. ⁊ permixtum et coctum cum ficubus
valet in febribus flegmaticis. Ossa frigida sunt et
sicca. dicitur ꝙ ossa hominis quando dantur in po
tu auferunt epilensiaz et dicitur ꝙ si calcaneus yr-
ci datur cum oximelle aufert solutionem. dicitur ꝙ
calcaneus yrcinus excitat coytum et crucra vacci-
na adusta abscindunt fluxum sanguinis et solutio-
nem ventris. Si accipiantur ossa cruriū animaliū
lactantium et comburantur perfecte et terantur et
cribrentur puluis factus ex istis vlnera sigillat mū
dificat: et ipa consolidat et incarnat vehementer et
cito cum albedine loci.

Pruna que habent colorem palee sunt fortiora
nigris et citrina fortiora rubeis. et alba magna sūt
grauia parue solutionis. ⁊ magna pinguia sunt me
liora omnibus ⁊ armena sunt meliora omnibus ve
hementius solutiua. omnia frigida sunt i principio
⁊ humida in fine tertij. eius gumia consolidat vlce
ra ⁊ visum confortat. muca sedant inflāmationem
cordis omnia dulcia mollificant stomacum humi-
ditate. ⁊ eum infrigidant ⁊ penitus non conueniūt
ei. sed muca fortius colere resistunt. que vero sunt
dulcia vehementius coleram soluēdo educit. ⁊ hu
mida vehemētioris sūt solutiōis ꝙ; sic. s; i siluestri
bus ē ꝯstrictio maifesta. Psiliū frigidū ē ⁊ hūidū
in secundo psiliū frixum si misceat cum oleo ro. fit
stipticum ⁊ dolores sedat. et valet in soda ca. eius
mucilago cū oleo ro. ꝯfert siti vehementi colerice
frixū inolutū in oleo ro. stringit ⁊ cōfert disinterie
⁊ ꝓprie infātū. s; eiꝰ mucillago cū oleo violato sol
uit. Portulaca fri. e i tertio hu. i fine si est stiptica

et prohibet fluxum sanguinis et antiquos fluxus ⁊
est recens colere fricantur veruce et porri ex ea et
eradicat eas sui proprietate et nō sui q̄litate. nimiꝰ
vsus eius facit accidere pannū in oc̄lo: ꝯfert omni
inflegmationi fit ex ea cristere disinterie et solutoni
colerice. cōfert dolorībꝰ renū ⁊ vesice et vlceribus
eoꝝ abscindit plurimū desideriū coytus. ¶Polipo
dium ca. est in sc̄do sic. ī tertio soluēdo educit m̄liaꝫ
absqꝫ pūctione. et soluit flegma ⁊ chimū aquosum.
¶Papirꝰ fiūt carte ex eo frigidū ē et sic. cōfert flu-
xui sanguis. ⁊ eius cinis stringit puluerizatꝰ super
vulnera recētia ea cōsolidat eius cinis retinet sputū
sanguinis. ¶Poliū ē spēs sticados ca. ē ī tertio sic. ī
secundo quod ex eo ē viride consolidat vulnera re-
centia: ē cōueniens apostematibꝰ splenis positum
more empl'i sup eū. ꝓuocat vrinā et mēstrua. valꝫ
in febribꝰ antiq̄s et ꝯfert pūcture scorpionū. ¶Pel
les vl' cutes meliores ex eis sunt pelles lactantium
ꝓpter eoꝝ hūiditatē eoꝝ nutrimentū ē paucū vis
cosum: ⁊ est ꝓpinquū nutrimēto pedū pellis intrin
seca que ē in stomocis auiū. et in gutture eaꝝ pre-
cipue galloꝝ qn̄ siccat̄ et teritur et bibit̄ cū vino cō
fert dolori stomaci. ¶Pix duaꝝ ē spēꝝ nigra liqda
marina que ponit̄ in emplastris et alia ē montana
silnestris que nascitur in arbore pini ca. est sic. oīs
abstersiua desicatiua maturatiua humoꝝ grossoꝝ
extirpat albedinē vnguis. et attrahit sanguinē ad
mēbra ⁊ īpugnat ea. qn̄ iterat̄ eiꝰ ad herētiā ⁊ euul
sio fit subito cū violētia. et linit̄ sup fissuras pedū ⁊
reliquoꝝ mēbroꝝ vt sanet eas. ⁊ emplastꝝ factuꝫ
ex ea facie nasci pilos ī alopitia. ¶Porrū ē siluestre ⁊
domesticū ca. est in tertio sic. ī sc̄do ⁊ siluestre ē for
tius. eius comestio facit sodā. suffumigat̄ ex semīe
eius cū alkitram dens in quo ē vermis et interficit
vermē ⁊ eiicit illū ⁊ nocet visui cū aqua hordei con-
fert asmati facto ex materia grossa. est malū stoma
co ⁊ tarde digestionis est inflatiuū oꝫ vt elixetur in
duabꝰ aquis: prouocat vrinā ⁊ mēstrua. ⁊ nocet vl
ceribꝰ vesice ⁊ renū ⁊ siluestre nocet in oībꝰ magꝫ.
¶Pira diuersaꝝ spēꝝ sunt ad oīa frigida in primo
sicca in sc̄do secūabrud sunt tēperata subtilia. vl' hu
mida preparatur stomacū ꝯstringunt ventrē ⁊ ꝓpe
que sunt exsiccata. ⁊ vsus eoꝝ facit euenire colicaꝫ:
vnde oꝫ vt bibatur post ipa ydromel cū speciebus
scilicet cū pipe cinamomo ⁊ similibꝰ. ⁊ eoꝝ rob cō
fert fluxui ventris colerico. ¶Pedes generant hūo
rem viscosum nō grossum. sed ipe ē laudabilis pau
carum supfluitatū. eoꝝ nutrimētū nō ē multū sūt
satis bone digestionis. ⁊ velocitas disolutiōis eoꝝ
in decoctione ē signū bone digestiōis eoꝝ. ¶Petro
leuꝫ est albū ⁊ nigꝝ ca. ē ⁊ sic. vsqꝫ ad quartū cōfert
in doloribꝰ anchaꝝ ⁊ iuncturaꝝ oīum. ⁊ doloribꝰ
auris frigidis ⁊ albugini oculi. ⁊ aq̄ descēdēti. ⁊ as
mati ⁊ tussi antique: quādo bibit̄ cū aqua calida se-
dat dolorem ventris pungitiuuꝫ ⁊ ventositates et
supponitur et educit vermes. ¶Pentafilō vl' quīqꝫ
folia ca. et sic. absqꝫ acuitate. Decoctio radicis eius
valet ad linguā dolorosam. et gargarizatur ad as-
peritatē gutturis decoctio eiꝰ valet ad ycteritiam
et dolorem epatis frigidū cōfert radix eius solutio
ni vlceribꝰ intestinoꝝ folia eiꝰ cum vino cōferunt
quartane. ¶Petrosiliuꝫ in cap. de apio dictum est.
¶Pisces meliores sunt illi qui non sunt magni neqꝫ
habēt durā carnē neqꝫ siccā in quibꝰ non ē pingue
do neqꝫ mucillago ita ꝙ quasi frangat̄ et ī quibus
non est malus odor et quoꝝ sapor suauis est et pin
gues nō hn̄tes supfluaꝫ pinguedinē oēs sunt fri.
et humidi plus et minꝰ respectu pisciū recētes ge
nerat flegmā et nō ꝯueniūt nisi stomaco calido co
lerico: saliti vero nō cōueniūt nisi pro medicina oīa
iura piscium leniunt ventrē: marini sunt meliores
non morantibꝰ in mari: et qui morantur in aq̄s pe
trosis sunt meliores de aquis dulcibꝰ. deinde qui
in arenosis et currētibꝰ et in quibꝰ nō sunt sordes
et nō sūt limose neqꝫ lacuales neqꝫ cāpestres ēt nō
sunt de lacunis paruis q̄s nō ibibūt fluia et ī quibꝰ
nō sunt fontes. ¶Penidii calidi sunt ⁊ hūidi in p̄mo
et sunt grossiores zuchαro et ꝯferūt tussi et vētreꝫ
leniunt. ¶Piper in primis cū eleuat̄ fructꝰ eiꝰ dicit̄
longum pip: deinde sepatur in grana pipis: ⁊ al-
bum est illud ꝙ nondū est matuꝝ videlꝫ corrugatū
ca. et sic. in pricipio quarti mastica̅t cū vua passa an̄
cenā et prandiū et eradicat flegma viscosum cale-
facit neruos ⁊ lacertos: et nō est ei par in hoc ⁊ con
uenit sanis ē ꝯuēiēs tussi antiq̄ ⁊ doloribꝰ pectoris
frigidis digerit cibū ⁊ confortat appetitū ⁊ cōfert
dolori ventris pūgitiuo: prouocat vrinā ⁊ eiicit fe
tum: logū vō pip efficit augmētū in coytu. pip aq̄ ē
vt blitꝰ ⁊ a pximat ī gustu sapori pipis calefacit suf
ficienter: sed minꝰ q̄ꝫ pip. prasium ē herba viridis
valde amari saporis ē ca. in tertio sic. in fo: succꝰ
eius cū melle visū acuit mūdificat pulmonē ⁊ pectꝰ
ꝓductiōe sputi: apit opillatiōes splenis ⁊ epatis et
delet icteritiā citrinā ⁊ viridē vsus eiꝰ si ꝑꝑ opilla-
tionē cōtingat ꝓuocat mēstrua ⁊ mundificat matri
cem valet in morsu canis ra. si pistet̄ ⁊ fiat empl'm.
¶Peonia alia est femīa alia ē masculꝰ. masculꝰ habꝫ
radices vt digiti grossas. femīa subtiles ⁊ minutas
calida est ⁊ sicca in fine tertii exsiccat ⁊ resoluit cū sti
pticitate: ꝯfert epilēsie ⁊ suspensa ad collū ⁊ bibita
⁊ comesta cū electuariis ⁊ ꝑ se suffumigatio facta ex
semīe eius valet demōiacis ⁊ epilēticis ⁊ eos sanat
⁊ bibūtur de semīe eiꝰ gra. xv. cū mellicrato aut vi
no ⁊ confert īcubo: qn̄ decoquit̄ cū sirupis stipticis
retinet naturā: prouocat vrinā ⁊ mēstrua. ¶Petro
silinū ysac in dictis pticularibꝰ dicit ꝙ petrosilinū
ca. est ⁊ sic. in fine tertii: ideoqꝫ ē diureticū īcidens
videtur ⁊ mēstrua ꝓuocat vētositatē ⁊ inflationeꝫ
dissoluit; ꝓcipue hec eiꝰ spma facit. Unde. S. inqt.
petrosilinū cataplasmū super pustulas scabiem ac
morpheā mire mūdificat vn̄ fit ydropicis iuuatiuū
⁊ periodicam febrem patientibus renum dolorem
ac vesice placat: quia corporis porros aperit viāqꝫ
rarificat humorem extenuando cum vrina in sudo-
rem prouocat epar ⁊ vuluam mundificat: opillatio
nes aperit ⁊ apostemata eorum curat maxime si sūt
in renibus: ventositates colice passionis dissoluit:
ꝙ pistatum ⁊ in vuluam missum menstrua prouo-
cat. fetum mortuum et secundinam educit: quo etiā
potui dato mundificatur fetus ab humoribus vis-
cosis et grossis. ¶Pinus cortex eius confert vlceri-
bus corticalibus vel malignis gargarismus factus
ex decoctione corticis eius attrahit flegma pl'rimū
fumus corticis eius confert casui palpebrarū ⁊ cor
rosioni anguli lachrymalis et tussi antique: cortices
⁊ fumus foliorum eius ingrossatus quando bibun
tur conferunt dolori epatis. ¶Pupilla oculi est eru
ca aque vel apium aque ⁊ est boni odoris et ortꝰ eiꝰ
est in aquis stantibus prouocat vrinam ⁊ menstrua
et frangit lapidem in renibus: et confert vlceribus
intestinorum. ¶Pastus columbarum est herba ha-
bens granum vt granum mirti: est calidum in pri-
mo humidum in secundo eius decoctō denigrat ca
pillos. pro ea ponitur mirtus in omni re. ¶Pes lo-
custe fit cibus ex eo ⁊ confert extenuationi. iuuamē
tū decoctiōis eiꝰ ē sicut iuuamētū crisolocānç et re
liquoꝝ in fe. q̄rtana sinocho et emitriteo. ¶Pes cor
uinꝰ radix eiꝰ cū dcoq̄t ꝯfert solutiōi antiq̄ ⁊ efficit
opatiōeꝫ hermodactiloꝝ absqꝫ nocumēto. ¶Pulmo
eiꝰ nutrimētū ē paꝝ declinās ad flegmaticū. ¶Pul
mo arietꝫ sanat excoriationē calcanei ex calciamēto
qn̄ pōit̄ calidū sup ipꝫ cito digerit̄: ⁊ ē ī ipo vētris

cõstrictio. ¶Poma sunt insipida acetosa ⁊ dulcia et
oĩa sunt fri. ⁊ hu. sꝫ acetosa declinãt ad siccitatẽ cuꝫ
stipticitate ⁊ dulcia ad caliditatẽ declinãt i ip̃is est
prohibitio sup̃fluitatũ ⁊ iflatio ꝓp̃ie: assiduatio co
mestionis pomoꝝ facit euenire dolorẽ neruorũ et
ꝓp̃ie vnalia odorifera cor ꝯfortãt ⁊ maxie si sit ibi
angustia cũ caliditate ⁊ ꝯfortãt debilitatẽ stomaci
⁊ specialr̃ cũ caliditate. dulcia ⁊ acetosa qñ i stoma
co inueniũt hũorez grossuꝫ qñ deponũt ipm̃ i ege
stione: ⁊ si ẽ vacuꝰ retinẽt: ⁊ põtica sũt magꝫ ꝯueni
entia i disinteria ⁊ fluxu vẽtris. ¶Papauer est cãpe
stre ⁊ ortulanũ: ortulanũ ẽ fri. ⁊ sic. in scđo ⁊ nigꝝ
in tertio vsqꝫ ad quartũ valet in crispila linitũ ⁊ li-
nitur sup̃ podagrã cãpestre cũ lacte ⁊ melle ⁊ ꝯfert
facti sonũ si cũ licinio supponatur valet in dolorībꝰ
oculoꝝ calidis: ꝯfert tussi calide ⁊ sputo sanguĩs ⁊
fluxibꝰ ad pectꝰ qñ multũ terit̃ ⁊ datur in potu cũ
vino nigro ⁊ põtico sedat fluxũ antiquũ. ¶Persica
fri. sunt i scđo hu. i primo imatura sunt bõa stõaco
⁊ cõfortãt appetitũ: ⁊ nõ comedat̃ matura pꝰ aliuꝫ
cibũ qꝛ corrũpitur ⁊ corrũpũt cibũ nisi p̃cedãt ẽpla
strum ex folijs ipoꝝ vmes interficit ⁊ eoꝝ sucꝰ si bi
batur ⁊ interiora ossiũ ipoꝝ silr̃ ⁊ leniũt vẽtrẽ matu
ra sꝫ imatura stringũt. ¶Panis oꝫ vt sit salitꝫ mun
dus fermentatꝰ decoctꝰ bñ manẽs nocte anqꝫ cõe
datur. nã panis calidꝰ apud naturã nõ ẽ receptibil̃
melior ẽ qui fit de siliĩa opirus nõ ẽ bonꝰ: sꝫ q ẽ plu
rimi furfuris ẽ velocis penetratiõis. ¶Panis q ẽ de
frumento nouo violent̃ ipugnat. ¶Panis calidꝰ fac̃
sitim sua actuali caliditate ⁊ nata ꝓp̃ hũiditatẽ suã
vaporosam ⁊ ꝓp̃ illud velociter sanat: sed ẽ velo-
cis digestionis ⁊ tarde descensiõis: panis opirꝰ et
siccus ⁊ q nõ est fermẽtatꝰ stringit ventrẽ ⁊ azimꝰ
⁊ coctus in patella: sed fermentatꝰ l enit. ¶Piretrũ
acutũ est melius ca. ẽ ⁊ sic. in tertio ꝯfert mollifica-
tioni neruoꝝ ⁊ stupori eiꝰ decoctio ꝯfert dolori dẽ
tiũ ⁊ ap̃it opillatiõez colatori plus alia re. ¶Palma
omnes eiꝰ partes sunt stiptice. Quinqꝫ folia ẽ pẽ
tafilon ⁊ iã dictũ ẽ de eo. Quercus terre vel quer-
cula minor ẽ herba que appellatur camedreos ⁊ iã
dictuꝫ est de ea. ¶Rizũ ca. ẽ ⁊ sic. qñ decoquit̃ cuꝫ
lacte ⁊ oleo amigdalino multũ dat nutrimẽtũ ⁊ fit
minus siccũ: decoctũ cũ aq̃ stringit ⁊ specialit̃ quan
do frigitur cũ suo cortice ⁊ efficit augmentũ i sp̃ma
te. ¶Rosa in ip̃a ẽ substantia aquea ⁊ terrea fri. est ĩ
primo sic. in scđo ⁊ maxie cũ ẽ sicca fetorẽ sudoris re
ctificat: sedat sodã calidã ⁊ dolorẽ ocl̃i ex caliditate
cũ aq̃ ro. bibitur cõsifert sincopi ⁊ ꝯfert ip̃a rosa et
eius virgulta sputo sanguĩs aqua ro. bona ẽ epati
⁊ stomaco ⁊ que ex ea nutrita ẽ cũ melle ꝯfortat sto
macuꝫ ⁊ ꝯfert mollificationi stomaci. sedat dolorẽ
ani ⁊ matricis ex caliditate clisterizata valet vlceri
bus intestinoꝝ recẽs soluit ⁊ sicca stringit ⁊ eiꝰ oleũ
ventrẽ soluit sed dormire sup̃ eã dũ est recẽs absci
dit desideriũ coeundi. ¶Ruta domestica ẽ melior sil
uestri ca. ẽ ⁊ sic. i scđo ꝯfert paralesi ⁊ doloribꝰ iũ-
cturaꝝ. acuit visum ⁊ ꝓp̃ie sucus eiꝰ cũ suco fenu
greci fit ex ea ẽplastrũ cũ ficubꝰ ⁊ specialiter ex sil-
uestri ⁊ ꝯfert hidropisis ⁊ iposarce. exsiccat sp̃ma
⁊ ip̃m abscindit ⁊ deijcit desideriũ coytus ⁊ cũ bibi
tur resistit venenis. ¶Rape humide sunt in scđo ad
aliquã declinant caliditatẽ ꝯferũt melãconie ⁊ q̃r-
tane. ducũt per vrinã ⁊ valet i ardore vrĩe. addũt in
coytu ⁊ sp̃ma augmentãt iflationẽ faciũt in stõaco
⁊ intestinis ⁊ frigidũ hũorẽ creãt sitim extinguunt
valẽt in ethica ⁊ corpꝰ ipinguant specialit̃ qñ i igne
coquũtur. ¶Rubꝰ que est spẽs arboris que appella
tur sitelẽga cuiꝰ fructꝰ est ad modũ oliue hñs intra
se sicut lana frigida est ⁊ sicca folia eius qñ mastican
tur stringunt gingiuas valet in exitura oculi ⁊ spu
to sanguĩs stomacũ debilẽ ⁊ recipiẽtẽ sup̃fluitates
cõfortat. stringit ventreꝫ ⁊ confert vlceribus in-
testinorum. ¶Rubea tinctorum est põtici saporis sꝫ
est calida datur in potu cum melicrato ⁊ ꝯfert scia-
tice ⁊ paralesi valet cum reubarbaro in casu ⁊ per-
cussione prouocat vrinaꝫ ⁊ mẽstrua ⁊ extrahit fetũ.
¶Raffanus fortius ꝙ est in ipso est semẽ ꝙ est ca. est
⁊ hu. sed eius lignum humidum. dicitur si misceat̃
cum eo farina iolij facit nasci pilos i alopicia ⁊ tiea
nocet oculo: sed abstergit cum distilatur in eo. con
fert tussi antique melius est stomaco facit n atare ci
bum. confert morsui vipere. ¶Roba. i. auelana ĩdica
est fructus in magnitudine auelane calida est ⁊ sic.
valet scabiei ⁊ prurituі ⁊ torture scotomie ⁊ epilẽsie
⁊ aque in oculo ꝯfert pleuresi frigide ⁊ colerice pas
sioni ⁊ dolori stomaci ⁊ matricis. ¶Reubarbarum ẽ
crocee tincture ⁊ varij coloris ⁊ rare substantie et
stipticie confert panno ⁊ vestigijs remanentibꝰ su
per cutim quando linitur cum aceto ⁊ casui ⁊ p̃cus-
sioni dantur de eo. ʒ. ii. cum vino confert asmati ⁊
sputo sanguis: ⁊ epati ⁊ stomaco ⁊ debilitati ambo-
rum ⁊ rupture ⁊ extenuat splenem: confert dolori
ventris pungitiuo ⁊ disinterie ⁊ dolori renum ⁊ ve
sice. ¶Raciegi est guma pini calida est in tertio: sic.
in primo generat carnem i corporibus teneris ⁊ cõ
mouet dolorem in eis, sed cum balaustijs vlcera sa
nat. ¶Ribes idest acetosa vel acetula frigida ẽ ⁊ sic.
confert apostematibus pestilentie ⁊ antraci succus
arboris eius confert solutioni colerice ⁊ pestilẽtie.
¶Rasax est frigidum et humidũ quando fricatur cũ
vino aut aliquo sucorum frigidorum cõfert aposte
matibus calidis ⁊ vlceribus fraudulẽtis. ¶Rana fri
gida est ⁊ humida cinis eius quãdo ponit̃ super lo
cum stringit sanguinem ius eius cõfert apostema
tibus cordarum quando effunditur super ea valet
in lepra ⁊ vermibus venenosis. ¶Renes sunt equa-
les ad siccitatem declinantes. renes edi lactãtis lau
dabiliores sunt parui sunt nutrimẽti ⁊ humor eoꝝ
malus ⁊ mali saporis ⁊ difficilis digestionis. ¶Rob
iuuat ad spuendum ⁊ ponitur in sirupo de papaue
re ⁊ confert dolori renum ⁊ vesice. ¶Rayr herba est
similis aneto ⁊ folia eius sunt vt folia malue ⁊ iuol
uitur super arborem sicut volubilis. resoluit ⁊ ex-
siccat. ponitur super apostemata flegmatica ⁊ po-
dagram ⁊ confert de proprietate. supponitur cum
oleo rosato ad dolorez matricis ⁊ sup̃ morsum scor
pionum. Squinantum est duarum specierũ. vna
cum fructu ⁊ alia absqꝫ fructu melius est arabicum
rubeum fortioris odoris calidum est ⁊ siccum in se
cundo in ipso est stipticitas ⁊ confortatio cum reso
lutione est digestiuum aperit orificia venarum et
resoluit ventositates ⁊ dolores intrinsecos: cõfert
lacertis ⁊ spasmo ⁊ dolori pulmonis eius radix et
flos ⁊ herba confortant stomacum ⁊ faciunt appeti
tum ⁊ sedant nauseam acepto aureo ex radice vel
herba confert doloribus matricis ⁊ renum ⁊ flu-
xui sanguinis ipsorum et hidropisis ⁊ venenosoꝝ
morsibꝰ. Sarcocola guma arboris est que ad citri-
nitatem declinat est melior calida est ⁊ in secũdo sic
ca in primo consolidat vulnera recẽtia carnẽ creat
mundificat cum melle sorditiem aurium: cõfert ob
thalmie frigide ⁊ lippitudini ⁊ fluxui oculi cũ lacte
asine. soluit humorem crudum ⁊ flegma grossum
et ancha ⁊ iuncturis. Storak est species storacis.
⁊ dr̃ ꝙ est gũa oliue ca. est in tertio sicca. i p̃cipio
cõfert corize ⁊ catarro ⁊ tussi. eiꝰ oleũ confert du-
ritiei matricis ⁊ prouocat mẽstrua ⁊ ap̃it matricez.
Sticados est planta cum spica: ca. i primo sic. i scđo
eiꝰ đcoctio sedat dolores neruoꝝ ⁊ iũcturaꝝ ⁊ eiꝰ
sirupꝰ valꝫ plꝰ alijs rebꝰ i egritudibꝰ fri. neruoꝝ:
ꝯfert epilẽsie ⁊ melãcõie fac siti excitat võitũ coleri
cũ: ꝯfortat instrumẽta vrine. Spõgia maris corpꝰ

rarũ eſt ſiccũ ſiltꝝ: q̄ eſt recens ē melioꝛ calida. ē in
pꝛimo ſicca. in ſcđo exſiccat foꝛtiter apoſtemata fle-
gmatica īfunditur cũ aceto ⁊ ꝯſolidat plagas: ⁊ cuꝫ
vino exſiccat humidas: et cũ melle vlnera ꝓfunda
lapis iuuentus in ea frangit lapidē in renibus ⁊ ve-
ſica. Stincus ē ſtellio aq̄ticus. ille q̄ī vere capit̄ ho-
ra q̄ feruet ad coytũ ē melioꝛ ꝯfert egritudinibus
frigidis ī neruis eiꝰ ſal excitat coytũ et ꝓpꝛie caro
feminis eiꝰ ⁊ q̄ renes ſequitur: ⁊ eiꝰ adeps. Spina
chia fri. ſunt ⁊ hu. ī fine p̄mi lenificatiua ſunt melio
ra criſolocānis ꝯferunt pectoꝛi ⁊ pulmoni calido ⁊
doloꝛi doꝛſi ſanguineo et vētrē leniũt. Semen lini
calidũ ē ī pꝛimo eq̄le ī paſſiuis maturatiuũ abſterſi
uum digeſtiuũ ē lenit apoſtemata calida exterioꝛa
⁊ interioꝛa ꝓhibꝫ ꝯctionē vnguiũ ⁊ ſpaſmũ. ꝯfert
cũ aſſatur tuſſi antiq̄ et coꝛize: malũ ē ſtomaco ⁊ ma
le digeſtiōis: frixũ vētrē ſtrigit. Saliua q̄ famelici
eſt foꝛtis opatiōis ē et ꝓpꝛie ꝯplexio ē calida valet
ad īpetiginē et interficit venenoſam et ſcoꝛpioneꝫ.
Stercꝰ adab. i. lacerti magni q̄ moꝛat̄ ī aq̄s cōfert
lentiginibus ꝑꝑ ſuā abſterſionē. ⁊ ſtercꝰ camelli vl'
aſini deſtruit verucas: ⁊ ſtercꝰ adab abſtergit albu
ginē oculi et ſtercus reſoluit bothoꝛ: caput vō reſol
uit ſcrofulas et aſini vel camelli ſedat doloꝛes iun-
cturaꝝ: ſtercꝰ capꝛaꝝ cũ lana ꝓhibet fluxuꝫ matri
cis. Sanguis dracōis ē ſucꝰ rubeꝰ notꝰ frigidꝰ: eſt
et ſiccꝰ in ſcđo ꝓhibet fluxũ ſanguis ꝯglutinat pla
gas et vlcera recētia: confert diſinterie ⁊ ſciſcuras
ani. Sanguis hōis ⁊ ſanguis poꝛci ſũt ſiles ī oī re ⁊
eoꝝ carnes ſunt ꝓpꝛie in oī re et dꝛ ꝙ q̄dā fuerũt q̄
volebant carnē hōis loco carniũ poꝛcoꝝ. ſemꝑ cũ
aliquis ſanguis adminiſtrat̄ in medicis debet eſſe
ex aīalibꝰ ſanis ſanguis lepoꝛis ca. ē ſuppoſitꝰ moꝛ
phee et pāno ꝯfert eis et apoſtemata calida matu
rat. dicitur ꝙ ſanguis meſtruꝰ calidꝰ diſtillatꝰ ſuꝑ
moꝛpheaꝫ ꝯfert et ꝯfert ſāguis colūbe et turturis
diſtillatꝰ ſuꝑ excoꝛiationē: et doloꝛē ſedat: ſāguis
lacerti et ſtelliōis ꝯfoꝛtat viſũ: ſanguinis colūbe et
turtuꝝ diſtillatur ſuper maculā rubeā: et ꝯfert ſā
guis bubonis cōfert aſmati. ſanguis veſꝑtilionis
conſeruat mamillā in ſtatu ſanguis meſtruꝰ ſuppo
ſitus ꝓhibet īpꝛegnationeꝫ: ſanguis hirci capꝛe et
camilli et aſini quādo exſiccat ſtringit ſanguinem:
Sparagus eſt ca. et ſic. apitiuꝰ opilationũ epatis ⁊
ſplenis viſceꝝ et renũ cōfert ictericie oī dicit̄ ꝙ ꝓ
uocādo vrinā ſtrigit vētrē. Soꝛdicies ca. ē ī fine ſ̄ꝺi
videlꝫ alueâris et viridis ē melior oībꝰ oēs ſoꝛdici
es abſtergũt et attrahũt ſoꝛdicies auris cōfert pa-
naritio: ſoꝛdicies lactantiũ et balnei ē bōa apoſte-
matibꝰ mamillaꝝ ſoꝛdicies alueâris. i. q̄ reꝑitur ī
ꝯductibꝰ aq̄rũ abſtergit īpetiginē. Spōgia maris
eſt quinqꜫ ſpēꝝ ſpōgia arācida ī odoꝛe ſuo et ē ſpiſ
ſa littoꝛoſa maris: ⁊ eſt ſpongioſa leuis: longa leis
odoris terrei: et roſea purpurea ſilis lane ſoꝛdide
et quinta habet foꝛmā fũgi exteriꝰ plana: interius
aſpera et nō habet odoꝛē ca. ē et ſic. in tertio exſic
catiua et abſterſiua ſoꝛdiciei: et tertia ē ſubtilioꝛ: ali
is: plana ꝯuenit abſterſioni dētiũ magꝫ ſpōgioſa
valet ſcabies. roſea ꝯuenit ſpleni et hidropiſis dif
ficultati vꝛine. Stercꝰ. ſtercoꝛa diuerſificāt̄ ſ̄m di
uerſitatē ſpēꝝ aīaliũ oē ſtercꝰ calefactiuũ cũ exſic-
catione: ſtercꝰ capꝛaꝝ: et ꝓpꝛie mōtanaꝝ admini-
ſtratur in oī fluxu ſanguis et ſtercꝰ aſini aduſtuꝫ et
non aduſtũ ī oī curſu ſanguis: ſed colũboꝝ ſtercus
rubificatiuũ eſt: ſtercꝰ ouiũ cũ aceto ē ꝯueniēs ve
rucis: foꝛmicaribꝰ: vaccinũ vō cũ aceto ſedat ex-tu
ras calidas: ex ſtercoꝛe vaccaꝝ fit empl'm ſuꝑ ſcia-
ticā: ſtercus aſini odoꝛatur et fluxuꝫ ſanguis nariũ
foꝛtē: ſtercꝰ ſtelliōis et lacerti et irũdinũ valꝫ albu
gini oculi: ſtercus canũ oſſa comedētiũ ponit̄ cum
digito ī pallato et valet ad ſchinantiā ſtercꝰ capꝛaꝝ
et ꝓpꝛie mōtanaꝝ bibit̄ cũ piꝑe et ciamomo et pꝛo
uocat menſtrua et reſoluit ſplenē. Serpēs: melioꝛ
ſerpētũ ē caro femine ē alicuiꝰ calefactiōis cum ex
ſiccatiōe: de ꝓpꝛietate facit penetrare ſupfluitates
ad cutim cum hō mũdificatꝰ non fuerit afert lepꝛe
magnifice ⁊ pediculos facit eiꝰ vſus et ꝓhibet aug
mentũ ſcrofulaꝝ et eiꝰ caro ꝯfoꝛtat viſũ. Spodiũ
eſt radices cannaꝝ aduſte frigidũ ē in ſ̄ꝺo ſiccũ ī ter
tio in ip̄o ē ꝓparatio et ſtipticitas ꝯfert apoſtema
tibus calidis oculoꝝ ꝯfoꝛtat coꝛ et confert tremoꝛi
coꝛdis ca. et ſincopi fri. et timoꝛi ꝺ̄ p̄teritis: ⁊ terro
ri de futuris ꝯfert īflāmationi ſtomaci ex effuſiōe
colere ad ip̄m. ꝓhibet ſolutionē colicā et ꝯfert fe-
bꝛibꝰ antiq̄s. Splen melioꝛ ſplen ē ſplen poꝛci tñ
eſt tarde digeſtionis ꝑꝑ ſuā ſtipticitatē et mali chi
mi. Sulfur eſt ca. et ſic. in quarto ponit̄ cũ aceto ſu
per moꝛpheā et valet et cũ nitro lauat̄ coꝛpꝰ ꝓpꝛ̄
pruritũ reſtringit coꝛizā ſuffumigatũ. et admīſtra
tur cũ aceto et melle ſuper cōtritionē auris. Staſi
ſagria eſt ca. et ſic. in tertio interficit pediculos cũ
arſenico maſticatur ad extrahēdũ flegma et hũidi-
tatē a cerebꝛo et valet decoctio eiꝰ ad doloꝛē dētiũ
cũ ex ea os colluit̄ bibũtur ex ea grana quindecim
cum melicrato et facit mouere chimum viſcoſum:
mundificat veſicam a ſuperfluitatibus frigidiſ: ſed
eius vſus longus veſicam vlcerat. Stoꝛax eſt humi
da ⁊ ſicca et eſt quedam nigra in ipſa eſt exſiccatō cũ
ſtipticitate: mundificat cerebꝛum ⁊ eſt calida ⁊ ſicca
confert humiditati ſtomaci ſtoꝛax ſicca ventrem re
tinet. Sal calidum eſt ⁊ ſiccum in ſecũdo abſterſiuꝰ
reſolutiuus exſiccatiuus eſt: ſed ſal aduſtus mundi
ficat dentes a lapidibus ⁊ remouet nigredinem ſā
guinis vbicũqꜫ linitus fuerit: carnem coꝛꝛodit: cuꝫ
farina et melle ponitur ſuper toꝛſionē: coꝛꝛodit car
nem additam in palpebꝛis ſal adiuuat ad vomitum
⁊ confert doloꝛibus ſtomaci frigidis ſal omnis fa
ciem efficit ſuperfluitates egreſſioneꝫ ⁊ deſcēſiōeꝫ
cibi. Serratura eſt omnis ſecundum naturam ar
boꝛis cuius fuerit. Serratura ligni ſtiptici vt meſ
pili et ſoꝛbarum ⁊ quercus conſolidat vlnera ⁊ ſtri
git ſanguinem. Sal armoniacus ille eſt melioꝛ qui
eſt vt boꝛex clarus criſtallinus calidus eſt ⁊ ſiccus
in fine tertij confert albugini oculi conſtringit vꝛi
nam que caſum patit̄ ⁊ ꝯfert ſchināctic. Sādaraka
calida ē ⁊ ſicca. in ſecũdo ī ipa eſt pꝛopꝛietas retinē
di ſanguinem deſiccat fiſtulas qñ ſuffumigātur cũ
ea: fumus eius pꝛohibet catarros confert tremoꝛi
coꝛdis vt karabe ⁊ fluxui ſanguis ꝯfert ſpleneticis
eſt cōueniens ſolutioni antique: et eiꝰ fumus cōfert
emoꝛoydidibꝰ. Scoꝛdeō ē aliud agreſte ca. ē ⁊ ſic.
in quarto abſterſiuũ ⁊ apitiuum eſt: ꝯueniens. ē at
tritioni lacertoꝝ. Sciſceleos ca. ⁊ ſic. ē ī ſ̄ꝺo reſoluti
uũ carminatiuum ē: mundificatiuum eſt: cōfert do
loꝛibus doꝛſi: confert aſmati ⁊ tuſſi antique. ſedat
doloꝛes viſcerũ. et eſt bonum ſtomaco ⁊ cibũ dige
rit reſoluit doloꝛem ventris pungitiuũ ⁊ ventoſuꝫ
⁊ facilem efficit partũ in omnibꝰ animalibus. Sca
monea eſt ſuccus cuiuſdam volubilis cuius virtus
vſqꜫ ad. xxx. perdurat annos. melior eſt varia de-
clinans ad albedinem ca. ⁊ ſic. in tertio nocet coꝛdi
et epati ⁊ ſtomaco ſed rectificatur cum aſſatione et
ſemen apij facit ſitim ⁊ deſtruit appetitum ſolutiōe
educit coleram foꝛtiter et nocet inteſtinis. potꝰ ip
ſius cum aloe minus nocet q̄ꝫ quando datur per ſe
quando ſupponitur cum lana interficit fetuꝫ. recti
ficat̄ eiꝰ mal tia cũ aq̄ citonioꝝ acetoſoꝝ aut pomo-
rum aut cum aqua roſata conficitur cum ſumac ⁊ f
unt trociſci ⁊ rectificat̄ ⁊ eſt ꝯfoꝛtās ⁊ adiuuās oēꝫ
medicinā laxatiuā. Serapinũ eſt gũa arboꝛis ca. ⁊
ī tertio ſic. ī ſ̄ꝺo ē carminatiuũ ⁊ abſterſiuũ ſubtiliati-
uũ reſoluit ſodā fri. ⁊ vētoſā: ꝯfert obſcuritati ocl'e

et grossitudini palpebrarum ⁊ dolori lateris ⁊ pe-
ctoris ⁊ idropisi ⁊ extrabit aquam citrinā. ⁊ cōfert
colice clisterizatum ⁊ bibitum ⁊ dolori ventris pū
gitiuo ⁊ matrici ⁊ vesice ⁊ febribus periodicis.
Scolopendria calida est in primo sicca ī secūdo con
fert spleni magnifice quādo sumit cū oximelle die-
bus. xj. ⁊ icteritie ⁊ singultui. frengit lapidem in re
nibus: ⁊ dicitur ꝙ suspensa probibet impregnatio
nem. Siumnim. i. pupilla oculi berba est que in aqs
stantibus reperitur medulla eius decocta confert
lapidi ⁊ disinterie. Sucutū idest semper viua frigi
da ⁊ sicca est. dicitur ꝙ agregat partes carnis ī va-
se eius decoctio confert attritioni neruorū ⁊ recē
tes plagas consolidat probibet sputum sanguinis.
⁊ cum aqua mellis mundificat pulmonē ⁊ confert
vlceribus intestinorum ⁊ abrasioni ⁊ fluxū sanguis
menstrui retinet. Sumac fri. est ī secūdo sic. in ter
tio stipticum confortatiuum est: denigrat capillos
probibet loca percussa apostemari stomacum pre-
parat ⁊ appetitum sitim sedat ⁊ nauseam colericū
constringit ⁊ retinet menstrua ⁊ fluxum ⁊ probibꝫ
rasuram. Sicla in ipso est compositio substātie fri-
gide cum calida ⁊ propter boc dicit ꝙ decoctio eius
laxat: substantia vero nō ex aq̄ eius cum felle gru-
is fit caputpurgium ⁊ delet torturam ⁊ lauat ca-
put ex ea ⁊ delet furfures valet in opilationibꝰ sple
nis ⁊ epatis si datur cum sinapi ⁊ similibus: si deco
quatur abiecta prima aqua ⁊ ponatur in furno con
stringit. Sebestem temperate sunt leniunt pectus
⁊ guttur: sedant: sitim: ventrem leniunt. Spica ca
lida est in primo sicca: in secūdo resoluit apostema
ta ⁊ botor probibet reumatismos ⁊ cerebꝝ confor
tat: confert tremori cordis: ⁊ pectus mundificat et
pulmonem ⁊ aperit opilationes epatis ⁊ splenis ⁊
stomacum cōfortat: ⁊ oīa nutritiua prouocat vrinā
⁊ menstrua. Sauich dictum est de eo in cap. tritici
⁊ bordei cōfert pectori ⁊ pulmoni. Sisamum ca. ē
⁊ bu. in primo resoluit viriditates percussiōis: con
fert grosiciei neruorum ⁊ asmati contrictiōi anbeli
tus nocet stomaco ⁊ facit nauseam quando come-
ditur cumq̄ semine apij papaueris ⁊ semine lini cū
equalitate augmentat sperma ⁊ coytum. Solatrū
fri. est in primo sic. ī scdo sanat fistulas oculi ⁊ facit
somnū ⁊ cōfortat visum semen stupefactiuū ē ⁊ mū
dificatiuum renum ⁊ vesice ⁊ probibet pollutionē
⁊ stringit mēstrua. Scorpiones: oleum scorpionū
cōfert doloribus auris valde. Sudor est aquositas
sanguis cui pus colericum est admixtum admini-
stratur ante eius exsiccationem sudor siccus lactan
tium cum oleo de alcāna pōitur super apostemata
mamille ⁊ resoluit ea ⁊ cū oleo rosato pōitur ad cō-
gellationem lactis. Sandalus est fortior ī oī re fri
gidus est ⁊ siccus. in secundo apostemata calida re
soluit cōfert sode ⁊ tremori cordis accidēti ī febri-
bus linitur ⁊ bibitur et debilitati stomaci ⁊ febribꝰ
calidis. Sapo est vlceratiuus putrefactiuus ⁊ coli
cam resoluit ⁊ soluit bumorem crudum. Sarfar qñ
ferrum ignitum extinguitur in oleo ⁊ distillatur ī
aurem remouet dolorē auris et pulsatiōeꝫ. Sarair
ca. est in secundo bu. ī primo denigrat capillos cū
corticibus nucis. sucus eius cōfert tenebrositati vi
sus si coquantur folia cum sucis bordei sorbilibus
⁊ comedatur facit babundare lac ⁊ prouocat men-
strua. Seydenegi ca. est ⁊ sic. in tertio resoluit ven
tositates ⁊ exsiccat forti facit sodā sua caliditate ob
tenebrat visum: nocet stomaco exsiccat spma. Set-
taragi est ca. ⁊ sic. in secundo aperitiuus ⁊ acutus ē
eradicat albaras cum aceto ⁊ morpbeam alboꝝ ex-
tenuat splenem. sedat dolorem vesice quādo radix
eius suspenditur super aurem ⁊ dicitur. Seilē ca.
est in primo resoluit scrofulas cum semine lini se-
dat scotomiam: ⁊ mellicrato sciaticam quādo fit ex
eo vaporatio adiuuat ad impregnādū ⁊ proprie cū
bordeo. Scea. ca. est in primo sic. in secundo eius
oleum facit nasci barbam quādo tardatur eius va
poratio resoluit obtbalmiam fri. cōfert difficultati
anbelitus inficit vermes ⁊ eos extrabit ⁊ prouocat
menstrua ⁊ vrinam ⁊ cōfert pūcture scorpionum.
Scinar, idest lactuca asini frigida ⁊ sicca est vsq₃ ad
secūdum cōfert icteritie ⁊ morpbee linita ⁊ bibita ⁊
doloribus auris ⁊ splenis ⁊ epatis ⁊ cortices eiꝰ sto
macum preparāt. Sucbaram fri. est ⁊ sic. in tertio
probibet nasci capillos cum linitur super locū euul
sionis administratur ī doloribus oculi. eius succus
⁊ super podagram calidam valet probibet magni-
ficationem mamillarum ⁊ abundātia lactis retinet
mēstrua ⁊ probibet polutiōem ⁊ cōfert dolori ma-
tricis. Scecacul ca. est ī secūdo ⁊ declinat ad bumi-
ditatem quādam excitat appetitum coytꝰ. Secbrā
ca. est ī principio secūdi sed eius siccitas est ī quarto
est in ea disruptio orificiorum venarum nocet sto
maco ⁊ epati datur ī idropicis sed rectificatur cum
suco endiuie fenugreci ⁊ solatri solutiōe educit cole
ram flegmam ⁊ melinconiam ⁊ aquositateꝫ ⁊ nocet
coitui ⁊ spermati. Serbim in cortice buius arboris
est stipticitas eius fructus confert tussi ⁊ cōfert epa
ti ⁊ distillationi vrine ⁊ cum pipere prouocat vrinā
si bibatur fumus corticum extrabit fetum ⁊ secun-
dinam. Sinapis ca. est ⁊ sic. vsq₃ ad quartum inci-
dit flegma aufert vestigia sanguinis mortui resol
uit omne apostema antiquum. confert dolori iun-
cturarum ⁊ seie: extenuat splenem ⁊ facit sitim ⁊ cō
fert prefocationi matricis ⁊ facit desiderium coytꝰ
⁊ proprie est in mulieribus. Strangulator adib
vel lupi prefocat canes ⁊ porcos ⁊ lupos. Strangu
lator leopardi interficit leopardos ⁊ linces ⁊ reliq̄.
Salix fri. ⁊ stiptica est absq₃ mordicatione folia et
sucus eius sedant sodam calidam ⁊ valent ad ꝑcus
sionem pupille aqua eius confert icteritie ⁊ opilla-
tioni epatis ⁊ eius fructus sanguinem constringit
et folia similiter. Scarabeus oleum in quo frigitur
valet ad dolorem auris et corpus eius quando op
time conteritur. Scoria fortioris exsiccationis ē
scoria ferri, scoria ferri sicca est ī tertio et scoria eius
relique sunt minus calide. Scoria ferri cōfortat sto
macum ⁊ exsiccat superfluitates et remouet mollifi
cationem eius quando datur in potu cū vino ⁊ qñ
sedatur in vino antiquo mixto ei probibet fluxum
emoroidarū ⁊ menstruoꝝ et probibet impregnatio
nem et coartat anum. Squila est cepe muris et vo
catur sic q₃ mures interficiunt bona est que est dul
cis cum amaritudine ⁊ acuitate et colore splendido
calida est in tertio sicca in secundo attrabit sangui-
nem ad exteriora et est resolutiua erradicat veru-
cas ⁊ poros acetū eius sirupꝰ et ipsa ꝯferunt scia-
tice eius comestio visum acuit confert duritiei sple
nis ⁊ confortat stomacū et digestionē ꝯfert difficul
tati vrine ⁊ menstrua prouocat. Tri. ē sicut corrigie
factum ex azimo ca. et bu. est tarde digestionis ē co
ctū cū carne est leuius et conditum cum speciebus
et pipere et oleo amigdalaꝝ rectificatur eius mali
tiam confert sputo sanguinis et tussi quando decoq
tur cū portulaca. Tamaridi meliores recentes ⁊ te
neri conferunt vomitui ⁊ siti et stringunt stomacū
mollificatum: sollutione educunt coleram et datur
de eis lib. 5. et conferunt febribus babētie sincopi
et conturbationum et maxie quando requirit natu
re leuitas. Taraxacon fri. est et bu. apitiua infrigi
datiua lac eius abstergit albuginem cōfert bidropi
cis et ictericie apit opillationes nutritiuoꝝ. Tama
riscus stipticus ē cū mundificatione valet in aposte
matibus fluxis et mollibus confert sputo sanguis

valet ad splenē si bibitur vinum in quo decoquuntur
folia eius ⁊ rami ⁊ valet ad splenē ⁊ fiūt vasa ex ligno
eius in quibꝰ ponitur vinū: ⁊ illud vinū cōfert splení:
confert solutioni antique. Tararhithē stipticꝰ ꝓhibēs
fluxū sanguinis in mēbris ꝯfortat iūcturas cōfert mol
lificationi stomaci ⁊ epatis ⁊ stringit egestionem di-
sinterie decoctū in lacte capraꝝ. Talk vena terre ē ⁊
est laminosum subtile plus satis ⁊ lucidū ꝙ̄ gipsū fri.
est in primo sic. in secundo nō aduritur in igne nisi ar
tificialiter ꝓhibet apostemata māmillaꝝ ⁊ testiculoꝝ
retinet sputū sanguinis cū aqua plantaginis ⁊ sangui
nez matricis. Tubera sunt ex sb̄a terrea plus ⁊ aquea
minꝰ ⁊ in ip̄is est acreitas ⁊ nō inueniūtur super terrā
meliora eoꝝ sunt alba harenosa in quibꝰ non est odor
malus prebēt nutrimētum grossum melancolicū ⁊ nō
appropinquat eis aliqd in hoc. eoꝝ aūt tyriaca ē vi-
num purū ⁊ sp̄ēs condientes ex vsu ip̄oꝝ in cōestione
timetur paralesis vel melācolia aut lepra vel apople
sia ⁊ sunt tarde digestionis grauātia stomacum grossi
chimi ⁊ mala representātia somnia. Testudo sanguis
eius q̄ cāpestris e ꝯfert epati ouū eiꝰ ⁊ ipsius caro va
let ad tussim infantiū: ⁊ fel ipsius illinitū ad scrofulas
Tudē herba ē que facit tegas cuiꝰ folia assimilantur fo-
lijs prasij ⁊ habz radicē quadratā ca. est in scd̄o hu. in
primo confert cācris nō vlceratis lenita cū aque mel
lis ex apostamatibꝰ duris adiuuat in coytū ⁊ ꝓpe eius
decoctio cū vino. Tremabi est ros cadens super lapi
des in regiōe meridionali ē equalis declinās ad cali-
ditatē abstergit cōfert tussi ⁊ lenit pectꝰ ⁊ sedat siti solu
tio educit coleraz facile: ⁊ dat̄ de ea ab aur̄. x. vsqz ad.
xx. Thucia. origo thucie est fumꝰ qui eleuatur vbi pu-
rificatur es a lapidibus q eni admiscētur fri. est in pº
sic. in scd̄o est desiccatiua absqz mordicatione ꝯfert do
lori oculi ⁊ ꝓhibet superfluitates coartatas in venis
oculi penetrare in tunicas prope illa q̄ est abluta ⁊ sub
limata cōfert vlceribꝰ ani ⁊ testiculoꝝ si terat̄ thucia
super marmore vbi terit̄ cinabriū vltima contritiōe
bis ⁊ bis cribretur cū pecia valde mūda ⁊ postea dis-
soluatur cū vino albo ⁊ aqua ro. mixtis equalit̄ ⁊ pōa
tur de hac mixtura in oclo sero cū vadit dormitū stri
git mirabiliter lachrymas ⁊ oēz remouet rubedinem
que ē absqz scabie ⁊ carnositate. Tesisie est gūmi rute
agrestis ca. est ⁊ sic. valde adustiua valet ad egritudi
nes frigidas neruoꝝ ⁊ arthectiā ⁊ podagrā linita ⁊ em
plastra. cōfert sputo saniei ⁊ difficltati anhelitꝰ eiꝰ vsꝰ
nocet in febribꝰ. Turbit meliꝰ est albū frangibile ve-
lociter ⁊ canosum ꝯfert egritudinibꝰ neruoꝝ ⁊ eiꝰ vsꝰ
exsiccat ⁊ extrahit hūiditates subtiles rectificatur cuz
zinzibere ⁊ oleo amigdalaꝝ: solutione educit flegma
plurimū ⁊ de humoribꝰ adustis aliquid ⁊ si confortet̄
cū zinzibere educit grossum ⁊ crudū hūorem. datur de
eo. ʒ. ij. ⁊ in decoctionibꝰ vsqz ad. iiij. Tubel. i. batitu
ra metalli alicuiꝰ fortiꝰ tubel. est tubel ferri deīde illō
quod cadit ex percussione sup ea exsiccatiuū ē oē tubel.
Testiculus vulpis ca. est ⁊ hu. in primo eiꝰ vsus facit
appetitū coytus ⁊ ꝓprie cū vino ⁊ stat loco stinci. Te-
sticulus canis est duaꝝ partiū quoꝝ vnū par stat infe-
rius ⁊ aliud sursum qn̄ vir maiorē amboꝝ sumit gene
rat masculū ⁊ qn̄ femia sumit miorē facit feminā. au-
get coytū viridis: sed siccus abscindit ip̄uz. Testiculꝰ
est de genere carnis mollis melior testiculus ē adole-
scētiū ⁊ maioꝝ hircoꝝ ⁊ arietū ⁊ tauroꝝ nō ē ita bonꝰ
vt testiculus galloꝝ ipinguatoꝝ oēs sp̄ēs testiculi quā
do digerūtur nutriūt multū plurimi ip̄oꝝ sunt difficil̄
digestionis ⁊ plurimi nutrimēti ⁊ ꝓprie q sunt de ani-
malibus magis grosse carnis. Testa ois testa ⁊ ꝓprie
cancri marini ⁊ clibani est exsiccatiua ⁊ regula est i vtu
te folij. Testa cācri marini abstergit scabiem ⁊ testa cli
bani confert podagre ⁊ cum sale metallino vngule.

Usnee est cortices tenues subtiles inuolute sup ar-
borem ferentē glandes ⁊ pinū ⁊ nuces ⁊ habet odorē
bonū ē fri. ⁊ sic. cū stipticitate ꝯfert apatibꝰ calidis cū
infunditur in vino facit dormire potātē. ꝯfert tremo
ri cordis. retinet vomitū ⁊ ꝯfortat stomacū cū infun-
ditur in vino stiptico ⁊ epar debile confert dolori ma-
tricis quādo sedetur in aqua decoctiōis eius ⁊ ꝓuocat
menstrua. Usne est viridis ⁊ alba: ⁊ viridis est fortior
omnibꝰ mundificatiua ⁊ apitiua est pondꝰ. ʒ. ʃ. de ip̄a
resoluit difficultatē vrine ⁊ pondus. ʒ. v. deijcit fetuz
viuū ⁊ mortuū: ⁊. ʒ. ʃ. persice vsqz ad. ʒ. ꝓuocat men-
strua ⁊ pondus. ʒ. iij. soluēdo educit aquositatē hidro-
pisis ⁊ ē de venenosis. Urtica semen ⁊ ip̄a sunt calida
in principio tertij ⁊ sicca in scd̄o. eiꝰ folia cōtrita absci
dit fluxū sanguinis ex naribꝰ ⁊ semen eius confert stri
cture narium qn̄ bibitur cū aq̄ hordei mūdificat pectꝰ
⁊ semen eius remouet asma ⁊ pleuresim fri. excitat co
ytum. ⁊ precipue semen eiꝰ cū vīo apit orificiū matri-
cis: quare matrix recipit sp̄ma ⁊ valet ex hac via cōce
ptioni. Uiola fri. ē ⁊ hu. in p̄mo sedat apostemata cali
da. posita more emplastri ē bōa scabiei. sedat sodā san
guineā: ⁊ ꝯfert obthalmie calide ⁊ tussi calide ⁊ lēit pe
ctus ⁊ eiꝰ situs cōfert pl̄esi ca. ⁊ inflamationi stomaci
vsus eius destruit appetitū ⁊ sitꝰ eiꝰ similiter ⁊ dolo-
ri renū ⁊ ꝓuocat vrinā. ⁊ soluendo educit colerā. Uria
ex vrinis melior ē vrina camelli ois ē ca. ⁊ sic. vrina
hois cū cinere vitis ponitur sup locū fluxꝰ sanguis ⁊ si
stitur vrina pueroꝝ cocta cū porris cōfert albugini ⁊
scabiei oculoꝝ: qn̄ spleneticꝰ bibit vrinā suā oi māe vs
qz ad dies aliquos sanat splenē. Urina porci frāgit la
pidē in renibꝰ ⁊ vesica. Ualde bona ē herba cuiꝰ foliū
assimilatur folio fenugreci scd̄m plurimū ⁊ radix eius
assimilatur radici pastinace: sz radix valde bōe ē rugo
sa magis ⁊ minꝰ alba. sapor tn̄ aquosi idē vz. ⁊ secūdū
ꝙ dicitur si coquatur radix valde bōe in aqua ⁊ cōeda
tur de ea oi mane. ℥. j. ⁊ bibat̄ post eā. ℥. iij. vel. iiij. li.
aque tepide eiꝰ decoctiōis ꝙ sanat oēm stranguriā et
difficultatē vrine ⁊ ardorē ⁊ pūctionez nos aūt credi-
mus ꝙ i oibꝰ istis cāis valde ꝯferat. Uiscus eiꝰ fructꝰ
est similis ciceri nigro nō pure rotundꝰ ē ca. ⁊ sic. in 3º
eradicat cū arsenico vngues malas. vnit iūcturas cū
tanta cera q̄nta ip̄e ē ⁊ cū rasina mixta equaliter exte-
nuat splenē ⁊ ꝯfert apatibꝰ fri. post aurē. Uernis grāe
est vnis tinctoꝝ. ⁊ dr̄ etiā ꝙ colligitur ex arboribꝰ ferē
tibus glādes ē fri. cū siccitate vnis rubeꝰ qui ē sub vr
ceis aq̄ q habet plres pedes. ⁊ cū tāgitur rotūdat̄ con
fert asmati ⁊ difficultati anhelitꝰ ⁊ ꝯfert difficltati vri
ne. Uzifur ca. est ⁊ sic. in scd̄o est eiꝰ v us: vtus ceruse
cōsolidat vlnera ⁊ ꝯsolidat carnē in vlceribꝰ ⁊ ꝓhibet
adustionē ignis ⁊ ostra coytatē ꝓhibet corrosionē dē-
tium. Uitꝝ inter lapides est vt stultꝰ inter hoies ca. ē
in p̄mo sic. in s̄o abstergit dētes abstergit oclum ⁊ de-
let eiꝰ albuginē ⁊ est fortiꝰ adustū ꝙ est adustū cū terit̄
⁊ bibitur cū vino frangit lapidē i renibꝰ ⁊ vesica. Uir
ga pastoris fri. ē cū stipticitate ꝯfert pulmōi ⁊ erisipile
consolidat vulnera recētia: aq̄ eiꝰ ꝯfert sputo sanguis
prohibet fluxū sanguis ex matrice ⁊ vlcera intestinoꝝ
⁊ sanat eū q retinet vrinā ⁊ nō pōt eā retinere qn̄ vlt̄.
Uene tictoꝝ ca. ⁊ sic. sunt in s̄o eiꝰ masticatio ꝯfert do
lori dētiū acuit visum ⁊ abstergit aquā q̄ est circa pu-
pillā ⁊ albuginē ꝯfert ycteritie de oppillatiōe. Uua al
ba laudabilior ē ꝙ̄ nigra ⁊ eq̄tur in certis ꝓprietatibꝰ
cortes vue fri. est ⁊ sic. vua quidē in eadē hora colle-
cta mouet ventrē ⁊ inflat ⁊ ois vua nocet vesice vua
passa amica ē stomaco ⁊ epar ⁊ vua suspēsa donec cor
tex detumescat ē bōi nutrimēti ⁊ ꝯfortās corpus. Uul
pes in ip̄a est resolutio eiꝰ pellis ē calidior pelliū ⁊ hu
mectati iuuantur pelle eiꝰ ꝓpter sui resolutionē. quā
do vulpis coq̄tur ⁊ embrocantur iūcture dolorose ex
ea confert: ⁊ qn̄ decoquitur in oleo viua vel decolla-
ta ⁊ fit inunctio ex illo oleo sedat dolores iūcturarum.
Uespitilio est abstersiuus cū calefactiōe nō ē veꝝ ꝙ dr̄
sanguis eiꝰ ꝓhibet ortū pilloꝝ. eiꝰ cinis acuit visum
⁊ confert vngule ⁊ albugini in oclo. Uber est fri. ⁊ sic.
propter neruos plurimos q sunt in ip̄o nutrimentum

vberis pleni lacte qñ digeritur ꝓpinquũ est nutrimēto carnis ⁊ ꝓprie qñ comeditur cū specieb⁹. Ungula cum ex carne vngule caprine cũ aceto linit̄ alopicis cōfert. Uolubilis est equalis in caliditate ⁊ declinat ad siccitatē resolutiua ⁊ aperitiua ē lac volubilis magne abradit pillos ⁊ interficit pediculos decocta in vino vulnera consolidat ꝯfert pectori ⁊ pulmōi ⁊ asmati ⁊ aperit oppillatiōes epatis ⁊ splenis aq̄ eius soluēdo educit colerā adustā. Uentres. ventres auiū sunt plurimi nutrimēti ⁊ illi qui sunt gallinaꝝ nō digerunt velociter: sed dicitur ꝙ interior tunica exicata cōfert dolori stomaci ⁊ ori ei⁹. Uinū vt volunt oēs philosophi diuersificatur multis modis ſm maturitatē ⁊ tēpus ⁊ substātiā ⁊ suas qualitates odoratu visu ⁊ gustu: vinum albū claꝝ ꝙ nō multe tolerat aque mixtionē minoris est caliditatis sȝ est magis vrine ꝓuocatiuuȝ ꝙ vero igneū est in colore ⁊ acutū ⁊ ꝙ pōt maiorē aque recipere admixtionē est maioris caliditatis vel calefactionis: nigꝝ grossum atqȝ dulce in quo ē pōticitas atqȝ dulcedo grossioris ē nē vinū preterea nouuȝ sanguinē magis generat ac venas velocius iplet: vetus aūt huic ꝯrium inuenitur ⁊ est magis calidū vinū ṗterea grauat epar ⁊ stomacū calefacit atqȝ nutrimētum penetrat facit sanguinē atqȝ carnes ⁊ innatū calorem augmētat ipaȝ ēt naturā in suis ꝓprijs actionib⁹ adiuuat ideoqȝ digestiua fit fortior ⁊ per illō superfluitatum expulsio ⁊ eaꝝ egressio fit facilis ⁊ hec ē cā q̄r sanitas ē egrossitudo ⁊ fortitudo perdurāt ⁊ seniū tardatur: vinum preterea aīam letificat: sed si superflue in potu sumatur epati ⁊ cerebro ac neruis ipedimētū facit. tremorem ac spasmū paralesim apoplesiā ac mortē subitaneā generat tēperate sumptū multe bōitatis cā existit ⁊ marie in seminib⁹: vinū quidē puꝝ cui paꝝ aque admiscetur his qui grossam soliti sunt pati ventositatez ⁊ quoꝝ stomac⁹ ⁊ epar sunt frigidi ꝯfert: cui vero admiscetur de aqua his q ex vitio dolorē patiūtur capitis vel ex eo iebriantur auxiliū ṗstat lȝ vētrē influet. Uinū grossum ⁊ dulce ⁊ nouū interiorē hñtib⁹ opillationē vel grossitudinē nociuū est: sȝ volētib⁹ ipinguari est ꝯueniens. Uinū etiā stomacū ⁊ epar calefacit inflationē quoqȝ dissoluit cibū digerit atqȝ vrinā prouocat ⁊ ventrē soluit ⁊ ṗter h animā letificat ⁊ gaudere facit: hoc aūt postremū bonitatis vini modū nonduȝ inuenimus aliquid ꝙ vicem vini suppleat.

Xiloaloes melior est q exportatur de medio regionis indie ca. ⁊ sic. in secūdo ei⁹ masticatio facit odorē oris bonū: confortat sensum ⁊ cerebꝝ ⁊ cor ⁊ letificat ipsum ⁊ stomacū ⁊ epar si bibatur. ʒ. j. S. remouet hūiditatez putrefactā i stō confert disinterie melācolice.

Zedoaria est portiones similes ari. resistit napello et est tyriacha venenoꝝ oīuȝ et napelli et aliorum.

Ziziberis ca. est in fine tertij sic. in secūdo: et est in ipso humiditas superflua augmētum efficit in memoriam abstergit humiditatē gutturis et capitis digerit et conuenit frigiditati epatis et stomaci et exsiccat humiditatē stomaci generatā ex fructib⁹ nutritū et nō nutritum seu cōfectū coytū excitat. stringit ventrē factū ex malicia digestionis. zurūbet herba est similis piretro ca. et sic. in tertio resoluit ventositates et cor letificat vomitū retinet stringit naturā et ꝯfert vētositatibus matricum: zinziberis caninū ē vt piper aq̄ ca. i secūdo sic. in primo recēs cōtritū cū semine suo abstergit vestigia q̄ sunt in facie. et pānū et lentigines. et resoluit apata antiqua. si ex eo emplim. zininar est viride eris est artificiale et mierale ē fortius et meli⁹ ca. est et sic. in quarto abstersiuū corrosiuū carnis cōsolidat cum ceroto. si sumatur cū sale armōiaco et aceto et alumine. et cū teritur et insufflatur in narib⁹ et impleiur os aqua vt non ꝑueniat ad guttur ꝓhibet fetorem narium et vlcera mala in ipsis. grossitudinē palpebrarum ꝓhibet et eoꝝ inflationē ⁊ abstergit oculū. zinzania nascitur in frumēto et iebriat vel stupefacit: bonā est que est leuis ponderis: sed frangibilis sed que est viscosa cū masticatur. zucharuȝ ca. est i primo ⁊ hu. lenit pect⁹ ⁊ remouet ipsius asperitatem bonū est stō in quo colera nō generatur ledit ipsum qm̄ ad colerā conuertitur ⁊ sitim facit soluit ⁊ ꝓprie illud ꝙ sup arundinē inuenitur vt sal. zuchaꝝ halusar est māna cadēs. ⁊ ē vt frustra salis abstergit cū ponticitate ⁊ acuit visum. confert pulmoni ⁊ hydropisi ⁊ nō facit sitim ꝓpter paruam dulcedinem que est in ipo. ⁊ ē bonum stō ⁊ epati.

Yreos est radix lilij celestis est ca. et sic. in tertio apitiua digestiua est: facit nasci carnē i fistulis et vlcerib⁹ sordidis eius oleū resoluit lassitudinē et confert cōtrit ōi lacertoꝝ et sedat dolorē lateris et pleuresim ꝯfert tussi ab humiditate grossa et peripleumonie et difficultati anhelitus sedat dolorē epatis et splenis frigidoꝝ: apit orificia venaꝝ et emoroydaꝝ et remouet dolorē pungitiuuȝ et aufert gomorea et polutionē et menstrua ꝓuocat cuȝ vino. Ypericon ca. est et sic. in secūdo ꝯfert apatib⁹ fri. et dolori anche et decoctum cum vino si bibat̄. xl. diebus continue sanat sciaticā ꝓuocat vrinā et menstrua. Ysopus hu. ca. est in tertio hu. in primo confert frigiditati epatis linita et bibita resoluit durities que sunt in partibus vesice et matricis et cōfert frigiditati renū. Ysopus sic. ca. est et sic. in tertio confert pectori et pulmōi et disinterie et tussi antique emplīm factum ex ea cum ficubus ex baurac confert spleni. et infusio eius habita confert ydropisi soluēdo educit flegma ⁊ ascarides ⁊ vmes ⁊ qñ misceт̄ cū cordumeni et yreos ꝯfortat̄ ei⁹ solutō.

Explicit opus magistri Gulielmi placentini de saliceto i scientia medicinali pratice quod summa curatiōis ⁊ conseruationis appellatur.

Incipit cyrugia eiusdem magistri Gulielmi de saliceto placentini.

P Ropositū ē tibi Bone edere librum de operatione manuali: vt satisfatō rñdeat petitioni sociorum ⁊ tui. Scias ꝙ rectificatio huius artꝭ nō fit ꝓprie nisi per vsum ⁊ operationem: nam rectificatio oīs artis pendentis ab opatione non rectificatur nisi hac via ⁊ modo ⁊ ꝓpter hoc rectuȝ est in hac doctrina procedere secundū ea que mihi per visum ⁊ opationes longo tēpore manifesta fuerunt. ⁊ per exempla vt plurimū currere in sermonib⁹ in quib⁹ ꝓprijs manibus laboraui. Diuidā igitur hoc op⁹ in quīqȝ ꝑtes ⁊ ꝓponā vnicuiqȝ parti ꝓpria capitula vt ꝙ inquirit̄ possit facili⁹ inueniri. Sed añꝙ accedā ad principalē ꝓpositū faciā vnū capitulū in quo ponā diffinitionē cyrugie ⁊ determinabo de amonitiōib⁹ necessarijs ⁊ vtilib⁹ opatorib⁹ astantib⁹ ⁊ ifirmis vt finis nr̄e intentionis melior ⁊ nobilior habeatur. Ut aūt hoc decenti⁹ complere valeam ⁊ tue petitiōi possim satisfacere cū effectu diuinā imploro gratiam incessanter. Primus tractat⁹ erit de egritudinib⁹ que sunt in manifesto corporis a capite vsqȝ ad pedes ab intrinseca cā. Secundus de oībus vulnerib⁹ ⁊ contussionibus que fiunt in omnibus mēbris a capite vsqȝ ad pedes. Tertius erit de algebra. i. restauratione conuenienti circa fracturam ⁊ dislocationem. Quartus de anathomia in communi ⁊ de formis membroꝝ ⁊ figuris que remanende sunt in incisione ⁊ cauterizatione. Quintus de cauterijs secundum ꝙ in membris possunt fieri. ⁊ de formis instrumentorum: ⁊ de medicinis necessarijs ad hanc artē ⁊ vtilibus penes vnaȝ quanqȝ operationem.

Capitulū primū de diffinitiōe cyrugie ⁊ amonitiōib⁹ necessarijs ⁊ vtilibus operatorib⁹ astātibus ⁊ ifirmis

Cyrugia est sciētia docens modū ⁊ qualitatem opandi in carne neruo ⁊ osse hominis manibꝰ. Non credat aliqs ꝙ opatio particlaris ⁊ ꝓpria que fit cū manu particulari sit cyrugia cū cyrugia sit vna ꝑticulariū scientiarum que nō habet esse nisi in aīa ⁊ de re finita ⁊ determinata ⁊ icorruptibili. opatio vero particularis ī particulari pēdet ex infinito ⁊ ōterminato ⁊ corruptibili. ⁊ sic operatio particularis nō est cyrugia q̄ ē vna ꝑticularis sciētiarum contentaꝝ sub medicina. Sed bene depēdet operatio particularis ex cyrugia q̄ est sciētia sicut particulare ab vniuersali. Aliter eni nō sciretur modꝰ operandi per ratonē nisi opatio particularis pēderet ex vniuersali operatiōe que est in aīa acquisita per scientiam ⁊ sic apparet ⁊ est veꝝ ꝙ aliqs pōt habere sciētiā istam. ⁊ si nūq̄ operatus fuerit ꝯfirmatur tn̄ huiꝰ sciencia cū alijs q̄ pendet ab opatione ꝑ visum ⁊ opationez particularem in particulari. Et ꝓpter hoc multi sunt operatores huiꝰ artis q irrationabiliter ⁊ sine causa ī vno casualiter opantur tanq̄ hoīes ignorantes. ⁊ q nō didicerūt eoꝝ operatiōes a sciētibus sꝫ ab ignorātibꝰ qui in formis mēbroꝝ figuris ⁊ dispositiōibꝰ ⁊ causis infirmitatum nullo modo se exercuerūt: neq̄ extra rē sensibilē corruptibilē ⁊ particularem possunt aliquid apprehendere vel determinare ⁊ sic finiunt vitā suā in vanū ꝓpter ignorantiā de ꝑicipijs necessarijs ad hanc artem. Veꝝ est ꝙ dr̄ ꝙ ille ē melior medicorū q melius nouit adaptare: vel cōtrahere ꝙ docetur ī vniuersali ad particularē ꝙ medicatᷣ. non tn̄ seqtur hoc ꝙ sciencia cōstet de particulari ⁊ visu cōfirmationē recipiat oīs sciētia operatiua. Operantibꝰ aūt ſm artē ⁊ scientiā tria sunt necessaria. primū ꝙ ipe cyrugicꝰ totaliter se debet ꝓbere īfirmo in inuestigatione ꝯpositiōis ⁊ ꝯplexionis mēbri lesi ⁊ eē infirmitatis. Aliter enim deluditur hec sciencia. ⁊ finē cyrugicꝰ per opationem suam nō sequitᷣ laudabilē. debet iteꝝ opator acquiescere voluntatibꝰ infirmoꝝ ex quibꝰ nō ꝑueniūt detrimentū in suis operationibꝰ ⁊ blāditijs ⁊ verbis delectabilibꝰ ⁊ suauibꝰ infirmū ꝯfortare ⁊ ei in oī cāu salutem ꝓmittere: etiā si ipe restaurator de infirmitate erit desperatus. Nā ex narratione tali acquiret aīa infirmi dispōnē nobilē cū qua natura vigoratur contra infirmitatem ⁊ ꝯfortatur ita ꝙ ex ipa natura procedit operatio que est fortior q̄ sit opatio medici cū instrumentis ⁊ medicinis. Cū amicis vō infirmi ꝓut sibi videtur de cōditiōe infirmitatis loq̄tur ne ex ignorantia bone narrationis ⁊ veri iter amicos ad scādalū ꝓmoueatur. ⁊ ne amici de eo malā habeāt ꝓsumptionem. ⁊ vt nō possit dici vt cā mortis sit eiꝰ qui moritᷣ: sed sit causa salutis eiꝰ qui saluatur. Nec est ꝯueniēs vt medicus sermonē occultū habeat cū mliere domꝰ ancilla siue alteriꝰ generis fuerint nisi sermo fuerit ꝓ vtilitate operationis ꝓsentis seu future. nō decet īhoneste loqui cū eis: neq̄ reuoluere oculos cōtra ipas ⁊ maxime corā infirmo: nā ex h̄ nascitur ꝯtēptio opationis ⁊ fides infirmi ꝑ prauā imaginationē debilitatᷣ ⁊ minuitur cū hec opatio virtutis naturalis cū medicīa vtili ⁊ directa ⁊ conuertitᷣ opus medici in errores: nam virtus curat infirmitates. medicus vero nō. Omniū vero natura operatrix medicus vero minister. Non cōmittat sapiens furtū nꝫ seminet discordiā iter īfirmi familiares nec tribuat eis cōsiliū nō peritiꝫ. nec vtatur pro posse cū habentibꝰ hec vitia nec alia q̄ hominibus displicere solēt. non rixetur etiā cū illis de domo. nam oīa hec corrūpunt bonam opationem ⁊ medicum vilipendūt: non delectetᷣ in familiaritate laycoruꝫ. layci eni semꝑ medicis detrahere ꝯsueuerunt nimia enim familiaritas ꝯtemptū parit ⁊ ēt ꝑ nimiā familiaritatē non sic audacter ⁊ secure petitur remuneratio operationis. Et scias ꝙ bona remuneratio ⁊ salariū optimū auctorizabilē medicum reddūt. ⁊ confortatur fides infirmi suꝑ euꝫ. ēt si multe fuerit ignorantie ita ꝙ infirmus credit vt melius alijs possit et debeat procedere in cura sua: nam oīa illa si decēter a medico cōseruata fuerit debilē eleuāt ⁊ eleuatum cōtraria deprimūt ad ꝓfundū. obseruet medicꝰ legē hominū inter quos vixerit ⁊ visus eoꝝ cū eis ꝓcuret et pauperes pro posse realiter ⁊ personalr̄ visitet ꝓut decet. Ista eni famā eiꝰ multiplicāt in cōi ⁊ diuina potentia per hec infudit suā gratiā in eodē. ⁊ opatio medici in his quibꝰ receperit ꝓciū aut ꝓmiū de labore nobilior ⁊ salulior demōstratur. ſm est ꝙ nō decet īfirmū sermonibꝰ medico contradicere nec cū operationibꝰ obuiare. reddit eni infirmꝰ restauratorē suspectū debilē ⁊ non sciētem. ⁊ timore nimio mēbra medici tremula ⁊ in mēte sua dubitat de oī re: ⁊ fit ei opatio īperfecta ⁊ curatio eiꝰ vertitur in errorē. ⁊ per viā istā curabilis egritudo ad īcurabilē tꝑe ꝓmouetur. Est igitᷣ ꝯueniens vt infirmꝰ narrationibꝰ restauratoris. ⁊ eiꝰ operationibus acqescat postq̄ eū ꝓelegit in sue infirmitatis curatione: nā sequitur per hec opatio nobilior ⁊ finis curationis vtilior ꝑ vtroq̄. Terciū est vt astātes sint beniuoli grati infirmo: ⁊ medio obediētes in oībꝰ que ad curationē pertinere videntur: nec ꝯuenit eis oīa q̄ amico audiuerūt eidē narrare. nisi grata ⁊ vtilia fuerint pro infirmo nō rixentur ad inuicē: nec cū infirmo ꝓuentur susurratione ꝑ hec eni reddūt infirmū suspectum eoꝝ narratiōe oculta. ⁊ inde nascitur timor vel dubitatio supra seipsum ⁊ fit egritudo negor: ⁊ opatio bona medici pro minimo vel nihilo reputatᷣ. Extrinseca autem remanent secundum naturaꝫ infirmitatis in arbitrio medici ordinare.

Capitulum primum de aqua congregata in capitibꝰ puerorum nouiter natorum.

g Enerale documentũ est ꝙ quatuor sũt necessaria quare aliquod membrum patit͛ ĩfirmitatẽ aliq̃ ab intrinseca causa. Vna videlicet vel aliud primũ ẽ ꝑsentia mãe vel humoris in corpore hoĩs q nõ est ↄueniẽs vt ↄuertat͛ in nutrimentũ mẽbroꝝ aut ꝓpter multitudinẽ eius: aut ꝓp eius malitiã. Et cũ aliqd istoꝝ vitioꝝ vel ambo reperiunt͛ in hũore vel hũoribꝰ nõ ꝓbantur esse de naturis membroꝝ. Et cũ hũores nõ ꝓbantur eẽ ↄuenientes ad mẽbra nõ est possibile vt nutriãt mẽbꝝ nisi rectificentur a natura q aliqñ rectificant͛ si in breui ⁊ debili vitio ipi humores fuerit vitiati. Et ſm cũ h͛ est fortitudo mẽbri ĩpelẽtis. Et tertiũ debilitas mẽbri ĩ quo fit infirmitas. Et quartũ ↄuenientia viaru₃ ad trãsitũ hũoꝝ de vno mẽbro ad aliud. Et volo te notare hoc generale ĩ oĩbꝰ infirmitatibꝰ veniẽtibꝰ ab ĩtrinseca cã vitio hũoꝝ q₂ de eo in aliquo calido vniꝰ per se ꝑtis amplꝰ nõ faciam mẽtionẽ: hec aũt infirmitas nõ fit neq₃ incipit nisi puer vel puella ĩ ventre mulieris vel cũ est nouiter natus ⁊ fit ex hũiditate mẽstruali aquosa qua₃ natura mulieris ⁊ pueri nõ potuit rectificare: s₃ potuit ipa₃ reducere ĩ capite ⁊ ad ip₃ expellere cũ causis narratis superius ꝓp capacitatẽ magnam capitis ĩ ↄparatiõe ad alia mẽbra extrinseca: ⁊ ꝓpter eius inclinatione₃ sup genua: ⁊ situ quo puer situat͛ ĩ matrice qui talis est. Continuatur eñi matrici ⁊ renibꝰ ⁊ trahit ex venis matricis ⁊ epate mulieris sanguine ꝓ nutrimẽto mediante vmblico ad eiꝰ epar ꝓp meliore₃ habilitatẽ trahendi venter infantis et eiꝰ ꝑs anterior locat͛ circa renes mulieris ⁊ tenet manꝰ clausas sup genua et capite inclinato sup manꝰ. locãtur manꝰ in ↄcauitatibꝰ oculoꝝ pueri et tenet nasum intra duas manus appet igit͛ de inclinatione capitis in vẽtre isto mõ hec aquositas sic relaxat iũcturas capitis ꝙ exit carneũ et ponit se inter carneũ et cutẽ exteriorẽ et signũ est ꝙ medicus ex tactu suo nõ seqtur os capitis. Et qñq₃ põit se intra carneũ et sipach cerebri vel durã mrẽ₃. Et signũ est ꝙ medicus viã ista₃ ex tactu ↄsequitur os capitis. sed hec est difficilis curationis ⁊ ẽ magis periculosa q̃₃ prima h͛ egritudo solũ ex vsu est facilis cognitionis.

Cura eius ſm antiquos ẽ q₂ quidã volũt remouere istã cũ incisione lineali in parte anteriori facta in loco q dicitur fons vbi ossa in aliquo puero nõ continuantur nisi post lõgũ tẽpus. Et alij cũ incisione triangulata ⁊ alij cũ incisiõe ſm crucẽ. Et qdã alij volunt extrahere istã aquã cũ incisionibꝰ eidẽ factis ĩ loco decliuiori vel ꝑte posteriori dũmodo aq̃ possit exire illo loco ⁊ in hoc ↄueniũt oẽs ne ista aq̃ hora incisionis tota extrahat͛: sed paulati ⁊ diurne. Et h͛ ſm via₃ istã optimũ ẽ: sed ego meo tẽpore nõ vidi aliquẽ curari ꝑ viã istã q euaderet nec credo ꝑ via₃ istã euadere posse. Cũ aũt hec infirmitas nõ appareat nisi in his q nascuntur cũ ea vel q nati sunt infra. vij. dies. nõ videtur ꝓp debilitatẽ ipoꝝ ĩfantiũ vti talibꝰ incisionibꝰ. Ego ãt vidi quẽdã ĩ quodã hospitio cremõe quẽ nã rectificauit ꝑ se ſm lõgitudinẽ tẽporis vt vixit puer ille lõgo tẽpore pꝰ hec sumpsi ex illa opatione nature mo₃ curatiõis p me cũ exsiccãtibꝰ paulati ⁊ cũ venit ad manus meas filiã cuiusdã mei amici. ⁊ tractaui eã mõ curatiõis pᵒ ꝓcessi ĩ cura illiꝰ hac via oĩ die ĩcipiebã inungere caput eiꝰ totalit͛ cũ oleo camõille ⁊ sulfur͛ facta hac ꝓportiõe. ℞.olĩ camõille. ℥.iiij. furfuris. ℥.j.misceãtur sil͛ de h͛ calido actu bis in die faciebã fieri vnctionẽ ponebã lanã calidã sup caput eiꝰ vel pannũ de lana calidã. ⁊ sic ↄtinuãdo ꝑ mẽse₃ ⁊ plus natura ↄfortata fuit sup ĩfirmitatẽ: ⁊ incepit manifeste exsiccare d͛ humiditate illa. Et q₂ mihi apparuit ꝙ illa hũiditas erat intra craneũ ⁊ cutẽ exteriorẽ potui securiꝰ ꝓcedere cũ re fortiori. Et ẽt q₂ mẽbra hec iã erãt firmata quodãmodo: ⁊ q₂ hec spẽs ẽ minoris timoris q̃₃ alia voluĩ ⁊ feci pꝰ hoc quoddã cauteriũ: pũtale ĩ ꝑte anteriori intra locũ q d͛ fons ⁊ frõtẽ ⁊ ĩpressi cauteriũ vsq₃ ad

aquam z sic aqua cepit paulatim emanere. post aliud temp⁹ feci alia duo cauteria ex pte posteriori ex quib⁹ similiter emanabat aq̃ ad meā volūtatez z sic cū istis trib⁹ cauterijs d̄ oleo supradicto ↄtinuaui p tp̄us quousq3 aq̃ illa tota exiccata ē pfecte z puella infra mediū annū sanitati fuit reducta. Sz ex cauterijs aquā non permittebā exire nisi stillādo z claudebā eā ↄtentis pfecte oī die decēter z ligabā ligatiōe ↄuenieti caput ei⁹ totū. In ea aūt in qua aq̃ claudit intra carneū z duraz matrē ꝓcedere debes cū eisdē reb⁹ eodē mō timēdo semp debilitatē vīrtutis z de ipressiōe cauterij propter approximationē aq̃ ad cerebꝝ: nā in hac spē infirmitatis timorosius z sbtili⁹ ꝓcedēdū ē q2 vt plrimū nō curat nz curari pōt infirmitas talis qñ fit ex tali causa.

Capitulū secundū de crusta vel scabie ī capite puerorum z fronte qui lactantur z dicit lactuciū a layсis.

b Ecegritudo nō nascit nisi ī pueris cū lactant z vocatur crusta z fit eis in fronte z capite z multotiēs diffunditur ad alia mēbra. Nascitur ista egritudo in pueris ꝑpter acuitatē lactis inducētis salsedinē in nutrimento pueri: vel in materia q̄ debebat ī nutrimētū ↄuerti. Materia aūt in qua fit ipressio vl' imutatio hec humida est z viscosa z lignū ꝙ acuitas lactis cū tali materia est causa hui⁹ infirmitatis ē asperitas repta ī crusta cū tenacitate cruste: nā asperitas cruste significat supadustionem z tenacitas z in herentia superuiscositatem.

Cura eius est vt vngatur loc⁹ oī die cū oleo de camomilla calido. Et nutrix abstineat a carnibus salsis z a caseo z acutis vz ab alleis z sinapi z porris z similibus. z bibat vinū multū limphatū. Balnetur in aqua decoctiōis floris camomille z rosaꝝ z seminis fenugreci fm viā istā mītos moderno tpe liberaui sine aliquo periculo z timore.

Capitulum tertium de tinea vel alopitia humida vl' sicca z pediculis.

t Inea est defedatio capitis cutis ex crustis sine humido fluente z humido currente cum casu capilloꝝ diminutiōe. Illa autez que est cū crustis sine humiditate fluēte fit ex materia adusta corrupta que sua malitia z adustiōe corrūpit z corrodit cuti z radices capilloꝝ z sic cadūt. Cognitio illius si habeat per visum: q2 in eo apparēt cruste crocee vel nigre vel viridis q̄ nō emittūt aliquid humidi aut emittūt paꝝ humidi subtilis in modū veneni: et ī ea capilli deficiūt. Est z alia cū crustis humidis ī quibus apparet aliqua albedo vel ciereitas. z ab eis emanat humidū cinericiū z viscosū: z cū hac capilli deficiūt in vtraq3 aliqñ multiplicātur pediculi: z maxime pueritia z adoloscentia q ex putredine male materie ibi contente generantur.

Cura sicce ē vt primo oēs capilli radātur fz ꝙ melius z subtilius possint radi z p⁹ rasurā caput cū oleo de nucib⁹ vel amigdalis vel camomilla z oleo violato mixtis z calidis actu vsq3 ad dies tres vngat. Quarta dies scalpellētur tota cutis ꝓfunde vt fluat sanguinis multitudo z eadē hora p⁹ exitū sanguinis lauet caput cū aq̃ decoctionis floris camōille vel fumiterre. ꝙ meli⁹ est. z p⁹ ablutionē istā icōtinēti fricetur cutis capitis tota cū alumine fecis vini dissoluto cū aq̃ supradicta fricatiōe forti cū cepis vel alleis. z post istā fricationē iteꝝ abluat cū aq̃ supdicta: z post ablutionē siccet caput cū pāno lineo albo z vngat tota cutis cū oleis supradictis vsq3 ad dies tres tātum bis in die. Quarta vō die ↄsidera cuti si tibi videt mūda vel nō. Si autē nō fuerit mūda redeas ad fricationem z ad lauationē cū aqua clara fumiterre vl' camomille: z ad fricationē fortē cū alumine sine scarpellatione aliqua. Nā scarpellatio nō debet fieri nisi semel z post fricationē ablue z inunge. z sic de quarto ī quartum fieri dz quousq3 mūdata sit cutis. ꝙ cognoscitur p remotionem putredinis z fetoris z p claritatē cutis z carnis z ei⁹ equalitatē. z cū cutis mūda fuerit vngat totum caput semel in die cū vngento ꝙ sic fit donec sanitati perfecte fuerit restitutus z capilli ei⁹ fuerint multiplicati. Re. cineris capilloꝝ humanoꝝ. ʒ. ij. vl' ʒ. fecis olei seminis lini. ℥. iiij. mellis dispumati. ℥. ij myrrhe. ʒ. j. ʒ. puerizent myrrha z misceātur omnia simul. hoc enim vngentum cutim firmat z consolidat z capillos multiplicat nisi cutis fuerit calosa: nam ī cuti calosa per ingenium medicabile non nascitur pilus. Si autem patiens esset. xvj. annorum vel plurium dentur ei pilulle que sic fiunt sero z non cenet. Re. elebori nigri. ℥. j. sene. epithimi. añ. ʒ. ʒ. agarici. ʒ. j. ʒ. masticis. ʒ. j. aloes. ʒ. iiij. fiant pilulle cū succo apij ad modum ciceris magni. Dosis est. ʒ. j. z debēt dari in principio ante scarpellationē. nā purgāt materiā adustā ex oī mēbro. Eodez mō ꝓcedendū est in humida preter q̄ in vnctione que fit cum oleis fit in illa cum oleo d̄ nucibus tātum vel oleo de amigdalis tantū sine alia mixtione z fricatione cū alumine in illa nō fit cū alumine dissoluto in aqua supradicta. sz dissoluto in aceto forti. Et pilulle humide tinee sic fiunt. Re. agarici pilulle quoloquintide masticis añ. ʒ. j. aloes. ʒ. iij. fiāt pilulle cū succo porri. Dos ē. ʒ. j. Et per istū mōz mltos curauimus de sicca z humida. Vngentuz probatum ad pediculos capitis: fiat abrasio capilloꝝ z vngatur per tres dies de vngēto ꝙ sic fit. Re. ℥. ʒ. myrrhe aloes. ℥. j. agarici. ʒ. ij. olei d̄ amigdalis amaris. ℥. iij. puluerizentur z misceantur. similia valet sine abrasiōe ēt sed non sic comode potest fieri.

Caplm. quartū de furfuribus z scissuris in capite.

f Vrfures sunt superfluitates generate ī cute capitis z fiūt propter dominium siccitatis in materia z super locū. Vñ sepantur q̄dā ptes a quibusdā z fiūt furfures z scissure.

Signum huius est fricare locum z apiunt scissure z furfures cadunt.

Cura eius est vt locus fricetur omni die cum puluere vitri qui sic fit. Re. vitri. ℥. vj. terant vltima contritione z cribelentur cū peria z misceant cum. ℥. vi. farine lupinorū z cū illo puluere z cū aq̃ decoctionis fumiterre vel aq̃ decoctionis camōile fiat fricatio supradicta. Si aūt coquātur per hec ponātur ventose sub mento z sup spatulas z fiat post extractionem sanguinis fricatio cū alumine fecis dissoluto ī aq̃ supradicta vel alleis z cepis postea redeas ad fricationem pulueris de vitro cū aq̃ decoctionis supradicte z si esset ī etate. xvj. annoꝝ dent pille que sic fiunt. Re. elebori nigri. ʒ. i. sene epithimi. añ. ʒ. ʒ. agarici. ʒ. i. ʒ. masticis. ʒ. i. aloes. ʒ. iiii. fiant pille cū succo apii. Dos est. ʒ. i. Curaui quēdā fratrē predicatorē amicū meum hac via. Intendas hoc generale ꝙ in passiōe capitis q̄ requirit absterfionē cutis abrasio ē vtilis ↄueniēs z necessaria ita ꝙ absq3 abrasione sepissima curatio nō erit recta. Inunctio facta cū vngento de cerusa cāphorato post fricationes z mūdificationes in quo ponat aliqd arsenici z furfuris multū valet in hoc casu. z h̄ vngentum in antidotario reperietur z abstinentia ab acutis et salsis est vtilis multum in hoc casu.

Capitulum quintum de apostemate sanioso ī capite vel fronte z dicitur ruptura.

b Oc autem apostema nō fit in capite solo z in pueris pro maior parte z fit vt plurimū ex flegmate dulci vel ex flegmate mixto cū sanguine. Unde aliqñ apparet ibi vestigiū colere z melancolie. Et signū hui⁹ ꝙ ita est q2 in omni sanie rupinē apparet viscositas et albedo mixta cum rubedine et raro cū citrinitate vel nigredine.

Cura est vt intendas pro posse ad maturationez et digestionē et non permittas maturationem vltimare. Nā sanies ex maturatione vltima acquirit acuitatem et venenositatē: et destruit lacertuz capitis et cutim et disponit sic locuz ꝙ in fine medic⁹

non cōsequit̄ consolidationē nisi cū difficultate maxia.
Maturatiuū bonū quo visus meo tpe in hoc casu est
illud q̄ sic fit. Re. cepas numero. ʒ. in pruna coctas et
tres vitellos ouoꝝ coctos sub prunis ⁊ duros mūdēt̄
⁊ pistent̄ simul ⁊ optie incorporentur ⁊ addat̄ cū eis
de axungia porci vel butiꝛꝛ tm̄ vt est medietas totius
rei ⁊ ponatur hoc sup apostemata. Itē. Re. de radicib⁹
maluauisci cocti in aq̄ ⁊ mūdati ⁊ pistati optie cōtrū est
illud totū q̄ factū est cū cepis ⁊ misceatur simul ⁊ de h̄
optimū est. Maturato apostemate incidatur sm̄ lon-
gitudinē videlicet scindendo ipm̄ p mediū vel sm̄ figu
ram triangulatā ⁊ nō sm̄ crucē. Nā hec incisio sm̄ crucē
multū impendit lacertos capitis facta incisione ⁊ eua-
cuata sanie ipleatur locus tot⁹ de alumie zucharino tri
to mixto cū vino vel cū vino ⁊ oleo calo mixtis simł
⁊ hoc sit generale in oī incisione apostematis in princi-
pio ⁊ alijs incisionibus que fiunt a medico ⁊ petijs ⁊ tē
tis ⁊ sic fit oī die vsq3 ad tres dies. Et tūc ponatur sup
locū hoc mūdificatiuū ⁊ in vulnere. Re. myrrhe. ℥. j.
scarcacolle. ℥. ij. ordei. ℥. iij. mell̄ q̄ sufficit fcā mūdifica
tione incarnetur: ⁊ facta incarnatiōe ꝯsolidetur. Si aūt
esset caro putrida q̄ indigeret maiori mūdificatione
mundificetur cū vngento apostoloꝝ vel vngento vi-
ridi de quib⁹ in fine faciā mētionē. Puluis icarnatiuis
sic fit. Re. thuris minuti. ℥. ß. thuris. ℥. ij. dragaganti.
ʒ. j. pulueriʒētur ⁊ cribētur. Puluis cōsolidatiuis. Re.
nucis cipressi. ℥. j. mumie. ℥. ß. pulueris gallaꝝ. ʒ. iij. bo
liarmeni. ʒ. ij. aloes. ʒ. i. pulueriʒētur ⁊ cribrētur de vn-
gentis incarnatiuis ⁊ ꝯsolidatiuis dicemus in fine.

Capitulum. vj. de apostemate non sanioso ⁊ vocat̄
durities vel ficus aut nodus.

h Oc apostema fit ex malitia vt plurimū ⁊ ex
flegmate gypseo vel ex vtroq3 ⁊ est dua
rum figuraꝝ. Una quaꝝ est: q2 qn̄q3 reperit̄ cū
pede subtili vt est fic⁹ ⁊ qn̄q3 cū eq̄litate circa pedem ⁊
partem superiorē ⁊ significatio non requiritur in hoc
casu nisi ex visu ⁊ tactu.

Cura eius q̄ habet pedē in modū fic⁹ ē vt incidat̄
totaliter circa radicē ⁊ post incisionē cauteri-
ʒetur radix vsq3 ad os ⁊ ponatur super escarā butiꝛ ⁊ re
mota escara mūdificetur aliq̄ntulū cū vngēto apostolo
rum ⁊ post mūdificationē incarnetur cū puluere: ⁊ cum
aliquo puluere ꝯsolidetur. in eo aūt q̄ nō habet pedē s3
est equalis figure fiat incisio sm̄ triangulū ⁊ totū q̄ est
intus de malo ⁊ corrupto euelatur p posse ⁊ postea iple
atur vuln⁹ cū alumine ⁊ vino mixtis ⁊ tētis. sequenti
die mūdificetur cū vngēto incarnatiuo de quo in fine
faciā mētionē ⁊ p⁹ mūdificationē incarnet̄ cū puluere
⁊ in fine consolidetur cum puluere vt dictum est.

Ca. vij. de obthalmia calida ⁊ frigida ⁊ de ordeolo.

o Bthalmia est apostema in oculo q̄ ali⁹
quando ē cum rubedine ⁊ li-
pitudine ⁊ dolore ⁊ lachrymis: ⁊ tūc est ex san-
guine vel colera: ⁊ qn̄ est ex colera ē pūctura in modum
puncture acus ⁊ quādo est sine pūctura ⁊ est cū grauedi
ne est ex sanguīe ⁊ aliqn̄ sine rubedine s3 est cū inflatiōe
alba ⁊ grauedine ⁊ tūc fit ex flegmate. Et aliqn̄ cū fusce
dine ⁊ de multa inflatione: ⁊ fit ex melancolia. Ordeo
lum est apostema calidum nascens in palpebris ⁊ sem
per fit ex humore calido: ⁊ quando fit ex alijs nō appel-
latur ordeolum sed nodus de quo faciemus capitulū.

Cura in ea que fit ex sanguine ⁊ colera fiat fleboto
mia ex parte aduersa de vena cephalica po
stea ex eadem ⁊ non bibat vsq3 in fine vinum: ⁊ bibat
aquam cum vino de granatis vel cum agresta. Come
dat lactucas ⁊ cucurbitas ⁊ portulacas ⁊ succū farri et
hordei: ⁊ micam panis in aq̄ lota ⁊ pullas elixatas ali-
quando vsq3 ad declinationem post flebotomiā fiat
hoc electuarium. Re. rosarum rubearum florum ca-
momille seminis aneti. an̄. ℥. j. ponantur ista in aq̄ fer-
uenti ⁊ inspissentur cum farina fenugreci ⁊ farina hor
dei equaliter ⁊ ponatur hoc calidum super oculū bis
in die: hoc enim remouet ⁊ resoluit cum maturatione.
Si autē non curatur per hoc purgetur caput cū pillu
lis istis. Re. scamonee. ʒ. ß. masticis. ʒ. j. aloes. ʒ. j. fiāt
pillule cū succo lactucarum ⁊ aqua rosata. Dosis est.
ʒ. j. vel purgetur cum pillulis cochijs almanser.
Si autē fuerit materia frigida comedat carnes pul-
lorum elixatas. ⁊ aquam ciceris ⁊ carnes edinas ⁊ aui
um paruarum ⁊ bibat vinum limphatum multum et
sit debile ⁊ de herbis minutis coctis cū amigdalato
⁊ purgetur cū pillulis istis. Re. elebori nigri. ʒ. j. aga
rici pulpe coloquintide storacis masticis an̄. ʒ. ij. aloes
ʒ. ß. fiant pillule cū succo apij. Dosis ē ⁊. ʒ. j. purgetur
omni hebdomada. Emplastrum conueniens ad re-
soluendum ⁊ maturandum. Re. aloes. myrrhe stora-
cis boliarmeni farine fenugreci ⁊ lupinorum. an̄. ʒ. ij.
⁊ fiat puluis cum oleo d̄ camomilla incorporet̄ q̄ suffi
cit ⁊. ℥. j. farine hordei ponatur calidum super oculū
bis in die hoc enim emplastrum curat istam infirmi-
tatē leuiter. Quando miscetur aliquid olei rosati cū
duplo eius vini de granatis acetosis: ⁊ pōitur de hac
mixtura super rubedinem oculis vel sanguinem qui ē
in oculo propter percussionem vel fricationē in sequē
ti die vel tertio. curatur ⁊ specialiter post flebotomiā
vel ventositatem in spatulis. Emplastrum optimū
ad ordeolum. Re. cere noue. ℥. ß. aloes. ʒ. ij. olei rosa
ti q̄ sufficit ad incorporandum hoc enim emplastrū
ipsum resoluit minuit ⁊ curat cum facilitate in breui.

Capitulum octauum de nodo in palpebra.

h Ec egritudo facilis est cognitionis ⁊ nascit̄
ex humore melancolico ⁊ crudo duro ⁊
inuiscat̄ i lacertis palpebre supioris l' iferioris.

Cura ei⁹ ē vt inuertat̄ palpebra si vis ipm̄ extrahe
re ex pte interiori: ⁊ scinde palpebras sm̄ ru-
gatiōes intrinsecas: ⁊ extrahe ipm̄: postea liga locū cū
albumine oui: die vna ꝯsolidatur. Uel si vis extrahē
ipm̄ ex pte exteriori scinde palpebrā ex pte exteriori
sm̄ rugas ⁊ euelle ipm̄. postea liga cū albumie oui: p⁹ h̄
pone sup ipm̄ puluerē de boliarmeno ⁊ aloe equaliter
⁊ liga ipm̄ puluerē cū vino calo sup locū ⁊ sic curabitur
vsq3 ad tres dies ⁊ bibat vinū debile multū liphatū
comedat aquā ciceris ⁊ carnes pulloꝝ elixtas ⁊ carnes
castratoꝝ ⁊ edoꝝ ⁊ d̄ pdicib⁹ ⁊ auib⁹ minutis ⁊ hic pote
rit redire ad suā ꝯsuetudinē si aūt de foliculo nodi ali-
quid remaneret in loco nodi euellat̄ cū vngēto viridi
postea consolidet̄ locus cum vino rubeo calido.

Cap. nonū de sebel ⁊ vngla ⁊ albedie i oclo ⁊ eminē
tia p⁹ rupturā cornee ⁊ de remotiōe ei⁹ q̄ cadit i oclū.

h Ec autem egritudines ex aspectu ⁊ figu
ra lōgitudie sue durabilitatis
indicāt se frigidas ⁊ ppter hāc cāʒ ⁊ pp infiltra
tionē istaꝝ infirmitatū in isto mēbro: ⁊ pp nobilitatem
istius mēbri ⁊ teneritatē q2 nō tractat̄ cū instrumētis
manualib⁹: neq3 pōt tractari nisi cū periclo. nō videt̄
mihi bn̄ cura p te ⁊ est cura q̄ poti⁹ pertinet ad ōdec⁹
q̄3 ad honorē ⁊ lucꝝ nec de leui pōt pduci ad bonū finē

Cura qua fui vsus meo tpe fuit hec nūq3 pmit-
tas sanitatē: sed pmitte facere tuū posse.
Primo ordina sibi dietā talē vt comedat carnes ca-
strati ⁊ arietis vni⁹ anni vel edi coctas cū feniculo et
petrosilino vel boragine ⁊ cū oib⁹ istis vel vno istaꝝ.
Comedat etiā carnes pulloꝝ ⁊ pdicū ⁊ fasianorum ⁊
auiū puaꝝ coctas in aq̄ ⁊ in veru ⁊ in testa. Et sumat
aliqn̄ vitellos ouoꝝ aquā ciceris ⁊ sūat farinā hordei
sed raro ⁊ vtat̄ vino liphato ⁊ vtat̄ ēt in suis cibarijs
puluere q̄ sic fit. Re. cinamomi. ℥. ij. cardamōi. ℥. ß. fo
lij. ʒ. ij. croci. ʒ. j. vtatur bis in mēse istis pillis. Re. aga
rici. ʒ. ij. mastic. ʒ. j. turbit aloes. ʒ. vj. fiāt pille cū succo
rute. Dos. ē. ʒ. i. Et si non pōt recipere pillulas detur
trociscus qui sic fit. Re. turbit electi albi ⁊ pulueriʒati
ʒ. j. ʒiʒiberis ꝯditi. ʒ. ij. diagredij. grana. ij. fiat trocisc⁹
vnus ⁊ incorporentur ista tria cum vino vel aliquo
liquore aut cum sirupo rosato detur in media nocte et

masticet ipsum ⁊ transgluciat ⁊ post ipsū detur aliqd vini limphati ⁊ dormiat aliquantulum sup eū. ⁊ pillulas sumat in sero ⁊ nō cenet. Cū remedijs localibus ꝓcedebam sic: cōtra eminentiam q̄ fit ꝓp rupturā cornee ponebā acū in medio eminentie ⁊ ꝑforabā eā vsqȝ ad aliā partē: ⁊ ꝙ cōprehēsum erat cū acu remouebā cū rasorio ⁊ post remotōem ponebā bolū armenū cum albumine oui sup oculū sed de hoc nō pōt dari doctrina nisi ꝑ visum ⁊ vsum. Quidā vero ꝑforāt eminentiam cornee cū duabus acubus intersecātibus se crucialiter ī medio eminētie ⁊ ligāt cū filo laneo vel līeo ipaȝ eminētiā sub acubus ⁊ sic dimittūt ꝑ vnā diē ponēdo sup locū fria ⁊ repcussiua. ⁊ postea īcidūt ⁊ aliqn̄ incidūt hora digestionis ⁊ perforationis ⁊ postea cū medicinis ꝓcedūt. ⁊ qōlibet bonū ē. Cōtra vngulā q̄ est macula alba ī figura vnguis s̄r nigredinē oculi ⁊ ꝯ sebel q̄ fit ex vēis ex eūtib⁹ ex lachriali itrīseco l' extrīseco ⁊ ꝓcedūt vsȝ ad nigredinē ocli ⁊ qn̄qȝ vsȝ ad pupillā ⁊ n̄ adherēt ꝯiūctie ꝓcedebā cū eleuatōe ipsaꝝ vēaꝝ cū istrumētis argēteis ⁊ ferreis ⁊ obtusis ⁊ cū acub⁹ ⁊ incidebā maculas ⁊ albedinē ⁊ sebel ⁊ ex parte lachrymali vbi erat radix. ⁊ ex parte cornee vbi t'minata erat hec oꝑatio erat p̄ter oꝑatōem q̄ fit cū medicinis localib⁹ ⁊ alijs ⁊ tales oꝑationes ⁊ sīles nō debēt fieri ab aliquo nisi post visioneȝ ⁊ vsuȝ lōgū cū exꝑto in talib⁹. ī albedine plana ⁊ macul' paruis ꝓcedebā cū puluerib⁹ ⁊ colirijs q sic fiūt. ℞ec. thucie. ℥. ß. auripigmēti. ʒ. vj. puluerizēt optime ī vltimo cribrēt cū petia ⁊ nutriāt cū succo rute ⁊ celidōie ⁊ ponāt ad solē ⁊ siccētur ⁊ iteꝝ puluerizētur ⁊ nutriāt ⁊ sic fiat ter ⁊ terāt ad lapidē cinabrij ⁊ cribelētur cū petia: ⁊ de isto puluere sel' in die cū stillo ponat ī oculum. Ali⁹ puluis fortior. ℞eci. thucie. ℥. ß. floris eris. ʒ. iij. auripigmēti. ʒ. vj. terātur ⁊ nutriātur cū succis p̄dictaꝝ herbaꝝ ⁊ fiat vt ī p̄ncipio nec plus nec min⁹ cū istis eisdē reb⁹ ⁊ herbis pistatis supradictis nō extracto succo mixtis sil' faciebā coliria ponebā illa de p̄mo puluere ꝑ se ⁊ illa de scd̄o ꝑ se in vasis in qb⁹ fit aq̄ ro. ⁊ distillabā ⁊ ponebā in vitreolis coliria ista. Et puluere tales nō fieri p̄nt nisi in estate. Et faciebā cū hoc duo cauteria post aures ⁊ īprimebā vsqȝ ad os ⁊ dimittebā ipsa apta vsqȝ ad mēseȝ vel circa ⁊ nō plus cū hac via multos reduxi ad bonū finē. Si aūt aliqd oculū ītirauerit puluis videlicet vel aliqd aliud visibile. accipe rasinā vel picē albā ⁊ pone sup̄fluitatē alicui⁹ ligni decēter facti ꝙ instrumētū ligneū sit factū ad modū tēte ⁊ reuoluat hoc instr̄m cū pice vel rasina iuxta palpebras circa locū vbi apparet festuca vel puluis ī oculo vel voluꝑat eē ⁊ sic ꝓp adherētiā festuce vel pulueris ad picē extrahet.

Capl'm. x. de pāno granato ex descensu aq̄ ad oculū q cataracta appellatur.

b Ecegritudo et ꝓp descēsum humiditat: saquose a cerebro ad locū oculi iter corneā ⁊ vueā tunicā: ⁊ aliqn̄ int' vueā ⁊ telā aranā inter humorē cristalinū ⁊ albugineū ꝙ idē est: ⁊ ista ē ꝑiculosa: ⁊ ē difficilis cognitōis qn̄ocūqȝ fiat p̄ma cognoscit' q: hō nō videt: ⁊ āteqȝ amitteret visuȝ videbat' ei ꝙ an̄ oculos volarēt musce vel cimices vel aliq̄ res parue ī modū gutte aq̄ descēdētis. istō significat pānū gn̄andū ⁊ cū post hoc amittit visū ⁊ medic⁹ aspicit oculum videat an̄ pupillam sub cornea q̄ȝdā albedinē vel cinereitatē in modū tele tūc cert⁹ ē ꝙ hȝ pānum in oculo.

Cura ē vt in p̄ncipio cū aq̄ descēdit purgetur cuȝ pillulis q̄ sic fiūt. ℞e. masticis agarici colоquintide. an̄. ʒ. j. aloes. ʒ. vj. turbit. ʒ. iij. fiēt pillule cū succo rute vel apij. Dosis ē. ʒ. j. dent' sel' ī hebdomada. bibat vinū limphatū ⁊ vtat' dieta sicca. Comedat carnes assatas ⁊ aues siluestres. ⁊ abstineat a cepis alleis porris ⁊ sinapi ⁊ ab oībus q̄ faciūt ascēdere materiā ad caput. Remedia localia q̄ an̄cedunt oꝑatōeȝ cū acu sūt ista. Vtat' sup omnia sua cibaria puluere q sic fit. ℞ec. piperis piperis longi an̄. ℥. ß. cinamomi. ℥. j. ß. cardamomi. ʒ. iij. croci. ʒ. ß. mis. sepe comedat semē fenugreci ⁊ herbā ei⁹ p̄ter hoc ponat omni die ī aurora diu aliqd de felle caprio vel vrī vel yrci aut gruis vel aqle vel de colirio q sic fit. ℞e. fell' capre vel lucij magni aut alicui⁹ alteri⁹ de dictis. ℥. j. ⁊ misceātur cū eo ī vitreata scutella. ℥. j. tutie cribrate ⁊ armōiaci. ℥. ß. floris eris. ʒ. ij. salis rubei. ʒ. j. spume maris. ʒ. ß. terātur ⁊ cribrent' ⁊ misceātur cū eis succi rute succi celidonie ⁊ fenugreci. an̄. ℥. iiij. vini albi lib. j. buliāt sil' ⁊ colētur post q̄ȝ steterint sil' ꝑ dies q̄tuor vel distilet' hoc totū ꝑ alēbicū vt fit aq̄ ro. ⁊ hoc ē vtili⁹ in hoc casu. post ꝯfirmationē vero intromittat acū subtilē rotund. in medio albedinis oculoꝝ vsqȝ ad mediū oculi circa pupillā: ⁊ moueat pānū cū acu ad inferiora versus palpebrā inferiorē ⁊ firmet pānū cum acu ⁊ cū extraxerit acū pōat super oculum bolūarmenū cū albumine oui: q: illud firmat pānum in loco vbi medic⁹ posuit ipm cuȝ acu ⁊ dimittat ipm sic ligatū ꝑ duos dies vt meli⁹ firmet'. Hec āt cura nō pōt adisci nisi discipul⁹ videat ocul' ꝓpaȝ oꝑatōeȝ sup h̄ ꝓp difficultatē mōi oꝑatōis ī ea ⁊ ꝓp nobilitatē mēbri nō ē p̄sumēdū ab aliquo facē hāc oꝑatōeȝ nisi p̄us videat aliquē corā eo curā fecisse q: nō curat' de leui nisi illa q̄ clara ē ⁊ q̄ mouet' sub digitis cū p̄mit' nigra ⁊ illa q̄ nō mouet' nō curatur.

Ca. xj. de iuersatōe palpebraꝝ cū scabie ⁊ rubedine.

b Ec egritudo vt plimū fit ex flegmate salso vl' ex sanguie adusto. ⁊ cogscit' ꝑ pruritū ⁊ crustā existētem in palpebris.

Cura ei⁹ ē vt mūdificet' caput cū pilis dictis p̄dicto ca. omni hebdomada sel' p⁹ purgatōeȝ vnā fiat flebotomia d' vena cephalica ī loco q ē penes policē ⁊ abstieat ꝑ posse a reb⁹ salsis ⁊ acutis ⁊ vino puro ⁊ vtat' dieta humida carnib⁹ videlicet elixatis ⁊ succo hordei vl' farri ⁊ de herbis spinachijs ⁊ lactucis ⁊ petrosilino ⁊ feniculo ⁊ carnib⁹ pulloꝝ ⁊ auiū paruaꝝ ⁊ aq̄ ciceꝝ. puluis q ponit' sup scabiē ⁊ rubedinē. ℞e. antimoni. ℥. ß. tutie auripigmēti an̄. ℥. ij. lapidis ematitis litargirij. an̄. ʒ. ij. puluerizēt oīa sup marmore sic alcohol ter ⁊ oī vice cribret' cū petia h̄ puluis carnē corrodit ⁊ salsedinē remouet itē alius puluis. ℞e. floris eris. ʒ. iij. rutie. ʒ. ij. antimonij. ʒ. iiij. fiat pluis trit⁹ vt dcȝ ē d' alio Si vō ista nō ꝯferēt remoueat carnē crustosā ⁊ rubeaȝ q̄ ē sup palpebras iuersatas h̄ mō pōat' ac⁹ q̄drata int' cārnē q̄ appet rubea s̄r palpebrā ⁊ accipias eā totalr' cū acu postea icidas eā cū rasorio s̄ȝ ꝙ ꝯphēsa ē ab acu. p⁹ icisionē pōas bolūarmenū cū albuie oui sup oculū ⁊ sic curabit' ex lachrymis q̄ s̄t ꝓp iuersatōeȝ r'moueas ipaȝ carnē vl' crustā cū cauterio d' auro ꝙ facieīn⁹ ī fine ⁊ vocat' cauteriū liguale. Si āt lachryme n̄ fuerit ꝓp iuersatōȝ palpebraꝝ purget' mltotiēs cū pillul' d' aloe sup̄dictis vl' cū pillul' cochil'. ⁊ sup oculū fiat h̄ emplȝ ī notte. ℞e. vitrioli d' quo fit encaustꝝ. ℥. ij. mūdet' optie ⁊ misceat' cū. ℥. j. boliarmēi ⁊ albu. oui. h̄. n. emplm ꝯfortat oculū ⁊ p⁹ purgatōeȝ lachrymas suauit' ꝯstringit.

Ca. xij. de pilis inuersatis in oculo.

Cura eius ē vt euellāt' vnati ⁊ cauterizēt' foramia ꝑ q̄ pili exeūt cū sumitate ac⁹ vl' cauterizēt' palpebra cū cauterio subtili s̄ȝ rugas palpebre nā ex illa cauterizatōe ꝯhit' palpebra ⁊ remouēt' pili ab itroitu ī oculū sup locū cauterizatū pōat' albumē oui cū bolo vsqȝ ad finē ꝯsolidatōis itē accipiāt' due ac⁹ ⁊ ꝯphendat' aliqd de pelle iter illas ac⁹ ⁊ ligēt' ac⁹ fortit' vtroqȝ capite ita ꝙ pell' ꝯphēsa denigret' ⁊ cadat. Nā h̄ ligatio retrahit palpebrā ⁊ sic remouet' iuersatio vsqȝ ad dies q̄tuor; ī qb⁹ dieb⁹ ꝯtinuatur pell' ⁊ cadit ꝯphēsū de pelle ab acub⁹. ⁊ scias ꝙ n̄ pōt discipul⁹ ꝑfecte iformari ī istis curis nisi videat oꝑari.

Ca. xiij. de fistla lachrymali

f Fistula lachrymal' ē foramē putrī circa radicē nasi. cui⁹ latitudo itrīseca ē magis an̄. n. q̄ȝ foramē appear nō ē fistula tuberositas vl' eminētia ꝯueniēs ad fistulā in loco tali.

Cura eius talis est aperiatur os eius strictum cum tēta de spōgia vel de medulla melegarij vel de tēta facta de aristolostia rotūda sicca apto foramine. Mūdificet' vlcus vsq; ad os cū vngento viridi ꝙ sic fit. ℞ecipe alumnis zucharini floris eris mellis. aā. ʒ j. misceātur sil' vel cū puluere affodilloꝝ q̄ sic fit. ℞ec. succi affodilloꝝ lib. j. auripigmēti rubei. ℥. ij. pulueris calcis nō extincte. ℥. iij. buliat succ⁹ affodiloꝝ leuiter ad ignē tādiu ꝙ eius medietas sit ꝯsumpta ⁊ colet' ⁊ postea addat' puluis auripigmēti triti ⁊ cribellati ⁊ pulnis calcis nō extincte cribellare ⁊ cū ponit' puluis istaꝝ reꝝ i succo ponat' paulati ⁊ successiue agitādo semꝑ cū spatula ⁊ facta incorporatōe diuidat' hoc totū in partes multas sup vnā assidē ⁊ ponat' ad solē ⁊ exsiccet' optime ⁊ reponat' ⁊ vsui reseruet'. Attēde ꝙ hic puluis n̄ fit bonus nisi in augusto vel in fine iulij. Cū hoc puluere ⁊ alumine fece mortificabā oēs fistulas curabiles ⁊ cū cauterio ponebā aliq̄n cū. ℥. j. pulueris affodilloꝝ. ʒ j. rodelgaris ⁊ tūc erat fortissime opatōis. Et hec compositio nō h₃ locū neq; h₃ locū in mortificatione aliq̄ cura fistulaꝝ nisi hō fuerit fortis ⁊ robust⁹. facta mortificatōe carnis cū puluere affodiloꝝ vel vngento viridi remoueat' mortificatum cū butiro vel arungia ponēdo sup vuln⁹ omni die. Facta mortificatōe ⁊ remoto mortificato aspice in os ⁊ si fuerit corruptū cauteriza ip₃ vsq; ad ꝓfundū ⁊ ꝑfora ip₃ vsq; ad aliā partē cū cauterio pūctali ita ꝙ sanies fluat ꝑ nasum remota escara incarnet' cū pulueribus ꝑdictis i caplis ꝑdictis ⁊ ꝯsolidet' ⁊ sil'r si os nō fuerit corruptū facta mundificatione carnis putride icarnet' ⁊ ꝯsolidet' cū reb⁹ faciētib⁹ hoc vt dicetur ⁊ dictum est supius. si vratur oculi angulus infistulat⁹ omni mane vsq; ad dies. xxx. vel dies. xl. ⁊ sero cū vadit dormitum sil'r cū oleo ro. feruēti si fistula fuerit nō apta vel fuerit aperta ⁊ mundificata a carne ⁊ osse corruptis sanabit' ⁊ specialr' si cū vadit dormitum ponatur sup oculū emplastꝝ ꝙ sic fit. ℞e. mumie boliarmeni aloes tucie masticis ana fiat ex oībus puluis ⁊ incorporet' in modū empli cū vino rubeo stiptico.

Ca. xiiij. de apāte calō ⁊ f'io i aure vl' circa aurem.

a Dillud apā seq̄t' fe. maxime: cum fuerit de materia calida. Si autem fuerit de mā frigida nō ita seq̄tur fe. nisi hora conuersionis ad saniem.

Signa calidi sunt dolor acutus cū q̄dam punctione ⁊ grauedine ⁊ ꝙ febris ꝯcomittatur ip̄m a ꝓncipio ⁊ hoc locus ex tactu inuenit' valde calidus vel rubeus vel citrinus. Et multotiēs hoc apostema inducit alienatōez ⁊ mortē cū fuerit intra in neruo obtico. Frigidi vero signa sunt ꝙ sentit grauedine ⁊ pondus ⁊ locus nō rubet neq; ibi acuitas est cū punctura sed fe. aduenit cum fit sanies ꝓpter agitationez ⁊ alteratōem humoꝝ in loco q̄ est affinis cerebro. Vn̄ illic spiritus inflāmat ⁊ fit febris aliqua aliq̄n.

Cura calidi festina in ꝓncipio ad flebotomiam si virtus ⁊ etas ꝯsenserint ⁊ in hoc in etate a xvij. anno. vsq; ad. lv. vel ad. lx. in alij aūt etatibus fiat appositio vētosaꝝ sup spatulas. sup locū aūt apponatur oleū de camomilla calidū omni die mane ⁊ sero siue apostema fuerit apparēs siue nō. Empl'm qd̄ sic fit. ℞e. maluauisci mūdati cocti ⁊ optime incisi ⁊ pistati. lib. j. farine fenugreci farine se. lini. ⁊ floꝝ camomille aā. ℥. ij. butiri. ℥. iij. vitelli ouoꝝ numero q̄nq; icorporent' optime ⁊ sil' misceātur: ⁊ sup locū ponat' calidū actu. hoc. n. empl'm apostema maturat ⁊ resoluit ⁊ dolorē remouet. Si aūt dolor acutus nō cessauerit per hoc ponas in aure vel circa aurē oleū ꝙ sic fit. ℞e. olei camomille succi apij. aā. ℥. j. cortices mādragore iusquiami papaueris albis seminis apij. aā. ℈. ij. terantur omnia ⁊ misceātur cū predicto oleo ⁊ supra oleū illud sil'r ponas ꝑdictum empl'm. remouebitur. n. dolor ⁊ maturabit apostema vel resoluetur. Facta maturatōe aperiatur cum instrumento si est extra ⁊ mundificetur cum emplastro ꝙ sic fit. ℞e. mellis lib. ß. farine hordei vl' silliginis. lib. j. sarcocolle vl' myrrhe. ℥. i. Facta mundificatione incarnetur ⁊ ꝯsolidetur. Si aūt intra aurem apertum fuerit mundificetur cum. ℥. i. terbētine ⁊. ʒ. ij. sarcocolle: ⁊. ℥. ij. farine fenugreci. Facta ista mūdificatōe ꝑ. vj. vel. viij. dies lauet' post hoc omni die ter cum vino decoctionis thuris calido ⁊ ꝯsolidabitur. Vtatur dieta vt dixi in obthalmia calida ⁊ vino agresti cū multa aq̄. Frigidi cura ē vt patiens vngatur omni die bis cū olō d' spica calō. ⁊ ponat' d' eodē olō i aure si fuerit itra ⁊ ꝑsto addat' sup locum ifirmū empl'z ꝙ sic fit. ℞e. allei cocti sub prunis cepe cocte sil'r ⁊ mūdate aā. lib. j. vitellos ouoꝝ numero. v. arungie porci. ℥. iij icorporētur sil' possent addi bn̄. ℥. vj. maluauisci cocti mūdati optime ⁊ pistati dieta eius sit vt dictū ē in obtalmia frigida purget' ēt in ꝓncipio cum pillul' de aloe ⁊ agarico dictis i ca. de vngula ⁊ albedine vel cū troc. dicto illic ⁊ postea mundificet' cū empl'o de sarcocolla dicto vel facto in ca. de apāte sanioso post maturationē aūt factā in apāte calido ⁊ frigido apiat' cū instrumēto si fuerit in extrinsecis ⁊ impleat' cū vitello oui vulnus ⁊ cum oleo ro. actu calido ⁊ hoc vsq; ad tres dies postea mūdificetur cū empl'o de sarcocolla facto vel dicto i ca. de apāte sanioso in capite post hoc incarnet' ⁊ in fine ꝯsolidetur cū pulueribus incarnatiuis ⁊ ꝯsolidatiuis dictis ⁊ dicendis.

Capl'm. xv. de opilatōe facta in aure ꝓꝓ cerumē vl' aliā rem ⁊ de surditate.

m Anifesta est hec egritudo ex seipsa ⁊ propter narratōem infirmi. Si aūt opilatio foraminis fcā fuerit ꝓꝓ aliqd̄ apparēs cū aspicit' i ea ad solē siue fuerit lapis vel cerumē vl' os cerosi vel aliqd tale ꝙ nō cedat tactu extrahat' cū istro fereo subtili vncato ꝯueniēti ad hoc. Si aūt illud liq̄dū fuerit ponat' oleū itra aurē ⁊ saltet' sup pedē illi⁹ partis aure iclinata sup aliā partē vl' ponat' hora q̄etis spōgea ligata cū filo. ⁊ dimittat' ex filū ⁊ iter in loco ꝑ t̄pus postea tenēdo trahat' spōgea violēter ⁊ sic exibit liq̄dū fluidū. Si aūt surditas cū tinitu ⁊ cū mala dispōne remāserit iā signū ē ꝙ opil'o illa ē aut ꝓꝓ natuz aliqd ibi apparēter i mōz eminētie aut ꝓꝓ opil'onē i neruo auditus q̄ neru⁹ optic⁹ appellat'. Si aūt fuerit ꝓꝓ aliqd ibi natū vt polip⁹ vl' eminētia remoueat' illud cū ferro vl' filo ligato circa pedē ipsi⁹ eminētie si possibile ē. Et ꝓpter casuz illi⁹ rei mūdificet' loc⁹ cū vngēto aploꝝ vel viridi et pōt fieri adustio cū cauterio pūctali i loco vbi erat pes illi⁹ rei: Et tūc post illud d₃ mūdificari cū vngēto ꝙ sic fit. ℞e. sarcocolle. ℥. ß. terbētine. ℥. j. olei camomille. ℥. j. facta mūdificatōe ꝑ q̄nq; vel septez dies abluat' loc⁹ oī die cū vino decoctōis myrrhe vsq; ad ꝑfectā curatōez. Si post h' surditas remāserit purget' cū pillul' de aloe ⁊ de agarico dictis capl'o de vngula vl' cochijs ⁊ post purgatōez vel purgatōes ponat' i aure de oleo ꝙ sic fit. ℞. olei de amigdalis amaris vel de psicis. ℥. ij. castorei ameos costi. aā. ʒ. ij. pistētur ⁊ bulliant aliquātulū cū oleo ꝑdicto ⁊ nō colet' hoc oleū. bibat vinū liphatū calidū ⁊ sit albū subtile ⁊ claꝝ carnes castrati arietis ⁊ edi ⁊ pulloꝝ ⁊ auiū nō i aq̄s degētiū comedat ⁊ vitellos ouoꝝ ⁊ de herbis sicut feniculū ⁊ petrosillū ⁊ boraginē ⁊ cicera fracta ⁊ ꝑdictas carnes assatas multotiēs ⁊ i testula ꝯditas cū maiorana ⁊ saluia ⁊ pipato de spēb⁹ facto. ℥. j. cinamomi galāge ⁊ cardamomi aā. ʒ. ij. ⁊ zaffrani. ʒ. j. pōt cōmode fieri tria cauteria pūctalia i surditate post aurē distātia ꝑ digitū ⁊ d₃ profundari vsq; ad os.

Capitulum decimumsextum. de vermibus in carne natis in aure.

o Olo visu et tactu hec egritudo cognoscitur. Cura vermium in aure fit cum oleo isto. ℞e. succi absinthij. ℥. ij. aloes triti perfecte. ℥. ß. olei de amigdalis amaris vl' persici. ℥. j. misceā-

tur simul ⁊ ponatur de hoc omni die bis in aurē ⁊ dat dat̄ itra aurē cū bōbace, h̄ īnficit vermes ⁊ sic extra- hunt̄ erradicātur et cū remouētur cū picigarolis. Aliud succi folioꝝ psici. ℥.ij. agarici optime triti. ʒ.ij. olei de psicis vel de amigdalis amaris. ℥.j. misceātur sil̄ ⁊ ponat̄ illud vt dictū est de altero. Si caro ibi fuerit mūdificet̄ cū vngēto viridi. ⁊ cū mūdificata fuerit abluat̄ cū vino decoctōis myrrhe. ⁊ sic curabit̄ p ꝯtinuā resistētiā cū reb⁹ istis dūmō caro fuerit mollis ⁊ rara ⁊ discoopta pelle: alr̄ vō oꝫ te ꝯuerti ad curā i ca. p̄cedēti

Ca. xvij. de polipo i naso ⁊ eminētijs ⁊ carne supflua.

b Ec egritudo est facilis cognitionis: qꝛ solū ex aspectu medici in nasu infirmi potest sciri vtrum habeat polipuꝫ simpliciter vel polipum cancerosum. Polipus ē eminētia carnosa in naribus habens pedē ad modū ficus ⁊ ē multe inuolutōis. nā alius ē cancerosus: alius non polipus cancerosus fetet fetore malo ⁊ horribili ⁊ habet pruritū ⁊ emanat ab eo virus nigꝝ vel viride. nō cancerosus āt priuatur istis ꝯditōibus ⁊ hꝫ pedem in modum ficus. Circa curam polipi cancerosi nō intendas curationem: qꝛ non recipit modo aliquo sꝫ potius per curam conuertitur ⁊ cadit in deteriorem dispositionem continue.

Cura polipi nō cancerosi ē vt primo purges cum pillulis que sic fiunt. Rec. sene epithimi an̄ ʒ.j. elebori nigri. ʒ.iij. scamonee turbit an̄. ʒ.j. mirobalanoꝝ indoꝝ. ℥.ß. conficiantur cum succo polipodij viridis cum vino decoctionis eius. dosis est. ʒ.j. facta purgatione vna vel duabus vngas polipū omni die cum oleo ro. calido vsqꝫ ad tres dies: postea liga ipm cum filo ⁊ tunc coneris capere ipsum cū tenaculis acutis ⁊ extrahe ipsum totū aut partem. ⁊ si euꝫ ligare nō pores violenter cape ipsum cum tenaculis ⁊ eradica ipsum s̄m tuam possibilitatem: ⁊ amplia nares ifirmas aliquādo cū tenta de spongea vel de radice aristologie rotunde facta. Si autē eradicaueris perfecte eum nō indiget alio nisi vt mundifices ipsum circa locum vbi erat cum vngēto viridi. ⁊ post mundificationem ablue eū omni die bis cuꝫ vino decoctionis myrrhe. Si aūt nō pfecte eradicaueris ipsum cum tenaculis amplia nares cum tētis dictis superius ita vt possis videre pedē ⁊ tunc. p posse mundifica ipsum cū vngento viridi ⁊ cum vngēto apostoloꝝ: ⁊ aliqn̄ cum ʒegi. i. vitriolo de quo fit encaustꝝ. facta mundificatione p̄cede in rectificationem loci cum vino decoctionis myrrhe. ⁊ si posses cauterizare ipsum esset valde vtile ⁊ bonū cum cauterio punctali posito in canula enea vel ferrea. Si aūt finē sui pedis seq nō poteris neqꝫ cū mūdificatōe neqꝫ cum eradicatione ,pp̄ter infiltrationem in caruncułis narium ⁊ cum cauterio quas nō ꝯsequitur visus reddit egritudo ⁊ curam pfectā nō recipit. Dieta ⁊ potus eius sit vt dictum ē in ca. de opilatione aurium ⁊ surditate.

Ca. xviij. de pustulis liuidis albis vl' rubeis i naso vel circa nasum: ⁊ de inflatōe vniuersali rubea in tota facie que dicit̄ aurea ceruina vel buticaga.

a Appellatur hec egritudo saphati ⁊ ē de signis significātibus lepraꝫ ⁊ fit ex flegmate salso adusto vel ex colera adusta: ⁊ mlt̄otiēs ex melācolia adusta ⁊ ista male ⁊ lōge curatōis existit: hec fit aliqn̄ ex sanguine adusto i venis.

Signa eius q̄ fit ex flegmate salso adusto sunt latitudo pustulaꝝ ⁊ hn̄s sentit pruritū ⁊ humiditas ē apparēs i eis q̄ aliqn̄ ē alba: aliqn̄ cineritia ⁊ ⁊ multiplicatio eaꝝ in facie: ⁊ ꝙ circa istas pustulas apparent cruste aliquando parue: sꝫ non sunt pustule iste multe rubedinis.

Signa autem ei⁹ q̄ ē a colera adusta sunt acuitas pustulaꝝ ⁊ p̄uatio humiditatis multe: ⁊ citrinitas coloris i loco que sunt minuti corporis ⁊ cum hoc patiens sentit maximā acuitatē caloris in loco ⁊ specialr̄ si biberit vinū acutum vel rē calidā. Eius q̄ fit ex melācolia sūt fuscedo ⁊ terreitas coloris ⁊ prurit⁹ debilis ⁊ durities pustulaꝝ: ⁊ ꝙ hītudo patientis in hac specie ē potius sicca q̄ꝫ humida: ⁊ cum rumpit̄ aliqua pustulaꝝ ⁊ comprimendo cogit̄ exire qd̄ est intra ⁊ illud qd̄ exit est ad modum cere albe aliquātulum dissolute: ⁊ vocant̄ iste species pustulaꝝ gossoni. Eius que fit ex sanguine sunt rubedo cum quadam fuscedine circa pustulas ⁊ totam faciem ⁊ cum hoc illud qd̄ exit a pustulis est sanguineū i colore ⁊ habitudo patiētis ē humida cū rubedie mlt̄a.

Cura illius que fit ex sanguine requirit flebotomiā ex vena cephalica ⁊ apponere sepe ventosas cum scarificatōe sup spatulas ⁊ sub mēto. In etate infra. xv. annos vel supra. l. cum ventosis tātum: ⁊ regat̄ cum dieta vt dictum ē in obthalmia calida: ⁊ abstineat a vino penitus: ⁊ si abstinere nō pōt: bibat vinum acerbum vel cum multa aqua. ⁊ sumat portulacas ⁊ cucurbitas et lactucas coctas et non coctas cum aceto et succum farri et ordei et auene et carnes elixatas castrati et pulloꝝ et galinaꝝ edoꝝ et auium paruaꝝ. et herbis p̄dictis et vinum de granatis cum aqua post flebotomiam purgetur cum decoctione que sic fit. Re. polipodij. ℥.iij. prunoꝝ numero. x. scolopendrie. M. j. epithimi sene an̄. ʒ.ij. manne. ℥.j. pistetur polipodium et buliat in aque lib. j. cum prunis et scolopendria: et in fine decoctionis addatur sene et epithimum et colet̄ et in illa colatura dissoluatur māna: et det̄ patienti ante diem. Si aūt decoctōem sumere nō posset sumat d̄ pillulis que sic fiunt. Re. sene epithimi an̄. ʒ.j. scamonee lib. ij. reubarbari. ʒ.ß. fiant pillule cum succo polipodij vel vino decoctionis eius. dosis ē. ʒ.j.ß. sero cuꝫ vadit dormitum et nō cenet: sup faciem et pustulas ponat saponem sero et dimittat ipsum p horam vel quasi. et postea abluat̄ cum aqua decoctionis polipodij et rosaꝝ: et post ablutionē vngatur facies cum vngēto qd̄ sic fit. Re. argēti viui. ℥.j. olei ro. ℥.iiij. cere. ʒ.ij. ceruse. ʒ.ß. litargirij arsenici: aceti fortissimi an̄. ℥.ß. albuminis oui. j. liquefiat cera cum oleo et deponat̄ ab igne et agitando cum spatula incorporet̄ cera cum p̄dictis in fine cum infrigidatum fuerit addat̄ albumen oui et post hoc addatur argētum viuū extinctum cum saliua. hoc enim vngētum post ablutionem saporis leniter clarificat faciem et non fit ablutio cum sapone nisi vsqꝫ ad tempus remotionis pustulaꝝ pstoea vero nō: sed sit cōtentus in vnctione tantum.

Aliud qd̄ ē mag̃ alt̄atiuū ⁊ albificatiuū. Re. suc. acetositatis citri vl' arātij. ℥.iij. ceruse ad ispissādū p̄dictū suc. qd̄ sufficit argēti vi. extīcti cū saliua. ℥.ß. icorpet̄ cū p̄dictis. h̄. n. ꝯsolidat pustłas ablutas cū sapōe ⁊ faciē lēit. Aliud vngētū ad ruborē faciei ⁊ ad pustłas d̄ quo dꝫ fieri iunctio p⁹ purgatōeꝫ ⁊ flotomiā ⁊ exptū i h̄ ē qd̄ sic fit. Re. radicis herbe vitle vl' scopole ⁊ ē spēs solatri ⁊ vocat̄ alkek ēgi. ℥.ij. pulueris ossis sepie. ℥.ij. axūgie recētis porci li. j. cere. ℥.iij. icidāt̄ radices frustrati ⁊ pistētur ⁊ icidāt̄ cera ⁊ axūgia frustrati ⁊ misceāt̄ illa. iiij. ad iuicē ⁊ ponāt̄ oīa sic mixta i cazola ad ignē: ⁊ pmittāt̄ tā diu bl'ire ꝙ oīa dissoluta sint ⁊ addāt̄ cū eis. ℥.ij. ace. ⁊ cū oīa dissoluta ⁊ liqfcā fuerit: colet̄ h̄ totū ⁊ repōat̄ in vase ⁊ vsui reftuet̄. vl'⁹ ei⁹ tal' ē. ūgat̄ tota facies rubea ⁊ oīs loc⁹ rubēs leuit̄ cū digito ho. cū vadit dormitū: mane si fuerit necc̄iū fiat abl'tio ei⁹ cū aq̄ decoctōis viola.

Cura ei⁹ q̄ fit ex cola adusta ē i dieta idē cū illa ⁊ h̄ n̄ reqrit flotomiā sꝫ vētosatōꝫ i spatul' vl' i mēto ꝯtiuā ⁊ purgatōeꝫ sepissimā cū pillul' q̄ sic fiūt. Re. aloes. ʒ.iij scamo. ℈.ij. reubar. ʒ.j. elebori ni. ʒ.ij. masticis. ʒ.ß. fiant pill'e cū s. c. polipo. vl' vio d̄coctōis ei⁹ dosis ē. ʒ.j vl. ʒ.j.ß. vl' cū d̄coctōe hac. Re. polipo. ℥.iij. ele. nigri ʒ.ij. fu. tre sene epit. an̄. ʒ.j. cuscute. ℥.ß. pistēt̄ polipodiū fu. tre ⁊ elebor⁹ ⁊ buliāt i. ℥.vj. aq̄ vel. viij. ⁊ i fine d̄coctōis addat̄ sene ⁊ epithimū colēt̄ ⁊ illa colatura d̄tur patiēti ⁊ dulcoret̄ cū zu. ⁊ n̄ sit aq̄ cū dulcorat̄ vltra ℥.iij. vl. iiij. ⁊ zuchaꝝ. ℥.ij. vl. iij. ad plus detur an̄ diē

circa locum lesum ꝑcedatur cum vngentis ⁊ sapore
vt dictum est superius ⁊ eodem modo.
Cura eius q̄ fit ex flegmate salso ē vt abstineat a salſ
⁊ acutis ⁊ a leguminib⁹ ⁊ vtaſ dieta supiore ⁊ purgeſ
sepe cū pillul' q̄ sic fiūt. ℞e. turbit. ʒ. ij. elebori nigri. ʒ.
iij. sene epitimi fumitre añ. ʒ. iij. turbit. ʒ. ij. elebori ni
gri. ʒ. j. sene epithimi añ. ʒ. ij. pistēſ ⁊ buliant in. ℥. vj.
aq̄ ⁊ nō remaneāt nisi tres. ℥. ⁊ ī fine decoctiōis addaſ
sene ⁊ epithimū ī oi decoctōe coleſ ⁊ dulcoreſ cū. ℥. ij.
zuchari deſ patiēti añ diē. Circa locū ꝑcedaſ vt dictū
ē supius ꝑter ꝙ ablutio faciei in ista fit cū aqua decoctio
nis fumiterre ⁊ sulphuris ⁊ polipodij.
Cura ei⁹ q̄ fit ex melācolia adusta ē vt vtatur dieta
narrata ⁊ vt bibat vinū albū subtile nō acerbū optie
līphatū ⁊ purgeſ sel' in hebdomada cū pilluſ q̄ sic fiūt.
℞e. elebori nigri. ʒ. ij. sene epithimi masticis añ. ʒ. ſ.
mirobalanoꝝ idoꝝ. ℥. ſ. lepidis lazuli abluti. ʒ. j. sca
monee. ℈. ij. ꝯficiaſ cū succo polipodij vl' vio dectio
nis ei⁹. dosis ē vsq3 ad. ʒ. j. ſ. Si aūt pillulas sumē non
pōt sumat decoctōez istā. ℞e. elebori nigri. ʒ. vna poli
podij. ʒ. iij. mirobalanoꝝ idoꝝ. ℥. j. sene epithimi añ. ʒ.
ij. pistēſ ⁊ buliāt ī. ℥. vj. aq̄ vsq3 ad ꝯsūptōez medieta
tis addēdo ī fine decoctōis sene ⁊ epithimū: dulcoreſ
cū. ℥. ij. zuchari ⁊ deſ tota añ diē vētosēt iste ⁊ ille q̄ pa
tiſ ex flegmate salso sub mēto ⁊ ī spatul' sel' ī mēse post
duas purgatōes cū vngētis ꝑdictis supius ꝑcedaſ cir
ca locū ꝑter ꝙ ablutio ī illa fit cū aqua decoctōis elebori
nigri ⁊ fumiterre ⁊ violis.
Signa ⁊ cura īflatōis vlis ī facie q̄ appellaſ butica
ga vel aurea ceruina vel gutta rubea fit ⁊ cognoscitur
hac via. hec āt egritudo sp̄ fit ex fumo eleuato a mā ve
nenosa caſa ⁊ signa venenositatis ei⁹ sūt q: post ei⁹ cu
rā cadūt capilli capitis ⁊ barbe ⁊ h̄ pp̄ īfectōez ⁊ corrup
tōez radicis capilloꝝ īductā ex fumo venenoso. Signa
ei⁹ sunt q: cū īcipit accidit prurit⁹ ī facie ⁊ ī loco ī quo
īcipit aduenīūt eminētie q̄dā p̄° ⁊ postea multiplicāſ: ⁊
sic fiūt oēs vna īflatio vlis ī tota facie ⁊ ī capite ⁊ īflanſ
oculi ī tm̄ ꝙ nihil videre p̄nt e multiplicāſ rubedo ī to
tū ⁊ pruritus ēt ⁊ fe. comitaſ semp hāc egritudinē.
Cura ei⁹ ī p̄ncipio reqrit flebotomiā si vtus ⁊ cete
ra vel scarificatōez ī spatul' ⁊ naticis ⁊ mūdificeſ patiēs
cū decoctōe supradicta ī ca. de pustul' rubeis ex adustiōe
vel cū pillul' dictis ibidē: vel fiat clistere lenitiuū ⁊ h̄ ē
magis delectabile apud me qd̄ sic fit. ℞e. maluaꝝ ma
tꝝ violaꝝ añ. M. j. buliāt ī aq̄ ⁊ accipiaſ de illa aq̄ lib.
j. ī q̄ aq̄ dissoluanſ ⁊ buliāt sene ⁊ epithimi añ. ℥. ſ. tama
rindoꝝ. ʒ. iij. vl' māne mell'. ℥. ij. olei. ʒ. iiij. sal'. ʒ. ſ. cole
tur h̄ totū ⁊ iponaſ cū instrumēto. ⁊ cū habuerit volun
tatē asclādi statī3 ꝑmittaſ exire. facit h̄ sepe ⁊ oēs alie
medicine q̄ dātur p̄ os obmittātur. nā h̄ medicamē tra
hit mā3 ad ꝯtrariā partē ⁊ curat īfirmitatē leuit sine dif
ficultate aliq̄ emplastreſ loc⁹ ⁊ vngaſ vel epithimeſ cū
℥. vj. de succo solatri ⁊ olei ro. ℥. iij. ⁊ aliqd aceti mixtiſ
sil' vsq3 ad finē ⁊ ī fine abluaſ facies cū aq̄ decoctiōis
rosaꝝ ⁊ camomille. Dieta sit mica panis lota in aq̄ ⁊
⁊ succ⁹ hordei ⁊ farri ⁊ comedat luctucas ⁊ portulacas
cū aceto forti ⁊ cucurbitaſ ꝯditas cū amigdalato ⁊ agre
sta ⁊ bibat omni mane stō ieiuno lib. ſ. seri caprini vel
ouini. bibat agrestā cū vino de granatis vel aquā cu3
mica panis ⁊ faciat h° vsq3 ad finē ⁊ postea redeat ad di
etā suā. s. vini limphati ⁊ pullas elixatas cū lactucis ⁊
herbis frigidis ⁊ carnes edi ⁊ castrati ⁊ aq̄ cicerū. Si
aūt fieret īflatio ex fumo eleuato ex mā frigida ⁊ esset
absq3 rubedine ⁊ pruritu ⁊ calore cureſ vt cacesia cu3
reb⁹ calidis ⁊ pillulis fetidis ⁊ oleis ⁊ epithiminibus
calidis absq3 flebotomia ⁊ oleo de cardamomo ꝯforta
to cū limatura acuum.
Ca. xix. de scissuris labioꝝ ⁊ nodoꝝ.
f **Cissure** labioꝝ nō fiūt nisi ex humore sal
so adusto ⁊ adurēte labiū ⁊ extre
mitates nasi. nodus vō fit ex flegmate grosso
vel gipseo vel ex melācolia īdurata. Et scias ꝙ nodus
aliqñ h3 sacculū ⁊ aliqñ īfiltraſ ī loco cū ligamētis.
Signa scissure sunt solutio ꝯtinuatio in loco ⁊ as
peritas ⁊ pruritus ⁊ crustule adparētes ⁊
calor loci vltra debitū. Nodus cognosciſ ex tactu ⁊ vi
su qn̄ h3 sacculum cedit tactu ī loco infiltratus ⁊ non
mouet nisi cū difficultate.
Cura scissure ē vt purgetur patiēs cū pillul' dictis
in ca. de rubedine nasi ⁊ pustulis q̄ fiunt ex
flegmate salso si ē in etate debita vel cū decoctōe ibidē
dicta ⁊ regaſ cū dieta illis notata. Loc⁹ vō curetur cū
vngēto qd̄ sic fit. ℞e. adipis galline ⁊ anseris liquefa
cti ⁊ colati. ℥. iij. rasine ⁊ terbētine añ. ℥. j. cere. ℥. ſ. fa
rine fenugreci. ℥. ij. argēti viui. ℥. ſ. liquefiāt cera ⁊ gū
ma ad ignē ⁊ colētur ⁊ admisceātur cū adipibus supdi
ctis ⁊ farina fenugreci in fine addatur argētū viuū ex
tinctū cū saluia: vngatur omni sero post ablutōez factā
cū aq̄ decoctōis sulfuris ⁊ f miterre ⁊ rosaꝝ. Si aūt h̄
nō ꝯfert cauterizetur cū lamina argētea vel auricalchi
vel adustio cū alumine fecū mollificato ī loco humido
ponatur h̄ alumē sic mollificatiuū sup scissuras ⁊ dimit
tatur p̄ horā hoc. n. cauterizar' locū vt ferꝝ ignitū post
cauterizatōez cū alumine fiat linictio ꝯtinue cū vngē
to supradicto de apibus.
Cōtra nodū nō ꝑceditur nisi cū īstrumēto ferreo. Ac
cipiatur nodus totaliſ intra duos digitos manus sini
stre ⁊ cōprimatur ad exteriora. si vis extrahere ipsum
a parte exteriori vel ad īteriora si vis trahere ipsum a
parte interiori scinde pellē cū rasorio coopiētē: ⁊ cū ti
bi apparuerit nod⁹ recipe ip3 cū vncino ⁊ eradica ip3:
post imple locū cum alumine zucharino ⁊ albumie oui
⁊ mundifica post hoc locum cum vngēto viridi si qd
remāserit de radice: hoc facto incarna ⁊ ꝯsolida ipsum
cū medicinis facientibus nasci carnē d̄ quibus superi⁹
fecimus mentionem.
Caplm. xx. de ranula ⁊ apostemate sub lingua ⁊ cor
rosione gingiuaꝝ ⁊ dentibus motis ⁊ dolore.
r **Anula** ē q̄dā eminentia sub lingua apud
dentes anteriores ī modū carnis
vel apatis. ⁊ qñ eleuaſ lingua appet q̄dā alia li
gua in loco ad ipsa3 pp̄ dolorē ī loco ⁊ eminētiā in ligua
seqtur fe. ⁊ multiplicaſ tumor in lingua ⁊ accidit suffo
catio ⁊ mors.
Cura ei⁹ reqrit celeritatē pp̄ affinitatē quā h3 cum
cāna pulmonis fiat flebotomia in manu ex
cephalica vel vētosatio: facta flebotomia vel vētosa
tōe sequēti die accipe vncinū ferreū acutū ⁊ cape ranu
lā vel eminētiā cū eo firmiter ⁊ remoue ipsa3 cū raso
rio q̄ remota ꝑmittaſ aliqd sanguinis exire: ⁊ ponatur
post hoc aliqd zegi. i. vitrioli de quo fit encaustꝝ in lo
co vlcerato vel alumen zucharinū cū sale ⁊ dimittaſ p̄
aliquot tp̄s: postea abluaſ locus cū vino ⁊ aceto mixtiſ
⁊ actu calis. h̄. n. exsiccat ranulā ⁊ remouet. facto h̄ p̄
vnā diē abluatur locus cum vino ⁊ aceto decoctionis
myrrhe vsq3 ad finem. Contra corrosionem gingiua
rum ⁊ tuberositatem earum procedas cum fricatione
aluminis zucharini ⁊ ablutione aceti sqlitici: ⁊ hoc om
ni die bis mane ⁊ sero post fricationem ⁊ ablutionem
⁊ remotionem gipsee substantie adherentis substan
tie dentis ponitur super gingiuas puluis masticis ita
ꝙ adhereat gingiui. Curaui quandam mulierem que
erat de episcopatu placentie de carne addita in gingi
uis in mandibula superiori cuius carnis quantitas
erat multiplicata super dentes ⁊ gingiuas ad modu3
oui anseris ⁊ plus: remoui enim eam in quatuor vici
bus cum ferreis ignitis incidētibus: ⁊ in fine remo
ui dentes motos cum quibusdam partibus ossis man
dibule. emittebat enim sanguinem in multa quanti
tate hora vstionis q̄ ꝑfecte stringebatur cum vitriolo
de quo fit encaustꝝ ⁊ coto vel bōbice cōprimendo cu3
istis fortiter ⁊ firmiter locum a quo emanabat sanguis
cū manu: expectabā inter vnam incisionem ⁊ aliā quā
doq3 per dies octo ⁊ plus ⁊ curata fuit p̄ istu3 modum

perfecte. ⁊ fuit hec cura facta in ciuitate verone ĩ domo canonicoꝝ. M.cc.lxxviiij. de mense martij ⁊ nobiscum in illa cura fuit magister bernardus de grondola qui multũ suis manib⁹ in cura laborauit: ⁊ habuimus ex ipa cura. xl. minalia furmẽti a quodã hostiario illius ecclesie qui erat suus patruus ⁊ vocabatur vbertinus de placentia. Si posset recipere de pillis factis ex aloe ⁊ agarico in ca. de albugine ⁊ ruptura cornee bonum eẽt ei vel trocis. de turbit factis ibi vt dictũ ẽ illic nam remouerẽt materiã currentem ad gingiuas ⁊ sic melius curaret. Puluis optimus ad confirmãdos dẽtes. ℞. coralloꝝ al. vel ru. ℥. j. masticis. ℥. j. puluerizẽtur ⁊ ponatur hic puluis sup dentes motos purgatos a gipsea substantia firmabat eos in breui. Cõtra dolorem dentiũ expimentũ mirabile remouet dolores in media hora. ℞. se. apij. ℈. ß. opij iusquami añ. ℈. ij. fiant pillule ad modũ ciceris de quibus teneat vnam sup dẽtẽ hora doloris statim cessabit cõficiant eũ vio.

Ca. xxj. de apate in radice lingue ⁊ incisione vulue ⁊ potest vocari species squinantie.

Hoc apostema nisi visibile sit ⁊ hꝫ eminentiã ,ppam nõ est de cõsideratiõe cyrugi. sed si apparuerit ⁊ habuerit propriã eminentiã aut resoluetur vel facit saniem beneficio operationis manualis.

Cura primo flebotometur de vena ex cephalica vel ventosetur in spatulis ⁊ sequẽti die fiat clistere cũ aqua decoctionis blete ⁊ floꝝ camomille ⁊ seis fenugreci ⁊ ameos ⁊ olei. ℥. vj. ⁊ mellis. ℥. iiij. ⁊ salis. ℥. j. emplet gula ex parte exteriori cũ radice maluauisci cocti ⁊ pistati ⁊ farina fen greci ⁊ se. lini ⁊ butiro ⁊ vngatur gula tota cũ oleo de camomilla calido omni die bis ⁊ fiat gargarism⁹ cũ rob de nucib⁹. i. succo nucũ viridiũ. vel vino de moris ⁊ aq̃ calida mixtis post hec aspicias in os si vides eminentiaꝫ intendas apitionem eius cuꝫ flebotomo si tibi videtur ꝙ ibi sit sanies in parte vel in toto. nã hoc apostema rõne loci non indiget multa maturatione. incidat vulua cũ ferro ignito incidente ⁊ ponatur ꝑ canulã vsqꝫ ad vuluaꝫ ⁊ ore manente apto recipiatur vulua in foramine canule ĩponat ferrũ ignitũ in canula ⁊ incidat purgatiõe vel flebotomia p̃missa. Facta incisione fiat gargarismus oĩ die cum vino decoctionis myrrhe vel corticum maloꝛũqꝫ granatorum ⁊ similium.

Ca. xxij. de apate sanioso in collo vel gula.

Tale apostema fit semp ex materia cõposita declinãte ad sanguinem vel colerã in qua manifeste materia ĩ fine post purgationẽ saniei apparet vestigium flegmatis ⁊ hoc est sensibile ex tactu ⁊ visu.

Signa eius ꝙ declinat ad sanguinẽ ẽ rubedo loci ⁊ nõ cũ multa acuitate apatis in figura ⁊ pulsatio fortis in apate cum grauedine: ⁊ ꝙ habitudo corporis declinat ad carnositatem.

Signa ei⁹ ꝙ vtitur ad colerã sunt acuitas ĩ figura apostematis ⁊ acuitas doloris cũ pũctura ⁊ rubedo declinans ad citrinitatem ⁊ ꝙ habitudo habentis ad tenuitatem declinat.

Cura eius ꝙ declinat ad sanguineꝫ est vt flebotometur de cepharica in manu q̃ est apud policem: statim a principio: ⁊ si ,phiberet etas vel aliqd aliud ponantur in spatulis ventose cũ scarificatione super locũ fiat inũctio cũ oleo de cãomilla ⁊ emplet̃ur locus cũ emplõ qd̃ sic fit. ℞. radicũ maluauisci mundati cocti incisi frustratim ⁊ contusi optie lib. j. farine seminis lini se. fenugreci. añ. ℥. ij. vitellos ouoꝛuꝫ coctos sub prunis cuꝫ cortice numero. v. vel. vj. butiri. ℥. iij. incorporentur oĩa sil. resoluit. n. apa ⁊ maturat et dolorẽ reprimit: abluat sepe loc⁹ cũ aq̃ calida hora illa qua emplastꝝ super locum ponitur. facta maturatiõe que cognoscitur ex tactu manus super apa quãdo medicus inuenit q̃n est intra apa tactu cedere cũ p̃mitur manibus diuersis ⁊ cum digitis apa ⁊ dolor qui erat ante ẽ remolitus iã hꝫ signũ pfecte maturatõnis. Cognita maturatiõe icidat ꝫm longũ gule ⁊ cõpetẽti mõ absqꝫ dolore si possibile ẽ in parte sanies extrahat nõ curãdo si tota hora nõ exierit remota sanie ĩ parte vel ĩ toto ĩpleat loc⁹ cũ petijs vel plumaceolis stupeis ĩuolutis in oleo ro. mixto cũ alumine zucharino: hoc mũdificat locũ ⁊ defendit. Si autẽ nimi⁹ fluxus sanguis post icisionẽ exiret pone cũ istis albumẽ oui. hoc facto ꝑ tres vel q̃tuor ꝯsidera si tibi vꝫ ꝙ indigeat maiori mũdificatõe tũc mũdifica ipꝫ cũ vngẽto aploꝝ d̃ quo in fine libri faciem⁹ mẽtõeꝫ vel vngẽto vidi qd̃ ẽ fortius. facta mũdificatõe incarnet cũ pulueribus ⁊ vngẽtis icarnatiuis q̃ dicem⁹. ⁊ post hꝫ ꝯsolida cũ ꝯsolidatiuis q̃ dicem⁹. dieta ei⁹ ĩ p̃ncipio sit talis declinãs ad frigiditatẽ si ibi fuerit febris facta incisione põt comedere carnes ⁊ vinum limphatum.

Cura ei⁹ qd̃ magis ad colerã vtit ẽ vt flebotomet ⁊ sacrificet vt dictũ ẽ supi⁹. ⁊ si eẽt possibile bonuꝫ eẽt vt ꝑgaret cũ decoctõe q̃ sic fit. ℞. pruna nũero. x. scolopẽdrie ro. rubeaꝝ añ. M. j. decoq̃nt ⁊ dissoluãt. ℥. ij. tamarindoꝝ ⁊. ʒ. j. reubarbari det añ diẽ: nõ sit decoctio vltra. ℥. iij. vel. iiij. cũ bibit. inũgat loc⁹ cũ oleo ro. ⁊ oleo de camomilla mixtis ⁊ hꝫ ĩ p̃ncipio: ⁊ ponat ꝯtinue vsqꝫ ad pfectã maturatõeꝫ emplm̃ de malua ꝯ in fco vt dictũ ẽ supi⁹ vsqꝫ ad finẽ. Dieta ei⁹ sit a p̃ncipio cũ succo hordei ⁊ farri ⁊ lactucis ⁊ portulacis cũ aceto ⁊ pul. coctis cũ agresta ⁊ vino de granatis: ⁊ ei⁹ pot⁹ sit aq̃ prunoꝝ vl agreste cũ aq̃ vel vinũ de grañ. cum sexcuplo ei⁹ de aq̃. post hꝫ redeat ad dietã bonã ⁊ tẽꝑatam ꝫm ꝙ tibi vꝫ expedire quãtũ ad vtutẽ debilẽ vel fortẽ.

In incisione aũt oĩs apatis ⁊ gule ꝯsidera neruos ⁊ arterias ⁊ vires ,p posse spãr duas arterias q̃ sunt ,ppe cãnã pulmonis in gutture apud eminẽtiã a latere dextro ⁊ sinistro. q: ex incisione illaꝝ seq̃t in breui mors.

Capitulũ. xxiij. de scrofulis in collo ⁊ gula.

Scrofule sunt apata dura nascẽtia ex flegmate grosso ⁊ melãcolia ĩfiltrata ĩ vno loco. ⁊ scias ꝙ ĩ vno loco cõi mlte scrofule int̃ se diuerse nascũt q̃ ĩ tactu ⁊ visu facile cog̃scũt.

Signa in hoc oẽs ꝯueniũt in albedine coloris ĩ p̃ncipio ⁊ duritie quo ad tactũ differũt tñ q: q̃dã hñt foliculũ ⁊ q̃dã non. itẽ in q̃busdam multe in vno loco colliguntur ⁊ q̃busdã non.

Cura coꝝ talis est ꝙ ĩ omni etate sumat semel patiens in hebdomada si fuerit fortis supra q̃ndeciꝫ annos sumat trocis. vnũ d̃ troci. ꝯ scrofulas vl bis in hebdomada si fuerit fortis ⁊ si fuerit infra. xv. annos sumat mediũ trocis. bis in hebdomada vel scd̃ vtutẽ trocis. ad electuariũ ꝯ scrofulas sic fit. ℞. turbit mũdati optie a cortice suo ʒ. j. ⁊. ℈. j. zinzibis ꝯditi. ʒ. j ß. icorporẽt sil. ⁊ si ñ possent icorpari addat sil aliqd sirupi ro. dat ĩ matutis ⁊ p⁹ eũ bibit aliqd vini liphati ca. ponat sup scrofulas vbicũqꝫ fuerit diaqlõ qd̃ sic fit. ℞. litargiri triti. ℥. ij. olei cõis. ℥. v. mucillagis se. lini se. fenugr. añ. ℥. iiij. mucillagis maluauisci. ℥. ij. accipiat litargiꝝ põat ĩ cazola ad ignẽ cũ oleo ⁊ ꝑmittat bulire cũ oleo agitãdo sp cũ spatula tãdiu ꝙ dissolutũ sit postea addãt mucillagies cũ oleo p̃dc̃o ⁊ litargiro ⁊ agitãdo cũ spatula ꝑmittat bulire tãdiu ꝙ recepit aliq̃z spissitudinẽ ĩ modũ empli ⁊ tc̃ depõat ab igne. ⁊ cũ ĩfridatũ fuerit fiat magdaleõ ⁊ vsui reſuet hꝫ. n. ꝯtinue debꝫ eẽ sup scrofulas ⁊ ĩnouare ipꝫ debes ꝫ ꝙ tibi videbit de empli exsiccatõe. Si ãt aliq̃ ex scroful venĩũt ad maturatõeꝫ vel vlceratõeꝫ icidat si ibi nõ fuerit vuln⁹ ⁊ si vlcerata fuerit dilatet vuln⁹ ab vna pte ad aliã ita ꝙ tota scrofula ĩtra vuln⁹ ꝯp̃hẽdat: ipleat vln⁹ cũ alumie zuchario ⁊ vitello oui horã icisiõis: postea ꝯtiue ĩtẽdas ad mũdificatõeꝫ cũ vngẽto aploꝝ ⁊ vngẽto vidi ⁊ puluere afodiloꝝ mixto cũ rodalgar ⁊ nõ mixto ꝫm maiorẽ vel minorẽ volueris facere mũdificationeꝫ de ono puluere ⁊ de q̃ mixtione fecimus mẽtõeꝫ in cura fistule

laechrymalis. Facta mundificatione incarnetur ⁊ cōso-
lidet cuȝ rebus hic facientib⁹. Ex pte diete vtat carni
bus ⁊ vino limphato ⁊ volatilibus ⁊ nō volatilibus. ⁊
nō vtat bouinis in oī gñe neqȝ porcinis carnib⁹ nisi por
cinis aliqñ assatis vł salitis p hebdomadā vł circa id.
De herbis nō vtat porris nȝ caulib⁹: alijs herbis vtat
vtat ouis aliqñ ficubus siccis ⁊ amig. cū eis ⁊ nucib⁹
⁊ alleo cocto: aliqñ ciceribus fractis: raro tamen.

Capitulum. xxiiij. de hernia gutturis ⁊ carnositate in
gula ⁊ collo.

Ec egritudo fit ex flegmate salso descendente a capi-
te ad gulā vt plurimū ⁊ aliquādo ex melāco
lia ⁊ mutātur in locū cuȝ steterint in carnositate. Que
autē fit ex flegmate magis mollis ⁊ magis tractabilis
ꝙ que fit ex melācolia ⁊ in vtraqȝ ē semper folliculus
vł sac⁹ in quo illa carnositas retinetur ⁊ facit intra cor
pus suum vnaqueqȝ nodositates multas.

Cura in principio fit bono mō vt medicinis ⁊ in
cisione. ⁊ aliquando sine incisione. abstine-
at a legumine ⁊ carnibus bouinis ⁊ porcinis recenti-
bus elixatis ⁊ ab aqua pura veri frigoris: bibat vinuȝ
clarum limphatum ⁊ odoriferum mixtum ꝭm eius me
dietatem. vtat bonis speciebus vt pipere ⁊ croco: ci-
namomo: galange ⁊ gariofilis ⁊ nō comedat caseum ne
qȝ carnes salitas neqȝ lac mō aliquo vtatur carnibus as
satis vt plurimum ⁊ elixatis raro vt dictum ē de opila
tione auris in precedenti ca. Sumat semel in hebdo-
mada trociscos de turbit ꝭm ꝙ dictum ē in scrofulis vł
sumat alium qui sic fit. Reci. hermodactilorum. ʒ. j. tur
bit zinziberis conditi an. ʒ. j. fiat vnus trociscus ⁊ cō-
ficiatur cum vino possunt addi in illo trocisco ⁊ consi
milibus commode aliquando duo grana vel tria dia-
gridij: ⁊ tunc erit maioris operationis. detur in me-
dia nocte ⁊ bibatur post euȝ aliquid vini limphati ca
lidi ponatur super locum diaquilon de quo in scrofu-
lis fecimus mentionem: vngat se omni sero cum va-
dit dormitum vnguento quod sic fit. Re. euforbij. ʒ.
ſ. costi sulphuris auri pigmenti rubei. an. ʒ. ſ. olei ro-
sati. ʒ. iiij. cere. ʒ. ij. liquefiat cera cū oleo ⁊ deponat
ab igne: ⁊ cum eis incorporetur puluis aliarum rerū.
Si autem non curatur per id ī duobus mensibus bo-
nū est ꝙ properes ad incisionem que sic fit. Scindat
pellis subtiliter super eminentiaȝ ⁊ caue a venis ⁊ ar
tarijs que sunt in loco. quia in hac passione apparent
multum vene ⁊ sunt multum infiltrate cum carnosi-
tate. Facta incisione subtili que comprehendat totam
eminentiam: capiatur tota carnositas cuȝ sacculo qđ
melius est. vel sine sacculo eradicetur ⁊ tunc impleat
tentis lineis vel stupeis inuolutis in alumine zucha
rino ⁊ oleo rosato ⁊ hoc vsqȝ ad tres dies. Si autem
saccus remanserit in parte vel in toto mundificetur
cum vnguento viridi ⁊ vnguento apostolorum vel
puluere affodilorum perfecte: facta mundificatiōe sac
culi siue cum vnguentis vel manu incarnetur ⁊ con-
solidetur vt dictum est in scrofulis medietatis.

Ca. xxv. de apāte calido ⁊ frigido sanioso sb asellis.

I autem hoc epostema rubet ⁊ tumet
vemēter ⁊ dolet dolore acu
to vel graui significat ꝙ eius materia est ca
lida. si autem non rubet ⁊ tumor eius non tendit ad
acuitatem neque delet dolore vementi significatur ꝙ
eius materia est frigida.

Cura calidi statim a principio fiat flebotomia de
cephalica in manu si etas ⁊ virtus senserint
vel ventosatio in pte posteriori: nullo mō frigida sup̄
locum debēt poni ne materia ad cor redeat: vngatur
cum oleo de camomilla calido ⁊ ponatur emplastruȝ
de maluanisco narratū in apāte sanguineo in collo vł
alio quod sic fit. Re. cepas numero. ij. vel. iij. coctas
sub prunis ⁊ mūdatas ⁊ vitello ouorꝫ coctorꝫ sub pru
nis numero. v. axungie liquefacte vel butiri. ʒ. iij. mi
sceantur simul ⁊ postea accipiatur de maluanisco pre-
parato vt dictum est superi⁹ tantū ꝙtū ē illud totum
incorporetur cū cepis ⁊ ouis ⁊ axungia ⁊ fiat emplm̄.
potest addi in ipō emplō ⁊ similib⁹ farina fenugreci ⁊
seminis lini cōmode ⁊ erit magis sedatiuū doloris ⁊
ponatur supra apāta vsqȝ ad perfectā maturationem
vel resolutionē. nā in breui ħ maturabit ⁊ resoluet q̄si
absqȝ dolore. vel ponantur ad maturationē pl'tes de
farina ⁊ oleo ⁊ aqua mixtis ⁊ coctis simul ī patella oīa
illa sunt maturatiua. Facta maturatione incidatur et
tota sanies extrahatur si fuerit pue ꝙtitatis. si vō fue
rit multe quātitatis nō extrahatur tota: sȝ pars ne de
bilitas vel sincopis aut mors superuenerit. ⁊ hoc est
generale documētum de extractiōe saniei in oib⁹ apo
stematibus magnis q̄r non debet extrahi hora vna.
Remota sanie in parte impleatur locus cū tentis stu
peis vel pannis lini inuolutis alumine zucharino et
oleo rosato mixtis: ⁊ hoc facies vsqȝ ad tres dies. p⁹
mundifica si fuerit necessarium ⁊ incarna in fine ⁊ cō-
solida vt dictum est in alijs. Si autē timuerit apitio
nem cum ferro ponas ruptoriū supra apostemata op
time fuerit maturatum ⁊ extrahe saniē de quo rupto
rio ⁊ quibus tibi copiam faciemus maximam in scri
ptis domino concedente.

Cura frigidi primo purget ipm̄ cū trocisco de tur
bit dicto superius in carnositate gule vł pil
lulis de aloe ⁊ agarico dictis in ca. de albedie in ocu
lo. vngatur locus continue cum oleo nardino vel de
lilio: ⁊ ponatur emplm̄ super locū quod sic fit. Re. ce-
pe lilij ⁊ coquātur similiter ⁊ emundentur ⁊ pistentur
simul ⁊ incorporentur cū eis. ʒ. ij. terbentine ⁊. ʒ. iij.
mellis ⁊ farie siliginis ⁊ fenugreci an. ʒ. ij. ⁊ farine sili
ginis. ʒ. iij. Aliud ad idem. Re. terbentine ⁊ mellis.
an. ʒ. iij. dissoluantur illa ad ignem ⁊ colentur ⁊ incor
porentur cum eis. ʒ. iiij. farine siliginis ⁊. ʒ. ij. farine
fenugreci: ⁊ ponatur calidū supra apostema frigiduȝ:
maturat enim apostema perfecte ⁊ multotiens resol
uit ipsum. Facta maturatione aperiatur cū ferro vel
ruptorio quod non est sic bonuȝ quēadmodū cū ferro
extrahatur sanies ꝭm regulam dictā superi⁹ ⁊ mundi
ficetur ⁊ incarceretur ⁊ consolidetur ⁊ ipleatur locus
vbi erat sanies cū alumine zucharino ⁊ oleo rosato ⁊
tentis vsqȝ ad dies tres vt dictum est in alijs. Die-
ta eius hora incisionis sit bona ⁊ temperata. ⁊ hora
maturationis etiam valet ex carnib⁹ pullinis ⁊ castra
ti elixatis ⁊ auib⁹ paruis succo hordei ⁊ farri feniculo
⁊ boragine ⁊ petrosilino ⁊ spinachijs ⁊ similibus ⁊ vi
no albo limphato.

Ca. xxvj. de scrofulis ⁊ duritie ⁊ nodis ⁊ de carnosi
tate sub asellis.

E scrofule ⁊ durities ⁊ nodi ⁊ carnosi
tates fiunt semper ex mate
ria flegmatica indurata ⁊ melaocolia conuer-
sa in duritiem. ⁊ debes scire ꝙ he infirmitates quan-
doqȝ habent sacculum ⁊ quandoqȝ non: que auteȝ ha-
bent sacculum leuiter mouentur in loco: que vero nō
habent sacculuȝ propter infiltrationem non mouent
quasi aliquo modo

Signa scrofularum sunt durities ⁊ globositates
muitiplicate in vno loco. ⁊ signum nodo-
sitatis est quia est contenta nodositas eminentia vna ⁊
vna globositate ⁊ est durities eius vltra duritiē scro-
fularum. Carnositatis hec est sparsio carnositatis sine
globis in loco ⁊ planities forme ⁊ eminentie.

Cura omnium infirmitatum ratione illius loci in
specie est vna. ⁊ scias ꝙ multum timorosuȝ
est ⁊ periculosum in ipsorum cura propter affinitateȝ
quam habet locus hic cuȝ corde siue fiat curatio cū
ferro siue non primo incipias vngere locum cū oleo
de spica postea intendas purgationem cum pillulis
de aloe ⁊ agarico ⁊ turbit factis in ca. de vngulis ⁊
albedine vel cum trocis. ibidem facto: vel cum pillul'

fetidis que sic fiunt. Re. bdelij serapini armōiaci op poponaci seminis cicute pulpe collo qntide aloes epi thimi añ. ʒ. v. scamonee. ʒ. iij. cinamōi spice croci castorei omniū añ. ʒ. j. euforbij. ʒ. ß. fiant pille ꝛ cū succo porri in quo succo infundatur gūme fiat ad modū ciceris. Dos. est. ʒ. j. vel. ʒ. j. ß. vel. ij. ad plus. vel dentur pillule facte ꝯ pustulas factas ex melancolia adusta vl' cum decoctione facta ibi. Super locū vo pōatur diaquilon dictū in scrofulis vl' emplm factū de terbētina ꝛ melle ꝛ farina siliḡis ꝛ alijs in cura apātis frigidi in eodē loco. si aūt per ꝯtinuationē illi⁹ cure resoluuntur iste collectiones bonū ē. Si vo ñ resoluūtur ſ3 maturātur vlceranť cu3 mature fuerint apiantur cū ferro sapienter ꝛ extrahanť fm possibilitatē que est in eis: ꝛ tñ impleatur cum alumine zucharino ꝛ oleo rosato vsq3 ad dies tres. secundo mundificetur cum vngento viridi ꝛ apostoloꝝ ꝛ pl'ucre affodilloꝝ mixto cū rodelgari: ꝛ non mixto etiā fm ꝙ tibi videtur expedire: postea incarna ꝛ consolida: si vero vlcerate fuerint: dilateť vulnus cū rasorio: ꝛ remoueatur quod est intra secundum possibile ꝛ procedatur in ꝯtinuatiōe fm ꝙ dictū est. vtatur dieta superiori ꝛ abstineat a reb⁹ melancolicis ꝛ grossis secūdū suū posse ꝛ bene erit ei seruata regl'a ista i curatiōe ꝑsētis egritudis curať si ds voluerit.

Cap. xxvij. de apāte fri. saiosо i adiutorijs ꝛ hūeris

b **De apostema** fit ex colera mixta cum sanguine vel ex flegmate mixto cum melancolia. sed in veritate in oi tali apostemate ꝛ in tali loco raro inuenies qui sit ibi vestigiu3 cuiuslibet humoris: ꝛ hoc vere scies si ꝯsideraueris in ipsis vsq3 ad finē curatiōis cum in fine duritiem ꝛ mollitiem in omnibus ꝛ hora conuersionis ad saniem dolorem inflāmationes inuenies etiam.

Signa calidi sunt rubedo ꝛ īflatio loci ꝛ dolor vehemens ꝛ acuitas figure vel eminentia ꝛ febris vt plurimū ꝛ maxime hora conuersionis humoris in saniem. Signa fri. sunt signa contraria ꝗ̄nis hora conuersionis humoris ad saniem aliquis dolor aliqñ grauatiuus apparet. cū oīa ista accidētia mitigata fuerint ꝛ febris acquieuerit iam habes signū maturationis. ex tactu aūt cū conprehenseris ambas man⁹ diuersimode mouendo partes apostematis inuenies inūdationē in eo q̄ō ē sanies itra apascias ꝙ apa iā maturatū ē. Attēde hic ꝙ sanies cū fuerit i loco carnoso in veritate generata ꝛ non manifestabitur ex tactu: q: aūt hoc est ꝑpter spissitudinē loci aut saniei que duo ipediunt totum vt medicus non discernat inundatione3 saniei generāte in loco. ꝛ si ibi fuerit in veritate ꝛ hec obscuritas inundationis saniei per tactum habet locum in oi mēbro carnoso sicut in naticis ꝛ coxa ꝛ pulpa cruris ꝛ adiutorij: ꝛ de isto casu valet de inunctione saniei generate in loco carnoso. habui meo tpe maximum honorē in cremona in filio domini Jacobi de aduocatis q habebat apostemata in humero ꝛ erat ibi sanies in veritate ꝛ non inueniebatur per aliquos medicos imo dicebatur ipm habere aliquam infirmitatē ꝛ ego corā illis medicis insisti cū tactu ꝛ signis ꝛ iudicaui in eo sanie3 ꝛ incisum fuit apa corā eis ꝛ patre saniens emanauit ꝛ vocabatur patiens baldesar. Jn placētia illō idē mihi contingit in filio domini ruffini qui vocabatur bernardinus. habebat enim apa in coxa in quo erat saniēs in ueritate ꝛ dicebant medici ꝙ erat ibi dislocatio ꝛ incisus fuit locus ꝛ sanies emanauit vt eis dixeram.

Cura calidi dieta eius sit vt dictū est in capitulo ꝺ pustulis rubeis ꝛ apostemate calido in collo fiat inunctio cum oleo de camōilla ꝛ oleo ro. mixtis et fiat flebotomia de contraria parte in manu ex cephalica vel ventosatio. vel purgetur cum pillulis vel decoctione dicta ca. de pustulis rubeis ex colera: fiat emplastrum maturatiuū ꝛ resolutiuū ꝺ maluauisco dicto in apāte colli vel in apāte calido sub asellis. facta maturatione incidatur cum rasorio q: h oc est securius ꝗ̄ cum flebotomo ꝛ fiat incisio secundum longitudinem adiutorij: ꝛ euita neruos pro posse: per musculu3 grossum qui est super adiutorium hora incisionis ipse vulnus cum vitello oui ꝛ oleo ro. vsq3 ad tres dies vel minus secundum ꝙ tibi videbitur post hoc mūdifica cu3 emplastro facto ex sarcocolla vel myrrha ꝛ faria ꝛ melle ꝛ secūdū hoc incarna ꝛ consolida. Cura frigidi vngatur cum oleo de spica calido vel de lilio vel de storace. purgetur cū trocis. de turbit vel cū pillis fetidis. dictis in scrofulis asellaꝝ vel pillulis de aloe ꝛ agarico dictis superi⁹ vel cū ꝺcoctiōe dicta ca. de pustulis i naso factis ex flegmate salso. empl'etur locus cum emplastro de lilio ꝛ alijs dicto in bubōe fri. vel ꝺ emplō ꝺ terbentina dicto ibidem. ꝛ eius dieta sit vt dictum est in fine in eodem capitulo.

Capitulum. xxviij. de apostemate calido ꝛ frigido i nodositate ꝛ duritie in nodo cubiti.

b **De apostema** cuiuscunq3 generis sit dubiosum est ratione loci ꝛ concatenatiōis necessarie in loco: nā mollificatur de leui iste locus ꝛ omnis mollificatio huius loci dat ipedimentū in operatione illa vniuersali. ꝛ qr ille locus est facilis mollificationis ꝛ difficilis restaurationis fit que omnis egritudo i eo est timorose curationis male. Apa calidū vel frigidū cognoscit ex signis narratis in capitulo de apostemate fri. humeri. nodositas ꝛ duritiès cognoscitur solum ex visu ꝛ tactu.

Regatur calidum si habuerit apostēata ꝛ fe. cum rebus frigidis ꝛ tēperatis vsq3 ad generationem saniei videlicet cum succo hordei ꝛ farri facti cum lacte amigdalarum ꝛ de lactucis spinachijs ꝛ aque ciceris ꝛ cucurbitis cum agresta ꝛ amigdalis ꝛ carnib⁹ edi ꝛ pullorum conditis cū agresta ꝛ elixatis cū lactucis ꝛ cucurbitis. ꝛ vtatur vino agresti limphato cū triplo eius de aqua vel vino de granatis cū aqua frigida. Si fe. non habuerit vtatur carnib⁹ vt dictū est. ꝛ vtatur carnibus castrati ꝛ arietis vni⁹ anni ꝛ auibus paruis: flebotometur ex contraria parte vel scarificetur in spatulis ꝛ naticis vel soluatur cu3 decoctione dicta in pustulis nasi ex colera adusta. vngatur locus cum oleo de camōilla ꝛ ro. mixtis ꝛ emplastretur locus emplō facto de maluisco dicto in apostemate calido colli. Non permittať venire ad vltimā maturationem: nā sanies relaxaret iuncturā ꝛ hoc est generale documentū in oibus apostematibus iuncturarum q: nō debent vltimo maturari ne sanies sue mollitie vel acuitate relaxet iuncturas ꝛ neruos iuncture ledat: nam nerui iuncture occasione facili suscipiunt has lesiones. incidatur hic locus secundum longitudinē ꝛ ipleatur vuln⁹ cū tētis in lib. in alumine mixto cū oleo ro. vsq3 ad dies tres. mūdificetur locus cū vngento apostoloꝝ ꝛ cum emplō de myrrha vl' sarcocolla trita ꝛ mixta cū melle ꝛ farina hordei vl' fabaꝝ ꝛ siliginis mixtis ꝛ sic myrrha. ʒ. j. ꝛ mel. lib. ß. ꝛ farina ꝙ sufficit ad ispissandū: incarneť ꝛ consolideť in fine. si aūt apa fuerit frigidū vngatur cū oleo de spica vel lilio calido actu: ꝛ purgeť ꝺ pillis de agarico factis in capitulis precedētibus vel cū trocis. de turbit ꝛ de hermodactalis empl'eť locus cū emplō de alleis ꝛ lilio vel emplastro de terbentina facto in bubone frigido. Dieta eius sit ex carnib⁹ castrati arietis ꝛ edi pulloꝝ ꝛ gallinaꝝ ꝛ auiū nō degentiū i aquis assatis ꝛ elixatis ꝛ de herbis sumat feniculum petrosillinum boragine3 ꝛ bletes biscoctas ꝛ aquam caulium ꝛ porroru3 ꝛ aquā ciceris ꝛ oua ꝛ pisces bonos assatos vt sunt strigij ꝛ lucij ꝛ similes. facta sanie perforetur ꝛ impleatur locus cum alumine zucharino ꝛ vitello oui ꝛ oleo de camōilla vsq3 ad dies tres mundificetur: ꝑ ost hoc incarnetur ꝛ consolidetur. Nodositatem vel duritiem curare debes purgando ipsum cu3 trocis. de turbit semel i hebdomada ꝛ ponere super locum diaquilon dictum in scrofulis ꝛ sic per tempus mollificabitur ꝛ resoluetur. Dieta eius sit vt dictu3 est hic in apostemate frigido

⁊ vinum sumat vt dictum est clarum album odorifer bene limphatū. Ca.xxviiij. de nodo i raseta man⁹.

b Egritudo vt plurimum fit per laborem ⁊ cōmotionem ⁊ extensionem superfluam in loco vnde currūt humores a quibus per tempus resoluitur subtile ⁊ grossum remanet ꝙ induratur ⁊ fit quasi os ⁊ illud quandoqꝫ cedit tactui quandoqꝫ non.

Ad curam eius intendas hoc modo: facias speram plūbeam planam maiorem ꝙ̄ sit circunferentia nodi totius ⁊ cum hoc facias tres speras planas stupeas et inuoluas ipās cum albumie oui in quo dissolutū sit aliquid alumīnis zucharini ⁊ salis ⁊ ipōnas vnā ex speris stupedis supra nodum ⁊ post illam ponas speram plumbeam: ⁊ post supra illam speram plumbi ponas alias duas stupeas inuolutas in alumine zuchario cū albumine oui hoc facto stringas ⁊ inuoluas locum cōprehendendo oēs speras simul cū binda cuius latitudo sit circa duos digitos ⁊ non plus ⁊ firma ipsum locum cum binda bene ⁊ decenter ⁊ pmitte vsqꝫ ad dies tres ⁊ tunc solue locum ⁊ videbis quid operatus fuisti cū instrumentis tuis: ⁊ sic de tertio in tertium facias: donec nodus totus per tempus sit dissolutus ⁊ loc⁹ firmatus vt amplius super sūmitatem superius dictā nō recipiat: posset incidi pellis que est super nodū ⁊ extrahetur nodus cum totalitate sua ⁊ curaret vt scrofula

Capitulū.xxx. de infiltratione ⁊ nodatiōe ⁊ sclirosi q̄ fiunt in raseta manus ⁊ nodis digitorū ex quibus patitur fistula ⁊ leditur os.

b Egritudo semper fit ex materia corrupta ⁊ coadunata in loco nodoso cuius subtile conuertitur in venenū ⁊ ledit ligamentum ⁊ os conuertitur ad vlcus ⁊ fistulā finaliter ⁊ infiltrat hec materia in loco vndiqꝫ ⁊ non cedit tactui sed manet fixa in loco: cuis signa sunt cinericitas cutis vel nigredo ⁊ apparent quedam vene circundantes locum plene sanguine melancolico male venenoso.

Cura vngatur locus omni die cū oleo de lilio vl' de spica ⁊ purgetur cū pillis de eleboro nigro factis cap̄lo de pustulis faciei ⁊ nasi ex melancolia adusta vel ex decoctione facta ibidem. purgetur etiā cum trocis. de turbit vel cū pillis fetidis factis ca. de nodis ⁊ scrofulis sub asellis cōtinue ponat super locū d' aquilon factum ca. de scrofulis in gula. Abstineat a rebus generantib⁹ melancoliam ⁊ vtatur bono vino claro odorifero liphato. comedat carnes castrati arietis ⁊ edi ⁊ carnes auiū nō degentiū in aquis ⁊ oua sorbilia ⁊ aquā ciceris ⁊ farri ⁊ de piscib⁹ bonis assatis vt lucios ⁊ stregios optime ꝯditos cum bonis speciebus. Si autē locus vlceraretur mundificet cū vngento viridi ⁊ vngento apostolorū ⁊ puluere affodillorū mixto cū rodelgra vel non mixto vt dictū est in ca. de fistula in lachrymali. Si aūt fuerit corruptū cauterizetur ⁊ remoueatur corruptū. nā cauteriū omnē corruptionē finalit' remouet. Si aūt nō fuerit corruptū: os nō indiget cauterizatione. Facta mundificatione incarnet ⁊ ꝯsolidet. Fit etiā mundificatiuū aliō sic. Re. myrrhe sarcocolle ān. ℥.j. mell' lib.ß. farine hordei qd̄ sufficit ad ispissandum totū. ⁊ hoc mundificatiuū mūdificat sine exsiccatione ⁊ dolore ⁊ est leue valde inter alia mundificatiua conueniens nullo modo infestans naturam.

Ca.xxxi. de apāte calido i digitis ⁊ vocat panaritiū

b Hoc apostema. est vehemētis caliditatis et fit ex materia calda colera non adusta et aliquando adusta q̄ sua caliditate ⁊ dolore fortissimo i fine neruorū man⁹ ⁊ ligamētis neruosis vnguiū cū mēbris digitorū facit febrē continuā ⁊ p perseuerationem doloris cum febre interficit multotiens ⁊ corrūpit vltimū os digiti ⁊ tūc a laycis vocat offragulū.

Signa eius sunt rubedo vehemēs in loco ⁊ acuitas apātis ⁊ dolor vehemēs ⁊ continuus per brachium ascendendo vsqꝫ ad cor ⁊ cerebrū ⁊ multotiens accidit sincopis ⁊ destructio appetitus.

Cura est vt fiat flebotomia a principio si virtus ⁊ etas cōsenserit vel ventosetur in spatulis ⁊ imponatur quod sic fit. Re. maluarū violarū ān. M. j. buliant in aqua ⁊ accipiatur de colatura illa lib.j. olii cōis. ℥.iij. mellis. ℥.ij. salis. ℥.ß. tamarindorū vel cassie fistule vel māne de aliquo istorum. ℥.ij. dissoluant omnia ista supradicta ⁊ ponatur totum ad ignem ⁊ liqfiat ⁊ coletur ⁊ de hoc colato cum fuerit tepidum fiat clistere: ⁊ cum clistere fuerit intromissum nō teneat ipm infirmus cum voluntas asellandi affuerit vel sumat i principio decoctionem factam ca. de pustulis in naso ex colera adusta. fiat inunctio continue cum oleo rosato super locum ⁊ ponatur emplastrum quod sic fit continue super locum. Re. vitella ouorū coctorum numero.iij. butiri. ℥.ij. farine fenugreci ⁊ seminis lini ān. ℥.j. mucillaginis maluauisci. ℥.j. ⁊ incorporentur simul ⁊ fit emplastrum. Si dolor continuaretur fiat inūctio circa locum ⁊ super locū cū oleo quod sic fit. Re. olei rosati opij iusquiami ān. ℈.j. seminis apij. ℈.ß. aceti. ʒ.ij. pistentur optime ⁊ incorporentur cū oleo rosato predicto. nam si dolor perseueraret iterficeret sine dubio facta sanie aperiatur locus ⁊ mūdificetur ⁊ os si fuerit corruptum mundificetur ⁊ incarnetur ⁊ consolidetur. Dieta eius sit vsqꝫ ad generationem saniei videlicet ex amigdalato ⁊ mica panis lota in aqua ⁊ ex succo farri ⁊ hordei ⁊ lactucis ⁊ portulacis ⁊ aqua cucurbite. ⁊ si esset nimis debile posset comedere brodium pulle cocte cum herbis predictis ⁊ cum agresta potus eius sit aqua cum agresta vel cum vino de granatis vel aque p se. ⁊ h vsqꝫ ad cessationē doloris ⁊ apitionē apātꝫ.

Capitulum.xxxij. de feditate vnguium ⁊ digitorum piuitis ⁊ maculis albis.

b Egritudo fit ex siccitate loci ⁊ māe currētis ad locum.

Signa eius sunt asperitas ⁊ globositas ⁊ inordiatio partium vnguium ad inuicem. piuite vero sunt quedam partes circunferentes ligantes vnguē que eleuantur ab alijs ⁊ dolēt.

Cura vnguium fetidarum siue tegnosarum est vt continue mundificentur vngues cum vitro ⁊ post mundificationem omni die vngantur cum butiro vel oleo rosato ⁊ super ipsas ponatur emplastrū qd̄ sic fit. Re. cere. ℥.j. armoniaci. ℥.j.ß. terbentine. ℥.ß. dissoluantur ad ignem ⁊ fiat emplastrū ponatur hoc faciendo formas super vngues ad modum vngenti ⁊ cum hoc ⁊ raspatura vitri optime illa malitia mouebitur. piuite propter dolorem faciunt apostemare coronam digiti. vnde debent euelli ne locus apostumetur incidantur apud coronam ita ꝙ nihil de eis remaneat secundum possibilitatem ⁊ post incisionem vngatur locus cum oleo de camomilla calido ⁊ sic locus firmabitur ⁊ mollificabitur. ponatur nocte cū vnctus fuerit super coronam digiti puluis dragaganti ⁊ erit ei bonū fiet enim per illud coadunatio partium separatarum. Si autem in vnguibus macule albe fuerint purget patiens cum trocisco de turbit dicto superius ⁊ confortet cor cum electuario quod sic fit. Re. galange. ℥.j. zinziberis nucismuschate piperis longi gariofilorum macis. ān. ʒ.j. croci. ʒ.ß. pinearum mundatarum. ℥.j. zuchari lib.j.ß. fiat electuarium ad modum cuminate. Nā vsus eius remouet maculas albas ab vnguibus: recipiat etiā bis in mense tyriace. ʒ.ß. mane ⁊ sero cum vino decoctionis macis. Nam cum hoc fiat ex materia frigida respirante ad cor deriuantur ad vngues: purgatur optime per trociscum ⁊ remouetur dispositio a corde perfecte per electuarium ⁊ vsum tyriace. abstineat a flegmaticis ⁊ melancolicis pro posse: ⁊ vtatur bono vino claro odorifero in quo sit aliqd aq̄.

Capitulum.xxxiij. de apostemate saniofo calido et frigido in mammillis.

COgnoscitur calidum per rubedinem ⁊ acuitatez doloris ⁊ grauedinem ⁊ fe. Frigidum per albedinem ⁊ ponderositatem loci ⁊ inflationem vel tumorositatem.

Cura calidi flebotometur si virtus ⁊ etas consenserint de manu ꝯtraria ⁊ cephalica vel scarificatione in spatulis ⁊ dorso. vngatur locus cuz oleo de camomilla ⁊ oleo rosato mixtis ⁊ actu calidis. fiat emplastrum de maluauisco dicto capitulo de apostemate calido in aure vel de maluauisco facto in capitulo de apostēate calido sub asellis: ⁊ si soluitur bonuz est. si vero non facta sanie locus perforetur cū rasorio vel flebotomo ſm magnitudinem spatis: impleatur vuln⁹ cū albumine zuchario ⁊ vitello oui: ⁊ hoc vsqꝫ ad dies tres: ⁊ postea mundificetur cuz emplastro fcō ō melle ⁊ myrrha ⁊ fariā hordei ⁊ siliginis vt dictū est supra ⁊ maxime capitulo de apostemate in aure ⁊ vngēto aplōꝝ. fcā mūdificatiōe incarnef cū puluere thuris m nuti ⁊ secundo consolidetur. Dieta ei⁹ vsqꝫ ad horam perforationis fit ex succo hordei farri ⁊ aque ⁊ cicerum ⁊ lactucis ⁊ cucurbitis ⁊ portulacis ⁊ mica panis lota in aqua frigida ⁊ brodiū de mica panis ⁊ vitello oui ⁊ bibat agrestā vel vinū de granatis cū aqua frigida vel aquā de zucharo vel aquā decoctiōis prunorum ⁊ radicum fenugreci ⁊ petrosillini. Si vō fuerit debilis virtutis bibat vinū forte limpharū. ita ꝙ aqua sit tripluz eius. ⁊ comedat carnes pulloꝝ ⁊ auiū paruaꝝ elixatarum cū lactucis ⁊ cucurbitis ⁊ ꝯditas ⁊ ꝑparatas cū agresta ⁊ vitellis ouoꝝ ⁊ vīo de granatis.

Cura frigidi est vt comedat carnes castrati ⁊ edi ⁊ arietis ⁊ pulli ⁊ auium non degentium in aquis elixatas ⁊ assatas in pastillo ⁊ in testa ⁊ vitellos ouorum et feniculuz ⁊ petrosillinū ⁊ boraginez ⁊ spinacia cōdita cum oleo ⁊ speciebꝰ vt cinamomū ⁊ cardamomum et galanga ⁊ similia. ⁊ bibat vinū albū claꝝ odoriferꝝ bonum ⁊ ponat in eo aliquid de aqua vngatur locus cuz oleo de lilio vel de spica ⁊ ponatur emplastꝝ de cepis lilij ⁊ alleis vt dictū est in capitulo de bubone frigido: vel emplastꝝ de farīa ⁊ oleo ⁊ aqua. facta maturatione aperiat cum rasorio ⁊ impleatur vulnus cū alumie zucharino ⁊ vitello oui vsqꝫ ad dies tres. Mūdificeť cum vngento apostoloꝝ vel emplastro de terbentina ⁊ melle ⁊ myrrha ⁊ farina siliginis vel hordei vel cuz vngento viridi si indiget maior mundificatione mūdificato vulnere incarnetur ⁊ consilidetur.

Capitulum. xxxiiij. de scrofulis ⁊ duritie cancro in mammilis.

s SCrofule ⁊ durities semper fiunt ex materia frigida indurata ⁊ coagulata a frigido. Cācer fit ex melācolia adusta indurata per adustionem.

Signa scrofularum ⁊ duritiei sunt durities tact⁹ ipsaꝝ ⁊ globositates in loco ⁊ ꝙ non dolēt nisi cū tanguntur ⁊ albedo loci. sed durities non habꝫ globositates diuersas vt scrofule. cancri vō signa sunt durities ⁊ calor in loco: ⁊ ꝙ incipit ad modū fabe ⁊ augmentatur continue cum calore ⁊ punctura ⁊ habꝫ circa se venas nigras sanguine melancolico.

Cura scrofularum ⁊ duritiei est vt purgetur cum trocisco de turbit ⁊ locus emplastretur cum diaquilon ⁊ fiat in omnibꝰ vt dictum est in capitulo de scrofulis. ⁊ post vlcerationem ⁊ ante.

Cura cancri duobus modis est vt incidatur membrum totum cum tota egritudine ⁊ cura hec male pōt fieri vt mihi non placet. Secundo modo vt regatur cum tēperata dieta ⁊ abstineat ab oībus melancolicis ⁊ purgetur bis in mense cum decoctione dicta vel pillulis dictis in capitulo ō pustulis nasī ⁊ faciei ex melācolia adusta: ⁊ locus continue vngatur cuz oleo rosato ⁊ non tangendo quasi locum nisi cum penna ⁊ leuiter: nam ex quolibet tactu eius malitia augmētatur vt embrocetur cum oleo ꝙ sic fit. ℞. olei rosati. ℥. iij. papaueris albi. ℥. j. opij iusquiami ana. ℈. j. gūmi arabici. ℥ ß. pistentur ⁊ dissoluantur omnia in oleo. nam embrocatio eius tardat eius augmentum ⁊ malitiā ⁊ cura appellatur blandiens. cum ergo hec egritudo non possit curari nisi cū amputatione membri ⁊ totius egritudis cum eius radix sit infixa in venis circundantibus mēbrum plenis sanguine melancolico. ⁊ cū vene he a mēbro non possint euelli nisi cuz abstersione mēbri. ⁊ ꝑ aliā viam curam non recipit: ideo non videtur mihi bonum intromittere in ipsam neqꝫ honestum relinquere eniz satis melius est.

Capitulum. xxxv. de lacte coagulato in mamillis ⁊ dolore propter lac ⁊ de superfluitate pilosa vel in modum pili ibidem aggregati.

b HEc egritudo cognoscitur cū mulier lactat ⁊ dolet mamilla cū exprimitur lac ⁊ non exit lac nisi stillando ⁊ cum difficultate vel est pregnans quia illis temporibus accidit ei: ⁊ accidit ēt virginibus cum menstrua retinetur ⁊ redūdat ad mamillas ⁊ conuertitur in lac: ⁊ lac aliquando ibi coagulatur ⁊ conuertitur multotiens in formā piloꝝ per actionem caloris spermatis quasdā partes lactis coagulari a quibusdam ⁊ fit per viā istā in superfluitate illa forma pili ⁊ ad cuius dissolutionem intendas quacunqꝫ causa acciderit: nā ex lacte coagulato multotiens fit dolor ⁊ fe. ⁊ apostematur mamilla. Ungatur ergo loc⁹ a principio cuz oleo rosato actu calido ⁊ fiat emplastꝝ super mamillā quod sic fit. ℞. coaguli agni vel edi. ℥. iij. fermenti de milio vel de siligine ł hordeo ł farie fabaꝝ lib. ß. storacis. ℥. j. ponatur coagulum in aceto forti ⁊ dimittatur per horā ⁊ plus: ⁊ cum dissolutuz fuerit incorporetur cum aliquo fermentoꝝ. ⁊ farina fabaꝝ et storace ⁊ perfecte malaxetur ⁊ incorporetur ⁊ addatur oleum rosatuz: si bene non posset incorporari ponatur hoc emplastꝝ super mamillā post vnctionez cum oleo rosato purgetur cū trocisco de turbit vel decoctiōe dicta capitulo de pustulis in naso ex colera adusta: scarificetur in spatulis ⁊ ponantur ventose. Abstineat a carnibus ⁊ a vino per dies aliquos. Si vero conuertetur in saniem perforetur mamilla ⁊ curetur vt dictum est in apostemate calido in mammillis.

Ca. xxxvj. de apāte sanioso calido ⁊ frigido ī costis.

a APostema calidum in hoc loco cognoscitur ex rubedine obscura vel clara ⁊ dolore pungitiuo vel pulsatiuo in loco ⁊ ex figura ipsius cū acuitate vel eminentia. Frigidum cognoscitur ex colore pellis non īmutato. ⁊ quia non dolet sed grauedinem ⁊ pondus sētit patiens in loco ⁊ ex figura plana ⁊ ex magnitudine eius quia occupat magnum locum in hac parte ⁊ vocatur hoc apostema frigidum cum est magnum in hoc loco ⁊ alijs: ⁊ cū comprehenderit in se multam saniē vndimia ⁊ illud apostema in hoc loco ⁊ similibus propter multā ꝑseuerantiam cum sanie in hoc mēbro fit penetrās ad interiora ⁊ fit fistula penetrans per hanc viā ⁊ hoc contingit ꝑncipaliter propter ignorantiam medici cum non cognoscit saniem generatam in loco propter priuationem doloris ⁊ rubedinis ⁊ propter ignorantiam infirmi super seipsum cum non sentiat nisi grauedinem in loco ⁊ non videt pellem exteriorē mutare colorē: ⁊ sic ex istis causis sanies longo tempore perseuerat ⁊ facit qd̄ dictū ē.

Cura calidi si virtus ⁊ etas consenserint flebotometur in parte contraria: vel ventosetur in naticis: ⁊ purgetur etiam cum decoctione dicta capitulo de pustulis que fiunt in naso ⁊ facie ex sanguine adusto vel ex colera. Et vngatur locus cū oleo de camomilla ⁊ oleo rosato mixtis ⁊ ponatur super apostēa emplastrum de maluauisco factum capitulo de apostemate calido in aure. Et vtatur dieta frigida in ꝑncipio vt dictum est in obthalmia calida ⁊ potu frigido. Facta maturatione ⁊ fe. declinante potest vti carnibus elixatis ⁊ vino limphato incidatur locus ſm longitudinem co

starum z incensum eax. impleatur vulnus cū alumine zucharino z oleo rosato vsq; ad tres dies z post hoc mundificetur cum emplastro de melle z myrrha z farina hordei dicto in multis locis z aliquando cū vngento apostolorum z si necesse fuerit cum viridi mundificetur etiam postea incarnetur z consolidetur.

Cura frigidi purgetur cum pillulis de aloe z agarico vel cum trocisco de turbit z hoc in principio. z vngatur locus cum oleo de spica vel de lilio z ponatur emplastrum de cepis z oleo dicto superius: propterea maturationem z perforetur. z non extrahatur hora vna tota sanies sed paulatim ne sincopis superueniat z mors impleatur locus cū alumine z vitello oui post mundificationē loci cū emplastris z vngentis mūdificatiuis incarnetur z consolidetur. vtatur bonis carnibus z bono vino in quo sit aliquid aque z super vulnus ponatur hoc emplastrum de terbentina z melle z myrrha z farina hordei z siliginis: z pone in vulnus penetrationis pecias inbibitas in vino myrrha z melle z sic mundifica vulnus illud cū re illa z cū vngento apostolorū donec incarnatum sit z sanies fuerit exsiccata. Si vero sanies per hanc viam non exsiccaretur fiat cauterium ita q̄ vulnus vndiq; comburatur z sanies exsiccetur. remota escara cū butiro postea procedatur cum incarnatiuis in fine vero cum consolidatiuis.

Puluis qui datur continue ante vstionē z post in fistula penetrante z vulnere infistulato penetrante causa mundificandi saniez sic fit. Re. ysopi ireos liquiritie. añ. ℥. j. croci. ʒ. j. cribretur. datur de eo omni mane. ʒ. j. cum vino calido. ʒ. j. ſ.

Capitulum. xxxvij. de apostemate calido z frigido sanioso z duritie in ore stomaci.

i In apostemate calido z frigido sanioso in ore stomaci procedatur ex parte cognitiōis z diete maturationis z purgationis flebotomie z ventosationis vt dictū est in superiori capitulo. super hoc apostema inciditur secundum longitudinē corporis: illud vero secūdum incessum costax. Item in mundificatione z icarnatione z consolidatione procedatur vt dictum est: sed in duritie secus est. nam durities fit vt plurimū ex melancolia vel ex humore reducto ad genus melancolicū per adustionem cuz presentia sui destruat appetitū necessariū ad totum corpus z virtutem comunē. Si fuerit cū febre interficit s̄m maiorē partē z de hoc casu meo tempore paucos vidi liberari imo omnes quos vidi fere de illo casu mortui sunt. Et credo q̄ hoc fiat quia hec durities nodosa cū fiat ex illa materia adusta cancrizet os stomaci z ipsum destruat: z si virtus necessaria z vtilis ad totū destruitur necessario z per se consequēs corpus. Si autē hec durities fuerit sine febre minus timorosa est. s; nō ē sine magno timore. hec aūt durities siue fuerit cum febre siue sine febre timorosa est eius cura: procedatur contra eius duritiē in principio cum vomitu si virtus fuerit fortis qui vomitus sic fieri debet. Re. seminis aneti: seminis attriplicis: seminis raparum seminis sinapis añ. ʒ. j. raphani contuse z pistate. ℥. ſ. pistentur omnia z bulliant in vna lib. aque donec nō remaneat nisi medietas. coletur z in illa colatura addātur. ℥. ij. oximellis compositi. Hoc totum sumat patiens post prandium per horam vnā z stet per tempus anteq; excitet vomitū cū penna iuncta in oleo: hoc enī principaliter diminuit materiam z apostema. vel si vomitus fieri non posset fiat decoctio s̄m q̄ dictuz est capitulo de pustulis nasi z faciei ex melācolia adusta. vel dentur pillule que fiunt in eadē parte contra melancoliā. Vtatur dieta tpata vt dictū est illic z bono vino claro odorifero limphato. vngatur locus cū oleo de spica continue z fiat emplastrum diaquilon dictum in capitulo de scrofulis vel emplastrū de maluauisco z ouis: vel emplastrum de cepis z alleo dictum superius. Facta maturatione incidatur locus z impleatur locus cuz alumine zucharino z vitello oui vsq; ad dies tres. postea mundificetur cū myrrha z melle vel vngento apostolorum incarnetur z consolidetur. Si aūt fuerit penetrans procedatur vt dictū est in vndimia penetrante capitulo superiori cum mūdificatiuis z alijs. In oībus istis apostematibus penetrantibus in fine si non consolidē tur cauteriuz est valde vtile z bonum z fieri dz cum cauterio habentez formaz vulneris vel vlceris. Et debet omne vulnus vel fistula penetrans in vacuitatē spūalium vel intestinorum post cauterizationez quando cū alijs medicinis non consolidatur z post remotionem carnis z pellis viste sepe mundificari cū vngento apostolorum z viridi z ablui vsq; ad exsiccationem saniei cum vino decoctionis myrrhe z corticuz granatorum z aluminis zucharini z sūme custodire ne pellis generet i orificio vlneris nisi hora ꝯsolidatiōis.

Capitulum. xxxviij. de eminentia vmblici.

b Ex egritudo semper fit ex ruptura mirach continentis intestina cum ventositas vel labor vel clamor vel saltus mouet ipsum z pulsat ipsum violenter z sic scinditur sicut vesica tensa scinditur ex percussione violēta veniente super ipsam vt faciunt pueri cum volunt q̄ scindatur z sonet. hec passio vt plurimum accidit in loco pueris z mulieribus propter multam humiditatez mollificantem z ventositatem extendentem que accidit propter gulositatem z ingestionem z propter debilitatem loci in eis.

Cura eius est vt abstineant ab omnibus ventosis z azimis z a leguminibus z acutis. Vtatur in suis cibarijs consolida maiori: z minori fiat ligatio fortis supra locum cum binda z optime firmetur locus cum stupis z plumaceolis habentibus formā quadratam. z ponatur emplastruz super locū q̄ sic fit. Re. picis nigre. ℥. ij. picis grece. ℥. j. mumie. ℥. iij. dragaganti gūmi arabici sanguinis draconis masticis boli armeni nucis cypressi glutinis piscium vel carte añ. ℥ ij. thuris. ℥. ſ. liquefiant pisces ad ignem z cuz liquefacte fuerint deponantur ab igne ne plures comburantur z incorporetur cum eis puluis aliarum rerum agitando semper spatula z vngatur manus cum oleo rosato. z fiat magdaleon de quo omni mense remouetur sup locum z fit quantitas emplastri tanta q̄ comprehendit totum locum z plus: z firmetur sic cū ligatiōe z plumaceolis z emplastro q̄ tota eminentia intra vadat z non exeat pro posse. Curabitur per tempus nisi error fuerit infirmo. Si enim sumeret de pillulis que fiunt sic bene esset ei. Re. nucis cypressi z mumie añ. ℥. ſ. cinamomi. ℥. ij. gariofilorum zinziberis folij añ. ʒ. j. sanguinis draconis. ʒ. ij. myrtilorum. ℥. ij. de hoc puluere sumat omni mane stomaco ieiuno. ʒ. j. vel. ſ. cum vino calido vel de electuario q̄ fit ex myrthis z ex melle calido de ruptura. Hic addendum est q̄ ꝯuenit de operatione manuali cum acu z filo penes curam illā. Sciēdum est prius q̄ eminentia vmblici fit ex multis cāis aut propter scissuram siphac quod est supra ventrem z exit ab eo recticula vel zirbum vel intestina aut humiditas vel caro aut eminentia eius est ex sanguine qui fluit vel a vena vel artaria aut ex ventositate coartata in loco. Quando est propter rupturaz siphac z exitū zirbi tunc est color eminentie vt color corporis z est lenis absq; dolore: z apparet eminentia diuersi situs: qn vero eminentia est propter rupturaz siphac z exitum intestini tunc est situs eminentie maioris diuersitatis z nō variatur color eius a calore corporis z ē ibi lenitas absq; dolore: z cū p̄mis locū cū digitis occultatur z redit z audit sonus aliqn̄ i eius repulsione z magnificatur eminentia ꝓpter introitū balnei z laborē. si vo eminētia vmblici fuerit ꝓpter humiditatē tūc est eminētia lenis z nō occultatur qn̄ p̄mis ipsam cū manu neq; stringitur neq; auditur. Si aūt eminētia fuerit ꝓp sāguinē qui fluit a vena vel artaria declinat eminentia ad ni-

gredinẽ ⁊ est lenis ⁊ non occultatur qñ ꝑmis neqꝫ auditur neqꝫ constringitur. quādo vero propter carnez fit eminentia vmbilici nō remanet diuersi sitꝰ sed dura ⁊ secundū quantitatẽ vnā cū vero fit eminentia propter ventositatẽ tunc tactus est lenis: ⁊ ipressura eiꝰ auditur sonus ⁊ rugitus: ⁊ cū percutitur auditur vt tympanū humefactū. quando cognoueris ꝙ eminētia ẽ propter sanguinẽ fluentẽ ex vena vel artaria vel ventositatez non cadit in ea oppositio cū ferro vel incisiōe eo ꝙ causa faciens eminentiaz non posset remoueri sed augmentaretur. Si vero eminentia fuerit propter intestinū vel zirbū tunc oportet vt precipias infirmo ꝙ teneat anelituz ⁊ stat extensus stans: tunc vero signa cū encaustro in circuitu vmblici totus eminētis: post hoc resuppina infirmū super dorsuz suū: deinde circūda cū spatumine lato in circuitu vmblici super locū quē signasti incidendo super finẽ cutis vt melius mediuz eminẽtie ad superiora cuz vncino magno: deinde liga eminẽtiaz in circuitu cū filo forti de lana: vl' se: ico ligato forti bene nodato: post hoc aperi vel scinde mediū eminẽtie cū vncino extensuz supra ligamentum: ⁊ intromitte digituz indicẽ in vulnꝰ ⁊ quere intestinū. Si ergo inueneris intestinū captū a ligamento tunc extrahe lacertum qui ẽ sub scissura: ⁊ impelle itestinū ad interiora ventris. ⁊ si inueneris zirbū tunc accipe ipsum cuz vncino ⁊ incide superfluitatẽ eius que ad eminentiaz deriuauerat. si aūt artaria vel vena cōtradiceret operationi tue circūda ipam ⁊ stringe ipsam bene: postea redi ad operationem tuā ⁊ accipe duas acus ⁊ intromitte in eas filū forte ⁊ itromitte acus duas i circuitu quē fecisti circa eminentiam vmblici in modū crucis: qs acus facias penetrare: deinde stringe eminentiam in quatuor locis super acus ⁊ si vis auferas acꝰ ⁊ dimitte donec putrefiat caro extensa ⁊ cadat per se. aut incide ipsam quando subtiliatur ⁊ putrescit: deinde cura ipz locum cū eo ꝙ oportet ex vngentis donec sanetur. ꝙ si eminentia vmblici est ex carne nata in vmblico: tūc oportet vt concaues eminentiā sicut diximus ⁊ extrahas sanguinẽ aut humiditatẽ quā inuenis in ea: deinde cura ipsam cū eo ꝙ ꝯsolidat locū. Attēde ꝙ hic modus curationis non pōt sciri nisi per vsum ⁊ postꝙ sensibiliter talis operatio oculis visa fuerit neqꝫ est fienda neqꝫ debet fieri nisi in puero vel adolescēte vel aliquo homine terribili ⁊ fortis alterius etatis.

Capitulū. xxxviiij. de apostemate calido ⁊ frigido sanioso duritie manifesta super epar.

b Egritudo timorosa est ex situ eius ꝓpter nobilitatem mēbri principalis cuiꝰ operatio est necessaria toti corpori. nā calidū apostema in loco fit vel ex sanguine vel ex colera. frigidum ex flegmate ⁊ durities ex melancolia.

Signa calidi sunt rubedo cum fuscitate vel citrinitate ⁊ acuitas vl' eminentia cum dolor extenso vel acuto ⁊ vt plurimū fe. Frigidi signa sunt h albedo cū mollitie vel duritie ⁊ plātiēs figure apātis vel occupatō magna loci ⁊ vl' grauitas magna cū pōdẽ

Cura calidi est vt regatur cū dieta ꝑata declinante ad frigiditatem si affuerit fe. s. cum succo hordei ⁊ farri ⁊ amigdalato cocto ⁊ mica panis lota in aqua ⁊ aqua ciceruz ⁊ lactucis ⁊ spinachijs elixatis cōditis cū amigdalato ⁊ portulacis ⁊ cucurbit̄. ⁊ eiꝰ potꝰ sit agresta cū aqua vel vinū de granatis cum aqua: vl' aqua decoctionis prunorum ⁊ granatorum vel aq̄ decoctionis agreste ⁊ zuchari. Si vo sine fe. fuerit bibat vinū album limphatum ⁊ comedat carnes pullorum ⁊ castrati ⁊ edi elixtas cū herbis dictis fiat flebotomia in brachio cōtrario ⁊ ventosatio in naticis vel mūdificatio cum decoctione vel pillulis dictis ca. de pustul' rubeis de colera adusta. vngatur locus cum oleo ro. ⁊ de camomilla mixtis: fit emplastrum de maluauisco ⁊ farina lini dictum superiꝰ: vel emplastrum de farina ⁊ olo ⁊ aqua. fcā maturatiōe fiat icisio cū rasorio i parte decliuiori secundū longitudinem corporis: impleatur vulnus cum alumine zucharino ⁊ vitello oui vsqꝫ ad dies tres mundificetur cū emplastro de terbētina melle ⁊ farina hordei: aliquādo cū vngento apostolorꝫ ꝑm ꝙ tibi videbitur melius ⁊ incarnetur ⁊ consolidetur.

Cura frigidi est vt regatur cum bona dieta declināte ad caliditatem sicut cum carnibus ⁊ bono vīo claro odorifero in quo aliquid aque ponatur ⁊ cum feniculo ⁊ borragine ⁊ similibus ⁊ vitellis ouorꝫ ⁊ ficubꝰ cū amigdalis ⁊ nucibꝰ ⁊ alleis coctis: purgetur a pīcipio cum pillulis dictis in polipo vel trocis. de turbit ⁊ hermodatilorum vel cū pillulis dictis superiꝰ: vngat' locus cū oleo de spica vel de lilio. emplastretur locus cuz emplastro de cepis ⁊ alleo ⁊ cepis lilij narrato multotiens ⁊ cum emplastro de melle quod sic fit. Re. mell' lib. j. farie fenugreci ⁊ seminis. lini aā. ℥. j. picis liqde lib. s. olei. lib. iij. liquefiat pix cū oleo ⁊ coletur ⁊ incorporetur cum melle ⁊ farina dictis ⁊ icorporetur si fuerit necessariū inspissari aliquid de farina siliginis vel hordei. Facta maturatione fiat incisio in loco decliuiori ⁊ non permittatur tota sanies exire: impleatur vulnꝰ cū alumine zucharino ⁊ vitello oui vsqꝫ ad tres dies: mūdificetur cū myrrha ⁊ melle ⁊ vngento apostolorꝫ incarnetur ⁊ consolidetur. Si aūt durities per hanc viaz neqꝫ resoluetur nꝫ maturaretur. supponatur emplastrū quod sic fit valens ad omnẽ duritiem vbicunqꝫ fuerit. Re. galbani serapini oppoponaci aā. ℥. j. farie fenugreci seminis lini aā. ℥. ij. terbentine lib. s. olei de camomilla. ℥. iiij. farine frumenti quod sufficit ad inspissandum: ponantur gūme i oleo de camomilla supradicto frustratim incise ⁊ dimittantur per duas horas ⁊ plus: postea dissoluantur ad ignẽ ⁊ cū dissolutū fuerit addat' terbentina: ⁊ cum omnia fuerint dissoluta colētur ⁊ incorporet' cū faria fenugreci ⁊ se. lini ⁊ frumēti ⁊ si fuerit necessariuz fiat magdaleon ⁊ ponat' sup duritiē: nā resoluit duritiem ⁊ ducit cito ad maturationẽ p tempora.

Cap. xl. de apāte calīo ⁊ frigido ⁊ duritie sup splenẽ.

o Omnia que dicta sunt ex pte cause ⁊ signorꝫ ⁊ diete ⁊ flebotomie ⁊ ventosationis ⁊ mundificationis emplastrationis ⁊ resolutionis remotionis ⁊ additionis in superiori capitulo de apostematibus referantur ad illud capitulum ꝑter ꝙ in duritie splenis proceditur cum fortiori emplastro ⁊ in fine cum cauterio si non resolueretur neqꝫ maturaretur. Emplastrum ad duritiem splenis sic fit. Re. armoniaci serapini bdelij oppoponaci aā. ℥. s. olei de spica. ℥. iij. terbentie lib. s. farine fenugreci ⁊ seminis lini. aā. ℥. iij. farine lupinorum ꝙ sufficit: ponantur gumme in aceto per tempus ⁊ dissoluantur. ⁊ cum dissolute fuerint addatur terbentina: ⁊ cum dissoluta fuerit oia: colentur ⁊ addatur oleuz ⁊ incorporentur farine reruz supradictarum ⁊ fiat magdaleon: fiat emplastrum ⁊ ponatur super splenez oī die semel: abluatur durities cū aceto calido ⁊ ponatur emplastꝝ: nam resoluetur durities in breui ⁊ mollificabitur ⁊ fiet sanies. Cauteriū in modum sectionis secūdum longitudinẽ corporis non recipiendo de pelle nisi parꝝ ⁊ sectionẽ sustineat. hoc cōplet quod per emplastrum non poterat adimpleri.

Capitulū. xlj. de apostemate calido ⁊ frigido sanioso in parte posteriori a collo vsqꝫ ad caudam.

a Apostemata calida nascētia in his locis ⁊ frigida cognoscuntur: ⁊ fiunt vt dictū est de apātibꝰ calidis ⁊ frigidis superiꝰ ⁊ spāliter in apātibꝰ sup epar ⁊ sup costas ⁊ proceditur in eis vt dictū ẽ ⁊ in illis costarum cū dieta ⁊ minutione ⁊ purgatione siue fiat cū febre siue non ⁊ cuz emplastris omnibꝰ preter ꝙ icisione sunt nerui ⁊ villi ⁊ principia neruorum existentium a spina: nā est valde timorosum incidere in parte pectoris ⁊ maxime apud spinam ⁊ per exitum neruorum a'nuca que transit per spinam. incidatur ergo a radice colli vsqꝫ ad finem costarum secundum situm ⁊ incessum costarꝫ

a fine costarum vsq3 ad caudam secundum figurã apostematis ꝛ rugationem pellis venientis a spina ad corpus iterum. Si apostemata in his locis fuerit magna nõ extrahatur sanies tota vna hora. ꝛ hoc est generale documentum in omnibus apostematibus magnis.

Cap. xlij. de apãte calido ꝛ frigido saioso i iguinib⁹.

b **Egritudo** vocatur bubo vel dragũzelus vel apostemata inguinis. ꝛ fiat vt plurimũ ex materia que ab epate expellitur ad alia loca ꝛ est aliquando calida ꝛ aliqñ frigida. ꝛ fit etiam cum homo infirmatur in virga propter fedam meretricem vel aliam cã ita ꝙ corruptio multiplicatur in ea ꝛ non potest natura multiplicare virgam ꝛ locum propter corruptionẽ multiplicatam ꝛ propter stricturã viarũ: redit materia ad loca iguinũ pp habilitatem istoꝝ locorum ad recipiendũ superfluitatẽ ꝛ affinitatem quã habent loca illa cũ vga corrupta.

Signa calidi sunt rubedo ꝛ dolor acutus vel extẽsiuus ꝛ figura apostematis acuta vel eminens. Frigidi sunt contraria. Intendas pro posse a prĩcipio remouere materiam aut cum flebotomia de manu de vena epatica que est inter annularem ꝛ auricularem vel ventosatione in naticis vel clisteri vel medicinis sicut decoctiones ꝛ pillule facte in apostematibus calidis dictis superius. ꝛ in dieta ꝛ potu regat̃ vt dictum est in capitulis. Vngatur locus omni die cum oleo de camomilla ꝛ ponatur vsq3 ad perfectam maturationem emplastrum de maluauisco ꝛ cepis ꝛ ouis ꝛ farina lini ꝛ fenugreci factũ superius. Et emplastꝝ de farina ꝛ oleo ꝛ aqua sicut dixi. nã per viam istam vel resoluetur vel veniet ad saniem. Facta sanie incidatur cum rasorio quia meli⁹ est ꝙ̃ flebotomo propter cauernositatem loci ꝛ fiat vulnus bene magnum vt locus iste spongiosus ꝛ cauernosus melius purget̃. ꝛ fiat vulnus obliquum secundum rugationem loci. naʒ per formam illam incisionis melius i fine ꝯsolidatur ꝛ ducitur ad bonum finem. impleatur vulnus vsq3 ad dies tres cum alumine zuchario ꝛ oleo rosato. postea mundificetur locus cuʒ emplastro de melle ꝛ myrrha ꝛ farina hordei vel vngento apostolorum. ꝛ si dolor ibi essʒ fortis fiat hoc mundificatiuũ. Re. olei de camomilla ℥. j. butiri. ℥. iij. farine seminis lini ꝛ fenugreci añ. ℥. j. vitellos ouorum. iij. misceantur omnia simul ad ignẽ ꝛ inspissetur aliquantulũ cum farina hordei ꝛ ponat̃ hoc calidum super locum ꝛ perfecte mundificat̃. ꝛ si ꝑ hoc dolor non remouetur fiat inunctio circa vulnus cũ oleo de camomilla in quo ponatur. ℈. j. opij. ꝛ. ℈. iij. iusquiami ꝛ. ℈. j. seminis apij ꝛ. ℈. iij. aceti terantur ꝛ misceantur cum oleo. Mundificato vulnere incarnetur ꝛ consolidetur. Si vero frigidum fuerit purget̃ cũ trocisco de turbit vel cum pillulis fetidis vel de agarico dictis superius. ꝛ regatur bona dieta ꝛ calida. vngatur locus cum oleo de spica vel de lilio ponatur sup locum emplastrum de alieis ꝛ cepis ꝛ lilij dictuʒ superius vel diaquilon vel emplastrum vt dictum est i duritie splenis vel resoluetur vel maturabitur. Facta sanie incidatur vt dixi superius: impleatur locus cũ alumine zucharino ꝛ oleo de camomilla vel de lilio vsq3 ad dies tres mundificetur cũ vngento apostolorũ vl' viridi vel emplo de myrrha vel de sarcocolla ꝛ melle ꝛ farina lupinorum hoc abstergit sine corrosione. Facta mundificatione incarnetur ꝛ consolider.

Capitulum. xliij. de scrofulis ꝛ duritie in inguine.

b **Egritudo** difficilis est ad curandum ꝛ fit semper ex melancolia aq̃ resolutũ ẽ vl' ex flegmate gipseo grosso vel duro coagulato ac frigido.

Curatur cum trocisco ð turbit ꝛ pillulis fetidis ꝛ bona dieta vt dictum est in tractatu ð scrofulis. vngatur cum oleo de spica ꝛ de lilio ꝛ ponat̃ diaquilon continue super locum. vel emplastꝝ de gummis quod factuʒ est i duritie splenis si resoluitur bonũ est. Si autem vlceretur mundificetur ꝛ procedatur in mundificatione incarnetur ꝛ consolidetur.

Capitulum. xliiij. de ruptura mirach ventris ꝛ eminentia ꝛ castratione in inguine.

b **Egritudo** fit ex ventositate tendente mirach scilicet ꝛ siphac ꝛ scindente ex saltu ꝛ ex clamore ꝛ ex casu ꝛ ex nimio coytu ꝛ ꝑcussione ꝛ cibo ventoso ꝛ alijs causis eiusdem generis. Cognoscitur cum infirmus iacet corpore suppino. ꝛ cum venter inanitus ꝛ redeunt intestina intra ꝛ cum tussit fit eminentia manifesta in loco.

Cura eius fit duobus modis cum incisione ꝛ sine incisione. si fiat cum incisione siue sine incisione dieta eius debet esse bona ꝛ temperata ꝛ non vẽtosa. abstineat a legumine ꝛ ab omnib⁹ que diximus superius ex quibus causatur egritudo: bibat optimum vinũ claꝝ ꝛ odorifeꝝ nõ dulce i quo ponat parũ ð aq̃.

Cura cum incisione sicut debet fieri q̃uis incisio huius loci sit periculosa ꝛ maxime propter neruositatem ꝛ infiltrationem artariarum ꝛ venarum eiusdem loci ꝛ propter dolorem: tamen medicus potest procedere si visus fuerit de operatione: vel visus fuerit cũ aliquo operante rationabiliter ꝛ fuerit bõi ingenij. ꝛ bõe imaginationis secure potest in tali cura procedere ꝛ ꝑ aliã viam nemo in hac presumat ex se modo aliquo operari: quia posset per indoctam operationeʒ de leui homo interfici. Primo ante incisionem clisterizetur infirm⁹ vt intestina vacua sint ꝛ de leui ad sua redeant loca. sequenti die post clistere stomaco ieiuno medicus debet locare infirmum super vnum discum planum ꝛ ponet̃ ipsum infirmum in manus discipuli sui vel ligare ipm bene vt se mouere nõ possit. ꝛ eleuatis crurib⁹ ꝛ aptis ꝛ bene ligatis vt non impediant operationem ꝛ vt locus bene videatur tunc medicus accipiat cum manu sinistra pellem que est super locum infirmũ ꝛ scindat ipsam secundum rugationem loci ꝛ consequatur cũ incisione sua foramen ꝛ locum a quo exeunt zirbum vel intestia. Et potest de foramine experiri si hora incisiõis eleuauerit minister testiculum illius partis vsq3 ad locum qui inciditur per istam viam statim manifestabit̃ foramen: quia per eandem viam descendunt intestina per quaʒ testiculus ad superiora eleuatur. ꝛ cuʒ fuerit certus de foramine dimittatur testiculus descendere ad locum suum. ꝛ nullo modo presumat testiculum extrahere vt faciunt stolidi medici ꝛ nil scientes: sed accipiat neruum ꝛ viam per quam descendunt intestina ꝛ liget ipsum neruum vel viam cuʒ filo lineo subtili quadruplicato in duobus locis inferius ꝛ superius ꝛ sit inter duas ligationes distans secundum grossitudinem vnius digiti: illud spacium scindatur per medium ex transuerso. ꝛ postea cauterizetur optime: ꝛ post cauterium impleatur locus cum puluere sanguinis draconis ꝛ albumine oui: ꝛ firmetur bene locus cum pulmaceolis ꝛ binda ꝛ dimittatur ita per vnum diem integrum. Et semper vsque in fine infirmitatis iaceat infirmus suppino corpore. ꝛ sepe clisterizetur vt intestina sint vacua a superfluitate ꝛ ventositate ne locus vulneratus impediatur. Pulvis sanguinis draconis sic fit. Re. sanguinis dracõis. ʒ. ß. masticis dragagãti añ. ʒ. ij puluerizentur ꝛ cribrentur. ꝛ cuʒ firmatus fuerit locus ꝛ mundificatus ab escara ignis incarnetur ꝛ consolidetur. Curaui sine icisione pueros maxime ꝛ alios in quibus intestina non descendunt ad bursam testiculorum ꝛ qui habeant paruam eminentiã cũ lombare vel emplastro ꝛ puluere multos meo tẽpore curaui. Lombar sic fieri debet de panno lineo triplicato ꝛ sit ei⁹ latitudo secundum q̃tuor digitos ꝛ impleat̃ bombace ꝛ sumat̃ vt zupetũ ꝛ fiat plumaceol⁹ triangulus vel quadrangulus ꝛ sumatur hic plumaceolus cum lombare ita ꝙ possit poni plumaceolus super rupturam cum cingitur lombar ꝛ debet plumaceolus habere quandam bindã in angulo interiori: ꝛ illa binda vel corrigiola debet ha

bere lõgitudinẽ vt possit trahi int' coxã ⁊ testiclos ⁊ flecti ad posteriora sup naticã posteriorẽ ⁊ ibi firmari cũ lõbare atq; necti ne moueat' immo in firmitate remaneat Emplastr̄ q ponitur sup rupturam sub plumaceolo sic fit vt dictum est in capitulo de eminẽtia vmbili. ⁊ pulũis quem sumere debet omni die fit vt dictũ est ibi. Fit etiam emplastr̄ fortius illo. Re. picis grece. ℥. iij. picis nigre que a quibusdã appellat' naualis. ℥. ij. glutinis pisciũ vel charte. ℥. iiij. armoniaci. ℥. ij. frustrati incidant' ista ⁊ ponant' in. ℥. ij. aceti. ⁊. ℥. iij. olei de mastice. ⁊ cũ steterint per medium diem in istis liquorib᷒ ponantur ad ignem. ⁊ cum dissoluta fuerit colent' ⁊ inspissentur cũ puluere qui sic fit. Re. masticis dragaganti thuris farine fenugreci boli armeni: mumie sanguinis dracõis. añ. ℥. ß. terant' ⁊ cribrent' ⁊ fiat magdaleõ ⁊ reseruet' vsui. Aliud emplastr̄ ad idem. Re. mumie colle carte. añ. ℥. ij. boli armeni nucũ cypressi añ. ℥. ß. masticis thuris dragaganti gũmi arabici añ. ℥. ij. sanguinis dracõis. ʒ. j. picis naualis. ℥. ij. collofonie. ℥. j. dimittat' in aceto per horas ⁊ postea liquefiat ad ignem in cazola cum pice naualí: quibus liquefactis deponãtur ab igne ⁊ incorporẽtur cũ puluere aliar̄ rer̄: ⁊ fiãt magdaleones in aqua frigida. sumat in ieiuno. ℥. ß. d electuario qđ sic fit. Re. pulueris myrti. ℥. iij. mellis dispumati lib. ß. misce. Castratio fit duobus modis per attritionem testiculorum postq̃ steterũt per longuz tẽpus in aqua calida si fortiter manibus fricantur bene possant destrui. sed est hoc valde dolorosum ⁊ timorosũ valde. Fit etiam per abscisionem burse testiculor̄ super quodlibet ouũ ⁊ vt quodlibet ouũ per se extrahatur: ⁊ tunc vuln᷒ curetur ⁊ incarnetur ⁊ consolidetur cũ defensione in principio vt dictum est in alijs incisionibus. ⁊ hic modus castrationis valde secur᷒ est in hominibus ⁊ oĩbus alijs aĩalibus.

Ca. xlv. de ficis condilomatibus ⁊ emoroidibus i ano ⁊ vulua.

b Egritudines fiunt a materia grossa melãcolica que descendit ad loca illa ⁊ cõuertit' ad carnositatẽ.

Signa earũ sunt q fici habent pedẽ ⁊ figurã ficus non emittũt neq; sanguinẽ neq; humiditatem. Cõdilomata non habent pedẽ ad moduz ficus: sed tuberositatem ipsam sine pede: ⁊ aliquãdo ab eis emanat quedã humiditas subtilis. ⁊ emoroide sunt tuberositates vel eminentie a qbus emanat sanguis omni mense.

Cura fici est cum medicinis ⁊ ferro vel ligamẽto. Cũ medicinis vt purgetur infirmus cũ pillulis que sic fiunt. Re. mirobalanor̄ indor̄. ℥. ß. kebulor̄ mũdator̄. ʒ. ij. elebori nigri scamonee. ʒ. j. sene epithimi añ. ʒ. ß. masticis. ℈. j. turbit. ʒ. ij. fiant pillule cũ succo polipodij vel fumiterre. Dosis est. ʒ. j. ß. sero ⁊ non cenet. Si autem pillulas recipere non posset sumat decoctionẽ istã. Re. prunor̄. ℥. iij. cuscute sene epithimi añ. ʒ. ij. mirobalanor̄ indor̄. ℥. j. polipodij. ℥. ij. vel iij. pistent' ⁊ bulliant in. ℥. vj. aque donec non remaneant nisi tres: coletur ⁊ in colatura addantur. ℥. ij. zuchari ⁊ zuchar̄ permittatur liquefieri: coletur iter̄ hoc totum in aurora detur patienti ad bibendũ. Facta mũdificatione ligetur cum filo vel incidãtur vel vrantur. Si autez iuersi fuerit intra intestinũ cũ ventosa magna posita super anũ: ⁊ sic apparebũt. ⁊ cũ apparuerint fiat vt dictũ est. eodẽ modo in condilomatib᷒ procedat'. Contra emoroidas potes procedere vel exsiccando ⁊ hoc cũ cauterio vel consolidando. ⁊ hoc cũ emplastro q sic fit. Re. farine gallar̄ farine nucũ cypressi mastic̃ boli armeni añ. ℥. j. pistentur ⁊ bulliantur in aliquantulo aceti ita q inspissentur ⁊ fiat tũc emplastr̄ ⁊ calidũ sup emoroidas liget' ⁊ bene stringat': vel aperiendo vt eas aperire volueris cũ emplastro q sic fit. Re. cepas numero. ij. ⁊ spicas allei numero. iiij. pistent' ⁊ incorporẽtur cum farina lupinor̄ ⁊ aliquantulo aceti fortissimi ⁊ ponat' super locũ ⁊ statim aperient'. Uel si vult oi mense facere flebotomiã de saphena pedis que est intus in talo excusabit infirmum ab apertione emoroidarum. Ad remouẽduz dolorẽ cũ accidit in illo loco causa istarũ infirmitatũ fiat istud vngentum q dolorẽ remouebit si locus cancera tus non fuerit. Re. olei ro. ℥. iij. cerusse. ℥. j. litargiri. ʒ. ß. cere. ʒ. ij. opij. ℈. j. iusquiami. ʒ. j. papaueris albi. ʒ. ij. opij. ℈. ij. corticis mãdragore. ʒ. ß. pulueriz ent' pulueriza nda ⁊ cribrent' ⁊ fiat vngentum cũ cera ⁊ oleo ⁊ addat' in fine aliquid aceti: vngat' loc᷒ cũ illo: ⁊ etiam emplastret'. cessabit. n. dolor sicut credimus. hec. n. fecimus in multis in illo casu ⁊ dolor incõtinenti cessauit.

Ca. xlvj. de apostemate calido ⁊ frigido sanioso ⁊ fistula in ano.

b De apostema calidum vel frigidum curat' vt dictũ est in alijs apostematibus saniosis. sed sm plurimũ omne apostema saniosũ in hoc loco parit fistulã aut penetrantẽ aut non penetrantem. Si aũt fuerit non penetrans mũdificet' cum vngento apostolor̄ vel viridi: ⁊ cũ sarcocolla ⁊ melle ⁊ incarnet' ⁊ consolidet'. Si autem fuerit penetrans ñ curat' de leui: sed melius ⁊ honorabilius est eam dimittere. ⁊ si curari dz curat' vno istor̄ modor̄ dilatet' locus cũ spongea vel medulla melegarij ⁊ amplief' vsq; ad fundũ: ⁊ cum videris fundũ facias cauterium vrendo cũ ferro ignito totuz qđ apparet de fundo fistule. ⁊ post vstionem impleat' vulnus cũ alumine ⁊ butiro vsq; ad dies tres. incarnet' cum puluere thuris ⁊ consolidetur cum puluere mumie. Si autem non curatur per hoc conare trahere filum per foramen intestini cum acu facta ex plumbo longa sm necessitatem loci. ⁊ cum digito posito in ano vel duobus digitis ita q vna pars fili veniat per vulnus ⁊ alia per anum: ⁊ sic omni die serando locum totum cum filo tãdiu q totum intestinum cũ carne scindatur ex filo vsq; ad exteriora. ⁊ per viam istam potest curari. sed valde difficile est ⁊ male potest fieri hoc vltimum q nostro vidimus tempore de fistula in loco isto.

Capitulum quadragesimumseptimum de extractione lapidum in vesica.

p Rimo operator debet experiri de lapide vtrum fuerit in vesica vel non: hoc modo ponat duos digitos manus sinistre. s. indicem ⁊ medium in ano. ⁊ eleuet cum illis digitis intestina vsq; ad virgam infirmi. ⁊ cum manu sinistra tenter si inuenit aliquid expulsum ad locum vbi apparet eminentia inducta a digitis intrinsecis: ⁊ sic mouendo digitos intrinsecos ⁊ palpitando cum manu extrinseca in locis que sunt inter intestinum ⁊ anum ⁊ coxam ⁊ virgam manifestabitur de lapide. Aliud signum commune. quia habens lapidem propter dolorem cuz vult mingere conatur fricare testiculos ⁊ loca illa. sed nõ ẽ hoc signum necessarium quia fit fricatio hec in stranguria cum vlcere. Aliter autem potest experiri de lapide videlicet generato per exhibitiõem sirupi que fecimus contra materiam lapidis generandi cum quo pueros multos curauimus qui dicebantur habere lapidem ꝓpter dolorem hora minctionis vel micture ⁊ propter fricationem virge ⁊ testiculorum illa eadem hora. hic enim sirupus si datur infirmo habenti lapidem confirmatum non confert quin habeat dolores hora micture ⁊ fricationes circa virgam ⁊ testiculos sicut ante qui sirupus sic fit. Recipe radicis apij fenugreci petrosellini ana numero quatuor seminis earundem herbarum ana vncias. ß. milij solis vncias duas sarifragie viridis. ℥. j. ß. seminis lactucarum ⁊ endiuie citrulli ⁊ cucumeris ana. ℥. ß. ameos amomi ana. ʒ. ij. ciceris imperatoris siue siluestris cicoree scolopẽdrie añ.

M. j. polipodij. ℥. vj. incidantur radices ⁊ herbe frustratim ⁊ pistent̃ in mortario cũ seminibus ⁊ cũ pistate fuerint oĩa grosso modo buliant in duab⁹ lib. vini albi ⁊ duab⁹ aque mitte cũ vino tãdiu ꝙ medietas sit consumpta: colet̃ ⁊ optime exprimat̃ ꝙ virtus rez bene exeat. ⁊ hec colatura dimidat̃ per mediũ. ⁊ in vna medietate ponat̃ lib. j. mellis ⁊ ponat̃ ad ignez ⁊ buliat aliquantulũ postea reseruet̃ in vase. ⁊ in alia medietate ponat̃ lib. ſ. zuchari ⁊. ʒ. j. ſ. cantaridaz ablatis capitibus ⁊ alijs ⁊ pistent̃ cantarides ⁊ pmittant̃ bulire cuz zucharo aliq̃ntulũ ⁊ colet̃ ⁊ reponat̃. De illo in quo sũt cantarides: sumat de quarto in quartũ diem in aurora ʒ. j. ſ. cũ. ℥. iij. aq̃ decoctionis radicũ apij petrosellini seminis lactucaz endiuie portulacaz ⁊ seminũ cominũ. Et posset aliq̃s expectare supra receptionem illius vsq ad. vij. diem ⁊ plus min⁹ ſm ꝙ videbit̃ medico de effectu ei⁹ forti vel debili. Dieb⁹ aũt omnib⁹ qb⁹ non sumit sirupũ istũ de cantarib⁹ sumat omni mane ĩ aurora. ℥. j. ſ. de illo mellis cũ. ℥. iij. aque predicte. Exhibitio illi⁹ sirupi data ſm ordinez post duas vices aut tres statim fricationes consuetas ⁊ dolores mitigat. ⁊ signũ est ꝙ nondũ lapis est confirmat⁹. Si aũt non mitigat̃ est signũ lapidis confirmati cui non confert nisi incisio. Vtat̃ dieta temperata bona ⁊ abstineat a melãcolicis ⁊ flegmaticis pro posse. Cũ aũt medicus cert⁹ fuerit de lapide ⁊ vult extrahere. pmo oz vt euacuet intestina cum clisteri: ⁊ post clistere non permittat infirmũ nisi paz comedere: ⁊ sic sequenti die stomaco ieiuno accipiat infirmum ⁊ ponat ipsuz suppinũ supra vnũ discuz ⁊ vnũ ministz a dextris ⁊ aliũ a sinistris qui teneat crura eleuata ⁊ infirmum firmuz ne moueat̃ hora operationis ⁊ ponat digitos in ano vt diximus ⁊ reducat cũ digitis pro posse lapidem ad locũ q̃ est inter anũ ⁊ radicem testiculoz: ⁊ tũc ex obliquo ab vna partium ne tangat musculũ venientem ab vno in modũ testiculoz ſm rugationem loci scindat̃ cũ rasolio vsq ad lapidem ⁊ fit vulnus maius lapide vt sine difficultate possit extrahi cũ vncino quo extracto vulnus impleat̃ cũ puluere de bolo armeno dragagãto ⁊ mastice facto eq̃liter: ⁊ suatur vuln⁹ ponendo vnũ punctũ: ⁊ sic cũ illo puluere ⁊ albumine oui firmet̃ vuln⁹ vsq ad finem: bibat vinũ stipticũ ⁊ paz ⁊ non album ⁊ comedat temperatam dietam ⁊ boni nutrimenti. Si autem vulnus non bene consolidaret̃ ponat̃ supra ipsum puluis qui fit de munia ⁊ mastice equaliter: ⁊ sic indubitãter curabit̃ nisi fuerit in incisione peccatũ. Attende ꝙ hoc opus n nq perfecte apprehendit̃ nisi per visum specialiter in hac operatione. Scias itez ꝙ hec egritudo raro fit in muliere ⁊ est difficilis curationis in ea ꝓpter interpositionem matricis inter vesicaz ⁊ anum ⁊ maxime cũ incisione. quãuis enim collũ vesice multuz sit strictũ est valde curtum ita ꝙ omnis superfluitas q̃ reperitur in vesica siue sit grossa siue multa statim expellit̃. ⁊ ideo raro in mulieribus generat̃ lapis: procedat̃ ĩ ea vt dictũ est. Si autez nõ consolidaret̃ finaliter vulnus per quod lapis fuerit extractus sed fuerit fistula ꝓcedat̃ in cura eius cum vstione loci vt dictũ est in apostemate ⁊ fistula penetrante in ventre superiori ⁊ inferiori. si autem lapis ad medium virge descenderet ⁊ ꝑ foramen virge non posset exire neq per medicinaz neq per aliud ingenium medicabile incidat̃ locus vsq ad lapidem: ⁊ extrahat̃: ⁊ super vulunus statim ponatur cum albumine oui puluis factus ex sanguine draconis ⁊ mastice ⁊ ligetur quia ĩ breui ꝯsolidabitur ⁊ loc⁹ optime continuabitur per viam istam.

Capitulum quadragesimumoctauum de pustulis albis ⁊ scissuris ⁊ corruptionibus que fiunt in virga ⁊ circa preputium propter coitum cum meretrice vel feda vel ab alia causa.

b Ec egritudo semper accidit ex frigido vel materia ventosa retenta ⁊ reclusa inter preputiũ ⁊ pellem virge: ⁊ q: non expirat crescit ⁊ multiplicat̃ in loco vndecũq neglecta fuerit in principio. Itez aliq̃ndo multiplicat̃ ꝙ corrũpitur pellis ⁊ denigrat̃ ⁊ corrodit̃ cũ hec substantia virge q̃ ampli⁹ restaurationem non recipit ⁊ accidit cũ hac corruptione fe. ⁊ fluxus sanguinis ⁊ mors multotiens.

Curetur in principio cũ mũdificantib⁹ ⁊ confortantibus locũ vt est aqua decoctionis mellis. ro. non colati. ⁊ post ablutionem embrocet̃ locus tot⁹ corrupt⁹ cũ petijs ĩfusis ĩ vino ⁊ aceto mixtis ⁊ in q̃bus sit decoctus puluis galle vel nucũ cypressi: hec faciat sepe donec malitia corporis sit remota. Si aũt corrupto in tantũ augmentata fuerit ꝙ denigrauerit locuz signuz est mortificationis loci: tunc intendas ad remouendũ denigratũ ⁊ corruptũ cũ ferro ignito separando totũ corruptũ ⁊ marcidũ a non corrupto. naz si hoc non fieret non cessaret deambulatio donec totũ membz esset corruptum. ⁊ propter hoc pro posse nil ꝺ corrupto remaneat hoc facto emplastret̃ locus non corrupt⁹ cũ puluere boli armeni ⁊ oleo rosa. ⁊ aliquantulo aceti. nam illud defendit ne corruptio fiat deãbulatiua. Supra vuln⁹ vero ⁊ locũ excoriatũ vt sanguis stringatur ponat̃ albumẽ oui cũ puluere boli armeni ⁊ hoc vsq ad dies tres: Si autem post istos tres dies visum fuerit aliquid de corrupto mundficetur cum vngento apostolorum vel viridi. facta mundificatione incarnetur cum incarnatiuis ⁊ consolidatiuis de quibus mentionem fecim⁹ ⁊ faciem⁹. Ablutio cũ aqua frigida ⁊ continua abstersio cũ eodem post coitũ cũ feda vel meretrice pfecte defendit virgã a corruptione ex illa causa ⁊ maxime si post ablutionem cũ frigida aqua fiat roratio loci cũ aceto. Puluis optim⁹ ad ꝯsolidãdũ vlcera vĝe mũdificata sic fit. Re. nucũ cypsi aloe myrrha aã. ℥. ſ. puluerizent̃ ⁊ cribret̃ ⁊ ponant̃ sup vlcera ⁊ post puluerẽ petie infuse in vino ponant̃.

Ca. xlix. de apate calido ⁊ frigido sanioso ⁊ nodo in virga.

a Postema huius loci calidũ ⁊ frigidũ cognoscit̃ ⁊ curat̃ vt dictũ est de eisdẽ apatib⁹ in locis diuersis ⁊ ꝑ vnctiões ⁊ flebotomiã ⁊ mũdificatões ⁊ vẽtosatões in ꝯtrariũ ⁊ purgatões cũ pillulis ⁊ decoctõib⁹ ⁊ trocis. ⁊ emplatões ⁊ incisiones ⁊ mũdificatões ⁊ incarnatiões ⁊ ꝯsolidatiões ⁊ dietas narratas in calido ⁊ frigido apate. Cõtra nodũ istius loci spãliter ꝓcedẽdũ ẽ. Recipiat medic⁹ noduz inter digitos suos ⁊ trahat ipsum ad locũ in quo vene ⁊ artarie nõ appareãt ꝓ posse. q: in hoc mẽbro multũ timẽdũ est de artariaz venaz incisione. ⁊ tũc incidas pellẽ super ipsum nodũ ⁊ extrahe ipm̃ totaliter: quo extracto suas pellẽ ⁊ pone super pellez pulueris sanguinis draconis ⁊ dragagãti eq̃lite. cũ albumine oui ⁊ dimittat̃ sic q: in breui consolidatur sine aliquo periculo.

Capitulum. l. ꝺ apostemate calido ⁊ frigido sanioso testiculorum.

b Oc apostema semper generatur a materia descẽdẽte a nutritiuis ad testiculos. tum propter habilitatem loci. tum quia nutritiua naturaliter expellunt superfluitates ad inferius.

Signa calidi apostematis ⁊ frigidi multotiens dicta sunt.

Cura et dieta ⁊ regimen dicta sunt in multis locis vngatur locus cum apostema fuerit calidum cum oleo rosato calido in hyeme estate vero cum frigido actu. fiat flebotomia manus alteris in quo fuerit apostema de basilica vel scarificatio fiat in naticis vel mundificatio cum rebus dictis in apostematibus calidis. s. pillulis aut decoctõib⁹ ⁊ si impediret vrinã fiat flebotomia de saphena intus in talo nam flebotomia hui⁹ vene valet multũ in egri

tudinibus huius loci ⁊ in egritudinibus matricis emplastretur locus cum maluauisco dicto in de maturatione apostematis calidi. Facta sanie incidatur ⁊ non ꝑmittatur sanies tantum ꝙ corrumpat didimum. q2 postq̄ꝫ corrumpitur locus nō ꝯsolidatur nisi extrahatur qḋ indecens est. Aliquādo. n. hoc apostema resoluitur cū vnctione ⁊ purgatione ⁊ flebotomia vel scarificatione ⁊ cum emplastris maturatiuis ⁊ remota sanie si ad saniem deueniret mundificetur cum melle ⁊ myrrha ⁊ farina hordei incarnetur ⁊ ꝯsolidetur.

Cura frigidi bonū est vt purgetur cum pillulis dictis in scrofulis ascellaꝝ vel trocis. de turbit ⁊ hermodactilis. ⁊ vngatur locus cum oleo de spica ⁊ sit intentio tua in resolutione cum emplastro diaquilon vel cū emplastro dicto in duritie splenis in fine: vel resoluetur vel maturabitur in breui. Facta sanie si nō resoluit incidatur ⁊ mundificet ⁊ incarnetur ⁊ ꝯsolidetur ⁊ non ꝑmittatur ouum corrumpi: q2 malum est. Cogitur. n. medicus post corruptōem extrahere: vel vulnus nullo modo consolidaretur.

Capitulū. lj. de hernia aquosa carnosa ⁊ ventosa testiculolorum.

b **Ec egritudo** fit semper ex materia descendente ad inferi⁹ que aliquādo est vētosa aliqñ aquosa: ⁊ aliquādo humor descendens ꝯuertitur in carnem ⁊ appellatur tūc carnosa.

Signa ventose sunt q2 subito aduenit ⁊ pellis testiculoꝝ lucet ⁊ parua est ⁊ nō cedit tactui sicut vesica tēsa ⁊ sonat cum ꝑcutit. Aquose signa sunt q2 aduenit successiue. ⁊ q̄uis luceat cedit tactui ⁊ cum ꝑcutitur sonat vt venter plenus aqua. Carnose signa sunt durities: ⁊ ꝙ longo tp̄e incepit cum tangitur cōiter totum mouet qḋ est inter testiculum ⁊ ꝙ per tp̄s nullo modo minuitur.

Cura ventose est vt clisterizet cū oleo in quo decocta sint ciminū ⁊ ameos ⁊ amomuꝫ ⁊ aliqd mellis ⁊ aliqd salis mundificet ēt aliqñ cū pillulis fetidis dictis in scrofulis ascellaꝝ. vngat locus cum oleo ḋ spica ⁊ oleo de aneto de qbus in fine fecimus mentionem. fiat emplastrum tale supra locum. ℞. cimini. ℥. j ameos amomi seminis fenugreci ciperi dauci baccaꝝ lauri allei cocti añ. ℥. ß. farine fabaꝝ lib. j. aceti. ℥. ij. misceat farina fabaꝝ cum quantitate vini conueniēte ad liqditatem ⁊ misceat acetum cum his ⁊ ponat ad ignē. ⁊ cū bulierint addat puluis oīum aliaꝝ reꝝ. ⁊ cuꝫ inspissata fuerint omnia ⁊ calida facta inunctione cum aliquo ex oleis supradictis ponatur emplastrum calidum: ⁊ sic per vsum curabit. abstineat a leguminibus ⁊ a rebus ventosis.

Cura aquose est vt vngat cum oleo de costo qḋ faciemus vel cū oleo de lilio ⁊ emplet cum emplastro de gūmis dicto in duritie splenis vel cū emplo qḋ sic fit. ℞. sulfuris. ℥. iij. rasine lib. ß. litargirij aluminis zucharini añ. ℥. iiij. olei oliue. ℥. ij. dissoluat rasina cū oleo ⁊ colet ⁊ cum infrigidatum fuerit incorporet puluis aliaꝝ reꝝ: ⁊ i fine addat aliqd aceti cuꝫ eis. hoc facto ponat calidū sup locū. Si aūt ꝑ illam viā nō ꝯsumitur aqua: ꝑfora bursam testiculoꝝ cum flebotomo ⁊ extrahe aquam. ⁊ ponas in foramine tētam ita ꝙ possis libere qḋ erat intus extrahere. Et pone post extractōeꝫ aque emplastꝝ factum in tractatu de ruptura sup locuꝫ vbi apparet eminentia rupture. ⁊ liga ipsum bene firmiter ne aqua descendat per didimum vel viam ad testiculum. Nā ꝑ aliam viam nō potest descendere ad testiculum nisi ꝑ illā. si. n. descēderet recidiuaret egritudo: purget sepe cum trocis. de turbit vł pillulis fetidis ⁊ regat cum bona dieta sicca videlicet carnibus assatis ⁊ similibus. hec enim egritudo sepe recidiuat ⁊ semper redeas ad perforationem ⁊ constrictionem meat⁹ per quem descendit ad inferius ⁊ perfecte curabitur: ⁊ cum hac via multos curauimus. Et scias ꝙ cauterium ꝓ certo qḋ sequitur ad perforationem ⁊ ꝙ ꝓcedit vsq3 ad locum in quo aqua ꝯgregata erat est de melioribus rebus que recidiuam impediunt ⁊ que curā talē rectificant.

Cura carnose valde difficilis ⁊ periculosa est q2 non curatur nisi cum incisione. ⁊ anteq̄ꝫ accedas ad incisionem mollifica carnositatem ꝓposse cum oleo de spica ⁊ diaquilon ad scrofulas. Facta mollificatione scindatur cutis cum rasorio ⁊ carnositatem q̄ꝫ inuenies remoueas a testiculo. ⁊ si testiculus nō fuerit lesus dimitte ipsum. ⁊ si lesus fuerit extrahe ipsum cum carnositate: q2 si remaneret corrumperet alium ⁊ non consolidaretur. post extractionem carnositatis siue extrahatur testiculus siue non sumat pellis incisa bene ⁊ subtiliter. ⁊ super sutura ponatur puluis hic. ℞. sanguini draconis masticis dragaganti ana terantur ⁊ cribelentur. ⁊ cum albumine oui ꝑ vnum diem dimittantur super vulnus ab illa die vltra ponatur puluis tantum vsuꝫ in fine sine albumine. Hic est opus modus curationis carnose ⁊ ꝑ viam aliam non recipit curationem fm̄ ꝙ temporibus nostris nobis fuit manifestum ꝑ vsum ⁊ operationem in ipsa.

Capitulum. lij. de apostemate calido ⁊ frigido ⁊ nodo in coxa ⁊ genu.

a **Postemata** istorum locoꝝ cognoscuntur vt dictum est in apostematibus calidis ⁊ frigidis q̄ in adiutorio fiunt ⁊ humeris ⁊ curantur eodē modo ⁊ cum eisdem rebus vt dictum est illic ⁊ reguntur cum eadem dieta vt illi. sed flebotomia fit in istis de basilica pedis contrarie partis que ē inter annularē ⁊ auricularem ⁊ scarificant isti in naticis. Sed purgationes cum medicinis sunt eedem ⁊ fiunt cum eisdem. In incisione apostematuꝫ genu considerentur ꝯcatenationes ⁊ inuolutiones neruoꝝ illius loci q2 valde timorosum est. fiant ergo incisiones genu fm̄ rugationem ⁊ superficiales ꝓ posse ⁊ nō ꝓfunde. ⁊ sic ꝑiculum melius euitabitur. Cōtra nodum genu ⁊ coxe ꝓcedatur cū purgatiōe q̄ fit ex trocis. de turbit ꝯtinuatis: ⁊ cum emplastro diaquilon dicto in scrofulis gule vł emplastro de sulfure dicto in hernia aquosa: si resoluit bonum est. Si vero non incidatur pellis superficialiter vsq3 ad substantiam nodi ⁊ remoueatur pellis a nodo ꝓ posse: ⁊ tunc nodus extrahatur cuꝫ folliculo. Emplastretur locus cum alumine zucharino ⁊ vitello oui vsq3 ad tres dies post mūdificetur cū melle ⁊ myrrha ⁊ farina hordei vel vngēto aploꝝ ⁊ in fine incarnet ⁊ consolidet.

Ca. liij. de crustis ex flate salso ⁊ cācrenis i crurib⁹.

o **Omnes iste infirmitates** semper fiunt ex flegmate salso ⁊ ex melācolia.

Signa ei⁹ q̄ fit ex fl̄ate sī prurit⁹ ⁊ mltiplicatio corticū ⁊ crustaꝝ ei⁹ q̄ aūt ē ex melācolia adusta sī q̄ ē cū vlcerib⁹ nigris ⁊ fetidis ⁊ sine crustis ⁊ corticibus ⁊ non cum multo prurituu. ⁊ hec est illa que est male cure.

Curentur siue sint cū vlcere siue sine vlcere h̄ mō. Mūdificet corp⁹ cū pillulis fetidis q̄ꝝ dosis ē. ʒ. ij. vel. j. ß. vel cū pillul' q̄ sic fiūt. ℞. elebori. nigri. ʒ. j. scamonee. ʒ. ß. mirobalanꝝ idoꝝ. ℥. j. sene epithi. masticis sisileos añ. ʒ. j. turbit polipodij añ. ʒ. ij. fiāt pillule cū suc. fumiterre vel cū vino decoctōis ei⁹ dosis ē. ʒ. ij. vel. j. ß. sero cū vadit dormitū ⁊ ñ cenet. post mūdificatōeꝫ fiat flebotomia sepe de vena basilica q̄ ē inter annularē ⁊ auricularē. flebotomia huius vene trahit sanguinē melācolicū ⁊ melācoliā a toto corpore. Abstieat a salsis acutis ⁊ melācolicis ꝓ posse sup locū aūt si fuerit sine vlcere fiat hoc vngētū. ℞. olei de camomilla. ℥. iiij. sulfuris. ℥. j. cere. ℥. ij. liq̄fiat cera cū oleo. ⁊ cū dissoluta fuerit deponat ab igne ⁊ incorporet secū puluis sulfuris. in fine addat. ℥. ß. argēti viui extincti cum saliua vel sale quia melius extinguitur

miscendo in mortario ⁊ aliquid aceti. Aliud. Re. olei ro. ℥. iiij. cere. ʒ. ij. ceruse sulfuris argēti viui an̄. ʒ. j. fiat vngentum ⁊ addantur duo albumina oui in fine incorporationis ⁊ aliquid aceti. Si vero cum vulnerib⁹ fuerint feridis que appellantur cancrene mundificentur cum vngento apostoloꝝ ⁊ viridi per temp⁹: Et cō solidentur cum puluere mumie ⁊ thuris ⁊ abluantur sepe cum aqua decoctionis gallarum ⁊ floris camomille vel cū aqua decoctionis corticum granatoꝝ ⁊ myrrhe. Si autem nō curantur per hoc vlcerose fiant vlcera longa cum cauterio cultelari. q: vlcera acquirunt ex hoc bonam formam vlceris ad ꝯsolidandum ⁊ rectificatur complexioni membri ⁊ compositio eius ita q̄ō de leui post hec consolidantur. Facto cauterio mundificetur escara ⁊ incarnetur ⁊ consolidetur vt dictum est in primo: sepe purgetur patiens ⁊ flebotometur de basilica pedis. Aliud in cancrenis vlceratis abluatur locus vlceratus omni die fortiter cum aceto forti ⁊ ponatur post ablutionem super locum vlceratū omni die emplastrū quod sic fit. Re. mellis lib. s. vitellos. iiij numero farine hordei ꝙ sufficit ad inspissandum ista duo simul facta cum illo emplastro incarnatione post mundificationem ꝯsolideᵗ locus vt dictū est in alijs. s. cum puluere nucis cypressi ⁊ vino calido.

Ca. liiij. de vena q̄ appellatur vitis seu ciuilis ⁊ varicib⁹ q̄ in cruribus fiunt.

b **Ec egritudo** manifesta est satis ex se ⁊ ꝯtingit plurimum viatoribus ⁊ statib⁹ ⁊ laborātib⁹ pedib⁹.

In cura huius infirmitatis ꝓceditur duobus modis videlicet cū medicinis localibus ⁊ cū incisione. Medicine locales sunt medicine defendentes locum a superfluitate currente vel superfluitatibus soluentes ⁊ stipticantes locum vt est emplastrum quod sic fit. Re. nucū cypssi farine gallaꝝ cyperi mumie masticis thuris dragaganti an̄. ℥. j. boli armeni. ʒ. vj. farine hordei. ʒ. vj. incorporenᵗ omnia cū albumine oui ⁊ addaᵗ in fine aliquid aceti ⁊ fiat emplastrum abrasis pillis sup locū ponaᵗ ⁊ dimittatur ꝑ tres dies uel quatuor vel plus ſm ꝙ infirmus poterit tolerare. nam quāto maiorem facit pseuerationem ⁊ effectum faciet maiorem cum illo emplastro ⁊ mundificetur cū pillulis fetidis ⁊ flebotomia de basilica pedis regaᵗ ⁊ meliorabitur vel defendeᵗ ne augmenteᵗ ⁊ rūpatur. Cū incisione ꝓcediᵗ in ei⁹ cura tribus vicibus. primo inscidaᵗ subtiliter pellis q̄ ē sup venā ꝑ exercō vena perforeᵗ vel ledaᵗ in aliquo ⁊ tūc recipiaᵗ vena a medico cum duob⁹ digitis ⁊ extrahaᵗ paulatim vena a medico inter manus suas donec totā hab. erit: ⁊ tunc ligeᵗ cū filo in loco vel circa locum qui remanere dꝫ in membro pars illa que est extracta incidaᵗ ⁊ ligatō cū filo remaneat: ⁊ hoc primo fiat ſm partem vene venientis a superiori ⁊ eodē modo fiat in parte inferiori. ⁊ sic totalis maior pars extrahatur ⁊ postea suatur pellis: ⁊ consolidetur. ⁊ iste modus videtur mihi impossibilis ⁊ nō est de consilio meo vt fiat. Secundus modus est vt incidatur subtiliter pellis ita ꝙ vena non tangatur: ⁊ hoc in supremo cruris ⁊ eleuetur aliquantulum vena ita ꝙ fiant due ligationes distantes ſm grossitudinē vnius digiti ⁊ stringatur ⁊ firmetur bene ⁊ dimittatur sic per vnam diem ⁊ sequenti incidatur vena ex transuerso: ⁊ caput superioris vene cauterizeᵗ ⁊ dimittaᵗ currere quo potest cū ligatione sua ⁊ pars inferior vene ligate dimittaᵗ vsqꝫ ad dies tres ⁊ tunc incidaᵗ caput illius partis cum tota ligatione ⁊ euacueᵗ illa inferior pars vene a toto sanguine: qua euacuata firmetur locus cum puluere boli armeni ⁊ albumine oui vsqꝫ ad dies tres: postea incarnetur ⁊ consolidetur. Tertius modus est vt ligetur vena duabus ligationibus firmis vt dictum est superius ⁊ incidatur spacium medium ⁊ cauterizetur caput cuiuscunqꝫ ligationis fortiter ⁊ dimittatur sic vsqꝫ ad tres dies emplastrando omni die locum vulneratum ⁊ vstum cum bolo ⁊ albumine oui ⁊ tunc aperiatur vena in loco inferiori circa calcaneum: vel partem illam cum flebotomo lato ita ꝙ sanguis totus a ligatione inferius vene exeat: quo remoto firmitur locus ⁊ consolidetur. Et attende ꝙ ligationes iste fieri debent semper a loco superiori cruris secundum ꝙ melius potest fieri isti duo modi sunt magis possibiles. ⁊ melius passibiles ⁊ vltimus melior omnibus ⁊ magis saluus vt mihi apparet.

Capitulum quinquagesimumquintum de apostemate ⁊ nuga vel scissura que fit in calcaneo propter frigus in hyeme.

q **Vas potest habere medicus** considerationes in curatione huius infirmitatis: vnam ex parte defensionis ne eueniat ⁊ alteram ex parte remotionis egritudinis iam facte ratione defensionis ne eueniat. Euitet omni ingenio patiens stricta calciamenta ⁊ habeat calcias duplicatas largas ⁊ vngat omni sero calcaneum cum vngento quod sic fit. Re. armoniaci. ℥. j. rasine. ℥. ij. thuris masticis an̄. ʒ. ij. farine fenugreci. ℥. j. cere. ℥. s. olei. ℥. vj. dissoluaᵗ armoniacum ⁊ rasina ad ignem: ⁊ postea addatur cera ⁊ oleum ⁊ cum omnia fuerint dissoluta colentur ⁊ in colatura addantur puluis masticis ⁊ thuris ⁊ farina ⁊ fenugreci: hoc defendit calcaneum a passionibus supradictis ratione egritudinis iam facte. si fuerit sine vlcere continues cum calciamentis largis ⁊ calidis ⁊ ponat emplastrum factum de armoniaco simplici super locum apostematum resoluit totum quod est in loco. Si autem vlceraretur aut esset cum vlcere: mundificetur primo cum vngento apostolorum ⁊ sit locus bene calidus cum calceis duplicatis ⁊ largis. ⁊ post mundificationem cum puluere de mastice ⁊ thuris ⁊ myrrha facto ante ⁊ super puluerem ponatur stupa infusa in vino ⁊ sic curetur vsqꝫ ad finem.

Ca. lvj. de duritie ⁊ calo ⁊ nodositate ⁊ porris que fiunt in digitis pedum.

p **Rimo ꝙ patiens habeat** calciamēta larga. secundo vt mollificetur durities vel calus cum axungia vel pinguedine porci salita: vel lardone ponendo omni die de re illa super locum de nouo vsqꝫ ad. x. vel. xj. dies ⁊ cum mollificatio facta fuerit recipiatur tota nodositas vel calus cū ac ⁊ circundetur acus cum filo vndiqꝫ ⁊ circunquaqꝫ multis inuolutionibus postea eleuetur acus cum filo ad superiora: ⁊ totum illud quod eleuabitur incidatur infra in acum ita ꝙ nihil de comprehenso ab actu remaneat pro posse. in fine cauterizetur locus in quo erat pes ⁊ radix cum cauterio potentiali punctali vngatur locus vstus cum butiro vsqꝫ ad remotionem escare ⁊ apostema consolidetur. Contra porros pedis ⁊ manus habuimus experimentum mirabile omni die fricentur porri cum cepe squilitico viridi ⁊ fortiter post ablutionem cum aqua calida remouet eos in breui hoc modo. Accipiatur cortex medius squile ⁊ frangatur per medium ex transuerso. ⁊ ex loco vnde exit humiditas fricetur porrus ⁊ in breui euanescet. Aliud cauterizetur vnusquisqꝫ porrus cum oleo feruenti: ⁊ postea cum cauterio punctali cauterizetur ⁊ curabitur perfecte.

Capitulum. lvij. de fistula.

f **Istula est vlc⁹ profundum** infistratum in membro ⁊ ossibus aliquando cuius os est strictum: ⁊ eius intrinseca latitudo est magna a quo viras magni coloris ⁊ liquidum emanat ⁊ fit in carne neruo ⁊ osse. Eius generatio est semper ex materia venenosa flegmatica vel melancolia in qua adustio induxit acuitatem ⁊ ventositatem. Cognoscitur per tactum ⁊ visum vtrum sit in osse ⁊ membro ⁊ alijs membris ⁊ non in osse.

Cura eius q̃ est in mẽbro ⁊ nõ i osse ẽ vt medic⁹ i pncipio dilatet vuln⁹ cũ rasorio si possibile est ⁊ ꝯsequat̃ vltimũ ei⁹. si aũt nõ fuerit possibile dilatari vulnus fistule cũ rasorio: aut pp timorẽ infirmi. aut consumptionẽ membri dilatet tunc cum tenta de spõgia vel aristologia rotũda decẽtur vel cũ medulla melegatij. Facta dilatatione vt medicus eius ꝓfundum vel eius vltimum ꝯsequatur mundificetur locus fistulatus cum vngẽto apostoloꝝ qđ sic fit. Recipe cere albe rasine añ. ℥. xiiij. oppoponaci floris eris añ. ℥. iij. armoniaci. ℥. xiiij. aristologie longe thuris añ. ℥. vj. myrrhe galbani añ. ℥. iiij. bdelij. ℥. vj. litargiri. ℥. ix. infundãtur bdeliũ in aceto vini ⁊ decoquatur in estate cũ li. ij. olei ⁊ in hyeme cũ lib. iij. vt puluere affodilloꝝ facto in fistula lachrymali vel puluere affodilloꝝ mixto cum rodelgar vt dictum ẽ ibi. Facta mundificatõe cauterizet̃ locus qui erat fistulatus cum instrumento ferreo ꝯueniente in figura ad vulnus ⁊ ad membꝝ vulneris remoueatur de escara cum butiro vel vngẽto apostoloꝝ ⁊ postea incarnet̃ locus ⁊ ꝯsolidet̃.

Eius aũt cura q̃ est in osse ⁊ alijs mẽbris fit hoc modo aut in osse nodoso aut nõ nodoso: sed plano. Si aũt fistula fuit infiltrata in osse non nodoso ⁊ alijs membris dilatetur vulnus vsq̃ ad ꝓfundum cum rasorio vt dictum est vel tentis dictis ⁊ pulueribus ⁊ vngentis donec os corruptum appareat ⁊ tunc remoueat̃ os corruptum totum ꝑ posse ⁊ fiat cauterium in osse in parte illa que ꝯtinuata erat cum osse remoto. Et imprimatur bene cauterium vt si aliqđ de osse corrupto remansisset occulte ꝙ alteretur ⁊ remoueat̃ beneficio cauterij ⁊ fiat cauterium cum instrumento ferreo ꝯueniẽte in forma ⁊ in figura ad membꝝ ⁊ ipsam egritudinem ꝫ paruitatem ⁊ magnitudinẽ eius. Scias ꝙ cauterium cum ferro oẽm cõplexionem ⁊ compositionem membri lesi rectificat. Remota escara cauterii cum mũdificatiuis incarnetur locus ⁊ ꝯsolidet̃: ⁊ hoc paulatim vt qđ fini stri ñ ꝯtigeret vllo mõ ex subita ⁊ violẽta ꝯsolidatõe. si aũt fistulã fuerit in osse nodoso infiltrata dimittere ei⁹ curam melius est ⁊ magis laudabile. nã non ꝯsequitur medic⁹ honorẽ neq̃ lucꝝ ex illa cura tam ꝓpter longitudinẽ cure q̃ ꝓpter finem vt plurimũ nõ laudabileꝫ Si aũt in eius cura intromittere te volueris facias vt dictum ẽ in non nodosa p̃ter q: nõ debes vulnus dilatare cũ rasorio vel ferro ꝓpter inuolutionẽ neruoꝝ ⁊ arteriaꝝ ⁊ venaꝝ quas euitare non posses. q: ex incisione istoꝝ membroꝝ destrueretur motus ⁊ forma membri. ⁊ post mundificatõem ⁊ restaurationem cum pulueribus ⁊ vngẽtis ⁊ remotionem ossis ⁊ cauterium fiat in omnib⁹ vt dictum ẽ supius: purget̃ sepe cum pillulis fetidis ⁊ pillulis de eleboro dictis ca. de crustis ⁊ cancrenis vel cum decoctõe facta ex eisdem. nam purgatio ista facta sepe ex istis reb⁹ est multum ꝯferens in hoc casu. bonum ⁊ vtile in medium in omnibus fistulis est cum nouo vlcere in loco decliuiori fistule trahere materiam currentem ad fistulam superiorem ⁊ antiquam. ⁊ hec ẽ regula vniuersalis in fistula.

Ca. lviij. de cãcro ⁊ mortificatõe seu corruptõe vel herpete estiomeno in mẽbro quolibet.

Cancer ẽ apa dux nascens ex melancolia adusta vel ex humore reducto ad melãcoliam ꝑ adustionem ꝯgregato in vno loco ⁊ incipit ad modũ ciceris apparere in loco cum duritie ⁊ calore. ⁊ augmẽtat̃ ꝯtinue paulatim cũ multiplicatõe duritiei ⁊ caloris. ⁊ eius radix sunt vene circundantes ipsam plene sanguine melãcolico. ⁊ nascitur vt plurimũ i mãmillis ⁊ locis glãdulosis sub asellis ⁊ inguinibus ⁊ ꝯsimilibus ⁊ hꝫ hanc naturã ꝙ quanto magis palpatur ⁊ fricatur ⁊ tangitur eius malitia ⁊ duricies ⁊ calor magis augmẽtatur ⁊ sic bonum ẽ vt nõ tãgatur aut leuit̃ tangatur absq̃ molestia. Corruptio vero deãbulãs siue herpes estiomen⁹ semp fit in omni mẽbro ex colera adusta venenosa que cũ ceciderit in membro nõ cessat ꝑ sua acuitate ⁊ venenositate corrodẽ mẽbꝝ ⁊ deambulare corrodendo donec ipsum destruxerit ⁊ mortificauerit nisi refrenet̃ beneficio medicinali vel diuino. ⁊ appellat̃ a laicis ex modo sue corrosionis ⁊ deambulationis lupa siue erisipila. ⁊ differt erisipila ab herpete estimẽo. q: erisipila non deambulat neq̃ imprimitur nisi in pelle quasi par in carne: herpes exprimitur vsq̃ in ꝓfundum membri ⁊ vsq̃ ad os sed cura est eadem.

Cura cancri nullo mõ curat̃ cancer curatõe ꝑfecta nisi totum abscindat̃ in quo est cum infirmitate totali cũ eius radix de q̃ fecim⁹ mẽtõem nõ possit euelli nisi via illa. Refrenari põt eius malitia cũ cura leui ⁊ molli ⁊ blanditiua hoc mõ. Utat̃ dieta tẽpata ⁊ viño bñ liphato ⁊ abstieat ab oib⁹ salsis ⁊ acutis ⁊ melãcolicis ⁊ leguminibus ⁊ caseo. ⁊ purget̃ sepe cũ pillulis fetidis ⁊ pillulis de eleboro factis in ca. de cancrenis in decoctõe facta ex eisdẽ. vngat̃ locus ⁊ circa locũ cum oleo ro. tangẽdo locũ cũ pẽna inũcta in eodẽ oleo ⁊ cum boloarmeno puluerizato ⁊ mixto cum oleo ro. vel vngẽto qđ sic fit. Re. olei ro. ℥. iiij. cere. ℥. ij. liquefiat cera ⁊ dissoluat̃ cum oleo cui addat̃ cũ infrigidatum fuerit. ℥. ß. cãphore puluerizate ⁊. ℥. ß. cerusse ablute ⁊. ℥. ß. aq ro. hoc vngẽtũ reprimit eius augmẽtũ ⁊ malitiã ⁊ feruorẽ ⁊ specialiter si cũ eis adiũgat̃ opij gra. viij ⁊ gra. xvj. iusquiami puluerizati perfecte. ⁊ hoc vngẽtuꝫ multum immo fortiter valet in omni loco ⁊ lepra ⁊ locis cãcrosis ⁊ vlceratis ex mã venenosa adusta.

Cura herpetis ẽ vt comedat res frigidas ⁊ bibat aquam puram in q̃ aliqđ de mica panis positũ fuerit ⁊ comedat succum hordei ⁊ lactucas ⁊ portulacas ⁊ cucurbitas. ⁊ si fuerit debilis carnes pulloꝝ ⁊ edi conditas cum agresta ⁊ aceto. purget̃ sepe cũ decoctõe ⁊ pillulis factis ca. de pustulis rubeis in facie ex colera adusta. Cauterizet̃ locus si ẽ possibile ita ꝙ tota pars infecta cõprehẽdat̃ a cauterio ponẽdo cauterium inter partẽ lesam ⁊ sanã. posset ẽt remoueri pars corrupta cũ aliquo corrosiuo. sed cauterium ẽ melius ⁊ nobilius in hõ casu. Sup locum sanum circa infirmum ponat̃ oleuꝫ ro. mixtuꝫ cum bolo armeno ⁊ aliq̃ parte aceti. nã cauterium cum hoc repmat malitiã eius nisi vlterius nõ deambulet. Abluat̃ locus corruptus bis in die cũ aceto forti calido ⁊ post ablutionem ponatur super parteꝫ lesam ⁊ mortificatam ⁊ corruptam emplastrum quod sic fit. Recipe mellis lib. ß. vitellos ouorum crudos numero. iiij. farine hordei lib. ß. misceantur ⁊ extendatur de hoc supra petiam: ⁊ ponatur super locum corruptũ addantur post duos dies in illo. ℥. x. pulueris myrrhe ⁊ fiet melior mundificatio ⁊ fortior. Facta mundificatione per ablutionem aceti ⁊ appositionem emplastri incarnetur ⁊ consolidetur. ⁊ si mundificatio non fieret bene per adherentiam rei corrupte cum carne sana secetur cum rasorio remoueatur corruptum vsq̃ ad lxum sanum: ⁊ purificetur ab omni malitia cum emplastro predicto. ⁊ cum mundificatus fuerit locus procedatur postea vt dictum est superius.

Capitulum quinquagesimumnonum de carbunculo vel antrace ẽm ꝙ possunt fieri in qualibet parte corporis.

Carbuncul⁹ et antrax eiusdeꝫ sunt speciei ⁊ non differunt nisi secundum intensionem ⁊ remissionem ⁊ ex parte dispositionis materie ⁊ ex parte sue lesionis in membro: naꝫ quodlibet illorum apostematum fit semper ex materia colerica adusta venenosa: vel ex sanguine reducto ad illam dispositionem per viam adustionis. sed in antrace est adustio cum venenositate multo magis augmentata quam in carbunculo ⁊ est magis destruens membruꝫ ⁊ magis alterans totum corpus ⁊ magis destruens vitam ꝙ carbunculus. ⁊ scias ꝙ carbunculus semper antecedit antracem in generatione.

Signa carbunculi sunt rubedo cum citrinitate vl' fuscedine: ⁊ acuitas forme apostematis ⁊ velocitas sue natiuitatis cum febre ⁊ dolore. In antrace sunt eadem signa intensa ⁊ sunt vesicule circa sūmitatem apostematis ac si ignis tetigisset locū. ⁊ multotiens apparet nigredo. vel viriditas vel liuiditas circa os antracis ⁊ est sine dolore. ⁊ illud est signū mortificationis membri in quo est. ⁊ est aliquando cum antrace vomitus ⁊ sincopis que appellatur somnus a laicis: ⁊ ē signū mortꝭ. ⁊ multotiēs fit sine vomitu ⁊ sincopi ⁊ sine nigredine ⁊ viriditate in sūmitate eiꝰ: ⁊ tunc antrax non est sic malitiosus. Iterum in antrace non multiplicantur sanies sicut in carbunculo. Sed in antrace membra simplicia loci marcescunt ⁊ mortificantur. in carbunculo non sic: sed fit sanies alba que decoquitur a membris simplicibus cum superfluitate viscosa in modum spolij neruorum ⁊ venarum. ⁊ dicitur ꝙ est radix infirmitatis: in antrace autem dicidiť substantia membri cum qua destruitur forma membri ⁊ compositi eius. Scire etiam debes ꝙ apostema scilicet antrax in aliquibus locis per naturam ipsius loci ē mortale sicut in mamilla proprie sinistra sub ascellis ⁊ in lingua.

Cura vtriusqꝫ ratio principij ⁊ specialiter cum antrax nondum venerit ad sincopim ⁊ vomitum ⁊ nigredinem vel viriditatem circa eius sūmitatem est vt flebotometur cum apparet in contrario partis lese vel ventosetur ⁊ non fiat post eius confirmationem q̄r per hoc spargeretur ventositas per corpus ⁊ fieret lesio naturalis sed potest fieri sequenti die si virtus fuerit fortis ⁊ etas fuerit conueniens. Flebotomia de eadem parte est vtilis multum. Iterum fiat clistere lenitiuum etiam in principio in vtroqꝫ ⁊ sumat de tertio in tertium. ʒ. ij. vel. iij. sirupi qui sic fit. cum aqua decoctionis prunorū vel cū aqua que sic fit. Rec. violarum cicoree boraginis bugolose an̄. M. j. coquantur ⁊ coletur cum aqua ⁊ seruetur ⁊ detur in carbunculo ⁊ antrace. ʒ. ß. vel. ʒ. j. cum aqua decoctōis rerū supradictarum de electuario qđ sic fit. Re. sene epithimi. an̄. ʒ. j. elebori nigri rosarū rubearū an̄. ʒ. j. terantur perfecte ⁊ cribrentur ⁊ fiat electuarium durum quodammodo cum melle rosato colato vel cum melle spumato ⁊ specialiter in antrace. Re. polipodij. ʒ. iij. sene cicoree epithimi cuscute. an̄ ʒ. ß. elebori nigri. ʒ. ij. mirobalanorum indorū. ʒ. j. pruna sicca numero. x. pistentur omnia grosso modo ⁊ abluantur in. ʒ. xviij. aque ⁊ consumatť medietas: verū est ꝙ sene ⁊ epithimum ponantur in fine decoctionis ne virtus earum resoluatur: ⁊ coletur hoc totum ⁊ in colatura addatur vel ponatur lib. ß. zuchari ⁊ iterū reducantur ad ignem ⁊ buliant aliquantulum ⁊ coletur ⁊ detur vt dictum est vel detur. ʒ. j. Pl'ueris qui sic fit cum. ʒ. j. ß. sirupi rosati ⁊ cum. ʒ. iij. aq̄ prunorū vel cum aqua aliarum rerum. Re. ʒ. iij. bdelij serapini armoniaci opoponaci seminis cicute pulpe coloquintide aloes epatici an̄. ʒ. v. scamonee. ʒ. iij. cinamomi spice croci ⁊ incorporentur cum succo porri ⁊ fiat magdaleon ⁊ vsui reseruetur. hic puluis nō detur nisi forti ⁊ robusto: super cor ponatur si non fuerit antrax super mamillam emplastrum factum hoc modo. Re. sandalorū rubeorum. ʒ. ij. rosarū rubearum. ʒ. iij. camphore. ʒ. ij. farine hordei lib. ß. puluerizentur optime ⁊ incorporentur cum aqua rosata. ⁊ aspergatur emplastrum cum aceto vini. Si autem fuerit super mamillam antrax ponatur hoc emplastrum in parte posteriori super spinam in contrarium infirmitatis vt cōfortet cor ⁊ natura confortata expellat materiam ad exteriora. Circa locum infirmum vt prohibeatur deambulatio eius vngatur cum oleo mixto cum bolo armeno ⁊ aqua ro. ⁊ aliquantulo aceti ⁊ camphora. Super locum infirmitatis ⁊ maturationem fiat hoc. Re. ficuum siccarum. ℥. ij. sinapis ℥. ß. pistentur ⁊ incorporentur cū melle rosato ⁊ farina feniugreci vel lini. Aliud fortius. Re. armoniaci. ℥. j. terbentine. ℥. iij. dissoluantur ista ad ignem ⁊ colentur ⁊ incorporentur cum supradictis. In antrace autem anteqꝫ ponatur hoc detur post purgationem. ʒ. ß. tyriace cū. ℥. j. sirupi rosati ⁊ aqua frigida mixta cum aqua rosata. ⁊ scalpelletur locus infirmus ⁊ abluatur cum aqua calida ne sanguis coaguletur in loco ⁊ distilletur supra culmen antracis cū candela accensa: vel vratur cum ferro igniro. vel cauterizetur locus cū cera ⁊ oleo ⁊ terbentina mixtis simul ⁊ sint calida ita vt vrant quando ponuntur super locū. Dieta eius sit mica panis lota in aqua vel succus hordei cum vino de granatis: vel comedat lactucas vel cucurbitas vel portulacas conditas cū aceto. Et si fuerit debilis comedat carnes edi vel pullorū elixatas cū herbis supradictis: ⁊ conditas cū aceto vel agresta; potus eius sit vinum de granatis vel agresta cum quatruplo de aqua frigida vel vinum acerbum cum quincuplo eius de aqua frigida. Facta mundificatōe incarnetur ⁊ consolidetur vt dictū est in alijs. Attende ꝙ vnctiones que fiunt circa locum ⁊ emplastra confortātia cor ⁊ mūdificatōes cum sirupo ⁊ clisteri debēt continuari vsqꝫ quo oīa accidentia mala remota sint ⁊ annihilata perfecte

Ca. lx. de viriditate vel nigredine ꝯtingente in quolibet mēbro ex percussione.

b Egritudo cōtingit ab humoribus ⁊ ex sanguie currente ad locū cū ñ apostematur neqꝫ cito resoluiť: sed remanet in loco ⁊ alterat colorem membri ꝓm sui essentiam. ꝑmo si virtus ⁊ etas ꝯsenserint fiat flebotomia in cōtrario partis vl' scarificatio cū ventosis ⁊ hoc prima die ⁊ ad plus. secunda postea vero non fiat nisi fuerit multū carnose habitudinis. Emplastretur locus cum emplastro quod sic fit. Re. sulfuris. ʒ. j. aluminis zucharini ceruse an̄. ℥. j. ß. olei de camomilla. ʒ. iiij. cere. ʒ. ij. liquefiat cera ⁊ dissoluatur cum oleo ⁊ deponatť ab igne: ⁊ cū ceperit infrigidari incorporeť puluis aliarū rerū: ⁊ cū fuerit facta incorporatio addatť in fine aliqđ aceti: ēpithimetur locus nocte ⁊ die ex illo: ⁊ omni die anteqꝫ ponatť vngentum abluatur locus bis cum aqua que sic fit calida actu. Recipe absinthij. M. j. florum camōille rosarum rubearū assari baccarum lauri an̄. M. ß. buliant omnia in illa vbi sit aliquid aceti. Si aūt non resolueretur scarificetur locus ⁊ postea cum ablutionibus ⁊ vngento procedatur.

Ca. lxj. de combustione ignis ⁊ aque calide ⁊ olei.

p Primo infrigidetur locus statim post combustionem cum aqua frigida ⁊ niue ⁊ vngatur locus vsqꝫ ad dies quatuor cum. ℥. iiij. olei ros. ⁊. ℥. ij. populeon in quibus ponantur tria albumina ouorum ⁊ ʒ. iiij. camphore ⁊. ʒ. j. ceruse ablute ⁊. ℥. j. aque ro. ⁊ incorporentur omnia simul perfecte ⁊ infrigidetur locus cum niue ⁊ aqua bis in die: ⁊ semꝑ post infrigidationem vngatur locus cum oleis predictis mixtis cū rebus supradictis. post dies quatuor fiat inunctio cum vngento quod sic fit. Re. olei ro. ℥. iiij. cere. ʒ. ij. dissoluatur cera cum oleo ⁊ deponatur ab igne ⁊ addatur puluis ceruse tantum ꝙ sufficiat ad inspissandum. facta permixtione addatur duo albumina ouorum ⁊ incorporentur cum ipso vngento. Aliud. Re. calcis non extincte lib. j. abluatur cum aqua veri frigoris per multas vices ita ꝙ nota sui acuitas remoueatur post ablutionem eius incorporentur cum. ℥. iiij. olei rosati. ⁊. ℥ iij. populeonis ⁊. ℥. ij. aque rosate: liniatur supra pecias hoc: ⁊ ponatur supra locum vstum sanat locum vehementer ⁊ remouet escarā: satis melius est vt primo fiat incorporatio oleorū cum calce ⁊ postea fiat ablutio cum aqua in illo vngento.

Caplm. lxij. de sudationibus que fiunt in omnibus mēbris tpe maximi caloris ⁊ maxime cū hō se fatigat

b **Egritudo** fit ex fumo colerico vl' sanguineo resoluto a materia venarum cum calor estiuꝰ fortis fuerit ⁊ homo se exponit ad eũ aliqua causa laboriosa agit calor i humores subcutaneos ⁊ venarum ⁊ eos resoluit ⁊ trahit ad cutim ⁊ facit pustulas rubeas ⁊ albas ⁊ citrinas in modum sinapis ⁊ fit cũ feruore ⁊ pruritus ⁊ calor maximꝰ in loco.

Curam eius est vt vngatur locus cũ oleo rosato ⁊ aqua rosata ⁊ aliquantulo aceti. Et fiat epithimatio cum succo solatri vel lactucarum super vnctionẽ vel cũ aqua cucurbite. Si autem posset balneari in aqua decoctionis rosarum ⁊ salicis ⁊ florum camomille esset optimum ⁊ post ablutionẽ si fiat vnctio predicta cito liberabitur. Mundificetur aliquantulũ corpus si videtur plectoricũ cũ aqua prunorum i qua dissoluantur. ℥. ij. tamarindorum ⁊. ℥. j. mãne. Dieta ei sit frigida ⁊ potus eius sit frigidus vt agresta ⁊ vinum de granatis ⁊ vinum acerbum cum aqua frigida ⁊ hoc vsq; ad dies tres.

Cap. lxiij. de formica miliari vl' i petigie ⁊ igne psico

Formicam ⁊ impetigo fiunt ab eadẽ materia salsa flegmatica vel colerica adusta in q̃ est ad mixtio alicuius humiditatis. Miliaris vero ⁊ ignis persicus fiunt ex materia subtili valde in qua caliditas extranea inducit ventositatem ⁊ acuitatem.

Signa formice ⁊ impetiginis sunt pruritus ⁊ ardor loci ⁊ asperitas ⁊ casus corticum apelle loci in quo sunt. Differt tamẽ formica ab impetigie: quia formica non sic imprimitur in mẽbro vt impetigo nec est tante asperitatis nec spaciositatem tantã occupat in membro vt impetigo. impetigo enim in figura sua occupat locum serpendo huc ⁊ illuc ⁊ determinate ⁊ serpendo facit quasdam lineationes crustosas i membro. Signa miliaris ⁊ igni persici sunt q in miliari fiunt pustule que ad modum milij ⁊ vrunt ⁊ incẽdũt locum ⁊ multiplicant numero ⁊ fiunt aliquando albe ⁊ aliquando rubee ⁊ corrumpuntur maxie albe emittunt humidum in modũ saniei sed est venenũ in igne vero persico fiunt vesice in loco ac si ignis tetigisset eum et non multiplicantur in loco ⁊ comburit ⁊ incendit.

Cura formice ⁊ impetiginis est vt abstineat a rebus acutis ⁊ salsis ⁊ vino puro ⁊ vtatur dieta humida purgetur vel mundificetur cum sirupo qui sic fit. ℞e. sene epithimi cuscute añ. ʒ. ß. elebori nigri. ʒ. ij. scolopendrie politrici fumiterre. añ. M. j. polipodij. lib. ß. pistentur ⁊ buliãt in lib. ij. aque donec remaneat medietas coletur ⁊ in colatura illa addatur li. ß. zuchari buliat aliquantulum ⁊ coletur iterum ⁊ repõatur in vase sumat de hoc patiens. ℥. ij. vel. iij. añ diẽ de quarto in quartũ plus vel minꝰ secundũ virtutẽ cũ aqua decoctionis prunorum vel sumat. ʒ. j. ß. pillularũ fetidarum sero cum vadit dormitũ ⁊ non cenet q̃ scẽ sunt capitulo de scrofulis ⁊ duritie sub assellis. Vngatur locus cũ oleo de camomilla vel vngẽto q sic fit. ℞e. litargirij. ℥. ß. aloes. ℥. j. myrrhe. ʒ. ij. cere. ʒ. j. oli de camomilla. ℥. iiij. fiat vngentum addatur in fine aliquid aceti fiat balneum in quo ponatur lib. ß. sulfuris cũ aq̃ decoctionis fumiterre ⁊ florum camomille. ⁊ post balneũ fiat vnctio. Si aũt nõ curatur per hoc scarificetur locꝰ vt exeat sanguis ⁊ postea supra fricetur cũ aceto squilitico ⁊ post fricationem vngatur vsq; ad finẽ cũ vngẽto de litargirio. Et si per hoc non curaretur ponatur locũ cantarides pistate ⁊ mixte cũ fermento ⁊ aceto. ⁊ excorietur locus ⁊ post excoriationem vngatur locus cum vngento de cerusa q sic fit. ℞e. olei rosati. ℥. iiij. cere. ℥. j. liquefiat cera cũ oleo ⁊ cum dissoluta fuerit cum olo deponatur ab igne. ⁊ cum ceperit infrigidari addatur puluis ceruse q sufficit ad inspissandum ⁊ in fine addãtur duo albumina ouorum vel tria ⁊ plus camphore.

Cura miliaris ⁊ ignis persici est vt regatur ex parte diete vt dictum est ⁊ vngatur locus cum populeõ vl' cum vngento de cerusa ⁊ curabitur. Mũdificetur corpus cum decoctione facta ex. ℥. ij. manne ⁊. ℥. j. tamarindorum dissolutorum cum aqua decoctionis prunorum ⁊ est melius. Et post mundificationẽ fiat balneũ cũ aqua decoctionis rosarum ⁊ malue ⁊ consolide minor. ⁊ post hoc iterum fiat vnctio cum predictis vngẽtis ⁊ sic perfecte curabitur indubitanter. Sola fricatio cum radicibus lapacij contusis aliquantulum facientibus continuam residentiam in aceto albo bono delet impetiginem ⁊ similia expertum est.

Ca. lxiiij. de morphea alba rubea nigra ⁊ albaras.

b **Egritudines** fiunt ex peccato virtutis nutritiue que non assillat nutrimentũ cum nutrito in colore ⁊ propter debilitatem ɔtingentem in virtute ex peccato cõplexionis alterate in loco a causa intrinseca. ⁊ aliquando extrinseca calefaciẽte vl' infrigidante locũ in quo apparet in albaras autẽ cum ibi sit manifesta asperitas ⁊ decidunt furfures a loco p fricationem notatur q cũ peccato assimulatiõis sit penitentia materiale aduste ex qua fit pruritus in loco cũ asperitate loci ⁊ differt a morphea alba rubea vel nigra quia albaras profũdatur i carne ⁊ neruis morphee continentur in superficie cutis tantum.

Cura in morphea alba est mundificare corpus cũ trocisco de turbit q sic fit. Recipe. turbit albi mundi electi pulnerizati. ʒ. j. ß. zinziberis conditi. ʒ. j. incorporentur simul cum aliquantulo sirupi rosati comedatur masticando circa mediã noctem ⁊ post cum abluatur cum vino liphato. In rubea fit flebotomia scarificatio in nigra mundificetur corpus cum pillulis fetidis vl' cũ decoctione dicta in capitulo impetiginis in albas fiat etiam mundificatio cum eisdem pillulis ⁊ eadem decoctione ratione loci.

Cura quasi in omnibus est eadem natura locus non indiget nisi rectificatione quadam. fricetur locus cũ cepe viridi ⁊ acetũ squilitico calido maxime in alba. In alijs ⁊ albaras prius scarificetur locus ⁊ postea fricetur. Facta fricatione forti cũ aceto ⁊ cepe cauterizetur locus cũ emplastro q sic fit. ℞e. cantaridarũ. ʒ. j. pistẽtur ⁊ incorporentur cũ. ℥. ij. fermenti ⁊ aliquantulo aceti vini ponatur hoc super locũ ⁊ dimittatur per horaz ⁊ plus tan diu q locus vesicatus fuerit sed in albaras diutius dimittatur quia indiget fortiori impressione eo q magis infixa est in mẽbro cũ pñtia materie aduste. post vesicationẽ vngatur locus cũ vngento de cerusa ⁊ in fine cũ vngento de litargirio dictis capitulo superiori. Abluatur locus omni die ante vnctionem cũ aqua decoctionis fumiterre ⁊ ciperi ⁊ floris camomille ⁊ hec via est nobilior ad earum curationem.

Capitulũ. lxv. de pruritu ⁊ sabie in toto corpore.

b **Egritudo** fit semper ex flegmate salso in quo facta est adustio multa vel non multa ⁊ hec in qua non est multa adustio est cum humida alta vero sicca balneetur stomaco ieiuno de tertio in tertium diem vel de quarto in quartum in aqua decoctionis fumiterre ⁊ floris camomille ⁊ ponatur in ipso balneo lib. j. sulfuris ⁊ lib. ii. oli cõis. Et sumat omni mane. ℥. j. ß. sirupi q sic fit cũ. ℥. iij. aque decoctionis prunorum. ℞e. fumiterre scolopendrie adiãti ciperi capari acori sene epithimi radicis enule. añ. M. j. pistentur oĩa preter sene ⁊ epithimũ que semper ponunt in fine decoctionis buliant oĩa per tempus ⁊ in fine addatur zucharum in delicatis quantũ est medietas aq̃ in non delicatis mel loco zuchari ⁊ iterum reducatur ad ignem ⁊ sirupizetur ⁊ postq; receperit de sirupo p dies octo ⁊ balneatus fuerit sumat. ʒ. j. ß. vel. ij. de pillulis fetidis cum vadit dormitum ⁊ non cenet vel mundificetur cum sirupo ⁊ elleboro dicto in petigine vel pillulis ad flã que sic fiunt. ℞e. mirobalanorum indorum. ʒ. j. turbit scamonee añ. ʒ. ß. elebori nigri. ʒ. ij. sene epithimi zinziberis añ. ʒ. ß. fiant pillule cum succo fumiterre

vel polipodij fiant ad modum ciceris dosis eaꝝ est. ʒ.
j.ß. vel.ij. secundum virtutem: Facta purgatione vna
vel pluribus. secundum ꝙ infirmus indiguerit ex mul-
titudine ⁊ longitudine temporis scabiei fiat etiaꝫ post
hec flebotomia vel ventosatio i spatulis naticis ⁊ dor-
so. Omnibꝰ istis ꝯpletis vngať in locis magnis lesis
cū vngēto ꝙ sic fit. ℞. litargirij myrrhe aloes añ. ʒ. iiij
cere. ʒ. ij. oleo de camōilla. ℥. iiij. dissoluať cera cū olō
⁊ deponatur ab igne ⁊ cum frigidum fuerit infundatur
puluis aliarum rerum ⁊ addatur in fine aliquid aceti.
Et si fortius vngentuꝫ facere volueris pone loco olei
de camomilla oleum laurinum. ⁊ non ponas ceram ⁊
adde in illo vngento in fine. ℥. ß. argēti viui extincti cū
saliua vel expressi cuꝫ petia. Aliud vngentum nobile.
℞. fumiterre viridis. M. j. radicum enule. M. j. pi
stentur ⁊ bulient in lib. j. olei per tempus ⁊ fint in eodeꝫ
oleo. ℥. ij. farine fenugreci ⁊. ℥. ß. sulfuris triti cum olō
⁊ aloe ⁊ myrrha ⁊ litargirio ⁊ aliquantulo aceti fiat vn
gentum de quo vngat loca magis lesa tantum ⁊ sic cu
rabitur. Aliud ad idem. ℞. olei de mastice. ℥. ij. ter-
bentine. ℥. j. misceantur ⁊ de illo fiat inunctio est eni mi
rabile in hoc casu.

Capitulum. lxvj. de sectione super vermes genera
tos sub cute ⁊ nominatur hec egritudo bouina.

b Egritudo fit semper ex materia cor-
rupta mācida que demā
datur a venis ad vacuitates membroꝝ sb cute

Signa eius sunt deābulatio sub cute de loco ad
locū: ac si serpens esset qui moretur sub cu
te: ⁊ corruptō cum putrefactione loci. Cuꝫ ergo medi
cus ꝑpenderit hoc intendat ad curationeꝫ eiꝰ ne mul-
tiplicetur ⁊ fiat in membro corruptio vniuersalis ⁊ in
corpore primo flebotometur tertia die post flebotomi
am si fuerit corpus pletoricū purgetur cum pillulis fe
tidis. Abstineat a carnibus vel vino per dies quatu-
or vel tres post purgationem veniat ad locum cuꝫ ra
sorio ⁊ scindat ipsum ⁊ extrahat putridum ⁊ vermes
⁊ impleatur locus aloe ⁊ alumine zucharino ⁊ aliquan
tulo aceti. Mundificetur locus cum vngento aposto-
lorum vel viridi. Facta mundificatione icarnetur ⁊ cō
solidetur: Si autem sectionem patiens sustenere nolu
erit vratur locus cum cantaridibus ⁊ aceto vel cū alu
mine fecum ⁊ aceto vel cum sapone ⁊ calce mixtis vel
cum oleo cera ⁊ terbentina mixtis ⁊ ponatur huiusmōi
mixtura feruens super locum ita vt vrat locum totali
ter vsqꝫ ad profundum ⁊ post vstionē procedatur cuꝫ
erradicatione vermis ⁊ rei marcide ⁊ mundificatiuis
⁊ alijs vt dictum est supra.

Capitulum. lxvij. de sectiōe sup ventositatē ⁊ fumū
deambulantem de mēbro in membꝝ cū maxio doloř.

b Egritudo fit semper ex materia ve
nenosa a qua ventositas
vel fumus eleuatur currens per membra.

Signa sunt deambulatio currens in modum vē
ti de membro in membrum ⁊ dolor into
lerabilis ex acuitate fumi venenosi ⁊ ardor ⁊ mltotiēs
febris calor in quo perseuerat fumus. Cum perpende
rit per signa illō liget membruꝫ in parte superiori ⁊ in
feriori ita ꝙ fumum vel ventuꝫ inter duas ligaturas
comprehendat ⁊ in illō medio faciat cum rasorio scissu
ram ⁊ extrahat fumum ⁊ impleat locum cuꝫ aloe ⁊ bo
loarmeno ⁊ olō rosato ⁊ aliqūātulo aceti mixtis siml'
post tres dies vel quatuor incarnetur locus ⁊ consoli
detur. abstineat his diebus ab acutis ⁊ nimis calidis
rebus. Mundificetur cum decoctione facta capitulo ð
impetigine anteqꝫ fiat scissura cum rasorio. vltimum
⁊ melius ꝙ potest fieri in illo casu postqꝫ ligatiōes facte
sunt ⁊ fumus vel vapor inter ipsas est comprehensus
est cauterizare locum vsqꝫ ad profundum cum instru-
mento punctuali vel cultelari ⁊ antecedere cum cliste
ri ⁊ mundificare intestina anteqꝫ fiat cauterium vel scis
sura facto cauterio remoueatur escara cum butiro vel

axungia vsqꝫ ad dies quatuor. postea incarnetur ⁊ locꝰ
in fine consolidetur. Attende ꝙ mundificatio in omni
egritudine que fit a materia intrinseca est valde vtilis
⁊ conueniens ⁊ necessaria dummodo virtus vel etas
vel timor non impediat.

Explicit Liber primus.

Incipit liber secundus de omnibus vulneribus ⁊ con
tusionibus que fiunt in omnibus membris a capi-
te vsqꝫ ad pedes.

Capitulum .xxvij. de causis que impediunt consolidationem vulneris in quolibet membro et cetera.

Capitulum primum de casu et percussione capitis cum fractura cranei et sine fractura et de modo curationis eius.

Cum quis percutitur in capite cum lapide vel fusto et similibus vel cadit et percutit cum capite super lapidem vel aliquid aliud et non frangitur cutis vel pellis oportet medicum considerare vtrum craneum sit sit fractum vel non.

Signa ꝙ craneum sit fractum sunt hec vomitus et sincopis hora casus et percussionis et nigredo oculorum et fuscedo circa ipsos cum quadam concauitate et cum rubedine venarum antecedente et vertigo et scotomia nam cum stomacus continuetur cum cerebro mediante quodam neruo magno et hoc scitur ex anothomia in omni lesione capitis et maxime cum leditur subito ex percussione forti debilitatur stomacus et cum patitur cerebro ex affinitate et currunt humores ad ipsum: et propter debilitatem non potest stomacus retinere sed euomit: sic vomitus super fortem lesionem capitis cum scotomia significat et ex hac eadem causa prouenit rigor qui significat paralesim futuram aut spasmum et vltimo mortem et hoc commune signum scilicet rigor in omnibus vulneribus neruorum. et maxime nobilibum: quia cum hoc ꝙ antecedit in istis vlceribus neruorum febris forte nocumentum aduenisse in neruis et locis nobilibus significat et debilitas mentis cum paruitate somni vigilijs et febris cum istis infra dies quatuor et etiam operator per tactum potest de hoc inuestigare si in talibus vsus fuerit: his signis firmiter de lesione cranei et paniculorum cerebri poterit medicus videre: cum autem aliquid istorum non affuerit neque maior pars istorum scire poterit recte ꝙ craneum non est lesum neque dura mater vel pia mater neque aliquis paniculorum cerebri. Attendendum cum hoc generale quoddam ꝙ quando quis leditur in capite cum ense macia vel sagitta si lesio est fortis et debet per hoc conuerti ad paralesim vel conuertitur. ꝙ quando fuerit lesio in parte dextra ꝙ peralesis fit in sinistra et econuerso. Et per hoc scitur ꝙ nerui qui veniunt vel mouent partem dextram radicaliter sunt in sinistra et econuerso. Et hoc vult Auic. li. tertio cap. de plaga et incisione capitis.

Cura si craneum fuerit lesum vel non fuerit statim a principio in ipsa visitatione humectentur capilli cum aqua calida. et oleo rosato mixtis in hyeme in estate cum frigida et oleo rosato mixtis postea remoueantur capilli cum rasorio tunsura cum forficibus precedente. Tertio fiat flebotomia de vena cephalica in manu contrarie partis lese nisi virtus et etas contradixerint vel ventosatio in spatulis et in posteriori. Et fiat ꝙ omni die aselle per aliquem modum et maxime per clistere ꝙ sic fit. Re. lib. j. aque decoctionis maluarum et blete et olei cois. ℥. iiij. mellis. ℥. ij. salis. ʒ. s. misceantur omnia simul et colentur et imponatur tepidum. Nam clistere hoc aleuiat cerebrum et trahit fumum et materiam ad inferiora et est vltimum bonum in euitatione apostematis calidi in loco leso in cerebro post flebotomiam vo et an clistere post clisterem secundum ꝙ medico videbitur si craneum fuerit lesum incidatur cutis secundum figuram triianguli largani vt tota lesio cranei perfecte videatur et impleatur vulnus vndique ita ꝙ labia vulneris inuersentur cum stupis et plumaceolis infusis in oleo rosato tepido mixto cum vitello oui et non cum albumine: quia nil deterius in fractura cranei et vulneribus capitis quam frigidum. Et si indigeret constrictione sanguinis per incisionem alicuius vene pone cum oleo et vitello puluerem q sic fit. Re. mumie a uminis zucharini boliarmeni dragaganti an. ʒ. s. puluerizentur et cribrentur vel alium fortiorem qui sic fit. Re. gipsi. ʒ. j. mumie tele aranee pulueris nigri qui reperitur in ore furni boliarmeni dragaganti an. ʒ. s. puluerizentur et cribrentur. Et si illa non sufficerent ad constrinctionem sanguinis loco olei ponas cum pulueribus albumen oui et oleum remoueas et sic constringetur et cum hoc ligentur extrema et ponatur ventosa magna supra epar sine incisione et statim constringit sanguinem cum predictis. Tertia autem visitatione post incisionem considera fracturam cranei vtrum fuerit oculta an manifesta. Si autem fuerit oculta pone encaustum super fracturam ocultam et cum parum steterit remoueas encaustum cum petia a superficie ossis cranei imprimetur encaustum in scissura oculta et fiet per viam istam ꝙ ocultum erat manifestabitur ad oculum. Cum autem fuerit certus de fractura cranei siue fuerit oculta siue manifesta oportet considerare in remotione ossis secundum naturam vel figuram lesionis cranei et fortitudinem et debilitatem infirmi et naturam loci lesi verbi gratia primo secundum naturam vel figuram lesionis cranei vt si craneum in lesione sua fuerit depressum ita vt comprimat cerebrum et non separatum a circunferentijs vel separatum fuerit craneum a circunferentijs et aut separatione sua aut intrauerit sub osse suo aut non intrauit et iterum aut fuerit fractura cranei linealis oculta vel linealis manifesta aut semicircularis vel circularis. Si autem fractura cranei fuerit linealis oculta et fuerit manifesta tibi per encaustrum vt dictum fuit supra et fuerit prope iuncturam cum in remotione cranei laborabis cum instrumentis ferreis et hora trepanationis vel raspationis bonum est vt aures obturentur cum bombace vel petijs vt minus sonitus instrumentorum ab infirmo audiatur et erit hec causa vt infirmus minus timeat de manuali operatione. Et procedas cum trepano et scauignatore remouendo os lesum secundum fracturam lesionis et longitudinem. Si lesio fuerit linealis vel circularis vel semicircularis si autem fractura cranei fuerit linealis oculta vel manifesta non indiges alio nisi cum raspatore procedere vel scauignatore scissura manifesta vel oculta dilatando ipsa vsque ad profundum remouendo craneum ab vtroque latere vsque ad duram matrem in oculta autem eodem modo si vsque ad duram penetrauerit matrem. et si non penetrauerit procedas cum dilatione operando cum instrumentis vsque ad finem eius semper euitando iuncturam. Si autem craneum fuerit depressum non semparatum a circunferentijs remoueas partem depressam laborando in circunferentia ossis sani perforando vsque ad profundum ita vt depressum eleues vel remoues secundum ꝙ melius videbitur tibi. Si autem craneum depressum fuerit et separatum a circunferentijs conare remouere aliquid de craneo sano et mollificare depressum cum oleo rosato ita ꝙ remotionem et mollificationem sani cranei leuiter sine dolore sine distensione et vlceratione miringarum et neruorum possit pars depressa a medico remoueri. Si autem pars depressa subintrauerit craneum aut illa que subintrauerit est minor fractura cranei aut maior si minor fuerit mollifica illam partem cum oleo rosato et cum mollificata fuerit extrahe leuiter et suauiter sine dolore et postea fiet vt dicemus. Si autem pars depressa maior fractura fuerit remoueas de osse sano tantum cum trepano et raspatore ꝙ possumus illam partem depressam post mollificationem cum oleo rosato leuiter et suauiter extrahere et remouere. Secundo in remotione cranei lesi debes considerare debilitatem et fortitudinem infirmi verbi gratia: nam si eger fuerit debilis et fuerit puer vel decrepitus debes procedere cum operatione tua que sit cum trepano rasorio et raspatore leuiter suauiter. ꝙ facis in forti et robusto in vna hora debes in istis facere in tribus successiue vel in vna die. Attendere

debes ꝙ mult ẏtiens si consideraueris in craneis pue-
rorum remouere lesionem ⁊ superfluitatez capitis mū
dificare ⁊ solum per appositionem olei rosati mixti cū
melle rosato super fracturam cranei ⁊ cū illis ponere
folia caulium ⁊ circa vulnus oleum rosatū mixtū cum
boloarmeno ⁊ accidit totum per teneritatem ⁊ molliti
em cranei in pueris ⁊ aliquibus hominibus debilibꝰ
Tertio in remotione cranei lesi debes considerare na
turam idest cōpositionem loci lesi verbi gratia si fractu
ra fuerit continuata ad iuncturam capitis vel fuerit
prope iuncturam est timorosum valde: quia per iun-
cturam veniunt nerui ⁊ vili ex cerebro ⁊ ex paniculis
ex lesione quorum cerebrum ⁊ paniculi recipiunt alte-
rationem ⁊ dolorem ⁊ fit illud causa apostematis cere
bri ⁊ paniculorum eius. Et cū hec causa mortis etiam
vnde si lesio fuerit prope iuncturam vel i iunctura nul
lo modo presumas in remotione cranei lesi appropria
re ad iuncturam cū instrumentis ferreis sed per ope-
rationem in sano continuato cū leso ꝙ est in iunctura ⁊
cum mollificatiuo confortatiuo dicto superius conare
remouere lesum nam impossibile est operari cū instru-
mentis ferreis in iunctura quin ledantur nerui ⁊ inci-
dantur paniculi ⁊ ligationes quibus iūcture cranei ad
inuicem ligantur ⁊ sequitur in cerebro ⁊ dura ⁊ pia ma
tre id ꝙ dictum est superius apā videlicet vel mors.
Remoto osse in toto vel in parte vsqȝ ad duram ma-
trem accipias petias linenas mundas ⁊ infundas eas
in oleo rosato calido ⁊ melle rosato mixtis. Et pōe eas
secundum debitam figuram inter os cranei ⁊ durā ma
trem leuiter ⁊ suauiter ita ꝙ dura mater neqȝ cerebrū
ex cōpressione dolorem incurrat ⁊ ne per hoc locꝰ apo
stemetur. ⁊ sic leuiter ⁊ suauiter pōas petiā sup petiā i
tātū ꝙ foramē cranei ex ipsis petijs repleatur ⁊ postea
cum plumaceolis inuoluti in eodē oleo ⁊ melle imple-
as vulnus cutis ꝙ est contra craneum ⁊ cūȝ repletum
fuerit inungas vulnus circunquaqȝ per totū cum oleo
rosato ⁊ boloarmēo mixtis ⁊ postea habeas stupas ma
defactas in aqua a quibus aquam vehementer expri
mas tres vel quatuor magnas secundū formā vulne
ris. Et ponas super illud vulnus cooperiēdo vndiqȝ
⁊ postea liga super locū ⁊ caput totū ⁊ ponas supra bin
dam cū ligatū fuerit vndiqȝ capellum pellis agnie. At
tende ꝙ nihil est ꝙ ita imediate ledat cerebrū ⁊ partes
eius quenadmodum aer ⁊ vulneratum i capite siue sit
cum fractura cranei siue sine fractura hyeme ⁊ estate sū
mopere custodias ab aere ⁊ cū hoc bonuȝ est vt in hye
me semel infirmus mutetur in die vel ligetur in estate
vero bis ⁊ maxime cū fuerit fortis vel intensa aeris
caliditas. Modus vero curationis ex parte medicina
rum ratione temporis infirmitatis ⁊ ratione diete talꝭ
fit. Primo cū accesseris ad infirmū pilis remotis fiat
inunctio cū oleo rosato calido. Secundo eadem die fiat
flebotomia vt dictū est. Et si per signa perpenderis ꝺ
fractura cranei sequenti die post flebotomiaȝ fiat inci
sio cutis vt superius determinatum est vel si timuerit
da fractura incidatur cutis etiā secūdū figurā ⁊ modū
dictum ⁊ impleatur vulnus totū cū plumaceolis infu
sis in oleo rosato mixto cum vitello oui caro ⁊ hec in-
fusio ⁊ positio istius olei calidi cū vitello in vlnere de
bet fieri a principio vsqȝ ad horā in qua os totū ꝙ intē
dis remouere remotū est ⁊ vnctio circa vulnus cū bo
loarmeno ⁊ oleo rosato debet fieri a principio incisio-
nis vsqȝ ad perfectam incarnationem quia nihil est ꝙ
ita defendat caput ⁊ cerebrū ab apostemate calido pꝰ
flebotomiā quenadmodū hec vnctio ⁊ cum hoc cliste
re seu ventris largitas ista tria semper super sunt vti-
lia ⁊ necessaria in egritudine capitis a principio vsqȝ
ad finē vel ad minus donec fueris securus de aposte-
mate calido ne superueniat nam euentus apostematis
calidi in vulnere vbicunqȝ fuerit semper timorosus ē
⁊ mortalis in multis. Scias ꝙ vngentū de oleo rosa-
to ⁊ melle rosato cum hoc ꝙ confortat locū valde ab-
stergit omnem nigredinē dure matris ⁊ superfluitatez
⁊ si nigredinē non remouerit est signū mortis ⁊ accidit
necessario ex mortificatione loci. Infusio vero petiarū
in oleo rosato ⁊ melle rosato que petie ponuntur intra
craneum ⁊ duram matrem debet fieri a die remotiōis
ossis in parte vel in toto vsqȝ ad incarnationē dure ma
tris cū craneo ⁊ tunc medicus post istam icarnationē
debet incipere ponere puluerē capitalem incarnatiuum
⁊ confortatiuum qui sic fit. Re. thuris ciperi nucum ci
pssi mirtilorȝ myrrhe añ. ʒ. ſ. faria orobi. ℥ j. fiat pul
uis cribellatus ex omnibus qui decenter cū petijs ⁊ stu
pis infusis in aqua calida in hyeme ⁊ frigida in estate
a quibus aqua vehementer sit expressa ponatur. Aliꝰ
Re. mumie thuris dragaganti gūmi arabici añ. ʒ. ſ.
sanguinis draconis farine hordei mirtilorum añ. ʒ. ij
fiat puluis cribellatus sed in estate melior. Alius i hye
me. Vngenta possent fieri ex istis ⁊ esset optima incar-
natio: ⁊ tunc requirunt oleum ⁊ rasinam si ceraȝ secun
dum proportionē debitam verbi gratia in lib. j. olei ad
faciendum vngentū per se ex quolibet puluere supra-
dicto requirit. ʒ. j. cere. ⁊. ʒ. iij. rasine ⁊ cū dissoluitur ce
ra cū rasina ad ignē ⁊ cū oleo colatur ⁊ ī colatura illa po
nitur puluis dictarum rerum: ⁊ fit vngentum. In fine
post incarnationem ponitur puluis consolidatiuus qui
sic fit. Re. nucis cipressi galle farine orobi. añ. ℥. ſ. san
guinis draconis mirtis añ. ʒ. ij. fiat puluis cribellatus
Alius. Re. litargirij thutie añ. ʒ. ſ. thuris masticis añ
ʒ. ij. mumie mirtilorum galle nucis cipressi farine oro
bi añ. ʒ. iij. Attende hoc generale in omnibus fracturis
cranei quia si caro vnctuosa vel superflua appareret su
per duram matrem vel craneū secure remoueas eam
cum vngento apostolorū quod faciemus in fine vel vn
gento viridi ꝙ sic fit. Re. aluminis zucharini floris eris
mellis añ. ʒ. j. misce. Et scias ꝙ eadem est proportio
istoruȝ vngentoruȝ ad carneȝ mollē cranei ⁊ dure ma
tris sicut est proportio mellis rosati ad mundificatio
nem nigredinis ⁊ saniei pie matris. Si autem cadēs
vel percussus in capite fuerit sine fractura cranei nō
indiget infirmus alio post abrasionem capitis in prin-
cipio ⁊ flebotomiā ⁊ scarificationē vel clistere seu cli-
steria nisi inunctione cū oleo rosato ⁊ boloarmeno ⁊ po
ne pulueres mirtilorum postea debes supra locuȝ le-
sum ⁊ super puluerem emplastrū ponere de cera noua ca
lefacta ad ignem nam hoc cū puluere mirtilorum con
fortat caput ⁊ locū ⁊ percussum omnē ⁊ defendit ipsum
a receptione humorum ⁊ inflatione. Dieta n eo qui
fracturam patitur siue sit cū vulnere siue sine vulnere
a principio vsqȝ ad finē talis erit a principio die percus
sionis vsqȝ ad dies. x. in estate vel. vij. in hyeme vel
quousqȝ fuerit securus de apostemate ne fiat amplius
des ei micam panis lotaȝ in aqua vel succum farri vꝉ
hordei vel lactucam ⁊ boraginē conditā cū amigdalis
vel cucurbitas conditas cum eodeȝ. Si vero infirmꝰ
est debilis ꝙ non posset vsqȝ ad tempus predictū ex-
pectare des carnes edinas vel pullias ⁊ carnes coctas
cum cucurbitis ⁊ lactucis vel portulacas cōfectas cūȝ
agresta vel comedat eas cum vino de granatis pꝰ. vij.
vel. x. dies regas etiam fortē cum eisdem carnibus eo
dem modo conditis vsqȝ ad perfectam incarnationeȝ
dure matris cum craneo ⁊ vsqȝ ad securitatem aposte
matis loci post securitatem ⁊ incarnationem istā regas
infirmuȝ cū carnibus castrati ⁊ porci ⁊ arietis ⁊ pedū
animaliuȝ istoruȝ elixatis ⁊ assatis vt grossus humor
⁊ viscosus generetur ab illis ⁊ conueniēs ad conuersio
nem in rem durā ⁊ calosam loco ossis deperditi pirra
⁊ coctana cocta sub prune post comestionem comederꝫ
potest. Bene posset comedere gallinas capones ⁊ fasia
nos ⁊ perdices ⁊ aues paruas non degentes in aquis
potus eius sit: in omnibus vt dicetur inferius. Sum-
mopere a vino abstibeat quasi ad perfectā curationeȝ
quia nihil est ꝙ ita percutiat caput ⁊ protrahat mate-
riam ac cerebȝ vt vinum nec aliquid inducat ita reci

dinationem ⁊ debilitatem cerebri ⁊ cursum humorum ad cerebrū vt vinū. Sis ergo contentus in aqua decoctionis medulle panis vel in agresta cū aqua vel in aqua decoctionis zuchari rosati veteris: omnia ista cōfortant os stomaci ꝙ debilitatur in oī percussione capitis propter affinitatē quā habet cū cerebro ex neruo currente a cerebro vsq̄ ad os stomaci. Et propter hāc affinitatē ex compassione currunt humores ad stomacum percussi ⁊ fit vomitus ⁊ cū hoc etiā ꝙ confortant os stomaci ipediunt fumū ne ascendat ad caput. Si autem a vino abstinere non posset: sumat vinū agreste mel debile mixtū cū aqua zuchari rosati vel aqua mice panis ⁊ sit aqua duplum eius. Dieta vero eius qui fracturam non habet neq̄ vulnus cū percussus fuerit vel ceciderit sit vt dictum est in principio illi⁹ qui fracturam habet ⁊ potus similiter ⁊ hoc vsq̄ quo medicus fuerit securus ꝙ generatio apostematis calidi non fiat: ⁊ maxime vsq̄ ad dies septē vel octo. postea redeat ad consuetudinem.

Capitulum secundum de casu ⁊ percussione in capite cum vulnere facto ab ense ⁊ fusto ⁊ sagitta cum fractura cranei ⁊ sine fractura.

c **Um medic⁹ accesserit ad eū** qui in capite vulneratus est cū ense ⁊ similib⁹ vel cū sagitta. ⁊ certus est ꝙ lesio est in craneo debet in ipsa visitatione remouere pilos tūdendo cū forficibus. Et post tunsuram imediate debet humectare pilos cū oleo rosato mixto cū quadrupio eius de aqua calida in hyeme ⁊ in estate cū frigida ⁊ post hoc cū rasorio perfecte pilos tunsos ⁊ humectatos remouere. Et hoc sit generale documentū in omnibus vulnerib⁹ capitis ⁊ locis in quibus pili reperiuntur: hoc completo locus totus rasus vngatur qui est circa vulnus cū oleo ꝙ sic fit. ℞. olei rosati. ℥. ij. boliarmeni. ℥. j. aceti. ʒ. j. misceantur ⁊ sit hoc calidū in hyeme frigidū in estate: nam hoc defendit omne membrū vulneratū ab apostemate calido in vulnere ponantur plumaceoli ⁊ petie infusi in hoc oleo ꝙ sic fit. ℞. olei rosati. ℥. j. vitellum oui vnū misceantur simul reple vulnus cū plumaceolis ⁊ stupis ⁊ petijs ⁊ ponatur super totū vulnus et locum rasum petia magna infusa in oleo rosato ⁊ bolo armeno dicto superius ⁊ postea stupas magnas in aq̄ calida infusas in hyeme frigida in estate a quibus stupis vehementer aqua manibus sit expressa ponat medicus in fine ⁊ decenter firmet eas ligando caput totū cum binda conuenienti: ⁊ totum hoc tractet medicus manibus suis suauiter ⁊ leuiter sine dolore: vt possibile fuerit: nā hoc est ex illis quod est magis necessariū in curatione vulneris q̄ aliquid aliud. et est etiā hoc vnū valde bonū in euitatione apostematis calidi ne membro superueniat vulnerato quia nihil est ꝙ faciat currere materiā ad locū lesum ⁊ vulneratū vt dolor ⁊ ita debilitet virtutem ⁊ propter hoc conuenit medico vt oīa membra tractet suauiter ⁊ sine dolore ⁊ operationes in omnibus mēbris perficiat sine dolore prout possibile fuerit ex modo enī tali operationis cum manu medicus finem ꝯsequitur laudabiliorē. Secunda vero visitatione consideret medicus super vulnus factum cū ense ⁊ similibus: ⁊ supra debilitatem ⁊ fortitudinem infirmi ⁊ super largitatem ⁊ stricturā ventris. Nam si eger fuerit fortis ⁊ parū de sanguine exiuerit a vulnere fiat flebotomia de cephalica que est in cōtraria manu partis lese apud policē vel ventosatio ī spatulis vel ex parte posteriori. Et si cū hoc fuerit strictus fiat clistere aliquod secundū ꝙ in primo capitulo diximus vel fiat suppositoriū cū sapone vel lardone vel felle aliquo vel cū aliqua alia re conueniente faciente asellare infirmum. Si autē fuerit debilis ⁊ parum sanguis exiuerit a vulnere ventosetur tantum. Et si fuerit strictus secundū ventrem fiat suppositoriū tātū. Si multum sanguinis exiuerit a vulnere si fuerit fortis vel debilis nihil per flebotomiam vel ventositatē remoueatur. sed in forti ⁊ debili semper facies ꝙ sit largus secūdum ventrem vel per clistere seu suppositorium secundum ꝙ vbi videbitur. ⁊ scias ꝙ ista sunt cōia ⁊ necessaria in omni vulnere capitis ⁊ ī omni vlnere a diafragmate superius ⁊ etiam a diafragmate inferius scilicet etiam flebotomia partis contrarie vel ventosa ⁊ largitas ventris cum clisteri vel suppositorio vel emplastro cum rebus frigidis circa vulnus. Nam cum illa facta fuerit secundum ordinem ⁊ modum in omni vulnere faciunt ꝙ mēbrum nisi ex errore vllo modo apostumet. Si autem vulnus factum cū ense ⁊ similibus ita dilatatum fuerit ꝙ pellis per se alteri parti adherere non possit suatur cum filo duplicato incerato: ⁊ bene firmetur post remotionem pillorum ⁊ dimittatur vulnus satis apertū in loco decliniori vt sanies libere possit exire a vulnere cum ibi fuerit generata. Super suturam autem apostematis continue ponas puluerem qui sic fit. ℞. sanguinis draconis dragaganti boliarmeni añ. ℥. ß. puluerizentur ⁊ cribrentur in ore vulneris aperto vel ꝙ remaneat apertū post suturam ponatur sicut in alijs vulneribus in principio oleum rosatum cū vitello oui ⁊ circa vulnus cū oleo rosato vt dictū est scias ꝙ omne vulnus postq̄ habuerit tres dies ī estate quatuor in hyeme nisi fuerit cum fractura cranei non requirit intra se oleū cum vitello oui. sed est conueniens vt ad mundificationem ⁊ confortationē loci ponatur emplastrum quod sic fit. ℞. mellis rosati colati. ℥. j. farine hordei. ℥. j. ß. farine fenugreci. ℥. ß. incorporentur simul. Inunctio vero que fit circa vulnus cū bolo ⁊ oleo rosato vel que posset fieri cum succis herbarum frigidarum scilicet cum succo solatri ⁊ similibus que ponuntur circa vulnus in membro causa euitationis apostematis calidi ⁊ confortationis membri nō reliquantur vsq̄ ad tempus in quo consolidatiua post incarnatiua requiruntur. Facta mundificatione incarnetur vulnus cū puluere incarnatiuo qui sic fit. ℞. thuris masticis vernicis añ. ʒ. ij. myrrhe. ʒ. j. farine orobi. ℥. ß. misceatur ⁊ cribrent vel cum vngento ꝙ sic fit. ℞. rasine. ℥. iij. cere. ℥. j. ß. pulueris thuris ⁊ farine fenugreci añ. ℥. ß. olei oliue lib. j. ß. dissoluat rasina cum cera: ⁊ in fine cum oleo ⁊ addatur puluis thuris ⁊ fenugreci ⁊ coletur ⁊ ponatur in vase. Facta incarnatione consolidetur vt dictum est vel ponatur puluis qui sic fit. ℞. corticū granati mumie nucum cipressi foliorū lingue bouis sicce añ. ℥. ß. puluerizentur ⁊ cribrentur. Si autem vulnus cum ense ⁊ similibus factum fuerit cū fractura cranei ⁊ vulnus non fuerit amplum ⁊ sufficiens ad remotionem cranei lesi amplietur vulnus vel incidatur cutis secundum figuram triangolarem vt cum facilitate medicus cum instrumentis manualibus in remotione ossis leniter laborare possit: procedatur postea in remotione ossis secundum figuram lesionis ⁊ debilitatem ⁊ fortitudinem infirmi ⁊ naturam loci vt superius dictū est in primo capitulo. Si autem vulnus capitis factū fuerit cū sagitta penetrante craneū vsq̄ ad profundum aut non. Si autem non penetrauerit anteq̄ ipsam extrahas remoueas capillos: ⁊ post ea dilata vuln⁹ cū rasorio vt sagitta exeat ⁊ ne ex infiltratiōe sagitte in lacertis ⁊ villis ⁊ neruis cutis cū difficultate ⁊ dolore trahatur: ⁊ propter illud bona ē dilatatio cutis ante extractionem eius. Extracta sagitta procedat medicus cum flebotomia vel scarificatione secūdū ꝙ ei videbitur de debilitate ⁊ fortitudine infirmi ⁊ cū clisteri ⁊ suppositorio ⁊ cū vnctionibus intrinsecis ⁊ extrinsecis ⁊ ifusionib⁹ ⁊ emplastro mundificatiuo vt dictū est superius in illo eodem capitulo. Si vero sagitta vsq̄ ad profūdū cranei penetrauerit considera in extractione sagitte anteq̄ extrahas: nam vt plurimū homines moriuntur ex extractione sagitte cū cerebrum fuerit lesum quia secū exalant spiritus ⁊ calor ⁊ defficit per hoc sensus ⁊ motus ⁊ sic moriuntur. bonū est ergo post remotionem pilorum

vt cutis vndiqꝫ incidatur secundũ figuram triangula
tam ꝙ cranei lesio oculis manifeste appareat. ⁊ tunc cõ
fortetur locus cuꝫ boloarmeno ⁊ oleo rosato ab extrin
seco. ab intrinseco vero mollificetur ferrũ vel conforte
tur craneum vel locus qui est circa ferꝝ cũ oleo rosato
⁊ vitello oui. ⁊ dimittatur sic per diem sequẽti die fiat
flebotomia de cephalica contrarie partis lese vel sca-
rificatio vel distere ⁊ iterum cum hoc fiãt predicte vn
ctiones confortationes ⁊ mollificationes vt diximus.
Tertia vero die consideretur dispositio infirmi: naꝫ si
esset in tanta debilitate ꝙ nullo modo posset extractio-
nem sustinere dimittatur vsqꝫ ad finem vite si autem
haberet aliquem vigorem ⁊ bonã mentẽ remoueatur
cum instrumentis ferreis de osse exite circa sagittam
vt lenius ⁊ cum minori dolore ⁊ ꝯmotione capitis mi
nore a medico sagitta possit extrahi: nam si sagitta ex-
trahatur violenter absqꝫ hac preparatiõe cõmouebit
cerebrum ⁊ particule cranei eleuentur violenter ⁊ exten
dentur mirige ⁊ current propter violentiam materie
ad cerebrum ⁊ ita vel apostemabitur cerebꝝ vel cito
morientur propter occupationem cerebri subitam ⁊ ac
cidet simile ꝙ accidit applicis hoc facto sagitta cuꝫ di
gitis vel tenaculis leuiter ⁊ sine difficultate extrahat.
Et imediate post illud impleatur locus cranei lesi cuꝫ
petijs infusis in oleo rosato. ⁊ melle rosato mixtis ⁊ po
nantur alique petie inter craneum ⁊ duram matreꝫ ne
ex motu cerebri paniculi eiꝰ fracturam cranei excant ⁊
ex contractu partium asparum ossis lesi ideꝫ paniculi
ledantur, ⁊ ne ex grauedine contactus loci lesi in consue
ta apostẽari apostement que apostematio in futuro esseꝫ
causa mortis supra infirmum. procedatur ergo in cu-
ra cranei ⁊ vulneris post extractionem sagitte vt dictũ
est in primo capitulo. Dieta eius sit a principio vsqꝫ
ad dies septem vel octo si fuerit fortis vel si fuerit d
bilis vt dictum est in capitulo primo ⁊ potus similiter
Scias ꝙ potus in hoc casu ⁊ similibus semp debet esse
magis frigidus ꝙꝫ calidus. vt est aqua decoctiõis mi-
ce panis seu aqua cũ agresta seu aqua zuchari rosati ve
teris que melior est omnibꝰ potibꝰ eo ꝙ stomacũ ⁊ ape
titum magis alijs potibus retinet in hoc casu vel vio
de granatis seu aqua decoctionis prunorũ siccorum ⁊
non viridium quia humiditas viridium destruit ape
titum. In debilibꝰ vinũ debile vel agrestũ cũ quadru-
plo aque decoctionis zuchari rosati veteris. Et cibus
etiam in hoc casu sit declinans ad frigidatẽ vt est mi
ca panis loti in aqua frigida multotiens vel succũ far
ri vel hordei vel portulacas seu lactucas conditas cuꝫ
amigdalato ⁊ agresta ⁊ hoc in pꝛĩcipio vsqꝫ ad tempꝰ
securitatis apostematis ⁊ incarnatiõis loci si fuerit for
tis. Si võ fuerit debilis cõedat carnes conditas cum
herbis dictis ⁊ agresta ⁊ vino de granatis ⁊ similibus
vt dictum est.

Capitulum tertium de vulnere quod fit in naso ⁊ fa
cie cum ense ⁊ sagitta ⁊ similibus.

v Ulnus in naso et facie factum cum en-
se ⁊ similibus quandoqꝫ secundum lõgitudinẽ
faciei ⁊ nasi quandoqꝫ secundum latitudinem. Siue
fiat secundũ longitudinem vel secundum latitudineꝫ
quandoqꝫ est largum ⁊ amplum quandoqꝫ strictum. ⁊
si fuerit strictũ seu largum quãdoqꝫ est cũ deperditione
ossis ⁊ pellis ⁊ quandoqꝫ cum deperditione ossis tan-
tum vel cum lesione ⁊ non deperditione. Si autẽ vul-
nus fuerit strictũ ⁊ non fuerit ibi deperditio ossis neqꝫ
pellis non indiges alio nisi vt continues partes distan
tes vel cũ sutura vel plumaceolis si plumaceoli non
fuerint sufficientes ⁊ potentes ad conseruandum ĩ sta
tu ⁊ figura debita partes conductus ⁊ continuatas et
non obmittas de flebotomia ⁊ ventosatione vel cli-
steri vel suppositorio in pꝛĩcipio ſm ꝙ tibi videbitur
de infirmo ex parte indigentie ⁊ ex parte debilitatis ⁊
fortitudinis vt apostema calidũ in loco non possit vl-
lo modo generari ponas in loco q est circa vulnus cũ
petijs ⁊ stupis vt membꝝ lesum humores a sanis mo
do nõ recipiat ⁊ vt forte fiat. Et ꝯfortetur omni die cõ
tinue donec securus sis ꝙ apostema non generetur in
bona quãtitate de re que sic fit. ℞. succi solatri vl mõ
telle vel spuiue. ℥.iij. olei rosati. ʒ.ij. boliarmeni. ʒ.j.
aceti. ʒ.ß. misceantur simul ⁊ super vulnus cum petijs
pone de puluere mixto cũ vitello oui qui puluis sic fit.
℞. draganti gũmi arabici boliarmeni añ. ʒ.ß. terã
tur ⁊ cribrentur. Uel alius puluis misceatur cum vitel
lo oui qui sic fit. ℞. farine hordei. ʒ.iij. mumie draga
ganti gũmi arabici añ. ℥.ß. terantur ⁊ cribrentur ĩ pꝛĩ
cipio fiat hoc. Si autem post principium videres ꝙ
vulnus indigeret mundificatione aliqua mundifica lo
cũ cũ melle rosato mixto cũ farina hordei vl melle ro
sato ⁊ terbentina ⁊ farina hordei mixtis post mundifi-
cationem incarna locũ cum puluere de thure in fine cõ
solida de puluere nucis cipressi ⁊ cũ ablutione facta cũ
vino calido scias ꝙ vinum calidũ facit adherẽ carnes
⁊ eas firmat. Si autẽ vulnus fuerit strictum vel factũ
a sagitta ⁊ fuerit deperditio ossis vel carnis conare
generare aliqd loco ossis vt cicatrix pulchrior fiat cuꝫ
re que sic fit. ℞. thuris myrrhe añ. ʒ.ß. farie fenugre
ci. ʒ.j. rasine. ℥.iij. cere. ʒ.j.ß. olei. lib.j. fiat vngentuꝫ
vel cũ puluere qui sic fit. ℞. masticis thuris myrrhe
draganti gũmi arabici añ. ʒ.ij. farine fenugreci. ℥.j.
misceantur non presumas ponere has res vulneri nisi
postqꝫ obseruaueris regulam reꝝ que in principio fieri
debent sed pone supra vulnus vsqꝫ ad tempus incar-
nationis continue mel rosatum mixtũ cũ vitello oui. ⁊
post mundificationem consolida cũ puluere qui sic fit.
℞. nucũ cipressi corticũ granati mumie añ. ʒ.ß. pulue
rizentur ⁊ cribrentur. Si vero vulnus fuerit ampluꝫ
siue fuerit ſm latitudiem siue ſm longitudinem cõside
ra si ibi fuerit separatio ossis aut non. Si auteꝫ ibi nõ
fuerit separatio ossis facias suturam ⁊ adherentiã par
tium vt dicemus. Si vero os separatum fuerit ita ꝙ
os non adhereat secundũ aliquam circunferentiã vel
non teneat se cum osse sano in aliquo loco remoueas ip
sum ⁊ postea sue vulnus vel facias ꝙ partes distantes
adhereant firmiter. Si autem os separatũ tenuerit se
cum osse sano ita ꝙ non sit separatum ab omni circun
ferentia constringe ipm os cũ sutura ⁊ plumaceolis et
instrumentis ⁊ binda ꝙ remaneat in loco si videtur ti-
bi ꝙ sit possibile ⁊ si ñ videtur tibi ꝙ sit possibile remo
ueas ipsum os dum vulnus est recens quia minus in
festabis infirmum ꝙ si per tempꝰ dimiseris ⁊ postea
si fuerit ipsum necessariuꝫ remoue: facies enim infirmo
dolorem ex nouo vulnere qui factus in principio non
fuisset eo ꝙ natura per tempus acquieuerat supra ipm
⁊ sic ea nouo dolore propter remotionem ossis turbabi
tur natura ⁊ erit hec causa longioris infirmitatis ⁊ ma
le vulneris consolidationis. Attende de sutura genera
le secundum ꝙ debet fieri in omni membro vulnerato
inquirente per formam ⁊ figuram vulneris sutura pri-
mo quia omnis sutura melior ⁊ magis durabil fit cuꝫ
filo simplici vel duplicato incerato ꝙꝫ cum seta ꝙuis
seta subtilioris ⁊ nobilioris substantie sit ꝙꝫ filum nam
filum ⁊ maxime cum fuerit inceratum est minoris et
tardioris incisionis ⁊ maioris durabilitatis ĩ loco ꝙꝫ
seta ⁊ hoc minoris doloris ⁊ secundum hoc eligitur in
omni sutura vulneris. Iterum debet fieri cum acu triã
gulata eo ꝙ melius ⁊ facilius penetrat membrum ter
tio debes considerare modum suendi nam vulnus a
quibusdam sumitur vt pilipari suunt pelles ⁊ hec su-
tura pulchrioris est cicatrizationis: fit etiam cum mo-
dis ⁊ nectatione ⁊ in hac sutura reuoluitur filum in pri
ma nectatione bis ⁊ in secunda semel vt modus firmi-
or remaneat ⁊ dimittatur iter nectum ⁊ nectũ distãtia
aliqua fit etiam sutura p appositionẽ plumaceoloꝝ ⁊ bi
darum ex vtroqꝫ latere vulneris ⁊ postea extremitates
bindarũ ⁊ plumaceoloꝝ sumat ⁊ sic conducit distantia

⁊ remanet: sed hec sutura non habet locū nisi qn̄ vulnus
est paruū ⁊ non indiget forti conductura vel adheren-
tia sed debili ⁊ iterū hec sutura non potest fieri in oībus
locis sed in qbusdā tantū .s. planis ⁊ eq̄lib⁹. iterum fit
sutura cum dimissione acuū in loco circa quas ac⁹ in-
uoluit filum ter vel q̄ter ⁊ firmat. ⁊ hec sutura non fit
nisi in mēbro magno velut humero vulnerato cum ca
su adiutorij ⁊ quando vuln⁹ indiget forti ⁊ firma ⁊ lon
ga conductura partiū cū adherentia forti etiaʒ. Si aūt
vuln⁹ fuerit factū cū sagitta considera vtrum sagitta
fuerit apparens vt non si aūt fuerit apparens mollifi-
ca locum ⁊ conforta ipsuʒ cū oleo rosato actu calido ⁊ si
laici vel rumores mulierꝫ non ipedierint vel te infesti-
nauerint vel sagitta ita ꝑ mēbrū intrauerit ꝙ de faci
li potest extrahi sine difficultate ⁊ magno dolore dimit
te sagittam vsq; ad fin. diē ⁊ obserua i prima die regu-
las pricipij vulneris vt flebotomia vel ventosa distere
vel suppositoriū. ⁊ regat cum dicta frigida ⁊ potu ⁊ lo
cum vngas circa sagittā cuʒ bolo ⁊ succis ⁊ oleo rosato
⁊ vuln⁹ cum oleo rosato calido ita ꝙ itret canulam sa-
gitte oleū: ⁊ intra sagittā ⁊ circūferentiam vulneris sa-
gitte si est possibile: sequenti die accedas ad infirmum
⁊ nisi debilitas vel aliqd ipedierit recipias canam sa-
gitte apparentem intra tenaculas dētales ⁊ firma bn̄
tenaculas comprimendo manus super partem poste-
riorē tenaculaꝝ vt dentes tenacule i canulam sagitte
fortiter imprimant: ⁊ cum feceris sic volue tenaculas
a dextris ⁊ sinistris ⁊ postea reducas sagittā ad locum
in quo fuit primo ⁊ sic recte ⁊ linialiter sine difficultate
cā poteris extrahere cū viam sibipsi sagitta fecerit ex
reuolutione a dextris ⁊ sinistris ⁊ conuerso. qua sagit-
ta extracta ipleas vulnus nō cōprimēdo dolorose cū
petijs ⁊ stupis infusis in oleo rosato calido ⁊ vitello
oui ⁊ hoc vsq; ad dies .iij. vel .iiij. ⁊ tunc incipe reti-
culare vulnus cuʒ mundificatiuis .s. cum melle rosato
⁊ farina ordei: ⁊ terbentina vel melle rosato ⁊ farina
hordei ⁊ farina fenugreci que mitigant dolorem. facta
mundificatione incarnetur cum thure ⁊ consolidetur
cum balaustijs ⁊ similibus ⁊ cortice granati ⁊ nucis ci-
pressi. Si aūt sagitta nullo modo visu fuerit manifesta
inquire de ea si fuerit in naso tractando de ea inter fo-
ramē nasi cum tenta vel alibi si fuerit alibi. Et si eam
non inueneris via aliqua semper mollifica ⁊ confor-
ta locum cum oleo rosato vsq; ad vulneris consolida
tionem si poteris per viaʒ istam vulnus consolidare
vel vsq; ad tēpus manifestationis sagitte ⁊ multotiēs
per viam istā sagitta manifestatur vel natura cū inge-
nio expellit eam ad locū conuenienteʒ ⁊ extrahit per
se sine difficultate vel manifestat ita ꝙ infirmus per
se eam extraheret vel medicus. Si aūt non apparet ⁊
manifestatur per tactū tentat ⁊ non per visum cona-
re ponere in canulam sagitte oleum rosatū ⁊ mollifica
re locum vulneris cū eodem oleo per temp⁹. Et cum
visum fuerit tibi ꝙ locus mollificatus fuerit pone in
foramine canule sagitte tētam cū vnco: ⁊ iprime vncū
in foramine canule vsq; ad vacuitatem inferioreʒ ca
nule. ⁊ tunc reuolue vncum versus partem exteriorē
⁊ cōmoue cū vnco infiltrato in canulam sagitte ipsam
⁊ eam extrahe si est possibile. Si vero impossibile fue-
rit eam extrahere iterꝫ reddas ad mollificationem lo
ci ⁊ dilatationem. ⁊ multotiens dilatauimus locū sa-
gitte post primam experiētiam cū vnco cum zegi vel
vitreolo iposito in foramine sagitte ⁊ post positioneʒ
vitreoli de quo fit encastruʒ cū oleo rosato per vnam
diem tēptauimus vel post duas de cōmotione sagit-
te cū tenta ⁊ eam libere ⁊ nō dolorose extraximus. ⁊ tā
diu per secūdam vel tertiā ⁊ quartam iterationem fa-
cias cum zegi .i. vitreolo de quo fit encaustrū ⁊ oleo ro
sato quod sagittam extrahas q; per istam viā nō eui-
tabit quin extrahat vel manifestabit medico modus
exitus vel sui habilior locus ad exitū. Si vero sagitta
occulta vel manifesta i barbulata fuerit pone in quacū-
q; canula canulam eneā vel canā pēne anseris. ⁊ po-
stea cape cū tenaculis canulā sagitte mediam. ⁊ sic ex
trahendo sagittam barbule in mēbris nō poterunt fi-
xari vel infiltrari ppterea q; pēne anseris vel canule
enee ipediunt infiltrationem. Remota sagitta proce-
datur in curatione vulneris eius vt superius dictum
est. Si aūt mel rosatum nō esset sufficiens ad mūdifi-
candū pp aliquam carnē mollē ibi natam mundificet
vulnus cū vngento apostoloꝝ vel viridi ⁊ post mun-
dificationē icarnet cū thure ⁊ cōsolidetur cum puluere
nucis cipressi. Dieta eius in principio sit mica panis
lota in aqua multotiens vel succus hordei vel farri fa-
ctus cū lacte amigdolaꝝ. vel detur lactuce vel cucur-
bite vel portulace cōdite cum lacte amigdolaꝝ. ⁊ hoc
vsq; ad securitatem apostematis. Si vero debilis fu
erit dentur carnes edine vel pulline elixate cū predi-
ctis herbis. ⁊ postea carnes castrati vel galloꝝ: ⁊ pdi-
cum ⁊ fasianoꝝ ⁊ auium degentiū in arboribus ⁊ nō in
aquis ⁊ oua sorbilia ⁊ brodia mice panis cōfecte cum
vitello oui ⁊ de carnibus istis in fine assatis ⁊ in patel
la ⁊ in pastillo cōditas cū puluere q sic fit. ℞. cinamo
mi electi. ℥.ij. cardamoni. galange gariofiloꝝ an̄. ʒ.ij.
croci. ʒ.ß. fiat puluis. potus ei⁹ a principio sit aqua de-
coctionis zuchari. rosati veteris vel aqua decoctionis
malorum granatoꝝ vel aqua cuʒ agresta seu aqua de-
coctionis mice panis vel decoctionis prunoꝝ siccoꝝ
In fine vinum debile vel stipticū mixtum cum aqua
ita ꝙ aqua sit triplum vel duplum vel aqua decoctio-
nis reꝝ supra dictarum.

Capitulum quartum de vulnere in substantia ocu-
li cum sagitta vel cum aliqua re ledente .s. vulnerādo
coniunctiuam vel corneam.

Vlnera oculi timorosa sūt. ⁊ pp oculum ⁊
pp affinitatē oculi cum cerebro ⁊
fiūt vulnera in h̄ loco cū sagitta apparēte ⁊ qn̄ʒ
nō appēte. siue sit apparēs. siue nō oʒ cōsiderare in regi
mine loci cum vnctionib⁹ confortantib⁹ circa vulnus ⁊
cū mollificātibus vulnus ⁊ circūferētia sagitte ⁊ cum
oībus reb⁹ dictis facientib⁹ ad euitationem genera-
tionis apostematis calidi in loco. ⁊ cū dieta ēt vt dictū
est capl̄is superiorib⁹ rōne principij vulneris. Si aūt
sagitta appareat ita ꝙ cū tenaculis possit capi recipia
tur canula sagitte cum dentib⁹ tenaculaꝝ ⁊ firmentur
bn̄ tenacule in canula ⁊ reuoluat a dextris ⁊ sinistris cū
sagitta ad locuʒ pprium ⁊ primū ⁊ tūc extrahat ⁊ im-
pleat vulnus illa hora cū oleo rosato calido mixto cuʒ
vitello oui. Tertia die mundificet ⁊ incipiat vulnus
cū melle rosato ⁊ farina hordei ⁊ farina fenugreci mū
dificati. Facta mūdificatiōe icarnet locus: ⁊ in fine cō
solidetur. Si autem sagitta nullomodo apparuerit ob
seruatis omnibus regulis principij vniuersalis ⁊ re-
gulis diete secundum principiuʒ. Omni die bis im
pleatur locus sagitte cum oleo rosato simplici calido.
⁊ impleatur vulnus vsq; ad fundum cum tenta im-
bibita in oleo secundum ꝙ possibile fuerit. Et cū vul
nus fuerit dilatatum inquire de sagitta ⁊ ingenia inue
nire eam cum instrumentis ferreis. ⁊ ipsam extrahe.
Si aūt vulnus ꝑ oleum non bene dilatetur mūdifica
os vulneris cum vngento viridi. ⁊ dilata ipsum cum
tenta de medulla mellegatij vel spōgea seu de aristolo
gia rotunda sicca facta quo dilatato ⁊ mundificato in
quiras de ea ⁊ eam extrahe si est possibile vt diximus.
Si autem eam cum tentis ⁊ instrumentis ⁊ ingenijs
inuenire non poteris relinquere eam nature. nam ipsa
natura ingenio subtili ⁊ putrefactione loci nō cessabit
oculte mouere sagittam occultam non inuentaʒ donec
ad locum exitus cōuenientioris eam reduxerit. ⁊ in lo
co ipsam manifestauerit ita ꝙ infirmus ꝑ se absq; me-
dico liberare ⁊ sine dolore poterit sagittam extrahere.
⁊ si isto casu ⁊ oculo ⁊ naso ⁊ coxa multotiens vidimus
mō tempore in quibus sagitte steterūt oculte per annū
⁊ plus ⁊ postea manifeste fuerunt ⁊ libere absque mo-

lestia per se vel etiã leni adiutorio exiuerunt. Non tardes tamen vulnus sagitte per qđ intrauit curare vt superi⁹ diximus. Si autem oculus intra coniunctiuam vel corneam vuln⁹ paruū habuerit factū a virgula vel ab aliqua re debili videlicet cū acus ⁊ similib⁹ obseruatis regalis principijs dicti.

Curetur a principio vsq; ad finem cum colirio ⁊ emplastro ꝙ dicemus post colirium. ℞e. boliarmeni. ℥. i. tutie sanguinis draconis dragaganti gumi arabici an̄. ℥. ß. terantur ⁊ cribrentur ⁊ misceantur cū lib. i. aque rosate postea ponatur hoc in vitro. ⁊ hoc vitrum cum rebus suspendatur in vase aque ita vt non tangat fundum neq; circunferentias vasis ⁊ bulliat sic per horam postea deponatur ab igne ⁊ addatur in hoc toto. ℥. ij. vini de granatis clari ⁊ dimittatur per diem. ⁊ tunc coletur: ⁊ de hoc ponas in oculo omni die bis. Super oculum ponas emplastrum quod sic fit. ℞e. succi semperuiue. ℥. ij. succi solatri. ℥. ij. boliarmeni dragaganti myrrhe gumi arabici an̄. ʒ. i puluerizentur ⁊ cribrentur ⁊ misceantur. ⁊ si succi non reperiunt r ponatur loco succi semperuiue tantum de aqua rosata. ⁊ loco solatri tantum de vino granatorū. hoc colirium cū emplastro de proprietate consolidat ista vulnera oculi ⁊ defendit oculū a receptione superfluitatū ne in malā egritudinē conuertat.

Capitulum. v. de vulnere in collo cū ense ⁊ sagitta ⁊ similibus.

v Ulnera que fiunt s̄m longitudinem aut scđm latitudinem ⁊ cum hoc aut leditur nuca aut nō ⁊ intelligo per collum partem posteriorem gule que est a principio nuce vsq; ad septimam spondilem spine. Si aūt vulnus fuerit s̄m longitudinem ⁊ fuerit magnum ⁊ non fuerit cum lesione neq; de perditione carnis vel ossis conducas partes cum sutura aliqua facta ex filo incerato vt superius diximus dimittendo in loco decliuiori aperturā aliquā vt possit mundificari. Et ponas in ipsa apertura prima visitatione vitellum oui cum oleo ro. calido hyeme: estate non ⁊ supra suturam puluerem dragaganti ⁊ sanguinis draconis ⁊ gūmi arabici ⁊ circa vulnus ad confortationem boliarmenum mixtum cum oleo rosato ⁊ aliquantulo aceti ⁊ succo solatri vel succo herbarum frigidarū. Et ante secundam visitationē ordina dietam ⁊ largitatem ventris ⁊ subtractionem sanguinis si fuerit necesse. secunda visitatione in ore vulneris aperto non ponas oleū. sed mel. rosatū mixtū cū farina ordei. ⁊ si vis magis mundificare q̄ ⁊ confortare adde in emplastro terbentinam si vero confortare magis non ponas terbentinam. facta mundificatione et habita securitate apostematis ne superueniat incarnetur ⁊ consolidetur cū eis que diximus. Si autem hoc vulnus magnum longum fuerit cum deperditione pellis ⁊ non ossis tota tua consideratio sit in confortatione loci circa vulnus ⁊ incarnatione restauratione ⁊ consolidatione cum rebus facientibus pellem de quibus libro quinto fecimus mentionem ⁊ in precedentibus fecimus. Si autem tale vulnus longum fuerint cum lesione ossis separati remoueas ipsum si tibi videtur ꝙ per conducturam partiū ⁊ confortationem loci. ⁊ incarnatiuis non possit conseruari ingenio manuali. Si autem videtur tibi ꝙ possit os lesum remanere in loco conducas partes vulneris cum sutura vt diximus. ⁊ conserua ipsas ptes conductas cū puluerib⁹ et emplastris ⁊ ligationibus ⁊ plumaceolis vsq; ad finē. sed si fuerit cum deperditione pellis ⁊ ossis ⁊ restaurantiuis ⁊ confortantib⁹ pcedas. Confortatiua vero frigida que ponunt circa restauratiua sunt carnis regeneratiua vt est puluis qui sic fit. ℞e. thuris. ℥. i. farine fenugreci dragaganti gumi arabici mumie. an̄. ʒ. ij. cribrentur vel vngentum de rasina ꝙ supra diximus. Facta incarnatione cum restauratione intende cū consolidatione. Si vero fuerit vulnus illud cum lesione nuce, considera a membris que sunt a lesione nuce vtrum amisserit sensum ⁊ motum in parte vel in toto vel nō. Si non amisserint procedas in confortatione loci circa vulnus vt dictū est in conductura partiū cum sutura preter quia necesse est dimittere vulnus apertū in loco vbi apparet lesio nuce ⁊ confortare nucam cū melle rosato ⁊ terbentina. ⁊ farina fenugreci mixtis ⁊ pone hoc calidum supra locum vel cum melle rosato, mixto cum oleo de mastice vel oleo de lilio facto cum speciebus post confortationē ⁊ securitatem apostematis incarnetur locus ⁊ consolidet. Si vero membra a lesione nuce infra sensum ⁊ motū amisserint in parte vel in toto bene per bonam curationem loci redibit sēsus ⁊ motus in membris dum modo lesio nuce fuerit secundum longitudiuem.

Curetur nuca cum rebus incarnantibus ⁊ confortantibus ipsam videlicet cum melle rosato ⁊ terbentina ⁊ farina fenugreci vel cum melle rosato ⁊ oleis mixtis dictis superius ⁊ hoc vsq; ad tēpus incarnationis nuce lese postea incarna vulnus et consolida. Semp autem conforta locum circa vulnus cum rebus quas dixim⁹. Si autem vulnus fuerit paruum s̄m longum cum lesione nuce pcedas eodē mō cum rebus confortātibus nucā: ⁊ locū qui est circa vulnus ⁊ cū incarnatione vulneris post nuce incarnationē ⁊ post securitatem apostematis calidi. Si autem fuerit sine lesione nuce conforta locum ⁊ mollifica vulnus a principio cum vitello oui ⁊ oleo rosato calido in hyeme estate frigido mixtis ⁊ hoc vsq; ad dies. iij. vel. iiij ⁊ postea mundifica ipsū cum farina ordei ⁊ melle rosato mixtis tertio incarna ⁊ in fine consolida. Si vero vulnus colli fuerit s̄m latitudinem ⁊ fuerit magnum cum lesione nuce et transuerso statim membra inferiora a lesione nuce amittunt sensum ⁊ motum ⁊ amplius non reddeunt. sed propter hoc non minus sed cum maior intentione debet medicus curare de confortatione nuce ⁊ eius incarnatione vt diximus. Nam multotiens natura cū instrumentis bonis ⁊ necessarijs ⁊ operatione subtili non sensibili facit in membris ꝙ medico ipossibile videbitur forti ⁊ bene nature quasi est impossiblle. Et hoc vult Gal. commento amphorismo. particula septīa sup amphorismo. Quibuscūq; inter renes ⁊ ventrem flegma concludit ⁊c. Cōfortatiuū nuce lese ⁊ incarnatiuū preterea que dicta sunt superi⁹ ꝙ debet poni sup nucā lesam a principio vsq; ad ei⁹ incarnationem sic fit. ℞. melis rosati colati. ℥. iij. cere nō collate a qua extractū est mel. ℥. ß. thuris. ʒ. ij. mirre. ʒ. i. dragaganti mumie. an̄. ʒ. ß. olei de mastice. ℥. ij. cera ⁊ oleum dissoluant ⁊ misceant ad ignem cum pulueribus rerū ⁊ melle rosato hoc enim incarnat nucā lesā ⁊ ipsam confortat ⁊ dolorem remouet a loco. Non negligas propter hoc conducere partes distantes cum sutura ⁊ eas cū puluerib⁹ dictis conseruare ⁊ vulneri nuce cū hoc seruire pprijs instrumentis. Sed si vuln⁹ fuerit s̄m latitudinē colli magnū. ⁊ non cū lesione nuce sed fuerit. cū incisione vene a qua exit sāguis nimi⁹ conducas distantes cū sutura vsq; ad locum vel venā a qua fluit sanguis ⁊ conserua ipsas partes cōductas ponendo puluerem sup suturam qui sic fit. ℞e. sanguinis draconis boliarmeni dragaganti gumi arabici an̄. ℥. ß. terant ⁊ cribrentur ⁊ ligando locū cum plumaceolis. ⁊ stupis decēter vt locus cum suturā firmus remaneat. Super venam vel locum a quo sanguis fluit ponas cum albumine oui de mumia ⁊ alumine zucharino. vel pulnerē de gipso ⁊ mumia facto primo capitulo de casu ⁊ pcussione. vel aliū q sic fit. ℞e. rasparure charte ⁊ tele arāee an̄. fiat cū istis ⁊ albūine oui emplī ponatur supra venas vel aliū q sic fit. ℞e. pulueris eruginis ferrarij lateris rubei dragaganti gūmi arabici masticis an̄. ℥. ß. cū albumine oui ponatur super venas

⁊ stringet sanguinem. Et scias ꝙ hoc medicamen est valde forte. Si autem non stringeretur per illa cauteriza caput vene cum cauterio habente formam rotundam. ⁊ supra locum cauterizatū ponas albumen oui cum aliquo ex pulueribus dictis ⁊ dimitte sic per diē ⁊ plus ſm ꝙ tibi videbitur. Si vero vulnus colli ſʒ locum fuerit paruū ꝙ non indigeat conductura ꝑtiū cum sutura ꝓcedas cū confortantibus ⁊ mollificantibus et mundificantibus locum ⁊ postea cū incarnatiuis ⁊ cōsolidatiuis vsqʒ ad fidem. Sed si vulnus colli factum fuerit cum sagitta ⁊ fuerit cum lesione nuce ꝙ scies qꝛ membra inferius a vulnere amittunt sensum ⁊ motuʒ vel fuerit sine lesione nuce tota tua intentio sit in extractione sagitte mollificando post locum eius ⁊ dilatando vulnus sagitte cuʒ rasorio vt libere ⁊ sine molestia ꝓut possibile fuerit extrahatur vt superius diximꝰ de sagitta cranei. sed reuoluendo sagittam a dextris ⁊ sinistris cum tenaculis ⁊ postea reducendo ipsam ad locū per quem intrauit ⁊ sic extrahat. Qua extracta prima visitatione ipleas vulnus sagitte cum oleo rosato ⁊ vitello oui hyeme calido estate frigido. Secūda vero visitatione vsqʒ ad incarnationem ꝓcedas in lesione vulneris sagitte cū melle rosato mixto cū incarnatiuis vt diximus siue fuerit cū lesione nuce siue non postea cuʒ induratiuis ⁊ cōsolidatiuis appello induratiua que habent remouere duritiē ⁊ ventositatem a carne generata vt est myrrha sarcocolla ⁊ alumen zucharinum ⁊ aloes ⁊ vngentuʒ apostoloꝝ vel viride ſm ꝙ medico videbitur per vsum quem contraxit in talibus. Attende hoc generale tā ex parte pronosticationis ꝙ̄ ex ꝑte opationis videlicet ꝙ oē vulnus postꝙ̄ ad substātiā cerebri ꝑuenerit vel paniculoꝝ eius ad substantiaʒ nuce siue fuerit in longum siue in latum. vel ad radices neruorum habentium ortū a cerebro vel a nuca ⁊ maxime spondilibus costaꝝ supra vel ad neruos nobiles q sunt in fontibus gena ⁊ qui sunt ī adiutorijs ⁊ locis determinatis mortale est ex ꝑte cognitōis cōtracte ex sciētia. Nā hec loca ꝑꝑ affinitatē quam hn̄t cum cerebro vel cōtinuitatē cerebrum eius cōpatit ⁊ ledit lesione ipsorum: ex cuius lesione destruitur motus ⁊ sensus q ī vita sunt necessarij in vita ꝑ destructōēʒ sensus ⁊ motus contingētē ex vulnere supra dictoꝝ mors sequitur necessario. Et q̄uis hoc iudiciū sit seminale non mihi videt bonū neqʒ vtile vt medicꝰ se despet nec ꝑꝑ hoc cōsulo vt a medicamine rationabili desistat ac si posset infirmum ꝑ suam cogitatiuā scientiā liberare eo ꝙ natura occulte ⁊ cum subtilissimo ingenio in his que videntur medico ipossibilia ꝓcedit. ⁊ ad finē optimuʒ sepe inducit cum instrumentis paratis a medico rationabilibus ⁊ etiā sine medico multotiens facit hoc sed vtatur medicus ꝓnosticatione in talibus ne laicis detrahat ⁊ malam de eo habeant presumptionem ꝓpter sui ignorantiā. qꝛ si infirmus liberaret per hanc viā fama medici extolleretur ⁊ cresceret ꝑꝑ sineʒ bonū post desperationē cōtingentē ex ꝓnosticatione cognita antecedente ⁊ ad maiorē cōfirmationem istoꝝ euētuum ponā exempla in qbus a principio vsqʒ ad finē laboraui. Uidi quendam de cremona qui lazarinꝰ vocabat. ⁊ fuit vulneratꝰ ī capite cū ense vel simili ⁊ ꝓfundatum fuit vulnus vsqʒ ad substantiam cerebri ⁊ erat ſm longitudinē super verticē ab interiori parte frōtis vsqʒ ad medium capitis ⁊ statim cum vidi cum remotis capillis facta mundificatione sanguinis ⁊ quarundam ꝑtiuʒ ossualium separatarum ab osse non leso pronosticatus fui de morte eius sequenti die vel tertia post percussioneʒ incidit iste paralesim vniuersalem ⁊ emittebat superfluitatem pre digestionis ⁊ de lecto insensibiliter ⁊ cuʒ hoc steterit per sex dies ꝙ non comedit sed bibebat aquam frigidam cum sirupo rosato ⁊ aliquando aquaʒ coctam vt eius vxor dicebat nec propter istam apparentiam steti per diem quin non curarem ipsum curatione narrata superius ⁊ sic die. vi. post paralesim pecijt comedere. ⁊ tunc propinaui brodium ⁊ predictuʒ potum ⁊ non vinum. Et in mundificatione vulneris processi cum melle rosato ⁊ similibus ⁊ sic cum instrumentis tandiu laborauit natura ꝙ restitutus fuit pristine sanitati ⁊ vixit post hoc annis. xx. ⁊ pluribus ⁊ de illo casu multos meo tempore curaui qui liberati fuerūt. Uidi alium qui cum sagitta in nuca fuit vulneratus ī cremona ⁊ statim post percussionem amisit sensum ⁊ motum in omnibus membris a nuca inferius ita ꝙ in superfluitate prime digestionis peccabat omni die in lecto ⁊ multum verecondabatur quia non sentiebat curaui ipsum vt diximus post desperationem ⁊ enunciationem de morte eius ⁊ restitutus fuit ita ꝙ cum duobus baculis ibat per terram ⁊ vixit cum ista dispositione. x. annis post infirmitatem. Iterum vidi ī cremona quendam qui vocabatur gabriel de pirolo qui vulneratus fuit in crure super focille minus ⁊ perforauit sagitta vsqʒ ad superficiem ossis ⁊ non lesit os ⁊ fuit sagitta arcus vt dicebatur ⁊ cuʒ omnibus instrumentis medicus non potuit defendere quin supueniret rigor ⁊ febris ⁊ mortuus fuit infra mensem sue infirmitatis Scias ergo ꝙ rigor superueniens vulneri cerebri ⁊ nuce ⁊ neruorum nobilium siue fuerit cū febre siue sine febre nocumentum magnum ⁊ vniuersale in cerebro nuca vel nobilissimis neruis mortem significat. sed si cū febre ⁊ vigilijs ⁊ destructione appetitus fuerit ⁊ grauedine totius corporis ⁊ amentia mortem significat sine dubio: si autem superueniret fluxus ventris non cuʒ defectu rigoris neqʒ febris iteruʒ morteʒ sinificat. Si vero beneficio fluxus omnia remouentur. sup adicta tunc non significaret malum sed potius bonum ⁊ nature vigorem supra infirmitatem ⁊ eius causaʒ de dieta ratione principij medij ⁊ finis in superioribus satis secundum ꝙ omnibus vulneribus conuenit dictuʒ est. ⁊ de potu similiter. Et scias ꝙ vinum magis inimicatur cerebro ⁊ neruis ꝙ̄ aliquid aliud. Unde facias abstinere ifirmum lesum istis locis a vino ꝑ posse nisi cōsuetudo vel aliqd aliud idurerit te ad hoc.

Capitulum. vj. de vulnere in aure vel circa aurē cuʒ ense ⁊ sagitta ⁊c.

Cum vlnera fiunt in loco auris vel circa timēdū est de lesiōe cerebri ex cuiꝰ lesione sequitur mors seu de lesione nerui auditus naʒ per lesionem eius priuatur homo auditu ꝙ est valde malū ⁊ propter euentū istoꝝ duoꝝ accidentiū cōtingentē aliqñ per vulnera facta in predictis locis vel loco cū ense sagitta ⁊ similibꝰ oportet medicū ab ipso pricipio machinare ⁊ subtiliter inuestigare ne ꝑ ignorantiaʒ inqsitionis ifirmo supradicta ꝯtingerent accidentia que postꝙ̄ euenerint ieuitabilia sūt: cōsideret ergo medicus in nā vulneris vel figura eiꝰ ⁊ modo percussionis per viā inqsitionis nā per talē viā poterit recte venire ad vltimū lesiōis vulneris. Si āt vulnꝰ factū fuerit cū ense ⁊ similibꝰ ⁊ est tanto magnitudinis ꝙ indigeat vt ꝑtes conducant ꝑ suturā. suat ⁊ circa vulnꝰ ponat confortatiuū loci ⁊ sup suturā cōseruatiuū suture de quo diximꝰ ⁊ in ore vulneris prima die mollificatiuū de vitello oui ⁊ oleo rosato ⁊ alijs diebꝰ mūdificatiuū cōfortatiuū factū de melle rosato ⁊ farina hordei ⁊ aliqñ de terbētina ⁊ qñqʒ de mirra ⁊ sarcocolla mixtis cū melle predicto. ⁊ hoc habet locū cū vulnus maiori vel fortiori indiget mundificatione. Obseruet regula cū hoc conueniens ad principiū cuiuslibet vulneris videlicet flebotomia vel scarificatione: de clisteri seu suppositorio ⁊ bibat cum hoc aquam decoctionis prunorū ⁊ sicorū nam hec aqua lenit ventrem ⁊ non permittit fumū ad caput ascendere. ⁊ etiā alij potꝰ sunt boni de qbꝰ superiꝰ fecimꝰ mentionem ⁊ meliores in confortatione oris stomaci ⁊ appetitus ⁊ optime defendūt ne fumꝰ ad caput elleuet sed non lenūt ventrem vt aqua prunorꝫ: Si aūt vulnꝰ puū fuerit ꝙ idigeat cōductura per

rium per suturam procedatur in eo vt dictum est preter ꝙ non fiat sutura ⁊ obseruentur omnes regule flebotomie ⁊ confortationis ⁊ mundificationis ⁊ mollificationis diete ⁊ potus vt dixim⁹ vsq; ad finē ⁊ tūc incarnet ⁊ cōsolidetur vt dictū est. Si vero vulnus factū fuerit cū sagitta ⁊ visum fuerit ꝙ penetrauerit vsq; ad cerebrū considera anteq̄ extrahes eam naz si vsq; ad cerebrū penetrauerit non pōt esse quin infirmus in brem incurrat aut alienationem vel vomitū ⁊ vigilias vel tremorem vel debilitatē sensus ⁊ motus vel agitationem cum dolore ꝙ est signuz spasmi ⁊ mortis finaliter ⁊ cū hoc incurrit rubedinem oculoꝝ cum quadam suscitate ⁊ concauitate circa oculos. Cum aūt securus fueris per ista signa ⁊ per coniecturam contractam ex modo percussionis ⁊ pforationis sagitte ꝙ cerebrum lesum fuerit siue extrahas siue non periculosum est et mortale sed nobilius ⁊ magis artificiale est sagittam extrahere q̄ ipsum dimittere. Uideretur enim quedā ignorantia si dimitteref vel debilitas operatoris. Extrahaf ergo obseruata solēnitate dicta superius q̄uis ad extractionem sagitte perforantis ad cerebrum subsequatur exalatio spūs aīalis ⁊ caloris ⁊ expiratio rei naturalis ⁊ sincopis ⁊ multotiēs mors: mollificetur ergo locus sagitte ⁊ dilatetur vulnus cū rasorio vel aliq̄ alia re ⁊ confortef locus circa vuln⁹ vt diximus. Qua extracta siue penetrans sit vsq; ad cerebrū siue nō vel ad neruū audibilē qd scies per amissionē audit⁹ ⁊ per tactum sagitte. Mundificef ⁊ incarnef ⁊ cōsolidetur i fine. Dietam dictam ⁊ potum obserues vt supius diximus ⁊ spāl'r infirmū vsq; ad securitatez apostematis amino abstinere facias p posse q: vtile ē valde eo ꝙ nihil ē ꝙ ita imediate cerebrū ⁊ neruos pcutiat ⁊ apostema pperet ad caput lesum ⁊ neruos tā celeriter vt vinum. ⁊ ppter hoc abstinere est bonum.

Capitulum. vij. de vulnere in gula ⁊ partibus ei⁹ cū ense vel cultello ⁊ similibus ⁊c.

(u)Elas ꝙ vulnera gule facta cum sagitta vel cū ense in longū. vel in latuz timorosa sunt tū propter carnē pulmōis q̄ trachea arteria appellaf tū pp viā vel cānā stōi q̄ meri vel ysophag⁹ appellaf q̄ in gula locate sunt ⁊ manifeste tuz pp venas duas q̄ guidez appellanf manifeste sūt a dextris ⁊ sinistris ipsius canne pulmonis i manifesto gule sub qbus trāseunt due artarie magne q̄ artarie ⁊ vene ad pulmonem ⁊ cordi iūguntur immediate. Ex quaꝝ vulnere nocumentū p ɔpassionē ⁊ affinitatē ⁊ sāguinis ad pulmonem ⁊ cor trāsit ipediēs pulmonē i suo motu necessario ⁊ calorē i corde extinguens vt fit i cursu humoꝝ ad cor ⁊ mortē subitā iducit sed vulnus cane pulmoni ⁊ stōi ē timorosū ⁊ mortale q: cāna pulmonis cōsequit necessarium ipediens transitū aeris necessarij ad euētatōez cordis. ⁊ ipediēs expulsionē supfluitatis ⁊ aeris nō conuenientis ad euentationē sz nocumētū canne stomaci ē impediens transitū nutrimēti ad stōz ⁊ pp hoc nō sic celeriter vulnus cāne stōi iterficit. q: natura hominis lōgi⁹ pōt absq; morte expectare supra defectuz cibi q̄ supra defectū aeris ⁊ ad cōfirmādū iudicia ista facta supra vulnera gule locis determinatis ponaz exēpla q̄ mihi p manibus temporib⁹ meis occurrerūt ⁊ post illa ponā alia exēpla. Uidi quēdā dnm Bonifaciū nepotē dñi Oberti marchiōis pallauicini q vulnerat⁹ fuit cuz quadā sagitta puissima debili per guidez vel vena q̄ est apud tracheā artariā i manifesto gule. ⁊ fuit illud vulnus i latere sinistro trache artarie ⁊ ab illo vulnere non exiuit nisi stillicidium sanguinis ⁊ no penetrauit sagitta aliquid intra nec applicata fuit in loco vt staret aliquo modo ⁊ mortuus fuit eadem hora coram me ⁊ locus totus denigratus fuit ⁊ habuit rugitum in canna velut oregmon. vel sonitum vsq; ad finem vite considerans ꝙ hoc esset propter venenum inueni ꝙ nihil fuit sed euenit hoc eidem manifeste propter vulnus in vena que portauit sanguinem ad pulmonem ⁊ cor ppter eius affinitatem cum illis nobilib⁹ membris ⁊ ex hoc illa nobilia membra vene compassa fuerunt ⁊ mortuus fuit. Cogitaueram enim flebotomare de ambobus brachijs vt sanguis ad aliam traheretur partem: ⁊ vt non transiret ad cor vel deriuaretur. sed tempus breue opus precogitatum impediuit. Uidi quendaz alium qui vocabatur Fansus homo curialis erat. ⁊ fuit percussus coram me a milite quodam cum acie man⁹ ludendo in trachea artaria ⁊ circa venas guidez ⁊ cecidit i terra quasi mortuus ⁊ stetit sic per horā ⁊ iudicaui ipsum mortuum per ea que apparebant sed i eo remāsit aliquid anhelitus quasi insensibilis. ⁊ finaliter rediuit natura ⁊ reuixit. Uidi etiā quēdā carceratū in ciuitate cremone qui per desperationem secauit sibi cāna pulmonis ⁊ stomaci ita ꝙ hora comestionis exibant cibus ⁊ potus ⁊ aer a vulnere manifeste. Ego cōtinuaui ptes decenter. etiā confirmaui locum bene cum pulueribus ⁊ bindis ⁊ plumaceolis ⁊ fuit curatus in vno mēse. ⁊ vixit. scio ꝙ in secatione non lesit venas que appellantur guidez. Iterum vidi quendam militem de pergamo qui pcussus fuit in quodam extractu in quo eraz cum sagitta magna de turno. ⁊ intrauit sagitta gulam ex parte dextra gule apud guidez ⁊ non lesit venam et perforauit totam gulam vsq; ad spatulam sinistram. Et ego manibus meis extraxi sagittam illam cum obseruatione solemnitatis dicte superius ⁊ curatus fuit perfecte ⁊ vixit longo tempore. ⁊ habui bonum salarium. Considera ergo in vulneribus gule factis cū ense ⁊ sīlib⁹. siue fuerit sm lōgū seu latū. Et si fuerint magne conducas cum sutura ⁊ eas ɔserua. ⁊ os vulneris mūdifica ⁊ cū hoc obsūa regulas alias ⁊ dietā ⁊ potū. Et si fuerint pua pcedas i eis vt diximus superi⁹ siue sutura in extractione aūt sagitte expecta temp⁹ si possibile est ⁊ si tibi videf ⁊ maxime i eius extractione videf dubiū aut pp eius magnitudinē aut pp locū lesuz ⁊ tunc apta locū tā ex pte dilatationis q̄ ex pte mollificationis ⁊ cōfortationis hoc facto extrahaf ⁊ ipleaf vulnus cū oleo rosato. ⁊ vitello oui. Secunda die ponas mel rosatum cum farina hordei ⁊ vsq; ad pfectā mundificationem ⁊ post mundificationem incarna ⁊ finaliter consolida cum rebus dictis ⁊ dicendis.

Capitulum. viij. de vulnere in humero ⁊ spatula cū ense ⁊ sagitta ⁊ similibus ⁊c.

(v)Ulnera illius loci timorosa sunt ⁊ propter nodum ⁊ pp affinitatem ipsius vel illius loci cum nuca ⁊ neruis magnis peruenientibus a cerebro ⁊ etiam quia hic locus valde dolorosus est ⁊ ex hac cā multū de leui ne apostematur pars illa cum vulneraf cuiuscūq; generis sit vulnus fit ꝙ rigor cum febre vulneratis loco illo accidit debili cum extrinseca ⁊ intrinseca ⁊ significat spasmū futurum ⁊ mortem ⁊ hoc etiam significat fortius in vulnerib⁹ capitis siue fuerint cū fractura cranei siue nō nā rigor i vulneribus capitis ⁊ neruoꝝ nobiliuz non fit nisi ex cursu materie ad locum vulneratum debilem que materia cum inueniat cerebrum ⁊ caput ⁊ neruos ⁊ membra nervosa vulnerata debilia spargif p neruos cōmunes ⁊ inducit rigorē. ⁊ non multiplicaf. ⁊ si multiplicaf implet eos. ⁊ faciet spasmū vel colligitur in loco vlceroso ⁊ facit apā: ⁊ si calefit facit febrē ⁊ sic p vlcera locoꝝ neruosoꝝ fit spasm⁹ ppter dolorem attrahētē materiam: ⁊ pp debilitatem mēbri iductā ex solutione continui in mēbra ⁊ ex altaratiōe complexionis q̄ duo ponunt in membro vlcerato vt membra fortia sana ad ipsum oēz expellant superfluitatē. Cōtinuatur. n. hic locus cū spina mediāte cartilagine ossis spatule. ⁊ cū thorace mediāte osse furcule. ⁊ cū cerebro mediātib⁹ neruis mouentib⁹ ipsum ad diuersas ptes. ɔtingit locū vulnerari sm longum ⁊ latū ⁊ cum sagitta. Si aūt fuerit secūdū latū vulnus vel sm longū. ⁊ fuerit magnū ꝙ idigedat ɔductu

ra partium cum sutura suatur secundum aliquē modo
rū dictorum superius prout medico apparebit ex sagit
ta. et ex magnitudine vulneris. Et dimittat in loco de
cliuiori os apertum vulneris ita ꝙ sanies generanda
libere exire possit ⁊ super suturam vt conseruentur par
tes conducte ponatur puluis que sic fit. ℞. sanguinis
draconis dragaganti boliarmeni añ. ℥. ß. cribrentur
vel alius qui sic fit. ℞. dragaganti gūmi arabici ma-
sticis. añ. ʒ. iij. sanguinis draconis. ʒ. j. cribrent̃. In ore
decliui vulneris prima die ponat̃ oleum ro. calidū cū
vitello oui postea omni die mel rosatū mixtū cū farina
hordei ⁊ aliquando cū terbentina ⁊ myrrha ⁊ sarcocol
la cū indiget maiori mūdificatiōe ⁊ fortiori ⁊ maxime
cū securus fuerit medicus de generatione apostema-
tis ne superueniat. Circa locū vero ponat bolīarmenū
mixtū cū oleo rosato in quo sit aliquid aceti. Facta mū
dificatiōe ⁊ habita securitate apostematis calidi incar
netur locus ⁊ consolidetur. Cū vulnus paruum fuerit
non indiges conductura partium. Fiant omnia vt di-
ximus preter ꝙ non suatur videlicet puluis conseruās
partes conductas in vulnere paruo vtatur. Si vero
vulnus factū fuerit cū sagitta mollifica locū cum oleo
rosato actu calido ⁊ dilata vulnus ⁊ postea eam cum
tenaculis extrahas ⁊ impleatur vulnus cum petijs ⁊
tentis imbibitis in oleo rosato vel vitello oui ⁊ circa
locū ponas confortatiuum de bolo. sequenti die ponas
mel rosatum cum farina hordei ⁊ mundifica ⁊ si caro
cresceret intra vulnus mollis vnctuosa exsicca eam
cum vngento apostolorum ꝙ fecimus primo libro capi-
tulo de fistula in communi ⁊ ꝙ faciemus in fine vel vn
gento viridi. Facta mundificatione incarnetur ⁊ con-
solidetur. Non omittas regulam que in principio fie-
ri debet. scilicet extractio sanguinis ⁊ ventris largitas
Dieta sit ⁊ potus similiter vt dictum est vsq̄ ad secu
ritatem apostematis sed vinum in isto casu post securi
tatem apostematis potest dari limphatum satis meli-
us quam in vulnere capitis immo be e secure detur.

Capitulum. viij. de vulnere in adiutorio cum ense ⁊ sagitta ⁊ similibus ⁊c.

q Uando vulneratur adiutori
um cū ense ex trāsuerso inciduntur vt plurimū
musculus communis ⁊ corde mouentes brachium ⁊
sic brachium amittit motum ⁊ cadit manus in modo
rasete ⁊ restaurationem non recipit ⁊ cū hoc incidun-
tur quidam nerui sensibiles ⁊ motiui ex transuerso ⁊
aliquando ex toto ⁊ sic pars inferior amittit motum ⁊
sensum ⁊ aliquando inciditur ex toto ⁊ sic membrum per
operationem recuperatur sensum ⁊ motum. Contin
git etiam ista accidentia aliquando ex vulnere loci cū
sagitta ⁊ maxime quando ipsa musculum vel omnem
lacertum perforauerit totaliter. Si autem vulnus cū
ense loco illo factum fuerit secundū longū ⁊ similibus
non erit dubiū de amissione sensus ⁊ motus nisi per er
rorem contingentem in loco aut propter medicū aut
propter infirmum supra seipsum. Si autem vulnus
isto loco factū fuerit cū ense ex transuerso magnum cō
ducas partes ⁊ conserua ⁊ conforta locum circa vul-
nus vt dictum est ⁊ circa vulnus vt dictū est ⁊ mollifi
ca ⁊ mundifica. Et si ab eo multus sanguis emanaue-
rit constringe vt diximus. Si vero non multus proce
das cū flebotomia ⁊ scarificatione secūdū ꝙ tibi vide-
bitur de debilitate ⁊ fortitudine infirmi: sit infirmus
largus omni die secūdū ventrem ⁊ si non per se fiat
beneficio dicto ita ꝙ omni die bis aut semel asellet. Si
autem fuerit paruū secundū locū considera multitudi-
nem ⁊ paucitatem sanguinis que exiuit ⁊ procede in eo
s̄m conditionem. Si autem fuerit s̄m longū siue fue-
rit paruū siue magnū procedas in cura eius cū obser-
uatione conditionū loci ⁊ diete vsq̄ ad securitatem apo
stematis vt dictū est. Si autem nerui incisi fuerint ex
transuerso in parte vel in toto non mihi displicet vel
partes nerui incisi cum sutura conducantur sicut in vul
nere pellis ⁊ carnis vt dictū est q̄ non inuenerit natu-
ra hanc conducturam factam a medico melius ⁊ leui⁹
continuabit partes nerui soluti ⁊ generabit ligamen-
tū nobiliori modo quasi non conducantur partes cum
sutura ⁊ fiet membrum ⁊ cicatrix formosior. Et si quis
velet dicere de dolore inducto ex punctura acus ꝑ suturā
nihil est q̄ per appositionē olei rosati calidi positi cū vi
tello oui super partes nerui statim remouebitur ⁊ con
firmationē huius rei contrahere potes ex restauratio
ne ossis fractis nā quando restaurator conducit partes
ossis fracti ⁊ eas continuat ⁊ firmat ⁊ ad inuicē cū hin
dis ligat ꝙ idem est quasi ꝙ sutura in neruo soluto na-
tura melius ⁊ citius porrum sarcoydē generat vel ligamē
tū ꝙ idem est cū quo partes ossis fracti continuantur ⁊
fit per hec forma mēbri pulchrior. ⁊ sic membrum meli⁹
ad suā operationem naturalē conuertitur ⁊ per hoc ap
paret manifeste ꝙ sermo istorum qui dicūt ꝙ si neru⁹ in h
loco vel alijs ex transuerso incidatur in parte vel eius
medietatē ꝙ anteq̄ continuet̃ dz incidi s̄m totū ⁊ post
modum debent eius partes a medio continuari est
error ⁊ preter intentationē nature q̄ enim hoc fecit indu
cit in natura ⁊ in operatione medicinali difficiliorem ⁊
longiorē laborē ⁊ infirmū non excusat a multiplicatio-
ne doloris. ⁊ propter hoc ponit in mēbro ꝙ poterat cō
tinuari gratia partis sane que remanserat de neruo so
luto ꝙ amplius non continuabitur ⁊ plus ꝙ loca que
sunt a vulnere inferius q̄ a neruo illo leso sensū ⁊ mo
tū recipiebāt gratia partis sane q̄ semper remāserat ad
hūc motū ⁊ sensū vel s̄z partē vel s̄z totū habere pote
rat ampli⁹ non hz ⁊ sic egritudo de curabili s̄z partem
vel s̄z totū ad incurabilē cōuersa est per errorē ⁊ mēbrum
qd̄ poterat restaurari ad sensū ⁊ motū ꝙ s̄z partem ad
min⁹ ampli⁹ sensū neq̄ motū per istū neruū non ha-
bebit sed erit diminutū in hoc Gali. ⁊ Auicē. vident̃
dicere contrarium libro quarto capitulo de solutione
ꝯtinuitatis neruorum q̄ nos volum⁹ ꝙ neru⁹ incisus s̄z
partē nullo mō incidat̃ nisi ꝑꝑ euitationē corruptionis
vlis vel ꝑꝑ corruptionē mortis ex spasmo ⁊ ipsi sic vo
lūt illud qn̄ qs in suis dictis recte ꝯsiderauerit. proce-
dat̃ in tali cura s̄z ꝙ scriptū ē. Et si sutura in neruo inci
so s̄z partē vel totū fieri posset suant̃ mēbra neruo lesa
supra posita ⁊ eorum partes ꝯducant̃ firmiter ⁊ ꝯtineat̃ ꝑ
ut meli⁹ possibile fuerit vt meli⁹ ⁊ leui⁹ natura cū istru
mentis medicinalib⁹ ⁊ iuuamēto artis restaurationē
mēbri facere possit. Quo facto ꝓcedat̃ in loco q̄ ē cir-
ca vuln⁹ cū confortatiuis ⁊ in ore vulneris cū mūdifi-
catiuis. Et in neruo cū mūdificatiuo neruorum ꝙ fit cum
myrrha ⁊ terbentina ⁊ sarcocolla ⁊ melle ro. si necessa
riū hoc fuerit ⁊ vuln⁹ hoc regreret. vel cū alio mūdifi
catiuo neruorum ꝙ fit cū farina lupinorum ⁊ melle ro. ⁊ ter-
bētina nā ipsa mūdificat sorditiem ⁊ putredinē a ner-
uis remouet proprie. Et non debent poni in vulnerib⁹
neruorum nisi post securitatē apostematis ne generet̃ q̄
ex nimia abstersione ⁊ forti si ponerent̃ in principio face
rent materias currere ad locū lesū. ⁊ sic esset cā apo-
stematis in loco: sed in principio procedat̃ cū localib⁹
remedijs. ⁊ dieta ⁊ potu ⁊ largitate ventris ⁊ remotio
ne sanguinis in contrario loco vt superius in alijs di-
ctū est. Si autem vuln⁹ isti⁹ loci factū fuerit cū sagitta
non requirit̃ aliud nisi vt extrahat̃ post mūdificatio-
nem ⁊ dilatationem leuiter ⁊ suauiter absq̄ dolore ꝑ
ut possibile fuerit ⁊ ista hora extractionis impleat̃ vul
nus cū oleo rosato ⁊ vitello oui. Secundo cū mūdifica
tiuo loci ⁊ omnib⁹ alijs dictis spectantib⁹ ad curatio-
nem in principio ⁊ medio ⁊ fine ⁊ dietam ⁊ potū vt di
ctū est. Si autem medic⁹ inuenerit apostema cū vul-
nere vel non potuit defendere quin superueniat cū om
nib⁹ remedijs localibus ⁊ purgationibus ⁊ sanguinis
minorationibus ꝙ erit signum prauum super debilita
tem nature ⁊ super corruptionem membri lesi ⁊ febrem
⁊ mortem.

Cura tunc apostema cum vulnere hoc modo. Die
ta eius si non fuerit debilis fiat cum succo
hordei vel farri vel lactucis vel cucurbitis seu portu-
lacis vel spinachijs conditis cum amigdalato. Et po
tus eius sit vinum de granatis vel agresta mixtis cum
duplo eius aque calide in hyeme ⁊ frigida in estate: ⁊
⁊ plus vel minus ponatur de aqua ſm qꝺ medico ex
parte gustus videbitur vel sumat in potu ⁊ maxime si
fuerit stipticus ſm ventrem aquam decoctionis pru-
noꝝ siccoꝝ ⁊ non viridum qꝛ viridia magis destruūt
appetitum ⁊ plures in stomaco generant superfluitates
vel aquam decoctionis granoꝝ granatoꝝ. Si aūt de-
bilis fuerit ⁊ longo tp̄e aflictus comedat carnem edi
coctam cum predictis herbis: ⁊ vtatur supra in suis
cibarijs puluere qui sic fit. ℞. cinamomi. ℥. ij. carda
momi. ℥. ſ. gariofiloꝝ ⁊ croci añ. ʒ. ſ. ⁊ carnes gallina
rum ⁊ pulloꝝ ⁊ auium degentium in pratis ⁊ arborib⁹
⁊ non in aquis ⁊ elixatas ⁊ cum brodio ⁊ aliquando as
satas ⁊ in testula ⁊ in pastillo si eius appetitus malus
fuerit. ⁊ bibat vinum debile duplo eius de aqua ⁊ sit
album ⁊ stipticum propter appetitum si sustinere po-
test infirmus ⁊ medico videbitur. Faciat omni die in-
firmum asellare cum clisteri vel aliqua alia re. Circa cu
ram loci ⁊ apostema sic procedas. ponas continue mel
rosatum colatum mixtum cum farina hordei ⁊ terben
tina circa apostema ⁊ vulnus bolum armenum mixtū
cum oleo rosato ⁊ aliquantulo aceti. Super apostema
ad maturandum ponas emplastꝝ ꝙ sic fit ℞. maluaui
sci mundati cocti optime incisi ⁊ pistati. lib. ij. farine
fenugreci ⁊ seminis lini añ. lib. ſ. aneti ⁊ floris camo-
mille añ. ʒ. ij. axungie porci liquefacte ꝙ sufficit ad in-
corporandum omnia ista. ponantur hoc calidū supra
apostema ⁊ aliud. ℞. olei de camomilla. ℥. iij. axun-
gie porci liquefacte. ℥. v. farine fenugeci ⁊ seminis lini
añ. ʒ. iij. farine hordei ꝙ sufficit ad inspissandū oīa ista
ponatur calidum super apostema vsqꝫ ad perfectam
maturationem. Si autem hora generationis aposte-
matis esset dolor intollerabilis in quo aliqꝺ emplastꝝ
non conferret ponatur cum oleo ro. ⁊ bolo ⁊ aceto. ℈.
j. opij contriti. ʒ. j. iusquiami ⁊ hoc vsqꝫ ad cessationē
acuitatis doloris ⁊ postea nō ponatur: sed bolum cum
oleo ro. ⁊ aceto tantum. Maturato apostemate si pos-
ses deriuare leuiter absque dolore ad os vulneris fac.
⁊ si non incide apostema ſm figuram mēbri ⁊ cura ipꝫ
cum mundificatiuis ⁊ alijs que diximus superius in p̄
mo libro. ⁊ hoc sit generale documentum curationis
apostematis cum vulnere vbicūqꝫ fuerit ⁊ econuerso

Capi. x. de vulnere in cubito cum ense ⁊ sagitta ⁊ si-
milibus ⁊c.

v **Ulnera istius loci timorosa**
sunt ꝑꝑ concatenationem ⁊ infiltrationem ner
uoꝝ ⁊ ligamentoꝝ ⁊ ligantium locum istum qui compo
situs est ex ossibus diuersis habentibus diuersas figu-
ras que ossa ⁊ membra cum vulnerantur de leui hic lo
cus amittit propriam figuram ⁊ cum difficultate aut
nullo modo recuperat ēt si rationabiliter a medico cu
ratur. Et si vulnus fuerit ex transuerso circa partem in
teriorem. s. domesticā multum timendū est ⁊ defectu
ex fluxu sanguinis venaꝝ ⁊ artariaꝝ q̄ ibi locate sunt in
manifesto q fluxus multotiens ꝯstringi non pōt ⁊ sic ex
ista causa infirmus deficit ⁊ moritur. Sit ergo tota in
tentio tua in constrictione sanguinis fluentis ex vulne
re illi⁹ loci ⁊ sunt multi hoīes qui in tātum timēt de flu
xu sanguinis illius loci vt illi q timent flebotomari de
illo loco q ex solo timore retrahit natura ad interiora
⁊ deficit cū sincopi ⁊ moriunt. ꝯstringatur ergo sanguis
si possibile fuerit cū pulueribus dictis in ca. v. de vul-
nere in collo ⁊ cauterio ⁊ ꝯducantur partes si vuln⁹ fue
rit magnum. Et conuertet sutura cū reb⁹ ꝯseruantib⁹
vt est multotiēs dictū. Si aūt si parte posteriori. s. silue
stri fuerit vuln⁹ magnū ſm latū vel ſm lōgum ꝯducat
⁊ ꝯserua partes vt diximus ⁊ ꝓcedas cum defensione
ne apostema generetur ⁊ cum mundificatiuo ⁊ incar-
natiuo ⁊ cōsolidatiuo ⁊ dieta ⁊ potu ⁊ alijs necessarijs
vsqꝫ ad finem ⁊ quodlibet facias temporib⁹ termina-
tis vt dixim⁹. ⁊ ꝯsidera debilitatem ⁊ fortitudinem i-
firmi ⁊ ſm illud ordina dietam ⁊ potū. De ligatōe mē
bri tibi fidem non fecim⁹ qꝛ est tale ꝙ nō apprehendi
tur nisi ꝑ visum ⁊ vsum. Sꝫ ꝯueniens est vt ligatio cu
iuslibet membri vulnerati fiat ſm formā meliorē quo
ad ipsum vuln⁹ factū verbi gratia si vuln⁹ ſm latum
fuerit in cubito intra in parte domestica dꝫ cubit⁹ ligari
⁊ locus cū plicatione brachij versus pectus vt partes
ꝯducte melius adhereant. Si aūt fuerit in parte silue-
stri dꝫ ligari cū brachio extēso ⁊ sic ex illa forma diuer
sa licatōis ⁊ locatōis facta in eodē mēbro ꝑ vulnera in
diuersis locis acquirit velocior ⁊ melior mod⁹ ꝯtinua
tōis partiū ⁊ ꝯsolidationis. Si aūt vulnus istoꝝ locoꝝ
factū cū ense ⁊ similib⁹ fuerit paruum nō indigens cō-
ductura partiū ꝯfortet ⁊ mundificetur ⁊ consolidetur.
obseruatis oībus alijs regulis de vulnerib⁹ ⁊ ligatiōe
⁊ dieta. Si vero sagitta cubitū intrauerit mollifica lo
cum cū oleo ro. ⁊ dilata vulnus si possibile ē ⁊ extrahe
eam suauiter prout magꝫ possibile fuerit ⁊ impleas vul
nus hora extractōis cum vitello oui mixto cū oleo ro.
Scdo procedas cū mūdificatiuo facto ex melle ro. ⁊ fa
rina hordei. Et ꝯforta locū circa vulnus cū bolo arme
no ⁊ oleo ro. ⁊ aliquantulo aceti mixtis. Et si aliqd sup
fluitatis ibi appareret remoueat cū vngēto apostolo
rū ⁊ silibus. Facta mūdificatione incarnet ⁊ cōsolidet
cum rebus dictis superius.

Ca. xj. de vulnere in raseta manus cū ense ⁊ sagitta
⁊ similibus ⁊c.

q **Uomodocunqꝫ** fiat vulnus istius
loci cū quocūqꝫ in
strumēto nō est sic timorosum nec sic mortale si
cut vulnus cubiti. Et hoc apparet ꝑpterea q̄ determi
nata sunt in anteriori capitulo sꝫ gratia neruoꝝ loci val
de dolorosum est hoc vuln⁹ apostemat ⁊ ex infiltratōe
neruoꝝ ⁊ ligatōe eius diuersa. Et qꝛ membꝝ declinat
multū solent apostemata in hoc loco cū vulnerat mul
tiplicari. Si aūt vulnus sit tale ꝙ requirat suturā fiat
si aūt nō. non. Et si sagitta locū intrauerit: vel penetra-
uerit extrahat obseruatis ꝯditionibus dictis superius
Et sit tota intentio tua in ꝯfortatione loci circa vulnus
cū oleo ro. ⁊ bolo armeno ⁊ aliquantulo aceti mixtis vt
locus non apostemetur ⁊ in retentione doloris statim.
Si parꝝ sanguinis exiuerit a vulnere fiat flebotomia i
manu ꝯtrarie partis lese ⁊ supra vulnus prima die po
natur oleo ro. mixtū cū vitello oui vsqꝫ ad dies. iij. po
stea ponatur mel ro. cū farina hordei. Et obseruet ad
iij. vel. iiij. dies dieta fri. ⁊ nō bibat vinū: ⁊ si ꝑ istū or-
dinem ⁊ modū dolor non cessaret misceant cū bolo ar
meno ⁊ oleo rosato ⁊ aceto. ℈. j. opij. ⁊. ʒ. j. papaueris ⁊
iusquiami alborum ⁊ terantur omnia ⁊. ʒ. ij. ſucci sola
tri vel semperuiue ⁊ emplastretur locus qui est circa
vulnus ⁊ hoc sepe in die dolore cessante romoueant
opium ⁊ iusquiamum ⁊ papauer ne locus infrigidetur
⁊ debilitetur ex istis stupidis in omnibus alijs fiat vt
in superiori dixim⁹ caplo. Si autem post consolidatio
nem ⁊ cicatrizationem vulneris rasete: vel cubiti vel
alterius nodi vbicūqꝫ fuerit remanserit durities vel
nodatio ita ꝙ membrū non possit flecti ponatur super
locum continue emplastrum ꝙ sic fit. ℞. litargiri tri
ti. ℥. iiij. olei communis. ℥. x. mucillaginis fenugreci ⁊
seminis lini. añ. ℥. ix. mucillaginis maluauisci. ℥. iiij.
accipiatur litargirium ⁊ ponatur in cazola ad ignem
cum oleo ⁊ permittatur bulire agitando semper cum
spatula tādiu ꝙ litargirium dissolutum sit postea addā
tur mucillagines cum oleo predicto ⁊ litargirio ⁊ agitā
do cum spatula permittatur bulire tandiu ꝙ recipiat
spissitudinem in modum emplastrum ⁊ tunc depona
tur ab igne ⁊ fiat emplastrum supra locum ⁊ reserue-

tur vsui. Ungatur ⁊ mundificetur locus cum vngento
ꝙ sic fit. ℞. rasine. lib. ß. cere. ℥. ij. olei de camomilla
lib. ij. farie se. lini ⁊ fenugreci. an̄. ʒ. ij. masticis thuris
an̄. ℥. j. axūgie porci ⁊ pinguedis galline anseris anatis
an̄. ʒ. ij. liquefiat cera ⁊ rasina ad ignē: ⁊ cū liq̄facta fue
rit addātur oīa alia ⁊ buliant aliq̄ntulū donec bene in-
corporata fuerint postea colent̄. Emplastꝝ predictuꝫ
ponatur continue sup̄ locū vt dictū est ⁊ de isto vngen
to vngat locū oī die semel. Aliud vngētum. ℞. axun
gie porci pinguedis galline anseris ⁊ anatis an̄. ʒ. iij.
cere. ℥. j. litargirij. ʒ. j. olei cōis. ℥. iiij. farie fenugreci
⁊ semis lini an̄. ʒ. j. bdeli opoponacis masticis thuris
an̄. ℥. ß. infundantur gūme in vīo ⁊ postea liquefiant
omnia cum gūmis ad ignē ita ꝙ bene incorporata sint
colentur ⁊ reponant̄ in vase. hoc. n. vngentum magis
mollificatiuū ⁊ ꝯfortatiuū neruoꝝ est q̄ȝ illud superius
⁊ in omni hora cū vnctio fit cū vngento si nō posset fle
ctere noduꝫ moueat̄ ante ⁊ retro vt nerui per motum
cū vngēto maiorē recipiāt mollificationē ⁊ erit meli⁹.

Cap. xij. de vl̄nere penetrāte ⁊ nō penetrante in pe
ctore ⁊ casso cū ense ⁊ cultello ⁊ sagitta ⁊ silibus ⁊c̄.

v Ulnera istius loci si nō fuerit penetrātia
siue sint magna siue parua siue
cū sagitta: habēt ⁊ habere debēt eūdē modū cu
rationis ex p̄te medicinaꝝ nisi q: magna lōga ⁊ lata in
digent ꝯductura partiū cū sutura ⁊ ꝯseruatione condu
ctaꝝ cum puluere prenominato. Et vulnera cū sagitta
indigent extractiōe sagitte leuiori mō ⁊ minori dolore
qui pōt fieri p̄ter ista req̄runt vulnera hoc ex p̄te loci ne
apostemet̄ vt locus circūdans ea ꝯfortetur ne mate-
riam ab alijs mēbris recipiat cū bolo ⁊ oleo ro. ⁊ simi
libus ⁊ hoc a principio q̄si vsq̄ȝ ad finē ⁊ indiget ratio
ne oris per ꝙ sanies mūdificari debet in prima die ⁊ i
secunda ipletione petiaꝝ vł tente infuse in oleo ro. ca-
lido mixto cū vitello oui ⁊ p⁹ istos dies req̄runt mundi
ficatiuuꝫ cū faria hordei factū cū ⁊ melle ro. vł cū faria
alteri⁹ grani hordeū non reperiet̄ vt est faria spelte ⁊
auene ⁊ siliginis oēs enīꝫ iste farine pn̄t ꝯmode in em-
plastro mundificatiuo pōi. Si aūt sanguis nimi⁹ a vul
nere fluerēt tūc in primo die ⁊ secūdo loco olei ro. ⁊ vi
tello oui ponantur sanguīs ꝯstrictiua de q̄bus in vulnē
colli s̄m latū satis diximꝰ ⁊ in alijs locis. ⁊ post p̄fectā
constrictionē mūdificetur ⁊ incarnetur ⁊ ꝯsolidetur i fi-
ne. Si vero vulnus illius loci fuerit penetrās ꝯsidera
si aliquod mēbrū ex nobilibus fuerit lesum vt pulmo
vel diafragma vel paniculus diuidēs pect⁹ p̄ mediuꝫ
secūdum latū tē si perpēderis de lesione alicui⁹ istoruꝫ
dicas ipsum vuln⁹ eē mortale cū oīa ista membra sint
necessaria in anhelitu ⁊ restaurationeꝫ nō recipiūt nec
p̄pter hoc desistas a cura rationabili vt diximus ca. de
vulnere in gula nā multotiēs in talib⁹ natura occ̄te mul
totiens op̄atur ⁊ facit cū bōis instrumētis preparatis a
medico ꝙ medico ipossibile videbat̄ forti enī nature
nihil ipossibile est expellit enī saniem p̄ ossa ꝙ apud ho
minem ipossibile videtur. Sit ergo p̄ma tua intentio
in cogitatione penetratiōis p̄ exituꝫ aeris a vulnere ⁊
maxime si obturent̄ nares ⁊ os ifirmi hora iquisitiōis
⁊ si cum hoc grauedinem ⁊ pond⁹ in interioribus circa
diafragma senserit ⁊ expuerit sanguinem cuꝫ tussi ⁊ fe-
bris superueniret iam certus es de penetratiōe. postq̄ȝ
ergo dubitaueris de penetratiōe vel secur⁹ fueris si to-
ta tua intentio primo dilatare vuln⁹ vt manifeste liber̄
sanguis ⁊ sanies generata in intrinseco p̄ vulnus ipm̄
exire cū tenta ifusa in oleo calido absq̄ȝ vitello oui. ⁊ h̄
scias vsq̄ȝ quo manifesta ⁊ libera tibi fuerit penetratō
manifesta in casso ⁊ cū hoc ponas ꝯtinue bolūarmenuꝫ
cum oleo ro. ⁊ aliquātulo aceti similib⁹ circa vulnus. ⁊
postq̄ȝ tibi penetratio aparuerit p̄cedas cū mundifica-
tiuis hoc mō primo ponas in vuln⁹ cū emboto vel in
strumento facto ad modū clisteris vinū decoctiōis re
rum ꝙ sic fit. ℞. thuris myrrhe farine lupinoꝝ an̄. ℥
ß. mellis ro. colati. ʒ. iij. floris camomille. ℥. j. vini al-
bi. lib. ij. buliant omnia in vino coletur hoc in colatura
vt dictū est ⁊ cū instrumento in vuln⁹ ponatur successi-
ue s̄m determinatā q̄ntitatē ⁊ s̄m ꝙ infirmuꝫ videbit̄
posse tolerare. Quo facto reuoluatur infirmus si possi
bile fuerit super diuersa latera ⁊ postea inclinet̄ super
vuln⁹ ita ꝙ predictū vinū decoctionis exeat. Et totiēs
impōatur hoc vinū donec extrahatur si infirmus pote
rit tolerare in vna visitatiōe donec colatū exeat. Si āt
infirmus iteratione vel iterationes decoctionis susti-
nere nō posset p̄pter debilitatē sufficiat prima appositō
predicti vini abluentis ⁊ intra vuln⁹ cum tentā ⁊ super
vulnus in modū emplastri ponat̄ mundificatiuū ꝙ sic
fit. ℞. mellis ro. colati lib. j. myrrhe thuris sarcocol-
le an̄. ℥. ß. farine hordei ⁊ farine fenugreci ꝙ sufficit ad
inspissandū in modū empl̄i. Aliud. ℞. mellis ro. co-
lati. ℥. vj. terbētine. ℥. iij. farine hordei ꝙ sufficit ad in
spissandū ⁊ cum istis mundificatiuis ⁊ similibus con-
tinuantur omni die bis vel semel ablutio ⁊ positio em
piastri donec sanies exsiccet̄ ⁊ cū exiccata fuerit icarnet̄
locus ⁊ consolidetur ⁊ in casu vulneris cassi non est au
diendus sermo istorum q̄ volunt incidere inferius ī la
tere costas inter quintum ⁊ quartam costā diminutam
vel inter tertiam ⁊ quartā q: postq̄ȝ penetratio est ma
nifesta libere cū instrumēto exit sanies ⁊ mūdificatur.
Et sic per vuln⁹ lateris inferius factū nō fieret nisi ad-
ditio doloris ad dolorē ⁊ debilitatis ad debilitatem ⁊
amissio sp̄ūs ⁊ aeris duplx ⁊ esset causa maioris debili
tatis. Et p̄ hoc vuln⁹ nouū in tali casu non est faciēdū
nisi ille loc⁹ inflaretur vel apostemaret̄ ⁊ eminentiā fa
ceret manifestam. Cū enim eminentia apparuerit in-
cidatur secure loc⁹ s̄m lōgitudinem costaꝝ ⁊ eaꝝ ruga-
tionē sanies vel putredo extrahat̄ paulatim ⁊ successi
ue ⁊ non in vna vice vel p̄ma incisione ne ex s̄bito exi-
tu saniei in maxia q̄ntitate talis sp̄ūs deficeret ⁊ infir-
mo sincopis aut mors superueniret nam nō ē possibile
vt q̄ntitas maxia sup̄fluitatis vel non sup̄fluitatis fluat
vel subito ab intrinseco exeat q̄n sp̄ūs ⁊ calor veniāt cū
ea ⁊ diminuantur: diminutionē quoꝝ sequit̄ defectis
⁊ sincopis multotiēs. Et hoc volunt oēs philosophi ⁊
specialiter Ypo. vj. particula amphorismoꝝ vbi dicit
quicūq̄ȝ est pīci. aut ydropici vruntur aut icidūtur his
fluente sanie aut aq̄ repēte oīo pereūt. Facto vulnere p̄
incisionē eminentie apparentis stati p̄ter ꝙ sanies mł
ta exeat impleat̄ vulnus ⁊ profundetur tenta infusa in
oleo rosato ⁊ melle rosato mixtis vsq̄ȝ ad interiora ita
quod tota sanies que remansit in sequenti possit extra-
hi ⁊ locus intrinsec⁹ perfecte mūdificari absq̄ȝ vllo im
pedimento hoc facto a vulnere superiori extrahatur tē
ta ⁊ mūdificet̄ loc⁹ cū vngento apostoloꝝ ⁊ similibus ⁊
consolidetur q̄ citius possit consolidari. Abluat̄ omni
die vuln⁹ cū vino simplici vel cū vino decoctiōis myr
rhe ⁊ cortiū granatoꝝ vel balaustiaꝝ aut cum vino de-
coctionis aluminis zucharini corticum granatorum ⁊
myrrhe ⁊ similium ⁊ incarnetur ⁊ consolidetur sup̄ vul
nus nouū eminentie a prima visitatione in antea ⁊ cuꝫ
tenta ponat̄ empl̄m dictum sup̄ius ⁊ intra concauitatē
ponatur vinum decoctionis reꝝ dictaꝝ in emboto vel
clisteri vt narratum est: ⁊ circa vuln⁹ de bolo cum oleo
rosato ⁊ aceto: ⁊ fiat hoc vsq̄ȝ ad p̄fectā exiccationem
saniei que exsiccata incarnetur loc⁹ cum puluere facto
ex thure mastice ⁊ mumia mixtis equaliter ⁊ consolide
tur cum puluere nucuꝫ cyp̄ssi mumia ⁊ bolo galis ⁊ dra
gaganto mixtis eq̄liter. Et ablutiōe vini stiptici puri oī
die in quo stupe ⁊ petie infundātur continue hora muta
tionis ⁊ ligationis vulneris. Si autē penetratio vulne
ris ad interiora seu incessatio fuerit dubia neq̄ȝ cuꝫ tē
ta neq̄ȝ cum appossitione olei ro. calidi cum tēta neq̄ȝ
cuꝫ alia re poterit a medico p̄ suā opationē manifestari
tunc oportet ꝯsiderare in grauedine infirmi ⁊ grauedie
costaꝝ ex parte vulneris. ⁊ attendere si sup̄uenerit feb.
⁊ debilitas appetitus ⁊ vigilie ⁊ mala reuolutio de la-
tere in latus seu grauitas reuolutionis si autē nutrimē-

tum eoꝝ affuerit neqꝫ maior ps. signum ē ꝙ natura est fortis nō timens hanc lesionē cui: nihil est impossibile natura ipsa inuenit mediū quo hoc occultū cū instrumētis bōis medicinalib⁹ pfecte curabit. Et ꝑpter hoc nō est necessariū in tali casu vt ꝑcedas nisi cuꝫ medicinis dictis superi⁹ in vulnere illius loci nō penetrante. Si vero pdicta signa apparuerit oīa vel pro maiori pte cōsiderandū est. Si aūt fuerit debilis ⁊ male appetens atqꝫ male dormiēs mortale est ⁊ nihil faciēdū nisi cōmuniter ⁊ mō cōi. Si aūt medic⁹ ꝯsideret de virtute infirmi. ⁊ cum hoc inueniret infirmū tolerantē infirmitatem suā bene aut ꝯpetenter tūc conueniēs est vt faciat medic⁹ vulnus nouum in loco inferiori declini ī latere infirmo versus spinā ⁊ elōgatū a spina ſm lōgitudinem costaꝝ ⁊ eaꝝ rugationē inter quintā costā ⁊ q̄rtam vel inter tertiā ⁊ quartā sed diafragma reuertitur ⁊ reflectitur in sua ꝯtinguatione cū spina ⁊ costis vsqꝫ ad tertiam costā ⁊ plus ⁊ ista reflexio etiā si fiat incassatio cum rasorio a medico ipedit exitū saniei etiaꝫ sanguinis collecti supra ipm diafragma ꝑpter hoc meli⁹ est vt pforatio cū rasorio vel cassatio facta a medico fiat inter quintā costā ⁊ quartā q̄ꝫ inter quartā ⁊ tertiam ne illud impedimētū adueniat: credūt eni medici non penetrasse cū rasorio cū penetrauerit ꝑꝑ illō ipedimētum ⁊ sic incidūt ī errore quē credūt accidere eo qō cū rasorio non ꝯsecuti fuerunt vltimū sed hoc non accidit nisi ꝑꝑ illud ꝙ diximus. Facto vulnere nouo vt dixim⁹ ponatur tenta infusa in oleo rosato calido vsqꝫ ad profundum ⁊ hoc vsqꝫ quo incipiat saniem emittere. ⁊ hora dissolutionis ⁊ mutationis nō dimitatur vulnus expirare pro posse nisi in tantum ꝙ sanies exeat aut ꝙ tēta noua iponatur q: longa expiratio vulneris illius loci ducit infirmum ad defectuꝫ ⁊ sincopi. Cū vero sanies incipiet apparere vel a vulnere emitti mundificetur loc⁹ intrinsecus vulneris noui ⁊ prepararet vulnus nouū cū vino decoctiōis rez dictaꝝ superius ponēdo ipsum vinū intra cū emboto vel clisteri ⁊ sup vulnus ⁊ cum tenta emplastꝝ aliqō ex dictis supius in eodem caplo. sed a vulnere antiquo tūc cuꝫ noui vulneris fiat mundificatio tēta extrahat ⁊ incarnet ⁊ ꝯsolidet. Nā mundificatio noui vulneris excusat superi⁹ ⁊ antiquuꝫ ab oī mūdificatiōe ⁊ periclo. Dieta ei⁹ a pncipio quousqꝫ securus fueris de apostemate loci ⁊ quousqꝫ infirm⁹ inceperit dbilitari fit succ⁹ hordei ⁊ farri factus a lacte amigdalaꝝ vel ipsum amigdalatū per se vel ol⁹ de spinachijs lactucis ⁊ borragine ⁊ feniculo conditis cum lacte amigdalaꝝ vel aliud olus eius conditionis pot⁹ vō eius vsqꝫ ad idem tempus sit aqua decoctionis ysopi liquiritie vel aqua decoctionis granorum granatoruꝫ dulciū vel aqua decoctiōis hordei cū radice feniculi vel petrosillij ⁊ hic melior ē alijs duob⁹. Cū vero infirm⁹ inceperit debilitari vel sanies emitti dētur carnes edine vel pullorum elixatoꝝ vel brodia ipsoꝝ cōdita cum vitellis ouoꝝ. Et cū puluere de specieb⁹ qui sic fit. Re. cinamomi. ℥. i. cardamomi. ʒ. ij. croci. ʒ. ſ. terant ⁊ cribrentur de isto ponatur sup oīa cibaria. Bibat etiā tunc tēporis infirm⁹ vinum albū claꝝ odoriferꝝ ⁊ limphetur cū aq̄ decoctiōis hordei dicta vel cū aq̄ simplici calida in hyeme ⁊ frigida in estate. Cum aūt infirm⁹ cepit roborari ⁊ sanies desiccari des ei carnes castrati ⁊ arietis vni⁹ anni ꝯditas diuersimode in testula ī pistello ⁊ cum specieb⁹ dictis ⁊ iassatura capōes ⁊ fasianos ⁊ perdices ⁊ gallinas ⁊ aues in arborib⁹ ⁊ in pratis ⁊ non in aquis ⁊ vinuꝫ speri⁹ liphatum ⁊ naratuꝫ. Si timeres de feb. adde ⁊ diminue in vīo ⁊ carnib⁹ ſm vtutē ⁊ debilitatē infirmi. ⁊ ſm intēsionē ⁊ remissionē fe. nā si febris nimis augmētaretur reddas ad ꝑpam dietā ⁊ primum potū. Si autē carnes nolet loco carnis cuꝫ reb⁹ alijs comedat lucios salitos p vnū diē vel assatos vel temalos vel scarduas vel stregios vel carpiōes ⁊ siles assatos vel elixatos ꝯditos cum speb⁹ ⁊ cū zucharo et cum vua passa ⁊ aqua ⁊ petrosilli ⁊ aliquantulo aceti.

Facta mundificatione vulneris ⁊ exsiccata sanie icarnetur loc⁹ ⁊ diminuatur q̄ꝫtitas tēte ⁊ ſm lōgum ⁊ ſm latum omni die donec fuerit vuln⁹ incarnatum ⁊ in fine cōsolidetur. Si autē hoc vuln⁹ penitus ꝯsolidari non posset vel cōuerteretur ad fistulā sequēti cap. narrabimus q̄liter in hoc ꝯ cōuersionē ei⁹ ad fistulā vl'a dispositione q̄ impedit consolidationem te regere debes.

Capitulum. xiij. de vulnere penetrante ⁊ non penetrante in dorso ⁊ spina cum ense ⁊ sagitta ⁊ similibus.

m Agis timorosa sunt vulnera dorsi q̄ꝫ thoracis ⁊ partis anterioris ⁊ maxie si sunt penetrātia nam spiritualia mēbra oīa cuꝫ dorso ⁊ pte posteriori alligata sūt forti ligatura. Vñ ex parua penetratiōe ad interiora pñt ledi iste ligatiōes necessarie ad vitā q̄ leduntur afferunt periculum ⁊ mortē vltra q̄ꝫ afferāt lesiones mēbrorum alioꝝ ibi existētium ⁊ cum lesiōes istoꝝ ligamentoruꝫ poti⁹ ⁊ meli⁹ possint ꝯtingere ex vulnere dorsi penetrāte q̄ꝫ ex vulnere partis anterioris bñ apparet ꝙ vlnera dorsi magis timorosa sunt. ⁊ cum hoc nuca cum spina pñt ledi lesio cui⁹ nō est mala ꝑpter se tātum sed ꝑꝑ se ⁊ ꝑpter mēbra ad q̄ mittit neruos motiuos ⁊ sensibiles sed ex vulnere anteriori hoc nō ꝯtingit ⁊ ꝑpter hoc etiā magis sunt timorosa vulnera posteriora. Si autē vulnera dorsi facta fuerint cum sagitta vel cultello ⁊ similib⁹ si fuerint penetrantia non leuiter oꝫ vt ipa sagitta extrahatur ⁊ cum puatione doloris si possibile fuerit vel ſm qō possibile fuerit qua sagitta extracta ꝑcedat in nō penetrāte ⁊ penetrāte manifeste ⁊ non manifeste vt superiori cap. aperte dixim⁹ ⁊ ratiōe incisionis lateris ⁊ inter costā ⁊ costā in pte inferiori ⁊ ratiōe diete et mundificatiōis noui ⁊ veteris vlceris. Et si cum hoc nuca lesa fuerit ꝑcedas vt scriptum est ca. de vlnere colli cum reb⁹ ꝯfortātib⁹ nucā. Obserua cum hoc in superiori ⁊ isto ca. regulā flebotomie ⁊ ventosatiōis ſm ꝙ tibi videbitur de exitu multi vel pauci sanguīs a vlnere penetrāte vel nō penetrāte. Et nō omittas opus clisteris die aliq̄ vel op⁹ suppositorij q̄ꝫuis alia dimitteres: q: in hoc ca. ⁊ superiori valde vtile ⁊ est bonum nō eniꝫ clistere seu largitas ventris pmittit de leui saniē neqꝫ apa colligi in loco. Si autē vulnera istoꝝ locoꝝ penetrātia nō exsiccarentur ſm ꝙ videbitur medico in tpe ī quo deberēt exsiccari neqꝫ incarnentur ſm ꝙ deberēt incarnari iā signum est ꝯuersionis eoꝝ aut ad fistulam aut ad malā dispositionē q̄ eoꝝ impediet ꝯsolidationē. Cum g̊ medic⁹ perpēderit de hoc tunc secure reducat curā istā ad ca. de fistula in quolibet mēbro dictum ip° libro vel ad ca. de apate penetrante in costis ⁊ ibi inueniet curā istā terminatā pfecte ꝑut nobis possibile fuit ibi manifeste dictum ē ꝙ medicus faciat vstionem labioꝝ vlceris cum ferro ignito tendente vsqꝫ ad ꝑfundum ꝙ possibile fuerit. ita ꝙ aliqō nobilium intrinsecorum mēbroꝝ nō possit ledi post hoc ꝑcedat cum remotiōe escare: ⁊ mundificatiōe ⁊ ꝯsolidatiōe multos ī fistulatos hñtes fistulas penetrātes nr̃o tpe p istum modum curauimus in dicta ⁊ alijs fiat vt dictum est.

Capitulū. x iiij. d̄ vulnere penetrante ⁊ non penetrāte in ore stomaci cum sagitta ⁊ similibus ⁊ cetera.

s I autem locus iste vulneraret quacunqꝫ vlneret. ⁊ ex quocunqꝫ instrumēto postq̄ꝫ nō penetrans fuerit vuln⁹ nō cadit dubium in eo p errores medici qui pmitteret ipm apari ⁊ infirmi sup seipm extrahatur sagitta vel aliō instrumētum si ibi infusum fuerit ⁊ hoc pōt de leui fieri cum loc⁹ hic osse careat quo extracto īpleatur loc⁹ prima visitatiōe cum oleo ro. calō in hyeme ⁊ frigido in estate mixto cum vitello oui ⁊ confortetur locus eius circa vulnus cū oleo rosato ⁊ bolo armeno ⁊ aliquantulo aceti ⁊ succo solatri vel spuiue secūda visitatione ponas super vulnus ⁊ intra mundificatiuum ⁊ hoc vsqꝫ ad tempus incarnationis. Si autem vulnus non penetrans longum vel latum ⁊ magnum

⁊ amplum fuerit conducas partes ⁊ dimittas vnuꝫ ex-
tremoꝝ vulneris ⁊ maxime magis decliue apertum
vt sanies libere fluat vt in sutura nocumentū non in-
ferat. Super suturā vero ponas puluerē ɔseruatiuum
suture dictū multis locis ⁊ circa vulnus defensiuum
apatis ⁊ in ore ⁊ supra os vlneris decliue mūdificati-
uum de melle ro. ⁊ farina hordei vel de alia faria euis-
dem nature ⁊ sic curatur ipm vsqꝫ ad finē mundifica-
tionis. Et tūc cū vino calido stiptico ⁊ puluere incarna
tiuo incarna ⁊ ɔsolida. De flebotomia ⁊ scarificatiōe
clisteri ⁊ suppositorio ⁊ dieta ⁊ potu vsqꝫ ad securitatē
ne locus apostemet faciās vt in alijs. Si vero vulnꝰ
huius loci vsqꝫ ad substātiaꝫ stomaci penetrauerit siue
fuerit cū sagitta tm̄ siue cū alia re p̄rio extrahe sagittā
leuiter ⁊ si post extractionē emisserit sanguinē cū sputo
⁊ vomitu signū est ꝙ sagitta vel instrumētum penetra-
uerit vsqꝫ ad intrinseca oris stomaci ⁊ tunc iudica ipm
mortale tū propter affinitatē quā hēt ista pars cū cere
bro vt scitur ex anathomia timēdum est de spasmo ex
dolore tū pp neruositatē illiꝰ loci q̄ ipedit consolidatio
nem tū ꝓpter officium suum ꝙ destruit necessariū toti
corpori videlicet appetere cibū ⁊ nutrimētuꝫ corpori
necessarium sine quo vita stare non potest.

Cura ergo ipm cū ɔfortatiuo ⁊ mundificatiuo ⁊ plu
rimum cuꝫ īcarnatiuo facto de thure ⁊ simi
libus ⁊ nō presumas aliquo mō ponere tētaꝫ q̄ intret ī
ore vulneris substantie stomaci. sed tamē sis contentꝰ
ponere mūdificatiuū cum tenta q̄ penetret vsqꝫ ad sup-
ficiem vulneris oris stomaci. sed tota tua intentio post
quartum aut quintū diē sic in incarnatiōe vlneris qa
non indiges quasi alia re nā excita īcarnatione natura
incipit locū neruosum conglutinare cuꝫ ligamento ⁊ ꝑ
istā viā curat si curationē recipere pōt. Bibat ɔtinue
si possibile est aquā decoctiōis thuris ⁊ masticis. ⁊ pꝰ
quartū diem vel quintum da patienti ⁊ secure vinum
stipticū ⁊ limphatū cū aq̄ p̄dicta calida vel frigida ⁊ nō
cum alia aqua ⁊ ꝑ istā viā poterit incarnari. Uidi quē
dam q vulneratus fuit in hoc loco cum sagitta magna
penetrante ad posteriora ita ꝙ exiuit ꝑ partē posterio-
rem ⁊ solum cū ablutione vini curatꝰ fuit ⁊ vixit lōgo
tempore. sed eum non curaui. Si autē vulnus venerit
vsqꝫ ad mediū substantie oris stomaci vel nō penetra
uerit vsqꝫ ad interiora oris stomaci ꝙ scies qꝛ cū saliua
nō emittit sanguinē neqꝫ cū vomitu tūc minoris peri
culi est ⁊ leuioris curationis curet vt dictū est de pene
trante euitet tēta vel nisi in ore vulneris pellis coope
rientis os stomaci incarnet ꝭm tuū posse velociꝰ hic lo
cus qꝛ meliꝰ est ⁊ vtiliꝰ ꝑ bono fine ⁊ spāliter ī hoc loco.

Capitulū. xv. de vulnere in vētre a stomaco īferius
vsqꝫ ad femur penetrante ⁊ nō penetrante cū vulnere
intestinorum ⁊ sine vulnere eorum facta cum ense ⁊ si
milibus ⁊ sagitta ⁊ modo extractionis ⁊ cetera.

Cura vulnerum istoꝝ locoꝝ si nō fue
rint penetrantia nō
variatur a cura vulneris nom penetrātis supe
rioris capli. Si aūt penetrās fuerit ꝓpter sagittā q̄ pe
netrauit ab intra aut ꝓpter vulnꝰ ꝙ sic factū est ex alio
instrumento primo extrahe sagittaꝫ si eā videris ⁊ si eā
inuenire non posses dimitte qꝛ in talibꝰ sagittis sic ab-
sconsis ⁊ q̄ inueniri nō possunt aut pp paruitateꝫ aut pp
occultatem si hō remanet in vita nā operat temporā-
liter ⁊ oculte in eis ⁊ eas reducit ad aliquod membruꝫ
manifestū in extrīseco ita ꝙ de leui haberi ⁊ extrahi po
test ɔuenit ēt ꝙ ɔsideres in vulnere illiꝰ loci vtrum zir-
bus vel reticula siue omētum ꝙ idē est aut intestinum
seu pars epatis vel splenis ex ipo vel ꝑ ipm exiuerit d
bes considerare an denigratus fuerit an non. Si autē
denigratus nō fuerit redi ipm ad interiora si vulnꝰ est
sufficiens ⁊ postea sue locū ɔprehendo siphac cum acu
interiꝰ ⁊ pellem exteriorem ne post ɔsolidationē pellis
exterioris fiat ruptura ⁊ apiatur ī loco ꝓpter ꝙ partes
siphac incisi nō fuerūt ɔducte ⁊ sic nō ɔglutinate. Et si
a principio a medico ɔducte fuissent ⁊ sic per viam istā
amplius non ɔglutinantur nisi medicꝰ cū rasorio inno-
uetur vulnꝰ ⁊ partes d nouo vt a principio sue do siphac
interiꝰ cōducerentur. Si autē vulnꝰ nō fuerit sufficiēs
dilata ipsum cū rasorio sapiēter ⁊ postea reducas ⁊ pro
cedas vt diximus cū sutura. Attende ꝙ sutura q̄ fieri d
bet in vulnere penetrante istiꝰ loci pōt fieri duobꝰ mo
dis primo vt ptes siphac distantes ꝓpa sutura ɔducant
⁊ post illd ⁊ supra illud ptes pellis exterioris cū sutura
conducantur secundo vt vnica sutura ptis pellis exte
rioris ⁊ siphac interioris. comprehendantur ⁊ ad inui-
ceꝫ cū pūctis necessarijs ɔducantur ⁊ hec magis dura-
bilis ⁊ velocioris opōnis q̄ꝫ alia sed ī pma mior est de-
ceptio q̄ꝫ in illa. Oēs suture vt dixi mꝰ fiant cū filo in-
cerato. Si vero zirbꝰ denigratus fuerit remoue nigꝝ
⁊ corruptū ⁊ tange partē istā a q̄ corruptū separatuꝫ est
ferro ignito superficialiter ⁊ leuiter vt orificia venaꝝ
zirbi remanentis bn̄ficio cauterij reducat quo facto re
duc sanū ad interiora. ⁊ postea ɔducas ptes ꝭm aliquē
modū narratū. Si vero illud ꝙ exiuit a vulnere fue-
rit intestinū ⁊ nō fuerit vulneratū reduc ipm ad inte-
riora. si aūt reducere nō poteris ꝓcede in reductione
duobꝰ modis primo calefacias ipa intestina ⁊ molli-
ficies cū spongea magna infusa in aquā decoctiōis ca-
momille ⁊ ameos ⁊ anisi ⁊ iungas ea cū oleo de camo
milla postq̄ꝫ calefeceris cū spōgea predicta tūc conar
ea ad interiora reducere ⁊ si ꝑ viā istā nō poteris ea re
ducē āplia vulnꝰ leuiter ⁊ sapiēter ⁊ ea reducas postea
cōducas ptes vt diximꝰ. Si vō itestīa q̄ exiuerit fuerit
vulnerata iudica ipm vulnꝰ mortale sed a cura nō de
sistas rationabili. Si aūt intestina fuerint ex transuerso
vulnerata ⁊ incisa totaliter. ita ꝙ nihil de ɔtinuitate re
maneat tūc de necessitate vulnꝰ mortale est ⁊ curatio
nem nō recepit. Si intestina incisa fuerint ꝭm longuꝫ
siue ex transuerso ꝭm partē ⁊ nō ex toto ɔducas partes
secure intestini incisi ⁊ ꝭm lōgū ⁊ ꝭm latū ⁊ cū sutura ꝭm
modū quo opantur pilipari j qꝛ modꝰ suendi in hoc ca
su vtilior ē qꝛ pp ɔtinuitatē fili sutura magis durat ex
durabilitas suture multū ē vtilis in hoc casu vt natura
longius habeat tēpus in genere ligationis ptiū seu li-
gamenti tardat eni gn̄e ligamēti illiꝰ loci ꝓpter cursuꝫ
supfluitatū stercoris ⁊ ꝑ intestina sup suturā intestinoꝝ
imediate ponas puluerē q adhereat suture ⁊ intestis
qui sic fit. Re. masticis dragagāti gūmi arabici an̄. ℥. s.
sanguis dracōis mumie an̄. ʒ. ij. puluerizent ⁊ cribrent
sed an̄q̄ꝫ ponat puluis calefiāt intestia cū spōgea infusa ī
vino calo vel infusa in aq̄ decoctiōis reꝝ supradictaꝝ. ⁊
post ablutionē exsiccētur ⁊ tūc pōatur dictꝰ puluis sup
suturā in maxima q̄ntitate. Et cū hoc factū fuerit redu
catur ad interiora ⁊ si reduci nō pn̄t dilatetur vulnꝰ vt
dictū est ⁊ cū reducta fuerit ꝓcedatur in sutura siphac
⁊ pellis vt dixim ꝰ. ⁊ nō ausculteт seu audiat ꝭmo istoꝝ q
dicūt ꝙ intra intestinū an̄q̄ꝫ suat dꝫ pōi canula aliq̄ sā-
bucina vl' alia ⁊ sup istā canulā dꝫ sui intestinū vlnera
tum eo ꝙ fiūt errores in h' cāu qꝛ cū intestīo multe sūt
inuolutiōes ⁊ tortuositates vt natura possit illd canosuꝫ
ligneū expellere: ⁊ sic ꝑ ocursum eiꝰ ad exitū supfluita-
tis induceret dolorē in loco vt apareтur itestinū ⁊ fieret
vulnꝰ mortale ꝙ poterat eē curabile sꝫ si deberet poni
aliqd ibi meliꝰ eēt in loco canule ps intestini alicuiꝰ ani
malis poneret. nā hoc applicabile ⁊ magis obediens
ad naturā sed neqꝫ hoc neqꝫ alid ē vtile in hac opera-
tione ad maiorē ɔfirmationē nr̄e opatiōis dicte pone
mus tibi exm̄ ꝙ nobis p̄manibꝰ ocurrit. Curaui quen-
dam hominē de papia de p̄dela q vocabat Joānes q
cū quodā cultello percussit se in ventrē ⁊ ex vulnere in
testina ⁊ erāt vulnera ꝭm longū ⁊ ꝭm latū fuit eadē ho-
ra Octobonꝰ de papia vocatus ad eū videns ipe in-
testina infirmi vulnerata ex corpus dixit mortuus est vo
lens ipe magister reducere intestia ad interiora nō po
tuit qꝛ inflata erant ⁊ vulnꝰ ventris strictū ⁊ sic venit
dictus magister cū amicis infirmi ad me in palatio cō-

munis in quo erã rogans vt amore sui irẽ secum causa videndi infirmũ ⁊ sic feci ⁊ cũ vidi infirmũ sic stantez cum intestinis vulneratis multũ timui sed statim feci apportari vinũ calm̃ q: tẽpus exportatiõis sup alia nõ erat. ⁊ cũ isto calefeci ⁊ ablui intestia ⁊ hora ablutionis cum vino exibat a diuersis vulneribꝰ statim stercꝰ intestinoꝝ post ablutionẽ ꝯduxi partes intestinoꝝ cũ sutura facta ad modũ pilipårioꝝ ⁊ super suturã ꝯducentez partes vulneꝝ intestinoꝝ posui puluerẽ supra dictũ ſm bonã ꝗtitatẽ ⁊ statim adhesit ⁊ post suturã volui intestina reducere nõ potui tũc accepi rasoriũ ⁊ dilataui vulnus ſm debitã ꝗtitatẽ ⁊ modũ ⁊ statim reduxi ea ad interiora post hoc cõduxi ptes siphac ⁊ pellis exterioris vnica sutura simul ꝯtinuaui curã cũ mr̃o Octobono ⁊ cu atus fuit ⁊ habuit infirmꝰ post curationẽ vxorẽ ⁊ filios ⁊ vixit longo tpe. Si vero a vulnere illiꝰ loci exiuerit epar ſm ptẽ ⁊ esset vulneratũ in spissitudie curationem eiꝰ nõ recepit tũ ꝓpter emorosagiã sanguinis vł fluxũ sequentẽ vulnꝰ tũ ꝓpter necessitatẽ sue opationis ⁊ pp totũ corpꝰ sed si ex aliqs minutas ⁊ sbtiles partes eius vulnꝰ puũ fieret posset liberari. ğ cũ statim appet extra epar vel splẽ intromittatur. q: vulnera istoꝝ mẽbroꝝ non recipiũt opõnẽ manualẽ nisi vt reducat ⁊ cũz reducta fuerit fiat sutura i siphac ⁊ pelle exteriori ⁊ vulnera istoꝝ mẽbroꝝ reliquãtur nature ⁊ mortalia indicentur ⁊ cũ suturã feceris in oibꝰ vulneribꝰ istoꝝ locoꝝ circa ptes exteriores ponas sup suturã puluerem suture conseruatiuũ ⁊ circa vulnꝰ defensiuũ quibꝰ tibi i anteriorib ꝰ fid fecimꝰ multotiens: ⁊ nõ cures multũ i vulnerinꝰ istoꝝ locoꝝ vti mundificatiuis q̃ faciũt ad dilatationẽ ⁊ corruptionem suture q̃ est valde necessaria ⁊ vtilis in eisdẽ sed ꝓcede cuz emplo incarnatiuo ⁊ mũdificatiuo q sic fit ponẽdo super puluerẽ ꝯseruatiuũ suture. ℞e. thuris. ℥.j. mumie sanguis draconis masticis añ. ℥.ij. mellis rosati colati. ℥. vj. farine hordei ꝙ sufficit ad inspissandũ ⁊ post illõ ꝑ aliqõ tps breue ponatur incarnatiuũ simplex ⁊ postea ꝯsolidet. dieta eius sit vt dictũ est sz si posset facere ꝙ in cibarijs suis ⁊ potibꝰ vteret aq̃ decoctionis masticis vł thuris eẽt multuz vtile. Si aũt ꝯtingeret ꝙ sanguis ⁊ sanies remaneret in siphac ⁊ intestia q̃ nõ posset mundificari ꝑ suturã factã nõ cures multum q: natura facit ⁊ faciet de illa sanie vel sanguie vnum de duobꝰ: aut ꝙ eũ resoluet sicut sit in multis apatibꝰ aut ducet ad loca inguium ⁊ fit ibi apa circa ꝗ apationẽ ꝓcedas cum maturãtibꝰ ⁊ alijs necessarijs ⁊ incisionibꝰ ⁊ mundificatiuis vt scriptum est li. primo. Et si ipa natura per aliquẽ istoꝝ modoruz ꝓcedere nõ poterit ꝯ id qõ remanserit est signũ mortis ⁊ vulneris ⁊ loci incurabilitatis ⁊ fortis lesionis potentis naturã ⁊ eiꝰ opõnẽ aliqd ꝑficere vel ꝯferre. Attende ꝙ largitas vẽtris in hoc casu ẽ ꝯtinue necessaria ⁊ ꝓpa cũ clisteri lenitiuo vel bursa facta in modũ clisteris et suppositorio de fellibꝰ vł de re aliq̃ molli nõ mordicante ⁊ pp h̃ rnuit tali gẽma ⁊ suppositoriũ d sapõe ⁊ silibꝰ

Capitulum. xvj. d vulnere in iguine cũ ense ⁊ sagitta ⁊ similibus ⁊ in partibus adiacentibꝰ ⁊ cura eius.

c Considerandum est in modũ vulneris istiꝰ loci siue fiat cum sagitta siue cũ alio instrumẽto obseruatis ergo reglis mollificationis sagitte loci ⁊ dilatationis vulneris extrahat ⁊ cũ hoc si fuerit necessariũ flebotometur vel scarificet infirmꝰ ⁊ vtatur sepe clisteri vel suppositorio vt in largitate vẽtris si bñ habeat oi die ſm ꝗtitatẽ assumptoꝝ ⁊ in plꝰ vt semꝑ de suꝑfluitate residui aliqõ expellat. Dieta eiꝰ sit valde ordinata ⁊ tendẽs ad frigiditatẽ vsq̃ ad securitatẽ ne in loco vulnerato possit apa generari ⁊ potꝰ ⁊ silr ſm ꝙ suꝑius multotiẽs determinauimus secundo ꝑncipaliter i hoc casu sunt ꝯsiderãda vz vtꝝ vesica lesa sit vel ñ sz vtruz siphac sustinẽs intestina descendẽs ad bursam testiculorum sit lesum an nõ: nã si vga vel bursa testiculoꝝ vel inguina. vł alia mẽbra ibi adiacentia fuerint vlnerata considera vtꝝ vulnera fuerint indigentia conductura partiũ an nõ. Si aũt indiguerit ꝓpter magnitudinem conducas ⁊ ꝓcede vt superiꝰ dictum est si vo ꝯductura non indiguerit defende locũ ⁊ mũdifica vulnꝰ ⁊ icarna ⁊ finaliter cõsolida. Si aũt vulnerata fuerit qõ scies ꝑ exitũ vrie ex vlnere dicas ipm vlnꝰ mortale cũ vesica propter neruositatẽ ⁊ cõtinuã residentiã vrine corrodẽtis substãtiã vesice ⁊ addẽtis in dilationez vlceris seu vulneris ꝯsolidationẽ nõ recipiet sz ꝗuis hoc sit rõnabile nõ est desperandũ qn rõnabiliter in eiꝰ ꝓcedat curationẽ. Si ingenio intendas circa incarnationẽ vlceris vel vulneris vesice a ꝑncipio ⁊ ꝯfortatione loci ne apa generetur in ipo vulnere ⁊ supponatur hoc incarnatiuum. ℞e. mell ro. lib. ß. thuris masticis dragaganti añ. ℥.j. puluerizentur ⁊ misceant. Confortatiuum ꝙ ponitur circa vulnꝰ fit ex bolo ⁊ oleo ro. ⁊ aliꝗtulo aceti ⁊ nullo mõ aliquo tpe in ipo vulnere neq̃ suꝑ aliquod oleum ponatur: q: omne oleũ cuiuscunq̃ generis sit impedit vesicam vt cũ vlcerata fuerit quocũq̃ tpe põatur ne possit ꝯsolidari. ⁊ ex hac cã euitatur oi tpe in vulnere vesice incarnetur cũ predicto ⁊ ꝯsolidet si possibile fuerit. Si aũt siphac ꝯtinens intestina vulneratũ fuerit ꝙ scies per descensum intestini inferiꝰ conare ipm siphac vulneratũ tangere ⁊ videre ⁊ ꝯducas partes eiꝰ si possibile fuerit cũ sutura. ⁊ pone super suturã puluerẽ ꝯstrictiuum ⁊ in vlnere exteriori incarnatiuũ dictũ superius ⁊ nullo mõ ꝑsumas põere in aliquo cãu neq̃ aliquo tẽpore oleũ ⁊ sic incarna per istã viã ipm vulnus ⁊ locum ⁊ nõ aliter. ⁊ in fine ꝯsolida semꝑ habeat infirmꝰ i istis casibꝰ ventrẽ largũ q: valde vtile est in id ꝙ intẽdit medicus. Et abstineat infirmus a potu ꝓ posse in vulneribus vesice specialiter ⁊ sit eius potus stipticus.

Capitulum. xvij. de vulnere cum ense ⁊ sagitta i ancha vel scia ⁊ extractione ⁊ cetera.

c Cum contingit loca scire vulnerari ñ sunt periculosa vulnera nisi ꝓpter magnitudinem membri ⁊ ꝓpter neruositatem eiusdem: ⁊ ꝓpter lesionem ligamenti ex cuius lesione sequitur in fine curatiõis claudicatio. Si autẽ sagitta faciens vulnꝰ intrauerit os cum ingenio ⁊ subtili inuestigatione ⁊ mollificatiõe loci cũ oleo ro. calido cum dilatatiõe vulneris pellis eam extrahe. Qua extracta ipleas vulnꝰ ꝑma visitatione cũ vitello oui et oleo ro. mixtis: ⁊ circa locum ponas bolũ cum oleo ro. ⁊ succo solatri vel semꝑuiue ⁊ aliꝗtulo aceti. scda visitatione põas in vulnere ⁊ suꝑ vulnꝰ mundificatiuũ tale ℞e. mellis ro. lib. ß. farine fenugreci ⁊ se. lini añ. ℥.ij. olei de camomilla farine hordei añ. ℥.j. misceantur simul. hoc mundificatiuũ est valde sedatiuũ doloris. Tota eni intentio tua in vulnere istiꝰ loci sit in sedãdo dolorẽ ⁊ in euitãdo apa. q: in eo nõ cadit dubiũ nisi per ista duo. Dieta ğ eiꝰ sit frigida vsq̃ ad securitatem ne apa grauetur in loco ⁊ vt dolor sedetur ⁊ ne suꝑueniat ⁊ potus similr. fiat ergo ex aq̃ decoctionis hordei ⁊ radice petrosillini. Si aũt vulnus fuerit in loco illo vł istis cũ ense ⁊ similibus ita ꝙ indigeret conductura partiũ cuz sutura condantur. ⁊ procedatur cũ alijs vt superiꝰ multotiens diximus. Febotomia vel scarificatio non omittatur: sed largitas ventris sit in eo continue ne locus inflaretur ex affinitate loci retinentis feces. ⁊ hoc est bonum ⁊ vtile i hoc cãu. Nõ ğ obliuiscaris q: bñ erit tibi

Cap. xviij. de vlnẽ i coxa cũ ense ⁊ silibꝰ ⁊ sagitta ⁊c.

c Cum vulneratur coxa fit vulnus timorosum propter lacertum vel musculum magnum illic existentem a quo separantur chorde venientes ad motũ cruris ⁊ pedum ⁊ ad compositionem cuius veniunt nerui a cerebro portantes compassionem doloris inducti a vulnere loci ad cerebꝝ a qua passione dolorosa multotiens prouenit spasmus ⁊ propter venas ⁊ artarias magnas coxe: que cum inciduntur fluxus sanguinis earum cum difficultate stringitur: aut nullo modo: ⁊ cum non

stringitur sequitur mors ex necessitate. Fit autē vulnus
in coxa secundum lōgum ⁊ sm latum magnū aut par-
uum strictum ⁊ ꝓfundum vel nō ꝓfundum ⁊ strictum
vel paruum. Si autem vulnus fuerit magnum sm lō-
gum ⁊ sm latum ⁊ nō fuerit ꝓfundum ꝯducas partes
distantes cum sutura ⁊ pone sup suturā puluerem con-
seruatiuum suture. ⁊ dimitte in loco decliuiori os aliqđ
vulneris apertum per qđ sanies mundificetur. ⁊ supra
os vulneris p̄ma die ⁊ in superficie oris pone vitelluʒ
oui mixtum cum aliq̃ntulo olei ro. vel farina hordei et
circa vulnꝰ cōtinue bolum armenum ⁊ succū sempuiue
vel solatri mixto cū oleo ro. ⁊ aliq̃ntulo aceti. Post pri-
mam vero visitationem ponas supra os vulneris ī sup-
ficie oriꝰ vulneris mūdificatiuū de melle ro. factum et
farina hordei ⁊ hauene vel alteriꝰ grani eiusdem vul-
neris. Et cū vulnus mūdificatū fuerit incarnetur ⁊ cō
solidetur. Si vero ip̄m vulnꝰ fuerit magnū vel sm lō
gum vel sm latū ⁊ fuerit ꝓfundū ꝯsidera lacertū si fue
rit incisus vel sm totū vel sm partē ⁊ ꝯsidera etiā si ve
na vl' artaria incisa sit ex q̄ nimiꝰ fluxus sanguis sequa
tur. Si vero neruus incisus fuerit vel sm totū vl' sm
partē conducas partes eiꝰ secure suendo ip̄m neruuʒ
incisum cū filo incerato simul: q꞉ ex cōductura partium
nerui incisi sm partē vel sm totū fit ꝑ suturā ꝯtinuatio
membri melior ⁊ leuior ⁊ curatio vulneris breuior ⁊ cū
breui labore apud naturā. Et sup ip̄m neruū conducas
partes vulneris. i. pellis ⁊ carnis ad inuicē cum sutura
nisi sanguinis nimiꝰ fluxꝰ impediret. si vero nimiꝰ san
guinis fluxꝰ impediret p̄mo ⁊ in p̄ma visitatiōe ꝯstrin
ge ip̄m fluxū cū rebꝰ ⁊ modis dictis ca. de vulnere col-
li. ⁊ sequenti die post constrictionem redeas secure ad
suturam nerui incisi sm partē vel sm totū ⁊ ad suturaʒ
carnis ⁊ pellis supra suturā nerui ⁊ pellis: q꞉ hoc est bo
num ⁊ nō nocens sed potius conferens. Si aūt nimiꝰ
fluxus sanguis nō ipediret ꝓcedere i sutura ⁊ pellis. vt
dictum est. ⁊ supra suturā pone puluerē conseruatiuum
⁊ circa vulnꝰ medicamen defensiuuʒ. in ore vulneris
vitellum mixtū cū oleo ro. Cōstricto sanguine ⁊ facta
securitate a͞pātis mūdificeꝭ cū melle ro. ⁊ faria hordei
⁊ pꝰ h' ꝓcedatur vsq꞉ ad finē vt dictum est. Si aūt stri-
ctum ⁊ ꝓfundū: vel strictū ⁊ nō profundum fuerit ⁊ san
guis vltra debitū fluxerit. primo ꝯstringe eū vt dictuʒ
est. ⁊ locū circa vulnus conforta ne a͞pa nullo mō gene-
retur in loco. Et non sis ausus in vlnere isto neq꞉ i con
simili neq꞉ in mēbro neruoso ⁊ sp̄aliter nodoso siue vul
nus fuerit ꝓfundū siue nō ponere tētā nisi circa orificiū
vulneris vel in ip̄o orificio ne os vulneris claudatur:
q꞉ ex tactu nerui ꝑ tētā vel ex ꝓfunditate tēte vsq꞉ ad
profundū tāgitur ꝯtinue neruꝰ ⁊ fricaꝭ: ex q̄ fricatiōe ⁊
tactu ꝓpter sensum nerui ⁊ eiꝰ naturā debilē: fiat dolor
in loco ⁊ currūt humores ⁊ a͞pātur locꝰ ⁊ sequiꝭ febris ⁊
mors finaliter. ponaꝭ ergo loco tēte vsq꞉ ad profundū
oleū ro. calidū ꝙ oleaginitate sua dilatat vulnꝰ ⁊ sedat
dolores ⁊ confortat ne possit vulnꝰ a͞pari. In ore auteʒ
vulneris stricti ⁊ circa supficiē oris eiusdē vulneris si-
ne ꝓfunditate ponaꝭ tēta infusa in melle ro. mixto cuʒ
tertia eiꝰ olei ro. ⁊ fiat hoc quousq꞉ securꝰ eris de a͞pate
vt non genereꝭ in loco. postea ꝓcede cū mūdificatiuo
facto ex melle ro. ⁊ terbentina ⁊ faria lupinorum. facta
mundificatione incarnetur ⁊ ꝯsolideꝭ. Si v̄o pax san
guinis ex vulnere exiuerit cuiuscūq꞉ generis sit vulnꝰ
fiat flebotomia de manu ꝯ̄ria partis lese de vena que
est inter anularē ⁊ auricularē q̄ saluatella appellaꝭ vel
epatica in manu dextra. ⁊ in sinistra splenetica vel sca
rificatio in naticis: clistere nō obliuiscaꝭ vllo mō vsq꞉
ad securitatē a͞pātis vel suppositoriū. Dieta eiꝰ potus
rōne principij declinet ad frigiditatē. rōne debilitatis
fiat dieta ex carnibꝰ cōditis cū agresta vel vīo de gra-
natis vel aceto elixatis cū lactucis ⁊ herbis frigidis ⁊
cucurbitis siccis vel viridibꝰ. ⁊ potus sit ex vino debi
li limphato cum triplo aque.

Ca. xix. de vlnere in genu cū ense ⁊ sagitta ⁊ silibus.

l Oca timorosa genu ⁊ mortalia cuʒ in
eis fit vulnꝰ sunt fōtes
concauitatis que repiuntur ī anteriori parte ge
nu sub rotula. ⁊ sunt in vltimo focillio cruris minoris ⁊
maioris. nā ibi cōtinuātur quidā nerui nobiles veniē
tes a cerebro ⁊ nuca ex vulnere quorꝫ fit dolor ītolera-
bilis subito ad quē spasmꝰ multotiēs ⁊ mors sequitur
vel seqtur cū dolore tāta nobilitas loci ꝙ nō p̄ōt defē
sio cursus humorꝫ fieri q꞉ mēbrꝫ ꝑ tp̄s a͞petur ⁊ fit cum
hoc rigor qui significat ꝯ̄pssionē materie male supra sen
sibilia mēbra: ⁊ seqtur febris ⁊ multotiens mors. Si
aūt vulnera istius loci fuerit facta cuʒ sagitta vel alia
re acuta. s. lancea vel sili: siue ꝓfundata fuerit vsq꞉ ad
os vel nō extrahaꝭ obseruatis regulis ⁊ modis extra-
ctionis sagittarꝫ dictis superiꝰ multotiens ⁊ nō p̄sumas
ponere tentā in vulnere vllo mō nisi circa orificiū vul
neris ne claudatur: sed ponaꝭ in ip̄o vulnere oleū ro. ca
lidū ꝙ sua oleaginitate dilatet vulnꝰ ne claudatur: ⁊ cū
hoc sedat dolores ⁊ cōfortat locū: sed ponas tētā in su
perficie oris vulneris infusam in eodē oleo calō ⁊ tēta
nullo mō imp̄maꝭ: q꞉ oleū supplet defectū tente: naʒ ex
ꝓfundatione vel impꝑssione tēte in vulnere illiꝰ loci ꝓꝑ
neruositatē eiusdē ⁊ ꝓ̄ritia neruorꝫ nobiliū qui tanguntꝭ
ex tenta statim fit dolor ad aliqueʒ sequunꝭ accidentia
superiꝰ narrata ineuitabiliter ⁊ facias cū tenta ⁊ olō vt
diximus vsq꞉ ad securitatē ne a͞pa generetur in loco ⁊
nō est audiendus sermo illorꝫ qui dicūt ꝙ oleū non de-
bet poni ī vulneribꝰ neruorꝫ quia corrūpit ⁊ marcescit
eos: eo ꝙ falsū est ⁊ determinabiꝭ quomodo sit iuuās ⁊
nocens neruis vulneratis ca. xxiij. de p̄ūcturis neruorꝫ.
Conforta ergo locū cōtinue vsq꞉ ad securitatē cū bolo
⁊ oleo ro. ⁊ similibꝰ. ⁊ facias flebotomiā ī manu cōtra-
ria vel scarificationē de naticis si sanguis paucus exi-
uerit ⁊ hō fortis fuerit. sed nō omittas ꝑ aliquā condi-
tionē clistere vel suppositoriū oī die vel aliqđ qđ sup-
pleat defectū illorꝫ. Nā vsus debitus illorꝫ facit securi
tatē ne a͞pa generetur. post securitatē a͞pātis procedas
cū mūdificatiuo facto cū melle ro. ⁊ terbētina ⁊ farina
hordei ponendo ꝯtinue oleū calidū in vulnere ⁊ tentaʒ
infusam in eodē insuperficie oris vulneris vsq꞉ ad per
fectam mūdificationē. Si ꝓꝑ vnctuositatē olei vl' aliā
cām caro mollis vel vnctuosa in ore vulneris vel in
vulnere apparet remoueaꝭ cū vngento vidi fcō ex aluie
zucharino ⁊ flore eris ⁊ melle eq̄liter. vel vngēto apo
stolorꝫ post exsiccationē ⁊ mundificationē incarna ⁊ ꝯso
lida. Dieta v̄o eiꝰ sit vt diximꝰ supius ⁊ potꝰ similiter.
Si v̄o vulnꝰ fuerit largū ⁊ magnum ꝯsidera si ibi sunt
partes ossis sepate q̄ stare n̄ possent tūc remoueas eas
⁊ post illđ ꝯcludas partes cū sutura ⁊ serua eas ⁊ dimit
te in loco decliuiori os vulneris aptū in p̄ma die ⁊ sa
pone vitellū oui cū oleo ro. ⁊ faria hordei. Si vero ibi
fuerit pars ossis sepata q̄ possit adherere siue non fue
rit ꝯducas similiter partes ⁊ ꝯserua suturā cū puluere
⁊ defende locū cum oībꝰ rebꝰ necessarijs. s. flebotōia
clisteri ⁊ similibꝰ. Et dieta ⁊ potu frigidis ⁊ pōe in ore
vulneris decliuiori vitelluʒ oui cum oleo ro. vsq꞉ ad
duos dies ⁊ post h' mundificatiuū de melle ro. ⁊ faria
hordei vsq꞉ ad tp̄s īcarnatiōis: tūc aūt īcarna ⁊ ꝯsolida.

Capitulum. xx. de vulnere cruris cuʒ ense ⁊ sagitta.

f Uper focille minꝰ cruris iacie ip̄ius
cruris in parte anterio-
ri repiuntur nerui ⁊ lacerti nobiles descenden
tes a genu īmediate ⁊ a cerebro ꝑ mediū ⁊ a nuca vn̄
qn̄ vulnus fit in loco illo ⁊ sp̄aliter cū sagitta ⁊ similibꝰ
timorosum est. ⁊ vidimꝰ de isto cāu multotiens perire.
Si aūt sagitta vel aliqđ simile crus intrauerit vel locū
dictū ⁊ cū hoc intrauerit os mollifica locū cū oleo ro.
calido ⁊ ꝓ̄para locū vulneris ad facilē exitū sagitte. et
eā exhe: q̄ extracta ipleaꝭ vulnus cū oleo ro. calido puro
⁊ in ore vulneris ponatur tēta infusa in eodem. ⁊ circa
vulnus ponatur bolū armenuʒ cum oleo ro. ⁊ succo sola
tri: vel sempuiue ⁊ aliq̃ntulo aceti ⁊ cōtinue. sed postq꞉

dolor ſepatus fuerit ⁊ ſecurus eris ꝙ apã nõ generet remoueas oleũ ⁊ loco eiꝰ ponas in vulnere ⁊ ſuppina vulnꝰ mũdificatiuũ de melle ro. ⁊ terbẽtina ⁊ faria hordei vel hauene vel alteriꝰ grani eiuſdem generis. Facta mundificatione incarnet ⁊ ꝯſolidet: nõ omittas a principio flebotomiã vel ventoſationẽ ſi a vulnere exiuerit ſanguis paucꝰ neqꝫ cliſtere ſeu ſuppoſitoriũ vel aliud qd faciat largũ vẽtrẽ ꝯtinue ⁊ nullo mõ timeas de oſſe leſo per hãc viã: quia bene mundificabit bñficio mũdificatiui. Dieta eiꝰ vſqꝫ ad ſecuritatẽ apatis ſit vt dictũ eſt in alijs ⁊ potꝰ ſimiliter. Sed poſt ſecuritatẽ fiat cũ carnibus ⁊ vĩo limphato. Si aũt vulnꝰ fuerit magnuʒ ſiue longũ fuerit ſeu latũ ⁊ fuerit cũ fluxu ſanguis cõducas partes ⁊ ꝯſtringe ſanguinẽ ⁊ ꝯſerua ſuturã ⁊ defende locum. ⁊ ſequenti die poſt ꝯſtrictionẽ ſanguinis põe mel ro. cũ faria hordei tantũ vſqꝫ ad tempꝰ incarnationis ⁊ ꝓcede poſtea cũ alijs vſqꝫ ad finẽ ſi aũt os cruris fractũ fuerit ex trãſuerſo ꝯducas partes oſſis formãdo ⁊ partes carnis ⁊ pellis ꝯducas cũ ſutura ⁊ conſerua has partes cũ ligaturis ⁊ plumaceolis vſqꝫ ad generationẽ ligamẽti. ⁊ cũ hoc ꝯſerua ſuturã cũ puluere ⁊ locũ ꝯfortã circunquaqꝫ cũ bolo ⁊ oleo ro. ⁊ ſup vulnꝰ pone oleũ cũ vitello oui vſqꝫ ad firmationẽ partiũ oſſis ⁊ carnis ad inuicẽ. nam hoc medicamẽ cũ hoc qd ꝯfortat ſatis mũdificatiuũ ⁊ doloris ſedatiuũ. ⁊ ꝓpter hoc ꝯueniẽs eſt vſqꝫ ad ſecuritatẽ ⁊ firmationẽ partiũ: tũc ꝓcedat cũ incarnatiuis ⁊ ꝯſolidatiuis vt dictũ ẽ i alijs. In dieta ⁊ potu ꝓcedat vt ſuperiꝰ dictũ eſt ꝑter ꝙ pꝰ ſecuritateʒ apatis nutriatur infirmꝰ cũ carnibꝰ duris ⁊ rebꝰ viſcoſis hoc caplm pendet ad tractatũ de fractura cum vulnere de quo li. iij. fecimus mentionem aliter.

Cap. xxi. de iciſione pedis vl manꝰ pꝰ deliberationẽ.

ſ I contingeret incidi pedẽ vel manũʒ ꝓpter aliquã cãʒ alicui cũ deliberatiõe ſic ꝓcedẽdũ erit. Primo trahat pellis focilliũ manꝰ cubitũ fortiter ⁊ pellis focilliũ pedis vſus genu ⁊ ſic firmiter liget ⁊ ꝑmaneat donec inciſio ꝯpleta erit ⁊ facta tunc ſignet cũ encauſtro vl alia re: locꝰ q eſt poſt nodũ manꝰ vel pedis ꝑ vnũ digitũ policẽ vt euitet nodꝰ raſete: ꝑ cuiꝰ nodi inciſionẽ gra ligamentorꝫ ⁊ neruorꝫ ligantiũ locũ. ⁊ qr apata illic terãt fieret dolor intolerabilis ita ꝙ nerui ꝯtraherent vſus ꝓncipiũ ⁊ fiet ſpaſmꝰ ⁊ mors. ſed ſi fiat inciſio i loco ſignato ⁊ dicto incidit os poſt noduʒ in ſuis foraminibꝰ aut vbi os apparet porroſum. ⁊ ꝓpter hoc nõ nocet medulle nꝫ icidũt nerui ⁊ ligamẽta loco ſic ſẽſibili ſicut ẽ nodꝰ.

Cap. xxij. de vulnere i raſeta ſiue nodi cauicle pedis

i Ste locus cũ vulneratur cũ ſagitta vel enſe ⁊ ſimili infert timorẽ ſuper futurã ſalutẽ ꝓpter duo. Primo ex natura ſue ꝯpoſitiõis ꝯtracte ex poſitiõe quorũdã oſſiũ paruorum neceſſariorꝫ adiũcturarꝫ loci ⁊ formã eiꝰ ⁊ ſunt. vj. Primũ qd appellatur nauicla ⁊ alkib ⁊ os calcanei et alia tria oſſa parua que cũ ledũtur ex vlnere magno vl paruo amittũt poſitionẽ ꝓpam: ⁊ ꝑ illd mẽbrꝫ amittit formã: q̃ forma aut poſitio os ſuũ ꝓpe reſtaurationẽ nõ recipit aut cũ difficultate recipit eo ꝙ cũ medicꝰ nõ poſſit ea tractare ꝓpter paruitatẽ ⁊ occultationẽ ipõrꝫ remanet multotiẽs cura impfecta. Secũdo ꝓpter neruum magnũ poſitũ loco illo quo neruo focilla ⁊ oſſa illa cũ ligamẽtis ad inuicẽ ꝯtiguãtur ⁊ motũ ⁊ ſenſum recipiũt. Unde cũ leditur ꝓpter vulnꝰ loci inducit leſio eius nocumẽtũ in mẽbro ꝙ male aut cuʒ difficultate a medico remouetur. Si aũt vulnꝰ huiꝰ loci factũ fuerit a ſagitta vel ſimili mollificetur locꝰ cũ oleo roſato calido ⁊ nõ incidatur pellis ne ꝓpter infiltrationẽ neruorꝫ loci ex tranſuerſo incidantur nerui neceſſarij ad motũ in loco qui conſolidationẽ nõ reciperẽt: ⁊ ſic mẽbrꝫ vel ſm partẽ vel ſm totũ amitteret motũ. Facta mollificatione extrahatur ſagitta ⁊ ipleatur vulnus cũ oleo ro. calido in ore vulneris ponatur tẽta infuſa in eodẽ oleo ro. calido ne os vulneris claudatur. ⁊ nullo mõ tenta profundetur ne ex tactu nerui per tentã profundatã augmentetur dolor q eſſet cã apoſtematis in loco. Fiat hic modꝰ medicationis in loco iſto vſqꝫ ad ceſſationẽ doloris in loco ⁊ vſqꝫ ad ſecuritatẽ apatis. ⁊ tũc mundificetur locꝰ cũ melle ro. ⁊ farina hordei ꝯtinue a principio vſqꝫ ad incarnationẽ. Confortetur locꝰ q eſt circa vulnus cũ bolo ⁊ oleo ro. ⁊ aceto ⁊ ſimilibꝰ. flebotometur de manu vel pede ꝯtrario ſi fuerit neceſſariũ vel ventoſetur in naticis. Cliſterizetur vt largitas ſit vẽtris continue. vel fiat ſuppoſitoriũ vel inſtrumẽtũ burſelle ponatur cũ melle ⁊ oleo calidis in ano vt aſellet omni die patiẽs bis vel ſemel ad minꝰ. Dieta eius ſit a principio frigida vt dictũ eſt in alijs ⁊ potꝰ ſimiliter ⁊ ſi vltra. iij. dies vel. iiij. vel. v. ifirmꝰ eẽt debilis nutriatur ex carnibꝰ elixatis cũ herbis ſupdictis ⁊ vĩo limphato debili cũ triplo eiuſdẽ aq̃ vt ſuperiꝰ eſt dictũ. Si vero hoc cũ enſe vel ſili fuerit vulneratꝰ ita ꝙ vulnꝰ indigeat ꝑtiũ ꝯductura: ꝯſidera ſi ibi fuerit fruſtra oſſis ſeparata que poſſint rẽoueri tũc remoue ea. ⁊ poſtea ꝯducas partes ⁊ conſerua ſuturã vt in alijs diximꝰ. Si vero inciſus fuerit neruꝰ ex trãſuerſo ſm partẽ vel ſm totũ cõducas prĩo partes nerui cũ ſutura ⁊ pꝰ illd partes pellis inciſe ſup neruũ ⁊ ꝯſerua ſuturã cũ puluere dicto multotiens: ⁊ in ore vulneris decliuiori ⁊ ſup vulnꝰ ponas vſqꝫ ad dies. iij. oleũ ro. mixtũ cũ triplo mellis ro. colati. ⁊ poſt illd tempꝰ cũ dolor ceſſauerit ponas oleũ roſatũ mixtũ cũ farina hordei: ⁊ circa locum ponas defenſiuum a principio vſqꝫ ad ꝑfectã incarnationem ⁊ tunc cõſolida ⁊ in omnibus alijs facias vt diximus.

Capitulum. xxiij. de puluere pectinis pedis ſeu grate cum enſe ⁊ ſimilibus.

c Um perforatur hic locus cum ſagitta vel ſimili vel vulneratur cũ enſe cõſiderandum ẽ. Si aũt ſagitta perforauit totũ locũ vel partem obſeruatis regulis extractiõis de quibꝰ ſatis ſuperiꝰ diximꝰ: extrahatur ⁊ ipleatur vulnꝰ cũ oleo roſato calido. ⁊ i ore vulneris ponatur mel roſatũ mixtũ cum oleo roſato cum tenta nõ profundata niſi in tãtũ ꝙ os non claudatur: ⁊ hoc fiat vſqꝫ ad ceſſationẽ doloris ⁊ confortetur locus qui eſt circa vulnꝰ cũ bolo ⁊ oleo ro. mixto. ⁊ aliqᵯtulo aceti ⁊ ſimilibus. Cum vero dolor ceſſauerit ⁊ ſecutus fueris de apa tũc mundifica vulnꝰ cũ melle ro. ⁊ farina hordei. Facta mundificatione incarnetur ⁊ conſolidet. Si vero vulnꝰ fuerit cum enſe ⁊ ſimiliter ⁊ nimiꝰ fluxus ſuperueniret conſtringe ipm vt diximꝰ ca. de vulnere in collo. ſi aũt vulnꝰ fuerit magnũ ꝙ indigeat conductura partiũ ⁊ fuerint ibi partes oſſis ſeperate q̃ ſtare non poſſent. pmo remoueãtur ⁊ poſtea conducantur partes cum ſutura ⁊ ꝯſeruentur partes cõducte cũ puluere q ſit ex ſanguĩe dracõis dragagãto ⁊ gũmi arabico. ⁊ in ore vulneris decliuiori poat mel ro. mixtũ cuʒ oleo ro. ⁊ circa vulnꝰ defenſiuũ apatis factũ cuʒ bolo ⁊ oleo ro. ⁊ ſilibꝰ: ⁊ hoc facias vſqꝫ ad ſecuritatẽ apatis ⁊ ad finem doloris: poſtea mundificetur cum farina hordei vel hauene ⁊ ſimilibꝰ ⁊ melle roſato mixtis. facta mundificatione cum incarnatiuis ⁊ conſolidatiuis procede. Si aũt partes oſſium non fuerint ſeparate vel ſi fuerint ⁊ pñt remanere conducas partes ⁊ procedas i omnibꝰ vt dictũ eſt. ſemꝑ ordina ipm cũ pede multuʒ eleuato ad iacendũ ne humores poſſint ad locũ ſeu ad pedem fluere ex decliuitate pedis in loco. cum enĩ illo modo iacendi ⁊ flebotomia vel cliſteri ⁊ defenſiuo circa vulnus ſuccuratur mẽbro ne apoſtema vulneri ſupueniat. ⁊ cum dieta ⁊ potu frigidis ⁊ ex modo iſto remouebis etiam dolorem. Scias ꝙ apoſtemata iſtorum locorum non inferunt periculum proprie niſi propter dolorẽ ⁊ apa atqꝫ rigor ⁊ febris ⁊ debilitas q̃ ſequuntur ⁊ ſpaſmus aliqñ ꝓpter leſionẽ neruorꝫ veniẽtiũ a nuca ⁊ a cerebro ad locũ: ⁊ ſic ex affinitate iſtorꝫ locorꝫ vel mẽbrorꝫ ad inuicẽ ꝓpter dolorem membri vel loci cũ nõ ceſſauerit incurrit ſpaſmũ mltotiẽs ⁊ finaliter mortẽ.

Ca. xxiiij. de punctura nerui facta in quolibet mē-bro a spina vel acu vel alia re eiusdem generis.

b **Egritudo periculosa est** ꝑpt duo ⁊ spāliter qñ pforatio facta a spina ⁊ silibꝰ claudit vt nō appareat. pmo qꝛ pp dolorē hūores currūt ad qōlibet apā. ⁊ maxime cū icidit ⁊ multiplicat i loco seq̄t destructio opatōis mēbri ſm totū vl' ſm partē. Scdo qꝛ ex pūctura nerui fit dolor ⁊ humores currūt ⁊ spargūt p mēbꝝ ⁊ ibibūt neruos ⁊ ex ꝯtiuatōe nerui cū cerebro cerebꝝ cōpatit ⁊ debilitat ⁊ recipit humores ⁊ spargūt p ipm ⁊ neruos ⁊ fit spasmꝰ ⁊ mors fnalr. Sup hoc ca. fit q̄stio q̄ repit i q̄rto li. Auic. i ca. de solōne ꝯtinuitatis neruoꝝ. Utꝝ medicina q̄ ponit sup neruū discooptū magis ledat q̄ȝ medicina q̄ ponit sup mēbꝝ cooptū vel neruū. ⁊ vꝫ dicere Auic. ꝙ medicina cal'a vel fria q̄ ponit sup mēbꝝ vel neruū cooptū minus ledit. ipedit. n. nocumētū ex cōoptura ne cito trāseat ad cerebꝝ vel ad villos. Nos vō dicimꝰ ꝙ neruꝰ vel mēbꝝ cū fuerit discooptū iā in loco i quo discooptū ē amisit ꝓpāȝ naturā ⁊ cōplōneȝ ⁊ sensuȝ ⁊ ſm hoc neruus discooptꝰ fit insēsibilis ⁊ securiꝰ sup partē discooptā pōt poni oīs medicina. ⁊ Aristotiles dicit i li. de sensu ⁊ sensato. Dictū ē igit de ꝓꝓijs instroꝝ sensuuȝ ⁊c̄. ꝙ qñ res ponit imediate sup instrm sensibile nō sentiret ⁊ idē li. de aīa p totū dicit. Et vlr vꝫ ꝙ caro ⁊ lingua ē sicut aer ⁊ aq̄ in visu ⁊ auditu ⁊c̄. Sȝ q̄uis hoc dicat bñ ꝓcedimꝰ ꝙ si medicina fortissime opatōis ponit sup neruū discooptū pp ꝯtinuitatē illiꝰ partis discoopto cū cooptura posset nocumētū trāsire ad cerebꝝ ⁊ ad villū. sȝ si ponit sup partē discooptā minꝰ ledit partē discooptā q̄ȝ si ipsa discoopta eēt coopta. qꝛ pp discoopturā amisit ꝓpāȝ cōplexionē: ⁊ factꝰ ē locꝰ isensibilis hac cā ⁊ sic i parte ista minꝰ sentit nocumētū.

Cura ergo a pncipio hāc egritudinē cū re dilatante orificiū vulneris vt ē oleū calidū. nā oleū oleaginitate sua dilatat omne vulnꝰ ⁊ caliditate sua penetrat ad pfundū vulneris: ⁊ ex sua eq̄litate equat cōplexiones ⁊ dolores remouet: ⁊ sic remouēdo dolores impedit cursuȝ humoꝝ ⁊ dilatando vulnꝰ si humores currerēt habent manifestā expiratōem ⁊ cum expiratōem habeant nō diffundūtur per neruos: ⁊ sic nō fit spasmꝰ: neq̄ȝ sic de leui pōt apostema in membro generari. ⁊ hoc hȝ locuȝ in principio puncture. Nos vō cū subtiliori consideratione procedentes ponimus. ⁊ posuimus temporibus longis in principio istaꝝ puncturaꝝ factaꝝ in membris neruosis oleum rosatum: nam hȝ oleiginitatem q̄ dilatat ⁊ potest actu calefieri qua caliditate penetrat ⁊ hȝ roseitatem que confortat membꝝ ne humores recipiat: ⁊ temperamentum ex quo dolor remouetur. ⁊ sic in h̄ casu melius mihi rōne principij vꝫ q̄uis oleū p se bonū sit ⁊ vtile in hoc casu ſm modū dictū. Taceant ergo q̄ dicūt ꝙ oleū malū ē in vulneribꝰ neruoꝝ eo ꝙ eos corrūpit ⁊ marcescit. sȝ ꝯfitenduȝ ē ꝙ longus vsus olei vsq̄ȝ ad finē vulneris bene mollitie sua induceret mollitiem in neruis pp qd corrūpentur. ⁊ in fine videlicet tempore ꝯsolidationis impediret ꝯglutinatōem partium nisi p sapiētē medicū ⁊ vsualē cū instrumentis cōuenientibus remouentur: vt ē vngentū viride ⁊ vngentū apostoloꝝ q̄ habent ꝓprie mūdificare superfluitatem vnctuosam ⁊ mollem generatā in vulnere ex rebus vnctuosis seu ex oleo vel ex alia cā. sȝ oleū in principio ⁊ vsq̄ȝ ad securitatem apātis in puncturis neruoꝝ vtile est ꝓpterea qꝛ dilatat omne vulnus strictum ⁊ exsiccatum ⁊ temperamento suo remouet dolorem a neruis. ⁊ p hoc debes notare ꝙ dolor remouetur a mēbro vulnerato tribus modis. Primo per appositiōem reꝝ tēperataꝝ vl' emplatōem sup locū dolorosum vt emplo qd fit ex oleo ⁊ se. lini ⁊ semine fenugreci ⁊ farinis ipsoꝝ ⁊ flore camomille ⁊ maluauisco: vel ex balneo aque decoctiōis istaꝝ reꝝ in quo balneo si medicus timeret de spasmo quasi continue ponatur infirmus non timendo ꝙ tale balneum vulneri noceat. ⁊ ista omnia temperato eoꝝ equando complexionem membri doloreȝ remouent. Et oīa ista a medicis anodina appellant. i. tēpata ⁊ doloris sedatiua p naturā sue eq̄tōis ⁊ tēpamēti. Scdo remouet dolor a mēbro p appositōem rei cōtrarie ad egritudinem membri vbi gratia si membꝝ factū est dolorosuȝ pp caliditatē acutā: aut pp frigidatem remoue hoc cū ꝯrio ꝙ sedat dolorem. Tertio remouetur dolor cū rebus stupefacientibꝰ. vt est opiū iusquiamus ⁊ silia cum miscētur in emplastris cuȝ aceto. sed ista vltima nō debēt multū ꝯtinuari sed statiȝ post cessatōem doloris debent remoueri a membro. nā p lōgā positōem istoꝝ frigidoꝝ ⁊ stupefaciētiū membꝝ possȝ locus mortificari ⁊ mēbꝝ incurrere corruptōem ⁊ mortē ⁊ sic nō sunt ponenda talia nisi pp necessitatem maximā ⁊ p tps breue ne accidētia illa a membro superuenirent. ponat ergo a pncipio secure sup pūcturam nerui excecatam vel nō excecatā vsq̄ȝ ad cessatōem doloris ⁊ vsq̄ȝ ad securitatem ne apā generetur in loco oleū bene calidū actu sup puncturam. ⁊ intelligo p oleum calidum ꝙ sit feruens cum ponitur sup pūcturam vel oleū ro. calidū vel oleum cal'm cum euforbio seu castoreo si ista duo pma nō valerent. nā ista duo vltima q̄uis magis cito ⁊ fortius penetrent ad ꝓfundum magis calefaciunt ad mēbꝝ ⁊ ꝓbarant attrahendo ad membꝝ apā magis ⁊ pp hoc prima magis vtilia in principio ⁊ in re noua. scda vō meliora post pncipiuȝ ⁊ in re veteri. Attende hic nā si punctura esset clausa vt nō appareret ꝙ esset vtile ⁊ bonum ꝙ pellis cū rasorio scinderetur sup locū pūcture vt humores expirarent. ⁊ vt liberius ad ꝓfundū nerui vlcerati oleum calidū trāsiret ⁊ postea ꝓcedere in punctura ⁊ loco leso vt diximus. Circa vō mēbꝝ pūctum lōginque a pūctura ⁊ remotis ponatur oleū ro. cum bolo ⁊ succo solatri vel semperuiue ⁊ aliquātulo aceti ⁊ vt locus a cursu humoꝝ pp dolorem defendatur ne possit apā generari. Facta flebotomia de vena i ꝯria partis lese vel scarificatio. fiat etiam clistere qꝛ vtile est seu suppositorium. cessato dolore ⁊ habita securitate ne apostema generetur. Mundificetur locus cum vngento apostolorum seu cū sarcocolla. myrrha ⁊ farina lupinoꝝ mixtis cum melle ro. ⁊ ponatur hoc calidum supra membꝝ: facta mundificatione abluatur locus cum vino: ⁊ sic erit liberatus. Utatur dieta frigida a principio vsq̄ȝ ad securitatem apātis ⁊ doloris ⁊ potū similiter. ⁊ postea transferat se infirmus ad cōsuetudinem suam secure. qꝛ per istam viam optime liberatur nisi medicus errauerit vel infirmus supra seipsū. Scias ꝙ nihil deteriꝰ in hoc casu ⁊ in oībus egritudinibꝰ neruoꝝ q̄ȝ vsus coitus ⁊ specialiter ante securitatem bone sanitatis.

Ca. xxv. de vulnere facto a morsu canis ⁊ similiuȝ in quolibet membro.

c **Cum canis** vel aliquod animal morsu membꝝ vulnerauerit statiȝ a principio ponatur sup morsuram emplastruȝ ꝙ sic fit. Re. cepe vnum ⁊ pisterur optime ⁊ cum eo misceantur. ʒ. ij. salis ⁊. ℥. j. olei cōmunis ⁊. ℥. iij. mellis ro. ⁊ cum hoc medicamine curetur locus vsq̄ȝ ad mundificationem vlceris. Circa locum vero ponatur continue bolum armenum cum oleo ro. ⁊ succo solatri vel semperuiue cum aliquantulo aceti. Flebotometur si parum sanguinis exiuerit de vena partis contrarie ⁊ clisterizetur. Aliud emplastꝝ bonum ⁊ vtile ad ponendum supra morsuram ⁊ vulnus quod remouet morsure malitiam a loco ⁊ mundificat vehementer. Re. cepe vnum pistetur ⁊ incorporetur cum. ℥. j. scordeon ⁊ ℥. j. cicoree ⁊ salis ⁊ olei añ. ʒ. ij. mellis ro. ʒ. iij. Si antē aīal mordens esset rabiosum vt canis vel equus ⁊ similia medica locum vt diximus ⁊ cū hec cauteriza locum cū ferro ignito. Et circa locū facias vt dictū est. ⁊ noli ipȝ flebotomare ne venenositas per corpꝰ diffūderet sȝ fiat clistere. ⁊ bibat omni die de medicamine ꝙ sic fit

℞e. gentiane. ʒ. v. thuris. ʒ. j. cineris cancroꝝ totaliter adustoꝝ. ʒ. x. terātur ⁊ cribrent. accipiat de isto. ʒ. j. cuꝫ aqua frigida vsqꝫ ad. xl. dies. Dieta eiꝰ vsqꝫ ad dies tres fiat cū suc. farri vel hordei vel cū lactucis ⁊ cucurbitis ⁊ silibus. ⁊ potꝰ eiꝰ vsqꝫ ad idē tp̄s sit aq̄ decoctionis hordei vel aq̄ pura decocta vel aq̄ fria cū mica panis: postea vō vsqꝫ ad dies. xl. ille sp̄alit q ab aīali rabioso fuerit morsus nō comedat nisi carnes pulloꝝ elixatas cū lactucis ⁊ silibꝰ vel carnes edi vel castrati ⁊ oua sorbilia ⁊ cācros. ⁊ cū puluere de speciebꝰ q sic fit. ℞e. ciamomi. ℥. iij. cardamomi. ℥. ſ. croci. ʒ. ſ. ⁊ bibat vinū albū cū duplo eiꝰ de aq̄ ⁊ obseruet optime patiēs regulā istā: qꝛ si icurreret timorē ex visu aq̄ nūqꝫ lberaret

Ca. xxvj. de flagellatis ⁊ verberatis ⁊ suspensis vl' ostensis brachijs ⁊ pedibus cum fune ⁊ similibus.

c Um quis verberatur fustibus ⁊ flagellatur uirgis seu corrigijs vel suspēditur seu distēdit brachijs cū fune ita ꝙ patiet motu ī brachijs ⁊ cū hoc stupor fit ī eis cū dolore. vel in mēbris sentiat grauitatē ⁊ stuporē ⁊ sanguis ēt ad mēbra flagellata vel extēsa seu lesa cucurrerit. Attēdēdū ē ꝙ hec egritudo reducit ad ꝯtusionē ⁊ ꝯtritōeꝫ lacertoꝝ ⁊ extēsionꝫ neruoꝝ ⁊ ad sāguinē mortuū ī mēbris ꝯtētū post ꝑcussionē vl' casū. Si aūt ibi eēt fractura ossiū vl' dislocatio vl' vulnꝰ recurratur ad cap̄lm ꝓprium vel capitula si plures ibi egritudines existerent.

Cura flagellatōis vel vberatōis extēsionis cū fune si mēbra supiora ab vmbilico supiꝰ lesa fuerint plus. fiat statim flebotomia de pede vel pedibus vel scarificatio in parte inferiori cū vētosis. fcā flebotomia vngātur oīa loca lesa cū oleo myrtino calo actualr. vel cū oleo ro. mixto cū puluere de myrthis ⁊ bolo armeno. ⁊ h̄ fiat oī die ꝯtinue vsqꝫ ad ꝯfirmatōeꝫ loci ne apēt vel inflet ⁊ cōiter erit vsqꝫ ad dies. iij. vel iiij. post flebotomiā vel vētosatōeꝫ. Si vō istis diebꝰ nō asellaret clisterizet vel bibat sorbitōeꝫ de reubarbaro q̄ sic fit. ℞e. reubarbari electi. ʒ. ij. pulueriꝫet ⁊ cribret ⁊ misceat cū. ℥. ij. sirupi ro. ⁊ det ī matutinis cum aq̄ fria ī estate ⁊ cū vino limphato ī hyeme hac sorbitione idiget ī primis diebꝰ. v. vel. iiij. oīs flagellatꝰ vel extēsus. Si vō mēbra īteriora lesa fuerit flebotomia vl' scarificatio ī parte īferiori. Si aūt oīa mēbra eq̄liter lesa fuerit fiat flebotomia de pede vel manu. vel ponant vētose ī parte supiori ⁊ īferiori. postea fiat vnctio vt diximꝰ. ⁊ det sorbitio tp̄ibꝰ determinatis. Et si necessariuꝫ fuerit secure de q̄rto in q̄rtū pōt sorbitio de reubarbaro reiterari. facta flebotomia ⁊ data sorbitōe ⁊ firmato loco cū oleis dictis supiꝰ vngat locꝰ cū vngēto ꝙ sic fit. ℞e. cere. ℥. iiij. rasine. ℥. vj. terbentine. ℥. viij. olei cōis lib. ij. thuris fenugreci an̄. ℥. ſ. pulueriꝫet pulueriꝫāda ⁊ icidant cera ⁊ rasina frustratiꝫ ⁊ liq̄fiāt ad ignē qbꝰ liq̄factis addāt terbētina ⁊ oleū ⁊ pulūis thuris ⁊ cū sil' bulierint: colet totū ⁊ de illo vngātur loca an̄ prādiuꝫ uel cenā ⁊ īmedate post vnctionē ponat in firmꝰ in balneo aq̄ decoctiōis floꝝ camomille aneti calamēti rosaꝝ ⁊ pulegij ⁊ nō stet multū ī balneo Et cū a balneo exierit vngatur eodē vngento ⁊ fiat illud balneū vsqꝫ ad finē curatōis semꝑ de tertio in tertiū vel q̄rtū. sꝫ vnctio fiat cū vngēto omni die sel' ad minꝰ. Utat a p̄ncipio vsqꝫ ad diē ī quo recipiet sorbitōeꝫ reubarbari siru po ro. cū aq̄ facta ꝑ suo potu: vel aqua decoctōis prunoꝝ ⁊ seminis feniculi: vl' aq̄ decoctōis granoꝝ granatoꝝ ⁊ zuchari ⁊ comedat his diebꝰ succū farri vl' hordei vel hauene vel spelte vel panatā de vitellis ouoꝝ ⁊ micā panis. post h̄ vtat vino albo limphato ⁊ carnibꝰ auiū ⁊ gallinaꝝ ⁊ castrati ⁊ edi ⁊ arietis annalis ⁊ herbis minutis ⁊ aqua ciceꝝ dictū fuit ꝙ vsus anagalis in isto casu multū ꝯfert ⁊ dixerūt antiq ꝙ si verberatꝰ vl' flagellatꝰ seu cū fune distēsus ponat imediate vel inoluat in corio o:is vel eq nouiter ab aīali separato cū caliditate sua eadē hora a flagellatōe vel lesione flagellationis liberabitur quod non ꝓbauimus nostro tp̄e.

Ca. xxvij. de causis q̄ impediūt ꝯsolidationeꝫ vulneris vel vlceris in quolibet mēbro.

c Ausas ꝙ hoc capitulum est gn̄ale ad oē in quo medicꝰ intēdit ꝯsolidatōeꝫ ⁊ dictā ꝯglutinatōeꝫ. Cāe q̄ impediūt citā ⁊ bonā ꝯsolidatōeꝫ in mēbris plagatis vulneratis ⁊ vlceratis sūt x. Prima ē multa quātitas deꝑditiōis mēbri q̄ indiget multa generatiōe carnis ⁊ cū h̄ idiget longo tēpore ad ꝯsolidatōeꝫ. Scd̄a ē figura vlneris plage ⁊ vlceris ut ē figura rotūda q̄ ipedit citā ꝯsolidatōeꝫ ⁊ ꝑꝑ hoc ꝯuenit medico ut oē vlcꝰ vulnꝰ vl' plagā ꝑ posse ad figuraꝫ lōgā rducat q̄ leuit ⁊ breuit ⁊ ꝯsolidet ⁊ sigillat. Tertia ē duritiés ⁊ inuersatio labioꝝ vlceris q̄ debēt remoueri cū mūdificatiuis ⁊ mollificatis ⁊ cauterio ⁊ aliqn̄ icisiōe s̄m ꝙ medico meliꝰ videbit. Quarta ē siccitas mēbri ⁊ vlceris q̄ remouet cū fomētatonibus in mēbro factis ut cū decoctione camomille ⁊ fenugreci ⁊ similibus ⁊ cū multiplicatōe incarnati in mēbro ⁊ meliꝰ oībꝰ istis in isto casu ē īpingare corpus. Quinta ē qn̄ aliqd ossis corrupti seu carnis marcide uel nō bone ī vlcere repsētat ⁊ ꝑpter hoc reqritur in tali casu ut os corruptū remoueat ⁊ caro mala etiā cū medicinis ⁊ instrumētis ꝯuenietibꝰ. Sexta ē qn̄ suꝑ vulnꝰ ponit medicamē nimis calidū ꝙ liq̄facit carnē ⁊ hoc scies ꝙ medicamen fuit nimis calidū cū post remotionē eiꝰ a vulnere loco saniei sanguis exiuerit uel quasi sanguis ⁊ in hoc casu oportet medicū a tali medicamine abstinere. Septima ē fluxus saniei liqdē quā medicus siccare non pōt ⁊ in tali casu reqrit medicū transfrre mām ad decliuiorē ꝑtē mēbri ⁊ deuenire ad cauteriū vlceris antiq ⁊ ad mūdificationē corporis cū medicinis ꝯuenientibꝰ de qbus dictū ē in p̄mo libro. Octaua ē alterato cōplexiōis mēbri ad caliditatē aut frigiditatē q̄ debēt remoueri ꝑ cōtraria. Nona ē qn̄ tēpore cōsolidationis medicus uel infrimꝰ pilū aut puluerē seu oleū ꝑmittit vnꝰ intrare. Decima ⁊ vltima ē indebita situatio mēbri quo ad figurā vulneris. vbi gr̄a. si vulnerat genu uel cubitꝰ ex transuerso ⁊ hora consolidationis plicaretur ⁊ ligaretur s̄m flexibilitatē ipediret talis situatio mēbri ꝯsolidationē ⁊ sic videret ꝯueniens ⁊ vtile ut debita mēbri situatio fiat hora ꝯsolidatiōis penes figurā vulneris seu plage

Incipit liber tertius de algebra. i. restauratione cōuenienti circa fracturam ⁊ dislocationeꝫ.

Ca.j. de fractura ossis nasi sine vulnere ⁊ cū vulnē.

f Cias ꝙ os nasi quā doq̄ depmit ⁊ qn̄q̄ frāgit. si aūt depmatur vel frāgatur sine vulnere statim dn̄ē noua infirmitas restauret i pma visitatione. q2 si īduraret aut semp remanet īfirmitas vel figura mala. aut si velles ipm post tps restaurare tātꝰ fieret dolor ꝙ patiēs nō posset sustinere vel apostemaret locꝰ p cursū hūoꝝ ad locū ex dolore ⁊ sic fieret egritudo cōposita q̄ eēt difficilioris curatōis ꝙ pmo ⁊ simpler. Equa ergo ipz os depssuz vel fractū a pncipio ꝓ posse hoc mō pone intra nasum digitū tuū indicum vel aliquē aliū ⁊ eleua os depssum vel fractū mouēdo ipz ad supiora ⁊ ad partē dextrā ⁊ sinistrā donec eq̄tio sit facta pfecte. ⁊ si cū digito hoc facere nō posses ponere in foramine nasi ex parte lesionis lignū rotūdū leue ⁊ eq̄le decēter factum ⁊ vnctū cū oleo ro. ⁊ cū illo ⁊ digito eq̄ os ⁊ redac ipsum fractū vel depssum ad figurā naturalē. ⁊ posses ēt inuoluere ipsum lignū cū petia mūda ⁊ īungere petiā cū eodem oleo ⁊ esset tūc lignū magis delectabile. Facta restauratiōe vel eq̄tione fm istā viā ꝓ posse ponat tēta de stupa dura in foramine nasi partis lese vel in duobus foraminibꝰ si necessariū fuerit. sed in duobus foraminibus non ponas tentas si euitare poteris q2 nimis grauaret infirmum pp impedimētum anhelitus ⁊ aeris attractōem. ⁊ inuoluas ipsam tentā in puluere qui sic fit mixto cū albumine oui. ℞. boli armeni. ℥.j. myrtiloꝝ. ℥.ij. sanguinis dracōis gūmi arabici dragagāti an̄. ʒ.ij. terātur ⁊ cribrētur subtiliter de isto puluere ponatur sup locū lesuz cū petijs ⁊ plumaceolis literalibꝰ ⁊ lōgioribus ⁊ trāsuersorijs mixto cū albumine oui. Quo facto liget decēter cū binda scissa cuiꝰ latitudo sit duoꝝ digitoꝝ ⁊ reuoluatur ad posteriora capitis ⁊ anteriora: ⁊ sic firmet ⁊ ponat supra latꝰ sanū ad iacēdū ꝓ posse. Statim fcā eq̄tōe ⁊ ligatione flebotomet de manu vel vētoset in spatulis. ⁊ vngat locꝰ circa nasum cū oleo ro. mixto cū bolo armeno ⁊ succo solatri vel sempuiue ⁊ aliq̄ntulo aceti: ⁊ hec vnctio fiat oī die bis vel ſel' fm ꝙ tibi videbit. Clistere vel suppositoriū fiat oī die vt bis vel sel' asellet. q2 hoc multū alleuiabit infirmū. Scdā visitatōe ponat cū tēta in naso puluerē pdictū cū oleo ro. s3 supra nasuz ex parte exteriori ponat cū albumine oui vt pmo ⁊ hoc fit vsq̄ ad pfectā firmatōem ⁊ nō moueat mēbꝝ neq̄ liget nisi de tertio in tertiū vel scdo in scdm diē. Si aūt fractura ista fuerit cū vulnere eq̄tur os vt dximꝰ cū digito vel ligno: ⁊ postea ꝓcedat cū tēta ⁊ puluere ⁊ albumie oui ⁊ oleo ro. circa partē intrinsecā vt dictū ē. Circa partē extrinsecā pmo ꝯducāt partes cū sutura si fuerit vulnus ad hoc ⁊ sup suturā ponas puluerē illū cū albumine oui ⁊ aliq̄n cū oleo ro. calido mixto cū puluere ⁊ liga locū ⁊ ꝯserua partes cū plumaceolis literalibꝰ lōgioribꝰ ⁊ trāsuersarijs ⁊ liget cū binda. Si vō vulnꝰ nō ē ꝯueniens ad suturam procedas eodem modo cum omnibꝰ rebus necessarijs quo ad restauratōez ossis ⁊ quo ad dispōnez vulneris. Circa nasuz vō cū defensiuo facto ex oleo ro. ⁊ bolo armeno ⁊ succo solatri vel sempuiue ⁊ aliquātulo aceti: ⁊ in hoc casu liget mēbꝝ vel mutet omni die semel pp vulnus. Dieta eiꝰ vsq̄ ad dies tres vel q̄tuor declinet ad frigidū quousq̄ securꝰ eris ꝙ apa i loco p fluxū humoꝝ nō generabit ⁊ quousq̄ dolor loci cū fuerit remissus. vel fiat cū succo farri hordei ⁊ rizi ꝯditis cū lacte amigdalaꝝ ⁊ vitellis oui cū agresta. ⁊ potꝰ eiꝰ illis diebꝰ sit aq̄ decoctionis prunoꝝ siccorū vel aq̄ hordei vel aq̄ cocta post securitatē apatis ⁊ doloris comedat carnes castrati ⁊ pedes ⁊ extrema porcoꝝ ⁊ gallinas ⁊ filia ⁊ carnes arietis ⁊ fasianoꝝ ⁊ pdicū. ⁊ bibat vinū rubeū limphatū cū duplo eiꝰ de aqua vel cū tāta aq̄ quātū vinū ipsum fuerit.

Capitulum.ij. de fractura mandibule sine vulnere ⁊ cum vulnere.

c Onueniens ē vt scias ꝙ opatio medici in fractura ⁊ dislocatōe dependet a visu ⁊ tactu ita ꝙ sine tactu vsuali ⁊ visu de leui appꝛhendi nō pōt ex parte eq̄tōis restauratōis ⁊ ligatōis s3 ex pte mediciaꝝ ⁊ diete ⁊ flomie ⁊ clisteris ⁊ silium pēdet a bōa imaginatōe ⁊ cogitatōe. Si aūt os mādibule factū fuerit supioris vel inferioris sine vulnere pone manū tuā dexterā in ore infirmi si mādibula dextra supior fracta fuerit seu inferior ⁊ sinistrā si sinistra. ⁊ redac partes cū manu exteriori iuuādo manū interiorē ⁊ tādiu moueas manus ꝙ facta sit debita eq̄tio ⁊ loci restauratio. hoc facto ligent dentes partis mādibule nō lese cū dētibus partis mādibule lese hoc mō. Accipiat filū vnū de lino ⁊ vnū de serico ⁊ inuoluant ad inuicem ⁊ postea inceretur hoc totū cū cera ⁊ ligent dētes cū illo quēadmodū texūtur sepes: ⁊ tādiu reuoluat textura supra dētes sane partis ⁊ nō sane int dētē ⁊ dētē ad modū sepis ꝙ locꝰ firmatꝰ sit. In parte vō exteriori ponat emplm factū cū albumine oui ⁊ puluere q sic fit. ℞. boli armeni. ℥.j. mumie masticis dragagāti gūmi arabici an̄. ℥. ſ. puluerizent ⁊ cribrent. ligetur locꝰ ⁊ firmit ex parte exriori cuz plumaceolis ⁊ petijs inuolutis in dcō emplo. firmato loco ⁊ ligato statiz fiat flebotomia vel vētosatio in spatulis ⁊ die sequēti vel suppositoriū vel clistere. ⁊ circa partes lōginq̄s ponas oleū ro. cū bolo armeno: ⁊ aliquātulo aceti n̄ comedat vsq̄ ad pfectā firmatōez nisi sorbilia ⁊ liq̄da sicut farꝝ brodia ⁊ filia. Bibat vsq̄ ad tres vel q̄tuor dies aquā decoctōis hordei vel aquā decoctā vel aquā decoctōis prunoꝝ siccoꝝ ⁊ nō viridiū: post istos dies det īfirmo vinū rubeū bn̄ limphatū. Si āt fuerit vulnꝰ primo equat locꝰ ⁊ ligēt dētes cū filo vt dximꝰ ⁊ postea si vulnꝰ fuerit tale ꝙ reqrat ꝯducturā partiū cuz sutura ꝯducant ⁊ ꝯseruētur partes ꝯducte cū puluere ⁊ cū albumine oui. ⁊ liget vulnꝰ sic separatū a ligatura tenēte ossa fracta in figura ꝓpa ꝙ vulnꝰ possit semel videri ⁊ mutari in die vel bis si necessariū fuerit. ⁊ os lesuz remaneat cū sua ligatura firmum ita ꝙ non remoueatur sua ligatura nisi de quarto in quartum sicut etiam fit ⁊ fieri d3 in fractura sine vulnere vel de tertio in tertium. Si aūt vulnꝰ nō īdiguerit sutura curet vt īdigēs ⁊ flebotomet si necc̄iuz fuerit. Clistere vel suppositoriū fiat oī die. ī dieta vō ⁊ potu fiat vsq̄ ad finē vt supiꝰ dximꝰ

Ca.iij. de fractura furcule sine vulnere ⁊ cū vulnere

b Oc os cum frāgitur raro fit qn loco fracture appareat nodatio. ⁊ cū hoc eius equatio de leui nō fit perfecta ⁊ hoc propter tumorositatem ei naturalem. ⁊ quia instrumēta exteriora necessaria ad eius figuram equari non possunt commode. Si autem os furcule contingat frangi absq̄ vulnere eleuetur pars depressa ⁊ comprimatur pars eleuata donec equatio penes figuram naturalez facta fuerit. ⁊ tunc super ipsam equationem ponantur petie ⁊ plumaceoli duplicati alterius ipsius ossis ⁊

ſup ipſum os fractuꝫ in longitudineꝫ. ⁊ ſint omnia iſta
inuoluta in albumine oui mixto cū puluere q ſic fit. ℞.
boli armeni. ʒ. j. maſticis dragagāti mumie gūmi ara
bici añ. ʒ. ſ. pulueriȝētur ⁊ cribrētur. Supra petiā vo
⁊ plumaceolos ponat coriū coctū vel exſiccatum qḋ
meliꝰ ē ꝯcauum habēs formā furcule cōprehēdas fur-
culā cū plumaceolis intra ſe ⁊ ſup coriū ponant ſtupe i
uolute in p̄dicto puluere ⁊ albumine oui. ⁊ ſupra iſta oīa
fiat ligatura cū binda cuiꝰ lōgitudo ſit circiter palmam
vnā ⁊ firmet bene locꝰ cū ipſa ligatura ⁊ ſuturis factis
circa inuolutōes ipſiꝰ binde ⁊ dimittat ꝑ dies tres aut
duos ad minꝰ. Quidā tñ ponunt loco corij ſucci vel co-
cti aſtellas paruas ꝯtiguatas ſm lōgitudinem adinui-
cem cōprehēdentes furculam intra ſe ⁊ ſupra aſtellas
ponūt ſtupas ⁊ ligāt firmādo locum decenter vt diximꝰ
hoc facto flebotomet infirmus de manu ꝯtraria ex vena ce
phalica vel ventoſet in ſpatulis ⁊ ſepe cliſteriȝet vel
fiat ei ſuppoſitoriū. Circa locū vo fiat inunctio cū oleo
ro. ⁊ bolo ⁊ ſucco ſolatri vel ſempuiue ⁊ aliqātulo ace-
ti vſq ad ſecuritatē apatis. Comedat ſuccū hordei far
ri ⁊ ſiſia ⁊ bibat aquam hordei vel prunoꝝ ſiccoꝝ vel
aquam decoctā: poſtea comedat pedes aialium ⁊ extre
ma porcoꝝ vt humores groſſi ⁊ viſcoſi generētur vt
potius vel ligamētū cito in oſſe fracto fiat. nā melius
generat ligamētū ex humoribꝰ generatis a rebꝰ dictis
⁊ viſcoſis q̄ ex alijs ⁊ hoc ē cōm ne in oībus fracturis
oſſium. Si vo fractura furcule ſit cum vulnere ꝯducā-
tur partes cū ſutura ſi idiguerit ꝯducas partes ⁊ ſup ſu
turā ponas puluerē ſuperius dictum cū albumine oui.
ſꝫ ꝑ ſe. Et in ligatura oſſis fracti equati facias ꝙ vulnꝰ
a medico oī die curari poſſit ⁊ ligari: p̄ter ꝙ moueat
ligatura tenēs ⁊ ꝯſeruans partes oſſis ſil. nam iſta liga
tura nō dꝫ moueri niſi de tertio in tertium vel de ſecū
do in ſecūdū. Sup puluerem vo q eſt ſuper ſuturā po-
nas omni die mel ro. mixtū ⁊ incorporatū cū mūdifica
tiuis ⁊ ꝯſeruatiuis cū puluere ſupiori ⁊ cū mūdificati-
uū fuerit icarna ipꝫ cū puluere de thure ⁊ yreos mixtis
ſimul eq̄liter. Et nō omittas circa locū leſum defenſiuū
factum cum oleo ro. ⁊ ſilibus qꝛ valde vtile eſt in om
ni caſu in quo humoꝝ curſus timetur. ſi aūt vulnꝰ ſutu
ram nō reqſiuerit fiat ꝙ omni die curet cū pulueṙ ⁊ mel
le ro. vſq ad tp̄s incarnatōis. flebotomet vel vētoſet
cliſteriȝet: vel fiat ſuppoſitoriū ſm ꝙ tibi videbit de
exitu ſanguinis ex vulnere ⁊ de aſſellatōe diuturna. de
vino groſſo rubeo in fine poſtq̄ ſecurꝰ fueris ꝙ apa in
loco nō generet. de carnibꝰ groſſis ⁊ viſcoſis ⁊ carni-
bus caſtrati arietis ⁊ agnoꝝ ⁊ gallinaꝝ ⁊ caponū ⁊ ꝑ-
dicum ⁊ faſianoꝝ ⁊ auium degētium in arboribus ⁊ i
pratis ⁊ nō in aqs: ⁊ de pane fermēti bene fermētati ⁊
bene cocti ⁊ cocti ⁊ ſaliti ⁊ de vitellis ouoꝝ facias ꝓ
ut ſm tp̄a expedire videbis ⁊ ꝯſidera de debilitate ⁊
fortitudine infirmi. nā hec dieta p̄ter q̄ in p̄ncipio taꝫ
ꝓ infirmo q̄ ꝓ infirmitate vtilis repiet.

Capitulum. iiij. de fractura oſſium pectoris ſeu tho
racis vel caſſu

r **Cias ꝙ oſſa pectoris ſunt.**
vij. diuiſa ꝑ anathomiā ⁊ ꝯtiguant ad inuiceꝫ
cū. vij. coſtis mediāte cartilagine: ⁊ firmātur vel inſe-
rūtur iſte coſte in cartilaginibꝰ ꝯtiguatis cū oſſibꝰ pe
ctoris ⁊ ſit forma talis ex oībꝰ iſtis vt vides. Cōtingit
aliqñ os thoracis ꝙ ſm figurā vꝫ frāgi ſm partē ⁊ ad i
teriora plicari ꝙ ſcies ꝑ viſum ⁊ tactū ⁊ dolorē loci. per
viſum vo ſcies ꝙ locus ꝓpriam formā amiſit. ex dolore
ſcies ꝙ leſio ē in loco. ꝑ tactū ſcies vtꝝ iplicatura ſua
faciet ſonū. nā ſi fecerit ſonū ꝑ tactū manꝰ iā cum alijs
habes ſignū fracture. Si vo ſonitū nō fecerit ex tactu
medici cōprimēdo locū ⁊ habuerit dolorē ⁊ formā ami
ſerit ⁊ plicatū fuerit iam nō ē fractū ſed incliatū ad in
teriora. Si vo os ꝯtuſi ſanguinē emiſerit ſignū ē alicu
ius vēne fracte in parte ſpōdiliū qḋ ē valde timoroſū
⁊ ſuſpectū nā ex ruptura tali infirmꝰ cōuertit ad ptiſim

vel ad corruptōeꝫ malā in mēbris ita ꝙ pars mēbri
corrumperetur ⁊ macreſceret q̄ a medico correctōem
finalr̄ nō reciperet. poſtq̄ ſecurꝰ fueris de fractura vl
plicatōe ſine fractura conare p̄ma viſitatōe oſſa fracta
equare cū manibꝰ ⁊ cū tuſſi voluntaria infirmi ⁊ ſilr̄ ſi
plicata fuerint. Et ſi iſta nō ꝯferēt neq ſufficerēt in eq̄
tione fractū ⁊ plicatōis pone curam magnā ſupra locū
plicatū vel fractū ſine inciſione. ⁊ ſic trahet pars dep̄ſ-
ſa ad interiora ⁊ poterit eq̄tio meliꝰ fieri. Sup locū ve
ro leſum facta eq̄tōe penes tuā poſſibilitatē cū ſupradi
cto mō ponas empl̄m adherēs qḋ habeat v̄tutē trahē
di oſſa fracta ⁊ plicata ad exteriora ꝙ ſic fit. ℞e. farine
cicercule vel robilie vel fabaꝝ lib. ſ. maſticis draga-
gāti gūmi arabici añ. ʒ. j. boli armeni. ʒ. ij. terant ⁊ cri
brētur ⁊ incorporent cū albumine oui: hoc ponat ſup
locū ⁊ liget bene: ⁊ ligatura fiat de ſcḋo in ſcōm vel de
tertio in tertiū plus ⁊ minꝰ ſm ꝙ tibi videbit. ⁊ ſtatiꝫ
poſt ligaturā ſiue emiſerit ſanguinē ꝑ os ſiue nō fiat fle
botomia de epatica in manu inter annularē digituꝫ ⁊
auricularē in manu dextra vel vētoſatio in ſpatulis cū
inciſione ſeu in naticis. ⁊ fiat inūctio circa locū empla
ſtratū cū oleo ro. ⁊ bolo armeno ⁊ ſucco ſolatri vel ſem
ꝑuiue ⁊ nō ponatur acetū qꝛ in hoc caſu nō ē ꝯueniens
nā ledit locū iſtū naturaliter cū empl̄o defenſiuo ⁊ vſu
cliſteris vel ſuppſitorij regat vſq ad firmatiōem loci:
quo firmato regat locus ⁊ ꝯfortetur cum re que ſic fit.
℞e. maſticis thuris mumie añ. ʒ. ſ. boli armeni. ʒ. j.
farine fenugreci. ʒ. ij. cere. ʒ. j. raſine. ʒ. ij. olei. lib. ſ. li
q̄fiat cera cū raſina ad ignē ⁊ remoueātur ab igne ⁊ co
let. ⁊ puluis oīuꝫ ſup̄dictaꝝ rex icorpet ⁊ fiat vngētū cū
illo oī die ſel l i duobꝰ diebꝰ ſel ꝯfortet ⁊ liget locꝰ. Cō
fortat. n. hoc tale locū ⁊ reddit iterꝝ tractabilē in fine. ⁊
facit ipſuꝫ aptū ad motū anhelitꝰ ⁊ ſtricturā thoracis i-
ductā a p̄mo empl̄o remouet. Dieta eius a p̄ncipio vſ
q ad ſecuritatē ne tumor fiat in loco fiat cū ſucco hor-
dei ⁊ farrīꝫ rizi ꝯditis cū lacte amigdalaꝝ ⁊ cū brodio
de vitellis ouoꝝ ⁊ pane ſine carnibus. Potus eiꝰ ſit il-
lo tp̄e aq̄ hordei vel aq̄ zuchari vel aqua decoctionis
ligritie vl yſopi. Remoto timore apatis comedat car
nes edi caſtrati arietis vniꝰ anni ⁊ carnes pulloꝝ galli
naꝝ ⁊ caponū ⁊ faſianoꝝ ⁊ ꝑdicū ⁊ ſilium elixatas ⁊ aſ
ſatas. ⁊ bibat vinū dulce claꝝ limphatū ſm medietatē
vtat cū cibarijs puluere q ſic fit. ℞e. cinamomi. ʒ. ſ.
cardamomi. ʒ. ſ. croci pulueriȝētur ⁊ cribrētur.

Capitulum. v. de fractura coſtarum ⁊ inclinatione
ipſarum.

c **Oſte ſunt** xij. quaꝝ. vij. ſunt complete ⁊
p̄nt frāgi pluribꝰ locis. Quin-
q vo eaꝝ ñ ſūt cōplete neq p̄nt frāgi niſi i vno
loco verſus ſpinam magis cum loco illo percuſſioni nō
cedant coſte videlicet immo ſuſtinent ⁊ ſic franguntur
alia vero extremitate verſus ſtomacum finiuntur lo
co molli qui caſum neq percuſſionem ſuſtinet ⁊ ſic fran
guntur neq plicantur ibi. Et appellantur complete qꝛ
faciunt ſemicirculum vel circulum completum cuꝫ oſ
ſibus pectoris in quibus inſeruntur vel firmantur, in-
complete alie appellātur qꝛ i exitu ipſaꝝ a ſpina non fa
ciunt cum alijs neq cum oſſibus pectoris circulum ꝑ-
fectū nꝫ ſemicirculū ſꝫ ptē ſemicircli. Si ꝯtigat coſtas
frāgi i vno loco l duobꝰ ꝙ ſcies ꝑ tactū ſr̄ locū doloroſū
eo ꝙ ex ꝯp̄ſſiōe manꝰ ſup locū. vl loca audies ſonū ⁊ cū
h̄ ifirmꝰ ipedimētū ſuſtiet i anhelitu ⁊ p̄ncipalr̄ hora at
tractōis aeris. Si āt ſonitū ex tactu ñ audieris ⁊ diffic
tatē q̄ ifirmꝰ hūit i anhelitu ⁊ dolorē i loco ſignū ē plica
tōis coſte ad inferiora ſeu icliatōis: conare eleuare ptē d
preſſam fractam manibus tuis plicando partem eleua
tam in tantum ꝙ inſeratur in partem depreſſam. nam
ſi partes vel fruſtra coſte eleuare inſeruntur vel figu-
rentur per depreſſionem in fruſtra: vel partes coſte de
p̄ſſe ꝑs q̄ erat eleuata dep̄ſſaꝫ a manu tua eleuaret v̄tu-
te ſua partē dep̄ſſā a ꝑcuſſiōe: ⁊ ſic fieret reſtauratio ⁊ tu
ſemꝑ iuuares naturā cū manu tua i hac re ⁊ facias ipꝫ

violenter tussire q: iuuabit te in hoc. Si aūt p hāc vi am nō eleuaret neq3 fieret restauratio: vel si costa eēt depssa τ nō fracta: τ dolor pseueraret facias ipm fortiter tussire τ supra locū depssum vel fractū ponas vētosam magnā sine incisione. Facta eq̄tōe vel eleuatōe pe nes tuā possibilitatē ponas sup hoc empl3 q sic fit. R. farine cicercule vel fabe vel volatice q̄ inueniunt sup coopto:iū molar molēdini lib. S. masticis dragaganti gūmi arabici aā. ℥. j. mumie boli armeni aā. ℥. S. icorporent sīl cum albumine oui. Circa locū vō ponat defensiuū de oleo ro. τ bolo armeno τ succo solatri vel sempiuie: τ nō ponatur acetū q: nō ē vtile in hoc casu. ligetur ergo loc⁹ firmiter cū petijs τ stupis inuolutis. coopiatur τ nō moueat ligatio neq3 emplastr vsq3 ad dies. iij. vel. ij. τ statim post ligatōe3 fiat flebotomia de epatica vel splenetica que est inter anularē τ auricularem q̄ sit 9ria loco leso vel ventosatio cū incisione loco 9rio Clistere omni die nō omittat vel suppositoriū vel aliquid aliud faciēs infirmū asellare omni die semel vel bis. Cōtinuet hec ligatio a pncipio vsq3 ad firmatōe3 τ facias infirmū iacere corpore supino q: melius ē vel supra vētrē. Facta maturatōe poatur sup locū vngētu3 q sic fit. R. rasine. ℥. iij. cere. ℥. j. bdelij opoponaci aā ℥. S. masticis thuris aā. ℥. j. sanguinis draconis mumie aā. ℥. S. olei. ℥. viij. bdelium opoponacu3 dimittat in oleo p diem mediū: postea ponātur ad ignē cum rasina τ cera. Facta dissolutōe colet totū τ puluis aliar rerum cum tepidū fuerit incorporet cū pdicto colato. τ de hoc omni die semel locus epithimet: hoc pparat locum ad motū τ remouet duritiē τ sedat dolorē τ addit in cōglutinationē. Dieta τ pot⁹ rōne pncipij τ debilitatis τ fortitudinis τ rōne medij tpis τ fiant vt i pcedēti capitulo determinauimus.

Caplm. vj. de fractura spondiliū sine vulnere τ cū vulnere.

S Pondiles nō frāgunt vt alia ossa s3 cōuertūtur τ ptūduntur ex q̄rum ptussione vel ptritōe nocumētum mortale sequitur pp lesionē nuce τ pp impulsionē ad interiora ex qua seqtur impedimētū in anhelitu τ distensio in lacertis τ neruis intrinsecis τ apostematio multotiēs in intrinseco τ mors. Succurre infirmo statim a pncipio si fuerit fractura vel attractio spōdiliū sine vulnere cū flebotomia de manu 9ria ex vena cephalica q̄ ē apud policē vel fiat vētosatio in naticis seu loco decliuiori a loco leso cū incisione τ conare equare locū cū tuis manibus p posse τ ponere sup loco lesum emplm de farinis τ gūmis dictis τ ligare locū cū binda decēter: τ ponere plumaceolos τ stupas multas sup locū vt firm⁹ remaneat. τ circa locū defensiuū de bolo τ oleo ro. τ similib⁹ absq3 aceto τ nō soluatur nisi dieb⁹ dictis τ nō iaceat nisi supra latera aut sup vētrē. Et si melius quiesceret sup spinā secure sup spinā iaceat q̄uis iacere supra spinā addat impulsionē nobilium ad interiora: sed q: in eo in quo dolor ex isto mō iacēdi minor fit eo q dolor trahit māam ad locū τ ē cā apostematis in loco τ illō apostema eēt cā mortis: pcedēdū est infirmo hac de cā hic modus iacēdi q̄uis in eo fit lesio. τ sicut dico de isto ita obseruet in oibus. nā iste modus iacēdi ē melior ex quo minor dolor τ lesio seqtur infirmo. asellatio cū clisteri τ silib⁹ omni die fiat semel vel bis. in fine restauratōis ponat epithima de bdelio opoponaco τ rasina sup locū. si aūt fractura illa siue attritio fuerit cum vulnere τ vuln⁹ indiguerit pductura partiū iudica ipsum vuln⁹ mortale pp cām narratā superi⁹ nec pp hoc desistas ab opatōe rōnabili. tūc si ibi inueneris partes ossis spōdilis separatas remoueas τ si nō dimitte. Et sup os spōdilium fractū vel attritū pducas partes cū sutura τ sup suturam pone de puluere q sic fit. R. dragagāti sanginis dracōis masticis gūmi arabici mumie aā ℥. S. puluerizent τ cribrent. Hic puluis pseruatiuus ē suture τ sup suturā pone emplastr vsq3 ad finem firmationis q sic fit. R. masticis dragagāti gūmi arabici sanguinis dracbnis aā. ℥. S. mumie. ℥. j. mellis ro. lib. S. farine hordei. ℥. iij. incorporētur simul. Circa vuln⁹ τ locum ponat defensiuum τ pfortatiuū mēbri ne loc⁹ recipiat humores τ vt apostema vitet in loco si vō vulnus ibi fuerit nō indigēs pductura partiū pcedat in eo sm q fit in isto qō fuit cū puluere τ emplō vsq3 ad tps psolidatōis τ firmatōis ossis ptriti vel pcussi vt diximus supius. q: vuln⁹ pp paruitatē suā nō d3 sui superi⁹ vō pp sui magnitudinē d3 sui determinatū ē. Dieta τ potus nō variaui rōne pncipij medij τ finis debilitatis τ fortitudinis mō dicto in pcedētib⁹ caplis.

Ca. vij. de fractura ossis spatule.

C Um frangitur os requirit figura τ magnitudine sua τ situatōe τ restaurato: pcedat in eq̄tōe τ resta ratōe hac via τ nō aliter. cōprimat restaurator manū suā fortiter sup partē eminētē: τ cū alia manu caput humeri sm lōgitudinem trahat vt pars eleuata vel depssa de leui ad locum redeat. τ si p se facere nō posset habeat ministr iuuātē eū. Facta restauratōe vt dictū est ponat sup fracturā emplm factū de farina cicercule caplō de fractura costar. τ circa fracturam fiat inunctio cū defensiuo dicto illic: τ supra emplm ponat stupe balneate in aq̄ infuse i pdicto emplo τ supra stupas ponat astellas factas de salice siccas factas sm figurā spatule. τ sup astellas ponātur alie stupe τ postea optie liget. facta ligatura fiat flebotomia vel vētosatio τ clistere omni die. vel suppositoriū. Nō moueatur ligatura nisi de tertio in tertiū τ cum hac via pcedat vsq3 ad firmatōe3 loci: in fine vō epithimet loc⁹ τ remoueat astella cū vngēto de bdelio τ opoponaco τ silib⁹ fcō ca. de fractura costar. Regat cū dicta τ potu a pncipio vsq3 ad finem vt dictum ē capi. de fractura mandibule.

Cap. viij. de fractura ossis adiutorij sine vulnere τ cum vulnere τ apostemate.

C Um frangitur os adiutorij cognoscit ex tactu hoc mō. nā medicus d3 manib⁹ suis ambab⁹ tractare locum lesum τ ponere vnā manum sup locum lesum τ aliā infra τ habere ministr q sustineat cubitum cum brachio. τ tunc medicus mouēdo manus suas suauiter audiet sonitum ossis fracti vel sentiet separatōem ossis fracti. Cum autē cert⁹ fueris de fractura τ fuerit sine vulnere tunc d3 vt pcedat in restauratōe ei⁹ hoc mō pmo aā restauratōe3 ppares emplm q sic fit. R. fabar seu cicercule vel volatice siue hordei lib. S. masticis dragagāti gūmi arabici aā. ℥. j. mumie boli armeni aā. ℥. S. terātur τ cribrētur τ incorporētur cum albumine ouor ita q sit valde molle τ ppares petias magnas sup q̄s ponatur emplm pdictum τ stupas magnas balneatas in aq̄ τ expssas τ duas bindas latitudo q̄r sit circa digitos q̄tuor tractabiles de salice vel de ligno tractabili vt ē lignū qō ponitur in fodris ensium qbus pparatis intēdat medicus ad restaurationem τ equat membrum facta equatione accipiatur petia cuius longitudo sit secundum longitudinem adiutorij τ plus. τ eius latitudo sit s3 grossitudinem brachij: τ stupe sint sm earum latitudinem τ longitudinem τ astelle sint optime inuolute ex stupa τ sit longitudo earum vt longitudo adiutorij ita q non offendat neruos astellar neq3 cubiti: tunc pmo τ immediate habeatur petia munda τ subtilis τ infundatur in oleo rosato calido hyeme τ frigido in estate τ exprimatur fortiter τ ponatur super membri lesi pellem immediate. nam illud non permittit emplastr nimis adherere τ impedit stricturam vt non noceat. τ si fieret nimis fortis in secunda visitatōe ppara vt ei cū facilitate remoueat a mēbro τ sedat dolores oēs τ locū cōfortat ne humores recipiat vt nō apostemet: H facto ex

tendat emplastꝝ supra petiam ⁊ ponatur supra petiam
innīctā ⁊ supra petiā emplastri ponant faldelle stupee
infuse ī eodē emplastro ⁊ sup istas stupas ordinet astel-
le ꝑdicte sex vl' q̄tuor ꝭm grossitudinē mēbri. ⁊ sup astel
las istas ponant alie faldule stupee īfuse nō emplastro
⁊ sup istas faldellas incipiat fieri ligatio cū bindis ⁊ in-
cipiat ligatura fieri in loco leso cū p̄ma binda ⁊ stringat
magis locus lesus cū binda q̄ȝ extrema mēbri ⁊ cum
vna parte binde ꝓcedat cū ligatōe ad supiora: ⁊ cū alia
parte ꝓcedat ad inferiora mēbri ⁊ firmet bīda ꝭȝ hūc
modū cū filo nectēdo bindā ⁊ in reuolutōib⁹ suis cū se
cūda bīda fiat ligatio sup istā incipiēdo ab inferiori ꝑte
adiutorij circa cubitū. ⁊ ꝓcedat cū ligatura vsq̄ȝ ad hu
merꝝ ⁊ stringat semp magis locus lesus q̄ȝ extrema q̄ȝ
stricturā defendat ne humores ad ip̄m currāt. Super
bindā istā vltimā fiat ligatio ⁊ firmatio oīuȝ cū bindel
lo cui⁹ latitudo sit vni⁹ digiti ⁊ lōgitudo sit vt lōgitudo
bindarꝝ q̄ dȝ esse tāta vt binde sufficiant ad inuolutōeȝ
mēbri ⁊ plus. Et totū hoc ex parte eq̄tōis ⁊ restauratio
nis ⁊ ligatōis ⁊ situatōis tractet medic⁹ sine dolore ꝓ-
ut possibile fuerit. Et nō fiat vllo mō strictura in mem
bro ex q̄ ꝓueniat tumor in extremis neq̄ȝ stupor in mē
bro. q: hoc eēt magnū malū a quo mortificatio mēbri
accidere posset. nō soluat mēbꝝ nisi. de q̄rto in q̄rtū vl'
tertio in tertiū. fiat inuūctio circa spatlas ⁊ humerꝝ p̄n
cipaliter cū bolo ⁊ oleo ro. ⁊ succo solatri vel sempuiue
⁊ aliquantulo aceti vt loc⁹ nō apostemet. Die vō liga
tōis p̄mo fit flebotomia de manu ꝯ̄tria ex vena cepha-
lica q̄ ē apud pollicē seu vētosario de spatulis ⁊ naticis:
cū clisteri ⁊ suppositorio: facias oī die infirmū asellare
semel vel bis. regat cū dieta tali vsq̄ȝ ad cessatōeȝ do
loris ⁊ ad securitatē ne ap̄a generet in loco videlicet
cū succo farri hordei ⁊ rizi ⁊ lactucis ⁊ cucurbitis con
ditis ⁊ elixatis cū amigdalis. potus ei⁹ fiat cū aq̄ hor-
dei vel prunorꝝ siccorꝝ ⁊ nō viridium vel aq̄ cocta vel
aq̄ de vino de granatis seu agresta. ⁊ sic decupla aqua
ad vinū remoto dolore ⁊ habita securitate ne ap̄a gn̄e
tur in loco. pot⁹ ei⁹ sit vinū rubeū spissuȝ ⁊ dulce ⁊ etiā
clarꝝ. ⁊ cib⁹ ei⁹ fiat ex extremitatib⁹ porcorꝝ ⁊ vitulorū
⁊ similiū ⁊ interiorib⁹ aīaliū. Fiat ēt ex carnib⁹ castrati
⁊ arietis annualis ⁊ porcorꝝ ⁊ ex carnib⁹ pullorꝝ ⁊ galli-
narꝝ ⁊ caponū ⁊ ꝑdicū ⁊ fasianorꝝ ⁊ oīuȝ auiū degētiuȝ in
arborib⁹ ⁊ in pratis ⁊ nō in aq̄s ex vitellis ouorꝝ ⁊ ma-
xime si stomacū habuerit debilē. pōt ēt comedere ficus
siccas ⁊ nuces ⁊ auellanas ⁊ vuas passas ⁊ post come-
stionē cocta in hyeme: estate vō nō. Et carnes supradi
ctas pōt comedere elixatas cū feniculo de petrosellino
⁊ boragine ⁊ filibus ⁊ assatis in pastillo ⁊ testula aliqñ.
nā oīa ista generāt humorē habilē ad generādū poruȝ
quo fractura ossis ligat ⁊ sic ꝑ istā viā melior ⁊ veloci
or fit restauratio ⁊ firmatio loci lesi. Suspēdat brachiū
ad collū cū madill' seu gausape manuali cōprehendēdo
totū brachium cū manu ⁊ cubito intra mādille vt ad-
iutoriū aliq̄d sustētamētum ex hoc recipiat ⁊ q̄etē ⁊ hō
fiat in p̄ma die visitatōis vsq̄ȝ ad finē restauratōis. Si
aūt vulnus fuerit cū fractura ⁊ fuerit tale q̄ indiguerit
sutura ꝯ̄sidera si ibi fuerint partes ossis separate q̄ ꝯ̄ti-
nuari nō possent tūc remoue eas. Et nō ascultes sermo
nē illorꝝ q̄ dicūt q̄ ꝑ exitū medulle ossis moriunt infir-
mi ⁊ restauratio nō fit q̄d ē falsum cū. n. ex humiditate
humorꝝ vnctuosa ꝯ̄tinue generent ita restauratōem re
cipit ⁊ generat sicut caro q̄ ex sanguine generat. ⁊ ꝓpt
hoc timēduȝ nō ē de ei⁹ ꝑditōe. Remotis partib⁹ ossis
separatis fiat sutura ⁊ postea eq̄tio: ⁊ cū ligatura eq̄tio
nis astellarꝝ fiet ꝓut supi⁹ dictū ē. Incidātur astelle ꝭm
figurā vulneris ⁊ vuln⁹ cū sutura dimittat discoꝑtuȝ
vt possit ꝑ se oī die a medico sel' aut bis mutari p̄ter q̄
ligatio fracture moueat: Sup suturā vulneris vel sup
vuln⁹ q̄d ñ suit qñ paruū fuerit pōat oī die puluis q̄ sic fit
℞. masticis dragagāti gūmi arabici añ. ℥. j. mumie sā
guinis draconis añ. ℥. ß. puluerizent ⁊ cribelent. Sup
puluerē vō oī die ponat emplꝫ mūdificatiuū ꝯ̄fortati-
uum q̄d sic fit. ℞. mellis ro. colati lib. ß. farine hordei
vel volatice. ℥. iij. pulueris supradicti q̄ ponit sup sutu
rā. ℥. j. ß. incorporent sil' cū hoc emplo ⁊ puluere curet
oī die vuln⁹ cū sutura ⁊ vuln⁹ paruū cū fractura q̄d ñ
suit vsq̄ȝ ad ꝑfectā mūdificatōeȝ ⁊ incarnatōeȝ: postea
curet loc⁹ mūdificat⁹ incarnat⁹ cū puluere mūdificati-
uo ⁊ ꝯ̄solidatiuo q̄ sic fit. ℞. nucū cypressi gallarꝝ mu
mie thuris añ. ℥. j. puluerizent ⁊ cribelent. Dieta vō
variat in isto casu a modo supi⁹ dicto nec ēt pot⁹. si vō
ap̄a ibi apparuerit neq̄ȝ cū defensiuis euitari poterit
videlȝ flebotomia seu vētosatōe vel clisterib⁹ ⁊ silib⁹
cū maturatiuis ⁊ incisione ⁊ mūdificatiuis ⁊ alijs cure
tur vt diximus p̄mo. li. ca. de ap̄ate calo sanioso ī adiu-
torio.

Ca. ix. de fractura fociliū brachij sine vuluere ⁊ cuȝ
vulnere.

n On mireris si ossa fociliū ⁊ etiā alia
aliqñ plicēt p̄ter
q̄d frāgāt. nā calor viuificās ea ⁊ rorās cū humi
ditate actuali mirabili nutribili dispōit ī corpe viuo q̄ȝ
uis sicca sit ꝑ naturā q̄ ex casu seu ꝑcussione inclinant
⁊ plicant p̄ter q̄ frāgant. ⁊ d̄ria plicatōis a fractura tra
hit ex tactu qñ audit son⁹ vel sentit in loco leso vel nō
sentit. cū. n. audit vel sentit in loco leso son⁹ vel aspi-
tas dū fractio: ⁊ cū nō audit dr̄ plicatio seu inclinatio
ꝯ̄tingit aliqñ ambo ossa fociliū frāgi vel plicari ⁊ aliqñ
vnū tm̄. Si āt ambo frāgunt vel plicent hēas vnuȝ
ministꝝ q̄ teneat manū cū raseta firmā ⁊ eā relaxet vl'
extēdat ad volūtatē restauratōis ⁊ aliū ministꝝ hēas q̄ te
neat cubitū firmū ⁊ eū relaxet ⁊ extēdat ꝭm q̄d necessa
riū fuerit ⁊ ip̄m firmū teneat ꝭm q̄ restauratori vide-
bit expedit. hora āt restauratōis sit figura manus ⁊ bra-
chij talis videlȝ q̄ pars domestica man⁹. s. palma vol
uat versus terrā cū infirm⁹ sederit sup bāchū ⁊ silvestris
sit ꝯ̄trio. ⁊ tunc restaurator post ꝑparatōeȝ olei ro. ⁊ em
pl'i vel astellarꝝ. vj. vel. iiij. ꝭm grossitudinē ⁊ subtilita-
tē brachij ⁊ duarꝝ bindarꝝ ⁊ bindelli ⁊ petiarꝝ ⁊ stuparꝝ
in numero necessario ꝯ̄ueniēti adaptet infirmū ⁊ mini
stros ꝓut ꝯ̄ueniēs fuerit q̄b⁹ ꝑparatis intēdat restaura
tor ponere infirmū inter man⁹ ministrorꝝ q̄ debēt eū ho
ra restauratōis tenē ⁊ tunc ossa fracta mouēdo ꝭȝ lōgū
⁊ latū decēter ⁊ leuit ⁊ sine dolore ꝓ posse eq̄re ⁊ redde
re ꝓpaȝ figurā mēbro. nā ꝑ dolorē iductū in mēbro ho-
ra restauratōis currūt hūores ad locū ⁊ ap̄at loc⁹. Ab-
stineat oīo a dolore ꝓ posse ⁊ forti ꝯ̄strictōe seu ligatiōe ī
oī mēbro. nā oīa illa mēbra ꝑparāt mēbꝝ ad ap̄atiōeȝ ⁊
stuporē: ⁊ finalr̄ ad corruptōeȝ ⁊ mortificatōeȝ. Et nul-
lo mō obserues regulā illorꝝ q̄ hora restauratōis ponūt
mēbꝝl fractū in aq̄ calida mollificāt mēbꝝ ⁊ ipȝ debili
tāt ⁊ aptū faciūt vt humores a corpe recipiant ⁊ ap̄et. ⁊
fit egritudo ꝯ̄posita q̄ erat simplex ⁊ sic duplicat curai
firmitatȝ ⁊ ip̄a īfirmitas ēt ⁊ nos faciem⁹ tibi fidē ī quo
casu r̄staurātōis aq̄ ca. ꝯ̄fert ⁊ ē ꝯ̄ueiēs ⁊ ī quo casu ñ tra
ctat d̄ dislocatōe. facta eq̄tōe ⁊ restauratōe mēbri. ⁊ sp̄a
lit qñ ē sine vulnere ponat imediate supra mēbꝝ petia
mūda lōga ⁊ lata ꝭm lōgitudinē ⁊ grossitudinē brachij
vt totū brachiū vel mēbꝝ cōprehēdat ꝭm oēm diuisio
nē infusa in oleo ro. ⁊ bñ expssa. nā hec petia cū oleo il-
lo defendit mēbꝝ ne humores recipiat: ⁊ ne emplastra
hn̄tia viscositatē cū forti adherētia adhereāt vltra mo
dum: ⁊ facit ipsa empl'a apta vt de leui hora ligationis
moueant absq̄ȝ nocumēto q̄d ē valde vtile in omni re
stauratōe. ⁊ sedat dolores ēt ꝯ̄tingētes in mēbro fracto
ex omni cā ꝑtinētē ad restauratiōeȝ ēt ex ipsa fractura
post istā ⁊ sup istā ponat petia alba lōga ⁊ lata ꝭm gros
situdinē ⁊ lōgitudinē brachij cū empl'o dicto ca. supiori
de fractura adiutorij ⁊ ligamētis ⁊ ꝯ̄ditōib⁹ determina-
tis ibi. Si āt mai⁹ focile vel min⁹ fractū fuerit ⁊ aliud
sanuȝ eodē mō ꝓcedas ⁊ cuȝ eisdē reb⁹. sȝ debiliori mō
ꝓcedere debes. nā focile sanuȝ multuȝ iuuat te in hoc
ope rōne ꝯ̄sideratōis ex parte astellarꝝ principalr̄. q: po
tes cuȝ pauciorib⁹ astellis ꝓcedē ī hoc casu in numero.

in numero. nā sanū focile loco astellaꝝ poni põt. ꝫ ma-
ius forciꝰ ē in h̄ ⁊ meliꝰ ⁊ scias ꝙ focile magis locat̄ a
digito auriculari in pte siluestri vsqꝫ ad cubitū minus
locat̄ a parte domestica a police vsqꝫ ad curuitatē cubi
ti: ⁊ hoc scit̄ ex anathomia. Immediate post pmā liga-
tionē stati nisi accidēs aliđ vel nimia debilitas ipedi
uerit fiat flebotomia vel vētosatio cū scarificatiõe. Cli
stere siliter vel suppositoriū ƀm ꝙ tibi videbit̄ de v.u-
te eiꝰ. nā oia ista faciūt ad euitationē apatis loco leso.
⁊ cū h̄ vngātur extrema brachij vꝫ cubitꝰ ⁊ manꝰ cum
defensiuo fcõ ex oleo ro. ⁊ bolo ⁊ silibꝰ ⁊ suspēdat̄ bra-
chiū ad collū cū mādilli pꝰ ligationē: vel ordinet̄ super
puluinar qđ meliꝰ est vsqꝫ ad duas vel tres ligatiões.
qꝛ magis securꝰ eris ne apa vel tumor fiat i loco ⁊ qes
mēbri sup partē doesticā ꝗ fiet sup puluinar in lōgū iu-
uabit te multū in h̄. si aūt fractura brachij fuerit cum
vulnere siue vnū ex focilibꝰ fractū fuerit seu duo non i
diges alio nisi vt pma ligatura cū astellis ⁊ stupis ita or
dinet̄ ⁊ fiat: ⁊ incidātur astelle tali mō ⁊ figura vt totū
vulnꝰ vel id qđ necessariū fuerit de vulnē ad mūdifica
tionē appear. Et si fuerit tale vlnus ꝙ sutura indigeat
suat̄ ⁊ dimittat̄ decliuior pars vlneris apta vt melius
⁊ leuiꝰ ꝑ tp̄s possit vlnꝰ ⁊ mēbꝝ totū mūdificari. super
suturā põatur puluis ꝯseruatiuꝰ ⁊ sup puluerē emplm
mūdificatiuū ⁊ ꝯseruatiuū ⁊ defensiuū dictū ca. supiori
de fractura adiutorij. ⁊ si vlnꝰ ꝯductura partiū nõ indi
guerit: eodē mõ ꝓcedas ⁊ cū eisdē rebꝰ. Modꝰ diete
⁊ potꝰ a pn̄° vsqꝫ ad finē rõe pncipij ⁊ finis ⁊ debilitatꝫ
⁊ fortitudis nõ variāt̄ a mõ dcõ ca. de frac. adiutorij.

Capitulum. x. de fractura ossium pectinis ⁊ digitoꝝ
manus cum vulnere ⁊ sine vulnere.

f I autem contingat ossa pectis ma-
nus q̄ sūt q̄tuõ
frangi seu ossa digitoꝝ ꝗ sunt in quolibꝫ digito
tria ⁊ fuerint sine vulnere tractētur ꝑ posse a restaura-
tione absqꝫ dolore ⁊ equētur: ⁊ fcā eq̄tiõe ponat̄ cū pe-
cia emplm de faris cū pulueribꝰ fcm̄ ⁊ icorporatū cuꝫ
albuie oui dictū ca. de fractura adiutorij imediate sup
fracturā eq̄tā. ⁊ nõ põatur in h̄ cāu petia ifusa i oleo ro.
sed solū emplm imediate cū petia ponat̄ sup fracturā ⁊
in fracturis ossis digitoꝝ siliter. ⁊ nõ in oibꝰ fiat in vno
sicut in alio. sup emplm vo cū petia ex parte siluestri po
nantur faldelle de stupa ⁊ plumaccoli ordinati ƀm lon-
gum ⁊ latū ita ꝙ locū decenter ꝯp̄mant absqꝫ dolore si
fuerit possibile. In pte vo doestica intra palmā ponant̄
faldelle ⁊ plūaceoli ⁊ sup faldellas stupe ponātur: i pte
doestica astella vna lata ƀm latitudinē palme ⁊ longa
ita ꝙ ꝯprehēdat oēs q̄tuor digitos pter pollicē vsqꝫ ad
sūmitatē digitoꝝ vsus rasetā vsqꝫ ad mediū brachij h̄
fcõ firmētur oia ista ⁊ ligentur cū bida vna cuiꝰ latitu-
do sit circa digitos q̄tuor ⁊ incipiat fieri ligatio a sūmi-
tatibꝰ digitoꝝ ⁊ ꝓcedatur vsus rasetā ⁊ brachiū cū fue
rit cū reuolutiõe rstaurator ⁊ bida sup locū lesū strigat
fortiter vt mēbra ⁊ ossa fracta meliꝰ adhereāt ⁊ firmē
tur. ⁊ talis ligatio ēt defēdit locū ne apa supuēiat. Sup
bindā vo fiat ligatio cū bidello stricto ꝗ oia ꝯprehēdat
⁊ firmet. suspendatur manꝰ ad locū cū mādilli. vngat̄
post h̄ totū brachiū cū defensiuo fcõ ex succo solatri vl
sempuiue ⁊ oleo ro. ⁊ bolo armēo ⁊ aliqꝫtlo aceti. In re
stauratiõe ossis digitoꝝ seu digiti ponatur vna astella
cuiꝰ latitudo sit vt latitudo digiti ⁊ eiꝰ lõgitudo sit a sū
mitate digiti vsqꝫ ad mediū palme vel vole manꝰ. cū
emplo ⁊ stupis ꝓcedatur vt dictū ē pter qꝫ in fractura
ossis digitoꝝ loco faldellaꝝ factaꝝ ex stupa ꝓcedere et
firmare locū cū petijs tm̄: qꝛ ex istis minor fit cumulꝰ
in loco. ⁊ h̄ ē valde bonū ⁊ vtile ꝓpter paruitatēꝫ mē-
bri. Nõ soluant̄ ossa ista cū frangūtur pꝰ pmā restaura-
tionē nisi vsqꝫ ad dies q̄tuor ⁊ spāliter cū fuerit absqꝫ
vulnere. in alijs aūt ligaturis ꝗ fiūt in alioꝝ mēbroruꝫ
fracturis soluatur ⁊ ligetur mēbꝝ de qnto i qntū. ⁊ vn-
gatur locꝰ q ē vsus rasetā cū defensiuo dcõ supiꝰ. flebo-
tometur infirmꝰ vel vētoset̄: clisterizetur vel fiat sup
positoriū vt dictū ē in alijs. Si aūt fractura fuerit cum
vulnere soluatur fractura oi die ⁊ mutetur infirmus oi
die semel ⁊ nõ fiat variatio i emplo ac astellis ⁊ bida ⁊
bindello nisi qꝛ imediate sup vulnꝰ ⁊ mēbꝝ fractū po
natur petia infusa i oleo ro. mixto cū puluē đ mumia ⁊
sanguie dracõis. ⁊ sup h̄ ponat̄ emplm vt dictū ē supe
rius. ꝯuenit ēt i isto cāu vt digitꝰ sanꝰ ligetur cū infir-
mo: quod in alio cāu non est necessarium. dieta ⁊ potꝰ
fiat vt dictum est superius.

Capitulum. xj. de fractura ossis anche.

f Rangitur os anche ex percussiõe ⁊ cāu ⁊
ƀm lōgū ⁊ vocat̄ scissura ⁊ ƀm
latū ⁊ tūc vocatur fractura i vitate. Cognoscit̄
scissura ex tactu currente sup lōgitudinē ossis cū quo in
uenitur sepatio ossis ƀm lōgitudinē. ⁊ inueniūtur ptes
ossis sepate nꝫ sonāt nꝫ cedūt ꝑ tactū ⁊ cū h̄ ꝯsiderādꝰ ē
modꝰ cāus ⁊ ꝑcussiõis. Fractura vo cognoscitur ꝑ tactuꝫ
sb quo ptes ossis mouētur ex trāsuerso ⁊ sonant sb eo.
Si aūt os anche scissū fuerit nõ indiges nisi vt ponas
sup scissurā imediate ⁊ p° emplm qđ sic fit. Re. farie fa
baꝝ ⁊ cicercle vel volatice seu hordei lib. ß. masticis
dragagāti gūmi arabici añ. ℥. j. mumie boliarmēi añ.
℥. ß. terātur ⁊ cribelētur ⁊ icorporētur cū albuie ouoꝝ
ita vt sit valde molle ponatur h̄ sup locū postqꝫ extēsū
fuerit ⁊ sup petiā põantur faldelle stupee balneate i aq̄
a quibꝰ aq̄ vehemēter expssa sit ꝗ ifundatur i eodē em
plastro. h̄ fcõ ligetur ⁊ firmetur locꝰ cū bida cuiꝰ latitu-
do sit ƀm sex digitos: ⁊ in q̄libꝫ reuolutiõe fiat nectatio
cū filo. Circa locū vo fiat inūctio cū defensiuo fcõ cum
succo sempuiue vel solatri ⁊ oleo ro. ⁊ aliqꝫtulo aceti. nõ
moueat̄ ligatura pma vsqꝫ ad dies. v. nisi dolor nimis
augmētaretur aut stupor ꝓp ligaturā mēbro supuēiret.
flebotometur de manu ꝯria ex vena q̄ ē inter ānularē
⁊ auricularē vel vētosetur in pte ꝯria. Sit venter eius
largꝰ oi die ꝙ asellet semel aut bis pꝰ pmā ligationē li-
getur de sexto in sextū. nā hec scissura p° mõ curatur et
quasi nõ reqrit nisi aliqꝫ firmationē ptiū cū ꝯseruatiõe
in statu debito cū emplo supdicto ⁊ ligatione vsqꝫ ad
perfectā curationē. si aūt h̄ os fractū fuerit ⁊ cognitū ꝑ
ea q̄ dixim vel alia via ꝯueniens ⁊ necessariū ē vt ptes
exp̄mantur ⁊ ad iuicē ꝯformētur ⁊ eq̄tur mā. bꝰ restaura
toris cū ad iuuamento mistri seu mistroꝝ: quo fcõ põa
tur emplm dictū sup locū ⁊ mēbꝝ lesum cū petia: ⁊ sup
emplastꝝ ⁊ petiā ponatur faldella vna stupe magna cõ
prehendēs totū os anche ⁊ sup illā faldellā vna astella
de salice ponatur seu aliquo ligno tractabili fcā ƀm figu
ram anche. ⁊ sit ista astella inuoluta stupa ita ꝙ parteꝫ
sanā nõ possit ledē mõ aliquo: ⁊ sup astellā ponatur alia
faldella stupea balneata in aq̄ ⁊ bn̄ expssa ⁊ sup istā fiat
ligatio cū bida dicta supiꝰ ⁊ firmetur locꝰ bn̄ decenter ⁊
sine dolore ꝑ posse. ⁊ circa locū lesum fiat inunctio cuꝫ
defensiuo ⁊ hoc de tertio in tertiū vel q̄rto in q̄rtū sol-
uatur ⁊ mutetur ⁊ fiat flebotomia vel vētosatio ⁊ cli-
stere seu suppositoriū vt dictū ē ⁊ cū ꝯtinuatiõe illiꝰ em
plastri vel ligatiõis dicte vsqꝫ ad finem ꝓcedatur: qꝛ
in isto casu aliud non requiritur. Dieta ⁊ potus ordinē
tur vt dictum est superius in omnibus alijs.

Cap. xij. de fractura ossis coxe cū vlnē ⁊ sine vulnerē.

q Uando frangitur os coxe multū ꝯsiderā
dum est tū ꝓpter magnitudineꝫ
tū ꝓp musculū magnū locatū ibi qꝛ radix ē chor
daꝝ mouentiū iferiora. cognoscitur fractura eiꝰ ꝑ tactū ⁊
qꝛ coxa ex fractura ossis ꝓp grossitudinē ⁊ magnitudinē
ipiꝰ ꝓpam amittit figurā. Et cum hoc in loco fracto fit
eminentia: ⁊ ista signa sunt ꝯuenientia ⁊ vtilia cū os co
xe frāgitur spāliter absqꝫ vulnere. Si aūt os coxe fra-
ctum fuerit sine vulnere pmo añ eq̄tionē ꝑpentur ne-
cessaria vꝫ stupe astelle petie ⁊ bide ⁊ bindellꝰ ⁊ oleū ro
satū ꝑ se ⁊ emplm de faris ⁊ pulueribꝰ ⁊ defensiuū. h̄ fa
cto eq̄tur mēbꝝ decēter ⁊ suauiter absqꝫ dolore ꝑ pos-
se ⁊ tūc põatur vnꝰ mister hora eq̄tiõis q sustineat coxā
⁊ firmiter teneat apd anchā ⁊ aliꝰ q sustineat i loco leso

in genu: ꝛ terti⁹ sustineat crus ī medio ꝛ teneat firmi-
ter: quo eq̄to pōatur imediate sup mēbꝝ petia lōga et
lata ſm lōgitudinē ꝛ grossitudinē coxe ifusa i oleo ro. et
bn̄ expssa: vel i ea nō remaneat nisi vt⁹ tm̄. ꝛ si oleū ro.
nō repiret loco ei⁹ pōatur oleū ꝯqssatū ꝛ mixtū cū albu.
oui ꝛ sr illā petiā pōanť ēpla. qđ sic fit. ℞. farie fab. seu
cicercule vel volatice siue hordei aut siligis lib. ſ. ma-
sticis dragagāti gūmi arabici: an̄. ʒ. ſ. mumie boli ar-
meni. an̄. ʒ. ſ. terātur ꝛ icorporētur cū albumine ouoꝝ
ita vt sit valde molle sup istā petiā empli ponātur fal
delle stupee. iij. vel. iiij. ſm q̄ fuerit necessariū balnea
re i aq̄ optie expsse. ꝛ sup istas faldellas stupeas pōan-
tur. v. lignee astelle. vj. de salice vel de ligno qđ poni-
tur i fodris ensiū ꝛ sit lōgitudo istaꝝ astellaꝝ ſm lōgitu
dinē coxe ita q̄ nō possit offendere i neruis genu neqꝫ i
neruis iguinū ꝛ latitudo triū astellaꝝ q̄ dn̄t pōi i pte su-
periori coxe sit satis maior q̄ latitudo aliaꝝ q̄ dn̄t pōi i
feri⁹ ex trāsuerso: q: coxa pp carnositatē inferiorē ꝛ na-
tice cū recipit os fractū ligari ex ligamento generando
vt resilit ꝛ iclinať ad partē supiorē ꝛ ad partē siluestrē
ꝛ h̄ nō fallit ꝛ pp̄ter h̄ ꝯueniēs ē vt astelle supiores et
exteriores sint grossiores ꝛ latiores ꝛ fortiores alijs: ꝛ
sint ēt oēs iuolute de stupa ꝛ decēter. ꝛ sup astellas po
nanť alie faldelle stupee ifuse i aq̄ ꝛ expsse bn̄ ꝛ istas stu
peas fiat ligatio cū bida cui⁹ latitudo sit circa digitos.
iiij. ꝛ icipiat fieri ligatio cū bida a loco leso ꝛ pcedať cū
vna parte bide superi⁹ vsus anchā ꝛ iguinē: ꝛ cū alia pte
bide pcedať vsus genu. ꝛ strigať satis loc⁹ fractus ma
gis q̄ extrema: ꝛ necteť bida i fine reuolutionū cū filo
ꝛ acu. ꝛ sup istā bidā fiat alia ligatio cū bida alia cui⁹ la
titudo sit eadē cū alia ꝛ icipiat fieri ligatio inferi⁹ a pte
genu pcedēdo superi⁹ vsus anchā ꝛ iguinē. ꝛ strigať lo-
cus lesus forti⁹ oib⁹ alijs vt meli⁹ a cursu hūoꝝ bn̄ficio
stricture maioris defendať ꝛ finales ꝛuolutiōes illius
bide oēs cū filo ꝛ acu nectētur ꝛ firmētur. h̄ fcō firmen
tur oīa ꝛ ligenť cū bidello cuius latitudo sit tāta vt sit
sufficiēs ad ligādū oīa ab vno capite coxe ad aliđ: ꝛ nul
lo mō fiat strictura i mēbro ex q̄ pueniat dolor nimis
ꝛ stupor nꝫ timor qm̄ ē icōueniēs q: oīa ppar̄at mēbrū
ad apā ꝛ stupor dispōit ipꝫ ad mortificationē ꝛ casum.
qbus ordiatis ꝛ ꝯpletis loceť infirm⁹ ad iacēdū corpe
suppio ꝛ firmeť coxa ſm lōgitudinē cū pānis ꝛ crus ēt
cū ea ꝛ liteamnib⁹ vt moreť statu debito p̄ter q̄ remo
neať si possibile fuerit ꝛ si nō fuerit possibile qn moueať
fortiter absqꝫ dolore moueať. Facta ligatiōe pma post
duas horas vel tres fiat flebotōia de manu ꝯria ex ve
na q̄ ē iter ānularē ꝛ auricularē digitū vel vētosatio in
naticis. Clistere vel suppositoriū fiat oī die semel vel
bis asellet ad min⁹. Nō moueať pma ligatura vsqꝫ ad
dies. iij. vel. iiij. sꝫ oī die visiteť ifirm⁹ ꝛ tāgať loc⁹ les⁹
ꝛ videať si in forma ꝛ situ debito remāserit ſm q̄ a pn
cipio mēbꝝ eq̄tū fuerit. Si aūt medic⁹ inueniret va-
rietatē aliq̄ ibi factā ipedictē suauiter ꝛ ꝯuenienter re-
moueat: ꝛ i bōa dispōne ꝛ forma debita mēbꝝ dispōat
q̄cūqꝫ ligatiōe mēbꝝ lesū seu fractū ligať de nouo dꝫ
sapiēs restaurator ꝯsiderare locū in quo fractura fuerit
vtꝝ appeat ibi eminētia ex mala eq̄tiōe aut nō appeat
Si aūt inuēta fuerit aliq̄ eminētia seu difformitas cō
pmať ista eminētia vel difficultas cū plumaceolis et
astell' vt remoueať ꝛ mēbꝝ redeat ad ppam formaꝫ.
ꝛ h̄ fiat pfecte an̄qꝫ ligatio ossis fracti fiat. vel indure
tur quia postqꝫ ligatio fuerit indurata non poterit me
dic⁹ in ea aliqđ opari. Dieta ei⁹ i pncipio sit cū succo fa
rine hordei vel farri vel spelte seu siligis aut hauene vl'
cū spinachijs lactucis boragine cucurbitis ꝯditis ꝛ eli
xatis cū lacte amigdalaꝝ. Et pot⁹ sit vinū de granatis
vel agresta qb⁹ in duplū de aq̄ misceať vel decoctiōis
prunoꝝ siccoꝝ vel aqua hordei cū decoctiōe feniculi vl'
petrosillini ꝛ h̄ vsqꝫ ad securitatē ne apā generet in lo
co. p⁹ securitatē vtať bono vino rubeo dulci claro lim
phato ſm medietatē vel min⁹. vel sumat vinū vino-
sum ꝛ claꝝ odoriferꝝ cui aqua misceať vt dictū ē. ꝛ vta

tur ēt extremitatib⁹ porcoꝝ ꝛ interiorib⁹ aīaliū. q: ista
faciūt ad citā ꝛ velocē generationē pori ꝛ ad velocem
restaurationē ꝛ fortē. pōt ēt vti carnib⁹ volatiliū nō ꝯ
gētiū in aqs ꝛ carnib⁹ gallinaꝝ ꝛ caponū ꝛ pulloꝝ ꝛ per
dicū ꝛ fasianoꝝ ꝛ vitellis ouoꝝ ꝛ feniculo petrosillino
ꝛ boragine ꝛ silib⁹ cū carnib⁹. Si aūt vuln⁹ fuerit cuꝫ
fractura magnū q̄ sutura indigeat. ꝯsidera si ibi sūt par
tes ossis fracte sepate q̄ stare nō possint tūc rēoueať ꝛ po
stea ꝯducas ptes vlneris cū sutura ꝛ ꝯserua suturā cum
puluere q̄ sic fit. ℞. masticis dragagāti gūmi arabi-
ci an̄. ʒ. j. mumie sanguis dracōis an̄. ʒ. ſ. puluerizenť
ꝛ cribelenť. h̄ fcō eq̄tur mēbꝝ ꝛ restaureť figura mēbri
put supi⁹ diximus. ꝛ icidātur astelle ſm figurā vulneris
ꝛ ligatura ita a medico hora restaurationis ordineť: q̄
vuln⁹ oī die semel aut bis q̄ possit videri ſm q̄ neces
sariū fuerit. Sup vuln⁹ puū vel magnū ꝛ sup suturā po
natur puluis dict⁹ ꝛ sup puluerē pp̄ter mūdificationeꝫ
loci pōatur oī die emplm̄ qđ sic fit. ℞. mell' ro. colati
lib. ſ. farie hordei vel volatice seu siligis. ʒ. iij. pluueris
supradicti q̄ pōitur supra suturā. ʒ. j. ſ. icorporenť sil' cū
h̄ emplo ꝛ puluere: cureť oī die vuln⁹ cū sutura ꝛ vuln⁹
qđ nō fuiť vsqꝫ ad perfectā mūdificationē ꝛ incarnatio
nem loco mūdificato ꝛ incarnato ꝯsolideť cū pulnē qui
sic fit. ℞. nucū cypssi gallaꝝ mumie thuris an̄. ʒ. j. pul
uerizenť ꝛ cribrenť. Dieta nō variať a mō dcō superi⁹
nec pot⁹. Si vō apā ibi apparuerit cureť cū maturati-
uis ꝛ icisiōe ꝛ mūdificatiōe ꝛ alijs vt dictum est primo
li. cap. de apostemate calido sanioso generato in coxa.

Capitulum. xiij. de fractura rotule genu.

b Oc os frāgiť ꝛ ſm latū ꝛ ſm lōgū ꝛ h̄ sciť
ex tactu ꝛ visu qūocūqꝫ fiat nō re
grit nisi vt eq̄tur ꝛ restaureť manib⁹ medici cū
crure extēso vltia extēsiōe. ꝛ p⁹ eq̄tionē pōatur emplm̄
de aliq̄ farinaꝝ cū puluerib⁹ vt dcm̄ est superi⁹ ca. de
fractura ossis coxe p̄ter q̄ in illo cāu nō pōitur petia in
fusa in oleo ro. eo q̄ h̄ mēbꝝ cū frāgitur n̄ reqrit nisi eq̄
tionē ꝯstrictionē ꝛ coadunationē partiū ꝛ qetē. ꝛ p⁹ em
plastꝝ pōatur circa locū defensiuū cū oleo ro. ꝛ succo so
latri vel sempuiue ꝛ bolo armeno ꝛ aliq̄tlo aceti: ꝛ p⁹
illđ ponātur faldelle stupee ꝛ plumaceoli vt loc⁹ firmus
maneat. ꝛ sup h̄ fiat ligatio cum binda cui⁹ latitudo sit
circa digitos. iiij. ꝛ firmeť bn̄ ligatio cū filo ꝛ acu fiat sic
ordinati de q̄rto in quartū pl⁹ ꝛ min⁹ ſm q̄ medico vi
debitur: flebotomeť de manu ꝯria ex vena q̄ est inter
annularē ꝛ auricularē digitū. vel fiat scarificatio in na
ticis: fiat clistē seu suppositoriū vt inferi⁹ asellet oī die
semel aut bis. Dieta ꝛ pot⁹ ordinenť ſm tempora ꝛ for
titudinem ꝛ debilitatem vt dictum est superius.

Ca. xiiij. đ frac. fociliū cruris sine vulnē ꝛ cū vulnere

f Ranguntur focilia cruris ambo aliq̄n
ꝛ aliq̄n vnū tm̄ ꝛ aliq̄n sci
diť vnū eoꝝ. Si āt ꝯtingat vt ābo focilia frāgā
tur sine vulnere bonū ē ꝛ ꝯueniēs vt medic⁹ an̄ equatio
nem ppareť sibi oīa necessaria ad restaurationē ꝛ rōne
defensiōis ꝛ rōne ligatiōis ꝛ rōne aliaꝝ reꝝ q̄ faciunt
ad h̄ de qb⁹ determinauim⁹ i fractura fociliū brachij:
vtile ē vt restaurator hora equatiōis hēat vnū mistꝝ q̄
teneat genu cruris fracti extēsuꝫ ꝛ ipm extendat ꝛ rela-
xet ſm q̄ restauratori videbiť ꝛ aliū mistꝝ q̄ pedē cum
calcaneo ꝛ cauicl'a teneat firmū ꝛ cū extendat ꝛ relaxet
vsqꝫ ad finē equatiōis put restauratori videbitur: ꝛ 3ᵐ
q̄ ābab⁹ manib⁹ crus sustineat ī medio: qb⁹ ordinatis
hēat medic⁹ petiā lōgā ꝛ latā ſm q̄ crus fuerit ꝛ ifun-
dat eū i oleo ro. ꝛ eā expmat bn̄ ꝛ pōat supra totū crus:
p⁹ istā aūt pōat petiā aliā cū emplo dcō superi⁹ ca. de
fractura coxe: ꝛ supra illā petiam pōat duas faldellas
stupeas vel tres ſm grossitudinē cruris ꝛ super istas fal
dellas pōat astellas. iiij. vel. vj. ſm q̄ mēbꝝ fuerit ꝛ su
per astellas pōat faldellas alias ꝛ super istas fiat ligatō
cū bida cui⁹ latitudo sit triū vel quatuor ditoꝝ: ꝛ ei⁹ lō
gitudo sit ſm q̄ fuerit necessariū ad ligādū totū crus: i
icipiat ḡ fieri ligatio supra locū fractū ꝛ lesum cum vna

parte bide ꝛ ꝓcedatˀ vsus genu ꝛ fortiꝰ stringatur i loco lesō vt meliꝰ a cursu hūoꝝ defendatˀ: ꝛ cū alia parte liga ture siue bide ꝓcedatur cū ligatura vsus pedem astelle sint inolute ex stupa ꝛ sint tāte lōgitudis vt ē crus ꝑter ꝙ ipe astelle nō penetrent i calcaneo neqꝫ i raseta pedisˀ neqꝫ incuruatˀ a genu aliqd offendē possint. Super istā aūt ligationē fiat alia ligatio cū bida eiusdē latitudis ꝛ lōgitudis vt fuit alia ꝛ nectatˀ cū filo ꝛ acu q̄libꝫ reuolu tio: ꝛ icipiat fieri ligatio cū illa binda vltia ab inferiori parte circa calcanū ꝓcedēdo vsqꝫ ad genu. ꝛ semꝑ lo cus lesus strigatur magis q̄ꝫ extrema. sꝫ nō fiat neqꝫ cū p̄ma bida neqꝫ cū scda strictura ex q̄ ꝓueniat nimiꝰ do lor seu stupor aut tumor icōueniēs i mēbro q: ħ nō ē bo nū. posset. n. infirmꝰ ex tali strictura mēbꝝ amittē vel ad palesim ꝯuerti. Sup vltia bida fiat ligatio cū bidel lo cuiꝰ lōgitudo sit sufficiēs ad ligādū ꝛ firmādū totum ꝛ eiꝰ latitudo sit ꝓm latitudinē illiꝰ digiti. Cōpleta liga tione tota vngātur extrema mēbri. s. genu ꝛ a genu su periꝰ ꝛ pes ēt cū illis ꝑtibꝰ cū defensiuo fcō ex succo sē peruiue seu solatri bolo ꝛ olō ro. ꝛ aliq̄ꝫtlō aceti. flometˀ de māu ꝯria ex epatica vel splenetica vel scarificetˀ in naticis. fiat ꝙ asellet oī die bis vel selˀ cū clisteri vlˀ sup positorio. Soluatˀ de. 3°. in. 3^{m}. vlˀ. 4°. in. 4^{m}. ꝛ visitetˀ oī die ne qd noui inascatˀ cui medicꝰ nō possit cū istris ꝛ medicis ꝯueniētibꝰ obuiare. Et si scda vel tertia liga tiōe aliq̄ eminētia idebita visa fuerit in loco fracto cū plumaceolis ꝛ duritie astelle ita ꝯp̄matˀ sine mtēso dolo re ꝙ redeat ad statū debitū ꝛ mēbꝝ ad ꝓp̄am formaꝫ ex tali ꝯp̄hēsiōe acq̄rat ꝛ sic ꝯtinuetˀ opatio vsqꝫ ad fi nē. Si aūt cū fractura fuerit vulnꝰ magnū vel ꝑuū ꝯsi dera si ibi fuerit ꝑtesˀ ossis sepate q̄ statˀ n̄ possint tūc eas remone ꝛ nō timeas de cāu medulle vt diximꝰ cap. de frac. adiutorij: ꝛ postea ꝯducas ꝑtes cū sutura. ħ fcō eq̄ mēbꝝ ꝛ icide de astellˀ ad formā vulneris ꝛ ordia liga turā ꝙ vulnus possit oī die videri ꝛ mutari a medico. Sup suturā pōas puluerē ꝯseruatiuū ꝛ sup puluerē em plastꝝ defensiuū mūdificatiuū ꝛ ꝯseruatiuū vsqꝫ ad in carnationē. Uulnē mūdificato ꝛ incarnato ꝯsolidetur. Eodē mō ꝓcedas si vulnꝰ ꝑuū fuerit nō indigēs sutura De dieta ꝛ potu quousqꝫ ad tp̄s infirmitatis ꝛ ad de bilitatē ꝛ fortitudinē satis superius disputauimus in consimilib vs casibus tibi sufficiat quod dictum est.

Capitulum. xv. de fractura ossis calcanei.

f I contingat os calcanei frāgi qd̄ cog scitˀ ex tactu q: iuenuntur partes ipiꝰ ossis cedētes sub tactu ꝓm lōgū aut ꝓm latū aut ēt modꝰ ꝑcussiōis aut cāus. facit ad ħ ꝛ do lor inq̄sitionē vel inuētionē fracture nō req̄ritˀ nisi em plāstrio sup locū sine olō ro. cū emplō qd̄ sic fit. ℞e. farie fab. vel siligīs seu hordei cicercule vel volatice. lib. s. masticis dragagāti gūmi arabici aā. ℥. j. mumie boli arm. aā. ℥. s. terātur ꝛ cribelentˀ ꝛ icorporētur cū albu. ouoꝝ vt sit valde molle. sup emplm illō positū sup pe tia ꝛ sup locū lesū ponatˀ faldella vna stupea in aq̄ infu sa ꝛ bn̄ expssa ꝛ sup faldellā pōatur astella vna de salice vel de alio ligno ꝯueniēte forma cuiꝰ sit ad modū cal canei ꝛ sup illā astellā ponatur faldella vna de stupa ꝛ sup illā fiat ligatio cū bida cuiꝰ latitudo sit circiter digi tos. iiij. ꝛ firmetˀ cū ligatiōe ꝛ aliꝰ locꝰ bn̄ vt nō mouea tur. ꝛ i oī reuolutiōe bide fiat sutura cū filo ꝛ acu circa lo cum ꝛ ꝑ totū pedē vsqꝫ ad mediū crus fiat inūctio cuꝫ defensiuo de bolo arm. ꝛ silibꝰ. Flebotometˀ de manu ꝯria de vena q̄ ē inter ānularē ꝛ auriclārē vel vētosetˀ i naticis: asellet patiēs ꝑ nām vel cū clisteri seu supposi torijs oī die bis vel selˀ ꝓm ꝙ necessariū vel ꝯsuetudina rium fuerit. hic modꝰ hēatˀ in isto cāu a ꝑncipio vsqꝫ ad finē ꝛ nō varietˀ. Dieta ꝛ potꝰ fiāt vt dcm̄ ē ꝛ ꝓm ꝙ me dico videbitˀ ex ꝑte debilitatis ꝛ fortitudis expedire.

Capitulum. xvj. de fractura ossium pectinis ꝛ digi torum pedis sine vulnere ꝛ cum vulnere.

f Ractura istoꝝ ossiū cog̃scitur de facili ꝛ nō indiget medicꝰ nisi vt mē brum lesum tāgatˀ vel fractū. nā ex tactu iueniet bonus restaurator lesionē mēbri de leui ꝛ nullo mō ei occulta bitur. i eq̄tiōe istoꝝ ossiū seu eoꝝ fractura absqꝫ vulnerē seu cū vulnere req̄ritˀ vna sola ligatura fcā ad modum sole sotularis: ꝛ pōatˀ i ipam solā ligneā ꝛ pedē faldella de filtro. ꝛ ħ hꝫ locū ꝯ eq̄tionē ossis fracti vel ossiū fra ctoꝝ in ħ mēbro. Sup locū vō lesū siue os vel ossa pe ctinis fracta fuerit seu ossa digitoꝝ pedis: vel os alicu ius digiti pōatur emplꝫ de faris ꝛ pulueribꝰ dictis ca. de fractura calcanei ꝛ circa crus ꝛ i loco pōatur defensi uū fcm̄ ex bolo ꝛ oleo ro. ꝛ silibꝰ. postea sup emplm po nantur faldelle stupee i aq̄ ifuse. ꝛ bn̄ expsse ꝛ i emplō i nolute ꝛ pꝰ ħ fiat ligatio cū bida cuiꝰ latitudo sit triū di gitoꝝ vel circa id ꝛ eiꝰ lōgitudo sit tāta vt sit sufficiēs ad ligationē totiꝰ pedis ꝛ digiti vel digitoꝝ. nā qn̄ os alicuius digiti frāgitˀ req̄ritur in ligatiōe sua vt cū eo sa nus ꝛ oēs digiti pedis ligētur vt meliꝰ remaneāt i sua eq̄tione ꝛ restauratiōe. fiat ligatio ꝛ emplāstio talˀ i isto mēbro de 3° in 3^{m} seu de 4° in 4^{m} ꝯtinuetˀ ħ vsqꝫ ad fi neꝫ flometˀ in ꝯrio vel vētosetˀ: sit vēter eiꝰ largꝰ oī die cū suppositorio aut clisteri. Si aūt ibi vulnꝰ fuerit sol uat mēbꝝ oī die selˀ ꝛ rōne fracture ꝛ rōne vulneris et ponatˀ sola ligatiōe cū faldella de filtro vt superiꝰ dixi mus. Et emplm sup fracturā in isto cāu a ꝑncipio vsqꝫ ad finē sit tale. ℞e. draga. gūmi arabici masticisˀ aā. ℥. j mumie boli arm. aā. ℥. s. terātur ꝛ icorporētur cū melle ro. colato. Facta firmatiōe ossiū vlˀ ossis ꝛ mūdificatiōe vulneris ꝯsolidetˀ vulnꝰ cū puluē q̄ sic fit: ℞e. thurꝫ mu mie nucū cyp̄ssi gallaꝝ aā. ℥. s. terātur ꝛ cribelētur po natur in fine hic puluis sup vulnꝰ ꝛ sup puluerē stupaꝫ infusā in vīo calō. nā vinū calidū facit i oī mēbro ad herē carnē suauiter ꝛ absqꝫ dolore. nō varietˀ modꝰ die te ꝛ potus a mō dicto in alijs fracturis narratis supꝰ.

Capitulum. xvij. de dislocatiōe ꝛ mollificatiōe ꝛ tor sione ꝛ separatione ꝛ in quibꝰ mēbra ista habent fieri.

f Cias ꝙ os ꝯtinuatur cū osse modis q̄tuor. Unꝰ ē q̄ fit solis iuncturis vt ē ꝯtinua tio adiutorij cū osse spatule vel ꝯtinuatio aliaꝝ iuncturaꝝ. Scđs modꝰ ē fixio ossis i osse vt fixio dētiū in mādibula supiori vel iferiori. Tertiꝰ est ifectio ossis in osse seu ligatio ossis cū osse sicut coste q̄ iserūtur i ossi bus pectoris: vel ex ꝑte ligatiōis vt ē ligatio ossis fur cule i hūero vel ligatio. vij. ossiū pectoris ad inuicem. Quartꝰ modꝰ ē ligatio ossiū ad inuicē ad modū sere vt ligatio sex ossiū capitis ad iuicē: vel vt ligatio duoruꝫ ossiū furcule mādibule iferioris i mēto. Circa p^{m} mōꝫ ꝓp̄e fit dislocatio circa alios mīme vt patebit ex diffi nitiōe dislocatiōis. dislocatio ē exitꝰ mēbri a loco i quo nāliter mouetur ꝓm volūtatē. Mollificatio torsio ꝛ se paratio hn̄t fieri i nodis ꝛ oibꝰ alijs iūcturis. Apparet ergo māifeste ꝙ mādibula i mēto nō pōt dislocari sed separi neqꝫ furcula dislocatur sed sepatur a loco hūeri. Iteꝝ os spatule ꝛ anche sepantur mollificātur ꝛ torquē tur sꝫ nullo mō dislocātur. rotula genu mollificatur tā nō dislocatur. Sola ḡ nodosa dislocari pōt ꝓp̄e vt ap paret ꝛ aliq̄n mollificari torq̄ri ꝛ separi ꝛ maxie cū ꝯmo tio sit fortis i nodo a cāu vel ꝑcussiōe ꝛ mēbꝝ a nodo n̄ resilit vel mouetur ꝛ locꝰ cū ħ remāeat fortiter doloro sus. Hic sciēdū ē ꝙ nullo mō audiēdꝰ est ꝓmo illoꝝ qui dicūt ꝙ i dislocatiōe sepatiōe mollificatiōe ꝛ torsiōe h o ra restauratiōis ꝛ locatiōis i pꝰ seu in p̄ma visitatione mēbꝝ dꝫ ablui ꝛ pōi aū restaurationē in aq̄ calˀa. nā talˀ sermo ē inutilis i isto cāu ꝛ nō bonꝰ neqꝫ rōnabilˀ qa aq̄ calˀa cū mēbꝝ rarificet ꝛ debilitet dispōet ipm ad reci piēdā māam ad hūorē currētē ad locū dolorosū: ꝛ sic aq̄ calˀa illa hora ꝛ isto mō eēt cā apatis ꝛ finaliter ꝑꝑ apa gnatū i loco mēbꝝ posset ꝯuerti ad ꝯpōn ē innālē ꝛ ma lā ꝛ ex ħ amittēt ꝓp̄aꝫ opationē. Sꝫ veꝝ ē si mēbꝝ idura tū eēt i sua dislocatiōe ꝑ tp̄s seu mollificatiōe sepatione aut torsiōe ꝛ nō recepisset ꝑfectā restaurationeꝫ: aut ꝑꝑ ignorātiā medici: aut ꝑꝑ aliō. q: i isto cāu bonū ꝛ ꝯueni ens erit vt mēbꝝ iduratū i aq̄ calˀa pōatur: ꝛ nō solū in

aq̄ calta ſʒ ī aqua calida decoctiõis maluauiſci floꝝ ca-
momille fenugreci ⁊ ſimiliũ q: tũc aqua calida mollifi
cãdo locũ nõ trahit mãʒ pp̄ ceſſationẽ materis a fluxu
⁊ lõgo tp̄e ⁊ marie fcã mũdificatiõe ex aliquo medicina
rum fcãꝝ ex hermodactil' ⁊ turbit ⁊ ſilibꝰ: ſʒ p̄pat ipʒ ad
mollitiẽ ⁊ ipm mẽbꝝ iduratũ mollificat: ⁊ p h̄ diſpõit
ad melioꝛẽ diſpoſitionẽ ⁊ reſtaurationẽ ſitã ⁊ ꝯuenientẽ
ſed in p̄mo cãu vltie mala rep̄it. Sʒ volo ꝙ cogſcas ꝙ
diſlocatio aliqñ fit cũ fractura ĩ eodẽ mẽbꝛo ⁊ vulnere
⁊ tũc illa tria diuerſa fiũt vel rep̄iunt eadẽ hoꝛa ĩ mẽbꝛo
dʒ ſapiẽs reſtauratoꝛ pᵒ añq̃ faciat aliqd p̄parare ſibi
oĩa neceſſaria ⁊ ꝑpter fracturã ⁊ diſlocationẽ ⁊ vulnꝰ:
⁊ ꝑpter h̄ icip̄e eq̄re fracturã ſi magis timoꝛoſa fuerit
q̃ diſlocatio vel ecõuerſo. vel dʒ eadẽ hoꝛa eq̄re fra-
cturã ⁊ diſlocationẽ ſucceſſiue vel ecõuerſo: ⁊ pꝰ eq̄tionẽ
dʒ ꝯducere p̄tes vulneris ſi idigẽt ſutura ſeu ꝯductura
partiũ: ſi v̄o nõ: nõ. ſʒ eq̄ñ fracturã ⁊ diſlocationẽ debʒ
aſtellas nec̃ias ad frac. ſic icidere ꝙ vulnꝰ poſſit oĩ die
mutare ⁊ vidẽ p̄ter ꝙ ſoluat ligatio frac. nʒ diſlocatio
nis neq̃ diebꝰ determinatis: ⁊ vtat multũ defenſiuo ĩ
iſto cãu. Cũ. n. mẽbꝝ ſic malo ⁊ diuerſo nõ ledit ⁊ ĩ tm̄
debilitat ꝙ de leui non fit qn ap̄et niſi a ſapiente p̄fecte
defendat. Sit ḡ itẽtio tua tota ĩ defẽſiõe ⁊ mẽbri ꝯfoꝛ-
tatiõe: q: ſi mẽbꝝ tale ſit leſũ ⁊ ap̄et eẽt p̄iculuʒ deſtru
ctiõis ꝯpoſitiõis ⁊ amiſſiõis foꝛme ⁊ op̄atiõis ꝑp̄e poſ
ſet tali de cã ĩfirmꝰ de leui moꝛi. non obliuiſcaris ĩ tali
cãu vti ꝑnoſticatiõe ſup moꝛtẽ ĩfirmi coꝛã amicis ſuis
qm̄ oẽs iſte ĩfirmitates varie ⁊ ꝯpoite cõiter ſũt moꝛ-
tales: ⁊ hoc ex vſu firmiter cognoſcere poteris ſi in eis
aſtute volueris conſiderare.

Capitulũ. xviij. de diſlocatione mãdibule ĩferioꝛis.

a Liquando diſlocat ad itertoꝛa: ⁊ aliqñ ad exterioꝛa ſiue diſlocetur
ad interioꝛa ſiue ad exterioꝛa non p̄uatur.

Signa diſlocatiõis ad interioꝛa ſũt ꝙ os rema-
net ap̄tũ ⁊ ꝙ dẽtes añterioꝛes mãdibule
inferioꝛibꝰ añcedũt ⁊ ſupponũtur dẽtibꝰ añrioꝛibꝰ mã-
dibule ſup̄ioꝛis. Diſlocatiõis v̄o ad exterioꝛa ſigna ſũt
ꝙ os clauditur ⁊ nullo mõ põt ap̄iri ⁊ nõ põt ĩfirmꝰ ci-
bũ maſticare ⁊ adherẽt q̃ſi dẽtes pallato ⁊ apparẽt ex-
teriꝰ vltra debitũ eminẽtia mãifeſta in loco diſlocatio
nis ⁊ p̄uat loq̄la. Cognita diſlocatiõe ſiue ſit ad iterio-
ra ſiue ad exterioꝛa dʒ ſapiẽs reſtauratoꝛ põere itra os
infirmi digitos polices manuũ ſuaꝝ ⁊ firmare eos ſup̄
dẽtes molares mãdibl'e ĩferioꝛis ĩfirmi: ⁊ cũ alijs. iiij.
digitis manuũ ſuaꝝ dʒ ꝯp̄hẽdẽ mãdibulã diſlocataʒ
a p̄te exterioꝛi ⁊ hoꝛa illa habẽ vnũ miſtꝝ q caput infir
mi firmũ teneat: Quibꝰ oꝛdinatis reſtauratoꝛ dʒ mouẽ
mãdibulã diſlocatã ad ĩterioꝛa foꝛtiter v̄ſus ſe: ⁊ ad ſu
perioꝛa ⁊ ad ĩferioꝛa: ⁊ deĩde ad poſterioꝛa ⁊ ad locũ re
ducere. fcã eq̄tiõe vel reſtauratiõe põat emplm̄ de fa-
rinis ⁊ pulueribꝰ ſup̄ locũ ⁊ dimittat p vnũ dieʒ ⁊ non
plus. q: in eadem die liberatus erit: ⁊ hoc emplaſtruʒ
factum eſt capitulo de fractura oſſium thoꝛacis.

Capitulum. xix. de diſlocatione ſpine ſeu ſpondiliũ.

ſ Pondiles colli ſeu pectoꝛis cũ diſlocã
tur timẽdũ ẽ moꝛte ſbitanea
q: ſpõdiles colli ex diſlocatiõe ꝑpter ip̄edimen
tum ꝙ nõ itroducit ĩ anhelitu m̄ltotiẽs imo q̃ſi ſemp̄
fit ex iſto cãu moꝛs ſubitanea. ⁊ ſi ex ſpõdilibꝰ pectoꝛiſ
ꝑpter ip̄edimẽtũ itroductũ ĩ lacertis ⁊ muſcul' mouẽti
bus pectꝰ natural'r ⁊ volũtario ip̄edit pulmo ĩ ſuo mo
tu. ⁊ accidit anhelitꝰ frequens ⁊ puꝰ ⁊ final'r moꝛs: ⁊ ex
diſlocatiõe aliaꝝ ſpõdiliũ q̃ ſunt. v. accidit nocumẽtũ
in renibꝰ ⁊ veſica ⁊ doloꝛ ĩ illis mẽbꝛis ⁊ difficl'tas mi-
gendi ſeu impedimentum in vijs vꝛinalibus: ⁊ apoſte
matio in locis illis ⁊ febꝛis ⁊ moꝛs.

Signa diſlocatiõis ſpõdiliũ colli ſũt iclīatio colli
in dextra p̄te ſeu ĩ ſiniſtra ⁊ caſus ceruiciſ
abſq̃ regimīe ad p̄tẽ añterioꝛẽ vel poſterioꝛẽ ⁊ amiſſio
vocis ⁊ malꝰ anhel'tꝰ. Sʒ ĩ diſlocatiõe ⁊ ſpõdiliũ coſta
rum ⁊ renũ nõ reg̃runt ex p̄te cognitiõis niſi viſus ⁊ ta
ctus medici. Succurrẽdũ ẽ in h̄ caſu ĩfirmo velociter
⁊ in bꝛeui ꝑ poſſe. ſi aũt ꝯtiget ſpõdiles colli q̃ ſũt. vij.
diſlocari ſeu aliq̃ ex ſpõdilibꝰ colli ſtati ne nocumẽtum
dictũ ſup̄iꝰ augmẽtet fiat reſtauratõ h̄ mõ. nã reſtaura
toꝛ debʒ habere vnũ miſtꝝ q accipiat ĩfirmuʒ ⁊ ponat
iſte miſter vnã manũ ſub mẽto ⁊ ꝯp̄hẽdat cũ ipa mãu
optĩe mãdibulã ĩferioꝛẽ ⁊ aliã manũ põat in poſterioꝛẽ
p̄tẽ ſub ceruice. ⁊ ſic ſʒ iſtũ modũ eleuet ĩfirmũ ꝑ poſſe
⁊ ꝯq̄ſſet ĩfirmũ tenẽdo ipm cũ manibꝰ locis dictis re-
ſtauratoꝛ: tũc cũ manu ſua dextrã ꝯp̄mat partẽ ſpõdiliſ
eleuatã ad p̄tẽ interioꝛẽ ſeu ipas ſpõdiles eminẽtes: ⁊
tãdiu ſic faciat ꝙ reſtauratio ꝯpleta ſit. ⁊ tũc medicꝰ pꝰ
reſtaurationẽ põat empl'ʒ qd̄ ſic fit. ℞. olei ro. ℥. j. mu
mie maſticʒ dꝛagagãti mirtiloꝝ gũmi arabici boli añ.
℥. ß. pulueriʒẽtur ⁊ cribelẽtur ⁊ icoꝛpoꝛẽtur oleũ ⁊ alia
cũ albumibꝰ ouoꝝ tot nũero quot emplm̄ fiat valde li
quidũ ⁊ currẽs. ⁊ põat ſup̄ locũ cũ petia ⁊ ſup̄ petiã po-
nantur due faldelle ſtupee ĩuolute ĩ eodem emplaſtro:
poſtea liget ſuauiter ⁊ bñ ſine doloꝛe ꝑ poſſe. h̄ fcõ ime
diate fiat fl'omia de manu ex vena cephalica q̃ ẽ apud
pollicẽ. vel fiat vẽtoſatio cũ inciſiõe ĩ ſpatulis. Sequẽ
ti die pꝰ fl'omiã cliſtere vl' ſuppoſitoꝛiũ niſi p ſe ĩfirmꝰ
oĩ die bis vel ſel' aſellauerit. Vtat vſq̃ ad tres dies ſuc
co fcõ ex faria boꝛ. vel farri vel hau. vel ſpelte: vel vta
tur bꝛodio fcõ ex vitellis ouoꝝ ⁊ mica panis lota in aq̄
⁊ bibat his diebꝰ aquã decoctiõis p̄ru. ſic. vl' aquã hoꝛ
dei: vel aquã decoctã ſeu aquã cũ zucharo 3ᵒ die iterũ
cũ eiſdẽ rebꝰ liget ⁊ tũc redeat ad cibũ ⁊ ad potũ ꝯſue
tum q: erit liberatꝰ ſi vnq̃ liberari dʒ. Si aũt ex ſpõdi
libꝰ coſtaꝝ q̃ ſunt. xij. ſeu ex ſpõdilibꝰ renũ q̃ ſũt. v. diſ
locẽtur nõ ẽ neceſſariũ aliõ niſi vt ſpõdilis manibus re
ſtauratoꝛis foꝛtiter ꝯp̄mat ⁊ ad locũ reducat. Et ſuper
ſpõdilẽ ẽplm̄ dcm̄ põat ⁊ pluũaceoli. ⁊ ſtupe infuſe ĩ aq̄
⁊ bñ exp̄ſſe in emplo eodẽ hũectẽtur ⁊ ſup̄ locũ põatur.
Et ſup̄ p̄mã faldellã põatur aliq̃ aſtella leuis ⁊ plicabil'
⁊ ĩuoluta ſtupis: ⁊ ſup̄ra aſtellã alia faldella ſtupe. ⁊ de
vno fiat firmatio ⁊ ligatio loci cũ bida cuiꝰ latitudo ſit
vt latitudo palme ⁊ liget h̄ mõ vſq̃ ad dies. ix. q: tũc
erit liberatꝰ ſi deꝰ voluerit. Et vtat circa locũ infirmũ
defenſiuũ ex oleo ro. bolo arm. ⁊ ſilibꝰ: pꝰ p̄mã ligatio
nẽ ⁊ imediate fiat fl'omia vel vẽtoſatio ĩ loco inferioꝛi
vl' ex̄rio. Cliſterizet vl' fiat ſuppſitoꝛiũ niſi liber ĩfirmꝰ
bis vl' ſel' oĩ die aſellauerit. Regat cũ dieta dcã vſʒ ad
dies. iij. ⁊ potu vt dcm̄ ẽ: poſtea redeat ĩfirmꝰ ad ſuam
ꝯſuetudinẽ cõedẽdi. Si aũt pꝰ. ix. dies vel pꝰ liberatio
neʒ diſlocatiõis doloꝛ vl' durities ĩ loco leſo remãſerit
vngat locꝰ ⁊ epithimet cũ vngẽto qd̄ ſic fit. ℞. olei. ℥
vj. cere farine fenugreci añ. ℥. j. raſine. ʒ. iij. butiri. ʒ.
ij. thuris bdelij oppoponaci añ. ℥. ß. pigũedis anſ. ⁊ gal
le añ. ʒ. ß. diſſoluãtur oĩa iſta ad ignẽ: ⁊ cũ diſſoluta fue
rint colentur ⁊ ſtamie ⁊ ĩfrigidetur ⁊ vſui cõſeruetur.

Capitulum. xx. de ſeparatiõe furcule ⁊ oſſis ſpatule
ſine vulnere ⁊ cum vulnere.

o Ssa iſta ſcilicet furcule ⁊ ſpatule diſloca
ri pñt. frãgi v̄o aut ſep̄ari pñt a
locis in q̄bꝰ ꝯtiguata ſunt ſeu ꝯiũcta. Sil'r ⁊ oſſa
pectoꝛis ⁊ ſũmitates coſtaꝝ ĩ pectoꝛe pñt ſep̄ari molli
ficari ⁊ plicari: diſlocari v̄o minĩe vtriq̃ ex diffinitione
diſlocatiõis. Si ãt ꝯtigitˢ oſſa iſta ſep̄ari a locis a q̄bus
vnita ſunt abſq̃ vulnẽ cuiꝰ ſignificatio h̄r ex eminẽtia
app̄ente in loco: ⁊ ẽt cũ locꝰ tãgit dep̄mit ⁊ eleuat os ſe
paratũ: habita hac inq̄ſitiõe p̄tiũ ad reſtauratoꝛẽ vt ha
beat empl'ʒ p̄paratũ dcm̄ ca. ſup̄ioꝛi de diſlo. ſpõ. liquĩ
dũ valde ⁊ bidas ⁊ pluma. ⁊ ſtu. vel fal. ſtupeas ĩfuſas ĩ
aq̄ ⁊ bñ exp̄ſſas. His p̄paratiſ ꝯp̄mat r̄ſtauratoꝛ. manũ
ſuã ſ'r locũ eminẽtie ⁊ eleuet ⁊ r̄ducat p iſtã viã mẽbꝝ
ad locũ ꝑp̄um. ⁊ ſup̄ locũ põat emp. vt diximꝰ ⁊ faldel
las ⁊ plum. ⁊ optĩe firmet locũ ⁊ ipm ꝯſeruet cũ bida:
⁊ ligationẽ cũ bida ꝯſeruet nectẽdo cũ filo ⁊ arcu reuolu
tiõis bide. Circa locũ põat dẽfẽſiuũ d̄ bolo ⁊ oꝰo ro. ⁊ ace
tũ ⁊ ſilibꝰ ⁊ fiat fl'omal' vẽtoſatio ⁊ ſuppoſitoꝛiuʒ. ⁊ cliſte
re ſm̄ ꝙ fuerit neceſſariũ. De dieta ꝯueniẽti ſatiſ ſup̄iꝰ

determinauimꝰ. Si vͦ ista sepatio fuerit cū vulnere ⁊ indiguerit sutura suat̄ locꝰ. ⁊ si sutura nō indiguerit dimittat̄. Sup vulnꝰ cū sutura ⁊ absqꝫ sutura pōatur puluis q̄ sic fit. Re. masticis draga. gu. arab. sanguis dra. an̄. ℥. i. pulnerizent̄ ⁊ cribelent̄: ⁊ supra istū puluerem pōat̄ emp. dc̄m supiꝰ: hic q̄ patit̄ sepationē cū vulnere debet oī die semel medicari ⁊ mutari. ſꝫ ille q̄ patit̄ sepationē absqꝫ vulnere nō dꝫ mutari nꝫ ligari nisi de 3° in 3m vel de 4° in 4m. Cum vulnꝰ trāsierit dies. ix. mūdificet̄ ⁊ icarnet̄ cū emplo qđ sic fit. Re. mellis ro. lib. ß. farie fenugreci ⁊ hordei vł volatiue an̄. ℥. ij. thuris aloes an̄. ℥. ß. icorporent̄. fcā mūdificatiōe ꝯsolidet̄ cū puluere q̄ sic fit. Re. nucū cyp̄ssi mumie gallarꝫ an̄. ℥. ß pulnerizent̄ ⁊ cribelent̄. Dieta ⁊ potꝰ nō variātur ab eo qđ superiꝰ diximus ca. de dislocatione spondilium.

Capitulum. xxj. de dislocatione humeri seu capitis adiutorij cum vulnere ⁊ sine vulnere.

v Vt plurimum caput adiutorij i hūero dislocat̄ ad ptē iferiorē vsus titilicū ⁊ raro ad an̄riorē ⁊ ad superiorē. ſꝫ ad posteriorē vsus spatulā nullo mō dislocat̄. Cogn̄scit̄ aūt dislocatio membri illiꝰ qͥ est ad partē inferiorem vsus titilicū p tactū i asella ⁊ sub titilico q: ibi appebit manifeste eminens i mōꝫ nucis seu oui ⁊ pp h̄ descensū capitis vtebri seu capitis ossis adiutorij ad iferiora et ex supiori videbit̄ vacuitas ex cā ꝯria. Cū aūt dislocatio fuerit ad ptē an̄riorē vel supiorem māifesta apparebit eminētia i loco an̄riori vel supiori ⁊ vacuitas i p ꝯria. Cōe aūt signū i oībꝰ dislocatiōbꝰ q̄ sūt vere dislocatiōis ē imobilitas mēbri dislocati i loco in quo nāliter mēbrꝫ mouet̄ ſꝫ volūtatē. Si āt caput adiutorij dislocatum fuerit ad ptē iferiorē vsus titilicū: ꝯueniēs ē vt restaurator hēat vnū mistrꝫ q̄ teneat cubitū ifirmi firmū cū brachio eleuato ⁊ extēdat ⁊ relaxet ipm ad volūtatē restauratoris donec restauratio ꝯpleta fuerit ⁊ hēat aliū mistrꝫ q̄ caput ⁊ psonā ifirmi sustineat ne hora eq̄tionis moueat̄: ⁊ cū oīa ista ordinata fuerit hēat restaurator in māu sua pilā de filo vel stupa vel petijs durā ⁊ bn̄ fortē cuiꝰ q̄ntitas sit ad mōꝫ vacuitatꝫ titilici seu asellet ⁊ pōat ipam pilā sub asella ⁊ cū posita fuerit habeat mādille ⁊ pōat medietatē mādill sup pilā ⁊ vnā ptē mādill accipiat cū sua dextra restaurator ⁊ aliā ptē cū sinistra: ⁊ cū sic fecerit firmiter ⁊ fortiter teneat caput adiutorij sursū ⁊ mister cubiti extētiōis cubitū relaxet vt leuiꝰ os ad locū redeat. ⁊ tādiu ꝯtinuet̄ hec sepatio donec eq̄tio fcā fuerit: q: si dislocatio fcā fuerit recēs nō poterit eē qn̄ os ad locū redeat de facili p istū mōꝫ. Fcā eq̄tiōe pōatur emplꝫ cū petia sup locū qđ sic fit. Re. farie cicercule vel hau. seu hor. vł siligis lib. ß. masticis draga. sang. dracōis gūmi arabici an̄. ℥. j. mumie boli armēi an̄. ℥. ß. terātur ⁊ cribelētur ⁊ icorporētur cū albūinibꝰ ouorꝫ: ⁊ sic fiat bn̄ liqdū currēs ⁊ iuoluatur bn̄ cū petia ⁊ emplo totū mēbrꝫ lesū cū titilico. ⁊ sup petiā in loco titilici pōatur pila stupea ⁊ rotūda vł de petijs. Et sup emplm̄ ⁊ petiā faldelle. iij. vł. iiij. cōprehēdētes totū hūerꝫ ⁊ spatulā ⁊ titilicū. ⁊ sup istas faldellas stupeas infusas i aq̄ ⁊ bn̄ exp̄ssas fiat ligatio cuꝫ bida cuiꝰ latitudo sit circa. vj. digitos ⁊ plus. ⁊ reuoluat̄ bida a latē leso ⁊ nō leso donec firmꝰ pmaneat. ⁊ nectet̄ q̄libꝫ reuolutio bide cū filo ⁊ acu ⁊ pōat̄ defensiuum de bolo ⁊ oleo ro. ⁊ silibꝰ. Circa locū lesū imediate post pmā ligationē vel eadē die fiat̄ flomia de māu ꝯria ex vena cephalica q̄ ē apud pollicē vł vētosatio i naticis asellet cū suppositorio seu clisteri oī die sel vel bis. Cū mādilli suspendātur brachiū cū manu ꝯphendēdo cubitū ⁊ hūerꝫ vt bn̄ sustētet̄ adiutoriū ad collū ifirmi ⁊ sic dimittat̄ qn̄ remoueat̄ vsqꝫ ad. iij. dies vel. iiij. plus ⁊ minꝰ ſm ꝙ medico videbit̄. Tractet̄ mēbrꝫ hora restauratiōis ⁊ ligatiōis ⁊ ēt absqꝫ dolore p posse ne hūores ad locū lesū currāt nā dolor pparat locū ad recipiēdū hūores ⁊ dispōit oē mēbrꝫ ad apationē: qbꝰ ordinatis iungat̄ ifirmꝰ vt cōedat vsqꝫ ad securitatē apatis succū hordei farri vel hauene vel spelte ⁊ micā pāis lotaꝫ in aq̄ ⁊ lactucas ⁊ spinachias ⁊ cucurbitas vides ⁊ siccas ꝯditas cū amigdalis. Et bibat aquā decoctiōis p̄ru. sic. vel aquā hordei vel aquā zuchari vel aquā decoctā purā. ⁊ pōt cōedē poma cocta vel pira: postea redeat ad cibū ⁊ potū ꝯsuetū. Si aūt cū dislocatiōe fuerit vulnꝰ i ligatiōe illa dimittat̄ vulnꝰ coop̄tū. ⁊ si idiguerit sutura suat̄. si vͦ nō dimittat̄ ⁊ curet̄ oī die vulnus vsqꝫ ad pfectā curationē cū emplo qđ sic fit. Re. mellis ro. lib. ß. thuris masticis dragagāti gūmi arabici sang. draco. an̄. ℥. ß. farie fenugreci. ℥. ij. misceātur sil. Facta icarnatiōe ꝯsolidet̄ vulnꝰ cū puluere de nucibꝰ cyp̄ssi. Si aūt h̄ sepatū vel tortū seu mollificatum fuerit ꝙ scies eo ꝙ mouebit̄ i loco suo q̄uis cū dolore: ⁊ ꝙ nō erūt ibi signa dislocatiōis māifeste tūc pcede i cura eiꝰ vt diximꝰ de dislocatiōe cū minori violentia tn̄ ⁊ mō meliori: ⁊ si pꝰ restaurationē i mēbro durities vel nodositas remaneret mollificet̄ cū vngēto de bdelio et oppoponaco: ⁊ alijs rebꝰ fcō ca. de vulnē rasete manꝰ in fine. si vͦ h̄ os dislocatū fuerit ad iteriora vel superiora nō reqrit̄ aliđ nisi vt locꝰ mānibꝰ iprimat̄ ⁊ sustētetur vt supiꝰ dcm̄ est. ⁊ fiat in oībꝰ vt narratū ē. Si vͦ post tp̄s i quo restauratio deberet eē firmata h̄ē vsqꝫ ad dies. xv. vel. xx. vel circa id adiutoriū descēderit p se ⁊ cū restaurat̄ manu medici ad locū ⁊ iterꝫ cadit signuꝫ est fracture vel sepatiōis ligamēti ligātis caput adiutorij cū piscide spatule. ⁊ i h̄ cāu dislocatio adiutorij nō recipit curationē: nec dislocatio vtebri coxe nisi mollificatio ligamēti eēt ex materia hūida mollificāte locuꝫ ꝙ exsiccari nō posset bn̄ficio cauterij fcō in loco i tribus locis circa vtebrꝫ. ⁊ si p istā viā cū ligatura dcā firmationem nō recipet in situ suo nō ē spes hūida amplꝰ đ cura eiꝰ. Dimitte ḡ curā istā meliꝰ ē. Qđ si os illđ lōgo tēpore steterit dislocatū: ⁊ iā durities incepit mollificet̄ locꝰ cū vngēto de gūmis supiꝰ dcō ⁊ fomētetur oī die bis vel sel cū aq̄ decoctiōis malnauisci ⁊ seis fenugreci ⁊ silibꝰ. fcā mollificatiōe trahat̄ ⁊ moueat̄ locꝰ cū pila ⁊ mādilli fortiter ⁊ reducat̄ ad locū. ⁊ si p hāc viā non posset restaurari pōatur aliqđ rotūdū cū aliq̄ latitudie in titilico: ⁊ ponat̄ aliqđ lignū rotūdū cuius latitudo sit tāta ꝙ duo hoīes possint illđ lignū sup spatulas tenē: ⁊ sup illđ lignuꝫ pōatur pila q̄ ē i titilico loci ifirmi. ⁊ sit tertiꝰ q̄ teneat cubitū adiutorij lesi firmū mānibꝰ ⁊ suspēdat̄ p istū mōꝫ hō lesus ad lignū illđ. vel suspēdat̄ infirmus p mōꝫ istū ad lignū scalle manual ⁊ erit idē. Si p istā reducit̄ adiutoriū bonū ē. Si vͦ nō dimittat̄ q: incurabilis ē egritudo. ſꝫ si p viā istā reduceret̄ pcedat̄ in cura eius in omnibus vt superius diximus postqꝫ restauratio debite facta fuerit.

Ca. xxij. de dislocatiōe cubiti cū vlnē ⁊ sine vlnere:

d Dubiosa est restauratio huiꝰ loci multuꝫ pp̄ter eiꝰ ꝯpositionē. nā ibi sunt ossa minuta ⁊ hn̄tia figurā rotle hauriēdi aquā a puteis q̄ aliqn̄ vel cū difficultate restaurātur seu nullo mō cogn̄scitur ex tactu cū iuenit̄ eminētia indebilita i loco isto ex eo ꝙ infirmꝰ nō pōt brachiū mouere in loco vt ꝯsueuit pōt p̄ter fracturā in h̄ loco ⁊ alijs nodis cōibꝰ accidere torsio mollificatio vel sepatio q̄ oīa curāt̄ cuꝫ eisdē rebꝰ ⁊ eodē mō vt dislocatio. ſꝫ cū minori labore ex pte restauratoris ⁊ minori dolor̄ quo ad ifirmū. Sꝫ in dieta flomia vētosatiōe ⁊ potu ⁊ clisteri ⁊ suppositorio nō differūt p̄ter ꝙ dislocatio cū vulnere p se ⁊ de 3° in 3m vel q̄rtū: ⁊ vulnꝰ soluit̄ oī die ⁊ ligat̄ cū medicinis ꝯueniētibꝰ. Qn̄ vͦ torsio vel mollificatio seu sepatio cū vulnere fuerit oī die ⁊ hora i q̄ ligatura soluit̄ mutatur vulnꝰ mutat̄ torsio vel sepatio seu mollificatio ⁊ ecōuerso. Cognita ⁊ inq̄sita dislocatiōe digiti oꝫ vt restaurator accipiat brachiū ifirmi circa rasetam cū māu dextera ⁊ cū manu sua sinistra regat ⁊ ꝯphendat acuitatē cubiti. h̄ fcō moueat brachiū cū māu dextra ꝙ tenet an̄ ⁊ retro extendēdo ipm vel plicādo vel flectēdo ipꝫ suauiter tādiu ꝙ locatio ꝯpleta sit ⁊ tūc imediate pōat sup

locū lesum petiā īfusā in oleo ro. tepido ⁊ bn̄ expssam: ⁊ sup istā petiā pōat emplm̄ ꝯstrictiuū dc̄m supiꝰ ⁊ sup emplm̄ ponātur faldelle nūero plures vt totꝰ locꝰ ꝯphē datur vndiqꝫ ⁊ postea ligeẗ cubitꝰ ligatꝰ vsus pectꝰ et suspēdaẗ cū plicatiōe tali cū mādilli ad collū. Quibꝰ ordinatis ſlomeẗ de manu ꝯtria vel vētoseẗ in spatul. fiat clistere vel suppositoriū ſm ꝙ fuer necessariū. ligetur de 2° in 2m diē vel 3m ne nimis locꝰ induraret. ⁊ omni die ⁊ hora qn̄ mutaẗ vel ligaẗ extēdatur brachiū ⁊ plicetur tādiu ⁊ suauiter ꝙ seipm̄ possit infirmꝰ extēdere ⁊ plicare: ⁊ sic fiat vsqꝫ ad finē. ī fine vngaẗ locꝰ oī die cū vngēto ꝺ bdelio ⁊ oppoponaco ſcd̄o ca. de vulnē rasete Si v̄o cū dislocatiōe fuerit vulnꝰ ⁊ idiguerit sutura suaẗ ⁊ si nō indiguerit nō suaẗ ⁊ ordineẗ sic ligatura dislocationis ꝙ vulnꝰ possit mūdificari oī die ⁊ icarnari cū emplastro dc̄o ca. supiori ſcd̄o ex melle ⁊ puluribꝰ pꝰ incarnationē ꝯsolideẗ. Sꝫ attēdas hic q: nō sic in isto casu oī die ligatiōe dꝫ mēbꝝ moueri si vulnꝰ fuerit extransuerso cubiti vel in ꝯtriū dislocatiōis q: talis cōmotio īpediret ꝯsolidationē vulneris ⁊ ꝯtinuationē ꝑtiū. ſcd̄ā incarnatiōē ꝯsolideẗ cū puluē nucū cypssi ⁊ tūc securꝰ poterit sepe brachiū a medico moueri ī cubito ad nālē motū ꝑ istū mōꝫ meliꝰ redeat. In fine mollificeẗ locꝰ cū vngento qd̄ diximꝰ ⁊ sepe ēt moueaẗ cū vngiẗ ⁊ spāliẗ añ ⁊ retro. Dieta ⁊ potꝰ fiat vt dc̄m̄ ē ca. supiori ⁊ anteriori: semꝑ cū vulnē ⁊ sine vulnere suspēdaẗ cū mādilli brachiū ad collū vt bn̄ mēbꝝ qescat ⁊ maxie ſm figurā apparet ꝯueniētē magꝫ ad vulneris ꝯtinuationē: vl ponatur seu ordineẗ sup puluinar brachiū totū extensum ſm lōgitudinē si necīū fuerit ꝑꝑ vulnꝰ ſcm̄ ex trāsuerso.

Capitulum. xxiij. de dislocatiōe nodi rasete manus sine vulnere ⁊ cum vulnere.

b Oc membrum ꝺ leui a loco rēouetur ⁊ ex oī cā q̄si debili sed cū difficultate restauraẗ ⁊ ħ ē ꝑ ossa minuta rasete manꝰ q̄ a medico tractari n̄ pn̄t ⁊ ēt capita focilū mītū sbtilit ꝯtiguāẗ cū ossibꝰ rasete ⁊ ossibꝰ pectis. Un̄ postq̄ hic locꝰ dislocaẗ raro nisi cū difficultate restauraẗ qn̄ doleat hora motiōis ⁊ laboris ꝑꝑ ħ vt plimū torq̄t ħ mēbꝝ mollificaẗ ⁊ extēdiẗ seu sepaẗ ⁊ nō dislocaẗ. sed oēs medici ⁊ laici ēt dicūt ꝙ ois dolor cū torsiōe sepatione ⁊ mollificatiōe in ħ loco sit dislocatio. sꝫ non ē verꝫ: q: dislocatio ī isto loco ⁊ silibꝰ fit cū dolore ⁊ tumore vl eminētia ī loco ⁊ cū ꝑuatiōe motꝰ mēbri torsiōe sepatione mollificatiōe ħ nō reqriẗ. Habita cognitiōe dislocatiōis faciat restaurator ꝙ vnꝰ mistroꝝ manū infirmi firmā ꝯprehēdēdo petinē manꝰ ⁊ digitos firmiẗ ⁊ aliū mistꝝ hēat q teneat brachiū cū illa ordinauerit eq̄t locū ꝯpmēdo ptes eminētes cū manu vsus ptes nō eminentes ⁊ ħ faciat ſm possibilitatē absqꝫ dolore. Et cū ħ ſcm̄ fuerit pōatur sup locū imediate petia infusa ī oleo ro. calo ⁊ expssa. ⁊ sup istā pōatur petia cū emplo ꝯstrictiuo ſcd̄o ex aliq̄ farinaꝝ ⁊ puluribꝰ vt supiꝰ dc̄m ē. Et sup emplm̄ faldelle stupee pōantur in aq̄ expsse ⁊ bn̄ īfuse inuolute ī emplo. Demū fiat ligatura loci cū bida cuiꝰ latitudo sit triū digitorū. ⁊ necteẗ q̄libꝫ reuolutio bide ⁊ firmeẗ cū filo ⁊ acu. Et fiat circa locū inūctio cū defensiuo ſcd̄o ex oleo ro. ⁊ bolo armeno ⁊ aceto ⁊ silibꝰ. fiat ſlomia de mān̄ ꝯtria. Et sit oī die infirmꝰ largꝰ ſm ventrē. Ligeẗ locꝰ de 3° vel 4° ī 4m si fuerit absqꝫ vulnere. Si v̄o cū vulnere muteẗ locꝰ oī die sꝫ dislocatio nō. Dieta sit frigida p̄ma die vel ſcd̄a: ⁊ postea redeat ad ꝯsuetudinē. Si aūt cū vulnere fuerit cureẗ ⁊ mūdificeẗ ⁊ ꝯforteẗ vulnꝰ ꝑ se sepati a dislocatiōe cū emplo ſcd̄o ex melle ro. dc̄o supius ⁊ puluribꝰ. Et si vulnꝰ reqreret ꝯducturā ꝑtiū ꝯducātur cū sutura; ⁊ sup suturā ponatur puluis suture ꝯseruatiuꝰ de quo facimꝰ mētionē ⁊ sup puluerē emplꝫ dc̄m incarnatiuū. In fine pꝰ incarnationē ꝯsolideẗ cū puluere nucuꝫ cypssi vt diximꝰ. in torsione sepatiōe mollificatiōe cū eisdē ꝓcedaẗ: sꝫ leuiori mō ⁊ debiliori ꝯtū ad rstaurationē. Si aūt aliqd̄ doloris in fine remāserit seu aliq̄ eminētie incōueniēs: vl duritiēs vngaẗ locꝰ ⁊ epithimeẗ cū vngēto de bdelio ⁊ oppoponaco ⁊ alijs rebꝰ ſcd̄o ca. de fractura costaruꝫ.

Capitulum vigesimumquartum de dislocatione ossium digitorum manus.

d E leui ossa digitoꝝ manꝰ dislocātur ꝑꝑ humiditatē eoꝝ ad flexionē q: pollex ex leui cā dislocaẗ in ſcd̄o nodo ⁊ de leui restauratur. sꝫ cēs digitoꝝ q̄si ex oī cā debili torq̄ntur mollificantur ⁊ sepantur seu distēdūtur. Restaurētur si dislocati fuerit. Si v̄o torti vel mollificati seu sepati empleẗ locꝰ dislocatꝰ seu tortꝰ vel extēsus seu sepatus cū emplo de faris ⁊ rebꝰ ꝯstrictiuis qd̄ sic fit. Re. farie cicercule seu fabe vel volatice vel siligis vel hauene masticis dragagāti gūmi arabici añ. ℥. j. boli arm. mumie. añ. ℥ ſ. fiat emplm̄ ⁊ incorporatū cū albu. ouoꝝ ⁊ fiat valde molle: ħ emplm̄ cū petijs tn̄ pōatur sup locū lesuꝫ: ⁊ ligeẗ bn̄ digitꝰ ſm ꝙ fuerit ⁊ dimittaẗ vsqꝫ ad dies iiij. ꝯtinueẗ sit ligatio de 4° in 4m donec locꝰ fuerit firmatus. Si v̄o pollex ī ſcd̄o nodo dislocatꝰ fuerit cū stupis cādatis ⁊ petijs ⁊ emplo ita ligeẗ reuoluēdo bidā ad brachiū ⁊ ad digitū ⁊ bn̄ ⁊ decēter remaneat ī suo situ ⁊ loco. Et nectētur reuolutiōes bide cū filo ⁊ acu ſm ꝺbitū mōꝫ ⁊ figurā. ⁊ sic dimittaẗ ⁊ nō dissoluatur nisi de 4° in 4m. In fine pꝰ ꝯfirmationē vngatur locꝰ ⁊ mollificeẗ ⁊ epithimeẗ cū vngēto de bdelio ⁊ oppoponaco ⁊ piguedibꝰ ſcd̄o ca. de fractura costaꝝ. ⁊ semꝑ cū vngiẗ moueatur digitꝰ leuiter ⁊ suauiter absqꝫ dolore. ⁊ sic ꝑ tempus ad suam redibit operationē. De dieta multū diximus superius.

Capitulū. xxvj. de dislocatione anche seu ossis vertebri cum vulnere ⁊ sine vulnere.

b Dc mēbꝝ vt plimū dislocaẗ ad iferiora versus sūmitatē natice raro ad supiora et aliqn̄ dislocatur ad iteriora ī iguie: ad posteriora nullo mō vsus os anche dislocatur ꝓpter os anche ⁊ ligamētū eiꝰ. Cū aūt dislocatur ad iferiora incliatur pes ifirmi ad iteriora ⁊ curaẗ cū ħ crus ita ꝙ calcaneū nō applanaẗ in terra ⁊ fit eminētia māifesta ī parte posteriori. Si v̄o dislocatur ad supiora eleuaẗ totꝰ pes ⁊ totꝰ curatur eq̄liter. Si v̄o ad iteriora dislocatur pes iclinatur ad exteriora vsus ptē siluestrē ⁊ elōgatur crus plus debito ⁊ eminētia māifesta inenitur ī inguine. Qn̄ v̄o dislocatur ad iferiora vel supiora ꝯuenit restauratori vt locet ifirmū sup vnū bācħū amplū corꝑe suppino ⁊ tūc ordinet cū vno mistroꝝ vt capiat infirmū fortiter manibꝰ in genu ⁊ circa genu ⁊ pꝰ istū mistꝝ hēat aliū q regat crus ifirmi ⁊ iste vltimus mister nō faciat aliquo mō aliquā violētiā cruri: sꝫ ipꝫ regat leuiter ⁊ suauiter ꝑter ꝙ ifirmo iniuriā faciat: ⁊ 3m mistꝝ hēat q regat infirmū ⁊ ipm̄ firmiter teneat circa spatulas ad volūtatem restauratoris. Ultimo restaurator pōat mādile lōgum inuolutum inter coxam infirmam ⁊ testiculos: et sic trahat coxam ad superiora vt vertebrū seu coxa moueatur ⁊ cum sentiet ꝙ mouere faciat ⁊ impet illi ministro qui tenet genu vt violenter hora commotiōis trahat genu cum coxa inferius: ⁊ cū ħ adiuuet ipsum ministruꝫ in trahendo inferius: secundus minister qui regit crus infirmi ⁊ cum isti ministri trahant coxaꝫ cum crure inferius hora motionis facte a restauratore cū mādili tunc iste restaurator in istis duobus dislocationibꝰ relaxet mandile vt os vertebri motum ⁊ extractū ad superiora cum mandili a restauratore per violentiam: tum propter magnitudinem inductam attractione coxe ⁊ eius ossis a ministro tenente genu ⁊ tenente ⁊ regēte crus os vertebri ad locum suum redeat. ⁊ ꝙ hoc os ad locum rediJt scies per priuationem signorum significantium dislocationem posteriorem ⁊ anteriorem: de quibus signis in principio capituli fideꝫ fecimꝰ. Quādo os vertebri seu coxe ad interioꝛu dislocatum fuerit ⁊ mediꝰ iueniet ī vacuitate iguis eminētiā ⁊ duritiē tūc ordinet tres mistros vt diximꝰ ⁊ ifirmū sup bācħū latum ponat corpore suppino. ponat etiam restaura

tor ad mādille inuolutū inter corā ꝛ testiculū. ꝛ sit medi
etas mādilis tracta vsus spinā ꝛ alia ei⁹ medietas ver
sus vmbilicū in parte domestica ꝛ mediū ipsi⁹ mādi-
lis sit locatū supra lumē in loco: ꝛ tūc restaurator hora lo
catōis totū ꝯriū qd̄ fecit in dislocatōe supiori. vbi grā
p⁹ restaurator dʒ iniūgere ministro q tenet gēu ꝛ illi q re
git crus vt violēter cū minori dolore q pōt fieri sm ꝙ
reqrit opatio talis trahat os coxe dislocatū ad inferiora
ꝛ ipm moueat. ꝛ cū restaurator senserit ꝙ motū fuerit
os violēter cū mādili hora motōis trahat ipm ad su-
piora ꝛ reducat illū ad locū ppriū ꝛ fiet locatio ossis d̄
bita p vnā vel duas seu plures tales dislocatōes si vn
ꝙ dʒ fieri. hic modus locatōis locum hʒ in isto casu pp
magnitudinē mēbri. in alijs. vo nō sic reqrit. facta eq̄-
tōe seu restauratōe ponat emplastꝝ ꝯstrictiuū de fari-
nis ꝛ puluerib⁹ ca. de dislocatōe ossiū digitoꝝ manus
cū petia cōprehēdēte totā anchā cū inguine. ꝛ nullo mō
supra locū lesum ponat oleū ro. neqꝫ p se neqꝫ cū petia
ꝙuis illud fiat in multis locis dictis. supi⁹ nā mēbꝝ ma
gnitudie sua ꝛ difficultate sue locatōis indiget ꝯstricti
one forti ꝛ durabili ꝛ nō mollificatōe aliq̄. Sup petiaʒ
vo emplastri ponat faldelle stupee numero ꝯueniēti vt
tot⁹ loc⁹ cū inguine ab ipsis cōprehēdat ꝛ inuoluant
eedē stupe in emplastro fcō molli valde. impleat loc⁹
inguinis cū stupa vel petijs vt vacuitas loci nō ipedi-
at ligaturā. liget post h̄ membꝝ cū binda cui⁹ latitudo
sit plus ꝙ palmū vnuʒ ꝛ reuoluat binda sub inguine ꝛ
sup nodū ꝛ ꝯuertat ad partē sanā vsus vmbilicū ꝛ spi-
nam ꝛ firmet q̄libet reuolutio cū filo ꝛ acu ita vt possit
durare p̄ter ꝙ mouet aliq̄ reuolutio vsqꝫ ad tps secūde
ligatōis. facta ligatōe ꝛ bene firmata vngat loc⁹ circa
bindā cū defensiuo facto ex bolo ꝛ oleo ro. ꝛ aceto ꝛ si-
milib⁹. ꝛ locet ad iacēdum corpore suppino p̄ter h̄ fa-
cta restauratōe vt firma remaneat ꝛ mēbꝝ formā bo-
ne restauratōis non amittat: ē ꝯueniens vt liget crus i-
firmi inclinatū sub coxa firmiter cum coxa ita ꝙ tene-
at infirmus calcaneū ligatuʒ ꝛ adherēs cū seia: ꝛ sic re
maneat vsqꝫ quo locus fuerit firmat⁹. ꝛ erit ifirmo val
de vtile eo ꝙ restauratio melius firmabit ꝛ durabit si
a medico mēbꝝ bene fuerit cōpositū ꝛ restauratū. ꝛ aʒ
ex isto mō ligatōis restauratio hui⁹ mēbri male facta cō
pletur. Flebotomet die p̄mo ligatōis de manu ꝯria ex
vena q̄ est inter annularē ꝛ auricularē digitū q̄ appel-
latur saluatella seu epatica in manu dextra ꝛ splenetica
in sinistra: vel vētoset in natica coxa. Ascellet omni die
bis vel semel cū clisteri vel suppositorio: regat cū die-
ta ꝛ potu vt dictum ē ca. de dislocatiōe adiutorij sine
vulnere ꝛ cū vulnere. Si vo cum dislocatōe fuerit vul
nus magnum requirēs ꝯductura partium iudica ipsā
dislocatōem in tali loco eē incurabilē. tum ꝓpter diffi
cultatē dislocationis. tum ꝓpter magnitudinem mē-
bri q̄ impediret firmationem loci cum vulnere ꝛ vul-
nus impediret eq̄tōem ꝛ mollificaret locū ita ꝙ nō pos
set firmari. sed ꝓpter hoc nō desistas ab opatiōe bona
ꝛ rōnabili. sed in isto casu facias p posse vt membꝝ p̄-
mo reducat ad locū vt liget ꝛ emplastret cū incisione
petie emplastri ad modū vulneris ꝛ cū ligatōe fenestra
ta ita vt vuln⁹ appareat: ꝛ postea suatur vuln⁹ ꝛ sup su
turā ponat puluis ꝯseruatiuus suture q sic fit. Rec. san-
guinis draco. masticis dragagāti gūmi arabici an̄. ℥. ʃ
puluerizētur ꝛ cribelētur. ꝛ sup puluerē positū sup vul-
nus ponatur emplastꝝ mūdificatiuū ꝯfortatium: incar
natiuū dictum ca. de dislocatōe humeri cum vulnere:
ꝛ cū emplastro curet vuln⁹ ꝛ mundificet omni die. sed
dislocatio vel ligatura dislocatiōis siue fuerit disloca-
tio cum vulnere siue sine vulnerē nō moueatur nisi in
tertio vel q̄rto die. Eodē mō ꝓcedas si vulnus paruū
fuerit nō indigens sutura. Scias hoc ꝙ multi medici
sunt in hoc casu qn̄ dislocatio in h̄ ꝛ in alijs magnis mē
bris fit cū vulnere reqrēte suturā q p̄mo ꝯducūt partes
vulneris ꝛ ꝯseruāt vsqꝫ ad dies tres ligādo ꝛ mutādo
vulnus omni die cuʒ puluere ꝛ emplastro dictis vt vul
nus os nō impediat in restauratōe ossis. ꝛ tūc de tertio
die eq̄nt dislocatoeʒ: q2 tūc sanguis ꝯstrictus ē ꝛ labia
vulneris applicata quodāmō ꝛ postea ꝓcedūt vltra h̄
tps vt dixim⁹. sʒ hic mod⁹ nō sic mihi placet queadmo
dū p̄m⁹ ꝙuis aliqn̄ cōmode fieri posset q2 timeo si dis
locatio dimitteret ad tps ꝙ pp dolorē q nō cessaret ex
impfecta opatōe qn in tm̄ inflaret loc⁹ ꝛ apparetur p cō
tinuū fluxū humorꝝ vt in ea restauratio humorꝝ nō pos
set fieri ꝛ sic ppetuo in illa infirm⁹ remaneret infirmi-
tate ꝛ fieret p istā viā icurabilis egritudo. Curet g̃ vul
n⁹ magnū cū sutura p se ꝛ dislocatio p se cū pulue ꝛ cum
emplo icarnatiuo mūdificatiuo vsqꝫ ad pfectā icarnati
onē postea ꝯsolidet cū puluē nucū cypssi ꝛ silib⁹. Sʒ si
vuln⁹ paruū fuerit nō ē necessari⁹ puluis ibi ꝯseruās su
turā sʒ curet p se cū emplo mūdificatiuo icarnatiuo ꝛ pl
uere ꝯsolidatiuo vsqꝫ ad finē p̄ter ꝙ ligatura dislocati
onis nō moueat nisi de tertio ite tiū vel q̄rtuʒ diē vt
dcm̄ ē. De dieta ꝯueniēti ꝛ potu in isto casu dictū ē in
ca. de dislocatōe adiutorij. Si āt h̄ os dislocatū fuerit
lōgo tpe ꝛ iduratū ꝛ remāserit ineq̄tū ꝛ nō restauratū n̄
intromittē ei⁹ curā magis honorabile ꝛ ꝯueniēs mihi
vr̄ ꝙ itromittē. Et si istā curā i hoīe robusto facē volue
ris fac vt feci i quodā de placētia q erat fili⁹ dn̄e mōtal-
de nā iste hō steterat p vnū annū cū vtebro dislocato ꝛ
fuerat ei⁹ dislocatio ad posteriora ꝛ nullo mō poterat ire
nisi cū baculo erat aūt i etate. xxv. annorꝝ vel circa id.
Prima die q̄ venit ad me feci ipʒ poni i balneo deco-
ctōis maluauisci ꝛ se. lini ꝛ fenugreci ꝛ sic oī die stō ie-
iuno feci ipʒ itrare balneū vsqꝫ ad dies. xv. ꝛ i exitu bal
nei faciebā ipʒ inūgi p totū mēbꝝ cū vngēto de bdelio
ꝛ opoponato dicto ca. de dislocatōe spōdilū h̄ fcō vna
die i ortu sol' habui magistꝝ Girardū riciū ꝛ magistꝝ
Albertū q erāt magistri manuales ꝛ cū ill' duob⁹ alios
hoīes ꝛ posui ifirmū sup vnū bāchū valde amplū ꝛ lō-
gū plus ifirmo ꝛ tēptaui cū illis medicis ꝛ iuenim⁹ sa-
tis bn̄ locū mollificatū ꝛ illa hora ligaui supra genu p-
tis lese bindā amplā ꝛ fortē ꝛ extēdi vnā ptē bīde a la-
tere ptis domestice cruris ꝛ aliā partē binde supra par-
tē siluestrē cruris ꝛ hoc vsqꝫ ad plātā pedis ꝛ in planta
pedis partis lese ꝯtinuaui capita duo binde ꝛ ad inui
cē nodaui vt nō currerēt p aliquā violētiā q̄ ei fieri pos-
set nisi excederet māʒ q̄ esset tūc p̄ter intētionē boni re
stauratoris. ꝯtinua ēt binda ista fortissima valde ligata
cū multis reuolutōib⁹ sup genu ꝛ firmata ibi decēter ꝛ
bn̄ vt nō posset moueri sʒ ex mō reuolutionū firmā pos
set tenere coxā vsqꝫ ad finē restauratōis cordā vnā bo
nā ꝛ fortē ꝛ caput aliud illi⁹ corde ligaui ad lignū cuius
dā instrumēti ꝙ vocatur tornell⁹ ꝛ circa illud instrm lo
catū apud plātā pedis infirmi locaui duos hoīes q de-
bebāt ad volūtatē meā reuoluere ipʒ instrm hora resta
uratōis. Hoc facto posui vnū linteamē subtile lōgū du
plicatū vel inuolutū inter coxā ꝛ testiculos infirmi. ita
ꝙ vna eius medietas extēsa sit p spinā ifirmi vsqꝫ ad
caput ꝛ alia medietas linteaminis sup vmbilicū vsqꝫ
ad caput ꝛ ibi ꝯtinuaui capita linteaminis ad quoddā
lignū fortiter in terra fixū ꝛ erat illud lignū qdā palus
bon⁹ ꝛ fortis. Oībus ordinatis p̄paraui me circa ancā
infirmi dislocatā ꝛ palpaui eā manibus meis leuiter ꝛ
palpando precepi hominibus qui regebant tornellum
vt ipsum tornellum voluerent suauiter ꝛ non violen
ter ꝛ sic fecerūt ꝛ medici qui erant penes me iam pre-
parauerant emplastra constrictiua ꝛ faldellas stupeas
ꝛ bindas ꝛ filum ꝛ acum ꝛ omnia necessaria ad opus.
Post restaurationem ꝛ ipsi homines voluendo tornel
lum suauiter secundum meam voluntatem post tem
pus breue mouerunt vertebrum inferius de loco in
quo erat ꝛ cum motum fuit ego manibus meis ꝛ ma-
nibus medicorum compressi ipsum os ad locum pro
prium leuiter ꝛ suauiter ꝛ posui supra locum emplastꝝ
ꝛ faldellas ꝛ ligaui membꝝ decenter ꝛ suauiter dimi
si infirmum post ligatōem stare sic corpore suppino in
loco suo vsqꝫ ad dies q̄tuor q2 postq̄ locus eq̄tus fuit

ꝯligatus remoui infirmū a bācho in quo erat ⁊ tornel
lo ⁊ ip̄z in loco suo posui. Cōtinuaui ligaturā istā de q̄t
to in q̄rtū cū emplr̄o vsq̄ ad dies .xx. ⁊ tūc remoui oīa
⁊ p̄cepi īfirmo vt iret suauit̄ ⁊ sic fecit ⁊ liberat⁹ fuit ꝑ
fecte vt ipsi medici narrauerūt. Et vixit post in bona
sanitate plus .xij. annis. Et vidi ip̄z multotiēs ire ⁊ re
dire absq̄ nocumēto ī mēbro ⁊ sine aliq̄ claudicatōe.

Ca. xxvj. de separatione rotule genu.

b Hoc membrum nō dislocat̄ sꝫ sepat̄ ⁊ mollificat̄ ⁊ ꝯuertitur ad p̄tē inferiorē vltra debitū ⁊ raro ad sup̄iora ⁊
h̄ scies cū hō erigit crus ⁊ reddit rotula ad locū debitū
in tali mollificatōe seu sepatōe nō req̄rit̄ nisi vt medic⁹
faciat stare infirmū sup̄ pedes suos eq̄lr̄ ⁊ bn̄ ⁊ fortiter
⁊ firmit̄ stet corꝑe suppino ⁊ medic⁹ tūc cū manu sua
recta īpellat violēter ⁊ fortiter rotulā ad locū q̄ꝛ reddit
postq̄ aliquo mō mouet̄ iā reducta liget̄ loc⁹ cū emplr̄o
ꝯstrictiuo dicto sup̄i⁹ ⁊ firmet̄ bn̄ loc⁹ ⁊ dimittat̄ sic vs
q̄ ad dies .iiij. ⁊ tūc soluat̄ ⁊ iter̄ sel'liget̄. ⁊ erit libera
t⁹ si egritudo fuerit simplex. Si āt eēt cū apāte vel vul
nē curet̄ vuln⁹ ⁊ apa ꝑ se sꝫ ꝙ fuerit necīū ⁊ mollificati
uo ꝑ se. Si āt mēbꝝ īflaret̄ fiat flōmia de manu ꝯtria d̄
vena epica seu splenetica vel ex pede ꝯtrio de eadē ve
na q̄ ē int̄ annularē ⁊ auricularē digitū pedis vl' fiat vē
tosatio ī naticis vel crurib⁹ ꝯtria. Dieta ⁊ pot⁹ sit vt di
ctū ē in alijs. Vngat̄ loc⁹ q̄ ē circa genu cū defensiuo fa
cto ex succo semperuiue vel solatri ⁊ similibus. Et sic
ꝑfecte curabitur in breui tp̄e.

Ca. xxvij. d̄ dislocatōe genu cū vulnere ⁊ sine vulnē

d De facili dislocat̄ hoc mēbꝝ ⁊ de facili restaurat̄ nā ꝑ se cū hō erigit violēter sup̄ crus sup̄ genu reddit ad locū p̄ter ꝙ me
dic⁹ opet̄ aliq̄d si āt nō rediret ꝑ se ad locū h̄eat medi
c⁹ vnū mistꝝ q̄ extēdat fortiter crus īfirmi. Et ipse me
dic⁹ nō palpet genu s̄m lōgū ⁊ latū ⁊ statim ad locū suū
poterit ip̄z ꝯuertere. Facta eq̄tōe ponat̄ petia infusa in
oleo ro. cal. ⁊ bn̄ expssa sup̄ locū q̄ꝛ hec dislocatio nō mł
ta indiget ꝯstrictōe ⁊ sup̄ petiā emplr̄m ꝯstrictiuū ponat
⁊ sup̄ emplr̄m faldellas stupeas infusas in aq̄ ⁊ bn̄ exp̄s
sas in emplr̄o ꝯstrictiuo valde molli inuolutas. Et lige
tur bn̄ cū binda cui⁹ latitudo sit .iiij. digitoꝝ vel .v. ⁊ fir
met̄ q̄lꝫ reuolutio cū filo ⁊ acu ⁊ dimittat̄ sic ꝑ .iij. dies
vel .iiij. ⁊ fiat inunctio cū defensiuo facto cū oleo ro. ⁊
bolo ⁊ silib⁹. Flebotomet̄ in pede ꝯtrio asellet omni die
ꝑ se vel bn̄ficio clisteris vel suppositorij. Dieta ⁊ pot⁹
sint vt dictū ē sup̄i⁹. Attēde hic ꝙ oīs dislocatio cuiusc
ūq̄ mēbri postq̄ restaurata fuerit duꝫ fuerit egritudo
simplex videlicet ꝙ fuerit ibi apa vel vuln⁹ seu attri
ctio in breui curat̄ ⁊ nō req̄rit multas ligatōes. Sꝫ qn̄
fuerit ibi mollificatio vel separatio seu extensio q̄ꝛ hec
sunt egritudines neruoꝝ ligamētoꝝ ⁊ lacertoꝝ tūc re
q̄rit lōgū tp̄s ad ei⁹ curā. Vn̄ qn̄ dislocatio restaurata ē
⁊ nō redit mēbꝝ ad ei⁹ opatōeꝫ vsualē dꝫ medic⁹ iudi
care ꝙ cū dislocatōe fuerit extēsio in neruo vel lacerto
vltra debitū q̄ req̄rit ꝯfortatōeꝫ ex vngētis de gūmis
vt ē vngētū de bdelio ⁊ opoponaco ⁊ pinguedinis ⁊ si
milib⁹ facto emplr̄o de dislocatōe spōdiliū. Si aūt dis
locatōe ista fuerit cura vuln⁹ separati a dislocatōe cū ꝓ
pria ligatura ⁊ cū emplr̄o mundificatiuo incarnatiuo fa
cto ca. de dislocatōe humeri vsq̄ ad ꝑfectā incarnatio
nē. ⁊ in fine ꝯsolidet̄ cū puluere nucū cypssi ⁊ silib⁹. Si
aūt vuln⁹ eēt tale ꝙ indigeret ꝯductura p̄tiū ꝯducat̄ cū
acu ⁊ filo ⁊ ꝯseruet̄ cū puluē dicto sup̄i⁹. Et mūdificet̄ ⁊
incarnet̄ cū emplr̄o ⁊ in fine ꝯsolidet̄. ꝯfortet̄ loc⁹ q̄ ē cir
ca vuln⁹ cū defensiuo ne humores currāt ad locū apet̄

Ca. xxviij. de dislocatōe non rasete pedis cum vul
nere ⁊ sine vulnere.

h Hic locus ⁊ h̄ mēbꝝ cū difficltate r̄staurat̄ sꝫ leui⁹ dislocat̄. ⁊ difficultas sue restauratōis trahit̄ exp̄one ossiū rasete ⁊ ali
oꝝ ossiū ꝑuoꝝ ibi locatoꝝ q̄ sunt .vj. q̄ hora dislocatiōis
sepant̄ a sua ꝓpria positione ⁊ a medico hora restau
rationis in hoc loco ⁊ in raseta nodi manus bene tra
ctari non possunt propter occultationem ipsoꝝ ⁊ q̄ꝛ eoꝝ
compositio male restaurationis etiam cum separantur
a ꝓpa figura. nā eoꝝ figura nō est sensibus nota. Post
q̄ ergo hic loc⁹ vel hoc mēbꝝ dislocatū fuerit vel mol
lificatū equet̄ ꝑ posse absq̄ dolore s̄m ꝙ possibile fue
rit q̄ꝛ nō multa indiget extēsione ne ꝑꝑ dolorē humores
currāt ⁊ apetur loc⁹. Facta equatōe ponat̄ sup̄ locū pe
tia infusa in oleo ro. cal. ꝙ ꝯfortabit locū ⁊ dolorē re
mouebit. Et sup̄ istā petiā ponatur emplastꝝ ꝯstrictiuū
factū de farinis ⁊ puluerib⁹ dictū ca. de dislocatōe hu
meri. Et vngat̄ crus totū cū defensiuo facto cū succo
semꝑuiue vel solatri ⁊ aceto ⁊ boloarmeno ⁊ oleo ros.
vt defendat̄ locus lesus ne humores recipiat ⁊ ne ad
cū currere possint. Sup̄ petiā v̄o emplastri ponant̄ fal
delle stupee in emplastro inuolute. Et sup̄ eas fiat liga
tio cū binda cuius latitudo sit digitoꝝ q̄tuor ⁊ firmen
tur reuolutōes binde cū filo ⁊ acu. Et post illd̄ locetur
infirm⁹ ad iacēdū corpore suppino ⁊ crure eleuato ⁊ pe
de vt meli⁹ membꝝ defendat se a cursu humoꝝ. Stet
per quatuor vel q̄nq̄ dies vt nō moueatur non strin
gatur loc⁹ dolorose ne inflet̄ ⁊ stupidus fiat q̄ꝛ ex ista cā
posset vesicari ⁊ paraliticū fieri ⁊ in fine mortificari. H̄
facto flebotometur in pede ꝯtrio de aliqua vena. Fiat
clistere vel suppositoriū s̄m ꝙ necessarium fuerit. Die
ta non variat̄ a mō dicto cap. de dislocatōe spōdilium
neq̄ potus. Si autem cū dislocatōe ista fuerit vulnus
ꝙ indigeat sutura suatur ⁊ ꝯseruetur sutura cum puluē
de sanguine draconis masticis ⁊ alijs dictis superius.
Et super puluerem ponatur emplastꝝ de melle rosato
⁊ pulueribus dictum in precedenti capitulo. Et curet̄
cū istis vulnus ꝑ se a dislocatione si possibile est ⁊ si non
fuerit possibile curet̄ cum istis eisdem ⁊ dislocatio simł
vsq̄ ad perfectam incarnationem ⁊ postea ꝯsolidetur.
Si autem vulnus tale fuerit vt indigeat curetur vul
nus cum emplastro mundificatiuo ⁊ incarnatiuo sine
puluere vsq̄ ad ꝑfectam incarnatōem ⁊ postea ꝯsolide
tur cum puluere nucū cypressi ⁊ similium. Dictet̄ iste
vt alter ⁊ potus istius sit vt illi⁹. Si autem in fine re
staurationis dolor aliquis remaneret vel nodositas cō
fortetur loc⁹ ⁊ epithimetur cū vngēto de bdelio ⁊ opo
ponaco ⁊ pinguedine facto capitulo de dislocatiōe spō
diliū in fine ⁊ hec fiant tādiu ꝙ dolor vel nodositas ꝑ
fecte remoueatur.

Capitulum vigesimumnonum de dislocatione digi
torum pedis.

n Non requirunt digiti pedis cū dislocatur neq̄ aliq̄s digitorū eius nisi vt equentur seu equatur. ⁊ post equa
tōeꝫ ē ꝯueniens emplastrare locū cū emplastro ꝙ sic fit
℞. farine cicercule vel hauene vl' fabe seu siliginis li.
ß. sāguinis dra. masticis dragagāti gūmi arabici an̄. ℥
j. boliarmeni mumie an̄. ℥ ß. puluerizent̄ ⁊ cribelent̄
⁊ incorporēt̄ cū albumine ouoꝝ vt valde sit liq̄dū po
nat̄ cū petia h̄ emplastꝝ sup̄ eq̄tōe ⁊ liget̄ leuiter ⁊ sanit̄
nā hoc emplastꝝ stringit ꝑ se. Vn̄ ex parua strictura ad
dita sup̄ ista ꝑꝑ debilitatē membri ⁊ paruitatē bn̄ fieret
stupor in mēbro ⁊ caderet. Soluat̄ de die in diē ne ex ni
mia strictura accidat quid sinistri. in fine mollificet̄ lo
cus cum vngento de pinguedinibus ⁊ vt remoueatur
nodositas. ⁊ sic per istam viā ad pristinā locus vel mē
bꝝ reducatur sanitatem. Si ex illa cā dolor nimi⁹ mē
bro vel loco accideret ꝯfortetur locus cum vngēto de
fensiuo posito circa locū lesum, ⁊ fiat flebotomia ex pe
de contrario de vena q̄ est inter annularē ⁊ auricularē
digitū ⁊ regatur inferius cum dieta ⁊ potu frigidis di
ctis in alijs capitulis superioribus.

Explicit liber tertius de restauratione circa fractu
ram ⁊ dislocationem. Et icipit quartus de anathomia
in communi ⁊ de formis membroꝝ ⁊ figuris que sunt
ꝯsiderande in incisione ⁊ cauterizatione.

Ca.j.de anathomia ⁊ figura capitis gule ⁊ colli vsq; ad humeros ⁊ mēbroꝝ existētiū i istis ⁊ circa ista ſm ꝙ cyrugio pre manib⁹ pñt occurrere vel occurrerūt.
Ca.ij.de anathomia ⁊ figura humeri adiutorij ⁊ brachij vel aseid qḋ ē idē manus ⁊ digitoꝝ.
Ca.iij.de anathomia ⁊ figura furcule ⁊ costaꝝ ⁊ thoracis ⁊ spine eius vsq; ad stomacum.
Ca.iiij.de anathomia ⁊ figura vētris exterioris ab ore stōi vsq; ad anchas ⁊ spōdilib⁹ partis.
Ca.v.de anathomia ⁊ figura anche poplitis cruris pedis ⁊ digitoꝝ ⁊ mēbroꝝ existētiū in his.

Ca.j.ḋ anathomia ⁊ figura capitis gule ⁊ colli vsq; ad humeros ⁊ mēbroꝝ existētiū i istis ⁊ circa ista ſm ꝙ cyrugico pre manib⁹ pñt occurrere vel occurrerūt.

Manus ꝓmissum

fit determinare dē anathomia itē
tio nō fuit enumerare mēbra oīa
pticulārit ꝗ̄ꝗ̄ antiq conati sint
mēbra pticulariter diuidē ⁊ enu
merare i mēbris ptic̄larib⁹ ⁊ ꝗ̄
uis sit nec̄iuꝫ ꝯfiteri mēbra sim
plicia nō ratificari neq; i īfinitū
diuidi cū oē corp⁹ sit figuratū tñ nꝫ eoꝝ ratificatōes nꝫ
diuisiōes pfecte sūt sēsib⁹ māifeste.imo plib⁹ mēbris
nullomō vltie diuisiōes mēbroꝝ seu ratificatōes pñt p
aliq̄ viā sēsib⁹ manifestari. Nō ne vides qḋ qñ os in
vulnerib⁹ ex trāsuerso seu ſm lōgitudinē icidit sāguinē
vl̄ hūiditatē ab eis exire.ħ āt notoriū ē aput oēs ꝯside
rātes ⁊ aspiciētes i istoꝝ ⁊ mēbroꝝ ⁊ ꝯsiliū icisionibus
maxie cū corp⁹ viuū fuerit. Et dēs credē absq; dubio ꝙ
vñ sāguis exierit venā ibi repiri nec̄iū erit. Et cū sanguis fluxerit ⁊ actu cal̄s ⁊ mēbꝝ viuit ꝙ pñtia caloris ⁊
spūs erit nec̄ia a pñtia quoꝝ seqꝉ pñtia artarie ⁊ sic necessario vene ⁊ artarie i eisdē mēbris repiunꝉ. Tñ eoꝝ
ramificatōes subtiles ⁊ mīte nꝫ i illis nꝫ i multis alijs
sūt sēsib⁹ māifeste.⁊ ēt cū sit possibile p anathomiā seu
vltimā mēbroꝝ diōnē ⁊ eoꝝ numeꝝ ponē i scriptis ex
pōne tali tñ tediū ꝓueniret ꝙ aīa de ei⁹ vtute aut nō
aliqd aut modicū nō vtile ꝯphēderet. Ergo pp melius
vtili⁹ vī mihi vt ꝓcedā i anathomia vt ꝓmisi videlꝫ
i cōi ponēdo numeꝝ ⁊ figurā vel formā situ vl̄ locatōeꝫ
situ vel locatōeꝫ mēbroꝝ q̄ pñt eē sēsib⁹ mānifesta vt i
eis cū icisionib⁹ ⁊ cauterijs ⁊ opatiōib⁹ manualibusq;
errore ꝓcedere possis ⁊ q: caput ⁊ id ꝙ ē itra ipꝫ existit
vꝫ cerebꝝ ē radix vl̄ supponiꝉ p radice ad corp⁹ ⁊ spūalis dr̄ radix sēsus ⁊ mot⁹ sine qb⁹ ꝓfectū aīal viuē nō pōt
nec ēt aīal simplr̄ ⁊ sic p ꝯñs ē radix tot⁹. Incipiā hꝫ istā
viā ꝯsideratōeꝫ post ab anathomia cerebri capitis ⁊
mēbroꝝ exñtiū circa ipā ⁊ i ipsis. Cerebꝝ nāq; molle
ē i sui suba ⁊ medulosū hñs figurā lōgā ſm lōgitudineꝫ
capitis ⁊ diuidiꝉ totalr̄ i tres ptes i añriorē mediā ⁊ posteriorē q̄ ptes vētriculi appellāꝉ eo ꝙ i istis diuisionib⁹ formā q̄si vētris ⁊ cū q̄dā rotūditate q̄lꝫ ps assumit
⁊ isti vētriculi sup̄ ꝯcauitates i qb⁹ spūs aīales ꝯsistūt ⁊
i qb⁹ alteratōeꝫ ⁊ digōnē recipiūt sup̄ illḋ ꝙ i corde receperūt ad ħ vt sint apti ad opatōes aīales pficiēdas ⁊ ꝗ̄
uis tales vētriculi tres numerēꝉ i cōi q: añterior q satis ē maior oīb⁹ alijs i duas māifestas diuidiꝉ ptes. Et iō
a qbusdā dñr vētricli isti cerebri q̄tuor.⁊ ꝗ̄uis alij duo
vētricli sepatōes hēant nō dñr hēre diones.eo ꝙ occulte sūt ⁊ multū isēsibiles.sꝫ i diuisione pmi vētriculi i duas ptes nō ē sic. Diuidiꝉ.n.ħ vētricul⁹ i ptes duas manifestas i pma pte pmi vētriculi cerebri ordinaꝉ vt⁹ q̄
appellaꝉ sēsus cōis vel fātasia q̄ appꝛ̄hēdit oēs formas
appꝛ̄hēsas a.v.sēsib⁹ ⁊ iudicat de his post remotōeꝫ sēsibiliū appꝛ̄hēsiōe vtutū ⁊ istroꝝ sēsibiliū exterioꝝ i scd̄a
pte pmi vētriculi ordinaꝉ imaginatio q̄ retinet vel seruat formas appꝛ̄hēsas a sensu cōi i scd̄o vētriculo ordinaꝉ
cogitatio i medio illi⁹ vētriculi scd̄i ordinaꝉ extimatio
i vltimo ventriculo ordinatur memoria. Super cerebꝝ immediate ordinatur qdam paniculus valde mollis ⁊ tñ durior q̄ sit cerebꝝ vt sit ei⁹ tutamē ne durities
supioris paniculi ⁊ ossis cerebꝝ offēdat ⁊ ħ paniculus
ꝯtext⁹ ē ex artarijs ⁊ venis ad mōꝫ rete ligās ⁊ tenens
ipsas artarias ⁊ venas firmas sil̄ bonitate sue cōpōis
panicularis ⁊ ē a cerebro in qbusdā locis p venas ⁊ artarias q̄ exeūt ab ipso paniculo ⁊ intrāt cōmissuras vl̄
diones cerebri ⁊ ibibūt ei⁹ subaꝫ ⁊ viuificāt ⁊ dāt ei spiritū vitalē q a nā cerebri digeriꝉ ⁊ alteraꝉ ſm ꝙ ꝯuenit
vtutib⁹ ⁊ opōnib⁹ aīalib⁹. Sup illḋ velamē vel paniculū ordinaꝉ ali⁹ panicul⁹ illo durior vt defēdat cerebꝝ ⁊
pᵐ paniculū a duritie ossis ne ab ipso osse p suā duritiē
lesionē suscipiāt. Et sic ēt panicul⁹ ex artarijs ⁊ venis
ꝯtext⁹ ē in modū rete ligās ⁊ tenēs venas ⁊ artarias firmas sil̄ bonitate sue ꝯpōnis panicularis. Et ē diuisus ⁊
nō ꝯtinuaꝉ cū pᵒ nisi qbusdā locis p q̄ trāseūt vene subtiles ⁊ artarie ad cor ad coadunamētū paniculi subtilioris ⁊ mollioris ⁊ cerebri ēt. Et ħ pāicul⁹ appellaꝉ dura mr̄ a medicis vel supior miringa cerebri. Alter vō
panicul⁹ q immediate se hꝫ ad cerebꝝ appellaꝉ pia mr̄
seu iferior miringa. Hic panicul⁹ durior ⁊ firmior non
ꝯtinuaꝉ cū osse cranei ne ab ipō pp duritiē ei⁹ cōeꝫ lesionē suscipiat nisi a qbusdā ꝯmissuris ⁊ iūcturis ossis cranei p q̄s ptes pāiculose ligabiles exeūt cū artarijs ⁊ venis capilarib⁹ ⁊ ex istis ptib⁹ paniculose ⁊ ligamētalib⁹
cū tota ei⁹ suba fit panicul⁹ exterior coopiēs totū craneuꝫ ⁊ sic appet mō ꝗ̄tū dubiū ⁊ ēt tior cadit ex icisiōe paniculi sup cōmissuras vl̄ iūcturas ossis cranei ⁊ sup pforatōꝫ cū trepāo vel raspatorio i loco iūcture ⁊ cōmissure: nā p icisiōꝫ seu sepatōꝫ i tali loco ꝓuenit nocumētū
⁊ lesio ad durā mr̄eꝫ ⁊ cerebꝝ. Nō fiat igiꝉ opō cū ferro
tali loco si possibile fuerit euitare ppea scire dēs ꝙ cerebꝝ i pte añriori sub osse frōtis hꝫ duo additamēta silia
capitib⁹ māmillaꝝ in qb⁹ opatio vtutis odorabil̄ pficiꝉ ⁊ ibi circa finē carūculaꝝ nasi velamē duꝝ vel supior panicul⁹ pforat⁹ ē vt supfluitates ptiū cerebri añrioris p vias illas exeāt ⁊ ēt idē pāicul⁹ vl̄ velamē pforat⁹ ē i pte q̄ declinat vsus pallatū vt supfluitates scd̄i vētriculi ⁊ vltimi p viā istā purgēꝉ. Sup istos duos paniculos vꝫ durā ⁊ piā mr̄eꝫ ordinata sꝉ ossa cranei capitis
q̄ sꝉ.vj. Primū os capitis cranei ē os frōtis ⁊ appellaꝉ
coronale ⁊ ei⁹ frigida est q̄si ad modū semicirculi ⁊ hꝫ
q̄sdā eminētias in parte anteriori ⁊ cōtinuaꝉ cum osse
nasi in parte anteriori ad modum sere ⁊ in timporibus
⁊ in qbusdam alijs partibus ꝯtinuaꝉ mandibula superiori ad modum sere. Cōtinuatur etiam cum quibusdam ossibus magnis que verrualia vocantur ad modum sere ⁊ fit ibi figura ꝯtinuationū ad modū crozole
seu cruris cuius linea superior sit remota. Ista duo ossa verrualia ꝯtinuantur in medio capitis ad modum
sere inter se ꝯtinuātur ista duo ossa verrualia ad modū
sere cum osse a laude cuius figura est hec littera greca.
Λ. que ascripta est hic. Et sub isto osse ponitur os basilare ꝙ non ꝯtinuatur cum eo sed ipsum substentat ⁊ figuram capitis perficit. Applicatur tamen hoc os basilare ossi a laude ⁊ ponitur ⁊ formaꝉ inter ipsum ⁊ mandibulam superiorem. vt per istum modum ⁊ continuationem ossium ⁊ positionem figura capitis vt vides
perficitur. Ex lateribus vero capitis.scilicet ex parte
dextra ⁊ sinistra sunt duo ossa sub quibus sunt aures: ⁊
vocantur ossa mendosa que non continuantur cum ossibus verrualibus ⁊ magnis nisi per suppositionē partis ad partē. ⁊ inferi⁹ in istis ossib⁹ versus mādibulaꝫ
supiorem est foramen tortuosuꝫ in osse ꝙ appelatur petrosum hoc est durum valde ꝙ os est de substantia ossis mēdosi per quod transit neruus auditus. Sunt igitur ossa capitis comprehendentia cerebꝝ numero. vj.
⁊ vnum ꝙ appellatur basiliare ꝙ est in parte posteriori
sustinens alia ⁊ figuram capitis perficiens. Super ista
ossa immediate est paniculus fact⁹ ex paniculis interioribus ligatus cuꝫ commissuris cranei ⁊ exeuntibus ab
illis cōmissuris. ⁊ fit iste paniculus subtilis ⁊ spargiꝉ su

ꝑ oīa ossa crāei ⁊ ea ab exteriorib9 ligat sup istū pani-
culū fit pell' grossa pilosa q̄ tegit ⁊ ex venis ⁊ artarijs
⁊ neruis veniētib9 ab exteriorib9 ⁊ spālr ꝯtegit ⁊ fit
a neruis veniētib9 a foramine p° spōdilis pme ⁊ fora
mine ꝙ ē inter pmā spōdilē ⁊ scdaȝ q miscet cū venis ⁊
artarijs ⁊ panicul' tegētib9 paiculū coopiētē os capitis
Et fit hec pell' dura. Et ē habēs i se partes craneas sub
tiles nō bn̄ visibiles q̄ faciūt cōpositōeȝ grossiorē illius
pellis ⁊ mēbri. Scias ꝙ oēs incisiones capitis melius
fiūt ⁊ ẜm meliorē figurā q̄ fiunt ẜȝ ꝙ pili capitis currūt
natura nerui pellis capitis ẜm illū incessum incedunt
vt plurimū. Itē scire ꝯuenit ꝙ incisiones q̄ fieri debēt
nō est necesse vt fiāt in omni mēbro ẜm rugatōes vt in
frōte. Nā in frōte quāuis rugatōes fiāt ex trāsuerso in-
cisiones ⁊ maxime ꝓfunde debēt fieri ẜm ꝯtrium rugati
onum q: nerui frōtib9 ẜm lōgum ⁊ nō ẜm rugatōes ꝓ-
cedunt in capite in parte anteriori ordinat nasus q fa-
ctus ē ex ossib9 cartillaginib9 ⁊ ꝯtinuat cū foraminib9
suis duab9 eminētijs silib9 capitib9 mamillaꝝ q̄ sunt i
frōte in qbus opatio vtutis odorabilis ꝑficit ⁊ diuidit
pars nerui a tertio pari neruoꝝ q̄ intra nasuȝ ⁊ supra ē
ꝯueniēs ad sensū illi9 loci pter hoc nasus hȝ foramē in
palato. ⁊ foramina nasi ꝯtinuant cū isto foramie vt aer
cū os claudit ad euentatōeȝ cordis possit trāsire ⁊ etiā
hora somni. Ordinat sub esse frōtis in parte anteriori
duo oculi q facti sunt cōpositi ex trib9 humorib9 ⁊. vij.
tunicis h̄ mō ex cerebro anteriori. duo nerui ꝯcaui diui
dūt ⁊ sunt de pmo pari neruoꝝ habētiū ortū a cerebro
q cū separant a cerebro aliquātulū ꝯiūgunt ⁊ fit vna cō
cauitas ex illis duab9 ꝯcauitatib9 ⁊ postea separat i exi-
tu ipsoꝝ a craneo inuolnunt seu velant ex duo post pa-
niculis cerebri ⁊ cū craneū exiuerit fit ex eis paniculus
grossus ⁊ durus q scliroticus appellat post illud fit ab eo
dē neruo sic velato ali9 paniculus q scdina appellatur
⁊ hic paniculus qui appellatur secundina eo ꝙ post p-
mum paniculū fit ⁊ situat cōprehēdit intra se humorem
vitreū oculi ⁊ post istū paniculū fit ali9 paniculus q ap
pellat retin9 eo ꝙ talē hȝ figurā ⁊ cōprehēdit retin9 me
dietatē cristallini humoris intra se. Et ex retino pani-
culo generat ⁊ fit paniculus arane9 ⁊ vocat sic hic pa-
niculus q: talē hȝ figurā. ⁊ cōprehēdit intra se medie-
tatē humoris cristallini ⁊ facit orbē cū retino. Post reti
nū fit ali9 paniculus q vocat vueus eo ꝙ in sua figura ⁊
dispositōe vr̄ habere silitudinē cū vuea tunica: ⁊ hic pa
niculus forat9 in medio ⁊ hoc foramen vocat pupilla.
Et ꝯstringit ⁊ dilatat ẜm ꝙ fuerit necessariū ad hoc vt
in humore cristallino opatio visibilis ꝑficiat. Et cōpre
hēdit intra se totū humorē albugineū q ē necessari9 ad
ꝯseruatōeȝ ⁊ defensionē humoris cristallini ⁊ h̄ humor
albugine9 foramen exiret vuei paniculi nisi coopiret ⁊
sic necessaria fuit generatio alteri9 paniculi q vocatur
corne9 q sic vocat ꝓꝑ silitudinē quā vr̄ habere cū cor-
nu lucido. Fit hic paniculus ex paniculo scliritico ⁊ est
ligās cū isto totū oculū ⁊ ligatio nō erat bn̄ firmata vo-
luit natura ꝓꝑ meli9 vt firmior fieret ligatio facere pa-
niculū aliū fortiorē oīb9. Et fecit quēdā paniculū q ap-
pellat ꝯiunctiu9 ⁊ cōprehēdit totū oculū pter nigredi-
nē ⁊ fit ex paniculo coopiēte craneū ab intrīseco de quo
diximus q: fact9 fuit ex partib9 panicularib9 veniētibus
cōmissuras seu ꝯiūcturas cranei a paniculis cerebri ⁊
sic apparet mō q: incidere venas ex trāsuerso in frōte
ꝯfert in decursu humoꝝ a capite vel a cerebro ad ocu-
los pter h̄ ēt veniūt nerui a scdo pari neruoꝝ cerebri ꝑ
foramē cranei oculi q dāt oculis motū ⁊ sensuȝ ꝑ quos
sentiūt res nociuas. Potes ēt apphēdere ꝑ h̄ quō flebo
tomia vene frōtis ⁊ ēt flebotomia venaꝝ lachrymali-
um oculoꝝ q̄ sunt ex parte nasi ꝯferāt egritudinib9 ocu
loꝝ ex affinitate ⁊ de cursu earum ad loca oculorum
sub oculis vō ⁊ in anteriori parte ⁊ sub naso est mandi
bula supior q̄ ex. xiiij. ossib9 ꝯponit. ſȝ cōpositio ⁊ ipsoꝝ
ꝯiūctio ē oculta ⁊ nō bn̄ sensibilis ⁊ ꝓꝑ hoc de ipsa cōpo
sitōe ⁊ ipsoꝝ separatōe mentionem non fecimus. Sȝ ꝑ
vno osse in operatione manuali supponatur. In ipsa ve
ro mādibula supiori firmātur vl' inserunt dētes sexde-
ciȝ i qbusdā. xiiij. Sup ossa mādibule supioris. seu sup
os fit paniculus ex paniculo coopiēte os frontis. Et ex
tertio pari neruoꝝ cerebri ⁊ ex pte q̄rti paris ⁊ ex parte
qnti ⁊ ex scdo pari neruoꝝ nuce ⁊ tertio fit pellis cū ve
nis ⁊ artarijs ꝯueniētib9 coopiēs ipsum ⁊ nerui q sunt
in hac cōpositōe veniētes a neruis partiū cerebri ⁊ nu-
ce dāt sensuȝ ⁊ motū mēbris faciei ⁊ pallati ⁊ nasi ⁊ h̄
maxime cū isti nerui intrāt cōpositōeȝ musculoꝝ mouē
tiū partes istas. ꝯuenit ḡ vt incisiones q̄ fiūt vel fieri d
bēt locis mādibule supioris ⁊ nasi vt fiāt ẜm rugatōes
loci ipsi9 nā in illo mēbro rugatōes incedūt vt ē icessus
nerui ⁊ musculoꝝ faciei ⁊ nasi. A pari scdo ⁊ tertio ner
uoꝝ nuce: ⁊ q̄rto veniūt nerui ad musculos maxillaꝝ q
maxillas ⁊ mādibulā inferiorē mouēt: hec mādibula
inferior ex duob9 cōponit ossib9 q̄ in mēto ad modū se
re ꝯiūgunt ad inuicē ⁊ in parte posteriori ꝯiūgunt cuȝ
mādibula supiori nodose i q̄ mādibula inferi sunt in ali
qb9 dētes. xvj. ⁊ in aliqb9. xiiij. ⁊ ligant isti dētes supi
ores ⁊ inferiores cū mādibulis mediātib9 ligamētis ⁊
paniculis veniētib9 a paniculo tegēte ossa mādibule su
pioris ⁊ ligāte ea ad inuicē ex paniculis ligātib9 mādi
bulā inferiorē in mēto nā oēs isti paniculi ⁊ oēs iste li-
gatōes descēdūt a paniculo deriuato coopiēte os cra
nei q fit a paniculis cerebri ⁊ ꝑ hoc apparet quō dolor
dētiū cerebꝝ ⁊ caput ledit ꝑ mediū ⁊ dolorē īducit vni-
uersalē i capite inter mādibulā supiorē ⁊ inferiorē ē lin-
gua q̄ ē caro mollis venosa lacertosa ⁊ neruosa ⁊ ē reci
piēs a. vj. pari neruoꝝ cerebri neruuȝ sensibilē a. vij.
pari neruū motiuū. Sūt i ea due vene q̄ apparēt cū ele
uat: ⁊ fleborōmant ꝑ egritudinē lingue ⁊ ex apostema-
tibus q̄ fiunt in radice eius. Sȝ attendendū est hic ꝙ
flebotomia lingue in aliquo casu fieri nō dȝ nisi vlis fle
botomia aut ventosatio in spatulis pcesserit vel mun
d ficatio cū medicina seu clistere q: flebotomia vena-
rū lingue nisi aliquod illoꝝ antecesserit de his q̄ dixi-
mus trahit materiā ad gulā ⁊ augmētat egritudinem
⁊ specialiter si corpus repletū fuerit vel stipticū. Post
mādibulas ⁊ sub ossibus verrualibus in parte dextra ⁊
sinistra ordinate sunt aures super os petrosum duꝝ ꝑfo
ratum ⁊ est de substantia ossis mendosi ꝙ ē habēs i sua
ꝑforatōe multas inuolutōes in suo transitu ⁊ taliter ꝓ-
cedit vsqȝ ad neruum qnti paris cerebri per queȝ ner-
uum fit auditus ⁊ hic neruus concauus est. Sup hoc os
nascit ⁊ fit cartillago sparsa in q̄ sunt nerui sensibiles ve
nientes a paniculo coopientes os cranei ⁊ sunt ibi q̄dā
partes molles carnose ⁊ sunt ibi quedam reuolutōnes
venaꝝ ⁊ neruoꝝ semicirculares que inducunt medi-
cum ad incisionem ẜm illā figuraȝ in loco cum incisio
fuerit necessaria. Sub capite in parte posteriori ē nu-
ca supra q̄ȝ nucam spondiles colli qui sunt. vij. ordinā
tur ex qua nuca colli. vij. paria neruoꝝ ex foraminibus
spondilium exeunt. ita ꝙ primum par exit a primo
foramine prime spondilis ꝙ foramen est versus princi
palia nuce vbi nuca a cerebro separat ⁊ spargit sup cu
tim capitis ⁊ fit ibi pars musculoꝝ. Scdm exit a scdo
foramine ꝙ est inter pmam spōdilem ⁊ scdaȝ ⁊ ascen-
dit cutim capitis ⁊ dat ei tactū ⁊ ẜm aliquam partem
miscetur musculus colli ⁊ maxillarum ⁊ dat eis motū
Et tertium par exit a tertio spondili ⁊ spargit ẜȝ qd ad
motum maxillarum ⁊ ẜm quid ad m sculos spatulaꝝ.
Quartum vero par a superiori foramine quarte spon
dilis exit ⁊ ẜm quid transit ad musculos dorsi ⁊ ẜȝ qd
ad musculos partis anterioris ⁊ pectoris. Quintū ita
q̄ȝ par exit a foramine superiori. v. spondilis ⁊ spargi-
tur ẜm quid ad musculos mouentes capur ⁊ ẜm quid
ad musculos diafragmatis ⁊ ẜm quid ad musculos spa
tularum. Sextum par exit a foramine superiori. vj.
spōdil'. Septimū par exit a foramine supiori. vij. spōdi
lis ⁊ i exitu istaꝝ spargūt supi9 ⁊ i exitu ipsoꝝ spargūt
supius ⁊ inferi9 ad musculos colli ⁊ spatulaꝝ ⁊ capitis

⁊ thoracis ⁊ gule. Post neruos ⁊ musculos ordinantur
in collo vene ⁊ artarie manifeste ⁊ oculte vene ⁊ arta-
rie in collo manifeste ⁊ oculte sunt due post aures inci-
sio quarum valde timorosa ē quia ex icisione eaꝝ ꝓpter eoꝝ affi-
nitatē cū corde pulmone ⁊ cerebro seqtur sincopis ⁊ ꝺ
fectꝰ i multis rebꝰ ex nimio fluxu sanguinis post icisio-
nē q de leui nō stringit̃ mors seqt̃ multotiēs. Apparet
ḡ ꝙ oīa apata colli ⁊ oēs icisiones q̄ i collo fieri debent
ex natura positōis mēbroꝝ colli ⁊ ortu neruoꝝ in loco
illo debēt fieri ẜm lōgū ⁊ debēt vene ⁊ artarie p̄dicte q̄
ꝯtiguate sunt ad iuicē intueri eo ꝙ artarie in loco illo
magne sub p̄dictis venis manifestis ⁊ magnis vadūt
ita ꝙ vena in loco illo incidi nō posset vel ꝑforari qn
artaria vulneret̃ vel ꝑforet̃ ex ꝑforatōe q̄ꝝ ꝯtingeret ꝙ
dictū ē. In parte anteriori sup spondiles colli ex latere
gule locata ē cāna stōi q̄ vocat̃ meri vel ysophagus p
quā trāsit cibꝰ ⁊ potus ad stōm ⁊ ē cōposita ex lacertis
venis ⁊ artarijs neruis veniētibꝰ vi. pari neruoꝝ ce-
rebri ⁊ ꝯtiguat̃ versus gulā cū cāna pulmonis vel cū
trachea artaria ꝙ idē est q̄ ē cōposita ex cartillagine ⁊
ex neruis veniētibꝰ a. vi. pari neruoꝝ cerebri ⁊ ē rugo-
sa ⁊ hꝫ semicirculos versus partē exteriorē. In ꝯtigua-
tōe cū meri vel cāna stōi planiciē hꝫ ⁊ lenitatē ⁊ in sup
mo eiꝰ hꝫ epiglotū ⁊ cooptoriū ⁊ vt hora comestionis
eā nō intret cibꝰ nō aliqd ledens nisi sit aer vel alqd in
modū aeris. Et intelligas p epiglotū eminētiam que
vꝫ in gula in capite cāne q̄ eminētia cū figura quā indu
cit in loco ē necessaria ad diuersas voces generandas
sup cooptoriū ⁊ cānaꝫ factū ē sup radicē lingue qōdā in
strumētū ꝙ adheret palato in fine ē vua q̄ ē necessaria
ad scisionē aeris ⁊ ad diuersas voces generādas ⁊ ma
xime cū foramē ⁊ figurā ⁊ quātitatē retinuerit natura-
lē ⁊ ꝓpter hoc cū excedit modū ⁊ impedit vocē icidit̃ vt
sit meliꝰ instrm ad voces diuersas. Sup istas cannas
ordinati sunt nerui magni ⁊ parui manifesti ⁊ oculti q
veniūt ex pari. vj. ⁊. vij. neruoꝝ cerebri ⁊ miscent̃ mus
culus colli ⁊ gule ⁊ neruis tertij ⁊ q̄rti pariū neruoꝝ nu
ce. A parte dextra ⁊ sinistra cāne pulmonis sunt due ve
ne manifeste nigre q̄ guideꝫ vocant̃ ⁊ sub eis due arta
rie ex incisione vel ꝑforatōe q̄ꝝ decidit̃ sanguis ad pul
monē a quo veniūt imediate ⁊ cōpatit̃ pulmo ꝓpter eius
affinitatē ⁊ ipedit̃ in opatōe ⁊ cor ei cōpatit̃ ⁊ fit mors
subitanea ex hac cā. ⁊ ꝓpter hoc oēs incisiones q̄ fiūt in gu
la ē q̄cūqꝫ cā fiāt debēt fieri ẜm lōgū ⁊ euitare oēs vēas
gule ꝓ posse ⁊ spālr magnas ⁊ istas guideꝫ. Nā oīs ve
na gule hꝫ sub se artariā ocultā p quā maximā ⁊ imme
diatā hꝫ affinitatē cū pulmone ⁊ corde. ⁊ sic oīs incisio
istiꝰ loci timorosa vꝫ vt sensibꝰ manifeste appet. Sci-
as ꝙ gula ꝯtinuat̃ cū furcula pectoris in loco q appella
tur piscis gule seu ꝯcauitas ⁊ ꝯtinuat̃ collū cū parte po
steriori cū. viij. spōdili q̄ ē p̄ncipiū spōdiliū thoracis ⁊
ꝯtinuat̃ ēt cū osse spatule q̄si vsqꝫ ad humeꝝ vt firmiꝰ
⁊ meliꝰ moueat̃ cū necessariū fuerit vt eius figura pul-
chrior ⁊ nobilior videatur.

Ca. ij. de anothomia ⁊ figura humeri adiutorij bra-
chij manus ⁊ digitoꝝ.

P Ost collum ex gulā ⁊ latere dextro sini-
stro ordinatꝰ ē humerꝰ i quo
tria ossa ꝯtiguātur ad hoc vt eiꝰ figura melior
nobilior pulchrior ⁊ vtilior ꝓ motu ⁊ opatōe fiat. Pri-
mū quoꝝ ex istis ossibꝰ ē os spatule figura cuiꝰ vsus col
lū i partē posteriorē ē hn̄s latitudinē ad modū istri cuꝫ
quo fornarij exhūt panē de furno ⁊ i lōgitudine eiꝰ ē q̄-
dā acies q̄ extēdit̃ vsqꝫ ad caput spatule vsus humeꝝ
trāsiēs p mediū eiꝰ vsqꝫ ad latitudinē magnā q̄ ē vsus
collū i q̄ latitudine ē ampla ⁊ ꝯtiguata q̄dā cartillago ⁊
ista cartillago expādit̃ p ꝑtes spōdiliū pectoris vsqꝫ ad
septimā spōdiliū colli. Ex alio latere vsus hūeꝝ hꝫ os
spatule q̄ꝫdā grossitiē ⁊ in fine eiꝰ ē q̄dā vacuitas q̄ ap-
pellat̃ piscis ossis spatule i q̄ piscide caput rotūdū adiu
tori reuoluit̃ ẜm ꝙ opatōi illiꝰ mēbri ꝯuenit. Factū fuit
h̄ tale in tali figura vt spina pectoris ⁊ collū i suis situa
tionibus firmius remanerent ⁊ vt motus adiutorijs i
humeris meliꝰ ⁊ securiꝰ fieret ⁊ vt nō ex omni leui cā fi
eret dislocatio adiutorij. Apparet h̄ manifeste ꝙ os ad
iutorij nō dislocat̃ ad posteriora. A parte anteriori or-
diet̃ in humero vnū caput furcule ⁊ ꝯtiguat̃ cū osse spa
tule ⁊ ē os ẜm ex tribꝰ ossibꝰ humeri vt mēbꝝ illud in
sua firmitate meliꝰ remaneat ⁊ substētet illū locū ne i-
clinet̃ ex leui cā ad añriora ⁊ quia h̄ os in sua ꝯtiguatōe di
minutū ē ab osse spatule vt pulchrior fiat figura loci ⁊ ñ
ipediret motū vtebri. ⁊ sic apparet manifeste q̄uo ꝓpter
diminutōeꝫ illiꝰ ossis in parte illa vtebꝝ adiutorij ad
anteriora pōt dislocari. Post ista ossa sūt ligamēta isen
sibilia q̄ ligāt ⁊ ꝯtiguāt ossa ista ad iuicē ⁊ ē in medio pi
scidis ligamētū ꝯtinēs vtebꝝ cū piscide ex ruptura cuiꝰ
vl̃ descēsione cū sepatōe ꝯtiui ipedit̃ r̄stauratio disloca
tōis vtebri i tm̄ q̄nqꝫ ꝙ ñ firmat̃ i suo situ qn iteꝝ a loco
suo pꝰ r̄stauratōꝫ resiliat. Tertiū os humeri ē adiutoriū
ꝙ exteriꝰ ē gibbosuꝫ ⁊ interiꝰ ꝯcauū h̄ os medulare ē vt
ꝓpter magnitudinē sui ⁊ eiꝰ raritatē a medula formētatio
nē si necessariū fuerit recipiat eiꝰ caput supiꝰ ē rotūdū
⁊ ingredit̃ piscidē spatule ⁊ reuoluit̃ ⁊ ꝯtiguat̃ mediāti
bꝰ ligamētis cū alijs duobꝰ in loco vt dcm̄ ē. Alia vō ex
tremitas adiutorij ꝯtiguat̃ i cubito cū osse ꝙ hꝫ figurā
siteꝫ rotule cū q̄ haurit̃ aq̄ i q̄ rotula extremitas supioris
focil̃ igredit̃. Et scias ꝙ focile supiꝰ ē minꝰ ⁊ tēdit a par
te policis vsqꝫ ad rotulā cubiti ⁊ aliud focile ē inferius
⁊ ē lōgiꝰ ⁊ grossiꝰ ⁊ maiꝰ ⁊ tēdit a ꝑte siluestri. s. a digito
auriculari ad cubitū ⁊ supponit̃ cū q̄dā eminētia rostali
in lōgitudine adiutorij ⁊ rotule eiꝰ ⁊ facit figurā cubiti
cū flectit̃ acutā ⁊ hoc fuit vt locꝰ iste cū capite adiutorij
firmato in rotula remaneret firmior ⁊ ne ex leui cā ꝓpter
suppōneꝫ focilis maioris sup caput adiutorij dislocare
tur. Iste locꝰ ligamētis fortibꝰ ⁊ insensibiliter fortit̃ ē li
gatus vt figura mēbri ⁊ situatio illoꝝ ossiū infirmate re
maneāt: ⁊ vt pōdera cū eleuat possit hō sustinere ne v-
sus ꝑtē siluestrē vel exteriorē declinet brachiū ⁊ ibi foci
le inferiꝰ vl̃ maiꝰ circa eminētiā sui formā semicirculi
assumit. Post cubitū ordināt̃ duo focilia q̄ ẜm lōgitu-
dinē mediātibꝰ ligamētis ad iuicē ꝯtiguāt̃ ⁊ int̃ minꝰ ⁊
maiꝰ q̄si insitiue ⁊ hꝫ vnūqōqꝫ focilliū i loco vbi ꝯiūgū
tur cū ossibꝰ rasete q̄ ossa rasete sūt octo ⁊ ordināt̃ q̄tu-
or eoꝝ circa sumitatē duoꝝ focilliū q̄tuor ꝯtiguāt̃ cū q̄-
tuor ossibꝰ pectinis manꝰ ⁊ ligant̃ ad inuicē ⁊ illa ossa
rasete carent medulla ꝓpter eoꝝ duritiem ⁊ spissitudi
nem substantie earum. Si ossa focilium habent me-
dullam propter causam narratam in osse adiutorij ⁊
quāuis non appareat in osse minori sic manifeste vt i
maiori est ibi quedam raritas vel porrositas substan-
tie illiꝰ focilis minoris in qua humiditas reperitur in
modum medulle que tenet locum medulle. Post ossa
rasete manus ordinātur ossa pectinis que sunt. v. ⁊ ligā
tur p vicinitatem cum eis ⁊ ꝯtinuantur nodose ex al-
tera extremitate cum ossibus quatuor digitorum ⁊ nō
cum ossibus policis: quia os policis primam ⁊ magnum
extremitati focilis superioris contiguatur in loco iun
cture ⁊ hoc fuit vt fortius ⁊ melius moueretur ⁊ reli
quis. iiij. digitis decenter ꝯiungeretur in vnoquoqꝫ di
gitoꝝ manus sunt tria ossa que ligamentis ad inuicem
nodose ꝯiunguntur. Sup illa ossa ⁊ ligamēta ordinant̃
nerui veniētes a sexto pari neruoꝝ spōdiliū colli ⁊. vij
⁊. viij. ex quibus cum carne simplici ⁊ ligamētis illoꝝ
ossium fiunt musculi q humeꝝ adiutorium cubitū ⁊ bra
chium mouēt. Et extremitatibus istorum musculoꝝ
oriunt̃ chorde ex quibus digiti mouētur ⁊ membra i-
feriora de qbus musculus vnus magnus ⁊ manifestus
est in medio adiutorij ita ꝙ aliq̄ eius pars est in parte
domestica ⁊ altera eius pars ē in parte siluestri a qbus
chorde mouentes brachium diuiduntur ẜm diuersas
partes ⁊ in brachio ē vnus alius manifestꝰ declinās ad
partē siluestrem vt plurimum ⁊ expanditur p brachiū
a quo chorde diuerse separāt̃ mouētes digitos ad añrio
ra ⁊ exteriora ẜm necessitatem. Post istos musculos

ordinanť vene manifeste ⁊ occulte vna quaꝝ diuidiť
a vena asellari vel a vena q̄ in asella manifestať cū tñ
sit ꝑ humeꝝ ꝑ partē sinistrā brachij ⁊ venit ad supiorē
partē brachij ⁊ vocať cephalica q: ē ex vena cui⁹ vna
pars ascēdit cerebꝝ ⁊ ipm cū humeris suis ibibit ⁊ hec
pars mēbri brachioꝝ nutrit vñ ꝑ istā affinitatē sic vo-
cať. Ab ista humerali venit vena alia manifesta q̄ trā-
sit ꝑ partes manifestas adiutorij ⁊ per brachium ⁊ re-
uoluitur per partes adiutorij ⁊ brachij ⁊ per partem
siluestrē manus ⁊ vocať funis brachij q̄ reuoluiť ƀʒ istā
figurā ⁊ ꝑꝑ hoc sic vocať. Ab asellari iferiori venit alia
vena q̄ trāsit ꝑ ꝓfundū adiutorij vsq̄ʒ ad cubitū ⁊ ibi i
inferiori pte cubiti manifestať ⁊ appellať basilica ⁊ trā
sit ꝑ focile iferi⁹ ⁊ siluestre ⁊ ramificať int̄ anularē ⁊ au
ricularē digitū ⁊ illic vocať saluatella seu epatica vel
splenetica. Ex humerali cephalica ⁊ asellari iferiori na
sciť ⁊ apparet q̄dā vena q̄ ē i curuatura brachij i medio
⁊ vocať purpurea seu nigra vel cōis. Et hec vēa seruit
partib⁹ supiorib⁹ ⁊ inferiorib⁹ cōiter. ⁊ ꝑꝑ h̄ sic vocatur.
Sb oīb⁹ istis vēis ita sub q̄lʒ vēa occulta ⁊ māifesta ē. ar
taria ꝯiūcta ei occlta ł māifeste. Et ex istis muscul' sic ꝯpo
sitꝫ cū vēis ⁊ artarijs ⁊ carnealia ⁊ cū q̄busdā ptib⁹ ner
uoꝝ sēsibiliū fit pell' istoꝝ mēbroꝝ ⁊ coopiūť ossa ⁊ ꝑꝑ ꝑ
tes neruoꝝ sensibiliū veniētū ad cōpōenʒ ei⁹ fit pellis
exterior sensibilis ⁊ ꝑ venas manifestas mēbri manife
sta ibi nutriunť. Manifestū ē ex his q̄ diximus q̄lit oʒ vt
medic⁹ in icisione istoꝝ locoꝝ ꝓcedat ⁊ i aꝑatib⁹ istoꝝ
locoꝝ. Nā cū oēs musculi nerui corde artarie ⁊ vene ƀʒ
lōgū ab humero vsq̄ʒ ad extremitatē digitoꝝ ꝓcedāt re
qrūt loca ⁊ aꝑata istoꝝ locoꝝ icisionē ⁊ cauterizatiōem
ƀm lōgū. Apparet ēt q̄uo vena cephalica q̄ ē i curuatu
ra digiti i pte supiōi ⁊ q̄ māifestať i focili supiōi miori
⁊ trāsit int̄ policē ⁊ idicē deseruiūt capiti ⁊ partib⁹ capi
talib⁹. Et q̄uo vena q̄ ē iferiori parte in curuatura di-
giti q̄ trāsit ꝑ focile iferi⁹ ⁊ manifestať in manu int̄ anu
larē ⁊ auricularē digitū ⁊ deseruit epati ⁊ spleni eo ꝙ se
parať a q̄dā partē vene q̄ nutrit mēbra iferiora ⁊ ista in
loco dicto man⁹ saluatella vocať. Notū ē ēt q̄uo vena
cōis seruit mēbris supiorib⁹ ⁊ iferiorib⁹ q̄ manifeste ap
paret i medio curuature cubiti ⁊ hec ē q: ex humerali su
piori ⁊ asellarij iferiori nasciť ⁊ cōponiť vt manifeste ap
paret. Sūt g̊ vt apparet manifeste oīa ossa vni⁹ man⁹
de q̄b⁹ habeť noticia numero. xxxi. ⁊ hoc hʒ locū si sepa
ratōeʒ fecerim⁹ int̄ rotulā ⁊ adiutoriū: si vō nō sunt. xxx
tm̄. Scias hic ꝙ oēs vene q̄ ab epate supi⁹ veniūt de-
riuanť a ramo miori vene magne hn̄tis ortū ab epate
Et hec vena diuidiť i duas partes q̄ꝝ vna pars vadit
ad diafragma ⁊ alia pars vadit ad capsulā cordis ab il
lo loco diuidiť ⁊ vna pars ei⁹ ꝯtinuať auricicule dextre
cordis ⁊ hic ram⁹ diuidiť i tres ramos quoꝝ vn⁹ igre
diť ꝯcauitatē cordis scd̄s spargiť ad supficiē cordis. ter
ti⁹ spargiť ad iferiora pectoris ad furculā ⁊ ex ramo fur
cule nasciť ram⁹ q̄ vadit ad humeꝝ ⁊ ad asellā ⁊ ali⁹ ra
m⁹ trāsit ꝑ iteriora gule ⁊ vadit ad cerebꝝ ⁊ ad caput ⁊
mēbra supiora ⁊ ibi finiť ƀm necessitatē. ⁊ sic apparet
q̄ꝛta ē necessitas venaꝝ dictaꝝ ad caput cor ⁊ epar ƀʒ
istā diuisionem.

Ca. iij. de anathomia ⁊ fistula furcule ⁊ costaꝝ ⁊ tho-
racis ⁊ spine ei⁹ vsq̄ʒ ad os stomaci.

r Ab gula i parte anteriori ordiata sū[illegible]
ossa furcule q̄ exteri⁹ gib[illegible]osa
sūt ⁊ iteri⁹ ꝯcaua quoꝝ vnū duoꝝ capitū ꝯtiuať
humero aliud vō caput ꝯtinuať sumitati pectoris vbi ē
piscis gule sub q̄b⁹ ossib⁹ furcule ⁊ piscide ordināť. vij
ossa pectoris i cuiusq̄ʒ extremitate illoꝝ ossiū ē cartila-
go ⁊ durat lōgitudo illoꝝ ossiū cū ꝯtinguatōe a piscide
gule vsq̄ʒ ad paꝝ sub mamillis ⁊ ibi i loco isto ē os sto
maci ꝓꝑe seu iferior vacuitas pectoris ⁊ vocať hec lō
gitudo cū ꝯtiguatōe istoꝝ ossiū ꝓꝑe thorax: cōpositō isto
rū ossiū cū costis ⁊ spina posteriori pect⁹ ꝓꝑe vocať. co
ste vō sunt. xij. q̄ cū. xij. spōdilib⁹ dorsi ꝯtinuanť ⁊ appel
lantur iste spondiles. xij. ꝓꝑie spondiles pectoris reli-
que vero spondiles que sunt. v. renum spondiles ap-
pellanť: q̄ coste. xij. curuāť ad modū semicirculi: q̄ꝝ. vij
posterior extremitas cū spōdilib⁹ dorsi ꝯtinuanť ⁊ ma
ior eaꝝ media sʒ eaꝝ anterior extremitas cū cartilagi-
nib⁹. vij. ossiū thoracis ꝯtinuanť. v. vō eaꝝ. xij. curtāť
⁊ nūq̄ʒ thoraci ꝯtinuanť sʒ spōdilib⁹ supiorib⁹ fit ⁊ no-
minanť coste posteriores ⁊ cū eoꝝ extremitates q̄ sūt in
parte añriori ꝑmūť repiunť reflecti ad infiora eo ꝙ
substētaculū nō hn̄t vt magne septē q̄ ossib⁹ pectoris cō
tinuāť ⁊ ab eis fixurā recipiūt itra ista ossa thoracis ⁊ i-
tra ꝯcauitatē costaꝝ. sunt. vij. spōdiles pectoris cor lo-
catū ē ⁊ declināt ƀm situatōeʒ ad partē sinistrā magis ⁊
ƀm ei⁹ ꝯcauitatē circa ptē dextrā reflectiť ⁊ pulmo i ea
dē vacuitate situat⁹ ē sʒ ƀʒ situ magis iclinat ad ptē de
xtrā ⁊ ei⁹ medietas multū icliat ad ptē sinistrā. Est etiā
ibi velamē neruosū q̄d ē de genere diafragmatis ꝯtex
tū ex neruis venis magnis vt ipʒ diafragma ⁊ diuidit
pect⁹ ꝑ mediū ƀm lōgitudinē vel ꝙ vna ps pulmonis
diuidiť ab alia manifeste. Et ꝯtinať hoc velamē diui
dēs pulmonē ⁊ pect⁹ ꝑ mediū cū duodeciʒ spōdilib⁹ po
steriorib⁹ pectoris. Et nō fuit hec diuisio thoracis facta
nisi vt si vni medietati pulmonis accidēs ꝯtigeret vt
nā cū alia medietate i attractōe aeris ⁊ expiratōe se iu
uare possʒ. Et fuit h̄ ꝓuisio natural' ꝑꝑ nobilitatē oꝑati
onis v̄tutis hui⁹ ⁊ ei⁹ nec̄itatē. Et p̄ter h̄ ē ali⁹ panicul⁹
ꝯtext⁹ ex venis ⁊ artarijs ⁊ lacertis i quo iuolutū ē cor
ꝓꝑe ⁊ appelať capsula cordis ⁊ oriť ⁊ ꝯtinuať cū pani-
culo diuidēte pect⁹ ꝑ mediū ƀʒ lōgitudinē ⁊ ē secū eius
dē cōpōnis ⁊ h̄ totū ē notoriū studētib⁹ i anothomia a
ꝑma spōdili pectoris vsq̄ʒ ad. xix. q̄ ꝑma spōdilis ē octa
ua oīuʒ spōdiliū icipiēdo ab ortu nuce veniūt nerui sen
sibiles ⁊ motiui ipsi⁹ pectoris ⁊ thoracis ex q̄b⁹ muscu
li ipsi⁹ pectoris cōponunť. Et scire debes hic ꝙ muscu
li ⁊ nerui motiui ipsi⁹ pectoris q̄dā sūt motiui volūta-
rie ⁊ isti sūt a. vj. ⁊. vij. pariū neruoꝝ cerebri ⁊ ēt a nu-
ca. Et q̄dā sūt motiui ꝑ naturā cōpōnis ipsi⁹ thoracis ⁊
sciť hoc ꝑ ꝯditōeʒ applici i quo thorax moueť hora ac-
cessionis ⁊ nō moueť pect⁹ hora illa per v̄tutē veniētē
a cerebro cū hora illa totuʒ cerebꝝ oppilatū repiať ita
ꝙ v̄tutes cū spiritib⁹ aīalib⁹ ꝑ neruos descēdere nō pos
sūt vene vō veniētes ad paniculū diuidētē pect⁹ ꝑ me
diū ⁊ veniētes ad nutrimētū pectoris ramificātur a scd̄o
pari minori vene magne hn̄tis hortū i gibbo epatis q̄
ram⁹ venit ad diafragma ⁊ ex diafragmate ad istū pa-
niculū venit diuidētē pect⁹ ꝑ mediū ƀm longitudinē ⁊
veniūt cū istis vene alie a t̄rio ramo venaꝝ istaꝝ i au-
ricula dextra ipsi cordis artarie vō q̄ veniūt ad pani-
culū ⁊ ad pect⁹ veniūt ꝑ ramificatōeʒ a ramo vno diui
so ab artaria maiori q̄ nasciť i sinistra auricula cordis ⁊
trāsit rāificādo vnaq̄q̄ʒ artaria apd̄ vnā q̄q̄ʒ venā vt mē
bra q̄ a vēa aliq̄ ł vēis nutriūť ab artarijs trāseūtib⁹ sb
eisdē vēis viuificētur ⁊ ꝯßueť. Scire h̄ dēs ꝙ oēs ve-
ne ⁊ artarie manifeste q̄ veniūt ad nutriēdū ⁊ ad viui-
ficādū mēbra pectoris ⁊ thoracis ⁊ spālit i pte exterio-
ri icedūt ƀm icēsū costaꝝ ⁊ ossiū pectoris vel thoracis ⁊
spālr nerui magni veniētes ad cōpōneʒ musculoꝝ pe-
ctoris hn̄tes ortū a nuca vel a spōdilib⁹ pectoris. Ap-
paret g̊ manifeste q̄lr ⁊ q̄uo debēt icidi aꝑata istoꝝ lo-
coꝝ. Et q̄lr cauteria debēt ibi fieri si fuerit necessariū
vt hec oꝑatio fiat ƀm icessū costaꝝ vt plimū ⁊ sic n̄ erit
ibi [illegible] aliq̄ nʒ lesio neruí ƀʒ ꝯriū sui icessus q̄d ē val
de bonū ⁊ vtile ꝑ ifirmis ⁊ finalib⁹ curatōib⁹ r̄ddūt. n. ta
les icisiōes q̄ fiūt ƀʒ icessū istoꝝ mēbroꝝ p̄lchrā cicatri-
cē ⁊ magis velocē ƀʒ formā mēbroꝝ vt māifeste appet.

Ca. iiij. de anathomia ⁊ fistula vētris exterioris ab
ore stomaci vsq̄ʒ ad anchas ⁊ spōdilibus hui⁹ partis.

p Ost costas i pte anteriori ex pte extrīseca
pell' coopiēs stōm ⁊ itestina ⁊
ꝯtiuať cū mollicie vsq̄ʒ ad os femoris: ⁊ fit hic
loc⁹ tot⁹ moll vsq̄ʒ ad partē illā ⁊ vocatur hec pell' ex-
terior vēter ⁊ sub illa pelle ordinātur muscli nec̄arij ad
istū locū ⁊ sūt octo numero ⁊ iā dicēm⁹ de ꝯpōne ipsoꝝ:

post istos musculos in parte anteriori ordinatur pãicu
lus rugosus ꝯtinēs zirbū ⁊ īcestina ex ruptura cuiꝰ pani-
culi rugosi q vocaꝛ siphac accidit descēsus zirbi ⁊ inte
stini ad bursam testiculoꝝ ⁊ fit aliqñ eminētia ī femore
ꝑꝑ dscēsuꝫ adiferiꝰ ⁊ tūc sciūt medici ꝙ ruptura siphac
nō ē multū magna q̃ curaꝛ de facili cū emplīs ⁊ qete ⁊
iactura supra spinā corꝑe suppino. Sub isto siphac pōiꝛ
os femoris qd̄ os factū ē qsi ad moduꝫ semicirculi nisi
q: in supiori ꝑte v̄sus vmbilicū hꝫ quādā eminētiā ⁊ li
gaꝛ in iguinibꝰ cū anchis vt distātiā faciat vt loca sub
stēret duritie sua a ligamēto vel ligamētis. Cuiꝰ quod
dā corpꝰ neruosuꝫ extēdiꝛ sīle ligamēto sub quo ⁊ ī quo
multe ample existūt artarie ⁊ vene sup id qd̄ mereꝛ mē
sura ⁊ hoc corpꝰ venosuꝫ neruosuꝫ ⁊ artariosuꝫ sic cōposi
tū virile appellaꝛ mēbꝝ ī capite cuiꝰ ē caro valde sen-
sibilis ⁊ ē coopta pelle vt defendaꝛ a nocumētis extri
secis ⁊ vt ex eiꝰ fricatōe sup caput virge ⁊ ex motu añ ⁊
retro illiꝰ pellis sup caput v̄ge delectatio maior acqra
tur ⁊ ex fricatōe tali spma meliꝰ emittaꝛ ⁊ vasa spma-
tis ꝑ tēsionē v̄ge iducta ex motu pellis sup̄ ipsaꝫ ipꝫ sp-
ma meliꝰ euomāt ⁊ ad exteriora eijciāt. Ad siphac ꝑte
rea duo canales descēdūt ex qbꝰ cū dilataꝛ foliculi te
sticuloꝝ tunice gñanꝛ in qbꝰ ipsi testiculi ꝯtinenꝛ. Ve-
niūt cū hꝫ ad ꝑtes testiculoꝝ a ꝑtibꝰ iferioribꝰ rami ve-
naꝝ q descēdūt a renibꝰ multipliciꝛ circūuoluti ⁊ a car-
ne glādosa ⁊ alba cōprehēdūtur q̃ caro qcqd sanguinis
ī illis venis ē adeo imutat ꝙ albū fit: ⁊ tūc hec caro mit
tit hoc albū ad testiculos ⁊ fit ibi spma ꝑfectū ⁊ ibi po-
stea gñanꝛ duo foramina q̃ ad virgā vadūt cuiꝰ erectio
fit cū vasa ⁊ foramina ipsiꝰ grossa implētur vētositate
⁊ vene eiꝰ humiditate ⁊ arterie spū ⁊ calore ⁊ cū mo-
uētur ipsa vasa spmatis a multitudine spmatis vl̓ acu
itate eiusdē ⁊ ñ cessat talis cōmotio donec ipꝫ spma ex
pellaꝛ. Ex paniculo vero exteriori cū extēdiꝛ in loco fe
moris ⁊ didimos vel sup canales q̃ veniūt a siphac fit
bursa exterior testiculoꝝ. in muliere v̄o loco virge fuit
collū matricis ⁊ ipsa matrix neruosa fuit vt possit ex-
tēdi ⁊ apliari hora ꝑtus cū necessariū fuerit ⁊ cū hec duo
additamēta q̃ cornua vocāꝛ ⁊ sub istis additamentis
hꝫ testiculos ꝑuos latos tñ ⁊ eiꝰ collū cōparatōe ad te-
sticulos ad modum virge iuerse ⁊ caput ipsiꝰ colli hora
emissionis spmatis tāgit testiculos ⁊ eos mouet vt me
liꝰ spma eijciat ad ꝯcauitatē matricis. ⁊ aliud caput col
li ad mulieris vuluā porrigiꝛ ⁊ illic ī loco illo intrat in
vuluā ⁊ ī collū matricis virga viri hora coeūdi locaꝛ
ꝓprie matrix int̄ itestinū ⁊ vesicā vl̓ ꝓpriā situatōeꝫ ⁊
ē lōgior vesica ⁊ alligātur cū anchis spina ligamētis la
xis ⁊ ñ strictis vt possint moueri ⁊ ampliari hora ꝯcep
tōis ⁊ partꝰ. Post finē .xij. costaꝝ ⁊ eaꝝ spōdiliū ī parte
posteriori ordinātur .v. spōdiles renū ⁊ ꝯtinuāꝛ in infe
riori ꝑte v̄sus caudā cū osse vltīo qd̄ os ex tribꝰ ossibꝰ
ocultis vl̓ ꝯpōi q̃ assimilāꝛ qsi spōdilibꝰ ī figurā. Cui os
si vltio os caude cartillagiosū ꝯtiuaꝛ qd̄ ex tribꝰ ꝑtibus
ꝯpōiꝛ ⁊ eiꝰ tertia ꝑs vltīa cartillagiosa ē qsi simplex. Ab
vnoquoqꝫ foraminū istaꝝ spōdiliū oriꝛ neruꝰ ab osse cau
de vnꝰ tm̄ egrediꝛ neruꝰ q: ñ hꝫ nisi vnū foramē ⁊ ner
ui vehemētes ab istis .v. spōdilibꝰ veniūt ad ꝯpositōꝫ
octo musculoꝝ ventris exterioris ⁊ vene ramificate ex
vena maiori descēdente ꝑ duos ramos ad renes: ⁊ alia
pars illiꝰ vene maioris sepate ab epate vel rami eius
veniūt ꝑ dorsū ⁊ ꝑtē exteriorē ⁊ nutrimētū istoꝝ mem
broꝝ ⁊ musculoꝝ vētris. Et ex artaria maiori descēdē
te ad diafragma veniūt rami ad ꝑtes exteriores ⁊ mu
sculos octo vētris q loca illa viuificāt ⁊ calefaciūt intra
istā ꝯcauitatē locata sunt oīa mēbra nutritiua ⁊ sup ipa
nutritiua ⁊ spūalibꝰ ipis ē qddā mēbꝝ neruosū ꝯtextū
ex musculis venis magnis ⁊ artarijs ⁊ moueaꝛ motu ī
spiratōis. ⁊ ē diuidēs nutritia a spūalibꝰ ⁊ vocaꝛ dia-
fragma ⁊ tenet locū corij flabelli in hac opatiōe. Et cū
mēbꝝ hꝫ vulneraꝛ tū ꝑꝑ eiꝰ opationē necessariā ⁊ vtilē
ꝯtinuā vulnꝰ est icurabile ⁊ ꝙ plus est incurabile sim-
pliciter. Sub diafragmate ī parte dextra naturaliter lo-
catū ē epar cui reticula alligata ē qd̄ radix oīuꝫ venarū
itrinsecarū ⁊ extrīsecarū ⁊ hēt ī ꝯcauitate sua ⁊ medio
eiꝰ cisti fell̓ seu saculū colere a quo duo vasa vel duo cana
lia separātur vnꝰ quoꝝ portat colerā ad ꝯfortādū dige
stiua in stomaco ⁊ aliꝰ portat colerā ad intestina vt ex-
pulsiua ꝯforteꝛ ⁊ viscositas a fece remoueaꝛ. In ꝑte v̄o
sinistra locatur splen ⁊ alligaꝛ cū epate mediātibꝰ v̄eis
⁊ vijs qbꝰ melancolia supfluitas duciꝛ ad splenem ab
epate ⁊ ipē splen ꝑ vias debitas mittit hāc supfluitatē
ad os stomaci vt ꝯfortet appetitū ⁊ aliquā ꝑtē eiꝰ mit
tit ad ꝯfortandū retētiuā itestinoꝝ ⁊ stomaci ī medio
istoꝝ mēbroꝝ est stomacꝰ cuiꝰ pars supior stricta ē ⁊ eiꝰ
inferior valde ampla ⁊ terminaꝛ infima pars eiꝰ in lo
co vmblici ⁊ appellaꝛ p̄mū vas in quo nā p̄mam dige
stionē vl̓em ꝯplet ⁊ facit cū fūdo ipiꝰ stomaci in quo p̄n
cipalr̓ viget digestio. Cōtinuāꝛ itestia q̃ sunt nūero .vj.
Primū quoꝝ ē duodenū eo ꝙ lōgitudo ē ꝫm nūeꝝ .xij.
policū eiꝰ cuiꝰ est. ꝫm post illud est ieiuniū ⁊ vocatur sic
q: semꝑ vacuū inueniꝛ in illo spāliꝛ ⁊ in duodeno ⁊ fun
do stomaci sunt infixe vene meseraice semꝑ quas epar
trahit puritatem cibi digesti ad se ⁊ illa mēbra eādē pu
ritatē expellūt ad epar. Cū ieiunio ꝯtinuatur yleon seu
gracille intestinū post illud ordina monoculum ⁊ diciꝛ
sic q: nō est foratū nisi ex vna ꝑte eiꝰ. Cum isto ꝯtinua
tur colon siue globosum itestinū cū quo ꝯtinuaꝛ lōgaon
⁊ recte incedit ꝫm qsdā spōdiles renū ⁊ finitur in ano ⁊
circūdant ipsum ani foramē quīqꝫ vene magne ad q̃s
epar ⁊ splen multū sanguinē multi cū expellūt ⁊ cū apiun
tur ille vene dñtur emoroydes. Sup istū intestinū ī vi
ro ⁊ versus femur ⁊ ī muliere super matricē versus fe-
mur locata est vesica q̃ vesica est vas vrine. ⁊ neruosa
⁊ eiꝰ collū carnosum vt plīm ⁊ hꝫ in se duas tunicas ⁊
sunt in ea vene ⁊ artaria minute ex qbus acqrit nutri
mentū ⁊ vitā ⁊ transit collū eiꝰ sub osse femoris ⁊ subti-
liatur in exitu eiꝰ ad exteriora ⁊ fiat via eiꝰ in mōꝫ ve
ne magne ī viro ⁊ intrat ꝯpōnem v̄ge ⁊ transit vsqꝫ ad
carnē sub virga qsi ⁊ carnē virge ꝑforat per mediuꝫ ⁊ ꝑ
illā partem exit vrina. Sunt igitur ī virga viri duo fo
ramina ad minꝰ. vnū per qd̄ expelliꝛ vrīa ⁊ illd̄ ꝯtinua
tur cū collo vesice ⁊ aliud ꝑ qd̄ expelliꝛ spma ⁊ ꝯtinuaꝛ
hoc foramē cū vasis spmaticis. fiunt illa duo foramina
in carne virge vnū verū ē ꝙ quidā dicūt ꝙ ibi ē tertiū
foramen ꝑ qd̄ natura in sōno expellit spma ⁊ est dīns
ab alijs sed mihi hoc notoriū non fuit. in vesica mulie
ris hꝫ nō reqrit q: valde certū est ⁊ eius spma hac via ⁊
modo nō expellitur ⁊ est strictum ⁊ ꝓpter breuitatē eiꝰ
natura potens est in expellendo omnē supfluitatem cō
tentā in ea ex qua lapis posset generari grossaꝫ vel sub
tilem de leui. in fine .xij. spōdiliū costaꝝ ⁊ super primaꝫ
spondilē renuꝫ a latere dextro ⁊ sinistro locati sunt duo
renes intrinsece corpis ⁊ dexter altior est sinistro a cōca
uitatibus quoꝝ diuidūtur duo canales ⁊ descendūt in
ferius donec tunice exteriori vesice cōiungātur ⁊ intrat
post hoc collum vesice. Et per vias istas ⁊ ꝫm istū mo
dum trāsit vrina a renibꝰ ad vesicā ⁊ vocātur ille vene
a medicis porri vrirides. Manifestū ē ꝙ incessus ner
uoꝝ venientium a spondilibus renuꝫ ⁊ vene ⁊ artarie
incedunt vt plurimum in ventre exteriori ⁊ inguīe ꝫm
rugationes istoꝝ locoꝝ. Et ꝓpter hoc bonum est vt in
cisiones apostematū istoꝝ locoꝝ ꝫm illas procedant ru
gationes. Et cauteria etiam secundum illum modum
isto loco fieri debent.

Capitulum quintum de anothomia ⁊ fistula anche
cruris pedis ⁊ digitoꝝ ⁊ membrorum existentiū ī his.

a Ancharum ossa sunt duo scilicet in parte
dextra vnum ⁊ aliud in sini-
stra ⁊ vnūquodqꝫ illorum in parte sua continua
tur cum osse vltimo spine quod componitur ex tribus
partibus que sunt similes spondilibus renū. Et in alia
parte os anche habet cartilaginem cum quadam lati-
tudine latam multum facta in fistula euius ad modum
semicirculi ⁊ in extremitate alia habet grossitudinem

⁊

manifestam in qua est vacuitas que appellatur piscis
anche in qua ꝯtinguat̃ vel intrat extremitas rotunda
ossis coxe q̃ appellat̃ vertebꝝ. Et ligat̃ hic locꝰ ligamē-
tis fortibꝰ ⁊ insensibilibꝰ ⁊ in medio piscidis ē qꝺdā li
gamētū quo mediante ligat̃ vertebrū cū piscida. Quod
ligamētum cum frangitur vel destruit̃ qñ os vertebri
exit a loco q̄uis a medico restauret̃ iunctura nō durat i
loco sed resilit ⁊ nō curatur quin in vita sua claudicet.
Et signū molliciei illiꝰ ligamēti est ꝙ cum vertebrum
restauratur perfecte ꝙ nō durat restauratio neqꝫ firma
tur sꝫ semꝑ resilit. post piscidē ordinat̃ os coxe quod ē
vnū medulosū exteriꝰ gibbosum interiꝰ cōcauū cuiꝰ ex
tremitas superior piscidē anche ingredit̃ ⁊ ē valde ro
tunda ⁊ ligatur vt diximꝰ ⁊ ibi reuoluitur hora motꝰ pe
dis cruris ⁊ coxe. Alia vero inferior extremitas pisci-
dem maioris fociliū cruris ingredit̃ ⁊ ibi cū duobꝰ fo-
cilibꝰ cruris ꝯtiguatur ⁊ ligat̃ fortibꝰ ligamētis insensi
bilibꝰ ⁊ hoc fuit quolibꝫ nodo ne ex motu ⁊ ex fricatiōe
sentirent mēbra aliqꝺ nocumentū ⁊ lederētur. Super
hāc iuncturā q̃ est in genu supponit̃ os rotundū cartilla
ginosuꝫ qꝺ noīatur oculus genu ⁊ a qbusdā molla. Sub
genu vero ordinātur ossa cruris medulosa sūt ⁊ ꝯtiguā
tur ẜm lōgitudinem vsqꝫ ad calcaneū ⁊ vocātur duo fo
cilia cruris. Maiꝰ vero ⁊ lōgius ⁊ grossus inferiꝰ voca
tur focille. Minꝰ vero ⁊ subtiliꝰ quod est magnū curtū
superius vocat̃ focilie: ⁊ est illud quod facit scenaꝫ cru
ris. Et i fine illa secūda ossa hñt i pte iferiori scꝺo addi
tamenta ⁊ ꝯtinuat̃ cū osse calcanei cui cōiungitur os qꝺ
vocatur nauicula. Ex parte vero iferiori ꝯiungitur os
alkib: quibꝰ tribꝰ ossibꝰ .s. ossibus calcanei ⁊ nauicule ⁊
alkib raseta pedis ꝯiungit̃ q̃ ẜm quosdā ex tribꝰ ꝯponit̃
ossibꝰ ⁊ ẜm quosdam ex q̃tuor ⁊ hec sñia verior ē q: ex
quatuor Rasete aūt pedis ꝯtinuatur pectem qui ex .v.
ossibus cōponitur quibꝰ ossibꝰ pectinis pedis ꝯtinguā
tur ossa digitoꝝ pedis q̃ ossa digitorū pedis sunt .xiiij.
nūero .v. q: i vnoquoqꝫ digito pedis sūt tria ossa p̃ter-
q̄ in police nō sunt nisi duo ossa eo ꝙ nō indiget motu
magno nec est necessariū ꝓpter figurā digitoꝝ cū plicā
tur q: tales digiti talē flexurā nō reqrūt sꝫ in police ma-
nus fuit necessariū ⁊ ꝓp̄ hͦ polex manus hūit tria ossa.
Sūt igit̃ vt appet ossa pedis totiꝰ cū ancha ab vna pte
xxx. A foraminibꝰ .v. spondiliū ⁊ a foramie vltio vlti
mi ossis diuidūtur nerui q ramificant̃ ⁊ veniūt ꝑ ptes
posteriorē ad anchā ẜm quādā lōgitudinē ⁊ dāt illis lo
cis sensum ⁊ motū ⁊ miscent̃ cū ligamētis ⁊ carne ⁊ fit
post illū locū in coxa musculꝰ magnꝰ q spargit̃ suꝑ totā
coxam a quo diuidūtur ab vtraqꝫ extremitate chorde
mouentes partes inferiores ⁊ suꝑiores ⁊ spāliť genu ⁊
cruris. Et māifestātur due magne chorde sͣ genu que
ipm crus mouent retrahendo ⁊ extendendo ⁊ oēs isti
nerui cū musculꝭ ⁊ ligamētis incidūt ẜm longitudineꝫ
coxe ⁊ cruris. Fiūt etiā ex ramis illoꝝ neruoꝝ venien-
tium a foraminibꝰ spōdiliū renū ⁊ ab vltio osse muscu
li magni ⁊ parui ēt in crure ab extremitatibꝰ quoꝝ na-
scuntur chorde q̃ mouēt partes suꝑiores ⁊ genu ⁊ infe-
riores pedū ⁊ digitos ⁊ fiūt in genu ⁊ fontibꝰ ipiꝰ ⁊ in
schena cruris quedā ꝯpositiōes neruoꝝ ⁊ musculoꝝ no
biles ꝑ nām q nerui ⁊ musculi ꝓp̄ infiltrationē ipoꝝ cū
vulnerātur vel pūguntur portāt nocumētū ad eoꝝ radi
ces ⁊ dolorē taliter ⁊ tali mō ꝙ medicꝰ ꝑ aliqꝺ igeniū
ꝓhibiere nō pōt qn infirmꝰ moriat̃. Et ꝓp̄ hec vulnera
istoꝝ locoꝝ valde timorosa sunt ex ramis venaꝝ ⁊ ar-
tariaꝝ descēdentiū a renibꝰ qui rami venaꝝ sepantur
ex ramo maiori vene habētis ortū ab epate ⁊ rami ar
tariaꝝ sepantur ex artarijs veniētibꝰ ex ramo maiori
auricule dextre ipiꝰ cordis ad diafragma ⁊ ex diafrag-
mate descendūt per dorsum ⁊ miscētur ꝯtiguatiue cuꝫ
venis ⁊ veniūt ad inguina ⁊ anchā ⁊ descendūt cum
musculis ⁊ neruis ẜm longum vsqꝫ ad extremitatem
digitoꝝ: ⁊ ex ossibꝰ istis fit pellꝭ mēbroꝝ exterior sēsibit̃
⁊ nutritur ⁊ viuificat̃. Appet ergo manifeste qūo inci-
siones apostematū debēt icidi ẜm longitudinē costaꝝ
⁊ crurium. Et quomodo suꝑ anchaꝫ ẜm longitudinem
ad spondiles renū icisiones fieri debēt ⁊ nō ẜm longitu
dinē corporis. ⁊ istorum locorum eodem modo secun
dum istos incessus in membris istis fieri debent.

Explicit liber quartus de anathomia. Incipit liber
quintus ꝺ cauterijs ẜm ꝙ in membris possent fieri ⁊
de formis instrumentoruꝫ ⁊ de medicinis necessarijs
ad hanc artem ⁊ vtilibus penes vnāq̄qꝫ oꝑationeꝫ.

Capitulum primum de admonitionibus vtilibꝰ ⁊ ne
nessarijs ad cauterizationeꝫ ⁊ diffinitionē cauterij.

c

Auterium ē medicamē
valde nobilē
iuuans ad alterandū dispositio
nem membri cuiꝰ ꝯplexionē vo
lumus rectificare ⁊ ad resoluen
dum materias corruptas i mē-
bro contentas ⁊ ad restringen-
dum fluxum sanguis. Dubium
fuit ꝑ istā diffinitionē vtrꝫ cauteriū eēt vtile i alteratio
ne cuiuslibꝫ ꝯplꝭonis sꝫ vr̃ manifeste ꝙ ꝯferat multū ex
nā sui ꝯplꝭone frigida ⁊ hūida cū mā ⁊ absqꝫ mā. Nam
ex ꝯ̄rietate quā hēt cauteriū rōe ignis cū mā frigida eā
resoluit. ⁊ ꝑ ꝯ̄rietatē quā hēt cū ꝯplꝭone fri. ⁊ hu. alterat
eas in ꝯ̄riū q̃ est cura ipaꝝ q: oīs caro cōmode fit ꝑ ꝯ̄riū
In ꝯplꝭone caꝉa absqꝫ materia ⁊ sic. sine materia ⁊ i cō-
plexiōe ca. ⁊ sic. siꝉis absqꝫ materia nō vr̃ ꝯferre q̄uis
simplicitate sue bone actiōis nō noceat. sꝫ tñ calidita-
te sua actuali ⁊ siccitate sua finali ꝓhibitū ē vt nō fiat
in ca. neqꝫ in sic. ꝯplꝭone simplici neqꝫ in ca. ⁊ sic. ꝯplōe
absqꝫ materia sꝫ qñ ē cū materia. ẜcā mūdificatōe cor
poris ⁊ mā tenēs ꝯplꝭonē ca. ⁊ sic. i eē nō resoluit̃ tūc nō
ꝓhibet̃: nā cauteriū bōitate simplicitatis sue actionis
oēꝫ māꝫ absqꝫ lesiōe i mēbro ꝯtētā resoluit. resoluta re
mouet̃ ꝯplꝭo q̃ a materia illa tenebat̃ i eē. Et nō ē dicē
dū de cura ex ꝯ̄rio: accidit eni siꝉe i hͦ cāu queadmoduꝫ
accidit in curatiōe tertiane cū scamonea q: ꝑ remotio
nē māe ꝯsiꝉis remouet̃ dispō q̃ ab illa materia tenebat̃
in eē. Et appellat̃ hic modꝰ curatiōis ꝑ ꝯ̄riū ꝑ viaꝫ re
motionis. nā si p̄ntia alicuiꝰ materie facit vel tenet dis
positionē in esse remotio eiusdē erit cā destructiōis ip-
sius dispositiōis. Et sic dꝫ hic modꝰ curationis fieri ꝑ
contrariū ⁊ spāliter habet hͦ locū in cauterio ꝙ fit cum
igne. Cauterium vero ꝙ fit cuꝫ medicina nullo modo
est ꝯueniēs nisi in materia fria ⁊ ꝯplꝭone fria valde hu-
mida. cauteriū cū medicia ex natura sue ꝯpōnis ꝯposi
tionē mēbri destruit nisi forte cōtrariū inueniat vt est
frigidū intēsum in corpe hūido cū materia fria i cau-
terio vero cū igne nil hꝫ hoc locū q: cauteriū cū igne
nihil hꝫ in se de ꝯpōne nisi ꝙ ei ꝯuenit ex natura vel fi-
gura instrumēti. Ignis vͦo nō ifert cū medicꝰ dexter cū
eo oꝑatꝰ fuerit nisi simpliciter ⁊ ꝑ hoc ꝯpōneꝫ membri
nō ledit nullo mō. Apparet manifeste qūo cauteriū fie-

ri pōt cū medicina vt plurimū debꝫ fieri cū igne: quia cauteriū cū medicina nō dꝫ fieri nisi in corpe humido in quo abundat materia fria in hyeme ⁊ corpor̄ robusto ⁊ membro lōginquo a principalibꝰ ⁊ spāliter a corde. In cauterio cū igne ista ñ obſuātur q: bōitate sui pote ſtfieri oī tpe ⁊ oī mēbrox oī ꝯplōni cū materia ⁊ absq; materia pter illas quas acceptauimꝰ superius pit ratō dicētiū ꝙ cauteriū nō dꝫ fieri nisi ī vere eo ꝙ natura tūc mouet hūores ⁊ adiuuat cauteriū. Nā cū oēs egritudines cū mā oibus tēporibꝰ possint fieri ⁊ in vere bene vr̄ bonitate sui narrata ⁊ determiata ꝙ oibꝰ possit temporibus fieri cum iuuamēto absq; aliqua lesione. pter hoc scire debes ꝙ cauteriū nullo modo est fiēdū nisi post mūdificationē seu mūdificationes ſm ꝙ corpꝰ repletū fuerit. Cōuenit etiaꝫ scire ꝙ cauteriū nobiliꝰ ⁊ magis eq̄le est cauteriū cum auro. Secūdo post illud est cauterium cum argento ⁊ auricalco. Sed q: securiꝰ ē opari ex cauterio cū ferro: eligat̄ cauteriū cū ferro sup oia cauteria que fiunt ⁊ fieri possunt ex aliquo metallo. eo ꝙ medicꝰ melius pōt metiri ipressiones ignis in instrō ferreo q̄ꝫ in instrō facto ex auro ⁊ alijs metall' q: si instra aurea vl' argentea seu alia dimittātur in igne tādiu ꝙ videant̄ albescē ex igne amitrēt ppriā figuraꝫ datā a medico qd̄ nō ꝯtinget in ferro ⁊ hoc est ppter teneritatē corporuꝫ eox respectu ferri. Et medicꝰ deludet̄ in opatione quā intēdebat sꝫ si pax voluero de igne in instrumētis alijs a ferro nō aparebit ppter colorē metallox ⁊ ppter teneritatē eox de quantitate calefactionis instrumēti et hoc nō verificat̄ in ferro ppter bonitatē substātie eius respectu ignis: ⁊ sic eligitur cauteriuꝫ cū ferro supra oia alia cauteria q̄ fiūt ex alijs metallis q̄nis in casibꝰ cauteriū cū auro ⁊ argento ⁊ auricalco eligat̄ vt in cauterizatione palpebrax inuersax oculox. ⁊ hoc q: minꝰ recipiunt de igne ⁊ in hoc loco melior est iteratio opationis q̄ꝫ vnica actione cōpleti qd̄ intēdit̄ ⁊ hoc est ppter teneritatē ⁊ nobilitatē loci. Conuenerunt itelligentes veritatē huiꝰ opationis ꝙ a prima die cauterizationis vsq; ad remotionem escare ponatur sup locū vstū vel vstionē res vnctuosa vt ē butix vl' axungia seu oleum rosatū. Remota escara nō fiat alia violentia vulneri cū pilla cerea vel alia re sed pmittat̄ vulnꝰ ꝯsolidari paulatim pter ꝙ aliquod cōsolidatiuū apponat̄. nā tale cauteriū igneu sua igneitate a principio alterat ꝯplexionē ⁊ omnē r̄soluit materiā: sed si p annū vel tēpꝰ dimittatur sicut in principio purgat ⁊ resoluit materiā friaꝫ ⁊ māꝫ repertā in loco ita in fine retabit materiā ⁊ dolores recidiuat in loco qd̄ icōueniēs est malū. Moderni vo ⁊ qdā antiquox faciūt violētiaꝫ vulneri cauterij post remotionē escare ⁊ ponūt in eo pillā cereā vel stupeā ⁊ tenēt ipm vulnꝰ apertū p annū ⁊ p longū tps. Et talis modꝰ ducit infirmū ad malū vsum ⁊ ad recidiuationē doloris q: post resolutōeꝫ materie ꝯtēte ī loco grā cuius cauteriū fuit fctū. Cauteriū ex vsu mundificatiōis materie q̄ erat in loco trahit aliā ⁊ habiliorē purgat videlicet calam eo ꝙ asumpta est vtus suā cōtraxit ab igne ppter longitudinē tēporis cū qua alterabat frim ⁊ resoluebat ⁊ sic appet ꝙ cauteriū in principio resoluit oēꝫ materiā. In fine aūt nō resoluit aliq̄ꝫ q: vtus eiꝰ asumpta est sed purgat magis habilē videlicet calam. ⁊ sic non est ꝯueniēs vt violētia fiat ei pp eiꝰ durabilitatem nisi quando fiet in mēbro valde carnoso ⁊ spisso ⁊ cuius materia est valdē profunda grossa ⁊ infiltrata vt ī sciatica melancolia paralesim ⁊ similibus.

Capitulum. ij. de formis instrumentorum conuenientium ad cauterizandum ⁊ de locis in quibus pñt fieri.

i Instrumentorum forme cuꝫ quibus fiūt cauteria diuersificantur penes intentionē operantis ⁊ ſm formam ⁊ figurā mēbrox in quibꝰ itendit medicꝰ opari. Et q: antiq diffuse locuti fuerūt de formis istox instrumentox ⁊ ipsa instrumēta cauterizationis sꝫ diuersas formas in numero multiplicauerūt. videt̄ nobis propt̄ melius vt instrumenta cauterizationis ad sex reducantur figuras: q: cū his oia cauteria vtilia ad ifrigiditates mēbrox ꝯmode fieri pñ quox pm ē oliuare seu cultellare qd̄ ē valde cōe istrm ī oibꝰ mēbris cuius forma ē hec.

Secundum est cauterium clauale qd̄ satis est commune instrumentū ī mēbris minutis cuiꝰ forma ē hec.

Tertiū est cauteriū punctale qd̄ est instrumentū commune ad adustiones paruas faciēdas cuiꝰ forma ē hec.

Quartum est cauterium rotundū quod est instrumētum commune impressiones profundentur ī membro ⁊ neruos sedāt vl' venas vl' artarias cuiꝰ forma ē hec.

Quintum est cauterium minutuꝫ quod est instrumētum commune pueris cuius forma est hec.

Sextum est triangulatum quod est propinquuꝫ anchax ⁊ potest fieri cum indigemꝰ multa plicatiōe pforationis in loco ex aliqua causa cuius forma est hec.

Sciendū est ꝙ omnis locꝰ in quo dolor fit ⁊ nō resoluitur bñficio purgationis seu purgationū neq; per vnctiōes seu emplr̄atiōes pōt secure cauterizari: ⁊ si locus dolorosus fuerit neruosus vt est genu vel cubitꝰ vl' spina ñ pforet̄ cū cauterio spissitudo ipiꝰ cutꝭ ne neruꝰ seu artaria ledat̄ vl' radix neruox. hac ꝯsideratōe habita secure ois locꝰ cauterizet̄ in spūalibꝰ infirītatibꝰ sicut ī dolore capitis fit cultellare cauteriū ī loco ī quo termiat̄ digitꝰ medicꝰ qñ radix palme pōit̄ sup radicē nasi ⁊ dꝫ imp̄mi hoc cauteriū vsq; ad spissitudineꝫ cutis vt locꝰ bene ꝯburat̄ ⁊ vt dispō ignis possit vsq; ad pfundum transire. Et ꝯfert hoc cauteriū ad corizā ⁊ ad catarrū ⁊ ad multiplicitatē humiditatis in cerebro ⁊ ad dolorē dentiū ⁊ oclox. Et ad oēꝫ egritudinē q̄ accidit pp frigiditatē ⁊ hūiditatē cerebri vt est palesis ⁊ applīa ⁊ silia. Fiūt ēt cauteria ex eodē istrō ī eisdē infimitatibꝰ quādo p̄mū nō ꝯfert vꝫ sup duo cornua capitis ⁊ in occipitio ⁊ sup duo cornua añriora ⁊ ī olla capitis ī pte posteriori vbi nuca orit̄ sꝫ cauteriū illiꝰ loci nō dꝫ ipimi ⁊ dꝫ esse instrm rotūdū illud cū quo fit tale cauteriū illiꝰ loci. Fiunt ēt cauteria cū instrō pūctali in doloribꝰ auriū circa radices auriū. ⁊ fiūt cauteria cū cauterio minuto vl' radiali in palpebris oculox cū mollificātur ex hūido ⁊ parum ipimit̄ cauteriū istiꝰ loci imo nullo mō ipimitur. Fiūt cauteria duo ex vtraq; pte vnū inter aures ⁊ neruos colli. ⁊ euitātur vene ibi māifeste cū artarijs ⁊ fiat ppter lachrymas ⁊ egritudiēs oclox ⁊ palesim ex nuca cū ledit̄ in ortu eiꝰ ⁊ cū instrō cultellari vl' clauari quod meliꝰ est. In titilico cū cauterio pūctali fit vnū pp dolores humeri. Cū instrō rotūdo fiūt cauteria q̄ nō iprimuntur in spina pp gibbositatē vl' dolores spie vel renū: cū cauterio rotūdo fiūt tria cauteria ī pectore ⁊ specialit̄ in asmate ⁊ ēpimate. Sup pectinē ⁊ sub vmbilico ⁊ in ore stomaci fiūt cauteria cū instrō clauali ⁊ iprimit̄ medio mō ad hidropisiꝫ ⁊ ad colicā sup splenem ⁊ epar fiunt cauteria clauaria ⁊ oliuaria pp opilationes ⁊ eox dolores. In inguine fiūt cauteria minuta pp dolores vesice ⁊ pp colicā ⁊ sup caudā cum eodē instrō vel clauali pp dolorē loci. Sup anchā fiūt tria cauteria circa nodū eiꝰ cū instrō triāgulato. ⁊ pñt ex lateribus fieri duo cauteria oliuaria in eodē loco pp cām dictā. Fiunt sub genu ī ꝯcauitate int̄ duas chordas cauteria rotūda seu clauaria pp dolorē genu' ex mā p̄senti vel pp ꝯplexionē frigidā. In plāicie pedis int̄ ānularē ⁊ auriclarē vl' ppter pollicē ⁊ idicē pedis. Fiūt pp podagrā cauteria pūctalia seu minuta: ⁊ aliqñ cultellaria ſm ꝙ infirmus fuerit. Et fiūt pp eādē cāꝫ ī loco dōestico ⁊ siluestri ⁊ in cōcauitatibꝰ clauicl'e pedis. Sciēdū ē ꝙ cauterium nō appellat̄ vltia medicinax eo ꝙ vltio dꝫ fieri. sꝫ q: non dꝫ fieri nisi post alias medicias vꝫ pꝰ purgatiōes ⁊ vn

ctiones ⁊ emplastratiões. Et si tūc cauteriū ñ remouet ex toto egritudinē: iterū debēt purgatiões ⁊ vnctiões emplastratiões reiterari donec cū cauterijs ⁊ medicis tota cōsumatur ⁊ remoueatur egritudo ita ꝙ nullū vestigiū ꝺ ea remaneat si possibile fuerit. Tota intentio medici sit euitare neruū ⁊ arteriā cū locus cauterizat̄ ne cauterizationi superueniat ꝯtractio ꝓpter exsiccationē vel emorosagiā seu fluxū sanguinis artarialꝭ q de leui nō ꝯstringit̄ nā fluxꝰ sanguinis artarialis vel venalis nō ꝯstringitur nisi aliquo modorū quatuor. aut ꝓpter extractionē vene: aut ꝑ ligationē: aut ꝑ cōpositionē rerū ꝯstrictiuarū frigidarū seu rerū calidarū vstiuarū vt ē calx ⁊ similia. aut ꝓpter cōbustionē inductā ex cauterio aliquo reiterato multotiens sup locū sm ꝙ̄ in fluxu sanguinis determinauimus li. ij. Et q: cū medicis cauteria fieri pñt ꝯueniēs ē vt fiāt sic. Accipiat̄ dens vnꝰ alei ⁊ mūdetur ⁊ remoueatur aliqd ꝺ substantia eiꝰ a q̄libet parte sue extremitate. hoc facto scindat̄ pellis mēbri vel loci in quo reqritur cauteriū ⁊ intra vulnꝰ illud sepeliatur dens alei ⁊ firmet̄ locꝰ cū plumaceolis ⁊ stupis ⁊ binda ⁊ dimittatur vsq; ad mediū diē ⁊ remoueatur. ⁊ postea ꝓcedat̄ in ip̄o cū butiro ⁊ re vnctuosa ⁊ rebꝰ alijs vt dictum ē in cauterio cū igne. ⁊ post hoc conuenit scire ꝙ pñt fieri cauteria in sp̄ualibꝰ mēbris cū instrumētis ꝓprijs que cauteria sunt media inter cauteria facta cū ferro ⁊ cauteria facta cū medicia q: nō inflāmatur in igne vt cauteria ferrea: neq; in ꝯpositiōe mēbri ⁊ spissitudīe substantie eiꝰ vt cauteria medicinalia. ⁊ ista sunt cauteria aurea ⁊ argentea q̄ fiūt in mēbris in qbꝰ cadit timor ꝑꝑ cauteriū aut incisionē. ⁊ hec sunt cauteria vtilia in incisione palpebrarū ⁊ cauteria q̄ in opilatiōe auris ⁊ foraminū fiunt ⁊ nasi. ⁊ noīant̄ hec cauteria a foris suis.

Cauterium aureū vel argenteū cū quo cauterizātur palpebre cū iuersant̄. ⁊ noīat̄ ligulale cuiꝰ forma hec est.

Cauterium aliud aureū vel argenteū cū quo cauterizant̄ opilatiões ⁊ carnositates q̄ ibi nascunt̄ ⁊ carnositates narium ⁊ earum opilationes ⁊ appellatur cauterium acutum cuius forma hec est.

Et aliquādo hoc cauteriū intromittit̄ in canula hora cauterizationis ⁊ instrū ignitū ꝑietes mēbri ledat.

Capitulum tertium de medicinis repercussiuis ⁊ cōfortatiuis membrorum debilium.

d

E repercussiuis ⁊ cōfortatiuis q̄dā sunt calida: q̄dā fria

Calida cōfortatiua ꝯueniūt materijs fris ī ꝑncipio. Frigida vero cōueniūt materijs calidis in principio ⁊ oī cursui humorū de mēbro ad mēbrū. Calida repercussiua q̄dā sunt simplicia: ⁊ q̄dā ꝯposita. Simplicia vt aq̄ anisi ⁊ herba absinthij ⁊ succꝰ eiꝰ ⁊ fumitre ⁊ marubiū ⁊ poliū montanū ⁊ sticados ⁊ oīs herba in qua est amaritudo cū caliditate nō supflua. De gūmis myrrha thus mastix. De oleis oleū de absinthio ⁊ oleū de mastice: de farinis farina lupinorū. Cōposita calida repercussiua sunt empl̄a fcā ex his. vbi gr̄a. Re. succi absinthij. ʒ. iiij. olei masticis. ℥. ij. myrrhe. ℥. j. farine lupinorū qꝺ sufficit ad inspissandū calidū ponat̄ sup locū. Aliud. Re. polij vel sticados vel marubij lib. ß. pistet̄ optie masticis. ℥. j. olei ꝺ absinthio. ℥. ij. aceti. ʒ. iij. farine lupinorū qꝺ sufficit ad inspissandū: misceant̄ simul ⁊ buliāt aliq̄ntulū: ⁊ calꝫ pōat̄ sup locū. hec eni empl̄a habent calefacere oēm materiā friā ⁊ mēbrū friū caliditate sua: ⁊ sua ꝯplone acquisita ex simplicibus suis: ⁊ eorū simplicia cū sint stiptica ꝯfortāt mēbrū debile ⁊ firmant locū ne supfluitates currētes ab his mēbris recipiat. ⁊ ꝑꝑ hoc in doloribꝰ ⁊ apātibꝰ fris in ꝑncipio sunt valde vtilia ⁊ ꝯueniētia: ⁊ maxie si purgatio fiat cū aliq̄ medicinarū ꝯueniētiū ad māꝫ frigidā vt sūt pillule fetide maiores vel pil̄e de hermodactilis maiores vl̄ trocisci de turbit ⁊ hermodactilis. Si aūt fiāt purgatiões vt ꝯuenit: ⁊ empl̄a pōant̄ sup loca dolorosa vel apōsa necessario aut minuet infirmitatē ꝙ nō multū augmentabit̄ vel destruet eā ex toto ita ꝙ in loco nō manifestabitur. Pillule fetide maiores ꝯferentes ad dolorē nodorū ⁊ dorsi ⁊ resoluūt oēꝫ materiā frigidā ⁊ viscosam ⁊ delēt colicā ⁊ nō ꝑmittūt apā frigidū augmētari vel generari qñ dantur in ꝑncipio sic fiūt. Re. bdelij serapini armoniaci oppoponaci seis cicute pulpe collogntide aloes succotrini epithimi añ. ʒ. v. scamonee. ℥. iij. spice croci castorei añ. ʒ. j. eufor bij. ʒ. ß. infundantur gūme in aq̄ porri fiant trocisci ad modum ciceris. Dosis earū ē. ʒ. j. ß. vl̄. ij. sero cū itur dormitū ⁊ nō cenet. Pillule maiores de hermodactilis q̄ valēt ad oē apā frigidū ⁊ ad dolores articulorū ⁊ ad cursum materie frigide de mēbro ad mēbrū sic fiūt. Re. hermodactilorū satirion sene añ. ʒ. v. euforbij. ʒ. ij. centauree minoris colloquintide añ. ʒ. v. hiere pigre turbit añ. ʒ. x. tapsie zinziberis sinapis piperis castorei añ. ʒ. j. fiant pillule ad modū ciceris magni cū succo caulium vel porri. Dosis earū est. ʒ. j. ß. vl̄. ij. Puluis pigre qui intrat in istis pillulis sic fit. Re. pulueris ro. rub. spice macis xilobalsami carpobalsami cassie lignee assari ciamomi añ. ʒ. v. aloes succotrini ad duplū oīum terātur ⁊ cribelētur ⁊ recōdantur in vase vitreo ⁊ reseruētur. Trociscꝰ ꝯueniens ad remouendū dolores mēbrorū ex mā fria currente vel ꝯposita: ⁊ ad delēdū apāta vel minuendum sp̄alit̄ scrophulas ⁊ vndemias sic fit. Re. diazizibis. ʒ. j. pl̄uisꝰ turbit albi mūdati canosi. ʒ. j. hermodactilorū ʒ. j. pñt addi ꝯmode aliqñ ī aliqbus hoībus gra. ij. vel iij. l̄. iiij. diagredij ī isto trocis. ⁊ erit tē maioris ⁊ fortioris opatiōis icorporēt̄ sil̄ cū aliq̄ntulo sirupi ro. sīn; possēt ista tria ꝑ se icorporari. Diazizibēris cū quo fit hic trocis. sic fit. Re. zizibis. ʒ. j. ligricie. ʒ. iij. melegete gariofilorū cardamōi nucismus. añ. ℈. ij. zuchari. lib. ij. fiat sirupꝰ cū zucharo cocꝰ ad modū diamargaritō. Cōfortatiua mēbrorū debilium ⁊ repercussiua fria sunt vt solatrū ⁊ eius succꝰ sempuiua ⁊ eiꝰ semē ⁊ silia. De oleis oleū ro. oleū de mirtis ⁊ oleū de gall̄. De gūmis sanguis dra. ⁊ dragagātū ⁊ gūma arabica De lignis sādali oēs ⁊ cāphora. De faris fa[r]ia hor. milij ⁊ silig. ⁊ melice. De vēis tre bolusarmenꝰ gipsū plūbū cerusa ⁊ oē lutū cuiuscūq; gñeris sit albu. oui ⁊ aq̄ ro. oīa ista sūt simplicia ꝯfortatiua ⁊ reꝑcussiua fria. Cōposita sūt empl̄a ⁊ vngēta q̄ fiūt ex his vbi gr̄a ꝯfortamē boli sic fit. R. boliarm. ʒ. j. ⁊ ol̄i ro. ℥. ij. aceti. ʒ ß. misceātur sil̄ pōitur circa vl̄nera ad curationē apātis ⁊ circa erisipilā ⁊ circa erpetē hestiomenū. Aliꝺ. Re. succi solatri succi sempuiue añ li. ß. boliarm. ℥. j. olei ro. ʒ. j. aceti. ʒ. ß. misceantur. Aliꝺ. Re. puluis granorū mir. ℥. j. olei ro. ʒ. j. aceti ℥. ß. misceātur. Empl̄m reꝑcussiuū ꝓp̄e ⁊ pōitur supra apāta calida ī ꝑncipio ⁊ pōit̄ super cor in passionibꝰ venenosis ad defendēdū. Re. sandalorū rubeorū. ℥. j. cāphore. ʒ. ij. solatri ⁊ semperuiue añ. M. j. pistent̄ ⁊ icorporentur cū. ʒ. ij. olei ro. ⁊. ʒ. iij. aq̄ rosate ⁊ pōat̄ supra ⁊ circa ⁊ maxime in ꝑncipio in vulneribꝰ ne apostemētur. Et in apostematibus venenosis dꝫ hoc emplastrū poni circa locum ⁊ nō supra in doloribus ex cā cal̄a ⁊ super locuꝫ ⁊ circa. Et hec regl̄a empl̄orū hꝫ locuꝫ ꝓp̄e pꝰ minorationē sanguinis cū flebotomia partis ꝯrie ꝑtis lese vel post ventosationē vel eiꝰ clisterizationē. Clistere sic fit in hoc casu. Re. aq̄ maluarū li. ß. ol̄i violati lib. ß. reubarbari. ʒ. ij. mell̄ ro. ʒ. iij. sal̄. ℥. ß. pistentur ⁊ buliāt ⁊ collētur ⁊ fiat clistē. Aliꝺ. Re. olei violati lib. ß. reubarbari. ℥. ß. zuchari violati. ℥. iiij. sal̄. ʒ. ij. pistētur ⁊ buliāt ⁊ fiat clistē oī hora necria. Aliud. Re. electuarij de succo ro. simplicis. ʒ. j. sene epithimi polipodij añ. M. j. pistētur herbe ⁊ buliāt in aq̄ ⁊ coletur ista aq̄ ⁊ recipiat̄ de ea li. j. ol̄i violati. ʒ. iiij. sal̄. ʒ. ij. dissoluant̄ electuariū ⁊ zucharū ⁊ sal cū ꝑdcā aq̄ feruēre ⁊ cū dissoluta fuerit coletur totū ⁊ fiat clistere. Omnia ista clisteria purgāt colerā adustā ⁊ venenosaꝫ ⁊ nō adustaꝫ ⁊ euacuāt intestia ⁊ stomacū ab oī supfluitate. Medicina mūdificatiua q̄ sumit̄ ꝑ os sic fit. Re. reubarbari. ʒ.

ij. puluerizeṫ ⁊ misceaṫ cū. ℥. ij. sirupi ro. ⁊ deṫ in matutinis. ℥. iiij. aq̄ decoctiōis polipodij. Aliō. Re. electuarij de succo ro. simplicis. ℥. ʃ. dissolvaṫ cū. ʒ. iiij. decoctiōis ene epithimi ⁊ polipodij deṫ i matutinis. Aliō Re. tamaridoꝝ māne an̄. ℥. j. ʃ. dissoluāṫ cū. ℥. vj. polipodij sene epithimi iste oēs medicine euacuāt colāʒ ⁊ hūores adustos ⁊ flegma salsū ⁊ māʒ quam in stō iueniunt. ⁊ sunt leues ⁊ sine aliquo periculo possunt dari omni tempore ⁊ hora secure.

Capitulū. iiij. de medicinis resolutiuis ⁊ digestiuis apostematum ⁊ humorum collectorum in membris.

m Edicine resolutiue ⁊ digestiue aliq̄ n̄ in modū ēplastri vl' epithimatis ⁊ aliq̄n in modū vngēti vel olei fiūt ⁊ ꝯficiūtur vbi grā. emplastꝝ resolutiuū apostēatū ⁊ hūoꝝ caloꝝ i mēbris collectoꝝ. Re. floꝝ camomille se. aneti an̄. ℥. ij. farie fenugreci ⁊ se. lini ⁊ farie hordei an̄. ℥. iij. olei de aneto ⁊ olei de camomilla an̄. ℥. j. buliāt oīa simul i aq̄ ⁊ fiat emplm̄ post repercussionē. hoc. n. empl'm resoluit apa calīm ⁊ pparat omnē duritionē ad maturationē. Aliud ad idē. Re. se. feniculi aneti anisi an̄. ℥. ij. farie lupinoꝝ. ℥. j. farie fenugreci ⁊ se. lini an̄. ℥. iij. oli de lilio. ʒ. j. pistenṫ ⁊ buliāt in aq̄ ⁊ in fine decoctiōis addaṫ aliq̄d aceti: pōaṫ h̄ emplʒ pꝰ flebotomiā vel purgationē. empl'm maturatiuū apatū calidoꝝ. Re. radices maluauisci mūdati pistati ⁊ frustrati incisi ⁊ bn̄ cōtusi lib. ʃ. hic maluauiscus sic coctꝰ ⁊ mūdꝰ appellatur maluauiscꝰ ppāratꝰ axungie porci. ℥. iij. vel butiri misceanṫ sil'. Aliud ad idē. Re. cepas coctas in prunis numero. iij. ⁊ vitella ouoꝝ coctoꝝ sub prune mūdenṫ ⁊ pistentur siml' optīe ⁊ icorporētur ⁊ addaṫ cū eis axūgia porci vel butiro tātū vt ē medietas totiꝰ rei: pōaṫ h̄ sup apa calidū hora maturatiōis. Aliud ad idē. Re. maluauisci pparati. li. ʃ. farie fenugreci ⁊ se. lini an̄. ʒ. j. mellis ro. ⁊ terbētine an̄. ℥. j. incorporētur sil'. Aliud ad ideʒ. Re. farie furmēti li. ʃ. oli cōis. s. de oliuis. ℥. iij. misceātur ista cū aq̄ ⁊ ponanṫ ad ignē ⁊ decoquātur ⁊ fiat emplastꝝ h̄ maturat ēt apata cal'a. Oleuʒ de aneto sic fit. Re. olei cōis li. j. aneti. ℥. ij. misceātur ⁊ dimittātur ad solē p mēsem iulij. Oleū de camōilla sic fit. Re. floris camōille exsiccati i vmbra se. fenugreci an̄. ʒ. ij. olei cōmunis li. j. ʃ. misceanṫ ⁊ ponanṫ ad solē p dies. xl. Ungentū resolutiuū ⁊ maturatiuū. Re. olei de camomilla ℥. iiij. cere. ʒ. ʃ. farie fenugreci ⁊ se. lini. an̄. ʒ. ʃ. buliant hec sil' ⁊ coleṫ h̄ cū stamīe h̄. n. maturat ⁊ resoluit absq̄ aliq̄ attractiōe. Aliud ad idē. Re. olei de lilio. ʒ. iij. cere. ℥. ʃ. se. maluauisci ⁊ malue an̄. ʒ. ʃ. pistenṫ ⁊ buliāt cū oleo ⁊ cera p tēpꝰ coleṫ h̄ totū cū stamīe ⁊ fiat vngentum ⁊ vngātur apata cal'a. Oleū d̄ spica q̄ŏ sic fit. Re. calāi aromatici cipi folioꝝ lauri xilobalsamiꝰ folij indi idest spice enule sauine sansuci sq̄nāti mirti cordumeni an̄. ʒ. ij. olei li. vj. ʃ. vini aq̄ an̄ li. ʃ. pistētur ⁊ misceanṫ cū vino olo ⁊ aq̄ ⁊ ponātur in vase vitreo ⁊ illō vas vitreū ponaṫ in lebete pleno aq̄ ⁊ pmittaṫ bolire vas vitreū olei in aq̄ lebetis buliēte vsq̄ ad cōsumationem vini bona existimatione vel buliat per duas horas ⁊ cōtinue dimittaṫ h̄ oleū cū fece sua. Empl'm resolutiuum hūoꝝ frigidoꝝ ⁊ apatū sic fit q̄ vocaṫ diaglō. Re. litargirij. ʒ. ij. olei cōis. ʒ. v. mucillaginis fenugreci ⁊ se. lini an̄. ʒ. iiij. mucillaginis maluauisci. ℥. ij. accipiaṫ litargirium ⁊ ponaṫ cū oleo i cazola ad ignē ⁊ pmittaṫ bulire cū oleo agitādo cū spatula tandiu q̄ dissolutū sit postea addātur mucillagies cū oleo ⁊ litargirio ⁊ agitādo cuʒ spatula pmittaṫ tantū bulire q̄ recipiat spissitudinē in modū empl'i tūc deponaṫ ab igne ⁊ cū infrigidatū fuerit fiat magdaleō ⁊ pōatur sup apata vel duritiem vel scrofulā q̄ resoluit oīa ista ⁊ spāliter post purgationem. Aliud ad idē ⁊ vocaṫ oleū de costo sic fit. Re. costi. ʒ. j. pipis piretri euforbij an̄. tertiā. ʒ. vniꝰ castorei. ʒ. ʃ. teranṫ ⁊ cribelētur ⁊ dissoluātur in lib. ʃ. olei de lilio vl' laurino q̄ŏ meliꝰ erit vel de spica h̄ eni resoluit hūorē frigidū ⁊ destruit apa friūʒ ⁊ cōfortat neruos frigidos.

Aliud ad idē. Re. bdelij serapini an̄. ʒ. ʃ. terbētinē. ℥. ij. dissoluantur serapinū ⁊ bdeliū in aceto ⁊ postea pōatur ad ignem cū terbētina ⁊ cū dissoluta fuerint addanṫ ʒ. ij. olei de lilio ⁊ coleṫ totū ⁊ inspisseṫ in modū empl'i cū faria lupinoꝝ vel fenugreci. Empl'm maturatiuum apostematū frigidoꝝ. Re. alei cocti sub prune cepe cocti sub prune ⁊ mūdati an̄. li. ʃ. vitelloꝝ ouoꝝ nūero. v. maluauisci pparati. ℥. vj. axūgie porci. ʒ. iiij. incorporentur sil'. Aliud ad idē. Re. alei cocti li. ʃ. terbētie lib. ʃ. olei de spica. ʒ. ij. farie fenugreci q̄ sufficit ad ispissandum imoduʒ emplastri hec empl'a maturāt apata fria de facili. Aliud ad idē. Re. rasine li. ʃ. thuris farine fenugreci an̄. ʒ. ʃ. dissoluaṫ rasina ad ignē cuʒ melle ⁊ addatur thus ⁊ faria fenugreci: coleṫ hoc totū post dissolutionē in mōʒ empl'i duri cū faria siligis vel frumenti ⁊ ponatur sup apata fria q̄ optīe maturat. Ungentum maturatiuū ⁊ resolutiuū apatū frioꝝ ⁊ duritiei. Re. oli de spica. ʒ. iiij. cere. ℥. ʃ. farie fenugreci. ℥. j. thuris vernicis an̄. ℥. ʃ. dissoluātur oīa ad ignē ⁊ colenṫ cū oleo et postea colentur ⁊ ponaṫ sup apata. Aliud ad idē. Re. olei de spica. ʒ. ij. olei de camomilla olei de aneto an̄. ʒ. j. terbētine. ℥. iij. cere. ℥. ʃ. farine fenugreci ⁊ seis. lini an̄. ℥. j. dissoluanṫ oīa ad ignē ⁊ coleṫ: cū hoc infrigidatū fuerit si pōaṫ sr apata maturat ea ⁊ mollificat i breui

Capitulum. v. de medicinis mūdificatiuis ⁊ exsiccatiuis cum mordificatione ⁊ sine ⁊c̄.

e Mplastrum mundificatiuū plagaruʒ ⁊ vulneꝝ neruoꝝ ⁊ apatum incisoꝝ de nouo. Re. vitellos ouoꝝ nūero. ij. farine hordei vel hauene spelte volatice vel siligis tantū q̄ŏ sufficit ad inspissandū predictos vitellos in moduʒ empl'i: tale eni empl'm mūdificando dolores sedat ⁊ i carnat: Aliud mūdificatiuū plagaꝝ ⁊ vlceꝝ recentium absq̄ mordicatione ⁊ ꝯfortatiōe loci. Re. mell' ro. colati lib. ʃ. farie hordei vel volatice aut alteriꝰ generis ex dictis superiꝰ q̄ sufficit ad inspissandū pdictū mel i modū empl'i. Aliud mūdificatiuū ⁊ ꝯfortatiuū cū mollificatiōe. Re. mellis ro. colati. ℥. j. olei ro. ʒ. ʃ. misceanṫ hoc eni tale mūdificat sordicieʒ ⁊ nigredinē ppe pāniculorum cerebri. Aliud mūdificatiuū cū maturatiōe. Re. mellis ro. colati li. ʃ. farie fenugreci. ʒ. ij. farie hordei q̄ŏ sufficit. Aliud mūdificatiuū vlceꝝ neruoꝝ ātiquoꝝ a sordidoꝝ. Re. terbētine lib. ʃ. mellis ro. colati. ʒ. iiij myrrhe. ℥. j. farie hordei q̄ sufficit: dissoluatur terbētina cū melle ad ignē ⁊ post dissolutionē addaṫ myrrha ⁊ inspisseṫ totū cū faria. Aliud ad idē ſʒ fortiꝰ in h̄. Re. terbētine lib. ʃ. mellis ro. colati. ʒ. iiij. sarcocolē myrrhe farie fenugreci an̄. ℥. j. farie siligis q̄ sufficit dissoluatur terbētina ad ignē ⁊ deponaṫ cū dissoluta fuerit et postea icorporeṫ cū alijs rebꝰ. Re. terbētie lib. ʃ. myrrhe sarcocole farie lupioꝝ farie fenugreci an̄. 8. ʃ. dissoluatur terbētina ad ignē in cazola ⁊ cū dissoluta fuerit d̄ponatur ab igne ⁊ incorporeṫ vel misceaṫ cū pdictis ⁊ addaṫ si necesse fuerit pp maiorē inspissationē farie seminis lini. Aliud mūdificatiuū vlceꝝ sine mordicatione forti ⁊ remouet carnē mortuā ⁊ rectificat fistulas ⁊ appellaṫ vngentū apostoloꝝ cuiꝰ pmixtio hec est. Re. cere albe rasine armoniaci an̄ ʒ. iiij. oppoponacꝭ. ʒ. ij. floris eris ʒ. ij. ari. lōge thuris an̄. ʒ. vj. myrrhe galbani. an̄. ʒ. iiij. bdeli. ʒ. vj. litargirij. ʒ. viiij. infundaṫ bdeliuʒ in aceto vini ⁊ fiat hoc vngētū cū li. ij. olei hoc mō pulverizentur oīa pulverizanda ⁊ cribrenṫ ⁊ gūme ponantur ad ignē ⁊ dissoluantur quibꝰ dissolutis addaṫ cera ⁊ in fine coleṫ hoc totū ⁊ cū incepit tepescere agitādo cuʒ spatula semp ꝯtinue addaṫ pulvis aliaꝝ reꝝ ⁊ cū infrigidatū fuerit iteꝝ agiteṫ ⁊ incorporeṫ pfecte cū spatula Aliud mūdificatiuū corrosiuū carnis mortue ⁊ mundificatiuū vlceꝝ antiquoꝝ ⁊ fistulaꝝ q̄ euellit omnē superfluitatē a vulnere. Re. aluminis zucharini. ʒ. j. floris eris. ʒ. j. mellis seu mellis rosati colati. ʒ. j. teranṫ ⁊ cribrentur ⁊ simul misceantur hoc enim tale appellaṫ vngentum viride. Aliud ad idē ⁊ est pulvis exsiccans cor

rodens ⁊ mundificans carnem mortuã ⁊ euellit fistulas de membro ⁊ appellat puluis affodilorum cuius est hec permixtio. ℞. succi affodilorum li. j. auripigmẽti rubei. ʒ ij. pulueris calcis nõ extincte. ʒ. iiij. buliat succus affodilorum leuiter ad ignẽ tãdiu quod eius medietas sit cõsũpta ⁊ coletur postea addatur puluis auripigmẽti triti cribelati ⁊ puluis calcis nõ extincte ⁊ cribelate. ⁊ cũ põitur puluis istarum rerũ in succo ponatur paulati ⁊ successiue agitãdo semp cum spatula ⁊ incorporatione diuidatur hoc totũ in partes multas super vnam assidem ⁊ siccetur ad solem ⁊ post esiccationem reponatur in vase. Aliud mũdificatiuum absq; mordicatione ⁊ neruorũ abstersiuũ ⁊ confortatiuũ ⁊ saniei generatiuum cuius hec est permixtio. ℞e. rasine terbentine mellis añ li. ʃ. myrrhe sacocole farine fenugreci ⁊ seminis lini añ. ʒ. j. dissoluantur rasina mel ⁊ terbentina ad ignem ⁊ colẽtur ⁊ in colatura ista incorporetur puluis aliarum rerum ⁊ in fine ĩspissetur in modum emplastri cum farina lupinorum ⁊ appellatur hoc emplastrum mundificatiuum de rasina.

Capitulum. vj. de medicinis incarnatiuis.

m Edicine incarnatiue sunt vngenta ⁊ plueres. vngentum ⁊ vocatur vngentũ citrinũ cuius hec est permixtio. ℞e. rasine. ʒ. iij. cere. ʒ. j. ʃ. olei cõis. ʒ. xviij. thuris farine fenugreci añ. ʒ. ʃ. pmo dissoluatur rasina cũ cera ad ignẽ facta dissolutione addatur oleum ⁊ post oleũ cũ bulire incepit addatur puluis thuris ⁊ fenugreci ⁊ cũ bulierit ista duo aliquantulũ cũ predictis coletur cum stamie ⁊ ponatur in vase hoc vngentũ ponitur circa vulnus ⁊ non in vulnere ⁊ de sua nã multiplicat ⁊ generat in oĩbus vulnerib⁹ ⁊ vlceribus carnẽ secũdũ necessitatẽ ⁊ aliqñ plus q̃ sit necessariũ. Aliud ad idẽ qd est generatiuũ carnis cũ mũdificatione. ℞e. terbentine cere añ. ʒ. j. rasine. ʒ. ij. thuris vernicis farine fenugreci myrrhe añ. ʒ. ij. olei cõmunis li. j. ʃ. dissoluantur terbẽtina ⁊ rasina ⁊ cera ad ignẽ quibus dissolutis addantur oĩa alia pulverizata cũ oleo ⁊ buliant aliquantulum ⁊ coletur cũ stamine ⁊ reponatur in vase hoc vngentum dicitur vngentum de terbentina ⁊ ponitur ad generandum carnem ⁊ ad mundificandum sup vulnera ⁊ vlcera ⁊ non circa sed intra mundificat neruos ⁊ incarnat. Puluis carnis generatiuus sic fit. ℞e. thuris. ʒ. j. vernicis farine fenugreci añ. ʒ. ij. pulverizentur ⁊ cribrentur ⁊ misceantur. hic puluis ponitur intra vulnus vel vlcus cum medicus intendit carnem generare de pprietate muliplicat carnẽ in oĩ loco cũ necessaria fuerit eius generationisi impedimentum seu impedimenta narrata in fine secundi libri ibi affuerint. Alius ad idẽ. ℞e. thuris. ʒ. j. aloes masticis farine fenugreci vernicis añ. ʒ. ij. pulverizentur ⁊ cribrẽtur ⁊ simul misceantur ⁊ reseruetur vsui. Aliud ad idẽ. ℞e. radices sanaticule ⁊ est maluauiscus siluestris ⁊ abluatur optime ⁊ incidatur frustratim in modũ denariorum ⁊ exsiccetur ad solem in estate vel in furno post extractionẽ panis ĩ vna testula ⁊ post exsiccationẽ terratur optime in mortario mundo bene abluto ⁊ cribretur ⁊ hic puluis reseruetur. hic per se ⁊ cũ adiunctis carnẽ generaret sorditiẽ a mẽbro ⁊ vulnere ⁊ vlcere remouet absq; aliq̃ lesione ⁊ mordicationẽ ⁊ saniẽ exsiccat. Cõponatur cũ aliis sic. ℞. pulueris cribelati herbe supradicte. ʒ. ij. cribrentur ⁊ misceantur. Vel aliter. ℞e. plueris ysopi ireos fenugreci añ. õz. ʃ. pulueris herbe supradicte. ʒ. ij. misceantur sil'. hi pulueres carnẽ generãt ⁊ saniẽ exsiccãt ⁊ mundificãt omnes superfluitates a vulnerib⁹ ⁊ sordidis vlcerib⁹ ⁊ locũ vel loca redolere faciunt ⁊ carnem mollẽ sua eq̃litate indurant ⁊ bone complexionis eam reddunt.

Cap. vij. de medicinis cõsolidatiuis ⁊ sigillatiuis.

c Auendum est ne iste medicine conficiãtur in loco vel vase in quo aliquod acutum vt piper vel alleũ vel aliud sĩle sit cõtritũ vel cõtusum seu cõfectũ. Et nõ cõfidat sapiẽs q ĩtẽdit habẽ honorẽ ĩ hac sciã ĩ ablutiõe hui⁹ vasis q: nil cõfert in medicis cõsolidatiuis talis ablutio seu abstersio semp. n. inficitur res seu medicina cõsolidatiua in tali vase in quo aliqd nõ cõsolidatiuũ ẽ positũ vel cõtritũ. ⁊ p h decipitur ml' totiẽs sapiẽs in medicina sua expta cõsolidatiua q: p istã viã ⁊ istũ mõz ocultũ cõsolidatiua fit corrosiua aut nõ cõsolidatiua q̃ oli apud eũ erat vere cõsolidatiua ⁊ sic fit p accñs nõ cõsolidatia seu male cõsolidatõis. Eligatur ergo ĩ tali cãu ⁊ spãlit in cõtritõe medicie cõsolidatiue vas nouũ scutella vel aliqd sĩle aut aliqd in quo nõ sit tritũ nisi cõsolidatiuũ siue stipticũ ⁊ sic oĩs deceptio vel malũ ingeniũ p ĩdustriã istã remouebitur. Vngẽtũ cõsolidatiuũ ⁊ incarnatiuũ ⁊ vocatur vngẽtũ fuscũ cui⁹ pmixtio hec ẽ. ℞e. picis naual'. ʒ. ij. cere. ʒ. ʃ. mumie. ʒ. ʃ. thuris gallarum cipssi farine fenugreci añ. ʒ. ij. olei. ʒ. xvj. terantur terẽda ⁊ incidatur frustrati pix ⁊ dissoluatur ĩ cazola ad ignẽ cũ cera qbus dissolutis addatur oleũ cũ puluere altarum rerum: ⁊ buliat hoc totũ ad ignẽ aliquãtulũ ⁊ coletur postea cũ stamine: hic ponitur sup vlnera sicca spãlit ⁊ ipa cõsolidat: ⁊ cõsolidat ẽt vulnera ⁊ bñ mũdificat ĩ oĩ corpore. Aliud vngẽtũ cõsolidatiuũ ⁊ ĩcarnatiuũ ⁊ vocatur vngentũ de palma ⁊ ẽ vngentũ qnq; rerum sic fit. ℞e. adipis vituli mũdate a paniculis suis. li. j. liq̃fiat in patella ad ignẽ ⁊ adiungatur ei olei oliue antiq ⁊ litargirij añ. lib. s. dragagãti. ʒ. ij. ⁊ sit vnũquodq; duorum dragagãtũ ⁊ litargiriũ mũdũ ⁊ teratur totũ in mortario diu ⁊ cribretur deide misceatur cũ oleo ⁊ adipe ⁊ moueatur cũ spatula palme viridi sicut abscinditur cũ extremitate grossa postq; ablata ẽ cutis ei⁹ appẽs ⁊ totũ qd de ea exsiccatur abscindatur ⁊ pijciatur ⁊ accipiatur iterum de palma ⁊ incidatur in frustra parua ⁊ pijciatur in vngento anteq; pficiatur ei⁹ decoctio ⁊ decoquatur donec fiat ad modũ cere liq̃facte cũ oleo ⁊ egrediatur hũiditas spatule in eo ⁊ fiat in termino vt nõ liq̃fiat cũ aq̃. Aliud ad idẽ quod alterat caliditatem loci ⁊ cõsolidat. ℞e. olei rosati. õz. iiij. ceruse. ʒ. j. cere ʒ. s. dissoluatur cera cum oleo quib⁹ dissolutis ab igne remoueatur ⁊ tunc cũ tepidũ fuerit addatur ei cerusa cõtrita ⁊ cribrata agitãdo semp cũ spatla fcã ĩcorporatiõe in fine addãtur ⁊ incorporentur cũ pdictis duo albumia oui ⁊ vocatur hoc vngẽtũ de cerusa. Aliud ad idẽ. ℞e. litargirij. ʒ. j. mumie sanguinis dracõis farine fenugreci masticis dragagãti gũmi arabici añ ʒ. ij. terãtur ⁊ cribrentur olei ro. lib. j. cere. ʒ. s. dissoluatur cera cũ oleo ad ignem facta dissolutione deponatur ab igne ⁊ tunc incorporetur puluis oĩũ aliarum rerum ⁊ in fine addatur aliqd aq̃ rosate ⁊ fiat vngẽtũ h enim cõsolidat vlcera antiqua ⁊ nõ antiq dũmõ fuerit bene mũdificata. ⁊ vocatur vngẽtum de mumia. Litargirum ablutum cũm oleo ro. qñ fortiter miscẽtur sil' decorat ⁊ ornat ⁊ delet cicatrices ⁊ vestigia variolarum. Puluis cõsolidatiu⁹. ℞. aloes balaustie cathimie argẽti terre ⁊ ẽ supfluitas circũferẽtie loci in quo argẽtũ purificatur calcecumenon. i. es vstũ vel batitura eris triti ⁊ abluti partes eq̃les ⁊ horum puluere vuln⁹ pulverizetur. alius puluis cõsolidatiuus vlcerum antiquorum ⁊ vulnerum. ℞e. aloes curcume balaustiarum myrrhe gallarum añ. ʃ. terãtur ⁊ cribrentur: hoc. n. sigillat oẽ vulnus mundificatũ ĩ oĩ mẽbro ⁊ omni tpe. Ali⁹ puluis cõsolidatiu⁹ ⁊ cõseruatiu⁹ suture vulnerum ⁊ plagarum cui⁹ hec ẽ pmixtio e ℞. san. draconis masticis gũmi arabici dragagãti añ. ʃ. terãtur ⁊ cribrẽtur. Ali⁹. ℞e. linguie bouine. sicce ad solẽ vel in furno. ʒ. iiij. dragagãti masticis sanguinis draconis añ. ʒ. ij. cribrẽtur ⁊ misceãtur. hic puluis cõsolidat vlcera antiq̃ ⁊ cõglutiat noua vulnera de facili absq; aliq̃ molestia ⁊ mordicatõe. Ali⁹ pulis cõsolidatiuus. ℞e. corticũ granati balaustiarum puluis nati ĩfra lignũ marcidũ ⁊ vocatur carol⁹. añ. ʒ. ʃ. pulverizẽtur ⁊ cribelẽtur. hic puluis cõsolidat oĩa vulnera ĩ loco humido. Si accipiãtur ossa cruriũ aĩaliũ lacrãtiũ ⁊ cõburãtur pfecte ⁊ terãtur ⁊ cribelẽtur puluis fact⁹ ex istis vulnera sigillat mũdificat ⁊ ipsa cõsolidat ⁊ ĩcarnat vehemẽter ⁊ cito cum albedine loci.

Ca.viij.ꝺ medicinis molificatiuis duritierũ remanentiũ post ꝯsolidatõeȝ ꝛ restauratõeȝ.

m **Edicamen** leniens duritiẽ ꝛ nodositatẽ ꝗ remanet in mẽbro post ꝯsolidatõem ꝛ restauratõeȝ sic fit. ℞e.fecis olei de semine lini bdeli.añ.℥.ij.storacis galbani opoponaci armoniaci añ.℥.j.adipis vrsi.ʒ.iiij.ꝛ si adeps vrsi nõ reperiret loco eius ponatur adeps galline aut anatis ꝛ adeps porci ꝛ est melior oibus alijs gũme in mortario ꝛ pauco vino dissoluantur quibus valde mollificatis alia admisceãt i mortario dõec vnũ corpꝰ fiat agitent hec ꝛ oia ꝛ alia empl'a vel vngẽta ponunt sup loca ad mollificãdũ fomẽtatõeȝ ꝛ ablutõ, cũ aqs malua uisci ꝛ se.lini fenugreci malue ꝛ filiuȝ. Aliud ad idẽ. ℞. cere.℥.ij.olei de been.lib.j.masticis nigri storacis.℥.j.ex illis fiat medicamen. Aliud ad idẽ mollificatiuuȝ duritieꝝ sic fit. ℞e.rasine lib.℥.ceruse.ʒ.ij.olei de camomilla lib.ij.farine se.lini ꝛ fenugreci añ.ʒ.ij.masticis thuris añ.℥.j.arũgie vel piguedinis porci ꝛ gallie ꝛ anseris ꝛ anatis.añ.℥.ij.liqfiãt cera ꝛ rasina ad ignẽ ꝛ cũ liqfacta fuerit addãt oia alia ꝛ buliãt aliquãtulũ donec bñ incorporata fuerit postea colet. Aliud vngẽtuȝ ℞e.arũgie põrci vel pingnedis anseris ꝛ gallie ꝛ anatis añ.ʒ.iij.cere largati añ.℥.j.olei.ʒ.iiij.farine fenugreci ꝛ se.lini añ.ʒ.j.bdelij opoponacis masticis thuris añ.℥.ß.ifundant gũme in vino ꝛ postea liqfiãt oia cũ gũmis ad ignẽ ita ꝙ bñ icorporata sint colet ꝛ ponatur. hoc vngẽtũ magis mũdificatiuũ ꝛ ꝯfortatiuũ nervoꝝ ẽ ꝙ̃ supiꝰ. Aliud ad idẽ. ℞e.arũgie porci seu pinguedinis.li.ʒ.cere.ʒ.ij.piguedinis anseris anatis galline añ.ʒ.j.dissoluãt oia ad ignẽ ꝛ colent ꝛ h̾ vere mollificat duritiẽ neruosã i ꝗ est ꝯrio.

Ca.ix.de medicis cauterizatis ꝛ vlceratiuis.

r **Ecipe picis liquide mellis** anacardi.i.succi anacardi añ. .ij.bliãt ista duo in cazola ferrea vsqȝ ad spissitudinẽ ꝛ tũc reponãt ꝛ cũ necesse fuerit ponat sup apa aut sup locũ q intẽdit vlcerari. Mel anacardinũ sic fit artificialit cũ nãle nõ inuenitur ꝛ ponit loco eiꝰ. ℞e.anacardi.ʒ.ij.pistet bñ ꝛ misceant cũ.℥.ij.mellis ꝛ.ʒ.iij.aceti ꝛ ponat totũ sil' in cazola ad ignẽ ꝛ pmittat bulire vsqȝ ad ꝯsumptõeȝ aceti tũc colet. Et istud appellat mel anacardinũ ꝛ ponit in medicinis loco mell' anacardi ꝙ repit in ipsis anacardis. Aliud vlceratiuũ. ℞e.aluminis fecũ.lib.℥.accipiat de hoc alumine ad modũ castanee ꝛ ponat sup locũ ꝛ firmet bñ locꝰ q intẽdit vlcerari vel alr abluat locꝰ vlcerandꝰ cũ aceto forti ꝛ postea fricet aliquantulũ cuȝ alleo vl' cepe iciso hoc facto ponat sup locũ alumẽ fecis ad modũ castanee ꝛ firmet bñ sup locũ q itẽdit vlcerari. Aliud vlceratiuũ forte valde. ℞e.pulueris calcis ñ extictie.℥.ij.saponis.ʒ.iiij.icorporent sil' pistãdo ista duo in mortario ꝛ si necesse fuerit addat aliqd aneti vt mediꝰ possit incorporari ꝛ cũ necesse fuerit ponat de eo ad modũ castanee sup locum q intẽditur vlcerari. Aliõ vlceratiuũ ꝛ cauterizatiuũ. ℞e.cãtaridaꝝ ablatis capitibꝰ ꝛ alis.ʒ.j.saponis.℥.ij.fermẽti ꝙ sufficiat ad ispissandũ ꝛ incorporãdũ ista duo simul.ponatur de hoc sup locũ qui intenditur vlcerari vel cauterizari tantũ ꝙ occupet totꝰ locus q vlcerari vel vesicari intẽditur Aliud ad idẽ. ℞e.cãtandaꝝ ablatis capitibꝰ ꝛ alis.℥.j.fermẽti.ʒ.ij.misceant sil' pcedatur cũ isto ꝛ supiori. sic abluatur locus qui vlcerari dȝ cũ aceto forti quo abluto põat de isto vl' supiori sr locũ tm̃ ꝙ totꝰ locꝰ ꝯphẽdatur q intenditur vlcerari. ꝛ dimittat sr locũ q itẽdit vlcerari p.xij.horas ad'minꝰ nã qõlȝ vlceratiuũ ꝛ cauterizatiuũ tãtũ dimittitur sup locũ vt suam compleat ꝛ perficiat actionem ꝛ tempus tale ẽ vt plurimũ.xij.horarũ ꝛ in pueris horarum.vj. Et si vlceratiuum vl' cauterizatiuũ deambularet vel inferet in locum vltra ꝙ̃ itẽdat medicus vngatur locus lesus cum oleo ro.mixto cum aliquantulo boliarmeni ꝛ aqua rosata vel albumine oui ꝛ simul optime misceantur ꝛ hoc tale ponatur circa cauterizatõem ꝛ vlcerationem ꝛ non super ipsaȝ modo aliquo nisi propter doloris illati remotionem. Aliud accipiatur dens alei ꝛ mũdetur ꝛ scindatur per medium ꝛ ponatur super locum aperte lateris incisi vlceratõem aliquam ꝛ vesicationẽ seu cauterizatõem de leui inducere solet ꝛ specialiter cũ per horas.xij.dimittitur super locũ. Tale enim cauterium valde ẽ vtile in dolore fixo ad modum claui.idest quando patienti videtur ꝙ aliquis clauus in membro fortiter imprimatur.

Capitulum.x.de narratione ꝛ exemplificatione medicinarum simplicium conuenientium ad operatiões narratas.

a **Nisum** ca.est ꝛ sic.in egritudinibus oculi remouet scabiem oculorum ꝛ i vulneribus ꝛ apostematibus resoluit inflationem ex frigida causa ꝛ confert apostematibus frigidis naris in extremitatibus membroꝝ.

Absinthium ca.ꝛ sic.remouet vestigia variolaꝝ ꝛ ꝺlet tineam ꝛ ꝯfert scabiei ꝛ resoluit duritiem palpebrarum in vulneribus ꝛ vlceribus resoluit ꝛ maturat apostemata fri.ꝛ cõposita intrinseca ꝛ extrinseca siue emplastrent siue bibatur.

Aacatia fri.est ꝛ sic.capillos firmat denigrat ꝛ scissuras eoꝝ remouet in apostematibus calidis ponitur in principio ꝛ ꝯfert repercutiendo:ꝛ etiã si emplastrentur cũ albumine oui sup adustionem ignis ardorem remouet ꝛ calorem.

Assarum herba est quedam ca.ꝛ sic.que multũ ꝯfert grossitudini ꝛ apostemationi cornee.i.tunice exterioris sub qua apparet pupilla siue emplastrentur siue succus eius super ipsam grossitiem ponatur resoluendo ꝛ ꝯfortando confert.

Abel.i.iuipꝰ fructꝰ ẽ cuiusdã arboris q ca.ẽ ꝛ sic.i vl'neribꝰ ꝛ vlceribꝰ frauduléris ꝛ putridis ꝛ venenosis si ponatur puluis eiusdẽ fructꝰ cũ melle remouẽt dealbatõem ꝛ nigredinẽ ꝛ quãuis vulnera nõ ꝯsolidat tñ exsiccat humiditatẽ ꝯtẽtã in eis ꝛ si buliat h̾ puluis in oleo ꝛ illud oleũ distilletur in aurem resoluit surditatẽ antiquã ꝛ ꝯfert eidem.

Antimoniũ fri.est ꝛ sic.si emplastrentur super vulnera cum albumine oui sanguinolenta abscindit fluxum sanguinis in vulneribus ꝛ vlceribus remouet carnes molles additas ꝛ consolidat ꝛ si permisceatur cũ adipe ꝛ cerusa consolidat antiqua vlcera conseruat etiam oculum in sanitate sua eius emplastro cũ aqua ro. ꝛ albumine oui sorditiem vlcerum oculoꝝ ꝛ scabiem remouet puluis eius.

Amoniacũ ca.ẽ ꝛ sic.ponit sup scrofulas ꝛ sup duritiés ꝛ apostemata fri.ꝛ resoluit ꝛ maturat in vulneribus ꝛ vlceribꝰ antiqs bonã carnẽ generat ꝛ malã remouet in egritudinibus oculoꝝ lenit scabiẽ palpebraꝝ ꝛ aspitate eaꝝ remouet ꝛ abstergit albuginem oculi ꝛ multiplicat pilos de proprietate i superciliis ꝛ eos nasci facit.

Assa herba est cali. ꝛ sic.apostematibus magnis ꝛ frigidis siue bibatur decoctio eius siue emplastrentur eius substantia intrinsecis ꝛ extrinsecis confert si admisceatur cum armoniaco substantia vel radix eius resoluit scrofulas.

Alaumoch ꝛ alkabar.i.plũbũ nigꝝ vel lucidũ seu albũ fri.ẽ ꝛ hu.i apatibꝰ ca.si inungat apa ca. in pncipio cũ oleo in quo resoluta sit fricatio partiũ plũbi ad inuicẽ repercutit ꝛ diminuit:hoc oleũ sic fit accipiant due partes grosse ꝗdrate plũbi ꝛ fricẽtur fortiter inuicẽ i olo cõi illud oleũ qõ inficit ex fricatõe tali hȝ virtutẽ quaȝ diximus ꝛ appellat oleũ de plũbo. Si liget lamina eiꝰ sup nodos ꝛ scrofulas delet si pdictũ oleũ ponatur sup vulnera vlcerosa ꝛ venenosa remouẽt eoꝝ corruptõeȝ vel deambulationem ꝛ vlcẽra iũcturaꝝ diminuit si circa ipsa ponatur.

Auricla murꝫ.i.maiorana ca.ē ⁊ sic.si pistet̃ ⁊ põat̃ cũ armõiaco exhibit spias ⁊ surculos. ⁊ fac̃ adhẽ plagas.

Albugillise.i.lactuca siluestris fri.ē ⁊ sic.⁊ q̃zdã hꝫ ca liditatẽ supficialẽ si pistet̃ ⁊ icorpoꝛet̃ cũ farina oꝛdei re pmit ⁊ remouet erisipilã ⁊ pꝛuritũ ⁊ ardoꝛẽ remouet a vulneribus ⁊ ꝯfert etiã adustioni ignis si super eam fi at emplastratio.

Asessem.i.sgnãtũ si pistet̃ ⁊ ponat̃ cuꝫ cepe ⁊ melle ꝯfert sup moꝛsurã canis rabiosi.

Asuis.i.lapis sup quã nascit̃ sal in muro vel ripa ma ris si terat̃ ⁊ misceat̃ cũ terbẽtina aut pice ⁊ ponat̃ sup exituras resoluit eas si puluis eiꝰ ponat̃ sup vulnera an tiq̃ marcida difficilis sanatõis ꝯfert.

Anacardus ca.⁊ sic.multis eradicat verucas ⁊ de let albaras ⁊ aufert pustulas nigras ⁊ sanat tieã hũidã

Argẽtũ viuũ frigidũ est hu.multum si extinguat̃ cũ saliua ⁊ misceatur cum oleo ro.destruit pediculos ⁊ lẽ dines ⁊ remouet scabiem sꝫ huiusmodi remotio nõ est bona neqꝫ ꝯsonans nature. vsus ⁊ fumus eius sup fa ciẽ destruit visum ⁊ oẽm sensum ⁊ inducit doloꝛẽ den tium ⁊ denigrat eos.

Acoꝛus ca.est ⁊ sic.ꝯfert moꝛfee ⁊ albaras ⁊ ꝯtritiõi lacertoꝝ ⁊ spasmo:decoctio eiꝰ bibita ⁊ emplãta ⁊ suc cus eiꝰ ꝯfert grossitudini coꝛnee ⁊ albugini ĩ oculo.

Attramẽtũ.i.zegi vel vitreoluꝫ de quo fit encaustꝝ ca.⁊ sic. multũ ⁊ stipticũ fiũt licia ex eo ad fistulas ⁊ ex tirpat eas ⁊ ꝯfert ablutio cũ aq̃ eiꝰ ad scabiem ⁊ rube dinẽ nasi ⁊ faciei.

Arsenicũ ca.⁊ sic.multũ si misceat̃ cũ terbẽtina vel rasina erradicat tineã ⁊ mundificat vulnera soꝛdida ⁊ antiq̃ si misceat̃ cũ adipe ⁊ fit vngẽtũ ex eo cũ adipe ⁊ oleo ad scabiẽ ⁊ rubedinẽ humidã faciei ⁊ ꝯfert ⁊ mi scet̃ cũ oleo ad scabiẽ ⁊ destruit pediculos ⁊ miscet̃ cũ pice ⁊ delet maculas albas vnguiũ.

Aristologia cali.⁊ sic.multũ puluis rotũde abstergit dẽtes ⁊ ꝯseruat eos a putrefactõe ⁊ eiꝰ decoctio videli cet moꝛfee mũdificat vlcera soꝛdida ⁊ maligna ⁊ remo uet ꝓfunditatẽ ab eis puluis eiusdẽ ⁊ si misceat̃ cũ pul uere yreos generat carnẽ in eis.

Alcãna fri.ē ⁊ sic.ꝑꝑ eiꝰ siccitatẽ emplastratio ꝯfert apatibꝰ flegmaticis in ꝑncipio ⁊ apatibus calidis ratio ne frigiditatis decoctio eiꝰ valet adustioni ignis ⁊ pul uis eius emplastratus cum farina oꝛdei super ossa fra cta ea ꝯfirmat ⁊ mixtus cum albumine oui stringit san guinẽ in vulneribus ⁊ misceat̃ cum cera facit poꝛꝛum sarcoidem.

Assa fetida ⁊ nõ ē fetida multũ ca.ē ⁊ sic.posita sup vucas ⁊ poꝛꝛos erradicat eos ⁊ cũ ponit̃ in emplastri ꝫ apatũ magnoꝝ incisoꝝ ꝯfert ⁊ bñ mũdificat soꝛditiem eoꝝ absqꝫ molestia ⁊ si ponat̃ sup apata fria ꝑ se vel cũ alio resoluit ⁊ maturat ⁊ si emplastret̃ supꝛa impetigi nem delet

Acetosa fri.⁊ sic.est fit emplastꝝ ex ea sup scrofulas ⁊ ꝯfert ⁊ dĩ ꝙ si radix eius suspẽdat̃ ad colluꝫ habentis scrofulas ꝙ eas remouet ⁊ balneũ aque decoctiõis eiꝰ remouet pꝛuritũ ⁊ scabiẽ ⁊ fricatio cũ ea remouet alba ras ⁊ impetiginẽ.

Asinus:cinis epatis asini mixtꝰ cũ oleo ⁊ positꝰ sup scrofulas valet ⁊ sanat lepꝛã.

Apiũ ca.ē ⁊ sic.siluestre apiũ pistatũ ⁊ sup poꝛꝛos ⁊ verucas positũ valet resoluit domesticũ ⁊ siluestre apa ta fri.⁊ dura cali si emplet̃ sup mẽbꝛa vesicat ⁊ ꝑ hoc ꝯfert scabiei ⁊ ipetigini fricatio eius.

Amomũ ca.⁊ sic.maturat apata ca.⁊ resoluit embꝛo catio ex aq̃ decoctõis eiꝰ remouet obthalmiã calidã.

Amigdale satis tẽpate sunt dulces ĩ sua cali.sꝫ amar̃ sunt calioꝛes si pistent̃ amare ⁊ ponant̃ ꝯferũt cicatrici bꝰ ⁊ lẽtiginibus ⁊ delent vestigia ꝑcussionũ ⁊ faciẽ ꝯtrã applanãt ⁊ remouẽt ascerẽ.i.nodos q̃ fiũt post pꝛuritũ in loco cũ fricatur.

Amidũ fri.⁊ sic.si ponat̃ ĩ croco sup pãnũ faciei de let ipꝫ:ꝯsolidat vlcera ⁊ sanat ea.

Amomũ ca.⁊ sic.si ꝯficiat̃ cũ melle ⁊ ponat̃ sup san guinẽ moꝛtuũ ⁊ delet albaras ⁊ moꝛpheã.

Aranea tela eiꝰ stringit sanguinis fluxũ ⁊ ꝓhibꝫ vul nera apostemari.

Aloes ca.⁊ sic.ꝯsolidat panaritiũ vlceratũ ⁊ empl̃. cũ melle delet vestigia ꝑcussionis ⁊ si ponat̃ cũ vino su ꝑ capillos cadẽtes ꝓhibet casũ eoꝝ ⁊ ꝯfert apatibꝰ ni ⁊ testiculoꝝ ⁊ apatibꝰ ⁊ attritõibus lacertoꝝ q̃ sunt ab vtroqꝫ latere lingue cũ vino vel melle ē ꝯueniẽs vlce ribus difficilis sanationis ⁊ pꝛopꝛie in ano virga naso ⁊ oꝛe ⁊ fistulis.

Arũdo fri.ē:radix eiꝰ cũ cepe siluestri exhibit spias ⁊ surculos ⁊ cũ ponunt̃ folia eiꝰ sup erisipilã ꝯfert.

Abꝛotanũ ca.⁊ sic.ꝯstringit sanguinẽ gigine.⁊ q̃ñ de coq̃t ⁊ pistat̃ cũ oleo de lilio vel de spica ⁊ fit inũctio su ꝑ barbã facit accelare eiꝰ natiuitatẽ:nocet tñ vlceribꝰ recẽtibꝰ:resoluit apata fri.⁊ q̃ñ decoq̃t cũ citõijs ꝯfert apatibꝰ difficilis resolutõis.

Allumẽ ca.⁊ sic.ē cũ miscet̃ cũ aq̃ cimices ⁊ pedicu los iterficit ⁊ fetoꝛẽ oꝛis ꝛmouet cũ fece vini tãtũdẽ alu minis desiccat vlcera dificilia ⁊ herpetẽ estiomenũ.

Anetũ ca.ē ⁊ sic.maturat apata si emplet̃.⁊ eiꝰ cinis ꝯfert vlceribus humidis.

Adeps ois ca.⁊ hu.veꝝ ē ꝙ diminuit̃ humiditas ⁊ addit̃ ꝫ nãꝫ aialis cuiꝰ ē vꝫ ois adeps ad scissuras fa ciei ⁊ labioꝝ ⁊ extremitatũ.

Adeps poꝛci valet ad apata ⁊ adeps leonis resoluit ⁊ valet adustioni sanguinis.

Alleũ ca.ē ⁊ sic.multũ ablutio decoctõis eiꝰ inficit lendines ⁊ pediculos ⁊ potio eiusdeꝫ:⁊ eiꝰ cinis q̃ñ li nit̃ cũ melle sup moꝛpheã ꝯfert ⁊ sup sanguinẽ ĩ oculo ⁊ ꝯfert tinee putride:apit apata intrinseca ⁊ extrinseca.⁊ cinis eiꝰ ponit̃ sup bothoꝛ:⁊ ꝯfert ⁊ alleuꝫ qdem silue stre facit coherere vulnera fraudulẽta cuꝫ ponit̃ super ea recens.

Altea ca.ē cũ q̃litate.ipsa.n.lenificatiua maturatiua mollificatiua ⁊ resolutiua ē.⁊ semẽ ⁊ radix ꝓhibet apa ta ⁊ resoluit ⁊ maturat vulnera ⁊ ꝯfert apatiꝰ ĩflatiuis ⁊ scrofulis ⁊ ponit̃ cũ gũma alboti ad duritiẽ ⁊ ponit̃ cũ caulibus sup scrofulas.

Affodillus ca.ē ⁊ sic.resolutiuꝰ abstersiuꝰ ē ꝯfert alo pitie.i.tinee ⁊ serpigini ⁊ ꝓꝑe cinis radicis eiꝰ ⁊ delet moꝛpheã albã cũ linit̃ sup eã ad solẽ radix eiꝰ cũ fece vi no ponit̃ sup apata granulosa ⁊ sup carbũculos.⁊ si em plastret̃ cũ farina oꝛdei in ꝑncipio apatũ calidoꝝ ꝯfert radix eius q̃ñ ponitur sup vlcera fraudulẽta ⁊ soꝛdida confert.

Acetũ ē fri.⁊ ē foꝛtis exsiccatõis ⁊ ꝓhibet effusiones materieꝝ ad interioꝛa.⁊ q̃ñ fundit̃ sup fluxũ sanguinis abscindit:ꝓhibet aduentũ apatũ ⁊ ambulatõeꝫ cãcre naꝝ:⁊ ꝯfert foꝛmice ⁊ erisipille liniũ:⁊ ꝓhibet apa cali dũ q̃ñ ponitur sup vulnera:lana infusa in aceto ꝓhibꝫ ea apari.⁊ ꝯfert vulneribus antiquis ambulatiuis ⁊ scabiei ⁊ impetigini:⁊ ꝯfert adustioni ignis velocius omni re.

Auꝝ ē eq̃le ē retẽtio ipsiꝰ ĩ oꝛe remouet fetoꝛeꝫ oꝛis.

Agaricũ ca.ē ⁊ sic.resolutiuũ incisiuũ humoꝝ grosso rũ.⁊ ꝯfert oibꝰ apatibꝰ fri.emplastratũ ⁊ bibitũ.

Been ē semẽ albũ ad modũ ciceris magnũ ca.⁊ sic. vestigijs vlceꝝ pãno ⁊ moꝛphee ꝯferens cõ fert etiã apatibus duris ⁊ frigidis ⁊ verucis ⁊ si misce atur cũ aceto excoꝛiatõi ꝯfert ⁊ scabiei vlcerate ⁊ saba fati humide.

Bedeguard.i.spina alba fri.ē ⁊ sic.⁊ eius semẽ cali dũ resolutiuũ apitiuũ.sꝫ eius radix facit ad retẽtõeꝫ sã guinis ⁊ ꝑꝑ naturã seminis valet apatibus flegmati cis ⁊ ea resoluit.

Ballsamꝰ ca.⁊ sic.mũdificat vlcera ⁊ ꝓꝑꝛie cũ bire os ⁊ exhibit fracturas ossium.

Bulbꝰ.i.scalonia ē ca.⁊ sic.cũ humiditate supflua q̃ñ assatur cũ capite piscis ⁊ aloe ⁊ ponitur sup vlcus mo lũ eradicat malitiã.

Baltheca.i.spēs melonis fri.ꝛ hu.ponit cortex ei⁹ sup frōte ꝛ ligat ꝛ stringit lachrymas vel ꝯfert

Beseguasen.i.coriādꝛ puthei ca.ꝛ sic.si misceat cū oleo mirtino ꝛ vino ꝓlōgat capillos ꝛ ꝓhibet eoꝝ casum: ꝯfert fistul' ꝛ vlcerib⁹ frauduleñtis ꝛ humidis.

Butix ca.ꝛ hu.ē maturatiuū resolutiuū mollificatiuū ꝛ ē sedatiuum doloꝝ: ꝯfert vlceribus neruoꝝ ꝛ im plet vlcera ꝛ purgat.

Barba hircina fri.ꝛ sic.folia eius cum exsiccantur cō solidant ꝛ conferunt vlceribus antiquis.ꝛ eius flos in omnibus fortior.

Balaustia fri.ꝛ sic.bona ē gingiue sanguinee consolidat: plagas ꝛ vlcera ꝛ excoriatōēs factam a sella cum quis equitat remouet.

Citrum cortex eius ca.ꝛ sic.ꝛ caro frigida ꝛ humida ꝛ ca.ſm quosdam ꝛ eius acetositas frigida ꝛ sic. valet impetigini illinita.

Cerusa fri.et sic.lenificat apostemata frigida ꝛ dura ponitur in empl'is vulneꝝ ꝛ vlcerum et replet vlcera ꝛ generat carnē et corrodit carnē malā et ꝯsolidat

Camomilla ca.ꝛ sic.ē mollificatiua resolutiua absqꝫ attractiōe iteꝝ sedat apāta calida mollificādo et resoluendo et lenit dura et bibitur ꝓpter apostemata viscerum spissa.

Cepe ca.ꝛ sic.cū hūiditate sua.dlet morphea cū fricat locus ex ea et cuꝫ melle eradicat verucas: aqua eius ꝯfert vlcerib⁹ sordidis ꝛ cū adipe gallie ꝯfert excōiatōi que fit ex calciamentis et cū emplastretur sup morsum canis rabiosi cū menta et sale confert valde

Corallus frigidus et sic.abscindit carnē additā stiptic⁹ ē: ꝓhibet fluxum sanguīs et cum stringit lacrimas.

Castoreū ca.ē et sic.resolutiuū ē et calefactiuū ꝛ valꝫ vlcerib⁹ ꝑniciosis ꝛ valet multū ad surditatē antiquā cū ponitur i aure cū oleo de lilio uel oleo nardino.

Croc⁹ ca.ꝛ sic.pot⁹ ipsi⁹ colorē efficit bonū: resoluit apāta et lenit erisipila ex eo et ꝯfert apāti calido i aure.

Colloquitida ca.ꝛ sic.folia ei⁹ resoluūt apāta ꝛ maturat ea ꝛ resoluūt et incidunt ꝛ attrahunt.

Cicer.ca.et sic.ꝯfert apātib⁹ calidis ꝛ duris ꝛ reliqs apātib⁹ glandulis: et ei⁹ oleū ꝯfert ipetigini ꝛ vlcerib⁹ fraudulentis et cācerosis et pruritui: et remouet icteritiā cum opilatiōe ei⁹ decoctio cum seie apij.

Cubebe ca.et sic. bone sunt vlceribus putridis in membris et gingiuis.

Ciminū ca.ꝛ sic.admistrat cū croco et oleo de faria fabaꝝ sup apāta i testicul' aut cū oleo et melle confert.

Capparis ca.ꝛ sic.radix ei⁹ resoluit scrofulas ꝛ duri ties et folia expta sūt ad illud.sed cortices radicis ei⁹ ponunt sup frauduleñta et sordida vlcera.

Caulis calida ꝛ sic. maturat flegmatiōes ꝛ durites et ꝯsolidat et ꝓhibet ambulationē fraudulent et cum albumine oui extinguit adustione.

Coriandꝝ frigidū et siccum ꝯfert apātib⁹ calidis cū cerusa ꝛ aceto ꝛ oleo ro.ꝛ cū melle et oleo ro. vestigijs ignis persici et cum farina fabaꝝ uel ciceris confert et scrofulis ꝛ eminētijs q̄ fiūt subito i mēbris post pruritū

Calx ca.ꝛ sic.corrodit carnē nō ablutā: sꝫ abluta cōsolidat ꝛ ꝯfert adustioni ignis valde.

Cipꝝ ca.ꝛ sic.ꝯsolidat ea q̄ sunt difficilis ꝯsolidationis ꝛ fixa ꝛ putrida ꝛ corrosa cū oleo amigdalino.

Cypssus ca.ꝛ sic.folia eius ꝯsolidāt vulnera q̄ sunt i mēbris duris cū fuerint recenter collecta ꝛ ꝯferunt erisipile ꝛ formice ꝛ ꝓpe cū farina hordei.

Cancer fluuialis fri.ꝛ hu.si pistent ꝛ ꝓprie marin⁹ ꝛ poāt sup spinas ꝛ res acutas infixas extrahit eas ponitur sup apāta magna ꝛ resoluit ea: ꝛ cinis adustiōis ei⁹ desiccat vlcera ꝛ cōfert scabiei decoctio ipsorum.

Cassia ca.ꝛ sic.resoluit apāta ca.ꝛ fria i viscerib⁹.

Citoniū frigidū ē ꝛ sic.confert oleum eius formicē ꝛ etiam est vtile vlceribus scabiosis.

Crocus.s.hortulonus ca.est ꝛ sic.ponitur cum aceto sup impetiginē ꝛ mūdificat pannū ꝛ morpheā.

Calamentum ca.ꝛ sic.fit balneum ex ipsa herba ad pritum ꝛ scabiem.

Centaurea calida ꝛ sicca mundificat vulnera que recens est ꝛ sigillat vlcera antiqua.ꝛ que sicca est ponit in emplastris ꝛ consolidat fistulas ꝛ vlcera profunda ꝛ vlcera mala ꝛ quando replentur fistule de centaurea ꝛ ligatur rectificatur earum dispositio.

Climia auri equalis vel argenti frigida ꝛ sic.est superfluitas que reperitur in loco vbi aurum vel argentum coquitur vel affinatur ꝛ est cinericij coloris: implet vlcera ꝛ mundificat sordes eorum ꝛ corrodit carnes eoꝝ additas.ꝛ incarnat vulnera fraudulenta: ꝛ confert albugini oculi ꝛ initio aque: ꝛ confortat oculum.

Calcantū vel calcatura.i. vitriolū d quo fit encaustꝝ ca.ꝛ sic.ꝯfert fistulis nasi ponit i pulūerib⁹ oculoꝝ ad abstergēdū ꝛ subtiliādū grossitudinē palpebraꝝ.

Cuber.i.malua frigida ꝛ hu.ipsa ꝯfert formice ꝛ erisipile.ꝛ similiter eius decoctio ꝛ ipsa decocta embrocata ꝛ emplastrata ꝯfert iceptiōi apātis calidi.

Celidonia ca.ꝛ sic.q̄ pua ē eradicat scabiē: pōit sup formicā ꝛ ipetiginē ꝛ ꝯfert qn̄ bulit succ⁹ ei⁹ sup prunas donec ad medietatē pueniat: acuit visuꝫ ꝛ qn̄ excecat pull⁹ hirūdis affert ei mr̄ plātā ꝛ reddit ad eū visus.

Cauda eqna.i.aspela frig.ꝛ sic.ꝯsolidat vlcera ꝛ vulnera mirabiliter: ꝛ si in eis sunt nerui ꝯsolidat etiam.

Dirdar.i.fraxinus cortex eius stipticus inuoluitur cortex eius sup percussiones ꝛ vulnera sicut ligamentū ꝛ ꝯsolidat ea.ꝛ similiter folia eius ꝛ cortex ꝛ flos ipsius ꝯueniunt vulneribus: embrocantur ossa fracta ex decoctione folioꝝ ꝛ radicis eius ꝛ confert mirabiliter.

Ericius aial est spinosuꝫ paruū: cinis cutis eius ꝯfert vlceribus sordidis ꝛ mūdificat carnem additam ꝛ caro eius ꝯfert valde scrofulis ꝛ nodis paruis ꝛ duris comesta ꝛ emplastrata.

Enula ca.ꝛ sic.ꝛ hꝫ humiditatem superfluam: ꝯfert ꝯtusionibus lacertoꝝ ꝛ neroꝝ si emplastrat locus eius ex radice vel folijs.

Ematices ca.nō ablutus ꝛ ablutus fri. puluis ex ponitur sup carnē additā ꝛ cā attenuat: abstergit vlcera oculi ꝛ ꝯsolidat ea qn̄ administratur cū albumine ꝛ solus ꝯfert vlceribus oculoꝝ.

Eupatoriū.ca.ꝛ sic.ponitur cū adipe veteri sup vlcera difficilis ꝯsolidationis: ꝛ qn̄ bibit cum aqua fumiterre ꝛ oximelle confert pruritui ꝛ scabiei: ꝛ similiter flos ꝛ succus eius.

Fabe fri.sic.fit emplastrum ex eis cum vino super apostemata testiculorum ꝛ confert vlceribus lacertorum.

Flos e is corrodit carnem additam ꝛ ꝯsolidat in humido vnctuoso.

Fenugrecū ca.ꝛ sicc.resoluit apāta flegmatica ꝛ dura ꝛ eius farina resoluit apāta cali.apparentia ꝛ oculta cum non sunt inflata sed sunt inclinata ad duritiē quādam ꝛ lenit ea ꝛ maturat ꝛ confert cum oleo ro.adustioni ignis.

Fel ca.ꝛ sic.qn̄ fel miscet cū vino ꝛ gūma pini: ꝯfert scabiei ꝛ fel lupi ꝓhibet spasmū i vulneribus neruoꝝ. fel asini eradicat moꝝ.i.calum vel eminentiam factaꝫ ad modum mori.

Furfur ē ca.ꝛ sic.est bonus cum aceto in initio apostematis calidi ꝛ madefit cū vino ꝛ fit ex eo emplm̄ ad apā in mamilla calidum: ꝛ rarificat apostemata flegmatis ꝛ ventositatis.

Fesire.i.vitis alba ca.ꝛ sic.abscindit verucas ꝛ porcos: radix eius cū fenugreco ꝛ herbo ꝛ vestigia nigra remanētia post vlcera ꝛ remouet occultatōēꝫ sanguīs sub oculo qn̄ coqt cū oleo donec dissoluat.

Fic⁹ ca.ꝛ hu.si fiat emplꝫ ex ea cū farina hordei ꝯfert apātibus duris ꝛ carbūculis: ꝛ ꝯfert decoctio ei⁹ apātibus gutturis si admisceatur aqua decoctōis cineris ligni eius cū cortice granati sanat panaritium.

fex expressionis olei est consolidatiuus vlcerum accidentium in corporibus siccis.

Glans frigida ⁊ sic. fructus quidem glandis cõfert in principio apostematis calidi: folia glandis faciunt plagas coerceri cum teruntuntur ⁊ puluerizantur desuper.

Gentiana ca. ⁊ sic. sanat plagas ⁊ vlcera corrosiua ⁊ precipue succus eius.

Garil. i. stellio: eius caro eradicat surculos ⁊ spinas si pistetur ⁊ ponatur super locum.

Grana granati cum melle liniuntur ad panaritium ⁊ cortices balaustie faciunt coercere vulnera.

Hasce .i. ysopus ca. ⁊ sic. fit ex ea emplastrum apostematibus flegmaticis recentibus.

Handacoca .i. septem neruia calida succus eius cũ melle mundificat vlcera: succus eius confert albugini oculi ⁊ panno ipsius ⁊ proprie cum melle.

Horobũ vel robilium ca. lenit duritiem mãmillarum ⁊ mundificat vulnera cum melle. ⁊ confert saphati .i. rubedini faciei. ⁊ lenit durities vlcerum ⁊ confert igni persico ⁊ mellino.

Hes ca. ⁊ sic. consolidat vlcera deambulatiua ⁊ ꝓhibet ea a deambulatione ⁊ ablutum melius ꝯsolidat.

Hermodactilus calidus ⁊ siccus: albus est conuenięns vulneribus antiquis.

Id quo aurum adheret .i. amoniacũ eliquat carnẽ ⁊ est medicamẽ optimũ vulneribus difficilis ꝯsolidationis.

Kamedreos ca. ⁊ sic. confert cum melle vlceribus antiquis.

Kebikengi .i. lupinus siluestris ca. ⁊ sic. confert saphati ⁊ eradicat scabiem ⁊ sanat verucas que sunt vt claui ⁊ glandulas pendentes quibus nocet frigus.

Lutum sigillatum frigi. ⁊ sic. confert in ꝓncipio apostematum calidoꝝ ⁊ vulnera recentia consolidat prohibet vlcerationem adustionis ignis ⁊ sanat vlcerationem eiuꝫ.

Lingua arietis ⁊ est plãtago fri. ⁊ sic. confert apostematibus calidis ⁊ apostematibus radicum aurium ⁊ scrofulis ⁊ formice ⁊ erisipile. confert etiam vlceribus fraudulẽtis ⁊ antiqs ⁊ vlceribus ꝓfundis ⁊ igni ꝑsico

Lens substantia eius frigida ⁊ succus ca. quando đ coquitur cum aceto fit emplastrum ad scrofulas ⁊ resoluit eas ⁊ apostemata dura ⁊ replet vlcera profunda ⁊ valet ad herpetem cum coqtur cuꝫ aqua marina

Mastix ca. ⁊ sic. ꝯfert propter illud ꝙ est in eo đ stipticitate ⁊ lenificatione apostematibꝰ viscerum ⁊ confert apostematibus formicalibus ⁊ cõfert succus ipsius super vlcera generat carneꝫ ⁊ restaurat ossa fracta ⁊ confert scabiei pecudũ ⁊ canũ ⁊ boũꝫ.

Mum .i. bresca apum ⁊ cera temperata est, ⁊ lenit duritiem apostematis ⁊ lenit escaras ⁊ implet vlcera sordicie ⁊ nigra extrahit surculos ⁊ spinas.

Mumia ca. ꝯfert apostematibus flegmaticis ⁊ est bona fracture ⁊ doloribus casus ⁊ ꝑcussionis ⁊ paralesi ⁊ torture bibita ⁊ superposita in modum vngenti

Myrrha cal. ⁊ sic. apatibꝰ flaticis ꝯfert ⁊ coopit ossa nuda ⁊ sanat vlnera putrefcã ⁊ cũ aceto ꝯfert ipetigini

Mel ca. ⁊ sic. mũdificat vulnera sordida ꝓfunda. ⁊ qđ coctũ est donec ingrossetur facit adherere vulnera recentis ⁊ quando coquitur cũ aceto sanat impetiginẽ

Myrthus frig. ⁊ sic. ꝯfortat omne membꝝ debile ad qđ currũt humores ⁊ ꝯfert apatibus ca. ⁊ cum decoquitur cum vino sanat vlcera: vole manuum ⁊ pedũ ⁊ eoꝝ scissuras: ⁊ cinis eius cum croco similiter:

Nasturtium ca. ⁊ sic. ꝯfert apostematibus flegmaticis ⁊ carbunculis ⁊ fiat emplastꝝ cum aqua ⁊ sale ex eo: ꝯfert scabiei vlcerose ⁊ ipetigini ⁊ cum mellino eradicat ignem persicum.

Narciscus assimilatꝰ petrosillino romano ca. ⁊ sic. si fiat emplastꝝ ex radice eius cum melle ⁊ horobo rũpit apostema difficilis maturationis ⁊ apatibus neruoꝝ ꝯfert: desiccat vulnera ⁊ facit ea coherere vehementꝰ ⁊ ꝯglutiat chordas ⁊ trita cũ mel. ꝯfert adustioni ignis ⁊ vulneribus neruoꝝ ⁊ vlceribus ꝓfundis. ⁊ si misceatꝰ cuꝫ melle ⁊ horobo mũdificat sordes vlceꝝ.

Oua sunt equalia sed albugo trahit ad frigiditateꝫ vitellus ad caliditatem: ponitur ĩ emplastris apatuꝫ ⁊ in clisteribus ꝑꝑ vlcera ⁊ apata. ⁊ linitꝰ sup erisipilam cum oleo: ꝯfert exituris ani ⁊ pectinis edustioni ignis: ⁊ ꝯfert ad vlcera ⁊ in adustione aque etiam.

Opoponacũ ca. ⁊ sic. lenificat durities ⁊ qđ super ipsum e: lenificat bothor: valet radix eius ad medicãdum ossa nuda: ⁊ ꝯueniens est vlceribus antiqs ⁊ igni persico ⁊ ꝯfert vulneribus fraudulentis.

Olibanũ ca. ⁊ sic. cũ malua ⁊ olõ ro. ponitꝰ sup apata ca. in mamillis. ⁊ ponitꝰ in emplis resoluentibꝰ: apata visceꝝ ꝯsolidat valde ⁊ ꝓpe vlcera recẽta ⁊ ꝓhibꝫ fraudulẽta dilatari ⁊ ponitꝰ sup impetiginẽ cũ adipe anatis ⁊ cũ adipe porci sup vlcera ostracata ⁊ sup scissuras frigoris: ⁊ ẽ ꝯueniens vlceribus factis ex adustione.

Papyrus frigidus ⁊ sic. cinis eiꝰ puluerizatꝰ sup vlcera recẽtia ꝯsolidat ea qñ nõ incineratꝰ ẽ ⁊ effunditꝰ ĩ aceto ⁊ exsiccatꝰ ⁊ intromittitꝰ in fistulis ⁊ vlceribus ambulatiuis ꝯfert.

Pellis indicatꝰ de ea q̃ sit penes naꝫ aĩalis. dꝫ ꝙ pellis eq qñ ẽ antiq̃ ⁊ ponitꝰ sup bothor ꝙ ĩfriat ipꝫ ponitꝰ cinis pellis mulaꝝ ⁊ siliuꝫ sup adustionẽ ignis ⁊ vlcera casa cũ nõ sunt cũ apate ẽ medicamẽ excoriationi pedũ ex calciamẽto ⁊ coxaꝝ ⁊ fistulis. ⁊ pellis ouis recẽs sup ꝑcussionẽ ĩ hora ꝓhibet nocumẽtũ ex ea ⁊ ẽ ꝯueniens vlceribꝰ fraudulẽtis ⁊ scabiei ⁊ pruritui.

Pix ca. ⁊ sic. lenit apata dura ⁊ ꝓpe humida ⁊ administratꝰ cũ farina hordei sup scrofulas ⁊ ꝓhibet cũ ꝑmiscetꝰ sulfuri aut cortici arboris algebũt ad ambulatõeꝫ formice: ⁊ ꝓhibet exituras glãdulaꝝ ⁊ delet ipetiginẽ ⁊ generat carnẽ in vlceribus ꝓfundis ⁊ ꝓprie cũ thure ⁊ cũ melle ⁊ mundificat vlcera humida ⁊ sicca in ß ⁊ in vulneribus vehementioris est exsiccationis.

Rosa frigida ⁊ sic. quando coquitur ⁊ teritur ⁊ nõ exprimitur ⁊ fit ex ea emplastꝝ apostematibus calidis soluit ea ⁊ similiter confert erisipile: confert vlceribus precipue abrasionibꝰ in coxis ⁊ naticis ⁊ generat carnem in ꝓfundis. ⁊ dixerunt qdam ꝙ ipsa extrahit ea q̃ fixa sunt in carne ⁊ spinas cum fuerit trita.

Ruta ca. ẽ ⁊ sic. qñ teritur ⁊ fit ex ea emplastꝝ cum sale mẽbᵒ super qđ est apostema ca. ꝯfert. ⁊ qñ ponitur super scrofulas gutturis ⁊ ascelle resoluit eas ponitur cũ butiro ⁊ melle sup impetiginem ⁊ cum aceto ⁊ cerusa super formicam ⁊ erisipilam ⁊ sanat antiquam.

Reubarbaꝝ stipticum ⁊ fit emplastrum ex eo cuꝫ humiditatibus ad apostema ca. ⁊ confert impetigini epithimatum cũ aceto ꝯfert casui ⁊ ꝑcussioni si bibatur cũ vino ⁊ miscetur cũ oleo ad ꝯtussionem lacertoꝝ cũ fit inunctio ad dolorem eoꝝ ⁊ extensioneꝫ ⁊ ꝯfert rupture

Sarcocolla ca. ⁊ sic. sedat omnia apata more emplastri superposita corrodit carnẽ mortuam ⁊ ꝯsolidat plagas recentes ⁊ restaurat extẽsionem ⁊ administratꝰ resolutio eiꝰ desiccata ad illud si licinium sumatꝰ illinitũ ex melle ⁊ voluatꝰ in puluere sarcocolle ⁊ mittatur in aurem ex qua egreditur virus ⁊ saries sanatur si fiat per aliquot dies.

Sanguis draco. frius ⁊ sic. ꝯglutinat vulnera ⁊ plagas recẽtes: ⁊ est ꝯstrictiuus ⁊ ꝓhibet fluxum ventris.

Seratura ligꝝ ꝯsolidat ⁊ ꝓpe q̃ ẽ accepta ex arboribꝰ stipticis. cũ .n. ꝓgitꝰ sup vlcera formicalia ꝯfert eis

Secutum .i. semperuiua: ꝯsolidat vulnera recentia si ponantꝰ folia eius sup ipsam ⁊ aggregat partes carnis in vase adeo ꝙ facit eas videri rem vnam.

Solatꝝ fri. ⁊ sic. fit ex eo emplꝫ apatibꝰ ca. ĩtrĩsecis ⁊ extrinsecis ⁊ bibitꝰ aq̃ eiꝰ ad apata ca. ĩtrinseca. ⁊ ponitꝰ aq̃ eiꝰ cũ cerusa sup erisipilã ⁊ formicam more emplĩ.

Seca .i. sticados ca. ⁊ sic. sedat apostemata ⁊ carbũculos ⁊ prohibet herpetestiomenum.

Tamariscus ca. ⁊ desiccatiuus ex folijs eius fit emplastrum super apostemata fluxa eius fumus vulnera humida exsiccat ⁊ variolas ⁊ fructus eius ⁊ cinis ipsius exsiccant vulnera difficilia ⁊ corrodit carnem additam.

Thucia frigida ⁊ sic. illa que abluta est ꝯfert visceribus cancerosis: ⁊ ꝯfert doloribus oculorum ⁊ prohibet superfluitates fraudulētas coartatas in venis oculi penetrare in tunicas proprie illa que est abluta.

Viscus calefacit non multum: resoluit apostemata frigida ⁊ proprie ꝯfortatus cum melle ⁊ confert eminentijs que eueniūt subito post pruritum ⁊ proprie in nocte lenit vlcera antiqua ⁊ vulnera mala.

Zinjar .i. viride es calidus ⁊ siccus: ꝓhibet vlcera ambulatiua ⁊ consolidat cum ceroto ⁊ mundat vlcera sordida ⁊ ipsum cum ceroto ⁊ terbentina ē medicamē scabiei vlcerose ⁊ albaras ⁊ morphee

Yreos ca. ⁊ sic. que ex ea elixata est lenificat durities ⁊ apostemata grossa ⁊ scrophulas ⁊ bothor leues ⁊ confert vlcerib⁹ sordidis ⁊ facit nasci carnem in fistulis ⁊ si puluerizetur ⁊ ponatur super os discoopertum vestit ipsum carne: eius oleum resoluit lassitudinem. ⁊ cum bibitur cum vino confert spasmo ⁊ contritioni lacertorum.

Sigillauimus ⁊ compleuimus emendatiue librum cirugie nostre die sabbati. viij. die Junij in ciuitate Verone in qua faciebamus moram eo ꝙ salarium recipiebamus a communi anno currente. M. cclxxv. verum est ꝙ ipsum ordinaueramus cursorie ante hoc tempus in Bononia ꝑ annos quatuor ⁊ de nature sue cōpositionis ⁊ ordinationis facit omnem: ⁊ faciet intelligentem ⁊ studentem in quo optimum cirugicum ⁊ bonum medicum. Et hoc factum est totum cum auxilio nostri Creatoris. Amen.

Impressum Venetijs Anno domini. M. cccclxxx. die. viij. mensis Madij. Regnante. d. Augustino barbadico inclyto venetiarum principe.

Registrum huius voluminis.

a
prima alba
In nomine dñi
patriandi:
dicit: declarat
b
sione aeris
digestionis
cura sode
nis ⁊ exhi.
c
tantur donec
absq; fe.
tu mundifi.
sianorum
d
est nisi quia
mi terre
ris ⁊ psilio
Vlando
e
Caplm. lxxviij.
ra ⁊ oleum
tione omni
fectione
f
ca mastice
bat vinum
gitum posset
tem inductam
amomi car.
tate ⁊ sepe
feri ⁊ sit
tur. ʒ. s.
h
niorum vel
co berberis

tus in quātitate
studium indu
i
nis est vt
men valde bo.
tunc non
uine. ʒ. x.
k
salso: vel
locum ponatur
Confortetur
vsus clisteris
l
loco quieto
virtutis. Et
lib. iiij. ʒu.
sor lib. iiij.
m
cor ⁊ infrigi.
na propter eius
decoctionis
nis aut agresta
n
constabit
lomata ⁊
nam mi
gi in bra.
o
stionem loci
Capitulum. xj.
tur locus
rulis dicetur
p
et niue ⁊
cis harenosis
sed proprie
pueris ⁊

q
mal venenosum
sanguinis mē
ticum elebori
eo grana
r
tellis ouorum
perfecte cribent
Doctrina conue
sed ante
s
Dethui. i. scan
in inferiore
aqua fit alcohol
t
valet ad splenē
Cyrugia est
aquam ⁊ sic
v
fetidis que sic
Cognoscit calīm
gredinem ⁊ est
x
Hec egritudo
Capitulum. xxvij.
diuationem ⁊
y
tur vsui. Vngat
⁊ amplum fue
stringitur seqtur
z
in numero. nam
parte binde ⁊
determinauim⁹.
⁊
post istos muscu
ri potest cum
ij. puluerizentur

FINIS LAUS DEO

Finito libro referamus gratia Christo.